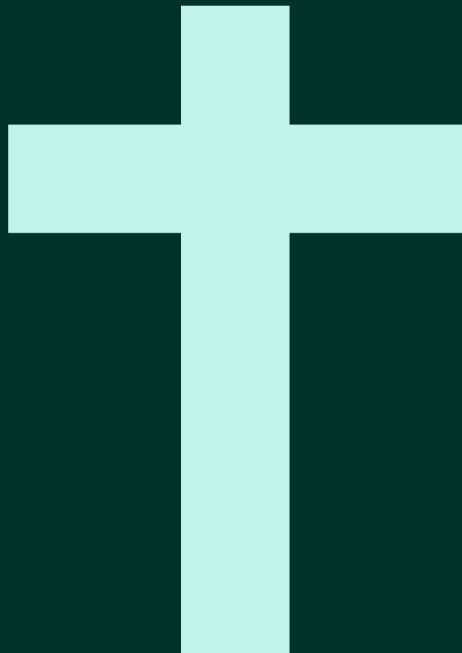

Cishingini Agwara
Kambari [asg]

Cishingini: Cishingini Agwara Kambari [asg] (Bible)

Cishingini Agwara Kambari [asg]
Cishingini: Cishingini Agwara Kambari [asg] (Bible)

copyright © 2025 Language Development and Translation Initiative (LDTI)

Language: (Cishingini)

Contributor: The Seed Company

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0. You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-07-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Mar 2026 from source files dated 9 Jul 2025

ff342a73-d285-5f4f-952c-a0c91ef11d25

Contents

Ugiti	1
Kuta	73
Anan Ganu	134
Mekecu	178
KACIBIKI KA WILA	239
Jesuwa	292
Azafada	326
Ruti	362
1 Samaila	367
2 SAMAILA	413
1 Ngono	454
NGONO	498
2 Ar Katagarda ka Arabali	540
Ezira	590
Nehemiya	606
Esta	629
Ishipa	640
Ansa	795
Tsubari	837
Ishipa i Sulemanu	851
Ishaya	862
Katagarda ka Irimiya	967
Daniyan	1056
Hosiya	1077
Juwelu	1093
Obodiya	1100
Yunusa	1103
Nahum	1106
Zafaniya	1111
HAGAI	1117
Malaci	1120

UGITI Kubayuwa

Katagarda ka nampa ki ta a kadanshi ku uya'in wa aduniyan, kobolo n ugiti u vuma, n ugiti wu unushi n atakaci a aduniyan n tsu na Kashile ko tsu tono n uma. Katagarda ku Ugiti ki ta upeci ali ugboku u gbagba'in u re.

1 Uya'in wa aduniyan n tsumani tsu ugiti tsu vuma. Ta punu ukuna wa Adamu n Hauwa, Kayinu n Habila, Nufu m mini ma na ma lya'i aduniyan, m mashilya mu ugadi ma Babila 1-11.

2 Tsumani tsu tsukaya ci cau tsa aza a Isaraila. Vuza iyain daɗa Ibrahi ayi vu na wi n uneki u kaɗu n kutono ku Kashile. Da o tonoi n tsumani tsu maku ma ni Ishaku m matsukaya Yakubu (ayi na e ci deke Isaraila), m muku kupa n i re n Yakubu ele vuza okpoi kumi ku umaci kupa n u re ka aza a Isaraila. Kadanshi ku utsura ko bonoi u maku mo yoku punu, Isufu, kobolo n ukuna u na u bankai Yakubu m muku n ni n na m buwai n limata i le a Masar.

Katagarda ka nampa kpamu ka ya'an ta kadanshi ka uma. Ili yu utsura i daɗa ili i na Kashile ka ya'in. Ka gita ta n kudana Kashile ka'a ka ya'in aduniyan, da ko kotsosoi n ukuna wu uzuwakpani u na u danai Kashile ki ta a kulya'a kelime n kindana uma a ni. Punu a katagarda ka raka, ukuna u Kashile u da u walai kelime, ayi vu na u tsu ya'anka uma afada kata u takacika aza a na a nusai. U uka le kelime kata kpamu u banka le, n u lapulai nwalu n le. Katagarda ka tsumani ka nampa a dana ta ka'a adama a na ka dika kadanshi ku uneki wa adu u uma n tsu na ka kubanka uneki u kaɗu u nanlo u gbama.

Ili i na yu udari a katagarda ka nampa.

Uya'in wa aduniyan n uya'in u vuma 1:1; 2:25

Ugiti wu unushi n ugiti wa atakaci 3:1-24

Ili i na i dikai wa Adamu ali a kubana u Nufu 4:1; 5:32

Nufu m mini ma na ma lya'i aduniyan, 6:1; 10:32

Mashilya ma Babila 11:1-9

Ili i na i dikai u Shem ali a kubana u Iburam 11:10-32

Da aza a utsura, Ibrahi, Ishaku n Yakubu 12:1; 35:29

Ntsukaya n Isuwa 36:1-43

Isufu nu nkoshi n ni 37:1; 45:28

Aza a Isaraila a idika i Masar 46:1; 50:26

Uya'in wa aduniyan

¹ A ayin a ugiti, Kashile ka ya'an ta gadi n idika.

² Ana u ya'in idika, ta i da yi nannai babu ili, kayimbi ka'a ka palai mala dem. Da Ayinviki a Kashile a kanai kukara'asa punu a gadi vu mini va.

³ Da Kashile ka danai, <<Ya'an ubuta dem wa akana.>> Da ta na ubuta wa akanai.

⁴ Ana Kashile ke enei kutashi ku ga'an ta, da u pecei kayimbi n kutashi.

⁵ Da Kashile ke dekei kutashi ka Kanna, kayimbi kpamu Kayin. U ya'an ta ili i nampa ya a kannna ka iyain. Kulivi ki ta lo, usana wi ta lo, ele dem kannna ke te ka'a.

⁶ Da Kashile ka danai, <<N zuwa ta kabanga ke pece mini ugboku u re, mini ma gadi m mini ma daka.>>

⁷ Da ta na ili yo okpoi nannai. Kashile ka ya'in nannai adama a na u pecuku mini ma na mi gadi m mini ma na mi daka.

⁸ Da Kashile ke dekei kabanga ka, <<Gadi.>> U ya'an ta ili i nampa ya a kannna ke ire. Kulivi ki ta lo, usana wi ta lo: ele dem kannna ke ire ka'a.

⁹ Da Kashile ka danai, <<Kasukpa mini ma na mi daka mo bolongu a ubuta u te, adama a na idika i dekpu yu uta kau.>> Da ta na ili yo okpoi nannai.

¹⁰ Da Kashile ke dekei ubuta u dekpu wa, <<Idika,>> ubuta u mini kpamu, <<Mala.>> Da Kashile ke enei ili i na u ya'in va yi ta n uga'in.

¹¹ Dada Kashile ka danai, <<Ya'an idika dem yu utaka n yutishi, mi ta ma na ma kumatsa icu'u i le, ilya i matsa ilya, ndanga kpamu mu utaka n icu'u i na i kumatsa otoku e le ndanga.>> Da ta na ili yo okpoi nannai.

¹² Da idika dem i kanai kutaka n ica'ashi kakau. Icu'u i kanai kumatsasa icu'u uteku ci le kakau. Da ta na Kashile ke enei ili i na u ya'in va i ga'an ta.

¹³ Kulivi ki ta lo, usana wi ta lo: ele dem kanna ka tatsu ka'a.

¹⁴ Da Kashile ka danai, <<Ya'an kutashi kakau gadi ka akana, adama a na u pece kanna n kayin. A zuwa le ta o okpo urotu u na u kupece ayin, ayin a lyushi, n ayin a irana, n aya.

¹⁵ Kasukpa kutashi kakau gadi kpamu ka akana a ubuta dem.>> Da ta na ili yo okpoi nannai dem.

¹⁶ Kashile ka ya'an ta kutashi ku gbagba'in ku re. Kutashi ku gbayin ku dada. Kanna ka lya'a tsugono n kanna, wotoi kpamu n kayin. Da u doku u ya'in azangata kpamu.

¹⁷ Kashile ka zuwa ta ili i kutashi ya i yongo gadi, adama a na a akana a idika,

¹⁸ ciya a lya'a tsugono n kanna n kayin e pece kpamu kutashi n kayimbi. Da Kashile ke enei ili i nanlo ya i ga'an ta.

¹⁹ Kulivi ki ta lo, usana wi ta lo: na lo dem a kanna ka nashi ka'a.

²⁰ Da Kashile ka danai, <<Ya'an mini ma shana n adan n ili i wuma dem, kata gadi kpamu u shana n icu'u yi nnu kakau.>>

²¹ Da Kashile ka ya'in ili i gbagba'in i mala n icu'u ya adan kakau, nu nnu kakau kpamu nannai. Da Kashile ke enei ili i nanlo dem i da i ga'an ta.

²² Da Kashile ka zuwakai le unasingai, u danai, <<Matsai kata i shatangu mala, nnu kpamu i yimkpa kata i shatangu idika.>>

²³ Kulivi ki ta lo, usana wi ta lo: na lo dem a kanna ka tawun ka'a.

²⁴ Da Kashile ka danai, <<Ya'an idika yu utaka n ili i wuma yaba dem n vicu'u vi ni, nnama raka, nu nnama m kpa'a kobolo n aza a na i o kurono atsuma a idika.>> Da ta na ili yo okpoi nannai.

²⁵ Kashile ka ya'in icu'u yi nnama m kpa'a nu n kakamba dem, aza a wawa'a n aza a gbara-gbara yaba dem a kumatsa icu'u i ni. Da Kashile ke enei ili i nanlo dem i ga'an ta.

²⁶ Da Kashile ka danai, <<Ya'an ci ya'an vuma n iyotsonoi i tsu, kata a ya'an kpamu tsu tsu. Ele da aza a na a kulya'aka adan a na i a mala tsugono, nnu n na mi gadi, nu nnama m kpa'a nu n kakamba, nu nnama n wawa'a n na mi o kurono atsuma a idika dem.>>

²⁷ Nannai da Kashile ka ya'in vuma uteku tsu na ayi wi, n iyoci i Kashile i da u ya'in ni, u ya'an le ta vuka n vali.

²⁸ Da Kashile ka zuwakai le unasingai, da u danai, <<Yimkpai, kata i shatangu aduniyan, i kana i da kata i lya'a tsugono tsa adan a na i a mala, nu nnu n gadi kobolo nu nnama n na mi o kurono atsuma a idika dem.>>

²⁹ Da Kashile ka danai, <<Lana, n neke da ta mita dem ma na mi a idika ma na ma kumatsa icu'u, nu ndanga dem n umaci u le u na wi n icu'u punu, adama a na o okpo ilikulya wa da.

³⁰ N neke ta nnama n na mi a idika dem, nu nnu, nu nnama n na kpamu mi o kurono atsuma e le a idika, n ili i na yi a kuyinvika dem ica'ashi dem, adama a na yo okpo ilikulya'a i le.>> Ta ta na ili yo okpoi nannai.

³¹ Da Kashile ka lanai ili i na u ya'in dem, da we enei i da i ga'an ta kau. Kulivi ki ta lo, usana wi ta lo: na lo dem a kanna ka tali ka'a.

2

A kanna ke cindere da Kashile ka uvukai

¹ Dada kuya'an ku gadi n idika kobolo n ili i na yi punu dem ku kotsoi.

² A kanna ke cindere da Kashile ko kotsoi ulinga u na u ya'in, da wu uvukai a kanna ke cindere ka adama a ulinga u na u ya'in va.

³ Da Kashile ka zuwakai kanna ke cindere ka unasingai da u bonokoi ka'a kanna ka cida, adama a na a kanna ka nanlo ka'a Kashile ku uvukai.

Kashile ka ya'in vali n vuka

⁴ Na va dada arabali a tsu na a ya'in gadi n idika.

Ana Kashile Vuzavaguɗu u ya'in gadi n idika,

⁵ babu mita ko yutishi i yoku i na yu utai a idika. Adama a na a ayin a nanlo Kashile Vuzavaguɗu babu na u gitai kuyo'o mini. Babu vuza na kpamu u kucimba idika ya,

⁶ ama ayin a nanlo idika i da i ci jemgbe kata i tanatangu ubuta dem.

⁷ Da Kashile Vuzavaguɗu u ma'in ikyamba i vuma n kubuta ki idika.* Da wu uvulaka yi ni ayinviki a wuma a vunu vi ni, da vuma wo okpoi n wuma.

⁸ Da Kashile Vuzavaguɗu u ya'in kashina ka ndanga Adini a kasana, ta de u zuwai vuma vu na u ya'in va.

⁹ Da Kashile Vuzavaguɗu u zuwai icu'u yi ndanga kakau m gbonguroi punu a kashina ka. Da u zuwai ndanga n na mi n uga'in u kinda punu n na n kumatsa umaci u singai e mere ma kashina ma, da u zuwai kpamu punu ndanga n re, me te ma na me kuneke wuma, me te kpamu ma na me kuneke vuza kuyeve ki ili i singai n i gbani-gbani dem.

¹⁰ Kuyene kutai a Adini, da ku ne'i kashina ka mini da ku peciki ali ugboku u nashi.

¹¹ Kula ku kuyene ku iyain ku dada Pishon, ku dada ku ci yene a kubana a idika i Havila gbende a ubuta u na azanariya i.

¹² Azanariya a idika i nanlo i ta cida, atamba n atali a singai i ta de feu a ubuta wa.

¹³ Kuyene ku ire ku dada e ci deke Gihon, ku ci yene ta a idika i Kushi dem.

¹⁴ Kula ku kuyene ku tatsu ku dada Tigrisu, ku ci yene ta a kuwala a ubon u kasana u Asiriya. Kudolu ku nashi tamkpamu ku dada e ci deke Yufiretu.

¹⁵ Da Kashile Vuzavaguɗu u zuwai vuma va punu a Kashina ka Adini ka. Adama a na wi inda kata u cimba ka'a mayin.

¹⁶ Da Kashile Vuzavaguɗu u danai ni, <<Vi ta a kufuda va lya'a ndanga n na mi punu a kashina ka dem,

¹⁷ sai madanga ma na ma kuzuwa vuza u ya'an n kuyeve ki ili i singai n i gbani-gbani ma dada va kulya'a ba. Kanna ka na baci vi lya'i ma'a, vi ta a kukuwa.>>

¹⁸ Da Kashile Vuzavaguɗu u danai, <<U ga'an vuma u yongo ende'en ni ba. Mi ta a kuya'anka yi kabanke ka singai.>>

¹⁹ N kayala ki idika ka'a Kashile Vuzavaguɗu u ya'in nnama n kakamba kobolo nu nnu n gadi dem. Da u tukai le a ubuta u vuma adama a na we ene ko nini dai u kudeke le, tsu na baci de dem u dekei manama da ta na u kokpo kula ku ni.

²⁰ Da vuma va u ne'i nnama nu nnu n gadi raka ula.

Ama Adamu u ciya punu kabanke ka na ka ya'in ni ba.

²¹ Da Kashile Vuzavaguɗu u zuwai vuma va alavu a na a kuwai ni. Ayin a na wi alavu, da u talai ketele ka kakambu ka vali ka, da u bonoi u palai ubuta wa n inyama.

²² Da Kashile Vuzavaguɗu u ya'in vuka n ketele ka na u talai va, da u bankai vuma va.

* 2:7 2:7 Udani <<vuma>> n <<idika>> n kadanshi ka ka aza a Yahuda a ciga ta kuyotsonoi i ta adanshi ili i te i da a ubuta u kudeke.

²³ Da vuma va vu danai,
<<Na va dāda ketele ka na kutai wā va,
n inyama i na yu utai wā va.

Kula ku ni ku dā <vuka>
adama a na ta punu a utakai ni u vali.>> †

²⁴ I dāda i zuwai dā vuma u kukaşukpa anakū a ni n esheku, adama a na u bolongu
kaci kā ni a ubuta u te n vuka vi ni, kaṭa o okpo ikyamba i te.

²⁵ Vali va n vuka vi ni dem oshombodi a dā i, ama babu vuza na u panai wono u
vutoku.

3

Vuma u nusakai Kaşhile

¹ Koko ka la'a ta nnama n na Kaşhile Vuzavaguḍu u ya'in dem n ugboji. Da ke ecei
vuka va, <<Mayu dā Kaşhile ka danai, <Kaṭa i lya'a umaci wu ndanga u na wi punu a
kashina ka ba?> >>

² Da vuka va vu danai koko ka'a, <<Ci ta a kufuḍa tsa lya'a umaci wu ndanga dem n
na mi punu a kashina ka,

³ ama Kaşhile ka dana ta, <Kaṭa i lya'a maḍanga ma na mi punu e mere ma kashina
ma ba. Ko kusa'wa kaṭa i sa'wa ba. Kanna ka na baci i sa'wai ma'a, yi ta a kukuwa.>
>>

⁴ Ama dā koko ka danai vuka va, <<Mayun dā i kukuwa ba.

⁵ Kaşhile ka ke yeve ta kanna ka na baci i lya'i maḍanga ma, aşı a dā i ta a ku
paḍukpa, kaṭa kpamu yo okpo uteku tsu Kaşhile.* Yi ta e kuyeve ili i gbanigbani n ili
i singai.>>

⁶ Ana vuka va ve enei umaci u maḍanga wa wi ta n uga'in u kulya'a, n uga'in u
kinda. U ciga ta kpamu u ciya cico'o tsu na ci punu, dā u ta'i umaci u maḍanga wa dā
u lya'i. Da u ne'i vali va, dāda u lya'i feu.

⁷ Da dem vi le aşı e le a paḍukpai, dā e enei kaci ke le oshombodi. Da a jilyai
ayuku a maḍanga mā maḅiri, dā a ya'ankai kaci ke le ciyampa.

⁸ N kulivi, dā a panai izumgbi i Kaşhile Vuzavaguḍu a kukaṛa'a a kashina ka, dā a
sumai e shedeki punu a ndanga n kashina ma.

⁹ Ama dā Kaşhile Vuzavaguḍu ke ḍekei vuma va, u danai, <<Te dāi vi?>>

¹⁰ Da vuma va wu ushuki, <<M panaka wu ta a kukaṛa'a a kashina dāda m panai
wovon, adama a na mi ta koshombodi dā n shedeki.>>

¹¹ Da Kaşhile Vuzavaguḍu we ecei ni, <<Yayi u danai koshombodi ka'a vi? Ko vi
lya'a ta maḍanga ma na n danai kaṭa vi lya'a ba va?>>

¹² Da vuma va u danai, <<Vuka vu na vu nekei mu u yongo nu mpa, ayi dā u ta'i
maḍanga ma dā u ne'i mu dā n lya'i.>>

¹³ Kaşhile Vuzavaguḍu ke ecei vuka va, <<Yidai i zuwai dā vi ya'in nannai?>>

Da wu ushuki, <<Koko ka'a kā yaṁsai mu, dā n lya'i.>>

¹⁴ Da Kaşhile Vuzavaguḍu u danai koko ka,
<<An vi ya'in nannai, unā u na mi a kuya'anka wu, u la'a ta wu nnama m kpa'a
kobolo nu n kakamba dem ali nu nnu feu.
Vi ta a kuya'an nwalu n kaṭsuma kā nu o kurono a idika. Kubuta ku dā vi kulya'a
a ayin a wuma a nu raka.

¹⁵ Mi ta a kuzuwaka dā tsurala
avū n vuka va,

† 2:23 2:23 Katagarda ku ugiti udani <<vuka>> n <<vali>> n kadanshi ka ka aza a Yahuda a ciga ta kuyotsonoi i ta
adanshi ili i te i dā a ubuta u kuḍeke. * 3:5 3:5 Uteku u na kadanshi ka aza a Yahuda ka danai, <<Yi ta o kokpo
uteku tsu Kaşhile>> ka kutā mayin ba, ko <<uteku tsu Kaşhile>> ko <<uteku tsa amali.>>

a̱ kaṭsuma̱ ka ntsukaya n nu kobolo nu ntsukaya n vuka ma. Wi ta̱ o kuboso wu a kaci,

ama avu vi ta̱ a kuluma yi a̱ kaṭciva̱.>>

¹⁶ Da u danai vuka va,

<<Vi ta̱ e kene atakaci n a̱bundai a na n kuneke wu a̱ ubuta̱ u limata.

Nu mba̱la̱ n da va kumatsa muku.

Kaḍu ka̱ nu ki ta̱ o kuyongo a̱ ubuta̱ u vali nu,

ayi da ta na u kulya'a tsugono wa̱ nu.>>

¹⁷ Da Kaṣhile Vuzavaguḍu u danai Aḍamu, †

<<Adama a na vu pana ta̱ kadanshi ka vuka vu nu, da vi lya'i maḍanga ma na n

danai nu <Kaṭa̱ vi lya'a ba,> adama a̱ nu n ya'aṉka ta̱ iḍika dem una,

sai vi ya'aṉ atakaci kafu vi lya'a,

ali kanna ka na vu kuwai.

¹⁸ Iḍika yi ta̱ a kumatsa awana m mita̱ ma gbani-gbani,

imacishi i kakamba i da kpamu va kulya'a.

¹⁹ Vi ta̱ e kulemgbe

kafu vi lya'a ilikulya,

ali kanna ka na vu bonoi punu a iḍika ya,

adama a na ta punu vu utai.

Avu kubuta̱ ku da,

a̱ kubuta̱ ku da kpamu vo kubono.>>

²⁰ Da Aḍamu u ne'i vuka vi ni kula Hawa, ‡ adama a na ayi da u kokpo akaya a uma raka.

²¹ Da Kaṣhile Vuzavaguḍu u ya'ankai Aḍamu n vuka vi ni aminya a ukpan.

²² Da Vuzavaguḍu u danai, <<Gogo na vuma wo okpo ta̱ tsu tsu, u yeve ta̱ kasingai n kawuya. Kaṭa̱ a̱ kaṣukpa̱ yi u ta'a ali u lya'a a̱ kaṭsuma̱ ka ndanga n kuneke wuma n kasingai ba, ta lo wo yongo n wuma kowanai>>

²³ Da Kaṣhile Vuzavaguḍu u loḱoi vuma va punu a Kashina ka Adini ka. Adama a na u bana u ya'aṉ vicimba a̱ ubuta̱ u na a̱ utaḱai ni.

²⁴ Ana u loḱoi vuma va, da u zuwai de corobi§ a̱ naṣhi punu a kashina ka a ubon u kasana, n otokobi a akina a kulya'a una̱ u re dem adama a na a̱ saṉka̱ vuma va ku'uwa a kashina ka.

4

Kayinu n Habila

¹ Da Aḍamu u vaki n vuka vi ni Hawa, da u ya'iṉ kaṭsuma̱, da u matsai Kayinu.* Da u danai, <<Vuzavaguḍu u ba̱nka̱ mu ta̱, da n ciyai̱ kolobo.>>

² Ayin a na i lo, da u matsakai ni vangu da u ne'i ni kula Habila.

Ana u gbonguroi da wo okpoi magubi, ayi Kayinu tamkpamu wo okpoi kacimbi.

³ A ayin a vukya'a, da Kayinu u bankai Vuzavaguḍu n kune'e ki ili i kashina i ni.

⁴ Ama ayi Habila u zagbai mokyon ma singai ma na a̱ gitai̱ kumatsa. Da u kidai, da u bankai Vuzavaguḍu nu mburusa. Da ta na Vuzavaguḍu wi isai alyuka a̱ ni.

⁵ Ama u pana uyo'o u Kayinu n alyuka a̱ ni ba. Da Kayinu u ya'iṉ wupa, kaḍu ka̱ ni ka na̱ngbai.

⁶ Da Vuzavaguḍu we ecei ni, <<Yidai̱ i zuwai da vi ya'iṉ wupa? Yidai̱ i zuwai da asuvu a̱ nu a̱ na̱ngbai?

† **3:17 3:17** Udani kula <<Aḍamu>> n kadanshi ka aza a Yahuda u dana tsu ta̱ <<vuma>> da. ‡ **3:20 3:20** Udani <<Hawa>> n kadanshi ka aza a Yahuda u dana tsu ta̱ <<uma raka>> da. § **3:24 3:24** Corobi ili i yoku i da i na yi n evelyu tsu kalingata * **4:1 4:1** Udani <<Kayinu>> n kadanshi ka aza a Yahuda wi ta̱ a kudana tsu <<Zakuciya>>

⁷ Ashe vi ya'an baci ili i singai a kisa i da ba? Vu lapula baci ba, unushi u da lo a utsutsu a kuvana wu, adama a na u lya'a utsura u nu. Ama u ga'an ta vu la'a u da.>>

⁸ Da Kayinu u danai vangu vi ni Habila, <<Ya'an tsu bana a kakamba.>> Ele de a kakamba, da Kayinu u galai Habila.

⁹ Ayin a na i lo, da Vuzavaguḁu we ecei Kayinu, <<Te dai ambu wi?>>

Da Kayinu wu ushuki, <<Mpa n yeve ba. Mpa da kindi ka vangu va?>>

¹⁰ Da Vuzavaguḁu u danai, <<Yidai i zuwai da vi ya'in nannai? Adama a na mpasa n ambu mi ta a malapa mu una punu a idika a kutawa wa va.

¹¹ Gogo na idika i na i bayuwai adama a na yi isa mpasa n ambu e ekiye a nu, i ya'an ka wu ta una.

¹² Ubuta u na vu banai dem, ko vi ya'an ulinga nini, idika ya yo kudoku ya matsa ili ba. Uteku n anana vo okpo ta vuza vu kakarasa punu a idika.>>

¹³ Da Kayinu u danai Vuzavaguḁu, <<Atakaci a va a la'a ta utsura u va.

¹⁴ Gogo na vu loko mu ta a idika ya, mi ta o kokpo usokongi a ubuta u nu, kata mo okpo kakarashi punu a aduniyan, vuza na we enei mu dem wi ta a kuna mu.>>

¹⁵ Da Vuzavaguḁu wu ushuki u danai, <<Ta nannai ba! Vuza na baci dem wu unai Kayinu mi ta feu a kutakacika yi ali kucindere.>> Da Vuzavaguḁu u zuwakai ni urotu adama a na vuza na de dem u cinai ni kata wu una yi ba.

¹⁶ Da Kayinu u kasukpai kelime ka Vuzavaguḁu da u lazai u banai u dasangi a idika i Nodu a Kasana ka Adini.

Ntsukaya n Kayinu

¹⁷ Daḁa Kayinu u vaki n vuka vi ni da u ya'in katsuma u matsai maku da u ne'i ni kula Anuhu. Ayin a nanlo ayi a kuma'a likuci da u nekei likuci ya n kula ku maku ma ni Anuhu.

¹⁸ Da a matsakai Anuhu maku da u nekei ni kula Iradu, da Iradu u matsai Mehaluja da Mehaluja u matsai Metusela esheku a Lameji.

¹⁹ Lameji u zuwai amaci e re vuza te kula ku ni ku da Ada kula ku vuza te Zila.

²⁰ Da Ada u matsai Jabalu, ayi da esheku a aza a na o kuyongo a apam n a gubai kuzuwa ku le.

²¹ Vuza ni da Jabalu vuza na wi esheku a awa'i a umolu n aliki a ishari.

²² Da Zila u matsai Tubula-kayinu vuza na u ci yima ilanga n iyum. Taku vu Tubala-kayinu ayi da Nama.

²³ Kanna ke te Lameji u danai amaci e re a ni,

<<Ada n Zila, panakai mu,

ada amaci a Lameji,

n sa'wa ta kuna kolobo ko yoku

adama a na u uka mu ta muna.

²⁴ I baci a kuna uma e cindere adama a vuza na wu unai Kayinu,

I ta a kuna uma amangatatsunkupa n uma e cindere adama a vuza na baci wu unai Lameji.>>

²⁵ Da Adamu u doku u vaki n vuka vi ni, da u ya'in katsuma. Da u matsai maku mo yoku, da vuka vi ne'i ni kula Shitu.[†] U danai, <<Kashile ke neke mu ta maku mo yoku, adama a na Habila u buwa lo ba, Kayinu wu una yi ta.>>

²⁶ Shitu feu u matsai maku mo kolobo, da u ne'i ni kula Enos.

A ayin a nanlo a da uma a kanai kudeke kula ku Vuzavaguḁu.

5

A ayin a Adamu a Kubana a Ayin a Nufu

[†] 4:25 4:25 Udani u kula <<Shitu>>, n kadanshi ka aza a Yahuda, kula ku daḁa <<Shilekene.>>

¹ Na va dāda tsumani tsu muku ma Adamu.

A ayin a na Kashile ka ya'in vuma u ya'an yi ta n iyoci i Kashile.

² U ya'in le vuka n vali, da u zuwakai le unaṣingai. Ana u ya'in le u dekei le <<Uma.>>

³ Ayin a na Adamu wi n aya amangataṭlinkupa* (130), da u matsai maku ma na mo yotsoi ni, da u ne'i ni kula Shitu.

⁴ Ana Adamu u matsai Shitu da u yongoi aya amangatawunkunlai (800) kpamu, da ayin a nanlo, u doku u matsai muku mu nkere n olobo.

⁵ Adamu u ya'an ta aya amangatawunkuci n kamangankupa (930), da u kuwai.

⁶ Shitu wi ta n aya amangatawun n a tawun (105), da u matsai Enos.

⁷ Ana u matsai Enos, da u doku u ya'in aya amangatawunkunlai n e cindere (807) da ayin a nanlo, u doku u matsai muku mu nkere n olobo.

⁸ Shitu u ya'an ta aya amangatawunkuci n kupa n e re (912), da u kuwai.

⁹ Enos wi ta n aya amanganashinkupa (90), da u matsai Kenan.

¹⁰ Ana u matsai Kenan, da Enos u doku da u ya'in aya amangatawunkunlai n gendu (815). A katsuma ka ayin a nanlo, u matsai muku mo olobo ni nkere.

¹¹ Enos u ya'an ta aya amangatawunkuci n a tawun (905), da u kuwai.

¹² Ana Kenan u yawai aya amangatawunkupa (70), da u matsai Mahalale.

¹³ Ana a matsai Mahalale, da u doku ya'in aya amangatawunkunlai n amangere (840). A katsuma ka ayin a nanlo, u doku u matsai muku mo olobo ni nkere.

¹⁴ Kenan u ya'an ta aya amangatawunkuci n kupa (910), da u kuwai.

¹⁵ Ana Mahalale u yawai aya amangatawun n a tawun (65), da u matsai Jaredu.

¹⁶ Ana u matsai Jaredu, da Mahalale u doku u ya'in aya amangatawunkunlai n kamangankupa (830). A katsuma ka ayin a nanlo, u matsai muku mo olobo nu nkere.

¹⁷ Mahalale u ya'an ta aya amangatawunkunlai n amanganashinkupa n a tawun (895), da u kuwai.

¹⁸ Ana Jaredu wi n aya amankunlai n e re (162), da u matsai Anuhu.

¹⁹ Ana u matsai Anuhu, da u doku u ya'in aya amangatawunkunlai (800). A katsuma ka ayin a nanlo, u doku da u matsai muku mo olobo ni nkere.

²⁰ Jaredu u ya'an ta aya amangatawunkuci n amangatawun n e re (962), da u kuwai.

²¹ Ana Anuhu u yawai aya amangatawun n a tawun (65), da a matsakai ni Metusela.

²² Ana a matsai Metusela, da Anuhu u doku u ya'in aya amangatawuntatsu (300). A ayin a nanlo, u doku da u matsai muku mo olobo ni nkere.

²³ Anuhu u ya'an ta aya amangatawuntatsu n amangatawun n a tawun (365).

²⁴ Anuhu u yongo ta o kutono Kashile, da u lazai adama a na Kashile ka dika yi ta a kubana gadi.

²⁵ Ayin a na Metusela wi n aya amangatawun n amanganashi n e cindere kuci n e cindere (187), da a matsakai ni Lameji.

²⁶ Ana a matsai Lameji, Metusela u doku u ya'in aya amangatawuncindere n amanganashi n e re (782) da u doku u matsai muku mo olobo ni nkere.

²⁷ Metusela u ya'an ta aya amangatawunkuci n amangatawun n kuci (969), da u kuwai.

²⁸ Ana Lameji u yawai aya amankuci n e re (182), da a matsakai ni kolobo.

²⁹ U ne'i maku ma ni kula Nufu.† U danai, <<Adama a na ayi da u kutuka n wuvuki wu ulinga u na ci a kuya'ansa, adama a na Vuzavagudu u ya'anka ta idika ya una.>>

³⁰ Ana a matsai Nufu, da Lameji u doku u ya'in aya amangatawuntawun n amanganashinkupa n a tawun (595), wi ta kpamu m muku mo olobo ni nkere.

* 5:3 5:3 Lana kapashi ka 48 kubayuwa a ubuta u na a ya'in kadanshi ki ilamba n Cishingini. † 5:29 5:29 Udani u kula <<Nufu>> n kadanshi ka aza a Yahuda ku dāda <<Jebekene.>>

³¹ Lameji u ya'an ta_aya_ amangatawencindere n amangatatsunkupa n e cindere (777), da u kuwai.

³² Ayin a na Nufu u yawai aya_ amangatawantawun (500) da u matsai muku n tatsu, Shem, Ham n Jafe.

6

Unushi u uma m mini ma na ma lya'i aduniyan

¹ Ana uma a gitai kuyimkpa punu a aduniyan, da kpamu a matsakai le nkere punu.

² Muku n Kashile me enei nkere n vuma mi ta_ n uga'in kau, da a zagbakai kaci ke le aza a na a luwai le da a zuwai.

³ Da Vuzavaguđu u danai, <<Mi a kufuđa kugbama asuvu adama a na vuma u yongo ali a kubana ayin uteku n uteku ba, wi ta_ a kukuwa. Aya_ a_ ni a kulaza amangatawun n kamanga ba.>>

⁴ Aza a Nefilim o yongo ta_ a idika ya kafu ayin a nanlo a, ali n ayin e kelime dem. Ana muku n Kashile n vaki ni nkere n uma ma, da a matsai muku, muku n nanlo ele da okpoi aza a utsura a uma dem.

⁵ Da Vuzavaguđu we enei kawuya ka ka yimkpa ta_ a aduniyan, kusheshe ku vuma ayin dem ku wuyana ta_ feu kau.

⁶ Vuzavaguđu u balai katsuma_ a na u ya'in vuma a aduniyan, da kađu ka_ ni ka namgbai kau.

⁷ Da Vuzavaguđu u danai, <<Mi ta_ a kutakpa vuma vu na n ya'in punu a aduniyan, uma kobolo nu nnama dem, kobolo n ili i wuma i na yi o kurono atsuma_ e le a idika, kobolo nu nnu n gadi adama a na kađu ka_ va_ ka_ namgba_ ta_ a na n ya'in le.>>

⁸ Ama Nufu u ciyai mapasa ma singai u Vuzavaguđu.

⁹ Na da tsumani tsu Nufu.

Nufu vuza vu usubi da, da kpamu wi babu unushi a_ ubuta_ u uma a ayin a_ ni, u ya'an ta_ kpamu nwalu n Kashile.

¹⁰ Nufu wi ta_ m muku n tatsu, ele da Shem, Ham n Jafe.

¹¹ Gogo na uma a aduniyan a_ namgba_ ta_ a kasukpai Kashile da kpamu i tukpa n kawuya.

¹² Kashile kenei tsu na uma a aduniyan a shanai n kawuya, adama a na uma a aduniyan raka_ a langasa_ ta_ uye u le n kawuya.

¹³ Kashile ka danai Nufu, <<N sheshe ta_ de kuna uma a aduniyan a nampa raka_ adama a na idika i nampa i shana ta_ n kawuya. Mayun n kuna ta_ uma dem n idika ya feu.

¹⁴ Adama a nannai vi ya'anaka kaci ka_ nu kpantsu nu ndanga n kakawu, vi ya'an ku da unu-unu kata_ kpamu vu padara ku da n cirupa asuvu m pulai dem.

¹⁵ Na da uteku u na va kushe'we ku da, ugadi u yawa udashi amangatawenre n amangere n kupa (450) wanshi kpamu udashi amangatatsu n kupa n u tawun, kata_ kpamu kashani ka_ ni ka yawa udashi amangere n u tawun.

¹⁶ Vi ya'anaka kpantsu ka n kukpa'a, kata_ vu buka kabanga gadi ka na ka lazai udashi u te n kagimi ba. Vu zuwa utsutsu a kakambu ka_ ni kata_ vu zuwa kpamu punu kirukpa a daka m mere, kobolo kpamu n gadi dem.

¹⁷ Mi ta_ a kutuka_ m mini ma na n kuna uma n ili i na i buwai dem a aduniyan a nampa. Ili i na yi n ayinviki dem, Ili ya aduniyan dem yi ta_ a kukuwa.

¹⁸ Ama mpa mi ta_ a kinda uzuwakpani u na tsu zuwakpanai, kata_ vu uwa a kpantsu ka avu m muku n nu n vuka vu nu n amaci a muku n nu.

¹⁹ Vu uka punu a kpantsu ka ili i wuma i re i re, vali n vuka kobolo n avu adama a na vi isa wuma u le.

²⁰ Vi dika nnu icu'u kakau feu aza e re e re nu nnama n na m buwai aza a na i o kurono atsuma e le a idika, vu uka le punu adama a na a isa wuma u le.

²¹ Vi dika ili kulya'a i na yi kulya'a dem kata vu fobo punu adama a da kobolo nu nnama ma.>>

²² Nufu u ya'an ta ili dem derere uteku u na Kashile ka danai ni.

7

Mini ma na ma lya'i aduniyan

¹ Da Vuzavagudu u danai Nufu, <<Uwa a kpantsu avu n limata i nu dem adama a na me ene ta avu vuza cida da a kutawa wa va a katsuma ka aduniyan dem.

² Dika nnama n cindere n cindere a katsuma ka nnama n cida vuka n vali. Nnama mu unata vi dika n re n re vuka n vali koci.

³ Nnu n gadi kpamu nannai ugboku u cindere u cindere vuka n vali, adama a na icu'u yu nnama dem nu nnu i ciya aza a wuma punu a aduniyan.

⁴ Adama a na gogo na ayin e cindere a da o okpoi a na mo kuyo'o mini, ayin a amangere kanna n kayin adama a na mu una ili i wuma dem m mini, ili i wuma i na n ya'in mi ta a kutakpa i da raka.>>

⁵ Da Nufu u ya'in ili dem raka uteku u na Vuzavagudu u danai ni.

⁶ Nufu wi ta n aya amangatawantali (600), ayin a na mini ma lya'i idika.

⁷ Nufu n vuka vi ni, m muku n ni, n amaci e le, da a uwai a kpantsu ka. Adama a na a la'aka n wuma u le.

⁸ Kobolo nu nnama n kutakuma nu n na a kukpada kutakuma, nu nnu, n ili i na yi o kurono atsuma a idika dem.

⁹ Aza e re e re vuka n vali a banai u Nufu. Da a uwai a kpantsu ka, uteku tsu na Kashile ka danai Nufu.

¹⁰ Ana ayin e cindere a lazai da mini ma na ma lya'i aduniyan ma tawai.

¹¹ A kanna ka kupa n ke cindere n wotoi u ire a kaya ka amangatawantali ka ayin a wuma u Nufu, da mini mo bosoi ma kanai kuwa n u yo'i da atusu a gadi dem a bayuwai.

¹² Da u kanai kuyo'o mini a aduniyan ali ayin amangere kanna n kayin.

¹³ A kanna ka nanlo ka da Nufu n vuka vi ni a uwai a kpantsu ka kobolo m muku n tatsu n ni Shem, n Ham, kobolo n Jafe, n amaci e le.

¹⁴ I ta Punu a kpantsu ka kobolo nu nnama n kakamba nu nnama m kpa'a icu'u kakau, aza a na o kurono atsuma a idika feu nu nnu kakau n ili ye evelyu i na i buwai.

¹⁵ Aza e re e re ili i na yi n ikyamba a kuyinvika de dem, i uwai punu a kpantsu ka n Nufu.

¹⁶ Nnama n na n uwai a kpantsu vuka da n vali icu'u kakau uteku u na Kashile ka danai Nufu, da Vuzavagudu u bayangi utsutsu wa.

¹⁷ U kanai kuyo'o mini a aduniyan ali ayin amangere. Uteku tsu na mini ma kanai kushana, da kpantsu ku kanai kutadukpa gadi nannai.

¹⁸ Da mini mo doku ma yinkpasakai aduniyan n abundai, da kpantsu ka ku tadukpai a gadi vu mini va.

¹⁹ Da mini mo doku ma yinkpasakai aduniyan n abundai, ali kusan ku gbagba'in a idika dem ku libai.

²⁰ Da mini mo doku ma dangai gadi kau ali ma palai nsasan m gbagba'in kakau n na n lazai ubapi kamanga.

²¹ Ili i na i tsu zumgba punu a aduniyan n wuma dem i da i kuwai a mini, nnu nu nnama, nu nnama n kakamba ali n uma a na i aduniyan dem da mini mu unai le.

²² Ili i wuma i na yi n ayinviki dem a idika i kuwai.

²³ Ili i na yi punu a aduniyan dem a purangu ta i da. Uma nu nnama n ili i na yi o kurono atsuma a idika dem, nnu n ili i na i buwai. Nufu da koci u buwai n wuma n aza a na a uwai a kpantsu ka n ayi.

²⁴ Mini ma ma pala ta aduniyan ali ayin amangecindere n kupa (150).

8

Mini ma na ma lya'i aduniyan mo kotsoi

¹ Ama Kashile ka cibai n Nufu nu nnama m kpa'a nu n kakamba aza a na i punu a kpantsu dem. Da u suki wunlai a aduniyan, da mini ma me jebei.

² Ubuta u na wi a kuwa mini dem n atusu a gadi dem da a biniki, da mini ma kasukpai kudakpa a idika.

³ Da mini ma gitai ku kukpa sawu, ana ma yawai ayin amangatawun n amangerenkupa (150) da me jebei gbende,

⁴ a kanna ka kupa n e cindere o wotoi u cindere, da kpantsu ka ku cipai a kusan ku Arara.

⁵ Da mini ma ma lya'i kelime n kujebe ali a kubana o wotoi u kupa. A kanna ka iyain o wotoi u nanlo wa da gadi vu nsasan va vu gitai kuta e keteshe.

⁶ Ana ayin amangere a ya'in da Nufu u bayuwai katusu ka na u ya'in a kpantsu ka,

⁷ da u kasukpai kagawun. Da kagawun ka kanai cidinkpi n u bonoi ali ayin a na mini mo kotsoi a idika.

⁸ Megeshe kenu da Nufu u doku da u kasukpai modoi mo kondo ko mini me dekpe ta a idika.

⁹ Ama modoi ma ma ciya ubuta u na u kuyikpa ba, adama a na mini ma buwa ta a ubuta dem a idika; da mo bonoi a kpantsu a ubuta u Nufu. Wu utakai kukiye ku ni da u kanai ma'a da u bonokoi ma'a a kpantsu.

¹⁰ U doku u vanai ali ayin e cindere da u suki modoi mu uta kpamu pulai.

¹¹ Ana modoi ma mo bonoi wa ni n kulivi, da u kasai kayuku ka taku ka madanga ma mabiri a una u ni! Da Nufu u yevei a na mini ma kukpa ta kau punu a aduniyan a.

¹² U doku u vanai ali ayin e cindere da u doki u suki modoi ma kpamu, ama u nampa mo doku mo bono wa ni kpamu ba.

¹³ A kanna ka iyain, n wotoi u iyain, ana Nufu u yawai aya amangatawanta li n ke te (601), da mini ma lazai a idika. Da u talukpai kukpa'a ku kpantsu ka. Da we enei idika ya e kudekpe.

¹⁴ A kanna ka kamanga n e cindere (27) n wotoi u ire, da idika ya i dekpei dem.

¹⁵ Da Kashile ka danai Nufu,

¹⁶ <<Uta punu a kpantsu ka, avu n vuka vu nu, m muku n nu n amaci e le.

¹⁷ Uta ka ili i wuma dem, i na yi punu a kpantsu ka: nnu, nnama, n ili i na yi o kurono atsuma a idika dem. Adama a na a shatangu aduniyan, kata a yimkpa kpamu.>>

¹⁸ Da Nufu wu utai, kobolo m muku n ni, n vuka vi ni, n ejene a ni.

¹⁹ Nnama gbende n ili i wuma i na yi o kurono atsuma a idika, kobolo nu nnu dem a utai a kpantsu ka o ku tononoi, yaba dem n icu'u i ni.

²⁰ Da Nufu u shikpai katalikalyuka adama a Vuzavaguđu. Da u lansai nnama n kutakuma n yoku nu nnu n kutakuma kpamu. Da u lyukai alyuka o kusongu a ubuta wa.

²¹ Ana Vuzavaguđu u tsumgbai magulani ma singai ma alyuka ma, da u danai n kađu ka ni, <<Mi o kudoku kuya'anka idika unawuya adama a vuma ba, adama a na kusheshe ku kađu ku vuma ki ta tukpa n kawuya ali n ayin a na ayi bi'i kenu. Mi o kudoku kuna ili i wuma raka tsu na n ya'in de ba.

²² <<Aduniyan a buwa baci de lo n wuma,

a ayin a vica'a n ayin a vikya'a,
 ayin a usufukpi n ayin a utani,
 ayin a kawun n ayin a kpandari,
 kanna n kayin
 o kukotso ba.>>

9

Uzuwakpani u Kashile n Nufu

¹ Da Kashile ka zuwakai Nufu m muku mo olobo n ni unasingai. Da u danai le,
 <<Matsai kata i yimkpa, i shatangu idika.

² Nnama raka ali n aza a na i o kurono atsuma a idika, nu nnu n adan i ta o
 kuyongo a kupana wovon u nu. Raka vi le a zuwa le ta a daka vi idasakpatsu i nu.

³ Ili i na yi n wuma da yi a kuzumgba dem yi ta o kokpo ilikulya'a i nu. Uteku u na
 n nekei nu yutishi, gogo na n neke wu ta ili dem.

⁴ <<Ama kata i takuma ili i na i kuwai nu mpasa n ni babu ukidi ba.

⁵ Nu mpasa n nu n da a kutsupaka vuza na vu lolotongi mpasa n ni. Mi ta feu a
 kuna manama dem ma na mu unai vuma. Mi ta feu a kuna vuma na wu unai toku vi
 ni vuma.

⁶ Vuza na baci u lolotongi mpasa n vuma,
 vuma da feu u kulolotongu mpasa n vuma vu nanlo,
 adama a na Kashile ka ya'an ta vuma
 n iyoci i ni.

⁷ Ada tamkpanu matsai kata i yimkpa n abundai, i ya'an abundai a idika kata i
 shatangu i da.>>

⁸ Kashile ka danai Nufu n olobo a ni,

⁹ <<Mpa gogo na n ya'an ta uzuwakpani n ada kobolo nu ntsukaya n na n kutawa
 kacapa ka ada

¹⁰ kobolo n ili i wuma raka i na yi n avu, nu nnu raka nu nnama m kpa'a kobolo n
 kakamba raka, ili raka i na yu utai a kpantsu ka kobolo n avu.

¹¹ Gogo na, n zuwa ta uzuwakpani u va n ada, mi o kudoku ma kuna ili i wuma
 dem m mini ba. Mini kpamu mi o kudoku ma lya'a aduniyan ba.>>

¹² Da Kashile ka danai, <<Na va dada urotu wu uzuwakpani u na n kuya'an n ada,
 kobolo n ili i wuma dem i na yi n avu. Uzuwakpani wa kpamu u kutono ta ntsukaya
 n na n kutawa dem.

¹³ N zuwa ta vukambu vu va gadi a ubuta we eleshu. Da u kokpo urotu wu
 uzuwakpani u va n aduniyan.

¹⁴ Ayin a na baci de dem mu utakai n eleshu a uguyi da vukambu vu utai punu e
 eleshu a,

¹⁵ mi ta a kuciba n uzuwakpani u na n ya'in n ada kobolo n ili i wuma raka kakau.
 Mini mo kudoku kpamu ma kuna wuma raka nannai ba.

¹⁶ Me ene baci vukamba vu utai punu e eleshu, mi ta e kene kata n ciba
 uzuwakpani wu babu uteku u Kashile n ili i wuma kakau dem punu na a idika.>>

¹⁷ Da Kashile ka danai Nufu, <<Na da urotu wu uzuwakpani u na n ya'in n ili i
 wuma raka punu na a idika.>>

Muku n Nufu

¹⁸ Muku n Nufu n na mu utai punu a kpantsu ka ele da Shem, Ham n Jafe. (Ham ayi
 da esheku a Kana'ana.)

¹⁹ Ele na da muku n tatsu n Nufu, e le da okpoi uma a na a wacuwai a idika dem.

²⁰ Nufu kacimbi, ayi da u gitai kuya'an kashina ki itacishi yi ndanga n na n tsu
 matsa tsa adimbi.

²¹ Ana u so'i mara ma ndanga n kashina n ni n yoku, da ma makai ni da u vaki koshombodi a kavalı ka ni.

²² Ham, esheku a Kana'ana, we enei ciyampa ce esheku e le da u danai aza a ni e re a na a buwai va ele de pulai.

²³ Ama Shem n Jafe a dikai ogbodo da a banai a da a lazakai avangatsu e le; da a walai n kucina sai a ubuta u na esheku e le i da a palai ni na da. A kpatalai aashi e le adama a na kata e ene ciyampa ce esheku e le ba.

²⁴ Ayin a na Nufu u jimgbai a katsuma ko kuso'o ka ni, da u yevei ili i na maku ma ukocishi ma ni ma ya'ankai ni,

²⁵ da u danai,

<<Una u tono Kana'ana!

Sai wo okpo kagbashi

ku ukocishi wa aza a ni.>>

²⁶ U danai kpamu,

<<Unasingai u da u Vuzavagudu, Kashile ke Shem!

Ya'an Kana'ana wo okpo kagbashi ke Shem.

²⁷ Ya'an Kashile ko doku Jafe ekiye a kuya'an a idika i ni n uma punu,

ya'an Jafe u yongo a aveli e Shem,

ya'an Kana'ana wo okpo kagbashi ka ni.>>

²⁸ Ana mini mo kotsoi, da Nufu u doku u ya'in aya amangatawantatsu n amangerenkupa (350).

²⁹ Aya a na Nufu u ya'in aduniyan a da da amangatawunkuci n amangerenkupa (950), da u kuwai.

10

Ntsukaya n Nufu

¹ Ele na da ntsukaya n Shem, Ham, n Jafe muku n Nufu. Muku n tatsu n nampa a matsa ta feu muku ayin a na mini ma na ma lya'i uma a idika raka mo kotsoi.

Aza a Jafe

² Muku n Jafe ele da Gomaru, Mogogu, Madai, Javan, Tubalu, Mesheku, n Tirasu.

³ Muku n Goma ele da Ashekenaza, Rifata, n Togaruma.

⁴ Muku n Javan ele da Elishahu, Tarishi, Kitimu, n Dodanimu.

⁵ A ubuta u le u da uma a na o yongoi o kotogu a kakina ka mala a utai. Ele da muku n Jafe o kuyongo umaci kakau, kelentsu kakau, n idika kakau feu.

Ntsukaya n Ham

⁶ Muku n Ham, ele da Kush, Masar, Putu, n Kana'ana.

⁷ Muku n Kush ele da Sheba, Havila, Sabotu, Rama, Sabateka. Muku n Rama ele da Seba n Dedanu.

⁸ Kush u matsai maku da u ne'i ni kula Namura, vuza na wo okpoi kovonshi vu utsura vi iyain va aduniyan.

⁹ Wo okpoi katain ka gbayin a ubuta u Vuzavagudu, i da da i zuwai da uma a danai, <<Ya'an Vuzavagudu u bonoko wu katain ka gbayin tsu Namura!>>

¹⁰ Tsugono ci iyain ci ni ci gita ta n likuci i Babila, Ereci, n Akadu, n Kaline dem vi le a idika i Shina.

¹¹ U gitai punu a idika i nanlo, da u banai a Asiriya a ubuta u na u ma'i likuci i Niniva, Rehobotu-iri, n Kalashi

¹² n Reshena, i na yi e mere ma Niniva n likuci i gbayin i Kalashi.

¹³ Masar da esheku a Ludu, Anama, Lehabu, Nafutu,

¹⁴ Paturusu, Kasulu, n Karita, aza a na a matsai aza a Filisitiya.

¹⁵ Kana'ana da esheku a Sida maku ma iyain ma ni, n Hiti,

¹⁶ kobolo kpamu n aza a Jebusiya, Amoriya, Girigeshiya,
¹⁷ n aza a Hiviya, n Akita, n aza a Siniya,
¹⁸ ali n aza a Avadi, n Zamarita, n aza a Hamo.
 Umaci kakau wa aza a Kana'ana e pecekushi da'in kakau,
¹⁹ ali sai a na uteku wa aza a Kana'ana u yawai ubon u gadi vu Sida a kubana a
 ubon u daka vu Gera devu n Geza, n Sodom, n Gomora, n Aduma, kobolo n Zeboyim
 devu n Lasha.
²⁰ Na da muku n Ham, o kuyongo umaci kakau, kelentsu kakau, n idika kakau feu.

Aza e Shem

²¹ A matsaka ta Shem, Jafe mokoshi ma ni muku, ayi da tsukaya tsu muku n Eberu
 raka.
²² Muku n Shem ele da Elim, Ashuru, Afakasha, Luda, n Aram.
²³ Muku n Aram ele da Uzu, Hulu, Getaru, m Mesheku.
²⁴ Afakasha ayi da esheku a Shela, Shela esheku a Eberu.
²⁵ Eberu wi ta m muku n re: vuza te kula ku ni ku da Pelegu, adama a na a ayin a
 ni a da uma a aduniyan e pecuki, da vuza te va e ne'i ni kula Jokuta.
²⁶ Jokuta da esheku a Alamodadu, Shela, Hazamavetu, Jera,
²⁷ Hadoram, Uzala, Dikila
²⁸ Obali, Abimale n Sheba
²⁹ kobolo n Ofiri, n Havila, n Jobabu. Raka vi le muku n da n na mu utai u Jokuta.
³⁰ Idika i na o yongoi i da i gita ta a Mesha ali a kubana Sefa a ubon wu nsasan a
 kasana.
³¹ Ele na da muku n Shem, o kuyongo umaci kakau, kelentsu kakau, n idika kakau
 feu.
³² Na da umaci wu muku n Nufu, idika kakau, uteku u na kefeku ke le ki. Ana mini
 ma na ma lya'i aduniyan mo kotsoi, idika dem yu uduniyan i ciyai tsukaya a ubuta
 wu muku n Nufu.

11

Kuma'a ku ugadi ku Babila

¹ Ayin o yoku, uma ishi ta a tsu dansa kelentsu ke te n ukuna u te feu.
² Ana e sheruwengi kenu a ubon u kasana, da a ciyai kabanga ka singai a idika i
 Shina, da a shamgbai de.
³ Da dananai <<Tawai. Ci ya'in iputa n abundai kata tsu songu ci deketengi i da.>>
 Da kucikpa a ya'in ulinga n iputa a na a ya'an n atali. Cirupa kpamu ci ci'in.
⁴ Da a danai kpamu, <<Tawai. Tsu ma'akai kaci ka tsu likuci n mashilya mu ugadi
 ma gbangam punu ma na ma kuya'an ugadi sai a Kashile. Adama a na ci ya'an kula,
 ci ciya tsu pecukusu punu a idika ya ba.>>
⁵ Ama Vuzavaguđu u cipa ta adama a na u kondo likuci n kuma'a ka, ku na uma a
 ya'in va.
⁶ Da Vuzavaguđu u danai, <<Uma e kelentsu ke te ka nampa, a fuda baci a ya'an ili i
 nampa. Babu ili i na e kusheshe kuya'an dem, kata a kpada kufuda kuya'an i da.
⁷ Ya'an ci cipa adama a na tsu shulyuku kadanshi ke le, kata a ciya o doku a dansa
 ili i te ba.>>
⁸ Vuzavaguđu u gbarai le u pecuki le punu a aduniyan raka, da a kasukpai kuma'a
 ku likuci ka.
⁹ I dafa i zuwai da e dekei ubuta wa Babila, * adama a na ta de Vuzavaguđu u
 shulyuki kadanshi ka uma raka. Ta de Vuzavaguđu u gbarai le u pecuki le punu a
 aduniyan.

* 11:9 11:9 Udani <<Babila>> dafa <<Ushulyuki.>>

Shem a kubana u Iburam

¹⁰ Na da ntsukaya n Shem. Ayin a na aya e re a lazai a mini ma abundai ma na mu unai uma, ayin a na Shem wi n aya amangatawun (100), da u matsai Afakasha.

¹¹ Ana Shem wo okpoi esheku a Afakasha da u doku u ya'in aya amangatawantawun (500). A katsuma ka ayin a nanlo, u doku u matsai muku mu nkere n olobo.

¹² Ana Afakasha u ya'in aya kamangankupa n a tawun (35), da u matsai Shela.

¹³ Da Afakasha u ya'in kpamu aya amangatawanashi n a tatsu (403). A katsuma ka ayin a nanlo, u doku u matsai muku mu nkere n olobo.

¹⁴ Ana Shela u ya'in aya kamangankupa (30), da u matsai Eberu.

¹⁵ Ana u matsai Eberu da u ya'in kpamu aya amangatawanashi n a tatsu (403). A katsuma ka ayin a nanlo, u matsai muku mu nkere n olobo.

¹⁶ Ana Eberu u ya'in aya kamangankupa n a nashi (34), da u matsai Fele.

¹⁷ Ana Eberu u matsai Pelegu, da kpamu u ya'in aya amangatawanashi n kamangankupa (430). A katsuma ka ayin a nanlo, u matsai muku mu nkere n olobo.

¹⁸ Ana Fele u ya'in aya kamangankupa (30), da u matsai Reyu.

¹⁹ Ayin a nanlo, da u ya'in kpamu aya amangatawenre n kuci (209). A katsuma ka ayin a nanlo, u matsai muku mu nkere n olobo.

²⁰ Reyu u ya'in aya kamangankupa n e re (32), da u matsai Seru.

²¹ U doku u ya'in kpamu aya amangatawenre n e cindere (207). A katsuma ka ayin a nanlo, u matsai muku mu nkere n olobo.

²² Ana Seru u ya'in aya kamangankupa (30), da u matsai Nahoru.

²³ U doku u ya'in kpamu aya amangatawenre (200). A katsuma ka ayin a nanlo, u matsai muku mu nkere n olobo.

²⁴ Ana Nahoru u ya'in aya kamanga n kuci, da u matsai Tera.

²⁵ U doku u ya'in aya amangatawun n kupa n kuci (119). A katsuma ka ayin a nanlo, u matsai muku mu nkere n olobo.

²⁶ Ana Tera u ya'in aya amangatatsunkupa (70), da u matsai Iburam, n Nahoru, n Haran.

Arabali e Tera

²⁷ Na da da ntsukaya n Tera, vuza na u matsai Iburam, Nahoru n Haran. Haram tamkpamu u matsai Lotu.

²⁸ Da Haran u kuwai a likuci i ni i Ur punu a Kaldiya, esheku tamkpamu bi'i n wuma.

²⁹ Iburam n Nahoru a zuwai amaci, kula ku vuka ku Iburam ku da da Saraya, kula ku vuka vu Nahoru tamkpamu ku da da Milika. Ayi Milika n Isikaya muku n Haran n da.

³⁰ Saraya u ciya kucina ba.

³¹ Tera u dikai maku ma ni Iburam, m matsukaya ma ni Lotu (maku ma Haram), n kejene ka ni kpamu Saraya (vuka va Iburam), da a kasukpai Ur vu Kaldiya, a kubana a Kana'ana. A banai da a dasangi a Haran, a shamgbai de.

³² Tera u ya'an ta aya amangatawenre n a tawun (205), da u kuwai de a Haran.

12

Kashile ke dekei Iburam

¹ Vuzavagu du u danai Iburam, <<Kasukpa idika i nu, nu mmaci n nu, n uma a kpa'a ke esheku a nu, vu bana a ubuta u na n kuyotsongu wu.

² Mi ta a kuzuwa wu vo okpo idika i gbayin dem.

Mi ta a kuzuwaka wu unasingai
kata kula ku nu ko okpo ku gbayin,
kata vo okpo vuma vu unasingai.

³ Mi ta a kuzuwaka aza a na a zuwakai nu unaṣingai.

Vuza na baci u ya'ankai nu una, mi ta feu a kuya'anka yi.
Uma a aduniyan dem

i ta a kuciya unaṣingai adama a nu.>>

⁴ Da Iburaṃ u lazai, uteku u na Vuzavaguḍu u danai ni, da Lotu u tonoi ni. Ayin a nanlo Iburaṃ wi ta n aya amangatatsunkupa n a tawun (75), ana wu utai Haran.

⁵ Da Iburaṃ u dikai vuka vi ni Saraya, n Lotu maku ma vangu vi ni, n uciyi u na o bolongi dem ali n agbashi e le feu a na a ciyai a Haran. Da a kanai uye a kubana a Kana'ana, da ta na a yawai de.

⁶ Iburaṃ u walai punu a idika ya ali da u yawai a madanga ma gbayin ma More, a likuci i Shekem. (A ayin a nanlo aza a Kana'ana bi'i o kuyongo de a idika ya.)

⁷ Da Vuzavaguḍu u danai Iburaṃ, <<Wu ntsukaya n nu n da n kuneke idika i nampa ya.>> Da u shikpai katalikalyuka de adama a Vuzavaguḍu, vuza na u tawai wa ni.

⁸ Ana wu utai de da u tonoi a kubana a ubon wu nsasan a kasana ke Betelu da u zuwai kawai ka ni de, Betelu wo okpoi ni a kalivi da kpamu Ai wo okpoi ni a kasana. Ta de u shikpai Vuzavaguḍu katalikalyuka da u dekei kula ku Vuzavaguḍu de.

⁹ Da Iburaṃ u dangai u lya'i kelime nu nwalu n ni, a kubana a ubon u daka u Kana'ana.

Iburaṃ a Masar

¹⁰ Kambulu ka yikpa ta a idika ya, da Iburaṃ u banai limoci a Masar adama a na kambulu ka ko gbonguro ta.

¹¹ Ana wi devu a na wa yawa a Masar, da u danai vuka vi ni Saraya, <<N yeve ta vuka da vi n tsuloboi kau.

¹² Aza a Masar e ene wu baci, i ta a kudana, <Vuka vi ni da na.> Kata a una mu ama i ta a kukaṣukpa wu n wuma.

¹³ Dana avu taku vu va da vi, kata a ciya a lana mu mayin adama a nu kata wuma u va u kpaḍa kupuwanka.>>

¹⁴ Ana Iburaṃ u uwai a Masar, da aza a Masar e enei vuka va vi ta n tsuloboi kau.

¹⁵ Ana aza gbagba'in a Firi'auna e enei vuka va, a ya'in kadanshi n Firi'auna adama a uga'in u vuka wa, da a dikai ni sai e kefeku ka ni.

¹⁶ U lanai Iburaṃ mayin adama a vuka a, da u nekei Iburaṃ nkyon n anaka, njaki anaku n ali, agbashi ali n amaci, kobolo n arakuma.

¹⁷ Ama da Vuzavaguḍu u takacikai Firi'auna n aza a kpa'a a ni nu ndukpa kakau adama a Saraya vuka vu Iburaṃ.

¹⁸ Dada Firi'auna u dekei Iburaṃ. U danai, <<Yidai vi ya'ankai mu nannai? Yidai i zuwai vu kpaḍai kudana mu a na vuka vu nu da?

¹⁹ Yidai da vu danai, <Taku vu va da,> da n dikai ni wo okpoi vuka vu va? Gogo na, vuka vu nu da na. Dika yi vu wala!>>

²⁰ Da Firi'auna u nekei abara a ni kadanshi adama a Iburaṃ, da o lokoi ni u kaṣukpa idika ya, n vuka vi ni kobolo n ili i na wi n i da dem.

13

Iburaṃ n Lotu e pecei

¹ Iburaṃ u kaṣukpai Masar a kubana a daka vu ubon u Kana'ana n vuka vi ni kobolo n ili i na wi n i da dem, da Lotu u banai kobolo n ayi.

² Da Iburaṃ wo okpoi vuza vu uciyi n abundai, n ilikuzuwa n azanariya kobolo n Azurufa.

³ U kaṣukpai ubuta u nanlo da u tonoi n ubuta kakau ali u yawai e Betelu. U yawai a ubuta u na wi e mere me Betelu n Ai a ubuta u na wi ishi u vaki n ayin o yoku.

⁴ A ubuta u daɗa u gitai kushikpa katalikalyuka. Ta de kpamu Iburam u dekei kula ku Vuzavaguɗu.

⁵ Lotu vuza na wishi o kutono Iburam, wi ta n kuzuwa ushiga wu nlala n anaka n abundai, n apam a uma.

⁶ Ama idika ya i yawa le a vaku lo aza e re e le ba. Adama a kuzuwa ku na i n ku da ku da ki ta n abundai, ali a kpaɗai kufuɗa kushamgba a ubuta u te.

⁷ Da kanananai ka uwai e mere me le, a ubuta wu ngubi ma Iburam nu n Lotu. Aza a Kana'ana n aza a Periziya feu, i ta lo idaŋshi lo a idika ya.

⁸ Da Iburam u danai Lotu, <<U ga'an ci ya'an kanananai uteku u tsu ko ngubi n tsu ba, adama a na a tsu vuza da m maku ma ni.

⁹ Ashe idika ya yi e ekiye a nu ba? Ya'an tsu pece. Vu zagba baci ugula, mpa n dika usingai. Vu bana baci ta na usingai, mpa m bana ugula.>>

¹⁰ Lotu u lanuki da we enei kutanu a kara dem ka Urudu, a kubana a ubon u Zora. Idika i nampa yi ta tsu kashina ka Vuzavaguɗu, an idika i Masar. (Na va daɗa kafu Vuzavaguɗu wu una Sodom n Gomora.)

¹¹ Da Lotu u zagbai ubuta u kabanga n abundai a ubon u Kuyene ku Urudu, da u tonoi a kubana a kasana. Ele aza e re e le da e pecei.

¹² Iburam u daŋangi a idika i Kana'ana, ama Lotu u daŋangi a ubon u likuci i yoku ya ara'a devu n Sodom, da u ya'in de apam.

¹³ Uma o Sodom uma a gbani-gbani a da, i ta kpamu a kuya'anka Vuzavaguɗu unushi u gbangam.

¹⁴ Da Vuzavaguɗu u danai Iburam, wana dai Lotu u pece, <<Dengusa aŋshi a nu. Vu lana a kubana a ubon u gadi n daka n kasana n kalivi.

¹⁵ Idika i na ve enei na, mi ta e kuneke wu i da dem, nu ntsukaya n nu dem, ali ko wanai.

¹⁶ Mi ta a kuzuwa muku n nu mo okpo n abundai an kayala ka aduniyan. Vuza na baci wi a kufuɗa we kece kayala, wi ta a kufuɗa we kece ntsukaya n nu.

¹⁷ Bana vu lana ugadi n wanshi wi idika ya, mi ta e kuneke wu i da.>>

¹⁸ Da Iburam u muɗai apam a ni, da u lazai a kubana kuyongo devu nu ndanga m gbagba'in m Mamure e Heburon, a ubuta u na u shikpai katalikalyuka adama a Vuzavaguɗu.

14

Iburam wi isai Lotu

¹ Ayin a na ngono n naŋshi n nampa m banai kuvon: Amurafe mogono ma Shina, n Ariyo mogono me Elesai, n Kedaloma mogono me Elim, kobolo n Tida mogono mo Goyim,

² A banai kuvon adama a na a lya'a ngono n yoku: Bera mogono mo Sodom, m Bisha mogono mo Gomora, n Shinabu mogono ma Aduma, n Shemebe mogono ma Zebayim, m mogono me Bela (daɗa Zora).

³ Ngono n nampa n fobusoi da o bolongi una n aza o kuvon e le a kara'a ka Sidim, ubuta u na gogo na wo okpoi Mala ma mkaɗi.

⁴ Ali aya kupa n e re ele o kutono kadanshi ka Kedaloma, ama a kaya ka kupa n a tatsu da a kpaɗai kudoku kutono yi.

⁵ A kaya ka kupa n a naŋshi, Kedaloma nu ngono ma o bolongi una n ayi da a banai a lya'i aza a Refimu punu a likuci i Ashatara Karanayim, aza a Zuzim a Ham, aza a Emimu a Shava Keritiya

⁶ n aza o Horitu a nsasan n Siyaru, na lo va kpamu likuci i le i da, ali sai de El-param devu n kakamba.

⁷ A kpatalai ɗa o bonoi a En-mishafata (ɗaɗa Kadeshi), ɗa a lya'i ubon wa aza a Emeleki ɗa n kuvon, kobolo n aza a Amoriya ele na i o kuyongo a Hazazon-tamaru.

⁸ Ɗaɗa mogono mo Sodom, m mogono mo Gomora, m mogono ma Aduma, m mogono ma Zeboyim m mogono ma Bela (ɗaɗa Zora) a utai ɗa a shamkpai ubuta u kuvon u le a ƙara'a ƙa Sidim

⁹ adama a Kedaloma mogono ma Elim, Tidala mogono mo Goyim, Amurafe mogono ma Shina n Ariyo mogono ma Eles. Ngono n nashi a kushilika nu ngono n tawun.

¹⁰ Ƙara'a ƙa Sidim ki ta n enle n a bundai tukpa n kayala ka mapadaka ulima an kopoti. Ana mogono mo Sodom n Gomora i a iladi a kukaşukpa ubuta u kuvon, uma o yoku a yikpai punu aza o yoku a sumai a banai a nsasan.

¹¹ Ngono n nashi n nanlo a isai ucanuku u Sodom n Gomora dem n ilikulya'a i le dem, ɗaɗa a laza.

¹² Ɗaɗa feu a ɗikai Lotu (maku ma vangu vi ni) Iburam, n ili i na wi n i ɗa dem, adama a na wi ta idashi o Sodom.

¹³ Ama vuza na u fatatsai u banai u danai Iburam vuza va aza a Ibrahi ayi na wi o kuyongo devu nu ndanga m gbagba'in m Mamure va aza Amoriya. Mamure n aza a ni Eshikolu n Aneru, o bolongi una n Iburam ciya a bankanai.

¹⁴ Ana Iburam u panai a ɗika ta vuza ni Lotu a kubana ugbashi, ɗa u ɗikai uma o kuvon a ni amangatawantatsu n kupa n kunlaj (318), aza a na kpamu ta punu a matsai le a kpa'a. Ɗa a banai ɗa o tonoi le ali a kubana Dan.

¹⁵ N kayin Iburam u pecuki uma a ni ɗa u lya'i le utsura ɗa wu unai le, a kiyangi le ali sai Hoba, gaɗi vu Dimaska.

¹⁶ Ɗa wi isai ucanuku wa ɗa, u na a ɗikai va. Ɗa u bonoi n vuza ni Lotu, n vuka vi ni, n ili i na i buwai.

Malikisada u zuwakai Iburam unaşingai

¹⁷ Ana Iburam u bonoi a ubuta u kuvon, a ubuta u na a lya'i anan Kedaloma nu ngono n na mi de dem, ɗa mogono mo Sodom wu utai adama a na u cina yi a Ƙara'a ƙa Shava (ɗaɗa Ƙara'a ko Mogono.)

¹⁸ Ɗa Malikisada mogono ma Salem* wu utakai m boroji kobolo m makyan. Ayi ta na vuma vu nanlo ganu vu Kashile Mala'imili dem.

¹⁹ Ɗa u zuwakai Iburam unaşingai, u danai,
<<Kashile Mala'imili, u zuwaka ta Iburam unaşingai,
Vuza na u ya'in gaɗi n idika, u zuwaka wu ta Iburam unaşingai.

²⁰ Cikpa Kashile Mala'imili,
vuza na kpamu u kaşukpai irala i nu i uwai ekiye a nu.>>

Ɗa Iburam u ne'i ni ili i te a katsuma ki ili kupa.

²¹ Mogono mo Sodom ma danai Iburam, <<Bonoko mu n uma a va, avu dika ucanuku wa wo okpo u nu.>>

²² Ama Iburam u danai mogono mo Sodom, <<N dengusa ta kukiye a kubana a ubuta u Vuzavaguɗu, Kashile Mala'imili, vuza na u ya'in gaɗi n idika, n ya'an ta kpamu akucina

²³ mi a kisa ili i nu ba, ko tsugbere ko kashiyatsu ka ataka, adama a na vu kpaɗa kufuɗa kudana, <Mpa ɗa n zuwai Iburam wo okpoi vuza vu uciyi.>

²⁴ Ma kuɗika ili adama a kaɗi ka va ba, ama sai ili i na uma a va a lya'i de koci. Ama kaşukpa aza a tsu a na o bolongi una, Ana, Eshikolu, m Mamure, a ɗika ugboku u le.>>

15

Uzuwakpani u Kashile n Iburam

* **14:18 14:18** Kula <<Salem>> kula ku yoku ku ɗa e ci deke <<Urishelima.>>

¹ Ana nannai u lazai, ɗa kadanshi ka Vuzavaguɗu ka tawaj u Iburam tsa alatani, <<Kaɗa vu pana wovon ba. Mi ta o kokpo maraga ma nu, adama a na kaɗa kpamu n ya'anka wu katsupu ka gbara.>>

² Ama Iburam wu ushuki, u danai, <<Kashile Vuzavaguɗu, yidai katsupu ka nu ka kuya'anka mu? Mpa ɗa na, mi m muku ba. Eliyaza vi Dimaska kabara ka va ayi ɗa vuza na u kulya'a tsugono tsu kpa'a tsu va.>>

³ Iburam u danai, <<Danna, vu neke mu maku ba, adama a nannai kagbashi ka na a matsai a kpa'a ku va wi ta a kulya'a ukanu u va.>>

⁴ Da u panai Vuzavaguɗu u ya'in kadanshi n ayi kpamu. U danai, <<Kabara ka nu ka nampa Eliyaza wo kokpo mogono mi ili i kpa'a i nu ba. Maku mu umaci ma nu ma'a mo kokpo mogono.>>

⁵ Kashile ka bankai ni pulai ɗa u danai, <<Inda gadi, kaɗa vi kece azangata a, ta muku n nu, nu ntsukaya n nu n kuya'an abundantai nannai.>>

⁶ Iburam u nekei kaɗu ka ni u Vuzavaguɗu. Adama a nannai ɗa ta na Kashile ke kecei ni a katsuma ka aza a usubi.

⁷ Da kpamu u danai ni, <<Mpa ɗa Vuzavaguɗu, vuza na wu utakai ɗa a Ur vu na vi punu a Babila adama a na n neke ɗa idika i nampa yo okpo ubuta u ɗa.>>

⁸ Ama ɗa Iburam u danai, <<Vuzavaguɗu Ubangari, nini ɗai n kuyeve a na ubuta u nampa u kokpo u va?>>

⁹ Dada Vuzavaguɗu u danai ni, <<Tuka mu n kanaka, m maradika n kagiri, dem vi le a yawa aya a tatsu a tatsu, kobolo m modoi m maku ma matapambara.>>

¹⁰ Iburam u tukai ni n ili i nampa raka, kida kaɗa vu pece le akidi e re e re kaɗa vu zuwa akidi a a mindanai; ama u kida nnu, akidi e re e re ba.

¹¹ Asakali a yikpai a ubuta wu nnama n na a kidai va, ama Iburam u lokoi le.

¹² Ana kanna ki a kuyikpa, Iburam u latai kau, ɗa kayimbi ko wovon ku utsura ka tawaj wa ni.

¹³ Da Vuzavaguɗu u danai ni, <<Yeve mayun a na ntsukaya n nu n kokpo omoci a idika i na yi i le ba, i ta a kuya'an ɗe tsugbashi kaɗa kpamu a takacika ɗe ali aya amangatawanashi (400).

¹⁴ Ama mi ta a kutakacika idika i na i bonokoi le agbashi, i baci a kukasukpa idika i na ishi o limoci ya, i ta a kulaza n uciyi wa abundantai.

¹⁵ Ama avu, vi ta a kukuwa m matana kaɗa a cidangu wu a ayin a singai.

¹⁶ Tsukaya ci ta a kuyawa tsu nashi kafu ntsukaya n nu m bono na, adama a na mi o kuloko aza a Amoriya ba, sai ayin a na a gitai kuya'an kawuya ka na ka yawai o so'o atakaci.>>

¹⁷ Ana kanna ka yikpai ɗa kayimbi ka ya'in, kanga ka akina o mogbodo n kavaɗa ka makuni ka yawai ɗa ka walai e mere ma akidi a inyama yi nnama ya.

¹⁸ A kanna ka nanlo ka Vuzavaguɗu u ya'in uzuwakpani n Iburam u danai, <<N neke ta ntsukaya n nu idika i nampa ya, ili i na i gitai e kuyene ka aza a Masar ali a kubana e kuyene ku gbayin Yufiretu,

¹⁹ kobolo n idika ya aza e Kenetu, idika ya aza e Kenezu, n idika ya aza a Kadamoniya,

²⁰ ya aza a Hitiya, aza a Periziya, n ya aza Refimu

²¹ ya aza a Amoriya, ya aza a Kana'ana, ya aza a Girigeshiya, kobolo n ya aza a Jebusiya.>>

16

Hajara n Isuma'ilu

¹ Vuka vu Iburam, Saraya, u matsaka yi muku ba. Ama vuka va wi ta n kabara ka maku ma vuka, vuza va aza a Masar, kula ku ni ku ɗa Hajara.

² Da Saraya u danai vali vi ni, <<Vuzavaguđu u ne'e mu limata ba. Yidai i zuwai da va kuvaku m maku mu usuki ma va ba? U ga'an ba, wi ta a kuciya ka mu maku.>>

Iburam wu ushuki n ili i na Saraya u danai.

³ Ana Iburam u yongoi a Kana'ana ali aya kupa. Da Saraya vuka vu Iburam u nekei ni kabara ka ni Hajara u ya'an vuka vi ni vu gbani.

⁴ Wa asai n Hajara, da ta na u ya'in katsuma. Ana u yevei u kana ta katsuma, da u gitai kugoyo Saraya anaku a kanna a ni.

⁵ Dada Saraya u danai Iburam, <<Avu da vu zuwai mu atakaci a na mi o kuso'o na. N zuwakai nu kagbashi ka va a nkuta n nu, gogo na a na u yevei u kana ta katsuma, da u goyoi mu. Ya'an Vuzavaguđu u ya'an ka tsu afada a tsu n avu.>>

⁶ Iburam u danai, <<Maku mu usuki ma nu mi ta e ekiye a nu. Ya'an ka yi ili i na ve enei i ga'in nu.>> Dada Saraya u takacikai Hajara, da ta na u sumai u kasukpai ni.

⁷ Da kalingata ka Vuzavaguđu ka cinai Hajara devu n kuyene a kakamba, kuyene ku na ki devu n uye u na u banai Shuru.

⁸ Da kalingata ka danai, <<Hajara, kagbashi ka Saraya, te dai vu utai, te dai kpamu vi a kubana?>> Wu ushuki, <<Mi ta a kusuma a ubuta u vuza gbayin vu kunu vu va Saraya.>>

⁹ Dada kalingata ka Vuzavaguđu ka danai ni, <<Bono a ubuta u vuza gbayin vu kunu vu nu kata kpamu vu tono yi.>>

¹⁰ Da kalingata ka ko doku ka danai kpamu, <<Mi ta a kuzuwa ntsukaya n nu n yimkpa ali n laza kukece.>>

¹¹ Kalingata ka Vuzavaguđu ka danai ni kpamu,

<<Gogo na vi ta n katsuma ka maku,

vi ta a kumatsa maku mo kolobo.

Kata vi ne'i kula Isuma'ilu,

adama a na Vuzavaguđu u pana ta unangbi u katsuma u nu.

¹² Wi ta o kokpo majaki ma kakamba ma uma,

wi ta a kuya'an tsurala n yaba dem

kata feu yaba dem u ya'an tsurala n ayi,

wi ta o kuyongo ende'en

kau n aza a ni raka.>>

¹³ U ne'i Vuzavaguđu vu na u ya'in kadanshi n ayi kula ku nampa, <<Avu da Kashile ka na ke ci ene mu,>> adama a na u dana ta, <<Gogo na me ene ta Kashile ka na ke ci ene mu.>>

¹⁴ I dada i zuwai da uma e ci deke kayinva ka na ki e mere me Kadeshi m Biya-lahi-royi, <<Kayinva ka Vuza Wuma vu na u ce ene Mu.>>

¹⁵ Hajara u matsakai Iburam maku, da u ne'i ni kula Isuma'ilu.*

¹⁶ Iburam wi ta n aya amanganashi n a tali ana Hajara u matsakai ni Isuma'ilu.

17

Uzuwakpani u kukida ka avaja

¹ Ana Iburam u ya'in aya amanganashinkupa n kuci, da Vuzavaguđu u tawai wa ni. U danai, <<Mpa da Kashile Ubangari. Tono kadanshi ka va kata kpamu vi ya'an ili i singai ayin tutu.

² N kuzuwa ta uzuwakpani n avu, kata n neke wu ntsukaya n abundai.>>

³ Iburam u kudangi sapu u lya'i kayala, da Kashile ka danai ni,

⁴ <<N zuwa ta uzuwakpani u nampa n avu, va kuya'an ta akaya a uma kakau a likuci n abundai.

* **16:15 16:15** N kadanshi ka aza a Yahuda kula <<Isuma'ilu>> ku dada <<Kashile ka pana.>>

⁵ Kula ku nu ku buwa Iburam ba, gogo na e kudeke wu ta Ibirahi.* Adama a na mi ta a kuzuwa wu vo okpo akaya a uma a likuci n abundai.

⁶ Mi ta e kuneke wu ntsukaya n abundai, yeve kpamu m bonoko wu idika i gbayin kata a ciya punu ngono a katsuma ke le.

⁷ N kuzuwa ta uzuwakpani u nampa n avu nu ntsukaya n nu kpamu, adama a limata i le i na i kutawa sai uteku n uteku. Mpa da Kashile ka nu, nu ntsukaya n nu dem.

⁸ Mi ta e kuneke wu nu ntsukaya n nu idika i Kana'ana raka i na yi o limoci na, yo okpo i nu, nu ntsukaya n na n kutawa kelime ali uteku n uteku. Mpa tamkpamu n kokpo ta Kashile ke le.>>

⁹ Da Kashile ka danai Ibirahi, <<Avu feu, vu kana uzuwakpani wa nu mpa nu ntsukaya n nu kobolo nu ntsukaya n kelime kpamu raka.

¹⁰ Na da uzuwakpani u na va kubana avu nu ntsukaya n nu ali nu ntsukaya n na n kutawa kacapa dem. Uzuwakpani u da da yu ushuku kukida muku n ali n da avaja raka.

¹¹⁻¹² I gita kukida avaja adama a na wo okpo urotu wu uzuwakpani u va n ada. A umaci u da raka i kida muku n ali n da avaja ayin a na baci a yawai ayin kunlai. M muku ma agbashi n na a matsai punu a kpa'a ku da nu n na i tsulai n ikebe a ubuta wo omoci raka, ko aza a na yi umaci u te ba.

¹³ Ko kagbashi ka na a matsai punu a kpa'a ku nu ko vu tsulai, dem vi le sai a kida yi ukpan u tsali, na da da u kokpo urotu wi ikyamba u na u kuyotsongu an uzuwakpani u tsu n avu u da wi ta babu uteku.

¹⁴ Maku ma vali ma na baci u yawai a kida yi da da u ciyai ukidi wu ukpan u tsali ba, i ta e kupece yi n uma a ni, u kodo ta uzuwakpani u va.>>

¹⁵ Da Kashile ka danai Ibirahi kpamu, <<Vu doku vi deke vuka vu nu kula Saraya ba, ama vi dekushe yi Saratu.†

¹⁶ N kuzuwaka yi ta unasingai. Kata n neke yi kpamu maku ma na ma kuya'an ma nu. N kuzuwaka yi ta unasingai, ayi tamkpamu u kokpo ta anaku a uma kakau a likuci-likuci n abundai, a kuciya ta punu ngono a katsuma ka ntsukaya n ni.>>

¹⁷ Ibirahi u kudangi sapu u lya'i kayala, da u zosoi, da u gitai kusheshe n kadu ka ni, <<Vuza u kudoku ta wa matsa ayin a na baci u ya'in aya amangatawun (100)? Saratu u kumatsa ta wana dai u ya'an aya amanganashinkupa?>>

¹⁸ Da Ibirahi u danai Kashile, <<Vi ta a kufuda kukasukpa Isuma'ilu wo okpo vuza na u kudika ili i nanlo dem.>>

¹⁹ Ama, Kashile ka danai, <<A'a, vuka vu nu Saratu wi ta a kumatsaka wu maku. Kata vi ne'e yi kula Ishaku. ‡ N kuzuwaka yi ta uzuwakpani a kubana wu ntsukaya n ni kobolo nu ntsukaya n na n kutawa kacapa ka ni ali a kubana uteku n uteku.

²⁰ M pana ta ufolu u nu adama a Isuma'ilu. N kuzuwaka yi ta unasingai. Kata u ciya muku nu ntsukaya dem. Ayi da u kokpo esheku o ngono kupa nu n re. Kata kpamu ntsukaya n ni n ya'an a idika n abundai.

²¹ Ama n kubana ta uzuwakpani n Ishaku maku ma na vuka vu nu Saratu u kumatsa kaya ko bono.>>

²² Ana Kashile ko kotsoi kudansa n Ibirahi, da u kasukpai ni.

²³ A kannu ka nanlo Ibirahi u dikai maku ma ni Isuma'ilu m muku mo olobo n na m buwai raka. Kobolo m muku ma agbashi n na a matsai punu a kpa'a ku ni n aza a na u tsulai dem, da u kidai le avaja tsu na Kashile ka danai ni.

²⁴ Ibirahi u yawa ta aya amanganashinkupa n kuci (99), u yevei u kidai kavaja,

²⁵ ayin maku ma ni Isuma'ilu bi'i aya kupa n tatsu.

* **17:5 17:5** N kadanshi ka aza a Yahuda, kula <<Ibirahi>> da da <<Esheku a uma n abundai.>> † **17:15 17:15** N kadanshi ka aza a Yahuda kula ku Saratu ku da da <<Mekere mo mogono.>> ‡ **17:19 17:19** N kadanshi ka aza a Yahuda kula ki <<Ishaku>> ku da da <<Izoshi.>>

²⁶ Ibirahi m maku ma ni Isuma'ilu a kidai le avaja a kanna ke te.

²⁷ Muku n ali dem n na mi a kpa'a ki Ibirahi, kobolo n aza a na a matsai punu a kpa'a ku ni ka ko a tsulai n ikebe a ubuta wo omoci, a kidai le avaja feu kobolo n ayi.

18

A ya'ankai Saratu uzuwakpani u maku

¹ Vuzavaguđu u yotsongi kaçi ka ni kpamu wi Ibirahi devu nu ndanga m gbagba'in m Mamure ayin a na wi idashi a utsutsu u kapam ka ni n kanna usudukpi.

² Ana u dengusai ashi a ni da we enei uma a tatsu kashani devu n ayi. Ana we enei le da wu utai a utsutsu u kapam ka ni n kafura adama a na u gasa n ele. Da u kudangi ali kucan ku ni a kusa'wa idika.

³ U danai, <<Aza a gbagba'in, mi baci a kuciya mapasa ma singai wa da, mi a kuciga i laza kpa'a ku kagbashi ku da ba.

⁴ Ya'an a tuka m mini i sa'a ene a da kata yu uvuka a kulu ku madanga ku nampa.

⁵ Mpa ya'an kpamu m bana n tuka da n ilikulya'a, kata i ciya utsura wu nwalu, adama a na i tawa ta a kpa'a ku kagbashi ku da.>>

Da ta na a ushuki, <<Ya'an tsu na vu danai.>>

⁶ Da Ibirahi u ya'in moloko, da u uwai a kapam ka ni da u danai Saratu. <<Saratu ya'an gogo'o, dika kiya ku singai adama a na vi ya'anka uma a nanlo emeshe.>>

⁷ Da Ibirahi u sumai da u uwai ushiga u ni da u dikai medendem ma singai, da u nekei kagbashi ka ni ka kidaka uma a.

⁸ Da u tukai m mani'in, m mani n inyama i na u su'wain va, da u nekei omoci a ni. Ayi a kaçi ka ni da u nekei le ilikulya'a ya da u shamgbai lo a kulu ku yoku e le tamkpamu a kulya'a.

⁹ Da we ecei ni, <<Te dai tamkpamu Saratu vuka vu nu?>>

Da wu ushuki <<Wi ta de a kapam.>>

¹⁰ A katsuma ke le vuza te u danai, <<Mayun na a kubana kaya vuka vu nu Saratu wi ta a kuciya maku mo kolobo.>> Saratu lo ta na a kucina ki Ibirahi a kupana a ayin a na u shamgbai lo a utsutsu u kapam.

¹¹ A ayin a nanlo ta na Ibirahi n Saratu a kutsa ta, ayi Saratu kpamu u buwa o kudoku kene kusumbu ba.

¹² Da Saratu u zosoi maduku da u danai, <<Mpa da na n kutsa ta, mi ta o kudoku ma pana uyo'o u vali kpamu? Ko n nannai ba vali vu va vu kutsa ta.>>

¹³ Da Vuzavaguđu u danai Ibirahi, <<Yidai i zuwai da Saratu u zosoi da u danai. Nini dai n kuciya maku n tsukutsa tsu va?>>

¹⁴ <<Ili yi ta lo i na i la'i Vuzavaguđu utsura? Tsu na n danai na wotoi kuci Saratu wi ta a kuciya maku.>>

¹⁵ Adama a na Saratu wi a kupana wovon da u nannai ka'a u danai, <<N zoso ba>> ama u danai, <<Vu zoso ta.>>

¹⁶ Ana uma a a dangai kulaza da a indanai a kubana daka a ubon u Sodom. Da ta na Ibirahi u soki le adama a na a kana uye.

¹⁷ Da Vuzavaguđu u danai, <<Mi o kusokonku Ibirahi i na mi a kuciga kuya'an ba,

¹⁸ Ibirahi wi ta o kokpo idika i gbayin n idika yu utsura kpamu, kata idika kakau i na yi a kucina ku ni i ciya unasingai a ubuta u ni.

¹⁹ N zagba yi ta adama a na u zuwa muku m kpa'a n ni nu ntsukaya n ni o tono uye u Vuzavaguđu a ubuta u kuya'an kasingai m mariki, nannai da Vuzavaguđu u kuneke Ibirahi ili i na u ya'ankai ni uzuwakpani dem.>>

²⁰ Da Vuzavaguđu u danai Ibirahi, <<M pana ta ili i gbani-gbani i na a dansai adama aza o Sodom n Gomora. Unushi u le u wuyana ta kau.

²¹ Mi ta a kucipa n ka ci ka va me ene ko ili i na i a kudansa adama a uma a mayun da.>>

²² Da uma a a kpatalai a lazai o kubono Sodom, ama da Ibirahi wo okpoi lo kashani e kelime ka Vuzavaguđu.

²³ Da Ibirahi u yawai devu da we ecei Vuzavaguđu va, <<Vi ta a kuna aza a cida kobolo n aza a unushi dem>>?

²⁴ Uma amangerenkupa i baci cida punu a likuci ya vi ta a kuna likuci ya dem? Va kukaşukpa likuci ya adama a na vi isa uma amangerenkupa ba?

²⁵ U jebeshe vu ya'an ili tsu nanlo, va kuna uma a singai adama aza a unushi ba, aza a singai a kutakacika n aza a unushi ba. Avu da vuza va afada va aduniyan. U jebeshe va kuna uma raka ba.

²⁶ Da Vuzavaguđu u danai, <<N ciya baci uma amangerenkupa a singai o Sodom, mi ta a kukaşukpa likuci ya adama e le.>>

²⁷ Da Ibirahi u danai, <<Kaşukpa n doku n ya'an kadanshi n avu Vuzavaguđu, ko a na wo okpoi mpa vuma da mi koci vu na a ya'in n kayala.

²⁸ Uma amangere n a tawun i baci ta na punu uma a singai vi ta a kukaşukpa likuci ya? Vi ta a kuna likuci ya adama a na vu namba ta uma tawun a cida?>>

Da Vuzavaguđu u danai, <<N cina baci uma amangere n tawun aza a singai mi ta a kukaşukpa likuci ya.>>

²⁹ Da u doku u danai, <<A ciya baci ta na uma amangere punu a likuci ya>>?

Da Vuzavaguđu wu ushuki, <<Adama a uma amangere a nanlo ma kuna likuci ya ba.>>

³⁰ Da u danai, <<Kaşa avu Vuzavaguđu vi ya'an wupa nu mpa ba, ama ya'an n doku n dansa. Vi ciya baci ta na uma kamangankupa koci, vi ta a kuna likuci ya?>>

Da wu ushuki, <<N ciya baci punu uma kamangankupa aza a singai, ma kuna likuci ya ba.>>

³¹ Da u danai, <<Kaşa avu Vuzavaguđu vi ya'an wupa nu mpa ba, ama ya'an n doku n dansa, a ciya baci uma kamanga punu a likuci ya ta na?>>

U danai, <<Adama a uma kamanga a nanlo, ma kuna likuci ya ba.>>

³² Da Ibirahi u doku u danai, <<Kaşa avu Vuzavaguđu vi ya'an wupa nu mpa ba, ama ya'an n doku n dansa ku te. A ciya baci punu uma kupa ta na?>>

Da Vuzavaguđu wu ushuki, <<Ma a kuna likuci ya ba n ciya baci aza a singai kupa punu.>>

³³ Ayin a na u kotsoi kadanshi n Ibirahi, da Vuzavaguđu u lazai da Ibirahi u lazai o kubono a kpa'a.

19

A unai Sodom n Gomora

¹ Alingata e re a nanlo a yawai Sodom n kulivi, ayi Lotu idashi a utsutsu u likuci wa. Ana we enei le, da u dangai u banai kugasa n ele. U rabasai le ali da u kudangi da u lya'akai le kayala.

² U danai, <<Aza gbagba'in a va mpa da na adama a da. Tawai a kpa'a ku va, i sumba kaşa kpamu ya asa. Kayin ka asa baci n usana i yeve i laza.>>

Ama a ushuki, <<A'a, ci ta a kubana tsa ka asa pulai punu a asuvu a likuci.>>

³ U folonoi le n utsura, ali ta na o tonoi ni a kubana a kpa'a ku ni. U ya'ankai le kadiva da u doku u kangalaka yi le boroji vu na vi babu yisiti, da ta na a lya'i.

⁴ Kafu omoci a a uwa ubuta wa alavu, uma a likuci i Sodom ushan wawa'a nu nkoshi dem a tawai a kambuki kpa'a ka.

⁵ Da e ecei Lotu, <<Te uma a na a tawai wa nu n kayin ka? Utaşa le na wa tsu, ci ciga ta kuvaku n ele.>>

⁶ Lotu wu utai u banai we le, da u bayangi utsutsu wa.

⁷ Da u danai, <<N folono da ta aza a va, kata i ya'an ili i gbani-gbani ba.

⁸ Lanai mi ta nkere n re n na kata a sa'wai kuvaku n ali ba, ya'an mu utaka le n tuka da, kata i ya'an n ele tsu na i cigai; ama kata i sa'wa uma a nanlo ba, a kpa'a ku va ku da a tawai.>>

⁹ Ama da a danai, <<Denga lo, vuma vu nampa va komoci ka'a wi bi'i wa tsu, da u cigai kushesheke tsu ili i na tsa kuya'an. Gogo na ci ta a kuya'anka wu ili i gbani-gbani i na i la'i i uma a nanlo.>> Dada e tecengi Lotu, da ta na a banai a utsutsu wa adama a na o boso u da.

¹⁰ Ama da omoci a a utakai ekiye pulai da o ronoi Lotu o bonokoi a asuvu a kpa'a, da a bayangi utsutsu wa.

¹¹ A zuwakai uma a likuci a na i lo utsutsu u kpa'a wa uyimba, dem vi le maku n vuza gbayin feu, ali da a kpadai kufuda ke ene ubuta u na utsutsu wa wi.

¹² Da alingata a e ecei Lotu kpamu, <<Vi ta lo n uma o yoku kpamu ototo, muku, nkere, ko kumaci ku yoku punu a likuci ya? Utaka le na.

¹³ Adama a na ci ciga ta kuna ubuta u nampa, kasala ka uma punu a ubuta u nampa ka yimkpa ta, da ka yawai u Kashile, Vuzavagu du u suku tsu ta tsu una likuci ya.>>

¹⁴ Lotu wu utai u banai u danai ototo a ni a na a kuzuwa nkere n ni, <<Dengai, utai punu a likuci i nampa; Vuzavagu du u ciga ta ku una likuci ya.>> Ama ototo a ni a sheshe ta majari ma'a wi a kuya'anka le.

¹⁵ Ana kayin ka asai, alingata a a gutsakai Lotu, a danai, <<Denga, dika vuka vu nu ni nkere n re n nu n na mi na, ta baci nannai ba, atakaci a likuci a nampa i ta o kukotso n ada punu dem.>>

¹⁶ Ana e enei ni a kuya'an a gbama, da a kanai ni kukiye n ku vuka vi ni nu nkere ma. Da a utakai le punu a likuci ya. Adama a na Vuzavagu du u pana ta asuvayali e le.

¹⁷ Ana a ciyai a utakai le, da vuza yoku a katsuma ka uma e re a nanlo u danai, <<Sumai, adama a wuma u da, kata i lana kucina ba, kata kpamu i shamgba a ubuta ba. Sumai a kubana a nsasan, ko ada feu i kuwa n ele.>>

¹⁸ Da Lotu u danai le, A'a aza a gbayin a va

¹⁹ kagbashi ka da ka ciya ta mapasa wa da, i neke mu ta uga'in u gbayin a na yi isai wuma u va; ama ma kusuma a kubana a nsasan adama o wovon u na kawuya ka kucina mu ali n kuwa de ba.

²⁰ Indana, likuci i nanlo i yawa ta uma a suma a kubana de, i kenu i da ta na. Ya'an n suma m bana de, ko yi kenu ba? Kata wuma u va u ciya wishi!

²¹ U danai ni, <<U ga'an ta, n neke wu ta kasingai ka nampa, i a kuna likuci i na vi ya'in kadanshi ka ba.

²² Ya'in moloko i suma, kata n kuya'an ili ba, sai ayin a na i yawai de.>> Dada e dekei likuci ya Zora.

²³ Ayin a na Lotu u yawai a Zora dada kanna kutai.

²⁴ Da Vuzavagu du u cipakai n akina n kanga ko tsukono o Sodom n Gomora. Akina a uta ta a ubuta u Vuzavagu du da a cipai de.

²⁵ Da wu unai likuci i nanlo n uma a na i punu idashi a ubuta u nanlo dem, n ili i na i tsu uta kata i gbonguro a idika dem.

²⁶ Da vuka vu Lotu vu lanai kucina, da wo okpoi katali ka mkpadi.

²⁷ Ibirahi u dangai n usana da u banai a ubuta u na wi ishi u shamgbai cau e kelime ka Vuzavagu du.

²⁸ Da wi indanai a ubon u Sodom n Gomora n idika i gbani dem, da we enei kanga ki idika ka a kubana gadi an mini mo kokocilili.

²⁹ Ta nannai ana Kashile ka unai idika ya ara'a ya, Kashile ka cibai n Ibirahi, da wu utakai Lotu punu e mere ma aza a na a unai, ana wu unai idika i na Lotu u yongoi va.

Lotu ni nkere n ni

³⁰ Ana ka nampa ko kotsoi, da Lotu ni nkere n re n ni a kasukpai Zora da o bonoi a vaki a ubon wu nsasan, adama a na u pana ta wovon u shamgba a Zora. Ayi ni nkere n re n ni o yongoi a kabatsu.

³¹ Kanna ke te mekere ma gbayin ma ma danai vangu vi ni, <<Esheku a tsu a kutsa ta, vali vi lo ubon u nampa a na wa tawa wa tsu ba, tsu na wila u danai.

³² Ya'an tsu zuwa esheku a tsu u so'o mara ma maka yi kata u vaku n a tsu, kata ci ciya kumaci n esheku a tsu ali kulya'a kelime.>>

³³ N kayin ka nanlo a zuwai esheku e le o so'i mara ma makai ni, da mekere ma gbayin ma banai ma vaki n ayi. Esheku e yeve ayin a na u vaki m mekere ma ni ko mekere ma vaki n ayi ali u dangai ba.

³⁴ Kanna ke ire da mekere ma gbayin ma ma danai vangu va, <<Nayin n vaku ta n dada vu va, Ya'an tsu zuwa yi u so'o mara ma maka yi kpamu n kayin, kata avu vu bana vu vaku n ayi adama a na ci ciya kumaci n esheku a tsu.>>

³⁵ N kayin ka nanlo da a zuwai esheku e le u so'i mara ma makai ni kpamu, da mekere me kenu ma, ma banai da ma vaki n ayi. Nannai kpamu Esheku e yeve ayin a na u vaki m mekere ma ni ko mekere ma vaki n ayi ali u dangai ba.

³⁶ Nkere n Lotu gbende n ya'in atsuma n esheku e le.

³⁷ Mekere ma gbayin ma matsai maku mo kolobo, da u ne'i kula Mowabu, ayi da esheku a aza a Mowabu anana.

³⁸ Vangu va feu u matsai maku mo kolobo, da u ne'i ni kula Ben-ami; ayi da ta na esheku a aza a Amona anana.

20

Ibirahi N Abimeleki

¹ Ana Ibirahi u kasukpai ubon u nanlo da u lazai a kubana a ubon u daka vu Kana'ana da u yongoi e mere me Kadesh n Shuru. U yongoi de ali ayin ukeci an komoci a Gera,

² da Ibirahi u danai le ukuna u vuka vi ni Saratu, <<Taku vu va da.>> Da Abimeleki mogono ma Gera u danai a banka yi n Saratu.

³ Ama n kayin ko yoku, Vuzavagu du u yotsongi kaci ka ni u mogono Abimeleki tsa alatani da u danai ni, <<Vi ta a kukuwa adama a na vi dika ta vuka vu nampa, vu na vi ya'in de yolo.>>

⁴ Ama ayi Abimeleki kata u sa'wa kuyawa devu n Saratu ba. Da u danai, <<Vuzavagu du mi n unushi punu na ba! Vi ta a kuna mu n uma a va dem?

⁵ Ibirahi n kaci ka ni u danai, na va taku vi ni da. Da vuka va feu vu danai nannai. N ya'an ta ili i nampa ya n kadu ke te mpa n nusa ba.>>

⁶ Da Vuzavagu du u danai ni punu a ubuta wa alatani wa, <<E n yeve ta vi ya'an ta nannai n kadu ke te, n sanku wu ta kuya'an unushi a kubana wa va, n kasukpa wu vu sa'wa yi ba.

⁷ Ama gogo na bonoko n vuka va u vali vi ni. Ayi keneki ka'a, wi ta a kuya'anka wu avasa adama a na vi yongo n wuma. Ama mi ta a kudana wu vu bonoko yi baci ba, vi ta a kukuwa avu n uma a nu.>>

⁸ Ana kayin kasai da Abimeleki u dekei aza gbagba'in a ni dem a bana, da u danai le ili i na i ya'in dem da raka vi le da a panai wovon.

⁹ Da Abimeleki u dekei Ibirahi da we ecei ni, <<Yidai i zuwai da vi ya'ankai tsu nahannai? Unushi we ne u dai n ya'ankai nu da vi a kuya'anka mu atakaci a nampa, mpa n ubuta u tsugono u va dem? Vi ya'anka mu ta ili i na i kpadai kuga'an vi ya'anka mu.>>

¹⁰ Da Abimeleki we ecei ni, <<Yidai i zuwai da vi ya'in nannai?>>

¹¹ Da Ibirahi wu ushuki u danai, <<N ya'an ta nannai adama a na n zuwa ta uma a nampa a i n wovon u Kashile ba, ta lo a kuna mu kata a isa mu Saratu vuka vu va.

¹² Ko n nannai taku vu va da mayun, adama a na mekere me esheku a va ma'a mma da de vi tsu vi te ba, da n dikai ni yolo.

¹³ A ayin a na Kashile ka zuwai mu n kasukpa kpa'a ke esheku a va a kubana a idika i yoku, da n danai ni, <Uteku u na vo kuyotsongu ucigi u nu a kubana wa va u dada na, ubuta u na baci tsu banai dem, vu dana, <<Ayi taku vu va da.>> > >>

¹⁴ Da Abimeleki u bonokoi Ibirahi n vuka vi ni Saratu, da u nekei ni anaka, nlala kobolo n agbashi a ali n amaci.

¹⁵ Da Abimeleki u danai ni, <<Lana na idika i va i da raka zagba ubuta u na u ga'in nu kuyongo kata vi yongo de.>>

¹⁶ Da Abimeleki u danai Saratu, <<Mi ta e kuneke tavu Ibirahi Azurufa kakpan adama a na wo okpo urotu mpa n ya'an ili n avu ba, e kelime ka uma dem. Babu vuza na kpamu u kinda wu adanshi vi ya'an ta unushi.>>

¹⁷ Da Ibirahi u ya'ankai Abimeleki kavasa da Kashile ko potsokpoi ni n amaci a ni n agbashi a amaci a ni dem adama a na a matsa muku kpamu.

¹⁸ Adama a na Vuzavaguđu u bayangu ta amatsatsu dem a kpa'a ku Abimeleki adama a vuka vi Ibirahi Saratu.

21

A matsai Ishaku

¹ Vuzavaguđu u ya'anaka ta Saratu ili i singai tsu na u danai. Da u ya'ankai ni tsu na u ya'in uzuwakpani.

² Da Saratu u ya'in katsuma, da u matsakai Ibirahi maku mo kolobo n tsukutsa ci ni. Derere a ayin a na Kashile ka ya'ankai ni uzuwakpani.

³ Da Ibirahi u ne'i maku ma na Saratu u matsakai ni va kula Ishaku.

⁴ Ana maku ma ni Ishaku u yawai ayin kunlaji, da Ibirahi u kidai ni kavaja, uteku u na Kashile ka danai ni.

⁵ Ibirahi wi ta n aya amangatawun (100), ana a matsakai ni Ishaku.

⁶ Da Saratu u danai, <<Kashile ka tuka mu ta n izoshi. Adama a na vuza na baci u panai nannai, wi ta o kuzoso nu mpa.>>

⁷ Da u doku u danai, <<Yayi u sa'wai kudana Saratu u kumatsaka ta Ibirahi maku? Ama m matsaka yi ta n tsukutsa ci ni.>>

⁸ Da maku ma mo gbonguroi ali da a kasai ni mani. A kanna ka na a kasai ni mani, da Ibirahi u ya'in kadiva ka gbayin.

O lokoi Hajara n Ishima'ilu

⁹ Ana Saratu we enei Ishima'ilu maku ma na Hajara va aza a Masar u matsakai Ibirahi a kuya'anaka Ishaku ulami,

¹⁰ da u danai Ibirahi, <<Utaka n kabara ke mekere ka a kpa'a ku nampa m maku ma ni. Adama a na maku ma nanlo me kupece ili yi ukani a kpa'a a nampa m maku ma va Ishaku ba.>>

¹¹ Ili ya i langasa ta Ibirahi kadu wuya-wuya, adama a na ili i ya i sa'wa ta maku ma ni.

¹² Ama da Kashile ka danai ni <<Kata kadu ka nu ka namgba adama a maku ma n kabara ka nanlo ba. Pana ili i na Saratu u kudana wu dem. Adama a na a ubuta wi Ishaku ta lo e kuyeve ntsukaya n nu.

¹³ Mi ta o kubonoko muku n kabara ke mekere ka, o okpo ngono mu utsura n uma feu a gbara-gbara. Adama a na ayi feu maku ma nu ma'a.>>

¹⁴ N usana da Ibirahi u nekei Hajara ilikulya'a n kedele ku ukpan tukpa m mini, u wo'okoi ni ka'a a kavangatsu da u lokoi ni m maku ma. U lazai da u yongoi a kukara'asa punu a kakamba ka Biyasheba.

¹⁵ Ana mini ma mo kotsoi punu e kedele ka raka, u kasukpai maku ma a kumi'i ku kayuku.

¹⁶ U dasangi da'in a agisana udashi amangatawun. U danai kaci ka ni, <<Mi a kufuda ma kinda maku ma va ma kuwa ba.>> Ayi lo idashi da u bosoi kadawuri u gitangi mashi.

¹⁷ Kashile ka panai maku ma a mashi, da kalingata ka Kashile na de gadi ka ya'in kadanshi n Hajara, <<Yidai i balai nu, Hajara? Kata vu pana wovon ba. Kashile ka pana ta mashi ma maku mo kolobo ma.

¹⁸ Denga, bana vu dika maku ma nu kata vu bana e kukiye. Mi ta a kuzuwa ntsukaya n ni mo okpo likuci i gbayin.>>

¹⁹ Da Kashile ka bayuwai ashi a vuka a, da we enei kayinva. U banai u shatangi kedele ku ukpan ka m mini da u banai u ne'i maku ma.

²⁰ Kashile ko yongo ta kobolo m maku ma ali u gbonguroi, u yongoi a kakamba ka Param, da kparam wo okpoi katain ku usubi.

²¹ Ayin a na ayi de idashi a kakamba ka Param da anaku a ni a zamakai ni vuka mekere ma aza a Masar.

Uzuwakpani wi Ibirahi n Abimeleki

²² A ayin a nanlo Abimeleki n Fikolu, kovonshi vo osoji a ni, da u danai Ibirahi, <<Kashile ki ta kobolo n avu a ubuta wi ili dem i na vi a kuya'an.

²³ Kucinaka mu n Kashile na, vu dana vo kudoro mu ba, muku n va, ko ntsukaya n va. Mi ta kutono kadanshi ka nu mayin, ya'an uzuwakpani vi ta o kutono kadanshi ka va, kobolo n idika i na vi o kuyongo na.>>

²⁴ Ibirahi u danai, <<N ya'an ta uzuwakpani wa.>>

²⁵ Ibirahi u tukai m mavura ma ni u Abimeleki adama a ukuna u kayinva u na agbashi a Abimeleki a isai.

²⁶ Abimeleki u danai, <<N yeve vuza na u ya'in ka'a ba. Vu dana mu feu ba, anana da n gitai kupana ka'a.>>

²⁷ Da Ibirahi u nekei Abimeleki nkyon n anaka o yoku, dada ele aza e re le a ya'ankpanai uzuwakpani.

²⁸ Ibirahi wu utakai nshan mi nkyon ali n cindere a ubuta wu ushiga u ni,

²⁹ da Abimeleki we ecei ni, <<Yidai tamkparamu nshan n cindere n nampa mi a kadanshi?>>

³⁰ Ibirahi wu ushuki, <<Isa nkyon n cindere n nampa ma. Nannai va wi ta a kuzuwa vu ushuku a na mpa da n gawai kayinva ka nampa ka.>>

³¹ Dada e dekei ubuta wa Biyasheba, adama a na ta de ele aza e re e le a ya'ankpanai akucina.

³² Ana o kotsoi kuya'an uzuwakpani u nampa a Biyasheba, da Abimeleki n Fikolu kovonshi vo osoji a ni o bonoi a idika i a Filisitiya.

³³ Dada Ibirahi u shikpai madanga ma matana a Biyasheba da u cikpai Vuzavagudu lo, Kashile Mala'imili.

³⁴ Ibirahi u yongoi a idika i a Filisitiya ali ayin n abundai.

22

Kashile ka pityai Ibirahi

¹ A ya'in megeshe kenu, da Kashile ko kondoi Ibirahi. U danai ni, <<Ibirahi.>>

Da wu ushuki, <<Mpa da na.>>

² Da Kashile ka danai ni, <<Dika maku ma nu me te ma na vi m ma'a Ishaku, vuza na kparam vi a kuciga, vi dika a kubana a ubon u Moriya. Vu bana vi lyuka yi tsa alyuka o kusongu a ubuta u masasan mo yoku ma na mi de a ubuta u na n kuyotsongu wu.>>

³ Ana kayin ka asai n usana, da Ibirahi u dangai u lapulai majaki ma ni. Da u dikai abara a ni e re m maku ma ni Ishaku. Da u zamai ndanga kpamu n na u kuya'anka alyuka o kusongu. Da u lazai a kubana a ubuta u na Kashiile ka danai ni.

⁴ A kanna ka tatsu ka katsuma ka nwalu ke le, da Ibirahi u lanai, da we enei ubuta wa da'in.

⁵ Da u danai abara a ni, <<Shamgbai na m majaki. Mpa n kolobo ka va, ci ta a kubana na de. Ci ta a kubana tsa cikpa Kashiile, kata tsu bono.>>

⁶ Da Ibirahi u dikai ndanga n na u kuya'anka alyuka o kusongu a, da u zuwakai Ishaku maku ma ni u canuku. Da u dikai akina m mawun. Ana a kulaza aza e re e le,

⁷ da Ishaku u dekei esheku Ibirahi, <<Dada.>>

Da Ibirahi wu ushuki, <<Yidai, maku ma va?>>

Da Ishaku we ecei ni, <<Ndanga n da na n akina, te dai malala mi adama a alyuka o kusongu?>>

⁸ Da Ibirahi u danai ni, <<Kashiile ki ta e kune'e tsu malala ma na tsa kuya'anka alyuka o kusongu, maku ma va.>> Da a lazai aza e re e le.

⁹ Da u yawai a ubuta u na Kashiile ko yotsongi ni u bana va, da Ibirahi u shikpai katalikalyuka, da u recei ndanga gadi. Da u shiyai maku ma ni Ishaku, da u kiyangi gadi vu ndanga va.

¹⁰ Da u barakpai kukiye, da u dikai mawun adama a na u kida maku ma ni Ishaku.

¹¹ Da kalingata ka Vuzavaguđu ke dekei ni gadi, <<Ibirahi, Ibirahi.>>

Da wu ushuki, <<Mpa da na.>>

¹² Da u danai ni, <<Kata vu gbatyangu mawun e kudeku ku maku ma ba. Kata vi ya'anka yi muna ba. N yeve ta gogo na vi ta a kupana wovon u Kashiile. Adama a na vu sangamu maku me te ma na vi n ma'a ba.>>

¹³ Da Ibirahi u ganukpai kaci, da we enei kagiri n avana a ni a kumi'i ku koworo usabatangi. Da u banai, da u dikai ka'a. Da u lyukai ka'a a ubuta u Kashiile da u kasukpai maku ma ni.

¹⁴ Da Ibirahi u dekei ubuta u nanlo wa, <<Vuzavaguđu wi ta a kutuka.>> A uteku n kanna ka nanlo da a danai, <<Punu a kusan ku Vuzavaguđu, wi ta a kutuka.>>

¹⁵ Da kalingata ka Vuzavaguđu na de gadi ke dekei Ibirahi udeki u ire.

¹⁶ Da u danai ni, <<Vuzavaguđu u danai, <N kucina ta n kaci ka va, ali vu fudai vi ya'in nannai, vu sangamu maku me te ma nu ba.

¹⁷ Mi ta a kuzuwaka wu unasingai. Mi ta a kuzuwa ntsukaya n nu n yimkpa mo okpo an azangata a gadi. I ta a kuyimkpa kpamu o okpo an kayala ka mala. Ntsukaya n nu mi ta a kisa likuci yi irala i le.

¹⁸ A ubuta wu ntsukaya n nu n da uma a aduniyan dem a kuciya ili i singai. Adama a na avu vu tono mu ta mayin.> >>

¹⁹ Da Ibirahi u bonoi a ubuta wa agbashi a ni, da a lazai kobolo a kubana Biyasheba. Da Ibirahi u shamgbai ta na de a Biyasheba va.

Muku n Nufu

²⁰ A kubana megeshe de da a danai Ibirahi, <<Milika feu u matsaka ta vuza nu muku.

²¹ Uzu da magaji, Buzu da vangu vi ni, Kemuwe tamkpamu esheku a Aram,

²² Keseda, n Hazo, m Pilidasha, n Jidilafa, kobolo m Betuwe.>>

²³ Betuwe da esheku e Rebeka. Milika u matsakai Nahoru Ibirahi vuza ni muku kunlai n nampa.

²⁴ Vuka vu gbani vi ni vu na vi n kula Reyuma, u matsakai ni muku feu, ula e le a da Teba, n Gaham, n Tahasha, kobolo m Ma'aka.

23

Ibirahi u tsulai idika i kačida

¹ Saratu u ya'an ta_aya_ amangatawun n kamanga n e cindere (127) kafu u kuwa.

² U kuwa_ ta_ a Kiriyaatu (dača Heburon) a idika i Kana'ana, da Ibirahi u shikai_ da kpamu u ya'in kpalu ku ni.

³ Da Ibirahi u danga_ lo kashani devu n keven ki ikymba ka vuka vi ni, da u ya'in kadanshi n aza a Hitiya u danai,

⁴ <<Mpa komoci ka'a mi na o kuyongo n ača, denke mu idika ubon u yoku adama a na n cidangu keven ka kača mu uvuka.>>

⁵ Da aza a Ahitiya a_ ushuki Ibirahi,

⁶ <<Panaka tsu, vuzagbayin. Avu mogono ma gbayin ma'a wa_ tsu. Cidangu vuka vu nu a_ ubuta_ u singai u na u luwai nu, babu vuza na u kusan_ka_ wu ubuta_ u kucidangu vuka vu nu.>>

⁷ Da Ibirahi u kučangi e kelime ka aza a Ahitiya, uma a idika a.

⁸ Da u danai le, <<Yi baci a kukašukpa_ mu n cidangu vuka vu va_ na, to panakai mu kača_ i folonoko mu Iforono kolobo ko Zahoru,

⁹ u neke mu kabatsu ka Makapele ka na ki ka_ ni a uteku wu ubuta_ u ni. Danai ni u denke mu uteku u na ikebe i ni yi, e kelime ka_ da_ na, adama a na wo okpo mu ubuta_ u kačida.>>

¹⁰ Da Iforono vu a Hitiya lo a_ ubuta_ wo obolo wa a_ utsutsu u likuci wa: da wu ushuki e kelime ka yaba dem a kupana,

¹¹ Ta nannai ba vuzagbayin, <<Panaka mu, ubuta_ wa n kabatsu ka dem n kune'e wu ta. Na e kelime ka uma a_ va_ dem, mi ta_ e kuneke wu adama a na vu cidangu vuka vu nu.>>

¹² Da Ibirahi u kučanki uma a idika a,

¹³ da u danai Iforono, adama a na yaba dem u pana, <<Vu ushuku baci ya'an n tsupa wu ikebe yu ubuta_ wa dem. Isa ikebe ya, adama a na n cidangu vuka vu va.>>

¹⁴ Iforono va wu ushuki Ibirahi,

¹⁵ <<Vuzagbayin panaka mu, ubuta_ wa u yawa ta_ Azurufa amangatawa_ nashi. Yida_ yi punu e mere ma_ tsu? Cidangu punu vuka vu nu.>>

¹⁶ Da Ibirahi wu ushuki da u tsupai ni e kelime ka aza a Ahitiya lo dem Azurufa amangatawa_ nashi (400) uteku na u danai va. Da u tsupai tsu na aza a tsulaga a ci gisanku.

¹⁷ Ta ubuta_ u na wi ishi wi Iforono a Makapele a kasana ka Mamure wo okpoi wi Ibirahi nannai. Kabanga_ ka n kabatsu, nu ndanga dem.

¹⁸ Aza Ahitiya a na i a ku'uwa n utsutsu u likuci wa e yeve ta_ ubuta_ wa wo okpo ta_ wi Ibirahi.

¹⁹ Ana ka nanlo ko kotsoi da Ibirahi u cidangi vuka vi ni Saratu punu a kabatsu ka kabanga_ ka Makapele devu m Mamure dača kpamu Heburon a idika i Kana'ana.

²⁰ Kabanga_ ka na ki wa aza Ahitiya n kabatsu ka dem da wo okpoi ubuta_ u kačida wi Ibirahi.

24

A zamakai Ishaku vuka

¹ Gogo na Ibirahi u kutsa ta, aya_ a_ ni kpamu a yimkpa ta. Da Vuzavagudu u zuwakai ni unašingai a ili i na u ya'in dem.

² Ibirahi u danai kagbashi kagbayin ka_ ni vuza na u la'i n kugeshe a kpa'a ka, vuza na kpamu wi a kindaka yi ili i na wi n i da dem a kpa'a. <<Zuwa ekiye a_ nu e mere ma_ nkuta_ n va,

³ mi ta a kuciga wu vu kucinaka mu n Kula ku Vuzavaguđu, Kašhile ka gađi n ki idika, va kuzamaka maku ma va vuka punu a uma a Kana'ana a ubuta u na mi o kuyongo na ba.

⁴ Ama vu bono de a idika i na a matsai mu a umaci u va adama a na vu zamaka maku ma va Ishaku vuka a kašsuma ku umaci u va.>>

⁵ Da Kagbashi ka ke ecei, <<Maku ma vuka ma ma iwan baci ta na kukašukpa likuci i ni da u danai u kutono mu ba? N dika maku ma nu o kubono a idika i na vu utai?>>

⁶ Da Ibrahi wu ushuki, <<Ka ta vu bonoko maku ma va de a ubuta u na mu utai ba!

⁷ Vuzavaguđu Kašhile ka na ki gađi vuza na wu utakai mu a idika yi mmaci n va, da kpamu u ya'ankai mu uzuwakpani u gbayin u kuneke mu ta idika i nampa mpa nu ntsukaya n va. Wi ta a kusuku kalingata ka ni kelime ka nu kafu vi yawa, adama a na vi ciyaka maku ma va vuka de.

⁸ Maku mavuka ma mi baci a kuciga kutawa n avu ba, akucina a va o kutono wu ba, avu de ka ta vu bonoko m maku ma va de ba>>

⁹ Da kagbashi ka zuwai ekiye a ni a daka vu nkuta mi Ibrahi da u kucinai n ili i na Ibrahi u danai ni.

¹⁰ Da kagbashi ka u dikai arakuma kupa a vuzagbayin vi ni, da u dikai ili i singai i kune'e yi ikebe kakau a u vuzagbayin vi ni. Da u banai a likuci i na Nahoru wi idashi gađi vu Mesopotamiya

¹¹ Ana u yawai da u zuwai arakuma a dem a kudangi devu n kayinva ka na ki pulai vi likuci. N kulivi ku da ta na, ayin a na amaci a tsu uta a kubana o kudolu.

¹² Da u ya'in avasa, <<Vuzavaguđu Kašhile ka vuzagbayin vu va Ibrahi neke mu uye anana, yotsongu vuzagbayin vu va ucigi u na wi a kusa'wa kusaba'a ba.

¹³ Mpa da na a kashani devu n kayinva ka mini a ubuta u na muku ma amaci n likuci mi a kuta kuenuku mini.

¹⁴ Ya'an n fuda n dana mekere mo yoku, <Mi ta ufolu u nu ne'e mu mini mo kuso'o,> u dana baci so'o, mi ta feu e kune'e arakuma a nu mini o so'o wo okpo vuza na vu zagbakai kagbashi ka nu Ishaku, Ili i nampa ya i ya'an baci nannai, mi ta e kuyeve vi yotsongu ta vuzagbayin vu va ucigi u na u kusaba'a ba.>>

¹⁵ Kafu u kotso kadanshi, Da Rebeka u yawai m madiki ma mini ma ni ucaniki a kavangatsu ka ni. Ayi mekere me Betuwe ma'a, maku ma Milika vuka vu Nahoru Ibrahi vuza ni.

¹⁶ Maku ma vuka ma mi ta n tsuloboi, ka ta ta na u yeve mavali ba. U banai a kayinva da u shatangi madiki ma ni m mini da u bonoi kpamu.

¹⁷ Da kagbashi ka ka sumai, da ka banai wa ni ka danai, <<N folono wu ta, ne'e mu mini mo kuso'o punu a madiki ma nu.>>

¹⁸ Da mekere ma ma danai, <<So'o vuzagbayin vu va,>> da u zuwai ni madiki ma gogo'o a kavangatsu ka ni, da u ne'i ni u so'o.

¹⁹ Ana u kotsoi kune'e yi mini ma da u danai, <<Mi ta o kuronoko arakuma a nu feu ali sai ayin a na o kotsoi kuso'o.>>

²⁰ Da u ya'in moloko u tsuwain mini ma na mi a madiki ma ni punu a ubuta u na nnama n tsu so'o, da u sumai u banai a kayinva adama a na u doku mini, ali da u ne'i arakuma a raka mini

²¹ Da vuma va u kanai kinda mekere ma babu kudansa ili adama a na u yeve ko Vuzavaguđu u pana ta avasa a ni, da nwalu n ni n ya'in mayin ba.

²² Ana arakuma a o kotsoi kuso'o mini ma da vuma va u dikai makawani ma azanariya ma na amiki a ni a yawai kagimi ka shekelu, da u ukai ni a vunu da u lansa nshingi n re m gbagba'in da u ukai ni e kukiye.

²³ Da kabara ka danai, <<N folono wu ta dana mu ko yayi eshevu. Yi ta de n kunu ku na tsa kasa mpa n uma a va?>>>

²⁴ Da mekere ma mu ushuki, <<Esheku a va a da Betuwe maku ma na Milika u matsakai Nahoru.>>

²⁵ Da u doku wu ushuki, <<Ci ta de n ijanu n abundai a kpa'a ku tsu, ci ta de kpamu n unu a iva'in adama a da.>>

²⁶ Da vuma va u kudangi da u cikpai Vuzavaguđu.

²⁷ Da u danai, <<Unasingai wo okpo u Vuzavaguđu Kashile ka vuzagbayin vu va Ibirahi, vuza na u zuwai ucigi u ni u na u kusaba'a ba, a kubana u vuzakpa vu va Ibirahi. N tsu va na, Vuzavaguđu u tono ta nu mpa a kubanka a kpa'a ku vuzagbayin vu va aza a ni babu kadama.>>

²⁸ Da maku ma vuka ma ma sumai a kubana a kpa'a wa anaku, da u danai ni arabali a dem tsu na ili ya i ya'in.

²⁹ Rebeka wi ta n taku vu na e ci deke Laban, da u sumai a kubana a kayinva ka a ubuta u na kagbashi ki Ibirahi ka ki.

³⁰ Ana we enei makawani a vunu ni nshingi o kubolu ku taku, da kpamu u panai kadanshi ka a una u taku vi ni Rebeka <<Ili i na vuma va u danai mu i da na.>> Da u banai u kagbashi ki Ibirahi ka, vuza na wi a kashani a ubuta wa arakuma wa a kayinva,

³¹ da u danai ni, <<Tawai na, avu vuma vu na Vuzavaguđu u zuwakai unasingai. Yidai i zuwai da vi a kashani pulai? Mi ta punu n kunu ku na n fobusokoi da, n ubuta adama a arakuma a da.>>

³² Da vuma va u uwai a kpa'a ka, da Laban u cipakai n ucanuku wa arakuma wa da u nekei le kalu n ijanu i yoku. U bankai n vuma va m mini u sa'a ene, kobolo n uma a na u walakai a kutawa.

³³ Ana a tukai n ilikulya'a, da vuma va u danai, <<Mi a kulya'a kata ba, sai n dansa ili i na mi a kuciga kudansa.>>

Da Laban u danai, <<Lya'a kelime n kadanshi.>>

³⁴ Da u danai, <<Mpa kagbashi ki Ibirahi ka'a.

³⁵ Vuzavaguđu u zuwaka ta vuzakpa vu va unasingai kau da u bonokoi ni vuza vu uciyi. U nekei ni ushiga wa anaka n wu nlala kobolo ni nkyon, n azanariya n Azurufa, n agbashi a ali n amaci dem, n arakuma, ni njaki.

³⁶ Da Saratu vuka vu vuzakpa vu va, u matsakai ni maku n tsukutsa ci ni, da u nekei ni ili i na wi n i da dem.

³⁷ Vuzakpa vu va u zuwai mu n ya'an uzuwakpani n akucina u danai, <Kata vu zamaka maku ma va vuka punu a katsuma ke nkere ka aza a Kana'ana a ubuta u na mi idashi na ba.

³⁸ Ama vu bana a ubuta wu umaci u va n isheku i va, kata vu zamaka maku ma va vuka.>

³⁹ <<Da me ecei vuzagbayin vu va, <Vuka va vi iwan baci ta na kutono mu a kutawa?>

⁴⁰ Ama da u danai mu, <Vuzavaguđu, ayi na mi o kutono ayin tutu mayin, wi ta a kusuku kalingata ka ni ka bana n avu kata ka zuwa vi ciya ili i na n danai. Adama a na vi ciyaka maku ma va vuka a ubuta wu umaci u va, n ubuta u kpa'a ke esheku a va.

⁴¹ Vi ta a kufuda kupece kaci ka nu n akucina a va, vu bana baci a ubuta wu umaci u va da a iwain kuneke wu mekere ma, nannai vu buwa m mashinda ba.>

⁴² <<Ana m banai a kayinva ka anana, da n vasai, <Vuzavaguđu, Kashile ka vuzakpa vu va Ibirahi, adama a Kashile neke mu uye n ciya ili i na n tawai kulansa.

⁴³ Mpa da na kashani a kayinva. Mekere ma tawa baci kunuku mini, mi ta o kufolono yi u ne'e mu mini mo kuso'o kenu e madiki ma ni.

⁴⁴ Wu ushuku baci ali u danai, <<So'o, mi ta feu e kune'e arakuma a nu,>> Ya'an wo okpo mekere ma na Vuzavaguđu u zagbakai maku ma vuzakpa vu va.>

⁴⁵ <<Babu n kotso avasa a va punu n kaḃini, Da Rebeka u taḃai n maḃiki m mini ucaniki a kavangatsu ka ni da u banai a kayinva kunuku mini. Da n danai ni, <Adama a Kaḃhile ne'e mu mini mo kuso'o.>

⁴⁶ <<Da u ya'in gogo u cipakaḃi n maḃiki ma ni a kavangatsu da u danai, <So'o, mi ta feu e kune'e arakuma a nu o so'o.> N so'i da kpamu u ne'i arakuma a.

⁴⁷ <<Da me ecei ni, <Yayi tamkpamu eshevu?>

<<Da wu ushuki, <Esheku a va a da Betuwe maku ma Nahoru vuza na Milika u matsakai ni.>

<<Da n ukai ni makawani a vunu vi ni kobolo ni nshingi o obolu a ni.

⁴⁸ N kuḃangi da n cikpai Vuzavaguḃu. N cikpai Vuzavaguḃu, Kaḃhile ka vuzakpa vu va Ibrahi, ayi na u tonoi nu mpa derere sai a ubuta wu umaci u vuzakpa vu va adama a na n zamaka yi kejene ko okpo vuka vu maku ma ni.

⁴⁹ Gogo na vi baci a kushatangu kasingai n uneki u kaḃu a kubana u vuzakpa vu va, adama a Kaḃhile dana mu, ko vi baci a kuya'an, ko vi a kuya'an ba, kaḃa n ciya n yeve uye u kutono.>>

⁵⁰ Laban kobolo n Betuwe a ushuki, <<Ili i nampa ta yu utai a ubuta u Vuzavaguḃu, a tsu ci n ili i na tsa kudana ba.

⁵¹ Rebeka da na lo kelime ka nu, ḃika yi i wala u bana wo okpo vuka vu maku ma vuzakpa vu nu, tsu na Vuzavaguḃu n kaḃi ka ni u danai.>>

⁵² A ayin a na kagbashi ki Ibrahi ka panai ili i na a danai da u kuḃangi sai iḃika da u cikpai Vuzavaguḃu.

⁵³ Da kagbashi ka utaḃai n ucanuku wa azanariya n Azurufa kobolo nu ntogu da u nekei Rebeka, da kpamu u ne'i anaḃu n taku kune'e ki ikebe kaḃu.

⁵⁴ Da ayi n aza a na i a nwalu kobolo da lya'i da o so'i da a asai lo. Da u danai, ayin a na baci a jimgbai n usana, <<Kaḃukpai mu m bono u vuzakpa vu va.>>

⁵⁵ Ama da taku vu Rebeka n anaḃu a Rebeka a danai, <<Ya'an mekere ma mo doku mo yongo n a tsu ali ayin kupa kaḃa u yeve u tono da.>>

⁵⁶ Da u danai le, <<Kaḃa i langaḃa mu ayin o kubono ba a ubuta u vuzavaguḃu vu va ba, a na Kaḃhile ka zuwai nwalu n va n lya'i aga'in, kaḃukpai mu n bono u vuzagbayin vu va.>>

⁵⁷ Da a danai, <<Ya'an ci ḃeke mekere ma ci ece yi n una u ni.>>

⁵⁸ Da e ḃekei Rebeka da e ecei ni, <<Vi ta a kufuda vo tono vuma vu nampa va?>>

Da wu ushuki, <<Eyeu mi ta o kutono yi.>>

⁵⁹ Daḃa a ushuki Rebeka u tono le n vuka vu na vu wo'i ni ayin a na ayi maku, ele n kagbashi ki Ibrahi n aza na i n ayi.

⁶⁰ Da dem vi le a zuwakai Rebeka unaḃingai tsu nampa,

<<Taku vu tsu ya'an vu matsa
ali aḃpan-aḃpan n aḃundai,
ya'an ntsukaya n nu a isa

utsutsu kakau wi irala i le.>>

⁶¹ Da Rebeka n aḃaḃki a ni amaḃi da a ḃangai o fobusoi da a kumbai arakuma a da o tonoi kagbashi ki Ibrahi ka n aza a ni, da kagbashi ka ḃikai Rebeka da a lazai.

⁶² Gogo na Ishaku wu uta ta a Biya-lahi-royi, wi ishi ta iḃashi a iḃika i Negebu.

⁶³ Wu utai pulai adama a na u lapa wunlai n kulivi da u ḃengusaḃi aḃhi da we enei arakuma a kutawa.

⁶⁴ Ana Rebeka u ḃengusaḃi aḃhi da we enei Ishaku. Da u cipai gaḃi vu karakuma ka na wi ukumbi.

⁶⁵ Da we ecei kagbashi ki Ibrahi, <<Yayi tamkpamu vuma vu nan ḃe, a nwalu adama a na u gasa n a tsu?>>

Da kagbashi ka ku ushuki ni, <<Ai vuzakpa vu va da.>> Da u ḃikai kaḃalaḃi ka ni da u palai kaḃi ka ni.

⁶⁶ Da kagbashi ka ka danai Ishaku ili i na u ya'in raka.

⁶⁷ Da Ishaku u dikai Rebeka da u uwakai ni a kapam ka anaku a ni Saratu, da wo okpoi vuka vi ni. Ishaku kpamu da u cigai vuka vi ni kau. Da u ciyai uremi u kadu ana anaku a ni a kuwai.

25

Ukpa wi Ibirahi

¹ Da Ibirahi u zuwai vuka vi yoku kula ku ni ku da Ketura.

² Da u matsakai ni Zimiran n Jokashan m Medan m Medan n Ishibaku kobolo n Shuwa.

³ Jokashan ayi da esheku e Sheba n Dedanu. Muku n Dedanu ele da aza a Ashurim n aza a Letushim n aza a Le'umim.

⁴ Muku m Midiya ele da anan Efa n Eferu n Hanoku, n Abida n Eleda. Dem vi le ntsukaya n Ketura n da.

⁵ Ibirahi u nekei Ishaku ili yu ukani i ni i na wi n i da dem.

⁶ Ama muku n ali ma amaci a na u zuwasai, da u nekei le kune'e, ali ayi bi'i n wuma adama a na a kasukpa Ishaku, da o tonoi a kubana a idika i kasana.

⁷ Ibirahi u ya'an ta aya amangatawun n amangatatsunkupa n a tawun (175). Da u kuwai.

⁸ Ibirahi u yinvikai ayinviki a ukocishi da u kuwai a katsuma ka aya a singai. Aya a ni a yimkpa ta da u yongoi kpamu gbaga tsu na u ga'in. Da u banai u cinai ikaya i ni.

⁹ Muku n ni Ishaku n Isuma'ilu a cidangi ni a kabatsu ka Makapele kasana m Mamure a ubuta u Iforono maku ma Zoharu vuza va aza Hitiya.

¹⁰ Ubuta u na Ibirahi u tsulai wa aza a Hitiya, ta punu a cidangi ni ubuta u te n vuka vi ni.

¹¹ Ana Ibirahi u kuwai, da Kashile ka zuwakai maku ma ni Ishaku unasingai. Vuza na u yongoi devu m Biya-lahi-royi.

¹² Na va dada arabali a muku mi Isuma'ilu, maku ma na maku mu usuki ma Saratu Hajara vuza va aza a Masar u matsakai Ibirahi.

¹³ Na va dada ula a muku mi Isuma'ilu, a danai a da uteku u na a matsai le, Nebatu ayi da maku ma iyain ma Isuma'ilu n Kedaru n Adabelu, m Mibisam kpamu,

¹⁴ m Mishima n Duma kobolo m Masa,

¹⁵ n Hadadu kobolo n Tema, n Jeturu, Nafishi n Kedema.

¹⁶ Na va dada muku mi Isuma'ilu n ula e le, yaba dem n likuci n katsura ka na wi a kulya'a tsugono, ele ngono kupa ni n re n da tsu na umaci u le wi.

¹⁷ Ayi Isuma'ilu u ya'an ta aya amangatawun n kamangankupa n e cindere (137) da kpamu u ya'in ayinviki a ukocishi a ni, da wu uvukai n ikaya i ni.

¹⁸ Ntsukaya n ni a dasangi ta a ubon u Havila a kubana a Shuru a ubon wu uteku m Masar, vu tono baci a kubana Asiriya. Da o yongoi a tsurala n otoku i le.

A matsai Isuwa n Yakubu

¹⁹ Na va dada arabali a Ishaku maku mi Ibirahi.

Ibirahi da esheku a Ishaku.

²⁰ Ayin a na Ishaku u yawai aya a amangere, da a ya'in yolo n Rebeka, mekere ma Betuwe (vuza va aza a Aramiyan vu na wu utai a Fada-aram). Rebeka kpamu taku vu Laban vuza va Aram da.

²¹ Ama Rebeka madari ma'a, da Ishaku u ya'ankai ni kavasa. Vuzavagudu wi isai avasa a nanlo, da Rebeka u ciyai katsuma.

²² Muku n gitai punu kunekenei atakaci punu a katsuma ka uteku u le, da u danai, <<Yidai nannai a kuciya mu?>> U banai u Vuzavagudu n avasa adama a na u ciya wu ushuki.

²³ Da Vuzavaguđu u danai ni, <<Idika i re yi ta punu a katsuma ka nu, mpeshe n na mi punu wa nu va i ta a kuya'an tsurala. Vuza te u kula'a ta vuza ni, vuzagbayin va u kubono ta o kutono vangu.>>

²⁴ Ana ayin a kumatsa a yawai, da u matsai mpeshe olobo koci.

²⁵ Vuza na u gitai kuta wu utai ushili, ikyamba i ni adanshi motogu me cileme ma'a u ukai. Da e ne'i ni kula Isuwa.*

²⁶ Dada yeve vuza ni u tonoi, n kukiye ku ni ukani a kaciva ka Isuwa. Da e ne'i ni kula Yakubu.† Ishaku wi ta n aya amangatatsu ayin a na a matsai muku n nanlo.

Isuwa u dengei tsugbayin ci ni

²⁷ Ana olobo a o gbonguroi, da Isuwa wo okpoi katain ku utsura, vuma vu ucigi u kakamba. Ama, Yakubu vuma vu kabini da n ucigi u kpa'a kpamu.

²⁸ Ishaku u la'a ta n kuciga Isuwa, adama a inyama i na u tsu una kata u bonoko a kpa'a. Ama, Rebeka u la'a ta n kuciga Yakubu.

²⁹ Kanna ke te, ana Yakubu wi a ku su'wan kpayan, da Isuwa u yawai wana dai wu uta a kutambu. Wi ta ta na a kupana kambulu.

³⁰ Da u danai Yakubu, <<Ne'e mu ilikulya'a m kpayan ku shili, n lya'a mi ta a kupana kambulu.>> (Dada i zuwai da e dekei ni Edom.)‡

³¹ Da Yakubu wu ushuki, <<Mi ta e kuneke wu, vi denke mu baci tsugbayin tsu nu, mo okpo vuza kelime vu nu.>>

³² Isuwa u danai, <<U ga'an ta! Mi ta devu n ukpa, yi dai tsugbayin tsa kuya'anka mu?>>

³³ Da Yakubu u danai, <<Kucina bi'i, ve kudenke mu baci tsugbayin tsa.>>

Da Isuwa u kucinai, da u denke vangu va tsugbayin tsa.

³⁴ Da Yakubu u nekei Isuwa boroji m kpayan. U lya'i da u so'i, yeve u dangai u lazai. Ta Isuwa u ya'in nannai da u goyoi tsugbayin ci ni.

26

Ishaku n Abimeleki

¹ Gogo na kambulu ka yikpa ta a idika, ko yoku kpamu n ka na ka ya'in a ayin a Ibrahi. Da Ishaku u banai u Abimeleki mogono ma Gera ma a Filisitiya.

² Da Vuzavaguđu u tawai wi Ishaku da u danai, <<Kata vu bana a Masar ba, shamgba a idika i na n danai nu vi yongo.

³ Shamgba bi'i a idika i nampa ayin kenu, mi ta kobolo n avu mi ta kpamu a kuzuwaka wu unasingai. Avu nu ntsukaya n nu n da mi e kuneke idika i nampa raka kata n shatangu uzuwakpani n akucina a na n ya'in n eshevu Ibrahi.

⁴ Mi ta a kuzuwa ntsukaya n nu mo okpo n kabundai a na azangata a gadi, mi ta kpamu e kuneke ntsukaya ma idika i nampa raka, uma aduniyan dem i ta a kuciya unasingai a ubuta u le,

⁵ adama a na Ibrahi u tono ta kadanshi ka va da kpamu u kanai i na n cigai kobolo n uye u va n wila u va feu.>>

⁶ Da Ishaku u dasangi a Gera.

⁷ Ana uma a nanlo e ecei ni ukuna u vuka vi ni, da u danai le, <<Taku vu va da,>> adama a na wi ta o wovon a na wa dana, <<Vuka vu va da,>> u sheshe ta, <<Uma a ubuta a a kuna mu ta adama a Rebeka, adama a na wi ta n tsuloboi n abundai.>>

⁸ Ana Ishaku wi de ali m megeshe da mogono Abimeleki mogono ma aza a Filisitiya u lanai n katusu da we enei Ishaku o ku obongusu Rebeka vuka vi ni.

* **25:25 25:25** Aza a Yahuda a matsa baci mpeshe, vuza na u gitai kuta, ayi da vuzagbayin. N kadanshi ka aza a Yahuda, kula ku <<Isuwa>> dada <<Cileme.>> † **25:26 25:26** N kadanshi ka aza a Yahuda kula Yakubu izumgbi i te i da n <<Kaciva>> n <<Kodori>> (vuza na u ci lya'a uma). Lana 27:36. ‡ **25:30 25:30** N kadanshi ka aza a Yahuda kula ku <<Edom>> dada feu <<Ushili.>>

⁹ Da Abimeleki u dekei Ishaku da we ecei ni, <<Yidai i zuwai da vu kpadai kudana mu ayi vuka vu nu da? Ama da vu danai <Taku vu va da?> >>

Da Ishaku u danai ni, <<Adama a na me ene ta i ta a kufuda a kuna mu adama a ni.>>

¹⁰ Da Abimeleki u danai, <<Yidai i zuwai da vi ya'ankai tsu nahannai? A katsuma ka tsu vuza yoku wi ishi a kuvaku n vuka vu nu gbani kata ta na u tuka tsu n una u wuya.>>

¹¹ Da Abimeleki u dansukai uma dem da u danai, <<Vuza na baci de dem u sa'wai vuma vu nampa ko vuka vi ni i ta a kuna yi.>>

¹² A kaya ka nanlo Ishaku u ya'in vica'a da u kya'i ili n abundai adama a na Vuzavaguđu u zuwakai ta unasingai.

¹³ Da Ishaku wo okpoi vuza vu uciyi, da uciyi u ni u kanai kutatsa ali da wo okpoi vuza vu uciyi kau.

¹⁴ Wi ta n ushiga wu nlala ni nkyon n agbashi n abundai ali da aza Filisitiya a kanai tsurala n ayi.

¹⁵ Da aza a Filisitiya a cidangi raka ayinva a na agbashi e esheku a ni a gawai a ayin a Ibrahi wi ishi n wuma.

¹⁶ Da Abimeleki u danai Ishaku, <<Denga vu kasukpaka tsu idika i tsu adama a na vu la'a ta utsura u tsu.>>

¹⁷ Da Ishaku u kasukpai ubuta wa da u banai u zuwai kapam ka ni a idika i Gera da u yongoi de.

¹⁸ Da Ishaku u doku da u gawasakai ayinva a na ishi ugayi a ayin a esheku a ni Ibrahi, adama a na aza a Filisitiya a sankale ta ana esheku a ni a kuwai, da u ne'i le kpamu ula a na esheku a ni ishi e ne'i le.

¹⁹ Da ngubi mi Ishaku n gawai kayinva a kara'a da a ciyai kashi ka mini ka singai.

²⁰ Da ngubi n Gera n ya'in kanananai nu ngubi mi Ishaku da a danai, <<Mini ma ma tsu ma'a>> Da u dekei ubuta wa Eseke, dada <<Kanananai>> adama a na ta lo a ya'in kanananai.

²¹ Da a gawai kayinva ko yoku da o doku a ya'in kanananai kpamu, Da Ishaku u dekei kayinva ka Sitina, dada Tsurala.

²² Da u dangai da u banai u gawai ko yoku, na lo o doku a ya'an kanananai ba, da u dekei kayinva ka n kula Rehobotu. Dada <<Gogo na Vuzavaguđu u neke tsu ta ubaruwi kata tsu matsa ci yimkpa punu a idika ya.>>

²³ Lo a ubuta wa da Ishaku u lazai a kubana a Biyasheba.

²⁴ N kayin ka nanlo da Vuzavaguđu u yotsongi ka ci ka ni wa ni da u danai, <<Mpa da Kashile ke eshevu Ibrahi. Kata vu pana wovon ba, adama a na mi ta kobolo n avu, mi ta a kuzuwaka wu unasingai kata n zuwa ntsukaya n nu n yimkpa adama a kagbashi ka va Ibrahi.>>

²⁵ Da Ishaku u ma'i katalikalyuka lo a ubuta wa da u cikpai Vuzavaguđu. Da feu u kanzai lo kapam ka ni, da ngubi i ni n gawai lo kayinva.

²⁶ Ayi mogono Abimeleki wu utai Gera da u tawai wa ni kobolo n Ahuzatu vuza na u ci neke yi odoki n Fikolu kovonshi vo osoji.

²⁷ Da Ishaku we ecei le, <<Yidai i zuwai da i tawai wa va, adama a na i iwan mu ta n ayin a de da i lokoi mu wa da.>>

²⁸ Da a ushuki, <<Ce ene ta hawun a na Vuzavaguđu wi kobolo n avu, i dada i zuwai da tsu danai ya'an ci ya'an uzuwakpani n avu kata tsu kucinukpanai kpamu tsu dana,

²⁹ va kusa'wa vuma vi te a katsuma ka tsu ba, tsu na a tsu ci ci yongo a kuya'anka wu kasingai kata kpamu tsu loko wu a kulaza m matana. Gogo na avu da vuza na Vuzavaguđu u zuwakai unasingai.>>

³⁰ Da Ishaku u fobusokoi le kadiva da a lya'i da o so'i.

³¹ Ana kayin ka asai n usana da dem vi le a ya'ankpanai uzuwakpani n akucina. Ana o kotsoi da Ishaku wu utakai le da a kanai uye, da e pecemgbenei m matana.

³² Kanna ka nanlo ka kpamu nguɓi mi Ishaku m banai da n danai ni ukuna u kayinva u na a gawai va. A danai, <<Ci cinaka ta mini!>>

³³ Da Ishaku u dekei kayinva ka Sheba, adama a nannai kula ku likuci ka ku dafa Biyasheba ali a kutawa anana.

Isuwa u zuwai vuka a umaci wa aza Hitiya

³⁴ Ana Isuwa u yawai aya amangere, da u zuwai vuka kula ku ni ku da Juditi mekere ma Beri vuza va aza Hitiya, m Basematu mekere me Elon vuza va aza Hitiya.

³⁵ Da a zuwai Ishaku n vuka vi ni Rebeka a kpadai kupananai uyo'o.

27

Yakubu u ciyai unasingai wi Ishaku

¹ A ayin a na Ishaku u kutsai ali da ashi a ni a gitai kuyimba. U dekei maku ma ni ma gbayin Isuwa, u danai, <<Maku ma va.>>

Da wu ushuki, <<Mpa da na.>>

² Ishaku u danai, <<Ye ene ta n kutsa ta, ukpa kpamu u buwa mu m megeshe ba.

³ Dika ucanuku u kutambu u nu, utan m majiki ma nu, kata vu bana a kakamba, vu una ka mu manama.

⁴ Ya'an ilikulya'a i na n cigai kau, kata vu tuka mu. Ayin a na baci n lya'i i da, mi ta a kuzuwaka wu unasingai u va, kafu n kuwa.>>

⁵ Ayin a na Ishaku wi a kadanshi n Isuwa, Rebeka lo a kupana. Ana Isuwa u banai kuya'an kutambu ka,

⁶ da Rebeka u danai Yakubu, <<Gogo na da n kotsoi kupana eshevu a kudana Isuwa,

⁷ <Tuka mu n vinyama vu kakamba, kata vu su'wanka mu kusa'an ku singai. Ayin a na baci n lya'i kata n zuwaka wu unasingai a ubuta u Vuzavaguɗu, kafu n kuwa.>>

⁸ Rebeka u lya'i kelime, <<Maku ma va, panaka mu, kata kpamu vi ya'an ili i na n danai nu.

⁹ Bana a ushiga wu nlala, kata vi dika muku mu ngaji n re n singai, adama a na n ya'anka eshevu kusa'an ku singai ku na u cigai va.

¹⁰ Kata vu dika vu banka yi u lya'a, adama a na u zuwaka wu unasingai, kafu u kuwa.>>

¹¹ Ama da Yakubu u danai anaku a ni Rebeka, <<Lana vuza va wi ta n cileme n abundai a ikyamba i ni, mpa ta na ukpan wi ikyamba u va wi ta molu-molu.

¹² Tawa baci dada u papurasa mu da u yevei a na mi a kuciga kudoro yi, wi ta a kukaşukpa kuzuwaka mu unasingai kata u kucikpa u zuwaka mu u gbani-gbani.>>

¹³ Da anaku a a danai, <<Kaşukpa una wa u tono mu maku ma va, avu de tono kadanshi ka va kata vu bana vi ciyaka mu i na n danai.>>

¹⁴ U banai u tukai muku mu ngaji ma wa anaku wa, da u su'wain kusa'an ku na esheku a a la'i n kuciga va.

¹⁵ Da Rebeka u dikai motogu ma singai mo kolobo ka gbayin ka ni Isuwa, ma na u la'i n kuciga ma na u zuwai a kpa'a. Da u ukai ma'a kolobo ke kenu ka ni Yakubu.

¹⁶ U ukai ni ukpan u malala ma e ekiye, da u palai kpamu ubon u kuduku u na wi babu cileme.

¹⁷ Da u nekei maku ma ni Yakubu ilikulya'a i na esheku a cigai va m boroji vu na u kangalai.

¹⁸ Yakubu u banai we esheku. Da u danai, <<Dada.>>

Da wu ushuki u danai, <<Nini dai maku ma va, Avu da maku ma va me ne?>>

¹⁹ Yakubu wu ushuki, <<Mpa ɗa maku ma nu ma gbayin ma iyain, Isuwa. N ya'an ta ili i na vu danai mu. Dengā vu ɗasangu, vi lya'a ilikulya'a i na n tukai nu, kata vi zuwaka mu unasingai u nu.>>

²⁰ Ishaku we ecei maku ma ni, <<Nini dai vi ya'in ɗa vi ciyai gogo'o nahannai?>> Da wu ushuki, <<Adama a na Kashiile Vuzavaguɗu u neke mu ta aga'in a singai.>>

²¹ Da Ishaku u danai Yakubu, <<Tawa na adama a na n sa'wa wu, maku ma va adama a na n yeve ko mayun avu ɗa Isuwa vu va ko avu ɗa ba.>>

²² Yakubu u yawai ɗevu n esheku a ni. Ana Ishaku u sa'wai ni ɗa u danai, <<Kalakatsu ka nu ko yotso ta ka Yakubu, ama ekiye a nu n cileme ci Isuwa.>>

²³ U yeve an Yakubu ɗa ba, adama a na ekiye a ni i ta n cileme ci Isuwa. Adama a nannai ɗa u zuwakai ni unasingai.

²⁴ Da u danai, <<Avu ɗa gaji maku ma va ma?>> Da wu ushuki u danai <<Mpa ɗa.>>

²⁵ <<Tuka mu n inyama i na vi ciyai va adama a na n takuma, kata n zuwaka wu unasingai.>> Da u bankai ni ɗa u takumai; ɗa u bankai ni m makyan ɗa u so'i.

²⁶ Da Ishaku u danai ni, <<Tawa ɗevu vu papura mu, maku ma va.>>

²⁷ Da Yakubu u yawai ɗevu ɗa wo obongi ni, Da Ishaku u tsumgbai ni ɗa u tsumgbai magulani mo ntogu ma ni, ɗa u zuwakai ni unasingai. U danai, <<M magulani ma maku ma va mi ta a na magulani ma kakamba ma na Vuzavaguɗu u zuwakai unasingai.

²⁸ Ya'an Kashiile ke neke wu ciza tsu gadi n uciyi wa aduniyan dem, kobolo n ilikulya n i kuso'o n abundai.

²⁹ Ya'an aduniyan kakau a ya'anka wu tsugbashi, uma a kudanku a lya'aka wu kayala.

Vo okpo vuzagbayin a ubuta wa aza a nu,
ya'an muku ma anayv n kudanku n lya'aka wu kayala.
Ya'an aza a na a ya'ankai nu una u gbanigbani u bono we le,
aza a na a zuwakai nu unasingai u ɗa feu u tonole.>>

Isuwa u folonoi unasingai wi Ishaku

³⁰ Ishaku u kotsoi kuzuwaka Yakubu unasingai. Ana u lazai, ɗa mokoshi ma ni Isuwa wu utai a ubuta u kutambu u yawai.

³¹ Ayi kpamu u ya'in ilikulya'a i ni, i na esheku a cigai va, ɗa u tukai esheku a ni. U danai ni, <<Dada, danga vu ɗasangu, adama a na vi lya'a ilikulya'a n inyama i na n tukai nu va, kata vu zuwaka mu unasingai u nu.>>

³² Ishaku we ecei ni, <<Avu ɗa ya?>>

Isuwa wu ushuki, <<Mpa ɗa maku ma nu ma gbayin ma iyain, Isuwa.>>

³³ Ishaku u kanai kuya'an mereve kau. Da u danai, <<Yayi tamkpamu wu unai inyama ya, ɗa u tukai mu va? N lya'a ta gogo na, kafu vu tawa. N zuwaka yi ta de unasingai u va gbende, u ɗa ta na uteku nannai.>>

³⁴ Ana Isuwa u panai nannai, ɗa u shikai n utsura. U doku u danai, <<Zuwaka mu feu unasingai u nu, Dada.>>

³⁵ Ishaku u danai ni, <<Vangu vu nu vu tawa ta, ɗa u doroi mu. U dika ta de unasingai u nu raka.>>

³⁶ Da Isuwa u danai, <<Mayun ɗa kula ku ni Yakubu, * adama a na ire ɗa na u doki kudoro mu. I iyain i ɗaɗa u dika ta tsugbayin tsu va, i ire kpamu ɗa wi isai unasingai u va.>>

³⁷ Da Ishaku u danai Isuwa, <<M bonokoi ta de vuzagbayin vu nu, aza a ni kpamu o okpo aza a na o kutono yi, n neke yi ta ilya n ili i kuso'o dem. Yidai i buwai i na n kufuɗa kuya'anka wu gogo na, maku ma va?>>

* 27:36 27:36 Lana 25:26.

³⁸ Da Isuwa we ecei esheku, <<Dada unaṣingai u te u ḑa vi n u ḑa koci?>> Da Isuwa u ḑengusaṗ kaḑaḑatsu ka ni ḑa u shikaṗ.

³⁹ Da esheku a a dansai ḑa u danai ni
<<Kpa'a ku nu ka kuya'an ta ḑa'in
n uciyi wa aduniyan u nampa,
uga'in u ciza tsu gaḑi wa kuyawa ḑevu n avu ba.>>

⁴⁰ Ukpa u kotokobi u ḑa va kubanka,
kaṗa vo okpo kagbashi ka vuza nu.
Ama a ayin a na baci vi ya'in ugbamukaci
vi ta a kukpaḑa kupanaka yi
kaṗa vu takpa amiki a nanlo e kuḑeku ku nu.

⁴¹ Da Isuwa u kaṗaṗ tsurala n Yakubu adama a unaṣingai u na esheku e nekei ni.
Da Isuwa u sheshei n kaḑu ka ni, ḑa u danai, <<Ayin a kpalu m maṣhi e esheku a va a
yawa ta, ya'an mu una Yakubu.>>

⁴² Ana a danai Rebeka ili i na Isuwa u sheshei kuya'an ḑa u suki e ḑeke Yakubu, ḑa
u danai ni, <<Yakubu, vuza nu wi ta ḑe e kusheshe uteku u na u kuna wu.

⁴³ Gogo na maku ma va pana kaḑanshi ka va kaṗa vu tonu ka'a, suma vu bana u
taku vu va Laban na ḑe a Haran,

⁴⁴ vu ḑaṣangu ḑe sai ayin a na kaḑu ko mokoshi ma nu ka vaki.

⁴⁵ Ayin a na baci wupa u mokoshi ma nu u kotsoi. Mi ta a kusuku vuza yoku u bana
u dana wu vu bono. Nini ḑai n kunamba ḑa aza e re dem a kanna ke te?>>

⁴⁶ Da Rebeka u danai Ishaku, <<Mpa mo'uta n ukuna wa amaci aza Ahitiya.
Yakubu u ḑika baci vuka a kaṣuma ka uma a nampa, u kula'a ta n kuga'an wuma u
va u laza.>>

28

Ishaku u suki Yakubu u Laban

¹ Da Ishaku u ḑekei Yakubu ḑa u zuwakai ni unaṣingai. Da u danai ni, <<Kaṗa vi
ya'an yolo n aza a Kana'ana ba.

² Wala gogo na a kubana Fada-aram, ḑe we eshevu a Betuwe. Ta ḑe va kubana va
ya'an yolo. ḑika punu a kaṣuma ke nkere n Laban, taku va anavu.

³ Kaṣhile Ubangari ka zuwaka wu ta unaṣingai vu matsa kpamu muku n abundai,
kaṗa i yimkpa ali yo okpo umaci n abundai u kaṗi ka ḑa.

⁴ Kaṣhile kpamu ka zuwaka ḑa unaṣingai u na u zuwakai akaya a ḑa Ibirahi.
Adama a na u neke ḑa kpamu idika yi idashi i na yi o limoci na, idika i na Kaṣhile ke
nekei Ibirahi.>>

⁵ Ishaku u kaṣukpai Yakubu u wala, ḑa u lazai a kubana a Fada-aram, u Laban
maku me Betuwe vuza va aza a Aramiyan, taku vu Rebeka, anaku a Yakubu n Isuwa.

Isuwa u zuwai vuka vi yoku

⁶ Gogo na Isuwa we enei Ishaku u zuwaka ta Yakubu unaṣingai ali ḑa u zuwai ni u
laza a kubana Fada-aram adama a na u ḑika ḑe vuka, ali wu obongi ni u danai,
<<Kaṗa vu ḑika vuka a Kana'ana ba.>>

⁷ Da kpamu u yevei a na Yakubu u panakai esheku a ni n anaku a ni ḑa u banai a
Fada-aram.

⁸ Ana Isuwa we enei muku ma amaci n Kana'ana n uwa esheku a ni Ishaku a kaḑu
ba,

⁹ ḑa u banai u Isuma'ilu u zuwai Mahalatu mekere ma maku mi Ibirahi Isuma'ilu,
taku vu Nebatu, adama a na u doku u ya'an vuka vi ni kobolo n amaci a na wi n a ḑa.

Yakubu u ya'in alatani

¹⁰ Da Yakubu u kaṣukpai Biyasheba, ḑa u lazai a kubana a Haran.

¹¹ Ana u yawai a ubuta u yoku adama a na kanna ka yikpa ta, da u dikai katali ko yoku, da u zuwakai ka'a kaci, da u latai.

¹² Da u ya'in alatani a na we enei idasakpatsu uzuwi gadi ali a kutawa a idika. Da alingata a Kashile a kanai kulivanku n a cipai.

¹³ Gadi vi idasakpatsu ya kpamu da Vuzavaguđu u shamgbai kashani, da u danai, <<Mpa da Vuzavaguđu, Kashile ki Ibirahi, n Kashile ki Ishaku. Mi ta e kuneke wu nu ntsukaya n nu dem idika i na vi iva'in na gogo na.

¹⁴ Ntsukaya n nu mi ta o kokpo an kubuta ki idika. Yi ta a kuyimkpa kata i yawa a kubana a kalivi n kasana, n gadi a kubana kpamu daka. Uma a aduniyan dem i ta a kuciya kasingai adama a da, avu nu ntsukaya n nu.

¹⁵ Mi ta kobolo n avu, mi ta kpamu a kinda wu, kata m bonoko wu kpamu a idika i nampa. Mi a kukaşukpa wu ba, sai n ya'anka wu ili i na n ya'ankai nu uzuwakpani.>>

¹⁶ Ana Yakubu u dangai alavu, da u cibasai. Da u danai, <<Mayun da Vuzavaguđu wi a ubuta u nampa, ama ta na mi ishi n yeve ba!>>

¹⁷ Da u panai wovon da u danai, <<Nini dai ubuta u nampa wi? Na ubuta u Kashile u da, da kpamu utsutsu u gadi u ni.>>

¹⁸ Ana kayin ka asai n usana kali-kali da Yakubu u dikai katali ka na u zuwakai kaci ka da u dengusai ka'a adama a na ko okpo ka kucibasa, da u tsungi ka'a mani'in ma zaitu a gadi vi ni.

¹⁹ U dekei ubuta u nanlo wa Betelu dafa <<kpa'a ku Kashile>> ama kula ku ubuta ka ku dafa ki ishi Luzu.

²⁰ Yakubu u kucinai u danai, <<Kashile ki baci kobolo nu mpa, da wi a kinda mu a katsuma ka nwalu ka nampa, kata kpamu u neke mu boroji n takuma kobolo n akashi a ku uka,

²¹ ali m bono a kpa'a ku dada vu va m matana, Vuzavaguđu wi ta o kokpo Kashile ka va mayun,

²² katali ka nampa, ka na n zuwai tsu mashikpu na, ubuta wa wi ta o kokpo kpa'a ku Kashile, ili i na vi nekei mu va dem mi ta e kuneke wu ugboku u te a katsuma ka kupa punu.>>

29

Yakubu u yawai a pada-aram

¹ Da Yakubu u lya'i kelime nu nwalu n ni a idika ya aza a kasana.

² Da we enei kayinva e keteshe n ushiga u tatsu wu nlala iva'in lo, adama a na ta punu o tsu so'o a kayinva ka. Katali ka na a bayangi ki kayinva ka, ka ki ta ka gbangam.

³ Ayin a na baci ushiga wa kakau u gasai a ubuta wa, nguŋi ma a tsu gidalakpa ta katali ka a una u kayinva wa, adama a na e ne'e ushiga u le mini. O kotso baci, kata o bonoko katali ka punu a una u kayinva wa.

⁴ Da Yakubu we ecei nguŋi ma, <<Aza a va, te dai i yu utai?>> Da a ushuki, <<A tsu tsu uta ta a Haran.>>

⁵ Da we ecei le, <<I yeve ta Laban, matsukaya ma Nahoru?>>

Da a ushuki, <<Eyeu, ci yeve yi ta.>>

⁶ Da Yakubu u doku we ecei le, <<Wi ta de m matana?>> Da a danai, <<Eyeu, wi de n kadanshi ba. Mekere ma ni ma na Rahila a kutawa n ushiga wu nlala u ni.>>

⁷ Da Yakubu u danai, <<Kanna de ka buwa ta bi'i, ayin o kubonoko nlala a kpa'a kata a yawa ba, ne'i le mini kata i lya'a kelime n kalina.>>

⁸ A ushuki a danai, <<Tsa kuya'an nannai ba, sai ayin a na ushiga wa u gasai na raka da a gidalakpai katali ka kpamu; kata yeve ci ne'e nlala ma mini.>>

⁹ Ayi lo a kadanshi n ele ɗa Rahila u yawai nu nlala me esheku, adama a na ayi magubi ma'a.

¹⁰ Ana Yakubu we enei Rahila mekere ma Laban, taku va ʼanaku, nlala kpamu n ni, ɗa u banai ɗa u gidalakpai katali a una u kayinva wa. Da u ne'i nlala me esheku a mashani a mini.

¹¹ Da Yakubu wo obongi Rahila ɗa u shikai n kalakatsu kau.

¹² Adama a na u dana ta Rahila ayi vashi ve esheku ɗa, Rebeka ɗa kpamu ʼanaku. Da Rahila u sumai ɗa u banai u danai esheku.

¹³ Ana a danai Laban, Yakubu ɗa maku ma taku, ɗa u ya'in moloko adama a na u cina yi. Da wo obongi ni. Da u dikai ni a kubana a kpa'a ku ni. Ana Yakubu u tonukoi Laban ili dem,

¹⁴ ɗa Laban u danai ni, <<Mayun avu kujini ku te ku ɗa tsu nu mpasa n te kpamu!>> Da u ɗasangi n Laban va ali wotoi u te.

¹⁵ Da Laban u danai ni, <<Adama a na vi vuza va ɗa va kuya'anka mu tsugbashi gbani? Dana mu ko ya'in ɗai n kutsupa wu.>>

¹⁶ Laban ta na wi ta nu nkere n re, vuzagbayin vu ɗa Liyatu, vuza kenu kpamu Rahila.

¹⁷ Liyatu wi ta n uga'in u aʃhi koci, ama Rahila aʃhi a ga'an yi ta kobolo n ikyamba i tsuloboi dem.

¹⁸ Ayi Yakubu wi ta a kuciga Rahila, ɗa u danai, <<Mpa mi ta a kuya'anka wu ulinga ali aya e cindere, adama a na vi neke mu Rahila.>>

¹⁹ Laban wu ushuki u danai, <<U la'a ta n kuga'an n neke wu ayi a na me neke vuza yoku kau. Adama a nannai, ɗasangu nu mpa.>>

²⁰ Da Yakubu u ya'ankai ni ulinga ali aya e cindere adama a na e neke yi Rahila. Ama ayi we ene ayin a nanlo kau ba, adama a na wi ta a kuciga Rahila n ʼbundai.

²¹ Da Yakubu u danai Laban, <<Neke mu vuka vu va, ayin a na vi nekei mu a shana ta. Mi ta a kuciga ma ɗika yi yolo.>>

²² Da Laban u ɗekei uma a ubuta wa n ʼbundai, ɗa u ya'in kaɗiva.

²³ Ama ana kulivi ku yawai, ɗa u dikai Liyatu. Da u nekei Yakubu, ɗa Yakubu u vaki n ayi.

²⁴ Laban u neke ta Liyatu maku mu usuki, kula ku ni Zilifa, adama a na u ciya vuza na u kubanka yi.

²⁵ Ana kayin ka asai, ɗa Yakubu u ya'in mereve ana we enei Liyatu. Da we ecei Laban, <<Yidai i zuwai ɗa vi ya'ankai mu nannai, ɗa vi nekei mu Liyatu? N ya'anka wu tsugbashi adama a Rahila ba? Yidai i zuwai ɗa vu doroi mu?>>

²⁶ Da Laban u danai ni, <<A tsu tsa kugita kutaka mekere vuza kenu a cau n vuza gbayin ba.

²⁷ Kotso bi'i n ayin e cindere o yolo a nampa a, kata n yeve n neke wu vangu vi ni. Ama sai vu doku vi ya'anka mu ulinga ali aya e cindere.>>

²⁸ Da ta na Yakubu u ya'in nannai. Ana kuden ku te ku kotsoi, ɗa Laban u nekei ni Rahila yolo, adama a na wo okpo vuka vi ni.

²⁹ Laban u doku ta u neke yi kabara ke mekere ko yoku kula ku ni Biliha, adama a Rahila.

³⁰ Da Yakubu u vaki n Rahila. U la'a ta n kuciga Rahila a na wa ciga Liyatu. U doku u ya'ankai Laban tsugbashi ali aya e cindere.

³¹ Ana Vuzavagudu we enei Yakubu u ciga Liyatu kau ba, ɗa u bayuwai kamatsatsu ka ni, u bonoi u bayangi ka Rahila, wo okpoi madari.

³² Liyatu ta na u kañaj katsuma_ɗa u matsai maku mo kolobo ali ɗa u ne'i ni kula Ruben. * Da u danai, <<Ili i na i zuwai i ɗaɗa Vuzavaguɗu u pana ta_ asuvayali a_ va_ ɗa u nekei mu maku. Mayun gogo na vali vu va_ u kuciga mu ta_ kau.>>

³³ U doku u ciyaji katsuma_ɗa u matsai maku mo kolobo kpamu. Da u danai, <<Adama a na Vuzavaguɗu u yeve ta_ a na a iwain mu, i ɗaɗa i zuwai ɗa u doku u nekei mu maku.>> U ne'i maku ma kula Simiyon. †

³⁴ U doku u ya'in katsuma_ kpamu ɗa u matsai maku mo kolobo. Da u danai, <<Gogo na vali u kuciga mu ta_ mayin, adama a na m matsaka yi ta_ olobo a tatsu.>> Da u ne'i maku ma kula Levi. ‡

³⁵ Ali n gogo na u doku u kañaj katsuma_ɗa u matsai maku mo kolobo. Da u danai, <<Ayin a nampa n kucikpa ta_ Vuzavaguɗu.>> Adama a nannai ɗa u ne'i maku ma kula feu Yahuza. § Da ta na wu uvukai n limata.

30

¹ Ana Rahila we enei u matsaka Yakubu muku ba, ɗa u kañaj cishe'e m mokoshi ma_ ni. Da u danai Yakubu va, <<Neke mu muku ko n kuwa!>>

² Yakubu u ya'in wupa n Rahila ɗa u danai, <<Mpa Kašhile ka'a, vuza na u san_kai nu kuciya_ limata?>>

³ Da Rahila u danai ni, <<Kagbashi ka_ va_ ka na Biliha, vaku n ayi adama a na u matsaka mu maku. A_ ubuta_ u ni u ɗa mpa n kuciya_ muku.>>

⁴ ɗaɗa u nekei ni kagbashi ka_ ni Biliha, wo okpoi vuka vi ni, ɗa Yakubu ta na u vaki n ayi.

⁵ Biliha u ciyaji katsuma_ɗa u matsakai Yakubu maku.

⁶ Rahila u danai, <<Kašhile ka kiɗaka mu ta_ afada a singai, u panai ka_laka_tsu ka_ va.>> Da u ne'i ni kula Dan*.

⁷ Biliha kagbashi ka Rahila u doku u ciyaji katsuma_ɗa u matsakai Yakubu maku me ire.

⁸ Da Rahila u danai, <<N ya'an ta_ vishili n utsura m mokoshi ma_ va, n lya'a ta_ ta na>> Adama a nannai ɗa u ne'i ni kula Nafutali.

⁹ Ayin a na Liyatu we enei u buwa a kumatsa ba, ɗa u ɗikai kagbashi ka_ ni Zilifa u nekei Yakubu ko okpo yi vuka.

¹⁰ Da Zilifa kagbashi ka Liyatu ka matsakai Yakubu maku mo kolobo.

¹¹ Da Liyatu u danai, <<N ga'aka ta!>> Da u ne'i ni kula Gadu.†

¹² Zilifa kagbashi ka Liyatu ka matsakai Yakubu kpamu maku me ire.

¹³ Da Liyatu u danai, <<Mi ta_ m ma_za_nga! A_maci i ta_ e kuɗeke mu vuza vu ma_za_nga.>> Da Liyatu u ne'i maku ma kula Ashera. ‡

¹⁴ A ayin a vikya vi itabi, Ruben u banai a kakamba u ga_vai aralu a na a kuzuwa vuka u ɗika katsuma_, u tukai Liyatu a_naku a_ ni a kpa'a. Da Rahila u danai Liyatu, <<N folono wu ta_ ne'e mu aralu a kuɗika katsuma_ a a na maku ma_ nu ma_ tukai va.>>

¹⁵ Liyatu u danai ni, <<U yawa wu ba, a na vi isai mu vali? Gogo na vi a kuciga ku_faba_na mu aralu a kuɗika katsuma_ a na maku ma_ va_ ma_ tukai mu?>> Da Rahila u danai, <<Vali vu tsu wi ta_ a kasa n avu anana, vi baci e kuneke mu aralu a kuɗika katsuma_ a na maku ma_ nu ma_ tukai.>>

¹⁶ Ana Yakubu wu utai a kakamba u bonoi n kulivi ku nanlo, Liyatu u banai kugasa n ayi. U danai ni, <<Mayun anana vi ta_ a ku asa nu mpa, adama a na vo okpo ta_ una

* 29:32 29:32 N tsu kelentsu ka aza a Ibirahi kula ka ɗaɗa, <<Ene ta_ atakaci a_ va.>> † 29:33 29:33 N tsu kelentsu ka aza a Ibirahi kula ka ɗaɗa, <<Pana.>> ‡ 29:34 29:34 N tsu kelentsu ka aza a Ibirahi kula ka ku ɗaɗa <<ucigi u gbayin.>> § 29:35 29:35 N tsu kelentsu ka aza a Ibirahi kula ka ku ɗaɗa <<kucikpa.>> * 30:6 30:6 N tsa aza Ibirahi kula ka ɗaɗa, <<U kiɗa ta_ afada a singai.>> † 30:11 30:11 N tsa aza Ibirahi kula ku ɗaɗa, <<Uga'aki.>> ‡ 30:13 30:13 Kula ku ɗaɗa n tsa aza Ibirahi, <<Ma_za_nga.>>

wa aralu a kudika katsuma a na maku ma va ma tukai.>> Da ta na wa asai n ayi kayin ka nanlo.

¹⁷ Kashile ta na ka panai avasa a Liyatu, u dikai katsuma u matsakai Yakubu maku ma tawun.

¹⁸ Liyatu u danai, <<Kashile ke neke mu ta katsupu ka va, adama a na n nekei vali vu va kagbashi ka va.>> U ne'i maku ma ni kula Isaka. §

¹⁹ Da Liyatu u kanai katsuma kpamu da u matsakai Yakubu maku ma tali.

²⁰ Dada Liyatu u danai, <<Kashile ke neke mu ta kune'e ku singai. Gogo na vali vu va u kucikpa mu ta, adama a na m matsaka yi ta muku mo olobo ali n tali.>> Da u ne'i ma kula Zabalun. *

²¹ Dada u yevei u matsai maku me mekere, da u ne'i kula Dina.

²² Ta lo Kashile ka cibai n Rahila, u panai avasa a ni, u bayuwai kamatsatsu ka ni.

²³ U kanai katsuma u matsai maku mo kolobo. U danai, <<Gogo na Kashile ko lokoko mu ta ili i wono.>>

²⁴ U ne'i maku ma kula Isufu. Adama a na u dana ta n ka du ka ni, <<Kasukpa Vuzavagu du u doku mu maku.>>†

Uciyi u Yakubu u doki

²⁵ Ana Rahila u matsai Isufu, da Yakubu u danai Laban, <<Kasukpa mu m bono a kpa'a ku va na de a idika i va.

²⁶ Neke mu amaci a va m muku n va n na n ciyai adama a tsugbashi tsu na n ya'ankai nu, kata n wala. Vi yeve ta tsu na n ya'ankai nu tsugbashi mayin.>>

²⁷ Ama Laban u danai ni, <<Vu ushuku baci n dansa tsu nampa, n yeve ta a ubuta u kindana a na Vuzavagu du u zuwakai mu unasingai adama a nu.

²⁸ Vu dana mu ta katsupu ka nu, mi ta a kutsupa wu.>>

²⁹ Da Yakubu wu ushuki ni u danai, <<Vi yeve ta tsu na n ya'ankai nu tsugbashi, n tsu na kuzuwa ku nu ku lya'i kelime adama a va.

³⁰ Kafu n tawa wa nu kuzuwa ku nu ki ishi gbayin ba, ama gogo na ku da ku yimkpa ta kau. Vuzavagu du u zuwakai nu unasingai a ili i na de dem n sa'wai n ekiye a va. Ama gogo na, wana dai n kufuda kubanka kpa'a ku va?>>

³¹ U danai, <<Yidai n kuneke wu?>> Yakubu u danai, <<Mi a kuciga ili ba. Mi ta a kulya'a kelime n kinda ushiga u nu, vi baci a kushuku n kadanshi ka na n kuneke wu.

³² Anana kasukpa n tono ushiga u nu raka m pece agiri n anaku aza a ajaku, n agiri a lima dem, ni nradika kobolo nu ngaji aza a na i n ajaku. Kasukpa icu'u yi ili i nanlo yo okpo katsupu ka va.

³³ Na kelime vi ta a kufuda kuyeve ko mi ta m mariki. Ayin a na baci vi a kutawa adama a na vu godumo ili i na m bolongi, mi baci m maradika ma na mi babu ajaku, ko magiri ma na mi ulima ba, vi yeve a na o bokoi ma'a.>>

³⁴ Laban wu ushuki u danai, <<U ga'an ta, kasukpa ili yo okpo uteku u na vu danai.>>

³⁵ Ama a kanna ka nanlo Laban u pecei ngaji n na mi n ikari ko n ajaku. U pecei anaku o nkyon a na i n ajaku, kanaku ka na ka sa'wai de kumatsa kute dem, kobolo m magiri ma na mi ulima dem, u pecei le u nekei muku mo olobo n ni n guba.

³⁶ Da Laban u fobusoi u ya'in nwalu ali ayin a tatsu n ushiga u nanlo wa kobolo m muku n ni, u kasukpai Yakubu da'in. Yakubu ta na u lya'i kelime n kinda ushiga u Laban u na u buwai va.

³⁷ Yakubu u lansai acaka a taku a ndanga n kantan, m madimbi, kobolo n o modobi u she'wei aya e le adama a na a ya'an n ajaku a ari a ikyamba i le.

§ 30:18 30:18 Kula ku nampa n kelentsu ka aza a Ibrahi dada, <<O kopuku ta vali>> nannai ta na <<katsupu ki ta lo.>> * 30:20 30:20 N kelentsu ka aza a Ibrahi kula ka dada, <<Kucikpa.>> † 30:24 30:24 N kelentsu ka aza a Ibrahi kula Isufu ku yotso ta, <<Kasukpa u doku mu>> kobolo n <<u takpa ta de.>>

³⁸ U zuwai aya a ndanga a nanlo a mini a ubuta u na ushiga wi ilikuzuwa ya i tsu so'o mini. U zuwai a ubuta u na a ci ya'an mazama a tawa baci kuso'o mini ma.

³⁹ A ayin a na nlala ma a ya'in mazama a ubon u na u zuwai acaka a taku a ndanga a nanlo, da matsai muku n na mi n ikari kobolo n ajaku a ikyamba i le.

⁴⁰ Yakubu u pecei nkyon nu nradika. U zuwai anaku o nkyon a a ubuta u na i a kindanai n nlala n Laban n na mi n ikari n aza a lima. Ta u ya'in nannai da u ciyakai kaci ka ni ushiga da u zuwai u da kau n ushiga u Laban.

⁴¹ Ayin a na baci de dem kuzuwa ku na ki m matana i a kuya'an mazama, Yakubu u tsu zuwaka le ta acaka a ndanga a ele e kene a ubuta u na e ci ne'e le mini mo kuso'o, adama a na a ya'an mazama ma a ubon wa acaka wa.

⁴² Ama u zuwaka kuzuwa ku na ki babu matana acaka a ndanga a a ubuta u kuso'o mini ba. Adama a nannai, kuzuwa ku na ki m matana n ikari kobolo n aza a ajaku ku da kokpoi ku Yakubu. Ama ku na ki babu matana ku da kokpoi ku Laban.

⁴³ Ta nannai da Yakubu wo okpoi vuza vu uciyi vu gbayin, wi ta n ushiga u kuzuwa kakau n abundai, kobolo n agbashi amaci n ali, n arakuma kobolo ni njaki.

31

Yakubu u sumai u kasukpai Laban

¹ Gogo na Yakubu u pana ta muku n Laban a kudana, <<Yakubu u dika ta ili i na esheku a tsu i n i da dem, uciyi u na wi n u da na u ciya ta u da a ubuta we esheku a tsu.>>

² Yakubu feu u zuka ta Laban u doku u dika yi tsu kaja'a ka ni tsu na ishi ba.

³ Da Vuzavaguđu u danai Yakubu, <<Bono a idika yi ikaya i nu, a ubuta wa aza a nu. Mpa mi ta kobolo n avu.>>

⁴ Yakubu u suki e dekeke yi Rahila n Liyatu a ubuta u na ushiga u ni wi ishi,

⁵ da u danai le, <<Me ene ta esheku a da o doku a dika mu n amiki tsu na wi ishi n ayin a de ba. Ama Kashile ke esheku a va ki ta kobolo nu mpa.

⁶ I yeve ta n ya'anka ta esheku a da tsugbashi n utsura u va dem,

⁷ Ama n nannai dem esheku a da o doro mu ta da u saba'i ili i na i ga'in i ya'an katsupu ka va ali kupa, ama Kashile ke neke yi utsura u uka mu muna ba.

⁸ U dana baci, <Nlala n na mi n ajaku ele da katsupu ka nu,> kata nlala ma dem vi le a kana kumatsa aza a ajaku. U dana baci kpamu, <Aza a ikari a da o kokpo katsupu ka nu,> kata nlala ma raka a kana kumatsa aza a ikari.

⁹ Ta nannai da Kashile ka dika nlala me esheku a da da u nekei mu.

¹⁰ <<A ayin a na nlala ma a kudika atsuma da n ya'in alatani, me enei ngaji n na mi a kuya'an mazama ma n ajaku aza o yoku n ikari.

¹¹ Kalingata ka Kashile ka ya'in kadanshi nu mpa a ubuta wa alatani u danai, <Yakubu,> da mu ushuki, <Mpa da na.>

¹² Da u danai mu, <Indana, ngaji n na mi a kuya'an mazama dem i ta n ajaku kobolo n ikari. N zuwa ta ili i nanlo i ya'an nannai adama a na me ene ta ili i na Laban wi a kuya'anka wu.

¹³ Mpa da Kashile ka na ka tawai wa nu e Betelu, a ubuta u na vi kedei katali ka kucibasa n kutsungusu ka'a mani ma Zaitu, ta de kpamu vu kucinakai mu. Gogo na fobuso adama a na vu bono a ubuta u na a matsai nu.> >>

¹⁴ Dada Rahila n Liyatu a ushuki ni a danai, <<Ili yi ta lo ko ili yi ukani i na vu kasukpakai tsu a idika ye esheku a tsu?

¹⁵ Ayi u dika tsu tso omoci ba? U denge tsu ta, gogo na wu una ta ikebe i na e nekei ni adama a tsu.

¹⁶ Uciyi u na Kashile kisai we esheku a tsu u tsu u da kobolo n u muku n tsu. Gogo na ya'an ili i na Kashile ka danai nu.>>

¹⁷ Yakubu u dāngai u kumbakai muku n ni n aṁaci a ni a arakuma;

¹⁸ U purai nlala n ni raka, n ucanuku u na u ciyai dem a Fada-aram adama a na o bono a ubuta we esheku a ni Ishaku a idika i Kana'ana.

¹⁹ Gogo na Laban u bana ta kupuna cileme tsu nkyon n ni, Rahila tamkpamu u uwai da u bokoi kamali ke esheku a ni.

²⁰ Yakubu u doroi Laban vuza va aza a Aramiyan, u kpaḍai kuta yi e keteshe a na wi a kusuma.

²¹ U dikai ili i na wi n i da dem da u lazai n kafura. U pasai Kudolu ku Yufiretu, u lazai wi indanai a ubon wu nsasan u Giliyadu.

Laban u kiyangi Yakubu

²² A kanna ka tatsu a danai Laban a na Yakubu u sumai.

²³ U purai uma a ni da u kiyangi Yakubu. A kanna ke cindere da a cinai ni a ubon wu nsasan n Giliyadu.

²⁴ Ama da Kashile ka danai Laban vu Aramiyan a ubuta wa alatani n kayin, <<Suma kata vu dana Yakubu va kakuna ba, ko i singai ko i gbani-gbani.>>

²⁵ Laban u lya'i kaci ka Yakubu. Yakubu u vaki a ubon wu nsasan. Ayi Laban u vaki tamkpamu a ubon wu nsasan u Giliyadu.

²⁶ Laban u danai Yakubu, <<Nini dai vu doroi mu da vu dikai nkere n va tsu aṁaci a na a tsu kana a ubuta u kuvon?

²⁷ Yidai i zuwai da vu doroi mu da vu sumai n kabini babu na vu danai mu? Vi ishi baci vu dana mu, mi ishi ta a kukaşukpa vu laza m mazanga n ishipa, a kukucuwa medele, kobolo n tsuwa'i tsu umolu.

²⁸ Yidai i zuwai da vu kpaḍai kukaşukpa mu mo obongu kata n salama ntsukaya n va m muku mi nkere n va? Ili i na vi ya'in va tsulau tsu da.

²⁹ Mi ta n utsura n uwaka wu muna, ama Kashile ke esheku a va ka ya'in kadanshi nu mpa nayi n kayin, <Mi indana kadanshi ka na n kuya'an n avu, ko i singai ko i gbani-gbani.>

³⁰ Ko a na vu sumai adama a na vi ta a mazanga ma na ve ene kpa'a ke eshevu, ama yidai i zuwai da vu bokoi aṁali a va?>>

³¹ Da Yakubu wu ushuki Laban u danai, <<Adama o wovon a da, adama a na n sheshe ta vi ta a kufabana muku mi nkere n nu e ekiye a va n utsura.

³² Ama vuza na baci de dem vi cinai n kamali ka nu i ta a kuna yi. E kelime ka uma a tsu, vu utuka mu n ili i na yi i nu dem, kata vi dika.>> Yakubu ta na u yeve a na Rahila u bokoi kamali ka ba.

³³ Da Laban u uwai a kapam ka Yakubu kugodumo, wu utai da u uwai a ka Liyatu, wu utai da kpamu u uwai a apam a muku mu usuki ma, ama we ene punu ili ba. Ana wu utai a kapam ka Liyatu, da u uwai a kapam ka Rahila

³⁴ Rahila u boko ta kamali ka kpa'a ka Laban da u zuwai ka'a a daka vi idasamkpatsu i karakuma, da u dasanki. Laban u godumoi ubuta dem a kapam ka ni, ama we ene kamali ka ba.

³⁵ Rahila u danai esheku a ni, <<Dada kata vi ya'an wupa nu mpa a na m kpaḍai kudanga ba, adama a na mi ta n kusumbu.>> U lanai kpamu, ama we ene punu kamali a kpa'a ku ba.

³⁶ Da Yakubu u ya'in wupa da u kanai kutsunku Laban kadanshi. U danai, <<Yidai unushi u va? Wila we ne u dai n kodoi, da vi kiyangi mu nannai?

³⁷ A na vu lanai ucanuku u va raka, yidai vi ciyai punu a ubuta wu ucanuku wa, i na yi i kpa'a i nu? E keteshe na kelime ka uma a va n uma a nu, adama a na a kidaka tsu afada a tsu aza e re.

³⁸ A katsuma ka aya kamanga a na n ya'in n avu, kanaku ka malala ka ari ka nu ko kanaku ka maradika, atsuma a sa'a kulolo le ba. N takuma kagiri ku ushiga u nu ba.

³⁹ Kuzuwa ku na baci nnama n kakamba mu unai, n tsu tuka wu ba, mpa da n ci dika mba_{la} n nanlo n ka_{ci} ka_{va}. Vu tsu la_{nsa} ta_{ili} i na o bokoi dem e ekiye a_{va}, ko n kanna ko n kayin.

⁴⁰ Ayin n a_{bunda}i n tsu so'o ta_{usu}dukpi u kanna n kanna, uta_{ni} kpamu n kayin, ali m kpa_{da} kufuda kulata.

⁴¹ Ta ukuna u ya'in nannai nu mpa a ka_{tsuma} ka_{aya} kamanga a na n yongoi a kpa'a ku nu. N ya'an_{ka} wu ta_{ulinga} ali aya_{kupa} n a na_{shi} adama a na n dika nkere n re n nu yolo. N ya'an ta_{aya} a_{ta}li adama a kuzuwa ku nu. Vi yongoi a kusaba'a sa katsupu ka_{va} ali a kubana kupa.

⁴² Ishi baci Ka_{shile} ke esheku a_{va}, Ka_{shile} ki Ibirahi, Ka_{shile} ka na ke ci neke Ili i wovon ki Ishaku ki kobolo nu mpa ba, vi ishi ta_o kuloko mu n ayin a de ekiye agada. Ama Ka_{shile} ke enei atakaci a_{va} n ulinga wa ekiye a_{va}, da ta na u dansukai nu nayi n kayin.>>

⁴³ Da Laban wu ushuki u danai Yakubu, <<A_{ma}ci a nkere n va_n da, muku ma feu ntsukaya n va_n da, kuzuwa ku va_{ku} da, ili i na vi e kene dem i va_i da. Ama yida_i n kuya'an anana ni nkere n va_n nampa, ko muku n le n na a matsai?

⁴⁴ Gogo na ta_{wa} ci ya'an uzuwakpani a_{tsu} aza e re. Ka_{ta} ta na u da wo okpo nga kobolo nu mpa n avu.>>

⁴⁵ Da Yakubu u dikai katali u shikpai, adama a ili i kucibasa.

⁴⁶ Yakubu u danai uma a_{ni} o bolongu atali kaginga. Da a lya'i ilikulya'a lo devu n kaginga ka atali ka.

⁴⁷ Da Laban u dekei ubuta_{wa} Jegaru-sahaduta ama Yakubu u dekei ubuta_{wa} Giliyadu, da_{da} kazana ka magan.

⁴⁸ Laban u danai Yakubu, <<Kaginga ka atali ka nampa ki ta_a kucibasa ka tsu dem.>> I da_{da} i zuwai da e ne'i ubuta_{wa} kula Giliyadu.

⁴⁹ E ne'i kpamu kaginga ka atali ka kula Mizipa, * Adama a na Laban u dana ta, <<Ya'an Mala'imili wi indana mpa n avu, a na ci e kenenei ba.>>

⁵⁰ Laban u lya'i kelime n kadanshi u danai, <<Vu bonoko baci nkere n va_u ukuna u gbani ko vi ya'in yolo n a_{ma}ci o yoku, ko a na n yevei ili i na yi a nwalu ba, vi yeve Ka_{shile} ki ta_a kinda tsu.>>

⁵¹ U doku u danai Yakubu kpamu, <<Inda bi'i kaginga ka atali ka nanlo, inda kpamu katali ka kucibasa ka nanlo ka na n shikpai adama a_{va} n avu

⁵² Kaginga ka atali ka nanlo ki ta_{tsu} nga, katali ka kucibasa ka nanlo feu magan ma'a, ma kupasa kaginga ka atali ka nanlo a kubana a_{ubuta} u nu adama a na n ya'an_{ka} wu kawuya ba. Avu feu va kupasa kaginga ka atali ka nanlo n katali ka kucibasa a_{kuta}wa a_{ubuta} u va_{adama} a na vi ya'an_{ka} mu kawuya ba.

⁵³ Ya'an Ka_{shile} ki Ibirahi, n ka Nahoru, n Ka_{shile} ke esheku e le, ka kidaka tsu afada.>> Da Yakubu u kucinai n Kula ku Ka_{shile} ka na ke ci neke ili i wovon ke esheku a_{ni} Ishaku.

⁵⁴ Yakubu u kidai ili i te i kuzuwa i ni u ya'ankai kaginga ka gbayin ka alyuka, u dekei uma a_{ni} a_{ta}wa a lya'a ilikulya. Ana o kotsoi kulya'a, da a asai a kaginga ka gbayin ka.

⁵⁵ Ana kayin ka asai n usana da Laban u dangai wo obongi ntsukaya n ni m muku mi nkere n ni, u zuwakai le una_{si}ngai. Da_{da} u salamai le da u lazai o kubono a kpa'a.

32

Yakubu u fobusoi kugasa n Isuwa

¹ Ayin a na Yakubu wi a nwalu da alingata a Ka_{shile} o yoku a gasai n ayi.

* 31:49 31:49 N tsa aza Ibirahi kula ka ki ta_a kudana, <<Inda.>>

² Ana Yakubu we enei le ḏa u danai, <<Na kaṡsuraṡ kaṡ Kaṡhile ka'a>>, ḏaḏa u ne'i ubutaṡ wa kula Mahanayim.

³ Yakubu u suki alingata a kubana u vuza ni Isuwa a iḏika i Edom,

⁴ u danai le: <<Na ḏa ili i na i kudana vuzakpa vu vaṡ Isuwa, kagbashi kaṡ nu Yakubu ka danai, ta ḏe mi o kuyongo n Laban ali m megeshe ma ḏe sai gogo na ta na.

⁵ Mi taṡ n anaka, ni njaki, ni nkyon, ni nradika, n agbashi. N suku taṡ akaka a nampa ciyaṡ a dana vuzakpa vu vaṡ a na mi aṡ kutawaṡ, adama a na n ciyaṡ wu ushuki u ni.>>

⁶ Ana Alingata a o bonoi u Yakubu ḏa a danai, <<Tsu bana taṡ u vuza nu Isuwa, wi taṡ lo aṡ kutawaṡ kucina wu, wi taṡ a kuwala n uma amangatawanashi (400).>>

⁷ Da Yakubu u dagazai n wovon. Da u peciki uma a na i kobolo n ayi ali ugboku u re, u ya'in nannai ni nkyon n ni, nradika, anaka n arakuma dem.

⁸ Kusheshe ku ni ku ḏaḏa, <<Isuwa u taṡaṡ baci ḏa u ni'wantangi ugboku u iyain, kaṡa ugboku u ire tamkpamu u la'aka.>>

⁹ Da Yakubu u danai, <<O Kaṡhile ka Dada vu vaṡ Ibirahi n Kaṡhile ka Dada vu vaṡ Ishaku, panaka mu. Avu Vuzavagudu vu danai mu, <Bono a iḏika i nu aṡ ubutaṡ wu umaci u nu, mi taṡ a kuzuwa ili i ya'an derere a kubana waṡ nu dem.>

¹⁰ Mpa n yawa vi yotsongu mu kenu gbani a ucigi u nu u na u kukpadaṡ kusaba'a ba, kobolo kpamu n wu ushuki u nu u na vi yotsongi mu mpa kagbashi kaṡ nu. N kalangu ka nwalu ka'a koci m pasai Kuyene ku Urudu, ama mpa ḏa na mo okpoi kaṡsuraṡ ke re.

¹¹ N folono wu taṡ isa mu aṡ ubutaṡ u vuza vaṡ Isuwa. Mi taṡ a kupana wovon u ni u na u kutawaṡ wa kuna tsu raṡaṡ, ali m muku n inaṡu i le dem.

¹² N nannai dem, ḏa vu danai mu sai vi ya'an ka mu kasingai, kaṡaṡ kpamu vi neke mu ntsukaya n aṡundai n na n lazai kukece an kayala ka mala.>>

¹³ Yakubu wa asai ḏe, ḏaḏa aṡ kaṡsumaṡ ki ili i na wi n i ḏa, ḏa u zagbai punu kune'e ḏa u nekei vuza ni Isuwa,

¹⁴ anaṡu a nradika amangatawenre (200) nu ngaji kamanga, kobolo kpamu n anaṡu a nkyon amangatawenre (200) n agiri kamanga,

¹⁵ anaṡu a arakuma kamangankupa m muku n le, kobolo n anaṡu a anaka amangere n obomburom kupa, n anaṡu a njaki kamanga n kogono kupa e le.

¹⁶ U peciki le ushiga-ushiga ḏa u zuwai agbashi aṡ ni vuza te te a ushiga dem. Da u danai le, <<Walai kelime kaṡ vaṡ, kaṡaṡ i kaṡukpaṡ kaṡangaṡ e mere mu ushiga u kelime n u kaṡapaṡ.>>

¹⁷ U danai kagbashi ka iyain, <<Ayin a na baci vuza vu Isuwa u gasai n aḏa ḏa we ecei, <Yayi vuzagbayin vu ḏa? Te ḏai yi a kubana? Yayi n kuzuwa ku na ki kelime kaṡ ḏa na?>

¹⁸ Kaṡaṡ vu ushuku yi, <A Yakubu a ḏa kagbashi kaṡ nu. Kune'e ku ḏa u suki a kubana u vuzagbayin vi ni Isuwa. Ayi Yakubu aṡ kaṡi kaṡ ni wi taṡ lo kaṡapaṡ kaṡ tsu.> >>

¹⁹ U danai kagbashi ke ire ka ya'an feu nannai, n ka tatsu, kobolo n aza a na a buwai i n ushiga u na a kinda feu: <<I dana Isuwa feu nannai ayin a na baci i gasai n ayi.

²⁰ Mayun ḏa i dana, <Kagbashi kaṡ nu Yakubu ki taṡ lo kaṡapaṡ kaṡ tsu.> >> Yakubu wi taṡ e kusheshe, <<Mi taṡ a kulya'a utsura u ni n kune'e kakau ka, n cina yi baci u ga'an ba wi taṡ a ki isa mu.>>

²¹ U suki kune'e ka kelime kaṡ ni ḏa ayi tamkpamu wa asai punu aṡ kaṡsuraṡ ka.

Yakubu u ya'in mpolo a Peniyelu

²² N kayin ka nanlo Yakubu u ḏikai amaṡi e re aṡ ni, kobolo n agbashi aṡ amaṡi e re a nanlo a m muku n ni kupa n vuza te, ḏa u pasai kuyene ku Jaboku.

²³ Ana u zuwai le a pasa kuyene ka kobolo n ili i na wi n i ḏa dem.

²⁴ Yakubu wo okpoi ende'en; ḏa vuza u yongoi a kuya'an mpolo n ayi ali sai kayin washi.

²⁵ Ana vuza va we enei wi a kufuda kula'a utsura u ni ba, da u gbashai Yakubu va a makuta, da ta na ugasatangi u ketele wa u sulamgbana.

²⁶ Dada u danai, <<Ya'an m bana, kayin ki ta a kasa.>>

Ama da Yakubu u danai, <<Mi a kukasukpa wu vu laza ba, sai vu zuwaka mu unasingai.>>

²⁷ Da vuza va we ecei, <<Yayi kula ku nu.>>

Da wu ushuki, <<Mpa da Yakubu.>>

²⁸ Da vuza va u danai ni, <<Ili i na i dikai anana, kula ku nu ku buwa Yakubu ba. E kudeke wu ta Isaraila, n tsa aza a Ibrahi kula ka ki ta a kudana, vi ya'an ta mpolo n Kashile kobolo kpamu n uma.>>

²⁹ Yakubu u danai vuza va, <<Mi ta ufolu u nu dana mu kula ku nu.>>

Ama wu ushuki, <<Yidai da vi ecei kula ku va?>> Da ta na u zuwakai ni de unasingai.

³⁰ Adama a nannai Yakubu u ne'i ubuta wa kula Peniyelu. U danai, <<Me ene ta Kashile ashi n ashi ama m buwa ta ta na n wuma.>>

³¹ Yakubu a kukasukpa Peniyelu kanna ta na a kubatsa, a kuwala nu nsagaadu adama a na ketele ka makuta ka ni ka sulamgbana ta.

³² Ali a kutawa anana, ntsukaya mi Isaraila a tsu takuma akawa e etele a na i punu a makuta ba, adama a na ta punu a gbashai Yakubu a akawa a nanlo a.

33

Yakubu u gasai n Isuwa

¹ Yakubu we enei Isuwa a kutawa n uma amangatawun a nashi. Da u pecekei Liyatu n Rahila muku ma kobolo n agbashi e nkere e re a.

² U zuwai agbashi e nkere e re a kobolo m muku n le kelime, da o tonoi n Liyatu m muku n ni, da yevei Rahila n Isufu o kotsosoi.

³ Yakubu u lazai kelime ke le da u kudangi u lya'akai mokoshi ma ni kayala ayi a kuyawa devu n ayi ali kucindere.

⁴ Ama da Isuwa u sumai u banai u gasai n ayi, u barakpai ekiye a ni da wo obongi ni, da a shikai gbende vi le.

⁵ Ana Isuwa u lanaki da we enei amaci m muku, da we ecei, <<Ana yayi kobolo n avu na?>>

Da Yakubu wu ushuki, <<Ele na, ele da muku n na Kashile ke nekei mu.>>

⁶ Da muku usuki n le a yawai devu da a kudangi a lya'i kayala feu;

⁷ Da Liyatu m muku n ni a tawai a kudangi a lya'i kayala, da kpamu Isufu n Rahila o kotsosoi kutawa kukudangu kulya'a kayala feu.

⁸ Isuwa u danai, <<Yidai ugboku-ugboku u uma u na me enei na wi a kudansa?>> Da Yakubu wu ushuki u danai, <<Adama a na n ciya kasingai wa nu.>>

⁹ Da Isuwa u danai, <<Ili i na mi n i da i yawa mu ta, vuza za; wala n ili i na vi n i da.>>

¹⁰ Yakubu u danai, <<A'a, n ciya baci mapasa ma singai wa nu, isa kune'e ku va ku na n tukai. We ene u na me enei nu wi ta adanshi Kashile ka'a me enei, an vi isai mu tsu kaja'a ka nu.

¹¹ Adama a Kashile isa kune'e ku na n tukai nu na, Kashile ka ciga mu ta da ki e kuneshe mu ili i na n cigai dem.>> Yakubu u lya'i kelime n kugutsuka yi ali u tawai wi isai.

¹² Da Isuwa u danai, <<Tsu fobusoi tsu walai. Mi ta a kuwala kelime ka da.>>

¹³ Yakubu u danai ni, <<Vi yeve ta muku ma, n kuzuwa nu nlala dem ali m muku n le o'wo ta. A kana baci kuloko le ali kanna ke te, i ta a kukuwa raka.

¹⁴ Wala kelime ka va, kata mpa n tono sawu, ali n dakaka tsu na n kufuda kobolo n kuzuwa ka m muku ali a kubana a ubuta u na n kucina wu a Edom.>>

¹⁵ Da Isuwa u danai, <<Ya'an n kasukpaka wu uma a va o yoku.>>

Ama da Yakubu wu ushuki, <<Na lo wi n kakuna ba, mpa de n ciga ta n ciya kasingai wa nu, wi ta a kuyawa mu.>>

¹⁶ A kanna ka nanlo Isuwa u gosoi o kubono a Edom.

¹⁷ Ama Yakubu u banai o Sukotu, a ubuta u na u ma'akai kaci ka ni kpa'a kobolo n ubuta u kuzuwa u ni. I da da i zuwai da e ne'i ubuta wa kula Sukotu.

¹⁸ Ana Yakubu wu utai Fada'aram da u yawai Shekem m matana a idika i Kana'ana, da u shikpai kapam ka ni lo devu n likuci ya.

¹⁹ A muku n Hamo, esheku e Shekem, Yakubu u tsulai ubuta u na u zuwai kpa'a ku ni ali Azurufa amangatawun.

²⁰ Ta de u ma'i katalikalyuka da u ne'i ka'a kula El-elohe vi Isaraila, da da Kashile ki Isaraila.

34

A ya'ankai Dina Meremeke

¹ Ayi Dina mekere ma na Liyatu u matsakai Yakubu, wu utai u banai kene amaci a aza a Kana'ana.

² Ana Shekem kolobo ka Hamo vuza va aza a Hiviya, vuza kelime vu ubon u nanlo wa, we enei ni, da u remei ni u ya'in tsugbani n ayi.

³ Da kadu ka ni ka banai u Dina mekere ma Yakubu, ali da u cigai ni kau da u ya'ankai ni kadanshi ka mazama.

⁴ Da Shekem u danai esheku a ni Hamo, <<Kana ka mu mekere ma nampa ma u ya'an vuka vu va.>>

⁵ Ana Yakubu u panai e reme ta mekere ma ni Dina da a vaki n ayi, muku mo olobo n ni de a kaguba a kakamba, da u padai bini ali sai ayin a na o bonoi.

⁶ Da da Hamo esheku e Shekem a banai kuya'an ka Yakubu kadanshi.

⁷ Gogo na muku n Yakubu ele wana dai o bono usavu a ubuta u kaguba, ana a panai ili i a na yi lo a nwalu. Wupa u kanai le kau adama a na Shekem u ya'an ta ili i wono wu Isaraila ana u vaki m mekere ma Yakubu, ili i na i ga'in kuya'an ba.

⁸ Ama Hamo u danai le, <<Kolobo ka va Shekem u ciga ta mekere ma nu. Neke yi wo okpo vuka vi ni.

⁹ Ci nekpenei yolo, nekei tsu nkere n da kata a tsu tamkpamu ci neke da nkere n tsu yolo.

¹⁰ Yi ta a kufuda kuyongo n a tsu, idika i tsu i da lo adama a da. Yongoi punu, i ya'an punu tsulaga bari, kata i ciya ucanuku kakau.>>

¹¹ Da Shekem u danai esheku a Dina n ataku, <<Ya'an n ciya wi ishi a kubana wa da, mi ta a kufuda kuneke da ili i na baci de dem i cigai wa va.

¹² Zuwakai mu ucanuku u mazama wa n kune'e ka dem kuya'an n abundai tsu na i cigai, mi ta a kutsupa ili i na i danai mu n tsupa da dem. Ada de i neke mu mekere ma mo okpo vuka vu va.>>

¹³ Adama a na taku vi le Dina e reme yi ta da a ya'in tsugbani n ayi, olobo a Yakubu a ushuki Shekem n esheku a ni Hamo n unangbi u katsuma.

¹⁴ A danai le, <<Ili i nanlo ya kuya'an wa tsu ba, ci e kuneke taku vu tsu u vuza na wi babu ukidi u kavaja ba. Wi ta o kokpo ili i wono wa tsu.

¹⁵ Ci ta a kushuku n ukuna u nanlo ama ili i te i da na, i kida muku mo olobo n da avaja raka kata yo okpo uteku tsu tsu.

¹⁶ Nannai da tsa kufuda ce neke da nkere n tsu kata a tsu feu tsu zuwa nkere n da. Kata ci dasangi n ada ali tso okpo vite n ada kpamu.

¹⁷ Ama yu ushuku baci kukida avaja ba, ci ta a kudika mekere ma tsu kata tsu lazaka.>>

¹⁸ Kadanshi ke le ka ya'in Hamo uyo n kolobo ka ni Shekem.

¹⁹ Kolobo ka langasa ayin ba, esheku feu i ta a kupana uyo u ni da u ya'in ili i na a zuwai ni u ya'an dem, adama a na u ciga ta mekere ma Yakubu.

²⁰ Hamo n kolobo ka ni Shekem o bonoi a utsutsu u likuci u le da a ya'in kadanshi n uma a likuci i le, a danai.

²¹ <<Uma a nampa aja'a a tsu a da, ya'an tsu kasukpa le o yongo punu a idika i tsu kata a ya'an punu tsulaga. Idika ya yi ta n kabanga n abundai ka na ka kuyawa le. I ta a kufuda a dika nkere n tsu yolo kata a tsu kpamu tsu zuwa n le.

²² Ama uma a i ta a kushuku kuyongo n a tsu ci ya'an ka le baci ili i te, ci kida baci avaja, tsu na ele i.

²³ Nannai u kuzuwa ilikuzuwa i le, ucanuku u le nu nnama n le n na m buwai dem mo okpo n tsu ba? Ya'ain tsu ushuku n ele, kata o yongo n a tsu.>>

²⁴ Uma raka a na banai de a utsutsu u likuci wa a ushuki n ili i na Hamo n kolobo ka ni a dansai, da ta na a kidai muku mo olobo n na mi a likuci ya dem ukpan u tsali.

²⁵ Ana ayin a tatsu a lazai, ele aza a usan bi'i a kupana mbala, muku n Yakubu n re, Saminu n Levi, ataku a cika a Dina, a dikai otokobi e le a uwai a likuci ya babu vuza na u yevei, da a unai muku n ali raka.

²⁶ A unai Hamo n kolobo ka ni Shekem da a dikai Dina a kpa'a ku Shekem da a lazakai.

²⁷ Da muku n Yakubu n na n buwai a yawai da a cinai uma a na a unai va, o bosoi likuci i nanlo adama a na ta de e remei taku vi le da a vaki n ayi.

²⁸ A dikai ushiga wu nlala u le n wa anaka u le kobolo ni njaki n ili i na i buwai i le dem punu a likuci ya da a utai.

²⁹ A dikai uciyi u le raka kobolo n amaci m muku raka feu, n ili i na yi punu a i'uwa kakau dem.

³⁰ Dada Yakubu u danai Saminu n Levi, <<I tuka mu ta n atakaci, i bonokoi mu vuza wuya a ubuta wa aza a Kana'ana, n aza a Purizita a na i idashi a idika i nampa ya. A tsu ci gbayin ba, o bolongu baci aza a vishili a kutawa wa va n vishili, mpa m kpa'a ku va i ta a kuna tsu.>>

³¹ Ama da a ushuki, <<Nini dai u kubonoko taku vu tsu an kashakanlai?>>

35

Kashile ka zuwakai Yakubu unasingai

¹ Kashile ka danai Yakubu, <<Denga, vu bana e Betelu, vu dasangi de. Vu ma'aka Kashile de katalikalyuka a ayin a na vu sumai vu kasukpai vuza nu Isuwa.>>

² Da Yakubu u danai aza a kpa'a a ni kobolo n uma a na i n ayi, <<Vakangi amali a pulai a na yi n ada, kata i takpa nshinda ali i saba'a akashi dem.

³ Kata tsu danga, tsu laza a kubana Betelu, a ubuta u na n kuma'aka Kashile ka na ka bankai mu a ayin a atakaci kobolo n ubuta u na n tonoi dem katalikalyuka.>>

⁴ E nekei Yakubu amali a pulai a na i n ada, kobolo n ili ya atsuvi i na ishi a ukai. Yakubu u cidangi i da dem a kumi ku madanga ma mandai ma na mi devu n Shekem.

⁵ Ayin a na i a kulaza, da wovon u gbayin u tawai wa aza a likuci i na yi dedevu lo dem, a kiyangu le ta na ba.

⁶ Ana Yakubu n uma a ni a yawai a Luzu, ubuta u na gogo na e ci deke Betelu, a idika i Kana'ana.

⁷ U ma'i de katalikalyuka da u ne'i ubuta wa kula El Betelu, dada Kashile ke Betelu, adama a na ta de Kashile ka tawai wa ni a ayin a na wi a kusuma vuza ni.

⁸ Ana Debora vuza na u wo'i Rebeka u kuwai, da a cidangi ni a kumi ku madanga ma mandai a gadi vu Betelu. Da e ne'i ubuta wa kula <<Mandai ma mashi.>>

⁹ Ana Yakubu wu utai de Fada-aram o kubono Kana'ana, da Kashile ko doku ko yotsongi kaci ka ni wa ni. Da u zuwakai ni unasingai.

¹⁰ Da Kashile ka danai ni, <<Kula ku nu ku da Yakubu. Ama, o kudoku e deke wu Yakubu ba. Avu da Isaraila.>> Da u dekei ni ta na kula ka.

¹¹ Da Kashile ka danai ni, <<Mpa da Kashile Ubangari, matsai kata i doku kabundai. Punu wa da likuci-likuci yi ta a kuta, nu ngono kpamu punu wa da, punu kpamu ikyamba i da.

¹² Idika i na n nekei Ibrahi n Ishaku, n neke wu ta i da avu, m muku n nu, nu ntsukaya n nu.>>

¹³ Da Kashile ka lazai ka kasukpai ni a ubuta u na u ya'in kadanshi n ayi.

¹⁴ Yakubu u shikpai lo kashamkpatsu ka katali ka kucibasa a ubuta u na Kashile ka ya'in kadanshi n ayi. U tsuwankai ka'a alyuka a ili i kuso'o, kobolo m mani.

¹⁵ Yakubu u dekei ubuta u na Kashile ka ya'in kadanshi n ayi va Betelu.

Ukpa u Rahila kobolo n umaci u Bayami

¹⁶ Yakubu n aza a kpa'a a ni a kasukpai Betelu da a lazai. Ana u buwai da'in a na a yawa Efarata, da Rahila u kanai aganda a limata a ni. Da ta na u so'i atakaci a ubuta u limata wa.

¹⁷ Ana aganda a limata a ni a sudukpai kau, vuza na u tsu kana limata u danai ni, <<Kata vu pana wovon ba; gogo na vi ta a kumatsa maku mo yoku.>>

¹⁸ Ayin a na wuma u ni wi a kuta, kafu u kuwa, da u nekei ni Ben-oni.* Ama Esheku tamkpamu da e dekei kula ku ni Bayami.

¹⁹ Da Rahila u kuwai, a cidangi ni a kakina ku uye u kubana Efarata, a ubuta u na gogo na e ci deke Batalami.

²⁰ Yakubu u shikpai de katali ka kucibasa, na lo dada katali ka kucibasa n kasaun ka Rahila, tsu na ki de nannai ali n gogo na.

²¹ Da Yakubu u lya'i kelime, u zuwai kapam ka ni a upashi u kuma'a ku uga di ku Eda.

²² Ana Isaraila wi o kuyongo a ubon u nanlo, Ruben u uwai da u vaki n Biliha vuka vu gbani ve esheku, da ta na Isaraila u panai ka'a.

Yakubu wi ta n olobo kupa n e re

²³ Na dada muku n Liyatu:

Ruben, ayi da maku ma gbayin ma Yakubu,
Saminu, Levi, Yahuza, Isaka, n Zabalun.

²⁴ Na tamkpamu muku n Rahila:

Isufu n Bayami.

²⁵ Na da muku n kabara ka Rahila, Biliha:

Dan n Nafutali.

²⁶ Na feu dada muku n Zilifa, kabara ke mekere ka Liyatu:

Gadu n Ashera.

Na va dada muku n Yakubu n na a matsakai ni a Fada-aram.

²⁷ Yakubu u banai we esheku a ni Ishaku a Mamure, devu n Heburon, a ubuta u na Ibrahi n Ishaku o yongoi.

²⁸ Ishaku u ya'an ta aya amangatawun na amanganashi (180) aduniyan kafu u kuwa,

²⁹ da u kuwai a ayin a singai; muku ni ali, Yakubu n Isuwa a cidangi ni.

36

Ntsukaya n Isuwa

¹ Ele na da ntsukaya n Isuwa, ko Edom.

* **35:18 35:18** N tsa aza Ibrahi kula ka ki ta a kudana, <<Maku mu unangbi u katsuma u va.>>

² Isuwa ta na u dīkai a_māci a ni a_ubuta_wa aza a Kana'ana, Ada ayi dā mekere mo Elon va aza a Hitiya, Oholibama mekere ma Ana maku ma Zibiyon vuza va aza a Hiviya,

³ m Basematu mekere ma Isuma'ilu taku vu Nebatu.

⁴ Ada u matsakai Isuwa Elifaza, Basematu u matsakai ni tamkpamu Reyuwelu.

⁵ Oholibama feu u matsakai ni Jewushi, n Jalam, n Kora. Ele nanlo dā muku n Isuwa n na a matsakai ni a idika i Kana'ana.

⁶ Dada Isuwa u dīkai a_māci a ni, olobo a ni, nkere n ni, kobolo n uma a na i a kpa'a ku ni dem, n ilikuzuwa i ni raka, n anaka a ni raka, kobolo n ucanuku u na u ciyai raka a idika i Kana'ana; dā u bonoi a idika i yoku da'in n vuza ni Yakubu.

⁷ U laza ta adama a na ubuta_u na ayi wi n Yakubu u dika le ba; idika i na i o kuyongo i dika le ba, adama a kuzuwa ku le.

⁸ Adama a nannai Isuwa u dāşangi a ubon wu nsasan n Siyaru, Isuwa ayi dā ta na feu Edom.

⁹ Ele na dā ntsukaya n Isuwa, tsukaya tsa aza e Edom.

¹⁰ Ele na dā ula a muku n Isuwa:

Elifaza maku ma Ada vuka vu Isuwa, Reyuwelu maku ma Basematu vuka vu Isuwa feu.

¹¹ Muku mo olobo n Elifaza ele dā,
Timan, Omaru, Zefo, Gatamu, n Kenazu.

¹² Elifaza kolobo ka Isuwa u zuwa ta vuka vi yoku vu na vi n kula Timan ali u matsakai ni maku ma na mi n kula Ameleki. Ele nanlo dā muku mo olobo n Isuwa n na Ada u matsakai ni.

¹³ Ele na dā muku mo olobo n Reyuwelu;
Nahatu, Zera, Shama, n Miza. Ele na dā kpamu muku mo olobo n Isuwa n na vuka vi ni Basematu u matsakai ni.

¹⁴ Muku mo olobo n Oholibama vuka vi Isuwa mekere ma Ana vu Zibiyon.
Ele dā Jewushi, n Jalam, n Kora.

¹⁵ Na dā umaci u tsukaya tsu na tsu utai a_ubuta_u Isuwa. Kolobo ka iyain ka Isuwa Elifaza ayi dā wi ishi akaya a umaci u nampa: Teman, Omaru, Zefo, Kenazu,

¹⁶ n Kora, Gatamu n Ameleki. Ele raka_aza a gbagba'in a Elifaza a dā a Edom, ntsukaya n Ada vuka vi Isuwa dā.

¹⁷ Reyuwelu maku ma Isuwa ayi dā akaya a umaci u nampa a Edom: Nahatu, Zera, Shama, m Miza. Ele raka_ntsukaya m Basematu vuka vi Isuwa dā.

¹⁸ Na dā umaci u tsukaya tsu na tsu utai a_ubuta_u Isuwa n vuka vi ni Oholibama, mekere ma Ana: Jewushi, Jalam, n Kora.

¹⁹ Umaci u na mpa raka_ele dā ntsukaya n na mu utai a_ubuta_u Isuwa, dāda Edom.

²⁰ Ele na dā olobo e Siyaru vuza va aza o Horitu, ele na i idashi a idika ya: Lotan, n Shobalu, n Zibiyon, kobolo n Ana,

²¹ n Dishon, n Eza, n Dishan feu. Ele na dā umaci wa aza o Horitu muku n Siyaru aza a idika i Edom.

²² Muku mo olobo n Lotan ele dā
Hori n Heman. Ayi Lotu wi ta_n vuza ni vuza kula Timina.

²³ Muku mo olobo n Shobalu ele dā
Alavan, n Manahatu, n Ebalu, n Shefo, kobolo n Onamu.

²⁴ Ele na dā feu muku mo olobo n Zibiyon:
Ayiya n Ana. Ana vu nanlo va ayi dā we enei meyenike mu usudukpi na dē a kakamba, a ayin a na wi a kuguba njaki me esheku.

²⁵ Muku n Ana n ɗa na:
Dishon, n Oholibama mekere ma Ana.

²⁶ Muku mo olobo n Dishon ele ɗa na:
Hemadan, Esheban, Itiran, n Keran.

²⁷ Muku n Eza ele ɗa
Bilihan, Zavan, n Akan.

²⁸ Muku n Dishan ele ɗa
Uzu n Aran.

²⁹ Ele na ɗa ngono n Horitu:
Lotan, n Shobalu, n Zibiyon n Ana,

³⁰ n Dishon, n Eza, n Dishan. Ele ɗa ngono n Horitu, a uteku u na e pecuki a idika i Siyaru.

Ngono n Edom

³¹ Ele na ɗa ngono n na n lya'i tsugono a Edom kafu ngono ma aza a Isaraila a lya'a tsugono ci le ɗe.

³² Bela maku ma Beyo u lya'i tsugono a Edom. Kula ku likuci ku ni ku ɗa Dinahaba.

³³ Bela u kuwaj, ɗa Jobabu maku ma Zera vu Boza u lya'i kelime n tsugono.

³⁴ Ana Jobabu u kuwaj feu, ɗa Husham a idika ya aza a Tema wo okpoi mogono.

³⁵ Husham feu u kuwaj, ɗa Hadadu maku ma Bedadu vuza na u lya'i aza a Midiya n kuvon a likuci i Mowabu, wo okpoi mogono. Kula ki idika i ni ku ɗaɗa Avitu.

³⁶ Hadadu u kuwaj, ɗa Samula vu Masareka wo okpoi mogono.

³⁷ Ana Samula feu u kuwaj, Shawu vu Rehobotu vu ubon u kuyene ku Yufiretus wo okpoi mogono.

³⁸ Shawu u kuwaj, ɗa Balu-hanan maku ma Akubo wo okpoi mogono.

³⁹ Balu-hanan maku ma Akubo feu u kuwaj, ɗa Hadaru wo okpoi mogono. Kula ku likuci ku ni ku ɗaɗa Pawu. Kula ku vuka vi ni ku ɗaɗa Mehetabelu mekere ma Materedu ayi feu mekere ma Mezahabu ma'a.

⁴⁰ Ele na ɗa ngono ma aza e Edom a uteku u na umaci u le wi n uteku wu ubuta u na i. Ele ntsukaya n Isuwa n ɗa. Ula e le a ɗa,

Timina, n Aliva, n Jetetu,

⁴¹ Oholibama, n Ela, n Pinon,

⁴² n Kenezu, n Teman, m Mibizaru,

⁴³ m Magadiyelu, n Iram. Ele na ɗa ishi ngono ma aza a Edom, n ubuta u na o yongoi n uteku wi idika i na a kanaj.

Ayi na ɗa Isuwa esheku a aza e Edom.

37

Isufu u ya'in alatani

¹ Yakubu u ɗasangi ta a ubuta u na isheku i ni i ɗasangi a idika i Kana'ana.

² Na va wi ta a kudana tsu tsumani tsu muku n Yakubu.

Isufu wi ta n aya kupa n e cindere (17), ɗa u kanaj kuya'an kaguba nu nkoshi n ni, muku n Biliha nu muku n Zilifa, amaci e esheku a ɗa. U banai u ya'ankai esheku vudaka vi yoku vu na nkoshi n ni i a kuya'ansa.

³ Ama, ayi Yakubu u la'a ta n kuciga Isufu a katsuma ka muku n ni dem, adama a na ayi ɗa a matsakai ni ukocishi. Da u tsulakai ni kuminya ku singai ki ikebe.

⁴ Ana aza a ni e enei esheku e le a la'a ta n kuciga Isufu, ɗa a kanaj wupa n ayi, ali a iwain kuya'anka yi kadanshi ka singai.

⁵ Kanna ke te, Isufu u ya'in alatani, da u danai aza a ni. Ele ta na da o doku da a iwain ni.

⁶ U danai le, <<Panai alatani a na n ya'in.

⁷ Ci ta a kushiya mƙpakulu a kashina. Da makpakulu ma va ma dangai, da ma shamgbai. Da mƙpakulu n da feu n dangai, da a kanzai ma va. Da a kudanki ma'a.>>

⁸ Da nkoshi n ni me ecei ni, <<Vi ta a kuciga vo kokpo mogono ma tsu? Mayun da wo ta na vi a kuciga va lya'a kelime ka tsu?>> Da o doku da a iwain ni, adama a alatani a na u ya'in, da u danai le.

⁹ Da Isufu u doku da u ya'in alatani o yoku. Da u doku da u danai le. Da u danai, <<N ya'an ta alatani o yoku. Me ene ta kanna n wotoi na azangata kupa n ke te. A kudangi a kulya'aka mu kayala.>>

¹⁰ Ana u danai esheku kobolo nu nkoshi n ni, da esheku a dansukai ni. Da u danai ni, <<Alatani a yi dai nannai? Mayun da anayv nu mpa n aza a nu, da tsa kubana tsa kudanku wu?>>

¹¹ Da nkoshi n ni n kanai tsurala ayi. Da esheku kpamu a dikai kadanshi ka nanlo a kadu ka ni, da u kanai kucibasa ka'a mayin.

Isufu nkoshi n ni n dengei ni

¹² Ana nkoshi n ni a banai kaguba ka nlala me esheku n le devu n Shekem.

¹³ Da Yakubu u danai Isufu, <<Nkoshi n nu a bana ta kaguba na de devu n Shekem. Vi yeve ta ubuta. Tawa n suku wu de we le.>>

Da Isufu danai, <<To, m pana ta.>>

¹⁴ Da u danai ni, <<Bana ve ene matana me le, ko nini dai i de n kuzuwa ku le dem. Kata vu bono vu dana mu.>> Da u suki ni u wala n ubon u Kara'a ke Heburon.

Ana Isufu u yawai e Shekem,

¹⁵ da u kanai kukarasa a kakamba ali vuza yoku u cinai ni da we ecei ni, <<Yidai vi a kulansa?>>

¹⁶ Da wu ushuki, <<Mi ta a kulansa aza a va. Dana mu, te dai i a kaguba ka.>>

¹⁷ Da vuma va wu ushuki, <<A kasukpa ta de ubuta u nampa. M panaka le ta a kudana, <Tsu walai a kubana a Dotan.> >>

Da Isufu u lazai a kubana wu nkoshi n ni. Da u banai da u cinai le a Dotan.

¹⁸ Ama ele e ene yi ta ali ayi da'in. Da e sheshei uteku u na a kuna yi.

¹⁹ Da a danai, <<Vuza va alatani da na de a kutawa.

²⁰ Tawai tsu una yi, kata tsu vakangi punu a kayinva ke te ka nampa ka. Kata tsu bana tsu dana, <Manama mo yoku ma'a mu unai ni.> Ce ene uteku u na u kuya'an n alatani a ni.>>

²¹ Ana Ruben u panai nannai, u ciga ta ta na kisa yi. Da u danai, <<A'a. Tsu una yi ba.

²² Tsu vakangi ni punu a kayinva ka nampa ka. Kata tsu kasukpa yi punu a kakamba ka. Ama, kata tsu sa'wai ni ba.>> Ruben wi ta a kuya'an nannai, adama a na u ya'an baci kata u bono u dikai yi, kata u banka yi we esheku.

²³ Ana Isufu u yawai a ubuta wu nkoshi n ni, da a kanai ni. Da o fodoi ni kuminya ku singai ku na wi n ku da u uki.

²⁴ Da a kanai ni, da a vakangi ni a kayinva ka na ki babu mini.

²⁵ Ana a dasangi kulya'a ilikulya'a, da a lanai. Da e enei aza a tsulaga a Ishimaila a idika i Midiya a kutawa a uta ta ta na Giliyadu. Arakuma e le kpamu n ucanuku kakau wi ili i kusa'an, mani'in ma kusukuya, n ili i magulani i singai dem. Ele ta na ta de i a kubanka n u da Masar.

²⁶ Da Yahuza u danai, <<Yidai tsa kuciya tsu una baci vuza tsu, da ci cidangi ni na, kata uma a kpada kuyeve?

²⁷ Ta_wai. Tsu bana tsu uta_kai ni ci denkei aza a tsulaga a, ama ka_ta tsu una yi ba. Adama a na ayi vuza tsu da mpasa n tsu kpamu.>> Da aza a na a buwai da a ushuki n kadanshi ka ni.

²⁸ Ana aza a tsulaga a, a yawai, da aza a ni a uta_kai Isufu punu a kayinva ka, da e dengei ni n ikebe ya Azurufa kamanga wa aza a tsulaga a. Da a dikai ni a kubanka yi Masar.

²⁹ Ana Ruben u banai a kayinva ka, u cina Isufu ba. Da u ka_nai ntogu n ni da u karai adama a unamgbi u katsuma.

³⁰ Da u banai a ubuta wa aza a ni. Da u danai, <<Maku ma mi de ba. Te dai mpa ma damgba ma uwa?>>

³¹ Da a dikai kuminya ku Isufu, da a kidai malala, da a putalakai ku da nu mpasa.

³² Da a dikai kakashi ka kuminya ka, da a bankai esheku e le. Da a danai, <<Ci cina ta kuminya ku nampa ka a uye. Lana. Vi yeve ta ku da ko ku maku ma nu ku da?>>

³³ U yeve ta ku da. Da u danai, <<E, ku maku ma va ku da. Manama ma gbanigbani ma'a mu unai ni. Mayun da, manama ma me wejeleshei ni wuya-wuya.>>

³⁴ Da Yakubu u karai ntogu n ni. Da u shikai adama a na u ya'an kpalu ku Isufu. U ya'an ta nannai ali ayin n abundai.

³⁵ Da muku n ni nu nkere dem a banai, adama a na a banka yi. Kata kpamu e ne'i kadanshi ku ugbamiwasuvu. Ama u iwain kupana. Da u danai, <<Mi a kucinukpa ba, sai m bana de a ubuta wa akpisa n ayi.>> Da u ka_nai mashi adama a maku mu ucigi ma ni, Isufu.

³⁶ Ele ta na aza a tsulaga a da a banai da e dengei Isufu a Masar, a ubuta u Potifa, o kovonshi vu Firi'auna (mogono ma gbayin ma Masar).

38

Yahuda n Tamaru

¹ A ayin a nanlo Yahuda u lazai u kasukpai aza a ni u banai u yongoi n vuma vi yoku vuza va aza Adulam. Kula ku vuza ka ku da da Hira.

² A ubuta wa de da Yahuda we enei Shuwa mekere ma aza a Kana'ana. U dikai ni yolo da ta na u vaki n ayi.

³ U ya'in katsuma da u matsai maku, da u ne'i ni kula Eri.

⁴ U doku u ya'in katsuma kpamu da u matsai maku mo kolobo da u ne'i ni kula Ona.

⁵ U doku u matsai maku mo kolobo mo yoku da u ne'i ni kula Shela. Yahuda wi ta e Keziba a ayin a na u matsai Shela va.

⁶ Yahuda u zamakai maku ma iyain ma ni Eri vuka, kula ku vuka ka ku da da Tamaru.

⁷ Ama Eri maku ma Yahuda wi n ka du ka singai a ubuta u Vuzavagu du ba, da Vuzavagu du ta na wu unai ni.

⁸ Da Yahuda u danai Ona, <<Vaku n vuka vu vuza nu, ka ta vi shatangu ulinga u kososo. Nannai da vuza nu u kuciya limata.>>

⁹ Ama Ona u yeve ta muku ma n kuya'an n ni ba. Adama a nannai u vaku baci n vuka va ka ta u tsuwan ugapu ni pulai a idika, ta lo wa matsaka vuza ni muku.

¹⁰ Ili i na u ya'in va Vuzavagu du u pana uyo'o ba, da ta na wu unai ni feu.

¹¹ Da da Yahuda u danai kejene ka ni Tamaru, <<Bono a kpa'a ke eshevu vi yongo de tsu vuka vu na vali vi ni vu kuwai ali sai ayin a na maku ma va Shela u yawai vali.>> Adama a na u sheshe ta, <<Wi ta a kutawa wa kuwa feu tsu nkoshi n ni.>> Da Tamaru u bonoi a kpa'a ke esheku a ni.

¹² A kubana megeshe de da vuka vu Yahuda, mekere ma Shuwa u kuwai. Ana Yahuda u kotsoi kpalu ku nanlo, da u banai a Timna a ubuta wa aza a kupuna cileme tsu nlala n ni, kaja'a ka ni Hira vuza va aza Adulam feu u banai n ayi.

¹³ Vuza yoku u danai Tamaru a na esheku a vali a ni a lazai a kubana a Timna a ubuta wa aza a kupuna cileme tsu nlala.

¹⁴ U fodoi motogu ma na amaci a na ali e le a kuwai a tsu uka, u palai ka ci ka ni n kakalabi, u palai mayin, u dasangi a utsutsu u likuci u Enayim, u na wi a uye u kubana Timna. Adama a na we ene ta Shela u gbonguro ta ali n gogo na a zuwa yi ta na wo okpo vuka vi ni ba.

¹⁵ Ana Yahuda we enei ni u sheshe ta kashakanlai ka'a, adama a na u pala ta ashi a ni.

¹⁶ U yeve a na kejene ka ni ka'a ba, u banai wa ni a ubon wu uye wa da u danai, <<Tawa n vaku n avu.>> Da ayi tamkpamu we ecei, <<Yidai vi e kuneke mu n vaku n avu?>>

¹⁷ Da Yahuda u danai, <<Mi ta a kusu'uku wu m maku ma malala a ushiga u va.>> Tamaru u danai, <<Ko vi ta n ili i na ve kuneke tsu kaguta ali sai ayin a na malala ma ma tawai.>>

¹⁸ U danai, <<Yidai n kuneke wu tsu kaguta?>> Da wu ushuki u danai, <<Urotu u katambari u na wi e kudeku ku nu n kalangu ka nwalu ka nu.>> U nekei ni raka, da ta na u vaki n ayi, ali da u ciyai katsuma.

¹⁹ U dangai da u lazai, u takpai kakalabi ka ni da kpamu u ukai motogu ma amaci ma na ali e le a kuwa baci a tsu uka.

²⁰ Ana Yahuda u nekei maku ma malala kaja'a ka ni vuza va aza Adulam u banka, adama a na wi isa ili i na u nekei tsu kaguta ka a ubuta u vuka wa, we enei ta na ba.

²¹ We ecei uma a na i lo va, <<Tedai kashakanlai ka na ki ishi na a Enayim devu n uye wa?>> Ama da a danai, <<Kashakanlai ki ishi lo na ba.>>

²² Da u bonoi u Yahuda, u danai, <<Me ene yi ba, da feu aza a likuci a a danai, <Kashakanlai ki ishi lo a ubuta wa ba.>>

²³ Yahuda u danai, <<Kasukpai ni u reme ili i na wi n i da e ekiye a ni, ta baci nannai ba, i ta o kuzo'osoko tsu. N su'uku yi ta maku ma malala, da vu kpa'ai ku ene yi.>>

²⁴ Ana a ya'in wotoi u tatsu, da a danai Yahuda, <<Kejene ka nu Tamaru u kana ta ukuna u tsugbani, ali ta na gogo na u ciyai katsuma.>>

²⁵ Ayin a na i a kuta n ayi pulai, u suki kadanshi a kubana we esheku a vali a ni, <<Vuza vu ucanuku u nampa da u ya'in mu katsuma.>> Da u danai kpamu, <<Indanai, yayi n katambari kobolo n kalangu ka.>>

²⁶ Da Yahuda u yevei ucanuku wa. U danai, <<U la'a mu ta n ukuna u mayun, adama a na n zuwai wo olo maku ma va Shela ba.>> U doku u vaku n ayi ta na ba.

²⁷ Ana ayin a limata a yawai ni, mpeshe mo olobo n da ta na mi ni punu a katsuma ka.

²⁸ Ayin a na wi a katsuma ka aganda a limata ya, da vuza te wu utakai n kukiye ku ni pulai. Da vuza kukana limata u shiyai kukiye ka n tsugbere ci shili n u danai, <<Ayin na da u gitai ku uta.>>

²⁹ U bonokoi n kukiye ku ni, da vuza ni wu utakai n ku ni. Da vuza kukana limata u danai, <<Nahannai da vu batsai?>> Da e ne'i ni kula Pereza, dada ubatsuki.

³⁰ Dada vuza ni u tawai wu utai n tsugbere ci shili ci ni e kukiye ku ni. Da e ne'i ni kula Zera.

39

Isufu n Vuka vu Potifa

¹ Gogo na a dika ta Isufu a kubana a Masar, da Potifa, vuzagbayin vu kpa'a ku Firi'auna, vuza kelime va aza a kindi, vuza va aza a Masar u tsulai ni a ubuta wa aza Ishimaila a na a banai n ayi de.

² Vuzavagu'u wi ta kobolo n Isufu, ali u ciyai unasingai, u yongoi a kpa'a ku vuzagbayin vi ni vuza va aza a Masar.

³ Potifa u sakai we enei Vuzavagudu wi ta kobolo n Isufu, da ta na Vuzavagudu u zuwakai ni unasingai a ili i na u ya'in dem.

⁴ Isufu u ciyai mapasa ma singai a ubuta u vuzagbayin vi ni, u kanai kutono n ayi. Potifa u zuwai ni wo okpo vuza kelime vu kpa'a vi ni, ili i na wi n i da dem u nekei ni wi inda i da.

⁵ N ayin a na u zuwai ni wo okpo vuza kelime vu kpa'a ku ni n vuza na u kinda ucanuku u ni feu, Vuzavagudu u zuwakai kpa'a ku Potifa unasingai adama a Isufu. Unasingai u Vuzavagudu u tonoi ili i na wi n i da raka, i kpa'a kobolo n i pulai dem.

⁶ U nekei Isufu ili i na wi n i da raka wi inda; ayi ili i doku i burai n ili i yoku ba, sai tsuwa'a tsu na u kulya'a.

⁷ A kubana megeshe da vuka vu Potifa u gitai kucikala yi, da u banuki ni u vaku n ayi.

⁸ Ama Isufu u iwain da u danai vuka vu vuzagbayin vi ni, <<Inda, uteku u na vi e kene mu na vuzagbayin vu va ili i burai n ili i na yi a kpa'a na ba, u kasukpa ta ili i na wi n i da dem e ekiye a va.

⁹ Babu vuza na u la'i mu n tsugbayin a kpa'a ku nampa. Vuzagbayin vu va u sanka mu ili ba, sai avu koci adama a na avu vuka vi ni da vi. Nini dai n kuya'an ili i gbani-gbani i nanlo, kata n ya'an unushi u gbayin a kubana a ubuta u Kashile?>>

¹⁰ Ko a na u ya'ankai Isufu kadanshi a kanna dem, u iwain ta na kuvaku n ayi, ko kuyawa devu n ayi.

¹¹ Kanna ke te ana u uwai a kpa'a kuya'an ulinga u ni, babu ta na lo vuza yoku a kpa'a ka,

¹² da vuka va vu kanai ni motogu, u danai, <<Vaku nu mpa!>> Ama u fatatsai u kasukpakai ni motogu ma e ekiye, da u sumai a kubana pulai.

¹³ Ana we enei u ciya ta wi isa yi motogu da kpamu u sumai,

¹⁴ u dekei aza a kpa'a a ni a na a buwai da u danai le, <<Indai, vali vu va vu tuka ta vuza va aza a Ibrahi adama a na u tsuwanka mu n ishikushi! U uwai adama a na u vaku nu mpa, da n lapai una n kalakatsu kau.

¹⁵ Ana u panakai mu mo worokpoi kau, da u kasukpai motogu ma ni nu mpa, da u sumai a kubana pulai.>>

¹⁶ U banai motogu ma nanlo ali sai ayin a na vuza kpa'a vi ni u bonoi,

¹⁷ da u danai ni arabali a kpamu derere, u danai, <<Kagbashi ka aza a Ibrahi, ka na vu tukai tsu, u uwai adama u tsuwanka mu ni ili i wono;

¹⁸ Ana n lapai una n kalakatsu kau, u sumai a kubana pulai u kasukpai motogu ma ni.>>

¹⁹ Ana u kotsoi kupana arabali a vuka vi ni, da Potifa u ya'in wupa kau.

²⁰ U dikai Isufu da u zuwai ni a kunu ku ugbashi a ubuta u na aza ugbashi o mogono i ushiyi.

Ama a ayin a na Isufu wi a ubuta wu ugbashi,

²¹ Vuzavagudu wi ta kobolo n ayi, u yotsongi ni kpamu ucigi u ni n kasingai a ashi a vuzagbayin vu na vi ci inda agbashi a.

²² Vuzagbayin vu na u ci inda agbashi a u nekei agbashi a na a buwai va dem e ekiye a Isufu adama a na wi inda le feu, kobolo n ukuna u na buwai punu dem.

²³ Vuzagbayin vu na wi a kinda agbashi a u kebece n ukuna u yoku ba, adama a na Isufu da wi a kinda ili i na i buwai dem. Vuzavagudu u yongo ta kobolo n Isufu, ili i na baci u ya'in dem sai i da i lya'a kelime.

40

Isufu u danai alatani ana aza ugbashi a ya'an

¹ Ayin o yoku de da vuza kelime vi kuneke mogono ili i kuso'o n vuza na u tsu kangala boroji a ya'ankai vuza kpa'a vi le mogono ma Masar unushi.

² Da mogono Firi'auna u ya'in wupa n ele kau.

³ U bayangi le a kpa'a ku vuza kelime vu kinda mogono ma, a ubuta wu ugbashi u na a bayangi Isufu.

⁴ Vuza kelime vi kinda agbashi va u zuwai Isufu kelime ke le, u vanai le; da o yongoi de ali sai ayin o yoku kenu.

⁵ Kayin ko yoku de a kunu ku ugbashi ka, vuza na u ci neke mogono ili i kuso'o n vuza na u tsu kangala boroji vu mogono ma aza a Masar va a ya'in alatani, alatani a ta na a kudansa ili kakau.

⁶ Ana Isufu u tawai we le n usana, da we enei i punu m mazanga ba.

⁷ We ecei aza a ulinga u gbagba'in a Firi'auna, aza a na i kobolo n ayi a kpa'a ku vuzagbayin vi ni, <<Yidai i langasai ashi anana nannai?>>

⁸ A danai ni, <<Ci ya'an ta alatani, babu vuza na u kudana tsu ili i na i a kudana.>> Da Isufu u danai le, <<Kuyeve ili i na alatani i a kudansa ta ki a ubuta u Kashile ba? Danai mu a da.>>

⁹ Da vuzagbayin vu kuneke mogono ili i kuso'o u danai Isufu alatani a ni, u danai, <<A ubuta wa alatani u va me enei madimbi ma Ayahudawa,

¹⁰ A madimbi ma acaka a tatsu i ta de. Ana o kotsoi kutopo, apalu a ya'in a kubana megeshe kenu da u gitai kumatsa.

¹¹ Matan ma Firi'auna punu e ekiye a va, da n ta'ai umaci u mambulu n kanai kupisha punu a matan ma Firi'auna ma, da n nekei matan ma e ekiye a Firi'auna.>>

¹² Isufu u danai, <<Ili i na ili i nampa yi a kudana i da na: acaka a tatsu a nanlo i ta a kadanshi ka ayin a tatsu.

¹³ A katsuma ka ayin a tatsu Firi'auna wi ta kudengusa wu kata u bonoko wu a ubuta u vuzagbayin vu nu; kata avu vi neke Firi'auna matan ma ni e ekiye, tsu na vi ishi vi ci ya'an ayin a na vi ci neke yi ili i kuso'o.

¹⁴ Ama ayin a na baci ukuna u ga'in nu vi ciba nu mpa; ya'anka mu kasingai kata vu dansa ukuna u va a ubuta u Firi'auna, adama a na a utaka mu punu a ubuta u nampa.

¹⁵ Adama a na o boko mu ta a idika ya aza a Ibrahi; ko punu na a Masar n ya'an ili i na i yawai a zuwa mu a ugbashi ba.>>

¹⁶ Ana vuza kelime vu kukangala boroji we enei ili i na alatani a i a kudansa i ga'an ta, u danai Isufu, <<Mpa feu n ya'an ta alatani: me enei mbana ma akala n tatsu a kaci ka va,

¹⁷ punu a mabana ma gadi ili yi ukangali yi ta de kakau i singai-singai i na a ya'ankai Firi'auna, ama nnu a kulya'a i da a gadi vu kaci ka va ka de.>>

¹⁸ Isufu wu ushuki u danai, <<Ili i na i a kudana i da na: mbana n tatsu ma ayin a tatsu a da.

¹⁹ A katsuma ka ayin a tatsu a nanlo Firi'auna wi ta a kugbatya kaci ka nu, kata u saku keven ki ikyamba ka nu a madanga; nnu n takuma keven ki ikyamba ka nu ka.>>

²⁰ A kanna ka tatsu, da kpamu kanna ka na a matsai Firi'auna, u ya'in kadiva adama a agbashi a ni raka, da u dengusai vuza na u ci neke yi ili i kuso'o kobolo n ka vuza na u tsu kangalaka yi boroji e mere ma agbashi a ni.

²¹ U bonokoi vuza kelime vu na u ci neke mogono ili i kuso'o a ubuta u na wi ishi, da u nekei Firi'auna matan e ekiye,

²² ama da u saki vuza kelime vu kukangala boroji, derere tsu na Isufu u danai le.

²³ Ama vuza kelime vu kuneke mogono ili i kuso'o u ciba bi'i n Isufu ba, u cinukpai n ayi.

41

Isufu u danai alatani ana mogono ma ya'ain

¹ Ana aya e re a lazai da Mogono Firi'auna ma ya'in alatani a na wi a kashani o kudolu ku Nilu,

² da anaka a singai e cindere a utai punu o kudolu ku Nilu ka da a kanai kalina.

³ Da kpamu anaka e cindere a gbanigbani ayambishi da a utai punu e kuyene ku Nilu da a shamgbai lo a cucina ka aza a singai a.

⁴ Anaka a gbani-gbani n ayambishi a takumai aza a gbaga n ikyamba. Da Firi'auna u jingbai.

⁵ Da u doku u latai kpamu, da u doku u ya'ansai alatani o yoku. Arata ilya kpamu a kakungu ke te, arata kpamu e cindere a singai utai kpamu punu a ubuta te.

⁶ Lo kpamu a cucina ka da arata e cindere a utai avavau aza ana wunlai u kasana warai le.

⁷ Da avavau a o sodongi arata a singai a. Da Firi'auna u rikpai, ashe alatani a da yi.

⁸ N usana da kadu ko mogono ka namgbai, da u suki e deke yi oboci n aza ugboji a Masar. Adama a na a dana yi alatani a ama babu vuza na u fudai u danai ni a da.

⁹ Da kagbashi ko mogono ka ka danai ni, <<N ciba ta n unushi u va anana.

¹⁰ Firi'auna vu sa'wa ta kuya'an wupa n kagbashi ka nu vuza na u ci ya'anaka wu boroji punu a kpa'a ku ugbashi.

¹¹ A tsu aza e re a tsu ci ya'in alatani, alatani a tsu kpamu i ta a kudansa ili kakau.

¹² Punu a ugbashi wa vuza va aza a Ibrahi wi ta punu n a tsu, kagbashi ko kosoji ka gbayin ki ta punu feu. Da tsu danai ni alatani a tsu, da u danai tsu ko yi dai alatani a i a kudana.

¹³ Uteku u na u danai tsu, ta tana ili ya yo okpoi nannai. Mpa da o bonokoi mu a ubuta wu ulinga u va, vuza te kpamu vuza na u tsu kangalaka mogono boroji da a unai ni.>>

¹⁴ Da mogono ma zuwai da a utukai n Isufu a kunu ku ugbashi utakai ni ubuta ma lo. Ana a punai ni da a saba'i ni ntogu, da u banai e kelime ka Firi'auna.

¹⁵ Da Firi'auna u danai Isufu, <<N ya'an ta alatani. Babu vuza na kpamu u fudai u danai mu a da. Ama m pana ta a dana vu tsu dana ta uma alatani e le. I da i zuwai da n dekei nu.>>

¹⁶ Da Isufu u danai ni, <<Mpa mi a kufuda ba. Ama Kashile ki ta e kuneke Firi'auna wu ushuki u singai.>>

¹⁷ Da Firi'auna u danai Isufu, <<Alatani a da na: Mpa, mi ta a kashani a kaina ke Kuyene ku Nilu.

¹⁸ Punu a mini ma, da anaka e cindere a utai punu a mini ma. Aza a ikyamba molu-molu, da a kanai lo kalina a ubuta wi ijanu, i na yi lo va.

¹⁹ Ana i lo kpamu, da anaka e cindere o yoku o doku da a utai ayambishi, babu kpamu tsuloboi. Mpa ta na kata n sa'wa kene icu'u ya anaka i nanlo punu na Masar ba.

²⁰ Dada ayambishi a anaka a gbani-gbani a, da a takumai anaka a ikyamba a dem.

²¹ Ko a na a takumai aza a ikyamba a okpoi adanshi a takuma ili ba, i ta lo n unangbi u le tsu na ishi cau. Dada n jingbai.

²² Punu a alatani a va a kpamu me ene ta arata a ilya e cindere a singai. Da kpamu i a kakungu ke te.

²³ Da kpamu arata a ilya o yoku e cindere a utai. Avavau a alumbushi kpamu, aza a na wunlai u kasana wi de o ko'uso.

²⁴ Da avavau a o sodongi arata a ilya a singai a. N danai oboci ukuna u nampa, ama babu vuza na u fudai u yevekei mu ukuna wa.>>

²⁵ Da Isufu u danai Firi'auna, <<Alatani a nu icu'u i te da raka. Kashile ka'a ko yotsongi nu ili i na yi lo a kutawa.

²⁶ Anaka a ikyamba a singai a ɗaɗa aya e cindere a singai arata e cindere kpamu ɗaɗa aya a singai e cindere kpamu. Alatani a i ta a kadanshi ki ili i te dem.

²⁷ Ayambishi a anaka e cindere kpamu an na utai punu e kuyene ka n avavau e cindere a na wunlai u kasana warai ita a kadanshi ka aya e cindere feu a kambulu.

²⁸ Ta ka'a ki nannai Kashile ko yotsongu ta Firi'auna i na yi lo a kutawa.

²⁹ Aya e cindere i ta lo a kutawa, a na yaba dem u kuciya ili i kulya'a na Masar.

³⁰ Ama feu aya e cindere a kambulu i ta lo a kutawa. Uma kpamu i ta a kucinukpa n uciyi u na wishu lo dem. Punu na Masar, kambulu kpamu ki ta a kukara'a idika ya dem.

³¹ Wi ta o kokpo adanshi kata ishi a sa'wa kuciya ilikulya'a ba, adama a na kambulu ka ki ta a kuyimkpa kau.

³² Ili i na i zuwai da alatani a utai ku re ɗaɗa, kadanshi ka Kashile ka'a ko fobusoi ka'a n kaci ka ni, Kashile kpamu ki ta a kuya'an ka'a m megeshe ba.

³³ <<Gogo na u ga'an ta Firi'auna u lansa vuza vu ugboji n cico'o, vuza na u yevei ka lyalya'i, kata u zuwa yi u lana idika i Masar.

³⁴ Ya'an Firi'auna u zuwa aza a na a kinda idika. A dika kpamu ili i re a katsuma ki ili kupa i na uma a Masar a kya'i dem a katsuma ka aya e cindere a nanlo adama a na o fobo.

³⁵ Ya'an uma o bolongu ilikulya'a a katsuma ka aya e cindere a singai a nampa a na i lo a kutawa, kata o fobo ilikulya'a ya nu utsura u mogono Firi'auna, a zuwa i da a likuci i gbagba'in yi idika ya.

³⁶ Ilikulya'a i nanlo kpamu a zuwa i da adama a idika i Masar. Adama a na uma e pece kata kambulu ka aya e cindere ka kuna le dem ba.>>

A zuwai Isufu wo okpo gomuna vi idika i Masar

³⁷ Kadanshi ka nanlo kpamu ka zuwa ta Firi'auna n abara a ni a ushuku n kadanshi ka.

³⁸ Da we ecei le, <<Ci ta a kufuda tsa ciya vuza tsu nampa vuza na kpamu u la'i ni? Vuma vu nampa kpamu wi ta n ayinviki a Kashile.>>

³⁹ Da mogono Firi'auna u danai Isufu, <<Ci ta a kufuda tsa ciya vuma vu na ayinviki a Kashile ki n aya nahannai? Babu vuza na u yawai nu ugboji n cico'o tsu nu.

⁴⁰ Avu da vo kokpo vuzagbayin vu kefeku ko tsugono ka va, uma a va kpamu i ta e kuneke wu tsugbayin. Ili i na n kula'aka wu i ɗaɗa kakuba ku tsugono ka va.>>

⁴¹ Da Firi'auna u danai Isufu, <<Gogo na n zuwa wu ta vo okpo vuza na u kulana idika i Masar.>>

⁴² Da Firi'auna u fodoi makawani a kajivu ka ni da u ukai a kajivu ka Isufu. Da u ukai ni aminya a na a ya'in n arikinla a singai da u ukai ni idolu ya azanariya e kudeku ku ni.

⁴³ Da Firi'auna u zuwai Isufu u kumba keke vo odoku vi ni wo okpoi an mogono me i re a idika i Masar Da adugari o mogono a kanai kusala, <<Nekei uye.>> Ta a zuwai Isufu wo okpoi gomuna vu Masar nannai.

⁴⁴ Da Firi'auna u danai Isufu,

<<Mpa da mogono, ama kobolo n kadanshi ka nu ka'a baci ba babu vuza na u kudangusa kukiye kata u ya'an ili na a idika i Masar.>>

⁴⁵ Da Firi'auna u ne'i Isufu kula Zafinatu Peniya da u nekei ni Asenatu mekere ma Potifera ganu vu Onu wo okpo yi vuka. Isufu ta na wo okpoi vuza vu utsura a idika i Masar dem.

⁴⁶ Ayin a nanlo Isufu wi ta n aya kamangankupa (30), ana u uwai ulinga n Firi'auna a idika i Masar. Da Isufu wu utai u Firi'auna, da u kara'i idika i Masar dem.

⁴⁷ A katsuma kaya e cindere a nanlo da ubuta dem u matsai ili n abundai.

⁴⁸ Da Isufu u kanai ki isa ilikulya n u zuwai a katsuma ka aya e cindere a nanlo a likuci i gbagba'in i Masar. Likuci dem da u zuwa a zuwai ilikulya'a ya a ashina a na i ukara'i u likuci ya.

⁴⁹ Ta Isufu u zuwai ilikulya'a nannai n abundai i da i yimkpa ta ali da u tawai u kasukpai kukuzuku i da adama a na i la'a ta kukunzuku.

⁵⁰ Kafu aya e cindere a nanlo a yawa a matsaka ta Isufu muku mo olobo n re aza a na Asenatu mekere ma Potifera ganu vu Onu u matsakai ni.

⁵¹ Da Isufu u ne'i maku ma ni kula Manasa (Ncinukpa) adama a na u dansa ta n kaɗu ka ni, <<Kashile ka zuwa mu ta da n cinukpai n atakaci aya dem n a kpa'a ke esheku aya.>> *

⁵² Maku me ire u ne'i ni kula Ifirayimu adama a na u dana ta a kaɗu ka ni <<Kashile ke neke mu ta muku a idika i na n takacikai.>> †(Akungusan).

⁵³ Ayin a ucuwi a idika i Masar o kotsoi.

⁵⁴ Da aya a kambulu a gitai ku'uwa uteku tsu na Isufu u danai va. A ubuta u na u buwai dem, u da wi ta n kambulu ka gbayin. Ama a idika i Masar utalu wi ta de.

⁵⁵ Ana kambulu ka yikpai a idika da uma a shi'ikai Firi'auna. Da Firi'auna u danai le a bana u Isufu i na baci u danai le dem a ya'an.

⁵⁶ Ana kambulu ka kara'i idika dem da Isufu u zuwai a bayuwa mpon ma adama a na e denke aza Masar ilikulya.

⁵⁷ Uma n abundai a aduniyan a banai Masar adama ana a tsula ilikulya'a e ekiye a Isufu, adama a na kambulu ka ka yimkpa ta a aduniyan.

42

Isufu aza a ni a banai a Masar

¹ Ana Yakubu u panai a danai ilikulya'a yi ta de a Masar, da u danai muku n ni, <<Yidai da yi a mindanai uteku u da?>>

² M pana ta <<Utalw wi ta de Masar. Banai, i tsula adama a na ci ciya ilikulya'a ta lo tsa kukuwa.>>

³ Isufu nkoshi n ni uma kupa a banai Masar adama a na a tsula ilikulya'a.

⁴ Ama Yakubu u suku Bayami ba, adama a na wi ta o wovon talo ili i yoku ya ciya le i muna.

⁵ Muku n Yakubu i ta a katsuma ka aza na a banai kutsula ilikulya'a, adama a na kambulu ka yikpa ta feu a idika i Kana'ana.

⁶ Ayin a nanlo ta na, a zuwa ta Isufu wo okpo gomuna vi idika i Masar. Ayi da kpamu vuza na u kudenge utalu ya a ubuta u uma. Ana Isufu aza a ni a banai wa ni, da a kudanki ni, ali da a kanai kulya'a kayala.

⁷ Ana Isufu we enei aza a ni, da ta na u yevei le. Ama da u ya'in adanshi u yeve le ba. Da u kanai kuya'anka le kadanshi ka wuya. Da we ecei le, <<Te dai tamkpamu yu utai?>>

Da a ushuki, <<Tsu uta ta a idika i Kana'ana. Tsu tawa ta adama a na tsu tsula utalu.>>

⁸ Isufu u yeve le ta, ama ele e yeve yi ba.

⁹ Da u cibai n alatani a ni. Da u danai le, <<Ada omoci a da, aza a na a tsu saka ubuta, adama a na a banka n kuvon. I tawa ta adama a na i lana ubuta u na wi babu utsura kau.>>

¹⁰ Da a danai ni, <<A a vuzagbayin tsu tawa ta adama a na tsu tsula ilikulya'a

¹¹ A tsu muku n vuza te n da; a tsu aza usubi a da kpamu ci; agbashi a nu kata a sa'wa kubana tsusaki ba.>>

* **41:51 41:51** N tsa aza Ibirahi tsu na e ci deke kula ka ki ta tsu na a tsu dana ta, <<U zuwa mu ta n cinukpa.>> Dada <<Ncinukpa.>> † **41:52 41:52** N kelentsu ka aza a Ibirahi tsu na e ci deke kula ka wi ta <<U neke mu ta muku.>>

¹² <<A_a>> da u danai le. <<I tawa_a ta_a adama a na ye ene tsu na idika i tsu yi.>>

¹³ Da a danai ni, <<A_a tsu a agbashi a_a nu a da, ci ta_a uma kupa n aza e re. Esheku e te a da kpamu, vuza na kpamu wi idashi a idika i Kana'ana. Auta vu tsu wi ta_a de n esheku a_a tsu, vuza te kpamu u buwa lo ba.>>

¹⁴ Da Isufu u danai le, <<Dada i zuwai da n danai, <A_ada aza a tsusaki ki idika a da adama o kuvon.>>

¹⁵ Tsu na n kukondo da da na. Firi'auna wi baci lo de n wuma, ya_a kuka_asukpa_a ubuta_a u nampa ba, sai i tuka_a n vangu vu da na.

¹⁶ Suki vuza te a_a katsuma_a ka_a da, aza a na a buwai a shamgba na a na agbashi, ta o kukondo kadanshi ka_a da nannai ci yeve ko mayun da yi a kudansa. Mayun da baci ta na ba, n kucina ta n Firi'auna ada aza a tsusaki a da yi.

¹⁷ Da u remei le. Da u zuwai le ali ayin a tatsu.

¹⁸ A kanna ka tatsu da Isufu u danai le, <<Ili i na i kuya'an kata_a i ya'an wuma i da na mpa mi ta_a o wovon u Kashi_ale.

¹⁹ Ada aza a mayun a da baci yi kasukpa_a vuza te vu da vu shamgba na a ugbashi, aza a na a buwai a dika ilikulya'a a banka a kpa'a aza na i de n kambulu.

²⁰ Kata_a i tuka_a mu n Auta vu da i ya'an baci nannai ta n kushuku n ada_a babu vuza na u kuna da.>> Da Isufu aza a_a ni a_a ushuki kuya'an nannai.

²¹ Da a danai uteku u le n kelentsu ke le, <<Mayun mpasa n vangu vu tsu n da mi o kutono tsu adama a na ce ene ta_a atakaci a_a ni a ayin a na wi o kufolono tsu tsu banka yi, ama da ci iwain kupanaka yi. Adama a nannai mpasa n ni da mi o kutono tsu.>>

²² Da Ruben u danai, <<N dana da ba kata_a i ya'anka maku ma nannai ba? Da i iwain kupanaka mu. Anana mpasa n ni a da mi o kutono tsu.>>

²³ E yeve a na Isufu u yeve ta_a kelentsu ke le ba, adama a na wi ta_a a kuya'anka le kadanshi n u danai ni ili i na i a kudansa.

²⁴ Da Isufu u kpatalai a_a ubuta_a u yoku da u baruwai mashi. Da u doku da u bonoi we le kpamu da u ya'ankai le kadanshi. A dikai Simiyon da a shiyai ni lo e kelime ke le.

Isufu aza a_a ni a lazai o kubono Kana'ana

²⁵ Da Isufu u zuwai a shatangu abufu e le nu utalu kata_a kpamu o bonoko n yaba dem n ikebe i ni a tanki vi ni. Ta u ya'ankai ni nannai.

²⁶ Da a zuwakai njaki le ucanuku da a lazai.

²⁷ A ubuta_a u na a shamgbai adama ana asa, da vuza te u bayuwai ucanuku u ni ana we neke majaki ma_a ni ilikulya, da u cinai azanariya punu a ucanuku u ni.

²⁸ Da u danai aza a_a ni, <<O bonoko ta_a n azanariya a_a va,>> U danai. <<A da na punu ucanuku u va.>> Da adu e le a mudai le da a dagazai da a dananai, <<Yidai Kashi_ale ka ya'ankai tsu nahannai?>>

²⁹ Ana a yawai we esheku e le Yakubu a Kana'ana da a danai ni ili i na i ciyai le dem.

³⁰ <<Vuma vu na a zuwai vuzagbayin vi idika ya u ya'anka tsu ta_a kadanshi n wupa u neke tsu ta_a kpamu atakaci ali u danai a_a tsu va aza tsusaki a da ci.

³¹ Ama da tsu danai ni, <A_a tsu aza usubi a da ci; aza tsusaki ki idika ka'a ci ba.

³² Ci ta_a uma kupa n aza e re muku me esheku e te. Ama vuza te vu tsu u buwa lo n wuma ba vuza kene vu tu kpamu wi ta_a de Kana'ana n esheku a_a tsu.>

³³ <<Da kpamu vuzagbayin va u danai tsu kpamu, <Tsu nampa tsu da kpamu n kuyeve ko aza a mayun a da yi: kasukpai vuza te da_a na nu mpa ama dikai ilikulya'a i banka aza a kambulu a kpa'a ku da.

³⁴ Tukai mu n vuza vu ukocishi vu da ta n kuyeve nannai a na ada aza a tsusaki ki idika ka'a yi ba, mi ta_a o kubonoko da_a n vuma da kata_a i lya'a kelime n tsulaga a idika ya.>>

³⁵ Ana yaba dem u tsuwain ilya i ni o mophon da yaba dem vi le u cinai ikebe i ni punu. Ana ele n esheku e le e enei ikebe ya da a panai wovon.

³⁶ Da Yakubu u danai le, <<Aḏa ḏa i sankaḓ muku n va. Isufu wi lo ba Simiyon kpamu wi lo ba, gogo na kpamu Bayami ḏa yi a kuciga ya ḏika. Ili dem adanshi i ḏa yi ta a ku'iwana mu.>>

³⁷ Da Ruben u danai esheku, <<Vi ta a kufuḏa va kuna muku n re n va m bono baci n ayi ba. Kaṣukpaḓ mu ayi wa va, mi ta o kubonoko yi na.>>

³⁸ Ama ḏa Yakubu u danai ni, <<Maku ma va mo kutono wu a kubana na ḏe ba; vuza ni u kuwa ta ḏe ayi ḏa u buwai mu n wuma. Ili i yoku i ciya ḏa baci a uye a kaṣuma ka nwalu, yi ta a kuzuwa mu n kuwa n kaṣuma ka lima,>>

43

Nwalu n ire a kubana a Masar

¹ Ana kambulu ko doku ka yinkpasakai kau a ḏika ya.

² Ana o kotsoi kulya'a utalu u na a banai a tsulai a Masar, ḏa esheku e le a danai le, <<Banai i doku i tsulaka tsu utalu kenu.>>

³ Ama ḏa Yahuda u danai le, <<Vuma va u dana ta, <Yo kudoku ye kene aṣhi a va ba, sai i tuka mu n vuza vu ukocishi vu ḏa na.>

⁴ Vu kaṣukpa tsu baci tsu bana n vangu vu tsu ci ta a kubana tsa tsulaka wu utalu.

⁵ Ama vi baci a kukaṣukpa yi u bana ba, a tsu feu ci a kubana ḏe ba, adama a na vuma va u dana tsu ta, <Yi o kudoku ye kene aṣhi a va ba, sai yi kobolo n vuza ḏa.> >>

⁶ Da Isaraila we ecei le, <<Yidai i zuwai ḏa yi a kutuka mu n atakaci ali ḏa i danai ni yi ta n vangu vu ḏa vi yoku?>>

⁷ A ushuki, <<Vuma va u ḏeke tsu ta ḏa u kanaḓ kece tsu mayin uteku u na kpa'a ku tsu ki. <Esheku a ḏa i ta n wuma? Yi ta n vangu vu ḏa vi yoku?> Da tsu ushuki keci ku ni. Nini ḏai tsu kuyeve wi ta a kudana tsu sai tsu tuka n vangu vu tsu?>>

⁸ Da Yahuda u danai esheku a ni Isaraila, <<Zuwa maku ma ma bana n a tsu ci ta a kulaza gogo na, adama a na avu m muku n tsu tsa kukuwa ba.

⁹ Mpa a kaḓi ka va mi ta a kinda maṭana ma ni, ve ece mu u bono baci ba. Da baci m bonoi n ayi ba, mi ta a kushuku ili i na baci ḏe dem i ciyai mu.

¹⁰ Ishi baci tsu langasa ayin ba an tsu bana ta ḏe tsu bono kure.>>

¹¹ Da esheku a a danai, <<Ta baci ḏe nannai sai i ya'an ili i nam ba, ḏikai ili i singai i yoku yi ḏika i nampa kaṭa i zuwa a ajika n ḏa, kaṭa i banka vuza va tsu kune'e, mani'in, n ishigi, n ili i maḡulani, n umaci u maḡanga u Pisatashiyo, n alumo.

¹² Dikai ikebe n aḡundai i na i la'i i cau ya i bonoko n ikebe i na a zuwakai ḏa a ajika a ḏa a, u ga'an ba ucuṇukpi u ḏa le.

¹³ Dikai vangu vu ḏa i laza a kubana a ubuta u na vuma va wi.

¹⁴ Kaṣukpa Kaṣhile ka na ki n utsura dem ka zuwa vuza va u pana asuvayali a ḏa, ali kaṭa u bonoko ḏa n vuza ḏa kobolo m Bayami kaṭa i bono kobolo. Ama mpa unambi u tawa mu baci u tawa mu ta ta na.>>

¹⁵ Da uma a ḏikai kune'e ka ali ḏa kula'i ku cau ka, ḏa feu a banai m Bayami. Da a dakakai a lazai a kubana a Masar adama a na o yotsongu kaḓi ke le u Isufu.

¹⁶ Ana Isufu we enei Bayami n ele ḏa u danai agbashi a kpa'a a ni, <<Dikai uma a na mpa a kubana a kpa'a ku va, kidakai le manama mo yoku kaṭa i su'wanka le, i ta a kulya'a anana nu mpa.>>

¹⁷ Da kagbashi ka ka ya'in tsu na a danai ni ḏa u ḏikai uma a kubana a kpa'a ku Isufu.

¹⁸ Uma a panai wovon n aḡundai a na a ḏikai le a kubana a kpa'a ku Isufu.

¹⁹ Da a banai u kagbashi ka Isufu ḏa a ya'in kadanshi n ayi a utsutsu u kpa'a.

²⁰ Da a danai, <<Kana kaḏu vuzagbayin, cau tsu tawa ta na kutsula utalu.

²¹ Ama ubuta u na ci shamgbai kasa ḏa tsu bayuwai ucanuku u tsu ḏa ci cina ikebe i tsu punu i ḏa ta na tsu bonokoi na.

²² Tsu tuka ta kpamu n ikebe i yoku adama a na tsu tsula utalu kpamu ci yeve vuza na u zuwai ikebe punu a utalu wa ba a ayin a na tsu tawai.>>

²³ Da kagbashi ka ka danai, <<Kaṭa i dagaza ba. Kaṭa kpamu i pana wovon ba. Kashile ka da Kashile ke esheku a da u ga'an ba ayi da u zuwakai da ikebe ya.>> Da wu utakai le n Simiyon.

²⁴ Da kagbashi ka ka dikai aza a ni u uwakai a kpa'a. Da u nekei le mini adama a na a sa'a ene, da kpamu u nekei njaki n le ilikulya'a

²⁵ Da u fobusoi kune'e ku le ku na e kuneke Isufu a gasa baci n kanna ka, adama a na a dana le ta i ta a kulya'a ili n ayi.

²⁶ Ana Isufu u uwai a kpa'a ka da a dikai kune'e ku na i n kuda da a kudangi kelime ka ni da e nekei ni ku da.

²⁷ Da we ecei matana me le u danai, <<I ya'an ka mu ta kadanshi ko mokoshi me esheku a da, nini dai wi de, u buwa ta n wuma?>>

²⁸ Da a ushuki, <<Esheku a tsu kagbashi ka nu u buwa ta n wuma wi ta de kpamu m matana.>> Da a kudangi kelime ka ni da e nekei ni tsugbayin.

²⁹ Ana Isufu we enei vuza ni Bayami da u danai, <<Ayi na da vangu vu da vi kenu, vuza na i ya'ankai mu kadanshi ka? Kashile ka zuwaka wu unasingai maku ma va.>>

³⁰ Da Isufu u dangai farakaci adama a na kaḍu ka ni ka danga ta adanshi u shika a na we enei aza a ni da u uwai a kunu da u shikai.

³¹ Ana u kotsoi da u sa'i aḣi a ni, da u danai e pecuku ilikulya'a ya.

³² A zuwakai Isufu va tsuwa'a ci ni ubuta u ni kau n aza a ni, Aza a Masar a na i kulya'a lo dem e le kpamu n ubuta u le kau, adama a na ili yu unata u da vuza va aza a Masar u lya'a ilikulya n vuza va aza a Ibrahi.

³³ Da a dasanki Isufu aza a ni e kelime ka ni, uteku u na umaci u le wi vuzagbayin a kubana u vuza kenu.

³⁴ Kirukpa ku na ki e kelime ka Isufu a kanai kubanka de n ilikulya'a ama upecu u Bayami u la'a ta wa aza a ni ali kutawun. Da a lya'i o so'i kobolo n Isufu da a panakai wuma u le uyo'o.

44

A cinai mokoko ma azanariya a tanki vu Bayami

¹ Da Isufu u danai kagbashi ka na ki a kinda kpa'a ku ni; <<Shatangu atanki e le tukpa-tukpa n utalu tsu na a kufuda kudika, kaṭa vu zuwaka yaba dem mokoko ma azanariya a una u tanki u ni.

² Kaṭa vu zuwa mokoko ma azanariya a tanki vu vuza vu ukocishi vi le n ikebe ya punu.>> Da u ya'in tsu na Isufu u danai ni.

³ Kayin a kasa da u utakai uma a ni njaki n le.

⁴ Ana a lazai a bana da'in kau ba, da Isufu u danai kagbashi ka kpa'a ka ni, <<Ya'an gogo'o i tono uma a nanlo a, i cina le baci kaṭa ye ece le. <Yidai i zuwai da i tsupai kasingai n kawuya?

⁵ Yidai i zuwai da i bokoi mokoko ma azanariya ma vuzagbayin vu va? Ma da kpamu u ci ya'an ka kutakpa ku uteku. Na va unushi u gbani-gbani u da i ya'in.>>

⁶ Ana u cinai le da u dansai derere tsu na a danai ni.

⁷ Da a ushuki ni, <<Yidai vi a kudana vuzagbayin? Kashile ke jebeshe agbashi a nu a ya'an ili tsu nanlo.

⁸ Ikebe i na ci cinai a atanki a tsu tsu bonoko ta i da. Yidai kpamu i kuzuwa da tso kuboko mokoko ma azanariya ma vuzagbayin vu nu?

⁹ Vuzagbayin, a cina baci vuza te a katsuma ka tsu m mokoko ma nanlo ya'an a una yi a tsu vu na tsu buwai tsu okpo agbashi a da.>>

¹⁰ Da vuma u danai, <<To u ga'an ta wo okpo tsu na i danai ama vuza na a cinai mokoko ma wa ni, ayi da u kokpo kagbashi aza a na a buwai i ta a kulaza.>>

¹¹ Da raka vi le a cipakai n ucanuku wu njaki n le, da a bayuwasai ucanuku u le.

¹² Da u gitai u vuzagbayin a kubana u vuza kenu, da a ciyai mokoko ma a tanki vu Bayami.

¹³ Da nkoshi n ni dem a karai ntogu n le adama a unamgbi u katsuma, da a cipakai ucanuku wu njaki u le da a laza o kubono a likuci.

¹⁴ Ana Yahuda n aza a ni a uwai a kpa'a ku Isufu da a cinai ni punu, da raka vi le a kudangi kelime ka ni.

¹⁵ Da Isufu u danai, <<Yidai i zuwai da i ya'in nahannai? I yeve ta mpa vuma tsu va mi ta a kufuda me ke ece da a ubuta u tsuboci u va?>>

¹⁶ <<Yidai tsa kudana wu vuzagbayin?>> Tsu na Yahuda wu ushuki, <<Nini dai tsa kunana? Kashile kutaka ta unushi u tsu e keteshe. Raka vu tsu gogo na agbashi a nu a da ci, a tsu n vuza na a cinai mokoko ma azanariya wa ni.>>

¹⁷ Da Isufu u danai, <<Kashile ka takpaka mu n ya'an ili tsu nanlo! Vuza na a cinai mokoko ma wa ni ayi da u kokpo kagbashi ka va. Aza a na a buwai i ta a kufuda a laza i bana we esheku a da m matana.>>

¹⁸ Da Yahuda u banai u Isufu da u danai, <<Vuzagbayin kana ka du kasukpa mu n ya'an kadanshi n avu bari. Ya'an wupa nu mpa ba; avu vi ta tsu mogono a kaci ka nu.

¹⁹ Vuzagbayin ve ece tsu ta, <Yi ta n vuza da ko esheku a da?>

²⁰ Da tsu ushuki, <Tsu buwa ta lo m mokoshi me esheku a tsu n vangu vu tsu kpamu vu na a matsakai ni ayi wana dai u kutsa. vuza vu ukocishi va mokoshi ma ni ma kuwa ta de ayi da wo okpoi koci n wuma a katsuma ka muku ma anaku, esheku kpamu i ta a kuciga yi n abundai.>

²¹ <<Vuzagbayin da vu danai tsu <Tawa n ayi adama a na n yeve yi.

²² Vuzagbayin tsu fuda ta tsu dana wu maku ma ma kufuda wa kasukpa esheku ba, u laza baci esheku a i ta a kukuwa.>

²³ Da vu danai agbashi a nu, <Sai i tawa n vuza vu ukocishi vu da ta baci nannai ba yi a kutawa yo kudoku ye kene ashi a va ba.>

²⁴ Ana tsu bonoi u kagbashi ka nu esheku a tsu da tsu danai ni ili i na vu danai,

²⁵ <<Da u suki tsu tsu doku tsu tawa tsu tsula utalu.

²⁶ Ama da tsu danai, <Tsa kubana ba. Tsa kene ashi a ni ba, sai tsu bana n vangu vu tsu.>

²⁷ <<Da kagbashi ka nu esheku a tsu u danai, <I yeve ta Rahila muku n re n da u matsakai mu koci.

²⁸ Vuza te vi le kpamu u kasukpa mu ta de, da n danai, <<Mi ta a kindana nnama n kakamba n wejeleshe yi ta de.>> N doku m me ene yi ba, n ayin a na u laza.

²⁹ I dika baci ayi na gogo na da ili i yoku i ciyai ni, unamgbi u katsuma u na i kuzuwaka mu wi ta a kufuda wa kuna mu, tsu na mi n tsukutsa na.>

³⁰ <<Vuzagbayin, adama a nannai mi a kufuda mo bono a ubuta u kagbashi ka nu esheku a va babu maku ma ba. Dada wi ta a kuciga maku ma tsu wuma u ni,

³¹ dada we ene mu baci babu maku ma, wi ta a kukuwa. A tsu kpamu agbashi a nu ci ta o kusoku esheku a tsu a kubana a ubuta wa akpisa babu mazanga.

³² Nannai da koci ba, mpa kagbashi ka nu n kucinaka ta dada n danai mi ta a kindaka yi maku ma mayin. N danai ni, <M bono baci m maku ma ba, kasukpa mpasa n ni n tonon mu ko wannai.>

³³ <<Adama a nannai mi ta o kufolono wu vuzagbayin ya'an mo okpo kagbashi ka nu una u maku wa, kata maku ma mo bono n aza a ni.

³⁴ Nini dai n kubana u dada babu maku ma nanlo? Mi a kuciga me ene ili i gbani-gbani i na i kuciga dada ba.>>

45

Isufu u danai aza a ni ko ayi da ya

¹ Isufu u doku u fuda u kana asuvu a ni ba, lo e kelime ka aza a ni, da u bosoi kadawuri, da u danai, <<Yaba dem u neke tsu uye.>> A ayin a na Isufu u danai aza a ni ko ayi da ya uma o yoku i lo ba.

² Kadawuri ka na u bosoi va ka ya'an ta kaca'a kau ali da aza a Masar a panai, da a dikai kadanshi ka a kubana u mogono Firi'auna.

³ Da Isufu u danai aza a ni, <<Mpa da Isufu. Dada u buwa ta de n wuma?>> Ana aza a ni a panai nannai ada a panasakai wovon kau a fuda o doku a dansa ili ba.

⁴ Da Isufu u danai aza a ni a, <<Yawai wo devu nu mpa.>> Ana a yawai, da u danai le, <<Mpa da vangu vu da Isufu, vuza na i dengei. Da a dikai a kubanka Masar.

⁵ Ama gogo na kata i pana wovon ba. Kata kpamu i pana wupa u kaci ka da ba, adama a na i dengei mu ta. Adama a na kpamu mi isa wuma i da i zuwai da Kashile ka suki mu na kelime ka da.

⁶ Gogo na aya e re a da na a na kambulu ka uwai a idika. Gogo na a kubana aya a tawun a kambulu ki ta lo, adama a na vicimba vi lo ba.

⁷ Ama Kashile ka suku mu ta adama a na n lapula uye adama a wuma u da kpamu, ali nu ntsukaya n da dem.

⁸ <<Ada da i zuwai n tawai na ba, ama Kashile. U zuwa mu ta mo okpoi vuza na u kuneke Firi'auna odoki, n vuzagbayin vu kpa'a ku ni raka n gomuna vi idika i Masar raka.

⁹ <<Gogo na, ya'in gogo'o a kubana we esheku a tsu. I dana yi, <Ili i na Isufu, maku ma ni ma danai i da na: Kashile ko bonoko mu ta vuzagbayin a Masar. Tawai na gogo na kata i langasa ayin ba.

¹⁰ Vi ta kpamu o kuyongo a ubon u Goshen a Masar i dasangi devu nu mpa. Avu m muku n nu, nu ntsukaya n nu, nu nlala n da n ushiga dem n ili i na yi ni da dem.

¹¹ Mi ta kpamu e kuneke da ili dem. Adama a na aya a tawun a kambulu a buwa ta lo a kutawa. Ta baci nannai ba, avu m muku n nu n ili i na i buwai dem, yi ta o kokpo asuvayali.>

¹² <<Da na ye ene ta n ashi ada, avu Bayami vangu vu va ve ene ta n kaci ka nu mpa da Isufu va.

¹³ Vu bana baci vu dana dada uteku u na mi punu n utsura a idika ya, dana yi kpamu i na ve enei. Dakakai i bana i tawa n ayi gogo'o.>>

¹⁴ Da u fodo aminya a ni da u yikpai da u shikai, da Bayami wo obongi ni da u kanai masshi feu.

¹⁵ Da wo obongi aza a ni dem da u doroi masshi kpamu. Ana o kotsoi da aza a ni a kanai kadanshi n ayi.

¹⁶ Ana arabali a yawai u mogono Isufu aza a ni a tawa ta, da Firi'auna aza ulinga a ni a ya'in mazanga kau.

¹⁷ Da u danai Isufu, <<Dana aza a nu a dika ucanuku u le ni njaki n le a laza o kubono a idika i Kana'ana.

¹⁸ Kasukpa a bana a dika limata i le ya o kubono na Masar. Mi ta e kuneke ubuta u singai na a Masar i ta kpamu a kuciya ili dem i na i kuyawa le.

¹⁹ Dana le kpamu a dika ekeke a anaka punu a idika i Masar adama a na a dikaka muku n le n wawa'a n amaci e le, i dika kpamu esheku a da a kutawa.

²⁰ Kata o o'uso kaci ke le kudika kuzuwa ku yoku ba, ama ili i singai yi idika i Masar yi ta lo e kuneke le.>>

²¹ Ta ta na muku mi Isaraila n ya'in nannai tsu na mogono ma ma danai le. Ayi Isufu kpamu u nekei le keke va anaka tsu na mogono ma danai, n ilikulya'a yi nwalu.

²² Raka vi le kpamu da u nekei le ntogu n savu n singai, ama da u nekei Bayami Azurufa amangatawun a tatsu n ntogu kpamu n tawun n tawun (500).

²³ Da u su'uki n esheku ili i nampa, njaki kupa n na n dikai ucanuku u singai wa aza a Masar: n anaku a njaki kupa a dikai ilikulya'a m boroji n ili i na a kuwala n a lya'i a uye.

²⁴ Ana wu tukai le da a lazai da u danai le, <<Kata i ya'an kanananai a uye ba.>>

²⁵ Da a kasukpai Masar da a lazai a kubana we esheku e le a Kana'ana.

²⁶ Da a danai, <<Isufu u buwa ta n wuma! Ayi da kpamu wi de a kulya'a tsugono a idika i Masar dem>> Ayi Yakubu u fuda u dana ili ba, adam a na we ene ta adanshi mayun da ba.

²⁷ Ana a danai ni ili i na Isufu u danai le, ana kpamu we enei ekeke a anaka a na Isufu u suki adama a na a dika yi a kubana a Masar, da u tana i mbala n na wi ishi nu n da.

²⁸ Da u danai, <<Maku ma va Isufu u buwa ta n wuma? Mi ta a kubana adam a na me ene yi kafu n kuwa.>>

46

Yakubu u banai a Masar

¹ Yakubu u dikai ili i na wi n i da raka da u lazai a kubana Biyasheba, da u ya'in alyuka a kubana u Kashile ke esheku a ni Ishaku.

² Kashile ka ya'in kadanshi n Yakubu a katsuma ka alatani n kayin u danai, <<Yakubu, Yakubu>> Wushuki, <<Mpa da na.>>

³ Da u danai ni, <<Mpa da Kashile, Kashile ke eshevu, kata vu pana wovon u kubana a Masar ba, adama a na mi ta o kubonoko wu de idika i gbayin.

⁴ Mi ta a kubana de a Masar kobolo n avu, kata n tuka wu kpamu. A ayin a ukpa u nu kpamu ekiye a Isufu a da da a kupala aushi a ni.>>

⁵ Da Yakubu u kasukpai Biyasheba. Muku n ni n zuwai ni, m muku n wawa'a n le, n amaci e le e keke va anaka vu na mogono ma Masar ma suki a dikaka yi.

⁶ A dikai ilikuzuwa i le kobolo n uciyi u na a ciyai a ayin a na i a Kana'ana, da Yakubu n i limata i ni raka a banai a Masar va.

⁷ Muku n ni, m muku m muku n ni kobolo n ayi, nkere n ni, ni nkere mi nkere n ni; limata i ni dem u banai n ele a Masar.

⁸ Ele na da ula a aza a Isaraila, Yakubu n limata i ni, aza a na a tawai a Masar.

Ruben, maku ma iyain ma Yakubu.

⁹ Muku mo olobo n Ruben:

Enoku, Palu, Hezuron, n Kami.

¹⁰ Muku mo olobo n Simiyon ele da:

Jemuwelu, Jamin, Ohadu, Jaki, Zoha, n Shawu, maku ma na mekere ma Kana'ana ma matsai

¹¹ Muku mo olobo n Levi ele da:

Geshon, Kohatu, m Merari.

¹² Muku mo olobo n Yahuda ele da:

Eri, Ona, Shela, Pereza, n Zera. Ama Eri n Ona a kuwa ta a idika i Kana'ana.

Muku mo olobo n Pereza ele da:

Hezuron n Hamulu.

¹³ Muku mo olobo mi Isaka ele da: Tola, Puwa, Jashubu, n Shimiron.

¹⁴ Muku mo olobo n Zabulun ele da:

Seredu, Elon, n Jalelu.

¹⁵ Ele na da muku n Liyatu n na u matsakai Yakubu a Fada-aram, kobolo m mekere ma ni Dina. Muku n ni raka olobo ni nkere i ta uma kamangankupa n aza a tatsu.

¹⁶ Muku mo olobo n Gadu ele ɗa:
Zifiyon, Hagi, Shuni, Ezibon, Eri, Arodu, n Areli.

¹⁷ Muku mo olobo n Ashera ele ɗa:
Imuna, Ishiva, Ishivi, m Beriya.

Taku vi le mekere ayi ɗa Shera. Muku mo olobo m Beriya ele ɗa:
Heberu m Malikiyelu.

¹⁸ Ele na ɗa muku n na Zilifa u matsakai Yakubu. Zilifa ayi ɗa maku mu usuki ma na Laban u nekei mekere ma ni Liyatu a ayin o yolo a ni. Muku n ni raƙa ele ɗa uma kupa n aza a taɓi.

¹⁹ Muku n Rahila vuka vi Yakubu ele ɗa Isufu m Bayami.

²⁰ Muku n Isufu n na a matsakai ni a idika i Masar ele ɗa Manasa n Ifirayimu. Anaƙu e le a ɗa Asenatu mekere ma Potifera, ganu vu Onu.

²¹ Muku mo olobo m Bayami ele ɗa: Bela, Beka, Ashibelu, Gera, Na'ama, Ehi, Rosh, Mupim, Hupim, n Arudu.

²² Muku kupa n aza a naſhi a nampa ntsukaya n Yakubu n ɗa n na Rahila u matsakai ni.

²³ Maku ma Dan ayi ɗa
Hushim.

²⁴ Muku mo olobo n Nafutali ele ɗa:
Jazilu, Guni, Jeza, n Shilema.

²⁵ Muku mo olobo m Biliha vu na Laban u nekei mekere ma ni Rahila u matsakai Yakubu ele ɗa uma e cindere.

²⁶ Uma a Yakubu raƙa a na a taƵaƵa a Masar, aza a na i limata i ni, babu punu amaƙi a muku n ni, ele ɗa uma amangatatsu n uma a taɓi.

²⁷ Muku n Isufu, n na a matsakai ni a Masar, n re n ɗa koci; uma a kpa'a ku Isufu a na a taƵaƵa a Masar gbende i ta uma amangatatsu n kupa.

Yakubu n Limata i ni a Masar

²⁸ Yakubu u suki Yahuda u walaka yi kelime ciya u dana Isufu u cina le a Goshen. Ana a yawai,

²⁹ Isufu u kumbai keke va anaka a ni ɗa u lazai a kubana Goshen adama a na u gasa n esheku. Ana a gasai ɗa Isufu wo obongi esheku n ekiye e kuɗeku, ɗa u shikaɓi ali megeshe.

³⁰ Da Yakubu u danai Isufu, <<Mi ta a kufuɗa kukuwa gogo na, a na me enei nu n wuma n aſhi a va.>>

³¹ Isufu u danai vuza ni n aza a kpa'a ke esheku a ni a na a buwai, <<Mi ta a kubana ma dana Firi'auna, n dana yi, <Aza a va n aza a kpa'a ke esheku a va, ele na i a idika i Kana'ana, a taƵaƵa ta wa va.>

³² Uma a ngubi n ɗa, ele ngubi n ɗa mi ilikuzuwa, a taƵaƵa ta n ushiga wu nlala kobolo n wa anaka e le, n ili i na i n i ɗa dem.>

³³ Ayin a na baci Firi'auna u dekei ɗa ɗa we ecei, <Yidai ulinga u ɗa?>

³⁴ I dana, <Agbash, a nu ngubi mi ilikuzuwa i ɗa ali a tsu bi'i muku ali ta na gogo na, tsu na ikaya i nu i ya'ansai.> Nannai ɗa u kuƙaſukpa wu vi yongo a ubon u Goshen, adama a na aza a Masar i ta e kene ngubi ili yi unata.>>

47

¹ Isufu u banai u danai Firi'auna, <<Aza a va n esheku a va, n ushiga wu nlala u le n wa anaka kobolo n ili i na i n i ɗa dem, utai a idika i Kana'ana; gogo na i ta a idika i Goshen.>>

² U dikai aza a ni uma a tawun ɗa u bankai le e kelime ka Firi'auna.

³ Firi'auna we ecei uma a, <<Yidai ulinga u ɗa?>> Da a danai Firi'auna, <<Agbash, a nu ngubi n ɗa, tsu na ikaya i tsu ishi.>>

⁴ O doku a danai Firi'auna, <<Tsu tawa ta kuyongo na adama a na kambulu ka gbayin ka yikpa ta a idika i Kana'ana, babu ilikulya adama a kuzuwa ka agbashi a nu. Gogo na tsu folono wu ta, kasukpa agbashi a nu a dasangu a idika i Goshen.>>

⁵ Dada Firi'auna u danai Isufu, <<Eshevu n aza a nu a tawa ta wa nu.

⁶ Idika i Masar yi ta e ekiye a nu; zuwa eshevu n aza a nu a ubon u na u la'i n uga'in a idika ya, kasukpa le o yongo punu a idika i Goshen. Vi yeve baci i ta punu n aza a utsura a katsuma ke le, zuwa le a inda ilikuzuwa i va.>>

⁷ Da Isufu u tukai n esheku a ni Yakubu da u bankai ni a ubuta u Firi'auna, da Yakubu u zuwakai Firi'auna unasingai.

⁸ Firi'auna we ecei Yakubu, <<Aya a ya'in a dai nu?>>

⁹ Da Yakubu u danai Firi'auna, <<Aya a va a aduniyan i ta amangatawun n kamangankupa (130). Aya a va kenu da a da yi n atakaci kpamu, i kugisangu n aya a aduniyan a abundai a ikaya i va ba.>>

¹⁰ Yakubu u zuwakai Firi'auna unasingai, da u lazai lo a ubuta u Firi'auna wa.

¹¹ Isufu u zuwai esheku a ni n aza a ni lo, da u nekei le ubuta wu idashi u singai punu a idika i Masar, a ubon u Ramase, tsu na Firi'auna u danai.

¹² Isufu u ciyakai esheku, aza a ni, kobolo n aza a kpa'a ke esheku raka ilikulya, tsu na kabundai ki limata i le ki.

Kambulu a Masar

¹³ Gogo na a idika ya raka tsuwa ci ishi lo ba, adama a na kambulu ka ko gbonguro ta. Idika i Masar kobolo n idika i Kana'ana i namgbai adama a kambulu ka.

¹⁴ Uma a Kana'ana kobolo n uma a Masar a unai ikebe i le a ubuta u kutsula ilikulya e ekiye a Isufu. Da Isufu wi isai ikebe i nanlo raka u bankai i da a kpa'a ku Firi'auna.

¹⁵ Ana a unai ikebe yi idika i Masar kobolo n idika i Kana'ana, aza a Masar raka a tawai u Isufu da a danai, <<Neke tsu ilikulya! Nini dai tsa kukuwa avu e kene? Ikebe i tsu i kotso ta?>>

¹⁶ Da Isufu u wu ushuki, <<Ikebe i da i kotso baci, nekei mu ilikuzuwa i da, kata n ya'anka da kasaba'a ki ilikulya n ilikuzuwa ya.>>

¹⁷ Dada a tukai n ilikuzuwa i le u Isufu; da Isufu u saba'akai le ilikulya ya n odoku, ushiga wu nlala, wa anaka, kobolo ni njaki. A kaya ka nanlo a ciyakai le ilikulya i na a saba'i n ilikuzuwa i le raka.

¹⁸ Ana kaya ka nanlo ka lazai, a tawai kpamu wa ni kaya ke ire, a danai ni, <<Ci o kusokonku vuzagbayin vu va a na tsu unai ikebe i tsu raka ba, ushiga wa anaka u vuzagbayin vu va u da. Babu ili i na i buwai tsu sai ikyamba i tsu n idika i tsu, vuzagbayin vu va.

¹⁹ Nini dai tsa kukuwa gbani avu e kene n ashina a tsu feu? Tsula tsu n ashina a tsu vu saba'a n ilikulya. A tsu n ashina a tsu ci ta o kokpo agbashi a Firi'auna; neke icu'u de koci adama a na tsu kuwa ba, kata idika i tsu i namgba gbani ba.>>

²⁰ Da Isufu u tsulakai mogono idika kakau i na yi a Masar raka. A gutsakai yaba dem a Masar u denge ubon wi idika i ni, adama a na kambulu ka ko gbonguro ta, da idika kakau i nanlo yo okpoi idika i mogono raka.

²¹ Isufu u bonokoi uma a agbashi ili i na i dikai a uteku u nampa sai a kubana uteku u nan de u Masar.

²² Ubon wi idika u na u kpa'ai kutsula koci, dada ubon wi idika u na wi u anan ganu. Ele sai e denge ubon wi idika u le ba, adama a na mogono me ci neke le ta ili i na a ci ly'a.

²³ Isufu u danai uma a, <<Ana wi gogo na n tsula da ta n idika i da dem n nekei Firi'auna, icu'u i da na; ca'i a idika ya.

²⁴ Ayin a vikya'a a yawa baci kata i neke Firi'auna ili i te a katsuma ki i tawun, kata i nashi a katsuma ki i tawun yo okpo i da adama a na i ciya punu i na i kuca'a, i na i kulya'a, kobolo n i'uwa i da, n limata i wawa'a i da.>>

²⁵ Da a danai, <<Vi isa ta wuma u tsu, ya'an ili yo okpo tsu na vu danai, vuzagbayin, ci ta o kokpo agbashi a Firi'auna.>>

²⁶ Isufu u bonokoi ukuna wu idika i Masar ya ili i wila, ali ta na a kutawa anana ta i da yi nannai. I te a katsuma ki i tawun ili i kashina i Firi'auna i da. Ashina a anan ganu a da koci o kokpo a Firi'auna ba.

Ufolu wu ukocishi u Yakubu

²⁷ Ta nannai da aza a Isaraila a dasangi a idika i Masar a ubon u Goshen. A ciyai uciyi a ubuta wa de, a matsai kau ali da a yimkpai.

²⁸ Yakubu u yongoi a idika i Masar ali aya kupa n e cindere, aya a Yakubu a wuma a ni a dafa amangatawun n amangere n e cindere, (147).

²⁹ Ana ayin a ukpa a ni i a kuyawa, u dekei maku ma ni Isufu da u danai ni, <<Vu pana baci uyo nu mpa, zuwa kukiye ku nu a nkuta n va vu kucina mayun mi ta a kushuku ko yi dai. Ufolu u ire u dafa dana mu kata vi kucina kpamu vi a kucidangu mu a idika i Masar ba.

³⁰ Ayin a na baci n kuwai, dika mu vu utaka mu punu a Masar kata vu bana vi cidangu mu a ubuta u kacida u le.>> Wushuki,

<<Mi ta a kuya'an ili i na vu danai.>>

³¹ Da u danai kpamu, <<Kucinaka mu,>> da ta na u kucinakai ni. Da Isaraila u kudangi u zalikai kaci a ubon u kaci u kajiba u ni.

48

Yakubu u zuwakai muku n re n Isufu unasingai

¹ A ayin o yoku a danai Isufu esheku i ta de nu mbanaki, da u purai muku n ni n re Manasa n Ifirayimu da u banai de.

² Ana a danai Yakubu, <<Maku ma nu Isufu ma tawa ta kene wu.>> Da Yakubu u dangai da u dasangi a kajiba ka ni ama dikyai.

³ Ana o kotsoi ikyashi, da Yakubu u danai Isufu, <<Kashile Mala'imili raka u yotsongu ta kaci ka ni a Luzu a idika i Kana'ana da kpamu u zuwakai mu unasingai.

⁴ Da u danai mu, <Mi ta e kuneke wu muku n abundai adama a na ntsukaya n nu mo okpo umaci n neke kpamu idika i nampa yo okpo i le ko wannai.>

⁵ Da Yakubu u lya'i kelime u danai, Isufu muku n nu n na vu matsai Masar kafu n tawa okpo ta n va, Ifirayimu Manasa mokpo ta aza a va tsu na Ruben n Simiyon i vu va.

⁶ Muku n na baci a matsai a kucina ku le n nu n da; ili yi ukani i na baci de dem a ciyai i ta a kuciya i da a ubuta wi Ifirayimu m Manasa.

⁷ Ana mu utai Pada-aram da Rahila u kuwai a idika i Kana'ana, da u kasukpai mu n unangbi u katsuma ali babu na ci yawa Efarata, da n cidangi ni lo a uye u Efarata>> (dafa feu Batalami).

⁸ Ana Yakubu we enei muku n Isufu da u danai, <<Ana yayi olobo a nan de?>>

⁹ Da Isufu wu ushuki, <<Na va da muku n ali n na Kashile ke nekei mu punu na.>>

Da Yakubu u danai, <<Tuka le na wa va adama ana n zuwaka le unasingai.>>

¹⁰ Gogo na ashi a Isaraila a gita ta kuyimba adama a tsukutsa. Da Isufu u bankai le devu n ayi. Da Isaraila wo obongi le da u papurasai le.

¹¹ Da Isaraila u danai Isufu, <<N yeve a na mi o kudoku kene wu ba. Da ta na Kashile ka zuwai me enei ashi a nu ali m muku n nu.>>

¹² Da Isufu u dikai le a nkuta me esheku da u kudangi da u lya'i kayala lo e kelime ka ni.

¹³ Da Isufu u dikai aza e re dem, da u zuwai Ifirayimu e kukiye ku usingai ku ni e kukiye ku ugula kpamu da u zuwai vuza kenu. Da u zuwai Manasa a ugula u ni da u bankai le wi Isaraila.

¹⁴ Da Yakubu u pasamgbanai ekiye a ni, u zuwakai kukiye ku usingai a kaci ka vuza kenu Ifirayimu, ugula kpamu a kaci ka Manasa.

¹⁵ Da u zuwakai Isufu unasingai da u danai,
<<Kashile ka na Ikaya i va

Ibirahi n Ishaku o tonoi,
Kashile ka na kpamu kokpoi magubi ma va
a wuma u va ali a kutawa anana,

¹⁶ kalingata ka na ki isai mu, a ubuta u uma a gbani-gbani
u zuwaka olobo a nampa unasingai.

Kasukpa e deke le n kula ku va,
n kula ku ikaya i va Ibirahi n Ishaku.

Ya'an a lya'a kelime n kumatsa n abundai
a yimkpa a aduniyan.>>

¹⁷ Ana Isufu we enei esheku a a zuwa ta kukiye ku usingai ku ni a kaci ka Ifirayimu, kadu ka ni ka ciga ba, da u takpai kukiye ku ni a kaci ka Ifirayimu u zuwai ku da u Manasa.

¹⁸ Da Isufu u danai esheku a ni, <<Ta nannai ba dada! Ayi da magaji. Zuwa kukiye ku usingai ku nu a kaci ka ni.>>

¹⁹ Ama da esheku a a iwain da a danai, <<N yeve ta maku ma va. Ayi da u kokpo esheku a uma n abundai, wi ta kokpo vuma vu gbayin. Ko n nannai ntsukaya n vangu ma mi ta a kula'a n abundai, ntsukaya n ni kpamu mi ta o kopko kumaci n abundai.>>

²⁰ Ta Isaraila u zuwakai le unasingai a kanna ka nanlo n u danai,
<<N kula ku nu ku da aza a Isaraila a kuya'an kadanshi ku unasingai u nampa,
i ta a kudana, <Kasukpa Kashile ka zuwa da yo okpo tsu Ifirayimu m Manasa.> >>
Ta u zuwai Ifirayimu e kelime ka Manasa nannai.

²¹ Da Isaraila u danai Isufu, <<Mpa da na n ya'an ta devu n ukpa, ama Kashile ki ta o kuyongo n avu, wi ta kpamu o kubonoko wu a idika yi ikaya i nu.

²² Mpa mi ta e kuneke wu ubon u Shekem, ugboku u te u na u la'i wa aza a nu,
ubuta u na mi isai a ekiye aza Amoriya n kotokobi ka ikaya i va.>>

49

Kadanshi ku uteku ka Yakubu a kubana u muku n ni

¹ Da Yakubu u dekei muku n ni da u danai, <<Bolongi na, kata n dana da i na i kuciya da a ayin a na a kutawa.

² <<Bolongi kata i pana, ada muku n Yakubu,
Panakai esheku a da Isaraila.

³ <<Ruben avu da magaji ma va,
utsura u na wi urotu wu utsura u va
n tsugbayin tsa amiki, kobolo n utsura kpamu.

⁴ Vu tsu kana kaci ba, vi ta an mala, vo kudoku vo kokpo vuza gbayin kpamu ba.
Adama a na vu goyo ta kajiba ke eshevu,
vu ukai ka'a unata.

⁵ <<Simiyon n Levi vuza da n vuza ni,
otokobi e le ucanuku u vishili u da.

- 6 Wuma u va_kaṭa vu uwa e kusheshe ku le ba
kaṭa_n uwa o kuyongo ku le ba,
adama a na ele una ta_uma n wupa u le,
usuḍukpi wa_ḍu e le u zuwai le a unai aza utsura.
- 7 O okpo wasasa adama a wupa u le,
wupa u le u naṁgba ta_kau
ta u kupece le nannai a idika yi Isaraila.
- 8 <<Avu Yahuda aza a_nu i ta_a kucikpa wu.
Kukiye ku nu ki ta_a kukaṇa irala i nu.
Muku mo olobo me eshevu mi ta_a kukuḍanku wu.
- 9 Avu Yahuda kawu ḍa vi,
maku ma_va vu unai manama ḍa vu bonoi a kakagu,
vu vaku vu barukpai tsu kawu,
tsu kawu babu vuza na u ko'uso wu.
- 10 Avu Yahuda tsugono tsa_kukaṣukpa kpa'a ku nu ba,
ko kalangu ko tsugono ka_kukaṣukpa ntsukaya n nu ba,
ali ayin a na vuza na u ga'in u ta_wa u yawa,
kaṭa aduniyan dem o okpo a_ni.
- 11 Wi ta_a kushiya majaki ma_ni a maḍanga mi itacishi.
U shiya ma'a a kacaka ka na ka la'i n kuga'an,
kaṭa u za'a ntogu n ni m mini mu umaci wu ndanga,
u za'a kashiyatsu ka_ni feu n umaci u na u shilyamgbai.
- 12 Aṣhi a_ni i ta_a kula'a maṛa ushili,
kaṭa anga a_ni a la'a mani wari.
- 13 <<Avu Zabalun, a_kakina ka_mini ka'a va_kudaṣangu,
vo okpo ubuta u kuzuwa antsu
uteku u ni wi ta_a kuyawa ali a kubana ubon u Sidon.
- 14 <<Avu Isaka majaki ma'a mu utsura,
vi ta_iva'in e mere ma mbana mu ucanuku.
- 15 We ene ta_ubuta u kuvuka u ga'an ta,
idika i ni yi ta_n uyo'o wi idaṣhi;
ḍa u kuḍangi adama a na u zuwaka avangatsu a_ni ucanuku,
wo okpoi kagbashi ku ulinga.
- 16 <<Dan wi ta_o kokpo mogono ma_aza ni.
Tsu umaci u yoku a Isaraila.
- 17 Dan wi ta_an koko ka na ka shamgbai ḍevu n uye,
koko ko tsukono paki n uye,
ka na ka tsu kapa kodoku a_kaciva
adama a na kakumbi ka_ni ka_yikpa melene.
- 18 Mi ta_a kuvana wishi u nu Vuzavagudu.
- 19 <<Avu Gadu aza a_magalaka i ta_a kubana a_shilika_n avu,
ama ayi feu wi ta_a kutsupa le.
- 20 <<Avu Ashera vi ta_o kokpo vuza vu uciyi n aḅundai,
ali vu ne'e ngono ilikulya'a.

21 <<Avu Nafutali vi ta a na mere'e ma na a kasukpai bari
ma na ma matsai muku n singai.

22 <<Avu Isufu avu da maku ma va ma na ma tsu matsa muku,
a na uya'an u na wi devu n kuyene
kata u tatsa u kumba mashilya ali u matsa bari.

23 Atain a bankai ni n vishili,
a tawai ni magaba.

24 Ama utan u ni u shamgbai n utsura gbam-gbam,
da ekiye a ni a ciyai katsura,
adama e kukiye ku utsura ku Kashile ka Yakubu.
N adama a Magubi mi Isaraila,

25 Kashile ke eshevu ka'a vuza na u bankai nu
Kashile Ubangari vuza na u zuwakai nu unasingai,
unasingai u mini ma gadi,
kobolo m mini n abundai ma na mi punu idika,
unasingai wi ilikuzuwa m muku n abundai.

26 Unasingai we eshevu u la'a ta
unasingai wu nsasan u na mi ko wannai,
u la'i kpamu tsuloboi tsu nsasan n ko wannai.

Ya'an ili i nampa i yongo u Isufu,
a kucan ku vuza na a zagbai a katsuma ka aza ni.

27 <<Bayami vi ta tsu kanama ka na ki n kambulu n abundai.
N usana vi ta n kutsan kata vu tamba inyama,
n kulivi vu tsu pece ta i na vi ciyai gbani.>>

28 Na va dada muku kupa nu nre wu umaci wi Isaraila, ili i na esheku e le a danai
le i da na a ayin a na u zuwakai le unasingai, u zuwakai yaba dem vi le unasingai tsu
na u ga'in.

Ukpa u Yakubu

29 Da Yakubu u nekei le kadanshi ka nampa u danai, <<Gogo na mi ta a kuciga ma
bana ma cina ikaya i va. Cidangi mu n ikaya i va a abatsu a ubanga u Iforono ka vuza
vu Hitiya,

30 a kabatsu a kabanga ka Makapele, devu m Mamure a idika i Kana'ana. Ubuta u
na Ibrahi u tsulai a Iforono a ubuta u kacida u ka vuza vu Hitiya.

31 Ta de a cidangi Ibrahi n vuka vi ni Saratu, ta de a cidangi kpamu Ishaku n
Rebeka, ta de kpamu n cidangi Liyatu.

32 Cidangi mu a kabatsu ka na ki a ubuta u na a tsulai wa aza a Hitiya.>>

33 Ana Yakubu u kotsoi kuneke muku n ni kadanshi, da u doku u vakushiki a
iva'antsu i ni, da u yivikai ayinviki a ukocishi a ni, u banai a ubuta wi ikaya i ni.

50

1 Isufu u yikpai e keven ki ikyamba ye esheku da wo obongi ka'a da u kanai mashi.

2 Da Isufu u ya'in kadanshi n aza ulinga wa aguma a lapula keven ke esheku, ta lo
ka kushama.

3 Da keven ka ka ya'in ayin amangere (40), adama a na ta aguma aza a Masar a
kusanaka ili kushama i nannai. Da a ya'in kpalu ku ni ali ayin amangatatsunkupa (70).

4 A ayin a na ayin a mashi a shanai, da Isufu u danai kpa'a ku mogono ma Firi'auna,
<<Ya'ankai mu ili i singai i nampa i danaka mu Firi'auna adama e esheku a va.

⁵ <Kafu esheku a va a kuwa u folono mu ta n ya'anka yi uzuwakpani, mi ta a kubana kucidangu yi a kasaun ka na u fobuso na de a idika i Kana'ana. Mi ta ufolu u nu kasukpa mu m bana n cidangu esheku a va kata m bono.> >>

⁶ Da mogono mu ushuki, <<Wala vu bana vi cidangu eshevu tsu na vi ya'ankai ni uzuwakpani.>>

⁷ Da Isufu u lazai adama a na u bana u cidangu esheku. Ayin a na u banai da aza a gbara-gbara a Firi'auna m Masar o soki ni,

⁸ n aza a kpa'a a ni n aza ni dem a bansai. Sai muku n kuzuwa ku le ku da a kasukpai de o Goshen.

⁹ Aza o yoku a kumbai keke va anaka, aza o yoku odoku da a banai de kobolo, uma n abundai da a banai.

¹⁰ Ana a yawai a ulanga u kulapa utalu u Ata a kasana n Kuyene ku Urudu da a shikai lo kau. Da a ya'in lo ayin e cindere a kuya'an kpalu ke esheku a Isufu.

¹¹ A ayin a na aza a Kana'ana e enei tsu na a ya'in kpalu ka a ubuta u kulapa utalu u Ata, da a danai, <<Kpalu ku nampa ku sudukpa ta kau a ubuta wa aza a Masar.>> Adama a nannai da e ne'i kula ku ubuta wa, Ebelu-mizarim, dada kpalu ka aza a Masar. Ta de wi a upashi u Urudu.

¹² Da muku n ali n Yakubu n ya'ankai esheku e le i na u danai le a ya'an

¹³ A dikai keven ki ikyamba ka ni da a cidangi ka'a a ubuta wa asaun a Makapele a kasana ka Mamure a kabanga ka kacida ka na Ibirahi u tsulai a ekiye a Ifirayimu vuza va aza a Hitiya

¹⁴ Ana Isufu u kotsoi kacida ke esheku da u lazai o kubono a Masar n aza a ni dem n aza a na o tonoi ni a kubana a ubuta u kacida wa.

Isufu u va'anki adu a aza a ni

¹⁵ Ana esheku e le a kuwai, da Isufu nu nkoshi n ni n danai, <<Gogo na Isufu u dana baci ya'an u tsupa kawuya ka na ci ya'ankai ni?>>

¹⁶ Da a su'uki Isufu n kadanshi a danai, <<Kafu esheku a tsu a kuwa u dana ta,

¹⁷ ci ece wu, <Cinukpa n unushi u na aza a nu a ya'ankai nu tsu na cau a takacikai nu.> Gogo na reme kadu cinukpaka tsu unushi u na a tsu agbashi a Kashile ke eshevu ci ya'ankai nu.>> Isufu u shikai kau ana u panai kadanshi ka nampa.

¹⁸ Da aza a ni a banai da a kudangi kelime ka ni da a danai, <<A tsu da na kelime ka nu agbashi a nu.>>

¹⁹ Ama da Isufu u danai, <<Panai wovon ba! Mpa Kashile ka'a?

²⁰ Ko a na i sheshekei mu kawuya, ama Kashile ko bonoko ta ka'a ka singai, adama a na wi isa wuma wa aza abundai a na yi e kene anana.

²¹ Adama a nannai kata i pana wovon ba. Mi ta a kinda da m muku n da,>>

Ukpa u Isufu

²² Ta de Isufu m kpa'a ke esheku o yongoi a Masar. Isufu u ya'an ta aya amangatawun n kupa (110) aduniyan.

²³ U yongo ta ali da we enei muku mi Ifirayimu m muku mu ntsukaya n ni. U yongo ta n wuma ali da wi isai muku m Makiri m Manasa u wo'i le e ekiye a ni.

²⁴ Da Isufu u danai aza a ni, <<Mi ta devu n ukpa, ama Kashile ki ta a kinda da kata wu utaka da a idika i nampa, kata u banka da a idika i na u ya'ankai Ibirahi n Ishaku n Yakubu uzuwakpani.>>

²⁵ Da Isufu u zuwai aza a ni a ya'anka yi akucina. <<Ayin a na baci Kashile ka tawai wa da yi ta a kupura etele a va i walaka.>>

²⁶ Da Isufu u kuwai a Masar. Wi ta n aya amangatawun n kupa (110). Da a tsungi keven ka Isufu aguma a na a kusanaka kushama, da a zuwa ka'a akpati vu kuzuwa keven.

KUTA Kubayuwa

Kula Kuta <<Ki ta kadanshi ka mepecemgbenei,>> Kpamu ki ta a kadanshi ka gbayin ku ukuna u tsumani tsa aza a Isaraila, ka na a ya'in kadanshi ka ni punu a katagarda ka nampa: Kuta ka aza a Isaraila a idika ya aza a Masar, a ubuta u na a ishi de a tsugbashi. Katagarda ka ki ta n ugboku u nashi: Ugboku u iyain u da da u kasukpi wa aza a Ibrahi a ubuta u tsugbashi, ugboku u ire u da da, nwalu n le a kubana a Kusan ku Sinai, ugboku u tatsu u da da, uzuwukpani u Kashile n uma a ni a Kusan ku Sinai, u na u nekei le kofon ki idashi i uma n idashi i wila wi idika kobolo n kutoni. Ugboku u nashi u da da, kuma'a n kulapula ku ubuta u kutoni ka aza a Isaraila, n wila adama a ganu n kutoni ku Kashile.

A katsuma ki ili dem, katagarda ka nampa ka dansa ta i na Kashile ka ya'in, uteku tsu na u bankai agbashi, da u zuwai le o okpo uma a aduniyan n apa e kelime.

Vuza mere a kaci ka kadanshi ayi da Musa, Vuma na Kashile ka zagbai wu utuka n uma a ni a idika ya aza Masar. Ukuna u gbayin wu uyeve a katagarda ka, u da da udari u wila kupa u na wi a masala ma kamanga.

Ili i na yu udari a katagarda ka nampa

A utukai aza a Isaraila a ugbashi 1:1--15:21

Tsugbashi a idika i Masar 1:1-22

Umaci u Musa n udangi u ni 2:1--4:31

Musa n Haruna a banai a cinai mogono ma Masar da a ya'ankai ni kadanshi 5:1--11:10

Kadiva ko moloko n kuta ki idika i Masar 12:1--15:21

A mala ma Shili a kubana a Kusan ku Sinai 15:22--18:27

Wila kobolo n Uzuwukpani 19:1--24:18

A'isa a cida kobolo n wila u kutoni 25:1--40:38

Atakaci a uma a Isaraila

¹ Na va da da ula a muku mo olobo n Yakubu aza na a banai a idika i Masar n esheku e le, yaba dem n aza a kpa'a ku ni.

² Ele da Ruben, n Saminu, n Levi, kobolo n Yahuza,

³ n Isaka, n Zabalun, kobolo m Bayami,

⁴ n Dan, n Nafutali, n Gadu, kobolo n Ashera.

⁵ Dem vu le ele da tsukaya amangatatsunkupa, kobolo n Isufu vuza na ta de wi idashi a Masar va.

⁶ M megeshe de da Isufu n aza a ni n uma a na o yongoi a ayin a nanlo dem a kuwai.

⁷ Ama da aza a Isaraila a kanai kumatsansanai ali da a yimkpai n abundai. Da idika dem i shanai n ele, da o okpoi aza a utsura a na va kucina a ubuta dem.

⁸ Aya n abundai a lazai da mogono ma savu ma lya'i tsugono a Masar vuza na u sa'wai kuyeve Isufu n ili i na u ya'in ba.

⁹ Da u danai uma a ni, <<Lanai, aza a Isaraila a yimkpa ta n abundai, ali i a kuciga ku la'a tsu utsura.

¹⁰ Tawai tsu lansa uye u na tsa kushamkpa le, da baci ba i ta a ku la'a tsu a kabundai. Tawa baci kuvon kudanga, i ta a kufuda o bolongu una n irala i tsu kata a shilika n a tsu ali a suma a Kasukpaka tsu idika ya.>>

¹¹ A ayin a nanlo da aza a Masar, a zuwai aza a kulana agbashi e neke aza a Isaraila ulinga wu utsura. Da a zuwai le a ma'akai Firi'auna likuci i Pitom n Ramase, ubuta u na u kuzuwa ucanuku.

¹² Ama tsu na i o kudoku le atakaci a ulinga da ta na feu ele i o kudoku kuyimkpasaka n kabundai nannai. Adama a ili i nanlo, da aza a Masar o doku a panasakai wovon wa aza a Isaraila kau.

¹³ Da aza a Masar o doku e nekei le ulinga n abundai babu asuvayali.

¹⁴ A zuwai wuma u le wo okpoi n atakaci kau, a ubuta u kunana ci'in n kuya'an ki iputa n ulinga wa ashina e le u na u buwai dem. A pana asuvayali e le ba, ko kenu.

¹⁵ Da mogono ma Masar ma danai Sifira m Puwa, aza a na a tsu kana limata ya amaci ya aza a Ibrahi,

¹⁶ <<Yi baci a kukana limata i vuka va aza a Ibrahi i zuka mekere ma baci i kasukpa yi n wuma, kolobo ka baci ta na yu una.>>

¹⁷ Ama amaci e re a nampa a panai wovon u Kashile, o tonon kadanshi ko mogono ba, da a kasukpai olobo a n wuma.

¹⁸ Da mogono ma Masar ma me dekei aza a kukana limata a da we ecei le. <<Yidai i zuwai da i ya'in nannai, i kasukpai muku n ali ma n wuma?>>

¹⁹ Da a ushuki, <<Vuzagbayin, amaci aza Ibrahi i tsa amaci a aza a Masar ba, i ta n ugbamiwasuvu, a tsu matsa ta kpamu muku n le kafu ci yawa.>>

²⁰ Adama a nanlo da Kashile ka zuwakai aza a kukana limata ya unasingai, da aza a Isaraila o doki n kabundai n utsura kpamu.

²¹ Adama a na aza a kulana limata a pana ta wovon u Kashile, da Kashile ke nekei le limata i kaci ke le.

²² Da Firi'auna u nekei aza a ni dem kadanshi ka nampa, <<Maku mo kolobo ma aza a Ibrahi ma na baci a matsai dem a vakangu ma'a o Kuyene ku Nilu, ama a kasukpa muku mi nkere n wuma.>>

2

Uteku tsu na a matsai Musa

¹ A katsuma ka ayin a nampa, vuza va aza e Levi vi yoku u zuwai mekere ma aza e Levi.

² Da vuka va vi ya'in katsuma da u matsai maku mo kolobo. Ana we enei maku ma mi ta n tsuloboi, da u sokongi ma'a ali wotoi u tatsu.

³ Ama ana we enei wa kufuda wo doku wo fobo yi ba, da u lansa mabana mi ikiku, dada u padarai ma'a n cirupa tsu kacimba n cirupa tsu ndanga. Da u zuwai maku ma punu, da u bankai ma'a a kakina ko Kuyene ku Nilu da u zurangi ma'a a kajanu.

⁴ Da taku u shangbai da'angi adama a na we ene ko yidai i kulya'a maku ma.

⁵ Da mekere ma Firi'auna ma banai kusumbu de o Kudolu ku Nilu. Ana agbashi e nkere n ni i a kukara'asa punu a kakina ko kudolu ka, da we enei mabana punu uzurangi a mita. Da u suki kagbashi kete ka bana ka dikaka yi ma'a.

⁶ Ana u bayuwai ma'a da we enei merebu a mashi, da u panai asuvayali a ni, da u danai, <<Na va maku ma aza a Ibrahi ma'a.>>

⁷ Da taku va u yawai, da we ecei ni, <<M bana n lansa wu vuka va aza a Ibrahi, vuza na u ku wo'oko wu maku ma?>>

⁸ Da wu ushuki, <<E, bana.>> Da u banai gogo lo, da u lansa anaku a maku a.

⁹ Ana anaku a maku a yawai, da mekere ma Firi'auna ma danai ni, <<Dika merebu ma kata vu wo'oko mu ma'a, kata n tsupa wu.>> Da ta na anaku a a dikai maku ma da o wo'okoi ni ma'a.

¹⁰ Ana maku ma mo gbonguroi, da u dikai ni u bankai mekere ma Firi'auna, da wo okpoi maku ma ni. Da u ne'i ni kula Musa, u danai, <<Adama a na mu utaka yi ta a mini.>>

Musa u sumai a kubana a Midiya

¹¹ Ana Musa u shanai utsura, kanna ke te wu utai adama a na u bana we ene aza a ni aza a Ibrahi. Da u cinai le a kuya'an ulinga wu utsura u tsugbashi. Da kpamu we enei vuza va aza a Masar a kulapa vuza ni vuza va aza a Ibrahi.

¹² Ana Musa u lanai dem we ene lo vuza a kinda yi ba, da wu unai vuza va aza a Masar va, da u cidangi ni lo.

¹³ Ana kayin ka asai, da wu utai kpamu, da u banai de, da we enei aza a Ibrahi a vishili a uteku u le. Da we ecei vuza na ka ni ka ga'in ba, <<Yidai i zuwai da vi a kulapa vuza nu?>>

¹⁴ Da u danai, <<Yayi u zuwai nu vo okpo mogono ma tsu n kaya'in ka afada ka tsu? Ko vi ta a kuciga va kuna mu uteku tsu na vu unai vuza va aza a Masar nayin?>> Da wovon u kanai Musa, da u danai, <<Ashe uma e yeve ta ili i na n ya'in va.>>

¹⁵ Ana Firi'auna u panai nannai, da u lansa an wa kuna Musa. Da Musa u sumai da u banai da u dasangi a idika i Midiya. Ana u yawai de, da u dasangi a una u kayinva.

¹⁶ Ganu va aza a Midiya wi ta ni nkere n cindere. Da a banai kukukeni mini adama a na a shatangu okotsu a na e ci ne'e ushiga we eshekpu e le mini.

¹⁷ Da ngubi n yoku n yawai, da o lokoi le. Ama da Musa u dangai da u bankai nkere ma, da u ronoi mini u shatangi okotsu a, da u ne'i ushiga u le.

¹⁸ Ana nkere ma m bonoi we eshekpu e le Reyuwe, da we ecei le, <<Yidai da i bonoi gogo'o nannai anana?>>

¹⁹ Da a ushuki, <<Vuza va aza a Masar vi yoku da u bankai tsu e ekiye a ngubi n nanlo ma. Ali da u ronokoi tsu mini ma na ci ne'i ushiga u tsu.>>

²⁰ Da we ecei nkere n ni, <<Te dai vuza va wi? Yidai i zuwai da i kasukpai ni de? Banai i deke yi u tawa u lya'a ilikulya'a.>>

²¹ Da Musa wu ushuki kuyongo n vuma va. Da ta na vuza va u nekei ni mekere Zipura ciya wo okpo yi vuka.

²² Da Zipura u matsai maku mo kolobo, da Musa u ne'i ni kula Goshum, dada, <<N ya'an ta limoci a idika i pulai.>>

²³ Aya n abundai a laza, da mogono ma Masar ma kuwai. Ama aza a Isaraila a buwa ta a yura adama a atakaci a ugbashi e le, da a lapai una. Da malapa mu una me le adama a ubanki, ma banai a Kashile.

²⁴ Da Kashile ka panai yura i le, adama a na u ciba ta n uzuwakpani u ni n Ibrahi n Ishaku n Yakubu.

²⁵ Da Kashile ke enei atakaci a aza Isaraila, da u panai asuvayali e le.

3

Musa we enei madanga a kukula

¹ Kanna ke te, Musa ayi a kaguba ku ushiga wa akaya a ni Jeturo, ganu vu Midiya. Da u banai kaguba ka a ubon u meremune, da u banai a kusan ku Kashile ku na e ci deke Horebu.

² Ta de kalingata ka Vuzavagudu kutai punu wa ni a mayuku ma na ma kanai akina a. Ana Musa we enei nannai da u ya'in mereve adama a na madanga ma ma kana ta akina ama ma kula ba.

³ Da u sheshei, <<Nini dai madanga ma ma kpa dai kukula? Ili i mereve i da, ya'an m bana devu me ene.>>

⁴ Ana Vuzavagudu we enei u bana ta kulana madanga ma, da Kashile ke dekei ni punu a madanga ma, <<Musa! Musa!>> Da Musa wu ushuki, <<Mpa da na.>>

⁵ Da Kashile ka danai, <<Kata vu yawa devu ba. Fodo ataka a nu, adama a na ubuta u na vi a kashani na lo va, ubuta u cida u da.

⁶ Da u doku u danai, mpa da Kashile ke eshevu, Kashile ki Ibirahi, Kashile ki Ishaku n Kashile ka Yakubu.>> Da Musa u zalikai kaci ka ni, adama a na wi ta a kupana wovon u kugasa ashi n Kashile.

⁷ Da Vuzavaguđu u danai ni, <<Me ene ta atakaci a uma a va na de a Masar. M pana ta malapa mu una me le, adama a atakaci a na i o kuso'o e ekiye a aza a kulana agbashi a Masar. Mi ta ta na e kukebece adama e le.

⁸ Tsu nanlo n tawa ta adama na mi isa le e ekiye aza a Masar. Kata mu utaka le a ubuta u nampa, m banka le a idika i na i la'i n uga'in n abundai, idika i na yi m mani'in n tsuta idika ya aza a Kana'ana, n aza a Hitiya, n aza a Amoriya, n aza a Periziya, n aza a Hiviya, n aza a Jebusiya.

⁹ Gogo na mashi ma aza a Isaraila ma tawa ta wa va, me ene ta kpamu uteku u na aza a Masar i a kutakacika le.

¹⁰ Gogo na, mi ta a kusuku wu u Firi'auna, adama a na vu bana vu utaka n uma a va aza a Isaraila punu a Masar.>>

¹¹ Ama da Musa u danai Kashile, <<Mpa da tamkpamu ya, an ma kubana u Firi'auna adama a na mu utaka aza a Isaraila punu a Masar?>>

¹² Da Kashile ka danai, <<Mi ta kobolo n avu. Na da urotu u na u kokpo wa nu, a kudana mpa da n suki nu, vu utaka baci n uma a va a Masar, yi ta e kuneke Kashile tsugbayin a kusan ku nampa.>>

¹³ Da Musa wu ushuki Kashile, <<Gogo na tawa baci m bana wa aza a Isaraila, da n danai le, <Kashile ki ikaya ka da ka suku mu ta n tawa wa da.> E ece mu baci, <Yayi kula ku ni?> Yidai tamkpamu ma kudana le?>>

¹⁴ Da Kashile ku ushuki Musa <<MPA DA N CI YA'AN MPA. Dada ili i na va kudana aza a Isaraila, <MPA DA u suku mu ta wa da.> >>

¹⁵ Kashile ka danai Musa kpamu, <<Dana aza a Isaraila, <Vuzavaguđu Kashile ki ikaya i da, Kashile ki Ibirahi, n Kashile ki Ishaku, n Kashile ka Yakubu ayi da u suki mu wa da.> Na va dada kula ku va ayin dem a kubana ko wannai, kula ku na uma a kuciba nu mpa ali nu ntsukaya dem.

¹⁶ <<Gogo na bana vu bolongu aza a gbara-gbara a aza a Isaraila a ubuta u te kata vu dana le, <Vuzavaguđu Kashile ki ikaya i da, Kashile ki Ibirahi, n ki Ishaku, n ka Yakubu ko yotsongi kaci ka ni wa va da u danai mu, mpa me ene ta raka, ili i na aza a Masar i a kuya'anka da.

¹⁷ N ya'an ta uzuwakpani mi ta a ku utuka da a katsuma ka atakaci ka da punu na a Masar a kubana a idika ya aza a Kana'ana, n aza a Hitiya, n aza Amoriya, n aza a Piritiza, n aza a Heviya, n Jebusiya, a idika i na yi m mani'in n tsuta.>

¹⁸ <<Uma a i ta a kupanaka wu. Kata avu nu nkoshi m gbara-gbara i bana u mogono ma aza a Masar i dana yi, <Vuzavaguđu Kashile ka aza a Ibirahi ko yotsongu ta kaci ka ni wa tsu. Adama a nannai, kasukpa ci ya'an nwalu e meremune ali ayin a tatsu, adama a na ci ya'anka Kashile Vuzavaguđu vu tsu alyuka.>

¹⁹ Ama n yeve ta mogono ma Masar ma kukasukpa da i laza ba, sai n gutsuka yi nu utsura u va.

²⁰ Mi ta a kuya'an ulinga n utsura u va kata n takacika aza a Masar, n ya'an ili i mereve kakau raka. Kata mogono ma me yeve kukasukpa da i wala.

²¹ <<Mi ta a kuzuwa aza a Masar a ya'anka uma a va ili i singai. I ta a kuya'anka da kune'e, yi baci a kulaza ya kulaza e ekiye agada ba.

²² Vuka dem vi ta a kubana u vuka va aza a Masar vu na vi devu m kpa'a ku ni n vuka dem vu na vi idashi wa ni, kata we ece yi ili ya azanariya ko ya azurufa ko akashi a ku'uka. A na i ku'uka muku mo olobo m muku mu nkere n da, nannai da i kulaza n uciyi wa aza a Masar.>>

4

Vuzavagudu u nekei Musa utsura u kuya'an ili i mereve

¹ Da Musa wu ushuki, <<A ushuku baci nu mpa tamkpamu ba, ko da a iwain kupanaka mu. A dana baci, <Vuzavagudu u tawa wa nu ba.>>>

² Da Vuzavagudu we ecei ni, <<Yidai vi n i da e ekiye a nu na lo va?>> Da Musa u danai, <<Kalangu ka'a.>>

³ Da Vuzavagudu u danai, <<Vakangu ka'a a idika.>> Da Musa u vakangi ka'a a idika, da ka vazai koko! Da u docoi n kacapa u kasukpai ka'a.

⁴ Da Vuzavagudu u danai ni, <<Banka n kukiye ku nu vu kana winja u koko wa.>> Da Musa u bankai n kukiye ku ni, da u kana koko ka, da koko ka ko bonoi kalangu e ekiye a ni.

⁵ Da Vuzavagudu u danai ni, <<Ya'an ili i mereve i nampa, adama a na a ushuku n Vuzavagudu Kashile ki ikaya i le, Kashile ki Ibirahi, n Kashile ki Ishaku, n Kashile Yakubu ko yotsongu ta kaci ka ni wa nu.>>

⁶ Dada kpamu Vuzavagudu u danai, <<Uka kukiye ku nu o motogu ma nu.>> Da Musa u ukai kukiye ku ni punu, da wu utakai kukiye ka da kokpoi wari n ukutu.

⁷ Da Vuzavagudu u danai, <<Gogo na bonoko ku da punu o motogu ma.>> Ana u bonokoi n ku da punu, da wu utakai, da ku bonoi cida ci ikyamba i na i buwai.

⁸ Da Vuzavagudu u danai, <<A iwan baci kushuku n avu, ko kushuku n ili i mereve yu ugiti, i ta a kushuku n ili i mereve i ire ya.

⁹ Da baci a iwain kushuku n ili i mereve ire i nampa ya, ko kupana kalakatsu ka nu, kenuku mini punu o Kuyene ku Nilu, kata vu tsungu a idika i dekpu. Mini ma na vi kenuki va, mi ta o kokpo mpasa lo a idika i dekpu ya.>>

¹⁰ Ama da Musa u danai Vuzavagudu, <<Vuzavagudu vu va, n ci ya'an kadanshi kata ka'a ku utu mayin ba, ali n ayin a de ko n gogo na ana vi ya'in kadanshi nu mpa. N ci ya'an ta kadanshi sawu kobolo n cikeku kpamu.>>

¹¹ Dada Vuzavagudu u danai ni, <<Yayi u nekei vuma una? Yayi kpamu u bonokoi ni kebebe ko kagulani? Yayi u nekei ni ashi ko uyimba? Mpa da Vuzavagudu ba?

¹² Gogo na bana, mi ta a kubanka wu tsu na va kuya'an kadanshi kata n dana wu ili i na va kudansa.>>

¹³ Ama da Musa u danai, <<Vuzavagudu ya'an wupa ba, suku vuza yoku u bana.>>

¹⁴ Da Vuzavagudu u ya'in wupa m Musa, da u danai, <<Haruna mokoshi ma nu tamkpamu vuza va aza e Levi? N yeve ta u tsu dansa ta mayin. Wi ta lo a uye adama a na i gasa, wi ta feu a kuya'an mazanga, we ene wu baci.

¹⁵ Vi ya'an kadanshi n ayi, kata vu tonuko yi i na u kudana. N kubanka da ta n i na i kudansa n i na i kuya'an.>>

¹⁶ Ayi da u kokpo vuza na u kuya'anka uma kadanshi n una u nu. Avu vi ta o kokpo an Kashile wa ni, vu dana yi ili i na u kudansa.

¹⁷ Ama kata vu dika kalangu ka nampa vu walaka, adama a na ka dada va kuya'anka ili i mereve.

Musa u bonoi a Masar

¹⁸ Da Musa u bonoi wa akaya a ni Jeturo da u danai ni, <<Ya'an m bono bi'i me ene aza a va na de a Masar ko a buwa ta de n wuma.>>

Da Jeturo wu ushuki, <<Bana vu bono m matana.>>

¹⁹ Musa ayi bi'i a Midiya Vuzavagudu u dana yi ta, <<Laza vu bono a Masar adama a na aza a na i a kuciga a kuna wu va a kuwa ta de raka.>>

²⁰ Da Musa u dikai muku mo olobo n ni n vuka vi ni da u kumbakai le a majaki, da u kana uye o kubono a idika i Masar. Da u dikai kalangu ka ni e ekiye a ni.

²¹ Da Kashile ka danai Musa kpamu, <<Vi yawa baci a Masar vi ya'an ili i mereve i na n nekei nu utsura u kuya'an e kelime ka Firi'auna. Ama mi ta a kuzuwa yi wo okpo n ugbamukaci, wa kukaşukpa uma a va a laza ba.

²² Kata vu dana Firi'auna, <Ili i na Vuzavaguđu n danai i dađa na, uma a Isaraila i ta tsu maku mo kolobo ma iyain ma va,

²³ N dana wu ta, <<Kaşukpa yi u laza adama a na u ya'anka mu aganda.>> Ama vi iwan baci kukaşukpa yi u laza, gogo na mi ta a kuna maku ma iyain ma nu.>>

²⁴ Ana Musa u shamgbai a kasa a ubuta u yoku n limata i ni, a ayin a na i a katsuma ka nwalu ke le, da Kashile ka cinai ni da u dangai kuna yi.

²⁵ Da Zipura vuka Musa u lansaı katali ka alyu da u kidai kavaja ka maku ma ni, da u sa'wakai ene a Musa, da u danai, <<Mpasa n nampa mo okpo ta urotu wu ushiyi u yolo u tsu mayun da.>>

²⁶ Ana u danai, <<Vali vu savu vu na a shiyai yolo n urotu wu mpasa,>> wi ta a kuya'an kadanshi ku ukidi u kavaja. Dada Vuzavaguđu u kaşukpai Musa n wuma.

²⁷ Ama kafu ayin a nanlo, Vuzavaguđu u danai Haruna, <<Bana e meremune vi cina Musa.>> Ana u banai da u gasai m Musa a kusan ku Kashile, da u rabasai ni da wo obongi ni.

²⁸ Da Musa u danai Haruna ili i na Vuzavaguđu u danai ni dem u bana u dana. Da kpamu u yotsongi ni ili i mereve i na Kashile ka zuwai ni u ya'an.

²⁹ Da Musa n Haruna a banai a Masar, da o bolongi nkoshi m gbara-gbara mi Isaraila.

³⁰ Da Haruna u danai le raka ili i na Vuzavaguđu u danai Musa, da ta na Musa u ya'in lo ili i mereve ya a ashi e le.

³¹ Da ta na a ushuki. Ana a panai Vuzavaguđu wi ta a kuciba n ele kobolo n atakaci a na i kpamu o kuso'o, da a dangai da a kudangi, da a cikpai Kashile.

5

Musa n Haruna e kelime ka Firi'auna

¹ Ana o kotsoi kudansa nu nkoshi ma aza Isaraila, da Musa n Haruna a banai u Firi'auna da a danai ni, <<Ili i na Vuzavaguđu Kashile ka aza a Isaraila u danai i da na, <Kaşukpa uma a va a bana a ya'anka mu kađiva de e meremune.>>

² Da Firi'auna we ecei <<Yayi Vuzavaguđu vu nanlo, vuza na n kupana kadanshi ka ni ali kata n kaşukpa aza a Isaraila a laza? Mpa n yeve Vuzavaguđu vu nanlo ba. Ma a kukaşukpa da i laza ba.>>

³ Ama da Musa n Haruna a ushuki a danai, <<Kashile ka aza Ibirahi u yotsongu ta kaci ka ni wa tsu. Tsu folono wu ta ya'an ci ya'an nwalu ali ayin a tatsu a kakamba adama a na tsu bana ci ya'anka Kashile Vuzavaguđu vu tsu alyuka. Ci ya'an baci nannai ba, wi ta a kuna tsu m mađukpa ko n kotokobi.>>

⁴ Ama da mogono ma Masar me ecei Musa n Haruna, <<Adama a yidaı yi a kusanıa uma kuya'an ulinga u le? Kai! Bonoi ubuta wu ulinga!>>

⁵ Da Firi'auna u lya'i kelime n kadanshi, <<Gogo na aza a Isaraila a yimkpa ta ali a la'i aza a Masar n kabundai, da yi a kuciga kusanıa le ulinga.>>

⁶ A kanna ka nanlo ka, da Firi'auna u danai aza e kelime a kinda agbashi a Masar, n aza kinda ulinga u tsugbashi wi Isaraila.

⁷ <<Kaşukpai kuneke uma a nampa ci'iwa adama a na a ya'anka iputa tsu na a kiwanai. Kaşukpai le a bana a lansa n kaci ke le.

⁸ Zuwai le a ya'an kabundai ki iputa ka tsu na a kiwanai, kata i jebeke le kabundai ki iputa ka ba. Wonvoli u da le, i dađa i zuwai da i a kuya'anka mu maşı n kaşukpa le a bana a kakamba a ya'anka Kashile ke le alyuka.

⁹ Nekei le ulinga wa atakaci kata a lya'a kelime n kuya'an, nannai wi ta a kuzuwa le a kpaɗa kuciya kofon ka na a kupana a'uwa a nampa.>>

¹⁰ Da aza a kinda ulinga u tsugbashi n aza a kinda agbashi a banai da a danai uma ili i na Firi'auna u danai. <<Mi o kudoku me neke da ci'iwa ba.

¹¹ Banai i lansa tsu da n kaci ka da a ubuta u na baci de dem i kuciya tsu da. Ama i lya'a kelime n kuya'an kabundai ki iputa tsu na cau yi ishi a kuya'ansa.>>

¹² Da uma a a wacuwai a kubana a ubuta dem punu a idika i Masar a kulansa ili i na a ci ya'anka ci'iwa.

¹³ Ama aza a kinda ulinga u tsugbashi wa o doku a gbarai le kau, da a kanai kudana le. <<Kanna de dem i ya'an iputa tsu kabundai ka na yi ishi i ci ya'ansa tsu ayin a na e ci neke da ci'iwa.>>

¹⁴ Da aza e kelime a kinda agbashi a Masar a fabai aza Isaraila aza a na i a kinda aza ulinga u tsugbashi wa, da e ecei. <<Yidai i zuwai da i kpaɗai kuzuwa agbashi a a ya'an iputa nayin ko anana a shatangu tsu na ishi a kuya'ansa?>>

¹⁵ Da aza a kinda ulinga u tsugbashi a Isaraila a banai u Firi'auna da a salakai ni. <<Yidai i zuwai da vi ya'ankai agbashi a nu nannai?

¹⁶ Babu vuza na u nekei tsu ci'iwa, da kpamu a danai tsu <Ya'in iputa tsu na cau yi ishi a kuya'ansa.> A kanai kulapasa tsu gbani na lo ta na unushi u tsu u da ba, unushi u uma a nu a da.>>

¹⁷ Da Firi'auna wu ushuki, <<Na lo dem i yoku i da ba, wonvoli u da. Dada yi a kudanasu, <Ya'an tsu bana ci ya'anka Vuzavaguɗu alyuka.>

¹⁸ Walai i bono a ubuta wu ulinga. Babu vuza na u kuneke da ci'iwa, ama mayun da sai i ya'an kabundai ki iputa tsu na yi ishi i ci ya'ansa.>>

¹⁹ Aza a kinda aza ugbashi a Isaraila e yeve ta gogo na a uwa ta a katsuma ka atakaci a gbayin, ana a danai le, <<Kata i jebe kabundai ki iputa, i kpaɗa kuyawa tsu na cau yi ishi i ci ya'ansa a kanna dem ba.>>

²⁰ Ana a utai a kasukpai Firi'auna, da a gasai m Musa n Haruna aza a na ishi de a kuvana le.

²¹ Da a danai Musa n Haruna va, <<Ya'an Vuzavaguɗu we ene ili i na i ya'in kata u ya'anka da afada. I zuwai tso okpoi nu mpasa m gbani-gbani u Firi'auna nu nkoshi m gbara-gbara n ni feu. Gogo na i dikai kotokobi da i nekei le e ekiye adama a na a una tsu.>>

Uzuwakpani u wishi

²² Da Musa u bonoi u Vuzavaguɗu da u danai, <<Vuzavaguɗu, yidai i zuwai da vi nekei uma a nu atakakaci nannai? Yidai i zuwai da vu suki mu?

²³ Ali n ayin a na m banai u Firi'auna n kula ku nu adama a na n ya'anka yi kadanshi, u doku ta u zuwaka uma a nu atakaci n abundai. Ko ili vi kebece adama a na vi isa le ba.>>

6

¹ Da Vuzavaguɗu u danai Musa, <<Gogo na ve kene ta ili i na n kuya'anka Firi'auna. N kukiye ku utsura ku va wi ta a kukaɗukpa le a wala, n utsura u va wi ta a kutaka le punu a idika ya.>>

² Kashile ka danai Musa, <<Mpa da Vuzavaguɗu.

³ N yotsongu ta kaci ka va wi Ibrahima, n Ishaku, n Yakubu, tsu Kashile Mala'imili. Ama n kasukpa e yeve mu n utsura u kula ku va ku Vuzavaguɗu ba.

⁴ N Ya'an ta uzuwakpani n ele n kuneke le idika i Kana'ana, i na a dasangi a kuya'an limoci.

⁵ Gogo na m pana ta yura ya aza a Isaraila, aza na aza a Masar a zuwai a ugbashi, da n cibai nu uzuwakpani u va.

⁶ Adama a nannai, dana aza a Isaraila, <Mpa da Vuzavaguḡu, mi ta a kutaka da a katsuma ka atakaci ka aza a Masar, kata n neke da ubaruwi a ubuta u tsugbashi wa, kata mi isa da n utsura we ekiye a va, kata n neke le atakaci a gbayin.

⁷ Kata m bonoko da uma a va, kata mpa tamkpamu mo okpo Kashile ka da. Dada i kuyeve a na mpa da Vuzavaguḡu vu da n Kashile ka da, vuza na wu utukai da a katsuma ka atakaci ka aza a Masar.

⁸ Mi ta a kubanka da a idika i na n ya'in akucina n kuneke Ibrahīm, n Ishaku n Yakubu. Mi ta e kuneke da i da yo okpo ya ili yi ukani i da. Mpa da Vuzavaguḡu.> >>

⁹ Musa u danai aza a Isaraila kadanshi ka nampa, ama da a iwain kupanaka yi adama a unangbi u katsuma n atakaci a na i o kuso'o a ubuta wu ugbashi.

¹⁰ Da Vuzavaguḡu u danai Musa,

¹¹ <<Bana vu dana Firi'auna mogono ma Masar u kasukpa uma a Isaraila a uta punu a idika i ni.>>

¹² Ama da Musa wu ushuki Vuzavaguḡu, <<Uma a Isaraila a panaka mu baci ba, nini dai tamkpamu Firi'auna u kupanaka mu, mpa na mi a kadanshi n cikeku?>>

Tsukaya tsu Musa n Haruna

¹³ Ama da Vuzavaguḡu u danai Musa n Haruna kakuna adama a aza a Isaraila n Firi'auna mogono ma Masar. U danai le a utaka n aza a Isaraila punu a idika i Masar.

¹⁴ Na va dada nkoshi m gbara-gbara mi i'uwa ya aza a Isaraila. Muku mo olobo n Ruben, maku ma iyain mi Isaraila ele da, Enoku m Palu, n Hezuron, n Karimi. Ele na da okpoi mogbodo mo Ruben.

¹⁵ Muku mo olobo n Simiyon ele da Jemuwelu, n Jamin, n Ohadu, n Jaki, n Zoharu, n Shawu, vuza na vuka va aza a Kana'ana vu matsai, na va dada mogbodo ma Simiyon.

¹⁶ Na va dada ula a muku mo olobo n Levi, yaba dem n tsumani ci ni, ele da Geshon, n Kohatu, m Merari. Levi wi ta n aya amangatawun n kamangankupa n e cindere (137) kafu u kuwa.

¹⁷ Muku mo olobo n Geshon yaba dem m mogbodo ma ni ele da Libini n Shime.

¹⁸ Muku mo olobo n Kohatu ele da Amuram n Iziharu n Heburon n Uziyelu. Kohatu u ya'an ta aya amangatawun n kamangankupa n tatsu (133), kafu u kuwa.

¹⁹ Muku mo olobo m Merari, ele da Mahali m Mushi. Ele da umaci u Levi, yaba dem m mogbodo ma ni.

²⁰ Amuram u zuwai Jokabe taku ve esheku a ni, da u matsakai ni Haruna m Musa. Amuram wi ta n aya amangatawun n kamangankupa n e cindere (137) kafu u kuwa.

²¹ Muku mo olobo n Iziharu ele da Kora, n Nefeku, n Zikiri.

²² Muku mo olobo n Uziyelu ele da Mishayel, n Elizafan, n Sitiri.

²³ Haruna u zuwai Elisheba mekere ma Aminadabu vangu vu Nashon, da u matsakai ni Nadabu, n Abihu, n Eliyaza, n Itama.

²⁴ Muku mo olobo n Kora ele da Asiru, n Elikana, n Abiyasafa. Na va dada mogbodo ma Kora.

²⁵ Eliyaza maku ma Haruna u zuwai mekere me Putiyelu, da u matsakai ni Finihasu. Aza na okpoi aza a gbara-gbara a i'uwa i Levi m mogbodo me le.

²⁶ Haruna vu nampa va m Musa va, ele da aza a na Vuzavaguḡu u ya'ankai kadanshi, <<Utakai n aza a Isaraila a idika i Masar katsura-katsura.>>

²⁷ Musa n Haruna ele da a ya'in kadanshi n Firi'auna mogono adama a na u kasukpa a utaka n aza a Isaraila a idika i Masar.

Haruna u ya'in kadanshi a una u Musa

²⁸ A kanna ka na Vuzavaguḡu u ya'in kadanshi m Musa a idika i Masar,

²⁹ u danai ni, <<Mpa da Vuzavaguḡu, dana Firi'auna mogono ma Masar ili i na n danai nu dem.>>

³⁰ Ama Musa u danai Vuzavaguđu, <<A na wo okpoi mpa mi ta a kadanshi n cikeku, nini dai Firi'auna u kupanaka mu?>>

7

¹ Da Vuzavaguđu u danai Musa, <<Pana, mi ta o kubonoko wu an Kashile u Firi'auna. Mokoshi ma nu Haruna wi ta o kokpo an keneki ka na ka kuya'an kadanshi n una u nu.

² Vu dana yi ili i na n tonokoi nu dem. Kata ayi Haruna u dana Firi'auna u kasukpa aza a Isaraila a uta punu a idika i ni.

³ Ama mi ta a kuzuwa Firi'auna ugbamukaci. Kata n doku kpamu urotu wi ili i mereve i va, a idika i Masar,

⁴ ko n nannai Firi'auna wi ta na a kupanaka da ba. Kata mpa n neke aza a Masar atakaci n abundai, kata mu utaka uma a va aza a Isaraila kakau.

⁵ Ayin a na baci m barakpai kukiye ku va wa aza a Masar, ciya mu utuka n aza a Isaraila a katsuma ke le, i ta e kuyeve a na mpa da Vuzavaguđu.>>

⁶ Musa n Haruna a ya'in tsu na Vuzavaguđu u danai le.

⁷ A ayin a na a banai a ya'ankai Firi'auna kadanshi, Musa wi ta n aya amanganashi. Ayi Haruna tamkpamu wi ta n aya amanganashi n a tatsu.

Kalangu ka Haruna ka vazai koko

⁸ Da Vuzavaguđu u danai Musa n Haruna,

⁹ <<Firi'auna u dana baci, <Ya'in ili i mereve,> vu dana Haruna, <Dika kalangu ka nu, vu vakangu ka'a a idika e kelime ka Firi'auna.> ka'a ki ta a kuvaza koko.>>

¹⁰ Da Musa n Haruna a banai u Firi'auna a ya'in ili i na Vuzavaguđu u danai le. Ana a yawai, da Haruna u vakangi kalangu ka ni lo a ubuta u Firi'auna n anan taji a ni, da ta na ka vazai koko.

¹¹ Da Firi'auna u dekei aza e kuyeve n aza a kulana a ni, n oboci a aza a Masar, dada a kanai kuya'an ili i mereve i nanlo feu derere.

¹² Yaba dem vi le feu da u vakangi kalangu ka ni a idika da ta na a vazai oko. Ama da kalangu ka Haruna ko sodongi alangu e le raka.

¹³ Ko n nannai, da Firi'auna u doku da u ya'in ugbamukaci, da u kpadai kupanaka le, uteku u na Vuzavaguđu u danai de.

Madukpa ma na Mini mo bonoi mpasa

¹⁴ Da Vuzavaguđu u danai Musa, <<Firi'auna wi ta n ugbamukaci n abundai, u iwain kukasukpa uma a va a laza.

¹⁵ Bana u Firi'auna n usana, ayin a na wi a kuta a kubana e kuyene ku Nilu. Kata vu vana yi de a kaga'in ka kuyene ka, vi dika kalangu ka na ka vazai koko ka.

¹⁶ Kata vu dana yi, <Vuzavaguđu Kashile ka aza a Ibrahim, u suku mu ta wa nu u danai vu kasukpa uma a va a wala a bana a cikpa mu na de e meremune, ama ali n gogo na vu iwain kushuku.

¹⁷ Pana ili i na Vuzavaguđu u danai, nannai da ve kuyeve a na mpa da Vuzavaguđu. N kalangu ka na ki e kukiye ku va na, mi ta a kulapa mini ma Nilu kata mo bono mpasa.

¹⁸ Adan a na i punu a mini ma i ta a kukuwa, mini kpamu mi ta o kokpo n ushami tsu na aza Masar a kufuda o doku o so'o mini ma ba.> >>

¹⁹ Dada Vuzavaguđu u danai Musa, <<Dana Haruna <U dika kalangu ka ni, kata u shamgba u sapangu ndolu m Masar ni nyeneke n adaba n ayinva a na o ko'i dem. I ta o kokpo mpasa, ali m mini ma na mi lo a ndiki n okotsu kobolo n ogbodo a idika i Masar dem.> >>

²⁰ Da Musa n Haruna a ya'in tsu na Vuzavaguđu u danai le a ya'an. Da Haruna u dengusai kalangu ka ni lo e kelime ka Firi'auna n anan taji a ni dem lo a kinda. Da u lapai Kuyene ku Nilu, da ko okpoi mpasa.

²¹ Adan a na i punu a mini ma a kuwai. Da mini ma shamai kau, ali aza a Masar a fuda o doku so'o ba. Da mini dem a idika i Masar mo okpoi mpasa.

²² Ama oboci a Masar a kanai kuya'an ili i tsuboci i le, da feu o bonokoi mini ma mpasa. Da kadu ka Firi'auna ko doku ka gbamasakai, u ciga kupanaka Musa ele n Haruna ba, tsu na Vuzavaguđu u danai.

²³ Da Firi'auna u lazai o kubono e kefeke ka ni, ko kadu ka ni ka mudu adama a ili i nampa ya ba.

²⁴ Da aza a Masar dem a gayai ayinva a kaga'in ke kuyene ku Nilu a kulansa mini mo kuso'o adama a na o doku a fuda o so'o mini me kuyene ma ba.

Madukpa mo opodo

²⁵ Ayin e cindere a lazai ana Vuzavaguđu u langasai Kuyene ku Nilu.

8

¹ Da Vuzavaguđu u danai Musa, <<Bana u Firi'auna kata vu dana yi, <Ili i na Vuzavaguđu u danai i da da na, kasukpa uma a va a wala adama a na a ciya a bana a cikpa mu.

² Ama vu sankale baci kulaza, mi ta a kutuka m madukpa mo opodo punu a idika i nu dem.

³ Kuyene ku Nilu ki ta a kushana n opodo. I ta a kuta kata a uwa e kefeke ka nu, n kunu ku kasa ku nu ali a gadi vu kajiba ka nu, n i'uwa ya aza a gbara-gbara a ulinga a nu, n uma a nu raka. I ta kpmu a ku'uwa e kenle ka kuyana kobolo m masasu ma kulapaka kiya ka akala dem.

⁴ Opodo a i ta a kudikpangusu n a carai nu n uma a nu dem, kobolo n aza a gbara-gbara a nu feu.>>>

⁵ Da Vuzavaguđu u danai Musa, <<Dana Haruna, <Dengusa kalangu ka na ki e kukiye ku nu vu sapangu ndolu dem, ni nyeneke, n adaba. Opodo i ta a kuta a Masar, kata a pala idika ya.>>>

⁶ Da Haruna u dengusai kukiye ku ni, da u sapangi ndolu m Masar dem, da a utakai n opodo a na a palai ubuta dem.

⁷ Da oboci e le feu da a ya'in nannai n utsura u le, a zuwai opodo a utai punu a idika ya.

⁸ Da Firi'auna u dekei Musa n Haruna da u danai le, <<Folonokoi mu Vuzavaguđu adama a na u takpaka mu madukpa mo opodo ma mpa n uma a va, mi ta a kukasukpa uma a nu a wala a bana a ya'anka Vuzavaguđu alyuka.>>

⁹ Da Musa u danai Firi'auna, <<N neke wu ta tsugbayin. Zagba ayin a na vi cigai n folono Vuzavaguđu adama a nu n uma a nu, ciya avu m kpa'a ku nu yu uvuka m madukpa mo opodo ma, kata a kasukpa a na i o Kuyene ku Nilu koci.>>

¹⁰ Da Firi'auna u danai, <<Mkpa vu nampa.>> Da Musa u danai, <<M pana ta, mi ta a kuya'an tsu na vu danai, adama a na vu yeve ta babu vuza na wi lo tsu Vuzavaguđu Kashile ka tsu.

¹¹ Opodo a i ta a kukasukpa wu m kpa'a ku nu, n aza a gbara-gbara a nu, n uma a nu, a na o kokpo koci a da da a na i o Kuyene ku Nilu.>>

¹² Ana Musa n Haruna a utai da a kasukpai Firi'auna, da Musa u ya'in kavasa a kubana u Vuzavaguđu ciya u takpa madukpa mo opodo ma na u tukai Firi'auna.

¹³ Da Kashile ka ya'in tsu na Musa u folonoi, da opodo a na i a kpa'a n a na i o oyonto n ashina dem a kuwai.

¹⁴ Da da o bolongi opodo a otoro-otoro, ali da idika ya yo okpoi n ushami.

¹⁵ Ama ana Firi'auna we enei ukuna wo opodo wa u jebe ta, da u doku u ya'in ugbamukaci. U panaka Musa n Haruna ba, uteku tsu na Vuzavagudu u danai de.

Maɗukpa mi ikurukpatai

¹⁶ Da Vuzavagudu u danai Musa, <<Dana Haruna, <Dengusa kalangu ka nu kata vu lapa idika. Kubuta ki idika ku na ku dangai ki ta o kokpo ikurukpatai a idika i Masar raka.> >>

¹⁷ Da ta na a ya'in nannai, ana Haruna u dengusa kalangu ka ni, da u lapai idika da kubuta ku dangai. Da ta na ko okpoi ikurukpatai, da ikurukpatai ya i kanai kutakacika uma a Masar raka, ali nu nnama n le dem. Da kubuta ki idika ka dem ko okpoi ikurukpatai.

¹⁸ Ama ana oboci e le a cigai kuya'an nannai n ciboci ci le, a fuda ba. Ko n nannai dem, da ikurukpatai i kanai kutakacika uma nu nnama.

¹⁹ Da oboci a danai Firi'auna, <<Na va gbani da ba, kukiye ku Kashile ku da.>> Ama kadu ka Firi'auna ko doku ka gbatasakai, ali da u iwain kupana. Uteku u na Vuzavagudu u danai de.

Maɗukpa ma ayun

²⁰ Da Vuzavagudu u danai Musa, <<Denga mkpa'a n usana, vu gasa n Firi'auna ayin a na wi a kubana e kuyene ka, kata vu dana yi, <Ili i na Vuzavagudu u danai i dada na, kasukpa uma a va a laza a bana a ya'anka mu aganda.

²¹ Vu kasukpa baci uma a va a laza ba, mi ta a kusu'uku da n kakuma ka ayun, avu n aza a nu, n aza a gbara-gbara a nu dem, n i'uwa i le. Punu a i'uwa ya aza a Masar yi ta a kushana n ayun, ali a kimbai idika dem.

²² <<<Ama a kanna ka nanlo, mi ta a kukanza idika i Goshon a ubuta u na uma a va i, ayun a kusa'wa de ba. Adama a na vi yeve a na mpa Vuzavagudu mi ta kpamu punu a idika i nampa.

²³ Mi ta a kuzuwa urotu u na u kupecuku uma a va n uma a nu, urotu wi ili i mereve i nampa yi ta a kutawa makpa'a.> >>

²⁴ Da ta na Vuzavagudu u ya'in nannai. U su'uki m maɗukpa ma ayun a kubana e kefeke ka Firi'auna, n i'uwa ya aza a gbara-gbara a ni a Masar dem, da idika ya kpamu i kanai kunamgba n kakuma ka ayun ka.

²⁵ Da Firi'auna u dekei Musa n Haruna u danai, <<Banai i ya'anka Kashile ka da ka alyuka punu na a idika ya.>>

²⁶ Dada Musa u danai, <<Nannai va u ya'an ba. Alyuka a na tsa kuya'anka Kashile Vuzavagudu vu tsu i ta o kokpo ili yu unata a kubana wa aza a Masar. E ene tsu baci a kuya'an alyuka a ili yu unata n ashi e le, i a kuvara tsu n atali ba?

²⁷ U ga'an ta ci ya'an nwalu n ayin a tatsu e meremune, ci yeve ci ya'anka Vuzavagudu Kashile ka tsu alyuka tsu na u danai.>>

²⁸ Da Firi'auna u danai, <<N kukaşukpa da ta i bana i ya'anka Vuzavagudu Kashile ka da alyuka e meremune. Ama kata i bana da'in ba, gogo na ya'ankai mu kavasa bi'i feu.>>

²⁹ Da Musa u danai, <<N kasukpa baci na mi ta a kuvasa u Vuzavagudu kata mkpa'a u takpa maɗukpa ma ayun ma u Firi'auna, n aza a gbara-gbara a nu, n uma a nu dem. Ama mi ta a kubarangu wu, kata vu doku vi yansa tsu ba, vu doku vu sanku uma kubana kuya'anka Kashile ke le alyuka ba.>>

³⁰ Da Musa u kasukpai Firi'auna, u banai u ya'in kavasa a kubana u Vuzavagudu ciya u takpa maɗukpa ma.

³¹ Vuzavagudu u ya'in tsu na Musa u folonoi, da u takpai maɗukpa ma ayun ma u Firi'auna, n aza a gbara-gbara a ni, n uma a ni dem ko kayun ke te ka buwa ba.

³² Ama Firi'auna u doku u ya'in ugbamukaci, u kasukpa uma a a laza ba.

9

Maḍukpa mi ilikuzuwa

¹ Da Vuzavaguḍu u danai Musa, <<Bana u Firi'auna vu dana yi ili i na Vuzavaguḍu u danai, <Ili i na Vuzavaguḍu Kaṣhile ka aza Ibirahi ka danai i ḍaḍa na, <<Kaṣukpa uma a va a laza adama a na a bana a cikpa mu.>>

² Ama vi iwan baci kukaṣukpa le, ḍa vi lya'i kelime n kukaṇa le,

³ Vuzavaguḍu wi ta a kusuku m maḍukpa a ubuta wi ilikuzuwa i ḍa i na i tsu guba, nraḍika, ni njaki, n odoḱu, n arakuma, n anaka kobolo ni nkyon.

⁴ Ama Vuzavaguḍu wi ta a kukanza kuzuwa ka aza a Isaraila kaṭa u kaṣukpa ka aza a Masar, adama a na ko kuzuwa ku te ka aza a Isaraila ki lo a kukuwa ba.> >>

⁵ Vuzavaguḍu u zuwai ayin ḍa u danai, <<Mkpa'a mi ta a kuya'an ili i nampa punu a iḍika ya.>>

⁶ Ana kayin ka asai, ḍa ta na Vuzavaguḍu u ya'in nannai. Da kuzuwa ka aza a Masar raḱa ku kuwai, ama ko winja u te u kuzuwa wa aza Isaraila u kuwa ba.

⁷ Da Firi'auna u zuwai uma adama a na o goḍumo, ḍa a cinai mayun ḍa, ko manama me te ma aza a Isaraila ma kuwa ba. Ama Firi'auna u buwa ta n ugbamukaci, u iwain kukaṣukpa uma a a laza.

Maḍukpa ma amici

⁸ Da Vuzavaguḍu u danai Musa n Haruna, <<Shatangi ekiye a ḍa n kokomo ka na ki lo e kenle, kaṭa Musa u bulangu ka'a lo a wunlai a aṣhi a Firi'auna.

⁹ Kubuta ku kokomo ka ki ta a kukaṛa'a a iḍika i Masar dem. Ayin a nanlo mbaḷa ma amici mi ta a kukaṇa ikyamba i uma nu nnama dem, punu a iḍika i Masar.>>

¹⁰ Da e kenuki kokomo e kenle ḍa a lazai a banai a ubuta u Firi'auna, ḍa Musa u vishangi kokomo ka a wunlai e kelime ka Firi'auna, ḍa gogo lo amici a kaṇai yaba dem a ubuta wa ali nu nnama dem.

¹¹ Ali n oboci a feu a fuda a shamgba kelime ka Musa ba, adama a na ele feu amici a kaṇa le ta kobolo n aza a Masar a na a buwai dem.

¹² Ama ḍa Vuzavaguḍu u doku u zuwai Firi'auna u ya'in ugbamukaci ḍa u iwain kupanaka le, uteku tsu na Vuzavaguḍu u danai Musa ḍe.

Maḍukpa ma mini ma atali

¹³ Da Vuzavaguḍu u danai Musa, <<Ḍanga mkpa'a n usana vu bana u Firi'auna vu dana yi, <Ili i na Vuzavaguḍu u danai i ḍaḍa na, <<Kaṣukpa uma a va a laza a bana a cikpa mu.

¹⁴ Ko kpamu n gogo na mi ta a kusu'uku wu m maḍukpa, avu n aza gbara-gbara a nu, n uma a nu dem. Adama a na vi yeve babu vuza na wi tsu va punu a aduniyan dem.

¹⁵ Mi ishi baci de m faba wu ḍe n uma a nu m maḍukpa, vi ishi a kubuwa lo n wuma a aduniyan a nampa ba.

¹⁶ Ama n kaṣukpa wu ta n wuma adama a na n yotsongu wu utsura u va. Kaṭa uma a sala kula ku va aduniyan raḱa.

¹⁷ Ama ali n gogo na vu buwai a kucikpa kaḱi ka nu, ḍa vi iwain kukaṣukpa le a laza.

¹⁸ Mkpa'a nahannai mi ta o kuyo'o mini ma atali ma wuya-wuya ma na kaṭa a sa'wai kuyo'o ba, ali n ayin a na a ya'in iḍika i Masar.

¹⁹ Dana uma o bonoko n ilikuzuwa i nu n ili i na vi ni ḍa pulai dem a kpa'a, adama a na vuza na baci ko manama ma na mi pulai ma na mini ma atali ma sa'wai mi ta a kukuwa.>> > >>

²⁰ Aza a gbara-gbara a Firi'auna o yoku a na i a kupana wovon wi ili i na Vuzavaguđu u danai, ɗa a ya'in gogo'o o bonokoi agbashi e le n kuzuwa ku le asuvu a kpa'a.

²¹ Ama aza a na a kpaɗai kukebece n kadanshi ka Vuzavaguđu a kaşukpai kuzuwa ku le n agbashi e le feu pulai.

²² Da Vuzavaguđu u danai Musa, <<Dengusa kukiye ku nu a kubana gaɗi adama a na mini ma atali ma yikpa u uma dem nu nnama n ica'ashi ya ashina a Masar.>>

²³ Da Musa u dengusai kalangu ka ni gaɗi, ɗa Vuzavaguđu u ya'in uladi u gbangam u na u tsu akana ali a kutawa a idika, ɗa u lapai akpanga ɗa u yo'i mini ma atali a idika i Masar dem.

²⁴ Mini ma atali n uladi kau nannai, u sa'wa kuya'an a idika i Masar ba. Nava ɗaɗa mini ma atali ma gbani-gbani ma na a sa'wai kuya'an a idika i Masar ali n ayin a na e yevei ubuta u nanlo n kula Masar.

²⁵ A idika i Masar dem mini ma atali ma langasai ili i na yi e keteshe raka, uma nu nnama dem. Ma langasai ica'ashi dem, ali mo kodoso ndanga raka.

²⁶ Ama ubuta u na u kpaɗai kuyo'o mini ma atali ma koci u ɗaɗa Goshon, ubuta u na aza a Isaraila i.

²⁷ Da Firi'auna u suki a bana e ɗeke Musa n Haruna, ɗa u danai, <<Gogo na n ya'an ta unushi, Vuzavaguđu mayun ɗa wi, ama mpa n uma a va ci n ukuna u mayun ba.

²⁸ Tsu folono wu ta folonoko tsu Vuzavaguđu, akpanga m mini ma atali ma na Kashile ka su'uki tsu va ma yawa tsu ta. Mi ta a kukaşukpa ɗa i laza gogo na, yo kudoku ya shamgba na ba.>>

²⁹ Da Musa wu ushuki, <<Gogo na mu uta baci pulai vi likuci mi ta a kudangusa ekiye a va gaɗi n vasa. Ayin a na baci mini ma atali n akpanga a shamgbai vi ta e kuyeve idika ya yi ta ekiye a Vuzavaguđu.

³⁰ Ama n yeve ta avu n aza gbara-gbara a nu ya kupana wovon u Kashile Vuzavaguđu ba.>>

³¹ A ayin a na lo falas* m bali† a namgba ta raka adama a mini ma atali ma, bali a kupusa falas tamkpamu a kuya'an apalu.

³² Ama alkama n ityawan i namgba ba adama a na ayin e kuge'we e le a yawa ba.

³³ Ana Musa u kaşukpai ubuta u Firi'auna a pulai vi likuci ɗa u dengusai ekiye a ni gaɗi, ɗa u kanai avasa u Vuzavaguđu. ɗaɗa mini ma atali n akpanga a shamgbai, ɗa mini ma kaşukpai kuyo'o a idika ya dem.

³⁴ Ana Firi'auna we ene mini, m mini ma atali n akpanga a ma laza ta, ɗa u ya'in unushi kpamu. Ayi n aza a gbara-gbara a ni a kpanduki adu e le.

³⁵ Da Firi'auna u doku u kpanduki kaɗu ka ni, ɗa u sankai aza a Isaraila ku laza, uteku u na Vuzavaguđu u danai Musa ɗe.

10

Maɗukpa ma akyu'un

¹ Da Vuzavaguđu u danai Musa, <<Bana u Firi'auna adama a na mpa m kpanduku ta kaɗu ka ni n aza a gbara-gbara a ni, adama a na n ya'an ili i mereve i nampa e mere me le,

² adama a ili i nampa, yi ta a kufuɗa ya dana muku n ɗa nu ntsukaya n ɗa nu n tsu na n ya'in wuya-wuya n aza a Masar n tsu na n ya'in ili i mereve i va. Aɗa kpamu ta i kuyeve nannai a na mpa ɗa Vuzavaguđu.>>

* 9:31 9:31 Bali ilikulya i yoku i ɗa i na a ci cimba kaɗa i matsa ci iwele † 9:31 9:31 Bali ilikulya i yoku i ɗa i na a ci cimba kaɗa i matsa ci iwele.

³ Da Musa n Haruna a banai u Firi'auna da a danai ni, <<Ili i na Vuzavagudu Kashile ka aza Ibirahi ka danai i dada na, <Ali wannai dai va kukasukpa kuya'an aradi a kubana a va? Kasukpa uma a va a laza, adama a na a bana a cikpa mu.

⁴ Vi iwan baci kukasukpa uma a va a laza, mkpa'a mi ta a kutuka n akyu'un a idika i nu.

⁵ I ta a kuyimkpa ali a pala idika dem ali babu vuza na u kufuda we kene idika ya, kata a takuma ilikulya'a i na yi ishi lo i na mini ma atali ma nusai, nu ndanga n na mi o kugbomguro a ashina a da.

⁶ I ta a kushana a i'uwa i nu n i'uwa ya aza a gbara-gbara kobolo n i'uwa ya aza a Masar dem. Ili i nampa ko ikaya i nu ko anan dada a nu n ayin a na a tawai a idika i nampa ali a kutawa anana, kata a sa'wa kene i da ba.>> Da Musa u lazai u kasukpai Firi'auna.

⁷ Da nkoshi m gbara-gbara n Firi'auna a danai ni, <<Wana dai vuma vu nampa u kukasukpa kuzuwaka tsu maza? Kasukpai aza Isaraila a bana a cikpa Kashile Vuzavagudu vi le. Gogo na i yeve a na idika i Masar i namgbai ba?>>

⁸ Da o bonokoi Musa n Haruna u Firi'auna, da u danai le, <<Yi ta a ku fuda ya bana ya cikpa Kashile Vuzavagudu vu da.>> Ama danai mu, anan yayi a kubana n ada?

⁹ Da Musa wu ushuki, <<Ci ta a kubana raka vu tsu mmaci nu nkoshi m muku mo olobo ni nkere n tsu dem. Ci ta a kudika nkyon n tsu nu nradika, n anaka adama a na ci ta a kuya'an kadiva ka na tsa kucikpa Vuzavagudu.>>

¹⁰ Da Firi'auna u danai, <<Vuzavagudu da koci u kubanka da n kasukpa da baci i bana n amaci a da kobolo m muku dem, wi ta a kuya'an yi ta n kusheshe ku gbani-gbani.

¹¹ A'a ta nannai ba. Ali a da koci a kubana a ya'anaka Vuzavagudu aganda, adama a na dada ili i na i folonoi.>> Da o lokoi Musa n Haruna punu a ubuta u Firi'auna.

¹² Da Vuzavagudu u danai Musa, <<Dengusa kukiye ku nu vu sapangu idika i Masar adama a na kakuma ka akyu'un ka ka pala idika ya dem, kata kpamu a takuma ili i na yi punu a idika i Masar dem i na mini ma atali ma nusai.>>

¹³ Da Musa u dengusai kalangu ka ni a ubon wi idika i Masar, da Kashile ka suki wunlai a kasana u tawai punu a idika ya n kanna ka nanlo ka n kayin ka ni dem. A kubana usana da wunlai u kasana wa u tukai n akyu'un.

¹⁴ Dada a kara'i a idika i Masar dem a shatangi idika ya palili. Kata a sa'wa kene icu'u i madukpa i nanlo ba, ili i nanlo kpamu yo kudoku ya tawa a idika i nanlo ba.

¹⁵ Da akyu'un a a palai ubuta dem ali idika i limanai adama akyu'un. A takumai icalashi dem n umaci wu ndanga n na mini ma atali ma nusai. Babu kayuku ka taku ka mita ko ka madanga ka na ka buwai punu a idika i Masar.

¹⁶ Da Firi'auna u ya'in gogo'o u dekei Musa n Haruna da u danai le, <<N nusaka ta Kashile Vuzavagudu vu da n ada dem.

¹⁷ Gogo na cinukpakai mu unushi u nampa, kata i vasa a kubana u Kashile Vuzavagudu vu da u takpa atakaci a ukpa a nampa.>>

¹⁸ Da Musa u kasukpai kefeku ka Firi'auna da u banai u vasai u Vuzavagudu.

¹⁹ Da Vuzavagudu u saba'i wunlai wa u bonokoi u da wunlai u kalivi wu utsura, u na u purangi akyu'un a a kubana a Mala ma Shili. Ko kakyu'un ke te ka buwa a idika i Masar ba.

²⁰ Ama da Vuzavagudu u kpandusuki kadu ka Firi'auna ka kpamu, ali da u sankai aza a Isaraila a kulaza.

Madukpa ma kayimbi

²¹ Da Vuzavagudu u doku u danai Musa, <<Dengusa kukiye vu sapangu gadi adama a na kayimbi ka kpabam ka pala idika i Masar dem, kayimbi ka na kpamu ka mikinai ali adanshi uma i ta a kufuda a sa'wa ka'a.>>

²² Da ta na Musa u dengusai kukiye ku ni u sapangi gadi, da kayimbi ka palai Masar kpabam, ali ayin a tatsu.

²³ A katsuma ka ayin a nanlo babu vuza na u kene toku ko u bana ubuta u yoku. Ama aza a Isaraila i ta de n kutashi a ubuta u na i dem.

²⁴ Dada Firi'auna u suki e dekeke yi Musa, da u danai ni, <<Banai i cikpa Vuzavaguđu. Ko amaci a da m muku n da i ta a kufuda a bana n ada, kuzuwa ku da ku da koci i kukaşukpa.>>

²⁵ Ama da Musa u danai, <<Mayun da vu kaşukpa tsu tsu bana ci ya'an alyuka kobolo n kune'e ku kusongu u Vuzavaguđu Kaşhile ka tsu.

²⁶ Kuzuwa ku tsu dem ki ta a kubana n a tsu. Babu winja u na u kokpo. Tsa kuya'an ta ulinga n ku yoku a ubuta u kucikpa Vuzavaguđu Kaşhile ka tsu. Sai ayin a na ci yawai de, da ce kuyeve ili i na tsa ku cikpaka Vuzavaguđu.>>

²⁷ Ama da Vuzavaguđu u doku u zuwai Firi'auna u ya'in ugbamukaci kpamu, da u sankai le ku laza.

²⁸ Dada Firi'auna u danai Musa, <<Denga mu lo! Kata vu doku vi yawa devu nu mpa kpamu ba! Kanna ka na baci n gasai muku n aşı n avu, vi ta a kukuwa.>>

²⁹ Da Musa wu ushuki da u danai, <<Tsu na vu danai dem derere da, mpa ma o kudoku ma yawa devu n avu ba.>>

11

Ukpa u maku ma iyain ma aza a Masar

¹ Gogo na Vuzavaguđu u danai Musa, <<N kutuka ta madukpa mo yoku u Firi'auna n uma a Masar. Ayin a nanlo, wi ta a kushuku da i laza. U kaşukpa da baci i laza, wi ta o kuloko da gbende-gbende.

² Dana uma a Isaraila, ali n amaci dem, o folono aza a Masar a na i idashi kobolo e neke le ili i na a ya'in n azurufa n azanariya.>>

³ Da Vuzavaguđu u zuwai aza a Isaraila a ciyai wishi e ekiye a aza a Masar. Musa feu n kaci ka ni u ciyai tsugbayin kau e ekiye a aza gbara-gbara a Firi'auna n aza a Masar a na a buwai dem.

⁴ Da Musa u danai Firi'auna, <<Ili i na Vuzavaguđu u danai i dada na, kayin ke pece baci, mi ta a kura'a idika i Masar.

⁵ Maku ma iyain me le dem mi ta a kukuwa, a gita a maku ma Firi'auna, vuza na wi o tsugono, a kubana a maku ma iyain ma kagbashi ka maku ma vuka ma na ma yawai kiya. Ali m maku ma iyain mi ilikuzuwa i na a gitai kumatsa dem.

⁶ Uma a Masar raka i ta a kushika n yoroli u la'a tsu na kata a sa'wai kuya'an ba. Ili i nanlo yo kudoku ya tawa kpamu ba.

⁷ Ama a katsuma ka aza a Isaraila meshe'e ma kuya'an ka vuma ko manama wali ba. Ta lo i kuyeve a na Vuzavaguđu wi a kinda aza a Isaraila kau n aza a Masar.

⁸ Anan taji a nu a nampa raka i ta a kutawa wa va, kata a kudanku mu a dana, <Wala! Laza n uma a nu raka,> Ayin a nanlo, n yeve n laza.>> Da Musa u ya'in wupa kau, da u kaşukpai Firi'auna.

⁹ Da Vuzavaguđu u danai Musa, <<Firi'auna wa kupanaka wu ba, adama a na ili i mereve i va i yimkpa n abundai a idika i Masar.>>

¹⁰ Musa n Haruna a ya'in ili i mereve i gbagba'in i nampa dem e kelime ka Firi'auna. Ama Vuzavaguđu u zuwai Firi'auna u ya'in ugbamukaci. Firi'auna u kaşukpa aza a Isaraila a laza a kaşukpa idika i ni ba.

12

Kadiva ka Kupasamgbani

¹ Ele lo bi'i a Masar va, da Vuzavaguđu u danai Musa n Haruna,

² Ili i na i dikai anana, wotoi u nampa u daɗa ɗa wotoi u iyain u kaya.

³ Salaka aza a Isaraila raƙa, dana le a kanna ka kupa ko wotoi u nampa, vuma dem u laɗsa magiri ma na mi ushan u kenu, adama a aza a kpa'a a ni.

⁴ Kpa'a ku na baci ke enei ka kufuɗa kukotso magiri ma uteku u ni ba, u bolongu m kpa'a ku na ki devu n ayi, e pecuku ma'a uteku u kaɓundai ka uma ka na ka kutakuma inyama ya.

⁵ Magiri ma na i kuzagba mo okpo ma kaya me te kpamu babu usan, ama wi ta a kufuɗa kokpo maraɗika ko mokyon.

⁶ I ya'an kaɓana ka nlala n nanlo mayin, sai a kulivi ku kanna ka kupa n ka naɗshi o wotoi u iyain u nampa. Kaɗa yaba dem a Isaraila u kiɗa malala ma ni a kpa'a ku ni kafu ubuta u limana.

⁷ Kaɗa e kenuku mpasa ma a ɗarukpa akambu n gaɗi vu urotu wu utsutsu u kefeƙu wi i'uwa i le, a ubuta u na a kutakuma inyama ya.

⁸ N kayin ka nanlo, i zungu nlala ma, kaɗa i takuma n ayuku a na i n okono, m boroji vu babu yisiti kpamu.

⁹ Kaɗa i takuma inyama ya taƙu ko usaƙpi ba, ama i zungu inyama ya raƙa koɓolo n kaci n ekpete m maɗaki dem.

¹⁰ Kaɗa kagimi ka buwa ali a kubana usana ba. Kagimi ka buwa baci, i songu ka'a kafu usana.

¹¹ Nannai ɗa ya kutakuma i ɗa, nu ntogu n ɗa u uki, n ataka u uki e ene a ɗa, n alangu e ekiye a ɗa. Yi ta a kutakuma i ɗa m moloko, adama a na Kaɗiva ka Kupasamgbanaɗi ka Vuzavaguɗu ka'a.

¹² N kayin ka nanlo, mi ta a kuƙara'a ubuta wa aza a Masar, kaɗa mu una maku ma iyain dem ma aza a Masar, muku n ali n iyain nu nnama n na a gitai kumatsa dem. Mi ta a kuya'anƙa amaɗi a aza a Masar afada. Adama a na mpa ɗa Vuzavaguɗu.

¹³ Mpasa n ɗaɗa n kokpo urotu a i'uwa i na yi dem. Me ene baci mpasa n nanlo, mi ta a kupasa ɗa. Babu maɗukpa mu ukpa ma na ma kuciya ɗa a ayin a na baci n tukai aza a Masar n atakaci.

¹⁴ <<I kuyongo ta a kucibasa n kanna ka nampa a kaya dem. I ya'ansa kaɗiva ka nampa ka u Vuzavaguɗu, ali a kubana wu ntsukaya n na i kutawa ya matsa kaɗa wo okpo ɗa wila u na i kutono ayin dem.

¹⁵ Ali ayin e cindere aɗa a kutakuma boroji vu na vi n yisiti ba. Kanna ka iyain, yu utaka n yisiti a i'uwa i ɗa. Vuza na baci u takumai boroji vu yisiti a katsuma ka ayin e cindere a nanlo i ta o kuloko yi a katsuma ka aza a Isaraila.

¹⁶ A kanna ka iyain ka kaɗiva ka, n kanna ke cindere i ya'an obolo a ciɗa. Kaɗa i ya'an ulinga a katsuma ka ayin a nanlo ba, sai de i fobuso ili i na i ku lya'a koci yi ɗa ya kuya'an.

¹⁷ Kaɗa i cibasa n kanna ka kaɗiva ko boroji vu babu yisiti ka nampa, adama a na a kanna ka nanlo ka'a mu utakai ɗa a iɗika i Masar kumaci-kumaci. A kugita anana ali m muku n ɗa nu ntsukaya n ɗa dem, yi ta a kucibasa n kanna ka nampa wo okpo ɗa wila.

¹⁸ O wotoi u iyain a kanna ka ayin kupa n a naɗshi n kulivi i takuma boroji vu babu yisiti, ali a kubana n kulivi ku kanna ka kamanga n ke te.

¹⁹ A katsuma ka ayin e cindere a nanlo, kaɗa a cina yisiti a i'uwa i ɗa ba. Vuza na baci a cinai a kutakuma ili i na yi n yisiti, ko komoci ko a katsuma ka uma a Isaraila, lokoi ni punu a katsuma ka uma a Isaraila.

²⁰ A katsuma ka ayin nanlo a ubuta u na yi idaɗshi dem, kaɗa i takuma ili i na yi n yisiti ba, i takuma boroji vu na vi babu yisiti.>>

²¹ Da Musa u dekei nkoshi m gbara-gbara mi Isaraila dem, ɗa u danai le, banai i zagba nlala n na i kukiɗa n limata i kpa'a i ɗa ma kaɗiva ma Kupasamgbanaɗi.

²² Yaba dem u tsuwan mpasa m malala ma ni a masasu. Kata u pitiku una u izobu punu a mpasa ma. U yeve u vishangu a utsutsu u kefeku, gadi n akambu dem. Kata vuza wu uta utsutsu u kefeku u kpa'a u ni ba, ali a kubana usana.

²³ Ayin a na baci Vuzavaguđu wi a kukařařa adama a na wu una aza a Masar, wi ta e kene mpasa gadi n akambu a utsutsu u kefeku u da, kata u pasa u kasukpa da. U kukasukpa kuni ka ka uwa a i'uwa i da kata wu una da ba.

²⁴ I tono ili i nampa adama a na yo okpo ili i kutono i da nu ntsukaya n da, ayin dem.

²⁵ Ayin a na baci i yawai a idika i na Vuzavaguđu u ya'ankai da uzuwakpani u kuneke da, kata i lya'a kelime n kucibasa n kađiva ka nampa.

²⁶ Muku n da me ece da baci, <<Yidai kađiva ka nampa ka ki o kuyotsongusu?>>

²⁷ Kata i dana le, na va kađiva ka kupasamgbanai ka alyuka ka na Vuzavaguđu wu utakai tsu a idika i Masar. Da wu unai aza a Masar ama da u kasukpai i'uwa i tsu. Da uma a kudangi da a cikpai ni.

²⁸ Da aza a Isaraila a ya'in derere tsu na Vuzavaguđu u danai Musa n Haruna.

²⁹ N kayin ka gbayin, da Vuzavaguđu wu unai ngaji ma aza a Masar raka. U gitai m magaji ma Firi'auna vuza na wi idashi a kakuba ko tsugono, ali a kubana a magaji ma vuza na wi de ushiyi a kunu ku ugbashi, kobolo m muku n iyain mi ilikuzuwa raka.

³⁰ Firi'auna n anan taji a ni kobolo n aza a Masar raka a dangai n kayin, da a kanai mashi n yoroli a idika i Masar raka, adama a na ukpa u kawuriya u da.

Aza a Isaraila a utai a idika i Masar

³¹ Firi'auna u suki a bana e deke Musa n Haruna n kayin ka nanlo, u danai, <<Dengai i Kasukpaka mu uma a va, ada n uma a da aza a Isaraila ya'in tsu na i danai va, banai i cikpa Vuzavaguđu.

³² Dikai kuzuwa ku da n ushiga wu nlala n anaka tsu na vu danai. Ama kata i zuwaka mu unasingai bi'i, kata i laza.>>

³³ Da ta na aza a Masar a gbagbalai uma a a ya'an moloko a uta punu a idika, da a danai, <<Ta baci nannai ba, ci ta a kukuwa raka.>>

³⁴ Uma a Isaraila a dikai kiya ku na ki uzubuki n yisiti ba, da a tsungi ku da nvene n le da a katalai punu a ucanuku u le, da o woki a avangatsu e le.

³⁵ Da aza a Isaraila a ya'in tsu na Musa u danai le a ya'an. Dada e ecei aza a Masar ili ya azurufa, kobolo n azanariya, kobolo n aminya.

³⁶ Vuzavaguđu u zuwai aza a Isaraila a ciyai wishi a ubuta wa aza a Masar. Da e nekei le ili i na e ecei le dem. Ta aza a Isaraila a purai uciyi n abundai wa aza a Masar nannai.

³⁷ Da uma a Isaraila a dangai a kasukpai Ramase, a kanai uye a kubana o Sukotu. Kabundai ka uma ka na a walai e ene ele da akpan amangatawantali (600,000) ali bi'i koci, babu amaci m muku.

³⁸ Kabundai ka uma ka aza na i aza a Isaraila ba, da o tonoi le, ushiga wa anaka nu nlala u tonoi le feu.

³⁹ Da a ya'in boroji vu na vi yisiti ba n kiya ku na a utakai a idika i Masar. Boroji vu babu yisiti, adama na utaka le ta m moloko a idika i Masar, a ciya o fobusoko kaci ke le ilikulya'a ko boroji ba.

⁴⁰ Muku mi Isaraila a dasangu ta a idika i Masar, ali aya amangatawanashi n kamangankupa (430).

⁴¹ A kanna ku ukocishi ka aya amangatawanashi n kamangankupa (430) ka nanlo, dada Vuzavaguđu wu utakai n uma a ni a idika i Masar katsura-katsura.

⁴² N kayin ka nanlo ka da Vuzavaguđu u zuwai ashi adama a na wu utaka le a idika i Masar. Kayin ka nampa, ka Vuzavaguđu ka'a, adama a nannai aza a Isaraila raka i ta a kuzuwaka kayin ka nanlo ka ashi ali a kubana wu ntsukaya n na n kutawa.

Wila u kaḍiva ka kupasamgbanai

⁴³ Da Vuzavaguḍu u danai Musa n Haruna, na va ḍaḍa wila u kaḍiva ka kupasamgbanai,

Kaṭa i kaṣukpa komoci ka lya'a ilikulya'a ya ba.

⁴⁴ Ama kagbashi dem ka na i tsulai wi ta a kufuḍa wa lya'a ilikulya'a ya, wi baci n ukidi u kavaja.

⁴⁵ Komoci ka na baci ka cipai wa ḍa ko vuza zamalinga, wa kulya'a ilikulya'a ya ba.

⁴⁶ <<I takuma inyama ya punu a asuvu a kpa'a ku te, kaṭa a utaḱa n i ḍa pulai ba, kaṭa kpamu i takuma inyama ya i boso etele a ba.

⁴⁷ Uma a Isaraila raḱa a ya'ansa kaḍiva ka nampa.

⁴⁸ Komoci ka na baci ki punu idaṣhi n aḍa ḍa u cigai kuya'an feu kaḍiva ka kupasamgbanai ka Vuzavaguḍu, mayun ḍa maku ma vali ma na mi a kpa'a ku ni dem u ciya ukidi u kavaja. Kaṭa ayin a nanlo u yeve u uwa a ubuta u kaḍiva wa kobolo n aḍa, wo okpo ta vuza likuci feu. Mavali dem ma na a kiḍai kavaja ba, kaṭa u lya'a ilikulya'a ya ba.

⁴⁹ Wila u kana ta yaba dem ko vuza likuci ko komoci ka na ki punu idaṣhi n aḍa.>>

⁵⁰ Da muku mi Isaraila n ya'in tsu na Vuzavaguḍu u danai Musa n Haruna.

⁵¹ A kanna ka nanlo ka ḍa Vuzavaguḍu wu utaḱai m muku mi Isaraila a idika i Masar, kaṭsura-kaṭsura.

13*Kerengu ku maku ma iyain*

¹ Vuzavaguḍu u danai Musa,

² <<Maku ma iyain ma vuma ma aza a Isaraila, ko vuma ko manama, ma va ma'a, vu neke ma'a a kubana wa va.>>

³ Da Musa u danai uma a, <<Cibasai n kanna ka nampa ka na yu utai a idika i Masar, a ubuta wu ugbashi, n utsura u Vuzavaguḍu wu utaḱai ḍa, ḍa u tukai ḍa na. Kaṭa i takuma boroji vu na vi n yisiti ba.

⁴ A kanna ka nampa ko wotoi u Abibu* ka ḍaḍa yu utai a idika i Masar.

⁵ A ayin a na baci Vuzavaguḍu u bankai ḍa a idika i uma i Kana'ana, n Hitiya n Amoriya n Hiviya n Jebusiya, i na u kucinakai ikaya i nu u kuneke wu i ḍa. Idika i na yi m mani'in n tsuta, kaṭa vi ya'an kaḍiva vu cibasa n kanna ko wotoi ka nampa ka a kaya dem.

⁶ I takuma boroji vu na a ya'in n yisiti ba ali ayin e cindere, a kanna ke cindere, i ya'an kaḍiva ka u Vuzavaguḍu.

⁷ Yi ta a kutakuma boroji vu babu yisiti va ali ayin e cindere, a kaṭsuma ka ayin a nanlo, kaṭa a cina ili i na yi n yisiti a kaṭsuma ka ḍa, ko punu a ubuta u na yi dem ba.

⁸ A kanna ka nanlo ka ḍa va kudana maku ma nu, <Ili i na i zuwai ḍa mi kuya'an kaḍiva ka nampa ka, ka ḍaḍa adama a ili i na Vuzavaguḍu u ya'ankai mu, wu utukai mu a idika i Masar.>

⁹ Kaḍiva ka nampa ki ta o kokpo an urotu e kukiye ku nu, n ili i kucibasa kpamu a kucan ku nu adama a na wila u Vuzavaguḍu u yongo punu a kaḍu ka nu, kaṭa vu dansa n una u nu. Adama a na Vuzavaguḍu ḍa wu utukai nu a idika i Masar n utsura u gbayin.

¹⁰ Yi ta a kucibasa n kanna ka kaḍiva ka nampa ka a ayin a na a zuwai, a kaya lakam.

¹¹ <<Ayin a na baci Vuzavaguḍu u tukai ḍa a idika i Kana'ana, ḍa u nekei ḍa i ḍa, uteku tsu na u ya'in uzuwakpani n aḍa n ikaya i ḍa u kuneke ḍa ta idika ya,

* **13:4 13:4** Abibu ḍaḍa wi ishi wotoi u iyain u kaya e mekecu ma aza a Ibrahi, derere n tsu na a tsu gita kukece o wotoi u tatsu a kubana u naṣhi gogo na. Ḍaḍa kpamu e ci deke Nisan

¹² kạtạ i neke Vuzavagudụ umaci u iyain u muku n ali n vuma, kobolo n umaci u iyain u muku n ali wu nnama adama a na n Vuzavagudụ n ẹa.

¹³ Kogono ka majaki dem ka na a gitai kumatsa vi ta a kufuda va tsupa m maku ma malala. Ama vi ciga baci kuya'an nannai ba, vu kodo majaki ma kudeku. Ama maku ma vuma dem vi ta a kufuda va tsupa ma'a.

¹⁴ <<A kubana a ayin o yoku maku ma nu me ece wu baci, <Yidai na va?> U shuku yi, <N utsura u Vuzavagudụ u ẹa wu utakai tsu a idika i Masar, a ubuta u na ci ishi a tsugbashi.

¹⁵ Ana Firi'auna u ya'in ugbamukaci, ẹa u iwain kukasukpa tsu tsu laza. Da Vuzavagudụ wu unai muku n ali n na a gitai kumatsa n vuma nu nnama dem a Masar. I ẹa ẹa i zuwai ẹa ci a kuya'anka muku n iyain mu nnama alyuka u Vuzavagudụ. Kạtạ tsu tsupaka maku ma iyain ma vuma dem a ubuta u Vuzavagudụ.>

¹⁶ Na va wi ta o kokpo an urotu e kukiye ku nu n ili i kucibasa a kucan ku nu, a na Vuzavagudụ wu utakai tsu a idika i Masar n utsura u gbayin u kukiye ku ni.>>

Uma a a kasukpai Masar

¹⁷ Ana Firi'auna u kasukpai uma a lazai, Kashile ka kasukpa le o tonon uye wa asuvu ba, u na u walai a idika ya aza a Filisitiya. Adama a na Kashile ka dana ta, <<I ta a kufuda kusaba'a adu e le kạtạ a suma o kubono a Masar ayin a na baci e ene kuvon.>>

¹⁸ Da Kashile ko tonoi n ele a uye u na u tonoi m meremune u na u walai a Mala ma Shili. Ayin a na aza a Isaraila a kasukpai Masar i ta ufobushi a na osoji o kuvon.

¹⁹ Da Musa u dikai etele a Isufu, adama a na ayi Isufu u zuwa ta de muku mi Isaraila a kucina u danai, <<Mayun Vuzavagudụ wi ta a kutawa wa banka ẹa, kạtạ i dika etele a va ayin a na baci yi a kulaza kukasukpa ubuta u nampa.>>

²⁰ Da muku mi Isaraila n kasukpai Sukotu, ẹa a banai a ẹasangi e Etam a kakina kafu a uwa e meremune.

²¹ N kanna Vuzavagudụ u tsu wala ta kelime ke le n kabashi ke keleshu adama a na u yotsongu le uye, n kayin tamkpamu u wala n ele n kabashi ke keleshu ka kutashi ka akina. Adama a na e ene ubuta, ciya a fuda a ya'an nwalu n le n kanna n kayin dem.

²² Vuzavagudụ u takpa kabashi ke keleshu n kanna ko ka kutashi ka akina n kayin a ubuta u uma a ni ba.

14

Aza a Isaraila a kupasa Mala ma shili

¹ Dada Vuzavagudụ u danai Musa,

² <<Dana aza a Isaraila a kpatala o bono kacapa a vaku a Pi-hahiro devu n likuci i Bal-zefon. Ubuta wa wi ta e mere ma likuci i Magidolu m mala.

³ Firi'auna u sheshe ta, <Uma a Isaraila i ta de a kukara'asa keberiketi a idika ya, meremune ma kanai le ta.>

⁴ Mi ta a kuzuwa Firi'auna u ya'an ugbamukaci, wi ta a kuguva le, utsura u na n kulya'a Firi'auna n osoji a ni wi ta o kokpo ukuna u tsugbayin a kubana wa va. Nannai ẹa aza a Masar e kuyeve a na mpa ẹa Vuzavagudụ.>> Da aza Isaraila a ya'in tsu na a danai le.

⁵ Ana a danai mogono ma Masar uma a a laza ta, ayi n aza a gbara-gbara a ni a ya'ansakai adu e le ẹa a danai. <<Yidai i zuwai ẹa ci ya'in ili i tsulau nannai, ẹa tsu kasukpai aza a Isaraila a lazai? Da tso okpoi na babu aza a na a kuya'anka tsu tsugbashi!>>

⁶ Da Firi'auna u zuwai o fobusoi ekeke o odoku o kuvon a ni n osoji a ni kpamu.

⁷ Da u dikai ekeke o odoku o kuvon amangatawantali (600) a singai, kobolo n ekeke o odoku a Masar a na a buwai dem. Yaba dem n kovonshi vi ni.

⁸ Da Vuzavaguḍu u doku u zuwai Firi'auna mogono ma Masar ma ya'in ugbamukaci, adama a nannai, ḍa u kaṇai kukiyangu aza a Isaraila a na i a kulaza n kaḍu ke le idaṣhi.

⁹ Dada aza a Masar n ekeke o odoku o kuvon a Firi'auna raḱa, n aza a na a tsu kumba odoku a. A kiyangi aza a Isaraila ḍa a cinai le a vaki a kaḱina ka Mala ma Shili ḍevu m Pi-hahiro a kapashi ko yoku ka Bal-zefon.

¹⁰ Ana Firi'auna wi a kuyawa ḍevu, ḍa aza a Isaraila a kpatalai aṣhi ḍa enei aza a Masar a kutawa a kaḱapa ke le. Da wovon u kaṇai le n aḅundai, ḍa a lapai una a kubana u Vuzavaguḍu.

¹¹ Da aza a Isaraila a danai Musa, <<Yidai i zuwai ḍa vi ya'ankai tsu nannai, vu utakai tsu a idika i Masar, vu tukai tsu na adama a na tsu kuwa e meremune? Asaun i ḍe a Masar a na a kucidangu tsu ba? Yidai i zuwai ḍa vu zuwai tsu tsu kaṣukpai idika i Masar?

¹² Tsu dana wu ukuna u nampa a tsu bi'i na ḍe a Masar ba? Wi ishi ta a kula'a n kuga'an vu kaṣukpa tsu ci ya'anaka aza a Masar tsugbashi, an tsa kuwa na e meremune.>>

¹³ Ama Musa u danai uma a, <<Kaṭa i pana wovon ba. Shamgbai de bini a ubuta u na yi de dem, Vuzavaguḍu wi ta a kisa ḍa anana. Uteku n anana yo kudoku ye kene aza a Masar a nampa ba.

¹⁴ Vuzavaguḍu n kaḱi ka ni wi ta a kushilikaka ḍa, aḍa kaṭa i ya'an ili i yoku ba.>>

¹⁵ Dada Vuzavaguḍu u danai Musa, <<Yidai i zuwai ḍa vi a kushi'aka mu? Dana uma a lya'a kelime nu nwalu.

¹⁶ Kaṭa vu ḍengusa kalangu ka nu vu sapangu mala ma, ma mi ta e kupece adama a na aza Isaraila a wala punu e mere a idika yu udekpu.

¹⁷ Mi ta a kuzuwa aza a Masar o okpo n ugbamukaci kau ali kaṭa a ḍanga adama a na o tono le. A ayin a nanlo ḍa ma kuciya tsugbayin a ubuta u Firi'auna n osoji a ni dem n ekeke o odoku a ni n akumbi e ekeke o odoku a feu.

¹⁸ A ayin a na baci n ciyai tsugbayin u Firi'auna n ekeke o odoku a ni ali n akumbi e le, ḍada aza a Masar e kuyeve a na mpa ḍa Vuzavaguḍu.>>

¹⁹ Kalingata ka Kaṣhile ka na ka tsu wala kelime ka aza o kuvon a Isaraila, ḍa u bonoi kaḱapa ke le. Da feu kabashi ke keleshu ka na ki o kutono le va feu ke sheruwengi ko bonoi kaḱapa ke le.

²⁰ Da keleshu ka ka shamgbai e mere ma aza a Masar n aza a Isaraila. E kuneke kayimbi a kakambu ka aza a Masar, kutashi tamkpamu a kakambu ka aza a Isaraila. Ta keleshu ke pecei uma a nannai n kayin babu uteku u na a kuyawanai ḍedevu.

²¹ Da Musa u tsu ḍengusa kukiye ku ni a gaḍi vu mala. Da Vuzavaguḍu u suki n wunlai wu utsura u kasana u na u gitai kulapa a kaṭsuma ka kayin ka nanlo dem, ali ḍa mini ma me pecei ugboku u re. Da mere ma mo okpoi udekpu.

²² Da aza a Isaraila a walai punu e mere a mala ma a idika i ḍekpu m mashilya ma mini a kakambu ku usingai n ku ugula dem.

²³ Da aza a Masar a kiyangi le, kobolo n odoku a Firi'auna, kobolo n ekeke o odoku o kuvon n akumbi a, ḍa o tonoi le a ku'uwa punu e mere ma mala ma.

²⁴ Ama n usana kau kafu kayin ka asa, ḍa Vuzavaguḍu ḍe gaḍi vi keleshu ka akina ḍa u lanaki osoji a aza a Masar, ḍa u kaṇai kuzuwa wovon a aḍu e le, ḍa a ripulai.

²⁵ Da anci e ekeke e le a kaṇai kuliba o kolyo'o, o doku a fuda a wala ba. Adama a nannai, ḍa aza a Masar a kaṇai ku dananai, <<Ya'an tsu suma tsu kaṣukpa uma a nanlo nannai, adama a na Vuzavaguḍu wi ta a vishili n a tsu adama e le.>>

²⁶ Dada Vuzavaguḍu u danai Musa, <<Dengusa kukiye ku nu a gaḍi vu mini va adama a na mo bono ma pala aza a Masar raḱa n ekeke o odoku e le kobolo n akumbi o odoku a dem.>>

²⁷ Ubuta bi'i kali-kali da Musa u dengusai kukiye ku ni da u sapangi mala, gogo lo da mini mo bonoi uteku u na ma mi ishi. Aza a Masar a gbagbalai adama a na a isa kaci ke le, da Vuzavaguđu u ni'wantangi le punu raka a mala ma.

²⁸ Da mini ma mo bonoi da ma palai ekeke o odoku a Firi'auna n akumbi a dem kobolo n osoji a Firi'auna a na o tonoi aza a Isaraila a ku'uwa a mala ma. Ko vuza te u la'a ba.

²⁹ Ama aza a Isaraila a walai a idika i dekpū, da mini ma ma ya'in nshilya n re me te a ugula me te a usingai.

³⁰ A kanna ka nanlo, da Vuzavaguđu wi isai aza a Isaraila e ekiye aza a Masar. Da aza a Isaraila e enei even a ikyamba ya aza a Masar a kakina ka mala ka.

³¹ Ana aza a Isaraila e enei utsura u gbangam u na Vuzavaguđu u yotsongi aza a Masar, da a panai wovon u Vuzavaguđu. Da o doku da e nekei ađu e le u Vuzavaguđu m Musa kagbashi ka ni.

15

Vishipa vu Musa

¹ Da Musa n aza a Isaraila a ya'in vishipa vu nampa va a kubana a ubuta u Vuzavaguđu, mi ta a kuya'an vishipa vu kucikpa Vuzavaguđu, adama a na ayi da u ciyai ulya'i u gbayin. U vakangi kodoku n kakumbi ka ni dem a mala.

² Vuzavaguđu da katsura ka va ayi da kpamu vishipa vu va, ayi da wishi u va. Ayi da Kashile ka va, mi ta a kucikpa yi, Kashile ke esheku a va, n kucikpa yi ta.

³ Vuzavaguđu kovonshi ka'a, kula ku ni ku da feu Vuzavaguđu.

⁴ Ekeke o odoku a Firi'auna n osoji a ni, u vakangi le a mala. Aza a gbara-gbara a uzagbi a Firi'auna u ni'wantangi le a Mala ma Shili.

⁵ Da mini mu ugavi ma palai le, da a libai sai daka tsu katali.

⁶ Kukiye ku singai ku nu Vuzavaguđu ki ta n tsugbayin n utsura, n kukiye ku singai ku nu ku da da vu langasai irala.

⁷ N tsugbayin tsu utsura tsu nu tsu da vu poloi aza a na i a tsurala n avu. Da vu tsunki le wupa u nu, vu songi le n akina a nu tsu mita me dekpū.

⁸ N utsura wa ayinviki a na a utai a vunū vu nu, da mala mo bolongi a ubuta u te. Mini ma abundai mo bonoi ma ya'in mashilya, mala ma kutsai an katali e mere ma mala ma.

⁹ <<Vurala vi le vu danai,
 <N kusaba le ta, n kulya'a le ta,
 n ku pecuku ta ucanuku wa,
 n kudika ta ili i na mi a kuciga,
 n kutala ta kotokobi ka va
 kata ekiye a va a una le.>

¹⁰ Ama da vu uvulai n ayinviki a nu,
 da mala ma palai le,
 da a libai tsu katamba
 punu a mini ma gbayin.

¹¹ <<Yayi a katsuma ka amali wi uteku tsu nu Vuzavaguđu?

Yayi wi uteku tsu nu a katsuma ka tsugbayin n cida, n utsura n tsugbayin a kuya'an ili i mereve?

¹² Vu barakpai kukiye ku usingai ku nu
 da idika i sodongi le.

¹³ <<N ucigi u gbayin u nu u da vu ci ya'an kaguba

- ka uma a nu a na vi isai.
 A katsuma ku utsura u nu u da va kuguba le
 a kubana ubuta wi idashi u cida u nu.
¹⁴ Idika kakau yi ta a kupana kata i dagaza,
 unangbi u katsuma u kana ta aza a Filisitiya.
¹⁵ Ngonon Edom mi ta a kudagaza,
 aza a gbara-gbara a Mowabu i ta a kulima adama atakaci,
 aza Kana'ana i ta a kuni'wan,
¹⁶ wovon n udagaji wi ta a kukana le.
 Ama adama a utsura u kukiye ku nu,
 i ta a kushamgba n utsura an katali,
 ali sai ayin a na uma a nu a lazai, Vuzavaguđu,
 ali sai ayin a na uma a na vu utakai a lazai.
¹⁷ Vi ta a kudika le kata vu shikpa le,
 a kusan ku nu,
 ubuta u na avu Vuzavaguđu vu lapulukai kaci ka nu,
 A A'isa a na avu Vuzavaguđu, vu lapulukai kaci ka nu.
¹⁸ Vuzavaguđu wi ta a kulya'a tsugono,
 ali ayin babu uteku.>>
¹⁹ Ana odoku a Firi'auna n ekeke o odoku n akumbi e le a uwai a mala ma, da
 Vuzavaguđu u bonokoi m mini ma, u palai le m ma'a, ama aza a Isaraila a walai a
 idika i dekpu punu e mere ma mala ma.
²⁰ Da taku vu Haruna Miriyamu keneki, u dikai makanlu e ekiye a ni da ta na
 amaci n abundai o tonoi ni, a kanai tsuwa'i n e je'i.
²¹ Da Miriyamu u ya'in vishipa vu nampa, <<Ci ya'ankai Vuzavaguđu vishipa,
 adama a na ayi da u ciyai ulya'i u gbayin. Ayi da u ni'wantangi odoku n akumbi e le
 dem a mala.>>

Mini mo okono mo okpoi mu uyo'o

- ²² Dada Musa u tonoi n aza a Isaraila, ana a kasukpai Mala ma Shili, da u zuwai le a
 wala e meremune ma na e ci deke Shuru. A ya'an ta ayin a tatsu, ele a kuwala e
 meremune ma nanlo ama e ene mini ba.
²³ Ana a yawai a Mara a fuda o so'o mini ma ba, adama a na mini ma mi ta n
 okono. (I dada i zuwai da e dekei ubuta wa Mara.)
²⁴ Da uma a ya'ankai Musa mololo, a danai, <<Yidai tsa damgba tso so'o?>>
²⁵ Da Musa u shi'ikai Vuzavaguđu, da Vuzavaguđu u yotsongi ni kacaka ka
 madanga. Da u dikai u vakangi ka'a punu a mini ma, da mini ma mo bonoi uyo'o. A
 ubuta wa de da Vuzavaguđu u nekei le kupi'isa n wila, da kpamu u kondoi le.
²⁶ Da u danai, <<I pana baci kalakatsu ka Vuzavaguđu Kashile ka da mayin, da i
 ya'in ili i na i ga'in ni kpamu, da i tonoi ili i na u danai derere. Da kpamu i tonoi wila
 u ni raka, mpa mi a kutuka da n ilanishi tsu na n su'uki aza a Masar ba, adama a na
 mpa da Vuzavaguđu vu na u tsu potsotongu da.>>
²⁷ Dada uma a a yawai e Elim, a ubuta u na wi n ashi a mini kupa n e re ni nshuwa
 amangatatsunkupa. Da a vaki lo devu n ubuta u mini wa.

16

Kashile ke nekei nroni m mana

- ¹ Aza a Isaraila raka a kasukpai Elim, da a banai e meremune ma na e ci deke Sin.
 Wi ta e mere me Elim n Sinai. Ili i nanlo i ya'an ta a kanna ke gendu ko wotoi u ire
 ana a utai a Masar.
² E meremune ma de, da aza a Isaraila raka a ya'ankai Haruna m Musa mololo.

³ Aza a Isaraila a danai le, <<Wi ishi ta a kula'a n kuga'an Vuzavaguđu wu una tsu de a Masar. Adama a na a Masar de ci ci lya'a ta ili i na ci cigai n inyama dem ayin tutu. Ama vu tukai tsu na e meremune, adama a na vu una tsu n kambulu.>>

⁴ Da Vuzavaguđu u danai Musa, <<Mi ta a kuzuwa ilikulya i yikpa a idika tsu na o ci yo'o mini, kanna dem vuza wu uta u ciya ilikulya'a i na i kuyawa yi a kanna. Tsu nampa tsu da n kukondo le ko a kufuda o tonon kadanshi ka va ko a kufuda ba.

⁵ A kanna ka tali o bolongu ilikulya i na i kuyawa una u kulya'a kure, i la'a uteku tsu na i ishi a ci ya'ansa, kata a lapula i da.>>

⁶ Da Musa n Haruna a danai uma a, <<Anana n kulivi ku nampa yi ta e kuyeve an Vuzavaguđu ayi da vuza na wu utakai da a idika i Masar,

⁷ n usana yi ta e kene tsugbayin tsu Vuzavaguđu, adama a na ayi u pana ta kasala ka na yi a kuya'ansa ayin dem. A tsu da anan ya, ali da yi a kuya'anka tsu mololo?>>

⁸ Da Musa u danai kpamu, <<Yi ta e kuyeve a na ayi da Vuzavaguđu ayin a na baci u nekei da boroji vu na yi a kuciga dem n usana da kpamu u nekei da inyama n kulivi. Adama a na u pana ta mololo ma na i ya'ankai ni. A tsu da anan ya? Vuzavaguđu da yi a kuya'anka mololo, a tsu da ba.>>

⁹ Da Musa u danai Haruna, <<Dana umaci wa aza a Isaraila raka, <Tawai u Vuzavaguđu gbende vu da, adama a na u pana ta mololo ma da.> >>

¹⁰ Ana Haruna wi a kadanshi n uma a Isaraila raka, da a lanai ubon u meremune, da e enei tsugbayin tsu Vuzavaguđu e eleshu.

¹¹ Vuzavaguđu u danai Musa,

¹² <<M pana ta kasala ka aza a Isaraila ka. Dana le, <N kulivi, yi ta a kuciya inyama i kutakuma, n usana dem yi ta a kuciya ilikulya. Ta lo i kuyeve a na mpa da Vuzavaguđu Kashile ka da.> >>

¹³ N kulivi ku nanlo, da nroni n tawai n kimbai le raka. Da n usana, ciza tsu matsai n abundai tsu kara'i ubuta u na i va.

¹⁴ Ana ciza tsu saruwai tsu kotsoi, da ili i yoku wari tsu egele yo okpoi lo a idika ya.

¹⁵ Ana aza a Isaraila e enei nannai, da e ecenei, <<Yidai tamkpamu nannai?>> Adama a na ishi e yeve ili ya ba.

Da Musa u danai le, <<Ilikulya i da Vuzavaguđu u nekei da i lya'a.

¹⁶ Ili i na Vuzavaguđu u danai i dada na, <Yaba dem u bolongu tsu na u kuyawa yi kulya'a. Kenuki mokoko me te adama a uteku u kabundai ka na ki punu a kapam ka.> >>

¹⁷ Da aza a Isaraila a ya'in tsu na a danai le, aza o yoku o bolongi n abundai aza o yoku kpamu kenke'en.

¹⁸ Ana a gisangushi i da n kakpanu, da yaba dem u ciyai tsu na u kuyawa yi. Aza a na o bolongi n abundai a buwa n ili ba, aza a na o bolongi kenu da a buwai n i na i kuyawa le. Kpa'a dem kuciyai tsu na ki a kuciga.

¹⁹ Da Musa u danai le, <<Kata vuza u lya'a u buwaka adama a mkpa'a ba.>>

²⁰ Ama aza o yoku a iwan ta kupana, da o foboi i yoku ali a kubana usana. Azun a shanai punu ali i da i gitai kuta ushami u gbani-gbani, da ta na Musa u ya'in wupa n ele.

²¹ Usana dem yaba dem u tsu bolongu ta i na u cigai, ama i na i buwai kanna ka sudukpa baci kata i derikpe.

²² A kanna ka tali yaba dem u bolongi ali ugboku u re wu nko'o n re tsu na ishi o tsu bolongu, da nkoshi m gbara-gbara m banai u Musa da a danai ni.

²³ Da u danai le, <<Ili i na Vuzavaguđu u danai i dada na, mkpa'a kanna ka Ashibi ka'a ka cida kanna ka kuvuka, kangalai ili i na i kukangala kata kpamu i laluku i na kpamu i kulaluku, zuwai ili i na i buwai dem a kubana usana u yoku.>>

²⁴ O foboi ilikulya ya tsu na Musa u danai le, ana kayin ka asai ilikulya ya i shama ba, i uwa feu azu'un ba.

²⁵ Da Musa u danai le, <<Lya'i i da anana, adama a na anana kanna ka Ashibi ka'a kanna ka kuvuka ka na kpamu e nekei Vuzavaguđu, ye kene ilikulya lo pulai a idika ba.

²⁶ Yi ta a kufuda ye kene ilikulya pulai ali ayin a tali ama a kanna ka Ashibi i kene ili ba.>>

²⁷ A kanna ke cindere aza o yoku a banai adama a na o bolongu ilikulya ama e ene ili ba.

²⁸ Da Vuzavaguđu u danai Musa, <<Wannai dai uma a va a kukasukpa ku'iwan kadanshi ka va n kuyotsongusu ku va?

²⁹ Cibai a na Vuzavaguđu da u nekei da Ashibi. I da da i zuwai da u nekei da ilikulya i na i kuyawa da ali ayin e re. Yaba dem vu da u dasangu a kpa'a a kanna ke cindere ka nanlo kata wu uvuka u bana a ubuta ba.>>

³⁰ Da uma a a uvukai a kanna ke cindere.

³¹ Dada uma a Isaraila e dekei ilikulya ya mana, I da yi ta kenke'en wari ci igebetsu, uyo'o ce emeshe a ishigi.

³² Da Musa u danai uma, ili i na Vuzavaguđu u danai i da da na, <<Vuzavaguđu u danai, <Foboi mokoko me te ma mana, adama a na mi ta a kuciga ntsukaya n na n kutawa me ene, e yeve icu'u yi ilikulya i na n nekei da a ayin a na yi e meremune a na mu utakai da a Masar.> >>

³³ Da Musa u danai Haruna, <<Kenuku mana vi yoku vu zuwa e kedele a ubuta u na ci ci ya'anka Kashile aganda adama a ntsukaya n na mi lo a kutawa.>>

³⁴ Tsu na Vuzavaguđu u danai, da Haruna u zuwai vu da e kelime ka Akpati vu Uzuwakpani, adama a na vi ya'an wadani.

³⁵ Aza a Isaraila a ya'an ta aya amangere ele a kulya'asa mana, sai ayin a na a yawai a likuci i na uma i idashi. A lya'asa ta mana ali sai ayin a na a yawai a kakina ka Kana'ana.

³⁶ Mokoko mi ta derere n ugboku u te u ifa.

17

Mini mu utai a kakpanlai

¹ Uma a Isaraila raka a kasukpai une u Sin, da a kanai uye a kubana a ubuta kakau tsu na Vuzavaguđu u danai le. Da a vaki lo kpamu e Refidim, ama mini mi lo a na uma o kuso'o ba.

² Da uma a ya'ankai Musa mololo. A danai, <<Neke tsu mini mo kuso'o.>> Da Musa wu ushuki, <<Yidai da yi a kuya'anka mu mololo? Yidai kpamu i zuwai da yi o kukondo Vuzavaguđu vu da?>>

³ Adama a na i ta a kupana kakuli a ubuta u nanlo, da a ya'ankai Musa mololo. A danai, <<Yidai i zuwai da vu utakai tsu a Masar adama a na a tsu m muku n tsu, n kuzuwa ku tsu, tsu kuwa na n kakuli?>>

⁴ Da Musa u salakai Vuzavaguđu, u danai, <<Nini dai n kuya'an n uma a nampa? I ta devu a na a vara mu a una.>>

⁵ Da Vuzavaguđu wu ushuki Musa, <<Bana e kelime ka uma ka kenu. Vu dika nkoshi m gbara-gbara n yoku i walaka n kalangu ka nu e kukiye ka na vu lapakai Kuyene ku Nilu ka.

⁶ N kuyongo ta n avu a kakpanlai ka Kusan ko Horebu. Lapa kakpanlai ka, mini mi ta a kuta adama a na i so'o n uma a nu.>> Da ta na Musa u ya'in nannai a ashi o nkoshi m gbara-gbara mi Isaraila.

⁷ Da u dekei ubuta wa Masaha m Mariba, adama a na ta de aza a Isaraila a ya'in mololo, da kpamu o kondoi Vuzavaguđu, a danai, <<Vuzavaguđu wi ta n a tsu ko ta nannai ba?>>

Aza a Isaraila a lya'i aza e Emeleki n kuvon

⁸ Aza e Emeleki a banai wa aza a Isaraila e Refidim adama a na a ya'an kuvon.

⁹ Da Musa u danai vuza yoku vuza na e ci deke Jesuwa, <<Zagba uma a tsu o yoku a na a kubana vishili n aza e Emeleki. Mkpa'a mi ta a kushamgba gadi vu masasan a kinda da n kalangu ka Kashile e ekiye a va.>>

¹⁰ Dada Jesuwa u shilikai n aza e Emeleki tsu na Musa u danai ni. Da Musa n Haruna n Horu a banai gadi vu masasan.

¹¹ Uteku u na Musa u dengusai ekiye a ni ta ta na nannai aza a Isaraila a kanai kulya'a aza e Emeleki n kuvon. Ama u cipaka baci ekiye a ni, ayin a nanlo a da aza e Emeleki a kukana kulya'a le tamkpamu.

¹² Ana ekiye a Musa o o'oi, da a lansa katali da a zuwakai ni u dasangi. Da Haruna n Horu e kebei ni ekiye ku te ku te adama a na ekiye a o yongo udengushi ali kanna ka yikpai.

¹³ Nannai da Jesuwa u lya'i aza e Emeleki n kuvon.

¹⁴ Da Vuzavaguđu u danai Musa, <<Dana arabali a nampa tsu na vi lya'i aza Emeleki, kata vi keceke Jesuwa adama a na a ciba kata a cinukpa n aza Emeleki raka-raka aduniyan ko wannai.>>

¹⁵ Da Musa u ma'i katalikalyuka da u ne'i ubuta wa kula, <<Vuzavaguđu da urotu u keleje u va.>>

¹⁶ Da u danai, <<A dengusa ta urotu u keleje u Vuzavaguđu gadi, Vuzavaguđu wi ta a kulya'a kelime n kushilika n aza a Emeleki tsukaya kakau a kubana.>>

18

Jeturo u banai we enei Musa

¹ Ayi Jeturo ganu va aza a Midiya akaya a Musa, u pana ta ili i na Kashile ka ya'ankai Musa n aza Isaraila, tsu na wu utakai le a idika i Masar.

² Ana Musa u danai vuka vi ni Zipura u bana we ene esheku, da Jeturo akaya a ni a rabasai ni,

³ m muku n ni n re. Maku me te kula ku ni ku da Goshum adama a na Musa u dana ta, <<Mo okpo ta komoci a idika i na yi i va ba.>>

⁴ Da u ne'i maku me te ma feu kula Eliyaza, da u danai adama a na, <<Kashile ke esheku a va ayi da kabanke ka va wi isa mu ta a ubuta u kotokobi ka Firi'auna.>>

⁵ Ayin a nanlo, ayi Jeturo akaya a Musa n vuka vu Musa va m muku dem a tawai kene yi e meremune a ubuta u na u vaki devu n kusan ku Kashile.

⁶ Jeturo u suku ta akaka u Musa u danai, <<Mpa, akavu mi ta lo a kutawa n vuka vu nu m muku n re n nu feu.>>

⁷ Ana a yawai da Musa u banai e kelime ka akaya a ni, da u kudangi da wo obongi ni. Ana o kotsoi ikyashi da a lazai a uwai a kapam ka ni.

⁸ Dada u danai akaya a raka ili i na Vuzavaguđu u ya'in n Firi'auna kobolo n aza a Masar raka adama a aza a Isaraila, n atakaci a na e enei a uye, n tsu na Kashile ki isai le.

⁹ Ayi Jeturo u ya'an ta mazanga kau a na u panai ili i singai i na Vuzavaguđu u ya'ankai aza a Isaraila, a na wi isai le e ekiye a aza a Masar.

¹⁰ Da u danai, <<Cikpai Vuzavaguđu, vuza na wi isai nu e ekiye aza a Masar kobolo n ekiye a Firi'auna. Kobolo n vuza na wi isai aza a Isaraila e ekiye aza a Masar.

¹¹ Gogo na n yeve ta Vuzavaguđu u la'a ta amali a na a buwai dem, adama a na wi isa le ta e ekiye a aza a na a takacikai le n tsugoyi.>>

¹² Da Jeturo, akaya a Musa u tukai n alyuka o kusongu kobolo n kune'e u Kashile. Da Haruna nu nkoshi m gbara-gbara ma aza a Isaraila a banai adama a na a lya'a ilikulya de n Jeturo akaya a Musa, e kelime ka Kashile.

¹³ Kanna ke ire, da Musa wo okpoi vuza va afada vu uma, da uma a shamgbai n usana sai kulivi dem adama a afada.

¹⁴ Ana akaya a Musa e enei ili i na Musa wi a kuya'anka uma, da u danai, <<Yidai va kuya'an n uma a nampa? Nini dai avu ende'en va kudasangu a kuya'anka uma a nampa afada, uma a na i kashani ili i na i dikai usana ali a kubana kulivi?>>

¹⁵ Da Musa wu ushuki, <<A tawa ta wa va adama a na e yeve ili i na Kashile ki a kuciga a ya'an.

¹⁶ Ayin a na baci de dem a ya'in mawansa da a tawai wa va, n tsu uwa ta e mere me le kata n tonuko le ili i na wila u Kashile u dansai.>>

¹⁷ Da akaya a Musa a danai ni, ili i na vi a kuya'an i da i ga'an ba.

¹⁸ Avu n uma a na i a kutawa a nu gbani da yi o ko'wuso kaci ka da. Avu ulinga u la'a wu ta abundai, vi a kufuda u da avu ende'en nu ba.

¹⁹ Panaka mu gogo na, n kuneke wu ta odoki kata kpamu Kashile ka banka wu. Vi ta o kokpo kasuki ka uma a ubuta u Kashile, kata vu dana yi mashi me le,

²⁰ kata avu vi yotsongu le wila u Kashile, kata vi ya'anka le kuyotsongusu adama a uteku u na a kuwala, n ili i na i ga'in a ya'an.

²¹ Ama zagba uma a usubi punu a katsuma ka uma ka. Ali a na i a kupana n wovon u Kashile, i kpamu a kuya'an ukuna u mayun, a ci ciga kulya'a uma ba. Kata vu zuwa le o okpo aza e kelime a ugboku uma kakpan ke te ke te (1,000), n uma amangatawun a tawun (100), n uma amangerenkupa n kupa kobolo n uma ugboku kupa-kupa kpamu.

²² Vu zuwa le o okpo aza a afada a uma ayin tutu, ama kadanshi ka na baci ka la'i le dem a tuka wu n ka'a. Kadanshi ka na ka la'i utsura u le ba a ya'an ka'a, na lo va da'a u kuzuwa ulinga u nu u jebe adama a na i ta a kubanka wu.

²³ Vu tono baci ukuna u nampa, da Kashile ka zuwai nu kpamu vi ya'in nannai, ada yo ko'o ba, uma a nampa dem i ta o kubono a kpa'a n kadama ke le ukoci.

²⁴ Da Musa va u panakai akaya a ni, da u ya'in ili i na u danai ni raka.

²⁵ Da u zagbai uma a usubi a katsuma ka umaci wa aza Isaraila dem da u zuwai le aza e kelime. U zuwai le o okpo aza o kutono n ugboku uma kakpan ke te ke te (1,000), n uma amangatawun a tawun (100), n uma amangerenkupa n kupa kobolo n uma ugboku kupa-kupa kpamu.

²⁶ Da o okpoi tsa a aza a afada a kubana ubuta u uma ayin dem, ili i na baci i la'i le a banka Musa ama kadanshi ka wawa'a a dansa ka'a we le.

²⁷ Ana Musa n akaya a ni Jeturo e pecembenei da Jeturo va u kanai uye o kubono a kpa'a.

19

Aza a Isaraila a Kusan ku Sinai

¹ A wotoi u tatsu ana aza a Isaraila a kasukpai Masar, a kanna ka nanlo da a yawai e meremune ma Sinai.

² Ayin a na a kasukpai Refidim, da a yawai e meremune ma Sinai da a vaki lo devu n kusan.

³ Da Musa u kumbai de adama a na u cina Kashile Vuzavaguđu, da Vuzavaguđu u dekushei ni punu a kusan ka, da u danai ni, <<Ili i na va kubana va dana ntsukaya n Yakubu i da'a na, kobolo n ili i na va kudana aza a Isaraila:

⁴ <Avu a kaci ka nu ve ene ta ili i na n ya'ankai aza a Masar. Uteku u na kajimba ka ci dika muku n ni e evelyu a ni, ta feu n dikai da nannai da n tukai da na wa va.

⁵ Gogo na yu ushuku baci kupanaka mu kata kpamu i tono uzuwakpani u va, yi ta o kokpo uma a va a na a la'i n kusuba a katsuma ka aduniyan raka, n nannai dem aduniyan gbende a va a da.

⁶ Yi ta o kokpo tsugono tsu anan ganu tsu va, n idika i cida i va.> Na dāda akaka a na va kudana aza a Isaraila.>>

⁷ Ana Musa u cipai a kusan ka, da u bonoi u dekei nkoshi m gbara-gbara, da u tonokoi le raka ili i na Vuzavaguđu u danai ni.

⁸ Da uma a gbende a ushuki, a danai, <<Ci ta a kuya'an ili dem i na Vuzavaguđu u danai.>> Da Musa u bonokoi Vuzavaguđu ili i na uma a a danai.

⁹ Da Vuzavaguđu u danai Musa, <<Mi ta a kucipa wa nu tsu keleshu ku uguyi ka amiki, kata uma a panaka mu a kadanshi n avu, ciya a ushuku n avu.>> Da Musa u doku u danai Vuzavaguđu kpamu ili i na uma a danai.

¹⁰ Da Vuzavaguđu u danai Musa, <<Bana a ubuta u uma a nu kata vu takpa le nshinda dem anana nu mkpa'a. Vu zuwa le a za'a aminya e le,

¹¹ kata o fobuso a kanna ka tatsu, adama a na a kanna ka nanlo ka'a Vuzavaguđu u kucipa gadi vu Kusan ku Sinai a ashi a uma.

¹² Vu zuwaka le uteku n kusan ku nanlo ka vu kara'aka, kata vu dana le, <Ya'in mayin kata i yawa devu ko i sa'wa kusan ka ba. Vuza na u banai u sa'wai, i ta a kuna yi.

¹³ Mayun vuma vu nanlo i ta a kuvara yi n atali ko a tawa yi n aya, kata a sa'wa yi n kukiye ba. Ko vuma da baci ko manama a kukasukpa yi n wuma ba.> I ta a kufuda kubana a kusan ka a ayin a na baci a panai a likai kavana ka kagiri.>>

¹⁴ Ana Musa u cipai a kusan ka da u takpai yaba dem nshinda, da a za'i aminya e le.

¹⁵ U danai le, <<Fobusoi kaci ka da adama a kanna ka tatsu, kata kpamu i vaku n amaci a da ba.>>

¹⁶ N usana a kanna ka tatsu, da akpanga nu mkpayayan n uladi a cipai lo. Da keleshu ka amiki ka kimbai gadi vu kusan va. Da uma a panai ciliki tsu kavana n kaca'a kau. Ana uma raka a panai ili i nanlo dem, da e je'ekei ikyamba.

¹⁷ Da Musa wu utakai le a apam e le, adama a na a gasa n Kashile, da a shamgbai lo daka vu kusan va.

¹⁸ Da kanga ka palai Kusan ku Sinai adama a na Vuzavaguđu u cipa ta lo uteku tsa akina. Kanga kpamu adanshi i ta o kusongu kuma'a da ka dangai gadi. Da kusan ka ku gba'ai.

¹⁹ Da izumghi i ciliki i kavana i doki kau. Da Musa u ya'in kadanshi, da Kashile ku ushuki ni an karpanga.

²⁰ Da Vuzavaguđu u cipai a Kusan ku Sinai, da u dekei Musa u kumba a gadi vu Kusan va. Da Musa u kumbai kusan ka.

²¹ Da Vuzavaguđu u danai ni, <<Cipa vu bana vu barangu uma a mayin kata a pasa uteku wa adama a na a dana ya'an e ene mu ba, a ya'an baci nannai uma n abundai i ta a kukuwa.

²² Ko anan ganu a na a kiwanai kuyawasa devu n Vuzavaguđu u ga'an ta takpaka bi'i kaci ke le nshinda, ko Vuzavaguđu u ya'an wupa n ele kata wu una le.>>

²³ Da Musa wu ushuki Vuzavaguđu, <<Ko vuza u kukumba a Kusan ku Sinai ka ba, adama a na vu barangu tsu ta de, vu danai <I zuwa uteku i kara'aka Kusan ka kata i lana ku da ciya ku ya'an cida.> >>

²⁴ Da Vuzavaguđu u danai Musa, <<Cipa vu bana vu tawa n Haruna na u shamgba n avu. Ama anan ganu n aza a na a buwai kata a dana i ta a kuciga kupasa uteku wa adama a na a tawa na ba, ta baci nannai ba mi ta a kuya'an wupa kata mu una le.>>

²⁵ Dada Musa u cipai, da u danai uma ili i na Vuzavaguđu u danai.

20

Wila Kupa u Kashile

¹ Da Kashile ka ya'in kadanshi ka nampa raka.

² <<Mpa da Vuzavaguḍu Kaṣhile ka da, vuza na wu utakai da a Masar a idika i na yi ishi a ugbashi.

³ <<Kaṭa vu tonon kamali ba, sai mpa Kaṣhile ende'en.

⁴ <<Kaṭa vi ya'anaka kaṣi ka nu amali o yoku a na o yotsoi ili i na yi gadi ko idika ko i na yi a mini ba.

⁵ Kaṭa vu kudanku le ko vu cikpa le ba. Mpa da Vuzavaguḍu Kaṣhile ende'en, Kaṣhile ka na ka tsu kpaḍa kuciga cishe'e. Vuza na u kutakacika muku adama a unushi wu isheku i le, ali ntsukaya n tatsu ali a kubana n nashi ele na a iwain mu,

⁶ Ama ada na i cigai mu da i tonoi wila u va, mi ta o kuyotsongu ucigi a kubana u muku ali a ntsukaya nu ntsukaya.

⁷ <<Kaṭa vu kana kudeke kula ku Vuzavaguḍu gbani ba. Adama a na mpa Vuzavaguḍu mi ta a kutakacika vuza na u ya'in nannai.

⁸ <<Zuka n kanna ka Ashibi, kaṭa vu kana ka'a cida mayin.

⁹ Ayin a tali i ta lo, a na avu va kuya'an ulinga.

¹⁰ Ama kanna ke cindere dem ka Vuzavaguḍu Kaṣhile ka nu ka'a, adama a nannai kaṭa vi ya'an ulinga ba, ko avu, ko maku ma nu kolobo ko mekere, ko kagbashi ka nu kolobo ko mekere, ko kuzuwa ku nu, ko komoci ka kpa'a ka nu dem.

¹¹ A ayin a tali a daḍa Vuzavaguḍu u ya'in ili i nampa gadi n idika m mala n ili dem, da wu uvukai a kanna ke cindere. Da Vuzavaguḍu u zuwakai ka'a unaṣingai da kanna ka Ashibi ko okpoi kanna ka cida.

¹² <<Cikpa eshevu n anaṣu, adama a na vi yongo ayin n abundai a idika i na Vuzavaguḍu Kaṣhile ka nu ki e kuneke wu.

¹³ <<Kaṭa vu una vuza ba.

¹⁴ <<Kaṭa vi ya'an tsugbani n vuka vu vuza ba.

¹⁵ <<Kaṭa vi ya'an uboki ba.

¹⁶ <<Kaṭa vu dana vuza kakuna ka a'uwa ba.

¹⁷ <<Kaṭa vu cikala kisa kpa'a ku vuza nu ba. Kaṭa vi ya'an aṣhi a wuya n vuka vu vuza nu ba, ko kagbashi ka ni, ko anaka a ni, ko majaki ma ni, ko ili i yoku i ni ba.>>

¹⁸ Ana uma a panai akpanga n uladi nu mkpanyanya n ciliki tsa avana, da e enei kanga ka kimbai kusan ka, daḍa uma a panai wovon ali e je'ekei ikyamba da a shamgbai da'in.

¹⁹ Da uma a a danai Musa <<Avu ya'an kadanshi n a tsu, a tsu ta na tsa kupanaka wu ta, ama kaṭa vu kasukpa Kaṣhile ka ya'an kadanshi n a tsu ba, talo tsa kuwa.>>

²⁰ Da Musa u danai uma a <<Kaṭa i pana wovon ba, Kaṣhile ka tawa ta adama a na u kondo da, kaṭa kpamu i pana wovon u ni talo ya ya'an unushi.>>

²¹ Da uma a a shamgbai da'in Musa tamkpamu u doki u yawai devu n keleshu ka na ki n kayimbi kpabam a ubuta u na Kaṣhile ki.

Uteku u na a kuma'a katalikalyuka ka Vuzavaguḍu

²² Da Vuzavaguḍu u danai Musa, <<Dana aza a Isaraila ili i nampa, <Ye ene ta n kaṣi ka da ana n ya'in kadanshi n ada na de gadi.

²³ Kaṭa i ya'anaka kaṣi ka da kamali ka azurufa ko ka azanariya adama a na i cikpa le ba, sai mpa koci.

²⁴ I ma'aka mu katalikalyuka ka n ci'in ta de i kuya'anaka mu alyuka o kusongu n alyuka a na a kutuka m matana, maradika ko mokyon ko kanaka a ubuta u na mpa n zagbai i cibasa n kula ku va, mi ta a kutawa wa da kaṭa n zuwaka da unaṣingai.

²⁵ Yi baci a kuma'aka mu katalikalyuka ka, kaṭa i ma'aka n atali a na e she'wei ba. I she'we baci n ili i kushe'weke, ki ta o kokpo ili yu unata wa va.

²⁶ Kaṭa i ma'aka mu katalikalyuka ki idasakpatsu ba, adama na kaṭa i kasukpa ciyampa tsu da e keteshe a ayin a na yi a kukumba ba.>

21

Wila tsu na a kuya'an n agbashi

¹ <<Na va daa wila u na ve kuneke uma a Isaraila.

² Vu tsula baci kagbashi ka mavali ka aza a Ibirahi, wi ta a kuya'an tsugbashi aya a tali, a kaya ke cindere vi ta e kuneke yi ubaruwi, u kutsupa kpamu ili i yoku ba.

³ U tawa baci ende'en ni, wi ta a kufuda wa laza ende'en ni, ama u tawa baci n vuka vi ni, wi ta kpamu a kufuda wa laza n vu da.

⁴ Vuzakpa vi ni vu da baci u ya'ankai ni yolo, da u matsakai ni muku mo olobo ko nkere, vuka va m muku n ni i ta o kokpo n vuzakpa vi ni, ayi vuza va wi ta a kufuda wa laza ende'en ni.

⁵ Ama ayi kagbashi ka kuta baci e keteshe da u danai mpa mi ta a kuciga Vuzakpa vu va, n vuka va m muku ma, n kulya'a ta kelime n kuya'anka wu tsugbashi,

⁶ kata Vuzakpa vi ni u banka yi a ubuta u kucikpa Kashile. Kata u banka yi a utsutsu ko a muntsa mu utsutsu, ayi vuzakpa va kata u tsa yi atsuvu n vubele. Kagbashi ka wi ta a kulya'a kelime n kuya'anka yi tsugbashi ali sai ukpa u ni.

⁷ <<Vuza u denge baci mekere ma ni da mo okpoi kagbashi, e kuneke ma'a ubaruwi tsu na a ci ya'anka maku mavali ba.

⁸ Mekere mo doku baci ma luwa vuzakpa vi ni vu na u tsulai ni va ba, wi ta a kufuda kukasukpa e neke yi katsupu ka ni, wi n kofon ka na wo kudoku we denge yi a idika i limoci ba, adama a na u kodo ta uzuwakpani u ni.

⁹ Vuzakpa va u tsula baci mekere ma ta na adama o kolobo ka ni, u kucikpa u dika yi adanshi mekere ma ni ma'a ma na u matsai.

¹⁰ U zuwa baci vuka vi yoku ta na, kata u sanku kagbashi ka vuka ka ilikulya, ko akashi a ku'uka, ko uga'in wu idashi i yolo ba.

¹¹ U fuda baci ta na u ya'anka yi ili i tatsu i nampa ya ba, wi ta a kufuda wa laza tsa agisana a vuza vu ubaruwi babu kutsupa ki ili i yoku.

Wila adama a ukuna u muna

¹² <<Vuza na baci u lapai vuza ali sai ukpa, ayi feu i ta a kuna yi.

¹³ Ama n kusheshe ku ni ku da baci wu unai ni ba, da Kashile ka zuwai ili ya yo okpoi nannai, mi ta o kuyotsongu wu ubuta u na vuza va u kubana u ciya u la'aka n wuma u ni.

¹⁴ Ama vuza va wu una baci vuza va n kuyeve ku ni, kata i takpa yi punu a ubuta u katalikalyuka ka va, kata yu una yi.

¹⁵ <<Vuza na baci u lapai esheku ko anaku i ta a kuna yi.

¹⁶ Vuza na baci u bokoi vuza, ko a cinai ni n vuma va e ekiye a ni ko wana dai u denge vuza va, ayi vuza na u ya'in uboki wa kata yu una yi.

¹⁷ Vuza na baci kpamu u shikai esheku ko anaku i ta a kuna yi.

¹⁸ <<Ali i baci a vishili da vuza te va u varai toku n katali ko u lapai ni n kaku'un, vuza va ta na u kuwa ba, ama da u vaki adama a ulapi.

¹⁹ Vuza va u danga baci ali da u gitai kuwala n kalangu, vuza na u lapai ni va wi ta a kula'aka, ama wi ta a kutsupa vuza na u ukai muna ma adama a ayin a na u langasai ni, kata kpamu u lya'a kelime n kuya'an ciba ci ni sai ayin a na u potsoi raka-raka.

²⁰ <<Vuza u lapa baci kagbashi ka mavali ko ka mavuka n kalangu sai ukpa i ta a kutakacika yi.

²¹ Kagbashi ka kuwa baci ba, da kucikpa u potsoi a kannu ke te ko a katsuma ka ayin e re, a ku kidaka vuzakpa va afada ba, adama a na kagbashi ka ni ka'a.

²² <<Ali i baci a vishili da a ukai vuka vu na vi n katsuma muna da ali katsuma ka kutai, ama a uka yi baci muna ma kau ba, vali vu ni vu da u kudana ili na a kutsupa yi, kata kaya'inkafada u yeve u kida ili na i ga'in a tsupa.

²³ Ama ayi vuka va u ciya baci muna mo yoku wuya-wuya, i ta a kutakacika vuza va tsu na muna ma ma ya'in wuma n wuma.

²⁴ Kashi a tsupa n kashi, kanga a tsupa n kanga, kukiye a tsupa n kukiye, kune a tsupa n kune feu,

²⁵ Vu uka baci vuza muna avu feu i ta a ku ya'anka wu muna, vu songu baci vuza avu feu ta a kuya'anka wu nannai, vu lapa baci vuza feu a lapa wu.

²⁶ <<Vuza u dukpa baci kagbashi ka mavali ko ka mavuka a kashi, ali da ka namgbai wi ta e kuneke yi ubaruwi adama a kashi ka.

²⁷ Ta kpamu nannai u fada baci kanga ka kagbashi ka mavali ko mavuka, wi ta e kuneke yi ubaruwi adama a kanga ka.

²⁸ <<Kanaka ka sunwan baci mavali ko vuka ali sai ukpa, kata a vara kanaka ka n atali sai ukpa, ama kata a takuma i nyama i ni ba, kata kpamu a takacika vuza vu kanaka va ba.

²⁹ Kanaka ka kiwana baci ta na m masunka, ali da a danai vuza va, ayi tana u ya'an ili i yoku ba, ali da kanaka ka kunai mavali ko mavuka, i ta a kuvara kanaka ka a una, kata a una feu vuza va.

³⁰ A dana baci ta na a tsupa le ikebe, ta ta na nannai u kutsupa le ta ili na a danai ni dem adama a na u ciya wi isa wuma u ni

³¹ Ta kpamu a kuya'an nannai kanaka kuna baci kolobo ko mekere.

³² Kanaka kuna baci kagbashi ka mavali ko mavuka, ayi vuza kanaka va u kutsupa ta vuzakpa vu kagbashi va ikebe ya azurufa kamangankupa, kata kpamu a vara kanaka n atali sai ukpa.

³³ <<Vuza u gava baci kpenle da u kasukpai ku da babu u cidangi ali da kanaka ka walai lo ko majaki, da ke derecei ka yikpai punu,

³⁴ vuza na u gawai kpenle ka wi ta a kutsupa vuza vu kanaka va ili na baci de dem a kidakai ni u tsupa, ama vuza na u gawai kpenle ka ayi da u ku dika keven ki ikyamba ka.

³⁵ <<Kanaka ka sunwan baci vutoku ali sai ukpa i ta e kudenge yi, vuza na wi n wuma wa kata e pece ikebe ya derere, ta kpamu a kuya'an n inyama i kanaka ka na ka kuwai va nannai e pece i da derere.

³⁶ E yeve baci ta na kanaka ka ka kiwana ta n kusuwan sa otoku, vuza kanaka va ta na u ya'an ili i yoku ba, wi ta a kutsupa. Ayi vuza na wu unai kanaka wi ta a kudika keven ki ikyamba i kanaka ya yo okpo i ni.>>

22

Wila u kulana ucanuku mayin

¹ <<Vuza u boko baci kanaka ko malala, da u kidai ko u dengei, wi ta a kutsupa anaka a tawun a una u kanaka ke te ka na u bokoi va, malala ma baci kpamu, wi ta a kutsupa n nashi a una u malala me te ma na u bokoi va.

² A kana baci koboki ayi a kuciga ku'uwa kuya'an uboki da a lapai ni ali da u kuwai, vuza na wu unai ni va, u ya'an unushi u munuka ba,

³ ili ya i ya'an baci nannai n kannu, vuza na wu unai koboki ka, u ya'an ta unushi u munuka. A kana baci koboki wi ta a kutsupa ili na u bokoi va raka. Wi baci ta na n ili na u kutsupaka ba, a kucikpa e denge yi an kagbashi adama a na ciya u tsupa.

⁴ A ciya baci ta na manama ma na u bokoi va ko kanaka ko majaki ko malala e ekiye a ni n wuma, u kutsupa ta ili na u bokoi va ali kure.

⁵ <<Vuza u banka baci n kuzuwa ku ni kalina da u kasukpai ku da ku ya'in koli a kashina ko kashina ki itacishi ka vuza. Ayi vuza vi ilikuzuwa ya, sai u dika ili i singai a katsuma ki ili kashina ko i kashina ka ndanga ka ni adama a na u tsupa ili na kuzuwa ku ni ka ku langasai.

⁶ <<Vuza u zuwa baci akina a kashina ka ni da a lalai a kubana a kashina ko vutoku, ali da magan ma yanji ko ilya i kashani ko kashina ka raka ka kulai, ayi vuza na u zuwai akina a u kutsupa ta ili i na i kulai va.

⁷ <<Vuza u neke baci vuza ni vu na i idashi dedevu kobolo ikebe ko ucanuku u fobuko yi, da o bokoi ili ya, koboki ka a kana yi baci sai u tsupa ili ya ali kure.

⁸ A kana baci ta na koboki ka ba, ayi vuza kpa'a vu na e nekei u fobo ili ya, sai u bana u yotsongu kaci ka ni a ubuta u kaya'inkafada, adama a na o godumo yi ko kukiye ku ni ki ta punu a uboki wa ko ki punu ba.

⁹ Aza e re i baci a kanananai ki ili i te, ko kanaka, ko majaki, ko malala, ko motogu ko ili na i puwankai, da vuza te u danai, <I da da na> U ga'an ta a bana e kaya'inkafada u godumo, vuza na baci ta na a kanai n unushi wi ta a kutsupa vuza ni va ali kure.

¹⁰ <<Vuza u neke baci vuza ni na i idashi devu kobolo kabanaka majaki ko kanaka ko malala da ma kuwai ko ma ciyai usan ko ma puwankai babu ta na vuza na we enei,

¹¹ ele aza e re e le i ta a kubana e kelime ka Vuzavaguđu, kata vuza na e nekei kabanaka u ya'an akucina, a na o kuyotsongu wi punu n kukiye a ili i vuza ni ya ba. Ayi vuza vi ili va mayun da wu ushuku n akucina a, i o kudoku kpamu a tsupa yi ili ba.

¹² Vuza na e nekei kabanaka da baci ta na o bokoi e ekiye a ni, wi ta a kutsupa vuza vi ili va.

¹³ Manama ma kakamba ma baci ta na mu unai kanaka ka ko malala ma, kata vu tuka n keven ki ikyamba ka adama a na a vuza vi ili va u ciya we ene. A kutsupa yi kanaka ko malala ma na manama ma kakamba ma mu unai va ba.

¹⁴ <<Vuza u kopuku baci ili kuzuwa u vutoku vu na i idashi dedevu kobolo da ili ya i ciyai usan ko i kuwai, a ayin a na vuza vi ili va wi lo ba. Vuza na u kopuki va wi ta a kutsupa ugana u na a kidakai ni raka.

¹⁵ Ama vuza vi ili ya wi baci ta na lo, wa kuciya katsupu ba. Ama u tsupa baci ikebe adama a na u ya'an ulinga n ilikuzuwa ya, ikebe i nanlo i da i kokpo una u katsupu wa.

Wila adama a ukuna u gbani

¹⁶ <<Mavali ma yansa baci mavuka ma na mi n tsukere ci ni da mi babu kamana kpamu ali u vaki n ayi, sai ta na u tsupa yi ikebe i mazama i ni, ayi da kpamu u kuzuwa yi wo okpo vuka vu ni.

¹⁷ Ama esheku ta na a sanaka baci, ikebe i yolo i na u langasai ni i da da u kutsupa koci.

¹⁸ <<Kata i kasukpa vuka vu na vi nu nkunu n wuma ba.

¹⁹ <<Vuza na baci u ya'in tsugbani m manama i ta a kuna yi.

²⁰ <<Vuza na baci u ya'in alyuka u kamali, ba a ubuta u Vuzavaguđu ba, a una yi.

²¹ <<Kata vu takacika komoci ko vu doro yi ba, ama vu ciba avu feu vi ya'an ta idashi i limoci a idika i Masar.

²² Kata vu takacika amaci a na ali e le a kuwai ko muku n na mmaci n le n kuwai ba.

²³ Vi ya'an baci ta na nannai a shika baci a kubana wa va mi ta a kupanaka le.

²⁴ Wupa u va wi ta a kudanga, kata mu una da n kotokobi. Amaci a da i ta o kokpo agapa. Muku n da kpamu i ta o kokpo mkpan.

²⁵ <<Vu neke baci Vuza okopu a ikebe a katsuma ka uma a va a ubuta wa aza a unambi a na i punu a katsuma ka da, kata vu lansa punu kodokpotsu a ili na vu kopuki va ba.

²⁶ Vi isa baci ogbodo a kupalaka utani u vuza nu tsu uzuwi u kaguta, u ga'an ta vu bonoko n ada kafu kanna ka yikpa,

²⁷ adama a na ɗaɗa u kupalaka kaɗi ka ni, vu bonoko baci ta na n aɗa ba, yiɗai u tsusaki? Da baci u lapai una a kubana wa va. Mi ta a kupanuka yi adama a na mpa vuza va asuvayali ɗa.

²⁸ <<Kaɗa vi ya'an kadanshi ki ishikushi u Kaɗhile ka nu, ko vi shika vuza na wi a kulya'a tsugono a katsuma ka ɗa ba.

²⁹ <<Kaɗa vu saŋka mu kune'e ki ili i kashina i nu m maɗyaŋ ma na vi ciyaɗi feu ba. Mayun ɗa vi neke mu maku ma iyain ma nu ma na a gitai kumatsa.

³⁰ Ta kpamu nannai vu tuka m medendem ma na a gitai kumatsa, m mokyon ma nu. Vu kasukpa maku ma na a matsai va ma ya'an ayin e cindere ayi bi'i kobolo n anaku, a kanna ka kunlai i tuka mu.

³¹ <<Yi ta o kokpo uma a ciɗa a va. Kaɗa i takuma inyama i na manama ma kakamba mu unai ba, na lo va u ga'an ta i taɗuku nshe'e.

23

Wila adama a kuya'an ku ukuna u singai

¹ <<Kaɗa vi ya'an utonu n kadanshi ka a'uwa ba, kaɗa kpamu vu bolongu una n uma a gbani-gbani adama a na vu ushuku n kadanshi ka a'uwa ba.

² Kaɗa vu ushuku kutono kaɓundai ka uma adama a na i ya'an ili i gbani-gbani ba. Vi baci kpamu e kuneke ngan a ubuta u kaya'inkafada, kaɗa vu saba'a kadanshi ka mayun adama a na vu tonon i na kaɓundai ka cigai ba.

³ Kaɗa vu la'a n kuciga vuza vu unambi a ubuta u kadanshi ka afada a ni ba.

⁴ <<Vu cina baci kanaka ko majaki ma vurala vu nu a kuciga kupuwanka yi, ɗika vu banka yi.

⁵ Ve ene baci majaki ma vuza na u iwain nu ma yikpai n ucanuku ali ɗa u tsugbai ni, kaɗa vu kasukpa ma'a ba. Vu bana vu banka yi m ma'a.

⁶ <<Kaɗa vu saba'a ukuna u mayun a ubuta wa aza a unambi a nu a ubuta wa afada ba.

⁷ Ya'an da'in n kadanshi ka nsata ma a'uwa, kaɗa vu una vuza na wi babu unushi ko vuza vu usubi ba. Adama a na mpa mi ta a kilukpa vuza na u ya'in unushi u nanlo dem.

⁸ Kaɗa vi ya'an n kalya'a ba, adama a na kalya'a ka tsu zuwa wu ta vi yimbaŋa vu kpaɗa kene ili i na yi derere mayin. Kalya'a ka tsu zuwa ta vuma vu usubi u kpaɗa ku utaka ili i mayun e keteshe.

⁹ <<Kaɗa vu takacika komoci ba, adama a na aɗa a kaɗi ka ɗa i yeve ta tsu na limoci yi, yi ishi ta a limoci a idika i Masar.

Wila u ayin a kuvuka

¹⁰ <<Aya a tali a ɗa va kuya'an avu a kuca'a kashina ka nu n vi kya'i ili i na vi ca'i va,

¹¹ ama a kaya ke cindere vu kasukpa ubuta wa wu uvuka. Kaɗa aza a unambi a katsuma ka ɗa a ciya feu ili i na a kulya'a punu. Ili i na baci tamkpamu i buwai nnama n kakamba n ciya feu a takuma. Ta feu va kuya'an n kashina ki itacishi n kashina ka Zaitu ka nu nannai.

¹² <<Ayin a tali a ɗa va kuya'an ulinga, a kanna ke cindere ka ɗaɗa va kuvuka, adama a na anaka, ni njaki n nu a ciya feu a uvuka. Kaɗa muku ma agbashi a na a matsakai ɗa n omoci a na i punu idashi wa ɗa ele feu a ciya a uvuka.

¹³ <<Zuwai atsuvu i pana mayin n ili i na n danai. Kaɗa i ɗe ke ula a amali o yoku ba, kaɗa kpamu yu ula le punu a una u ɗa ba.

Aɗiva a tatsu a katsuma ka kaya

¹⁴ <<Kaya lakam yi ta a kuya'an kaɗiva ka nampa ali kutatsu, adama a na i neke mu tsugbayin.

¹⁵ I ya'an kaḍiva ka nampa ko boroji vu na vi n yisiti ba, i takuma boroji vu babu yisiti va ali ayin e cindere, tsu na n danai ḍa. I ya'an kaḍiva ka nampa a ayin a na i zuwai a kaya lakam a katsuma ko wotoi u Abibu, adama a na a wotoi u nanlo u ḍaḍa yu utai a idika i Masar. Kata vuza u tawa wa va ekiye agaḍa ba.

¹⁶ I ya'ansa kaḍiva ka ayin a vukya'a, n ava'inka a iyain a icashi i kashina i ḍa. Kata a uteku, i cibasa kpamu n kaḍiva ka libani i vutara a ayin a na baci i bolongushi ili i kashina i ḍa.

¹⁷ A kaya dem mavali mi ta a kutawa a ubuta u Vuzavaguḍu Ubangari kutatsu.

¹⁸ <<Kata i ya'an ka mu alyuka a mpasa kobolo n ili i na a ya'in n yisiti ba. Kata feu i kasukpa ushuma punu a inyama ya alyuka, ya asa ali a kubana a usana ba.

¹⁹ <<Vu tuka n ava'inka a na a la'i n kuga'an a ili i kashina i na i gitai kuge'we i nu a kpa'a ku Vuzavaguḍu Kashile ka nu.

<<Kata kpamu vu su'wan maku ma maraḍika ma na mi a kapa mani ma anaku a ni ba.

Kalingata ka kulapula uye adama a aza a Isaraila

²⁰ <<Lana, mpa n kusuku ta kalingata kelime ka nu adama a na wi indana wu a ubuta u na vi a nwalu dem, ciya vi yawa m mataṇa a ubuta u na n fobusokoi nu.

²¹ Kata vu zuwa atsuvu kpamu vu pana mayin n ili i na u kudana. Kata i shilika n kadanshi ka ni ba, adama a na ayi wa kucinukpaka ḍa n ugbamukaci u nanlo ba. Adama a na kula ku va ki ta punu wa ni.

²² <<Vu panaka yi baci mayin ḍa vi ya'in i na n danai, mi ta o kokpo vurala a ubuta wi irala i nu, mi ta kpamu a ku'iwana aza a na a iwain nu.

²³ <<Kalingata ka va ki ta a kuwala kelime ka ḍa, kata u tono n aḍa u tuka ḍa a idika ya aza Amoriya, n aza a Hitiya, n aza a Periziya, n aza a Kana'ana n aza a Hiwiya n Jebusiya. Mi ta a kuna le raka.

²⁴ Kata i kudanku amali e le ko i cikpa le ba, kata i tono ili i gbani-gbani i na i a kuya'an ba. I faḍa amali a kata i boso atali a na a tsu lyuka kpamu miri-miri.

²⁵ I cikpa Vuzavaguḍu Kashile ka ḍa koci, i ya'an baci nannai mi ta a kuzuwaka ḍa unasingai wi ili kulya'a m mini. Mi ta a kurada ibalishi i na i kutawa wa ḍa dem.

²⁶ Babu vuka vu na katsuma ka ni ka kuta a katsuma ka ḍa, a kuciya punu kpamu madari a idika i ḍa ba. Mi ta a kuzuwa ḍa i yongo n aya kau.

²⁷ Mi ta a kusuku ili i na i kuneke wovon a idika i na i kureme dem kafu i yawa ḍe, kata a ripula. Mi ta a kuzuwa irala i ḍa raka a kpatala kata a suma.

²⁸ Mi ta a kusuku itata e kelime ka ḍa, adama a na i loko aza a Hiwiya n aza a Kana'ana n aza a Hitiya.

²⁹ Ama a kaya ke te ka'a n kuloko le ba, ta lo idika ya yo kokpo an agali, kata nnama n kakamba ma n yimkpa ali n lya'a utsura u ḍa ba.

³⁰ Kenu-kenu ḍa mi o kuloko le, ali i yimkpa tsu na i kufuda ya lya'a utsura wi idika ya, kata i ḍa yo okpo i ḍa.

³¹ Mi ta a kuzuwa uteku wa u gita a mala ma shili a kubana a mala ma aza a Filisitiya, a kubana gaḍi vu meremune a kubana e kuyene ku Yufiretu. Mi ta e kuneke ḍa uma a na i idashi a idika ya e ekiye a ḍa, kata i loko le punu kelime ka ḍa.

³² Kata i ya'an uzuwakpani n ele ko n amali e le ba.

³³ Kata i kasukpa a dasangu punu a idika ya ba, i kasukpa baci ta na i ta a kuzuwa ḍa i ya'an ka mu unushi. Adama a na i ta a kuzuwa ḍa i ya'an ka amali e le tsugbashi, i ta o kokpo kpamu an maza wa ḍa.>>

¹ Dada Vuzavaguḍu u danai Musa, <<Taṡa i kumba na gaḍi avu n Haruna, n Nadabu n Abihu n aza a gbara-gbara amangatatsunkupa a aza a Isaraila, i shamgba ḍa'in kaṡa i cikpa mu.

² Musa ende'en ayi ḍa u kuyawa ḍevu nu mpa, aza a na a buwai kaṡa a gbaga ḍevu ba, kaṡa kpamu aza a Isaraila a na a buwai feu a kumba kusan ka n ayi ba.>>

³ Ana Musa u banai u danai uma ukuna u wilā n udani u Vuzavaguḍu, ḍa uma a ushiki n kaṡakatsu ke te ḍa a danai, <<Ci ta a kuya'an ili i na Vuzavaguḍu u danai dem.>>

⁴ Da Musa u danai ili i na Vuzavaguḍu u danai ni raṡa. Da u ḍangai n usana kaṡi-kaṡi ḍa u ma'i katalikalyuka ḍaka vu kusan va. Da u darai atali kupanere o okpoi agisana a kumaci kupanure ka aza i Isaraila.

⁵ Da u suki olobo o yoku a aza i Isaraila a ya'an alyuka o kusongu, kaṡa kpamu a lyuka obomburon tsa alyuka a maṡana a kubana a ubuta u Vuzavaguḍu.

⁶ Da Musa u pecei mpasa mu nnama n na a kiḍai va ku re, n te u tsungi e nvene, n te kpamu ḍa u vishangushi n ḍa a katalikalyuka.

⁷ Dada u ḍikai Katagarda ku Uzuwakpani ḍa u kecekei uma a. Dada a ushuki, <<E, ci ta a kuya'an raṡa ili i na Vuzavaguḍu u danai tsu ci ya'an, kaṡa kpamu tsu tono i ḍa.>>

⁸ Da Musa u ḍikai mpasa ma ḍa u vishanki uma ḍa u danai, <<Mpasa n nampa ma n ḍaḍa n na n kuyotsongu uzuwakpani u na Vuzavaguḍu u ya'in n aḍa a na u nekei ḍa wilā wa.>>

⁹ Musa n Haruna n Nadabu n Abihu, n aza a gbara-gbara a Isaraila amangatatsunkupa a kumbai a kusan ka.

¹⁰ Da e enei Kaṡhile ki Isaraila. A ḍaka va adasukpatsu a ni va adanshi wingingi wa atali u na e ci ḍeke safaya a kutasa kelyu-keylu uteku tsu mindatsu ma na mi a kakana kannu.

¹¹ Aza a gbara-gbara a Isaraila e enei Kaṡhile, ama kukiye ku Kaṡhile ku sa'wa le ba, ḍa a lyai n o so'i a ubuta u Vuzavaguḍu.

¹² Da Vuzavaguḍu u danai Musa, <<Taṡa vi cina mu gaḍi vu kusan na, kaṡa vi shamgba punu, mi ta e kuneke wu nshemberu ma atali n na mi udani n wilā u na n danai, adama a na i yotsongusu uma.>>

¹³ Da Musa n kaḍanki ka ni Jesuwa o fobusoi, ḍa Musa u kumbai kusan ku Kaṡhile ka.

¹⁴ Da u danai nkoshi m gbara-gbara, <<Vanai tsu na, sai ayin a na tsu bonoi. Haruna n Horu i ta o kokpo n aḍa, vuza na baci wi n kadanshi u bana we le.>>

¹⁵ Ana Musa u kumbai kusan ka, ḍa eleshu a palai kusan ka.

¹⁶ Da tsugbayin tsu Vuzavaguḍu ci cipai lo a Kusan ku Sinai. Ali ayin a tali eleshu a palai kusan ka, ḍa a kannu ke cindere, ḍa Vuzavaguḍu punu e eleshu a u ḍekei Musa.

¹⁷ A ubuta wi Isaraila wa lo, ḍa e enei tsugbayin tsu Vuzavaguḍu ci yotsoi akina a na i a kulya'a gaḍi vu kusan.

¹⁸ Da eleshu a palai Musa a ayin a na wi a kukumba gaḍi kau a kusan ka. Dada u shamgbai ḍe, ali ayin amangere kannu n kayin.

25

Kune'e adama a Mayali ma Kuciba n Kaṡhile

¹ Da Vuzavaguḍu u danai Musa,

² <<Dana aza a Isaraila a tuka mu n kune'e ku le. Avu ḍa va kisaka mu kune'e ka u yaba dem vu na kaḍu ka ni ku ushuki kuneke.

³ Na va ḍaḍa kune'e ku na i kisa we le, azanariya, azurufa kobolo n iyum i shili,

⁴ mini mu usuni, mini ma maḍiya, m mini ma majigi, n arikinla a singai, n cileme tsu nraḍika,

⁵ n ukpan wu nkyon u na a rumbuki n garula, n ukpan wu nradika u singai, m madanga me megele,

⁶ m mani'in ma kalanji adama a makuni, n icita adama a mani'in me kerengu, n ili i magulani,

⁷ n atali o onis, n atali a na a buwai a singai a singai adama a na a padara efodu m mabambata ma makanga ma efodu ma.

⁸ Vu zuwa le a ma'aka mu ubuta wi idashi u cida, kata mpa n dasangu punu n ele.

⁹ Vi ya'an Mayali ma Kuciba n Kashile ma nampa n ili i na i buwai dem derere ci iyoci tsu na n kuyotsongu wu.

Akpati vu uzuwakpani

¹⁰ <<Vu zuwa uma a ya'an Akpati va, m madanga me megele. Ugadi u ni u yawa udashi u tatsu n udyawi amangatatsu n kupa n u tawun, wanshi u ni kpamu udashi u re n udyawi kamanga n u tawun, kashani ka ni ka yawa udashi u re n udyawi kamanga n u tawun.

¹¹ Vu kuma kucina ku ni n suvu a ni dem n azanariya koci, kata vu gece kaga'in ku una u ni wa kpamu n azanariya.

¹² Kata vu luwa nkawani ma azanariya n nashi, kata vu uka n da e ene a akpati va. Nkawani n re a kakambu ka nampa n re a kakambu ka nan de.

¹³ Kata i ya'an kpamu alangu nu ndanga mi ngele, kata i kuma a da n azanariya.

¹⁴ I uka alangu a punu a asuvu a nkawani ma Akpati ma, adama a ikanatsu i kudika.

¹⁵ Alangu a nampa ta punu o kuyongo u uki a nkawani ma akpati ma, kata vuza u todo a da ba.

¹⁶ Kata i zuwa punu nshemberu ma atali n re n na mi n kadanshi ku ukuna u wila wa, n na n kuneke wu.

¹⁷ <<Vi ya'an kakuyamkpatsu ka kutsupa unushi ka n azanariya koci, ugadi u ni u yawa udashi u tatsu n udyawi amangatatsunkupa n u tawun, wanshi u ni kpamu udashi u re n udyawi kamanga n u tawun.

¹⁸ Vi ya'an Corobi vu re n azanariya a na a yimai, kata vu zuwa i da a akambu e re dem a kakuyamkpatsu ka Akpati ka.

¹⁹ Kata a ya'an i da, i te a kakambu ka nampa i te kpamu a kakambu ka nan de, i ya'an i da u matyangi punu n kakuyamkpatsu ka akpati ka.

²⁰ I zuwa ili ya a mindanai a kinda kakuyamkpatsu ka, i zuwa evelyu e le ubapi udengushi adama a na a pala kakuyamkpatsu ka.

²¹ Kata vu zuwa punu nshemberu ma atali n na mi udani n kadanshi ka ukuna u wila wa, u na mpa n kuneke da, kata vu kuyangu n kakuyamkpatsu ka Akpati ka.

²² A gadi vu kakuyamkpatsu ka e mere me Corobi vi re vu na vi gadi va akpati vu wila va, mi ta a kugasa n avu de kata n neke wu wila u va raka adama a uma a Isaraila.

Kirukpa ku Boroji ku Vuzavagudu

²³ <<Kata vi ya'an kirukpa ku madanga me megele, ugadi u ni u yawa udashi u tatsu, wanshi u ni u yawa udashi u te n kagimi. Kata kashani ka ni ka yawa udashi u re n udyawi kamanga n u tawun.

²⁴ Kata vu padara vu da n azanariya koci, vu ma'a kaga'in ku una ka n azanariya a kukara'a.

²⁵ Kata vu she'we ili tsu makawani a kukaraka, kata wanshi u ni u laza kataka ke kukiye ba. Kata vu tono kaga'in ka vu ma'a ka'a n azanariya.

²⁶ Luwa nkawani n nashi ma azanariya, kata vu uka n da de a ngon n nashi n kirukpa ma dem.

²⁷ I kobo nkawani ma devu n nshikpu ma, adama a na a bānā alangu a na a ci dikaka kirukpa ka.

²⁸ Vi ya'an ashamkpatsu a m madanga me megele, kātā vu padara n azanariya, a dāda a kudika kirukpa ka.

²⁹ Kātā vi ya'an apara ni nvene n atan a na a ya'in n azanariya koci, kobolo kpamu nu nsasu n akanatsu n na a tsu ya'anka ulinga a ubutā u kutsungu ili i kudarukpa alyuka o kuso'o.

³⁰ Ayin tutu vi tā a kuzuwa punu Boroji vu na o fobusoi adama va.

Kashamkpatsu ka makuni

³¹ <<Vi ya'an kashamkpatsu ka makuni ka n azanariya koci a na a yimai, kashamkpatsu ka n anci a ni, iyoci ya apalu a ni, mbom n ni n ubazukpi u ni wokpo ubutā u te.

³² Ya'an acaka a tāli a utā de a kakambu ka ni, acaka a tatsu a kashamkpatsu ka makuni ka a utā a kakambu ke te, acaka a tatsu kpamu a kakambu ka na ka buwai.

³³ Ata'an, a tatsu a na a ya'in n iyoci ya apalu a alumo, nu mbom, nu ubazukpi, okpo a kacaka ke te, a tatsu a kacaka ka nan de, ta u kuya'an nannai raka na acaka a atali a na utai a kashamkpatsu ka.

³⁴ De a kashamkpatsu ka i tā a kuya'an atan a nashi n iyoci ya apalu a alumo nu ubomi kobolo nu ubazukpi u ni.

³⁵ Mobom me te mi tā a kuya'an a daka vu kacaka ku ugiti, ka na ku utai a kashamkpatsu ka mā makuni, mobom me ire a daka vu kacaka ke ire, mobom ma tatsu kpamu a kacaka ka tatsu, dem vi le acaka a tāli.

³⁶ Mobom ma n acaka a i tā umatyangbani n kashamkpatsu ka na a yimai n azanariya koci.

³⁷ Ma'an nkuni n cindere kātā vu zuwa le gadi adama a na akana ubutā e kelime ke le.

³⁸ Ikaatsu i kukimaka akina a, n ambu a, a ya'an a da n azanariya koci.

³⁹ Kātā vi ya'an ashamkpatsu a nkuni a ni n ikobomgushi i le n azanariya koci a na amiki e le a yawai kilo kamangankupa n vu nashi.

⁴⁰ Vu fuda vi ya'an ili ya uteku ci iyoci i na n yotsongu nu de a kusan ka.

26

Mayali ma Kashile

¹ <<Kātā vu ma'a Mayali ma Kashile ma n akashi a utsutsu a singai kupa a na a ya'in n arikinla n tsugbere tsa akada tsu mini mu usuni n tsu mini mā maḍiya n tsu mini ma garula. Kātā kaca'i ka ya'an akashi a n tsuzogu ci Corobi.

² Akashi a a ya'an ushan dem derere, ugadi udashi amangere n u re wanshi kpamu udashi u tali.

³ Kātā i jilya akashi a utsutsu a tawun a ubutā u te, i ya'an kpamu nannai n aza a tawun a na a buwai va.

⁴ Avu ya'anka akashi a utsutsu a nroki n kusaku m mini mu usuni a kagain ku uteku, a zuwa n da a akashi a utsutsu a na a jilyai a ubutā u te wa ali n ugboku u ire wa dem.

⁵ Vi jilyaka kakashi ku utsutsu ku ubolongi ka nroki n kusaku amangerenkupa. Nannai da kpamu va kuya'an n kakashi ka na ka buwai va nu nroki amangerenkupa feu, nroki n kakambu ka nan de a kindasanai nu nroki n kakambu ka nampa.

⁶ Vi ya'an ikanatsu n azanariya ali amangerenkupa, vu bolongu ugboku u re wa n ashiyatsu a, adama a na Mayali ma Kuciba n Kashile ma ya'an me te kpukuru.

⁷ <<Kaṭa kpamu vu lapula akashi a utsutsu n cileme tsu nradika, adama a Maṭali mo Obolo ma na a kupalaka gaḍi vu Maṭali ma Vuzavaguḍu ma, akashi kupa n ke te ḍa va kuya'an.

⁸ Akashi a utsutsu kupa n ke te a nampa dem a ya'an derere, ugaḍi u ya'an udashi amangere n u tawun, kaṭa wanshi u yawa udashi u taḷi.

⁹ Vu bolongu akashi a utsutsu a tawun a nanlo a dem a ubuta u te, kaṭa o okpo kakashi ke te. Kaṭa akashi a taḷi a na a buwai na lo va feu vu bolongu le ubuta u te tsu kakashi ke te ko yoku. Vu gosomgbonoi kakashi ka taḷi ka kure e kelime ka Maṭali ka.

¹⁰ Vu jilika akashi a na o bolongi tsu una u te wa dem nroki n kusaku a uteku, ali amangerenkupa, nannai ḍa kpamu va kuya'an n ugboku u na u buwai.

¹¹ <<Vi ta a kuya'an ikaṇatsu n viyum vi shili ali amangerenkupa vu zuwa moroki dem a ubuta u kushiya u ni. N uye u nampa, maṭali ma mi ta o kokpo n uye u te koci o bolongu kaṭa o okpo maṭali me te.

¹² Kagimi ka kakashi ka na baci ka pasai ko ka buwai, i ta a kusaku ka'a a kucina ku maṭali ka.

¹³ Vi ta a kukaṣukpa udashi u te n kagimi u taḷukpa u kana kaṭalaḷa adama a na u pala maṭali ma raḱa-raḱa.

¹⁴ Vi ya'an kaḃayaṃkpatsu ka maṭali ma n ukpan wu nkyon u na a rumbuki m mini ma garula. Vi ya'an kpamu kaḃayaṃkpatsu ko yoku ka singai n ukpan wu nradika.

¹⁵ <<Vi ya'an muntsa mu utsutsu u maṭali wa m maḍanga me megele, vi shikpa le kashani.

¹⁶ Muntsa mu utsutsu dem ma yawa udashi gendu, wanshi kpamu u yawa udashi u re n udyawi kamanga n u tawun,

¹⁷ n aguta ere uzuwi derere n vutoku. Ta va kuya'an muntsa mu utsutsu u maṭali ma Kaṣhile ma nannai.

¹⁸ Vi ya'an muntsa mu utsutsu kamanga adama a na a kana akashi a a ubon u ḍaka u maṭali wa.

¹⁹ Kaṭa vi ya'an kpamu idaṣaṃkpatsu n azurufa ali amangere, ebelyu e re a ḍaka va aga'in a utsutsu dem, yaba dem vi le n kokobotsu ka na ka kukaṇa le mayin.

²⁰ A ubon u gaḍi u maṭali ma Kaṣhile ma, vi ya'an kpamu iga'in a utsutsu kamanga,

²¹ n ubuta wi idaṣaṃkpatsu wa azurufa ali amangere, aza e re a kumi'i ku kaga'in ku utsutsu dem.

²² Vi ya'an iga'in a utsutsu a taḷi, a kucina a kalivi ka Maṭali ka.

²³ Vi ya'an kpamu muntsa mu utsutsu n re adama a na a kana ubon wu ngon a kucina ku Maṭali ka.

²⁴ Iga'in a utsutsu o ngon a nanlo a, o bolongu a ḍa kure, ili i na i gitai punu ḍaka ali a kubana gaḍi, a gasa ḍe gaḍi a ubuta u makawani me te, kaṭa o okpo mogon me te. Ta vo kubolongu ngon ma mo okpo nannai.

²⁵ Kaṭa iga'in a utsutsu a a ḍanga kunlai n idaṣaṃkpatsu ya azurufa a idaṣhi e le gendu n ke te. Idaṣaṃkpatsu i re i re a ḍaka va iga'in a utsutsu dem.

²⁶ <<Kaṭa vi ya'an aburakpatsu a tawun m maḍanga ma a megele, adama iga'in a utsutsu a na a ya'in va a kakambu ka maṭali ka,

²⁷ a tawun kpamu adama a kakambu ke te ka na ki a ubon u ḍaka, a tawun o yoku kpamu a kakambu ku uteku ka nan ḍe, ka na ki a kalivi.

²⁸ Kaburakpatsu ka na ki e mere ma iga'in a utsutsu a, i ta a kupasamgbantai a kugita uteku u nampa ali a kubana a uteku u nan ḍe.

²⁹ Vu kuma iga'in a utsutsu a n azanariya, vu zuwa nkawani ma azanariya n na n kukaṇa aburakpatsu a. Kaṭa kpamu vu kuma aburakpatsu a n azanariya.

³⁰ Ta va kuya'an Maṭali ma Kaṣhile ma nannai ci iyoci i na n yotsongi nu a kusan ka.

³¹ <<Vi ya'an kakashi ku tsutsu n arikinla n tsugbere tsu mini mu usuni, n tsugbere tsu na ci a na mini ma maḍiya n tsugbere tsu mini ma garula n tsugbere tsa akaḍa, kaṭa i ya'an ci Corobi n tsuzogu tsu na kaca'i ku uyeve ka ya'in.

³² Kaṭa vu saku de kakashi ku utsutsu ka gbayin ka a nshikpu n nashi m maḍanga ma megele n na a kumai n azanariya, ḍa kpamu a zuwai le a idaṣamkpatsu i na a ya'in n azurufa.

³³ Vu saku kakashi ku utsutsu ka a ḍaka vu nroki n na a darai adama a kupalaka maḡali ma. Kaṭa vu zuwa punu akpati vu wila va, a kucina ku kakashi ku utsutsu ka. Kakashi ku utsutsu ka ḍaḍa ke kupece ubuta u ciḍa n ubuta u na u la'i n ciḍa.

³⁴ Vu zuwa kakuyamkpatsu ka ku tsupaka unushi ka a akpati vu wila punu a ubuta u na u la'i n ciḍa va.

³⁵ Vu zuwa kirukpa n tsupulai tsu kakashi ku utsutsu a ubon u gaḍi u Maḡali wa, kaṭa vu zuwa kashamkpatsu ka makuni vu pasamgbana maḡali ma a ubon u ḍaka.

³⁶ <<Vi ya'an kakashi ku utsutsu u ku'uwa a kapam wa nannai n arikinla n tsugbere tsu na ci an mini mu usuni, n tsu na ci yotsoi an mini ma maḍiya n tsugbere tsu mini ma garula, n tsugbere tsa akaḍa tsu singai. Kaṭa kaca'i ka kala kakashi ka.

³⁷ Vi ta a kuya'anka kakashi ka nshikpu m maḍanga ma megele, kaṭa vu kuma n azanariya. Kaṭa vu saku kakashi ka nu nroki ma azanariya, n idaṣamkpatsu i tawun i le i na a ya'in n iyum i shili.

27

Katalikalyuka ko Kusunku ili i Kune'e

¹ <<Vi ya'an katalikalyuka ka m maḍanga ma megele, ugaḍi u ni u yawa udashi u cindere n kagimi, wanshi kpamu nannai udashi u cindere n kagimi. Uḍangi u ni u ya'an udashi u nashi n kagimi, wanshi n ugaḍi u katalikalyuka ka u ya'an feu derere.

² Vi ya'an avana a ngon n nashi n ni dem, adama a na avana a o okpo umatyangbani ubuta u te punu n katalikalyuka ka, kaṭa vu kuma ka'a n vuyum vi shili.

³ Vu ma'a mgbodo n na a ku tsuwansa ka kokomo ka katalikalyuka ka, n ikenekpetsu ya akina, n apara, n ikabatsu, n ambu a kupuraka cikina, ili i nampa ya a ya'an i ḍa n iyum i shili.

⁴ Kaṭa vi ya'an katalikalyuka n kazatsu n viyum vi shili, de atusu a kaṭa vu uka nkawani mi iyum i shili n nashi adama a ngon n nashi n katalikalyuka ka.

⁵ Vu zuwa kazatsu ḍaka, adama a na u pala katalikalyuka ka kagimi.

⁶ Vi ya'an alangu a kubaṇaka katalikalyuka ka m maḍanga ma megele vu kuma ma'a n viyum vi shili.

⁷ Vu uka alangu a punu a nkawani ma, akambu e re dem adama a na a ciya a ya'anka ulinga a ayin a na baci i a kuḍika katalikalyuka ka.

⁸ Vi ya'an katalikalyuka ka n kungu nu ndanga n na e she'wei n na mi wanshi, kaṭa vu ya'an tsa akpati vu na vi n kabayamkpatsu ba, tsu na n yotsonki nu a kusan ka.

Ulanga u Maḡali ma kuciba n Kaṣhile

⁹ <<Kaṭa vi ya'an Ulanga u Maḡali ma kuciba n Kaṣhile ma, a saku de kakashi ka na a ya'in n arikinlai n tsugbere tsu singai tsa. A ubon u ḍaka kpamu ugaḍi u kakashi wa u yawa udashi amangatawun (100),

¹⁰ kaṭa a saku de akashi a a nshikpu mi iyum i shili kamanga, aza a na a zuwai a anci e le a na a ya'in n iyum i shili a na i kamanga feu. Vu saku akashi a utsutsu a nu nroki n na a ya'in n azurufa kobolo nu nkawani.

¹¹ Ta kpamu i kuya'an nannai n tsu gaḍi a kakashi ka na a kusaku va, ka ya'an udashi amangatawun n amangerenkupa (150), nu nshikpu kamanga, idaṣamkpatsu i le a ya'an i ḍa n iyum i shili kamanga feu. Nkawani n awin, a ya'an a ḍa n azurufa.

¹² <<N tsu ukocishi u kalivi u kakashi wa wanshi u ni u ya'an udashi amangatatsunkupa n u tawun n nshikpu kupa n idasamkpatsu kupa feu a ya'an a da n azanariya.

¹³ N ubon u kasana a ubuta u na utsutsu wi, udashi u yawa amangatatsunkupa n u tawun.

¹⁴ Akashi a kakambu ke te ku utsutsu ka ugadi u ni u yawa udashi kamanga n u re n kagimi, kata i saku de ka'a a ashampatsu a tatsu kata i kiyangu le a idasamkpatsu i tatsu ya.

¹⁵ Ta kpamu nannai n kakambu ka nan de. Ukambu u re wu utsutsu wa, a saku de akashi a na i n ugadi u na u yawai udashi kamanga n u re n kagimi kobolo n ashampatsu a tatsu n idasamkpatsu a tatsu feu.

¹⁶ A utsutsu u ku'uwa a ulanga u Mavali ma kuciba n Kashile ma, ugadi u ni u yawa udashi kamangankupa. Kata a ya'an kakashi n arikinla n tsugbere tsu na ci tsu mini mu usuni, n tsu na ci yotsoi mini ma garula, n tsu mini ma madiya, n tsugbere tsa akada. Kata a ca'a n igani, kata a saku de ka'a a ya'anka le ashampatsu a nashi n idasamkpatsu i nashi.

¹⁷ Ashampatsu raka a na a kara'i a ulanga u Mavali ma kuciba n Kashile ma, kata a shiya le n awin a azurufa. Okobotsu e le o okpo a na a ya'an n azurufa feu, idasamkpatsu yo okpo i na a ya'in n iyum i shili.

¹⁸ Ugadi wu ulanga wu uteku u Mavali wa raka u yawa udashi amangatawun n amangerenkupa (150), wanshi u ni u ya'an udashi amangatatsunkupa n u tawun, kashani ka ni ka yawa ubapi u cindere n kagimi. Kata a karaka uteku wu ubanga wa n kakashi ka na a ya'in n arikinla a singai, n anci a iyum e le.

¹⁹ Ucanuku u na a kuya'anka ulinga u Mavali wa dem, n aguta a na a kushukpaka Mavali ma, a uteku wu ulanga u Mavali wa feu a ya'an i da n iyum i shili.

Mani'in adama a Makuni

²⁰ <<Vu dana muku mi Isaraila a tuka m mani'in ma zaitu ma na a pishai mayin adama a kutasukusu makuni ma ayin tutu.

²¹ Kata i zuwa kashampatsu ka makuni a ubuta u Mavali mo Obolo wa n tsu pulai tsu kakashi ka na a palakai Akpati vu Uzuwakpani vu na vi a ubuta u cida wa. Haruna m muku mo olobo n ni, ele da a kulana makuni ma akina ma kanna n kayin dem, adama a na mo yongo a kakana e kelime ka Vuzavagudu. Na va dada wila u uma Isaraila, i tono u da ali nu ntsukaya n na i kumatsa.

28

Aminya a tsuganu

¹ <<Deke vuza nu Haruna m muku molobo n ni, Nadabu n Abihu n Eliyaza n Itama. Vu zagbaka mu ele, kata vu utaka le a katsuma ka muku mi Isaraila, adama a na o okpo anan ganu aza na a kuya'anka mu ulinga.

² Kata vu jilyaka mokoshi ma nu Haruna ntogu n singai n tsugbayin, n na n kuyotsongu uzagbi u ni.

³ Ya'an kadanshi n eyevi dem aza a na n nekei kuyeve a ubuta u kujilya, a ya'anka Haruna motogu adama a kavasa ke kerengu, adama a na wo okpo ganu vu na u kuya'anka mu ulinga.

⁴ Na va dada ntogu n na a kujilyaka yi, ma na mi n mabanbata n efodu, n eleje, m motogu ma gbayin mu ugadi m motogu ma gbati mi igani ma na a ca'i n ekiye, m maku'un ma tsuganu n kashiyatsu. A jilyaka mokoshi ma nu Haruna ntogu n kavasa ke kerengu ka nampa, m muku n ni adama a na a ya'anka mu ulinga u tsuganu.

⁵ Aza na a kujilya ntogu ma a ya'an ulinga n tsugbere tsu na a ci ya'an kuca'a tsa azanariya tsu na ci an mini mu usuni, n tsu na ci yotsoi mini ma garula n tsu mini ma maḍiya, n arikinla a singai.

Uteku u na a kujilya Efodu

⁶ <<Kata a jilya efodu* va n tsugbere tsu kuca'a tsa azanariya, tsu na ci an mini mu usuni n tsu na ci yotsoi an mini ma maḍiya m mini ma garula n arikinla a singai, ulinga u kajili ku usubi.

⁷ Ma ya'an n eleje a avangatsu e re ugasatangbani wu ngon n re adama a kushiya.

⁸ Ogoni a na a ya'ankai kaḍambura ku uca'i ko tsuzogu ka, ko yotso kujilya ku motogu ku efodu ka, kata ka ya'an umatyangbani de n efodu va, tsa a azanariya, m mini mu usuni, n tsu mini ma garula, kobolo n arikinla a singai.

⁹ Vu dika atali o onis e re, kata vu kara de ula a muku mi Isaraila,

¹⁰ vu kara ula a tali e le de a katali ke te m motonosonoi tsu na a matsai le, ula a tali a na a buwai kara le feu a katali ka na ka buwai.

¹¹ Vu kara de ula a muku mi Isaraila a atali e re a, tsu na keshe'wi ka tsu dana a kaṭambari. Vi ta a kuzuwa katali dem ka na a ya'in n tsuzogu tsa azanariya a kukara'a.

¹² Kata a shiya a da a avangatsu a efodu a adama a na o okpo atali a kucibasa a muku mi Isaraila. Haruna wi ta a kudika ula a nampa a avangatsu a ni kata mpa Vuzavagudu n ciba ayin a na baci u banai e kelime ka va.

¹³ Vi ta a kuzuwa katali dem ka na a ya'in n tsuzogu tsa azanariya a kukara'a

¹⁴ n ikani ya azanariya i re, ubishi an kawin kata vu bolongu le punu m muntsa mu utsutsu ka.

Tsu na a kuya'an mabambata

¹⁵ <<Vi ya'an mabambata ma afada, ulinga u keyevi n tso ogoni e efodu, kata vu ya'an ma'a n azanariya, tsu mini mu usuni, m mini ma maḍiya n arikinla a na a ya'in n tsugbere.

¹⁶ Kakashi ka na a ku ca'a va, akambu a i ta a kuya'an derere n aza na a buwai, wanshi udyawi kuci kata vu kata ka'a kure.

¹⁷ Kata vu dara de atali a singai a singai akariki a nashi. A kakariki ka iyain vu dara de, karneliyan, n tofa, n zumurudu,

¹⁸ a kakariki ke ire a dara de kirisola, n safaya n daimon,

¹⁹ a kakariki ka tatsu da a dara de Jesinta, n agata, n amati,

²⁰ a kakariki ka nashi da a dara de, berila, n onika, n yasfa. Katali dem kata a zuwa ka'a punu a kaga'in ku utsutsu u kenu u na a ya'in a azanariya a.

²¹ I ta a kuzama atali kupa n e re, kata a kara de ula a umaci a muku mi Isaraila a katali ke te ke te dem. Ula a nampa i ta o kokpo urotu.

²² Kata vi ya'an mabambata ma ikani yu uca'i i tsu tsuzogu tsa awin, a na a ya'in n azanariya koci.

²³ Vi ya'an nkawani n re ma azanariya n na o kukobo de a iga'in e re a mabambata ma.

²⁴ Kata vu shiya de awin e re a azanariya a de a nkawani n re m mabambata ma.

²⁵ Ugasatangbani u re wu uteku wi ikani u re wa, vi shiya u da de a ubuta u re wa, kata vu kobo le n tsu kelime a ubuta u te n efodu va.

²⁶ Kata vi ya'an nkawani n re ma azanariya, kata vu kobo de n da de uteku u re u mabambata ma, n asuvu a ukoci devu n efodu va.

* 28:6 28:6 Kakashi ka'a ka na anan ganu a tsu kaḅangu tsa amila

²⁷ Vi ya'an nkawani n re ma azanariya kaṭa vu kobo le n kelime ka efodu va, a uḃon u ḃaka wa avangatsu, derere a ubuta u na nroki n kaḃambura ko tsuzogu ka efodu ka ki.

²⁸ Kaṭa i shiya ḃe mabanbata nu nkawani n ni ḃe a nkawani n efodu kobolo n awin a mini mu usuni, adama a na wo okpo ulinga u keyevi ka kuca'a ka awin ke efodu, adama a na kaṭa mabambata ma ma taṃa ma baḃa a efodu va ba.

²⁹ Ayin a na baci Haruna wi a ku'uwa a ubuta u na u la'i n ciḃa, kaṭa Vuzavaguḃu u ciḃa n ula a muku mi Isaraila a kaḃu ka ni. Adama a na wo okpo ili i kucibasa ko wanai.

³⁰ Kaṭa vu zuwa punu feu Yurim n Tumi † punu a mabanbata, adama a na o yongo punu a kaḃu ka Haruna a ayin a na baci u banai e kelime ka Vuzavaguḃu. Nannai ḃa Haruna u kuyongo n ili i na i kusheshe ukuna u na Vuzavaguḃu u cigai a kukaṛaḃa punu a kaḃu ka ni, a ayin a na baci de dem wi e kelime ka Vuzavaguḃu.

Ntogu n Tsuganu n yoku

³¹ <<Kaṭa vi ya'an motogu mu ca'i mu ugaḃi ma efodu ma, m mini mu usuni raḃa.

³² Kaṭa a ya'an kuḃeku ku motogu ka, uca'i u ni u ya'an kagbaṭara, ta lo wa taṃa wa kara.

³³ De a iga'in o motogu ma, n tsu ḃaka, vi cindala ḃe tsuzogu tsu umaci u maḃanga ma na a tsu ḃeke ruman, n tsu mini mu usuni, n tsu maḃiya, n tsu mini ma garula, n tsugbere tsu uca'i n tsuzogu tsu singai.

³⁴ E gere ḃe alingi n umaci u ruman o motonosonoi a kukaṛa'a ugupi u motogu wa.

³⁵ Kaṭa Haruna u uka motogu ma nampa ma ayin a na baci wi a kuya'an ulinga e kelime ka Vuzavaguḃu. Kaṭa a pana maṣhi ma alingi ma a ayin a na baci wi a ku'uwa, n ayin a na baci wi a kuta a ubuta u ciḃa e kelime ka Vuzavaguḃu ta lo wa kuwa.

³⁶ <<Vi ya'an maganda ma kaci n azanariya koci, kaṭa vu kaṛa ḃe idani i nampa, uteku tsu uzuwi u kukiye u kaṭambaṛi tsu nampa, <ILI I CIDA U VUZAVAGUḃU.>

³⁷ Kaṭambaṛi ka azanariya ka, a shiya ka'a n kawin ka na ki tsu mini mu usuni a gaḃi vo oroli a.

³⁸ Ta ta na nannai Haruna u kapa baci oroli a, ta ḃe e kene idani ya a kucan ku ni. Ta kpamu nannai u kuḃika amiki a unushi u uma a Isaraila ayin a na i e kuneke kune'e ku le ku ciḃa. Ta ḃe idani i kuyongoso ḃe a kucan ku Haruna adama a na Vuzavaguḃu u ciya wi isa kune'e ku le.

³⁹ <<Vi ya'an motogu me kenu ma, n arikinla a singai, kaṭa vi ya'an kpamu oroli n arikinla a singai feu, kaṭa vi ya'an kaḃambura ko tsuzogu tsu uca'i we ekiye.

⁴⁰ <<Yi ta a kuya'anka muku n Haruna ntogu n kenke'en, n ashiyatsu, nu nkunku'un, nu ntogu n na n kuneke le tsugbayin n tsuloboi.

⁴¹ Vu uka Haruna m muku n ni ucanuku u nampa wa, kaṭa vu sukumaka le mani'in vu zuwa le o okpo ciḃa kaṭa vu erengu le ciya a ya'anka mu ulinga u tsuganu.

⁴² Vi ya'anka le acaka a gbati-gbati n arikinla a na a kuyawa akaṅatsu a ciya a ya'anka ciyampa.

⁴³ Haruna m muku n ni a uka ucanuku wa a ayin a na baci i a ku'uwa a Maṃali mo Obolo ko a ayin a na i a kuyawa ḃevu n katalikalyuka adama a na a ya'an ulinga a ubuta u Ciḃa, ta lo o ronoko kaḃi ke le unushi u na u kutuka le n ukpa. Na lo va wi ta o kokpo wila u ko wanai u Haruna nu ntsukaya n na n kutawa kaḃaḃa ka ni.

29

Kavasa ke kerengu ku anan Ganu

† 28:30 28:30 Yurim n Tumi ili ḃa i na ganu u tsu laṃsaḃa kuyeve kusheshe ki ili a ubuta u Vuzavaguḃu

¹ <<Ili i na va kuya'anka Haruna m muku n ni a ubuta u kavasa ke kerengu i dada na, adama a na a ya'anka mu ulinga u tsuganu. Vu dika maku mo kobomburon ni ngiri e re n na mi babu u'iwin u Kashile.

² Kata vi ya'an ulinga n kiya ku alkama ku na ku ge'wei neruru babu yisiti, kata a ya'an boroji, n akala a na a zubi n kiya ku mani'in ma zaitu, n emeshe a na i uja'angi m mani'in.

³ Kata vu zuwa punu ili ya a mabana vu banka, kobolo n kobomburon n ngiri ma a ubuta u cida wa.

⁴ Kata vu tuka Haruna m muku n ni a utsutsu u Mayali wa kata vu sumba le m mini.

⁵ Kata vu uka Haruna ntogu ma. Vi gita m motogu ma asuvu mu ugadi, kata vu tonon m motogu ma gadi ma gbatu, kata vu tonon n efodu m mabambata kata vu shiya n ashiyatsu a na a cali n igani ya.

⁶ Kata a kapaka yi oroli a kaci, kata a shiyaka yi de a ashiyatsu a azanariya m maganda a kaci.

⁷ Kata vu dika mani'in me kerengu vu sukuyaka yi a kaci.

⁸ Vu tuka m muku ma kata vu uka le ntogu ma asuvu ma,

⁹ Kata vu shiyaka yaba dem kashiyatsu ka kadambura, vu kapaka le nkunku'un ma. Ta va kuzagba Haruna m muku n ni nannai. Ulinga u tsuganu wi ta o kokpo u le a wila kowanai. Nannai da va kuya'anka Haruna m muku n ni kavasa ke kerengu.

¹⁰ <<Vu tuka m maku mo kobomburon ka a ubuta u Mayali mo Obolo, Haruna m muku n ni i ta a kukiyanu de ekiye a gadi vu maku mo kobomburon ka.

¹¹ Kata vu kida kobomburon ka e kelime ka Vuzavagudu a utsutsu u Mayali mo Obolo ma,

¹² Vu dyaba mpasa n kobomburon ma a kajivu kata vu sura de n da a avana a katalikalyuka ka, n na tamkpamu m buwai a tsungu punu a daka vu kumi'i ku katalikalyuka ka.

¹³ Kata vu takpa ushuma u na u palai ci'in tsu katsuma tsa, n ubuta u singai wa asuvu, n ukambu wa asuvu, n muku n katsuma n re ma kobolo n ushuma u le, i songu a gadi vu katalikalyuka ka.

¹⁴ Ama inyama i na i buwai i kobomburon ya kobolo n ukpan, n awiyan dem, vu banka i da pulai vu likuci kata vu songu de i da, dada alyuka a unushi.

¹⁵ <<Vu dika kagiri ke te, kata Haruna m muku n ni a kiyangu de ekiye e le.

¹⁶ Vu kida kagiri ka, kata vu kedengu mpasa ma vu vishangu a akambu dem a katalikalyuka ka.

¹⁷ Kata vu kida kagiri ka akidi-akidi, vu za'a ili i katsuma kobolo n ekpete, kata vu zuwa kaci ka ubuta u te kobolo n akidi a na a buwai.

¹⁸ Vu songu kagiri ka raka a katalikalyuka, alyuka o kusongu a da a Vuzavagudu, a magulani, alyuka a na o songi n akina adama a Vuzavagudu.

¹⁹ <<Dika kagiri ka na ka buwai va, Haruna m muku n ni a kiyangu de ekiye e le a kaci ka kagiri ka.

²⁰ Kata vu kida kagiri ka vu kedengu mpasa n ni ma, vu kenuku mpasa ma vu tsungu igalin melegu ma kutsuvu ku singai ku Haruna. A dyabaka muku n ni mpasa ma kpamu a ajivu a gbagba'in a usingai e ekiye e le n ajivu a gbagba'in e ene a usingai e le. Kata ayin a nanlo vu vishangu n na m buwai a akambu dem a katalikalyuka ka.

²¹ Vu kenuku de mpasa ma a gadi vu katalikalyuka ka kata vu nana n da m mani'in me kerengu. Kata vu vishanku Haruna nu ntogu n ni, kata vu vishanku muku n ni nu ntogu n le, ta o kokpo cida nannai nu ntogu n le.

²² <<Vu takpa ushuma u kagiri wa, n ushuma u winja, n ushuma u na u palai ili i kasuma, n u na u palai asuvu, m muku n katsuma n re dem n ushuma u le, kobolo m makuta. (Na va dada kagiri ka adama a kavasa ke kerengu.)

²³ Kata vu dika kakutsu ko boroji ke te n emeshe a na a putalai m mani'in, n kakala ke te punu a mabana ma na mi m boroji vu na vi n yisiti ba, vu na a zuwai e kelime ka Vuzavagudu.

²⁴ Vu zuwa ili i nampa ya dem e kukiye ku Haruna m muku n ni, ele tamkpamu a ya'an alyuka a dengusa gadi tsa alyuka a kudangusa e kelime ka Vuzavagudu.

²⁵ Kata vi isa i da e ekiye le kpamu, kata vu songu le a katalikalyuka de gadi va alyuka o kusongu ci ili i magulani a ubuta u Vuzavagudu. Na va alyuka akina da u Vuzavagudu.

²⁶ <<Vi dika makanga ma malala ma na a kidai adama a kavasa ka kerengu ku Haruna ka, kata vu dengusa gadi adama a na wo okpo alyuka e kelime ka Vuzavagudu. Makanga ma nampa ma mi ta o kokpo ma nu.

²⁷ Kata vu zuwa i da adama a kavasa ke kerengu ka Haruna m muku n ni. Dada makanga ma malala ma m makuta ma na a ya'ankai alyuka a dengusai u Vuzavagudu wa.

²⁸ Na va wi ta o kokpo upecu u Haruna m muku ni u ayin dem a na baci aza Isaraila a tawai kuya'an alyuka a matana e kelime ka Vuzavagudu.

²⁹ <<Ntogu n cida n Haruna mi ta o kokpo ili yi ukani, a kugita a muku n ni ali a kubana ntsukaya n ni. Ntogu n nanlo n da a kuya'anka ulinga a kubana u vuza na baci dem a zagbai.

³⁰ Maku ma na baci de dem ma dikai ukani a ulinga u tsuganu i ta a ku'uka ntogu n nampa ali ayin e cindere, a ayin a na baci de i a kuya'anka mu ulinga a ubuta u Mayali mo Obolo.

³¹ <<Kata vu dika kagiri ka na a kuya'anka kavasa ke kerengu, kata vu su'wan inyama ya a ubuta u cida wa.

³² Haruna da koci m muku n ni a kutakuma i nyama ya, kobolo m boroji vu na vi a mabana a utsutsu u Mayali mo Obolo ma.

³³ Ele da koci a kutakuma inyama ya m boroji vu na a tukai adama a kutakpa ku unushi, n kavasa kerengu ku le. Babu vuza pulai vu na u kutakuma ili i nampa adama a na ili i cida i da.

³⁴ Inyama ya ko boroji va vu buwa baci ali a kubana usana, kata o songu i da. O kudoku a takuma i da ba, adama a na ili i cida i da.

³⁵ <<Tsu nampa tsu da va kuya'anka Haruna m muku n ni kavasa ke kerengu, derere tsu na n danai nu. Kadiva ke kerengu ka nampa ka ki ta a kuya'an ali ayin e cindere.

³⁶ A katsuma ka ayin e cindere a nampa a kanna dem yi ta a kuya'an alyuka a kutakpa unushi n kobomburon. Vu zuwa katalikalyuka ka kokpo cida nannai, vu putala ka'a m mani'in ma zaitu.

³⁷ Ayin e cindere avu a kuya'an nannai, avu a kuya'ansa alyuka a kutakpa unushi wa adama a na katalikalyuka ka kokpo cida. Katalikalyuka ka kokpo ili i na i la'i n cida, ili i na baci de dem i sa'wai ka'a i da yi ta o kokpo cida.

³⁸ <<Na va dada ili i na va kulyuka katalikalyuka ayin tutu. A kanna dem vu lyuka muku mu giri n re aza a na i n kaya kete-kete.

³⁹ Vi lyuka me te n usana, me te kpamu n kulivi.

⁴⁰ N kagiri ka iyain dem, vu neke kakpanu ke te ka kiya ku alkama ku na ku ge'wei neruru a zubuki m mani'in ma zaitu kedeke ke te. Kata kpamu vu tsungu kedeke ke te ka makyan adama a alyuka a ili i kuso'o.

⁴¹ Magiri ma na ma buwai ma na va ku lyuka n kulivi ka, vi ta a kulyuka ma'a n ishina, kobolo n alyuka a ili i kuso'o, uteku tsu na a ya'in n usana. I ta o kokpo ili i magulani n uyo'o a kubana a ubuta u Vuzavagudu. Na va dada kune'e ka alyuka ka akina ku Vuzavagudu.

⁴² Alyuka o kusongu a nampa i ta a kulya'a kelime ali nu ntsukaya n na i kumatsa. I ya'an a da a ubuta u Vuzavaguđu a utsutsu u Mavali mo Obolo ma, ta lo n kugasa n ada kata n ya'an kadanshi kpamu n ada.

⁴³ Ta de n kugasa n uma a Isaraila, kutashi ku tsugbayin ku va ki ta a kakana a ubuta wa kata u da wo okpo cida.

⁴⁴ Mi ta a kuzuwa Mavali mo Obolo n katalikalyuka ka ko okpo ubuta u cida. Kata n zuwa Haruna m muku n ni okpo aza cida a na a kuya'anka mu ulinga u tsuganu.

⁴⁵ Mi ta a kudasangu kobolo n uma a Isaraila adama a na mo okpo Kashile ke le.

⁴⁶ I ta e kuyeve a na mpa da Vuzavaguđu Kashile ke le. Mpa da kpamu mu utakai le a idika i Masar adama a na n ciya n dasangu punu we le. Mpa da Vuzavaguđu Kashile ke le.

30

Katalikalyuka ko kusunku ili i magulani

¹ <<Vi ya'an katalikalyuka ka na o kusunku ili i magulani m madanga me megele.

² Ugadi u ni u yawa udashi u te n kagimi, wanshi u ni kpamu udashi u te n kagimi, ugadi u ni n wanshi u ni u ya'an derere. Udangi u ni u yawa ubapi u tatsu. Ngon n nashi n katalikalyuka ka kata vi ya'an de avana umatyangbani punu.

³ Kata vu padara gadi n akambu dem n avana n azanariya koci, kata vu lapula kaga'in ku una u ni n azanariya a ku kara'aka.

⁴ Kata vi ya'an nkawani n re ma azanariya adama a katalikalyuka daka va kaga'in, akambu e re dem a na a kanai nshikpu n na a ci dikaka katalikalyuka ka.

⁵ I ya'an ashamkpatsu a nu ndanga m megele kata i padara a da n azanariya.

⁶ Kata vu zuwa katalikalyuka ko kusunku ili i magulani e kelime ka kakashi ka na ka kpada akpati vu wila va, devu n kakuyenkpatsu ka kutsupa unushi ubuta u na n kugasa n ada.

⁷ Usana lakam Haruna u uwa baci adama a na u lapulasaka nkuni ma, wi ta o kusongu ili magulani a katalikalyuka ka.

⁸ N kulivi dem ayin a na wi a kutasuku nkuni ma kata u songu ili i magulani ya kpamu. Na va wi ta o kokpo ili magulani i na yo kuyongo a kukula ayin dem a kubana a ubuta u Vuzavaguđu ali a kubana n tsukaya n na n kutawa.

⁹ Kata vi ya'an kune'e ki ili i magulani i gbani-gbani ba, ko alyuka o kusongu ko alyuka a ili i kashina ko ta na alyuka a ili i kuso'o ba.

¹⁰ Ku te a kaya dem Haruna u bonoko katalikalyuka cida nu mpasa n na u kutsungu punu a avana a nashi a. Vi ta a kuya'an ili i nampa ya nu mpasa mo obomburom n na a ya'ankai alyuka a kucinukpaka unushi, i ya'ansa ili i nampa ya ali a kubana ntsukaya n da, na va dada katalikalyuka ka cida a ubuta u Vuzavaguđu.>>

Ikebe i katsupu ku unushi

¹¹ Dada Vuzavaguđu u danai Musa,

¹² Ayin a na baci vi e kukece uma a Isaraila, vuza na baci e kecei dem wi ta a kutsupa katsupu ku unushi a ubuta u Vuzavaguđu adama a wuma u ni. Nannai babu madukpa ma na ma kutawa we le a ayin a na baci a ciyai ukeci.

¹³ Yaba dem vuna e kecei e mekecu wi ta a kutsupa ili nampa, kagimi ka kagisamkpatsu ka azurufa, kata a kunzuku m mokoko'o ma na mi a ubuta u cida ma na amiki a ni a yawai kamanga. Yaba dem wi ta a kutuka n kune'e ku nampa a ubuta u Vuzavaguđu.

¹⁴ Vuza na baci de e kecei e meketsu, da u yawai aya kamanga a kubana gadi, wi ta a kuya'anka Vuzavaguđu kune'e.

¹⁵ I baci a kuya'an kune'e ku nampa, vuza vu uciyi u tsupa u pasatangu tsu na a gisanki ba, vuza vu unambi feu u tsupa u gusa tsu na a gisanki va ba.

¹⁶ Vi isa ikebe i katsupu ka adama a unushi u nanlo a ubuta wa aza a Isaraila, adama a na i da va kuya'anka ulinga u kulapula Mayali mo Obolo. Wo okpo ili na Vuzavaguđu u kucibasa n aza a Isaraila, adama na u bonoko wuma u da cida.

Kasasu adama a kuza'a

¹⁷ Da Vuzavaguđu u danai Musa,

¹⁸ <<Vi ya'an kasasu ki iyum i shili n kashamkpatsu ka ni feu n iyum i shili adama a kuza'a. Vu zuwa ka'a e mere ma Mayali mo Obolo n katalikalyuka, kata vu tsungu punu mini.

¹⁹ Haruna m muku n ni ta lo a kusa'a ekiye n ene e le.

²⁰ Kafu a uwa a Mayali mo Obolo sai a sa'asa bi'i kaci ke le m mini ta lo a kuwa. Ko kpamu kafu a yawa devu n katalikalyuka ka adama a na a ya'an alyuka o kusongu u Vuzavaguđu.

²¹ Kata a sa'a ekiye n ene e le, ta lo a kukuwa. Na va da'ada wila u ayin dem a kugita u Haruna ali a kutawa ntsukaya n na n kutawa.>>

Mani'in me kerengu

²² Da Vuzavaguđu u danai Musa,

²³ <<Lansa ili i wali i nampa, kilo vu tali vi mini ma mur, kilo vu tatsu vu sinamon vu magulani, n kilo vu tatsu vu mita ma magulani,

²⁴ n kilo vu tali vu kasiya vu magulani, n kakunzukupatsu ka azurufa ka na i a kuya'anka ulinga a ubuta u mayali, kobolo n edele a nashi a mani'in ma zaitu.

²⁵ Vi ya'an ili i nampa ya yo okpo mani'in me kerengu cida, usatari n ili i magulani.

²⁶ M mani'in ma nampa ma da'ada va kutsunku Mayali ma, n akpati vu wila va.

²⁷ Kirukpa ka n ucanuku wu ulinga u ni, n kashamkpatsu ka makuni ka n ikobomgushi i ni, n katalikalyuka ko kusongu mani'in ma magulani,

²⁸ katalikalyuka ko kusongu alyuka n ucanuku wu ulinga u ni raka, n kasasu n kashamkpatsu ka ni.

²⁹ Kata vi erengu le adama a na o okpo aza a na a la'i n cida, adama a na ili i na baci i sa'wa le dem yi ta o kokpo cida.

³⁰ <<Vu putalaka Haruna m muku n ni mani'in me kerengu, kata vi erengu le o okpo aza a an a kuya'anka mu ulinga u tsuganu.

³¹ Vu dana muku mi Isaraila ili i nampa ya, <Na va da'ada mani'in me kerengu ma cida, a kugita anana ali a kubana ntsukaya n da.

³² Kata a tsunku ikyamba i vuma gbani ba, kata kpamu vuza u ya'an mani'in mo yoku tsu nanlo ba. Adama na mani'in ma cida ma'a, kata yi indana i da ci ili i cida.

³³ Vuza na baci u ya'in mani'in tsu nanlo ko a tsunki vuza na wi ganu ba, i ta a kutakpa yi a ubuta u uma.> >>

³⁴ Da'ada Vuzavaguđu u danai Musa, <<Dika ili i wali i magulani, cirupa, n onika, n galbanum, kata vu satara n ili i wali i magulani ya kobolo n ili magulani i aluban, vu kunzuku ma'a derere,

³⁵ n ili i nanlo i da va kuya'anka ili magulani ya, tsu na vuza na u ci ya'an ili i magulani u ci ya'an, kata u bulangu punu mkpadi. Kata yo okpo ili magulani i cida i na a pishai.

³⁶ Vu kenuku punu kenu kata vu soyo luba-luba, vu vishanku akpati vu uzuwakpani vu na vi punu a Mayali mo Obolo ma na mi a ubuta u na n kugasa n avu. Ili i magulani i nampa ya yi ta o kokpo ili na i la'i n cida wa da.

³⁷ Kata i ya'anka kaci ka da ili i magulani tsu nanlo ba, ili i magulani i nampa ili i cida i da a kubana a ubuta u Vuzavaguđu.

³⁸ Vuza na baci u ya'ankai ma'a ulinga tsu mani'in ma kusukuya, i ta a kutakpa yi a katsuma ka uma.>>

31

Bezale n Oholiya

¹ Dada Vuzavaguđu u danai Musa,

² <<N zagba ta Bezale maku ma Uri vashi vu Horu a kumaci ku Yahuda.

³ N shatangu yi ta n ayinviki a va, n ugboji n kuyeve ku ulinga, n kuyeve ku ulinga we ekiye dem,

⁴ adama a na u ya'an ili n igani kakau, u ya'an kpamu ili ya azanariya, n azurufa, n iyum i shili,

⁵ u she'we atali a singai a singai a na va kuzuwa, nu ndanga, wo okpo kpamu ulinga u vuza na u yevei ulinga we ekiye mayin.

⁶ N zagba ta Oholiya maku ma Ahisamaka kumaci ku Dan adama a na wo okpo kaɓaŋki ka ni. N neke wu ta kpamu ugboji a ubuta wa aza e kuyeve ku ulinga we ekiye a ya'an ili i na n danai nu va.

⁷ Mayali mo Obolo, n akpati vu wila n kakuyenkpatu ka kutsupa unushi, ka na a kuɗikaka unushi n ucanuku u na wi punu a Mayali mo Obolo,

⁸ kirukpa ka n ucanuku u ni, n kashamkpatsu ka azanariya ka na ka kanai makuni n ili yu ulinga i le, n katalikalyuka ko kusongu ili i magulani,

⁹ katalikalyuka ko kusunku alyuka o kusongu, ali n ucanuku wu ulinga u ni n kasasu kobolo n kashamkpatsu ka ni,

¹⁰ nu ntogu mu uca'i n na a ya'ankai igani, nu ntogu n cida adama Haruna Ganu, nu ntogu m muku n ni adama a ulinga u tsuganu,

¹¹ m mani'in me kerengu, kobolo n ili i magulani adama a ubuta u cida. Kata i ya'an i da derere tsu na n danai nu.>>

Tsu na o kutono wila wa Ashibi

¹² Da Vuzavaguđu u danai Musa,

¹³ <<Dana aza Isaraila, kata yi indana kannu ka Ashibi ka nampa, kannu ka nampa ka dada urotu wu uzuwakpani mpa n ada ali nu ntsukaya n da yi ta e kuyeve a na mpa da Vuzavaguđu vu na m bonokoi da cida.

¹⁴ << <Yi indana kannu ka Ashibi ka mayin adama a na kannu ka nanlo ka ki ta cida wa da, vuza na baci u goyoi kannu ka i ta a kuna yi. Vuza na baci kpamu u ya'in ulinga a kannu ka nanlo ka i ta e kupece yi n uma a na a buwai.

¹⁵ Ayin a tali a dada va kuya'an ulinga, ama kannu ke cindere ka dada ka kuvuka, kannu ka cida ka'a a ubuta u Vuzavaguđu. Vuza na baci u ya'in ulinga a kannu ka nanlo i ta a kuna yi.

¹⁶ Adama nannai uma Isaraila kata yi indana kannu ka Ashibi ka nampa ka, n kaɗiva ali a kubana ntsukaya n da, na va dada uzuwakpani u ayin dem.

¹⁷ Na va urotu da u ko wannai a kutawa wa va n uma a Isaraila adama a na a katsuma ka ayin atali ka dada Vuzavaguđu u ya'in gadi n idika, ama a kannu ke cindere da wu uvukai.>>

¹⁸ Ana Vuzavaguđu u kotsoi kuya'an kadanshi m Musa a Kusan ku Sinai, da u nekei ni nshemberu ma atali n re n wila uɗani n kukiye ku Kashiile.

32

Medendem ma azanariya

¹ Ana Musa va u kpaɗai kucipa a kusan ka gogo'o, da uma a Isaraila raka a banai a gasai u Haruna, da a danai Haruna va, <<Pana, ya'anka tsu amali a na o kutono n a

tsu. Vuma vu nampa Musa, vuma na wu utakai tsu Masar, ci yeve ili i na i ya'in ni ba.>>

² Dada Haruna u danai le, <<Tukai n iliyatsuvu ya azanariya ya amaci a da, n olobo a da, n nkere n da i na i a ku'ukasa.>>

³ Da uma a lansai iliyatsuvu raka da a tukai ni.

⁴ U dikai ili i na e nekei ni va, da u luwai i da, da u mai kamali an medendem. Da uma raka a dananai, <<Ada aza a Isaraila kamali ka da ka'a na, ka na ku utakai da a Masar.>>

⁵ Ana Haruna we enei nannai, da u mai katalikalyuka e kelime ka kamali ke medendem ka, da u danai, <<A kubana mkpa'a kadiva ki ta lo adama a Vuzavaguđu.>>

⁶ Kanna ke ire, uma a dangai n usana kali-kali, da a lyukai alyuka o kusongu, da kpamu o doku da a ya'in alyuka a matana. Ana o kotsoi nannai da a dasangi, a kanai kulya'a n o so'i, da a kanai kuya'an tsugbani.

⁷ Da Vuzavaguđu u danai Musa, <<Cipa gogo'o, adama a na uma a nu a na vu utakai a Masar va, a namgba ta n tsugbani.

⁸ A kasukpa ta kutono mu, da kpamu i de a ya'ankai kaci ke le kamali an medendem. A kudanku yi ta, ali da a ya'ankai ni alyuka. Da uma a i kpamu a kudana kamali ke le ka'a na, ka na ku utakai aza a Isaraila a Masar.>>

⁹ Da Vuzavaguđu u danai Musa, <<Mpa me ene ta uma a nampa,>> uma ugbamukaci da.

¹⁰ Gogo na kasukpa wupa u va u cipa we le kata mu una le, kata kpamu n zuwa wu vo okpo kumaci ku gbayin.

¹¹ Ama da Musa u folonoi Vuzavaguđu u danai, <<Vuzavaguđu yidai i zuwai da va kuya'an wupa n uma a nu a na vu utukai a idika i Masar n utsura u gbayin n kukiye ku utsura ku nu?

¹² Yidai i zuwai da va kuzuwa aza a Masar a dana vu utaka le ta n kusheshe ku gbani-gbani adama a na vuna le a kusan kata vu ni'watangu le aduniyan? N folono ta kata vu kasukpa wupa u nu wa, kucukpa vu kasukpa mita ma na vi sheshei kusu'uku uma a nu.

¹³ Ciba n kagbashi ka nu Ibirahi n Ishaku n Yakubu, aza na vu kucinakai n kaci ka nu, vu danai mi ta a kuzuwa ntsukaya n da n yimkpa uteku tsa azangata a gadi, kata n neke le idika i na vi ya'in uzuwakpani an va kuneke le, kata yo okpo ili yi ukani i le ayin dem.>>

¹⁴ Dada Vuzavaguđu u saba'i kusheshe ku ni, da u kpadai kutuka le n kawuya ka na wi ishi a kutuka uma a ni.

¹⁵ Ana Musa u panai nannai, da u cipai a kusan ka n nshemberu ma atali n wila n ni e ekiye. I ta udani pulai n asuvu dem.

¹⁶ Nshemberu ma atali ma ulinga u Kashile u da, idani ya kpamu Kashile ka'a ka danai n kaci ka ni.

¹⁷ Ana Jesuwa u panai uma a kuya'an yoroli da u danai Musa, <<Yoroli i nampa ya i ya'an ta adanshi kuvon ki ta de a ubuta u kobolo wa.>>

¹⁸ Da Musa wu ushuki,

<<Na va yoroli yu ulya'i u kuvon u da ba,
kpamu yoroli ya aza o kuso'o atakaci i da ta na ba,
Ama yoroli yi ishpa i da mi a kupana.>>

¹⁹ Ana u yawai devu n ubuta u na i va, da we enei le e kuje'e n kamali ke medendem ka na a ya'in va. Da u ya'in wupa n abundai, ali da u variki nshemberu ma atali n wila n na mi e ekiye a ni, da ta na o bosoi miri-miri a daka vu kusan va.

²⁰ Da u dikai kamali ke medendem ka na a ya'in va da u songi ka'a, da wi iruwai da kokpoi kokomo. Da u bulangi ka'a a mini, da u zuwai aza a Isaraila o so'o.

²¹ Da u danai Haruna, <<Yidai uma a nampa a ya'ankai nu, da vu zuwai a ya'in ili i gbani-gbani i gbayin nannai?>>

²² Da Haruna u danai, <<Vuzagbayin, kata vu kasukpa kadu ka nu ka kula ba. Vi yeve ta uteku u na uma a nampa o ci yongo a kuciga kuya'an ka gbani-gbani.

²³ A danai mu, <Ya'anka tsu amali a na tso kutono. Vuma vu nampa Musa wu utaka tsu ta a Masar, ama ci yeve ili i na i ya'in ni ba.>

²⁴ Da n danai le, <Vuza na baci wi n iliyatsuvu ya azanariya u tuka.> Da a tukai mu ta na, ana n zuwai akina da i derikpei, da i bonoi tsu medendem.>>

²⁵ Ana Musa we enei Haruna va u kasukpa ta uma a ya'an ili i kavama ali da okpoi ili yi izoshi a ubuta wi irala i le,

²⁶ da u shamgbai a utsutsu u katsura wa, u dengusai kalakatsu, <<Ada na yi a ubuta u Vuzavaguđu, tawai na wa va.>> Dada aza e Levi raka a shidai a kubana wa ni.

²⁷ Da Musa va u danai le, <<Ili i na Vuzavaguđu Kashile ki Isaraila ka danai i dada na, yaba dem u woku kotokobi ka ni kata i kana kubana n u bonoi punu ubuta u katsura wa, a kugita a kakambu ka nampa sai a kakambu ka nan de. Kata yu una uma a, ko vuza nu ko kaja'a ka nu ko vuza na yi idashi kobolo.>>

²⁸ Da aza a Levi o tonoi ili i na Musa u danai le a kanna ka nanlo ka, da uma devu n akpan a tatsu (3,000) a kuwai a kanna ka nanlo.

²⁹ Da Musa u danai aza e Levi a, <<Anana ye erengu ta kaci ka da adama a ulinga u Vuzavaguđu, n tsu na yu unai muku n da n aza da dem, n nannai da i ciyai unasingai anana.>>

³⁰ Ana kayin kasai da Musa u danai uma a, <<I ya'an ta ili i gbani-gbani i gbayin. Ama mi ta o kubono a ubuta u Vuzavaguđu ko mi ta a kufuda kufolono yi, kata u cinukpaka da unushi u da wa.>>

³¹ Da Musa u bonoi a ubuta u Vuzavaguđu da u danai, <<Bobou! Ili i gbani-gbani i gbayin i yidai ta na uma a nampa a ya'in nannai! A ya'anka de kaci ke le amali a azanariya.

³² Ama gogo na n folono wu ta cinukpaka le unushi wa, ama ki baci a kuya'an nannai ba, mayun ura kula ku va punu a katagarda ka na vu danai va.>>

³³ Da Vuzavaguđu wu ushuki Musa, <<Vuza na baci de dem u nusakai mu ayi da n kutakpa kula ku ni a katagarda ka.

³⁴ Gogo na danga vu bana vu tononuma a a kubana a ubuta u na n danai nu va, kalingata ka va ki ta a kuwala kelime ka da. Ama ayin a na n kutakacika uma a a yawa baci, mi ta a kuya'an adama a unushi u le.>>

³⁵ Da Vuzavaguđu u tukai uma a m madukpa adama a ili i na a ya'in n kamali ke medendem ka na Haruna u ya'ankai le va.

33

¹ Da Vuzavaguđu u danai Musa, <<Kasukpa ubuta u nampa n uma a na vu utakai a idika i Masar dem, i bana a idika i na n kucinai kuneke Ibrahi, n Ishaku n Yakubu, da u danai, <Mpa n kuneke ta i da ntsukaya n nu.>

² Mi ta a kusuku n Kalingata kelime ka da, kata n loko aza a Kana'ana, n aza Amoriya, n aza a Hitiya, n aza a Periziya, n Jebusiya.

³ Walai a kubana a idika i na yi m mani'in n tsuta. Ama mpa mi a kubana n ada ba, adama a na ada uma a ugbamukaci a da yi, ta lo ma kuna da a uye.>>

⁴ Ana uma a a panai kadanshi ka gbani-gbani ka nampa, da a uwai unangbi wa atsuma ali da a kasukpai ku'uka aminya a singai n ili yi kalishi i le.

⁵ Adama a na Vuzavaguđu u dana ta Musa, <<Dana aza a Isaraila, <Ada uma a ugbamukaci a da yi, aza uzami u kadama. N dana baci ya'an n wala n ada megeshe kenu, mi ta a kuna da gogo lo. Gogo na, fodosoi ucanuku u tsuzogu u da, ali sai ayin a na n sheshei ili i na n kuya'an n ada.> >>

⁶ Adama a nannai ɗa uma a Isaraila o fodoi aminya o tsuzogu e le, a ayin a na a ɗangai a kusan ku Horebu.

Mayali mo Obolo

⁷ Musa ɗa vuza na u tsu ɗika mayali ma kata wu utaka m ma'a u zuwa pulai da'angi n ubuta u na a vaki, e ci deke ta ma'a <<Mayali mo Obolo.>> Vuza na baci u cigai kuyeve ili i na Vuzavaguɗu wi a kuciga kata u bana a ubuta u Mayali mo Obolo ma, ma na mi pulai va apam va.

⁸ A ayin a na baci Musa wu utai a Mayali mo Obolo ma, uma a ci danga ta kashani raka, yaba dem u tsu shangba ta kashani a utsutsu u kapam ka ni, kata a kana kindi Musa ali sai ayin a na u uwai asuvu a Mayali a.

⁹ Musa u uwa baci a Mayali mo Obolo ma, kabashi ke keleshu ka tsu cipa ta lo kata ka shangba a utsutsu u Mayali wa, ayin a nanlo a ɗa Vuzavaguɗu u kuya'an kadanshi n Musa.

¹⁰ Uma e ene baci kabashi ke keleshu ka ka cipai ɗa ka shamgbai a utsutsu u Mayali wa, kata yaba dem u danga kashani a utsutsu u kapam ka ni kata a cikpa yi.

¹¹ Vuzavaguɗu u ci ya'an ta kadanshi m Musa ashi n ashi uteku tsu na vuza u ci ya'an kadanshi n kaja ka ni. Kata ayin a nanlo Musa u bono a ubuta u katsura wa, ama kabanki ka ni Jesuwa maku ma Nun u tsu kasukpa ubuta u Mayali ma ba.

Musa we enei tsugbayin tsu Vuzavaguɗu

¹² Da kanna ke te Musa u danai Vuzavaguɗu, <<Vu tsu dana mu ta, <Tono n uma a nampa,> ama vu kasukpa mu n yeve vuza na va kusuku kobolo nu mpa ba. Vu dana ta, <N yeve ta kula ku nu, kpamu vu ciya ta ubanki wa va.>

¹³ Mayun ɗa baci va a kupana asuvayali a va, kasukpa mu n yeve uye u nu adama a na kpamu n doku n yevesheke wu mayin kata kpamu n lya'a kelime n kupana uyo'o u kasingai a ubuta u nu. Ciba a na aduniyan a nampa, a uma a nu a ɗa.>>

¹⁴ Da Vuzavaguɗu wu ushuki, <<Mpa mi ta a kubana n avu, kata n neke wu kaɗu ki idashi.>>

¹⁵ Da Musa u danai, vi baci a kubana n a tsu ba, kata vu kasukpa tsu tsu kasukpa ubuta u nampa wa ba.

¹⁶ Nini ɗai e kuyeve a na vi a kupana uyo'o u va n uma a nu kpamu, vu bana baci n a tsu ba? Yidai i kupecemgbenei mpa n uma a nu n uma aduniyan a na a buwai?

¹⁷ Da Vuzavaguɗu u danai Musa, <<Mi ta a kuya'an ili i na vu folonoi, adama a na m pana ta uyo'o u nu, n yeve wu ta kpamu n kula ku nu.>>

¹⁸ Da Musa u danai, <<Gogo na yotsongu mu tsugbayin tsu nu.>>

¹⁹ Da Vuzavaguɗu u danai, <<Mi ta a kuzuwa kasingai ka va raka ka pasamgbanai kelime ka nu, kata n sala kula ku va <Vuzavaguɗu> e kelime ka nu. Mi ta a kupana asuvayali u vuza na n cikalai n kupana asuvayali, n yotsongu ucigi u va kpamu u vuza na n cikalai.

²⁰ Ama,>> ɗa u danai, <<Ve kene ashi a va ba, adama a na babu vuza na u kene mu kata u yongo n wuma.>>

²¹ Da Vuzavaguɗu u danai, <<Ubuta wi ta na ɗevu nu mpa u na va kushamgba a kakpanlai.

²² Tsugbayin tsu va ci baci a kupasamgbanai, mi ta o kusokongu wu a kabatsu ka kakpanlai ka, kata m pala wu n kukiye ku va ali sai ayin a na m pasamgbanai.

²³ Mi ta a kutakpa kukiye ku va, kata n kasukpa ve ene kucina ku va, ama ve kene ashi a va ba.>>

34

Nshemberu ma atali n yoku n wila

¹ Da kpamu Vuzavaguḍu u danai Musa, <<Gogo na she'we nshemberu ma atali n yoku n re tsu na ishi cau ḍa vu bosoi va, mi ta o kudoku ma ḍana ili i na yi ishi punu uḍani.

² Fobuso mkpa'a n usana, kaṭa vu taṭa a Kusan ku Sinai vi yotsongu kaṭi ka nu wa va ḍe a gaḍi vu kusan va.

³ Babu vuza na u kutawa kobolo n avu ko e ene yi a ubon u kusan u nanlo, ko ushiga wu nlala ko anaka a kuya'an kalina a ukambu u nanlo ba.>>

⁴ Da Musa u she'wei nshemberu ma atali n re tsu na Kaṣhile ka danai uteku tsu na a cau a ishi. Da u fobusoi n usana, ḍa u banai a kusan ka. Da u dikai nshemberu ma atali n re e ekiye a ni.

⁵ Da Vuzavaguḍu u cipai a kaṭsuma ke keleshu ḍa u shamgbai kobolo m Musa, ḍa u ḍekei kula ku ciḍa ku ni, Vuzavaguḍu.

⁶ Da u walai e kelime ka Musa ḍa u ḍekei kaṭi ka ni kula, Vuzavaguḍu, Vuzavaguḍu. Mpa ḍa vuza na u tsu pana asuvayali, mi ta kpamu n uremi u kaḍu. N yotsongu le ta ucigi u va u gbayin, n ci ya'an ta ili derere,

⁷ n ci ya'an ta uzuwakpani wu ucigi a kubana wu ntsukaya akpan-akpan, u tsu cinukpaka ta aza a na a ya'in kagbanigbani, n unushi, ko ili i kavama i yoku. N nannai dem u tsu kpaḍa kutakacika vuza na u ya'in unushi ba, u tsu takacika ta muku adama a unushi wu mmaci n le kutatsu ali kunaṣhi feu.

⁸ Da Musa u ya'in moloko ḍa u kudangi u lya'i kayala ḍa u cikpai ni.

⁹ U danai <<Vuzavaguḍu n ciya baci mapasa ma singai wa nu, ya'an Vuzavaguḍu u bana n a tsu. Ko n tsu nannai uma a i ta n ugbamukaci, n folono wu ta cinukpaka tsu ka gbani-gbani n unushi u na ci ya'ankai nu, bonoko tsu uma a nu a mayun.>>

¹⁰ Da Vuzavaguḍu u danai, Mpa n kuya'an ta uzuwakpani n avu. E kelime ka uma a nu raḱa mi ta a kuya'an ili mereve i na n sa'wai kuya'an a ubuta u uma aduniyan ba. Uma a na yi idaṣhi kobolo e kene ta ili i mereve i Vuzavaguḍu, i na n kuya'anka ḍa.

¹¹ Tonoi ili i na n danai ḍa anana mayin na. Mi ta o kuloko aza Amoriya, n aza Kana'ana, n aza Hitiya, n aza Periziya, n aza Hiwiya, n Jebusiya.

¹² Ya'in mayin kaṭa i ya'an uzuwakpani n uma a na yi a kubana kucina a idika i na i kudasangu va ba, adama a na i ta o kokpo an maza wa ḍa.

¹³ Kaṭa i faḍa atalialyuka e le, nvali n le, kaṭa i kapa kamali ka ashara.

¹⁴ Kaṭa i cikpa amali o yoku ba, sai mpa ende'in, Vuzavaguḍu vu na kula ku ni ku ḍa cishe'e, ayi Kaṣhile ke cishe'e ka'a.

¹⁵ Kaṭa i ya'an uzuwakpani n uma a na i punu idaṣhi a idika ya ba, ayin a na baci a ya'in tsugbani a ubuta wa amali u le n alyuka, i ta a kubanuku ḍa kaṭa i lya'a ili ya lyuka ya.

¹⁶ I zamaka baci olobo a ḍa nkere n le adama a na o okpo le amaṭi, nkere n le n nanlo mi ta a kuzuwa olobo a ḍa a nanlo o bono o tono amali e le a. Nannai ḍa a kuzuwa muku n ḍa n ya'an feu nannai.

¹⁷ <<Kaṭa i ma'aka kaṭi ka ḍa amali n iyum ba.

¹⁸ <<Kaṭa i cibasa n kaḍiva ko Boroji vu babu yisiti. A kaṭsuma ka ayin e cindere ka ḍaḍa va kutakuma Boroji va, uteku tsu na n danai nu. Ya'an kaḍiva ka nampa ka a kaṭsuma ka ayin derere ko wotoi u Abibu, a kaṭsuma ko wotoi u nampa ḍaḍa yu utai a idika i Masar.

¹⁹ Maku ma iyain dem ma va ma'a, kobolo n maku ma iyain mo kogono mi ilikuzuwa ko wa anaka ko ka nlala.

²⁰ Shiba majaki ma na a gitai kumatsa m mokyon, vu fuda baci vu shiba ma ba, kaṭa vu kodo kudeku ku majaki ka. Shibai ngaji n ḍa raḱa. Babu vuza na u kutawa wa va n ekiye agada.

²¹ <<A kaṭsuma ka ayin a tali ka ḍaḍa va kuya'an ulinga, kanna ke cindere ka ḍaḍa va kuvuka, ko ayin a vicimba ko ayin a vukya'a kaṭa vu uvuka.

²² Kata vu ciba n kaḍiva ka vukya'a, n kaḍiva ku umaci wu giti u alkama, n kaḍiva ko kukotsoso vukya'a, a ukocishi u kaya.

²³ A kaya dem muku n ali i ta a kutawa u Vuzavaguḍu kutatsu, Vuzavaguḍu Kaḥile ki Isaraila.

²⁴ Mi ta o kuloko uma a na i na punu kata n doku wanshi wi ḍika i nu. Babu Vuza na u kucikala kisa iḍika i nu a ayin a na baci vu banai e kelime ka Vuzavaguḍu kutatsu.

²⁵ <<Kata vi ya'anika mu alyuka a mpasa n yisiti punu ba, kata vu kaḥupa inyama i na a ya'ankai alyuka a kaḍiva ka kupasamgbana i ali a kubana usana ba.

²⁶ Tuka n i na i gitai kuge'we i na i la'i n kuga'an a kaṣuma ki ikaḥi i kaḥina i nu a kpa'a ku Kaḥile Vuzavaguḍu. Kata kpamu vu su'wan maku ma maraḍika ma na ma kapa mani ma anaku a ni ba.>>

²⁷ Da Vuzavaguḍu u danai Musa, <<Kata vu ḍana ili i na n danai nu, n udani u nampa u ḍaḍa n kuya'an uzuwakpani n avu m muku mi Isaraila.>>

²⁸ Musa u yongoi ḍe a kusan ka n Vuzavaguḍu ali ayin amangere kanna n kayin. Ayin a nanlo dem u lya'a ili ba, u so'o mini kpamu ba. Da u ḍana i punu a nshemberu ma atali ma ukuna wu uzuwakpani n Wila Kupa.

Ashi a Musa a kutasa

²⁹ Ana Musa u cipai a Kusan ku Sinai ka n Wila Kupa wa e ekiye a ni, ḍa aḥi a ni a kanai kutasa an akina adama a na Vuzavaguḍu u ya'an ta kadanshi n ayi. Ama Musa u yeve a na ubon u aḥi a ni i a kutasa ba.

³⁰ Ana Haruna n uma a Isaraila e enei Musa ubon u aḥi a ni a kutasa, ḍa a panai wovon u kuyawa ḍevu n ayi.

³¹ Ama ḍa Musa u ḍekei le, ḍa Haruna nu nkoshi m gbara-gbara n likuci n tawai wa ni, ḍa u ya'in kadanshi n le.

³² Ana nannai u ya'in ḍa uma a Isaraila a yawai ḍevu n ayi ḍa u nekei le wila u na Vuzavaguḍu u nekei ni a Kusan ku Sinai.

³³ Ana Musa u kotsoi kuya'anika le kadanshi, ḍa u palai aḥi a ni n kakashi.

³⁴ Ama a ayin a na baci u banai e kelime ka Vuzavaguḍu adama a na u ya'an kadanshi n ayi u tsu takpa ta kakashi ka, ali sai ayin a na wu utai u danai aza a Isaraila ili i na Kaḥile ka danai ni.

³⁵ Uma a Isaraila e ce ene ta aḥi a Musa a kutasa. Ḍaḍa i zuwai Musa u tsu pala aḥi a ni ali sai ayin a na u banai a ubuta u na Vuzavaguḍu u ci ya'an kadanshi n ayi.

35

¹ Da Musa u bolongi aza a Isaraila ḍa u danai, ili i na Vuzavaguḍu u danai ḍa i ya'an i ḍa na.

² Ayin a tali a ḍa i kuya'an ulinga, ama a kanna ke cindere kanna ka kuvuka ka'a adama Ashibi, kana ka ciḍa ka Vuzavaguḍu ka'a. Vuza na baci de dem u ya'in ulinga a kanna ka nanlo i ta a kuna yi.

³ Kata i tasuku akina a i'uwa i ḍa a kanna ka Ashibi ba.

Kune'e adama a kuya'an Mayali

⁴ Da Musa u danai aza a Isaraila dem, <<I na Vuzavaguḍu u danai i ḍa na.

⁵ Banka Vuzavaguḍu kune'e ku ciḍa, yaba dem vu na wi n kaḍu ke kune'e, ya'an u tuka n kune'e ku nampa u Vuzavaguḍu, azanariya, n azurufa, n iyum shili.

⁶ N tsu mini mu usuni, n tsu na ci yotsoi mini ma garula, n tsu mini ma maḍiya, n arikinla a singai, n cileme tsu nraḍika,

⁷ n ukpan wu nlala m mari u na a lapulai mayin, n ukpan u singai u singai, m maḍanga me megele,

⁸ m mani'in ma zaitu adama a nkuni, n ucanuku u wali adama a mani'in me kerengu, m mani'in ma magulani,

⁹ n atali o onis, n atali a na a buwai a singai a singai adama a na a pada a da a efodu m mabambata.

¹⁰ Aza a na i n kuyeve a katsuma ka da a tawa, adama a na a ya'an ili i na Vuzavaguđu u danai tsu ci ya'an,

¹¹ Maɓali ma Kuciɓa n Kaɓhile n kapam n ili i na a kupalaka yi n ashiyatsu a ni, m muntsa mu utsutsu ma ni, n alangu, nu nshikpu, n anci e le,

¹² n akpati vu uzuwakpani va n alangu a ni, n kakuyamkpatsu ka kutakpaka unushi, n kakashi ku utsutsu ka na a tsu palaka akpati va,

¹³ kirukpa ka n alangu a ni, n ucanuku wu ulinga u ni raka m boroji vu cida,

¹⁴ n kashamkpatsu ka na ka kanai nkuni ma adama a kutashi, n ucanuku wu ulinga u le, nu nkuni ma, m mani'in ma nkuni ma adama a kutashi,

¹⁵ n katalikalyuka o kusongu ili magulani n alangu a ni, m mani'in me kerengu, ni ili magulani, n ka kashi ku utsutsu ka maɓali ma kuciɓa n Kaɓhile,

¹⁶ katalikalyuka o kusongu, m majaun mi iyum i shili, n alangu a ni, n ucanuku wu ulinga u le, n kakpanu ki iyum i shili n kanci ka ni,

¹⁷ n kakashi ka nshilya ku ulanga u maɓali wa, nu nshikpu n anci e le, n kakashi ku utsutsu u gbayin u maɓali wa,

¹⁸ aguta a kushukpaka maɓali ma kuciɓa n Kaɓhile ma, n aguta a nshilya mu ulanga u maɓali wa n awin e le,

¹⁹ m motogu mu uca'i ma ku'uka adama a ulinga a ubuta u cida nu ntogu n cida mu ulinga u tsuganu n Haruna, nu ntogu m muku ni, adama a ulinga u tsuganu.>>

²⁰ Da uma a Isaraila raka a kasukpai ubuta u na Musa va wi.

²¹ Aza a na a cigai kuneke, da aɗu e le a ushuki kuneke a tuka n kune'e ku le u Vuzavaguđu, adama ulinga u Maɓali mo Obolo, nu ulinga u na u buwai dem, nu ntogu n cida n tsuganu.

²² Da ali n amaɓi aza na ushuki kuneke, da a tukai n kune'e ku le, ili ya atsuva ya azanariya, n nkawani ma ajivu, n ilanga, n ili i kuɗeku, n ucanuku u tsuloboi kakau, yaba dem u nekei kune'en ku kuɗangusa ka azanariya ku ni u Vuzavaguđu.

²³ Vuza na baci de dem wi n tsugbere tsu mini mu usuni, n tsu na ci yotsoi mini ma garula, n tsu mini ma maɗiya n arikinla a singai a na a ya'in, ko cileme tsu nraɗika, ko ukpan wu nlala mari u na a lapulai ko ukpan u na a lapulai mayin.

²⁴ Vuza na baci u tukai n kune'e ka azurufa ko iyum ishili, u tuka n kune'e ka u Vuzavaguđu. Vuza na baci kpamu wi m maɗanga me megele ma na a ku ya'an ka ulinga, kaɗa vuza va u tuka.

²⁵ Amaɓi a na e yevei kuya'an tsugbere n ekiye e le a tuka n tsu da, tsugbere tsu mini mu usuni, n tsu mini ma na mo yotsoi mini ma garula, n tsu mini ma maɗiya, n arikinla a singai a na a ca'i.

²⁶ Amaɓi a na e nekei aɗu e le da a cigai kuya'an ulinga n kuyeve ku na i n ku da, da a ya'in tsugbere n cileme tsu nraɗika.

²⁷ Aza e kelime a tuka n atali o onis n atali a na a buwai a singai a singai adama a na a pada le a efodu m mabambata ma.

²⁸ Da kpamu a tukai n ucanuku u wali m mani'in ma zaitu adama a makuni, m mani'in me kerengu n ili i magulani.

²⁹ Uma a Isaraila raka ali n amaɓi aza na i n kaɗu ke kuneke bari ubuta wu linga u Vuzavaguđu da a tukai n kune'e ku le ku na ka kuɓanka kuya'an ulinga u Vuzavaguđu tsu na Musa u danai le a ya'an.

³⁰ Da Musa u danai aza a Isaraila, <<Indanai, Vuzavaguđu u zagba ta Bezale maku ma Uri vashi vu Horu a kumaci ku Yahuda,
³¹ da u shatangi ni n ayinviki a Kashile, n kuyeve n ugboji wu ulinga raka,
³² adama a na u ya'an ili n tsuzogu n tsuzogu, u yima kpamu ili ya azanariya, n azurufa, n iyum i shili,
³³ kata u she'we atali a na a kuzuwa a urotu wu utsutsu u kenu, u she'we kpamu madanga, wo okpo kpamu Vuza na u yevei ulinga we ekiye.
³⁴ Vuzavaguđu u neke yi ta Oholiya maku ma Ahisamaka, kumaci ku Dan, adama a na u yotsongusu aza o yoku.
³⁵ Da u shatangi le n kuyeve ku ulinga kakau we ekiye, n kuya'an tsuzogu kpamu kakau, n kuca'a, n igani i kuca'a ke ekiye n tsugbere tsu mini mu usuni, n tsu na ci yotsoi mini ma garula, n tsu mini ma mađiya, n arikinla a uca'i a singai. I ta n kuyeve ku ulinga we ekiye.>>

36

¹ <<Bezale n Oholiyabu n Vuza na de wi n kuyeve ku na Vuzavaguđu u nekei ni, u ya'an ulinga n ku da, adama a kuma'a ku ubuta u cida kata a ya'an tsu na Vuzavaguđu u danai le a ya'an.>>
² Da Musa u dekei Bezale, n Oholiyabu, n aza a na Vuzavaguđu u nekei ugboji u kuyeve ulinga n aza a na kpamu ushuki kutawa kuya'an ulinga wa.
³ Da Musa u nekei le kune'e ku na aza a Isaraila a tukai adama a ulinga u kuya'an Mayali ma kuciba n Kashile. Da uma a kanai kutusaka n kune'e ku ucanuku n usana dem uteku u na adu e le a cigai.
⁴ Aza a ulinga we ekiye raka aza na i a kuya'an ulinga a ubuta u cida, a kasukpai bi'i ulinga wa.
⁵ Da a banai u Musa da a danai, <<Uma i ta a kutuka n ili n abundai i na i la'i i na a zuwai a ya'anka ulinga u na Vuzavaguđu u danai ci ya'an.>>
⁶ Musa u nekei le kadanshi, da ta na a banai a salakai le a ubuta u na uma i katsura-katsura dem, <<Babu vali ko vuka vu na wo kudoku kutuka n kune'e kpamu adama a Mayali ma kuciba n Kashile.>> Da uma a kasukpai kutusaka,
⁷ adama ili i na a ciyai de i yimkpa ta n abundai i na i la'i kuya'anka ulinga wa raka.

Mayali ma kuciba n Kashile

⁸ Eyevei a ulinga a katsuma ka aza a ulinga wa da a ya'in Mayali ma kuciba n Kashile ma n akashi kupa, a na a ca'i n tsugbere tsu uca'i tsu singai, tsu mini mu usuni, n tsu na ci yotsoi mini ma garula, n tsu mini ma mađiya. Akashi a nanlo a da a ya'ankai tsuzogu tsu na a palakai Corobi va, i na keyevi ku ulinga ka ya'in.
⁹ Ugadi u kakashi dem u ya'an udashi amangere n u re, wanshi u ni kpamu udashi u tali. Kakashi ka ya'an ugisanki derere.
¹⁰ Dada o bolongi akashi a tawun a nampa a a ubuta u te da o okpoi kakashi ka gbayin ke te, ta kpamu a ya'in n akashi a tawun a na a buwai va kpamu nannai.
¹¹ Da a ya'ankai kakashi dem nroki n kusaku n na mi tsu mini mu usuni, ka na a jilyai a una u kakashi ka iyain ka na o bolomgbonoi, ta kpamu a ya'ankai ke i re ka nannai.
¹² Da a jilyakai kakashi ke te nroki amangerenkupa, nroki amangerenkupa kpamu a ukoci u kakambu ku uteku ka na de, nroki ma okpo derere a mindansanai.
¹³ Da a ya'in ashiyatsu azanariya amangerenkupa, da a gasatamgbanai kakashi ka kobolo a ubuta wa ashiyatsu wa, adama a na Mayali ma kuciba n Kashile ma mo okpo ili i te.
¹⁴ Da a ya'in akashi kupa n ke te n cileme tsu nradika tsu na a kubayanku Mayali ma kuciba n Kashile ma.

¹⁵ Akashi kupa n kete dem ugadi u ni u yawa ta udashi amangere n a tawun wanshi u ni kpamu udashi u tali.

¹⁶ Da Bezale u bolongi akashi a tawun da a jilyai a da ubuta u te, da okpoi ke te. Ugboku u tali u na de kpamu nannai.

¹⁷ Da a jilyai nroki amangerenkupa a kakina ku tek u kakashi ku ugboku u te, n kakambu ku uteku ku ugboku ke te ka na ka buwai feu nannai.

¹⁸ Da kpamu a ya'in ashiyatsu a iyum i shili amangerenkupa adama a na o bolongu n ili i kusaku ya, ciya Mavali ma ma mo okpo ubuta u te.

¹⁹ Da a ya'ankai Mavali ma kabayantsu ku ukpan u kagiri da a shinai m mini ma garula. Da kpamu a ya'in ili i yoku i kupalaka ukpan wa, nu ukpan u manama ma mini.

²⁰ Da a ya'in nshikpu mu utsutsu ma m madanga me megele adama a Mavali ma kuciba n Kashile.

²¹ Nshikpu mu utsutsu dem, udangi u ni u yawa ubapi kupa n u tawun, wanshi u ni kpamu udyawi kamanga n u cindere,

²² n aguta ere uzuwi derere n vutoku. Ta a ya'in nshikpu mu utsutsu u Mavali ma kuciba n Kashile ma nannai.

²³ Da a ya'in nshikpu mu utsutsu kamanga u Mavali ma kuciba n Kashile ma na mi a kindana ubon u daka.

²⁴ Da a ya'in anci amangere ya azurufa, adama a na a zuwa le daka vu nshikpu n nan de ma, kata a zuwa anci e re daka vu mashikpu dem, adama na a kana aguta e re a mayin.

²⁵ N kakambu ka na de, n tsu gadi tsu Mavali ma kuciba n Kashile ma, da a ya'in nshikpu mu utsutsu kamanga.

²⁶ Da a ya'in anci a azurufa amangere, anci e re a daka vu nshikpu mu utsutsu wa dem.

²⁷ Da a ya'in nshikpu mu utsutsu n tali adama a kucina ku mavali ma n tsu kakambu ka kalivi.

²⁸ A ya'in kpamu nshikpu mu utsutsu n re adama o ngo m Mavali ma kuciba n Kashile ma, n tsu kucina ku ni.

²⁹ Nshikpu mu utsutsu ngo n na o bolongi n tsu gadi tsu nshikpu mu utsutsu u iyain. Ama n tsu daka a kasukpai ni upecemgbenei. Ta kpamu nshikpu n re n na a ya'in a ngo n re ma nannai.

³⁰ Nshikpu kunlai da i, n anci kupa n a tali a azurufa, n anci e re daka vu nshikpu n le dem.

³¹ A ya'an aburakpatsu a madanga me megele, aza tawun adama a nshikpu n kakambu ke te ka Mavali ma kuciba n Kashile ma.

³² Aburakpatsu a tawun a kakambu ka nan de, aza a tawun kpamu adama a nshikpu n kakambu ku ubon u kalivi, da'angi de a kucina ku ukocishi ku Mavali ma kuciba n Kashile.

³³ Da a ya'in kaburakpatsu ke mere, adama a na ka kana uteku n uteku e mere mu nshikpu ma.

³⁴ Da a padarai nshikpu mu utsutsu wa n azanariya, da a ya'ankai le kpamu nkawani ma azanariya, adama a na a kana alangu a. A padarai alangu a n azanariya.

³⁵ A ya'in kakashi ku utsutsu ka na ki n tsugbere tsu mini mu usuni, n tsu na ci yotsoi mini ma garula, n tsu mini ma madiya, n tsugbere tsu ucali tsu singai. Da aza a na e yevei kuzuwa tsuzogu a ya'ankai le idani yi igani tsu Corobi.

³⁶ Da a saki de kakashi ka a nshikpu n nashi m madanga me megele da a padarai ikyamba i le n azanariya, aza na i n okobotsu. Da a shikpai le a anci e le a nashi a azurufa.

³⁷ A ya'in kakashi adama a utsutsu u ku'uwa Mayali ma kuciba n Kashile ma n tsugbere tsu mini mu usuni, n tsu na ci yotsoi mini ma garula n tsu mini ma maḍiya n tsugbere tsa akada. Da a ya'ankai kakashi ka igani i kuca'a ke ekiye.

³⁸ Da a ya'in nshikpu n tawun n ikobotsu i le. Da a padarai nshikpu ma a ubon u gadi u le wa n azanariya, ama anci a tawun e le a, a ya'in le n iyum i shili.

37

Kuya'an Akpati vu Uzuwakpani

¹ Bezale u ya'in akpati vu uzuwakpani m madanga me megele. Ugaḍi u ni u yawa ta udashi u tatsu n udyawi kuci, wanshi u ni kpamu u yawa ta udashi u re n udyawi u tatsu Uḍangi u ni u yawa ta ubapi u re n udyawi u tatsu.

² U padarai ikyamba i ni pulai n asuvu a ni n azanariya da u lapulai kpamu akambu a ni n azanariya koci.

³ Da ukai akpati va nkawani ma azanariya n nashi, n a luwai da u zuwai n da punu e ene a akpati va, kakambu dem nkawani n re.

⁴ Da u ya'in nshikpu mu ndanga me megele, u padarai n da n azanariya.

⁵ Dada u ukai punu alangu a una wu nkawani n re ma akpati ma, adama a na a dikaka.

⁶ Da u ya'in kakuyamkpatsu ka kutakpa unushi, n azanariya koci. Ugaḍi u ni u yawa ta udashi u tatsu n udyawi kuci, wanshi u ni udashi u re n udyawi u tatsu.

⁷ Da u ya'in Corobi vi re n azanariya a na a yimai a uteku u kakuyamkpatsu ka.

⁸ U ya'in Corobi vi te a uteku u nampa, Corobi vu te kpamu a uteku u nan de, de a uteku wa, da u ya'in le punu ugasatangbani n kakuyamkpatsu ka de a ubuta u te.

⁹ Corobin va wi ta n evelyu a ni ubapi zuva, a palai kakuyamkpatsu ka. Corobin va vi ta a mindansanai, a kinda kakuyamkpatsu ka.

¹⁰ Da kpamu u ya'in kirukpa m madanga me megele, ugaḍi u ni udashi u tatsu, wanshi u ni udyawi u tali. Uḍangi u ni ubapi u re n udyawi u tatsu.

Uteku u na a kuya'an kirukpa ka

¹¹ U padarai ku da n azanariya koci, da kpamu u lapulai iga'in i ni ya n azanariya a kukara'a.

¹² Da u she'wei i li tsu makawani a kukara'a, kata wanshi u ni u laza kataka ke kukiye ba. Kata vu tono kaga'in ka vu padara n azanariya.

¹³ Da a luwai nkawani n nashi ma azanariya, da a ukai n da de a ngo n nashi n kirukpa ma.

¹⁴ Nkawani ma a zuwa ta n da devu, m mashigi ma na ma kanai ashampatsu a na a ci dikaka kirukpa ka.

¹⁵ Da u ya'in ashampatsu a madanga me megele, da u padarai le n azanariya. A dada a ci dikaka kirukpa ka.

¹⁶ Da u ya'in apara ni nvene n atan a na a ya'in n azanariya koci, kobolo kpamu nu nsasu n akanatsu n na a ci ya'anka ulinga a ubuta u kutsungu ili i kudarukpa alyuka o kuso'o.

Uteku tsu na a kuya'an kashampatsu ka makuni

¹⁷ Da u ya'in kashampatsu ka makuni ka n azanariya koci a na a yimai, kashampatsu ka n anci a ni, iyoci ya apalu a ni, mbom n ni, n ubazukpi u ni, wo okpo ubuta u te.

¹⁸ A kacaka ka tali a utai de a kashampatsu ke te, a kakambu ka nampa acaka a tatsu a kakambu ka nan de feu acaka a tatsu.

¹⁹ Atan a tatsu a na a ya'in n iyoci ya apalu a alumo, nu mbom, n ubazukpi, okpo a kacaka ke te, a tatsu a kacaka ka nan de, ta u kuya'an nannai raka n acaka a atali a na a utai a kashamkpatsu ka.

²⁰ De a kashamkpatsu ka da a ya'in atan a nashi n iyoci ya apalu a alumo nu mbom kobolo n ubazukpi u ni.

²¹ Ubomi u te wi ta a kacaka ku ugiti ka na kutai de a kashamkpatsu ka makuni ka, mobom me ire mi ta daka vu kacaka ke ire, mobom ma tatsu, mi ta daka vu kacaka ka tatsu, dem vu le acaka atali a da.

²² Mbom ma n acaka a, i ta umatyangbani n kashamkpatsu ka na a yimai n azanariya koci.

²³ Da a ya'in nkuni n cindere n ikimatsu n ebelyu a ni feu, n azanariya koci.

²⁴ Kashamkpatsu ka na ka kanai nkuni ma n ucanuku wu ulinga u le, da u ya'in le n azanariya koci ali n amiki a na a yawai kamangankupa n vu tawun.

Uteku u na a kuya'an katalikalyuka ki ili i magulani

²⁵ Da a ya'in katalikalyuka ko kusonku ki ili i magulani m madanga me megele. Ugadi wu ngo n ni u yawa ta udashi u te n kagimi, wanshi u ni kpamu udashi u te n kagimi, udangi u ni ubapi u tatsu n wanshi u ni ugadi derere da i, da u ya'in avana punu umatyangbani.

²⁶ A padara gadi n akambu a ni dem kobolo n vana a ni n azanariya koci, da u lapulai a kaga'in ku una ka ni a karakai n azanariya koci.

²⁷ Da a ya'in nkawani n re ma azanariya adama a katalikalyuka a daka vu kaga'in, akambu e re dem a na a kanai nshikpu n na a ci dikaka katalikalyuka ka.

²⁸ Da a ya'in ashampatsu a nu ndanga me megele da a padarai n da n azanariya.

²⁹ Da kpamu a ya'in mani'in me kerengu ma cida, n ili magulani, tsu na kaya'in ki ili magulani u ci ya'an.

38

Katalikalyuka ko Kusongu alyuka e kune'e

¹ Da a ya'in katalikalyuka o kusongu m madanga me megele, ugadi u ni u yawa ta udashi u cindere n kagimi, wanshi u ni udashi u cindere n kagimi. Udangi u ni udashi u nashi n kagimi, wanshi n ugadi u katalikalyuka ka derere da.

² Da a ya'in avana a ngo n nashi dem, adama na avana a n katalikalyuka ka okpo umatyangbani punu ubuta u te, da a padarai katalikalyuka n vuyum vi shili.

³ A ma'i mgbodo mi iyum adama a na a tsungusu punu kokomo ka katalikalyuka ka, n sheburu, n ambu, n aya a njuvu, n ambu a kupuraka agaruwashi. Ucanuku wu ulinga u nampa a ya'an ta u da n vuyum vi shili.

⁴ Da u ya'ankai katalikalyuka ka kazatsu ka vuyum vi shili, da a ukai ka'a e mere-mere.

⁵ Da a ukai nkawani n nashi, a ngon n nashi n kazatsu ka na a ya'in n iyum i shili, o okpo tsa akanatsu ashampatsu a.

⁶ Da u ya'in akanatsu a, m madanga me megele. Da u padarai le n vuyum vu shili.

⁷ Da a ukai akanatsu a punu a nkawani n na mi a ka a akambu ka katalikalyuka ka. Katalikalyuka ka ki ta n kungu, ku na a ya'ankai ni.

Uteku tsu na a kuya'an kasasu ka vuyum vu shili.

⁸ U ya'in kasasu ka gbayin n kashamkpatsu n iyum i shili, m mindatsu ma na amaci a na a ci ya'an ulinga a utsutsu u Mavali mo Obolo.

Kukira ku Ulanga u Mavali ma Vuzavagudu

⁹ Da u kirai ulanga. N tsudaka, a kakashi ku usaki ka, a ca'a ta ka'a n tsugbere tsu singai tsu tsuzogu tsu arikinla, udashi amangatawun n amangerenkupa (150),

¹⁰ kobolo kpamu n ashampatsu kamanga n anci kamanga o okpo a na a ya'in n iyum i shili, ama okobotsu a ashampatsu n awin a, o okpo a azurufa.

¹¹ Akashi a na a saki a ubon u gadi wa, washin u le u yawa ta amangatawun n amangerenkupa (150), ashampatsu kamanga e le, n anci kamanga, a ya'an ta n iyum ishili, ama okobotsu n ashampatsu, n awin e le, a ya'an le ta n azurufa.

¹² N uteku u kalivi wanshi u ni u yawa ta udashi amangatatsunkupa n u tawun, n nshikpu kupa n anci e le kupa. Ikobotsu a nshikpu ma, n awin e le, a ya'in a da n azurufa.

¹³ N ubon u kelime u kasana udashi amangatatsunkupa n u tawun.

¹⁴ Akashi a utsutsu a na a saki a kakambu ke te ku utsutsu ka, ugadi u ni udashi kamanga n u re n kagimi, kobolo n ashampatsu a tatsu n anci a tatsu feu,

¹⁵ ta kpamu nannai n kakambu ka nan de. A saku de akashi, a ya'an ugadi u na u yawai udashi kamanga n u re n kagimi, kobolo n ashampatsu tatsu n anci a tatsu feu.

¹⁶ Akashi a ulanga a raka a ya'an ta le n tsugbere tsu uca'i tsu tsuzogu tsu arikinla.

¹⁷ Anci a ashampatsu a, a ya'in le n iyum i shili. Ama ikobotsu, n ashampatsu, n awin a, a ya'an le ta n azurufa, da kpamu a padarai gadi va ashampatsu va n azurufa, ikobotsu n awin a, a ya'an le ta n azurufa.

¹⁸ Da u ya'in kakashi ku utsutsu ku ulanga ka, n uca'i u tsugbere tsu singai, u mini mu usuni, m mini ma madiya, m mini ma garula n tsugbere tsu uca'i tsu singai tsu tsuzogu. Wanshi u ni u yawa ta udashi kamangankupa, udangi u ni udashi u cindere n kagimi, derere n akashi a usaki a ulanga a,

¹⁹ ashampatsu e le a nashi a da, n anci e le a nashi a na a ya'in n iyum i shili, ikobotsu i le azurufa a da, ikobotsu n awin a, a ya'in le ta n azurufa.

²⁰ Aguta a mayali ma kuciba n Kashile ma raka, kobolo n aguta a ulanga a dem, a ya'an le ta n iyum i shili.

Ucanuku u Mayali ma kuciba n Kashile

²¹ Nava dada ucanuku u na a ya'ankai ulinga u kuma'a ku Mayali ma kuciba n Kashile, mu uzuwakpani. Ubuta u na a zuwai nshemberu ma atali n na mi n wila kupa u na Musa u nekei aza e Levi kadanshi a pura, n uyeve u Itama maku ma Haruna Ganu.

²² Bezale maku ma Uri vashi vu Huru a kumaci ku Yahuda u ya'in ili derere tsu na Vuzavagudu u danai Musa u ya'an,

²³ kobolo n Oholiyabu maku ma Ahisamaka a kumaci ku Dan, ayi keyevi ka'a ku ulinga u kuya'an tsuzogu ce ekiye n igani, kata u rumbuku m mini mu usuni, m ma na mo yotsoi mini ma garula, n tsu mini ma madiya, n tsugbere tsu arikinla tsu singai.

²⁴ Azanariya a na a tukai raka adama alyuka a kudangusa a na a kuya'anka ulinga u kuma'a Mayali mo Obolo ma, a yawa ta amiki a kagisampatsu amangatawunkuci n amanganashinkupa n i cindere (997) n agisampatsu i na a ci ya'anka ulinga a ubuta u mayali ma cida.

²⁵ Zurfa a na a isai a ubuta u uma a na e kecei, a yawa ta a amiki a kagisampatsu akpan a tatsu n amangatawanashi n kamangankupa (3, 430), uteku tsu na a gisanki n kagisampatsu ku ubuta u Mayali ma cida,

²⁶ vuma lakam vu na e kecei, aza a na aya e le a yawai kamanga a kubana gadi, u tsupa ta kagimi ka agisana ka azurufa, agisana a na i a kuya'anka ulinga a ubuta u Mayali mo Obolo. Uma a a yawa ta akpan amangatawantali n akpan a tatsu n amangatawantawun n amangerenkupa (603, 550).

²⁷ A ya'an ta ulinga n kilo kamangankupa n vu nashi va azurufa, a ubuta u kuma'a ku anci amangatawun a Maṣali mo Obolo, da a ya'in kpamu ulinga n azurufa kamangankupa n a nashi a kanci dem adama a kakashi ku utsutsu ka feu.

²⁸ A kilo kamangankupa va azurufa vu na vu buwai, vu da a ya'ankai ikobotsu n awin a na a padarakai gadi va ashamkpatsu va.

²⁹ Kune'e ki iyum i shili i na uma a tukai, ku yawa ta amiki a kagisamkpatsu akpan e re n amangatawanashi n kamanga n tawun (2, 425).

³⁰ A ya'ankai ulinga n i da, a ya'in anci a utsutsu u Maṣali mo Obolo, n katalikalyuka kpamu n kazatsu ki iyum i shili, n ili yu ulinga i ni dem,

³¹ ali n anci a na a karakai ulanga u maṣali wa, n aza na i utsutsu, kobolo n aguta raka a Maṣali ma kuciba n Kashile ma, n aza na kpamu a kara'i ulanga wa.

39

Aminya a tsuganu

¹ A jilyai aminya a tsuganu a na a kuya'anka ulinga a Maṣali ma kuciba n Kashile m mini mu usuni, m mini ma garula, kobolo kpamu m mini ma maḍiya. O doku a jilyakai feu Haruna aminya a cida, tsu na Vuzavagudu u danai Musa.

Kabun ka kukaḅangu ka tsuganu

² A ya'in kabun ka kukaḅangu ka tsuganu n kakashi ka mini mu usuni, m mini ma garula, n tsu mini ma maḍiya, kobolo n tsugbere tsu singai tsa akada.

³ A yimai azanariya da okpoi abun-abun, da a kidasai a da adama a na o bolongu n tsugbere tsu kuca'a tsu na ci an mini mu usuni, m mini ma garula, m mini ma maḍiya, kobolo n tsugbere tsu singai tsu tsuzogu, ulinga u keyevi.

⁴ Da ya'ankai kabun ka kukaḅangu ka eleje avangatsu, da a gasatamgbantai ngo n re n ni, adama a kushiya.

⁵ Kadambura ku uca'i ko tsuzogu ki ta u umatyangbani n kabun ka, kana a ya'in n ci iyoci tsu ni, tsa a azanariya, m mini mu usuni, n tsu mini ma garula, kobolo mini ma maḍiya, tsu na Vuzavagudu u danai Musa.

⁶ A lansa'i atali o onis e re da a lapulai a da, a ukai a da a mashingi ma azanariya, da a karai de ula a muku mi Isaraila a katali ka tsu na a tsu pada katambari.

⁷ Da a sabangi le avangatsu a efodu a adama na okpo atali a kucibasa m muku ma a za Isaraila, tsu na Vuzavagudu u danai Musa.

Mabambata

⁸ A ya'in mabambata ma n ulinga u keyevi, n tso ogoni a efodu va azanariya, tsu mini mu usuni, m mini ma garula, m mini ma maḍiya. Ali n tsugbere tsu uca'i tsu singai tsu tsuzogu.

⁹ Wi ta nu ngon nashi. Da a ya'in mabambata ma ugoshi ku re, ugaḍi ubarukpi u kataka ke kukiye, n washi kpamu ubarukpi u kataka ke kukiye, ukatali ku re.

¹⁰ Dada a darai de atali a singai ali akariki a nashi. A kakariki ka iyain, a darai de kaneliya, n tofa, kobolo n zumurudu,

¹¹ a kakariki ke ire a darai de kirisola, n safaya, n daimo,

¹² a kakariki ka tatsu a darai de yasin, n agat, n amati,

¹³ a kakariki ka nashi a darai de beril, n onis, n yasfa. A zuwai katali dem u uki m mashingi ma azanariya.

¹⁴ Atali kupa n e re i ta de n ula e le, tsu ula a muku mi Isaraila. Okpoi tsu uzuwi u kukiye, katali dem ki ta ukari n kula ku ni, adama a kumaci kupa n ku re ku uma a Isaraila.

¹⁵ Da a ya'in de a mabambata n ikani yu uca'i i tsu tsuzogu tsa awin, a na a ya'in n azanariya koci.

¹⁶ Da a ya'in de nkawani n re ma azanariya, da o koboi de nkawani n re ma a iga'in e re a mabambata a.

¹⁷ Da a shiyai de awin e re a azanariya, de a nkawani ma iga'in a mabambata ma.

¹⁸ Da o koboi de ugasatangbani u re wu uteku wu nkawani ma, n awin e re a. Ama da o koboi le n tsu kelime a ubuta u te wa avangatsu a efodu a.

¹⁹ Da a ya'in nkawani n re ma azanariya, da o koboi le a uteku u re u mabambata ma, n asuvu devu n efodu va.

²⁰ Da a ya'in nkawani n re ma azanariya, da o koboi le kelime n tsu daka tsa avangatsu a ubuta u efodu va. Devu n ubon ugadi u magasatai ma kadambura ko tsuzogu ka efodu va.

²¹ Da a shiyai mabambata ma nu nkawani n ni, de a nkawani n efodu n kawin ka mini mu usuni, adama a na wo okpo ulinga u keyevi ka kuca'a ka awin ka efodu, adama a na kata mabambata ma ma tawa ma bada a efodu va ba, uteku tsu na Vuzavaguđu u danai Musa.

Ntogu n tsuganu n yoku

²² Da kpamu u ya'in motogu mu uca'i mu ugadi ma efodu ma, m mini mu usuni raka,

²³ kudeku ku motogu ka, ki ta uca'i n aguruzu ukaraki adama a na u sanka kukara.

²⁴ Iga'in o motogu a, a ya'an ta da n tsuzogu tsu umaci u madanga ma na e ci deke ruman, n tsu mini m usuni, n tsu mini ma madiya, n tsu mini magariula, n tsugbere tsu ca'i u tsuzogu tsu singai.

²⁵ Da kpamu a ya'in alingi n azanariya koci, da a ukai a da de iga'in o motogu ma a kukaraka raka. A mere mu umaci ma ruman dem, a zuwa kalingi dem.

²⁶ Kalingi n umaci u ruman a kukara ugupi u motogu ma tsuganu ma, uteku tsu na Vuzavaguđu u danai Musa.

²⁷ Da kpamu a ya'ankai Haruna m muku n ni ntogu n kenke'en mu uca'i we ekiye n tsugbere tsu singai.

²⁸ N oroli o tsuzogu a singai, n nku'un n tsuzogu n singai, m motogu mu uca'i ma asuvu ma singai.

²⁹ A ya'in kadambura ku uca'i u tsuzogu ce ekiye n tsugbere tsu singai, n tsugbere tsu mini ma usuni, n tsu mini ma garula, n tsu mini ma madiya, tsu na Vuzavaguđu u danai Musa.

³⁰ Da a ya'in kebelyu ko oroli a cida n azanariya koci, da a karai de idani, uteku tsu ukari wu uzuwi u kukiye u katambari tsu nampa, <<CIDA U VUZAVAGUDU.>>

³¹ Da a shiyakai de kawin ka na ki tsu mini mu usuni, adama a na ka shiya gadi vo oroli va, tsu na Vuzavaguđu u danai Musa.

Musa u Lanai Mayali ma kuciba n Kashile

³² Ulinga u Mayali ma kuciba n Kashile m Mayali mo Obolo ma ya'an ta ukoci, Aza a Isaraila a ya'an ta ili raka derere tsu na Vuzavaguđu u danai Musa, ta ta na a ya'in nannai.

³³ Da a tukai m Mayali ma kuciba n Kashile ma u Musa, m mayali n ucanuku wu ulinga u ni raka, ikobotsu i ni, n urotu wu utsutsu, n alangu a ni, n ashampatsu a ni, kobolo n anci a ni,

³⁴ n ipalatsu yu ukpan u kagiri n ukpan wu nradika, n kakashi ka kupalaka,

³⁵ n akpati vu wila n alangu a ni, n kakuyampatsu ka kutakpa unushi,

³⁶ kirukpa n ucanuku wu ulinga u ni, m boroji vu cida,

³⁷ kashampatsu ka nkuni ka azanariya koci, nu nkuni n ni de udari, n ucanuku wu ulinga u ni raka n kalanji adama a kutashi,

³⁸ katalikalyuka ka azanariya, m mani'in me kerengu, n ili i magulani i wali, n kakashi ku utsutsu u mayali ma,

³⁹ katalikalyuka ki iyum i shili, n ubuta u kazatsu u ni, n alangu a ni, kobolo n ucanuku wu ulinga u ni raka, n kapara n kanci ka ni,

⁴⁰ kakashi ku utsutsu ku ulanga u Mayali ma, ashampatsu a ni, kobolo n anci e le, n kakashi ku utsutsu ku ulanga u Mayali wa, awin a ni kobolo n aguta a ni, n ucanuku wu ulinga u Mayali ma kuciba n Kashile, m Mayali mo Obolo,

⁴¹ ntogu mu ucali n ku'uka a ubuta wu ulinga wu ubuta u cida, ntogu n cida n tsuganu n Haruna nu ntogu n tsuganu mu muku n ni, a ubuta wu ulinga u tsuganu.

⁴² Da aza a Isaraila a ya'in ili ya nannai raka uteku tsu na Vuzavaguđu u danai Musa.

⁴³ Musa u lanai ulinga wa raka, da we enei a ya'an ta u da derere tsu na Vuzavaguđu u danai. Dada Musa u zuwakai le unasingai.

40

Kushikpa ku Mayali ma kuciba n Kashile

¹ Vuzavaguđu u danai Musa,

² <<A kanna ka iyain ko wotoi u iyain kata vu shikpa Mayali mo Obolo ma.

³ Kata vu zuwa punu akpati vu wila, kata vu kede akpati va n akashi.

⁴ Kata vu uka kirukpa ka asuvu, vu dara de ucanuku u ni, kata kpamu vu uka n kashampatsu ka makuni ka, vu dara de nkuni ma.

⁵ Kata vu shikpa katalikalyuka ka azanariya ki ili i magulani, e kelime ka akpati vu wila va, vu shiya kakashi ku utsutsu u Mayali ma kuciba n Kashile ma.

⁶ Kata vu shikpa katalikalyuka o kusongu, e kelime ku utsutsu u Mayali mo Obolo ma.

⁷ Vu zuwa kasasu e mere ma Mayali mo Obolo n katalikalyuka ka, kata vu tsungu punu mini.

⁸ Kata vu shikpa vu karaka ulanga wa, vu shiya de kakashi ku utsutsu u ku'uwa ulanga wa.

⁹ <<Kata vu dika mani'in me kerengu, kata vu darakpaka mayali ma kuciba n Kashile ma n ili i na yi punu raka, kata ve erengu ucanuku wa raka, adama na wo okpo cida.

¹⁰ Kata kpamu vu darakpaka katalikalyuka o kusongu, kobolo n ucanuku wu ulinga u ni raka, kata ve erengu katalikalyuka, adama a na katalikalyuka ka kokpo cida kau.

¹¹ Kata kpamu vu darakpaka kasasu ka n kashampatsu ka ni, kata ve erengu le.

¹² <<Kata vu tuka n Haruna kobolo m muku a utsutsu u Mayali mo Obolo ma, kata vu sumba le m mini.

¹³ Kata i uka Haruna ntogu n cida, vu putalaka yi mani'in kata ve erengu yi, adama a na u ya'anka mu ulinga u tsuganu.

¹⁴ Kata vu tuka m muku n ni vu uka le ntogu n wawa'a.

¹⁵ Kata vu putalaka le m mani'in a kaci, tsu na i ya'ankai esheku e le, adama a na a ya'anka mu ulinga u tsuganu. Kerengu ku na a ya'ankai le va, kubonoko le ta anan ganu, ali ntsukaya le n na ma kutawa.>>

¹⁶ Da Musa u ya'in ili i nampa derere tsu na Vuzavaguđu u danai ni.

¹⁷ O wotoi u iyain u kaya ka i re, a kanna ka iyain ko wotoi ka, da a shikpai Mayali ma kuciba n Kashile ma.

¹⁸ Da Musa u shikpai Mayali. Da u zuwai de anci a ni, da u ya'in urotu wu utsutsu, da u ukai alangu a ni, da kpamu u dengusai ashampatsu a ni.

¹⁹ Da u barukpai de kakashi ka kupalaka ka a gadi vu mayali ma kuciba n Kashile, da u doku u barukpai de kapalatsu ka kakashi ka gadi, tsu na Vuzavaguđu u danai Musa.

²⁰ Da u dikai nshemberu m atali n wila ma, da u zuwai le punu asuvu a akpati va, da u zuwai alangu de a akpati va, da u zuwai kakuyamkpatsu ka kutakpa unushi gadi va akpati va.

²¹ Da u ukai akpati va a asuvu a Mayali ma kuciba n Kashile, da u saki kakashi ku utsutsu ka, da ke kedei Akpati vu Uzuwakpani va, tsu na Vuzavaguđu u danai Musa.

²² Da u ukai kirukpa ka punu a Mayali mo Obolo ma, a ubon u gadi u Mayali ma kuciba n Kashile ma, n tsu pulai tsu kakashi ku utsutsu ka,

²³ da u darai de boroji, e kelime ka Vuzavaguđu, tsu na Vuzavaguđu u danai Musa.

²⁴ Da u zuwai kashamkpatsu ka makuni, punu asuvu a Mayali mo Obolo ma, a upashi u kirukpa wa n ubon u daka, a mindansanai m Mayali ma kuciba n Kashile.

²⁵ Da u zuwai de nkuni ma a kashamkpatsu ka, e kelime ka Vuzavaguđu, tsu na Vuzavaguđu u danai Musa.

²⁶ Da a ukai katalikalyuka ka azanariya punu asuvu a Mayali mo Obolo ma, e kelime ka kakashi ka.

²⁷ U songi ili i magulani i wali de gadi vu ni, tsu na Vuzavaguđu u danai Musa.

²⁸ Da u saki kakashi ku utsutsu u mayali ma Vuzavaguđu ma.

²⁹ Da u shikpai katalikalyuka ko kusongu, de a utsutsu u Mayali ma kuciba n Kashile m Mayali mo Obolo ma, da u lyukai de alyuka o kusongu kobolo n alyuka a ili kashina, tsu na Vuzavaguđu u danai Musa.

³⁰ Da u zuwai kasasu e mere ma Mayali mo Obolo ma, n katalikalyuka ka, da u tsungi punu mini adama a kusa'asa,

³¹ ka na Musa n Haruna kobolon m muku n ni, a kusa'asa ekiye n ene e le.

³² Ayin a na baci a uwai asuvu a Mayali mo Obolo ma, da baci a yawai devu n katalikalyuka ka, kata sa'asa, tsu na Vuzavaguđu u danai Musa.

³³ Da u kirai ulanga u Mayali ma kuciba n Kashile ma, n katalikalyuka ka, da u saki kakashi ku utsutsu u ku'uwa ulanga wa. Ta Musa u kotsoi ulinga wa nannai.

Tsugbayin tsu Vuzavaguđu

³⁴ Dada keleshu ka palai Mayali mo Obolo ma, da tsugbayin tsu Vuzavaguđu ci shanai punu a Mayali ma kuciba n Kashile ma.

³⁵ Ama Musa u fuda u uwa a Mayali mo Obolo ma ba, adama a na keleshu ka pala ta ma'a, da kpamu tsugbayin tsu Vuzavaguđu ci shanai punu a Mayali ma kuciba n Kashile ma.

³⁶ A katsuma ka nwalu n le raka, a ayin a na baci dem e enei keleshu ka ke sheruwengi a kulaza Mayali ma kuciba n Kashile ma, kata aza a Isaraila o tono ka'a.

³⁷ Ama keleshu ka ke sheruwengu baci ba, i a kubana ubuta ba, sai kannu ka na ka lazai.

³⁸ Adama a na keleshu ka Vuzavaguđu ko ci yongo ta gadi vu Mayali ma kuciba n Kashile ma n kannu, n kayin kpamu kata ka'a ko yongo n akina, adama na kpa'a ka aza a Isaraila raka kuciya kene keleshu ka, a katsuma ka nwalu n le.

Anan Ganu Kubayuwa

Katagarda ka anan ganu ki ta a kadanshi ka wila kakau u kutoni n kaɗiva kakau a ayin a tsumani tsa aza a Isaraila, n anan ganu a na a kuya'an ulinga n wila u nampa.

Ili i gbayin i na katagarda ka ki a kadanshi i daɗa ukuna u ciɗa u Kaɗhile n tsu na uma a ni o kutono yi, kaɗa o yongo n iɗashi i kobolo mayin, <<N Kaɗhile ka ciɗa ka aza a Isaraila.>>

Kadanshi ku uyeve ka na kutai a katagarda ka, i ta a kuciya ka'a a masala ma 19:18, ele da aza a na Yesu u dekei wila u gbagba'in u ire: <<Ciga tovu tsu na vi cigai kaci ka nu.>>

Ili i na yi punu udariki a katagarda ka nampa

Wila adama e kune'e n alyuka (1:1--7:38)

Kerengu ku Haruna m muku n ni adama a ulinga u tsuganu, (8:1--10:20)

Kanna ka kutakpa unushi, 16:1-34

Wila adama a ili yu unata n i na yi babu unata (11:1--15:33)

Wila adama a ukuna wi iɗashi i ciɗa n kutoni, (17:1--27:34)

Kune'e ku kusongu

(A Gan 6:8-13)

¹ Vuzavaguɗu u dekei Musa da u ya'in kadanshi n ayi a Maɗali mo Obolo, da u danai,

² Ya'an kadanshi n aza a Isaraila kaɗa vu dana le, yaba dem vu da vu na baci u kutuka n kune'e u Vuzavaguɗu, sai u tuka n kune'e ku ni ki ilikuzuwa adama a alyuka o kusongu a ubuta wu ushiga wa anaka ko wu nkyon ko wu nraɗika.

³ <<Kune'e ku ni adama a alyuka o kusongu ta punu baci wu utukai ku da a ushiga, kaɗa ku ya'an kanaku ba, wo okpo n u'iwin u Kaɗhile ba. Wi ta a kutuka n ku da a utsutsu u Maɗali mo Obolo adama a na u ciya wishi a ubuta u Vuzavaguɗu.

⁴ Vuza kune'e va wi ta a kukiyangu kukiye ku ni a kaci ka alyuka o kusongu a, Vuzavaguɗu wi ta a kisa ukpa u manama wa wo okpo una u ni, tsu kutakpa ku unushi u ni.

⁵ Wi ta a kukida kabomburo ka a ubuta u Vuzavaguɗu, kaɗa anan ganu muku n Haruna a tuka nu mpasa ma. Adama a na a vishangu n da a akambu dem a katalikalyuka a utsutsu u Maɗali mo Obolo.

⁶ Wi ta a kuminya manama ma alyuka o kusongu a, kaɗa u kidasa ma'a akidi-akidi.

⁷ Kaɗa muku n Haruna ganu a dyaba akina a katalikalyuka, kaɗa a gbatyangu ndanga gadi va akina va.

⁸ Kaɗa anan ganu muku n Haruna a rece akidi a, kobolo n kaci n ushuma a gadi vu ndanga n na mi a kukula a katalikalyuka ka.

⁹ Wi ta a kuza'a ili i katsuma n ene dem m mini, kaɗa a katsuma ka anan ganu ka vuza yoku u songu i da raka a katalikalyuka. Daɗa alyuka o kusongu, alyuka a na o songi n akina, m magulaɗi ma singai ma na Vuzavaguɗu u kupana uyo.

¹⁰ <<Kune'e ku kusongu ku ni ta punu baci u dikai a ushiga, ko nkyon ko nraɗika, ma ya'an magiri ko magaji ma na mi n u'iwin u Kaɗhile.

¹¹ Wi ta a kukida ma'a a ubon u gadi u katalikalyuka a ubuta u Vuzavaguɗu, kaɗa anan ganu muku n Haruna a vishangu mpasa ma a karaka akambu dem a katalikalyuka ka.

¹² Kaɗa u kida ma'a akidi-akidi, kaɗa anan ganu e rece a da ali n kaci n ushuma dem, de a gadi vu ndanga n na a gbatyangi da mi a kukula a katalikalyuka ka.

¹³ Wi ta a kuza'a ili i katsuma n ene dem m mini, kata ganu u songu i da raka a katalikalyuka. Dada alyuka o kusongu, alyuka a na o songi n akina, m magulani ma singai ma na Vuzavaguđu u kupana uyo.

¹⁴ <<Kune'e ku ni u Vuzavaguđu kune'e ku kusongu ku nnu ku da baci, u ya'an ku da m modoi ko muku mu ntapambara.

¹⁵ Ganu wi ta a kutuka ma'a a ubuta u katalikalyuka, kata u pindara ali u taba ma'a kaci kata u songu ka'a a katalikalyuka. Kata u zaza mpasa ma a kakambu ka katalikalyuka.

¹⁶ Wu utuka n kobiyo ka n ashin a ni kata u taduku le a ubon u kasana u katalikalyuka a ubuta u na a tsu vama kokomo.

¹⁷ Wi ta a kukana ma'a e evelyu kata u kara ma'a, ama akari-akari ba. Kata ganu u songu ma'a de a katalikalyuka gadi vu ndanga n na mi ugbatyangi a akina. Alyuka o kusongu a da, kune'e ka akina, ku magulani ma singai u Vuzavaguđu.

2

Kune'e ki ishina (A Gan 6:14-23)

¹ <<Ayin a na baci vuza u tukai n kune'e ki ishina u Vuzavaguđu, kune'e ku ni ko okpo kune'e ku kiya ku singai. U tsungu ku da mani'in kobolo n ili i magulani,

² kata u banka ku da a ubuta u anan ganu muku n Haruna. Kata u kenuku kiya ku singai ku singai ku na ki usatari m mani'in kobolo n ili i magulani ya kakun ku te, kata u songu na va wo okpo ili i kucibasa a katalikalyuka. Alyuka a na a ya'in n akina, a na Vuzavaguđu wi a kupana uyo u magulani ma ni.

³ Alyuka a ishina i na i buwai i ta o kokpo a Haruna kobolo m muku n ali n ni. Dada alyuka a na a la'i n cida dem, a na a ya'in n akina da e nekei Vuzavaguđu.

⁴ <<Vuza u tuka baci n kune'e ki ishina, i na a zungi n akina, i da i ya'an a kiya ku singai. U tuka m boroji vu na a ya'in n kiya ku na a satarai m mani'in babu yisiti. Ko emeshe a na i babu yisiti.

⁵ Kune'e ku nu ki ishina i da baci ku na a kangalai e kebelyu, a ya'an ku da n kiya ku singai usatari m mani'in ama babu yisiti.

⁶ Vi ta o kukodoso a da kata vu tsungu mani'in, dada kune'e ki ishina.

⁷ Kune'e ki ishina i nu ki baci ukangali e kebelyu, a ya'an ku da n kiya ku singai m mani'in.

⁸ Tuka n kune'e ki ishina i na a ya'in n ili i nampa ya a ubuta u Vuzavaguđu. Vi neke ganu vuza na u kudika wa banka a katalikalyuka.

⁹ Kata ganu u dika punu ugboke u kucibasa u kune'e ki ishina kata u songu i da a katalikalyuka, kune'e ki ilikulya ku magulani ma singai a kubana u Vuzavaguđu.

¹⁰ Ama kagimi ke kune'e ki ishina ki ta o kokpo ka Haruna m muku n ali n ni. Dada alyuka a na a la'i n cida dem, a na a ya'in n akina da e nekei Vuzavaguđu.

¹¹ <<Kune'e ki ishina ku na vu tukai u Vuzavaguđu dem ku da ku ya'an babu yisiti, adama a na o tsu songu yisiti ko mani'in mi ishigi me kune'e u Vuzavaguđu ba.

¹² Yi ta a kufuda ya tuka Vuzavaguđu kune'e ki ishina i na i gitai kuge'we, ama e kuneke a da a katalikalyuka ci ili i magulani ma singai ba.

¹³ I tsungu mkpadi punu e kune'e ki ishina dem adama a na mkpadi mi ta tsu una wu uzuwakpani n Kashile n ada. I tsungu kune'e ku da gbende mkpadi.

¹⁴ <<Yi baci a kuya'an kune'e a kubana u Vuzavaguđu n ili i kashina i na i gitai kuge'we, yi ta e kuneke kune'e ki ishina i na i gitai kuge'we, i na a zatsuki da a iyai.

¹⁵ Vu tsungu mani'in n ili i magulani, adama a na kune'e ki ishina i da.

¹⁶ Kata ganu u songu tsu ugboke u kucibasa u kiya ku savu, ki ili i kashina ku yoku kobolo m mani'in mo yoku n ili i magulani dem. Kune'e ki ishina ku da u Vuzavaguđu.

3

Kune'e ku Maṭana

¹ <<Vuza wi baci a kuya'an kune'e ku maṭana, u ya'an kune'e ka m manama ma na mi kogono ko mashan punu a ushiga u ni, u neke Vuzavaguḍu kune'e ka m manama ma na mi babu u'iwin u Kaṣhile.

² Kaṭa u kiyangu kukiye ku ni a kaci ka manama me kune'e ma ni ma, kaṭa u kida ma'a a utsutsu u Maṭali mo Obolo. Anan ganu muku n Haruna i ta a kuvishangu mpasa ma a katalikalyuka a akambu dem.

³ A kaṭsuma ka alyuka e kune'e ku maṭana ka, ili i na ganu u kuneke alyuka a na o songi n akina a da na. Ushuma u na u palai ili i kaṭsuma n u na ili i kaṭsuma i palai feu,

⁴ kobolo m muku n kaṭsuma n re n ushuma u le dem, n ubon wa asuvu dem. Na va raḱa i ta a kuṭaḱa le.

⁵ Muku n Haruna mi ta o kusongu le zuva a katalikalyuka a gaḍi vu kune'e ku kusongu, a na i de zuva vu ndanga n na mi de akina. Na va kune'e ku da ku na a ya'in n akina ku singai, ku magulani u Vuzavaguḍu.

⁶ <<Vi ya'an baci kune'e ku maṭana m manama ma na vu utaḱai a ushiga tsu kune'e u Vuzavaguḍu, vi ta e kuneke kagiri ko mashan, ma na mi babu u'iwin u Kaṣhile.

⁷ Vi baci e kuneke magiri adama e kune'e ku nu, vi neke ma'a u Vuzavaguḍu.

⁸ Vi ta a kukiyanu kukiye ku nu gaḍi vu kaci ka manama me kune'e ku nu, kaṭa vu kida ma'a e kelime ka Maṭali mo Obolo. Kaṭa muku mo olobo n Haruna n vishangu mpasa ma a akambu a katalikalyuka dem.

⁹ A kaṭsuma ke kune'e ku maṭana, kaṭa u neke a da a ubuta u Vuzavaguḍu tsu kune'e ki ilikulya. Ili i na u kuneke i daḍa na: ushuma u ni, n ushuma wu ubon u kagun u na a gbatyai devu n ketele ko kokondo, n ili i kaṭsuma, n ushuma u na wi a ubon wi ili i kaṭsuma dem,

¹⁰ Kobolo m muku n kaṭsuma n re n ushuma u le dem, devu n ubon wa asuvu. Na va raḱa i ta a kuṭaḱa le.

¹¹ Kaṭa ganu u songu le a katalikalyuka tsu kune'e ki ilikulya i na o songi u Vuzavaguḍu.

¹² <<Kune'e ku nu m maraḍika ma baci, vu tuka m ma'a a ubuta u Vuzavaguḍu.

¹³ Vi ta a kukiyanu kukiye ku nu gaḍi vu kaci ka manama me kune'e ku nu, kaṭa vu kida ma'a e kelime ka Maṭali mo Obolo ma. Kaṭa muku n Haruna n vishangu mpasa ma a akambu a katalikalyuka dem.

¹⁴ Punu a kaṭsuma ki na vi nekei va, i na ve kuneke kune'e ki ilikulya u Vuzavaguḍu i da na: ushuma u na u palai ili i kaṭsuma n ushuma u na wi ubon wi ili i kaṭsuma dem,

¹⁵ kobolo m muku n kaṭsuma n re n ushuma u le dem, kobolo n ubon wa asuvu dem. Na va raḱa i ta a kuṭaḱa le.

¹⁶ Kaṭa ganu u songu le a gaḍi vu katalikalyuka, uteku tsu kune'e ki ilikulya. Kune'e ku da ku na a ya'in n akina i magulani i singai u Vuzavaguḍu. Ushuma dem u Vuzavaguḍu u da.

¹⁷ Na va wi ta o kokpo wila u ko wannai ali a kubana wu ntsukaya n na n kuṭawa a ubuta u na yi dem, yi baci de n wuma, i takuma mpasa * ko n ushuma ba.>>

4

Kune'e adama a unushi

(A Gan 6:25-30)

¹ Vuzavaguḍu u danai Musa,

* **3:17 3:17** Takuma mpasa Mpasa a ubuta u nampa daḍa n na a saḱpai da mo okpoi tsa asuvu

² <<Dana aza a Isaraila, vuza u ya'an baci unushi n ucikali u ni ba, u ya'in i na Vuzavaguđu u saṅkaṅ le a kaṭsuma ka wila u ni,

³ Ganu vu gbayin da baci u ya'in unushi, unushi u ni wa wi ta o kuronoko uma unushi, mayun da u ya'an kune'e adama a unushi a kubana u Vuzavaguđu n kobomburon ka na ki babu usaṅ, adama a unushi u na u ya'in va.

⁴ U tuka n kobomburon ka a utsutsu u Maṅali mo Obolo u Vuzavaguđu, kaṭa u zuwa kukiye ku ni a gaḍi vu kaci ko kobomburon ka, kaṭa u kiḍa ka'a u Vuzavaguđu.

⁵ Kaṭa ganu vu gbayin u kenuku mpasa n kobomburon ma, kaṭa u uka n da a Maṅali ma.

⁶ Wi ta a kudyaba mpasa ma n kajivu, kaṭa u vishangu n da kucindere e kelime ka kakashi ko Mololo ma na ma la'i n Cida a ubuta u Vuzavaguđu.

⁷ Ganu wi ta a kutsungu mpasa n yoku a avana a na i gaḍi vu katalikalyuka ka na o tsu songu ili i magulaṅi i singai, ka na ki a ubuta u Vuzavaguđu a Maṅali mo Obolo. Mpasa n na m buwai wi ta a kutsungu n da a kumi ku katalikalyuka ke kune'e ku kusongu lo a utsutsu u Maṅali mo Obolo.

⁸ Wi ta a kutakpa ushuma u na wi punu dem o kobomburon ka na u kuya'anka kune'e ku unushi ka, kobolo n ushuma raka u na u palai ili i kaṭsuma ya n u na ili i kaṭsuma ya i palai,

⁹ kobolo m muku n kaṭsuma n re n ushuma u le dem, devu n ubon wa asuvu. Na va raka i ta a kutaka le.

¹⁰ Ganu va wi ta kutakpa ushuma u kobomburon wa uteku u na u takpai a ubuta wa alyuka a maṭana a. Kaṭa ganu u songu le dem a katalikalyuka ko kusongu ili i kune'e.

¹¹ Ama ukpan, n inyama, n ene, n kaci, n ci'in n awiyaṅ a ni dem,

¹² daḍa kagimi ka na ka buwai ko kobomburon ka, u dika wu utaka pulai a kubanka a ubuta u na a raḍai cida, a ubuta u kaḱiza ko kokomo. Ta de o kusongu inyama i na i buwai va a kaḱiza ka de n akina o ogboli.

¹³ <<Aza a Isaraila raka da baci a ya'in unushi u na wi n ucikali u le ba, a ya'in i na Vuzavaguđu u saṅkaṅ le a kaṭsuma ka wila u ni, ko a na wo okpoi e yeve n unushi wa ba, a nusa ta.

¹⁴ A tawa baci e yeve unushi u na a ya'in, uteku u na i kaṭsura ke le a tuka m kobomburon ma na a utukai a ushiga adama e kune'e ku kushika unushi, kaṭa a banka m ma'a a Maṅali mo Obolo.

¹⁵ Nkoshi m gbara-gbara n likuci ma, a kiyangu ekiye e le a kaci ko kobomburon ka kaṭa a kiḍa ka'a e kelime ka Vuzavaguđu.

¹⁶ Ganu vu gbayin, wi ta e kukenuku mpasa n yoku n kobomburon ma kaṭa u uka n da a Maṅali mo Obolo.

¹⁷ Wi ta a kudyaba n kajivu ka ni punu a mpasa ma, kaṭa u vishangu n da ali kucindere e kelime ka kakashi ku utsutsu ka u Vuzavaguđu.

¹⁸ Kaṭa u darukpa mpasa n yoku zuva va avana a na i gaḍi vu katalikalyuka a ubuta u Vuzavaguđu a Maṅali ma. Mpasa n na m buwai wi ta a kuvama n da a kumi'i ku katalikalyuka ko kusongu ili i kune'e a utsutsu u Maṅali mo Obolo ma.

¹⁹ Wi ta a kutakpa ushuma wa dem, kaṭa u songu u da a katalikalyuka.

²⁰ Ta wa kuya'an n kobomburon ka nannai, uteku tsu na u ya'in n kobomburon ke kune'e ku kutakpa ku unushi. Nannai da ganu u kutakpaka le unushi u le, kaṭa a cinukpaka le n u da.

²¹ Kaṭa u dika kobomburon ka wu utaka a pulai vu kaṭsura kaṭa u songu uteku tsu na u songi kobomburon ka iyain ka. Na va kune'e ka adama a unushi ku da adama a uma dem.

²² <<Vuza kelime u nusa baci babu ucikali u ni, ali da u ya'in ili i gbani-gbani i te a kaṭsuma ki ili i na Kaṣhila Vuzavaguđu u saṅkaṅ, mayun u nusa ta.

²³ Ayin a na baci u zukai n unushi u ni, u tuka n kune'e ku magaji ma na mi babu u'iwin u Kashile.

²⁴ Wi ta a kukiyanu kukiye ku ni zuva a kaci ka magaji ka, kata u kida ma'a a ubuta u na o tsu songu kune'e ku kusongu a ubuta u Vuzavaguđu. Na va kune'e ka adama a unushi ku da.

²⁵ Ganu wi ta a kudyaba mpasa n kune'e ka adama a unushi ka n kajivu, kata u vishangu n da de zuva a avana a katalikalyuka ko kusongu kune'e. Kata u vama mpasa n na m buwai de a kumi'i ku katalikalyuka ka.

²⁶ U songu ushuma dem a katalikalyuka, tsu na u songi u nan de a ubuta wa alyuka a matana. Nannai da ganu u kutakpa yi unushi, kata ta na a cinukpaka yi n u da.

²⁷ <<Da baci vuza te a katsuma ka da u nusai babu na u cikalai, da u ya'in ili i te a katsuma ka wila i na Vuzavaguđu u sankai, mayun u nusa ta.

²⁸ Da baci u tawai u zukai n unushi u ni, u tuka n kanaku ka maradika ma na mi babu u'iwin u Kashile tsu kune'e adama a unushi u na u ya'in.

²⁹ U kiyangu kukiye ku ni zuva vu kune'e ka adama a unushi wa, kata u kida ma'a a ubuta u na o tsu songu kune'e ku kusongu.

³⁰ Ganu wi ta kudyaba mpasa a kajivu ka ni kata u vishangu de a avana a katalikalyuka ko kusongu ili i kune'e, kata u vama mpasa n na m buwai de a kumi'i ku katalikalyuka ka.

³¹ Wi ta a kutakpa ushuma wa raka, tsu na u takpai ushuma u na u ya'ankai kune'e ku matana ka, kata ganu u songu ku da a katalikalyuka ci ili i magulani i singai u Vuzavaguđu. Nannai da ganu u kutakpaka yi unushi u ni, kata a cinukpaka yi n u da.

³² <<U tuka baci m mokyon adama e kune'e ku unushi u ni, kata ma ya'an mashan ma na mi babu u'iwin u Kashile.

³³ Wi ta a kukiyanu kukiye ku ni zuva a kaci, kata u kida ma'a adama e kune'e ku unushi, a ubuta u na a tsu kida nlala n kune'e ku kusongu.

³⁴ Ganu wi ta a kudyaba mpasa ma n kajivu kata u vishangu n da avana a katalikalyuka ko kusongu kune'e ka, kata mpasa n na m buwai u vama n da a kumi'i ku katalikalyuka ka.

³⁵ U takpa ushuma wa dem, tsu na u ya'in m malala ma alyuka e kune'e ku matana, kata ganu u songu ma'a a katalikalyuka, a gadi vu kune'e ki ilikulya i Vuzavaguđu. Nannai da ganu u kutakpaka yi unushi adama a unushi u na u ya'in, kata a cinukpaka yi n unushi u ni.

5

¹ <<Vuza u kpađa baci kudansa a ubuta wa afada ukuna wu ili i na we enei, ko i na u yevei da u kpađa kudansa, wo okpo ta vuza vu unushi adama a ili i na u yevei,

² ko kpamu da baci vuza yoku u sa'wai ili i na yi m mashinda babu na u yevei, ko manama ma kakamba ma na mi ni nshinda da ma kuwai, ko ilikuzuwa ko ili i wuma i na yi o kuroko atsuma a idika da yi ni nshinda feu. Ayi feu u kana ta nshinda da kpamu u ya'in unushi.

³ Ko vu sa'wa baci ili i na i tsu zuwa vuma wo okpo ni nshinda babu na vi yevei. Da vu tawai vu zukai ili i na vi ya'in va i ga'an ba, vo okpo ta vuza vu unushi.

⁴ Ko kpamu vuma u ya'an baci akucina a na u kuya'an ili i yoku babu na u sheshei mayin, ko i singai ko i gbani-gbani. Da u tawai u zukai nannai va u ga'an ba, wo okpo ta vuza vu unushi.

⁵ Da baci vuza u zukai a na u ya'in unushi a katsuma ki ili i nampa, mayun da u dansa e keteshe unushi u na u ya'in.

⁶ Ugana u na a kidakai ni adama a unushi u na u ya'in u dađa, wi ta a kutuka m mashan mo mokyon ko maradika a katsuma ku ushiga kata u neke Vuzavaguđu. Na dađa kune'e ku unushi ku na ganu u kutakpaka yi unushi adama a ni.

⁷ <<Vi baci a kuciya magiri ba, vi ta a kufuda va tuka nu ntapambara n re ko modoi n re u Vuzavaguđu a agisana a uguna a unushi u nu. Manu me te ma dađa adama e kune'e ku unushi, me te tamkpamu adama e kune'e ku kusongu.

⁸ Vi ta a kutuka n ele a ubuta u ganu, ayi da vuza na u kuneke manu ma iyain adama e kune'e ku unushi. Kata u pindara kudeku, ama kata u taba ku da ba.

⁹ Kata u vishangu mpasa n yoku n kune'e ku unushi a akambu a katalikalyuka. Mpasa n na m buwai wi ta a kutsungu n da a kumi'i ku katalikalyuka ka. Na va dađa kune'e ku unushi.

¹⁰ Manu me ire wi ta kuneke ma'a kune'e ku kusongu, uteku tsu na a ci ya'ansa. Ta ganu u kutono nannai kata u takpaka yi unushi u ni, kata a cinukpaka yi n u da.

¹¹ <<Wi baci an wa kuciya modoi n re ko ntapambara n re n na we kuneke ba, u tuka n kiya ku na ku yawai ifa vi te u neke ku da tsu kune'e adama a unushi u ni. Wi a kutsungu mani'in ko ili i magulani ba, adama a na kune'e ku unushi ku da.

¹² U banka n kiya ka a ubuta u ganu, kata ayi tamkpamu u kenuku kakun ku te ka na ko kokpo ili i kucibasa. Kata u songu de a katalikalyuka tsu kune'e ki ilikulya u Vuzavaguđu. Dada kune'e ku unushi.

¹³ Nannai da ganu u kufolonoko yi a takpaka yi unushi u na u ya'in dem. Kata a cinukpaka yi u da. Kagimi ke kune'e ka na ko okpoi ka ganu ka'a, uteku u na a ci ya'an n kune'e ki ishina.>>

Kune'e adama a kuna ku unushi

¹⁴ Dada Vuzavaguđu u danai Musa,

¹⁵ <<Vuza u pasa baci wila da u ya'in unushi babu na u yevei, u na u langasai ili i cida i Vuzavaguđu, mayun da u tuka n kagiri ka na u kudika a ushiga u ni tsa alyuka e kune'e u Vuzavaguđu. Kagiri ka nanlo ka ya'an babu u'iwin u Kashile, kata a kidaka ka'a ikebe i ni yu uta derere n azurufa i na a tsu ya'anka ulinga a kunu ka avasa. Na va dađa kune'e ku kuna unushi.

¹⁶ Mayun da u tsupa ili i na u langasai a katsuma ku ucanuku u cida u nanlo. Kata kpamu u doku ili i te a katsuma ki ili i tawun u neke ganu. Kata ganu tamkpamu u folonoko yi a takpaka yi unushi u ni n kagiri ke kune'e adama a kutakpa ku unushi, kata Vuzavaguđu u cinukpaka yi unushi u ni.

¹⁷ <<Vuza u ya'an baci unushi u na u pasai wila u Vuzavaguđu. Ko n uyeve u ni u da baci u ya'in u da ba, u nusa ta, wo okpo ta kpamu vuza vu unushi. Wi ta na a kutakacika adama a unushi u ni.

¹⁸ Wi ta a kutuka ganu n kagiri ka na wu utukai a ushiga ka na ki babu u'iwin u Kashile, ko i na yu untsai derere n kune'e adama a katsupu ku unushi. Kata ganu u folonoko yi a takpaka yi unushi u na u ya'in n ucikali u ni ba, kata a cinukpaka yi n u da.

¹⁹ Na va dađa kune'e adama a unushi, adama a na mayun da vu nusakai Vuzavaguđu.>>

6

¹ Da Vuzavaguđu u danai Musa,

² <<Vuza yoku u ya'an baci unushi da u pasai wila u Vuzavaguđu, ali da u doroi vuza ni na i idashi dedevu n ili i na e nekei ni u bana ko wi inda, da u bonoi u bokoi i da, ko da u ya'ankai ni kalya'a.

³ A cina baci kpamu ucanuku wa u puwankai da u ya'in a'uwa, ko u ya'in akucina a a'uwa, a katsuma ku unushi u na uma a ya'in raka,

⁴ u nusa baci ali da unushi u kanai ni, mayun da u bonoko n ili i na u dikai ko u bokoi va, ko wi isai n utsura, ko i na e nekei ni kubana, ko ili i na i puwankai da u ciyai va,

⁵ ko kpamu i na baci de dem u ya'ankai akucina a a'uwa. Wi ta a kutsupa i da raka, kata kpamu u doku ugboku u te a katsuma ki ili i tawun u vuza na u doroi va. A Kanna ka nanlo ka da feu u kuneke kune'e ku matana.

⁶ Wi ta a kutuka ganu n kune'e ku kagiri ka na ki babu u'iwin u Kashile a ushiga u ni, tsu kune'e ku kuna ku unushi a ubuta u Vuzavaguđu, ko kpamu i na yu untsai n ikebe derere.

⁷ N tsu nampa tsu da ganu u kufolonoko yi a cinukpaka yi unushi a ubuta u Vuzavaguđu, kata a cinukpaka yi n ili i nampa i na u ya'in dem, i na i bonokoi ni vuza vu unushi.>>

Kune'e ku kusongu

(Kut 29:38-43; Mkc 28:1-8)

⁸ Da Vuzavaguđu u danai Musa,

⁹ <<Neke Haruna m muku n ni wila u nampa. Na da wila adama e kune'e ku kusongu. I ta kukasukpa kune'e ku kusongu ka asa de zuva vu katalikalyuka ali sai usana u yoku, kata feu akina a katalikalyuka ka o yongo utasiki.

¹⁰ Yeve n usana ganu u uka aminya a tsuganu kobolo m motogu ma asuvu ma na mi punu a ikyamba i ni, kata u pura kokomo ke kune'e ku kusongu ka na ka asai a kukula a katalikalyuka ka, kata u tsungu ka'a a kakambu ka katalikalyuka ka.

¹¹ Wi ta o kufodo aminya a ni kata u uka o yoku, kata u pura kokomo ka wu utuka pulai da'angi n katsura ka a ubuta u singai u na wi cida.

¹² Akina a katalikalyuka ka o kuyongo ta udyabi, kata a kimaša a da ba. Usana dem ganu wi ta o kudoku ndanga kata u rece kune'e ku kusongu de gadi, yeve u songu mani'in me kune'e ku matana de.

¹³ Akina o yongo a kukula a katalikalyuka ka babu kukimaša.

Kune'e ki ishina

(A Gan 2:1-16)

¹⁴ <<Na va ele da wila u kune'e ki ishina. Muku n Haruna mi ta a kutuka n i da a ubuta u Vuzavaguđu, e kelime ka katalikalyuka.

¹⁵ Vuza te a katsuma ke le u kenuku kiya ku singai ka tukpa a kakun m mani'in, kobolo n ili i magulani i na a zuwai zuva vi ili i kashina vi kune'e ya, kata o songu i da zuva a katalikalyuka wi ta o kokpo ugboku wi ili i kucibasa a katalikalyuka, ili i magulani i singai u Vuzavaguđu.

¹⁶ Haruna m muku n ni ele da aza na a kulya'a i na i buwai. Ama i ta a kulya'a i da babu yisiti a ubuta u cida a ulanga u Mavali mo Obolo.

¹⁷ Kata a ya'an i da babu yisiti. N neke le ta u da wo okpo ugboku u kune'e ki ilikulya i va. Ili i da i na i la'i n cida, uteku tsu kune'e ku unushi n kune'e adama a kuna ku unushi.

¹⁸ Mavali dem a katsuma ka ntsukaya n Haruna mi ta a kulya'a i da kata wo okpo ugboku wi ilikulya i le i na e nekei Vuzavaguđu tsu kune'e ali a kubana ntsukaya n na n kutawa. I na baci de dem i sa'wai le, i da yi ta o kokpo cida.>>

¹⁹ Da kpamu Vuzavaguđu u danai Musa,

²⁰ <<Na da kune'e ku na Haruna m muku n ni e kuneke Vuzavaguđu a kannna ka na e erengi le, yaba dem u neke kilo vi te vu ifa vu kiya ku singai uteku tsu kune'e ki ishina ku ayin dem, kagimi ke te n usana, kagimi ke te kpamu n kulivi.

²¹ A kangala i da mayin m mani'in e kebelyu. Kata i tuka i da usatari mayin, ukangali akutsu-akutsu tsu kune'e ki ishina, kata e neke ku da ci ili i magulani i singai u Vuzavaguđu.

²² Maku ma na ma kutawa ma kisaka yi ulinga u tsuganu dem, u neke ili i nanlo ya u Vuzavaguđu tsu wila u ko wanai. I ta kpamu o kusongu i da raka-raka.

²³ Kune'e ki ishina dem ku ganu o songu ku da raka-raka, kata vuza u lya'a ba.>>

Kune'e adama a unushi
(A Gan 4:1-35)

²⁴ Da Vuzavaguđu u danai Musa,

²⁵ <<Dana Haruna m muku n ni, na ɗa wila u kune'e adama a unushi. A ubuta u na a tsu kiɗa kune'e ku kusongu, ta ɗe feu a kukiɗa kune'e ka adama a unushi a ubuta u Vuzavaguđu, ili i ɗa i na i la'i n ciɗa.

²⁶ Ganu vu na u nekei ku ɗa adama a unushi wi ta a kulya'a ku ɗa. A ubuta u ciɗa u ɗa u kulya'a ku ɗa a ulanga u Mavali mo Obolo.

²⁷ Ili i na baci de dem i sa'wai inyama ya, yi ta o kokpo ciɗa. Da baci ta na mpasa ma n sa'wai kuminya, vi ta a kuza'a ubuta wa a ubuta u ciɗa.

²⁸ Mogbodo ma ci'in ma baci a su'wankai inyama ya, i ta o kuboso ma'a. Ama o mogbodo ma vuyum vi shili ma baci a su'wain i ɗa, i ta o kukongoro ma'a kata a za'a m mini.

²⁹ Mavali dem a katsuma ka kpa'a ku na ganu, wi ta a kulya'a i ɗa, ili i ciɗa i ɗa.

³⁰ Ama kune'e ku unushi dem ku na baci a tukai nu mpasa n le punu adama a na takpa unushi a Ubuta u Ciɗa, n ɗa mi kulya'a ba, i ta o kusongu n ɗa n akina.

7

Kune'e ku kuna ku unushi
(A Gan 5:14-19)

¹ <<Na ɗa wila u kune'e ku kuna ku unushi, ku ɗaɗa ta na ku na ku la'i n ciɗa.

² Manama ma na a kuya'anka kune'e ku kuna ku unushi a kiɗa ma'a a ubuta u na a tsu kiɗa manama me kune'e ku kusongu, kata a vishangu mpasa ma a katalikalyuka n akambu a ni dem.

³ Ganu wi ta e kuneke ushuma u manama ma nanlo raka a katalikalyuka, ushuma u na u kuya'anka nannai u ɗaɗa u winja kobolo n u na u palai ili i katsuma,

⁴ muku n katsuma n re n nanlo kobolo n ushuma u na wi akambu e le, n ukpan wa asuvu, i ta a kutakpa le kobolo m muku n katsuma ma.

⁵ Ganu wi ta o kusongu le a katalikalyuka tsu kune'e ki ilikulya u Vuzavaguđu, kune'e ku kuna ku unushi ku ɗa.

⁶ Mavali de dem ma na mi punu a kpa'a ku ganu mi ta a kufuɗa kutakuma i ɗa, ama i ta a kutakuma i ɗa a ubuta u ciɗa, ɗaɗa ili i na i la'i n ciɗa dem.

⁷ Wila u kuna ku unushi u nampa wi ta derere n wila u kune'e ku unushi, dem vi le wila u te ɗa. U ɗa dem wi ta o kokpo u ganu ayi na u kuya'an ulinga n u ɗa, u na u bonoko vuza ciɗa a ubuta u Vuzavaguđu.

⁸ Ganu vu na u ya'ankai vuza yoku kune'e ku kusongu, ayi ɗa u kuɗika ukpan u manama ma nanlo ma wo okpo u ni.

⁹ Kune'e dem ki ili i kashina ku na a kangalai e kebelyu ka viyum ko ka ci'in, ko a katali, yi ta o kokpo i ganu vu na u nekei i ɗa.

¹⁰ Kune'e ki ishina dem ko usatari m mani'in ko babu usatari, i ta e kupeceke muku n Haruna derere.

Kune'e ki idashi i singai
(A Gan 3:1-17)

¹¹ <<Na ɗa wila wa alyuka u kune'e ki idashi i singai ku na vuza u kuneke Vuzavaguđu.

¹² U neke baci a ɗa u Vuzavaguđu tsa agisana a ucikpi, kata u neke a ɗa kobolo n akala m boroji vu babu yisiti usatari m mani'in, kobolo n emeshe a babu yisiti usatari m mani'in, n akala a kiya ku singai a na a satarai m mani'in mayin.

¹³ Kobolo kpamu n alyuka a matana a ucikpi a ni a, kata u neke a ɗa kobolo m boroji vu na vi n yisiti.

¹⁴ A kaṭsuma ke kune'e ku nampa, wi ta e kuneke kaṭutsu ko boroji ke te, wo okpo tsu kune'e u Vuzavaguḍu. Yi ta o kokpo i ganu vu na u tsu vishangu mpasa n kune'e ku maṭana, a katalikalyuka.

¹⁵ Inyama ya alyuka i kune'e ki idaṣhi i singai adama a ucikpi, a takuma i ḍa raḱa a kanna ka na a ya'in kune'e ka. Kaṭa a buwaka i yoku ali kayin ka asa ba.

¹⁶ Ama kune'e ku ni adama a kushatangu akucina a ḍa baci ko kune'e ku ucigi u kaḍu, a kutakuma i ḍa a kanna ka na u ya'in alyuka a, kagimi ka na baci ka buwai kpamu i ta a kufuḍa kutakuma i ḍa kayin ka asa baci.

¹⁷ Ama inyama ya alyuka i na baci i buwai ali a kanna ka tatsu, i ta o kusongu i ḍa n akina.

¹⁸ Da baci a takumai inyama ya alyuka i maṭana a kanna ka tatsu, vuza na u nekei a ḍa, Vuzavaguḍu wa ku ushuku n ayi ba, ko keceke yi a ḍa a kaṭsuma ka a singai. A ḍa i ta o kokpo ili yu unata, vuza na baci u takumai i ḍa ko kenu gbani u ronoko ta kaci ka ni unushi.

¹⁹ <<Inyama i na baci de dem i sa'wai ili i na yi n nshinda, kaṭa i takuma i ḍa ba, i songi i ḍa a akina. Ama vuza na baci wi babu nshinda wi ta a kufuḍa kutakuma i ḍa.

²⁰ Ama ḍa baci vuza yoku vuza na wi ni nshinda u takumai inyama i kune'e ki idaṣhi i singai i na e nekei Vuzavaguḍu, i ta o kuloko yi punu a kaṭsuma ka uma a Isaraila.

²¹ Da baci kpamu vuza yoku u sa'wai ili yi ni nshinda, ko vuma, ko manama, ko kpamu ili i gbani-gbani i yoku, ko u lya'i ili i kune'e ki idaṣhi i singai i na e nekei Vuzavaguḍu, vuma nanlo va i ta o kuloko yi punu a kaṭsuma ka uma a ni.>>

A saṅka ta kutakuma ushuma kobolo nu mpasa

²² Da Vuzavaguḍu u danai Musa,

²³ <<Dana uma a Isaraila, kaṭa i takuma ushuma u kobomburon ba, ko wu nkyon ko kpamu wu nradika ba.

²⁴ Ya kutakuma ushuma u manama ma na ma kuwai agifa ba, ko kpamu manama ma na ili i kakamba yu unai ba, ama yi ta a kufuḍa kuya'anka ushuma wa ili i yoku kau. Ko kenu i takuma i ḍa ba.

²⁵ Vuza na baci de dem u takumai ushuma u manama ma na a ya'ankai kune'e ki ilikulya a ubuta u Vuzavaguḍu, i ta o kuloko yi punu a kaṭsuma ka uma a ni.

²⁶ Ubuta u na baci de dem i ḍaṣangi, kaṭa i takuma mapasa ma manu ko m manama ba.

²⁷ Vuza na baci de dem u takumai mpasa, i ta o kuloko yi punu a kaṭsuma ka uma a ni.>>

Upecu u Ganu

²⁸ Da Vuzavaguḍu u danai Musa,

²⁹ <<Dana uma a Isaraila wila u nampa, vuza na baci de dem u kuneke Vuzavaguḍu alyuka e kune'e ki idaṣhi i singai, wi ta kpamu e kuneke punu kune'e ku maṭana u Vuzavaguḍu.

³⁰ N kaci ka ni u tuka n kune'e ku na o kusongu a ubuta u Vuzavaguḍu. U tuka n ushuma m maḱanga ma, kaṭa a ḍengusa maḱanga ma tsu kune'e ku kuḍangusa u Vuzavaguḍu.

³¹ Ganu wi ta o kusongu ushuma wa zuva a katalikalyuka, ama maḱanga tamkpamu mi ta o kokpo ma Haruna m muku n ni.

³² Neke maḱuta mu usingai me kune'e ku maṭana u ganu, tsu kune'e ku nu.

³³ Maku mo kolobo ma Haruna ma na me nekei mpasa n kune'e ku maṭana kobolo n ushuma wa, ayi ḍa vuza na u kuḍika maḱuta me kune ku singai mo okpo upecu u ni.

³⁴ Punu a katsuma ke kune'e ku matana ka aza a Isaraila, n dika ta makanga ma na a dengusai m makuta ma na a ya'ankai kune'e ka, da n nekei Haruna ganu m muku n ni, wo okpo upecu u le u na wu utai wa aza a Isaraila.

³⁵ Na va daɗa upecu u kune'e ki ilikulya ku na a ya'ankai Haruna m muku n ni, ku na e nekei Vuzavaguɗu a kanna ka na e erengi le o okpo anan ganu.

³⁶ A kanna ka na e erengi le va, da Vuzavaguɗu u danai uma a Isaraila e neke le ili i nampa ya yo okpo upecu u le ali n tsukaya tsu na tsa kutawa.>>

³⁷ Na va daɗa wila u kune'e ku kusongu, n kune'e ki ishina, n kune'e ku unushi, n kune'e ku kuna ku unushi, n kune'e ku kerengu, kobolo n kune'e ku matana,

³⁸ u na Vuzavaguɗu u nekei Musa a Kusan ku Sinai. A kanna ka nanlo ka daɗa u danai uma a Isaraila a tuka n kune'e ku le de u Vuzavaguɗu a kusan ku Sinai.

8

Kerengu ku Haruna m muku n ni (Kut 29:1-37)

¹ Da Vuzavaguɗu u danai Musa,

² <<Tuka n Haruna m muku mo olobo n ni, kobolo nu ntogu n tsuganu n le, m mani'in ma kudarukpa a kaci, n kobomburon adama e kune'e ka alyuka a unushi, agiri e re kobolo m mabana ma na mi m boroji vu babu yisiti.

³ Kata vu bolongu uma a Isaraila raka a ubuta u te a utsutsu u Mayali mo Obolo.>>

⁴ Musa u ya'in uteku tsu na Vuzavaguɗu u tonokoi ni, da uma a Isaraila a gasai a utsutsu wa.

⁵ Da Musa u danai le, <<Na da ili i na Vuzavaguɗu u danai ci ya'an.>>

⁶ Da Musa u tukai n Haruna m muku n ni, da a sumbai le m mini.

⁷ Da u ukai Haruna motogu mu ugadi da u shiyai maganda a kukyun, da u ukai ni motogu mu ugadi ma tsuganu, kobolo n efodu vu na u shiyai n ili i kadambura i na a ya'ankai tsuzogu tsu kuca'a ke ekiye adama a na u reme yi mayin.

⁸ Da Musa u zukai ni mosolo ma efodu a makanga, punu o mosolo ma da u zukai ni Yurim n Tumi.

⁹ Da u ukai Haruna oroli a tsuganu a kaci. Da u varai a da keleje ka kaci ka azanariya a kucan, daɗa urotu u na wo okpoi vuza cida, derere uteku tsu na Vuzavaguɗu u tonokoi Musa.

¹⁰ Tsu nanlo da Musa u dikai mani'in me kerengu da we erengi Mayali ma Kashile kobolo n ili i na yi punu dem, adama a na i da yo okpo cida.

¹¹ Da u vishangi mani'in me kerengu mo yoku de zuva vu katalikalyuka ali kucindere, da we erengi ka'a, n ucanuku wu ulinga u ni dem, kobolo n kasasu n kashamkpatsu ka ni, adama a na u bonoko le cida.

¹² Da u tsunki Haruna mani'in me kerengu mo yoku a kaci, u ya'in nannai adama a na u bonoko yi cida.

¹³ Da Musa u tukai m muku mo olobo n Haruna. U ukai le aminya nu nganda e le dem kobolo n oroliko, uteku tsu na Vuzavaguɗu u tonokoi Musa.

¹⁴ Daɗa Musa u zuwai a tuka n kobomburon ke kune'e adama a unushi. Haruna m muku mo olobo n ni a kiyangi ekiye e le zuva a kaci ko kobomburon ka.

¹⁵ Da Musa u kidai ka'a, da u dyabai mpasa ma n kajivu ka ni da u surai n da de a avana a katalikalyuka dem adama a na u bonoko ka cida. Mpasa n na m buwai kata u tsungu n da de a kumi'i ku katalikalyuka ka. Nannai da u kubonoko katalikalyuka ka cida.

¹⁶ Da Musa u takpai ushuma u na wi a ubon wi ili i katsuma raka, n ubuta u singai wa asuvu m muku n katsuma n re ma, kobolo n ushuma u le, da u songi de a katalikalyuka ka.

¹⁷ Ama kobomburon ka n ukpan u ni, n inyama i ni, n awiyan a ni, u songu le ta n akina a pulai vu katsura ka na uma i, tsu na Vuzavagudu u danai Musa.

¹⁸ Da Musa va u tukai n kagiri ke kune'e ko kusongu, da Haruna m muku n ni a kiyangi ekiye e le a kaci ka kagiri ka.

¹⁹ Da ta na Musa u kidai ka'a, da u vishangi mpasa a akambu a katalikalyuka.

²⁰ Da u kidai ka'a akidi-akidi, da u songi kaci ka, n akidi a, kobolo n ushuma wa dem.

²¹ U za'i ili i katsuma n ene a m mini, da Musa u songi kagiri ka raka a katalikalyuka. Kune'e ku kusongu ku da ku magulani ma singai. Kune'e ki ilikulya ku da u Vuzavagudu, tsu na Vuzavagudu u danai Musa.

²² Dada u tukai n kagiri ke ire, ke kerengu. Da Haruna m muku n ni a kiyangi ekiye e le a kaci ka kagiri ka.

²³ Dada Musa u kidai ka'a, da u kenuki mpasa n yoku da u dyabakai Haruna e melebu ma kutsuvu ku usingai u ni, kobolo n kajivu ka gbayin ke kukiye ku usingai, n kajivu ka gbayin ke kune ku usingai.

²⁴ Da Musa wu utakai m muku mo olobo n Haruna, da u dyabakai le mpasa ma an nlebu ma atsuvu a usingai, kobolo n ajivu a gbagba'in e ekiye a usingai n gbagba'in e ene a usingai feu. Da kpamu u vishangi mpasa n na m buwai a akambu a katalikalyuka ka.

²⁵ Da wu utakai ushuma n ushuma u winja, n u na wi punu a ili i katsuma dem, n kapalatsu ka asuvu, kobolo m muku n katsuma n re n ushuma u le, kobolo m makuta mu usingai.

²⁶ Punu a asuvu a mabana mo boroji ma na a ya'in babu yisiti da a tukai u Vuzavagudu, da wu utakai kakutsu ko boroji ka babu yisiti ke te n kakutsu ko boroji ke te ka na a ya'in m mani'in n kemeshe ke te, da u zuwai le a gadi vu ushuma a gadi vu makuta mu usingai.

²⁷ U zuwai ili i nampa raka e ekiye a Haruna m muku n ni, da a dengusai zuva tsu kune'e ku kudangusa u Vuzavagudu.

²⁸ Dada Musa ta na wi isai kune'e ka e ekiye e le, da u songi ku da a katalikalyuka kobolo n kune'e ku kusongu. Na va dada kune'e ku na e ci erengu ganu. Ili i magulani i singai, kune'e ki ilikulya ku Vuzavagudu.

²⁹ Da Musa u dikai makanga ma malala ma, ma na mo okpoi upeci u ni, da u nekei ma'a kune'e ku kudangusa a ubuta u Vuzavagudu, uteku tsu na Vuzavagudu u tonokoi ni.

³⁰ Da Musa u kenuki mani'in me kerengu mo yoku kobolo nu mpasa n na mi gadi vu katalikalyuka, da u vishanki Haruna nu ntogu u ni, kpamu n olobo a ni kobolo nu ntogu n le dem. Nannai da u bonokoi Haruna nu ntogu n ni cida, kobolo m muku n ni n aminya e le dem.

³¹ Da Musa u danai Haruna n olobo a ni, <<Su'wain inyama ya a utsutsu u Mayali mo Obolo, kata i takuma i da m boroji vu na vi a mabana me kune'e ku kerengu tsu na n tonokoi nu, n danai, <Haruna n olobo a ni ele da a kutakuma i da.>

³² Kata i songu kagimi ki inyama n ko boroji ka na ka buwai.

³³ Kata yu uta punu a utsutsu u Mayali mo Obolo ma ba, ali ayin e cindere, sai kannu ke kerengu anan ganu ko kotso, adama a na kadiva ke kerengu ka ki ta a kuyawa ayin e cindere.

³⁴ Ili i na a ya'in anana, Vuzavagudu da u zuwai a ya'an i da, adama a na a takpaka da unushi.

³⁵ A utsutsu u Mayali mo Obolo ta lo i kuyongo kannu n kayin ali ayin e cindere, ada a kuya'an i na Vuzavagudu u danai, adama a na kata i kuwa ba, adama a na ta u tonokoi mu nannai.>>

³⁶ Da Haruna m muku mo olobo n ni a ya'in ili i na dem Vuzavagudu u tonokoi le a ubuta u Musa.

9

Anan ganu a gita ta ulinga u le.

¹ A kanna ka kunlai da Musa u dekei Haruna n olobo a ni, kobolo nu nkoshi m gbara-gbara ma aza a Isaraila.

² Da u danai Haruna, <<Dika maku mo kobomburon adama e kune'e ku unushi, kagiri tamkpamu adama e kune'e ku kusongu, dem vu le okpo babu u'iwin u Kashile, kata vi neke le a ubuta u Vuzavagudu.

³ Kata vu dana aza a Isaraila, <Dikai magaji adama e kune'e ku unushi, maku mo kobomburon m magiri dem okpo aza a kaya ke te ke te babu u'iwin u Kashile kpamu adama e kune'e ku kusongu,

⁴ kata kpamu i doku i dika kobomburon n kagiri adama e kune'e ku matana, adama a na i lyuka a da u Vuzavagudu. N kune'e ki ishina ku na ki usatari m mani'in, adama a na anana Vuzavagudu wi ta a kutawa wa da.> >>

⁵ Dada a tukai n ili i na Musa u danai le e kelime ka Mayali mo Obolo, da kabundai ka uma ka ka yawai devu, da a shamgbai kelime ka Vuzavagudu.

⁶ Da Musa u danai, <<Na da ili i na Vuzavagudu u danai da i ya'an, ciya tsugbayin tsu Vuzavagudu tsu tawa wa da.>>

⁷ Da Musa u danai Haruna, <<Yawa devu n katalikalyuka kata vi neke kune'e ku unushi ku nu n kune'e ku kusongu adama a kutakpaka kaci ka nu unushi kobolo n u uma, vu lyuka kune'e ku uma ka kata vu takpaka le unushi tsu na Vuzavagudu u danai.>>

⁸ Da Haruna u yawai devu n katalikalyuka ka, da u kidai maku mo mobomburon me kune'e ku unushi, ma na mi ma kaci ka ni.

⁹ Da olobo a ni a tukai ni nu mpasa ma, da u dyabai mpasa ma n kajivu ka ni da u surakai avana a a na i a katalikalyuka ka. N na m buwai tamkpamu u tsungi n da a kumi'i ku katalikalyuka ka.

¹⁰ Ama ushuma, m muku n katsuma n re ma kobolo n ubuta u singai wa asuvu, i na a takpai a katsuma ke kune'e ku unushi, da u songi i da a katalikalyuka uteku tsu na Vuzavagudu u danai Musa.

¹¹ Ama inyama ya n ukpan wa, u songi le pulai a katsura ka na i.

¹² Da kpamu Haruna u kidai manama me kune'e mo kusongu ma. Da muku n ni n nekei ni mpasa ma, da u vishangi n da a akambu a katalikalyuka ka.

¹³ Da e nekei ni kune'e ku kusongu ka akidfi-akidfi, kobolo n kaci, da u songi le gadi vu katalikalyuka.

¹⁴ Da u za'i ili i katsuma kobolo n ene, da u songi i da kobolo n kune'e ku kusongu de a katalikalyuka.

¹⁵ Da kpamu Haruna u lyukai kune'e ku uma ka. U dikai magaji adama e kune'e ku unushi ku uma da u kidai ma'a, da u nekei ma'a adama e kune'e ku unushi tsu na u ya'in n mu ugiti.

¹⁶ Da u tukai n kune'e ku kusongu, da u nekei ku da uteku u na wila u danai.

¹⁷ Da kpamu u tukai n kune'e ku kiya ki ishina, da u kenuki kaku'un tukpa da u songi ku da a gadi vu katalikalyuka, devu n kune'e ku kusongu ku usana.

¹⁸ Da Haruna u kidai kobomburon ka n kagiri ka adama a alyuka e kune'e ku matana a uma. Da muku n Haruna n nekei ni mpasa ma, da u vishangi n da a akambu a katalikalyuka raka.

¹⁹ Ama ushuma u kobomburon n u kagiri wa, n ushuma u winja kobolo n ubon n ushuma u na u palai ili i katsuma, m muku n katsuma n re kobolo kpamu n ubuta u singai wa asuvu wa,

²⁰ da a kiyangi ushuma wa gadi vu nkanga vu nnama, da u songi le a gadi vu katalikalyuka.

²¹ Haruna ta na u dengusai nkanga ma kobolo nu nkuta mu usingai u Vuzavagudu, tsu kune'e ku kudangusa, tsu na Musa u danai.

²² Da Haruna u dengusai ekiye a ni gadi a ubon u uma da u zuwakai le unasingai. Ana u kotsoi kuneke alyuka e kune'e ku unushi, n kune'e ku kusongu, n kune'e ku matana, da u cipai u kasukpai katalikalyuka.

²³ Dada Musa ele n Haruna a uwai a Mayali mo Obolo, ana a utai da a zuwakai uma unasingai kpamu, da tsugbayin tsu Vuzavagudu tsu tawai u yaba dem.

²⁴ Da akina a utai a ubuta u Vuzavagudu da e lebecei kune'e ku kusongu ka, n ubon wu ushuma dem u na wi a katalikalyuka. Ana uma raka e enei nannai da a ya'in yoroli i mazanga, da a kudangi sapu a lya'i kayala a cikpai Vuzavagudu.

10

Ukpa u Nadabu n Abihu

¹ Ana i lo da olobo a Haruna, Nadabu n Abihu a dikai ambu e le da e kenuki punu akina da kpamu o doki a tsungi ili i magulani. Da e nekei akina a na o yotsoi ba e kelime ka Vuzavagudu, tsu na u danai a ya'an ba.

² Dada akina a utai u Vuzavagudu da a unai le, da a kuwai a ubuta u Vuzavagudu.

³ Da Musa u danai Haruna, <<Na da ili i na Vuzavagudu u danai, <A katsuma ka aza a na i a kuya'anka mu aganda mayun da o tono ukuna u cida u va, kata o yotsongu tsugbayin tsu va, u uma a va.>> Da Haruna u padai bini.

⁴ Da Musa u dekei Mishalu n Elzapanu, muku n Uziyelu esheku e ke'en a Haruna, da u danai le, <<Tawai devu, dikai even a ikyamba a uma a da i banka da'angi vu katsura ka na yi, da'in m Mayali ma Kashile.>>

⁵ Da a yawai devu da a dikai le nu ntogu n le a utakai le pulai vu katsura ka na i, uteku tsu na Musa u tonokoi le.

⁶ Da Musa u danai Haruna kobolo m muku mo olobo n ni Eliyaza n Itama, <<Kata i kasukpa anji a da babu uza dukpi ba, kata kpamu i karasa ntogu n da ba, ta baci nannai ba yi ta a kukuwa, kata Vuzavagudu u ya'an wupa raka n uma. Ama kumaci ku da n aza a Isaraila raka i ta a kuya'an kpalu ku ukpa ka aza a na Vuzavagudu wu unai n akina.

⁷ Kata yu utai punu a utsutsu u Mayali mo Obolo ma ba, ta baci nannai ba yi ta a kukuwa, adama a na mani'in me kerengu ma Vuzavagudu mi ta a kaci ka da.>> Da tana a ya'in uteku u na Musa u danai.

⁸ Da Vuzavagudu u ya'in kadanshi n Haruna u danai,

⁹ <<Avu n olobo a nu kata i so'o mara ko ili i na i kuzuwa ashi a da a puwanka ba, a ayin a na baci de dem yi a ku'uwa a Mayali mo Obolo, ta baci de nannai ba yi ta a kukuwa. Wi ta o kokpo wila u ayin dem ali n tsukaya tsu na tsa kutawa.

¹⁰ Yi ta a kuzagba kata i pece i na yi cida n ili yu unata, kobolo kpamu n aza a nshinda n aza a singai,

¹¹ Mayu da i yotsongu uma a Isaraila wila u na Vuzavagudu u danai Musa u dana le.>>

¹² Da Musa u ya'in kadanshi n Haruna kobolo Eliyaza n Itama, muku n ni n na m buwai, <<Dikai kagimi ke kune'e ki ishina, ke kune'e ki ilikulya i Vuzavagudu, kata i lya'a i da babu usatari n yisiti a kakambu ka katalikalyuka. Adama a na i dada i la'i n cida.

¹³ Yi ta a kulya'a i da a ubuta u cida, adama a na upecu u nu u da m muku n nu, a katsuma ke kune'e ku na a ya'ankai Vuzavaguđu n akina. Adama a na ta o tonokoi mu nannai.

¹⁴ Ama Makanga ma na a dengusai va m makuta ma na e nekei va, yi ta a kutakuma ma'a a ubuta u cida. Avu n olobo a nu ni nkere n nu, adama a na e neke ta i da yo okpo upecu u nu n upecu u muku n nu, a katsuma ka alyuka e kune'e ku matana ka aza a Isaraila.

¹⁵ Makuta ma na e nekei va m makanga ma na a dengusai va i ta a kutaka kobolo n kune'e ki ilikulya ku ubon wu ushuma u na a dengusai adama e kune'e ku kudangusa ku Vuzavaguđu, kata yo okpo upecu u nu n upecu wu muku n nu ayin dem tsu na Vuzavaguđu u danai.>>

¹⁶ Ana Musa we ecei uteku tsu na a ya'ansai m magaji me kune'e mu unushi ma, da u cinai wana dai o songu ma'a. Dada u ya'in wupa n Eliyaza kobolo n Itama, muku n Haruna n na m buwai. Da we ecei,

¹⁷ <<Yidai i zuwai da i kpadai kutakuma kune'e ka adama a unushi ka a Mayali ma Kashile? Ili i da i na i la'i n cida, e neke da ta i da adama a na i folonoko uma unushi, kata a takpaka le u da u Vuzavaguđu.

¹⁸ An wo okpoi kata a uka nu mpasa ma a ubuta u cida ba, wi ishi ta u la'a n kuga'an i takuma inyama ya a ubuta u Mayali ma Kashile, uteku tsu na n danai da.>>

¹⁹ Da Haruna wu ushuki Musa, <<Anana da muku n va n nekei kune'e ku unushi ku le kobolo n kune'e ku kusongu u Vuzavaguđu. N nannai dem da ili tsu nampa i ciyai mu. Mi ishi baci n takuma kune'e ku unushi ku uma ku nampa anana, Vuzavaguđu u kupana ta uyo'o?>>

²⁰ Ana Musa u panai nannai da wu ushuki n kadanshi ka.

11

Nnama n cida nu nnama mu unata (Wil 14:3-21)

¹ Da Vuzavaguđu u ya'in kadanshi m Musa kobolo n Haruna,

² <<Dana uma a Isaraila. Na da nnama n na i kufuda kutakuma a katsuma ka nnama raka n na mi punu a aduniyan.

³ Manama dem ma na mi n okotsu ubaci, da kpamu u tsu gara n u takumasakai n da i kufuda kutakuma.

⁴ Nnama n yoku mi ta lo n na n tsu gara n a takumai, ko i ta feu n okotsu ubaci, kata i takuma le ba: Ko a na karakuma ki a kutakuma n u gara, wi n okotsu ubaci ba, ili yu unata i da wa da.

⁵ Manama ma na e ci deke koso'o* u tsu gara ta n u takumai, ama wi n ubaci wo okotsu ba, ili yu unata i da a kubana wa da.

⁶ Kyalu ku tsu gara ta n u takumai, ama wi n okotsu ba, ili yu unata i da wa da.

⁷ Magurusunu mi ta n okotsu ubaci u tsu gara n u takumai ba, ili yu unata i da wa da.

⁸ Ya kutakuma inyama i le ba. Yi kpamu a kusa'wa agifa e le ba, ili yu unata i da wa da.

⁹ <<Ili i wuma i na yi punu o kuyongo a mini raka, nu ndolu, yi ta a kufuda kutakuma i na yi n afa bu n ugiza.

¹⁰ Ama ili i wuma i na yi punu a mala ko ndolu da yi n afa bu ko ugiza ba, ko a katsuma ki ili i na i tsu dasa dem ko a katsuma ki ili i wuma i na yi punu a mini, ili yu unata i da wa da.

* 11:5 11:5 Reme kula ku manama ku yoku ku da ma na mo tsu yongo a ubuta wa atali

¹¹ I bonoko le ili yu unata wā_ḁa, kātā_i takuma inyama i le ba. Yi kpamu a kusa'wa agifa e le ba.

¹² Ili i wuma i mini dem i na yi babu afaḁu n ugiza, ili yu unata i ḁa wā_ḁa.

¹³ <<Na va ḁaḁa nnu mu unata wā_ḁa, a kutakuma le ba, ili yu unata i ḁa, ele ḁa kajimba, n kasakali kobolo n kagawun,

¹⁴ mashangi m maraḁagbede dem,

¹⁵ kobolo n agawun n ashi e le rākā,

¹⁶ kobolo m manu ma na e ci ḁeke koborou† m makpaṭuwan, m papadan, kobolo n ashi a nshangi dem,

¹⁷ m mokpoyonlo n kagbagba kā mini m makpaṭuwan,

¹⁸ m motokutoku mā mini m makpaṭuwan m mashangi,

¹⁹ m maraḁagbede n kobobili, n kapadanga n kagan.

²⁰ <<Ili i ciḁinkpi rākā_i na yi nwalu n ene a naṣhi dem, yi tā_o kokpo ili yu unata wā_ḁa.

²¹ Ama ko n tsu nannai ili i ciḁinkpi i yoku yi tā_lo i na i tsu wala n ene a naṣhi a iḁika i na i kufuḁa ya takuma, aza a na i n ene a utsura a na a kufuḁa kuḁikpangu.

²² Punu a kātsuma_ ke le yi tā_a kufuḁa kutakuma icu'u ya akyu'un kakau, ijaun, ishangaḁi, kobolo n icu'u ya akyu'un i yoku dem.

²³ Ama ili i ciḁinkpi dem i na yi n ene a naṣhi, ili yu unata i ḁa wā_ḁa.

²⁴ <<Da baci vuza u sa'wai agifa a ili i nampa, wi tā_o kokpo n unata ali a kubana kulivi.

²⁵ Vuza na baci de u sa'wai agifa e le, u za'a_ ntogu n ni, kātā_ wo okpo n unata ali a kubana kulivi.

²⁶ Manama ma na de dem okotsu a_ ni i ubaci ba, wi kpamu a kutakuma n u garai ba, ili yu unata i ḁa wā_ḁa. Vuza na baci de dem u sa'wai agifa e le wi tā_o kokpo n unata.

²⁷ Nnama dem n na n tsu wala n ataka e ene, a kātsuma_ ka aza a na a tsu wala n ene a naṣhi, aza a unata a ḁa wā_ḁa. Vuza na baci de dem u sa'wai agifa e le wi tā_o kokpo n unata ali a kubana kulivi.

²⁸ Vuza na baci u sa'wai agifa e le sai u za'a_ ntogu n ni, kātā_ kpamu wo okpo n unata ali a kubana kulivi.

²⁹ <<A kātsuma_ ka nnama n na mi n ene o kurono aṭsuma_ a iḁika ele ḁa aza a unata wā_ḁa, kashan n kabana, n kalagadau n icu'u i le dem,

³⁰ mapalyau, n kakanlai, m mosoriya, m mabatsagovu.

³¹ Nnama n nampa rākā_ ili yu unata i ḁa wā_ḁa, vuza na baci u sa'wai agifa e le wi tā_o kokpo n unata ali a kubana kulivi.

³² Da baci agifa e le a yikpakai_ ili i yoku, ili i nanlo ya ko yiḁai baci a ci ya'anika i ḁa, yi tā_o kokpo n unata. Ko ili ya a ya'an baci i ḁa m maḁanga ko n kuminya, ko n ukpan, ko n kakashi kpamu. Vu zuwa i ḁa a_ mini, i ḁa ta na yi tā_kokpo n unata ali a kubana kulivi, kātā_i yeve yo okpo cida.

³³ Da baci a kātsuma_ ke le vuza te u yikpai_ punu o mogbodo mā ci'in, ili i na yi punu dem yi tā_o kokpo n unata, kātā_i boso mogbodo ma.

³⁴ Ilikulya'a i na baci de mini mo mogbodo ma nanlo ma sa'wai dem, i ḁa yo okpo tā_n unata. Mini mo kuso'o ma na baci e kenuki punu o mogbodo ma, mo okpo tā_mu unata.

³⁵ Ili i na baci de dem agifa e le a yikpakai_, yo okpo tā_yu unata, kenle ka baci ko mogbodo mā kuyana_ i tā_o kuboso le miri-miri. Ili yu unata i ḁa wā_ḁa, a lya'a kelime n kokpo ili yu unata wā_ḁa.

† 11:16 11:16 Koborou A_ ubuta_ u nampa u la'a tā_koborou ka na ci yevei adama a na a tsu kumba yi tā_a kubanka kuvon, agana e ci ḁeke yi tā_feu jimina

³⁶ Ama, agifa a nnama n nanlo a yikpa baci o kudolu ko a kayinva ka na ki a kuwwa, mini ma ma namgba ba, ama vuza na baci u sa'wai agifa a wi ta o kokpo n unata.

³⁷ Da baci ubon wa agifa u yoku u yikpai a icu'u i vica'a, icu'u ya yo okpo n unata ba.

³⁸ Ama icu'u ya yi baci uyeki m mini da agifa a yikpai punu, yo okpo ta n unata wa da.

³⁹ <<Da baci manama ma na a ushuki da i takuma da ma kuwai, vuza na baci de u sa'wai agifa a ni wi ta o kokpo n unata ali a kubana kulivi.

⁴⁰ Da baci vuza u takumai agifa a ni, wi ta a kuza'a aminya a ni kata wo okpo n unata ali a kubana kulivi, vuza na baci kpamu u dikai agifa a ni wi ta a kuza'a aminya a ni kata wo okpo n unata ali a kubana kulivi.

⁴¹ <<Ili i wuma dem i na yi n ene o kurono atsuma a idika, ili yu unata i da wa da, kata i takuma le ba.

⁴² Ili i na baci de dem yi o kurono atsuma a idika, n ili i na i tsu wala n ene a nashi, ko i na yi n ene n abundai. Na lo va feu ili yu unata i da wa da.

⁴³ Kata i uka kaci ka da nshinda a ubuta u kutakuma ili i nampa ba, kata i bonoko kaci ka da ili yu unata adama a ili i nanlo ba.

⁴⁴ A dama a na mpa da Vuzavaguđu Kashile ka da, bonokoi kaci ka da cida, adama a na mpa cida da mi. Kata i bonoko kaci ka da ili yu unata adama a ili i na i tsu wala n ene kata o rono atsuma a idika ba.

⁴⁵ Adama a na mpa da Vuzavaguđu vu na wu utakai a idika i Masar, adama a na mo okpo Kashiile ka da. Adama a nannai bonokoi kaci ka da cida, adama a na mpa vuza cida da.>>

⁴⁶ Nava da da wila u na wi adama a nnama nu nnu, n ili i wuma raka i na yi a mini kobolo n ili i wuma i na yi n ene o kurono atsuma a idika.

⁴⁷ N wila u nampa, yi ta a kufuda kupece ili yu unata n ili i cida, n ili i wuma i na yi kutakuma kobolo n i na yi kutakuma ba.

12

Kutakpa ku nshinda ku vuka vu na vu matsai

¹ Da Vuzavaguđu u ya'in kadanshi m Musa, u danai,

² <<Dana aza a Isaraila, da baci vuka vu dikai katsuma da u matsai maku mo kolobo, wi ta o kokpo ni nshinda ali ayin e cindere. Tsu na u tsu yongo ni nshinda a ayin a kusumbu ku ni.

³ A kanna ka kunlai a kida maku ma kavaja.

⁴ Vuka va wi ta o kuyongo nu mpasa ma ali ayin kamangankupa n a tatsu. Wi kpamu a kusa'wa ili i cida ba, ko u bana u uwa a Mavali ma Kashiile, ali sai ayin a na nshinda n ni ma n kotsoi.

⁵ Ama mekere ma'a baci u matsai, vuka va wi ta o kokpo ni nshinda ali kuden ku re, Tsu na u tsu yongo ni nshinda a ayin a kusumbu a ni. Kata u yongo n ku da ali ayin amangatatsu n a tali, kafu a takpaka yi n da.

⁶ <<Ayin a mila a ni a shana baci, ko a maku me mekere ko mo kolobo, kata u tuka ganu m magiri ma kaya ke te a utsutsu adama e kune'e ku kusongu, kobolo m matapambara ko modoi adama e kune'e ku unushi.

⁷ Ganu wi ta e kuneke ma'a tsu kune'e u Vuzavaguđu adama a na u takpaka vuka va unushi ciya u bono cida adama a kusumbu ku ni. Na da wila u vuka vu na vu matsai maku ma vali ko ma vuka.

⁸ Vuka va vi baci an wa fuda wa tuka m magiri ba, u kucikpa u tuka m modoi n re ko muku mu ntapambara n re, me te adama e kune'e ku kusongu, n na m buwai

kpamu adama e kune'e ku unushi. N tsu nampa tsu da ganu u kufolonoko vuka va a takpaka yi unushi, kata ta na wo okpo cida.>>

13

Wila wu mbala mu ukutu

¹ Vuzavagudu u ya'in kadanshi m Musa n Haruna, u danai,

² <<Vuza wi baci n kashita ko karagaji ko kubalu a ikyamba i ni ka na ka kutawa ko kokpo yi mbala mu ukutu, sai a banka yi u Haruna ganu ko u maku ma ni me te ma na mi ganu.

³ Ganu va wi ta a kindana ubuta wu mbala wu ukpan wa mayin. Da baci cileme tsu ubuta wa tso okpoi wari da ubuta wa u lya'i kelime n kukongodo, na lo va mbala mu ukutu n da. Da baci u godumoi ni, wi ta a kudana uma wi cida ba.

⁴ Ama da baci ubuta u kubalu wa wo okpoi wari koci, kpamu u lya'a kelime n kukongodo ba, kpamu cileme tsu ubuta wa tso okpo wari ba. Ganu wi ta a kuzuwa vuza va u yongo ende'en ni ali ayin e cindere.

⁵ A kanna ke cindere ganu wi ta o kudoku wo godumo yi, da baci we enei ubuta wu mbala wa u ya'ansaka ba, kpamu u lya'a kelime n kulya'a ikyamba ba, ganu wi ta o kudoku wa zuwa yi u yongo ende'en ni ali ayin e cindere kpamu.

⁶ A kanna ke cindere ganu wi ta o kudoku wa godumo vuma va mayin. Da baci we enei ubuta wu mbala wa u lya'a kelime n kulya'a ikyamba ba, kpamu da ubuta wa u gitai kupotso, ganu wi ta a kudana uma wi ta cida. Karagaji ka'a koci wi n ka'a, vuma va wi ta a kuza'a aminya a ni kata wo okpo cida.

⁷ Ama da baci ubuta wa u lya'i kelime n kukongodo, wana dai ta na ganu va u godumo ubuta wa da u danai vuma va wi ta cida, wi ta o kudoku wo bono de u ganu wa kpamu.

⁸ Ganu wi ta o kudoku wo godumosuko yi, da baci we enei ubuta wa u lya'a ta kelime n kulya'a ukpan wi ikyamba, ganu wi ta a kudana uma wi cida ba, mbala mu ukutu n da.

⁹ <<Da baci vuza wi nu mbala mu ukutu, a tawa n ayi u ganu.

¹⁰ Ganu wi ta a kindana ubuta wa, da baci ubuta wu ushiti wa cileme tsu ukpan ci ni tsu bonoi wari, da ubuta wa u ya'in kpamu kuntsu,

¹¹ mbala mu ukutu n gbani-gbani n da. Ganu wi ta a kudana uma wi cida ba. Kata u zuwa yi u yongo ende'en ni ba, ko an wo okpoi wi cida ba.

¹² Da baci ukutu wa wu utai e keteshe a ukpan wi ikyamba raka, tsu na ganu u kufuda we kene ali u palai ukpan wi ikyamba i vuza ya u gitai a kaci ali a kubana e ene,

¹³ ganu wi ta o kudoku wo godumo yi mayin, da baci mbala ma m palai ikyamba i ni raka, u dana vuma vu nanlo wi ta cida. Adama a na ubuta wa u bono ta wari raka, nannai ta na wo okpo ta cida.

¹⁴ Ama da baci kuntsu ku savu kutai a ubuta wa, vuza va u buwa kpamu cida ba.

¹⁵ Ganu wi ta o kugodumo kuntsu ku savu ka, kata u dana yi wi cida ba, kuntsu ka ili yu unata i da kpamu mbala mu ukutu n da.

¹⁶ Ama da baci kuntsu ka ku tanai da ku bonoi wari kpamu, wi ta o kubono u ganu kpamu.

¹⁷ Ganu wi ta o kugodumo yi mayin, ubuta u kuntsu wa u bono baci wari, ganu wi ta a kudana uma a wi ta cida.

¹⁸ <<Da baci vuza wi n kamici a ikyamba i ni da ka tanai,

¹⁹ ama ubuta u kamici wa u shita baci da kpamu wa arumai, ko kpamu da u shilyamgbai, u bana u yotsongu ganu.

²⁰ Ganu wi ta a kindana ubuta wa mayin, da baci we enei ubuta wa u la'asaka ta kukongodo, da cileme kpamu tsu bonoi wari, ganu wi ta a kudana yi wi cida ba. Mbala mu ukutu n da n na mu utai a kamici ka.

²¹ Ama da baci ganu we enei cileme tsu ubuta tsa tsu bono wari ba, kpamu mbala ma n lya'a kelime n kukongodo a ikyamba ba, u kana ta kpamu kutana, ganu wi ta e kupece yi a katsuma ka uma a ni ali ayin e cindere.

²² Mbala ma n lya'a baci kelime n kulya'a ikyamba, ganu wi ta a kudana uma wi cida ba, n da n tsu kara'a ta.

²³ Ama ubuta wa u la'asaka baci ba, u lya'a kelime kpamu ba, kalana ka kamici ka'a koci, ganu wi ta a kudana yi wi ta cida.

²⁴ <<Da baci vuza u kulai da ukpan u ushilyangbi ko da karagaji kutai kparasha wari a ubuta wu ukuli wa,

²⁵ ganu wi ta a kindana ubuta wa mayin, da baci u cinai cileme tsu ubuta wa tso okpoi wari, da u kongodoi ikyamba ya, na lo va mbala mu ukutu n da. N da mu utai a ubuta wu ukuli wa, kata ganu u dana vuza va wi cida ba, mbala mu ukutu n da yi.

²⁶ Ama da baci ganu wi indanai ubuta wa, da u kpaɗai kene cileme tsu ari a ubuta wa, kpamu u lya'a kelime n kukongodo ikyamba ba, da u gitai kufaɓa, ganu wi ta e kupece yi n uma ali ayin e cindere.

²⁷ A kanna ke cindere ganu wi ta o kudoku wo godumo yi, mbala ma mi baci a kulya'a kelime n kulya'a ukpan wi kyamba, ganu wi ta a kudana vuma va wi cida ba, mbala mu ukutu n da yi.

²⁸ Ama kalana ka ya'ansaka baci ba, kpamu ka lya'a ukpan wi ikyamba ba, da kpamu ka faɓai, na lo va ushiti u da koci wu ukuli. Ganu wi ta a kudana vuma va wi ta cida, kalana ka'a koci ku ukuli.

²⁹ <<Da baci mavali ko mavuka mi n kuntsu a kaci ko a matsaka,

³⁰ ganu wi ta a kindana mbala ma mayin, n da n kongodo baci ukpan wi ikyamba ya n abundai, da kpamu cileme tsu ubuta tsa tso okpoi shawu m mini mo tsulo, ganu wi ta a kudana uma wi cida ba, unawuntoku u da, ukutu u da u na u tsu kana kaci ko matsaka.

³¹ Ama da baci ganu lanasakai unawuntoku wa mayin, da we enei u lya'a kelime n kukongodo ukpan wi ikyamba wa ba, babu kpamu cileme tsu ulima a ubuta wa, kata u pece vuza vu mbala vu unawuntoku wa ali ayin e cindere.

³² A kanna ke cindere ganu wi ta o kudoku kulanasaka mbala. Unawuntoku wa u lya'a baci kelime, ubuta wa kpamu wi baci n cileme tsu mini mo tsulo ba, da kpamu unawuntoku wa u kpaɗai kulya'a kelime n kukongodo ukpan wi ikyamba,

³³ kata u puna, ama u kupuna ubuta wu unawuntoku wa ba, ganu wi ta e kupece vuza vu mbala vu unawuntoku wa n uma ali ayin e cindere kpamu.

³⁴ A kanna ke cindere ganu wi ta o kudoku wa godumo unawuntoku wa, unawuntoku wa u lya'a baci kelime n kukara'a ukpan wi ikyamba wa ba, da kpamu u kpaɗai kukongodo ukpan wi ikyamba wa, ganu wi ta a kudana uma vuza va wi ta cida. Kata u za'a aminya a ni ciya wo okpo cida.

³⁵ Ama da baci unawuntoku wa kucukpai u kara'i ukpan wi ikyamba, wana dai a dana yi wi ta cida,

³⁶ ganu wi ta o kudoku wo godumoi mayin, da baci we enei unawuntoku wa u lya'a ta kelime n kukara'a ukpan wi ikyamba, ganu wa kuvana we ene cileme tsu mini mo tsulo ba, vuma va wi cida ba.

³⁷ Ama da baci n kindana ku ganu we enei unawuntoku wa u saba'a ba, da cileme ci lima tsu utai a ubuta wa, unawuntoku wa u tana ta, wo okpo ta cida. Kata ganu u dana vuma va wi ta cida.

³⁸ <<Da baci mavali ko mavuka mi n kubalu kari a ukpan wi ikyamba,

³⁹ ganu wi ta a kindana yi, da baci kubalu ku ukpan wi ikyamba ka ki kparasha wari, na lo va abi'in a gbani a da a utai a ukpan wi ikyamba wa, vuza za wi ta cida.

⁴⁰ <<Da baci kanji ka vuma ko omoi a kaci, da wo okpoi n kukpani, vuza va wi ta cida.

⁴¹ Da baci kanji ka vuma ko omoi a ubon u kucan, wi ta n kukpani ku ubon u kuca, vuza va wi ta cida.

⁴² Ama da baci aragaji a shili ko a ari utai punu a kukpani ka ko a kucan, na lo va mbala mu ukutu n da n na ma a kuta yi a kaci.

⁴³ Ganu wi ta a kindana yi mayin, da baci u cinai ubuta wu ushiti a kukpani ku kaci ko ku ubon u kucan wa u shilyamgbai da kpamu u arumai, uteku tsu mbala mu ukutu a ukpan wi ikyamba,

⁴⁴ vuma va wi ta n mbala mu ukutu, wi kpamu cida ba. Ganu wi ta a kudana wi cida ba, adama aragaji a na wi n a da a kaci ka ni.

⁴⁵ <<Vuma vu na wi nu mbala n nanlo, wi ta a ku'uka akashi kata kpamu u kasukpa kanji ka ni babu uza dukpi. U pala una u ni kata u kana kusala, <Mpa vuza vu unata da! Mpa vuza vu unata da!>

⁴⁶ Wi ta o kokpo vuza vu unata, wi baci de nu mbala n nampa a ikyamba i ni. Mayun u yongo ende'en ni, mayun da kpamu u dasangi da'angi n katsura ka uma.

Wila wa akashi a na o pomoi

⁴⁷ <<Da baci a cinai kakashi ki ta nu mbala mu ukutu, ko kakashi ku ukpan ko ku uca'i,

⁴⁸ ili yi uca'i dem, ko yu ujili i na a ya'ankai n arikinlai ko tsukongoi ko n ukpan ko n ili i na a ya'ankai n ukpan wa,

⁴⁹ da baci apalu a i punu a kakashi ka, ko a ukpan wa, ko a tsugbere tsu kuca'a tsa, ko a ili i na a tsu ya'anka kuca'a ka, ko ili i na a ya'ankai n ukpan dem, da yi tsu mini ma avuku ko yi tsu mini ma garula, na lo va u yotso ta mbala mu ukutu, a bana o yotsongu ganu.

⁵⁰ Ganu wi ta a kulana apalu a mayin, kata wu utuka ili i na yi n apalu a kau ali ayin e cindere.

⁵¹ A kanna ke cindere ganu wi ta o kugodumo apalu a. U cina baci apalu a a kara'i kakashi ka, ko tsugbere ko ili i na a ci ya'anka kuca'a ko ukpan, ko yida'i baci ishi a ci ya'anka n ukpan, i da i kana ta mbala mu ukutu, ili ya i buwa cida ba.

⁵² Ganu wi ta o kusongu kakashi ka, ko tsugbere tsa, ko ili i kuca'aka ya, ko tsukongoi, ko ili i na a tsu ya'anka arikinla, ko ili i na yi yu ukpan da apalu a a langasai, adama a na apalu a mbala mu ukutu a langasa ta. U ga'an ta o songu ili ya.

⁵³ <<Ama da baci ganu u lanai, da u cinai apalu a mbala mu ukutu a a kara'a kakashi ka ba, ko tsugbere tsa ko ili i kuca'a ya, ko ili i na a ya'in n ukpan,

⁵⁴ ganu wi ta a kuzuwa a za'a ili i na apalu a kanai va, kata kpamu u doku wu utuka ili ya kau ali ayin e cindere.

⁵⁵ Ganu wi ta o kudoku wa lanasaka ili i na i palukpai va. Da baci ubuta u na wi ishi n apalu a u saba'i ba, da kpamu apalu a a kara'i a ubuta wa ba, i da yi cida ba. I songu i da a akina, ko apalu a kana baci n tsupulai ko n asuvu.

⁵⁶ <<Da baci ganu u godumoi, da ubuta wa apalu u puwankai a ayin a na a za'i i da, wi ta a kukara ubuta wa a kuminya ka, ko a ukpan wa, ko tsugbere, ko a ubuta wi ili yu uca'i wa.

⁵⁷ Ama da baci o doku utasakai a kakashi ka, ko e tsugbere, ko a ili yu uca'i wa, ko a ili i na a ya'in n ukpan, i da yi ta a kukara'a. Kata i na baci de dem yi n apalu a mbala mu ukutu o songu i da a akina.

⁵⁸ Ama kakashi ka, ko tsugbere tsa, ko ili yu uca'i ya, ko i na a ya'in n ukpan, da a za'i ali da a utukai n apalu a mbala mu ukutu ma, o doku a za'asaka i da kpamu kata i da yo okpo cida.>>

⁵⁹ Na va dada wila adama a apalu a mbala mu ukutu n na n kanai akashi a na a ya'in n tsukongoi, ko n i na a ya'ankai arikinlai, ko ili yu uca'i, ko tsugbere, ko i na a ya'in n ukpan adama a na a dana ko i da yi ta cida ko i da yi cida ba.

14

Kutakpa ku nshinda ku mbala mu ukutu

¹ Da Vuzavaguđu u danai Musa,

² <<Na wi ta o kokpo wila wa aza a mbala mu ukutu a kanna ka na a kutakpa le nshinda. I ta a kutuka yi u ganu.

³ Ganu wi ta a kuta pulai vu katsura va, kata u lana vuma vu mbala vu ukutu ma mayin. Da baci u cinai vuma va wana dai u tana,

⁴ ganu wi ta a kuzuwa a tuka nu nnu n cida n re kobolo nu ncaka n sidan tsugbere ci shili tsu kuca'a, kobolo n izobu adama a vuza na a kutakpaka nshinda ma.

⁵ Kata ganu u zuwa a kida manunu me te gadi vu mogbodo ma ci'in, ma na mi m mini ma na mi e kuyene ma singai.

⁶ Kata u dika manu ma wuma ma kobolo m macaka ma sida, n tsugbere tsu shili, n izobu kata u pitiku punu a mpasa m manu ma na a kidai o mogbodo ma ci'in ma na mi m mini ma singai ma.

⁷ Kata u vishanku vuza na a kutakpaka nshinda mu ukutu ma ali kucindere, kata u dana vuma va wi ta cida. Kata u kasukpa manu ma wuma ma ma laza.

⁸ Kata vuza na a kutakpaka nshinda ma u za'a aminya a ni, u puna kanji ka ni raka, kata u sumba kaci ka ni m mini, wo okpo cida. Kata ayin a nanlo u yeve u bono a asuvu a katsura ka, ama wi ta a kudasangu pulai vu ulanga u mayali ma ali ayin e cindere.

⁹ A kanna ke cindere wi ta a kupuna kanji ka kaci ka ni raka, nu ntsaka n ni, n agala a ashi a ni, kobolo n ubuta u na u buwai n cileme dem. Kata u za'a aminya a ni, kata kpamu u doku u sumba m mini kata wo okpo cida.

¹⁰ <<A kanna ka kunlai kata u tuka ni ngiri n re kobolo m mashan mo mokyon ma kaya me te ele na i babu uliwin u Kashile, n kune'e ki ishina, n ifa vu tatsu vu kiya ku singai ku na ki usatari m mani'in ma zaitu.

¹¹ Ganu vu na u danai vuma va wi ta cida va, wi ta a kubanka n vuza na a kutakpaka nshinda ma kobolo n kune'e ku ni u Vuzavaguđu, a utsutsu u Mayali mo Obolo.

¹² Kata ganu u dika magiri me te, u neke ma'a tsu kune'e ku kuna ku unushi, kobolo m mani'in ma zaitu, kata u dengusa le gadi u Vuzavaguđu tsu kune'e ku kudangusa.

¹³ Kata u kida magiri ma a ubuta cida u na a tsu kida alyuka e kune'e ku unushi kobolo n kune'e ku kusongu. Adama a na kune'e ku unushi ku ganu ku da ku na ku lai n cida.

¹⁴ Ganu wi ta e kuenuku mpasa n kune'e ku kuna ku unushi n yoku, kata u dyaba n da e melebu ma kutsuvu ku usingai ma vuza na a kutakpaka nshinda ma, n kajivu ka gbayin ke kukiye ku usingai, n kajivu ka gbayin ke kune ku usingai feu.

¹⁵ Ganu wi ta kpamu e kuenuku mani'in ma zaitu mo yoku, kata u tsungu ma'a a kataka ke kukiye ku ugula ka ni,

¹⁶ kata u dyabasa mani'in n kajivu ku usingai ka ni ma na mi e kukiye ku ugula ku ni ka, kata u vishangu n yoku ali kucindere u Vuzavaguđu.

¹⁷ Kagimi ka mani'in ka na ka buwai e kukiye ku ni, ganu wi ta a ku dyabaka vuma na i a kutakpaka nshinda ma e melebu ma kutsuvu ku usingai ku ni, n kajivu ka

gbayin ke kukiye ku usingai, kobolo n kajivu ka gbayin ke kune ku usingai de a gadi vu mpasa vu kune'e ku kuna ku unushi.

¹⁸ Kagimi ka mani'in ka na ka buwai e kukiye ku ganu ka, wi ta a kuputala ma'a a kaci ka vuza na a kutakpaka nshinda ma. Kata ganu u takpaka yi unushi u ni a ubuta u Vuzavagudu.

¹⁹ Kata ganu u neke alyuka e kune'e ku unushi, adama a na u takpaka vuza na a kutakpaka nshinda ma nshinda n ni. Kata ayin a nanlo u yeve u kida manama me kune'e ku kusongu,

²⁰ kata u neke a da a gadi vu katalikalyuka, kobolo n kune'e ki ishina, kata u takpaka yi unushi u ni, u bonoko yi cida.

²¹ <<Ama vuma va wi baci n uciyi ba, wi ta na feu a kufuda kutuka n ili i makara ba, kata u tuka m magiri me te adama e kune'e ku kuna ku unushi ku na a kudangusa. Adama a na a takpaka yi unushi u ni. Kobolo n ifa vi te vu kiya ku singai usatari m mani'in adama e kune'e ki ishina m mani'in ma zaitu,

²² kobolo kpamu m modoi n re ko muku mu ntapambara n re, n na u kufuda wa tuka. Me te ma ya'an me kune'e ku unushi, me te kpamu adama e kune'e ku kusongu.

²³ A kanna ka kunlaj wi ta a kutuka le u ganu adama a kutakpa ku nshinda ku ni a utsutsu u Mayali mo Obolo a ubuta u Vuzavagudu.

²⁴ Ganu va wi ta a kudika magiri me kune'e ku kuna ku unushi ka, kobolo m mani'in ma zaitu kata u dengusa le a ubuta u Vuzavagudu tsu kune'e ku kudangusa.

²⁵ Ganu wi ta a kukida magiri me kune'e ku kuna ku unushi ka, kata u kenuku mpasa n kune'e ku kuna ku unushi ka kata u dyabaka vuza na a kutakpaka nshinda ma e melebu ma kutsuvu ku usingai ku ni, n kajivu ka gbayin ke kukiye ku usingai ka ni, kobolo n kajivu ka gbayin ke kune ku usingai ka ni feu.

²⁶ Ganu va wi ta a kutsungu mani'in mo yoku a kataka ke kukiye ku ugula ka ni,

²⁷ n kajivu ke kukiye ku usingai ka ni, u vishangu mani'in ma na mi e kukiye ku ugula ku ni ali kucindere u Vuzavagudu.

²⁸ Kagimi ka mani'in ka na ka buwai a kataka ke kukiye ku ni, ganu wi ta a kutsungu n da de a ubuta u na a tsungi mpasa n kune'e ku unushi ka, de e melebu ma kutsuvu ku usingai ku vuza na a kutakpaka nshinda ma, a kajivu ka gbayin ke kukiye ku usingai ka ni kobolo n kajivu ka gbayin ke kune ku usingai ka ni feu.

²⁹ Kagimi ka mani'in ka na ka buwai e kukiye ku ganu, wi ta a kutsungu ma'a a kaci ka vuza na a kutakpaka nshinda ma, kata u takpaka yi unushi u ni a ubuta u Vuzavagudu.

³⁰ Kata ganu u lyuka modoi n re ma ko muku mu ntapambara ma, n na u fudai u tukai va,

³¹ Me te mi ta o kokpo me kune'e ka adama a unushi, me te kpamu adama e kune'e ku kusongu, kobolo n kune'e ki ishina. N tsu nampa tsu da ganu u kutakpaka vuma va unushi u ni u Vuzavagudu.

³² Na da wila u vuza na wi nu mbala mu ukutu, vuza na wa kufuda kutuka n kune'e ku kutakpa nshinda n ni ba.>>

Wila u kpa'a ku na ki ni nshinda

³³ Da Vuzavagudu u ya'in kadanshi m Musa n Haruna u danai,

³⁴ <<A ayin a na baci i uwai a idika i Kana'ana, i na n nekei da yo okpo i da, dada n zuwai apalu a mbala mu ukutu a i'uwa i da ya,

³⁵ kata vuza vu kpa'a va u bana u tonuko ganu, <Me ene ta iyoci yi mbala mu ukutu a kpa'a ku va.>

³⁶ Kata ganu u zuwa a utaka n ili i na yi punu a kpa'a ka raka, yeve u uwa u godumo iyoci yi mbala ma, Ta baci nannai ba, i na yi punu a kpa'a ka raka i ta a kudana i da yi ta ni nshinda. A makyan ma nanlo yeve ganu u uwa u lana kpa'a ka.

³⁷ Kātā u godumo iyoci yi mbālā ma, ɗa baci we enei iyoci yi mbālā ma udyabishi a nshilya m kpa'a ma u yotsoi mini mā ayuku ko mini ma shili, ɗa baci we enei iyoci yi mbālā ya i uwa tā a tsusaki ka,

³⁸ kātā ganu wu utā punu a kpa'a ka, kātā u gbagura ku ɗa ali ayin e cindere.

³⁹ A kanna ke cindere ganu wi tā o kubono, kātā u doku u lanasaka ku ɗa. ɗa baci we enei iyoci yi mbālā ya i kara'a tā kpa'a ka,

⁴⁰ kātā ganu u zuwa a takpasa atali a na i n iyoci yi mbālā ma, kātā a varuku a ɗa a ubutā u na wi n unata ɗa'angi n likuci.

⁴¹ Wi tā a kuzuwa a kagalukpa kasaka ka kpa'a ka raka, alakpa a kasaka a na a kagalukpai va a pura a ɗa a bana a vama a ubutā wu unata pulai vu likuci.

⁴² Kātā a ɗika atali o yoku o bonoko a ɗa a ubutā u na a takpai aza a nan ɗe a, kātā a nana ci'in tsu savu a sura kpa'a ka.

⁴³ <<Da baci iyoci yi mbālā ma i doku yu utā a kpa'a ka, wana ɗai a takpa atali a ɗa kpamu a surasakai kpa'a ka,

⁴⁴ ganu wi tā a kubana kātā u lanasaka ku ɗa. ɗa baci iyoci yi mbālā ya i kara'i kpa'a ka, mbālā m gbani-gbani mu ukutu n ɗa mi punu a kpa'a ka, ku ɗa ki cida ba.

⁴⁵ Kpa'a ka ka kuya'an tā ufadi n atali a ni dem, nu ndanga kobolo n usuri u kpa'a wa dem, kātā a pura a bana a vama a pulai vi likuci a ubutā wu unata.

⁴⁶ Vuma na baci u uwai a kpa'a ka, a ayin a na kpa'a ka ki ugbaguri, wi tā o kokpo n unata ali kulivi.

⁴⁷ Vuza na baci wa asai punu ko u lya'i ilikulya'a punu a kpa'a ka, mayun ɗa u za'a aminya a ni.

⁴⁸ <<Ama ɗa baci ganu u tawai u lanasakai kpa'a ka, ɗa kpamu we enei iyoci yi mbālā ya i kara'a punu ba, cina ɗe a surasaka ku ɗa ta na, ganu wi tā a kudana uma kpa'a ka ki tā cida adama a na iyoci yi mbālā ya i puwanka tā.

⁴⁹ Adama a kutakpa nshinda m kpa'a ma, ganu wi tā a kudika nnu n re, m macaka ma sida, kobolo n tsugbere ci shili n izobu.

⁵⁰ Kātā u kida manu me te a gadi vu mogbodo mā ci'in ma na mi tukpa m mini ma na e kenuki e kuyene.

⁵¹ Kātā u ɗika macaka ma sida, n izobu, n tsugbere ci shili kobolo m manu ma wuma ma, kātā u pitiku le punu a mpasa m manu ma na a kidai gadi vu mini me kuyene ma, kātā u vishanku kpa'a ka ali kucindere.

⁵² N tsu nampa tsu ɗa u kutakpa nshinda m kpa'a ma nu mpasa m manu, m mini me kuyene, m manu ma wuma, kobolo m macaka ma sida, n izobu, kobolo n tsugbere ci shili.

⁵³ Kātā u kasukpa manu ma wuma ma ma laza a kakamba. N tsu nanlo tsu ɗa u kutakpaka kpa'a ka unushi kātā ko okpo cida.>>

⁵⁴ Na ɗa wilā wu mbālā mu ukutu dem u na u yotsoi unawuntoku,

⁵⁵ adama a mbālā mu ukutu a kuminya ko a kpa'a,

⁵⁶ n kashita, n kalana, ko kubalu.

⁵⁷ A dama a na u yotsongu ayin a na wi n unata n ayin a na wi cida. Na ɗa wilā wu mbālā mu ukutu.

15

Wilā wi ikyamba i na yi ni nshinda

¹ Da Vuzavagudu u ya'in kadanshi m Musa kobolo n Haruna u danai,

² <<Ya'an kadanshi n uma a Isaraila vu dana le, ɗa baci vuza wi m mali a tsali ci ni wo okpo tā vuza vu unata.

³ Na ɗa wilā wu unambi u cida u ni adama a mali ma tsali, ko tsali ci ni ci tā a kutaka m mali ko tsu votsuku tā, na lo va wo okpo tā vuza vu unata.

⁴ Iva'antsu i na baci de dem vuza vu mali ma tsali u va'anki yo okpo ta yu unata, i na baci kpamu u desanki dem i da yo okpo ta yu unata.

⁵ Vuza na baci u sa'wai iva'antsu i ni, sai u za'a aminya a ni, kata u sumba m mini, kata kpamu wo okpo n unata ali a kubana kulivi.

⁶ Vuza na baci u dasangi n idasamkpatsu i na vuza vu mali ma tsali u dasanki, sai u za'a aminya a ni kata u sumba m mini, kata wo okpo kpamu n unata ali a kubana kulivi.

⁷ Vuza na baci de dem u sa'wai vuma na wi m mali ma tsali sai u sumba m mini, kata kpamu wo okpo n unata ali a kubana kulivi.

⁸ Da baci vuza na wi m mali ma tsali da u jirakai vuza na wi cida ntsan, vuma vu nanlo wi ta a kuza'a aminya a ni kata u sumba m mini, kata kpamu wo okpo n unata ali a kubana kulivi.

⁹ Ugalu u na baci de dem vuza vu mali ma tsali va u kumbai, i da yi ta o kokpo n unata,

¹⁰ kpamu vuza na baci de dem u sa'wai ugalu u na vuma vu mali ma tsali va u dasanki wi ta o kokpo n unata ali a kubana kulivi, vuza na baci kpamu u dikai ili i nanlo ya sai u za'a aminya a ni kata u sumba m mini, kata kpamu wo okpo n unata ali a kubana kulivi.

¹¹ Vuza na baci de dem vuza vu mali ma tsali u sa'wai babu u sa'a ekiye a ni m mini, sai u za'a aminya a ni kata u sumba m mini, kpamu wi ta o kokpo n unata ali kulivi.

¹² Mogbodo ma ci'in ma na vuza vu mali ma tsali u sa'wai dem, i ta o kuboso ma'a, kpamu ili yu ulinga i na a ya'in nu ndanga dem a za'a i da m mini.

¹³ <<Da baci vuza vu mali ma tsali va u tanai, kata u keceke kaci ka ni ayin e cindere adama a upoci u ni, kata u za'a aminya a ni, u sumba m mini me kuyene, kata wo okpo cida.

¹⁴ A kanna ka kunlaj wi ta a kutuka m modoi n re, ko muku mu ntapambara n re, kata u tuka a ubuta u Vuzavagudu, a utsutsu u Mayali mo Obolo kata u neke ganu.

¹⁵ Kata ganu u lyuka le, me te adama e kune'e ku unushi, me te kpamu adama e kune'e ku kusongu. N tsu nampa tsu da a kutakpaka yi unushi u ni a ubuta u Vuzavagudu a dama a mali ma tsali ma ni.

¹⁶ <<Da baci ugapa u loloi vuma, mayun da u sumba ikyamba i ni dem m mini, kpamu wi ta o kokpo n unata ali a kubana kulivi.

¹⁷ Kuminya n ukpan dem u na ugapa wa u sa'wai, a za'a u da m mini, kpamu wi ta o kokpo n unata ali a kubana kulivi.

¹⁸ Da baci vuza u vaki n vuka ali da ugapa u loloi ni, dem vi le a sumba m mini, kpamu i ta o kokpo n unata ali a kubana kulivi.

¹⁹ <<Da baci vuka ve enei kusumbu ku ni, wi ta kokpo ni nshinda ali ayin e cindere, vuza na baci kpamu u sa'wai ni wi ta o kokpo n unata ali a kubana kulivi.

²⁰ Iva'antsu n idasamkpatsu i na de dem u va'ankai ko u dasanki a ayin a kusumbu a ni, i da yi ta o kokpo n unata.

²¹ Vuza na baci de dem u sa'wai iva'antsu i vuka ya, sai u za'a aminya a ni kata u sumba m mini, wi ta kpamu o kokpo n unata ali a kubana kulivi.

²² Vuza na baci de dem u sa'wai i na u dasanki, mayun da sai u za'a aminya a ni kata u sumba m mini, kata kpamu wo okpo n unata ali a kubana kulivi.

²³ Ko iva'antsu ko ili i na baci de dem u dasanki, da baci vuza u sa'wai i da, wi ta o kokpo n unata ali a kubana kulivi.

²⁴ Da baci vali vu vaki n vuka, ali da kusumbu ka ku sa'wai ni, wi ta o kokpo n unata ali ayin e cindere, iva'antsu i na kpamu u va'ankai va yi ta o kokpo n unata.

²⁵ <<Da baci vuka ve enei mpasa n na n geshei ni ama ba a ayin a kusumbu a ni ba, wi ta kokpo n unata a katsuma ka ayin nanlo dem, derere n uteku tsu ayin a kusumbu a ni.

²⁶ Iva'antsu dem i na u va'anki a katsuma ka ayin a nanlo, yi ta o kokpo yi ci iva'antsu a ayin a kusumbu a ni. Ili i na baci kpamu dem u dasanki yi ta o kokpo n unata, uteku tsu ayin a kusumbu a ni.

²⁷ Vuza na baci de dem u sa'wai ili i nanlo wi ta o kokpo n unata. Mayun da u za'a aminya a ni kata u sumba m mini, kata kpamu wo okpo n unata ali a kubana kulivi.

²⁸ A ayin a na baci kuta ku mpasa ka ku kotsoi, wi ta e kukece kaci ka ni ayin e cindere. Kata yeve wo okpo cida.

²⁹ A kanna ka kunlaj wi ta a kutuka m modoi n re ko ntapambara n re, kata u banka ganu a utsutsu u Mavali mo Obolo.

³⁰ Ganu wi ta a kulyuka me te adama e kune'e ku unushi, me te kpamu adama e kune'e ku kusongu. Uteku tsu nampa tsu da u kutakpaka yi unushi u kuta ku mpasa ku ni a ubuta u Vuzavaguđu.

³¹ <<Mayun da i pece aza a Isaraila kobolo n ili i na i kuzuwa le o okpo n unata. Ta baci nannai ba, i ta a kukuwa adama a unata u le u langasa ta Mavali ma Kashile ma va ma na mi e mere me le.>>

³² Nava dada wila u vuma vu na wi m mali ma tsali, n vuza na ugapa wi o kulolo yi da wo okpoi vuza vu unata,

³³ ko kpamu u vuka vu na vi a kusumbu, ko kpamu mavali ko mavuka ma na mi m mali ma tsali, ko kpamu vuza n na u vaki n vuka vu na vi n kusumbu.

16

Kanna ka kutakpa ku unushi

¹ Ana muku mo olobo n re n Haruna n kuwai adama e kune'e ku gbani-gbani ku na e nekei Vuzavaguđu, da Vuzavaguđu u ya'in kadanshi m Musa.

² Vuzavaguđu u ya'in kadanshi m Musa u danai, <<Dana Haruna vuza nu kata u uwa a ubuta u cida nannai a ayin tutu a kakashi ku utsutsu ka ba, e kelime ka kakuyamkpatsu ka na ki gadi va akpati vu uzuwakpani va, adama a na kata u kuwa ba. Adama a na mi ta a kuta a asuvu e eleshu a kutawa gadi vu kakuyamkpatsu va.

³ Na da uteku tsu na Haruna u ku'uwa ubuta u cida. Wi ta a ku'uwa m medendem adama e kune'e ku unushi m magiri kpamu adama e kune'e ku kusongu.

⁴ Mayun da u sumba m mini yeve u uka motogu ma na a ya'in n arikinlai m motogu ma asuvu ma na ma ya'in padi n ikyamba i ni. Kata u shiya maganda ma tsuganu a kukyun ku ni m makun ma tsuganu feu a kaci ka ni. Na va aminya a cida a da.

⁵ Uma a Isaraila kpamu i ta e kuneke Haruna ngaji n re adama e kune'e ku unushi, n kagiri ke te adama e kune'e ku kusongu.

⁶ <<Haruna wi ta e kuneke kobomburon tsu kune'e ku unushi adama a kaci ka ni. Uteku tsu nampa tsu da u kutakpa unushi u ni n u kpa'a u ni.

⁷ Kata u dika ngaji n re ma u neke n da u Vuzavaguđu a utsutsu u Mavali mo Obolo.

⁸ Wi ta a kuya'an kazagba a ngaji n re ma, kazagba ke te ka Vuzavaguđu, ka na ka buwai tamkpamu ka Azazelu.*

⁹ Haruna wi ta a kudika magaji ma na kazagba ka kanai va, kata u neke ma alyuka e kune'e ku unushi.

¹⁰ Ama magaji ma na ma lya'i kazagba ka Azazel, i ta a kutuka m ma'a n wuma a ubuta u Vuzavaguđu. Ayin a na baci o lokoi ma'a a kubana e meremune u Azazel, nshinda n uma mi ta a kuya'an utakpi kata uma o bono derere u Vuzavaguđu.

¹¹ <<Haruna wi ta a kutuka n kobomburon adama e kune'e ku unushi ku kaci ka ni, u na u kutakpa unushi adama a kaci ka ni n aza a kpa'a a ni. Kata u kida kobomburon ka adama e kune'e ku unushi ku kaci ka ni.

* **16:8 16:8** Azazel Ci ciya kuyeve mayin ba, wi ta a kufuda kokpo kula ku ubuta ko ku wunlaj u gbani-gbani. A ayin a aza a Isaraila dada magaji ma na ma tsu takpa nshinda

¹² Kāṭa u dīka kām̄bu tukpa n agaruwashi akina a na u kenuki a katalikalyuka a ubutā u Vuzavagudu. Kāṭa u kenuku aku'un e re tukpa a aya a magulani a na i wiya mayin, kaṭa u zuwa le a kucina ku kakashi ku utsutsu ka.

¹³ Wi ta a kutsungu ayu a magulani a akina a agaruwashi a ubutā u Vuzavagudu, kaṭa kanga ka ayu a magulani a ka kimba ubutā u kakuyamkpatsu ka kutakpa unushi ka, adama a na u kuwa ba.

¹⁴ Kāṭa u kenuku mpasa n kobomburon ma kaṭa u uka punu kajivu ka ni u vishangu e kelime ka kakuyamkpatsu a ubon u kasana va akpati va, kaṭa kpamu u vishangu n yoku n kajivu ka ni ali kucindere a ubutā u kakuyamkpatsu ka kutakpa unushi ka.

¹⁵ <<Kāṭa u kiḍa magaji adama e kune'e ku unushi u uma, kaṭa u uka nu mpasa punu a asuvu a kakashi ku utsutsu ka, tsu na u ya'in nu mpasa n kobomburon ma. U vishangu n ḍa e kelime ka gaḍi vu kakuyamkpatsu ka Akpati vu Uzuwakpani.

¹⁶ Nannai ḍa u kutakpa unushi wu Ubutā u na u la'i n Cida adama a unata u uma a Isaraila n unushi u le. U doku u ya'an kpamu nannai m Maṗali mo Obolo, ma na mi kobolo n ele a kaṭsuma ku unata u le.

¹⁷ Babu vuza n na u ku'uwa punu a Maṗali ma a ayin a na Haruna u uwai punu kuya'an kutakpa ku unushi a Ubutā u na u la'i n Cida, ali sai ayin a na wu utai pulai, wana ḍai u kotso kutakpa unushi u ni, n u kpa'a u ni kobolo n wa aza a Isaraila.

¹⁸ Kāṭa wu utā lo a ubutā u katalikalyuka ka Vuzavagudu kaṭa u ya'anka ka'a kutakpa ku unushi. Wi ta e kuenuku mpasa n kobomburon nu mpasa m magaji ma, kaṭa u tsungu a gaḍi va avana a katalikalyuka dem.

¹⁹ Kāṭa u vishangu mpasa n yoku ḍe n kajivu ka ni ali kucindere, adama a na u bonoko katalikalyuka ka cida kaṭa we erengu ka'a adama a unata u uma a Isaraila.

²⁰ <<A ayin a na baci Haruna u kotsoi kuya'an kutakpa ku unushi o Mololo ma na ma la'i n Cida m Maṗali mo Obolo n katalikalyuka, mayun ḍa u tuka m magaji ma wuma ma.

²¹ Wi ta a kukiyanu ekiye a ni zuwa a kaci ka magaji ka wuma ma. Kāṭa u dansa e keteshe raḱa unushi n ka gbani-gbani ka uma a Isaraila, m menderu me le raḱa n ka wasasa feu. Kāṭa u zuwaka u ḍa magaji ma a kaci raḱa, yeve u loko ma'a a kubana e meremune, n utsura we ekiye u vuza na wi a kuya'an ulinga wa.

²² Magaji ma mi ta a kudika unushi u uma a Isaraila raḱa, kaṭa a kaṣukpa yi u laza a kubana e meremune, a ubutā u na vuza wi ḍe ba.

²³ <<Kāṭa Haruna u uwa punu a Maṗali ma, kaṭa u foḍo aminya a tsuganu a na a ya'in n arikinlai kafu u uwa a ubutā u na u La'i n Cida wa, ta ḍe kpamu u kukaṣukpa a ḍa.

²⁴ Kāṭa u sumba m mini ḍe a ubutā u cida wa, kaṭa u uka aminya a ni. Kāṭa wu uta pulai u ya'an alyuka o kusongu adama a kaḱi ka ni, n alyuka o kusongu a uma feu, adama a na u takpa unushi u ni n u uma dem.

²⁵ Wi ta ta na ke o kusongu ushuma u kune'e ku unushi ka zuwa a katalikalyuka.

²⁶ Vuma na u kaṣukpai magaji ma lazai e meremune a ubutā u Azazel va, mayun ḍa u za'a aminya a ni kaṭa u sumba m mini. Kāṭa u bono a kaṭsura ka.

²⁷ Kobomburon m magaji me kune'e ku unushi ka, n na a tukai nu mpasa n le punu a ubutā u cida adama a kutakpa ku unushi ka, mayun ḍa a utaka le pulai vu kaṭsura va. I ta o kusongu ukpan u le, n inyama n awiyan dem raḱa.

²⁸ Vuma na u songi le va wi ta a kuza'a aminya a ni kaṭa u sumba m mini kafu u bono punu a kaṭsura ka.

²⁹ <<Nawa wi ta o kokpo ḍa wila u na u kukotso ba. A kanna ka kupa ko wotoi u cindere dem ya kuya'an ta kakuli, ya kuya'an ulinga kpamu ba, ko ayu vuza likuci ko komoci ka na ki idashi n aḍa.

³⁰ Adama a na a kanna ka nanlo ganu wi ta a kutakpaka da unushi, adama a na o bonoko da cida. Kata yo okpo aza a babu unata u Vuzavaguđu.

³¹ Wi ta o kokpo da kanna ka kuvuka tsu kanna ka Ashibi, yi ta feu a kuya'an kakuli. Wila u nampa wi ta o kokpo u na u kukpada kukotso wa da.

³² Ganu vu na a zagbai da kpamu a tsunki ni mani'in me kerengu adama a na u kana esheku a ni wo okpo ganu vu gbayin, ayi da u kuya'ansa kavasa ka kutakpa ku unushi. Wi ta a ku'uka aminya a tsuganu.

³³ Wi ta a kutakpa unushi adama a ubuta u cida, n ubuta u Mayali mo Obolo n katalikalyuka feu, u ya'an ka kpamu anan ganu n uma raka.

³⁴ Na va wi ta o kokpo da wila u babu uteku, u na i kuya'ansa adama a kutakpa ku unushi ku uma a Isaraila a kaya dem.>> Da ta na Musa u ya'in nannai derere tsu na Vuzavaguđu u tonukoi ni.

17

A sanƙa ta kutakuma mpasa n na a laluki

¹ Vuzavaguđu u danai Musa,

² <<Ya'an kadanshi n Haruna n olobo a ni n uma a Isaraila dem kata vu dana le. Na da ili i na Vuzavaguđu u danai.

³ Vuma vi Isaraila na baci dem u nekei alyuka a kanaka, ko kagiri ko magaji punu a asuvu a katsura ka uma ko pulai,

⁴ a na wa tukai a utsutsu u Mayali mo Obolo tsu kune'e a kubana u Vuzavaguđu. Vuma vu nanlo wo okpo ta ka uni ka uma, vuza na u tsu lolotongu mpasa. U ga'an ta feu e pece yi n uma.

⁵ I na i zuwai wila u nampa i da da, adama a na uma a Isaraila a kasukpa kuya'an alyuka a nnama pulai. U kuzuwa ta uma a tuka n alyuka e le a ubuta u ganu a utsutsu u Mayali mo Obolo, adama na u neke a da a ubuta u Vuzavaguđu tsu kune'e ku matana.

⁶ Ganu wi ta a kuvishangu mpasa a katalikalyuka ka Vuzavaguđu a utsutsu u Mayali mo Obolo, kata kpamu u songu ushuma wo okpo magulani mu uyo'o a ubuta u Vuzavaguđu.

⁷ Uma o kudoku e kuneke alyuka a ubuta wa amali a na a ya'in tsu malala ba, ele na uma a ci ya'an tsugbani a ubuta u kutono le. Wila u nampa mayun da, u da da u na o kutono ali a kubana a tsukaya tsu na tsa kutawa.

⁸ <<Dana le, vuma vi Isaraila dem ko komoci ka na ki idashi n ele, da baci u ya'in kune'e ku kusongu ko alyuka,

⁹ da u kpamu u kpadai kutuka a da a utsutsu u Mayali mo Obolo adama a na u lyuka u Vuzavaguđu. Vuma nanlo u ga'an ta e pece yi n uma a ni.

¹⁰ <<Da baci vuma vi Isaraila dem ko komoci ka na ki punu idashi n ele u takumai mpasa n na a laluki, mpa Vuzavaguđu mi ta a kuya'an tsurala n ayi, kata kpamu m pece yi n uma a ni.

¹¹ Adama a na wuma wi ili raka wi ta a mpasa, da kpamu n nekei n da wa da adama a na n da m bonoko da cida a ubuta u Vuzavaguđu a katalikalyuka, adama a na mpasa n da da n kutuka n wuma.

¹² I da da i zuwai da n danai uma a Isaraila, Kata i takuma mpasa n na a laluki ba, ko ada ko komoci ka na ki idashi n ada.

¹³ <<Da baci kpamu vuza vi Isaraila ko komoci kana ki idashi punu wa da u banai kutambu da wu unai manama ko manunu ma kutakuma, sai u kida ma'a u vama mpasa ma kata u cidangu n da n kayala,

¹⁴ adama a na wuma wi ili dem ta punu wi a mpasa. I dāda i zuwai dā n danai uma a Isaraila, Kaṭa i takuma mpasa ba, adama a na wuma wi ili i wuma raḳa ta punu wi a mpasa. vuza na baci de dem u ya'in nannai i ta e kupece yi n uma a ni.

¹⁵ Yaba dem vu na wi vuza va aza a Isaraila ko komoci ka na baci dem ka takumai ili na i kuwai, ko manama ma na toku wu unai. Mayun dā u za'a aminya a ni kaṭa u sumba m mini. Ko n nannai wi ta o kokpo n unata ali a kubana kulivi, kafu wo okpo vuza cida.

¹⁶ Ama dā baci u iwain kuza'a aminya a ni, ko kpamu u iwain kusumba, wi ta a kutakacika adama a unushi u ni.>>

18

Wila adama a tsugbani

¹ Da Vuzavaguḍu u danai Musa,

² <<Ya'an kadanshi n uma a Isaraila kaṭa vu dana le, Mpa dā Vuzavaguḍu Kaṣhile ka dā.

³ Kaṭa i ya'an uteku tsu na aza a Masar a ci ya'an ba, a ubuta u na yi ishi n idashi. Kaṭa kpamu i ya'an tsu na a ci ya'an de a idika i Kana'ana ba, a ubuta u na n kubanka dā. Kaṭa i dika kuyongo ku le ba.

⁴ I tonon wila u va n kadanshi ka va mayin, mpa dā Vuzavaguḍu Kaṣhile ka dā.

⁵ Tonoi kadanshi ka va n wila u va, adama a na vuma na baci u tonoi u dā wi ta a kuciya wuma. Mpa dā Vuzavaguḍu.

⁶ <<Kaṭa vuza u ya'an tsugbani n vuza na i kumaci kute ba. Mpa dā Vuzavaguḍu.

⁷ Kaṭa vu goyo eshevu a ubuta u kuya'an tsugbani n anayvu ba. Anayvu a dā, kaṭa vu ya'an tsugbani n ayi ba.

⁸ Kaṭa vi ya'an tsugbani n sheku va anaku a nu ba. Adama a na nannai wi ta a kutuka n kugoyi we eshevu.

⁹ Kaṭa vi ya'an tsugbani n tavu ba, ko mekere me eshevu ko kpamu mekere ma anayvu, ko a matsa dā a kpa'a ku te ko a kpa'a ku yoku kau.

¹⁰ Kaṭa vi ya'an tsugbani m matsukaya ma nu ko vashi vu nu ba. Nannai wi ta a kutuka wu n kugoyi.

¹¹ Kaṭa vi ya'an tsugbani m mekere ma na yi tsunaku kakau ba, adama a na tavu dā wi feu.

¹² Kaṭa vi ya'an tsugbani n anayvu e ke'en ba, adama a na ayi feu anayvu a dā.

¹³ Kaṭa vi ya'an tsugbani n anayvu e ke'en ko mokoshi ma ni ba, adama a na ayi va feu anayvu a dā.

¹⁴ Kaṭa vu goyo eshevu e ke'en a nu, a ubuta u kuya'an tsugbani n vuka vi ni ba. Adama a na ayi feu anayvu e ke'en a dā wu.

¹⁵ Kaṭa vi ya'an tsugbani n kejene ka nu ba, adama a na ayi vuka vu kolobo vu nu dā, vi ya'an tsugbani n ayi ba.

¹⁶ Kaṭa vi ya'an tsugbani n vuka vu mokoshi ma nu ko vangu vu nu ba, nannai wi ta a kuzuwa o okpo n kugoyi.

¹⁷ Kaṭa vi ya'an tsugbani n vuka m mekere ma ni ba. Kaṭa kpamu vi ya'an tsugbani n vashi ni ba, ko ma na mekere ma ni ma matsai ko matsukaya. Dem vi le umaci u te u dā yi, kuya'an nannai va ukuna u gbani u dā.

¹⁸ Kaṭa vi dika vangu vu vuka vu nu, ali vi ya'an tsugbani n ayi ba, nannai wi ta a kuzuwa o okpo vuza n sheku vi ni.

¹⁹ <<Kaṭa vu vaku n vuka a ayin a na wi e kene kusumbu ba, adama a na wi ta nu nshinda.

²⁰ Kaṭa vi ya'an tsugbani n vuka vu vuza na yi idashi dedevu ba. Nannai wi ta a kuzuwa wu vo okpo n nshinda.

²¹ Kāṭa vi neke muku n nu tsa alyuka a ubuta u kamali ka na e ci deke Moleka ba, adama a na u ga'an vi neke kula ku Kaṣhile ka nu wono ba. Mpa da Vuzavaguḍu.

²² Kāṭa vi ya'an tsugbani n tovu vali, tsu na va kuvaku m mavuka ba. Nannai va ili yu unata i da.

²³ Kāṭa vi ya'an tsugbani m manama ba, ta lo va kilakpa kaci ka nu. Mavuka feu, ma kuya'an tsugbani m manama ba, nannai va ili yu unata i da.

²⁴ <<Kāṭa yi ilakpa kaci ka da tsu nampa ba, adama a na ta uma a idika i na mi o kuloko adama a da i langasai kaci ke le nannai.

²⁵ Dada idika ya raka yo okpoi n unata, da n takacikai i da adama a unushi u ni, ali ta na i lokoi aza a na i punu idashi wa ni raka.

²⁶ Ama ada mayun da i tono wila u va n kadanshi ka va. Kāṭa i ya'an ko ili i te a katsuma ki ili yu unata ya ba, nannai da feu n komoci ka na ki idashi n ada ko vuza vu umaci.

²⁷ Adama a na aza a na o yongoi idika i nanlo n cau a ya'ansa ta ili i nanlo ya, da idika ya yo okpoi n unata.

²⁸ Da baci yi ilakpai idika ya, i da yi ta a ku'iwai da tsu na i da i iwain aza a na ishi punu kafu ada.

²⁹ Vuza na baci u ya'in ili yu unata i te a katsuma ki i da, mayun da vuma nanlo i ta o kuloko yi punu a katsuma ka uma a Isaraila.

³⁰ Tono i wila u va u na n zuwakai da, kaṭa i ya'an ili yu unata i yoku a katsuma ki ili i na uma a na o yongoi a idika ya kafu ada a ya'ansai ba. Kāṭa yi ilakpa kaci ka da a ubuta u kuya'an ki ili yu unata ba. Mpa da Vuzavaguḍu Kaṣhile ka da.>>

19

Wila adama a ukuna u cida n kuya'an ku kasingai

¹ Da Vuzavaguḍu u danai Musa,

² <<Ya'an kadanshi n uma a Isaraila kaṭa vu dana le, yongoi cida adama a na Mpa Vuzavaguḍu Kaṣhile ka da mi ta cida.

³ Yaba dem u cikpa anaku a ni n esheku a ni, kaṭa kpamu u ciba n kanna ka Ashibi ka va. Mpa da Vuzavaguḍu Kaṣhile ka da.

⁴ Kāṭa i bono kutono amali ko i yimaka kaci ka da amali a iyum ba. Mpa da Vuzavaguḍu Kaṣhile ka da.

⁵ <<Ayin a na baci yi e kuneke alyuka a idashi i singai u Vuzavaguḍu, nekei a da tsu na a da a kuciya wishi adama a da.

⁶ I ta a kutakuma inyama ya a kanna ka na i lyukai i da ko kpamu kayin ka asa baci, i na baci i buwai ali a kanna ka tatsu, i ta o kusongu i da.

⁷ Da baci a lya'i a da a kanna ka tatsu, o okpo ta unata, alyuka a i kisa ba.

⁸ Vuza na baci de dem u lya'i a da, atakaci i ta o kokpo a kaci ka ni, adama a na u langasa ta ili i cida i Vuzavaguḍu, Vuma nanlo i ta e kupece yi n uma a ni.

⁹ <<Yi baci a kukya'a ili i na i cimbai, kaṭa i kya'a ali a kubanka iga'in a ashina a da ba, ko kpamu i tono i daya i na i buwai da ba.

¹⁰ Kāṭa kpamu i bana kudayu ka ashina a itacishi a da ba, ko kpamu i tafa umaci wu ndanga u na u yikpai a idika ba. kasupakai aza a unambi n omoci. Mpa da Vuzavaguḍu Kaṣhile ka da.

¹¹ <<Kāṭa i ya'an uboki ba. Kāṭa i ya'an a'uwa ba. Kāṭa i doronoi ba.

¹² Kāṭa i ya'an akucina a a'uwa n kula ku va ba, nannai va da i kugoyo kula ku Kaṣhile ka da. Mpa da Vuzavaguḍu.

¹³ <<Kāṭa i yansa vuza na yi idashi kobolo i fabana ili i ni ba. Kāṭa i kana katsupu ka vuza na u ya'ankai da ulinga ali a kubana a kanna ko yoku ba.

¹⁴ Kāṭa i shika kagulani ko kpamu i shikpaka kayimba kaguta adama a na u taḍaṣa ba, ama pana wovon u Kashile ka ḍa. Mpa ḍa Vuzavaguḍu.

¹⁵ <<Kāṭa i ya'ansaka kasingai ba, kaṭa i iwan aza a unambi i kucikpa i ciga aza a uciyi ba. Ama kiḍa afada derere n tovu.

¹⁶ Kāṭa i kana kukara'a n i langasa otoku a ḍa n kadanshi ka a'uwa ba. Kāṭa vu dansa kagbanigbani ka na ka kutakacika wuma u tovu ba. Mpa ḍa Vuzavaguḍu.

¹⁷ <<Kāṭa vu iwan toku nu a kaḍu ba. Ama dansuka tovu mejege adama a na kaṭa avu feu vi ya'an unushi adama a ni ba.

¹⁸ Kāṭa vu lansa uye u kutsupa ko vu kana tovu a kaḍu ba, ama ciga tovu tsu kaci ka nu. Mpa ḍa Vuzavaguḍu.

¹⁹ <<Tonoi wila u va. Kāṭa i kasukpa ilikuzuwa kakau i zamansanai ba. Kāṭa i ca'a icu'u kakau ali ugboku u re a kashina ke te ba. Kāṭa i uka motogu ma na a ca'i n tsugbere kakau ba.

²⁰ <<Da baci vuza u ya'in tsugbani n kagbashi ke mekere ka na a kanakai de vuza yoku, ama kaṭa ta na a tsupa a na a utaka yi a ugbashi wa ba. Dem n nannai u ga'an ta a takacika le ama kaṭa a una le ba, adama a na kaṭa u kotso tsugbashi tsa ba.

²¹ Mayun ḍa vuza va u tuka n kagiri tsu kune'e adama a katsupu ku unushi, kaṭa e neke Vuzavaguḍu a utsutsu u Mayali mo Obolo.

²² N kagiri ke kune'e adama a katsupu ku unushi ka ḍaḍa ganu u kuya'anka yi kavasa ka kutakpa unushi u Vuzavaguḍu adama a unushi u na u ya'in kaṭa a cinukpaka yi u ḍa.

²³ <<Ayin a na baci i uwai a idika i Kana'ana ya ḍa i shikpai ndanga n kulya'a, i dika umaci u le wo okpo ḍa ili yu unata, ali aya a tatsu. A katsuma ka aya a nanlo a, kaṭa vuza u lya'a ba.

²⁴ A kaya ka nashi umaci wa raka wi ta o kokpo ciḍa, kune'e ku ucikpi u Vuzavaguḍu.

²⁵ Ama a kaya ka tawun yi ta a kufuda kulya'a umaci u le wa. I ya'an baci nannai ndanga n ḍa mi ta a kumatsa n abundai. Mpa ḍa Vuzavaguḍu Kashile ka ḍa.

²⁶ <<Kāṭa i takuma inyama nu mpasa ba. Kāṭa i ya'an kulana ko tsuboci ba.

²⁷ Kāṭa i puna anji a na i iga'in ya aci a ḍa ko kpamu ntsaka n ḍa ba.

²⁸ Kāṭa i dana ikyamba i ḍa a ayin a na yi a kpalu ka aza a na a kuwai de ba, ko kpamu i dana ikpoko a ikyamba i ḍa ba. Mpa ḍa Vuzavaguḍu.

²⁹ <<Kāṭa vu langasa mekere ma nu vu zuwa yi kuya'an tsugbani a ubuta u kutono wa amali ba, ḍa baci vi ya'in nannai vu bono ta kutono amali, idika ya raka yi ta a kushana n kawuya.

³⁰ Cibai n kanna ka Ashibi ka va, kaṭa i neke A'isa a va tsugbayin. Mpa ḍa Vuzavaguḍu.

³¹ <<Kāṭa i bono kutono ko oboci ko i lansa amali ba, ta lo a kulangasa ḍa n unata. Mpa ḍa Vuzavaguḍu Kashile ka ḍa.

³² <<Cikpai aza e kelime, nekei aza a gbara-gbara tsugbayin, kaṭa kpamu i neke Kashile ka ḍa tsugbayin. Mpa ḍa Vuzavaguḍu.

³³ <<Da baci komoci ka dasangi kobolo n ada a likuci, kaṭa i takacika yi ba.

³⁴ Ya'ankai ni derere tsu vuza na yi umaci u te. Cigai ni tsu na i kuciga kaci ka ḍa, adama a na ada feu yi ishi ta o limoci a idika i Masar. Mpa ḍa Vuzavaguḍu Kashile ka ḍa.

³⁵ <<Kāṭa i ya'an ulinga n kagisamkpatsu ka a'uwa, a ubuta u kugisanku ugadi, amiki ko kabundai ba.

³⁶ Kagisamkpatsu ka amiki n ku ugadi, n ki ili ya abundai, ali n kakunzukupatsu ki ili i na yi mini-mini n ifa dem a ya'an ili i mayun. Mpa da Vuzavaguđu Kashile ka da ka na ka utakai da a idika i Masar.

³⁷ Banai wila u va kobolo n kadanshi ka va raka kata i tonon ka'a. Mpa da Vuzavaguđu.>>

20

Atakaci adama a unushi

¹ Da Vuzavaguđu u danai Musa,

² <<Dana aza a Isaraila, vuza vi Isaraila dem ko komoci ka baci ki idashi punu a Isaraila, da baci u nekei maku ma ni alyuka u kamali ka na e ci deke Moleka i ta a kuna yi. Aza a likuci a i ta a kuvara yi n atali ali u kuwa.

³ Mi ta a kuzuwaka vuma nanlo va ashi, kata m pece yi n uma a ni, adama a na u neke ta maku ma ni a kamali ka Moleka, u langasa ta kula ku cida ku va da wi ilakpai A'isa a va.

⁴ Da baci uma a likuci a a takpai ashi e le, a ayin a na vuza va wi e kuneke maku ma ni alyuka a kamali ka Moleka ka, da a kpaɗai kuna yi,

⁵ mpa mi ta a kutakacika vuma nanlo va n limata i kpa'a i ni, kata m pece yi n uma a ni kobolo n aza a na o tonoi ni a langasai kaci ke le a ubuta u kutono ku kamali ka Moleka.

⁶ <<Mi ta a kuya'an tsurala n vuza na dem u bonoi a ubuta u kutono ko oboci n amali, mi ta kpamu e kupece yi n uma a ni.

⁷ Kanai kaci ka da mayin kata yo okpo cida, adama a na mpa da Vuzavaguđu Kashile ka da.

⁸ Kanai wila u va, kata i tonon u da. Mpa da Vuzavaguđu na n kubonoko da cida.

⁹ Da baci vuza u shikai esheku a ni ko anaku a ni, i ta a kuna yi. Adama a na u shika ta esheku a ni n anaku a ni, mpasa n ni tana mi ta o kutono yi.

¹⁰ <<Da baci vuza u ya'in tsugbani n vuka vu vutoku ni, vuza va kobolo n vuka va dem i ta a kuna le.

¹¹ Da baci vuza u ya'in tsugbani n vuka ve esheku, u goyo ta esheku ta na. Vuza va kobolo n vuka va i ta a kuna le dem, mpasa mu ukpa n le mi ta o kokpo a kaci ke le.

¹² Da baci vuza u ya'in tsugbani n kejene ka ni, dem vu le i ta a kuna le. Adama a na i na a ya'in va ili yu unata i da, mpasa mu ukpa n le mi ta o kokpo a kaci ke le.

¹³ Da baci vali u ya'in tsugbani n toku vali uteku tsu maku ma vuka, dem vu le a ya'an ta ili yu unata. Raka vu le i ta a kuna le, mpasa mu ukpa n le mi ta o kokpo a kaci ke le.

¹⁴ Da baci vuza u zuwai mekere n anaku a ni, a ya'an ta kagbanigbani. Vuza va kobolo n amaci a raka mayun da o songu le n akina ali a kuwa, adama a na kata ka gbani-gbani ka yimkpa a katsuma ka da ba.

¹⁵ Da baci vuza u ya'in tsugbani m manama, i ta a kuna yi, kata feu a una manama ma.

¹⁶ Da baci vuka vu gbagai manama adama a na u ya'an tsugbani m ma'a, vuka va kobolo m manama i ta a kuna le. Mayun da a una le, mpasa mu ukpa n le mi ta o kokpo a kaci ke le.

¹⁷ <<Da baci vuza u zuwai taku ni, mekere me esheku ko ma anaku, ali da tana a asai kobolo, a ya'an ta ili i wono. I ta o kuloko le a ashi a uma. U neke ta taku ni wono, i ta a kutakacika yi.

¹⁸ Da baci vuza u vaki n vuka a ayin a kusumbu a ni, nannai va u langasa ta tsu na kusumbu ki a nwalu, wu utaka ta kpamu ukuna u kusumbu u ni e keteshe. Dem vu le i ta e kupece le n uma e le.

¹⁹ Kāṭa vi ya'an tsugbani n vangu va anavu ko taku ve eshevu ba, adama a na nannai va wi ta a kutuka n ili i wono a ubuta u kumaci, raka vi le i ta a kutakacika le.

²⁰ Da baci vuza u ya'in tsugbani n vilaku ni, u goyo ta esheku e ke'en a. Unushi u nanlo wi ta o kutono le, i ta a kukuwa nannai babu limata.

²¹ Da baci vuza u zuwai vuka vu mokoshi ma ni ayi bi'i lo n wuma, u ya'an ta ili yu unata. U neke ta mokoshi ma ni ma ili i wono, i ta a kukuwa babu muku.

²² <<Banai wila u va n kadanshi ka va raka kata i tono ka'a, adama a na a idika i na mi a kubanka da va, kata i iwan da ba.

²³ Kata i ya'an idashi uteku tsu uma a na mi o kuloko a ubuta u na yi a kubana va ba. Adama a na ele va a ya'ansa ta ili i nampa ya raka, i da da i zuwai da n iwain le.

²⁴ Ama mpa n dana da ta <Yi ta a kisa idika i le, mi ta e kuneke da i da yo okpo i kaci ka da, idika i na yi m mani'in n tsuta kau.> Mpa da Vuzavaguḍu Kashile ka da, vuza na u zagbai da kau a katsuma ki idika.

²⁵ Mayun da i yeve kupece nnama n cida kobolo n aza a unata, nnu n cida kpamu kobolo n aza a unata. Kata yi ilukpa kaci ka da a ubuta u kutakuma nnama mu unata ko nnu, ko ili yu unata i na yi kurono atsuma e le a idika, i na mu utukai de kau ba.

²⁶ Yi ta a kokpo cida wa va, adama a na mpa Vuzavaguḍu mi ta cida, da n zagbai da a katsuma ka aduniyan yo okpo uma a va.

²⁷ <<Da baci vali ko vuka vi a kuya'an tsuboci nu nkunu a katsuma ka da, i ta a kuna yi. Ada da ya kuvara yi n atali, mpasa mu ukpa n ni mi ta o kokpo a kaci ka ni.>>

21

Wila adama a anan Ganu

¹ Vuzavaguḍu u danai Musa, <<Ya'an kadanshi n anan ganu, olobo a Haruna, kata vu dana le kata ganu u uka kaci ka ni nshinda adama a kusa'wa vuma vi ni vi yoku vu na vu kuwai ba,

² sai kakpisa ka na ki vuza gbagu ni, anaku ko esheku a ni, kolobo ko mekere ma ni, ko vuza ni,

³ ko taku ni vu na kata u yevei vali ba, da kpamu katsura ka ni ki wa ni adama a na kata wi n vali ba.

⁴ Kata wi ilukpa kaci ka ni n vuma vu na wi vuza ni adama a kumaci ku yolo ku na ku bolongi le ba.

⁵ Kata anan ganu a puna anji a aci e le, ko a lapula iga'in yi ntsaka n le, ko a dana ikyamba i le ba.

⁶ Mayun da o okpo cida u Kashila ke le, kpamu kata a langasa kula ku Kashila ku le ba. Adama a na ele da e ci neke Vuzavaguḍu kune'e ku na a kuya'an n akina, ilikulya i Kashile ke le.

⁷ Kata a zuwa amaci a na a langashi kaci ke le n tsugbani ba, ko kpamu a dangai a ubuta u na ishi o yolo ba, adama a na anan ganu i ta cida a ubuta u Kashile ke le.

⁸ Dikai le aza cida, adama a na a tsu lyuka ta ilikulya u Kashile ka da. Dikai le uma a cida, adama a na mpa Vuzavaguḍu mi ta cida. Mpa da vuza na u ya'in da cida, vuza na u lyukai da da u zagbai da kau, ci ili i cida.

⁹ Da baci mekere ma ganu ma langashi kaci ka ni da wo okpoi kashakanlai, u neke ta dada vi ni wono, I ta o kusongu yi a kina.

¹⁰ <<Ganu gbayin, ayi na wi kelime n anan ganu a na a buwai, ali da a sukumakai ni mani'in me kerengu a kaci, da kpamu u ciyai utsura u ku'uka motogu ma tsuganu. Kata u kasukpa kanji ka ni babu uzaḍukpi ba, ko kpamu u kara motogu ma ni adama a unamgbukatsuma ba.

¹¹ Kata u uwa ubuta u na kakpisa ki ba. Kata u uka kaci ka ni nshinda ba, ko esheku a ni ko anaku a da baci a kuwai.

¹² Kāṭa u kaṣukpa A'isa a Kaṣhile u bana u laṅgaṣa kaṣi ka ni a ubuta u kakpisa ba, ayi wi ta cida adama a mani'in me kerengu ma Kaṣhile ka ni, ma na a sukumakai ni a kaci. Mpa da Vuzavaguḍu.

¹³ Vuka vu na ganu u kuzuwa, wo okpo mekere ma na kaṭa me yevei vali ba.

¹⁴ Kāṭa u zuwa vuka vu na vali ni vu kuwai ba, ko vuka vu na vu dangai o yolo, ko kpamu vuka vu na vu namgbai n tsugbani ba. Ama mekere ma na me yevei vali ba, punu a kumaci ku ni ta na,

¹⁵ adama a na kaṭa u laṅgaṣa ntsukaya n ni a kaṭsuma ka kumaci ku ni ba. Mpa da Vuzavaguḍu, vuza na u ya'in ni cida.>>

¹⁶ Vuzavaguḍu u ya'in kadanshi m Musa,

¹⁷ <<Dana Haruna adama a ntsukaya n na n kutawa, kaṭa vuza vu usaṅ u yawa devu kaṭa u neke ilikulya u Kaṣhile ka ni ba.

¹⁸ Babu vuza vu usaṅ vu na u kuyawa devu n alyuka kaṭa u lyuka, ko kayimba, ko makutu, ko vuza vu nsagaḍu ko makutsuma.

¹⁹ Babu vuza vu kune upindari ko kukiye feu,

²⁰ ko vuza vu kokondo, ko megejere kute, ko vuza vu mbala n aṣhi, ko vuza na wi n iciri, ko n kajakata, ko vuza na a utakai arawa.

²¹ Babu kumaci ka aza a Haruna ganu ku na u kuya'an n usaṅ u yawa devu ali u neke kune'e ku kusongu u Vuzavaguḍu. Adama a na wi ta n usaṅ, kaṭa u yawa devu u neke ilikulya u Kaṣhile ka ni ba.

²² Wi ta a kufuḍa kulya'a ilikulya i na i la'i n cida i Kaṣhile ka ni, kobolo n kune'e ku cida ka feu,

²³ ko n nannai dem, adama a usaṅ u na wi n u ḍa, kaṭa u yawa devu n kakashi ku ubuta u cida, ko katalikalyuka ba, adama a na kaṭa wi ilukpa ubuta u cida u va ba. Mpa da Vuzavaguḍu vuza na u bonokoi le cida.>>

²⁴ Da ta na Musa u danai Haruna n olobo ni kobolo n aza a Isaraila raka.

22

Kune'e ku na ki cida

¹ Da Vuzavaguḍu u danai Musa,

² <<Dana Haruna m muku mo olobo n ni e reme kune'e ku na aza a Isaraila e nekei mu va n ekiye e re, adama a na ta lo a kulangaṣa kula ku cida ku va. Mpa da Vuzavaguḍu.

³ Dana le, ili i na i dikai gogo na ali a kubana ntsukaya n na n kutawa, ḍa baci yaba dem a kumaci ku ḍa wi n unata ḍa kpamu u yawai devu n alyuka a cida a na uma a Isaraila i e kuneke Vuzavaguḍu, vuma nanlo wo kudoku kuyawa devu nu mpa ba. Mpa da Vuzavaguḍu.

⁴ Da baci vuza a kumaci ku Haruna wi n ilagajishi i gbani-gbani ko mali ma tsali, wi a kulya'a ilikulya i cida ba, sai ayin a na wo okpoi cida. U sa'wa baci ili i na i kuwai, ko ugapu u loloi ni, wi ta feu o kokpo n unata.

⁵ Ko ḍa baci u sa'wai ili i wuma i na i tsu rono atsuma a idika i na yi n unata, ko vuza yoku na wi n unata, ko we ne u ḍa baci,

⁶ vuza na baci u sa'wai ili tsu nanlo dem, wi ta o kokpo n unata ali a kubana kulivi. Wa kulya'a kune'e ku cida ba, sai ayin a na u sumbai m mini.

⁷ Ama kanna ka yikpa baci, wi ta o kubono cida, a ayin a nanlo a ḍa u kufuḍa wa lya'a kune'e ku cida ka, adama a na ilikulya'a i ni i ḍa.

⁸ Kaṭa u takuma agifa ba, ko kpamu ili i na toku manama wu unai ba. Nannai wi ta a kuzuwa yi wo okpo n unata. Mpa da Vuzavaguḍu.

⁹ Mayun ḍa anan ganu o tono wila u va, adama a na ta lo a ya'an unushi kaṭa a kuwa a na a iwain kutono wila u va. Mpa da Vuzavaguḍu vuza na u bonokoi ḍa cida.

¹⁰ <<Kaṭa vuza gbani na wi ganu ba u lya'a kune'e ku ciḏa ba, kaṭa feu komoci ko vuza vu zamalinga vi ni feu a lya'a ba.

¹¹ Ama ḏa baci ganu u tsulai kagbashi n ikebe i ni, kagbashi ka ki ta a kufuḏa ka lya'a, n yaba dem vu na a matsai a kpa'a ku ni wi ta a ku fuḏa ku lya'a.

¹² Da baci mekere ma ganu mo oloi vuza gbani na wi ganu ba, wi a kulya'a ilikulya'a i ciḏa ba.

¹³ Ama ḏa baci mekere ma ganu mo okpoi kagapa, ko wu utai a kpa'a ku yolo, kaṭa kpamu u matsa maku ba, ḏa u bonoi u ḏaṣangi a kpa'a ku dada ni, uteku tsu na wi ishi mekere ḏe, wi ta a kufuḏa kulya'a ilikulya'a i ciḏa. Ama vuza gbani na wi ganu ba, kaṭa u lya'a ba.

¹⁴ Da baci vuza na wi ganu ba u lya'i kune'e ku ciḏa babu u yeve, mayun ḏa u bono u tsupa ganu derere i na u lya'i va, kobolo n ugana u na u yawai i te a kaṭsuma ki ili i tawun.

¹⁵ Kaṭa anan ganu a langasa kune'e ku ciḏa ku na uma a Isaraila a tsu tuka a ubuta u Vuzavaguḏu ba,

¹⁶ kukaṣukpa le a lya'a ilikulya ya, nannai va wi ta a kuzuwa le o ronoko kaṣi ke le unushi u na a takacika le. Mpa ḏa Vuzavaguḏu, Mpa vu na m bonokoi le ciḏa.>>

Nnama n na n ga'in a ya'an ka alyuka.

¹⁷ Da Vuzavaguḏu u ya'in kadanshi m Musa u danai,

¹⁸ <<Dana Haruna n olobo a ni kobolo n uma a Isaraila raka kadanshi ka nampa. Da baci vuza a kaṭsuma ka ḏa ko vuza vi Isaraila ko komoci ka na ki punu iḏashi, ke nekei kune'e adama e kune'e ku kusongu u Vuzavaguḏu, ko adama a na u shatangu akucina ko kune'e ku ucikali,

¹⁹ mayun ḏa u neke kobomburon ko kagiri ko magaji, ma babu u'iwin u Kaṣhile, adama a na kune'e ku ni ku ciya wishi adama a ni.

²⁰ Kaṭa i tuka n ili yu usan ba, adama a na Vuzavaguḏu wa kisa a ḏa adama a ḏa ba.

²¹ Da baci vuza u tukai n ili i kune'e ku mataṇa u Vuzavaguḏu a ushiga adama a na u shatangu akucina ko kune'e ku ucikali, mayun ḏa vi neke ili i na yi babu u'iwin u Kaṣhile adama a na ku ḏa kuciya wishi.

²² Kaṭa i neke Vuzavaguḏu manama ma na ma yimbanai ba, ko ma na mo kodoi, ko ma na ma uwakai muna, ko ma na mi n kuntsu a ikyamba, ko ilanishi, ko aragaji ba, kaṭa i kiyangu ili i nampa a katalikalyuka uteku tsu kune'e ka akina u Vuzavaguḏu ba.

²³ Yi ta a kufuḏa kuneke kobomburon ko kagiri ka na kune ku namgbai tsu kune'e ku ucikali, ama a kisa a ḏa adama e kune'e ku kushatangu akucina ba.

²⁴ Kaṭa i neke Vuzavaguḏu manama ma na o bosoi arawa ba, kaṭa i ya'an ili i nampa a iḏika i ḏa ba,

²⁵ kaṭa kpamu yi isa icu'u yi nnama n nampa e ekiye omoci kaṭa i ya'an ka alyuka u Kaṣhile ka ḏa ba. icu'u yi nnama i nanlo, a kisa n ḏa adama a ḏa ba.>>

²⁶ Dada Vuzavaguḏu u danai Musa kpamu,

²⁷ <<A matsa baci medendem, ko maku mo mokyon, ko maku ma maraḏika, mayun ḏa a kaṣukpa yi n anaku a ni ali ayin e cindere, ama ili i na i ḏikai a kanna ka kunlai, alyuka a na a ya'in n ili i nanlo ya dem yo okpo ta kune'e ku singai ka akina u Vuzavaguḏu.

²⁸ Kaṭa i kiḏa kanaku m maku ma ni a kanna ke te ba.

²⁹ Vi baci a kulyuka kune'e ku ucikpi u Vuzavaguḏu, kaṭa vi ya'an a ḏa mayin uteku tsu na a ḏa a kuciya wishi adama nu.

³⁰ A kanna ka nanlo ka ḏaḏa a kutakuma inyama ya raka, kaṭa i kaṣukpa kagimi ali kayin washu ba. Mpa ḏa Vuzavaguḏu.

³¹ <<Mayun ḏa i kana wila u va n kaḏu ke te, kaṭa i tonu u ḏa. Mpa ḏa Vuzavaguḏu.

³² Kàtā i lāngāsā kula ku cida ku va ba, nannai da aza a Isaraila e kuyeve mu a na mi cida. Mpa da Vuzavagudu na u bonokoi da cida,

³³ vuza na kpamu wu utakai da a idika i Masar adama a na mo okpo Kashile ka da. Mpa da Vuzavagudu.>>

23

Wila u kutono kaḍiva

¹ Da Vuzavagudu u ya'in kadanshi m Musa,

² <<Ya'an kadanshi n uma a Isaraila kàtā vu dana le, na da kaḍiva ku uzagbi ka va, kaḍiva ku uzagbi ka Vuzavagudu, ka na i kudika ko okpo kanna ka gbayin, adama o obolo a cida.

Kanna ka Ashibi

³ <<Yi ta n ayin a tali a na ya kuya'an ulinga, ama kanna ke cindere kanna ka Ashibi ka'a ka kuvuka mayin, kanna ka cida ka na i kuya'an obolo. Kàtā i ya'an ulinga ba, a ubuta u na baci de dem yi, kanna ka Ashibi ka Vuzavagudu ka'a.

Kaḍiva ka kupasamgbanai

(Mkc 28:16-25)

⁴ <<Nava ele da kaḍiva kakau ka na Vuzavagudu u zagbai, kaḍiva ka cida ka na ya kusala a ayin a na a zuwai a ya'ansa ka'a.

⁵ A kanna ka kupa n ka nashi ko wotoi u iyain n kulivi, daḍa kanna ka na a kugita kaḍiva ka Kupasamgbanai ka Vuzavagudu.

⁶ Kàtā a kanna ke gendu ko wotoi ka, ka daḍa kanna ka na a kugita Kaḍiva ko Boroji vu babu yisiti. Kaḍiva ka nampa ka Vuzavagudu ki ta a kuya'an ali ayin e cindere, kàtā a katsuma ka ayin a nanlo boroji vu na i kutakuma dem vi ya'an babu yisiti.

⁷ A kanna ka iyain ka kaḍiva ka, uma raka a ya'an obolo a cida, kàtā a kasukpa ulinga u na a kiwanai kuya'ansa.

⁸ Ama i neke kune'e ku kusongu u Vuzavagudu ali ayin e cindere. Kàtā a kanna ke cindere i ya'an obolo a cida, i ya'an ulinga u na i kiwanai ba.>>

Kaḍiva ka ava'inka

⁹ Da Vuzavagudu u danai Musa,

¹⁰ <<Ya'an kadanshi n aza a Isaraila, kàtā vu dana le, ayin a na baci i uwai a idika i na mi a kuciga me neke da, da i kya'i ili ya ashina, kàtā i tuka ganu m makatalu ma na i gitai kushiya va.

¹¹ Ashibi a laza baci a kanna ke ire, ganu u dengusa makatalu ma zuva a ubuta u Vuzavagudu adama a na ma ciya wishi adama a da.

¹² A kanna ka na i dengusai makatalu ma, yi ta a kulyuka kagiri ka kaya ke te ka na ki babu u'iwin u Kashile tsa alyuka o kusongu u Vuzavagudu,

¹³ kobolo n kune'e ki ishina i ifa vi re vi kiya ku singai ku na a satarai m mani'in ma zaitu, alyuka a da a na a ya'in n akina u Vuzavagudu, ili i magulani i singai a kubana u Vuzavagudu. I ta kpamu e kuneke alyuka a ili i kuso'o a madiki me te ma makyān.

¹⁴ Kàtā i takuma boroji vu na a ya'in n ishina i savu, ko yu uzungi ba, sai a kanna ka na i tukai bi'i n kune'e ku da ku nampa a ubuta u Kashile ka da. Na va wila u da u na u kukotso ba ali a kubana wu ntsukaya n da, ko te dai yi idashi.

Kaḍiva ka vikya'a

(Mkc 28:26-31)

¹⁵ <<Ana kanna ka Ashibi ka kuvuka ka lazai, a kanna ke ire ka na vu tukai m makatalu ma na a dengusai adama e kune'e, i ta kukece kuden ku cindere derere.

¹⁶ I kece ayin amangerenkupa, a kanna ke ire ka Ashibi e cindere, i neke Vuzavaguđu kune'e ki ishina i savu kpamu.

¹⁷ Ko te ɗai yi o kuyongo i tuka n akutsu ere o boroji adama a na e neke Vuzavaguđu tsu kune'e ku singai ku kudangusa. Kakutsu ko boroji dem yi ta a kuya'an ka'a n kiya ku singai ku ifa vi re usatari n yisiti, kata a ya'an alyuka a ili i na i va'inkai u Vuzavaguđu.

¹⁸ Kobolo m boroji va, i neke agiri e cindere yaba dem u yawa kaya ke te, kata kpamu ka ya'an babu u'iwin u Kashile, n kobomburon ushan u kenu ke te n agiri ere. A ya'an a da kune'en ku kusongu u Vuzavaguđu, kobolo n kune'en ki ishina, n ki ili i kuso'o, m magulani ma singai u Vuzavaguđu.

¹⁹ Kata i neke kune'e ku magaji me te adama e kune'e ku unushi, kobolo n agiri e re a na a yawai kaya kete-kete tsu kune'e ku matana.

²⁰ Kata ganu u dengusa agiri ere a tsu kune'e u Vuzavaguđu kobolo m boroji vi ili i na i gitai kuge'we va. Kune'e ku da ku cida ku ganu a kubana u Vuzavaguđu.

²¹ A kanna ka nanlo ka kata i sala kobolo ka cida kata kpamu i ya'an ulinga u na i kiwanai ba. Na va wi ta o kokpo da wila ali nu ntsukaya n na n kutawa, n ubuta dem u na i dasangi.

²² <<A ayin a na baci i kya'i ili ya ashina i da, kata i kya'a ali a kubana iga'in ya ashina a da ko i daya ba. Kasukpakai aza a unambi n omoci. Mpa da Vuzavaguđu Kashile ka da.>>

Kadiva ka kulika ishiyaun (Mkc 29:1-6)

²³ Da Vuzavaguđu u ya'in kadanshi m Musa,

²⁴ <<Dana uma a Isaraila a kanna ka iyain ko wotoi u cindere, yi ta a kuvuka, da baci i panai a likai ishari, kata i ya'an obolo a cida i neke kune'e a katalikalyuka.

²⁵ Kata i ya'an ulinga uteku tsu na i kiwanai ba, ama i neke kune'e ku kusongu u Vuzavaguđu.>>

Kanna ka kutakpa unushi (Mkc 29:7-11)

²⁶ Da Vuzavaguđu u ya'in kadanshi m Musa, u danai,

²⁷ <<A kanna ka kupa ko wotoi u cindere wa ki ta o kokpo kanna ka kutakpa unushi, ki ta o kokpo da kanna ko obolo ka singai. Yi ta a kuya'an kakuli kata i neke kune'e ku na o kusongu n akina a ubuta u Vuzavaguđu.

²⁸ Kata i ya'an ulinga a kanna ka nanlo ka ba, adama a na kanna ka kanna ka kutakpa unushi ka'a, kanna ka na a kutakpaka da unushi u da a ubuta u Vuzavaguđu.

²⁹ Vuza na baci dem u kpadai kuya'an kakuli a kanna ka nanlo ka, i ta e kupece yi n uma a ni.

³⁰ Mi ta a kuna vuza na de dem u ya'in ulinga a kanna ka nanlo.

³¹ Kata i ya'an ulinga ba ko kenu. Na va wi ta o kokpo da wila u gbayin u na i kutono ali a kubana ntsukaya n na n kutawa kelime, ko te dai baci i dasangi dem.

³² Kanna ka Ashibi ka'a ka kuvuka ka da, kata i ya'an kakuli. I gitangu n kulivi ka kanna ka kuci ko wotoi ka, ali a kubana a kulivi ku yoku.>>

Kadiva ka Mayali ma Kashile (Mkc 29:12-40)

³³ Dada Vuzavaguđu u danai Musa kpamu,

³⁴ <<Dana uma a Isaraila, A kanna ke gendu ko wotoi u cindere dada a kugita Kadiva ka Mayali ma Kashile, i ta a kuya'an ka'a ali ayin e cindere.

³⁵ A kanna ka iyain, dada i kuya'an obolo a cida. Kata i ya'an ulinga u na i kiwanai kuya'an ba.

³⁶ Ali ayin e cindere aḁa e kuneke kune'e ku na a kuya'an n akina u Vuzavaguḁu. A kanna ka kunlai yi ta a kuya'an obolo a ciḁa, kaṭa i ya'an kune'e ku na a ya'in n akina u Vuzavaguḁu. Na va wi ta o kokpo obolo a singai a na i kuya'an kucikpa, yi a kuya'an ulinga u ḁa u na i kiwanai ba.

³⁷ <<Na va ele ḁa kaḁiva kakau ka Vuzavaguḁu ka na u zagbai kokpo kaḁiva ka ciḁa ka kutusaka n kune'e ku na a ya'in n akina u Vuzavaguḁu, kune'e ku kusongu, n kune'e ki ishina, kobolo kpamu n alyuka n kune'e ki ili i kuso'o ku na ku ga'in a ya'an a kanna dem.

³⁸ Kune'e ku nampa ili i ḁa i na o doki punu a kaṭsuma ka kaḁiva kakau ka kanna ka Ashibi. Kobolo kpamu n kune'e ku ḁa n i na dem i ya'in uzuwakpani, kobolo n kune'e ku maṭana ku na i kuneke Vuzavaguḁu.

³⁹ <<Ili i na i gitai a kanna ke gendu ko wotoi u cindere wana ḁai i kotso kubolongu ili ya ashina i ḁa, ya'in kaḁiva ka adama a Vuzavaguḁu ali ayin e cindere. Kanna ka iyain kanna ka Ashibi ka kuvuka ka'a, a kanna ka kunlai ka kaḁiva ka, kanna ka kuvuka ka'a.

⁴⁰ A kanna ka iyain i taba umaci wu ndanga n singai, kobolo n ekeme a maḁanga ma mashuwa, kobolo kpamu n acaka a ndanga a na i n ayuku n aḁundai, n acaka a ndanga n na mi a kaḁina ke kuyene, kaṭa i kana kuya'an mazanga a ubuta u Vuzavaguḁu ali ayin e cindere.

⁴¹ I ya'an kaḁiva ka nampa u Vuzavaguḁu ali ayin e cindere a kaya dem. Na va wi ta o kokpo wila u na u kukotso ba ali sai ntsukaya n na n kutawa kelime, i ya'an kaḁiva ka nampa o wotoi u cindere.

⁴² A kaṭsuma ka ayin e cindere a kaḁiva ka nanlo, ele na i muku mi Isaraila raka i ta a kudasangu a nvali.

⁴³ Na wi ta a kuzuwa ntsukaya ma aza a Isaraila n na n kutawa dem n ciba, a na mpa ḁa n zuwai ikaya i le i yongoi a nvali, a ayin a na mu utakai le a idika i Masar. Mpa ḁa Vuzavaguḁu Kashile ka ḁa.>>

⁴⁴ Da Musa u salakai aza a Isaraila kaḁiva kakau ka na Vuzavaguḁu u zuwai.

24

Kulana ku nkuni (Kut 27:20-21)

¹ Da Vuzavaguḁu u danai Musa,

² <<Dana uma a Isaraila a tuka wu m mani'in ma singai ma zaitu ma na a lapulai adama a nkuni mu ubuta u Maḁali ma ciḁa, ciya a tasuku n ḁa kaṭa n lya'a kelime n kuka.

³ N kulivi lakam Haruna u kuyongo ta a kutasuku nkuni ma a ubuta u Vuzavaguḁu ali a kubana kayin washi, e kelime ko mololo ma asuvu ma na ma kpada Akpati vu Uzuwakpani va, ma na mi a ubuta u na u La'i n Ciḁa. Na va wila u ḁa u na u kukotso ba, ali a kubana ntsukaya n na n kutawa.

⁴ Makyan dem u yongo a kulana nkuni n na mi ukiyangi a kashamkpatsu ka azanariya a ubuta u Vuzavaguḁu.

⁵ <<Dika kiya ku singai, kaṭa vu ya'an akutsu o boroji kupa n ere, kaḁutsu dem ki ta a kudika kiya ku na aḁundai a ni a yawai ifa vi re.

⁶ Kaṭa vu gere le adaru e re, akutsu a tali a tali a gaḁi vu kirukpa ku na a ya'in n azanariya, a zuwa e kelime ka Vuzavaguḁu.

⁷ A kadam dem vu zuwa ili i magulani i singai i na i kokpo ili i kucibasa a una u boroji va tsu kune'e ku na a ya'in n akina u Vuzavaguḁu.

⁸ Boroji vu nampa ganu wi ta a kutuka n vu ḁa a ubuta u Vuzavaguḁu a kanna ka Ashibi dem, adama a uma a Isaraila, ḁaḁa u kokpo wila u na u kukotso ba.

⁹ Vu ḑa vi ta o kokpo vu Haruna n olobo a ni, i ta a kutakuma vu ḑa a ubuta u cida, adama a na ugboku u nanlo u ḑaḑa u la'i n cida wu upecu u le u ayin dem. Kune'e ku ḑa feu ku na a ya'in n akina ḑa e nekei Vuzavaguḑu.*>>

Atakaci adama a kadanshi ki ishikushi

¹⁰ Kanna ke te, vuma vi yoku vu na anaku a ni vuza va aza a Isaraila, esheku tamkpamu vuza va aza a Masar, u banai wa aza a Isaraila ḑa vishili vu ḑangai n ayi n aza a Isaraila a katsura ka ḑe.

¹¹ Da kolobo ka vuka va aza a Isaraila ka ya'in kadanshi ki ishikushi u Kula ku Vuzavaguḑu, ḑa a tukai n ayi a ubuta u Musa. Kula ka anaku ku ḑaḑa Shilomitu, mekere ma Dibiri a umaci u Dan.

¹² Da a gbagurai ni a kuvana ili i na Vuzavaguḑu u kudana le a ya'an adama a ni.

¹³ Da Vuzavaguḑu u danai Musa,

¹⁴ <<Dikai vuma na u ya'in kadanshi ki ishikushi ka i banka oyonto. Kata aza a na a panakai ni a kuya'an ishikushi ya a kiyangu ekiye e le a kaci ka ni adama a na pana ta unushi u na u ya'in, yeve kobolo ka uma ka raka a vara yi n atali.

¹⁵ Dana uma a Isaraila, vuza na baci u ya'in kadanshi ki ishikushi a kubana u Kashile ka ni, i ta a kutakacika yi adama a unushi u ni.

¹⁶ Vuza na baci kpamu u ya'in kadanshi ki ishikushi a ubuta u Vuzavaguḑu, mayun ḑa a una yi. Uma raka a vara yi n atali. Ko komoci, ko vuza likuci, u ya'an baci de kadanshi ki ishikushi u kula ku Vuzavaguḑu i ta a kuna yi.

¹⁷ <<Vuza na kpamu wu unai vuma, ayi feu i ta a kuna yi.

¹⁸ Vuza na kpamu dem wu unai ilikuzuwa i vuza, wi ta o kubonoko n ilikuzuwa i yoku i wuma.

¹⁹ Da baci vuza u ukai toku m muna, ili i na u ya'in va ayi feu a ya'an ka yi nannai,

²⁰ ukoḑi a tsupa n ukoḑi, kashi feu a tsupa n kashi, kanga a tsupa n kanga. Uteku u na u ukai toku muna, ayi feu ta a ku uka yi nannai.

²¹ Vuza na kpamu dem wu unai ilikuzuwa i vuza, wi ta o kubonoko n ilikuzuwa i yoku. Ama vuza na baci wu unai toku ayi feu i ta a kuna yi.

²² Wila u te u ḑa u kukaṇa omoci n aza a likuci dem, adama a na mpa ḑa Vuzavaguḑu Kashile ka ḑa.>>

²³ Ana Musa u kotsoi kuya'an kadanshi n uma a Isaraila, ḑa a dikai vuza na u ya'in kadanshi ki ishikushi ka a karakai oyonto, ḑa a varai ni n atali ali u kuwai. Aza a Isaraila a ya'in derere tsu na Vuzavaguḑu u danai Musa.

25

Kaya ka kuvuka

(Wil 15:1-11)

¹ ḑaḑa Vuzavaguḑu u danai Musa a Kusan ku Sinai,

² <<Ya'an kadanshi n uma a Isaraila, kata vu dana le, a ayin a na baci i uwai a idika i na mi e kuneke ḑa va, mayun i kasukpa idika ya yu uvuka a kaya ke cindere dem, adama a na e neke Vuzavaguḑu tsugbayin.

³ Aya a tali aḑa a kucimba ashina a ḑa, aya a tali punu feu aḑa a kulapula ashina a ndanga mi itacishi n ḑa, kata i kya'a a ḑa.

⁴ Ama a kaya ke cindere, i kasukpa idika ya yu uvuka, adama a na i neke mu tsugbayin mpa Vuzavaguḑu vu ḑa. Kata i cimba ashina a ḑa ko kpamu i lapula ashina a ndanga mi itacishi a ḑa ba.

⁵ Kata i kya'a utaci ko kpamu i ta'a mambulu a ndanga n na i kpaḑai kulapula ba, adama a na kaya ka na idika i kuvuka mayun ka ḑaḑa.

* 24:9 24:9 Mat 12:4, 2:6; Luk 6:4

⁶ I na de dem idika ya i matsai a kaya ka kuvuka ka Ashibi, i kokpo ta ilikulya i nu, n agbashi a nu amaci n ali, kobolo n aza a zamalinga, n omoci a na i punu idashi n avu,
⁷ kobolo n ilikuzuwa i nu, nu nnama n kakamba dem. Ili i na baci de dem idika ya i matsai i da yi ta a kuya'an kulya'a.

Kaya ku ubaruwi.

⁸ <<Vuzavagudu u danai, yi ta e kukece aya a kuvuka e cindere, o kudokusu kucindere ali kucindere, dada aya amangere n kuci derere.

⁹ A kanna ka kupa, ko wotoi u cindere, kanna ka kucinukpa n unushi ka'a, yi ta a kulika kavana kau ko te dai punu a idika ya.

¹⁰ I dika kaya ka amangerenkupa ka nampa kokpo ka cida. Kata i sala ubaruwi a idika ya dem n aza a na i punu idashi feu. Wi ta o kokpo kaya ka mazanga wa da dem. Yaba dem wi ta o kubono a idika i na yi i kaci ka ni yi ikaya i ni, n ubuta u kumaci u ni.

¹¹ Kaya ka nampa ki ta o kokpo da kaya ku uciyi ubaruwi wa da. A kaya ka nampa ka kata i ya'an vica'a, ko i kya'a kpamu utaci ba, ko kpamu i bolongu mambulu a ndanga n na i kpadai kulapula ba.

¹² Adama a na kaya ku ubaruwi ka da ka'a, yi ta a kuciba n ka'a mayin. Ama yi ta a kulya utaci a na ashina a da a matsai koci.

¹³ <<A kaya ku ubaruwi ka nampa, yaba dem u bono a idika i ni.

¹⁴ Da baci vuza u tsulai, ko kpamu u denkei vuza ni vuza va aza a Isaraila ubuta, kata a lya'anai ba.

¹⁵ Da baci vuza wa kutsula ubuta u vuza na i idashi dedevu, vu zuka n kabundai ka aya ka na va kuya'anka ulinga n idika ya kafu kaya ku ubaruwi ka ko bono.

¹⁶ Da baci aya a na a buwai kafu kaya ku ubaruwi ko bono i gbayin ba, i ta e kujebe ikebe ya, adama a na i ta e kudenke wu derere n aya a na va kuya'an ulinga punu va.

¹⁷ Kata i lya'anai ba, ama panai wovon u Kashile ka da, adama a na Mpa da Vuzavagudu Kashile ka da.

¹⁸ <<Da baci i tonoi kadanshi ka va m wila u va, yi ta a kudasingu m matana a idika ya.

¹⁹ Kata idika i matsa kau, yi ta a kulya'a i cuwa mayin, kata i dasangi m matana.

²⁰ Ama yi ta a kufuda kece, <Yidai tsa kulya'a a kaya ke cindere ka kuvuka, ci cimba baci ba da kpamu ci kya'i ba?>

²¹ Mpa mi ta a kuzuwaka da unasingai a kaya ka tali, tsu na idika ya i kumatsa kau kata i lya'atangu da ali aya a tatsu.

²² A ayin a na baci i cimbai a kaya ka kunlai ka, yi ta o kuyongo a kulya'a i da ali sai ayin a na i savu i kaya ka kuci i yawai.

²³ <<Kata i denge idika ya raka-raka ba, adama a na idika ya i va i da. Ada kpamu omoci a da yi wa va, aza a na i idashi a kucimbasa ubuta wa.

²⁴ Idika i na de dem i kanai yo okpoi i da, yi baci e kudenge i da ye ece aza a ubuta a ko i ta a kushiba i da.

²⁵ <<Da baci vuza yoku a katsuma ka da wo okpoi n unambi, ali da u pecei idika i ni da u dengei, to vuza yoku a katsuma ka uma a ni u tsulasaka i na u dengei va.

²⁶ Da baci vuza na u dengei idika ya wi babu vuza ni vu na u kushiba idika ya, ama da u tawai u ciyai utsura u na wa kufuda wa shiba idika ya n kaci ka ni,

²⁷ sai u kece kabundai ka aya a na a ya'in, kata u bonoko n kagimi ki ikebe ka na ka buwai u vuza na u denkei ubuta wa, kata u bono u kana ubuta u ni.

²⁸ Ama da baci u ciyai ikebe i na wa kutsupaka ba, to vuza na u tsulai idika ya wi ta a kulya'a kelime n kucimba idika ya, ali sai kaya ka amangerenkupa ka ku ubaruwi ka yawa. A kaya ka nampa ka dada o kubonoko vuma va n idika i ni.

²⁹ <<Da baci vuza u dengei kpa'a a katsuma ka likuci i na yi ukanji m mashilya, wi ta a kufuda wa tsulasaka ku da a kaya ku uboni ka na u dengei ku da punu a kaya ka nanlo ka, wi ta n utsura u tsulasaka ku da.

³⁰ Ama da baci kaya ka shanai ali ka pasai babu na u fudai u tsulasakai kpa'a ka, kpa'a ku ukanji m mashilya ka ki ta o kokpo ku vuza n na u tsulai ku da va nu ntsukaya n ni. O kubonoko yi kpa'a ka a kaya ka amangerenkupa ka ba.

³¹ Ama i'uwa i wawa'a a likuci i kenke'en babu ukanji ni nshilya, na lo okpo ta likuci ya abali. I ta a kufuda ku tsulasaka kpamu i da, kata o bonoko i da a kaya ka amangerenkupa ku uciyi wu ubaruwi.

³² Aza e Levi i ta n utsura u na a tsulasaka i'uwa i le a likuci i le, a ayin dem.

³³ Vuza va aza e Levi vi yoku u denge baci kpa'a punu a likuci i nampa ya, da a fudai a tsulasakai ku da ba, mayun da o bonoko n ku da a kaya ku uciyi ubaruwi, adama a na i'uwa i na aza e Levi i n i da i kaci ke le i da a ubuta wa aza a Isaraila.

³⁴ Ama ubuta u kalina u na wi punu a likuci i le ya dem, e kudenge u da ba, adama a na ubuta u le u da u na wi u kaci ke le.

Kubanka aza a unambi

³⁵ <<Da baci vuza yoku vu da vuza va aza a Isaraila wi n unambi ali da u kpadai kpamu kufuda kubanka kaci ka ni, bankai ni tsu na i kuya'an n komoci ko vuza na u tawai babu kushamgba kau, adama a na u lya'a kelime n kuyongo n ada.

³⁶ Kata i lansa kodokpotsu ko ili i na i ku'uwa da punu adama a ni ba. Ama panai wovon u Kashile u da, adama a na vuza vu likuci i da u lya'a kelime n kuyongo n ada.

³⁷ Kata i neke yi okopu e ikebe n kodokpotsu punu ba, ko i denke yi ilikulya n i na i ku'uwa da punu ba.

³⁸ Mpa da Vuzavagudu Kashile ka da, vuza na wu utakai da a idika i Masar, kata n neke da idika ya aza a Kana'ana, kata kpamu mo okpo Kashile ka da.

³⁹ <<Da baci vuma te a katsuma ka aza a da wo okpoi vuza vu unambi, ali da u dengei kaci ka ni wa nu, kata vu takacika yi u ya'an ulinga tsu kagbashi ba.

⁴⁰ Vi ta a kudika yi wo okpo an vuza zamalinga wa nu, ko kpamu vuza na wi idashi n avu makyan kenu. Wi ta a kuya'anka wu ulinga ali aya amangerenkupa ku uciyi wu ubaruwi.

⁴¹ A ayin a nanlo ayi va m muku n ni i ta a kukasukpa le, kata a laza a kubana a ubuta wu umaci u ni, a ubuta u na ikaya i ni i yongoi.

⁴² Adama a na uma a Isaraila agbashi a va a da, aza a na mu utakai a idika i Masar, kata e denge le tsa agbashi ba.

⁴³ Kata vu lya'aka yi tsugono tsu na va kutakacika yi ba, ama vu pana wovon u Kashile ka nu.

⁴⁴ Da baci vu cigai kutsula agbashi ali n amaci, vi ta a kufuda kutsula le a likuci kakau i na yi ukara'i u nu dem.

⁴⁵ Vi ta a kufuda kutsula agbashi o omoci a na i idashi n ada, kobolo m muku n na ele a matsai a idika i nu. I ta o kokpo uma a nu.

⁴⁶ Vi ta a kufuda vu bonoko le okpo uma a kaci ka nu n uma a muku n nu, adama a na okpo ucanuku u muku n nu. I ta o kokpo da agbashi ali sai uteku u wuma u le. Ama uma a da aza a Isaraila, vuza wa kulya'aka toku tsugono tsu na a kutakacikanai ba.

⁴⁷ <<Da baci komoci ka na ki idashi wa da kokpoi vuza vu uciyi, da toku da, vuza va aza a Isaraila wo okpoi vuza vu unambi ali da u dengei kaci ka ni a ubuta u komoci ka nanlo, ko ubuta u uma o komoci a,

⁴⁸ i ta n utsura u ku tsulasaka vuma vi Isaraila va wana dai baci u denge kaci ka ni. Kumaci ku ni ku te ki ta a kufuda ku tsulasaka yi.

⁴⁹ Ko esheku e ke'en ko vashi vi ni, ko vuza ni yoku vu na i e ke'efeku ke te, wi ta a kufuḍa ku tsulasaka yi. Ayi n ka'ci ka ni u tsurakpa baci ta na, wi ta a kufuḍa ku tsulasaka ka'ci ka ni.

⁵⁰ Ayi va n vuza na u tsulai ni va i ta e kukece kabundai ka aya ka na u tsulakai ni va, ka ta ayi n vuza na u tsulai ni e kece kabundai ka kaya ka na u dengei ka'ci ka ni wa ni va ali a kubana a kaya ku ubaruwi, ikebe i tsulaga i na a tsulakai ni va yu uta kau n kabundai ka aya ka. Makyan ma na wi ishi u vuza na u tsulai ni va wo okpo derere n katsupu ka vuza zamalinga.

⁵¹ Aya a buwa baci n abundai, wi ta a ku tsulasaka ka'ci ka ni derere n kabundai ki ikebe i na wi isai a ayin a na u dengei ka'ci ka ni.

⁵² Ama kenu da baci aya a a buwai kafu ka'ḍiva ka amangerenkupa ka kuciya ubaruwi ka, u kotso u tsupa ikebe i kenu adama a na u tsulasaka ka'ci ka ni.

⁵³ A katsuma ka aya a na wi a kuya'anka komoci ka na ka tsulai ni ulinga, u ya'anka yi tsu na u ci ya'anka vuza vu zamalinga. Ka ta ra ka vu da i kasukpa u takacika yi n ka gbani-gbani ba.

⁵⁴ Ama da baci u ciya' utsulusuki n uye kakau u nanlo ba, vuma va m muku n ni a kasukpa le a kaya ka amangerenkupa ku ubaruwi.

⁵⁵ Adama a na uma a Isaraila agbashi a va a da, ele agbashi a da a na mu utukai a idika i Masar. Mpa da Vuzavaguḍu Ka shile ka da.

26

Unasingai adama a vuza na u tonoi wila (Wil 7:12-24; 28:1-14)

¹ <<Vuzavaguḍu u danai, ka ta i ya'anka ka'ci ka da ka mali ko katali ka na i kuya'anka kavasa ba, ko kpamu i she'we atali adama a na okpo da a mali a na i kutono ba, adama a na Mpa da Vuzavaguḍu Ka shile ka da.

² Mayun da i ciba n kanna ka Ashibi ka kuvuka ka va, ka ta kpamu i neke Alisa a va tsugbayin. Mpa da Vuzavaguḍu.

³ <<Da baci i tonoi wila u va, da kpamu i banai u da, da i ya'in ulinga n u da,

⁴ mi ta a kutuka da n lyushi a ayin a na o yotsoi, idika yi ta a kumatsa ili n abundai, ndanga feu mi ta a kumatsa umaci u le.

⁵ Ashina a da i ta a kumatsa ili n abundai, ka ta i yongo a vikya'a ali i cina ayin a na i kuta'a umaci wu ndanga u da, ka ta kpamu i yongo a kuta'a umaci wu ndanga ali a kubana a ayin a vica'a. Yi ta a kulya'a ilikulya i na i cikalai, Ka ta i dasangi a idika i da m matana.

⁶ Mi ta e kuneke da matana a idika ya, ada yi ta a kuvaku babu wovon wi ili i yoku. Mi ta o kuloko nnama n kakamba n na n kuzuwa da wovon a idika ya, kuvon kpamu ka kusa'wa likuci i da ba.

⁷ Ada yi ta a kuna irala i da n abundai a ubuta u kuvon.

⁸ Ada uma a tawun yi ta a kukiyanu uma amangatawun, ka ta ada uma amangatawun i kiyangu uma akpan kupa. Ka ta yu una irala i da n kotokobi.

⁹ Mpa mi ta a kinda da n tsuloboi, ka ta n zuwa da i matsasaka i yimkpa n kabundai. Ka ta Mpa ta na n shatangu uzuwakpani u va n ada.

¹⁰ I kuyongo ta a kulya'a ili i balu'u i na i kya'i, ali i lansa ubuta u na i kutakpa ya zuwa adama a na i ciya ubuta u na i kuzuwa i savu ya.

¹¹ Mpa mi ta o kuyongo wa da a Mavali ma cida ma va, mpa ma kupana unata u da ba.

¹² Mpa mi ta a kuwala punu a katsuma ka da ka ta mo okpo Ka shile ka da, ka ta ada kpamu yo okpo uma a va

¹³ Mpa ɔa Vuzavagudu Kashile ka ɔa, ka na ka utakai ɔa a idika i Masar, adama a na kata i doku yo okpo agbashi a uma a Masar ba. Mpa m gbatya ta kogboli ka tsugbashi e edeku a ɔa adama a na yo okpo bari.

*Atakaci adama a aza a na a kpada kutono wila
(Wil 28:15-68)*

¹⁴ <<Dada Vuzavagudu u danai, ama ɔa baci i kpada kupana ka va, ɔa kpamu i kpada kutono wila u nampa dem,

¹⁵ ɔa i iwain wila u va ɔa i goyoi u ɔa, ali ɔa i kpada kutono u ɔa, ɔa kpamu i pasai uzuwakpani u va,

¹⁶ to na ɔa atakaci a na n kuneke ɔa. Mi ta a kusu'uku ɔa n wunlai u gbani-gbani, mba la kakau m mayuna ma na ma kulanga ɔa aashi, kata i kana kuyamba. Gbani ɔa ya kuya'an vicala, adama a na irala i ɔa i ɔa i kulya'aka ɔa i ɔa.

¹⁷ Mpa mi ta a kuzuwa tsurala n ada adama a na kata irala i ɔa i lya'a ɔa n kuvon, irala i ɔa yi ta a kulya'aka ɔa tsugono, kata i kana iladi babu vuza u saba ɔa.

¹⁸ Da baci ili i nampa raka i lazai ɔa i kpada kupanaka mu, kata n doku atakaci a ɔa ali kucindere.

¹⁹ Mpa mi ta a kutakpa ugbamukaci u ɔa kata m kpa ɔa kuyo'oko ɔa mini, ashina a ɔa a na yi a kucimba kpamu i ta e kudekpe kata idika i gbama tsu kakpanlai.

²⁰ Yi ta a kutakacika kaci ka ɔa n ulinga gbani, adama a na ashina a ɔa a kumatsa ili i makara kpamu ba, ndanga kpamu ma ashina a ɔa n kumatsa imacishi yi ndanga ba.

²¹ <<Da baci i lya'i kelime n kuya'anka mu ugbamukaci ɔa i kpada kupana ka va, Mpa mi ta o kudoku ɔa atakaci ali kucindere adama a unushi u ɔa.

²² Mpa mi ta a kusu'uku ɔa nu nnama n kakamba m gbani-gbani, aza a na a kuya'an koli ka muku n ɔa, kata a una ilikuzuwa i ɔa, kata e jebe ɔa kabundai ali tsu na a kupa ɔa kene uma a uye wu nwalu u ɔa.

²³ <<Da baci ali n gogo na i kpada kupana ka va, ama ɔa i lya'i kelime n kuya'anka mu ugbamukaci,

²⁴ Mpa feu mi ta o kokpo a tsurala n ada. Mpa n kaci ka va mi ta e kuneke ɔa atakaci a na a la'i a cau ali kucindere adama a unushi u ɔa.

²⁵ Mi ta a kutuka ɔa n kuvon ku na ka kuya'anka mu katsupu adama a na i iwan ta uzuwakpani u va. Da baci i sumai o kubono n kacapa a ku'uwa a likuci i gbayin i ɔa adama a na i shedeku, mi ta a kusu'uku ɔa m madukpa ma gbani-gbani ma na ma kuzuwa ɔa i neke utan a ubuta wa irala a ɔa.

²⁶ Da baci m kpanduki uye u kuciya wi ilikulya u ɔa, amaci kupa i ta a kuyanaka ɔa e kenle ke te, kata a peceke ɔa ugisanki. Yi ta a kulya'a i ɔa ama ya kucuwa ba.

²⁷ <<Da baci kpamu i kpada kupana ka va, ɔa i lya'i kelime n kuya'anka mu ugbamukaci,

²⁸ mpa a katsuma ku unamgbukatsuma ka va mi ta a kuzuwa tsurala n ada, kata n neke ɔa atakaci adama a unushi u ɔa ali kucindere u la'a ci cau.

²⁹ Kata ta na i kana kutakuma inyama i muku mo olobo ni nkere n ɔa adama a kambulu.

³⁰ Kata Mpa m boso ubuta u kutoni u ɔa, n langasa atalialyuka a ili i magulani n ɔa, n kingira even a ikyamba a ɔa zuva va amali a ɔa a babu wuma. Kata yo okpo ili yu unata wa va.

³¹ Mpa mi ta o kubonoko likuci i gbagba'in i ɔa agali, n langasa nvali n ɔa, kata m kpa ɔa kuciga magulani me kune'e ma ɔa.

³² Kata n langasa idika i ɔa, ciya irala i ɔa i na i tawai kudasangpu punu i ɔa, a namba i na a kudansa adama a unamgbi wi idika ya.

³³ Mpa mi ta a kuwacuwa ɔa a idika kakau, kata n tala kotokobi ka va n guva ɔa. Kata n zuwa idika i ɔa yo okpo agali, likuci i gbagba'in i ɔa yo okpo lekedu.

³⁴ <<Kata idika i da i ciya aya a ni a wuvuki a ayin a na yi ishi yo okpoi agali, a ayin a na yi ishi idashi a likuci yi irala i da. Kata idika ya yu uvuka mayin.

³⁵ Ayin a na baci idika ya yo okpoi agali, i da yi ta a kuciya wuvuki u ni u na ishi a sankai ni a aya a kuvuka a na i yongoi punu a i da.

³⁶ Ama ada vu na i buwai, kata n zuwa adu a da okpo n wovon punu a likuci yi irala i da ali izumgbi i wunlai ya ayuku koci i zuwa da iladi. Kata i suma uteku tsa aza na i o kutono n kotokobi, kata i kana kutadatsa n i yikpai a idika gbani, ashe babu ta na vuza na wi o kutono da.

³⁷ Yi ta a kuka magamanai uteku tsa aza a na i a kusuma ukpa u kotokobi, babu ta na vuza na wi lo a kusaba da. Yi a kufuda kushilika n irala i da ba.

³⁸ A kutawa a ukocishi, yi ta a kukuwa a idika kakau, idika yi irala i da yi ta o kusodongu da.

³⁹ Ada vu na i buwai ta ya kuka kukotso nannai a likuci yi irala i da adama a unushi u da kobolo n unushi wi ikaya i da.

⁴⁰ <<Ama a ushuku baci n unushi u le kobolo n unushi wi ikaya i le, tsu na a kasukpai mu da kparamu a ya'ankai mu ugbamukaci,

⁴¹ i da i zuwai da n ya'in feu wupa a kubana we le ali da n lokoi le a kubana a idika yi irala i le, a ayin a na baci adu a ugbami e le o bonoi a uye da a shikai unushi u le, da a kasukpai ka gbani-gbani ke le,

⁴² mi ta a kuciba n uzuwakpani u va n Yakubu, n Ishaku, n Ibrahi kata n ciba n idika ya.

⁴³ Kafu i nanlo i gita, uma a va i ta a kuzuwa uma a kasukpa idika i le, kata i da i pana uyo'o u wuvuki u ni a ayin a na yi ishi agali. I ta a kutakacika adama a unushi u na a ya'in adama a na a iwan ta wila u va n kadanshi ka va.

⁴⁴ Ko n nannai dem, a ayin a na i a idika yi irala i le mi a ku'iwani le ba, ko n ya'an wupa n ele ciya mu una le raka ko n kodo uzuwakpani u na n ya'in n ele. Mpa da Vuzavagu du Kashile ke le.

⁴⁵ Ama adama e le, mi ta a kuciba n uzuwakpani u va n ikaya i le i na mu utakai a idika i Masar aduniyan e kene adama a na mo okpo Kashile ke le. Mpa da Vuzavagu du.>>

⁴⁶ Na da wila n kadanshi n ili i kutono i na Vuzavagu du u ya'in n aza a Isaraila a ubuta u Musa a Kusan ku Sinai.

27

Wila adama a akucina

¹ Vuzavagu du u danai Musa,

² <<Ya'an kadanshi n uma a Isaraila kata vu dana le, da baci vuza u ya'in akucina a na u kuneke vuma u ya'anka mu ulinga, vuza na e nekei mu va i ta a kufuda kushiba yi n ikebe i na vuza yoku u kutsupa ganu n vuma va.

³ Zuwai katsupu ka mawali vuza va aya kamanga a kubana aya amangatatsu derere n ikebe i shekelu amangerenkupa, uteku tsa agisana agisamkpatsu ya A'isa,

⁴ ama mavuka ma baci ma na mi n aya tsu nanlo feu, zuwai katsupu ka ni derere n ikebe i shekelu kamangankupa.

⁵ Ama maku mo kolobo ma baci ma aya a tawun a kubana kamanga, zuwai katsupu ka ni derere n ikebe i shekelu kamanga, maku ma vuka tamkpamu a zuwaka yi ikebe i shekelu kupa.

⁶ Ama maku mo wotoi u te ma baci a kubana aya a tawun, zuwai katsupu ka mawali derere n ikebe i shekelu vu tawun, mavuka tamkpamu derere n ikebe i shekelu vu tatsu.

⁷ Ama vuma va_aya_ amangatatsu da baci ko ulaji, zuwai katsupu ka vali derere n ikebe i shekelu gendu, vuka tamkpamu ikebe i shekelu kupa.

⁸ Da baci vuma na u ya'in akucina wo okpoi vuza vu unambi u na wi a kufuda kutsupa ikebe i na a zuwakai ni ba, sai u banka n vuma va a ubuta u ganu, ayi da vuza na u kufuda kujebeke yi ugana wa uteku tsu na wa kufuda kutsupa.

⁹ <<Ili i na u ya'ankai akucina a ilikuzuwa i da baci i na a kufuda kuya'anka Vuzavaguđu kune'e, to ilikuzuwa i nanlo i na e nekei va yo okpo ta cida.

¹⁰ Kata u saba'a ma ba ko kpamu u ya'ansaka ma singai ma m ma gbani-gbani ba. Da baci u saba'i nannai, dem vu le i ta o kokpo cida, kata kpamu a lyuka le aya

¹¹ Ama da baci akucina a okpoi a manama ma na mi cida ba, ma na mi kuya'anka kune'e a ubuta u Vuzavaguđu ba, mayun da a dika e neke ma ganu,

¹² vuza na u kukondo ma'a, ko ma singai ma'a ko ma singai ma'a ba. Ikebe i na baci de dem ganu u kidakai ma'a, wo kokpo nannai.

¹³ Ama vuza va akucina va u ciga baci wa tsulasaka manama ma, to sai u doku u gboku u te a katsuma ku u tawun ki ikebe i na a zuwai.

¹⁴ <<Da baci vuza u nekei kpa'a ku ni tsu kune'e ki ili i cida a ubuta u Vuzavaguđu, kata ganu u kidaka yi ikebe derere n tsu uga'in ko unangbi u kpa'a wa. Ikebe i na baci de dem ganu u kidai ta tana wo kokpo nannai.

¹⁵ Da baci vuza na u nekei kpa'a ka u cikalai ku tsulasaka ku da, to sai u doku ugboku u te a katsuma ku u tawun ki ikebe i na a tsupai ni, kata kpa'a ka kokpo ku ni kpamu.

¹⁶ <<Da baci vuza u nekei Vuzavaguđu upecu u idika i ni, u ga'an ta a zuwa ikebe i ni yo okpo derere n icu'u i na i ga'in a ca'a a kashina ka. I ta e kukece ikebe ya yo okpo azurufa kupa a ncatsu kamanga dem vi ili i kashina.

¹⁷ Da baci u nekei kashina ka a ayin a kaya ka mazanga ka amangerenkupa, ikebe i na e kecei de va o kudoku a saba'a i da ba.

¹⁸ Ama da baci u nekei kashina ka wana dai aya amangerenkupa a ubaruwi a laza, to sai ganu wi indana derere wu untukpa aya a na a buwai a kubana a kaya ka amangerenkupa ka. Kata e jebe kabundai ki ikebe ka na a kutsupa.

¹⁹ Da baci vuza na u nekei kashina ka u cikalai kubono ku tsulasaka ka'a, to sai u doku ugboku u te a katsuma ku u tawun wi ikebe i na yi derere, kata kashina ka kpamu ko okpo ka ni.

²⁰ Ama u tsulasaka baci kashina ka ba, ko ta na u denke baci vuza yoku kau, kashina ka ka buwa ku tsulasaka ba.

²¹ Da baci e nekei kashina ka a kaya ku ubaruwi, ki ta o kokpo kune'e ku cida u Vuzavaguđu, kata kokpo ucanuku u anan ganu.

²² Da baci vuza u nekei Vuzavaguđu kashina ka na u tsulai, ka na kokpoi ili i kaci ka ni m kpa'a ku ni koci ba,

²³ ganu wi ta a kuzuwaka ka'a ikebe derere n aya a na a buwai a kaya ka amangerenkupa ku ubaruwi, kata vuma va ta na u tsupa i na i kuya'an derere a kanna ka nanlo ka, ci ili i na yi cida a ubuta u Vuzavaguđu.

²⁴ A kaya ka amangerenkupa ku ubaruwi, kashina ka ki ta o kubono e ekiye a vuza na u denkei ni, vuza na kashina ka kishi ka ni.

²⁵ Katsupu ka na a zuwai dem i ta e kukece ka'a kokpo derere n kagisamkpatsu ka A'isa.

²⁶ <<Da Vuzavaguđu u danai, babu vuza na u kuneke maku mu ugiti ma manama, adama a na maku mu ugiti dem ma Vuzavaguđu ma'a, ko kanaka ko malala.

²⁷ Ama manama ma na mi cida ba, wi ta a kufuda kushiba ma'a derere n katsupu ka na a zuwakai ni kata u doku ugboku u te a katsuma ka tawun ki ili i na yi derere va. U tsulasaka baci ma ba, sai e denge ma'a derere n katsupu ka na ko yotsoi ni.

²⁸ <<Ama ili i na baci de dem vuma u kuzuwa adama a Vuzavagudu, ko vuma ko manama, ko kashina ka kpa'a, o doku a shiba i da ba, adama a na ili i na a kanzakai Vuzavagudu yi ta cida.

²⁹ Babu vuma na e kuneke adama a kuna, kata o doku a tsulasaka yi kpamu. Mayun vuma vu nanlo a una yi.

³⁰ <<Ili i te a katsuma ka kupa ki ili i kashina dem, ko ili i na a ca'i da a kya'i ko umaci wu ndanga, dem i Vuzavagudu i da. I da yi ta cida u Vuzavagudu.

³¹ Vuza u ciga baci u tsulasaka ili i te a katsuma ka kupa ki na wu utakai, mayun da u doku ugboku u te a katsuma ka tawun ki ili i na e kecei.

³² Ili i te a katsuma ka kupa yu ushiga wa anaka, wu nradika ko nkyon, i Vuzavagudu i da. Ayin a na e kukece nnama ma, ma kupa dem ma Vuzavagudu ma'a.

³³ Kata u ya'an kazagba u dika vuza singai u kasukpa vuza gbani-gbani ba. Ko kasaba'a kata vi ya'an ba. Da baci vi ya'in kasaba'a, to dem vu le i ta o kokpo cida. I ta na a kufuda ku tsulasaka le ba.>>

³⁴ Nava dada wila u na Vuzavagudu u nekei Musa a Kusan ku Sinai adama a uma a Isaraila.

MEKECU Katagarda ke Kubayuwa

Katagarda ke Mekecu ka dana ta ukuna u tsumani tsa aza a Isaraila devu n aya amangere, a ayin a na a kasukpai Kusan ku Sinai, ali a kubana a ayin a na a yawai a ubon u kasana wu uteku u na Kashile ka ya'ankai le uzuwakpani u kuneke le. Kula ku katagarda ka ki ta a kadanshi ki ili i na katagarda ka ki a kudansa mayin, dada mekecu ma na Musa u kecei aza a Isaraila a Kusan ku Sinai kafu a laza lo, m Mowabu feu a kasana ke Kuyene ku Urudu wana dai tsukaya ci yoku tsu laza. A katsuma ka ayin e mekecu e re a nanlo, aza a Isaraila a banai a Kadeshi Baniya a ubon u daka u kure ku Kana'ana. Ama a ubuta wa de a fuda a uwa a idika yu uzuwakpani ya ba. Ana a ya'in lo aya n abundai a ubon wa, da o bonoi a kasana ke Kuyene ku Urudu a ubuta u na uma e le o yoku a vaki da aza o yoku tamkpanu o fobusoi kupasa kuyene ka a kubana a Kana'ana.

Katagarda ke Mekecu ke neke ta kadanshi ka tsumani tsu uma a na ubuta u yoku asuvu a gusai le n wovon adama atakaci. Ka ya'an ta kpamu kadanshi ka uma a na o yongoi a kuya'anka Kashile ugbamukaci m Musa feu, vuma na Kashile ka zagbai adama a na u uka le kelime. Ki ta feu a kadanshi ku uneki u ka fu u Kashile a kubana u uma a ni n ukani u ka fu a ubuta u uma a ni ko a na a wo okpoi a tsurukpai ba, da kpamu i n ugbamukaci. Da feu ka ya'in kadanshi ku ukani wa asuvu u Musa a kubana u Kashile kobolo n ubuta u uma a ni, ko ana wo okpoi makyan mo yoku asuvu a tsu gusa yi ta.

Ili i na yi punu udari a katagarda ka nampa

Aza a Isaraila o fobusoi kuka sukpa Kusan ku Sinai (1:1--9:23)

a. Mekecu ma iyain (1:1--4:49)

b. Wila kakau (5:1--8:26)

c. Kadiva ka Kupasamgbantai ke ire (9:1-23)

Ili i na i dikai a Kusan ku Sinai ali a Mowabu (10:1--21:35)

Ili i na i ya'in de a Mowabu (22:1--32:42)

Kadanshi ka gbati ka nwalu n na a gitai a Masar ali a kubana a Mowabu (33:1-49)

Wila kafu a pasa Kuyene ku Urudu (33:50--36:13)

Mekecu ma iyain ma aza a Isaraila

¹ A kanna ka iyain ko wotoi u ire, a kaya ke ire ka ayin a na aza a Isaraila a kasukpai Masar, da Vuzavagu du u ya'in kadanshi m Musa a Kusan ku Sinai e meremune, a Mavali mo Obolo. Da u danai,

² <<Avu n Haruna ada da i kukece uma a Isaraila kumaci-kumaci m kpa'a-kpa'a, kata i dana kula ku mavali dem,

³ aza a na a yawai aya kamanga ko vuza gbayin dem vuza na u kufuda ulinga u tsusoji.

⁴ I folono vuza te a katsuma ku umaci dem ayi na wi kesheku ka kpa'a, a banka da.

⁵ Ula a ali a na a kubanka da a dada na. A kumaci ku Ruben, Elizu kolobo ka Shedeyu.

⁶ A kumaci ku Simiyon, Shelumiye kolobo ka Zurishada.

⁷ A kumaci ku Yahuda, Nashon kolobo ka Aminadabu.

⁸ A kumaci ku Isaka, Nataniya kolobo ka Zuwaru.

⁹ A kumaci ku Zabalun, Eliyabu kolobo ka Helon.

¹⁰ A kumaci ko olobo a Isufu, n ku Ifirayimu, n ku Elishama kolobo ka Amihudu, n kumaci ka aza a Manasa, Gamaliya kolobo ka Pedazuru.

¹¹ A kumaci ku Bayami, Abidan kolobo ka Gidiyon.

¹² A kumaci ku Dan, Ahiyeza kolobo ka Amishada.

¹³ A kumaci ku Ashera, Pagiyele kolobo ka Okiran.

¹⁴ A kumaci ku Gadu, Eliyasafa kolobo ka Dewuyelu.

¹⁵ A kumaci ku Nafutali, Ahira kolobo ka Enanu.>>

¹⁶ Nava daa ali a na a zagbai a katsuma ka katsura dem, aza e kelime e kelentsu ku umaci dem, ele da aza e kelime a kumaci ka a aza a Isaraila.

¹⁷ Da Musa n Haruna e dekei uma a, aza na e nekei ula e le,

¹⁸ da e dekei uma a likuci raka a kanna ku ugiti o wotoi u ire. Da e kecei mavali dem kpa'a-kpa'a n kumaci-kumaci, ula a aza na a yawai aya kamanga n kapashi. A dana le ta da e kecei le.

¹⁹ Uteku tsu na Vuzavagudu u danai Musa, ta u kecei le nannai de e meremune ma Sinai.

²⁰ I na i dikai a kumaci ku Ruben kolobo ku ugiti ki Isaraila. Ali dem aza na a yawai aya kamanga n kapashi, aza na a yawai kudika ulinga u tsusoji a kecei le n ula e le, vuza te-te, u teku tsu na i kumaci-kumaci n kpa'a-kpa'a.

²¹ Kabundai ka uma ka na e kecei a kumaci ku Ruben ka yawa ta akpan amangere n a tali n amangatawantawun (46, 500).

²² A kumaci ku Simiyon, ali raka a na a yawai aya kamanga n kapashi, aza a na a yawai kubana tsusoji raka, e kece le ta da a danai ula e le vuza te-te dem, uteku tsu na i kumaci-kumaci m kpa'a-kpa'a.

²³ Kabundai ka uma ka na e kecei a kumaci ku Simiyon, a yawa ta akpan amangerenkupa n kuci n amangatawantatsu (59, 300).

²⁴ A kumaci ku Gadu, ali raka a na a yawai aya kamanga n kapashi, aza na a yawai kubana tsusoji raka, e kece le ta da a danai ula e le vuza te-te, uteku tsu na i kumaci-kumaci m kpa'a-kpa'a.

²⁵ Kabundai ka uma ka na e kecei a kumaci ku Gadu, a yawa ta akpan amangere n a tawun n amangatawantali n amangerenkupa. (45, 650).

²⁶ A kumaci ku Yahuda, ali a na a yawai aya kamanga n kapashi, aza a na a yawai kubana tsusoji raka, e kece le ta da a danai ula e le vuza te-te, uteku tsu na i kumaci-kumaci m kpa'a-kpa'a.

²⁷ Kabundai ka uma ka na e kecei a kumaci ku Yahuda, a yawa ta akpan amangatatsunkupa n anashi, n amangatawantali (74, 600).

²⁸ A kumaci ku Isaka, ali a na a yawai aya kamanga n kapashi, aza a na a yawai kubana tsusoji raka, e kece le ta da a danai ula e le vuza te-te, uteku tsu na i kumaci-kumaci m kpa'a-kpa'a.

²⁹ Kabundai ka uma ka na e kecei a kumaci ku Isaka, a yawa ta akpan amangerenkupa n anashi, n amangatawanashi (54, 400).

³⁰ A kumaci ku Zabalun, ali a na a yawai aya kamanga n kapashi, aza a na a yawai kubana tsusoji raka, e kece le ta da a danai ula e le vuza te-te, uteku tsu na i kumaci-kumaci m kpa'a-kpa'a.

³¹ Kabundai ka uma ka na e kecei ka kumaci ku Zabalun, a yawa ta akpan amangerenkupa n e cindere, n amangatawanashi (57, 400).

³² A kumaci ku Ifirayimu, ali a na a yawai aya kamanga n kapashi, aza na a yawai kubana tsusoji raka, e kece le ta da a danai ula e le vuza te-te, uteku tsu na i kumaci-kumaci m kpa'a-kpa'a.

³³ Kabundai ka uma ka na e kecei ka kumaci ka Ifirayimu, a yawa ta akpan amangere n amangatawantawun (40, 500).

³⁴ A kumaci ku Manasa, ali a na a yawai aya kamanga n kapashi, aza na a yawai kubana tsusoji raka, e kece le ta da a danai ula e le vuza te-te, uteku tsu na i kumaci-kumaci m kpa'a-kpa'a.

³⁵ Kabundaji ka uma ka na e kecei ka kumaci ka Manasa, a yawa ta akan kamangankupa n e re n amangatawenre (32, 200).

³⁶ A kumaci ku Bayami, ali a na a yawai aya kamanga n kapashi, aza na a yawai kubana tsusoji raka, e kece le ta da a danai ula e le vuza te-te, uteku tsu na i kumaci-kumaci m kpa'a-kpa'a.

³⁷ Kabundaji ka uma ka na e kecei ka kumaci ku Bayami, a yawa ta akan kamangankupa n a tawun n amangatawanashi (35, 400).

³⁸ A kumaci ku Dan, ali a na a yawai aya kamanga n kapashi, aza a na a yawai kubana tsusoji raka, e kece le ta da a danai ula e le vuza te-te, uteku tsu na i kumaci-kumaci m kpa'a-kpa'a.

³⁹ Kabundaji ka uma ka na e kecei ka kumaci ku Dan, a yawa ta akan amangatatsu n re n amangatawencindere (62, 700).

⁴⁰ A kumaci ku Ashera, ali a na a yawai aya kamanga n kapashi, aza a na a yawai kubana tsusoji raka, e kece le ta da a danai ula e le vuza te-te, uteku tsu na i kumaci-kumaci m kpa'a-kpa'a.

⁴¹ Kabundaji ka uma ka na e kecei ka kumaci ku Ashera, a yawa ta akan amangere n kete n amangatawantawun (41, 500).

⁴² A kumaci ku Nafutali, ali a na a yawai aya kamanga n kapashi, aza na a yawai kubana tsusoji raka, e kece le ta da a danai ula e le vuza te-te, uteku tsu na i kumaci-kumaci m kpa'a-kpa'a.

⁴³ Kabundaji ka uma ka na e kecei ka kumaci ku Nafutali, a yawa ta akan amangerenkupa n a tatsu n amangatawanashi (53, 400).

⁴⁴ Nava ele da ali a na Musa n Haruna e kecei kobolo n aza e kelime kupa n ere a Isaraila, yaba dem wi ta a kashani ka kpa'a ku ni.

⁴⁵ Nannai da e kecei ali raka a Isaraila a na a yawai aya kamanga n kapashi, aza a na a yawai kubana tsusoji, e kece le ta kumaci-kumaci.

⁴⁶ Ubolongi u mekecu wa raka-raka u dada akan amangatawantali n akan a tatsu n amangatawantawun n amangerenkupa, (603, 550).

⁴⁷ Ama e kece kumaci ka aza e Levi kobolo n kumaci ku na ku buwai ba.

⁴⁸ Adama a na Vuzavagudu u dana ta Musa.

⁴⁹ <<Kata i kece kumaci ka aza e Levi, ko kparam i bolongu le e mekecu n aza a Isaraila a na a buwai ba.

⁵⁰ N tsu nanlo, yi ta a kufuda ya zagba aza e Levi okpo aza a na a kulana Mayali ma Kashile n ucanuku u na wi punu raka kobolo n ili raka i na yi punu. Ele da a kudika Mali ma Kashile ka n ucanuku u na wi punu kobolo n ili raka i na yi punu, ele da a kulana kata a dasangu ukara'i n ka'a.

⁵¹ Ayin a na baci de dem i cigai kuya'ansaka ubuta u na a cigai kubana n Mayali ma Kashile ma, aza e Levi a da a kubanka n ka'a, ele da kparam a kushikpa ka'a. Yaba dem vu na u yawai devu i ta a kuna yi.

⁵² Aza Isaraila a na a buwai i ta a kushikpa apam e le katsura-katsura, yaba dem n kapam ka ni, a uteku u tsugbayin tsu ni.

⁵³ Kata aza e Levi a a shikpa apam e le ukara'i n Mayali ma Kashile ka. Adama a na kata Vuzavagudu u dangusa wupa u ni wa aza a Isaraila ba. Ulinga wa aza e Levi u da a lana Mayali ma Kashile.>>

⁵⁴ Da aza a Isaraila a ya'in ili dem derere tsu na Vuzavagudu u danai Musa u ya'an.

2

Ugeri wi idashi ye elentsu kakau a ubuta wa apam

¹ Da Vuzavaguđu u ya'in kadanshi m Musa n Haruna, u danai.

² <<A ayin a na baci de dem aza a Isaraila a kudasangu, yaba dem u shamgba n kakashi ka kumaci ka kpa'a ka ni a katsura ka ni ukara'i m Mavali mo Obolo da'angi m ma'a.

³ Aza a na a kudasangu a ubon u kasana, ele da kumaci ka aza a Yahuda. I ta a kushamgba n kakashi ka kpa'a ke le, uteku tsu na e peciki le kefeku-kefeku. Vuza kelime va aza a Yahuda ayi da Nashon kolobo ka Aminadabu.

⁴ Kabundai ka uma a ni, ka yawa ta akpan amangatatsunkupa n nashi n amangatawantali (74, 600).

⁵ Kata kumaci ka aza a Isaka ku tono devu n ele. Vuza kelime va aza a Isaka ayi da Nataniya kolobo ka Zuwaru.

⁶ Kabundai ka uma a ni, ka yawa ta akpan amangerenkupa n a nashi n amangatawanashi (54, 400).

⁷ Kata kumaci ka aza e Zabalun ku tono. Vuza kelime va aza e Zabalun ayi da Eliyabu kolobo ke Helon.

⁸ Kabundai ka uma a ni, ka yawa ta akpan amangatawenre n kupa n e cindere n amangatawanashi (57, 400).

⁹ Kabundai ka uma a Yahuda a na i punu a katsura ka raka a yawa ta uma akpan amangatawun n amangatawunkunlai n a tali n amangatawanashi (186, 400). Ele da aza a na a kugita kudanga.

¹⁰ <<N ubon u daka tamkpamu, kumaci ka aza Ruben ku da a kushamgba de n kakashi ka kpa'a ku le, uteku tsu na i kefeku-kefeku. Vuza kelime va aza Ruben ayi da Elizu kolobo ka Shedeyu.

¹¹ Kabundai ka uma a ni ka yawa ta uma akpan amangatawun anashi n a tali n amangatawantawun (46, 500).

¹² Aza a na o kutono kumaci ku Ruben ka ele da kumaci ku Simiyon. Vuza kelime vu kumaci ku Simiyon va ayi da Shelumiye maku ma Zurishada.

¹³ Kabundai ka uma a ni a yawa ta akpan amangerenkupa n kuci n amangatawantatsu (59, 300).

¹⁴ Kumaci ku Gadu ele da aza na o kutono. Vuza kelime vu kumaci ku Gadu va ayi da Eliyasafa maku ma Dewuyelu.

¹⁵ Kabundai ka uma a ni ka yawa ta akpan amangere n a tawun n amangatawantali n amangerenkupa (45, 650).

¹⁶ Kabundai ka raka-raka ka kumaci ku Ruben ka yawa ta uma akpan amangatawun n amangerenkupa n kete, n amangatawanashi n amangerenkupa (151, 450). Ele da aza a na o kokpo ugboku u ire a makyan ma na baci aza a Isaraila a cigai kuta kuya'an nwalu.

¹⁷ <<Kumaci ku na ko kutono ku dada, kumaci ka aza e Levi, i ta a kuta a kudanga punu e mere ma katsura ma, ufdiki m Mavali mo Obolo ma. Kumaci kakau i ta a kuwala tsu na o tonukoi le o yongo punu a katsura ka, yaba dem n kakashi ka kumaci ku ni.

¹⁸ <<De a kalivi, katsura ka kumaci ku Ifirayimu ele da a kushamgba de. Vuza kelime vu kumaci va ayi da Elishama maku ma Amihudu.

¹⁹ Kabundai ka uma a ni ka yawa ta akpan amangere n amangatawantawun (40, 500).

²⁰ Kumaci ku na ku tonoi Ifirayimu ku dada kumaci ku Manasa. Vuza kelime vu kumaci vu Manasa va ayi da Gamaliya maku ma Pedazuru.

²¹ Kabundai ka uma a ni ka yawa ta akpan kamangankupa n e re n amangatawenre (32, 200).

²² Kumaci ku Bayami ele da aza a na i o kutono. Vuza kelime vu kumaci va ayi da Abidan maku ma Gidiyon.

²³ Bayami n Abidan maku ma Gidiyon i ta uma akpan kamangankupa n uma a tawun n amangatawanashi (35, 400).

²⁴ Aza a na e kecei a katsuma ka kumaci ki Ifirayimu a katsura ke le ka, i ta uma akpan amangatawun n kunlai n amangatawun (108, 100). Ele da aza a na o kokpo ugboku u tatsu a makyan ma na baci aza a Isaraila a cigai kuta kuya'an nwalu.

²⁵ <<Aza a na a kushikpa apam e le a ubon u gadi ele da kumaci ku Dan, kata a shamgba a ubuta u kakashi ka kpa'a ke le uteku u kefeku ke le. Vuza kelime vu kumaci ku Dan va ayi da Ahiyeza maku ma Amishada.

²⁶ Kabundai ka uma a ni a ka yawa ta uma akpan amangatatsu n ere n amangatawencindere (62, 700).

²⁷ Kumaci ku Ashera ele da a kuvaku o tono le. Vuza kelime vu kumaci ku Ashera ka ayi da Pagiyelu maku ma Okiran.

²⁸ Kabundai ka uma a ni ka yawa ta uma akpan amangere n kete n amangatawantawun (41, 500).

²⁹ Kumaci ku Nafutali ku da ko kutono le kacapa. Vuza kelime vu kumaci ku Nafutali va ayi da Ahira maku ma Enanu.

³⁰ Kabundai ka uma a ni ka yawa ta uma akpan amangerenkupa n a tatsu n amangatawanashi (53, 400).

³¹ Kabundai raka-raka ka uma a Dan a, ka yawa ta uma akpan amangatawun n amangerenkupa n e cindere n amangatawantali (157, 600). Ele da aza a na o ko okpo a ukocishi a makyan ma na a kudanga a kasukpa katsura n kakashi ke le.>>

³² Nava dada aza a Isaraila, aza a na e kecei va, yaba dem m kpa'a ku ni. N ikaya i le n kumaci ku le a yawa ta uma akpan amangatawantali n a tatsu n amangatawantawun n amangerenkupa (603, 550).

³³ Ama Vuzavaguđu u ya'an ta de kadanshi m Musa u danai, kata e kece aza e Levi ubuta u te n aza a Isaraila ba.

³⁴ Da aza a Isaraila a ya'in raka i na Vuzavaguđu u danai Musa. Da yaba dem u dasangi a ubuta u kakashi ka kpa'a ka ni, tsu nanlo tsu da kpamu a utai, yaba dem n kefeku ka ni m kpa'a ku ni.

3

Aza e Levi

¹ Nava dada kabundai ka limata ka Haruna m Musa a makyan ma na Vuzavaguđu u ya'in kadanshi m Musa a Kusan ku Sinai.

² Ula a muku n ali n Haruna ma ele da Nadabu maku ma iyain kobolo n Abihu, n Eliyaza n Itama.

³ Na lo va dada ula a muku n ali n Haruna, aza na e erengi adama a na a ya'an ulinga u tsuganu.

⁴ Ama Nadabu n Abihu a kuwai e kelime ka Vuzavaguđu de e meremune ma Sinai, a makyan ma na a ya'in alyuka n ili i magulani a akina tsu na u kpadai kuga'an. Da a kuwai babu vicu'u, adama a nannai Eliyaza n Itama ele da a ya'in ulinga u tsuganu kobolo n esheku e le Haruna.

Ulinga wa aza e Levi

⁵ Da Vuzavaguđu u ya'in kadanshi m Musa u danai,

⁶ <<Tuka n kumaci ka aza e Levi kata vu zuwa le okpo abanki a Haruna a ubuta wu ulinga u tsuganu.

⁷ Kaṭa kpamu a ya'anka Haruna aganda kobolo n likuci kaḃala, punu m pulai vu Maṃali mo Obolo ma.

⁸ I ta kpamu o kokpo aza a na a kinda ucanuku wu ulinga u Maṃali mo Obolo ma, a kuya'anka aza a Isaraila ulinga punu a asuvu a Maṃali ma.

⁹ Ili i na aza e Levi a kuya'an i daḃa a ḃanka Haruna m muku n ali n ni ulinga.

¹⁰ Zagba Haruna m muku n ali n ni a ya'an ulinga u tsuganu, vuma na baci wi uzagbi ba da u yawai devu m Maṃali ma i ta a kuna yi.>>

¹¹ Da Vuzavaguḃu u doku u danai Musa.

¹² <<Lana, n zagba ta aza e Levi a katsuma ka aza a Isaraila a una u maku ma iyain ma na anaku a ni a gitai kumatsa. Aza e Levi raka i ta o kokpo uma a va.

¹³ Muku n iyain dem n va n da. Ili i na i dikai a makyan ma na mu unai muku n iyain ma aza a Masar, da kpamu n kanzakai ka ci ka va muku n iyain ma aza a Isaraila, ko maku ma vuma ko ma manama. Mi ta o kokpo ma va. Mpa da Vuzavaguḃu.>>

¹⁴ Da Vuzavaguḃu u ya'in kadanshi m Musa de e meremune ma Sinai, u danai,

¹⁵ <<Vu kece muku n ali ma aza e Levi a katsuma ki i'uwa i le n kumaci ku le. Kaṭa vu kece mavalai lakam ma na wuma u ni u yawai wotoi ute n umaci a kubana gadi.>>

¹⁶ Da Musa u kecei le tsu na kadanshi ka Vuzavaguḃu ka danai u ya'an.

¹⁷ Nava daḃa ula a muku n ali ma aza e Levi. Geshon, n Kohatu, kobolo m Merari.

¹⁸ Nava tamkpamu daḃa ula a muku n ali n Geshon, Libini n Shime.

¹⁹ Na tamkpamu daḃa muku n ali n Kohatu a katsuma ka muku mu umaci n le, Amuram, n Iziharu, kobolo n Heburon, n Uziyelu.

²⁰ Muku n ali m Merari ele da Mahali m Mushi. Ele da kumaci ka aza e Levi a katsuma ki i'uwa ki ikaya i le.

²¹ A katsuma ko mogbodo me Geshon ma'a a ciyai kumaci ku Libini n ku Shime. Na lo va daḃa mogbodo me Geshon.

²² A kumaci ku re ku nanlo, e kece ta muku n ali aza a na a yawai wotoi a kubana gadi, i ta uma akpan e cindere n amangatawantawun (7, 500).

²³ Kumaci ku Geshon ele da aza a na a kudasangu a kalivi a kacapa ka Maṃali ma Kashile ka.

²⁴ Eliyasafa maku ma Laye ayi da vuza kelime vu kpa'a ku tsukaya ku Geshon.

²⁵ Punu a Maṃali mo Obolo ma, ele da a kulana Maṃali ma Kashile n ili i na a tsu palaka ka'a, n kakashi ku utsutsu u Maṃali mo Obolo ma dem,

²⁶ n akashi a ulanga a na i ukarai m Kapam ka n katalikalyuka, n kakashi ku utsutsu ku ulanga ka feu n ashiyatsu e le. Ele da a kuya'an ulinga u kulana akashi a na i punu dem.

²⁷ A katsuma ko mogbodo ma Kohatu daḃa a ciyai kumaci ku Amuram, n Iziharu, kobolo n Heburon, n Uziyelu. Na lo va daḃa mogbodo ma Kohatu.

²⁸ Mekecu ma muku n ali aza a na a yawai wotoi u te n umaci a kubana gadi, i ta uma akpan kunlai n amangatawantali (8, 600). Aza a Kohatu tamkpamu ele da a kulana Ubuta u Cida.

²⁹ Kumaci ku Kohatu ele da aza a na a kudasangu a ubon u daka u Kapam wa.

³⁰ Vuza kelime vu kumaci ku Kohatu va ayi da Elizafan maku ma Uziyelu.

³¹ Ulinga u le u daḃa kulana akpati vu uzuwakpani, n kirukpa, n kashamkpatsu, n katalikalyuka, n ucanuku wu ulinga wu ubuta u cida, u na anan ganu a ci ya'anka ulinga n kakashi ku utsutsu n ulinga u na u buwai adama a nanlo dem.

³² Eliyaza, maku ma Haruna ganu ayi da vuza kelime vu kumaci ka aza e Levi, kaṭa kpamu u lana aza a na a kuya'an ulinga a ubuta u cida.

³³ A katsuma ko mogbodo ma Merari daḃa a ciyai kumaci ka aza Mahali n ku Mushi. Nava ele da kumaci ku Merari.

³⁴ Mekecu ma muku n ali aza na a yawai wotoi u te n umaci a kubana gadi i ta uma akpan a tali n amangatawenre (6, 200).

³⁵ Vuza kelime vu kumaci ku Merari ayi da Zuriye kolobo ka Abihayi. Ele da a kudasangu a ubon u gadi u Mayali ma Kashile ka.

³⁶ Ulinga u na e nekei muku n ali m Merari da da kulana nshikpu n kapam a, n aburakpatsu a ni, nu nshikpu, n kumi, n ucanuku wu ulinga u ni dem, n ulinga u na u buwai adama a nanlo dem,

³⁷ kobolo n kulana ku nshikpu mu ulanga wa n kumi ku ni, n aguta ali n awin e le dem.

³⁸ Musa n Haruna m muku n ali n ni ele da a kudasangu a ubon u kasana u kapam ka, e kelime ka Mayali mo Obolo. Ele da a kulana ubuta u cida adama a aza a Isaraila. Vuma vi yoku kau vu na baci u yawai devu n ubuta u cida wa, i ta a kuna yi.

³⁹ Da Musa n Haruna e kecei kabundaji ka aza e Levi tsu na Vuzavaguđu u danai le a ya'an. Tsu na e kecei le mogbodo-mogbodo dem, ali raka aza a na ayin e le a yawai wotoi u te n umaci a kubana gadi, a yawa ta akpan kamanga n e re (22,000).

A shibaji muku mu ugiti

⁴⁰ Da Vuzavaguđu u danai Musa, <<Kece muku n ali n iyain ma aza a Isaraila, muku n na n yawai wotoi u te n umaci a kubana gadi, kata vu dana ula e le.

⁴¹ Kata i zagbaka mu aza e Levi okpo una u muku n ali n iyain ma aza a Isaraila, kobolo n ilikuzuwa ya aza e Levi a una wi ili i iyain yi ilikuzuwa ya aza a Isaraila. Mpa da Vuzavaguđu.>>

⁴² Da Musa u kecei muku n ali n iyain ma aza a Isaraila tsu na Vuzavaguđu u danai ni.

⁴³ Kabundaji ka muku n ali n iyain n na e kecei ula e le, aza na kpamu a yawai wotoi u te n umaci a kubana gadi, a yawa ta uma akpan amangatawenre n e re n amangatawenre n amangatatsunkupa n a tatsu (22, 273).

⁴⁴ Da Vuzavaguđu u ya'in kadanshi m Musa,

⁴⁵ <<Zagba aza e Levi a una u muku n iyain ma aza a Isaraila. Kata kpamu vu zagba ilikuzuwa i iyain ya aza e Levi a una wi ili i iyain yi ilikuzuwa ya aza a Isaraila. Aza e Levi i ta kokpo uma a va. Mpa da Vuzavaguđu.

⁴⁶ A na wo okpoi kabundaji ka muku n ali n iyain ma aza a Isaraila ka la'a ta ka aza e Levi n uma amangatawenre n amangatatsunkupa n aza a tatsu (273), mayun da u bono u shiba muku n na m pasai va.

⁴⁷ Kata vi isa azurufa a tawun adama a vuma vi te lakam, tsu na kagisamkpatsu ka a'isa ka na amiki a ni a yawai gera kamanga.

⁴⁸ Vi neke ikebe i na vi shibakaji muku n na m pasai va u Haruna m muku n ali n ni.>>

⁴⁹ Da Musa wi isai ikebe i na a shibakaji muku mi Isaraila n na m pasai va n na n la'i kabundaji ka muku ma aza e Levi.

⁵⁰ A maku ma iyain ma aza a Isaraila, da wi isai azurufa a na amiki a ni a yawai kakpan ke te n amangatawantatsu n amangatatsu n i tawun (1, 365), tsu kagisamkpatsu ka a'isa.

⁵¹ Da Musa u nekei Haruna m muku n ali n ni ikebe yu ushibi ya, tsu na vuzavaguđu u danai ni.

4

Ulinga wa aza a Kohatu

¹ Da Vuzavaguđu u ya'in kadanshi m Musa kobolo n Haruna u danai,

² <<Kecei muku n ali n Kohatu kau a kumaci ka aza e Levi, tsu na i n limata i le n i'uwa yi ikaya i le.

³ Kecei muku n ali dem aza a na a yawai aya kamangankupa a kubana amangerenkupa, aza a na kpamu a yawai a ya'an ulinga a Mavali mo Obolo.

⁴ <<Nava dada ulinga u muku n ali n Kohatu a Mavali mo Obolo, a lana ucanuku u na u la'i n cida dem.

⁵ A makyan ma na yi a kuciga kudanga kusaba'a ubuta, avu Haruna m muku n nu ada da ya kugita ku uwa punu a Kapam ka, kata i shikpa kakashi ka na ki a ubuta u na u la'i n cida kata i palaka akpati vu Uzuwakpani va.

⁶ Kata kpamu o doku a palaka n ukpan u maradika u singai, kata o polo a mayaga ma na mi an mini mu usuni. Yeve a zuwaka akpati vu Uzuwakpani va aburakpatsu a na a kubanaka yi.

⁷ <<A gadi vu kirukpa ku na a kuzuwa boroji vu na a zagbai va, o polo mayaga ma na mi tsu mini mu usuni ma, a kiyangu de feu ebelyu, ni nvene, n apara, kobolo n edele, adama e kune'e ki ili i kuso'o kata a kiyangu de boroji vu na a zagbai va.

⁸ Kata kpamu i pala ucanuku wa m mayaga ma shili, kata i pala le n ukpan u maradika u singai. Yi ta kpamu a kuzuwaka yi aburakpatsu a na a kubanaka yi.

⁹ A dika kpamu kakashi ka mini mu usuni ko yoku a pala kashamkpatsu ka makuni nu nkuni n ni dem, n ili i kukimaka akina, n ambu a ni kobolo n edele a na a tsu tsunku mani'in ma na a tasuku akina a.

¹⁰ Kata kpamu a kuma ka'a n ucanuku wu ulinga u ni dem n ukpan u maradika u singai, kata kpamu a zuwa yi a aburakpatsu a na a kubanaka yi.

¹¹ Kata a pala katalikalyuka ka azanariya ka m mayaga ma na mi tsu mini mu usuni, i kuma kpamu n ukpan u maradika u singai, yeve a zuwaka yi aburakpatsu a kubanaka yi.

¹² I ta kpamu a kudika ucanuku wu ulinga u na a ci ya'anka ulinga a ubuta u cida, kata a katale m mayaga ma mini mu usuni ma, a kuma n ukpan u maradika u singai, kata a zuwa le a aburakpatsu a kubanaka yi.

¹³ I ta a kupura kokomo ka na ki asuvu a katalikalyuka ka, kata a pala ka'a m mayaga ma mini ma madiya.

¹⁴ Gadi vu ni va kata a zuwa ucanuku u na a ci ya'an ulinga n u da a katalikalyuka ka, ili i dada ambu a na a tsu puraka akina, n aya a na i n ajivu, n ili i kupuraka kayala, n apara a gbara-gbara, n ucanuku u na a ci ya'anka ulinga a ubuta u katalikalyuka ka, kata kpamu a kuma le n ukpan u maradika u singai. I ta kpamu a kuzuwaka katalikalyuka ka aburakpatsu a kubanaka.

¹⁵ A ayin a na baci Haruna m muku n ali n ni o kotsoi kufobuso ubuta u cida n ili yu ulinga i ni dem, dada o fobuso kudanga a kubana a ubuta u yoku, kata muku n ali n Kohatu a tawa a dika ili ya. Ama kata a sa'wa ili i cida ya ba, a ya'an baci nannai i ta a kukuwa. Nava dada ulinga u muku n ali n Kohatu a makyan ma na baci de i a kukatala Mavali mo Obolo ma.

¹⁶ <<Eliyaza maku ma Haruna, ganu, ayi da vuza na wa kulana mani'in ma kutasuku akina, n ili i magulani, n kune'e ki ishina ku na a kiwanai, kobolo m mani'in me kerengu. Kata kpamu u lana Mavali ma Kashile kobolo n ili i na yi punu dem, n ubuta u cida wa kobolo n ili yu ulinga i ni.>>

¹⁷ Da Vuzavagudu u danai Musa n Haruna,

¹⁸ <<Kata i kasukpa kumaci ku Kohatu ku kotso a katsuma ka aza e Levi ba.

¹⁹ Ya'in nannai n ele adama a na o yongo lo n wuma kata a kuwa ba. A ayin a na baci a yawai devu n ubuta u cida, Haruna m muku n ni n da a ku'uwa punu a ubuta u cida wa, kata e neke yaba dem ulinga u na u kuya'an n ucanuku u na u kudika.

²⁰ Ama muku n Kohatu n uwa baci ubuta u cida wa a ubuta u na kpamu ucanuku u cida wi, ali enei ili i cida na yi punu asuvu ko kenu da baci, i ta a kukuwa.>>

Ulinga wa aza a Geshon

²¹ Da Vuzavaguđu u danai Musa,

²² <<Kece muku n ali n Geshon tsu na i o mogbodo me le n kumaci ku le.

²³ Vu kece aza a na a yawai aya kamangankupa n umaci a kubana amangerenkupa, n aza a na a yawai a ya'an ulinga a Mavali mo Obolo.

²⁴ Na va daɗa ulinga u kumaci ku Geshon, ili i na o kuyongo a kuya'an i daɗa ulinga n kuɗika ku ucanuku.

²⁵ Ele ɗa aza a na a kuɗika kakashi ku utsutsu ka Mavali ma Kashile, m Mavali mo Obolo, kobolo n kabayamkpatsu ka ni ku ukpan u maraɗika, n kakashi ku utsutsu u Mavali mo Obolo ma.

²⁶ I ta kpamu a kuɗika kakashi ka nshilya mu ulanga u kapam wa, ma na ma kara i Mavali ma Kashile ka n katalikalyuka feu, n kakashi ka na ka pasamgbana i ulanga u kapam wa dem, n ashiyatsu kobolo n ili raka yu ulinga. Aza e Geshon i ta a kuya'an ulinga tsu na u ga'in a ya'an n ili i nampa dem.

²⁷ Ulinga raka u na muku n Geshon n kuya'an, wi ta a kuwala n uzuwi u ashi u Haruna m muku n ni. Vu peceke yaba dem n i na u kuya'an.

²⁸ Na lo va daɗa ulinga u kumaci ku Geshon a Mavali mo Obolo. Itama maku ma Haruna, ganu, ayi ɗa u kutono n ele tsu na a kuwalaka n ulinga wa.

Ulinga wa aza a Merari

²⁹ <<Vuzavaguđu u doku u danai Musa, kece muku n ali m Merari tsu na i o mogbodo me le n kumaci ku le.

³⁰ Vu kece aza na a yawai aya kamangankupa n umaci a kubana amangerenkupa, aza a na o yotsoi a ya'an ulinga a Mavali mo Obolo.

³¹ Na va daɗa ulinga u na a kuya'an a makyan ma na i a kuya'an ulinga punu a Mavali mo Obolo ma. Ulinga u daɗa: kuɗika ku nshikpu mu utsutsu u Mavali ma Kashile, n aburakpatsu a ni, nu nshikpu kobolo n ashamkpatsu e le,

³² kobolo kpamu nu nshikpu n na a kukaraka mashilya mu ulanga n ami e le, n aguta, n awin kobolo n ucanuku wu ulinga u nanlo dem. Vu peceke yaba dem i na u kuya'an.

³³ Na lo va daɗa ulinga u kumaci ku muku n ali m Merari a Mavali mo Obolo. Itama kolobo ka Haruna, ganu, ayi ɗa vuza na u kulana le.>>

Kabundai ka aza e Levi

³⁴ Da Musa n Haruna kobolo n aza e kelime a uma e kecei olobo a Kohatu tsu na i kumaci-kumaci m kpa'a-kpa'a.

³⁵ Ali raka a na a yawai aya kamangankupa n umaci a kubana amangerenkupa, aza na a yawai kuya'an ulinga u Mavali mo Obolo,

³⁶ tsu na e kecei le kumaci-kumaci raka a yawa ta akpan e re n amangatawencindere n amangerenkupa (2, 750).

³⁷ Na va daɗa kabundai ka kumaci ka Kohatu, raka vi le vu na a ya'in ulinga a Mavali mo Obolo, ɗa Musa n Haruna e kecei tsu na Vuzavaguđu u danai ni u ya'an.

³⁸ Da kpamu e kecei kumaci ku Geshon, tsu na i kumaci-kumaci m kpa'a-kpa'a.

³⁹ Da e kecei muku n ali aza a na a yawai aya kamangankupa n umaci a kubana amangerenkupa, ele na a kufuɗa kuya'an ulinga punu a Mavali mo Obolo.

⁴⁰ Kabundai ke le ka yawa ta uma akpan e re, n amangatawanta i n kamangankupa (2, 630).

⁴¹ Na va daɗa mekecu ma kumaci ku Geshon, aza na a yawai kuya'an ulinga a Mavali mo Obolo, ele na Musa n Haruna e kecei tsu na Vuzavaguđu u ya'ankai Musa kadanashi.

⁴² Da kpamu e kecei kumaci ku Merari, tsu na i kumaci-kumaci m kpa'a-kpa'a.

⁴³ Ali raka a na a yawai aya kamangankupa n umaci a kubana amangerenkupa, aza a na a yawai kuya'an ulinga a Mavali mo Obolo.

⁴⁴ Kabundai ke le ki ta akpan a tatsu, n amangatawenre (3, 200).

⁴⁵ Na lo va dāda kabundai ka kumaci ka Merari, ele na Musa n Haruna e kecei tsu na Vuzavaguđu u danai ni.

⁴⁶ Da Musa kobolo n Haruna n aza e kelime a uma a Isaraila e kecei kabundai ka aza e Levi tsu na i a kumaci-kumaci m kpa'a-kpa'a.

⁴⁷ Da e kecei muku n ali rakā aza a na a yawai aya kamangankupa n umaci a kubana aya amangerenkupa, aza a na a yawai kuya'an ulinga a Mavali mo Obolo.

⁴⁸ Kabundai ke le ka yawa ta akpan kunlai n amangatawantawun n amanganashi (8, 580).

⁴⁹ Da e pecekei yaba dem n ulinga u na u kuya'an n ucanuku u na kpamu u kudika, tsu na Vuzavaguđu u danai Musa. Tsu nanlo tsu da e kecei uma rakā derere tsu na Vuzavaguđu u danai Musa.

5

Ucidatangi u katsura

¹ Da Vuzavaguđu u ya'in kadanshi m Musa da u danai,

² <<Dana aza Isaraila a utakā vuza na wi nu mbala mu ukutu ko mali ma tsali ko unata u yoku u na u ciyai a ubuta u kusa'wa keven ki ikyamba ka vuma punu a katsura.

³ Utakai vali ko vuka punu a katsura ka, adama a na talo wa uka katsura ke le unata, a ubuta u na mpa n kudashangu n ele.>>

⁴ Da aza a Isaraila a utakai le punu a katsura ka, tsu na Vuzavaguđu u danai le a ya'an.

Kushika n katsupu adama a unushi

⁵ Da Vuzavaguđu u danai Musa,

⁶ <<Ya'an kadanshi n uma a Isaraila. A ayin a na baci vali ko vuka vu nusakai toku, u ya'an ka ta Vuzavaguđu unushi, vuma vu nanlo u ronoko ta kaci ka ni unushi,

⁷ vuza va wi ta a kushika unushi u na u ya'in va. Kata kpamu u bonoko ili i na wi ishi u langasai va, yeve kpamu u doku ugboku u te a katsuma ku u tawun.

⁸ Da baci vuza na a nusakai va u kuwai, wi baci n vuza na e kuneke katsupu ka ba, katsupu ka e neke Vuzavaguđu a kubana u ganu kata kpamu u neke malala adama a kushika ku unushi u ni.

⁹ Kune'e ku cida ku na a ya'in dem e neke ku da a kubana u ganu, ku da kokpo ku ni.

¹⁰ Ganu dem wi ta e kureme kune'e ku na a tukai ni dem ku da kokpo ku ni.>>

Tsu na o tsu kondo ukuna u tsugbani

¹¹ Da Vuzavaguđu u danai Musa,

¹² <<Ya'an kadanshi n aza a Isaraila, vuka vu vuza vu kpađa baci kukanā kaci ali da uneki u kadu n vali ni va u kotsoi,

¹³ ali da u vaki n vali vu yoku, ama vali vi ni va vi yeve ba, babu kpamu vuza na we enei a na wa dana, adama a na a sa'wa kucina yi a kuya'an ba.

¹⁴ Da baci vali vu kanai kene nwalu n vuka vi ni m kpađai kuga'an, ko a na u namgbai de, ko kusheshe ku ni kuta magaba ba,

¹⁵ u dika vuka vi ni a kubana u ganu, u dika kpamu ugboku u te u ifa a katsuma ka kupa ka kiya ki ishina. U kutsungu mani'in ko ili i magulani ba, adama a na kune'e ku da ciya u yeve ko vuka va vi ta n unushi ko wi n u da ba.

¹⁶ <<Ganu wi ta a kutawaka n vuka vu nanlo kata u zuwa yi u shamgba kelime ka Vuzavaguđu.

¹⁷ Wi ta e kukenuku mini ma cida a madiki, kata u kenuku kubuta ku kayala ku ubuta u mavali u tsungu punu a mini ma.

¹⁸ Kaṭaṭ ganu u zuwa vuka va vu shamgba e kelime ka Vuzavaguḍu, yeve ganu u shikpa kaṅji ka vuka ka kaṭaṭ u kiyanku vuka va alyuka a ili i kashina e ekiye a ni wo okpo yi ili i kuciḃa, ayi tamkpamu u kaṇaṇ maḍiki ma mini mo okono e ekiye a ni ma na a ci ya'an ka vuza una.

¹⁹ U zuwa vuka va akucina kaṭaṭ u dana yi, <Da baci vali vi yoku vu vaki n avu ba, kaṣukpa vu la'aka m mini mo okono ma nampa ma na ma tsu zuwa una u wuya.

²⁰ Ama vi baci a ku vakusu n vali vi yoku vu na vi vu nu ba,

²¹ ya'an Vuzavaguḍu u zuwaka wu una u wuya a kaṭsumaṇ ka uma a nu a ubutaṇ u kubonoko wu maḍari, vo kudoku va matsa ba, kaṭsumaṇ ka nu ki ta a kushita.

²² Ya'an mini mu una u wuya ma nampa ma uwa a kaṭsumaṇ ka nu, kaṭaṭ ma zuwa ka'a ka shita ali kamatsatsu ka nu ka paḍara.> Kaṭaṭ vuka va wu ushuku, <Ta nannai, ta nannai.>

²³ <<Kaṭaṭ ganu va u dana una u wuya u nampa wa a magbaganla, kaṭaṭ u za'a idani ya gbende m mini mo okono.

²⁴ Kaṭaṭ u zuwa vuka va vu so'o mini mo okono ma, ma na ma tsu tukaṇ n ukuna wu una u wuya wa. Mini ma nampa ma mi ta a ku'uwa yi a kaṭsumaṇ kaṭaṭ me neke yi mbaḷaṇ n kaṭsumaṇ m gbani-gbani.

²⁵ Ayi ganu wi ta a kuḍika kune'e ki ishina ka adama e cishe'e tsa e ekiye a vuka a, kaṭaṭ u ḍangusaṇ Vuzavaguḍu, yeve u tukaṇ a katalikalyuka.

²⁶ Ayi ganu va kaṭaṭ u shatangu kukiye ku ni n kiya adama e kune'e ka alyuka a kuciḃasa, kaṭaṭ u songu a ḍa a katalikalyuka, u kotso baci u zuwa vuka va u so'o mini ma.

²⁷ U laṅgaṣaṇ baci kaṇi ka ni, u shiya kpamu kaci a ubutaṇ u vali vi ni ba, ḍa baci a zuwai ni u so'i mini ma na a ci ya'an ka vuza una, mi ta e kuneke yi mbaḷaṇ kaṇu. Kaṭaṭ kaṭsumaṇ ka ni ka shita, kaṭaṭ ta na u yamba, wi ta ta na o kokpo vuza na a ya'ankai una a kaṭsumaṇ ka uma a ni.

²⁸ Ama vuka va u laṅgaṣaṇ baci kaṇi ka ni ba wi kpamu n unata ba, wi ta o kokpo vuza babu unushi wi ta a kufuḍa wa ciyaṇ maku.

²⁹ <<Na ḍaḍa wilaṇ adama e cishe'e, a ayin a na baci vuka vu laṅgaṣaṇ kaṇi ka ni a ubutaṇ u kuya'an tsugbani n vali vi yoku,

³⁰ ko ḍa baci vali u ciyaṇ kaḍu ke cishe'e adama a na wi ta e kusheshe vuka vi ni n tsugbani. U zuwa vuka va e ekiye a Vuzavaguḍu, kaṭaṭ ganu u zuwa yi u tonu wilaṇ u nampa dem,

³¹ Vali vi ta o kokpo babu unushi a kaṭsumaṇ ki ili i na u ya'in dem, ama vuka wi ta a kuḍika atakaci a ili i na yi punu dem.>>

6

Vuma na a zagbai

¹ Da Vuzavaguḍu u danai Musa,

² <<Ya'an kadanshi n aza a Isaraila kaṭaṭ vu dana le, ayin a na baci vuka ko vali vi a kuciga kuya'an akucina, a na u kutono Vuzavaguḍu vi ni tsu vuza na a zagbai,

³ u ga'an ta u kaṣukpa kuso'o ku mara ko ili i kuso'o yu utsura. Ka ta kpamu u so'o ili i kalam ba ko mara ma na a ya'in n umaci wu ndanga ba, kpamu ka ta u so'o maḳyan ma savu ba, kaṭaṭ kpamu u lya'a mambulu ma taku ko u takuma me dekp.

⁴ Wi baci de o kuyongo tsu vuza na a zagbai, kaṭaṭ u so'o maḳyan ma na a ya'in n ayu ko n icu'u i maḍanga mi inabi ba.

⁵ <<A maḳyan ma na wi a kaṭsumaṇ ka kukucina a uzagbi a ni, kaṭaṭ u kaṣukpa kutanu ku sa'wa kaci ka ni ba, sai ayin a na u ya'in akucina n Vuzavaguḍu va o kotsoi raka-raka. U ga'an ta u yongo cida, kaṭaṭ u kaṣukpa kaṅji ka kaci ka ni ka ya'an ugadi.

⁶ <<A katsuma ka ayin a na u pecei kaci ka ni adama a Vuzavaguđu, kaťa u bana devu n keven ki ikyamba ba.

⁷ Ko anaku ko esheku ko vuza ni vi yoku da baci u kuwai, kaťa u yawa devu ba ta lo wa natukpa kaci ka ni. Adama a na u pece kaci ka ni adama a Kashile.

⁸ A ayin a na u pecei kaci ka ni dem, wo okpo ta cida a kubana u Vuzavaguđu.

⁹ <<Vuza u yikpa baci da u kuwai gogo lo devu n ayi, na lo u natukpa ta kaci ka ni, adama a nannai u puna kanji ka a kanna ke cindere ka na a kutakpaka yi nshinda.

¹⁰ A kanna ka kunlai u tuka m modoi n re ko ntapambara n re aza wawa'a a kubana u ganu lo a utsutsu u Mavali mo Obolo.

¹¹ Ganu u lyuka me te tsu alyuka a unushi, me te kpamu adama a alyuka o kusongu, adama a na u takpaka kaci ka ni unushi. Adama a na u nusa ta a na u kasukpai keven ki ikyamba ka yikpai devu n ayi. Kaťa a kanna ka nanlo kpamu u doku u pece kaci ka ni.

¹² U ga'an ta u doku u pece kaci ka ni u Vuzavaguđu derere tsu na u ya'in de a ayin a na a lazai. U tawa m magiri ma na ma yawai kaya ke te, u neke adama a alyuka a unushi. Ayin a na a lazai e kukece a da ba, adama a na wi ishi ta u natukpa kaci ka ni a ayin a nanlo a.

¹³ <<Gogo na wila u da na a kubana u vuza na a zagbai, a ayin a na baci ayin a upeci a ni o kotsoi. A tuka n vuza va a utsutsu u Mavali mo Obolo.

¹⁴ Ta de u kuya'an kune'e ku ni a kubana u Vuzavaguđu, u lyuka magiri ma na ma yawai kaya ke te da mi babu u'iwin u Kashile adama alyuka o kusongu. M mashan ma kaya ke te feu ma na mi babu u'iwin u Kashile adama e kune'e ku unushi, n kagiri kpamu ka babu u'iwin u Kashile adama e kune'e ki idashi i matana,

¹⁵ kobolo n kune'e ki ishina n ki ili i kuso'o, m mabana mo boroji vu na vi n yisiti ba, n akala a na a ya'in n kiya ku singai usatari m mani'in, n emeshe a na kpamu a putalai m mani'in.

¹⁶ Kaťa ganu u tuka u Vuzavaguđu, yeve e neke kune'e ku unushi ku ni n kune'e ku kusongu ku ni.

¹⁷ Wi ta e kuneke mabana mo boroji vu na vi n yisiti ba, kaťa u lyuka kagiri tsu kune'e ku matana u Vuzavaguđu, kobolo n kune'e ki ishina n ki ili i kuso'o dem.

¹⁸ Lo a utsutsu u Mavali mo Obolo ma, ayi vuma vu na e pecei va u puna kanji ka ni ka na u nekei kaci ka ni ka. Kaťa u dika kanji ka u zuwa ka'a akina lo a daka vu katalikalyuka ka, punu a ubuta wa alyuka a matana.

¹⁹ Ana vuma va u kotsoi kupuna kanji ka ni, ayi ganu wi ta a kudika mavatsu ma kagiri ka na a su'wain va, n kemeshe ke te n kakala feu ke te a na i punu a mabana ma dem vi le a ya'an babu yisiti. Kaťa u zuwa le e ekiye a vuza na u pecei kaci ka ni va.

²⁰ Ayi ganu va kaťa u dengusa le e kelime ka Vuzavaguđu tsu kune'e ku kudangusa, ku da ki ta cida kpamu ku ganu ku da, kobolo m makanga ma na a dengusai m makuta ma na e nekei. O kotso baci kaťa vuza na e pecei va wi ta a kufuda wo so'o makyan.

²¹ <<Na va dada wila u vuza na u dikai uzuwakpani u kupece kaci ka ni adama a Vuzavaguđu. Kune'e ku ni a kubana u Vuzavaguđu n tsu na u pecei kaci ka ni, n ili i na baci de dem wa kufuda we neke. U shatangu akucina a na u ya'in dem tsu na wila u vuza na e pecei kaci ka ni u danai.>>

Unasingai u na ganu u kuzuwaka uma

²² Da Vuzavaguđu u danai Musa,

²³ <<Dana Haruna m muku n ali n ni, tsu nampa tsu da va kuzuwaka aza a Isaraila unasingai. Dana le,

- 24 <<Vuzavaguđu u zuwaka ɗa unasingai
 kata kpamu wi inda ɗa,
 25 ayi Vuzavaguđu u zuwa aſhi a ni akana ɗa,
 kata u pana asuvayali a ɗa kpamu,
 26 ayi Vuzavaguđu u lana ɗa,
 kata u neke ɗa maɗana.

27 <<Ta a kuzuwa a pana kula ku va wa aza a Isaraila nannai, kata ta na n zuwaka le unasingai.>>

7

Alyuka kakau adama e kerengu Mayaɓi ma Kaſhile

¹ Ana Musa u kotsoi kushikpa kapam, ɗa we erengi ka'a ɗa u ciɗatangi ka'a n i na yi punu dem. ɗa kpamu we erengi katalikalyuka ɗa u ciɗatangi ka'a n ucanuku u ni dem.

² ɗa aza a gbagba'in a Isaraila, umaci u kpa'a dem aza a na i aza e kelime a kpa'a, uma a na a baŋkai a ubuta u mekecu, a tawai a kapam ka Kaſhile,

³ ɗa a tukai kune'e ku le a ubuta u Vuzavaguđu. Ili i nampa i ɗa e nekei: ekeke a anaka a tali n obomburon kupanere, aza kelime e re a tukai n keke vu te, kobomburon dem adama a vuza kelime vi te. A tukai le lo a kapam ka.

⁴ ɗa Vuzavaguđu u danai Musa,

⁵ <<Isa ili nampa ya we le, i ɗa a kuya'anka ulinga a ubuta u Mayaɓi mo Obolo ma. Neke aza e Levi tsu na yaba dem ulinga u ni wi.>>

⁶ ɗa Musa u dikai ekeke a anaka a n obomburon a, ɗa u nekei aza e Levi.

⁷ ɗa u nekei ekeke a anaka e re n obomburom a naſhi a kubana u muku n ali n Geshon, tsu na ulinga u le wi.

⁸ ɗa feu u nekei ekeke a anaka a naſhi n obomburon kunlai a kubana muku ali m Merari, tsu na ulinga u le u wi. Dem vi le i ta o kutono Itama, kolobo ka Haruna, ganu.

⁹ Ama Musa u neke ili a kubana u muku n ali n Kohatu ba, adama a na i ta a kudika amiki a ukuna wi ili i ciɗa i na a tsu canuku a avangatsu e le.

¹⁰ Ana e erengi katalikalyuka ka m mani'in me kerengu, ɗa aza e kelime a a tukai n kune'e ku le adama a na ele feu e neke, ɗa e nekei ku ɗa e kelime ka katalikalyuka.

¹¹ Adama a na Vuzavaguđu u dana ta Musa, <<Kanna lakam vuza kelime vu kumaci ku te ki ta a kutuka n kune'e adama kerengu ku katalikalyuka.>>

¹² Vuza na u nekei kune'e ku ni a kanna ka iyain ayi ɗa Nashon kolobo ka Aminadabu a katsuma ka kumaci ka Yahuda.

¹³ Kune'e ku ni ku ɗaɗa: kebelyu ka azurufa ke te, ka na amiki a ni a yawai shekelu amangatawun n kamangankupa (130), n azurufa e kebelyu ke te kpamu ka kuvishangu ka na amiki a ni a yawai shekelu amangatatsunkupa. Raƙa tsu na kakunzukupatsu ke shekelu va a'isa ki, dem vi le ushatangi n kiya ku singai usatari m mani'in tsu kune'e ki ishina,

¹⁴ azanariya kpamu kebelyu ke te, ka yawa ta kagisamkpaſu ka amiki kupa ushatangi n ili i magulani.

¹⁵ ɗa kpamu u tukai n kobomburon ke kenu ke te, n kagiri, m magiri kpamu vuza na u yawai kaya ke te adama e kune'e ku kusongu,

¹⁶ m magaji me te adama e kune'e ku unushi,

¹⁷ n obomburon e re, agiri a tawun, ngaji n tawun, ni ngiri n tawun feu, aza a kaya ke te ke te a lyuka le tsu alyuka a maɗana. Na va ɗaɗa kune'e ku Nashon kolobo ka Aminadabu.

¹⁸ A kanna ke ire Nataniya kolobo ka Zuwaru, vuza kelime a katsuma ku umaci u Isaka, ɗa u tukai n kune'e ku ni.

¹⁹ Kune'e ku na u tukaj ku dāda: azurufa kebelyu ku te a na a yawai kagisamkpatsu ka amiki ke shekelu amangatawun n kamangankupa (130), n azurufa kasasu kpamu tukpa ka na kagisamkpatsu ka ni ka yawai amiki amangatatsunkupa. Dem vi le derere n kagisamkpatsu ka a'isa, kagisamkpatsu dem ushatangi n kiya ku singai ku na a satarai m mani'in tsu kune'e ki ishina.

²⁰ Kebelyu ke te ka azanariya ka na amiki a ni a yawai shekelu kupa, ki feu tukpa n ili i magulani,

²¹ m mobomburon me te, kagiri ke te m magiri ma na ma yawai kaya ke te adama e kune'e ku kusongu,

²² m magaji me te adama e kune'e ku unushi,

²³ n obomburon e re, agiri a tawun, ngaji n tawun, ni ngiri kpamu n tawun n na n yawai kaya ke te, e neke kune'e tsa alyuka a matana. Na va dāda kune'e ku Nataniya kolobo ka Zuwaru.

²⁴ A kanna ka tatsu, Eliyabu kolobo ka Helon, vuza kelime vu kumaci ku Zabalun, u tukaj n kune'e ku ni.

²⁵ Kune'e ku ni ku dāda: kebelyu ka azurufa ka na amiki a ni a yawai shekelu amangatawun n kamangankupa (130) n kebelyu ke te ushatangi n azurufa a kuvishangu amiki e le a yawai shekelu amangatatsunkupa, raka tsu na kakunzukupatsu ka a'isa ki, raka vi le a shatangi n kiya ku singai tsu kune'e ki ili i kashina,

²⁶ kebelyu ka azanariya ke te ka yawa ta kagisamkpatsu ka amiki e shekelu kupa, ushatangi n ili i magulani,

²⁷ mobomburon, n kagiri, m magiri me te ma na ma yawai kaya ke te, dem adama e kune'e ku kusongu,

²⁸ m magaji me te adama e kune'e ku unushi,

²⁹ n obomburon e re, n agiri n tawun, ngaji n tawun feu ni ngiri n tawun n na n yawai kaya ke te, e neke alyuka tsu kune'e ku matana. Na va dāda kune'e ku Eliyabu kolobo ke Helon.

³⁰ A kanna ka nashi Elizu kolobo ka Shedeyu, vuza kelime vu kpa'a vu Ruben u tukaj n kune'e ku ni.

³¹ Kune'e ku ni ki ta kebelyu ka azurufa ka na amiki a ni a yawai shekelu amangatawun n kamangankupa (130), n kebelyu ke te ka azanariya ki ili i kuvishangu ka na amiki a ni a yawai shekelu amangatatsunkupa. Derere n kagisamkpatsu ka a'isa, raka ushani n kiya ku singai usatari m mani'in tsu kune'e ki ishina,

³² n azanariya kebelyu ke te ka na amiki a ni yawai shekelu kupa, n ili i magulani,

³³ n kobomburon ke te, n kagiri ke te m magiri me te feu ma na ma yawai kaya ke te adama e kune'e ku kusongu,

³⁴ m magaji me te adama e kune'e ku unushi.

³⁵ Obomburon e re n agiri a tawun, ngaji kpamu n tawun ni ngiri kpamu n tawun n na n yawai kaya ke te, adama a alyuka e kune'e ku matana. Na va dāda kune'e ku Elizu kolobo ke Shedeyu.

³⁶ A kanna ka tawun, Shelumiye maku ma Zurishada, vuza kelime vu uma a Simiyon u tawaj n kune'e ku ni.

³⁷ Kune'e ku ni ku dāda: azurufa kebelyu ke te ka na amiki a ni a yawai shekelu amangatawun n kamangankupa (130), n kebelyu ka azurufa ka na amiki a ni a yawai shekelu amangatatsukupa, derere n kagisamkpatsu ka a'isa, dem vi le ushani n kiya ku singai usatari m mani'in adama e kune'e ki ishina.

³⁸ U tukaj feu n kebelyu ka azanariya ke te ka na amiki a ni a yawai shekelu kupa, ushatangi n ili i magulani,

³⁹ n kobomburon ke te, n kagiri ke te, m magiri me te ma na ma yawai kaya ke te, adama e kune'e ku kusongu,

⁴⁰ m magaji me te adama e kune'e ku unushi,

⁴¹ n obomburon e re n agiri a tawun kobolo kpamu nu ngaji n tawun feu, ni ngiri n tawun kpamu, n na n yawai kaya ke te, tsa alyuka a maṭana. Na va ḍaḍa kune'e ku Shelumiye kolobo a Zurishada.

⁴² A kanna ka tali, Eliyasafa kolobo ka Dewuyelu vuza kelime vu kumaci ku Gadu, u tuka n kune'e ku ni.

⁴³ Kune'e ku ni ku ḍaḍa: kebelyu ke te ka azanariya ka na amiki a ni a yawai shekelu amangatawun n kamangankupa (130), n kebelyu ke te ka azanariya ka na amiki a ni a yawai shekelu amangatatsunkupa, derere n tsu na kagisamkpatsu ka a'isa ki. Dem vi le ushatangi n kiya ku singai ku na ki usatari m mani'in adama e kune'e ki ishina.

⁴⁴ Kebelyu ka azurufa ke te ka na amiki a ni a yawai shekelu kupa, ushatangi n ili i magulani,

⁴⁵ mobomburon me te n kagiri ke te, m magiri me te feu ma na ma yawai kaya ke te, adama e kune'e ku kusongu,

⁴⁶ m magaji me te adama e kune'e ku unushi,

⁴⁷ n obomburon e re n agiri a tawun, ngaji n tawun ni ngiri n tawun feu aza a na a yawai kaya ke te, tsa alyuka a maṭana. Na va ḍaḍa kune'e ku Eliyasafa kolobo ka Dewuyelu.

⁴⁸ A kanna ke cindere Elishama kolobo ka Amihudu vuza kelime vu kumaci ku Ifirayimu, u tuka n kune'e ku ni,

⁴⁹ kune'e ku ni ku ḍaḍa: kebelyu ke te ka azurufa ka na amiki a ni a yawai shekelu amangatawun n kamangankupa (130), n kebelyu ka azurufa ke te ki ili i kuvishangu ka na amiki a ni a yawai shekelu amangatatsunkupa, derere n tsu na kagisamkpatsu ka a'isa ki, dem vi le ushatangi n kiya ku singai usatari m mani'in adama e kune'e ki ishina.

⁵⁰ N Kebelyu ka azurufa ka na amiki a ni a yawai shekelu kupa, ushatangi n ili i magulani,

⁵¹ m mobomburon me te, n kagiri ke te m magiri me te ma na ma yawai kaya ke te, adama e kune'e ku kusongu.

⁵² Magaji me te adama e kune'e ku unushi,

⁵³ n obomburon e re n agiri a tawun, ngaji n tawun kobolo ni ngiri n tawun feu ele na a yawai kaya ke te, tsa alyuka a maṭana. Na va ḍaḍa kune'e ku Elishama kolobo ka Amihudu.

⁵⁴ A kanna ka kunlaj, Gamaliya kolobo ka Pedazuru, vuza kelime vu kumaci ku Manasa, u tuka n kune'e ku ni.

⁵⁵ Kune'e ku ni ku ḍaḍa: kebelyu ka azurufa ke te ka na amiki a ni a yawai shekelu amangatawun n kamangankupa (130), n kebelyu ke te ka azurufa ka na amiki a ni feu a yawai shekelu amangatatsunkupa, derere tsu na kagisamkpatsu ka a'isa ki ushatangi n kiya ku singai usatari m mani'in adama e kune'e ki ishina,

⁵⁶ n azurufa kebelyu ke te ka na amiki a ni a yawai shekelu kupa, ushatangi n ili i magulani,

⁵⁷ m mobomburon me te, n kagiri ke te kobolo m magiri me te, ma na ma yawai kaya ke te, adama e kune'e ku kusongu,

⁵⁸ m magaji me te adama e kune'e ku unushi,

⁵⁹ n obomburon e re, n agiri a tawun, ngaji n tawun feu kobolo ni ngiri n tawun n na n yawai kaya ke te, tsa alyuka a maṭana. Na va ḍaḍa kune'e ku Gamaliya kolobo ka Pedazuru.

⁶⁰ A kanna ka kuci Abidan kolobo ko Gidiyon, vuza kelime vu kumaci ku Bayami,

⁶¹ kune'e ku ni ku dāda: kebelyu ke te ka azurufa ka na amiki a ni a yawai kagisamkpatsu ke shekelu amangatawun n kamangankupa, (130), n kebelyu ka azurufa ka na amiki a ni a yawai shekelu amangatatsunkupa, derere n tsu na kagisamkpatsu ka a'isa ki. Dem vi le ushatangi n kiya ku singai ku na ki usatari m mani'in adama e kune'e ki ishina.

⁶² Kebelyu ka azurufa ka na amiki a ni a yawai shekelu kupa, ushatangi n ili i magulani,

⁶³ m mobomburon me te, n kagiri ke te, m magiri me te feu ma na ma yawai kaya ke te, adama e kune'e ku kusongu,

⁶⁴ m magaji me te adama e kune'e ku unushi

⁶⁵ n obomburon e re n agiri a tawun, nu ngaji n tawun kobolo ni ngiri n tawun feu n na n yawai kaya ke te tsa alyuka a matana. Na va dāda kune'e ku Abidan kolobo ka Gidiyon.

⁶⁶ A kanna ka kupa da Ahiyeza kolobo ka Amishada, vuza kelime vu kumaci ku Dan, u tukai n kune'e ku ni.

⁶⁷ Kune'e ku ni ku dāda: kebelyu ka azurufa ke te ka na amiki a ni a yawai shekelu amangatawun n kamangankupa (130), n kebelyu ke te ka azurufa ka na amiki a ni a yawai shekelu amangatatsunkupa, derere n kagisamkpatsu ka a'isa,

⁶⁸ n kebelyu ka azurufa ka na amiki a ni a yawai shekelu kupa ushatangi n ili i magulani,

⁶⁹ m mobomburon me te, n kagiri ke te m magiri me te kpamu, ma na ma yawai kaya ke te, adama e kune'e ku kusongu,

⁷⁰ m magaji me te adama e kune'e ku unushi,

⁷¹ n obomburon e re, n agiri a tawun, nu ngaji n tawun feu, kobolo ni ngiri n tawun, n na n yawai kaya ke te tsa alyuka a matana. Na va dāda kune'e ku Ahiyeza kolobo ka Amishada.

⁷² A kanna ka kupa n ke te, Pagiyelu kolobo ko Okiran, vuza kelime vu kumaci wa aza a Ashera u tukai n kune'e ku ni,

⁷³ kune'e ku ni ku dāda: kebelyu ka azurufa ke te ka na amiki a ni a yawai shekelu amangatawun n kamangankupa (130), n kebelyu ka azurufa ke te ka na amiki a ni a yawai shekelu amangatatsunkupa, derere n tsu na kagisamkpatsu ka a'isa ki, dem vi le ushatangi n kiya ku singai usatari m mani'in adama e kune'e ki ishina.

⁷⁴ Kebelyu ka azurufa ka na amiki a ni a yawai shekelu kupa ushatangi n ili i magulani,

⁷⁵ m mobomburon me te, n kagiri ke te feu, m magiri me te ma na ma yawai kaya ke te, adama e kune'e ku kusongu,

⁷⁶ m magaji me te adama e kune'e ku unushi,

⁷⁷ n obomburon e re, n agiri a tawun, nu ngaji n tawun feu, kobolo ni ngiri n tawun, n na n yawai kaya ke te tsa alyuka a matana. Na va dāda kune'e ku Pagiyelu kolobo ka Okiran.

⁷⁸ A kanna ka kupa n e re, da Ahira kolobo ka Enanu vuza kelime vu kumaci wa aza a Nafutali u tukai n kune'e ku ni.

⁷⁹ Kune'e ku ni ku dāda: kebelyu ka azurufa ke te ka na amiki a ni a yawai shekelu amangatawun n kamangankupa (130), n kebelyu ke te ka azurufa a na amiki a ni feu a yawai shekelu amangatatsunkupa, derere tsu na kagisamkpatsu ka a'isa ki, dem vi le ushatangi n kiya ku singai ku na ki usatari m mani'in adama e kune'e ki ishina,

⁸⁰ n kebelyu ka azurufa ke te ka na amiki a ni a yawai shekelu kupa,

⁸¹ m mobomburon me te, n kagiri ke te feu, m magiri me te ma na ma yawai kaya ke te, adama e kune'e ku kusongu,

⁸² m magaji me te adama e kune'e ku unushi,

⁸³ n obomburon e re, n agiri a tawun, nu ngaji n tawun feu, kobolo ni ngiri n tawun kpamu n na n yawai kaya ke te tsa alyuka a maṭana. Na va ḍaḍa kune'e ku Ahira kolobo ka Enanu.

⁸⁴ Na ḍa kune'e ka aza e kelime a Isaraila adama e kerengu ku katalikalyuka, a kanna ka na a tsungi ka'a mani'in: ebelyu kupa n e re a azurufa, n ebelyu kupa n e re a azurufa a ili i kuvishangu, kobolo n ebelyu kupa n e re kpamu a azanariya.

⁸⁵ Kebelyu dem ka azurufa amiki a ni a yawa ta shekelu amangatawun n kamangankupa (130), kebelyu dem ka azurufa amiki a ni a yawa ta shekelu amangatatsunkupa. Azanariya a ulinga a dem amiki e le a yawa ta shekelu akpan e re n amangatawanashi (2, 400), derere n tsu na kagisamkpatsu ka a'isa ki.

⁸⁶ Ebelyu kupa n e re a azanariya a na i n amiki e shekelu kupa e kebelyu dem, ushatangi n ili i magulani ya tsu kagisamkpatsu ka a'isa, azanariya a dem amiki e shekelu e le a yawa ta amangatawun n kamanga (120).

⁸⁷ M bomburon a na a ya'ankai kune'e ku kusongu ka dem a ḍaḍa kupa n e re, n agiri kupa n e re feu, ni ngiri kupa n i re kpamu, aza a na a yawai kaya ke te, kobolo n kune'e ki ishina ku le, nu ngaji kupa n u re adama e kune'e ku unushi.

⁸⁸ Obomburon a alyuka e kune'e ku maṭana raḱa a ḍaḍa kamanga n a nashi, agiri amangatatsu, ngaji amangatatsu, ngiri n kaya ke te ke te amangatatsu feu. Na ḍa kune'e ku kerengu ku katalikalyuka.

⁸⁹ Ana Musa u uwai a Maṭali mo Obolo adama a na u ya'an kadanshi n Vuzavaguḍu, ḍa u panai kaḱaṱtsu a kadanshi n ayi e mere mi icorobi i re ya, i na yi a gaḍi vu kaḱuyamkpatsu ka akpati vu Uzuwakpani va. Da Vuzavaguḍu u ya'in kadanshi n ayi.

8

Kuzuwa ku nkuni

¹ Vuzavaguḍu u ya'in kadanshi m Musa, u danai,

² <<Ya'an kadanshi n Haruna vu dana yi, makyan ma na baci vi a kuzuwa nkuni n cindere, nkuni ma mi ta e kuneke kutashi a ubon u kashamkpatsu ka maḱuni ka dem.>>

³ Da Haruna u ya'in tsu na o tonokoi ni, u zuwai nkuni adama a na a inda kelime ka kashamkpatsu ka, tsu na Vuzavaguḍu u tonokoi Musa.

⁴ Tsu nampa tsu ḍa a yimai kashamkpatsu ka maḱuni ka, a yima ta ka'a n azanariya, ili i na i ḍikai ḍaka ali a kubana a ubon u gaḍi, derere tsu na Vuzavaguḍu u tonokoi Musa u ya'an.

Kucidatangu ka aza e Levi

⁵ Vuzavaguḍu u ya'in kadanshi m Musa, u danai,

⁶ <<Uṭaḱa aza e Levi a kaṱsuma ka aza a Isaraila kaṱa vu takpaka le nshinda,

⁷ Tsu na va kuya'anka le u ḍa na, vu vishanku le mini ma kutakpaka nshinda, kaṱa vu zuwa le a puna cileme ci ikyamba i le gbende, a za'a akashi e le kaṱa kpamu a sumba.

⁸ Yeve vu zuwa le a ḍika mobomburon, n kune'e ki ishina, usatari m mani'in, kaṱa avu vi ḍika mobomburon mo yoku adama e kune'e ku unushi.

⁹ Kaṱa vu tuka n aza e Levi a e kelime ka Maṭali mo Obolo, kaṱa vu bolongu aza a Isaraila raḱa a ubuta u te.

¹⁰ Ayin a na baci vu tukai n aza e Levi a ubuta u Vuzavaguḍu, kaṱa uma a Isaraila a zuwaka aza e Levi a ekiye e le a aci,

¹¹ kaṱa Haruna u neke aza e Levi a a ubuta u Vuzavaguḍu tsu kune'e ku kuḍangusa ku na kutai wa aza a Isaraila, adama a na a ya'an ulinga u Vuzavaguḍu.

¹² Aza e Levi tamkpamu a kiyangu ekiye e le a gaḍi va aci o mbomburon a, kaṭa vi lyuka ka na ki adama e kune'e ku unushi, ka na ka buwai tamkpamu adama e kune'e ku kusongu u Vuzavaguḍu, adama kutakpaka aza e Levi unushi u le.

¹³ Vu zuwa aza e Levi a a shamgba e kelime ka Haruna m muku n ni, kaṭa vu neke le u Vuzavaguḍu tsu kune'e ku kuḍangusa.

¹⁴ N tsu nampa tsu ḍa, ve kupece aza e Levi kau n uma a Isaraila, kaṭa ta na o okpo uma a va.

¹⁵ <<A ayin a na baci vu kotsoi kutakpaka aza e Levi nshinda ḍa vu nekei le u Vuzavaguḍu tsu kune'e ku kuḍangusa, kaṭa aza e Levi a uwa punu a Maṭali mo Obolo ma a ya'an punu ulinga.

¹⁶ A kaṭsuma ka uma a Isaraila raḳa, anan Levi a ḍa a zagbai adama a na okpo uma a va koci. N kaṇa le ta n kaḱi ka va a una u muku n iyain mi Isaraila, aza e Levi okpo ta una u le.

¹⁷ Muku n ali n iyain ma aza a Isaraila raḳa, n va n ḍa, vuma m manama dem. A kanna ka na mu unai muku n iyain a iḍika i Masar, ḍaḍa n kanzakai kaḱi ka va n ḍa.

¹⁸ Da n dikai aza e Levi o okpoi una u muku n iyain ma aza a Isaraila.

¹⁹ Ele aza e Levi tamkpamu, n neke le ta u Haruna m muku n ni tsu kune'e ku na kutai wa aza a Isaraila, adama a na a ya'an ka uma a Isaraila ulinga punu a Maṭali mo Obolo, a takpaka le unushi. Nannai babu kpamu maḍukpa ma na ma kutawa wa aza a Isaraila, a ayin a na baci a yawai ḍevu n ubuta wa a'isa.>>

²⁰ Da Musa, n Haruna kobolo n uma a Isaraila raḳa, a ya'in n aza e Levi tsu na Vuzavaguḍu u danai Musa.

²¹ Aza e Levi a a takpakai kaḱi ke le nshinda, ḍa kpamu a za'i akashi e le. Da Haruna u nekei le tsu kune'e ku kuḍangusa u Vuzavaguḍu, ḍa u takpakai le unushi ciya o okpo cida.

²² Ana nannai u kotsoi ḍa aza e Levi a a tawai kuya'an ulinga u le punu a Maṭali mo Obolo n utsura u Haruna m muku n ni. O tonoi n anan Levi a tsu na Vuzavaguḍu u tonokoi Musa.

Kuzuwa ku ulinga ka aza e Levi

²³ Da Vuzavaguḍu u danai Musa,

²⁴ <<Ili i nampa yi ta a kuyikpa wa aza e Levi feu, vali vu na vi yawai aya kamanga n tawun a kubana gaḍi, u yawa ta u tawa u ya'an ulinga punu a Maṭali mo Obolo.

²⁵ Ama vuza na u yawai aya amangerenkupa, wu uvuka n ulinga u na u kuya'an punu a Maṭali ma, u doku u sa'wa ili ba.

²⁶ I ta a kufuḍa kubanka aza e le adama a na a fuḍa a ya'an ulinga punu a Maṭali mo Obolo ma, ama ele a kaḱi ke le kaṭa a sa'wa ili punu ba. Tsu nampa tsu ḍa uteku u na ve kupeceke aza e Levi ulinga u le.>>

9

Kaḍiva ka kupasamgbantai

¹ Vuzavaguḍu u ya'in kadanshi m Musa a kakamba ka Sinai, o wotoi u iyain a kaya ke ire, ana a utai a iḍika i Masar, u danai,

² <<Zuwa aza a Isaraila a ya'an Kaḍiva ka Kupasamgbantai ka nampa, a ayin a na o yotsoi.

³ A kanna ka kupa n ka nashi ko wotoi u nampa, n kulivi, a ya'an kaḍiva ka kupasamgbantai tsu na wila u danai.>>

⁴ Da Musa u danai aza a Isaraila a ya'an Kaḍiva ka Kupasamgbantai.

⁵ Da ta na a ya'in Kaḍiva ka Kupasamgbantai ka a kanna ka kupa n ka nashi ko wotoi ka n kulivi, a kakamba ka Sinai. Aza a Isaraila a ya'in derere tsu na Vuzavaguḍu u danai Musa.

⁶ Ama aza o yoku e le a kuya'an Kaḍiva ka Kupasamgbanaḍi ka a kanna ka nanlo ka ba, adama a na kaṭa a cidatangu kaḍi ke le ba, ana wo okpoi a sa'wa ta keven ki ikyamba ka vuma. Daḍa a ta'wai u Musa n Haruna a kanna ka nanlo ka,

⁷ ḍa a danai Musa va, <<Tsu sa'wa ta keven ki ikyamba ḍa tsu ukai kaḍi ka tsu nshinda. Ama yidai i kusanḍa tsu kuneke kune'e ku tsu u Vuzavaguḍu a kanna ka nanlo feu, kobolo n aza a Isaraila a na a buwai?>>

⁸ Daḍa Musa wu ushuki le, <<Ya'in bi'i n yeve i na Vuzavaguḍu u kudana adama a ḍa.>>

⁹ Da Vuzavaguḍu u ya'in kadanshi m Musa u danai,

¹⁰ <<Ya'an kadanshi n aza a Isaraila vu dana le, ḍa baci vuza yoku a kaṭsuma ka ḍa, ko a kaṭsuma ka ntsukaya n ḍa u sa'wai keven ki ikyamba ko u banai nwalu n ḍa'in, wi ta a kufuḍa kuya'an kaḍiva ka kupasamgbanaḍi ka.

¹¹ A ya'an kaḍiva ka a kanna ka kupa n ka naḥshi o wotoi u ire n kulivi. A takuma magiri kobolo m boroji vu na vi n yisiti ba, n ayuku o okono kpamu.

¹² Kaṭa a kaṣukpa ili i nanlo ya asa ali a kubana usana u yoku ba, ko kpamu o boso etele a ni ba. I baci a kuya'an Kaḍiva ka Kupasamgbanaḍi ka, u ga'an ta o tononwila u ni raka.

¹³ Ama ḍa baci vuza yoku vu na vi cida, u ya'an kpamu nwalu ba ḍa u kpaḍai kuya'an Kaḍiva ka Kupasamgbanaḍi ka. Mayun ḍa e pece vuma vu nanlo n uma a ni, adama a na u tuka n kune'e ku Vuzavaguḍu a ayin a na o yotsoi ba, mayun ḍa unushi u ni wo okpo a kaci ka ni.

¹⁴ Komoci ki baci idashi n aḍa ḍa u cigai kuya'an Kaḍiva ka Kupasamgbanaḍi ka Vuzavaguḍu ka, mayun ḍa u tononwila u kuya'an. Mayun ḍa wilu u vuza likuci n komoci feu wo okpo u te.>>

Keleshu ka na ka palai Mavali ma Kashile (Kut 40:34-38)

¹⁵ A kanna ka na a shikpai Mavali ma Kashile ka, ḍa keleshu ka palai ka'a. N kulivi ali a kubana usana, kaṭa keleshu ka ko bono tsa akina.

¹⁶ Ta ka lya'i kelime n kuya'an nannai ayin tutu, ka pala ka'a n kanna, kaṭa n kayin kokpo tsa akina.

¹⁷ A ayin a na baci keleshu ka ka kaṣukpai ubon u Kapam wa, kaṭa aza a Isaraila o fobuso kulaza, a ubuta u na baci ka shamgbai, kaṭa ele feu a ḍasangu lo.

¹⁸ Nannai ḍa a tsu ḍanga kaṭa a bana a ḍasangu a ubuta u yoku tsu na Vuzavaguḍu u tsu zuwa le. Keleshu ka ka laza baci ka kaṣukpa Kapam ka ba, ta lo ele feu o kuyongo a ubuta u na a ḍasangi va.

¹⁹ Keleshu ka shamgba baci a gaḍi vu Kapam va ali ka ya'in ayin e re, aza a Isaraila i ta o kuyongo lo kaṭa a ya'an i na i ga'in a ya'an a ubuta u Vuzavaguḍu.

²⁰ A makyan mo yoku keleshu ka ke ci geshe a gaḍi vu Kapam ba, ele feu i ta a kushamgba lo a ubuta wa tsu na Vuzavaguḍu u zuwai a ya'an. Kaṭa a ta'wa a laza kpamu tsu na u danai le.

²¹ A makyan mo yoku kpamu keleshu ka ci shamgba ta a ubuta u te n kulivi ali a kubana usana, ayin a na baci ka lazaḍi n usana, kaṭa aza a Isaraila feu a laza. Ko n kayin ko n kanna, keleshu ka ḍanga baci de dem, ele aza a Isaraila feu a tsu ḍanga ta.

²² Ko keleshu ka ka shamgba baci a gaḍi vu Kapam va ali ayin e re ko wotoi, ko kaya, ele aza a Isaraila feu i ta o kuyongo a ubuta u na a ḍasangi va babu kubana ubuta u yoku. Ama ayin a na baci ka lazaḍi, ele feu i ta o kutono ka'a.

²³ Tsu na Vuzavaguḍu u danai, ta a kulaza nannai, tsu na kpamu u danai a shamgba, ta a kushamgba nannai. O tononwila u Vuzavaguḍu n kadanshi ka ni nannai, tsu na a panai ka'a a una u Musa.

10

Ishiyaun ya azurufa

- ¹ Vuzavaguḍu u ya'in kadanshi m Musa u danai,
- ² <<Ya'an ishiyaun i re, i na a yimai n azurufa, vi ta a kuya'an ulinga n ele adama e kudeke kobolo ka uma, n kuzuwa uma a denga a wala.
- ³ Da baci a likai le raka, kata uma raka o bolongu wa nu a utsutsu u Mavali mo Obolo.
- ⁴ Ama da baci a likai vi te, aza a gbagba'in, n aza kelime a Isaraila, i ta o kubolongu kaci ke le wa nu.
- ⁵ Da baci ta na a likai kavana vu urotu wu nwalu, kata katsura ka kumaci kakau ka na ki a ubon u kasana ka Kapam ka Kashile ka kana nwalu.
- ⁶ Da baci kpamu a likai vi ire va, katsura ka kumaci kakau ka na ki a ubon u daka ka Kapam ka Kashile ka kana nwalu. Ciliki tsu nanlo tsa tsu dada urotu u kudanga.
- ⁷ Ama da baci yi a kuciga kubolongu uma, kata i ya'an ciliki tsu kavana tsa kau n tsu na tsu buwai va.
- ⁸ Muku n ali n Haruna, anan ganu, ele da a kulika ishiyaun ya. Na wi ta o kokpo da wila u ko wanai, ali a kubana wu ntsukaya n da n na n kutawa.
- ⁹ I yawa baci a idika i da da i banai kuvon a ubuta wi irala i da i na i a kutakacika da, kata i ya'an urotu n ciliki tsu ishiyaun tsa. Nannai da Vuzavaguḍu Kashile ka da u kuciba n ada, kata wi isa da e ekiye a irala i da.
- ¹⁰ I lika kavana a kanna ka mazanga ka da feu, n kanna ka kadiva ka na a zuwakai da, n kadiva ku ugiti u wotoi, yi ta a kulika ishiyaun ya a makyan ma na ya kuya'an kune'e ku kusongu n kune'e ku matana. N nannai da Kashile ka kuciba n uzuwakpani u na u ya'in n ada. Mpa da Vuzavaguḍu Kashile ka da.>>
- ¹¹ A kanna ka kamanga, ko wotoi u ire, a kaya ke ire ka na a kasukpai Masar, da keleshu ka ka dangai a Kapam ka.
- ¹² Da aza a Isaraila a utai katsura-katsura e meremune ma Sinai n a yawai a ubuta kakau, ali sai ayin a na keleshu ka ka shamgbai e meremune ma Paran.
- ¹³ Na lo da ugiti u kudanga u le, tsu na Vuzavaguḍu u danai le a una u Musa.
- ¹⁴ Katsura ka aza a Yahuda ka'a ka gitai kulaza, tsu na i udari. Nashon maku ma Aminadabu ayi da vuza kelime vi le.
- ¹⁵ Da katsura ka kumaci ki Isaka ko tonoi, Nataniya maku ma Zuwaru, ayi da vuza kelime vi le.
- ¹⁶ Eliyabu maku ma Helon, ayi da tamkpamu vuza kelime vu kumaci ku Zabalun.
- ¹⁷ Ana a mudai Kapam ka, da muku n ali n Geshon kobolo m muku n ali m Merari, a dikai Kapam ka da a lazai.
- ¹⁸ Da katsura ka kumaci ku Ruben ko tonoi tsu na i udari. Vuza kelime vi le ayi da Elizu maku me Shedeyu.
- ¹⁹ Kobolo n katsura ka kumaci ka Simiyon o kutono, vuza kelime vi le ayi da Shelumiye maku ma Zurishada.
- ²⁰ Da katsura ka kumaci ka Gadu ko tonoi, vuza kelime vi le ayi da Eliyasafa maku ma Dewuyelu.
- ²¹ Aza a na o tonoi ele da katsura ka kumaci ka aza a Kohatu uma e Levi, aza na i ucaniki n ili i cida, a tsu shikpaka le ta Kapam ka de kafu a yawa.
- ²² Da katsura ka Ifirayimu ko tonoi, vuza kelime vi le ayi da Elishama maku ma Amihudu.
- ²³ Ayi Gamaliya maku ma Pedazuru, ayi da vuza kelime vu kumaci ka aza a Manasa.
- ²⁴ Katsura ka kumaci ka aza a Bayami ele da o tonoi, da Abidan maku ma Gidiyon mo okpoi vuza kelime vi le.

²⁵ Aza a na o kotsosoi kugebengu uma a, ele da kumaci ku Dan, tsu na i udari. Ahiyeza maku ma Amishada ayi da vuza kelime vi le.

²⁶ A kumaci ka aza a Ashera, Okiran da vuza kelime vi le.

²⁷ A kumaci ka aza a Nafutali, Ahira da vuza kelime vi le feu.

²⁸ Na va daɗa tsu na aza a Isaraila a darai kaɗsura-kaɗsura ele a kuta.

²⁹ Daɗa Musa u danai Hobabu kolobo ka Reyuwe va aza a Midiya, akaya a Musa, <<Tsu ɗanga ta a kubana a ubuta u na Vuzavaguɗu u danai, <Mi ta e kuneke ɗa u ɗa.> Bana n a tsu, ci ta a kuya'anka wu ili i singai, adama a na Vuzavaguɗu u ya'anka ta aza a Isaraila uzuwakpani u singai.>>

³⁰ Da wu ushuki ni, <<Mpa ma kubana ba. Mi ta a kulaza a kubana a idika i va, a ubuta u uma a va.>>

³¹ Daɗa Musa u danai, <<N folono wu ta kata vu kasukpa tsu ba, adama a na vi yeve ta ubuta u na tsa kubana tsa ɗasangu e meremune ma, vi ta ta na o kokpo vuza na u ku'uwaka tsu kelime.

³² Vu bana baci n a tsu, ci ta e kupece kobolo ili i singai i na de dem Vuzavaguɗu u kuneke tsu.>>

³³ Da o fobusoi a kasukpai kusan ku Vuzavaguɗu, ɗa a ya'in nwalu n ayin a tatsu. A lazakai n Akpati vu Uzuwakpani vu Vuzavaguɗu va kelime a kaɗsuma ka ayin a tatsu a nampa, adama a na vu lansa ka le ubuta u na a kuvaku.

³⁴ Keleshu ka Vuzavaguɗu ko ci yongo ta gadi vi le n kanna, a ayin a na baci a kasukpai kaɗsura ke le.

³⁵ A ayin a na baci de dem akpati vu uzuwakpani vu ɗangai kulaza, kata Musa u dana, <<Denga kashani, avu Vuzavaguɗu, kata vu zuwa irala i nu i wacuwa, kata aza a na a iwain nu a suma a bana ɗa'in a kasukpa wu.>>

³⁶ Ayin a na baci akpati va vu yawai a ubuta u na u kuvuka, kata u dana, <<Bono, avu Vuzavaguɗu a ubuta u kaɓundai ka gbayin ka aza a Isaraila.>>

11

Aza a Isaraila a ya'in mololo

¹ Kanna ke te da aza a Isaraila a kanai mololo adama atakaci e le. Ana Vuzavaguɗu u panai i na i a kudansa, ɗa u ya'in wupa. Da u suki n akina ɗa o songi uma a na i a kakina ka apam e le.

² Da uma a bankai m mashe me le u Musa, yeve u vasai u Vuzavaguɗu ɗa akina a a kimai.

³ Da e dekei ubuta wa n kula Tabera, adama a na akina a Vuzavaguɗu a kula ta a kaɗsuma ke le.

⁴ Da kaɗsura ka uma a kavama ko yoku ka na ka ɗangai nwalu kobolo n aza a Isaraila, a ɗangai kazagba ki ili kulya'a. A na a gitai mololo ɗa aza Isaraila feu a dengusai mololo, a danai, <<Yayi u kuneke tsu inyama tsu takuma?

⁵ Ci ciba ta n adan a na tsu takumai gbani a Masar gbani kobolo n kokumba*, n guna, n aluwashi arambasa kobolo n arambasagawan.

⁶ Ama gogo na a tsu ɗa na a kambulu, utsura u tsu u kotso ta, babu ilikulya sai mana koci.>>

⁷ Mana ili yoku i ɗa i na i yotsoi igebetsu wari n usumbi tsu mini mo tsulo.

⁸ Uma a tsu uta ta kata o bolongu, kata a iya le a kutali ko o soyo le a masuku. Kata a yana le o mogbodo ko ta na a ya'anka emeshe. Kata o yokpo an ili i na a kangalai m mani'in ma zaitu.

⁹ Ayin a na baci de dem ciza tsu matsai lo a ubuta wa apam n kayin, kata mana feu vu uta.

* 11:5 11:5 Kokumba Ili i kulya'a i ɗa i na i yotsoi umaci wa adala.

¹⁰ Da Musa u panai uma raka a mashi, yaba dem a kashani a utsutsu u kapam ka ni. Da Vuzavaguđu u ya'in wupa kau, da Musa u namgbai katsuma.

¹¹ Da Musa u danai Vuzavaguđu, <<Yidai i zuwai da vi a kutakacika kagbashi ka nu? Yidai n ya'in i na i namgbai nu katsuma ali da vu kasukpai amiki a uma a nampa raka wa va?

¹² Mpa da n dikai katsuma ka uma a nampa raka? Mpa da m matsai le? Yidai i zuwai da vu danai mu n dika le ekiye a va, uteku tsu na kowo'i ka maku ke ci kebe merebu, a kubanka idika i na vu kucinai va kuneke ikaya i le?

¹³ Te dai ma kuciya inyama i na me kuneke kabundai ka uma a nampa raka? Ele na a dakakai kushi'ika mu, a kudana, <Neke tsu inyama, tsu takuma.>

¹⁴ Mpa n kufuda kudika amiki a uma a nampa raka ende'en va ba, a ya'an mu ta amiki n abundai.

¹⁵ Tsu nampa tsu da baci vu sheshei kuya'an nu mpa, una mu gogo na, da baci n ciyai mapasa ma singai wa nu, jebeke mu atakaci a nampa.>>

¹⁶ Da Vuzavaguđu u danai Musa, <<Bolonku mu nkoshi m gbara-gbara amangatatsunkupa ma aza a Isaraila, aza na vu yevei ele da aza e kelime a uma, n aza a gbagba'in kpamu, kata vu tuka le a Mayali mo Obolo, a shamgba de kobolo n avu.

¹⁷ Mpa mi ta a kucipa n ya'an kadanshi n avu de, kata n ja'wan utsura wa ayinviki a nu n neke le. I ta a kubanka wu kudika amiki a uma, adama a na kata vu dika amiki a ende'en nu ba.

¹⁸ Kata vu dana uma a, cidatangi kaci ka da, makpa'a yi ta a kutakuma inyama, adama a na Vuzavaguđu u pana ta mashi ma da, ma na i danai, <Yayi u kuneke tsu inyama i kutakuma? U la'a ta n kuga'an tsu bono a Masar.> Vuzavaguđu wi ta e kuneke da inyama i kutakuma, kata i takuma.

¹⁹ Yi a kutakuma i da a kanna kete, ko ayin e re, ko ayin a tawun, ko ayin kupa, ko ayin kamanga ba.

²⁰ Ama o wotoi kabula, yi ta a kumaka i da ali i yo okpo da ili yu unata. Adama a na i iwan ta Vuzavaguđu vu na wi a katsuma ka da n vuza na i shi'ikai, i danai, <Yidai da vu utakai tsu a Masar?> >>

²¹ Da Musa u danai, <<Mpa da a katsuma ka uma akpan amangatawantali (600,000) a nwalu e ene. Vu dana ta kpamu, <Mi ta e kuneke le inyama, i na a kutakuma wotoi kabula.>

²² Ko da baci a kidai ushiga wa anaka n ushiga wu nlala yi ta a kuyawa le? Ko o bolongu baci adan a mala raka da e nekei le, i ta a kuyawa le?>>

²³ Da Vuzavaguđu u danai Musa, <<Vu sheshe ta kukiye ku Vuzavaguđu ki ta gbati? Gogo na ve kene ta, ko i na n dansai yi ta a kushana ko ya kushana ba.>>

²⁴ Musa wu utai u danai uma kadanshi ka na Vuzavaguđu u danai. Da u bolongi nkoshi m gbara-gbara amangatatsunkupa aza a Isaraila, u zuwai le ukara'i n kapam ka.

²⁵ Da Vuzavaguđu u cipai punu e eleshu da u ya'in kadanshi n ayi, da u nekei le utsura wa ayinviki a na i u Musa da u zuwakai nkoshi m gbara-gbara ma. Ana ayinviki a a cipai we le, a ya'in kene. Ama a lya'a kelime n kene ba.

²⁶ Uma e re a katsuma ko nkoshi m gbara-gbara ma, okpoi a ubuta u katsura wa, kula ku vuza te ku dada Elidadu, vuza ire da Medadu, da ayinviki a cipai we le. I ta a katsuma ka aza na e kecei, ama a bana a mayali ba, da a ya'in kene ubuta u na o bolongi.

²⁷ Da kolobo ko yoku ka sumai ka banai ka danai Musa, <<Elidadu m Medadu i ta de a kuya'an kene a ubuta u na i a katsura ka.>>

²⁸ Jesuwa maku ma Nun, kabanki ka Musa ali ayi maku, u danai, <<Vuzagbayin vu va Musa, sankale.>>

²⁹ Ama Musa u danai, <<Vi ta e cishe'e adama a va? N kuciga ku va, wi ishi a kuga'an a dana uma a Kashile raka eneki a da. Ufolu u va u da, Vuzavaguđu u zuwa utsura wa ayinviki a ni u uma dem.>>

³⁰ Da Musa nu nkoshi m gbara-gbara ma aza Isaraila o bonoi a katsura e le.

Vuzavaguđu u suki nu nroni

³¹ Da Vuzavaguđu u zuwai wunlai wu utai a mala da u tukai nu nroni, da a yikpai ukara'i wa apam e le dem. A kakambu ka apam dem i ta a kufuda kene le da'in ali u yawa tsu na vuza u kuliva a nwalu. Kashani ku imkpi u le kpamu a kubana gadi ka la'a udashi u tatsu n idika ba.

³² Da ta na uma a dangai n kanna ka nanlo n kayin ka ni dem, da kpamu o doki an kayin kasai a kanai kureme nroni ma. Aza na o bolongi kenu ele da o bolongi homa kupa. Da e ecikpei le ukara'i wa apam e le.

³³ Ele bi'i a kutakuma inyama ya da Vuzavaguđu u yotsongi wupa u ni we le. Da u su'uki le m madukpa ma gbani-gbani, ma na mu unai uma n abundai.

³⁴ Adama a nannai da e ne'i ubuta wa kula Kiburotu-hatava, dada asaun a aza kutsan.

³⁵ De a Kiburotu-hatava va, da aza a Isaraila a lazai a kubana a Hazerotu ubuta u na a dasangi.

12

Miriyamu n Haruna a kpadai kushuku m Musa

¹ Ele de da Miriyamu n Haruna a kpadai kushuku m Musa adama a na u zuwa ta vuka a kumaci ka aza a Kush.

² Da a kanai kudana, <<U Musa u da Vuzavaguđu u ci ya'an kadanshi koci? A tsu tamkpamu? U ci ya'an kadanshi n a tsu ba?>> Da Vuzavaguđu ta na u panai i na a dansai.

³ Ayi Musa ta na u la'a ta uma a aduniyan a na a buwai dem a mariki.

⁴ Gogo lo da Vuzavaguđu u danai Musa, n Haruna kobolo m Miriyamu, <<Utai i tawa tsu gasai na a Mavali mo Obolo ada uma a tatsu a da dem.>> Da ele uma a tatsu e le a utai.

⁵ Da Vuzavaguđu u cipai a kabashi ke keleshu, da u shamgbai a utsutsu u Mavali ma, da u dekei Haruna kobolo m Miriyamu. Ana a yawai de a mavali ma,

⁶ da u danai, <<Panai kadanshi ka va, Ayin a na baci keneki ka Vuzavaguđu ki kobolo n ada, n tsu yotsongu ta kaci ka va wa ni n tsalatani, n ci ya'an ta kadanshi n ayi n alatani.

⁷ Ama ta n ci ya'an kadanshi nannai n kagbashi ka va Musa ba, mu ushuku ta n ayi a ubuta u uma a va aza a Isaraila.

⁸ N ayi da n ya'in kadanshi ashi n ashi, hawun ba n ite'e ba, we ene ta Vuzavaguđu tsu na wi, yidai i zuwai da i kpadai kupana wovon u kuya'an kadanshi ka wuya u kagbashi ka va Musa?>>

⁹ Da Vuzavaguđu u ya'in wupa n ele kau da u lazai da u kasukpai le.

¹⁰ Ana keleshu ka kasukpai mavali ma, da Miriyamu wa arumai n ukutu pushe-pushe. Ana Haruna u kpatalai wi indai ni da we enei ni n ukutu.

¹¹ Da Haruna va u danai Musa, <<Vuzagbayin, kata vu takacika tsu adama a unushi u nampa n tsulau tsu na ci ya'in ba.

¹² Kata vu kasukpa yi wo okpo tsu merebu ma na ma kuwai a ayin a limata n ikyamba kashami kakambu ke te ba.>>

¹³ Da Musa u folonoi Vuzavaguđu, u danai, <<Kashile, n folono wu ta, potsotongu yi.>>

¹⁴ Ama da Vuzavaguḍu wu ushuki Musa, u danai, <<Ishi baci esheku a ni, a jiraka yi ntsan a ashi, wi ishi o kokpo n wono ali ayin e cindere ba? Zuwai ni u yongo a pulai vu kaṣura ali ayin e cindere, yeve kaṭa vu bonoko n ayi asuvu.>>

¹⁵ Da a utaḱai Miriyamu a pulai vu kaṣura ali ayin e cindere, ama da uma a kpaḍai kulaza ali sai ayin a na o bonokoi n ayi.

¹⁶ Ana ka nanlo ka ko kotsoi, da uma a kaṣukpai Hazerotu, da a banai a daṣangi a kakamba ka aza a Paran.

13

A suki n aza a tsusaki a Kana'ana (Wil 1:19-33)

¹ Vuzavaguḍu u danai Musa,

² <<Suku uma a bana a saka idika i Kana'ana, i na mi a kuciga me neke aza a Isaraila a. Suku vuza kelime vi te a kaṣuma ka kumaci dem.>>

³ Da Musa u ya'in uteku tsu na Kaṣhile ka danai ni u ya'an da u suki uma kupa n ere aza a Isaraila, dem vu le aza e kelime a kumaci a da. Da u suki le a utaḱi de a kakamba ka Paran.

⁴ Ula a uma a na a zagbai a da na.

A kumaci ka aza a Ruben, Shamuwa kolobo ka Zakuru,

⁵ a kumaci ka aza a Simiyon, Shafatu kolobo ko Hori,

⁶ a kumaci ka aza a Yahuda, Kelepu kolobo ka Jefune,

⁷ a kumaci ka aza a Isaka, Igalu kolobo ka Isufu,

⁸ a kumaci ka aza a Ifirayimu, Hosiya kolobo ka Nun,

⁹ a kumaci ka aza a Bayami, Paliti kolobo ka Rafu,

¹⁰ a kumaci ka aza a Zabalun, Gadiyelu kolobo ko Sodi,

¹¹ a kumaci ka aza a Manasa, Gadi kolobo ka Susi,

¹² a kumaci ka aza a Dan, Amiyelu kolobo ka Gemali,

¹³ a kumaci ka aza a Ashera, Seturu kolobo ka Makelu,

¹⁴ a kumaci ka aza a Nafutali, Nabi kolobo ko Vopusi,

¹⁵ a kumaci ka aza Gadu, Geyuwelu kolobo ka Maci

¹⁶ Na da ula a uma a na Musa u suki a bana a ya'an tsusaki ki idika ka. Da Musa u ne'i Hosiya kolobo ka Nun kula, Jesuwa.

¹⁷ Ana Musa u suki le a bana a saka idika i Kana'ana, da u danai le, <<Da baci yi a kubana, kaṭa i tonoko n Negebu *n ubon wu nsasan u likuci wa.

¹⁸ Kaṭa i lana yene tsu na idika ya yi, ko uma a na i punu idaṣhi a likuci ya aza a utsura a da ko babu utsura n aḅundai ko kenu.

¹⁹ Icu'u yi idika ye ne i dai i idaṣhi? I singai ko i gbani-gbani? Icu'u i likuci ye ne i dai i idaṣhi? Ukanji ko babu ukanji?

²⁰ Nini dai idika ya yi? N tsuta ko babu tsuta? Idika ya yi ta nu ndanga ko babu? Ya'in tsu na i kufuda, kaṭa i ta'a umaci u mambulu wi idika ya i bonoko.>> Ayin a nanlo a daḍa ayin a na umaci wu ndanga u tsu kugita kuge'we.

²¹ Da a banai a sakai idika ya, ili i na i gitai e meremune ma Zinu ali a kubana a Rehobu a ubon u Lebo-hamata.

²² Da o tonoi n Negebu, a yawai Heburon, a ubuta u na Ahiman, n Shishayi, n Talimayi, ntsukaya n Anaku i n idaṣhi. (A ma'a ta Heburon aya e cindere a na a laza i kafu Zowa a idika i Masar.)

* **13:17 13:17** *Negebu* Idika i da i na yi a ubon u daka wa aza a Isaraila, ubuta u na kpamu u ci ya'an yutushi kau nannai ba, u ci ya'an feu n lyushi kau ba. Uma kakau da feu i de a ubuta wa.

²³ Ana a yawai a kara'a ka Eshikolu, da o kodoi kacaka ka mambulu ka na ki n amiki ali sai a na uma e re a dikai ka'a n kalangu, kobolo n umaci wu ndanga m ruman m mabiri.

²⁴ Ubuta u nanlo e ci deke ta u da Kara'a ke Eshikolu adama a na ta de aza a Isaraila o kodoi kacaka ku umaci wi itacishi yi inabi.

²⁵ A ukocishi u ayin amangere da o kotsoi tsusaki, da o bonoi.

A danai i na a ciyay a ubuta u tsusaki

²⁶ Da o bonoi u Musa n Haruna kobolo n aza a Isaraila raka a na i e Kadeshi vu kakamba ka Paran. Da o tonokoi le n aza a Isaraila ukuna wi ili raka u na a ciyay a ubuta u tsusaki wa, da kpamu o yotsongi le umaci wu ndanga wi idika wa.

²⁷ Da a danai Musa ukuna u nampa, <<Tsu bana ta idika i na vu suki tsu va, idika ya yi ta m mani'in n tsuta, umaci wu ndanga wi idika u da na.

²⁸ Ama uma a na i de a idika ya i ta n utsura, likuci ya feu i gbagba'in i da n ukanji mayin. Ali ce ene ta de kumaci ka aza Anaku.

²⁹ Aza a Emeleki i ta punu de idashi a idika i Negebu, aza a Hitiya, n aza a Jebusiya kobolo n aza a Amoriya i ta idashi a akambu a nsasan. Aza a Kana'ana tamkpamu i ta idashi a kakina ka mala, devu n Kuyene ku Urudu.>>

³⁰ Da Kelepu u danai uma a pada bini e kelime ka Musa da u danai, <<Tsu bana ci isa idika ya, adama a na ci ta a kufuda.>>

³¹ Ama aza a na a banai kobolo n ayi va a danai, <<Tsa kufuda kurono n uma a nanlo ba, adama a na a la'a tsu ta utsura.>>

³² Da a lya'i kelime n kukaraka aza a Isaraila n kadanshi ka gbani-gbani adama a ukuna wi idika i na a banai a sakai va. A danai, <<Idika i na tsu banai tsu sakai va, yu una ta aza na ishi punu idashi de. Kpamu uma a na ce enei de aza a gbagba'in a da.

³³ Kpamu ce ene ta de aza e Neflim kumaci ka aza Anaku aza na utai Neflim. Da ce enei kaci ka tsu tso okpoi tsa akyun a ashi e le, ta ta na ci nannai we le.>>

14

Aza a Isaraila a ya'in ugbamukaci

¹ N kayin ka nanlo da aza a Isaraila raka a lapasai una kau adama atakaci.

² Da a ya'ankai Musa n Haruna mololo, a danai, <<Wi ishi u la'a n kuga'an tsu kuwa a Masar, ko kpamu e meremune ma nampa.

³ Yidai i zuwai da Vuzavagu du u tukai tsu idika i nampa adama na tsu bana ukpa u kotokobi? I ta a kupura amaci a tsu m muku n tsu gbani. Wishi a kula'a n kuga'an tsu bono a Masar ba?>>

⁴ Da a dananai, <<Kasukpai tsu zagba vuza kelime kata tsu bono a Masar.>>

⁵ Da Musa n Haruna a kudangi sapu a lya'i kayala e kelime ka kabundai ka aza a Isaraila ka na ko bolongi lo va raka.

⁶ Da Jesuwa kolobo ka Nun kobolo n Kelepu kolobo ka Jefune, ele na i a katsuma ka aza a na a banai tsusaki ki idika ka, a karai ntogu n le adama a unambukatsuma,

⁷ da a danai kobolo ka aza a Isaraila ka na ka buwai, <<Idika i na tsu banai tsu sakai va, i da i ga'an ta kau.

⁸ Vuzavagu du wi baci a kupana uyo u tsu, wi ta a kubanka tsu a idika i nanlo kata u neke tsu i da, idika i na yi m mani'in n tsuta.

⁹ Adama a nannai kata i ya'anka Vuzavagu du ugbamukaci ba. Kpamu kata i pana wovon u uma a idika a ba, adama a na ci ta a kulya'a le. Kafanki ke le ka buwa lo ba, ama Vuzavagu du wi ta kobolo n a tsu. Kata i pana wovon u le ba.>>

¹⁰ Da kabundai ka uma raka a ya'in kadanshi adama a na a vara le. Ama da tsugbayin tsu Vuzavagu du tsu tawai lo a Mayali mo Obolo ma e kelime ka aza a Isaraila raka.

¹¹ Da Vuzavaguđu u danai Musa, <<Ali wanai ɗai uma a nampa a kulya'a kelime n kugoyo mu? Ali wanai ɗai a kukpaɗa kushuku nu mpa, n ili i mereve i na n ya'ansakai le a ubuta dem?

¹² Mi ta a kulapa le m maɗukpa kaɗa m pece le n ili yu ukaɗi i le, ama kaɗa m bonoko wu idika ya aduniyan i na i la'i le m gbayin n utsura.>>

¹³ Ama ɗa Musa u danai Vuzavaguđu, <<Aza a Masar i ta a kupana ukuna u nampa, adama a na avu ɗa vu utakaɗi le we le n utsura u nu.

¹⁴ Kaɗa a dana aza a na i punu idashi a idika i nampa ukuna wa. Ele na a panai ɗe an avu Vuzavaguđu vi ta kobolo n uma a nampa, n tsu na kpamu vu yotsongi kaɗi ka nu we le aɗi n aɗi, n tsu na vu tonoi n ele n keleshu ka nu ka na ka shamgbai gadi vi le. E yeve ta vu tono ta n ele n kabashi ke keleshu n kannu, n kayin tamkpamu n kabashi ke keleshu ka akina.

¹⁵ Da baci vu unai uma a nampa raka a makyan me te, aduniyan a na a panai ukuna u nampa i ta a kudana,

¹⁶ <Vuzavaguđu u fuda u banka n uma a idika i na u ya'ankai le uzuwakpani u na u kucinai ba, ɗa wu unai le e meremune.>

¹⁷ Gogo na ya'an Vuzavaguđu u yotsongu utsura u ni tsu na u ya'in uzuwakpani, adama a na u dana ta,

¹⁸ <Vuzavaguđu u ci ya'an wupa gogo ba, wi ta kpamu tukpa n ucigi u na u tsu kpaɗa kujebe, ayi na u tsu cinukpaka vuza vu unushi n vuza vu ka gbani-gbani. N nannai dem u tsu kasukpa vuza vu unushi babu u takacikai ba, u tsu takacika ta muku adama a unushi wi isheku i le ali a kubana a tsukaya tsu tatsu n tsu nashi dem.>

¹⁹ N utsura wu ucigi u gbayin u nu, cinukpaka uma a nampa unushi u le, tsu na vu cinukpakai le a ayin a na a kasukpai idika i Masar ali a kutawa gogo na.>>

²⁰ Da Vuzavaguđu u danai, <<N cinukpaka le ta unushi u le, tsu na vu folonoi.

²¹ Dem n nannai, n kucina ta n wuma u va, tsu na tsugbayin tsu Vuzavaguđu ci a kushana aduniyan dem,

²² babu vuza te a katsuma ka uma ka nampa ka ku'uwa idika i na n kucinai me kuneke le. Ko an enei tsugbayin tsu va, n ili mereve i na n ya'in a Masar m meremune, dem n nannai ɗa a kanaɗi kukondo mu babu uteku,

²³ babu vuza te vi le vu na u kene idika i na n kucinai kuneke ikaya i le. Babu vuza te vi le vu na u goyoi mu wa kene i ɗa.

²⁴ Ama kagbashi ka va Kelepu, adama a na kaɗu ka ni ki kau kpamu, u tonoi mu n kaɗu ke te, ayi ɗa n kubanka a idika i na u banai va, kaɗa ntsukaya n ni n kana i ɗa yo okpo yi ukaɗi i le.

²⁵ A na wo okpoi aza a Emeleki n aza a Kana'ana i ta ɗe idashi a kara'a, mkpa vu kpatala kaɗa vu tono a kubana e meremune a uye u na u walai m Mala ma Shili.>>

Vuzavaguđu u takacikai uma adama a ugbamukaci

²⁶ Da Vuzavaguđu u ya'in kadanshi m Musa kobolo n Haruna u danai,

²⁷ <<Ali wanai ɗai uma a gbani-gbani a nampa a kulya'a kelime n kuya'an mololo adama a va? M pana ta mololo ma aza a Isaraila ma nampa.

²⁸ Gogo na dana le, <Vuzavaguđu u dana ta, n kucina ta n wuma u va, n kuya'anka ɗa ta ili dem derere tsu na m panai ɗa i dansai.

²⁹ Raka vu ɗa yi ta a kukuwa punu e meremune ma nampa, aɗa na e kecei a ubuta u mekecu, aɗa na i yawai aya kamanga a kubana gadi, aza a na a ya'ankai mu mololo.

³⁰ Babu vuza na u ku'uwa idika i na n kucinai kuneke ɗa adama a na yo okpo kpa'a ku ɗa, sai Kelepu kolobo ka Jefune n Jesuwa kolobo ka Nun koci.

³¹ Ama adama a muku n ɗa tamkpamu n na i danai i ta a kupura le gbani, mi ta a kutuka le punu a pana uyo wi idika i na i iwain va.

³² Ama a_{da} tamkpamu, even a ikyamba a_{da} i ta_o kokpo e meremune ma nampa.

³³ Muku n_{da} mi ta_a kuka_{na} ka_{ka} kara_{sa} e meremune ali aya_a amangere, ka_{ta} a takacika adama a unambi u kuneke wa_a a_{du} u da_a, ali sai ayin a na vuza na u buwai n wuma u kotsoi u kuwai punu e meremune ma nampa.

³⁴ Yi ta_a kutacika adama a unushi u da_a ali aya_a amangere, kaya ke te a una u kanna ke te dem, ka ayin amangere a na i sakai i dika ya. Nannai da i kudika amiki a unushi u da_a, ka_{ta} kpamu i yeve a na ili i kenu i da ba, wupa u va_a u tsuwan u vuza.>

³⁵ Mpa Vuzavagu_{du} n dansa ta_a, mayun mi ta_a kuya'an ili i nampa u uma a gbani-gbani a nampa raka a na o bolongi kaci ke le adama a na a iwain mu. E meremune ma nampa ma'a o kukotso raka, ta punu a kukuwa.>>

³⁶ Uma a na Musa u suki a bana a saka idika ya, aza na o bonoi da a zuwai uma raka a ya'ankai Vuzavagu_{du} mololo ma, a ubuta u kudansa ukuna wa a'uwa adama a idika ya,

³⁷ ele da aza na Vuzavagu_{du} u zuwai ma_{du}kpa mu unai le e kelime ka_a ni.

³⁸ A katsuma ka aza a na a banai tsusaki ki idika ka, Jesuwa kolobo ka Nun n Kelepu kolobo ka Jefune ele da koci a la'i n wuma.

³⁹ Ana Musa u danai aza a Isaraila ukuna u na Vuzavagu_{du} u danai raka, da uma a a namgbai katsuma kau.

⁴⁰ Da a dangai n usana kali-kali a banai a kusan ku na ku la'i n uga_{di} kau a idika ya, da a danai, <<Tsu nusa ta, ci ta a kubana a ubuta u na Vuzavagu_{du} u ya'ankai tsu uzuwakpani.>>

⁴¹ Ama da Musa u danai, <<Yidai i zuwai da yi a kukpa_{da} kutono kadanshi ka Vuzavagu_{du}? Nannai wa kuya'an ba.

⁴² Ka_{ta} i bana ubuta ba, adama a na Vuzavagu_{du} wi kobolo n ada ba. Irala i da yi ta a kulya'a kaci ka da,

⁴³ adama a na aza a Emeleki n aza a Kana'ana i ta a kuzuwa da kelime de. Adama a na i kasukpa ta Vuzavagu_{du}, wi o kuyongo n ada ba, yi ta a kubana ukpa u kotokobi.>>

⁴⁴ N nannai dem, da e sheshei kubana a kusan ki idika ku na ku la'i n uga_{di} wa, ama ko akpati vu uzuwakpani u Vuzavagu_{du}, ko Musa u kasukpa katsuma ka ba.

⁴⁵ Dada aza a Emeleki n aza a Kana'ana a na i idashi de a nsasan mi idika ma, a cipai da a lya'i le n kuvon, ali o lokoi le sai a kubana a likuci i Horuma.

15

Wila wa alyuka

¹ Vuzavagu_{du} u danai Musa,

² <<Ya'an kadanshi n aza a Isaraila vu dana le, ayin a na baci i uwai idika i na mi e kuneke da yo okpo i'uwa i da,

³ da i nekei Vuzavagu_{du} alyuka a na a ci ya'an n akina a katsuma ki ili yu ushiga, ko anaka ko wu nlala, tsa alyuka a ili i magulani u Vuzavagu_{du}, ko kune'e ku kusongu, ko kune'e ka kushatangu akucina, ko kune'e ka alyuka bari, ko kune'e ka adiva a na i ci ya'ansa a kaya lakam,

⁴ vuza na baci de dem u kutuka n kune'e ku ni, u neke Vuzavagu_{du} ifa vi te a katsuma ka kupa ka kiya ku singai uteku tsu kune'e ki ishina, usatari n kagimi ka mani'in ma zaitu.

⁵ A magiri me te dem ma na i kuya'anka kune'e ku kusongu ko alyuka a, i bolongu n kagimi ke kedele ka mayan tsu kune'e ku kuso'o.

⁶ Kagiri ka'a baci vu nekei adama alyuka a, mayun da vu tuka n agimi e re a ifa a katsuma ka kupa ka kiya ku singai usatari n edele a tatsu a mani'in ma zaitu,

⁷ kobolo n edele a tatsu a maḵyaṇ adama e kune'e ku kuso'o. Nekei a ḡa ci ili i magulaṇi u Vuzavaguḡu.

⁸ Yi baci a kuya'an kune'e ku kusongu n kobomburon tsa alyuka o kusongu ko kune'e adama a kushatangu a kucina, ko kune'e ku maṭaṇa u Vuzavaguḡu.

⁹ Kaṭa vuza u neke kobomburon ka kobolo n kune'e ki ishina ku kiya ku singai ku ifa vu tatsu a kaṭsuma ka kupa, usatari n kagimi ke kedele ka mani'in ma zaitu.

¹⁰ Kaṭa kpamu vu neke kagimi ke kedele ka maḵyaṇ tsu kune'e ki ili i kuso'o, ili i magulaṇi i singai u Vuzavaguḡu.

¹¹ <<Nannai ḡa a kuya'an n kobomburon, ko kagiri, ko maraḡika dem a ubuta wa alyuka.

¹² Ta ya kuya'an nannai n kune'e ku na ye kuneke dem.

¹³ Yaba dem va aza a Isaraila wi ṭa a kuya'an ili tsu nampa, a ayin a na u kuya'an kune'e ki ilikulya i magulaṇi i singai u Vuzavaguḡu.

¹⁴ Ama komoci ka ṭawa baci ka ḡaṣaṅgi kobolo n aḡa, ko ta na wi punu n idaṣhi n aḡa, ḡa u cikalai kuneke kune'e ki ilikulya i magulaṇi i singai u Vuzavaguḡu, mayun ḡa u ya'an derere tsu na i ci ya'an.

¹⁵ Aza a ubuta a i ṭa a kukaṇa wila u te, wila u te u ḡa i kuyonko aḡa n omoci a ḡa. Kaṭa wo okpo ḡa wila u ko wannai nu ntsukaya n ḡa feu raḡa n na n kutawa, aḡa n omoci a ḡa yi ṭa o kokpo vi te a ubuta u Vuzavaguḡu.

¹⁶ Wila u te u ḡa ḡa n i na feu i kutono aḡa n omoci a na i idaṣhi kobolo n aḡa va.>>

¹⁷ Vuzavaguḡu u doku u ya'in kadanshi m Musa kpamu, u danai,

¹⁸ <<Ya'an kadanshi n aza a Isaraila vu dana le, Ayin a na baci i uwai a idika i na mi a kubanka ḡa va,

¹⁹ ḡa baci i lya'i ilikulya yi idika ya, mayun ḡa i fobo i yoku a kakambu adama a na i neke Vuzavaguḡu tsa alyuka a kudangusa.

²⁰ kaya dem i fobo paki ishina yu ugiti i yoku i na i lapai. Kaṭa i ya'an ilikulya n kiya ku ugiti ku na yi iyai, kaṭa i tuka mu ku na ku kokpo kune'e ku kudangusa.

²¹ kaya lakam aḡa n ntsukaya n ḡa, mayun ḡa i lya'a kelime n kutuka n ilikulya i na a ya'in n kiya ki ishina yu ugiti tsa alyuka a kudangusa.>>

Wila adama a unushi wu unambi u kuyeve

²² <<Ama ḡa baci i ya'in unushi wu unambi u kuyeve, ḡa i kpaḡai kutono wila u na Vuzavaguḡu u tonokoi Musa na,

²³ i na raḡa Vuzavaguḡu u danai ḡa a ubuta u Musa, ili i na i ḡikai a kanna ka na Vuzavaguḡu u nekei ḡa wila, ali a kubana ntsukaya n ḡa n na n kutawa.

²⁴ Da baci uma a a ya'in unushi u na e yevei n u ḡa ba, raḡa vi le e neke mobomburon me te ma na a utukaḡ ushiga tsu kune'e ku kusongu, ili i magulaṇi i singai u Vuzavaguḡu, kobolo n kune'e ki ishina n ki ili i kuso'o, kobolo m magaji adama e kune'e ku unushi.

²⁵ Kaṭa ganu u takpaka aza a Isaraila unushi u le raḡa, kaṭa ta na a cinukpaka le u ḡa, adama a na n uyeve u le u ḡa a ya'in u ḡa ba, kpamu a tuka ṭa n kune'e adama a unushi u le, n kune'e ki ili i kulya'a u Vuzavaguḡu, n kune'e ku unushi.

²⁶ Kaṭa a cinukpaka aza a Isaraila raḡa unushi u le, kobolo n unushi wo omoci a na i punu idaṣhi n ele, adama a na uma raḡa ḡa a nusai.

²⁷ <<Ama vuma te ḡa baci u nusai babu u yeve, wi ṭa e kuneke maraḡika ma kaya ke te, adama e kune'e ku unushi.

²⁸ Kaṭa ganu u takpaka vuza na u nusai babu na u yevei va unushi u ni u Vuzavaguḡu, a takpaka yi baci unushi wa, kaṭa ta na a cinukpaka yi u ḡa.

²⁹ Kaṭa i yongo n wila u te raḡa, ḡa baci vuza u nusai babu u yeve, ko vuza vi idika, ko komoci ka na ki punu idaṣhi n ele.

³⁰ Ama vuza na baci u ya'in unushi n uyeve u ni, ko vuza vi idika ko komoci, ali da u ya'ankai Vuzavaguđu kadanshi ki ishikushi, vuma vu nanlo va mayun da e pece yi n uma a ni.

³¹ Adama a na u goyo ta kadanshi ka Vuzavaguđu da kpamu u kodoi wila u ni, mayun da e pece vuma nanlo n uma a ni, kpamu unushi u ni wi ta o kokpo a kaci ka ni.>>

Atakaci adama a vuza na u sulai wila wa Ashibi

³² Kanna ke te, ayin a na aza a Isaraila i de e meremune, a kana ta vuma a kuzama ndanga a kanna ka Ashibi.

³³ Aza na a cinai ni a kuzama ndanga ma, da a tukai ni u Musa n Haruna n ubuta u uma a Isaraila a na a buwai,

³⁴ da a gbaguri ni a kunu, adama a na kata e yeve uteku tsu na a kuya'an n ayi kata ba.

³⁵ Da Vuzavaguđu u danai Musa, <<Mayun da vuza va u kuwa. Dem vu da da ya kuvara yi n atali kata u kuwa a pulai vu katsura.>>

³⁶ Da raka vu le a dikai vuma va a bankai pulai vu katsura da a varai ni n atali da u kuwai, tsu na Vuzavaguđu u danai Musa.

Kuzuwa ki itaza ya aminya

³⁷ Da Vuzavaguđu u danai Musa,

³⁸ <<Dana aza a Isaraila ukuna u nampa. Ada nu ntsukaya n da dem, mayun da i ca'a tsugbere ubuta u te i ya'an itaza, kata i kobo i da n awin a mini mu usuni a vutaza dem.

³⁹ Ayin a na baci ye enei itaza ya, yi ta a kuciba n wila u na n nekei da raka, kata i tono u da, an ya kuya'an i na i cikalai kata nannai u zuwa da yo okpo ili yu unata wa va.

⁴⁰ Ayin a na baci dem ye enei itaza i nanlo, yi ta a kubanka da i ciba an mayun da i tono wila u va raka, kata kpamu yo okpo uma a cida a ubuta u Kashile ka da.

⁴¹ Mpa da Vuzavaguđu Kashile ka da, ayi na wu utakai da a idika i Masar adama a na wo okpo Kashile ka da. Mpa da Vuzavaguđu Kashile ka da.>>

16

Ugbamukaci u Kora n Datan kobolo n Abiram

¹ Kanna ke te Kora, kolobo ka Izaharu, matsukaya ma Kohatu, kumaci ka aza Levi, u bolongi una n Datan kobolo n Abiram, muku n ali n Eliyabu, n Onu kolobo ke Peletu. Uma a tatsu a nampa uta ta a kumaci ku Ruben.

² Uma a nashi a nampa o bolongi una n aza e kelime a aza a Isaraila o yoku amangatawenre n amangerenkupa (250), a banka le adama a na a ya'anka Musa ugbamukaci.

³ Da o bolongi kaci ke le da a tawai u Musa n Haruna. Da a danai le, <<Ada uma ere a nampa, yi ta a kulya'a kakamba. Kashile ka zagba tsu ta raka a tsu aza a Isaraila, kpamu wi ta kobolo n a tsu. Ama yidai i zuwai da i ci ya'an ili adanshi ada da i la'i uma raka uga'in u Vuzavaguđu?>>

⁴ Ana Musa u panai ka na a dansai, da u kudangi sapu u lya'i kayala.

⁵ Da u danai Kora n aza na i kobolo n ayi, <<Makpa n usana Vuzavaguđu wi ta o kuyotsongu uma yayi u zagbai wo okpo ganu vu ni, n vuza na wi cida da kpamu u kasukpai ni u yawa devu n ayi. Vuza na u zagbai va wi ta a kuzuwa yi u yawa devu n ayi.

⁶ Adama a nannai, avu Kora n uma a nu raka mayun da makpa i fobuso ambu a da adama o kusongu ili i magulani.

⁷ Mayun ɗa i kenuku akina punu kata i songu ili i magulani e kelime ka Vuzavagudu. Kata ce ene yayi a katsuma ka tsu Vuzavagudu u zagbai wo okpo kagbashi ka cida ka ni. Ada kumaci ka aza e Levi, ada da aza na i lya'i kakamba.>>

⁸ Da Musa u doku u danai Kora, <<Ada kumaci ka aza e Levi, panai.

⁹ Kashile ka tsu ka aza a Isaraila ka zagba da ta raka adama na i yawa devu n ayi adama na i ya'anka yi ulinga a mawali ma cida, kata kpamu i gandra uma. Nannai va uga'in u da ba? Ashe na lo va ili i gbani i da wa da?

¹⁰ Kora avu n uma a nu aza e Levi Vuzavagudu u tuka da ta devu n ayi. Gogo na avu vu cikala ta vo okpo ganu feu?

¹¹ Mayun da avu n uma a nu yi ta o mololo adama a Haruna, yayi Haruna, ali da yi a kuya'anka yi mololo? Vuzavagudu da yi a kuya'anka ugbamukaci.>>

¹² Da Musa u suki e deke Datan kobolo n Abiram muku n ali n Eliyabu. Ama da a danai, <<Ci a kutawa ba.

¹³ U yawa ba ana vu utakai tsu a idika i Masar, idika i na yi m mani'in n tsuta, adama a na tsu kuwa a kakamba ka nampa? Da kpamu gogo na vi cigai vo okpo mogono ma tsu?

¹⁴ Da na kata vu banka tsu a idika i na yi n ilikulya bari ba, vi neke tsu ta na ashina ko ashina a itacishi adama a na yo okpo yu ukani i tsu ba. Kudoro ku da koci vi o kudoro uma. Atsu tsa kutawa wa nu ba!>>

¹⁵ Da Musa u ya'in wupa kau da u danai Vuzavagudu, <<Kata vi isa kune'e ku le ba. N sa'wa kisa majaki we le ba, n sa'wa feu kunusaka vuza te vi le ba.>>

¹⁶ Da Musa u danai Kora, <<Avu n otoni a nu raka i tawa u Vuzavagudu mkpa'a. Haruna feu wi ta a kutawa.

¹⁷ Avu kobolo n uma amangatawenre n amangerenkupa (250) va, yaba dem u dika kambu ko kusunku ili i magulani ka na u kusunku ili i magulani, kata u tsungu ili i magulani punu adama a na u songu i da, yo okpo kune'en u Vuzavagudu. Haruna feu u ya'an nannai.>>

¹⁸ Da yaba dem u dikai kambu ka ni, u kenuki akina da a tsungi ili i magulani, da a shamgbai a utsutsu u Mawali mo Obolo kobolo m Musa n Haruna.

¹⁹ Da Kora u bolongi uma a raka ubuta u te, da u zuwai le a ya'anka Musa n Haruna ugbamukaci, a utsutsu u Mawali mo Obolo ma. Da tsugbayin tsu Vuzavagudu tsu tawai u yaba dem.

²⁰ Da Vuzavagudu u ya'in kadanshi m Musa n Haruna, u danai,

²¹ <<Pece kaci ka da n uma a nampa, adama a na mu una le gogo na.>>

²² Ama da Musa kobolo n Haruna a kudangi sapu a lya'i kayala, da a danai, <<Avu Kashile, Kashile ka'a, avu da vu zuwai uma raka o yongo n wuma, vuma te wi ta a kunusa kata vo okpo a wupa n uma dem?>>

²³ Da Vuzavagudu u danai Musa,

²⁴ <<Dana uma raka a kasukpa ubuta wa apam anan Kora n Datan kobolo n Abiram i.>>

²⁵ Da Musa u dangai u banai u Datan kobolo n Abiram, da nkoshi m gbara-gbara ma aza a Isaraila n tonoi ni.

²⁶ Da u danai kobolo ka uma ka, <<Kasukpai ubuta wa apam a uma a gbani-gbani a nampa. Kpamu kata i sa'wa ko ili i te i le ba, ta lo ya kuwa adama a unushi u le.>>

²⁷ Da uma raka a kasukpai ubuta u kapam ka Kora, n ka Datan, kobolo n ka Abiram. Da Datan n Abiram a utai pulai va apam e le a shamgbai utsutsu kobolo n amaci e le, m muku n le ali ni nrebu n le dem.

²⁸ Da Musa u danai, <<Nannai da i kuyeve a na Vuzavagudu da u suki mu n tawa n ya'an ili i nampa dem, kpamu n uyeve u kaci ka va u da mi a kuya'an i da ba.

²⁹ Da baci uma a nampa a kuwai a ukpa u na a kiwanai, kpamu ili i na i ci ciya dafa feu i cijai le, u ko okpo ta an mayun da Vuzavagudu u suki mu ba.

³⁰ Ama Vuzavaguđu u ya'an baci ili i savu i yoku, ɗa idika i bayuwai una ali ɗa i sodongi le kobolo n ili i na i n i ɗa dem, ɗa a lazai punu a asuvu a idika n wuma, nannai ɗa i kuyeve a na uma a nampa o goyo ta Vuzavaguđu.>>

³¹ Ana Musa u kotsoi kuya'an kadanshi ka nampa, ɗa idika i na i kashani i bayuwai una,

³² ɗa i sodongi le n limata i le kobolo n otoni o Kora dem, n i na i n i ɗa feu.

³³ A lazai punu a idika nannai n wuma u le kobolo n i na i n i ɗa raƙa. Ɗa idika i bayangi, ɗa a kuwai a ashi a uma.

³⁴ Ana aza a Isaraila a na i lo raƙa a panai yoroli i uma ya ɗa a sumai, a kudana, <<Idika ya yi ta o kusodongu tsu feu.>>

³⁵ Ɗa akina utai u Vuzavaguđu ɗa e lebecei uma amangatawenre n amangerenkupa (250), a na i e kuneke ili i magulani ya.

³⁶ Ɗa Vuzavaguđu u ya'in kadanshi m Musa, u danai,

³⁷ <<Dana Eliyaza kolobo ka Haruna ganu, u takpa ambu a na i n ili a kukula n ili i magulani ya raƙa. Kata u vishuwa even a ikyamba a ɗa'angi kau, adama a na i ta cida.

³⁸ Ama ambu a uma a nampa tamkpamu aza na a ya'an unushi ali ɗa a kuwai va, ɗikai a ɗa kata i jara okpo apalatsu a katalikalyuka, adama a na e neke ta a ɗa u Vuzavaguđu, okpo ta ili i cida. Nannai ɗa u kokpo urotu wu ubarangi a ubuta wa aza a Isaraila.>>

³⁹ Ɗa Eliyaza ganu u ɗikai ambu a uma a na a kulai ɗa u jarai le ɗa u ya'in kapalatsu ka katalikalyuka,

⁴⁰ adama a na wo okpo ili i kucibasa ya aza a Isaraila, ciya komoci ka na ki kumaci ku Haruna ba, ka tawa devu kusongu kune'e ki ili i magulani u Vuzavaguđu ba, ta lo yo kokpo tsu Kora n uma a ni, tsu na Vuzavaguđu u danai Musa.

⁴¹ Ama a na kayin ka asai ɗa uma a aza a Isaraila raƙa a ya'ankai Musa n Haruna mololo, a danai, <<Yu una ta uma a Vuzavaguđu.>>

⁴² Ama a na uma a o bolongi a kuya'anka Musa n Haruna mololo, ɗa anan Musa a a kpatalai a kinda ubon u Mayali mo Obolo, ɗa enei keleshu ka palai ka'a, ɗa tsugbayin tsu Vuzavaguđu tsu tawai.

⁴³ Ɗa Musa kobolo n Haruna a banai kelime ku utsutsu u Mayali wa.

⁴⁴ Ɗa Vuzavaguđu u ya'in kadanshi m Musa, u danai,

⁴⁵ <<Pecei kaƙi ka ɗa n uma a nampa a, adama a na mu una le gogo na.>> Ɗa Musa n Haruna a kudangi sapu ɗa a lya'i kayala.

⁴⁶ Ɗa Musa u danai Haruna, <<Dika kambu vu kenuku tsikina a katalikalyuka vu tsungu ili i magulani, yeve vi ya'an moloko vu bana a ubuta u uma a, vu takpaka le nshinda, adama a na wupa u Vuzavaguđu u danga ta, kpamu madukpa ta na feu ma gita ta de.>>

⁴⁷ Ɗa Haruna u ya'in tsu na Musa u danai ni, u sumai u banai u uwai e mere ma uma ma, madukpa ta na ma gita ta de, ama ana Haruna u songi ili i magulani ya ɗa u takpakai le unushi wa.

⁴⁸ Ɗa u shamgbai e mere ma aza a wuma n aza na a kuwai, ɗa ta na madukpa ma kasukpai.

⁴⁹ Uma a na madukpa ma mu unai, a yawa ta uma akpan kupa n a nashi n amangatawencindere (14, 700), babu ta na aza na a kuwai kobolo n Kora.

⁵⁰ Ɗa Haruna u bonoi a ubuta u Musa, a utsutsu u Mayali wa, adama a na madukpa ma mo kotsoi.

17

Kalangu ka Haruna ko topoi

- ¹ Da Vuzavaguđu u ya'in kadanshi m Musa, u danai,
² <<Ya'an kadanshi n aza a Isaraila kaṭa vi ciya alangu kupa n ere a ubuta u le, ke te dem u vuza kelime vu umaci dem. Vu ḏana kula ku yaba dem a kalangu ka ni.
³ A kalangu ka aza e Levi, vu ḏana de kula ku Haruna, mayun ḏa vuza kelime a kumaci dem u ya'an n kalangu ke te.
⁴ Vu zuwa le a Maṃali mo Obolo, e kelime ka Akpati vu Uzuwakpani, a ubuta u na n tsu gasa n aḏa.
⁵ Kalangu ka na baci ki ka vuza na n zagbai, ki ta o kutopo, ḏaḏa n kuyawaka uteku u mololo ma na aza Isaraila i a kuya'an ka wu na.>>
⁶ Da Musa u ya'in kadanshi n aza a Isaraila, ḏa ta na aza e kelime e le e nekei ni alangu kupa n ere, ke te ka vuza kelime vu umaci dem, n kalangu ka Haruna feu.
⁷ Da Musa u zuwai alangu a e kelime ka Vuzavaguđu a Maṃali ma Kaṣhile.
⁸ An kayin kasai ḏa Musa u uwai a Maṃali mo Obolo ma ḏa u cinai kalangu ka Haruna ka na a zuwai a una u kpa'a ku Levi ko topoi de, ali ka ya'in apaḷu ka matsai umaci u alumo u na u ge'wei.
⁹ Da Musa wu utakaḷi n alangu a na i punu uzuwi e kelime ka Vuzavaguđu ka raḷa, ḏa u tukai ubuta wa aza a Isaraila. Ana a indanai a ḏa, ḏa vuza kelime dem u ḏikai kalangu ka ni.
¹⁰ Da Vuzavaguđu u danai Musa, <<Bonoko n kalangu ka Haruna ka e kelime ka Akpati vu Uzuwakpani va, a zuwa lo ka'a kokpo urotu u kanananai ka aza a ugbamukaci. Nannai va wi ta a kuzuwaka mololo ma na i a kuya'an ka wu va uteku, ciya a kuwa ba.>>
¹¹ Da Musa u ya'in derere tsu na Vuzavaguđu u tonokoi ni.
¹² Da aza a Isaraila a danai Musa, <<Ci ta a kukuwa. Tsu puwanka ta. Dem vu tsu, tsu puwanka ta.
¹³ Vuza na baci de dem u yawai ḏevu n Kapam ka Vuzavaguđu ka, wi ta a kukuwa. Ci ta a kukuwa raḷa vu tsu?>>

18

Ulinga u anan Ganu kobolo n aza e Levi

- ¹ Vuzavaguđu u danai Haruna, <<Avu, m muku n ali n nu, n aza a ḏa a na yu utai a kumaci ke esheku a nu, aḏa ḏa i kuḏika amiki a unushi u na u sa'wai a'isa. Ama avu m muku n ali n nu koci, aḏa ḏa i kuḏika amiki a unushi dem a na a sa'wai ubuta wu ulinga u tsuganu.
² Kaṭa vu tuka n aza a nu, aza e Levi, aza na yi kumaci ku te, adama a na o bolongu ekiye n avu, m muku n nu, kaṭa a banka ḏa a ayin a na yi a kuya'an aganda punu a Maṃali mo Obolo.
³ Ulinga u le u ḏa a banka ḏa, kaṭa kpamu a ya'ansa ulinga u na wi punu a Maṃali dem. Ama kaṭa a yawa ḏevu n ili yu ulinga i Maṃali ya ba, ko katalikalyuka ba, ta lo dem vu ḏa ya kuwa.
⁴ I ta o kubolongu ekiye n avu kaṭa a lana Maṃali mo Obolo ma, kaṭa a ya'an ulinga dem, ama kaṭa vuza yoku kau u yawa ḏevu n ubuta u na yi ulinga ba.
⁵ <<Avu m muku n ali n nu n ḏa i kuḏika amiki a ulinga u kulana Maṃali ma Kaṣhile kobolo n katalikalyuka, adama a na kaṭa wupa u Vuzavaguđu u doku u cipa wa aza a Isaraila kpamu ba.
⁶ Mpa n kaḷi ka va n zagbaka ḏa ta aza aḏa aza e Levi a katsuma ka aza a Isaraila, o okpo ta tsu kune'e wa ḏa, e nekei le u Vuzavaguđu adama a na a ya'an ulinga u na wi punu a Maṃali mo Obolo.
⁷ Ama avu ḏa koci m muku n nu i kuya'an ulinga u tsuganu, kobolo n ili i na i buwai i na a kuya'an a katalikalyuka dem n asuvu a kakashi ku utsutsu ka. N neke ḏa

ta ulinga u tsuganu tsu kune'e ku gbani. Da baci vuza yoku kau u yawai devu m Mavali ma, wi ta a kukuwa.>>

Upecu u anan ganu n aza e Levi

⁸ Da Vuzavaguđu u danai Haruna, <<Mpa a kaci ka va n zuwa wu ta vo okpo vuza na u kulana kune'e ku na a kutukasa wa va. Kune'e ku cida ku na aza a Isaraila a kutusaka dem, mi ta e kuneke wu ku da avu m muku n nu ciya wo okpo upecu u da u ayin dem.

⁹ Mayun da vo okpo n ugboku u kune'e ku na ku la'i n cida, ku na a kpadai kusongu. A katsuma ke kune'e raka ku na a tukai mu ku na kula'i n cida, ko ki ishina, ko kune'e ku unushi, ko ku kutakpa ku unushi, ugboku u nanlo wi ta o kokpo u nu m muku n nu.

¹⁰ Lya'a i da ci ili i na i la'i n cida, mavali dem u lya'a i da. Dikai i da yo okpo da ili i na i la'i n cida.

¹¹ Na va feu ku da ku da, kune'e dem ku na baci a tukai mu, a ayin a na aza a Isaraila a dengusai ku da gadi a katalikalyuka. N neke wu ta ku da avu n olobo a nu ni nkere n nu feu, wo okpo da ta upecu u ayin tutu. Yaba dem a kpa'a ku nu, vuza na nshinda n ni n ya'in utakpi wi ta a kulya'a i da.

¹² N neke wu ta mani'in ma zaitu ma na ma la'i n kuga'an, m makyan ma na ma la'i n kuga'an, kobolo n ishina i na a tsu gita kuneke Vuzavaguđu.

¹³ Imacishi i kashina yi idika i na i gitai kuge'we, i na uma a kutuka u Vuzavaguđu yi ta o kokpo i nu. Yaba dem vu na wi babu nshinda a kpa'a ku nu, wi ta a kufuda kulya'a i da.

¹⁴ <<Ili raka i na yi punu a Isaraila da e nekei i da u Vuzavaguđu, i nu i da.

¹⁵ Maku ma na a gitai kumatsa, vuma ko manama, da e nekei ma'a u Vuzavaguđu, mo okpo ta ma nu. Ama mayun da ayin dem vi shiba maku ma vali ma vuma ma na a gitai kumatsa, ko manama ma na a gitai kumatsa da mi n unata.

¹⁶ Ayin a na baci i wotoi u te n umaci, katsupu ka kushiba ka ka ya'an azurufa a tawun. U wala derere n kagisamkpatsu ka a'isa ka.

¹⁷ <<Ama kata vu shiba maku ma kanaka, ko mokyon, ko maradika ma na a gitai kumatsa ba, adama na i ta cida. Vu vishangu mpasa n le a katalikalyuka, kata kpamu i songu ushuma u le wo okpo ili i kune'e ku na a ya'in n akina, ci ili i magulani a kubana u Vuzavaguđu.

¹⁸ Inyama yi nnama n nanlo yi ta o kokpo i nu, tsu na kpamu ubon u makanga kobolo m makuta mu usingai ma na e nekei tsu kune'e ku kudangusa yo okpoi i nu.

¹⁹ Kune'e ku cida dem ku na aza a Isaraila e kuneke Vuzavaguđu, n neke wu ta ku da n olobo a nu kobolo ni nkere n nu dem, tsu ugboku u nu u ayin dem. Uzuwakpani wa akucina, a kubana u Vuzavaguđu adama a nu m muku n nu.>>

²⁰ Da Vuzavaguđu u danai Haruna, <<Va kuciya punu ili yu ukani i nu a idika ya ba, ko vi ciya ugboku punu we le ba. Mpa da ugboku u nu n upecu u nu a katsuma ka aza a Isaraila.

²¹ <<N neke ta anan Levi i te dem a katsuma ka kupa punu a Isaraila wo okpo ili i kaci ke le, tsu katsupu ku ulinga u na a ya'in, a ayin a na i a kuya'an ulinga a Mavali mo Obolo.

²² Ili i na i dikai gogo na, aza a Isaraila o kudoku kuyawa devu m Mavali mo Obolo ba, a ya'an baci nannai i ta a kudika amiki a unushi u le kata a kuwa.

²³ Aza e Levi a da a kuya'an ulinga u Mavali mo Obolo, kata kpamu a dika amiki a unushi a ubuta u nanlo. Na va uzuwakpani u da u na u kukotso ba, ali a kubana ntsukaya n ntsukaya n na n kutawa. A kuciya ili i kaci ke le a ubuta wa aza a Isaraila ba.

²⁴ Adama a na n neke ta aza e Levi i te a katsuma ka kupa i na aza a Isaraila a tsu tuka, adama a na wo okpo upecu u le wi ili i te a katsuma ka kupa i na aza a Isaraila

e nekei ci ili i kune'e u Vuzavagudu. I dāda i zuwai dā n danai, ele a kuciya ili i kaçi ke le a ubuta wa aza a Isaraila ba.>>

²⁵ Da Vuzavagudu u ya'in kadanshi m Musa u danai,

²⁶ <<Ya'an kadanshi n aza e Levi vu dana le, <Yi isa baci ili i te a katsuma ka kupa i na aza a Isaraila a tukaj, n neke dā ta i dā yo okpo i dā, mayun dā i neke ili i te a katsuma ka kupa ki ili i nanlo ya u Vuzavagudu tsu kune'e.

²⁷ Kune'e ku nanlo i ta e kukece ku dā tsu kune'e ku na kacimbi ka ya'in, dāda kune'e ki ishina i na i gitaj kuge'we, m makyan ma savu feu.

²⁸ Ta feu a dā i kuya'an nannai i neke kune'e u Vuzavagudu a ubuta wi ili i te a katsuma ka kupa i na i ciyaji a ubuta wa aza a Isaraila. Punu a katsuma ki ili i te i nampa, mayun dā i neke ugboku u Vuzavagudu u Haruna ganu.

²⁹ A katsuma ke kune'e ku na e nekei dā raka, i neke ku na ku la'i n kuga'an u Vuzavagudu.>

³⁰ <<Dana aza e Levi, <Da baci e nekei ugboku u na u la'i n kuga'an, i ta e kukeceke dā u dā tsu kune'e ki ishina kobolo n ku makyan ma savu.

³¹ A dā n aza a kpa'a a dā yi ta a kulya'a i na i buwai va a ubuta dem, adama a na i dāda katsupu ka dā ku ulinga u na i ya'in a Mavali mo Obolo.

³² Nannai wi ta a kuzuwa yo okpo babu unushi, i neke baci ugboku u na u la'i n kuga'an. Yi feu a ku'uka kune'e ku cida ka aza a Isaraila nshinda ba, yi feu a kukuwa ba.> >>

19

Mini ma kutakpaka nshinda

¹ Da Vuzavagudu u ya'in kadanshi m Musa kobolo n Haruna, u danai.

² <<Na va dāda wila u na Vuzavagudu u zuwai. Uma a Isaraila i ta a kutuka Musa n kobomburon ka shili ka na ki babu u'iwin u Kashile, n ka na kata a ya'ankai kunima ba.

³ Wi ta e kuneke ka'a Eliyaza, ganu, kata a dika ka'a a utaka ka'a a pulai vu katsura va, kata a kida ka'a ayi e kene.

⁴ Kata Eliyaza, ganu va u dyabasa mpasa ma n kajivu kata u vishangu n dā kucindere a Mavali mo Obolo ma.

⁵ Yeve o songu kobomburon ka n ukpan u ni, ni nyama i ni, nu mpasa kobolo n awiyan a ni dem ayi e kene.

⁶ Kata ganu u dika ndanga n sida, n izobu, n tsugbere ci shili kata a taduku punu a akina a na o kusongu kobomburon ka.

⁷ Ayin a na baci o kotsoi kata ganu u za'a akashi a ni kata u sumba m mini, kata u bono a kapam. Ama wi ta o kuyongo n unata ali a kubana kulivi.

⁸ Vuza na u songi kobomburon ka feu wi ta a kuza'a akashi a ni m mini, kata u sumba. Ama ayi feu wi ta o kuyongo n unata ali a kubana kulivi.

⁹ <<Vuma vu na wi babu nshinda ayi dā u kupura kokomo ko kobomburon ka u fobo ka'a a ubuta u cida a pulai vu kapam. Aza a Isaraila i ta o kufobo kokomo ka adama a ulinga u mini ma kutakpaka nshinda. Na lo dā wila u kutakpa nshinda.

¹⁰ Vuza na u puraj kokomo ka kobomburon ka wi ta a kuza'a akashi a ni kata u yongo n unata ali a kubana kulivi. N nannai dā wo kokpo wila u makyan dem wa aza a Isaraila, n omoci a na i punu idashi we le.

¹¹ <<Vuza na baci de dem u sa'wai keven ka vuma, wi ta o kuyongo n unata ali ayin e cindere.

¹² Mayun dā u takpaka kaçi ka ni nshinda m mini a kanna ka tatsu n ke cindere, kata wo okpo cida. Ama dā baci u takpakai kaçi ka ni nshinda a kanna ka tatsu, n kanna ke cindere ba, wi o kokpo cida ba.

¹³ Vuza na baci de dem u sa'wai keven ka vuma na u kuwai, da u kpaɗai kutakpaka kaɗi ka ni nshinda, u langasa ta kapam ka Vuzavaguɗu. Vuma nanlo va mayun da a takpa yi a katsuma ka aza a Isaraila, adama a na kata a vishangu yi m mini ma kutakpaka nshinda ba, wi cida ba. Nshinda n ni m buwa ta kobolo n ayi.

¹⁴ <<Na da wila u na wi punu, da baci vuma u kuwai a mayali. Vuza na baci u tawai a mayali n vuza na wi punu a mayali ma dem a ayin a na vuza va u kuwai, wi ta o kokpo n unata ali ayin e cindere.

¹⁵ Kpamu apara a na i punu a kapam ka dem a na i babu akuyamkpatsu i ta o kokpo n unata.

¹⁶ <<Vuza na baci de dem wi e keteshe da u sa'wai vuma na a unai n kotokobi, ko u kuwai nannai, ko u sa'wai ketele ka vuma ko kasaun, wi ta o kokpo n unata ali ayin e cindere.

¹⁷ <<Adama a na a takpaka uma nshinda, yi ta e kukenuku kokomo ko kobomburon ka shili ka na o songi va kata a tsungu o mogbodo, kata a tsungu mini ma singai punu.

¹⁸ Vuza na wi babu unata ayi da u kudika izobu va kata u rumbuku punu a mini ma, kata u vishanku mayali ma n i ili i na yi punu n uma a na i punu dem, n vuza na u sa'wai ketele ka, ko vuma na a unai ko vuza na u kuwai ko kasaun ka.

¹⁹ Vuza cida ayi da u kuvishangu aza a unata a kanna ka tatsu n kanna ke cindere, kata a kanna ke cindere ka, u cidatangu yi. Vuza na a cidatangu yi va mayun da u za'a aminya a ni kata u sumba m mini, kata yeve a kubana kulivi ku nanlo ka wo okpo cida.

²⁰ <<Ama da baci vuza vu unata u iwain kubonoko kaɗi ka ni cida, i ta a kutakpa yi a katsuma ka uma, adama a na u langasa ta a'isa a Vuzavaguɗu n unata. Kata a vishanku yi mini ma kutakpa nshinda ba, kpamu wi ta n unata.

²¹ Na va daɗa le wila u na u kukotso ba. Vuma na u vishangi mini ma kutakpa nshinda ma, mayun da feu u za'a aminya a ni, da baci vuza u sa'wai mini ma kutakpa nshinda ma wi ta o kokpo n unata ali kulivi.

²² Ili i na baci de dem vuza vu unata va u sa'wai, yi ta o kokpo n unata, kpamu da baci vuza u sa'wai ili ya, wi ta feu o kokpo n unata ali a kubana kulivi.>>

20

Mini a katali (Kut 17:1-7)

¹ O wotoi u iyain u kaya ka na aza a Isaraila raka a yawai e meremune ma Zinu, da a cipai a Kadeshi. Ta de Miriyamu u kuwai da a cidangi ni.

² A ubuta wa, mini mi lo ma na uma o kuso'o ba, da o bolongi kaɗi ke le ubuta u te a kuya'anka Musa n Haruna mololo.

³ Da a ya'ankai Musa mololo, a danai, <<Wi ishi u la'a n kuga'an tsu kuwa tsu na aza a tsu a kuwai a ashi a Vuzavaguɗu.

⁴ Yidai i zuwai da vu tukai uma a Vuzavaguɗu a kakamba ka nampa, adama a na tsu kuwa, a tsu n ilikuzuwa i tsu dem?

⁵ Yidai da vu utakai tsu a Masar vu tukai tsu tsu kuwa a ubuta u gbani-gbani u nampa? Ubuta u na wi babu ishina, a mbiri, n itacishi yi inabi, ko umaci u ruman. Kpamu babu mini mo kuso'o.>>

⁶ Da Musa n Haruna a kasukpai uma a banai a utsutsu u Mayali mo obolo da a kudangi sapu a lya'i kayala. Da tsugbayin tsu Vuzavaguɗu tsu tawai we le.

⁷ Da Vuzavaguɗu u ya'in kadanshi m Musa, u danai,

⁸ <<Dika kalangu ka, avu kobolo m mokoshi ma nu Haruna kata vu bolongu uma a ubuta u te, kata vi ya'an kadanshi n katali ka nanlo ka ele e kene, mini mi ta a kuta. Vi ta a ku utaka m mini a katali adama na uma n ilikuzuwa i le o so'o.>>

⁹ Da Musa u takpai kalangu ka e kelime ka Vuzavaguḍu, tsu na u danai ni.

¹⁰ Da Musa n Haruna o bolongi uma a katali ka, ḍa u danai le, <<Gogo na panai, aḍa aza a ugbamukaci, i ciga ta tsu neke ḍa mini a katali ka nampa?>>

¹¹ Da Musa u ḍangusaḍi kukiye ku ni ḍa u lapai katali ka n kalangu kure, ḍa mini mu utaḍi a katali ka n aḅundai, ḍa uma n ilikuzuwa i le o so'i.

¹² Ama ḍa Vuzavaguḍu u danai Musa n Haruna, <<A na wo okpoi i iwan ta kuneke aḍu a ḍa mayin adama a na i cikpa mu an mi ciḍa e kelime ka aza a Isaraila, adama a nannai aḍa ḍa ya kubanka uma a nampa a iḍika i na n nekei le ba.>>

¹³ Na va ḍaḍa mini ma Mariba, ubuta u na uma a Isaraila a ya'ankai Vuzavaguḍu mololo, ḍa u yotsonki le an wi ciḍa a kaṣuma ke le.

Aza Edom a saṅkai aza Isaraila uye wu nwalu

¹⁴ Musa u suki alingata n akaka a utaḍi a Kadeshi a kubanka mogono ma aza a Edom, a danai, <<Ili i na vuza nu Isaraila u danai i ḍa na. Vu yeve ta atakaci dem a na ci o kuso'o.

¹⁵ Ikaya i tsu i bana ta Masar, ḍa ci ḍaṣangi ḍe aya n aḅundai. Ama ḍa aza a Masar a takacikai tsu kau n ikaya i tsu dem.

¹⁶ Ana tsu shikai u Vuzavaguḍu, ḍa u panai maṣhi ma tsu ḍa u su'uki kalingata ka Kaṣhile kutaka tsu a Masar. Gogo na a tsu ḍa na a Kadeshi, a likuci i na yi e kure'e ki iḍika i nu.

¹⁷ Tsu folono wu ta, vu kaṣukpa tsu tsu tono n iḍika i nu. Tso kutono a ashina a nu ko a ashina a ndanga mi itacishi a nu ba, ko tsu so'o mini ma kayinva ka nu ba. Ci ta o kutono uye u gbayin koci. Ci ta na a kubatsa ugula ko usingai ba, ali tsu uta uteku u nu.>>

¹⁸ Da mogono ma Edom mu ushuki, <<A'a, ma kukaṣukpa ḍa i tono n iḍika i va ba, ḍa baci i kondoi, ci ta a kuta tsu lya'a ḍa n kuvon.>>

¹⁹ Da aza a Isaraila a danai ni, <<Ci ta o kutono uye u gbayin, ḍa baci vuza te u so'i mini ma nu, ko ilikuzuwa i tsu, ci ta a kutsupa. Ya'an tsu tono n ene koci, ḍaḍa i na tsa kuya'an.>>

²⁰ Da kpamu o doku a danai, <<Kata i tono punu ba.>> Da aza a Edom utaḍi n kaḅundai ko osoji n aza a utsura adama a na a shilika n ele.

²¹ Ana aza a Edom a saṅkai le uye wu nwalu punu a iḍika i le, ḍa a kpatalai o tonoi uye u yoku.

Ukpa u Haruna

²² Da aza a Isaraila a kaṣukpai Kadeshi, ḍa a banai a Kusan ku Horu.

²³ De a Kusan ku Horu ka, ku na ki ḍevu n kure'e ku Edom, ḍa Vuzavaguḍu u danai Musa n Haruna,

²⁴ <<Ayin a yawa ta a na avu Haruna va kukuwa. Ayi wa ku'uwa a iḍika i na me kuneke aza a Isaraila ba, adama a na raka vu ḍa i ya'anika mu ta ugbamukaci a ubuta u mini ma Mariba,

²⁵ Dika Haruna m maku ma ni Eliyaza vu kumba gaḍi na a Kusan ku Horu.

²⁶ Ta ḍe va kufodo kuminya ku Haruna kata vu uka maku ma ni Eliyaza. Adama a na Haruna wi ta a kukuwa ḍe.>>

²⁷ Da Musa u ya'in uteku tsu na Vuzavaguḍu u danai. Da a kumbai a Kusan ku Horu a aṣhi o kobolo ka uma.

²⁸ Da Musa u fodoi aminya a Haruna ḍa u ukai maku ma ni Eliyaza. Da Haruna u kuwai ḍe a gaḍi vu Kusan va. Da Musa n Eliyaza a cipai a Kusan ka,

²⁹ ana uma a panai a danai Haruna u kuwa ta, ḍa a ya'in kpalu ku ni ali ayin kamangankupa.

21

A unai Aradu

¹ Ana vuza va aza a Kana'ana, mogono ma Aradu ma na mi idashi a idika i Negebu, u panai aza a Isaraila i ta lo a kutawa n uye u Atarimu, da wu utai u shilikai n ele, u remei aza o yoku a kubana ugbashi.

² Da aza a Isaraila a kucinai n Vuzavagudu a danai, <<Vi baci e kuneke uma a nampa e ekiye a tsu, ci ta a kuna likuci i le raka.>>

³ Da Vuzavagudu u panai ufolu wa aza a Isaraila da u nekei le aza a Kana'ana e ekiye le, da a unai le n likuci i le raka. Da e nei ubuta wa kula Horuma.

Koko ka viyum vi shili

⁴ Dada aza a Isaraila a dangai a Kusan ku Horu, o tonoi n uye u mala ma shili, a kara'a n idika i Edom. Ana i a nwalu da a kpa'ai kugbama asuvu.

⁵ Uma a ya'ankai Kashile mololo m Musa, a danai, <<Yidai i zuwai vu utukai tsu a Masar tsu kuwa punu a kakamba? Ubuta u na ko ilikulya ko mini, mana ilikulya i gbani i nampa, tso o'wo ta n vu da!>>

⁶ Da Vuzavagudu u suki n oko o tsukono a katsuma ka aza a Isaraila, a kapai le, uma a abundai a aza a Isaraila a kuwai.

⁷ Uma a tawai u Musa a danai, <<Tsu nusa ta, adama a na ci ya'anka ta Vuzavagudu mololo n avu. Folono Vuzavagudu, u takpaka tsu oko a.>> Da Musa u ya'in avasa adama a uma.

⁸ Da Vuzavagudu u ya'in kadanshi m Musa u danai, <<Yima koko ka viyum ka na ki n tsukono kata vu shiya ka'a a gadi vu madanga, vuza na baci koko ka kapai dem, da wi indanai koko ka nu, wi ta a kula'a.>>

⁹ Dada Musa u ya'in koko n iyum i shili, da u saki gadi vu madanga. Koko ka luma baci vuza, vuza va wi ta a kulanku koko ka kata ta na u la'aka n wuma.

Nwalu ma aza a Isaraila a kubana a Mowabu

¹⁰ Da aza Isaraila a dangai a kanai uye a banai a dasangi a Obatu.

¹¹ Da a dangai a Obatu, a banai a dasangi agali a Abarim, a kakamba ka na ki a kinda Mowabu, a kubana gadi vu ubon u na kanna ka tsu uta.

¹² A ubuta wa de da a dangai a banai a dasangi a kadaki ka Zaredu.

¹³ De kpamu a dangai a banai a dasangi u ukambu u Aruno, u na wi a kakamba ka na ka yawai e kure'e ka aza a Amoriya, kuyene ku Aruno da kure'e ka aza a Mowabu, uteku wi idika i Mowabu n idika i Amoriya,

¹⁴ Adama a nannai i dada i zuwai da Katagarda ka Arabali o kuvon ku Vuzavagudu, ka danai,

<<Likuci i Wehabu i na yi a ubon u Sufa, a kara'a ke kuyene ku Aruno,

¹⁵ kagidalau ka ara'a

a na a banai e kuyene ku Aru, a na o tonoi e kure'e ku likuci i Mowabu.>>

¹⁶ A ubuta wa lo da a lya'i kelime a kubana a Biya, kayinva ka na Vuzavagudu u danai Musa, <<Bolongu uma a ubuta u te mi ta e kuneke le mini.>>

¹⁷ Da aza a Isaraila a cananai vishipa vu nampa, <<Avu kayinva, tuka m mini,

a tsu ci ta a kucanana ka yi vishipa,

¹⁸ kayinva ka na anan ganu a gavai,

ka na aza a gbagba'in a gavai

Ka na aza a gbagba'in a gavai n alangu o tsugono e le

n alangu a nwalu e le.>>

A ubuta wa lo a kakamba ka, a lazai a kubana a kakamba ka Matana,

¹⁹ Da a lazai a Matana a kubana Nahaliyelu, a kasupai kpamu Nahaliyelu a kubana a Bamotu,

²⁰ a lazai a Bamotu a kubana a kaḍaḍi ka Mowabu a ubuta u na a kufuda kene gadi kau vu kaginda ka Pisiga ka na ki a kinda keteshe.

A lya'i Sihon n Ogu n kuvon
(Wil 2:26--3:11)

²¹ Aza a Isaraila a suki alingata a kubana u Sihon mogono ma Amoriya, a danai,

²² <<Tsu folono wu ta, vu kaşukpa tsu tsu tono n idika i nu. Tso kutono a ashina a nu ko a ashina a ndanga mi itacishi a nu ba, ko tsu so'o mini ma kayinva ka nu ba. Ci ta o kutono uye u gbayin koci.>>

²³ Ama Sihon wi a kukaşukpa o tono n idika i ni ba. Da u bolongi uma a ni raķa u banai kuya'an vishili n aza a Isaraila a kakamba, da u cinai le a Jahaza da u kumbai le n kuvon.

²⁴ Da aza a Isaraila a lya'i ni n kuvon nu utsura u kotokobi, da a isai ubuta wu uķani u ni, ili i na i diki e kuyene ku Aruno a kubana e kuyene ku Jaboku, da a shamgbai uteku wi idika i Amona, adama a na a kpada ta uteku wa aza a Amona n utsura mayin.

²⁵ Aza a Isaraila a lya'i likuci ya aza a Amoriya raķa, da a daşangi punu a likuci ya, a Heshibon, n likuci i kenke'en i ni raķa.

²⁶ Adama a na Heshibon da likuci I mogono ma aza a Amoriya, vuza na u ya'in vishili m mogono ma cau ma Mowabu da wi isai idika i ni raķa e ekiye a ni, ali a kubana e kuyene ku Aruno.

²⁷ N nannai da nzubi mi ishipe n danai,
<<ta wai a Heshibon, tsu ma'asakai,

ya'an tsu dangusa likuci i Sihon

²⁸ Adama a na akina uta ta a Heshibon,
kelentsu ka akina kutai a likuci i Sihon,
da ka lya'i likuci i Aru i Mowabu,
u lya'i aza o tsugono tsu Aruno.

²⁹ Ili ya atakaci i da a kubana wa da, aza Mowabu
ka da ka buwa ba, ada uma a kamali ka Kemoshi,
u bonoko ta muku n ni aza a iladi a la'aka n wuma u le,
m muku mu nkere feu, aza na wi isai ubuta u kuvon cau, ayi Sihon mogono ma
aza Amoriya.

³⁰ Gogo na tsu una le ta,
Heshibon u ya'an ta wuni ali a kubana Dibon,

Tsu una ta Nofa
ali a kubana a Medeba.>>

³¹ Aza a Isaraila o yongoi a idika ya aza a Amoriya.

³² Da Musa u suki aza a tsusaki a kubana Jaza, a banai da a lya'i likuci i wawa'a i ni n kuvon, da o lokoi aza a Amoriya a na i de a ubuta wa.

³³ Da o bonoi o tonoi n uye u na u banai Bashan, da Ogu mogono ma Bashan wu utai n uma a ni raķa a banai kuya'an kuvon n ele a Edire.

³⁴ Da Vuzavaguḍu u ya'in kadanshi m Musa, <<Ka ta vu pana wovon u ni ba, adama na n neke yi ta ekiye a nu, n uma a ni dem, n idika i ni. Vi ta a kuya'anka yi tsu na vi ya'ankai Sihon mogono ma aza a Amoriya, vuza na wi a Heshibon.>>

³⁵ Da a unai ni m muku n ni n uma a ni dem, babu vuza na u buwai n wuma. Aza Isaraila a isai idika i le ya.

¹ Aza a Isaraila a lazai a kubana e keteshe ka Mowabu a daṣangi a ubon u kuyene ku Urudu n tsu upashi u Jeriko.

² Ana Balaku maku ma Ziporu we enei ili i na aza a Isaraila a ya'ankai aza a Amoriya.

³ Da aza a Mowabu a rikpai kau adama a kabundai ka uma ka. Da a panai wovon wa aza a Isaraila.

⁴ Aza a Mowabu a danai nkoshi m gbara-gbara m Midiya, <<Kabundai ka uma ka nampa ki ta e kupede tsu n idika i na yi ukara'i n a tsu, tsu na kobomburon ke tsu pede mita e keteshe.>>

Da Balaku maku ma Zipo, vuza na wi mogono ma Mowabu a makyan ma nanlo,

⁵ u suki alingata a kubana u Balam maku ma Biyo e Peto, vuza na wi devu n kuyene a idika i uma a Amawu, e dekei da a danai, <<Pana, kabundai ka uma ka tawa ta a Masar. A palai ubuta raka a idika ya, da kpamu a daṣangi devu nu mpa.

⁶ Tawa gogo na, vu ya'anka uma a nampa una, adama na a la'a ta utsura u va. U ga'an ba mi ta a kufuda kulya'a le kata n loko le a idika ya. Adama na n yeve ta vuza na baci vu zuwakai unasingai wi ta o kokpo nannai, vuza na baci kpamu vi ya'ankai una ta wo kokpo nannai.>>

⁷ Da nkoshi m Mowabu nu nkoshi m Midiya a dangai a kubana u Balam n ikebe i kulana e ekiye le. Da a danai ni akaka a Balaku.

⁸ Da u danai le, <<Asai punu na, mi ta a kushuku, tsu na Vuzavaguḍu u kudana mu.>> Da nkoshi m Mowabu n shamgbai n ayi.

⁹ N kayin ka nanlo da Kashile ka tawai u Balam u danai, <<Anan yayi vi kobolo n ele na lo va?>>

¹⁰ Balam wu ushuki Kashile, <<Balaku maku ma Ziporu, mogono ma Mowabu ma'a, ma suki le wa va u danai,

¹¹ <Pana, uma a da lo a tawai a utai a Masar, da a palai idika raka. Tawa gogo na, vi ya'anka le una. U ga'an ba mi ta a kufuda kuya'an vishili n ele ali n loko le a idika ya.> >>

¹² Kashile ka danai Balam, <<Vi a kubana kobolo n ele ba. Vi ta na a kuya'anka uma una ba, adama na i ta n unasingai.>>

¹³ Ana Balam u dangai nu usana da u danai nkoshi m gbara-gbara m Balaku, <<Bono idika i da, adama a na Vuzavaguḍu u sanku mu ta kulaza n ada.>>

¹⁴ Da nkoshi m gbara-gbara m Mowabu n dangai n lazai a kubana u Balaku a danai, <<Balam u iwan ta kutawa n a tsu.>>

¹⁵ Da Balaku u doku u suki nkoshi m gbara-gbara n abundai aza na a la'i aza a ugiti n tsugbayin.

¹⁶ A tawai u Balam a danai ni, <<Balaku maku ma Ziporu u danai, <Kata ili i yoku i kpada wu kutawa wa va ba.

¹⁷ Adama a na mi ta e kuneke wu tsugbayin kau, kata kpamu n ya'an ili i na baci vu danai dem. Tawa, vu ya'anka mu uma a nampa una.> >>

¹⁸ Ama da Balam wu ushuki u danai kagbashi ka Balaku, <<Ko da baci Balaku wi e kuneke mu kpa'a ku ni tukpa n azurufa n azanariya, mi a kuya'an ili i kenu ko i gbayin i na Vuzavaguḍu Kashile ka va u sankai mu kuya'an ba.

¹⁹ Ada feu, asai punu tsu na aza o yoku a ya'in, adama a na n doku m pana ili i na Vuzavaguḍu u kudana mu.>>

²⁰ Da Kashile ka tawai u Balam n kayin u danai ni, <<A na wo okpoi uma a a tawa ta kudeke wu, danga, bana kobolo n ele, ama vi ya'an ili i na n danai nu koci.>>

²¹ Balam u dangai n usana, u fobusoi majaki ma ni a walakai nu nkoshi ma a kubana a Mowabu.

²² Da Kashile ka ya'in wupa kau a na u banai n ele, da kalingata ka Vuzavaguḍu ka kpada ni uye, ayi a nwalu a majaki ma ni n agbashi ere a na i kobolo n ayi.

²³ Da majaki me enei kalingata ka Vuzavaguđu kashani a uye, n kotokobi utali. Da majaki ma katsukpai uye, u uwai ubuta u teshe. Da Balam u lapai ma'a u bonokoi a uye.

²⁴ Da kalingata ka Vuzavaguđu ka banai ka shamgbai e mere a ubuta u na uye wa u boroi, e mere mu ukanji wa ashina a ndanga mi itacishi.

²⁵ Ana majaki me enei kalingata ka Vuzavaguđu, da u ghabarangi kune ku Balam n ukanji wa. Da kpamu u doku lapai ni.

²⁶ Kalingata ka Vuzavaguđu ko doki n kelime u shamgbai a ubuta u na wi ughabarangi, a ubon u na wi babu ubuta u kukatsukpa a usingai ko a ugula.

²⁷ Ana majaki me enei kalingata ka Vuzavaguđu, da u vaki. Da wupa u Balam u kulai kau, da u lapai majaki ma n kalangu ka ni.

²⁸ Da Vuzavaguđu u bayuwai una u majaki wa, u danai Balam, <<Yidai n ya'ankai nu, ali da vu lapai mu kutatsu?>>

²⁹ Balam u danai majaki, <<Adama a na vu bonokoi mu kalau, ishi baci mi ta n kotokobi e kukiye ku va, mi ishi a kuna wu.>>

³⁰ Da majaki ma danai Balam, <<Mpa majaki ma nu ma ba, ma na vi a kukumbasa ali a kutawa anana ba? N sa'wa ta de kuya'anka wu nannai?>> Da wu ushuki, <<A'a.>>

³¹ Da Vuzavaguđu u bayuwai ashi a Balam, da we enei kalingata ka Vuzavaguđu kisani a uye, n kotokobi utali e kukiye ku ni. Da Balam u kudangi sapu u lya'i kayala.

³² Da kalingata ka Vuzavaguđu ka danai ni, <<Yidai da vu lapai majaki ma nu ali kutatsu? Pana, n tawa ta na adama a na n sanku wu n ka na vi a kuciga kuya'an, ka ga'an wa va ba.

³³ Ana majaki ma me enei mu da u katsukpai mu ali kutatsu. Ishi baci u katsukpa mu ba, ana gogo na mu una wu ta de n kasukpa yi n wuma.>>

³⁴ Da Balam u danai kalingata ka Vuzavaguđu, <<N nusa ta, n yeve an avu da vu kpada mu uye ba. Gogo na, ka gbani-gbani ka'a baci wa nu, mi ta a ku kpatala m bono.>>

³⁵ Kalingata ka Vuzavaguđu ka danai Balam, <<Wala kobolo n uma a, ama vu dansa ili i na n kudana wu koci.>> Da Balam u lazai nu nkoshi ma a kubana u Balaku.

³⁶ Ana Balaku u panai Balam wi ta lo uye a kutawa, da wu utai kugasa n ayi a likuci i Mowabu, a kaina ke kuyene ku Aruno, devu n kure'e.

³⁷ Da Balaku u danai Balam, <<Ashe n suku e deke wu ba? Yidai da vu kpada kutawa wa va m makyan ma nanlo? Mi a kufuda me neke wu tsugbayin ba?>>

³⁸ Balam u danai Balaku, <<Pana, n tawa ta wa nu gogo na, mi ta n utsura n dana ili i na n kudana raka? Ama kadanshi ka na Kashile ka zuwai a una u va, ka dada n kudansa.>>

³⁹ Da Balam u lazai kobolo m Balaku, a tawai a likuci i Kiriyatu-huzotu.

⁴⁰ Ta de Balaku u ya'in alyuka e kune'e ku kanaka m mokyon, u su'uki Balam nu nkoshi m gbara-gbara n na mi kobolo n ayi.

⁴¹ N usana da Balaku u dikai Balam u tukai ni a Bamotu-ba'alu, a ubuta wa de da we enei ubon u uma a Isaraila.

23

Balam u zuwakai aza a Isaraila unasingai

¹ Da Balam u danai Balaku, <<Ma'aka mu atali alyuka e cindere na, kata vu tuka mu mbomburon n cindere n agiri e cindere feu.>>

² Balaku u ya'in tsu na Balam u danai. Da Balaku m Balam a ya'in alyuka a katalikalyuka dem n kobomburon n kagiri.

³ Da Balam u danai Balaku, <<Shamgba devu n ubuta u kune'e ku kusongu ku nu, mpa kpamu mi ta a kulaza, yoku Vuzavaguđu wi ta a kutawa u gasa nu mpa. Ili i na baci u yotsonki mu mi ta a kudana wu.>> Da u lazai u banai a ubuta u kaginda.

⁴ Kashile ka cinai Balam, da Balam u danai ni, <<N gere ta atali alyuka e cindere da n ya'ankai le kune'e ku kobomburon n ku kagiri a katalikalyuka dem.>>

⁵ Da Vuzavaguđu u zuwakai Balam kadanshi una u ni u danai, <<Bono u Balaku, kata vu dana yi.>>

⁶ Da u bonoi wa ni, u cinai ni kisani ayi nu nkoshi m gbara-gbara m Mowabu dem a ubuta u kune'e ku kusongu ku ni.

⁷ Balam ta na u danai ni kadanshi ke kene ka ni, u danai, <<Balaku mogono ma Mowabu wu uta ta nu mpa a Aram da u tukai mu na,

na de a nsansa n kasana u danai,

<Tawa, vi ya'anka mu Yakubu una,

tawa, vi ya'anka mu aza a Isaraila una.>

⁸ Nini dai n kuya'anka vuza una, a na Kashile ka ya'ankai ni ba?

Nini dai kpamu n kuya'anka,

vuza na Vuzavaguđu u ya'ankai una ba?

⁹ E, na de gadi vu katali me ene le ta,

na de gadi vu nsansa me ene le ta,

aduniyan a da a na i idashi ende'en ni,

e yeve ta a ciya ta unasingai u na u la'i aduniyan dem.

¹⁰ Yayi u kufuda kukece kumaci ku Yakubu?

Kabundai ke le an kubuta ki idika,

kabundai ke le ka la'a ta kukece.

Ya'an ukpa u va wo okpo ukpa u mejege,

Ya'an ukocishi u va wo okpo tsu le.>>

¹¹ Da Balaku u danai Balam, <<Yidai vi ya'ankai mu na? N dika wu ta adama a na vi ya'anka irala a va una, da na, vi ya'an ili ba, da kucikpa vu zuwakai le unasingai.>>

¹² Da wu ushuku ni u danai, <<Kadanshi ka na Vuzavaguđu u zuwai una u va ka dada n kudansa koci ba?>>

¹³ Balaku u danai ni, <<N folono wu ta tawa tsu bana ubuta u yoku, ubuta u na ve kene le. Vi ta e kene kagimi, ama ve kene le dem ba, kata vi ya'anka mu ele una.>>

¹⁴ Da u dikai ni a kubana e keteshe ka Zofim, a gadi vu Pisiga. U ma'i atali alyuka e cindere, da u ya'in kune'e n kobomburon n kagiri a katalikalyuka dem.

¹⁵ Balam u danai Balaku, <<Shamgba punu na a ubon u kune'e ku kusongu ku nu, mi ta a kubana kucina Vuzavaguđu na de.>>

¹⁶ Da Vuzavaguđu u gasai m Balam da u zuwai kadanshi una u ni u danai, <<Bono u Balaku, vu dana yi ili i na n danai nu.>>

¹⁷ Ana Balam u bonoi u Balaku, u cinai ni kisani a ubon u kune'e ku kusongu, nu nkoshi m gbara-gbara m Mowabu kobolo n ayi. Da Balaku we ecei ni, <<Yidai Vuzavaguđu u dansai?>>

¹⁸ Balam u dikai kadanshi u tonoi,

<<Danga, Balaku, vu panaka mu,

panaka mu maku ma Ziporu.

¹⁹ Kashile vuma da ba, a na wa ya'an a'uwa,

ko maku ma vuma, a na wa saba'a kadu ka ni.

U ci ya'an ta kadanshi kata u kpađa kushatangu?

Ko u ya'an uzuwakpani, kata u kpađa ku kushatangu?

²⁰ Pana, a dana mu ta n zuwa unasingai,

u vuza na u zuwakai unasingai, mi ta na a kusaba'a ili i na u danai ba.

- 21 We ene unushi a ubuta u Yakubu ba,
we ene atakaci a ubuta wa aza a Isaraila ba.
Vuzavaguđu Kashile ke le wi ta kobolo n ele,
i ta a kudansa n kaca'a adama a na ayi mogono me le ma'a.
- 22 Kashile ka utaka le ta a Masar,
da kpamu wi a kushilika adama e le an kujima.
- 23 Babu tsuboci tsu na tso kudoro Yakubu,
babu kpamu nkunu n na n kuya'an tsurala n aza a Isaraila,
gogo na uma i ta a kuya'an kadanshi ka aza a Isaraila a dana,
<Lana ili i na Kashile ka ya'in!>
- 24 Uma a Isaraila i ta an kawu vu gbayin.
A tsu uvuka ba ali a ciya ili i na e remei da unai,
kata o so'o mpasa mi ili i na a unai.>>
- 25 Balaku u danai Balam, <<Kata vu ya'anka le una ba, kata kpamu vu ya'anka le unasingai ba.>>
- 26 Ama da Balam wu ushuki Balaku, <<N dana wu ba, ili na Vuzavaguđu u danai, I dada n kuya'an?>>
- 27 Da Balaku mogono u danai Balam, <<Tawa gogo na, mi ta a kudika wu a kubana a ubuta u yoku. Yoku ta de Kashile ka kupana uyo'o ali u zuwa vi ya'anka mu ele una.>>
- 28 Balaku u dikai Balam a kubana gadi vu kusan ku Piyo, ku na ki a kinda keteshe.
- 29 Da Balam u danai Balaku, <<Ma'aka mu atalilyuka e cindere na kata vu tuka obomburon e cindere n agiri e cindere.>>
- 30 Balaku u ya'in tsu na Balam u danai, u ya'in alyuka n kobomburon n kagiri a katalikalyuka dem.

24

- 1 Ana Balam we enei u yokpo ta Vuzavaguđu u zuwaka aza a Isaraila unasingai, da u kpadai kubana kulansa aza o tsuboci, tsu na wi ishi u tsu bana, da u vadalukpai a kinda kakamba.
- 2 Ana Balam u dangusai ashi a ni da we enei aza a Isaraila a dangi kumaci-kumaci. Da Ayinviki a Kashile a cipai wa ni.
- 3 Da Balam u danai kadanshi ka na wi n ka'a.
- <<Kene ku Balam maku ma Biyo,
Kene ku vuza na ashi a ni i ubayuwi,
- 4 Kene ku vuza na u tsu pana kadanshi ka Kashile,
vuza na u ci ya'an kene ku tsalatani u Mala'imili,
vuza na wi u kudangi n ashi a ni ubayuwi.
- 5 Ada kumaci ku Yakubu apam a da a ga'an ta,
ubuta wi idashi u da, wi ta n uga'in.
- 6 I ta kisani tsu nshuwa,
an kashina a kakina ka mini,
a na ndanga n na Vuzavaguđu u ca'i,
a na ndanga n sida a kakina ka mini.
- 7 I ta a kuciya mini ma Kashile n abundai,
kata a ca'a icu'u i le a ubuta u na mini mi gbani,
mogono me le mi ta o kokpo vuza gbayin n Agagu,
tsugono ci le ci ta a kuciya tsugbayin.
- 8 Kashile ka na ka utakai le a Masar,
u tsu shilika ta adama e le tsu kujima,

wi ta a kuna uma a na i a tsurala n ele,
 kaṭa u kodoso etele e le miri-miri,
 ḍa kpamu u tawai le n aya e le.

⁹ Aza a Isaraila i ta tsu kawu vu utsura,
 wi baci alavu babu vuza na u yawai u ḍangusa yi.
 Vuza na u zuwakai Isaraila unaṣingai dem, ayi feu i ta a kuzuwaka yi,
 Vuza na baci u ya'ankai ni una ayi feu i ta a kuya'anka yi.>>

¹⁰ Da Balaku u ya'in wupa kau adama Balam, ḍa u basai ekiye a ni. Balaku u danai Balam, <<N ḍeke wu ta kutatsu adama na vi ya'anka irala a va una, ama ḍa vu zuwakai le unaṣingai ali kutatsu.

¹¹ Adama nannai puwaṅka punu na vu bono a kpa'a, n dana wu ta, mi ta e kuneke wu tsugbayin, Ama Vuzavaguḍu u saṅka wu ta kuciya tsu ḍa.>>

¹² Balam u danai Balaku, <<Mpa n dana alingata a na vu suki wa va ba?

¹³ <Ko Balaku wi baci e kuneke mu kpa'a ku ni tukpa n azurufa kobolo n azanariya, mi a kufuḍa kupasa kadanshi ka Vuzavaguḍu ba, ko n ya'an kasingai ko ka gbani-gbani n tsu va ba. Ili i na Vuzavaguḍu u danai, i ḍaḍa n kudana.>

¹⁴ Gogo na, mi ta o kubono ubuta u uma a va, ama kaṭa vu tawa n dana wu ili i na uma a kuya'anka wu a ayin a kutawa.>>

¹⁵ Balam u ḍikai kadanshi u danai,
 <<Kadanshi ke kene ka Balam maku ma Biyo,
 kene ku vuma vu na aṣhi a ni i ubayuwu,

¹⁶ Kene ku vuma vu na u tsu pana kadanshi ka Kaṣhile,
 ayi na wi n kuyeve ku Mala'imili,
 n kuya'an kene tsalatani ku Mala'imili,
 vuza na u tsu kudangu, kaṭa wi isa akaka aṣhi a ni ubayuwu.

¹⁷ Mi ta e kene yi, ama gogo na ba,
 Mi ta e kene yi, ama ḍevu ḍa ba,
 Kazangata ki ta a kuta a kumaci ku Yakubu.

Kalangu ko tsugono ki ta a kuta wa aza a Isaraila,
 kaṭa u lapa aza Mowabu,
 kaṭa kpamu u kodoso muku n Shitu.

¹⁸ I ta a kulya Edom,
 Siyaru feu, irala yi Isaraila i ta a kuya'an ulya'i.
 Ama aza Isaraila i ta a kulya'a kelime n kuya'an utsura.

¹⁹ A kumaci ku Yakubu ku ḍa tsugono tsa kuta,
 kaṭa wu una aza a na a la'akai n wuma a likuci i Iru.>>

²⁰ Da Balam wu indanai aza Ameleki, u ya'in kadanshi ke kene u danai,

<<Ameleki idika i ḍa yi utsura a aduniyan,
 ama o kukotsoso ku ni ukpa u ḍa.>>

²¹ Da wu indanai aza e Kenetu, ḍa u ya'in kadanshi ke kene u danai,
 <<Ubuta wi idashi u ḍa u tsurakpa ta,
 i'uwa i ḍa yi ta uma'i a kakpanlai.

²² N nannai dem kumaci ku Kenetu ki ta a kuya'an wuni
 ayin a na baci aza a Asiriya a ḍikai ḍa yo okpoi agbashi e le.>>

²³ Da kpamu u doku u ya'in kadanshi ke kene u danai,
 <<Ili ya atakaci i ḍa, yayi u kula'a ayin a na baci Kaṣhile ka ya'in ka nanlo?

²⁴ Antsu i ta a kuta a Kitimu,
 i ta a kutakacika aza Asiriya n Eberu,

ele n kaçi ke le i ta a kukuwa.>>

²⁵ Da Balam u ñangai u bonoi a likuci i ni, Balaku tamkpamu u ya'in nwalu n ni.

25

Aza a Isaraila a cikpai amali a Balu

¹ Ana aza Isaraila i idashi a Shitim, da a kanai tsugbani nu nkere ma aza a Mowabu.

² Nkere ma a banuki aza a Isaraila a kubana a ubuta u kađiva ka alyuka wa amali e le, da uma a Isaraila a kuđanki amali a.

³ Ta aza a Isaraila e nekei kaçi ke le o kutono amali a Balu vu Piyo. Da Vuzavaguđu u ya'in wupa kađ adama aza a Isaraila.

⁴ Da Vuzavaguđu u danai Musa, <<Dika aza e kelime a uma a nampa, vu saku le a ndanga n kanna, a aşı a Vuzavaguđu, adama a na wupa u Vuzavaguđu wu uta wa aza a Isaraila.>>

⁵ Musa u danai azafada a Isaraila, <<Mayun da vuza dem wu una uma a ni a na e nekei kaçi ke le wa amali a Balu vu Piyo.>>

⁶ Ana i lo, da vuza te va aza a Isaraila wu utakai n vuka a Midiya u tukai a kapam ka ni, a aşı a Musa n aşı a uma a Isaraila raka, a makyan ma na i a mashi a utsutsu u Mavali mo Obolo.

⁷ Ana Finihasu maku ma Eliyaza, matsukaya ma Haruna ganu, we enei nannai, da u ñangai u kasukpai uma a, u dikai masara e kukiye ku ni.

⁸ U tonoi vuma vi Isaraila va punu a kapam ka, da u sapai aza e re le dem m masara ma, masara ma uwai a katsuma ka vuza ka ali a kubana ka vuka ka. Ta ukuna u mađukpa u uma a Isaraila u kotsoi nannai.

⁹ N nannai dem wana dai mađukpa ma mu una uma akpan kamanga n anashi (24,000).

¹⁰ Vuzavaguđu u danai Musa,

¹¹ <<Finihasu maku ma Eliyaza, matsukaya ma Haruna ganu, u takpa ta wupa u va u uma a Isaraila, wi ta n cishe'e tsu na mpa mi, adama a tsugbayin tsu va we le, i dađa i zuwai n takpai aza a Isaraila a aşı aduniyan a katsuma ka wupa u va ba.

¹² Adama a nannai, dana yi mi ta a kuya'anka yi uzuwakpani u matana

¹³ Uzuwakpani wa wi ta o kokpo ayi nu ntsukaya n ni, dađa uzuwakpani u tsuganu a kubana a makyan dem, adama a na u ya'an ta cishe'e tsu ucigi u Kashile ka ni ali u takpakai aza a Isaraila unushi le.>>

¹⁴ Kula ku vuza vi Isaraila vu na a unai kobolo n vuka vu Midiya va, ayi da Zimiri maku ma Salu, vuza kelime a kumaci ku Simiyon.

¹⁵ Kula ku vuka va aza a Midiya vu na a unai, ayi da Kozibi mekere ma Zura, vuza kelime vu kumaci ku yoku a Midiya.

¹⁶ Vuzavaguđu u ya'in kadanshi m Musa, u danai,

¹⁷ <<Banka aza Midiya n kuvon ali vu una le,

¹⁸ Adama a ili i gbani-gbani i na a ya'ankai da, ana o doroi da a Piyo, n ukuna u Kozibi, mekere ma vuza kelime a Midiya, vuza na a unai a kanna ka mađukpa o Piyo.>>

26

Mekecu me ire

¹ Ana mađukpa mo kotsoi, Vuzavaguđu u danai Musa n Eliyaza maku ma Haruna, ganu.

² <<Kece uma a Isaraila aza na aya e le a yawai kamanga n kapashi, tsu na i e cisheku ci le dem, aza na a kufuđa kubana kuvon.>>

³ Da Musa n Eliyaza ganu a ya'in kadanshi n uma a Isaraila e meremune ma Mowabu a ubon u kuyene ku Urudu a upashi u Jeriko, a danai,

⁴ <<Kece ali aza a na aya e le a yawai kamanga n kapashi, tsu na Vuzavagudu u danai Musa.>>

Uma a Isaraila a na a utai a Masar ele da:

⁵ Ruben, maku mu ugiti ma Yakubu, muku n ali n ni ele da Hanoku, m Palu,

⁶ n Hezuron n Karimi.

⁷ Na da kumaci ku Ruben. Kabundai ke le ka yawa ta akpan amangere n a tatsu n amangatawencindere n kamangankupa (43, 730).

⁸ Maku ma Palu ayi da Eliyabu.

⁹ Muku n Eliyabu ele da, Nemuwelu, Datan, n Abiram. Datan n Abiram va ele da aza a gbagba'in a Isaraila a na a ya'ankai Musa n Haruna ugbamukaci, i ta a katsuma ko otoni a Kora, a na a ya'ankai Vuzavagudu ugbamukaci.

¹⁰ Da idika i bayuwai una da i sodongi le kobolo n Kora, kobolo ka nanlo ka ka kuwa ta, ana akina o songi uma amangatawenre n amangerenkupa (250), da o okpoi urotu a ubuta u uma a na a buwai.

¹¹ Ama muku n Kora a kuwa ba.

¹² Muku n ali n Simiyon ele da, Nemuwelu, n Jamin n Jaki,

¹³ n Zera n Shawu, ele da kumaci ku Simiyon.

¹⁴ Na da kabundai ka kumaci ka aza a Simiyon, ele akpan kamanga n ere n amangatawenre (22, 200)

¹⁵ Muku n ali n Gadu kumaci ku le ku da, Zefon, n Hagi, n Shuni,

¹⁶ kobolo n Ozini, n Eri,

¹⁷ n Arodu n Areli.

¹⁸ Na da kumaci ku muku n ali n Gadu. Kabundai ke le ka yawa ta akpan amangere n amangatawantawun (40, 500).

¹⁹ Muku n ali n Yahuza ele da Eri n Ona, ayi Eri n Ona a kuwa ta a idika i Kana'ana.

²⁰ Kagimi ka muku n ali n Yahuza kumaci ku le ku da, Shela, m Pereza, kobolo n Zera.

²¹ Muku n ali m Pereza ele da, Hezuron, n Hamulu.

²² Na da kumaci ku Yahuza tsu na i ukeci, ele da akpan amangatatsunkupa n a tali n amangatawantawun, (76, 500).

²³ Muku n ali n Isaka kumaci ku le ku da, Tola, m Puwa,

²⁴ n Jashubu kobolo n Shimiron.

²⁵ Na da kumaci ku Isaka tsu na i ukeci, kabundai ke le ka'a akpan amangatatsu n a nashi n amangatawantatsu (64, 300).

²⁶ Muku n ali n Zabalun, kumaci ku le ku da, Seredu, n Elon kobolo n Jahile.

²⁷ Na da kumaci ka aza a Zabalun tsu na i ukeci, kabundai ka dada akpan amangatatsu n amangatawantawun (60, 500).

²⁸ Muku n ali n Isufu kumaci ku le ku da, Manasa n Ifirayimu.

²⁹ Muku n ali m Manasa ele da Makiri, Makiri da esheku a Giliyadu ayi na wo okpoi akaya a kumaci ku Giliyadu,

³⁰ Muku n ali n Giliyadu ele da, Izaru, n Heleki,

³¹ n Asiriyelu, kobolon n Shekem,

³² n Shemida kobolo n Hefa.

³³ Zelofahadu maku ma Hefa wi m muku mo olobo ba, ama wi ta ni nkere. Ula a nkere n Zelofahadu a dada Mahala, Nowa, Hogula, Milika, kobolon n Tiraza.

³⁴ Na da kumaci ku Manasa. Kabundai ke le ka yawa ta akpan amangerenkupa n ere n amangatawencindere (52, 700).

³⁵ Na da muku n ali n Ifirayimu tsu na kumaci ku le ki, ele da Shutela, m Beka, kobolo n Tahan.

- ³⁶ Eran da maku ma Shutela.
- ³⁷ Na da kumaci ku Ifirayimu, tsu na i ukeci, ele da akpan kamangankupa n e re n amangatawantawun (32, 500). Na da kumaci ku Isufu.
- ³⁸ Muku m Bayami, tsu na i a kumaci ku le, ele da Bela, n Ashibelu, kobolo n Ahiram,
- ³⁹ n Shufam n Hufam.
- ⁴⁰ Na da muku m Bela n kumaci ku le, Arudu n Na'aman.
- ⁴¹ Na da tamkpamu muku n Bayami n kumaci ku le, i ta ukeci uma akpan amangere n a tawun n amangatawantali (45, 600).
- ⁴² Ele na da kumaci ku Dan m muku n le: Shuham, ele da kumaci ku Dan.
- ⁴³ Kabundai ke le ka yawa ta akpan amangatatsu n a nashi n amangatawanashi (64, 400).
- ⁴⁴ Kumaci ku Ashera tsu na i e kefeke ke le ele da, Imuna n Ishivi, kobolo n Beriya.
- ⁴⁵ Muku n ali m Beriya ele da Heberu m Malikiyelu.
- ⁴⁶ Ashera wi ta m mekere kula ku ni Shera
- ⁴⁷ Na da kumaci ku Ashera tsu na i ukeci, kabundai ke le ka yawa ta uma akpan amangerenkupa n a tatsu n amangatawanashi (53, 400).
- ⁴⁸ Kumaci ku Nafutali ku da na tsu na i m muku n le, Jazilu n Guni,
- ⁴⁹ n Jeza, n Shilem.
- ⁵⁰ Na da uteku u kumaci ku Nafutali. Kabundai ke le ka yawa ta uma akpan amangere n a tawun n amangatawanashi (45, 400).
- ⁵¹ Kabundai ka uma a Isaraila aza na e kecei, uma akpan amangatawantali n ke te n amangatawencindere n kamangankupa (601, 730).
- ⁵² Kashile ka danai Musa,
- ⁵³ e peceke uma a idika ya tsu ili yi ukani tsu kabundai ka kumaci ke le.
- ⁵⁴ Vi ta e kuneke kumaci ka abundai upecu u gbayin, kumaci ku kenu e neke yi upecu u kenu. Kumaci dem i ta e kuneke yi tsu kabundai ka ni.
- ⁵⁵ Ama e kupecuku le ta idika ya n kazagba a kumaci dem.
- ⁵⁶ N kazagba ka'a e kupecuku idika yi ukani ya a katsuma ka kumaci ku gbagba'in n ku kenke'en.
- ⁵⁷ Na da aza e Levi a na e kecei tsu kumaci ku le, Geshon; n Kohatu, m Merari.
- ⁵⁸ Muku ma aza e Levi n na m buwai a kumaci ka aza a Libini ele da, Heburon, m Mahali, m Mushi, n Kora. Kohatu da u matsai Amuram,
- ⁵⁹ vuza na u zuwai Jocebe mekere ma Levi vuza na a matsakai ni a Masar. Jocebe u matsakai Amuram Haruna, Musa, n Miriyamu taku vu le.
- ⁶⁰ Haruna wi ta m muku m ali n nashi, Nadabu, n Abihu, n Eliza, n Itama.
- ⁶¹ Ama Nadabu n Abihu a kuwa ta adama na a ya'anka ta Vuzavaguđu kune'e ka akina ku na ku ga'in ba.
- ⁶² Ali a na e kecei a kugita vuza na wi wotoi u te n umaci a kubana gadi, a yawa ta akpan kamanga n a tatsu (23,000). O bolongu le raka n aza a Isaraila ba, a na wo okpoi e neke le upecu wu ukani u le ba.
- ⁶³ Na da ali a na Musa n Eliza ganu e kecei a makyan ma na a ya'in mekecu ma aza a Isaraila e keteshe ka Mowabu, a kasana ke Kuyene ku Urudu n tsu upashi u Jeriko.
- ⁶⁴ Ama a katsuma ka aza na e kecei, babu vuza na wi a katsuma ke mekecu mu ugiti ma na Musa n Haruna ganu a ya'in, ana e kecei aza a Isaraila a kakamba ka Sinai.
- ⁶⁵ Adama na Vuzavaguđu u ya'an ta de kadanshi ke le, <<U danai a kakamba ka'a a kukuwa.>> Babu vuza te vu na u buwai a katsuma ke le, Kelepu da maku ma Jefune, n Jesuwa maku ma Nun.

¹ Kanna ke te da nkere n Zelofahadu maku ma Hefa, Hefa maku ma Giliyadu, Giliyadu maku ma Makiri, Makiri maku ma Manasa vuza na wu utai a kumaci ku Isufu, a banai ufolu. Ula a nkere a daɗa Mahala, Nowa, Hogula, Milika, kobolo n Tiraza.

² Nkere ma, a banai a shamgbai e kelime ka Musa n Eliyaza, ganu, nu nkoshi m gbara-gbara n kobolo ka uma raka, a utsutsu u Maɗali mo Obolo, a danai,

³ <<Esheku a tsu a kuwa ta a kakamba, ko a na wo okpoi wi punu a katsuma ka aza na a ya'ankai Vuzavaguɗu ugbamukaci a Kora ba, ama u kuwa ta adama a unushi u ni. Wi ta na m muku n ali ba.

⁴ Nini dai a kukaɗukpa kula ke esheku a tsu kukuwa adama na wi n muku n ali ba? Nekei tsu upecu wi ili yu ukani ya esheku a tsu a katsuma ka aza a ni.>>

⁵ Musa u tonokoi Vuzavaguɗu maɗhi me le.

⁶ Da Vuzavaguɗu u danai Musa,

⁷ <<Kadanshi ka nkere n Zelofahadu derere da ka'a ki, neke le ili upecu wi ili yu ukani ye esheku e le a katsuma ka aza a ni, kata vu sa'waka le upecu wa ekiye e le.

⁸ Vi ta tana a kuya'an kadanshi n aza a Isaraila, vu dana, <Da baci vuza u kuwai wi ta na m maku ma vali ba, yi ta e kuneke mekere ma upecu wi ili yu ukani ye esheku e le.

⁹ Da baci ta na wi m mekere ba, yi ta e kuneke upecu wu ukani u ni wa wa aza a wawa'a a ni.

¹⁰ Wi baci ta na n aza a wawa'a ba, kata i neke isheku i ni i ke'en upecu wu ukani i ni ya.

¹¹ Da baci kpamu wi n isheku i ke'en ba, kata i neke kumaci ku deɗevu n ayi upecu wi ili yu ukani i ni ya. N nannai wi ta o kokpo wila wa aza a Isaraila, tsu na Vuzavaguɗu u danai Musa.> >>

Jesuwa u kanaƙai Musa (Wil 31:1-8)

¹² Daɗa Vuzavaguɗu u danai Musa, <<Bana gaɗi a kusan ku Abarim ve ene idika i na n nekei aza a Isaraila.

¹³ Da baci ve enei i da, vi ta a kukuwa tsu vangu vu nu Haruna,

¹⁴ adama na vi ya'anka mu ta ugbamukaci a kakamba ka Zinu, ana uma a ya'in mololo a Mariba, vu kpaɗai kuneke mu tsugbayin e kelime ke le.>> (Na da mini ma Mariba ma Kadesh i a kakamba ka Zinu.)

¹⁵ Da Musa u danai Vuzavaguɗu,

¹⁶ <<Avu da Vuzavaguɗu, Kaɗhile, vi yeve ta ili i na yi a kaɗu ka vuma dem, zagba vuza na u kuwalaka uma a nampa kelime.

¹⁷ Vuza na u kushamgba kelime ke le n kaɗa ke le, vuza na u kuta n ele kata kpamu u bono n ele, adama na kata uma a va o yongo tsu nkyon n na mi babu magubi ba.>>

¹⁸ Da Vuzavaguɗu u danai Musa, <<Dika Jesuwa maku ma Nun, vuza na ayinviki i wa ni, kata vu zuwaka yi kukiye ku nu a kaci ka ni.

¹⁹ Vu zuwa yi u shamgba kelime ka Eliyaza, ganu n kobolo ka uma dem, kata vu zuwa yi wo okpo vuza gbayin vi le e kelime ke le.

²⁰ Vu neke yi utsura u tsugbayin u nu u yoku, adama a na kobolo ka uma ka aza a Isaraila raka ka ya'an ili i na u danai.

²¹ Wi ta a kuzuwa katsura ka ni u Eliyaza, ganu, vuza na u kulansaƙa yi kuyeve ku Vuzavaguɗu a kuya'an ulinga n yurim n tumi. Nannai da Jesuwa n uma a Isaraila e kuyeve kaɗu ka Vuzavaguɗu adama a kakuna ke le.>>

²² Da Musa u ya'in tsu na Vuzavaguɗu u danai ni. U dika i Jesuwa u zuwai ni u shamgbai kelime ka Eliyaza, ganu n kobolo ka uma dem.

²³ Da u zuwakai ni ekiye a ni, u bonokoi ni vuza gbayin tsu na Vuzavaguđu u danai Musa.

28

Kune'e ku kanna dem

(Kut 29:38-46)

¹ Vuzavaguđu u ya'in kadanshi m Musa, u danai.

² <<Ya'an kadanshi n aza a Isaraila vu dana le, <I neke mu ilikulya tsu kune'e ka alyuka ku na a ya'in n akina a makyan ma na mo yotsoi i ya'an, ci ili i magulaṇi ma singai wa va.>

³ Dana le, na ḏa kune'e ku na a ya'in n akina ku na i kuneke Vuzavaguđu: ngiri n re n na mi kaya ke te ke te, n na mi babu u'iwin u Kaṣhile tsu kune'e ka alyuka o kusongu ku kanna dem.

⁴ Yi ta a kuya'an kune'e m me te n usana me te kpamu n kulivi,

⁵ kobolo n kagisamkpatsu ka ifa vi te a kaṣuma ka kupa ka kiya ku singai usatari n kedele ka mani'in ma zaitu, ḏaḏa i kuya'anka kune'e ki ishina.

⁶ Na ḏa kune'e ku kusongu ku kanna dem, ku na a zuwai a Kusan ku Sinai, adama a magulaṇi ma singai, kune'e ka akina ku na a ya'ankai Vuzavaguđu.

⁷ A ya'an baci kune'e ku kusongu ku nampa, mayun ḏa o bolongu n Kune'e ki ili i kuso'o i kagimi ke te a kaṣuma ka tatsu i kedele a magiri dem. Ubuta u cida u ḏa i kutsungu kune'e ki ili i kuso'o yu utsura u Vuzavaguđu.

⁸ N kulivi yi ta a kuya'an kune'e ku magiri me ire n kune'e ki ishina n kune'e ki ili kuso'o tsu na i ya'in n usana. Adama a magulaṇi ma singai u Vuzavaguđu.

Kune'e ku kanna ka Ashibi

⁹ <<A Kanna ka Ashibi i neke, muku ma agiri n re ma kaya ke te ke te aza na i n u'iwin u Kaṣhile ba n agisamkpatsu a ifa e re a kaṣuma ka kupa ka kiya ku singai ku kune'e ki ishina, usatari m mani'in ma zaitu, n kune'e ki ili i kuso'o.

¹⁰ Na ḏa kune'e ku kusongu ku kanna ka Ashibi dem, kobolo n kune'e ku kusongu n kune'e ki ili i kuso'o ku na i ci ya'an a kanna dem.

Kune'e ku wotoi dem

¹¹ <<A kanna ka iyain ko wotoi dem, yi ta a kuya'an kune'e ku kusongu u Vuzavaguđu. Mbomburon n re, n kagiri ke te, ni ngiri n cindere aza a kaya ke te ke te, aza na i n u'iwin u Kaṣhile ba.

¹² Yi baci e kuneke mobomburon dem, i neke feu kagisamkpatsu ka ifa vu tatsu a kaṣuma ka kupa ka kiya ku singai usatari m mani'in ma zaitu. A kagiri dem i neke feu kagisamkpatsu ka ifa vi re a kaṣuma ka kupa ka kiya ku singai usatari m mani'in ma zaitu.

¹³ A magiri dem i neke kagisamkpatsu ka ifa ke te ka kiya ku singai usatari m mani'in ma zaitu tsu kune'e ki ishina. Na ḏaḏa kune'e ku kusongu ku magulaṇi ma singai, kune'e ku na a ya'in n akina a kubana u Vuzavaguđu.

¹⁴ O mobomburon dem, i neke kagimi ke kedele ka makyan, a kagiri dem, i neke kagimi ke te a kaṣuma ka tatsu ke kedele ka makyan, a magiri dem. I neke kpamu kagimi ke te a kaṣuma ka nashi ka makyan, tsu kune'e ki ili i kuso'o. Na ḏa kune'e ku kusongu ku na a kuya'an o wotoi dem ali kaya.

¹⁵ E neke magaji adama e kune'e ku unushi u Vuzavaguđu. I ta e kuneke ku ḏa kobolo n kune'e ku kusongu n ki ili i kuso'o a kanna dem.

Kune'e ku kupasamgbani

(A Gan 23:5-14)

¹⁶ <<A kanna ka kupa n ka nashi o wotoi u iyain ḏaḏa kanna ka kaḏiva ka kupasamgbani ka Vuzavaguđu.

¹⁷ A kanna ka kupa n ka tawun ko wotoi ka, daḍa kaḍiva, i ta a kuya'an ayin e cindere a kutakuma boroji vu na vi n yisiti ba.

¹⁸ A kanna ka iyain ka kaḍiva ka, yi ta a kuya'an kobolo ka ciḍa, yi ta na a kuya'an ulinga ba,

¹⁹ ama yi ta a kuya'an kune'e ki ilikulya, n kune'e ku kusongu u Vuzavaguḍu. Mbomburon n re n kagiri ke te, ni ngiri n cindere aza aya ke te ke te, aza na i n u'iwin u Kaḥile ba.

²⁰ Kobolo n ilikuzuwa ya, i neke agisamkpatsu a tatsu a ifa a kaṣuma ka kupa ku kiya ku singai usatari m mani'in ma zaitu, adama o mobomburon dem, n kagisamkpatsu kure ka ifa a kaṣuma ka kupa a kagiri.

²¹ I neke kagisamkpatsu ka ifa ke te a kaṣuma ka kupa a magiri dem.

²² Yi ta feu a kuya'an kune'e m magaji adama a unushi, adama na a takpaka ḍa unushi.

²³ Yi ta a kuya'an kune'e ka, kobolo n kune'e ku kusongu ku na i ci ya'an a kanna dem.

²⁴ Ta ya kuya'an kune'e ka nannai a kanna dem, ali ayin e cindere, kune'e ki ilikulya, n ili i magulaṇi a kubana u Vuzavaguḍu. Yi ta a kuya'an nannai kobolo n kune'e ku kusongu n kune'e ki ili i kuso'o ku na i ci ya'an ayin tutu.

²⁵ A kanna ke cindere yi ta a kuya'an kobolo ka ciḍa. Yi ta na a kuya'an ulinga a kanna ka nanlo ba.>>

Kune'e adama a kaḍiva ka ayin e cindere lakam

(A Gan 23:15-22)

²⁶ <<A kanna ka iyain ka kaḍiva ka vikya, ḍa baci i ya'in kune'e ki ili i kashina i savu u Vuzavaguḍu, yi ta a kuya'an kobolo ka ciḍa. Yi ta na a kuya'an ulinga ba.

²⁷ Ama i neke mu kune'e ku kusongu, ku mbomburon n re, n kagiri, ni ngiri n cindere aza kaya ke te ke te ci ili i magulaṇi i singai u Vuzavaguḍu,

²⁸ kobolo n ilikuzuwa ya, i neke kiya ku singai usatari m mani'in ma zaitu, n kagisamkpatsu ku tatsu ka ifa a kaṣuma ka kupa o kobomburon dem, n kagisamkpatsu kure ka ifa a kaṣuma ka kupa a kagiri,

²⁹ I neke kagisamkpatsu ka ifa ke te a kaṣuma ka kupa a magiri dem.

³⁰ Yi ta feu a kuya'an kune'e m magaji adama a unushi, adama na a takpaka ḍa u ḍa.

³¹ Kune'e ku kusongu n ki ishina kau, yi ta e kuneke le kobolo n kune'e ki ili i kuso'o ku le. Nnama ma mo okpo aza a na i babu u u'iwin u Kaḥile.

29

Kaḍiva ka kulika ishiyaun

(A Gan 23:23-25)

¹ <<A kanna ka iyain ko wotoi u cindere yi ta a kuya'an kobolo ka ciḍa. Yi ta na a kuya'an ulinga ba. Kanna ka kulika ishiyaun i ḍa.

² Yi ta a kuya'an kune'e ku kusongu, ku magulaṇi a kubana u Vuzavaguḍu, mobomburon me te, kagiri ke te, ni ngiri n cindere aza aya ke te ke te aza na kpamu i n u'iwin u Kaḥile ba.

³ Kobolo n ilikuzuwa ya, i neke agisamkpatsu a tatsu a ifa a kaṣuma ka kupa ku kiya ku singai usatari m mani'in ma zaitu, n adama o mobomburon, n agisamkpatsu e re a ifa a kaṣuma ka kupa adama a kagiri,

⁴ a magiri dem i neke kagisamkpatsu ka ifa ke te.

⁵ Kaṭa kpamu i tuka m magaji adama e kune'e ku unushi ciya a takpaka ḍa u ḍa.

⁶ Kune'e ku nampa ku ḍa o doki ḍe e kune'e ku kusongu, n kune'e ki ishina ku wotoi u savu, n kune'e ku kusongu kobolo n ki ishina ku na i ci ya'an makyan dem, n

kune'e ki ili i kuso'o. Na daɗa kune'e ku kusongu ku magulaṇi ma singai, kune'e ku na a ya'in n akina a kubana u Vuzavaguɗu.>>

Kune'e adama a kanna ka kutakpa unushi

(A Gan 23:26-32)

⁷ <<A kanna ka kupa ko wotoi u cindere wa yi ta a kuya'an kobolo ka ciɗa, kaṭa i yongo n kakuli. Yi ta na a kuya'an ulinga ko kenu ba

⁸ Ama yi ta a kuya'an kune'e ku kusongu a kubana u Vuzavaguɗu, magulaṇi ma singai, m mobomburon me te, n kagiri ke te, ni ngiri n cindere aza aya ke te ke te, aza a u'iwin u Kaṣhile ba.

⁹ Kobolo n ilikuzuwa ya, i neke agisamkpatsu a tatsu a ifa a kaṭsuma ka kupa ka kiya ku singai ku na a satarai m mani'in ma zaitu, adama o mobomburon, n agisamkpatsu e re a ifa a kaṭsuma ka kupa adama a kagiri,

¹⁰ a magiri dem i neke kagisamkpatsu ka ifa ke te.

¹¹ Kaṭa kpamu i tuka m magaji adama e kune'e ku unushi ciya a takpaka ɗa u ɗa, n kune'e ku kusongu ku na i ci ya'an kanna dem, kobolo n kune'e ki ishina, n kune'e ki ili i kuso'o.

Kaɗiva ka Mayali ma Kaṣhile

(A Gan 23:33-44)

¹² <<A kanna ka kupa n ka tawun ko wotoi u cindere, yi ta a kuya'an kobolo ka ciɗa, yi ta na a kuya'an ulinga u na i kiwanai ba. Yi ta a kuya'an kaɗiva u Vuzavaguɗu ali ayin e cindere.

¹³ Yi ta a kuya'an kune'e ku na a ya'in n akina ci ili i magulaṇi ma singai u Vuzavaguɗu, kune'e ku kusongu ku mbomburon kupa n tatsu, agiri e re, ngiri kupa n naṣhi aza kaya ke te ke te, aza a na i n u'iwin u Kaṣhile ba.

¹⁴ Kobolo n ilikuzuwa ya i ta e kuneke kune'e ku kiya ku singai ku na a satarai m mani'in ma zaitu. I ta e kuneke agisamkpatsu a tatsu a ifa a kaṭsuma ka kupa adama o mobomburon dem, n agisamkpatsu e re a ifa a kaṭsuma ka kupa adama a kagiri dem,

¹⁵ n kagisamkpatsu ke te a kaṭsuma ka kupa adama a magiri dem.

¹⁶ Kaṭa kpamu i tuka m magaji adama e kune'e ku unushi ciya a takpaka ɗa u ɗa, n kune'e ku kusongu ku na i ci ya'an kanna dem, kobolo n kune'e ki ishina, n kune'e ki ili i kuso'o.

¹⁷ <<A kanna ke ire i neke obomburon kupa n e re, n agiri e re, kobolo ni ngiri kupa n naṣhi, aza a kaya ke te ke te aza na i n u'iwin u Kaṣhile ba,

¹⁸ i ta e kuneke kune'e ki ishina n ili i kuso'o kobolo nu mbomburon ma, n agiri a, ni ngiri ma, n tsu na a danai.

¹⁹ Kaṭa kpamu i tuka m magaji adama e kune'e ku unushi ciya a takpaka ɗa u ɗa, n kune'e ku kusongu ku na i ci ya'an kanna dem, kobolo n kune'e ki ishina, n kune'e ki ili i kuso'o.

²⁰ <<A kanna ka tatsu i neke mbomburon kupa m me te, agiri e re, ni ngiri kupa n naṣhi aza a kaya ke te kete, aza na i n u'iwin u Kaṣhile ba.

²¹ Yi ta e kuneke kune'e ki ishina, n ki ili i kuso'o kobolo nu mbomburon, n agiri, ni ngiri, tsu kabundai ke le n tsu na a danai.

²² Kaṭa kpamu i tuka m magaji adama e kune'e ku unushi ciya a takpaka ɗa u ɗa, n kune'e ku kusongu ku na i ci ya'an kanna dem, kobolo n kune'e ki ishina, n kune'e ki ili i kuso'o.

²³ <<A kanna ka naṣhi, i neke mbomburon kupa n agiri e re, kobolo ni ngiri kupa n aza a naṣhi, aza a kaya ke te ke te aza na i n u'iwin u Kaṣhile ba.

²⁴ Yi ta a kuya'an kune'e ki ishina n kune'e ki ili i kuso'o kobolo nu mbomburon, n agiri, ni ngiri tsu kabundai ke le n tsu na a danai.

²⁵ Yi ta a kuya'an kune'e m magaji adama a unushi, n kune'e ku kusongu, kobolo n ki ishina n kune'e ki ili i kuso'o ku na i ci ya'an a makyan dem.

²⁶ <<A kanna ka tawun i neke mbomburon kuci, n agiri e re, ni ngiri kupa n aza a nashi aza a kaya ke te ke te, aza na i n u'iwin u Kashile ba.

²⁷ Yi ta a kuya'an kune'e ki ishina n kune'e ki ili i kuso'o kobolo nu mbomburon, n agiri, ni ngiri tsu kabundaj ke le n tsu na a danai.

²⁸ Kata kparamu i tuka m magaji adama e kune'e ku unushi ciya a takpaka da u da, n kune'e ku kusongu ku na i ci ya'an kanna dem, kobolo n kune'e ki ishina, n kune'e ki ili i kuso'o.

²⁹ <<A kanna ka tali i neke mbomburon kulaj, n agiri e re, ni ngiri kupa n aza a nashi, aza a kaya ke te ke te aza na i n u'iwin u Kashile ba.

³⁰ Yi ta a kuya'an kune'e ki ishina n kune'e ki ili i kuso'o kobolo nu mbomburon, n agiri, ni ngiri tsu kabundaj ke le n tsu na a danai.

³¹ Kata kparamu i tuka m magaji adama e kune'e ku unushi ciya a takpaka da u da, n kune'e ku kusongu ku na i ci ya'an kanna dem, kobolo n kune'e ki ishina, n kune'e ki ili i kuso'o.

³² <<A kanna ke cindere i neke mbomburon n cindere, n agiri e re, ni ngiri kupa n aza a nashi, aza a kaya ke te ke te, aza na i n u'iwin u Kashile ba.

³³ Yi ta a kuya'an kune'e ki ishina n kune'e ki ili i kuso'o kobolo nu mbomburon, n agiri, ni ngiri tsu kabundaj ke le n tsu na a danai.

³⁴ Kata kparamu i tuka m magaji adama e kune'e ku unushi ciya a takpaka da u da, n kune'e ku kusongu ku na i ci ya'an kanna dem, kobolo n kune'e ki ishina, n kune'e ki ili i kuso'o.

³⁵ <<A kanna ka kunlaj yi ta a kuya'an kobolo ka na i kucikpa mu, yi ta na a kuya'an ulinga u na i kiwanai kuya'an ayin tutu ba.

³⁶ Yi ta a kuya'an kune'e ku na a ya'in n akina ci ili i magulani ma singai u Vuzavaguđu, kune'e ku kusongu m mobomburon, n kagiri, ni ngiri n cindere aza kaya ke te ke te, aza a na i n u'iwin u Kashile ba.

³⁷ Yi ta a kuya'an kune'e ki ishina n kune'e ki ili i kuso'o kobolo m mobomburon, n kagiri, ni ngiri ma tsu kabundaj ke le n tsu na a danai.

³⁸ Kata kparamu i tuka m magaji adama e kune'e ku unushi ciya a takpaka da u da, n kune'e ku kusongu ku na i ci ya'an kanna dem, kobolo n kune'e ki ishina, n kune'e ki ili i kuso'o.

³⁹ <<Na da kune'e ku na i kuneke Vuzavaguđu a makyan ma na a zuwakai da, kobolo n kune'e ka akucina ku da n kune'e ku ucigi wa ađu a da, kune'e ku kusongu ku da n kune'e ki ishina ku da, n kune'e ki ili kuso'o, n kune'e ku matana.>>

⁴⁰ Musa u tonukoi aza a Isaraila ili ya raka, tsu na Vuzavaguđu u danai.

30

Akucina

¹ Musa u ya'in kadanshi n aza e kelime a kumaci ki Isaraila, <<Ili i na Vuzavaguđu u danai i da na:

² Vuma na baci u ya'in uzuwakpani n Vuzavaguđu, ko u kucinai wi ta a kuya'an ili i yoku, kata ta na u kpada kuya'an ba. Wo okpo yi ta mayun u shatangu ili i na u dansai.

³ <<Da baci kparamu mekere ma ya'in uzuwakpani ko akucina u Vuzavaguđu ali ayi bi'i a kpa'a ke esheku a ni,

⁴ da baci esheku a a panai uzuwakpani ko akucina a na u ya'in ama ta na u dana yi kadanshi ba, uzuwakpani wa ko akucina a i ta a kushamgba.

⁵ Ama ɗa baci esheku a panai ɗa u iwain kushuku n uzuwakpani ko akucina a na u ya'in va, uzuwakpani wa ko akucina a a_kukana_yi ba, Vuzavaguɗu wi ta_a kucinukpa n unushi u ni, adama a na esheku a ni a ushuku yi ba.

⁶ <<Da baci wo oloi vali, ayi a_katsuma_ko akucina ko uzuwakpani u na u ya'in babu na u sheshei,

⁷ ɗa vali va vu panai akucina a ko uzuwakpani wa, ta na u kebece yi kakuna a kanna ka na u panai a ɗa ba, akucina a ko uzuwakpani wa i ta_a kushamgba.

⁸ Ama ɗa baci vali va vu panai kakuna ka ɗa u san_kai ni kuya'an ka'a, wa kuya'an i na wi ishi u sheshei kuya'an va ba, Vuzavaguɗu kpamu wi ta_e kuneke yi ubaruwi.

⁹ Ama akucina a kagapa ko akucina a vuza na wu utai yolo, ili i na baci dem u kucinakai n kaçi ka ni yi ta_e kureme yi.

¹⁰ Ama ɗa baci vuka vu kucinai ko u ya'in uzuwakpani a kpa'a ku vali vu ni, u ɗa wi ta_a kushamgba,

¹¹ kpamu vali va vu pana baci akucina a, ta na u kebece yi kakuna ba, akucina a n uzuwakpani wa i ta_a kushamgba.

¹² Ama ɗa baci vali va vu panai kakuna ka ɗa u san_kai ni kuya'an ka'a, wa kushatangu akucina a ko uzuwakpani wa ba. Vuzavaguɗu kpamu wi ta_e kuneke yi ubaruwi.

¹³ Akucina ko uzuwakpani u na vuka vi ya'in n kaçi ka ni, vali vi ta_n utsura u na u iwan ko wu ushuku.

¹⁴ Ama ɗa baci vali va vu kpaɗai kukebece yi kakuna a na u panai akucina a ko uzuwakpani wa, mayun ɗa u shatangu akucina a n uzuwakpani wa u na u ya'in, adama na u kebece kakuna ba, a na u panai ka'a.

¹⁵ Ama ɗa baci u panai, u kebece kakuna ba ɗa u iwain a ɗa n kaçapa, wi ta_a kutakacika adama a nanlo.>>

¹⁶ Na ɗa wila_u na Vuzavaguɗu u nekei Musa adama a ukuna wa akucina a vali n vuka vi ni, esheku m mekere ma ni ma na ma buwai a kpa'a ku ni.

31

Aza a Isaraila a ya'in kuvon n aza a Midiya

¹ Dada Vuzavaguɗu u danai Musa,

² <<Takacika aza a Midiya adama a ili i na a ya'ankai aza a Isaraila. Ayin a na baci vu kotsoi kuya'an nannai, vi ta_a kukuwa.>>

³ Da Musa u ya'in kadanshi n uma a u danai, <<Fobusoi uma a ɗa o yoku adama o kuvon, adama a na a shilika_n aza a Midiya, a ɗika wupa u Vuzavaguɗu a kubana we le.

⁴ I suku uma ka_kpan ke te (1,000), vuza te-te a umaci dem wa aza a Isaraila adama a na a bana kuvon.>>

⁵ Dada uma a_kpan kupa n e re (12,000) o fobusoi adama o kuvon, umaci dem a Isaraila uma ka_kpan ke te (1,000).

⁶ Musa u suki le a kubana a ubuta_u kuvon, umaci dem n uma ka_kpan ke te, a banai n Finihasu kolobo ka Eliyaza, ganu, u banai kpamu n ucanuku wu ubuta_u cida n avana adama a ili i na e kuɗekeke kuvon.

⁷ A shilikai n aza a Midiya tsu na Vuzavaguɗu u danai Musa, ɗa a unai ali dem ra_ka.

⁸ A katsuma_ko aza a na a unai va, Evi wi ta_punu, n Rekemu, n Zura, n Huru, n Reba, ele ɗa ngono n tawun ma aza a Midiya. A unai kpamu Balam maku ma Biyo n kotokobi.

⁹ Aza a Isaraila a purai gbani amaçi m muku ma aza a Midiya, kobolo n ushiga wa anaka, nu nlala, ali n ucanuku dem.

¹⁰ O songi likuci n atsuru ra_ka i na aza a Midiya i idashi.

¹¹ A purai uma nu nnama gbani ali n ucanuku dem ra_ka,

¹² ɗa a tukai ili i nanlo raka u Musa kobolo n Eliyaza, ganu, kobolo n ubuta u uma a Isaraila a na a buwai dem, ele na ishi a vaki a kapulaka ka Muwabu devu n Kuyene ku Urudu a mi indanai n Jeriko.

¹³ Da Musa n Eliyaza, ganu kobolo n aza kelime o kobolo ka uma, a banai a cinai osoji a Isaraila a pulai vu ubuta u katsura wa.

¹⁴ Da Musa u ya'in wupa n aza a gbagba'in o osoji, ovonshi a na i o kutono n uma akpan-akpan, n ele na i o kutono n uma amangatawun e te e te, ele na a utai a ubuta u kuvon wa.

¹⁵ Da Musa we ecei le, <<Yidai i zuwai da i kasukpai amaci raka n wuma?>>

¹⁶ Cibai, ele da aza a na o tonoi kusheshe ku Balam, da a zuwai aza a Isaraila kukasukpa uye u Vuzavaguɗu a kusan ku Piyo, ele da a zuwai madukpa ma cipai u uma a Vuzavaguɗu.

¹⁷ Gogo na unai muku mo olobo raka, m muku ma amaci aza a na a sa'wai kuyeve mawali.

¹⁸ Ama i buka kaci ka da muku ma amaci n na a sa'wai kuyeve mawali ba, n wuma.

¹⁹ <<Gogo na raka vu da vuza na wu unai vuza ko u sa'wai vuza na a unai, mayun da u shamgba a pulai vu katsura ka uma ali ayin e cindere. A kannna ka tatsu n ke cindere, u takpaka kaci ka ni nshinda kobolo n agbashi a ni dem.

²⁰ I takpaka aminya a da nshinda kobolo n ili i na a cai n ukpan, n cileme tsu malala ko i na e she'wei m madanga.>>

²¹ Dada Eliyaza, ganu u danai osoji a na a banai kuvon ka, <<Na da wila u na Vuzavaguɗu u nekei Musa.

²² Ili i na baci de dem a ya'in n azanariya, n azurufa, n iyum i shili, n viyum, n atamba, n dalma,

²³ ili i na i kukpada kukula a asuvu a akina dem, i takpaka i da nshinda n akina ciya yo okpo cida. N nannai feu i doku i takpaka i da nshinda m mini. Ama i na i tsu kula a akina, i takpaka i da nshinda m mini koci.

²⁴ A kannna ke cindere i za'a akashi a da, yi ta o kokpo cida. Kata yeve i bono punu a katsura ka.>>

Upecu wu ucanuku u na a purai gbani

²⁵ Da Vuzavaguɗu u ya'in kadanshi m Musa u danai,

²⁶ <<Avu n Eliyaza, ganu, kobolo n aza e kelime a kumaci a, i kece uma a na a kanai tsa agbashi tsa, ali nu nnama dem.

²⁷ I pece ucanuku wa ugboku u re, i neke osoji a na a banai kuvon ka, ali n uma a na a buwai feu.

²⁸ I na i kuneke kosoji ka na ka ya'in kuvon dem, i takpa punu ugboku u yoku wo okpo utafu u Vuzavaguɗu. I dika ili i te a katsuma ki ili amangatawantawun (500) dem adama a utafu u nanlo, ko uma, anaka, njaki, nkyon, ko nradika.

²⁹ I dika ugboku u te wu utafu u nanlo wo osoji wa, kata e neke Eliyaza, ganu, dada ugboku u na e nekei Vuzavaguɗu tsu kune'e ku kudangusa.

³⁰ Punu a kagimi ka na ki ka aza a Isaraila, i dika kagbashi ke te a katsuma ka agbashi amangerenkupa dem, ko anaka, njaki, nkyon, nradika ko nu nnama n na m buwai dem. I neke le u anan Levi, ele vu na i a kinda ulinga u Kapam ka Kashile.>>

³¹ Dada Musa kobolo n Eliyaza, ganu a ya'in tsu na Vuzavaguɗu u danai le.

³² Kabundai ku ucanuku ka na osoji a a purai a ubuta u kuvon: dada nkyon akpan amangatawantali n amangatatsunkupa n a tawun (675,000),

³³ n anaka akpan amangatatsunkupa n e re (72,000),

³⁴ kobolo ni njaki akpan amangatatsu n ke te (61,000),

³⁵ m muku ma amaci n na n sa'wai kuyeve mawali ba, akpan kamangankupa n e re (32,000).

³⁶ Ugboku wu ucanuku u na e pecekei osoji a na a banai kuvon ka u dada, nkyon akpan amangatawantatsu n kamangankupa n e cindere, n amangatawantawun (337, 500),

³⁷ upecu u Vuzavagudu tamkpamu u dada nkyon nu nradika amangatawantali n amangatatsunkupa n aza tawun (675,000).

³⁸ Anaka kpamu akpan kamangankupa n tali (36,000), ta punu a utukai anaka amangatatsunkupa n e re adama a Vuzavagudu.

³⁹ Njaki akpan kamangankupa n amangatawantawun (30, 500), ta punu a utukai njaki amangatatsu m me te adama a Vuzavagudu,

⁴⁰ muku ma amaci akpan kupa n a tali (16,000), ta punu a dikai kamangankupa n aza e re da e nekei Vuzavagudu.

⁴¹ Da Musa u nekei Eliyaza, ganu utafu wu upecu u Vuzavagudu wa, tsu na Vuzavagudu u tonukoi Musa u ya'an.

⁴² Na da ugboku u na e nekei aza a Isaraila, u na Musa u pecei kau n aza a na a kuya'an kuvon,

⁴³ nkyon akpan amangatawantatsu n kamangankupa n e cindere n amangatawantawun (337, 500),

⁴⁴ anaka akpan kamangankupa n a tali (36,000),

⁴⁵ njaki akpan kamangankupa n amangatawantawun (30, 500),

⁴⁶ nkere kpamu n na sa'wai kuyeve mavali ba akpan kupa n a tali (16,000).

⁴⁷ A katsuma ka kagimi ku ugboku u uma Isaraila, Musa u dikai vuza te a katsuma ka amangerenkupa dem, ka uma kobolo nu nnama, da u nekei wa aza e Levi, ele vu na a kinda kapam ka Kashile, tsu na Vuzavagudu u danai.

⁴⁸ Da aza a gbara-gbara aza a na a kulana osoji a, a banai u Musa,

⁴⁹ da a danai ni, <<Agbashi a nu e kece ta osoji a na i e ekiye e le babu vuza te a katsuma ke le vu na vu puwankai.

⁵⁰ Tsu tuka ta kpamu n kune'e u vuzavagudu a katsuma ki ili i na yaba dem vu tsu u ciyai, ucanuku wi ili ya azanariya, nu nkawani me ekiye, ni nshingi me ekiye, n ili ya atsuvu, n ili i kudeku, adama a na tsu takpaka kaci ka tsu unushi a ubuta u vuzavagudu.>>

⁵¹ Da Musa n Eliyaza, ganu a isai kune'e ka azanariya, kobolo n ili i na a yimai va dem e ekiye e le.

⁵² Azanariya raka a na aza a gbara-gbara e nekei kune'e u vuzavagudu, amiki a ni a yawa ta shekelu akpan kupa n atali, n amangatawencindere n amangerenkupa, (16, 750).

⁵³ Kosoji dem ka pura ta ucanuku u gbani u ni.

⁵⁴ Da Musa n Eliyaza, ganu a isai azanariya a a ubuta wa aza a gbagba'in o osoji akpan-akpan, n aza amangatawun a tawun a, da a tukai a Mavali mo Obolo, ci ili i kucibasa ya aza a Isaraila a ubuta u vuzavagudu.

32

Ruben n Gadu a vaki a Giliyadu (Wil 3:12-22)

¹ Aza a kumaci ku Ruben kobolo n aza a kumaci ku Gadu, i ta n ilikuzuwa n abundai, ana e enei idika i Jaza n Giliyadu yi ta a kuga'an adama a kuzuwa ku le.

² Da a tawai u Musa n Eliyaza, ganu kobolo n aza a gbara-gbara a uma a, da a danai,

³ <<Likuci i Atarotu, n Dibon, n Jaza, n Nimira, n Heshibon, n Eliyali, n Sebam, n Nebo, n Beyon,

⁴ Idika i na Vuzavagudu u lya'i n kuvon adama a uma a Isaraila, idika i singai adama a ilikuzuwa, agbashi a nu ta na i ta n ilikuzuwa.>>

⁵ A danai, <<Ci ciya baci mapasa ma singai wa nu, neke idika i nampa ya agbashi a nu adama a na yo okpo ubuta wu ukani u tsu. Kata vu banka tsu upashi u Kuyene ku Urudu ba.>>

⁶ Da Musa u danai aza a Ruben n aza a Gadu, <<I la'a ta n kuciga i dasangu na, uma a da tamkpamu a kubansa ubuta u kuvon?

⁷ Yidai i zuwai da yi a kuciga kuzuwa madaqa a adu a aza a Isaraila adama a na a kpada kubana a idika i na Vuzavaguđu u nekei le?

⁸ Ta ikaya i da i ya'in nannai ana n suki le a utai a Kadeshi-baniyan adama a na a bana a saka idika ya.

⁹ Ana a yawai de a Kara ke Eshikolu da a indanai idika ya, da o bonoi a zuwai madaqa a adu a aza a Isaraila adama a ukuna u ku'uwa a idika i na Vuzavaguđu u nekei le.

¹⁰ Da wupa u Vuzavaguđu u wasai we le a kanna ka nanlo, da u kucinai u danai,

¹¹ <Adama a na o tono mu n kadu ke te ba, babu vuza na u yawai aya kamanga n kapashi, vu na wu utai a idika i Masar, u kene idika i na n ya'in uzuwakpani n akucina a kubana wi Ibirahi, n Ishaku kobolo n Yakubu,

¹² babu vuza na u ku'uwa sai Kelepu kolobo ka Jefune vuza va aza e Kenezu, n Jesuwa kolobo ka Nun, adama a na ele o tono ta Vuzavaguđu n kadu ke te.>

¹³ Wupa u Vuzavaguđu u wasai wa aza a Isaraila, da u zuwai le kuya'an kakarasa e meremune ali aya amangere, sai ayin a na tsukaya tsu na tsu nusai va tsu kuwai raka.

¹⁴ Da na, ada na yi aza a unushi, yi a kuya'an tsu na ikaya i da i ya'in, a kuzuwa Vuzavaguđu kudoku kuya'an wupa n aza a Isaraila u la'i tsu na u sa'wai kuya'an.

¹⁵ I kasukpa baci kutono yi, wi ta kpamu a kukasukpa uma a nampa raka e meremune, ada da ta na i zuwai uma a nanlo kukuwa.>>

¹⁶ Da a tawai devu m Musa a danai, <<Ci ta a kuciga tsu kanza ushiga punu na adama a ilikuzuwa i tsu, n likuci kpamu adama amaci a tsu m muku n tsu.

¹⁷ Ama a tsu ci ta ufobushi n yunatsu adama a na tsu uka aza a Isaraila kelime ali ci yawaka le a ubuta u na wi u le. Ama limata i tsu yi ta o kuyongo a likuci i na yi ukanji mayin, adama a na o yongo ukedi a ubuta wa aza a na i punu a idika ya.

¹⁸ Ci o kubono a i'uwa i tsu ba, sai ayin a na aza a Isaraila a kanai idika yu ukani i le.

¹⁹ Ci a kisa ili yu ukani i tsu a ubuta u le a upashi u Kuyene ku Urudu ba, adama a na ili yu ukani i tsu ta de yi a ubon u kasana u Kuyene ku Urudu ka.>>

²⁰ Da Musa u danai le, <<I ya'an baci nannai, i dika baci yunatsu i banai kuvon e kelime ka Vuzavaguđu,

²¹ raka vu da yi baci a kudika yunatsu i pasa Kuyene ku Urudu, kata i gita kuvon ali sai ayin a na Vuzavaguđu u lokoi irala i ni a ubuta u ni.

²² Ayin a na baci Vuzavaguđu u lya'i idika ya n kuvon, kata i bono. I shatangu ta ulinga u da a kubana u Vuzavaguđu kobolo n aza a Isaraila. Idika i nampa ta na yi ta o kokpo ili yu ukani i da a ubuta u Vuzavaguđu.

²³ Ama i fuda baci i ya'an nannai ba, i ya'an ta unushi a kubana u Vuzavaguđu, kata ta na i yeve, unushi u da wi ta a kuka da.

²⁴ Ma'akai muku n da n amaci a da likuci, kata kpamu i kanzaka kuzuwa ku da ubuta u kuyongo, ama i shatangu uzuwakpani u na i ya'in.>>

²⁵ Dada aza a Gadu kobolo n aza a Ruben a ushuki Musa, a danai, <<A tsu agbashi a nu, ci ta a kuya'an tsu na vu danai.

²⁶ Muku n tsu n amaci, ushiga wi ilikuzuwa i tsu, wi ta o kokpo na a likuci i Giliyadu.

²⁷ Ama agbashi a nu, aza a na o fobusoi yunatsu adama o kuvon dem, i ta a kupasa a ya'an kuvon e kelime ka Vuzavaguđu tsu na vuza kelime vu tsu u danai.>>

²⁸ Da Musa u nekei kadanshi adama e le u Eliyaza, ganu n Jesuwa kolobo ka Nun kobolo n vuza na wi vuza kelime vu kpa'a a ubuta wu umaci wa aza a Isaraila.

²⁹ U danai le, <<Da baci aza a Gadu n aza a Ruben, yaba dem vi le u dikai yunatsu adama o kuvon, da u pasai kuyene ku Urudu n ada e kelime ka Vuzavaguđu, da baci i lya'i idika ya, i neke le idika i Giliyadu yo okpo ukani u le.

³⁰ Ama a pasa baci kobolo ada ba, n yunatsu e ekiye feu ba, mayun a ushuku kisa ukani u le kobolo n da idika i Kana'ana.>>

³¹ Da uma a Ruben n aza a Gadu a ushuki a danai, <<Agbashi a nu i ta kuya'an i na Vuzavaguđu u danai.

³² Ci ta a kupasa Kuyene ku Urudu a kubana a Kana'ana, ufobushi mayin n ucanuku u kuvon adama a na ci ya'an ka Vuzavaguđu vishili, ama ci ta a kukaşukpa ucanuku u tsu n upashi u Urudu wa n tsu nampa.>>

³³ Dada Musa u karai idika i yoku da u nekei umaci u Gadu, n Ruben kobolo n kagimi ku umaci u Manasa kolobo ka Isufu. U nekei le ubon u tsugono tsu Sihon mogono ma aza a Amoriya, kobolo kpamu n idika raka ali n likuci punu n oyonto o tsugono tsu Ogu mogono ma Bashan.

³⁴ Muku n Gadu m ma'i likuci i Dibon, n Atarotu, n Arowa,

³⁵ n Atarotu vu Shefam, n Jaza, n Jogbeha,

³⁶ m Betu-nimira, m Betu-haran. Likuci i nampa raka yi ta ukanji mayin n ubuta wu ushiga u kuzuwa feu punu.

³⁷ Da aza a Ruben a ma'asakai likuci i Heshibon, Eliyali n Keritiya,

³⁸ n Nebo, m Balu-meyon, n Sibima. Da e ne'i likuci i na a ma'asakai va ula o yoku kau n a na ishi e yevei le.

³⁹ Da uma a kumaci ku Makiri maku ma Manasa a banai a Giliyadu, da a lya'i i da n kuvon ali o lokoi aza a Amoriya a na ishi de.

⁴⁰ Da Musa u nekei uma a Makiri, kolobo ka Manasa ubon u Giliyadu da a dasangi de.

⁴¹ Uma a Jayiru a kumaci ku Manasa a banai a lya'i likuci i wawa'a a ubon u Giliyadu n kuvon, da e ne'i i da kula Havotu-jayiru.

⁴² Da Noba u lya'i likuci i Kenatu n kuvon n ukara'i u ni feu, da u saba'i kula ku likuci ka da ku bonoi Noba a una u kula ku ni.

33

Nwalu ma aza a Isaraila utai a Masar a kubana Mowabu

¹ Na da uye kakau tsu na aza a Isaraila a ya'in nwalu n le a ayin a na a utai a Masar, n tsu na Musa n Haruna o tonoi n ele.

² Tsu na Vuzavaguđu u danai, da Musa u danai ubuta u na a utai, n ubuta u na a cipai, ali n ubuta u na a shamgbai katsura-katsura feu.

³ Aza a Isaraila a gitai nwalu n le a Ramase, a kanna ke gendu ko wotoi u iyain u kaya wa, a kanna ke ire ka na o kotsoi kadiva ka kupasamgbanai. A utai a kuya'an nwalu n le kadu idashi a ashi a aza a Masar,

⁴ ele aza a Masar tamkpamu a kucidangu muku n iyain n le n na Vuzavaguđu wu unai le n da, adama a na Vuzavaguđu u tuka ta n afada a ubuta wa amali e le.

⁵ Dada aza a Isaraila a utai a Ramase, da a yawai a vaki a Sukotu.

⁶ A dangai o Sukotu da a banai a vaki a Etam, a uteku u meremune.

⁷ A kasukpai Etam da o gosoi o kubono a Pi-hahiro, a kasana ka Bal-zefo, da a vaki devu m Magidolu.

⁸ A kasukpai Pi-hahiro da a pasai m mala punu e meremune ma, ana a ya'in nwalu ali ayin a tatsu e meremune ma Etam, da a vaki a Mara.

⁹ A kašukpaḡ Mara kpamu ḡa a yawai a Elim, a Elim va ḡe ašhi a mini i ta ḡe ali kupa n e re nu nshuwa amangatatsunkupa, ḡa ta na a vaki lo.

¹⁰ Daḡa a kašukpaḡ Elim ḡa a banai a vaki ḡevu m Mala ma Shili.

¹¹ Da kpamu a ḡaḡai a ubon u Mala ma Shili ḡa a banai a vaki e meremune ma Sin.

¹² A ḡaḡai e meremune ma Sin ḡa a banai a vaki a Dofuka.

¹³ O doku a ḡaḡai kpamu a Dofuka ḡa a banai a vaki a Alushi.

¹⁴ Da a kašukpaḡ Alushi, ḡa a vaki a Refidim, a ubuta u na wi m mini ma na uma o kuso'o ba.

¹⁵ Da a kašukpaḡ Refidim, ḡa a vaki a kakamba ka Sinai.

¹⁶ Da a kašukpaḡ kakamba ka Sinai, ḡa a vaki a Kiburotu-hatava.

¹⁷ Da a kašukpaḡ Kiburotu-hatava, ḡa a vaki a Hazerotu.

¹⁸ Da a kašukpaḡ Hazerotu, ḡa a vaki a Ritima.

¹⁹ Da a kašukpaḡ Ritima, ḡa a vaki a Rimon-pereza.

²⁰ Da a kašukpaḡ Rimon-pereza, ḡa a vaki a Libina.

²¹ Da a kašukpaḡ Libina, ḡa a vaki a Risa.

²² Da a kašukpaḡ Risa, ḡa a vaki a Kehelata.

²³ Da a kašukpaḡ Kehelata, ḡa a vaki a Kusan ku Shifa.

²⁴ Da a kašukpaḡ Kusan ku Shifa, ḡa a vaki a Harada.

²⁵ Da a kašukpaḡ Harada, ḡa a vaki a Makelotu.

²⁶ Da a kašukpaḡ Makelotu, ḡa a vaki a Tahatu.

²⁷ Da a kašukpaḡ Tahatu, ḡa a vaki a Tera.

²⁸ Da a kašukpaḡ Tera, ḡa a vaki a Mitika.

²⁹ Da a kašukpaḡ Mitika, ḡa a vaki a Hashimona.

³⁰ Da a kašukpaḡ Hashimona, ḡa a vaki a Moserotu.

³¹ Da a kašukpaḡ Moserotu, ḡa a vaki a Bene-jakan.

³² Da a kašukpaḡ Bene-jakan, ḡa a vaki a Horu-hagidagadu.

³³ Da a kašukpaḡ Horu-hagidagadu, ḡa a vaki a Jotubata.

³⁴ Da a kašukpaḡ Jotubata, ḡa a vaki a Aburona.

³⁵ Da a kašukpaḡ Aburona, ḡa a vaki a Ezion-gebe.

³⁶ Da a kašukpaḡ Ezion-gebe, ḡa a vaki a kakamba ka Zinu, ḡaḡa Kadesi.

³⁷ Da a kašukpaḡ Kadesi, ḡa a vaki a kusan ku Horu, a uteku wi idika i Edom.

³⁸ A uteku tsu na Vuzavagudu u dansai, Haruna ganu u kumbai a kusan ku Horu. Da u kuwai ḡe a kanna ka iyain ka wotoi u tawun u kaya ka amangerenkupa ka na aza a Isaraila a utai a Masar.

³⁹ Haruna wi ta n aya amangatawun n kamanga n a tatsu (123) a na u kuwai a kusan ku Horu.

⁴⁰ Mogono ma Aradu, vuza va aza Kana'ana, ayi na wi idashi a Negebu vi idika i Kana'ana u pana ta a na aza a Isaraila i lo a kutawa.

⁴¹ Da a kašukpaḡ kusan ku Horu, ḡa a vaki a Zalamona.

⁴² Da a kašukpaḡ Zalamona, ḡa a vaki a Punon.

⁴³ Da a kašukpaḡ Punon, ḡa a vaki a Obatu.

⁴⁴ Da a kašukpaḡ Obatu, ḡa a vaki a Iye-abarim a uteku u Mowabu.

⁴⁵ Da a kašukpaḡ Iyim, ḡa a vaki a Dibon-gadu.

⁴⁶ Da a kašukpaḡ Dibon-gadu, ḡa a vaki a Alumon-dibilatayim.

⁴⁷ Da a kašukpaḡ Alumon-dibilatayim, ḡa a vaki an nsansa n Abarim ḡevu n Nebo.

⁴⁸ Da a kašukpaḡ nsansa n Abarim, ḡa a vaki a kakamba ka aza a Mowabu, n kasana ka kaina ka Kuyene ku Urudu a kinda likuci i Jeriko.

⁴⁹ Da a vaki a kaina ke kuyene ku Urudu, ḡa a zuwai apam e le, ali ḡe a Betu-jeshimotu ali a kubana Ebelu-shitimu a kakamba ka aza a Mowabu.

⁵⁰ De a kakamba ka aza a Mowabu ka, n kasana o Kuyene ku Urudu ka, ku na ki a ubon u Jeriko, ta de Vuzavagudu u danai Musa,

⁵¹ <<Ya'an kadanshi n aza a Isaraila kaṭa vu dana le, <A ayin a na baci i pasai Kuyene ku Urudu a kubana Kana'ana,

⁵² I loko aduniyan a na i kelime ka da raka. Kaṭa i langasa mululu n na e she'wei nu n na a ma'i raka, kaṭa i langasa nvali ma amali e le raka.

⁵³ Kaṭa yi isa idika ya, i dasangu punu i da, adama na n neke da ta i da yo okpo idika yu ukaṇi i da.

⁵⁴ Kaṭa i peceke uma a da idika ya kumaci-kumaci n tsu ubuta u kazagba. Aza na i n kabunda i neke le ubuta wu ukaṇi gbara, aza na i kenu e neke le u kenu. Ubuta dem u na kazagba ka yikpai vuza daḍa wa kokpo ubuta wu ukaṇi u ni. I pece u da uteku wu ukaṇi u tsukaya u da.

⁵⁵ Ama da baci i kpaḍai kuloko aduniyan a idika i na yi na kelime ka da, aza na i kasukpai punu va, i ta o kokpo da ibele a ashi a da, n awana a ikyamba i da. Kaṭa a kana ko o'uso da a ubuta u na i dasangi.

⁵⁶ Kaṭa n kucikpa n ya'anka da i na mi ishi n sheshei kuya'anka le.> >>

34

Kure ki idika i Kana'ana

¹ Da Vuzavagudu u danai Musa,

² <<Ya'an kadanshi n aza a Isaraila kaṭa vu dana le, ayin a na baci i uwai Kana'ana, idika i na n kuneke da yo okpo yi ukaṇi u da, yi ta o kokpo n kure kakau tsu nampa.

³ N tsu ubon u daka u da wi ta a kukaṇa ubuta u yoku wa aza a kakamba ka Zinu, kaṭa u laza a kubana e kure ku Edom. N tsu kasana, kure ku ubon u daka u da wi ta a kugita de a uteku u Mala ma Mkpadi.

⁴ Kaṭa u pasa n tsu daka a kubana Akarabim, u pasai a kubana a Zinu, kaṭa u laza a kubana a daka vu Kadeshi-baniyan, kaṭa yeve u gadukpa a kubana a Hazaru-adaru, kaṭa u bono u tono n tsu Azemonu.

⁵ A Azemonu de kaṭa kure ka ku kpatala kubono a Masar, kaṭa ku da ku zuwa uteku a Mala me Mere.

⁶ <<Mala me Mere ma mi ta o kokpo kure n kalivi ka da.

⁷ <<Kure ku da n tsu gadi, ki ta a kugita de a Mala me Mere, kaṭa ku tono n ubon u gadi u bono a kusan ku Horu,

⁸ kaṭa de a Kusan ku Horu ka, u bono a Lebo-hamata. Yeve kure ka kulaza a kubana a Zedadu,

⁹ kaṭa kulya'a kelime a kubana a Ziforu, yeve kuzuwa uteku a Hazaru Enanu. Na va ayi da kure ku da n tsu gadi.

¹⁰ <<Kure ku da n kasana tamkpamu, ki ta a kugita de a Hazaru-enan, kaṭa u tono a kubana a Shefam.

¹¹ Kaṭa ku da ku gidala a kubana a Ribula, kasana n Ayi. Kaṭa yeve kpamu ku da kugidala a kubana de o Kuyene ku Galili n tsu kasana.

¹² Kaṭa kure ka ku gidala n Kuyene ku Urudu, kuzuwa uteku a Mala ma Mkpadi. Na da kure ki idika ku da.>>

¹³ Da Musa u danai aza a Isaraila. <<Pecei idika i nampa ya n kazagba ka singai, wo okpo ukaṇi u da. Idika i da i na Vuzavagudu u danai e neke kumaci kuci n kagimi ka kumaci ka aza a Manasa,

¹⁴ Adama a na kumaci ka aza a Ruben n ka aza a Gadu, kobolo n kagimi ka kumaci ka aza a Manasa ka, a isa ta de upecu wu ukaṇi u le.

¹⁵ Kumaci ku re ku uma a nampa n kagimi ka kumaci ka aza a Manasa ka, a isa ta de ubuta wu ukaṇi u le de a upashi u Kuyene ku Urudu n kasana ka Jeriko.>>

Aza a gbara-gbara a na e kupece idika

- ¹⁶ Da Vuzavaguđu u ya'in kadanshi m Musa u danai,
¹⁷ <<Na ɗa ula a uma a na a kubaŋka wu ulinga u kupece ku ukaŋi wi idika ya, Eliyaza, ganu n Jesuwa maku ma Nun.
¹⁸ Kata kpamu vu dika vuza kelime vu te a kumaci dem adama a na a baŋka ubuta u kupece ku ukaŋi wi idika ya.
¹⁹ Ula ele a ɗa na: Kelepu kolobo ka Jefune, a kumaci ka aza Yahuda
²⁰ Samaila kolobo ka Amihudu, a kumaci ku Simiyon,
²¹ Elidadu kolobo ka Kisilon, a kumaci ku Bayami.
²² Buki kolobo ka Joguli, a kumaci ku Dan.
²³ Haniyelu kolobo ka Efodu, vuza kelime vu kumaci ku Manasa kolobo ka Isufu.
²⁴ Kemuwe kolobo ka Shifita a kumaci ka aza Ifirayimu.
²⁵ Elizafan kolobo ka Panaku, a kumaci ku Zabalun
²⁶ Patiyelu kolobo ka Azan, a kumaci ku Isaka,
²⁷ Ahihudu kolobo ka Shelomi, a kumaci ku Ashera.
²⁸ Pedahelu kolobo ka Amihudu, a kumaci ku Nafutali.
²⁹ Na va ele ɗa uma a na Vuzavaguđu u zuwai, adama a na e pecike aza a Isaraila ukaŋi wi idika i Kana'ana.>>

35

Likuci ya aza e Levi

- ¹ Da Vuzavaguđu u ya'in kadanshi m Musa ɗe a agbata aza a Mowabu a kaƙina ke Kuyene ku Urudu n upashi u Jeriko, u danai,
² <<Dana aza a Isaraila e neke aza e Levi likuci i na a kudasangu punu a likuci yu ukaŋi i ɗa. Kata kpamu i neke le ubuta u kalina a ukara'i u likuci wa.
³ Nannai ɗa a kuciya likuci yi idaŋi n ubuta u kalina wa anaka e le, n ushiga wu nlala kobolo n ilikuzuwa i na i buwai dem.
⁴ Ubuta u kalina u na i kuneke le a ukara'i u likuci wa, wi ta a kuyawa udashi kaƙpan ke te n amangatawantawun (1, 500), n asaka a likuci a.
⁵ N tsupulai tsu likuci ya yi ta e kukece ngonashi derere udashi aƙpan a tatsu (3,000) n tsu kasana, n tsu ɗaka, n tsu kaƙivi, kobolo n tsu ubon u gaɗi feu dem nannai. Na va wi ta o kokpo ubuta u kalina u uma a likuci, kata likuci ya yokpo e mere.
⁶ <<Likuci i tali i na ve kuneke aza e Levi a, yi ta o kokpo ubuta u kushedeke u vuma dem vu na baci wu unai vuma n ucikali u ni ba, wa kusuma wa bana. Kata vu doku le likuci amangere n ire.
⁷ Raƙa-raƙa yi ta e kuneke aza e Levi likuci amangere n kunlai, kobolo n ubuta u kalina u le.
⁸ Aza a Isaraila raƙa i ta e kuneke aza e Levi likuci ya a kaɗsuma ku upecu u na a ciyai. Kumaci ku na i n ubuta wa aɓundai e neke n aɓundai, kumaci ku na i n ubuta u kenu e neke kenu.>>

Likuci i kushedeke (Wil 19:1-13; Jes 20:1-9)

- ⁹ Da Vuzavaguđu u danai Musa.
¹⁰ <<Ya'an kadanshi n aza a Isaraila kata vu dana le, a ayin a na baci i pasai Kuyene ku Urudu ɗa i uwai a Kana'ana,
¹¹ zagbai likuci kakau i yoku yo okpo ɗa ubuta u kushedeke, adama na vuza na baci wu unai vuma n ucikali u ni ba, wi ta a kufuda wa suma wa bana ɗe.
¹² Wi ta o kokpo ubuta u kushedeke adama a uma a na a kuciga kutsupaka vuma vu le. Nannai va wi ta a kuzuwa vuza munuka u la'aka n wuma u ni ali sai ayin a na a ɗasanki ni a ubuta wa afada e kelime ka uma.

¹³ Likuci i tali i nampa i na e nekei va, yi ta o kokpo da ubuta u kushedekeu.

¹⁴ I neke likuci i tatsu n tsu ubon u Urudu, i tatsu kpamu punu a idika i Kana'ana, wo okpo da ubuta u kushedekeu.

¹⁵ A likuci i tali i nampa yi ta o kokpo ubuta u kushedekeu wa aza a Isaraila, omoci n aza o yoku a na i punu idashi n ele, adama na vuza na baci de dem wu unai vuza n ucikali u ni ba, u suma u bana de.

¹⁶ <<Ama da baci vuma u sovoi toku n viyum adama a na wu una yi, ayi va vuza vu magalaka da. Vuza magalaka ta na i ta a kuna yi.

¹⁷ Ko kpamu da baci vuza u varai vuza n katali ali da u kuwai, ayi feu wo okpo ta vuza magalaka, vuza magalaka va i ta a kuna yi.

¹⁸ Ko kpamu da baci u lapai vuza n kalangu ali da u kuwai, ayi feu wo okpo ta vuza vu magalaka, vuza vu magalaka va i ta a kuna yi.

¹⁹ Ayi na a unai toku ni va, ayi da wa kuna vuza vu magalaka na wu unai toku ni va, ayin a na baci u ciyai ni.

²⁰ Da baci vuza wu unai toku ni adama e cishe'e, ko u tecengi ni n ucikali u ni, ko u varai ni n ili ali u kuwai, na lo vuza vu magalaka da,

²¹ ko kpamu da baci u lapai ni n kakun adama e cishe'e ali da u kuwai, ayi va vuza magalaka da. Toku ni wi ta a kuna yi, ayin na baci u ciyai ni.

²² <<Ama da baci vuza wu unai vuza ba adama e cishe'e ba, ko utecengi, ko uvari n ucikali u ni ba,

²³ ko kpamu u vara vuza n katali n uyevi u ni ba, ali da u kuwai, a na wo okpoi vurala ni da ba, kpamu n ucikali u ni u da u foro yi ba.

²⁴ Nannai va uma i ta a kuya'anka vuza vu magalaka va n vuza na wi a kuciga kutsupaka toku va afada tsu nampa.

²⁵ Kobolo ka uma ki ta a kisa vuza vu magalaka va ekiye vuma na wu unai ni vuma va. Kata o bonoko vuza magalaka va a likuci i kushedekeu i na u sumai u banai va. Ta de u kudasingu sapu ayin a na ganu vu gbayin na e eregi va u kuwai.

²⁶ Ama da baci vuza vu magalaka va wu utai u lazai kure ku likuci i kushedekeu i na u sumai u banai va,

²⁷ da vuza na a unai ni vuma va u cinai ni a pulai vu likuci ya, wi ta a kufuda kuna yi, kpamu na lo va wo kokpo unushi u munuka ba.

²⁸ Vuza vu magalaka va mayun da u dasangu a likuci i kushedekeu ya sapu ayin a na ganu gbayin u kuwai, ta lo wa kufuda wo bono a kpa'a ku ukani ku ni.

²⁹ Na va wi ta o kokpo da wila n odoki a tsukaya n tsukaya a ubuta u na i dasangi dem.

³⁰ <<Vuza na baci wu unai vuma, ayi feu i ta a kuna yi derere n uteku tsu na ngan n tonoi. Ko vuza te a kuna adama a magan me te ma na ma dansai ba.

³¹ Kata yi isa ikebe adama na yi isa wuma u vuza vu magalaka na u yawai kuna ba. Mayun da a una vuza vu magalaka.

³² Kata yi isa ikebe adama a vuza na u sumai a kubana a likuci i kushedekeu, adama na a kasukpa yi u bono a likuci yu ukani i ni kafu ukpa u ganu gbayin ba.

³³ Kata i langasa likuci i na ada yi idashi ba. Adama a na munuka ma tsu langasa ta idika, babu kpamu uye u yoku u na a kutakpaka idika i munuka nshinda, mayun da a una vuza magalaka na wu unai vuma va.

³⁴ Kata i langasa idika i na ada yi idashi ba, idika i na mpa feu mi punu idashi. Adama a na mpa Kashile feu mi ta punu idashi a katsuma ka aza a Isaraila.>>

¹ Da aza e kelime a kumaci ku Giliyadu, maku ma Makiri, matsukaya ma Manasa, Manasa maku ma Isufu, a tawai da a ya'in kadanshi m Musa n tsugbayin tsu uma a Isaraila a na a buwai.

² A danai, <<Vuzavaguđu u zuwa wu ta vu peceke aza Isaraila ukani wi idika u le n uye u kazagba. U zuwa wu ta kpamu vu neke muku ma amaci ukani vuza tsu Zelofahadu.

³ Gogo na da baci oloi kumaci ka aza a Isaraila ku yoku, i ta a kudika ukani wi ikaya i tsu e neke kumaci ku na a banai o oloi va. Da baci a ya'in nannai, a dika ta ukani wu upecu tsu a lazakai n u da.

⁴ Da baci kaya ku ubaruwi ka aza a Isaraila ka yawai, i ta a kugbaba ukani u le n ukani u kumaci ku na o oloi. Nannai va wi ta o kokpo a dika ta ili yu ukani i le a katsuma ki ili yu ukani yi ikaya i tsu.>>

⁵ Da Musa u danai aza a Isaraila derere uteku tsu na Vuzavaguđu u danai ni u dansa, u danai, <<I na kumaci ka aza a Isufu ku dansai va derere da.

⁶ I na Vuzavaguđu u danai nkere n Zelofahadu i da na, <I ta a kufuda kolo yaba dem vu na a cigai, ama punu a katsuma ka kumaci ki ikaya i le,

⁷ babu ukani wa aza a Isaraila u na u kupasa a kubana a kumaci ku yoku, adama a na kumaci ka aza a Isaraila raka ki ta a kukaŋa ukani wi idika wi ikaya i le.

⁸ Mekere dem ma na ma ciyai ukani wi idika a kumaci ku yoku ka aza a Isaraila, mayun da u ya'an yolo a katsuma ki ikaya i ni, adama a na kumaci ka aza a Isaraila raka ki ta a kulya'a ukani wi ikaya i le.

⁹ Babu ukani wa aza a Isaraila u na u kukaŋa'a a kumaci kakau. Adama a na kumaci ka aza a Isaraila raka ki ta a kulya'a ukani wi ikaya i le.> >>

¹⁰ Adama a nannai da nkere n Zelofahadu a ya'in uteku tsu na Vuzavaguđu u tonukoi Musa.

¹¹ Da nkere n Zelofahadu raka, Mahala, n Tiraza, n Hogula, m Milika kobolo n Nowa dem vu le oloi muku mi isheku i le.

¹² Da a ya'in yolo a kumaci ka aza a Manasa maku ma Isufu. Da upecu wu ukani wi ikaya i le u yongoi e ekiye le.

¹³ Na da kadanshi n wila u na Vuzavaguđu u nekei aza a Isaraila e ekiye a Musa a kubana wa aza a Mowabu a kaŋina ko Kuyene ku Urudu vu ubon u Jeriko.

Kacibiki ka wila Kubayuwa

Katagarda ka Kacibiki ka Wila, o fobuso ta ka'a tsa akaka a kadanshi ka Musa a kubana wa aza a Isaraila a idika i Muwabu, a ubuta u na a shamgbai ana o kotsoi nwalu mu ugadi n le n na a ya'in e meremune, an i devu n ku'uwa kudasangu a idika ya aza a Kana'ana.

I na i la'i n kuga'an da yi punu udani a katagarda ka i da'a: (1) Musa u cibai ukuna u gbagba'in wa aya amangere a na a lazai. U folonoi uma a ciba n tsu na Kashiile ko tonoi n ele e meremune uteku tsu na o kutono yi n e nekei Kashiile tsugbayin. (2) Musa u wu uranasukai wila kupa, da u zuwai katsura a ili i na wila u iyain wi a kadanshi, e kudeke uma a cikpa Vuzavagudu koci. Da kpamu wu uranasukai wila kakau u na u kutono n wuma wa aza a Isaraila a idika yu uzuwakpani. (3) Musa u cibakai uma ili i na i zuwai Kashiile ka ya'in uzuwakpani n ele, da u folonoi le o tonosokoi wila u na a zuwakai le. (4) Erengu ta Jesuwa wo okpo vuzagbayin vu uma a Kashiile. Ayin a na a kotsoi vishipa vu kadiva vu uneki u kadu n Kashiile, da u dansai ukuna wu unasingai a ubuta wa aza a Isaraila, da Musa u kuwai a Muwabu, a ubon u kasana u Kuyene ku Urudu.

Ukuna u kadanshi ka gbayin punu a katagarda ka da'a, Kashiile kisa ta da u zuwakai uma a uzagbi a ni unasingai, aza na u cigai. U ga'an ta uma a ni a ciba n ukuna u nampa, adama na a ciga yi kata kpamu o tono kadanshi ka ni, adama a na a ciya wuma kata a lya'a kelime n kuciya unasingai.

Aba'in a utsura a katagarda ka a da'a: Kaba'in ka 6:4-6, a na a dikai kadanshi ku udani u Yesu ka na u dekei wila u na u la'i n utsura dem u da'a ta na <<Ciga Vuzavagudu Kashiile ka nu n kadu ka nu kobolo n wuma nu raka, kobolo n utsura u nu feu dem.>>

Ili i na yi punu udari a katagarda ka nampa:

Kadanshi ka Musa ka iyain (1:1--4:49)

Kadanshi ka Musa ke ire (5:1--26:19)

A. Wila kupa (5:1--10:22)

B. Wila, m tsufari (11:1--26:19)

Wila tsu na a ku'uwa Kana'ana (27:1--28:68)

Uranasukai uzuwakpani (29:1--30:20)

Kadanshi ka Musa ku ukocishi (31:1--33:29)

Ukpa u Musa (34:1-12)

Kadanshi tsu na a kukasukpa Horebu

¹ Nava da'a kadanshi ka na Musa u ya'ankai aza a Isaraila raka e meremune a ubon u kasana ke kuyene ku Urudu a Araba, vu na vi a kinda Sofu, e mere ma Param n Tofelu, n Laban, n Hazerotu n Dizahabu.

² Nwalu n ayin kupa n kete n da i na i dikai o Horebu a kubana Kadeshi-baniyan, tsu uye u kusan ku gbayin ku Siyaru.

³ A kanna ka iyain ko wotoi u kupa n u te u kaya ka a amangere, ka na aza a Isaraila a kasukpai idika i Masar, da Musa u ya'in kadanshi n aza a Isaraila, uteku tsu na Kashiile ka danai ni u dana le.

⁴ Ili i nampa ya i tawa ta a na u lya'i Sihon mogono ma Amoriya, ayi na wi a kulya'a tsugono a Heshibon, n Ogu mogono ma Bashan, ayi na u lya'i tsugono a Ashitarotu n Edire.

⁵ N kasana ke kuyene ku Urudu punu a idika i Mowabu, da Musa u gitai kudansa ukuna u kadanshi ka Kashi, u danai,

⁶ <<Cibai n uteku tsu na Vuzavaguḍu Kashi ka tsu ka ya'in kadanshi n atsu a Horebu, u danai, <Idashi i da a kusan ku gbayin ku nampa ka i yawa ta.

⁷ Dangai, i kana uye a kubana a likuci yi nsasan ya aza a Amoriya kobolo n aza a na i idashi dedevu n ele a ubon u Araba. Uwai a nsansa m gbagba'in kobolo n ubuta u kenke'en, n Negebu, n ubon u kuyene, n idika ya aza a Kana'ana, nu nsasan m gbagba'in n Lebano, ali a kubana a uteku u kuyene ku gbayin, ku na e ci deke Yufiretu.

⁸ Lana, n neke da ta idika i nampa ya raka ekiye a da. Uwai kata i lya'a i da wo okpo ukani u da u na Kashi ka kucinai an we neke ikaya i da, Ibrahi, n Ishaku, n Yakubu, u danai u kuneke le ta nu ntsukaya n le n na n kutawa.>

A zuwai aza e kelime (Kut 18:13-27)

⁹ <<A ayin a nanlo n dana da ta, <I la'a ta utsura u na mpa ende'en va ma kufuda kudika amiki a da.

¹⁰ Vuzavaguḍu Kashi ka da u doku ta kabundai ka da, ali da gogo na i yimkpai tsa azangata a gadi.

¹¹ Ya'an Vuzavaguḍu Kashi ki ikaya i da u doku kabundai ka da ali akpan-akpan, kata u zuwaka da unasingai tsu na u ya'in uzuwakpani.

¹² Ama nini dai mpa ende'en n kufuda kudika amiki a da, n kadama ka da, n vishili vu da?

¹³ Zagbai vuza te te aza a ugboji, n kuyeve ele vu na uma a cikpai, a kumaci kakau ku da dem, mpa mi ta a kuzuwa le okpo aza e kelime a da.>

¹⁴ Da yu ushuki mu, i danai, <I na vi sheshei kuya'an i singai i da.>

¹⁵ Da n dikai aza e kelime a na i zagbai a katsuma ka kumaci ka da, aza a ugboji, n aza na i cikpai, da n zuwai le n neke le utsura wa da, okpo aza e kelime a uma akpan-akpan n amangatawantawun, n amangerenkupa n kupa, n ka uma kupa tsa aza kelime a kumaci.

¹⁶ Da m barangi a ya'in a fada a da a ayin a nanlo a n danai le, <Yi baci a kuya'an ka aza a da afada kata i kida afada a na a ga'in mayin, ko kadanshi ka vuza va aza a Isaraila n vuza ni, ko kpamu komoci ka na ki idashi n ada.

¹⁷ Kata i ya'an kazagba a ubuta u kuya'an wa afada u da ba. Panai afada a vuza gbayin n vuza kenu derere. Kata i pana wovon u vuza ba, adama a n afada a Kashi a da. Tukai mu n afada a na a la'i utsura u da, kata mpa n ya'an a da.>

¹⁸ A ayin a nanlo n tonuko da ta ili raka i na i kuya'an.>>

A suki aza a tsusaki (Mkc 13:1-33)

¹⁹ <<Derere uteku u na Vuzavaguḍu Kashi ka tsu ka danai tsu, da tsu kasukpai Horebu da tsu walai n likuci yi nsasan ya aza Amoriya e meremune ma gbayin ma karikpani ma na yi e kene. Da tsu yawai Kadeshi-baniyan.

²⁰ Da n danai da, <I yawa ta a likuci yi nsasan ya aza Amoriya, n na Vuzavaguḍu Kashi ka tsu wi e kuneke tsu.

²¹ Lana, Vuzavaguḍu Kashi ka da ke neke da ta idika ya. Banai kata yi isa i da yo okpo ili yu ukani i da uteku tsu na Vuzavaguḍu Kashi ki ikaya i da ko tonokoi da. Kata i pana wovon ba, kata ta na feu asuvu a da a muda ba.>

²² Da dem vu da i tawai wa va da i danai, <Kasukpa tsu suku uma kelime ka tsu a bana a sakaka tsu idika ya, kata o bonoko tsu n kadanshi ku uye u na tso kutono n likuci i na tsa ku'uwaka.>

²³ Da me enei kusheshe ka kuga'an mu ta, da n zagbai uma kupa n aza e re, vuma te a kumaci dem.

²⁴ Da a dangai a lazai a kubana a likuci yi nsasan ya, da a yawai a kara ka Eshikolu da a sakai idika ya.

²⁵ Da a tabai umaci wu ndanga u yoku mi idika ya, da a tukai tsu, da feu o tonukoi tsu, <Idika i singai i da Vuzavagudu Kashile ka tsu ki e kuneke tsu.>

Uma a Isaraila a ya'ankai Vuzavagudu ugbamukaci

²⁶ <<Ama da i iwain kubana de, da i ya'ankai Vuzavagudu Kashile ka da ugbamukaci.

²⁷ Da i kanai mololo punu a apam a da da i danai, <Vuzavagudu u iwan tsu ta, da wu utakai tsu a idika yi Masar, adama a na u neke tsu e ekiye a aza a Amoriya a una tsu.

²⁸ Tedai tsa kubana? Aza a tsusaki a tsu a zuwa ta adu a tsu a mudai. A danai, <<Uma a likuci a a la'a tsu ta utsura n ugadi, likuci ya yi ta gbara, nshilya n ni ma n kungba ta a kubana gadi kau, ali ce ene ta aza a Anaki de.>> >

²⁹ Da n danai da, <Kata i rikpa, ko i pana wovon u le ba.

³⁰ Vuzavagudu Kashile ka da, ayi na wi a kuwalaka da kelime, wi ta a kushilika adama a da, tsu na u ya'ankai da a Masar ada e kene,

³¹ e meremune. Ta de ye enei tsu na Vuzavagudu Kashile ka da ka dikai da tsu na kesheku ka tsu dika maku ma ni, a nwalu n na i ya'in dem ali a kutawa a ubuta u nampa.>

³² Ama n nannai dem, i neke adu a da u Vuzavagudu Kashile ka da ba,

³³ vuza na u walai a kelime ka da n kutashi ka akina n kayin, n kanna kpamu u palai da n keleshu, adama a na u lansa ka da ubuta u kuvaku, kata kpamu u yotsongu da uye u na yi o kutono.>>

Vuzavagudu u takacikai aza a Isaraila (Mkc 14:20-45)

³⁴ <<Ana Vuzavagudu u panai mololo ma na i ya'in, da u ya'in wupa kau da u kucinai.

³⁵ <Ko vuma a katsuma ka uma a nampa, ka ayin a gbani-gbani a nampa wa kene idika i singai i na n kucinai kuneke ikaya i da ba,

³⁶ sai Kelepu koci kolobo ka Jefune. Ayi da we kene i da, kata n neke yi i da kobolo nu ntsukaya n ni, idika i na u dasai n ene a ni, adama a na ayi u tono ta Vuzavagudu n kadu ka ni derere.>

³⁷ Adama a da a da Vuzavagudu u ya'in wupa nu mpa feu da u danai, <Avu feu va ku'uwa idika yu uzuwakpani ya ba.

³⁸ Ama kabanki ka nu Jesuwa kolobo ka Nun, wa ku'uwa ta i da. Doku yi utsura u kadu adama a na wi ta o kutono n aza a Isaraila a lya'a ukani wi i da.

³⁹ Da Vuzavagudu u danai, muku n da aza a na yi e kene i ta a kupura le a ubuta u kuvon, aza na kata e yevei ka gbani-gbani n ka singai kau ba, i ta a ku'uwa a idika ya. Mpa n kuneke le ta i da, kata a uwa a kana i da.

⁴⁰ Ama ada, i kpatala i bono e meremune n uye u Mala ma Shili.>

⁴¹ <<Da yu ushuki i danai, <Ci ya'anka ta Vuzavagudu unushi. Ci ta a kubana kata ci shilika, uteku tsu na Vuzavagudu Kashile ka tsu u tonukoi tsu ci ya'an.> Da yaba dem u dikai ucanuku u kuvon u ni, e kusheshe adanshi gbani da a kulya'a likuci yi nsasan ya.

⁴² Ama da Vuzavagudu u danai mu, <Dana le, kata i bana de i ya'an vishili ba, adama a na mpa mo kuyongo de n ada ba. Ta lo irala i da ya kuna da.>

⁴³ N tonuko da ta nannai, ama da i iwain kupanaka mu. Da i ya'ankai kadanshi ka Vuzavagudu ugbamukaci, n ugbamukaci da i kanai uye a kubana a likuci yi nsasan ya.

⁴⁴ Da ta na aza a Amoriya aza a na i punu idashi a kusan ka a utai n kabundai uteku ci ishigi, da a guvai da, a kanai kuna da a Siyaru ali a kubana a Horuma.

⁴⁵ Da i bonoi i kanai kushi'aka Vuzavaguđu, ama da u iwain kupana asuvayali a da. U votsuki atsuvu a ni adama a da.

⁴⁶ I dada i zuwai da i ya'in idashi i megeshe a likuci i Kadeshi.>>

2

Kakarasa e meremune

¹ <<Da tsu kpatalai tsu banai e meremune n uye u Mala ma Shili, uteku tsu na Vuzavaguđu u tonukoi mu. Ayin n abundai a tsu a kudasa nwalu a kukara'a likuci yi nsasan i Siyaru.

² Da Vuzavaguđu u danai mu,

³ <I geshe ta a kakarasa punu a likuci yi nsasan i nampa. Gogo na kpatalai, kata i tono a kubana a ubon u gadi.

⁴ Dana uma kadanshi ka nampa. Gogo na yi ta devu an ya pasamgbantai a idika ya aza a da ntsukaya n Isuwa, aza na a dasangi a idika i Siyaru. I ta a kupana wovon u da ama i ya'an mayin.

⁵ Kata i zama le vishili ba, adama a na mpa mi e kuneke da ko idika i te i le ba, ko ubuta u kudasa ya kuciya ba. Mpa n neke ta Isuwa likuci yi nsasan i Siyaru yo okpo i ni.

⁶ Ilikulya i le i na ya kulya'a m mini ma na ya kuso'o dem yi ta a kutsupa le n azurufa.

⁷ Vuzavaguđu Kashile ka da ka zuwaka da ta unasingai a ubuta wu ulinga we ekiye u da dem. U lana da ta mayin a ubuta wu nwalu u da e meremune. Aya amangere a nampa Vuzavaguđu Kashile ka da ko yongo ta n ada, ko ili i te i namba ba.> >>

⁸ Da ta na tsu kanai nwalu tsu katsukpai aza a tsu uma a Isuwa, aza na i idashi a idika i Siyaru. Da tsu kpatalai tsu kasukpai uye u Araba, u na wu utai n tsu ubon u likuci u Ilatu n Eziyon-gebe.

<<Da tsu tonokoi n uye u meremune ma aza a Mowabu.

⁹ Da Vuzavaguđu u danai mu, <Kata i zama aza a Mowabu vishili ko kpamu i langasa le adu adama a na i ya'an kuvon n ele ba, adama na mpa mi e kuneke da idika i le ko kapashi ke te ba. Mpa n neke ta Aru a kumaci ku Lotu yo okpo idika yu ukani i le.>

¹⁰ Aza a Emimu ta de ishi n idashi, uma a i ta n abundai n utsura kobolo n aza a ugadi-ugadi tsa aza a Anaki.

¹¹ Uteku tsu uma a Anaki ele feu a tsu deke le ta aza a Refimu, ama aza a Mowabu a ci deke le ta aza a Emimu.

¹² N tsu cau aza a Horitu a da ishi n idashi a likuci i Siyaru, ama da ntsukaya n Isuwa n lokoi le. Unai aza a Horitu da a dasangi a idika ya, derere uteku tsu na aza a Isaraila a ya'in a idika i na Vuzavaguđu u nekei le yo okpo i le.

¹³ Da Vuzavaguđu u danai, <Gogo na dangai kata i pasa Kara ka Zaredu.> Da tsu pasai kara ka.

¹⁴ Aya a da kamangankupa n kunlai an tsu kasukpai likuci i Kadeshi-baniyan ali tsu lazai Kara ka Zaredu. A ayin a nanlo a de aza a na a yawai kuya'an kuvon a kuwai gbende, uteku tsu na Vuzavaguđu u kucinakai le.

¹⁵ Utsura u Vuzavaguđu u yongo ta a vishili n ele ali sai ayin a na u kotsoi kuna le a katsura raka.

¹⁶ <<Ana aza a na a yawai kuya'an kuvon a kuwai raka,

¹⁷ da Vuzavaguđu u danai mu,

¹⁸ <Anana yi ta a kupasa kure'e ka aza a Mowabu n tsu Aru

¹⁹ Ayin a na baci i yawai a likuci ya aza i Amona, kata i zama le vishili ko kpamu i langasa le adu i ya'an kuvon n ele ba, adama a na mpa mi e kuneke da idika yu ukani ya aza Amona ba. Mpa n neke ta i da yo okpo yu ukani u kumaci ka aza a Lotu.>

²⁰ N tsu cau ta na ubuta wa aza a Refimu u da wi ishi, ele da aza na ishi punu idashi, ama aza a Amona e ci deke le ta aza a Zamazumi.

²¹ Ele uma a utsura a da n kabundai, n ugaɗi kpamu tsa aza a Anaki. Ama da Vuzavaguɗu wu unai le raka e kelime ka aza a Amona da o lokoi le da a dasangi i da.

²² Vuzavaguɗu u ya'an ta nannai kpamu n kumaci ka aza a Isuwa, aza a na a dasangi a idika i Siyaru, a ayin a na wu unai aza a Horitu e kelime ke le. O lokoi le da a dasangi a idika i le ali anana.

²³ Ta feu aza Avimu a na i n idashi a likuci i wawa'a i na yi ukara'i n Gaza, aza a Kafutori ele vu na utai a Kafutorimu, da a unai le da a dasangi a idika ya.

A lya'i Sihon mogono ma Heshibon n kuvon (Mkc 21:21-30)

²⁴ <<Da Vuzavaguɗu u danai, <ɗangai i kana uye i pasa makariki ma Aruno. Adama na n neke ta Sihon vuza va aza a Amoriya ayi na wi o tsugono a Heshibon a ekiye a da kobolo n idika i ni dem. Gitai kulya idika ya a ubuta u kuya'an kuvon n ayi.

²⁵ A kugita anana mi ta a kuzuwa idika ya aduniyan raka i gita kupana wovon u da. Uma dem i ta a kupana wovon a ayin a na baci a panai arabali a da, i ta e kuje'eke ikyamba kata a takacika kau.>

²⁶ Da n suki alingata a na a utai e meremune me Kedemotu a kubana u Sihon mogono ma Heshibon n akaka a kulansa idashi i matana, n danai,

²⁷ <Kasukpa tsu wala a idika i nu. Uye u gbayin u da tsa kutono koci, ci a kukpatala usingai ko ugula ba.

²⁸ Ilikulya i na tsa kulya'a dem, m mini ma na tso kuso'o feu, ci ta a kutsupa wu n azurufa. Avu de kasukpa tsu tsu wala n idika i nu,

²⁹ uteku tsu na kumaci ka aza a Isuwa, aza na i n idashi a Siyaru, n aza a Mowabu a na i n idashi a Aru, a ushuki da a kasukpai tsu tonon idika i le. Adama a na tsu ciga ta tsu pasa Kuyene ku Urudu tsu bana idika i na Vuzavaguɗu Kashile ka tsu ki e kuneke tsu.>

³⁰ Ama Sihon mogono ma Heshibon ma iwain kukasukpa tsu tsu pasamgbana i a idika i ni. Adama a na Vuzavaguɗu Kashile ka da ka zuwa ta kaɗu ka ni ka kpanduki n ugbamukaci, adama na u neke da ayi e ekiye a da, uteku tsu na wi gogo na.

³¹ Da Vuzavaguɗu u danai mu, <Lana, mpa n gita ta kuneke Sihon mogono n idika i ni e ekiye a da. Gogo na gitangi kuvon kata yi isa idika i ni kata i kana i da.>

³² Da Sihon mogono kobolo n osoji o kuvon a ni a utai da a gasai n atsu a ubuta u kuvon a Jahaza.

³³ Ama da Vuzavaguɗu Kashile ka tsu ke nekei ni e ekiye a tsu, da ta na tsu unai ni kobolo n olobo a ni n osoji a ni raka.

³⁴ A ayin a nanlo a da tsu lya'i likuci ya da tsu unai le raka, amaci n ali kobolo m muku dem. Ko vuza tsu kasukpa ba.

³⁵ Ama ilikuzuwa i da koci n ucanuku u likuci u le u na ci lya'i n kuvon, u da tsu purakai kaci ka tsu gbani.

³⁶ Vuzavaguɗu Kashile ka tsu, u bankai tsu da tsu lya'i likuci i uma a Aruno i na yi a ubon u makariki ma Arowa, kobolo n likuci i yoku i na yi punu o kuyene ka, ali a kubana a likuci i Giliyadu. Babu likuci i na yi ni nshilya i na i la'i tsu.

³⁷ Ama i gbaga devu n idika ya aza a Amona ba, ko ta na idika i na yi a ubuta u kuyene ku Jaboku, kobolo n likuci i na yi a ubon u kusan ku ubuta u na Vuzavaguɗu Kashile ka tsu ko tonukoi tsu kata tsu uwa ba.>>

3

Aza a Isaraila a lya'i Ogu mogono ma Bashan n kuvon

(Mkc 21:31-35)

¹ <<Da tsu kpatalai a kugaɗukpa a kubana a ubon u Bashan, ɗa Ogu mogono ma Bashan wu utai kobolo n osoji a ni dem adama a na a ya'an kuvon n atsu a likuci i Edire.

² Ama ɗa Vuzavaguɗu u danai mu, <Kata vu pana wovon u ni ba, adama na mpa n neke yi ta ɗe e ekiye a ɗa, kobolo n osoji a ni n idika i ni dem. Ya'ankai ni derere uteku tsu na i ya'ankai Sihon mogono ma aza a Amoriya vuza na u lya'i tsugono tsu likuci i Heshibon.>

³ Da kpamu Vuzavaguɗu Kašhile ka tsu u nekei Ogu mogono ma Bashan n osoji a ni ekiye a tsu ɗa ta na tsu unai le raƙa ali babu vuza na u buwai n wuma.

⁴ A ayin a nanlo a ɗa ci lya'i likuci i ni raƙa, likuci amangatatsu dem ko likuci i te tsu buwaka ba, kobolo n ubon u likuci u Agobu, n ubon wu uteku u tsugono u Ogu vu Bashan.

⁵ Likuci ya dem yi ta ukanji ni nshilya mu ugadi-ugadi, n agbaguratsu a gbagba'in kobolo n aburakpatsu a iyum, kpamu likuci i wawa'a i yoku yi ta lo feu n abundai i na yi babu nshilya.

⁶ Da tsu unai le raƙa, uteku tsu na ci ya'ankai Sihon mogono ma Heshibon, ɗa tsu unai likuci kakau raƙa ali n amaci kobolo m muku feu.

⁷ Ama ilikuzuwa i ɗa raƙa n ucanuku u likuci u le u na ci lya'i n kuvon, u ɗa tsu purakai kaci ka tsu gbani.

⁸ A ayin a nanlo a ɗa ci isai idika e ekiye a ngono n re ma aza a Amoriya, ɗaɗa likuci i na yi ubon u kasana ke Kuyene ku Urudu, ku na kutai e makariki ma Aruno a kubana a kusan ku Hamonu.

⁹ (Hamonu va, aza a Sidon e ci ɗe ke yi ta Siriyon, aza a Amoriya tamkpamu e ci ɗe ke yi ta Siniya.)

¹⁰ Da ci lya'i likuci kakau i na yi a ubon wu nsasan raƙa n kuvon, kobolo n akamba a likuci a Giliyadu, n likuci i Bashan, ali a kubana a likuci i Saleka n Edire, aza na i a ubon wi idika i Ogu mogono ma Bashan.>>

¹¹ Ogu va ayi ɗa koci u buwai ende'en ni a kumaci ku uma a Refimu. Kajiba ki iva'in ka ni n iyum i ɗa a ya'ankai, ugadi wa ɗa u la'i udashi kupa n u tatsu, wanshi wa u ɗaɗa udashi u tali. A ɗa i ta ɗe a likuci i Raba va Amona ali gogo na.

Kupece ki idika

(Mkc 32:1-42)

¹² <<A ayin na ci isai idika i nanlo, ɗa n nekei kumaci ku Ruben n ka aza a Gadu i na i dikai ɗe e kure'e ku Arowa, i na yi a magaba ma makariki ma Aruno, kobolo n kagimi ka likuci yi nsasan n Giliyadu n likuci i ni.

¹³ Kagimi ki idika ka Giliyadu n idika i Bashan raƙa, a ubuta u tsugono tsu Ogu, n neke ta i ɗa a kagimi ka kumaci ka uma a Manasa. Ubuta u uma a Agobu wa aza a Bashan u nanlo raƙa, u ɗa ishi e ci ɗe ke idika ya aza a Refimu.

¹⁴ Jayiru, punu a kumaci ku Manasa, wi isai idika ya aza a Agobu raƙa ali a kubana e kure'e ku likuci ya aza a Geshuwa n aza a Maka. Da u ya'ansakai kula ku ubuta ka, ku na u gaba'i n kula ku ni ɗa u ɗe ke ubuta wa likuci i Jayiru. Ta kpamu e ci ɗe ke yi nannai ali n gogo na.

¹⁵ Da n nekei idika i Giliyadu ya wa aza a Makiri

¹⁶ Ama ele aza e Ruben tamkpamu kobolo n aza a Gadu, ele ɗa n nekei ubon u na wu utai a idika ya aza a Giliyadu ali a kubana a makariki ma Aruno, e mere me kuyene ma ɗaɗa kure'e ku le, ɗa u lazai a kubana e kuyene ku Jaboku ku na ko okpoi kure'e ki idika ya aza a Amona.

¹⁷ Da kpamu n nekei le Araba, Kuyene ku Urudu ku daɗa kure'e n Kineretu, ali a kubana a mala ma Araba, daɗa mala ma mkpaɗi, a kumi'i ku kusan ku gbayin ku Pisiga n tsu kasana.

¹⁸ <<Da n nekei ɗa kadanshi ka nampa a makyan ma nanlo n danai, <Vuzavaguɗu Kaɗhile ka ɗa ke neke ɗa ta idika i nampa yo okpo yu ukaɗi i ɗa. Gogo na uma a ɗa a na a yawai kuya'an kuvon o fobuso, kata a pasa Kuyene ku Urudu, a laza kelime ka aza a Isaraila, adama a na a baɗka le.

¹⁹ Amaɗi a ɗa m muku n ɗa n ilikuzuwa i ɗa i ɗa koci i kukaɗukpa punu a likuci kakau i na n nekei ɗa, adama a na n yeve ta yi ta n ilikuzuwa n aɓundai,

²⁰ ali sai ayin a na Vuzavaguɗu u nekei aza a ɗa wuvuki tsu ɗa, kpamu ɗa ele feu a isai idika i na Vuzavaguɗu Kaɗhile ka ɗa ka cigai kuneke le a upashi u Kuyene ku Urudu, kata i yeve yaba dem vu ɗa u bono a idika i na n nekei ɗa.>

A saɗkai Musa kupasa Kuyene ku Urudu

²¹ <<A ayin a nanlo ɗa n danai Jesuwa <Ashi a nu ene ta raɗa uteku tsu na Vuzavaguɗu Kaɗhile ka ɗa ka ya'ankai ngono n re n nanlo ma, Sihon mogono n Ogu mogono. Ta feu wa kuya'anka tsugono tsa aza na yi a kupasa a kubana we le na.

²² Kata vu pana wovon u le ba, Vuzavaguɗu Kaɗhile ka ɗa ki ta a kushilikaka ɗa.>

²³ <<A ayin a nanlo n folonoi Vuzavaguɗu n danai,

²⁴ <Mogono Vuzavaguɗu, na ɗa magiti ma na vu gitangi kuyotsongu tsugbayin tsu nu n kukiye ku utsura ku nu a ubuta u kagbashi ka nu. Kamali ko yoku ki ta lo, gadi ko punu na a idika, ka na ka kufuda kuya'an ili i gbagba'in i na vu ya'in na?

²⁵ N folono wu ta, kaɗukpa m pasa Kuyene ku Urudu n ciya me ene idika i singai i na yi upashi u nan ɗe, n idika yi nsasan i singai kobolo nu nsasan n singai n Lebano.>

²⁶ Ama Vuzavaguɗu u ya'an ta wupa nu mpa adama a ɗa, adama a nanlo u pana ufolu u va ba. Da u danai mu, <U yawa ta nannai, kata vu doku vu folono mu adama a kadanshi ka nampa ba.

²⁷ Kumba gadi vu kusan ku Pisiga kata ve ene idika ya n ashi a nu, lana raɗa a kasana, n kalivi, n gadi kobolo n daka. Kata vu lana mayin, adama a na ma kukaɗukpa vu pasa Kuyene ku Urudu ba.

²⁸ Ama ya'anka Jesuwa kadanshi, kata vu doku yi utsura u kaɗu, adama na ayi ɗa vuza na u kutono n ele a kupasa Kuyene ku Urudu a lya'a idika ya. Ayi ɗa kpamu vuza na we kupeceke le ukaɗi wi idika i na ve kene na.>

²⁹ Nannai ɗa ci yongoi punu a kara'a ka a kinda Betu-peyo.>>

4

Musa u zuwai aza a Isaraila o tonon kadanshi

¹ <<Panai aɗa uma a Isaraila, ili i kutono n wila u na mi a kuciga kupi'isaka ɗa gogo na. Tonoi u ɗa adama a na i ciya wuma, kata i ciya i kana idika i na Vuzavaguɗu Kaɗhile ki isheku i ɗa ki e kuneke ɗa na.

² Kata i doku ko kpamu i jebe ili a kaɗsuma ki ili i nampa, i na mi o kutonoko ɗa ba. Ama i tonon wila u na Vuzavaguɗu Kaɗhile ka ɗa ke nekei mu n neke ɗa.

³ Aɗa ye ene ta n ashi a ɗa i na Vuzavaguɗu u ya'in a Ba'alu-Piyo, uteku tsu na Vuzavaguɗu Kaɗhile ka ɗa kunai aza a na o tonon kamali ka Ba'alu-Piyo a kaɗsuma ka ɗa.

⁴ Ama aɗa vu na yu ushuki n Vuzavaguɗu Kaɗhile ka ɗa, aɗa ɗa i buwai n wuma ali n gogo na.

⁵ Lanai, mpa m pi'isaka ɗa ta ili i kutono n wila, uteku tsu na Vuzavaguɗu Kaɗhile ko tonukoi mu, adama a na aɗa i tonon u ɗa punu a idika i na yi a kuciga ya uwa kata i kana i ɗa.

⁶ Kanai u da mayin, adama a na nannai da yo kuyotsongu ugboji n kuyeve ku kadu, a ubutau uma a aduniyan aza na a kupana ukuna u wilau nampa rakakata a dana, <Mayun uduniyan u nampa wi tan ugboji n kuyeve.>

⁷ Uduniyan we ne u dai tamkpamu wi n tsugbayin uteku tsu nampa, ali da a kuciya amali e le devu n ele, uteku tsu na Vuzavagudu Kashile ka tsu ki o kuyongo devu n atsu a kupanaka tsu ayin dem a na tsu vasai wani?

⁸ Babu kpamu uduniyan u na wi n tsugbayin, u na wi n wilan ili i kutono yu usubi, uteku tsu na mpa mi e kuneke da anana.

⁹ <<Ya'in mayin, katai i kanakaci ka da n tsuloboi adama a na katai cinukpa n i na ada ye enei n ashi a da ba. Kata kpamu i kasukpa ili i nampa yu uta adu a da, a ayin a na yi n wuma ba. Yotsongi muku n da, kata ele feu o yotsongu ntsukaya n da.

¹⁰ Cibai n kanna ka na i shamgbai e kelime ka Vuzavagudu Kashile ka da a Horebu, ana u danai mu, <Bolonku mu uma adama a na a pana kadanshi ka va, kata a ciya kuyeve uteku tsu na e kuneke mu tsugbayin a ayin a na i n wuma, kata o yotsonku muku n le feu.>

¹¹ Da i yawai devu i shamgbai a kumi'i ku kusan ku na ki a kutasa n akina a kubana gadi, upali n keleshu ka lima n kayimbi ka kpabam.

¹² Da Vuzavagudu u ya'in kadanshi n ada punu e mere ma akina ma. I pana ta kalakatsu ka ni ama ye ene ikyamba ba, kalakatsu ka koci i panai.

¹³ Da u tonukoi da uzuwakpani u ni, da da wilakupa u na u zuwai da i tono, da kpamu u danai u da a nshemberu ma atali n re.

¹⁴ Da Vuzavagudu u danai mu m pi'isaka da wilan ili i kutono i na yo kutono a idika i na ya kuciga ku'uwa kata yi isa i da yo okpo i da.

A san kai kutono ka amali

¹⁵ <<Ama kata i ya'an mayin, adama a na ye ene iyoci yi ili i yoku ba, ana Vuzavagudu Kashile ka da ka ya'in kadanshi e mere ma akina a Horebu.

¹⁶ Adama a na kata yi ilakpa kaci ka da a ubuta u kushe'weke kaci ka da amali, n iyoci yi ili i yoku i mavuka ko mavali ba,

¹⁷ ko ci iyoci i manama a idika ko manunu ma na ma ci dimkpa gadi,

¹⁸ ko n iyoci yi ili i yoku i na yi a nkudaru a idika ko tsu kadan a nwalu a mini.

¹⁹ Ayin a na baci i dangusai ashi a da gadi da ye enei kanna, n wotoi, n azangata, n kobolo ki ili i na a ya'in gadi dem. Kata i zuwa da kukudangu kuneke le tsugbayin ba. Vuzavagudu Kashile ka da ke neke ta ili i nampa raka ekiye a uma a aduniyan.

²⁰ Ama da Vuzavagudu wu utakai da a idika i Masar a ubuta wu usudukpi wa akina, adama a na yo okpo uma a ni, uteku tsu na yi na gogo na.

²¹ Vuzavagudu u ya'an ta wupa nu mpa adama a da, da kpamu u kucinai u danai mpa ma kupasa Kuyene ku Urudu kata n uwa a idika i singai i na Vuzavagudu Kashile ka da ki e kuneke da, kata yo okpo idika yu ukani i da ba.

²² Mpa mi ta a kukuwa punu a idika i nampa, mpa mi a kupasa kuyene ku Urudu ba, ama ada yi ta devu an ya pasa kata i kana idika i singai i nanlo.

²³ Ama kata i ya'an mayin, adama na i ciba n uzuwakpani u Vuzavagudu Kashile ka da, u na u ya'in uzuwakpani n ada, kata i she'weke kaci ka da kamali n iyoci yi ili i yoku ba. Adama na Vuzavagudu Kashile ka da ka san ka ta.

²⁴ Adama na Vuzavagudu Kashile ka da wi ta tsa akina a munuka, ayi Kashile ke cishe'e ka'a.

²⁵ <<Ayin a na baci i matsai muku, da kpamu i ciyai ntsukaya, kpamu da i geshei punu n idashi a idika ya. Da baci i langasai kaci ka da da i ya'ankai kaci ka da kamali, da kpamu i lya'i kelime n kuya'anka Vuzavagudu Kashile ka da ukuna u gbani-gbani, ali da i zuwai ni u ya'an wupa,

²⁶ anana n deke ta zuva n idika o okpo nga'an adama a da, yi ta a kukuwa gogo'o a idika i na yi a kuciga kupasa Kuyene ku Urudu an ya bana ya kana i da. Yi e kugeshe punu a i da ba, ama yi ta a kukuwa raka.

²⁷ Adama a na Vuzavaguđu wi ta a kuwacuwa da a uduniyan, ada kenu da koci i kubuwa n wuma a katsuma ku uduniyan u na wa kuwacuwa da a kubana.

²⁸ Ta de yo kutono amali a na a ya'in n ekiye, amali a ndanga n atali, aza na i e kene ba, i ta na feu a kupana ba, aza na a kulya'a ba, ko a tsumgba.

²⁹ Ama da baci i lansa Vuzavaguđu Kashile ka da de, yi ta a kuciya yi. I lansa yi baci n kadu ke te n wuma u da dem.

³⁰ A ayin a na yi a katsuma ka atakaci, da ili i nampa raka i ciyai da, yi ta o kubono a ubuta u Vuzavaguđu Kashile ka da, kata i tono kadanshi ka ni.

³¹ Adama na Vuzavaguđu Kashile ka da vuza va asuvayali da, ayi wa kuvakangu da ko wu una da ko kpamu u cinukpa n uzuwakpani u na u ya'ankai ikaya i da ba.

Vuzavaguđu koci ayi da Kashile

³² <<Ya'an keci ku ukuna u ayin a cau, m megeshe de kafu a ya'an da, i na i dikai a kanna ka na Kashile ka ya'in vuma aduniyan. Ya'in kpamu keci ku ugiti u zuva n tsu nampa a kubana a ukocishi u zuva n tsu nan de. Ko ili yoku i gbayin tsu nanlo i sa'wa ta kuya'an, ko i panai kadanshi ka na ko yotsoi tsu nanlo?

³³ Ko uma o yoku i ta lo aza na a sa'wai kupana kalakatsu ka kamali a kadanshi e mere ma akina tsu na i panai, da i buwai n wuma?

³⁴ Kamali ko yoku ki ta lo ka na ka sa'wai kukondo kudikaka kaci ka ni uduniyan a katsuma ku uduniyan u yoku, n ubuta u kukondo, n kuya'an ki ili i mereve n utsura, n kuvon, n kukiye ku utsura ku gbayin, ko kpamu n utsura u kuya'an ili i gbagba'in, derere n i na ye enei n ashi a da. Tsu na Vuzavaguđu Kashile ka da ka ya'ankai da de a idika i Masar.

³⁵ U yotsongu da ta ili i nampa, adama a na i yeve an Vuzavaguđu Kashile ka'a. Babu kpamu vuza yoku, sai ayi koci.

³⁶ Zuva de da u kasukpai da i pana kalakatsu ka ni, adama a na u gbara da. Punu na a aduniyan u yotsongi da akina a gbayin a ni, kpamu da i panai kalakatsu ka ni punu a akina a.

³⁷ Adama a na ayi u ciga ta ikaya i da, da u zagbai ntsukaya n le wana dai ele o kotso, da wu utakai da a idika i Masar n utsura u gbayin u ni.

³⁸ U lokoi idika kakau i na i la'i da utsura kau e kelime ka da, adama a na u banka da a idika ya kata u neke da i da yo okpo idika yu ukani i da tsu na wi anana.

³⁹ Adama a nannai, i ciba n ka'a anana, kata i zuwa ka'a a adu a da mayin. Vuzavaguđu ayi da Kashile na de gadi m punu na aduniyan, babu vuza yoku.

⁴⁰ Tonoi wila u ni n kadanshi ka ni, ka na mpa mi a kudana da anana, adama na i ciya idashi i matana ada m muku n da n na i kumatsa, adama na wuma u da u geshe punu a idika i na Vuzavaguđu wi e kuneke da ali a kubana uteku n uteku.>>

Likuci i kushedeku

⁴¹ Da Musa u zagbai likuci i tatsu i na yi a kasana n Kuyene ku Urudu,

⁴² adama a vuza na wu unai vuma babu ucikali u suma u bana de, da baci wu unai vuza babu ucikali, kpamu i a tsurala ba, wi ta a kufuda kusuma kubana a likuci i te i nampa ya adama a na wi isa wuma u ni.

⁴³ Likuci ya ele da, Beza vu na vi e meremune mu ubon wu nsansa yi idika ya aza a Ruben, n Ramotu vu Giliyadu vi idika ya aza a Gadu, n Golan vu na vi punu idika i Bashan ya aza a Manasa.

Kadanshi adama a ukuna u wila

⁴⁴ Na va dada wila u na Musa u nekei uma a Isaraila.

⁴⁵ Na da wila n ili i kutono n kadanshi ka na Musa u tonukoi uma a Isaraila, a ayin a na a utai a idika i Masar,

⁴⁶ ana a dasangi a kasana n Kuyene ku Urudu, punu a kadaki ka na ki a kinda likuci i Betu-peyo. N tsu cau ta na ubuta u nanlo wa idika i Sihon mogono va Amoriya da, vuza na u lya'i tsugono a likuci i Heshibon da Musa n uma a Isaraila a lya'i ni n kuvon ana a utai a idika i Masar.

⁴⁷ Da a isai idika i ni kobolo n idika i Ogu mogono ma Bashan, ngono n re ma aza a Amoriya n na mi a kasana ka Urudu.

⁴⁸ Idika ya i dada i gitai a Arowa, vu na vi a kakina ka kara'a ka Aruno, ali a kubana a kusan ku gbayin ku Siyon*, dada Hamonu.

⁴⁹ Da u ghabai n Araba vu kasana ka Urudu, a kubana a Mala ma mkpadi ma aza a Araba, a idika n kumi'i ku kusan ku gbayin ku Pisiga.

5

Wila kupa

(Kut 20:1-17)

¹ Da Musa u dekei uma a Isaraila raka da u danai le, <<Zuwai atsuva kata i pana mayin wila n ili i kutono i na mi o kutonuko da anana, pi'isai u da kata kpamu i tono u da mayin.

² Vuzavaguđu Kashile ka tsu ka ya'an ta uzuwakpani n atsu de a kusan ku Horebu.

³ N ikaya i tsu i da Vuzavaguđu u ya'in uzuwakpani u nampa ba, ama n atsu na ci n wuma na anana.

⁴ Vuzavaguđu u ya'in kadanshi n ada una n una a kusan, e mere ma akina.

⁵ Da n shamgbai e mere ma da n Vuzavaguđu a ayin a nanlo, adama a na n dana da kadanshi ka Vuzavaguđu, adama na ada yi ishi ta a kupana wovon wa akina, da i kpađai kufuda kukumba kusan ka. Da u danai.

⁶ << <Mpa da Vuzavaguđu Kashile ka da, vuza na wu utakai da a idika i Masar, a ubuta u tsugbashi.

⁷ << <Yo kutono kamali ba, sai mpa Kashile koci.

⁸ << <Kata i ya'anka kaci ka da kamali ki iyoci yi ili i yoku i na yi gadi ko i na yi a idika ba, ko kpamu ili i na yi a mini a daka vi idika ba.

⁹ Kata i kudanku le, ko i cikpa le ba, adama a na mpa Vuzavaguđu Kashile ka da, Kashile ke cishe'e ka'a, n tsu takacika ta muku adama a unushi wi isheku n tsukaya tsu tatsu ali a kubana tsu nashi wa aza a na a iwain mu,

¹⁰ ama n tsu yotsongu ta ucigi u babu uteku a kubana u uma ali n tsukaya tsa abundai tsu na ci cigai mu da tsu tonoi wila u va.

¹¹ << <Kata i deke kula ku Vuzavaguđu Kashile ka da gbani ba, adama a na mpa Vuzavaguđu mi a kukpada kutakacika vuma vu na u dekei kula ku va gbani ba.

¹² << <Zukai n kannna ka Ashibi kata i kana ka'a cida, uteku tsu na Vuzavaguđu Kashile ka da ka danai da.

¹³ Ayin a tali a da ya kuya'an ulinga u na i kiwanai raka,

¹⁴ ama a kannna ke cindere kannna ka Ashibi ka Vuzavaguđu Kashile ka da ka'a. A kannna ka nanlo kata i ya'an ulinga ko u te ba, ko ada, ko muku n da olobo ni nkere, ko kpamu agbashi a da amaci n ali, ni njaki n da n obomburon, ko vici'u vi ilikuzuwa i kpa'a i da dem, ko kpamu omoci a da a na i punu n idashi a likuci i da, adama na agbashi a da feu ali n amaci a ciya kuvuka uteku tsu da.

¹⁵ Kata i ciba an ada va agbashi a da yi ishi de a idika i Masar, da Vuzavaguđu Kashile ka da kutakai da n utsura u gbayin u ni n kukiye ku utsura ku ni feu. I dada i zuwai da Vuzavaguđu Kashile ka da u danai, i zuka n kannna ka Ashibi ka mayin.

* 4:48 4:48 Siyon Atagarda o yoku a dana yi ta Siriyon.

16 << <Cikpai ishekpu i da n inakpu i da, uteku tsu na Vuzavagudu Kashile ka da ka danai da, adama a na wuma u da u geshe, kata kpamu i ciya i dasangu m mata_{na} punu a idika i na Vuzavagudu Kashile ka da ki e kuneke da.

17 << <Kata i ya'an munuka ba.

18 << <Kata i ya'an tsugbani ba.

19 << <Kata i ya'an uboki ba.

20 << <Kata i ya'anka otoku a da kadanshi ka a'uwa ba.

21 << <Kata i ya'an ashi a wuya n amaci o otoku a da ba. Kata feu i cikala i'uwa i itoku i da ba, ko ashina e le, ko agbashi e le ali ko amaci, ko anaka e le, ko njaki n le, ko ili de dem i na yo okpoi i toku i da.>

22 <<Na va dada wila u na Vuzavagudu u salai n kalakatsu ka gbayin a ubuta u kobolo ka da dem, de a zuva vu kusan a katsuma ke mere ma akina, n eleshu n kayimbi ka kpabam. Da u danai le e nshemberu ma atali n re, babu i yoku i na u doki, da u nekei mu.

23 Ana i panai kalakatsu punu a kayimbi ka, a ayin a na kusan ka ki a kutasa akina, da aza e kelime a kumaci a da dem n aza a gbara-gbara a da raka, a tawai wa va.

24 Da a danai, <Vuzavagudu Kashile ka tsu ko yotsongu tsu ta tsugbayin n utsura u ni, kpamu tsu pana ta kalakatsu ka ni punu a mere ma akina. Anana ce ene ta Kashile ka dansai n vuma da kpamu u buwai n wuma.

25 Ama gogo na, yidai i zuwai da tsa kukuwa? Akina a gbayin a nampa i ta a kulya'a tsu, ci ta a kukuwa da baci tsu panai kalakatsu ka Vuzavagudu Kashile ka tsu kpamu.

26 Adama a na yayi vuma u sa'wai kupana kalakatsu ka Kashile ka wuma a kadanshi e mere ma akina, uteku tsu na atsu tsu panai da u la'i?

27 Bana devu, vu pana i na Vuzavagudu Kashile ka tsu ka kudansa raka, kata vu bono vu tonuko tsu ili dem i na u danai nu, atsu tsa kupana ta kata tsu tonu.>

28 <<Vuzavagudu u pana ta kadanshi ka da, a ayin a na yi a kadanshi nu mpa, da u danai mu, <M pana ta kadanshi ka uma a nampa, ka na o tonukoi nu, i na o tonoi raka i singai i da.

29 Mayun, ishi baci o kuyongo n adu tsu nampa ayin tutu, a kupana wovon n o tonoi wila u va uteku tsu nampa, i ta a kuciya idashi i matana, ele m muku n le, ali a kubana uteku.

30 Bana vu dana le, <<Yaba dem u bono a kapam ka ni.>>

31 Ama avu shamgba na kobolo nu mpa, adama a na n dana wu wila raka, n ili i kutono i na va kuyotsonku le o tonu, adama a na o tonu ka'a a idika i na mi e kuneke le yo okpo yu ukani i le.>

32 Adama a nannai, kata i co'oko, i ya'an derere uteku tsu na Vuzavagudu Kashile ka da ka danai, kata i kpatala a ugula ko a usingai ba.

33 Walai derere uteku tsu na Vuzavagudu Kashile ka da ka danai da, adama na i yongo wuma m matana, kata i ciya wuma wu ugadi punu a idika i na i kulya'a yo okpo yu ukani i da.

6

Wila u na u la'i nu mgbayin

1 <<Na va ele da wila n ili i kutono n kadanshi ka na Vuzavagudu Kashile ka da ka danai mu m piisaka da, adama na i tonu u da mayin de a idika i na yi a kuciga kupasa kulya'a yo okpo yu ukani i da,

² adama a na aḍa m muku n ḍa, nu ntsukaya n ḍa, i pana wovon u Vuzavagudu Kaḥile ka ḍa a ayin a wuma u ḍa dem, a ubuta u kukana wila u ni n ili i kutono i na n nekei ḍa, adama a na wuma u ḍa u geshe.

³ Adama a nannai panai aḍa uma a Isaraila, kata i tono u ḍa mayin adama a na i ciya matana, kata i yimkpa n kabundai punu a idika i na yi m mani'in n tsuta, derere uteku tsu na Vuzavagudu Kaḥile ki ishekpu i ḍa ka ya'in uzuwakpani.

⁴ <<Panai aḍa aza a Isaraila, Vuzavagudu Kaḥile ka tsu, ayi ḍa Kaḥile ke te koci.

⁵ Cigai Vuzavagudu Kaḥile ka ḍa n aḍu a ḍa, n wuma u ḍa raka, kobolo n utsura u ḍa dem.

⁶ Kata wila u nampa u na n nekei ḍa anana wo okpo a aḍu a ḍa.

⁷ Kata i pi'isaka muku n ḍa u ḍa ayin tutu, kata i ya'ansa kadanshi ku ḍa a ayin dem, ana yi idashi a i'uwa i ḍa, n ayin a na yi a nwalu, n ayin a na i vaki, n ayin a na i dangai.

⁸ Kata i shiya le e ekiye a ḍa n aḥan a ḍa okpo ḍa urotu ci ili i kucibasa.

⁹ Danai le a igai'in yi utsutsu yi i'uwa i ḍa n utsutsu u likuci i ḍa.

¹⁰ <<Ama ana Vuzavagudu Kaḥile ka ḍa ka bankai ḍa a idika i na u kucinakai ikaya i ḍa Ibirahi, n Ishaku n Yakubu, an wa kuneke ḍa idika n likuci i gbagba'in i singai i na aḍa i ma'in ba,

¹¹ n i'uwa tukpa n ucanuku u singai, u na aḍa i shatangi ba, n ayinva a ugavi a na aḍa i gavai ba, n ashina a itacishi, nu ndanga n zaitu n na aḍa i cali ba, ana i lya'i kpamu ḍa i cuwai,

¹² kata i ya'an mayin, ta lo ya kutawa ya cinukpa n Vuzavagudu, ayi na wu utakai ḍa a Masar, a idika i tsugbashi.

¹³ Panai wovon u Vuzavagudu Kaḥile ka ḍa, ayi ḍa koci i kucikpa, n kula ku ni ku ḍa feu i kukucina.

¹⁴ Kata i tono amali ba, amali a uma a na i ukara'i n aḍa,

¹⁵ adama a na Vuzavagudu Kaḥile ka ḍa ka na ki kobolo n aḍa, Kaḥile ke cishe'e ka'a, ta lo wupa u ni u kukula a kaci ka ḍa, kata wu una ḍa raka a katsuma ka aduniyan.

¹⁶ <<Kata i kondo Vuzavagudu Kaḥile ka ḍa uteku tsu na i kondoi ni a Masaha ba.

¹⁷ Mayun ḍa i tono wila u na Vuzavagudu Kaḥile ka ḍa ke nekei ḍa mayin, kobolo n ili i kutono n kadanshi ka na u tonukoi ḍa.

¹⁸ Kata i ya'an kakuna ke mejege n i singai a ubuta u Vuzavagudu, adama a na i ciya matana, kata i fuda i bana yi isa idika i singai i na Vuzavagudu u kucinakai ikaya i ḍa an we neke le,

¹⁹ kata u loko irala i ḍa e kelime ka ḍa, uteku tsu na u ya'in uzuwakpani.

²⁰ <<A kubana megeshe, ḍa baci muku n ḍa me ecei ḍa, <Yidai i zuwai ḍa e nekei ḍa wila n ili i kutono n kadanshi ka nampa raka, ka na Vuzavagudu Kaḥile ka tsu u danai ḍa i tono?>

²¹ Ushuki le, atsu agbashi a ḍa ci ishi a ubuta u Firi'auna a idika i Masar, ḍa Vuzavagudu wi isai tsu n tsugbayin tsu utsura u ni,

²² a aḥi a tsu ḍa u ya'in ili i mereve n ili i gbagba'in a ubuta wa aza a Masar, n ubuta u Firi'auna kobolo m kpa'a ku ni dem.

²³ Da wu utakai tsu a idika i Masar ḍa u tukai tsu na, adama na u neke tsu idika i nampa, i na u ya'in uzuwakpani an wa neke ikaya i tsu.

²⁴ Dada Vuzavagudu Kaḥile ka tsu ka danai tsu tsu tono wila u nampa raka, kata tsu pana wovon u ni, adama a uga'in u kaci ka tsu ayin tutu, n adama a na ci yongo n wuma, tsu na ka ki anana.

²⁵ Da baci ci ya'in mayin da tsu tonoi wila u nampa u Vuzavagudu Kashile ka tsu raka, uteku tsu na u danai tsu, wi ta o kokpo ili yu usubi wa tsu.

7

O lokoi uma a idika kakau (Kut 34:11-16)

¹ <<A ayin a na baci Vuzavagudu Kashile ka da u tukai da a idika i na ya ku'uwa kata i lya'a ukani wi da, wi ta o kuloko uduniyan n abundai e kelime ka da, aza a Hitiya, aza a Girigeshiya, aza a Amoriya, n aza a Kana'ana, n aza a Periziya, n aza a Hiviya, kobolo n aza a Jebusiya. Ele da likuci i cindere i na i la'i da utsura n kabundai,

² ama ayin a na baci Vuzavagudu Kashile ka da ke nekei le wa da, da i lya'i le n kuvon, mayun da yu una le raka, kata i ya'an uzuwakpani n ele ba, kata kpamu i pana asuvayali e le ba.

³ Kata i nekpenei yolo ba, ko kpamu i neke muku mo olobo n le nkere n da ba, ko i kasukpa muku mo olobo n da n zuwa muku mu nkere n le ba.

⁴ Adama a na ta lo a kuzuwa muku n da m kpatala kata a kpada kutono mu, o tono amali o yoku, nannai va ta na da wa kuzuwa wupa u Vuzavagudu u kula wa da, kata ta na wu una da gogo lo.

⁵ Ama na da uteku tsu na ya kuya'an n ele, i langasa atali alyuka e le, kata i boso atali avasa e le, kata i kapa ashamkpatsu a kamali ka Ashera ke le, kata kpamu i songu amali a ushe'wi e le n akina.

⁶ <<Adama na ada uma a uzagbi a da a cida a Vuzavagudu Kashile ka da. U zagba da ta yo okpo uma a ni, ili i kuzuwa i ni, a katsuma ka uma aduniyan dem.

⁷ Ba adama a na i la'a ta aza na a buwai kabundai da Vuzavagudu u zuwai ucigi u ni wa da, da kpamu u zagbai da ba, adama a na ada da i la'i n kenu a katsuma ku uduniyan,

⁸ ama adama a na ayi Vuzavagudu u ciga da ta, da kpamu u shatangi uzuwakpani u na u kucinakai ikaya i da, an wu utukai da n kukiye ku utsura ku ni, da u shibai da a kpa'a ku ugbashi, e ekiye a Firi'auna mogono ma aza a Masar.

⁹ Adama a nannai kata i yeve an Vuzavagudu Kashile ka da, ayi da Kashile, Kashile ka mayun, Kashile ka na ka ci shatangu uzuwakpani n ucigi u babu kukotso wa aza na a cigai ni da e remei uzuwakpani u ni, a ubuta u tsukaya n abundai,

¹⁰ ama
u tsu kpada kutakacika,

kata wu una aza na a iwain ni ba.

¹¹ Adama a nannai, i ya'an mayin a ubuta u kutono kadanshi, n ili i kutono n wila u na mi o kutonuko da anana.

¹² <<I zuka baci n wila u nampa da i tonoi u da mayin, Vuzavagudu Kashile ka da ki ta a kuzuwa uzuwakpani wu ucigi u ni n ada, tsu na u kucinakai ikaya i da,

¹³ wi ta a kuciga da, kata u zuwaka da unasingai, u zuwa da i yimkpa n kabundai, kata kpamu u zuwaka muku n da unasingai, n ica'ashi ya ashina i da, n ishina i da, m makyar ma savu m mani'in ma da, ni ndendem mu ushiga n da nu nlala n da feu, a idika i na u ya'ankai ikaya i da uzuwakpani an wa kuneke da.

¹⁴ Yi ta o kokpo aza a unasingai i la'a uma raka, Babu mavalali ko mavuka ma da ma na mo ko okpo madari, ko a katsuma ki ilikuzuwa i da.

¹⁵ Vuzavagudu wi ta a kukpadaka da mbala raka. Wi a kutakacika da n icu'u yi mbala n na i yevei a idika i Masar ba, ama wi ta a kutakacika irala i da raka n icu'u yi mbala ya.

¹⁶ Kata yu una uma a na Vuzavagudu u nekei e ekiye a da raka, ko asuvayali e le ya kupana ba, ko ta na i tono amali e le, adama na i ta o kokpo da maza.

¹⁷ <<U ga'an ba i kusheshe ta, <Uma a nampa a la'a tsu ta n kabundai. Nini dai tsa kufuda tso loko le?>

¹⁸ Kata i pana wovon u le ba, ama i ciba n ili i na Vuzavagudu Kashile ka da ka ya'ankai Firi'auna n uma a idika i Masar,

¹⁹ Ye ene ta n ashi a da, ndukpa m gbagba'in, n urotu kakau n ili i mereve, n kukiye ku utsura ku na Vuzavagudu Kashile ka da ka utakai da n ku da. Ta feu u kuya'an n uma a na yi a kupana wovon u le nannai.

²⁰ Ko n nannai, Vuzavagudu Kashile ka da ki ta a kusu'uku le n atakaci a na a kurikpasa le, ali sai aza na a buwai da i ushedeki a kuwai.

²¹ Kata i pana wovon u le ba, adama a na Vuzavagudu Kashile ka da, vuza na wi kobolo n ada wi ta n tsugbayin, ayi da vuza na i kupana wovon.

²² Vuzavagudu Kashile ka da ki ta o kulokoko da uduniyan a nampa sawu e kelime ka da. Kata i dakaka uteku tsu na yu una uma a nampa makyan ku te ba, ta lo nnama n kakamba n kuyimkpa n abundai wa da.

²³ Ama Vuzavagudu Kashile ka da ki ta e kuneke le ekiye a da, kata u zuwa le a ripula ali a una le.

²⁴ Kata u neke ngono n le e ekiye a da, kata ada tamkpamu i takpa ula e le a katsuma ka aduniyan, babu vuza na wa kufuda kushilaka n ada, ali sai yu una le raka.

²⁵ Kata i songu iyoci ya amali e le n akina, kata i cikala azurufa ko azanariya e le ba, ko i dikaka kaci ka da a da ba, ta lo a kaza da n i da, adama a na ili yu unata i da a ubuta u Vuzavagudu Kashile ka da.

²⁶ Kata i dika ili yu unata i nanlo i bonoko a i'uwa i da ba, adama a na kata yo okpo ci ili yu unata i na a utakai kuna tsu nanlo ba, mayun da i iwan i da, adama a na ili da i na a takpai adama a kuna.

8

Kata i cinukpa n Vuzavagudu ba

¹ <<Kata i ya'an mayin, i tono wila u na mi e kuneke da anana, adama na i ciya wuma, kata i yimkpa n kabundai, i uwa i lya'a ukani wi idika i na Vuzavagudu u kucinakai ikaya i da.

² Cibai n uteku tsu na Vuzavagudu Kashile ka da ka gubai da a uye wu nwalu e meremune a katsuma ka aya amangere a nampa, adama na u goso da kata u kondo da ciya u yeve adu a da, ko yi ta o kutono wila u ni ko yi o kutono ba.

³ U gosoi da, da u kasukpai da n kambulu, da u lya'atangi da m mana, ilikulya'a i na ada ko ishekpu i da i yevei ba, u ya'in nannai adama a na i yeve n ilikulya'a i da koci vuma u kuya'an wuma ba, ama n kadanshi dem ka na kutai a una u Vuzavagudu.

⁴ A katsuma ka aya amangere ka nwalu a nampa, ntogu n da mo o'wo ba, ene a da feu a shitasa ba.

⁵ Kata i cinukpa ba, Vuzavagudu Kashile ka tsu ka gbara tsu ta, uteku tsu na kesheku ka tsu gbara muku n ni.

⁶ Adama a nannai, tonoi wila u Vuzavagudu Kashile ka da mayin, tonoi u da uteku tsu na u cigai da i tono, kata kpamu i pana wovon u ni.

⁷ Adama a na Vuzavagudu Kashile ka da ki ta a kutuka n ada a idika i singai, idika i na yi ni nyeneke nu nkariki m mini, n ashi a mini a na i e kuyene a ara'a nu nsasan,

⁸ idika i na yi n alkama n itabi, n itacishi kobolo nu ndanga m mabiri, n ruman, idika i na yi nu ndanga n zaitu n ishigi,

⁹ idika i na ya kulya'a ilikulya'a bari babu kukotso, babu i na ya kunamba, idika i na atali a ni iyum i da. Yi ta a kufuda ya gava iyum i shili de a nsansa ma.

¹⁰ Da baci i lya'i da i cuwai, kata i cikpa Vuzavagudu Kashile ka da adama a idika i singai i na u nekei da.

¹¹ <<Kata i ya'an mayin, ta lo ya tawa ya cinukpa n Vuzavagudu Kashile ka da, kata i iwan kutono kadanshi ka ni n wila n ili i kutono i na mi e kuneke da anana ba.

¹² Ayin a na baci i lya'i da i cuwai da i ma'in i'uwa i singai-singai, da i dasangi punu a i da,

¹³ da baci ushiga wi ilikuzuwa i da nlala n anaka a yimkpai, da azanariya n azurufa a da, n ili raka i na yi n i da i yimkpai n kabundai,

¹⁴ ta lo ya ya'an aradi kata i cinukpa n Vuzavagudu Kashile ka da ka na ka utakai da a idika i Masar, idika i tsugbashi,

¹⁵ vuza na u gubai da punu e meremune ma gbayin ma karikpani, a idika i kakuli i babu mini, tukpa n oko a gbani-gbani n adyabu. Da u nekei da mini a katali ku ugbami,

¹⁶ Da u nekei da mana i lya'i e meremune, ili na ikaya i da i sa'wai kuyeve ba, adama na u goso da kata u kondo da, ciya a kutawa ukocishi, u ga'an da.

¹⁷ Kata i tawa i sheshe i dana, <N ugboji u va u da kobolo n utsura we ekiye u va, dada n ciyai uciyi u nampa.>

¹⁸ Ama kata i ciba n Vuzavagudu Kashile ka da, adama na ayi da vuza na u nekei da utsura u kuciya uciyi, uteku tsu nampa, da u shatangi uzuwakpani u na u kucinakai ikaya i da, tsu na ka ki anana.

¹⁹ Da baci ali da i cinukpai n Vuzavagudu Kashile ka da, da i tonoi amali o yoku ali i kudangi da i cikpai le, to anana n dana da mayun i ta a ku una da.

²⁰ Uteku tsu uduniyan a na Vuzavagudu wu unai e kelime ka da, nannai da ada feu a kuna da adama na a iwan ta kutono wila u Vuzavagudu Kashile ka da.

9

Ugbamukaci u uma a Isaraila

¹ <<Panai ada uma a Isaraila. Anana yi ta an ya pasa Kuyene ku Urudu, adama na i bana kata i uwa yi isa idika ya aza na a la'i da kabundai n utsura. Aza na i n likuci i gbagba'in ni nshilya n na n gadukpai zuva a kubana.

² Uma a i ta n utsura n ugadi, kumaci ka aza a Anaki a na i yevei, i tsu pana arabali e le kpamu a kudana, <Yayi wa kufuda kushilika n uma a Anaki?>

³ Ama anana i yeve, an Vuzavagudu Kashile ka da ki ta a kupasa kelime ka da tsu melentsu ma akina a munuka. Kata u la'a utsura u le kata wu una le, kata ada i fuda i loko le ali yu una le gogo lo, uteku tsu na Vuzavagudu u ya'ankai da uzuwakpani.

⁴ <<Ayin a na baci Vuzavagudu Kashile ka da ko lokoi le kelime ka da, kata i sheshe n ada a da i dana, <Ai adama a usubi u tsu u da Vuzavagudu u tawai n atsu ci lya'a ukani wi idika i nampa ba.> A'a, ba ta nannai ba, ama adama a ka gbani-gbani ka uma a nampa ka dada Vuzavagudu wi o kuloko uma a ashi a da.

⁵ Ba adama a usubi u da ko kasingai ka da da u zuwai yi a kubana kulya'a ukani a likuci i le ya ba. Ama adama a kawuya ku uduniyan u nampa, da Vuzavagudu Kashile ka da ki o kuloko le e kelime ka da, u ciya u shatangu uzuwakpani wa akucina u na u ya'ankai ishekpu i da, Ibrahi, n Ishaku, n Yakubu.

⁶ Kata i yeve, a na ba adama a usubi u da u da Vuzavagudu Kashile ka da ki e kuneke da idika i singai i nampa ya adama na i lya'a ukani wi da ba, adama a na ada uma a ugbamukaci a da yi.

Medendem ma azanariya (Kut 32:1-35)

⁷ <<Cibai, kata i cinukpa ba, n tsu na ada i zuwai Vuzavaguđu Kashiile ka da wupa e meremune. Ali a kanna ka na i kasukpai idika i Masar ali i yawai na, i kana ta kuya'anka Vuzavaguđu ugbamukaci.

⁸ Ali a Horebu i langasa ta Vuzavaguđu kađu ali da u namgbai katsuma uteku tsu na wa ciga kuna da.

⁹ Ana n kumbai gadi vu kusan adama a na mi isa nshemberu ma atali mu uzuwakpani u na Vuzavaguđu u ya'in n ada, n shamgbai a kusan ali ayin amangere kanna n kayin dem, n lya'a ilikulya'a ba ko n so'o mini.

¹⁰ Vuzavaguđu u nekei mu nshemberu ma atali n re n na mu udani n kukiye ku ni. A nshemberu ma, kadanshi raka ka na u tonukoi da de a kusan e mere ma akina, a kanna ka na uma o bolongi.

¹¹ A kanna ku ukocishi ka ayin amangere kanna n kayin dem, da Vuzavaguđu u nekei mu nshemberu ma atali n re ma, nshemberu ma atali mu uzuwakpani.

¹² Da Vuzavaguđu u danai mu, <Danga, vu ya'an moloko vu cipa a idika a kusan ka, adama a na uma a nu a na vu utakai a idika i Masar ya a ya'an ta ili yu unata, da a kasukpai uye gogo lo, a kasukpai wila u na n tonukoi le, a ya'anka ta kaci ke le kamali.>

¹³ <<Da Vuzavaguđu u danai mu kpamu, <Mpa me ene ta uma a nampa, uma a aza a ugbamukaci a da.

¹⁴ Kata vu sanku mu ba. Mpa mi ta a kuna le raka, uteku tsu na babu vuza na wa kudoku wa ciba n ula e le punu a aduniyan. Kata n zuwa wu vo okpo uduniyan u na wi n kabundai n utsura u na u la'i le.>

¹⁵ <<Da m kpatalai da n cipai a daka vu kusan ka, ni nlentsu ma akina lo a kutasa a kusan a ubuta dem, mpa uremi ni nshemberu ma atali n re mu wila kupa n na u danai va e ekiye a va.

¹⁶ Ana n lanai, da me enei uteku tsu na i ya'ankai Vuzavaguđu Kashiile ka da unushi, i ya'anka ta kaci ka da kamali ki iyoci i kobomburon. I kpatala ta gogo'o i kasukpai uye u na Vuzavaguđu u yotsongi da i tono.

¹⁷ Da n dikai nshemberu ma atali n re n wila ma, da m basangi n da a idika, da m bosoi miri-miri ada e kene.

¹⁸ Dada kpamu n vaki makpaba e kelime ka Vuzavaguđu ayin amangere kanna n kayin dem, n lya'a ilikulya ba ko ta na n so'o mini, uteku tsu na n ya'in n ugiti. N ya'an ta nannai adama na i nusaka ta Kashiile da i zuwai ni wupa.

¹⁹ Da m panai wovon u wupa n unambukatsuma u Vuzavaguđu, adama na u ya'an ta wupa n ada kau u na u yawai kuna da. Ama da u doku u panakai mu.

²⁰ Da Vuzavaguđu kpamu u ya'in wupa n Haruna kau ali u cigai kuna yi. Ama da n ya'in kavasa adama a ni feu.

²¹ Da n dikai ili yu unushi i na i ya'in va, dada kamali ke medendem ka na i ya'in, da n songi ka'a akina, mi iruwai ka'a m bonokoi ka'a tsu kubuta, da n vama e kuyene ku na kutai a kusan.

²² <<Da ada kpamu i zuwai Vuzavaguđu u ya'an wupa adama ili i na i ya'in a idika i Tebira, m Masaha, n Kiburotu-hatava.

²³ A ayin a na Vuzavaguđu u lokoi da a idika i Kadeshi-baniyan, u dana da ta, <Gadukpai a kubana, kata yi isa idika i na mi a kuciga me neke da.> Ama da i ya'ankai ni ugbamukaci. I kpađai ku ushuku n ayi, kpamu i tono kadanshi ka ni ba.

²⁴ Yi ta a kuya'ansaka Vuzavaguđu ugbamukaci ali n ayin a na n yevei da.

²⁵ <<Dada n vaki makpaba e kelime ka Vuzavaguđu ali ayin amangere kanna n kayin a nanlo dem, adama na Vuzavaguđu u dana ta wi ta a kuna da.

²⁶ Da n vasai u Vuzavagudu n danai, <Vuzavagudu Mala'imili, kata vu una uma a nu ba, aza a ukani a nu a na vu shibai n utsura u gbayin u nu da vu utakai le n kukiye ku utsura ku nu a idika i Masar.

²⁷ Ciba n agbashi a nu Ibrahi, n Ishaku, n Yakubu. Kata vu kebecce n ugbamukaci u uma a nampa ko asuvawuya e le n unushi u le ba.

²⁸ Ta baci nannai ba, uma a idika i na vu utakai tsu we le i ta a kudana, <<Adama a na Vuzavagudu u fuda u banka le a idika i na u ya'ankai le uzuwakpani ba, u iwan le ta da wu utakai le adama a na wu una le e meremune.>>

²⁹ Ama ele uma a nu a da, aza a ukani a nu, a na vu utakai n utsura u gbayin u nu, n kukiye ku utsura ku nu.>

10

Nshemberu ma atali n savu mu wila (Kut 34:1-10)

¹ <<A ayin a nanlo da Vuzavagudu u danai mu, <She'we nshemberu ma atali n re uteku tsu cau, yeve vu tawa gadi wa va na a kusan. Kata vi ya'an akpati vu madanga.

² Mpa mi ta a kudana a nshemberu ma atali ma, idani i na n danai a nshemberu mu ugiti da vu bosoi. Kata vu uka le asuvu a akpati va.>

³ Da n she'wei akpati va, n she'wei vu da m madanga ma akashiya. Da n she'wei nshemberu ma atali n re tsu ugiti, da n kumbai kusan ka nu nshemberu ma atali n re ma e ekiye a va.

⁴ Da Vuzavagudu u doku u danai a nshemberu ma atali ma tsu na u danai cau va. Ele da wila kupa u na u tonukoi da de a kusan e mere ma akina, a kanna ka na uma o bolongi a kumi ku kusan. Da Vuzavagudu u nekei mu ele.

⁵ Da m kpatalai n cipai a kusan. Da n zuwai nshemberu ma atali ma a akpati vu na n she'wei va, uteku tsu na Vuzavagudu u danai mu. Kpamu i ta de uzuwi ali n anana.>>

⁶ Da aza a Isaraila a kanai uye utai a ubuta wa ayinva a aza a Bene-jakan a kubana a Mosera. Ta de Haruna u kuwai da a cidangi ni, da kolobo ka ni Eliyaza wo okpoi ganu vu gbayin a una u ni.

⁷ Ali de da a banai a Gudogoda da a lazai a kubana a Jotubata a idika i na yi ni nyeneke.

⁸ A ayin a nanlo Vuzavagudu u zagba ta aza e Levi adama a na okpo aza na a kudika akpati vu uzuwakpani u Vuzavagudu, kata a shamgba e kelime ka ni a ya'anka yi ulinga, kata kpamu a zuwaka uma unasingai n kula ku ni, uteku tsu na ka ki ali n gogo na.

⁹ I dada i zuwai, ele aza e Levi i n upecu ko ili yu ukani a katsuma ka aza e le ba. Vuzavagudu da ili yu ukani i le, uteku tsu na Vuzavagudu Kashile ka da ko tonukoi le.

¹⁰ <<Da n dasangi de a kusan ka ali ayin amangere kanna n kayin dem, uteku tsu na n ya'in n ugiti. Da Vuzavagudu wu ushuki kavasa ka va a ayin a nanlo kpamu. Ucigi u ni u da wu una da ba.

¹¹ Da Vuzavagudu u danai mu, <Wala vu bana vu guba uma, adama a na a ciya a bana kata a lya'a ukani wi idika i na n kucinai kuneke ikaya i le.> >>

Ili i na Vuzavagudu u Cigai

¹² <<Gogo na ada uma a Isaraila, yidai Vuzavagudu Kashile ka da ka cigai wa da? U ciga ta i pana wovon u ni, i ya'an nwalu a uye u ni, kata i ciga yi, i cikpa yi n adu a da raka n wuma u da raka feu.

¹³ Kata kpamu i tono wila n ili i kutono i Vuzavagudu i na mpa mi e kuneke da anana, adama a uga'in u da.

¹⁴ Lanai, na de gadi vu zuva kau n idika, n ili i na yi punu dem i Vuzavaguđu Kashile ka da i da.

¹⁵ N nannai dem Vuzavaguđu u ciga ta ikaya i da, da u zagbai kumaci ku le kacapa ke le, a katsuma ku uduniyan u na u buwai dem, tsu na ka ki ali anana.

¹⁶ Adama a nannai, tonoi Vuzavaguđu kata i kasukpa ugbamukaci.

¹⁷ Adama a na Vuzavaguđu Kashile ka da, ayi da Kashile ka amali, n Vuzagbayin va aza a gbagba'in n Kashile ka gbayin, n utsura, n ili i wovon, wi n kazagba ba, kpamu u tsu ciga kalya'a ba.

¹⁸ U tsu shamkpa ta mkpa'an n agapa a amaci dem. U tsu ciga ta komoci, kata u neke yi ilikulya'a n akashi.

¹⁹ Ada feu cigai aza na i omoci, adama a na ada feu omoci a da yi ishi a idika i Masar.

²⁰ Panai wovon u Vuzavaguđu Kashile ka da. Kata i cikpa yi, i gbaga yi mayin, n kula ku ni ku da ya kuya'an akucina.

²¹ Cikpai ni, ayi da Kashile ka da, vuza na u yawai i cikpa, ayi na u ya'in ili i mereve i na ye enei n ashi a da.

²² Ikaya i da aza a na a banai a idika i Masar, ele da uma amangatatsu n kupa koci, ama gogo na Vuzavaguđu Kashile ka da ka zuwa da ta yo okpoi n kabundai uteku tsa azangata a gadi.>>

11

Cigai Vuzavaguđu kata i tono yi

¹ <<Cigai Vuzavaguđu Kashile ka da, kata i ya'an ili i na u cigai, i tono wila u ni n ili i kutono, n kadanshi ka ni ayin tutu.

² Cibai anana, a na muku n da n da me enei ko a ciyai ugbari u Vuzavaguđu Kashile ka da ba, ama ada da n kaci ka da ye enei tsugbayin ci ni, n utsura u ni, kobolo nu ubanki,

³ n urotu wi ili i gbagba'in i na u ya'in a Masar u Firi'auna mogono ma Masar n idika i ni raka,

⁴ n i na u ya'ankai osoji aza a Masar, n odoku e le n ekeke o odoku e le feu. Kobolo n tsu na kpamu u zuwai mini ma mala ma shili ma lya'i le raka a ayin a na i a kuguva da, n uteku tsu na Vuzavaguđu wu unai le raka.

⁵ Muku n da me ene i na u ya'ankai da de e meremune ba, ali i yawai punu a ubuta u nampa,

⁶ n i na u ya'in n Datan kobolo n Abiram, olobo a Eliyabu kumaci ka aza a Ruben. Tsu na idika i bayuwai una a ashi a aza a Isaraila da i sodongi le kobolo m muku n le n apam e le n ili i wuma i na yi i le dem.

⁷ Ama ashi a da a da e enei ili i gbagba'in i na Vuzavaguđu u ya'in raka.

⁸ <<Adama a nannai, tonoi wila raka u na mi e kuneke da anana, adama a na i ciya utsura u na ya kufuda ya bana kata yi isa ukani wi idika i na yi a kuciga ya pasa Urudu kata yi isa,

⁹ adama a na kpamu wuma u da u geshe de a idika i na Vuzavaguđu u kucinakai ikaya i da an wa neke le kobolo nu ntsukaya n le, idika i na yi m mani'in n tsuta.

¹⁰ Idika i na yi a kuciga ya bana kata i uwa yi isa, i da yi ci idika i Masar a ubuta u na yu utai ba, ubuta u na i ci ya'an vica'a kata i tsungu mini n kaci ka da tsu ubuta wi ishuwan.

¹¹ Ama idika i na yi a kuciga kupasa kata yi isa ukani wi da, idika i da i na yi nu nsansa kobolo n ara'a a na a tsu shamgba m mini ma Kashile.

¹² Idika i da i na Vuzavaguđu Kashile ka da wi a kulana, ashi a ni i ta a idika ya, ili i na i dikai a ugiti u kaya ali a kubana a ukoci u kaya wa.

¹³ <<Adama a nannai, da baci i tonoi wila u na mi e kuneke da anana mayin, dada i ciga Vuzavaguđu Kashile ka da, kata i tono yi n adu a da n wuma u da dem,

¹⁴ tsu nampa mi ta o kuyo'oko da mini a idika i da a ayin a ni, ayin a lyushi m kpandari dem, adama a na i ciya i bolongu ishina i da m makyar ma savu m mani'in.

¹⁵ Vuzavaguđu wi ta a kuzuwa mita mu uta a apulaka a da adama a ilikuzuwa i da. Kata i lya'a ali i cuwa.

¹⁶ Ya'in mayin, ta lo ya ciya mali ma na i kpatala kata i tono amali o yoku, ali i cikpa le.

¹⁷ Ta lo Vuzavaguđu wa ya'an wupa n ada, ali u kpanduku gadi u kpađa kuyo'o mini, kata idika i kpađa kumatsa ili, gogo lo kata ada i kuwa de a idika i singai i na Vuzavaguđu u nekei da.

¹⁸ <<Zuwai kadanshi ka va ka nampa a adu a da n wuma u da, shiyai ka'a ko okpo tsu urotu e ekiye, kata i pada ka'a a acan a da.

¹⁹ Pi'isakai muku n da ka'a, dansai ka'a yi baci idashi a kpa'a dem, n ayin a na yi a nwalu a uye, n ayin a na i vaki n ayin a na i dangai.

²⁰ Danai le a igalin yu utsutsu wi i'uwa i da n utsutsu u likuci u da,

²¹ adama a na ada m muku n da i geshe n idashi de a idika i na Vuzavaguđu u kucinai an wa neke ikaya i da, ali gadi wi baci de zuva n idika.

²² Ali da baci de i tonoi wila u nampa raka mayin u na mi e kuneke da adama a na i tono, dada i ciga Vuzavaguđu Kashile ka da, kata i ya'an nwalu a uye u ni, kata i gbaga yi mayin,

²³ kata Vuzavaguđu u loko uduniyan a na wi kelime ka da na dem, kata ada feu i loko uduniyan u na u la'i da utsura n kabundai.

²⁴ Ubuta u na dem i dasai n ene a da, wo okpo ta u da, Kabundai ki idika ka da ki ta a kugita de e meremune ali a kubana a Lebano, kata u bono a ubon u kuyene ku Yufiretu a kasana ka Mala me Mere ma na mi indai kalivi.

²⁵ Babu vuza n na wa kufuda kushilika n ada, Vuzavaguđu Kashile ka da ki ta a kuzuwa uma a idika i na de dem i banai a pana wovon u da, tsu na u ya'ankai da uzuwakpani.

²⁶ <<Lanai, anana mi ta a kuzuwaka da kazagba ku unasingai n una u wuya,

²⁷ yi ta a kuciya unasingai, i tono baci wila u Vuzavaguđu Kashile ka da u na mi e kuneke da anana,

²⁸ yi ta o kokpo aza a una u wuya i kpađa baci kutono wila u Vuzavaguđu Kashile ka da, i kasukpai uye n kadanshi ka na mi e kuneke da anana, da i bonoi i tonoi amali o yoku a na i yevei ba.

²⁹ Ayin a na baci Vuzavaguđu Kashile ka da ka tukai da a idika i na yi a kuciga ya uwa kata yi isa, sai i sala unasingai u nanlo a kusan ku gbayin ku Garizim, kata kpamu i sala una u wuya u nanlo a kusan ku Ebalu.

³⁰ Tsu na i yevei, nsansa n nampa ma mi ta a upashi u Urudu, n kalivi ku uye ka a kubana a ubuta u na kanna ka ci yikpa, devu nu ndanga m gbagba'in m More, a idika ya aza a Kana'ana a nanlo a na i idashi a idika i Araba, n upashi u na wi a kinda Giliga.

³¹ Adama a na yi ta devu an ya pasa Kuyene ku Urudu, kata i uwa i ciya yi isa idika ya, i na Vuzavaguđu Kashile ka da ke nekei da. Ayin a na baci yi isai i da kpamu da yi idashi punu a i da,

³² kata i yeve, i tono wila n ili i kutono raka i na mi e kuneke da anana.>>

12

Ubuta u na Vuzavaguđu u zagbai a cikpa yi

¹ <<Na ɗa wila n ili i kutono i na yo kutono mayin, punu a idika i na Vuzavaguɗu Kaṣhile ki ikaya i ɗa ke nekei ɗa i lya'a ukaṇi wi ɗa, i ɗasangu punu a i ɗa ali uteku u wuma u ɗa aduniyan.

² I langasa ubuta dem u na uduniyan u na i kuloko a ci cikpa amaḷi e le, a nsasan n na n kumbai n aginda dem, kobolo n ɗaka vu ndanga ma ayuku kau n na mi n kayimbi.

³ Faɗai atali alyuka e le, kata i boso atali avasa e le, i songu ashamkpatsu a Ashera n akina. Kata kpamu i kapa amaḷi e le, i takpa ula e le a ubuta wa.

⁴ Kata i cikpa Vuzavaguɗu Kaṣhile ka ɗa tsu na a ci cikpa amaḷi e le ba.

⁵ Ama i lansa ubuta u na Vuzavaguɗu Kaṣhile ka ɗa ka kuzagba a katsuma ka kumaci ka ɗa dem, adama a na u zuwa Kula ku ni kata wo okpo ubuta wi idashi i ni, ta de ya kubana,

⁶ ta de ya kubanka n kune'e ku kusongu ku ɗa n alyuka, ili i te a katsuma ka kupa i ɗa n kune'e ku makara adama na i shatangu akucina a na i ya'in n kune'e ku ucigi u kaɗu, n kune'e adama a muku mu ugiti mi ili i kuzuwa ya anaka, nkyon nu nradika n ɗa.

⁷ E kelime ka Vuzavaguɗu Kaṣhile ka ɗa, avu n aza a kpa'a a nu a ɗa ya kutakuma i ɗa n i ya'in mazanga adama a ili i na i sa'wai n ekiye a ɗa, adama a na Vuzavaguɗu Kaṣhile ka ɗa ka zuwaka ɗa ta unasingai.

⁸ <<Kata i ya'an tsu na ci ya'in a ubuta u nampa anana ba, yaba dem a kuya'an tsu na u ga'in ni,

⁹ an wo okpoi kata i yawa a ubuta u kuvuka ba, n ubuta wu ukaṇi u na Vuzavaguɗu Kaṣhile ka ɗa ki e kuneke ɗa.

¹⁰ Ama yi ta a kupasa Urudu kata i dasangu a idika i na Vuzavaguɗu Kaṣhile ka ɗa ki e kuneke ɗa ukaṇi, ayi kpamu wi ta e kuneke ɗa wuvuki a ubuta wi irala i ɗa i na yi akambu a ɗa raka, adama a na i dasangu m mataṇa.

¹¹ Kata i banka n ili dem i na n tonukoi ɗa i tuka a ubuta u na Vuzavaguɗu Kaṣhile ka ɗa ka zagbai, adama a na i cikpa yi n Kula ku ni. Ili i ɗaɗa, kune'e ku kusongu ku ɗa n alyuka, kobolo n i te a katsuma ka kupa i ɗa, n kune'e ku makara ku ɗa, n kune'e ku ucigi u kaɗu ku na i ya'in akucina i kuneke Vuzavaguɗu.

¹² Ta de ya kuya'an mazanga e kelime ka Vuzavaguɗu Kaṣhile ka ɗa, aɗa m muku mo olobo ni nkere n ɗa, n agbashi a ɗa ali n amaḷi, kobolo n aza e Levi aza na i punu idashi a idika i ɗa, aza na i n upecu ko ili yu ukaṇi kobolo n aɗa ba.

¹³ Ya'in mayin, kata i neke kune'e ku kusongu ku ɗa a ubuta dem ba.

¹⁴ Nekei ku ɗa koci a ubuta u na Vuzavaguɗu wi a kuzagbaka ɗa a katsuma ki idika i kumaci ku ɗa, ta de ya kuya'an i na dem n tonukoi ɗa i ya'an.

¹⁵ <<Ama yi ta a kufuda kukida nnama n ɗa i takuma a likuci i na baci de yi a makyan ma na baci i cikalai. Yi ta kufuda ya takuma n abundai tsu na Vuzavaguɗu u nekei ɗa unasingai. Vuma ciɗa ko vuza vu unata wi ta a kufuda kutakuma, uteku tsu na a tsu takuma inyama i mere'en ko mesheun.

¹⁶ Ama kata i takuma mapasa ba, vamaḷi n ɗa a idika tsu mini.

¹⁷ A likuci i ɗa kata i lya'a ili i te a katsuma ka kupa ki ishina i ɗa m makyan ma savu, m mani'in, n ili yu ugiti yi ili i kuzuwa i ɗa ba, nkyon n nradika ko anaka, ko kpamu ili de dem i na vu kucinai an va kuneke, ko kune'e ku ucigi wa aɗu a ɗa, ko kune'e ku makara.

¹⁸ Ama yi ta a kulya'a ili i nampa dem e kelime ka Vuzavaguɗu Kaṣhile ka ɗa a ubuta u na u kuzagba, aɗa m muku n ɗa olobo ni nkere, kobolo n agbashi a ɗa ali n amaḷi, n aza e Levi a na i punu idashi a likuci i ɗa. Kata i kana mazanga e kelime ka Vuzavaguɗu Kaṣhile ka ɗa kobolo n i na raka i ya'in n ekiye a ɗa.

¹⁹ Ama i ya'an mayin, adama a na kaṭa i cinukpa n aza e Levi ba, yi baci de idāshi a idika i ḡa.

²⁰ <<A ayin na baci Vuzavaguḡu Kaṣhile ka ḡa ko doki kaḡundai ki idika i ḡa, uteku tsu na u ya'ankai ḡa uzuwakpani, ḡa kpamu yi n kutsan ki inyama ḡa i danai, <Mi ta a kutakuma inyama.> To yi ta a kufuḡa ya takuma kaḡundai ki inyama ka na i cigai.

²¹ Da baci ubuta u na Vuzavaguḡu Kaṣhile ka ḡa ka zagbai an wa zuwa Kula ku ni u ya'an ḡa ta ḡa'in n aḡundai, to yi ta a kufuḡa ya kiḡa vicu'u vu manama dem uteku tsu na n tonukoi ḡa, ko punu a kaṭsuma ku ushiga wa anaka, ko wu nkyon, ko wu nradika, ele na Vuzavaguḡu u nekei ḡa. Yi ta a kufuḡa ya takuma i ḡa uteku tsu na i cigai a ubuta wi idāshi u ḡa.

²² Takumai le uteku tsu na i tsu takuma mesheun ko mere'en. Vuma ciḡa ko vuza vu unata wi ta a kufuḡa kutakuma.

²³ Ama i yeve, kaṭa i takuma mapasa ba, adama a na mpasa wuma u ḡa, kaṭa i takuma wuma kobolo ni nyama i ni ba.

²⁴ Kaṭa i takuma mapasa ba, vaḡai n ḡa a idika tsu mini.

²⁵ Kaṭa i takuma ma ba adama na i yongo m maṭana, aḡa m muku n ḡa nu ntsukaya n ḡa, adama a na yi ta a kukaṇa kuya'an ili i singai a ubuta u Vuzavaguḡu.

²⁶ Ama ḡikai ili i ciḡa i ḡa n ili i singai i na i kucinai an ya kuneke, kaṭa i ḡika i banka a ubuta u na Vuzavaguḡu u kuzagba.

²⁷ Nekei kune'e ku kusongu ku ḡa a katalikalyuka ka Vuzavaguḡu Kaṣhile ka ḡa, inyama ya kobolo nu mpasa ma. Kaṭa i tsungu mpasa ma alyuka n ḡa a kaga'in ka katalikalyuka ka Vuzavaguḡu Kaṣhile ka ḡa. Ama yi ta a kufuḡa ya takuma inyama ya.

²⁸ Ya'in mayin kaṭa i tono wila u na mi e kuneke ḡa na, adama a na i yongo mayin aḡa kobolo m muku n ḡa nu ntsukaya n ḡa. Ciya i ya'an ili i singai kobolo n i na yi derere a aṣhi a Vuzavaguḡu Kaṣhile ka ḡa.>>

²⁹ <<Vuzavaguḡu Kaṣhile ka ḡa ki ta o kulokoko ḡa uma a likuci a na yi a kuciga an ya uwa adama a na i lya'a ukaṇi wi ḡa. Ama ayin a na baci i lokoi le ḡa i ḡaṣangi a idika ya,

³⁰ kpamu ayin a na baci a unai le e kelime ka ḡa, ya'in mayin, adama a na kaṭa wo okpo ḡa maza a ubuta u keci wu ukuna wa aḡali e le ba, n i danai, <Nini ḡai uma a nampa o tsu tono aḡali e le? Adama a na aṭsu feu ci ya'an uteku tsu na a ci ya'an.>

³¹ Kaṭa i cikpa Vuzavaguḡu Kaṣhile ka ḡa tsu na a ci cikpa aḡali e le ba, adama a na i baci a kucikpa kaḡali ke le a ci ya'ansa ta ili i gbani-gbani i na Vuzavaguḡu u iwain. O tsu songu ta muku mo olobo n le m muku mi nkere n le a akina adama alyuka a kaḡali ke le.

³² <<Laṇai kaṭa i tono wila dem u na n tonukoi ḡa, kaṭa i doku ili ba, kaṭa ta na feu i jebe ili ba.>>

13

A saṇka ta kutono ka aḡali

¹ Da baci keneki ko vuza na u ce ene a ubuta wa alatani, wu utai punu a kaṭsuma ka ḡa ḡa u danai ḡa ukuna wu urotu wi ili i mereve i na i kutawa,

² ali ḡa baci ili i mereve i na u danai va i ya'in mayun, ḡa u danai <<Tawaṇi tsu tono aḡali o yoku, kaṭa ci cikpa le.>> Aḡali a na i yevei ba,

³ kaṭa i pana kadanshi ke keneki ka ko vuza na u ce ene a ubuta wa alatani ba. Vuzavaguḡu Kaṣhile ka ḡa ka ciga ta ko kondo ḡa adama a na u yeve ko i ciga yi ta n aḡu a ḡa kobolo n wuma u ḡa raḡa.

⁴ Vuzavaguḡu Kaṣhile ka ḡa ka'a ya kutono, ayi ḡa koci ya kucikpa. Tonoi wila u ni, kaṭa i pana kadanshi ka ni, ayi ḡa koci ya kukuḡanku, kaṭa i gbaga yi.

⁵ Ama ayi keneki ko vuza na u ce ene a ubuta wa alatani wa, mayun da yu una yi, adama a na u ya'an ta kuyotsongusu ku gbani-gbani a ubuta u Vuzavaguđu Kashile ka da, ka na ka utakai da a idika i Masar, da kpamu u shibai da a kpa'a ku ugbashi. U ciga ta u zuwa da i kasukpa uye u na Vuzavaguđu Kashile ka da ka danai da i tono. Mayun da yu utaka ukuna u gbani-gbani a katsuma ka da.

⁶ <<Da baci tovu, ko kolobo ka nu ko mekere ma nu, ko vuka vu na vi cigai, ko kpamu kaja'a ka nu, da baci u tawai wa nu adama na u doro wu usokongi, da u danai, <Tawa tsu tono amali o yoku,> amali a na ada n ikaya i da i yevei ba,

⁷ amali a uma a na i ukara'i n ada, ko aza da'in ko aza e devu, aza na i a uteku wi idika n tsu nampa a kubana uteku u nan de,

⁸ kata yu ushuku ko i panaka yi ba. Ko i pana asuvayali a ni ba. Kata feu i kasukpa yi n wuma ko i sokongu yi ba.

⁹ Mayun da yu una yi, ada vu na yi aza a ni, ada da i kugita kuvara yi, kata aza na a buwai feu raka a kana kuvara yi ali u kuwa.

¹⁰ Varai ni n atali ali u kuwa. Adama na u sheshe ta u kpatala da ciya i kasukpa kutono uye u Vuzavaguđu Kashile ka da, vuza na wu utakai da a idika i Masar, a ubuta u tsugbashi.

¹¹ Aza a Isaraila raka i ta a kupana kata a pana wovon, babu vuza te kpamu a katsuma ka da u kuya'an ili i gbani-gbani tsu nanlo.

¹² <<A ayin a na baci i panai a katsuma ka likuci i da i yoku i na Vuzavaguđu Kashile ka da wi e kuneke da i dasangu punu, a danai,

¹³ aza a gbani-gbani o yoku a katsuma ka da uta ta da a ukai aza a likuci i le a kakamba, a danai, <Kasukpa tsu bana tsu tono amali o yoku,> a na ada i yevei ba,

¹⁴ to sai i lana mayin kata i godumo kpamu i ya'an keci, mayun da baci icu'u yi ili yu unata i nampa i gitai a katsuma ka da,

¹⁵ mayun da yu una aza a likuci a raka n otokobi, ali n ilikuzuwa i likuci ya dem.

¹⁶ I bolongu ucanuku u na i purai gbani va e keteshe e mere ma likuci, kata i songu likuci ya kobolo n ili i na i purai va dem tsu kune'e ku kusongu u Vuzavaguđu Kashile ka da. Likuci i nanlo yi ta o kokpo agali ali ko wannai, i o kudoku kuma'asaka i da ba.

¹⁷ Kata i kasukpa a ciya da n ili i na a zuwai adama a kuna e ekiye a da ba, ciya Vuzavaguđu u kasukpa wupa wa abundai u ni, kata u pana asuvayali a da a ubuta u kasingai ka ni. Kata kpamu u zuwa da i yimkpa n kabundai uteku tsu na u ya'ankai ikaya i da uzuwakpani n akucina.

¹⁸ Wi ta a kuya'an nannai da baci i tonoi kadanshi ka Vuzavaguđu Kashile ka da, da kpamu i kanai wila u ni raka u na mi e kuneke da anana, da i ya'in i na yi derere a ubuta u Vuzavaguđu Kashile ka da.>>

14

Ilikulya i cida n ilikulya yu unata

¹ Musa u danai aza a Isaraila, <<Ada muku n Vuzavaguđu Kashile n da yi. Adama a nannai, kata i dana kaci ka da ko kpamu i gbonduwo aci* a da a ayin na yi a kuya'an kpalu ku vuza na u kuwai ba.

² Adama a na ada uma a cida a Vuzavaguđu Kashile ka da a da. Ayi u zagba da ta adama a na yo okpo uma a ukani a ni a katsuma ka uma a na i aduniyan raka.

³ <<Kata i takuma ili na yi n unata ba.

⁴ Na da nnama n na ya kutakuma: anaka, nu nkyon ni nradika,

⁵ nren, ni nsheun, nu nnama n kakamba n na mi ni iyoci i mere'en, n aza na i ni iyoci ya nsheun, n kyanci, n azu, n agiri a kusan,

* 14:1 14:1 Gbonduwo aci A ubuta u uma a Isaraila ele ubon u kucan u da a tsu puna i baci a kuya'an kpalu.

⁶ yi ta a kufuda kutakuma nnama dem n na mi n okotsu abaci e re n aza na kpamu a tsu gara n a takumasakai.

⁷ Ama n nannai dem, a katsuma ka aza a na a tsu gara n a takumasakai n aza na i n okotsu a ubaci. Yi a kutakuma karakuma, n kyalu, n rema ba. Bonokoi le ili yu unata wa da, ko an wo okpoi a tsu gara ta n a takumai, ama i n ubaci wo okotsu ba.

⁸ Kata i takuma magurusunu ba. Bonokoi ni ili yu unata, wi ta n okotsu ubaci ama u tsu gara n u takumai ba. Kata i takuma inyama i ni ko kpamu i sa'wa agifa a ni ba.

⁹ <<A katsuma ki ili i wuma i na yi a mini dem, yi ta a kufuda kutakuma aza na i n ugiza kobolo n afa bu.

¹⁰ Ama ili i na dem yi babu ugiza kobolo n afa bu kata i takuma le ba, ili yu unata i da wa da.

¹¹ <<Yi ta a kufuda ya takuma manu dem ma na mi cida.

¹² Ama nnu n na ya kutakuma ba ele da na: ajimba, asakali, agawun,

¹³ nshangi, nradagbede n icu'u i le dem,

¹⁴ n icu'u ya agaun dem,

¹⁵ adala, obobili, n mapapadan,

¹⁶ mkpoyonlo, mkpatuwan, ntokutoku m mini,

¹⁷ mkpatuwan kakamba, asakali, agbagba a mini,

¹⁸ ajimba, obobili, n icu'u ya ajimba dem, oborou, n agan.

¹⁹ <<Icu'u yi ili i cidinkpi dem, ili yu unata i da wa da, kata i takuma le ba.

²⁰ Ama ili ye evelyu dem i na yi cida, yi ta a kufuda ya takuma.

²¹ <<Kata i takuma agifa ba, ama yi ta a kufuda ye neke omoci a na i punu idashi kobolo n ada a takuma, ko kpamu i denke omoci a. Adama na ada uma a cida a da u Vuzavagu du Kashile ka da.

<<Kata i su'wan maku ma maradika ma na ma buwai a kapa mani ba.>>

I te a katsuma ka kupa

²² <<Mayun da yu utaka i te a katsuma ka kupa ki ili ya ashina i da a kaya dem.

²³ Lya'i i te a katsuma ka kupa ki ishina i da, makyan ma savu m mani'in kobolo m muku mu ugiti mi ili i kuzuwa i da, anaka nu nlala e kelime ka Vuzavagu du Kashile ka da a ubuta wi idashi i na u kuzagba adama a na i cikpa yi n Kula ku ni, ci i ciya wovon n kuyeve tsu na ya kutono Vuzavagu du Kashile ka da ayin dem.

²⁴ Ama da baci ubuta u na yi a kubanka n i te a katsuma ka kupa ka, ili i na Vuzavagu du Kashile ka da ka zuwakai da unasingai da u ya'in da da'in, adama a na ubuta u na Vuzavagu du Kashile ka da ki a kuzagba a na ya cikpa Kula ku ni u ya'an da ta da'in, ili i na i kuya'an i da da na

²⁵ kucukpai i denge i da kata i banka n ikebe ya a ubuta u na Vuzavagu du Kashile ka da ki a kuzagba va.

²⁶ Kata yu una ikebe ya i tsula ili i na i cikalai, ko kanaka, ko malala, ko makyan, ko ili i na de i tsu maka vuza, ko ili dem i na ka du ka da ka cigai. Ta de i kulya'a i da n i ya'in mazanga e kelime ka Vuzavagu du Kashile ka da, ada n aza a kpa'a a da dem.

²⁷ Ama kata i cinukpa n aza e Levi a na i punu idashi a likuci i da ba, adama a na ele i n upecu ko ili yu ukani u kaci ke le, tsu na ada yi ba.

²⁸ <<A kubana ukocishi wa aya a tatsu dem, yi ta a kutuka n ili i te a katsuma ka kupa ya ashina a da a na i kya'i a kaya ka nanlo ka raka, kata i zuwa a likuci i da.

²⁹ Ilukulya'a i nampa ya, adama a aza e Levi a da, ele na i n upecu n ili yu ukani i kaci ke le tsu na ada yi ba, kpamu adama o omoci, mkpan n agapa a na i punu idashi a likuci i da. Adama na ele feu a tawa a lya'a a cuwa, kata Vuzavagu du Kashile ka da ka zuwaka da unasingai a ubuta wu ulinga we ekiye a da.>>

15

kaya ka kucinukpa n atan

(A Gan 25:1-7)

¹ <<A katsuma ku ukoci u kaya ke cindere dem, mayun da i cinukpa n atan.

² Na da uteku tsu na ya kuya'an. Vuza dem va aza a Isaraila vu na vi o kutono kutan, i cinukpa n kutan ku toku ni vuza va aza a Isaraila. Kata u lansa katsupu u vutoku ni vuza va aza a Isaraila ko vuza ni ba, adama a na a sala ta makyan ma kuna atan ma Vuzavaguđu.

³ Yi ta a kufuda kece katsupu a ubuta u komoci, ama mayun da i cinukpa n kutan ku toku da na u ya'in okopu wa da.

⁴ Mayun da, u ga'an a ciya vuza vu unambi punu a katsuma ka da ba. Adama a na Vuzavaguđu Kashile ka da ki ta a kuzuwaka da unasingai n abundai a idika i na wi a kuciga kuneke da yo okpo yu ukani i da.

⁵ da baci de i tonoi wila u Vuzavaguđu Kashile ka da mayin, kpamu da yu ushuki n kadanshi ka ni ka na mi o kutonuko da anana.

⁶ Adama a na Vuzavaguđu Kashile ka da ki ta a kuzuwaka da unasingai tsu na u ya'in uzuwakpani, kata ada i neke uduniyan n abundai okopu. Ama ada ya kulya'a kutan u vuza ba, yi ta a kulya'a tsugono a idika ya abundai, ama ada babu vuza na wa kulya'aka da tsugono.

⁷ <<Da baci a katsuma ka da, vuza yoku wi n unambi, punu a likuci i na yi punu a idika i na Vuzavaguđu Kashile ka da ki a kuciga kuneke da, kata i kpanduku adu a da, ko i kpada kubarukpa ekiye a da an ya banka aza a da aza a unambi ba.

⁸ Ama, barukpai ekiye a da, i kopuku yi i na wi a kuciga.

⁹ Ya'in mayin, ta lo ya kudika kusheshe ku gbani-gbani ku nampa, i dana. <kaya ke cindere, ka kucinukpa atan ka yawa ta devu,> ali i langasa ashi a da adama o toku vu da vuza vu unambi, kata i iwan kuneke yi ili. Wi ta a kubanka m masshi ma ni u Vuzavaguđu adama a da, kata ta na yo okpo aza a unushi.

¹⁰ Nekei ni bari babu mololo a kadu, kata adama a ili i nampa Vuzavaguđu Kashile ka da ka zuwaka da unasingai a ubuta wu ulinga wa ekiye a da.

¹¹ Adama na babu tsu na a kunamba vuza vu unambi a idika ya. I dada i zuwai da mi a kudana da <I neke aza a da, aza a unambi n alanshi a idika ya.> >>

Tsu na a kuya'an n agbashi

(Kut 21:1-11)

¹² <<Da baci toku nu vuza va aza a Ibrahi mavuka ko mavali, u dengei kaci ka ni wa nu ali da u ya'ankai nu tsugbashi aya a tali. Mayun da vu kasukpa yi u laza gbani a kaya ke cindere.

¹³ I kasukpa yi baci, kata i kasukpa yi u laza ekiye agada ba.

¹⁴ I neke yi kune'e bari a katsuma ko nkyon n da nu nradika, ko ishina i na i lapai a kashina, m makyan ma na i pishai feu. I neke yi derere tsu na Vuzavaguđu u zuwakai da unasingai.

¹⁵ Cibai an ada feu agbashi a da yi ishi a idika ya aza a Masar, ama da Vuzavaguđu Kashile ka da ka shibai da. I dada i zuwai da mi o kuneke da kadanshi ka nampa anana.

¹⁶ Ama da baci kagbashi ka ka danai, <Mpa ma kufuda ma kasukpa da ba,> adama a na u ciga da ta n aza kpa'a ku da, kpamu u pana ta uyo'o wi idashi n ada,

¹⁷ i dika yi i banka a utsutsu u kefeku ka kpa'a ku da, kata i tasa yi kutsuvu n vubele, kata wo okpo kagbashi ka da ali a kubana uteku. Ta feu i kuya'an n kagbashi ka maku ma vuka nannai.

¹⁸ <<Kata i namgba atsuma a na i kasukpai agbashi a da a lazai ba, cibai a ya'anka da ta aganda ali aya atali, a na katsupu ka ni ka la'i katsupu ka vuza vu zamalinga ali

kure. Da baci i ya'in nannai Vuzavagudu Kashile ka da ki ta a kuzuwaka da unasingai a katsuma ki ili i na dem yi a kuya'an.>>

Muku mu ugiti mi ilikuzuwa

¹⁹ <<Zagbakai Vuzavagudu Kashile ka da muku mu ugiti ma anaka kobolo nu nlala. Kata i zuwa muku mu ugiti ma anaka ulinga ba, kata kpamu i puna muku mu ugiti mi nkyon n da ba.

²⁰ A kaya dem, ada n aza a kpa'a a da yi ta a kutakuma le a ubuta u Vuzavagudu Kashile ka da, de a ubuta u na Vuzavagudu u kuzagba.

²¹ Ama manama ma mi baci n usan, kakutsuma, ko kayimba, ko kalana ka gbayin, kata i neke ma'a alyuka u Vuzavagudu Kashile ka da ba.

²² Sai i takuma ma'a punu a likuci i da. Vuza cida n vuza vu unata, yaba dem wi ta a kufuda wa takuma, uteku ci inyama i mesheun ko mere'en.

²³ Ama mapasa ma'a koci i kutakuma ba, vama n da a idika tsu mini.>>

16

Kadiva ka kupasamgbantai

(Kut 12:1-20; A Gan 23:5-8)

¹ Musa u lya'i kelime n kadanshi u danai, <<kaya lakam i ya'an kadiva ka kupasamgbantai o wotoi u Abibu* adama a na i cikpa Vuzavagudu Kashile ka da. Adama na o wotoi u nanlo u da Vuzavagudu wu utakai da a idika i Masar n kayin.

² I neke alyuka a Kadiva ka Kupasamgbantai u Vuzavagudu Kashile ka da, manama ma na yu utakai a ushiga ko malala ko kanaka a ubuta u na Vuzavagudu u zagbai adama a na i cikpa yi n Kula ku ni.

³ Kata i takuma inyama ya m boroji vu na a ya'in n yisiti ba. Ali ayin a cindere i kuyongo ta a kutakuma boroji vu babu yisiti, boroji va atakaci, adama na m moloko ma'a i kasukpai Masar, nannai va da ya kuciba n ayin a na i kasukpai Masar a ayin a wuma a da dem.

⁴ Kata a kana da n yisiti ufobi a idika i da ba, ali ayin e cindere. Kata kpamu i kasukpa inyama i na i lyukai n kulivi ku kanna ka ya asa ali a kubana usana ba.

⁵ Kata i lyuka alyuka a Kadiva ka Kupasamgbantai a likuci i da dem i na Vuzavagudu Kashile ka da wi e kuneke da ba.

⁶ Ama yi ta e kuneke a da a ubuta u na Vuzavagudu Kashile ka da u kuzagba adama a na i cikpa yi n Kula ku ni. Ta de koci ya kuya'an Kadiva ka Kupasamgbantai ka n kulivi, a makyan ma na kanna ka yikpai, derere a makyan ma na yu utai a Masar.

⁷ Su'wain i da kata i takuma i da a ubuta u na Vuzavagudu Kashile ka da ka zagbai. Kata n usana yaba dem u bono a kapam ka ni.

⁸ Ayin a tali a da ya kuya'an ada a kutakuma boroji vu babu yisiti, ama a kanna ke cindere kata i ya'an obolo a cida u Vuzavagudu Kashile ka da, kpamu kata vuza u ya'an ulinga a kanna ka nanlo ka ba.>>

Kadiva ka vikya'a

(Kut 34:22; A Gan 23:15-21)

⁹ <<Kecei kuden ku cindere a ayin a na i gitai vikya'a vi ishina.

¹⁰ Kata i ya'an Kadiva ke Kuden dem adama a na i cikpa Vuzavagudu Kashile ka da, a ubuta u kuneke kune'e ku ucigi u kadu tsu na Vuzavagudu Kashile ka da u zuwakai da unasingai

* **16:1 16:1** Wotoi u Abibu Abibu dafa wi ishi wotoi u iyain u kaya e mekecu ma aza a Ibrahi, derere n tsu na a tsu gita kukece o wotoi u tatsu a kubana u nashi gogo na. Dafa kpamu e ci deke Nisan.

¹¹ Ya'in mazanga e kelime ka Vuzavagudu Kashile ka da, ubuta u na Vuzavagudu Kashile ka da u kuzagba adama a na i cikpa yi n Kula ku ni. Ada m muku n da n agbashi a da n aza e Levi n omoci, nu mkpan, n agapa n amaci a na i punu idashi n ada.

¹² Cibai a na ada feu yi ishi agbashi a idika i Masar, kata i tono wila u nampa wa mayin.

Kadiva ka Mavali ma Kashile (A Gan 23:33-43; Mkc 29:12-38)

¹³ <<Ayin a na baci i kotsoi vikya'a da i lapai ishina i da, da kpamu i pishai umaci wi itacishi i da. Mayun da i ya'an Kadiva ka Mavali ma Kashile ali ayin e cindere.

¹⁴ Ya'in mazanga a ubuta u kadiva u da, ada m muku n da n agbashi a da, aza e Levi kobolo n omoci, mkpan kobolo n agapa a amaci a na i punu idashi a likuci i da.

¹⁵ Cikpai Vuzavagudu Kashile ka da n kadiva ka nampa ali ayin e cindere a ubuta u na Vuzavagudu Kashile ka da u kuzagba. Kata raka da i yongo a mazanga, adama a na Vuzavagudu wi ta a kuzuwaka vikya'a vu da unasingai kobolo n ulinga we ekiye a da dem.

¹⁶ <<Ali ku tatsu, a kaya, ali a da o bolongu a cikpa Vuzavagudu Kashile ka da a ubuta u na wa kuzagba, dada kadiva ko boroji vu babu yisiti, n kadiva ke kuden dem, n kadiva ka apam. Babu vuza na u kutawa ekiye agada.

¹⁷ Yaba dem u neke tsu na wa kufuda, tsu na Vuzavagudu Kashile ka da u zuwakai da unasingai.>>

A ya'in afada

¹⁸ Da Musa u lya'i kelime n kadanshi u danai, <<Zuwa a ya'in afada n aza gbagba'in a kumaci ku da a likuci dem i na Vuzavagudu Kashile ka da wi e kuneke da, i ta kpamu a kuya'anika uma afada a usubi.

¹⁹ Kata i vadalukpa kasingai kokpo kawuya ba, kpamu kata i ciga vuza yoku i kasukpa vuza yoku ba, kata kpamu yi isa kalya'a ba, adama a na kalya'a ka ci yimbaa ta ashi a vuza vu ugboji ali n vuza vu usubi, kata ka zuwa le a ya'an kusheshe ku gbani-gbani.

²⁰ Ayin lakam i yongo a kuya'an ukuna u mayun n usubi, adama a na i yongo n wuma kata i ciya ku'uwa a idika i na Vuzavagudu Kashile ka da ki a kuciga wa neke da.

Kusanka ku kutono amali

²¹ <<Da baci i ya'in katalikalyuka adama a kavasa u Vuzavagudu Kashile ka da, kata i shikpa lo kashamkpatsu ka kamali ka Ashera lo devu ba.

²² Kpamu kata i shikpa katali ka avasa ko okpo kamali ko kutoni ka da ba, adama na Vuzavagudu Kashile ka da u iwan ta ili i nanlo.>>

17

¹ <<Kata i ya'anika Vuzavagudu Kashile ka da alyuka a kanaka ko a malala ma na mi n usa ko kalana ba, adama na ili yu unata i da wa ni.

² <<Da baci a cinai mavali ko mavuka ma na mi idashi kobolo n ada, a katsuma ka likuci i na Vuzavagudu u nekei da, a kuya'an ka gbani-gbani e kelime ka Vuzavagudu u na u kodoi uzuwakpani u ni,

³ da u banai u tonoi amali o yoku da u cikpai le, ko kanna ko wotoi, ko azangata a gadi, i na n sankai,

⁴ da a tukai n ka'a wa da, mayun da i godumo ka'a mayin. Da baci i cinai an kakuna ka mayun da i a kuya'ansa ili yu unata i nampa a idika yi Isaraila,

⁵ dikai vuma va, ko vuka vu na vi ya'in ka gbani-gbani ka, yu utuka yi pulai vu likuci, kata i vara yi n atali yu una.

⁶ Ama sai i ciya ngan nre ko n tatsu dada ya kuna vuma va, kata yu una vuma va m magan me te koci ba.

⁷ Ngan n na me enei ni va, ele da aza na a kugita kuvara yi, yeve kata aza na a buwai o tono. Nannai da ya kutakpa ka gbani-gbani a katsuma ka da.>>

Ubuta u kukida ka afada

⁸ <<Da baci a tukai nu n afada a atakaci a na a la'i utsura u nu, ko ka munuka, ko ka na vuza wu unai toku n ucikali u ni ba, ko vishili, dika le vu banka a ubuta u na Vuzavaguđu Kashile ka da ka kuzagba.

⁹ Bankai n ka'a u anan ganu a na i anan Levi, n kaya'inkafada ka na ki e kefeku a ayin a nanlo, kata i tonuko le i na i balai da, i ta ta na a kukidaka da afada a na untsai.

¹⁰ Mayun da i tono afada a na a kidakai da, a ubuta u na Vuzavaguđu u kuzagba. Ya'in mayin kata kpamu i ya'an ili raka uteku tsu na o tonukoi da.

¹¹ Ya'in uteku tsu wila u na o yotsongi da kata i tono afada a na a kidakai da. Kata i kpatala a usingai ko a ugula i kasukpa kadanshi ka na o tonukoi da ba.

¹² Vuma na de u goyoi kaya'inkafada ko ganu vu na wi a kuya'anka Vuzavaguđu Kashile ka da ulinga, mayun da a una yi. Nannai da ya kutakpa ukuna u gbani-gbani a katsuma ki Isaraila.

¹³ Uma raka i ta a kupana, kata a pana wovon u na o kudoku kuya'an ili tsu nanlo kpamu.>>

Wila u na mogono mo kutono

¹⁴ <<Makyan ma na baci i uwai a idika i na Vuzavaguđu Kashile ka da ki e kuneke da, ali da yi isai i da, da i dasangi punu a i da, da i danai, <Kasukpa tsu zagba mogono, uteku tsu uduniyan u na wi ukara'i n atsu,>

¹⁵ mayun da i zagbaka kaci ka da mogono ma na Vuzavaguđu Kashile ka da ka kuzagbaka da. Mayun da wo okpo toku da. Kata i zuwa komoci kokpo mogono ma da ayi na wi vuza vi Isaraila ba.

¹⁶ Kata mogono mo bolonku kaci ka ni odoku n abundai ba, ko kpamu u suku uma a ni o bono a idika i Masar o doku a tsulaka yi a da ba, adama a na Vuzavaguđu u dana da ta, <Kata i doku i bono a Masar kpamu ba.>

¹⁷ Kata kpamu u zuwa amaci n abundai ba, ta lo a kusaba'a kadu ka ni u kasukpa Vuzavaguđu, kata kpamu u bolonku kaci ka ni azurufa n azanariya n abundai ba.

¹⁸ <<A makyan ma na baci u dasangi a kakuba ko tsugono tsu ni, wi ta a kupuraka kaci ka ni wila u nampa a katagarda ku ukatali ka na a dikai a ubuta u anan ganu a na i aza e Levi.

¹⁹ Kata ko yongo ekiye a ni, u kece ka'a a kanna lakam a makyan ma wuma u ni, adama na u ciya kuyeve tsu na u kuneke Vuzavaguđu Kashile ka ni tsugbayin, kata u tono wila n ili i kutono i na yi punu udani a katagarda ka nampa mayin,

²⁰ u ya'an baci nannai, wi ta a kusanka yi kudika kaci ka ni adanshi u la'a ta otoku a ni, kata u sanka yi kukpatala a ugula ko a usingai u kasukpa wila, adama a na ayi nu ntsukaya n ni e geshe a kulya'a tsugono a Isaraila.>>

18

Kune'e adama a anan Ganu n aza e Levi (Mkc 18:8-32)

¹ Da Musa u lya'i kelime n kadanshi u danai, <<Anan ganu ele vu na i aza e Levi, dada kumaci ka aza e Levi raka, i a kuciya upecu ko ili yu ukani a katsuma ka aza a

Isaraila ba. Ele ɗa a kulya'a alyuka a na a ya'in n akina ɗa e nekei Vuzavaguɗu. Adama na ɗaɗa ili yu ukaɗi i le.

² I a kuciya ili yu ukaɗi kobolo n itoku i le ba, adama na Vuzavaguɗu ɗa ili yu ukaɗi i le, tsu na u ya'ankai le uzuwakpani.

³ Ayin a na baci uma a ya'in alyuka n kobomburon ko mokyon, e neke anan ganu nvatsu, nu mgbagulu kobolo n ili i katsuma.

⁴ Kata kpmu i neke le ili i na i gitai kumatsa ya ashina i ɗa, m maɗyan ma savu ma ɗa, m mani'in kobolo n cileme tsu nkyon n na a gitai kumatsa tsu na i punai.

⁵ Adama a na Vuzavaguɗu Kašhile ka ɗa u zagba le ta kobolo nu ntsukaya n le, a katsuma ka kumaci ku ɗa raka, a shamgba a ya'an tsugbashi n kula ku Vuzavaguɗu ayin tutu.

⁶ <<Da baci vuza va aza e Levi u kasukpai likuci i ni ko tedai baci wi n idaŋshi punu a Isaraila, ɗa u tawai a ubuta u na Vuzavaguɗu u zagbai,

⁷ wi ta a kufuɗa wa ya'an tsugbashi n kula ku Vuzavaguɗu Kašhile ka ni, derere uteku tsu na otoku a ni aza e Levi a na i lo a tsugbashi a ubuta wa, e kelime ka Vuzavaguɗu.

⁸ Wi ta a kisa upecu wi ilikulya i ni derere n itoku i ni anan ganu a na a buwai, kobolo n ili yu ukaɗi i na u dengei yi ikaya i ni.>>

Tsubari adama a kuya'an ki ili yu unata

⁹ <<Makyan ma na baci i uwai a idika i na Vuzavaguɗu Kašhile ka ɗa ki e kuneke ɗa, kata i dika ili yu unata i uma a a nanlo ba.

¹⁰ Kata a cina vuza yoku a katsuma ka ɗa a kuya'an alyuka m maku mo kolobo ko mekere ma ni n akina ba, ko kpmu a kuya'an tsuboci, ko kulana, ko adabu, ko nkunu ba

¹¹ ko koboci, ko vuza vu ulinga n wunlai u gbani-gbani, ko vuza na wi ulinga n wunlai wa akpisa,

¹² adama na vuza na baci de dem u ya'in ili i nampa wo okpo ta ili yu unata u Vuzavaguɗu. Kpmu adama a ili yu unata i nampa i ɗaɗa Vuzavaguɗu Kašhile ka ɗa ki o kuloko uduniyan u nampa e kelime ka ɗa.

¹³ Mayun ɗa yo okpo aza a singai u Vuzavaguɗu Kašhile ka ɗa.

Keniki tsu Musa

¹⁴ <<Adama a uduniyan kakau u na yi a kuciga kuloko na, a tsu ushuku ta n aza a kulana n aza o tsuboci, ama aɗa Vuzavaguɗu Kašhile ka ɗa ka sanka ɗa ta kuya'an ili i nampa.

¹⁵ <<Vuzavaguɗu Kašhile ka ɗa ki ta a kudangusaka ɗa keneki ko yoku tsu va a katsuma ki itoku i ɗa, ayi ɗa vuza na i ku ushuku n ayi

¹⁶ derere uteku tsu na i folonoi Vuzavaguɗu Kašhile ka ɗa na de a kusan ku Horebu a kanna ka na i bolongi, a na i danai, <Kasukpa tsu doku tsu pana kalakatsu ka Vuzavaguɗu Kašhile ka tsu ko tsu doku ce ene akina a gbangam kpmu ba, ta lo tsa kuwa.>

¹⁷ Da Vuzavaguɗu u danai mu, <Mayun ɗa, uteku tsu na a dansai va.

¹⁸ N kudangusaka le ta keneki ko yoku tsu nu, a katsuma ko otoku e le. Kata n zuwa kadanshi ka va a una u ni, kata u dana le i na ma kudana yi raka.

¹⁹ Vuza na baci de dem u kpaɗai kupana kadanshi ka na keneki ka ka kudansa n kula ku va, mpa n kaci ka va mi ta a kutakacika yi.

²⁰ Ama keneki ka na baci ka ya'in kadanshi n kula ku va, ba i na mpa n danai ni u dansa ba, ko ta na u dansa n kula ka amali o yoku kau, keneki ka nanlo mayun ɗa ki ta a kukuwa.>

²¹ Yi ta a kufuda ya dana a kaḍu ka ḍa, <Nini ḍai tsa kuyeve kadanshi ka na Vuzavaguḍu u dansai ba?>

²² Da baci keneki ka dansai n kula ku va ḍa kakuna ka ka shanai ba, ko kpamu ḍa ye enei ka kokpoi mayun ba, na lo va ili i na Vuzavaguḍu u dansai i ḍa ba. Keneki ka ka ya'an ta de kadanshi ku ucikali u ni. Kaṭa i pana wovon u ni ba.>>

19

Likuci i kushedeku (Mkc 35:9-34; Jes 20:1-9)

¹ <<Ayin a na baci Vuzavaguḍu Kaḥile ka ḍa wu unai uma a idika i na wi a kuciga we neke ḍa, e megeshe ma na baci kpamu i lokoi le, ḍa i ḍaṣangi a likuci i le n i'uwa i le,

² kaṭa i pecuku idika i na Vuzavaguḍu Kaḥile ka ḍa u nekei ḍa yo okpo ubuta wu ukaṇi u ḍa wa kutatsu, kaṭa i zagbaka kaḍi ka ḍa likuci i tatsu punu e mere mi idika i na wi a kuciga kuneke ḍa va.

³ Ya'in uye punu adama na ḍa baci vuza wu unai vuma n ucikali u ni ba, u suma u bana de.

⁴ <<Na ḍa wila adama vuza na wu unai vuma babu ucikali, kpamu i a ma'iwansanai ba, wi ta a kufuda kusuma u bana de adama a na wi isa wuma u ni.

⁵ Agisana, vuza u bana baci a kakamba n kaja'a ka ni kukapa ndanga, ḍa u ḍangusai kogovu an wa kapa maḍanga, ḍa ka'a ke shemgbei ali ka kapai toku ni ḍa u kuwai. Vuza va wi ta a kufuda wa suma u bana a likuci i te i nanlo ya adama a na u la'aka n wuma u ni,

⁶ ta lo toku vu vuza na a unai va wa saba yi n wupa ali u cina yi, adama na ubuta wa wi ta ḍa'in, kaṭa wu una yi gbani ko an wo okpoi u yotso a una yi ba, adama a na i a tsurala ko vishili ba.

⁷ Adama a nampa a ḍa n danai, i zagbaka kaḍi ka ḍa likuci i tatsu.

⁸ Kpamu ḍa baci Vuzavaguḍu Kaḥile ka ḍa ko doki ḍa kaḅundai ki idika, uteku tsu na u ya'ankai ikaya i ḍa uzuwakpani n akucina, ḍa u nekei ḍa idika raḱa i na u ya'ankai le uzuwakpani.

⁹ I tono baci wila u na n nekei ḍa mayin anana, i ciga Vuzavaguḍu Kaḥile ka ḍa ayin tutu, i wala a uye u ni, yi ta o kudoku ya zagba likuci i tatsu kpamu.

¹⁰ I ya'an nannai adama a na kaṭa a una aza a na i babu unushi a kaṭsuma ki idika i na Vuzavaguḍu Kaḥile ka ḍa ki e kuneke ḍa yo okpo ubuta wu ukaṇi u ḍa ba, adama a na kaṭa mpasa n vuza vu babu unushi m bono a kaḍi ka ḍa ba.

¹¹ <<Ama ḍa baci vuza u iwain toku ni, ḍa u va'wain ni ḍa wu unai ni, ḍa u sumai a kubana a kaṭsuma ka likuci i te i nampa,

¹² nkoshi m gbara-gbara n likuci n ni mi ta a kusuku a bana a kaṇa vuza munuka va a tuka, kaṭa e neke yi e ekiye a uma a vuza na wu unai va adama a na a una yi feu.

¹³ Kaṭa i pana asuvayali a ni ba, tsu nanlo tsu ḍa i kusaṇka munuka u vuza na wi babu unushi a kaṭsuma ka aza a Isaraila, adama a na i ciya maṭana.>>

¹⁴ <<Kaṭa vu takpa katali ku urotu u kure'e u tovu u na ikaya i ḍa i shikpai a ubuta wu ukaṇi u na Vuzavaguḍu Kaḥile ka ḍa ke nekei ḍa i kaṇa ba.>>

Wila adama a ngan

¹⁵ <<Magan me te ma yawa tsu na a kudana vuza u ya'an ta unushi ko ili i gbani-gbani ba, sai de a pana una wu ngan n re ko n tatsu, kafu a ushuku n kadanshi ka.

¹⁶ Da baci vuza vu kusheshe ku gbani-gbani wu utai adama na u dansa kakuna ka a'uwa u vuza yoku,

¹⁷ uma e re a na i a vishili va i ta a kubana u Vuzavaguđu, e kelime ka anan ganu n a ya'in a fada a na i ulinga a makyan ma nanlo.

¹⁸ A ya'in afada i ta a kulana kadanshi ka mayin, da baci a cinai kakuna ka a'uwa da u ya'ankai toku ni va,

¹⁹ ya'ankai ni uteku tsu na u sheshei kuya'anka toku ni va. Nannai da ya kutakpa ka gbani-gbani a katsuma ka da.

²⁰ Kata aza na a buwai a pana, kata a pana wovon u na o kudoku kuya'an ka gbani-gbani tsu nanlo a katsuma ka da.

²¹ Kata i pana asuvayali ba. Wi ta o kokpo wuma n wuma, kashi n kashi, kanga n kanga, kukiye n kukiye, kune n kune.>>

20

Wila adama a ukuna u kuvon

¹ <<Da baci i banai kuvon a ubuta wi irala i da, da ye enei odoku n ekeke odoku n ovonshi a na a la'i da kabundai, kata i pana wovon u le ba, adama a na Vuzavaguđu Kashile ka da ka na ku utakai da a Masar, wi ta kobolo n ada.

² Ayin a na baci i fobusoi an ya gita vishili, ganu wi ta a kuta u ya'an kadanshi n uma,

³ wi ta a kudana le, <Ada aza a Isaraila panai, anana i fobuso ta an ya shilika n irala i da, kata ikyamba i da i kuwa ba. Kata i pana wovon ko adu a da a muda ba, ko i je'leke ikyamba adama e le ba,

⁴ Adama a na Vuzavaguđu Kashile ka da wi ta a kuwala n ada, ciya u shilika n irala i da, kata i lya'a le n kuvon.>

⁵ Kata aza e kelime osoji a ya'an kadanshi n uma, a dana, <Yayi a katsuma ka da u ma'i kpa'a ku savu ku na kata e erengi ba? Kasukpai ni u bana a kpa'a ku ni, ta lo wa kuwa a ubuta u kuvon, kata vuza yoku we erengu ku da.

⁶ Yi ta punu n vuza na u ca'i kashina ki itacishi, ka na kata u la'i umaci u ka ba? Kasukpai ni u bana a kpa'a, ta lo wa kuwa a ubuta u kuvon, kata vuza yoku u lya'aka yi ka'a.

⁷ Ko yi ta n vuza na wi m mazama ma na kata u zuwai ba? Kasukpai ni u bana a kpa'a, ta lo wa kuwa a ubuta u kuvon, kata vuza yoku u dika ma'a.>

⁸ Kata aza e kelime o osoji a doku a dana, <Yayi a katsuma ka da wi a kupana wovon a kadu ka ni? Kasukpai ni u bana a kpa'a, ta lo wa zuwa adu aza ni a kuwa.>

⁹ Ayin a na baci aza e kelime a o kotsoi kadanshi n uma a, kata a zagba ovonshi a katsura dem.

¹⁰ <<Makyan ma na baci i yawai devu n likuci i na ya kuya'an kuvon ka, su'uki le n akaka a kulansa idashi i matana.

¹¹ Da baci a ushuki da m matana kpamu da e nekei kaci ka le wa da, to uma a na i cinai punu idashi a likuci ya raka i ta o kokpo agbashi a da, kata a gandaka da.

¹² Ama da baci a iwain kushuku n ada, da a ya'in kuvon n ada, kanzai likuci ya.

¹³ Da baci Vuzavaguđu Kashile ka da ke nekei da likuci ya e ekiye a da, unai mavali dem n kotokobi,

¹⁴ ama amaci m muku, n ili i kuzuwa, kobolo n ili i likuci i na i buwai raka, n ucanuku u na i purai gbani a ubuta u kuvon, i dikaka kaci ka da i da ci ili na i purai gbani a ubuta u kuvon. Kata i lya'a uyo'o wu ucanuku wi irala i da, i na Vuzavaguđu Kashile ka da ke nekei da.

¹⁵ Nannai da ya kuya'an n likuci raka i na yi da'in n ada, i na yi a katsuma ku uduniyan u na wi devu n ada ba.

¹⁶ Ama a katsuma ka likuci i uma a nampa i na Vuzavaguđu Kashile ka da ki e kuneke da adama a na yo okpo ili yu ukani i da, kata i kasukpa ko ili i te n wuma ba.

¹⁷ Yi ta a kuna le raka-raka, aza a Hitiya, n aza a Amoriya, n aza a Kana'ana, n aza a Periziya, n aza a Hiviya, n aza a Jebusiya, uteku tsu na Vuzavaguđu Kashiile ka da ka dansai,

¹⁸ adama a na kata a pi'saka da ili yu unata i na i a kuya'ansaka amali e le ba, ali a zuwa da kuya'anka Vuzavaguđu Kashiile ka da unushi.

¹⁹ <<Da baci i kambuki likuci n kuvon ali da i geshei a vishili adama na yi isa i da, kata i kapa ndanga n likuci ma n kogovu ba. Adama na yi ta a kutawa ya lya'a n da, kata i kapa n da i varuku a idika ba. Ndanga n kakamba uma a da, an ya banka le n kuvon?

²⁰ Ama ndanga n na i yevei a tsu lya'a ba, n da da i kukapa, kata i ya'anka adasukpatsu a na ya kukumbaka nshilya mi irala ali i fada n da.>>

21

Wila u munuka ma na e yevei vuza na u ya'in ba

¹ Da Musa u lya'i kelime n kuya'an kadanshi, u danai, <<Da baci a cinai vuza iva'in ukpa a idika a kakamba, punu a idika i na Vuzavaguđu Kashiile ka da ki e kuneke da yo okpo yu ukani i da, kpamu i yeve vuza na wu unai ni ba,

² kata nkoshi m gbara-gbara n a ya'in a fada a da uta a bana, kata a gisangu mbari mu ubuta u na keven ki ikyamba ka ki n likuci i na yi lo devu.

³ Kata nkoshi m gbara-gbara n likuci i na yi devu n keven ka a dika medendem ma na kata a sa'wakai kuya'anka ulinga u vicimba ba, kpamu kata a sa'wa kuzuwaka yi kogboro ka anaka ba,

⁴ kata nkoshi n guba ma'a a kugidala a kara'a ka na kata a sa'wai kucimba, ko ta na a ca'i ili ba, a ubuta u na mini mi e kuyene, kata o kodo kudeku ku medendem ma.

⁵ Kata anan ganu, muku n Levi, uta adama a na ele da Vuzavaguđu Kashiile ka da ka zagbai adama na a ya'anka yi tsugbashi kata a zuwaka uma unasingai n kula ku Vuzavaguđu. Kata kpamu a una ukuna u vishili n kagbanigbani.

⁶ Kata nkoshi m gbara-gbara raka n na mi devu n likuci i na kakpisa ka ki va, a sa'a ekiye e le a a ikyamba i medendem ma na o kodoi kudeku a kara'a ka,

⁷ kata a dana, <Ekiye a tsu una vuma nampa ba, ashi a tsu ta na feu e ene vuza na wu unai ni ba.

⁸ Vuzavaguđu, isa katsupu ka kutakpa unushi ka nampa adama a uma a nu aza a Isaraila, ele na vu shibai, kpamu kata vu tafuka uma a nu n unushi wu mpasa u vuma vu nampa ba, kata ta na a cinukpaka le unushi wu mpasa u nampa.>

⁹ Nannai da ya kutakpa mabin ma vuza vu babu unushi a katsuma ka da, da baci i ya'in i na i ga'in u Vuzavaguđu.>>

Tsu na a kuya'an n amaci a na a purai a ubuta u kuvon

¹⁰ <<Da baci i banai kuya'an kuvon n irala i da, da Vuzavaguđu Kashiile ka da ke nekei da ele e ekiye a da, ali da i purai le okpoi agbashi a da,

¹¹ da ve enei mekere ma singai a katsuma ke le, ali da vu cikalai ma'a, vi ta a kufuda kuzuwa ma'a mo okpo vuka vu nu,

¹² da baci vu dikai ni vu tukai a kpa'a, vu zuwa yi u puna kaci ka ni kata u kida akutsulu a ni.

¹³ Kata u fodo ntogu n na e remeke ni, kata u dasangu u ya'an kpala ka anaku a ni n esheku a ni ali wotoi u te. U kotso baci da da va kufuda va kasa n ayi vo okpo vali vi ni ayi wo okpo vuka vu nu.

¹⁴ Ama da baci vu doku vu panai mali ma ni ba, vi ta a kufuda va kasukpa yi u laza a kubana a ubuta u na u cikalai. Ama kata vu denge yi, ko vu takacika yi tsu kagbashi ba, adama a na vu vaku ta de n ayi.>>

Katsura ka magaji ma kpa'a

¹⁵ <<Da baci vuza wi n a_maci e re da u la'i n kuciga vuza te, da ra_ka vi le a matsai muku mo olobo, ama maku mu ugiti ma ma vuka vu na u iwain da,

¹⁶ ayin a na baci u cigai kupece uciyi u ni ci ili yu u_kani u muku u ni, ka_ta u neke tsugbayin u maku ma vuka vu na u la'i n kuciga va ba, adama a na maku ma vuka vu na u iwain va, ayi da maku mu ugiti,

¹⁷ mayun da wu ushuku m maku mu ugiti, maku ma vuka vu na u iwain va, u neke yi ugboku u re a_katsuma ki ili i na wi n i da ra_ka, adama na ayi da maku mu ugiti ma ayin a utsura a ni. Katsura ka maku mu ugiti ka ni ka'a.>>

Wila adama a maku mu ugbamukaci

¹⁸ <<Da baci vuza wi m maku mu ugbamukaci n ugbamiwasuvu ma na ma tsu pana kadanshi ke esheku a ni ko a_naku a ni ba, ali a gbarai ni ama da u kpa_dai kupana,

¹⁹ kasukpa esheku n a_naku a ni a_kana yi ka_ta a banka nkoshi m gbara-gbara n likuci i ni a utsutsu u likuci,

²⁰ ka_ta a dana nkoshi mgbara-gbara ma, <Maku ma tsu ma nampa mi ta n ugbamukaci, u tsu pana kadanshi ka tsu ba, kalya'i ka'a n koso'i.>

²¹ Ka_ta uma a likuci i ni ra_ka a vara maku ma sai ukpa. Mayun da i shamkpa n kawuya a ubuta u da. Aza a Isaraila ra_ka i ta a kupana ili i nampa ka_ta a pana wovon.>>

Wila kakau

²² <<Da baci a unai vuza adama a unushi u gbani-gbani ali da a sabangi keven ka ni a madanga,

²³ ka_ta i kasukpa keven ka sai kayin washi ba. Mayun da i cidangu ka'a a kanna ka nanlo ka, adama a na keven ki ikyamba ka vuma ka na a sabangi a madanga, ki ta n una u wuya u Kashile. I cidangu yi ta lo ya langasa idika i na Vuzavagudu Kashile ka da ki e kuneke da.>>

22

¹ <<Da baci ve enei kanaka ko malala mo tovu ma puwankai, ka_ta vu kasukpa ma ba, loko ma'a vu banka yi.

² Vuza vi ili va wi baci idashi devu n avu ba, kpamu vu yeve ko ma yayi ba, dika ma'a vu bonoko a kpa'a ku nu ali sapu na wu utai kulansa. Yeve vi neke yi ma'a.

³ Ta feu va kuya'an nannai m majaki ko motogu ko ili de dem i na i puwankai ni. Ka_ta vu kasukpa i da ba.

⁴ Da baci ve enei majaki ko kanaka ko tovu ka yikpai a uye, ka_ta vu laza vu kasukpa ka ba. Shamgba adama a na vu dangusaka yi ka'a.

⁵ <<Ka_ta a_maci a uka ucanuku u ali ba, ali feu ka_ta a uka ucanuku wa a_maci ba, adama na vuza na baci de dem u ya'in ili nannai, wo okpo ta ili yu unata u Vuzavagudu Kashile ka da.

⁶ <<Da baci vu cinai manunu a cikinda devu n uye, ko n okowo ko m muku, ko zuva a madanga ko a idika, ka_ta vu pura kanaku ka m muku n ni ba.

⁷ Vi ta a kufuda va dika muku ma, ama vu kasukpa kanaku ka laza, adama na vu ciya idashi i matana, ka_ta kpamu vu ciya wuma wu ugadi.

⁸ <<Da baci vu ma'in kpa'a ku savu, ka_ta vu ma'akai kobisho vu karaka, adama a na ka_ta vu uka kaci ka nu unushi u munuka a kpa'a ku nu a ayin a na baci vuma u fatatsai gadi u yikpai ba.

⁹ <<Ka_ta i ca'la icu'u kakau ugboku u re a kashina ki itacishi ka da ba, da baci i ya'in nannai, ra_ka i na i ca'i kobolo n umaci wa i ta o kokpo n unata.

¹⁰ Ka_ta i bolongu majaki n kanaka a vicimba ba.

* **22:11 22:11** *cileme* Uma a cau a tsu puna ta cileme tsu nlala kata tso okpo an tsugbere ali a ya'anka kuca'a.

¹ <<Vuma vu na baci a utakaj ko a gbatyai tsali ci ni, kata u uwa a ubuta u kobolo ka uma a Vuzavagudu ba.

² <<Vuza na baci de dem a matsai babu anak u ni a ya'an yolo, maku ma katsuma ka pulai ma nanlo mi a ku'uwa a katsuma ka uma a Vuzavagudu ba. Ali a kubana a tsukaya kupa, babu vuza a katsuma ka kumaci ka ni ka na ka ku'uwa a katsuma ka uma a Kashile.

³ <<Kata vuza va aza a Amona ko vuza va aza a Mowabu u uwa a ubuta u na uma a Kashile i ba. Ali tsukaya kupa, babu vuza te a katsuma ka kumaci ka nanlo vuza na u ku'uwa punu a ubuta u kobolo ka uma a Vuzavagudu.

⁴ Adama a na a tawa a rabasa da ba, a tuka da feu n ilikulya m mini mo kuso'o a makyan ma na yu utaj a idika i Masar ba. A tsupa ta Balamu maku ma Beyo vu Peto m Mosopotamiya adama a na u zuwaka da una u wuya.

⁵ Ama Vuzavagudu Kashile ka da u iwain kupanaka Balamu, da u kucukpai u bonokoi una u wuya wa u bonoi unasingai, adama a na Vuzavagudu Kashile ka da u ciga da ta.

⁶ Kata i lansa le n idashi i matana ko kulya'a ku kelime ku le ba, ali uteku n wuma u da.

⁷ <<Kata i goyo aza a Edom ba, adama a na kumaci ku da ku da, kata kpamu i goyo aza a Masar ba, adama a na cau i dasangu ta we le tso omoci punu a idika i le.

⁸ Muku n tsukaya tsu tatsu n na a matsakai le, i ta a ku'uwa ubuta u kobolo ka uma a Vuzavagudu.>>

Kuyongo cida a ubuta wa apam

⁹ <<Ayin a na baci i shikpai apam a da adama a na i ya'an kuvon n irala i da, kata i ya'an da'angi n ili na yi ni nshinda.

¹⁰ <<Da baci vuza te a katsuma ka da u natukpai kaci ka ni n kayin ali ugapu u loloi ni, kata yu utaka n vuma vu nanlo va a ubuta u katsura ka uma ka, kata u shamgba de pulai.

¹¹ Ama a kubana kulivi u sumba kaci ka ni, da baci kanna ka yikpai kata u bono u uwa a katsura ka.

¹² <<Kata i zagba ubuta u yoku kau a kucina ku katsura ka da adama o kukofongu.

¹³ A katsuma ku ucanuku ka da kata i dika ili i magava, vuza na baci dem u banai kukofongu kata u cidangu awiyan a ni.

¹⁴ Adama a na Vuzavagudu Kashile ka da ka tsu kara'a ta a katsura ka da adama a na wi isa da, u neke irala i da ekiye a da. Adama a nannai mayun da i lapula katsura ka da cida adama a na kata Vuzavagudu u cina ili yi unata a katsuma ka da, kata u kasukpa da ba.>>

Wila u yoku

¹⁵ <<Da baci kagbashi ka sumai a ubuta u vuza vu kpa'a vu ni da u tawai wa da adama a na u shedeku, kata i loko yi o kubono de ba.

¹⁶ I kasukpa yi u dasangu n ada, ubuta u na baci u zagbai a katsuma ka likuci u na u la'i n kuciga. Kata i goyo yi ba.

¹⁷ <<Kata vuza va aza a Isaraila mavali ko mavuka, u uwa tsugbani punu a a'isa ba.

¹⁸ Kata i tuka n ikebe i vuka vu na u ciyai a ubuta u cishakanlai ko vali i na u ciyai a ubuta u tsugbani n ali adama a kutsupa uzuwakpani u na u ya'an de a kpa'a ku Vuzavagudu Kashile ka da ba, adama a na ili yi unata i da wa ni.

¹⁹ <<Kata i neke tovu okopu n kodokpotsu ba, ko okopu a ikebe, ko ilikulya, ko ili de dem i na baci yi e kuneke kata i lansa kodokpotsu ba.

²⁰ Yi ta a kufuda ya kisa kodokpotsu a ubuta wo omoci, ama ya kisa kodokpotsu a ubuta wa aza a Isaraila ba, adama a na Vuzavagudu Kashile ka da ka zuwaka da

unasingai a ubuta wi ili de dem i na baci i zuwai ekiye a da a katsuma ki idika i na yi a ku'uwa ya kisa.

²¹ <<I ya'an baci uzuwakpani n Vuzavaguđu Kashile ka da, kata i ya'an kpatutu a ubuta u kutsupa ba, adama a na Vuzavaguđu Kashile ka da ki ta a kuciga i da wa da. Ukpadi u kushatangu uzuwakpani wi ta o kokpo unushi.

²² Ama i ya'an baci akucina ba, wi o kokpo da unushi ba.

²³ Ili na baci yi a kuta una u da raka, kata i shatangu, adama a na n una u da u da i ya'in akucina n Vuzavaguđu Kashile ka da.

²⁴ <<Vu uwa baci a kashina ki itacishi ka vuza nu, vi ta a kufuda va lya'a ali vu cuwa, ama kata vu dika ko ili vu zuwa a ujika ka nu ba.

²⁵ Kpamu vu uwa baci a kashina ki ilya ka vuza nu, vi ta a kufuda kukodo n ekiye a nu, ama kata vu kya'a m mawun ba.>>

24

Wila u kupece ku yolo

¹ <<Da baci vuza u zuwai vuka, n kacapa da vu kpadai kuluwa yi, adama a na u cina yi ta n kuyongo ku wuya, ali u danakai ni katagarda ku uloki, da u nekei ni ka'a da u lokoi ni punu a kpa'a ku ni,

² da baci wu utai wo oloi vali vi yoku,

³ da da kpamu vali vu ire va feu vu iwain ni ali u nekei ni katagarda ku uloki, da u lokoi ni a kpa'a ku ni, ko da baci vali va u kuwai,

⁴ to, kata vali vu ugiti vu ni vu doku u zuwa yi ba, ana wo okpoi u natukpa ta de kaci ka ni, adama a na ili yi unata i da a ubuta u Vuzavaguđu. Kata i tuka ni nshinda a idika i na Vazaguđu Kashile ka da ki e kuneke da yo okpo da idika yi ukani ba.

⁵ <<Vuma na baci u ya'in yolo i savu, kata a banka yi a ubuta u kuvon ba, ko i zuwa yi ulinga ba. Wi ta a kudasangu a kpa'a ali kaya ke te, adama a na u zuwa vuka vu na u zuwai va mazaŋga.

Wila u yoku

⁶ <<Vu neke baci vuza yoku okopu, kata vu isa yi kutali ko makin tsu kaguta adama o okopu a na vu nekei ni ba. Kuya'an nannai wi ta a kusan ka vuza va kulya'a ku kelime a wuma u ni.

⁷ <<Da baci a kanai vuza u bokoi vuza ni a kumaci ka aza a Isaraila da u bonokoi ni tsu kagbashi ko u dengei ni, vuza na u bokoi vuza ni va i ta a kuna yi, tsu nanlo tsu da ya kutakpa ka gbani-gbani a katsuma ka da.

⁸ <<Ukuna wu mbala mu ukutu, i ya'an mayin kata i tonon ili i na dem anan ganu va alisa a danai, ele vu na i kumaci ka aza e Levi. I ya'an ili i na n danai le.

⁹ Cibai n ili i na Vuzavaguđu Kashile ka da ka ya'ankai Miriyamu a makyan ma na yu utai a idika i Masar.

¹⁰ <<Vu neke baci vuza na yi idashi dedevu okopu ko a yidai baci, kata vu bana vu uwa a kpa'a ku ni vu isa kaguta ba.

¹¹ Vu shamgba pulai, ayi vuza na vi o kutono kutan ka wi ta a kutuka wu n ku da pulai.

¹² Ama vuma va vuza vu unambi da baci, vi a ku asa n kaguta ka na u nekei nu adama a kutan ka ba.

¹³ Kata vu bonoko yi n ogbodo a na u nekei a zuwa adama a kutan ka u ciya wa asa n a da. Wi ta a kuzuwaka wu unasingai, tsu nanlo tsa wi ta o kokpo wu kasingai a ubuta u Vuzavaguđu Kashile ka nu.

¹⁴ <<Kata i doro vuza vu zamalinga ko vuza vu unambi ba, ko kumaci ku da ko omoci a na i idashi a likuci i da ba.

¹⁵ Tsupai ni ikebe yi ulinga i ni dem a kanna ka nanlo babu ubuta u yimbana adama a na ayi vuza vu unambi da, kpamu kaƙu ka ni ki ta a ubuta wi ili i na e kuneke yi. I iwan baci, wi ta a kushika a kubana u Vuzavaguƙu adama a da, ali wo okpo da unushi.

¹⁶ <<A kuna mmaci adama a unushi u muku n le ba, a kuna muku kpamu adama a unushi wu mmaci n le ba. Vuza na baci u ya'in unushi ayi da vuza na a kuna.

¹⁷ <<Kaƙa i ya'anƙa komoci afada a'uwa ko makpa'an ba, ko ta na vu dika ogbodo a vuka vu na vali vu ni vu kuwai adama a kutan ba,

¹⁸ Kaƙa i ciba a na aƙa agbashi a da yi ishi a idika i Masar da Vuzavaguƙu Kaƙhile ka da ka shibai da de. Adama a nannai ya'in tsu na n danai.

¹⁹ <<Ayin a na baci i ya'in vukya'a i bolongi ili i kashina i da da i cinukpai m makatalu, kaƙa i bono adama a na i dika ma ba, i Kaƙupƙa omoci nu mkpa'an, n agapa amaci, adama a na Vuzavaguƙu Kaƙhile ka zuwaka da unaŋgai wi ili i na dem ekiye a da ya'in.

²⁰ Ayin a na baci i lapai umaci wu ndanga n zaitu n da, kaƙa i bono de a acaka a i taba ire ba. Yi ta a kukaƙupƙa omoci, nu mkpa'an, n agapa a amaci.

²¹ Ayin a na baci i bolongi umaci u mambulu a kashina ki itacishi ka da, kaƙa i bono de i ya'an kuƙayun ba, i kaƙupƙa omoci nu mkpa'an n agapa a amaci ili i na i buwai.

²² Cibai a na aƙa omoci a da yi ishi a idika i Masar. I da da i zuwai mi a kudana da i ya'an tsu nampa tsa.

25

¹ <<Da baci uma e re i a vishili ali da a bankai n kadanshi ka a ubuta wa afada, kaƙa a ya'in afada a a ki da afada a e neke vuza vu unushi, unushi u ni, vuza vu babu unushi kpamu e neke yi unambi wu unushi u ni,

² vuza vu unushi va, unushi u ni u yawa baci tsu na a faba yi, kaya'inkafada ka ki ta a kuzuwa vuza vu unushi va u vaku kaƙa a faba yi lo a aƙi a ni n tsu na u danai a faba yi derere n unushi u na u ya'in.

³ I ta a kufaba yi ali amangere. Ama kaƙa ufabi wa u laza nannai ba, ta lo vuza da wo kokpo ili i kugoyi a aƙi a da.

⁴ <<Kaƙa i uka kanaka ka vicimba mojubo, a makyan ma na wi a kudasasa ilya a kulapa ba.

Yolo i kososo

⁵ <<Da baci vuza n vangu vi ni i idashi a ubuta u te da vuza te u kuwai babu u matsa maku, kagapa ka vuka ka wi o kolo kumaci ku yoku kau ba. Toku vali ni da u kuƙiƙa yi kaƙa wo okpo vuka vu ni adama a na u shatangu ulinga u na mokoshi ma ni ma ga'in u ya'an.

⁶ Maku mo kolobo mu ugiti ma ni i ta e kune'e yi kula ku magasa, adama a na a cinukpa n kula ku ni a kaƙsuma ka aza a Isaraila ba.

⁷ Ama vuma va u ciga baci kuzuwa kagapa ka vuka ka vuza ni ka ba, kaƙa vuka va u bana a utsutsu u likuci u dana nkoshi m gbara-gbara, <Toku vu vali vu va u iwan ta kukaƙupƙa kula ku vuza ni kulya'a kelime a kumaci ka aza a Isaraila, u iwan ta kushatangu ulinga u na vuza ni u ga'in u ya'anƙa mu.>

⁸ Kaƙa nkoshi n likuci n deke yi adama na e neke yi kadanshi. Da baci u lya'i kelime n ku'iwan da u danai, <Ma kuciga kuzuwa yi ba,>

⁹ kaƙa kagapa ka vuka ka vuza ni ka ka danga ka bana wa ni e kelime ko nkoshi ma, kaƙa u foƙo kataka ka vuza ka, kaƙa u jiraka yi matsan a aƙi kaƙa u dana, <Na da ili na a ci ya'anƙa vuza na u iwain kukaƙupƙa kpa'a ku vuza ni kulya'a kelime.>

¹⁰ I ta e kudeke kpa'a ku vuza nanlo a katsuma ki Isaraila, <Kpa'a ku vuza na o fodoi kataka.>

¹¹ Da baci uma e re i a vishili, da vuka vu vuza te wu utai adama a na u banka vali ni e ekiye o vutoku, ali u bankai n kukiye ku ni da u remei ni tsali,

¹² gbatyai ni kukiye. Kata i pana asuvayali a ni ba.

¹³ Kata i bana agisamkpatsu e re a ili ya amiki a ajika a da ba, vuza te n amiki, vuza te babu amiki.

¹⁴ Kata i zuwa agisamkpatsu e re asuvu a kpa'a ku da ba, vuza gbayin n vuza kenu.

¹⁵ Mayun da i yongo n kagisamkpatsu ka amiki n kagisamkpatsu ka singai n ku usubi, adama a na i geshe a idika i na Vuzavaguđu Kashile ka da ki e kuneke da.

¹⁶ Adama a na Vuzavaguđu Kashile ka da ki ta e kene unata u yaba dem vu na u ya'in ili tsu nampa, n yaba dem na u ya'in unambi wu usubi.

¹⁷ <<Cibai n ili i na aza a Ameleki a ya'anki da a uye, an yu utai a idika i Masar.

¹⁸ An yo o'oi, da yo okpoi babu utsura, ana a cinai da a nwalu da a unai aza na i kacapa raka, ko wovon u Kashile a pana ba.

¹⁹ Ayin a na baci Vuzavaguđu Kashile ka da ke nekei da kuvuka a ubuta wi irala i da, n ubuta raka asuvu a idika i na Vuzavaguđu Kashile ka da ki e ku neke da ukan, kata i takpa kula ka aza a Ameleki a aduniyan raka. Kata i cinukpa ba.

26

Ava'inka a ili yi ugiti n ili i te a katsuma ka kupa

¹ <<Makyan ma na baci i uwai asuvu a idika i na Vuzavaguđu Kashile ka da ki e kuneke da adama a na i lya'a ukan wi da ali kpamu yi isa i da i dasangi punu,

² Kata i kenuku a katsuma ki ili yu umaci yu ugiti i na i cimbai a idika i na Vuzavaguđu Kashile ka da ki e kuneke da, kata i zuwa i da a mabana. Kata i bana ubuta u na Vuzavaguđu Kashile ka da ka zagbai adama a na i cikpa yi n Kula ku ni,

³ kata i dana ganu vu ulinga a makyan ma nanlo, <Anana n dana ta Vuzavaguđu Kashile ka nu, a na n uwai a idika i na Vuzavaguđu u kucinakai ikaya i tsu an wi e kuneke tsu.>

⁴ Kata Ganu wi isa mabana ma ekiye a da kata u zuwa ma'a a idika e kelime ka katalikalyuka ka Vuzavaguđu Kashile ka da.

⁵ Kata ada yu ushuku e kelime ka Vuzavaguđu Kashile ka da, i dana, <Dada vu va kakarashi ka aza a Aramiyan ka'a a ayin a cau, u lazai n uma kenu a kubana idika i Masar, da wo okpoi uduniyan u gbayin n wu utsura n wa abundai.

⁶ Ama da a aza a Masar o goyoi tsu da a takacikai tsu, a zuwai tsu kuya'an ku ulinga wa atakaci.

⁷ Da tsu shi'ikai Vuzavaguđu Kashile ki ikaya i tsu, da Vuzavaguđu u panai mashi ma tsu da we enei atakaci n ka gbani-gbani n kalya'a ka na i a kuya'an ka tsu.

⁸ Da Vuzavaguđu wu utakai tsu a idika i Masar, n kukiye ku utsura kobolo n ili i mereve, n kadanshi ko wovon, kobolo n urotu wi ili i mereve.

⁹ Da u tukai tsu a ubuta u nampa, u nekei tsu idika i nampa, idika i na yi m mani'in n tsuta.

¹⁰ Da gogo na tsu tukai nu n ili yu ugiti yi idika i na avu Vuzavaguđu vu nekei tsu.> Kata i zuwa mabana ma e kelime ka Vuzavaguđu Kashile ka da, kata i kudangu i cikpa yi.

¹¹ Kata ada n aza e Levi n omoci a na i punu idashi n ada, i ya'an mazanga adama a ili i singai i na Vuzavaguđu Kashile ka da ke nekei da kobolo m muku n da.

¹² <<A ayin a na baci i kotsoi kutuka n ili i te a katsuma ka kupa ya ashina i da, a kaya ka tatsu, kaya ka kutuka i te a katsuma ka kupa, i neke aza e Levi, n omoci, nu mkpa'an kobolo n amaci a na ali e le a kuwai, adama a na ele feu a ciya a lya'a a cuwa punu a likuci i da.

¹³ Kaṭa i dana Vuzavaguḍu Kaṣhile ka ḍa, <Mu utuka ta ugboku u ciḍa u kpa'a u va ḍa n nekei aza e Levi, n omoci, nu mkpa'an kobolo n aṃaci a na ali e le a kuwai, uteku tsu na vu tonukoi mu raḱa. Ko u te n kaṣukpa ba, ko ta na n cinukpa.

¹⁴ Ko i te n lya'a a kaṭsuma ku ugboku u ciḍa wa a ayin a na mi a kpalu ba, ko ta na mu utuka ko i te a ayin a na mi ni nshinda ba. Ko ta na mu utuka n neke aḱpisa ba. N tono ta Vuzavaguḍu Kaṣhile ka va, ḍa n ya'in ili derere tsu na vu danai mu n ya'an.

¹⁵ Vu lana a idika avu ḍe gaḍi a ubuta wi idashi u ciḍa u nu, kaṭa vu zuwaka uma a nu aza a Isaraila unaṣingai, kobolo n idika i na vu nekei tsu, uteku tsu na vu ya'in uzuwakpani n ikaya i tsu, idika i na yi mani'in n tsuta.>

Kutono ku wila u Vuzavaguḍu

¹⁶ <<Anana, Vuzavaguḍu Kaṣhile ka ḍa ki ta a kudana ḍa i tono wila kobolo n ili na u danai. Kaṭa i tono kpamu i ya'an ulinga n i ḍa n aḍu a ḍa n wuma u ḍa raḱa.

¹⁷ Anana i dana ta an Vuzavaguḍu ayi ḍa Kaṣhile ka ḍa, yi ta o kutono uye u ni, adama a na i tono kadanshi ka ni n wila u ni, kaṭa i ya'an ili i na u danai ḍa raḱa.

¹⁸ Kpamu anana Vuzavaguḍu u dansa ta an aḍa ḍa uma a ni, kuzuwa ku ucanuku ku ni, uteku tsu na u ya'ankai ḍa uzuwakpani, aḍa kpamu yi ta o kutono kadanshi ka ni raḱa,

¹⁹ Vuzavaguḍu kpamu u dana ta wi ta a kuzuwa ḍa gaḍi vu uduniyan u na u buwai raḱa. Wi ta a kuzuwa ḍa yo okpo aza a ucikpi, n kula n tsugbayin i la'a uduniyan u na u buwai, kaṭa yo okpo uma a ciḍa a Vuzavaguḍu Kaṣhile ka ḍa, uteku tsu na u ya'in uzuwakpani.>>

27

Katalikalyuka a kusan ku Ebalu

¹ Musa nu nkoshi m gbara-gbara ma aza a Isaraila a ya'ankai uma kadanshi, ḍa a danai, <<Tonoi raḱa kadanshi ka na n danai ḍa anana.

² Ayin a na baci i pasai Kuyene ku Urudu ḍa i uwai a idika i na Vuzavaguḍu Kaṣhile ka ḍa ki e kuneke ḍa, i shikpa atali a gbara-gbara, kaṭa i sura le n kaḱisaka.

³ Kaṭa i dana ḍe kadanshi ka wila ka nampa, a ayin a na baci i pasai ḍa i uwai a idika i na Vuzavaguḍu Kaṣhile ka ḍa ke nekei ḍa, idika i na yi m mani'in n tsuta, uteku tsu na Vuzavaguḍu Kaṣhile ka ḍa ka ya'ankai ikaya i ḍa uzuwakpani.

⁴ Kaṭa a ayin a na baci i pasai Kuyene ku Urudu ka, kaṭa i shikpa atali a nampa a a kusan ku Ebalu, uteku tsu na n danai ḍa anana, kaṭa i sura le n kaḱisaka.

⁵ Kaṭa kpamu i ma'anaka Vuzavaguḍu Kaṣhile ka ḍa katalikalyuka ḍe, katalikalyuka ka atali, kaṭa i ya'an ulinga n atali a na e she'wei n vuyum ba.

⁶ I ma'an katalikalyuka ka Vuzavaguḍu Kaṣhile ka ḍa n atali a na e she'wei ba. Kaṭa i neke kune'e ka alyuka o kusongu a ḍa ḍe u Vuzavaguḍu Kaṣhile ka ḍa.

⁷ I nekeshe kpamu alyuka e kune'e ku maṭana ḍe, a kulya'a n i ya'in maṭanga a ubuta u Vuzavaguḍu Kaṣhile ka ḍa.

⁸ Kaṭa i dana kadanshi ka wila ka nampa ka uta mayin a atali a na i shikpai va.>>

Unḱ u wuya a kusan ku Ebalu

⁹ Da Musa n anan ganu, ele na i aza e Levi a danai aza a Isaraila raḱa, <<Paḍai bini, kaṭa i pana, aḍa aza a Isaraila. Gogo na aḍa yo okpo ta uma a Vuzavaguḍu Kaṣhile ka ḍa.

¹⁰ Tonoi Vuzavaguḍu Kaṣhile ka ḍa, kaṭa i tono kadanshi ka ni n wila u ni u na n nekei ḍa anana.>>

¹¹ A kanna ka nanlo ka ḍaḍa Musa u ya'ankai uma kadanshi ḍa u danai,

¹² <<Ayin a na baci i pasai kuyene ku Urudu, kumaci ku nampa raka ku shamgba a kusan ku Garizim a zuwaka uma unasingai. Kumaci ku dada: kumaci ku Simiyon, Levi, Yahuda, Isaka, Isufu n ku Bayami.

¹³ Kata kumaci ku nampa tamkpamu ku shamgba a kusan ku Ebalu a ayin a na i a kuya'anika kumaci ku nampa una u wuya. Kumaci ku dada Ruben, Gaduu, Ashera, Zabalun, Dan kobolo n aza Nafutali.

¹⁴ Kata aza e Levi a dangusa alakatsu kau a ya'anika aza a Isaraila raka kadanshi, a dana,

¹⁵ << <Una u wuya wi ta a kukana vuza na u she'wei ko u luwai kamali. Ili yu unata i da u Vuzavagudu, ulinga we ekiye u vuza vi idengushi u na u shikpai usokongi.> Kata uma raka a ushuki, <Tanannai.>

¹⁶ << <Una u wuya wi ta a kukana vuza na u goyoi esheku n anaku a ni.> Kata uma raka a ushuki, <Tanannai.>

¹⁷ << <Una u wuya wi ta a kukana vuza na u takpai urotu u kure'e u vu toku.> Kata uma raka a ushuki, <Tanannai.>

¹⁸ << <Una u wuya wi ta a kukana vuza na u zuwai kayimba ka puwankai uye.> Kata uma raka a ushuki, <Tanannai.>

¹⁹ << <Una u wuya wi ta a kukana vuza na u ya'ankai komoci, ko makpa'an, ko kagapa afada a a'uwa.> Kata uma raka a ushuki, <Tanannai.>

²⁰ << <Una u wuya wi ta a kukana vuza na u vaki n vuka ve esheku a ni, adama a na u goyo ta kajiba ke esheku a ni.> Kata uma raka a ushuki, <Tanannai.>

²¹ << <Una u wuya wi ta a kukana vuza na dem u ya'in tsugbani m manama.> Kata uma raka a ushuki, <Tanannai.>

²² << <Una u wuya wi ta a kukana vuza na u vaki n taku vu ni, maku me esheku ko ma anaku.> Kata uma raka a ushuki, <Tanannai.>

²³ << <Una u wuya wi ta a kukana vuza na u vaki n akaya a ni.> Kata uma raka a ushuki, <Tanannai.>

²⁴ << <Una u wuya wi ta a kukana vuza na wu unai vuza na i idashi dedevu usokongi.> Kata uma raka a ushuki, <Tanannai.>

²⁵ << <Una u wuya wi ta a kukana vuza na wi isai ikebe adama a na wu una vuza babu unushi.> Kata uma raka a ushuki, <Tanannai.>

²⁶ << <Una u wuya wi ta a kukana vuza na u kpadai kutono wila u kadanshi ka nampa, da u kpadai kuya'an ulinga n ka'a.> Kata uma raka a ushuki, <Tanannai.> >>

28

Unasingai adama a kutoni (A Gan 26:3-13; Wil 7:12-24)

¹ <<Da baci i tonoi kadanshi ka Vuzavagudu Kashile ka da, da kpamu i tonoi wila u ni mayin u na mi e kuneke da anana raka, Vuzavagudu Kashile ka da wi ta a kuzuwa da yo okpo kelime ku uduniyan u na u buwai raka.

² Unasingai u na mpa raka wi ta kutono da, da baci i tonoi Vuzavagudu Kashile ka da.

³ Yi ta a kuciya unasingai punu a likuci, n ashina.

⁴ Muku n da mi ta a kuciya unasingai, n ica'ashi ya ashina i da kobolo m muku mi ilikuzuwa i da, ni ndendem mu ushiga n da kobolo nu nlala feu.

⁵ Mbana n da nu nsasu a na i tsu zubuku kiya ku da, i ta a kuciya unasingai.

⁶ Yi ta a kuciya unasingai a ayin a na i uwai n ayin a na yu utai.

⁷ <<Vuzavagudu wi ta a kuzuwa irala i da i na i dangusai vishili n ada a ya'an ulya'i a ubuta u da. I ta a kutawa da n uye u te, ama i ta a kusuma n uye u cindere.

⁸ Vuzavagudu wi ta a kuzuwaka mpon n da, n ulinga we ekiye u da raka unasingai. Vuzavagudu Kashile ka da ki ta a kuzuwaka da unasingai a idika i na wi e kuneke da.

⁹ Vuzavagudu wi ta a kuzuwa da yo okpo uma a cida a ni, uteku tsu na u ya'in uzuwukpani da u kucinai, da baci i tonoi wila u Vuzavagudu Kashile ka da da kpamu i tonoi uye u ni.

¹⁰ Kata uma aduniyan raka e yeve an n kula ku Vuzavagudu ku da e ci deke da, kata a pana wovon u da.

¹¹ <<Vuzavagudu wi ta e kuneke da muku n abundai, kata u zuwa ilikuzuwa i da i yimkpa kobolo n ili ya ashina i da a idika i na Vuzavagudu u kucinakai ikaya i da we kuneke da.

¹² Vuzavagudu wi ta a kubayuwa gadi, ubuta u kuzuwa ku gbayin ku ni, kata u yo'o mini a idika a ayin a lyushi, kata u zuwaka ulinga we ekiye u da unasingai. Yi ta e kuneke uduniyan n abundai okopu, ama ada yi o kukopuku u vuza ba.

¹³ Vuzavagudu wi ta a kuzuwa da yo okpo aza e kelime, ama aza a kacapa ba. Da baci de i tonoi kadanshi ka Vuzavagudu Kashile ka da ka na mi e kuneke da anana, da i ya'in ka'a.

¹⁴ Kata i kpatala usingai ko ugula i bono i tonon amali ali i ya'anaka le tsugbashi, i kasukpa wila u na mi e kuneke da anana ba.>>

Atakaci adama a aza a na a kpadai kutono wila (A Gan 26:14-46)

¹⁵ <<Ama da baci i kpadai kutono Vuzavagudu Kashile ka da mayin, da kpamu i kpadai kutono wila u ni n ili i kutono i na mi e kuneke da anana, una u wuya u nampa wi ta o kutono da kata u kana da raka.

¹⁶ <<Yi ta o kokpo aza a una u wuya punu a likuci n ashina feu.

¹⁷ <<Una u wuya wi ta a kukana mbana n da nu nsasu n kuzubuku kiya dem.

¹⁸ <<Una u wuya wi ta a kukana muku n da, n ili ya ashina, kobolo m muku mi ilikuzuwa, ni ndendem mu ushiga kobolo nu nlala n da feu.

¹⁹ <<Una u wuya wi ta a kukana da, a ayin a na yi a ku'uwa n ayin a na yi a kuta.

²⁰ <<Vuzavagudu wi ta a kuya'anaka da una, kata u ripulasa da, kata kpamu u takacika da a ili raka i na i ya'in n ekiye a da, sapu ayin a na i kuwai i kotsoi raka adama a ka gbani-gbani ka na i ya'in an i kasukpai ni.

²¹ Vuzavagudu wi ta a kulapa da m madukpa ali wu una da a idika i na yi a kuciga ya uwa kata i lya'a ukani wi da.

²² Vuzavagudu wi ta a kulapa da nu mbala m gbani-gbani, usudukpi wi ikyamba, nu mbala n kashita, m mayuna kobolo n udekpu, n kerepu, n aparu, kata a takacika da sapu i kuwa.

²³ Gadi zuwa wi ta o kokpo ci iyum i shili, kata idika i na yi a daka vu da yo okpo ci iyum.

²⁴ Vuzavagudu wi ta o kubonoko mini ma gadi mi idika i da mo okpo kubuta an kiya, ki ta a kuta gadi ku cipa a idika ali i kuwa.

²⁵ <<Vuzavagudu wi ta a kuzuwa irala i da i lya'a da. Yi ta a kubana we le n uye u te, ama ada yi ta a kusuma e kelime ke le n uye u cindere, kata yo okpo ili i wovon a ubuta u tsugono tsa aduniyan raka a ayin a na e enei i na i ciyai da.

²⁶ Even a ikyamba a da i ta o kokpo ilikulya yi nnu raka, nu nnama n kakamba, babu kpamu vuza na wo kuloko le.

²⁷ Vuzavagudu wi ta a kutsunku da mbala ma amici tsa aza a Masar, n kashita, kobolo nu mbala mi iciri nu mbala mo owopo n na yo kupotso ba.

²⁸ Vuzavagudu wi ta a kulapa da nu mbala mu ujari, n uyimba kobolo n upuwanki wu ugboji.

²⁹ N kanna a kaci yi ta a kukaṇa nwalu n i taḍatsai tsa ayimba a kayimbi. Yi a kuciya ulya'i a ili dem i na i ya'in ba, ayin tutu i ta a kukaṇa kudoro ḍa n a isai ḍa ili n utsura, kaṭa i namba vuza na wa ki isa ḍa.

³⁰ Vi ta a kuzama mekere, ama vuza yoku ḍa u kuvaku m ma'a. Vi ta a kuma'a kpa'a, ama vi a kudaṣangu a ku ḍa ba. Vi ta a kucimba kashina ki itacishi, ama vi a kulya'a umaci u ka ba.

³¹ I ta e kureme kanaka ka ḍa a kiḍa aḍa e kene, ama ko kakidfi ka vinyama ka ku'uwa ḍa a una ba. I ta a kisa ḍa njaki n utsura, kpamu i o kubonoko n ḍa ba. I ta a kuḍika nkyon n ḍa kaṭa e neke irala i ḍa, kaṭa a namba vuza na u kisaka ḍa n ḍa.

³² I ta a kuḍika muku mo olobo m mu nkere n ḍa kaṭa a banka a iḍika i yoku, kaṭa i kaṇa modolyo ma aashi a kanna dem a kinda uye ciya ye ene le, ama kaṭa i namba utsura u na ya kuya'an ili adama e le.

³³ Uma a na i yevei ba i ta a kutawa kaṭa a lya'a ilikulya'a i na ekiye a ḍa a cimbai n i na i takacikai a kulansa, ama aḍa ko ili yi o kokpo n i ḍa ba, atakaci a ḍa o kuyongo e kuneke ḍa koci ayin tutu.

³⁴ Ili i na aashi a ḍa e enei yi ta a kuzuwa ḍa kujara.

³⁵ Vuzavaguḍu wi ta a kutuka ḍa m maḍukpa ma amici a mbala m gbani-gbani n na n kukaṇa ḍa aḱangatsu n ene, n na n kupotso ba, kaṭa n gita kukaṇa e ene ali a kubana a kaci.

³⁶ <<Vuzavaguḍu wi ta o kuloko ḍa m mogono ma na i zagbakai kaḱi ka ḍa a kubanka a iḍika i yoku, i na aḍa n ikaya i ḍa i yevei ba. Ta ḍe yo kutono aṃali, aṃali an ndanga n atali.

³⁷ Kaṭa yo okpo ili i wovon, ili yi izoshi a ubuta u uma, n ili i maḍaḍi a iḍika dem, a ubuta u na Vuzavaguḍu wi a kuḍika ḍa a kubana.

³⁸ Yi ta a kuya'an vica'a vi icu'u n aḃundai a ashina a ḍa, ama yi a kuciya ili i mariki ba, adama a na akyun i ta a kutakuma i ḍa.

³⁹ Yi ta a kuca'a kaṭa i cimba ashina a itacishi, ama yi a kuso'o maḱyan ma ba, ko ta na i bolongu umaci u mambulu wa ba, adama a na azun i ta a kutakuma le.

⁴⁰ Yi ta a kuca'a ndanga n zaitu a ubuta dem a iḍika i ḍa, ama yi a kuciya mani'in ma kusukuya ba, adama a na umaci wu ndanga wa wi ta a kusaruwa.

⁴¹ Yi ta a kumatsa muku mo olobo ni nkere, ama yi a kusuku n ḍa ba, adama a na i ta a kupura le a kubanka a ubuta u tsugbashi.

⁴² Akyun i ta a kutakuma ndanga n ica'ashi ya ashina yi iḍika i ḍa.

⁴³ Komoci ka na ki punu idaṣhi a iḍika i ḍa ki ta a kulya'a kelime n kuḍanga gadi-gadi, ama kaṭa aḍa i lya'a kelime n kubono iḍika-iḍika.

⁴⁴ Aḍa ḍa i kukopuku we le, ama ele o kukopuku wa ḍa ba. Ele ḍa o kokpo aza e kelime, kaṭa aḍa yo okpo aza a kaḱapa.

⁴⁵ <<Una u nampa raka wi ta a kutono ḍa. Kaṭa u saba ḍa ali u reme ḍa sai i kuwa, adama a na aḍa i iwan ta kutono wila u Vuzavaguḍu Kaṣhile ka ḍa, n kadanshi ka ni kobolo n wila u na u nekei ḍa.

⁴⁶ I ta o kokpo ḍa urotu n ili i mereve wa ḍa nu ntsukaya n ḍa ali a kubana uteku n uteku.

⁴⁷ Adama a na i cikpa Vuzavaguḍu Kaṣhile ka ḍa m mazanga ma aḃundai a ayin a uciyi ba,

⁴⁸ adama a nannai, n kambulu n kakuli, n tsushombodi, kobolo n unambi u ḍa i kugandaḱa irala i ḍa i na Vuzavaguḍu u su'uki ḍa. Wi ta a kuzuwaka ḍa kogboro ka vuyum e kuḍeku sapu a una ḍa.

⁴⁹ Vuzavaguḍu wi ta a kutuka n aza a iḍika i yoku ḍa'in i ya'an tsurala n aḍa, ḍe a uteku wa aduniyan, i tele a gadi vu ḍa tsu mashangi, iḍika i na i sa'wai kuyeve kelentsu ke le ba.

⁵⁰ Idika i na yi n uma a gbani-gbani, aza na a tsu kpaḍa kuneke nkoshi tsugbayin ko a pana asuvayali a ushan u wawa'a.

⁵¹ I ta a kutakuma muku mi ili i kuzuwa i ḍa kobolo n ica'ashi ya ashina i ḍa ali sai i kuwa. Kata a kasukpa ḍa babu ilikulya'a, babu maḳyaṇ ma savu ko mani'in, ko ushiga wa anaka, ko wu nkyon ko wu nradika n ḍa ali yo okpo agali.

⁵² <<Kata a kanza ḍa a idika i ḍa raḳa, ali nshilya mu utsura n ḍa n na i zuwakai katsura n yikpa. I ta a kukanza likuci raḳa i na Vuzavaguḍu Kaḥile ka ḍa ke nekei ḍa.

⁵³ Adama atakaci a na irala i ḍa ya kuneke ḍa a ayin a na a kanzai ḍa va, yi ta a kutakuma inyama i muku n ḍa, n na Vuzavaguḍu Kaḥile ka ḍa ke nekei ḍa.

⁵⁴ Ali n vuza mariki n kaḍu ka singai a katsuma ka ḍa, wi a kupana asuvayali a vuza ni ba, ko vuka vu ucigi vi ni ko muku n ni n na m buwai n wuma,

⁵⁵ kata u sanḳa toku inyama i muku i ni i na wi a kutakuma. Adama na i ḍaḍa koci i na i buwai ni, adama atakaci a na irala i ḍa i zuwai ḍa a ayin a na a kanzai likuci i ḍa ya raḳa.

⁵⁶ Vuka vu mariki n kaḍu ka singai a katsuma ka ḍa, ayi na u ci ciga kune ku ni ku sa'wa idika ba, adama a usubi m mariki ma ni, wi ta a ku'iwan vali vu ucigi vu ni kolobo m mekere ma ni,

⁵⁷ ali n kamatsatsu m maku ma na u matsai, wi ta a kuciga kutakuma le usokongi adama a na babu ilikulya'a i yoku lo, adama atakaci a na irala i ḍa i e kuneke ḍa a likuci i ḍa a ayin a na a kanzai ḍa n kuvon.

⁵⁸ <<Da baci i iwain kutono kakuna ka wila ka na n yotsongi ḍa na mayin, ka na ki punu uḍani a katakarda ka nampa, adama a na i pana wovon u kula ku tsugbayin, ku na ku tsu neke wovon ku Vuzavaguḍu Kaḥile ka ḍa.

⁵⁹ Vuzavaguḍu wi ta a kusu'uku ḍa, n ntsukaya n ḍa m maḍukpa ma mbaḷa m gbani-gbani n na n kukotso ba, nu mbaḷa n na n kutana ba, kata n kana ḍa nu ntsukaya n ḍa.

⁶⁰ Kata u tuka ḍa nu mbaḷa ma aza a Masar raḳa, n na yi o wovon, kata n ḍa n kana ḍa.

⁶¹ Vuzavaguḍu kpamu wi ta a kutuka ḍa nu mbaḷa n kawuya raḳa ka na ki uḍani punu a katagarda ka wila ka nampa, ali a una ḍa.

⁶² Aḍa vu na yi ishi i yimkpai kau tsa azangata a gaḍi yi ta o kokpo ukeci kenu, adama a na i iwan ta kutono kadanshi ka Vuzavaguḍu Kaḥile ka ḍa.

⁶³ Uteku tsu na u ga'in Vuzavaguḍu ḍa u kasukpai ḍa n wuma, ḍa i yimkpai n kaḅundai, ta kpamu u kuga'an yi nannai kata u bonoko ḍa agali, ali wu una ḍa. Kata wu utuka ḍa a katsuma ki idika i na yi a kuciga ya bana ya kisa yo okpo ukani u ḍa.

⁶⁴ <<Vuzavaguḍu wi ta e kubetuwe ḍa a katsuma ku uduniyan raḳa, i na i dikai a uteku wa aduniyan a nampa a kubana u nan ḍe. Ta ḍe ya kutono amali, amali a ndanga n atali a na aḍa ko ikaya i ḍa i yevei ba.

⁶⁵ A katsuma ku uduniyan u nanlo yi a kuciya matana ko ubuta u kuvuka ba. Vuzavaguḍu wi ta a kuzuwa aḍu a ḍa a namgba, kata u zuwaka ḍa uyimba u aḥi u na i kene mayin ba, n wutaki wa aḍu.

⁶⁶ Ayin dem yi ta o kuyongo n unamgbukatsuma, kayin n kanna yi ta o kokpo n wovon, n kusheshe ko yi ta a kuyawa usana n wuma ko i kuyawa ba.

⁶⁷ N usana yi ta a kudana, <Ishi baci a dana kulivi ku ḍa.> Kulivi kuya'an baci kpamu kata i dana, <Ishi baci a dana usana u ḍa.> Adama o wovon wa aḅundai u na u shanai aḍu a ḍa, n i na kpamu aḥi a ḍa i e kene.

⁶⁸ Vuzavaguḍu wi ta o kubono n aḍa a idika i Masar a antsu a mini, n uye u na u ya'ankai ḍa uzuwakpani yo kudoku yo tonon ba. Ta ḍe i kuciga kudenge kaci ka ḍa a ubuta wi irala i ḍa, yo okpo le agbashi a amaci n ali, ama ko vuza wa kutsula ḍa ba.>>

29

Kutonosuko ku uzuwakpani

¹ Nava ɗaɗa kadanshi ku uzuwakpani ka na Vuzavaguɗu u danai Musa u dana aza a Isaraila ele a idika i Mowabu, kau n uzuwakpani u na u ya'ankai le a kusan ku Horebu.

² Da Musa u bolongi aza a Isaraila raƙa ɗa u danai le, <<Ye ene ta n aſhi a ɗa i na Vuzavaguɗu u ya'ankai Firi'auna a Masar n agbashi a ni kobolo n idika i ni raƙa.

³ N aſhi a ɗa, ye ene ta atakaci a gbangam, n iyoci, n ili i mereve i gbagba'in.

⁴ Ama ali n gogo na Vuzavaguɗu u neke ɗa kaɗu ke kuyeve, ko aſhi e kene, ko atsuvu a kupana ba.

⁵ A katsuma ka aya amangere a na n tonoi n aɗa a kakamba, ntogu n ɗa n ataka e ene a ɗa feu o o'wo ba.

⁶ I lya'a ilikulya ba, kpamu i so'o maƙyaƙ ko ili yi iso'oshi i yoku yu utsura ba. N ya'an ta nannai adama a na i yeve an mpa ɗa Vuzavaguɗu Kaſhile ka ɗa.

⁷ A ayin a na i yawai a ubuta u nampa, ɗa Sihon Mogono ma Heshibon n Ogu mogono ma Bashan a tukai tsu n kuvon, ama ɗa tsu lya'i le.

⁸ Da ci isai idika i le, ɗa ci nekei ɗa i ɗa yo okpo yu uƙani i kumaci ka aza a Ruben, n aza a Gadu, kobolo n kagimi ka kumaci ka aza a Manasa.

⁹ Adama a nannai, kaƙa i tono kadanshi ku uzuwakpani ka nampa mayin adama a na i ciya ulya'i wi ili dem i na yi a kuya'an.

¹⁰ <<Anana, aɗa ɗa na raƙa kashani e kelime ka Vuzavaguɗu Kaſhile ka ɗa, n aza e kelime a kumaci a ɗa, aza a gbara-gbara, n aza e kelime o osoji a ɗa kobolo n ali a Isaraila raƙa,

¹¹ kobolo m muku n ɗa n amaƙi a ɗa, n omoci a na i idaſhi n aɗa a apam, ele vu na a tsu kapasaka ɗa ndanga, kaƙa e kenukuku ɗa mini.

¹² Yi ta a kashani na adama a na i ya'an uzuwakpani n Vuzavaguɗu Kaſhile ka ɗa, uzuwakpani u na Vuzavaguɗu wi a kuya'an n aɗa anana, u na a kuvara n kaƙambari ka akucina,

¹³ Adama a na u bonoko ɗa uma a ni anana, kaƙa ayi wo okpo Kaſhile ka ɗa uteku tsu na u ya'ankai ɗa uzuwakpani n tsu na kpamu u ya'in akucina n ishekpu i ɗa Ibrahi, n Ishaku kobolo n Yakubu.

¹⁴ Ba n aɗa ɗa koci mpa mi a kuya'an uzuwakpani u nampa kobolo n akucina a ni ba,

¹⁵ ama ali n aɗa vu na yi kashani n aƙsu na anana e kelime ka Vuzavaguɗu Kaſhile ka tsu, kobolo n aza na i n aƙsu na anana ba.

¹⁶ <<Aɗa n kaƙi ka ɗa i yeve ta uteku tsu na tsu ɗaſangi a idika i Masar, n tsu na kpamu tsu urangi a idika kakau a kutawa na.

¹⁷ Ye ene ta amaƙi a unata e le, n amaƙi a ndanga, n atali n azurufa kobolo n azanariya.

¹⁸ Kaƙa i kaſukpa a cina mavalu ko mavuka, kumaci ko kelentsu a katsuma ka ɗa anana, vuza na kaɗu ka ni ka kusaba'a kaƙa u kpatala u kaſukpa kutono Vuzavaguɗu Kaſhile ka tsu u bono o kutono amaƙi aza a idika i nan de ba. Kaƙa i kaſukpa a ciya vuza tsu karalu ka na ko kokpo maɗanga mo okono n tsukono a katsuma ka ɗa ba.

¹⁹ Da baci vuza u panai kadanshi ka akucina ka nampa, ɗa u zuwakai kaƙi ka ni unaſingai ɗa u sheshei n kaɗu ka ni u danai, <Babu i na yi a kuciya mu ko ɗa baci n lya'i kelime n kuya'an ugbamukaci.> Nannai va wi ta a kutuka raƙa vu ɗa n kawuya a ubuta u uma a usubi n aza a babu usubi.

²⁰ Vuzavaguɗu wi a kucinukpaka vuma nanlo unushi u ni ba, wupa u ni n cishe'e ci ni ci ta a kukula adama a vuma a nanlo. Una u wuya u na a ɗanai punu a katagarda

ka nampa raka wi ta o kutono yi, kata Vuzavagudu wu utuka kula ku ni punu a idika ya aduniyan.

²¹ Vuzavagudu wi ta a kutakpa vuma va a katsuma ka kumaci ka aza a Isaraila raka adama a na u takacika, derere n una u wuya raka wu uzuwakpani u na a danai a katagarda ka wila ka nampa.

²² Ntsukaya n da n na n kutawa a kacapa ka da, n omoci a na a kuta a idika i da'in, i ta e kene unangbi wi idika ya nu mbala n na Vuzavagudu u tsunki le.

²³ Idika ya raka yi ta a kukula n akina a usudukpi kau, kata i da yo okpo tsu mkpadi, babu ica'ashi, babu uga'in wu ulinga, babu ica'ashi i na ya ku uta punu. Wi ta o kokpo derere tsu na Vuzavagudu wu unai aza o Sodom n Gomora, n aza a Aduma n Zeboyim, a katsuma ku unangbi u kadu ka ni.

²⁴ Aduniyan raka i ta a kudana, <Yidai i zuwai da Vuzavagudu u ya'ankai idika i nampa nannai? Yidai i zuwai da kadu ka ni ka nangbai kau tsu nampa?>

²⁵ Kata wushuki wa wo okpo, <Adama a na uma a nampa a kasukpa ta uzuwakpani u Vuzavagudu Kashile ki ikaya i le, uzuwakpani u na u ya'ankai le a makyan ma na wu utukai le a idika i Masar.

²⁶ A kpatalai da o bonoi o kutono amali, a kudanki le, amali a na a sa'wai kuyeve ba, amali a na u nekei le ba.

²⁷ I dada i zuwai da kadu ka Vuzavagudu ka kulai adama a idika i nampa ya, da u tukai i da n una u wuya u na a danai punu a katagarda ka nampa raka.

²⁸ N wupa u gbani-gbani u da Vuzavagudu u takpai le a katsuma ki idika i le da u betuwei le a idika i yoku, uteku tsu na ka ki gogo na.>

²⁹ <<Ili yi usokongi, i Vuzavagudu Kashile ka tsu i da, ama ili i na a utukai e keteshe i tsu i da kobolo m muku n tsu ali a kubana uteku n uteku, adama a na tsu tono kadanshi ka wila u nampa raka.>>

30

Kubono ka aza a Isaraila a ubuta u Vuzavagudu

¹ <<Gogo na n neke da ta kazagba a katsuma ku unasingai ko u wuya. A makyan ma na baci ili i nanlo i gitai n ada, da kpamu yi idashi a katsuma ka aduniyan a ubuta u na Vuzavagudu Kashile ka da u betuwei da, yi ta a kuciba n kazagba ka na n nekei da.

² Ada m muku n da i bonoko baci adu a da a ubuta u kutono Vuzavagudu Kashile ka da, da i tonoi wila u ni n kadu ke te, n wuma u da raka, uteku tsu na mi a kuya'anka da kadanshi anana,

³ Vuzavagudu Kashile ka da wi ta o kubonokoko da n unasingai. Wi ta kpamu o kuyotsongu da kasingai ka ni, kata u doku u bolongu da a ubuta u kumaci u na Vuzavagudu Kashile wi ishi u betuwei da u bankai.

⁴ Ko a betyuwe da baci a kubana da'in vi idika i yoku, Vuzavagudu Kashile ka da ki ta o kubolongu da kata u bonoko da kpamu.

⁵ Vuzavagudu Kashile ka da wi ta o kubonoko da asuvu a idika i na yo okpoi yi ikaya i da, kata kpamu yo okpo yi ukani u da. Wi ta kpamu e kuneke da uciyi n abundai, kata kpamu u zuwa da i doku i yimkpa kau ali i la'a tsukaya tsu da.

⁶ Vuzavagudu Kashile ka da kpamu wi ta a kusaba'a adu a da n a muku n da adama a na i ciga yi n kadu ke te n wuma u da raka, kata i ciya wuma.

⁷ Vuzavagudu Kashile ka da wi ta a kuya'anka irala i da aza a na a iwain da da i a kutakacika da, una u wuya u nampa raka.

⁸ Kata i tono Vuzavagudu, kpamu n wila u ni u na mi e kuneke da anana.

⁹ Vuzavagudu Kashile ka da wi ta e kuneke da uciyi kau a ubuta wu ulinga we ekiye u da dem, kobolo m muku n na yi a kumatsa, m muku mi ili i kuzuwa i da, n

icimbishi yi idika i da. Vuzavaguḍu wi ta kupana uyo'o yo okpo aza a uciyi, uteku tsu na u panai uyo'o wi ikaya i da.

¹⁰ Wi ta a kuya'an nannai i tono baci Vuzavaguḍu Kaḥile ka da, da kpamu i tonoi kadanshi ka ni n ili i kutono i na yi udani a Katagarda ka Wila, da kpamu i bonokoi aḍu a da a ubon u kutono Vuzavaguḍu Kaḥile ka da n aḍu a da n wuma u da raḳa.

Kazagba ka wuma ko ukpa

¹¹ <<Mayun, kadanshi ka nampa ka na mi a kudana da anana na, ka la'a utsura u da ba, ko ka la'a da kutono.

¹² Wila wa ta u da wi gaḍi ba, an ya dana, <Yayi u kukumba de gaḍi adama a na u cipaka tsu n u da, ciya tsu pana kata tsu tono u da?>

¹³ Wi de feu na de a upashi u mala ba ali ye ece, i dana, <Yayi u kubana wa pasa mala ma, kata u tuka tsu n u da, ciya tsu pana kata tsu tono u da?>

¹⁴ A'a, akaka a i ta lo devu n aḍa, i ta punu a una u da, n aḍu a da dem adama a na i tono.

¹⁵ <<Ama anana n zuwaka da ta wuma n uga'in, ukpa n kawuya.

¹⁶ Anana mi ta a kubarangu da i ciga Vuzavaguḍu Kaḥile ka da, i tono uye u ni kata kpamu i kana wila u ni n kadanshi ka ni n ili i kutono dem, nannai da i kuyongo n wuma kata feu i doku n kaḥundai, kata Vuzavaguḍu Kaḥile ka da u zuwaka da unaṣingai a idika i na yi a ku'uwa adama a na i kana.

¹⁷ Ama i kpanduku baci aḍu a da da i iwain kupana, aḍu a da a vadalukpai da i kudangi i cikpai amali,

¹⁸ Mi ta a kudana da anana, i ya'an baci nannai, i ta a kuna da. Yi a kuya'an megeshe a idika i na yi a kupasa e kuyene ku Urudu, kata i uwa yo okpo i da ba.

¹⁹ <<Anana mi ta e kuḍekushe gaḍi n idika yo okpo nga'an adama a da. N zuwa ta wuma n ukpa kelime ka da, n unaṣingai n una u wuya. Zagbai wuma adama a na aḍa nu ntsukaya n da i yongo n wuma.

²⁰ Cigai Vuzavaguḍu Kaḥile ka da. Kata i tono ili i na u danai dem, i gbaga yi adama a na daḍa wuma u da n ayin a aḥundai. Adama a na i daṣangu a idika i na Vuzavaguḍu Kaḥile ka da ka kucinai kuneke ikaya i da, Ibrahi, n Ishaku n Yakubu.>>

31

Jesuwa wo okpoi vuzagbayin vi Isaraila (Mkc 27:12-23)

¹ Da Musa u lya'i kelime n kudansa ili i nampa dem a ubuta wa aza a Isaraila,

² da u danai, <<Gogo na mi ta n aya amangatawun n kamanga (120), mi o kudoku ma fuda mo tono n aḍa ba. Vuzavaguḍu u dana mu ta, <Vi a kupasa kuyene ku Urudu ba.>

³ Ama Vuzavaguḍu Kaḥile ka da n kaci ka ni wi ta a kupasa kafu aḍa. Ayi da wa kuna uduniyan u na wi lo idashi a ubuta wa raḳa, adama a na i daṣangu. Jesuwa da u ku'uka le kelime uteku u na Vuzavaguḍu u danai.

⁴ Vuzavaguḍu wi ta a kuya'an n ele uteku u na u ya'in n Sihon n Ogu ngono ma aza a Amoriya, ele vu na wu unai kobolo n idika i le dem.

⁵ Vuzavaguḍu wi ta e kuneke da aza a idika a nanlo wa da. Mayun i ya'an ili i na n danai da i ya'anika le dem.

⁶ Ya'in kaḍu i shamgba n utsura, kata i pana wovon ko i je'eke ikyamba adama e le ba. Adama a na Vuzavaguḍu Kaḥile ka da wi ta kobolo n aḍa. Ayi wi a kukaṣukpa da ko u varuku da ba.>>

⁷ Da Musa u dekei Jesuwa e kelime ka uma a Isaraila dem, da u danai ni, <<Ya'an kaḍu vu shamgba n utsura, adama a na avu da vo kutono n uma a nampa, a kubana

a idika i na Vuzavaguđu u kucinakai ikaya i le u danai u kuneke le. Vu peceke yaba dem u ciya ukani i ni.

⁸ Vuzavaguđu n kaci ka ni wi ta o kutono n ada, wi ta o kuyongo n ada kpamu, ayi wi a kukasukpa da ko u varuku da ba. Pana wovon ba, ko kađu ka nu ka gusa ba.>>

Kukece ku katagarda ka wila a kaya ke cindere dem
(Mkc 27:12-23)

⁹ Da Musa u danai wila u nampa da u nekei u da u anan ganu, muku n Levi, ele vu na a tsu canuku akpati vu uzuwakpani u Vuzavaguđu kobolo n aza a gbara-gbara a Isaraila raka.

¹⁰ Da Musa u danai le. <<A ukoci u kaya ke cindere dem, a kaya ka kuna atan, a ayin a kađiva ka Mavali ma Kashile,

¹¹ a ayin a na uma a Isaraila raka a tawai a ubuta u na Vuzavaguđu Kashile ka da ki a kuzagba, kata i kece wila u nampa e kelime ke le a pana n atsuvu e le.

¹² Deke le dem a ubuta u te ali n amaci, kobolo m muku, n omoci a na i punu idashi asuvu a likuci i da, adama a na a ciya a pana, kata a yeve uteku tsu na a kupana wovon u Vuzavaguđu Kashile ka da, kata o tonon ukuna u wila wa mayin.

¹³ Nannai da muku n da aza a na kata e yevei wila u nampa ba a ciya a pana u da, kata e yeve uteku tsu na a kupana wovon u Vuzavaguđu Kashile ka da. Yi baci de idashi punu a idika i na yi a kupasa e kuyene ku Urudu kata i lya'a i da.>>

Kadanshi ku ukocishi ka na Vuzavaguđu u ya'ankai Musa

¹⁴ Da Vuzavaguđu u danai Musa, <<Gogo na kanna ka kukuwa ka nu ka yawa ta devu. Deke Jesuwa adama a na i uwa a Mavali mo Obolo, a ubuta u na n kerengu yi.>> Da Musa n Jesuwa a bankai kaci ke le a ubuta u Mavali mo Obolo.

¹⁵ Da Vuzavaguđu u cipai punu a Mavali ma a kabashi ke keleshu, da kabashi ka ka shamgbai a utsutsu u Mavali wa.

¹⁶ Da Vuzavaguđu u danai Musa, <<Ayin a yawa ta a na va banka anan koko a nu n kiya, ayin na baci ta na vu lazai uma a nampa i ta a kukan kutono amali a omoci, amali a idika i na i kubana ya uwa. I ta a kukasukpa mu kata a dangusa uzuwakpani u na n ya'in n ele.

¹⁷ A kanna ka nanlo ka, mpa mi ta a kuya'an wupa n ele kata n kasukpa le, kata mpa n sokongu ashi a va we le kata a una le. Atakaci a abundai i ta a kutawa we le, a kanna ka nanlo ka kata a ya'an keci, <Atakaci n kawuya ka nampa ka, a tawa ta wa tsu adama a na Kashile ka tsu ki kobolo n atsu ba?>

¹⁸ A ayin a nanlo, mpa ta na mayun n kusokongu ta ashi a va a ubuta u le adama a unushi u na a ya'in dem, u na o tonoi amali.

¹⁹ <<Gogo na danakai kaci ka da vishipa vu nampa kata i pi'isaka uma a Isaraila, kata i zuwa le a ya'an vu da, adama a na wo okpo mu urotu a ubuta u le.

²⁰ Mi ta a kutuka le a idika i na n kucinai an me neke ikaya i le, idika i na yi e kuyene m mani'in n tsuta. Ta de a kulya uyo'o, a kulya ilikulya i na a cikalai dem, kata a ma'an ikyamba. Ama i ta a kugita kutono amali, o kugoyo mu kata o kodo uzuwakpani u va.

²¹ Ayin na baci madukpa n atakaci abundai a tawai we le, vishipa vu nampa vi ta o ko okpo urotu we le, adama a na vu da vi a kupuwanka a una u muku nu ntsukaya n le ba. Adama na n yeve ta de kusheshe ku uma a nampa ali kafu n tawa n ele punu a idika i nampa i na n kucinai me kuneke le.>>

²² Da Musa u danai vishipa va a kanna ka, da u pi'isakai aza a Isaraila.

²³ Vuzavaguđu u danai Jesuwa kolobo ka Nun. <<Ya'an kađu kata vu gbama asuvu, adama a na vi ta a kutawa n uma a Isaraila a idika i na n kucinai mi e kuneke le. Mpa n kaci ka va mi ta o kuyongo kobolo n avu.>>

²⁴ Ana Musa u kotsoi kudana katagarda ka_wila_ka nampa a_ugiti ali a kubana a ukocishi.

²⁵ Da u nekei kadanshi ka nampa wa aza e Levi, ele na a tsu canuku akpati vu uzuwakpani u Vuzavaguđu da u danai,

²⁶ <<Dikai katagarda ka_wila_ka nampa kata_i zuwa ka'a a kakambu ka akpati vu uzuwakpani u Vuzavaguđu Kašhile ka_da. Ta de ko kuyongo tsu maga'an a kubana wa_da.

²⁷ Adama a na n yeve ta_ugbamukaci u da n tsu na yi n ukpađi u kupana. I ya'anaka baci Vuzavaguđu ugbamukaci a ayin na mi n wuma kobolo n_ađa, te dai tamkpamu ayin na baci n kuwai?

²⁸ Bolonki mu nkoshi n kumaci n da_raka_kobolo n tsugbayin dem, adama a na n ya'an kadanshi ka nampa atsuvu e le, kata_n deke gadi n idika wo okpo nga'an we le.

²⁹ Adama na n yeve ta_ayin a na baci n kuwai yi ta_a kulangaša_kaci ka_da kata_i kpatala i kašukpa uye u na n danai da_i tono. A ayin a kutawa, atakaci i ta_a kukana_da, adama a na yi ta_a kuya'an ili i gbani-gbani a_ashi a Vuzavaguđu, kata_i zuwa yi u ya'an wupa a_ubuta_wu ulinga we ekiye u da.>>

Vishipa vu Musa

³⁰ Da Musa u kecei idani i vishipa i nampa a_ugiti ali a kubana a ukocishi a atsuvu a uma a Isaraila dem.

32

¹ Gadi panakai mu, n ciga ta_n ya'an kadanshi.

Ya'an aduniyan a pana kalakatsu ka_va.

² Ya'an kuyotsongusu ku_va_ku yo'o tsu mini ma zuva,

kata_kelentsu ka_va_ko doro uteku tsu ciza,
uteku ci ija'ashi a_ubuta_wi itoponi i mita,

uteku tsu mini ma_abundai ma na mi o kuyo'o a gadi vi icashi.

³ Adama na mpa mi ta_a kusala ukuna u kula ku Vuzavaguđu,

cikpai tsugbayin tsu Kašhile ka_da.

⁴ Ayi katali ka'a, ulinga u ni u singai u da,

uye u ni kpamu raka_wi ta_mejege.

Kašhile ka mayun, vuza na u ci ya'an kawuya ba,

ayi vuza cida da n ka mayun kpamu.

⁵ Ama ele a ya'anaka yi ta_kawuya e kelime ka_ni,

ele muku n ni n da ba,

adama a_unamgbi u le, uma a gbani-gbani kpamu.

⁶ Ađa ta yi a kuya'anaka Vuzavaguđu nannai,

ađa alau aza unambi wu ugboji?

Ashe ayi eshekpu a_da_a da ba, vuza na u ya'in da,

vuza na u ya'in da_da kpamu u zuwai da?

⁷ Cibai n ayin a cau,

sheshei kata_i lana tsukaya tsu cau tsu na tsu laza.

Ecei esheku a_da kata_u tonuko da,

ecei kpamu nkoshi m gbara-gbara_i ta_a kudana da.

⁸ Ayin a na Mala'imili me pecekei aduniyan ukani u le,

ana u peciki uma raka,

u kidaka ta_kumaci dem uteku u ni,

derere vu kabundai ka_muku mi Isaraila,

⁹ Adama na upecu u Vuzavaguđu u dađa uma a_ni,

Yakubu da upecu wu ukani u ni.

- 10 <<U cinai ni de e meremune,
a magbanda a ubuta u na wi babu uma, a idika i na i kuwai.
Da u kanzai ni, da u lanai ni
uteku tsu muku n ashi n ni,
11 Uteku tsu mashangi ma na mi a kuyotsongu muku ni uteku tsu na a ku'imkpa,
u tsu imkpa ta zuva vu muku n ni,
u bapa evelyu a ni kata u kikipatsa le
kata u dika le zuva va evelyu a ni.
12 Vuzavaguđu koci ayi da u tonoi n ayi
babu komoci ka kamali ko yoku ka na ko yongoi n ayi.
13 U zuwai ni u kumbai a gadi va aginda,
da u lya'atangi ni n ili i kashina.
Da u banai ni n ishigi i na yi a katali
m mani'in ma zaitu ma na mu utai a kakpanlai,
14 kobolo m mani ma kaguta ma anaka n ma nlala,
n ushuma u na wi a ngiri n agiri,
n kobomburon nu ngaji m Bashan,
n alkama vu na vu la'i n kuga'an.
Da o so'i makyan ma na ma shilyamgbai ma singai.
- 15 <<Ama Jeshuru* u ya'in ikyamba da u ya'in ugbamukaci,
u ya'in ikyamba, da kpamu u shanai da u gboroi,
u kasukpai Kashile ka na ka ya'in ni,
da u iwain kakpanlai, Kishi ka ni.
16 Da a zuwai ni cishe'e n omoci a mali e le,
da a zuwai ni wupa adama a ukuna wu unata u le.
17 E nekei alyuka a wunlai u gbani-gbani u na wi Kashile ba,
wa amali a na e yevei ba,
n amali a savu a na a tawai n kacapa,
a na ikaya i da i tsu pana wovon ba.
18 Da i vakangi kakpanlai ka na ka matsai da,
da i cinukpai n Kashile ka na ke nekei da wuma.
- 19 <<Vuzavaguđu we enei nannai da u iwain le
adama a wupa u na muku mo olobo ni nkere n ni a zuwai ni.
20 Da u danai, <Ya'an n sokongu ashi a va we le,
kata me ene uteku tsu na ukocishi u le u kokpo,
adama na ele tsukaya tsu gbani-gbani tsu da,
muku mu unambi wu usubi.
21 A zuwai mu n ya'an cishe'e n ili i na yi Kashile ba,
a zuwai mu kuya'an wupa n amali e le.
N kuzuwa le ta a ya'an tsurala n uduniya u na wi uma ba,
kata kpamu n zuwa le a ya'an wupa n uduniya u na wi n ugboji ba.
22 Adama na wupa u va u dyaba ta tsa akina,
kpamu a da ta na a kana ta kukula ali a ubuta wa akpisa.
A da i ta a kulya'a aduniyan kobolo n ica'ashi i ni dem,
wi ta o kusongu le ali a kubana a kumi'i ku kusan.

23 << <Mi ta o kubolonku le ndukpa,

* 32:15 32:15 Jeshuru Kula ku daɗa <<Vuza vu usubi>> daɗa kpamu kula ku yoku ka aza a Isaraila 32:21 32:21
Rom 10:19

- kạtạ n kotso aya a vạ rạkạ we le.
 24 Kambulu ki tạ a kuna le,
 atakaci a m̄bạlạ i tạ a kuna le,
 ndukpa n wuya mi tạ o kukodoso le.
 Kạtạ n su'uku le nnama m gbani-gbani n kakamba,
 n ili i tsukono i na i tsu rono ạtsuma e le a idika.
 25 Uma a na i pulai kotokobi ki tạ a kuna le,
 aza a na i asuvu a i'uwa wovon u ủa wa kuna le,
 u ủa wi tạ a kuna nkere n olobo,
 kobolo nu nrebu nu nkoshi.
 26 ủa n danai, <<Mi tạ e kubetuwe le,
 n zuwa a cinukpa n ele a kạtsuma ka uma aduniyan,>>
 27 ama mi a kukasukpa irala i le i kaga,
 kạtạ a dana,
 <<Nu utsura we ekiye u tsu u ủa ci lya'i,
 Vuzavagudụ ủa u ya'in ka'a ba.>> >
 28 <<Adama na aza a Isaraila uduniyan u ủa u na wi babu ugboji,
 uma a babu kuyeve.
 29 Ishi baci i n ugboji, ishi tạ e kuyeve ili i nampa,
 kạtạ e yeve uteku na o kukotsoso.
 30 Nini ủai vuma vu te u kufuda wo loko uma kạkpa n (1,000),
 ko kpamu uma e re a zuwa uma ạkpa n kupa (10,000) a suma,
 sai de Kakpanlai ke le ke denge le baci,
 ko kpamu Vuzavagudụ u nekei le.
 31 Adama a na kakpanlai ke le ki uteku tsu Kakpanlai kạ tsu ba,
 ko irala i tsu feu e yeve tạ nannai.
 32 Adama a na itacishi i le yu uta tạ a ubuta wi itacishi i Sodom,
 a ashina itacishi i Gomora.
 Umaci u le wi tạ tukpa n tsukono,
 kobolo n okono,
 33 ma kya n me le tsukono tsu oko tsu ủa,
 tsukono tsu gbani-gbani tsu keyenku.
 34 << <Ashe mpa n zuwa ili i nampa ya usokongi ba,
 ủa m padarai i ủa o mophon ma vạ ba?
 35 Kạ vạ ka'a n tsupa, mpa ta na mi tạ a kutsupa,
 ayin i tạ lo a kutawạ an ene e le e kuderece,
 kanna ka atakaci ke le ka yawa tạ devu,
 ukpa u le wi tạ a kutawạ an ugipi u ashi.
 36 Vuzavagudụ wi tạ e kuneke uma a ni ubaruwi,
 kạtạ u pana asuvayali a agbashi a ni,
 ayin a na baci we enei utsura u le u kotsoi
 ủa we enei babu vuza na u buwai, kagbashi ko vuza gbani.
 37 Kạtạ u dana, gogo na te amali e le i,
 kakpanlai ke kushedeku ke le?
 38 Amali a na a takumai ushuma wa alyuka u le,
 ủa o so'i ma kya n me kune'e ku kuso'o me le?
 Ya'an a danga kạtạ a banka le.
 Ya'an e neke ủa ubuta u kushedeku.

39 << <Lanai gogo na, an wo okpoi mpa n kaci ka va, mpa da ayi,
babu kamali ko yoku ka na ki lo sai mpa.

N tsu una ta kata kpamu n dangusa n wuma,
N tsu zuwa ta muna, kata kpamu n potsotongu,
babu vuza na wi n utsura u na wa ki isa vuza e ekiye a va.

40 Adama a na n dangusa ta ekiye a va zuwa da n kucinai n wuma u va.
Da baci de mi n wuma a kubana uteku,

41 ayin a na baci m gboroi kotokobi ka kutasa ka va,
da n remei ka'a e ekiye a va adama a na n ya'an afada,
n kuya'an ta katsupu a ubuta wi irala i va
kata n ya'an katsupa wa aza a na a iwain mu.

42 Mi ta a kuzuwa aya a va o so'o mpasa ali m maka le,
kotokobi ka va kpamu ka takuma inyama nu mpasa n uma a na a unai,
n aza na e remei a ubuta u kuvon
n tsugbayin tsa aza e kelime a irala.>

43 <<Ya'in mazanga, ada uduniyan, ya'in mazanga kobolo n uma a Vuzavaguđu,
adama a na wi ta a ku tsupaka agbashi a ni mpasa n le,
u kutsupa ta irala i ni.
Kata u shikpa unushi wi idika i ni n uma.>>

44 Musa u tawai kobolo n Jesuwa kolobo ka Nun, da u dansai ukuna wi idani i
vishipa vu nampa atsuva a uma.

45 An Musa u kotsoi kudansa kakuna ki idani ka nampa raka a ubuta wa aza a
Isaraila,

46 U danai le, <<Remei kadanshi ka wila ka na n kecekei da na anana a adu a da
raka. Kata i pi'isaka muku n da n tono ka'a mayin.

47 Ba kadanshi ka'a gbani nannai koci ba, ka dada wuma u da. N ka'a ya kuciya
wuma wu ugadi a idika i na yi a kuciga kupasa Kudolu ku Urudu ku isa.>>

Musa wi ta a kukuwa a kusan ku Nebo

48 A kanna ka nanlo ka da Vuzavaguđu u danai Musa,

49 <<Kumba gadi a kubana Abarim a kusan ku Nebo a idika i Mowabu a kinda
upashi u Jeriko, kata ve ene Kana'ana, idika i na n cigai kuneke uma a Isaraila yo
okpo ubuta wu ukani u le.

50 De a kusan ku na vu kumbai va, ta de va kukuwa kata vu tono ikaya i nu, derere
uteku tsu na Haruna vuza nu u kuwai a kusan ku Horu u tonoi ikaya i ni.

51 Adama a na dem vu da i nusaka mu ta a ashi a aza a Isaraila de a mini ma
Mariba vu Kadeshi a agbata a Zinu. Adama a na i iwan ta kuyotsongu ukuna u cida a
katsuma ka aza a Isaraila.

52 Uteku tsu nampa, vi ta e kene idika ya da'angi, ama vi a ku'uwa punu a idika i na
me kuneke aza a Isaraila ba.>>

33

Musa u zuwakai kumaci ka aza a Isaraila unasingai

1 Nava dada unasingai u na Musa vuma vu Kashile u ya'ankai aza a Isaraila kafu u
kuwa.

2 Da u danai,

<<Vuzavaguđu wu uta ta a kusan ku Sinai da u cipai
tsu na kanna ka tsu uta a Siyaru,
kata kutashi ku ni ku akana de a kusan ku Param.

U tawā tā n kabundai ka aza a cida,
m melentsu ma akina a kakambu ku usingai ka ni.

³ Mayun ayi da vuza na wi a kuciga uma a ni,
uma a cida raka i ta ekiye a ni.

E kelime ke ene a ni a da kpamu a tsu kudangu,
wa ni u da kpamu i a kuciya odoki.

⁴ Wila u na Musa u nekei tsu,
ili yu ukani i kumaci ku Yakubu i da.

⁵ Vuzavaguđu wo okpoi mogono ma aza a Jeshuru
a makyan ma na nkoshi m gbara-gbara o bolongi
kobolo n kumaci ka aza a Isaraila.>>

⁶ Musa u dansai ukuna u nampa adama a Ruben, <<Ya'an Ruben u ya'an n wuma
kata u kuwa ba,
ama uma a ni o okpo kenu.>>

⁷ Da u dansai kakuna adama a Yahuda,
<<Vuzavaguđu pana mashi ma aza a Yahuda,
kata vu bolongu le okpo una u te,
kata kpamu vu neke yi utsura we ekiye adama o kuvon,
baka yi adama a irala i ni.>>

⁸ Adama a kumaci ka aza e Levi tamkpamu da u danai,
<<Tumi kobolo n Yurim i da,
i vuza na i bakai da.

I kondoi ta a Masaha,
i shilikai n ayi a mini ma kuyene ku Mariba.

⁹ U danai esheku a ni n anaku,
<Mpa n ci cikpa le ba.>

U ciga a za a ni ba
be le u kebece muku n ni.
Ama u bana ta kadanshi ka nu,
da kpamu kanai uzuwakpani u nu.

¹⁰ Da o yotsongi Yakubu ukuna u nu,
n wila u nu wa aza Isaraila,
da e nekei nu kune'e ki ili i magulani,
n alyuka o kusongu a katalikalyuka ka nu.

¹¹ Zuwaka kuyeve ku ni raka unasingai,
kata vu cikala ulinga we ekiye u ni.

Una utsura wi irala i le,
n utsura u ni sapu a kuwa kata a kpada kudanga kpamu.>>

¹² Adama a Bayami tamkpamu, da u danai,
<<Kasukpa macigi ma Vuzavaguđu mo yongo m matana mayin wa ni,
adama na Vuzavaguđu u kanza le ta kanna dem,
ayi da vuza na ucigi u Vuzavaguđu u dasangi avangatsu a ni.>>

¹³ Adama a Isufu kpamu da u danai,
Ya'an Vuzavaguđu u zuwaka idika i ni unasingai,
n kune'e ku singai n ciza,
m mini ma na mi punu a daka vi idika,

¹⁴ n ili i kashina i singai i na kanna ka tsu baka kata i matsa mayin,
kobolo n i singai i na a ci ciya o wotoi dem,

¹⁵ kobolo n kune'e ku singai ku umaci wu nsansa n ayin a cau,
n unasingai wa abundai u na u tsu uta a ubuta wa aginda a na o kukotso ba,

¹⁶ Kobolo n kune'e ku singai ki idika tsu na i da yi gbaga vi ni,

kobolo n kasingai ka vuza na wi idashi a madanga ma na mi a kulya'a n akina.
 Kasukpa unasingai u nampa raka u cipa a kaci ka Isufu,
 a cipa u vuza na a zagbai mogono a katsuma ka aza a ni.

¹⁷ Tsugbayin ci Isufu ci ta an kobomburon ka na a gitai kumatsa,
 avana a ni, i ta tsa avana a kyanci.

N ele da u kusuwan uduniyan,
 ali n aza a na i a uteku wa aduniyan.

Ta kabundai ka akpan kupa ka aza a Ifirayimu ki nannai,
 n kabundai ka akpan ka aza a Manasa.

¹⁸ Adama a Zabalun tamkpamu da u danai,
 ya'an mazanga avu Zabalun a nwalu* n nu,
 kata avu tamkpamu Isaka vu yongo m matana a avari a nu.

¹⁹ I ta e kudeke uma a kubana a kusan,
 kata de a ya'an alyuka a usubi,
 adama a na i ta a kuciya uciyi a ubuta u mala,
 n uciyi u na wi usokongi a kayala.

²⁰ Adama a Gadu kpamu da u danai,
 <<Vuza vu unasingai u da ayi na u doki Gadu kabundai ki idika.
 Da Gadu u dasangi de an kawu,
 adama a na u saza ekiye ali a kubana o moko ma kaci.

²¹ U zagbakai kaci ka ni idika i singai,
 adama a na ta de a zuwakai vuzagbayin ugboku u ni.

Ana aza e kelime a uma o bolongi,
 da u ya'in ukuna wu usubi u Vuzavaguđu,
 da u tonoi wila u na e nekei aza a Isaraila.>>

²² Adama a Dan kpamu da u danai,
 <<Dan wi ta tsu maku ma kawu
 a kadikpangusu a Bashan.>>

²³ Adama a Nafutali kpamu da u danai,
 <<Avu Nafutali, vi ta tukpa n kasingai ka Vuzavaguđu,
 kpamu vi ta tukpa n unasingai u ni,
 vi ta a kulya'a ukanu wu ukambu u daka ali a kubana a mala ma Galili.>>

²⁴ Adama Ashera kpamu da u danai,
 Ashera ayi da maku ma na ma la'i n unasingai a katsuma ka aza a ni dem,
 kasukpa wo okpo macigi ma aza ni,
 kasukpa yi u kuma ene a ni m mani'in.

²⁵ Ya'an utsutsu u likuci i nu u ya'an utsura tsu viyum n viyum vi shili.
 Kata utsura u nu wo okpo derere n ayin a wuma u nu.

²⁶ <<Babu vuza yoku uteku tsu Kashile ka Jeshuru†,
 ayi na u tsu uta gadi adama na u banka da,
 ayi na u tsu uta gadi n tsugbayin ci ni.

²⁷ Kashile ku Ubangari ayi da ubuta wi idashi u nu,
 kpamu utsura u babu uteku u ni wi ta a kubanka wu,
 wi ta o kulokoko wu irala i nu,
 kata u dana, <Unai le.>

²⁸ Uteku tsu nampa tsu da uma a Isaraila a kudasanghu m matana,
 kata tsukaya ci Yakubu ci ciya ukanji,
 a idika i na yi n ishina m makyan ma savu,
 a ubuta u na gadi u tsu matsa ciza.

* 33:18 33:18 nwalu Lana Ugi 49:13 † 33:26 33:26 Jeshuru Kula ku te ku da n Isaraila.

29 Unasingai u da, ada aza Isaraila
 yayi wi tsu da,
 ada uma a na Vuzavaguđu wi isai?
 Ayi da maraga ma da n kabanke ka da,
 n kotokobi ka tsugbayin ka ni.
 Irala i da yi ta a kukudan ku da,
 kata ada i dasa le.>>

34

Ukpa u Musa

¹ Da Musa u dangai a ubon u Mowabu da u kumbai Kusan ku Nebo, a gadi vu Pisiga n upashi u Jeriko. Da Vuzavaguđu u yotsonki ni idika ya raka, punu a Giliyadu ali a kubana u Dan,

² n Nafutali raka, n idika i Ifirayimu kobolo m Manasa, n idika raka ya aza a Yahuda i na yi a ubon u Mala me Mere a kalivi,

³ n Negebu n kara ka Jeriko, a likuci yi ndanga i dabino, ali a kuyawa Zora.

⁴ Dada Vuzavaguđu u danai Musa, <<Nava dada idika i na n ya'in uzuwakpani n akucina n Ibirahi, Ishaku n Yakubu ana n danai, <Mi ta e kuneke i da ntsukaya n da.> N kasukpa wu ta ve ene n ashi a nu, ama avu va kupasa kata vu uwa punu a idika ya ba.>>

⁵ Da Musa kagbashi ka Vuzavaguđu u kuwai lo a idika i Mowabu, uteku tsu na Vuzavaguđu u danai.

⁶ Da Vuzavaguđu u cidangi ni a kara ki idika i Mowabu, a kindana Betu-peyo, ama ali n gogo na babu vuza a na u yevei ubon u na kasaun ka ki.

⁷ Musa wi ta n aya amangatawun n kamanga (120) n wuma kafu u kuwa. Ama ashi a ni a yimbana ba, ko utsura u ni u jebe.

⁸ Da aza a Isaraila a shi'ikai ukpa'a u Musa punu a kara ka Mowabu ali ayin kamangankupa, ali sai makyan ma na o kotsoi kpalu ka.

⁹ Gogo na Jesuwa maku ma Nun wi ta tukpa n ayinviki e kuyeve, adama a na Musa u zuwaka yi ta kukiye a kaci. Da aza a Isaraila a panakai ni da kpamu o tonoi ili i na Vuzavaguđu u danai Musa.

¹⁰ N ayin a de, o doku a ciya keneki ka na ki lo a Isaraila tsu Musa, vuza na Vuzavaguđu u yevei ashi n ashi ba.

¹¹ Babu keneki ka na ka ya'in ili i mereve i na Vuzavaguđu u suki ni u ya'an a Masar, n u Firi'auna, n aza a ulinga u ni, n idika i ni dem.

¹² Babu kpamu keneki ka na ka fudai ka ya'in ili i mereve i wovon tsu na Musa u ya'in a ashi a aza a Isaraila.

Katagarda ka JESUWA Kubayuwā

Katagarda ka Jesuwa ki tā a kadanshi ku uteku u na aza a Isaraila a uwai a idika i Kana'ana n utsura u Jesuwa, vuza na u kanakai Musa. A katsuma ki ili i makara i na a danai punu a katagarda ka nampa i dāda kupasa ku Kuyene ku Urudu n uyikpi u Jeriko n kuvon ku na a ya'in a Ai n tsu na Kashile ka ya'ansakai uzuwakpani ayi n uma a ni. Ili i te i na a la'i n kuyeve n uga'in punu a katagarda ka nampa, i dāda, <<Sheshei anana ko yayi i kutono. Mpa n aza a kpa'a a va, ci tā o kutono Vuzavaguđu.>> (24.15)

Ili i na yi punu udari a katagarda ka nampa:

Tsu na a lya'i Kana'ana n kuvon, 1:1–12:24

Upecu wi idika 13:1–21:45

a. Idika yi ubon u kasana u Urudu 13:1–33

b. Idika yi ubon u kalivi u Urudu 14:1–19:51

c. Likuci i kushedeke 20:1–9

d. Likuci ya aza e Levi 21:1–45

Umaci u na wi a ubon u kasana o bonoi a uteku wi idika i le 22:1–34

Kadanshi ku ukocishi ka Jesuwa 23:1–16

A ya'ansakai uzuwakpani e Shekem 24:1–33

Vuzavaguđu u ya'in kadanshi n Jesuwa

¹ Ana Musa kagbashi ka Vuzavaguđu u kuwai, da Vuzavaguđu u ya'in kadanshi n Jesuwa maku ma Nun, kabanki ka Musa.

² U danai, <<Kagbashi ka va Musa u kuwa ta. Adama a nannai, fobuso avu n uma a nampa raka i pasa Kuyene ku Urudu a kubana a idika i na mi a kuciga kuneke le, ele aza a Isaraila.

³ Ubuta u na baci dem ene a da dasai, n neke da ta u da tsu na n ya'ankai Musa uzuwakpani.

⁴ Kure'e ku da ki ta a kulaza ili i na i dikai a kakamba ka na ki a ubondakai, ali a kubana aginda a gbagba'in a Lebano a na i a ubongaɗi, ili i na i dikai e kuyene ku gbayin ku Yufiretu, n kasana n ubon wa aza a Hitiya ali a kubana a Mala me mere a kalivi.

⁵ A ayin a wuma a nu dem, babu vuza na u kufuɗa wa lya'a wu. Tsu na n yongoi m Musa ta n kuyongo n avu nannai, mi a kusa'wa kuvaruku wu ko n kasukpa wu ba.

⁶ Tsurukpa kata vu gbama asuvu, adama a na vi ta o kutono n uma a nampa ciya a kana idika i na n kucinakai ikaya i le an mi e kuneke le.

⁷ Avu de tsurukpa koci kata vu gbama asuvu kau, vi ya'an mayin vu tono wila raka u na kagbashi ka va Musa u nekei nu, kata vu saba'asa u da a kubana a usingai ko a ugula ba, adama a na vi lya'a kelime ko te dai baci vu banai.

⁸ Kata vu ushuku Katagarda ka Wila ka nampa ka kasukpa una u nu ba, yongo e kusheshe ukuna u ka'a kanna n kayin dem, ciya vu fuda vu tono mayin kata kpamu vu ya'an ili i na yi punu udani derere. Nannai da vo kokpo vuza vu uciyi n kulya'a ku kelime.

⁹ N dana wu de ba? Tsurakpa kata vu gbama asuvu. Kata vu rikpa ko vu pana wovon ba, adama a na Vuzavaguđu Kashile ka nu ki ta kobolo n avu a ubuta de dem u na vu banai.>>

Jesuwa u ya'ankai uma kadanshi

¹⁰ Da Jesuwa u nekei aza e kelime a uma a Isaraila kadanshi, u danai,

¹¹ <<Banai a katsura ka kata i dana uma, <Fobusokoi kaci ka da ili i kulya'a, adama a na a katsuma ka ayin a tatsu a da ya kupasa Kuyene ku Urudu kata i uwa punu i kana idika ya, i na Vuzavaguđu Kashile ka da u kuneke da yo okpo i da.>>

¹² Ama Jesuwa u danai kumaci ka aza a Ruben, n aza a Gadu kobolo n kagimi ka kumaci ka aza a Manasa.

¹³ <<Cibai n kadanshi ka na Musa kagbashi ka Vuzavaguđu u nekei da, <Vuzavaguđu Kashile ka da wi ta e kuneke da wuvuki, da u nekei da idika i nampa.>

¹⁴ Ama a da, m muku n da kobolo n kuzuwa ku da i ta a kushamgba a idika i na Musa u nekei da, i na yi a ubon u kasana ka Urudu, ama aza o kuvon a da, n yunatsu i le mayin ufobushi, i ta a kugita kupasa kelime n aza a da. Adama a na ada da i kubanka aza a da

¹⁵ sai ayin a na Vuzavaguđu u nekei le wuvuki, tsu na u ya'ankai da, ali sai ayin a na ele feu a dikai idika yi ukani i na Vuzavaguđu Kashile ka da ke kuneke le. Nannai u kotso baci yeve i bono i bana idika i da i na Musa kagbashi ka Vuzavaguđu u nekei da, a ubon u kasana ka Urudu a kubana a ubuta u na kanna ka tsu uta.>>

¹⁶ Dada a ushuki Jesuwa, <<Ili i na baci de dem vu danai tsu ci ta a kuya'an, ubuta u na baci kpamu dem vu suki tsu ci ta a kubana.

¹⁷ Tsu na tsu tonoi Musa mayin, ta tso kutono wu nannai. Vuzavaguđu Kashile ka nu u tono n avu tsu na u tonoi m Musa.

¹⁸ Vuza na baci u ya'in ugbamukaci n kadanshi ka nu da u kpadai kutono ka'a, ili i na baci de dem vu danai le, i ta a kuna yi. Avu de tsurukpa kata vu gbama asuvu.>>

2

Rahapu u bankai aza a tsusaki

¹ Da Jesuwa kolobo ka Nun ka suki aza a tsusaki e re usokongi a utai a likuci i Shitima, u danai le, <<Banai i saka idika ya, ubuta u na u kula'a i saka u dada Jeriko.>> Da a banai da a uwai a kpa'a ku kashakanlai ka na e ci deke Rahapu da a cipai de.

² N kayin ka nanlo da a danai mogono ma Jeriko, <<Lana, aza a Isaraila o yoku a tawa ta kuya'an tsusaki ci idika ya.>>

³ Da mogono ma Jeriko ma su'uki Rahapu n akaka u danai, <<Utaka n uma a na a cipai a kpa'a ku nu ka, adama a na a tawa ta kuya'an tsusaki ci idika ya raka.>>

⁴ Ama da vuka va vu dikai uma e re a da u sokongi, da u danai, <<Mayun da a tawa ta wa va, ama n yeve ubuta u na a utai ba.

⁵ Kpamu n kulivi da a lazai a ayin a na a kubayangu utsutsu u likuci, mpa n yeve uye u na o tonoi ba. Ama kiyangi le gogo'o, u ga'an ba i kucina le ta.>>

⁶ Ama u dika le ta da u ukai le gadi vu kukpa da u sokongi le e egengule a agaruma a na a barukpai gadi vu kukpa.

⁷ Da uma a utai da a guvai aza a tsusaki a n uye u Urudu, gogo lo ele a kuta, u geshe ba, da a gbagurai utsutsu u likuci.

⁸ Kafu aza a tsusaki a a vaku a lata, da Rahapu u kumbai da u cinai le a kukpa ka,

⁹ da u danai le, <<N yeve ta Vuzavaguđu u neke da ta idika ya, kpamu wovon u kana tsu ta kau adama a da, ali da adu a uma a idika raka a mudai adama a da.

¹⁰ Adama a na tsu pana ta uteku u na Vuzavaguđu u deketengi Mala ma Shili a ashi a da ana yu utai a idika i Masar, n tsu na kpamu i ya'in nu ngono n re ma aza a Amoriya n na mi a kasana ke Kuyene ku Urudu, n Sihon kobolo n Ogu. Aza a na yu unai raka-raka.

¹¹ Ana tsu panai, da adu a tsu a mudai, babu vuza na u buwai n kadu ka vuma adama a da. Adama a na Vuzavaguđu Kashile ka da ayi da Kashile zuva n ki idika

¹² Gogo na kucinakai mu n kula ku Vuzavaguḍu, i dana, ana n ya'ankai ḍa kasingai tsu nampa, aḍa feu i kuya'anka ta kpa'a ku Dada vu va kasingai, kaṭa i neke mu urotu wu usubi,

¹³ a na ya ki isa wuma u Dada vu va n anaku a va, n aza a va nkere n olobo kobolo n ili raḱa i na i ni i ḍa, kaṭa yi isa wuma u tsu.>>

¹⁴ Da uma a a danai vuka va, <<Ya'an Vuzavaguḍu u ḍika wuma u tsu, ci ya'anka wu baci ili i na tsu danai ba. Da baci feu vu danai uma i na ci a kuya'an ba, ci ta a kuya'anka wu kasingai n ku usubi, ayin a na baci Vuzavaguḍu u nekei tsu idika ya.>>

¹⁵ Da u ḍikai kawin u zorukpoi le n katusu, adama a na kpa'a ku Rahapu ka ki ta uma'i a gaḍi vu mashilya ma likuci ma.

¹⁶ Gogo na ḍa u danai le, <<Sumai a kubana a nsasan adama a na aza a na i a kukiyangu ḍa va kaṭa a ciya ḍa ba. Kpa'wan ḍe ali ayin a tatsu sai makyen ma na uma a o bonoi a likuci, yeve i laza tamkpamu nu nwalu n ḍa.>>

¹⁷ Dada uma a a danai ni, <<Akucina a nampa a na vu zuwai tsu ci ya'in na a kukanu tsu ba.

¹⁸ A ayin a na baci ci a ku'uwa a likuci ya, kaṭa vi shiya tsugbere ci shili tsu nampa a katusu ka na vu zorukpoi tsu va, kaṭa kpamu vu tuka n eshevu n aza a kpa'a a nu raḱa vu bolongu le a kpa'a ku nu.

¹⁹ Da baci vuza wu utai a kpa'a ku nu ḍa u banai uye, mpasa n ni mi ta o kokpo a kaci ka ni, ili i kubura tsu n ayi ba. Ama vuza na baci wi punu a kpa'a n avu ḍa ili i ciyai ni, mpasa n ni mi ta a kaci ka tsu.

²⁰ Ama vu dana baci uma i na i tukai tsu, ci n unushi a ubuta u kutono akucina a na ci ya'in n avu ba.>>

²¹ Da Rahapu u danai, <<Mu ushuku ta, tsu na i danai va u ya'an ta derere.>> Da u zuwai le a kanai uye, ḍa ta na a laza. Dada u shiyai tsugbere ci shili a katusu ka.

²² Ana a laza, ḍa a banai a ubuta wu nsasan ḍa a shamgbai ḍe ali ayin a tatsu, sai a na aza a kukiyangu le va o kotsoi kulansa le a uye kakau dem ḍa o bonoi babu na ta na e enei le.

²³ Dada uma e re a a cipai a nsasan ma ḍa a banai u Jesuwa maku ma Nun, a danai ni ili i na i ciyai le dem.

²⁴ A danai Jesuwa, <<Vuzavaguḍu u neke tsu ta ḍe idika ya raḱa e ekiye a tsu, uma a raḱa ikyamba a kukuwa adama o wovon u tsu.>>

3

Aza a Isaraila a pasai Kuyene ku Urudu

¹ Ana kayin ka asai n usana, ḍa Jesuwa n aza a Isaraila raḱa a dangai ḍa a kasukpai likuci i Shitima, ḍa a banai o Kuyene ku Urudu a vaki lo kafu a pasa.

² Ana a ya'in ayin a tatsu ḍa aza e kelime a kara'i katsura ka dem,

³ e kuneke uma kadanshi, <<Ye ene baci anan ganu, ele na i aza e Levi uḍiki n Akpati vu Uzuwakpani u Vuzavaguḍu Kashile ka ḍa, kaṭa yu uta a ubuta u na yi dem i tono vu ḍa.

⁴ Nannai ḍa i kuyeve uye u na i kutono, adama a na kaṭa i sa'wa kutono uye u nanlo ba. Ama i shamgba ḍa'in n akpati va, agisana a udashi akpan a tatsu (3,000), kaṭa i tono vu ḍa ḍevu ba.>>

⁵ Da Jesuwa u danai uma a, <<Takpai nshinda n ḍa, adama a na mkpa'a Vuzavaguḍu wi ta kpamu a kuya'an ili i mereve e mere ma ḍa.>>

⁶ Jesuwa u danai anan ganu a, <<Ḍikai Akpati vu Uzuwakpani va i wala kelime ka uma ka,>> Da a ḍikai vu ḍa a walai kelime ke le.

⁷ Da Vuzavaguḍu u danai Jesuwa, <<Ili i na i ḍikai anana, mi ta a kuya'an ili i na uma a Isaraila a kugita kuneke wu tsugbayin an vuzagbayin. I ta e kuyeve mpa mi ta kobolo n avu uteku u na mi ishi m Musa.

⁸ Dana anan ganu aza a na a ḍikai Akpati vu Uzuwakpani va, <I yawa baci a kakina ke Kuyene ku Urudu, i uwa i shamgba punu a mini ma.> >>

⁹ Jesuwa u danai aza a Isaraila, <<Tawai na i pana kadanshi ka Vuzavaguḍu Kashile ka ḍa.>>

¹⁰ Da Jesuwa u lya'i kelime n kadanshi u danai, <<N tsu nampa ḍa i kuyeve an Kashile ka wuma ki kobolo n aḍa, babu munlai kpamu wi ta o kulokoko ḍa aza a Kana'ana, n aza a Hitiya, n aza a Hiviya, n aza a Periziya, n aza a Girigeshiya, n aza a Amoriya kobolo n aza a Jebusiya.

¹¹ Lana, Akpati vu Uzuwakpani vu Vuzavaguḍu vu uma raka aduniyan vi ta a kupasa Kuyene ku Urudu kelime ka ḍa.

¹² Gogo na zagbai uma kupa n aza e re a kumaci ki Isaraila, vuza te te a umaci dem.

¹³ Da baci anan ganu a na a ḍikai Akpati vu Uzuwakpani vu Vuzavaguḍu, Vuzavaguḍu va aduniyan dem a dasuki punu e Kuyene ku Urudu ka, mini ma na mi e kuyene va mi ta a kushamgba, kata mo bolongu ubuta ute.>>

¹⁴ A ayin a na baci a aza a Isaraila a dangai a katsura adama a na a pasa Kuyene ku Urudu, kata Anan ganu a na i uḍiki n Akpati vu Uzuwakpani a wala kelime ke le.

¹⁵ A ayin a vukya'a a ḍa Kuyene ku Urudu ku tsu shana belele. N nannai dem a makyan ma na baci anan ganu vu na i ucaniki na Akpati vu Uzuwakpani va, a dasuki ene e le a mini,

¹⁶ kata mini ma na mi e kuyene ma shamgba, mo bolongu a ubuta ute ma ya'an a n kaginda da'angi n likuci i na e ci deke Adamu, devu n Zaretan, mini me kuyene ma na mi e kuyene a kucipa a mala'a ma aza Araba ma (Mala ma mkpaḍi) me dekpei raka-raka. Da yeve uma a a pasai n ci Jeriko.

¹⁷ Anan ganu a na a ḍikai Akpati vu Uzuwakpani vu Vuzavaguḍu va, ḍa a shamgbai punu a ubuta u dekpu e mere me Kuyene ku Urudu. Da a shamgbai lo a kuvana ali uma a Isaraila a na a buwai raka a pasai.

4

Atali kupa n e re a kucibasa e Kuyene ku Urudu

¹ Ana uma dem o kotsoi kupasa Urudu, ḍa Vuzavaguḍu u danai Jesuwa,

² <<Zagba ali kupa n e re a katsuma ka uma ka, vi dika vuza te-te a kumaci dem,

³ kata vu dana le a dika atali kupa n e re punu e mere ma Urudu ma, a ubuta u na anan ganu a shamgbai derere, kata a tawa na a ḍa, a zuwa a ḍa a ubuta u na a kucipa a kayin ka nanlo.>>

⁴ Da Jesuwa u dekei uma kupa n aza e re a na u zagbai a ubuta u uma a Isaraila a, vuza te-te a kumaci dem,

⁵ daḍa u danai le, <<Walai kelime ka Akpati vu Uzuwakpani u Vuzavaguḍu Kashile ka ḍa a ku'uwa e mere ma Urudu. Yaba dem vu ḍa u dika katali a kavangatsu ka ni, derere tsu na kabundai ka kumaci ka aza a Isaraila ki

⁶ adama a na wo okpo ḍa urotu. A ayin a na baci muku n ḍa me ecei ḍa na kelime, <Yidai atali a nampa i a kadanshi?>

⁷ Kata i dana le Kuyene ku Urudu ku gbatya ta, ana Akpati vu Uzuwakpani vu Vuzavaguḍu vu pasai ku ḍa. Atali a nampa i ta o kokpo ili i kucibasa a ubuta wa aza a Isaraila ali a kubana uteku n uteku.>>

⁸ Daḍa aza a Isaraila a ya'in derere tsu na Jesuwa u danai le. A ḍikai atali kupa n e re punu e mere ma Urudu, uteku tsu na kumaci ka aza a Isaraila ki, tsu na

Vuzavaguḁu u danai Jesuwa. Da a ḁikai a ḁa a walakai a kubana a ubuta u na a cipai, ḁa a zuwai a ḁa ḁe.

⁹ Da Jesuwa u shikpai atali kupa n e re a punu e mere ma Urudu ma, a ubuta u na anan ganu a na a canuki Akpati vu Uzuwakpani va a shamgbai. Kpamu a buwa ta ḁe ali n anana.

¹⁰ Gogo na anan ganu a na a ḁikai Akpati vu Uzuwakpani va o yongoi ḁe kashani e mere ma Urudu ma ali sai ayin a na uma a ya'in ili i na Vuzavaguḁu u danai Jesuwa raḁa, tsu na kpamu Musa u danai Jesuwa.

Dada uma a pasai m moloko.

¹¹ Ana uma raḁa o kotsoi kupasa, ḁa yeve anan ganu n Akpati vu Uzuwakpani vu Vuzavaguḁu a lazai kelime ka uma.

¹² Kumaci ka aza Ruben n kumaci ka aza Gadu kobolo n kagimi ka kumaci ka aza a Manasa a pasai ufobushi n yunatsu i le e kelime ka aza a Isaraila, tsu na Musa u danai le.

¹³ E kelime ka Vuzavaguḁu, uma ḁevu n akpan amangere (40,000) ufobushi adama o kuvon, ḁa a pasai e keteshe ke Jeriko.

¹⁴ A kanna ka nanlo ka ḁa Vuzavaguḁu u cikpai Jesuwa a aḁhi a aza a Isaraila raḁa, ḁa e nekei ni tsugbayin ali a kubana a uteku u wuma u ni dem tsu na a ya'ankai Musa.

¹⁵ Da Vuzavaguḁu u danai Jesuwa,

¹⁶ <<Dana anan ganu a na i uḁiki n Akpati vu Uzuwakpani va, a uta punu e Kuyene ku Urudu ka.>>

¹⁷ Dada Jesuwa u danai anan ganu a, <<Utaḁ punu a Urudu va.>>

¹⁸ Ana anan ganu a na i uḁiki n Akpati vu Uzuwakpani u Vuzavaguḁu. A utaḁ punu e mere me kuyene ka a dasai iḁika i ḁekpu, ḁa Kuyene ku Urudu ka ku bonoi a ubuta u na ki ishi e kuyene tsu na ku kiwanai.

¹⁹ Da uma a a pasai Kuyene ku Urudu a kanna ka kupa ko wotoi u iyain, ḁaḁa a vaki a Giliga a ubon u kasana ka Jeriko.

²⁰ Ta ḁe a Giliga Jesuwa u shikpai atali kupa n e re a na a ḁikai e Kuyene ku Urudu ka.

²¹ Dada u danai aza a Isaraila, <<Na kelime ntsukaya n ḁa me ece baci isheku i le, <Yiḁai tamkpamu i ciyai n atali a nampa a?>

²² Danai muku n ḁa ma, <Aza a Isaraila a pasa ta Kuyene ku Urudu a kudasa iḁika i ḁekpu.>

²³ Adama a na Vuzavaguḁu u zuwai Kuyene ku Urudu ku ḁekpei adama a ḁa, ali sai ayin a na i kotsoi kupasa. Tsu na Vuzavaguḁu Kaḁhile ka ḁa ka ya'in m Mala ma Shili ma na u ḁekpetengi ali sai ayin a na tsu kotsoi kupasa raḁa.

²⁴ U ya'an ta nannai adama a na uma a aduniyan dem e yeve a na Vuzavaguḁu wi n utsura, kaḁa kpamu i pana wovon u Vuzavaguḁu Kaḁhile ka ḁa ayin dem.>>

5

Kukida ka avaja a Giliga

¹ Ana ngono ma aza a Amoriya raḁa n na mi a ubon u kaḁivi ka Urudu, kobolo nu ngono ma aza a Kana'ana dem n na mi a ubon u mala, a panai a na Vuzavaguḁu u ḁekpetengi Kuyene ku Urudu ali aza a Isaraila a pasai, ḁa aḁu e le a kuwai babu ayinviki a utsura kpamu adama a uma a Isaraila.

² A ayin a nanlo Vuzavaguḁu u danai Jesuwa, <<Ya'an muwun ma atali kaḁa vu kida aza a Isaraila avaja.>>

³ Da Jesuwa u ya'in muwun ma atali, ḁa u kiḁai ali aza a Isaraila avaja a Gibiyata-haralotu, ḁaḁa kaginda ku ubuta u kukida avaja.

⁴ Ili i na i zuwai da Jesuwa u kidai le avaja i daɗa na. Adama a na muku n ali n na mu utai a Masar raka, aza a na a yawai kuya'an kuvon dem a kida le ta de avaja, ama a kuwa ta e meremune, a nwalu a uye a ayin a na a kasukpai Masar.

⁵ Uma a na a utai de a Masar dem a ciya ta ukidi wa avaja, ama muku n na a matsai a ayin a na i a nwalu e meremune raka a ciya ukidi ba.

⁶ Aza a Isaraila o yongo ta a kuwala e meremune ali aya amangere, ali uma raka a na a utai a Masar aza a na a fudai kuya'an kuvon dem a kuwai, adama a na o tono wila u Vuzavaguɗu ba. Da a kuwai, adama a na Vuzavaguɗu u kucina ta u danai e kene idika i na u ya'ankai isheku i le uzuwakpani u kuneke le ba, idika i na yi m mani'in n tsuta.

⁷ Muku n le n da n na Vuzavaguɗu u dangusai a una u le, a kida le avaja ele a uye ba. Ele da Jesuwa u kidai avaja.

⁸ Ayin a na o kotsoi kukida avaja a uma a idika ya raka, da a shamgbai punu a ubuta u na i ali sai ayin a na o potsoi.

⁹ Da Vuzavaguɗu u danai Jesuwa, <<Anana m purangu ta wono u tsugbashi u da a idika i Masar.>> Ubuta u daɗa e ci deke Giliga ali n anana.

¹⁰ A ayin a na aza a Isaraila i idashi a Giliga, da a ya'in Kaɗiva ka Kupasamgbanai n kulivi, a kanna ka kupa n kanashi ko wotoi u iyain u nanlo wa a kabanga ka Jeriko.

¹¹ Ana kayin ka asai a kanna ke ire ka na a ya'in Kaɗiva ka Kupasamgbanai ka, a lya'i ilikulya i yoku i na yi punu a idika ya, boroji vu babu yisiti kobolo n ishina yu uzungi.

¹² Mana vu kasukpai kuta a kanna ka na a lya'i ilikulya i na i matsai punu a idika i nanlo ya, aza a Isaraila o doku a ciya kpamu mana ba, ama a kaya ka nanlo a lya'i ilikulya i na idika i Kana'ana i matsai.

Jesuwa n vuza kotokobi

¹³ Ana Jesuwa u yawai devu n Jeriko, u dangusai ashi a ni gadi da we enei vuma kashani e kelime ka ni n kotokobi utali a kubana. Da Jesuwa u banai wa ni da we ecei ni, <<Avu vuza tsu da vi, ko vurala vu tsu?>>

¹⁴ Da vuma va u danai, <<A'a, ama mpa kovonshi ko osoji ka Vuzavaguɗu ka'a.>> Da Jesuwa u yikpai a idika makpaba da u cikpai ni, da we ecei, <<Akaka e ne a dai Vuzagbayin vu va wi n a da a kubana u kagbashi ka ni?>>

¹⁵ Daɗa kovonshi vo osoji ka Vuzavaguɗu wu ushuki, <<Fodo ataka a nu, adama a na ubuta u na vi kashani ka ubuta u cida u da.>> Da Jesuwa ta na u ya'in nannai.

6

Uyikpi u Jeriko

¹ A gbagura ta utsutsu u likuci u Jeriko raka asuvu n tsupulai, babu vuza na u ku'uwa ko wu uta punu, adama o wovon wa aza a Isaraila.

² Daɗa Vuzavaguɗu u danai Jesuwa, <<Indana, n neke ta Jeriko e ekiye a nu, kobolo nu ngono n ni n aza o kuvon a ni dem.

³ Dasai avu n aza o kuvon a nu raka i kara'a likuci ya kute. I ya'an nannai ali ayin a tali.

⁴ Zuwa anan ganu ele uma e cindere a dika avana a agiri e cindere a wala e kelime ka Akpati vu Uzuwakpani va. Kata a kanna ke cindere, avu n osoji a nu i dasa i kara'a likuci ya ali kucindere, kobolo n anan ganu a a kulika avana e le.

⁵ I pana baci o bosoi ciliki tsa avana tsa ali tsu geshei a una u te derere, vu zuwa uma raka o orukpo kau, mashilya ma likuci ma mi ta a kuyikpa kata uma o lolukpo a ku'uwa punu a likuci ya.>>

⁶ Dada Jesuwa maku ma Nun u dekei anan ganu a u danai le, <<Dikai Akpati vu Uzuwakpani vu Vuzavaguđu, kaṭaṭ kṭamu vu zuwa anan ganu uma e cindere a dika avana e cindere agiri a, a wala e kelime ke le.>>

⁷ Da u danai uma a, <<Walai, dasai i kara'a likuci ya, n aza o kuvon kelime ka Akpati vu Uzuwakpani vu Vuzavaguđu va.>>

⁸ Ana Jesuwa u ya'in kadanshi n uma a, da anan ganu uma e cindere a na i ubani n ishiyaun ya avana a agiri e kelime ka Vuzavaguđu ka a walai kelime, a kulika avana agiri kobolo n Akpati vu Uzuwakpani vu Vuzavaguđu o kutono le.

⁹ Dada aza o kuvon a walai kelime ka anan ganu a na i a kulika avana a, aza o kuvon o yoku kacapa o kutono Akpati vu Uzuwakpani va. A ayin a nanlo dem a lya'i kelime n ciliki tsa avana.

¹⁰ Ama Jesuwa u danai uma a, <<Kaṭaṭ i ya'an yoroli i kuvon ba, kaṭaṭ i kaṣukpa a pana alaṭaṣu a da ba, kaṭaṭ feu i kebece ukuna ba, sai kanna ka na n danai da yo orukpo, kaṭaṭ yo orukpo.>>

¹¹ Dada u zuwai a dikai Akpati vu Uzuwakpani vu Vuzavaguđu va a kara'akai likuci n vu da kute. Da o bonoi a ubuta wi idashi u le da a asai punu.

¹² Jesuwa u dangai n usana da anan ganu feu a dikai Akpati vu Uzuwakpani vu Vuzavaguđu.

¹³ Anan ganu uma e cindere a na a dikai avana e cindere a, a walai kelime ka Akpati vu Uzuwakpani vu Vuzavaguđu n a likai avana. Aza a ucanuku u kuvon kelime n aza a ucanuku u kuvon o yoku kṭamu o kutono Akpati vu Uzuwakpani vu Vuzavaguđu va kacapa, aza a avana feu a lya'i kelime n ciliki.

¹⁴ A kanna ke ire da a dasai a kara'i likuci ya kute, da o bonoi a ubuta wi idashi i le. A ya'an ta nannai ali ayin a tali.

¹⁵ A kanna ke cindere da a dangai n usana ubuta kali-kali, da a dasai a kara'i likuci ya tsu na a kiwanai, ama a kanna ka nanlo ka koci a dasai a kara'i likuci ya ali kucindere.

¹⁶ E kucindere ku nanlo, ana anan ganu a likai avana a, da Jesuwa u danai uma, <<Orukpoi, adama a na Vuzavaguđu u neke da ta likuci ya.

¹⁷ Likuci ya n ili i na yi puna raka i ta e kuneke i da u Vuzavaguđu adama a kulangaṣa. Sai Rahapu kashakanlai koci n aza a na i punu a kpa'a kobolo n ayi ele da a kubuwa n wuma, adama a na u sokongu ta aza a tsusaki a na tsu suki.

¹⁸ Kaṭaṭ i sa'wa ili i na a zuwai adama o kudomoku ba, ta lo ya tuka kaṭi ka da n aza a Isaraila raka m muna n atakaci.

¹⁹ Ama azurufa n azanariya, n ucanuku wu ulinga, u na a ya'in n iyum i shili ko iyum koci raka ili i cida i da a kubana u Vuzavaguđu, mayun da ta na feu a zuwa i da a ubuta u kufobo ki ili u Vuzavaguđu.>>

²⁰ Ana a likai avana a da uma o orukpoi, izumgbi ya avana i nanlo kobolo n yoroli i uma ya, da mashilya ma ma yikpai, da yaba dem u shidai a ku'uwa punu, a kanai likuci ya.

²¹ Da a unai ili i wuma raka i na yi punu a likuci ya n otokobi, ali n amaci, nkoshi n olobo, anaka n nkyon kobolo ni njaki feu.

²² Jesuwa u danai uma e re a na a banai a ya'in tsusaki ci idika tsa, <<Uwai a kpa'a ku kashakanlai ka kaṭaṭ yu utuka n aza a na i punu a kpa'a ku ni ka dem, tsu na i ya'in de akucina kobolo n ayi.>>

²³ Dada ali a na a banai tsusaki tsa a uwai punu a kpa'a ka da a utai n Rahapu, esheku a ni n anaku dem, n aza a ni kobolo n ele vu na i idashi punu n ayi. Utakai aza a kpa'a a ni dem pulai da a zuwai le devu n ukara'i u katura ka aza a Isaraila.

²⁴ Da o songi likuci ya raka n ili i na yi punu dem, sai azurufa n azanariya n ucanuku wu ulinga, u na a ya'in n iyum i shili n iyum koci u daɗa a zuwai ubuta u kuzuwa u Vuzavaguɗu.

²⁵ Ama ɗa Jesuwa wi isai wuma u Rahapu kashakanlai, n aza a kpa'a a ni dem kobolo n aza a na i idashi n ayi feu, adama a na u sokongu ta uma a na Jesuwa u suki adama a na a bana a ya'an tsusaki a Jeriko. Da u yongoi idashi a katsuma ka aza a Isaraila ali n anana.

²⁶ A ayin a nanlo ɗa Jesuwa u ya'in kadanshi n akucina u danai,

<<Una u wuya u Vuzavaguɗu wi ta o kutono
vuza na u kudanga
adama a na u ma'asaka likuci i Jeriko i nampa.
Ayin a na baci u varai kuma'a ku nampa
maku mu ugiti ma ni mi ta a kukuwa.
Kpamu a ayin a na u kotsoi kuma'a ku nampa
kata maku mu ukocishi ma ni kpamu ma kuwa.>>

²⁷ Nannai ɗa Vuzavaguɗu u yongoi n Jesuwa, ɗa kula ku ni ku kara'i a idika dem.

7

Unushi u Akan

¹ Ama aza a Isaraila a kpaɗai kutono ukuna u wila wi ili i na a takpai adama o kudomoku. Adama a na Akan kolobo ka Karimi matsukaya ma Zabidi, a kpa'a ku Zera, a kumaci ku Yahuda u bokoi ucanuku u na a takpai adama o kudomoku. Da ta na Vuzavaguɗu u ya'in wupa kau n aza a Isaraila.

² Daɗa Jesuwa u suki uma punu a Jeriko a kubana a Ai, ubuta wa wi ta devu n Betu-avin a kasana ka Betelu, ɗa u danai le, <<Banai i saka idika ya.>> Daɗa uma a a banai a sakai idika i Ai.

³ O bonoi u Jesuwa ɗa a danai ni, <<Kata vu zuwa uma raka a bana de ba, ama ya'an uma devu n akpan e re (2,000) a kubana akpan a tatsu (3,000) a bana a lya'a Ai n kuvon. Kata vu zuwa uma raka a shana de ba, adama a na uma a i gbayin ba.>>

⁴ Daɗa uma devu n akpan a tatsu (3,000) a dangai a banai kuya'an kuvon n Ai. Da aza a Ai o lokoi le,

⁵ ali a unai le uma kamangankupa n aza a tali. O lokoi aza a Isaraila a punu a utsutsu u likuci u le ali a kubana a Shebarimu, ɗa a unai le a kagidaɗau. An enei nannai ɗa ikyamba ya aza a Isaraila i kuwai, okpoi babu katsura.

⁶ Daɗa Jesuwa u karai ntogu n ni ɗa u yikpai makpafa e kelime ka Akpati vu Uzuwakpani vu Vuzavaguɗu ali sai kulivi. Da nkoshi m gbara-gbara ma aza a Isaraila feu a ya'in nannai, a tsunki kaci ke le kubuta adama a unangbukatsuma.

⁷ Da Jesuwa u danai, <<Bobo, Vuzavaguɗu Mala'imili, yidai i zuwai ɗa vu tukai n uma a nampa a Urudu na, adama a na e neke tsu e ekiye aza a Amoriya ciya a una tsu? Ishi ba ci yeve ci shamgba n upashi u Urudu wa n tsu nan de.

⁸ Vuzavaguɗu, yidai n kudana gogo na, an wo okpoi aza Israila sumai o bonoi n kacapa a ubuta wi irala i le.

⁹ Aza a Kana'ana kobolo n uma a na i idashi a idika ya i ta a kupana ukuna u nampa, kata a kanza tsu o kotso n atsu raka-raka punu a idika ya. Yidai tamkpamu va kuya'an adama a kula ku gbayin ku nu?>>

¹⁰ Da Vuzavaguɗu u danai Jesuwa, <<Danga, yidai i zuwai ɗa vu vaki makpafa?

¹¹ Aza a Isaraila a nusa ta, a sula ta wila wu Uzuwakpani u na n nekei le. A dika ta ili a katsuma ki ili na a takpai adama a kulangasa. A ya'an ta uboki, da kpmu a ya'in a'uwa, da a zuwai i da a katsuma ku ucanuku u le.

¹² Adama a unushi u nampa u da i zuwai aza a Isaraila a fuda kushilika n irala i le ba, da a kpatalai da a sumai adama a na ele o okpo ta de ili i kuna. Mo kudoku mo tono n ada ba sai ayin a na i langasai raka ili i na a takpai adama o kudomoku.

¹³ Danga, cidatangu uma a kata vu dana le, <Cidatangi kaci ka da adama a makpa, adama a na i dada Vuzavaguđu Kashile ka aza a Isaraila ka danai, <<Yi ta ubani n ili i na a takpai adama o kudomoku e kiye ada, aza a Isaraila. Yi a kufuda kushilika n irala i da ba, sai ayin a na i takpai i da wa da.>>

¹⁴ Kata n usana i tawa kelentsu-kelentsu. Kelentsu ka na baci Vuzavaguđu u takpai ka yawa devu kumaci-kumaci. Kata kumaci ku na baci Vuzavaguđu u takpai ku yawa devu kpa'a-kpa'a. Kata kpa'a ku na baci Vuzavaguđu u takpai ku yawa devu vuza te te.

¹⁵ Kata vuza na baci de dem a kanai n ili i na a takpai adama a kudomoku, a una yi m kpa'a ku ni dem n akina kobolo n ili i na wi n i da raka. Adama a na a sula ta uzuwakpani u Vuzavaguđu, da kpmu u ya'in ili i wono a katsuma ki Isaraila.>>

¹⁶ Da Jesuwa u dangai n usana da u tukai n aza a Isaraila devu kelentsu-kelentsu, da a takpai kumaci ku Yahuda.

¹⁷ Da u tukai n kelentsu ka Yahuda devu, da a takpai kumaci ku Zera. Da u tukai kumaci ku Zera kpa'a-kpa'a, da takpai kpa'a ku Zabidi.

¹⁸ Da u tukai n aza a kpa'a ku Zabidi devu vuza te te, da a dikai Akan kolobo ka Karimi matsukaya ma Zabidi, maku ma Zera a kumaci ku Yahuda.

¹⁹ Da Jesuwa u danai Akan, <<Maku ma va, adama a Vuzavaguđu Kashile ki Isaraila. Vu dana mu ili i na vi ya'in, kata vu sokongu mu ili ba.>>

²⁰ Da Akan wu ushuki Jesuwa, <<Mayun n ya'an ka ta Vuzavaguđu Kashile ki Isaraila unushi, ili i na n ya'in i dada na.

²¹ Ana me enei motogu ma singai tsa a aza a Babila,* n azurufa shekelu amangatawenre (200), n azanariya a na amiki e le a yawai shekelu amangere n kupa punu a ucanuku u na a purai gbani va, da m bolongi le da n dikai. I ta usokongi a kayala punu a kapam ka va, kobolo n azurufa a punu daka vi ni.>>

²² Da Jesuwa u suki alingata, da a sumai a banai a uwai a kapam ka, ta tana nannai, a cinai a da usokongi punu a kapam n azurufa a daka vi ni.

²³ Dada a utukai ili ya punu a kapam ka, da a dikai da a bankai Jesuwa n aza a Isaraila raka. Da a tsuwain i da raka e kelime ka Vuzavaguđu.

²⁴ Da Jesuwa kobolo n aza a Isaraila raka a dikai Akan kolobo ka Zera, n azurufa a, n kuminya ka kobolo n kalangu ka azanariya ka, n olobo a ni n nkere n ni, n ushiga wa anaka a ni, nu njaki n ni, ni nkyon n ni, n kapam ka ni kobolo n ili dem i na wi n i da. Da a bankai le a Kara'a ka Akoru.

²⁵ Da Jesuwa u danai, <<Yidai i zuwai da vu tukai tsu n atakaci? Vuzavaguđu u tuka wu ta feu n atakaci anana.>> Da aza a Isaraila a varai ni n aza a kpa'a ku ni n atali. Da o songi le n akina.

²⁶ Da o bolonki ni kaginga ka gbayin ka atali ka na ka buwai de ali anana. Dada Vuzavaguđu u kasukpai wupa u gbangam u ni. Adama a nannai, ali a anana, ubuta wa a ci deke ta u da kula Kara'a ka Akoru.

8

Aza a Isaraila a lya'i Ai n kuvon

* **7:21 7:21** Babila Babila va kpmu e ci deke yi ta Shina. Ene Ugiti 10:10

¹ Da Vuzavaguḍu u danai Jesuwa, <<Kaṭa vu pana wovon ba, kaṭa feu kaḍu ka nu ka muda ba. Dika osoji a raḳa, ḍaṅga vu banka aza Ai n kuvon. Adama a na n neke wu ta ḍe mogono ma aza a Ai, n uma a ni, kobolo n likuci i ni n iḍika i ni feu ekiye a nu.

² Vi ya'anḳa Ai m mogono ma ni tsu na vi ya'anḳai Jeriko m mogono ma ni. Ama yi ta a kupura ucanuku u gbani u ni, n ilikuzuwa i le adama a kaḱi ka ḍa. Fobusoi kaṭa i bana i kpa'wan a kucina ku likuci ya.>>

³ Da Jesuwa n aza o kuvon a ni a ḍaṅgai adama a na a bana a shilika n Ai. Da u zagbai ovonshi a na a fudai kuvon uma aḱpan kamangankupa (30,000), ḍa u zuwai le a laza i n kayin.

⁴ Da u nekei le kadanshi u danai, <<I kpa'wan ḍevu n likuci ya, kaṭa i ya'an ḍa'in n likuci ya ba. Ama raḳa vu ḍa i yongo ufobushi.

⁵ Kaṭa mpa kobolo n aza a na i kobolo nu mpa raḳa tsu dasa a kuyawa ḍe n likuci ya. Da baci uma a utai kukiyangu tsu, tsu na a ya'in n ci cau, kaṭa tsu suma.

⁶ I ta a kuta a kiyangu tsu ali a kaṣukpa likuci i le ḍa'in, adama a na i ta a kudana, <Ele ḍa ḍe a kusuma tsu na a ya'in kaikulu.>

⁷ Kaṭa yu uta a ubuta u na i kpa'wain va yeve i kana likuci ya. Vuzavaguḍu Kaṣhile ka ḍa wi ta e kuneke ḍa ele e ekiye ḍa.

⁸ Ayin a na baci i kana likuci ya, kaṭa i songu i ḍa n akina. I ya'an tsu na Vuzavaguḍu u danai.>>

⁹ Da Jesuwa u danai le a laza, ḍa a banai a ubuta u kukpa'wan ḍa e shedeki e mere me Betelu n Ai, n tsu kaḱivi ka Ai. Ama Jesuwa wa asai kobolo n uma a nanlo n kayin ka nanlo.

¹⁰ Da n usana Jesuwa u ḍaṅgusai u bolongi uma a ni, ḍa u banai kobolo n nkoshi m gbara-gbara mi Isaraila a uwai Ai n aza na a buwai.

¹¹ Aza o kuvon a na i kobolo n ayi a dasai sai ḍevu n likuci ya, ḍa a shamgbai a ubon u gaḍi u Ai, m maḱariki lo e mere me le n Ai.

¹² Cina ḍe Jesuwa u ḍika uma aḱpan a tawun (5,000) u zuwai le a kpa'wain e mere me Betelu n Ai, n ubon u kaḱivi u likuci wa.

¹³ A zuwai osoji a yaba ḍem u ḍika kashani ka ni, aza o yoku a shamgbai a ubon u gaḍi u likuci wa, aza o yoku tamkpamu a kpa'wain n ubon u kaḱivi. N kayin ka nanlo, Jesuwa wa asai a maḱariki.

¹⁴ Ana mogono ma Ai me enei nannai, ḍa ayi n uma a likuci a ni a ya'in moloko utai n usana, a gidalaḱi a kara'a ka Araba adama a na a bana a cina aza a Isaraila a ya'an kuvon n e le. Ama u yeve a na a zuwai uma o yoku a kpa'wan adama a ni a ukara'i u likuci wa ba.

¹⁵ Da Jesuwa n aza a Isaraila raḳa a kaṣukpai uma a nanlo o lokoi le, ḍa a sumai a kubana e meremune.

¹⁶ Aza a Ai raḳa e dekpenei ḍa a kiyangi le, a kiyangi aza a Isaraila ali ḍa'angi n likuci.

¹⁷ Babu vuza na u buwai a Ai ko a Betelu vu na u kpaḍai kukiyangu aza a Isaraila. A kaṣukpai likuci ya fon a kukiyangu aza a Isaraila.

¹⁸ Daḍa Vuzavaguḍu u danai Jesuwa, <<Sapangu masara ma na mi e kukiye ku nu a kinda ubon u Ai, adama a na mi ta e kuneke wu likuci ya.>> Da Jesuwa u ya'in tsu na a danai ni.

¹⁹ Daḍa uma a na i ukpa'win wa a ḍaṅgai gogo'o ḍa a zurai punu a likuci ya ḍa a kana i ḍa. Da a ya'in gogo'o a zuwai i ḍa akina.

²⁰ Ana aza a Ai a lanuki kaḱapa ḍa e enei kana a kuḍaṅga gaḍi a likuci ya, ama a buwa n uye u na a kufaṭaṭsa kpamu ba. Adama a na aza a Isaraila a na ishi a sumai a kubana e meremune, ḍa kucikpa o bonoi a kukiyangu le.

²¹ Ana Jesuwa n uma a Isaraila raḳa e enei uma a na ishi a kpa'wain va a kana ta likuci ya n kana a kuḍaṅga gaḍi, ḍa a kpatalai o bonoi a kana kuna aza a Ai.

²² Dada aza a Isaraila a na a buwai utai punu a likuci ya a kanai kuvon n e le, da a zuwai aza a Ai e mere, aza a Isaraila a akambu dem. Da aza a Isaraila a unai le gbende ko vicu'u a buwaka ba, bele ta na a fatatsa.

²³ Ama da remei mogono ma Ai ma n wuma da a tukai u Jesuwa.

²⁴ Ana aza a Isaraila o kotsoi ku una aza a Ai na de a ubuta u kuvon e meremune ma na ishi a kiyangi le, ana a unai yaba dem n kotokobi. Da aza a Isaraila raka o bonoi punu a Ai va da a unai aza a na i punu a likuci ya.

²⁵ Uma a Ai a na a unai a kanna ka nanlo amaci n ali dem, ele da uma akpan kupa n e re (12,000).

²⁶ Ama ayi Jesuwa u bonoko n masara ma na mi e kukiye ku ni ma na u sapanki Ai va ba, sapu na u kotsoi ku una likuci i Ai gbende.

²⁷ Ama aza a Isaraila a dikakai kaci ke le ucanuku u gbani, ilikuzuwa n i na yi punu a likuci ya, tsu na Vuzavaguđu u danai Jesuwa.

²⁸ Dada Jesuwa u songi likuci i Ai da u bonokoi i da agali ko wannai, ta i da yi nanai ali anana.

²⁹ U sabangi mogono ma Ai a madanga da u kasukpai ni de ali a kubana kulivi. Ana kanna ka yikpai da Jesuwa u zuwai a dika keven ki ikyamba ka a vakangu a utsutsu u likuci wa. Da a tsugbai ka'a n atali ali a ya'in kazana, ka na ve kene ali a kutawa anana.

Jesuwa wu uranashukai uzuwakpani (Wil 27:1-26)

³⁰ Dada Jesuwa u mai katalikalyuka adama a Vuzavaguđu Kashile ka aza a Isaraila a Kusan ku Ebalu,

³¹ u ya'in derere tsu na Musa kagbashi ka Vuzavaguđu u danai aza a Isaraila, tsu na a danai a Katagarda ka Wila ka Musa, <<Ya'ankai mu katalikalyuka n atali a na i ushe'wi ba, da kpamu a lapulai a da n ili yu ulinga yi iyum ba.>> Ta de e kuneke Vuzavaguđu kune'e ku kusongu n kune'e ku matana.

³² A ashi a aza a Isaraila de, da Jesuwa u danai wila u Musa a nshemberu ma atali.

³³ Aza a Isaraila raka, n aza a likuci kobolo n omoci dem, nu nkoshi m gbara-gbara, n aza e kelime kobolo n a ya'in afada, a shamgbai a kapashi dem ka Akpati vu Uzuwakpani vu Vuzavaguđu, a kinda anan ganu aza e Levi ele vu na a dikai vu da. Kagimi ka uma ko yoku ka shamgbai e kelime ka Kusan ku Garizim, aza o yoku tamkpamu e kelime ka Kusan ku Ebalu, tsu na Musa kagbashi ka Vuzavaguđu u danai a ayin a na e nekei ni kadanshi ka nampa u zuwaka uma a Isaraila unasingai.

³⁴ Da Jesuwa u kecekei le unasingai n una u wuya raka u na Musa u danai a Katagarda ka Wila.

³⁵ Babu kadanshi ke te ka na Musa u tonoi da Jesuwa u kpadai kukeceke aza a Isaraila, kobolo n amaci m muku dem ali n omoci a na i o kuyongo kobolo n ele.

9

Aza a Gibiyon o yansai aza a Isaraila

¹ Ana ngono n na mi a ubon u kalivi ke Kuyene ku Urudu a panai ukuna wu ili i nampa n aza a na i a likuci yi ubon wu nsasan na aza a na i a kara'a, n aza a na i a ubon u kadaki ka Mala ma Gbayin a kubana a Lebano. Ele da ngono ma aza a Hitiya, n aza a Amoriya, n aza a Kana'ana, n aza a Periziya, n aza a Hiviya, n aza a Jebusiya,

² o bolongi da a gba'ai kaci adama a na a ya'an kuvon n Jesuwa n aza a Isaraila.

³ Ama, ana aza a Gibiyon a panai ili i na Jesuwa u ya'ankai Jeriko n Ai,

⁴ da e sheshei kuya'an ukuna u modoruko ciya a isa kaci ke le, da a suki uma a kubana u Jesuwa. A shiyakai njaki n le aburuma a na o o'oi de, kobolo n edele a makyan a na a sa'wai kuboso de da a jilyai.

⁵ Uma a a ukai akuci ataka a na e lebengi, n akuci o ntogu a na a paḍangi feu. Ilikulya'a i na a walakai adama a kulya'a raka, i ya'in de apaḷu ḍa kpamu i ḍekpei.

⁶ Daḍa a banai u Jesuwa n aza Isaraila a ubuta u na a zuwai apam e le a Giliga, ḍa a danai ni kobolo n aza a Isaraila dem, <<Tsu uta ta a idika i ḍa'in, gogo na ci ya'an uzuwakpani u maṭana.>>

⁷ Aza a Isaraila a ushuki aza a Hiviya a danai, <<Nini ḍai tsa kuya'an Uzuwakpani n aḍa. Yayi u yevei ko yi ta idashi ḍevu n aṭsu?>>

⁸ Da a danai Jesuwa, <<Aṭsu agbashi a nu a ḍa ci.>> Da Jesuwa we ecei le, <<Aḍa ḍa anan ya? Teḍai yu utai?>>

⁹ Daḍa a ushuki ni, <<Agbashi a nu a uta ta a likuci i ḍa'in, adama a kula ku Vuzavaguḍu Kaṣhile ka nu. Adama a na tsu pana ta ukuna u ni, n ili i na u ya'in a Masar dem,

¹⁰ n ili i na u ya'ankai ngono n re ma aza a Amoriya ele vu na i a upashi u Urudu, Sihon mogono ma Heshibon n Ogu mogono ma Bashan, ayi vu na wi idashi a Ashitarotu.

¹¹ Daḍa nkoshi m gbara-gbara n tsu kobolo n aza a na i idashi a idika i tsu a danai tsu, <Ci ḍika ilikulya'a adama a nwalu n tsu, tsu tawa tsu cina ḍa kata tsu dana ḍa, <<Aṭsu agbashi a ḍa a ḍa ci. Ya'in uzuwakpani n aṭsu.>> >

¹² Ilikulya'a i tsu i ḍa na, i ḍa yi ishi ta n usuḍukpi u ni an tsu utai n i ḍa a kpa'a adama a nwalu a kutawa wa ḍa, ama gogo na lanai ye ene uteku tsu na i ḍa i ḍekpei ḍa i paḷukpai.

¹³ Edele a maḳyan a nampa ishi ta usavu a na ci ḍikai a ḍa m maḳyan, lanai, gogo na o bososo de. Ntogu n tsu n ataka dem a karasa de adama a nwalu mu mbari n na ci ya'in na.>>

¹⁴ Da aza a Isaraila a isai ilikulya'a i le i yoku, ama a lansa wu ushuki u Vuzavaguḍu ba.

¹⁵ Daḍa Jesuwa u ya'in uzuwakpani u maṭana n ele, adama a na u kaṣukpa le n wuma. Da aza e kelime a uma a kucinakai le.

¹⁶ Ana ayin a tatsu a lazai wana ḍai o kotso kuya'an uzuwakpani n ele, ḍa a tawai e yevei a na ta lo i ḍevu n ele, ḍa kpamu i idashi kobolo n ele.

¹⁷ Da aza a Isaraila o fobusoi nwalu ḍa a yawai a likuci i le a kanna ka tatsu. Likuci i le ya i ḍaḍa Gibiyon, n Kepira, m Beyerotu kobolo n Kiriyatu-jerimu.

¹⁸ Ama aza a Isaraila a una le ba, adama a na aza e kelime e le a ya'an ta akucina n kula ku Vuzavaguḍu Kaṣhile ka aza a Isaraila adama e le. Daḍa kaḅundai ka aza a Isaraila dem ka ya'in mololo adama a aza e kelime e le.

¹⁹ Ama aza e kelime a raka a danai kaḅundai ka uma ka, <<Ci ya'an ta de akucina n kula ku Vuzavaguḍu Kaṣhile ka aza a Isaraila, kpamu tsa a kusa'wa le ba.

²⁰ Ili i na tsa kuya'anka le i ḍa na, mayun ḍa tsu kaṣukpa le n wuma, adama a akucina a na ci ya'in, nannai ḍa baci ba, wupa u gbayin wi ta a kutawa wa tsu.>>

²¹ Daḍa aza e kelime a danai le, <<Kaṣukpai le o yongo n wuma.>> Adama a na okpo tsu aza a kukapa ku ndanga kobolo n oroni a mini aṭsu.

²² Da Jesuwa u ḍekei aza a Gibiyon a, a ubuta ute ḍa u danai le, <<Yidai i zuwai ḍa i doroi tsu, i danai, <Tsu uta ḍevu ba,> ashe ta ci na idashi a ubuta u te?

²³ Adama a nannai gogo na n ya'anka ḍa ta una, yi o kudoku kokpo ili i makara ba sai akapi a ndanga kobolo n oshori a kpa'a ku Kaṣhile ku va.>>

²⁴ Da ushuki Jesuwa a danai, <<Ci ya'an ta nannai adama a na tsu pana ta arabali a na Vuzavaguḍu Kaṣhile ka nu ka ya'ankai kagbashi ka ni Musa uzuwakpani u danai, wi ta e kuneke ḍa idika ya gbende, kata wu una aza a na i punu idashi a idika ya adama a ḍa. Adama a nannai ci ta a kupana wovon u ḍa kau adama a wuma u tsu. I ḍaḍa i zuwai ḍa ci ya'in ili tsu nampa.

²⁵ Gogo na atsu da na e ekiye anu. Ili i na baci ve enei i ga'in nu da kpamu yi mejege, ya'anka tsu i da.>>

²⁶ Da Jesuwa wi isai le e ekiye a aza a Isaraila, da ta na a kpaɗai ku una le.

²⁷ Ama da u bonokoi le akapi a ndanga kobolo n oshori adama a kabundai ka uma kobolo n katalikalyuka ka Vuzavaguɗu. Wi ta o kokpo ulinga u le u kowanai a ubuta u na Vuzavaguɗu u zagbai.

10

A lya'i aza a Amoriya n kuvon

¹ Ana Adoni-zedeki mogono ma Urushelima, ma panai tsu na Jesuwa u lya'i Ai n kuvon, ali da u wu unai i da raka-raka, n tsu na u ya'ankai Jeriko m mogono ma ni. Da kpamu u panai tsu na aza Gibiyon a ya'in uzuwakpani u maɗana n aza a Isaraila da kpamu i a idaɗshi kobolo n ele,

² ayi n uma a ni a panai wovon kau adama a na Gibiyon likuci i gbayin i da, tsu likuci ite a katsuma ka likuci yi ngono, ali i la'a ta Ai nu m gbayin, uma a ni feu dem ovonshi a da.

³ Da Adoni-zedeki mogono ma Urushelima ma suki n akaka a kubana u Hoham mogono ma Heburon, m Piramu mogono ma Jarumutu, n Jafiya mogono ma Lakishi, n Debiri mogono ma Igulonun, u danai,

⁴ <<Tawai wa va i banka mu, tsu una aza a Gibiyon. Adama a na a ya'an ta uzuwakpani u maɗana n Jesuwa kobolo n aza a Isaraila.>>

⁵ Dada ngono n tawun ma aza a Amoriya, mogono ma Urushelima, m mogono ma Heburon, m mogono ma Jarumutu, m mogono ma Lakishi kobolo m mogono ma Igulonun, o bolongi n ovonshi e le dem da a banai a kanzai Gibiyon a shilikai n ayi.

⁶ Da uma a Gibiyon a su'uki n kadanshi a kubana u Jesuwa na de a ubuta wa apam a Giliga a danai, <<Kata vu obongu ekiye a kinda agbashi a nu ba. Tawa gogo'o vu banka tsu, adama a na ngono ma aza a Amoriya raka n na mi idaɗshi a likuci yi nsasan o bolongu ta kaci ke le adama a tsu.>>

⁷ Dada Jesuwa u dangai a Giliga n osoji a ni raka, kobolo n eyeve o kuvon a ni dem.

⁸ Da Vuzavaguɗu u danai Jesuwa, <<Kata vu pana wovon u le ba, adama a na n neke le ta de e ekiye a nu. Ko vuma te u kufuda kushamgba e kelime ka nu ba.>>

⁹ Jesuwa u ya'in nwalu kayin kabaɗa wu utai a Giliga da u kanai osoji aza a Amoriya tsu mereve.

¹⁰ Da Vuzavaguɗu u zuwai le a ripulai a e kelime ka aza a Isaraila, da aza a Isaraila unai le n abundai a Gibiyon. Aza a Isaraila a kiyangi le uye a kubana a Betu-horun, da ta na a kanai kuna le a uye u kubana a Azeka m Makeda.

¹¹ Ana aza a Amoriya i a iladi adama a na a la'aka ekiye osoji a Isaraila, o tonoi uye u Betu-horun a kubana a Azeka, da Vuzavaguɗu u jarai le m mini ma atali. Da uma e le n abundai a kuwai a la'i ele vu na aza a Isaraila a unai n kotokobi.

¹² A kanna ka na Vuzavaguɗu u nekei aza a Amoriya e ekiye aza a Isaraila, da Jesuwa u ya'in kadanshi n Vuzavaguɗu a aɗshi aza a Isaraila a, u danai,

<<Avu kanna shamgba a ubuta u te a Gibiyon,
wotoi tamkpamu shamgba a ubuta u te a Kara'a ka Ayijalon.>>

¹³ Da kanna ka shamgbai a kaci derere, wotoi feu u shamgbai,

sai ayin a na uduɗiyan wa u tsupai i na irala i ni i ya'ankai ni. Ili i nampa yi ta udani a Katagarda ka Jasharu.

Kanna ka shamgbai a ubuta u te e mere ma kaci, ka kpaɗai kuwala gogo'o an ka yikpa ali kuliva ku te gbaga.

¹⁴ A sa'wa kuya'an kannna tsu nanlo ba, ko n ci cau ko n gogo na, adama a na kannna ka'a ka na Vuzavaguđu u panakai vuma. Mayu Vuzavaguđu u ya'an ta vishili adama aza a Isaraila.

¹⁵ Dada Jesuwa kobolo n osoji a Isaraila raƙa o bonoi a ubuta wa apam e le a Giliga.

Jesuwa wu unai ngono n tawun ma aza a Amoriya

¹⁶ Ko a na wo okpoi ngono n tawun ma aza a Amoriya n nampa n sumai da i ushedeki a kabatsu na de a Makeda.

¹⁷ Da aza a o yoku a cinai le, da a danai Jesuwa ngono n tawun n da de a cinai ushedeki a kabatsu a Makeda,

¹⁸ da u danai, <<Gidalakpai atali a gbagba'in i pala una u kabatsu wa, kata i zuwa uma inda ka'a.

¹⁹ Ama kata i shamgba de ba, kiyangi irala i da ya kata feu yu una aza a kacapa e le, i kasukpa a yawa a likuci i le ba. Adama a na Vuzavaguđu Kashile ka da u neke le ta de ekiye ada.>>

²⁰ Ana Jesuwa n uma a Isaraila o kotsoi kuna le gbende, n nannai dem da uma kenu a na a la'akai a sumai a uwai a likuci yu ukanji i le.

²¹ Dada osoji aza a Isaraila raƙa o bonoi u Jesuwa m matana a ubuta u na a vaki a Makeda. Babu kpamu vuza na u fudai u ya'in kadanshi ko kugoyi a kubana wa aza a Isaraila.

²² Da Jesuwa u danai, <<Bayuwai una u kabatsu u nanlo, kata yi utuka mu nu ngono n tawun n na mi punu.>>

²³ Dada a utakai nu ngono n tawun ma punu a kabatsu ka, ele da mogono ma Urushelima, m mogono ma Heburon, m mogono ma Jarumutu, m mogono ma Lakishi m mogono ma Igulonu.

²⁴ Ana a tukai nu ngono n nanlo u Jesuwa, da u dekei aza a Isaraila raƙa da kpamu u danai ovonshi vo osoji a na a banai n ayi va, <<Tawai na i dasa edeku a ngono n nampa.>> Dada a utai kelime da a dasai ngono ma e edeku n ene e le.

²⁵ Da Jesuwa u danai le, <<Kata i pana wovon ba, kata feu adu a da o kodo ba, ghamai asuvu kata i tsurakpa. Na da ili i na Vuzavaguđu u kuya'an n irala i da raƙa i na i kuya'an vishili n ele.>>

²⁶ Da Jesuwa wu unai ngono ma ali u saki le a ndanga n tawun, da a kasukpai le a ndanga ma ali a kubana kulivi.

²⁷ Ama kannna de a kuyikpa da Jesuwa u nekei kadanshi a cipaka le a gadi vu ndanga ma, kata o zoku le a kabatsu ka na ishi e shedeki va. Da a bayangi una u kabatsu wa n atali a gbagba'in, ali anana i ta de a buwai a ubuta wa.

²⁸ A kannna ka nanlo, Jesuwa u lya'i Makeda n kuvon, u lya'i likuci ya, da wu unai mogono ma ni n uma a na i punu dem n kotokobi. Ko vuza u kasukpa n wuma ba. U ya'in kpamu m mogono ma Makeda ma tsu na u ya'in m mogono ma Jeriko.

Jesuwa u doku u lya'i likuci ya aza a Amoriya

²⁹ Dada Jesuwa kobolo n aza a Isaraila raƙa a kasukpai Makeda a banai a ya'in kuvon n Libina.

³⁰ Da Vuzavaguđu u nekei likuci ya m mogono ma ni e ekiye aza a Isaraila. Da a unai aza a na i punu a likuci ya dem n kotokobi. Ko vuza a kasukpa n wuma ba. Da u ya'in kpamu m mogono ma ubuta ma tsu na u ya'in m mogono ma Jeriko.

³¹ Dada kpamu Jesuwa kobolo n aza a Isaraila raƙa a kasukpai Libina a lazai a kubana a Lakishi. A kara'i likuci ya n kuvon.

³² Da Vuzavaguđu u nekei Lakishi e ekiye aza a Isaraila da tana a unai i da a kannna ke ire. Jesuwa wu unai likuci ya n yaba dem vu na wi punu n kotokobi, derere n tsu na u ya'in n Libina.

³³ Dada Horama mogono ma Geza u tawai adama a na u banka Lakishi. Da Jesuwa wu unai ni n uma a ni ko vuza u buwaka ba.

³⁴ Da kpmu Jesuwa u doku wu utai n aza a Isaraila a ni raka ana o kotsoi n Lakishi da a lazai a kubana a Igulonu. Da a kara'i likuci ya n kuvon.

³⁵ A lya'i ubuta wa n kuvon a kanna ka nanlo, da a unai uma a na i punu dem n ili i na i buwai n kotokobi. Derere tsu na a ya'ankai Lakishi.

³⁶ Da Jesuwa kobolo n aza a Isaraila raka a kasukpai Igulonu, da a lazai a kubana a Heburon da a kara'i likuci ya n kuvon.

³⁷ A kana'i likuci ya da a unai i da kobolo m mogono ma ni dem n kotokobi, n likuci i wawa'a i ni n aza a na i idashi de dem. A kasukpa vuza n wuma ba, derere n tsu na a ya'ankai Igulonu.

³⁸ Da kpmu Jesuwa kobolo n aza a Isaraila a kpatalai kacapa a ya'in kuvon n Debiri.

³⁹ A kana'i likuci ya kobolo n likuci i wawa'a i ni dem, da a unai le raka n kotokobi. A unai yaba dem punu raka, ko vuza a buwaka n wuma ba. A ya'ankai Heburon m mogono ma ni tsu na a ya'ankai Libina m mogono ma ni kobolo n Debiri feu.

⁴⁰ Nannai da Jesuwa u kotsoi n ubon u nanlo wa raka, likuci yi nsasan, n Negebu, n ara'a a na i a kalivi, n ara'a a na i n tsugadi, kobolo nu ngono n le dem. Ko vuza a kasukpa n wuma ba, wu unai ili dem i na yi n wuma, derere tsu na Vuzavaguđu Kashile ki Isaraila u danai.

⁴¹ Jesuwa u lya'a le ta n kuvon ili i na i dikai a Kadeshi-baniyan ali a kubana a Gaza, kobolo kpmu n idika i Goshen ali a kubana a Gibiyon.

⁴² Dada Jesuwa u lya'i ngono n nampa n likuci i le raka n kuvon a makyan me te, adama a na Vuzavaguđu Kashile ka aza a Isaraila u shilika ta adama e le.

⁴³ Da Jesuwa n aza a Isaraila a raka o gosoi o bonoi a ubuta u na a vaki a Giliga.

11

Jesuwa u lya'i likuci yi ubon u gadi n kuvon

¹ Ana Jabinu mogono ma Hazoru ma panai ukuna wu ulya'i wa aza a Isaraila, da u suki n akaka a kubana u Jobaba mogono ma Madon, m mogono ma Shimiron kobolo n Akashafa,

² kpmu nu ngono n na mi a nsasan m gbagbain mu ubon u gadi, nu n na mi a ubon Araba a kara'a ka Urudu a ubon u daka u Kineretu, nu n na mi a ubon wu nsasan n wawa'a, kpmu nu n na mi a ubon u Doru n tsu kalivi a kakinu ka mala.

³ Da u su'uki aza a Kana'ana feu a na i ubon u kasana n kalivi, n wa aza a Amoriya n aza a Hitiya n aza a Periziya kobolo n aza a Jebusiya a likuci i na yi a nsasan, n aza a Hiviya a na idashi a kumi'i ku kusan ku Hamonu a idika i Mizipa.

⁴ Ngono n nampa raka mu utai n katsura ko osoji e le, osoji abundai n kabundai an kayala ka mala, kobolo n kabundai ko odoku n ekeke odoku.

⁵ Da ngono n nampa raka o bolongi utsura u le da a vaki a ubuta u te e kuyene ku mini ku Meromu, adama a na a shilika n aza a Isaraila.

⁶ Da Vuzavaguđu u danai Jesuwa, <<Kata vu pana wovon u le ba, adama a na makpa tsu nampa mi ta e kuneke le raka e ekiye a aza a Isaraila a una le. Ada da i kugbatyasa agutsu odoku e le kata i songu ekeke o odoku e le feu n akina.>>

⁷ Da Jesuwa kobolo n Osoji a ni raka a banai a kambuki le n vishili e kuyene ku Meromu.

⁸ Da Vuzavaguđu u nekei le e ekiye aza a Isaraila. Da a lya'i le da o lokoi le ali a kubana Sidon vu gbayin m Misirefotu-mayimu, n kara'a ka Mizipe a ubon u kasana, unai le raka sapu babu vuza na u buwai n wuma.

⁹ Jesuwa u ya'ankai le derere uteku tsu na Vuzavaguđu u tonukoi ni. U gbyatasai odoku e le ɗa u songi ekeke o odoku e le ɗa.

¹⁰ Da Jesuwa u bonoi n kucina u lya'i Hazoru n kuvon ɗa wu unai mogono ma ni n kotokobi, Hazoru va ayi ɗa likuci i gbayin i tsugono ɗa.

¹¹ Da a unai yaba dem na wi punu n kotokobi ko vuza a buwaka n wuma ba, ɗa kpamu o songi likuci i Hazoru ya n akina.

¹² Jesuwa u lya'i likuci kakau i nanlo dem n kuvon kobolo nu ngono n le. A unai le n otokobi gbende, tsu na Musa kagbashi ka Vuzavaguđu u danai.

¹³ Ama aza a Isaraila o songu likuci i na a ma'i a gaɗi va aginda ba, Hazoru ɗa koci vu na Jesuwa u songi.

¹⁴ Daɗa aza a Isaraila a ɗikai ili singai ɗa i na yi punu a likuci ya kobolo n ilikuzuwa feu. Ama a una ta uma ɗa punu n otokobi ali o kotsoi, ko vuma vu te a kasukpa n wuma ba.

¹⁵ A ya'in tsu na Vuzavaguđu u danai kagbashi ka ni Musa, ɗa Musa u danai feu Jesuwa, ɗa tana Jesuwa u ya'in nannai. Ko ili i te i na Vuzavaguđu u danai Musa u kpaɗa kushatangu ba.

¹⁶ Daɗa Jesuwa wu isai idika i nanlo ɗa, likuci ya aginda kobolo n Negebu ali n idika i Goshen ɗa n ara'a, n Araba kobolo n idika ya aginda a Isaraila n ara'a a ni feu.

¹⁷ Ili i na i ɗikai a Kusan ku Halaku, ku na ku tonoi a kubana a ubon u Siyaru sai a Bala-gadu, a kara'a ka Lebano a kucipa ɗa vu Kusan ku Hamonu. U kana ngono n le ɗa, ɗa u tonoi wu unai le dem.

¹⁸ Jesuwa u ya'an ta megeshe a kuya'an kuvon nu ngono n nampa ɗa.

¹⁹ Babu likuci i na i lansa idashi i mata na aza a Isaraila, sai aza a Hiviya a na i idashi a Gibiyon. Ama aza a na a buwai ɗa lya'i le n kuvon.

²⁰ Adama a na Vuzavaguđu ɗa n kaɗi ka ni u kpanduki aɗu e le ciya a shilika n aza a Isaraila, adama a na a ya'an wuni gbende babu asuvayali, tsu na Vuzavaguđu u danai Musa u ya'an.

²¹ A ayin a nanlo ɗa Jesuwa u banai wu unai aza a Anaki a likuci ya aginda n Heburon n Debiri n Anabu, n likuci ya aginda ɗa yi ubon u Yahuda, n likuci ya aginda ɗa i na yi a ubon wi Isaraila. Wu unai le ɗa ɗa kpamu u lansa likuci i le.

²² Babu aza a Anaki a na a buwai n wuma a ubon wi idika ya aza a Isaraila, sai punu a likuci i Gaza n Gatu kobolo n Ashidodu daɗa uma a buwai de n wuma.

²³ Daɗa Jesuwa u ɗikai idika ya ɗa tsu na Vuzavaguđu u ya'in kadanshi m Musa, ɗa u nekei i ɗa yo okpoi idika yi ukani ya aza a Isaraila kumaci-kumaci. Da idika ya yu uvukai n kuvon.

12

Ngono n na Musa u lya'i n kuvon

¹ Na ɗa ngono mi idika n na aza a Isaraila a lya'i n kuvon, ali ɗa a ɗikai ukani wi idika i le dem. A ɗikai ubon u kasana u Kuyene ku Urudu, a gitai a ubon u kara'a ka Aruno ali a kubana a Kusan ku Hamonu, kobolo kpamu n ubon u kasana ɗa u Araba.

² Ele ɗa Sihon mogono ma aza a Amoriya ma na mo yongoi a Heshibon, vuza na u lya'i tsugono ili i na i ɗikai a Arowa a uteku u kakina ka kara'a ka Aruno, e mere ma kara'a ma ali a kubana e kuyene ku Jaboku, a uteku wi idika ya aza a Amona, wi ta kobolo n kagimi ka Giliyadu.

³ U lya'i kpamu tsugono a ubon u kasana ka Araba a ili i na i ɗikai a Mala ma Kineretu* ali a kubana a Mala ma Araba, daɗa Mala ma mkpaɗi, u ɗikai kpamu a

* 12:3 12:3 Kineretu E ci dekei ta kpamu n kula mala ma Galili.

kubana e Betu-jeshimotu, ɗa u bonoi kpamu a ubon u ɗaka a kara'a ka Pisiga.

⁴ N ubon wi idika u Ogu mogono ma Bashan, vuza na u buwai a katsuma ka uma a Refimu ɗa kpamu u lya'i tsugono a Ashitarotu n Edire.

⁵ U lya'i tsugono a Kusan ku Hamonu, n Saleka, n ubon u Bashan raka ali a kubana a uteku wa aza a Geshuru n aza a Makatu, n kagimi ka Giliyadu ali a kubana a uteku wi idika i Sihon, mogono ma Heshibon.

⁶ Musa kagbashi ka Vuzavagudu kobolo n aza a Isaraila a lya'i le n kuvon. Dada Musa va u nekei kumaci ka aza a Ruben n ka aza a Gadu, n kagimi ka kumaci ku Manasa idika ya, yo okpoi yi ukani i le.

Ngono n na Jesuwa u lya'i n kuvon

⁷ Ele na ɗa ngono mi idika n na Jesuwa n uma a Isaraila a lya'i n kuvon a ukambu u kalivi ka Urudu, ili i na i dikai a Bala-gadu punu a kara'a ka Lebano ali a kubana a Kusan ku Halaku ku na ku banai a ubon u Siyaru. Da Jesuwa u nekei idika i le ya a kumaci ka aza a Isaraila yo okpoi yi ukani i le tsu na upecu u kanai,

⁸ n idika ya aginda n ubon wa ara'a n kara'a ka Araba n ubon wa agidaɗu n meremune n Negebu, dada idika ya aza a Hitiya n aza a Amoriya n aza a Kana'ana n aza a Periziya n aza a Hiviya kobolo n aza a Jebusiya.

⁹ Aza a Isaraila a lya'i ngono mi idika i nampa n kuvon. Mogono ma Jeriko, mogono ma Ai devu m Betelu,

¹⁰ mogono ma Urushelima, m mogono ma Heburon,

¹¹ m mogono ma Jarumutu, m mogono ma Lakishi,

¹² m mogono ma Igulonu, m mogono ma Geza,

¹³ m mogono ma Debiri, m Betu-gada

¹⁴ m mogono ma Horuma, m mogono ma Aradu.

¹⁵ Kobolo m mogono ma Libina, m mogono ma adulam,

¹⁶ m mogono ma Makeda m mogono ma Betelu,

¹⁷ m mogono ma Tapuwa, m mogono ma Hefa,

¹⁸ m mogono ma Afeku, m mogono ma Sharon.

¹⁹ Kobolo kpamu m mogono ma Madon, m mogono ma Hazoru,

²⁰ m mogono ma Shimironu-meronu, m mogono ma Akashafa,

²¹ m mogono ma Tanaku, kobolo m mogono ma Magido,

²² m mogono me Kedeshi m mogono ma Jokinimi a Kamelu,

²³ m mogono ma Doru a Nafata, kobolo m mogono ma Goyim a Giliga.

²⁴ Kobolo kpamu m mogono ma Tiza, ele ɗa ngono kamangankupa m me te raka.

13

Idika i na i buwai a kulya'a n kuvon

¹ Gogo na Jesuwa u kutsai kau, ɗa Vuzavagudu u danai ni, <<Gogo na vu kutsa ta kau, kpamu idika i buwa ta n abundai an ya kana.

² Idika i na i buwai i ɗa na, a ubon wa aza a Filisitiya n aza a Geshuru raka.

³ Ili i na i dikai e kuyene ku Shiho ku na ki a kasana m Masar a kubana uteku u Ekoron n tsu gadi, na lo va idika ya aza a Kana'ana i ɗa. Idika yi ngono n tawun ma aza a Filisitiya n na mi a Gaza, n aza a Ashidodu n Ashikelon n Gatu n aza a Ekoron, kobolo n idika ya aza a Avimu,

⁴ n idika ya aza a Kana'ana raka i na yi a ubon u ɗaka, m Mera va aza a Sidon, a kubana a Afeku, ali a kubana uteku wa aza a Amoriya,

⁵ n idika ya aza a Geba n aza a Lebano raka, n i na yi a kasana m Bala-gadu a kumi ku kusan ku Hamonu kata u gadukpa a kubana uteku u Hamata,

⁶ n aza na i idashi a idika yi nsansa raka, ili na i dikai de a nsasan n Lebano, ali a kubana Misirefotu-mayimu, ali n aza a Sidon raka. Mpa n kaci ka va n ku loko le ta kafu na aza a Isaraila a yawa. Kata avu tamkpamu vu peceke aza Isaraila idika ya, yokpo idika yi ukani i le, tsu na n tonokoi nu.

⁷ Gogo na peceke kumaci kuci idika i nampa ya n kagimi ka kumaci ku Manasa, yo okpo ili yi ukani i le.>>

Upecu wi idika u na wi a kasana ka Urudu

⁸ Kagimi ka kumaci ku Manasa, aza a Ruben kobolo n aza a Gadu a isai ili yi ukani i le u na Musa u nekei le a upashi Urudu n tsu kasana. I na Musa kagbashi ka Vuzavagudu ke nekei le.

⁹ I na i dikai de a Arowa vu na vi de a uteku u kara'a ka Aruno, n likuci i na yi e mere ma kara'a kobolo n aginda a Medeba raka, ku lazai a kubana a Dibon,

¹⁰ kobolo n likuci i Sihon raka mogono ma aza a Amoriya ma na ma lya'i tsugono a Heshibon ali a kubana uteku wa aza a Amona,

¹¹ n idika ya aza a Giliyadu, kobolo n ubon wa aza a Geshuru n aza a Makatu kobolo nu nsansa n Hamonu raka, m Bashan kobolo n Saleka,

¹² kobolo n tsugono tsu Ogu vu Bashan raka, vuza na u lya'i tsugono a Ashitarotu n Edire. Ayi da koci vuza na u buwai a katsuma ka aza a Refimu. Ele na va, ele da aza na Musa u lya'i n kuvon da u lokoi le.

¹³ Dem n nannai aza a Isaraila o loko aza a Geshuru ko aza a Maka ba, ama da a kasukpai le a dasangi e mere ma aza a Isaraila ali n anana.

¹⁴ Ama a kumaci ka aza e Levi Musa u neke le idika yi ukani i le ba. Adama na alyuka e kune'e ku kusongu a Vuzavagudu Kashile ki Isaraila, da da ili yi ukani i le, uteku tsu na u danai ni.

¹⁵ Ama Musa u neke ta kumaci ka aza a Ruben ili yi ukani i le, uteku tsu na i a kumaci ku le.

¹⁶ Adama a nannai kure ku le ki ta a kugita a idika i Arowa vu na vi a uteku u kara'a ka Aruno, n likuci i na yi e mere ma kara'a, kobolo n idika ya aginda a na i n tsu Medeba raka,

¹⁷ n Heshibon kobolo n likuci raka i na yi aginda, ele vu na e ci deke Dibon kobolo m Bamotu-ba'alu m Betu-balu-mayon,

¹⁸ n Jahaza, n Kedemotu kobolo m Mefatu,

¹⁹ n Keritiya n Sibima n Zeretu-shaha, aginda a na i punu a kara'a,

²⁰ m Betu-peyo n kagidalau ka Pisiga, m Betu-jeshimotu.

²¹ Ele da raka likuci i na yi aginda kobolo n tsugono tsu Sihon mogono ma aza a Amoriya, vuza na u lya'i tsugono a Heshibon. Musa u lya'i ni n kuvon kobolo n aza e kelime a Midiya, da da Evi n Rekemu n Zura n Huru n Reba da da ngono n Sihon n na n dasangi a idika ya.

²² Da kpamu aza a Isaraila a unai Balamu maku ma Beyo n kotokobi, vuza na u ci ya'an tsuboci.

²³ Kuyene ku Urudu ku da kokpoi kure ki idika ya aza a Ruben. Nava da da idika yi ukani ya aza a Ruben, uteku u kumaci ku le, likuci i gbagba'in kobolo n i kenke'en i le.

²⁴ Da Musa kpamu u nekei aza a Gadu ubuta wu ukani u le, uteku tsu na i a kumaci ku le.

²⁵ Kure ki idika i le ku da, Jaza n likuci i gbagbain i Giliyadu raka kobolo n kagimi ki idika ya aza a Amona, da u lazai a kubana a Arowa vu na vi a kasana ka Raba,

²⁶ da u bonoi a Heshibon, da ku lazai a kubana Ramatu-mizipe kobolo m Betoni, kata kutono de a Mahanayim a kubana e kure ku Debiri,

²⁷ kobolo n kara'a ka Betu-haram n Betu-nimira n Sukotu kobolo n Zafon, n kagimi ko tsugono ka Sihon mogono ma Heshibon. Kuyene ku Urudu ku daɗa kure ki idika i le ali a kubana uteku u kuyene ku Kineretu vu na vi a kasana ka Urudu.

²⁸ Nava daɗa likuci gbagba'in n i kenke'en yi ukaɗi ya aza a Gadu uteku tsu na i a kumaci ku le.

²⁹ Da Musa kpamu u nekei kagimi ka kumaci ka aza a Manasa ili yi ukaɗi i le. U neke le ta i da, uteku tsu na i kumaci-kumaci.

³⁰ Kure ki idika ku le ku tono ta a kubana ili i an i dikai ubon u Mahanayim, da ku gasai m Bashan kobolo n ubuta u tsugono tsu Ogu mogono ma Bashan kobolo n likuci i Jayiru i na yi a Bashan raka, dem vu le ele da likuci amangatatsu,

³¹ n kagimi ka aza a Giliyadu n Ashitarotu n Edire likuci i tsugono tsu Ogu a Bashan. Nava raka e neke ta aza a Makiri kolobo ka Manasa adama a kagimi ka aza Makiri uteku tsu na i kumaci-kumaci.

³² Na da ili yi ukaɗi i na Musa u pecei a makyan ma na wi e keteshe ka Mowabu a kasana ka Urudu a kinda Jeriko.

³³ Ama Musa u neke kumaci ka aza e Levi ili yi ukaɗi i le ba, adama a na Vuzavaguɗu Kashile ki Isaraila ayi da ili yi ukaɗi i le, tsu na u ya'ankai le uzuwakpani.

14

Upecu wi idika a kalivi ka Urudu

¹ Na da ili yi ukaɗi i na aza a Isaraila a isai a idika i Kana'ana, i na Eliyaza ganu kobolo n Jesuwa kolobo ka Nun n aza e kelime a kumaci ka aza Isaraila e pecekei le.

² E neke le ta u da a ubuta u kazagba, derere uteku tsu na Vuzavaguɗu u tonukoi Musa u neke kumaci kuci n kagimi ka.

³ Adama a na Musa u neke ta de ili yi ukaɗi a kumaci kure n kagimi ka upashi ke Kuyene ku Urudu a ubon u kasana, ama u neke aza e Levi ili yi ukaɗi ba.

⁴ Adama a na muku n Isufu okpo ta kumaci kure, ele da Manasa n Ifirayimu. Ama babu ugboku u na e nekei aza e Levi a idika ya, sai likuci i na a kudasangu n ilikuzuwa i le, n ucanuku u le.

⁵ Da aza a Isaraila a ya'in tsu na Vuzavaguɗu u danai Musa, e pecei idika ya n tsu kazagba.

Jesuwa u nekei Kelepu Heburon

⁶ Kanna ke te aza a Yahuda a banai u Jesuwa a Giliga. Da Kelepu kolobo ka Jefune vuza va aza e Kenizi u danai ni, <<Vu yeve ta i na Vuzavaguɗu u danai Musa vuma Kashile de a Kadeshi-baniyan adama a nu, nu mpa.

⁷ Mpa bi'i n aya amangere ana Musa kagbashi ka Vuzavaguɗu ka suki mu a Kadeshi-baniyan, m bana n saka idika ya. Kpamu n tuka yi ta n akaka uteku tsu na a da i a kaɗu ka va.

⁸ Ama aza aya a na tsu banai kobolo a zuwa ta aɗu a uma a kuwai n wovon, ama mpa n tono ta Vuzavaguɗu Kashile ka va derere.

⁹ Da Musa u kucinai a kanna ka nanlo, da u danai, <N kucina ta, idika i na ene a nu a dasai, yi ta o kokpo ubuta wu ukaɗi u nu m muku n nu ali a kubana uteku n uteku, adama a na vu tono ta Vuzavaguɗu Kashile ka va mayin.>

¹⁰ Gogo na kpamu, Vuzavaguɗu u banka mu ta da u kasukpai mu n wuma ali anana, derere tsu na u dansai, aya amangere n a tawun a da anana, an Vuzavaguɗu u danai Musa ukuna u nampa, a ayin na aza a Isaraila i a nwalu a kakamba. Kpamu gogo na mpa da na n aya amanganashi n a tawun.

¹¹ M buwa ta n utsura ali anana, tsu na mi ishi a ayin a na Musa u suki mu. M buwa ta n utsura u na n ya'an kuvon, a kubana nu m bonoi kpamu.

¹² Adama a nannai, gogo na neke mu idika ya aginda i nampa ya i na Vuzavaguđu u ya'in kadanshi a kanna ka nanlo, adama a na a kanna ka nanlo ve ene ta uteku tsu na aza a utsura a Anaki n likuci gbagba'in yu ukanji i le i yongoi de. U ga'an ba Vuzavaguđu wi ta o kutono nu mpa, kata u banka mu n loko le uteku tsu na u dansai.>>

¹³ Da Jesuwa u zuwakai Kelepu kolobo ka Jefune unaŋingai, da u nekei ni Heburon wo okpo ubuta wu uka ni u ni.

¹⁴ Nannai da Heburon wo okpoi ubuta wu uka ni u Kelepu kolobo ka Jefune vuza va aza e Kenizi ali anana, adama a na u tono ta Vuzavaguđu Kashile ki Isaraila mayin.

¹⁵ A ayin a cau e ci deke ta Heburon va n kula Kiriyatu-araba. Ayi Araba va vuma vu gbayin da vu utsura vu yoku punu a likuci i Anaki. Da idika ya i kasukpai kuvon.

15

Idika i na e nekei aza a Yahuda

¹ Da e nekei kumaci ku Yahuda upecu uteku tsu na i kpa'a-kpa'a a ubon u daka, e kure ka aza a Edom, a kakamba ka Zinu de da'angi a ubon u daka.

² Kure ku le ku gita ta ubon u daka da ku lazai a kubana e kelime ka mala ma mkpadi ku na ki a kind a ubon udaka,

³ da ku lya'i kelime a kubana a ubon u daka u Akarabim, da ku lazai ku tonoi n Zinu, da ku gadukpai n tsu daka tsu Kadeshi-baniyan n tsu ubon u Hezuron a kubana Adaru da ku kpatalai ku bonoi a Karka.

⁴ Kata ku laza a kubana Azemonu, ku tono n ubon u kudolu ku Masar, kata ku zuwa uteku a mala. Nava dada wo kokpoi kure ku da n tsu daka.

⁵ Kure ku le n ubon u kasana dada mala ma mkpadi a kubana a kakina ka Urudu. Kata kure ku ubon u gadi kugita n kakina ka a ubuta u na kuyene ku Urudu ku gidajai a mala.

⁶ Kata kure ka ku gadukpa a kubana a Betu-hogula kata kutono n tsu gadi tsu Betu-araba. Yeve kata ku da ku bono a katali ka Bohan kolobo ka Ruben.

⁷ Da kure ka ku gadukpai ili i na i dikai a kara'a ka Akoru a kubana a Debiri, da kpamu ku kpatalai n tsugadi o kubono a Giliga vu na vi a kind a kaginda ka Adumi ka na ki n tsu daka tsu kara'a. Kata ku da ku laza o kutono kakina ka mini ma Eni-shemeshi, yeve kata ku da ku zuwa uteku a Eni-rogelu.

⁸ Yeve kata kure ka ku gadukpa a kubana a kara'a ka Hinomu a kagidajau a ubon u daka wa aza a Jebusiya, dada Urushelima. Da kure ka ku bonoi ku gadukpai gadi vu kusan ku na ku vaki a kind a kara'a ko kolobo ka Hinomu, a kakina ka kara'a ka aza a Refimu n tsugadi.

⁹ Kata kpamu ku tono de n gadi vu kusan a kubana a ashi mini ma Nefutuwa, kata ku lapa a kubana a likuci yi nsansa n Efuron. Yeve kata ku da ku kondorokpo ku bono a Bala, dada Kiriyatu-jerimu.

¹⁰ Kata kure ka ku ya'an mashingi n tsu kalivi n Bala a kubana a kusan kugbayin ku Seyiru, kata ku laza a n ubon gadi kubana a kusan kugbayin ku Jerimu dada Kesalon, da ku gidajai a kubana a Betu-shemeshi, da kpamu ku lazai a kubana a Timuna.

¹¹ Kata kpamu ku da ku tono a kugidala a Ekoron n tsugadi, kata ku da ku kpatala a kubana Shikeron, kata ku laza a kubana a katali kagbayin ka Bala, kata ku laza a kubana Jabunilu. Kata ku zuwa uteku a mala.

¹² Kure ku le kpamu n tsu ubon u kalivi dada uteku u mala ma gbayin. Na lo da kure ku na ku kanzai aza a Yahuda, uteku tsu na i kpa'a-kpa'a.

*Kelepu u lya'i Heburon n Dibiri n kuvon
(Aza 1:11-15)*

¹³ Uteku tsu na Vuzavagudu u danai Jesuwa u neke Kelepu kolobo ka Jefune ugboku wi idika e mere ma aza a Yahuda. Da u nekei Kelepu Kiriyatu-araba, dada Heburon, Araba va ayi da akaya a Anaki.

¹⁴ Da Kelepu u lokoi kumaci ku tatsu ka aza a Anaki de a Heburon, Shishayi n Ahiman kobolo n Talimayi, kumaci ku Anaki.

¹⁵ Da kpamu u dangai u banai u shilikai n aza a Debiri a na n ci cau e ci deke n kula Kiriyatu-sefa.

¹⁶ Da Kelepu u danai, <<Yaba dem na baci u lya'i Kiriyatu-sefa n kuvon, n kuneke yi ta mekere ma va Akasa u zuwa.>>

¹⁷ Da Otiniyelu kolobo ka Kenazu, vangu vu Kelepu, u lya'i likuci ya da Kelepu u nekei ni mekere ma ni Akasa wo okpoi vuka vu ni.

¹⁸ Ana Akasa u tawai a ubuta u ni, da Otiniyelu u kushai ni u folono esheku a ni e ne'e yi kakamba. Ana ta na u cipai a majaki da Kelepu we ecei ni, <<Yidai vu cigai?>>

¹⁹ Da u danai, <<Ya'an n ciya unasingai wa nu. Vu neke mu ta de kashina a likuci i Negebu, gogo na n ciga ta vu neke mu ndolu kpamu.>> Da Kelepu u nekei ni ndolu n na mi a kaginda nu n na mi daka vu ara'a.

Likuci i kumaci ku Yahuda

²⁰ Na da ili yi ukani i kumaci ku Yahuda uteku tsu na i kumaci-kumaci.

²¹ Likuci i kumaci ku Yahuda i na yi n tsu daka kau, a kubana e kure ku Edom, i dada Kabuzeyelu n Eda n Jaguru,

²² n Kina n Dimona n Adada,

²³ n Kedeshi n Hazoru n Itana,

²⁴ n Zifa n Telem m Bilotu,

²⁵ n Hezuron-hadata n Kiriyotu-hezuron, dada Hazoru,

²⁶ n Amamu n Shema m Molada,

²⁷ n Haza-gada n Heshimo m Betu-peletu,

²⁸ n Haza-shuwalu m Biyasheba m Biziyotiya,

²⁹ m Bala n Iyim n Izimu,

³⁰ n Elitoladu n Kesili n Horuma,

³¹ n Zikilagu m Madumana n Sansana,

³² n Lebawatu n Shilihim n Ayini n Rimon. Dem vu le ele da likuci kamanga n kuci kobolo n likuci i wawa'a i le.

³³ A ubon kumi ku kusan tamkpamu ele da, Eshitawo n Zora n Ashina,

³⁴ n Zanowa n En-ganimu n Tapuwa n Enamu,

³⁵ n Jarumutu n Adulam n Soko n Azeka,

³⁶ n Sharayimu n Aditayimu n Gederu, n Gederotayimu. I ta likuci kupa n i nashi kobolo n likuci i wawa'a i le.

³⁷ Kobolo kpamu n Zena n Hadasha m Migidalu-gadu,

³⁸ n Diliyan m Mizipe n Jokiteyelu,

³⁹ n Lakishi m Bozikatu n Igulonu,

⁴⁰ n Kabon n Lahamasu n Kitilishi,

⁴¹ n Gederotu m Betu-dagon n Nama, m Makeda. Dem vu le ele da likuci kupa n i tali kobolo n likuci i wawa'a i le.

⁴² Kobolo kpamu n Libina n Eta n Ashan,

⁴³ n Ipata n Ashina n Nezibu,

⁴⁴ n Kayila n Akizibu m Maresha. Dem vu le likuci kuci kobolo n likuci i wawa'a i le.

⁴⁵ N Ekoron, kobolo n likuci i gbagba'in n i wawa'a i ni,

⁴⁶ i na i dikai de a Ekoron a kubana a mala, kobolo n likuci i gbagbain ni i wawa'a dem i na yi devu n Ashidodu.

⁴⁷ Ashidodu kobolo n likuci i gbagba'in n i wawa'a i ni, Gaza kobolo n likuci i gbagba'in n i wawa'a i ni, da ku bonoi e kuyene ku Masar a kubana a ka_kina_ka Mala ma gbayin.

⁴⁸ Likuci i na kpamu yi a ubuta wa aginda ele da, Shamiru n Jatiru, n Soko,

⁴⁹ n Dana n Kiriyatu-sefa (da da e ci deke Debiri),

⁵⁰ n Anabu n Eshitemo Animu,

⁵¹ n Goshen Holon kobolo n Gilo. Dem vu le ele da likuci kupa n i te kobolo n likuci i wawa'a i le.

⁵² Arabu n Ruma n Eshan kpamu feu i ta lo,

⁵³ n Janimu n Betu-tapuwa n Afika,

⁵⁴ n Humuta Kiriyatu-araba (da da e ci deke Heburon), kobolo n Ziyo. Ele da likuci kuci kobolo n likuci i wawa'a i le.

⁵⁵ Mawon n Kamelu n Zifa n Juta kpamu i ta lo,

⁵⁶ n Jezirelu n Jokideyam n Zanova,

⁵⁷ n Kayin n Gibiya kobolo n Timuna. Ele da likuci kupa kobolo n likuci i wawa'a e le.

⁵⁸ Halihulu m Betu-zuru kobolo n Gedo feu i ta lo,

⁵⁹ m Maratu m Betu-anotu kobolo n Elitekon. Ele da likuci i tali kobolo n likuci i wawa'a i le.

⁶⁰ Kiriyatu-balu, da da feu e ci deke (Kiriyatu-jerimu), kobolo n Raba. Ele da likuci i re kobolo n likuci i wawa'a i le.

⁶¹ Likuci i na tamkpamu yi akamba, ele da, Betu-araba m Midi kobolo n Sekaka,

⁶² n Nibushan likuci yi mkpa di, kobolo n Enu-gedi. Ele da likuci i tali kobolo n likuci i wawa'a i le.

⁶³ Ama aza a Yahuda a fuda o loko aza a Jebusiya a na i punu idashi a Urushelima ba, kpamu ali n anana aza a Jebusiya i ta punu idashi kobolo n aza a Yahuda a Urushelima.

16

Idika i na e nekei aza a Ifirayimu n aza a Manasa

¹ Upecu wi idika i na e nekei kumaci ku Isufu, ku gita ta e Kuyene ku Urudu, devu n Jeriko a kasana n ashi a mini e Jeriko da ku lazai a kubana a kakamba. Da ku gadukpai n tsu Jeriko a kubana aginda a likuci i Betelu.

² De e Betelu va, da ku gadukpai a kubana Luzu, da ku lazai ku bonoi n Atarotu, e kure ka aza a Ariki.

³ Da ku gidala i a kubana n tsu kalivi e kure ka aza a Japiletite, ali a kubana e kure ku Betu-horun vu na vi n tsu daka a kara'a, da ku lazai o ku bono a Geza, da ku zuwai uteku a mala.

⁴ Da kumaci ku Isufu, Manasa kobolo n Ifirayimu a isai ubon u nanlo tsu upecu wi ili yi ukani i le.

⁵ Na da upecu wi idika i Ifirayimu tsu na i kumaci-kumaci. Uteku wi idika yi ukani i le n kasana i gita ta a Atarotu-ada da ku lazai a kubana a Betu-horun vu na vi a kaginda,

⁶ da kpamu ku gadukpai ku lazai a kubana a mala ma gbayin. N tsu gadi kutono ta n tsu Mikimetatu. N tsu kasana kpamu ku kondorokpoi da ku bonoi n Tanatu-shilo, da ku lazai n tsu kasana a kubana a Janowa,

⁷ da ku utai a Janowa ku gidala i a kubana Atarotu n Nara, da ku gasai a Jeriko, da ku lazai a kubana e Kuyene ku Urudu.

⁸ Kure ka n tsu kalivi kuta ta a Tapuwa da ku gadukpai a kubana o kuyene ku Kana, da ku zuwai uteku a mala ma gbayin. Ubuta wi idika u nampa wa u da da ukani u kumaci ka aza a Ifirayimu, tsu na i kumaci-kumaci,

⁹ kobolo n likuci i gbagba'in n i kenke'en i na a utakai kau adama a kumaci ka aza a Ifirayimu a katsuma ki ili yi ukani ya aza a Manasa.

¹⁰ Dem n nannai, o loko aza a Kana'ana a na i punu idashi a Geza ba, adama a nanlo aza a Kana'ana i ta idashi kobolo n aza a Ifirayimu ali n anana. Ama a zuwa le ta ulinga u tsugbashi.

17

Idika i kumaci ku Manasa

¹ Da e nekei kumaci ka aza a Manasa magaji ma Isufu upecu u ni. Makiri tamkpamu magaji ma Manasa ma'a, esheku a Giliyadu, da e nekei ni Giliyadu m Bashan, adama a na Makiri va kovonshi ka'a.

² Da kpamu e nekei kagimi ka kumaci ka aza Manasa n tsu kalivi ka Urudu, tsu na a ya'in upecu wa kumaci-kumaci, da da aza a Abiyezeru n aza e Heleki n aza a Asiriyelu n aza e Shekem n aza e Hefa kobolo n aza e Shemida. Nava ele da ali a kumaci ka aza a Manasa olobo a Isufu, kumaci-kumaci.

³ Ayi Zelofahadu maku Hefa, Hefa maku ma Giliyadu, Giliyadu maku ma Makiri, Makiri maku ma Manasa tamkpamu u matsa olobo ba, sai nkere koci. Ula e le a da na, Mahala n Nufu n Hogula m Milika kobolo n Tiriza.

⁴ A banai u ganu Eliyaza n Jesuwa kolobo ka Nun kobolo n aza e kelime da a danai, <<Vuzavagu du u zuwa ta Musa u neke tsu ukani u tsu a ubuta wa aza a tsu ali.>> Da Jesuwa u nekei le ukani u le kobolo n ele vu na a utai kefeke ke te.

⁵ Da kumaci ka aza a Manasa ku ciyai ugboku kupa wi idika wa babu bi'i idika i Giliyadu m Bashan, i na yi upashi u Kuyene ku Urudu.

⁶ Adama a na nkere n kumaci ku Manasa mi isa ta ili yi ukani i le kobolo n olobo a ni. Da e nekei kagimi ka aza a Manasa idika ya aza a Giliyadu.

⁷ Kure ka aza a Manasa ku gita ta a Ashera da ku gadukpai a kubana a Mikimetatu, vu na vi a kasana ka Shekem. Da kure ka ku lazai, ki indanai daka a kubana wa aza a En-tapuwa.

⁸ Idika ya aza a Tapuwa ya aza a Manasa i da, ama likuci i Tapuwa de a kure ka aza a Manasa ka, yi ta ekiye aza a Ifirayimu.

⁹ Da kure ka ku gidalai daka a kubana e kuyene ku Kana. Likuci i nampa ya i na yi daka vu kuyene va, ya aza a Ifirayimu i da. Ko a na wokpoi i da yi ta a katsuma ka idika i Manasa. Da kure ka aza a Manasa ka ku gadukpai n tsu gadi vu kuyene va, da ku zuwai uteku a mala ma gbayin,

¹⁰ idika i na yi n tsu daka ya aza a Ifirayimu i da, i na kpamu yi n tsu gadi ya aza a Manasa i da. Kure ku le raka n tsu kalivi da da mala gbayin. N tsu gadi tsa aza Manasa kpamu, idika ya aza Ashera i da, n ya aza a Isaka tankpamu n kasana.

¹¹ Punu a katsuma ki idika ya aza a Isaka, n ya aza a Ashera ya, aza a Manasa a da n ubuta u nampa, Betu-shen n Ibileyam kobolo n aza a Doru va ayi da kpamu e ci deke Nafatu n aza a Eni-doru n aza a Tanaku n aza a Magido dem vu le n likuci i wawa'a i na yi kobolo n ele.

¹² Dem n nannai aza a Manasa a fuda o loko aza na i idashi kata a kana likuci ya ba, da tana aza a Kana'ana a lya'i kelime n idashi punu a idika ya.

¹³ Ama ana aza a Isaraila a ya'in utsura, da a zuwai aza a Kana'ana ulinga u tsugbashi. Ama a fuda o loko le dem ba.

¹⁴ Da uma a Isufu a danai Jesuwa, <<Yidai i zuwai da vu nekei tsu ugboku u te wu upecu u tsu? A tsu da na ta na n kabundai ka uma, adama a na atsu Vuzavagu du u zuwaka tsu ta unasingai.>>

¹⁵ <<Da Jesuwa u danai le, ɗa baci yi n kabundai ka uma, kpamu ɗa ye enei ubon wi idika ya aginda a Ifirayimu i a kuyawa ɗa ba, banai n kaɗi ka ɗa i kapa akamba aza a Periziya n aza a Refimu.>>

¹⁶ Da uma a Isufu a danai, <<Ubon wa aginda aza a Ifirayimu a yawa tsu ba. Kpamu aza a Kana'ana a na i punu idashi i ta n ekeke odoku a iyum, aza na i n idashi a likuci i Betu-shen kobolo n likuci i wawa'a i le, n aza a na i idashi a kara'a ka Jezirelu.>>

¹⁷ Da Jesuwa u danai kpa'a ku Isufu, aza a Ifirayimu, n aza a Manasa, <<Ada yi ta n kabundai n utsura kpamu. U ga'an i ciya ugboku u te a upecu u da koci ba,

¹⁸ Ama ya'an ubon wu nsansa n kutsun feu wo okpo u da, banai i kapa u da i lapula uteku tsu na u kuyawa da, ali a kubana e kure ku ni. Kata i loko aza a Kana'ana, ko an wo okpoi i ta n utsura n ekeke odoku a iyum.>>

18

Upecu wi idika i na i buwai

¹ Ana aza a Isaraila a lya'i idika ya n kuvon, da raka vu le o bolongi a likuci i Shilo, da shikpai Mavali mo Obolo.

² Ali n gogo na kumaci ka aza a Isaraila ku cindere ku buwa ta, ku na kata e nekei idika yi ukani i le ba.

³ Da Jesuwa u danai aza a Isaraila, <<Ali wannai dai ya kana kuvana a na ya kisa ukani wi idika i na Vuzavagudu Kashile ki ikaya i da ke nekei da?

⁴ Nekei mu uma a tatsu a kumaci dem, kata n suku le a kara'a idika ya raka, kata a gisangu uteku tsu na e kupece ukani wi idika ya a kumaci dem, yeve kata o bono wa va.

⁵ I ta e kupece i da ugboku u cindere. Aza Yahuda i ta a kulya'a kelime n idashi a idika i le n ubon u daka, kata aza a kpa'a ku Isufu tamkpamu a lya'a kelime n idashi i le a idika yu ubon u gadi.

⁶ I gisangu idika ya ugboku u cindere, kata i tuka mu n agisana a na. Kata mpa n taduku da kazagba na e kelime ka Vuzavagudu Kashile ka tsu.

⁷ Aza e Levi i n upecu kobolo n ada ba, adama a na ulinga u tsuganu tsu Vuzavagudu tsu daɗa ili yi ukani i le. Ama kumaci ka aza a Gadu, n aza Ruben n kagimi ka aza a Manasa isa ta idika yi ukani i le a ubon u kasana ka Urudu, u na Musa kagbashi ka Vuzavagudu ke nekei le.>>

⁸ Da uma a dangai a kanai uye, adama a na a bana a gisanku idika ya, da Jesuwa u danai le, <<Banai i kara'a idika ya raka kata i dana tsu na i da yi, kata i bono i dana mu. Kata mpa n taduku da kazagba na a Shilo u Vuzavagudu.>>

⁹ Da uma a lazai a banai a kara'i idika ya n a danai agisana a tsu na e pecei idika ya katagarda ali ugboku u cindere. Da e kecei likuci i na yi punu raka, da o bonoi u Jesuwa a katsura a Shilo,

¹⁰ da Jesuwa u nekei le kazagba a Shilo u Vuzavagudu. Ta de Jesuwa u pecekei aza a Isaraila a na a buwai idika ya, da kumaci dem ku ciyai ugboku u ni.

Idika yi ukani i kumaci Bayami

¹¹ Kazagba ku ugiti ki idika ya, daɗa ka kumaci ku Bayami kpa'a-kpa'a. Upecu wi ili yu ukani wi idika i le i yikpa ta e mere ma aza a Yahuda n aza a Isufu.

¹² N ubon u gadi kure ku le ku gita ta e Kuyene ku Urudu. Da ku da ku gidalai a kubana a ubon u gadi u Jeriko, da kpamu ku gadukpai a kubana a ubon wa aginda n tsu kalivi ali a kubana apulaka e Betu-avin.

¹³ Lo a ubuta wa da kure ka ku tonoi n tsu daka, a kubana a likuci i Luzu daɗa feu Betelu, yeve da ku bonoi ku gidalai a kubana a Atarotu-ada, da ku tonoi n kaginda ka na ki n tsu daka vu kara ke Betu-horun.

¹⁴ Ili i na i dikai a nsasan n mi a kinda Betu-horun n ubon u daka, da ku kpatalai ku bonoi a kinda kalivi kubana a ubon u daka a kakambu ka katali ka, da ku zuwai uteku a Kiriyatu-balu da da Kiriyatu-jerimu, likuci ya aza a Yahuda. Nava da da kure ku le n kalivi.

¹⁵ N tsu daka tamkpamu kure ka ku gitai a likuci i kenke'en i Kiriyatu-jerimu. Da ku lazai a kubana a Efuron, a kashi ka mini ma Nefutuwa.

¹⁶ Da kure ka ku gidajai a kubana a kumi ku kaginda ku na ki a kinda kara'a ka Hinomu, ka na ki n tsugadi wa aza a Refimu. Da kpamu ku gidajai a kubana a kara'a ka Hinomu, da ku tonoi n tsudaka a likuci ya aza a Jebusiya, da ku gidajai a kubana e Eni-rogelu.

¹⁷ Da ku kpatalai n tsugadi a kubana Eni-shemeshi, da ku lazai a kubana Gelilotu, vu na vi a kinda ubon u ku'uwa Adumi. Da ku gidajai a kubana a katali ka Bohan kolobo ka Ruben.

¹⁸ Da ku lazai ku tonoi n tsugadi vu Betu-araba, da ku gidajai a ku'uwa asuvu a Araba.

¹⁹ Da kure ka ku gidajai ku lazai a kubana gadi vu Betu-hogula. Da kure ka ku zuwai uteku n tsugadi tsu kaina ka Mala ma Mkpaadi, a ubuta u na Kuyene ku Urudu ku zuwai uteku. Da da kure ku daka.

²⁰ Kuyene ku Urudu tamkpamu ku da da uteku wi idika ya n kasana. Da da idika yi ukani i na aza a Bayami a ciyai kumaci-kumaci.

²¹ Likuci ya aza a Bayami kumaci-kumaci ele da. Jeriko m Betu-hogula n Emeki-kezi,

²² m Betu-araba n Zemarimu m Betelu,

²³ n Avim m Para n Ofura,

²⁴ n Kefa-amoni n Ofini n Geba raka ele da likuci kupa n i re kobolo n likuci i wawa'a i le.

²⁵ I ta kpamu n Gibiyon n Rama, m Beyerotu,

²⁶ m Mizipe n Kepira m Moza,

²⁷ n Rekemu n Iripel n Tarala,

²⁸ n Zila n Hayelepi n aza a Jebusiya da da, Urushelima n Gibiya, kobolo n Kiriyatu-jerimu, dem vu le ele da likuci kupa n i nashi kobolo n likuci i wawa'a i le. Na da ukani wi idika i na e nekei aza a Bayami kumaci-kumaci.

19

Idika yi ukani i kumaci ku Simiyon

¹ Kazagba ke ire ka yikpai a kumaci ku Simiyon m kpa'a ku ni, idika yi ukani i le yi ta e mere ma idika i na e nekei kumaci ku Yahuda.

² Idika yi ukani i Simiyon i da da Biyasheba n Sheba m Molada,

³ n Haza-shuwalu, Bala, n Izimu,

⁴ n Elitoladu, Betula, Horuma,

⁵ Zikilagu m Betu-makabotu n Haza-susa,

⁶ m Betu-lebawatu n Sheruhen, likuci kupa n i tatsu n i wawa'a i le.

⁷ Da kpamu u nekei le likuci i Ayin n Rimon n Eta, n Ashan, likuci i nashi n i wawa'a i le.

⁸ Kobolo n likuci i wawa'a i na yi ukara'i n likuci i nampa ali a kubana a Belata-biya, Rama vu Negebu. Na da idika yi ukani i na e nekei kumaci ku Simiyon tsu na i kumaci-kumaci.

⁹ Idika yi ukani i uma a Simiyon yi ta punu a katsuma ki idika i na e nekei uma a Yahuda. Adama a na upecu wa aza a Yahuda u ya'an le ta abundai, a katsuma ke le da uma a Simiyon a ciyai idika yi ukani i le.

Idika yi ukani i kumaci ku Zabalun

¹⁰ Kazagba ka tatsu ka yikpa ta a kumaci ku Zabalun, tsu na i kumaci-kumaci. Uteku wi idika yi ukani i le i da ali a kubana a Saridu.

¹¹ Da ku lazai a kubana a ubon kalivi a Marala da ku yawai a Dabeshetu, n kuyene ku na ki a kasana ka Jokinimi.

¹² N kapashi ka Saridu n tsu nan de, kure'e ka ku vadalukpai ku indanai kasana a kubana e kure'e ku Kishilotu-tabo. Da ku banai a Daberatu, da ku gadukpai a kubana a Jefa.

¹³ Ku lya'i kelime a kubana a ubon u gadi a Gatu-hefaru n Et-kazin, da u banai a Rimon u kondorokpoi a kubana a ubon u Niya,

¹⁴ Kure'e ka ku kara'i a ubon u gadi u Hanaton da ku zuwai uteku a kara'a ka Ifata-elu.

¹⁵ Kobolo n Kata n Nahala n Shimiron, Idala, m Batalami. Likuci kupa n ire kobolo n likuci i wawa'a i le.

¹⁶ Likuci i nampa n i wawa'a i ni, dāda ili yi ukāni i kumaci ku Zabalun.

Ili yi ukani i kumaci ku Isaka

¹⁷ Kazagba ka_nashi ka_yikpa_ta_a kumaci ku Isaka, tsu na i kumaci-kumaci.

¹⁸ Likuci i na yi punu a idika ya ele da, Jezirelu, Kesulot n Shunemu,

¹⁹ n Hafariyim n Shiyon, Anaharatu,

²⁰ Rabatu n Kishiyon n Ibezu,

²¹ n Remetu n En-ganimu n Inhada kobolo n Bet-perezu.

²² Kure'e ka kpmu ku yawa ta a Taboru n Shahazuma m Betu-shemesi, da ku gidajai a kubana e Kuyene ku Urudu. Ubuta wa wi ta n likuci kupa n i tali n likuci i wawa'a i ni.

²³ Na da likuci i gbagba'in n i wawa'a i na yi punu a idika i na e nekei kumaci ku Isaka yi okpo ili yi ukani i le.

Ili yi ukani i kumaci ku Ashera

²⁴ Kazagba ka tawun ka yikpa ta a kumaci ku uma a Ashera tsu na i kumaci-kumaci.

²⁵ Likuci i na yi e kure'e ki idika i le i dāda, Helikatu n Heli m Beten n Akashafa,

²⁶ Alameleki, Amada m Mishal. A uñon u kalivi, uteku wa u tonoi a kubana a Kamelu n Shiho-libinatu,

²⁷ da ku kpatalai a ubon kasana a kubana e Betu-dagon, ali a kubana a Zabalun n kara'a ka Ifata-elu, da u lazai a kubana a ubon u gadi a Betu-emeki n Neiyelu, u lazai Kabulu n ubon u gadi.

²⁸ Ku banai a Abudon n Rehobu n Hamon, kobolo n Kana n Sidon vu gbayin.

²⁹ Kure'e ka ku kpatalai a kubana a Rama, ku tonoi n Taya, likuci yi ukanji, da ku kpatalai a kubana a ubon u Hosa u gidalaḷai a kubana a mala ma gbayin a ubon u Mahalabu n Akizibu,

³⁰ n Umaha n Afeku n Rehobu. Dem vu le likuci kamanga n ire n i wawa'a i le.

³¹ Likuci-likuci i nampa ya n i wawa'a ya dem i ta_a_katsuma_ki idika yi ukani i na e nekei kumaci ku Ashera.

Ili yi ukani i kumaci ku Nafutali

³² Kazagba ka tali ka yikpa ta a kumaci ku Nafutali, tsu na i kumaci-kumaci.

³³ Kure'e ku le ku lazai ku utai a Helefu, m madanga mo oku a Zanimu, ku lazai Adami-nekebu n Jabunilu a kubana a Lekum da ku zuwai uteku e Kuyene ku Urudu.

³⁴ Kure'e ka kparamu ku kpatalai a kaḷivi a kubana Azanotu-tabo, de ɗa ku lazai a kubana a Hukoku. U yawai ukaṇi u Zabalun a uɓon u ɗaka, n ukaṇi u kumaci ku Ashera n tsu kaḷivi, kobolo n uɓon u kumaci ku Yahuda a uɓon u kasana ke Kuyene ku Urudu.

³⁵ Likuci yi ukanji i dāda, Zidim, Zera, Hamatu, Rakatu, Kineretu,

³⁶ Adama, Rama, Hazoru,

³⁷ Kedeshi, Edire, En-hazo,

³⁸ Iron, Migadal-elu, Horem, Betu-anatu m Betu-shemeshi, na ɗa likuci kupa n kuci n likuci i wawa'a i le.

³⁹ Likuci-likuci i nampa ya n i wawa'a ya dem i ta a katsuma ki idika yi ukaɗi i na e nekei kumaci ku Nafutali.

Ili yi ukaɗi i kumaci ku Dan

⁴⁰ Kazagba ke cindere ka yikpa ta a kumaci ku Dan, tsu na i kumaci-kumaci.

⁴¹ Uteku wi idika yi ukaɗi i le ya ɗaɗa, Zora n Eshitawo n Iri-shimeshi

⁴² n Shalabin n Ayijalon n Itala,

⁴³ Elon, Timuna n Ekoron,

⁴⁴ n Eliteka, Gibeton m Balata,

⁴⁵ n Jehudu m Beni-beraka n Gatu-rimon.

⁴⁶ Kobolo m Me-jarakon n Rakon, kobolo n idika i na yi a Jopa.

⁴⁷ Ana aza a Dan a nambai idika i le, ɗa a banai a ya'in kuvon n aza a Lishem. Ana a lya'i likuci ya n kuvon, unai uma a n kotokobi ɗa a kanaɗi i ɗa, a ɗasangi punu. Da kpamu a saba'i kula ku likuci ka o bonokoi ku ɗa Dan.

⁴⁸ Likuci-likuci i nampa ni i wawa'a i le dem ɗaɗa yi ukaɗi i kumaci ku Dan.

Ili yi ukaɗi i kumaci ku Jesuwa

⁴⁹ Ana uma a Isaraila o kotsoi kupece idika ya, ɗa e nekei Jesuwa maku ma Nun ili yi ukaɗi i ni a katsuma ki idika i le yo okpo i ni.

⁵⁰ Tsu na Vuzavaguɗu u danai a ya'an, e nekei ni likuci i na u folonoi, ɗaɗa Timna-sera a kaginda ki idika i Ifirayimu. U ma'asakai likuci ya ɗa u ɗasangi punu.

⁵¹ Na ɗa ili yi ukaɗi i na Eliyaza ganu n Jesuwa maku ma Nun n aza e kelime ki i'uwa i kumaci ku uma a Isaraila i na e pecei n kazagba a Shilo e kelime ka Vuzavaguɗu, a utsutsu u Maɗaɗi mo Obolo. Ta o kotsoi kupecuku idika ya nannai dem.

20

Likuci i kushedeku

(Mkc 35:9-34)

¹ Da Vuzavaguɗu u danai Jesuwa,

² <<Dana aza a Isaraila a zagba likuci i kushedeku, i na n danai Musa u dana ɗa,

³ adama a na vuza na baci wu unai vuza dem n ucigi u ni ko n uyeve u ni ba, u suma u bana u kpa'wan ɗe a katsuma ki likuci ya. Wi ta o kokpo ubuta u kushedeku adama a na a la'aka n wuma u ni u vuza katsupu vuza ni.

⁴ Vuza na baci wu unai vuza yoku ɗa u sumai a kubana a katsuma ka likuci i te ya, u yawa u shamgba a utsutsu u likuci ya. Kata a u dana nkoshi m gbara-gbara i na i ciyai ni. A pana baci kata a uwa n ayi a likuci ya, e nekei ubuta wi idashi, kata u dasangu n ele.

⁵ Da baci aza a vuma a o tonoi ku tsupa, nkoshi m gbara-gbara n likuci ma i ta a kusanke le vuma va, adama a na wu una ta vuza ta na n ucigi u ni ba, kpamu babu ili i yoku a katsuma ke le ko n cau ɗe.

⁶ Wi ta o kuyongo a likuci ya ali ayin a na a kubanka yi a ubuta wa aza a gbara-gbara adama afada, sai kpamu ayin a na ganu vu gbayin vu ayin a nanlo u kuwai. Makyan ma nanlo vuza munuka va wi ta a kufuda kubono a kpa'a ku ni a likuci i na wi ishi u sumai u kasukpai va.>>

⁷ Da a zagbai likuci i nampa, Kedeshi vu Galili a ubon wa aginda a kumaci ku Nafutali, n Shekem vu ubon wa aginda a kumaci ku Ifirayimu, n Kiriyatu-araba (ɗaɗa Heburon) ubon wa aginda a idika i Yahuda.

⁸ N upashi u Urudu n kasana ka Jeriko, a zagbai Beza kakamba ka na ki a kaginda ki idika i kumaci ku Ruben, n Ramotu a Giliyadu vu kumaci ku Gadu, n Golan punu a Bashan vu kumaci ku Manasa.

⁹ Na da likuci i kushedekeu i na a zagbai adama a uma a Isaraila n omoci a na i idashi a katsuma ke le. Vuza na baci wu unai vuza ama n ucigi u ni ba wi ta e kushedekeu de, adama a na kata aza vuma vu na wu unai va a tsupa feu ba, wi ta a kudasangu de ali ayin a na a bankai ni e kelime ka uma.

21

Likuci ya aza e Levi

(1 Ar 6:54-81)

¹ Da aza e kelime a i'uwa ya aza e Levi a tawai u Eliyaza ganu n Jesuwa maku ma Nun, n aza e kelime a kumaci ku uma a Isaraila.

² Da a ya'in kadanshi n ele a Shilo a idika i Kana'ana a danai, <<Vuzavaguđu u dana ta Musa e neke tsu likuci yi idashi, n ubuta u kaguba ki ilikuzuwa i tsu.>>

³ Tsu na Vuzavaguđu u danai aza a Isaraila, da e nekei aza e Levi likuci i yoku n ubuta u kaguba a idika yi ukani i le.

⁴ Kazagba ka yikpai a kumaci ka aza a Kohatu. Da aza e Levi a kumaci ku Haruna Ganu isai likuci kupa n i tatsu e kiye a kumaci ku Yahuda, n kumaci ka aza a Simiyon, n kumaci ku Bayami.

⁵ Kagimi ka kumaci ku Kohatu ka, a isai likuci kupa n itatsu kazagba a kumaci ku Ifirayimu, n kumaci ku Dan, n kagimi ka kumaci ku Manasa.

⁶ Kumaci ka aza Geshon a isai likuci kupa n i tatsu a kumaci ku Isaka n kumaci ku Ashera n Nafutali, n kagimi ka kumaci ku Manasa a Bashan.

⁷ Kumaci ku Merari tsu na i kumaci-kumaci da a isai likuci kupa n ire i kumaci ku Ruben, n ku Gadu n Zabalun.

⁸ N tsu kazagba ka'a uma a Isaraila e nekei aza e Levi likuci n ubuta u kaguba tsu na Vuzavaguđu u danai a una u Musa.

⁹ Na da ula a likuci a na kumaci ku Yahuda n kumaci ku Simiyon e nekei aza e Levi.

¹⁰ Kumaci ku Haruna ki ta punu a katsuma ka muku ma aza a Kohatu aza a na i aza e Levi. Upecu u le u da wo okpoi ugiti,

¹¹ Da e nekei le Kiriyatu-araba, ayi na wo okpoi Heburon, a kaginda ki idika i Yahuda kobolo n ubuta u kaguba u na wi ukara'i n ayi, Araba da esheku a Anaku.

¹² Ama kagimi ka likuci i gbagba'in n likuci i wawa'a i le e nekei Kelepu maku ma Jefune wo okpo ukani u ni.

¹³ Likuci-likuci n ubuta u kaguba u le u na e nekei kumaci ku Haruna ganu i da da na, Heburon likuci i kushedekeu adama a vuza na wu unai vuza n ucikali u ni ba n Libina,

¹⁴ Jatiru n Eshitemowa,

¹⁵ n Holon n Debiri,

¹⁶ n Ayini n Juta n Betu-shemeshi. Likuci kuci i da i na yu utai punu a katsuma ka kumaci ku Yahuda n Simiyon.

¹⁷ Punu a kumaci ku Bayami e nekei le likuci i nashi, Gibiyon n Geba n,

¹⁸ Anatotu n Alumanu, dem vu le n ubuta u kaguba u le.

¹⁹ Likuci i na e nekei anan ganu, kumaci ku Haruna, i da da kupa n i tatsu n ubuta u kaguba u le.

²⁰ Kagimi ka kumaci ka aza e Levi a kpa'a ku Kohatu e nekei le likuci a ubon u kumaci ka aza a Ifirayimu.

²¹ Ili i na i dikai a ubon wa aginda aza a Ifirayimu, e nekei le likuci i nashi. Da da Shekem likuci i kushedekeu adama a vuza na wu unai vuza, n ucikali u ni ba, n Geza,

²² n Kibizaimu, m Betu-horun, dem vu le n ubuta u kaguba u le.

²³ Ili i na i dikai a kumaci ku Dan e nekei le likuci i nashi, daɗa Eliteka n Gibeton,

²⁴ n Ayijalon n Gatu-rimon dem vu le n ubuta u kaguba u le.

²⁵ Punu a kagimi ka kumaci ku Manasa, e nekei le likuci i re, daɗa Tanaku n Gatu-rimon dem vu le n ubuta u kaguba u le.

²⁶ Likuci kupa i kumaci-kumaci n ubuta u kaguba u le u na e nekei kagimi ka aza a Kohatu muku n Levi u daɗa kupa.

²⁷ E nekei kumaci ka aza a Geshon, punu a katsuma ka aza e Levi, likuci i re punu a katsuma ka kumaci ku Manasa, likuci ya i daɗa Golan n ubuta u kaguba u ni punu a Bashan, kpamu likuci i kushedekeu i da i na vuza na baci dem wu unai vuza n ucikali u ni ba, m Bishitera n ubuta u kaguba u ni.

²⁸ Da kpamu e nekei le likuci i nashi punu a kumaci ki Isaka, Kishiyon n Daberatu,

²⁹ n Jarumutu n En-ganimu, dem vu le n ubuta u kaguba u le.

³⁰ Punu a upecu u kumaci ku Ashera, e nekei le likuci i nashi, Mishal n Abudon,

³¹ n Helikatu n Rehobu dem vu le n ubuta u kaguba u le.

³² Punu a katsuma ka kumaci ku Nafutali, e nekei le likuci i tatsu, ele da Kedeshi vu Galili n ubuta u kaguba u ni, i da ta na likuci i kushedekeu adama a vuza na wu unai toku n ucikali u ni ba, Hamota-doru n Karatan dem vu le n ubuta u kaguba u ni.

³³ Likuci raka i na e nekei kumaci ka aza e Geshon kupa n i tatsu i da, dem vu le n ubuta u kaguba u le.

³⁴ E nekei kagimi ka aza e Levi a kumaci ku Merari likuci i nashi punu a katsuma ka kumaci ku Zabalun, likuci ya i daɗa, Jokinimi n Karata,

³⁵ n Dimina n Nahala dem vu le n ubuta u kaguba u le.

³⁶ Da e nekei le likuci i nashi punu a katsuma ka kumaci ku Ruben, Beza n Jahaza,

³⁷ n Kedemotu n Mefatu dem vu le n ubuta u kaguba u le.

³⁸ Punu a katsuma ka kumaci ku Gadu e nekei le likuci i nashi, i daɗa Ramotu a Giliyadu n ubuta u kaguba u ni, na lo likuci i kushedekeu i da adama a vuza na wu unai vuza n ucikali u ni ba, m Mahanayim

³⁹ n Heshibon n Jaza dem vu le n ubuta u kaguba u le.

⁴⁰ Upecu u na e nekei kumaci ku Merari aza e Levi, likuci kupa n i re i da.

⁴¹ Kabundai ka likuci n ubuta u kaguba u le u na e nekei aza e Levi punu a katsuma ku upecu wa aza a Isaraila amangere n kunlai da.

⁴² Likuci dem yi ta n ubuta u kaguba ukara'i n ayi.

Aza a Isaraila isai idika ya

⁴³ Ta Vuzavaguɗu u nekei aza a Isaraila idika raka i na u kucinai kuneke ikaya i le nannai. Da a isai idika ya yo okpoi ili yi ukani i le, da a dasangi punu.

⁴⁴ Vuzavaguɗu u nekei le kuvuka a ubuta dem tsu na u kucinakai ikaya i le. Irala i le yi lo i na i kufuda kuya'an tsurala n ele ba, adama a na Vuzavaguɗu u neke ta irala i le ekiye e le.

⁴⁵ Vuzavaguɗu ta na u shatangi uzuwakpani u kasingai ka na u kucinakai kpa'a ki Isaraila.

22

Kumaci ku ubon kasana ku bonoi a kpa'a

¹ Da Jesuwa u dekei aza a Ruben, n aza a Gadu n kagimi ka kumaci ku Manasa,

² u danai le, <<I ya'an ta ili raka i na Musa kagbashi ka Vuzavaguɗu ka danai da, kpamu i tono ta ili i na n danai da.

³ A makyan ma abundai ma nampa dem i varuku aza a da ba, ama i tono ta ili i na Vuzavaguɗu Kashile ka da ke nekei da mayin.

⁴ Gogo na Vuzavagudu Kashile ka da ke neke ta uma a da kuvuka tsu na u danai. Gogo na walai i bono a kpa'a a idika yi ukani i na Musa kagbashi ka Vuzavagudu ke nekei da a upashi u Urudu.

⁵ I ya'an mayin kata i tono wila n ili i kutono i na Musa kagbashi ka Vuzavagudu ke nekei da, i ciga Vuzavagudu Kashile ka da, i tono uye u ni n wila u ni i gbaga yi, kata i cikpa yi n ka du kete n wuma u da dem.>>

⁶ Da Jesuwa u zuwakai le unasingai da u danai le a wala, da a lazai o kubono a i'uwa i le.

⁷ Musa u nekei kagimi ka kumaci ku Manasa ili yi ukani a Bashan, kagimi ka kumaci ka na ka buwai tamkpamu, Jesuwa u nekei le ili yi ukani kobolo n aza e le a ubon u daka e Kuyene ku Urudu. Ana Jesuwa u danai le a wala a kubana a i'uwa i le da u zuwakai le unasingai,

⁸ u danai le, <<Bono i a i'uwa i da n uciyi wa abundai n ilikuzuwa ya abundai, n azurufa, n azanariya, n iyum i shili, n iyum, n akashi abundai. I pece n aza a da ucanuku u na i purai a ubuta wu irala i da.>>

⁹ Da aza a Ruben n aza a Gadu n kagimi ka kumaci ku Manasa o bono i a kpa'a, e pecemgbenei n kagimi ka aza a Isaraila a Shilo a idika i Kana'ana, o bono i a idika i Giliyadu, idika yi ukani i le. Tsu na Vuzavagudu u dansai a una u Musa.

A shikpai katalikalyuka ka Vuzavagudu e Kuyene ku Urudu

¹⁰ Kumaci ka aza a Ruben n kumaci ka aza a Gadu n kagimi ka kumaci ka Manasa a yawai a Gelilotu devu n Kuyene ku Urudu a idika i Kana'ana. Ana a yawai a ubuta wa da a shikpai katalikalyuka ka gbayin a kakina ke Kuyene ka, katalikalyuka ka ta na ili i kinda i da kau.

¹¹ Ana kagimi ka aza a Isaraila a panai arabali a danai, <<Danna, aza a Ruben n aza a Gadu n kagimi ka kumaci ku Manasa a shikpai katalikalyuka a Giliyotu devu n Kuyene ku Urudu a uteku wu idika i Kana'ana, a kakambu ka tsu aza a Isaraila.>>

¹² Ana aza a Isaraila a panai arabali, da o bolongi kaci ke le a Shilo adama a na a banka le n kuvon.

¹³ Da uma a Isaraila a suki Finihasu maku ma Eliyaza Ganu, a kubana wa aza a Ruben n aza a Gadu n kagimi ka kumaci ku Manasa a idika i Giliyadu.

¹⁴ Aza e kelime kupa da a banai kobolo n ayi, a kumaci dem vuza kelime te, vuza dem vuza kelime da wa aza a ni a kumaci ki Isaraila.

¹⁵ Ana a yawai wa aza a Ruben, n aza a Gadu, n kagimi ka kumaci ku Manasa, a idika i Giliyadu, da a danai le,

¹⁶ <<Kobolo ka uma ka Vuzavagudu ka danai, <Unambi wu usubi u yida i ya'ankai Kashile ka aza a Isaraila? Ali yi a kuya'anka yi ugbamukaci i ma'akai kaci ka da katalikalyuka.

¹⁷ Unushi u na tsu ya'in a Piyo u yawa tsu ba? Danna ali n gogo na kata tsu cidatangu kaci ka tsu a unushi u nanlo ba, ko an wo okpoi madukpa ma Vuzavagudu ma tawai wa atsu uma a ni.

¹⁸ anana yi ta a kukpada kutono Vuzavagudu? Da baci i ya'ankai ni ugbamukaci anana, mkpa wi ta a kuya'an wupa n uma a Isaraila raka.

¹⁹ Ama da baci idika yi ukani i da yi n unata, kata i pasa a kubana idika i Vuzavagudu ubuta u na Mayali ma Kashile mi, adama na i ciya ili ukani a katsuma ka tsu. Ama kata i ya'anka Vuzavagudu ugbamukaci ko atsu a ubuta u kushukpaka kaci ka da katalikalyuka ko yoku kau n ka Kashile ka tsu ba.

²⁰ I ciba m makyan ma na Akan maku ma Zera u kpada kutono wila adama a ucanuku u na a takpai adama o kudomoku, n tsu na wupa u Vuzavagudu u cipai wa aza a Isaraila ba? Ayi da u kuwai koci ba.> >>

²¹ Da aza a Ruben n aza a Gadu n kagimi ka kumaci ku Manasa a ushuki aza a gbara-gbara a uma a Isaraila a danai,

²² <<Mala'imili, Kashile Vuzavaguḏu u yeve ta, ya'an aza a Isaraila feu e yeve! Ug̃bamukaci u ḏa baci ko unambi wu usubi u ḏa baci tsu ya'ankai Vuzavaguḏu, kaṭa i kašukpaṭsu n wuma anana ba.

²³ Da baci tsu iwain Vuzavaguḏu, ḏa tsu ma'akai kaṭi ka tsu katali ka alyuka adama a kuya'an alyuka e kune'e ku kusongu, ko alyuka e kune'e ku kiya n alyuka e kune'e ku maṭana, ya'an Vuzavaguḏu n kaṭi ka ni u tsupa tsu tsu na ci ya'in.

²⁴ Adama a na kaṭa kanna ko yoku muku n ḏa n dana muku n tsu, <Yidai i burai ḏa n Vuzavaguḏu, Kashile ka aza a Isaraila?

²⁵ Vuzavaguḏu u zuwa ta Kuyene ku Urudu ku pecei tsu n aḏa, aza a Ruben n aza a Gadu. Adama a nannai yi n upecu wi ili u Vuzavaguḏu ba,> N nannai ḏa muku n ḏa n kuzuwa muku n tsu m kpaḏa kupana wovon u Vuzavaguḏu.

²⁶ Adama a nannai ḏa tsu danai, <Ya'an tsu shikpa katalikalyuka, ama adama e kune'e ku kusongu ko kuya'anka alyuka ba,

²⁷ ama adama a na wo okpo tsu urotu n aḏa, n kumaci ku tsu n ku ḏa, adama a na ci lya'a kelime n kuya'an ulinga u Vuzavaguḏu n alyuka e kune'e ku kusongu a tsu n kune'e ku maṭana, a ayin a kutawa muku n ḏa ta na mi a kudana muku n tsu, <<Yi n upecu wi ili i Vuzavaguḏu ba.>> >

²⁸ Tsu sheshe ta tsu danai, ḏa baci kanna ko yoku a danai tsu ko a danai muku n tsu, kaṭa tsu dana, <Indanai katalikalyuka ka Vuzavaguḏu, ka na ikaya i tsu i shikpai, adama e kune'e ku kusongu ku ḏa ko alyuka ba, ama adama o urotu u ḏa aṭsu n aḏa.>

²⁹ Ili yi unata i ḏa wa tsu, tsu ya'anka Vuzavaguḏu ug̃bamukaci tsu kašukpa kutono Vuzavaguḏu, tsu shikpa katalikalyuka ko yoku adama e kune'e ku kusongu ko kune'e ku kiya, ko alyuka kau n katalikalyuka ka Vuzavaguḏu Kashile ka tsu, ka na ki kelime ka kapam ka Kashile!>>

³⁰ Ana Finihasu ganu n aza gbara-gbara a uma a Isaraila, aza e kelime ka uma a Isaraila, a panai kadanshi ka na aza a Ruben n aza a Gadu n kagimi ka aza a Manasa a danai, ḏa a panai uyo'o kau.

³¹ Da Finihasu maku ma Eliyaza ganu u danai aza a Ruben n aza a Gadu n kagimi ka aza a Manasa, <<Anana ci yeve ta Vuzavaguḏu wi ta kobolo n aṭsu, adama na i ya'anka yi unambi wu usubi ba. Gogo na yi isa ta uma a Isaraila ekiye a Vuzavaguḏu.>>

³² Da Finihasu maku ma Eliyaza ganu, n aza e kelime, a kašukpai aza a Ruben n aza a Gadu a idika i Giliyadu o bonoi a idika i Kana'ana u uma a Isaraila, o bonokoi le n kadanshi ka na a panai.

³³ Da aza a Isaraila a panai uyo'o n kadanshi ka na o bonokoi le, ḏa a cikpai Kashile. O doku a ya'in kadanshi ka na a kubana kuvon a una aza a Ruben n aza a Gadu a ubuta u na i idashi ba.

³⁴ Da aza a Ruben n aza a Gadu a zuwakai katalikalyuka ka kula Urotu a danai,<<Katalikalyuka ka nampa urotu u ḏa wa tsu na ḏa, Vuzavaguḏu ayi ḏa Kashile.>>

23

Kadanshi ku ukocishi ke Jesuwa wa aza a Isaraila

¹ A makyan ma aḃundai ana Vuzavaguḏu u nekei aza a Isaraila wuvuki a ubuta wu irala i le i na yi ukara'i n ele, Jesuwa ta na u kutsa ta aya a ni a yimkpa ta.

² Da Jesuwa u dekei aza a Isaraila raka, nkoshi m gbara-gbara, aza e kelime, a ya'in afada n ovonshi o osoji, u danai le, <<Gogo na n kutsa ta aya a va a yimkpa ta.

³ Ye ene ta ili i na Vuzavagudu Kashile ka da ka ya'in n uduniyan u nampa adama a da, adama a na Vuzavagudu Kashile ka da ka'a kaya'in kuvon adama a da.

⁴ Danna ta na, m peceke ta kumaci ku da ili yi ukani yi idika i uma i na i buwai, kobolo n aza na n lya'i de n kuvon a ubon u Urudu n ubon u mala ma gbayin a ubon u kalivi.

⁵ Vuzavagudu Kashile ka da ki ta a kuzuwa le a suma e kelime ka da, kata u loko le a idika ya. Kata i kana idika i le ya tsu na Vuzavagudu Kashile ka da ka ya'ankai da uzuwakpani.

⁶ Adama a nannai, i ya'an utsura u ka du kau kata i bana i tono ili na a danai a katagarda ka wila u Musa, kata i vadalukpa ugula ko usingai ba,

⁷ Adama a na kata i gbaba kaci ka da n uduniyan u na u buwai idashi n ada ba, kata yula ula amali e le ko i kucina ko i cikpa le ko i kudanku le ba,

⁸ ama i gbaga Vuzavagudu Kashile ka da tsu na i ya'in de ali a kutawa anana.

⁹ Adama a na Vuzavagudu u loko ta uduniyan u gbagba'in wu utsura e kelime ka da, ali n anana ko vuma te u kufuda kushamgba e kelime ka da ba.

¹⁰ Vuma vu te vu da wi ta o kuloko uma e le kakpan, ana wo okpoi Vuzavagudu Kashile ka da ka'a ki o kuvon adama ada, tsu na u ya'ankai da uzuwakpani.

¹¹ Adama a nannai i fobuso kaci ka da mayin, i ciga Vuzavagudu Kashile ka da.

¹² Ama da baci i vadalukpai i bonoi n kacapa i bolongi kaci ka da n kagimi ku uduniyan u na wi idashi n ada, ali da i ya'in yolo n ele,

¹³ i yeve a na Vuzavagudu Kashile ka da wi a kuka kulokoko da uduniyan e kelime ka da ba, i ta o kokpo da ili i matafa, m maza wa ada n mashashawun a kucina ku da n awana a ashi a da. N nannai dem ili i nampa ya yi ta o kutono da ali i kotso raka a idika i singai i na Vuzavagudu Kashile ka da ke nekei da.

¹⁴ <<Gogo na mi ta devu n kutono uye u na aduniyan o tsu tono. Punu a adu a da n wuma u da, i yeve ta raka, ili i singai i na Vuzavagudu Kashile ka da ka ya'ankai da uzuwakpani. Raka i da i shana ta, babu ili na u kpa dai kushatangu.

¹⁵ Ama tsu na Vuzavagudu Kashile ka da ka shatangi uzuwakpani u na u ya'ankai da, ta Vuzavagudu wi a ku su'uku da m madukpa nannai, ali wu una da punu a idika i singai i na Vuzavagudu Kashile ka da ke nekei da.

¹⁶ Makyan ma na baci i kpa dai kushatangu uzuwakpani u na i ya'in n Vuzavagudu Kashile ka da, i na u danai da, da i banai i cikpai amali da i kudanki le. Vuzavagudu wi ta a kuya'an wupa n ada, wi ta a kuna da a katsuma ki idika i singai i na u nekei da.>>

24

A ya'ansakai uzuwakpani u Vuzavagudu e Shekem

¹ Jesuwa u bolongi kumaci ki Isaraila raka e Shekem, u dekei nkoshi m gbara-gbara n aza e kelime, n a ya'in afada n ovonshi osoji a Isaraila o bolongi le e kelime ka Kashile.

² Jesuwa u danai uma raka, <<Ili i na Vuzavagudu Kashile ki Isaraila ka danai i dan na, <A makyan ma de, ikaya i da, Tera vuza na u matsai Ibirahi n Nahoru a dasangi a upashi u mala ma Yufiretu, a cikpai amali.

³ Da n dikai akaya a da Ibirahi de a upashi u mala ma Yufiretu n tukai ni a idika i Kana'ana, n zuwai kumaci ku ni ku yimkpai. Da n nekei ni Ishaku.

⁴ Ishaku kpamu n nekei ni Isuwa n Yakubu. N nekei Isuwa u kana idika ya aginda i Siyaru, ama Yakubu m muku n ni a gidajai a kubana a Masar.

⁵ N suki Musa n Haruna, da n tsunki aza a Masar m madukpa kakau a ubuta wi ili i na n ya'in punu, ama da mu utukai da.

⁶ << <Ana mu utukai ikaya i da a Masar, da a yawai a Mala ma Shili, da aza a Masar a guvai ikaya i da n ekeke o odoku n akumbi odoku a kubana a Mala ma Shili.

⁷ Ana a tukai m masshi me le u Vuzavagudu, da u zuwai kayimbi e mere me le n aza a Masar, da kpamu u zuwai mala ma lya'i le raka. N ashi ada ye ene ta ili na n ya'ankai aza a Masar. I dasangi de e meremune ali ayin n abundai.

⁸ Da n tukai da a idika ya aza a Amoriya, aza a na i a dasangi kasana ka Urudu. Aza a na a ya'in vishili n ada, n nekei le ekiye a da, da mu unai le, ali i kanai idika i le yo okpoi i da.

⁹ Ta kpamu Balaku maku ma Ziporu, mogono ma aza a Mowabu, u dangai kuya'an vishili n aza a Isaraila. Da u suki e dekei Balamu maku ma Beyo adama na u tawa u ya'anka da una.

¹⁰ ama n zuwaka Balamu atsuvu ba. Adama a nannai da u zuwakai da unasingai. Nannai da mi isai da e ekiye a ni.

¹¹ Ana i pasai Urudu da i yawai e Jeriko, aza e kelime e Jeriko a ya'in vishili n ada, tsu na aza a Amoriya n aza a Periziya n aza a Kana'ana n aza a Hitiya n aza a Girigeshiya n aza a Hiviya n aza a Jebusiya feu a shilikai n ada. Ama da n nekei le ekiye a da.

¹² Babu ada i yawa, n suku ta iranda, ali i lokoi ngono n re ma aza a Amoriya e kelime ka da. Ba n utsura u kotokobi u da ko utan ba.

¹³ N nekei da idika i na i takacikai kisa ba n likuci i na i ma'i ba, ada da na idashi punu, yi kpamu a kulya umaci u kashina ki itacishi n umaci wu ndanga n zaitu n na i ca'i ba.>

Zagbai vuza na i kutono

¹⁴ <<Panai wovon u Vuzavagudu, i ganda ka yi mayin n usubi. I kasukpa ukuna wa amali a na ikaya i da o yongoi o kutono raka a upashi e kuyene ku Yufiretu kobolo m Masar, i cikpa Vuzavagudu.

¹⁵ Yi baci n kusheshe ku na i kutono Vuzavagudu ba, anana i zagbaka kaci ka da vuza na i kutono, ko amali a na ikaya i da i tonoi a upashi u kuyene ku Yufiretu ko amali aza a Amoriya aza a na yi idashi a idika i le. Ama mpa m kpa'a kuva, ci ta o kutono Vuzavagudu.>>

¹⁶ Da uma a ushuki a danai, <<Kashile ke jebeshe tsu kasukpa Vuzavagudu tsu tonon amali.

¹⁷ Adama a na Vuzavagudu Kashile ka tsu da wu utukai ikaya i tsu a idika i Masar, a ubuta u tsugbashi, ayi da vuza na u ya'in ili i mereve i gbagba'in a ashi a tsu, da kpamu u tonoi n atsu a uye u na tsu tonoi dem, n idika i uma a na de dem tsu walakai.

¹⁸ Da Vuzavagudu u lokoi aza a Amoriya raka aza a na i punu idashi a idika ya. Adama a nannai ci ta o kutono Vuzavagudu, adama a na ayi da Kashile ka tsu.>>

¹⁹ Ama da Jesuwa u danai uma, <<Yi a kufuda kutono Vuzavagudu ba, adama a na ayi wi ta cida. Ayi Kashile ke cishe'e ka'a, wi ta na a kucinukpa n ugbamukaci u da kobolo n unushi u da ba.

²⁰ Da baci i kasukpai Vuzavagudu i tonoi amali, wi ta a kuvadalakpaka da kucina kata u takacika da wu una da, ko a na wo okpoi u ya'anka da ta de kasingai.>>

²¹ Da uma a danai Jesuwa, <<A'a, atsu ci ta o kutono Vuzavagudu.>>

²² Da Jesuwa u danai uma a kpamu, <<Ada da ngan n kaci ka da i zagba ta Vuzavagudu adama a na i tonon yi.>> Da a danai, <<E, atsu da ngan n kaci ka tsu.>>

²³ Da Jesuwa u danai, <<Gogo na i takpa omoci amali a na i punu wa da, i zuwa adu a da a ubuta u Vuzavagudu Kashile ki Isaraila.>>

²⁴ Uma ushuki a danai Jesuwa, <<Ci ta o kutono Vuzavagudu Kashile ka tsu, ci ta ta na o kutono kadanshi ka ni.>>

²⁵ A kanna ka nanlo da Jesuwa u ya'in uzuwakpani n uma a e Shekem, u zuwakai le wila n ili i kutono.

²⁶ Da kpamu Jesuwa u ɗanakai le kadanshi ka nampa a katagarda ka wila ka Kašhile. Da u ɗikai katali ka gbayin u shikpai ka'a a kumi'i ku maɗanga ma oku a ubuta u cida u Vuzavaguɗu.

²⁷ Da u danai uma raƙa, <<Na ɗa katali ka na ko okpoi magan ma tsu, adama a na u pana ta ili i na Vuzavaguɗu u danai tsu raƙa. Adama a nannai wo okpo ta magan ma ɗa, adama a na kata i ya'anka Kašhile ka ɗa a'uwa ba.>>

²⁸ Jesuwa u pecemgbenei n uma, vuza dem u bonoi a ubuta wu uƙani u ni.

Ukpa u Jesuwa n kaɗiɗa ka ni

(Aza 2:6-10)

²⁹ Ana ili i nanlo i kotsoi ɗa Jesuwa maku ma Nun, kagbashi ka Vuzavaguɗu, ka kuwai, wi ta n aya amangatawun n kupa (110).

³⁰ Da a ciɗangi ni a iɗika yi uƙani i ni a Timna-sera vu na vi punu e keteshe ka aginda a Ifirayimu, n ubon u gaɗi u katali ka Gashi.

³¹ Aza a Isaraila a ya'ankai Vuzavaguɗu aganda a ayin a na Jesuwa u yongoi n wuma raƙa, n ayin o nkoshi m gbara-gbara raƙa n na n lya'i kelime n ulinga, aza a na enei ili i mereve i na Vuzavaguɗu u ya'in raƙa adama aza a Isaraila.

³² Etele a Isufu a na aza a Isaraila a utakai a Masar, a ciɗangi a ɗa e Shekem a kapashi ka iɗika ka Yakubu ka na u tsulai n azurufa amangatawun (100) a ubuta u muku n Hamoru vuza na u matsai Shekem. Ubuta wa wo okpoi ili yi uƙani a kumaci ku Isufu.

³³ Eliyaza maku ma Haruna ma kuwai, a ciɗangi ni a Gibiya, a likuci i maku ma ni Finihasu, i na e nekei ni punu a aginda a Ifirayimu.

Katagarda ka azafada Kubayuwa

A ciya kuyeve vuza na u danai Katagarda ke Azafada mayin ba, ama tsu na tsumani tsa aza a Yahuda tsu dansai, a dana ta Samaila da u danai ka'a. Katagarda ka nampa ki ta a kadanshi ka ukuna wa aza a Isaraila a ayin a na a uwai idika i Kana'ana, ama babu e neke tsugono ekiye o mogono.

Tsumani tsu katagarda tsu nampa tsu dansa ta tsu na Kashile ka dangusai aza e kelime a ayin a na aza Isaraila a takacikai adama a unambi wu usubi u le a kubana u Kashile. Kashile ka tsu kasukpa le ta a uwa ekiye uduniya u na wi u karai n ele. Ele aza e kelime a nanlo ele a da aya'inafada, Kashile ka kana ta kuya'an ulinga n ele adama na u kana kisa aza Isaraila. Ko an wo okpoi a ci deke le ta <<Azafada>> ko <<kaya'inkafada,>> ulinga u le u da da kutono n uma a Isaraila kata kpamu a kida afada ayin a na baci nannai u dangai.

Kuyotsongusu ku katagarda ka ku da da, aza a Isaraila i a kuciya ulya'i ba, sai ushuku n Kashile. Ama ayin ana baci vuza kelime va u kuwai, uma a a ci cinukpa ta n kusheshe ku na a ya'in, kata Kashile ka neke le e kiye u duniya adama na a takacika le.

Ukuna una u la'i n kugan kpamu u da da, Kashile ki ta ufobushi ayin tutu adama a na u banka uma a ni a ayin a na a kasukpai u nushi u le da a kpatalai obonoi wa ni.

Ili i na yi punu udari a katagarda ka nampa:

Ili i na i gitai kafu ukpa u Jesuwa 1:1--2:10.

Aza e kelime aza a Isaraila 2:11--16:31.

Ili kakau i na i ya'ansai 17:1--21:25.

Aza a Isaraila a lya'i aza a Kana'ana a na a buwai n kuvon

¹ Ana Jesuwa u kuwai, da aza a Isaraila e ecei Vuzavagu du, <<Kumaci kene ku dai a katsuma ka tsu ka kugita kubana kushilika n aza a Kana'ana?>>

² Da Vuzavagu du wu ushuki, <<Yahuda da wa kubana, n neke ta idika ya ekiye a ni.>>

³ Da aza a Yahuda a danai aza a Simiyon otoku e le, <<Tawai kobolo n atsu tsu bana a idika yi upeci i tsu, adama a na ci shilika n aza a Kana'ana a nanlo. Kata atsu feu tsu bana kobolo n ada a idika yi upecu i da.>> Da aza a Simiyon a banai kobolo n ele.

⁴ Ana aza a Yahuda a gitai vishili, da Vuzavagu du u nekei aza a Kana'ana n aza a Periziya ekiye e le. Da a unai uma akpan kupa (10,000) punu e Bezeki.

⁵ De e Bezeki va ta de a cinai Adoni-bezeki mogono da a shilikai n ayi, da a lya'i aza a Kana'ana n aza a Periziya n kuvon.

⁶ Adoni-bezeki va u sumai ama da aza a Isaraila a guvai ni e remei da a gbatyai ni ajivu a gbagba'in ekiye n ene.

⁷ Da Adoni-bezeki u danai, <<Ngono amangatatsunkupa (70) aza a na a gbatyai ajivu a gbagba'in ekiye n ene a tsu tadasa ta ilikulya i na i yikpai a daka vu kirukpa ku va. Gogo na Kashile ka ya'anika mu ta i na n ya'ankai le.>> A bankai ni a Urushelima da u kuwai de.

Aza a Yahuda a lya'i Urushelima n Heburon n kuvon

⁸ Aza a Yahuda a shilikai n aza a Urushelima da a isai vu da, a unai uma raka n otokobi da a dyabai likuci ya akina.

⁹ Da a gidalai adama a na a shilika n aza a Kana'ana a na i punu a idashi a idika ya nsansa, n ubon u Negebu n aza a na i a daka vu ara'a.

¹⁰ Da kpamu aza a Yahuda a lazai ɗa a shilikai n aza a Kana'ana a na i punu a idashi a Heburon vu na e ci ɗeke Kiriyatu-araba, ɗa a lya'i kumaci ku Shishayi n ku Ahiman n ku Talimayi.

¹¹ De va ɗa uma a Yahuda a kpamu a banai a shilikai n uma a na i punu a idashi a likuci i gbayin i Debiri, i na n cicau e ci ɗeke n kula Kiriyatu-sefa.

¹² Da Kelepu u danai, <<Yaba dem na baci u lya'i Kiriyatu-sefa n kuvon ali ɗa u kanai i ɗa, n kuneke yi ta mekere ma va Akasa u zuwa.>>

¹³ Da Otiniyelu kolobo ka Kenazu, vangu vu Kelepu, u lya'i likuci ya ɗa Kelepu u nekei ni mekere ma ni Akasa wo okpoi vuka vu ni.

¹⁴ Ana Akasa u tawai a ubuta u ni, ɗa Otiniyelu u kushai ni we ece esheku a ni e ne'e yi kapulaka. A na tana u cipai a majaki ma ni ɗa Kelepu we ecei ni, <<Yidai vu cigai?>>

¹⁵ Da u danai, <<Ya'an n ciya unasingai wa nu. Vu neke mu ta ɗe kashina a likuci i Negebu, gogo na n ciga ta vu neke mu ndolu kpamu.>> Da Kelepu u nekei ni ndolu n na mi gadi n ndaka dem.

Kabundai ka a ubuta u na aza a Yahuda n aza a Bayami a lya'i n kuvon

¹⁶ Ana kumaci ka aza e Kenetu akaya a Musa a utai kobolo n aza a Yahuda a likuci yi nshuwa i na e ci ɗeke Jeriko, ɗa a banai e meremune ma Yahuda ma na mi e Negebu n ubon u ɗaka u Aradu.

¹⁷ Da aza a Yahuda a gɓabai kaci n aza e le aza a Simiyon ɗa a shilikai na aza a Kana'ana a na i punu idashi a Zefata, ɗa a unai likuci i na yi lo raka. Adama a nanlo ɗa e ne'i likuci ya kula Horuma*.

¹⁸ Da kpamu aza a Yahuda a isai likuci i gbayin i Gaza n Ashikelon kobolo n Ekoron. N ukarai wu uteku u likuci i le dem.

¹⁹ Vuzavaguɗu wi ta kobolo n aza a Yahuda, ɗa a kanai likuci i na yi a ubon wu nsansa, ama a fuda o loko uma a na i punu a idashi e keteshe ba, adama a na ele i ta n ekeke o odoku a iyum.

²⁰ Da e nekei Kelepu idika i Heburon tsu na Musa u ya'in uzuwakpani, ɗa u lokoi kumaci kutatsu ka aza a Anaki aza a na ishi n idashi punu a likuci ya.

²¹ Ama kumaci ka aza a Bayami o loko aza a Jebusiya aza a na i punu a idashi a Urushelima ba. Ali n anana† ta na aza a Jebusiya i ta ɗe a idashi a likuci i Urushelima a katsuma ka uma a Bayami.

Kumaci ka aza Isufu ku lya'i Betelu n kuvon

²² Kumaci ku Isufu ku bana ta adama a na a ya'an kuvon n aza e Betelu, ɗa Vuzavaguɗu u yongoi kobolo n ele.

²³ Da a suki aza a tsusaki a bana a saka likuci ya aza a Betelu, vu na ishi e ci ɗeke Luzu.

²⁴ Ana aza a tsusaki enei vuma a kuta punu a suvu a likuci ya, ɗa ecei ni, <<Yotsongu tsu uteku tsu na tsa ku'uwa a suvu a likuci i nampa ya, kata atsu tana ci ya'anka wu kasingai.>>

²⁵ Da u yotsongi le, ɗa a uwai a likuci ya a unai uma a likuci a raka n kotokobi, ama ɗa a kasukpai vuma va n aza a kpa'a a ni dem.

²⁶ Da vuza va u lazai a kubana a idika ya aza a Hitiya, a ubuta u na u ma'in likuci i gbayin i na u ɗekei Luzu, ta tana e ci ɗeke likuci ya nannai ali n anana.

Uma a na aza a Isaraila o lokoi a idika ya ba

* **1:17 1:17** Horuma Kula ku nampa n kelentsu ka aza a Ibirahi ɗaɗa munuka. † **1:21 1:21** Ali n anana Wi ta a kadanshi ali a kubana a ayin a na a ɗanai katagarda ka nampa.

²⁷ Ama kumaci ka aza a Manasa feu o loko uma a Betu-shen ko aza a Tanaku ko aza a Doru ko aza Ibileyam ko a Magido kobolo n ukarai wi i'uwa i le ba, adama a na aza a Kana'ana a ruva ta, ciya a dasangu punu a idika ya.

²⁸ Ana aza a Isaraila a ciyai utsura, da a zuwai aza a Kana'ana ulinga u tsugbashi, ama o loko le a kutaka raka-raka ba.

²⁹ Kumaci ku Ifirayimu feu ku loko aza a Kana'ana a na i punu a idashi a Geza ba, ama da aza a Kana'ana a lya'i kelime n idashi punu a katsuma ke le.

³⁰ Kumaci ka aza a Zabalun feu ku loko aza a Kana'ana a na i punu n idashi a Kitoron n Nahalalu, aza na a buwai a katsuma ke le ba, ama da a zuwai le ulinga u tsugbashi.

³¹ Kumaci ka aza a Ashera feu ku loko aza a na i punu a idashi a Ako ko Sidon ko Ahalabu n Akizibu n Heliba n Afeku kobolo n aza Rehobu ba.

³² Ta aza a Ashera a dasangi punu a katsuma ka aza a Kana'ana nannai adama a na o loko le ba.

³³ Aza a Nafutali o loko aza a na i punu a idashi a Betu-shemeshi n kumaci ka aza a Betu-anatu ba, adama a nannai da a dasangi a katsuma ka aza a Kana'ana a kumaci ki idika ka. Dem n nannai kumaci ka aza e Betu-shemeshi n aza a Betu-anatu okpoi agbashi aza a Nafutali.

³⁴ Da aza a Amoriya a kanai kutakacika aza a Dan, da o lokoi le a kubana a likuci yi nsasan, adama a na a kasukpa le a dasangu a idika ya ba.

³⁵ Ama da aza a Amoriya a ruvai a dasangu a kusan ku Heresu n Ayijalon n Shalubimu, ama a na aza a Isufu a tsurukpai a la'i le utsura, da a zuwai le ulinga u tsugbashi.

³⁶ Uteku wi idika ya aza a Amoriya yu uta ta de a ubon wa aza a Akarabim a Sela da u gadukpai a kubana kelime.

2

Kalingata ka Vuzavagudu a Bokimo

¹ Kalingata ka Vuzavagudu kutai de a likuci i Giliga da u banai a Bokimo u danai aza a Isaraila, <<Mpa mu utaka da a idika ya aza a Masar da n tukai da na a idika i na n kucinai me kuneke ikaya i da. N dana ta mpa n kukodo uzuwakpani u na n ya'in n ada ba,

² kata ada feu i ya'an uzuwakpani n uma a idika ya ba, an ya kuya'an nannai, kucikpa i bono i langasa katalikalyuka ke le. Ama da i kpadai kutono kadanshi ka va. Yidai i ya'in nannai?

³ Gogo na mi ta a kudana da, mpa n kulokoko da uma a nampa ba. I ta o kokpo da awana, kata amali e le kpamu okpo da maza.>>

⁴ Ana kalingata ka Vuzavagudu ko kotsoi kuya'anka aza a Isaraila raka kadanshi ka nampa, da uma a shikai n yoroli wuya-wuya.

⁵ Da e dekei ubuta wa n kula Bokimo aza a na i a masi. Da a ya'ankai Vuzavagudu alyuka.

Ukpa u Jesuwa (Jes 24:29-31)

⁶ Ana Jesuwa u pecemgbenei na aza a Isaraila a, da yaba dem u lazai adama a na u bana u kana idika yu ukani i ni.

⁷ Da aza a Isaraila a ya'ankai Vuzavagudu aganda a ayin a na Jesuwa u yongoi n wuma, n ayin raka a na nkoshi m gbara-gbara n na me enei ili i mereve i na Kashile ka ya'in adama aza a Isaraila.*

⁸ Jesuwa kolobo ka Nun, kagbashi ka Vuzavaguđu, u kuwa ta a ayin a na wi n aya amangatawun n kupa (110).

⁹ Da a cidangi ni a idika yu ukani i ni, de a likuci i Timinatu-heresu† a akamba aza a Ifirayimu a ubon u gadi n kusan ku Gashi.

¹⁰ Ana aza a na i ushan u Jesuwa raka a kuwai, da kumaci ku yoku ku na ku yevei Vuzavaguđu ko ulinga u na u ya'ankai aza a Isaraila ba ku dangai.

Aza a Isaraila a kasukpai kutono Vuzavaguđu

¹¹ Da aza a Isaraila a ya'in kagbanigbani u Vuzavaguđu da o tonoi kamali ka Balu.

¹² Da a kasukpai kutono Vuzavaguđu Kashile ki ikaya i le, ka na kutakai le a idika i Masar. Da a kanai kutono n a cikpai amali kakau a uma a na i ukara'i n ele. Da a zuwai Vuzavaguđu wupa.

¹³ A kasukpai kutono Vuzavaguđu da a kanai kutono kamali ka Balu n ka Ashitoretu.

¹⁴ Da Vuzavaguđu u ya'in wupa kau n aza a Isaraila, da u nekei le ekiye a irala i le, i na i la'i le utsura. Uteku tsu na aza a Isaraila i a kufuda kisa kaci ke le a ubuta wi irala i le ba.

¹⁵ Ayin a na baci de dem a utai vishili, kata Vuzavaguđu u shamgba tsurala n ele, derere n uteku tsu na u danai le. Adama a nannai da a uwai a katsuma ka atakaci n abundai.

Vuzavaguđu u dangusai aya'inafada

¹⁶ Da Vuzavaguđu u dangusakai le aya'inafada aza a na a ku wawa le ekiye a irala i le, i na yi a ku isa le uciyi.

¹⁷ Ko n nannai da a iwain kupana kadanshi ka aya'inafada a nanlo, ama da a lya'i kelime n tsugbani o kutono amali o yoku n a cikpai le. Ikaya i le i tonon ta wila u Vuzavaguđu, ama ele a kasukpai uye u na ikaya i le i tonoi.

¹⁸ A ayin a na baci de dem Vuzavaguđu u dangusakai le kaya'inkafada, Vuzavaguđu u tsu yongo ta kobolo n ayi, kata wi isa le ekiye a irala i le, ali da baci de kaya'inkafada ka ki n wuma. Adama a na Vuzavaguđu u tsu pana ta asuvayali e le a ayin a na i e ekiye aza na i a kutakacika le.

¹⁹ Ama ayin a na baci de dem kaya'inkafada ka ka kuwai, kata uma a o bono a namgba kau ali a la'a ishekpu i le, a kana mo tonon ma amali o yoku n a kudanki le. A kasukpa kawuya ke le n ugbamukaci u le ba.

²⁰ Da Vuzavaguđu u ya'an wupa kau n aza a Isaraila da u danai, <<An wo okpoi uma a nampa a dangusai uzuwakpani u na n ya'in n ikaya i le, da a kpada kutono kadanshi ka va,

²¹ mpa m kudoku mo lokoko le ko uduniyan u te a katsuma ku uduniyan u na Jesuwa u kasukpai a ayin a na u kuwai ba.

²² Mpa n kuya'an ta nannai adama a na n kondo aza a Isaraila ciya me ene, ko i ta a kuya'an mariki kata a wala a uye u va tsu na ikaya i le i ya'in, ko a kuya'an ba.>>

²³ Nannai da Vuzavaguđu u kasukpai kumaci ki idika ku uma a nanlo a ku buwa, u loko le makyan me te ba, kpamu u kasukpa feu Jesuwa u lya'a le ba.

3

Uduniya u na u buwai a idika i Kana'ana

¹ Nava ele da uduniya u na Vuzavaguđu u kasukpai adama a na u kondo aza a Isaraila a na kata a sa'wai kuyeve kuvon ku uma a Kana'ana ba,

² u ya'an ta nannai adama a na u yotsongu kumaci ka aza a Isaraila kuvon, aza a na e yevei uteku tsu na a ci ya'an kuvon ba.

† 2:9 2:9Timinatu-heresu, e ci deke ta i da kpamu Timinatu-sera

³ Aza a na a buwai punu a idika ya ele da ngono n tawun ma aza a Filisitiya n aza a Kana'ana dem, n aza a Sidon kobolo n aza a Hiviya a na i n idashi a nsasan n Lebano, ili i na i gitai de a kusan ku Balu-harumon ali a kubana a Hamata.

⁴ A kasukpa le ta adama a na o kondo aza a Isaraila ene ko i ta o kutono wila u Vuzavagudu u na u nekei ikaya i le e ekiye a Musa.

⁵ Adama a nannai da aza a Isaraila a dasangi a katsuma ka aza a Kana'ana n aza a Hitiya n aza a Amoriya n aza a Periziya n aza a Hiviya n aza a Jebusiya.

⁶ Da e nekpeni yolo. Olobo aza a Isaraila a zuwai nkere n le, da kpamu o tonoi amali ele.

Otiniyelu wo okpoi kaya'inkafada ka aza a Isaraila

⁷ Aza a Isaraila a ya'ankai Vuzavagudu unushi, a cinukpai n Vuzavagudu Kashile ke le da o bonoi o kutono amali a Balu n Ashera.

⁸ Da Vuzavagudu u ya'in wupa kau n aza a Isaraila, da u nekei le e ekiye Kushan-rishatayimu mogono ma Mesopotamiya*, ayi na a ya'ankai tsugbashi aya kunlai.

⁹ Ama a na aza a Isaraila a shi'ikai Vuzavagudu, da u dangusakai le kishi, Otiniyelu kolobo ka Kenazu vangu vu Kelepu.

¹⁰ Da ayinviki a Vuzavagudu a cipai wa ni da wo okpoi vuza kelime vu na u kutono n aza Isaraila. Da Otiniyelu u banai u ya'in kuvon m Kushan-rishatayimu mogono ma Mesopotamiya, da ta na Vuzavagudu u nekei Otiniyelu ulya'i a ubuta u mogono.

¹¹ Da idika i ciyai matana aya amangere. Ali Otiniyelu kolobo ka Kenazu ka kuwai.

Ehudu wo okpoi kaya'inkafada ka aza a Isaraila

¹² Da kpamu aza a Isaraila o doku a ya'ankai Vuzavagudu unushi da u zuwai Igulonu mogono ma Mowabu ma tsurukpai ciya u ya'an tsurala n ele, adama a na a nusaka ta Vuzavagudu.

¹³ Da u gbbai kaci n aza a Amona n aza a Ameleki da a lya'i aza a Isaraila n kuvon da a kanai likuci i Jeriko, likuci yi nshuwa.

¹⁴ Da aza a Isaraila a ya'ankai Igulonu mogono ma aza a Mowabu tsugbashi ali aya kupa n kunlai.

¹⁵ Da aza a Isaraila a bankai m masi me le u Vuzavagudu da u dangusakai le kishi, Ehudu kolobo ka Gera a kumaci ka aza a Bayami kagula. Da aza a Isaraila a suki ni n kune'e u banka Igulonu mogono ma Mowabu.

¹⁶ Da Ehudu u yumukai kaci ka ni mawun mu una u re ma na ugadi u ni u yawai udashi u te n kagimi, da u shiyai ma'a a makuta me kune mu usingai punu asuvu o motogu mu ugadi ma ni.

¹⁷ Da u dikai kune'e ka u bankai Igulonu mogono ma Mowabu ma. Igulonu ta na vuza vu ikyamba da kau.

¹⁸ Ana Ehudu u nekei kune'e ka, da u pecemgbenei n uma a na a dikakai ni akaka a.

¹⁹ Ama da ayi Ehudu va u kpatalai u bonoi a ubuta wa atali a na e she'wei devu n Giliga, da u danai Igulonu mogono, vuzagbayin, <<Mi ta n akaka a na ma kudana wu usokongi.>>

Da mogono ma danai ni, <<Pa da bini.>> Da anan taji a ni raka utai pulai.

²⁰ Da Ehudu u yawai devu n ubuta u na wi idashi ende'en ni o mololo ma yuwu. Da u danai, <<Mi ta n akaka a Kashile a kutawa wa nu.>> Da mogono ma dangai a kakuba ko tsugono ka ni.

²¹ Da Ehudu u talai kotokobi n kukiye ku ugula ku ni, ka na ki ushiyi a makuta ma usingai ma ni ma, da u sovoi ni a katsuma.

* 3:8 3:8 Kula ku yoku ku Mesopotamiya da da Naharimu ku na ki a kadanshi <<Aram vu kuyene ku re.>>

²² Da kotokobi ka ka libai asuvu a katsuma ko mogono ka ali n ukutsu u ni dem. Da Ehudu u iwain ku utaka kotokobi ka, da ushuma u katsuma ko mogono wa wu utai pulai.

²³ Da Ehudu wu utai pulai da u gbagurai utsutsu u mololo wa dem da u lazai.

²⁴ Ana Ehudu u lazai, da anan taji a yawai da a cinai utsutsu u kunu wa ugbaguri. Da a danai, <<Yoku wi ta bi'i o kukofongu o mololo ma asuvu ma yuwu ma ni punu asuvu a kpa'a.>>

²⁵ Da a kanai kuvana ali o'oi. Ana e enei de u bayuwa utsutsu ba, da a lansai kabayuwatsu da a bayuwai da a cinai vuzagbayin vi le a idika ukpa.

²⁶ A ayin a na anan taji o mogono i a kuvana, ayi Ehudu u suma de, u tonoi n ubuta wa atali a na e she'wei a kubana Siyaru.

²⁷ Ana u yawai de da u likai kavana a idika yi nsansa ma aza a Ifirayimu, da aza a Isaraila a gidajai kobolo n ayi a idika yi nsansa ma. Ayi da wi kelime ke le.

²⁸ Da u danai le, <<Tonoi mu, adama na Vuzavaguđu u neke ta vurala vu da vuza va aza a Mowabu ekiye a da.>> Da aza a Isaraila o tonoi ni da a banai isai kapasa ka aza a Mowabu e Kuyene ku Urdu, da a sankai uma raka kupasa.

²⁹ A ayin a nanlo a da a unai aza a Mowabu ali uma akpan kupa (10,000). Dem vu le, ali a utsura a da, babu vuza na u la'akai.

³⁰ A kanna ka nanlo ka da aza a Isaraila a lya'i aza a Mowabu n kuvon. Da idika ya i ciyai matana ali aya amanganashi (80).

Shamagaru wo okpoi kaya'inkafada ka aza a Isaraila

³¹ Vuza na u tonoi Ehudu kpamu ayi da Shamagaru kolobo ka Anatu, vuza na wu unai aza a Filisitiya uma amangatawantali (600) m mashashawun mo kulokoko anaka a vicimba, da kpamu wi isai aza a Isaraila.

4

Debora m Baraku a lya'i Sisera n kuvon

¹ Ana Ehudu u kuwai da kpamu aza a Isaraila o doku a ya'ankai Vuzavaguđu unushi.

² Da Vuzavaguđu ta na u nekei le e ekiye a Jabinu mogono ma aza a Kana'ana, vuza na u lya'i tsugono a likuci Hazoru. Vuzagbayin vo osoji a ni ayi da Sisera vuza na wi idashi a likuci i Haroshetu-hagoyim.

³ Da aza a Isaraila a shi'ikai Vuzavaguđu adama na u banka le, adama a na ayi Jabinu wi ta n ekeke odoku a iyim amangatawunkuci (900), da u takacikai aza a Isaraila ali aya kamanga.

⁴ Gogo na Debora vuka vu Lapidotu keneki ka'a, a ayin a nanlo a ayi da kaya'inkafada ka aza a Isaraila.

⁵ U tsu dasangu ta a kulu ku mashuwa ma na e ci deke mashuwa ma Debora ma na mi e mere ma Rama m Betelu a nsansa ma aza a Ifirayimu. Kata aza a Isaraila a kana kutawasa wa ni adama afada.

⁶ Kanna kete da u suki e dekeke yi Baraku Kolobo ka Abinowam a likuci i Kedeshi de a idika i Nafutali. Da u danai ni, <<Vuzavaguđu Kashile ki Isaraila ke neke wu ta kadanshi ka nampa, u danai <Bana vu bolongu uma a nu a kusan ku Taboru, kata kpamu vu dika aza a Nafutali kobolo n aza a Zabalun uma akpan kupa (10,000).

⁷ Mpa ta na mi ta a kuzuwa Sisera vuzagbayin vo osoji a idika i Jabinu wu utai n ekeke odoku a ni kobolo n kakuma ko osoji ka ni, kata u cina wu o kuyene ku Kishon. Ta de mpa n kuneke yi ekiye a nu.> >>

⁸ Da Baraku u danai Debora, <<Vi baci a kubana kobolo nu mpa, mi ta a kubana, ama vi baci ta na a kubana ba, mpa feu n kubana ba.>>

⁹ Da u danai, <<Mpa n kubana ta kobolo n avu. Ama uga'in wu nwalu u nampa u kokpo u nu kpamu ba, adama a na Vuzavaguđu wi ta e kuneke Sisera e kukiye ku vuka.>> Da Debora u dangai da u kanai uye kobolo m Baraku a kubana e Kedeshi.

¹⁰ Da Baraku u dekei aza a Zabalun n aza a Nafutali a bana e Kedeshi. Da uma akpan kupa (10,000) a banai kobolo n ayi, da Debora feu u banai kobolo n ayi.

¹¹ A ayin nanlo Heberu vuza va aza e Kenetu u pece de kaci ka ni n aza e Kenatu a, kumaci ka aza a Hobabu, akaya a Musa. U zuwai kavali ka ni de da'angi m madanga mo Oku a Zanimu vu na vi devu n Kedeshi.

¹² Ana a danai Sisera, Baraku kolobo ka Abinowam ka bana ta a kusan ku Taboru,

¹³ da Sisera u bolongi ekeke o odoku a iyum amangatawunkuci (900) kobolo n aza na i kobolo n ayi, a Haroshetu-hagoyimu a kubana e kuyene ku Kishon.

¹⁴ Da Debora u danai Baraku, <<Denga, adama a na anana da kanna ka na Vuzavaguđu u nekei Sisera ekiye a nu, adama a na Vuzavaguđu wi ta kobolo n avu.>> Da Baraku u gidalai u cipai a idika i kusan ku Taboru kobolo n uma akpan kupa (10,000) o kutono yi.

¹⁵ Ana Baraku u gitangi kuvon, da Vuzavaguđu u zuwai Sisera n ekeke o odoku n osoji a ni raka wovon u kotokobi ka Baraku. Da Sisera u cipai e keke vu kodoku vu ni da u fabai iladi n ene.

¹⁶ Da Baraku u sabai ekeke odoku o kuvon a kobolo n osoji ali a kubana Haroshetu-hagoyimu va aza a kayimbi, Da a unai osoji a Sisera n otokobi raka babu vuza na u buwai.

¹⁷ Ama da Sisera tamkpamu u sumai n ene a kubana a kavali ka Jali vuka vu Heberu vuza aza e Kenetu, adama a na Jabinu mogono ma Hazoru ita a idashi i matana m kpa'a ku Heberu vuza va aza a Kenetu.

¹⁸ Da Jali wu utai u gasai n Sisera da u danai ni, <<Uwa asuvu, vuzagbayin va. Kata vu pana wovon ba.>> Da u uwai punu asuvu a kavali ka ni, da u palai ni n kuminya.

¹⁹ Da Sisera u danai, <<Adama a Kashile ne'e mu mini mo kuso'o mi ta a kupana kakuli.>> Da u kuyuwai kedele ka mani da u nekei ni u so'i da u kuyangi, da u doku u palai ni n kuminya kpamu.

²⁰ Da Sisera u danai Jali, <<Shamgba a utsutsu u kavali ka, da baci vuza we ecei nu, <Ko vuza wi ta punu na?> Kata vu dana yi <A'a.> >>

²¹ Ama da alavu a purai Sisera da u latai, da Jali vuka vu Heberu tamkpamu u dikai kaguta ka kapam m matalaka da u banai wa ni sawu, da u kutangi ka'a a vilingi vu kutsuvu ku ni ali ku utai n tsu nan de, da u kuwai.

²² Ana Baraku wi o kutono ene a Sisera, da Jali wu utai u gasai n ayi da u danai ni, <<Tawa n yotsongu wu vuma na vi a kulansa va.>> Da u tonoi ni a kubana a kavali da u cinai de Sisera iva'in ukpa, n kaguta ka kapam a kaci ka ni.

²³ A kanna ka nanlo ka da Vuzavaguđu u nekei aza a Isaraila ulya'i a ubuta u Jabinu mogono ma aza a Kana'ana.

²⁴ Da aza a Isaraila a dakakai kuciya utsura da a kanai kutakacika Jabinu mogono ma aza a Kana'ana ali ubuta u na a unai ni.

5

Vishipa vu Debora n Baraku

¹ A kanna ka nanlo ka, da Debora kobolo m Baraku kolobo ka Abinowam a ya'in vishipa vu nampa va.

² <<Ucikpi u mayun, u Vuzavaguđu.

Ana aza e kelime a Isaraila a ushuki isa tsugbayin ci le a katsuma ki Isaraila, da kpamu uma e nekei kaci ke le n ucigi wa adu e le.

- 3 <<Zuwai atsuvu mayin aḏa ngono, panai aḏa aza e kelime.
Vuzavaguḏu ḏa n kuya'anka vishipa,
Vuzavaguḏu Kaṣhile ki Isaraila ka'a n kuya'anka tsuwa'i.
- 4 <<Vuzavaguḏu, a ayin a na vu kaṣukpaṣi ubon wu nsansa n Siyaru,
ana vu utai ḏe a idika i Edom,
idika i gbaḏa ta,
ḏa o yo'i mini,
mayun, eleshu o yo'o ta mini.
- 5 Nsansa m gbaḏai a aṣhi a Vuzavaguḏu,
ali n kusan ku Sinai e kelime ka Vuzavaguḏu Kaṣhile ki Isaraila.
- 6 <<A ayin o tsugono tsu Shamagaru kolobo ka Anatu,
a tsumani tsu Jali, uma a kaṣukpa ta kutono uye u gbayin,
aza a nwalu o bono ta o kutono uye wa akamba.
- 7 Likuci ya aza a Isaraila yo okpoi agali,
uma a buwa punu ba,
ali sai a na mpa Debora mo okpoi vuza kelime vi le. Da mo okpoi an tsu anaḱu a
uma a Isaraila.
- 8 Ana aza a Isaraila a kaṣukpaṣi Vuzavaguḏu ḏa o tonoi amaḓi o yoku,
ḏa kuvon ku ḏangai a utsutsu u likuci.
Babu vuza na a cinai m maraga ko masara a kaṣuma ka uma aḱpan amangere
(40,000) wa aza a Isaraila a.
- 9 Kaḏu ka va ki ta a ubuta wa aza e kelime o kuvon a Isaraila,
n aza a na e nekei kaḱi ke le n kaḏu ke te.
Ci cikpai Vuzavaguḏu.
- 10 <<Aḏa raḱa i neke arabali,
aḏa vu na i tsu kumba njaki mari
aḏa na yi idaṣhi ajiba a ikebe,
n aḏa na ko i iwan i ciga i wala e ene.
- 11 Zuwai atsuvu,
panai alaḱatsu aza a ishipa a una wa ayinva a mini,
a kadanshi uteku tsu na Vuzavaguḏu u ciyai ulya'i,
n ulya'i wa aza a Isaraila.
Da uma a Kaṣhile a gidaḓai,
a kubana a utsutsu u likuci i le,
ḏa a danai,
- 12 <Ḑanga, ḏanga, Debora.
Ḑanga, vu ya'an vishipa.
Ḑanga avu Baraku vu reme irala i tsu,
avu kolobo ka Abinowam.>
- 13 Yeve ḏa uma a usubi a na a buwai,
a gidaḓai ḏa a cipai a ubuta wa aza a gbara-gbara,
uma a Vuzavaguḏu,
a tawai adama a na a shilika n irala i le.
- 14 Aza o yoku utai a kumaci ka aza a Ifirayimu ele na utai e kefeku ka Ameleki,
kobolo n kumaci ku Bayami n uma a ni.
A likuci i Makiri kpamu ḏa aza e kelime o osoji a utai ḏa a tawai,
ḏa kpamu ovonshi a gbagba'in a utai a Zabalun,
- 15 kolobo ka Isaka mogono u tawai kobolo n Debora,

- mayun ɗa, Isaka wi ta kobolo m Baraku,
o tonoi ni kucina a kubana a kara.
Ama kumaci ku Ruben ku pece ta,
a buwa ta bi'i e kusheshe punu a adu e le.
- 16 Yidai i zuwai da i shamgbai a kacapa ka ushiga wu nlala n da,
adama a na i pana yula yu ngubi e kudeke nlala n le m bono ushiga?
Ama kumaci ku Ruben ku pece ta,
a buwa ta bi'i a kusheshe punu a adu e le.
- 17 Kumaci ku Giliyadu ku shamgbai kasana n Urudu,
ama kumaci ku Dan tamkpamu, yidai i zuwai da ku shamgbai n antsu a mini?
Kumaci ku Ashera kpamu ku shamgbai bini a kakina ka mala'a,
ubuta u na antsu a tsu shamgba.
- 18 Ama kumaci ku Zabalun ku neke ta wuma u le,
aza a Nafutali feu o fobuso ta adama a na a ya'an nannai.
- 19 <<A Tanaku a kakina ka kuyene ku Magido,
ngono n tawai da a ya'in kuvon,
ngono ma aza a Kana'ana n ya'in kuvon,
ama a pura ucanuku u gbani ko azurufa ba.
- 20 De gadi azangata a ya'in kuvon,
a katsuma ku uye u le de gadi,
a ya'an ta a kuvon n aza a Sisera.
- 21 Kuyene ku Kishon ku lya'a le ta,
kuyene ku mani-mani, kuyene ku Kishon.
Lya'a kelime, kadu ka va gbama asuvu.
- 22 <<Da odoku a Sisera a sumai,
uma a kana'i kupana izumgbi ya adasukpatsu yo okotsu e le a idika.
- 23 <<Kalingata ka Vuzavaguɗu ka danai,
Ya'anka aza a Meroza una,
ya'anka uma a likuci a una u wuya,
adama a na a tawa a banka Vuzavaguɗu ba,
a tawa a banka Vuzavaguɗu kuvon n irala ni ba.
- 24 <<Vuza vu unasingai da a katsuma ka amaci avu Jali,
vuka vu Heberu vuza va aza e Kenetu,
vuza na u la'i vuka dem unasingai a katsuma ka amaci a na i idashi apam.
- 25 Sisera u folonoi mini,
da u nekei ni mani
o moko'o ma singai ma tsugbayin,
u tukai ni n ukuja u mani.
- 26 Da u dangusai kukiye ku ni da u dikai katusatsu,
n kukiye ku usingai ku ni da u dikai matalaka.
Da u lapai Sisera, u bosoi kaci ka ni,
u tashai ka'a da u batsai moko ma kaci ma ni.
- 27 E ene a ni a da u limai,
u yikpai de u vaki a idika.
E ene a ni a da u limai,
da u yikpai u kuwai.

28 <<N katusu ka'a anaku a Sisera indanai,
n katusu ka ta de u shikai, u danai,
<Yidai i sankai ekeke odoku a ni kubono gogo'o?
Yidai i sankai odoku a ni kubono gogo'o?>

29 Da nkere mu ugboji n ni mu ushuki ni,
a danai mayun da ta nannai, da u lya'i kelime n kadanshi,

30 <I a kulansa ucanuku u na e kupece,
ucanuku u na a purai a ubuta u kuvon,
mekere ko nkere n re adama o kosoji ke te,
aminya a urumbuki o tsuzogu adama a Sisera,
aminya a ku'uka a singai o tsuzogu,
aminya o tsuzogu adama a Egbere.>

31 <<Ya'an irala i nu raka i kuwa, avu Vuzavaguđu.
Ama ya'an aza a na a cigai nu okpo uteku tsu kanna a ayin a na kutai n utsura u
ni.>>

Da idika ya i dasangi m matana ali aya amangere.

6

Gidiyon wo okpoi kaya'inkafada ka aza a Isaraila.

1 Aza a Isaraila o doku a ya'in ka gbani-gbani u Vuzavaguđu, da Vuzavaguđu u nekei le ekiye aza a Midiya ali aya e cindere.

2 Adama a na aza a Midiya a la'a ta da aza a Isaraila utsura, da aza a Isaraila a kanai kukpa'wan abatsu n ubuta u kukpa'wan a nsansa.

3 Adama a na ayin na baci de dem aza a Isaraila a ya'in vica'a vi icu'u i le, kata aza a Midiya n aza a Ameleki kobolo n aza a kasana a tawa a kanza likuci ya n kuvon.

4 Kata a tawa a shikpa apam o kuvon e le a langasa ica'ashi ya ashina ali a kubana Gaza, ko ili ite i a kukasukpa adama a aza a Isaraila ba, nkyon ko kanaka ba, ko tana feu majaki ba.

5 Adama a na a tsu tawa ta n ushiga wi ilikuzuwa n apam e le n abundai tsu kakuma ka akyun. A tsu tawa ta kpamu n arakuma e le n abundai tsu na a kufuda ku kece ba, kata a langasa idika ya.

6 Da aza a Midiya a lukanasai le. Da aza a Isaraila a shi'ikai Vuzavaguđu u banka le.

7 Ana aza a Isaraila a shi'ikai Vuzavaguđu adama a i na aza a Midiya i a kuya'an ka le,

8 da Vuzavaguđu u su'uki aza a Isaraila n keneki. Da ka danai le, <<Vuzavaguđu, Kashile ka aza a Isaraila ka dana ta. Mpa da mu utakai da a idika i Masar, a kpa'a ku ugbashi.

9 Da mi isai da ekiye aza a Masar n ekiye aza na dem i a kutakacika da. Da n lokoi le da n nekei da idika i le.

10 Da n danai da, <Mpa da Vuzavaguđu Kashile ka da, kata i tono amali aza a Amoriya ele na yi idashi a idika i le ba.> Ama da i kpadai kutono kadanshi kaya.>>

11 Da kalingata ka Vuzavaguđu kutai da ka dasangi a kulu ku madanga mo Oku ma Jowashi vuza aza a Abiyezeru a Ofara, ayi tamkpamu Gidiyon kolobo ka ni a kulapa alkama u sokongi a ubuta u kupisha mayan ta lo aza a Midiya e kene yi.

12 Da kalingata ka Vuzavaguđu kutai da ka danai, <<Avu vuzagbayin vo ovonshi vu utsura, Vuzavaguđu wi ta kobolo n avu.>>

13 Da Gidiyon u danai, <<Vuzagbayin, Vuzavaguđu wi baci kobolo n atsu, yidai i zuwai da u kasukpai ili i nampa raka i ciyai tsu? Te dai tamkpamu ili i mereve i ni i

na ikaya i tsu i tsu kaṇa kadanshi a kudana, <Vuzavaguḍu ḍa wu utukaj tsu a idika i Masar ba?> Ama gogo na Vuzavaguḍu u kaṣukpa tsu ta, ḍa u nekei tsu ekiye aza a Midiya.>>

¹⁴ Da Vuzavaguḍu u kpatalai wa ni ḍa u danai, <<Ḍanga n katsura ka nu ka nampa vu isa aza a Isaraila ekiye aza a Midiya. Mpa n kaḍi ka va n suku ta.>>

¹⁵ Da Gidiyon u danai, <<Vuzavaguḍu, nini ḍaj ma kisa aza a Isaraila? Laṇa, aza a va kagimi ka kumaci ku Manasa ele ḍa a la'i n kenu, kpamu mpa ḍa vuza kenu a kpa'a ku tsu.>>

¹⁶ Da Vuzavaguḍu u danai, <<Mpa n kuyongo ta kobolo n avu, vi ta kulapa aza a Midiya a idika an vuma te.>>

¹⁷ Da Gidiyon wu ushuki u danai, <<Ali mayun ḍa baci n ciyai mapasa ma singai wa nu, neke mu urotu u na u kuyotsongu a na avu ḍa vi a kadanshi nu mpa.

¹⁸ Adama a Kaṣhile kaṭa vu laza ba, sai ayin a na n tukaj n kune'e ku va ḍa n zuwai e kelime ka nu.>> Da u danai, <<Mpa n kushamgba ta sai ayin a na vu bonoi.>>

¹⁹ Da Gidiyon u uwai a kpa'a ḍa u kidai maku ma maraḍika, ḍa u ya'in ilikulya'a n kiya ku babu yisiti ku na ku yawai kagisamkpatsu kupa. Da u zuwai inyama ya a mabana, kpayan tamkpamu ḍa u tsungi ku ḍa o mogbodo, ḍa u bankai ni a kulu ku maḍanga mo oku ma, ḍa u nekei ni.

²⁰ Da kalingata ka Vuzavaguḍu ka, ka danai, <<Ḍika inyama ya kobolo n ilikulya'a i babu yisiti ya vu zuwa gaḍi vu katali ka nampa, kaṭa vu tsungu kpayan ka gaḍi vu le.>> Da Gidiyon u ya'in nannai.

²¹ Da kalingata ka Vuzavaguḍu ka ka ḍangusaḍi kalangu ka na ki e kukiye ku ni ḍa u sa'wai inyama ya n boroji vu babu yisiti va. Da akina utaj a katali ka ḍa e lebecei inyama ya kobolo n ilikulya i babu yisiti ya. Da kalingata ka Vuzavaguḍu ka ka puwaṇkai.

²² Ana Gidiyon u yevei an kalingata ka Vuzavaguḍu ka'a, ḍa u danai, <<Mpa na, n kuwa ta, Vuzavaguḍu Mala'imili. Anana me ene ta kalingata ka Vuzavaguḍu aṣhi n aṣhi.>>

²³ Ama ḍa Vuzavaguḍu u danai ni, <<Yongo m maṭana. Kaṭa vu pana wovon ba, vi a kukuwa ba.>>

²⁴ Da Gidiyon u ma'akai Vuzavaguḍu katalikalyuka ḍe, ḍa u ḍekei ka'a <<Vuzavaguḍu maṭana ma'a.>> Ali n anana katalikalyuka ka ki ta ḍe a Ofara va aza a Abiyezeru.

²⁵ N kayin ka nanlo ḍa Vuzavaguḍu u danai ni, <<Ḍika kobomburon* ka esheku a nu ke ire ka aya e cindere. Kaṭa vu boso katalikalyuka ka Balu ka na esheku a nu i n ka'a, kaṭa kpamu vu kapa kashamkpatsu ka kaṃali ka Ashera ka na ki a kakambu ka ni

²⁶ kaṭa vu ma'aka Vuzavaguḍu Kaṣhile ka nu katalikalyuka ka na ko yotsoi gaḍi vu ubuta wu ukanji u nampa n atali o motonosonoi. Yeve kaṭa vu ḍika kobomburon ke ire, vu neke ka'a tsu kune'e ku kusongu n aṣhamkpatsu n kaṃali ka Ashera ka na vu kapai va.>>

²⁷ Da Gidiyon u ḍikai agbashi a ni kupa, ḍa u ya'in tsu na Vuzavaguḍu u tonukoi ni. Ama adama o wovon wa aza a kpa'a ni n uma a likuci a, ḍa u ya'in ka'a n kayin.

Gidiyon u faḍaj katalikalyuka ka Balu

²⁸ N usana ana uma a likuci a a jimgbai, ḍa a cinai katalikalyuka ka Balu ufaḍi n kashamkpatsu ka kaṃali ka Ashera feu ka na ki a kakambu ka ni ukapi, ḍa kpamu a cinai e nekei kobomburon ke ire kune'e a katalikalyuka ka na u ma'i va.

* 6:25 6:25 kobomburon Atagarda a cida o yoku i ta a kadanshi ko obomburon e re.

²⁹ Da a kanai mecenshenei, <<Yayi u ya'in ili i nampa?>> Ana o godumoi ka'a mayin da e yevei, <<Gidiyon kolobo ka Jowashi da u ya'in ka'a.>>

³⁰ Da aza a likuci a danai Jowashi, <<Utaƙa n kolobo ka nu, adama a na tsu una yi, adama a na u faɗa ta katalikalyuka ka Balu da kpamu u kapai kashamkpatsu ka kamali ka Ashera ka na ki a kakambu ka ni.>>

³¹ Da Jowashi u danai uma raƙa a na utai vishili n ayi, <<Aɗa yi ta a vishili adama a ili i na i ciyai Balu? Ko yi ta a kisa yi? Vuza na baci de dem u shilikaɗi adama a ni i ta a kuna yi kafu kayin washi. Ayi Kašhile ka baci wi, kašukpa u ya'anƙa ka ci ka ni vishili adama a na a faɗa ta katalikalyuka ka ni.>>

³² A kanna ka nanlo ka da e ne'i Gidiyon kula Jerubalu, daɗa ki a kadanshi, <<Kašukpa Balu u shilika n ka ci ka ni,>> adama na a faɗa ta Katalikalyuka ka ni.

³³ Da aza a Midiya n aza a Ameleki kobolo n aza a kasana o bolongi da a pasai Kuyene ku Urudu, da a vaki a kara'a ka Jezirelu.

³⁴ Ama da Ayinviki a Vuzavaguɗu a cipai u Gidiyon, da u likai kavana da aza a Abiyezeru a tawai o tonoi ni.

³⁵ Da u suki alingata a a kubana wa aza a Manasa raƙa, da ele feu o fobusoi da utai o tonoi ni. Da kpamu u suki akaka a kubana wa aza a Ashera n aza a Zabalun n aza a Nafutali, da a banai o bolongi ekiye n ayi.

³⁶ Da Gidiyon u danai Kašhile, <<Mayun da baci vi a kuya'an ulinga nu mpa vi isa aza a Isaraila, uteku tsu na vu dansai,

³⁷ lana, mi ta o kupolo ukpan u cileme a ulanga u kulapu. Da baci u da u matsai ciza koci, da kpamu idika raƙa yi udekpu, ta lo me kuyeve a na vi a kuya'an ulinga nu mpa vi isa aza a Isaraila, tsu na vu dansai.>>

³⁸ Ta tana wo okpoi nannai. Ana u dangai n usana u pishai ukpan wa, da u ciyai ciza tsu na ci shanai kapara ka mini.

³⁹ Da Gidiyon u danai Kašhile, <<Kaƙa vu ya'an wupa nu mpa ba, kašukpa n doku n dansa ku te. Ya'an n doku n kondo kute n ukpan u cileme wa. Ya'an ukpan u cileme wa koci u dekpe, ama idika i yongo n ciza.>>

⁴⁰ Da Kašhile ka ya'in nannai n kayin ka nanlo, ukpan u cileme u da na udekpu ama idika n ciza.

7

Gidiyon u lya'i aza a Midiya n kuvon

¹ Da Jerubalu vuza vu na e ci deke Gidiyon kobolo n uma a ni raƙa a na i kobolo n ayi, a dangai n usana da a vaki a kakinai ka amini o Horodu. Ele tamkpamu aza a Midiya a vaki a ubon u gadi n ele a kara ka nsasan devu m More.

² Da Vuzavaguɗu u danai Gidiyon, <<Osoji a na vi kobolo n ele a yimkpa mu ta an me kuneke aza a Midiya ekiye e le, talo aza a Isaraila a lapa makanga kafa a dana, <Utsura utsu u da wi isai tsu.>

³ Gogo na salaka uma vu dana le, <Yaba dem na baci de dem wi a kupana wovon n u je'ekei ikyamba, u kpatala u bono a kpa'a, kafa u dakaka u suma u kašukpa kusan ku Giliyadu.> >> Da uma akpan kamanga n e re (22,000) a kpatalai o bonoi a kpa'a, da uma akpan kupa (10,000) a shamgbai.

⁴ Da Vuzavaguɗu u danai Gidiyon, <<Ali n gogo na uma a yimkpa ta n kabundai. Dika le vu banka e kuyene adama a na n kondo le, kafa yaba dem vu na baci n danai nu, <Ayi na va wi ta a kubana n avu,> wi ta a kubana, ama yaba dem na baci n danai nu, <Ayi na va wi a kubana n avu ba,> ayi va wi a kubana ba.>>

⁵ Da Gidiyon u dikai uma a u bankai e kuyene. Da Vuzavaguɗu u danai ni, <<Pece uma a na e peɗei mini n elentsu uteku tsu nshe'e ugboku ute. Kaƙa kpamu vu pece ugboku u na u kudangi n akangatsu e le da o soli mini n ekiye.>>

⁶ Kabundai ka uma na e pedei mini uteku tsu nshe'e ka yawa ta amangatawantatsu (300). Ama uma a na a buwai raka a kudangu ta n akangatsu e le a idika da o so'i mini n ekiye.

⁷ Da Vuzavaguđu u danai Gidiyon, <<N uma amangatawantatsu (300) a na e pedei mini n elentsu a, mpa n kisa da ta kata n neke aza a Midiya ekiye a da, ama aza na a buwai raka, kasukpa le o bono a i'uwa i le.>>

⁸ Da Gidiyon u danai uma a na a buwai o bonoi a i'uwa i le, ama da u kasukpai uma amangatawantatsu (300) a kobolo n ayi. Ama uma a na kpatalai va, da a kasukpai ilikulya n avana a nlala n le ekiye aza e le. Avali aza a Midiya ta na i ta a kara'a daka n ele.

⁹ N kayin ka nanlo ka da Vuzavaguđu u danai Gidiyon, <<Danga, vu bana a katsura ka aza a Midiya, adama a na mpa n neke le ta ekiye a nu.

¹⁰ Ama vi baci a kupana wovon a na va bana ende'en nu, dika Pura kagbashi ka nu i bana kobolo.

¹¹ Vi ta a kupana ili i na i a kudansa, yeve kata vi ciya katsura ka na va kufuda va bana a katsura ke le vu shilika n ele.>> Da Gidiyon ta na u banai kobolo m Pura kagbashi ka ni a igal'in i katsura ki irala i le.

¹² Aza a Midiya n aza a Ameleki kobolo n uma a kalivi a na i a idashi a kakina ka kara'a i ta n abundai tsa akyun, kpamu arakuma e le i ta n abundai an kayala ka mala babu vuza na u kufuda kukece le.

¹³ An Gidiyon u yawai, da u cinai vuza va aza a Midiya o kutonuko kaja'a ka ni alatani a na u ya'in. U danai, <<Mpa n ya'an ta alatani a na me enei kakutsu ko boroji vu bali ka gidalai a kutawa a katsura ka aza a Midiya, ana ka yawai da ka varai mayali ma a n utsura ali da ma yikpai a idika.>>

¹⁴ Da kaja'a ka ni kushuki da ka danai, <<Nava ili i yoku i da ba, kotokobi ko Gidiyon kolobo ka Jowashi vuza va aza a Isaraila ka'a. Kashile ke neke ta aza a Midiya kobolo n osoji a tsu n ubuta wi idashi i tsu raka.>>

¹⁵ Ana Gidiyon u panai alatani a kobolo n i na i a kadanshi, da u cikpai Vuzavaguđu. Da u kpatalai u bonoi atsura aza a Isaraila. A na u yawai da u danai, <<Dangai, adama a na Vuzavaguđu u neke ta aza a Midiya ekiye a da.>>

¹⁶ Da u pecei uma amangatawantatsu a (300) ugboku u tatsu da u nekei yaba dem kavana m madiki kobolo nu nkuni punu.

¹⁷ Da u danai le <<Indanai mu, kata i ya'an uteku tsu na n ya'in. Ayin a na baci n yawai a ubuta u vishili, i ya'an uteku tsu na n ya'in.

¹⁸ Da baci mpa n aza a na i kobolo nu mpa ci likai igbala, ada feu i likai igbala i da akambu a katsura dem kata yi orukpo, <Adama a Vuzavaguđu n Gidiyon.> >>

¹⁹ Da Gidiyon kobolo n uma amangatawun (100) a na i kobolo n ayi a yawai a igal'in i katsura ya n kayin kagbayin, a makyan ma na a saba'i aza a kindi, da a likai igbala da o bosoi ndiki n na mi ekiye e le.

²⁰ Da ugboku u tatsu wa dem a likai igbala da o bosoi ndiki n le. Da e remei nkuni e ekiye a ugula, igbala tamkpamu ekiye a usingai adama a kulika. Da a salai, <<Kotokobi ka Vuzavaguđu n kotokobi ka Gidiyon.>>

²¹ Da yaba dem u dangai u shamgbai kashani a ubuta u na wi ukara'i n katsura ka, da uma a raka a sumai n a lapai una.

²² Ana uma amangatawantatsu (300) a, a likai igbala i le, da Vuzavaguđu u zuwai aza a Midiya a kanai makapansanai n otokobi. Da a sumai a kubana a Beti-shita a uye u Zerera, a kubana e kure'e ka aza a Ebelu-mehola, devu n likuci i Tabatu.

²³ Da e dekei aza a Isaraila n kumaci ku Nafutali, n aza a Ashera kobolo n aza a Manasa, da a sabai aza a Midiya a kubana.

²⁴ Da Gidiyon u suki alingata a kubana a idika yi nsansa ya aza a Ifirayimu raka, u danai, <<Cipai i shilika n aza a Midiya kata yi isa ubuta wa apasa e le e Kuyene ku Urudu nu nyeneke ali a kubana e Betu-bara adama a na kata a pasa ba.>>

²⁵ Da kpamu e remei ngono ma aza a Midiya n re, Orebu kobolo n Zebu. Da unai Orebu a katali ka Orebu, Zebu tamkpamu a unai ni a ubuta u kupisha ku makyan ma Zebu. Da o lokoi aza a Midiya da a tukai Gidiyon n kaci ka Orebu n ka Zebu a upashi u Urudu.

8

Gidiyon wu unai Zeba n Zalumuna

¹ Da aza a Ifirayimu a danai Gidiyon, <<Yidai i zuwai vu ya'ankai tsu tsu nampa? Vu kpadai kudeke tsu ana vu banai kuya'an vishili n aza a Midiya?>> Da a dansukai ni wuya-wuya.

² Ama da u danai le, <<Gogo na yidai n ya'in da n la'i da? Kudayu ku umaci u mambulu ka aza a Ifirayimu ku la'a ta vukya'a va aza a Abiyezeru. Ili i kenu i na i ya'in va, i la'a ta i na kumaci kuva kuya'in n abundai.

³ Kashile ke neke da ta ngono ma aza a Midiya, Orebu n Zebu. Yidai kpamu i na n ya'in da i la'i i da?>> Ana u dansai nannai da wupa u le u jebei.

⁴ A makyan ma nanlo ma, Gidiyon kobolo n uma amangatawantatsu (300) a, ko a na wo okpoi o o'wo ta, n nannai dem da a kanai kusaba irala i le ali a pasai Kuyene ku Urdu.

⁵ Ana u yawai o Sukotu, da u danai le <<Adama a Kashile ne'e aza a na i kobolo nu mpa ilikulya, adama na o'wo ta, kpamu mi ta a kusaba Zeba kobolo n Zalumuna, ngono ma aza a Midiya.>>

⁶ Da tsugbayin tsa aza Sukotu tsu danai, <<A na vi a kudana tsu ci neke ovonshi a nu ilikulya, vu ciya de vu reme Zeba n Zalumuna e kiye a nu?>>

⁷ Da Gidiyon u danai, <<Ta baci nannai, da baci Vuzavagudu u nekei mu Zeba n Zalumuna ekiye va, mi ta o kubono kata m faba da n awana a nkuru.>>

⁸ Da u kanai uye a kubana u Peniyelu, da kpamu u doku u ya'in ufolu uteku tsu na u ya'in n aza o Sukotu, da ele feu a ushuki derere tsu na aza o Sukotu a dansai.

⁹ Da u danai aza a Peniyelu, <<Da baci m bonoi m mataa, n kuboso ta mashilya ma ugadi ma nampa ma.>>

¹⁰ Gogo na Zeba kobolo n Zalumuna i ta de a likuci i Karuko kobolo n osoji e le. Osoji aza a kasana raka uma akpan gendu (15,000) koci da a buwai, adama a na una ta osoji aza a otokobi akpan amangatawun n kamanga (120,000).

¹¹ Da Gidiyon u tonoi n uye u yoku u na wi a kasana ka likuci i Nobu n Jogbeha, da u bankai le kuvon babu uyevi.

¹² Da Zeba kobolo n Zalumuna ngono n re ma aza a Midiya ma a sumai, da u sabai le ali u remei le. Nannai va da u zuwai osoji aza a Midiya raka a panai wovon.

¹³ Ana Gidiyon kolobo ka Jowashi wu utai a ubuta u kuvon da u bonoi n uye u Heresu.

¹⁴ Da u remei kolobo ka aza o Sukotu, da we ecei ni. Da u danakai ni ula nkoshi m gbara-gbara ma aza o Sukotu uma amangatawun n e cindere.

¹⁵ Da Gidiyon u banai a ubuta u uma a ni aza o Sukotu u danai, <<Lanai, Zeba n Zalumuna, aza a na i ya'ankai mu udani, i danai, <Vu ciya de vu reme Zeba n Zalumuna e ekiye a nu? An vi a kudana tsu neke ovonshi a nu ilikulya?> >>

¹⁶ Da u remei nkoshi m gbara-gbara n likuci i Sukotu da u lansai awana a kakamba da u gbarai le n ada.

¹⁷ Da u fadai mashilya mu ugadi ma Peniyelu, da wu unai uma a likuci kpamu.

¹⁸ Da we ecei Zeba n Zalumuna, <<Icu'u i uma e ne a dai yu unai a Taboru?>> Da a ushuki, a danai. <<I ta uteku tsu na vi. I ta tsu muku mu ngono.>>

¹⁹ Da Gidiyon u danai, <<Aza a va a da, anaku a tsu e te. N kucuna ta n Vuzavaguđu, ishi baci yu una le ba, mpa feu mi ishi a kuna da ba.>>

²⁰ Da u danai Jeta maku ma iyain ma ni, <<Danga vu una le.>> Ama maku ma ma tala kotokobi ka ni ba, adama a na u pana ta wovon, u buwa ta bi'i maku me kenu.

²¹ Da Zeba n Zalumuna a danai, <<Danga n kaci ka nu vu una tsu, adama a na sai vuza wi vali da da u ci ya'an ili tsu ali.>> Da Gidiyon u dangai da wu unai Zeba n Zalumuna, da u dikai idolu i na yi ushiyi a lidoku ya arakuma e le.

Ulinga u Gidiyon u na u buwai

²² Da aza a Isaraila a danai Gidiyon, <<Okpo mogono ma tsu, avu m muku n nu kobolo n ntsukaya n nu dem. Adama a na vi isa tsu ta ekiye a aza a Midiya.>>

²³ Da Gidiyon wu ushuki da u danai, <<Mpa n ko okpo mogono ma da ba, kpamu maku ma va feu mi o ko okpo mogono ma da ba. Vuzavaguđu da u ko okpo mogono ma da.>>

²⁴ Da u danai, <<Ya'an n folono da, yaba dem u neke mu ili i kutsuvu i te, a katsuma ku ucanuku u na i purai a ubuta u kuvon.>> Aza a Midiya a tsu uka ta ili ya atsuvu ya azanariya, tsa aza a Ishima'ilu.

²⁵ Da a ushuki a danai, <<Ci ta e kuneke i da m mazanga.>> Yeve da o poloi kuminya, da yaba dem u taduki de ili i kutsuvu i na u dikai a ubuta u kuvon.

²⁶ Amiki a ili ya atsuvu ya azanariya a na u folonoi va, a yawa ta shekelu kakpan n amangatawun cindere (1,700), babu bi'i nshingi, n ili i kuduku, n aminya a shili a na mogono ma aza a Midiya ma tsu uka, n idolu i na yi edeku arakuma e le.

²⁷ Da Gidiyon u ma'in kamali n i da, da u shikpai ka'a a likuci i ni, a Ofara. Da aza a Isaraila raka a uwai cishakanlai, a kasukpai kutono Kashile, da a banai de adama a na o tonon ka'a, da ka ko okpoi maza u Gidiyon n aza a kpa'a ni.

²⁸ Nannai da aza a Isaraila a lya'i aza a Midiya n kuvon, o doku a banka aza a Isaraila n kuvon kpamu ba. Da idika ya yu uvukai aya amangere, a ayin o tsugono tsu Gidiyon.

Ukpa u Gidiyon

²⁹ Da Gidiyon kolobo ka Jowashi ko bonoi da ka dasangi a kpa'a ku ni.

³⁰ Gidiyon wi ta m muku mo olobo amangatatsunkupa, n na u matsai, adama a na u zuwa ta amaci n abundai.

³¹ Wi ta kpamu n vuka vu pulai vi yoku vu na vi a likuci i Shekem, u matsakai ni kolobo da u ne'i ni kula Abimeleki.

³² Da Gidiyon kolobo ka Jowashi u kuwai n tsukutsa tsu singai, da a cidangi ni a kasaun ka esheku a ni Jowashi a likuci i Ofara va aza a Abiyezeru.

³³ An Gidiyon u kuwai, da aza a Isaraila o doku a ya'ankai Vuzavaguđu unushi o bonoi o kutono Balu. Da o bonokoi Balu-beritu wo okpoi kamali ke le.

³⁴ Aza a Isaraila a kpa dai kudoku kutono Vuzavaguđu Kashile ka na ki isai le ekiye a irala i le i na yi ukara'i n e le.

³⁵ Kpamu o yotsonku aza a Gidiyon ucigi u mayun adama a ukuna u singai u na a ya'ankai aza a Isaraila ba.

9

Tsugono tsu Abimeleki

¹ Kanna ko yoku da Abimeleki kolobo ka Jerubalu ayi na feu e ci deke Gidiyon u banai e Shekem, a ubuta wi isheku i mashani i ni raka u danai le.

² <<Mi ta ufolu u da i ya'an kadanshi n aza e kelime e Shekem raka, i dana, <Yidai i la'akai da u uga'in, olobo a Gidiyon amangatatsunkupa a lya'aka da tsugono, ko vuma te wo ko okpo mogono ma da?> Cibai a na mpa mpasa n da n da.>>

³ Da isheku i mashani i Abimeleki i tonukoi aza e kelime e Shekem ukuna u nampa raka adama a ni. Da adu e le o bonoi a ubuta u Abimeleki, a danai, <<Ayi toku tsu da.>>

⁴ Da e nekei ni azurufa amangatatsunkupa a na i a kunu ku kamali ka Balu-beritu, a na Abimeleki u tsulakai uma a kavama a na o tonoi ni.

⁵ Da u banai a kpa'a ke esheku a ni a Ofara, da wu unai otoku a ni olobo a Jerubalu, uma amangatatsunkupa a katali kete. Ama da u nusai Jotan maku mu ukocishi ma Jerubalu, adama a na u shedeku ta.

⁶ Da aza e kelime e Shekem raka n aza a Betu-milo o bolongi a ubuta u te a madanga gbayin mo Oku, a mashilya me Shekem a zuwai Abimeleki wo okpoi mogono.

⁷ Ana Jotan u panai kakuna ka, da u kumbai kusan ku Garizim, da u dansai n kalakatsu ka gbayin da u danai le, <<Ada aza e kelime e Shekem panakai mu, adama a na Kashile feu ka panaka da.

⁸ Kanna ko yoku da ndanga n bolongi adama a na a zagbaka kaci ke le mogono, da a danai madanga ma zaitu, <Avu okpo mogono ma tsu.>

⁹ Ama da madanga ma zaitu ma ushuki, da u danai, <I ciga ta n kasukpa uciyi u va u na u ci neke amali n uma tsugbayin, kata m bono a kabana ka ndanga?>

¹⁰ Da ndanga ma n danai madanga ma mabiri, <Avu tawa vo okpo mogono ma tsu.>

¹¹ Da mabiri mu ushuki ma danai, <Ali mpa n kasukpa umaci u singai wu uyo'o u va, kata m bono a kabana ka ndanga?>

¹² Da a danai madanga mi itacishi, <Avu tawa vo okpo mogono ma tsu.>

¹³ Da madanga mi itacishi ma, ma danai, <Ali mpa n kasukpa ukuna u makyan ma va ma na ma tsu zuwa amali n uma mazanga, kata m bono kabana ka ndanga?>

¹⁴ Da ndanga raka n danai vubala, <Avu tawa vo okpo mogono ma tsu.>

¹⁵ Da vubala vu danai, <Mayun da baci, i cigai mo okpo mogono ma da n kadu kete, tawai i lansa ubuta u ku kpa'wan wa aya, ama ta baci nannai ba, kasukpai akina uta punu a vubala kata o songu ndanga n Lebano.>

¹⁶ <<Gogo na, ye ene ta i ya'an ta ili yi usubi n kasingai na va, a na i zuwai Abimeleki tsugono? I ya'anka ta Jerubalu n aza kpa'a a ni kasingai nanai va? Ko na va dada katsupu ka aganda ka na u ya'in?

¹⁷ Cibai esheku a va u shilika ta adama a da, u nekei wuma u ni adama a na wu isa da ekiye a aza a Midiya.

¹⁸ Ama ada da na gogo na i bonoi a kuya'an tsurala n kpa'a ke esheku a va, ali da yu unai muku n ni uma amangatatsunkupa a katali kete, da kpamu i zuwai Abimeleki kolobo ka kagbashi ka ni mekere ko okpoi mogono ma aza e Shekem, adama a na ayi toku vu da da.

¹⁹ Gogo na i na i ya'ankai Gidiyon kobolo n aza a kpa'a a ni i singai i da baci n yi usubi, to ya'in mazanga n Abimeleki, ya'an ayi feu u ya'an mazanga n ada.

²⁰ Ama ta baci nannai ba, kasukpa akina uta u Abimeleki kata o songu aza e kelime e Shekem, n aza a Betu-milo, kasukpa kpamu akina uta a ubuta wa aza e kelime e Shekem n Betu-milo kata o songu Abimeleki.>>

²¹ Da Jotan u sumai, da u banai u dasangi a likuci i Beya, adama o wovon o vutoku ni Abimeleki.

Uyikpi u Abimeleki

²² Da Abimeleki u lya'i tsugono tsa aza a Isaraila ali aya a tatsu.

²³ Da Kashile ka zuwai ma'iwanai ma dangai a ubuta u Abimeleki n aza e kelime e Shekem, da a ya'ankai Abimeleki ugbanukaci.

²⁴ Ka^hshile ka'a ka ya'in nannai adama a na a tsupaka le ka gbani-gbani ka na a ya'ankai olobo n Gidiyon, uma amangatatsunkupa a na Abimeleki toku le wu unai, n ubanki wa aza e kelime e Shekem.

²⁵ Da aza e kelime e Shekem a zuwai uma o bopo a gadi vu kusan adama a Abimeleki, da a kanai kutakacika yaba dem vu na u tonoi uye u nanlo wa. Da o tonukoi Abimeleki.

²⁶ Da Galu kolobo ka Ebedu ka banai ka dasangi e Shekem n aza ani, da aza e kelime e Shekem a ushuki n ayi.

²⁷ Da aza e Shekem raka a banai a ashina a ndanga mi itacishi e le, adama a na a ta'a umaci u mambulu, a pishai da a ya'in kadiva a mavali ma kamali ke le. A lya'i o soli da a kanai kushika Abimeleki.

²⁸ Da Galu kolobo ka Ebedu ka danai, <<Yayi e ci deke Abimeleki ali da atsu aza e Shekem tsa kuya'anka yi tsugbashi? Ashe kolobo ka Gidiyon ka ba, vuza na Zebulu wi a kuya'anka ulinga? Adama a yidai da tsa kugandaka yi? Ya'ankai Hamoru akaya a da kasingai ayi na wo okpoi ugiti u tsukaya u da, ama adama a yidai tsa kuya'anka yi aganda?

²⁹ Ishi baci a dana mpa da vuza kelime vu uma a nampa, mi ishi a kutakpa Abimeleki. <Kata n dana yi bana vu doku kabundai ko osoji a nu, kata vu uta vu ya'an kuvon.> >>

³⁰ Ana Zebulu mogono ma likuci, ma panai kadanshi ka Galu kolobo ka Ebedu, da kadu ka ni ka kulai.

³¹ Da u suki alingata usokongi a bana a dana Abimeleki, u danai, <<Galu kolobo ka Ebedu kobolo n aza ni i ta punu e Shekem, kpamu i ta a ku kusha uma a likuci adama na a ya'an vishili n avu.

³² Gogo na, tono kayin avu n uma a na i kobolo n avu, kata i bopo a mita a kapulaka.

³³ Yeve n usana kanna a ku uta, i dangai a banka likuci ya n kuvon. Da baci ayi kobolo n uma a na i kobolo n ayi a dangai adama na a lapa da, kata i lapa le ulapi uteku tsu na i cigai.>>

³⁴ Da Abimeleki kobolo n uma a na i kobolo, a dangai n kayin da a banai o bopoi devu n Shekem ugboku u nashi.

³⁵ Da Galu kolobo ka Ebedu ka utai da ka shamgbai a utsutsu u likuci, da Abimeleki n uma a ni utai e keteshe a ubuta u na ishi ubopi wa.

³⁶ Ana Galu wu enei uma a, da u danai Zebulu, <<Lana, uma da lo a gidalai a kucipa gadi vu kusan.>>

Da Zebulu u danai, <<Vu nusa ta, uma da ba, nlulu mu nsansa n da vu bonokoi uma.>>

³⁷ Da Galu kpamu u doku u danai, <<Lana bi'i uma a kucipa gadi vu kusan a kutawa, ugboku ute a kutawa n uye u na wu utai a ubon madanga mo Oku ma kulana.>>

³⁸ Da Zebulu u danai ni, <<Tedei wo una u kadanshi u nu wa wi gogo na, avu na vu danai, <Yayi Abimeleki, ali da tsa kuya'anka yi tsugbashi?> Ashe uma a nampa a ele da uma a na vu ya'ankai aradi a ba? Wala a kuta gogo na adama a na vu shilika n ele.>>

³⁹ Da Galu wu utai u uwakai aza e Shekem kelime da a shilikai n Abimeleki.

⁴⁰ Da Abimeleki u guvai ni da u sumai. Uma n abundai a yikpai da a ukai usan, da u tonoi le ali a kubana a utsutsu u likuci.

⁴¹ Da Abimeleki u dasangi a likuci i Aruma, da ayi Zebulu tamkpamu u guvai Galu n aza a ni a ku uta a likuci i Shekem.

⁴² Ana kayin kasai da uma e Shekem a banai a kakamba, da a danai Abimeleki.

⁴³ Da u dikai uma ani da u peciki le ugboku u tatsu da o bopoi a kapulaka a mita. Ana wu enei uma a kuta a likuci a kutawa da wu utai a keteshe da wu unai le.

⁴⁴ Da ayi Abimeleki n ugboku ute u na wi kobolo n ayi a lya'i kelime ke le da a shamgbai a utsutsu u likuci, ugboku ure u na u buwai tamkpamu a uwai a kapulaka a kanai ku una aza a na i punu.

⁴⁵ Da Abimeleki u lya'i kelime n kuya'an kuvon n ele a kanna ka nanlo ka. U kambuki likuci ya da wu unai uma a na i punu, da u dyabai likuci ya akina da u tsunki i da mkpadi.

⁴⁶ Ana aza e kelime a na i a mashilya mu utsura me Shekem a panai ka'a, da a sumai a uwai a kunu ku kamali ke Eli-beritu adama a na a la'aka.

⁴⁷ Ana Abimeleki u panai a danai, aza e kelime aza a na i punu a mashilya mu utsura me Shekem raka obolongu ta a ubuta ute.

⁴⁸ Da Abimeleki n uma a ni raka a gadukpai da a kumbai kusan ku Zalimonu. Da u dikai kogovu e kukiye ku ni da u kapai acaka a ndanga da u sabangi avangatsu a ni. Da u danai yaba dem na wi kobolo n ayi, <<Ya'in gogo'o i ya'an ili i na ye enei mu n ya'in.>>

⁴⁹ Da yaba dem u kapai ndanga da a kanai kutono Abimeleki. Ana a yawai da yaba dem u zuwai ndanga n ni a mayali da a dyabai ma'a akina. Da uma a na i punu a mashilya mu ugadi me Shekem raka a kuwai, ele da uma kakpan kete ali n amaci.

⁵⁰ Da Abimeleki u kanai uye a kubana a Tebezu da u kambuki likuci ya da wi isai i da.

⁵¹ Ama punu a likuci ya kuma'a ku utsura ku gbayin ki ta lo, da uma raka amaci n ali n aza e kelime a likuci a raka a sumai a uwai punu da a gbagurai kaci ke le asuvu da a kumbai gadi vu kukpa'a vu kuma'a ka.

⁵² Da Abimeleki u banai u kumbai kuma'a ka da u ya'in kuvon da u yawai devu n utsutsu adama a na u dyaba ku da akina.

⁵³ Ama da vuka vu yoku vu dikai makyin da u varai Abimeleki n ka'a a kaci da u bosoi ni moko ma kaci.

⁵⁴ Da gogo'o lo u dekei kabara ka ni da u danai ni, <<Tala kotokobi ka nu, kata vu una mu, ta lo a kudana, <Vuka da vu unai ni.> >> Da kabara ka ko sovoi ni n mawun da u kuwai.

⁵⁵ Ana uma Isaraila enei Abimeleki u kuwa ta, da yaba dem u banai a kpa'a ku ni.

⁵⁶ Nannai da Kashile ka tsupakai esheku kagbanigbani ka na Abimeleki u ya'ankai ni, a na wu unai aza a ni olobo uma amangatatsunkupa.

⁵⁷ Nannai da kpamu Kashile ka zuwai aza e Shekem a takacikai adama a kagbanigbani ke ele, tsu na Jotan maku ma ukocishi ma Gidiyon u danai le a ayin a na u ya'in kadanshi ka una u wuya adama e le.

10

Tola n Jayiru okpoi azafada a Isaraila

¹ Ana Abimeleki u kuwai da Tola kolobo ka Puwa matsukaya ma Dodo, vuza va aza a Isaka u dangai adama a na wi isa aza a Isaraila, ayi wi ta idashi a likuci i Shamiru punu aginda a idika ya aza a Ifirayimu.

² Da wo okpoi kaya'inkafada ka aza a Isaraila ali aya kamanga n a tatsu. Da u kuwai da a cidangi ni a likuci i Shamiru.

³ Ana Tola u kuwai da Jayiru vuza va aza a Giliyadu u dangai, ayi feu da wo okpoi kaya'inkafada ka aza Isaraila ali aya kamanga n e re.

⁴ Ayi wi ta n olobo kamangankupa aza a na a tsu kumba n njaki kamangankupa. I ta n likuci kamangankupa punu a idika ya aza a Giliyadu i na ali n anana e ci deke likuci i Jayiru.

⁵ Da Jayiru u kuwai da a cidangi ni a likuci i Kamon.

Aza a Amona a takacikai aza a Isaraila

⁶ Da kpamu aza a Isaraila o doku a ya'in kagbanigbani a ubuta u Vuzavagudu a kanai kutono kamali ka Balu n Ashitoretu, amali a aza a Siriya n aza Sidon n aza Mowabu n aza Amona n aza a Filisitiya kpamu. A cinukpai n Vuzavagudu da a kasukpai kuya'anka yi tsugbashi.

⁷ Da Vuzavagudu u ya'in wupa n ele raka. Da u nekei le ekiye aza a Filisitiya n aza a Amona.

⁸ Da a unai le a kaya ka nanlo ka. Da a kanai kutakacika aza a Isaraila ali aya kupa n kunlai, aza a na i a ubon kasana ke Kuyene ku Urudu, a Giliyadu a ubuta u na aza a Amoriya i a idashi.

⁹ Da aza a Amona feu a pasai Kuyene ku Urudu adama a na a ya'an kuvon n aza a Yahuda n aza a Bayami n aza a Ifirayimu. Aza a Isaraila tana a katsuma ka atakaci wuya-wuya.

¹⁰ Da aza a Isaraila a shi'ikai Vuzavagudu, a danai, <<A_tsu tsu nusaka wu ta, adama a na tsu kasukpa ta kutono Kashile ka tsu da tsu bonoi a kuya'anka amali a Balu tsugbashi.>>

¹¹ Da Vuzavagudu wu ushuki da u danai aza a Isaraila, <<Mpa mi isa da e ekiye aza a Masar n aza a Amoriya n aza a Amona n aza a Filisitiya ba?

¹² Ali n aza a Sidon n aza Ameleki n aza a Mawon a na i a takacikai da, da i tukai mashi ma da wa a va mi isa da, mpa mi isa da ekiye e le ba?

¹³ Dem n nannai, da i kasukpai mu da i kanai kutono amali o yoku, adama a nannai n kudoku ma ku isa da ba.

¹⁴ Walai i bana i shi'ika amali a na i zagbai va, kata a tawa a isa da a kannna ka atakaci ka da.>>

¹⁵ Da aza a Isaraila a danai Vuzavagudu, <<A_tsu, tsu nusa ta, ya'anka tsu uteku tsu na ve enei u ga'in nu. Ama tsu folono wu ta, isa tsu anana.>>

¹⁶ Da a takpai amali omoci a na ishi we ele, da a kanai kuya'anka Vuzavagudu tsugbashi, ayi tana u fuda u gbama asuvu adama atakaci a na aza a Isaraila i o kuso'o ba.

¹⁷ Da aza a Amona a gasai, da a zuwai katsura ke le a likuci i Giliyadu. Aza a Isaraila tamkpamu o bolongi a ubuta ute da a zuwai katsura ke le a Mizipa.

¹⁸ Da aza e kelime a Giliyadu e ecenei a danai, <<Yayi vuza na wa kugita vishili n aza a Amona? Ayi da vuza na wo kokpo vuza kelime va aza a na i a idashi a likuci i Giliyadu.>>

11

Jefuta wi isai aza a Isaraila

¹ Vuma vu yoku da e ci deke Jefuta vuza va aza a Giliyadu kovonshi ka gbayin. Ama anaku a ni kashakanlai ka'a, ayi Jefuta va Giliyadu da esheku a ni.

² Da vuka vu Giliyadu u matsai muku mo olobo. Ana muku ma n gbonguroi, da o lokoi Jefuta a kpa'a ka a danai, <<Avu vi a kuciya upecu wi ili yi ukani n atsu a kpa'a ke esheku atsu ba, adama a na avu maku ma vuka vu yoku da.>>

³ Da Jefuta u sumai u kasukpai aza a ni da u banai u dasangi a likuci i Toba, ta de u bolongi n uma a kavama o yoku da a purangbanai kulaza.

⁴ Ana i lo da aza a Amona a bankai aza a Isaraila n kuvon.

⁵ Ana a ya'in nannai da nkoshi m gbara-gbara n Giliyadu a banai a lansai Jefuta a likuci i Toba adama a na o bono n ayi.

⁶ Da a danai Jefuta, <<Tawa vu okpo vuza vu kelime vu tsu, adama a na ci ya'an kuvon n aza a Amona.>>

⁷ Da Jefuta u danai le, <<Ada da i iwain mu da i lokoi mu a kpa'a ke esheku aya ba? Yidai i zuwai da i tawai wa va gogo na, ana yi a atakaci?>>

⁸ Da nkoshi m gbara-gbara ma aza a Giliyadu a danai Jefuta, <<Ili i na i zuwai da tsu tawai wa nu gogo na, dada adama a na vu tonon a tsu, tsu bana ci ya'an kuvon n aza a Amona kata vu okpo vuza kelime vu tsu kobolo n aza a na i punu idashi a idika i Giliyadu raka.>>

⁹ Da Jefuta wu ushuki, u danai le, <<Ya'an bi'i n ciya kuyeve mayin, i dana ta gogo na da baci mu ushuki da n tonoi da a kubana a kpa'a, da Vuzavagu du u bankai mu da n ciyai ulya'i a ubuta wa aza a Amona, mi ta o kokpo vuza kelime vu da?>>

¹⁰ Da nkoshi m gbara-gbara ma aza a Giliyadu a ushuki Jefuta a danai, <<Vuzavagu du da magan e mere ma tsu, mayun ci ta a kuya'an i na vu danai.>>

¹¹ Da Jefuta u banai nu nkoshi m gbara-gbara n Giliyadu, da uma a a zuwai ni wo okpo kovonshi vo osoji vu le. Jefuta tana u doku u tonosokoi ka na u dansai raka e kelime ka Vuzavagu du a Mizipa.

¹² Da Jefuta u suki alingata a kubana u mogono ma aza a Amona, u danai, <<Yidai vu cigai nu mpa, ali da vu tawai vishili a idika i va?>>

¹³ Da mogono ma aza a Amona mu ushuki alingata a Jefuta a, da u danai, <<Ana aza a Isaraila utai a Masar, isa ta idika i va, ili i na dikai de a ubon u kuyene ku Aruno ku na ku banai a Jaboku ali a kubana e Kuyene ku Urudu. Gogo na bonokoi n i da m matana.>>

¹⁴ Da Jefuta u doku u suki n alingata a kubana u mogono ma aza Amona kpamu,

¹⁵ u danai, <<Mpa Jefuta n dana ta, aza a Isaraila a isa idika ya aza a Mowabu ko ya aza a Amona ba,

¹⁶ ama ana a utai a Masar, aza a Isaraila o tonoi e meremune a kubana Mala ma Shili, da a yawai a idika i Kadeshi.

¹⁷ Da aza a Isaraila a suki alingata a kubana u mogono ma Edom, o folonoi ni, <Kasukpa tsu tsu tonon a katsuma ka idika i nu,> da mogono ma Edom ma iwain da u kpa dai kupanaka le. Da kpamu a su'uki mogono ma aza a Mowabu n akaka, ayi feu da u iwain kupanaka le. Nannai va da u zuwai aza a Isaraila o yongoi a likuci i Kadeshi.

¹⁸ <<Da o tonoi m meremune da a kara'i idika i Edom n tsu ubon kasana ka likuci i Mowabu da a vaki a kakina ke kuyene ku Aruno, adama a na Aruno va dada kure'e ka aza a Mowabu.

¹⁹ Da aza a Isaraila a suki alingata a kubana u Sihon mogono ma aza a Amoriya vuza na wi o tsugono a idika i Heshibon, o folonoi ni, <Kasukpa tsu tsu tonon a idika i nu o kubono a idika i tsu.>

²⁰ Ama ayi Sihon wu ushuku aza a Isaraila o tonon a idika i ni ba, adama a nannai da Sihon u bolongi osoji a ni raka da a vaki a Jahaza da a shilikai n aza a Isaraila.

²¹ Da Vuzavagu du Kashile ki Isaraila, ke nekei Sihon kobolo n osoji a ni raka ekiye aza a Isaraila da a lyai le n kuvon. Da aza a Isaraila kanai idika ya aza a Amoriya i na i a idashi raka.

²² Da a kanai kure'e ki idika ya aza a Amoriya raka, i na i dikai de e kuyene ku Aruno, a kubana a Jaboku, de e meremune a kubana e Kuyene ku Urudu.

²³ Gogo na ve ene ta, Vuzavagu du Kashile ka aza a Isaraila ka'a ko lokoi aza a Amoriya a idika i le adama a uma a ni aza a Isaraila. Gogo na vu ciga ta vu isa idika ya da?

²⁴ U ga'an vu kana i na Kemoshi kamali ka nu ke nekei nu ba? Kata a tsu feu tsu kana i na de dem Vuzavagu du Kashile ka tsu ke nekei tsu tsu kana.

²⁵ Gogo na, avu vu dana ta vu la'a ta Balaku kolobo ka Ziporu, mogono ma aza a Mowabu? Vu pana ta a danai a na u sa'wai kuya'an mawasan n aza a Isaraila? Ko tana vu pana ta a danai u sa'wa ta kuya'an kuvon n ele?

²⁶ Aya amangatawantatsu (300) a da aza a Isaraila a dasangi a likuci i Heshibon n likuci i wawa'a i ni n Arowa n likuci wawa'a i ni, n likuci raka i na yi a kakina ke

kuyene ku Aruno, yidaj i sankaj nu ku isa le a ayin nanlo a?

²⁷ Mpa n nusaka wu ba, ama avu vu nusaka mu ta, a na vi a kuya'an kuvon nu mpa. Vuzavaguđu da kaya'inkafada anana, kasukpa u kidaka aza a Isaraila afada n aza a Amona.>>

²⁸ Ama mogono ma aza a Amona ma pana kadanshi ka na Jefuta u su'uki ni ba.

²⁹ Da a Ayinviki a Vuzavaguđu a cipaj u Jefuta, da u tonoi n likuci i Giliyadu m Manasa a kubana a Mizipa vu Giliyadu, da u gadukpai a kubana wa aza a Amona.

³⁰ Da Jefuta u kucinai n Vuzavaguđu u danai, <<Da baci vu nekei mu ulya'i ekiye aza a Amona,

³¹ n ku songu ta ili i na baci de dem i gitaj ku uta kugasa nu mpa a kpa'a kuva tsa alyuka e kune'e, ayin a na n ciyaj ulya'i wa aza a Amona da m bonoi n matana. Mi ta e kuneke vuma nanlo tsu kune'e ku kusongu u Vuzavaguđu.>>

³² Da Jefuta u pasai kuyene adama a na u shilika n aza a Amona, da Vuzavaguđu u nekei ni ulya'i.

³³ Da u kanaj kuna uma ili i na i dikai a likuci i Arowa a kubana a ubon u Miniti ali n Ebelu-kerami da u lya'i likuci kamanga. Da u ya'in munuka ma abundaj, nannai da aza a Isaraila a lya'i aza a Amona.

Mekere ma Jefuta

³⁴ Ana Jefuta u bonoi a kpa'a ku ni a Mizipa. Da mekere ma ni ma utaj kugasa n ayi, a kuya'an tsuwa'i n u je'i. Ayi da yi tana maku ende'en wi lo m mo yoku ba.

³⁵ Ana we enei mekere ma, da u karai motogu ma ni adama a unangbi u katsuma da u danai, <<Maku ma va, vu una mu ta. Yidaj i zuwai da vu zuwai mu unangbi u katsuma? N ya'an ta uzuwakpani n Vuzavaguđu kpamu mi a kukpada kushatangu ba.>>

³⁶ Da maku ma mu ushuki ma danai, <<Vu ya'an baci uzuwakpani n Vuzavaguđu, ya'an i na vu dansai va kuya'an nu mpa, a na Vuzavaguđu u tsupakai nu i na irala i nu, aza a Amona a ya'ankai nu.>>

³⁷ Da u folonoi esheku a ni, u danai, <<N folono wu ta ya'anka mu ili te i nampa. Kasukpa mu bi'i n yongo wotoi u re adama a na m bana n aja'a a va a kusan tsu shika a na mi a kukuwa mpa mekere.>>

³⁸ Da u danai ni, <<Laza.>>Da u kasukpai ni ali wotoi u re. Da ayi n aja'a a ni a banai a kusan a shikaj adama a na wi ta a kukuwa babu u ya'an yolo babu kpamu maku.

³⁹ Ana u kotsoi wotoi u re da u bonoi we esheku a ni da u ya'in i na u ya'ankai Vuzavaguđu uzuwakpani, da u kuwaj ayi mekere.

Nava da wo okpoi le ili i kutono a idika yi Isaraila,

⁴⁰ kaya lakam kata nkere ma aza a Isaraila uta a bana a kusan a shika adama e mekere ma Jefuta vuza va aza a Giliyadu ali ayin anashi.

12

Aza a Jefuta a shilikaj n aza a Ifirayimu

¹ Da aza a Ifirayimu o fobusoi kuvon, da a pasai Kuyene ku Urudu a banai a Zafon da ecei Jefuta, <<Yidaj i zuwai da vu pasai kure'e adama a na vu shilika n aza Amona da vu kpadaj kubanuku tsu, tsu bana kobolo n avu? Gogo na ci ta o kusongu wu m kpa'a ku nu.>>

² Da Jefuta wu ushuki le, <<Mpa n aza a va ci ta a mawansa n aza a Amona wuya-wuya, n dekei da i banka mu ama da i iwain.

³ Ana me enei yi a kisa mu ba, da n nekei wuma u va m pasai a kubana vishili n aza a Amona, da tana Vuzavaguđu u nekei le ekiye aya. Yidaí i zuwai da i tawai vishili nu mpa anana?>>

⁴ Da Jefuta u bolongi aza a Giliyadu raƙa da a shilikai n Ifirayimu. Da aza a Giliyadu a lya'i Ifirayimu, adama a na a dana ta, <<Ada aza a Giliyadu aza a kulansa a ubuta u kushedeku a katsuma ka aza a Ifirayimu n aza a Manasa a da.>>

⁵ Da aza a Giliyadu isai kapasa ke Kuyene ku Urudu ka a aza Ifirayimu. Da baci vuza va aza a Ifirayimu u sumai ciya u pasa, kata aza a Giliyadu ece yi, <<Avu vuza va aza a Ifirayimu da?>> Da baci u danai, <<A'a,>>

⁶ Kata a dana yi, dana <<Siboletu,>> da baci u danai <<Siboletu,>> adama a na u kufuđa wa dansa mayin ba. Kata a una yi a kapasa ke Kuyene ka Urudu ka. Aza Ifirayimu a na a unai ayin a nanlo a i ta akpan amangere n e re (42,000).

⁷ Da Jefuta wo okpoi kaya'inkafada ka aza a Isaraila ali aya a tali. Da yeve Jefuta vuza va aza a Giliyadu u kuwai da a cidangi ni a likuci i ni a Giliyadu.

Ibizanu n Elon n Abadon okpoi aya'inafada aza a Isaraila

⁸ Ana Jefuta u kuwai da Ibizanu vuza va aza a Batalami wo okpoi kaya'inkafada ka aza a Isaraila.

⁹ Wi ta m muku mo olobo kamangankupa m muku mi nkere kamangankupa. Da u nekei muku mi nkere ma yolo a kumaci ku yoku kau, muku mo olobo n ni kpamu da u zamakai le nkere feu a kumaci ku yoku. Da wo okpoi kaya'inkafada ka aza a Isaraila ali aya e cindere.

¹⁰ Da Ibizanu u kuwai, da a cidangi ni a Batalami.

¹¹ Ana Ibizanu u kuwai da Elon vuza va aza a Zabalun wo okpoi kaya'inkafada ka aza a Isaraila aya kupa.

¹² Da Elon feu vuza va aza a Zabalun u kuwai, da a cidangi ni a Ayijalon a idika i Zabalun.

¹³ Ana Elon u kuwai, da Abadon kolobo ka Hililelu vuza va aza a Piraton wo okpoi kaya'inkafada ka aza a Isaraila.

¹⁴ Wi ta n olobo amangere kobolo nu ntsukaya kamangankupa n na n tsu kumba njaki amangatatsunkupa, da wo okpoi kaya'inkafada ka aza a Isaraila aya kunlaj.

¹⁵ Da Abadon kolobo ka Hililelu vuza va aza a Piraton u kuwai, da a cidangi ni a Piraton a idika i Ifirayimu aginda a likuci aza a Ameleki.

13

A matsai Somuson

¹ Da kpamu aza a Isaraila o doku a ya'in kagbanigbani u Vuzavaguđu, da Vuzavaguđu u nekei le ekiye aza a Filisitiya ali aya amangere.

² A ayin a nanlo a ya'an ta vuma vi yoku vuza na e ci deke Manowa, vuza va aza a Zora a kumaci ka aza a Dan. Vuka vu ni tana madari ma'a wi m muku ba.

³ Da kalingata ka Vuzavaguđu ka tawai u vuka va da u danai ni, <<Lana, avu madari ma'a, vu matsa ba, ama gogo na vi ta a kuya'an katsuma kata vu matsa maku mo kolobo.

⁴ Vu ya'an mayin, kata vu so'o mara ko tana iso'oshi yu utsura ba, kpamu kata vu lya'a ili i na yi n unata ba,

⁵ adama a na vi ta a kuya'an katsuma kata vu matsa maku. Kata kutanu kusa'wa kanji ka ni ba, adama a na maku ma mi ta o kokpo Nazara, dada mazagbi ma Vuzavaguđu ali ayi bi'i a katsuma, wi ta a kugita kisa aza a Isaraila ekiye aza a Filisitiya.>>

⁶ Da vuka va vu banai ɗa vu danai vali vi ni, <<Vuma vu Kašhile u taɓa ta wa va, an kalingata ka Kašhile iyoci i ašhi i ni yi ta n wovon ka. Mpa me ece yi ubuta u na wu utai ba, kpamu u dana mu kula ku ni ba,

⁷ Ama ɗa u danai mu, <Lana, vi ta a kuya'an kaɗsuma kaɗa vu matsa maku mo kolobo. Adama a nannai kaɗa vu so'o mara ko tana iso'oshi yi utsura ba, kpamu kaɗa vu lya'a ili yi unata ba, adama a na maku ma mi ta o kokpo Nazara ɗaɗa mazagbi ma Vuzavaguɗu ali ayi bi'i a kaɗsuma a kubana a ayin a na u kukuwa.>>

⁸ Da Manowa u ya'in kavasa a kubana u Vuzavaguɗu, u danai, <<Vuzavaguɗu n folono wu ta, kaɗukpa vuma vu Kašhile vu na vu suki va u doku u taɓa tsu kpamu, adama a na u yotsongu tsu na tsa kuya'an m maku ma na a kumatsa va.>>

⁹ Da Kašhile ka ushuki n kavasa ka Manowa, ɗa kalingata ka Kašhile ko doku ka taɓa u vuka va a makyan ma na wi a kapulaka. Ama vali ni Manowa wi lo kobolon n ayi ba.

¹⁰ Da vuka va vu sumai u banai a ubuta u vali ni, ɗa u danai, <<Lana, Vuma na u taɓa wa aya a kanna ka nanlo ka, u doku ta kpamu u taɓa wa aya.>>

¹¹ Da Manowa u ɗangai u tonoi vuka vu ni. Ana u yawai a ubuta u vuma va, ɗa u danai, <<Avu ɗa vuza vu na vi ya'in kadanshi n vuka vu va?>>

Da wushuki, u danai, <<Mpa ɗa.>>

¹² Da Manowa u danai, <<Gogo na ɗa baci kadanshi ka nu kokpoi mayun, yidai ya ku okpo wila u maku wa a wuma u ni, ninidai tsa ku kumgbasa maku ma?>>

¹³ Da kalingata ka Vuzavaguɗu kadanai Manowa <<Kaɗukpa vuka va vu tono raka i na n danai ni.

¹⁴ Kaɗa u lya'a ili i na a ya'in n umaci u mambulu ba. Kaɗa u so'o mara, ko iso'oshi yu utsura ba, ko kpamu u lya'a ili yi unata ba. Kaɗukpa u tono i na n tonokoi ni raka.>>

¹⁵ Da Manowa u danai kalingata ka Vuzavaguɗu, <<N folono wu ta, shamgba n su'wanka wu maku ma maradika.>>

¹⁶ Da kalingata ka Vuzavaguɗu ka ushuki, ka danai Manowa, <<Ko ɗa baci vu zuwai mu m shamgbai, mpa n kulya'a ilikulya'a i na i ya'ankai mu ba. Ama vu fobuso baci kune'e ku kusongu, neke ku ɗa u Vuzavaguɗu.>> Adama a na Manowa u yeve an kalingata ka Vuzavaguɗu ka ba.

¹⁷ Da Manowa we ecei kalingata ka Vuzavaguɗu, <<Yayi kula ku nu? Adama a na ayin a na baci kadanshi ka nu kokpoi mayun, ci neke wu tsugbayin.>>

¹⁸ Da kalingata ka Vuzavaguɗu ke ecei ni, <<Yidai ɗa vu cigai vu yeve kula ku va, ili mereve i ɗa?>>

¹⁹ Da Manowa u dikai maku ma maradika kobolo n kune'e ki ishina, ɗa u lyukai le a katali u Vuzavaguɗu, ɗa Vuzavaguɗu u ya'in ili i mereve ayi Manowa n vuka vi ni lo a kinda.

²⁰ Ana melentsu ma akina ma na ma utai a Katalikalyuka ma ɗangai gadi a Kašhile, ɗa kalingata ka Vuzavaguɗu ka uwai ko tonoi ma'a. Ana Manowa n vuka vi ni e enei nannai, ɗa a yikpai makpaɓa n ašhi e le a idika.

²¹ Kalingata ka Vuzaguɗu kodoku ka taɓa u Manowa n vuka vu ni ba. Da Manowa u co'okoi a na vuza va kalingata ka Vuzavaguɗu ka'a.

²² Da Manowa u danai vuka vu ni, <<Mayun ci ta a kukuwa, adama a na ce ene ta Vuzavaguɗu n ašhi a tsu.>>

²³ Ama ɗa vuka vu ni vu danai, <<Ishi baci Vuzavaguɗu u cikala a na wa kuna tsu, wi ishi a kisa alyuka e kune'e ku kusongu n ki ishina ku tsu ba, u yotsongu tsu ili i nampa, ko kpamu u tonuko tsu ili i nampa raka ba.>>

²⁴ Da tana vuka va vu matsai maku mo kolobo ɗa e ne'i ni kula Somuson. Da maku ma mo gbonguroi ɗa Vuzavaguɗu u zuwakai ni unaŋingai.

²⁵ Da ayinviki a Vuzavagudu a gitai kutono n ayi a makyan ma na wi a idashi a idika i Mahane-dan, i na yi devu n likuci i Zora n Eshitawo.

14

Somuson u ya'in yolo

¹ Kanna kete Somuson u banai a likuci i Timuna da we enei mekere ma aza a Filisitiya mo yoku.

² Ana u bonoi a kpa'a u danai esheku a ni n anaku a ni, <<Mpa me ene ta mekere ma aza a Filisitiya mo yoku a likuci i Timuna. Zamakai mu ma'a n zuwa yi>>

³ Da esheku n anaku a ni a danai, <<Vu namba ta mekere ma na va kuzuwa a katsuma ka nkere n kpa'a ku nu ko a kumaci ku tsu? Ali da vu kuciga kubana kuzama nkere ma aza ofoto aza a Filisitiya?>>

Ama da Somuson u danai esheku a ni, <<Ayi da n cigai i zamaka mu.>>

⁴ Mmaci n ni e yeve a na ukuna wa u Kashile u da ba, adama a na Vuzavagudu wi ta a kulansa kofon ka na wa kuya'an kuvon n aza a Filisitiya. Adama a na ayin nanlo a aza a Filisitiya a da i a kulya'a tsugono tsa aza a Isaraila.

⁵ Da Somuson u banai a Timuna kobolo n esheku a ni n anaku a ni. Ana a yawai a kashina ki itacishi a Timuna. Da maku ma kawu mu utai n yura a kutawa wa ni.

⁶ Da ayinviki a Vuzavagudu a cipai wa ni n utsura da u karai kawu va n ekiye an maku ma marafika. Ama u dana esheku a ni n anaku a ni i na u ya'in ba.

⁷ Da u banai u ya'in kadanshi m mekere ma, da tana mekere ma ma cigai ni.

⁸ Ayin kenu da u banai adama a na u dika yi. Da u batsai adama a na u lana keven ka kawu na wu unai va. Da u cinai kakuma ki ishigi m mani'in punu a ukpan u kawu va.

⁹ Da u kenuki i da e kukiye da u walai n u lya'i. Ana u yawai da u nekei esheku n anaku a ni, ele feu da a lya'i. Ama u dana le a na a katsuma ke keven ka kawu ka u kenuki i da ba.

¹⁰ Da esheku a ni a banai adama a na we ene mekere ma, da Somuson u fobusoi de kadiva, uteku tsu na olobo a ci ya'anka kamana.

¹¹ Ana aza a Filisitiya ene ni, da a zuwai adangani kamangankupa o yongo n ayi.

¹² Da Somuson u danai, <<Kasukpai n ya'anka da ite'e. Vuza na baci u fudai u danai mu i na ite'e ya yi a kadanshi, a katsuma ka ayin e cindere a kadiva ka nampa, mpa n ku neke yi ta ntogu ma arikinla kamangankupa kobolo kpamu n ntogu n yoku kamangankupa.

¹³ Ama da baci i danai mu ba, yi ta e kuneke mu arikinla kamangankupa kobolo ntogu kamangankupa.>>

Da a danai. <<Tonuko tsu ite'e i nu ya tsu pana.>>

¹⁴ Da Somuson u danai, <<A katsuma ka vuza kulya'a, da a ci ciya ilikulya'a, a katsuma ka vuza vu utsura kpamu, da a ci ciya ili yi uyo'o.>> Ali ayin a tatsu a fuda a dana kaci ki ite'e ka ba.

¹⁵ A kanna ka nashi, da a danai vuka vu ni, <<Le'eshe vali nu u dana tsu ukuna wi ite'e ya, ta baci nannai ba ci ta o kusongu wu m kpa'a ke esheku a nu. I banuku tsu ta tsu tawa na adama a na i doro tsu?>>

¹⁶ Da vuka vu Somuson va u kanai mashe e kelime ka ni n u danai, <<Avu, vu ciga mu ba, mayun da vu ciga mu ba. Vu ya'ankai uma a va ite'e, ama vu dana mu ko yidai ite'e ya yi a kadanshi ba.>> Da u danai ni, <<Lana, ko esheku a va n aza a kpa'a ku va n dana le ba, ninidai n kudana wu?>>

¹⁷ Da u kanai kushi'ika yi ali ayin e cindere a na a buwai a kadiva ka nanlo. Da a kanna ke cindere da u danai ni, adama a na u gbagbala yi ta kau. Da u banai u danai aza a ni ukuna wi ite'e ya.

¹⁸ A kanna ke cindere kafu kanna ka yikpa, da uma a likuci a a tawai a ubuta u Somuson a danai,

<<Yidai i la'i ishigi uyo'o?

Yidai kpamu i la'i kawu utsura?>>

Da Somuson u danai le,

<<Ishi baci i ya'an kunima m mashan ma kanaka ma va ba, yi ishi a kuyeve ukuna wi ite'e ya ba.>>

¹⁹ Da ayinviki a Vuzavaguđu a cipai wa ni, da u banai a likuci i Ashikelon da wu unai uma kamangankupa, da u dikai ntogu n le da u nekei aza na o tonokoi ni ite'e ya. Da Somuson u banai a kpa'a ke esheku a ni n wupa.

²⁰ Da a dikai vuka vu Somuson da e nekei kaja'a ka ni ka na ki kobolo n ayi a ubuta u kadiva wa.

15

Somuson wu unai aza a Filisitiya

¹ Ayin kenu, a makyan ma vukya'a vu alkama, da Somuson u banai adama a na we ene vuka vu ni, da u dikai maku ma maradika a na we neke yi. Da u danai akaya a ni, <<N kuciga ta n uwa a kunu ku vuka vu va.>> Ama da u sankai ni.

² Da akaya a ni a danai, <<Mpa n sheshe kudana mayun da vu cigai ni ba, da da i zuwai da n dikai ni da n nekei kaja'a ka nu. Vangu ni kenu wi ta lo, ashe u la'a vuka vu nu tsuloboi ba? Dika yi wu okpo a unau u ni.>>

³ Da Somuson u danai le, <<Gogo na mi ta o kokpo vuza vu babu unushi a ubuta wa aza a Filisitiya adama i na ma kuya'anka le.>>

⁴ Da Somuson u banai u kanai nshe'e n kakamba amangatawantatsu (300). Da ugbabi le uma e re e re, ushiyi le winja n winja, da ugbabi winja wa n kayusu ka akina.

⁵ Ana u dyabai akina a kayusu ka, da u kasukpai nshe'e n kakamba ma a ku'uwa ashina aza a Filisitiya. Da o songi ishina i na yi kashani ni na a kapai, kobolo n ashina a itacishi n zaitu.

⁶ Da aza a Filisitiya a danai, <<Yayi u ya'in ili nampa?>> Da a danai le, <<Somuson kototo ka Timuna da u ya'in ka'a,>> Adama a na esheku a vuka a u dika ta vuka vu Somuson va u nekei kaja'a ka ni.

Da aza a Filisitiya a banai osongi vuka vu Somuson va kobolo n kpa'a ke esheku a ni n akina raka.

⁷ Da Somuson u danai le, <<Nannai da i ya'in, mayun n kucina ta n ku kasukpa ba sai n tsupa.>>

⁸ Da u kumbai le n vishili ali wu unai le n abundai, da u sumai u banai u dasangi punu asuvu a kabatsu ka katali ka Itama.

⁹ Da aza a Filisitiya utai da a zuwai apam e le a Yahuda, da e pecekushi kaci ke le a ubuta dem e Lehi.

¹⁰ Da aza a Yahuda e ecei le, <<Adama a yidai da i tawai kushilika n atsu?>>

Da a danai, <<Tsu tawa ta adama a na tsu shiya Somuson, ci ya'anka yi uteku tsu na u ya'ankai tsu.>>

¹¹ Da uma akpan a tatsu (3,000) aza a Yahuda a banai a kabatsu ka katali ka Itama, da a danai Somuson, <<Vu yeve a na aza a Filisitiya a da i a kulya'aka tsu tsugono ba? Yidai i zuwai da vu ya'anki tsu nannai?>>

Da u danai, <<Tsu na a ya'anki mu ta feu n ya'ankai le nanai.>>

¹² Da a danai ni, <<Tsu tawa ta adama a na ci shiya wu, kata ci neke aza a Filisitiya.>>

Da Somuson u danai, <<Kucinakai mu a na ada n kaci ka da da ya ku una mu ba.>>

¹³ Da a danai ni, <<A'a, atsu tsu kucina ta tsa ku una wu ba kushiya ku da koci tsa ku kushiya wu kata ci neke aza a Filisitiya.>> Da a shiya ni n awin a savu e re da a utakai ni a punu asuvu a kabatsu ka katali ka.

¹⁴ Ana u yawai a Lehi, da aza a Filisitiya a tawai n yoroli adama a na a gasa n ayi. Da ayinviki a Vuzavaguđu a utsura a cipai wa ni, da awin a na i ushiyi ekiye a ni a tabai an tsugbere tsu na tsu kanai akina

¹⁵ Da u dikai ketele ka taku ka magbagulu ma majaki, da wu unai uma kakpan (1,000).

¹⁶ Da Somuson u danai,
<<N ketele ka mgbagulu ka majaki ka'a
mu unai uma kakpan.

N ketele ka mgbagulu ka majaki ka'a
mu unai kobolo ka uma.>>

¹⁷ Ana u kotsoi kadanshi, da u variki ketele ka na ki e kukiye ku ni. Da e dekei ubuta wa n kula Ramatu-lehi, da da Kaginda ke Ketele ka Magbagulu ka Majaki.

¹⁸ Da u panai kakuli kau, da u dekei Vuzavaguđu, u danai, <<Avu da vu nekei kagbashi ka nu ulya'i u gbayin u nampa. Kpamu gogo na mi ta a kukuwa adama a kakuli, kata n doku n uwa ekiye a uma ofoto a nampa?>>

¹⁹ Da Kashile ka ya'in kpenle ku mini a idika i Lehi, da tana mini ma utai punu e kpenle ka. Ana u so'i, da ayinviki a ni o bonoi, da e dekei kpenle ka n kula Ene-hakore, ubuta wa wi ta de e Lehi ali n anana.

²⁰ Da Somuson wu okpoi kaya'inkafada ka aza a Isaraila aya kamanga a ayin a na aza a Filisitiya i a kulya'a ka le tsugono.

16

Somuson n Dalila

¹ Kanna ko yoku Somuson u banai a Gaza, da we enei kashakanlai, da u banai wu asai n ayi.

² Da a danai aza a Gaza, <<Somuson da lo a likuci.>> Da a kambuki ubuta wa da a kanai kuvan'wa yi a utsutsu u likuci a kayin ka dem. A padai bini a kayin ka nanlo ka, da a dananai, <<Ci ta a kuvana ali kayi washi kata tsu una yi.>>

³ Ama da Somuson u latai ali kayin ka kutsai. Da u dangai u banai u kanai utsutsu u likuci da u gada'i u da, da u fada'i utsutsu ure wa n iga'in e le raka n aburakpatsu e le dem, da u dikai a da avangatsu a ni, u bankai gadi vu kaginda ka na ki a kinda Heburon.

⁴ M megeshe da u cigai mekere ma yoku ma na a ci deke n kula Dalila a kara'a ka Soreku.

⁵ Da tsugbayin tsa aza a Filisitiya tsu banai wa a ni da a danai, <<Kparasa yi ali vu yeve utsura u ni, kpamu n tsu na tsa kufuda tsa lya'a utsura u ni, adama a na tsu shiya yi. Yaba dem vu tsu wi ta e kuneke wu kune'e ku shekelu va azurufa kakpan n amangatawun (1,100).>>

⁶ Da Dalila u danai Somuson, <<N folono wu ta, dana mu ubuta u na utsura u nu wi, n tsu na kpamu a kushiya wu kata vu namba utsura u nu.>>

⁷ Da Somuson u danai ni, <<Da baci vuza u shiyai mu n a'in a utan a savu e cindere a na kata e dekpei ba, mi ta a kunamba utsura u va kata mo okpo uteku tsu uma a na a buwai.>>

⁸ Da tsugbayin tsa aza a Filisitiya a tukai ni n a'in a utan e cindere a na kata e dekpei ba, da u shiya ni n ada.

⁹ Da u zuwai uma a kpa'wan o mololo ma asuvu. Da u danai ni <<Somuson, aza a Filisitiya a da lo a tawai adama a na a kana wu.>> Da u dangai u kasai a'in a na i

ikyamba i ni, tsu na akina o tsu songu tsugbere. Nannai va e yeve ubuta u na utsura u Somuson wi ba.

¹⁰ Da Dalila u danai Somuson, <<Vu doro mu ta da kpamu vu ya'ankai mu a'uwa. N folono wu ta, tonuko mu uteku tsu na a kuya'an kata a shiya wu.>>

¹¹ Da u danai ni, <<Da baci vuza u shiyai mu n awin a savu a na kata a ya'ankai u linga ba, mi ta a kunamba utsura u va kata mo okpo babu utsura tsu uma a na a buwai.>>

¹² Da Dalila u dikai awin a savu a na a sawai kuya'anka ulinga ba da u shiyai ni n ada, da u danai, <<Somuson, aza a Filisitiya a da lo a tawai adama a na a kana wu.>> Aza a na i a kuan'wa yi va tana punu o mololo ma asuvu. Ama da u kasai awin a na a shiyakai ni va an tsugbere.

¹³ Da Dalila u danai Somuson, <<Ali n gogo na vu buwa ta o kudoro mu n vu ya'anki mu a'uwa. Dana mu uteku tsu na a kufuda a shiya wu.>> Da u danai ni, <<Da baci vu ca'i kanji ka kaci ka va ka na ki ugboku u cindere, da vu cindalai ka'a n tsugbere kobolo n ili kuca'a, mi ta a kunamba utsura u va kata mo okpo babu utsura tsu uma na a buwai.>>

¹⁴ Da Dalila u le'eshei ni ali u latai, da u ca'i ka'a n tsugbere tsu kuca'a, da kpamu u danai, <<Somuson, aza a Filisitiya a da lo a tawai adama a na a kana wu.>> Ama da Somuson u jimgbai da u kasai kuca'a ka n tsugbere tsa.

¹⁵ Da u danai ni, <<Nini dai va kudana, <Vu ciga mu ta,> kpamu kadu ka nu ki kobolo m mpa ba? Tatsu da na a na vu doro mu, kpamu vu dana mu ubuta u na utsura u nu wi ba.>>

¹⁶ Da u kanai ko'uso yi n kadanshi kagbanigbani a kanna lakam, da u namgbi katsuma adama a mavura ma ni adanshi u kuwa.

¹⁷ Da u tonokoi ni ili raka, u danai, <<A sa'wa kupuna kanji kaya n kutanu ba, adama a na mpa Nazara da mazagbi ma Kashile ali mpa bi'i a katsuma. Da baci a punai kanji kaya n kutanu mi ta a kunamba utsura u va kata mo okpo babu utsura tsu uma na a buwai.>>

¹⁸ Ana Dalila we enei Somuson u tonuko yi ta ili raka, da u suki e dekei tsugbayin tsa aza a Filisitiya, u danai, <<Doki i bono, adama a na u tonuko mu ta ili raka.>> Da tsugbayin tsu aza a Filisitiya tsu tawai kobolo n ikebe ya azurufa ekiye e le.

¹⁹ Da u zuwai ni u lata a nkuta n ni, da u dekei vuza vi yoku da u zuwa ni u punai uca'i u cindere u kaci wa. Da u gitai ku takacika yi, da utsura u ni u kasukpai ni.

²⁰ Da u danai, <<Somuson, aza a Filisitiya a da lo a tawai ku reme wu.>> Da u jimgbai alavu a ni, u danai <<Ya'an n danga n utsura tsu na n kiwanai.>> Ama u yeve a na Vuzavagudu u kasukpai ni ba.

²¹ Da aza a Filisitiya e remei ni da o ko'i ni ashi da a dikai ni a kubana a Gaza da a shiya ni, n ikani i shili. Da a zuwa ni u ya'ansa kiya a kutali a kpa'a ku ugbashi.

²² Ama da kanji ka kaci ka ni ka gitai kutopo.

Ukpa u Somuson

²³ M megeshe da aza a gbara-gbara aza a Filisitiya o bolongi da a ya'in kadiva kagbayin da a ya'ankai Dagon kamali ke le alyuka, a danai, <<Kamali ka tsu Dagon u neke tsu ta Somuson vurala vu tsu ekiye.>>

²⁴ Ana uma a enei Somuson, da a cikpai kamali ke le. A danai, <<Kamali ka tsu ke neke tsu ta vurala tsu Somuson ekiye tsu,

ayi na u langasai idika i tsu

da wu unai uma atsu n abundai.>>

²⁵ Ele a katsuma ka mazanga n o zosoi, da a danai, <<Dekekei tsu Somuson adama a na u je'eke tsu.>> Da a banai utukai Somuson a kpa'a ku ugbashi, da u je'ekei le. A zuwai ni u shamgba kashani e mere ma ashampatsu.

²⁶ Da Somuson u danai kagbashi ka na ki uremi n ayi e kukiye, <<Kaşukpa mu n yawa devu n ashampatsu a kasaka a, adama a na m tsubaku de.>>

²⁷ Kpa'a ka tana ku shana ta n uma n abundai ali n maci. Kpamu tsugbayin tsa a aza a Filisitiya ci ta punu raka a kpa'a ka. Kabundai ka uma ka na ki punu a ukpa ka ka yawa ta akpan a tatsu (3,000) ali n amaci a na a tawai kinda Somuson a kuya'an kuje'e.

²⁸ Da Somuson u vasai a kubana u Vuzavagudu u danai, <<Vuzavagudu Kashile, ciba nu mpa mi ta ufolu u nu, doku vu neke mu utsura kute, adama a na n tsupa i na aza a Filisitiya a ya'ankai aşi a va.>>

²⁹ Da Somuson u remei ashampatsu e re a kasaka a, da u bonokoi utsura u ni we ele, kukiye ku usingai ku kanai kete, kukiye ku ugula kpamu ku kanai kete.

³⁰ Da Somuson u danai, <<Kaşukpa n kuwa kobolo n aza a Filisitiya.>> Da u tecengi n utsura u ni raka-raka, da kpa'a ka kuyikpai da ku tsugbai tsugbayin tsa aza a Filisitiya kobolo n uma a na i punu raka. Uma a na Somuson wu unai punu a kpa'a ka a la'a ta aza a na wu unai a ayin a wuma u ni.

³¹ Da aza a ni kobolo n kumaci ku ni raka a tawai da a dikai ni a cidangi ni a kasaun ke esheku a ni Manowa ka na ki e mere ma Zora n Eshitawo. Somuson wo okpo ta kaya'inkafada ka aza a Isaraila ali aya kamanga.

17

Amali a Mika

¹ Vuza yoku wi ta lo a likuci yi nsasan a dika i Ifirayimu, vuza na e ci deke Mika.

² Kanna kete u danai anaku a ni, <<Azurufa kakpan ke te n amangatawun (1,100) a na oboki nu ada va, m pana ta vu ya'ankai vuma va una, lana, a danna wa va, mpa da n dikai.>>

Da anaku a ni a danai, <<Kaşukpa Vuzavagudu u zuwaka wu unasingai.>>

³ Ana u bonokoi anaku a ni n azurufa kakpan kete n amangatawun (1,100) a. Da anaku a ni a danai, <<Adama a na kata una u kana maku ma va ba, me erengu ta azurufa a nampa u Vuzavagudu n kadu kete. Adama a na i ta a kufuda kushe'we kamali, kata kpamu a sura ka'a n azurufa a. Adama a nannai mi ta o kubonoko wu n ada.>>

⁴ Ana u bonokoi anaku a ni n ikebe ya, da anaku a ni a dikai azurufa amangatawun (200) da u nekei kawakana, da u she'wei amali a nu ndanga da u surai a da n azurufa. Da a zuwai a da a kpa'a ku Mika.

⁵ Ayi Mika va tana wi ta m mavali. Da u ya'in efodu vu kulansa kuyeye ku Kashile da kpamu u ya'in amali. Da u zagbai maku ma ni mete mo okpo yi ganu.

⁶ A ayin a nanlo aza a Isaraila i m mogono ba. Yaba dem a kuya'an tsu na u cigai.

⁷ A ayin a nanlo a tana, a ya'an ta kolobo ko yoku a kumaci ka aza e Levi vuza na wi idashi a Batalami vu Yahuda.

⁸ Da u katsukpai likuci i Batalami vu Yahuda. Adama a na u lansa ubuta u na wa kudasangu. Ayi a nwalu da u yawai a kpa'a ku Mika a likuci ya aginda ya aza a Ifirayimu.

⁹ Da Mika we ecei ni, <<Tedei vu utai?>>

Da wu ushuki u danai, <<Mpa vuza va aza e Levi da a Batalami vu Yahuda, mu uta ta kulansa ubuta u na ma kudasangu.>>

¹⁰ Da Mika u danai ni, <<Shamgba vu dasangu kobolo nu mpa, kata vu okpo keneki ko odoki ka va, kata kpamu vu okpo ganu vu va. Kata kaya lakam n neke wu azurufa kupa n ntogu kobolo ni ilikulya'a.>>

¹¹ Da vuza va aza e Levi va wu ushuki kudasangu m Mika, da wo okpoi an maku ma ni.

¹² Da Mika we erengi vuza va aza e Levi va wo okpoi ganu vu ni, da u dasangi a kpa'a ku ni.

¹³ Da Mika u danai, <<Gogo na n yeve ta Vuzavagudu wi ta a kukasuka mu m baruwa, a na n ciyai vuza va aza e Levi wo okpoi ganu vu va.>>

18

Kumaci ku Mika n ku Dan

¹ A ayin a nanlo, aza a Isaraila i m mogono ba. Kpamu a makyan ma nanlo aza a Dan i ta a kulansa idika yi ukani i na a kudasangu. Adama a na ele a ciya idika yi ukani i le a katsuma ka aza a Isaraila ba.

² Da aza a Dan a zagbai uma a tawun a na i n utsura u kadu a katsuma ka kumaci ku le dem. Da a suki le utai a Zora n Eshitawo a bana a saka idika ya. Da a banai a likuci yi nsasan ya aza a Ifirayimu, da a cipai a kpa'a ku Mika.

³ Ana a yawai devu n kpa'a ku Mika ka, da a panai kalakatsu ko kolobo ka aza e Levi ka. Da a banai wa ni e dekei ni a kaga'in da ecei ni, <<Yayi u tukai nu na? Yidai vi a kuya'an punu na? Ulinga wu yidai vi a kuya'an na?>>

⁴ Da u tonokoi le, <<Ci ya'an ta uzuwakpani n Mika n ya'anka yi, ulinga u tsuganu kpamu wi ta a kutsupasa mu.>>

⁵ Da a danai ni, <<Ci ta ufolu u nu, folonoko tsu Kashile, ci yeve ko tsa kuciya aga'in a nwalu n na ci a kuya'an na.>>

⁶ Da Ganu va u danai le, <<Walai m matana. Vuzavagudu wi ta kobolo n ada.>>

⁷ Da uma a tawun a a kanai uye ali a yawai a likuci i Layishi. Da enei uteku tsu na uma a idika ya i a idashi le bari tsu na aza a Sidon i, babu i na yi a kutakacika le. Babu i na a nambai aduniyan i ta n uciyi. Da a dasangi da'angi n aza a Sidon kpamu ili i bura le n vuza ba.

⁸ Ana aza a tsusaki a obonoi a Zora n Eshitawo, da aza e le ecei le, <<Nini dai i cinai kakuna ka?>>

⁹ Da a danai, <<Dangai, tsu bankai le n vishili, adama a na ce ene ta idika ya yi ta n tsuloboi. Kata i shamgba punu na kulanga'a ayin ba, ya'in moloko i bana i kana i da.

¹⁰ N kuyawa ku da yi ta a kucina uma a idashi i le bari. Idika ya yi ta n wanshi, i da yi ta ni na vuma u cigai aduniyan raka, kpamu Kashile ke neke ta i da ekiye ada.>>

¹¹ Da uma amangatawun atali (600) a kumaci ku Dan a kasukpai Zora n Eshitawo ufobi n ucanuku u kuvon,

¹² da a banai a shikpai apam ele a ubon u kalivi ka Kiriyatu-jerimu a ubon u Yahuda. I da da i zuwai ali n anana e ci deke ubuta wa Katsura ka Dan.

¹³ Da a lazai a kubana a likuci yi nsasan Ifirayimu da a yawai a kpa'a ku Mika.

¹⁴ Da uma a tawun a na a banai a sakai idika i Layishi ya, a danai aza a ele, <<I yeve ta an a katsuma ka i'uwa i nampa ya kpa'a kute ki punu n kamali ka madanga ka na a surai n azurufa? Kpamu n amali o yoku n efodu vu kulansa kuyeve ku Kashile. Gogo na yidai i yotsoi ci ya'an.>>

¹⁵ Da a kpatalai a uwai a kpa'a ku Mika a ubuta u na kolobo ka aza e Levi ka ki, da a kyasa yi ni.

¹⁶ Da tamkpamu ovonshi amangatawun atali (600) aza a Dan a na i n ucanuku u kuvon wa a shamgbai a utsutsu.

¹⁷ Da uma a tawun a na a banai a sakai likuci ya a uwai, da a dikai kamali ka madanga ka na surai n azurufa a n efodu, n amali a kpa'a a na a buwai. Ayi ganu va tamkpamu u shamgbai kashani kobolo n ovonshi amangatawuntali (600) a utsutsu n ucanuku u kuvon u le.

¹⁸ Ana uma a a uwai a kpa'a ku Mika a dikai kamali ka madanga ka na surai n azurufa a n efodu, n amali a kpa'a a na a buwai, da ganu va we eci le, <<Yidai yi a kuya'an?>>

¹⁹ Da a danai ni, <<Paɗa bini. Kata vu dansa kakuna ba, avu de tono tsu kata vu okpo vuza vu ku neke odoki n ganu vu tsu. U kula'aka wu n uga'in vu okpo ganu vu kumaci ka abundai ka aza a Isaraila, an vo ku okpo ganu vu kpa'a ku vuma te ba?>>

²⁰ Da ganu va u ya'in mazanga. Da u dikai efodu n amali a kpa'a n kamali ka madanga ka na surai n azurufa a da u tonoi le.

²¹ Da a kpatalai a lazai m muku le n ilikuzuwa kobolo n ucanuku n le.

²² Ana a banai da'angi n kpa'a ku Mika, da Mika u dekei uma a na i a idashi dedevu n ayi da a guvai uma a Dan a.

²³ Da a dangusai kalakatsu e dekei uma a Dan, da a kpatalai ecei Mika, <<Yidai vu cigai? Yidai i zuwai da vu tawai n uma a nu adama a na a saba atsu?>>

²⁴ Da Mika u danai, <<I dikai mu amali a na n ya'in kobolo n ganu vu va i lazakai, yidai i kasakpakai mu? Nini dai ye kece mu, <Yidai n cigai?> >>

²⁵ Da aza a Dan a danai ni, <<Kata vu ya'an kananai n atsu ba, talo aza a yoku aza asuvu a usufukpi a katsuma ka tsu a kumba wu n vishili n aza a kpa'a ku nu ali i namba wuma u da.>>

²⁶ Da aza a Dan a lya'i kelime nu nwalu n le, a na Mika we enei uma a la'a ta utsura u ni, da u kpatalai a kubono a kpa'a ku ni.

²⁷ Ana aza a Dan a dikai amali a na Mika u ya'in kobolo n ganu vi ni va, da a lazai a kubana a likuci i Layishi, a ubuta u na a cinai uma idashi i le bari, da a zamai le vishili da unai le n otokobi da osongi likuci ya n akina.

²⁸ Babu vuza na wi lo a na wa ku isa aza a Layishi, adama a na i ta da'angi n Sidon, kparamu e le ili i burai le n vuza ba. Likuci ya yi ta a kara'a devu m Betu-rehobu.

Da uma a Dan a ma'asakai likuci ya da a dasangi punu i da.

²⁹ A saba'i kula ku likuci ku Layishi o bonokoi ku da Dan, kula ka akaya e le, maku ma Yakubu.

³⁰ Da aza a Dan a shikpakai kaci ka le kamali ka na a dikai va adama a na a cikpa ka'a. Da Janata kolobo ka Geshon a kumaci ku Musa kobolo n muku n ni okpoi anan ganu e le. Ali ayin a na a purai uma a kubanka ugbashi.

³¹ Da kumaci ka aza a Dan ku lya'i kelime n kucikpa kamali ka na Mika u ya'in va, a ayin raka a na kpa'a ku Vuzavagudu ku yongoi a Shilo.

19

Vuza va aza e Levi n vuka vu pulai

¹ A ayin a nanlo aza a Isaraila i m mogono ba. A ya'an ta vuma vi yoku a kumaci ka aza e Levi vuza na wi idashi a likuci yi nsansa n Ifirayimu. Kanna Kete da u dikai vuka a likuci i Batalami vu Yahuda wo okpo vuka vu pulai vu ni.

² Da vuka vu pulai va vu ya'in unambi usubi, da u lazai u banai a kpa'a ke esheku a ni a Batalami vu Yahuda, da u yongoi de ali wotoi u nashi.

³ Da vali ni u dangai da u tonoi uye, u bana ta kobolo n kagbashi ni n njaki n re. Ana a yawai a kpa'a ke esheku a ni da u ukai le asuvu a kpa'a da u esheku a ni a rabasai ni m mazanga.

⁴ Da akaya a ni a gutsai ni u shamgba, da u dasangi n ele ali ayin a tatsu, a kulya'a nu o soli.

⁵ A kanna ka nashi da u fobusoi a dama a na u laza, ama da akaya a ni a danai, <<Ciya bi'i i na vu zuwai a katsuma yeve vu kana uye.>>

⁶ Da ele ejere e le a dasangi da a lya'i da o soli kobolo. Da akaya a ni a danai ni, <<N folono wu ta vu doku vu asa, a dama a na vu pana uyo'o u kadu ka nu.>>

⁷ Ana vuma va u dangai an wa laza, da akaya a ni a gutsakai ni, ali da u doku wa asai.

⁸ A kanna ka tawun da vuma va u dangai m kpasani adama a na a laza. Da akaya a ni a danai, <<Ciya bi'i i na vu zuwai a katsuma, kata vu ali kanna ka tana.>> Da ejere ele a dasangi da a lya'i ili kulya'a kobolo.

⁹ Ana vuma va n kagbashi ka ni n vuka vu pulai vu ni va a dangai adama a na a laza, da akaya a ni, a danai, <<Lana bi'i gogo na kulivi kuya'an de. Lana bi'i kanna feu ka kotso de. N folono wu ta i doku yi asa, vu pana uyo'o u kadu ka nu, kata makpa'a n usana i danga i kana uye a kubana a kpa'a.>>

¹⁰ Ama da vuma va u iwain kudoku ku asa. Da u dangai da u lazai u yawai a ubon u Jebusiya da da Urushelima. Wi ta ni njaki n re n ni kobolo n vuka vu pulai vu ni.

¹¹ Kanna de a kuyikpa da a yawai devu n Jebusiya, da kagbashi ka ni ka danai, vuza kpa'a, <<Tawa, tsu uwa a likuci ya aza a Jebusiya i nampa adama a na tsu asa punu.>>

¹² Da vuza kpa'a va u danai, <<A'a, ci a ku uwa a likuci yi omoci a na i aza a Isaraila a da ba, ama kasukpa tsu laza ci yawa a likuci i Gibiya.>>

¹³ Da u doku u danai ni, <<Tawa, tsu dakaka tsu yawa a likuci i Gibiya ko Rama yeve tsu asa de.>>

¹⁴ Da a kanai uye a ya'in nwalu n le. Da kanna ka koci le a na a yawai a likuci i Gibiya a idika ya aza a Bayami,

¹⁵ da a banuki a likuci i Gibiya adama a na asa. Ana a uwai da a banai a dasangi a kabanga ka likuci, adama a na babu vuza na u dikai le asa a kpa'a ku ni.

¹⁶ N kulivi ku nanlo da mokoshi mo yoku mu utai a kashina o kubono a kpa'a. Ayi vuza aza a Ifirayimu da, ama wi ta idashi a Gibiya a ubon wa aza a Bayami.

¹⁷ Ana u dengusai ashi a ni da we enei aza a nwalu a idashi a kabanga ka likuci. Da mokoshi ma me ecei le, <<Tedei yi a kubana? Kpamu tedei yi utai?>>

¹⁸ Da u danai, <<Tsu uta ta a Batalami vu Yahuda, ci ta a kubono a kpa'a ku tsu a likuci kenu ya aginda ya aza a Ifirayimu a ubata u na mu utai. Mishi ta m bana a Batalami vu Yahuda, kpamu gogo na n ciga ta m bono a kpa'a. Ama n ciya ko vuza te na u dikai tsu tsu asa a kpa'a ku ni ba.

¹⁹ Atsu da na tana n ijanu adama a njaki n tsu, kobolo m makyan n ilikulya'a adama a ka ci katsu n kagbashi ka maku mavuka n kagbashi ka va. Ko ili i te tsu namba ba.>>

²⁰ Da mokoshi ma ma danai, <<Kasukpa matana mo yongo kobolo n ada. N kuneke da ta ili dem i na i cigai. Ama kata yi asa a kabanga ka likuci ka nampa ba.>>

²¹ Da u dikai le u bankai a kpa'a ku ni, da u nekei njaki ma ijanu. Da kpamu u keneki le mini a sa'i ene*, da a lya'i da o so'i.

²² A na ilo a idashi i mazanga, babu e yeve da uma a gbani-gbani o yoku a katsuma ka likuci a kambuki kpa'a ka. Da a kanai kuka ka kapa ka utsutsu. Na a danai mokoshi ma kpa'a ma, <<Utuka tsu n vuma na vu tukai a kpa'a ku nu ka. Adama a na ci ya'an tsugbani n ayi.>>

²³ Da mokoshi ma kpa'a ma wu utai da u danai le, <<A'a, aza aya, kata i ya'an ili i gbani-gbani i nampa ba, adama a na vuma nampa komoci ka kpa'a ka va ka'a, kata i ya'an ili i wono i nampa ba.

²⁴ Lanai mekere maya ma na kata u yeve mawali ba n vuka vu pulai vu kagbashi kava, ya'an mu utuka da n ele. Kata i ya'an n ele tsu na i cigai, ama vuma nampa kata i ya'ankai ili i gbani-gbani i nampa ba.>>

²⁵ Ama da uma a a kpa dai kupana. Da vuza va aza e Levi va u dikai vuka vu pulai va da u nekei le. Da a dika ni a banai a ya'in tsugbani n ayi ali a kubana kpasani. Da a kasukpa ni u lazai.

²⁶ M kpasani, da vuka va vu yawai da vu yikpai a utsutsu u kpa'a ku mokoshi ku na vali ni wi, ali ubuta wu akanai.

* 19:21 19:21 mini a sa'i ene Ama o kuyongo ku tsu mini ma'a e neke vuza koci u so'o ba u sa'a ene ba

²⁷ Ana vali vi ni vu dāngai n usana, u bayuwai utsutsu u kefeku ka kpa'a, adama a na u kaṇa uye, da we enei vuka vu pulai vu ni iva'in a idika a utsutsu u kefeku, n ekiye a ni a kaganda ku ulanga.

²⁸ Da u dana ni, <<Danga, tsu kaṇa uye.>> Ama u kebece kakuna ba. Da u dikai ni u zuwai a majaki, da u kaṇai uye a kubana a kpa'a.

²⁹ Ana u yawai a kpa'a ku ni da u lansaṁ mawun. Dada u gbatyai keven ka akidi-akidi, ali ugboku kupa n ure, da u su'uki m mavatsu a ubuta wi Isaraila dem.

³⁰ Yaba dem na baci we ene i da kata u dana, <<Tsu sa'wa kene ili tsu nampa ko a ayin a Isaraila ba, ali n ayin a na aza a Isaraila a kasukpai Masar sai anana. Sheshei yidai tsa kuya'an adama a kakuna ka nampa.>>

20

Kuvon ka aza a Isaraila n kumaci ku Bayami

¹ Da aza a Isaraila raka utai a Dan a ubon gadi a kubana a Biyasheba a ubon u daka, kobolo n aza a idika i Giliyadu n kasana, da uma o bolongi a ubuta u te e kelime ka Vuzavagudu a likuci i Mizipa.

² Aza e kelime a kumaci ki Isaraila raka i ta punu a katsuma ko kobolo ka uma a Kashile a. Kabundai ko osoji ka na ki a nwalu a idika n otokobi, ele da uma akpan amangatawunanaṁshi (400,000).

³ Aza a Bayami a pana ta arabali a na aza a Isaraila a na a buwai o bolongi a Mizipa. Da aza a Isaraila ecei vuza va aza e Levi va, <<Tonuko tsu, tsu na a ya'in ukuna u gbani-gbani u nampa?>>

⁴ Da vuza va aza e Levi vali vu vuka vu na unai va, u danai, <<Mpa n vuka vu pulai vu va tsu tawa ta a Gibiya a ubon u Bayami adama a na tsu asa.

⁵ Da aza a Gibiya a tawai da a kanzai kpa'a ku na mi n kayin. E sheshei ku una mu, ama a na a ciyai mu ba da a dikai vuka vu pulai vu va, da a ya'in tsugbani n ayi ali u kuwai.

⁶ Adama a nannai da mpa n dikai ikyamba i vuka vu pulai vu va va, da n kidi ni akidi-akidi da n su'uki n akaka a banka a ubuta dem a idika yi ukani i kumaci ka aza a Isaraila, adama a na a ya'an ta ili yi unata n ili wono a Isaraila.

⁷ Gogo na ada aza a Isaraila raka, i dansa tsu na i kuya'an n ukuna u kadanshi ka nampa.>>

⁸ Da uma raka a dangai n kute, a danai, <<Babu vuza te a katsuma ka tsu na wa kubana a kavali ka ni ko kpa'a ku ni.

⁹ Ama gogo na i na tsa kuya'an ka Gibiya i danna. Ya'an tsu ya'an kazagba kata ci ciya vuza na u kushilika n ele.

¹⁰ Ugboku u te a katsuma ka kupa ka kumaci ka aza a Isaraila raka e neke osoji a na a buwai ilikulya'a. Kata osoji a na a buwai a uwa a ya'anka Gibiya vu Bayami uteku tsu na uga'in adama a ili yi unata n ili wono i na a ya'in a katsuma ka idika yi Isaraila.>>

¹¹ Da aza a Isaraila raka o bolongi n kadu ke te, adama a na a shilika n likuci ya.

¹² Da kumaci ka aza a Isaraila ku suki n akaka a kubana wa aza a Bayami, a danai, <<Ili gbani-gbani yene i dai i ya'in tsu nampa?

¹³ Adama a nannai utukai n uma a kavama a Gibiya aza a na a ya'in ili i gbani-gbani i nanlo adama a na tsu una le. Kata tsu utuka n ili gbani-gbani a katsuma ka idika yi Isaraila.>>

Ama da aza a Bayami a iwan kupana i na aza e le aza a Isaraila i a kudansa.

¹⁴ Da aza a Bayami raka utai a likuci i le o bolongi a Gibiya adama a na a shilika n aza a Isaraila a na a buwai.

¹⁵ A kanna ka nanlo da aza a Bayami o bolongi ovonshi aza a na a fudai kuvon a likuci i le uma akpan kamanga n atali (26,000), kobolo n aza a Gibiya uma amangatawencindere (700) aza a na a fudai kuvon.

¹⁶ A katsuma ka aza o kuvon a Bayami osoji amangatawencindere (700) a na a zagbai va agula a da. I ta a taduku kayimgbatsu a kanji ke te, kpamu a kunusa ba.

¹⁷ Babu bi'i aza a Bayami aza a Isaraila a na a buwai o bolongi ovonshi akpan amangatawunanashi (400,000), dem vu le a fudi o kuvon a da.

¹⁸ Da aza a Isaraila a dangai da a banai e Betelu adama a na a lansa kuyeve u Kashile, <<Kumaci kene kudai a katsuma ka tsu ka kugita kubana kuya'an vishili n aza a Bayami?>>

Da Vuzavaguđu u danai, <<Kumaci ku Yahuda kufa ka kugita kubana.>>

¹⁹ Da aza a Isaraila a dangai n usana da a shikpai apam e le devu n Gibiya.

²⁰ Da ovonshi aza a Isaraila utai adama a na a shilika n aza a Bayami, da darai a adama a na a ya'an kuvon devu n likuci i Gibiya.

²¹ Da aza a Bayami utai a likuci i Gibiya da unai aza a Isaraila akpan kamanga n e re (22,000).

²² Ama da aza a Isaraila o doku o bolongi a ubuta wa da e nekpenei odoki, da kpamu odoku a darai kaci ke le adama a o kuvon.

²³ Adama a na aza a Isaraila a bana ta A'isa e Betelu da a shi'ikai Vuzavaguđu ali a kubana kulivi. Da o doku eci de Vuzavaguđu, a danai, <<U ga'an ta tsu doku tsu utai ci shilika n itoku i tsu aza a Bayami?>> Da Vuzavaguđu wu ushiki le u danai, <<Banai i shilika n ele.>>

²⁴ Da aza a Isaraila o doku utai adama a na a shilika n aza a Bayami a kanna ke ire.

²⁵ Ama da aza a Bayami o doku utai a Gibiya da unai aza a Isaraila uma akpan kupa n kulai (18,000) raka vu le tana eyevi a vishili da.

²⁶ Da aza a Isaraila raka, a banai e Betelu a shikai. Da a dangi e kelime ka Vuzavaguđu, a ya'in kakuli a kanna ka nanlo ka ali a kubana kulivi, da a nekei kune'e ku kusongu n kune'e ku matana e kelime ka Vuzavaguđu.

²⁷ Da aza a Isaraila kpamu o doku a lansa kuyeve ku Vuzavaguđu, a ukuna u kuvon n kumaci ku Bayami. Adama a na ayin a nanlo a akpati vu uzuwakpani vu Kashile vi ta de e Betelu.

²⁸ Finihasu kolobo ka Eliyaza matsukaya ma Haruna, ayi da ganu na wi a kuya'an ulinga a ayin a nanlo a. Da aza a Isaraila eci Vuzavaguđu, a danai, <<Tsu doku tsu bana ci ya'an vishili n itoku i tsu aza a Bayami, ko tsu kasukpa?>>

Da Vuzavaguđu u danai, <<Banai, adama a na makpa'a mi ta e kuneke le ekiye ada.>>

²⁹ Da aza a Isaraila a zuwai uma o yoku o bopoi u kara'i u Gibiya.

³⁰ Da aza a Isaraila a banai adama a na o doku a shilikai n aza a Bayami tatsu. Da o bolongi a ubuta u cau u le adama a na o doku a shilika n Gibiya.

³¹ Ana aza a Bayami utai adama a na a ya'an kuvon, da o ronoi le utukai a likuci tsu na a kiwanai, da a kanai kuna aza a Isaraila, uma a na a kuwai e keteshe n uye u gbayin a yawa ta uma kamangankupa, a uye u na u banai e Betelu n uye u na kpamu u banai a Gibiya.

³² Da aza a Bayami a danai, <<Ci ta a kulya'a le uteku tsu na tsu kiwanai,>> Ele a aza a Isaraila feu a kudana, <<Kasukpa tsu suma tsu rono le tsu utaka da'angi n likuci a kubana a uye u gbayin.>>

³³ Da aza a Isaraila raka a kasukpai ubuta u na ishi, a na a yawai a Balu-tamaru da a darai adama a na a shilika n aza a Bayami. Da aza a Isaraila a na i punu ubopi utai n tsu ubon daka a Gibiya.

³⁴ Da osoji aza a Isaraila aza a na a fudai kuvon akpan kupa (10,000) a kanai vishili n aza a Gibiya. Da tana vishili va vu sudukupai, aza a Bayami tana e yeve a na kawuya ki a kucina le ba.

³⁵ Da Vuzavagudu wu unai aza a Bayami adama aza a Isaraila. Da aza a Isaraila tana unai uma akpan kamanga n a tawun n amangatawun (25, 100) a kanna ka nanlo, uma a nampa raka aza na a fudai vishili da.

³⁶ Da aza a Bayami e yevei a na a lya'i le n kuvon.

Da aza a Isaraila e nekei aza a Bayami uye, adama a na e kede ta apa'a e le a ubuta wa aza a na i ubopi devu n Gibiya.

³⁷ Da aza a na i punu ubopi a dakakai utai a ya'in vishili n Gibiya, da unai likuci ya raka.

³⁸ Urotu u na osoji a Isaraila a zuwakpanai n aza a na i ubopi dada udangi u kanga kagbayin a likuci.

³⁹ Ana aza a Isaraila enei kanga, da a kpatalai kushilika n aza a Bayami. Ama babu kanga ka ka danga cina de aza a Bayami una aza a Isaraila uma kamangankupa. Da orukpoi, a danai, <<Cita a kuciya u lya'i tsu na tsu kiwanai.>>

⁴⁰ Ama ana urotu u kanga u gitai kudanga a likuci, da aza Bayami a lanuki kacapa da enei kanga a kudanga a likuci i le a kubana gadi vu eleshu.

⁴¹ Ana aza a Isaraila a kpatalai we ele, da aza a Bayami a ripulai, talo e yevei an kawuya ka cina le ta.

⁴² Ana enei nannai, da o bonoi kacapa a kanai iladi a kubana a kakamba, ama n nanai dem a la'aka ba. Adama a na una le ta e mere ma aza a Isaraila n osoji a na i ubopi.

⁴³ Da aza a Isaraila a kanzai aza a Bayami, da a guvai le i na i dikai a Manoha ali a kubana ubon u kasana ka Gibiya.

⁴⁴ A kanna ka nanlo ka da unai aza a Bayami uma akpan kupa n kulai (18,000), raka vu le tana ovonshi a da.

⁴⁵ Da aza a na tamkpamu a buwai n wuma a sumai a kubana a kakamba devu n akpanlai atali a Rimon. Da aza a Isaraila unai uma akpan a tawun (5,000) a uye u gbayin. Da a kanai kuloko le ali a kubana a Gidom, da kpamu o doku unai uma akpan e re (2,000).

⁴⁶ A kanna ka nanlo aza a Bayami a na a kuwai raka, ele da uma akpan kamanga n a tawun (25,000), raka vu le tana eyevei o kuvon a da.

⁴⁷ Ama uma amangatawanta (600) a sumai a kubana a kakamba a kakpanlai ka Rimon da o yongoi de ali wotoi u nashi.

⁴⁸ Da aza a Isaraila o bonoi a kumbai aza a Bayami a na a buwai n vishili. Unai uma n ili i kuzuwa raka, kobolo n ili raka i na enei. Da osongi likuci i na enei a ubon u nanlo dem n akina.

21

Amaçi adama a kumaci ku Bayami

¹ Ana o kotsoi kuvon, da aza a Isaraila o bolongi a Mizipa a ya'in akucina a danai, <<Babu vuza a katsuma ka tsu a na we kuneke mekere ma ni yolo a kumaci ka aza a Bayami.>>

² Da uma a banai e Betelu a dangi e kelime ka Kashile ali kulivi, a ya'in kpalu a dengusai alakatsu e le a shikai wuya-wuya.

³ Da a danai, <<Vuzavagudu Kashile ka Isaraila, yidai i zuwai da ili nampa i ciyai aza a Isaraila? Ali da a kunamba kumaci kute a katsuma ka Isaraila?>>

⁴ Ana kayin kasai da uma a dangai da a ma'in katalikalyuka de, da a ya'in alyuka e kune'e ku kusongu n kune'e ku matana.

⁵ Da aza a Isaraila ecei, <<Yayi a katsuma ka kumaci ka Isaraila u kpaɗai ku tawa ubata kobolo ka Vuzavaguɗu ka nampa?>> A dama a na a ya'an ta akucina a utsura a danai, vuza na baci de dem u kpaɗai kutawa a ubuta u kobolo ka Vuzavaguɗu a Mizipa, <<Mayun da una yi.>>

⁶ Da aza a Isaraila a panai asuvayali aza e le aza a Bayami da a danai, <<Anana tsu namba ta kumaci ku te a katsuma ka aza a Isaraila.>>

⁷ <<Ninidai tsa kuya'an adama aza a na a buwai a ciya a maci, atsu da na tsu kucina de n Vuzavaguɗu tsu danai, atsu tsa ku neke le nkere n tsu yolo ba?>>

⁸ Da ecei, <<Kumaci kene ku dai ku buwai a katsuma ka aza a Isaraila ku na ku kpaɗai kutawa a ubata u kobolo ka Vuzavaguɗu a Mizipa?>> Da a cinai ashe babu ko vuza te a katsuma aza Jabeshi-giliyadu na u tawai ubuta u kobolo wa.

⁹ Adama a na ayin a na e kecei uma a, babu vuza va aza a Jabeshi-giliyadu na u yongoi lo.

¹⁰ Da kobolo ka uma ka, a suki eyevi o kuvon akpan kupa n e re (12,000) a bana de, da a danai le, <<Banai yi una aza a Jabeshi-giliyadu, amaci kobolo n muku n wawa'a feu.

¹¹ Ili i na i kuya'an i da na, yi una ali n amaci a na e yevei ali raka.>>

¹² Da a cinai a katsuma ka kumaci ku Jabeshi-giliyadu nkere n na kata n yevei ali ba uma amangatawanashi (400), da a dikai le o bonokoi a katsura a Shilo, a idika i Kana'ana.

¹³ Da kobolo ka aza a Isaraila raka ka suki n akaka a idashi i matana wa aza a Bayami a na i de idashi a kakpanlai ka Rimon.

¹⁴ Da aza a Bayami o bonoi a makyan ma nanlo, da e nekei le nkere amangatawanashi (400) ma aza a Jabeshi-giliyadu n na a kasukpai n wuma wa. Ama n da n yawa le ba.

¹⁵ Da uma a panai a asuvayali a kumaci ka aza a Bayami, adama a na Vuzavaguɗu u ya'an ta devu na wa kuna kumaci ku te a katsuma ka aza a Isaraila.

¹⁶ Da nkoshi m gbara-gbara n kobolo ka aza a Isaraila a danai, <<Nini dai tsa kuya'an tsu ciyaka aza a Bayami a na a buwai amaci, a na tsu unai de amaci le raka?>>

¹⁷ Da a danai, <<Mayun da aza a Bayami a na a la'akai a ciya ili yi ukani, adama a na kata a namba kumaci ku te a katsuma ka aza a Isaraila ba.

¹⁸ Kpamu ci e kuneke le n kere n tsu a zuwa ba.>> Adama a na aza a Isaraila a kucina ta de, a danai, <<Unawuya u da a kubana u vuza na baci u nekei kumaci ku Bayami mekere yolo.>>

¹⁹ Da a danai, <<Lana, kadiva ka Vuzavaguɗu ka na a ci ya'an a Shilo a kaya lakam ka yawa ta devu, Shilo va vi ta n tsugadi tsu Betelu, n tsu kasana tsu uye u gbayin u na wu utai e Betelu a kubana e Shekem, n tsudaka tsu Lebona.>>

²⁰ Da a danai aza a Bayami, <<Banai i bopo a ashina a itacishi

²¹ kata i lana, ayin a na baci yi enei nkere ma aza a Shilo mu utai adama a na e je'e, kata i ya'an moloko yu uta punu ashina a itacishi a, kata yaba dem u kana mavuka mete n utsura u bonoko yi a idika i Bayami wo okpo vuka vi ni.

²² Ayin a na baci isheku i le ko aza e le a tukai da wa atsu adama afada, ci ta a kudana le, <Ci ta ufolu u da i kasukpaka tsu e le, adama a na a ubuta u kuvon u da tsu remei le o kpo amaci a tsu ba. Ama a na i nekei tsu ele ba, yi n unushi u kukodo uzuwakpani ba.>>

²³ Da aza a Bayami a ya'in tsu na a danai le, yaba dem u zagbai mekere a katsuma ka nkere n na mu utai kuje'e a Shilo wo okpo yi vuka. Da o bonoi a ubuta wu ukani u le. O doku a ma'asakai likuci i le da a dasangi punu.

²⁴ Da aza a Isaraila a na a buwai e pecemgbenei. Yaba dem u bonoi a kumaci ku ni, n kpa'a ku ni.

²⁵ A ayin a nanlo aza a Isaraila i m mogono ba, yaba dem a kuya'an tsu na u cigai.

Katagarda ka RUTI Kubayuya

Arabali a nampa a a tawa ta a ayin e te n arabali a na i uɗani a Katagarda ka Afada, ayin a na aza a Isaraila a shirikpakai Kashile kucina. Ushirikpi u kucina u le u nampa wa, u ronoko le ta atakaci. Katagarda ka Ruti ko yotsongu tsu ta ci yeve an Kashile ka'a ka tsu zuwaka aza a na e nekei kaci ke le wa ni unasingai. Ruti va aza a Mowabu feu u ciya ta unasingai u nampa wa ali da u ciyai ku'uwa a kumaci ka aza a Isaraila.

Ukani u kpa'a ku Elimeleki tsu na Buwazu u dikai Ruti wo okpoi ni vuka, u yotsongu tsu ta a na ukuna wu ukani wa, u daɗa kaci ka kadanshi punu a katagarda ka nampa (Indanai 4:2-10). Ukani u vuka vu nampa u daɗa u tukai n kumatsa Obedu, a kaya a Dawuda, mogono ma gbayin mi Isaraila, vuza na kpamu wo okpoi koko vi Yesu Kishi.

Ili i na yi punu a katagarda ka nampa:

Nomi u bonoi a Batalami kobolo n Ruti 1:1-22

Ruti u gasai m Buwazu 2:1 3:18

Buwazu u zuwai Ruti 4:1-17

Kumaci ku Buwazu n Dawuda 4:18-22

Elimeleki n aza a kpa'a a ni a lazai a kubana a Mowabu

¹ M megeshe, a ayin a na a ya'in afada i o tsugono ci Isaraila, a ya'an ta kambulu a idika yi Isaraila. Da vuma vi yoku, vuza va aza Batalami a Yahuda, u dikai vuka vu ni m muku n re n ni, adama a na a bana a dasangu a ya'an makyan kenu a idika i Mowabu.

² Kula ku vuma ka ku daɗa Elimeleki n kula ku vuka vi ni feu Nomi, ula a muku n re e le a daɗa Malonu n Kiliyonu, ele aza a Efarata a da a na a utai a Batalami vi Yahuda. Da a banai a idika i Mowabu adama a na a dasangu de.

³ Da Elimeleki vali vu Nomi u kuwai, u kasukpai ni m muku n re n ni.

⁴ Da muku ma, a zuwai nkere ma aza a Mowabu, Orufa n Ruti. Ana a yawai devu n aya kupa n idashi ubuta wa,

⁵ da Malonu kobolo Kiliyonu feu a kuwai, da a kasukpai Nomi ende'en ni, babu vali kpamu babu muku.

Nomi n Ruti o bonoi a idika i Batalami

⁶ Megeshe kenu da Nomi u panai a danai, Vuzavagudu u banka ta aza ni n ilikulya bari, da u sheshei an wa kasukpa likuci i Mowabu. Da o fobusoi adama a na o bono a kpa'a n ejene a ni.

⁷ N ejene a ni ere u kasukpai ubuta u na wi ishi a idashi, da a kanai uye o kubono a Yahuda.

⁸ Da Nomi u danai le, <<Banoi a i'uwa yi mmaci n da. Kasukpa Vuzavagudu u ya'an ka da kasingai uteku tsu na i ya'ankai mu kasingai n ali a da a na a kuwai de.

⁹ Kasukpa Vuzavagudu u banka da i ciya ali o kolo o yoku, adama a na i ciya kpa'a ku kaci ka da kpamu.>> Da Nomi wo obongi le da e pecembenei. Ama da a kanai mashi.

¹⁰ Da a danai ni, <<A'a, a tsu ci ta o kutono wu tsu bana a ubuta u uma a nu.>>

¹¹ Da Nomi u danai, <<Walai i bono a kpa'a, ejene a va. Adama a yidai da yi o kutono mu? Ada ye ene ta mpa m buwa o kudoku kumatsa muku n na yo kolo?

¹² Walai i bono a kpa'a ku ɗa, adama a na mpa n kutsa ɗe ana mo kudoku ma ya'an yolo kpamu. Ko ɗa baci n ciyai vali vu na mo kudoku mo kolo, ko anana ɗa baci n ciyai vali vu na mo kolo, kaɗa m matsa muku mo olobo,

¹³ yi ta a kuvana le ali o gbonguro? Nannai va u kusaɗka ɗa ta kuya'an yolo i yoku? A'a ejene a va, unambukatsuma u va u la'a ta u ɗa, adama a na Vuzavaguɗu ɗa u sheshei kuya'an tsurala nu mpa, ɗa u zuwai mu n takacika.>>

¹⁴ Da kpamu o doku a gitangi maɗhi kau. Da yeve Orufa wo obongi aɗaku e le, ɗa e pecemgbenei u lazai, ama ɗa Ruti u iwain, ɗa u tonoi ni.

¹⁵ Da Nomi u danai ni, <<Ruti toku nu kejene u kpatala ta o kubono a ubuta wa aza ni n amaɗi a ni. Avu feu kpatala vu tonoyi.>>

¹⁶ Ama ɗa Ruti wu ushuki, <<Da u danai kaɗa vu folono mu n kaɗukpa wu ba, ko vu saɗka mu kutono wu ba. Ubuta u na de dem vu dasai mpa feu mi ta a kudasa. Ubuta u na de dem vu daɗangi, mpa feu mi ta a kuɗaɗangu. Uma a nu i ta o kokpo uma a va, kaɗa Kashile ka nu kpamu kokpo Kashile ka va.

¹⁷ Ubuta u na de dem vu kuwai, mpa feu ta lo ma kukuwa, ta lo feu a kuciɗangu mu. Kaɗukpa Vuzavaguɗu u takacika mu kau, ɗa baci n kaɗukpai ili i yoku i pecei mu n avu sai ukpa koci.>>

¹⁸ Ana Nomi u zukai an Ruti u sheshe ta an wa tonoyi, ɗa u kpaɗai kudoku kudana yi u kpatala.

¹⁹ Da a lyai kelime nu nwalu ali a yawai a Batalami. Ana a yawai ɗa likuci raɗa i ya'in maɗaɗa, ɗa amaɗi a likuci a danai, <<Na va Nomi ɗa gaji?>>

²⁰ Da wu ushiki u danai le, <<Kaɗa i doku i ɗeke mu Nomi ba, ama ɗekei mu Mara, adama a na Mala'imili ma zuwa ta wuma u va wo okpoi n okono.

²¹ A ayin a na n kaɗukpai na, mi ta n uciyi wa aɓundai, ama Mala'imili u bono ta nu mpa lekeɗi. Adama a yiɗai i kuɗeke mu Nomi? A na wo okpoi Vuzavaguɗu wu utaɗa mu ta de e keteshe, ɗa u su'uki mu n atakaci?>>

²² Nannai ɗa Nomi wu utai a likuci i Mowabu n Ruti kejene ka ni, vuza va aza a Mowabu. Ayin a na a yawai Batalami ele a kugita vikya'a vi itabi.

2

Ruti a kashina ka Buwazu

¹ Gogo na Nomi wi ta n vuza yoku a kumaci ku vali vi ni Elimeleki, vuza na e ci ɗeke Buwazu, vuza gbayin ɗa, kpamu wi ta n uciyi.

² Kanna ke te, Ruti vuza va aza a Mowabu u danai Nomi, <<Ya'an m bana n ya'an kuɗayu ki ishina i na aza a zamalinga a nusai a kashina ka vuza na wu ushuki.>> Da Nomi u danai ni, <<Bana kejene ka va.>>

Da Nomi u danai, <<U ga'an ta, kejene ka va wala vu bana.>>

³ Da Ruti wu utai u banai a kashina, ɗa u kanai kuɗayu a kaɗapa ka aza a ulinga. A makyan ma nanlo u yeve a na kashina ka Buwazu ka'a, kumaci ku Elimeleki ba.

⁴ Megeshe kenu ɗa Buwazu wu utai a Batalami ɗa u yawai u kyaɗai aza a ulinga. U danai, <<Kaɗukpa Vuzavaguɗu u yongo kobolo n aɗa.>> Da a ushuki a danai, <<Ya'an Vuzavaguɗu u zuwaka wu unaɗingai.>>

⁵ Da Buwazu we ecei vuza kelime vu ulinga va, u danai, <<Yayi tamkpamu mavuka ma na ɗe?>>

⁶ Da vuza kelime wu ushuki, u danai, <<Ayi ɗa vuza va aza a Mowabu vu na vu utai a iɗika i Mowabu n Nomi va.

⁷ U folono mu ta u danai, <Kaɗukpa mu n tonoyi kucina ka aza a ulinga n ya'an kuɗayu.> N usana u ɗa u gitai kuɗayu ka, wu uvuka ta na ba, sai mini ma na u shamgbai u so'i kenu.>>

⁸ Da Buwazu u banai u danai Ruti, <<Pana i na n kudana wu. Kaṭaṭ vu bana kuḍayu a kashina ko yoku ba, shamgba a kashina ka nampa koci. Tono otoku a nu aṃaci agbashi e nkere a va.

⁹ Zuka n kashina ka na a kuya'an vukya'a, kaṭaṭ vu tono otoku a nu agbashi e nkere vu yongo de n ele. N ya'an ta kadanshi n uma a va adama a na kaṭa a takacika wu ba. Kpamu ayin a na baci de dem vu panai kakuli, bana a kulu vu kenuku mini mo ku so'o e kedele ka na a shatangi m mini.>>

¹⁰ Da Ruti u kuḍangi ali a idika, da u danai Buwazu, <<Yidai i zuwai da vu panai asuvayali a va nannai, mpa vu na mi komoci?>>

¹¹ Da Buwazu wu ushuki, <<Mpa m pana ta raka ili na vu ya'ankai anaku a vulaka a nu Nomi ali n ayin a na vali nu u kuwai. N yeve ta uteku tsu na vu kasukpai Dada vu nu n anaku a nu, n uteku tsu na vu kasukpai idika i nu, n tsu na vu tawai vi dasangi a katsuma ka uma a na vu sa'wai kuyeve ba.

¹² Kasukpa Vuzavaguḍu u tsupa wu ili i na vi ya'in dem. Kasukpa vu ciya katsupu ka gbayin u Vuzavaguḍu Kashile ki Isaraila ka na vu tawai wa ni kushedeku.>>

¹³ Da Ruti u danai, <<Vuzagbayin, kasukpa n lya'a kelime n kuciya ubanki wa nu. Vi ya'anka ta kagbashi ka nu kadanshi ku uyo'o u kaḍu, ko a na wo okpoi mpa mi a katsuma ka agbashi a nu ba.>>

¹⁴ Ana ayin a kulya'a ki ilikulya a yawai da Buwazu u danai Ruti, <<Tawa vu lya'a ilikulya. Kana kudyabusa boroji va n vu ukai punu a makyen ma kalam ma nampa ma.>> Ana u dasangi kobolo n aza a vukya'a a, da Buwazu u nekei ni yanji uzungi. Da u takumai a na i yawai ni, da u zuwai kagimi ka na ka buwai.

¹⁵ Ana Ruti u dangai u bonoi a ubuta u kuḍayu, da Buwazu u danai aza a ulinga a ni, u danai, <<Kasukpai ni u ya'an kuḍayu a katsuma ki ili i na i bolongi, kaṭa i barangu yi ba.

¹⁶ Ama kanai kutala i yoku a kadaru n i kasukpai adama na u pura, kaṭa i barangu yi ba.>>

¹⁷ Da Ruti u kanai kuḍayu a kashina ali kanna uyikpi. Ana u lapai ilya i na u dayai, da u ciyai ifa vu te.

¹⁸ Da u dikai a kubanka a kpa'a, ana anaku a vulaka a ni enei i na u ciyai. Da kpamu Ruti wu utukai kagimi ki ilikulya ka da u nekei ni.

¹⁹ Da anaku a vulaka a ni ecei ni, <<Te dai vu ya'in kuḍayu anana? Te dai vi ya'in ulinga? Vuza vu unasingai u da ayi vuma na u bankai nu.>> Da Ruti u danai anaku a vulaka a ni, vuza na u ya'in kuḍayu a kashina ka ni. <<Kula ku vuza vu kashina vu na n ya'in ulinga a ni anana, ayi da Buwazu.>>

²⁰ Da Nomi u danai kejene ka ni Ruti, <<Kasukpa Vuzavaguḍu u zuwaka yi unasingai. Ayi u kasukpa kubanka aza a wuma n akpisa ba.>> Da kpamu u doku u danai, <<Vuma nanlo va kumaci ku tsu ku da, wi ta feu a katsuma ka aza a na a ga'in a banka tsu.>>

²¹ Da Ruti u danai ni, <<Ali u dana mu ta, <N yongo kobolo n aza zamalinga ali sai ayin a na o kotsoi vukya'a vu kashina vu ni.> >>

²² Da Nomi u danai Ruti kejene ka ni, <<Wi ta a kula'a n uga'in vu yongo kobolo n agbashi e nkere n ni, adama a na a kashina ka vuza yoku ka'a baci i ta a ku'uwaka wu muna.>>

²³ Da Ruti u yongoi ulinga n ele, u kanai kuḍayu ki ishina ali sapu na o kotsoi vukya'a. Da kpamu u lya'i kelime n kudasingu n anaku a vulaka a ni.

3

Ruti m Buwazu a ubuta u kuyelyukpu

¹ Kanna ko yoku da Nomi u danai Ruti kejene ka ni, <<Mekere ma va u ga'an n lansa ku wu vali, adama a na vu ciya kpa'a ku kaci ka nu ba?

² Buwazu va, vuza na vi ya'ansai ulinga n amaci a na a ci ya'ansaka yi ulinga, kumaci ku tsu ku da. Gogo na pana, n kulivi ku nampa wi ta a kubana a ubuta u kuyelyukpu ki ishina ya.

³ Gogo na bana vu sumba, kata vu sukuya mani'in, vu bufangu ili i magulani, vu uka akashi a singai. Kata vu bana a ubuta u na wi e kuyelyukpe ishina ya, ama kata vu kasukpa yi u yeve a na vi lo ba sai ayin a na ve enei u kotso ta kulya'a ilikulya n iso'oshi.

⁴ Kata vi indana mayin ve ene ubuta u na u vaki, ayin a na baci u latai, kata vu bana vu palukpa ogbodo a a ubon u ene a ni kata vu vaku de. Wi ta a kudana wu i na va kuya'an.>>

⁵ Da Ruti wu ushuki u danai, <<Mpa n kuya'an ta i na vu danai mu dem n ya'an.>>

⁶ Da Ruti u banai a ubuta u kulapu ki ishina ka, da u ya'in tsu na anaku a vulaka a danai ni.

⁷ Ana Buwazu u kotsoi kulya'a ilikulya n iso'oshi, n kadu ka ni idashi. Da u banai u vaki o kotomo ki ishina u latai. Da Ruti u dangai sayin da u banai u palakpai ene a ni, da u vaki de.

⁸ Ana kayin ke pecei, Buwazu u rikpai n kafura da u cinai mavuka iva'in e ene a ni.

⁹ Da we ecei, <<Avu da ya?>> Da wu ushuki u danai, <<Vuzagbayin mpa da Ruti kagbashi ka nu, pala mu n ogbodo a nu. An wo okpoi avu kumaci ku devu ku da.>>

¹⁰ Da Buwazu u danai, <<Kasukpa Vuzavagudu u zuwaka wu unasingai, kejene ka va. Adama a kasingai ka na vu yotsongi gogo na ka la'i uteku tsu na vu ya'in cau. Adama a na vu iwan ta kulansa kolobo ku uciyi ko vuza vu unambi.

¹¹ Adama a ili i nampa mekere ma va, kata vu pana wovon ba, mi ta a kuya'anka wu i na vu cigai. Adama a na likuci raka i yeve ta avu vuka vu mariki da vi.

¹² Mayun da, mpa kumaci ku devu ku da, ama vuza yoku wi ta lo vuza na u la'i mu m gbagu.

¹³ Gogo na kayin ka'a, ama shamgba ali ubuta wa akana, kata n usana me ece yi ko wa kushuku adama a na u zuwa wu. Ama da baci u iwain, to, n kucina ta ali n Vuzavagudu mpa n kuzuwa wu ta. Ama vaku na ali kayin kasa.>>

¹⁴ Da Ruti u vaki e ene a ni ali kayin washi, Ama m kpasani ubuta kali-kali, da u dangai u kanai uye. U ya'an ta nannai adama a na Buwazu u ciga uma e yeve a na vuka vu tawai a ubuta u kuyelyukpu ba.

¹⁵ Da Buwazu u danai, <<Tuka n kalaba ka nu na vu polo a idika.>> Da ta na u poloi, da Buwazu u kunzuki ni kagisamkpatsu kutali ki ishina da u canuki ni. Da yeve u lazai a kubono a likuci.

¹⁶ Ana u yawai a kpa'a da anaku a vulaku e ecei ni, u danai, <<Kejene ka va, nini dai ka ya'in?>> Da Ruti ta na u tonokoi Nomi ili na Buwazu u ya'ankai ni raka.

¹⁷ Da u doku u danai, <<Da kpamu u nekei mu kagisamkpatsu kutali ki ishina ka nampa, u danai, <Kata vu bono wa anaku a vulaka a nu n ekiye agada ba.>>

¹⁸ Da Nomi u danai Ruti, <<Vana, kejene ka va, ali ve ene i na i kugita. Ama vuma va wa kuvuka ba, sai kakuna ka nampa ka ya'an ukoci anana.>>

4

Buwazu u zuwai Ruti

¹ Gogo na Buwazu u banai utsutsu u likuci da u dasangi. Ana kumaci ku devu ku na u danai va ku yawai, da Buwazu u danai, <<Kaja'a ka va tawa bi'i tsu dasangu na.>> Da u yawai devu da u dasangi.

² Da Buwazu u dekei aza a gbara-gbara a likuci kupa, u danai le, <<Dasangi na,>> da ta na a dasangi.

³ Da Buwazu u danai kumaci ku devu ku ni, <<Nomi vu na wu utai a idika i Mowabu da u bonoi va, u ciga ta u denge kashina ka vali ni, vuza tsu Elimeleki.

⁴ Da me enei u ga'an ta vu yeve n ka'a, adama a na vu tsula ka'a a ashi a uma a na i idashi na va, kpamu a ashi aza gbara-gbara a nampa. Vi baci a kuciga vu tsula. Ama vi baci a kuciga ba, dana mu n ciya n yeve. Adama a na babu vuza na u ga'in u tsula ubuta u nampa sai avu nu mpa vu na mi o kuto no wu.>> Da vuma va wu ushiki, <<Mpa n kutsula ta ka'a.>>

⁵ Buwazu u danai, <<A kanna ka na baci de dem, vu tsulai kashina e ekiye o Nomi, vi ta a kudika Ruti kagapa vuza va aza a Mowabu vu na vali vu ni vu kuwai, adama na vu banka kula ku kakpisa ka adama a na kata kula ka ku kuwa ba n ili yi ukani i ni.>>

⁶ Da kumaci ku devu ka ku danai, <<Ta baci nannai mpa n ciga ba, ta lo ma tawa ma langasa ili yi ukani i va, Avu tsula, mpa n kutsula ba.>>

⁷ A ayin a na lo a idika yi Isaraila, da baci vuma wu ushiki kuneke toku kofon u tsula ko u tsulasaka ili, u tsu fodo ta ataka a ni kata u neke vuza ni. Nannai da a ci ya'an n ukuna u kutsulasuka idika a Isaraila.

⁸ Da kumaci ku devu ka, ku danai Buwazu, <<Avu tsula ka'a n kaci ka nu.>> Da u fodoi ataka a ni.

⁹ Da Buwazu u danai aza a gbara-gbara a likuci n uma a na i lo raka, <<Anana yo okpo ta ngan a katsuma ku ukuna u nampa, ana n tsulai kashina ka vuza tsu vali vu Nomi Elimeleki, kobolo n ucanuku u Kiliyonu n u Malonu e ekiye o Nomi.

¹⁰ Kpamu n tsula ta Ruti va aza a idika i Mowabu kagapa ka vuka vu Malonu vu na u kuwai da wo okpoi vuka vu va, adama na a banka kula ku kakpisa ka talo kula ka ka kuwa n ili yi ukani i ni, ciya kula ku ni ku puwanka a katsuma ka uma a ni ko a likuci ba. Anana ada da ngan mu ukuna u nampa.>>

¹¹ Da aza a gbara-gbara kobolo n aza a na i utsutsu wa a danai, <<Mayun, a tsu da ngan. Kasukpa Vuzavagu du u zuwa vuka vu na vi a kutawa a kpa'a ku nu vo okpo uteku tsu Rahila n Liya, aza a na okpoi ikaya i kpa'a ka aza a Isaraila. Kasukpa kpamu vo okpo vuza vu uciyi a Efarata kata kpamu vi ya'an kula a Batalami.

¹² A katsuma ka muku n na Vuzavagu du u kuneke wu m maku ma vuka ma nampa, kasukpa kpa'a ku nu kokpo tsu Pereza, maku ma na Tamaru u matsakai Yahuda.>>

Buwazu nu ntsukaya n ni

¹³ Da Buwazu u dikai Ruti wo okpoi vuka vi ni. Da u vaki n ayi, da Vuzavagu du u nekei ni katsuma, da u matsai maku mo kolobo.

¹⁴ Da amaci a danai Nomi, <<Ci cikpa Vuzavagu du Kashile, ayi na anana u kasukpa wu babu matsukaya ba. Kasukpa maku ma nampa mo okpo vuza vu uyeve i a Isaraila.

¹⁵ Wi ta a kuya'ansuka wuma u nu, kata u banka wu a ayin a tsukutsa a nu. Adama a na ayi da maku ma na kejene ka nu, ka na ka cigai nu n abundai ka matsakai nu. Kejene ka ka la'a ta muku n cindere wa nu.>>

¹⁶ Da Nomi u dikai merebu ma da u banai ma'a da u wo'i.

¹⁷ Da amaci a na i lo devu n ayi a danai, <<Nomi u ciya ta maku.>> Da e ne'i ni kula Obedu. Ayi da esheku e Jesi, vuza na u matsai Dawuda.

Tsukaya tsu Dawuda

¹⁸ Nava ele da kumaci ku Pereza, Pereza da u matsai Hezuron,

¹⁹ Da Hezuron tamkpamu u matsai Ramu, da Ramu u matsai Aminadabu.

²⁰ Da Aminadabu u matsai Nashon, Da Nashon tamkpamu u matsai Salumanu.

²¹ Da Salumanu u matsai Buwazu, da Buwazu u matsai Obedu.

²² Da Obedu tamkpamu u matsai Jesi, da Jesi tamkpamu u matsai Dawuda.

Katagarda ka 1 Samaila Kubayuwa

A ciya kuyeve ku vuma vu na u ɗanai katagarda ka nampa ba. Ama tsu na o tonoi ene e yeve ta vuza na u ɗanai katagarda ka nampa ka, u yongo ta n wuma ana ili i nampa i gitai. Katagarda ka ugiti ka Samaila ki ta a kadanshi tsu na saba'i tsugono ili i na i dikai azafada a kubana a ngono a tsumani ci Isaraila. E kece uma a tatsu aza a na a ya'in ulinga u nanlo. Uma a ele ɗa, Samaila kaya'inkafada ka ukocishi a katsuma ka aya'infada a gbagbain a Isaraila, Shawulu ayi ɗa mogono ma ugiti ma aza a Isaraila, n Dawuda vuza na wu unai Goliya vuza va aza a Filisitiya, ɗa wo okpoi mogono a na Shawulu u kuwai.

Katagarda ka ki ta a kadanshi tsu na a zuwai tsugono ci Isaraila. Ushuku ta Vuzavaguɗu n kaɗi ka ni ayi ɗa mogono mi Isaraila, ama a na a lansa e neke le mogono a zuwaka le mogono, ɗa Vuzavaguɗu u zagbakai le mogono. Ili i kindana ko i gbayin a ubuta u nampa ɗaɗa, mogono n uma, vuza vu uciyi ko vuza vu unambi, i ta a katsuma ka atakaci a Kašhile ɗa baci a iwain kutono yi 2:7-10.

Ili i na yi punu

A matsai Samaila n ugiti u tsugono ci ni 1:1; 7:17

Shawulu wo okpoi mogono 8:1; 10:27

Aya a ugiti o tsugono tsu Shawulu 11:1; 15:35

Dawuda n Shawulu 16:30-31

Ukpa u Shawulu m muku mo olobo n ni 31:1-13

A matsai Samaila

¹ Vuma yoku wi ta lo a kumaci ku Ifirayimu, vuza kula Elikana. Wi ta idashi a Rama a idika yi nsasan n Ifirayimu. Ayi maku ma Jeroham ma'a, matsukaya ma Elihu, a katsuma ka kpa'a ku Tofu a kumaci ku Zufa.

² Wi ta n amaci ere, vuza te e ci ɗe ke yi ta Hanatu, vuza te kpamu e ci ɗe ke yi ta Peninna, ayi Peninna u matsa ta muku ama Hanatu u ciya maku ba.

³ Kaya dem, Elikana u tsu kasukpa ta likuci i ni Rama u bana a Shilo adama a na u ya'anka Vuzavaguɗu Mala'imili alyuka, kata u cikpa yi kpamu. Olobo e re e Eli, Hofini n Finehas, ele ɗa anan ganu a Vuzavaguɗu ɗe.

⁴ A kanna ka na de dem Elikana u kuneke alyuka a ni, u tsu neke ta Peninna n muku n ni, olobo nu nkere, yaba dem n ugboku u ni.

⁵ Ama u ci neke ta Hanatu ugboku ute u gbayin, adama a na u ciga yi ta kau, ama Vuzavaguɗu u neke yi limata ba.

⁶ Sheku vi ni Peninna u tsu pa'in yi ta una ayin dem, ciya u pana wupa kau, adama a na Vuzavaguɗu u sankai yi ta limata.

⁷ Ta a kanaɗi kuya'ansa nannai a kaya dem, ayin a na baci de dem a banai adama a na a cikpa Vuzavaguɗu, kata Peninna sheku vu Hanatu u giva yi ali u shika u iwan kulya'a ilikulya'a.

⁸ Da vali vi ni Elikana wu ecei ni, <<Hanatu yidai i zuwai ɗa vi a mashi? Yidai i sankai nu kulya'a ilikulya? Yidai ɗa vu namgbai katsuma? Mpa n la'a muku mo olobo kupa wu a nu ba?>>

Hanatu n Eli

⁹ Kanna ke te ana o kotsoi kulya'a n kuso'o a Shilo, ɗa Hanatu u ɗangai. A makyan ma nanlo tana Eli Ganu lo idashi a utsutsu wa A'isa a gbayin.

¹⁰ Hanatu n katsuma ku unamgbi u kaɗu kau, ɗa u shikai n u vasai u Vuzavaguɗu.

¹¹ Hanatu u kucina ta u danai, <<Vuzavaguđu Mala'imili dem, vu inda baci atakaci a kagbashi ka nu da vu cibai nu mpa, vu cinukpa nu mpa ba, da vu nekei mu maku, mpa n kuneke ta ma'a u Vuzavaguđu a ayin a wuma u ni raka, kutanu kpamu ka ku sa'awa kaci ka ni ba.>>

¹² Ana u lya'i kelime n kuya'an kavasa u vuzavaguđu, da Eli u zukai n una u ni.

¹³ Hanatu u kana'i kavasa punu a kađu ka ni, nlebu mu una n ni izumgbi ama a pana kalakatsu ka ni ba. Da Eli u sheshei u so'o ta.

¹⁴ Da Eli u danai ni, <<Yidai i zuwai vu so'i mara ali ma makai nu nannai? Kasukpa kuso'o mara.>>

¹⁵ Da Hanatu u danai, <<Vuzagbayin va ta nannai ba, mpa vuka da vu unambukatsuma kau. Mpa n tsuso'o mara ko ili i yoku i na i kumaka mu ba, ama mi ta a kudana Vuzavaguđu ili i na yi a kađu ka va raka.

¹⁶ Kata vi dika mu mpa vuka vu wasasa da mi ba. Ayin a nampa de dem mi ta a kavasa adama a i na yi a kulya'a mu kađu.>>

¹⁷ Da Eli u danai ni, <<Wala m matana, ya'an Kashile ki Isaraila ka ushuku avasa a na vi a kuya'an wu ani.>>

¹⁸ Da Hanatu wu ushuki u danai ni, <<Ya'an kagbashi ka nu ka ciya mapasa ma singai wa nu.>> Da Hanatu u lazai u banai u lya'i ilikulya'a, u doku u namgba katsuma kpamu ba.

¹⁹ Kanna ke ire n usana kau Elikana n limata i ni a dangai a cikpai Vuzavaguđu, da a lazai o kubono a i'uwa i le a Rama. Elikana u vaki n vuka vi ni Hanatu. Da Vuzavaguđu ta na u cibai n ayi.

²⁰ Ana i lo da Hanatu u ciyai katsuma da u matsai maku mo kolobo, da u ne'i ni kula Samaila, dada, <<N folono yi ta u Vuzavaguđu.>>

Erengi Samaila u Vuzavaguđu

²¹ Ana kaya ko bonoi, da Elikana n limata i ni a banai a Shilo adama a na e neke alyuka u Vuzavaguđu tsu na a kiwanai, kata kpamu u shatangu uzuwakpani na akucina a na u na u ya'in.

²² Ama a ayin a nampa Hanatu u bana ba, ama da u danai vali vi ni, <<N kasa baci maku ma mi ta a kutuka yi u Vuzavaguđu, adama a na u dasangu de a ayin a wuma u ni dem.>>

²³ Da Elikana u danai ni, <<Ya'an ili i na i ga'an nu, vana ali ayin a na vu kasai ni mani, ya'an Vuzavaguđu u shatangu kadanshi ka ni,>> Hanatu u shamgbai a kpa'a o kuwo'o maku ma ni ali u kasai ni mani.

²⁴ Ana u kasai ni mani, da u dikai ni kobolo n kobomburon ka aya a tatsu, n kapara ka kiya, m madiki ma makyan, da u bankai ni a kpa'a ku Vuzavaguđu a Shilo.

²⁵ Ana a kidai kobomburon ka, da a bankai m maku ma u Eli.

²⁶ Da Hanatu u danai Eli, <<Vuzagbayin vu va, vu ciba nu mpa ba? Mpa da vuka vu na vu sa'wai kushamgba e kelime ka nu a kuya'an kavasa u Vuzavaguđu.

²⁷ Maku ma nampa ma'a n folonoi u Vuzavaguđu, kpamu u pana ta ufolu u na n ya'in wa ni.

²⁸ Adama nannai mi ta e kuneke yi u Vuzavaguđu a ayin a wuma a ni dem, wokpo maku ma Vuzavaguđu.>>

Da a cikpai Vuzavaguđu de a ubuta wa.

2

Kavasa ka Hanatu

¹ Da Hanatu u ya'in kavasa u danai,

<<Vuzavaguđu u zuwai kađu ka va kashanai m mazanga,

mi ta a mazanga adama a ili i na u ya'in.
 Mi ta o kuzo'oso irala i va,
 mi ta m mazanga ma abundai adama a na Kashile ka isa mu ta.

² <<Vuza wi lo cida tsu Vuzavaguđu ba.

Vuza wi lo kpamu uteku ci ni ba,
 babu ubuta u kushedeku tsu Kashile ka tsu.

³ Kasukpai kuya'an kadanshi n aradi,
 ko kuya'an kadanshi n i kagai,

adama a na Vuzavaguđu ayi da Kashile, ayi da kpamu keyevi,
 ayi da kpamu u kukondo ulinga u uma dem.

⁴ Vuzavaguđu, avu da vu kodoso utan wu osoji a utsura,
 da vu zuwai aza a babu utsura a tsurukpai.

⁵ Aza a na ishi n ucuwi kau
 gogo na ele da o okpoi a kuya'an ulinga a ciya ili i na a kulya'a,
 ama aza a na ishi n kambulu,
 gogo na ele da okpoi aza a ucuwi.

Vuka vu na wi ishi madari,
 gogo na wo okpoi vuza muku n cindere.

Ama vuza na wi ishi m muku n abundai,
 da u kucukpa wo okpoi lekefi.

⁶ Vuzavaguđu ayi da u tsu una, kata kpamu u neke wuma,
 u tsu banka ta uma ukpisa, kata kpamu u dangusa le.

⁷ Vuzavaguđu u tsu zuwa ta aza a yoku o okpo aza unambi,
 kata kpamu u zuwa aza a yoku o okpo aza a uciyi.
 U tsu zuwa ta aza a yoku a ciya ugoyi,
 kata kpamu u dangusa aza a yoku.

⁸ U tsu dangusa ta aza a unambi a katsuma ku unambi u le,
 kata u zuwa aza a na i a idika a danga.

U zuwa le a lya'a kobolo n muku mu ngono
 kata a dasangu a kakuba ko tsugono,
 adama a na ugiti wa aduniyan u dada Vuzavaguđu
 ta punu ta na u zuwai aduniyan a.

⁹ <<Wi ta a kinda nwalu n uma a usubi a ni,
 ama aza a gbani-gbani i ta a kunamgba a kayimbi,
 utsura u vuma u da u tsu zuwa vuza u ciya ulya'i ba.

¹⁰ Aza a na i a tsurala n Vuzavaguđu i ta a kuya'an wuni,
 u tsu lapa ta karpanga de gadi adama a na u barangu le.

Vuzavaguđu wi ta a kuya'anka aduniyan dem afada.
 wi ta kpamu e kuneke mogono ma na u zagbai utsura,
 wi ta a kuzuwa mogono ma na u zagbai ma ciya ulya'i.>>

¹¹ Da Elikana n limata i ni a lazai o kubono a kpa'a ku le a Rama. Ama da maku mo kolobo ma, ma lya'i kelime n kuya'anka Vuzavaguđu tsugbashi ekiye e Eli ganu.

Muku mo olobo n Eli

¹² Muku mo olobo n Eli i n usubi ba, o tono kadanshi ka Vuzavaguđu ba.

¹³ Tsu na anan ganu kobolo n uma a ci ya'ansa dada, a ayin a na baci vuza u nekei alyuka, a makyan ma na inyama ya yi a kupunasa o mogbodo, kagbashi ka ganu ka wi ta a kutawa n kaya ka ajivu a tatsu,

¹⁴ kạtạ u sapa kaya ka o mogbodo, vinyama vu na baci kaya ka ka sapai vu okpo ta vu ganu. Ta a kạnạ kuya'ansaka uma a Isaraila nannai dem, aza a na a bankai alyuka a Shilo.

¹⁵ Ubutạ u yoku kafu o songu ushuma wa, kagbashi ka ganu ki tạ a kutawạ kạtạ ka dana vuza na wi a kuya'an alyuka a, <<Ne'e ganu inyama i yoku u zungu, adama a na wi a kisa inyama yu usu'win wạ nu ba, sai itaku.>>

¹⁶ Vuza va u dana yi baci, <<Ya'an bi'i tsu songu ushuma wa, kạtạ yeve vi dika tsu na va kufuda,>> wi tạ a kudana, <<A'a, Neke mu gogo na, vi neke mu baci ba mi tạ a kudika n utsura.>>

¹⁷ Unushi u muku n Eli u doku u yinkpasakai kạ u a ubuta u Vuzavagudụ, adama a na o goyo tạ kune'e ka.

¹⁸ Ama maku ma nanlo Samaila, u lya'i kelime n kuya'an ulinga a kpa'a ku Vuzavagudụ u uki m motogu ma uca'i ma efodu.

¹⁹ Anaku a ci jilyaka yi tạ motogu me kenu a kạyạ dem u banka yi. A ayin a na baci ayi n vali vi ni a banai a Shilo adama a na a ya'an alyuka a kạyạ dem.

²⁰ Kạtạ Eli u zuwaka Elikana n vuka vi ni unasingai, u dana, <<Vuzavagudụ u neke wu muku n yoku n vuka vu nampa adama a na a shatangu unạ u maku ma nampa ma, ma na i nekei Vuzavagudụ.>> Kạtạ a laza o kubono a kpa'a ku le.

²¹ Da Vuzavagudụ u lanạ Hanatu u zuwakai ni unasingai, da u doku u matsai muku mo olobo n tatsu ni nkere n re. Ayi Samaila u gbonguroi a kuya'anka Vuzavagudụ ulinga.

²² Gogo na Eli u kutsa tạ kạ. Wi tạ kpamu a kupana ili i na kpamu muku n ni mi a kuya'anka uma a Isaraila n uteku u na kpamu i a kuvaku n amaci a na i a kuya'an ulinga a utsutsu u Mavali mo Obolo.

²³ Da u ya'ankai le kadanshi da u danai, <<Yidaj i zuwai da yi a kuya'an ili tsu nampa? Uma n abundaj i tạ a kadanshi ki ili wasasa i na yi a kuya'ansa.

²⁴ A'a, muku n va, kasukpai kuya'an nannai! Uma a Vuzavagudụ i tạ a kadanshi adama a ili i gbani-gbani i nampa.

²⁵ Vuza yoku u nusaka baci toku, Kashile ki tạ a kushamgba adama a ni, ama vuza u nusaka baci Vuzavagudụ, yayi u kushamgba adama a vuza vu nanlo?>> Ama a tsu panaka esheku e le ba, adama a na Vuzavagudụ u ciga tạ wa kuna le.

²⁶ Da kolobo ka nanlo Samaila u kạnạ kugbonguro n ciyaj mapasa ma singai u Vuzavagudụ kpamu.

²⁷ Kanna ke te keneki ka Vuzavagudụ kạ tawaj u Eli da u nekei ni akaka a nampa u danai, <<Ili i na Vuzavagudụ u danai i danna, <A ayin a na akaya ada Haruna m muku n ni i a kuya'anka Firi'auna tsugbashi a Masar, n yotsongu tạ kaci kạ va wạ ni.

²⁸ Da kpamu n zagbai limata i ni a katsuma ka kumaci ka aza a Isaraila raka adama a na o kpo anan ganu vu va, a kạnạ kuya'an ulinga a katalikalyuka n o songi ili i magulani, kạtạ a dika efodu adama a kulansa kuyeve ku va. Mu ushuku le tạ kpamu a ciyaka una u le alyuka a na o songi a katalikalyuka ka.

²⁹ Yidaj i zuwai da vu goyoi alyuka a na n danai uma a va a ya'anka mu? Avu Eli yidaj i zuwai da vi a kucikpa muku n nu, u la'i tsu na vi a kucikpa mu? Da vu kasukpai le i kulya'a ugboku u na u la'i n kuga'an wa alyuka a uma a va aza a Isaraila?>

³⁰ Mpa Vuzavagudụ Kashile ka aza a Isaraila, mi ishi tạ n ya'an uzuwakpani n danai, <Avu m muku n nu n kumaci ku nu, yi tạ a kuya'anka mu ulinga u tsuganu ali uteku.> Ama gogo na n dana ta, <Mi a kushuku n ili i nanlo ba. Aza a na i e kuneke mu tsugbayin, mi tạ e kuneke le tsugbayin, aza a na o goyoi mu mpa feu mi tạ o kugoyo le.

³¹ Pana, ayin i ta lo a kutawa a na ma ku una muku mo olobo a kpa'a ku nu n kpa'a ki ikaya i nu, tsu na o doku a ciya vuza na u kula'aka n wuma ali wokpo mokoshi a kumaci ku nu ba.

³² Vi ta o kokpo n atakaci n wupa, e kene unasingai u na mi a kuzuwaka Isaraila, ama a kumaci ku nu a kusa'wa kuciya vuza na u kuciya wuma ali u kutsa ba.

³³ Mi ta a kukaşukpa vuza te a katsuma ka kumaci ku nu n wuma, wi ta a kuya'anka mu ulinga u tsuganu, ama wi ta a kuyimbaŋa kaŋa u takpa kaŋu a ubuta wi ili raŋa. Kumaci ku nu raŋa ku na ku buwai kpamu ki ta a kubana ukpa wu utsura.

³⁴ Ayin a na baci muku n re n nu Hofini n Finehas a kukuwa a kanna ke te, daŋa u kuyotsongu i na n danai dem mayun da i kokpo.

³⁵ Mi ta a kuzagba ganu vu usubi vi yoku, vuza na u kuya'anka mu tsugbashi tsu na n cigai n kaŋu ka va. Mi ta e kuneke yi ntsukaya n na n kuya'ansuka mogono ma na n zagbai tsugbashi.

³⁶ A katsuma ka vuza na u buwai va wi ta a kubana u ganu vu usubi vu nanlo, kaŋa u folono ikebe n ilikulya'a, <<Kaŋa kpamu u folono ko a kukaşukpa yi u ya'an ulinga u tsuganu adama a na u ciya i na u kulya'a.>> > >>

3

Vuzavaguŋu u dekei Samaila

¹ Ana i lo Samaila a kuya'anka Vuzavaguŋu tsugbashi a ekiye e Eli. A ayin a nanlo Vuzavaguŋu u dansa n uma sakadi ba, kpamu e ci ene ili tsa alatani ba.

² Kanna ka yoku n kayin Eli vu na u gitai kuyimbaŋa, ayi alavu a ubuta u na u kiwanai.

³ Ayi Samaila tamkpamu a iva'in punu a'isa a Vuzavaguŋu a ubuta u na a zuwai akpati vu uzuwakpani vu Kaşhile, babu kayin ka asa maŋuni ma Vuzavaguŋu lo bi'i a kukula babu ma kima,

⁴ da Vuzavaguŋu u dekei Samaila da wu ushuki u danai, <<Mpa da na.>>

⁵ Da u sumai a kubana u Eli, u danai <<Mpa da na, vu deke mu ta.>>

Da Eli u danai, <<Wala mpa n deke wu ba, bana vu lata.>> Da Samaila u banai u vaki.

⁶ Da Vuzavaguŋu u doku u dekei ni kpamu, <<Samaila>> da u daŋgai u banai u Eli da u danai, <<Mpa da na vu deke mu ta kpamu.>>

Da Eli wu ushuki u danai, <<Mpa n deke wu ba maku ma va wala vu bana vu vaku.>>

⁷ A ayin a nanlo ta na Samaila u yeve a na meŋevile ma Vuzavaguŋu ma ba, adama a na kaŋa Vuzavaguŋu u sa'wa kuya'an kadanshi n ayi ba.

⁸ Da Vuzavaguŋu u dekei Samaila u kutatsu, da u daŋgai u banai u Eli da u danai, <<Mpa da na vu deke mu ta.>>

Da Eli u co'okoi a na Vuzavaguŋu da wi a kadanshi n kolobo ka.

⁹ Da Eli u danai Samaila, <<Bana vu vaku, u doku baci u dekei nu kpamu vu dana yi, <Vuzavaguŋu dansa kagbashi ka nu ki ta a kupana.> >> Da Samaila u bonoi a ubuta wi iva'in i ni.

¹⁰ Da Vuzavaguŋu u tawai u shamgbai lo, da u dekei tsu na u kiwanai, <<Samaila, Samaila.>> Da Samaila wu ushuki u danai, <<Ya'an kadanshi kagbashi ka nu ki ta a kupanaka wu.>>

¹¹ Da Vuzavaguŋu u danai Samaila, <<Mi ta a kuya'an ili i yoku wa aza a Isaraila i na i kuzuwa vuza na baci u panai n atsuvu a ni u vodotso.

¹² A kanna ka nanlo ka daŋa n kushatangu ili i na n danai m kuya'anka Eli n limata i ni, a ugiti ali a kubana a uteku.

¹³ N dana yi ta de mi ta a kutakacika limata i ni, ali ayin babu uteku, adama a unushi u muku n ni u na u yevei. U yeve ta tsu na i a ku lukanasa kula ku va, ama u goso le ba.

¹⁴ Adama a nannai n kucina ta de adama a kpa'a ku Eli n danai, babu alyuka ko kune'e ku na ka kufuda kutakpa unushi u kpa'a ku Eli ayin babu uteku.>>

¹⁵ Da Samaila u vaki lo ali kayin ka asai. Ana u dangai da u banai u bayuwai utsutsu wa alisa a Vuzavaguđu a. Ama da u panai wovon tsu na u kudana Eli kene ku na we enei tsalatani.

¹⁶ Ama Eli u dekei Samaila da we ecei ni, <<Samaila, maku ma va.>>

Da Samaila wu ushuki, <<Mpa da na.>>

¹⁷ Da Eli wu ecei ni, <<Yidai Vuzavaguđu u danai nu? Kata vu sokongu mu ili ba. Vuzavaguđu wi ta a kutakacika wu kau vu sokongu baci i na u danai nu raka.>>

¹⁸ Da Samaila u danai ni ili raka, ko i te u sokongu ba. Da Eli u danai ni, <<Ayi da Vuzavaguđu, kasukpa u ya'an i na we enei dem i ga'in ni.>>

¹⁹ Da Samaila u gbonguroi, Vuzavaguđu kpamu wi ta kobolo n ayi. Vuzavaguđu u kasukpa ko kadanshi kete ka Samaila ko okpo gbani ba.

²⁰ Aza a Isaraila dem, i na i dikai a Dan a ubon u gadi a kubana a Biyasheba a ubon u dakai, e yevei a na Samaila keneki ka'a ka Vuzavaguđu.

²¹ Da Vuzavaguđu u lya'i kelime n kuyotsongu kaci ka ni a Shilo, ta de feu u yotsongi kaci ka ni u Samaila a ubuta u kadanshi ka ni.

4

Aza a Filisitiya a isai Akpati vu Uzuwakpani

¹ A ayin a na baci de dem Samaila u ya'in kadanshi aza a Isaraila raka a tsu panakai ta.

A na i lo da aza a Isaraila utai adama a na a shilika n aza a Filisitiya. Ele aza a Isaraila a shikpai apam e le de a Ibiniza, ele aza a Filisitiya tankpamu a shikpai apam e le de a Afeku.

² Da aza a Filisitiya o fobusoi kuvon, da a banai a shilikai n aza a Isaraila, ana vishili vi ya'in vishili da aza Filisitiya a lya'i aza a Isaraila n kuvon, ali unai osoji akpan a nashi (4,000) a ubuta u kuvon wa.

³ Ana osoji a na a la'akai n wuma o bonoi apam e le, da aza e kelime a Isaraila e ecei, <<Yidai i zuwai da Vuzavaguđu u kasukpai aza a Filisitiya da a la'i tsu nahannai? Ya'an tsu bana ci dika akpati vu uzuwakpani vu Vuzavaguđu de a Shilo, adama a na Vuzavaguđu u yongo n atsu kata kpamu wi isa tsu.>>

⁴ Da a suki uma a Shilo a bana a tawa n akpati vu uzuwakpani vu Vuzavaguđu vu na vi uzuwi e mere ma Corobi. Muku n Eli n re kpamu mi ta kobolo n ele, Hofini n Finehas i ta de kpamu a ubuta wa akpati vu uzuwakpani vu Kashile va.

⁵ Ana a yawakai n akpati vu uzuwakpani vu Vuzavaguđu va apam e le, da aza a Isaraila orukpoi adama a mazanga ali da idika i jengedei.

⁶ Ana aza a Filisitiya a panai yoroli, da e ecenei a danai, <<Kaca'a ka yidai nannai a ubuta wa apam wa aza a Ibrahi?>>

Ama ana a tawa e yevei akpati vu Uzuwakpani vu Vuzavaguđu da vi yawai a ubuta wa apam e le,

⁷ da wovon u kanai aza a Filisitiya da a danai, <<Kamali ka cipa ta a ubuta wa apam wa.>> Da a danai, <<Tsu buwa n ko yoku ba. Ili tsu nampa kata i sa'wa kuciya tsu ba.

⁸ Tsu kuwai ta, yayi vuza na u ku isa tsu e ekiye amali a nampa? Ele da aza a na a unai aza a Masar e meremune nu ndukpa.

⁹ Ada aza a Filisitiya, ya'in utsura u kadu kau, da baci ba yi ta o kokpo agbashi a aza a Ibrahi tsu na e le ishi agbashi a da. Adama a nannai, shilikai an ali.>>

¹⁰ Da aza a Filisitiya a shilikakai kau ali a lya'i aza a Isaraila n kuvon, da aza a Isaraila raka a sumai a kubana apam ele, da munuka ma ma yimkpai ali da osoji a idika akpan kamangankupa a Isaraila a kuwai (30,000).

¹¹ A isai akpati vu uzuwakpani vu Kashiile, da kpamu unai muku n re n Eli, Hofini n Finehas.

Ukpa u Eli

¹² Da vuma vi yoku a katsuma kumaci ku Bayami u sumai de a ubuta u kuvon wa, u bonoi a Shilo a kanna ka nanlo ka, da u yawai nu ntogu n ni ukari, u surai kokomo a kaci ka ni adama a na u yotsongu tsu na wi n unambukatsuma.

¹³ Ana vuma va uwai a likuci i Shilo, Eli lo a idashi a kakuba a kakina ka uye a kuvana, kadu ka ni ka namgba ta kau adama akpati vu uzuwakpani vu Kashiile va. Ana vuma va u danai uma i na i ciyai le raka. Da uma dem a lapasai una.

¹⁴ Ana Eli u panai kaca'a da we ecei, <<Kaca'a ka yidai nannai?>> Da vuma va u ya'in gogo'o u banai u Eli adama a na u dana yi.

¹⁵ Gogo na Eli wi ta n aya amanganashinkupa n kunlai (98) kpamu u yimban ta raka-raka.

¹⁶ Da vuza va u danai Eli, <<Ta de mu utai a ubuta u kuvon, anana da n sumai de.>> Eli we ecei, <<Maku ma va, nini dai ka ya'in?>>

¹⁷ Da vuza na u tukai n akaka a wu ushuki, <<Aza a Isaraila a suma ta a kasukpa aza a Filisitiya, a una ta uma a nu n abundai, muku n re n nu Hofini n Finehas a una le ta, da a isai feu akpati vu uzuwakpani vu Kashiile va.>>

¹⁸ Ana vuza va u ya'in kadanshi ka akpati vu uzuwakpani vu Kashiile va, da Eli u yikpai n kucina u fitikpoi lo a ubon wu utsutsu. Da kudeku ku ni ku kodoi da u kuwai. Adama a na ayi mokoshi ma'a vuza vi ikyamba, u tono ta n aza a Isaraila ali aya amangere.

¹⁹ Ayin a nanlo vuka vu Finehas kejene ke Eli wi ta n katsuma wo'wi. Ana u panai a isa ta akpati vu uzuwakpani vu Kashiile, vali vi ni n esheku a vali vi ni feu a kuwa ta, da katsuma ka ni ka gindalukpai sai aganda a limata, da u matsai.

²⁰ Ana wi devu an wa kuwa, vuka vu na wi a kubanka yi u danai, <<Gbama asuvu kolobo ka'a vu matsai.>> Ama u kebece le kakuna ba kpamu u dansa ba.

²¹ Da u ne'i maku mo kolobo ma kula Ikabodu, dada, <<Tsugbayin tsu kasukpa ta aza a Isaraila>> Adama a na a isa ta akpati vu uzuwakpani vu Kashiile we ele, kobolo n ukpa u vali vi ni n ukpa we esheku a ni.

²² Da u danai, <<Tsugbayin tsu kasukpa ta aza a Isaraila, adama a na a dika ta akpati vu uzuwakpani vu Kashiile.>>

5

Aza a Filisitiya isai akpati vu uzuwakpani

¹ Ana aza a Filisitiya isai akpati vu uzuwakpani vu Kashiile va, a Ibiniza da a bankai a likuci i Ashidodu.

² Da a uwakai akpati va punu a mayali ma kamali ke le Dagon, da a zuwai a da devu n Dagon va.

³ Ana aza a Ashidodu a dangai n usana da a cinai Dagon uyikpi makpaba e kelime ka akpati vu uzuwakpani vu Vuzavagudu. Da a dangusai ka'a o bonoko ni a ubuta u na wu ishi.

⁴ Ama n usana u yoku da o doku a cinai Dagon va uyikpi makpaba e kelime ka akpati vu uzuwakpani vu Vuzavagudu. Nampa a cinai ekiye a ni n kaci dem ko bosoi miri-miri o okpoi lo iva'in a utsutsu, ikyamba i da yo okpoi koci.

⁵ I dāda i zuwai ali n gogo na* babu ganu vu Dagon ko vuza yoku vu na u ku'uwa maṣaḷi ma Dagon punu a Ashidodu kaṭa u dasa utsutsu wa.

⁶ Da Vuzavaguḍu u takacikai aza a Ashidodu n ukara'i u le dem. U tsunki le maḍukpa ma amici wuya-wuya.

⁷ Ana aza a Ashidodu e enei tsu na ili ya yi a nwalu ḍa a danai, <<Ci a kukaṣukpa akpati vu uzuwakpani vu Kaṣhile va aza a Isaraila vi yongo wa aṭsu ba, adama a na atakaci a ni a ya'an tsu aḅundai n Dagon kaṁaḷi ka tsu.>>

⁸ Da e deke ngono ma aza a Filisitiya dem ecei le a danai, <<Yidai tsa kuya'an n akpati vu uzuwakpani vu Kaṣhile ki Isaraila?>>

Da ngono ma a ushuki a danai, <<Dikai vu ḍa i banka a Gatu.>> Da a dikai akpati va a bankai de.

⁹ Ama ana a bankai de n vu ḍa, ḍa Vuzavaguḍu u takacikai aza a likuci i nanlo ya kau, u zuwai i ḍa i panai wovon. Da u tsuwaṅkai le maḍukpa ma amici maku n vuzagbayin dem.

¹⁰ Da a bankai akpati vu uzuwakpani vu Kaṣhile va a Ekoron, ana akpati va vi yawai de ḍa aza a Ekoron a lapai una a danai, <<A tuka ta n akpati vu uzuwakpani vu Kaṣhile ki Isaraila adama a na a una tsu n uma a tsu.>>

¹¹ Adama a nannai ḍa o doku o bolongi ngono ma aza a Filisitiya ḍa a danai, <<Bonokoi n akpati vu uzuwakpani vi Isaraila a ubuta u na vu ḍa vu utai, ta lo va kuna tsu n uma a tsu.>> Adama a na wovon u kana ta uma a likuci a n aḅundai, adama a na atakaci a Kaṣhile a uwa ta a likuci ya wuya-wuya.

¹² Amici a kanai aza ana a kpaḍai kukuwa. Da uma a, a shikai adama a na amaḷi e le isa le.

6

Aza a Filisitiya o bonokoi n akpati vu uzuwakpani

¹ Ana akpati vu uzuwakpani vu Vuzavaguḍu vi ya'in wotoi u cindere, a likuci ya aza a Filisitiya.

² Da aza a Filisitiya e dekei obolo a anan ganu va amaḷi vi le n oboci, ḍa e ecei le a danai, <<Yidai tsa kuya'an n akpati vu uzuwakpani vu Vuzavaguḍu va? Danai tsu tsu na tso kubonoko n vu ḍa a ubuta u na vi ishi?>>

³ Da uma a a ushuki, <<Yi baci o kubonoko n akpati vu Kaṣhile ki Isaraila va, i bonoko vu ḍa ekiye agaḍa ba. I ya'an tsu na i kuya'an i suku vu ḍa n kune'e ka alyuka a unushi, nannai ḍa i kupotso kaṭa i yeve i na i zuwai ḍa wi a kutakacika ḍa.>>

⁴ Da aza a Filisitiya a ecei, <<Icu'u i kune'e ku unushi ye ne i dai tsa kusuku a kubana wa ni?>>

Da oboci a n anan ganu a ushuki a danai, <<Ya'in iyoci yi mbaḷa ma amici ya azanariya i tawun, tsu kaḅundai ka ngono ma aza a Filisitiya, adama a na maḍukpa me te ma'a ma lapai ḍa n ele dem.

⁵ I ya'an kpamu ili i tawun n iyoci yi mbaḷa ma amici kobolo n iyoci ya abana, ele vu na a langasai idika i ḍa, ta i kuneke Kaṣhile ka aza a Isaraila tsugbayin nannai. U ga'an ba, wi ta a kukaṣukpa kuneke ḍa atakaci n amaḷi a ḍa n idika i ḍa feu.

⁶ Yidai i zuwai ḍa yi ugbamukaci tsu na aza a Masar n Firi'auna a ya'in? Sai na Kaṣhile ka takacikai le wuya-wuya, ḍa yeve a kaṣukpai aza a Isaraila a ya'in nwalu n le.

⁷ Gogo na ya'in keke va anaka vu savu, i ciya anaka e re a na i e kuneke ndendem mani, aza ana kaṭa a sa'wai kushiya ka kogboro ba, i shiyaka anaka a keke va, ama kaṭa i shiya ndendem ma a kpa'a.

* 5:5 5:5 ali n gogo na I ta a kadanshi ali a kubana a makyan ma na a danai katagarda ka Samaila.

⁸ Dikai akpati vu uzuwakpani vu Vuzavagudu va, i zuwa vu da a gadi vu keke va, i zuwa feu iyoci ya amici n iyoci ya abana punu akpati o yoku. Kata i suku ili i nanlo ya kobolo n vu da, adama a kuya'an kune'e ku unushi. Yi utaka vu da a uye i kasukpa keke va vu wala ende'en ni a kubana de,

⁹ kata i lana. Vu laza baci a kubana a idika i Betu-shemeshi na lo wi ta kudana tsu Vuzavagudu Kashile ka aza a Isaraila ka'a ki a kutakacika tsu. Ama ili i ya'an baci nannai ba, dada tsa kuyeve an ayi da u nekei tsu atakaci ba, ayin a da de a tawai nannai.>>

¹⁰ Da uma a a ya'in tsu na a danai le, da a ciyai anaka e re da a shiyakai le keke va, da a kanai ndendem ma a shiyai a kpa'a.

¹¹ Da a zuwai akpati vu uzuwakpani punu e keke va, n akpati vu iyoci ya abana a zinariya n mballa ma amici ma.

¹² Da anaka a a kanai uye a kubana a Betu-shemeshi o tonoi uye wa mejege, a batsa ugula ko usingai ba. Da a walai n a shikai. Da ngono ma aza a Filisitiya ma n tonoi le ali a yawai kure'e ki idika i le n Betu-shemeshi.

¹³ A ayin a nanlo aza Betu-shemeshi a vikya'a vu alkama vi le a kara'a. Ana a dangusai aci e le da e enei akpati vu uzuwakpani vu Vuzavagudu, da a kanai mazanga ana e enei vu da.

¹⁴ Ana keke va anaka va vi yawai a kashina ka Jesuwa vuza va aza a Betu-shemeshi, da a shamgbai lo devu n kakpanlai. Da aza a na i lo a ubuta wa da a batsai kogboro ka keke ka, da a kidai anaka a o songi le tsa alyuka o kusongu u Vuzavagudu.

¹⁵ Da anan Levi a dikai akpati vu uzuwakpani vu Vuzavagudu va kobolo n akpati vu na a zuwai punu iyoci yi ili i na a ya'in n azanariya, da a zuwai a gadi vu kakpanlai. Da uma a Betu-shemeshi e nekei kune'en ku kusongu ku le n alyuka o yoku u Vuzavagudu a kanna ka nanlo.

¹⁶ Ana ngono n tawun ma aza a Filisitiya n kotsoi kinda le a kuya'an ili i nampa, da a lazai o kubono a likuci i le e Ekoron a kanna ka nanlo.

¹⁷ Aza a Filisitiya a suki ili yi iyoci yi mballa ma amici i tawun ya azanariya a na a ya'in va, adama a na e neke Vuzavagudu kune'e ciya a cinukpa n unushi u le. Kune'e ku te dem adama a likuci i te, ku te adama a Ashidodu, ku te adama Gaza, ku te adama Ashikelon, ku te adama Gatu, ku te kpamu adama Ekoron.

¹⁸ Da a suki kpamu abana a na a ya'in n azanariya, ke te dem a una u likuci u na ngono n tawun ma aza a Filisitiya i o tsugono, likuci i na yi ukanji n i wawa'a i na yi babu ukanji feu. Kakpanlai ka gbayin ka na ki a kashina ka Jesuwa vuza vu Betu-shemeshi, a ubuta u na a zuwai akpati vu uzuwakpani vu Vuzavagudu, ubuta wa wi ta de tsu magan mi ili i na i dangai de a ubuta wa.

¹⁹ Da Vuzavagudu wu unai uma amangatatsunkupa a Betu-shemeshi adama a na aza a yoku e le e lele ta adama a na e ene i na yi punu a akpati vu uzuwakpani vu Vuzavagudu va, da uma a namgbai katsuma kau adama a na Vuzavagudu u ya'an ta munuka ma abundai.

²⁰ Da uma a Betu-shemeshi a danai, <<Yayi u kushamgba e kelime ka Vuzavagudu, Kashile ka cida ka nampa? Te dai tsa kusuku akpati vu uzuwakpani va ciya vu kasukpa tsu?>>

²¹ Da a suki alingata a kubana wa aza a Kiriyatu-jerimu, a danai, <<Aza a Filisitiya o bonoko ta n akpati vu uzuwakpani vu Vuzavagudu. Tawai adama a na i dika vu da i bonoko wa da.>>

7

¹ Da uma a Kiriyatu-jerimu a banai a dikai akpati vu uzuwakpani u Vuzavagudu, da a bankai vu da a kpa'a ku Abinadabu gadi vu kusan. Da e erengi Eliyaza kolobo ka ni wi inda akpati vu uzuwakpani vu Vuzavagudu va.

² Akpati vu uzuwakpani va vu geshe ta de a Kiriyatu-jerimu ali aya kamanga. A ayin a nampa dem aza a Isaraila a kana maši a kulansa Vuzavaguđu, adama a na u banka le.

³ Da Samaila u danai aza a Isaraila raka, <<Mayu da baci yi a kuciga kubono u Vuzavaguđu n kađu ke te, i jebeke kaci ka da n omoci amali kobolo n kamali ka Ashitoretu. I neke adu a da u Vuzavaguđu, ayi da koci i kutono, wi ta ta na a kisa da e ekiye aza a Filisitiya.>>

⁴ Da aza a Isaraila a vakangi amali a Balu n amali a Ashitoretu da o bonoi o tonoi Vuzavaguđu koci.

⁵ Da Samaila u danai, <<Bolongi aza a Isaraila dem a Mizipa, mpa kpamu mi ta a kuya'an kavasa a ubuta u Vuzavaguđu adama a da.>>

⁶ Ana o bolongi de a Mizipa, da e keneki mini a vama ma'a e kelime ka Vuzavaguđu, a ya'in kakuli a kanna ka nanlo ka, a danai, <<Ci ya'anka ta Vuzavaguđu unushi.>> Samaila kpamu u dasangi a Mizipa u lya'i tsugono tsa aza a Isaraila.

⁷ Ana aza a Filisitiya a panai aza a Isaraila o bolongu ta a Mizipa, da ngono ma aza a Filisitiya o fobuso adama a na a ya'an vishili n ele. Ana aza a Isaraila a panai ka'a, da panai wovon wa aza a Filisitiya.

⁸ Da aza a Isaraila a danai Samaila, <<Kata vu kasukpa ku folonoko tsu Vuzavaguđu Kashile ka tsu ba, adama a na wu isa tsu e ekiye aza a Filisitiya.>>

⁹ Da Samaila u dikai magiri ma na ma buwai a kapa mani da u kidai ma'a tsu kune'e ku kusongu a kubana u Vuzavaguđu, u ya'in ufolu u Vuzavaguđu a una wa aza a Isaraila, da ta na wu ushuki ni.

¹⁰ A ayin a na Samaila wi e kuneke kune'e ku kusongu, da aza a Filisitiya a yawai devu adama a na a shilika n aza a Isaraila. Ama da Vuzavaguđu u lapai kakkpanga ka gbangam ali da aza a Filisitiya a ripulai da a kpatalai a sumai adama aza a Isaraila.

¹¹ Da uma a Isaraila a utai a Mizipa da a kiyangi aza a Filisitiya a kuna le ali a kubana a Betika.

¹² Da Samaila u dikai katali da u shikpai ka'a e mere ma Mizipa n Shan, da u dekei kula ku ni Ibiniza, adama a na u dana ta, <<Ali n gogo na Vuzavaguđu u buwa ta a kubanka tsu.>>

¹³ Da a lya'i aza a kuvon Filisitiya. Ili i na i dikai a ayin a nanlo o doku a uwa ubon wi idika ya aza a Isaraila ba, adama a na Vuzavaguđu u kana ta tsurala n aza a Filisitiya a ayin a wuma u Samaila raka.

¹⁴ O bonokoi aza a Isaraila likuci i na aza a Filisitiya isai le i da, ili i na i dikai a Ekoron ali a kubana a Gatu. Aza a Isaraila kpamu a isai uteku u likuci u le raka ekiye aza a Filisitiya. Da a ciyai idashi i mataa a katsuma ka aza a Isaraila n aza a Amoriya.

¹⁵ Da Samaila wo okpoi kaya'inkafada ka aza a Isaraila ali ayin a wuma u ni dem.

¹⁶ Kaya dem u tsu kara'a ta ubuta dem adama a na u ya'anka aza a Isaraila afada, u gita a Betelu a kubana a Giliga m Mizipa.

¹⁷ U kotso baci kata u bono a kpa'a ku ni a Rama, u ya'an de ulinga wa afada a ubuta wa aza a Isaraila. Da Samaila u ma'in katalikalyuka de adama a Vuzavaguđu.

8

Aza a Isaraila o folonoi a zuwaka le mogono

¹ Ana Samaila u kutsai da u zagbai muku mo olobo n ni okpo aya'infada a ubuta wa aza a Isaraila.

² Kula ku kolobo ka ugiti ku ni ku da Juwelyu, vuza i re da Abija, ele da aya'infada de a likuci i Biyasheba.

³ Ama muku n nampa a ya'an nwalu n singai ce esheku e le ba. A saba'i a_{shi} e le a kubana wi ili i na a_{kuciya} ko n uye u singai ba. Da a_{kanai} ku isa ikebe adama a kalya'a.

⁴ Da nkoshi m gbara-gbara ma aza a Isaraila o bolongi da a banai u Samaila a Rama.

⁵ Da a danai ni, <<Lana vu kutsa ta, muku n nu n da kpamu na o tono ili mejege tsu na vi ya'in ba. Ci ta a kuciga vu zagbaka tsu mogono ma na ma kulya'a tsugono wa atsu, ci idika i na i buwai.>>

⁶ Ama Samaila u namgbai katsuma kau adama a ufolu u le u na a ciya mogono. Da u folonoi Vuzavagu_{du} adama a na u tono n ayi.

⁷ Da Vuzavagu_{du} u danai Samaila, <<Pana ili i na uma i a kudansa adama a nu raka, avu da a iwain ba, ama mpa da a iwain mo okpo mogono me le.

⁸ Ili i na i dikai a ayin a na mu utakai le a idika i Masar ali a kutawa anana a kasukpai mu da o bonoi o kutono amali o yoku. Gogo na kpamu ta i a kuya'anka wu nannai.

⁹ Gogo na panaka le, ama barangu le kau, kata vu kasukpa le e yeve tsu na mogono ma na ma kulya'a tsugono we le ma kuya'an.>>

¹⁰ Da Samaila u danai aza a na i a kuciga a ciya ngono ili i na Vuzavagu_{du} u dansai raka.

¹¹ Da Samaila u danai le, <<Na da ili i na mogono ma na ma kulya'aka da tsugono u kuya'an, wi ta a kuzuwa muku mo olobo n da mo okpo osoji a ni, aza a yoku i ta a kuya'an ulinga n ekeke o odoku, aza a yoku tamkpamu a kumbi odoku, n aza o kuvon.

¹² Ngono n da mi ta a kuzuwa muku n yoku n da okpo ovonshi osoji atsuru abundai n e kenken, aza o yoku i ta o kokpo aza a vicimba n aza a vukya'a a kashina ko mogono. Kata u zuwa aza o yoku okpo ayimi a ucanuku u kuvon adama a osoji, aza o yoku kpamu ayimi a ucanuku we ekeke wo odoku a ni.

¹³ Wi ta a kuzuwa nkere n da mo okpo aza a kuya'anka yi ili i magulani n kuyana kobolo n aza a ikangalishi.

¹⁴ Wi ta a ku isa nvuda n singai n da n ashina a itacishi a da n ashina a ndanga n zaitu, kata u neke agbashi a ni.

¹⁵ Kata kpamu wu isa i te a katsuma ka kupa yi ishina i da n umaci wu ndanga n zaitu u da, kata u neke aza a gbara-gbara a ulinga a ni n agbashi a ni a na a buwai.

¹⁶ Wi ta a ku isa agbashi a muku mu nkere n olobo a da, kobolo n anaka ni njaki n da n na n la'i n kuga'an dem adama a ulinga u kaci ka ni.

¹⁷ Wi ta a ku isa ili i te a katsuma ka kupa ki ilikuzuwa i da, kata ada a kaci ka da feu yo okpo agbashi a ni.

¹⁸ Kanna ka nanlo ka yawa baci, yi ta a kushika adama o mogono ma na i zagbai va, ama Vuzavagu_{du} wa kupana ufolu u da ba.>>

¹⁹ Ama uma a iwain kupanaka Samaila. Da a danai, <<A'a! N nannai dem ci ciga ta mogono,

²⁰ ciya tso okpo ci idika i na i buwai, ayi da u kuya'anka tsu afada kata kpamu u banka tsu kuvon.>>

²¹ Ana Samaila u panai kadanshi ka uma raka, da u bonokoi Vuzavagu_{du}.

²² Da Vuzavagu_{du} u danai Samaila, <<Panaka le i na a danai, kata vi neke le mogono.>>

Da Samaila u danai a aza a Isaraila raka, <<Yaba dem u bono a kpa'a ku ni.>>

¹ A ya'an ta vuma vu uciyi vi yoku a katsuma ka kumaci ku Bayami, kula ku ni ku da Kishu maku ma Abiyelu matsukaya ma Zeroru e kefeke ka Bekoratu a kumaci ku Afiya vuza va aza a Bayami.

² Wi ta m maku ma na e ci deke Shawulu*, kolobo ka singai ka'a, kpamu babu vuma a katsuma ki Isaraila vuza vu uga'in ci ni. U la'a ta vuma dem a Isaraila uga'i.

³ Kanna ke te da njaki n Kishu esheku a Shawulu m puwankai, da Kishu u danai maku ma ni Shawulu, <<Pura kagbashi ko yoku kata i bana adama a na i lansa njaki ma.>>

⁴ Da o tonoi n idika yi nsansa n Ifirayimu da a lazai o tonoi n Shalisha, ama ene de njaki ma ba. Da o tonoi kpamu n ukambu u Shalimu ene feu n da ba. A lazai kpamu a kubana a ubon wi idika i Bayami, ama n nannai dem ene de njaki ma ba.

⁵ Ana a yawai a idika i Zufa, da Shawulu u danai kagbashi ka ni, <<Tawa tsu bono a kpa'a, ta lo esheku a va a kucikpa a kana aciba n u balakai katsuma adama a tsu, u kasukpa aciba a njaki.>>

⁶ Da kagbashi ka ni ka danai ni, <<Punu a likuci i nampa ya vuma vu Kashile wi ta punu, vuma da kpamu vu na i a kucikpa kau, ili i na baci u danai dem i da i tsu okpo ta mayun, ya'an tsu bana de wa ni u ga'an ba wi ta o kutonoko tsu uye u na tso kutono.>>

⁷ Da Shawulu u danai kagbashi ka ni, <<Tsu bana baci yidai ci e kuneke vuma va? Ilikulya'a i na ci n i da i kotso ta, ci kpamu n kune'e ku na ci e kuneke vuma vu Kashile va ba. Yidai ci n i da?>>

⁸ Da kagbashi ka ka ushuki Shawulu u danai, <<Mi ta n kagimi ka azurufa na, mi ta e kuneke a da a kubana u vuma vu Kashile, adama a na u dana tsu ubuta u na tso kutono.>>

⁹ N cicau de a idika ya aza a Isaraila, vuma wi baci a kulansa kuyeve ku Kashile u tsu dana ta, <<Tawa tsu bana a ubuta u vuza kene>> Adama a na vuza na e ci deke keneki gogo na, ishi ta e ci deke yi vuza kene.

¹⁰ Da Shawulu u danai kagbashi ka ni ka, <<U ga'an ta a na vu danai mu tawa tsu wala.>> Da a lazai a kubana a likuci ya a ubuta u na vuma vu Kashile va wi.

¹¹ Ana a lazai a kugadukpa a likuci ya. Ele a kuyawa da a gasai ni nkere n yoku a kubana kukenuku mini da e ecei le, <<Vuza kene va wi ta punu?>>

¹² Da a ushuki, <<E, wi ta punu, dakakai ayi da de kelime ka da. Gogo na da u uwai a likuci, adama a na anana uma i ta n alyuka a na a kuya'an a ubuta u kucikpa a kaginda.

¹³ I uwa baci a likuci ya yi ta a kucina yi babu u gadukpa a kubana a ubuta u kucikpa a kaginda adama a na u lya'a ilikulya. Adama a na uma a kulya'a ili ba sai ayin a na u tawai, a na wo okpoi mayun da u zuwaka alyuka a unasingai, yeve kata aza a na a banuki a lya'a. Gogo na banai, yi ta a kucina yi.>>

¹⁴ Da a lazai a kubana a likuci, ele ta na a ku'uwa da e enei Samaila a kutawa we ele, ayi a uye a kubana a ubuta u kucikpa wa.

¹⁵ An kayin ka kasa Shawulu u bana u Samaila, da Vuzavagudu u yotsongi Samaila ili i nampa.

¹⁶ <<Makpa'a nahannai mi ta a kusu'uku wu vuma a idika i Bayami, kata vu tsunki yi mani'in wo okpo mogono ma uma a va aza a Isaraila. Ayi da u ku isa uma a va ekiye aza a Filisitiya. Adama a na me ene ta uma a va, masshi me le kpamu ma yawa ta wa va.>>

¹⁷ Ana Samaila we enei Shawulu, da Vuzavagudu u danai ni, <<Na va dada vuma vu na n ya'ankai nu kadanshi ka. Ayi da vuma vu na u kulya'aka uma a va tsugono.>>

¹⁸ Da shawulu u banai u Samaila a utsutsu u likuci da we ecei ni, <<Teda kpa'a ku keneki ki?>>

* 9:2 9:2 Shawulu Kula ku nampa ka kute ku da n ku uzuwakpani u savu

¹⁹ Da Samaila wu ushuki u danai, <<Mpa ɗa keneki ka. Walai n cinasa ɗa a kubana a kaginda a ubuta u kucikpa, adama na anana ci ta a kulya'a ilikulya kobolo, yeve n usana n kasukpa ɗa i laza, kata n tonuko wu i na yi a kaɗu ka nu raka.

²⁰ Adama a njaki n na m puwankai nu a ayin a tatsu a na a lazai, kata vu takacika kaci ka nu ba, adama na e ene ta de n ɗa. Nannai ɗa koci ba, ukuna wa aza a Isaraila raka u nu u ɗa n kumaci ku nu dem>>

²¹ Da Shawulu wu ushuki u danai, <<Mpa vuza va aza a Bayami ɗa, kumaci ku na kula'i kenu a katsuma ka aza a Isaraila, kpamu kumaci ku va e le ɗa aza na a la'i n kenu a katsuma ka aza a Bayami? Adama a yidai vu danai mu kadanshi uteku tsu nampa?>>

²² Da Samaila u ukai Shawulu n kagbashi ka ni e kefeku ɗa u zuwai le a dasangi e kelime ko omoci a na a banuki, uma kamangankupa.

²³ Da Samaila u danai kayani ka, <<Tuka n kakidi ka vinyama ka na n nekei nu, ka na n danai nu vu zuwa a kakambu ka.>>

²⁴ Da kayani ka ka tukai m makuta ma, ɗa u zuwai e kelime ka Shawulu. <<I na a zuwakai nu i ɗa na. Takuma, a zuwaka wu ta i ɗa adama a makyan ma nampa, adama a na vu takuma i ɗa kobolo n omoci.>> Da Shawulu u lyai kobolo n Samaila a kanna ka nanlo.

²⁵ Ana a cipai a gadi vu ubuta u kucikpa wa ɗa o bonoi a likuci, ɗa Samaila u ya'in kadanshi n Shawulu a gadi vu kunu ku zuwa vu kpa'a ku ni.

²⁶ Ana kayin ka asai ɗa Samaila u dekei Shawulu u tawa a ubuta u kunu ku zuwa ku na wi, ɗa u danai ni, <<Bana vu fobuso, adama na vu kana uye.>> Ana Shawulu u kotsoi ofobuso, ɗa ayi n Samaila a utai pulai kobolo.

²⁷ Ana a kanai kuyawa devu n uteku u likuci, ɗa Samaila u danai Shawulu, <<Dana kagbashi ka nu ka laza ci cinasa yi,>> Da tana kagbashi ka ka ya'in nannai <<Ama avu tamkpamu shamgba nu mpa na, adama na n neke wu akaka a Kashile.>>

10

E erengi Shawulu wo okpoi mogono

¹ Da Samaila u dikai kedele ka mani'in ɗa u tsunki Shawulu a kaci, ɗa wo obongi ni u danai, <<Vuzavaguɗu ɗa u zagbai nu vu lya'a tsugono a ubuta uma a ni aza a Isaraila.

² A makyan ma na baci vu kasukpai mu anana, vi ta a kugasa n uma e re devu n kasaun ka Rahila de a Zeliza uteku wi idika ya aza a Bayami. I ta a kudana wu, <Njaki n na vu utai kulansa va e ene ta n ɗa. Gogo na esheku a nu u kasukpa ta de aciba adama e le, ama u bono ta aciba n u balakai katsuma adama a nu. A kudana, <<Yidai ma kuya'an adama a maku ma va?>> >

³ A ayin a na baci vu lazai a kubana kelime a ubuta u na vu yawai a madanga ma gbayin ma Taboru. Talo va kugasa n uma a tatsu a kubana ku ya'an alyuka u Kashile de e Betelu. Vuma te a ubani nradika n tatsu, vuza te kpamu ubani n akutsu o boroji a tatsu, vuza te tamkpamu ubani kedele ka makyan.

⁴ I ta e kuyasa wu kata e neke wu akutsu o boroji e re, kata ta na vi isa.

⁵ Yeve kata vu laza a kubana a Gibiya kaginda ka Kashile, a ubuta u na katsura ko osoji a Filisitiya ki. Da baci vi a ku uwa a likuci ya, vi ta a kugasa n kobolo ke eneki a nwalu a kucipa utai a ubuta u kucikpa, uma a yoku kpamu i ta a kulaza kelime ke le n umolu nu ndele n igbala a tsuwa'i a kubana, n a ya'in kene feu.

⁶ Ayinviki a Vuzavaguɗu i ta a kutawa wu n utsura, kata avu feu vi ya'an kene kobolo n ele, kata vu saba'a vo okpo vuma vi yoku kau.

⁷ Da baci urotu u nampa u shanai, ya'an i na ekiye a nu a fudai kuya'an, adama a na Kashile ki ta kobolo n avu.

⁸ Laza a kubana a Giliga kafu n tawa. Mi ta a kutawa ma cinaka wu adama a na ci neke kune'e ka alyuka o kusongu, n kune'e ku matana, ama mayun da vu vana mu ali ayin e cindere, sapu ayin a na n tawai n danai nu i na va kuya'an.>>

⁹ Ana Shawulu u dangai kulaza kukaşukpa Samaila, da Kaşhile ka saba'i kađu ka Shawulu, kpamu da urotu u nampa wa raka u shanai a kanna ka nanlo ka.

¹⁰ Ana a yawai a Gibiya, da a gasai n kobolo ke eneki, da ayinviki a Kaşhile a cipai wa ni n utsura, ayi feu u gitai kuya'an kene.

¹¹ Ana uma raka a na ishi e yevei ni, e enei ni a kuya'an kene kobolo n eneki, da ecenshenei, a danai <<Yidai tamkpamu i ciyai kolobo ka Kishu ka nampa? Shawulu va feu keneki ka'a?>>

¹² Ama da vuma vi yoku vu na vi idashi lo wu ushuki, u danai, <<Aza a na a buwai va tamkpamu isheku le eneki a da?>> Nanai va da wo okpoi kasan, a kudana,<<Ayi Shawulu va feu keneki ka'a?>>

¹³ Ana Shawulu u kotsoi kuya'an kene da u kumbai a ubuta u kucikpa wa.

¹⁴ Da esheku e ke'en a ni ecei ni n kagbashi ka ni, <<Tedai i banai?>>

Da a ushuki a danai, <<Tsu bana ta kulansa njaki, ama ana ce enei n da ba, da tsu banai u Samaila.>>

¹⁵ Da esheku e ke'en a a danai, <<Dana mu i na Samaila u danai nu,>>

¹⁶ Da Shawulu wu ushuki u danai,<<U dana tsu ta, ana e enei de njaki ma.>> Ama u dana esheku e ke'en a ni ukuna u tsugono tsu na Samaila u danai ni ba.

¹⁷ Da Samaila u dekei uma a Isaraila a gasa n Vuzavaguđu a Mizipa.

¹⁸ Da u danai le,<<Ili i na Vuzavaguđu Kaşhile ki Isaraila ka dansai i danna. <Mu utaka ta n aza a Isaraila a idika ya aza a Masar, da kpamu mi isai da ekiye aza a Masar n tsugono raka tsu na tsu takacikai da.>

¹⁹ Ama da anana kucikpa i iwain Kaşhile ka na ka bankai da a ubuta u kawuya n atakaci. I iwain mu i danai, <Zuwaka tsu mogono.> Adama nannai darai kaci ka da e kelime ka Vuzavaguđu kelentsu-kelentsu n kumaci-kumaci.>>

²⁰ Ana Samaila u bolongi kelentsu ka aza a Isaraila raka, da a zagbai kumaci ku Bayami.

²¹ Da u zuwai e dekeke yi kumaci ku Bayami kefeke-kefeke, da a zagbai kefeke ka Matiri. A ukocishi kpamu da a zagbai Shawulu kolobo ka Kishu punu a katsuma ke le. Ama ana a lansa ni e ene yi ba.

²² Da e ecei Vuzavaguđu, a danai,<<Vuma va u yawa ta de?>>

Da Vuzavaguđu wu ushuki u danai,<<E, ayi da na de ushedeki a ubuta wu ucanuku u na o bolongi.>>

²³ Da a sumai a banai a tawai n ayi. Ana u shamgbai kashani da u la'i yaba dem ugadi n udashi ku te.

²⁴ Da Samaila u danai uma,<<Yi ene yi ta? Ayi da vuma na Vuzavaguđu u zagbai, babu vuza na wi ci ni a katsuma ka uma raka.>>

Da uma o orukpoi, <<Wuma u nu u geshe mogono.>>

²⁵ Da Samaila u kecekei uma wila u tsugono. Da u danai u da u zuwai e kelime ka Vuzavaguđu. Da u kasukpai yaba dem u bana a kpa'a ku ni.

²⁶ Da ayi feu u banai a kpa'a ku ni a likuci i Gibiya, da olobo a utsura a na Vuzavaguđu u sa'wai ađu e le o soki ni.

²⁷ Ama da aza a ugbamukaci o yoku o goyoi ni a danai, <<Nini dai vuma vu nampa wa kufuda wi isa tsu?>> O goyo yi ni da a kpađai kubanka yi n kune'e. Ama da Shawulu u padai bini.

11

Shawulu u lya'i aza a Amona n kuvon

¹ Da Nahashi mogono ma aza a Amona ma banai ma kambuki likuci i Jabeshi-giliyadu n kuvon. Da ali aza a Jabeshi raḳa a danai ni, <<Ya'an uzuwakpani n aṭṣu kaṭa tsu tonon wu.>>

² Ama ḁa mogono Nahashi wu ushuki le u danai, <<N kuya'an ta uzuwukpani n aḁa adama a ili i te koci, u na n kuzuwa o ko'o kaṣhi ku usingai ka yaba dem.* Nannai ḁa n kuzuwa aza a Isaraila raḳa a pana wono.>>

³ Da nkoshi m gbara-gbara n Jabeshi mu ushuki n danai, <<Neke tsu ayin e cindere adama na tsu suku n akaka a idika yi Isaraila raḳa, ḁa baci tsu ciyai vuza na wa ku isa tsu ba, to ci ta e kuneke utan.>>

⁴ Ana aza a usuki a a yawai Gibiya n kadanshi ka a ubuta u na Shawulu wi, ḁa a dansai ka'a a ubuta u uma, ḁa uma a shikai kau.

⁵ Da u ya'in aga'in derere n ayin a na Shawulu u bonoi n kashina, n anaka a vicimba a ni, ḁa we ecei u danai, <<Yidai i ciyai uma a ḁa i a maṣhi?>> Da o bonokoi ni ukuna wa aza a Jabeshi.

⁶ Ana Shawulu u panai uteku tsu na a dansai, ḁa ayinviki a Vuzavagudu a cipai wa ni n utsura, ḁa wupa u kanai ni.

⁷ Da wu unai anaka a vicimba e re a ni ḁa u kidasai le akidi-akidi, ḁa u nekei aza a suki e pecuku a ubuta wa aza a Isaraila raḳa. U danai, ubuta u na baci a banai dem o yotsongu inyama ya a dana, <<Vuza na baci de dem u kpaḁai ku uta ku banka Shawulu n Samaila kuvon ta a kuya'an nannai n anaka a ni.>> Ana uma a panai nannai ḁa wovon u Vuzavagudu u kanai aza a Isaraila kau, ḁa ali raḳa utai n ku te.

⁸ Ana Shawulu u bolongi le a Bezeki, ḁa a ciyai aza a Isaraila uma aḁpan amangatawantatsu (300,000), aza Yahuda kpamu uma aḁpan kamangankupa (30,000).

⁹ Da a danai aza a usuki a na a tawai va, <<Banai i dana aza a Jabeshi vu Giliyadu, <Makpa'a kafu kanna ka sudukpa, i ta a ki isa ḁa.> >> Ana aza a Jabeshi a panai akaka a nampa, ḁa a ya'in mazanga kau.

¹⁰ Ama ḁa a danai aza a Amona, <<Makpa'a ci ta a kuta tsu neke utan, kaṭa i ya'anka tsu uteku tsu na i cikalai.>>

¹¹ Ana kayin ka asai ḁa Shawulu u pecuki uma a ni ugboku u tatsu, ana ubuta u yimbanai ḁa a banai a kambuki apan aza a Amona, ḁa a kanai kuna le ali kanna a kaci. Kenu vu na a la'akai a katsuma ke le ḁa a wacuwai, yaba dem ende'en ni.

¹² Da uma a banai u Samaila ḁa a danai ni, <<Tedai aza a na a ya'in kadanshi ka a danai, <Adama a yidai Shawulu u kulya'aka tsu tsugono?> Utukai tsu n ele tsu una le.>>

¹³ Ama ḁa Shawulu u danai, <<Babu vuza na a kuna anana, adama a na anana ḁa kanna ka na Vuzavagudu wi isai aza a Isaraila.>>

¹⁴ Da Samaila u danai uma a, <<Tawai tsu banai a Giliga adama na tsu doku tsu yeve an Shawulu ayi ḁa mogono mayun.>>

¹⁵ Da uma raḳa a banai a Giliga, ḁa e yevei an Shawulu ḁa mogono ma mayun e kelime ka Vuzavagudu. Da e nekei alyuka a maṭana u Vuzavagudu. Da Shawulu kobolo n uma raḳa a ya'in mazanga n abundai.

12

Kadanshi ku upecemgbenei ka Samaila

¹ Da Samaila u ya'in kadanshi n uma a Isaraila raḳa u danai, <<M pana ta ili i na i dansai raḳa kpamu n ya'anka ḁa ta i na i cigai, n zuwaka ḁa ta mogono.

* **11:2 11:2** Todo kaṣhi ku usingai. Aza a Isaraila i ta ulinga n kaṣhi ku singai a ubuta u ku tawa kaya'a. Kutodo ku kaṣhi ku singai wi ta a kadanshi i a kufuda kuya'an kuvon n utan ba. Na lo wo okpo ta ili i wono.

² Gogo na i ciya ta mogono vuza kelime vu da, ama mpa n kutsa ta n kanji kari, muku n va kpamu mi ta na kobolo n ada. Mo okpo ta vuza kelime da ali mpa maku, a kutawa anana.

³ Mpa da na e kelime ka da. Dansai e kelime ka Vuzavaguđu n vuza na u zagbai. Ko n sa'wa ta ku isa vuza kanaka ko majaki? Ko n sa'wa ta kudoro vuza da n takacikai ni? Ko n sa'wa ta ku isa vuza ili da m kpađai kutsupa? N ya'an baci ko i te a katsuma ki ili i nampa, n kutsupa ta.>>

⁴ Da a ushuki a danai, <<Vu sa'wa kudoro tsu ko vu lya'a tsu ba. Kpamu vi isa tsu ili n tsura ba.>>

⁵ Da Samaila u danai, <<Vuzavaguđu m mogono ma na u zagbai anana ele da okpoi ngan n va, ana i ciya ko i te a katsuma ki ili i nampa e ekiye a va ba.>>

Da a ushuki a danai, <<Mayun, Vuzavaguđu da magan ma tsu.>>

⁶ Da Samaila u danai uma a, <<Vuzavaguđu da u zuwai Musa n Haruna a utaka ikaya i da de a idika i Masar.

⁷ Gogo na shamgbai ubuta u na yi, adama na n ya'an ka da kadanshi e kelime ka Vuzavaguđu adama a ulinga wu usubi u na Vuzavaguđu u ya'ankai da n ikaya i da.

⁸ Ana Yakubu u banai a Masar n uma a ni da aza a Masar a takacikai le, da a shi'ikai Vuzavaguđu, da u su'uki le Musa n Haruna, aza a na a utakai ikaya i da de a idika ya, da u zuwai le a dasangu a ubuta u te.

⁹ Ama da a cinukpai Vuzavaguđu Kashile ke le, Adama a nannai da u dengei le e ekiye Sisera kovonshi vo osoji a Hazo, kobolo n aza a Filisitiya, m mogono ma aza a Mowabu ayi na u bonoi u shilikai n ele.

¹⁰ Da o folonoi Vuzavaguđu a danai, <Tsu nusa ta, tsu kasukpa wu ta da kucukpa tsu bonoi kutono kamali ka Balu n ka Ashitoretu. Ama gogo na isa tsu e ekiye a irala i tsu, ci ta o kubono kutono wu.>

¹¹ Da yeve Vuzavaguđu u suki Jerubalu* m Baraku n Jefata kobolo n Samaila. Da wi isai da e ekiye a irala i da a akambu dem, da ta na i ciyai idashi i matana.

¹² Ama ana ye enei Nahashi mogono ma Amona ma ciga ta kutuka da n kuvon, da i danai, <A'a tsu ciga ta mogono ma na ma kulya'aka tsu tsugono,> ko an wo okpoi Vuzavaguđu Kashile ka da ayi da mogono ma da.

¹³ Gogo na mogono ma na i zagbai ma danna. I folono ta Vuzavaguđu, kpamu u neke da ta.

¹⁴ Yi baci a kupana wovon u Vuzavaguđu, i gandaka yi kpamu i tono yi kata i iwan kutono wila u ni ba, da baci kpamu ada m mogono ma da ma na mi a kulya'aka da tsugono i tonoi Vuzavaguđu Kashile ka da mayin, yi ta o kuyongo m matana.

¹⁵ Ama da baci i iwain kutono Vuzavaguđu, da kpamu iwain kutono wila u ni, Vuzavaguđu wi ta wupa n ada m mogono ma da.

¹⁶ Adama a nannai, shamgbai ubuta u na yi, yi ta ta na e kene ili i mereve i na Vuzavaguđu u kuya'an a ashi a da.

¹⁷ Gogo na ayin a vukya'a vi itabi a da ba? Ayain a kpandari a da. Ama mi ta e kudeke Vuzavaguđu u lapa akpanga u yo'o mini. Ta lo ye kuyeve unushi u na i ya'in e kelime ka Vuzavaguđu, a na i folonoi e neke da mogono.>>

¹⁸ Da Samaila u dekei Vuzavaguđu, da a kanna ka nanlo ka Vuzavaguđu u lapai akpanga da u yo'i mini. Da uma raka a panai wovon u Kashile kobolo n Samaila.

¹⁹ Da uma a raka a danai Samaila, <<Vasa u Vuzavaguđu Kashile ka nu n una u tsu, ta lo tsa ku kuwa. Adama a na tsu doku ta kaci ka tsu unushi u gbani-gbani a na tsu folonoi e neke tsu mogono.>>

* 12:11 12:11 Jerubalu E yevei ta kpamu n kula Gidiyon.

²⁰ Da Samaila wu ushuki u danai le, <<Kaṭa i pana wovon ba, ko a na wo okpoi i ya'an ta unushi u nampa raḱa, kaṭa i kpatala i kaṣukpa Vuzavaguḍu ba, ama gaṇḱaḱaḱa ni n aḍu a ḱa raḱa.

²¹ Kaṭa i kpatala i tono amaḱi a gbani ba. A ḱa a kuḱaṇḱa ḱa ba, i ta na feu a ku isa ḱa ba, adama a na ili i gbani ḱa.

²² Vuzavaguḍu wi a ku'iwan ḱa ba, adama a na a cikpa kula ku ni, adama a na ayi n kaḱi ka ni ka'a u bonokoi ḱa uma a ni.

²³ Ama mpa tamkpamu, Kaṣhile ka jebeshe n nusaka Vuzavaguḍu, a na m kuḱpaḱa kuya'an kavasa adama a ḱa. Adama a nannai mi ta a kuḱi'isaka ḱa ili na i ga'in n ili i na i kuya'an.

²⁴ Ama aḱa de panai wovon u Vuzavaguḍu, kaṭa i gaṇḱaḱa yi n usubi n aḍu aḱa raḱa, n i cibai ili i mereve i gbagba'in i na u ya'ankai ḱa.

²⁵ Ama ḱa baci i lya'i kelime n kuya'an ku unushi, i ta a kuna ḱa raḱa m mogono ma ḱa.>>

13

Kuvon ka aza a Isaraila n aza a Filisitiya

¹ Shawulu wi ta n aya kamangankupa ana wo okpoi mogono. U lya'i tsugono ci Isaraila aya amangere n e re.*

² Da Shawulu u zagbai ovonshi aḱpan a tatsu (3,000), a kaṭsuma ka aza a Isaraila. Da u karai aḱpan e re (2,000), o yongo n ayi a Mikamashi n ubon wa aginda aza e Betelu. Da u kaṣukpai kaḱpan ke te (1,000), ko yongo n kolobo ka ni Janata a likuci i Gibiya a ubon wa aza a Bayami. Ovonshi a na a buwai tamkpamu ḱa u lokoi le a bana a i'uwa i le.

³ Da Janata u bankai aza a Filisitiya kuvon a Geba, ḱa u lya'i le n kuvon. Da aza a Filisitiya a panai a arabali. Da Shawulu u zuwai a likai kavana adama a na a dana aza a Ibrahi uta u kuvon.

⁴ Ana aza a Isaraila raḱa a panai Shawulu u lya'a ta aza a Filisitiya n kuvon, kpamu ḱa aza a Isaraila okpoi ili yu unata a ubuta wa aza a Filisitiya, ḱa a utai o bolongi a ubuta u Shawulu a likuci i Giliga.

⁵ Da aza a Filisitiya a gasai adama a na a shilika n aza a Isaraila. Utaḱi n ekeke odoku aḱpan kamangankupa (30,000), n akumbi aḱpan a tali (6,000), kobolo n ovonshi aḱpan tsu kayala ka Mala. A banai Mikamashi n kasana ka Betu-avin, a zuwai de apam e le.

⁶ Ana aza a Isaraila e enei i ta a kaṭsuma ka atakaci, adama a na a zuwai le ta kelime, ḱa e shedekei a abatsu n atali n enle n ayinva.

⁷ Aza a Ibrahi o yoku kpamu a pasai a gaḱukpai a kubana a Urudu a ubon u kumaci ka aza a Gadu n Giliyadu. Da ayi Shawulu u daṣangi a Giliga, ovonshi a na tamkpamu i n ayi o tonoi ni n wovon.

⁸ Da u vanai Samaila ali ayin e cindere, tsu na Samaila u danai ni u ya'an. Ama Samaila u tawa a Giliga ba, ḱa ovonshi a Shawulu a gitai kuwacuwa.

⁹ Da Shawulu u danai, <<Tukai mu n kune'e ku kusongu n kune'e maṭana.>> Da ta na a tukai ni, ḱa u nekei ku ḱa alyuka o kusongu.

¹⁰ Gogo lo ana u kotsoi kuneke alyuka a, ḱa Samaila u yawai, ḱa Shawulu u banai u kyasaḱi ni.

¹¹ Da Samaila u danai ni, <<Yidai vi ya'in?>>

Da wu ushuki ni u danai, <<Ana me enei uma a a kuwacuwa a kuḱaṣukpa mu, kpamu avu vu tawa a makyan ma na vu ya'in uzuwukpani ba. Kpamu aza a Filisitiya a ḱa na a bolongi a Mikamashi.

* 13:1 13:1 N tsa aza a Ibrahi a dana ta, <<Shawulu vuza vu kaya kete, u lya'i tsugono aya e re.>>

¹² Da n sheshei, n danai <Gogo na aza a Filisitiya o fobuso ta kuya'an kuvon nu mpa a Giliga, kata kpamu n lansa ubanki u Vuzavaguđu ba.> I dāda i zuwai da wo okpoi mu ugutsuki n neke alyuka o kusongu.>>

¹³ Da Samaila u danai, <<Avu vu ya'an ta tsulau tsu gbangam, vu kpađa ta kutono wila u na Vuzavaguđu Kashile ka nu u nekei nu, vi ishi baci vu tono u da, Vuzavaguđu wi ishi ta a kuzuwa tsugono tsu nu tsu gbonguro a Isaraila ali a ayin babu uteku.

¹⁴ Ama gogo na tsugono tsu nu tsa kugeshe ba. Vuzavaguđu u zagba de vuza yoku vuza na kađu ka ni ka cigai, da u zuwai ni wo okpo mogono ma uma a ni, adama a na vu iwan ta kutono wila u ni.>>

¹⁵ Da Samaila u lazai u kasukpai Giliga. Shawulu tamkpamu u kecei kagimi ka uma a na a buwai kobolo n ayi a Gibiya vu ubon u kumaci ka aza a Bayami, da u ciyai uma amangatawanti (600).

¹⁶ Shawulu n Janata kolobo ka ni kobolo n ovonshi a na i n ele da a dasangi a likuci i Geba a ubon u kumaci ku Bayami. Aza Filisitiya tamkpamu da a zuwai apam e le a Mikamashi.

¹⁷ Da ugboku u tatsu wa ovonshi a aza a Filisitiya utai a ubuta wa apam e le. Ugboku u te u gadukpai a kubana a likuci i Ofura vu na vi a ubon wi idika i Shuwalu,

¹⁸ u i re a kubana a ubon u Betu-horon, u tatsu tamkpamu u kanai uye a kubana a kara ka Zeboyimu ka na ki a kinda ubon u meremune.

¹⁹ A makyan ma nanlo, babu kawakana a idika yi Isaraila raka, adama a na aza a Filisitiya a sanka ta aza a Ibirahi a kuyumaka kaci ke le nsara n otokobi o kuvon.

²⁰ Adama a nannai da aza a Isaraila raka a banai wa aza a Filisitiya adama na a taza mbari nu ngali n ogovu nu nkawun n le.

²¹ A ayin a na baci de dem tazai mbari, nu ngali n le a tsu tsupa ta azurufa e re. Ta feu nannai da baci o gboroi ogovu ko mbari ma anaka a tsu tsupa ta kazurufa ke te.

²² Adama nannai, ana a dangusai kuvon, babu kovonshi ke te ki Isaraila ka na ki m masara ko ta na kotokobi, sai Shawulu ayi m maku ma ni Janata koci.

²³ Da aza a Filisitiya a zuwai ugboku wo ovonshi o yoku inda uye u ku'uwa a Mikamashi.

14

Janata u lya'i aza a Filisitiya n kuvon

¹ Kanna ko yoku da Janata kolobo ka Shawulu u dekei kolobo ka na ka tsu dikaka yi ucanuku u kuvon, u danai ni, <<Tawa, tsu gadukpa a kubana a ubon wa apam aza a Filisitiya.>> Ama Janata u dana esheku a ni Shawulu ba.

² Shawulu tamkpamu u shikpai kapam ka ni a kululu ku madanga ma ruman a likuci i Miguro vu Gibiya. U yongo ta n ovonshi amangatawanti (600) feu,

³ Ali n Ahija ganu vu Vuzavaguđu wi ta lo a ubuta wa, wi ta ukabangi n efodu vu kulansa kuyeve ku Vuzavaguđu. Ahija maku ma Ahitubu vangu vu Ikabodu kolobo ka Finihas a kpa'a ku Eli ganu vu Vuzavaguđu a Shilo. Dem vu le babu vuza na u yevei ayin a na Janata u lazai.

⁴ Ubuta u na Janata u cigai kutono a kubana wa aza a Filisitiya, wi ta n aginda e re. Kaginda ke te e ci deke ta ka'a Bozezu, ke te tamkpamu Sene.

⁵ Kaginda kana ki a ubon u gadi ki ta a kinda Mikamashi, ka na kpamu ki a ubon u dakai ki ta a kinda Geba.

⁶ Da Janata u danai kolobo ku ucanuku ka ni, <<Tawa tsu bana apam aza a ofoto. Ko Vuzavaguđu u kuneke tsu ulya'i, adama na babu i yoku i na ya kusanka Vuzavaguđu kuciya ulya'i, ko n uma abundai ko n uma kenu.>>

⁷ Da kolobo ka ka ushuki, u danai, <<Ya'an raka tsu na kađu ka nu ke nekei nu. Lya'a kelime, mpa mi ta kobolo n ayu n kađu n wuma u va dem.>>

⁸ Da Janata u danai, <<Ta baci nannai, tawa tsu gadukpa a kubana a ubuta wa aza a Filisitiya kpamu ci ta kuya'an tsu na e kene tsu.

⁹ A dana tsu baci, <Shamgbai ali tsu tawa ubuta u da,> kata tsu shamgba a ubuta u na ci, tsa kubana a ubuta u na i ba.

¹⁰ Ama da baci a danai, <Tawai i cina tsu,> kata tsu kumba tsu bana, adama a na wi ta o kokpo tsu urotu an Vuzavagudu u nekei le e ekiye a tsu.>>

¹¹ Da a kasukpai aza a Filisitiya enei le. Ana aza a Filisitiya enei le da a danai, <<Lanai bi'i na de, aza a Ibrahi a kuta abatsu a ubuta u na ishi e shedeki.>>

¹² Da ovonshi a a danai Janata n kadiki ku ucanuku ka ni, <<Walai a kutawa wa atsu, kata ta na tsu padukpaka da ashi.>> Da Janata u danai kadiki ku ucanuku ka, <<Tono mu, Vuzavagudu u neke le ta ekiye aza a Isaraila.>>

¹³ Da Janata u kumbai kusan ka n nkudaru, n kadiki ku ucanuku ka ni o kutono yi kacapa. Ana a yawai de da Janata u kanai kukapa aza a Filisitiya n u vakangi a idika, kadiki ku ucanuku ka ni o kutono n wu unai.

¹⁴ A ugiti u vishili da Janata n kadiki ku ucanuku ka ni a unai uma kamanga e keteshe ka na ka yawai agisana a kashina ka na anaka a kunima kanna ke te.

Aza a Isaraila o lokoi aza a Filisitiya

¹⁵ Da wovon u kanai ovonshi aza a Filisitiya raka kobolo n aza a na i punu asuvu apam n aza na i pulai, ali feu n aza na i a kabanga kobolo n aza na i o kuvon. Dem vu le a panai wovon da a dagazai, da idika i jengedei. Kashile ka ta na ka tukai n ukuna u nampa.

¹⁶ Da ovonshi a kindi a Shawulu a na i a Gibiya vu ubon wa aza a Bayami a lanaki, da enei ovonshi aza a Filisitiya a iladi a ubuta dem.

¹⁷ Da Shawulu u danai uma na i kobolo n ayi, <<Kecei ovonshi a na i na, ciya ci yeve aza na i lo ba.>> Ana e kecei da a cinai Janata da n kadiki ku ucanuku ka ni, ele da i lo ba.

¹⁸ Da Shawulu u danai Ahija, <<Tukai n akpati vu Kashile va na.>> A ayin a nanlo ta na vu da vi ta a ubuta wa aza a Isaraila.

¹⁹ A ayin a na Shawulu wi a kuya'an ka ganu kadanshi, da aza a Filisitiya o doku a ripulai kau apam ele. Da Shawulu u danai ganu va, <<Avu de ya'an tsu wala.>>

²⁰ Da Shawulu kobolo n uma a na o bolongi raka a uwai kuya'an kuvon. A cinai aza a Filisitiya a ripulai, a makapanai n otokobi.

²¹ Da aza a Ibrahi a na ishi punu n aza a Filisitiya, aza a na o tonoi le a kubana a ubuta wa apam, a kpatalai o bonoi a kubanka aza a Isaraila a na i kobolo n Shawulu n Janata.

²² Ana aza a Isaraila a na ishi e shedeki a nsansa ma aza a Ifirayimu raka a panai kakuna ka na a danai ovonshi aza a Filisitiya a suma ta, da ele feu a uwai kuvon ka n utsura.

²³ Da a kanai kuvon ali a kubana ulaji u Betu-avin. Da Vuzavagudu ta na u bankai aza a Isaraila a kanna ka nanlo.

Akucina a Shawulu

²⁴ A kanna ka na lo ovonshi a aza a Isaraila i ta a katsuma ka atakaci, adama a na Shawulu u kucina ta, u danai, <<N ya'an ka ta vuza na de dem u lya'i ilikulya'a anana kafu kanna ka yikpa una u wuya, babu na n tsupai kutan a ubuta wi irala i va.>> Adama a nannai, babu kovonshi ka na ka lya'i ilikulya'a.

²⁵ Ana ovonshi raka a uwai a kutsun, da a cinai ishigi uvami a idika.

²⁶ Ana a cinai ishigi ya a idika, kpamu babu vuza na u ukai kajivu ka ni u pedei, adama a na i ta o wovon wa akucina a Shawulu a.

²⁷ Ama Janata u yeve ana esheku a ni u ya'in akucina ba. Adama a nannai da u ukai kocombo ka kalangu ka na ki e kukiye ku ni a ishigi ya, da u bankai a una u ni u pedei. Da ashi a ni a akanai.

²⁸ Da kovonshi vu yoku u danai ni, <<Esheku a nu u kucina ta a danai vuza vu una u wuya da dem vuza na baci u lya'i ilikulya'a anana. I da da i zuwai ovonshi raka a nambai utsura.>>

²⁹ Da Janata u danai, <<Esheku a va a uka ta idika i nampa atakaci. Lana tsu na ashi a va a akanai a na m pedei ishigi i nampa kenu.

³⁰ Nini dai wi ishi o kokpo anana, ishi baci ovonshi a tsu a lya'a ilikulya'a i na a purai a ubuta wi irala i le? Ishi a kula'a n kuna aza a Filisitiya n abundai ba?>>

³¹ A kanna ka nanlo, ana aza a Isaraila o kotsoi kuna aza a Filisitiya a na i de a Mikamashi ali a kubana a Ayijalon. Da o'oi n abundai adama a kambulu.

³² Da a kpatara ucanuku u na a dikai gbani a ubuta u kuvon. Da a dikai nlala, n anaka kobolo n obomburon, a kidai le a idika da a takumai nu mpasa n le dem.

³³ Da vuza yoku u danai Shawulu, <<Lana bi'i ovonshi a nu i ta a kunusaka Vuzavaguđu, a kutakuma i nyama nu mpasa n le.>>

Da u danai le, <<Raka vu da i kodo ta akucina, gidalakpai katali ka gbayin i tuka mu na.>>

³⁴ Da u danai le, <<Utai i bana i dana osoji a, <Yaba dem u tuka n kanaka m malala kata i kida n da tsu takuma na. Kata i nusaka Vuzavaguđu i takuma inyama nu mpasa n ni ba.>> Da yaba dem u tukai n manama ma ni, u kidai a katali n kayin ka nanlo.

³⁵ Da Shawulu u ma'i katalikalyuka ka Vuzavaguđu, na va da da katalikalyuka ku ugiti ka na u ma'akai Vuzavaguđu.

³⁶ Da Shawulu u danai, <<Ya'an tsu banka a aza a Filisitiya a nampa kuvon n kayin, kata tsu una le ali a kubana a usana, kata tsu kasukpa ko vuza te n wuma ba.>>

Da a ushuki a danai, <<Ya'an uteku tsu na ve enei u ga'in nu.>>

Ama da ganu u danai, <<Kasukpai bi'i ce ecei Kashile.>>

³⁷ Da Shawulu we ecei Kashile u danai, <<U ga'an ta m bana n ya'an kuvon n aza a Filisitiya? Vi ta e kuneke le e ekiye aza a Isaraila?>> Ama Kashile ku ushuku yi a kanna ka nanlo ka ba.

³⁸ Da Shawulu u danai, <<Tawai na raka vu da ada na yi aza e kelime o ovonshi, adama a na tsu lana unushi u na ci ya'in anana.

³⁹ N kucina ta n Kashile ka wuma ka aza a Isaraila, ko maku ma va Janata da baci u nusai wi ta a kukuwa.>> Ama babu vuza na u danai ni kakuna.

⁴⁰ Da Shawulu u danai uma a Isaraila, <<Raka vu da shamgbai a ubuta u te, mpa n Janata maku ma va tamkpamu tsu shamgba na.>>

Da ovonshi a ushuki a danai, <<Ya'an i na i ga'in nu.>>

⁴¹ Da Shawulu u vasai u Vuzavaguđu Kashile ki Isaraila, u danai, <<Ushuku tsu mayun, tsu folono wu ta, yotsongu tsu vuza na u nusai.>> Da Kashile kushuki Shawulu m maku ma ni Janata a ubuta u Yurim n Tumi, da uma a na a buwai a la'akai.

⁴² Da Shawulu u danai, <<Taduki kazagba adama a va n kolobo ka va Janata.>> Da kazagba ka ka yikpai u Janata kolobo ka ni.

⁴³ Da Shawulu we ecei Janata <<Dana mu i na vu ya'in.>>

Da Janata u danai ni, <<Ishigi da koci m pedei n kocombo ka kalangu ka va. Na va u yawa ta n kuwa?>>

⁴⁴ Da Shawulu u danai, <<Avu Janata vu kuwa baci ba, ya'an Kashile kuna mu anana.>>

⁴⁵ Ama da osoji a a danai Shawulu, <<Adama a yidai Janata u kukuwa, ayi vu na u tukai n wishu u gbayin wa aza a Isaraila? Ka nanlo ki a kuya'an ba. Tsu kucina ta n Vuzavaguđu ko cileme tsu kanji tsu kaci ci ni ci te ci o kutodo ci yikpa a idika ba. Adama na u ya'an ta ili i nampa anana n utsura u Kashile.>> Nannai va da ovonshi a bankai Janata da a kpa dai kuna yi.

⁴⁶ Da yeve Shawulu u kašukpaṁ kutono aza a Filisitiya, da ele ta na o bonoi a idika i le.

Tsugono tsu Shawulu

⁴⁷ Ana Shawulu wo okpoi mogono mi Isaraila, u ya'an ta kuvon n irala i ni a ubuta dem u na wi ukara'i n ayi. U ya'an ta kuvon n aza a Mowabu, n aza Amona, aza a Edom, nu ngono ma aza a Zoba kobolo n aza a Filisitiya. Ubuta u na Shawulu u banai kuvon dem u ciya ta ulya'i.

⁴⁸ U ya'an ta kuvon n utsura wa abundai da u lya'i aza a Ameleki, nannai da wi isai aza a Isaraila e ekiye aza a na a purai le ucanuku gbani.

⁴⁹ Muku n Shawulu e le da Janata, n Ishivi kobolo m Maliki-shuwa. Wi ta kpamu m muku ma amaci n re, ele da Meriba mekere mu ugiti, m Makelu vuza kenu.

⁵⁰ Kula ku vuka vu ni ku da Ahinowam mekere ma Ahimazu. Kula ku kovonshi vi ni kpamu ayi da Abuna kolobo ka Neru esheku e ke'en a Shawulu.

⁵¹ Esheku a Shawulu a da Kishu, esheku a Abuna a da Neru, dem vu le olobo a Abiyelu a da.

⁵² Ayin a Shawulu raka i ta tukpa n kuvon n aza a Filisitiya, kpamu ubuta na baci de dem Shawulu we enei vuza vu utsura, kata u rono yi u bonoko a katsuma ko ovonshi a ni.

15

Kuvon n aza a Ameleki

¹ Kanna ke te da Samaila u danai Shawulu, <<Mpa da Vuzavaguḍu u suki n tawa me erengu wu, kata kpamu n zuwa wu tsugono u uma aza a Isaraila. Adama a nannai pana i na Vuzavaguḍu u danai.

² Ili i na Vuzavaguḍu Mala'imili u dansai i danna. <N kutakacika ta aza a Ameleki adama i na a ya'ankai aza a Isaraila a ayin a na a utai a Masar.

³ Gogo na bana vu ya'an kuvon n aza a Ameleki kata vu una le raka. Kata vu kašukpa ili ba, unai le ali n amaci, muku nu nrebu, anaka nu nlala, arakuma ni njaki.> >>

⁴ Da Shawulu u bolongi ovonshi a ni raka a Telem. U kecei le da u ciyai uma akpan kupa (10,000) wa aza a Yahuda, osoji akpan amangatawenre (200,000) tamkpamu a kumaci ka aza a Isaraila.

⁵ Da Shawulu n osoji a ni a banai a likuci i Ameleki da a kpa'wain a kara'a.

⁶ Da u su'uki aza e Kena n akaka, u danai, <<Utai i kasukpa aza a Ameleki, ta lo ma kuna da kobolo, adama a na i ya'anaka ta aza a Isaraila kasingai ana a utai a Masar.>> Da aza e Kena a utai a kašukpa aza a Ameleki.

⁷ Da Shawulu u lya'i aza Ameleki n kuvon, ili i na i dikai a Havila ali a kubana a Shuru vu na vi de a kasana n idika i Masar.

⁸ Da u dikai Agaga mogono ma aza a Ameleki n wuma. Ama wu una ta uma a ni raka n kotokobi.

⁹ Ama Shawulu kobolo n ovonshi a ni a kašukpa ta Agaga mogono n wuma kobolo nu nlala n singai n singai, n anaka ni ndendem, ngiri, kobolo n i na i la'i n kuga'an le dem. I nampa ya raka a una i da ba. Ama a una ta nnama raka n na mi nu usan n na n ga'in ba.

¹⁰ Da Vuzavaguḍu u ya'in kadanshi n Samaila,

¹¹ <<N namgba ta katsuma a na n zuwai Shawulu tsugono, adama a na u shirikpaka mu ta kucina, kpamu u tono wila u va ba.>> Da Samaila u namgbai katsuma kau, da u kanai kufolono Vuzavaguḍu kayin kaḅala.

¹² Ana kayin ka asai ɗa Samaila u banai kulansa Shawulu, ama ɗa a dana na ni, <<Shawulu u bana ta a Kamelu, a ubuta u na u ma'akai ka ni ili i na a kucibasa n ayi. A ubuta wa ɗe kata u laza a kubana a Giliga.>>

¹³ Ana Samaila u yawai a ubuta u na wi, ɗa Shawulu u danai, <<Ya'an Vuzavaguɗu u zuwaka wu unaŋingai. Adama a na n tono ta wila u Vuzavaguɗu.>>

¹⁴ Da Samaila u danai, <<Ta baci nannai, maŋshi ma yida mi a kupana tsu mashi ma nlala n anaka?>>

¹⁵ Da Shawulu wu ushuki, <<Ovonshi a ɗa a tawai n ele ɗe a ubuta wa aza a Ameleki, a zagba ta nlala n anaka a singai adama alyuka a Vuzavaguɗu Kaŋhile ka nu, ama tsu una ta aza na a buwai.>>

¹⁶ Da Samaila u danai Shawulu, <<Shamgba! Kaŋukpa n dana wu i na Vuzavaguɗu u danai mu nayi n kayin.>>

Da Shawulu wu ushuki, <<Dana mu.>>

¹⁷ Da Samaila u danai, <<Ko an vi a kinda ka ni nu avu ili ɗa ba, ama avu ɗa vuza gbayin vu kumaci ka aza a Isaraila. Vuzavaguɗu u zagba wu ta vo okpo mogono mi Isaraila.

¹⁸ Da u suki nu vu ya'anka yi ulinga, u danai, <Bana vu una uma a kavama aza a Ameleki, ya'an kuvon n ele ali vu una le raka-raka.>

¹⁹ Yida i zuwai ɗa vu iwain kutono wila u Vuzavaguɗu? Yida zuwai vu purai ucanuku gbani u na u la'i n kuga'an? Da vi ya'in ka gbani-gbani a aŋshi a Vuzavaguɗu?>>

²⁰ Da Shawulu wu ushuki u danai, <<N tono ta wila u Vuzavaguɗu, m bana ta a ubuta u na u suki mu m bana. Mu una ta aza a Ameleki raka-raka, kpamu ɗa n remei Agaga mogono me le.

²¹ Da ovonshi e kenuki nlala kobolo n anaka a singai a kaŋsuma ku ucanuku u gbani u na a purai, adama na a ya'anka Vuzavaguɗu Kaŋhile ka nu alyuka na ɗe a Giliga.>>

²² Ama ɗa Samaila wu ushuki,
<<Yida Vuzavaguɗu u la'i n kuciga?

Isumi, ko kune'e ka alyuka?

U la'a ta n ku ga'an o tono kadanshi ka ni,
ana e kuneke yi alyuka a nlala n singai.

²³ Adama a na ugbamiwasuvu wi ta derere n unushi u tsuboci.

Araɗi kpamu derere ɗa n unushi u tsugbani.

Adama a na vu iwan ta kadanshi ka Vuzavaguɗu,

Ayi feu u iwan wu ta o tsugono.>>

²⁴ Da Shawulu u danai Samaila, <<N nusa ta. M kpaɗa ta kutono wila n kadanshi ka Vuzavaguɗu. Adama a na m pana ta wovon wa osoji, i ɗaɗa i zuwai n ya'in ili i na a cigai.

²⁵ Gogo na n folono wu ta, cinukpaka mu n unushi u va kata vu bono kobolo nu mpa, adama na n cikpa Vuzavaguɗu.>>

²⁶ Ama ɗa Samaila u danai ni, <<Mpa n kubono kobolo n ayu ba. Adama na vu iwain ta kadanshi ka Vuzavaguɗu, kpamu Vuzavaguɗu u iwan wu ta o tsugono tsa aza a Isaraila.>>

²⁷ Ana Samaila u kpatalai a na wa laza, ɗa Shawulu u remei kaga'in ko motogu ma ni, ɗa ma karai.

²⁸ Da Samaila u danai ni, <<Vuzavaguɗu u kara ta tsugono tsa aza a Isaraila wa nu anana, kpamu u neke ta tsu ɗa u vuza yoku vu na u la'i nu.

²⁹ Ayi na wi n Tsugbayin tsa aza a Isaraila u ci ya'an a'uwa ba, ko ta na u saba'a kaɗu ka ni, adama na ayi vuma ɗa ba, vuza na u tsu saba'a kaɗu ka ni.>>

³⁰ Da Shawulu u danai, <<Mpa n nusa ta. Ama n nannai dem cikpa mu e kelime ko nkoshi m gbara-gbara n uma a va n kelime ka aza a Isaraila. Tawa tsu walaka, adama na m bana n cikpa Vuzavaguđu Kashile ka nu.>>

³¹ Da Samaila u bonoi n Shawulu, da u cikpai Vuzavaguđu.

³² Da Samaila u danai, <<Tukai mu n Agaga mogono ma aza a Ameleki.>> Da Agaga u yawai wu ani m matana n kađu idashi, <<Kusheshe ku ni a kuna yi ba.>>

³³ Ama da Samaila u danai, <<Uteku tsu na kotokobi ka nu ko bonokoi amaci babu muku, nannai da feu anaku a nu o kokpo babu maku.>> Da Samaila wu unai Agaga e kelime ka Vuzavaguđu a Giliga.

³⁴ Da Samaila u lazai a kubana a Rama, da Shawulu u banai a kpa'a ku ni a Gibiya.

³⁵ Ili i na i dikai a kanna ka nanlo Samaila u doku we ene Shawulu ba, ali Samaila u kuwai, ama u namgba ta katsuma kau adama a ni. Vuzavaguđu ta na u pana uyo'o a na u zuwai Shawulu wo okpoi mogono mi Isaraila ba.

16

Samaila u zuwai Dawuda wo okpoi mogono

¹ Da Vuzavaguđu u danai Samaila, <<Ali wana dai vu kulya'a kelime n ku namgba katsuma adama a Shawulu? N iwai ta de wo okpo mogono ma aza a Isaraila. Gogo na shatangu kavana ka nu m mani'in, vu bana a likuci i Batalami a ubuta u vuma vi yoku vu na ci deke Jesi, adama na n zagba ta vuma te a katsuma ka muku n ni wo okpo mogono.>>

² Ama da Samaila u danai, <<Nini dai m kubana de? Shawulu u pana baci ka'a wi ta a kuna mu.>> Da Vuzavaguđu wu ushuki u danai, <<Gogo na dika mashan ma kanaka a kubana, vu yawa baci kata vu dana, <N tawa ta kuneke alyuka u Vuzavaguđu.>

³ Kata vu banuku Jesi u tawa a ubuta wa alyuka a, mpa ta na n kudana wu ta i na va kuya'an. Vi ta e kerengu vuza na n yotsonki nu.>>

⁴ Da Samaila u ya'in i na Vuzavaguđu u danai ni. Ana u yawai a Batalami, da nkoshi m gbara-gbara n likuci ma n rabasai ni ikyamba e kuje'e. Da ecei ni, <<Gbaga da vu tawai ko?>>

⁵ Da Samaila wu ushuki, <<E, gbaga da, n tawa ta kuya'anka Vuzavaguđu alyuka. Bonokoi kaci ka da cida, kata i tawa kobolo nu mpa a ubuta wa alyuka.>> Da Samaila we erengi Jesi cida kobolo m muku n ni, da u banuki le a tawa a ubuta wa alyuka wa.

⁶ Ana a yawai de, da Samaila we enei Eliyabu kolobo ka Jesi, da u sheshei, <<Mayun, vuza na wi kashani e kelime ka tsu na va ayi da vuza na Vuzavaguđu u zagbai.>>

⁷ Ama da Vuzavaguđu u danai Samaila, <<Kata vi indana tsuloboi ci ni ko ugađi u ni ba, adama a na n iwain ta de. Vuzavaguđu u ci indana i na vuma u ci indana ba. Vuma u ci indana ta tsuloboi, ama Vuzavaguđu u ci indana ta kađu.>>

⁸ Da Jesi u dekei Abinadabu, u zuwai ni u laza e kelime ka Samaila. Ama da Samaila u danai, <<Ayi na feu Vuzavaguđu u zagba yi ba.>>

⁹ Da Jesi kpamu u zuwai Shama u laza e kelime ka Samaila, ama da Samaila u danai, <<A'a, ayi na feu Vuzavaguđu u zagba yi ba.>>

¹⁰ Jesi u doku u zuwai muku mo olobo n cindere n ni raka n lazai e kelime ka Samaila, ama Samaila u danai, <<Vuzavaguđu u zagba le ba.>>

¹¹ Da we ecei Jesi, <<Uteku wu muku n nu n da na raka?>>

Da wu ushuki, <<Vuza na u kotsokoi le mani u buwa ta, Ama wi ta a ubuta u kaguba ka nlala.>>

Da Samaila u danai, <<Suku a bana e deke yi, kpamu ci a kudasangu ba, sai ayin a na u yawai.>>

¹² Da u suki a banai a tawai n ayi. Ayi ta na wi ta ushili n tsuloboi kpamu m matana mi ikyamba. Da Vuzavaguđu u danai Samaila, <<Denga vu erengu yi, ayi da vuza na m zagbai.>>

¹³ Da Samaila u dikai kavana ka mani'in da we erengi ni e kelime ko otoku a ni, a kanna ka nanlo ka da Ayinviki a Vuzavaguđu a cipai n utsura u Dawuda. Da yeve Samaila u lazai u bonoi a Rama.

¹⁴ Ayinviki a Vuzavaguđu ta na a kasukpa de Shawulu, da wunlai u gbani-gbani u na wu utai u Vuzavaguđu u kanai kutakacika yi.

¹⁵ Da kagbashi ka ni ka danai ni, <<Danna wunlai u gbani-gbani u na wu utai u Vuzavaguđu a kutakacika wu.

¹⁶ Adama a nannai vuzagbayin ya'an agbashi a nu a lansa vuza na u yevei kuwa'a umolu. Adama a na u wa'a a ayin a na baci wunlai u gbani-gbani wu utai u Kashile u tawai nu, vi ta a kuciya matana.>>

¹⁷ Da Shawulu u danai agbashi a ni, <<Lansakai mu vuza na u fudai kuwa'a umolu mayin i tuka mu.>>

¹⁸ Da vuza yoku a katsuma ka agbashi ka wu ushuki, <<Me ene ta kolobo ka Jesi va aza a Batalami vuza na u fudai kuwa'a umolu. Ayi vuza vu utsura da, kovonshi kpamu. U fuda ta kadanshi mayin, kpamu wi ta n tsuloboi. Vuzavaguđu kpamu wi ta kobolo n ayi.>>

¹⁹ Da Shawulu u suki muku mu usuki u Jesi, u danai, <<Su'uku mu kolobo ka nu Dawuda, vuza na wi a kaguba ka nlala ka.>>

²⁰ Da Jesi u dikai majaki n ucanuku n ilikulya'a, n kedele ka makyan kobolo m maku ma magaji u nekei kolobo ka ni Dawuda u banka Shawulu.

²¹ Nannai da Dawuda u uwai kuya'anaka Shawulu ulinga. Da Shawulu u cigai ni n kau, da Dawuda wo okpoi vuza na u tsu dika ucanuku u kuvon.

²² Da Shawulu u suki akaka u Jesi, u danai <<Kasukpa Dawuda u lya'a kelime n kuya'ansaka mu ulinga, adama a na m pana ta uyo'o wu ulinga u ni.>>

²³ Ayin a na baci de dem wunlai u gbani-gbani wu utai u Kashile da u tawai u Shawulu, kata Dawuda u dika umolu u ni u wa'a. Kata Shawulu u ciya matana, kata u pana uyo'o, kata ayinviki a kavama a Kashile a a kasukpa yi.

17

Dawuda n Goliya

¹ Da aza a Filisitiya o bolongi ovonshi e le o Soko vu Yahuda adama o kuvon. A zuwai apam e le a Efesu Damima vu na vi e mere ma likuci i Soko n Azeka.

² Da Shawulu n osoji aza a Isaraila tamkpamu o bolongi a ubuta ute da a zuwai apam e le a kara'a ka Ela, o fobusoi adama a na a ya'an kuvon n aza a Filisitiya.

³ Aza a Filisitiya a darai a kaginda ke te, aza a Isaraila feu a darai a ka nan de, n kara e mere me le.

⁴ Da kovonshi ka aza a Filisitiya ka na e ci deke Goliya vu likuci i Gatu, wu utai a katsura ka aza a Filisitiya da u shamgbai e mere ma aza Isaraila n aza a Filisitiya. Ugadi u ni ta na u la'a ta udashi kuci.

⁵ Wi ta m maku ma vuyum vi shili u kapi a kaci ka ni, m motogu ma vuyum ma na amiki a ni a yawai shekelu akpan a tawun (5,000).

⁶ Da u ukai nraga n ene mi iyum i shili e ene a ni, da kpamu u woki kotokobi ka gbayin ka viyum vi shili a kavangatsu ka ni.

⁷ Ukutsu u masara u ni wi ta tsu mashin, amiki a kaci ka masara ka a yawa ta shekelu amangatawantal (600) a vuyum vu lima. Kadiki ka maraga ka ni ki ta a nwalu e kelime ka ni.

⁸ Da Goliya u shamgbai e mere devu n apam aza a Isaraila u danai, <<Yidai i zuwai yu utai i darai adama o kuvon? Mpa vuza va aza a Filisitiya da, ada tamkpamu agbashi a Shawulu a da. Zagbai vuza te a katsuma ka da u tawa tsu shilika.

⁹ Da baci u fudai wu unai mu, ci ta o ko okpo agbashi a da. Ama da baci n ciyai ulya'i da mu unai ni, yi ta o ko okpo agbashi a tsu i ya'anaka tsu ulinga.>>

¹⁰ Da u doku u danai, <<Anana n goyo ta ovonshi aza a Isaraila, nekei mu vuza na n kushilika n ayi.>>

¹¹ Ana Shawulu kobolo n ovonshi a ni raka a panai kadanshi ka na vuza va aza a Filisitiya u dansai, da ikyamba i le i kuwai a panai wovon.

¹² Ayi Dawuda tamkpamu kolobo ka Jesi ka a, vuza va aza a Efarata a Batalami vu ubon u Yahuda. Jesi u matsa ta olobo kunlaj, kpamu a ayin o tsugono tsu Shawulu ci na de u kutsa.

¹³ Olobo a tatsu a gbara-gbara a ni o tonon ta Shawulu a kubana a ubuta u kuvon, maku mu ugiti ma ayi da Eliyabu, vuza ire ayi da Abinadabu, vuza tatsu kpamu Shama.

¹⁴ Dawuda va ayi da u kotsokoi le mani. Ayin a na aza ani uma a tatsu a banai a ubuta u kuvon n Shawulu,

¹⁵ Dawuda va ta na u tsu u bana ta n u bonoi a Batalami adama a na wi inda nlala ma esheku a ni.

¹⁶ Goliya kovonshi ka aza a Filisitiya u kanai kushika aza a Isaraila. Ali ayin amangere usana n kulivi,

¹⁷ Kanna ke te da Jesi u danai kolobo ka ni Dawuda, <<Danga vu dika kagisamkpatsu ka ifa vi ishina yu uzungi n akutsu o boroji kupa a nampa a vu dakaka vu banka aza a nu a ubuta u kuvon.

¹⁸ Kata vu dika kpamu akutsu a mani* kupa vu banka vuza kelime vi le. Ve ene matana me le, vu bono baci kata vu ya'anaka mu izumgbi tsu na i de.>>

¹⁹ I ta de kobolo n Shawulu n osoji a aza a Isaraila raka a kara ka Ela o kuvon n aza a Filisitiya.

²⁰ M kpasani, da Dawuda u dangai u kasukpai magubi mo yoku a ushiga wu nlala n ni. Da u fobusoi u kanai uye tsu na Jesi u tonukoi ni. Ayi a kuyawa, osoji tamkpamu a kuta a kubana a ubuta u kuvon u le, n a ya'in icibali i kuvon.

²¹ Ovonshi a Isaraila n aza a Filisitiya a darai kuvon a mindanai.

²² Da Dawuda u kasukpai ucanuku u ni e ekiye o kosoji ka na ki kinda ucanuku, da u sumai a kubana a ubuta u kuvon u kyasai nkoshi n ni.

²³ Ayi a kadanshi n ele, da Goliya kovonshi ka Filisitiya vu Gatu, wu utai a katsura ka aza a Filisitiya u ya'in kadanshi ka ishikushi tsu na u kiwanai, da Dawuda u panai.

²⁴ Ana aza a Isaraila e enei vuma va da raka vi le a sumai adama o wovon.

²⁵ Da aza a Isaraila a kanai kudana, <<Ye ene ta vuma vu nampa tsu na u dakakai ku utasa? U tsu uta ta adama na u shika aza a Isaraila. Mogono mi ta e kuneke uciyi wa abundai u vuza na wu unai ni. Kata kpamu u neke yi mekere ma ni mo olo yi. U sanki aza a kpa'a ku ni kutsupa utafu a idika yi Isaraila.>>

²⁶ Da Dawuda we ecei aza a na i kashani devu n ayi, u danai, <<Yidai a kuya'anaka vuza na wu unai vuma va aza a Filisitiya vu nampa, ali u takpakai aza a Isaraila ili wono i nampa? Yayi bi'i vuza vu kofoto va aza a Filisitiya vu nampa vuza na wi o kugoyo ovonshi a Kashile ka wuma?>>

²⁷ Da a dana ni ili i na a kuya'anaka vuza na de dem wu unai Goliya.

²⁸ Ana Eliyabu, Dawuda mokoshi ma ni u panai tsu na wi a kadanshi n uma, da u ya'in wupa kau da we ecei, <<Yidai i tukai nu na? Ya yi kpamu vu kasukpakai nlala

* **17:18 17:18** akutsu a mani Ili i kulya'a i da i na a ci ya'an m mani ma anaka.

ma a kakamba? N yeve ta_araḍi a_nu n ugbamukaci u nu. Vu ta_wa ta_koci adama a na vi inda kuvon.>>

²⁹ Da Dawuda u danai, <<Yidai n ya'in? Mi n kofon ka na n dansa ba?>>

³⁰ Da u kpatalai u bonoi o kovonshi ko yoku, u doku we ecei kakuna ka kpamu, da uma a_a ushuki ni uteku tsu cau.

³¹ Da ovonshi o yoku a banai a danai Shawulu i na Dawuda u dansai, Da Shawulu wu ushuki a bana a_tuka_yi n Dawuda.

³² Da Dawuda u danai Shawulu, <<Kaṭa_vuza u na_mgba_katsuma_ko u pana wovon adama a vuza vu Filisitiya vu nampa ba, mpa kagbashi ka_nu mi ta_a kubana n shilika_n ayi.>>

³³ Da Shawulu wu ushuki, <<Avu vi a kufuḍa vu bana va_shilika_n vuza va aza a Filisitiya vu nampa ba. Adama a na avu maku me kenu ma bi'i vi. Ayi ta na u geshe ta_a vishili n uma ali ayi kaḍangan_i.>>

³⁴ Da Dawuda wu ushuki Shawulu, <<Kagbashi ka_nu magubi ma nlala me esheku a_ni ma a. Ayin a na baci kawu ko ma_kunzukurunzu mu utai da ma_kanai malala punu a ushiga,

³⁵ n tsu bana ta_kata_n lapa ma'a, kata_mu unai mi isa malala ma_va_a una_u ni. Da baci u bonoi wa_a va, n tsu kana_yi ta_e kudeku kata_n lapa mu una.

³⁶ Kagbashi ka_nu kunasa ta_ikawu nu nkunzukurunzu, nannai da feu n kuya'anka vuza vu kofoto va Filisitiya va, adama a na u goyo ta_osoji a_Kashile ka wuma.

³⁷ Vuzavagudu vu na wu utakai mu a_ubuta_wi ikawu nu nkunzukurunzu, wi ta_feu a kisa mu e ekiye a vuma va aza a Filisitiya vu nampa.>>

Da Shawulu u danai Dawuda, <<Wala vu bana, Vuzavagudu u banka_wu.>>

³⁸ Da Shawulu u ukai Dawuda ucanuku u kuvon u ni, da u kapakai ni m_makun ma_viyum a kaci m motogu ma_viyum ma_ni.

³⁹ Ana Dawuda u ukai u da, da u sarangi kotokobi e iven a_kukyu'un, da u gitangi nwalu. Ama u fuda u walaka ba. Adama a na ayi u kiwana nu n da ba. Da u danai Shawulu. <<Mpa n kufuḍa ma wala n ucanuku u nampa ba, adama a na mpa n kiwana nu n da ba.>> Da u fodoi u da.

⁴⁰ Da u dikai kalangu ka_ni, u zagbai atali a singai a tawun e kuyene, u zuwai a ujika u kaguba u ni. Da u dikai kayimgbaṭsu u kanai uye a kubana kugasa n vuma vu Filisitiya va.

⁴¹ Ayi tamkpamu vuma vu Filisitiya va feu wu utai a kugasa n Dawuda. N kadiki ku ucanuku u kuvon u ni e kelime

⁴² Ana Goliya u lanai da we enei Dawuda maku me kenu ma'a ushili n tsuloboi da u goyoi ni.

⁴³ Da u danai Dawuda, <<Vi dika ta_mpa meshe'e ma'a da va_kutawa_wa_a va_n kalangu?>> Da u shikai Dawuda n kula ka_ama_i aza a Filisitiya.

⁴⁴ Da vuza va aza a Filisitiya va u danai Dawuda, <<Wala a_kutawa, anana mi ta_e kuneke nnu nu nnama n kakamba ikyamba i nu.>>

⁴⁵ Da Dawuda wu ushuki ni u danai. <<Avu vi ta_a kutawa_wa_va_n kotokobi n utsula m masara, ama mpa mi ta_a kutawa_wa_nu n kula ku Vuzavagudu Mala'imili, Kashile ko osoji ki Isaraila ka na vu goyoi.

⁴⁶ Anana Vuzavagudu wi ta_e kuneke wu ekiye a va, kata_mu una wu kata_m gbatya kaci ka_nu, n neke even a uma_a_nu wu nnu nu nnama n kakamba. Kata_uduniyan dem u yeve an Kashile ki punu a idika yi Isaraila.

⁴⁷ Kata_uma a na i na dem e yeve an n kotokobi ka'a ko m masara ma'a Vuzavagudu u ku isaka uma_a_ni ba, adama a na kuvon ku Vuzavagudu ku da, wi ta_ta na e kuneke da_ekiye a tsu.>>

⁴⁸ Ana vuza va aza a Filisitiya va u dakakai a_kutawa, an wa cinaka Dawuda, da Dawuda u sumai u banai a_ubuta_u kuvon u gasa n ayi.

⁴⁹ Da Dawuda u dikai katali a ujika u ni da u zuwai a kavimgbatsu da u vitalai u taduki da u govoi Goliya vuma vu Filisitiya a kucan, katali ka libai a kucan da u yikpai a idika makpaba.

⁵⁰ Tsu nampa tsu da Dawuda u ciyai ulya'i n kavimgbatsu n katali koci a ubuta u vuma va aza a Filisitiya. U varai ni da wu unai ni babu kotokobi.

⁵¹ Da Dawuda u sumai u banai a ubuta u vuza va aza a Filisitiya va, u talai kotokobi ka ni punu a iven. Da u gbatyai ni kaci.

Ana aza a Filisitiya e enei kovonshi ka gbayin ke le ka kuwai, da a wacuwai n iladi.

⁵² Da uma a Isaraila n Yahuda a shidai kelime, a kiyangi aza a Filisitiya n yoroli ali a kubana utsutsu u likuci i Gatu n Ekoron. Aza a Filisitiya a na ukai muna a yikpasai a uye, ili i na i dikai e Sharayimu ali a kubana a likuci i Gatu n Ekoron.

⁵³ Ana aza a Isaraila o bonoi a ubuta u kuloko aza a Filisitiya, da a purai ucanuku u gbani a ubuta wa apam wa aza a Filisitiya.

⁵⁴ Da Dawuda u dikai kaci ka vuza va aza a Filisitiya va u bankai a Urushelima, da u zuwai ucanuku u kuvon u Goliya wa a kapam ka ni.

⁵⁵ Ana Shawulu we enei Dawuda a kubana kushilika n Goliya, da we ecei Abuna kovonshi vo osoji a ni, u danai, <<Abuna, maku ma yayi na va?>> Da Abuna wu ushuki u danai, <<Vuzagbayin mpa n yeve ba.>>

⁵⁶ Da mogono ma danai, <<Ece kata vu yeve ko maku ma yayi kolobo ka nampa.>>

⁵⁷ Ana Dawuda u bonoi a ubuta u kuna Goliya, da Abuna u bankai ni u Shawulu, Dawuda bi'i ubani n kaci ka Goliya.

⁵⁸ Da Shawulu we ecei ni, <<Avu da kolobo ka ya?>> Da Dawuda wu ushuki u danai, <<Mpa da kolobo ka Jesi kagbashi ka nu a Batalami.>>

18

Shawulu u kanai tsurala n Dawuda

¹ Ana Dawuda u kotsoi kadanshi n Shawulu, da Janata wu ushuki n Dawuda kau, u cigai ni tsu kaci ka ni.

² Ili i na i dikai a kanna ka nanlo ka, da Shawulu u kanai Dawuda u kpadai kukasukpa yi u bana a kpa'a ku esheku a ni.

³ Da Janata u ya'in uzuwakpani n Dawuda adama a na u ciga yi ta tsu kaci ka ni.

⁴ Adama a nannai, da Janata u fodoi motogu ma na u ukai u nekei Dawuda, kobolo n ucanuku u kuvon u ni, n kotokobi ka ni, n utan u ni, n kadambura ka ni kpamu.

⁵ A ubuta u na baci de dem Shawulu u suki Dawuda u tsu bana ta, kata kpamu u ciya ulya'i, adama a nannai va da Shawulu u nekei ni tsugbayin a katsuma ko osoji. Da i nampa ya i zuwai yaba dem mazanga, ali n aza a ulinga a Shawulu feu.

⁶ Ana osoji i o kubono a kpa'a, wana dai Dawuda u kotso kuna Goliya, da amaci a utai a likuci yi Isaraila raka adama a na a gasa n Shawulu mogono. N a cananai ishipa i mazanga n e je'i n a wa'i nkala n umolu.

⁷ Ele e kuje'e n a ya'in ishipa, a kudana,

<<Shawulu wu una ta akpan,

Ama Dawuda wu unai akpan-akpan babu uteku.>>

⁸ Vishipa vu na nampa va vu zuwa ta Shawulu wupa kau, da u danai, <<Amaci a dana ta Dawuda wu una ta akpan-akpan babu uteku, ama mpa mu una ta akpan. Yidai kpamu yo okpoi ni an wa ciya, tsugono tsu da ba?>>

⁹ Ili i na i dikai a kanna ka nanlo da Shawulu u kanai tsurala n Dawuda.

¹⁰ Ana kayin ka asai da wunlai u gbani-gbani u Kashile u uwai u Shawulu da u kanai kakpawawa an kajarishi. Ayi Dawuda tamkpamu a kuwa'a umolu u ni tsu na u kiwanai. Ayi Shawulu m masara uremi e kukiye ku ni,

¹¹ ɗa u sheshei n kaɗu ka ni, u danai, <<Mi ta o kusovo Dawuda m gbaɓa yi n kasaka.>> Kure ku ɗa Shawulu u taɗuki masara, ayi Dawuda n u werei.

¹² Da Shawulu u kanai kupana wovon u Dawuda adama a na Vuzavaguɗu wi ta kobolo n ayi, ama u kasukpa ta de Shawulu.

¹³ Adama a nannai ɗa u lokoi Dawuda a kpa'a ku tsugono ɗa u zuwai ni wo okpo kovonshi vo osoji kakpan, ɗa u kanai kutono n ele a ubuta u kuvon.

¹⁴ Ili i na baci de dem Dawuda u ya'in u tsu ciya ta ulya'i, adama a na Vuzavaguɗu wi ta kobolo n ayi.

¹⁵ Ana Shawulu we enei Dawuda wi ta a kuciyasa ulya'i ɗa u doku u panai wovon u ni kau.

¹⁶ Ama aza a Isaraila n aza a Yahuda raka cigai Dawuda adama na u tono ta n ele mayin a ubuta u kuvon.

Dawuda u zuwai mekere ma Shawulu

¹⁷ Da shawulu u danai Dawuda, <<Meriba ɗa na mekere ma gbayin ma va. N kuneke wu ta ayi yolo. Vi baci a kuya'an ka mu ulinga n utsura u kaɗu n utsura u nu kpamu vu ya'anka Vuzavaguɗu kuvon.>> Shawulu u sheshe ta a kaɗu ka ni u danai, <<Mpa ma kuna Dawuda n ekiye a va ba, ama kasukpai ni u kuwa e ekiye aza a Filisitiya.>>

¹⁸ Ama ɗa Dawuda u danai Shawulu, <<Mpa ɗa ya, yayi kumaci ku va, kpamu yayi esheku a va a idika yi Isaraila a na mo ko okpo kototo ko mogono?>>

¹⁹ Adama a nannai ana ayin a yawai a na Dawuda wa zuwa Meriba mekere ma Shawulu, ɗa Shawulu u dikai ni u nekei vuza yoku vuza na e ci deke Adiriyelu vuza va aza a Mehola.

²⁰ Da Makelu vangu vu ni tamkpamu u cigai Dawuda. Ana Shawulu u panai nannai ɗa u panai uyo'o.

²¹ Da u sheshei a kaɗu ka ni, u danai, <<N kuneke ta Dawuda Makelu, ciya wo okpo yi maza, ali sapu u kuwa e ekiye aza a Filisitiya.>> Da Shawulu u doku u danai Dawuda ire, <<Gogo na vi ta o ko okpo kototo ka va.>>

²² Da Shawulu u danai agbashi a ni, <<Ya'in kadanshi n Dawuda usokongi, i dana yi, <Lana, mogono mi ta a kupana uyo'o u nu n agbashi a ni feu, gogo na ushuku kata vu okpo kototo ka ni.>>

²³ Da agbashi a Shawulu a danai Dawuda ukuna u nampa. Ama ɗa Dawuda u danai, <<Ada i sheshe ta vuza wo okpo kototo ko mogono ili i kenu i ɗa? Mpa maku kenu ma'a kpamu vuza vu unambi.>>

²⁴ Ana agbashi a Shawulu o bonoi a danai ni i na Dawuda u danai,

²⁵ ɗa Shawulu u danai, <<Danai Dawuda, <Mogono ma ciga katsupu adama a vuka vu savu va ba, sai ofoto amangatawun (100) aza a Filisitiya. Adama a na u tsupaka mogono i na irala i ni i ya'ankai ni.>> Na va ugboji u ɗa u na Shawulu u ya'ankai Dawuda, adama a na u uwa e ekiye aza a Filisitiya.

²⁶ Ana muku mu usuki ma n danai Dawuda ili i na mogono ma danai. Ana Dawuda u panai nannai ɗa u wu ushuki u zuwa mekere mo mogono ma. Babu ayin a na a zuwai a yawa,

²⁷ ɗa Dawuda kobolo n uma a ni a banai a unai aza a Filisitiya amangatawenre (200). U tukai n ukpan wo ofoto u le, u shatangi derere tsu na a danai ni, adama a na wo okpo kototo ko mogono. Yewe ɗa Shawulu u nekei ni mekere ma ni Makelu u zuwa.

²⁸ Ana Shawulu u yevei Vuzavaguɗu wi ta kobolo n Dawuda, kpamu mekere ma ni Makelu ma ciga yi ta,

²⁹ Da u doku u la'asakai kupana wovon u Dawuda, ɗa wo okpoi a tsurala n ayi a ayin a wuma a ni dem.

³⁰ Da ovonshi a aza a Filisitiya a lya'i kelime n kuta n a ya'in kuvon n aza a Isaraila. Ama ayin tutu, Dawuda u ci ciya ta ulya'i u la'a ovonshi osoji a Shawulu. Nannai va da kula ku Dawuda ku la'i n kuta.

19

Shawulu u kondoi kuna Dawuda.

¹ Da Shawulu u danai maku ma ni Janata kobolo n aza a ulinga a ni, a una Dawuda. Ama Janata u ciga ta Dawuda kau,

² Da u danai ni, <<Esheku a va Shawulu wi ta a kulansa uye u na u kuna wu. Adama a nannai, vu zuka mayin makpa n usana, vu ciya ubuta u na vu shedekei.

³ Mpa n kubana ta kata n shamgba kobolo n Esheku a va de a kakamba ka na vi va. Kata n ya'anka yi kadanshi ka nu, i na baci m panai dem mi ta o kutonuko wu.>>

⁴ Da Janata u dansai ukuna u singai adama a Dawuda u Shawulu esheku a ni, u danai, <<Mogono kata vu takacika kagbashi ka nu Dawuda ba, adama na ayi u nusaka wu ba, kpamu i na u ya'in i banka wu ta n abundai.

⁵ U neke ta wuma u ni a ayin na wu unai Goliya. Da Vuzavaguđu ta na u nekei aza a Isaraila ulya'i u gbayin. Avu feu a na ve enei ili i nampa ya vu ya'an ta mazanga. Yidai i kuzuwa vu takacika Dawuda vuza babu unushi ali vu una yi gbani?>>

⁶ Da Shawulu u panai kadanshi ka na Janata u dansai, da u ya'in akucina u danai, <<Vuzavaguđu wi baci de n wuma, a kuna Dawuda ba.>>

⁷ Da Janata u dekei Dawuda da u danai ni ili i na Shawulu u dansai raka. Da u bankai ni u Shawulu. Da Dawuda u lya'i kelime n kuya'anka Shawulu ulinga uteku tsu na u kiwanai.

⁸ Da kuvon ku doku ku dangai n aza a Isaraila n aza a Filisitiya, da Dawuda wu utai u ya'in kuvon n aza a Filisitiya wu unai le n abundai, ali aza a na buwai a sumai.

⁹ Kanna ke te Shawulu idashi a kpa'a ku ni, ayi ukani m masara, da wunlai u gbani-gbani u Vuzavaguđu u uwai ni. Dawuda ta na a kuwa'a umolu u ni,

¹⁰ da Shawulu u sheshei u sovo yi u gaba n kasaka, ama da Dawuda u werei. Yeve da masara ma lazai da mo sovoi mashilya. N kayin ka nanlo ka da Dawuda u sumai da u la'akai n wuma u ni.

¹¹ Da Shawulu u suki uma a bana a inda kpa'a ku Dawuda adama a na a ciya a una yi n usana. Ama da Makelu vuka vu Dawuda u danai ni, <<Da baci vu sumai n kayin ka nampa adama a wuma u nu ba, makpa n usana vi ta a kukuwa>>

¹² Da Makelu u pusatangi Dawuda n katusu, u sumai da u la'akai.

¹³ Da Makelu u dikai kamali da u va'ankai a kajiba, da u zuwai cileme tsu nradika a ubon u kaci da u palai ka'a n akashi.

¹⁴ Ana Shawulu u suki agbashi a ni a bana a kana Dawuda, da Makelu u danai, <<Wi gbaga ba.>>

¹⁵ Da Shawulu u doku u suki agbashi a o bono de a ciya e ene Dawuda n ashi e le. Da u danai le, <<Tukai ni na n kajiba ka ni adama a na mu una yi.>>

¹⁶ Ama ana agbashi a uwai a kpa'a ku Dawuda ka, da a cinai kamali uva'anki a kajiba, kpamu a ubon u kaci a cinai de cileme tsu nradika.

¹⁷ Da Shawulu u danai Makelu, <<Yidai i zuwai da vu doroi mu nannai, vu zuwai vurala vu va u suma adama na u la'aka?>>

Da Makelu wu ushuki u danai ni, <<Dawuda u dana ta da baci n kasukpai ni u lazai ba, wi ta a kuna mu.>>

¹⁸ Da Dawuda u sumai u la'akai, da u lazai a kubana a Rama a ubuta u Samaila da u danai ni raka i na Shawulu u ya'ankai ni. Da ayi va kobolo n Samaila a lazai a kubana a Nayotu da o yongoi de.

¹⁹ Da a danai Shawulu, <<Dawuda va wi ta de a Nayotu a Rama.>>

²⁰ Da u suki agbashi a bana e reme yi. Ama ana a yawai da cinai kobolo ka eneki a kuya'an kene, Samaila ta na lo kashani e kelime ke le. Da Ayinviki a Kashile a cipai wa aza a usuki a Shawulu a, da ele feu a ya'in kene.

²¹ Ana Shawulu u panai ka'a da u suki aza o yoku, da ele feu a kanai kuya'an kene. Da Shawulu kpamu u doku u suki agbashi tatsu, da ele feu a kanai kuya'an kene.

²² A ukocishi da ayi n kaci ka ni u banai a Rama. Ana u yawai derere vu kayinva ka gbayin ka likuci i Seku, da we ecei, <<Ubuta u na Samaila n Dawuda i?>> Da a danai ni, <<I ta de a Nayotu a idika i Rama.>>

²³ Da Shawulu u banai Nayotu de a Rama. Da Ayinviki a Kashile a cipai wa ni feu da u kanai kuwala n u ya'in kene, ali sapu na u yawai a Nayotu.

²⁴ Ali u fodoi aminya a ni, u kanai kuya'an kene e kelime ka Samaila. U vaki koshombodi kanna kaba la n kayin feu. Ta de kansa ka nampa ka ka dangai, ka na a tsu dana, <<Shawulu feu keneki ka'a?>>

20

Janata u bankai Dawuda

¹ A na i lo da Dawuda u sumai u kasukpai Nayotu a Rama u bonoi u Janata we ecei ni, <<Yidai n ya'in? Yidai unushi u va? Nini dai n nusakai esheku a nu, ali da wi a kulansa wuma u va?>>

² Da Janata wu ushuki ni u danai, <<Mayun da ba, vi a kukuwa ba, adama a na esheku a va a ci ya'an ili ende'en babu mpa ba, ko i kenu ko i gbayin. Yidai i kuzuwa yi u sokongu ili i nampa wa va? Mayun da ba.>>

³ Ama da Dawuda u ya'in akucina u danai, <<Esheku a nu u yeve ta an n ciyai mapasa ma singai wa nu, i da da i zuwai da u tonukoi nu ba, da u sheshei, <Kata Janata u yeve ukuna u nampa ba, ta lo wa namgba kadu n kau.> Ama n kucina ta n Vuzavagu du vu wuma n wuma u nu, n danai mi ta devu n ukpa.>>

⁴ Da Janata u danai Dawuda, <<Dana mu ili raka i na vu cigai n ya'an ka wu, mi ta ta na a kuya'an i da.>>

⁵ Da Dawuda u danai, <<Lana, makpa'a kadiva ko wotoi u savu ka'a, kpamu u ga'an m kpa da kulya'a ilikulya'a kobolo m mogono ba. Ama n ciga wu ta vu kasukpa mu n suma m bana n shede ku a kakamba ali a kubana n kulivi ku makpa'a koci.

⁶ Da baci esheku a nu e ecei nu mpa, vu dana yi, <Dawuda u folono mu ta kau n kasukpa yi u bana a kpa'a ku ni na de a Batalami, adama a na kune'e ka alyuka ki ta de ku na a ci ya'an a kaya lakam adama a kpa'a ku tsu.>

⁷ Da baci u danai, <Babu u kuna> kagbashi ka nu ki ta o kuyongo gbaga. Ama da baci u ya'in wupa, yeve a na wi ufobi adama a na u ya'an ka mu iforotoi.

⁸ Ama avu tamkpamu, yotsongu kagbashi ka nu ucigi, adama a na vi ya'an ta uzuwakpani n ayi e kelime ka Vuzavagu du. Ama n nusa baci, to una mu n kaci ka nu, yidai da va kuka sukpa esheku a nu wu una mu?>>

⁹ Da Janata wu ushuki u danai. <<Ko kenu! Mi shi baci n yevei a na esheku a va wi ofobuso adama na wu una wu, mi ishi a kudana wu.>>

¹⁰ Da Dawuda u danai Janata, <<Yayi u kudana mu, da baci esheku a nu wu ushuki nu n wupa?>>

¹¹ Da Janata u danai Dawuda, <<Tawa, ya'an tsu bana a kapulaka.>> Da a lazai a kubana kapulaka ka kobolo.

¹² Da Janata u danai Dawuda, <<N kucina ta n Vuzavagu du Kashile ki Isaraila, mayun n kudana ta esheku a va a makyan ma nampa makpa koci. Da baci u sheshei kagbanigbani wa nu, n kusu'uku wu ta n akaka adama a na vu ciya kuyeve.

¹³ Ama da baci u sheshei kawuya a nu, da n su'uki nu n akaka vu suma ba, kasukpa Vuzavaguḍu u takacika mu. Ya'an Vuzavaguḍu u yongo kobolo n avu uteku tsu na u yongoi n esheku a va.

¹⁴ A ayin a na mi n wuma ya'an vu yotsongu mu ucigi u babu kukotso u Vuzavaguḍu, adama a na n kuwa ba.

¹⁵ Ama ayin a na baci n kuwai vu lya'a kelime n kuyotsongu aza a kpa'a a va ucigi u babu uteku. Ya'an Vuzavaguḍu wu una irala i nu aduniyan raka.>>

¹⁶ Da Janata u ya'in uzuwukpani m kpa'a ku Dawuda, u danai, <<Ya'an Vuzavaguḍu wu una irala i Dawuda.>>

¹⁷ Adama a ucigi u na Janata u cigai Dawuda, da u zuwai ni u doku u kucinasakai adama a ni, adama a na u ciga ta yi kau uteku tsu na u cigai kaci ka ni.

¹⁸ Da Janata u danai Dawuda, <<Makpa'a da kaḍiva ko wotoi u savu. I ta a kunamba wu, adama a na ubuta wi idashi u nu wi ta o kokpo babu vuza.

¹⁹ Makpa koci n kulivi vu bana a ubuta u na vi ishi vi shedeki va a ukara'i u katali a uteku.

²⁰ N kutaduku ta aya a tatsu a ubuta u katali ka, n kuya'an ta adanshi ili i yoku i da mi a kutawa.

²¹ Mi ta a kusuku maku n dana yi, <Bana vu lansa aya a.> Da baci n danai ni, <Lana, aya a da lo devu n avu, dika a da vu tuka mu.> Yeve kata vu uta vu tawa, adama na n kucina ta n Vuzavaguḍu iforotoi yi lo ba, gbaga da vi.

²² Ama da baci n danai kolobo ka, <Lana! Aya da de kelime ka nu,> wo okpo ta mayun vu laza, adama a na Vuzavaguḍu u kasukpa wu ta vu laza.

²³ Ama adama a ukuna wa akucina a na ci ya'in n avu, Vuzavaguḍu da magan e mere ma tsu ali ko wanai.>>

²⁴ Da Dawuda u shedeki a kakamba, ana a gitangi kaḍiva ko wotoi u savu, da mogono ma dasangi kulya'a ilikulya'a.

²⁵ U dasangi a ubuta u na u kiwanai devu n kasaka a mindansanai n Janata, Abuna tamkpamu u dasangi devu n Shawulu, ama ubuta wi idashi u Dawuda lekeḍi.

²⁶ Shawulu ta na u dansa kakuna a kanna ka lo ba, adama na u sheshe ta, <<Ili i yoku i zuwa ta Dawuda u kpaḍai ko okpo cida. I daḍa i sankai ni kutawa. Mayun ta ka'a ki nannai.>>

²⁷ Ama ana kayin kasai, a kanna ke ire ka kaḍiva ko wotoi u savu, a ubuta wa idashi i Dawuda i da lo babu vuza. Da Shawulu we ecei Janata u danai, <<Yidai i sankai Dawuda kolobo ka Jesi kutawa kulya'a ilikulya'a nayi n anana?>>

²⁸ Da Janata wu ushuki, u danai, <<Mayun Dawuda u folono mu ta n kasukpa yi u bana a Batalami.

²⁹ U dana mu ta, <Kasukpa mu m bana, adama a na aza a kpa'a ku va i ta n kune'e ka alyuka a likuci i tsu. Da baci n ciyai mapasa ma singai wa nu kasukpa mu m bana me ene le.> I daḍa i zuwai da u kpaḍai kutawa a ubuta u kulya'a ki ilikulya'a m mogono.>>

³⁰ Da Shawulu u ya'in wupa n Janata kau da u danai ni, <<Avu maku ma kavama vuza vu ugbamukaci. N yeve ta vu bolongu ta kaci n Dawuda kolobo ka Jesi, adama a na vu neke kaci ka nu wono n anaku nu a na a matsai nu.

³¹ Ya'an n dana wu, maku ma Jesi mi baci de n wuma a aduniyan, vi a kulya'a tsugono o tsugono tsu nu ba, kpamu vi a kuciya matana a wuma u nu ba. Gogo na suku a bana a tuka n ayi, adama a na mayun da una yi.>>

³² Da Janata we ecei esheku a ni u danai, <<Adama a yidai va kuna yi? Yidai u ya'in?>>

³³ Ama da Shawulu u taduki masara ma ni adama na wu una Janata. Ta lo Janata u yevei an mayun da esheku a ni u cigai kuna Dawuda.

³⁴ Da Janata u ɗangai u kasukpai kirukpa ki ilikulya'a ka n wupa. A kanna ke ire ka kaɗiva ko wotoi u nanlo wa, ɗa u iwain kulya'a ilikulya'a. Adama a na kaɗu ka ni ka namgba ta kau adama a Dawuda, kpamu u pana ta wono kau adama a ili i na esheku a ni a ya'ankai Dawuda.

³⁵ Ana kayin ka asai ɗa Janata u banai a kakamba m maku mo kolobo mo yoku, tsu na a zuwakpanai a gasa n Dawuda,

³⁶ ɗa u danai maku ma <<Suma vu bana vu laɗsa aya a na n kutaduku.>> Ana maku ma ma sumai a kubana ɗa u taɗuki kaya e kelime ka ni.

³⁷ Ana maku ma ma yawai a ubuta u na kaya ka Janata ka yikpai, ɗa Janata u dekei ni ɗa u danai <<Lana, kaya ka ɗa na ɗe kelime ka nu.>>

³⁸ Da Janata u dekei maku ma, <<Dakaka! Suma gogo'o! Kata vu shamgba ba.>> Da maku ma ma dikai aya a, ɗa u bonoi a ubuta u ni.

³⁹ Ama maku ma me yeve ukuna u na wi punu ba. Janata n Dawuda koci ele ɗa e yevei ukuna u na wi punu.

⁴⁰ Da Janata u nekei maku ma ucanuku u kuvon u ni, ɗa u danai ni, <<Wala, dika u ɗa vu bonoko a likuci.>>

⁴¹ Ana maku ma ma lazai, ɗa Dawuda wu utai paki a katali ka na u shedekei va ɗa u kuɗangi u kyaɗai Janata kutatsu, n kuɗan ku ni a kulya'a kayala a idika. Da obongi kaci ke le ɗa a shikai kobolo ama mashi ma Dawuda ma la'a ta n abundai.

⁴² Da Janata u danai Dawuda, <<Wala m mataɗa, adama a na tsu kucina ta ɗe n kula ku Vuzavaguɗu, tsu danai, <Vuzavaguɗu ayi ɗa magan e mere ma tsu m mere ma ntsukaya n va kobolo nu ntsukaya n nu ali a kubana ayin babu uteku.>> Yeve ɗa Dawuda u lazai, Janata tamkpamu ɗa u kpatalai u bonoi a likuci.

21

Dawuda u sumai adama a Shawulu

¹ Dawuda u banai a ubuta u Ahimeleki ganu a likuci i Nobu. Da Ahimeleki u je'ekei ikyamba ana we enei Dawuda, ɗa we ecei ni, <<Yidai i zuwai ɗa vi ende'en nu? Da vi kpamu babu vuza kobolo n avu?>>

² Da Dawuda wu ushuki Ahimeleki ganu u danai, <<N tawa ta kuya'an ulinga u mogono, kpamu u dana mu ta, <Kata n kasukpa vuza u yeve ukuna wu usuki wa ba, ko u yeve ili i na n danai nu vi ya'an ba.> Ama n dana ta uma a va ubuta u na a kucina mu.

³ Gogo na yidai vi ni ɗa i kulya'a? Neke mu akutsu o boroji a tawun, ko ta na i na de dem vi n i ɗa.>>

⁴ Ama ɗa ganu wu ushuki Dawuda, <<Mpa mi m boroji vu gbani e ekiye a va ba, ama mi ta m boroji vu na e eregi na. Yi ta a kufuɗa ya takuma, ɗa baci de uma a nu asai n amaci ba.>>

⁵ Da Dawuda wu ushuki, ili i munlai yi punu ba, <<Mayun a sanku tsu ta kuyongo n amaci tsu na tsu kiwanai. Ucanuku u ali u cida u ɗa a wuti dem, bele ta na wuti u makara u ɗa anana.>>

⁶ Da ganu u nekei ni boroji vu we eregi vu na a zuwai, adama a na boroji vu yoku vi lo ba, sai boroji vu cida vu uzuwi vu na a takpai a ubuta u Vuzavaguɗu, adama a na o sono vu ɗa.

⁷ A kanna ka nanlo ka, kagbashi ka Shawulu ko yongo ta lo, vuza na a kpada i kelime ka Vuzavaguɗu. Kula ku ni ku ɗa Doyegi vuza va aza a Edom, ayi ɗa vuza kelime vu nguɓi mi ilikuzuwa i Shawulu.

⁸ Da Dawuda we ecei Ahimeleki, u danai, <<Vi ta n kotokobi ko masara vu neke mu? Adama a na ulinga u mogono wa u tawa mu ta kpakaru, ali ɗa n ɗangai babu ucanuku u kuvon.>>

⁹ Da ganu wu ushuki u danai, <<Kotokobi ka Goliya ka vuza va aza a Filisitiya vu na vu unai a kara'a ka Ela ki ta na uzuwi. Ka ki ta upali n kakashi da a zuwai ka'a a kakambu ka efodu. Vu ciga baci ka'a, dika, dada kotokobi ka na ki na koci.>>

Da Dawuda u danai, <<Babu kotokobi ka na ka la'i ka nampa, neke mu ka'a.>>

¹⁰ A kanna ka nanlo ka da Dawuda u sumai u kasukpai Shawulu, da u banai u Akishu mogono ma Gatu.

¹¹ Ama da agbashi o mogono ma Akishu ma a danai ni, <<Ayi na dada Dawuda mogono ma likuci ma ba? Ayi da vuza na a ci cikpa n kuje'e n ishipa a kudana, <Shawulu wu una ta akpan,

ama Dawuda akpan-akpan babu uteku ba?> >>

¹² Da Dawuda u zuwai kadanshi ka nampa ka a ka du ka ni, da u panai wovon u Akishu mogono ma Gatu ta lo wa ku unai.

¹³ Adama a nannai da u bonokoi kaci ka ni an kajarishi. Ayin a na baci de dem wi kobolo n e le, kata wo okpo an vuza na u jarai. Kata u kana ikarashi a utsutsu u likuci, kata u kasukpa ntsan a kula'a a matsaka.

¹⁴ Da Akishu u danai agbashi a ni, <<Lanai, vuma vu nampa va kajarishi ka'a! Yidai i zuwai da i tukai ni wa va?

¹⁵ A dana da ta n namba ta ajarishi, da i kutuka n ayi u ya'ansa ujari e kelime ka va na? Vuma nampa da u ku'uwa a kpa'a ku va?>>

22

Dawuda u banai a Adulam m Mizipa.

¹ Da Dawuda u kasukpai Gatu da u bonoi a kakpanlai ka Adulam. Ana aza a ni n aza a kpa'a ke esheku a ni a panai wi ta de, da a banai a cina ni de.

² Da uma raka aza a na i a katsuma ka atakaci, n aza na i o kutono atan kobolo n aza a unangbi wa atsuma a banai o bolongi u Dawuda, da wo okpoi vuza kelime vi le. Kabundai ke le ka yawa ta uma amangatawanashi (400).

³ De va da Dawuda u banai a Mizipa vu Mowabu, da u ya'in kadanshi m mogono ma aza a Mowabu ma, u danai, <<Mi ta ufolu u nu vu kasukpa anaku a va n esheku a va a tawa a dasangu n avu bi'i ali n yeve i na Kashile ki a kuciga kuya'an nu mpa>>

⁴ Da u kasukpai le e ekiye o mogono ma aza a Mowabu. Da a dasangi de a ubuta wa ali a kubana ayin a na Dawuda u ya'in a ubuta u na wi a ushedeki.

⁵ Ama da keneki Gadu ka danai Dawuda, <<Kata vu dasangu punu a ubuta u kushedeku ba. Danga vu bono a idika ya aza a Yahuda.>> Da Dawuda u laza'i u bonoi a kutsun ka aza a Heretu.

Shawulu wu unai anan ganu o Nobu

⁶ Kanna ko yoku ana shawulu u yevei ubuta u na Dawuda kobolo uma a ni i. A makyan ma nanlo ta na Shawulu a idashi m masara ma ni uremi a kulu ku madanga ma matana a kaginda ka Gibiya. Agbashi a ni kparamu raka ukara'i n ayi.

⁷ Da Shawulu u danai le, <<Panakai mu ada aza a Bayami. I sheshe ta Dawuda kolobo ka Jesi ki ta a kuneke da akamba kobolo n ashina a itacishi? Wi ta kparamu o kubonoko da ovonshi akpan-akpan n ovonshi amangatawun a tawun?

⁸ Yidai i zuwai da i fobusoi kuya'anka mu kawuya? Ko vuza u dana mu a na maku ma va ma ya'in uzuwukpani m maku me Jesi ba. Vuza wi lo feu adama a va ko u kebecei mu ukuna ba, ko u dana mu an maku ma va ma danai Dawuda kagbashi ka va ka puta mu, uteku tsu na u ya'in anana.>>

⁹ Ama da Doyegi vuza va aza a Edom, vuza na wi kashani n aza a gbara-gbara a Shawulu, u danai, <<Me ene ta kolobo ka Jesi a kubana o Nobu a ubuta u Ahimeleki kolobo ka Ahitubu.

¹⁰ Da Ahimeleki u folonoi Vuzavaguđu adama a Dawuda, da kpamu u nekei ni ilikulya'a n kotokobi ka Goliya vuma va aza a Filisitiya.>>

¹¹ Da mogono ma suki e deke Ahimeleki ganu kolobo ka Ahitubu kobolo n aza kpa'a ke esheku a ni raka, n anan ganu a na i a likuci i Nobu. Da raka vi le a tawai a ubuta u mogono.

¹² Da Shawulu u danai Ahimeleki, <<Pana bi'i na, avu kolobo ka Ahitubu.>>

Da wu ushuki, <<Mi ta a kupana, vuzagbayin.>>

¹³ Da Shawulu we ecei ni, <<Yidai i zuwai da avu n kolobo ka nu Jesi i sheshei kuya'anka mu kawuya? Adama a yidai da vu nekei ni ilikulya'a kobolo n kotokobi da kpamu vu ya'ankai ni kavasa u Kashile, adama a na u puta mu tsu na u ya'in anana?>>

¹⁴ Da Ahimeleki wu ushuki mogono u danai, <<Yayi a katsuma ka agbashi a nu wi n usubi u la'i Dawuda, ayi da kototo ko mogono, vuza kelime va aza a kindi a nu, vuza na a la'i n kuneke tsugbayin a kpa'a ku nu?

¹⁵ Anana da mu ugiti u na n kufolonoko yi Kashile? Anana da ugiti ba. Kata mogono me ene unushi u kagbashi ka ni ko kpa'a ke esheku a va ba. Adama a na kagbashi ka nu ke yeve ili punu a ukuna u nampa ba.>>

¹⁶ Ama da mogono ma danai ni, <<Mayun vi ta a kukuwa, avu Ahimeleki kobolo n aza kpa'a ke esheku a nu dem.>>

¹⁷ Da mogono ma danai aza a kindi a ni a na i kashani a kakambu ukara'i n ayi, <<Unai anan ganu vu Vuzavaguđu, adama na ele feu a gbaba ta kaci n Dawuda. E yeve ta ayin a na u sumai, ama da a kpa'ai kudana mu.>> Ama aza a gbara-gbara o mogono a, a ciga kuna ganu vu Vuzavaguđu va ba.

¹⁸ Ama da mogono ma danai Doyegi, <<Avu una anan ganu a.>> Da Doyegi va aza a Edom wu unai le raka. A kanna ka nanlo ka, wu unai anan ganu amanganashi n a tawun aza a na i u uki nu ntogu n tsuganu.

¹⁹ Da kpamu u zuwai a unai aza o Nobu, likuci i anan ganu. Da wu unai amaci n ali, nrebu kobolo m muku, anaka ni njaki, kobolo nu nlala.

²⁰ Ama Abiyata kolobo ka Ahimeleki matsukaya ma Ahitubu, u fatatsai da u sumai a kubana u Dawuda.

²¹ U banai u danai Dawuda a na Shawulu wu unai anan ganu a Vuzavaguđu.

²² Da Dawuda u danai Abiyata. <<Ana me enei Doyegi va aza a Edom de a kanna ka nanlo ka, n yeve ta wi ta a kudana Shawulu. Mpa da n zuwai a unai aza a kpa'a ke esheku a nu raka.

²³ Shamgba kobolo nu mpa, kata vu pana wovon ba, ayi vuza na wi a kulansa wuma u nu wa, wi ta a kulansa wuma u va feu. Vi ta a kula'aka kobolo nu mpa.>>

23

Dawuda u wawai likuci i Kayila

¹ A na i lo da Dawuda u ciyai izumgbi a na aza a Filisitiya a vishili n aza a Kayila a idika i Yahuda, kpamu a ku isa le ilya a ulanga u kulapu.

² Da Dawuda u folonoi Vuzavaguđu, u danai, <<Ko m bana n shilika n aza a Filisitiya a nampa?>> Da Vuzavaguđu, u danai, <<Bana, vu shilika n aza a Filisitiya adama a na vu wawa aza a Kayila.>>

³ Ama uma a na i kobolo n Dawuda a danai ni, <<Atsu da bi'i na a idika i Yahuda a kupana wovon, nini dai wo ko okpo tsu bana baci a Kayila vishili n osoji a aza a Filisitiya?>>

⁴ Da Dawuda u doku u folonoi Vuzavaguḏu kpamu, ḏa Vuzavaguḏu wu ushuki, u danai, <<Ḑanga vu kana uye vu bana a Kayila, adama a na n kuneke ta aza a Filisitiya e ekiye a nu.>>

⁵ Da Dawuda na aza a ni a banai a Kayila, ḏa a shilikai n aza a Filisitiya, ḏa unai le na abundai ḏa a purai ilikuzuwa i le. Nannai ḏa Dawuda u wawai aza Kayila.

⁶ A ayin a na Abiyata kolobo ka Ahimeleki u sumai a kubana u Dawuda a likuci Kayila, u bana ta n Efodu ekiye a ni.

Shawulu u guvai Dawuda

⁷ Da a danai Shawulu, a na Dawuda u banai a Kayila. Da Shawulu u danai, <<Kashile ke neke mu ta yi ekiye, adama a na u gbagura ta kaci ka ni asuvu a likuci i na yi n utsutsu n ugbaguri n agbaguratsu.>>

⁸ Da Shawulu u dekei ovonshi o kuvon a ni raka, a bana a Kayila a kambuku Dawuda kobolo n uma a ni.

⁹ Ana Dawuda u panai a na Shawulu u fobuso ta adama a na wu una yi, ḏa u danai Abiyata ganu, <<Tuka n Efodu va na.>>

¹⁰ Da Dawuda u danai, <<Vuzavaguḏu, Kashile ki Isaraila, kagbashi ka nu ka pana ta a na Shawulu u fobuso kutawa a Kayila u langasa likuci ya adama a va.

¹¹ Aza a Kayila i ta e kuneke mu ekiye a ni? Mayun ḏa Shawulu wi a kutawa uteku tsu na kagbashi ka nu ka panai? Vuzavaguḏu Kashile ki Isaraila dana kagbashi ka nu.>>

Da Vuzavaguḏu u danai, <<Mayun ḏa, wi ta a kutawa.>>

¹² Da Dawuda u danai, <<Uma a Kayila i ta e kuneke mu n uma a va e ekiye a Shawulu?>>

Da Vuzavaguḏu u danai, <<Mayun ḏa, i ta e kuneke ḏa.>>

¹³ Da Dawuda n uma a ni amangatawantali (600) a kasukpai Kayila ḏa kanai kakarasa a ubuta kakau. Ana Shawulu u panai Dawuda u kasukpa ta likuci i Kayila, ḏa u kpadai kubana ḏe.

¹⁴ Da Dawuda u yongoi ushedeki a nsasan ma akamba n Zifa. Da Shawulu u dakakai kulansa yi kanna lakam, Ama Kashile ka neke Dawuda ekiye a ni ba.

¹⁵ A ayin a na Dawuda u yongoi a Horeshi, a kamba aza a Zifa, ḏa u panai arabali a na Shawulu wu utai ku lansa yi wu una.

¹⁶ Da Janata kolobo ka Shawulu ka banai u Dawuda a Horeshi, adama na u neke yi kadanshi u neke Kashile kaḏu.

¹⁷ Da u dana ni, <<Kata vu pana wovon ba, esheku a va Shawulu wi a kufuda kuya'an ili n avu ba. Vi ta o kokpo mogono mi Isaraila, kata mpa mo okpo kabanke ka nu. Ko ayi esheku a va Shawulu u yeve ta ili nampa.>>

¹⁸ Da ejere ele dem a ya'ain Uzuwukpani e kelime ka Vuzavaguḏu. Da yeve Janata u banai a kpa'a, ḏa u kasukpai Dawuda a Horeshi.

¹⁹ Da aza a Zifa a banai u Shawulu a likuci Gibiya ḏa a danai, <<Dawuda wi ta na u shedeki a katsuma katsu a ubuta u kushedeku a likuci i Horeshi, gadi va nsansa ma aza a Hakila, ḏaka vu ubon u Jeshimo.

²⁰ Gogo na, mogono tawa a kanna ka na uga'in nu, kata atsu ci dika amiki e ku remeke wu ayi.>>

²¹ Da Shawulu u danai, <<Ya'an Vuzavaguḏu u zuwaka ḏa unasingai a na i cibai nu mpa.

²² Banai i doku i lansa ka mayin. Kata i yeve ubuta u na wi a idashi n vuza na we ene ni ḏe. Adama a na a dana mu ta ayi ka karashi ka mayun.

²³ Banai i yeve a ubuta u na u tsu shedeku mayin, kata i bonoko mu n arabali a mayun. Yeve kata m bana kobolo n ḏa. Ta punu baci wi ubon wa, n ku lansa ta a ubuta dem a likuci ya Yahuda.>>

²⁴ Da o fobusoi, a kanai uye da a la'i ni a kuyawa de a kakamba ka Zifa ka. Dawuda ta na kobolo n uma a ni ele de akamba aza Mawon, a likuci Araba n tsu daka tsu Jeshimo.

²⁵ Da Shawulu kobolo n uma a ni a kanai kulansa le, ama a na Dawuda u panai arabali, da u banai u shedeki a kakpanlai a kamba aza Mawon. Ana Shawulu u panai ka'a, da ubanai a kamba aza Mawon a, a kusaba Dawuda.

²⁶ Ayi Shawulu n uma ani a nwalu a kakambu ka nampa, Dawuda tamkpamu n uma ani a nwalu a kakambu ka nan de, a dakakai ku suma a kasukpa Shawulu. Adama a na ayi Shawulu kobolo n uma ani a dakaka ta kuyawa devu adama a na e reme e le.

²⁷ Da vuza vu suki u tukai Shawulu n akaka, u danai, <<Bono gogo. Aza a Filisitiya da de a bankai Isaraila n kuvon.>>

²⁸ Da Shawulu u kasukpai ku guva Dawuda, da u banai adama a na u ya'an kuvon n aza a Filisitiya. I da da i zuwai da a ci deke ubuta wa Hamolekotu da da kusan ku mepecemgbenei.

²⁹ Da Dawuda u kasukpai ubuta wa da u bonoi ubuta u kushedeku wa aza Enu-gedi.

24

Dawuda wi isai wuma u Shawulu

¹ Ana Shawulu u bonoi, wana dai u kotso kuvon n aza a Filisitiya, da a dana ni, <<Dawuda wi ta de a kakamba aza a Enu-gedi.>>

² Da Shawulu u zagbai ovonshi a akpan a tatsu (3,000) aza a na a la'i kufuda kuvon a katsuma ka aza a Isaraila raka, da utai kulansa Dawuda kobolo n uma a ni, devu n atali a nradika n kakamba.*

³ Ana Shawulu u yawai a kabatsu ko yoku devu n uye a ubuta u na a tsu zuwa ushiga wa nradika, da Shawulu u uwai punu adama a na u kofongu. Punu asuvu a kabatsu ka Dawuda n uma a ni lo ushedeki.

⁴ Da uma a Dawuda a danai ni, <<Anana da kanna ka na Kashile kaya'in kadanshi n avu, a na u danai, <N kuneke wu ta vurala vu nu ekiye nu, adama a na vu ya'anka yi uteku tsu na vu cigai.>> Da Dawuda u dangai sawu da u banai u kidai vucombo vu motogu ma Shawulu babu u yeve.

⁵ M megeshe, da kadu ka Dawuda ka namgbai a na u kidai vucombo vu motogu ma Shawulu.

⁶ Da u danai uma a ni, <<Kashile ke jebeshe a na ma kuya'anka vuzagbayin vu va ili i nampa, ali n dangusa kukiye ku va mu una mazagbi ma Vuzavagu du.>>

⁷ Nannai da Dawuda u dansukai uma a ni, da u sankai le kutakacika Shawulu.

Da Shawulu wu utai u kasukpai kabatsu ka u kanai uye.

⁸ Da Dawuda wu utai a kakpanlai ka da u dekei Shawulu, u danai, <<Vuzagbayin, mogono ma va.>> Ana Shawulu u lanai kucina, da Dawuda u kudangi ali idika da u lyai kayala.

⁹ Da u danai Shawulu, <<Yidai i zuwai da vi a kupana utonu uma, an i a kudana, <Mpa n fobuso ta kuya'anka wu kagbanigbani?>

¹⁰ Anana ve ene ta n ashi a nu uteku tsu na Vuzavagu du wi ishi nu ekiye ava na de a kabatsu. Aza o yoku a dana mu ta mu una wu, ama da n kasukpai nu n wuma, n danai <Mpa n kudangusa kukiye ku va n takacika vuzagbayin vu va ba, adama a na ayi mazagbi ma Vuzavagu du ma'a.>

¹¹ Lana, esheku a va, indana bi'i kakashi ka motogu ma nu e kukiye ku va. N ki da ta kakashi ko motogu ma nu ama mu una wu ba. Gogo na lana kata vu yeve a na mpa n fobuso adama a kuya'anka wu kagbanigbani ko tana n ya'anka wu ugbamiwasuvu ba. N nusaka wu ba, ama da vi a kutamba mu adama a na vu una mu.

* 24:2 24:2 nradika n kakamba. Da da e ci deke nkurana

¹² Ya'an Kašhile ka kidaka tsu afada mpa n a vu. Kaṭa kṑamu u tsupaka mu raḱa i na vu ya'ankai mu, ama ekiye a va a kusa'wa wu ba.

¹³ Uteku tsu na asan a cau a danai, <Ubuta wa aza a gbani-gbani u da a ci ciya kagbanigbani.> Adama a nanai, ekiye a va a kusa'wa wu ba.

¹⁴ Yayi mogono mi Isaraila mu utai kulansa? Yayi vi a ku guva? Meshe'e ma na ma kuwai ko kakupa?

¹⁵ Ya'an Kašhile ka kidaka tsu afada kaṭa u uwa e mere ma tsu. Ya'an Vuzavaguḁu u shamgba ka mu, wi isa mu ekiye a nu.>>

¹⁶ Ana Dawuda u kotsoi kudana Shawulu kadanshi ka nampa, da Shawulu we ecei ni, <<Dawuda maku ma va, kalakatsu kanu ka na lo va?>> Da u bosoi kadauri kau.

¹⁷ Da u danai, <<Vu la'a mu ta usubi, vu ya'anka mu ta kasingai, ama da n ya'ankai nu kagbanigbani.

¹⁸ Gogo na da vu kotsoi kudana mu ukuna usingai una vu ya'ankai mu, Vuzavaguḁu u nekei mu ekiye nu, ama vu una mu ba.

¹⁹ Da baci vuza u gasai n vurala vi ni, u tsu kasukpai ta u laza gbani? Ya'an Vuzavaguḁu u tsupa wu, adama a kasingai kana vu ya'ankai mu anana.

²⁰ Gogo na n yeve ta an mayun da vi o ko okpo mogono, kṑamu tsugono tsa aza a Isaraila ci ta a kulya'a kelime wu a nu.

²¹ Gogo na kucina n Vuzavaguḁu, a na va ku una kumaci ku va a kacapa ka va ba, ko kṑamu vu ura kula ku va a katsuma ka kpa'a ke esheku a va ba.>>

²² Da Dawuda u ya'ain uzuwakpani n Shawulu. Da yeve Shawulu u banai a kpa'a ku ni, ama Dawuda n uma a ni a bonoi de a kabatsu.

25

Ukpa u Samaila n Dawuda n Abigelu

¹ Ana kanampa ko kotsoi da Samaila u kuwai, yeve aza a Isaraila raḱa o bolongi a shikai. Da a cidangi ni a kpa'a kuni a likuci i Rama.

Da Dawuda u bonoi akamba aza a Mawon.

² Punu a likuci Mawon ya vuza yoku wi ta punu, vuza na wi n kuzuwa a likuci Kamelu. vuza vu uciyi da n abundai. Wi ta nu nkyon akpan a tatsu (3,000), n radika kakpan kete (1,000).

³ Kula kuni ku da Nbalu, vuka vu ni kṑamu Abigelu. Vuka va vi ta n ugboji n tsuloboi kau, ama vali ni vuza vu ulyopi da n tsuya, ayi vuza vu kumaci ku Kalepu da.

⁴ Ana Dawuda wi de a ka kamba, da u panai Nbalu wi ta de a kupuna nlala n ni.

⁵ Da u suki muku mo olobo kupa, u danai le, <<Banai a Kamelu a ubuta u Nbalu i danai mi ta ikyashi.

⁶ Kaṭa i dana yi. <Vuzagbayin wuma u nu u geshe. Maṭana mo yongo wa anu n kpa'a kunu dem kobolo n i na vi ni i da raḱa.

⁷ M pana ta a danai, vi ta a kuki'wan nkyon n nu. A makyan ma na ngubi n mu nkyon n nu o yongoi a kakarasa a ubon u na mpa feu mi a ku karasa n uma a va ama tsu takacika le ba. Babu ili i na yi ile i na o bokoi a makyan ma na de dem o yongoi a Kamelu.

⁸ Ece agbashi anu i ta a kudana wu. Adama a nanai, ya'an uma a va a ciya mapasa ma singai wa anu, adama a na anana kanna ka kadiva ka'a. N folono wu ta, neke agbashi anu n kolobo ka nu Dawuda i na de dem vu ciyakai le.> >>

⁹ Ana uma a Dawuda a yawai, da a danai Nbalu ili i na Dawuda u danai le raḱa, da a vanai.

¹⁰ Da Nbalu wu ushuki uma a Dawuda, u danai, <<Ya yi bi'i vuma na e ci deke Dawuda? Ya yi e ci deke kolobo ka Jesi? A ayin a nampa, agbashi i ta lo n abundai aza a na a ya'ankai aza a gbagbain e le ugamiwasuvu.

¹¹ Mi a kudika ilikulya i va n mini n inyama i na n kidakai aza a na i a kuya'anka mu ulinga m peceke uma a na n yevei ubuta una utai ba!>>

¹² Da uma a Dawuda a kpatalai o bonoi. Ana a yawai da a tonokoi Dawuda kakuna ka na Nabal u dansai raka.

¹³ Da Dawuda u danai uma ani, <<Sabangi otokobi a da.>> Da tana a sabangi otokobi e le, da ayi Dawuda feu u sabangi ka ni. A yawa ta uma amangatawanashi (400) e le na o tonoi Dawuda, uma amangatawenre (200) tamkpamu a shamgbai a ubuta wu ucanuku.

¹⁴ Da vuza te a katsuma ka muku mo olobo n Nabal u danai Abigelu vuka vu Nabal. U danai, <<Dawuda u suku ta n uma ani a kakamba a kyasa vuzagbayin vu tsu, ama da u shikusai le.

¹⁵ Kpamu uma nampa a nusaka tsu ba. A sa'wa ku takacika tsu ba, kpamu idashi i tsu n ele a kakamba raka ko ili i te i tsu i puwanka ba.

¹⁶ Kanna n kayin okpo tsu ta nshilya u karai n atsu a ayin na ci a kaguba ka nlala.

¹⁷ Gogo na vu sheshe kata vu yeve i na va kuya'an, adama a na a ciga ta kutakacika vuzagbayin n kpa'a ku ni raka. Danna vuzagbayin va wi ta n kadu kagbanigbani, ka na u tsu panaka vuza ba.>>

¹⁸ Abigelu u langasa makyan ba. Da u dikai akutsu o boroji amangatawenre (200) edele a makyan e re, n nlala n tawun n na a su'wain n ishina yu ukangali agisamkpatu kupa n a tatsu n umaci wi inabi amangatawun (100) da u shiyakai njaki.

¹⁹ Da u danai agbashi a, <<Kana uye a kubana, mi ta lo a kutawa.>> Ama u dana vali ni Nabal ba.

²⁰ Ayi a nwalu gadi vu majaki, a na u yawai a kumi ku kusan kugbayin, da u we enei Dawuda kobolo n uma ani a kucipa. Da u gasai n ele.

²¹ Adama a na Dawuda u dana ta de, <<Ulinga u gbani da n ya'in a na n lanai kuzuwa ku Nabal a kakamba, ali da wo okpoi ko ili te i ni i puwanka ba. N ya'ankai ni kasingai ama da kucikpa u bonokoi mu n kawuya.

²² Ya'an Kashile ka takacika mu, da baci makpa'a n usana n kasukpai vuma te vu ni n wuma.>>

²³ Ana Abigelu wenei Dawuda, da u ya'in moloko u cipai a majaki ma ni da u kudangi e kelime ka ni ali a idika.

²⁴ U kudangi e ene ani, da u danai, <<Vuzagbayin vu va, kasukpa unushi u nampa wo okpo u va. N folono wu ta, kasukpa kagbashi ka nu ka ya'an kadanshi n avu, kata vu pana i na kagbashi ka nu ka kudansa.

²⁵ Vuzagbayin, kata vu takacika kaci ka nu adama kadanshi ka vuza gbani-gbani vu tsu Nabal ba. Adama a na ayi kalau ka'a, tsu na kula ku ni ki dada kalau. Kpamu e kupece yi n tsulau ci ni ba. Ama mpa kagbashi ka nu me ene muku mu usuki ma ba.

²⁶ Gogo na vuzagbayin vu va, a na wo okpoi Kashile ke neke wu kofon ka na va kuya'an munuka ba, n kucina ta n Vuzavagudu n wuma u nu kpamu, ya'an irala a nu raka, aza a na i a kuciga kuya'anka wu ka gbani-gbani okpo tsu na Nabal wi.

²⁷ Gogo na vuzagbayin, isa kune'e ku na mpa kagbashi ka nu Abigelu n tukai nu, kata vu kasukpa m peceke aza a na i o kutono wu.

²⁸ N folono wu ta vuzagbayin, cinukpaka kagbashi ka nu unushi u ni, adama a na Vuzavagudu wi ta a kuzuwa wu vo okpo mogono avu n kumaci ku nu, vi ta o kuvon ku Vuzavagudu. Kpamu vi a kuya'an kagbanigbani ba a ayin a wuma a nu dem.

²⁹ Ko da baci vuza yoku u dangai kulansa wuma u nu, ya'an wuma u vuzagbayin vu va wo okpo ushiyi n aza a wuma kobolo n Kashile ka nu, uteku tsu na a tsu shiya makatalu ma kune'e. Kasukpa a taduku wuma wi irala i nu tsu katali ka kavimgbatsu.

³⁰ Ayin a na baci Vuzavagudu u shatangi kasingai ka na u ya'ankai nu uzuwukpani, da kpamu u zuwai nu vo okpoi vuzagbayin vi Isaraila,

³¹ adama a na kata_vu ciya_ili i na i kuzuwa wu unamgbi u katsuma_ba, ko vu namgba_kađu adama a na mpasa n vuza na mi a kaci ka_nu ba, vi kpamu a kutsupaka kaci ka_nu ba. Ayin a na baci Vuzavaguđu u nekei nu u lyai, vu ciba nu mpa kagbashi ka_nu.>>

³² Da Dawuda u danai Abigelu, <<Ya'an tsu cikpa Vuzavaguđu Kashile ki Isaraila, ayi na u suki nu vu gasa nu mpa anana.

³³ Ya'an unaşingai u yongo n avu adama a ugboji u nu. Adama a na vu şanka_mu ta kuya'an munuka, n tsu na vu şankai_mu kutsupaka kaci ka_va anana.

³⁴ Ta ba nanai ba, n kucina ta_n wuma u Kashile ki Isaraila kana ka şankai_mu kuna da, ishi baci vu ta_gogo da vu tawai_vu gasai m mpa ba, babu mavali ma kpa'a ku Nabal ma na mi ishi a kubuwa n wuma anana kafu kayin kasa.>>

³⁵ Da Dawuda wi isai ili i na Abigelu u tukai_ni, da u danai ni, <<Bana a kpa'a m matana. M pana ta_ufolu u nu kpamu n kuya'an ta_i na vu dansai.>>

³⁶ Ana Abigelu u bonoi u vali vi ni Nabal, u cinai ni a kuya'an kađiva_a kpa'a ku ni uteku tsu na ngono n tsu ya'ansa. A kuya'an ili i na u cigai ali u so'i mara_ma makai ni. Adama a nanai da u kpađai ku kebecei ka kuna sapu ali kayin ka asai.

³⁷ Ana kayin ka asai, ana mara_ma utai, da vuka vi ni u danai ni ukuna wa raka, da ikyamba i ni i kuwai.

³⁸ Ana a ya'an ayin kupa, Da Kashile ka lapai Nabal da u kuwai.

³⁹ Ana Dawuda u panai a danai Nabal u kuwa_ta, da u danai, <<Cikpai Vuzavaguđu, ayi na u bankai_mu ayin na Nabal u goyoi mu. Vuzavaguđu u şankai_mu kuya'an ka gbani-gbani, da kucikpa u bonokoi n kagbanigbani ka Nabal a kaci ka_ni.>>

Da Dawuda u su'uki Abigelu n akaka adama a na wo okpo vuka vi ni.

⁴⁰ Da uma_a ni a banai a Kamelu da a danai Abigelu, <<Dawuda u suku tsu ta_ci dika wu adama a na vo okpo vuka vu ni.>>

⁴¹ Da Abigelu u kudangi n akangatsu_a ni a idika, u danai, <<Mpa da na kagbashi ka_ni, mi ta_ufobushi adama a na n sa'a ene aza a na i a kuya'anka yi ulinga.>>

⁴² Da Abigelu u fobusoi gogo u kumbai majaki, da u dikai agbashi e nkere a tawun, da u tonoi uma a Dawuda da wo okpoi vuka vi ni.

⁴³ Da kpamu Dawuda va u dikai Ahinowam mekere ma Jezireyelu, da okpoi ni amaci e re.

⁴⁴ A na i lo nannai Shawulu ta na u neke de Makelu vuka vu Dawuda u Paletiyelu kolobo ka Layishi va aza a Galim wo okpo vuka vi ni.

26

Dawuda u doku wi isai wuma u Shawulu

¹ Da aza a Zifa a banai u Shawulu a_likuci i Gibiya da a danai, <<Dawuda da de ushedeki a ginda aza a Hakila va aza a Jeshimo.>>

² Da Shawulu u dengai u gidalai a kubana akamba aza a Zifa n osoji a na a la'i n kufuda kuvon akpan a tatsu (3,000) a katsuma_ka aza a Isaraila. Da a utai kulansa_Dawuda.

³ Da Shawulu va u zuwai apam_a ni a kakina_ku uye una u tonoi n aginda aza a Hakila a na i a kinda Jeshimon, ama da Dawuda u shamgbai a kakamba. Ana u panai Shawulu wi ta_lo u tawai kulansa_yi,

⁴ Da u suki aza a tsusaki. Da a danai ni mayun Shawulu u tawa_ta.

⁵ Gogo lo da Dawuda u fobusoi u banai a ubuta_u na Shawulu u zuwai apam_a ni. Da we enei ubuta_u na Shawulu n Abuna kolobo ka Neru vuza vu kelime vo ovonshi a_ni a vaki. Shawulu u vaki e mere, ovonshi ukara'i n ayi.

⁶ Da Dawuda we ecei Abimeleki vuza va aza a Hititi n Abihayi vangu vu Jowabu aza a na e ci deke anaku e le Zeruya, da u danai le, <<Yayi a katsuma ka da u kutono mu a kubana apam a Shawulu?>>

Da Abihayi wu ushuki u danai, <<Mpa n kutono wu ta.>>

⁷ Da Dawuda n Abihayi a banai apam a Shawulu n kayin, da ta na a cinai Shawulu de iva'in alavu a kapam m masara ma ni ukisangi a idika devu n kaci ka ni. Abuna tamkpamu kobolo n ovonshi a na a buwai alavu u karai n ayi.

⁸ Da Abihayi u danai Dawuda, <<Anana Kashile ke neke ta vurala vu nu ekiye a nu. Gogo na ya'an n sovo yi n gaba n idika n masara ma va ku te, adama a na n ciga n sovo yi kure ba.>>

⁹ Ama da Dawuda u danai Abihayi, <<Kata vu sa'wai ba. Ya yi wa ku sa'wa Mazagbi ma Vuzavaguđu kata u la'aka?>>

¹⁰ Da u danai, <<N kucina ta n Vuzavaguđu, Kashile n kaci ka ni ki ta a kulapa yi kata wu una yi, ko kpamu ayin a ni a yawa kata u kuwa, ko kpamu u bana a ubuta u kuvon, kata u kuwa de.

¹¹ Ama Kashile kejebeshe a na mpa n kusa'wa mazagbi ma Vuzavaguđu. Gogo na dika masara n kedele ka na ki devu n kaci ka ni, kata tsu laza.>>

¹² Da Dawuda u dikai masara ma n kedele ka mini ka na ki a ubon kaci ka Shawulu, da a lazai. Babu vuza vu na we enei le ko u yeve n utawi u le, kpamu ko vuza u jingba ba. Adama a na raka vu le i ta alavu, Vuzavaguđu da u zuwai alavu amiki a dikai le.

¹³ Da Dawuda u pasai n kapashi ka nan de, da u shamgbai gadi vu kusan dangi n e le, kanga ka abundai ki ta e mere me le.

¹⁴ Da u dekei osoji a Shawulu n Abuna kolobo ka Neru, u danai, <<Vi a kushuku mu ba, Abuna?>>

Da Abuna wu ushuki, u danai, <<Ya yi wi a kudekeshe mogono?>>

¹⁵ Da Dawuda u danai Abuna, <<Avu vali da ba? Kpamu ya yi wi uteku tsu nu a idika yi Isaraila? Yidai i sankai nu kinda vuzagbayin mogono ma nu? Vuza yoku u tawa ta adama a na wu una vuzagbayin mogono.

¹⁶ Ili i na vu ya'ain i gan ba. N kucina ta n Kashile, avu n uma a nu i yawa ta ku una, adama a na i kpa da ta kinda vuzagbayin mogono ma da, vuza vu na Vuzavaguđu u zagbai. Lanai bi'i akambu a da raka. Tedei masara n kedele ka mini ko mogono ka na ki devu n kaci ka ni?>>

¹⁷ Da Shawulu u yevei an kalakatsu ka Dawuda ka'a, da u danai, <<Dawuda kolobo ka va, kalakatsu ka nu ka na lo va?>>

Da Dawuda wu ushuki, <<Mpa da, vuzagbayin mogono.>>

¹⁸ Da Dawuda u doku u danai, <<Vuzagbayin yidai i zuwai da vi a kusaba kagbashi ka nu? Yidai n ya'ain? Kpamu yidai unushi u va?

¹⁹ Gogo na ya'an vuzagbayin mogono u pana ili i na kagbashi ka ni ka kudanasa. Vuzavaguđu da baci u zuwai nu wupa m mpa, ya'an wi isa kune'e ki ishina. Ama uma da baci a zuwai nu, ya'an una u wuya u Vuzavaguđu u kana le. Kashile ka ta na ayi da wa ko okpo magan ma tsu. O loko mu ta ta lo ma kuciya upecu a ubuta wu ili yi ukani i Vuzavaguđu, da a danai, <Bana vu tonon amali o yoku.>

²⁰ Gogo na kata vu kasukpa una mu a idika i na yi dangi n ubuta u kuyongo u Vuzavaguđu ba. Adama a yidai da mogono mi Isaraila ma kulansa ku una kakupa tsu va? Adama a yidai da va kutamba mu tsu n nnu a kusan?>>

²¹ Da Shawulu wu ushuki u danai, <<Mpa n nusa ta. Bono, maku ma va Dawuda. Adama a na vu dika ta wuma u va ili singai anana, mpa n kudoku ma kondo ku una wu ba. Mayun n ya'an ta tsulau, kpamu n nusa ta n abundai.>>

²² Da Dawuda u danai, <<Masara ma mogono ma dan na.>> Suku maku ma tawa mi isa.

²³ Ka_{sh}ile ka tsupa yaba dem adama a u usubi n kasingai ka_ni. Anana Vuzavagudu u neke wu ta_n ekiye a_n va, ama mpa n kuzuwa ekiye a_n va u mazagbi ma Vuzavagudu ba.

²⁴ Tsu na me enei ugain u wuma u unu anana, ya'an Vuzavagudu we ene ugain u wuma u va_n feu nannai, ka_nta wi isa mu a_n katsuma ka atakaci dem.

²⁵ Da Shawulu u danai Dawuda, <<Ya'an una_nsingai u yongo kobolo n a_nvu, maku ma va_n Dawuda, vi ta_n a kuya'an ili gbagba'in ka_nta ta na vu ciya ulya'i.>> Da yeve Dawuda u ka_nai uye u ni, da a_n yi Shawulu tankpamu u banai a kpa'a ku ni.

27

Dawuda a katsuma ka aza a Filisitiya

¹ Da Dawuda u sheshei a_n ka_ndu ka_ni, u danai, <<Kanna ko yoku Shawulu wi ta_n a ku una mu, Ili i na i kula'a n kugan i da_nda, ya'an n suma a kubana a idika ya aza a Filisitiya. Ka_nta Shawulu u kasukpa kutamba mu a_n ubuta_n ra_nka a Isaraila, ka_nta mpa tankpamu n fa_natsa ekiye a_n ni.>>

² Da Dawuda kobolo n ovonshi amangatawanta_nli (600) a lazai a kubana u Akishi kolobo ka Mawoku mogono ma Gatu.

³ Da Dawuda kobolo n uma a_n ni n muku n le a_n da_nsangi a Akishi vu Gatu. Dawuda u yongo ta_n n a_naci e re a_n ni, Ahinowam va aza Jezireyelu n Abigelu vuka vu Nabalulu va aza Kamelu.

⁴ Ana Shawulu u panai a dana Dawuda u suma ta_n a kubana Gatu, da u kasukpa_ni ku lansa yi.

⁵ Da Dawuda u danai Akishi, <<Da baci n ciya_ni mapasa ma singai wu a_n nu, n folono wu ta_n vu neke mu ubuta_n wi idashi a_n likuci i yoku, adama a na n da_nsangu de. Adama a na ugan kagbashi ka_n nu ka da_nsangu a_n katsuma ka_n likuci i tsugono kobolo n a_nvu ba.>>

⁶ A kanna ka nanlo ka'a da Akishi u nekei ni likuci i Zikilagu, kpamu da i da yi okpoi likuci yi ngono ma a Yahuda ali n anana.

⁷ Da Dawuda u da_nsangi a ubon wa aza a Filisitiya kaya ke te n wotoi u nashi.

⁸ A ayin a na Dawuda u yongoi a_n idashi a_n likuci i Zikilaku, ayi n uma a_n ni a tsu banka ta_n aza a Gesheru n aza a Giruzi kobolo n aza Ameleki n kuvon. Adama a na uma a nampa, ele da aza a na a_n idashi a idika ya, i na i di_nkai de a Shuru ali a kubana a idika i Masar.

⁹ Ayin a na baci de dem Dawuda u bankai likuci n kuvon, u tsu kasukpa_n vuka ko vali n wuma ba, ama u tsu di_nka ta_n nlala n anaka n njaki n arakuma kobolo n ucanuku. U bonoko Akishi.

¹⁰ Da baci Akishi wu ece ni, <<Anan yayi vu bankai kuvon anana?>> Ka_nta Dawuda u dana, <<M banka ta_n Negebu vu Yahuda kuvon, ko Negebu vu Jerameyelu, ko kpamu u dana, Negebu vu Kenitu.>>

¹¹ Dawuda u kasukpa_n vuka ko vali n wuma ba, vuza na u ku tuka_n n arabali a Gatu, adama a na u ciga a da_nsa ili i na wi a kuya'an ba, a dana, <<Ili i na Dawuda u ya'in i da_nna.>> Kpamu ili i na u ka_nai kuya'ansa i da_nna a ayin a na u da_nsangi a idika ya aza a Filisitiya.

¹² Da Akishi wu ushuki n Dawuda, u sheshei a_n ka_ndu ka_ni, u danai, <<Gogo na Dawuda wo okpo ta_n ili yi unata a_n ubuta_n u uma a_n ni aza a Isaraila, tana wi ta_n o ko kpo kagbashi ka_n va_n ali uteku u wuma u va.>>

28

Shawulu n u banai a ubuta u vuza kene a Eni-doru

¹ Ayin a na i lo aza a Filisitiya o bolongi ovonshi e le adama a na a ya'an kuvon n aza a Isaraila. Da Akishu u danai Dawuda, <<Ka_nta vu yeve a na a_nvu n uma a_n nu yi ta a kugbaba kaci nu mpa n osoji a_n va a_n ubuta_n u kuvon ku nampa.>>

² Da Dawuda u danai, <<Vi ta e kene n ka ci ka nu i na kagbashi ka nu ka kuya'an.>>
Da Akishu wu ushuki Dawuda, u danai, <<U ga'an ta, mi ta a kuzuwa wu vo okpo
vuza kindi vu va ko wannai.>>

³ Samaila ta na u kuwa de, kpmu aza a Isaraila a shika de da a cidangi ni a likuci i
ni a Rama. Kpmu wana dai Shawulu u loko oboci n ali a idika yi Isaraila.

⁴ Da aza a Filisitiya o bolongi da a shikpai apam e le a likuci i Shunemu, Shawulu
tamkpmu u bolongi aza a Isaraila raka da a shikpai apam e le a likuci i Gilibowa.

⁵ Ana Shawulu we enei ovonshi aza a Filisitiya da u panai wovon, da u je'ekei
ikyamba kau.

⁶ Da u folonoi Vuzavaguđu, ama Vuzavaguđu wu ushuku yi n alatani, ko n yurim,
ko n ubuta u eneki ba.

⁷ Da Shawulu u danai agbashi a ni, <<Lansakai mu vuka vu yoku vuza kene, adama
a na m bana n ya'an kulana ili i na i kugita.>>

Da a danai Shawulu, <<Vuka vu yoku vi ta de a Eni-doru.>>

⁸ Da Shawulu u ukai akashi o yoku adama a na u saba'a ka ci ka ni. Da u dikai uma
e re n kayin, o soki a kubana a ubuta u vuka va. Da u danai ni, <<Ya'anka mu kulana,
kata vu tuka mu n vuma na n dekei kula ku ni.>>

⁹ Ama da vuka va vu danai, <<Mayun vu yeve ta raka i na Shawulu u ya'in. Tsu na
u lokoi aza a kulana n tsuboci a idika i nampa. Yidai i zuwai da vi ya'anka mu maza
adama a na una mu?>>

¹⁰ Da Shawulu u kucinai n Vuzavaguđu, u danai, <<N kucina ta n Kashile, i a
kutakacika wu adama a ka nampa ba.>>

¹¹ Da vuka va vu ecei ni, u danai, <<Yayi vuza na vu cigai n dekeke wu?>>

Da u danai, <<Deke mu Samaila.>>

¹² Ana vuka va vu enei Samaila, da u lapai una kau u danai Shawulu, <<Yidai i
zuwai vu yansai mu? Avu da Shawulu!>>

¹³ Da mogono ma danai ni, <<Kata vu pana wovon ba. Yidai vu enei?>>

Da vuka va vu danai, <<Mene ta kappisa a kuta a katsuma ki idika.>>

¹⁴ Da Shawulu we ecei vuka va, u danai, <<Yidai iyoci i ni?>>

Da wu ushuki, u danai, <<Mokoshi mo yoku ma'a wali n akashi a kutawa.>>

Da yeve Shawulu u yevei a na Samaila da, da u kudangi u lya'i kayala.

¹⁵ Da Samaila u danai Shawulu, <<Adama a yidai vu takacikai mu m bono?>> Da
Shawulu wu ushuki u danai, <<Mi ta a katsuma ka atakaci kau, aza a Filisitiya i ta o
kuvon nu mpa, kpmu Kashile ka takpaka mu ta ashi da ka kasukpai mu. U doku wu
ushuku n ukuna u eneki ko n alatani ba. Adama a nannai n deke wu ta ciya vu dana
mu i na ma kuya'an.>>

¹⁶ Da Samaila u dana ni, <<Adama a yidai da vu lansai mu, ana vu yevei
Vuzavaguđu u kasukpa wu ta, da kpmu wo okpoi vurala vu nu?

¹⁷ Vuzavaguđu u ya'an ta derere uteku tsu na u danai mu n dana wu. Vuzavaguđu
u kara ta tsugono tsa ekiye a nu da u nekei toku nu Dawuda.

¹⁸ Adama a na vu kpada ta kutono wila u ni da kpmu vu kpadai kuyotsongu wupa
u ni wa aza a Ameleki, i dada i zuwai da Vuzavaguđu u ya'ankai nu ili i nampa anana.

¹⁹ Kpmu Vuzavaguđu wi ta e kuneke wu n aza a Isaraila raka e ekiye aza a
Filisitiya, kata makpa'a avu n olobo a nu i yongo kobolo nu mpa. Vuzavaguđu wi ta o
doku kuneke ovonshi aza a Isaraila ekiye aza a Filisitiya.>>

²⁰ Ana Shawulu u panai ili i na Samaila u danai gogo lo da u yikpai a idika adama o
wovon. U buwa kpmu n utsura ba adama a na u lya'a ilikulya'a ba, kanna n kayin.

²¹ Ana vuka va vu yawai devu n Shawulu a ubuta u na wi a idika e kuje'eke
ikyamba, da u danai ni, <<Lana, mpa kagbashi ka nu n neke ta wuma u va adama a
na n ya'an i na vu danai mu n ya'an.

²² Gogo na, kaṇa kaḍu kaṭa vu pana ka na kagbashi ka nu ka kudansa, kaṭa vu kaşukpa mu n neke wu ilikulya'a vu lya'a adama a na vu ciya utsura u kubana'a.>>

²³ Da u iwain, u danai, <<Mpa n kulya'a ba.>> Da vuka va n agbashi a Shawulu o folonoi ni, da yeve u panai kadanshi ke le. Da u dangai a idika u dasangi a kajiba.

²⁴ Vuka va ta na vi ta n kobomburon ki ikyamba a kpa'a. Da u zuwai a kidai ka'a gogo. Da u kenuki kiya da u ya'in boroji vu babu yisiti.

²⁵ Da u bankai Shawulu n uma a ni a lya'i, da yeve a lazai a kubana'a n kayin ka nanlo.

29

Aza a Filisitiya a iwain Dawuda

¹ Da aza a Filisitiya o bolongi ovonshi e le a Afeku, aza a Isaraila tamkpamu a shikpai apam e le a kaṇa ke meyenike me Jezirelu.

² Ana ngono ma aza a Filisitiya a utai n katsura ko ovonshi ele aza a yoku amangatawun a tawun aza a yoku akpan-akpan, Dawuda n uma a ni tamkpamu a o kutono kacapa kobolo Akishu mogono.

³ Da ovonshi aza a Filisitiya ecei Akishu, a danai, <<Yidai tamkpamu aza a Ibrahi a nampa i a kuya'an na?>>

Da Akishu wu ushuki u danai, <<Nava Dawuda kagbashi ka Shawulu mogono mi Isaraila ma'a. U la'a ta kaya o kuyongo nu mpa. Kpamu ali ayin ana u kaşukpai Shawulu u tawai wa a va n ciya unushi wa ni ba.>>

⁴ Ama ovonshi aza a Filisitiya a ya'in wupa n Akishu, da a danai ni, <<Loko vuma va u bono a ubuta u na vu zagbakai ni u dasangu, wi o kutono tsu a kubana a ubuta u kuvon ba. Wi ta a kufuda kuya'an ulinga n kofon ka nampa wu una tsu, ciya vuzagbayin vi ni u pana uyo'o.

⁵ Dawuda vu nampa va ayi da vuza na a ci ya'ansaka ishpa n e je'i va ba? Kaṭa a kaṇa kudana, <Shawulu wu una ta uma akpan,

ama Dawuda wu una ta akpan-akpan babu uteku.> >>

⁶ Da Akishu u dekei Dawuda u danai ni, <<N kucina ta n Vuzavaguḍu vu wuma avu vuza vu usubi da, mi ishi ta n ciga vu bana vu ya'an kuvon n osoji a va. Adama a na n sa'wa kuciya wu n unushi ba ili i na i dikai a kanna ka na vu tawai wa va ali a kutawa gogo na, ama ngono n na m buwai mu ushuku n avu ba.

⁷ Adama a nannai, kaṇa uye vu bana a kpa'a m mataṇa, kaṭa vu ya'an ili i yoku i na ya kulangaṣa aḍu a ngono m aza a Filisitiya ba.>>

⁸ Da Dawuda u danai Akishu, <<Ama yidai n ya'in? Unushi wene u dai vu remei mu n u da, ali a kanna ka na n tawai wa anu? Yidai ya kusanaka mu kubana kuya'an kuvon n irala i vuzagbayin vu va mogono?>>

⁹ Ama da Akishu wu ushuki, u danai, <<N yeve ta vi ta n usubi kau an kalingata ka Kaşhile a aşi a va. N nannai dem, aza a e kelime ovonshi aza a Filisitiya a dana ta, <Vi a kubana a ubuta u kuvon ku nampa n atsu ba.>

¹⁰ Gogo na vu danga n kpasani, kobolo n agbashi a vuzagbayin vu nu a na a tawai kobolo n avu. Kaṭa i kaṇa uye n usana.>>

¹¹ Da Dawuda kobolo n uma a ni a dangai m kpasani a kanai uye o kubono a idika ya aza a Filisitiya, ele aza a Filisitiya tamkpamu a kanai uye a kubana a Jezirelu.

30

Dawuda u lya'i aza a Ameleki n kuvon

¹ Dawuda kobolo n aza a ni o bonoi a Zikilagu a kanna ka tatsu, da a cinai wana dai aza a Ameleki a banka Negebu n aza a Zikilagu kuvon. Ali da o songi likuci Zikilagu.

² Da a dikai amaci kobolo n aza a na i punu raka muku n aza a gbara-gbara, a lazai n ele. Una vuza ba ama da a purai le a lazakai.

³ Ana Dawuda n uma a ni a yawai a Zikilagu, da a cinai likuci ya usongi, kpamu da a purai amaci e le n nkere n olobo e le a kubanka ugbashi.

⁴ Da Dawuda kobolo n uma a ni a shikai kau ali da okpoi babu utsura u masshi kpamu.

⁵ Da e remei amaci e re a Dawuda Ahinowam va aza a Jezirelu n Abigelu vuka vu Nabaluvuza va aza a Kamelu.

⁶ Dawuda u namgba ta katsuma kau, adama a na uma a ciga ta ku varai n atali adama a unamgbi u katsuma u muku n le nkere n olobo. Ama Vuzavaguđu Kashile ka ni ka nekei ta utsura u kađu.

⁷ Da Dawuda u danai Abiyata ganu maku ma Ahimeleki, <<Tuka mu n efodu vu kulansa kuyeve ku Kashile.>> Da Abiyata tana u tukai.

⁸ Da Dawuda u we ecei Vuzavaguđu, u danai, <<N tono uma a nampa a, aza a na a tukai tsu n kuvon? Mi ta a kucina le?>>

Da Vuzavaguđu wu ushuki, u danai <<E, tono le, vi ta a kucina le, ali vu wawa muku n da.>>

⁹ Da Dawuda n uma amangatawantali (600) a kanai uye a kubana e kuyene ku Besoru, da aza o yoku a shamgbai lo.

¹⁰ Dawuda u lya'i kelime n uma amangatawanashi (400) adama a na uma amangatawenre (200) o'wo ta kau ali a fuda pasa kuyene ka ba.

¹¹ Da a cinai vuza va aza a masar a kakamba, da a dikai ni a tukai u Dawuda. Da e nekei ni mini u so'i n ilikulya u lya'i.

¹² E nekei ni akutsu a umaci u mabiri e dekpu e re. U takumai da u ciyai utsura, adama na u lya'a ba u so'o ba, ali ayin a tatsu kanna n kayin.

¹³ Da Dawuda we ecei ni, <<Tefai vu utai, yayi vuzagbayin vu nu?>>

Da wu ushuki u danai, <<Mpa vuza va aza a Masar da, kagbashi ka aza a Ameleki. Vuzagbayin vu va u kasukpai mu a na mi gbaga ba, anana ayin a tatsu a da na.

¹⁴ Tsu bankai Negebu vu Keritiya va aza a Yahuda n Negebu va aza e Kelepu kuvon, da kpamu tsu songi likuci i Zikilagu.>>

¹⁵ Da Dawuda u danai ni, <<Ko va kubanka mu ta a ubuta u wo ovonshi a?>>

Da wu ushuki, <<Da baci vu kucina n Kashile a na va ku una mu ko kpamu vu neke mu ekiye a vuzagbayin vu va ba, n kubanka wu ta de we ele.>>

¹⁶ Da u bankai Dawuda de, da u cinai le a wacuwai a ubuta dem ele a kulya n oso'i n e je'i adama a ucanuku u gbani una a purai a idika ya aza a Filisitiya n Yahuda.

¹⁷ Da Dawuda u shilikai n ele, ili i na i dikai kulivi ali sai kayin washi, ko vuza te u la'aka ba, sai olobo amangatawanashi (400) ana a kumbai Arakuma da a sumai.

¹⁸ Da Dawuda u bonokoi n ili i na aza a Ameleki a purai kobolo n amaci e re a ni feu.

¹⁹ Ko i te i puwanka ba. Maku n vuzagbayin, olobo nu nkere, ucanuku n ili dem u na ishi a dikai. Dawuda u bono ta n u da raka.

²⁰ Da u dikai ushiga wu nlala nu nradika n wa anaka aza a Ameleki raka, da uma a ni a gubai le e kelime ko otoku, n a danai, <<Nava ucanuku u gbani u Dawuda u da.>>

²¹ Da Dawuda u bonoi a ubuta u uma amangatawenre (200) a na a fudai o tonoi ni ba, adama o wo'wi, aza a na a kasukpai e kuyene ku Besoru. Ana e enei ni da a dangai a gasai n Dawuda n uma a ni. Ana Dawuda u yawai devu n ele, da u kyasai le.

²² Ama da icu'u i gbani-gbani kobolo n aza a kavama a katsuma ka aza a na a banai kuvon n Dawuda a danai, <<A na wo okpoi ele a bana kuvon n atsu ba, ci e kupece ucanuku u na tsu purai a ubuta u kuvon n ele ba. E neke le muku n ele n amaci e le a laza.>>

²³ Ama ɗa Dawuda wu ushuki u danai le, <<Aza a ɓa u ga'an tsu ya'an nannai n ili i na Vuzavaguɗu u nekei tsu ba. U ɓaŋka tsu ta, ali ɗa u nekei tsu ulya'i a ubuta wi irala i tsu.

²⁴ Ko vuza wa kushuku n i na yi a kudansa ba. I ta e kupece ili ya dem derere. Vuza na u ɗaŋgi kindi ku ucanuku n aza na a banai kuvon, yaba dem wi ta a kuciya derere n vutoku.>>

²⁵ Da Dawuda u zuwai ukuna u nampa wo okpoi wila n ili kutono ya aza a Isaraila a kanna ka nanlo ali n anana.

²⁶ Ana Dawuda u bonoi a likuci i Zikilagu ɗa u suki a banka nkoshi m gbara-gbara ma aza a Yahuda ucanuku u yoku, ele na i aja'a a ni ɗa u danai, <<Isa yi, kune'e ku ɗa n ne'i ɗa, a katsuma ku ucanuku u kuvon u na ci isai ekiye aza a Ameleki irala i Vuzavaguɗu.>>

²⁷ U su'uki u ɗa a kubana nkoshi n gbara-gbara m Betelu n aza a Ramotu vu Negebu n aza a Jatiru,

²⁸ n aza a likuci i Arowa, n Sifomatu, n aza a Eshitemowa,

²⁹ n aza a Rakalu n likuci ya aza a Jerameyelu, n likuci ya aza a Kena,

³⁰ n aza a Horuma n aza a Boru-ashan n aza a Ataku,

³¹ n aza a Heburon kobolo n aza a ubuta raka u na Dawuda u karaŋai n uma a ni.

31

Ukpa u Shawulu n olobo a ni (1 Ar 10:1-12)

¹ Da aza Filisitiya a kani kuvon n aza Isaraila ali aza Isaraila a sumai. Da unai aza Isaraila n abundai a kusan kugbain ku Gilibowa.

² Da aza Filisitiya a kanzai Shawulu kobolo n olobo ani, ɗa a unai Janata n Abinadabu kobolo n Maliki-shuwa.

³ Da vishili va vu sufukpai ubon u Shawulu, ali ɗa a tawa ni ɗa a ciyai ni n kaya'a ɗa a uka ni muna wuya-wuya.

⁴ Da Shawulu u danai kagbashi ka ni, <<Tala kotokobi ka nu kata vu kotso vu una mu, talo aza ofoto a nampa a tawa una mu kata a shika mu.>> Ama ɗa kagbashi ka ni ka panai wovon ɗa u iwain, ɗa Shawulu u talai kotokobi kani u shikpai ka'a a idika ɗa u yikpakai ka a.

⁵ Ana kagbashi kana ka ci dika yi ucanuku, ka enei Shawulu u kuwa ta ɗa ayi feu wu unai kaci kani uteku tsu na Shawulu u ya'in.

⁶ Ta Shawulu kobolo n olobo a tatsu ani n kagbashi kani kobolo n uma ni a kuwai kanna kete nanai.

⁷ Ana aza a Isaraila ana i upashi u kara'a ka Jezireyelu n aza na i tsu ubon u kalivi ka Kuyene ku Urdu a panai a dana osoji a Isaraila a suma ta kpamu Shawulu kobolo n olobo ani raka a kuwa ta, ɗa a kasukpai likuci i le ɗa a sumai. Da aza a Filisitiya a tawai a ɗaŋgi punu a i ɗa.

⁸ Ana kayin ka asai ɗa a za Filisitiya a tawai kupura ucanuku u singai-singai wa osoji a na kuwai, ɗa a cinai keven ka Shawulu kobolon n even olobo ani a kusan kugbain ku Gilibowa.

⁹ Da a gbatyai kaci ka Shawulu ɗa o fodoi u canuku u kuvon uni, ɗa a suki muku ma kaka a kara'a idika ya aza Filisitiya raka n a salai ukuna u singai u nampa a nvali ma amali e le n ubuta u uma a le raka.

¹⁰ Da a zuwai ucanuku u kuvon uni a'isa a kamali ke le Ashitoretu, ɗa a bapai keven ki ikyamba kani a mashilya ma likuci i Betu-shan.

¹¹ Ana uma aza a Jabeshi-giliyadu a panai i na aza Filisitiya a ya'ankai Shawulu,

¹² ɗa ali utsura raƙa aza ugbamukaci a ɗangai n kayin a banai e Betu-shan. Da a takpai keven ka Shawulu kobolo n ko olobo ani a mashilya ma likuci i Betu-shan. A tukai Jabeshi da osongi.

¹³ Da a purai etele ele da a cidangi a kumi'i ku madanga ma matana a likuci i Jabeshi, da a ya'an kakuli ayin cindere adama a u namgbi u katsuma.

Katagarda ka Ire ka SAMAILA Kubayuwa

E yeve vuza na u danai katagarda ka nampa ka ba. Ama o godumo o yotsongu ta a dana ta ka'a aya amangatawunkuci n kamangankupa (930) kafu umaci u Yesu, megeshe kenu ana Dawuda u kotsoi tsugono.

Katagarda ke ire ka Samaila ka dansa ta ukuna wi ili i na a ya'in a katsuma ka aya amangere ko tsugono tsu Dawuda. Ukuna wa u gbaba ta n ukuna u kuvon kobolo n ulya'i u na Dawuda u ciyai. Katagarda ka ka lya'a ta kelime n kadanshi ku ukuna wu uzuwi u tsugono u Dawuda mogono ma Yahuda 1:1-4, kobolo n ukuna u kuzuwa yi wo okpo mogono mi Isaraila raka 5:1-24.

Ana Dawuda u lya'i Urushelima n kuvon, da u bonokoi likuci ya yo okpoi likuci i gbayin yi idika yi Isaraila. Da kpamu u dikai Akpati vu Uzuwakpani vu Kashile u zuwai punu.

Katagarda ka ka shamgba adama a ukuna wu ulya'i u Dawuda koci ba, ama da ka lya'i kelime n kadanshi ku ukuna wa atakaci a na a ciyai Dawuda, a ubuta wu unushi u na u ya'in m Betusheba vuka vu Uriya kobolo n ugbamukaci u na Abusalom kolobo ka ni ka ya'ankai ni. 15:1--18:18.

Ili i gbangam i na katagarda ka ka ya'in kadanshi i da da ukuna u tsumani tsu Dawuda mogono. Ko a na wo okpoi Dawuda mogono ma'a, a ayin a na baci de dem u ya'in unushi, u tsu dakaka ta adama a na u shika unushi u ni kata kpamu wu ushuku n atakaci a Kashile. *Katagarda ka Samaila ka i re* ko yotsongu ta n unushi u Dawuda dem Kashile ka kpa da kushatangu uzuwakpani u ni n uma a ni ba.

Ili i na yi punu udari a katagarda ka nampa.

Tsugono tsu Dawuda wa aza a Yahuda 1:1--4:12.

Tsugono tsu Dawuda wa aza a Isaraila raka 5:1--24:25.

a. A kaya ku ugiti 5:1--10:19.

b. Dawuda m Betusheba 11:1--12:25.

c. Igbandarishi n atakaci a Dawuda 12:26--20:26.

b. Aya a na a lazai o tsugono tsu Dawuda 21:1--24:25.

Dawuda u panai ukpa u Shawulu

¹ Ana shawulu u kuwai, ci na de Dawuda n uma a ni o bono n a ubuta u na a lya'i aza a Ameleki n kuvon, da a dasangi a Zikilagu ali ayin ere.

² A kanna ka tatsu da vuma vu yoku, wu utai de a ubon wa atsuru a shawulu, m motogu ukari, kpamu n kubuta a kaci adama unangbi u katsuma u ni. Ana u yawai u Dawuda da u kudangi a idika da u nekei ni tsugbayin.

³ Da Dawuda we ecei ni, <<Te dai vu utai?>> Da vuma va wu ushuki, <<N la'aka ta a katsura ko osoji ka aza a Isaraila.>>

⁴ Da Dawuda we ecei ni kpamu, <<Nini dai ka ki de? Dana mu.>>

Da u danai, <<Osoji a Isaraila a suma ta a ubuta u kuvon, kpamu osoji abundai a kuwa ta. Shawulu feu n kolobo ka ni Janata a kuwa ta.>>

⁵ Da Dawuda we ecei kolobo ka na ka tukai n arabali a, <<Nini dai vu yevei an Shawulu n kolobo ka ni Janata a kuwa ta?>>

⁶ Da kolobo ka ka ushuki da u danai, <<U ga'aka ta a na mi lo gadi vu kusan ku Gilibowa, da me enei Shawulu u tsubaki a masara ma ni, da me enei ekeke odoku n akumbi odoku a irala dakakai kuyawa devu n ayi.

⁷ Ana u vadalukpai ɗa we enei mu ɗa u ɗeƙei mu, ɗa mu ushuki, n danai, <Mpa ɗa na>

⁸ Da wu ecei mu, <Avu ɗa ya?> Da mu ushuki, n danai, <Mpa vuza vu Ameleki ɗa.>

⁹ Da u danai mu, <Yawa ɗevu nu mpa vu una mu, adama a na atakaci a yawa mu ta, kpamu mi a kula'a ba.>

¹⁰ Da n yawai ɗevu n ayi ɗa mu unai ni, adama a na n yeve ta mayun wi a kula'a ba adama a na a ya'anki ta usaŋ kau. Da n ɗikai oroliko a na i a kaci ka ni kobolo m mashingi ma na mi o kubolu ku ni kpamu, a ɗanna n tukai nu raka vuzagbayin vu va.>>

¹¹ Da Dawuda u remei motogu ma ni u karai adama a unangbi u katsuma, ta feu uma a na i kobolo n ayi a ya'in nannai

¹² Da a nangbai katsuma a shikai, kpamu ɗa a ya'in kakuli ali a kubana kulivi adama a Shawulu n kolobo ka ni Janata, kpamu adama a uma a Vuzavaguɗu m kpa'a ka aza a Isaraila, adama a na a bana ta ukpa u kotokobi.

¹³ Da Dawuda we ecei kolobo ka na ka tukai n arabali a, u danai, <<Tɗai vu utai?>> Da wu ushuki, <<Mpa vuza vu Ameleki ɗa, ama ci ta idashi a idika yi Isaraila.>>

¹⁴ Da Dawuda u danai ni, <<Yidai i zuwai ɗa vu kpaɗai kupana karikpani ka kudangusa kukiye ku nu vu una Mazagbi ma Vuzavaguɗu?>>

¹⁵ Da Dawuda u ɗeƙei kolobo ke te a katsuma ko olobo a, u danai, <<Bana, vu una yi.>> Da u lapai ni u vakangi a idika.

¹⁶ Da Dawuda u danai vuza vu Amaleki va, <<Mpasa n nu mi ta a kaci ka nu, adama a na nu una u nu u ɗa vu dansai, <Vu una ta Mazagbi ma Vuzavaguɗu.> >>

Dawuda u ya'in kpalu ku Shawulu n Janata

¹⁷ Da Dawuda u zubaɗi vishipa vu kpalu ku Shawulu n kolobo ka ni Janata.

¹⁸ Da u danai a pi'isaka aza a Yahuda vishipa va, vu ɗa vi ta uɗani a katagarda ka Jasharu.

¹⁹ <<Isaraila una ta tsugbayin tsu nu, una ta aza a tsugbayin aginda a nu, Lana bi'i osoji a utsura a yikpai.

²⁰ Kata a dana Gatu ba, kata feu a sala ka'a a uye kakau u Ashikelon ba, ta lo nkere ma aza a Filisitiya n kuya'an mazanga, ta lo nkere ma aza a ofoto a kuya'an mazanga.

²¹ <<Ada Nsasan n Gilibowa, ya'an o doku a ciya ciza ko mini gaɗi wa ada ba, ya'an ashina a ɗa a kpaɗa kudoku kumatsa ili i makara. Adama a na ta ɗe a langasai nraga mo osoji a utsura gbani, maraga ma Shawulu kpamu mo doku ma ciya mani'in ba.

²² Utan u Janata u munuka u ɗa, kotokobi ka Shawulu ki n asuvayali ba, ka tsu una ta osoji a utsura, kpamu ka tsu una ta irala.

²³ <<Shawulu n Janata ncigi n ɗa, mu usubi kpamu. A wuma i ta kobolo a ukpa kpamu i ta kobolo, a la'a ta mashangi o moloko, a la'a ta kawu utsura.

²⁴ <<Ada nkere mi Isaraila, shikai adama a Shawulu,

ayi na u ya'ankai da ntogu mi ikebe
ayi na u ukai da ntogu n tsuzogu ma azanariya.

25 <<Osoji a utsura a kuwa ta, una le ta a ubuta u kuvon.
Janata u vaku ta ukpa a nsasan.

26 N namgba ta katsuma kau adama a nu, vuza va Janata,
macigi ma'a vi wa a va,
ucigi u nu wa va u gbani u da ba,
u la'a ta ucigi u maku ma vuka m mavalali.

27 <<Danna osoji a utsura a yikpai,
kpamu ucanuku u kuvon u le u namgba ta.>>

2

Erengi Dawuda wo okpo mogono ma Yahuda

1 Ana ukuna u nanlo u kotsoi, da Dawuda we ecei Vuzavaguđu, u danai, <<U ga'an ta n gadukpa m bana a likuci i te a katsuma ka likuci i Yahuda?>>

Da Vuzavaguđu u danai, <<Bana.>>

Da Dawuda u doku u danai, <<Likuci yi ne i dai m kubana?>>

Da Vuzavaguđu wu ushuki u danai, <<Bana a Heburon.>>

2 Da Dawuda u banai de kobolo n amaci a ni ere, Ahinowam vuza vu Jezirelu n Abigelu kagapa ka vuka ka Nabalu vuma vu Kamelu.

3 Da Dawuda kpamu u dikai uma a na i kobolo n ayi, yaba dem n aza a kpa'a a ni, da a dasangi a likuci i wawa'a i na yi ukara'i n Heburon.

4 Da uma a Yahuda a tawai a Heburon da erengi Dawuda wo okpoi mogono a kpa'a ku Yahuda.

Ana a danai Dawuda aza a Jabeshi-giliyadu ada a cidangi Shawulu,

5 da Dawuda u suki n akaka a kubana wa aza a Jabeshi-giliyadu, u danai, <<Ya'an Vuzavaguđu u zuwaka da unasingai, adama a na i neke ta Shawulu mogono ma da tsugbayin a na i cidangi ni.

6 Gogo na ya'an Vuzavaguđu u yotsongu ucigi u gbangam n kasingai ka ni wa da. Kata mpa feu n ya'anka da kasingai a na i ya'in ili i nampa.

7 Gogo na tsurukpai kata i gbama asuvu, adama a na Shawulu mogono ma da ma kuwa ta, kpamu aza a kpa'a ku Yahuda a zagba mu ta mo okpo mogono me le.>>

Ishi-boshetu wo okpoi mogono mi Isaraila

8 Ama Abuna kolobo ka Neru, kovonshi vo osoji a Shawulu, u dikai Ishi-boshetu kolobo ka Shawulu u bankai ni a likuci i Mahanayim.

9 Ta de u zuwa ni wo okpo mogono ma aza a Giliyadu n Ashera n Jezirelu n Ifirayimu m Bayami kobolo n aza a Isaraila raka.

10 Ishi-boshetu kolobo ka Shawulu ki ta n aya amangere n umaci ana u lya'i tsugono ci Isaraila, da u lya'i tsu da aya ere. Ama da aza a Yahuda o tonoi Dawuda.

11 Dawuda u lya'i tsugono tsa aza a Yahuda a aya e cindere n wotoi u tali.

Kuvon ka aza a Isaraila n aza a Yahuda

12 Kanna ko yoku Abuna kolobo ka Neru n agbashi a Ishi-boshetu kolobo ka Shawulu, utai a Mahanayim a banai a Gibiyon.

13 Da Jowabu kolobo ka Zeruya n osoji a Dawuda a utai a gasai n ele a kadaɓa ka Gibiyon. Da a dasangi apashi ere, aza o yoku a kapashi ka kadaɓa n tsu nan de aza o yoku tamkpamu a kapashi ka kadaɓa n tsu nampa.

14 Da Abuna u danai Jowabu, <<Ya'an olobo a danga a gita vishili kafu a tsu.>>

Da Jowabu u danai, ta nannai, <<Ya'an a danga.>>

¹⁵ Da a zagbai uma kupa n ere una wa aza a Bayami aza a na i o kutono Ishi-boshetu kolobo ka Shawulu, n uma kupa n ere kpamu a una u Dawuda.

¹⁶ Da yaba dem u kanai vurala vi ni a kaci, yaba dem u sapai vurala vi ni n kotokobi e mebele, da raka vu le a yikpai kobolo a kuwai. Adama a nannai da e dekei ubuta wa kula Helikatu-hazurimu, vu na vi a Gibiyon.

¹⁷ Kuvon ka tana ku sudukpai a kanna ka nanlo ka. Da o osoji a Dawuda a lya'i Abuna n osoji a ni n kuvon.

¹⁸ Kpamu olobo a tatsu a Zeruya i ta lo, Jowabu n Abishayi kobolo n Asahelu. Asahelu tana vuza vi iladi da kau, iladi an mesheun.

¹⁹ Da Asahelu va u kanai kuguva Abuna n iladi, babu kukpatala ugula ko usungai.

²⁰ Ana Abuna u lanuki kucina da wu ecei ni, <<Avu da Asahelu?>>

Da wu ushuki, <<Mpa da.>>

²¹ Da Abuna u danai ni, <<Guva vuma te a katsuma ko olobo, kata vu isa ucanuku u kuvon u ni.>> Ama Asahelu u kasukpa kuguva yi ba.

²² Da Abuna u doku u danai Asahelu, <<Kasukpa kutono mu. Kata vu zuwa mu una wu ba. Da baci n ya'in nannai, nini dai n kudangusa ashi a va ere mi inda toku nu Jowabu?>>

²³ Ama da u iwain ku kpatala. Adama a nannai da Abuna u sovoi ni m masara ma ni a katsuma, ali masara ma ma utai n kucina. Da u yikpai lo u kuwai. Da yaba dem na u yawai a ubuta u na Asahelu u kuwai kata u shamgba wu inda.

²⁴ Ama da Jowabu n Abishayi a guvai Abuna. Kanna a kuyikpa da a yawai a kusan ku Amaha, ku na ki a kinda Giya a uye wa akamba aza a Gibiyon.

²⁵ Da aza a Bayami o bolongi kaci ke le n katsura ka Abuna da okpoi vi te, da a shamgbai kashani de a gadi vu kusan ka.

²⁶ Da Abuna u dekei Jowabu, <<Ci ta a kulya'a kelime m mu unanai ali ayin babu uteku da? Avu feu vi yeve ta a na ukocishi wa wi ta a kutuka n unangbi u katsuma kau. Ali wana dai va kudana osoji a nu a kasukpa kusaba otoku e le aza a Isaraila?>>

²⁷ Da Jowabu u danai, <<N kucina ta n Kashile ka wuma, ishi baci vu kebece ukuna ba, mayun osoji a va i a kasukpa kuguva wu ba, ali kayin washi.>>

²⁸ Da Jowabu u likai kavana, da osoji raka a kasukpai kusaba a aza a Isaraila, kpamu o doku a shilika ba.

²⁹ Da Abuna n osoji a ni a dasai nwalu n kayin, o tonoi n Araba. Da a pasai Kuyene ku Urudu, urangi Bituron da a yawai a Mahanayim.

³⁰ Da Jowabu u kpatalai u kasukpai kutono Abuna. Ama ana u bolongi osoji a ni raka, ana a e kecei le da a nambai uma kupa n kuci a Dawuda babu punu tana a Asahelu.

³¹ Kpamu osoji a Dawuda una de aza a Bayami amangatawantatsu n amangatatsu (360) ele vu na i kobolo n Abuna.

³² Da a dikai Asahelu a cidangi a kasaun ke esheku a ni, ka na ki a Batalami. Da Jowabu n uma a ni a dasai nwalu n kayin ka nanlo da ubuta wakanai le a Heburon.

3

¹ Kpa'a ku Shawulu n ku Dawuda e geshe ta o kuvon, da kpa'a ku Dawuda ku lya'i kelime n kutsurukpa, ama kpa'a ku Shawulu tamkpamu da ku lya'i kelime n ko okpo kacapa.

Muku n na a matsakai Dawuda a Heburon
(1 Ar 3:1-4)

² Nava ele da muku mo olobo n Dawuda, aza a na a matsakai ni a likuci i Heburon, maku ma ugiti ayi da, Amonn anaku a ni a da Ahinowam vuza vu Jezireyelu.

³ Vuza ire ayi da, Kiliyabu maku ma Abigelu vuka vu magasa Nabalu vuza vu Kamelu. Vuza tatsu ayi da Abusalom, kula ka anaku a ni ku da Ma'aka, mekere ma Talamayi mogono ma Geshuru.

⁴ Vuza nashi ayi da, Adonija anaku a ni ada Hagitu. Vuza tawun ayi da Shefatiya anaku a ni ada Abitali.

⁵ Vuza tali ayi da Iturim anaku a ni ada Egila. Na va ele da muku n na a matsakai Dawuda a Heburon.

Abuna u bonoi u bankai Dawuda

⁶ Ana wo okpoi kpa'a ku Shawulu n ku Dawuda ku lya'i kelime n kuvon. Da Abuna u kanai kudoku kaci ka ni tsugbayin a katsuma ka aza a Shawulu.

⁷ Shawulu wi ta n vuka vu gbani vu na e ci deke Rizapa mekere ma Ayiya. Kanna ke te da Ish-boshetu u barangi Abuna, u danai, <<Adama a yidai da vu banai vu vaki n vuka ve esheku a va?>>

⁸ Da Abuna u ya'in wupa kau n kadanshi ka na Ishi-boshetu u ya'ankai ni, da u danai, <<Vu zuwa ta mpa vuza modoruko da, vu zuwa ta mpa mi ta a kubanka aza a Yahuda da? Ali nu ugiti de, da n yotsongi usubi u va a kpa'a ku Shawulu esheku a nu kobolo n aza a ni n aja'a a ni. Kpamu n neke wu e ekiye a Dawuda ba. Ama avu da na anana vu shikai mu, n ukuna wu unushi u tsugbani n vuka vu nampa.

⁹ Ya'an Kashile ka takacika mu Abuna, da baci n kpa'ai kubanka Dawuda u ciya i na Vuzavaguđu u kucinakai ni,

¹⁰ Adama a na Vuzaguđu u dana ta wi ta a kutakpa tsugono a kpa'a ku Shawulu, kata u neke Dawuda wo okpo mogono mi Isaraila m ma aza a Yahuda, kata u lya'a tsugono a Dan a ubon u gadi ali a kubana a Biyasheba a ubon u dakai.>>

¹¹ Ama Ishi-boshetu u ka'wan u doku u kebece Abuna kakuna ba, adama na u pana ta wovon u ni.

¹² Da Abuna u suki aza a usuki kubana u Dawuda, u danai, <<Idika ya i yayi? Ya'an uzuwakpani nu mpa, kata m banka wu n zuwa aza a Isaraila raka o tonon wu.>>

¹³ Da Dawuda u danai, <<U ga'an ta, mi ta a kuya'an uzuwakpani n avu. Ama ili te i na n cigai wa nu i da da, vi a kugasa ashi nu mpa ba sai ayin a na vu tukai mu m Mikalu mekere ma Shawulu, a makyan ma na vu tawai kene mu.>>

¹⁴ Da Dawuda u suki aza a usuki u Ishi-boshetu kolobo ka Shawulu, u danai, <<Neke mu vuka vu va Mikalu, ayi na n tsupai tsumana ci ni n ukpan wo ofoto aza a Filisitiya amangatawun (100).>>

¹⁵ Da Ishi-boshetu u suki a bana a dika Mikalu a kpa'a ku vali ni Palitiyelu kolobo ka Layishi.

¹⁶ Ama da vali ni u tonoi ni m mashi ali a kubana a Bahurim. Da Abuna u danai ni, <<Wala vu bono a kpa'a.>> Da ta na u kpatalai.

¹⁷ Da Abuna u nekei nkoshi m gbara-gbara ma a aza a Isaraila odoki, u danai, <<M megeshe de i lansa ta Dawuda wo okpo mogono ma da.

¹⁸ Gogo na i ciya ta kofon ka na i kuya'an nannai, adama a na Vuzavaguđu u ya'anka ta Dawuda uzuwakpani, u danai, <Mi ta a ku isa uma a Isaraila ekiye a irala i le aza a Filisitiya n utsura u kukiye ku kagbashi ka va Dawuda.>>

¹⁹ Abuna feu u ya'in kadanshi n aza a Bayami. Da u banai u danai Dawuda a Heburon ili raka i na aza a Isaraila n kpa'a ku Bayami enei i ga'an ta a ya'an.

²⁰ Abuna u dikai osoji a ni kamanga a banai u Dawuda de a Heburon. Da Dawuda u ya'in kadiva adama a Abuna kobolo n uma a ni.

²¹ Da Abuna u danai Dawuda, <<Ya'an n danga n bolonku vuzagbayin vu va mogono aza a Isaraila raka adama a na a ya'an uzuwakpani n avu, a zuwa wu vu

okpo mogono me le, kata vu lya'a tsugono a ubuta raka tsu na kaḍu ka nu ka cikalai.>> Da Dawuda wu utukai Abuna, ḍa u lazai m maṭana.

Jowabu wu unai Abuna

²² Megeshe kenu ḍa osoji o yoku a Dawuda kobolo n Jowabu o bonoi n a ubuta u kuvon, ḍa tukai n ucanuku u gbani wa abundai u na a purai. Ama Abuna u buwa kobolo n Dawuda a Heburon ba, adama a na e pecemgbenei ta de n Dawuda, kpamu u laza de m maṭana.

²³ Ana Jowabu kobolo n osoji a na i kobolo n ayi raka a yawai, ḍa a danai ni, <<Abuna kolobo ka Neru ka tawa ta a ubuta u mogono, kpamu u kasukpa yi ta u lazai m maṭana.>>

²⁴ Da Jowabu u banai u danai mogono, <<Yidai vu ya'in nannai? Ali Abuna u tawai wu a nu! Yidai i zuwai ḍa vu kasukpai ni u lazai? Ayi ḍa na tana u laza de.

²⁵ Vu yeve an Abuna kolobo ka Neru ka u tawa ta adama a na u doro wu, ciya u yeve ku'uwa ku nu n ku uta ku nu, n ili i na vu sheshei kuya'an dem.>>

²⁶ Ana Jowabu wu utai u kasukpai Dawuda, ḍa u suki aza a usuki a bana o bono n Abuna, ḍa a cina ni a kayinva ka Sira ḍa o bonoi n ayi. Ama Dawuda u yeve n ka ba.

²⁷ Ana Abuna u bonoi a Heburon, ḍa Jowabu u dekei ni a kaga'in ka utsutsu u likuci, adanshi wi ta a kuya'anka yi kadanshi paki, ḍa u sovoi ni m mawun a katsuma wu unai, adama a na u tsupa tsu na unai vangu ni Asahelu.

²⁸ Ana Dawuda u panai ka'a, ḍa u danai, <<Vuzavaguḍu u yeve ta mpa n uma o tsugono tsu va ci n kukiye adama a ukpa u Abuna kolobo ka Neru ba.

²⁹ Kasukpa mpasa n Abuna m bono a kaci ka Jowabu m kpa'a ke esheku a ni raka. Ya'an ayin tutu a namba vuza vu kudodi ko vuza vu ukutu ko makutsuma ko vuza vu usan u muna ko vuza kambulu a kpa'a ku ni ba.>>

³⁰ Ta Jowabu n toku ni Abishayi unai Abuna nannai, adama a na wu una ta toku le Asahelu a ubuta u kuvon u na a ya'in a Gibiyon.

Dawuda u ya'in kpalu adama a Abuna

³¹ Da Dawuda u danai Jowabu n uma a na i kobolo n ayi raka, <<Karai ntogu n ḍa, kata i uka akashi a kpalu i namgba katsuma adama a ukpa u Abuna.>> Da Dawuda mogono n kaci ka ni u tonoi aza a na a dikai keven ka.

³² A cidangi Abuna a Heburon. Da mogono mu utukai kalakatsu ḍa u shikai gbani-gbani a kasaun ka Abuna, ḍa uma raka a shikai.

³³ Da mogono ma ya'ankai Abuna vishipa vu kpalu, u danai,

<<Nini dai Abuna u kukuwa tsu na kalau ka tsu kuwa?

³⁴ A shiya ekiye a nu ba,

a daza ene a nu n ikani ba,

tsu vuza na uma gbani-gbani unai,

ta una nu nannai.>>

Da kpamu uma raka o doku a shikai adama a ni.

³⁵ Da uma a tawai u Dawuda a kanai kule'eshe yi u lya'a ilikulya'a ali n kagimi ka kanna. Ama ḍa Dawuda u kucinai, u danai, <<Ya'an Kashile ka una mu na, ḍa baci m bankai n ilikulya'a ko ili yoku a una u va babu kanna ka yikpa.>>

³⁶ Ana uma a ya'in cico'o n i na mogono ma ya'in, ḍa u ga'in le ḍa kpamu uma raka a panai uyo'o wi ili i na mogono ma ya'in.

³⁷ A kanna ka nanlo ka, ḍaḍa aza a Yahuda n aza a Isaraila raka e yevei a na n ucigi u mogono u ḍa a unai Abuna kolobo ka Neru ba.

³⁸ Da mogono ma danai agbashi a ni, <<I yeve a na vuza kelime n vuma gbayin u kuwai a katsuma ki Isaraila anana ba?

³⁹ Anana m pana ta karikpani ko an wo okpoi mpa da mogono ma na e erengi. Uma a nampa, olobo a Zeruya a la'a mu ta utsura. Ya'an Vuzavaguđu u tsupaka vuza kawuya derere vi ili i na u ya'in.>>

4

A unai Ishi-boshetu

¹ Ana Ishi-boshetu kolobo ka Shawulu ka panai a danai Abuna u kuwa ta a Heburon, da ikyamba i ni i kuwai. Da feu aza a Isaraila raka a panai wovon.

² Ayi Ishi-boshetu kolobo ka Shawulu ka, wi ta n uma ere a na i aza e kelime a aza a vishili, ula e le a da Ba'ana kobolo n Rikabu, olobo a Rimon vuza vu Beyerotu a idika i Bayami, adama a na e kece ta Beyerotu a katsuma ka ubon idika i Bayami,

³ adama a na aza a Beyerotu a suma ta a banai a Gitayim limoci, ta de tana i a idashi i limoci ali n anana*.

⁴ Janata kolobo ka Shawulu wi ta m maku ma na e ci deke Mefiboshetu ama makutsuma ma'a, maku ma mi ta n aya a tawun. Ana vuka vu na vi o kuwo'o yi u panai arabali a na utai a Jezirelu a danai Janata n Shawulu a kuwa ta, da u dikai Mefiboshetu u sumai. Ama ayi o moloko ma a iladi da maku ma ma yikpai, da da i zuwai wo okpoi makutsuma.

⁵ Da Rikabu m Ba'ana olobo a Rimon vu Beyerotu, a banai a kpa'a ku Ishi-boshetu n kanna a kaci, da a cinai ni alavu a kanna.

⁶ Da a uwai a kpa'a adanshi i ta a kenuku alkama. Ana o sovoi ni da a sumai.

⁷ Ana a uwai asuvu a kpa'a ka, ayi iva'in a kajiba a kunu ku ni, da o sovoi ni unai, da a gbatyai ni kaci. Da a dikai ka'a o tonoi uye u Araba n kayin ka nanlo.

⁸ Da a bankai n kaci ka Ishi-boshetu u Dawuda mogono a Heburon. Da a danai ni, <<Kaci ka Ishi-boshetu ka da da na, kolobo ka Shawulu, vurala vu nu, ayi na u lansa wuma u nu. Anana Vuzavaguđu u tsupaka ta mogono u Shawulu nu ntsukaya n ni.>>

⁹ Ama da Dawuda wu ushuki Rikabu m Ba'ana vuza ni, olobo a Rimon vu Beyerotu, <<N kucina ta n kula ku Vuzavaguđu vu wuma ayi na wi isai mu a katsuma ka atakaci dem.

¹⁰ Ana vuza yoku u danai mu, <Lana, Shawulu u kuwa ta,> u sheshe ta u tuka mu ta n arabali a singai, ama da n kana ni da n zuwai unai ni a Zikilagu, wo okpoi ni katsupu ku ukuna wa akaka a ni.

¹¹ Ada na yi uma gbani-gbani yi unai vuza singai a kpa'a ku ni a kajiba ka ni. Mi ta e ku ece mpasa n ni a kaci ka da, kata n takpa da aduniyan.>>

¹² Da Dawuda u zuwai olobo a ni a una Rikabu m Ba'ana, da a ya'in nannai. A gbatyai ekiye e le n ene e le, da a sabangi even a ikyamba e le devu n kadaba ka Heburon. Ama da a dikai kaci ka Ishi-boshetu a cidangi a kasaun ka Abuna a Heburon.

5

Dawuda wo okpoi mogono mi Isaraila (1 Ar 11:1-3; 14:1-7)

¹ Da kumaci ka aza a Isaraila raka ku tawai u Dawuda a Heburon a danai ni, <<Lana, atsu mpasa n nu n da.

² N ayin a cau, ana Shawulu wi mogono ma tsu, avu da vuza na vu tsu uta n aza a Isaraila a kubana kuvon, avu da kpamu vu tsu bono n ele. Da Vuzavaguđu u danai nu, <Avu da vuza na vo kokpo magubi ma aza a Isaraila, kata kpamu vu okpo mogono me le.> >>

* **4:3 4:3** ali n anana I ta a kadanshi ali a kubana a makyan ma na a danai katagarda ka i re ka Samaila.

³ Ana nkoshi m gbara-gbara ma aza a Isaraila raka a tawai u mogono Dawuda a Heburon, da Dawuda u ya'in uzuwakpani n ele de e kelime ka Vuzavaguđu, da ere ngi ni wo okpoi mogono ma aza a Isaraila.

⁴ Dawuda wi ta n aya kamangankupa ana u gitai tsugono, da u lya'i tsugono tsa aya amangere.

⁵ De a Heburon va u lya'a ta tsugono tsa aza a Yahuda ali aya e cindere n wotoi u tali, da u lya'i tsugono tsa aza a Isaraila n aza a Yahuda a aya kamangankupa n a tatsu de a Urushelima.

Dawuda u lya'i Urushelima n kuvon

(1 Ar 11:4-9; 14:1-7)

⁶ Da mogono Dawuda n osoji a ni a banai a Urushelima adama a na a ya'an kuvon n aza a Jebusiya a na i a idashi de. Da a ya'ankai Dawuda ulami a danai, <<Vi a ku'uwa na wa tsu ba. Ko ayimba nu nkutsuma koci n yawa ta o loko wu.>> E kusheshe ku le, <<Dawuda wi a kufuda ku'uwa punu a ubuta wa ba.>>

⁷ N nannai dem, Dawuda u lya'a idika yi ukanji i Sihiyona n kuvon, i na gogo na e ci deke likuci i Dawuda.

⁸ A kannu ka nanlo ka Dawuda u danai uma a ni, <<Vuza na baci u cigai u lya'a aza a Jebusiya n kuvon, mayun da u tono n uye u mini nannai da ya a ku una, <Nkutsuma n ayimba> aza a na Dawuda u iwain,>> i da da i zuwai da a danai, <<Nkutsuma n ayimba a ku'uwa A'isa a gbayin a ba.>>

⁹ Ana ka nanlo ko kotsoi, da Dawuda u bonokoi likuci yi ukanji ya ubuta wi idashi i ni, u ne'i i da kula Likuci i Dawuda. Da kpamu u ya'in ima'ashi ukara'i u ni. U gitai a Milo ubuta u na a shatangi n kayala, ukara'i n mashilya ma.

¹⁰ Da utsura u tsugono u Dawuda u lya'i kelime n kutsurukpa, adama a na Vuzavaguđu Kashile Mala'imili wi ta kobolo n ayi.

¹¹ Da Hiram mogono ma Taya ma suki n aza a usuki a kubana u Dawuda, a banka yi ndanga n Sida, n ama'i n e she'wei, adama a na a ma'aka Dawuda kpa'a ku tsugono.

¹² Da Dawuda u yevei a na Vuzavaguđu da u zagbai ni mogono mi Isaraila, kpamu tsugono ci ni ci ciyai ucikpi adama a uma a ni aza a Isaraila.

¹³ Ana Dawuda u kasukpai Heburon a kubana a Urushelima, u doku u dikai amaci kobolo n amaci a gbani a Urushelima, da a matsakai ni muku mo olobo ni nkere.

¹⁴ Na da ula a muku n na a matsakai ni a Urushelima. Shimeya n Shobabu n Natan kobolo n Sulemanu,

¹⁵ n Ibaharu, n Elishuwa n Nefegu, kobolo n Jafiya,

¹⁶ Elishama n Eliyada kobolo n Elifeletu.

Dawuda u lya'i aza a Filisitiya n kuvon

(1 Ar 14:8-17)

¹⁷ Ana aza a Filisitiya a panai a zagba ta Dawuda wo okpoi mogono ma aza a Isaraila, da utai raka a banai kulansa Dawuda. Da ta na Dawuda u ciyai izumgbi da u banai u shedeki e kpenle ku gbayin.

¹⁸ Da aza a Filisitiya a tawai e peciki kaci ke le a kara'a ka Refimu.

¹⁹ Da Dawuda we ecei Vuzavaguđu, <<M bana n shilika n aza a Filisitiya a? Vi ta e kuneke le ekiye a va?>>

Da Vuzavaguđu u danai Dawuda, <<Bana, mi ta e kuneke wu ele ekiye a nu.>>

²⁰ Da Dawuda u banai a Ba'alu-Perazim, u lya'i le n kuvon da u danai, <<Vuzavaguđu u boso ta irala i va tsu na mini mo tsu boso.>> Da e dekei ubuta wa Ba'alu-Perazim.

²¹ Da aza a Filisitiya a sumai a kasukpai amali e le lo, Da Dawuda kobolo n uma a ni a purai a da.

²² Da kpamu aza a Filisitiya a utai da e pecei kaci ke le a kara'a ka aza a Refimu ka.

²³ Da Dawuda u doku we ecei Vuzavaguđu, u danai, <<Kaťa vu bana we ele magaba ba, ama kara'a le n kucina, kaťa vu utai le n tsu ubon wu ndanga m Balasama.

²⁴ A makyan ma na baci i panai izumgbi yi nwalu gadi vu ndanga m balasama, kaťa i wala gogo'o, adama a na urotu u da u na Vuzavaguđu u uwai e kelime ka da, adama a na u shilika kau no osoji a aza a Filisitiya.>>

²⁵ Da Dawuda u ya'in tsu na Vuzavaguđu u danai ni, Dawuda n osoji a ni a guvai aza a Filisitiya ili i na i dikai a Geba ali a kubana a Geza. Unai aza a Filisitiya n abundai.

6

A tukai n akpati vu uzuwakpani a Urushelima

(1 Ar 13:1-14; 15:1--16:3, 43)

¹ Da Dawuda u doku u bolongi osoji a Isaraila aza a na a fudai o kuvon uma akpan kamangankupa (30,000).

² Da u dangai a Ba'ala vu Yahuda da da Kiriyatu-jerimu u banai kobolo n uma raka na i kobolo n ayi, adama a na a tuka n akpati vu uzuwakpani vu Kashile, vu na e ci deke n kula ku Vuzavaguđu Mala'imili, ayi na wi idashi e mere mi icorobi.

³ Da a dikai akpati vu uzuwakpani vu Kashile a kpa'a ku Abinadabu ku na ki a gadi vu kusan, da a kiyangi vu da e keke va anaka vu savu. Uza kobolo n Ahiyo olobo a Abinadabu, ele da o kutono n keke va anaka a.

⁴ Ahiyo da wi a nwalu e kelime ka akpati vu uzuwakpani vu Kashile va.

⁵ Da Dawuda kobolo n aza kpa'a ki Isaraila raka a kanai tsuwa'i n e jei, n utsura u le raka e kelime ka Vuzavaguđu, n ishpa n a wa'i umolu n ishari m medele n agundari kobolo n ugogi.

⁶ Ana a yawai a ulanga u kulapu ku Nakon, anaka a na i o kurono keke va a tadatsai, da Uza u barukpai kukiye ku ni da u kanai akpati vu uzuwakpani vu Kashile va.

⁷ Da Vuzavaguđu u ya'in wupa n Uza, adama a ugbamukaci u na u ya'in a na u sa'wai akpati vu uzuwakpani va, da Kashile ku unai ni, da u kuwai lo devu n akpati vu uzuwakpani vu Kashile va.

⁸ Da Dawuda u namgbai katsuma adama a wupa u na Vuzavaguđu u ya'in n Uza. Da tana e dekei ubuta wa kula Perez-uza, da da atakaci a Uza, ta tana ku da ki de nannai ali n anana.

⁹ Da Dawuda u panai wovon u Vuzavaguđu a kanna ka nanlo, u danai, <<Nini dai n kutuka n akpati vu Vuzavaguđu wa va?>>

¹⁰ Adama a nannai Dawuda wu ushuku kudika akpati vu Vuzavaguđu va a kubanka a Urushelima Likuci i Dawuda ba. Da kucikpa u bankai n vu da a kpa'a ku Obedu-edom vuza vu Gatu.

¹¹ Da Akpati vu Vuzavaguđu vu yongoi a kpa'a ku Obedu-edom vuza vu Gatu ali wotoi u tatsu, da ta na Vuzavaguđu u zuwakai Obedu-edom kobolo n aza a kpa'a a ni raka unasingai.

¹² Da o tonokoi mogono Dawuda, a danai, <<Vuzavaguđu u zuwaka ta kpa'a ku Obedu-edom unasingai kobolo n ili i kpa'a i ni dem, adama a akpati vu Kashile va.>> Da Dawuda u banai u dikai akpati vu Kashile va a kpa'a ku Obedu-edom da u bankai n vu da a likuci i Dawuda m mazanga.

¹³ Ana aza na a dikai akpati vu Vuzavaguđu va a dasai adanga a tali, da u ya'in alyuka o kobomburon kobolo m medendem mi ikyamba.

¹⁴ Dawuda u uki n motogu mu uca'i ma efodu n tsuzogu, da u ya'in kuje'e n utsura u ni raka adama a na u cikpa Vuzavaguđu.

¹⁵ Da Dawuda n aza a Isaraila raƙa a tukai n akpati vu Vuzavaguɗu n yoroli i mazanga kobolo n ciliki ci kavana.

¹⁶ Ana a ukai n akpati vu Vuzavaguɗu asuvu a likuci i Dawuda, ɗa Makelu mekere ma Shawulu, u lanai n katusu ɗa we enei mogono Dawuda e kuje'e n u ɗikpangi e kelime ka Vuzavaguɗu, ɗa u goyoi ni a kaɗu ka ni.

¹⁷ Da a ukai n akpati vu Vuzavaguɗu asuvu ɗa a zuwai vu ɗa a ubuta wi idashi u ni punu asuvu a Mavali ma Vuzavaguɗu, ma na Dawuda u fobusokoi ni. Da Dawuda u ya'in kune'e ku kusongu n ku matana e kelime ka Vuzavaguɗu.

¹⁸ Ana Dawuda u kotsoi kuya'an alyuka e kune'e ku kusongu kobolo n kune'e ku matana, ɗa u zuwakai uma unasingai n kula ku Vuzavaguɗu Mala'imili.

¹⁹ Da u pecekei le ili kulya'a, aza a Isaraila raƙa amaci n ali, yaba dem kakutsu ko boroji, n inyama yi uzungi, n kakutsu ka umaci u mambulu u dekp. Da yaba dem vu le u bonoi a kpa'a ku ni.

²⁰ Ana Dawuda u bonoi a kpa'a ku ni adama a na u zuwaka kpa'a ku ni unasingai. Da Makelu mekere ma Shawulu wu utai u gasai n Dawuda, ɗa u danai, <<Nini dai mogono mi Isaraila ma dikai ka ni anana? U palukpai ikyamba i ni e kelime ka agbashi amaci a ni, tsu na uma a wasasa a ci ya'an.>>

²¹ Da Dawuda u danai Makelu, <<N ya'an ta kuje'e e kelime ka Vuzavaguɗu adama a na n cikpa yi, ayi na u zagbai mu a una we esheku a nu n aza a kpa'a ku ni raƙa, u zagba mu ta mo okpo mogono mi Isaraila, uma a Vuzavaguɗu. Mi ta a kuya'an kuje'e adama a na n cikpa Vuzavaguɗu.

²² Mi ta a kufuda kugoyo ka ni ka va u la'a tsu nampa, ali mo okpo ili i kugoyi wa nu. Ama wa agbashi a amaci a na vi a kadanshi i ta e kuneke mu tsugbayin.>>

²³ Adama a ili i nampa, Makelu mekere ma Shawulu u matsa maku ba, ali a ukpisa u ni.

7

Kashile ka ya'in Uzuwakpani n Dawuda (1 Ar 17:1-15)

¹ Ana Dawuda u dasangi a kpa'a ku ni, ɗa Vuzavaguɗu u nekei ni idashi matana n irala i na yi ukarai n ayi,

² ɗa u danai keneki Natan, <<Lana, gogo na mpa ɗa na a kuvuka a kpa'a ku ndanga n sida, ama akpati vu uzuwakpani vu Kashile ɗa ɗe a Mavali.>>

³ Da Natan u danai mogono, <<Ya'an ili na yi a kaɗu ka nu, adama a na Vuzavaguɗu wi ta kobolo n avu.>>

⁴ Ama n kayin ka nanlo ɗa Vuzavaguɗu u ya'in kadanshi n Natan, u danai,

⁵ <<Bana vu dana kagbashi ka va Dawuda, <Ili i na Vuzavaguɗu u danai i ɗanna. Avu ɗa vuza na va kuma'aka mu kpa'a ku na n kudasingu?

⁶ Ili i na i dikai a makyan ma na mu utukai aza a Isaraila a idika i Masar, ali a kutawa anana, n sa'wa kudasingu a kpa'a ba, ama mi ta a kukarasa a ubuta u mavali tsu ubuta wi idashi u va.

⁷ A ubuta u na n kanai kukarasa n aza Isaraila raƙa, dana mu n sa'wa ta kuya'an kadanshi n vuza te a katsuma ka aza e kelime a Isaraila vuza na n zagbai u tono n uma a va aza a Isaraila n danai, <<Yidai i zuwai ɗa i kpaɗai kuma'aka mu kpa'a ku ndanga n Sida?>> > >>

⁸ <<Dana kagbashi ka va Dawuda, <Ili i na Vuzavaguɗu Mala'imili ma danai i ɗanna, n dika wu ta a ubuta u kaguba avu maku, adama a na vo okpo mogono ma uma a va aza a Isaraila.

⁹ Kpamu n yongo ta kobolo n avu a ubuta u na vu banai dem, da mu unai irala i nu raka. N zuwa wu ta vu ciyai kula ku gbayin uteku tsu ula aza a gbagba'in a aduniyan.

¹⁰ Mi ta e kuneke aza a Isaraila ubuta u kaci ke le, kata n zuwa le de a ubuta wa wo okpo u le. Babu vuza na u kugbandarasa le, uma a gbani-gbani o kudoku a gbandarasa le uteku tsu na a kiwanai kuya'ansaka le ba,

¹¹ ili i na i dikai a makyan ma na n zagbai aza e kelime adama a na o tonon uma a va aza a Isaraila. Mi ta e kuneke da matana e ekiye a irala i da. Mpa Vuzavaguđu n danai, mi ta a kuzuwa kpa'a ku nu ko okpo kpa'a ku tsugono.

¹² A makyan ma na baci ayin a nu o kotsoi da vu bankai ukpisa, mi ta a kudangusa vuza yoku a katsuma ka ntsukaya n nu u lya'a tsugono a una u nu. Kata n zuwa tsugono ci ni tsu tsurukpa.

¹³ Ayi da vuza na u kuma'a A'isa a gbayin adama a kula ku va, kata n zuwa tsugono ci ni ci lya'a kelime ali ayin babu uteku.

¹⁴ Mi ta o kokpo esheku a ni, kata ayi tamkpamu wo okpo maku ma va. U ya'an baci ili i gbani-gbani, mi ta a kuzuwa uma a takacikai yi. Uma a da o ko okpo mashashawun ma va.

¹⁵ Mi a kukpada kuyotsongu yi ucigi u va u babu kukotso ba, tsu na n ya'ankai Shawulu, vuza na n takpai adama a na m bonuko wu mogono.

¹⁶ Kpa'a ku nu kobolo n tsugono tsu nu ci ta a kulya'a kelime ali ayin babu uteku, kakuba ko tsugono tsu nu ki ta o kuyongo ali ayin babu uteku.> >>

¹⁷ Da Natan u tonokoi Dawuda ili raka i na we enei a ubuta u kene ku ni.

Dawuda u ya'in avasa a kucikpa

(1 Ar 17:16-27)

¹⁸ Da Mogono Dawuda u uwai a ubuta u na a zuwai akpati vu uzuwakpani vu Vuzavaguđu va, da u dasangi e e kelime ka Vuzavaguđu u ya'in avasa, u danai. Yayi Mpa, Vuzavaguđu vuzagbayin, kpamu anan yayi aza a kpa'a ku va, ali da vu nekei mu tsugbayin tsu nampa?

¹⁹ Kpamu me ene ta adanshi kanampa ka yawa ba, Vuzavaguđu Kashile, vi ya'an ta kpamu kadanshi adama a kpa'a ku kagbashi ka nu, vu danai kumaci ku ni ki ta o kuyongo ayin n abundai. Ta vu ci ya'anka vuma nannai Vuzavaguđu Kashile?

²⁰ Yidai kpamu mpa Dawuda u kudana wu? Adama a na vu yeve mu ta kagbashi ka nu, Vuzavaguđu Kashile.

²¹ Adama a uzuwakpani u nu, kobolo kpamu nu ucigi u kadu ka nu, da vi ya'in ili i gbagbain i nampa da kpamu vu kasukpai mu n yevei i da.

²² Avu vuzagbayin da vi kau, Vuzavaguđu Kashile. Babu vuza na wi tsu nu, babu kpamu Kashile ko yoku sai avu ende'en, uteku tsu na tsu panai n atsuvu a tsu.

²³ Babu uduniyan u yoku a duniya u na wi tsu uma a nu aza a Isaraila. Aza a na avu Kashile vu shibai okpo uma a nu. vu zuwai e yevei nu, vu ya'ankai uma a nu ili i mereve i gbagbain, da kpamu vu lokoi uduniyan u yoku kelime ka uma a nu a na vu shibai a idika i Masar.

²⁴ Vu zagbakai kaci ka nu aza a Isaraila okpoi uma a nu ali ayin babu uteku. Da avu Vuzavaguđu, vu okpoi Kashile ke le.

²⁵ <<Gogo na, Vuzavaguđu Kashile, shatangu uzuwakpani u nu u na vu ya'ankai kagbashi ka nu m kpa'a ku ni, kata kpamu vu zuwa ka'a ka shamgba ayin babu uteku, kpamu vu ya'an uteku tsu na vu dansai.

²⁶ Ya'an e neke kula ku nu tsugbayin ayin babu uteku. Ali uma a dana, <Vuzavaguđu Mala'imili ayi da Kashile ka aza a Isaraila.> Kata kpa'a ku kagbashi ka nu Dawuda kutsurukpa.

²⁷ Vuzavagudū Mala'imili, Kašhile ka aza a Isaraila, vu kašukpa ta kagbashi ka nu ke yevei ili i nampa, vu danai, <Mi ta a kuzuwa kpa'a ku nu ku lya'a kelime.> Adama a nannai da kagbashi ka nu ka ciyai utsura u kuya'an avasa a nampa wa nu.

²⁸ Vuzavagudū Kašhile, avu da Kašhile, a makyan dem vu tsu shatangu ta kadanshi ka nu, kpamu avu vu ya'an ka ta kagbashi ka nu uzuwakpani wu ili i singai i nampa ya.

²⁹ Gogo na n folono wu ta, zuwaka kagbashi ka nu n kpa'a ku ni ra ka unaŋingai, u ciya kulya'a ku kelime ali a kubana ayin babu uteku. Adama a na avu Vuzavagudū Mala'imili, avu da vi ya'in kadanshi, adama a na avu vu zuwaka ta kpa'a ku kagbashi ka nu unaŋingai, u da wi ta tana o kokpo yi n unaŋingai ali a kubana ayin babu uteku.>>

8

Ulya'i u mogono Dawuda (1 Ar 18:1-17)

¹ Ana ilo, da Dawuda u lya'i aza a Filisitiya n kuvon, da u bonokoi le agbashi a ni. Da wu isai likuci i Metegu-Amah ekiye aza a Filisitiya.

² Da kpamu Dawuda u lya'i aza a Mowabu n kuvon, da u gerei le adaru-adaru a vaki a idika. Da u dikai kawin u gisanki le, ugisanki u kawin kure dem u zuwai una le, ugisanki u kawin kutatsu u kašukpai le n wuma. Da aza a Mowabu okpoi agbashi a Dawuda, a kanai ku tawaŋaka yi n utafu.

³ Da Dawuda u lya'i Hadadezeru kolobo ka Rehobu mogono ma Zoba n kuvon. Ili i nampa ya i gita ta a makyan ma na Hadadezeru wi a nwalu a kubana e kuyene ku Yufiretu, Adama a na u doku u bonoko n utsura u ni de.

⁴ Da Dawuda wu isai akumbi odoku o mogono ma Zoba ka kanai n amangatawencindere (1,700) n osoji a idika a kanai kamanga (20,000). Da Dawuda u gbatyasai ene odoku e le ra ka, ama da u kašukpai o yoku adama ekeke odoku amangatawun (100).

⁵ Ama ana osoji aza a Siriya vu Dimaska a tawai adama a na a banka Hadadezeru mogono ma Zoba, da Dawuda wu unai osoji a kanai kamanga n ere (22,000) e le.

⁶ Da Dawuda va u zuwai a tsura osoji a ni a Siriya vu Dimaska, da aza a Siriya okpoi agbashi a ni, da a kanai ku tawaŋaka yi n utafu. Vuzavagudū u tsu neke ta Dawuda ulya'i a ubuta dem u na u banai.

⁷ Da Dawuda u purai nraga ma azanariya m aza e kelime n Hadadezeru da u bankai a Urushelima.

⁸ Da kpamu u purai iyum i shili n a bundai ya aza a Beta m Berotayi vu likuci i tsugono tsu Hadadezeru.

⁹ Ana mogono Toyi ma aza a Hamata u panai arabali a danai Dawuda u lya'a ta osoji a Hadadezeru n kuvon ra ka,

¹⁰ da u suki kolobo ka ni Joram* u mogono Dawuda adama a na u kyasa yi, da kpamu u cikpai ni adama a na Dawuda u shilika ta n Hadadezeru da kpamu u ciyai ulya'i, Toyi u ya'an ta nannai adama a na ayi Hadadezeru wi ta o kuvon n ayi ayin tutu. Ayi Joram va u tukai ta ucanuku wa azurufa n azanariya kobolo n iyum i shili.

¹¹ Da mogono Dawuda we ere ngi ucanuku wa u Vuzavagudū ra ka uteku tsu na u ya'in n azurufa kobolo n azanariya a na u purai a uduniyan u na u lya'i n kuvon.

¹² Uduniyan wa ele da Edom m Mowabu n Amon n aza a Filisitiya, n aza a Ameleki. Da kpamu we ere ngi ucanuku u na u purai u Hadadezeru kolobo ka Rehobu mogono ma Zoba.

* 8:10 8:10 Joram Va a ubuta u yoku e ci deke yi ta Hadoram.

¹³ Da Dawuda u ya'in kula ana u bonoi n ubuta u kuvon, wu unai uma a Edom akpan kupa n kulai (18,000) a kara'a ka mkpadi.

¹⁴ Da Dawuda u zuwai a tsura osoji a ni a idfika i Edom raka. Da aza a Edom okpoi agbashi a ni. Vuzavaguɗu u nekei Dawuda ulya'i a ubuta u na u banai dem.

*Aza e kelime a ulinga a Dawuda
(1 Ar 18:14-17; 2 Sam 20:23-26)*

¹⁵ Da Dawuda u lya'i tsugono wa aza a Isaraila raka. Da u ya'in kasingai n ukuna wu usubi a ubuta u uma raka.

¹⁶ Jowabu vuza na e ci deke anaku a ni Zeruya, ayi da kovonshi vo osoji. Johoshafatu kolobo ka Ahiludu wo okpoi kadani ka tsumani.

¹⁷ Zadoku kolobo ka Ahitubu kobolo n Ahimeleki kolobo ka Abiyata ele da anan ganu. Seraya da kadani.

¹⁸ Benaya kolobo ka Jehoyida, ayi da vuza kelime va aza a Keritiya n aza a Peletiyya, dāda osoji a kindi ku Dawuda. Da olobo a Dawuda tamkpamu okpoi anan ganu.

9

Dawuda u panai asuvayali a Mefiboshetu

¹ Kanna ke te ɗa Dawuda u ya'in keci, u danai, <<Vuza wi ta_lo a kpa'a ku Shawulu vuza na u buwai n wuma, an ma kuva'anaka yi kasingai, adama a Janata?>>

² A makyan ma nanlo ma kagbashi ka kpa'a ka Shawulu ko yongo ta lo tana, vuza na e ci deke Ziba. Da e dekei ni u bana a ubuta u Dawuda. Da mogono me ecei ni, <<Avu da Ziba?>>

Da u danai,<<Vuzagbayin, mpa da kagbashi ka nu.>>

³ Da mogono me ecei ni u danai, <<Vuma vi yoku u buwa lo a kpa'a ku Shawulu an ma kuya'anka yi kasingai ka Kashile ba?>>

Da Ziba wu ushuki mogono, <<Kolobo ka Janata ka buwa ta_lo. Ama ka_kutsuma_ka'a.>>

⁴Da mogono Dawuda we ecei u danai, <<Te dai wi?>>

Da Ziba wu ushuki u danai, <<Wi ta₂ de a kpa'a ku Makiru kolobo ka Amiyelu, a likuci i Lodeba.>>

⁵Da Mogono Dawuda ma suki a bana a ta_wa_n ayi de a kpa'a ku Makiru kolobo ka Amiyelu de a likuci i Lodeba.

⁶ Ana Mefiboshetu kolobo ka Janata, matsukaya ma Shawulu u yawai u Dawuda, da u kudangi ali idika u ya'in ikyashi.

Da Dawuda u danai, <<Mefiboshetu.>>

Da wu ushuki, <<Vuzagbayin, wuma u nu u geshe, kagbashi ka nu ka na.>>

⁷ Da Dawuda u danai ni, <<Kata_vu pana wovon ba, mi ta_a kuya'anka wu kasingai adama esheku a_nu Janata. Mi ta_o kubonoko wu n idika ya akaya a_nu Shawulu raka, kata avu a kaci ka nu vu lya'a ilikulya i va ayin dem.>>

⁸ Da Mefiboshetu u doku u kudangi u kyaṣai mogono, ḏa u danai, <<Mpa ḏa ya, an va kuneke mu tsugbayin, mpa n la'a ta meshe'e ma na ma kuwai?>>

⁹ Da Mogono Dawuda u dekei Ziba, kagbashi ka Shawulu, u danai ni, <<N neke ta Mefiboshetu matsukaya ma Shawulu vuzagbayin vu nu ili raḳa i na yi i kpa'a ku Shawulu.

¹⁰ Ama avu n olobo a nu n agbashi a nu, yi ta a kuka_na kucimbasa ka muku n Shawulu, ka_na i ta_wa_sa_ka le n i na i cimbai adama a na a ci_ya ilikulya'a. Ama Mefiboshetu wi ta a kulya'a ilikulya'a i va_yin tutu.>> Ziba tana wi ta n olobo kupa n a tawun n agbashi kamanga.

¹¹ Da Ziba u danai Mogono, <<Kagbashi ka_nu ki ta_a kuya'an ili derere uteku tsu na vuzagbayin mogono ma danai ni u ya'an.>> Da Mefiboshetu u lya'i ilikulya i kpa'a ku Dawuda an muku n mogono.

¹² Mefiboshetu wi ta_n kolobo ka na e ci deke kula Mika. Da aza na i idashi a kpa'a ku Ziba raka o okpoi agbashi a Mefiboshetu.

¹³ Mefiboshetu u dasangu ta_a Urushelima, u tsu lya'a ta ilikulya'a i ni a kirukpa ku mogono ayin tutu. Ayi ta na kakutsuma_ka'a e ene e re dem.

10

Dawuda u lya'i aza a Amon n aza a Siriya n kuvon

(1 Ar 19:1-19)

¹ Ana i lo da mogono Nahashi ma aza a Amon ma_kuwai, da Hanun kolobo ka_ni ko okpoi mogono a_una u ni.

² Da Dawuda u danai, <<Mpa n kuya'anka ta_Hanun kolobo ka Nahashi kasingai, tsu na esheku a_ni a ya'ankai mu kasingai.>> Da Dawuda u suki uma adama a na a bana a_kyasa_Hanun adama a ukpa_we esheku ni.

Ama ana uma a Dawuda a yawai de a idika i Amon,

³ da nkoshi m_gbara-gbara ma aza a Amon a danai Mogono me le Hanun, <<Avu vu shesheta_Dawuda wi ta_a kucikpa esheku a_nu, a na u suki aza a ikyashi wa_nu? Dawuda va ugboji u da yi, adama a na u saka idika ya u yeve utsura u tsu kata_u lya'a tsu n kuvon.>>

⁴ Adama a nannai, da Hanun u remei agbashi a Dawuda adama a na u neke le wono, da u punai le ntsaka_apashi e te-te, da u karai ntogu n le e mere-mere a ubon wa atagulu, da u kasukpai le a laza.

⁵ Ama o bono a kpa'a ba adama a na a pana ta_wono kau. Ana a danai Dawuda ukuna u nampa, da u suki a gasa n ele, da a danai mogono ma dana ta, <<I shamgba a likuci i Jeriko ali ayin a na ntsaka_n da_n topoi, kata_i yeve i bono a kpa'a.>>

⁶ Ana aza a Amon e yevei okpo ta_a tsurala n Dawuda kau adama a ili i na a ya'in. Da a banai a dikai osoji a idika i Siriya vu Betu-rehobu n aza a Zoba uma akpan kamanga (20,000), da a dikai kpamu osoji akpan kupa n ere (12,000) a Toba. O doki kpamu m mogono ma Ma'aka kobolo n osoji a_ni kakpan ke te (1,000).

⁷ Ana Dawuda u panai nannai, da u suki Jowabu n osoji a_ni raka_a na fudai kuvon,

⁸ Da aza a Amon utai da a darai kuya'an kuvon, a_gitai a utsutsu u likuci, ama ele aza a Siriya vu Zoba n va aza a Rehobu, n aza Toba n aza a Ma'aka tamkpamu a shamgai ubon u le kau.

⁹ Ana Jowabu we enei kuvon ka ku kanza yi ta_kelime n kacapa, da u zagbai ovonshi Isaraila a na fudai kuvon da u zuwai le a_shilika_n aza a Siriya.

¹⁰ Aza a na a buwai tamkpamu da u kasukpai le e ekiye a Abishayi vuza ni u tono n ele, da u darai le a_shilika_n aza a Amon.

¹¹ Da Jowabu u danai Abishayi, <<Da baci vi enei aza a Siriya a lya'i utsura u va, kata_vu tawa_vu banka_mu, ama da baci me enei aza a Amon a lya'i utsura u nu, kata_n tawa_m banka_wu.

¹² Gbamai asuvu, kata_kpamu ci shilika_kau adama a uma a tsu n likuci i Kashile ka tsu. Kasukpa_Vuzavagudu u ya'an i na i ga'in ni.>>

¹³ Ana Jowabu n osoji a_ni a yawai devu adama a na a_shilika_n osoji a Siriya, da aza a Siriya a sumai.

¹⁴ Ana aza a Amon enei aza a Siriya a suma ta, da ele feu a sumai a_kasukpai Abishayi o bonoi a_likuci i le a Raba. Da Jowabu n osoji aza a Isaraila a_kasukpai kuvon n aza a Amon da o bonoi a Urushelima.

¹⁵ Ama a na aza a Siriya enei aza a Isaraila a lya'a le ta n kuvon, da o doku o bolongi kaci ke le.

¹⁶ Da Hadadezeru mogono ma Zoba u suki a bana a tuka n osoji aza a Siriya a na i upashi u kuyene ku Yufiretu. Da a yawai a Helam ekiye a Shobaka kovonshi vo osoji a Hadadezeru.

¹⁷ Ana Dawuda u panai arabali, da u bolongi osoji a Isaraila raka da a pasai Kuyene ku Urudu a kubana a Helam. Da osoji a Siriya fobusoi kaci ke le a shilikai n Dawuda.

¹⁸ Da aza a Siriya a sumai a kasukpai aza a Isaraila, da Dawuda wu unai osoji aza a Siriya aza ekeke o doku amangatawencindere (700) n aza o doku akpan amangere (40,000). Da kpamu u lapai Shobaku kovonshi vo osoji a Siriya, ali da u kuwai de.

¹⁹ Ana ngono raka n na mi anan taji a Hadadezeru e enei aza a Isaraila a lya'a le ta, da a lansa matana n aza a Isaraila a, da okpoi agbashi e le. Adama a nannai da aza a Siriya a panai wovon u na o kudoku kubanka aza a Amon.

11

Dawuda kobolo m Betsheba

¹ Ana kaya ko doku ko bonoi, a ayin a na ngono n tsu uta kuvon, da Dawuda u suki Jowabu n aza e kelime ko osoji a ni kobolo n osoji aza a Isaraila raka, a bana una aza Amon. Da kpamu a kanzai likuci i Raba. Ama da Dawuda u shamgbai a Urushelima.

² Kanna ko yoku n kulivi, Dawuda u dangai a ubuta u kuvuka u ni, da wu utai a kukarasa a gadi e kefeke ko tsugono ka ni, da we enei vuka a kusumba a kushiri. Vuka va tana wi ta n tsuloboi kau.

³ Da Dawuda u suki agbashi a ni ece ko vuka vu yayi. Da kabara ka ko bonoi ka danai Dawuda, <<Vuka va kula ku ni ku da Betusheba. Mekere ma Eliyam, vuka vu Uriya vuza vu Hitiya.>>

⁴ Da Dawuda u suki a bana e deke yi, ana u yawai a kpa'a ku mogono ma, da tana mogono ma ma vaki n ayi. Wana dai tana vuka va vu kotso kutakpa nshinda ana we enei kusumbu ku ni, da tana u bonoi a kpa'a.

⁵ Da tana vuka va vu dikai katsuma, da u su'uki n akaka a dana mogono Dawuda, <<Mi ta n katsuma.>>

⁶ Da Dawuda u suki n akaka a dana kovonshi vo osoji a ni, Jowabu, <<Su'uku mu n Uriya vuza vu Hitiya.>> Da Jowabu u suki Uriya u Dawuda.

⁷ Ana Uriya u yawai, da Dawuda we ecei ni ko Jowabu n osoji a ni i ta de m matana, n uteku tsu na kuvon ka ki de.

⁸ Da Dawuda u danai ni, <<Bana vu uvuka bi'i kenu a kpa'a ku nu.>> Ana Uriya wu utai e kefeke ko mogono ka, da mogono ma zuwai o tonoi ni n ili i kulya'a.

⁹ Ama Uriya u bana a kpa'a ku ni ba, da wa asai lo a utsutsu u kefeke ko mogono kobolo n agbashi a vuzagbayin vi ni.

¹⁰ Ana a danai Dawuda Uriya va u wu asa a kpa'a ba, da u deke ni we ecei ni, <<Yidai i zuwai da vu kpadai kubana a kpa'a? Avu na vi ishi vi ya'in nwalu?>>

¹¹ Da Uriya u danai mogono Dawuda, <<Akpati vu uzuwakpani, n osoji a Isaraila n Yahuda i ta de a apam. Vuza vu kelime vu va Jowabu n aza a gbagba'in osoji i ta de e keteshe. Nini dai n kubana a kpa'a ku va n lya'a n so'o kata kpamu n vaku n vuka vu va? N kucuna ta mpa ma kuya'an ili i nanlo ba.>>

¹² Da Dawuda u danai Uriya, <<Doku vu asa na anana, kata mkpa n yeve n dana wu vu wala vu bono de.>> Da Uriya u doku wa asai lo a Urushelima.

¹³ Ana kayin ka asai da Dawuda u dekei ni u tawa u lya'a ilikulya'a, da kpamu u zuwai ni u so'i mara ali ma makai ni. Ama n nannai dem Uriya u bana wa asa a kpa'a ku ni kayin ka nanlo ba, da u vaki a kajiba wa asai e kefeke ko mogono kobolo n agbashi a vuzagbayin vi ni.

¹⁴ Ana kayin ka asai n usana, da Dawuda u danai katagarda ka akaka da u nekei Uriya u banka Jowabu.

¹⁵ Punu akaka a u dana ta Jowabu, <<Banka Uriya kelime a ubuta u na vishili vu la'i n usudukpi, kata i bono n kacapa i kasukpa a una yi.>>

¹⁶ Ana Jowabu u yawai n vishili devu n likuci ya, da u zuwai Uriya u shamgba a ubuta u na u yevei osoji aza a Amon a na fudai kuvon i.

¹⁷ Ana osoji a likuci a utai a shilikai n Jowabu, da a unai osoji a Dawuda o yoku. Kobolo n Uriya vuza vu Hitiya feu punu.

¹⁸ Da Jowabu u suki n akaka a bana a dana Dawuda tsu na kuvon ka ki a nwalu.

¹⁹ Da Jowabu u danai vuza vu usuki va, <<Dana mogono Dawuda uteku tsu na kuvon ki a nwalu raka.

²⁰ Da baci vu enei mogono ma ya'in wupa ali da we ecei nu, <Yidai i zuwai ali da i yawai devu n likuci ya n vishili? Ada i yeve a na a kufuda kutawa da n aya'a n tsu nshilya ba?

²¹ I ciba n ili i na i ciyai Abimeleki maku ma Jerubeshetu ba? Na de a Tebezu vuka da vu taduki kutali a mashilya ma likuci ma, da tana ku varai ni a kaci da u kuwai lo. Adama a yidai i banai devu m mashilya ma likuci ma?> Dawuda mogono we ece wu baci nannai, kata vu dana yi, <Kagbashi ka nu Uriya vuza vu Hitiya feu u kuwa ta.>>

²² Da tana vuza vu usuki va u banai u danai Dawuda ili i na Jowabu u danai ni raka.

²³ Da vuza vu suki va u danai Dawuda, <<Irala i tsu yi uta ta adama a na a shilika n atsu e keteshe, da tana tsu lokoi le a kubana a utsutsu u likuci.

²⁴ Da aza a vishili e le a na i a kuya'an vishili nu njiki, a taki aya'a n tsu mashilya da a unai osoji a nu o yoku. Ali kagbashi ka nu Uriya feu u kuwai.>>

²⁵ Da Dawuda u danai vuza vu suki va, <<Bono de vu dana Jowabu kadanshi ka nampa ka, <Kata u namgba katsuma adama a kakuna ka nampa ba, adama a na kotokobi ka tsu zagba vuza na wa kuna ba. Dana yi u lulukpa kata kpamu u doku utsura ali u langasa i da raka-raka.> Dokushi nannai.>>

²⁶ Ana vuka vu Uriya Betsheba u panai vali vu ni vu kuwa ta, da u ya'in kpalu adama a vali vu ni.

²⁷ Ana ayin a kpalu a lazai, da Dawuda u suki a tuka yi m Betsheba va a kpa'a ku ni, da wo okpoi vuka vu ni ali da tana u matsakai ni maku mo kolobo. Ama Vuzavagu du u pana uyo'o n ili i na Dawuda u ya'in va ba.

12

Natan u barangi Dawuda

¹ Vuzavagu du u suki Natan keneki a kubana u Dawuda. Ana u yawai, da u danai ni, <<Uma ere o yoku i ta o kuyongo a likuci i yoku, vuza te a katsuma ke le wi ta n uciyi vuza te kpamu vuza yali da.

² Vuza vu uciyi va wi ta n ushiga wu nkyon n wu nradika n wa anaka n abundai.

³ Ama vuza yali va wi n ili ba, maku ma mashan mo mokyon ma'a koci ma na u tsulai. Da u banai ma'a ali mo gbonguroi a kpa'a ku ni kobolo m muku n ni. U tsu lya'a ta ilikulya'a kobolo n ayi, u tsu so'o ta mini o moko'o me te n ayi, kpamu u tsu lata ta a nkuta n ni. Wo okpoi an maku me mekere ma umaci ma ni.

⁴ Da kanna ke te vuza vu uciyi va u ya'in komoci, ama u ciga ku utaka malala me te ko kanaka asuvu a ushiga u ni u kidaka komoci ka ba. Ama da u kucikpa u kidakai komoci ka ni mokyon ma vuza vu yali va.>>

⁵ Da Dawuda u naṁgbai kaḍu kau adama a ili i na vuza vu uciyi va u ya'in, ḍa u danai keneki Natan, <<N kucuna ta n Vuzavaguḍu vu na wi n wuma, vuma vu na u ya'in ili i nampa ya u yawa ta a una yi.

⁶ Mayun ḍa u tsupa vuza yali va mashan mo mokyon ma ali kunaṣhi, adama a unambi wa asuvayali a na u ya'ankai vuza yali va.>>

⁷ Da Natan u danai Dawuda, <<Avu ḍa vuma va! Ili i na Vuzavaguḍu Kaṣhile ki Isaraila u danai ḍaḍa, <Mpa ḍa n erengi nu vu okpo mogono mi Isaraila, ḍa kpamu mi isai nu ekiye a Shawulu.

⁸ Da n nekei nu tsugono tsu Shawulu tsa kobolo n aṁaci a ni dem. Da kpamu n zuwai nu vo okpo mogono ma aza a Isaraila n Yahuda. Ishi baci vu dana mu ta ili i nanlo i yawa wu ba, mishi o kudoku wu i na i la'i i nanlo.

⁹ Yidaḍi i zuwai ḍa vu goyoi kadanshi ka Vuzavaguḍu ali ḍa vu ya'in ili i gbani-gbani i nampa a aṣhi a ni? Vu una ta Uriya vuma vu Hitiya n kotokobi ka aza a Amon, ḍa vu ḍikai vuka vu ni.

¹⁰ Adama a nannai, a tsukaya dem a kunamba vuza na u kubana ukpa u kotokobi a kpa'a ku nu ba, adama a na vu goyo mu ta ali ḍa vu ḍikai vuka vu Uriya vuza vu Hitiya ḍa wo okpoi vuka vu nu.>

¹¹ Ili i na Vuzavaguḍu u danai i ḍanna, <Mi ta a kutuka wu n kawuya a kpa'a ku nu. Kata n ḍika aṁaci a nu n neke vuza na yi a idaṣhi dedevu, kata kpamu u vaku n aṁaci a nu n kanna e keteshe.

¹² Avu vu ya'an ta i ḍa u sokongi, ama mpa mi ta a kuzuwa a ya'anka vuka vu nu a aṣhi aza a Isaraila raḱa.> >>

¹³ Da Dawuda u danai Natan, <<N ya'anka ta Vuzavaguḍu unushi.>>

Da Natan wu ushuki, <<Vuzavaguḍu u cinukpaka wu ta n unushi u nu. Vi a kukuwa ba.

¹⁴ Ama adama a ili i na vu ya'in, i zuwa ta irala i Vuzavaguḍu i lukanasai kula ku ni. Maku ma na a kumatsaka wu va mi ta a kukuwa.>>

¹⁵ Da Natan u bonoi a kpa'a ku ni. Da Vuzavaguḍu u zuwakai maku ma na vuka vu Uriya vu matsakai Dawuda va mbala, ḍa tana maku ma ma vaki mbala.

¹⁶ Da Dawuda u folonoi Kaṣhile adama a na u potsokpo maku ma. Da u kanaḍi una u lya'a ili ba ḍa u uwai asuvu a kunu ku ni ḍa u vaki a idika kayin kaḅula.

¹⁷ Da nkoshi m gbara-gbara m kpa'a ku Dawuda n yawai devu n ayi adama a na n ḍangusa yi a idika ya, ama ḍa u iwain, ali ḍa kpamu u iwain kulya'a ilikulya n e le.

¹⁸ A kanna ke cindere ḍa maku ma ma kuwai. Da agbashi a Dawuda a panai wovon u kudana yi maku ma ma kuwa ta. Adama a na e sheshe ta, a danai, <<Ayin a na maku ma mi n wuma tsu ya'ankai ni kadanshi ama u kebece tsu ukuna ba, nini dai tsa kudana yi maku ma ma kuwa ta? Wi ta a kufuḍa kuya'anka kaḱi ka ni muna.>>

¹⁹ Ana Dawuda we enei agbashi a ni a kuya'ankpanai kadanshi atsuvu, ḍa Dawuda u yevei a na maku ma ma kuwa ta. Da wu ecei agbashi a ni, <<Maku ma ma kuwa ta?>> Da a ushuki, <<E, u kuwa ta.>>

²⁰ Da Dawuda u ḍangaḍi a idika ya u sumbai u sukuyai mani'in, ḍa u saba'i ucanuku. Da u banai a kpa'a ku Vuzavaguḍu u cikpai ni. Da u bonoi a kpa'a ku ni, u danai e neke yi ilikulya'a, ḍa u lya'i.

²¹ Da nkoshi m gbara-gbara me ecei ni, a danai, <<Yidaḍi i zuwai ḍa vi ya'in ili tsu nampa? Vu kana ta una ali ḍa kpamu vu shikai a makyan ma na maku ma nu ma mi n wuma, ama ana maku ma ma kuwai, vu ḍanga ta ali ḍa kpamu vu lya'i ilikulya'a.>>

²² Da u danai, <<Ana maku ma mi n wuma, n kana ta una ḍa kpamu n shikai. Nsheshe ta, <Yayi u yevei? U ga'an ba Vuzavaguḍu wi ta a kupana asuvayali a va ali u kaṣukpa maku ma n wuma.>

²³ Ama gogo na u kuwa ta. Yidaḍi i kuzuwa mu n kana una u va? Mi ta o kubonoko yi n wuma kpamu? Mpa ḍa n kubana wa ni, ama ayi wi o kubono a va ba.>>

²⁴ Da Dawuda u nekei vuka vu ni Betsheba kadanshi, da u doku vaki n vuka vu ni Betsheba, da u ya'in katsuma. Da u matsai maku mo kolobo, da u nekei ni kula Sulemanu. Da Vuzavaguđu u cigai maku mo kolobo ma,

²⁵ da Vuzavaguđu u suki n akaka a una u Natan u ne'e maku ma kula Jedidiya*, adama a na u ciga yi ta.

Dawuda u lya'i Raba n kuvon (1 Ar 20:1-3)

²⁶ Ayin a na i lo da Jowabu u bankai Raba Likuci i gbayin i Amuno n kuvon, ubuta u na mogono me le mi, da a dikai tsugbayin tsu likuci tsa.

²⁷ Da Jowabu u su'uki Dawuda n akaka, u danai, <<N shilika ta n likuci i Raba da mi isai ubuta u na a ci ciya mini.

²⁸ Da u danai, bolongu osoji a nu i banka likuci ya n kuvon, vu isa i da. Da baci ba, mi ta a kisa i da n kaci ka va, kata e dekushe i da n kula ku va.>>

²⁹ Dada Dawuda u bolongi osoji a ni raka da a bankai likuci i Raba n kuvon ali da a lya'i likuci ya.

³⁰ Da Dawuda u zuwai o fodoi makun mo tsugono a kaci ko mogono me le, da a kapaka yi ni ma'a a kaci. Amiki a makun ma azanariya ma a yawa ta amiki kilo kamangankupa n a tawun, makun mo tsugono ma mi ta n tsuzogu tsa atali o tsuloboi upadi. Da tana Dawuda u purai ucanuku wa abundai a suvu a likuci ya.

³¹ Da Dawuda u zuwai aza a likuci a uta raka vu le, u zuwai le a ya'an kuvon n ugangafu, n arigida, n ogovu. Da kpamu u zuwai le a ya'an iputa. Da Dawuda u ya'ankai likuci ya aza a Amuno i na i buwai nannai raka. Da ayi kobolo n osoji a ni raka a kpatalai o kubono a Urushelima.

13

Amunon n Tamaru

¹ Abusalom maku ma Dawuda wi ta n taku vu na wi n tsuloboi vuza na e ci deke Tamaru, da Amunon maku ma Dawuda ma kanai kuciga Tamaru va.

² Da Amunon u ucigi ni gbani-gbani ali u kanai mbala adama taku vu ni Tamaru, we ne ta adanshi wi a kuciya kuya'an tsugbani n ayi ba, adama a na ayi Tamaru va kata u yeve mavali ba.

³ Ama Amunon va wi ta n kaja'a ka ni vuza kula Jonadabu maku ma Shimeya toku vu Dawuda. Jonadabu va wi ta n ugboji kau.

⁴ Da we ecei Amunon u danai, <<Yidai i zuwai usana lakam vu yongo katsuma unangbi? Avu maku mo mogono ma ba? Dana mu.>>

Da Amunon wu ushuki, u danai, <<Mi ta a kuciga Tamaru taku vu mokoshi ma va Abusalom.>>

⁵ Da Jonadabu u danai ni, <<Bana vu vaku kata vu dana vu pana uyo'o wi ikyamba i nu ba. Da baci esheku a nu a tawai ku ene wu, kata vu danai, <Ya'an taku vu va Tamaru u tawa u ne'eshe mu ilikulya'a. Kata kpamu u tawa u ya'anka mu ilikulya'a ya a ashi a va, ali n lya'a i na u ya'in n ekiye a ni.>>

⁶ Da Amunon u vaki a danshi uga'in ba. Ana mogono Dawuda u tawai kene yi, da Amunon u danai mogono ma, <<Mi ta ufolu u nu danaka mu taku vu va Tamaru u tawa. Mi ta a kuciga u ya'anka mu emeshe mpa e kene kata u ne'eshe mu.>>

⁷ Da Dawuda u suki a kpa'a a dana Tamaru, <<Bana a kpa'a ku taku vu nu Amunon vu ya'anka yi ilikulya'a.>>

⁸ Da Tamaru u banai a kpa'a ku taku vu ni Amunon, a ubuta u na wi iva'in. Da u kenuki kiya da u zubuki, da u ya'ankai ni emeshe ayi e kene.

* 12:25 12:25 Jedidiya Dada vuza vu na Vuzavaguđu u cigai.

⁹ Da u dikai kapara da u kenuku ni emeshe a, ama da u iwain kulya'a. Da Amunon u danai aza kuya'anka yi ulinga a uta raka, da raka vu le a utai.

¹⁰ Da Amunon u danai Tamaru, <<Tuka mu n ilikulya'a a kunu ki iva'in ku va. Kata vu ne'eshe mu n kukiye ku nu n lya'a.>> Da Tamaru u dikai emeshe a na u ya'in va da u banai n a da a kunu ki iva'in ku taku vu ni Amunon.

¹¹ Ama ana u yawai devu n ayi adama a na u ne'eshe yi, da u kanai ni u danai, <<Taku vu va, tawa vu vaku nu mpa.>>

¹² Da wu ushuki ni u danai, <<Aa, taku vu va! Nannai va wi a kuya'an ba, kata kpmu vu zuwa mu n ya'an nannai n utsura ba. Adama a na a ci ya'an nannai a Isaraila ba, kata vu ya'an ili i gbani-gbani i wono i nanlo ba.

¹³ N ya'an ba ci nannai, tedai n ku'uwa adama o wono? Avu feu i ta o kubonoko wu vuza gbani-gbani a katsuma ka aza a Isaraila. Ama gogo na mi ta ufolu u nu ya'an kadanshi m mogono, wi a kusanaka mu ku olo wu ba.>>

¹⁴ Ama Amunon u panaka yi ba. Ana wo okpoi u la'a yi ta utsura, da u lya'i ni utsura u ya'in tsugbani n ayi.

¹⁵ Da Amunon u iwain Tamaru kau, ali da u la'i tsu na wi ishi a kuciga yi. Da Amunon u danai ni, <<Danga vu wala.>>

¹⁶ Da Tamaru u danai ni, <<Aa taku vu va, kuloko ku na vi a kuciga kuloko mu na wi ta a kula'a ili i na vu ya'ankai mu de n gbani-gbani.>>

Ama Amuno u panaka yi ba.

¹⁷ Da u dekeshei maku mu ulinga ma ni u danai ni, <<Utuka vuka vu nampa va pulai, kata vu bayangu utsutsu wa.>>

¹⁸ Da maku mu ulinga ma ni mu utukai ni pulai da u bayangi utsutsu wa. Tamaru va tana wi ta u uki m motogu me ekiye a ugadi, adama a na ta nkere m kpa'a ku mogono, aza a na kata e yevei ali ba a tsu uka.

¹⁹ Da Tamaru u tsungi kokomo a kaci ka ni adama o wono, da kpmu u kanai motogu ma ni u karai. Da u kiyangi ekiye a ni a kaci u walai n u lapasai una.

²⁰ Ana taku vu ni Abusalom we enei ni da we ecei ni u danai, <<Amuno taku vu nu da u vaki n avu? Gogo na pada bini taku vu va kata vu dana vuza ba. Kata kpmu wo okpo wu ili i yoku ba, taku vu nu da feu, kata vu kasukpa i da i langasa wu kadu kau ba.>> Da Tamaru u dasangi a kpa'a ku taku vu ni Abusalom ende'en.

²¹ Ana mogono Dawuda u panai ukuna wa raka, da kadu ka ni ka namgbai kau.

²² Ama Abusalom u kebece Amuno kakuna ba, u iwan ta Amuno adama a na u langasa ta taku vu ni Tamaru.

Abusalom wu unai Amuno

²³ Ana aya ere a lazai, da Abusalom u danai a puna nlala n ni cileme de a Ba'alu Hazo likuci i na yi devu n likuci i Ifirayimu. Da Abusalom u banuki olobo o ngono raka.

²⁴ Da Abusalom u banai u mogono u danai ni, <<Wuma u nu u geshe, aza a na a kupuna ka mu cileme tsu nlala tsa a tawa ta kuya'anka mu ulinga. Ko vi ta a kutawa kobolo n abara a nu ci ya'an kadiva ka kobolo?>>

²⁵ Da mogono ma danai Abusalom, <<Aa maku ma va, tsa kubana raka vu tsu ba, ci ta a kuya'an abundai.>> Da Abusalom u gutsai ni, ama u iwain kubana da u zuwakai ni unasingai.

²⁶ Da Abusalom u danai, <<Vi baci a kubana ba, sai vu kasukpa Amuno vuza va u bana kobolo n atsu.>>

Da mogono me ecei ni, <<Yidai i zuwai da vi a kuciga u bana kobolo n ada?>>

²⁷ Da Abusalom u gutsai ni, ali da wu ushuki Amuno u bana kobolo n ayi n olobo a ni a na a buwai, da a banai raka n ayi.

²⁸ Da Abusalom u danai agbashi a ni, <<Zukai, a makyan ma na baci ye enei Amuno mara ma makai ni, da baci i panai n danai da, unai ni, kata yu una yi, i pana wovon ba. Mpa da vuza na n danai da i ya'an. Tsurukpai kata i gbama asuvu.>>

²⁹ Da agbashi a Abusalom a unai Amuno uteku tsu na Abusalom u danai le a ya'an. Da olobo o mogono a na a buwai raka a dangai, a kumbai mkparagi n le a sumai.

³⁰ Ele a uye o kubono, da kadanshi ka yawai u Dawuda a danai ni, <<Abusalom wu una ta olobo o mogono raka, babu vuza na u buwai n wuma.>>

³¹ Da mogono Dawuda u dangai u karai motogu ma ni da u vaki a idika adama a unambukatsuma. Da kpamu agbashi a ni a na i kashani n ayi raka vu le feu a karai ntogu n le.

³² Ama da Jonadabu maku ma Shimeya, toku vu Dawuda, u danai, <<Vuzagbayin, kata vu sheshe a una ta olobo a nu raka ba, Amuno da koci a unai. Abusalom va u fobuso ta ka nampa ka, ali a kanna ka na Amuno u ya'in tsugbani n taku vu ni Tamaru.

³³ Vuzagbayin mogono kata vu dana a una ta olobo a nu raka ba, Amuno da koci u kuwai.>>

³⁴ Da Abusalom u sumai.

Da vuza kindi u dangushi ashi a ni da we enei uma n abundai a kutawa n ubon u dakai u kusan.

³⁵ Da Jonadabu u danai mogono, <<Lana, olobo a nu a da lo o kubono uteku tsu na n danai nu>>

³⁶ Ayi o kukotso kuya'an kadanshi, da olobo o mogono a yawai, da a kanai masi. Da Dawuda kobolo n agbashi a ni raka a shikai kau.

³⁷ Da Abusalom u sumai a kubana u Talamayi maku ma Amihudu, mogono ma Geshuru. Da Dawuda u namgbai katsuma kanna n kayin adama a ukpa u maku ma ni Amunon.

³⁸ Ana Abusalom u sumai a kubana a Geshuru, u yongoi de ali aya a tatsu.

³⁹ Ana mogono Dawuda ma cinukpai n ukpa u maku ma ni Amuno, da u kanai mazanga ma na we ene Abusalom.

14

Abusalom u bonoi a Urushelima

¹ Jowabu vuza na e ci deke anaku a ni Zeruya u yevei an kadu ko mogono Dawuda ko bonoi u Abusalom.

² Da Jowabu u suki a dikaka yi vuka vu ugboji de a likuci i Tekowa. Ana u yawai da Jowabu u danai vuka va. <<Ya'an adanshi vi ta a unambukatsuma, vu uka akashi a kpalu, kata kpamu vu sukuya mani'in ba. Ya'an adanshi vi geshe ta de a unambukatsuma tsu vuza na vuza u kuwai ni.

³ Kata vu bana a ubuta u mogono vu ya'an kadanshi tsu nampa.>> Da Jowabu u danai vuka va ili i na wa kudana mogono ma.

⁴ Ana vuka va aza a Tekowa u yawai a ubuta u mogono, da u vaki makpaba a idika da u danai, <<Wuma u nu u geshe mogono, banka mu!>>

⁵ Da mogono me ecei ni u danai, <<Yidai mballa n nu?>>

Da wu ushuki, <<Mpa kagapa ka'a, vali vu va vu kuwa ta.

⁶ Mpa kagbashi ka nu mi ta m muku mo olobo n re, da a ya'in vishili de a kashina, babu vuza lo vu na we pece le. Da vuza te wu unai vuza ni.

⁷ Gogo na nahannai, aza a va a tawa ta adama a na n neke le vuza na wu unai vuza ni va, adama a na una yi feu a una vuza ni na wu unai, ama a ya'an baci nannai mi ta a ku namba maku ma na ma ku lya'a ili yi ukani i vali vu va. Maku ma va ma dada mu koci ili i na mi a kinda, una yi baci i ta a ku kasukpa mu babu ili. Kata kpamu kula ku vali vu va ku puwanka aduniyan a nampa.>>

⁸ Da Mogono ma danai vuka va, <<Bono a kpa'a kunu, mi ta e kuneke kadanshi adama ukuna u nu wa.>>

⁹ Da vuka vuza vu Tekowa va u doku u danai, <<Vuzagbayin vu va mogono, ya'an unushi u nampa wu okpo a kaci ka va kobolo m kpa'a ke esheku a va. Ya'an mogono n kakuba ko tsugono tsu nu tsu okpo babu unushi.>>

¹⁰ Da mogono ma danai ni, <<Vuza yoku u kebecu wu baci ukuna, kata vu tukai na a va, wi o kudoku ko'uso wu ba.>>

¹¹ Da u danai, <<Ya'an mogono ma kucina n Vuzavagudu Kashile ka nu, kata vu kasukpa aza a na a kuciga kutsupa kutan a ya'an munuka ba adama a na una maku ma va ba.>>

Da mogono ma danai vuka va, <<N kucuna ta n Vuzavagudu vu wuma n danai ko kanji ka ni ke te ki o kutodo ka yikpa a idika ba.>>

¹² Da vuka va vu doku vu danai, <<Mi ta ufolu u nu vuzagbayin, ya'an n doku n dansa koyoku ke nu.>>

Da mogono ma ushuki ma danai, <<Dansa.>>

¹³ Da vuka va vu danai, <<Yidai i zuwai da vu ya'ankai uma a Kashile kusheshe ku gbani-gbani tsu nampa? Adama a kadanshi ka na ka utai una u nu mogono, vu kidaka ta kaci ka nu afada a na vu kpa'dai kukasukpa maku ma nu ma na o lokoi mo bono a kpa'a.

¹⁴ Mayun da raka vu tsu tsu kuwa. Adama a na ci ta uteku tsu mini ma na a vama i idika, ma na babu vuza na wa kufuda kupura ma'a. Ama Kashile ka tsu dika wuma u vuza nannai bini ba. Adama a nannai u tsu lansa ta uye u na aza a na a sumai o bono.

¹⁵ Wuma u nu u geshe mogono, gogo na n tawa ta kudana wu ka nampa, adama a na uma a zuwa mu ta m panai wovon. Da mpa kagbashi ka nu n sheshe i danai, <Mi ta a kuya'an kadanshi m mogono, yoku ba wi ta a kuya'an ili i na kagbashi ka nu ko folonoi.

¹⁶ U ga'an ba mogono mi ta a kushuku ku isa kagbashi ka ni a ekiye a vuza a na wi a kuciga ku una tsu mpa n maku ma va, kata feu e pece tsu n ili yi ukani i na Kashile ke nekei tsu.>

¹⁷ Vuzagbayin, n sheshe ta n danai, <Kadanshi ko mogono ma va ki ta zuwa kadu ka va ka dasangu, adama a na wi ta tsu kalingata ka Kashile, u tsu pece ta kasingai n kagbanigbani.> Ya'an Vuzavagudu Kashile ka nu ko yongo n avu.>>

¹⁸ Da mogono ma danai vuka va, <<Kata vu sokongu mu ko i te a katsuma ki ili i na mi a ku ece wu ba.>>

Da vuka va vu danai, <<Vuzagbayin mogono ya'an keci ku nu.>>

¹⁹ Da mogono me ecei ni, <<Jowabu wi ta punu n kukiye a katsuma ka kadanshi ka nampa ko?>>

Da vuka vu ushuki, <<Wuma u nu u geshe, vuzagbayin va mogono, babu vuza na wa kukpatala u gula ko u singai a katsuma ke keci kana vu ya'in. Kagbashi ka nu Jowabu da u danai mu n ya'an ka wu keci ka raka, ayi da kpamu vuza na u danai mu ili i na ma kudansa.

²⁰ Kagbashi ka nu Jowabu va u ya'an ta nannai, adama a na u saba'a ukuna u na wi an nwalu gogo na. Vuzagbayin vu va wi ta n kuyeve tsa alingata a Kashile, u yeve ta i na yi punu a idika ya.>>

²¹ Da mogono ma danai Jowabu, <<U ga'an ta mi ta a kuya'an i da. Bana vu bono n kolobo ka Abusalom.>>

²² Da Jowabu u kudangi u lya'akai ni kayala, da u zuwakai mogono unasingai. Jowabu u danai, <<Anana n ciya ta mapasa ma singai wa nu, vuzagbayin vu va mogono, adama a na vu ushuku ta n ufolu u va.>>

²³ Da Jowabu u banai a likuci i Geshuru u bonoi n Abusalom a Urushelima.

²⁴ Da mogono ma danai, <<Danai ni u wala o kubono a kpa'a ku ni, kata u tawa wa va ba.>> Da Abusalom u dasangi kpa'a ku ni, u bana a ubuta u mogono ba.

²⁵ A katsuma ka aza a Isaraila raka babu vuza na i a kucikpa tsuloboi tsu Abusalom. Ili i na i dikai a kaci ali a kubana e ene a ni wi n u'iwin u Kashile ba.

²⁶ A kaya dem u tsu puna ta kanji ka ni adama a na ka ci ya'an yi ta amiki. U puna baci kata u gisanku ka'a, amiki a kanji ka a ci yawa ta kilo vu re.

²⁷ A matsaka ta Abusalom muku mo olobo n tatsu n mekere me te, kula kuni ku da Tamaru. Mekere ma tana mi ta n tsuloboi.

²⁸ Abusalom u dasangi a Urushelima aya e re tana we ne o mogono ba.

²⁹ Da Abusalom u suki e dekusheke yi Jowabu adama a na u suku yi u mogono, ama da Jowabu u iwain kubana. Da u doki u suki ire, ama da u iwain kubana.

³⁰ Da u danai agbashi a ni, <<Banai, a kashina ka Jowabu ka na ki devu n ka va, ka na ki m bali. I songu ka'a.>> Da agbashi a Abusalom a banai o songi ka'a.

³¹ Da Jowabu u banai a kpa'a ku Abusalom we ecei ni, <<Yidai i zuwai da vu suki agbashi a nu a bana o songi kashina ka va?>>

³² Da Abusalom wu ushuki u danai ni, <<Vu iwan ta kutawa a makyan ma na n dekushi nu. Mi ishi n ciga kusuku vu bana vu eceke mu mogono ili i na i zuwai da u danai mu n kasukpa Geshuru m bono. Mpa n la'a ta n kuciga n dasangu de. Gogo na n ciga ta tsu gasa ashi m mogono, n ya'anka yi baci unushi, ya'an wu una mu.>>

³³ Da Jowabu u banai u danai mogono ili i na Abusalom u danai, da mogono ma u suki e dekushe Abusalom da u banai. Ana u yawai da u vaki a idika u lya'i kayala e kelime ko mogono. Da mogono mo obongi Abusalom va.

15

Abusalom u ya'ankai Dawuda ugbamiwasuvu.

¹ Ana ka nanlo ka lazai, da Abusalom u ciyakai kaci ka ni keke vo odoku, kobolo n odoku, n uma amangerenkupa aza a na a kuwala kelime ka ni.

² Abusalom u tsu danga ta n kpasani u shamgba devu uye u na u banai a utsutsu u likuci. Da baci vuza u tawai n kakuna u mogono adama afada, Abusalom u tsu deke yi ta we ece yi, <<Avu a likuci i ne i dai vu utai?>> Da baci vuma va wu ushuki u danai, <<Vuzagbayin mu uta ta a likuci i te a katsuma ka kumaci ka aza a Isaraila.>>

³ Abusalom wi ta a ku dana yi, <<Lana, kadanshi ka nu ki ta n uga'in n kamayun, ama mogono mi n vuza na wa ku panaka wu ba.>>

⁴ Abusalom u tsu dana ta kpamu, <<Ishi baci a dana mpa da kaya'inkafada ka idika ka, mi ta a kuya'anka vuma dem vu na u tawai wa va n kadanshi, afada a mayun.>>

⁵ Da baci vuza yoku u tawai devu n Abusalom da u kudangi kuyasa yi, u tsu kanai ta kukiye kata u dangusai wo obongu yi.

⁶ Da Abusalom u kanai kuya'anka aza a Isaraila nannai aza a na a banai u Dawuda adama a na u ya'anka le afada, ta u kanai ku saba'a adu aza a Isaraila nannai.

⁷ Ana aya a nashi a lazai, da Abusalom u danai Mogono, <<Mi ta ufolu u nu kasukpa mu m bana a Heburon adama a na n shatangu akucina a na n ya'in n Vuzavagudu.

⁸ Adama a na kagbashi ka nu ka ya'an ta akucina a makyan ma na wi a Geshuru vu Siriya, u danai, <Da baci Vuzavagudu u bonokoi mu a Urushelima kpamu, mi ta a kugandaka yi de a Heburon.>>

⁹ Da mogono ma danai ni, <<Wala m matana.>> Da u lazai a kubana a Heburon.

¹⁰ Ama Abusalom va u suku ta de aza a usuki n akaka usokongi a ubuta u kumaci ka aza a Isaraila raka, u danai, <<Da baci i panai ciliki tsu kavana, kata i sala, <Abusalom da mogono wi ta de a Heburon.>>

¹¹ Ana Abusalom wu utai a Urushelima a kubana a Heburon, uma a amangatawenre (200) a da o tonon ni. U banuki le o soki ni usokongi ta na e yeve kusheshe ku ni ba.

¹² A makyan ma na Abusalom wi a kuya'an kune'en kalyuka ka, da kpamu u suki e dekusheke yi Ahitofelu vuza vu Gilo, vuza vo odoki vu mogono Dawuda. Kabundai ka uma ka na ka ghabai kaci n Abusalom aza a na i ufobushi adama a na a ya'an vishili n Dawuda a yimkpai n kabundai.

Dawuda u sumai a Urushelima

¹³ Da vuza vu usuki u tawai u dana yi Dawuda, <<Adu a uma a Isaraila raka o bono ta u Abusalom.>>

¹⁴ Da Dawuda u danai agbashi a ni a na i kobolon n ayi raka a Urushelima, <<Dangai, Tsu sumai, nannai da baci ba Abusalom wi ta a ku una tsu raka. Tsu sumai gogo na, kata Abusalom u cina tsu ali wu una tsu kobolo n uma a likuci n kotokobi ba.>>

¹⁵ Da agbashi o mogono a ushuki ni, <<Wuma u nu u geshe, ili i na baci mogono me enei i ga'an ta, ci ta a kuya'an.>>

¹⁶ Da Mogono ma utai n aza a kpa'a a ni kobolo n agbashi a ni. Da mogono ma kasukpai amaci kupa a gbani a ni adama a na a lana ka yi kpa'a.

¹⁷ Ana mogono kobolo uma a ni raka a utai adama a na a laza a kasukpa likuci ya, da a shamgba a kpa'a ku ukocishi.

¹⁸ Da uma a ni raka a lazai kelime ka ni, a katsuma ka uma a nanlo osoji aza a na a tsu inda mogono i ta punu, kobolo n osoji ali amangatawantali (600) aza a o tonoi ni a Gatu. Raka vu le a lazai e kelime ko Mogono.

¹⁹ Da mogono ma danai Itayi vuma vu Gatu, <<Yidai i zuwai da avu feu vi na o kutono tsu? Kpatala vu bono vu shamgba n Mogono ma savu Abusalom. Avu komoci ka'a, vuza na o lokoi a idika i nu.

²⁰ Nayin na da vu tawai. Ninidai n kuzuwa wu vu gita ka karasa n atsu anana, mpa n yeve bi'i ubuta u na maku bana ba? Kpatala, avu n uma a nu raka. Ya'an Vuzavaguđu u ya'anka wu kasingai ka ni, kata kpamu u yotsongu ucigi u gbayin u ni.>>

²¹ Ama da Itayi wu ushuki Mogono ma, <<N kucuna ta n Vuzavaguđu vu na wi n wuma, n wuma u mogono, ubuta u na baci de dem i banai, ko tsu kuwa ko tana tsu ya'an wuma, mpa kagbashi ka nu mi ta o kutono wu.>>

²² Da Dawuda u danai Itayi, <<Wala kelime.>> Da Itayi vuza vu Gatu u walai kelime n uma a ni kobolo n muku n kenke'en n na mi kobolo n ayi.

²³ Da uma a na i punu a idika ya raka a kanai mashi n kaca'a a makyan ma na Dawuda n uma a ni i a nwalu a kulaza ku kasukpa likuci ya. Da Mogono kobolo n uma a ni a pasai kuyene ku Kidiron, da raka vu le a lazai a ku'uwa a kakamba ka na ki n vuza ba.

²⁴ Zadoku ganu wi ta lo, kpamu aza e Levi a na i kobolo n ayi i ta ucaniki n akpati vu uzuwakpani vu Kashile va. Da a zuwai akpati vu uzuwakpani va a idika devu n Abiyata ganu, ali uma a o kotsoi ku uta punu a likuci ya.

²⁵ Da Mogono ma danai Zadoku, <<Dika akpati vu uzuwakpani vu bonuko punu asuvu a likuci ya. N ciya baci mapasa ma singai u Vuzavaguđu wi ta o kubonoko mu kata n doku me ene akpati vu uzuwakpani va, ali n idasamkpatsu i ni.

²⁶ Ama u dana baci, <M pana uyo'o u nu ba,> kata u ya'anka mu ili i na i ga'in ni.>>

²⁷ Da Mogono ma lya'i kelime n kadanshi n Zadoku ganu, u danai, <<Avu va keniki ka'a ba? Kpatala vu bono a likuci ya m matana, n maku ma nu Ahimazu n Janata maku ma Abiyata.

²⁸ Lana, mi ta a kushamgba na a kapasa ka Urudu ka na ka tonoi a kubana e meremune sapu makyan ma na i tawai i ya'ankai mu kadanshi.>>

²⁹ Da Zadoku kobolo n Abiyata o bonokoi akpati vu uzuwakpani vu Kashile va a Urushelima, da feu a daşangi de.

³⁰ Da Dawuda u kumbai nsasan mu ndanga n Zaitu a maşhi. Da u kañai nwalu babu ataka, da kpamu u palai kaci ka ni adama u unamgbukaşuma. Da uma a na i o kutono yi feu a palai aci ele a kañai maşhi.

³¹ Da a danai Dawuda, <<Ahitofelu wi ta feu a kaşuma ka aza a na o fobusoi kuya'anka Abusalom ugbamiwasuvu.>> Da Dawuda u vasai, <<Mi ta ufolu u nu Vuzavagudu, bonuko kadanshi ka Ahitofelu ukuna u gbani.>>

³² Ana Dawuda u yawai gadi vu kusan a ubuta u na uma a tsu cikpa Kashile, da Hushayi vuza vu aza a Ariki u gasai n ayi. Da Hushayi u karasai ntogu n ni da u kiyangi e kiye a ni gadi kaci adama unamgbi u kaşuma.

³³ Da Dawuda u danai ni, <<Vu tono mu baci, vi ta o kudoku mu atakaci.

³⁴ Ama da baci vu bonoi a likuci da vu danai Abusalom, <Mi ta o kokpo kagbashi ka nu mogono. N tsu cau n ya'anka ta eshevu tsugbashi, ama gogo na mi ta o kokpo kagbashi ka nu.> Vu ya'an baci nannai, vi ta a kuñanka mu n ciya n bonoko kadanshi ka Ahitofelu ukuna u gbani.

³⁵ Anan ganu Zadoku n Abiyata i de ba? Vu dana le i na vu panai a kpa'a ku mogono ma savu.

³⁶ Muku n re n le, Ahimazu maku ma Zadoku, n Janata maku ma Abiyata, i ta de kobolo n ele suku le a tawa a dana mu ili dem i na vu panai.>>

³⁷ Da Hushayi kaja'a ka Dawuda u bonoi a Urushelima a makyan ma na Abusalom wi a ku'uwa a likuci ya.

16

Dawuda n Ziba

¹ Ana Dawuda u wu urangi gadi kusan va kenu, da Ziba kagbashi ka Mefiboshetu ka gasai n ayi. Wi ta nu Njaki n re ucaniki n boroji ali amangatawenre (200), kobolon n akala e dekpu kpamu amangatawun (100), n akutsu a umaci u mambulu n kedele ka makyan.

² Da mogono me ecei Ziba, yidai i zuwai da vu tukai n ili nampa?

<<Da Ziba wu ushuki, n tuka ta n njaki ma adama a kpa'a ku mogono a ciya a kumba. Boroji n umaci wu ndanga tamkpamu adama a na uma a ciya a lya'a. Makyan tamkpamu adama a aza a na o'oi a kakamba a ciya o so'o.>>

³ Da Mogono me ecei, <<Tefai Mefiboshetu matsukaya ma vuzagbayin vu nu Shawulu wi?>>

Da Ziba wu ushuki mogono u danai, <<Wi ta de a Urushelima, adama a na wi ta a kusheshe kpa'a ki Isaraila i ta o kubonoko yi n tsugono tsa akaya a ni Shawulu.>>

⁴ Da Mogono ma danai Ziba, <<Ili raka i na yi i Mefiboshetu anana yo okpo ta i nu.>>

Da Ziba u danai, <<Wuma u nu u geshe mogono, n kudanku ta, ya'an kana kuciya mapasa ma singai wa nu nannai, vuzagbayin mogono.>>

Dawuda n Shimeyi

⁵ Ana mogono Dawuda u yawai devu n likuci i Bahurim, da vuma vu yoku wu utai u kañai kushika yi. Vuma va kula kuni ku da Shimeyi, maku ma Gera, a kumaci ku Shawulu.

⁶ Da Shimeya va u kañai ku vara Dawuda n agbashi a ni n atali, ko ana wo okpoi uma a ni n osoji raka a kanza ta mogono Dawuda.

⁷ Shimeya u kañai ku shikusa Dawuda n u danai, <<Wala, wala, vuza munuka, vuma vu gbani-gbani.

⁸ Vuzavaguđu u tsupaka ta Shawulu mpasa n uma a na vu unai a kpa'a ku ni, vuza na vu isai tsugono ci ni. Gogo na Vuzavaguđu u neke ta tsugono tsa u Abusalom, maku ma nu. Lana, kagbanigbani ka cina wu ta, adama a na avu vuza vu munuka da.>>

⁹ Da Abishayi vuza na e ci deke anaku a ni Zeruya u danai mogono, <<Wuma unu u geshe, Yidai i zuwai da vu kasukpai kakuwishi ke meshe'e ka nampa ki a ku shikusa Vuzagbayin mogono ma va? Ya'an n bana n gbatya kaci ka ni.>>

¹⁰ Ama da mogono ma danai, <<Yidai i gasai mpa ada, a da muku n Zeruya? Wi baci a kuya'an ishikushi ya adama a na Vuzavaguđu da u danai ni, <Shika Dawuda,> Yayi u ku ece yi, <Yidai i zuwai da vu ya'in nannai?> >>

¹¹ Da Dawuda u danai Abishayi n aza ulinga a ni raka, <<Maku ma na mpa n matsai, mi baci a kulansa wuma u va kuna, tedai tamkpamu vuza vu Bayami vu nampa. Kasukpai ni u lya'a kelime n kushika mu, adama a na Vuzavaguđu da u danai ni u shika mu.

¹² U ga'an ba Vuzavaguđu wi ta a kupana asuvayali a va, kata u kucikpa u ya'an ka mu kasingai adama ishikushi i na mi a kupana anana.>>

¹³ Da Dawuda kobolo n uma a ni a lya'i kelime nu nwalu uye, Shimeya tamkpamu o kutono le n kakambu ka kusan a kushika le n u varai le n atali n u tsunki le kayala.

¹⁴ Da mogono n uma a na i kobolo n ayi a yawai a ubuta u na a kubana n wo'wi kau. Da uvukai lo.

Hushayi u gasai n Abusalom

¹⁵ Da makyan kenu, Abusalom kobolo n aza a Isaraila a na i kobolo n ayi a yawai a Urushelima, Ahitofelu feu wi ta kobolo n ayi.

¹⁶ Ana Hushayi vuza vu Ariki kaja'a ka Dawuda u yawai ubuta u Abusalom da u danai, <<Wuma u nu u geshe mogono! Wuma u nu u geshe mogono!>>

¹⁷ Da Abusalom we ecei Hushayi, <<Ucigi u na vi a kuya'anka kaja'a ka nu u dan na? Yidai i zuwai da vu kpađai kutono kaja'a ka nu.>>

¹⁸ Da Hushayi u danai Abusalom, <<A'a, mpa mi ta a kucina ku vuza na Vuzavaguđu kobolo uma aza a Isaraila a zagbai. N ayi da mpa mi o kuyongo.

¹⁹ N nannai dem, yayi n kuya'anka tsugbashi maku ma Dawuda ma a ba? Uteku tsu na n ya'ankai eshevu, ta feu maku ya'an ka wu nannai.>>

²⁰ Da Abusalom u danai Ahitofelu, <<Ta baci nannai, neke tsu odoki a nu. Yidai tsa kuya'an?>>

²¹ Da Ahitofelu u danai Abusalom, <<Bana vu vaku n amaci a gbani e esheku a nu aza a na u kasukpai inda kpa'a ku ni. Vu ya'an baci nannai aza a Isaraila i ta e kuyeve ana vu goyoi eshevu, tsu nanlo tsu da u kuzuwa aza a na i o kutono wu a lasuka kuciga wu.>>

²² Da a ya'an kai Abusalom mayali a kpa'a ku mogono. Da Abusalom u uwai, da u vaki n amaci a gbani esheku a ni aza a Isaraila e kene.

²³ A makyan ma nanlo uma raka a tsu pana ta odoki a Ahitofelu adanshi kadanshi ka Kashile ka'a. Ta odoki a Ahitofelu i n utsura u Dawuda n Abusalom nannai.

17

Hushayi u nekei Dawuda odoki

¹ Da Ahitofelu u danai Abusalom, <<Ya'an n zagba uma a kpan kupa n e re (12,000) tsu bana tsu tonu Dawuda n kayin ka nampa.

² Mi ta kubanka yi n kuvon a makyan ma na wu o'oi da wi devu n kutakpa kadu. Mi ta a ku neke yi wovon kau ali uma a ni raka a suma a kasukpa yi. Ama mogono Dawuda da endei'n da mi a ku una,

³ kạtạ m bonoko wu n uma a na buwai rạkạ. Tsu na a tsu tuka n vuka vu savu kpa'a ku vali vi ni, vuma vu te ẹa koci vi a kulạnsa, uma a na a buwai rạkạ o yongo n matana.>>

⁴ Odoki nanlo a ya'an tạ Abusalom kobolo n nkoshi m gbara-gbara ma aza a Isaraila rạkạ.

⁵ Ama ẹa Abusalom u danai, <<Deke Hushayi vuza vu Ariki, adama a na tsu pana ili i na wa kudansa.>>

⁶ Ana Hushayi u tawaj u Abusalom, ẹa Abusalom u danai ni, <<Odoki a na Ahitofelu u nekei a ẹa ẹa na. U ga'an tạ ci ya'an ili i na u danai? Ko vi tạ n o yoku kau?>>

⁷ Da Hushayi u danai Abusalom, <<Nampa odoki a na Ahitofelu u nekei a ga'an ba.>>

⁸ Da Hushayi u danai, <<Avu vu yeve tạ esheku a nu n uma a ni a fudi o kuvon a ẹa, i tạ n asuvu usudukpi an kawu na a ẹikai muku. Ko n tsu nannai ba, esheku a nu keyevi ko kuvon ka'a, wi a ku asa n uma a ni ba.

⁹ U ga'an ba gogo na u bana tạ u sheẹeku a kabatsu ko ubuta u yoku kau. Da baci o kuvon ku giti ẹa osoji a nu o yoku kenu a kuwaj, vuza na baci u panai arabali a wi tạ a kudana, <A una tạ osoji a Abusalom n abundaj.>

¹⁰ Nannai va wi tạ a kuzuwa kosoji ka na ki n wovon ba tsu kađu ka kawu u pana wovon. Adama a na aza a Isaraila rạkạ e yeve tạ esheku a nu u yeve tạ vishili kau osoji a ni kpamu aza a ugbamiwasuvu a ẹa.

¹¹ Ama odoki a va a ẹa na, o bolonku wu aza a Isaraila rạkạ, ili i na i ẹikai a Dan a kubana a Beyersheba, kabundaj ke le ki tạ a kuya'an tsu kayala ka mala'a. Kạtạ avu n kaci ka nu vu wala kelime a kubana a ubuta u vishili wa.

¹² Ta tsa kubana tsa lansa yi a ubuta u na baci de dem wi, kạtạ tsu palai n kuvon tsu na ciza tsu tsupala idika. Ayi n uma a ni, babu vuza na tsa kukasukpa n wuma.

¹³ Da baci kpamu u sumai a kubana asuvu a likuci ya, osoji a Isaraila rạkạ i tạ a kutuka n awin, kạtạ o rono atali a na i a mashilya ma likuci ya a kubana a kara'a, ali wokpo babu vuza na wa kene kpamu katali u katsangbani n vutoku.>>

¹⁴ Da Abusalom n aza a Isaraila rạkạ ushuki n a danai, <<Odoki a Hushayi vuza vu Ariki a la'a tạ a Ahitofelu.>> Adama a na Vuzavagudu ẹa u zuwai aza a Isaraila a kpaẹa kupana odoki a singai a Ahitofelu, adama a na u tuka Abusalom n kawuya.

¹⁵ Da Hushayi u danai anan ganu Zadoku n Abiyata, <<Odoki a na Ahitofelu u danai Abusalom kobolo nu nkoshi m gbara-gbara ma aza a Isaraila a ẹa ẹa na, ama odoki a na mpa n danai le a ẹa na.

¹⁶ Gogo na ya'in moloko i bana i dana Dawuda, <Kạtạ wa asa ẹevu m meremune anana ba, ama u pasa adama a na talo a ku una yi kobolo n uma a ni rạkạ.> >>

¹⁷ Da Janata kobolo n Ahimazu a shamgbai lo a kuvana yi a ubuta u ashi a mini a na e ci ẹeke Eni-rogelu. Kagbashi ke mekere ka tsu bana tạ n ka danai le ili na yi punu asuvu a likuci ya, kạtạ ele tamkpamu a bana a dana mogono Dawuda. A tsu ya'an tạ nannai adama a na kạtạ ene le a ku uwa punu asuvu a likuci ya ba.

¹⁸ Ama ẹa maku mo kolobo me enei le ẹa u banai u danai Abusalom. Adama a nannai ẹa Ahimazu n Janata a ya'in moloko ẹa a uwai asuvu a kpa'a ku vuma vu yoku a likuci i Bahurim. Vuma va tana wi tạ n kayinva punu asuvu a kpa'a ku ni, ẹa a uwai punu a suvu a kayinva ka ẹa e sheẹeki.

¹⁹ Da vuka vu kpa'a va u palai unạ u kayinva wa. Da u tukaj n ili i kashina wu ecikpei gađi vu unạ u kayinva ka. Da u kalukpai i ẹa mayin uteku tsu na vuma u kuyeve a na ili yoku yi punu ba.

²⁰ Ana uma a Abusalom a tawaj a kpa'a ku vuka ka, ẹa a danai, <<Teđai Ahimazu kobolo n Janata va i?>>

Da vuka va wu ushuki le u danai, <<A pasa tạ ẹe kuyene gogo na>> Da tana a lansa le ama e ne le ba, ẹa uma a a kpatalai o kubono a Urushelima.

²¹ Ana uma a a lazai, da Ahimazu kobolo n Janata va a utai punu a kayinva ka, da a banai u mogono Dawuda a danai ni. <<Ya'an moloko vu pasa kuyene ka, adama a odoki a na Ahitofelu u nekei adama a nu a gbani-gbani a da.>>

²² Da Dawuda kobolo n uma a na n ayi raka a dangai a pasai Kuyene ku Urudu. Kafu kayin ka asa vuza dem u pasai kuyene ka.

²³ Ana Ahitofelu we enei a kpadai kutono odoki a ni, da u fobusoi majaki ma ni da u kumbai, u bonoi a likuci i ni. Ana u fobusoi kpa'a ku ni kobolon n ucanuku u ni, da u saki kaci ka ni a madanga u kuwai, da a cidangi ni a kasaun ke esheku ka ni.

²⁴ Da Dawuda u yawai a likuci i Mahanayim, ana Abusalom kobolo n uma a ni aza a Isaraila raka a pasai Kuyene ku Urudu.

²⁵ Da Abusalom u zuwai Amasa wo okpoi kovonshi vo osoji a ni a una u Jowabu. Amasa maku ma Itahara* ma a, vuza kumaci ku Ishimaila. Itahara u zuwai Abigelu mekere ma Nahashi, taku vu Zeruya, anaku a Jowabu.

²⁶ Da uma a Isaraila kobolo n Abusalom a shikpai apam e le a ubon u likuci i Giliyadu.

²⁷ Ana Dawuda u yawai a likuci i Mahanayim da u cinai lo Shobi maku ma Nahashi vuza na wu utai a likuci i Raba a idika i Amona, Kobolon n Makiru kolobo ka Amiyelu vuza vu likuci i Lodeba, kobolo m Bazila vuza vu Giliyadu vu Rogelim.

²⁸ Da a tukai Dawuda n kajiba, nu nvene, nu mgbodo n kuyana, kobolo n itabi, m bali, n kiya, n yaji yi uzungi, n awaya, nu ngece'in.

²⁹ Da kpamu o doku a tukai n ishigi, nu aruguda a mani ma anaka, n nkyon, n ukuja u mani adama a na e yeve ta Dawuda n uma a ni i ta a kupana kambulu, n wo'i, n kakuli, e meremune.

18

Ukpa u Abusalom

¹ Dawuda u fobusoi osoji a na i kobolo n ayi da u peciki le akpan-akpan n amangatawun a tawun. A katsura dem u zagbakai le vuza e kelime.

² Da Dawuda u pecei le atsura a tatsu. Da Jowabu u tonoi n ugboku u iyain, Abishayi toku vu Jowabu maku ma Zeruya u tonoi n ugboku u ire. Da kpamu Itayi vuza vu Gatu u tonoi n ugboku u tatsu. Da Dawuda u danai le, <<Mpa n kaci ka va mi ta a kubana n ada.>>

³ Ama osoji a a danai, <<A'a, vi a kubana n atsu ba. Adama a na tsu suma baci a ubuta u kuvon, e kukebece ukuna u tsu ba. Ko kagimi ka tsu ka baci a kuwai, e kukebece tsu ukuna ba, adama a na avu ende'in vi ta a una u uma akpan kupa (10,000) a uma a tsu. Wi ta a kula n ku ga'an kpamu avu dasangu asuvu a likuci vu kana ku su'uku tsu n ubanki.>>

⁴ Da mogono ma danai le, <<Ili i na de dem ye enei yi ta n uga'in mi ta a kuya'an i da.>>

Da mogono ma shamgbai a utsutsu u likuci wa a makyan ma na osoji a i nwalu a kubana ubuta u kuvon wa atsura amangatawun tawun n atsura a akpan-akpan.

⁵ Da Mogono ma danai Jowabu n Abishayi n Itayi, <<Adama a va i tono n Abusalom kolobo ka nanlo ka sawu.>> Atsura a raka a pana ta makyan ma na Mogono mi e kuneke ovonshi raka kadanshi u tsu na a kuya'an n Abusalom va.

⁶ Da osoji a Dawuda a lazai a kubana a kakamba, a ya'in kuvon n a osoji a Isaraila a kutsun ku Ifirayimu.

⁷ Da osoji a Dawuda a lya'i osoji a Isaraila n kuvon, da unai uma kau a kanna ka nanlo, ali uma akpa kamanga (20,000).

* 17:25 17:25 Itahara E ci deke yi ta kpamu n kula Yetere.

⁸ Da vishili va vu kara'i asuvu a idika ya raka, aza a na kutsun ku lya'i a la'a ta aza a na unai n kotokobi.

⁹ Ana i lo da Abusalom u gasai n osoji a Dawuda. Ayi tana iladi n makparagi ma ni, da makparagi ma ma uwai daka vu acaka a madanga mo oku, da kacaka ko koyonoi ni a kaci da wokponoi, makparagi ma tamkpamu ma lazai ma kasukpai ni utalakpi.

¹⁰ Ana vuza te a katsuma ko osoji a Dawuda we enei nannai, da u danai Jowabu, <<Me ene ta Abusalom a katallala gadi vu madanga magbayin mo oku.>>

¹¹ Da Jowabu u danai vuza na u danai ni va, <<Yidai vu danai ve enei? Yidai i zuwai da vu kpada ku unai yi lo vu vakangu a idika? Mi ishi tana e kuneke wu azurufa kupa kobolon kadambura ka tsugbayin.>>

¹² Da Vuma va u danai Jowabu, <<Kukiye ku va ki a ku sa'awa maku ma mogono ba, ko vu neke mu baci azurufa kakpan (1,000) e kukiye ku va, adama a na raka vu tsu tsu pana ta makyan ma na mogono mi e kuneke da kadanshi, avu n Abishayi n Itayi, <Adama a va i tono n Abusalom kolobo ka nanlo ka sawu.>

¹³ Mi ishi baci mu una yi, babu tsu na a kuya'an mogono ma kpada kuyeve, kata tana a vu n kaci ka nu vu ronono, vu kasukpa mu.>>

¹⁴ Da Jowabu u danai, <<Mi a kulanga makyan na ba.>> Da u dikai nsara n tatsu u banai a ubuta u na Abusalom wi. U cina ni a utalakpi a madanga ma gbayin mo Oku ma babu u kuwa, da u sapai Abusalom nu nsara ma a maka,ga,

¹⁵ Da olobo kupa aza a na a tsu bana ucanuku u kuvon u Jowabu wa, a kambuki Abusalom da una ni.

¹⁶ Da Jowabu likai kavana adama a na u shamkpa kuvon. Da osoji a ni kasukpai kutono osoji aza a Isaraila.

¹⁷ Da a dikai keve ka ikyamba ka Abusalom da a vakangi ka'a asuvu e kpenle kugbayin a kakamba. Da palai ni n atali kaginga. Da aza Isaraila raka a sumai a kubana a i'uwa i le.

¹⁸ A ayin a wuma a ni, Abusalom u ma'aka ta kaci ka ni kashamkpatsu ka na a kuciba n ayi de a kara'a ko mogono, adama a na u dana ta, <<Mi m maku ma na ma kuzuwa a ciba n Kula ku va ba.>> Da u ne'e kashamkpatsu ka kula ku ni, da tana a kanai kudekushei n kula ku Abusalom ali n anana.

Dawuda u ya'in kpalu ku ukpa u Abusalom

¹⁹ Da Ahimazu maku ma Zadoku u danai Jowabu, <<Ya'an n suma m bana n dana mogono uteku tsu na Vuzavagu du wu isai ni ekiye irala i ni.>>

²⁰ <<Da Jowabu u danai ni vi a kubanka n kadanshi ka anana ba. Ama vi ta a kufuda kubanka kadanshi ka nanlo a kanna ko yoku, ama kata vu ya'an nannai anana ba, adama a na maku mo mogono ma kuwa ta.>>

²¹ Da Jowabu u danai vuza vu Kush, <<Bana vu dana mogono ili na ve enei.>> Da vuza vu Kush u kudangi ki Jowabu, da u dangai u sumai u kasukpai ni.

²² Da Ahimazu maku ma Zadoku u doki u danai Jowabu, <<Ko yidai baci i kuciya mu, kasukpa mu n suma n tono kucina ku vuza vu Kushi va.>>

Da Jowabu wushuki, <<Maku ma va yidai i zuwai da va kusuma, adama a na vi n katsupu ka arabali ka na va kubanka ba?>>

²³ Da u danai, <<Ko yidai baci ya kucinaka mu sai mpa m bana.>> Da Jowabu u danai, <<Suma.>> Da tana Ahimazu va u sumai u tonoi n uye u na u walai a kapulaka ali u lazai vuza vu Kushi va.

²⁴ Dawuda tana idashi e mere ma utsutsu u re u likuci, Da vuza na wi a kinda likuci ya u kumbai mashilya ma likuci ali gadi kukpa'a, da u dangusai ashi ani da we enei vuma yoku a iladi n ende'in ni a kutawa.

²⁵ Da vuza vu kindi va u dekushei mogono u danai ni.

Da mogono ma ma danai, <<Ayi da baci ende'en ni, u ga'an ba wi ta n kadanshi kasingai.>> Da vuma va u la'asakai kuyawa devu.

²⁶ Da kpamu vuza kindi va u doku we enei vuma vi yoku iladi, da u dekushi vuza na wi a kinda utsutsu, <<Lana, vuma vi yoku da lo iladi a kutawa ende'in.>>

Da mogono ma danai, <<U ga'an ba ayi feu wi ta a kutuka n arabali a kasingai.>>

²⁷ Da vuza kindi va u danai, <<Mene ta adanshi vuza vu gitai va wi ta iladi adanshi Ahimazu maku ma Zadoku ma'a.>>

Da mogono ma danai, <<Ayi vuma vu singai da wi, u tawa ta feu n arabali a singai.>>

²⁸ Da Ahimazu va u dekushei mogono, wuma u nu u geshe <<Ili ya yi ta nwalu derere.>> Da u vaki makpaba n ashi a ni a idika e kelime ko mogono u danai, <<Unasingai u da a kubana u Vuzavagudu Kashile ka nu, ayi na wu isai nu ekiye aza a na i a tsurala n vuzagbayin mogono.>>

²⁹ Da mogono me ecei, <<Abusalom wi ta n wuma?>>

Da Ahimazu wu ushuki, <<A ayin ana Jowabu u suki mu, kadu ka va ka muda ta kau ama n yeve ili i na yi lo ba.>>

³⁰ Da mogono ma danai, <<Shamgba a kakambu vu vana punu na.>> Da u bonoi a kakambu u shamgbai.

³¹ Da Vuza vu Kushi va u yawai u danai, <<Vuzagbayin vu va mogono, pana arabali asingai a nampa. Vuzavagudu wu isa wu ta anana ekiye aza a na i a tsurala n avu.>>

³² Da mogono me ecei vuza vu Kushi va u danai, <<Abusalom kolobo ka nanlo wi ta m matana?>>

Da Vuza vu Kushi va u danai, <<Ya'an aza a na i a tsurala n mogono ma va kobolo n aza a na i o ku fobosuko wu kagbanigbani raka okpo uteku tsu kolobo ka nanlo ka.>>

³³ Da mogono mo vodotsoi. Da u kumbai gadi vu kunu ko obolo ku na ki utsutsu u likuci da u shikai. U kanai masi nu udanai, <<Maku ma va Abusalom, maku ma va Abusalom. Wi ishi u la'a n uga'in mpa n kuwa ana maku ma va Abusalom wa kuwa, maku ma va maku ma va.>>

19

Jowabu u barangi Dawuda

¹ A danai Jowabu, <<Mogono mi ta de a masi m kpalu u adama a Abusalom.>>

² Da u lya'i u kuvon una osoji raka a ciyai a kanna ka nanlo ka wo okpoi le ili unangbi u katsuma, adama a na a kanna ka nanlo ka osoji a pana ta a danai, <<Mogono mi ta de a unangbukatsuma adama a ukpa u maku ma ni.>>

³ Da osoji a o bonoi asuvu a likuci i le n kabini uteku tsu osoji a na a panai wono ana sumai a ubuta u kuvon.

⁴ Da mogono ma palai ashi a ni, da u shikai n kaca'a n u danai, <<Maku ma va Abusalom, maku ma va Abusalom.>>

⁵ Da Jowabu u uwai asuvu a kpa'a ku na mogono ma mi da u danai ni, <<Anana vu neke ta osoji a nu wono. Ele na isai wuma u nu, kobolo n wuma u muku n nu n amaci a nu n amaci a gbani a na vu zuwai.>>

⁶ Adama a na vu la'a ta n kuciga aza a na a iwain nu, da vu iwain aza a na a cigai nu. Anana vu yotsongu tsu ta e keteshe ovonshi n osoji le ili i da i wa nu ba. Mene ta vi ta a kula'a m mazanga anana Abusalom wi baci n wuma, kata a tsu tamkpamu tsu kuwa.

⁷ Ama gogo na uta kata vu neke uma raka kadanshi, vu ya'an baci nannai ba n kucina ta n Vuzavagudu anana babu vuza te na wa ku asa n a vu n kayi ka nampa. Nannai va wi ta a kula'a nu mbala ali u la'a ili i wuya i na i sa'wai kucina ka wu a ayin a na vi ishi kolobo ali a kutawa anana.>>

⁸ Da mogono ma ɗangai ma banai ma ɗasangi a utsutsu u likuci. Ana uma a panai, <<Mogono mi ta ɗe idashi a utsutsu u likuci,>> ɗa uma raka a banai a ubuta u ni.

Da aza a Isaraila raka yaba dem u sumai a kubana a kpa'a ku ni.

⁹ Da kumaci ka aza a Isaraila raka a kanai kanananai n dansai, <<Mogono Dawuda ɗa wi isai tsu a ekiye i rala i tsu. Ayi ɗa vuza na wi sai tsu ekiye a aza a Filisitiya. Ama ɗa gogo na u sumai a idika ya adama a Abusalom.

¹⁰ Ama Abusalom vuza na tsu erengi wu okpo mogono ma tsu u kuwa ta a ubuta u kuvon. Gogo na yidai i zuwai ɗa tsu kpaɗai kukebece kakuna adama ukuna u kubonoko m mogono Dawuda?>>

¹¹ Ana Dawuda u panai ili i na aza a Isaraila i a kudansa, ɗa u suki n akaka a kubana u Zadoku n Abiyata anan Ganu. Da u danai le, <<Ecei nkoshi m gbara-gbara ma aza a Yahuda i dana le, <Yidai i zuwai ɗa yo okpoi aza a ukocishi a ukuna u kubonoko Mogono ma ɗa a kpa'a ku ni?

¹² A ɗa aza a va a ɗa nu mpasa n va. Yidai i zuwai ɗa yo okpoi aza a ukocishi u kubonoko mogono ma ɗa a kpa'a ku ni?>

¹³ Kata i dana Amasa, <Avu va vuza va ɗa nu mpasa n va ba? Kashi le ka ɗika wuma u va n zuwa wu baci vu okpo kovonshi vo osoji a va una Jowabu ba.> >>

¹⁴ Da Amasa u fudai aɗu aza a Yahuda o bonoi a ubuta. Da a su'uki mogono n akaka, <<Bono, avu n uma a nu raka,>>

Dawuda u bonoi a Urushelima

¹⁵ Da mogono ma kanai uye o kubono a Urushelima. Ana u yawai e Kuyene ku Urudu, ɗa aza a Yahuda a tawai lo a Giliga adama a na a gasa n ayi kpamu a pasa Kuyene Urudu n ayi.

¹⁶ Shimeya maku ma Gera vuza vu Bayami vu likuci i Bahurim, u ya'in moloko a kubana kobolo n uma aza a Yahuda, adama a a gasa m mogono Dawuda.

¹⁷ Shimeya u tawai n aza a Bayami uma kakpan (1,000), kobolo n Ziba vuza vu ulinga vu Shawulu ayi m muku mo olobo n ni gendu n agbashi a ni uma kamanga. Raka vu le a lazai a kubana e Kuyene ku Urudu adama a na a gasa m mogono Dawuda.

¹⁸ Da a pasai kuyene ka adama a na a pasaka mogono ma n uma a ni, kata kpamu a ya'anka yi ili i na wi a kuciga.

¹⁹ Da u danai ni, <<Wuma u nu u geshe, mi ta ufolu u nu kata vu reme unushi u va a kaɗu ka nu ba. Kata kpamu vu ciba n tsu na kagbashi ka nu ka nusaka yi nu kannu ka na vu kasukpai Urushelima ba. Ya'an vu takpa ka'a a kaɗu ka nu mogono.

²⁰ N yeve ta mpa kagbashi ka nu n ya'anka wu ta unushi. I ɗaɗa i zuwai ɗa mo okpoi vuza iyain vuna wa kugasa n a vu a katsuma ka kpa'a ku Isufu, adama a na n tawa n gasa n avu vuzagbayin vu va mogono.>>

²¹ Da Abishayi maku ma Zeruya ma ushuki ma danai, <<U ga'an a una Shimeya adama a kakuna ka nampa ba? U shika ta Mazagbi ma Vuzavagudu.>>

²² Ama ɗa Dawuda wu ushuki, <<Yayi wu ecei ɗa kakuna aɗa muku n Zeruya? I ciga ta i ronoko mu kadama? Gogo na n yeve ta mpa ɗa mogono ma aza a Isaraila, kpamu babu vuza na a ku una anana a katsuma ka aza a Isaraila.>>

²³ Da mogono ma danai Shimeya, <<N kucina ta babu vuza na wa ku una wu.>>

²⁴ Da Mefiboshetu vashi vu Shawulu u cipai feu adama a na u gasa n mogono. Mefiboshetu va tana u sa'a ene a ni ba u puna kpamu ntsaka n ni ba u za'a kpamu ntogu n ni ba a kannu ka na Dawuda u lazai ali n kannu ka na u bonoi m matana.

²⁵ Ana u yawai a Urushelima adama a na u gasa n mogono, ɗa mogono me ecei ni, <<Yidai i zuwai ɗa vu kpaɗai kubana kobolo nu mpa Mefiboshetu?>>

²⁶ Da Mefiboshetu wu ushuki u danai, <<Wuma u nu geshe, vu yeve ta mpa makutsuma ma'a. A makyan ma na n danai Ziba vuza na wa kuya'an ka wu u linga u fobosuko mu majaki n kumba n tono wu mogono, da Ziba u kparasai mu u lazai.

²⁷ Ama da u ya'ankai mu kadanshi ka uwa. Wuma u nu geshe mogono, avu vi ta tsu kalingata ka Kashile, mi ta a kufolono wu vu ya'anka mu ili i na ve enei i ga'in nu.

²⁸ Adama a na ntsukaya n akaya a va raka u yotso ta a kuwa, adama a nu vuzagbayin mogono, da vu zuwai mu mo okpoi a katsuma ka aza a na i a kulya'a a kirukpa kute n avu. M buwa n una u kadanshi n folono ili i yoku e kiye a nu kpamu ba?>>

²⁹ Da mogono ma danai ni, <<Yidai vi o kufolono kpamu? N sheshe ta de avu n Ziba ada da i kupece idika i Shawulu ya.>>

³⁰ Da Mefiboshetu u danai mogono, <<Vuzagbayin a kasukpaka Ziba ili raka, an me enei vu bonoi m matana.>>

³¹ Da feu Bazila vuza vu Giliyadu wu utai a Rogelim u banai de e Kuyene ku Urudu ka adama a na u pasa kobolo mogono ma kata u kasukpa yi u laza.

³² Bazila u kutsa ta kau wi ta n aya amanganashi. U banka ta mogono Dawuda n ili n abundai a makyan ma na wi idashi a Mahanayim, adama a na ayi vuza vu uciyi da.

³³ Da mogono ma danai Bazila, <<Tawa tsu pasa kuyene ka kobolo a kubana a Urushelima, mpa mi ta a kubanka wu.>>

³⁴ Ama da Bazila wu ushuki mogono, <<Aya e ne a dai a buwai mu a wuma, an ma kubana kobolo m mogono a Urushelima?

³⁵ Mpa gogo na mi ta n aya amanganashi. Mi ta a kufuda kudoku ku kuyeve i singai n i gbani-gbani? Kagbashi ka nu ki ta o kudoku kuyeve uyo wi ili i na u kulya'a n i na wo kuso'o? Mi ta a kufuda kupana alakatsu a aza a ishipa ali ko amaci? Yidai i kuzuwa n doku wu amiki vuzagbayin vu va mogono?

³⁶ U ga'an n ciya katsupu tsunampa ba, kagbashi ka nu ki ta o kusoku wu mogono, kata tsu pasa Urudu ali tsu bana da'angi kenu,

³⁷ Ya'an kagbashi ka nu ka kpatala, adama a na n kuwa a likuci i va devu n kasaun ke esheku a va n ka anaku a va. Ama vuzagbayin, kagbashi ka nu ka na maku ma va Kimham. Ya'an u pasa kobolo n vuzagbayin va mogono. Kata kpamu vu ya'an ili dem i na ve enei i ga'in nu kuya'anka yi.>>

³⁸ Da mogono ma danai, <<Kimham wi ta a kupasa kobolo nu mpa, kata n ya'anka yi ili i na vi cigai. Ili i na vu cikalai wa va dem, mi ta a kuya'anka wu i da.>>

³⁹ Da uma raka a pasai Kuyene ku Urudu ka, da feu mogono mo tonoi. Da mogono mobongi Bazila da u zuwakai ni unasingai, da Bazila u kpatalai u bonoi a kpa'a ku ni.

⁴⁰ Ana mogono ma pasai Giliga, da Kimham feu u pasai kobolo n ayi. Osoji aza a Yahuda raka n kagimi ko osoji ka aza a Isaraila feu, a pasai kobolo n mogono ma.

⁴¹ Da aza a Isaraila raka a banai u mogono da a danai ni, <<Yidai i zuwai da uma atsu aza a Yahuda o boko nu da a lazakai n avu n uma a kpa'a ku nu raka a kubana upashi u nampa u Urudu?>>

⁴² Da aza a Yahuda a ushuki aza a Isaraila, <<Tsu ya'an ta nannai va adama a na mogono ma kumaci kutsu ku da ku cika. Yidai i zuwai da yi unambukatsuma adama ili i nampa? Yidai ci lya'i i mogono, ko i pana ta u nekei tsu ili i yoku i ni.>>

⁴³ Da aza a Isaraila ushuki aza a Yahuda, a danai, <<Atsu ci ta kumaci kupa a katsuma ko tsugono ka, kpamu tsu la'a ta n katsura an tsa kudika Dawuda wo okpo mogono ma tsu. Yidai i zuwai da i goyoi tsu? Atsu da tsu gitai kudana mogono ma tsu mo bono ba?>> Ama kadanshi ka na aza a Yahuda a dansai ka la'a ta ka aza a Isaraila usufukpi.

20

Sheba u ya'ankai Dawuda ugbamukaci

¹ A ya'an ta vuza vu ugbamukaci vu yoku vuza kula Sheba, maku ma Bikiri vuza vu Bayami. U likai kavana da u dangusai kalakatsu u danai,

<<Yidai i burai tsu n Dawuda!

Ci n ili yi ukan i kolobo ka Jesi ba!

Aza a Isaraila yaba dem u bono a kpa'a ku ni!>>

² Da aza a Isaraila raka a kasukpai Dawuda, da a kanai kutono Sheba maku ma Bikiri. Ama aza a Yahuda a gbagai mogono me le, da a walai kobolo n ayi ili i na i dikai e Kuyene ku Urudu ali a kubana a Urushelima.

³ Ana Dawuda u bonoi e kefeku ko tsugono ka ni a Urushelima, Da u dikai amaci a gbani kupa ana u kasukpai a indaka yi kefeku ka. Da u lya'i kelime n ku nekele i na a cigai dem, ama u doku u vaku n ele ba. Da u kasukpai le lo ali a kubana a kanna ku ukpa ke le, ta a kanai idashi i le nannai tsa agapa.

⁴ Da mogono ma danai Amasa, <<Dekushekei mu aza a Yahuda a tawa a katsuma ka a yin a tatsu, kata avu feu vu tawa kobolo n e le.>>

⁵ Ama ana Amasa u banai adama a na u deke aza a Yahuda, da u lazai makyan ma na mogono ma zuwakai ni.

⁶ Da Dawuda u danai Abishayi, <<Gogo na Sheba maku Bikiri wi ta a kurono ko tsu kadama ka na ka la'i ka Abusalom. Dika osoji a vuzagbayin a nu kata vu tonon yi, nannai da baci ba wi ta a ku'uwa a likuci yi ukanji kata u la'aka.>>

⁷ Da uma a Jowabu kobolo na aza a Keritiya, n aza a Pelatiya kobolo osoji a na fudai kuvon raka a utai a Urushelima n utsura u Abishayi, adama a na a kiyangu Sheba maku ma Bikiri.

⁸ Ana a yawai a katali kagbayin ka Gibiyon da Amasa u gasai n e le. Jowabu wi ta u uki n motogu mo tsusoji. Asuvu o motogu ma ni ma wi ta n kotokobi a iven i ni ushiyi n kadambura. Ana u doki u walai n kelime da kotokobi ka ka utai a iven ya ka yikpai a idika.

⁹ Da Jowabu u danai Amasa, <<Nini dai vi, vuza va?>> Da Jowabu va u kanai ntsaka n Amasa n kukiye ku sungai ku ni adanshi wi ta o ku obongi.

¹⁰ Ama ayi Amasa va u zuka n kotokobi ka na ki e kukiye ku gula ku Jowabu va ba. Tsu nannai tsu da Jowabu u sapai Amasa a katsuma ali malaki ma Amasa i yikpai a idika. Da Amasa u kuwai lo n u sapai u te u na Jowabu u ya'ankai ni va, da Jowabu n vuza ni Abishayi a lya'i kelime n kutono Sheba maku ma Bikiri.

¹¹ A katsuma ko osoji a Jowabu da vuza te u banai devu n keve ki kyamba ka Amasa va da u danai, <<Vuza na baci de dem wi a kuciga Jowabu, da kpamu wi a kuciga Dawuda, u tonon Jowabu.>>

¹² Amasa tana wi ta lo iva'in a mpasa n ni e mere ma uye. Kpamu vuza na baci de dem u yawai lo kata u shamgba. Ana kosoji ka kenei tsu na uma a ci shamgba lo a ubuta u keve ki kyamba ka, da u takpai lo ka'a u zuwai asuvu a mita devu n uye, da u palai ka'a n kakashi.

¹³ Ana a takpai keven ki kyamba ka Amasa lo a uye wa, da osoji raka o tonon Jowabu a kubana kulansa Sheba maku ma Bikiri.

¹⁴ Ele a katsuma ka kulansa Sheba va, cina de u tonon kumaci ka aza Isaraila raka, a kulansa ubanki wa aza a ni. Da tana o bolongi kaci ke le o tonon ni a kubana a Ebelu vu Betu-maka n ubon wi idika i Berita,

¹⁵ Da Jowabu n uma raka a tawai a kambuki Sheba a suvu a likuci i Ebelu vu Betu-maka. O bolongi kayala a karakai derere vu ugadi u mashilya ma, da tamkpamu uma a yoku a kanai moloko ma na a fada ma'an a varuku.

¹⁶ Da vuka vu ugboji vu yoku u ya'in medevile punu a suvu a likuci ya u danai, <<Panakai mu. Kaṭa i dana Jowabu, <Tawa na, adama a na n ciga ta n ya'an kadanshi n ayi.>>>

¹⁷ Da Jowabu u banai devu n vuka va, da vuka va vu ecei ni, <<Avu da Jowabu?>>

Da wushuki vuka va u danai, <<E, mpa da.>>

Da vuka va vu danai, <<Pana ili i na kagbashi ka nu ka kudansa.>>

Da Jowabu u danai, <<Mi ta a kupanaka wu.>>

¹⁸ Da u lya'i kelime n kadanshi u danai, <<M megeshe ma de a tsu dansa ta, <Banai i lansa odoki a singai a likuci i Ebelu,> kaṭa tana kadanshi ka ko kotso.

¹⁹ Atsu da aza a idashi i matana n usubi a Isaraila. Yida i zuwai da vi a kuciga ku langasa likuci ya? Vu ciga ta vu langasa ili i na yi i Vuzavaguḍu?>>

²⁰ Da Jowabu wu ushuki, <<Kashile kejebeshe! Mpa mi a kulangasa ko mu una likuci i nu ba.

²¹ I daḍa n sheshei ba. Ama vuma vu yoku wi ta lo kula ku ni ku da Sheba maku ma Bikiri wu uta ta a ubon u likuci ya aginda a i Ifirayimu, ayi da vuza na u ya'ankai mogono Dawuda ugbamukaci. Nekei mu ayi, Kaṭa mpa n kasukpaḳa da likuci ya.>>

Da vuka va u danai Jowabu, <<Ci ta a ku taduku ku wu n kaci ka ni n tsu mashilya.>>

²² Da tana vuka va u bonoi u ya'in kadanshi n uma a likuci ya raka n odoki a ugboji ni. Da a gbatyai kaci ka Sheba maku ma Bikiri da a taki ka'a Jowabu. Jowabu u likai kavana da osoji a a kasukpa likuci ya. Da yaba dem u bonoi a kpa'a ku ni, da Jowabu tamkpamu u bonoi ubuta u mogono a Urushelima.

²³ Jowabu da vuza vu kelime vo osoji a Isaraila raka. Benaya maku ma Jehoyida ayi da vuza vu kelime vo osoji aza a kindi ku mogono Dawuda.

²⁴ Adoramu da vuza kelime vu ulinga wa aganda, Jehoshafatu maku ma Ahiludu da kadani ka ukuna u tsumani.

²⁵ Shewa da kadani, Zadoku kobolo n Abiyata ele da anan Ganu.

²⁶ Ira vuza vu Jayiru wi ta a katsuma ka anan Ganu vu Dawuda.

21

Dawuda u tsupukai aza a Gibiyon

¹ Ayin ana Dawuda wi a kulya'a tsugono, a ya'an ta kambulu ali aya a tatsu. Da Dawuda u ya'in avasa u Vuzavaguḍu adama a kambulu ka na ki a idika ya. Da Vuzavaguḍu wu ushuki, u danai, <<Mpasa ma aza a Gibiyon mi ta a kaci ka Shawulu m kpa'a ku ni, adama a na wu una le ta.>>

² Da mogono me dekei aza a Gibiyon u danai le, ada aza a Isaraila a da ba, ama ada kagimi ka aza a Amoriya ka'a. Ama n tsu cau de aza a Isaraila a kucina ta a ku una aza a Gibiyon ba, ama da Shawulu u ya'in tsu na u kuya'an adama a na wu una le raka, adama a ucigi u na wi n ufa a kubana wa aza a Isaraila n aza a Yahuda.

³ Da Dawuda we ecei aza a Gibiyon, <<Yida i n kuya'anka da? Nini dai n kulapula kagbanigbani ka na a ya'ankai da, adama a na i zuwaka uma a Vuzavaguḍu unasingai, ili yi ukani i ni?>>

⁴ Da aza a Gibiyon ushuki i ni, <<Ukuna wa azanariya ko azurufa u daḍa u kuzuwa tsu idashi i matana n Shawulu m kpa'a ku ni ba. ko ukuna u ku una vuza te a katsuma ka aza a Isaraila da ba.>>

Da Dawuda we ecei le, u danai, <<Yida i cigai n ya'an ka da?>>

⁵ Da aza a Gibiyon ushuki ni, <<Vuma vu na wu unai tsu va, da kpamu u sheshei ku kotso n a tsu raka, adama a na kaṭa tsu ciya ubuta punu a idika ya aza a Isaraila ba,

⁶ neke tsu muku mo olobo n cindere n ni. Ci ta a ku una le, kaṭa tsu sabangu le a ndanga a Gibiyon likuci i Shawulu, mogono ma na Vuzavaguḍu u zagbai.>>

Da mogono ma danai, <<Mi ta e kuneke le ekiye a da.>>

⁷ Ama adama a kucina a na Dawuda n Janata maku ma Shawulu a ya'in e kelime ka Vuzavaguđu, wu ushuku u neke le Mefiboshetu maku ma Janata vashi vu Shawulu ba.

⁸ Da mogono ma dikai Aromoni m Mefiboshetu muku mo olobo nre n na Rizafa mekere ma Ayiya u matsakai Shawulu, kobolo n muku molobo n tawun n Merabu mekere ma Shawulu, n na u matsakai Adiriyelu maku ma Bazila vuza vu Mehola.

⁹ Da Dawuda u nekei le wa aza a Gibiyon, da unai le raka da a kiyangi even ikyamba e le gadi vu n ndanga de a kaginda e kelime ka Vuzavaguđu. Raka vu le uma e cindere a a kuwai kobolo. A una le ta a makyan ma na a gitai vikya'a vu bali.

¹⁰ Da Rizafa mekere ma Ayiya, u lansa akashi a kpalu da u banai u polokoi kaci ka ni ada gadi vu kakpanlai. Da u dasangi lo a ubuta wa ali ugiti u vikya'a a kubana a makyan ma na lyushi bonoi da mini ma ciyai even ikyamba a. N kanna u tsu loko ta nnu de ubuta we even ikyamba ya, n kayi tamkpamu u tsu loko ta n nama n kakamba a ubuta wa.

¹¹ Ana a danai Dawuda ili i na Rizafa vuka vu gbani vu Shawulu mekere ma Ayiya u ya'in,

¹² da Dawuda u banai u dikai etele a Shawulu kobolo n a maku ma ni Janata, a kumaci ka aza a Jabeshi vu Giliyadu. Ele vu na o bokoi even a ikyamba a e keteshe ka likuci i Betu-shan a ubuta u na aza a Filisitiya ishi a saki a da gadi vu ndanga, a kanna ka na a unai Shawulu a Gilibowa.

¹³ Da Dawuda u purai etele a Shawulu n a maku ma ni Janata, n etele a uma e cindere a na a unai va da a saki.

¹⁴ Da a cidangi etele a Shawulu n a maku ma ni Janata a kasaun ka esheku a ni Kishu, asuvu a likuci i Zela a idika i Bayami. Da a ya'in ili raka i na mogono ma danai. Ana a ya'in nannai da Kashile ka ushuki avasa e le adama a idika ya.

Kuvon n aza a Filisitiya

(1 Ar 20:4-8)

¹⁵ Ana i lo idashi da vishili vu doki vu dangai a katsuma ka aza a Filisitiya n aza a Isaraila. Da Dawuda kobolo n uma a ni a banai a ya'in kuvon n aza a Filisitiya, da wo'wi kau.

¹⁶ Da vuza vi yoku kasagbada vuza na e ci deke Ishibibenobu vuza te a katsuma ka ntsukaya n Rafa u sheshei wi ta a kufuda ku una Dawuda. Ayi na amiki a kaci ka masara ma ni a yawai shekelu amangatawantatsu (300), n kotokobi ka savu, adama a na wu una Dawuda.

¹⁷ Ama da Abishayi maku ma Zeruya ma bankai Dawuda. Da u lapai vuza va aza a a Filisitiya va wu unai. Da osoji a Dawuda a kucinai a danai ni, <<Wi o kudoku kutono tsu a kubana kuvon ba, adama a na wu a nu u da aza a Isaraila e kefei apa'a.>>

¹⁸ Ana kanampa ko kotsoi da o doku a ya'in vishili n aza a Filisitiya de o Gobu. A katsuma ka vishili va da Sibekayi vuza vu Husha wu unai vuza vu utsura vu na e ci deke Safa.

¹⁹ Da o doku a ya'in kuvon n aza a Filisitiya de o Gobu. Da Elihana maku ma Jayiru vuza vu Batalami wu unai toku vu Goliya vuza vu Gatu, vuza na kakutsu ka masara ma ni ka yawai mgbayin m mashin.

²⁰ Da o doku a ya'in kuvon de a Gatu, de va kpamu vuma vu yoku wi ta lo kasagbada n ajivu atali e kukiye dem, kobolo n ajivu atali e kune dem, raka va ajivu a ni kamanga n ashi. Ayi feu wi ta a katsuma ka kumaci ka aza a Rafa.

²¹ Ana u goyoi aza a Isaraila, da Janata maku ma Shimeya toku vu Dawuda wu unai ni.

²² Uma anashi a nanlo dem i ta a katsuma ka kumaci ka aza a Rafa a Gatu. Da Dawuda kobolon m uma a ni unai le.

22

*Vishipa vu Dawuda adama a kucikpa Vuzavaguḍu
(Ishp 18:1-50)*

¹ A kanna ka na Vuzavaguḍu wu isai Dawuda e kukiye ku Shawulu n irala i na i buwai dem, ḍa Dawuda u ya'in vishipa vu nampa u Vuzavaguḍu. U danai,

² <<Vuzavaguḍu, katali ke kushedeḱu ka va,
mashilya ma va n kishi ka va,

³ Kaṣhile ka va, ubuta Kushedeḱu ka va,
wa a nu ḍa n tsu shedeḱu.

Maṛaga ma va, n utsura u wishi u va,
mashilya ma va, n ubuta u kushedeḱu u va,
kishi ka va, vu isai mu a ubuta u vishili.

⁴ N tsu ḱeḱe ta Vuzavaguḍu,
ayi na u yotsoi kucikpa,
kpamu u tsu wawa mu ta ekiye a irala i va.

⁵ <<Mayu a abau a munuka a pala mu ta,
wayi u mala u la'a ta utsura u va.

⁶ Kasaun ka shiya mu ta n awin a ni,
ukpa u zuwaka mu ta maza.

⁷ <<A makyan ma na mi a unamgbi u kaṭsuma n tsu ḱeḱushe ta Vuzavaguḍu,
ḱa kpamu n ḱeḱushi Kaṣhile ka va,
De a'isa a ni u panai kaḱaḱaṭsu ka va,
ḱa kpamu maṣhi ma va ma yawai atsuvu a ni.

⁸ <<Aduniyan a gbaḱai,
ḱa kumi'i ku zuva ku je'i,
adama a na wi ta a wupa.

⁹ Kaṅga ka kanai ku uta a vunu vi ni,
melentsu ma akina, n agaṛuwashi a ku uta a una u ni.

¹⁰ Da u bayuwai gaḱi u cipai a idika,
eleshu a lima kau a ḱaka vu ene a ni.

¹¹ Da u kumbai Corobi ḱa u imkpai zuva,
a gaḱi ve evelyu a ḱa enei ni tsu manunu.

¹² U bonokoi kayimbi ko okpoi kapalatsu ka ni,
n eleshu a lima kau a na a tsu tuka m mini.

¹³ Da uladi u gbayin wu akanai ni,
ḱa kpamu agaṛuwashi utai wu a ni.

¹⁴ Vuzavaguḍu u lapai ḱe kakpanga gaḱi,
ḱa a panai kaḱaḱaṭsu ka Mala'imili.

¹⁵ U tawai aya'a a ni u wacuwai irala,
ḱa u su'uki le n uladi, ḱa u lokoi le.

¹⁶ Ubarangi u Vuzavaguḍu,
n utsura wa ayinviki a vunu vi ni,
ḱa a bayuwai aṣhi a mala,
ḱa kumi'i ka aduniyan ku okpoi e keteshe.

¹⁷ <<De gaḱi Vuzavaguḍu u baṛukpai kukiye ku ni ḱa u ḱikai mu,

- a ubuta u mini mu ugayi da wu utukai mu.
- 18 Da wi isai mu a ubuta wi irala i va aza a utsura,
a ubuta wa aza na a iwain mu, adama a na a la'a mu ta utsura.
- 19 A gbangarangi mu a kanna ka atakaci ka va,
ama da Vuzavaguđu u bankai mu.
- 20 Da u tukai mu a ubuta u na wi isai mu,
da kpamu wu isai mu adama a na wi ta a kupana uyo'o uva.
- 21 <<Vuzavaguđu u tsupa mu ta adama a usubi u va,
da u zuwakai mu unasingai adama a na mi n unushi ba.
- 22 Adama a na n tono ta uye u Vuzavaguđu,
n kasukpa uye u Kashile ka va da n ya'in ka gbani-gbani ba.
- 23 N tono ta wila u ni raka,
n kpađa kutono ili i na u dansai ba.
- 24 Da mo okpoi vuza vu babu unushi a ubuta ni.
Da kpamu me erei kaci ka va a ubuta u kuya'an unushi.
- 25 Vuzavaguđu u neke mu ta katsupa mu ta adama a usubi u va,
adama a na mi nu unushi a ashi a ni ba.
- 26 <<Vuzavaguđu avu vuza vu uneki u kađu da, wa aza a na e nekei u ađu,
vuza vu mariki da kpamu wa aza a mariki,
- 27 Wa aza a cida, vu tsu yotsongu ta kaci ka nu vi ta cida,
ama wa aza a gbani-gbani vu tsu yotsongu ta kaci ka nu an vu la'i le.
- 28 Vu ci isa ta aza a na o goyoi kaci ka le,
ama vu tsu goyo ta aza arađi.
- 29 Vuzavaguđu, avu da kutashi ku va,
avu da vu lokoi kayimbi ka va.
- 30 N utsura u nu mi ta a ku una katsura ko osoji,
n utsura u Kashile ka va mi ta a kupasa mashilya dem.
- 31 Uye u Kashile wi ta derere!
Kadanshi ka Vuzavaguđu mayun da.
- Wi ta tsu maraga,
a u vuza na dem u lansa ubuta u kushedeku wa a ni.
- 32 <<Vuzavaguđu ayi da Kashile koci,
Kashile ka'a koci ubuta u kushedeku u tsu.
- 33 Kashile ka'a vuza na u tsu neke mu utsura,
u tsu zuwa ta kpamu uye u va wo okpo derere.
- 34 Ana n walai a gađi vu n sansan,
da n walai mayin babu mađa tsu na mesheun ma tsu suma.
- 35 Da kpamu u gbarai e kiye a va adama a kuvon,
ciya n fuda n kanza utan u vuyum vishili.
- 36 Vuzavaguđu vu ere mu ta, da vu isai mu,
ubanki u nu u zuwa mu ta mo okpoi vuzagbayin.
- 37 Da vu zuwai mu a uye u singai,
n sa'wa kpamu kuyikpa ba.
- 38 Da n guvai irala i va n lya'i le,
n shamgba ba sai na mu unai le raka.
- 39 Da n lapai le ali a idika, a fuda a danga ba,
a yikpai a daka vu ene a va.
- 40 Vu neke mu ta utsura adama o kuvon,

- da vu zuwai irala i va a daka vu ene a va.
⁴¹ Vu zuwai irala i va a kpatalai a sumai,
 da mu unai aza a na a iwain mu.
⁴² Da a lansa ubanki, ama babu vuza na wa ku isa le,
 da e dekushei Vuzavaguđu, ama da u iwain ku ushuku le.
⁴³ Da n lapai le luba luba ali okpoi tsu kubuta,
 n dasai le uteku tsu kolyo'o ka uye.
⁴⁴ <<Vu isai mu e ekiye a uma a va aza a ugbamukaci,
 da vu zuwai mu mo okpoi vuza kelime ku uduniyan,
 aza a na n yevei ba, da okpoi aza a ulinga a va.
⁴⁵ Da omoci a kana kutawa n a kudanki mu,
 da baci de a panai ukuna u va o tsu tonon mu ta.
⁴⁶ Adu e le a gusai
 da utai a ubuta u na ishi ushedeki a tawai n kuje'e ki ikyamba.
⁴⁷ <<Vuzavaguđu wi ta n wuma. Ucikpi a kubana a katali ke kushedeku ka va.
 Ucikpi a kubana u Kashile ka va, katali ka wishi ka va.
⁴⁸ Ayi da Kashile ka na ka kutsupaka mu,
 vuza na u zuwai kumaci ku uduniyan daka vu va,
⁴⁹ u tsu isa mu ta a ubuta wa aza a na i a ku'iwain mu.
 U tsu neke mu ta tsugbayin wa aza a na i a tsurala nu mpa,
 u tsu isa mu ta a ubuta wa aza a adu a vishili.
⁵⁰ <<Adama a nannai Vuzavaguđu, mi ta a kucikpa wu a katsuma ku uduniyan,
 mi ta a kuya'an ishika i kucikpa kula ku nu.
⁵¹ U neke ta ulya'i u gbayin u mogono ma na u zagbai,
 da kpamu u yotsongi ucigi u na u tsu saba'a ba u mazagbi ma ni,
 u Dawuda nu ntsukaya n ni ali ayin babu uteku.>>

23

Kadanshi ka Dawuda ku ukocishi

- ¹ Na da kadanshi ka Dawuda ku ukocishi.
 Kadanshi ka Dawuda maku ma Jesi,
 Kadanshi ka vuza na Mala'imili ma cikpai,
 vuza na Kashile ka Yakubu ka zagbai mogono
 vuma vi Isaraila kaya'in ki ishika i singai.
² <<Ayinviki a Vuzavaguđu a ya'an ta kadanshi a una u va,
 Kadanshi ka ni ki ta e kelentsu ka va.
³ Kashile ka aza a Isaraila ka ya'an ta kadanshi,
 Ubuta u kushedeku wa aza a Isaraila u dana mu ta,
 Vuza wi baci a kulya'a tsugono tsu usubi a uma a ni,
 da kpamu wi a kulya'a tsu da n wovon u Kashile,
⁴ wi ta tsu kutashi ku usana,
 n tsu kanna ku usana ka na ka utai babu keleshu ka na ka palai ka'a,
 n tsu kutashi a makyan ma na u kotsoi kuyo'o mini, ku na ku tsu zuwa mi ta ma
 uta a idika.
⁵ <<Ta Kashile ka kuzuwaka ntsukaya n va unasingai nannai,
 adama a na u ya'anka mu ta uzuwakpani u kowanai,
 kpamu wi ta u fobushi u tonon u da,

i dāda i na n cigai, dāda ulya'i u va,
n yeve ta mayun Kashile ki ta a kuzuwa ili ya yo okpo nannai.

⁶ Ama uma a gbani-gbani raḳa i ta tsa awana a na a variki,
i kuḳika n ekiye ba.

⁷ Ama vuza na baci u ku sa'wa le
u ya'an ulinga m viyum ko ukutsu u masara,
i ta o kusongu le gbende.>>

A fudi o kuvon a Dawuda
(1 Ar 11:10-19)

⁸ Na da ula osoji a Dawuda a na a la'i n kufuḳa kuvon. Vuza vu ugiti ayi da Joshebu-bashebetu vuza vu Takemon, e yeve yi ta kpamu n kula Adini-izini. Ayi da vuza vu kelime vo osoji a tatsu a. U sa'wa ta kuḳika masara ma ni wu unai uma amangatawunkunlai (800) a makyan me te.

⁹ Vuza ire a kaṣsuma ka osoji a tatsu a, ayi da Eliyaza maku ma Dodayi a kumaci ku Ahohi. Eliyaza wi ta kobolo n Dawuda a makyan ma na o goyoi aza a Filisitiya wana dai o bolongu a ubuta u kuvon. A makyan ma na aza a Isaraila a sumai.

¹⁰ Da ayi u shamgbai u shilikai na aza a Filisitiya a ali kukiye ku ni ku o'oi, ali kotokobi ka padai e kukiye ku ni. Vuzavaguḳu u nekei ni ulya'i u gbayin a kanna ka nanlo ka. Osoji a na ishi a sumai da a kpatalai o bonoi a ubuta u kuvon wa, adama a na a pura ucanuku wa aza a na a unai.

¹¹ Vuza tatsu vu le ayi da Shama maku ma Agi vuza vu Harara. Kanna ke te ana aza a Filisitiya o bolongi adama a na a ya'an kuvon devu n kashina ka awaya, da osoji a Isaraila a sumai.

¹² Ama da Shama u shamgbai e mere ma kashina ma wu isai ka'a, da wu unai aza a Filisitiya. Da Vuzavaguḳu u nekei ni ulya'i u gbayin.

¹³ Kanna ko yoku a ayin a vukya'a, da osoji a tatsu a na la'i n kufuḳa kuvon a kaṣsuma ko osoji kamangankupa a banai u Dawuda a kabatsu ka Adulam. Cina de kaṣsura ko osoji ka aza a Filisitiya a shikpa apam le a kara'a ka Refimu.

¹⁴ A makyan ma nanlo Dawuda wi ta de a ubuta u na u tsu shedeḳu. Kaṣsura ko osoji o yoku ka aza a Filisitiya de a Batalami.

¹⁵ Da kakuli ka kanai Dawuda, u danai, <<Ishi baci n kuciya vuza na u ku kenuku mu mini a kayinva ka na ki na de a utsutsu u likuci i Batalami.>>

¹⁶ Da osoji a utsura uma a tatsu aza a na a fudai kuvon ka a uwai punu asuvu a kaṣsura ko osoji a aza a Filisitiya. E keneki mini a kayinva ka na ki a utsutsu u likuci wa. Da a tukai Dawuda, ama da u iwain kuso'o. Da u kucikpa u vama ma'a a idika tsa alyuka u Vuzavaguḳu.

¹⁷ Da u danai, <<Vuzavaguḳu u jebeshe ke mu n so'o mini ma nanlo. Wi ta o kokpo mu uteku tsu mpasa ma aza a na e nekei wuma u le adama a na e kenuku mini ma.>>Adama nannai, da Dawuda u iwain kuso'o ma'a.

Na lo da ili i na osoji a tatsu a na a la'i n kufuḳa kuvon a ya'in.

¹⁸ Abishayi toku vu Jowabu maku ma Zeruya ayi da vuza kelime vo osoji a tatsu a na a la'i n kufuḳa kuvon ka, u dikai masara ma ni da wu unai osoji amangatawantatsu (300). Da u ya'in kula a kaṣsuma ko osoji.

¹⁹ Da u ciyai tsugbayin u la'i kamangankupa va. Da wo okpoi vuza kelime vu le, ko n tsu nannai u yawa aza a tatsu a nan de a ba.

²⁰ Benaya maku ma Jehoyida, vuma da vuza a na u fudai kuvon vuza vu Kabuzeyelu, u ya'an ta ili mereve. Wu una ta aza a utsura a Mowabu e re aza a na tsu ya'an kuvon tsu kawu. Kanna ke te a ayin a utani kau, da u banai wu unai kawu a kabatsu.

²¹ Da kpamu wu unai vuza va aza a Masar vu gbangam. Vuza na wi ukani m masara e kukiye ku ni. Ama ayi Benaya wi ta ukani n kalangu, da wi isai masara ma na mi e kukiye ku vuza va aza a Masar va, da wu unai ni m ma'a.

²² Ili i nanlo i da Benaya maku ma Jehoyida u ya'in ali da u ya'in kula uteku tsu osoji a utsura a tatsu a nanlo a.

²³ Da u ciyaji tsugbayin u la'i uma kamangankupa a nanlo a, ama u yawa osoji a tatsu a nanlo ba. Da Dawuda u zuwai ni wo okpo vuza kelime vo osoji aza a kindi a ni.

²⁴ Ele na va i ta punu a katsuma ko osoji kamangankupa a Dawuda aza a na a fudai kuvon.

Asahelu toku vu Jowabu,
Elihana maku ma Dodayi vuza vu Batalami.

²⁵ Shama n Erika aza a Harodu,

²⁶ Helezu vuza vu Paliti,
Ira maku ma Ikesha vuza vu Tekowa,

²⁷ Abiyeza vuza vu Anatotu,

Mebuna vuza vu Husha,

²⁸ Zalimonu vuza vu Ahohi,

Mahara vuza vu Netofa,

²⁹ Helebu maku ma Ba'ana vuza vu Netofa,

Itayi maku ma Rabai vuza vu Gibeya vu ubon u kumaci ku Bayami,

³⁰ Benaya vuza vu Piraton

Hidayi vuza vu ara'a a na i devu n Gashi,

³¹ Abi-albonu vuza vu Araba,

Azamavetu vuza vu Bahurim,

³² Eliyabu vuza vu Sha'albonu,

muku n Jashen,

³³ Janata maku ma Shama vuza vu Harara,

Ahiyam maku ma Shara vuza vu Harara,

³⁴ Elifeletu maku ma Ahasaba vuza vu Makatu,

Eliyam maku ma Ahitofelu vuza vu Gilo,

³⁵ Heziro vuza vu Kamelu,

Para vuza vu Araba,

³⁶ Igalu maku ma Natan vuza vu Zoba,

Bani vuza vu Gatu,

³⁷ Zeleku vuza vu Amona,

Naharayi vuza vu Beyerotu,

vuza na u tsu dikaka Jowabu maku ma Zeruya ucanuku u kuvon,

³⁸ Ira n Garebu uma Itiriti,

³⁹ Uriya vuza vu Hitiya.

Na va ele da osoji kamangankupa n e cindere a na a la'i n kufuda kuvon.

24

Dawuda u kecei uma a ni
(1 Ar 21:1-27)

¹ Da Vuzavagudu u doku u ya'ain wupa kau n aza a Isaraila, da u kushangi Dawuda u danai, <<Bana vu kece uma aza Isaraila kobolo n aza a Yahuda.>>

² Da mogono ma danai Jowabu kovonshi vo osoji a ni, <<Banai i kece kumaci ka aza a Isaraila raka, i na i dikai a kumaci ku Dan n ubon u gadi ali a kubana a ubon u dakai u Beyersheba adama a na n yeve uma a ya'in a da i.>>

³ Ama ɗa Jowabu u danai mogono, <<Ya'an Vuzavaguɗu Kashile ka nu ka doku kaɓundai ka uma a nu ali amangatawun a la'a tsu na ishi, Ali vuzagbayin va mogono wu ene n aashi a ni. Ama yidai i zuwai ɗa vuzagbayin va mogono vu cigai kuya'an ili i nampa?>>

⁴ Da mogono ma gutsakai Jowabu kobolo n ovonshi o osoji, ɗa a kasukpai ubuta u na mogono mi adama a na a bana e kece uma a Isaraila.

⁵ Ana a pasai Kuyene ku Urudu, ɗa a vaki ɗevu n likuci i Arowa e mere ma kara'a, ɗa o tonokoi n ubon u likuci i Gadu a kubana Jaza.

⁶ Da o doku a lazai a kubana a likuci i Giliyadu vuna vi a idika i Tatim vu Hoshi, ɗa o tonokoi n ubon u Dan-jan a kara'i a kubana a Sidon.

⁷ Da o tonoi a kubana a ubon u ɗakai u likuci i Taya i na yi nu nshilya. Da o tonoi n likuci ya aza a Hiviya n aza a Kana'ana. Da a ukocishi a banai a Biyasheba Negebu vu Yahuda.

⁸ Ana o kotsoi ku kara'a idika ya raka, ɗa o bonoi a Urushelima wana ɗai wotoi kuci n ayin kamanga a laza.

⁹ Da Jowabu u bonoi u danai mogono kaɓundai ka ali ka na ka yawai ku uwa tsu soji. Aza a a idika yi Isaraila a yawa ta akpan amangatawunkunlai (800,000), aza a ubon Yahuda tamkpamu ele ɗa akpan amangatawantawun (500,000).

¹⁰ Ana Dawuda u kotsoi kukece uma a, ɗa u dagazai u danai, Vuzavaguɗu, <<N ya'an ta unushi u gbayin adama ili i na n ya'in. Gogo na Vuzavaguɗu n folono wu ta, takpaka mu u nushi u va. N ya'an ta ili i tsulau.>>

¹¹ Ana Dawuda u ɗangai n usana, ɗa Vuzavaguɗu u ya'in kadanshi n keneki Gadu vuza na wi kobolo n Dawuda, u danai,

¹² <<Bana vu dana Dawuda, <Ili i na Vuzavaguɗu u danai i ɗaɗa na. N neke yi ta ili i tatsu, adama a na u zagba ite a katsuma ke le i na a kuya'anka yi.>>

¹³ Da Gadu u tawai u Dawuda ɗa u danai ni, <<Vu ciga ta a ya'an kambulu ali aya a tatsu a idika i nu? Ko vu ciga ta vu kana kusuma irala i nu ali wotoi u tatsu? Ko kpamu vu la'a ta ku ciga a ya'an maɗukpa ayin a tatsu a idika i nu? Gogo na sheshe kata vu dana mu i na n kubonoko Vuzavaguɗu.>>

¹⁴ Da Dawuda wu ushuki u danai, <<Mi ta a unangbi u katsuma, u la'a ta n uga'in Vuzavaguɗu u takacika tsu, adama a na wi ta n asuvayali, ama kata vu kasukpa vuma u takacika tsu ba.>>

¹⁵ Da Vuzavaguɗu u suki m maɗukpa a kubana wa aza a Isaraila, ili i na i ɗikai a usana ali a kubana a makyan ma na u zuwai. Da uma akpan amangatatsu n kupa a kuwai (70,000), ili i na i ɗikai a Dan ali a kubana a Biyasheba

¹⁶ Ana kalingata ka Vuzavaguɗu ka ka sapangi kukiye ku ni a adama a na wu una Urushelima, ɗa Vuzavaguɗu u panai asuvayali e le adama a maɗukpa ma, ɗa u danai kalingata ka na ki a ku una uma a, <<U yawa ta, bonoko n kukiye ku nu.>> A makyan ma nanlo ma kalingata ka Vuzavaguɗu ka ki ta lo a ulanga u kulapu u Aruna-jebusiya.

¹⁷ Ana Dawuda we enei kalingata ka na ki a ku una uma a, ɗa u danai Vuzavaguɗu, <<Mpa ɗa vuza na n ya'ain n unushi. Mpa ɗa kpamu n ya'in kagbanigbani. Uma a nampa a i ta tsa nkyon. Yidai a ya'in? Ya'an kukiye ku nu ku takacika mu n muku n va.>>

Dawuda u ma'in katalikalyuka

¹⁸ A kannu ka nanlo ka'a Gadu u banai u Dawuda ɗa u danai ni, <<Gaɗukpa vu bana vu ma'aka Vuzavaguɗu katalikalyuka ɗe a ulanga u kulapu ku Aruna vuza vu Jebusiya.>>

¹⁹ Da tana Dawuda u ɗangai u banai tsu na Vuzavaguɗu u dansai a una u keneki Gadu.

²⁰ Ana Aruna u lanuki, da we enei mogono n uma a ni a kutawa wa a ni, da wu utai u gasai n e le. Da u kufangi e kelime ko mogono u lya'aka yi ni kayala.

²¹ Da Aruna u danai, <<Vuzagbayin, yidai i tukai mogono na wa a va?>>

Da Dawuda u danai, <<N tawa ta adama a na n tsula ulanga u kulapu u nu, adama a na n ma'aka Vuzavaguđu katalikalyuka. Ta punu n kuya'anka Vuzavaguđu alyuka, adama a na u shamkpa m madukpa ma na ma ku'uwa a ubuta u uma.>>

²² Da Aruna u danai Dawuda, <<Vuzagbayin, dika i na de dem i ga'in nu kata vi kuya'anka alyuka. Kanaka ka'a na adama a kune'e ku kusongu. Alangu a kulapu a dana kobolo n ogboro anaka a vu cimba adama a na vu ciya ndanga n kusongu.

²³ Mogono, ili i nampa ya raka mpa Aruna n neke wu ta i da.>> Da Aruna u doku u danai ni, <<Ya'an Vuzavaguđu Kashile ka nu ka ushuku na alyuka a nu.>>

²⁴ Da mogono ma ushuku ki Aruna, u danai, <<A'a, mi ta a kutsula ubuta wa n ikebe tsu na wu untai. Adama a na mi a kuya'anka Vuzavaguđu Kashile ka va alyuka o kusongu n ili i na yi i nu ba ko ili i na i kpaɗai kulya'a mu ili ba.>> Da Dawuda u tsupai Aruna ulanga u kulapu wa kobolo n Kanaka ka, azurufa shekelu amangerenkupa.

²⁵ Da Dawuda u ma'akai lo Vuzavaguđu Katalikalyuka da u ya'in kune'en ku kusongu kobolo n kune'en ku matana. Da Vuzavaguđu u panai ufolu wi idika ya, da tana madukpa ma ma kasukpai aza a Isaraila.

1 Ngono

Tsukutsa tsu Dawuda

¹ Ana Dawuda mogono u kutsai, wana dai aya a ni a bana da'in, u tsu pana shen-shen ba ko a pala yi baci.

² Da agbashi a ni a danai ni, <<Ya'an tsu lansaƙa wu maku me mekere ma na ma kulana wu, wi ta a kuvaku devu n avu adama a na u ya'an wu shen-shen.>>

³ A lansaƙi mekere ma singai punu a idika yi Isaraila, da a ciyai Abishagu vuza va aza a Shunemu, da a tukai ni u mogono.

⁴ Maku me mekere ma ma ga'an ta kau, kpamu u lani mogono ma mayin n u ya'ankai ni ulinga, ama mogono ma ma vaku n ayi ba.

Adonija u bonokoi kaci ka ni mogono

⁵ Adonija kolobo ka na Hagitu u matsakai Dawuda, u lapai makaƙa ma ni n aradi da u danai, <<Mi ta o kokpo mogono,>> da u lansaƙai kaci ka ni ekeke o odoku n akumbi o odoku a kobolo n uma amangerenkupa, adama a na a laza kelime ka ni.

⁶ Esheku a ni a sa'wa kubarangu yi ko ecei yi, <<Yidai i zuwai da vi a kuya'an ili tsu nam pa?>> Wi ta n tsuloboi, ayi da wi o kutono Abusalom.

⁷ Adonija u ya'in kadanshi n Jowabu kolobo ka Zeruya n Abiyata ganu. Da a bankai ni.

⁸ Ama Zadoku ganu, m Benaya kolobo ka Jehoyida, n Natan keneki n Shimeyi n Reyi kobolo n aza a kindi a makara a Dawuda a iwain kutono Adonija.

⁹ Dada Adonija u banai a katali ka Zohetu devu m meyenike ma Eni-rogelu, a ubuta u na u ya'in alyuka m mokyon, n kanaka, kobolo ni ndendem n na n cuwai mayin. U banuki aza a ni raka, muku n yoku m mogono Dawuda, kobolo nu nkoshi m gbara-gbara n mogono e le na a utai a Yahuda.

¹⁰ Ama u banuku Natan keneki ko Benaya, ko aza a kindi a makara, ko Sulemanu mokoshi ma ni ba.

¹¹ Da Natan u danai Betusheba anaku e Sulemanu, <<Vu pana ta a na Adonija kolobo ka Hagitu ko okpoi mogono babu uyeve u vuzagbayin vu tsu Dawuda?

¹² Gogo na nahannai tawa, ya'an n neke wu odoki, ciya vi isa wuma u nu kobolo n wuma u maku ma nu Sulemanu.

¹³ Bana gogo'o u Dawuda mogono, kata vu dana yi, <Vuzagbayin vu va mogono, vi ya'an akucina vu danai, <<Sulemanu kolobo ka va wi ta o ku okpo vuza na u kukanaka wu tsugono ba? Kata u dasangu a kakuba ka nu>>? Yidai i zuwai da Adonija wo okpoi mogono?>

¹⁴ Ayin a na avu bi'i a kadanshi m mogono ma, mi ta a ku'uwa punu kata n doku n danai yi ili i na vu danai va mayun da.>>

¹⁵ Da Betusheba u banai u cinai mogono a kunu ku kasa ku ni, a ubuta u na Abishagu vuza va aza a Shunemu wi a kulana yi.

¹⁶ Da Betusheba u kudangi e kelime ko mogono, da mogono ma danai, <<Yidai vi cigai?>>

¹⁷ U danai ni, <<Vuzagbayin vu va, avu a kaci ka nu vu kucinaka mu ta mpa kagbashi ka nu n kula ku Vuzavaguƙu Kashile ka nu. <Maku ma va Sulemanu ayi da vuza na u kukanaka mu tsugono, ayi da u kudangu a kakuba ka va.>

¹⁸ Ama gogo na Adonija wo okpo ta mogono, avu vuzagbayin vu va mogono vu yeve n ka'a ba.

¹⁹ U ya'in alyuka n anaka ni ndendem mu ucuwi ni nkyon ma abundai, da kpamu u banuki muku mu ngono dem. Kobolo n Abiyata ganu, n Jowabu vuza kelime vo osoji, ama u banuku kagbashi ka nu Sulemanu ba.

²⁰ Gogo na vuzagbayin vu va mogono, aza a Isaraila raka i ta a ku vana wu, vu dana le yayi vuza na u kudasangu a kakuba ko tsugono ka vuzagbayin vu va mogono.

²¹ Ta baci nannai ba, ayin a na baci vuzagbayin u bankai anan koko a ni n kiya, i ta o kubonoko mu m maku ma va Sulemanu aza a unushi.>>

²² Ayin a na ayi bi'i a kadanshi m mogono ma, da Natan keneki u uwai punu.

²³ Da a danai mogono, <<Natan keneki wi ta na.>> A ayin a na u uwai u mogono wa, u kudangi e kelime ko mogono ma n ashi a ni uzaliki.

²⁴ Da Natan va u danai, <<Vuzagbayin vu va mogono, vu dana ta <Adonija da u kutawa wa ku isa ka wu tsugono tsa, kata u dasangu a kakuba ka nu>?

²⁵ Adama a na anana va u bana ta de u ya'an lyuka n anaka ni ndendem mu ucuwi kobolo ni nkyon ma abundai. Da kpamu u banuki muku mu ngono raka, aza e kelime o osoji kobolo n Abiyata ganu. Gogo na i ta de a kulya'a n o so'i kobolo n ayi n a danai, <Wuma u nu u geshe mogono Adonija.>

²⁶ Ama mpa kagbashi ka nu, n Zadoku ganu, m Benaya kolobo ka Jehoyida, n kagbashi ka nu Sulemanu u banuku tsu ba.

²⁷ Vuzagbayin vu va mogono, mayun da ili i na yi a kugita na va n uyevi u nu da? Kpamu vu dana vuza te vu tsu a katsuma ka agbashi a nu ko yayi u kudasangu a kakuba ko tsugono ka nu ba?>>

Sulemanu wo okpoi mogono

²⁸ Da Dawuda mogono u danai, <<Dekekei mu Betusheba.>> Da u tawai a ubuta u mogono shamgbai e kelime ka ni.

²⁹ Da mogono ma ma ya'in akucina u danai, <<Vuzavaguđu wi baci n wuma, ayi na wi isai mu a katsuma ka atakaci dem,

³⁰ anana mi ta a kushatangu akucina a na n ya'ankai nu n kula ku Vuzavaguđu Kashile ki Isaraila, n danai, <Sulemanu maku ma nu ayi da u ku isa ka mu tsugono, ayi da u kudasangu a kakuba ka va a ubuta u na mpa mi ishi,> ta tana mi a kuya'an nannai anana.>>

³¹ Da Betusheba u kudangi u zalikai ashi a ni e kelime ko mogono, da u danai, <<Ya'an wuma u vuzagbayin vu va mogono u geshe ali ayin babu uteku.>>

³² Da mogono Dawuda u danai, <<Dekekei mu Zadoku ganu, n Natan keneki, kobolo m Benaya maku ma Jehoyida.>> Ana a tawai a ubuta u mogono,

³³ da u danai le, <<Dikai agbashi a vuzagbayin a da, kata i kumbaka Sulemanu maku ma va a o kodoku i banka yi a Gihon.

³⁴ A ubuta wa de kata i zuwa Zadoku ganu n Natan keneki e ereengi yi wo okpo mogono ma aza a Isaraila. I lika vushari i dana, <Wuma u nu u geshe mogono Sulemanu.>

³⁵ Kata i tawa n ayi, ayi da u kudasangu a kakuba ko tsugono ka va. Adama a na wi ta o kokpo mogono a una u va, kpamu n zuwa yi ta u lya'a tsugono ci Isaraila n Yahuda.>>

³⁶ Da Benaya kolobo ka Jehoyida kushuki mogono u danai, <<Tananai, ya'an Vuzavaguđu Kashile ka vuzagbayin vu va mogono u zuwa nannai va u ya'an.

³⁷ Tsu na Vuzavaguđu u yongoi kobolo n vuzagbayin vu va mogono, ya'an u tono n Sulemanu nannai u zuwa tsugono ci ni tsu tsurakpa ali tsu la'a tsu vuzagbayin vu va mogono Dawuda.>>

³⁸ Da Zadoku ganu n Natan keneki, m Benaya kolobo ka Jehoyida, kobolo n aza a kindi ku mogono, aza e Keritiya n aza a Peletiya, a banai a kumbakai Sulemanu o kodoku ko mogono Dawuda, da o soki ni a kubana a Gihon.

³⁹ Ta de Zadoku ganu u dikai kavana ka mani'in, punu a mavali da wu eregi Sulemanu. Da a likai vushari, da uma a dem a danai, <<Wuma u nu u geshe avu mogono Sulemanu.>>

⁴⁰ Da uma raka o tonoi ni de a kubana, n a likai ishari n a ya'in mazanga ma gbayin ma na ali idika i jengedei adama a kaca'a ka nanlo.

⁴¹ Adonija n omoci a na i de kobolo n ayi dem a panai kaca'a ka nanlo a makyan ma na i o kukotso kadiva ke le. Ana Jowabu u panai ciliki ci ishari tsu nanlo da we ecei, <<Kaca'a ka yidai tamkpamu ki de a likuci nannai?>>

⁴² Ayi bi'i a katsuma ka kadanshi, da Janata kolobo ka Abiyata ganu u yawai. Da Adonija u danai, <<Uwa asuvu, vuma vu usubi n yeve ta vu tuka ta n arabali a singai.>>

⁴³ Janata wu ushuki Adonija u danai, <<Ta nannai ba, vuzagbayin vu tsu mogono Dawuda u zuwa ta Sulemanu wo okpoi mogono.

⁴⁴ Da mogono ma zuwai Zadoku ganu n Natan keneki m Benaya kolobo ka Jehoyida, n aza a Keritiya kobolo n aza a Peletiya. A kumbakai Sulemanu o kodoku ko mogono,

⁴⁵ da Zadoku ganu n Natan keneki eregi ni a Gihon adama a na wo okpo mogono. Da a gitai de mazanga a kubana, ali da likuci feu yu ushuki m mazanga ma. Na lo da da kaca'a ka na i panai va.

⁴⁶ Na lo dem ci na de Sulemanu u dasangu de a kakuba ko tsugono.

⁴⁷ Da nkoshi m gbara-gbara m mogono a tawai kuyasa vuzagbayin vu tsu mogono Dawuda da a danai, <Ya'an Kashile ka nu ka zuwa kula ku Sulemanu ku ciya ucikpi kau ku la'a ku nu, kata kpamu tsugono ci ni tsu la'a tsu nu.> Da mogono ma kudangi ma zalikai a kajiba ka ni,

⁴⁸ da u danai, <Ucikpi a kubana u Vuzavaguđu, Kashile ka aza a Isaraila, ayi na u kasakpai mu me enei vuza na u kudangu a kakuba ko tsugono ka va n ashi a va anana.> >>

⁴⁹ Nannai va da u zuwai omoci a Adonija raka a panai wovon da a dangai a lazai yaba dem n uye u ni.

⁵⁰ Ama Adonija adama o wovon u Sulemanu u na wi a kupana, da u banai u kanai avana a katalikalyuka.

⁵¹ Da a danai Sulemanu, <<Adonija wi ta a kupana wovon u nu, da wi de ukani n avana a katalikalyuka. Nu u danai, <Ya'an mogono Sulemanu u kucinaka mu anana u dana, wi a kuna kagbashi ka ni n kotokobi ba.> >>

⁵² Da Sulemanu wu ushuki, <<U yotsongu baci kaci ka ni ayi vuma vu usubi da, ko kanji ka kaci ka ni ki o kutodo kata ka yikpa a idika ba, ama a kana yi baci n kagbanigbani, wi ta a kukuwa.>>

⁵³ Da mogono Sulemanu u suki uma, a cipakai ni de a katalikalyuka ka da a tukai ni. Da Adonija u tawai u kudangi e kelime ko mogono Sulemanu, da Sulemanu u danai, <<Bono a kpa'a ku nu.>>

2

Kadanshi ko odoki ka Dawuda a kubana u Sulemanu

¹ Ana ayin a ukpa a mogono Dawuda a yawai devu, da u nekei maku ma ni Sulemanu kadanshi.

² <<Mi ta devu a na ma kasakpa aduniyan a nampa tsu na yaba dem u ku kasukpa a da, ya'an utsura u kadu, kata vi ya'an tsu maku ma vali,

³ vu ya'an ili i na Vuzavaguđu Kashile ka nu ka danai nu vi ya'an, vi ya'an nwalu a uye u ni, vu tono wila u ni n kadanshi ka ni, n ili i kutono i ni tsu na i da yi punu

udani a katagarda ka wilā u Musa, adama a na vu ciyā ulya'i u kelime a ili i na vi a kuya'an dem n ko tedai baci vu banai,

⁴ Adama a na Vuzavaguḍu u shatangu uzuwakpani u na u ya'ankai mu, u danai, <Ntsukaya n nu a zuka baci uteku u na i o kuyongo, ḍa kpamu o yongoi mayin n uneki wā aḍu n wuma u le a kutawā wā a va, vi a kukpaḍa kuciya vuza na u kudaṣangu a kakuba ko tsugono ka aza a Isaraila ba.>

⁵ <<Gogo na avu a kaḍi ka nu vi yeve tā ili i na Jowabu kolobo ka Zeruya ka ya'ankai mu, tsu na u ya'in kagbanigbani wu unai aza e kelime e re a osoji a Isaraila, Abuna maku me Neru n Amasa maku ma Jeta. Wu unai le ḍa u lolotongi mpasa n le adanshi ayin o kuvon a ḍa. Ḍa u surai mpasa ma a kaḍambura ka na ki a kuckyun ku ni kobolo n ataka e ene a ni, ḍa mi atakaci adama a kagbanigbani ka na u ya'in.

⁶ Takacikai ni tsu kuyeve ku ḍa, ama kaṭa vu kaṣakpa yi u kutsa ali u bana ukpa u maṭana ba.

⁷ Ama yotsongu ucigi a kubana u muku n Bazila vuza va aza a Giliyadu, kaṭa feu a ya'an a kaṣuma ka aza a na a kulya'a a kapara ke te n avu. A shamkpa mu tā a ayin a na n sumai a ubuta u vuza nu Abusalom.

⁸ Kaṭa kpamu vi ciba, vi tā kobolo n Shimeyi kolobo ka Gera vuza va aza a Bayami na ḍe a Bahurim, ayi ḍa u ya'ankai mu unawuya a kanna ka na m banai a Mahanayim. Ana u tawai ku cina mu a Urdu, ḍa n kucinakai ni n Vuzavaguḍu n danai, <Mi a ku una wu n kotokobi ba.>

⁹ Ama gogo na kaṭa vi ḍika yi tsu vuza vu babu unushi ba. Avu vuza vu ugboji ḍa vi, vi yeve tā tsu na va kuya'an n ayi, Tecengu yi a kasaun u laza.>>

¹⁰ Ḍa Dawuda u bankai ukpisa, ḍa a cidangi ni a likuci i Dawuda.

¹¹ U lya'a tā tsugono ci Isaraila ali aya amangere, wa aza a Heburon aya e cindere, n Urushelima aya kamangankupa n a tatsu.

¹² Ayi Sulemanu u ḍaṣangu tā a kakuba ko tsugono ke esheku a ni Dawuda, ḍa tsugono ci ni tana ci shamgbai n utsura.

Tsugono tsu Sulemanu ci shamgba tā mayin

¹³ Kanna ko yoku Adonija kolobo ka Hagitu ka banai u Betusheba anaku e Sulemanu. Ḍa Betusheba we ecei ni, <<Vu tawā tā maṭana?>>

Ḍa wu ushuki u danai, <<E, m maṭana ma'a n tawai.>>

¹⁴ Ḍa u danai, <<N tawā tā adama a na n tonuko wu ili i yoku.>>

Ḍa Betusheba u danai, <<Dansa i ḍa.>>

¹⁵ U danai, <<Tsu na vu yevei, tsugono tsa tsu va tsu ḍa ci ishi. Aza a Isaraila raḱa ishi tā a kinda mu tsu mogono me le. Ama ḍa ili i saba'i, tsugono tsa tsu bonoi u vangu va, adama a na tsu ḍa tsu uta tā a ubuta u Vuzavaguḍu.

¹⁶ Gogo na mi tā n ili i te i na mi a kuciga kufolono wu. Kaṭa vu sanḱa mu i ḍa ba.>>

Ḍa Betusheba u danai, <<Ya'an ufolu u nu.>>

¹⁷ Ḍa u lya'i kelime, <<Folono mogono Sulemanu u neke mu Abishagu mekere ma aza a Shunema mo okpo vuka vu va, n yeve tā wa ku'iwān ufolu u nu ba.>>

¹⁸ Ḍa Betusheba u danai, <<U ga'an tā, mi tā a kuya'anka mogono kadanshi adama a nu.>>

¹⁹ Ana Betusheba u banai u mogono Sulemanu kuya'anka yi kadanshi ka Adonija. Ḍa mogono ma dangai adama a na u gasa n ayi, ḍa u kuḍanki anaku a, ḍa yevei u bonoi u ḍaṣangi a kakuba ko tsugono ka ni. Ḍa u zuwai a tukai anaku a ni n kakuba, ḍa u ḍaṣangi e kukiye ku usingai ku mogono ka.

²⁰ Ḍa u danai, <<Mi tā n ili i te i na mi a kuciga kufolono wu, kaṭa vu sanḱa mu i ḍa ba.>> Ḍa mogono mu ushuki ni u danai, <<Dana i na vu cigai anaku a va, mi a kusanka wu i ḍa ba.>>

²¹ Da u danai, <<Neke Adonija mokoshi ma_nu mekere ma na e ci deke Abishagu vuza va aza a Shunama wo okpo yi vuka.>>

²² Da mogono Sulemanu wu ushuki a_naku a ni u danai, <<Yidai i zuwai da vu folonoko yi Adonija Abishagu mekere ma vuza va aza a Shunama? Tsugono tsu da wi ishi uga'in vu kufolonoko yi, ayi mokoshi ma_va_ma'a, wi ta_feu kobolo n ganu Abiyata, n Jowabu maku ma Zeruya.>>

²³ Da Sulemanu mogono u kucinai n kula ku Vuzavaguđu u danai, <<Ya'an Kashile ka una mu, ufolu u nampa u ronoko baci Adonija ukpa_ba.

²⁴ Vuzavaguđu wi baci de n wuma, ayi na u ya'in mu da u zuwai mu a kakuba ko tsugono ke esheku a_va_Dawuda, da u zuwai kumaci ku va_ko okpoi aza o tsugono tsu na u ya'in uzuwakpani, mayun da a una Adonija anana.>>

²⁵ Da Sulemanu mogono u zuwai Benaya kolobo ka Jehoyida u banai u wu unai Adonija.

²⁶ Da mogono ma danai Abiyata ganu, <<Bono a idika i nu a Anato, u yotso ta_vu kuwa. Ama mpa mi a ku una wu gogo na ba, adama a na vi dika ta_akpati vu uzuwakpani vu Vuzavaguđu Kashile e kelime ka esheku a_va_Dawuda, n adama a na vu takacikai n esheku a_va_ayin a na wi a_katsuma_ka atakaci.>>

²⁷ Da Sulemanu mogono u takpai Abiyata a ulinga u tsuganu tsu Vuzavaguđu, nannai da wo okpoi ushatangi u kadanshi ka Vuzavaguđu ka na u ya'in a Shilo ku ukuna u kpa'a ku Eli.

²⁸ Ana arabali a nan lo a yawai u Jowabu ayi na u bankai Adonija, ama u banka Abusalom ba. Da u sumai u banai a_mavali ma Vuzavaguđu da u kanai avana a katalikalyuka.

²⁹ Ana a danai Sulemanu mogono, <<Jowabu u suma ta_u uwai a_mavali ma Vuzavaguđu ayi da de paki n katalikalyuka.>> Da Sulemanu u suki Benaya kolobo ka Jehoyida, u danai,<<Bana, vu una yi.>>

³⁰ Da Benaya u uwai a_mavali ma Vuzavaguđu da u danai Jowabu, <<Mogono ma dana ta, <Vu uta_punu.> >> Ama da wu ushuki, <<A'a, ta n kukuwa_punu na.>> Da Benaya u banai u tonokoi mogono u danai, <<Ili i na Jowabu u dansai.>>

³¹ Da mogono ma danai Benaya, <<Ya'an tsu na u danai, una yi kata_vu cidangu yi, ta va kutakpaka mu nshinda_kobolo m kpa'a ke esheku a_va_adama a mpasa ma aza a babu unushi, a na Jowabu unai.

³² Vuzavaguđu wi ta_a kutsupa yi adama a mpasa n na u tsuwain, babu uyeve we esheku a_va_Dawuda u unai uma e re a na a la'i ni usubi n kotokobi. Uma a nan lo ele da Abuna kolobo ke Neru, kovonshi ko osoji a aza a Isaraila, n Amasa kolobo ka Jeta, kovonshi ko osoji a aza a Yahuda aza a na a la'i ni n usubi n kasingai.

³³ Ya'an unushi wu mpasa n le m bono a kaci ka Jowabu nu ntsukaya n ni dem ali uteku n uteku. Ama u Dawuda nu ntsukaya n ni, m kpa'a ku ni ali n kakuba ko tsugono ka_ni, ya'an matana_ma Vuzavaguđu mo yongo punu ali ayin babu uteku.>>

³⁴ Da Benaya kolobo ka Jehoyida ka banai da u lapai Jowabu da wu unai ni, da a cidangi ni a idika i ni a kakamba.

³⁵ Da mogono ma zuwai Benaya kolobo ka Jehoyida wo okpo vuza kelime vo osoji a una u Jowabu. Da kpamu u doku u zuwai Zadoku wo okpoi ganu a_una u Abiyata.

³⁶ Da mogono ma_suki e dekei Shimeyi da u danai ni, <<Ma'aka kaci ka_nu kpa'a a Urushelima kata_vu dasangu de, ama kata_vu bana a_ubuta_u yoku ba.

³⁷ Kanna ka na baci vu utai da vu pasai kara'a_ka Kidiron, yeve mayun vi ta_a kukuwa. Mpasa n nu mi ta_o kubono a kaci ka_nu.>>

³⁸ Da Shimeyi u danai mogono ma, <<Ili i na vu dansai va i ga'an ta, tsu na vuzagbayin vu va mogono ma danai, nannai da kagbashi ka_nu ka kuya'an.>> Dada Shimeyi u yongoi a Urushelima ali ayin n abundai.

³⁹ Ama ana aya a tatsu a lazai, da agbashi e re a Shimeyi a sumai o bonoi u Akishu kolobo ka Maka mogono ma Gatu. Da a danai Shimeyi, <<Lana agbashi a nu a suma ta o bono a Gatu.>>

⁴⁰ Nannai, da u lapulai idasamkpatsu i majaki i ni, da u banai u Akishu na de a Gatu a kulansa agbashi a ni. Da Shimeyi u lazai u banai u dikai agbashi a a Gatu da u tukai.

⁴¹ Ana Sulemanu u panai a na Shimeyi wu utai a Urushelima da u banai a Gatu ali da u bonoi,

⁴² da mogono me dekei Shimeyi da ma danai ni, <<Mpa n zuwa vu kucina n Vuzavaguđu ba da kpamu n dansukai nu, n danai nu, <Kanna ka na baci vu banai a ubuta u yoku kpamu, vi yeve vi ta a ku kuwa>? A ayin a nanlo a da vu danai mu, <Ili i na vu dansai i ga'an ta, mi ta o kutono i da.>

⁴³ Yidai i zuwai da vu kpađai kubana akucina a na vi ya'in n Vuzavaguđu, n wila una mpa n nekei nu?>>

⁴⁴ Da mogono ma danai feu Shimeyi, <<Vi yeve ta mayin a kađu ka nu ili i gbani-gbani i na vi ya'ankai esheku a va Dawuda. Gogo na Vuzavaguđu wi ta a kutsupa wu adama a kawuya ka na vi ya'in

⁴⁵ Ama Sulemanu mogono wi ta a kuciya unasingai, kata kakuba ko tsugono ka Dawuda ko yongo ufobi mayin e kelime ka Vuzavaguđu ali ayin babu uteku.>>

⁴⁶ Da Sulemanu mogono u zuwai Benaya kolobo ka Jehoyida, da u banai u lapai Shimeyi ali u kuwai. Da tsugono tsa ci shamgbai e ekiye e Sulemanu mayin.

3

Sulemanu u folonoi kuyeve

¹ Sulemanu u lansa kuya'an idashi i mata na Firi'auna mogono ma Masar, da u zuwai mekere ma ni. U tawai m ma'a a likuci i Dawuda ali sai a ayin a na u kotsoi kuma'a kefeke ko tsugono ka ni n A'isa a gbayin a Vuzavaguđu, kobolo m mashilya ma na ma kara'i Urushelima.

² A ayin a nanlo uma o yongo ta a kuya'an alyuka a nvali n yoku kau, adama a na kata a ma'a A'isa a gbayin n kula ku Vuzavaguđu ba.

³ Sulemanu u yotsongi ucigi u ni a kubana u Vuzavaguđu a kuwalaka tsu na esheku a ni Dawuda u ya'in. Ama u ya'an ta alyuka n kune'e n ili i magulani a nvali.

⁴ Da mogono ma banai a Gibiyon ciya u ya'an alyuka, adama a na da da mayali ma na ma la'i nu bgayin. Sulemanu u ya'in alyuka o kusongu kakpan (1,000) a katalikalyuka ka nanlo.

⁵ N kayin ka nanlo da Vuzavaguđu u tawai u Sulemanu tsa alatani de a Gibiyon, u danai ni, <<Folono ili i na vi cigai n neke wu.>>

⁶ Da Sulemanu wu ushuki u danai, <<Vu yotsongu ta uga'in n ucigi u gbayin u na wi kugisanku ba, a kubana u kagbashi ka nu Dawuda esheku a va, adama a na u yongo ta n avu n uneki u kađu, kobolo kpamu n usubi, n kađu ka singai. Da vu lya'i kelime n kuyotsongu yi ucigi u gbayin u nampa u na wi kugisanku ba, ali da vi nekei ni kolobo adama a na ka dasangu a kakuba ko tsugono ka ni a ayin a nampa.

⁷ Gogo na Vuzavaguđu Kashile ka va, vu zuwa ta kagbashi ka nu kokpoi mogono a una we esheku a va Dawuda. Ama mpa maku me kenu ma'a mi, n yeve tsu na n kutono n ulinga u tsugono u va ba.

⁸ Mpa kagbashi ka nu ka na e mere ma uma a na vu zagbai, i ta n kabundai ka na ka la'i kukece.

⁹ A dama nanai neke kagbashi ka nu kuyeve, adama a na u fuda u ya'anka uma a nu a fada a singai, kata kpamu u fuda u pece i singai n i gbani-gbani. Adama na yayi vuza vu na wa kufuda kutono n uma abundai a nampa?>>

¹⁰ Vuzavaguđu u panai uyo'o a na Sulemanu we ecei ili i nampa.

¹¹ Da Kashile ka danai ni, <<Adama a na ve ece ta ili i nampa, vu kpaḍai keceke kaḍi ka nu wuma wu ugadi, ko uciyi, ko adama a na irala i nu i kuwa, ama vu ecekei kaḍi ka nu kuyeve adama a na vu fuda vi sheshe i na yi i singai,

¹² mi ta e kuneke wu ili i na vu folonoi. Mi ta e kuneke wu kuyeve n kufuda kusheshe i na yi i singai, ku na kaṭa vuza u sa'wai kuciya ba, kpamu i o kudoku feu kuciya vuza nannai ba.

¹³ Mi ta e kuneke wu feu ili i na vu ecei ba, daḍa uciyi n tsugbayin, adama a na a ayin a wuma u nu dem a kpaḍa kuciya mogono ma na a kugisanku n avu.

¹⁴ Vu wala baci a uye u va, da kpamu vu tonoi wila u va n kadanshi ka va, tsu na esheku Dawuda u ya'in, mi ta o kudoku wu wuma wu ugadi.>>

¹⁵ Da Sulemanu u jimgbai, da u yevei a na alatani a da yi.

U bonoi a Urushelima da u banai e kelime ka akpati vu uzuwakpani u Vuzavagudu da u ya'in alyuka o kusongu kobolo n kune'e ku maṭana. Da u ya'in kaḍiva adama a agbashi a ni raḱa.

Afada a usubi

¹⁶ Kanna ko yoku da ashakanlai e re a taṭwai a ubuta u mogono da shamgbai kelime ka ni.

¹⁷ Vuza te a kaṭsuma ke le u danai, <<Vuzagbayin vu va, mpa n vuka vu nampa ci ta o kuyongo a kpa'a ku te. M matsai ayi punu a kpa'a ka kobolo nu mpa.

¹⁸ A kanna ka tatsu wana dai m matsa, da vuka vu nampa va feu u matsai. A tsu da uteku u tsu, vuza yoku wi punu a kpa'a ka kobolo n a tsu ba, sai a tsu aza e re koci.

¹⁹ N kayin da vuka vu nampa vu tsugbai maku ma ni da ma kuwai.

²⁰ Ana kayin ke pecei da u dangai, u dikai maku ma va mpa alavu. U va'ankai ma'a wa ni, da u bonoi u zuwakai mu ma ni ma na ma kuwai va a a suvu a va.

²¹ Ana kayin ka asai, n dangai kune'e maku ma va mani da n cinai ma'a ukpa. Ana n lanai ma'a mayin, da me enei maku ma na m matsai va ma da ba.>>

²² Ama da vuka vu te va vu danai, <<A'a, maku ma wuma ma daḍa ma va, ma na ma kuwai ma daḍa ma nu.>> Ama vuka vu iyain va vu gbagbalai, <<A'a, ma na ma kuwai ma daḍa ma nu, ma wuma ma daḍa ma va.>> Nannai da o yongoi a kanananai a ubuta u mogono.

²³ Da mogono ma danai, <<Ayi na a kudana, <Maku ma va ma'a mi n wuma, ma nu ma'a mi ukpa,> ayi nan de feu a kudana, <A'a, ma nu ma'a mi ukpa, ma va ma'a mi n wuma.> >>

²⁴ Daḍa mogono ma danai, <<Tukai mu n kotokobi.>> Da a tukai mogono n kotokobi.

²⁵ Da u danai, <<Pecei maku ma wuma ma kure, kaṭa i neke vuza te kagbati ke te, ke te kpamu i neke vuza i re.>>

²⁶ Da vuka vu na maku ma ni mi n wuma wa u danai mogono adama a na wi ta a kupana asuvayali a maku ma ni ma, <<Vuzagbayin vu va, neke yi maku ma wuma ma, kaṭa vu una ma'a ba.>> Ama vuka vu te va vu danai, <<A'a, ko vuza a kaṭsuma ka tsu u kuciya ma'a ba. Pecei ma'a kure.>>

²⁷ Da mogono Sulemanu u kidai afada u danai, <<Nekei vuka vi iyain maku ma wuma ma. Kaṭa yu una ma'a ba, ayi da anaku a maku a.>>

²⁸ Ana aza a Isaraila raḱa a panai afada a na mogono ma ma ya'in, da a cikpa yi ni adama a na e ene ta u ciya ta kuyeve n ugboji u kuya'an ka afada asingai a ubuta u Kashile.

4

Aza gbagba'in a ulinga a Sulemanu

¹ Sulemanu u lya'a ta tsugono a idika yi Isaraila dem,

- ² Na ɗa ula aza a gbagba'in a ulinga a ni,
Azariya kolobo ka Zadoku ayi ɗa ganu,
- ³ Elihorefa n Ahija olobo a Shisha, aɗani, Jehoshafatu kolobo ka Ahiludu ayi vuza na u tsu u ɗana tsumani,
- ⁴ Benaya kolobo ka Jehoyida ayi ɗa kovonshi, Zadoku n Abiyata e le ɗa anan ganu,
- ⁵ Azariya kolobo ka Natan ayi ɗa wi a kulana aza gbagbain a ubon. Zabuda kolobo ka Natan, ayi ganu ɗa kpamu vuza kuneke mogono odoki.
- ⁶ Ahisharu vuza na wi a kulana kefeke ko mogono, Adoniram kolobo ka Abuda ayi ɗa wi a kulana ulinga u tsugbashi.
- ⁷ Sulemanu wi ta n anan gomuna kupa n e re a kulana ubuta kakau a Isaraila dem, ele ɗa kpamu a tsu tuka mogono n ilikulya'a ali n ya aza a kpa'a a ni dem. Yaba dem vi le u tsu tuka ta n ilikulya'a i wotoi u te a kaya dem.
- ⁸ Uma a ula e le a ɗa na, Ben-huru ayi ɗa vuzagbayin vu idika yi nsasan i Ifirayimu,
- ⁹ Ben-dika ayi ɗa vuzagbayin vu idika i Makazu, Shalubimu, n Betu-shemeshi, n Elon Beti-hana.
- ¹⁰ Ben-hese, ayi ɗa vuzagbayin vu idika i Arubotu n Soko, kobolo n ubon u Hefa.
- ¹¹ Ben-abinadabu ayi ɗa vuzagbayin vu idika i Nafatu-doru, ɗa kpamu u zuwai Tafatu mekere ma Sulemanu.
- ¹² Ba'ana kolobo ka Ahiludu ayi ɗa vuzagbayin vu idika i Tanaku m Magido. Ayi ɗa kpamu vuzagbayin vu idika u Betu-shen dem ɗevu n likuci i Zaretan ɗaka n Jezirelu ili i na i dikai a Betu-Shen ali a kubana a Ebelu-mehola n ukambu u yoku u Jokamiyam,
- ¹³ Ben-geba ayi ɗa vuzagbayin vu idika i Ramotu-giliyadu, kobolo n likuci i wawa'a ya aza e kefeke ka Jayiru maku ma Manasa i na yi a Giliyadu feu kobolo n ubon u Agobu a Bashan, likuci amangatatsu i na yi nu nshilya n agbaguratsu a iyum i shili a utsutsu u le.
- ¹⁴ Da a zuwai Ahinadabu kolobo ka Ido ayi ɗa vuzagbayin vu idika i Mahanayim,
- ¹⁵ Ahimazu ayi ɗa vuzagbayin vu idika i Nafutali, ɗa kpamu u zuwai Basematu mekere ma Sulemanu.
- ¹⁶ Ba'ana kolobo ka Hushayi ayi ɗa vuzagbayin vu ubon u Ashera kobolo n Bilotu,
- ¹⁷ Jehoshafa kolobo ka Paruwa ayi ɗa vuzagbayin vu ubon u Isaka.
- ¹⁸ Shimeyi kolobo ka Ela ayi ɗa vuzagbayin vu ubon u Bayami,
- ¹⁹ Geberu kolobo ka Uri ayi ɗa vuzagbayin vu idika i Giliyadu, a ubuta u na mogono Sihon va aza a Amoriya kobolo m mogono Ogu va aza a Bashan o yongoi. Kpamu mogono me te mi ta lo a kulana idika i Yahuda.

Kuyeve ku Sulemanu n uciyi u ni

- ²⁰ Uma a Yahuda kobolo n aza a Isaraila a yimkpai tsu kayala ka kakina ka mala, a lya'i ɗa o so'i, ɗa kpamu a ya'in mazanga.
- ²¹ Da Sulemanu u lya'i tsugono a ubuta wa dem, ili i na i dikai a Yufiretu ali a kubana a idika ya aza a Filisitiya, sai kpamu ɗe a uteku n aza a Masar. Likuci kakau i nampa i tuka n utafu u le u Sulemanu ɗa a ya'anka ni tsugbashi ali a uteku u wuma u ni.
- ²² Ilukulya i na kpa'a ku Sulemanu ku tsu kotso a kanna dem i ɗaɗa kiya ku lenwu ogbodo a taku kamangankupa n kiya ki ishina ogbodo a taku amangatatsu,
- ²³ n obomburon kupa a na a banai a kpa'a, n anaka kamanga a na a gubai pulai, nradika ni nkyon amangatawun (100), kobolo ni nre'e, ni nsheun, ali nu ntoku n na n cuwai.
- ²⁴ Adama a na u lya'a ta tsugono a ubon u kalivi u Yufiretu dem, ili i na i dikai a Tifasa ali a kubana a Gaza. Da o yongoi m matana a ubuta wa dem.

²⁵ A ayin o tsugono tsu Sulemanu, Yahuda n Isaraila o yongo ta m maṭana. Ili i na i dikai a Dan ali a kubana a Biyasheba yaba dem vi le n kashina ki itacishi ka ni kobolo ni ndimbi ma Ayahuda.

²⁶ Sulemanu wi ta n afalaka akpan amangere (40,000) adama keke odoku, kobolo na odoku kpamu akpan kupa n e re, (12,000).

²⁷ Da anan gomuna kupa n i re ya dem a tukai n utafu u wotoi u le a kpa'a ku Sulemanu n aza a na tsu lya'a n ayi e kefeku ka. A tsu kasukpa a namba ilikulya'a a ubuta wa ba.

²⁸ A tsu banka ta m bali n ijanu adama a odoku a na o tsu rono e keke, n odoku a na a buwai tsu na e pecekei le.

Kuyeve ku Sulemanu

²⁹ Kashile ke nekei Sulemanu ugboji n kuyeve ka abundai kobolo n tsu co'o kau, tsu na tsu la'i kugisanku tsu kayala ka mala.

³⁰ Kuyeve ku Sulemanu ku la'a ta kuyeve ku uma a na i a ubon u kasana dem, ku doku ku la'i kpamu kuyeve ku uma a Masar.

³¹ U la'a ta uma a na a buwai dem ugboji, U la'a ta Etan vuza va aza a Ezirahitu, kobolo m muku n tatsu m Maholu, Hemanu, Kalikoli n Daruda. Sulemanu wo okpoi vuza vu uyeve i idika ya aduniyan dem.

³² U ya'in kpamu asan ali akpan a tatsu (3,000), n ishipa kakpan n i tawun (1,005).

³³ U ya'in kadanshi ka ukuna wu ndanga, u gitai a ndanga n sida n na mi a Lebano ali a kubana a umaci u kadala u na u tsu tatsu a mashilya. U ya'in kpamu kadanshi adama a nnama, nnu, n ili i na i tsu rono atsuma a idika kobolo n adan feu.

³⁴ Ngono ma aduniyan dem a panai ukuna u kadanshi ku ugboji ka Sulemanu, da a suki uma a bana a pana kuyotsongusu ku ni.

5

Ofobuso adama a kuma'a ka A'isa a Gbayin

¹ Ana Hiram mogono ma Taya u panai e erengu ta Sulemanu da wo okpoi mogono a una wa esheku a ni Dawuda, da u suki anan taji a ni a bana u Sulemanu wa, adama a na u ciga ta Dawuda va.

² Da Sulemanu feu u suki o bonokoi Hiram n akaka a nampa a,

³ <<Vi yeve ta adama a kuvon ku na ku kambuki esheku a va Dawuda kucina n a suvu dem, i daḍa i zuwai u fuda u ma'a A'isa a gbayin adama a kula ku Vuzavaguḍu Kashile ka ni ba, sai a na Vuzavaguḍu u bonokoi irala i ni a daka vi idasakpatsu i ni.

⁴ Ama gogo na Vuzavaguḍu Kashile ka va u neke mu ta idashi i maṭana a ubuta dem, mi kpamu n irala ko unambi wi idashi i maṭana wa va ba.

⁵ N sheshe ta kuma'a a'isa adama a na n cikpa kula ku Vuzavaguḍu Kashile ka va, tsu na Vuzavaguḍu u danai esheku a va Dawuda. U danai, <Maku ma nu, ma na n kuzuwa tsugono a una u nu, wi ta a kuma'a a'isa adama a kula ku va.>

⁶ Gogo na neke kadanshi adama a na a kapaka mu ndanga n sida n na mi a Lebano. Agbashi a va o kubolongu ta n agbashi a nu kata a ya'an ulinga kobolo, m kutsupa ta agbashi a nu a tsu na vi cigai n tupa le. Vi yeve ta a katsuma ka tsu babu vuza na u yevei kukida ogboli tsa aza a Sidon.>>

⁷ Ana Hiram u panai kadanshi ka Sulemanu da u ya'in mazanga n abundai da u danai, <<Ucikpi a kubana u Vuzavaguḍu anana, adama a na u neke ta Dawuda maku mu ugboji ma na ma kulya'a tsugono tsu uduniyan u gbayin u nampa.>>

⁸ Da Hiram u suki n akaka o kubono u Sulemanu u danai,

<<M pana ta akaka a na vu suki a kutawa wa va. Mi ta ufobushi adama a na n ya'an i na vi cigai dem ukuna wu ndanga n sida kobolo nu ndanga n Firi.

⁹ Agbashi a va i ta a kuta n ele a Lebano a kubana a mala, kata n shiya le kozoro n zuwa le a mala a kutawa a ubuta u na vi ya'in kadanshi, ta de m kupece le kata vi isa le a ubuta wa. Kata avu vu tsupa mu i na n folonoi wa nu adama a kuciyaka kpa'a ku va ilikulya.>>

¹⁰ Nannai da Hiram u lansa kai Sulemanu ndanga n sida nu ndanga n Firi tsu na u cigai,

¹¹ da Sulemanu u nekei Hiram ilikulya aburuma a itabi akan kamanga (20,000), m mani ma zaitu ma na a luwai ali agisamkpatsu akan kamanga feu (20,000). Sulemanu u yongoi e kuneshe yi ili i nampa a kaya dem.

¹² Vuzavagu du u nekei Sulemanu kuyeve, tsu na u ya'ankai ni uzuwakpani. Da Hiram kobolo n Sulemanu o yongoi idashi i mata na da aza e re le a ya'in uzuwakpani.

¹³ Da mogono Sulemanu u zuwai ali ulinga u tsugbashi a katsuma ka aza a Isaraila dem ali uma akan kamangankupa (30,000).

¹⁴ U suki le m masaba'ansanai a kubana a Lebano, u peciki le akan kupa kupa, ugboku dem wi ta a kubana kuya'an wotoi de. A lya'a baci wotoi u te a Lebano, yeve o bono a ya'an wotoi u re a kpa'a. Adoniram da vuza vu kelime va aza a ulinga u tsugbashi a na a zagbai va.

¹⁵ Sulemanu wi ta n aza a kucanuku atali akan amangatatsunkupa (70,000), aza a kushe'we atali tankpamu akan amanganashi (80,000), a likuci yi nsasan

¹⁶ wi ta kpamu n aza e kelime a na a kinda aza a ulinga a ali uma akan a tatsu n amangatatsu (3,300).

¹⁷ O kutono kadanshi ka na mogono me nekei le, da a cida kpai atali a singai-singai adama a na a varaka kuma'a ka kobolo n a na a kuya'anka a'isa a tsuzogu.

¹⁸ Ama'i a Sulemanu kobolo n ama'i a Hiram n ali aza a Geba a kidai da o fobusoi ogboli a kobolo n atali a adama a kuma'a ka a'isa ka.

6

Sulemanu u ma'i A'isa a gbayin

¹ A katsuma ka aya amangatawanashi n amanganashi (480) a na aza a Isaraila a kasa kpai a idika i Masar, a kaya ka nashi ko tsugono tsu Sulemanu a ubuta wa aza a Isaraila, o wotoi u Zivu u na u da da wotoi u ire, da u gitangi kuma'a A'isa a gbayin a Vuzavagu du.

² A'isa a gbayin a na mogono Sulemanu u ma'akai Vuzavagu du, ugadi u ni u yawa ta udashi amanganashinkupa (90), wanshi udashi kamangankupa, n udangi udashi amangere n u tawun.

³ Utsutsu u kafalaka n tsu kelime ka A'isa a, wanshi u ni u yawa ta udashi kamangankupa, Derere n wanshi wa A'isa wa. N tsupulai tsu A'isa a gbayin a wanshi u ni u yawa ta udashi gendu derere.

⁴ U ya'in atusu una wa a suvu u la'i una u pulai n wanshi.

⁵ A ubuta u na a ya'in kuma'a ka u ma'i kpamu unu u karakai a akambu a'isa dem, unu a kpamu i ta ugbabi n kuma'a ka.

⁶ Kpa'a ku zuwa ku ukiyangbani u tatsu, anunu a daka wanshi u le u da da udashi u cindere n kagimi, anunu a ire wanshi u le udashi kuci, ku tatsu ku na ki gadi gbende-gbende, wanshi u ni u da da udashi kupa n kagimi. Unu a i ta ugbatyangi ni nshilya ma A'isa a gbayin. A gbatyangi unu a kobolo ni nshilya ma a'isa ma nu nshikpu mu utsura n na a tsubaki a nshilya ma a'isa ma. A sapa punu ndanga ma a nshilya ma a'isa ma ba.

⁷ A ma'a ta A'isa a n atali a na e she'wei de a ubuta u na a gawai atali a, adama a na kata a pana izumgbi i matalaka, ko i kogovu ko ili yi ulinga dem i na yi viyum, a makyan ma na i a kuma'a A'isa a ba.

⁸ Utsutsu u ku'uwa anunu a ɗaka wi ta a ubon u ɗakai n a'isa a, adasukpatsu i ta lo a na walai a ku'uwa a unu e mere ali a kubana a kunu ku tatsu.

⁹ Da Sulemanu u kotsoi kuma'a a'isa a, ɗa u shamkpai a ɗa nu ndanga n sida kobolo n aburakpatsu.

¹⁰ U ma'i unu a akambu u karakai a'isa a dem. Uɗangi u kunu dem u ɗaɗa udashi u cindere n kagimi, ɗa a matyangi le aburakpatsu a ndanga n sida a ubuta u te n a'isa a.

¹¹ Da Vuzavaguɗu u ya'in kadanshi n Sulemanu,

¹² <<Adama a a'isa a na vi a kuma'a na, vu tono baci kadanshi ka va kobolo n wila u va, ɗa kpamu vi ya'in ili i na n tonokoi nu dem, mi ta a kushatangu wa nu uzuwakpani u na n ya'ankai Dawuda esheku a nu.

¹³ Mi ta o kuyongo a katsuma ka aza a Isaraila, mi a ku kasukpa uma a va aza a Isaraila ba.>>

¹⁴ ɗaɗa Sulemanu u kotsoi kuma'a a'isa a.

¹⁵ U kumai a suvu a kasaka a, ili i na i gitai ɗaka ali a kubana gaɗi ni nshemberu mu ndanga n sida, ɗa kpamu u kumai idika ya a'isa a ni nshemberu mu ndanga n Firi.

¹⁶ U ma'i mololo ma a suvu ma ɗe ukocishi punu a'isa a, u ma'i mololo ma na ma la'i n ciɗa. Ugaɗi u kunu wa udashi kamangankupa, ɗa u kumai idika n kasaka dem ali a kubana a kukpa'a ni nshemberu n sida.

¹⁷ Kefeku ka gbayin ka na ki punu a a'isa a, n tsupulai tsu ubuta u na u la'i n ciɗa ugaɗi u ni u yawa ta udashi amangatatsu.

¹⁸ Punu a a'isa a nshemberu mu ndanga n sida n ɗa a ya'ankai ulinga. Atali a na a ma'akai kasaka ka dem ɗa a palai a ɗa n sida, ko katali vi e kene pulai ba.

¹⁹ U lapulai mololo ma ciɗa ma na mi punu a suvu a a'isa a adama a na a zuwa ɗe akpati vu uzuwakpani vu Vuzavaguɗu.

²⁰ Mololo ma ciɗa ma ugaɗi u ni u ɗaɗa udashi kamangankupa, wanshi u ni feu udashi kamangankupa, uɗangi feu nannai udashi kamangankupa. U kumai a suvu a ni n azanariya koci. U kumai katalikalyuka ka feu m maɗanga ma sida.

²¹ Sulemanu u kumai a suvu a a'isa a n azanariya koci, ɗa u shiyai ikani ya azanariya u pasamgbantai punu kelime ka a ubuta u na u la'i n ciɗa va, u na a kumai feu n azanariya.

²² U kumai a'isa a dem n azanariya. ɗa u doku u kumai kpamu katalikalyuka ka na ki punu o mololo ma na ma la'i n ciɗa va n azanariya.

²³ O mololo ma ciɗa ma a suvu ma, u ya'in punu corobi vi re m maɗanga ma zaitu, yaba dem vi le ugaɗi u ni udashi gendu.

²⁴ Kuvelyu ku te ku corobi dem ugaɗi u ni u yawa ta udashi u cindere n kagimi, ili na i dikai e kuvelyu ku nampa a kubana e kuvelyu ku nan ɗe ugaɗi u ni udashi gendu ɗa.

²⁵ Corobin vi ire a gisanku yi ta ɗa udashi u ni wu utai derere n udashi u corobi vi iyain, mgbayin n wanshi feu derere.

²⁶ Uɗangi u corobi dem u ɗaɗa udashi gendu.

²⁷ U zuwai i corobi ya punu a mololo ma a suvu ma a'isa ma, n evelyu e le upetikpi. Kuvelyu ku corobi vi te ku barukpai ali ku sa'wai kasaka, ɗa kpamu kuvelyu ku corobi vi ire feu ku sa'wai kasaka ka n tsu nan ɗe. ɗa evelyu a na a buwai a gasai ali a sa'wanai punu o mololo ma.

²⁸ U kumai anan corobi a n azanariya.

²⁹ U karai ɗe corobi u karakai kasaka ko mololo ma a suvu ma a'isa a pulai n a suvu dem, kobolo n ululu a mashuwa ali n apaɗu feu.

³⁰ U kumai kpamu idika i mololo ma pulai m ma a suvu ma dem punu A'isa a gbayin a n azanariya.

³¹ A utsutsu u mololo ma na ma la'i n cida va, u ya'in aḅayamkpatsu nu ndanga n zaitu. Urotu wu utsutsu dem wi ta nu ngon n tawun.

³² Aḅayamkpatsu a na u ya'in nu ndanga n zaitu ma, u karai de anan corobi, n urotu wa avuku e kekeme, kobolo n apaḷu a na o bosoi, da u doku u kumai le n azanariya.

³³ Nannai kpamu da u ya'in urotu utsutsu wu ngon n nashi adama a utsutsu u mololo ma gbayin nu ndanga n zaitu.

³⁴ Da kpamu u ya'in aḅayamkpatsu e re m madanga ma Firi, a kataḷa ku te a kubana ugula ku te kpamu a kubana u singai.

³⁵ Da u karai de i corobi, n avuku e kekeme, kobolo n apaḷu a na o bosoi, da kpamu u surai le n azanariya a na a uluwi a una u te derere.

³⁶ Da u ma'i mashilya ma a ulanga wa asuvu wa n atali a ushe'wi a gbagbain uwalaki a tatsu, n uwalaki u te u kaburakpatsu ka madanga ma sida.

³⁷ A zuwa ta kumi'i ka a'isa a Vuzavaguḍu a nan lo a kaya ka nashi ko wotoi u ire.

³⁸ A kaya ka kupa n kete ko wotoi u Bulu, daḍa wotoi u kunlai, o kotsoi kuma'a a'isa a tsu na o fobusoi kuma'a a da. U ya'an ta aya e cindere ayi a kuma'a a da.

7

Sulemanu uma'i kefeku ko tsugono

¹ Sulemanu u ya'an ta aya kupa n a tatsu, kafu u kotso kuma'a kefeku ko tsugono ci ni.

² U ma'i kefeku ka nu ndanga n na a kapai a Kuntsu ku Lebano. Ugaḍi u ni u daḍa udashi amangatawun n amangerenkupa (150), wanshi u ni udashi amangatatsunkupa n a tawun. Uḍangi u ni kpamu udashi amangere n a tawun, a ma'i ta da e peciki ni kunashi ni nshikpu mu ndanga n sida, kobolo kpamu aburakpatsu a gbagba'in n sida uzuwi punu a nshikpu ma.

³ A kpa'i gaḍi va n aburakpatsu a ndanga n sida. Aburakpatsu a utsura a raka vi le i ta amangere n a tawun, ugeri gendu a kadaru dem.

⁴ A kasaka dem wi ta n atusu gaḍi udari ugboku u tatsu a mindansanai.

⁵ Utsutsu u ku'uwaka wa dem wi ta n urotu wu utsutsu wu ngon n nashi ugeri adaru a tatsu, a mindansanai.

⁶ Sulemanu u ma'i kpamu kafalaka ka na ugaḍi wa aḥamkpatsu a ni a yawai udashi amangatatsunkupa n a tawun, n wanshi amangere n a tawun. A ma'a ta kpamu kafalaka ko yoku n aḥamkpatsu e kelime ka ni, kobolo n kafalaka de feu.

⁷ U ma'i kpamu kunu kakuba ko tsugono, da u dekei ni kefeku ka afada, ubuta u kukida ka afada, da u kumai ka'a nu ndanga n sida ili i na i dikai a idika ali a kubana a gaḍi vu kukpa.

⁸ Sulemanu u ma'i kpa'a ku na u kuyongo a kucina ku mashilya mo mololo mo yoku n tsuzogu icu'u i te n kefeku ka afada. U doku u ma'akai kpamu vuka vu ni mekere ma Firi'auna kefeku ko tsugono, tsu kefeku ka nampa ka.

⁹ Ima'ashi i nampa dem, a ili i na i dikai n tsupulai ali punu a ulanga u gbayin wa, ili i na i dikai a kumi'i ali a kubana a kukpa, a ya'an ta ulinga wa n atali a singai n aza ikebe n aḅundai. Ana a gisanki atali a da a kidai a da n ugangaḡu, pulai n a suvu dem.

¹⁰ Ugiti u kuma'a wa a ya'an ta u da n atali a gbagba'in a singai kau, o yoku ali ugaḍi u le u yawa ta udashi gendu, o yoku kpamu ugaḍi u le udashi kupa n ure.

¹¹ Gaḍi vi ni atali a singai a utsura da, ushe'wi derere, kobolo kpamu n aburakpatsu a ndanga n sida.

¹² Ulanga u gbayin u kefeku ko mogono ka, ulanga wa asuvu u na wi e kelime ka a'isa, n utsutsu u kunu ka a'isa ka ki ta ukanji m mashilya ma na a walakai kutatsu n atali a na e she'wei, e mere ma uwalaki dem u na a ya'in n aburakpatsu a ndanga n sida n kodololo ka ni.

Ucanuku wa a'isa

¹³ Mogono Sulemanu u suki e dekeke yi Hiram vuza va aza a Taya,

¹⁴ Vuza na anakū a ni i kagapa a katsuma ke kelentsu ka aza a Nafutali, esheku a ni tankpamu vuza va aza a Taya, wi ta kpamu n ulinga we ekiye u kuya'an ki iyum i shili. Hiram wi ta n kuyeve kau kobolo n kufuda ku kuya'an ili kakau n iyum i shili. U tawai u mogono Sulemanu da u ya'in ili dem i na a zuwai ni u ya'an.

¹⁵ U luwai ashampatsu a iyum i shili e re, yaba dem udangi u ni u yawa ta udashi kamanga n u cindere, ugadi u kawin ka na ka kara'i le dem da da udashi kupa n kunlai.

¹⁶ A gadi va ashampatsu a, u ma'i de obisho n iyum i shili i gbagba'in a na yaba dem ugadi u ni u yawai udashi u cindere n kagimi.

¹⁷ A gadi vu kobisho dem a ya'in de tsuzogu tsu kuca'a ci ikani ali ugeri u cindere.

¹⁸ U ya'in adaru e re a iyum i shili o tsuzogu ci iyoci yi umaci u ruman.

¹⁹ Obisho a na i a gadi vu ashampatsu a punu a kunu ku na va kugita ku'uwa o yotso ta apulufa, da ugadi u le u yawai udashi u tali.

²⁰ Obisho a na i a gadi vu ashampatsu re a, i ta n ululu a iyoci yu umaci u Ruman ali amangatawenre (200) udari a adaru e re ukaraki dem.

²¹ Hiram u shikpai ashampatsu a utsutsu u kefeke ka a'isa ka. Kashampatsu ka na ki a ubon u dakai ka da da e ci deke Jakini, ka na ki a ubon u gadi ka da da Buwazu.

²² Obisho a na i gadi va ashampatsu a ya'an ta a da tsa apulufa. Ta a ya'in nannai ali o kotsoi ulinga u kuya'an ka ashampatsu ka.

²³ U ya'in kebelyu ka gbayin n iyum i na a luwai adama a kutsungu mini. Ugavi u ni u yawa ta udashi u cindere n kagimi wanshi u ni kpamu udashi gendu, n kawin ka na ka kara'i una u kebelyu wa, ka yawa ta udashi amangere n u tawun.

²⁴ U kara'i a una u kebelyu ka a ya'an ta ololu e re a edele a na a ya'in n iyum i shili da a karakai kebelyu ka, a ya'an ta edele a tali a una wu udashi u ute-ute ali ukara'i.

²⁵ A zuwai kebelyu ka gbayin ka a gadi va obomburon kupa n e re iyum i shili, a tatsu a kinda ubon u gadi, a tatsu a kinda ubon u kalivi, a tatsu kpamu a kinda dakai, a tatsu a na a buwai kpamu a kinda kasana. Kebelyu ka tamkpamu a gadi vi le, ogundoi e le punu n a suvu.

²⁶ Aguruzu e kebelyu a, a yawa ta kukiye ku tatsu, una u ni tsu una u mokoko'o da kpamu u yotsoi apulufa a mini. U tsu dika ta mini ma na ma yawai edele akpan amangere. (40,000.)

²⁷ Da kpamu u ya'in amalanke a kukaraka n iyum i shili, yaba dem vi le u yawa ta udashi u tali, wanshi ubapi u tali, da ugadi u ni wo okpoi tamkpamu udashi u nashi n kagimi.

²⁸ Na da tsu na a ya'in amalanke a, i ta uya'in apashi a nashi da a gbabai le n urotu wu utsutsu wa.

²⁹ Apashi a nashi a ita ukari n ululu a kawu, n wa Anaka, n Corobi ali n gadi vu ni dem. Gadi n daka vi Ikawu n Anaka a, a ya'an ta de ikari ya apulufa.

³⁰ amalanke dem i ta n anci a nwalu a na a ya'in n iyum i shili a nashi, yaba dem kpamu n kebelyu u kiyangi a nsabu n nashi n na a ya'in n anci o tsuzogu a akambu dem.

³¹ Punu a a suvu a una wi ta punu u na a ya'in n urotu wu utsutsu tsu makawani ali udashi u te n kagimi. Una wa wi ta makurugu, kobolo idasampatsu udashi u re n kagimi. N tsupulai ci ni a ya'in de tsuzogu tsu kanci tsa, kapashi ka fabalya ka amalanke ka a ya'in u da ugadi derere, ba makurugu ba.

³² Anci a nwalu a nashi a i ta daka vu kapashi ka fabalya ka, alangu a na e remei anci a i ta ugbabi n amalanke va. Kisani ka kanci dem ka yawa ta udashi u te n kagimi.

³³ Anci a i ta u ya'in tsu anci e ekeke o odoku, alangu a na a banai anci a n geru va, n ikanatsu i geru, nu mogbodo ma na ma banai le dem a ya'an le ta n iyum i shili.

³⁴ Amalanke dem i ta n ikanatsu i nashi, mogon dem n kakanatsu ke te ka na ka utai a amalanke a.

³⁵ A gadi vu amalanke dem makatsu mi ta de ma na wanshi u ni u yawai udashi kuci. Ikanatsu i kapashi ka fabalya ka ki ta ugbabi n gadi vu amalanke va.

³⁶ U karai de ululu o Corobi, n ikawu kobolo n urotu wu ndanga mu nshuwa a ikyamba ya ikanatsu ya de a na i a gadi vu ubuta u fabalya wa kobolo n ubuta u gbani u na u buwai dem. N ikari ya apulufa a ukara'i dem.

³⁷ Na da tsu na u ya'in ashampatsu kupa a. U ya'in le m moyotsonoi ugisanki le kpamu derere.

³⁸ Da Hiram u ya'in ebelyu e kenke'en kupa a iyum i shili, yaba dem vi le wanshi u ni u yawa ta udashi u tali, u tsu dika ta mini ma na ma yawai edele amangatawenre n kamangankupa (230).

³⁹ U zuwai amalanke a tawun a ubon u dakai wa A'isa a gbayin a, a tawun kpamu n ubon u gadi. U zuwai ebelyu ka a ubon u dakai u mogon ma kasana ma ni.

⁴⁰ U ya'in ebelyu a n ikenekpetsu ali m moko'o ma na a ci ja'anku.

Hiram u kotsoi ulinga wa a'isa a Vuzavaguđu u na u dikai kuya'anika mogono Sulemanu,

⁴¹ Ili i na u ya'in i danna, ashampatsu e re a, n asasu a gbagba'in e re a na i tsu ebelyu ka na ki gadi va ashampatsu a, n ololu n re n na mi n tsuzogu adama a kupalaka ebelyu a gbagba'in a na i gadi va ashampatsu a,

⁴² u ya'ankai kpamu ololu e re a ili i na yi tsu umaci u ruman ali amangatawanashi (400) adaru e re e re a ci ili yi umaci u ruman ya o kololu ke te dem, n tsuzogu tsu na a ya'ankai ebelyu a gbagba'in a na i a gadi va ashampatsu a,

⁴³ amalanke kupa kobolo n ebelyu kupa e le,

⁴⁴ ebelyu kobolo n anaka kupa n e re daka vi ni.

⁴⁵ Mgbodo, n ikenekpetsu kobolo m moko'o ma kuja'angu. Ili i nampa ya raka i na Hiram u ya'ankai Mogono Sulemanu adama a a'isa a Vuzavaguđu, a ya'an ta i da n iyum i shili.

⁴⁶ Mogono ma zuwai a ya'in i da n ci'in a apulaka a na i devu n Urudu e mere ma Sukotu n Zaretan.

⁴⁷ Sulemanu u kondo amiki a ucanuku u nanlo ba, adama a na u da wi ta n abundai. E yeve amiki a iyum i shili ya ba.

⁴⁸ Sulemanu u ya'in ucanuku wu ulinga u na wi punu a a'isa a Vuzavaguđu a, katalikalyuka ka azanariya, n kirukpa ka azanariya ku na a tsu zuwa de boroji vu cida,

⁴⁹ ashampatsu a nkuni ma azanariya koci, a na a zuwai e kelime ka a ubuta u cida, a tawun a kakambu ku usingai, a tawun feu a kakambu ku ugula, n ikari ya apalu raka nu nkuni n ata'an a gbagbain a azanariya.

⁵⁰ nu nkoko'o n wawa'a, n ili i ku kimaşa nkuni, nvene m gbagba'in, ebelyu a kubana ili i magulani, n ambu e ku kenuku akina, n ili i na yi ubani n utsutsu wu ubuta u cida kobolo n a'isa a gbayin a Vuzavaguđu. Dem u ya'in le n azanariya.

⁵¹ Ana Sulemanu u kotsoi kuya'an ulinga wa a'isa a Vuzavaguđu a, da u tukai punu ili i na esheku a ni Dawuda we eregi, ili i dafa azurufa, n azanariya kobolo n ucanuku u kunu, da u zuwai le a kunu ku kuzuwa ku canuku ka a'isa a Vuzavaguđu.

8

A tukai n akpati a A'isa a gbayin

¹ Da Sulemanu u bolongi nkoshi m gbara-gbara ma aza a Isaraila, kobolo n aza e kelime a umaci kakau, n isheku yi i'uwa ya aza a Isaraila a Urushelima, adama a na a bana a utaka n akpati vu uzuwakpani vu Vuzavagudu a likuci i Dawuda dada Sihiyona.

² Ali aza a Isaraila raka o bolongi u mogono Sulemanu a ayin a kadiva ka apam ko wotoi u Etanimu, u dada ta na wotoi u cindere.

³ Ana nkoshi m gbara-gbara ma aza a Isaraila a yawai, da anan ganu u dikai akpati vu uzuwakpani va,

⁴ da a tukai n akpati vu uzuwakpani vu Vuzavagudu va, m Mayali mo Obolo, kobolo n ili i cida i na yi punu dem. Anan ganu n anan Levi ele a tukai n u da,

⁵ da mogono Sulemanu n kobolo ka aza a Isaraila ka na ka gasai va, a shamgbai lo kelime ka akpati ka a kuya'an alyuka nkyon ma abundai ali n anaka a na e yevei kabundai ke le ba.

⁶ Da anan ganu a tukai n akpati vu uzuwakpani vu Vuzavagudu a ubuta u ni punu a suvu o mololo ma cida a'isa a, ubuta u na u la'i n cida da zuwai vu da a daka ve evelyu o Corobi.

⁷ Da icorobi ya a bapai evelyu e le a gadi va akpati va, a kuya'anka akpati va n ikanatsu i ni dem kulu.

⁸ Ikanatsu i nan lo yi ta ugadi kau tsu na va kufuda ve kene ko vi baci a ubuta u cida punu a suvu o mololo ma a'isa ma, ama vi baci pulai vu ubuta u cida wa ve kene ba, a da i ta de ali n anana.

⁹ Ili i yoku yi punu ba sai nshemberu ma atali n re n na Musa u zuwai punu a kusan ku Sinai, a ubuta u na Vuzavagudu u ya'in uzuwakpani n aza a Isaraila ayin a na a kasakpai idika i Masar.

¹⁰ Ana anan ganu a kasakpai ubuta u na u la'i n cida va, da keleshu ka kimbai a'isa a Vuzavagudu a.

¹¹ Anan ganu a fuda a ya'an ulinga u le ba, adama e keleshu ka, Adama a na tsugbayin tsu Vuzavagudu ci shana ta a a'isa a ni.

¹² Da Sulemanu u danai, <<Vuzavagudu u dana ta, ayi wi ta a kudasangu e keleshu ka kayimbi.

¹³ Gogo na m ma'aka wu ta A'isa a gbayin a singai, a ubuta u na va kudasangu ali ayin babu uteku.>>

¹⁴ Ana kobolo ka aza a Isaraila ki lo kashani, da mogono ma kpatalai da u zuwakai le unasingai.

¹⁵ Dada u danai, <<Cikpai Vuzavagudu, Kashile ka aza a Isaraila, ayi na n ekiye a ni a da u shatangi uzuwakpani u na u ya'in n una u ni a kubana u Dawuda esheku a va u danai.

¹⁶ <Ili i na i dikai a kanna ka na mu utakai uma a va aza a Isaraila a Masar, n zagba likuci i yoku a katsuma ka likuci yu umaci ya aza a Isaraila adama a na m ma'a a'isa ciya kula ku va ku yongo de ba. Ama n zagba ta Dawuda u lya'aka uma a va aza a Isaraila tsugono.>

¹⁷ Esheku a va Dawuda u sheshe ta u ma'a a'isa adama a na a cikpa kula ku Vuzavagudu, Kashile ka aza a Isaraila.

¹⁸ Ama da Vuzavagudu u danai esheku a va Dawuda, <U ga'an ta ana wo okpoi vu sheshe ta a kadu ka nu kuma'a a'isa adama a kula ku va.

¹⁹ Ko n nannai dem, avu da vuza na va kuma'aka mu a'isa a ba, ama maku ma nu ma na a ku matsaka wu, ayi da u kuma'a a'isa a adama a kula ku va.>

²⁰ Vuzavagudu u shatangu ta uzuwakpani u na u ya'in. Mi isaka ta esheku a va Dawuda tsugono, da n dasangi a kakuba ko tsugono ka aza a Isaraila tsu na Vuzavagudu u ya'in uzuwakpani, da ta na m ma'i a'isa adama a kula ku Vuzavagudu, Kashile ka aza a Isaraila.

²¹ N fobuso ta punu ubuta u na a kuzuwa akpati va, vu na vu dada uzuwakpani u na Vuzavagudu u ya'in n ikaya i tsu a ayin a na wu utakai le a Masar.>>

Avasa a Sulemanu e kerengu a'isa

²² Da Sulemanu u shamgbai e kelime ka katalikalyuka ka Vuzavagudu e kelime ko kobolo ka uma ka aza a Isaraila raka, da u dangusai ekiye a ni gadi,

²³ u danai, <<Vuzavagudu Kashile ka aza a Isaraila, babu Kashile ka na ki gadi ko a idika tsu nu, a kubana uzuwakpani kobolo n ucigi u babu uteku a kubana wa agbashi a nu a na i a kuwala a uye u nu n adu e le dem.

²⁴ Vu shatangu ta uzuwakpani u na vi ya'ankai kagbashi ka nu esheku a va Dawuda, n una u nu u da vi ya'in uzuwakpani wa, da kpamu vu shatangi u da tsu na u da wi anana.

²⁵ Gogo na Vuzavagudu, Kashile ka aza a Isaraila, shatangu uzuwakpani u na vi ya'ankai kagbashi ka nu esheku a va Dawuda, ana vu danai, <Vi a kusa'wa kunamba vuza na u kudasangu a kakuba ko tsugono ka aza a Isaraila ba, da baci de muku n nu n ya'an mayin a ubuta wi ili i na i a kuya'an dem, da a ya'in nwalu nu mpa tsu na avu vi ya'in.>

²⁶ Gogo na avu Kashile ka aza a Isaraila, ya'an uzuwakpani u na vi ya'ankai kagbashi ka nu Dawuda esheku a va u ya'an mayun.

²⁷ <<Ama Kashile ki ta o kuyongo aduniyan? Gadi, ko gadi vu adangashile wa kuya'an wu ba. Bele a'isa a na mpa m ma'i.

²⁸ N nannai dem pana avasa a kagbashi ka nu kobolo n ufolu u ni wa a asuvayali, Vuzavagudu Kashile ka va. Pana mashi n kavasa ka na kagbashi ka nu ki a kuya'an a kubana wa nu anana.

²⁹ Ya'an ashi a nu o yongo upadukpi kannu n kayin dem adama a a'isa a nampa, ubuta u na vu danai, <Kula ku va ki ta o kuyongo de,> adama a na vu pana avasa a na kagbashi ka nu ka ci ya'an adama a ubuta u nam pa.

³⁰ Pana ufolu u kagbashi ka nu kobolo n ufolu uma a nu aza a Isaraila, a ayin a na baci a vasai a ubuta u nampa. Vu pana na de gadi a ubuta wi idashi i nu, vu pana baci, cinukpaka tsu.

³¹ <<Da baci vuma u nusakai vuza ni ali da ka yawai ka akucina, da ta na u tawai u kucinai a ubuta u katalikalyuka ka nu punu a a'isa a nampa,

³² pana na de gadi kata vi ya'an ili i yoku. Ya'anka agbashi a nu afada, vu takacika vuza vu unushi, kata vu zuwaka yi unushi u na u ya'in va a kaci ka ni. Vuza vu babu unushi vu kasakpa yi u laza babu unushi, kata vu zuwa kasingai ka ni ko tono yi.

³³ <<Ayin ana baci de dem a lya'i uma a nu aza a Isaraila n kuvon adama a na a ya'anka wu ta unushi, ama o bono baci wa nu da e yevei kula ku nu ali da a vasai da kpamu o folonoi nu punu a a'isa a nampa,

³⁴ panaka le na de gadi kata vi cinukpaka uma a nu aza a Isaraila unushi u le, kata vu bonoko le a idika i na vi nekei isheku i le.

³⁵ <<A bayangu baci gadi da kpamu o doku o yo'i mini ba, adama a na uma a nu a nusaka wu ta, a vasa baci punu a ubuta u nampa da yeve a shikai u kula ku nu ali da a kasakpai unushi u le adama a na vu sa'wa le ta n kawuya,

³⁶ panaka le na de gadi kata vi cinukpaka agbashi a nu aza a Isaraila unushi u le. Yotsongu le uye u singai u na o kutono, kata vi yo'o mini a idika i na vi nekei uma a nu adama a na yo okpo i le.

³⁷ <<Ayin a na baci kambulu ko madukpa ma uwai a idika ya, ko idika ya i pomoi ko i palukpai, akyun ko ntadamaci, ko irala i le i kanza le baci a likuci i le, ko kawuya ke ne ka baci ko mbala n na n tawai,

³⁸ Da baci vuza ko uma raka a ya'in avasa ko ufolu, adama a na e yevei ili i na yi a kutakacika adu e le, da a barukpai ekiye e le e kelime ka a a'isa a nampa,

³⁹ kaṭaṭ vu pana na de gaḍi, a ubutaṭ wi idaṣhi i nu. Cinukpaka le kaṭaṭ vi ya'an ulinga, ya'anaka yaba dem ili i na u ya'in, adama a na vi yeve taṭ de kaḍu kaṭ ni kpamu avu ḍa koci vi yevei aḍu a uma dem,

⁴⁰ nannai ḍa a kupana wovon u nu a ayin dem i baci de o kuyongo punu a idaḍa i na vi nekei ikaya i tsu.

⁴¹ <<Ama komoci ka na baci ki punu u uma a nu aza a Isaraila ba, ḍa wu utaṭ a ubutaṭ u ḍa'in ḍa u taṭai adama a kula ku nu,

⁴² Omoci i taṭ a kupana ukuna u kula kugbayin ku nu n utsura we ekiye u nu n ili i gbagbain i mereve i na vu ya'in. Ayin a na baci a taṭai a vasai punu a a'isa a nampa,

⁴³ kaṭaṭ vu pana na de gaḍi a ubutaṭ wi idaṣhi i nu, kaṭaṭ vi ya'an ili i na omoci a o folonoi nu dem, adama a na uma a aduniyan dem e yeve kula ku nu o doku kpamu a pana wovon u nu, tsu na uma a nu aza a Isaraila i a kuya'an. I taṭ kpamu a kufuḍa kuyeve a na a'isa a na m ma'i na va, n kula ku nu ku ḍa m ma'i a ḍa.>>

⁴⁴ <<Uma a nu a bana baci kuvon wi irala i le, a ubutaṭ u na vu zuwai le a bana dem, a vasa baci u Vuzavaguḍu adama a likuci i na vu zagbai kobolo n a'isa a na m ma'i n kula ku nu,

⁴⁵ pana avasa e le n ufolu u le na de gaḍi, kaṭaṭ vu takpaka le kadama.

⁴⁶ <<A ya'anaka wu baci unushi, adama a na babu vuza na u kpaḍai kunusa, ḍa vi ya'in wupa n ele ali ḍa vi nekei le wi irala i le. Ḍa a ḍikai le tsa agbashi a kubana a idaḍa i le i na yi ḍa'in ko ḍevu,

⁴⁷ n nannai dem a saba'a baci aḍu e le a idaḍa i na a banai ugbashi wa, ḍa a shikai unushi u le ali ḍa o folonoi nu de a kudana, <Ci ya'an taṭ unushi, tsu ya'an kasingai ba, ci ya'an taṭ ka gbani-gbani,>

⁴⁸ a saba'a baci aḍu e le n wuma u le ḍa o bonoi waṭ nu de a idaḍa yi irala i le i na i ḍikai le ugbashi, ḍa a vasai waṭ nu a kubana a idaḍa i na vi nekei ikaya i le, n likuci i na vu zagbai n a'isa a na m ma'i n kula ku nu,

⁴⁹ na de gaḍi a ubutaṭ wi idaṣhi i nu, pana avasa e le n ufolu u le kaṭaṭ vu pana asuvayali e le

⁵⁰ Vi cinukpaka uma a nu a na a nusakai nu, vi cinukpaka le unushi wa dem u na a ya'ankai nu, kaṭaṭ vu zuwa aza a na a lya'i le utsura wa a pana asuvayali e le,

⁵¹ adama a na ele uma a nu a ḍa aza a ukani a nu, ele na vu utakai a Masar, a ubutaṭ wu usufukpi wa akina a na e kuderekpe viyum.

⁵² <<Ya'an vu zuwa atsuvu a nu adama a ufolu wa kagbashi a nu, kobolo n ufolu u uma a nu aza a Isaraila. Ya'an vi lya'a kelime n kupanaka le a ayin a na baci de dem a lapai una a kubana waṭ nu.

⁵³ Adama a na vu pece le taṭ n uma a aduniyan a na a buwai ḍa vu bonokoi le uma ukani a nu, tsu na vu danai a una u Musa kagbashi kaṭ nu a ayin a na avu Vuzavaguḍu Kaṣhile vu utakai ikaya i tsu a Masar.>>

⁵⁴ Ana Sulemanu u kotsoi kavasa ka nampa raḍa n ufolu a kubana u Vuzavaguḍu, ḍa u ḍangai kashani a ubutaṭ u na wi ishi u kuḍangi n ekiye a ni udengushi ḍevu n katalikalyuka ka Vuzavaguḍu.

⁵⁵ U ḍangai ḍa u zuwakai kobolo ka aza a Isaraila raḍa unaṣingai n kaḷakaṭsu kau a kudana,

⁵⁶ <<Ci cikpai Vuzavaguḍu ayi na u nekei uma a ni aza a Isaraila wuvuki, tsu na u ya'in uzuwakpani. Babu kadanshi ka na u ya'in uzuwakpani a una u kagbashi kaṭ ni Musa ḍa ka kpaḍai kushana.

⁵⁷ Ya'an Vuzavaguḍu Kaṣhile kaṭ tsu ko tonon a tsu tsu na u tonoi n isheku i tsu. Kaṭaṭ u kukaṣakpa tsu ko u kuvakangu tsu ba.

⁵⁸ Ya'an u bonoko aḍu a tsu wa ni, tsu wala a uye u ni kaṭaṭ kpamu tsu banaṭ wilaṭ u ni, n kadanshi kaṭ ni kobolo n kusheshe ku ni tsu na u danai ikaya i tsu.

⁵⁹ Ya'an kadanshi ka va ka nampa, ka na n vasai a kubana u Vuzavagudu, ka yawa devu n Vuzavagudu Kashile ka tsu kannan kayin dem, ciya u takpa kadama ka kagbashi kobolo n uma a ni aza a Isaraila derere n i na i a kuciga a kannan dem,

⁶⁰ adama a na uma a aduniyan dem e yeve a na Vuzavagudu da Kashile, babu kpamu vuza yoku.

⁶¹ Ama adu ada a shamgba mayin a ubuta u Vuzavagudu Kashile ka tsu, a kuwala a uye u ni mayin n i banai wila u ni, tsu na yi a kuya'an ali a kutawa anana.>>

Kerengu ka a'isa

⁶² Da mogono ma kobolo n aza a Isaraila raka a na i n ayi, a ya'in alyuka a kubana u Vuzavagudu.

⁶³ Sulemanu u lyukai alyuka a idashi i matana u Vuzavagudu. U ya'in a da n anaka ali akpan kamanga n e re (22,000), kobolo kpamu ni nkyon nu nradika akpan amangatawun n kamanga (120,000). Dada mogono ma kobolo n aza a Isaraila raka e erengi a'isa a Vuzavagudu.

⁶⁴ A kannan ka nanlo ka feu mogono me erengi mere ma ulanga ma na mi e kelime ka A'isa a Vuzavagudu, punu a ubuta wa da u ya'in alyuka e kune'e ku kusongu, kune'e ki ili i kashina kobolo n ushuma u kune'e ki idashi i matana. Adama a na katalikalyuka ki iyum i shili ka ka ya'an ta kenu a na ka dika kune'e ku kusongu, n kune'e ki ili i kashina kobolo n ushuma u kune'e ki idashi i matana.

⁶⁵ Da Sulemanu u ya'in kadiva ka a ayin a nan lo, n kabundai ka gbayin ka aza a Isaraila dem, n uma a na a utai a Lebo-hamata a kubana a kara'a ka Masar. A ya'in kadiva ka nanlo u Vuzavagudu Kashile ka tsu ali ayin e cindere da o doku a ya'in ayin e cindere da wo okpoi ayin kupa n anashi.

⁶⁶ A kannan ka kunlai da u kasukpai uma a wala. A zuwakai mogono ma unasingai da ta na a lazai o kubono a i'uwa i le, m mazanga kobolo n imeshi a adu e le adama a ili raka i na Vuzavagudu u ya'ankai kagbashi ka ni Dawuda n uma a ni aza a Isaraila.

9

Vuzavagudu u tawai u Sulemanu u ire

¹ Ana Sulemanu u kotsoi kuma'a A'isa a gbayin a Vuzavagudu kobolo n kefeke ko mogono ali n ili i na u cikalai kuma'a dem,

² da Vuzavagudu u tawai u Sulemanu a utawi u ire, tsu na u sa'wai kutawa wa ni na de a Gibiyon.

³ Vuzavagudu u danai ni,

<<M pana ta avasa n ufolu u na vi ya'in a kutawa wa va, me erengu ta a'isa a nampa a na vu ma'i va a ubuta u na a e kuneke kula ku va tsugbayin ayin babu uteku. Ashi a va n kadu ka va o kuyongo ta de ayin tutu.

⁴ Avu tamkpamu, vu wala baci a uye u va n kasingai n kadu ka nu derere tsu na eshevu Dawuda u ya'in, da feu vi ya'in ili i na n danai ali n vu tonoi wila kobolo n kadanshi ka va,

⁵ Gogo mi ta a kuzuwa kakuba ko tsugono ka nu a ubuta wa aza a Isaraila ali ayin babu uteku, tsu na n ya'ankai eshevu Dawuda uzuwakpani n danai, <Va kusa'wa kunamba vuza na u kudasangu a kakuba ko tsugono wa aza a Isaraila ba.>

⁶ Ama avu ko muku n nu i zuwakai mu baci kucina da kpamu i kpadai kutono kadanshi ka va ko wila u va u na n zuwai, da i kucukpai i bonoi i tonoi amali o yoku ali i cikpai le,

⁷ mi ta a kutakpa aza a Isaraila a idika i na n nekei le kata kpamu n iwan a'isa a nampa a na me erengi n kula ku va. Aza a Isaraila i ta o kubono kacapa kata kpamu o kpo ili i makan a ubuta u uma dem.

⁸ Kata a'isa a nampa o bono agali, aza a na a kuwala lo dem i ta a kuya'an kadanshi ke mereve kobolo m makaṇ a kudana, <Yidai i zuwai da Vuzavaguḍu u ya'ankai idika ya ili i nampa kobolo n a'isa a?>

⁹ Uma i ta a kushuku, <Adama a na a kaṣakpa ta Vuzavaguḍu Kaṣhile ke le ayi na wu utakai ikaya i le a Masar, da o bonoi a kanai amali o yoku ali da a cikpai a da n o tonoi a da. Dada i zuwai Vuzavaguḍu u tuka le ta n kawuya ka nampa dem.> >>

Ulinga u yoku u Sulemanu

¹⁰ Sulemanu u ya'an ta aya kamanga ayi kuma'a A'isa a gbayin kobolo n kefeke ko tsugono.

¹¹ Sulemanu mogono u nekei Hiram mogono ma Taya likuci kamanga i na yi a ubon u Galili, adama a na Hiram va u zamaka yi ta ndanga n sida raka, n ogboli, kobolo n azanariya n abundai tsu na u cikalai.

¹² Ama ana Hiram u kaṣakpai Taya adama a na u bana we ene likuci i na Sulemanu u nekei ni, da wu enei i da i ya'in ba.

¹³ Da u danai, <<Likuci i yidai tamkpamu na i na vi nekei mu, vuza va?>> Da u ne'i likuci ya kula idika i Kabulu*, kula ku dada ku buwai ali a kutawa anana.

¹⁴ Hiram u su'uki mogono n Azanariya a na amiki e le a yawai ngura amangatawun n kamanga (120).

¹⁵ Na da ukuna wu ulinga u tsugbashi u na Sulemanu u danai adama a kuma'a ka a'isa a Vuzavaguḍu, n kefeke ka ni, nu nsongolimo ma akambu, m mashilya ma Urushelima n ma likuci i Hazo m Magido, kobolo n Geza.

¹⁶ Firi'auna mogono ma Masar ma lya'a ta Geza n kuvon, ali da u songi likuci ya n akina. Wu unai aza a Kana'ana a na i punu a idashi da u nekei i da vuka vu Sulemanu mekere ma ni tsu ili i kune'e i kanna ko yolo.

¹⁷ Da Sulemanu u ma'asakai Geza. U ma'i kpamu likuci i kaḍaki i Betu-horon,

¹⁸ m Balata, kobolo n Tadamoru na de e meremune, dem punu a idika i Yahuda,

¹⁹ kobolo n likuci yi a ubuta u kuzuwa u ni raka, n likuci ye ekeke o odoku a ni kobolo n odoku a, ali n ili i na u cikalai kuma'a a Urushelima dem, a Lebano kobolo kpamu n idika i na yi a ubuta u tsugono u ni dem.

²⁰ Uma o yoku a buwa ta punu a idika ya, aza a na i aza a Isaraila a da ba, ele da aza a Amoriya n aza a Hitiya n aza a Periziya n aza a Hiviya n aza a Jebusiya,

²¹ ele da ntsukaya n na n buwai idika ya, aza a na aza a Isaraila a fuda unai ba, Sulemanu u zagba le ta okpo agbashi a ulinga a ni, ali tana anana dada ulinga u na i a kuya'an.

²² Ama Sulemanu u bonoko vuza va aza a Isaraila kagbashi ba, da kucikpa u bonokoi le osoji, n anan taji a ni, n aza a gbara-gbara a ni, n aza e kelime ko osoji, kobolo n ovonshi a na i aza e kelime a ekeke o odoku n akumbi e le.

²³ Ele da kpamu aza a gbagba'in a kinda ulinga u na Sulemanu wi n u da, i ta ali uma amangatawantawun n amangerenkupa (550), ele na i kulana uma a na i a kuya'an ulinga wa.

²⁴ Sulemanu wu utakai vuka vi ni mekere ma Firi'auna punu a likuci i Dawuda, da u bonokoi ni e kefeke ka savu ka na u ma'akai ni. Da kpamu u ma'i nsongolimo lo.

²⁵ A kaya dem kutatsu ku da Sulemanu u ci ya'an alyuka e kune'e ku kusongu n alyuka e kune'e ki idashi i mataṇa a gadi vu katalikalyuka ka na u ma'akai Vuzavaguḍu. U ya'in kpamu alyuka o kusongu a ili i magulani a kubana u Vuzaguḍu, nannai da u kotsoi ulinga wa a'isa wa.

²⁶ Mogono Sulemanu u ya'in kpamu antsu a Eziyon-gebe, devu Ilatu a Edom a kaina ka Mala ma Shili.

* **9:13 9:13** *Kabulu* N kelentsu ka aza a Yahuda dada ili i kavama.

²⁷ Daɗa Hiram u suki a fufi a antsu a bana a ya'an ulinga ɗe kobolo n uma a Sulemanu.

²⁸ Da antiki antsu a kubana a Ofiri, ɗa o bonokoi nu ngura ma azanariya ali amangatawaɗaɗi n kamanga (420) ɗa e nekei Sulemanu.

10

Egbere Sheba u banai u Sulemanu

¹ Ana Egbere vu ifika i Sheba u panai tsu na Sulemanu wu utai kula n tsu na wi a nwalu n Vuzavaguɗu, ɗa u tawai kukondo yi n keci ku gbagba'in.

² U yawai a Urushelima n kabunɗai ka uma o kutono yi n arakuma e le ucaniki n ili i wali kobolo n azanariya n abunɗai ali n atali a singai-singai dem. Da u banai u danai Sulemanu ili i na wi n i ɗa a kaɗu ka ni raka.

³ Sulemanu wu ushuki keci ku vuka ka raka, babu ili i na i ya'in mogono atakaci a kushuku punu.

⁴ Ana Egbere vu Sheba u panai kuyeve ku Sulemanu raka, kpamu wu enei kefeku ka na u ma'i,

⁵ n ilikulya i na a tsu tuka Sulemanu a kanna lakam, n tsu na nkoshi m gbara-gbara ma ulinga u ni i a idashi, n tsu na i a kuya'anka yi ulinga, n aza a na e ci neke yi ili i kuso'o, n alyuka e kune'e ku kusongu a na Sulemanu va u ya'in a a'isa a Vuzavaguɗu, ɗa u ya'in mereve.

⁶ Da u danai mogono ma, <<Ili i na m panai raka na ɗe a likuci i va adama a kadanshi ka singai n kuyeve ku nu dem mayun ɗa,

⁷ Mi ishi mu ushuku n ili i nampa ba, sai na n tawai me enei n ashi a va. Mayun ɗa, i na a danai mu kagimi ka'a. Kuyeve ku nu kobolo n uciyi dem u la'a ta i na m panai.

⁸ Inda tsu na uma a nu i m mazanga, n tsu na aza a ulinga a nu i feu m mazanga, ele na i kashani ɗevu ayin tutu a kupana kadanshi ka ukuna kuyeve ka nu.

⁹ Unasingai u ɗa a kubana u Vuzavaguɗu Kashile ka nu, ayi na u u panai uyo'o u nu ɗa u zuwai nu a kakuba ko tsugono ka aza a Isaraila. Ana wo okpoi Vuzavaguɗu u ciga ta aza a Isaraila ali ayin babu n uteku, ɗaɗa i zuwai ɗa u zuwai nu mogono adama a na vu ya'an afada a asingai n a usubi kpamu.>>

¹⁰ Da Egbere va u nekei mogono ngura ma azanariya ali amangatawaun n kamanga (120), kobolo n ili i wali n abunɗai n atali a singai-singai. Babu vuza na u sa'wai kutuka n ili i wali tsu na Egbere vu Sheba u tukai mogono Sulemanu.

¹¹ Antsu a Hiram a tawai n azanariya na ɗe Ofiri, a Ofiri va a tuka ta nu ndanga n almugu n abunɗai kobolo n atali a singai.

¹² Da mogono ma ya'in ulinga nu ndanga n almugu, adama a na u doku katsura ka a'isa a Vuzavaguɗu a kobolo n kefeku ko mogono ka. Da kpamu u ya'ankai ulinga a ubuta u kuya'an umolu n ugogi adama a awashi. Babu kpamu ndanga n almugu n na o doku a tukai ko e enei ali a kutawa anana.

¹³ Da Sulemanu mogono u nekei Egbere vu Sheba ili i na u cigai dem, babu bi'i i na u nekei ni a katsuma ki ili i tsugono. Da u lazai u bonoi a ifika i ni n agbashi a ni.

Uciyi wu abunɗai u Sulemanu

¹⁴ A kaya dem Sulemanu u tsu isa ta azanariya a na a yawai ngura amangatawaɗali n amangatatsu n tali (666),

¹⁵ babu punu bi'i utafu wa aza a tsulaga tsu gbagba'in n aza a wawa'a, kobolo nu ngono ma aza Arabiya n anan gomuna a ifika a.

¹⁶ Mogono Sulemanu u luwai nraga m gbagba'in ma azanariya ali amangatawenre (200), maraga dem a ya'in i ta n amiki a na a yawai shekelu amangatawaɗali (600).

¹⁷ Da kpamu u ya'in nraga n wawa'a n na a luwai n azanariya ali amangatawantatsu (300), dem vi le n amiki a na a yawai shekelu vu nashi. Da

mogono ma zuwai le e kefeke ka na u ya'in nu ndanga n na a kapai a kutsun ku Lebano.

¹⁸ Da mogono ma ya'in kakuba ko tsugono ka gbayin da a kalai ka'a n anga a kagiwa da u kumai anga a n azanariya.

¹⁹ Kakuba ka ki ta n adasukpatsu a tali, da kacapa ka a ya'in ni makurugu gadi. A akambu e re a kakuba ka da a zuwakai ka'a ubuta u kukiyanu ekiye, n ululu i kawu lo kashani akambu e re dem.

²⁰ Ululu a ikawu kupa n e re uzuwi lo a idasakpatsu i tali ya, ululu ikawu akambu e re a kadasukpatsu dem. Babu ubuta u na a sa'wai kuya'an kakuba ko tsugono tsu nanlo.

²¹ Nkoko'o n ku so'o ko mini m mogono Sulemanu raka a ya'an ta n da n azanariya, ili yu ulinga i kefeke ka na a ya'in nu ndanga n kutsun ku Lebano dem a ya'an ta i da n azanariya feu koci. Babu i na a ya'in n azurufa, adama a na e ene ta azurufa i n amiki a ayin a Sulemanu ba.

²² Mogono ma mi ta n antsu n abundai a tsulaga punu a mala ma kobolo n antsu a Hiram. Aya a tatsu dem o tsu bono ta n ucanuku wa azanariya, azurufa, anga agiwa, ali nu nkalu n ajinna feu.

²³ Mogono Sulemanu u la'a ta ngono n na m buwai a aduniyan dem uciyi kobolo n kuyeve.

²⁴ Aduniyan raka a tsu ciga ta a tawa kulanaşa odoki u Sulemanu adama a na a pana kadanshi ke kuyeve ka na Kashile ke nekei ni a kađu.

²⁵ A kaya dem yaba dem vu na baci wi a kutawa u tsu tawa n ili i kune'e ya azanariya, n ya azurufa, n akashi, n ucanuku u kuvon, n ili i wali, kobolo n odoku, nu mkparagi feu.

²⁶ Sulemanu u bolongi ekeke o odoku kobolo n odoku a, wi ta n ekeke o odoku kakpan ke te n amangatawanashi (1,400), n odoku akpan kupa n e re (12,000). U foboi le a likuci i na o tsu fobo ekeke o odoku, o yoku kpamu na de kobolo n ayi a Urushelima.

²⁷ Mogono mo bonokoi azurufa o okpoi ili i gbani tsa atali a Urushelima, ndanga n sida feu u bonokoi n da n abundai tsu ndanga mu mabiri n na n tsu gbonguro a ubuta wa aginda a Yahuda.

²⁸ Odoku a Sulemanu ta de a utakai ada a idika i Masar kobolo n idika i Kuwe, aza a tsulaga a gbagba'in o mogono a da a tsulai le a idika i Kuwe.

²⁹ A tsula ta ekeke odoku dem a idika i Masar ali Azurufa amangatawantali (600), a tsulai odoku feu dem amangatawun n amangerenkupa (150). Da o okpoi aza a na e kudenke ngono ma aza a Hitiya kobolo nu ngono ma aza a Siriya.

11

Amaçi a Sulemanu

¹ Ayin a na i lo da Sulemanu mogono u cigai amaçi a uduma n abundai, babu bi'i vuka vu na wi n vu da mekere ma Firi'auna. Da u zuwai nkere ma aza a Mowabu n ma aza a Amona n ma aza a Edom n ma aza a Sidon kobolo n aza a Hitiya.

² Uma a nanlo a dađa Vuzavaguđu u ya'in kadanshi ke le wa aza a Isaraila u danai, <<Kata i nekpeni yolo ba, ta lo o kubonoko ađu a da a ubuta u kutono amali e le.>> N nannai dem, Sulemanu u gbagbalai kuciga le.

³ Wi ta n amaçi a nkere mu ngono ali amangatawencindere (700), n amaçi a gbani amangatawantatsu (300), da amaçi a ni a saba'i ni kađu.

⁴ Ana Sulemanu u kutsai da amaçi a ni a saba'i kađu ka ni a kubana a ubuta wa amali o yoku. Kađu ka ni ka buwa a nwalu derere a ubuta u Vuzavaguđu Kashile ka ni ba, tsu na kađu ke esheku a ni Dawuda ko yongoi ba.

⁵ Sulemanu u bonoi o kutono Ashitoretu kamali ka vuka da a Sidon, m Moleka kamali ku unata ka aza a Amona.

⁶ Da Sulemanu u ya'in ili i gbani-gbani a kubana u Vuzavaguđu, u doku u tonu Vuzavaguđu mayin ba, tsu na esheku a ni Dawuda a ya'in.

⁷ A ubuta wu nsasan wu ubon u kasana a Urushelima, Sulemanu u ma'i mayali ma kucikpa Kemoshi, kamali ka unata ka aza a Muwabu, kobolo m mayali ma kucikpa Moleka kamali ku unata ka aza a Amona.

⁸ U ya'ankai kpmu amaci a uduma a ni nannai, adama a na o songi ili i magulani na a ya'in alyuka a kubana a ubuta wa amali e le.

⁹ Vuzavaguđu u ya'in wupa n Sulemanu adama a na kadu ka ni ka kasakpa ta uye u Vuzavaguđu Kashile ka aza a Isaraila, ayi na u tawai wa ni ali kure.

¹⁰ Ko a na u sankai Sulemanu kutono amali o yoku, ama Sulemanu ta na u tonu wila u Vuzavaguđu ba.

¹¹ Da Vuzavaguđu u danai Sulemanu, <<Ana wo okpoi kagbanigbani ka vu sheshei da vi iwain kuka uzuwakpani u va kobolo n wila u va u na n nekei nu, mayun mi ta e kupece tsugono tsu nu kata n neke kagbashi ka nu.

¹² Ama adama e eshevu a nu Dawuda, mi a kuya'an nannai avu n wuma ba, ama mi ta a kisa tsugono tsa e kiye a maku ma nu.

¹³ N nannai dem mi a kisa tsugono tsa raka wa ni ba, ama mi ta e kuneke yi umaci u te u lya'aka le tsugono, adama a Dawuda kagbashi ka va kpmu n adama a Urushelima, a ubuta u na n zagbai.>>

Irala i Sulemanu

¹⁴ Da Vuzavaguđu u zuwai Hadadu vuza vu kpa'a ku tsugono tsa aza a Edom u ya'in tsurala n Sulemanu.

¹⁵ A ayin a cau de ana Dawuda u lya'i Edom, da Jowabu kovonshi vo osoji u banai kucidangu osoji a Isaraila a na a kuwai a ubuta u kuvon. Da wu unai muku n ali raka a Edom.

¹⁶ Jowabu n aza a Isaraila raka a shamgbai de ali wotoi u tali, sai a na o kotsoi kuna ali a aza e Edom raka.

¹⁷ Ama Hadadu u sumai a kubana a Masar, kobolo n aza a Edom o yoku a na i agbashi e esheku a ni. Ayin a nanlo Hadadu bi'i maku.

¹⁸ A utai a Midiya da a banai a Param. Da a dikai ali de a Param o kubono a Masar u mogono Firi'auna, ayi na u nekei Hadadu kpa'a n idika da u doku u nekei ni ilikulya feu.

¹⁹ Firi'auna u panai uyo'o u Hadadu ali da u nekei ni vangu vu vuka vu ni egbere Tafene, adama a na wo okpo vuka vu ni.

²⁰ Da vangu vu Tafene va vu matsakai ni maku mo kolobo da u ne'i ni kula Genubatu, maku ma na Tafene va u dikai u banai a kpa'a ku tsugono. Ta de Genubatu u yongoi m muku n Firi'auna.

²¹ Ayi de a Masar, da Hadadu u panai Dawuda u banka ta n anan koko a ni n kiya, ayi Jowabu kovonshi vo osoji feu u kuwa ta. Dada Hadadu u danai Firi'auna, <<Kasukpa mu m bono a idika i va.>>

²² Da Firi'auna we ecei, <<Yidai vu nambai punu na ali da vi a kuciga kubono a idika i nu?>> Da Hadadu wushuki u danai, ko ili, <<Kasakpa mu koci n laza.>>

²³ Da Kashile ka dangusai Rezo kolobo ka Eliyada u ya'an tsurala n Sulemanu, vuza na u sumai a ubuta u vuzagbayin vi ni, Hadadezeru mogono ma Zoba.

²⁴ U bolongi uma a ubuta u ni da wo okpoi vuza vu kelime va aza a ugbamiwasuvu a ayin a na Dawuda wu unai aza a utsura a Zoba. Aza a ugbamiwasuvu a a sumai a banai a Dimaska, a ubuta u na a dasangi da a isai ubuta wa.

²⁵ Rezon u yongo ta a tsurala n aza a Isaraila a ayin a na Sulemanu u yongoi n wuma, u doku u zama kadama tsu na Hadadu u ya'in. Rezon u lya'a ta tsugono a Siriya da kpamu o yongoi a tsurala n aza a Isaraila.

Jerobuwam u ya'ankai Sulemanu ugbamiwasuvu

²⁶ Da feu Jerobuwam kolobo ka Nebatu u ya'in tsurala m mogono. Ayi wi ta a katsuma ka a za ulinga a Sulemanu, ayi vuza va aza a Ifrayimu da va aza Zereda da, a tsu deke ta anaku a ni kula Zeruya, ayi kagapa ka a.

²⁷ Ili i na i zuwai u ya'ankai mogono ugbamiwasuvu dada, Sulemanu u ma'a ta nsongolimo da kpamu u ma'asakai mashilya ma likuci i Dawuda esheku a ni.

²⁸ Jerobuwam vuma vu utsura da, ana Sulemanu we enei tsu na kadangan ka ka ya'in ulinga u ni mayin, da u zuwai ni wo okpo vuza kinda ulinga u tsugbashi a kumaci ku Isufu.

²⁹ A makyan ma nanlo ana Jerobuwam wu utai Urushelima, da keneki Ahija ka na ka utai wa aza a Shilo ka gasai n ayi a uye. Ahija wi ta m motogu ma savu u uki. Ele da koci uma e re a gasai a ukara'i u likuci babu vuza yoku lo.

³⁰ Da Ahija u kanai motogu ma savu ma na u ukai va da u karai ma'a ali akari kupa n e re.

³¹ Dada u danai Jerobuwam, <<Dikaka kaci ka nu akari kupa a, adama a na ili i na Vuzavagudu Kashile ka aza a Isaraila ka danai i dada na, <Lana, mi ta e kupece tsugono tsu Sulemanu kata n neke wu kumaci kupa.

³² Ama adama a kagbashi ka va Dawuda n likuci i Urushelima i na n zagbai adama a kumaci ka aza a Isaraila raka, mi ta e kuneke yi kumaci ku te koci.

³³ Mi ta a kuya'an ili i nampa adama a na a kasakpa mu ta da o bonoi o tonoi Ashitoretu kamali ka na ki vuka ka aza a Sidon, n ka Kemoshi ka aza a Muwabu, m Moleka vu Amon, a wala kpamu a uye u va ba, a ya'an kpamu i na i ga'in a ashi a va ba, o tono kadanshi n wila u va tsu na Dawuda esheku a Sulemanu a ya'in ba.

³⁴ Ama mi a kisa tsugono tsa raka e ekiye a Sulemanu ba, mi ta a ku kasakpa yi u lya'a tsugono a ayin a wuma u ni dem adama a kagbashi ka va Dawuda, vuza na n zagbai da kpamu u tonoi wila n kadanshi ka va mayin.

³⁵ Ama mi ta a kisa tsugono tsa e ekiye a maku ma ni, kata n neke wu kumaci kupa.

³⁶ Mi ta e kuneke maku ma ni kumaci ku te adama a na kagbashi ka va Dawuda u ciya muku n tsukaya n na n kulya'a kelime n kulya'a n tsugono a Urushelima, likuci i na n zagbai kuzuwa kula ku va.

³⁷ Kata avu tamkpamu n dika wu, vi lya'a tsugono a ubuta u uma a na kadu ka nu ka cikalai, vo okpo mogono a ubuta wa aza a Isaraila.

³⁸ Vi ya'an baci de dem ili i na n danai nu da kpamu vu walai a uye u va ali da vi ya'in i na i ga'in a kutawa wa va, vu banai wila u va tsu na kagbashi ka va Dawuda u ya'in. Mi ta o kutono n avu, kata kpamu m ma'aka wu kpa'a ku tsugono tsu na m ma'akai Dawuda, kata kpamu n neke wu uma a Isaraila.

³⁹ Adama a unushi u Sulemanu mi ta a kutakacika ntsukaya n Dawuda, ama ali a kubana ayin babu uteku da ba.> >>

⁴⁰ Sulemanu u lansai uye adama a na wu una Jerobuwam, ama Jerobuwam u sumai a kubana a Masar u Shishaka mogono. U shamgbai de ali ayin a na Sulemanu u kuwai.

⁴¹ Ulinga u yoku u Sulemanu n ili i na u ya'ain, kobolo n kuyeve ku ni, yi ta punu udani a katagarda ka tsumani tsu Sulemanu.

⁴² Sulemanu u lya'i tsugono wa aza a Isaraila a Urushelima ali aya amangere.

⁴³ Da u bankai anan koko n kiya, da a cidangi ni a likuci i Dawuda esheku a ni. Da Rehobuwam maku ma ni ma isai tsugono e ekiye a ni.

12

Aza a Isaraila a ya'ankai Rehobuwam ugbamiwasuvu

¹ Rehobuwam u banai e Shekem, adama a na aza a Isaraila raḱa a bana ta e Shekem ciya a zuwai yi wo okpo mogono.

² Ana Jerobuwam maku ma Nebatu ma panai ili i nampa, ayi de bi'i n idaṣhi a Masar ana u sumai u kaṣaḱpai mogono Sulemanu, da u kaṣaḱpai Masar.

³ Da aza a gbara-gbara a Isaraila e dekei Jerobuwam, ayi n aza a Isaraila raḱa a banai u Rehobuwam da a danai ni,

⁴ <<Esheku a nu a zuwaka tsu ta kogboro ka amiki, ama gogo na sadaḱa tsu ukuna wu ulinga wu utsura wa kobolo n amiki a na i wa tsu va, atsu tso kutono wu ta.>>

⁵ Da Rehobuwam wu ushuki, <<Walai bi'i i ya'an ayin a tatsu kata i bono mpa tankpamu n kusheshe ta kata mu ushuku da.>> Da uma a tana a lazai.

⁶ Da mogono Rehobuwam u banai u cinakai nkoshi m gbara-gbara n na n ya'ankai esheku a ni Sulemanu ulinga a ayin a na wi n wuma, da we ecei, <<Odoki e ne a dai i kuneke mu adama a na n kasana uma a nampa una.>>

⁷ Da ushuki ni a danai, <<Anana vi baci o kokpo kagbashi ka uma a nampa vi ya'anka le ulinga, kata vi neke le una u singai, i ta o kokpo agbashi a nu ayin dem.>>

⁸ Ama Rehobuwam u iwain odoki a na nkoshi m gbara-gbara ma n nekei ni da u banai u cinakai adangani ele na i ushan u te, ele na gogo na okpoi ni aza a odoki.

⁹ Da we ecei le, <<Odoki e ne a dai ya kuneke mu? Ciya tsu ushuku uma a nampa a na a danai, <Sadaḱa tsu amiki o kogboro a na esheku a nu a zuwakai tsu?>>

¹⁰ Da adangani a na a dangai ayin e te n ayi va a danai, <<Dana uma a na a danai nu va, <Esheku a nu a zuwaka tsu ta kogboro ka amiki, ama avu sadaḱa tsu ka'a,> Ama dana le, <Kajivu ke kenu ka va ka la'a ta kukyun ke esheku a va m gbara.*

¹¹ Esheku a va a zuwaka da ta kogboro ka amiki kau, mi ta o kudoku ada la'a tsu na ishi. Esheku a va a faba da ta m mashawuri, ama mpa mi ta a kutakacika da n adyabu.>>

¹² Ana ayin a tatsu a lazai da Jerobuwam n uma a raḱa o bonoi u Rehobuwam, tsu na mogono ma danai, <<Ayin a tatsu a ya'an baci i bono wa va.>>

¹³ Da Rehobuwam mogono mu ushuki uma a n a suvu usuḱupi, adama a na wu ushuku n odoki a na nkoshi m gbara-gbara ma n nekei ni ba,

¹⁴ u tonoi odoki a na adangani a e nekei ni da u danai, <<Esheku a va a zuwaka da ta kogboro ka amiki kau, mi ta o kudoku a da a la'a tsu na ishi. Esheku a va a takacikai da m mashawuri, ama mpa mi ta a kutakacika da n adyabu.>>

¹⁵ Ama mogono ma panaka uma a ba, adama a na kusheshe ku Vuzavaguḱu ku da nannai, ciya u shatangu kadanshi ka na u danai Jerobuwam maku ma Nebatu a una u keneki Ahija vuza va aza a Shilo.

¹⁶ Ana aza a Isaraila raḱa e enei mogono ma panaka le ba, da a ushuki mogono ma a danai, <<Te ugboku u tsu wi a ubuta u Dawuda, yidai ci n i da a ubuta u maku me Jesi? Bonoi a apam a da, ada aza a Isaraila, lanai i'uwa i da, ada uma a Dawuda feu i lana i'uwa i da.>> Da aza a Isaraila a lazai o bonoi a i'uwa i le.

¹⁷ Ama aza a Isaraila a na i o kuyongo a likuci i Yahuda, Rehobuwam da wi a kulya'aka le tsugono.

¹⁸ Da Rehobuwam mogono u suki Adoram, vuza na wi vuza kelime vu ulinga u tsugbashi, ama da aza a Isaraila raḱa a varai ni ali unai. Ana Rehobuwam mogono wu enei nannai, da u ya'in gogo'o u kumbai keke vo odoku a ni da u sumai a kubana a Urushelima.

* **12:10 12:10** *Kajivu ke kenu ka va ka la'a ta kukyun ke esheku a va m gbara.* Ubuta u nampa wa wi ta a kadanshi atakaci a na esheku a ni e nekei le kenu da, a na ayi u kuneke le i ta a kula'a n abundai.

¹⁹ Ta aza a Isaraila i lo a kuya'ansaka kpa'a ku Dawuda ugbamiwasuvu nannai ali a kutawā anana.

²⁰ Ana aza a Isaraila raka a panai Jerobuwam wu uta ta a Masar u bonoi, da a suki e dekei ni a ubuta u kabundai ka uma da a zuwai ni wo okpo mogono ma aza a Isaraila. Babu vuza na u tonoi kpa'a ku Dawuda, ama sai kumaci ku Yahuda koci.

²¹ Ana Rehobuwam u yawai a Urushelima, u bolongi eyevei a vishili uma akpan amangatawun n amanganashi (180,000), a kumaci ku Yahuda n kumaci ku Bayami, adama a na a ya'an kuvon n aza a Isaraila ciya o bonoko tsugono tsa u Rehobuwam maku ma Sulemanu.

²² Ama da Kashile ka ya'in kadanshi n Shemiya vuma vu Kashile, u danai,

²³ <<Dana Rehobuwam maku ma Sulemanu mogono ma Yahuda n aza a Yahuda raka kobolo n aza a Bayami ali n uma a na a buwai dem,

²⁴ <Ili i na Vuzavaguđu u danai i daɗa na, kata i bana i shilika n aza n aza a da ba. Yaba dem u bono a kpa'a ku ni, na va ukuna u va u da.> >> Da o tonoi kadanshi ka Vuzavaguđu yaba dem u bonoi a kpa'a, tsu na Vuzavaguđu u danai.

Medendem ma azanariya

²⁵ Da Jerobuwam u ma'i likuci i Shekem a ubuta wu aginda de a idika i Ifirayimu da u yongoi de. Ta de wu utai da u banai udoku u ma'i likuci i Peniyelu.

²⁶ Da Jerobuwam u sheshei n kađu ka ni u danai, <<Tsugono tsa ci ta a kufuda kubono a kpa'a ku Dawuda.

²⁷ Uma a nampa a bana baci kuya'an alyuka a alisa a Vuzavaguđu a Urushelima, ađu e le i ta a kukpatala o bono u vuzagbayin vi le Rehobuwam mogono ma Yahuda, kata a una mu o bono u Rehobuwam.>>

²⁸ Ana u lansa odoki u uma a ni, da mogono ma ma ya'in ululu a ndendem n re n azanariya. Da u danai uma a, <<Kubansa ku na yi a kubansa a Urushelima ku yawa da ta nannai. Aza a Isaraila amali a da a da na, ele na utakai da a idika i Masar.>>

²⁹ U shikpai me te e Betelu, me te kpamu a Dan.

³⁰ Da ili i nampa yo okpoi unushi, uma a banai de a Dan adama a na a cikpa kululu kuna ki de va.

³¹ Jerobuwam u ma'i nvali a ubuta u kucikpa dem, da u zagbai anan ganu a ubuta u uma dem, aza a na i kumaci ka aza e Levi ba.

³² Jerobuwam u zuwai kaɗiva a kanna ke gendu ku wotoi u kunlai, tsu kaɗiva ka na a ya'in a Yahuda ali da a ya'in alyuka a katalikalyuka. Derere tsu na a ya'in e Betelu, a ya'in alyuka a kululu ku medendem ma na u shikpai de e Betelu va. Da u zagbai anan ganu adama a ubuta u kucikpa u na u ya'in va.

³³ A kanna ke gendu ko wotoi u kunlai, wotoi u na u zagbai a kađu ka ni, u ya'in alyuka kakau a katalikalyuka ka na u shikpai e Betelu. U zuwai kaɗiva adama a aza a Isaraila da a kumbai a katalikalyuka ka a ya'in alyuka.

13

Keneki ka barangi Jerobuwam

¹ Ayin a na Jerobuwam wi kashani devu n katalikalyuka adama a na u ya'an alyuka, da keneki ka Kashile ka utai a Yahuda da u banai e Betelu tsu na Vuzavaguđu u danai.

² Da u dengusai kalakatsu da u ya'in kene ku wuya adama a katalikalyuka ka n utsura u kadanshi ka Vuzavaguđu, <<Avu katalikalyuka, katalikalyuka, ili i na Vuzavaguđu u danai i daɗa na, <Lana, a kpa'a ku Dawuda i ta a kumatsa maku kula ku ni Josaya. A ubuta u nu u da u kulyuka anan ganu a na a ya'in ulinga a nvali n kucikpa ma, kata kpamu o songu etele a uma a gadi vu nu.> >>

³ A kanna ka nanlo ka kpamu vuma vu Kašhile va u nekei urotu, <<Na da urotu u na Vuzavaguđu u danai, <Laṇa katalikalyuka ka ki ta kuya'an uboshi, kaṭa kokomo ka na ki punu a vama ka'a.>>

⁴ Ana mogono Jerobuwam u panai ili i keneki ka danai adama a katalikalyuka ka na ki e Betelu, u barukpai kukiye ku ni de a katalikalyuka ka da u danai, <<Kanai ni.>> Ama kukiye ku na u barukpai a kubana u vuma va ku bisai u fuda kubonoko n ku da ba.

⁵ Da katalikalyuka ka ko bosoi ali da kokomo ka na ki punu va ka vama, tsu na urotu u na vuma vu Kašhile va u nekei n utsura u kadanshi ka Vuzavaguđu.

⁶ Da Jerobuwam mogono u danai vuma vu Kašhile va, <<Folonoko mu Vuzavaguđu Kašhile ka nu kaṭa vu vasa u bonoko kukiye ku va derere.>> Da vuma vu Kašhile u folonoi Vuzavaguđu, da kukiye ku mogono ku bonoi derere tsuna kishi.

⁷ Da mogono ma danai vuma vu Kašhile va, <<Tono mu a kubana a kpa'a adama a na vi ciya ili i na vi lya'i, kaṭa n ya'anka wu kune'e.>>

⁸ Ama vuma vu Kašhile va wushuki mogono ma u danai, <<Ko vi baci e kuneke mu kagimi ku uciyi u nu, mo kutono wu ba. ali n lya'a ili i kulya'a ko n so'o mini punu na ba,

⁹ adama a na Vuzavaguđu u dana mu ta, <Kaṭa vu lya'a ili i kulya'a ko vu so'o mini, ko vu bono n uye u na vu bankai ba.>>

¹⁰ Da u lazai n uye u yoku, u doku u bono n uye u na u bankai e Betelu va ba.

¹¹ A makyan ma nanlo ma kakuci ka keneki ko yoku ki ta lo e Betelu, ayi na muku n ni m bonoi n danai ni raka ili i na vuma vu Kašhile u ya'in a kanna ka nanlo. A danai kpamu esheku e le ili i na u danai mogono.

¹² Da esheku e le e ecei le, <<Uye we ne u dai u tonoi?>> Da muku n ni n yotsongi ni uye u na vuma vu Kašhile vu Yahuda va u tonoi.

¹³ U danai muku n ni ma, <<Fobusokoi mu majaki,>> Ana o kotsoi kufobusoko yi majaki ma da u kumbai,

¹⁴ da u kiyangi vuma vu Kašhile va. Da u cinai ni idashi a madanga mo oku da we ecei ni, <<Avu da vuma vu Kašhile vu na vu utai a Yahuda va?>> Wu ushuki u danai, <<Mpa da.>>

¹⁵ Da kakuci ka keneki ka danai ni, <<Tono mu a kubana a kpa'a adama a na vi lya'a ilikulya.>>

¹⁶ Vuma vu Kašhile va u danai, <<Mi a kukpatala n tono wu ba, mi a kulya'a ili i kulya'a ko n so'o mini n avu na ba.

¹⁷ Adama a na Vuzavaguđu u dana mu ta, <Kaṭa vu lya'a ili i kulya ko vu so'o mini ko vu bono n uye u na vu bankai ba.>>

¹⁸ Da kakuci ke keneki ka ushuki, <<Mpa feu keneki ka'a, tsu na vi. Kalingata ka tawa ta wa va n kadanshi ka Kašhile u danai, <Bono n ayi a kpa'a ku nu adama a na u lya'a ilikulya kaṭa u so'o mini.>> Ama a'uwa a da tana wi a kuya'anka yi.

¹⁹ Da vuma vu Kašhile va u bonoi n ayi da u lya'i ali u so'i punu a kpa'a ku ni ka.

²⁰ Ayin a na i a kulya'a ilikulya da kadanshi ka Vuzavaguđu ka tawai u kakuci ka keneki ka na ka tukai ni a kpa'a ka.

²¹ Da u dangusai kalakatsu kau u danai vuma vu Kašhile vu na wu utai a Yahuda va, <<Ili i na Vuzavaguđu u danai i da da na, <Vu langasa ta kadanshi ka Vuzavaguđu, da vu kpadai kubana wila u na Vuzavaguđu Kašhile ka nu ke nekei nu.

²² Vu bonoi vu lya'i ilikulya'a ali da vu so'i mini a ubuta u na a danai nu, <<Kaṭa vi lya'a ko vu so'o ba.>> Adama a nannai keven ki ikyamba ka nu a kucidangu ka'a a ubuta u kasaun ki isheku i nu ba.>>

²³ Ana vuma vu Kašhile na wu utai a Yahuda u lya'i u u so'i, da kakuci keneki ka na ka tukai ni a kpa'a ka u fobusokoi ni majaki ma ni.

²⁴ Ana u lazai ɗa kawu u gasai n ayi ɗa wu unai ni. Da a vakangi keven ki ikyamba ka ni a uye, ɗa majaki ma n kawu dem a shamgbai lo ɗevu n keven ki ikyamba ka.

²⁵ Uma o yoku a na a walai lo e enei keven ki ikyamba uvakangi a uye, n kawu lo kashani ɗevu n keven ka. Da o bonoi a danai a likuci a ubuta u na kakuci keneki ka ki.

²⁶ Ana keneki ka na ko bonokoi ni va ka panai nannai, ɗa u danai, <<Vuma vu Kashile ɗa vuza na u kpaɗai kutono kadanshi ka Vuzavaguɗu. Vuzavaguɗu ɗa u nekei ni u kawu vu na vi wejelei ni ali ɗa wu unai ni, tsu na kadanshi ka Vuzavaguɗu ka danai ni.>>

²⁷ Da u danai muku n ni, <<Fobusokoi mu majaki.>> Da ta na o fobusoi ma'a.

²⁸ U lazai ɗa u banai u cinai keven ki ikyamba ka uvakangi a uye, m majaki kobolo n kawu va lo kashani ɗevu. Kawu va u takuma keven ki ikyamba ka ko wu una majaki ma ba.

²⁹ Da kakuci ke keneki ka ɗikai keven ki ikyamba ka vuma vu Kashile va ɗa u kumbakai ka'a a majaki, u bonokoi ka'a a likuci, a shikai ɗa a ciɗangu yi ni.

³⁰ Da u ciɗangi keven ki ikyamba ka a kasaun ka ni. A ya'ankai ni kpalu n a danai, <<Vuza va.>>

³¹ Ana o kotsoi kuciɗangu yi ɗa u danai muku n ni, <<N kuwa baci, i ciɗangu mu a kasaun ka na a ciɗangi vuma vu Kashile va, i dara etele a va ɗevu n etele a ni.

³² Akaka a na Vuzavaguɗu u danai a ukuna u katalikalyuka e Betelu, kobolo kpamu nu nvali n na a ma'i a ubuta u kucikpa dem a likuci i Samariya, ukuna u nanlo tana wi ta a kuya'an mayun.>>

³³ Ana ili i nampa i kotsoi Jerobuwam u kasukpa kuya'an kagbanigbani ba, ama ɗa u doku u zagbai anan ganu a katsuma ka uma ka raka kpamu a ya'an ulinga a ubuta u kucikpa wa. We eregi yaba dem vu na u cikalai kokpo ganu a ubuta u kucikpa wa.

³⁴ Da ili i nampa yo okpoi unushi u na u lyai kpa'a ku Jerobuwam, ali kuda ku kuwai raka.

14

Kene ku wuya ku Ahija a kubana u Jerobuwam

¹ A ayin a nanlo Abija maku ma Jerobuwam ma kanai mbala,

² ɗa Jerobuwam u danai vuka vi ni, <<Denga kata vu bonoko kaci ka nu, tsu na vuza wa kufuda we yeve wu ana avu ɗa vuka vu va ba. Kata vu bana a Shilo. Keneki Ahija vuza na u danai mi ta o kokpo mogono ma u uma a nampa, wi ta de.

³ Vu ɗika akutsu o boroji kupa, n emeshe kobolo n kedeke ki ishigi vu banka yi. Wi ta a kudana wu ili i na i kuciya maku ma.>>

⁴ Da vuka vu Jerobuwam u ya'in ili i na vali vi ni vu danai, u banai a kpa'a ku Ahija a Shilo.

Ahija tana u buwa e kene ba, ashi a ni a yimba ta adama a tsukutsa.

⁵ Ama Vuzavaguɗu u dana ta Ahija, <<Vuka vu Jerobuwam wi ta lo a kutawa ciya we ece wu ukuna u maku ma ni, adama a na maku ma mi ta nu mbala, kata vu dana yi ili i na mi a kudana.>> U yawa baci wa nu wi ta a kuya'an adanshi vuza yoku ɗa kau.

⁶ Ama ana Ahija u panai nwalu n ene n ni a kuyawa a utsutsu, ɗa u danai, <<Uwa a suvu, vuka vu Jerobuwam. Yidai i zuwai ɗa vi a kuya'an adanshi avu ɗa ba? E neke mu ta akaka a gbani-gbani n dana wu.

⁷ Wala, bana vu dana Jerobuwam <ili i na Vuzavaguɗu Kashile ka aza a Isaraila ka danai i danna, <<Mpa ɗa n dengusai nu a katsuma ka uma, ɗa m bonokoi nu vuza vu kelime vu uma a va aza a Isaraila.

⁸ M pecei tsugono tsu kpa'a ku Dawuda da n nekei nu, ama vi ya'an tsu kagbashi ka va Dawuda ba, vuza na u banai wila u va da u tonoi mu n ka du ke te, a kuya'an ili i na yi derere a ashi a va.

⁹ Vu ya'an ta unushi u na u la'i aza a na i kelime ka nu. Vu ya'ankai kaci ka nu amali o yoku, amali a na a yimai n iyum, vu zuwa mu ta n ya'in wupa da vu zuwakai mu kucina.

¹⁰ Adama a nannai, mi ta a kutuka n atakaci a kpa'a ku Jerobuwam. Mi ta a ku una maku ma vali dem a Isaraila ma kagbashi ko vuza na wi bari a kpa'a ku Jerobuwam dem, mi ta o kusongu kpa'a ku Jerobuwam tsu na o tsu songu kazana, ali ku kula raka-raka.

¹¹ Aza a kpa'a ku Jerobuwam a na a kuwai punu a likuci ya, nshe'e n da n kutakuma le, kata asakali a takuma aza a na a kuwai a kakamba, mpa Vuzavagu du n danai.>> >

¹² Da Ahija u danai vuka vu Jerobuwam, bono a kpa'a. Ene a nu a dasa baci punu a likuci i nu, maku ma mi ta a kukuwa.

¹³ Aza a Isaraila raka i ta a kushika kata a cidangu yi. Ayi da maku mete ma Jerobuwam ma na u kucidangu, adama a na ayi da koci a kpa'a ku Jerobuwam vuza na Vuzavagu du Kashile ka aza a Isaraila n cinai n ili i singai kenu wa ni.

¹⁴ Vuzavagu du wi ta a kudangusa vuza yoku wokpo mogono ma aza a Isaraila, vuza na u ku una kpa'a ku Jerobuwam. Anana, gogo na.

¹⁵ Vuzavagu du wi ta a takacika aza a Isaraila ali okpo tsu na mini ma tsu vukutsa mita. Wi ta a kumudukpa aza a Isaraila punu a idika i singai i nampa i na u nekei ikaya i le kata u wacuwa le ali a upashi kuyene ku Yufiretu, a zuwai Vuzavagu du ku ya'an wupa adama a na a ya'an ta kamali ka Ashera.

¹⁶ Wi ta a kuka sakpa aza a Isaraila adama a unushi u na Jerobuwam u ya'in, da kpamu u zuwai aza a Isaraila feu a ya'in.>>

¹⁷ Dada vuka vu Jerobuwam vu dangai u banai a Tiza. Ana u yawai utsutsu u kpa'a ku ni, da maku ma ma kuwai.

¹⁸ A cidangi ni da aza a Isaraila raka a ya'in kpalu adama a ni, tsu na Vuzavagu du u danai a una u keneki Ahija.

¹⁹ Ili i na i buwai yi ukuna u tsugono u Jerobuwam, kuvon ku na u ya'ansai n tsu na u lya'i tsugono, a dana ta i da a katagarda ka tsumani ko ngono mi Isaraila.

²⁰ U lya'i tsugono ali aya kamanga n e re da u bankai anan koko a ni n kiya. Da maku ma ni Nadabu wo okpoi mogono a una u ni.

Rehobuwam mogono ma Yahuda

²¹ Rehobuwam maku ma Sulemanu u lya'a ta tsugono a Yahuda. Ayi n aya amangere n ke te ana wo okpoi mogono, da u lya'i tsugono a Urushelima ali aya kupa n ecindere a likuci i na Vuzavagu du u zagbai a katsuma ka aza a Isaraila adama a na a cikpa kula ku ni de. Kula ka anaku a ni ku dada Na'ama, vuza va aza a Amona.

²² Da aza a Yahuda a ya'in i na i kpa dai kuga'an a kubana u Vuzavagu du u la'i isheku i le. Unushi u na a ya'in u zuwai Vuzavagu du kuya'an wupa kau.

²³ A ma'akai kaci ke le a'isa, da a shikpai atali kobolo n ashamkpatsu a Ashera a ubuta u kucikpa a ami'in a ndanga dem n na mi n kulu.

²⁴ Nvali ma a ashakanlai a na i ali mi ta feu punu a idika ya, uma a ukai kaci ke le a ubuta u kuya'an ku ukuna u gbani-gbani wa uduniyan u na Vuzavagu du u lokoi adama a aza a Isaraila.

²⁵ A kaya ka tawun ka tsugono tsu Rehobuwam, Shishaka mogono ma Masar u bankai Urushelima n kuvon.

²⁶ U purai ucanuku u singai wa A'isa a gbayin a Vuzavagu du nu kefeku ko mogono u lazakai. Da kpamu u purai nraga ma azanariya n na Sulemanu u ya'in.

²⁷ Da mogono Rehobuwam u doku u ya'in nraga n yoku mi iyum i ishili a una wa aza azanariya a, da u nekei n da wa aza e kelime ko osoji a na i a kinda u utsutsu u kefeku ko mogono.

²⁸ Ayin a na baci de dem mogono mi a kubana A'isa a Vuzavaguđu, aza a kindi a i ta a kudika nraga ma, kata megeshe o bonoko n da a kunu ku uwoku.

²⁹ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Rehobuwam, n i na u ya'in, i da yi ta udani raka a katagarda ka tsumani ko ngono ma aza a Yahuda.

³⁰ Rehobuwam n Jerobuwam o yongo ta o kuvon a ayin a wuma e le raka.

³¹ Da Rehobuwam u bankai anan koko a ni n kiya da a cidangi ni a ubuta u na a cidangi ikaya i ni a likuci i Dawuda. Kula ka anaku a ni ku dada Na'ama, vuza vu aza a Amona. Da Abija maku ma ni wo okpoi mogono a una u ni.

15

Abija mogono ma Yahuda

¹ A kaya ka kupa n kunlai ko tsugono tsu Jerobuwam maku ma Nebatu, da Abija u gitai tsugono a Yahuda,

² da u lya'i tsugono a Urushelima aya a tatsu. Kula ka anaku a ni ku dada Ma'aka, mekere ma Abusalom.

³ U ya'in feu unushi tsu na esheku a ni a ya'in n ayin a de, u neke Vuzavaguđu Kashile ka ni kadu ka ni tsu na Dawuda akaya a ni e nekei kadu ba.

⁴ Ama n nannai dem, adama a Dawuda da Vuzavaguđu Kashile ka ni ke nekei Abija maku mo kolobo adama a na u lya'a tsugono a Urushelima kata kparamu Urushelima u tsurukpa.

⁵ Adama a na Dawuda u ya'an ta i na yi mejege a kubana a ashi a Vuzavaguđu kparamu u kpađa kuya'an ili i na Vuzavaguđu u danai ni u ya'an a ayin a wuma u ni ba, sai ukuna u Uriya vu Hitiya koci.

⁶ A ayin a wuma u Abija gbende, Rehobuwam n Jerobuwam o yongo ta o kuvon.

⁷ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Abija kobolo n i na u ya'in dem, i da yi ta udani a katagarda ka tsumani ko ngono n Yahuda. Abija n Jerobuwam o yongo ta o kuvon.

⁸ Da Abija u bankai n anan koko a ni n kiya, da a cidangi ni a likuci i Dawuda. Da Asa maku ma ni wo okpoi mogono a una u ni.

Asa mogono ma Yahuda

⁹ A kaya ka kamanga ka tsugono tsu Jerobuwam mogono ma aza a Isaraila, Asa u wo okpoi mogono ma Yahuda,

¹⁰ u lya'i tsugono a Urushelima ali aya amangere n ke te. Kula ka akaya vuka ku dada Maka mekere ma Abusalom.

¹¹ Asa u ya'in i na yi mejege u Vuzavaguđu, tsu na akaya a ni Dawuda a ya'in.

¹² U lokoi ali ana i a shakanlai a nvali a nanlo punu a idika ya, da kparamu u doku u mudai amali a na ikaya i ni i ya'in dem.

¹³ Ali da kparamu u cipakai akaya a ni Ma'aka o tsugono tsa egbere, adama a na u ya'an ta kululu ki ili yi unata ku kamali ka Ashera. Asa u bosoi kululu ku nanlo da u songi ku da a Kara'a ka Kidiron.

¹⁴ Ama u fada ubuta u kucikpa wa raka ba, n nannai dem Asa u neke ta Vuzavaguđu kadu ka ni a ayin a wuma a ni raka.

¹⁵ U tukai n azanariya n azurufa n ucanuku u yoku u na ayi n esheku a ni e erengi de, punu a a'isa a Vuzavaguđu.

¹⁶ Asa m Basha mogono ma aza a Isaraila o yongo ta o kuvon a ayin o tsugono e le dem.

¹⁷ Basha mogono ma aza a Isaraila u banai u shilikai n Yahuda, da u mai mashilya ma utsura u karakai Rama adama a na u sanka uma ku'uwa ku uta punu a uteku u tsugono tsu Asa mogono ma Yahuda.

¹⁸ Da Asa u dikai azurufa n azanariya raka a na a buwai punu o mpon Alisa a gbayin a Vuzavaguđu n e kefeke ko mogono. Da u nekei nkoshi m gbara-gbara a banka Ben-hadadu vuma vu Siriya vu na wi a idashi a Dimaska. Ben-hadadu maku ma Tabarimon vashi vu Heziyon.

¹⁹ <<Ya'an ci ya'ansaka uzuwakpani we esheku a va n esheku a nu. N su'uku wu ta azurufa n azanariya. Adama a na vu kodo uzuwakpani u nu m Basha mogono mi Isaraila, adama a na wu uta a idika i va.>>

²⁰ Ben-hadadu wu ushuki n ili i na mogono Asa u danai, da u suki n kovonshi vo osoji a ni a shilika n likuci ya aza a Isaraila. U lya'i Dan n Ijonu n Ebelu-betu-maka n likuci yi mpon i na yi a ubon u Nafutali dem.

²¹ Ana Basha u panai ukuna u na wi lo, da u kasakpai kuma'asaka Rama da u bonoi a Tiza.

²² Da mogono Asa u banuki aza a Yahuda raka, babu vuza na u buwai, da a purai atali n ogboli a likuci i Rama a na Basha wi ishi a kuya'anka ulinga. A da da mogono Asa u ma'akai Geba a Bayami n Mizipa.

²³ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Asa, n i na u ya'in dem, ali n likuci kakau i na u mai, i da yi ta udani a katagarda ka tsumani ko ngono n Yahuda. Ama n tsukutsa ci ni, da u kanai mbala n ene.

²⁴ Da Asa u bankai n anan koko a ni n kiya, da a cidangi ni kobolo n e le a likuci ya akaya a ni Dawuda. Da kolobo ka ni Johoshafatu wo okpoi mogono a una u ni.

Nadabu mogono ma aza a Isaraila

²⁵ Nadabu maku ma Jerobuwam wu okpoi mogono ma aza a Isaraila a kaya ke ire ka na Asa wi mogono ma Yahuda, u lya'i tsugono wa aza a Isaraila ali aya e re.

²⁶ U ya'in i na i kpaɗai kuga'an u Vuzavaguđu, u tonoi ili i na esheku a ni a ya'in n unushi u ni, u na u zuwai aza a Isaraila a ya'in.

²⁷ Basha maku ma Ahija vuza vu kpa'a ku Isaka u ya'ankai ni nsata, da wu unai ni a Gibeton a likuci ya aza a Filisitiya, u ya'an ta nannai a makyan ma na Nadabu n aza a Isaraila raka a kanzai idika ya.

²⁸ Basha wu unai Nadabu, da wo okpoi mogono ma aza a Isaraila a kaya ka tatsu ka na Asa wi o tsugono tsu Yahuda.

²⁹ Ana u gitai kulya'a tsugono tsa, da wu unai limata i Jerobuwam raka. U kasakpa limata i Jerobuwam i na i buwai n wuma ba, ama wu unai le raka tsu na kadanshi ka Vuzavaguđu ka na ka tawai a una u kagbashi ka ni Ahija vuza vu aza a Shilo ka danai,

³⁰ adama a unushi u na Jerobuwam u ya'in da zuwai Vuzavaguđu Kashile ki Isaraila wupa, adama unushi u na u ya'in n unushi u na u zuwai aza a Isaraila a ya'in.

³¹ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Nadabu n ili i na u ya'in raka o tsugono ci ni, i da yita udani a katagarda ka tsumani ko ngono ma aza a Isaraila.

³² Asa m Basha mogono ma aza a Isaraila o yongo ta o kuvon a ayin o tsugono le raka.

Basha mogono ma aza a Israila

³³ A kaya ka tatsu ko tsugono tsu Asa mogono ma Yahuda, Basha maku ma Ahija wu okpoi mogono ma aza a Isaraila raka a Tiza. Da u lya'i tsugono tsa ali aya kamanga n anashi.

³⁴ U ya'in ka gbani-gbani a kubana u Vuzavaguđu, u tonoi uye u Jerobuwam n kuya'an ku unushi ku ni dem, kuna u zuwai aza a Isaraila feu a ya'in.

16

¹ Kadanshi ka Vuzavaguḏu ka tawai u Jehu maku ma Hanani adama a ka gbani-gbani ka na Basha u ya'in, ka danai,

² <<Vi ishi ili yoku ba da m bonokoi nu vuza kelime va aza a Isaraila, ama da vu ya'in tsu na Jerobuwam u ya'in ali da vu zuwai aza a Isaraila kuya'an unushi u na u zuwai mu wupa.

³ Mi ta devu a na ma kuna Basha m kpa'a ku ni dem, kata m bonoko kpa'a ku ni tsu kpa'a ku Jerobuwam maku ma Nebatu.

⁴ Vuma vu Basha vu na baci de dem u kuwai punu a likuci ya, nshe'e n da n kutakuma yi, kata asakali a cuwa tamkpamu n inyama ya aza a na a kuwai a kakamba.>>

⁵ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Basha, n ili i na u ya'in n ubuta u na u yawai, i da yi ta udani a katagarda ka tsumani ko ngono ma aza a Isaraila.

⁶ Da Basha u bankai anan koko a ni n kiya da a cidangi ni a Tiza, da Ela maku ma ni wu okpoi mogono a una u ni.

⁷ Da kpamu kadanshi ka Vuzavaguḏu ka tawai u keneki Jehu maku ma Hanani a kubana u Basha n kpa'a ku ni, adama a ukuna u gbani-gbani u na u ya'in dem a kubana u Vuzavaguḏu, u zuwa ni wupa adama a ili i na u ya'in, u ya'in tsu na Jerobuwam u ya'in, n tsu na kpamu wu unai kpa'a ku Jerobuwam ka.

Ela mogono mi Isaraila

⁸ A kaya ka kamanga n atali o tsugono tsu Asa mogono ma Yahuda, Ela maku ma Basha mo okpoi mogono ma aza a Isaraila, da u lya'i tsugono a Tiza ali aya e re.

⁹ Ama kagbashi ka ni Zimiri, vuza vu kelime vu kagimi ke te ve ekeke o doku a ni, u sheshei kawuya a kubana wa ni. A makyan ma na Ela wi a Tiza, u so'i mara ali ma makai ni a kpa'a ku Aza, vuza na a zuwai wi inda kefeku ka Tiza.

¹⁰ Da Zimiri u uwai u lapai ni wu unai, ili i nampa i gita ta a kaya ka kamanga n ke cindere ka na Asa wi o tsugono tsu Yahuda. Da wo okpoi mogono a una u ni.

¹¹ Ana u gitai kulya'a tsugono, u dasangi a kakuba ka nanlo, da wu unai limata i kpa'a ku Basha raka. U buwaka maku ma vali me te m wuma ba, ko umaci u le ko aja'a e le.

¹² Da Zimiri wu unai kpa'a ku Basha raka, tsu na kadanshi ka Vuzavaguḏu ka dansai a kubana u Basha a una u keneki Jehu,

¹³ adama a unushi u na Basha m maku ma ni Ela a ya'in, da kpamu a zuwai aza a Isaraila a ya'in unushi, ali da a zuwai Vuzavaguḏu Kashile ka aza a Isaraila wupa adama a amali a kavama e le.

¹⁴ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Ela n ili i na u ya'in raka a makyan ma na wi o tsugono, yi ta udani a katagarda ka tsumani ko ngono ma aza a Isaraila.

Zimiri mogono mi Isaraila

¹⁵ A kaya ka kamanga n ke cindere a na Asa wi o tsugono a Yahuda, Zimiri u lya'i tsugono a Tiza tsu ayin e cindere koci. Da osoji a kanzai likuci i Gibeton, a idika ya aza a Filisitiya.

¹⁶ Ana osoji a na i de a ubuta u kuvon a panai a danai, <<Zimiri u sheshei kawuya a kubana u mogono ali da wu unai ni.>> da aza a Isaraila raka a zuwai Omiri, vuza vu kelime vo osoji wo okpoi mogono ma aza a Isaraila de a kanna ka nanlo de a katsura.

¹⁷ Da Omiri n osoji a aza a Isaraila raka a utai a Gibeton, da a banai bopoi a kanzai likuci i Tiza n kuvon.

¹⁸ Ana Zimiri we enei a lya'a ta likuci ya, da u uwai a ubuta u wu ukanji e kefeku ko mogono ka, da u songi kpa'a ka n kaci ka ni punu dem, da u kuwai,

¹⁹ adama a unushi u na u ya'in, u yongoi a kuya'an ka gbani-gbani u Vuzavaguđu a kuya'an tsu na Jerobuwam wi ishi a kuya'an ali da u zuwai aza a Isaraila feu a ya'in unushi.

²⁰ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Zimiri n kagbanigbani ka na u ya'ansai, ki ta udani a katagarda ko ngono ma aza a Isaraila.

Omiri mogono mi Isaraila

²¹ Ana Zimiri u kuwai da uma a Isaraila e pecei ugboku u re, ugboku u te u tonoi Tibini maku ma Ginatu wu okpoi mogono, ugboku u te u na u buwai o tonoi Omiri.

²² Ama aza a na i a kuciga Omiri a la'a ta aza na i a kuciga Tibini kolobo ka Ginatu. Da Tibini u kuwai, da Omiri wu okpoi mogono.

²³ A kaya ka kamangankupa n kete ka tsugono tsu Asa mogono ma Yahuda, Omiri u lya'a ta tsugono ci Isaraila, u ya'in aya kupa n e re. A katsuma ka aya ka u ya'an ta atali a likuci i Tiza.

²⁴ U tsulai kaginda ka aza Samariya u Shimeru azurufa akpan atali (6,000) u ma'i de likuci da u dekei i da Samariya, adama a na a ciba sa m Shimeru vuza vu ubuta wa.

²⁵ Ama da Omiri u nusakai Vuzavaguđu u la'i aza a na lya'i tsugono e kelime ka ni raka.

²⁶ Adama a na u tono ta uye u Jerobuwam kolobo ka Nebatu, uteku tsu na u ya'in u nushi u na u zuwai aza a Isaraila kuya'an unushi, u na u zuwai Vuzavaguđu Kashile ki Isaraila wupa a adama amali kavama e le.

²⁷ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Omiri n ili i na u ya'in kobolo n utsura u tsugono u ni raka yi ta udani a katagarda ka tsumani ka ngono mi Isaraila.

²⁸ Da Omiri u bankai anan koko a ni n kiya da a cidangi ni a Samariya. Da Ahabu kolobo ka ni kokpoi mogono mi Isaraila.

Ahabu mogono mi Isaraila

²⁹ A kaya ka kamangankupa n kunlai ko tsugono tsu Asa, mogono ma Yahuda da Ahabu kolobo ka Omiri ka okpoi mogono mi Isaraila, da u lya'i tsugono ci Isaraila a Samariya aya kamanga n e re.

³⁰ Da Ahabu kolobo ka Omiri ka nusakai Vuzavaguđu u la'i aza a na lya'i tsugono e kelime ka ni raka.

³¹ Kutono ku uye u gbani-gbani tsu Jerobuwam kolobo ka Nebatu wu okpo yi ili ba da u zuwai Jezebelu mekere ma Etaba'alu, mogono ma Sidon, da u tonoi kamali ke le Balu da kpamu u ya'an ka ni tsugbashi.

³² Da u shikpa ka yi Balu katalikalyuka a alisa a Balu ka na u ma'in a Samariya.

³³ Ahabu u shikpai iyoci i kamali ka Ashera. Da u doku u ya'in u nushi wa abundai adama a na u zuwa ta Vuzavaguđu Kashile ki Isaraila wupa u na u la'i wu ngono mi Isaraila n na n lya'i tsugono kelime ka ni.

³⁴ A ayin o tsugono tsu Ahabu tsu da Hiyelu vuza va aza Betelu u ma'in Jeriko. A ayin a na u varai kuma'a ka da maku mu ugiti ma ni Abiram ma kuwai, ana kpamu u kotsoi kuma'a ka, da Segubu maku ma ukocishi ma ni ma kuwai, ili ya i ya'an ta derere uteku tsu na Vuzavaguđu u dansai a una u Jesuwa kolobo ka Nun.

17

Kene ku Iliya adama a unambi u mini

¹ A na i lo da keneki vuza kula Iliya, vuza va aza a Tishibi a likuci Giliyadu, u danai mogono Ahabu, <<Vuzavaguđu, Kashile ki Isaraila ka na mi o kutono ki baci n wuma, anana kuya'an ciza ko o yo'o mini idika aya a na a kutawa nampa ba sai n dansa.>>

² Da Vuzavaguđu u danai Iliya.

³ <<Danga vu kasukpa ubuta u nampa wa vu bana a kasana, kata vu shedeku e meyenike ma Keritu n tsu kasana ka Kuyene ku Urudu.

⁴ Mini me meyenike ma dada va kuso'o, kpamu n zuwa ta agawun a tawasa ka wu n ilikulya'a.>>

⁵ Da Iliya tana u dangai u ya'in i na Vuzavaguđu u tonokoi ni. U lazai a kubana e meyenike ma Keritu ma na mi a kasana n Kuyene ku Urudu da u dasangi de.

⁶ Agawun a kanai ku tawasa yi n ilikulya'a n inyama usana n kulivi. Mini ma meyenike ma da feu wi o kuso'o.

⁷ A kubana megeshe da meyenike ma me dekpei adama a unambi u mini ma Kashile a idika.

Iliya n kagapa ka vuka a likuci i Zarefatu.

⁸ Da Vuzavaguđu u danai Iliya,

⁹ <<Danga, vu ya'an moloko vu bana a likuci i Zarefatu a ubon Sidon kata vu dasangu de. N dana ta kagapa ka vuka vu yoku de u lya'atangu wu.>>

¹⁰ Da u dangai u banai a Zarefatu, a na u yawai utsutsu u likuci ya, da u cinai kagapa ka vuka de a kuzama ndanga. Da u dekei ni, da u danai, <<Ne'e mu mini o moko'o n so'o.>>

¹¹ Ana u dangai kubana ku ne'e yi mini, da u doku u dekei ni, da u danai ni, <<N folono wu ta, ghabaka mu n kawanshi ko boroji kenu.>>

¹² Da u danai, <<N kucina ta n Vuzavaguđu Kashile ka nu ka na ki n wuma, m buwa n kawanshi ko boroji ba, kakun ka kiya ka'a koci ka buwai mu o mogbodo n mani'in kenu e mevene. Mi ta a kuzama ndanga adama na m bana a kpa'a n yana kufa tsu lya'a n maku ma va, kata tsu vana ukpa.>>

¹³ Da Iliya u danai ni, <<Kata vu pana wovon ba. Wala vu bana a kpa'a vu ya'an uteku tsu na vu danai, ama vu gbadarka mu bi'i vu tuka mu, kata vu ya'anka kaci ka nu n kolobo ka nu.

¹⁴ Adama a na ili i na Vuzavaguđu Kashile ki Isaraila ka dana i dada na <Kiya ku na ki punu o mogbodo ma m mani'in ma mi o kukotso ba, sai kanna ka na Vuzavaguđu u yo'i mini a idika.> >>

¹⁵ Da u lazai, u banai u ya'in uteku tsu na Iliya u tonokoi ni. Da dem vu le a ciyai ilikulya'a kanna dem.

¹⁶ Kpamu kiya ku mogbodo ka m mani'in ma kukotso ba. Uteku tsu na kadanshi ka Vuzavaguđu ka dansai a una u Iliya.

¹⁷ M megeshe da kolobo ka vuka vuza kpa'a va ka vaki mballa. Tana mballa ma potso ba, ali maku ma ma kuwai.

¹⁸ Da u danai Iliya, <<Kawuya kene ka i vu tukai mu, vuma vu Kashile? Vu tawa ta adama a na vu cibaka mu n unushi u va adama a na vu una mu maku ma va?>>

¹⁹ <<Da Iliya u danai tuka mu m maku ma nu ma,>> Da wishi maku ma ekiye ni da u kumbai a kunu ku zuwa a kunu ku na u tsu asa, da u va'ankai ni a kajiba ka ni.

²⁰ Da u dangusai kalakatsu u ya'in avasa u Vuzavaguđu, <<Vuzavaguđu Kashile ka va, adama yidai da vu tukai kagapa ka na mi idashi a kpa'a ku ni na unambukatsuma u nampa, ma na ma unai kolobo ka ni?>>

²¹ Da u vaki a ikyamba i maku ya ali kutatsu n u vasai u Vuzavaguđu, n u danai, <<Vuzavaguđu Kashile ka va, bonoko maku ma nampa m wuma u ni.>>

²² Da Vuzavaguđu u panai avasa a Iliya da kolobo ka ka dangai n wuma.

²³ Da Iliya u dikai kolobo ka da u cipai n ayi idika punu a kpa'a ka. U nekei anaku a ni da u danai, <<Lana, kolobo ka nu ka na n wuma.>>

²⁴ Da vuka va vu danai Iliya, <<Gogo na n yeve ta a na avu vuma vu Kashile da vi, kpamu kadanshi ka Vuzavaguđu a una u nu mayun da.>>

18

Iliya n eneki a Balu

¹ Ana a ya'in ayin, a kaya ka tatsu ku unambi u mini wa, da kadanshi ka Vuzavaguḍu ka tawai u Iliya, ka danai, <<Bana vu yotsongu kaḱi ka nu u mogono Ahabu, kaṭa mpa tana n yo'o mini a idika.>>

² Da Iliya u banai u yotsongi kaḱi ka ni u Ahabu.

Kambulu tana ka yimkpa de punu a Samariya,

³ da Ahabu u dekei Obodiya, kagbashi kagbayin ka kpa'a ku ni. Obodiya tana vuza ku pana wovon u Vuzavaguḍu da.

⁴ A ayin a na Jezebelu u kaṇai ku una eneki a Vuzavaguḍu, Obodiya u sokongu ta eneki amangatawun u pecei le kure ugboku u te amangerenkupa ugboku u i re feu nannai a kabatsu, da u kaṇai ku neke le mini n ilikulya.

⁵ Da mogono Ahabu u danai Obodiya, <<Kara nyeneke n ara'a a idika raḱa ubuta u na mini ma tsu yongo ko va ku ciya ijanu adama odoku nu mkparagi n tsu, ta lo aza o yoku a ku kuwa.>>

⁶ Da e peciki kaḱi ke le, ayi mogono Ahabu n kaḱi ka ni u tonoi kakambu ke te, Obodiya tan feu u tonoi ukambu u nan de.

⁷ A ayin na Obodiya wi a nwalu uye da a gasai n Iliya. Ayi tana da u yevei ni, da u vaki a idika u lya'i kayala, da u danai, <<Vuzagbayin va Iliya, avu da na va mayun?>>

⁸ Da wu ushuki, <<E, mpa da. Bana vu dana vuzagbayin vu nu, <Iliya wi ta na.> >>

⁹ Da Obodiya wu ecei, <<Unushi wene u dai n ya'in, an vi a kuciga va denge kagbashi ka nu u mogono Ahabu wu una yi?

¹⁰ N kucina ta n Vuzavaguḍu Kaṣhile ka wuma ka nu, babu uduniya u na ko tsugono tsu na vuzagbayin vu va u kpaḍai ku suku vuma a laṇsa wu. Kpamu da baci uduniyan wa ko tsugono tsa tsu danai <Vi punu na ba,> kaṭa u zuwa tsugono ko uduniyan wa u kucina an ene nu ba.

¹¹ Da gogo na vi a kudana mu <Bana vu dana vuzagbayin vu nu, <<Iliya wi ta punu na.>> >

¹² Mpa n yeve ubuta u na ayinviki a Vuzavaguḍu a kudika wu a kubana ba, da baci n lazai kubana kudana mogono Ahabu mene wu ta. Kpamu da baci n bonoi da n cinai nu ba, wi ta a kuna mu. Ciba, ana mpa kagbashi ka nu vuza wovon u Vuzavaguḍu da a ayin udangi u va.

¹³ Vuzagbayin vu va, vu pana i na n ya'in a makyan ma na Jezebelu u kaṇai kuna eneki a Vuzavaguḍu ba? N sokongu ta eneki a Vuzavaguḍu amangatawun, m peciki le kure ugboku ute amangerenkupa, ugboku u ire feu nannai, kpamu da n kaṇai kuneke le mini n ilikulya.

¹⁴ Gogo na, nini dai va kudana mu, <M bana n dana mogono vuzagbayin va, <<Avu da na.>> > Wi ta a ku una mu.>>

¹⁵ Da Iliya u danai, <<N kucina ta n Vuzavaguḍu Mala'imili vuza na wi n wuma u nu, anana mi ta a kubanka kaḱi ka va u mogono Ahabu.>>

Iliya wu unai eneki a Balu

¹⁶ Da Obodiya u banai u danai mogono Ahabu, da mogono ma banai adama a na u gasa n Iliya.

¹⁷ Ana Ahabu we enei Iliya, da u dana ni, <<Avu da, vuza vu na wi a kutakacika aza a Isaraila a?>>

¹⁸ Da Iliya wu ushuki, u danai <<Mpa, n takacika aza a Isaraila ba, ama avu n kpa'a ke esheku a nu ada yi a kutakacika le, adama a na i iwan ta kutono Vuzavaguḍu da i kaṇai kutono Balu.

¹⁹ Gogo na suku e dekeke mu uma Isaraila raka a cina mu a Kusan ku Kamelu, kobolo n eneki amangatawanashi n amangerenkupa (450) a Balu kobolo n eneki amangatawanashi a Ashera aza a na Jezebelu wi a kubana.>>

²⁰ Da mogono Ahabu u suki akaka a kara'i ubuta raka a Isaraila, da u bolongi eneki raka a Kusan ku Kamelu.

²¹ Da Iliya u yawai devu n ubuta u uma a da u danai, <<Wannai dai ya ku kasukpa kupecuku adu ada? Vuzavaguđu Kashile ka'a baci, tonoi ni, ama Balu da baci Kashile tonoi ni.>> Ama da uma raka a padai bini, e kebece ukuna ba.

²² Da Iliya u danai, <<Mpa da keneki ka Kashile kete ka na ka buwai, ama Balu wi ta n eneki amangatawanashi n amangerenkupa (450).

²³ Da u danai, nekei tsu obomburon e re, kata a zagba ke te a kida, a lapula kata a dara a ndanga ama kata a dyaba a kina ba. Mpa mi ta a ku kida ka na ka buwai va, kata n lapula n dara feu a ndanga ma ama mpa n ku dyaba a kina feu ba.

²⁴ Kata i deke kula ku kamali ka da, mpa feu n deke kula ku Vuzavaguđu. Kashile ka na baci kushuki n akina, ayi da Kashile.>>

Da uma raka a danai, <<Ka na vu dansai na va ka ga'an ta.>>

²⁵ Da Iliya u danai eneki a Balu, <<Ana wo okpoi, yi ta n kabundai, ada da i kugita kuzagbaka kaci ka da kobomburon i lapula, kata i vasa i deke kula ku kamali ka da, ama kata i dyaba akina ba.>>

²⁶ Da a dikai kobomburon ka na a tukai le da a lapulai ka'a, da a darai an ndanga,

Da a kanai kavasa n e dekei kula ku kamali ke le Balu ili i na i dikai a usana ali a kubana a kanna a kaci, a kanai kudana, <<Avu, Balu ushuku tsu.>>A kanai kuje'e n a kara'i Katalikalyuka ka na a mai va. Ama babu vuza na wu ushuki le.

²⁷ Ana kanna kayawai a kaci derere, da Iliya u ya'ankai le ulami, u danai, <<Dekei ni n kalakatsu kagbayin, adama a na ayi kamali ka'a, yoku wi ta de e kusheshe, ko kpamu wu uta ta ku kara'a, ko u bana ta nwalu. Yoku u ya'an de alavu, kata u jingba.>>

²⁸ Da a kanai medevile n utsura, uteku tsu na a kiwanai, a kanai kudanasaka kaci ka le n muwun n atanu ali mpasa n mu utai.

²⁹ A kanai kakpawawa ili i na i dikai a kanna a kaci ali kubana makyan ma kune'e alyuka a kulivi, babu vuza vu na wu ushuki le, ko u kebecei le ukuna, kpamu ko vuza u zuka n ele ba.

³⁰ Da Iliya u danai uma raka <<Tawai na.>> Da a yawai devu n ayi, da u lapulasakai katalikalyuka ka Vuzavaguđu ka na a langasai.

³¹ Da u zagbai atali kupa n e re, tsu kabundai ka kumaci ku muku n Yakubu, vuza na kadanshi ka Vuzavaguđu ka danai ni, <<Kula ku nu ki ta o kokpo Isaraila.>>

³² N atali a da da u ma'in katalikalyuka n kula ku Vuzavaguđu. Da kpamu u gawai kpenle u karakai katalikalyuka ka, ku na ka kudika madiki me te ma mini.

³³ Da u gerei ndanga, da u kidai kobomburon ka a kidi a kidi, da u gerei a da gadi vu ndanga va. Da u danai shatangi ndiki n nashi m mini, kata i tsunku inyama ya n ndanga ma.

³⁴ Da udanai, <<Doku i tsungu i re,>> da o doku a tsungi. Da udanai, <<Doku i tsungu tatsu.>> da o doku a tsungi ali kutatsu.

³⁵ Da mini ma me yeki katalikalyuka ka ali ma yenei da ma shanai kpenle ku na a gawai a karakai va.

³⁶ Ana makyan ma kune'e alyuka ma yawai, da keneki Iliya u yawai devu, da u vasai, <<Vuzavaguđu, Kashile ki Ibirahi, Ishaku n ka Yakubu, kasukpa anana uma e yeve ana avu da Kashile ka aza a Isaraila, kpamu mpa kagbashi ka nu ka mi n ya'an ta ili i nampa raka n utsura u nu.

³⁷ Vuzavagudu ushuku mu, adama a na uma a nampa e yeve a na avu, Vuzavagudu avu da Kashile, avu da kpamu vuza vu na vi o kubonoko adu e le wa nu.>>

³⁸ Da akina a Vuzavagudu a cipai da o songi alyuka a, n ndanga ma, n atali a, kobolo n kayala ka dem, da kpamu a da a lebecei mini ma na mi punu e kpenle ka.

³⁹ Ana uma raka enei nannai, da a kudangi a idika da a zalikai aci e le, da a danai, <<Mayun, Vuzavagudu Kashile ka a, Vuzavagudu ayi da Kashile.>>

⁴⁰ Da Iliya u danai, <<Remei eneki a Balu raka. Kata i kasukpa ko vuza te u suma ba.>> Da Iliya u zuwai a banka le e kuyene ku Kishon da a kidai le de raka.

Avasa a Iliya adama a mini

⁴¹ Da Iliya u danai Ahabu, <<Bana vu lya'a vu so'o m pana ta izumgbi i mini mu utsura a kutawa.>>

⁴² Ana Ahabu u lazai ku lya'a ilikulya, da Iliya u kumbai gadi vu Kusan ku Kamelu, da u zalikai kaci ka ni a idika e mere ma akangatsu a ni.

⁴³ Da u danai kagbashi ka ni, <<Bana vu lana ubon u mala.>> Da kagbashi ka ka banai, da ko bonoi, ka danai,

<<Mpa mene ili ba.>> Da u danai ni <<Doku vu bana.>> Ali kucindere Iliya n u danai kagbashi ka ni ka bana ka lanuku.

⁴⁴ Ubani u cindere wa da kagbashi ka ka danai, <<Mene ta maku ma keleshu kenu an kataka ka kukiye ka vuma a kudanga gadi a mala.>>

Da Iliya u danai kagbashi ka ni, <<Bana vu dana Ahabu, <Fobuso keke vo odoku a nu kata vu kana uye a kubana a kpa'a, ta lo mini ma Kashile ma kukpada wu.>>

⁴⁵ Megeshe kenu eleshu a limanai da wunlai u dangai, da o yo'i mini ma abundai. Da Ahabu u sumai a kubana a Jezirelu.

⁴⁶ Da utsura u Vuzavagudu u cipai u Iliya, da u shiyai kadambura ka ni, da u sumai u lyai melentsu ma Ahabu a ku yawa a Jezirelu.

19

Iliya u sumai a kubana a kusan ku Sinai

¹ Ana Ahabu u yawai a kpa'a da u danai vuka vu ni Jezebelu i na Iliya u ya'in, n uteku tsu na wu unai eneki a Balu raka n kotokobi.

² Da Jezebelu u su'uki Iliya n akaka, u danai, <<Ya'an amali a takacika mu ali u la'a nannai da baci makpa'a makyan ma nampa mu unai nu tsu na vu unai eneki a Balu ba.>>

³ Da Iliya u panai wovon, da u sumai adama na u la'aka n wuma u ni. Ana u yawai a likuci i Biyasheba a Yahuda da u kasukpai kagbashi ka ni lo.

⁴ Ama da ayi u lazai, u ya'an nwalu n kanna kete a kakamba, u yawai u dangi a kumi ku madanga ma yoku, da u folonoi ukpa, u danai, <<Vuzavagudu, kadama ka yawa mu ta. Dika wuma uva. Adama a na mpa n la'a ikaya i va i na i kuwai ba.>>

⁵ Da u vaki a kumi'i ku madanga ma da alavu a purai ni.

U ya'an megeshe ba da kalingata ka Vuzavagudu ka sawai ni da ka danai, <<Danga vu lya'a ilikulya'a.>>

⁶ Ana u lanai, da u cinai emeshe a na a ya'in n katali ka usudukpi n kedele ka mini. Da u dangai u lya'i u so'i da kpamu u doku u vaki.

⁷ Da kalingata ka Vuzavagudu ko doku ka tawai ire, da ka sa'wa ni, ka danai, <<Danga vu lya'a ilikulya'a, da baci ba nwalu n na mi kelime ka nu mi ta nu mbari.>>

⁸ Da u dangai u lya'i da u so'i, da u ciyai utsura wu nwalu, da u ya'in nwalu ayin amangere kanna n kayin ali u yawai a kusan ku Sinai, kusan ku Kashile.

⁹ Ta de u banai a kabatsu ka katali da wu asai.

Vuzavagudu u ya'in kadanshi n Iliya

Da Vuzavaguḍu u ya'in kadanshi n Iliya, u danai, <<Iliya, yidai vi a kuya'an na?>>

¹⁰ Da Iliya wu ushuki, u danai, <<Vuzavaguḍu Kaṣhile Mala'imili, mi ta e cishe'e adama a nu ayin tutu. Ama aza a Isaraila a iwan ta uzuwakpani u nu, a fadai katalikalyuka ka nu, da unai eneki a nu n kotokobi. Mpa da koci m buwai, da kpamu a cigai ku una mu.>>

¹¹ Da Vuzavaguḍu u danai ni, <<Uta kata vu Shamgba a kusan e kelime ka Vuzavaguḍu, adama a na wi ta a kuciga kupasamgbani.>>

Da wunlai wu utsura u batsai nsasan da u bosoi akpanlai okpoi miri-miri e kelime ka Vuzavaguḍu, ama Vuzavaguḍu u wi punu a wunlai wa ba. Ana wunlai u kotsoi, da idika i jengedei, ama Vuzavaguḍu wi punu feu ba.

¹² Ana idika i kotsoi ku jengede, da akina a cipai, ama Vuzavaguḍu wi punu akina a ba. Ana akina o kotsoi, da a panai kalakatsu e yemeni.

¹³ Ana Iliya u panai kalakatsu, da u palai ashi a ni m motogu da wu utai pulai u shamgbai utsutsu wu una kabatsu wa.

Da u panai Kalakatsu ka danai ni, <<Iliya, yidai vi a kuya'an na?>>

¹⁴ Da wu ushuki u danai, <<Vuzavaguḍu Kaṣhile Mala'imili, mi ta cishe'e adama a nu ayin tutu. Ama aza a Isaraila a iwan ta uzuwakpani u nu, a fadai katalikalyuka ka nu, da unai eneki a nu n kotokobi. Mpa da koci m buwai, da a cigai ku una mu.>>

¹⁵ Da Vuzavaguḍu u danai ni, <<Danga, vu bono n uye u na vu tukai, o kubana e meremune ma Dimaska. Vu yawa baci de, kata vu erengu Haziyele, wo okpo mogono ma Siriya.

¹⁶ Kata kpamu vu erengu Jehu kolobo ka Nimishi, wo okpo mogono mi Isaraila, n Ilisha kolobo ka Shafatu vuza aza a Ebelu-mehola, wo okpo keneki una u nu.

¹⁷ Jehu wi ta a ku una vuza vu na dem u la'akai ukpa u kotokobi ka Haziyele, Kata Ilisha tamkpamu wu una vuza vu na dem u la'akai ukpa u kotokobi ka Jehu.

¹⁸ N nannai dem, mi ta a kusakpa uma akpan e cindere (7,000) n wuma punu a Isaraila, aza a na a iwain ku kudanku kamali ka Balu, da kpamu a iwain ku obongu kamali ka.>>

E dekei Ilisha

¹⁹ Da Iliya u dangai da u kanai uye, da u cinai Ilisha kolobo ka Shafatu, vuza vu na wi a vicimba n anaka ugboku kupa n e re. Kpamu ayi n ka kupa n ka ire ka. Da u yawai devu n ayi da u taduku ni motogu ma ni.

²⁰ Da u kasukpai anaka a ni da u sumai u tonoi Iliya, da u danai, <<Kasukpa mu bi'i m bana m pecemgbenei n esheku ava n anaku a va, kata yeve m bono n tono wu,>> Da Iliya wu ushuki u danai,

<<Kpatala, mpa yidai n ya'ankai nu?>>

²¹ Da Ilisha u kasukpa ni u bonoi u remei anaka a na wi a vicimba n ada u kidai, u su'wain inyama ya nu ndanga ma ogboro ma, da u pecekei uma a takumai. Da yeve u kanai uye u banai u cinakai Iliya. Da wu okpoi kabanki ka ni.

20

Ben-hadadu u bankai aza Samariya n kuvon.

¹ Da Ben-hadadu mogono vuza va aza a Siriya u bolongi ovonshi a ni raka, kobolo nu ngono n yoku kamangankupa n ere n odoku kobolo n ekeke odoku e le. A banai a kanzai Samariya likuci igbain yi Isaraila n kuvon.

² Da u suki n akaka a kubana a likuci u mogono Ahabu va aza a Isaraila, u danai, <<Ili i na Ben-hadadu u danai i dan na.

³ <Azurufa n azanariya a nu a va a da, amaci a singai a nu n muku n nu feu n va n da.> >>

⁴ Da Ahabu mogono mi Isaraila wu ushuki, u danai, <<Tsuna vu danai vuzagbayin va mogono, mpa n ili i na mi n i da dem i nu i da.>>

⁵ Da aza a suki a o doku o bonoi de da a danai, <<Ben-hadadu u dana ta, <N su'uku ta n akaka n danai, <<Neke mu Azurufa n azanariya a nu, n amaçi a nu kobolo n muku n nu.>>

⁶ Ta baci nannai ba, makpa'a a makyan tsu nampa mi ta a kusu'uku wu n uma aya a tawa a e vece kefeku ka nu n i'uwa ya aza a ulinga a nu, kata a pura i na dem i cigai a lazaka.>>

⁷ Da mogono mi Isaraila me dekei nkoshi m gbara-gbara ma idika raka, da u danai le, <<Ada yene ta mayin uteku tsu na vuma nampa wi a kulansa una u tsu. U su'uku mu ta n akaka, u danai, n neke yi amaçi aya, n muku n va, n azanariya kobolo n azurufa aya, da n nekei ni.>>

⁸ Da nkoshi m gbara-gbara kobolo n uma raka a danai mogono Ahabu, <<Kata vu kebece yi ukuna ba, kpamu kata vu ushuku ba.>>

⁹ Da u danai aza a u suki a Ben-hadadu, <<Danai vuzagbayin va mogono, <Kagbashi ka nu ki ta a kuya'an ili i na akaka a iyain a dansai raka, ama akaka a ire a mi a kuya'an ba.>> Da aza a u suki a lazai o bonokoi Ben-hadadu n akaka.

¹⁰ Da Ben-hadadu u doku u suki n akaka o yoku a kubana u Ahabu, u danai, <<Ya'an amali una mu da baci kubuta ku buwai a Samariya ali kushana kakun adama osoji aya raka.>>

¹¹ Da mogono mi Isaraila mu ushuki, ma danai, <<Banai i dana yi, <Kovonshi kamayun ka tsu lapa makanga ba, sai ayin a na u ciyai ulya'i.>>

¹² Ana Ben-hadadu u panai akaka a nampa, ayi o kuso'o kobolo nu ngono n na m buwai apam e le, da u danai ovonshi a ni, <<Dangai i fobuso.>> Da o fobuso tsu na a ku'uwa a likuci ya n kuvon.

Ahabu mogono u lya'i Ben-hadadu n kuvon

¹³ An i lo, da Keneki ka tawai u Ahabu mogono mi Isaraila, da ka danai ni, <<Vuzavagudu u dana ta, Ve ene ta kabunda ko osoji a nampa? Mi ta e kuneke le ekiye a nu anana. Talo va kuyeve a na mpa da Vuzavagudu.>>

¹⁴ Da Ahabu mogono me ecei keneki ka, u danai, <<Yayi u ko okpo kovonshi ka kuvon ka?>> Keneki ka kushuki, ka danai, <<Ili i na Vuzavagudu u danai i da na, adangani ovonshi a ubon kakau a da, a kuya'an ku da.>> Da mogono Ahabu u danai, <<Yayi u kugita kuvon ka?>>

Da wu ushuki u danai, <<Avu da.>>

¹⁵ Da mogono Ahabu u bolongi adangani ovonshi osoji aza e kelime a ubon kakau amangatawenre n kamangankupa n e re (232). Da kpamu u dekei ovonshi a Isaraila, dem vu le akpan e cindere (7,000).

¹⁶ N kanna a kaci, da a utai kuya'an kuvon, da a cinai mogono Ben-hadadu o kuso'o mara a kpa'a ku mara kobolo nu ngono kamangankupa n e re na m kubanka yi va.

¹⁷ Da adangani ovonshi osoji aza e kelime a ubon kakau va a gitai kuta kuvon.

Da aza a tsusaki o mogono Ben-hadadu o bonoi n akaka, a danai, <<Osoji a da lo utai a Samariya a kutawa.>>

¹⁸ Da u danai, <<Kanai le n wuma i tuka mu, ko vishili da baci ishi a tawai ko ufolu u matana.>>

¹⁹ Ama wanai dai adangani ovonshi osoji a ubon kakau a uta de a likuci ya, n osoji a na a buwai o kutono kacapa.

²⁰ Da yaba dem wu unai vurala vi ni, da aza a Siriya a na a buwai a sumai, da aza a Isaraila tamkpamu o tonoi le. Ama da Ben-hadadu mogono ma aza a Siriya ma kumbai kodoku da u sumai kobolo n akumbi odoku a ni.

²¹ Da mogono mi Isaraila ma utai kobolo n ovonshi a ni da wu unai le n odoku e le kobolo n ekeke odoku e le raka, da a unai aza a Siriya n abundai.

²² Dada keneki ka ko doku ko bonoi u Ahabu mogono mi Isaraila, da u danai ni, <<Fobuso mayin vu ene i na va kufuda va ya'an, adama na mogono ma Siriya mi ta o ku doku kutuka wu n kuvon a makyan ma nampa kaya ku uboni.>>

²³ an i lo da aza a gbara-gbara o mogono Ben-hadadu a danai ni, <<Amali a aza a Isaraila amali a ginda a da, dada i zuwai da a lya'i tsu, ama ci ta a kuciya u lya'i da baci ci tsu shilikai n e le e keteshe.

²⁴ I na va kuya'an i dan na, takpa ngono kamangankupa n e re ma, kata vu saba'a le n ovonshi osoji.

²⁵ Kata vu doku kabundai ko ovonshi, n ko odoku, n ke ekeke odoku uteku tsa aza na unai, nannai da tsa kufuda tsa shilika n ele e keteshe, mayun ci ta a kuciya u lya'i.>> Da mogono Ben-hadadu wu ushuki n odoki e le da u ya'in uteku tsu na a dana ni.

²⁶ An kaya ko bonoi da mogono Ben-hadadu u dangai u bolongi aza a Siriya a kubana a likuci i Afeku kuya'an kuvon na aza a Isaraila.

²⁷ Ana o bolongi aza a Isaraila, da e nekei le ucanuku u kuvon, da a utai kugasa n aza a Siriya. Aza a Isaraila o bolongi atsura e re a kinda le tsu ushiga wu nradika, ama aza a Siriya a wacuwai a kambuki ubuta wa dem.

²⁸ Da keneki ka ka tawai u mogono mi Isaraila u danai, <<Ili i na Vuzavagudu u danai i dan na, <Adama a na aza a Siriya a dana ta, <<Mpa, Vuzavagudu Kashile ka a ubuta wa aginda ka'a, ba Kamali ka a ubuta u keteshe ka ba,>> Mpa n kuneke ta kabundai ko ovonshi ka na ve enei na va ekiye nu. Talo va kuyeve a na mpa da Vuzavagudu.> >>

²⁹ A ya'an ta ayin e cindere e le a mindansanai yaba dem idashi a katsura ka ni. Ama a kanna ke cindere da a gitai kuvon, da aza a Isaraila a unai osoji a idika a Siriya akpan amangatawun (100,000) a kanna ke te.

³⁰ Da aza a na la'akai a sumai a kubana a likuci i Afeku, da kpamu mashilya ma likuci ma ma yikpakai osoji akpan kamanga n e cindere (27,000). Ayi Ben-hadadu tamkpamu u sumai u uwai a likuci da u shedekei punu a kunu ka a suvu.

³¹ Da ovonshi osoji a ni a banai wa ni da a danai ni, <<Lana, tsu pana ta a danai ngono mi Isaraila ngono ma asuvayali n da, ya'an tsu uka ntogu n kpalu akyun n awin aci a tsu, tsu bana u mogono mi Isaraila adama a na tsu folono yi. Ko wa ku kasukpa wu n wuma.>>

³² Da a ukai ntogu n kpalu akyun n awin ushiyi aci e le, da a banai u mogono mi Isaraila, da a danai ni, <<Kagbashi ka nu, Ben-hadadu wi ta ufolu nu u danai, <Kasukpa mu n wuma.> >>

Da mogono ma ushuki, ma danai, <<U buwa ta n wuma? Ayi vutoku va da.>>

³³ Dada tana ili i na ovonshi osoji a Ben-hadadu i a kuciga a pana, gogolo a lamanasai Ahabu mogono. Da ushuki, <<Ayi vutoku nu da Ben-hadadu,>> Da mogono ma danai,

<<Banai i tawa n ayi,>> Ana Ben-hadadu u yawai, da mogono Ahabu u kumbakai ni e keke vo odoku u dangi kobolo n ayi.

³⁴ Da Ben-hadadu u danai, <<Mi ta o kubonoko wu n likuci i na esheku a va isai e kiye esheku a nu. Kata vu zuwa kuden a likuci i Dimaska, uteku tsu na esheku a va a ya'in a Samariya.>>

Da Ahabu u danai ni, <<Mi ta a ku kasukpa wu vu laza uteku tsu na tsu ushuki kuya'an.>> Da a ya'ankpanai uzuwakpani, da u kasukpai mogono Ben-hadadu u laza.

Keniki ka barang Ahabu

³⁵ Tsu na kadanshi ka Vuzavagudu ka danai a katsuma ke eneki, vuza vu yoku u dana ta toku ni <<N folono wu ta lapa mu,>> Da u iwain kulapa yi.

³⁶ Da keneki ka danai, <<Ana wo okpoi vu inwan ta kutono wila u Vuzavagudu, avu a ku kasukpa mu, Kawu wi ta a ku una wu.>> Ana tana vuma va u lazai da Kawu wu unai ni.

³⁷ Da keneki ka, ka gasai n vuma vu yoku kpamu, da u danai, <<N folono wu ta lapa mu.>> Da vuma va u lapai ni ali ukai ni usan.

³⁸ Da keneki ka, ka alai kaci ka ni n akashi a kaci adama a na kata e yevei ba, da u shamgbai a uye a kuvana mogono.

³⁹ A makyan ma na mogono mi a kulaza lo, da keneki ka, ke dekei ni, <<Vuzagbayin, kagbashi ka nu ki ta a ubuta u kuvon, da vuza yoku u tukai mu n kagbashi, da u danai, <Inda vuma vu nampa va. Da baci u sumai, vi ta a kutsupa n wuma u nu ko kpamu vu tsupa n azurufa akan a tatsu.> (3,000).

⁴⁰ A ayin a na mi a kuya'an koyoku da vuma va u puwankai.>>

Da Ahabu mogono mi Isaraila ma danai, <<N una u nu da vu dansai unushi u nu, adama nannai, vi ta a kudika atakaci a nu.>>

⁴¹ Da keneki ka kaya'in gogo ka shikpai akashi ana wu alai a kaci ka, da mogono ma yeve an vuza yoku da a katsuma ka eneki.

⁴² Da u danai mogono, <<Ili i na Vuzavagudu u danai i dada na, <Vu kasukpa ta vuma na n takpai adama a ku una. Adama nannai, n wuma u nu u da a ku tsupaka wuma u ni, kpamu wuma u uma a nu, u dada a una u uma a ni.> >>

⁴³ Da Ahabu mogono mi Isaraila u bonoi a kpa'a ku ni a Samariya n wupa n unangbi u katsuma.

21

Kashina ki itacishi ka Nabot

¹ N ayin o yoku de a ya'an ta ukuna u kashina ki itacishi ka Nabot vuza va aza a Jezirelu. Kashina ki itacishi ka ki ta a Jezirelu a ubon Samariya devu n kefeke ka Ahabu mogono.

² Kanna ke te, da mogono Ahabu u danai Nabot, <<Neke mu kashina ka nu n cimba ishu'wan, a na wokpoi ka ki ta devu n kefeke ka va, kata n sabaka wu n koyoku ka na ka la'i ka nampa, ama vu la'a baci n kuciga n ikebe mi ta tsupa wu derere uteku tsu na u ga'in.>>

³ Ama da Nabot wu ushuki Ahabu, udanai, <<Kashile ke jebeshe a na mpa ma kuneke wu ili yi ukani yi ikaya i va.>>

⁴ Da mogono Ahabu u banai a kpa'a n wupa n unangbi u katsuma adama a na Nabot vuza va aza a Jezirelu u dana ta, <<Mpa, n kuneke wu ili yi ukani ye ikaya i va ba.>> Da Ahabu u vaki u vadalukpai a kinda kasaka kpamu u iwain kulya'a ilikulya.

⁵ Ama da Jezebelu vuka vu ni vu uwai punu da we ece ni, <<Yidai i zuwai da vi unangbi u katsuma? Da kpamu vu iwain kulya'a ilikulya.>>

⁶ Da wu ushuki da u danai, <<Adama a na n dana ta Nabot vuza va aza a Jezirelu, <Denke mu kashina ki itacishi ka nu, ko kpamu da baci vu cigai n sabaka wu n koyoku.> Ama da u danai, <Mpa n ku neke wu kashina ki itacishi ka va ba.> >>

⁷ Da Jezebelu vuka vu ni u danai, <<Ta va lya'a tsugono ci Isaraila nanai? Danga vu lya'a ilikulya. Vu ya'an mazanga. Mi ta e kuneke wu kashina ki itacishi ka Nabot vuza va aza a Jezirelu.>>

⁸ Da vuka va u danai atagarda akaka n kula ku mogono Ahabu da u lapakai le katambari ko mogono ka, da u pecekushi atagarda a, a kubana wu nkoshi m gbara-gbara n aza e kelime a likuci i na Nabot wi idashi.

⁹ Punu atagarda a u danai,

<<Salai kanna ka kakuli i ðe ke uma, kạta, i zuwa Nabot u ðasangu a ubuta u tsugbayin e kelime ka uma.

¹⁰ Kạta i zuwa aza ugbamukaci e re a ðasangu a mindanai n ayi, kạta a dana <Vu nusaka ta Kashile m mogono.> Kạta i ðika yi yu utuka pulai i varai n atali yi una.>>

¹¹ Da nkoshi m gbara-gbara n aza e kelime a na i idashi a likuci i te n Nabot a ya'in derere uteku tsu na Jezebelu u danai le a ya'an punu a atagarda a.

¹² Da a salai kanna ka kakuli, ða a ðasankai Nabot a ubuta u tsugbayin e kelime ka uma.

¹³ Da aza a ugbamukaci e re a a yawai ða a ðasangi a mindanai n ayi, ða a kanai kulangasa Nabot e kelime ka uma, a danai, <<Nabot u shika ta Kashile n mogono.>>Da a ðikai ni utukai pulai vu likuci ða a vara ni n atali ali u kuwai.

¹⁴ Da a su'uki Jezebelu n akaka, a danai, <<A vara ta Nabot n atali unai.>>

¹⁵ Gogo lo ana Jezebelu u panai a danai a vara ta Nabot n atali ali u kuwai, ða u danai Ahabu, <<Danga vu bana vu ðika kashina ki itacishi ka a ubuta wu ukani u Nabot vuza va aza a Jezirelu va, ka na u sankai nu va. U buwa n wuma ba, u kuwa ta ðe.>>

¹⁶ Ana Ahabu u panai a danai Nabot u kuwa ta, ða u dangai ða u banai wu isai kashina ka ko okpoi ka ni.

¹⁷ Da Vuzavaguđu u ya'in kadanshi n Iliya vuza va aza a Tishibi. U danai,

¹⁸ <<Danga. Bana vu cinaka Ahabu mogono mi Isaraila, ma na ma lya'i tsugono a Samariya. Gogo na wi ta ðe a kashina ka Nabot, u bana ta ðe adama na wi isa ka'a.

¹⁹ Dana yi, <Ili i na Vuzavaguđu u danai i ðan na. <<Ana vu unai vuma va ða vu cigai kabangu ucanuku u ni?>> > Doku vu dana yi, <Ili i na Vuzavaguđu u danai i ðan na. <<A ubuta u na nshe m peðei mpasa n Nabot ma, ta ðe feu nshe ma n kupede n nu.>> > >>

²⁰ Ana Ahabu wu enei Iliya ða u danai, <<Gogo na vu ciya mu ta vurala va.>>

Da Iliya wu ushuki u danai, <<E, mayun ða gogo na n ciya wu ta adama a na vu neke ta kaci ka nu a ubuta u kuya'an ka gbani-gbani a ashi a Vuzavaguđu.

²¹ Mi ta a kutuka wu n maðukpa. Mi ta a ku una ntsukaya n nu, avu m muku mo olobo n nu raka, kagbashi ko maku punu a Isaraila.

²² Mi ta a kuna kpa'a ku nu tsu kpa'a ku Jerobuwam kolobo ka Nebatu, n uteku tsu kpa'a ku Basha kolobo ka Ahija, adama a na vu zuwa mu ta wupa, ða kpamu vu zuwai aza a Isaraila kuya'an unushi.

²³ Ayi vuka vu nu Jezebelu tamkpamu, Vuzavaguđu u dana ta, <Nshe'e ða n m kutakuma yi a katsuma ka likuci i Jezirelu.>

²⁴ Aza a kpa'a ku Ahabu a na a kuwai punu a likuci ya nshe'e n ða n kutakuma le, kạta asakali tamkpamu n takuma yaba ðe na u kuwai a kakamba.>>

²⁵ Babu vuza vu na u sawai kuya'an ka gbani-gbani u Vuzavaguđu aduniyan tsu mogono Ahabu, adama a na vuka vu ni Jezebelu ða u zuwai ni kuya'an nannai.

²⁶ U ya'ansa ta ili yi unata n abundai, a ubuta u kutono amali, uteku tsa aza a Amoriya a na Vuzavaguđu u lokoi, e kelime ka aza a Isaraila.

²⁷ Ana Ahabu u panai kakuna ka nampa, ða u karai ntogu n ni, ða u ukai m kpalu ða u ya'in kakuli wu asai n akashi a kpalu a ða u kanai nwalu sawu adama a unangbi u katsuma.

²⁸ Da kadanshi ka Vuzavaguđu ka tawai u Iliya vuza va aza a Tishibi, ka danai,

²⁹ <<Ko ve ene ta uteku tsu na Ahabu ugoyi kaci ka ni wa aya? A na wo okpoi u goyo ta kaci ka ni wa aya, n kutuka n maðukpa ma nampa a ayin a ni ba, ama n kutuka ta m ma'a a kpa'a ku ni ayin a maku ma ni.>>

22

Mikaya u ya'in kene ku wuya u mogono Ahabu.

¹ A ya'an ta_aya_ a tatsu aza a Isaraila a ya'an kuvon n aza a Siriya ba.

² Ama a_kaya_ ka tatsu da Johoshafatu mogono ma Yahuda u ta_wai_ adama a na we ene mogono mi Isaraila.

³ Da mogono mi Isaraila me ecei nkoshi n gbara-gbara_ n likuci n ni, u danai, <<A_da_ i yeve a na likuci i Ramotu-giliyadu ya i tsu i da ba? Kpamu da tsu kpa_dai_ kuya'an ukuna u ki isa i da ekiye o mogono ma aza a Siriya?>>

⁴ Da mogono Ahabu we ecei Johoshafatu, u danai, <<Ko va kutono mu ta_ tsu bana ci ya'an kuvon n Ramotu-giliyadu?>>

Da mogono Johoshafatu wu ushuki mogono mi Isaraila u danai, <<Mpa, m fobuso ta_ tsu na vi ufobushi, osoji a_ va_ osoji a_ nu a da, odoku a_ va_ tsu odoku a_ nu a da.>>

⁵ Da Johoshafatu u doku u danai mogono mi Isaraila, <<Ama la_nsa_ bi'i kusheshe ku Vuzavagu_du.>>

⁶ Da Ahabu mogono u suki e dekeke yi eneki amangatawunana_shi (400), da we ecei le, <<M bana n shilika_ n Ramotu-giliyadu ko n kasukpa?>>

Da ra_ka_ vu le ushuki, a danai, <<Bana adama a na Vuzavagu_du wi ta_ e kuneke wu i da ekiye a_ nu.>>

⁷ Ama da Johoshafatu we ecei, <<Keneki ka Vuzavagu_du ko yoku ki lo ka na ka kulansa_ ka_ tsu kuyeve ku Vuzavagu_du ba?>>

⁸ Da Ahabu mogono mi Isaraila wu ushuki Jehoshafatu u danai, <<Vuza vu yoku wi ta_ lo vuza na tsa kufu_da_ ku ece, ayi da Mikaya kolobo ka Imila, ama mpa n ciga yi ba, adama a na u ci ya'an kene ku singai wa_ a_ va_ ba, sai ku wuya.>>

Da Johoshafatu mogono u danai, <<A_a_ ka_ta_ mogono ma dansa nannai ba.>>

⁹ Da mogono me dekei vuza te a_ katsuma_ ka nkoshi m gbara-gbara_, u danai, u danai <<Ta_wakai_ mu n Mikaya maku ma Imila na gogo'o.>>

¹⁰ Da mogono mi Isaraila n mogono Johoshafatu vu Yahuda a ukai aminya o tsugono e le da a_ da_sangi_ akuba o tsugono de_vu_ n ulanga u kulapu ka_ utsutsu u likuci i Samariya, da eneki a idika ya ra_ka_ a_ kana_i_ kuya'an kene e kelime ke le.

¹¹ Vuza te a_ katsuma_ ke le vuza kula Zedekiya kolobo ka Kenana u ya'ankai kaci ka_ ni avana a_ iyum, da u danai, <<Vuzavagu_du u dana ta_, <N avana a nampa a da va ku sapaka aza a Siriya ali a_ kuwa,> >>

¹² Da eneki a ra_ka_ a_ kana_i_ kuya'an kene ku te, n a danai, <<Bana vu ya'an kuvon n Ramotu-giliyadu vi ta_ a_ kuciya_ ulya'i, adama a na Vuzavagu_du wi ta_ e kuneke wu e le ekiye a_ nu.>>

¹³ Da vuza vu suki na a_ suki u bana u deke Mikaya va u danai ni, <<La_na_ eneki a na a buwai ra_ka_, a ya'anka ta_ mogono kene ku singai, avu feu bana vu ya'an nanai.>>

¹⁴ Ama da Mikaya u danai, <<Mpa n kucina ta_ n Vuzavagu_du vuza na wi n wuma, ili i na Vuzavagu_du u danai mu, i da_da_ n kudansa koci.>>

¹⁵ Ana u yawai, da mogono ma ecei ni, <<Mikaya, tsu bana ci ya'an kuvon n aza a Ramotu-giliyadu, ko tsu kasukpa?>> Da wu ushuki u danai <<Bana vu ya'in kuvon n ele, vi ta_ a kuciya_ ulyai, adama a na Vuzavagu_du wi ta_ e kuneke wu e le ekiye a_ nu.>>

¹⁶ Da mogono ma danai, <<Kuyain ku dai ma kuzuwa wu vu kucina n kula ku Vuzavagu_du adama a na vu dansa kamayun?>>

¹⁷ Da Mikaya wu ushuki, <<Me ene ta_ aza a Isaraila ra_ka_ a wacuwai a nsansa tsu nlala n na mi n magubi, da Vuzavagu_du u danai, <Uma a nampa a i n magubi ba, ya'an yaba dem u bono a kpa'a ku ni n ma_tana_> >>

¹⁸ Da mogono mi Isaraila ma danai Johoshafatu, <<N dana wu ba, u ci ya'an kene ku singai wa_ a_ va_ ba, sai ku wuya?>>

¹⁹ Da Mikaya u lyai kelime n kadanshi, u danai, <<Panai kadanshi ka Vuzavagu_du, adama a na me ene ta_ Vuzavagu_du idashi a kakuba ko tsugono ka_ ni, n ili i wuma i gadi ra_ka_ kashani de_vu_ n ayi e kukiye ku singai ku ni n ku gula_ ku ni.

²⁰ Da Vuzavaguđu u danai, <Yayi u ku le'eshe Ahabu mogono mi Isaraila adama a na u bana u ya'an kuvon n aza a Ramotu-giliyadu, a ubuta u na a una yi?> Da yaba dem u tukai n kusheshe ku ni.

²¹ Da a ukocishi, ayinviki o yoku a tawai e kelime ka Vuzavaguđu, da a danai, <Mpa n ku le'eshe yi ta.>

²² Da Vuzavaguđu we ecei ayinviki a, u danai, <Nini dai va kuya'an?> Da u danai, <Mpa n kubana ta kata n zuwa eneki a ni a ya'an ka yi a'uwa.> Da Vuzavaguđu u danai, <Mayun da gogo na wala vu bana vu ya'an a nannai.>

²³ <<Gogo na Vuzavaguđu u zuwa ta ayinviki a'uwa una u eneki a nu raka. Adama na u kotso ta de kusheshe kawuya adama a nu.>>

²⁴ Da Zedekiya kolobo ka Kenana ka dangai ka basai Mikaya a maguji. Da u danai, <<Nini dai ayinviki a Vuzavaguđu a kukaşukpa mu a bana kuya'an kadanshi n avu?>>

²⁵ Da Mikaya wu ushuki u danai, <<Vi ta e kuyeve, a kanna ka na va kusuma va sheḡeku a kunu ka a suvu.>>

²⁶ Da mogono Ahabu u danai <<Remei Mikaya va i bonoko yi u Amon, vuza vu kelime vu likuci n Jowashi kolobo ko mogono,

²⁷ da u danai, <Mogono ma dana ta, <<Vu zuwa vuma nampa va a kunu ku ugbashi, kata vu nekei ili i yoku ba sai boroji kenu n mini feu kenu, ali ayin a na m bonoi m matana.>> > >>

²⁸ Da Mikaya u danai, <<Ali da baci vu bonoi n matana, Vuzavaguđu da u ya'in kadanshi n mpa ba.>> Da u doku u danai, <<Raka vu da i pana ta i na n dansai.>>

A unai Ahabu a ubuta u kuvon

²⁹ Da Ahabu mogono mi Isaraila kobolo n Johoshafatu mogono ma Yahuda a lazai a kubana ku ya'an kuvon n Ramotu-giliyadu.

³⁰ Da mogono mi Isaraila ma danai Johoshafatu, <<Mi ta a kusaba'a iyoci i va kata n uwa kuvon, ama a vu uka ntogu n tsugono n nu.>> Da mogono ma aza a Isaraila ma saba'i iyoci i ni da u uwai kuvon.

³¹ Mogono ma aza a Siriya ma neke ta aza e kelime akunbi e keke odoku kamangankupa n e re kadanshi u danai, <<Kata i shilika n vuza yoku ba, maku ko vuzagbayin, sai mogono mi Isaraila koci.>>

³² Ana aza e kelime e keke odoku enei Johoshafatu, da a danai, <<Munlai mi punu ba na de va mogono mi Isaraila ma a.>> Da a kpatalai adama a na a shilika n ayi, ama a na Johoshafatu u lapai una,

³³ da a zuwukai a na ayi da mogono mi Isaraila ba, da a kaşukpai ni.

³⁴ Ama da kosoji ka aza a Siriya ko yoku u talai kaya da u tawai ubuta u gbani u gisanku vuza ba, da tana kaya ka ka kanai mogono e mere ma a ubuta u na motogu ma viyum ma ni ma gasai. Da u danai ka antiki ka keke vu odoku vu ni, <<Kpatala vu uta nu mpa a ubuta u kuvon wa. Adama a na a uka mu ta muna gbani-gbani.>>

³⁵ A kanna ka da kuvon ka kusufukpai, ama da mogono mi Isaraila ma tsubaki a e keke vo odoku vi ni a kinda aza a Siriya. Da mpasa mu ubuta wu usan wa n kanai kuyene daka vu keke vo odoku a ni ali a kubana kanna u koci, yeve da u kuwai.

³⁶ Kanna a kuyikpa da a salakai ovonshi raka, <<Yaba dem u kana uye u bono a likuci ni a idika i ni.>>

³⁷ Ta mogono Ahabu ma kuwai nannai, da a dika ni o bonokoi a Samariya a cidangi.

³⁸ Da a zali keke vu o doku vu na mpasa n langasai e kuyene ku Samariya a ubuta u na ashakanlai a tsu sumba, da nshe n pefei mpasa ma. Uteku tsu na kadanshi ka Vuzavaguđu ka dansai.

³⁹ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Ahabu mogono n ili dem i na u ya'ansai, kobolo n kpa'a kuna u ma'i n anga a kagiwa, kobolo n likuci dem i na u ma'in, yi ta ufani a katagarda ka tsumani tsu ngono mi Isaraila.

⁴⁰ Da mogono Ahabu u bankai anan koko a ni n kiya, da kolobo ka ni Ahaziya wo okpoi mogono a una u ni.

Johoshafatu mogono ma Yahuda

⁴¹ A kaya ka nashi ko tsugono tsu Ahabu mogono mi Isaraila, da Johoshafatu mogono kolobo ka Asa ka gitai tsugono a Yahuda.

⁴² Johoshafatu wi ta n aya kamangankupa n a tawun a na u gitai tsugono, da u lya'i tsugono a Urushelima aya kamanga n a tawun. Kula ka anaku a ni ku da Azuba, mekere ma Shilihi.

⁴³ Da u tonoi kuyotsongusu ke esheku a ni Asa, u kpatala ba ko ke nu, a kuya'an kasingai u Vuzavaguđu. Ama u langasa ubuta wa a'isa ba, da uma a lya'i kelime n kuya'an ka alyuka n kune'e ku kusongu ki ili i magulani.

⁴⁴ Johoshafatu kpamu u ya'an ta idashi i singai n mogono mi Isaraila.

⁴⁵ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu mogono Johoshafatu n utsura u tsugono ci ni, n ulya'i u na u ciyai, n kuvon kuna u ya'in dem. Yi ta udani a katagarda ka tsumani tsu ngono n Yahuda.

⁴⁶ Da u lokei ashakanlai amaci n ali a na ishi a buwai a ayin o tsugono tsa esheku a ni Asa a ubuta wa a'isa.

⁴⁷ A ayin nanlo tana babu mogono a likuci i Edom, kabanke ka'a ki o tsugono.

⁴⁸ Da mogono Johoshafatu u ya'in antsu a mini adama a na a bana a idika i Ofiri kudika azanariya. Ama a fuda a bana ba, adama a na antsu a kimba ta n ele a Eziyon-gebe.

⁴⁹ A ayin nanlo tana mogono Ahaziya kolobo ka Ahabu ka danai Jehoshafatu <<Ya'an agbashi a va a ya'an nwalu n agbashi a nu a antsu>> Ama da Johoshafatu u iwain.

⁵⁰ Da Johoshafatu u bankai anan koko a ni n kiya, da a cidangi ni a likuci i Dawuda. Da kolobo ka ni Jehoramu u wokpoi mogono una u ni.

Ahaziya mogono mi Isaraila

⁵¹ A kaya ka gendu n ka ire ka tsugono tsu Johoshafatu va aza a Yahuda, ka da da Ahaziya mogono kolobo ka Ahabu ka gitai kulya'a tsugono ci Isaraila a likuci i Samariya. Ahaziya u ya'an ta aya e re a kulya'a tsugono ci Isaraila.

⁵² Da u ya'in ka gbani-gbani u Vuzavaguđu, u tonoi uye we esheku a ni n anaku a ni, da kpamu u tonoi uye u gbani-gbani u Jerobuwam kolobo ka Nebatu. U na u zuwai aza a Isaraila kuya'an unushi.

⁵³ U kanai kutono kamali ka balu n u kudanki ni, da u zuwai Vuzavaguđu Kashile ki Isaraila wupa, derere uteku tsu na esheku ni a zuwai Vuzavaguđu wupa.

Ngono

Kubayuwā

Katagarda ko ngono ke ire ka lya'a tā kelime n ukuna u tsugono ci Isaraila n tsa aza a Yahuda, a ubutā u na ngono m ugiti n daṣangi. Katagarda ka nampa ki tā upeci kure. (1) Kapashi ka nampa ki tā e kuneke arabali o tsugono ci Isaraila n ci Yahuda a kubana aya amangatawunkunlaj n amangere n kupa (850) kafu a matsa Yesu a kubana uyikpi u Samariya, n ukocishi u tsugono ci Isaraila n ubon u gaḍi, a kaya ka amangatawencindere (722) kafu a matsa Yesu, (2) Arabali o tsugono ci Yahuda ili i na i dikai ali a ayin a na tsugono tsa aza a Isaraila tsu yikpai a kubana Urushelima ekiye e Nebukanezaru vuza va aza a Babila a kaya ka amangatawantawun n amanganashi n aṭali (586) kafu a matsa Yesu. Katagarda ka ko kotsusaṭa n arabali a Gedaliya vuzagbayin vu Yahuda wa aza a Babila, n arabali a wuti u mogono Jehoyakimu na wi a Yahuda a ubutā u tsugbashi a Babila.

Maḍukpa mā tawā tā adama a unambi wu usubi wu ngono, n uma a Isaraila n Yahuda. Wuni u Urushelima n uloki u uma a Yahuda wo okpoi usaba'i wa arabali aza a Isaraila. Ukpāḍi wu usubi wa aza a na Kaṣhile ka zagbai n uyikpi u tsugono tsu le wi tā o kokpo adanshi wi tā a kusaṅka Kaṣhile ka kpāḍa kushatangu ukuna u wuma u ḍa. Da Kaṣhile ka isai uma kenu aza a na a tsu kpāḍa ku kuḍangu a kaṃali ka Balu. Adama aza a usubi a na a buwai ḍaḍa u nekei Kaṣhile utsura wu uzuwakpani u na u ya'in n uma a ni. I na katagarda ka ki a kudansa i na baci de dem uma a ya'in, i a kufuḍa kusaṅka Kaṣhile kushatangu i na u sheshei kuya'anka uma a ni ba, n suku tā n kishi.

Ili i na yi punu udari

Tsuna tsugono tso okpoi upeci 1:1-17, 41

a.Keniki Ilisha 1:1-8, 15 b.Ngono n Yahuda n mi Isaraila 8:16-17, 4 c. Uyikpi u Samariya 17, 5-41 Tsugono tsu Yahuda 18:1-25, 30 a. Hezekaya a kubana ayin a Josaya 18:1-21, 26 b.Tsugono tsu Josaya 22:1-23, 30 c Ngono mu ukocishi n Yahuda 23:31-24, 20 d.Uyikpi u Urushelima 25:1-30

Afada a Vuzavaguḍu a kubana u mogono Ahaziya

¹ Ayin a na mogono Ahabu mi Isaraila mā kuwai, ḍa aza a Mowabu a ya'ankai aza a Isaraila ugbamiwasuvu.

² Kanna ke te Ahaziya mogono mi Isaraila mā faṭatsai a kafalaka ka kunu ku zuva ku ni a idika i Samariya ḍa ukai usaṅ. Da u suki aza a usuki, u danai, <<Banai yi ece Baluzebu kaṃali ka likuci i Ekoron, ko mbala n va n kutana ta.>>

³ Da kalingata ka Vuzavaguḍu ka danai Iliya vuza va aza a Tishibi, <<Ḍanga, vu bana vu gasa n alingata a na mogono mi Isaraila mā suki, utai a Samariya. Kaṭa vu ece le, <Kaṣhile kilo a Isaraila ba ḍa yi a kubana u Ba'alu-zebu aṃali a Ekoron?

⁴ Gogo na, ili i na Vuzavaguḍu u danai i ḍanna, vi a kuḍanga a kajiba ka na vi iva'in ya ba, vi tā a kukuwa.> >> Da Iliya u laza.

⁵ Ayin a na aza a usuku a o bonoi u mogono, ḍa mogono me ecei le u danai, <<Yidai i zuwai ḍa i bonoi?>>

⁶ Da a ushuki mogono a danai, <<Vuma vu yoku u cina tsu tā uye ḍa u danai tsu, <Bonoi a ubutā u mogono ma na mā suki ḍa va i dana yi, ili i na Vuzavaguḍu u danai i ḍaḍa na. Kaṣhile ki ḍe a Isaraila ba? Ana i tsu suku uma a bana ece Ba'alu-zebu kaṃali ka Ekoron? Adama a nannai vi a kuḍanga a kajiba ka na vi a iva'in ya ba, mayun vi tā a kukuwa.> >>

⁷ Da Mogono me ecei le, <<Vicu'u vuma vene dai u gasai n aḏa, ḏa u danai ḏa ili i nampa?>>

⁸ Da a ushuki a danai, <<U uka ta motogu mu ukpan u manama, n kaḏambura ku ukpan a kuckyun ku ni.>> Da mogono ma danai, <<Iliya ḏa vuza va aza a Tishibi.>>

⁹ Da mogono ma suki kovonshi vo osoji n osoji amangere n kupa a bana e reme Iliya. Vuzagbayin vo osoji a u banai u Iliya ḏa u cinai ni iḏashi a kusan, ḏa u danai ni, <<Vuma vu Kaṣhile, mogono ma danai <Cipa a iḏika.> >>

¹⁰ Iliya wu ushuki vuzagbayin vu osoji va, <<Mpa ḏa baci vuma vu Kaṣhile, ya'an akina a uta gaḏi o songu wu n osoji a nu amangere n kupa.>> Gogo lo ḏa akina utai gaḏi o songi vuzagbayin va n osoji amangere n kupa a ni.

¹¹ Da mogono mo doku ma suki vuzagbayin vi yoku n osoji amangere n kupa. Da vuzagbayin va u danai ni, <<Vuma vu Kaṣhile, mogono ma danai <Cipa gogo o.> >>

¹² Ama ḏa Ilisha wu ushuki u danai, <<Mpa vuma vu Kaṣhile ḏa baci ya'an akina uta gaḏi o songu wu n osoji amangere n kupa a nu.>> Gogo lo ḏa akina a Kaṣhile a cipai o songi vuzagbayin n osoji amangere n kupa.

¹³ Mogono mo doku ma suki vuzagbayin vu osoji n uma amangere n kupa ali kutatsu. Da vuzagbayin vu osoji va u kumbai gaḏi ḏa u kuḏangi u folonoi Iliya u danai. <<Vuma vu Kaṣhile, pana asuvayali a va, vu kaṣukpa mu n uma amangere n kupa a nampa a agbashi a nu.

¹⁴ Lana, tsu na akina utai zuva o songi aza a gbagba'in osoji e re n uma ele. Mi ta ufolu vu pana asuvayali a va vu isa wuma u va.>>

¹⁵ Da kalingata ka Vuzavaguḏu ka danai Iliya, <<Cipa i walaka kata vu pana wovon ba.>> Da Iliya u ḏangai u tonoi ni a kubana a ubuta u mogono.

¹⁶ Da Iliya u danai mogono, <<Ili i na Vuzavaguḏu u danai i ḏaḏa na, <Yidai i zuwai vu suki alingata a kubana u Ba'alu-zebu kamali ka Ekoron, u ya'an ka wu kulana ko vi ta a kula'a? Kaṣhile ki lo a Isaraila ka na ka ku ushuku keci ku nu ba? Adama a nannai, ali vu ya'in ili i nampa, vi a kuḏanga a kajiba ka na vi a iva'in ba. Vi ta a kukuwa.> >>

¹⁷ Da Ahaziya u kuwai, tsu na kadanshi ka Vuzavaguḏu ka na ka utai a una u Iliya. Ahaziya tana wi m maku ba, ḏa vuza ni Jehoram u lya'i tsugono a una u ni, a ya'an ta ili nampa a kaya ke ire ko tsugono tsu Jehoram maku ma Jehoshafatu mogono ma Yahuda.

¹⁸ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Ahaziya ci ta uḏani a katagarda ka arabali ko ngono mi Isaraila.

2

A dikai Iliya a kubana zuva

¹ Ayin a na Vuzavaguḏu u sheshei kuḏika Iliya a kubana zuva a kabatalikpau, Iliya ele n Ilisha ele uye cina a uta a Giliga.

² Da Iliya u danai Ilisha, <<Shamgba na, Vuzavaguḏu u dana mu ta m bana e Betelu.>>

Da Ilisha u danai, <<Vuzavaguḏu wi baci m wuma ḏa kpamu vi n wuma mi a kuṣukpa wu ba.>> Da a lazai kobolo.

³ Da kakuma ka eneki ka na ki e Betelu a tawai ubuta u Ilisha a danai, <<Vu yeve ta ko anana ḏa Vuzavaguḏu wi a kuḏika vuzagbayin nu wa nu?>> Ilisha wu ushuki, <<E n yeve ta,>> Ama paḏai bini.

⁴ Da Iliya u danai Ilisha, <<Shamgba na, Vuzavaguḏu u dana mu ta m bana e Jeriko.>>

Da Ilisha wu ushuki u danai, <<Vuzavaguḏu wi baci n wuma, ḏa mpa feu mi n wuma u nu mi a ku kaṣukpa wu ba.>> Da a lazai kobolo a kubana e Jeriko.

⁵ Da kakuma ka eneki o yoku a na i e Jeriko a banai wu Ilisha da e ecei ni a danai, <<Vu yeve ta a na Vuzavaguđu wi a kudika vuzagbayin vu nu wa nu anana?>>

Da wu ushuki, <<E n yeve ta, ama padai bini.>>

⁶ Da kpamu Iliya u doku u danai Ilisha, <<Shamgba na, Vuzavaguđu u dana mu ta m bana e Kuyene ku Urudu.>>

Da kpamu wu ushuki u danai, <<Vuzavaguđu wi baci n wuma, da mpa feu mi n wuma u nu mi a ku kasukpa wu ba.>> Da a lazai aza e re le kobolo.

⁷ Da uma amangerenkupa a katsuma kakuma ka Eneki ka, o tonoi le a banai a shamgbai da'angi n ubuta u na Iliya n Ilisha a shamgbai e Kuyene ku Urudu.

⁸ Iliya u fodoi motogu ma gbanyin ma ni u katalai ma'a, da u lapai mini m motogu ma. Da mini me pecei kure, ayi n Ilisha a pasai a idika i dekpu.

⁹ Ana a pasai kuyene ka, da Iliya u danai Ilisha, <<Dana mu ili i na vu cigai n ya'an ka wu babu a dika mu wu a nu.>> Ilisha wu ushuki u danai, <<Neke mu ugboku u re wu utsura wa ayinviki a nu.>>

¹⁰ Iliya u danai vu ece ta ili i na ya kuya'an ba, da baci ve enei makyan ma na a ku dika mu, vi ta a ki isa ayinviki a. Da ba tana ve enei makyan ma ba, vi a kuciya ili i na vu folonoi ba.

¹¹ Ana i nwalu a kadanshi, ko arabali da keke vu odoku akina utai e peci le. Da kabatalikpau ka dikai Iliya a kubana zuva.

¹² Ana Ilisha we enei nannai, da uboshi kadauri u danai, <<Esheku a va, esheku a va, avu na vu tsu kede aza a Isaraila u la'a e keke odoku n akumbi odoku,>> Ana u nambai ni.

Da u karai motogu ma ni kure.

¹³ Da u dikai motogu magbayi ma Iliya ma na ma yikpai ikyamba ni, da u bonoi u shamgbai a kakina ke Kuyene ku Urudu.

¹⁴ Da u dikai motogu magbayi ma u lapai mini me Kuyene ku Urudu ka, da u danai, <<Tefai Vuzavaguđu Kashile ka Iliya?>> Da kuyene ka ku pecei kure, da Ilisha u pasai a kubana a kaga'in ka nan de.

¹⁵ Ana ka kunmai ke eneki a na i e Jeriko enei nannai da a danai, utsura wa ayinviki a Iliya i ta wu Ilisha, da a banai wa ni a kudangi a kyasa ni.

¹⁶ A danai ni, <<Ci ta n ali utsura amangerenkupa punu agbashi a nu. Vu kasukpa le a bana a lansa vuzagbayin nu. Yoku ba ayinviki a Vuzavaguđu a bankai ta a kagadi ko yoku, ko a kadakai ko yoku.>>

Da Ilisha wu ushuki u danai, <<Kata i suku le ba.>>

¹⁷ Ana a kpakalakai ni n kadanshi ali u nambai ili i kudansa. Da u danai, <<Suki le.>> Da a suki uma amangere n kupa da a kanai kulansa yi ali ayin a tatsu, ama ene yi ba.

¹⁸ Ana obonoi e Jeriko, a ubuta u na Ilisha u shamgbai. Da u danai le, <<N dana da, <Kata i bana ba?> >>

Ilisha u gitai kuya'an ili mereve

¹⁹ Uma a likuci i Jeriko a banai wu Ilisha a danai ni, <<Vuzagbayin, vu yeve ta likuci i nampa ya yi ta a ubuta usingai. Ama mini ma likuci ma maga'an ba, ma tsu zuwa ta idika yo okpo babu tsuta.>>

²⁰ Da Ilisha u danai, <<Tukai mu n masasu ma savu nu mkpadi punu.>> Da a tukai ni.

²¹ Da u banai a ubuta u na ashi a mini a i da u tsungi punu mkpadi ma, da u danai, <<Vuzavaguđu u danai, ili i na i dikai anana m lapula ta mini ma raka. Mini ma mi o kudoku ma tuka n ukpa ko ukpadi u kumatsa ili a idika ya ba.>>

²² Da mini ma mo okpoi uga'in a ayin a nanlo ali a kutawa anana. Tsu na Ilisha u dansai.

²³ Ana Ilisha u kaşukpai Jeriko a kubana e Betelu, ayi uye da u gasai m muku molobo n yoku aza a na utai a likuci. Da muku ma n gitai ku zo'oso yi <<Wala, vuza kukpani.>>

²⁴ Ilisha u vadalukpai wu indai le da u ya'ankai le una n kula ku Vuzavaguđu. Da akunzu e re utai a kuntsu a karasai muku molobo amangere n e re.

²⁵ Da Ilisha u banai a kusan ku Kamelu ali u bonoi Samariya.

3

Ugbamiwasuvu wa aza a Mowabu

¹ A kaya ka kupa n kulai ko tsugono ka Johoshafatu mogono ma Yahuda, da Jehoram maku ma Ahabu wo okpoi mogono ma Isaraila a Samariya. Jehoram u lyai tsugono aya kupa n e re.

² U ya'in kagbanigbani a ashi a Vuzavaguđu, ama kagbanigbani ka ni ka yawa ke esheku a ni n anaku a ni ba. Adama a na u takpa ta kululu ku katali ka amali a Balu aza a na esheku a ni a ya'in.

³ N nannai dem, u lyai kelime n kagbanigbani ka Jerobuwam maku ma Nebatu, vuza na u zuwai aza a Isaraila a ya'in unushi, tana u kaşakpa ba.

⁴ Mesha mogono ma Mowabu magubi ma n nkyon ma a. Kaya dem u tsu neke ta mogono ma Isaraila utafu wu nkyon akan amangatawun (100,000) N cileme tsu agiri akan amangatawun (100,000) wu nkyon.

⁵ Ayin ana mogono Ahabu ma Isaraila ma kuwai, da mogono ma Mowabu ma ya'ankai mogono ma Isaraila ugbamiwasuvu.

⁶ Da Jehoram mogono ma Isaraila ma utai a Samariya da u bolongi osoji a Isaraila adama o kuvon.

⁷ Da u suki na akaka a kubana u mogono Johoshafatu vuza va aza a Yahuda u danai <<Mogono ma Mowabu ma ya'anka mu ta ugbamiwasuvu. Vi ta a kubana nu mpa tsu ya'an kuvon n Mowabu?>>

Da Johoshafatu wu ushuki u danai, <<E, mi ta a kubana n avu. Mpa tsu nu tsu da mi osoji aya a nu a da odoku aya kpamu a nu a da.>>

⁸ Johoshafatu we ecei, <<Uye wenei u dai tsa kutono?>>

Jehoram u danai, <<Uye u na u tonoi n kakamba ka Edom.>>

⁹ Mogono ma Isaraila n mogono ma Yahuda, n mogono ma Edom da a dangai a lazai. Ana a ya'in ayin e cindere ele a ku kara'a, ali a yawai a ubuta u na babu mini mo kuso'o a dama osoji ele nu nnama na mi n ele.

¹⁰ Da mogono ma Isaraila ma danai, <<Nini dai tsa kuya'an, Vuzavaguđu u bolongu tsu ta matatsu ma tsu adama a na mogono ma mowabu wu una tsu.>>

¹¹ Da Johoshafatu u danai, <<Keneki ka Vuzavaguđu ki punu na ba vuza vuna wa kuya'an kene ili i na Vuzavaguđu wi a kuciga ba?>>

Vuza te a katsuma ka za gbara-gbara a Isaraila u danai, <<Ilisha maku ma Shafatu, vuza vuna u ya'ankai Iliya ulinga, wi ta lo.>>

¹² Johoshafatu u danai, kadanshi ka Vuzavaguđu ki ta n ayi. Adama nannai da mogono mi Isaraila, n mogono ma Yahuda, n mogono ma Edom da a banai a ubuta u Ilisha.

¹³ Ilisha u danai mogono mi Isaraila, <<Yidai i gasai mu n avu? Bana a ubuta u eneki e esheku a nu n eneki anaku a nu.>>

Ama mogono mi Isaraila u danai, <<Ko ili, Vuzavaguđu da u bolongi tsu ngono n tatsu adama a na u neke tsu ekiye aza a mowabu.>>

¹⁴ Ilisha wu ushuki u danai, <<Vuzavaguđu Mala'imili wi baci n wuma, vuza na mi o kutono, ishi ba adama a na mi e kuneke Johoshafatu mogono ma Yahuda tsugbayin ba, ko kindana mi ishi a kindana wu ba.

¹⁵ Gogo na tukai mu n vuza na u tsuwa'a a umolu.>> A makyan ma na wi a kuwa'a umolu, da utsura u Vuzavaguđu u cipai wi Ilisha.

¹⁶ Da u danai, <<Ili i na Vuzavaguđu u danai i dan na, <I gawa ayinva a kara'a ka nampa ka.>

¹⁷ Vuzavaguđu u danai, <Yi e kene wunlai ko mini ma Kashile ba, ama kara'a ki ta a kushana m mini, ali a da n anaka a da nnama n na n buwai yi ta o kuso'o.>

¹⁸ Ili ya atakaci i da ba u Vuzavaguđu, wi ta a kuneke aza a Mowabu e kiye ada.

¹⁹ Yi ta a ki isa likuci yi ukanji n likuci i singai. Yi ta kpamu a kukapa ndanga n na n kuya'an ulinga, kata i votsuku ashi a mini, n atali a da i kulangasa ashina a singai ele.>>

²⁰ N usana makyan ma na a ci ya'an alyuka, da mini ma utai ubon Edom ma shanai a ubuta raka.

²¹ Ana aza a Mowabu a panai ngono n tatsu ma uta ta kuya'an kuvon n ele, da muku m ali aza a na a yawai kubana ucanuku u kuvon, ili i na i dikai maku a kubana u vuzagbayin, a zuwai le uteku wu i dikai i le.

²² Ana kayin kasai da a dangai, a na kutashi ku kanna ka ku akanai mini ma da mini ma ma shilyamgbai a na mpasa.

²³ Uma a Mowabu oboshi kadauri a danai, <<Mpasa n da, mayun ngono n nampa unanai ta. Uma a Mowabu tawai tsu banai, tsu pura ucanuku u gbani.>>

²⁴ Ana a yawai a ubuta kuvon wa aza a Isaraila, da uma Isaraila utai ni iladi a lya'i le n kuvon ali a sumai. Osoji a Isaraila a guvai le ali a kubana a idika i Mowabu n unai le.

²⁵ A langasai le likuci, da a kanai ku varuku atali ashina ele ali a palai ada. Da o votsuki ashi a mini ele, da kpamu a kapai ndanga n singai n ele. Kiru-haresetu da koci u buwai, ama osoji a na i n ayingbatsu a da kara'i i da a lya'i i da n kuvon.

²⁶ Ayin ana mogono ma Mowabu ma zukai kuvon ki ta a kulya'a yi, da u dikai osoji amangatawencindere (700) aza a kuvon n otokobi, adama a na wu uta n kapashi ko osoji a Edom u suma, am u fuda ba.

²⁷ Da u dikai maku ma ugiti ma ni vuza na u kulya'a tsugono a una u ni, u ya'ankai kune'e ku kusongu a mashilya ma likuci ma. Adama nannai, aza a Isaraila a ya'in wupa u gbani-gbani da o rononoi o bonoi a i dikai i le.

4

Ilisha u bankai kagapa ka vuka

¹ Kanna kete vuka vu keneki kete punu a kakuma ke eneki u banai u Ilisha, u bankai ni n mashe u danai, <<Kagbashi ka nu vali va u kuwa ta. Vi yeve ta a na vuza vu wovon u Vuzavaguđu da. Ama danna vuza yoku na wi o kutono yi kutan u tawai kudika muku n e re n va mo okpo agbashi a ni.>>

² Ilisha we ecei ni, <<Yidai ma kuya'anka wu? Dana mu, yidai vi ni i da a kpa'a?>>

Da u danai, <<Kagbashi ka nu ki n ili a kpa'a ba sai kedele ka mani'in ma zaitu koci.>>

³ Ilisha u danai vuka va, <<Bana vu kara'a aza a nu, vu folono edele a mani'in a na i n ili ba, vu folono a da n abundai.

⁴ Kata vu uwa a kunu, n muku mo olobo n nu, i gbagura utsutsu. Kata i tsuwan mani'in ma punu edele a. Kedele ka na baci ka shanai, i zuwai ka'a a kakanbu kata i lya'a kelime n kutsungu.>>

⁵ Da vuka va vu lazai. Da u uwai a kunu kobolo n muku mo olobo n ni, da a gbagurai utsutsu. A gitai ku tsungu mani'in ma Zaitu ma, muku n ni a kutusaka n edele, ayi n utsungi punu mani'in ma.

⁶ Ana edele a mani'in a shanai raka, da u danai maku ma ni, <<Tuka n kedele ko yoku.>>

<<Da u danai ni, babu kedele ko yoku.>> Da mani'in ma kasukpai kutsuwan.

⁷ Da u banai u danai Ilisha vuma vu Kashile, da u danai vuka va, bana vu denge mani'in ma, kata vu tsupa kutan ka, kagimi ka na ka buwai ka dafa ka kubana wu n muku n nu.

Ilisha u dangusai maku ma vuka vuza va aza a Shunemu

⁸ Kanna kete Ilisha u banai a likuci i Shunemu, a ubuta u na vuka vu uciyi vi yoku vi. Da vuka va vu danai ni u tawa u lya'a ilikulya a kpa'a ku ni. Da wo okpoi a makyan ma na baci wi a kupasamgbana lo dem, u tsu shamgba ta u lya'a ilikulya'a.

⁹ Da u danai vali vu ni, <<Babu munlaj vuma vu na u tawa na va vuma vu cida vu Kashile da.

¹⁰ Ci ya'anaka yi maku ma kunu kenu zuva vu kpa'a kutsu, kata tsu lapulaka yi kuda. Tsu zuwaka yi iva'amkpatsu n kirukpa n kakuba n makuni. Adama a na u ciya ubuta u kucipa da baci u tawai dem.>>

¹¹ Kanna kete ana Ilisha u tawai a likuci Shunemu, da u kumbai gadi a kunu ku ni a dama a na wu uvuka.

¹² Da u danai Gehazi vuza na u ci ya'anaka yi ulinga <<Deke vuka va.>> Ana u deke ni, Da u uwai u shamgbai kelime ka ni.

¹³ Ilisha u danai ni <<Dana vuka va, <An wo okpoi vu ya'anaka tsu ta aganda, yidai va kuciga n ya'anaka wu? Vu ciga ta n ya'anaka mogono kadanshi ko n ya'anaka kovonshi vo osoji kadanshi?>>

Da wu ushuki u danai, <<A'a, mi ta n uma aya, a na e kuneke mu ili i na n cigai raka.>>

¹⁴ Ilisha we ecei Gehazi, <<Yidai n kuya'anaka yi?>> Gehazi u danai, <<Wi n maku mo kolobo ba, tana vali vi ni vu kutsa ta.>>

¹⁵ Da Ilisha u danai, <<Dekei ni u tawa na.>> Ana u deke ni, da u tawai u shamgbai u tsutsu.

¹⁶ Ilisha u danai vuka va, <<Kaya ka kutawa a makyan ma nampa vi ta a kubana maku mo kolobo ma nu n a kiye a nu.>>

Da u danai <<A'a, vuzagbayin vu va, vuma vu Kashile, kata vu doru mu ba.>>

¹⁷ Vuka va tana vu ya'in katsuma, a na kaya ko bonoi da u matsai maku mo kolobo derere a makyan ma na u danai ni.

¹⁸ Ana maku ma mo gbonguroi, da kanna kete u banai u cinai esheku a ni, a ubuta wa aza a ulinga.

¹⁹ Babu arabali, <<Da u lapai una u danai esheku a ni, kaci ka va, kaci ka va,>>

Da esheku a ni a danai kagbashi kete, <<Dika yi vu banka anaku a ni.>>

²⁰ Ana u bankai anaku a, da u kebe ni a nkuta ali kanna ke pecei, da u kuwai.

²¹ Da u dikai maku ma u kumbai zuva a kunu ku vuma vu Kashile va, da u va'ankai maku ma a iva'amkpatsu i ni, u gbagurai utsutsu wa da wu utai.

²² Da u dekei vali vi ni u danai, <<N folono wu ta su'uku mu n kagbashi kete m majaki, adama a na n suma a kubana u vuma vu Kashile gogo'o kata m bono.>>

²³ Vali vi ni ve ecei ni, <<Yidai da vi a kubana wu a ni anana? Kadiva ko wotoi u savu ka a ba, kpamu anana Ashibi a da feu ba.>>

Da wu ushuki u danai, <<Babu ko yoku.>>

²⁴ U fobusoi majaki ma. Da u danai kagbashi ka, <<Zuwa majaki ma ma dakaka, kata vu kasakpai u wala sawu ba sai n dana wu.>>

²⁵ Da u kanai uye, u banai a ubuta u vuma vu Kashile va a kusan kugbayin ku Kamelu.

Ana vuma vu Kashile we enei vuka va a kutawa, da u danai Gehazi, <<Lana, vuza va aza a Shunama da lo a kutawa.

²⁶ Suma vu gasa n ayi, kata ve ece yi, <Vu tawa ta gbaga? Vali vu nu vi ta gbaga? Maku ma nu tana?>>

Da wu ushuki u danai, <<Babu ko yoku.>>

²⁷ Ana u yawai a ubuta u vuma vu Kashile va a kusan ka, da u remei ene a ni. Da Gehazi u tawai u kalangu ni, da vuma vu Kashile va u danai, <<Kasukpa yi, adama a na wi ta n unangbi u katsuma kau. Vuzavaguđu tana u sokongu mu ta, u dana mu ko yidai ba.>>

²⁸ Da vuka va vu danai, <<Vuzagbayin n folono u ta maku? N dana wu ba, <Kata vu doro mu ba?>>

²⁹ Da Ilisha u danai Gehazi, <<Fobuso vu dika kalangu kaya e kukiye ku nu, kata vu suma vu bana a kpa'a ku vuka ka. Vu gasa baci n vuma kata vu kyasa yi ba. Da baci tana vuza yoku u kyasai nu, kata vu ushuku yi ba. Vu va'anku yi kalangu kaya ka a ashi a maku a.>>

³⁰ Ama anaku a maku a, a danai Ilisha, <<Vuzavaguđu wi baci n wuma, mi a kukasukpa wu ba.>> Da u dangai u banai n ayi.

³¹ Gehazi u lazai kelime da u va'ankai kalangu ka a ashi a maku ma, ama ko izungbi, kparamu ko urotu u wuma. Da Gehazi u bonoi kugasa n Ilisha a na wa dana yi, <<Maku ma ma dangai ba.>>

³² Ana Ilisha u yawai a kpa'a ka, da u cinai a va'ankai keven ka ikyamba ka a iva'amkpatsu i ni.

³³ Da u uwai punu u gbagurai utsutsu, ayi n maku ma koci, u ya'in avasa u Vuzavaguđu.

³⁴ Da u vaki a makanga ma maku ma, u zuwai una u ni a una u maku wa ashi a ni kparamu a ashi a maku a, n a ekiye a ni a ekiye a maku a. Ana u barukpai kaci ka ni a ikyamba i maku ya, da ikyamba i maku ya i sudukpai.

³⁵ Ilisha u dangai u kanai nwalu a kubana n u bonoi a kunu. Da u doku u barukpai kaci ka ni a ikyamba i maku ya. Da maku ma ma dishai kucindere, da u padukpai ashi a ni.

³⁶ Ilisha u dekei Gehazi u danai, <<Deke anaku a maku a, vuza va aza a Shunama a tawa.>> Da u dekei vuka va. Ana u uwai da Ilisha u danai ni, <<Dika maku ma nu.>>

³⁷ Da u tawai u kudangi e ene a ni, u kudangi ali idika, da u dikai maku ma ni wu utai.

Ilisha u takpai yaza o mogbodo

³⁸ Ilisha u bonoi a Gilga, u cinai kambulu a idika ya. Kanna kete a na kakuma ke eneki ki idashi kobolo n ayi, da u danai kagbashi ka ni, <<Dabamgu mogbodo magbayin akina, vu ya'anka eneki ilikulya'a.>>

³⁹ Vuza vu te a katsuma ka aza a ulinga a u uwai a kakamba kulansa itacishi. Da u tabai umaci u ni u shatangi motogu ma ni, ana u bonokoi a kpa'a. Da u miryai u tsungi o mogbodo mi ilikulya ya, babu vuza na u yeve ko yidai.

⁴⁰ Da a tsuwankai uma adama a na a lya'a. Ana i punu a kulya'a ilikulya'a ya, da o bosoi kadawuri a danai, <<Vuma vu Kashile, yaza yi ta punu o mogbodo ma.>> Da a iwain kulya'a ilikulya'a ya.

⁴¹ Ilisha u danai, <<A tuka n kiya.>> Ana a tukai, da u tsungi punu o mogbodo mi ilikulya'a ya da u danai, <<Pecekei uma adama a na a lya'a.>> Da tana wo okpoi nannai babu koyoku.

Ilisha u lya'atangi uma amangatawun (100)

⁴² Vuma vu yoku wu utai a Balu-shelisha, u tukai vuma vu Kashile n akutsu o boroji kamanga a na a ya'in n ili i kashina i nai gitai kuge'we. Kobolo n aza a taku a kaburma ka ni. Da Ilisha u danai, <<Nekei uma adama a na a lya'a.>>

⁴³ Ama kagbashi ka ni ka danai, <<Vi ta e kene adanshi i da yi ta a kuyawa uma amangatawun?>> Ilisha u danai ni, <<Neke le a lya'a, adama a na Vuzavaguđu u dana ta, <I ta a ku lya'a ali a kasukpa kagimi.>>

⁴⁴ Da kagbashi ka ka nekei le ilikulya'a, da a lya'i ali a kasukpai kagimi, tsu na kadanshi ka Vuzavaguđu ka dansai.

5

O potsokpoi Na'aman

¹ Na'aman kovonshi vo osoji o mogono ma Siriya. U ciya ta tsugbayin a ubuta vuzagbayin vi ni kpamu wi ta a kupana u yo'o u ni, adama a na n kukiye ku ni kudu Vuzavaguđu u nekei aza a Siriya ulya'i kuvon. Ayi kosoji ka ka na ka fudai kuvon, ama wi ta nu mbala ma ukutu.

² Ana aza a Siriya a bankai Isaraila kuvon, da a dikai maku me mekere de a idika ya, da wo okpoi kagbashi ka vuka vu Na'aman.

³ Kanna kete da mekere ma ma danai vuka vu Na'aman, <<Ishi baci vali vu nu wi ta a kubana u keneki ka na ki a likuci i Samariya, wi ishi ku potsokpo yi mbala mu ukutu n ni.>>

⁴ Da Na'aman u banai u danai vuzagbayin vi ni, <<Ili i na mekere ma na ma utai a Isaraila va ma danai ni.>>

⁵ Da mogono ma Siriya ma danai, <<Bana, mi ta a kudana katagarda ka akaka a kubana u mogono mi Isaraila.>>

Da Na'aman u dangai u dikai azurufa akpan kamangankupa (30,000) n na azanariya akpan a tali (6,000), n ntogu n ku'uka kupa.

⁶ U bankai mogono mi Isaraila n katagarda ka na ka danai, <<N katagarda ka nampa ka'a mi a ku su'uku wu kagbashi ka va Na'aman. N ciga ta vu potsokpo yi mbala mu ukutu u ni.>>

⁷ Ana mogono mi Isaraila me kecei katagarda ka, da gogo lo u karasai ntogu n ni adama u namgbi u katsuma u danai, <<Mpa Kashile ka'a, vuza vu na wa kuna ko vuza vu na u kuneke wuma? Adama yidai da mogono ma Siriya maku su'uku n akaka m potsokpo vuza vu mbala mu ukutu? Lana bi'i tsu na vuma vu nampa wi a kuzama mu vishili.>>

⁸ Ana Ilisha vuma vu Kashile u panai a danai mogono mi Isaraila ma karasai n ntogu n ni, da u su'uki ni n akaka u danai, <<Adama a yidai da vu karasai ntogu n nu? Dana vuma va u tawa wu aya, wi ta e kuyeve a na keneki ki punu a Isaraila.>>

⁹ Da Na'aman u banai na odoku a ni n ekeke odoku a ni, u shamgbai u tsutsu kpa'a ku Ilisha.

¹⁰ Ilisha u suki vuza vu usuki u danai Na'aman <<Bana e Kuyene ku Urudu vu sumba kucindere punu a mini ma, ukpan wi ikyamba i nu yi ta a kupotso yo okpo gbaga.>>

¹¹ Da Na'aman u lazai n wupa, n u danai, <<Mpa n sheshe ta ko keneki ka ki ta a kutawa wa aya, kata u shamgba e kelime ka va, u ya'an avasa u Vuzavaguđu Kashile ka ni, kata u dangusa kukiye ku ni a ubuta wu ukutu wa adama a na u potsokpo mu.

¹² Kuyene ku Abana n kuyene ku Faraparu ndolu n re a Dimaska n nanlo, a la'a mini mi Isaraila raka ba? Ishi baci m sumba ta e kute mi ishi a kupotso.>> Da u kpatalai n wupa u lazai.

¹³ Agbashi a Na'aman a tawai wa ni da a danai ni, <<Vuzagbayin, ishi baci keneki ka Kashile ka u dana wu ta vu ya'in ili i gbayin i yoku, vi a kuya'an ba? Adama a na u danai nu, <Bana vu sumba koci vi ta a o kupotso?>> >>

¹⁴ Da Na'aman u gidalai a kubana o Kuyene ku Urudu da u libai kucindere tsu na vuma vu Kashile u danai. Da ukpan wu ikyamba i ni yo okpoi a na ikyamba i maku, da u potsoi.

¹⁵ Da Na'aman n uma a ni o bonoi a ubuta u vuma vu Kashile va. U yawai u shamgbai e kelime ka Ilisha da u danai ni, <<Gogo na n yeve ta babu Kashile ko yoku

aduniyan a nampa sai a Isaraila koci. Mi ta ufolu u nu, vuzagbayin, isa kune'e ku kagbashi ka nu.>>

¹⁶ Ilisha wu ushuki u danai, <<Vuzavaguḍu wi baci n wuma, vuza na mi a kucikpa, mi a kisa ili ba.>> Na'aman u gutsakai ni wi isa, ḍa u iwain.

¹⁷ Da Na'aman u danai, <<Vi baci a kisa ba, kaṣukpa mu kagbashi ka nu n kenuku kayala ka likuci i nu tsu na odoku e re a kufuḍa kuḍika a banka mu a kpa'a. Adama a na mi o kudoku ma ya'an kune'e wa aṃali o yoku ba, sai u Vuzavaguḍu koci.

¹⁸ Ama ya'an Vuzavaguḍu u cinukpaka kagbashi ka ni unushi u ni adama ili i te i nampa. Da baci n tonoi vuzagbayin wa a ku uwa a'isa a Rimon adama a kucikpa, ya'an Vuzavaguḍu u cinukpaka kagbashi ka ni ḍa baci feu n kuḍaṅki ka kaṃali ka.>>

¹⁹ Da Ilisha u danai ni, <<Wala m maṭana.>>

Ama a na Na'aman u lazai da'angi.

²⁰ Da Gehazi ka gbashi ka Ilisha, vuma vu Kaṣhile, u sheshei a kaḍu ka ni u danai, <<Lana, tsu na, vuzagbayin wa u kaṣukpai Na'aman vuza va aza a Siriya nanlo u lazai nanai. Wi isa ili wa ni ba, Vuzavaguḍu wi baci n wuma, mi ta o kutono yi mi isa ili yoku wa ni.>>

²¹ Da Gehazi u tonoi Na'aman n ilaḍi. Ana Na'aman we enei ni a kutawa wa ni n ilaḍi, ḍa u cipai ekeke vu odoku u gasai n ayi u danai, <<Yi ḍai i gitai?>>

²² Gehazi wushuki u danai, <<Gbagu ko ili. Vuzagbayin wa ḍa u suki mu wa nu u danai <Gogo na ḍa eneki e re a kaṭsuma ka eneki a tawai wa wa a likuci ya aginda i Ifirayimu. I ta ufolu vu neke le azurufa aḱpaṇ a tatsu (3,000) n ntogu ku'uka kure.>>

²³ Na'aman wu shuku u danai, <<Mi ta ufolu nu vi isa azurufa aḱpaṇ a tali.>> (6,000) u gutsakai Gehazi wi isa azurufa aḱpaṇ a tali a, ḍa u kaṭala ka ni an njaki n e re, kobolo n ntogu ku'uka kure. U danai agbashi e re a ḍikaka Gehazi a kubana a kpa'a.

²⁴ Ana a yawai a kaginda ḍevu n kpa'a ku Ilisha, ḍa Gehazi wi isai ucanuku wa ekiye agbashi a, u ukai a kpa'a. Da u danai le a kpatala o kubono.

²⁵ Gehazi u uwai a kpa'a u shamgbai e kelime ka vuzagbayin vi ni. Da Ilisha we ecei ni,

<<Tefai vi ishi vu banai, Gehazi?>>

Da wu ushuki, <<Kagbashi ka nu kabana a ubuta u yoku ba.>>

²⁶ Ilisha u danai ni, <<Kaḍu ka wa ka dana mu ta ana vuma va u cipai ekeke vu odoku a ni u gasai n avu. Da vi isa ikebe, n ntogu, n kashina ka ndanga n zaitu n kashina ki itacishi, n lala, n ushiga wa anaka, n agbashi aṃaci n ali?

²⁷ Adama nannai mbaḷa mu ukutu n Na'aman mi ta o kubono wa nu n uma a nu ali uteku n uteku.>> Gehazi wu utai wu Ilisha n mbaḷa mu ukutu ḍa warumai kparasha.

6

Ilisha u zuwai vuyum vu kogovu vu taḍupai a mala.

¹ Kanna kete ḍa kaḱuma ke eneki a danai Ilisha, <<Lana, a ubuta u na ci idaṣhi u ya'an ta kenu.

² Ya'an tsu bana e Kuyene ku Urudu a ubuta u na tsa kukapa ogboli a ndanga. Kaṭa tsu doku ubuta wu idaṣhi u na u kuyawa tsu.>>

Da wu ushuki u danai, <<Banai.>>

³ Da vuza te punu a kaṭsuma ke eneki ka, <<U gutsakai Ilisha u bana kobolon n ele.>>

Da wu ushuki, <<Mi ta a kubana.>>

⁴ Da u banai n ele.

Ana a yawai e Kuyene ku Urudu, ḍa a gitai kukapa ndanga.

⁵ Ana vuza te a katsuma ke le wi a kukapa madanga, da kogovu ka ke shemgbei ka yikpai a mini. Da vuma va u bosoi kadawuri u danai, <<Vuzagbayin va, kogovu ko okopu ka'a.>>

⁶ Ilisha we ecei ni, <<Tefai ka ka yikpai?>> Ana u yotsongi ni ubuta wa, da Ilisha u kodoi macaka u variki a ubuta wa, da vuyum vu kogovu ka ka tafukpai.

⁷ Ilisha u danai <<Dika ka'a.>> Da u ukai kukiye u dikai ka'a.

Ilisha u lya'i osoji a Siriya n kuvon.

⁸ Kanna ko yoku an mogono ma Siriya mi o kuvon n aza a Isaraila, u lansa odoki a ubuta wa osoji a gbara-gbara a ni u danai, <<Mi ta a kuzuwa atsuru a va a ubuta u kaku.>>

⁹ Da Ilisha vuma vu Kashile u suki n katagarda ka akaka a kubana u mogono mi Isaraila u danai, <<Zukai, kata i tono ubuta u nampa ba, adama a na aza a Siriya i ta a kugidala a kubana de.>>

¹⁰ Da mogono mi Isaraila ma suki uma a bana a lana ubuta u na vuma vu Kashile va u danai. Ayin tutu Ilisha u tsu barangu ta mogono, u yongo ufobushi adama a ubuta u nanlo.

¹¹ Da Mogono ma Siriya ma namgbai katsuma kau. U bolongi osoji a gbara-gbara a ni we ecei le, <<Yayi u tsu banka n kadanshi ka tsu u mogono mi Isaraila?>>

¹² Da vuza te a katsuma ke le wu ushuki u danai, <<Ko vuza, vuzagbayin mogono, Ilisha keneki ka Isaraila ka a ka tsu dana mogono mi Isaraila kadanshi ka na vu tsu dansa, ko a kunu ku asa ku nu.>>

¹³ Da mogono ma danai, <<Banai i lansa ubuta u na Ilisha wi, adama a na n suku e reme yi.>> Da a panai arabali <<Wi ta a Dotan.>>

¹⁴ Da mogono ma suki osoji a bundai, n odoku, n ekeke odoku a kubana de. A banai n kayin a kanzai likuci ya.

¹⁵ Makyan ma na kagbashi ka vuma vu Kashile u dangai n usana wu utai, da we enei osoji, n odoku n ekeke odoku a kanzai likuci ya. Da kagbashi ka ko orukpoi ka danai, <<Vuzagbayin va, yidai tsa kuya'an?>>

¹⁶ Da u danai ni, <<Kata vu pana wovon ba, adama a na aza a na i kobolo n atsu, a la'a ta aza a na i kobolon n ele.>>

¹⁷ Da Ilisha u ya'an avasa u Vuzavaguđu u danai, <<Vuzavaguđu, mi ta ufolu u nu, bayuwa ashi a ni adama a na we ene.>> Da Kashile ka bayuwai ashi a kagbashi a, a na u lanuki da we enei nsansa tukpa n odoku n ekeke odoku akina ukara'i n Ilisha.

¹⁸ Ana aza a Siriya a yawai devu adama a na a ya'an kuvon n ayi, da Ilisha u ya'in avasa u Vuzavaguđu u danai, <<Mi ta ufolu u nu zuwa uma a nampa a a yimbanai>> Da tana u zuwai ashi le a yimbanai tsu na Ilisha u folonoi.

¹⁹ Da Ilisha u danai le, <<Uye u daɗa ba, kpamu likuci i daɗa ba. Tono mu, mi ta a kubanka da u vuza vu na yi a kulansa.>> Da u purai le a kubana a Samariya.

²⁰ Gogo lo a na a uwai a likuci i Samariya, da Ilisha u vasai u danai, <<Vuzavaguđu bayuwa ashi ele adama a na e ene.>> Da Vuzavaguđu u bayuwai ashi ele da enei kaci ka le e mere ma aza a Samariya.

²¹ Ana mogono mi Isaraila me enei le da u danai Ilisha, <<Vuzagbayin va, mu una le? Mu una le?>>

²² Ilisha wu ushuki, <<Kata vu una le ba. Vi ta a ku una aza a na vu remei a ubuta u kuvon n kotokobi ka nu? Ne'e ele ilikulya'a n mini mo kuso'o, kata vu kasukpa le o bono u vuzagbayin vi le.>>

²³ Da mogono mi Isaraila mo fobusoi kadiva kagbayin adama e le. Ana a lya'i o so'i, da u kasukpai le obonoi u vuzagbayin vi le. A makyan ma nanlo aza a Siriya o doku a banka aza a Isaraila kuvon ba.

Ben-hadadu u kanzai Samariya n kuvon

²⁴ Ayin a na ilo Ben-hadadu mogono ma Siriya u bolongi osoji a ni da a kumbai a kanzai likuci i Samariya n kuvon.

²⁵ Da a ya'in kambulu gbani-gbani adama a na likuci ya i geshe ta ukanji, ali e dengei aci njaki azurufa amanganashi, kagimi ka kagisamkpatsu ka awiyan o modoi tankpamu azurufa a tawun.

²⁶ Kanna kete an mogono mi Isaraila wi a nwalu a mashilya ma likuci, da vuka vu yoku vu bankai ni n mashi u danai, <<Banka mu, vuzagbayin va mogono.>>

²⁷ Da mogono mu ushuki ma danai ni, <<Vuzavaguđu u banka wu baci ba, mpa yidai mi a kufuda kuya'an? Tedei mi a kuciya ilikulya ko makyan ma na n kuneke wu?>>

²⁸ Mogono me ecei ni, <<Yidai yi a kubała wu?>>

Da wu ushuki, <<Vuka vu nampa da u danai mu, <Tsu takuma maku ma va anna, kayin ka asa baci kata tsu kotso ma ni.>

²⁹ Da tsu su'wain maku maya tsu takumai. Ana kayin ka asai da n danai ni <Tsu una ma ni tsu takuma.> Da u sokongi ma ni.>>

³⁰ Ana mogono ma panai nannai da u karai ntogu n ni. A na wi a nwalu a mashilya ma likuci, da uma ene ni na akashi a unangbi u katsuma.

³¹ Mogono ma danai, <<Ya'an Kashile ka takacika mu ali u la'a nannai, da baci n kpađai kutakpa kaci ka Ilisha anana, maku ma Shafatu.>>

³² Ilisha lo a idashi a kpa'a ku ni kobolo nu nkoshi m gbara-gbara mi Isaraila, Ana mogono ma suki vuza vu usuki u reme Ilisha. Ama babu kalingata ka ka yawa, da Ilisha u danai nkoshi m gbara-gbara ma, <<Yi ene ta? Tsu na vuza vu magalała vu nampa u suki vuza u tawa u takpa kaci ka va. Da baci vuza vu usuki u yawai, kata i bayangi punu n tsupulai. Makyan kenu, ci ta a kupana izumgbi i vuzagbayin ni o kutono yi kacapa.>>

³³ Babu Ilisha u kotso kadanshi, da mogono ma yawai ma danai, <<Vuzavaguđu da u tukai tsu n atakaci a nampa. Adama yidai da n kuvana Vuzavaguđu kpamu?>>

7

¹ Ilisha u danai, <<Panai kadanshi ka Vuzavaguđu, makpa'a a makyan ma nampa i ta a ku denge kiya ku singai kagisamkpatsu kazurufa kete, n agisamkpatsu e re a icu'u i bale kazurufa kete a u tsutsu u Samariya.>>

² Vuzagbayin vu osoji vuza na wi kobolo m mogono u danai vuma vu Kashile, <<Lana, ko da baci Vuzavaguđu n kaci ka ni u bayuwai utsutsu u gadi, ili i nampa yi a kuya'an nanai?>>

Ilisha u dana ni, <<Vi ta e kene n ashi a nu, vi tana a kulya'a ko i te ba.>>

Nkutu m banai a katsura ka irala i le.

³ A ya'an ta uma anashi, aza a mbała mu ukutu, aza a na idashi u tsutsu u likuci i Samariya. Da a dansai, <<Adama a yidai tsa ku shamgba punu na ali tsu kuwa?

⁴ Tsu dana baci, <Ci ta a ku'uwa punu a likuci,> Kambulu ki ta a ku una tsu de. Da baci kpamu tsu dasangi punu na ci ta a kukuwa. Adama nannai tsu bana tsu neke kaci ka tsu a katsura ka aza a Siriya. Da baci a kasukpai tsu n wuma, derere. Da baci tana a unai tsu, ukpa u da da ci ishi a kuvana.>>

⁵ Da a dangai ci na de kanna ka yikpa, a banai a katsura ka aza a Siriya. Ana a yawai a kaga'in ka katsura ka, a cina punu uma ba,

⁶ adama a na Vuzavaguđu u zuwa ta aza a Siriya a panai izumgbi adanshi odoku a da n ekeke odoku n kakuma ko osoji ka'a ki lo a kutawa. Da a dananai, <<Lana, mogono mi Isaraila ma banuku ta ngono n Hitiya n ngono n Masar adama a na a lya'a tsu n kuvon.>>

⁷ Da a sumai ci na ɗe kanna ka yikpa, ɗa a kasukpai apam e le n odoku le n njaki n le, a kasukpai katsura ka, a sumai adama a na a la'aka n wuma.

⁸ Ana nkutu n anashi ma n yawai a kaga'in ka katsura ka, ɗa a uwai a kapam ke te a lya'i o so'i, ɗa a purai azurufa na azanariya, n akashi, a banai o sokongi. Da o bonoi a uwai a kapam koyoku kpamu, ɗa a purai ucanuku punu, ɗa kpamu o sokongi.

⁹ Da a dananai, <<Ci ya'an mejege ba. Anana kanna ka arabali a singai a ɗa, ɗa baci tsu padai bini a kubana usana, atakaci i ta a kufuda kutawa tsu, ya'an tsu bana tsu dana a kpa'a ku mogono.>>

¹⁰ Ana a yawai ɗevu n utsutsu u likuci ɗa a dengusai alakatsu a danai aza a kindi, <<Tsu bana ta a katsura ka aza a Siriya ko vuma tsu cina ɗe ba, babu kpamu izumgbi i vuma. Odoku ada n njaki koci ushiyishi apam e le, i ta lo tsu na a kasukpai le.>>

¹¹ Da aza a kindi a salai arabali a, a danai kpa'a ku mogono.

¹² Da mogono ma dangai n kayin, u danai a gbashi a ni, <<Ya'an n dana ɗa ili i na aza a Siriya a ya'ankai tsu. E yeve ta ci ta n kambulu, ɗaɗa i zuwai ɗa a sumai e shedekei a kakamba, i ta kusheshe, <Yi ta a kuta a kasukpa likuci ya, kata tsu reme le n wuma, ci isa likuci ya.>>

¹³ Vuza vu te punu a katsuma ko nkoshi gbara-gbara ma ulinga u n mogono wu ushuki, <<Ya'an uma o yoku a ɗika odoku a tawun aza a na a buwai, a bana o godumo ili i na tsu panai. Da baci a unai le, wo ko okpo ili i yoku ba n a tsu na ci idashi a likuci, adama a na a tsu va feu ukpa u ɗa ci a kuvana.>>

¹⁴ Da a zagbai ekeke odoku e re n odoku e le, ɗa mogono ma suki uma a u danai le, <<Banai i godumo ili i na i gitai n osoji a Siriya.>>

¹⁵ Da o tonoi le ali a kubana o Kuyene ku Urudu, a cinai akashi n ucanuku u kuvon le uvarukushi a uye raka, u na aza a Siriya a varukushi a makyan ma na i o moloko a suma. Da alingata a o bonoi a danai mogono.

¹⁶ Da uma a likuci i Samariya utai ni iladi a kubana a katsura ka aza a Siriya a purai ucanuku u gbani. Da e dengei kagisamkpatsu ka kiya kete kazurufa, agisamkpatsu e re a icu'u i bali kazurufa feu, tsu na kadanshi ka Vuzavagudu ka danai.

¹⁷ Vuzagbayin vu osoji vu na mogono ma zuwai wu inda u tsutsu u likuci wa, ɗa kabundai ka uma ka dasa ni ali u kuwai, tsu na Ilisha vuma vu Kashile u danai mogono a na u banai kene yi.

¹⁸ Tsu na kpamu vuma vu Kashile u danai mogono <<Makpa'a a makyan ma nampa, i ta e kudenge agisamkpatsu e re a icu'u i bali kazurufa, n kagisamkpatsu ka kiya kazurufa feu a u tsutsu u likuci i Samariya.>>

¹⁹ Vuzagbayin vu osoji va wu ushuki vuma vu Kashile a makyan ma nanlo, u danai, <<Ko ɗa baci Vuzavagudu u bayuwai u tsutsu u gadi, ili i nampa ya yi ta a kuya'an nannai?>> Ilisha tana u danai ni, <<Vi ta e kene n ashi a nu, ama vi tana a kulya'a ili ba.>>

²⁰ Ta tana ili ya i ya'in n ayi nannai. Uma a ɗa a dasai ni a utsutsu u likuci ali u kuwai.

8

O bonokoi vuka vuza va aza a Shunemu ubuta u ni

¹ Ilisha u dana ta vuka vuna u bonokoi maku ma ni n wuma, <<Danga vu suma n muku n nu a kubana a ubuta u yoku, adama a na Vuzavagudu wi ta a kutawaka n kambulu a idika ya ali aya e cindere.>>

² Da vuka va vu dangai u ya'in tsu na vuma vu Kashile va u danai. Da u lazai n aza a kpa'a a ni a dasangi a idika ya aza a Filisitiya aya e cindere.

³ Ana aya e cindere a lazai, ɗa vuka va vu utai a idika i Filisitiya u bonoi. U banai u mogono adama a na o bonoko yi n kpa'a ku ni n kashina ka ni.

⁴ Mogono a kadanshi n Gehazi, kagbashi ka vuma vu Kāshile, u danai, <<Dana mu arabali ili i gbagbain i na Ilisha u ya'in.>>

⁵ Ana wi a kudana mogono tsu na Ilisha u dengusai kakpisa, da vuka vu na Ilisha u bonokoi maku ma ni n wuma u uwai n mas̄hi u mogono, ufolu o bonoko yi n kpa'a ku ni n kashina ka ni.

Da Gehazi u danai, <<Vuka vu daɗa na vuzagbayin va mogono, maku ma na Ilisha u bonokoi n wuma u ni ayi da na.>>

⁶ Ana mogono me ecei vuka va, da tonokoi ni ukuna wa.

Da mogono ma zuwai vuza vi te a katsuma ka nkoshi m gbara-gbara n kefeku, u danai, <<Bonokoi ni n ili i na yi i ni, n kodokpotsu ki ili i na a kya'i punu a kashina ka ali a kanna ka na u kasukpai idika ya a kutawa gogo na.>>

Haziyelu wu unai Ben-hadadu

⁷ Ilisha u banai Dimaska, a makyan ma na Ben-hadadu mogono ma Siriya wi a mbala. Ci na de a dana mogono, <<Vuma vu Kāshile u tawa ta a likuci i nampa.>>

⁸ Da mogono ma danai Haziyelu, <<Dika kune'e vu bana u vuma vu Kāshile. Vu dana yi we ece ke wu Vuzavaguɗu, <Mi ta a kutana a mbala n va?>>

⁹ Haziyelu u banai wi Ilisha n kune'e ku canuku icu'u kakau u Dimaska, u na arakuma amangere a dikai. Ana u yawai da u shamgbai e kelime ki Ilisha da u danai, <<Maku ma nu Ben-hadadu mogono ma Siriya ma a u suku mu me ece wu, <Ko wi ta a kutana a mbala n ni?>>

¹⁰ Ilisha wu ushuki, <<Bana vu dana yi, <Mayun wi ta a kutana,> Ama Vuzavaguɗu u yotsongu mu ta wi a kula'a ba wi ta a kukuwa.>>

¹¹ Ilisha u kanai kinda Haziyelu, ali Haziyelu u panai wono. Da vuma vu Kāshile va u bosoi n mas̄hi.

¹² Haziyelu we ecei, <<Yidai i zuwai vuzagbayin va mas̄hi?>> Ilisha wu ushuki u danai,

<<Adama a na n yeve ta kawuya ka na vi a kuya'anka aza a Isaraila. Vi ta o ku songu likuci yi nshilya n le, kata vu una muku mo olobo ele n kotokobi, vi ta kpamu a kubasangu aci a muku n le a idika, kata kpamu vu karukpasa a maci le aza atsuma.>>

¹³ Da Haziyelu u danai, <<Ninidai kagbashi ka nu ka kufuda kuya'an ili i gbayin i nampa, mpa meshe'e,>> Da Ilisha u dana ni,

<<Vuzavaguɗu u yotsongu mu ta vi ta o ko okpo mogono ma Siriya.>>

¹⁴ Ana Haziyelu u bonoi da Ben-hadadu we ecei ni, u danai, <<Yidai Ilisha u danai ni nu?>> Haziyelu u danai, <<U dana mu ta mayun vi ta a kutana.>>

¹⁵ Ama a na kayin kasai da Haziyelu u dikai ogbodo u yeki a mini da u palai ashi o mogono, ali u kuwai. Da Haziyelu wo okpoi mogono ma Siriya a una u Ben-hadadu,

Jehoram mogono ma Yahuda

¹⁶ A kaya ka tawun ko tsugono tsu Joram maku ma Ahabu mogono mi Isaraila, da Jehoram maku ma Johoshafatu mogono ma Yahuda u gitai tsugono.

¹⁷ Jehoram n aya kamangankupa n e re ana wo okpoi mogono, da u lya'i tsugono a Urushelima aya kunlai.

¹⁸ Jehoram u tonoi uye u mogono mi Isaraila tsu na kpa'a ku Ahabu ku ya'in, adama a na u zuwa ta mekere ma Ahabu. U ya'in kagbanigbani a ashi a Vuzavaguɗu.

¹⁹ Ama Vuzavaguɗu u ciga ku una idika i Yahuda ba, adama a na u ya'an ta uzuwakpani n Dawuda, u danai, ntsukaya n ni mi ta a kulya'a kelime n kulya'a tsugono.

²⁰ A ayin a na Jehoram wi a kulya'a tsugono a idika i Yahuda, da aza a Edom a ya'ankai ni ugbamiwasuvu da a zuwai mogono me le.

²¹ Da Jehoram wu utai n ekeke odoku a ni u banai a likuci i Jayiru. Da aza a Edom a kanza ni n akumbi ekeke odoku a ni, ama da Jehoram u lapai le n kayin, da osoji a ni a sumai o kubono a i uwa i le.

²² Ta aza a Edom i a kuya'anka aza a Yahuda ugbamiwasuvu nannai ali n anana. A makyan me te ma'a likuci i Libina feu i ya'ankai aza a Yahuda ugbamiwasuvu.

²³ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Jehoram n ili i na u ya'in raka yi ta udani a katagarda ka arabali ko ngono n Yahuda.

²⁴ Da Jehoram u bankai ukpisa da a cidangini kobolon ni ikaya i ni a likuci i Dawuda. Da Ahaziya maku ma ni wo okpoi mogono a una u ni.

Ahaziya mogono ma Yahuda

²⁵ A kaya ka kupa n ka ire ko tsugono tsu Joram maku ma Ahabu mogono mi Isaraila, Ahaziya maku Jehoram mogono ma Yahuda u gitai tsugono.

²⁶ Ahaziya wi ta na aya kamanga n e re a na wo okpoi mogono. U lya'i tsugono a Urushelima kaya ke te. Kula ka anaku a ni ku da Ataliya, ayi vashi vu Omiri mogono mi Isaraila ma'a.

²⁷ Ana wo okpoi Ahaziya u zuwai mekere ma Ahabu, da u tonoi uye u gbani-gbani u kpa'a ku Ahabu. U ya'in kagbanigbani a ashi a Vuzavaguđu.

²⁸ Ahaziya u gbbai kaci n Jehoram maku ma Ahabu a banai kuya'an kuvon n Haziylu mogono ma Siriya. A Ramotu-giliyadu, da aza a Siriya a ya'ankai Joram usan.

²⁹ Da mogono Joram u bonoi a likuci i Jezirelu, adama a na a lana yi untsu a ni a na aza a Siriya a ya'ankai ni a Ramotu, a na u banai kuya'an kuvon n mogono Haziylu.

Da mogono Ahaziya maku ma Jehoram mogono ma Yahuda u banai adama a na u kyasa yi, a na a uka ni usan.

9

A zagbai Jehu wo okpoi mogono mi Isaraila

¹ Ilisha keneki u dekei vuma vu te a katsuma ke eneki u danai ni, <<Fobuso, vu shiya motogu ma nu n kadambura, vu dika kedele ka mani'in ma zaitu a kukiye ku nu, vu bana a Ramotu-giliyadu.

² Da baci vu yawai de, kata vu lansa Jehu maku ma Jehoshafatu vashi vu Nimshi. Vu zuwa yi u danga a ubon wa aja'a ni kata vu uka yi a kunu ka asuvu.

³ Kata vu dika kedele ka mani'in ma zaitu ma vu tsunki a kaci, kata vu dana, <Ili i na Vuzavaguđu u danai i danna, m zagba wu ta mogono mi Isaraila.> Kata vu bayuwa utsutsu vu suma, kata vu geshe ba.>>

⁴ Da kolobo ka, ayi na wi keneki ka, u ya'ain tsu na a danai ni, u banai a Ramotu-giliyadu.

⁵ Ana u yawai de, da u cinai ovonshi o osoji a idashi a ubuta ute. Da u danai, <<Mi ta n akaka a nu Kovonshi.>> Da Jehu we ecei,

<<Akaka a yayi a katsuma ka tsu?>> Da wu ushuki udanai,

<<Akaka a nu, Kovonshi.>>

⁶ Da Jehu u dangai, a uwai a kpa'a. Da keneki ka ka tsunki Jehu mani'in a kaci, <<Ili i na Vuzavaguđu, Kashile ki Israila ka danai, m zagba wu ta mogono mi Isaraila uma a Vuzavaguđu.

⁷ Avu da va kuna kpa'a ku Ahabu vuzagbayin nu, adama a na n takacika Jezebelu adama a mpasa n eneki n kagimi ka agbashi a na wu unai.

⁸ Kpa'a ku Ahabu ki ta a kuya'an wuni raka, mi ta a ku una maku mo kolobo dem, vuza gbani ko kagbashi.

⁹ Mi ta a kuzuwa kpa'a ku Ahabu ko okpo an kpa'a ku Jerobuwam maku ma Nebatu, n kpa'a ku Basha maku ma Ahija.

¹⁰ Jezebelu tamkpamu nshe'e n da n kutakuma inyama i ni a kapashi ka Jezirelu, babu tana vuza na u kucidangu yi.>> Da keneki ka ka bayuwai utsutsu wu utai u sumai.

¹¹ Ana Jehu wu utai a kubana a ubuta wa aza a ni osoji, da ecei ni a danai, <<Nini dai gbaga da ko? Yidai i tukai kajarishi ka nampa wa anu?>>

Jehu wu ushuki le u danai, <<I yeve ta vicu'u vu vuma va n ili i na u tsu dansa.>>

¹² Da a danai, <<Mayun da ba, dana tsu ili i na u danai nu.>>

Da Jehu u danai le, <<Vuma va u dana mu ta, <Vuzavagudu u danai, n zagba wu ta vu okpo mogono mi Isaraila.> >>

¹³ Gogo lo, da o fodoi aminya a gbagbain ele, o poloi a idika adama a na Jehu u dasa zuva. Da a likai kavana n orukpoi, <<Jehu da mogono.>>

Jehu wu unai Joram n Ahaziya

¹⁴ Jehu maku ma Jehoshafatu vashi vu Nimshi, u ya'in nsata tsu na a ku una Joram mogono. Makyan ma nanlo tana Joram de n osoji a Ramotu-giliyadu ele a kindi idika yi Isaraila a kpada Haziyele mogono ma Siriya

¹⁵ Ama makyan ma nanlo wana dai Joram mogono u bono u Jezirelu, a lana usan una aza a Siriya a uka ni a ubuta u kuvon. Da Jehu u danai osoji, <<Da baci i cigai mu mo okpo mogono, kata i kasukpa vuza wu uta a likuci u bana u Jezirelu u dana arabali a ili i na ci ya'in ba.>>

¹⁶ Da Jehu u fobusoi keke vu odoku o kuvon a ni u kumbai a kubana u Jezirelu, a ubuta u na Joram wi a iva'in. Ahaziya mogono ma Yahuda feu cina u bana kulana vuza vu usan Joram.

¹⁷ Ana vuza kindi ku mashilya ma Jezirelu, we enei Jehu n uma a ni a kutawa, da u salakai Joram, <<Me ene ta uma a kutawa n e keke odoku.>>

Joram mogono u danai, <<Suku kakumbi ko odoku u bana we ece le, <I tawa ta m matana?> >>

¹⁸ Kakumbi ko kodoku ka u banai u gasai n Jehu u danai, <<Mogono ma ciga ta me yeve, <M matana ma'a vu tawai?> >>

Jehu wu ushuki. <<Yidai i burai nu m matana? Tono mu kacapa.>>

Da vuza kindi va u danai mogono, <<Kalingata ka na i suki u gasa ne le va, u bono ba.>>

¹⁹ Da mogono ma suki kakumbi ko odoku ka i re u banai u danai le. <<Mogono ma ciga ta me yeve <M matana ma'a i tawai?> >>

Jehu wu ushuki, <<Yidai i burai nu m matana? Tono mu kacapa.>>

²⁰ Da vuza kindi va u doku u danai, <<Vuza vu i re vu na vu suki va u cina le ta ama wi o kubono feu ba. Nwalu ma mi ta an nwalu n Jehu maku Nimshi, adama a na wi ta nwalu tsu kajarishi.>>

²¹ Joram mogono me nekei kadanshi, u danai, <<Fobusokoi mu keke vo odoku va,>> Da Joram mogono mi Isaraila n Ahaziya mogono ma Yahuda a dangai, e keke odoku le a kubana kugasa n Jehu. Da a cina ni a kapulaka ka Nabot vuza va aza a Jezirelu.

²² Ana Joram wu enei Jehu, da u we ecei ni, <<Vu tawa ta m matana? Jehu wu ushuki u danai,>>

<<Nini dai wo ko okpo matana? A na anaku anu Jezebelu u tukai tsu nu nkunu n kagbanigbani a ubuta dem?>>

²³ Joram u kpatalai n kodoku ka ni u sumai, e kudeke Ahaziya, <<Na lo kagbanigbani ka'a Ahaziya!>>

²⁴ Da Jehu u ronoi utan u tawai Joram e mere ma kucina n kaya da ka uwai ali a kadu. Da u yikpai e keke vu odoku vi ni.

²⁵ Jehu u danai Bidikaru kagbashi ka ni, <<Dika yi vu taduku yi kapulaka ka Nabot vuza aza a Jezirelu. Ko vu ciba ta n kanna ka na mpa n avu ci an nwalu kobolon Ahabu esheku a ni, da Vuzavaguđu u ya'in kene ku wuya adama a ni?

²⁶ <Mayun nayi mene ta mpasa n Nabot n mpasa n maku ma ni, Vuzavaguđu u danai, N kucina ta mi ta a kutsupaka yi a vu ya'in a kapulaka ka nampa.> Adama nanai dika yi vu taduku yi punu a kapulaka ka Nabot ka tsu na kadanshi ka Vuzavaguđu ka danai.>>

²⁷ Ana Ahaziya mogono ma Yahuda we enei ili i na i gitai, da u sumai u tonoi uye a kubana Betu-hagan. Da Jehu u guvai ni, n u danai, <<Una ni feu.>>Da a uka ni usan punu e keke vo odoku vi ni ayi a kukumba kaginda ka Guru, kana ki devu n Ibileyam. Da u sumai a kubana a Magido u kuwai de.

²⁸ Agbashi a ni a dika ni e keke vu odoku o kuvon a kubana a Urushelima, a cidangini a kasaun ka ni kobolo n ikaya i ni a likuci i Dawuda.

²⁹ A kaya ka kupa n kete ka tsugono tsu Joram maku ma Ahabu, Ahaziya wo okpoi mogono ma Yahuda.

Ukpa u Jezebelu

³⁰ Ana Jehu u tawai a Jezirelu, da Jezebelu u panai ka'a, da u lapulai ashi a ni n isukumushi, da lapulai kanji ka ni, da u lanuki n katusu ka kunu.

³¹ Ana Jehu u uwai utsutsu u kefeku, da Jezebelu we ecei ni <<Vu tawa ta m matana ko vuza vu magalaka? Vi ta tsu Zimiri vuza na wu unai vuzagbayin vi ni?>>

³² Ana Jehu u dangusai ashi a ni da we enei ni da u danai, <<Yayi wi a kucina kuwa?>> Ko vuza yoku wi ta lo? Da ndari n ni n re ko n tatsu indanai ni.

³³ Jehu u danai le, <<Taduku ni a idika.>> Da tana a taku ni n katusu ka kunu ka. Mpasa n ni n tsuwain a ubuta dem a kasaka n ikyamba yo odoku. Da Jehu u zuwai odoku a dasai ni.

³⁴ Da Jehu u uwai a kefeku ko mogono u lyai u so'i. Ana u ya'in nannai da u danai, <<Banai i cidangu vuka vu una u wuya va, adama a na mekere mo mogono ma'a.>>

³⁵ Ana a banai kucidangu vuka va, moko ma kaci ma'a a cinai n ene ne ekiye koci.

³⁶ Da o bonoi a danai Jehu, da u danai, <<Kadanshi ka Vuzavaguđu ka shana ta ka na ka utai una u Iliya vuza va aza a Tishibi, <A ubon u Jezirelu u da nshe'e n kutakuma inyama i Jezebelu.

³⁷ Ikyamba i Jezebelu yi ta o ko okpo tsuta a na awiyan nnama punu a kakamba ka Jezirelu, tsuna babu vuza na u kufuda kudana, Jezebelu da na va.> >>

10

Jehu wu unai aza a kpa'a ku Ahabu

¹ Muku n Ahabu aza a na idashi a Samariya uma amangatatsu n kupa. Da Jehu u danai atagarda akaka u suki n ada a kubana a Samariya, n aza o tsugono tsu Jezirelu, n nkoshi m gbara-gbara, n aza a na i a kinda muku n Ahabu. U danai,

² <<Da baci yi isai atagarda akaka a nampa, muku n mogono mi ta ekiye a da, yi ta kpamu n ekeke odoku o kuvon, n likuci yi nshilya n ucanuku u kuvon,

³ Kata i zagba vuza na u yotsoi a katsuma ka muku n mogono ma, i zuwa yi u dasangu a kakuba ko tsugono ke esheku a ni. Kata yi uta i ya'an vishili adama a kpa'a ku vuzagbayin da Ahabu.>>

⁴ Ama da wovon u kanai le, da a danai, <<Lana, ngono n re n fuda baci n shilikai n Jehu ba. Yidai atsu tsa kufuda kuya'an?>>

⁵ Da vuza vu kelime vu ku kpa'a ku mogono, n vuza kelime vu likuci va, n nkoshi m gbara-gbara n aza a na i a kinda muku n mogono, a suki akaka a kubana u Jehu, a

danai. <<Atsu agbashi a nu ada, ci ta a kuya'an ili i na baci vu danai tsu ci ya'an. Ci a kuzagba vuza yoku mogono ba, ya'an ili i na ve enei i la'i n kuga'an.>>

⁶ Da Jehu u doku u danakai le katagarda ka akaka ka ire, u danai, <<Yi baci a kucina ku va, kpamu yi o kutono mu, tuka mu n aci a maku n kpa'a ku mogono vuzagbayin da a Jezirelu makpa a makyan ma nampa.>>

Muku n mogono amangatatsu n kupa, i ta a ubuta wa aza e kelime ka likuci ya, aza a na i a kubana le.

⁷ Ana katagarda ka yawai ekiye le, da e remei muku amangatatsu n kupa a, a kidai da a zuwai aci a a mabana. A su'uki mogono n ada a Jezirelu.

⁸ Ana vuza vu usuki u kayawai, da u danai Jehu, <<A tuka ta n aci a muku n mogono ma.>>

Da Jehu u danai, <<Bolongi le obolo e re, kata i zuwa ada utsutsu u likuci, i kasukpa le lo ali kayin ka asa.>>

⁹ N usana a na Jehu wu utai a kubana a ubuta u na uma i o bolongi a kinda aci, da u danai le, <<Ada kabura da ba mpa da vuza na n ya'in nsata n na a unai mogono vuzagbayin va, ama gogo na yayi wu unai ele na raka?>>

¹⁰ Vu yeve, kadanshi ka na Vuzavagu du u ya'in adama kpa'a ku Ahabu ki ta a kushana. Vuzavagu du u shatangu ta ili i na yi utai una u kagbashi ka ni Iliya.>>

¹¹ Da Jehu wu unai kagimi ka uma ka kpa'a ku Ahabu raka, n kumaci ku ni, aza a na i a idashi a Jezirelu, aza a gbara-gbara n aja'a a ni n anan ganu dem. Ta u kasukpai Ahabu nannai ko vuma vite.

¹² Jehu u lazai a kubana a Samariya. Ayi a Betu-ekedu vu ngu bi,

¹³ Da u gasai n kumaci ku Ahaziya mogono ma Yahuda. Da we cei le, <<Ada anan yayi?>>

Da ushuki, <<Atsu aza a kpa'a ku Ahaziya ada. Ci ta a kubana ikyashi i muku n Ahabu mogono n muku n Jezebelu Egbere.>>

¹⁴ Jehu u danai uma a ni, <<Remei le n wuma,>> Da e remei le raka n wuma uma amangere n e re da a kidai le a kayinva ka Betu-ekedu. Babu vuza na u la'i.

¹⁵ Ana Jehu u kasukpa ubuta wa, da u gasai n Jehonadabu maku ma Rekabu, ayi uye a kubana kene yi. Ana a kya sanai, da Jehu u danai ni, <<Vu dika mu ta a ka du ka nu tsu na mpa n dikai nu?>>

Jehonadabu wu ushuki u danai, <<E, n dika wu ta.>>

Jehu u danai, <<Ta baci nannai, neke mu kukiye ku nu.>> Da u nekei Jehu kukiye ku ni. Da Jehu u ronoi ni kukiye u kumbakai ni ekeke vu odoku vi ni.

¹⁶ Da Jehu u danai, <<Tawa kobolo nu mpa, ve ene tsu na n zuwai ka du kava u Vuzavagu du.>> Da Jehonadabu u tonoi ni ekeke vu odoku vi ni.

¹⁷ Ana Jehu u yawai a Samariya, da wu unai aza a na a buwai a kpa'a ku Ahabu, tsu na kadanshi ka Vuzavagu du ka utai una u Iliya.

Jehu wu unai ganu vu Balu

¹⁸ Da Jehu u bolongi uma a Samariya u danai le, <<Ahabu u gandaka ta Balu kenu, ama Jehu wi ta a ku gandaka yi kau.

¹⁹ Dekushekei mu eneki a Balu, n aza a ulinga ani kobolo n anan ganu a ni. Kata i kasukpa ko vuma vu te u kpa da kutawa ba, mi ta n alyuka a gbayin a na mi a kuya'anka Balu. Vuza na baci u tawai ba mi ta a kuna yi.>> Ama Jehu ugboji u da wi a kuya'anka le adama a na wu una aza a na o kutono Balu.

²⁰ Da Jehu u danai, <<Zuwai kanna ka na a kucikpa Balu.>> Da a zuwai kanna.

²¹ Jehu u suki akaka a ubuta raka a idika yi Isaraila u banuki uma a na o kutono Balu a tawa, da raka vi le a tawai, babu vuza na u kpa dai kutawa, ali da a shatangi kpa'a ku Balu tukpa.

²² Jehu u danai vuza vu ulinga wa akashi a cida, <<Neke uma a na i o kutono Balu a uka.>> Da vuma va tana u nekei le a ukai.

²³ Da Jehu u banai a ubuta wa a'isa a Balu a kobolon Jehonadabu maku ma Rekabu. Jehu u danai aza a na i o kutono Balu, <<Lanai mayin, adama a na kata a ciya vuza na wi o kutono Vuzavagudu punu a katsuma ko otoni a Balu ba, sai otoni a Balu koci.>>

²⁴ Da a uwai punu a'isa a raka adama a na a ya'an alyuka n kune'e ku kusongu a kubana u Balu. Cina tana Jehu u zuwa uma amanganashi pulai, u danai le vuza na baci u kasukpai vuza te u lazai, wi ta a kutsupa m wuma uni.

²⁵ Gogo lo ana u kotsoi kune'e ku kusongu, da u danai aza a kindi n aza e kelime osoji, <<Uwai punu yi una le raka, kata i kasukpa ko vuza te u la'a ba.>> Da a unai le raka n kotokobi, da aza a kindi a n osoji o rono i kyamba i le na a taduki pulai. Da uma a Jehu a uwai punu asuvu a a'isa a Balu.

²⁶ Da a utakai katali ka a'isa ka Balu pulai o osongi ka'a.

²⁷ Da o bosoi katali ka ubuta u cida u Balu da kpmu o bosoi a'isa a Balu, da uma o bonukoi ubuta wa ubuta kukofongu ali n anna.

²⁸ Ta Jehu u zuwai a kasukpai kucikpa Balu nanai a Isaraila.

²⁹ Ama Jehu u kasukpa kuya'an unushi u na Jerobuwam maku ma Nebatu ma ya'in ba, a na u zuwai aza a Isaraila kuya'an unushi tsu na a cikpai ndendem ma azanariya e Betelu, n Dan.

³⁰ Da Vuzavagudu u danai Jehu, adama a na vu ya'in ta ili i na yi mejege a ashi aya, da kpmu vi ya'ankai kpa'a ku Ahabu ili i na yi a kadu kava, an mi a kuciga kuya'an, adama a nannai ntsukaya n nu mi ta a kudasangungu a kakuba ko tsugono ci Isaraila ali tsukaya tsu nashi.

³¹ Ama Jehu u tono wila u Vuzavagudu Kashile ka Isaraila n kadu ka ni raka ba. U kasukpa kuya'an unushi u na Jerobuwam u zuwai Isaraila a ya'in ba.

³² Ayin a nanlo, da Vuzavagudu u gitai kujebe abundai ki Isaraila. Haziye lu mogono ma Siriya ma lya'i ubuta wa abundai wi Isaraila n kuvon.

³³ Ili i na i dikai a kasana ka Kuyene ku Urudu, idika i Giliyadu n Gatu, n aza a Ruben, n aza a Manasa, i na i dikai a likuci i Arowa n kadakai ka kuyene ku Aruno da da Giliyadu n Bashan.

³⁴ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Jehu n ili i na uya'in, yi ta udani a katagarda ka arabali ko ngono mi Isaraila.

³⁵ Ana Jehu u bankai ukpisa, da a cidangini a Samariya. Da Jehowahazu maku ma ni mo okpoi mogono una u ni

³⁶ Jehu u lyai tsugono ci Isaraila a Samariya aya kamanga n kunlai.

11

egbere Ataliya u lya'i tsugono a Yahuda

¹ Ana Ataliya, anaku a Ahaziya mogono ma Yahuda, we enei maku ma ni ukpa, da u gitai kuna muku n kpa'a ku mogono.

² Ama Jehosheba mekere ma Joram mogono, u dikai Jowashi maku ma Ahaziya u sumai n ayi, a katsuma ka muku n mogono ma vuza na ishi a kuna. U sokongi ni kobolo n vuza na wi o kuwo'o yi a kunu ka asuvu. Ta u lakai e kiye a Ataliya nannai u kpada kuciya kuna yi

³ Jowashi u yongoi usokongi a a'isa a Vuzavagudu ali aya atali, a makyan ma na Ataliya wi o tsugono ci idika ya.

⁴ A kaya ka cindere ka tsugono tsu Ataliya, Jehoyida ganu u zuwai e dekei osoji aza a kindi ku mogono, n aza a kindi ku kpa'a ku mogono a tawa wa ni a'isa a Vuzavagudu. Da u zuwai le a ya'in uzuwakpani n akucina punu a'isa a Vuzavagudu i ta o kutono yi. Da u yotsonki le Jowashi maku ma Ahaziya mogono.

⁵ Jehoyida u danai le, <<Na ḏa ili i na i kuya'an. Kanna ka na baci yi a kubana ulinga na Ashibi kṭaṭa i pece ugboku u tatsu, ute a kinda kefeku ko mogono,

⁶ ugboku u re a kinda utsutsu u Sur, ugboku u tatsu tamkpan a shamgba kaṣapa ko osoji a na i a kinda kpa'a ku mogono.

⁷ Ugboku u re u na wi a kuvuka a kanna ka Ashibi, i ṭa a kushamgba inda mogono n aṭisa a Vuzavaguḏu.

⁸ I kukara'a mogono, vuma dem u baṇa ucanuku u kuvon ekiye a ni, yi una vuza na baci u cigai ku'uwa an we pece ḏa. I tonon mogono a ubuta u na wa kubana dem.>>

⁹ Ovonshi osoji a ya'in tsu na Jehoyida ganu u danai. Kovonshi vo osoji dem u ṭawa n uma a ni aza a na a kuvuka a kanna ka Ashibi, n aza a na a kugita ulinga kanna ka Ashibi. Raḓa vi le a ṭawai u Jehoyida ganu.

¹⁰ Da u nekei kovonshi dem masara nu nraḓa n na mi ishi n Dawuda mogono, a na u zuwai aṭisa a Vuzavaguḏu.

¹¹ Aza kindi a kara'i mogono, yaba dem n ucanuku u kuvon u ni e kukiye. E gerei kaci ka le a kara'i mogono ili i na i ḏikai a ubon u gaḏi a kubana a ubon u ḏakai aṭisa a Vuzavaguḏu a kara'i katalikalyuka.

¹² Da Jehoyida wu utakai n Jowashi, maku mo mogono, ḏa u ukai ni oroliko a kaci ka ni. Da u nekei Jowashi katagarda ka wila ko tsugono. Da kpamu tsunki ni mani'in me kerengu wo okpoi mogono. Da uma a basai ekiye le a danai, <<Wuma u nu u geshe mogono.>>

¹³ Ana egbere Ataliya u panai kaca'a ko osoji a na i a kindi n kaca'a ka uma, ḏa wu utai u banai a ubuta u uma wa aṭisa a Vuzavaguḏu.

¹⁴ Ana u yawai, ḏa we enei mogono masavu kashani a ubuta u tsugbayin u ni ḏevu n kashamkpatsu, tsu na kaḏiva ka kuzagba mogono ki. Ovonshi osoji n aza kulika igbala kashani ḏevu n mogono ma, n uma a ḏika ya a mazanga n likai igbala kau. Da Ataliya u karai aminya a ni ḏa u bosoi kaḏawuri u danai, <<Ugbamiwasuvu, ugbamiwasuvu.>>

¹⁵ Da Jehoyida ganu u danai ovonshi osoji, <<Utaka ni pulai e mere mo osoji, kṭa yi una yi n kotokobi n vuza na u banai ku isa yi dem.>> Adama a na Ganu va u dana ṭa, <<Kṭa a unai punu aṭisa a Vuzavaguḏu ba.>>

¹⁶ A ḏikai ni ḏa o tonoi n ayi a utsutsu u na odoku a tsu uwaka a kpa'a ku mogono, ṭa ḏe a una ni.

¹⁷ Da Jehoyida u ya'in uzuwakpani n Vuzavaguḏu n mogono kobolo n uma, a danai, i ṭa o ku okpo uma a Vuzavaguḏu. Da kpamu u ya'in uzuwakpani n mogono n uma.

¹⁸ Da uma a ḏika ya raḓa a banai a ubuta wa aṭisa a Balu, o bosoi a ḏa. Da o bosoi katalikalyuka n amaṭi a ni miri-miri. Da a unai Matan ganu vu Balu e kelime ka katalikalyuka ka.

Da Jehoyida ganu u zuwai aza a kindi a inda aṭisa a Vuzavaguḏu.

¹⁹ Da u ḏikai ovonshi osoji n aza a kindi ku mogono n kpa'a ku mogono, n uma a ḏika ya raḓa, o soki mogono Jowashi ili i na i ḏikai a kpa'a ku Vuzavaguḏu a kubana a kpa'a ku mogono. A ukai n mogono utsutsu wa aza kindi a kubana a kpa'a ku ni. Da mogono ma kumbai kakuba ko tsugono u ḏasangi.

²⁰ Da uma a ḏika ya a ya'in mazanga. Likuci ya feu kpamu i ciyai maṭana, a na a unai Ataliya n kotokobi a kpa'a ku mogono.

²¹ Jowashi n aya e cindere a na wo okpoi mogono ma Yahuda.

12

Jowashi u lapulai Aṭisa a Gbayin.

¹ A kaya ke cindere ko tsugono tsu Jehu, Jowashi u gitai tsugono ci idika i Yahuda. Da u lyai tsugono a Urushelima aya amangere. Kula ka anaku a ni ku da Zibiya, a likuci i Biyasheba.

² Jowashi u ya'an ta ili i na yi mejege a ashi a Vuzavagudu, adama a na Jehoyida ganu u pi'isaka yi ta tsu na u kuya'an.

³ Ama n nannai dem, u boso i'uwa ya amali a ba, uma tana a lyai kelime n kubana de na ya'in kune'e ku kusongu n ili magulani a ubuta wa.

⁴ Jowashi u danai anan ganu, <<Isai ikebe i na a tukai tsu kune'e ku cida a'isa a Vuzavagudu, n ikebe i na yi isai a ubuta u mekecu n ikebe i na yi isai wa aza a na a ya'in uzuwakpani, n ikebe i na uma a tukai n kune'e ku ucigi wa adu e le.

⁵ Kata ganu dem u dika punu a katsuma ki ikebe i na a isai ekiye a uma, u tsupa i na baci a lapulai a kpa'a ku Vuzavagudu.>>

⁶ Ama ali a kubana aya kamanga na tatsu o tsugono tsu Jowashi, anan ganu a fuda a lapula kpa'a ku Vuzavagudu ka ba.

⁷ Da Jowashi mogono u dekei Jehoyida ganu n anan ganu a na a buwai, u danai le, <<Adama a yidai da i kpa'ai kulapula a'isa a Vuzavagudu? Gogo na kata i doku yi isa ikebe adama kaci ka da ba. I neke ikebe ya adama kulapula a'isa a Vuzavagudu.>>

⁸ Da anan ganu ushuki o kudoku ki isa ikebe ekiye a uma ba, da kpmu ushuki i ta a ku kasukpa uma o yoku feu a ya'an ulinga u kulapula a'isa.

⁹ Da Jehoyida ganu u dikai akpati da tasai kakuyamkpatsu ka, u zuwai a da e kukiye ku usingai ku katalikalyuka a utsutsu wa a'isa a Vuzavagudu. Anan ganu a na i a kinda utsutsu wa, a zuwai ikebe i na uma a tukai raka punu a akpati va.

¹⁰ Ayin a na baci enei ikebe ya i yimkpa ta punu akpati va, kata kadani ko mogono n ganu vu gbayin a tawa e kece ikebe ya i na a tukai a'isa a Vuzavagudu kata a zuwa i da ujika.

¹¹ Kata e neke ikebe ya wa aza a na a zuwai a lana ulinga wa, aza a na a tsu tsupa uma a na i ulinga wa a'isa a Vuzavagudu, n aza ulinga u kuma'a n eshe'wi a ndanga,

¹² Ama'in, n aza kushe'we atali. I ta ulinga n ikebe ya adama a na tsula ndanga n atali a na e she'wei adama a'isa a Vuzavagudu, kata kpmu a tsupa ulinga u na u buwai a'isa a Vuzavagudu.

¹³ Ikebe i na a tukai a'isa a, a una i da a ubuta u kuya'an ka اساسي azurufa ba, ko tana ikimatsu yi nkuni ba, na nsasu, n ishiyaun ba, ko ucanuku u yoku wa azanariya n azurufa adama a'isa a Vuzavagudu ba.

¹⁴ E neke ta ikebe ya adama a na a tsupa aza ulinga a kulapula a'isa a.

¹⁵ A zuwa aza a kulana ulinga wa a tuka n mekecu mi ikebe i na a unai adama ku lapula a'isa a Vuzavagudu ba, adama a na a ya'an ta ili yi usubi.

¹⁶ Ikebe i na e nekei adama e kune'e ku kutakpa unushi n kune'e ku kucinukpa unushi a tuka n i da a'isa a Vuzavagudu ba. I nanlo i anan ganu i da.

¹⁷ Makyan ma nanlo, Haziylu mogono ma Siriya u banai u ya'in kuvon n likuci Gatu, u lyai le. Da u kpatalai a kubana kuya'an kuvon n Urushelima,

¹⁸ Jowashi mogono ma Yahuda u purai ucanuku u cida u na ikaya i ni Jehoshafatu, Joram n Ahaziya, ngono n cau n Yahuda, e nekei Vuzavagudu, da u bolongi n ili i na ayi u nekei Vuzavagudu, da u su'uki Haziylu u da raka, kobolo n azanariya a na i uzuwi a kunu ku kuzuwa a'isa a Vuzavagudu n kpa'a ku mogono. Da mogono Haziylu u kasukpai Urushelima.

¹⁹ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Jowashi, n ili i na u ya'in yi ta udani a katagarda ka arabali ka ngono n Yahuda.

²⁰ Da aza a gbara-gbara o yoku a katsuma ka aza ulinga a ni a ya'in nsata, da unai Jowashi a Betu-milo a uye u na u banai a Sila.

²¹ Aza a na a una ni ele ɗa, Jozabadu maku ma Shimeyatu n Jehozabadu maku ma Shomeru. A ɗiɗangu ni kobolo n ikaya ni a likuci i Dawuda. Da Amaziya maku ma ni wo okpoi mogono a una u ni.

13

Jehowahazu mogono mi Isaraila.

¹ A kaya ka kamanga n ka tatsu ko tsugono tsu Jowashi maku ma Ahaziya mogono ma Yahuda, Jehowahazu maku ma Jehu u gitai tsugono ci Isaraila a Samariya, da u lya'i tsugono aya kupa na e cindere.

² Da u ya'in ili i gbani-gbani a ashi a Vuzavagudu. U tonoi tsu na Jerobuwam maku ma Nebatu u ya'in, u lya'i kelime n kuya'an unushi u na Jerobuwam u zuwai aza a Isaraila a ya'in.

³ Da Vuzavagudu uya'in wupa n aza a Isaraila kau, da u kasukpai Haziyelu mogono ma Siriya n maku ma ni Ben-hadadu u kanai kulya'a le n kuvon.

⁴ Da Jehowahazu uya'in avasa u Vuzavagudu u banka le, da u panai avasa a ni, adama a na we ene ta tsu na mogono ma Siriya mi o ko'uso aza a Isaraila.

⁵ Da Vuzavagudu u tukai n vuza na u ki isa aza a Isaraila ekiye aza a Siriya. Da aza a Isaraila a ciyai idashi i matana tsu na ishi cau.

⁶ Ama da aza a Isaraila a lya'i kelime n kuya'an unushi, o ku tono uye u Jerobuwam. A kasukpai kashamkpatu ka kamali ka Ashera a Samariya kashani.

⁷ Babu ili i na a kasukpakai osoji a Jehowahazu, akumbi odoku amangere n kupa koci, n ekeke odoku kupa, n osoji a idika akpan kupa (10,000) adama a na mogono ma Siriya ma una ta kagimi da u bonokoi le tsu kubuta ku na wunlai wi a kupura.

⁸ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Jehowahazu, n ili i na u ya'in, n utsura u tsugono ci ni, yi ta udani a katagarda ka arabali ko ngono mi Isaraila.

⁹ Ana Jehowahazu u bankai ukpisa, da a ɗiɗangu ni a Samariya. Da maku ma ni Jowashi wo okpoi mogono a una u ni.

Jowashi mogono mi Isaraila

¹⁰ A kaya ka kamangankupa na e cindere ko tsugono tsu Jowashi mogono ma Yahuda, Jowashi maku ma Jehowahazu wo okpoi mogono mi Isaraila a Samariya. Da ulya'i tsugono aya kupa n atali.

¹¹ Da uya'in kagbanigbani a ashi a Vuzavagudu. U iwain ku kasukpa unushi u na Jerobuwam maku ma Nebatu u zuwai aza a Isaraila kuya'an. Da u tonoi uye u le.

¹² Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Jowashi, n ili i na u ya'in, n utsura u tsugono u ni n tsu na u lya'i Ahaziya mogono ma Yahuda n kuvon, yi ta udani a katagarda ka arabali ko ngono mi Isaraila.

¹³ Ana Jowashi u bankai ukpisa, da a ɗiɗangu ni a Samariya kobolo n ngono mi Isaraila. Da Jerobuwam wo okpoi mogono a una u ni.

Ukpa u keneki Ilisha

¹⁴ Ana Ilisha u vaki mballa n na u kukuwa ka, Jowashi mogono mi Isaraila u banai kene yi, da u shikai u danai. <<Esheku aya, esheku aya, keke vo odoku n akumbi odoku a Isaraila.>>

¹⁵ Ilisha u danai ni, <<Dika utan n aya'a.>> Da u ya'in tsu na u danai ni.

¹⁶ Da Ilisha u danai mogon mi Isaraila, <<Rono utan u nu,>> Da Ilisha u zuwai kukiye ku ni e kukiye ku mogono ka.

¹⁷ U danai ni, <<Bayuwa katusu ka na ki a kinda kasana.>> Da u bayuwai katusu ka. Da Ilisha u danai ni, <<Tawa,>> da u tawai. Da Ilisha u danai, <<Kaya ka Vuzavagudu ka ulya'i, kaya ka na ka kuciya ulya'i a Siriya, adama a na vi ta a kulya'a Siriya kobolo n Afeku n kuvon raka-raka.>>

¹⁸ Ilisha u doku danai ni, <<Dika aya kaṭa vu tawa idika.>>Da mogono ma dikai kaya u tawai idika ali kutatsu ḏa u kaṣukpaṭi.

¹⁹ Da vuma vu Kaṣhile u ya'in wupa n ayi u danai. <<Vi ishi a ku tawa idika ya kutawun ko kutali, vi ta a kulya Siriya ali vu loko le raḱa. Ama gogo na kutatsu kuda vi a kulya'a le koci.>>

²⁰ Ilisha u kuwai ḏa a cigai ni. Kobolo ka aza Mowabu a tsu tuka ta idika yi Isaraila kuvon kaya dem.

²¹ Ana aza a Isaraila ilo a kucidangu vuma vu yoku, gogolo ḏa enei uma a bundai a kutawa le, ḏa a ya'in gogo'o a taduki keven ka ikyamba ka a kasaun ki Ilisha ḏa a sumai. Ana keven ki ikyamba ka ka sa'wai etele a Ilisha, ḏa vuma va u bonoi n wuma ḏa u dangai kashani.

²² Haziylu mogono ma Siriya u takacikai aza a Isaraila a makyan ma tsugono tsu Jehowahazu.

²³ Ama adama a ucigi u Vuzavaguḏu a kubana a uma a Isaraila. Da u panai asuvayali ele adama a uzuwakpani u na u ya'in n Ibrahim, n Ishaku, kobolon Yakubu. Ali anana u kaṣukpa una le ba ko u loko le a aṣhi a ni ba.

²⁴ Ana Haziylu mogono ma Siriya ma kuwai, ḏa maku ma ni Ben-hadadu wo okpoi mogono a una u ni.

²⁵ Da Jehowashi mogono mi Isaraila u lyai kelime ka Ben-hadadu maku ma Haziylu ali kutatsu. Da wi isai likuci ya aza Isaraila i na Ben-hadadu wi isai ekiye Jehowahazu esheku a Jehowashi.

14

Amaziya mogono ma Yahuda

¹ Amaziya maku ma Jowashi u gitai tsugono tsu Yahuda a kaya ka ire ko tsugono tsu Jowashi maku ma Jehowahazu mogono mi Isaraila.

² Amaziya na aya kamanga n a tawun ḏa wo okpoi mogono, ḏa u lyai tsugono a Urushelima aya kamanga n kuci. Kula ka anaku a ni ḏa Jehowadin, vuza na wu utai a Urushelima.

³ Amaziya u ya'an ta ili i na yi mejege a aṣhi a Vuzavaguḏu, n nannai dem u ya'an tsa akaya a ni Dawuda ba. Da u tonoi tsa esheku a ni Jowashi.

⁴ Amaziya u takpa a'isa amali ele ba, ḏa uma a kanai kubana na a ya'in kune'e ka alyuka o kusongu ḏe a ubata wa.

⁵ Ana Amaziya u yevei wo okpo ta mogono, ḏa u zuwai a unai agbashi a na a unai esheku a ni.

⁶ Ama wu una muku ma aza a na a unai esheku a ni ba, u tonoi tsu na a danai a katagarda ka Musa a na Vuzavaguḏu u danai, <<Isheku yi a kukuwa adama unushi u muku n le ba, ko muku n kuwa adama unushi wi isheku i le ba. Yaba dem wi ta a kukuwa adama unushi u ni.>>

⁷ Ayi ḏa wu unai aza a Edom akpan kupa (10,000) a kaḏakai ka mkpadi. Da wi isai likuci i Sela n kuvon, ḏa u saba'a ni kula wo okpoi Jokiteylu. N kula ku ḏaḏa e tsu dekushe ubata wa ali anana.

⁸ Da Amaziya usuki n alingata a kubana u Jehowashi maku ma Jehowahazu, matsukaya ma Jehu mogono mi Isaraila u danai, <<Tawa, tsu gasa aṣhi n aṣhi.>>

⁹ Ama ḏa Jehowashi mogono mi Isaraila wu ushuki Amaziya mogono ma Yahuda, u danai, <<Madanga ma kawana a Lebano u suki n akaka a kubana a madanga ma gbayin ma Sida a Lebano, u danai, <Neke kolobo kaya mekere ma nu u zuwa.> Da manama ma kakamba mo yoku a kupasamgbani ḏa u dasai kawana ka n ene.

¹⁰ Mayun da vu lya'a ta aza a Edom, da vu gitai ugbamukaci. Ama vu ya'an mazanga adama u lya'i u na vu ciyai, vu dasangu a kpa'a. Yidai i zuwai da vi a kuciga ku ronoko kaci ka nu atakaci, n uma a idika i Yahuda kpamu?>>

¹¹ Ama da Amaziya u kpaɗai kupana. Da Jehowashi mogono mi Isaraila u banai vishili n Amaziya, mogono ma Yahuda. A Betu-shemeshi a idika i Yahuda.

¹² Osoji a Isaraila a lya'i Yahuda n kuvon, da yaba dem u sumai o kubono a kpa'a ku ni.

¹³ Jehowashi mogono mi Isaraila u remei mogono Amaziya ma Yahuda, maku ma Jowashi matsukaya ma Ahaziya, de e Betu-shemeshi. Da Jehowashi u banai u bosoi mashilya ma Urushelima ili i na i dikai a utsutsu u Ifirayimu a kubana utsutsu u mogon ma na ugadi u ni u yawai udashi amangatawantaɗi (600).

¹⁴ Da u purai azanariya n azurufa, n ucanuku u na wi a'isa a Vuzavaguɗu kobolon n i na yi a kunu ku kuzuwa a kpa'a ku mogono. N uma a na e nekei tsu kaguta, da yeve u bonoi a Samariya.

¹⁵ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Jehowashi n ili i na u ya'in, n utsura u tsugono tsu ni n tsu na kpamu u lya'i Amaziya mogono ma Yahuda n kuvon, yi ta udani a katagarda ka arabali ko ngono mi Isaraila.

¹⁶ Ana Jehowashi u bankai ukpisa, da a cidangu ni a Samariya kobolon nu ngono mi Isaraila. Da maku ma ni Jerobuwam wo okpoi mogono a una u ni.

¹⁷ Amaziya maku ma Jowashi mogono ma Yahuda u yongoi n wuma ali aya gendu a na Jehowashi maku ma Jehowahazu mogono mi Isaraila u kuwai.

¹⁸ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Amaziya yi ta udani a katagarda ka arabali ko ngono n Yahuda.

¹⁹ Da a ya'in nsata adama a na a una Amaziya a Urushelima, da u sumai a kubana a Lakishi. Da a suki uma a kubana a Lakishi, a una ni de.

²⁰ O bonokoi keven ki ikyamba ka ni a Urushelima o kodoku, da a cidangu ni kobolo n ikaya i ni a likuci i Dawuda.

²¹ Da uma a Yahuda raka a dikai maku ma ni Azariya vuza va aya gendu n kete, a zuwai ni wo okpoi mogono a una we esheku a ni Amaziya.

²² Ayi da vuza na u ma'asakai Ilatu da u bonokoi ni idika i Yahuda a na esheku a ni a kuwai.

Jerobuwam vu ire mogono mi Isaraila

²³ A kaya ke gendu ko tsugono tsu Amaziya maku ma Jowashi mogono ma Yahuda, Jerobuwam maku ma Jowashi mogono mi Isaraila, wo okpoi mogono a Samariya. Da u lya'i tsugono aya amangere n kete.

²⁴ U ya'in kagbanigbani a ashi a Vuzavaguɗu. U iwain ku kasukpa unushi u na Jerobuwam maku ma Nebatu u zuwai aza a Isaraila a ya'in.

²⁵ Ayi da u bonokoi kure'e ki idika yi Isaraila ili i na i dikai a Lebo-hamata a kubana e kuyene ku Araba, tsu na kadanshi ka Vuzavaguɗu, Kashile ka Isaraila ka na ka utai una u Yunana maku ma Amita, keneki ka na ka utai a Gatu-hefaru.

²⁶ Ama Vuzavaguɗu we ene ta tsu na aza a Isaraila i atakaci a gbani-gbani, agbashi n aza a na i a gbashi ba, raka vi le atakaci. Babu vuza na u kubanka le

²⁷ Vuzavaguɗu u dana an wi a kutakpa kula ki Isaraila a duniyan ba, wi ta a kuya'an ulinga n Jerobuwam maku ma Jowashi adama a na u wu isa le.

²⁸ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Jerobuwam, n ili i na uya'in raka, n utsura u tsugono ci ni, n tsu na uya'in kuvon, n tsu na u bonokoi n aza a Isaraila n likuci i Dimaska n Hamata aza a na ishi a idika i Yahuda, raka yi ta udani a katagarda ka arabali ko ngono mi Isaraila.

²⁹ Jerobuwam u bankai ukpisa nu ngono mi Isaraila. Da maku ma ni Zakariya wo okpoi mogono.

15

Azariya mogono ma Yahuda

¹ A kaya ka kamanga n ke cindere ko tsugono tsu Jerobuwam mogono mi Isaraila, Azariya maku ma Amaziya u gitai tsugono a Yahuda.

² Ayi n aya gendu n kete a na u gitai tsugono, da u lya'i tsugono a Urushelima aya amangerenkupa n e re. Kula ka anaku a ni ku da Jekoliya a Urushelima.

³ U ya'in ili i na yi mejege a ashi a Vuzavagudu, tsu na esheku a ni Amaziya u ya'in.

⁴ N nannai dem, u takpa a'isa amali ba, da uma a lya'i kelime n kubana n a ya'in kune'e ka alyuka n osongi ili magulani de.

⁵ Da Vuzavagudu u lapai mogono nu mbala ma ukutu, ali u kuwai. Da u yongoi a kpa'a ku ni kau. Jotan maku mo mogono da a zuwai u lana kpa'a ka, n uma a idika ya.

⁶ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Azariya n ili i na u ya'in raka yi ta udani a katagarda ka arabali ko ngono n Yahuda.

⁷ Ana Azariya u bankai anan koko a ni n kiya, da a cidangu ni n ikaya i ni a likuci i Dawuda. Da Jotan maku ma ni wo okpoi mogono.

Zakariya mogono mi Isaraila.

⁸ A kaya ka kamangankupa n kulai ko tsugono Azariya mogono ma Yahuda, Zakariya maku ma Jerobuwam u gitai tsugono ci Isaraila. U lya'i tsugono a Samariya wotoi u tali.

⁹ Zakariya u ya'in kagbanigbani u Vuzavagudu, tsu na ikaya i ni i ya'in. U kasukpa unushi u na Jerobuwam maku ma Nebatu u ya'in ba a na u zuwai aza a Isaraila kuya'an unushi.

¹⁰ Shalum maku ma Jabeshi u ya'in nsata adama a na a una Zakariya mogono, wu unai ni e kelime ka uma, da wo okpoi mogono.

¹¹ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Zakariya wi ta udani a katagarda ka arabali ngono mi Isaraila.

¹² Da kadanshi ka Vuzavagudu ka shanai ka na u ya'in a kubana u Jehu u danai, <<Kpa'a ku nu ki ta a kudasangu a kakuba ko tsugono ali tsukaya tsu nashi.>>

Shalum mogono mi Isaraila

¹³ Shalum maku ma Jabeshi u gitai tsugono a idika yi Isaraila a kaya ka kamangankupa n kuci ka tsugono tsu Uziya mogono ma Yahuda, u lya'i tsugono wotoi u te a Samariya.

¹⁴ Da Menahem maku ma Gadi wu utai a Tiza u banai a Samariya, wu unai Shalum mogono. Da wo okpoi mogono.

¹⁵ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Shalum, kobolon nu nsata n na u ya'in, yi ta udani a katagarda ka arabali ko ngono mi Isaraila.

¹⁶ Makyan ma nanlo da Menahem wu unai likuci i Tifasa n likuci i wawa i na yi ukara'i n ayi, adama a na uma a a iwan ta kuneke utan. Da wu unai amaci aza a tsuma u karukpai a da.

Menahem mogono mi Isaraila

¹⁷ A kaya ka kamangankupa n kuci ko tsugono tsu Azariya mogono ma Yahuda. Menahem maku ma Gadi u gitai tsugono ci Isaraila, U lya'i tsugono a likuci i Samariya aya kupa.

¹⁸ Da Menahem u ya'in kagbanigbani a ashi a Vuzavagudu. A makyan mo tsugono tsu ni raka, u iwain kukasukpa unushi u Jerobuwam maku ma Nebatu, a na u zuwai aza a Isaraila kuya'an unushi.

¹⁹ Da Pulu mogono ma Asiriya u banai kuvon a idika yi Isaraila. Da Menahem u nekei ni azurufa akpan kamangankupa n e cindere (37,000) adama a na u banka yi tsu na tsugono ci ni tsa kushamgba n utsura.

²⁰ Menahem mogono u ciyai ikebe ya a ubuta wa aza ikebe i Isaraila, u zuwai le utafu vuma dem u tuka n azurufa amangerenkupa u mogono ma Asiriya. Da mogono ma Asiriya ma kucikpa ma kpadai kubanka aza a Isaraila n kuvon kpamu u dasangu a idika ya ba.

²¹ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Menahem n ili i na u ya'in yi ta udani a katagarda ka arabali ko ngono mi Isaraila.

²² Ana Menahem u bankai ukpisa, da Pekahiya maku ma ni wo okpoi mogono a una u ni.

²³ A kaya ke gendu ko tsugono tsu Azariya mogono ma Yahuda, Pekahiya maku ma Menahem u gitai tsugono ci Isaraila a Samariya, da u ya'in aya e re.

²⁴ Da u ya'in kagbanigbani a ashi a Vuzavagudu. U iwain ku kasukpa unushi u na Jerobuwam maku ma Nebatu ma zuwai aza Isaraila kuya'an.

²⁵ Da vuzagbayin vo osoji Peka maku ma Ramaliya, u ya'in nsata adama a na una yi. Kobolo m uma amangerenkupa a Giliyadu. Peka wu unai mogono, kobolo n Agobu n Ariya. E kefeku ka ni a Samariya. Da Peka wu unai Pekahiya da wo okpoi mogono a una u ni.

²⁶ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Pekahiya n ili i na u ya'in yi ta udani a katagarda ko ngono mi Isaraila.

Peka mogono mi Isaraila

²⁷ A kaya ka amangerenkupa n ere o tsugono tsu Azariya mogono ma Yahuda. Peka maku ma Ramaliya wo okpoi mogono mi Isaraila a likuci i Samariya, da u lya'i tsugono aya kamanga.

²⁸ Da Peka u ya'in kagbanigbani a ashi a Vuzavagudu. U iwain kukasukpa unushi u na Jerobuwam maku ma Nebatu ma zuwai aza a Isaraila kuya'an.

²⁹ Ayin a Peka mogono mi Isaraila, Tigilatu-piliza mogono ma Asiriya u tawai u dikai Ijonu, Ebelu-betu-maka, Janowa, Kedeshi n Hazoru. U dikai Giliyadu n Galili, kobolon n idika i Nafutali, da u bonokoi uma a, a Asiriya.

³⁰ Da Hosiya maku ma Ila ma ya'ankai Peka maku ma Ramaliya nsata da a una ni. Da wo okpoi mogono a una u ni a kaya ka kamanga ko tsugono tsu Jotan maku ma Uziya.

³¹ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Peka n ili i na u ya'in yi ta udani a katagarda ka arabali ko ngono mi Isaraila.

Jotan mogono ma Yahuda

³² A kaya ka ire ko tsugono tsu Peka maku ma Ramaliya mogono mi Isaraila, Jotan maku ma Uziya mogono ma Yahuda u gitai tsugono.

³³ Ayi n aya kamanga na tawun a na wo okpoi mogono, da u lya'i tsugono a Urushelima aya gendu n kete. Jerusha da kula ka anaku a ni mekere ma Zadoku.

³⁴ Jotan u ya'in ili i na yi mejege a ashi a Vuzavagudu. U ya'in tsu na esheku a ni Uziya a ya'in.

³⁵ Ama u langasa nvali ma amali a ba, da uma a lya'i kelime ku bana de n a ya'in kune'e ku kusongu. Jotan u ma'asakai utsutsu ugadi wa alisa a Vuzavagudu.

³⁶ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Jotan n ili i na u ya'in yi ta udani a katagarda ka arabali ko ngono n Yahuda.

³⁷ Ayin a nanlo Vuzavagudu u gitai kusuku Rezin mogono ma Siriya n Peka maku ma Ramaliya a banka aza a Yahuda n kuvon.

³⁸ Ana Jotan u bankai ukpisa, da a cidangini kobolo na anan koko ani a likuci i Dawuda esheku. Da maku mani Ahazu wokpoi mogono.

16

Ahazu mogono ma Yahuda

¹ A kaya ka kupa n ke cindere ko tsugono tsu Peka kolobo ka Ramaliya, da Ahazu kolobo ka Jotan mogono ma Yahuda u gitai tsugono.

² Ahazu wi ta n aya kamanga a na wo okpoi mogono, da u lya'i tsugono a Urushelima aya gendu n ke te. Da u kpaɗai kuya'an ili i mejege a ashi a Vuzavaguɗu Kashile ka ni, tsu na koko ni Dawuda u ya'in.

³ U tonoi uye u mogono mi Isaraila, ali da u ya'in alyuka akina n maku ma ni, o kutono uye wu unata wu uduniyan u na Vuzavaguɗu u lokoi kafu aza a Isaraila.

⁴ U ya'in alyuka e kune'e ku kusongu n ili i magulani a nvali, nu nsansa kobolo n ubuta wa nlulu mu ndanga.

⁵ Da Rezin mogono ma Siriya n Peka mogono kolobo ka Ramaliya mogono mi Isaraila a gaɗukpai adama a na a shilika n Urushelima, da a kanza Ahazu, ama a fudai ba.

⁶ Ayin a nanlo tana Rezin mogono ma aza Siriya wi isa de Ilatu adama Siriya, a na u lokoi aza a Yahuda. Da aza Edom a banai a dasangi de ali n anana.

⁷ Ahazu u suki alingata a bana a dana Tigilatu-piliza mogono ma aza Asiriya na akaka u danai, <<Mpa kagbashi ka nu ka'a, maku ma nu kpamu. Tawa vu isa mu ekiye o mogono ma Siriya m mogono ma aza a Isaraila, aza a na i o kuvon nu mpa.>>

⁸ Da Ahazu u dikai azurufa n azanariya a na u ciyai a'isa a Vuzavaguɗu n a na i a kunu ku kuzuwa e kefeku ko mogono, da u su'uki na a da tsu kune'e u mogono ma Asiriya.

⁹ Da Tigilatu-piliza u panai ufolu u ni, da u bankai Dimaska n kuvon, da u lya'i ni. Da u purai uma a likuci a, a kubana a Kiru, da wu unai Rezin.

¹⁰ Da mogono Ahazu u banai Dimaska adama a na u gasa n Tigilatu-piliza mogono ma aza Asiriya. Da we enei katalikalyuka. Da u su'uki Uriya Ganu n idani yi iyoci i ka'a, n uteku tsu na a ya'in ka'a.

¹¹ Da Uriya Ganu u ma'in katalikalyuka ka n iyoci tsu na mogono Ahazu u su'uki de a Dimaska, da u kotsoi ka'a kafu mogono Ahazu u bono.

¹² Ana mogono mo bonoi a Dimaska da we enei katalikalyuka ka, da u banai devu u nekei kune'e de.

¹³ U ya'in kune'e ku kusongu ku ni n ki ishina, da u darukpai de kune'e ku maɗyan da u vishangi mpasa n kune'en ku maɗana de gadi vu katalikalyuka ka.

¹⁴ Da u takpai katalikalyuka ka viyum vishili ka na ki e kelime ka Vuzavaguɗu, da u zuwai ka a kakambu n ubon u gadi n katalikalyuka ka savu ka.

¹⁵ Da mogono Ahazu u nekei Uriya ganu kadanshi, u danai <<A katalikalyuka ka gbangam ka savu ka, vu neke de kune'e ka alyuka o kusongu n usana, n ka alyuka a ishina n kulivi, n ka alyuka o kusongu n ki ishina i mogono, kobolo n ka alyuka a kune'e ku kusongu ku uma idika raka, n kune'e ka alyuka ki ishina ku le, n ki ili kuso'o ku le. Kata vu vishangu mpasa ma alyuka n kune'e kusongu n alyuka raka de gadi vu katalikalyuka ka. Ama n kuya'an ta ulinga n katalikalyuka ka viyum vishili ka adama a na n lansa ubanki.>>

¹⁶ Da Uriya ganu uya'in tsu na Ahazu mogono u danai ni.

¹⁷ Da Ahazu mogono u takpai e kedetsu akambu a, da wu utukai n asasu a gbagba'in a na i punu. Da kpamu wu utukai n kebelyu ka gbangam ka na a dabangi gadi vi iyoci yo obomburon n iyum ishili ya, da u zuwai le idika a gadi vu ulanga wa atali.

¹⁸ Da u mudai kafalaka ka na mogono mo tsu tono a kanna ka ashibi, da kpamu u takpai kafalaka ku uye ka ku'uwa a'isa a Vuzavaguđu, u ya'an ta nannai adama o mogono ma aza Asiriya.

¹⁹ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Ahazu, n ili i na u ya'in dem, yi ta udani a katagarda ko ngono n Yahuda.

²⁰ Da Ahazu u bankai ukpisa da a cidangi ni kobolo n ikaya i ni a likuci Dawuda. Da maku ma ni Hezekaya wo okpoi mogono a una u ni.

17

Hosiya mogono mi Isaraila

¹ A kaya ka kupa n ka ire ko tsugono tsu Ahazu mogono ma Yahuda, da Hosiya kolobo ka Ila ko okpoi mogono mi Isaraila a Samariya, da u lya'i tsugono aya kuci.

² Da u ya'in kagbanigbani u Vuzavaguđu, ama ba tsu na ngono mi Isaraila n lya'i tsugono kelime ka ni ba.

³ Da Shalumaneza mogono ma aza Asiriya u bankai Hosiya n kuvon da u ciyai ulya'i. Adama a nannai da Isaraila u bonoi o kutono mogono ma Asiriya, da a kanai kubansuka yi n utafu.

⁴ Ama da mogono ma Asiriya u zuwakai an Hosiya vuma gbani-gbani da, adama a na u su'uku ta So mogono ma Masar n akaka, da kpamu u iwain kudoku kuneke mogono ma Asiriya utafu u ni, tsu na u kiwanai kuya'ansa kaya lakam. Adama a nannai da Shalumaneza u remei ni da u gbagurai a kunu ku ugbashi.

⁵ Da mogono ma Asiriya ma bankai idika ya raka n kuvon, da u kara'i Samariya n kuvon ali aya a tatsu.

⁶ A kaya ka kuci ko tsugono tsu Hosiya. Da da mogono ma Asiriya ma lya'i Samariya n kuvon da u purai aza a Isaraila a kubana Asiriya. U zuwai le a Hala, a likuci Gozan a kakina ka kuyene ku Haboru n likuci ya aza a Midiya.

Tsugbashi tsa aza a Isaraila adama unushi

⁷ Ili nampa ya raka i gita ta adama a na aza a Isaraila a nusaka ta Vuzavaguđu Kashile ke le, ayi na wu utakai le a idika i Masar ekiye o mogono Firi'auna. A ubuta u na o tonoi amali o yoku

⁸ n kuyongo ka uduniyan u na Vuzavaguđu o lokoi e kelime ke le, kobolo n kuyongo ku na mogono mi Isaraila ma tukai.

⁹ Aza Isaraila a ya'ankai Vuzavaguđu Kashile ke le kagbanigbani usokongi. A ma'akai kaci ka le ubuta wa amali a likuci i le raka, ili i na i dikai a likuci wawa ali a kubana a likuci i gbagbain yi nshilya.

¹⁰ A shikpakai kaci ka le iyoci i kamali ka Ashera a ubuta wa nsansa m mululu ma ndanga dem.

¹¹ A ya'in alyuka da o songi ili i magulani, tsu na uduniya u na Vuzavaguđu u lokoi e kelime ke le a ya'in. Da a ya'in ili i gbani-gbani i na i zuwai Vuzavaguđu wupa.

¹² Da a cikpai amali a na Vuzavaguđu u danai, <<Kata i cikpa le ba.>>

¹³ Vuzavaguđu u yongo ta a kudanasa n aza a Isaraila n aza a Yahuda n una u eneki n oboci raka, u danai, <<Kpatalai i kasukpa uye u gbani-gbani u da, kata i tono wila n kadanshi ka va, tsu na kuyotsongusu ku va ki, ku na n danai ikaya i da, n ku na kpamu n su'uki da n tsu una wa agbashi a va eneki.>>

¹⁴ Ama da aza a Isaraila a kpadai kupana, da a ya'in ugbamukaci ci ikaya i le, aza a na a iwain kushuku n Vuzavaguđu Kashile ke le.

¹⁵ Da a iwain wila u Vuzavaguđu n uzuwakpani u na u ya'in n ikaya i le kobolo n kadanshi ka na u danai i le. Da o tonoi amali a gbani-gbani, da e le feu okpoi aza a gbani-gbani. O tonoi kuyotsongusu ku uduniyan u na wi ukara'i n ele, ko a na

Vuzavaguḏu u danai i le, <<Kaṭa i tono ili i na i a kuya'ansa ba,>> Ama ḏa a ya'in ili i na Vuzavaguḏu u saṅkaṭi le a ya'an.

¹⁶ A kaṣukpai kadanshi ka na Vuzavaguḏu Kaṣhile ke le ka danai le raḱa, ḏa a luwaḱaṭi kaṭi ke le aṃali e re tsu iyoci yi ndendem, n iyoci i kaṃali ka Ashara. A kuḏangi a cikpai azangata ḏa kpamu a cikpai Balu.

¹⁷ Da a lyukai muku n le nkere n olobo akina. Da a pi'isai tsuboci n aḏabu, e dengei kaṭi ka le a ubuta u kuya'an kagbanigbani e kelime ka Vuzavaguḏu, ka na ka zuwai ni wupa.

¹⁸ Adama a nannai ḏa Vuzavaguḏu u ya'in wupa n aza a Isaraila ḏa u lokoi le a aṣhi a ni. Kumaci ku Yahuda ku ḏa koci u kaṣukpai.

¹⁹ Aza Yahuda feu o tono wila u Vuzavaguḏu Kaṣhile ke le ba, ḏa a kucikpa o tonoi kupi'isa ku na aza a Isaraila a tukai le.

²⁰ Adama a nannai ḏa Vuzavaguḏu u iwain aza a Isaraila raḱa, ḏa u takacikai le, ḏa u nekei le ekiye irala i le ali u zuwai le a puwaṅkaṭi e kelime ka ni raḱa-raḱa.

²¹ Ana u pecei aza a Isaraila n kpa'a ku Dawuda, ḏa a zuwai Jerobuwam kolobo ka Nebatu wo okpoi mogono me le. Da Jerobuwam u zuwai aza a Isaraila a kaṣukpai kutono Vuzavaguḏu, u zuwai le a ya'in unushi u gbayin.

²² Da aza a Isaraila a lya'i kelime n kuya'an unushi u na Jerobuwam u ya'ansai, a kaṣukpa u ḏa ba,

²³ ali Vuzavaguḏu u lokoi le e kelime ka ni, tsu na u dansai a una u wa agbashi a ni eneki. Adama a nannai ḏa a ḏikai aza a Isaraila a idika i le a bankai tsugbashi a idika i Asiriya, kpamu ta ḏe a buwai ali n anana.

Omoci a ḏaṣangi a Isaraila

²⁴ Da mogono ma Asiriya ma purai uma a likuci i Babila, n Kuta, n Ava, n Hamata n Sefarwayim, u zuwai le a ḏaṣangi a likuci i Samariya una wa aza a Isaraila. Da isai idika i Samariya ḏa a ḏaṣangi a likuci ya.

²⁵ Ana a ḏaṣangi ḏe n ugiti, o tono Vuzavaguḏu ba, ḏa u suki ikawu i banai yi unai aza o yoku a kaṭsuma ke le.

²⁶ Da a su'uki mogono ma Asiriya n akaka, a danai, <<Uduniya u na vu ḏikai ḏa vu zuwai le a ḏaṣangi a likuci i Samariya ya, e yeve ili i na kaṃali ka likuci ka ka cigai ba. Da u su'uki le n ikawu, i na ya kuna le.>>

²⁷ Da Mogono ma Asiriya me nekei kadanshi ka nampa, <<Laṅsai ganu vu te a kaṭsuma ka aza a na i purai a Samariya a kubana ugbashi, kaṭa i zuwa yi u bono ḏe u ḏaṣangu ḏe, kaṭa u yotsongu le ili i na kaṃali ka idika ya ka cigai.>>

²⁸ Da vuza te a kaṭsuma ka aza a na a purai a kubana ugbashi a likuci i Samariya u bonoi ḏa u ḏaṣangi e Betelu ḏa u kaṇai kuyotsongusu le tsu na o kutono Vuzavaguḏu.

²⁹ Ama n nannai dem uma a ya'ansai aṃali a kaṭi ke le a likuci kakau i na a ḏaṣangi, ḏa a shikpai le a ubuta u kucikpa wa aza a Samariya. Uduniyan kakau u ya'an ta nannai feu a likuci i na a ḏaṣangi.

³⁰ Aza a Babila a ya'in Sukotu-benotu, ḏa aza a Kuta a ya'in Neregalu, aza a Hamata tamkpamu a ya'in Ashima,

³¹ ḏa aza Avitu a ya'in Nibuhazu n Tarutaku, ḏa aza a Avitu o songi muku n le akina tsa alyuka a kubana u Adurameleki n Anameleki, kaṃali ka aza Avitu.

³² A cikpai Vuzavaguḏu. Ama a tsu zagba ta uma o yoku a kaṭsuma ke le okpo anan ganu a'isa a ubuta wu nvali n le.

³³ A tsu cikpa ta Vuzavaguḏu ama kaṭa kpamu a cikpa aṃali e le tsu na uduniyan a ubuta una utukai le.

³⁴ Ali n anana a buwa ta ḏe o kutono ka akpisa ku le tsu na a kiwanai. E le o tono Vuzavaguḏu ba, tana o tono wila u ni n kadanshi ka ni ba, wila n kadanshi ka na Vuzavaguḏu u nekei kumaci ku Yakubu, a yi na u ne'i kula Isaraila.

³⁵ Ana Vuzavaguḏu u ya'in uzuwakpani n aza a Isaraila, u danai le ta, <<Kaṭa i tono aṃali o yoku, ko i kuḏanku le ba, kaṭa kṃamu i cikpa le ko i ya'anka le alyuka ba.

³⁶ Ama Vuzavaguḏu ayi na wu utukaḗ ḏa n kukiye ku utsura ku gbangam ku ni a Masar, ayi ḏa koci vuza na i kutono. Ayi ḏa ya ku kuḏanku ayi ḏa kṃamu ya kuneke alyuka aḏa.

³⁷ Mayun ḏa i tono wila, n kadanshi ka ni, n ili i kutono i na u ḏanakai ḏa. Kaṭa i tono aṃali o yoku ba.

³⁸ Kaṭa i cinukpa n uzuwakpani u na n ya'in n aḏa ba, kṃamu kaṭa i tono aṃali o yoku ba.

³⁹ Ama i tono Vuzavaguḏu Kaṣhile ka ḏa, ayi ḏa vuza na u ki isa ḏa ekiye irala i ḏa raḓa.>>

⁴⁰ Ama n nannai dem ḏa a kṓḏaḗ kupana, ama ḏa a lya'i kelime n kutono kupi'isa ku na a kiwanai.

⁴¹ Ko a na uma a nampa i a o kutono Vuzavaguḏu, a lya'a ta kelime n kutono aṃali e le. Ali n anana muku n le nu ntsukaya n le a buwa ta ḏe a kuya'an tsu na ikaya i le i ya'in.

18

Hezekaya mogono ma Yahuda

¹ A kaya ka tatsu ko tsugono tsu Hosiya kolobo ka Ila mogono mi Isaraila, ḏa Hezekaya kolobo ka Ahazu mogono ma Yahuda u gitai kulya'a tsugono.

² Ayi na aya kamanga n a tawun a ḏa wo okpoi mogono, ḏa u lya'i tsugono a Urushelima aya kamanga n kuci. Kula ka anaḓu a ni ku ḏa Abi mekere ma Zakariya.

³ U ya'in ili i na yi mejege a aṣhi a Vuzavaguḏu, derere tsu na esheku a ni Dawuda u ya'in.

⁴ U faḏai nvaḗ n atali a ciḏa, ḏa u kapai kaṃali ka Ashera. Da u bosoi koko ka viyum vishili ka na Musa u ya'in, adama a na ali n anana aza a Isaraila i ta a kuya'ansaka ka aṣakaṇa. E ci ḏeke ta koko ka n kula Nehushatan.

⁵ Hezekaya wushuku ta n Vuzavaguḏu Kaṣhile ki Isaraila. Babu vuza na a kugisanku n ayi a kaṣama ko ngono n Yahuda raḓa, ko aza a na a lya'i tsugono kelime ka ni ko kaḓapa ka ni.

⁶ U gbagai Vuzavaguḏu mayin, u kaṣukpa yi ba, ama u tonoi wila u na Vuzavaguḏu u nekei Musa.

⁷ Da Vuzavaguḏu u yongoi kobolo n ayi, ḏa u kanaḗ kuciya u lya'i a ubuta wi ili i na u ya'in dem. Adama a nannai ḏa u ya'ankai mogono ma Asiriya ugbamiwasuvu, u iwain ku ya'anka yi tsugbashi.

⁸ Ili na i ḏikai ḏe a kaginda ka kindi a kubana a likuci yi nshilya, ḏa u lya'i a za Filistiya n kuvon ali a kubana a Gaza n kure'e ku ni.

⁹ A kaya ka naṣhi ko tsugono tsu Hezekaya, ka na ko okpoi kaya ke cindere ko tsugono tsu Hosiya kolobo ka Ila mogono mi Isaraila, ḏa Shalumaneza mogono ma Asiriya ma bankai Samariya kuvon ḏa u kanzai i ḏa.

¹⁰ A ukocishi u kaya ka tatsu, ḏa Shalumaneza wi isai likuci i Samariya. Adama nanai a isai Samariya a kaya ka tali ko tsugono tsu Hezekaya, ka na ko okpoi kaya ka kuci ko tsugono tsu Hosiya mogono mi Isaraila.

¹¹ Da mogono ma Asiriya ma purai aza a Isaraila a kubana Asiriya, ḏa u zuwai le a ḏaṣangi a likuci i Hala i na yi a kaḓina ka kuyene ku Haboru a Gozan. Da kṃamu u zuwai aza a yoku a likuci ya aza Midiya.

¹² I nampa ya i yain ta adama a na aza a Isaraila a iwain kutono Vuzavaguḏu Kaṣhile ke le, ḏa kṃamu o kodoi uzuwakpani u ni, u na Musa kagbashi ka Vuzavaguḏu ka tonokoi le. A iwain kupana, ḏa kṃamu a kṓḏaḗ kutono u ḏa.

Sanakaribu u takacikai Yahuda

¹³ A kaya ka kupa n ka nashi ko tsugono tsu Hezekaya, da Sanakaribu mogono ma Asiriya u bankai likuci yi nshilya ma aza a Yahuda raka n kuvon da u remei le.

¹⁴ Da Hezekaya mogono ma Yahuda u su'uki mogono ma Asiriya n akaka a nampa a Lakishi, u danai, <<N ya'an ta unushi, kasukpa mu, mi ta a kutsupa i na baci vu danai n tsupa.>> Da mogono ma Asiriya ma danai Hezekaya mogono ma Yahuda ma nekei azurufa amangatawantatsu (300) n azanariya kamangankupa.

¹⁵ Da Hezekaya u nekei ni azurufa raka, a na a cinai alisa a vuzavaguđu kobolo n a na a cinai kunu ku kuzuwa e kefeku ko mogono.

¹⁶ A makyan ma nanlo tana Hezekaya wu ura de azanariya a na u surai utsutsu wu alisa a Vuzavaguđu n a na u surai a urotu wu utsutsu, da u nekei mogono ma Asiriya.

¹⁷ Da mogono ma Asiriya ma suki vuza kelime vo osoji a ni kobolo n ovonshi a ni n abundai, utai a Lakishi a kubana u mogono Hezekaya a Urushelima. Da a lazai a kubana a Urushelima, a na a yawai da a shamgbai a ubon uye u mini u na wi a ku'uwa a kaginda, devu n uye u na u lazai a kubana a ubuta u kuza'a.

¹⁸ Ana e dekei mogono Hezekaya, da Eliyakimu kolobo ka Hilikiya, vuzagbayin vu kefeku ko mogono, n Shebuna kadani ka kunu ka afada, kobolo n Jowa kolobo ka Asafu kadani utai.

¹⁹ Da vuza kelime vo osoji u danai le, <<Danai Hezekaya a kaka a nampa, <I na mogono magbayin ma aza Asiriya ma dansai i dana, an yidai vi e kuke de apa'a?

²⁰ Vu dana vi ta n ugboji n utsura wo osoji, na lo kadanshi kagbani ka koci vi a kuya'an. U yayi vu zuwai katsura ka nu, ali da vi a kuya'anka mu ugbamiwasuvu?

²¹ Lana, da baci vu zuwai katsura ka nu a Masar, ayi na wi an kakungu ka na ka ci kida vuma kukiye, kata ka uka yi usan a ayin a na u tsubaki a ka a. Ta Firi'auna mogono ma Masar mi nannai u vuza na baci de dem u zuwai katsura ka ni wa a ni.

²² Ama da baci vu danai mu, <<Tsu zuwa ta katsura ka tsu u Vuzavaguđu Kashile ka tsu.>> Ayi da vuza na Hezekaya u fadai ubuta u cikpa u ni n atalialyuka a ba? Da kpamu udanai aza Yahuda n Urushelima <<A katalikalyuka ka nampa ka koci ya kuya'an kucikpa a Urushelima ba?>>

²³ <<Ta'wa na, i ya'an tsulaga n vuzagbayin vu va, mogono ma Asiriya. N kuneke wu ta odoku akpan e re (2,000), vi baci a kuciya akumbi e le.

²⁴ Ninidai va kufuda va ciya ulyai n osoji e kenu a nu, ninidai va kusheshe kushilika n kosoji ka babu utsura ka vuzagbayin va, ko nu ubanki wa ekeke odoku n akumbi aza a Masar?

²⁵ Ko n nannai ba, vu ene ta adanshi n utsura u Vuzavaguđu u da tsu lya'i idika ya ba? Vuzavaguđu da n kaci ka ni u danai tsu, bankai likuci ya n kuvon kata yi una i da.> >>

²⁶ Da Eliyakimu kolobo ka Hilikiya, n Shebuna kobolo n Jowa a danai Vuza vu kelime vo osoji, <<Tsu folono wu ta ya'an kadanshi n kelentsu ka aza a Arami, adama a na tsu la'a ta n kufuda ka'a mayin. Kata vu ya'anka tsu kadanshi n kelentsu ka aza a Ibrahi ba, talo aza na i a gadi a mashilya ma likuci a pana.>>

²⁷ Ama da vuza kelime vo osoji va wushuki, u danai, <<Ada i sheshe ta ko wu ada u da n vuzagbayin vu da da vuzagbayin vu va u suki n akaka a nampa a koci? Ayi u ciga ta yaba dem u pana ada, adama a na ayin a na baci tsu kambuki likuci i nampa, i ta a ku takacika kobolo n ada. I ta a kupana kambulu n kakuli ali a lya'a awiyan e le, kata kpamu o so'o akyana e le.>>

²⁸ Da vuza vu kelime va u dangai kashani u dekei aza a Ibrahim, u danai, <<Panai akaka o mogono ma gbayin vuzagbayin mogono ma Asiriya.

²⁹ Ili i na mogono ma dansai i dada na. <Kata i kasukpa Hezekaya u doro da ba. Wi a kufuda ku isa da ekiye aya ba.

³⁰ Kaṭa i kaṣukpa Hezekaya u bono ko ḏa alau i zuwa aḏu aḏa a ubuta u kutono Vuzavaguḏu, i dana, mayun Vuzavaguḏu wi ta a ku isa tsu. E kuneke likuci i nampa ya ekiye o mogono ma Asiriya ba.>

³¹ Kaṭa i pana kadanshi ka Hezekaya ba, ili i na mogono ma Asiriya ma dansai i ḏaḏa na. <Laṣai iḏashi i maṭana nu mpa, kaṭa yu uta i taṭa wa a va. Kaṭa yaba dem u lya'a umaci u kashina ki itacishi ka ni n ndanga m maḓiri, kaṭa kpamu yaba dem u so'o mini o mogbodo ma ni,

³² ali a makyan ma na n kutawa ma pura ḏa a kubana a iḏika i na yi ci iḏika i ḏa, iḏika i na yi n ishina, n maḓyan ma savu, iḏika yi ilikulya'a n ashina itacishi kobolo n ndanga n zaitu n ishigi. Zagbai wuma ba ukpa ba. Kaṭa i pana kadanshi ka Hezekaya ba, adama a na wi ta a kuvaruku ḏa, a na u danai, <<Vuzavaguḏu wi ta a kisa tsu.>>

³³ kaṃali ku uduniyan u yoku ki ta lo, ka na ka sawai kisa iḏika ekiye o mogono ma Asiriya?

³⁴ Tedei aṃali a Hamata n Arapadu? Tedei kpamu aṃali a Sefaravim, n Hena, n a Iwa? A fuda ta isa Samariya ekiye aya?

³⁵ Yayi a kaṣuma ka aṃali a iḏika i nampa ka na ka kufuḏa kisai iḏika i ni ekiye aya? Adama a nannai ninidai Vuzavaguḏu wi a kufuḏa ku isa Urushelima ekiye aya?> >>

³⁶ Ama ḏa uma a, a paḏai bini, e kebece yi ukuna ba, adama a na mogono ma dana le ta, <<Kaṭa i kebece yi kakuna ba.>>

³⁷ Da Eliyakimu kolobo ka Hilikiya, vuzagbayin e kefeku ko mogono, n Shebuna kaḏani ka kunu ka afada n Jowa maku ma Asafu, a banai u Hezekaya n ntogu n le ukari, ḏa a danai mogono ili i na vuza kelime vo osoji a Asiriya u dansai.

19

Hezekaya u laṣai ubaṅki u Vuzavaguḏu.

¹ Ana Hezekaya mogono u panai i na a danai, ḏa u karai ntogu n ni ḏa u ukai akashi a kpalu ḏa u banai a'isa a Vuzavaguḏu.

² Da u suki Eliyakimu vuzagbayin vu kefeku ko mogono, n Shebuna kaḏani, kobolo n anan ganu a gbagbain, raḓa vu le u uki n akashi a kpalu ḏa a banai u keneki Ishaya kolobo ka Amazo.

³ Da a danai ni, <<I na Hezekaya mogono u danai i ḏanna. Anana kanna ka atakaci ka'a, ki ishikushi, n ko wono. Ki ta an kanna ka aganda, kpamu vuka va vu buwa n utsura u na wa kufuḏa wa matsa ba.

⁴ Ugan ba Vuzavaguḏu Kaṣhile ka nu ka pana ta kadanshi ka araḏi ka na vuza kelime vo osoji a Asiriya u dansai, a na vuzagbayin vi ni mogono ma Asiriya ma suku ni u dana Kaṣhile ka wuma, yoku ba Vuzavaguḏu Kaṣhile ka nu ki ta o ku bongo yi adama a kadanshi ka. Adama a nannai vasa adama aṣu na tsu buwai na.>>

⁵ Ana nkoshi n gbara-gbara o mogono Hezekaya a yawai u Ishaya,

⁶ ḏa Ishaya u danai, <<Dana vuzagbayin vu nu, <I na Vuzavaguḏu u dansai i ḏanna. Kaṭa vu takacika kaḓi ka nu adama a kadanshi kagbanigbani ka na vu panai adama aya a ubuta wa aza a usuki o mogono ma Asiriya ba.

⁷ Laṇa, mi ta a kuzuwaka yi ayinviki o yoku a na a kuzuwa yi u pana kadanshi ka na ka kuzuwa yi u kpatala o kubono a iḏika i ni, a ubuta u na n kuzuwa una yi ḏe n kotokobi.> >>

⁸ Ana vuza kelime vu mogono ma u panai a danai mogono ma Asiriya ma kaṣukpai Lakishi, ḏa u loloi ḏa u banai u cinai mogono a vishili n aza a Libina.

⁹ Ana mogono ma panai ukuna adama Tirihaka mogono ma Itopiya, <<Adama na wu utai ku shilika n ayi.>> Da kpamu u doku ḏa u suki aza a usuki u Hezekaya a dana yi.

¹⁰ <<Nanai ɗa ya kudana Hezekaya mogono ma a Yahuda. <Kaṭa vu kaṣukpa Kaṣhile ka nu, ka na vushuki n ayi, ka yaṅsa wu n kadanshi ba, a kudana a kuneke Urushelima ekiye a mogono ma Asiriya ba.

¹¹ Lana, vu pana ta i na ngono n Asiriya n ya'ankai idika raka, tsu na a unai le gbende. Avu vi ta a kulaka?

¹² Amaḷi uduniyan a nampa isa le ta, uduniyan u na ikaya i va i langasa, Gozan, n Haran, n Rezefa, n uma Adini aza a na i a Telasaru?

¹³ Tedei mogono ma Hamata, n mogono ma Arapadu, n mogono ma likuci i Sefaravim, n Hena kobolo n Iva?> >>

Avasa a Hezekaya

¹⁴ Ana Hezekaya wi isai akaka a katagarda ka na aza a usuki a a tukai ɗa u kecei, ɗa u dikai ka'a ɗa u uwai a'isa a Vuzavaguɗu ɗa u bayuwai ka'a e kelime ka Vuzavaguɗu.

¹⁵ Da Hezekaya u ya'in avasa u Vuzavaguɗu, u danai, <<Vuzavaguɗu Kaṣhile ki Isaraila, avu na vi idashi a kakuba ko tsugono e mere mo Corobi, avu ende'in avu ɗa Kaṣhile ko tsugono tsu aduniyan raka. Avu ɗa vu ya'in gaɗi n idika.

¹⁶ Zuwa atsuvu, vu pana, Vuzavaguɗu. Bayuwa aṣhi a nu kaṭa vu ene. Vu Pana kadanshi ki ishikushi ka na Sanakaribu u ya'ankai nu Kaṣhile ka wuma.

¹⁷ Mayun ɗa, Vuzavaguɗu, ngono ma Asiriya n langasa ta uduniyan n idika i le.

¹⁸ kpamu ɗa u variki amaḷi e le akina. Adama a na e le amaḷi a ɗa ba, ama ndanga n atali a ɗa, a na uma a ya'in n ekiye.

¹⁹ Gogo na, Vuzavaguɗu Kaṣhile ka tsu, isa tsu ekiye a ni, adama a na tsugono tsu uduniyan raka ci yeve an avu ɗa koci Vuzavaguɗu, Kaṣhile.>>

Kene ku Ishaya adama uyikpi u Sanakaribu

²⁰ Da Ishaya kolobo ka Amazo ka suki n akaka a kubana u Hezekaya. U danai, <<Ili i na Vuzavaguɗu Kaṣhile ki Isaraila ka danai i ɗaɗa na, m pana ta avasa a nu adama Sanakaribu mogono ma Asiriya.

²¹ Kadanshi ka na Vuzavaguɗu u ya'in adama a ni ka ɗaɗa na,

<<Likuci i Sihiyona

i goyo wu ta ɗa kpamu i zo'oshi nu,

likuci i Urushelima

a kugbaɗasa ka wu kaci tsu na vi ilaɗi.

²² <<Yayi vu goyoi ɗa vi a kushika?

Yayi vi a kuɗaṅgusaka kalakaṭsu

yayi kpamu vi a kinda n aṣhi araɗi?

Vuza ciɗa vi Isaraila ɗa.

²³ Vu suku ta aza a usuki a nu a shika Vuzavaguɗu,

ɗa vu danai, <N kaɓundai ka keke odoku a va

a ɗa n kumbai nsasan mu ugaɗi,

n na n la'i n ugaɗi raka a Lebano.

Da n poloi ndanga n sida n na n la'i n ugaɗi,

nu ndanga n Firi n na n la'i n uga'in,

n uwa ta punu e mere ma kutsun,

kutsun ku umaci u singai ku ni.

²⁴ N gawai ayinva a likuci i yoku

ɗa n so'i mini mo omoci,

ɗa n dekpertengi n ataka e ene aya

nyeneke m masar raka.>

25 <<Vu pana ba?

A na n sheshei ukuna u nampa de ali megeshe?

Ili i na n sheshe de megeshe

i daɗa yi a kushana gogo na,

tsu na vi o kubonoko

likuci yi ukanji agali.

26 Kaɗa uma a na i idaɗshi punu okpo babu utsura,

i ta e kuje'eke ikyamba, kaɗa a ripula.

Okpo tsu mita ma kapulaka,

tsu mita ma na mutai a kashina,

tsu mita ma na mu utai gadi vu kukpa'a,

ma na ma tsu dekpe babu mo gbonguro.

27 <<Ama n yeve ta mayin

ubuta u na vu ci yongo, kutawa ku nu n kulaza ku nu.

N yeve ta tsu na vi a wupa nu mpa.

28 Adama a na vu ya'an ta wupa nu mpa,

n ugbamukaci u nu, m pana ta arabali a nu n kaci kaya,

gogo na mi ta a kuzuwa kudopi a vunu vu nu,

kaɗa n uka mojubo a una u nu,

kaɗa n zuwa wu vu kpatala

o kubono n uye u na vu tukai.

29 <<Da Ishaya u danai Hezekaya, na va wi ta o kokpo urotu wa nu, kaya ka lala yi ta a kulya'a ili i na yi utai n kaci ka ni, kaɗa kaya ka e re i lya'a utaci. Ama a kaya ka tatsu i ca'a ishina i da kaɗa i kya'a, i ca'a ashina itacishi ali i lya'a umaci u le.

30 Kagimi ka ka kpa'a ku Yahuda, ki ta o kutopo tsu ndanga n na n zuwai aralu e le a idika da a matsai.

31 Kagimi ka uma a na a buwai n wuma uta ta a Urushelima n katsura ka uma a na a la'akai a kusan ku Sihiyona, adama a na ucigi u Vuzavaguɗu Mala'imili da u sheshei kuya'an nanai.

32 <<Adama a nannai, ili i na Vuzavaguɗu u danai i danna a ukuna u mogono ma Asiriya. Wi a ku'uwa a likuci i nampa ko u taduku kaya'a punu ba. Wi tana feu a kutawa nu nraɗa ko u ma'a adasukpatsu adama a na u kumba mashilya ma ni ba.

33 Wi ta o kubono n uye u na wu utakai, wi a ku uwa a likuci i nampa ya ba. Mpa Vuzavaguɗu n dansa ta.

34 Mi ta a kubanka likuci i nampa kaɗa mi isa i da, adama a tsugbayin tsu va n uzuwakpani u na n ya'in n kagbashi kaya Dawuda.>>

35 N kayin ka nanlo da kalingata ka Vuzavaguɗu ka banai da ka unai osoji aza a Asiriya akpan amangatawun na amanganashi n a tawun (185,000). Ana kayin kasai da a cinai uma vagali ukpa.

36 Da Sanakaribu mogono ma Asiriya u sumai da u bonoi a Niniva da u dasangi de.

37 Kanna kete, ayi a mawali a kucikpa kamali ka ni Nisaroku, da muku nre n ni Adurameleki kobolo n Shareza unai ni n kotokobi, da a sumai a kubana idika i Arara. Da kolobo ka ni, Isarahadon wo okpoi mogono a una u ni.

¹ A ayin a nanlo, Hezekaya u kanai mbala ali devu n ukpa. Da Ishaya keneki kolobo ka Amazo ka banai kene yi da u danai ni, ili i na Vuzavaguđu u danai i danna vu fobuso kpa'a ku nu, adama a na vi a kula'a ba. Vi ta a kukuwa.

² Da Hezekaya u kpatalai aashi a ni a kasaka da u vasai u Vuzavaguđu. U danai,

³ <<Vuzavaguđu ciba, tsu na kagbashi ka nu ko tonoi nu mayin n kađu ka ni raka, kpamu n ya'an ta ili i singai a aashi a nu.>> Da Hezekaya u shikai wuya-wuya.

⁴ Ama babu na Ishaya wu uta ulanga u mere me kefeku ma, da kadanshi ka Vuzavaguđu ka tawai wa ni.

⁵ <<Kpatala vu bono vu dana Hezekaya, vuza kelime vu uma a va, ili i na Vuzavaguđu Kashile, Kashile ka esheku a nu Dawuda ka danai i danna, m pana ta avasa a nu, kpamu mene ta kujilya ku nu, adama nannai, mi ta o kupotsokpo wu, kata a kanna ka tatsu vu bana a Isa a Vuzavaguđu,

⁶ kata n doku wu aya gendu a wuma. Kata kpamu mi isa wu n likuci i nampa ekiye o mogono ma Asiriya, mi ta a ki isa likuci i nampa adama a kaci ka va n kagbashi ka va Dawuda.>>

⁷ Da Ishaya u danai, <<Tukai n kayu ka mabiri kata i padaka kamici ka, adama na u potso.>>

⁸ Da Hezekaya we ecei Ishaya, <<Yidai yo kokpo urotu u na Vuzavaguđu u ku potsokpo mu, ali n fuda m bana alisa a Vuzavaguđu a kanna ka tatsu?>>

⁹ Da Ishaya u danai, <<Na da wo kokpo urotu u Vuzavaguđu wa nu, a kudana, Vuzavaguđu u kuya'an ta i na u ya'in uzuwakpani. Gogo na zagba i na vu la'i n kuciga, kululu ku laza kelime n udashi kupa, ko kubono kacapa n udashi kupa?>>

¹⁰ Da Hezekaya wu ushuki, u danai, <<Ili ya atakaci i da ba kululu kudoku ugadi kelime ali udashi kupa. A na ko kubono kacapa udashi kupa.>>

¹¹ Da Ishaya keneki u vasai u Vuzavaguđu, da Vuzavaguđu u bonokoi kululu ka kacapa ali udashi kupa, cina de ku laza udashi u Ahazu mogono.

Aza a usuki a na utai a Babila

¹² A makyan ma nanlo tana, Merodaka-baladan maku ma Baladan mogono ma Babila, kolobo ka Baladan, u suki n akaka kobolo n kune'e u mogono Hezekaya, adama a na u pana ta arabali a na wi gbaga ba.

¹³ Da Hezekaya u rabasai le, da u yotsongi le unu a kuzuwa a ni, azanariya n azurufa a ni, ili i wali n ili i magulani, m mani ma singai ma ni, n ucanuku u kuvon u ni kobolo n ili raka i na yi punu a kunu kuzuwa ka. Babu i na i buwai a kpa'a ku ni, ko tsugono tsu ni, i na Hezekaya u kpadai ku yotsongu le.

¹⁴ Da keneki Ishaya u banai u mogono, da we ecei, <<Tedai uma a nampa utai? Yidai a cigai?>> Da mogono Hezekaya wu ushuki, u danai, <<Uta ta a idika i da'in, a Babila.>>

¹⁵ Da keneki Ishaya we ecei ni, <<Yidai vi yotsongi le a kpa'a ku nu?>> Da mogono Hezekaya wu ushuki, <<E ene ta ili raka i na yi punu a kpa'a ku va, Babu i na yi a kunu ku kuzuwa ku va, i na n kpadai kuyotsongu le.>>

¹⁶ Da Ishaya u danai Hezekaya, <<Pana kadanshi ka Vuzavaguđu.

¹⁷ Lana, kanna ki ta lo a kutawa, ka na a kupura ili i na vi ni i da a kunu ku kuzuwa ku nu, n i na ikaya i nu i foboi a ayin cau ali a kutawa anana a banka a Babila. Ko ili ite a kubuka wu ba. Vuzavaguđu da u dansai.

¹⁸ Kata muku n nu n yoku n na vu matsai, a dika n da, kata o bonoko le ndari e kefeku ko mogono ma Babila.>>

¹⁹ Da Hezekaya u danai Ishaya, <<Kadanshi ka Vuzavaguđu ka na vu danai mu kasingai ka'a,>> Adama a na u sheshe ta, <<Babu ili yoku i baci a kuciya idashi i matana a ayin a va.>>

²⁰ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Hezekaya n ili i na u ya'ansai, n ukuna wu utsura u tsugono u ni, n tsu na u gāvai kayinva, n nkariki n na n tsu tuka n mini a likuci, i ta udani a katagarda ka tsumani tsu ngono n Yahuda.

²¹ Da Hezekaya u bankai ukpisa. Da Manasa kolobo ka ni ko okpoi mogono a una ni.

21

Manasa mogono ma Yahuda

¹ Manasa wi ta n aya kupa n e re a na u gitai kulya'a tsugono, da u lya'i tsugono tsu Urushelima aya amangerenkupa n tawun kula ka anaku a ni ku da Hafiziba.

² Da u ya'ankai Vuzavagudu kagbanigbani, o kutono uye wu unata wu uduniyan u na Vuzavagudu u lokoi e kelime ka aza a Isaraila.

³ Adama a na u doku ta u ma'asaka ubuta wa a'isa u na Hezekaya esheku a ni o bosoi, da kpamu u ma'akai kamali ka Balu katalikalyuka, da u ya'in kululu ku Ashera tsu na Ahabu mogono mi Isaraila ma ya'in. Da kpamu u kudanki wotoi n azangata u ya'ankai le tsugbashi.

⁴ Da u ma'in atalikalyuka a'isa a Vuzavagudu a ubuta u na Kashile kadanai, <<A Urushelima da n kuzuwa kula kuva.>>

⁵ Da u ma'akai wotoi n azangata a gadi atalialyuka a ulanga u re e wa a'isa a Vuzavagudu.

⁶ Da u lyukai maku ma ni akina. Da u kanai kuya'an tsuboci n kapalan kashi. U kanai kutono aza a na a ghabai kaci n akpisa. Da u ya'in kagbanigbani kau u Vuzavagudu, ka na ka zuwai Vuzavagudu wupa n abundai.

⁷ Da u she'wei kululu ku kamali ka Ashera da u shikpai kufa a'isa a Kashile, a ubuta u na Kashile kadanai Dawuda kobolo n Sulemanu kolobo ka ni, <<Punu a kpa'a ku nampa n Urushelima da n zagbai a katsuma ka kumaci ka aza a Isaraila raka, n kuzuwa kula ku va ayin babu uteku.

⁸ Mpa n kudoku kuzuwa ene a aza a Isaraila uta kpamu a idika i na n nekei ikaya i le ba, da baci o tonoi wila u va, n wila u na kagbashi ka va Musa u nekei le.>>

⁹ Ama da uma a kpadai kupana, da tana Manasa u variki le, da a ya'in kagbanigbani ka na ka la'i uduniya u na Vuzavagudu wu unai kafu a aza Isaraila.

¹⁰ Da Vuzavagudu u ya'in kadanshi a ubuta wa agbashi a ni eneki, u danai.

¹¹ <<Adama ili yu unata i nampa, i na Manasa mogono ma a Yahuda u ya'in, da kpamu u ya'in u nushi u gbayin u na u la'i wa aza Amoriya, e le na ishi punu n idashi kafu ayi, da kpamu u zuwai aza a Yahuda u nushi a ubuta u kutono ka amali a ni,

¹² adama nannai, Vuzavagudu Kashile ki Isaraila ka dana ta. Lana, mi ta a kutuka n atakaci a ili i nampa a Urushelima n Yahuda, kata yaba dem na u panai u je'eke ikyamba.

¹³ Kata, n gisangu Israila n vicu'u vu kawin ka na n gisanki Samariya n vicu'u vu kawin ka na kpamu n gisanki kpa'a ku Ahabu, kata n tene'en Urushelima raka-raka tsu na vuza u tsu tene'en mevene, kata u kimba ma'a.

¹⁴ Kata n vakangu kagimi ka kumaci ku uma a va, kata n neke le ekiye a i rala i le aza a na e ku reme kata isa le u canuku u kuvon.

¹⁵ Adama na a ya'an ta kagbanigbani a ashi a va, da kpamu a zuwai mu wupa, a kannu ka na ikaya i le yi utai a idika i Masar, ali a ku tawa anana.>>

¹⁶ Manasa kpamu wu una ta aza babu unushi n abundai, ali Urushelima u shanai nu mpasa ma aza babu unushi a uteku u nampa a kubana uteku u nan de, babu bi'i n unushi u na u zuwai aza a Yahuda a ya'ankai Vuzavagudu.

¹⁷ Kagimi ku ulinga ka Manasa n ili i na u ya'in a ayin tsugono ci ni, kobolo n unushi u na u ya'in dem, yi ta udani a katagarda ka tsumani tsu ngono ma Yahuda.

¹⁸ Da Manasa u bankai ukpisa da a cidangi ni a kashina ka kpa'a ka ni, kashina ka Uza. Da Amon kolobo ka ni ko okpoi mogono a una u ni.

Amon mogono ma Yahuda

¹⁹ Amon wi ta n aya kamanga n e re ana u gitai tsugono, da u lyai tsugono tsu Urushelima aya e re. Kula ka anaku ni ku da Meshulemetu mekere ma Haruza vuza va aza a Jotuba.

²⁰ Da u ya'in kagbanigbani u Vuzavagudu tsu na esheku a ni Manasa u ya'in.

²¹ U tonoi ili na esheku a ni u ya'in raka, da u tonoi amali a na esheku a ni u tonoi da u cikpai le.

²² U kasukpai Vuzavagudu, Kashile ki ikaya i ni, u kpaɗai kutono uye u Vuzavagudu.

²³ Da nkoshi m gbara-gbara mu ulinga n Amon mogono a gbabai kaci ke le da unai ni a suvu e kefeke ko tsugono ci ni.

²⁴ Ama da uma a likuci a unai aza a na a ya'in nsata da unai Amon mogono ma, da aza a likuci a, a zuwai Josaya kolobo ka ni tsugono a una u ni.

²⁵ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Amon n ili i na u ya'in, yi ta ufani a katagarda ka tsumani tsu ngono n Yahuda.

²⁶ Da a cidangi ni a kasaun ka ni a kashina ka Uza. Da Josaya kolobo ka ni ko okpoi mogono a una u ni.

22

Josaya mogono ma Yahuda

¹ Josaya wi ta n aya kunlai a na u gitai tsugono, da u lya'i tsugono tsu Urushelima aya kamangankupa n kete. Kula ka anakpa ni ku da Jedida mekere ma Adaya va aza Bozukatu.

² Da u ya'in kasingai u Vuzavagudu, u tonoi uye wa a kaya a ni Dawuda raka, kpamu u kpatala usingai ko ugula ba.

Josaya u lapulai a'isa

³ A kaya ka kupankunlai ka tsugono ci ni, da Josaya u su'uki Shafan kolobo ka Azaliya matsukaya ma Meshulam a kubana a'isa a Vuzavagudu. U danai,

⁴ <<Gadukpai i bana u Hilikiya ganu vu gbayin, adama a na u kece ikebe i na uma a tukai a'isa a Vuzavagudu, i na aza kindi u utsutsu isai ekiye a uma.

⁵ Kata a dika ikebe ya e neke aza a kulapu ka a'isa a Vuzavagudu. Kata e le tamkpamu a dika a tsupa aza ulinga a na i a kulapula a'isa,

⁶ n aza a kukpa'a, n ama'i kobolo n ashewi atali. Kata kpamu a ciya i na a ku tsulaka aburakpatsu n atali a na kulapulaka a'isa a Vuzavagudu.

⁷ Kpamu vuza wi a kece le o tono uteku tsu na unai ikebe ya ba, adama a na i ta a kuya'an ulinga u le n kamayun.>>

Hilikiya u ciyai Katagarda ka Wila

⁸ Da Hilikiya ganu vu gbayin u danai Shafan kadani ko mogono, <<N ciya ta katagarda ka wila punu a'isa a Vuzavagudu.>> Da u nekei Shafan da u keci ka.

⁹ Da Shafan kadani, u banai o mogono, da u danai ni. <<Kagbashi ka nu ka pura ta ikebe i na a ciyai a'isa da e nekei aza kelime na i ulinga a'isa Vuzavagudu.>>

¹⁰ Da Shafan u danai mogono, <<Ganu Hilikiya u neke mu ta katagarda.>> Da Shafan u keci ka e kelime ko mogono.

¹¹ Ana mogono ma panai kadanshi ka katagarda ka wila ka, da u karai ntogu n ni.

¹² Da mogono ma danai Hilikiya ganu, n Ahikam kolobo ka Shafan, n Akubo kolobo ka Mikaya, n Shafan kadani ko mogono kobolo n Asaya kalingata ka mogono. U danai,

¹³ <<Banai i laṅsa kuyeve ku Vuzavagudu adama katagarda kana a ciyai na va, i ya'an keci adama a va, n adama uma kobolo n aza Yahuda dem. Adama a na mayun, wupa u Vuzavagudu u yimkpa ta n kabundai wa tsu, adama a na ikaya i tsu i tono wila u na katagarda kanampa ko o tonoi ba, kpamu a ya'an i na yi udani a katagarda kanampa adama a tsu ba.>>

¹⁴ Da ganu Hilikiya kobolo n Ahikam, n Akubo, n Shafan, n Asaya a banai u Huluda vuka vu Shalum keneki, kolobo ka Tikuwa, matsukaya ma Haruhasu, kalani ko ntogu n ganu, gogo na wi ta n idashi punu a Urushelima, ubon u i re. Da a ya'in kadanshi n ayi.

¹⁵ Da u danai le,<<Vuzavagudu Kashile ki Isaraila ka dana ta. <Danai vuza na u suki da waya va,

¹⁶ Vuzavagudu u dana ta. Lana, n ku tuka ta n kawuya ubuta u nampa, n ubuta wa aza ana i punu. Tsu na kadanshi ka ki a katagarda kana mogono ma Yahuda ma kecei.

¹⁷ Adama a na aza a Yahuda a kasukpa mu ta, da a kanai ku ya'anka amali o yoku kune'e ki ili i magulani, adama a na a zuwa mu wupa n ulinga wa ekiye u le raka, adama a nannai wupa u va wi ta a kutasa adama ubuta u nampa, kpamu babu vuza na wa ku kima u da.>

¹⁸ Ama adama a na mogono ma Yahuda, ayi da u suki da i bana i laṅsa kuyeve ku Vuzavagudu, <I na ya kudana yi i danna, Vuzavagudu Kashile ki Isaraila ka dana ta, adama ukuna u kadanshi ka na vu panai,

¹⁹ adama a na vi ta n kaḍu ko kutoni, kpamu da vu goyoi kaci ka nu e kelime ka Vuzavagudu, an vu panai uteku tsu na n dansai adama a ubuta u nampa kobolo n uma a na i punu, a na o kokpo agali kata n ya'anka le una, da vu karai ntogu n nu ali da vu shikai a makanga ma va, mpa feu m pana ta, mpa Vuzavagudu n dansai.

²⁰ Adama a nannai, n kuzuwa wu ta vu kuwa, vu tono ikaya i nu, kata a cidangu wu a kasaun ka nu n matana. Kata ashi a nu a kpaḍa kene kawuya ka na n kutuka a ubuta u nampa.> >>

Da a banai a danai mogono raka ili i na vuka va vu danai.

23

Josaya u lapulasakai Uzuwakpani

¹ Da mogono me dekei aza a gbara-gbara a Yahuda n Urushelima raka.

² Da u lazai a kubana alisa a Vuzavagudu kobolo n aza a Yahuda, n aza a Urushelima, n anan ganu, n eneki kobolo n uma raka, maku n vuzagbayin. Da u kecekei le katagarda ka wila ka na u ciyai alisa a Vuzavagudu a.

³ Da mogono ma dangai kashani devu n kashamkpatsu, da u ya'in Uzuwakpani e kelime ka Vuzavagudu. U danai, yu ushuku ta an wa kutono Vuzavagudu n wila u ni, n kadanshi ka ni n ili i kutono, n kaḍu ka ni kobolo n wuma u ni raka, kata kpamu u tono kadanshi ku uzuwakpani ka na ki punu udani a katagarda ka nampa. Da uma raka ushuki n wila wa feu.

⁴ Da mogono ma zuwai Hilikiya vuzagbayin vu anan ganu, n anan ganu na a na i o kutono yi, kobolo n aza a kindi a utsutsu a bana a utuka n ebelu a na a tsu ya'anka kutoni ku kamali ka Balu, n Ashera, n wotoi n azangata. Da ma zuwai o songi i da a ukara'i u Urushelima devu n kara'a ka Kidiron, da u purai kokomo ka da u bankai e Betelu.

⁵ Da u cipaakai anan ganu amali a na ngono n Yahuda n zuwai adama a na a ya'ansa alyuka o kusongu a ubuta wu nvali a likuci i Yahuda raka n ukara'i u Urushelima. Kobolo n aza a na o tsu songu ili i magulani u kamali ka Balu, n kanna, n wotoi, n azangata kobolo n ili i na yi gadi tsugbashi.

⁶ Da Josaya wu utukaj iyoci i kamali ka Ashera punu a'isa a Vuzavagudu u bankai pulai vu likuci i Urushelima. Da u bankai ka'a o kara'a ka Kidiron. Da u songi de ka'a, da u wu iruwai ka'a ko okpoi kiya da u bulangi ka'a asaun aza a unambi.

⁷ Da u zuwai o bosoi anunu ashakanlai a maci n ali a na i punu a'isa a Vuzavagudu a ubuta u na amaci a tsu ya'an kuca'a adama kamali ka Ashera.

⁸ Da Josaya wu utukaj anan ganu raka a na i punu a likuci i Yahuda. Da u langasai nvali n le, ubuta u na anan ganu e tsu neke alyuka o kusongu e le. U ya'an ta nannai a likuci i Geba vu ubon u daka n Yahuda, ali a kubana Biyasheba n ubon ugadi u Yahuda. U langasai nvali n na mi utsutsu u likuci ya, ili i na i dikai a utsutsu wa, a kubana utsutsu u Joshuwa, likuci i gomuna i na yi n ubon u daka wu utsutsu wa.

⁹ Dem n nannai anan ganu a ubuta u kucikpa ka a bana a katalikalyuka ka Vuzavagudu a Urushelima ba, ama a lya'i boroji vu babu yisiti kobolo n itoku e le anan ganu.

¹⁰ Da wilakpai Tofetu vuna wi a kara'a ka Hinomu, tsu na babu vuza vu na wa kudoku we neke kolobo ko mekere ma ni tsa alyuka u Moleki ba.

¹¹ Da u takpai odoku a na ngono ma Yahuda n nekei adama a na a ya'anka kann tsugbashi. Odoku n nampa i ta punu a ulanga wa a'isa, devu n kunu ku Natan-meleki, kabara ko mogono. Da Josaya u songi ekeke odoku a na e nekei kuya'anka kann tsugbashi.

¹² U mudai kpamu atalialyuka a na ngono n Yahuda m ma'in gadi vu kukpa'a devu n kunu ku gadi ku Ahazu, kobolo n atalialyuka a na Manasa u ma'in a ulanga u re wa a'isa a Vuzavagudu. U mudai le, da u bosoi le miri-miri u vama a kara'a ka Kidiron.

¹³ Da kpamu mogono ma ilakpai nvali ma amali n na Sulemanu mogono u ma'in a kasana ka Urushelima a kubana a ubon u daka a kaginda kagbayin ka munuka. Sulemanu u ma'in ubuta u nampa adama kululu ku kamali ku unata ka Ashera ka aza a Sidon, n Kemoshi Kululu ku unata ka aza a Mowabu kobolo n Moleki kululu ku unata ka aza a Amon.

¹⁴ Da u bosoi atali a cida e le, da kpamu u kapai nlulu ma ashampatsu amali n Ashera, da u cidangi ubuta wa n etele uma.

¹⁵ Da kpamu u doku u zuwai o bosoi katalikalyuka ka na ki e Betelu, a ubuta wa a'isa wu unata u na mogono Jerobuwam kolobo ka Nebatu ka ma'in, ka na ka zuwai aza a Isaraila kuya'an unushi, o songi u da, da wu iruwai ka'a u bonokoi ka'a kiya. Da kpamu u songi kululu ku kamali ku Ashera.

¹⁶ Ana Josaya u kpatalai da we enei asaun o yoku a kaginda. Da u zuwai a bana a cidukpa etele e le, da u songi a da gadi vu katalikalyuka, da wilakpai ka a. Tsu na kadanshi ka Vuzavagudu ka na ka utai una u keneki.

¹⁷ Da mogono me ecei, <<Kasaun kene ka tamkpamu mi e kene nade?>> Da aza a likuci a, a danai, <<Kasaun ka vuma vu Kashile ka'a, vuza na wu utai a Yahuda da u ya'in kadanshi adama ili i na vu ya'in n katalikalyuka ka Betelu ka nampa.>>

¹⁸ Da u danai, <<Kasukpai ka'a, Kata vuza u dika etele a ni ba.>> Da a kasukpai etele ni kobolo n etele e eneki a na utai a Samariya.

¹⁹ Tsu na u ya'in a likuci Betelu, ta mogono Josaya u takpai da wilakpai nvali ma amali n na mi a likuci i Samariya raka, n na mogono mi Isaraila ma ma'in da n zuwai Vuzavagudu wupa.

²⁰ Da u lyukai anan ganu vu nvali ma amali n na mi a katalikalyuka ka raka, da u songi etele a uma a gadi vu le. Yeve da u lazai o kubono a Urushelima.

²¹ Da mogono ma danai uma dem, <<A ya'ansa kadiva ka kupasamgbantai ka Vuzavagudu Kashile ka da, uteku tsu na ka ki udani a katagarda ku uzuwukpani ka nampa.>>

²² Adama a na o doku a ya'an kaḍiva ka kupasamgbanaḍi tsu nanlo ba, ali a ayin azafada aza a na o tonoi n aza a Isaraila. Ko a ayin o ngono mi Isaraila m ma aza a Yahuda ba.

²³ Ama a kaya ka kupa n kulai ko tsugono tsu Josaya da a ya'in kaḍiva ka kupasamgbanaḍi ka Vuzavaguḍu ka nampa a Urushelima.

²⁴ Da Josaya kpamu u loḱoi oboci n aza aḍabu, n aḱpisa, nu nlulu ma aḱali koḱolo n ili yi unata dem i na i e kene a Urushelima n Yahuda. U ya'in ili nampa nannai adama a na u shatangu ku yotsongu kadanshi ka wila ka na ki a katagarda ka na ganu Hilikiya u ciyaḱ a'isa a Vuzavaguḍu.

²⁵ Ko kelime ka ni ko kaḱapa ka ni, a sa'wa kuciya mogono ma na mo tonoi Kaḱhile n kaḱu ka ni, n wuma u ni n utsura u ni dem, tsu mogono Josaya ba, tsu na wila u Musa u tonoi ba.

²⁶ Ama nannai dem Vuzavaguḍu u kaḱupka wupa wa aḱundai u ni n Yahuda ba, adama ili i na Manasa u ya'ansai raḱa, i na i zuwai Kaḱhile wupa.

²⁷ Da Vuzavaguḍu u danai, <<Mayun, n kutakpa ta Yahuda e kelime kaya, uteku tsu na n takpai aza a Isaraila. Kata kpamu n takpa aḱhi aya a Urushelima likuci i na n zagbai, n a'isa a nanlo a na n zagbai n danai, <Ta de kula kuva ko kuyongo.> >>

Ukpa u mogono Josaya

²⁸ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Josaya n ili i na u ya'ansai raḱa, yi ta uḱani a katagarda ka tsumani tsu ngono ma Yahuda.

²⁹ A ayin na Josaya wi o tsugono, Firi'auna Neko mogono ma Masar ma banai e kuyene ku Yufiretu, adama na u banka mogono ma Asiriya kuvon. Da Josaya wu utai adama a na u sanḱa Firi'auna Neko kulaza a kubana a Magido, da tana Firi'auna wu unai ni lo a ubuta wa.

³⁰ Da agbashi o mogono Josaya a ni a ḱikai ni ekeke vo odoku, da a tukai ni a Urushelima, da a ciḱangi ni a kasaun ka ni. Da aza a likuci a, a ḱikai kolobo ka ni Jehowahazu a zuwai ni wo okpoi mogono a una u ni.

Jehowahazu mogono ma a Yahuda

³¹ Jehowahazu wi ta n aya kamanganatatsu a na wo okpoi mogono, da u lyai tsugono a Urushelima wotoi u tatsu. Kula ka anaku ka ni ku da Hamutalu, mekere ma Irimiya vuza va aza a Libina.

³² Mogono Jehowahazu u ya'anka ta Vuzavaguḍu kagbanigbani uteku tsu na ikaya i ni i ya'in.

³³ Da Firi'auna Neko mogono ma Masar ma reme ni da u gbagurai ni a likuci i Ribula a idika i Hamata, adama a na kata u lya'a tsugono a Urushelima ba. Da Firi'auna Neko kpamu u zuwai aza a Yahuda a tsupa utafu wa azurufa aḱpan a tatsu n amangatawanashi, (3,400) n azanariya kamangankupa n anashi.

³⁴ Da Firi'auna Neko mogono ma Masar u zuwai Eliyakimu kolobo ka Josaya tsugono a una wu esheku a ni. Da u ya'ansakai ni kula u dekei ni Jehoyakimu. Ama da u ḱikai Jehowahazu u bankai a Masar, da u kuwai de.

³⁵ Da Jehoyakimu u tsupai Firi'auna Neko azurufa n azanariya a na we ecei ni u tsupa. Ama da u zuwai uma a tsupa utafu adama a na u ciya ikebe i na Firi'auna u lansaḱ. Da u takacikai uma wuya-wuya uteku wu utsura u le, adama a na e neke yi azurufa n azanariya ciya u shatangu uzuwakpani u ni n Firi'auna Neko mogono ma Masar.

Jehoyakimu mogono ma Yahuda

³⁶ Jehoyakimu wi ta n aya kamanga n a tawun a na wo okpoi mogono, da u lyai tsugono a Urushelima aya kupa n kete. Kula ka anaku a ni kuḱa Zebida mekere ma Pedaya vuza va aza a Ruma.

³⁷ Da u ya'in kagbanigbani a ashi a Vuzavagudu, tsu na ikaya i ni i ya'in.

24

¹ A ayin o tsugono tsu Jehoyakimu, da Nebukaneza mogono ma Babila ma bankai Yahuda kuvon. Mogono Jehoyakimu u ya'an ta aya a tatsu a ku ganda mogono ma Babila. N kacapa da Jehoyakimu u bonoi a kuya'anka Nebukaneza ugbamiwasuvu.

² Da Vuzavagudu u suki katsura ko osoji ka aza a Babila, n aza a Siriya, n aza a Mowabu kobolo n aza Amon adama a na a una aza a Yahuda, ciya a shatangu kadanshi ka Vuzavagudu ka na eneki a dansai.

³ Mayun i nampa ya i ciya ta Yahuda tsu na Vuzavagudu u dansai, ciya u loko le wa ni, adama a unushi u Manasa n ili i na u ya'ain dem,

⁴ kobolo nu mpasa ma aza a babu unushi n na u tsuwain punu a Urushelima. U shatangi Urushelima nu mpasa ma aza babu unushi. Vuzavagudu tana u sheshe cinukpaka yi unushi wa ba.

⁵ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Jehoyakimu n ili i na u ya'ain raka, yi ta udani a katagarda ko ngono ma Yahuda.

⁶ Da Jehoyakimu u bankai ukpisa. Da Jehoyakini kolobo ka ni ko okpoi mogono a una u ni.

⁷ Ama mogono ma Masar mo doku ma uta kubana kuvon kpamu ba, adama a na mogono ma Babila ma isa ta uteku wu idika i ni raka, ali de a kara'a ka Masar a kubana e kuyene ku Yufiretu.

Jehoyakini mogono ma Yahuda

⁸ Jehoyakini wi ta n aya kupa n kunlai a na wo okpoi mogono, da u lyai tsugono a Urushelima wotoi u tatsu. Kula ka anaku a ni ku da Nehushata, mekere ma Elinatan vuza va aza a Urushelima.

⁹ Da u ya'in kagbanigbani a ashi a Vuzavagudu tsu na esheku a ni u ya'in.

¹⁰ A ayin nanlo da ovonshi o mogono Nebukaneza vu Babila a bankai Urushelima kuvon, a na a yawai da a kanzai likuci ya,

¹¹ da Nebukaneza mogono ma Babila ma uwai a likuci ya, a ayin a na ovonshi a ni a kanzai likuci ya n kuvon.

¹² Da mogono Jehoyakini mogono ma Yahuda, n anaku a ni, n aza ulinga a ni, n tsugbayin tsu likuci kobolo n anan taji a ni, raka vu le e nekei mogono ma Babila utan. Ama da a kaya ka kunlai ko tsugono ci ni, da u bankai Jehoyakini ugbashi.

¹³ Tsu na Vuzavagudu u dansai, da Nebukaneza u purai kuzuwa ka a'isa a Vuzavagudu n ku na ki e kefeku ko mogono raka, da kpamu u dikai ucanuku wa azanariya u na mogono Sulemanu mi Isaraila u ya'in adama a'isa a Vuzavagudu.

¹⁴ Da u purai aza a Urushelima, aza a gbagba'in a likuci, n ovonshi, n aza ulinga wu ekiye, n awakana raka u bankai ugbashi. Kabundai ka uma ka ele da uma akpan kupa (10,000). Babu vuza na u buwai, sai vuza na u la'i n unambi.

¹⁵ Da kpamu u dikai Jehoyakini u bankai ni ugbashi a Babila, kobolo n anaku a ni, n amaci a ni, nu nkoshi m gbara-gbara n ni kobolo n aza e kelime ka likuci ya raka.

¹⁶ Da mogono Nebukaneza u purai ovonshi utsura aza a na a fudai kuvon u bankai ugbashi a Babila, kabundai ke le ka yawa ta akpan e cindere (7,000). Kobolo n aza ulinga we ekiye, n awakana kakpan (1,000), raka vu le uma utsura a da n aza a na untsai kuvon.

¹⁷ Da mogono Nebukaneza u zuwai Mataniya, esheku e ke'en a Jehoyakini u lya'a tsugono a una u ni. Da u sabai ni kula Zedekiya.

Zedekiya mogono ma Yahuda

¹⁸ Zedekiya wi ta n aya kamanga n kete a na wo okpoi mogono, da u lyai tsugono a Urushelima aya kupa n kete. Kula ka ana ku a ni ku da Hamutalu mekere ma Irimiya vuza va aza a Libina.

¹⁹ Da uya'in kagbanigbani a ashi a Vuzavaguđu tsu na Jehoyakimu u ya'in.

²⁰ Ili i nampa i ya'an ta adama a wupa u Vuzavaguđu a kubana a Urushelima n Yahuda, da a ukocishi u loko i le a ashi a ni.

Da Zedekaya u ya'ankai mogono ma Babila ugbamiwasuvu.

25

¹ Ele lo a kaya ka kuci ko tsugono tsu Zedekiya, a kannna ka kupa ko wotoi u kupa, da Nebukaneza mogono ma Babila u banai kuvon a Urushelima n ovonshi a ni raka. Da a kambuki likuci ya, a ma'i adasukpatsu a karakai mashilya ma.

² Da a kanzai likuci ya n kuvon ali aya kupa n kete ko tsugono tsu Zedekaya.

³ A kannna ka kuci ko wotoi u nashi, a na kambulu ke ge'wetengi uma, kpamu ilikulya'a i dana yi lo ba, a na uma a lya'a.

⁴ Da a banai o bosoi kakambu koyoku ka mashilya ka, da ovonshi raka a sumai n kayin n ubuta u katusu ka mashilya ka, ka na ki devu n kashina ko mogono. Ama a ayin a nanlo cina de ovonshi a Babila a kanza likuci ya, da mogono Zedekaya n ovonshi a ni a sumai a kubana a ubon u Araba.

⁵ Ama da ovonshi a Babila a sabai mogono Zedekaya da e remei ni akamba e Jeriko. Da ovonshi a ni raka a sumai a kasukpai ni.

⁶ Da e remei ni, a bankai ni u mogono ma Babila a likuci i Ribula, a ubuta u na a kidikai ni afada.

⁷ Da a unai muku n Zedekaya a ashi a ni. Da o kongoroi ni ashi da a shiya ni n ikani a lazai n ayi a kubana a Babila.

Uyikpi wa A'isa a Gbayin

⁸ A kannna ke cindere ko wotoi u tawun, a kaya ka kupa n kuci ko tsugono tsu Nebukaneza mogono ma Babila, da Nebuzaradan vuza kelime va aza a kindi ku mogono ma Babila u tawai a Urushelima.

⁹ Da u dyabai akina a'isa a Vuzavaguđu, n kpa'a ku mogono kobolo n i'uwa ya aza a gbagba'in a Urushelima. Da u songi i'uwa i singai i singai dem a likuci ya.

¹⁰ Da ovonshi a Babila raka, e le na i kobolo n Nebuzaradan o bosoi mashilya ma na ma karai Urushelima.

¹¹ Da Nebuzaradan vuza vu kelime va aza a kindi ku mogono u remei uma a na a buwai punu a likuci i Urushelima, n ovonshi a na e nekei kaci ka le wa ni kobolo n uma a na a buwai raka vu le da u bankai le ugbashi a Babila.

¹² Ama da a kasukpai aza unambi o yoku adama na a cimba ashina a itacishi.

¹³ Da osoji a Babila o bosoi ashampatsu a iyum i shili, n ekeke odoku a iyum i shili i na i remei mini, n kasasu ka viyum vi shili kagbayin ka na ki punu a'isa a Vuzavaguđu. Da ovonshi a purai iyum i shili ya raka a kubana a Babila.

¹⁴ Da kpamu a purai mgbodo mi iyum, n ikenekpetsu, n ikimatsu ya akina, n ebelyu kobolo n ucanuku wu iyum ishili raka una a tsu ya'anka ulinga wa a'isa.

¹⁵ Da vuza kelime va aza a kindi va, u dikai kambu ka akina, n kasasu ka ku darukpa, n ili raka i na a ya'in n azanariya n azurufa koci.

¹⁶ Ashampatsu e re a iyum ishili a, n kasasu kagbayin ka na ka tsu bana mini ka na Sulemanu u ya'in adama a'isa a Vuzavaguđu a, a la'a ta kabundai ka kugisangu.

¹⁷ Kashampatsu dem ugadi u ni u yawa ta udashi kamanga n u cindere. A gadi Vu kashampatsu ka viyum vu shili va u yawa ta udashi u nashi n kagimi, da a ya'in igani a kashampatsu dem n umaci u Ruman n iyum ishili a kukara'a.

¹⁸ Da vuza kelime va aza a kindi va u dikai Seraya ganu vu gbayin, n Zafaniya vuza na wi o kutono yi, kobolo n aza a kindi a tatsu a na a tsu inda utsutsu wa aisa a Vuzavagudu.

¹⁹ A katsuma ka aza na ishi a buwai a likuci tamkpamu, da u dikai kovonshi vo osoji kobolo n nkoshi n gbara-gbara n tawun n kefeke ko tsugono. Da kpamu u dikai kadani kagbayin ko ovonshi ka likuci ka, vuza na u ci dika uma ulinga u tsusoji kobolo n uma a ni amangatatsu a na u cinai punu a likuci ya.

²⁰ Da Nebuzaradan u purai uma nampa raka u bankai mogono ma Babila a likuci i Ribula.

²¹ De a Ribula va, a idika i Hamatu ya, da mogono ma zuwai una le. Nannai da a purai uma a Yahuda a bankai le ugbashi.

²² Da Nebukaneza mogono ma aza a Babila u zagbai Gedaliya kolobo ka Ahikam matsukaya ma Shafan wo okpo gomuna vu uma a na a buwai a Yahuda.

²³ Ana aza e kelime osoji n uma raka a panai mogono ma Babila ma zagba ta Gedaliya wo okpo gomuna, da a bankai n uma e le wa ani a Mizifa, ula e le da Ishima'ilu kolobo ka Netaniya, n Johanan kolobo ka Kareya, n Seraya kolobo ka Tanhumetu vuza va aza a Netofa, n Jazaniya kolobo ka vuza va za Makatu.

²⁴ Da Gedaliya u kucinakai le n uma e le. U danai, <<Kata i pana wovon u tsugbayin tsa aza a Babila ba, Lansai ubuta i dasangu punu i dika ya, i ya'anka mogono ma Babila aganda yi ta a kuciya matana mi idashi.>>

²⁵ Ama o wotoi u cindere u kaya wa, da Ishima'ilu kolobo ka Netaniya ma tsukaya ma Ilishama vuza te a katsuma ka kumaci ku mogono ka, u tawai n uma kupa da unai Gedaliya. Da kpamu unai uma a Yahuda kobolo n aza Babila ana i kobolo n Gedaliya a Mizipa.

²⁶ N tsu nampa, da uma raka, maku n vuza gbanyin kobolo n aza e kelime osoji raka a sumai a kubana a idika i Masar, adama na i ta a kupana wovon wa aza a Babila.

Utukai Jehoyakini a kpa'a ku ugbashi

²⁷ A kaya ka kamangankupa n ke cindere, ka tsugbashi tsu Jehoyakini mogono ma Yahuda, a kaya ka na Evili-merodaki wo okpoi mogono ma Babila, ka dada a utukai Jehoyakini a kpa'a ku ugbashi, a kanna ka kamanga n ka cindere ko wotoi kupa n ure.

²⁸ Da mogono Evili-merodaki u nekei ni kadanshi ka singai, da kpamu u nekei ni tsugbayin tsu na tsu la'i tsu ngono n na mi ekiye ni a Babila dem.

²⁹ Da Jehoyakini u fodoi ntogu n tsugbashi n ni. Ili i na i dikai a kanna ka nanlo da u kanai kulya'a ilikulya a kirukpa ku mogono ali ukocishi u wuma u ni.

³⁰ Da mogono Evili-merodaki u zuwai a kanai kunekeshe mogono Jehoyakini ikebe i katsupu a kanna dem, ali a kubana u koci u wuma u ni.

Katagarda ka 2 Arabali Ukuna u katagarda ka nampa Kubayuwa

Katagarda ke ire ka Arabali ka gita ta a ubuta u na katagarda ka iyain ka Arabali ko kotsoi, arabali a a gita ta o tsugono tsu Sulemanu ali a kubana ukpa u ni. Katagarda ka ke neke ta arabali a ugbamukaci u na kumaci ka aza Isaraila a na i a ubon u gadi a ya'ankai Rehobuwam, maku ma Sulemanu mogono, ukuna u vishili vu na Jerobuwam u shilikai n Rehobuwam. Arabali a, a shamgbai a ukuna u tsumani tsu tsugono tsu ubon u dakai n Isaraila, dada Yahuda, ali a kubana uyikpi u Urushelima a kaya ka 586 Bc.

Ili i na yi punu ugeri

Tsugono tsu Sulemanu 1:1--9:31

a. Aya a ugiti 1:1-17

b. A ma'i A'isa a gbayin 2:1--7:10

c. Aya a ukocishi 7:11--9:31

Ugbamukaci u kumaci ku ubon u gadi 10:1-1

Ngono n Yahuda 11:1--36:12

Uyikpi u Urushelima 36:13-23

Mogono Sulemanu u folonoi ugboji.

¹ Da Sulemanu kolobo ka Dawuda u zuwai tsugono ci ni tsu tsurukpai mayin, adama a na Vuzavagudu Kashile ka ni ki ta kobolo n ayi, da u bonokoi ni vuzagbayin vu utsura.

² Da Sulemanu u dekei aza a Isaraila raka, u ya'in kadanshi n ele, uma a ele da ovonshi osoji akpan-akpan n ovonshi osoji amangatawantawun n aya'infada n aza e kelime a Israila n aza e kelime a i'uwa yi Isaraila dem.

³ Da Sulemanu n uma a na i kobolo n ayi raka, a gadukpai a kubana a ubuta u kucikpa de a Gibiyon, adama a na Mavali mo obolo ma Kashile mi ta de, ma na Musa kagbashi ka Vuzavagudu ka ma'in e meremune.

⁴ Ama ci na de Dawuda u dika akpati vu Kashile de a likuci i Kiriyatu-jerimu a kubana a ubuta u na u fobusokoi vu da, adama a na u ya'anka ta vu da mavali a Urushelima.

⁵ Ama katalikalyuka ka viyum vu shili ka na Bezale kolobo ka Uri matsukaya ma Huru u ma'in, ki ta a Gibiyon e kelime ka akpati vu uzuwakpani vu Vuzavagudu. Da Sulemanu n kobolo ka uma raka a cikpai Vuzavagudu de.

⁶ Da Sulemanu u kumbai a kubana a gadi vu katalikalyuka ka viyum vu shili ka, e kelime ka Vuzavagudu punu a Mavali mobolo ma, da u nekei alyuka o kusongu kakpan de.

⁷ N kayin ka nanlo da Kashile ko tawai yotsongi kaci ka ni u Sulemanu u danai ni, <<Folono ili i na vu cigai dem n neke wu.>>

⁸ Da Sulemanu wu ushiki Kashile u danai, <<Vu yotsongu ta de esheku a va Dawuda ucigi u gbayin da kpamu vu zuwai mu mo okpoi mogono a una u ni.

⁹ Gogo na, Vuzavagudu Kashile, ya'an vu shatangu uzuwukpani u na vu ya'ankai esheku a va Dawuda. A na vu zuwai mu mo okpoi mogono u uma a nu a na kabundai ke le ki tsu kubuta ki idika.

¹⁰ mi ta ufolu u nu neke mu kuyeve n ugboji tsu na ma kufuda ku tononuma a nu, adama a na yayi u kufuda kuguba uma a abundai a nu a nampa?>>

¹¹ Da Kashile ku ushiki Sulemanu, u danai, <<Ana wo okpoi ili i nampa i da kaḍu ka nu ka cigai, kpamu ve ece uciyi ko ili kukiye m tsugbayin ba, ko tana vu ece wuma wi irala i nu ko kpamu wuma wu ugaḍi adama a kaḍi ka nu ba, ama da vu ecei ugboji n kuyeve adama a na vu guba uma a va a na n zuwai nu vo okpo mogono me le,

¹² adama a nannai, n kuneke wu ta ugboji n kuyeve. Kata kpamu n neke wu uciyi, ili i kukiye n tsugbayin tsu na babu mogono a katsuma ko ngono n na n lazai de n sa'wai kuciya, kpamu babu mogono ma na ma kuciya tsu da a kacapa ka nu.>>

¹³ Da Sulemanu u kasukpai ubuta wa A'isa a Gibiyon, a Mavali mo obolo, u bonoi a Urushelima. Da ulya'i tsugono tsa aza a Isaraila.

Uciyi u Sulemanu (1 Ng 10:26-29)

¹⁴ Da Sulemanu u bolongi ekeke o odoku n akumbi e le, da u bolongi ekeke odoku akpan amangatawun n amanganashi (1,400), n odoku akpan kupa n ere (12,000), da u zuwai o yoku a likuci i na a tsu zuwa ekeke odoku, o yoku tankpamu a Urushelima.

¹⁵ Da mogono ma zuwai azurufa n azanariya okpoi tsa atali a gbani a Urushelima, ta kpamu u zuwai ndanga n Sida n yimkpa n kabundai tsu ndanga mu ndaci n na mi a ubon wa aginda aza a Yahuda nannai.

¹⁶ Da Sulemanu u zuwa ta a tukai n odoku a Masar a kubana e Kuwe. Da aza a tsulaga o mogono a tsulai a da a Kuwe.

¹⁷ Da kpamu u zuwai a tukai n ekeke odoku a a likuci i Masar. Vu za te dem a una wi ikebe azurufa amangatawanti (600), kodoku dem amangatawun n amangerenkupa (150). Nanai da feu e denke yi ngono ma aza a Hitiya n ma aza a Siriya.

2

Ofobuso adama kuma ka A'isa a gbayin

¹ Sulemanu u nekei kadanshi adama na a ma'a A'isa a gbayin adama a kula ku Vuzavaguḍu n kefeke ko tsugono tsu ni.

² Da u zagbai uma a kupura ucanuku uma akpan amangatawencindere, (70,000) n aza a kuboso atali a nsansa uma akpan amangatawunkunlai, (80,000) n aza a kulana ulinga uma akpan a tatsu n amangatawanti, (3, 600).

³ Da Sulemanu u suki n akaka a nampa u Hiram mogono ma Taya, u danai, <<Su'uku mu n ndanga n sida tsu na vu su'uki esheku a va Dawuda adama a na u ma'aka kaḍi ka ni kefeke kana u kudasangu.

⁴ Lana, mpa da na ofobuso adama na n ma'a A'isa a gbayin n kula ku Vuzavaguḍu Kashile ka va, kata me erengu ku da adama o kusongu ili i magulani m uyo'o wa a ni, n adama a kuzuwa boroji vu cida a makyan dem, kpamu n adama alyuka a kune'e ku kusongu kulivi n usana, a kanna ka Ashibi kobolo n kaḍiva ka wotoi u savu n kaḍiva kakau ka Vuzavaguḍu Kashile ka va a kanna ka na a kiwanai. Nawa wila u da adama aza a Israila a ayin dem.

⁵ A'isa a gbayin a na mi a kuciga ku ma'a a gbayin a da, adama a na Vuzavaguḍu Kashile ka tsu ka la'a ta amali dem.

⁶ Ama yayi wa kufuda ku ma'aka yi A'isa a gbayin, a na wo okpoi gaḍi adangashile a yawai ni ba? Mpa da ya a na ma ku ma'aka yi A'isa a gbayin, sai de m ma'a ubuta u kusongu ili i magulani.

⁷ Gogo na su'uku mu vuza na u keyevi ku ulinga wa azanariya n azurufa n iyim ishili n ilima u yevei kpamu kutsungu usuni m maḍiya n garula, kata kpamu u fuda kuya'an idani, adama a na a tawa a ya'an ulinga a ubon u Yahuda a Urushelima kobolo n eyevi a ulinga a va, a na esheku a va Dawuda u lansa.

⁸ Kata kpamu vu su'uku mu nu ndanga n sida nu n Firi nu ndanga m mandai ma aza a Lebano, adama a na n yeve ta a na agbashi a nu a fuda ta kukida ogboli mayin. N ciga ta agbashi a va a ya'an ulinga kobolo n agbashi a nu,

⁹ adama na a lansa ka mu ogboli n abundai, adama a na kpa'a ku na n cigai ku ma'a va, ki ta o kugbonguro n ili i mereve.

¹⁰ Mpa n ku tsupa ta agbashi a nu a na a kidai ogboli a agisamkpatsu akpan kamanga (20,000) a ishina i usoyi n agisamkpatsu a bali akpan kamanga (20,000) n edele a makyan akpan kamanga (20,000) n edele a mani'in ma zaitu akpan kamanga (20,000).>>

¹¹ Da Hiram mogono ma Taya wu ushuki Sulemanu punu a katagarda ka akaka ka, u danai, <<Adama a na Vuzavaguđu u ciga ta uma a ni, dada i zuwai da u zuwai nu vo okpo mogono me le.>>

¹² Da Hiram u danai, <<N cikpa ta Vuzavaguđu Kashile ki Isaraila, vuza na u ya'in gadi n idika, ayi vu na u nekei mogono Dawuda maku mu ugboji n cico'o n kuyeve, ayi na u kuma'aka Vuzavaguđu A'isa a gbayin n kefeku ko tsugono ci ni.

¹³ <<Gogo na mi ta a kusu'uku wu n Hiram-abi, keyevi ka ulinga n abundai,>>

¹⁴ vuza na anaku a ni utai a Dan, esheku a ni kpamu vuza vu Taya. U fuda ta ulinga kau wa azanariya n azurufa n iyim ishili n iyim n atali n ogboli, n ku sura ku usuni n ku ma'fiya n garula, n kuyeve ku ulinga u tsugbere tsu singai. Wi ta n kuyeve ki idani n abundai, u ya'an ta iyoci yi igani i na e nekei ni dem, wi ta a kuya'an ulinga n eyeve i ulinga a nu kobolo n aza a vuzagbayin va Dawuda esheku a nu.

¹⁵ <<Gogo na vuzagbayin vu su'uku agbashi a nu n alkama m bali m mani'in m makyan tsu na vu ya'in uzuwukpani.

¹⁶ Atsu ci ta a kukida ka wu ogboli a Lebano a na vu cigai, kata tsu gidalakpa a da a kutawa a mala yeve tsu zorukpo a da a mini a kubana Jopa. Kata a vu tankpamu vu dika a da a kubana a Urushelima.>>

¹⁷ Da Sulemanu u kecei kabundai ko omoci a na i punu a idashi a idika yi Isaraila, tsu na esheku a ni Dawuda e kecei, da u ciyai uma akpan amangatawun n amangerenkupa n a tatsu n amangatawun atali (153, 600.)

¹⁸ Da u zagbai uma akpan amangatsunkupa (70,000) okpoi adiki a ucanuku, uma akpan amanganashi (80,000) tankpamu eshe'wi atali a nsansa, n aza a na a kulana ulinga wa uma akpan a tatsu n amangatawanta'li, (3,600).

3

Sulemanu u gitai kuma'a A'isa a gbayin

¹ Da Sulemanu u gitai kuma'a A'isa a gbayin a Vuzavaguđu a Urushelima a gadi vu kusan ku Moriya. A ubuta u na Vuzavaguđu u gasai n esheku a ni Dawuda. U ma'in de A'isa a gbayin, a ulanga u kulapu ku Oruna vuza vu Jebusiya.

² U gitai kuma'a ka a kanna ka ire ko wotoi u ire a kaya ka nashi ko tsugono ci ni.

³ Tsu na Sulemanu u gisanki kuma'a ka A'isa a gbayin. Udangi u ni udashi amanganashinkupa, wanshi tankpamu udashi kamangankupa n mekecu ma cau.

⁴ Kefeku ka na ki e kelime ka A'isa a gbayin a, wanshi u ni derere da wi n wanshi u kpa'a ka udashi kamangankupa, udangi u ni udashi amangatawun n amanganashi (180). Da a surai asuvu e kefeku ka n azanariya koci.

⁵ Da u gerei ndanga n Firi punu a kunu ku gbayin ka, da u surai n da n azanariya koci, da u karai de ululu a nshuwa gadi va n ikani.

⁶ Da u kalai A'isa a gbayin a n atali a singai azanariya a na a tukai a idika i Paravayim.

⁷ Da u surai kasaka ka A'isa a gbayin ka n aburakpatsu, iga'in yi utsutsu, n utsutsu wa A'isa a gbayin a n azanariya, da a karai de i corobi a kasaka ka.

⁸ Da u ma'i mololo ma cida, ugadi u ni derere n wanshi wa A'isa a gbayin a, ugadi u ni udashi kamangankupa, wanshi feu udashi kamangankupa. Da u surai asuvu a kasaka a n azanariya koci a na a yawai ngura amangatawantali, (600).

⁹ Amiki a ikusa ya azanariya a yawa ta kilo amangatawantawun n amangatatsunkupa, (570). Da u surai kunu ku gadi ka n azanariya.

¹⁰ Da Sulemanu u she'wei i Corobi da u surai le n azanariya u zuwai punu asuvu o mololo ma cida ma.

¹¹ Ubapi we evelyu i Corobi ya, da baci a barakpai le a yawa ta udashi kamangankupa. Adama a na ugadi u kuvelyu kute ku yawa ta udashi u cindere n kagimi. Da Corobin vu te u bapai kuvelyu ku ni da sa'wai kasaka ka A'isa a gbayin a, da u bapai kuvelyu kute ku ni kpamu da ku sa'wai ku vu toku vu ni.

¹² Ta feu Corobin vu i re va u bapai kuvelyu ku te ku ni u sa'wai kuvelyu ku vu toku vu ni, da kpamu u bapai kuvelyu ku te da u sa'wai kasaka ka A'isa a gbayin a, kuvelyu ka feu udashi u cindere u da n kagimi.

¹³ Wanshi we evelyu i Corobin i re ya da baci a bapai le a yawa ta udashi kamangankupa. Icorobi ya i ta kashani a kinda utsutsu u kunu ku gbayin ka.

¹⁴ Da Sulemanu u ya'in kakashi ku utsutsu ko mololo ma cida n arikinla a mini mu usuni n mini ma ma'fiya n garula, n tsugbere tsu singai. Da kpamu u karai de i Corobi ya a kakashi ka.

Ashamkpatsu e re a iyim ishili.

(1 Ng 7:15-22)

¹⁵ Sulemanu u ya'in ashamkpatsu e re a iyim ishili e kelime ka A'isa a gbayin a, udangi u kashamkpatsu dem u yawa ta udashi kamanga n u cindere. Kashamkpatsu dem ki ta n kobisho ka na udangi u ni u yawai udashi u cindere n kagimi.

¹⁶ Da u kalai kobisho ka kashamkpatsu dem n igani yi ikani i na a ca'i i na i kara'a ka kobisho ashamkpatsu a. Da kpamu u karai de umaci u ruman amangatawun (100) paki n ikani ya.

¹⁷ Da a shikpai ashamkpatsu a, e kelime ka A'isa a agbayin. Kashamkpatsu ka na ki a ubon u dakai, u dekei ka'a Jakin, ka na ki ubon u gadi, u ne'i ka'a kula Bowazu.

4

Ucanuku wa A'isa a gbayin

(1 Ng 7:23-51)

¹ Mogono Sulemanu u ma'in katalikalyuka ka iyim ishili, ka na u ugadi u ni u yawai udashi kamangankupa, wanshi u ni udashi kamangankupa. udangi u ni udashi gendu.

² Da u ya'in kebelyu ka gbayin ka viyum vi shili adama a mini, ugayi u ni udashi u cindere n kagimi, wanshi u ni udashi gendu. N kagisamkpatsu ka kawin ka na ka yawai udashi amangere n tawun da ka tsu kara'a kebelyu ka.

³ A daka vu mashingi me kebelyu ka, a ya'an ta adaru e re a a iyoci yi obomburon a iyum i shili, udangi u kobomburon dem udashi gendu. Iyum i shili i da a luwai da a ya'in obomburon a u matyangi n kebelyu ka.

⁴ Da a kiyangi kebelyu ka a gadi vo obomburom a iyum ishili kupa n e re, ashi obomburon a, a kinda pulai. Aza a tatsu a kinda ubon u gadi, aza a tatsu a kinda kasana, aza a tatsu a kinda ubon u dakai, aza a tatsu a na a buwai a kinda kalivi.

⁵ Aguruzu e kebelyu ka a yawa ta udashi u tatsu. Kebelyu ka ki ta a kudika mini ndiki akpan amangatatsu (60,000), una u kebelyu ka wi ta upetikpi tsu madiki ko apulufa.

⁶ Da kpamu u ya'in ebelyu kupa adama a kuza'a, u zuwai a tawun a ubon u dakai, a tawun a ubon u gadi. A tsu za'a ta ucanuku wa alyuka o kusongu punu ebelyu a. Ama kebelyu ka gbayin ka anan ganu a da a tsu sumba punu.

⁷ Da u ma'in ashamkpatsu a nkuni kupa ma azanariya tsu na a dansai, da u zuwai le punu A'isa a gbayin a, u zuwai aza a tawun n ubon u dakai, aza tawun kpamu n ubon u gadi.

⁸ Da kpamu u ya'in irikpa kupa da u zuwai le feu punu A'isa a gbayin a, aza a tawun a ubon dakai, aza a tawun kpamu a ubon u gadi. Da u luwai nsasu ma azanariya amangatawun (100).

⁹ Da u lapulai ulanga adama anan ganu, n ulanga u gbayin u yoku n utsutsu u ku uwaka a ulanga wa. Da u surai utsutsu wu ulanga wa n iyum ishili.

¹⁰ Da u zuwai kebelyu ka ubon u dakai n tsu kasana ka kpa'a ka.

¹¹ Da Hiram u ma'in mgbodo n sheburu nu nvene n kuvishangu. Ta Hiram u kotsoi ulinga u na mogono Sulemanu ma zuwai ni u ya'an A'isa a gbayin a Kashile.

¹² Ili i na u ya'in i dada na, ashamkpatsu e re n obisho e re a na i tsu ebelyu e re a na i gadi va ashamkpatsu va, n adaru obisho e re n tsuzogu obisho e re a na i gadi va ashamkpatsu va,

¹³ n nlulu mu umaci u ruman amangatawanashi (400), kadamu dem ki ta n amangatawun adaru e re a gadi vu obisho ka kashamkpatsu.

¹⁴ Da kpamu u ya'in nsasu, masasu dem n kashamkpatsu ka ni,

¹⁵ kobolo n kebelyu kagbayin ka mini, n obomburon kupa n e re a na a banai kebelyu ka gbayin ka.

¹⁶ Nu mgbodo n i sheburu n ata'an ajivu adama a ulinga wi inyama, n ucanuku u na Hiram u ya'ankai mogono Sulemanu adama A'isa a gbayin a Kashile, u ya'in ta a da n iyim ishili i na o gboroi.

¹⁷ A kapulaka ka na ki devu n Kuyene ku Urdu, e mere ma likuci i Sukotu n Zereda, da mogono ma zuwai a luwai iyum ya da a tsuwain punu a enle a na lapulai.

¹⁸ Sulemanu u ya'an ta ili n abundai tsu na a fuda a ciya kuyeve ku kabundai ka iyim ishili i na a ya'ankai ba.

¹⁹ Da Sulemanu kpamu u ya'in ucanuku u na wi A'isa a gbayin a Kashile, katalikalyuka ka azanariya n kirukpa ku kuzuwa boroji vu cida,

²⁰ n ashamkpatsu a nkuni ma azanariya koci, adama a na akana o mololo ma cida tsu na a dansai,

²¹ n tsuzogu tsa apalu, nu nkuni n ikenekpetsu ya akina i na a ya'in azanariya koci,

²² n ili i kukimaka nkuni n اساس a gbagbain nu nvene nu nyelyu adama a ili i magulani n na a ya'in a azanariya koci, n utsutsu wa A'isa a gbayin, n ukungulu wu utsutsu u mololo ma, n ukungulu wu utsutsu u mololo ma cida ma A'isa a gbayin a dem a kumai le n azanariya koci.

5

¹ Ana mogono Sulemanu u kotsoi ulinga u kuma'a ka A'isa a gbayin a Kashile ka, da u ukai n ucanuku u na Dawuda esheku a ni erengi raka u Vuzavagudu, da u tukai azurufa n azanariya kobolo n ucanuku wa raka u foboi a mpon ma A'isa a gbayin.

*A tukai n Akpati vu uzuwakpani A'isa a gbayin.
(1 Ng 8:1-13)*

² Da Sulemanu u zuwai nkoshi n gbara-gbara ma aza a Isaraila n aza e kelime ka kumaci ya aza a Isaraila n aza e kelime ka i'uwa yi ikaya i uma a Isaraila raka a Urushelima, adama a na a bana a tuka n Akpati vu uzuwakpani vu vuzavagudu a likuci i Dawuda Sihiyona.

³ Da aza a Isaraila raḱa a gasai u mogono Sulemanu a makyan ma kaḱiva ka apam, ko wotoi u cindere.

⁴ Ana nkoshi m gbara-gbara ma aza a Isaraila a yawai, da aza e Levi a ḱikai Akpati vu uzuwakpani va.

⁵ a tukai n Akpati vu uzuwakpani va n Maṽali mo Obolo n ucanuku u na erengi u na wi punu raḱa a tukai A'isa a gbayin, aza e Levi n anan ganu a da a ḱikai ucanuku wa.

⁶ Da mogono Sulemanu n uma a Isaraila raḱa aza a na o bolongi e kelime ka Akpati vuzuwukpani vu Kaṣhile, a kani kuya'an alyuka a nlala n obomburon abundai, tsu na a kufuda ku kece ba.

⁷ Da anan ganu a bankai n Akpati vu uzuwukpani vu Vuzavaguḱu va punu asuvu a kpa'a ka. Da a zuwai vu da a ubuta wu idaṣhi i ni o mololo ma ciḱa, a ḱaka va evelyu a i corobi.

⁸ I corobin ya i bapai evelyu e le a gaḱi va Akpati vu uzuwakpani va n aburakpatsu a na a ci ḱikai.

⁹ Aburakpatsu a i ta a kuya'an n ugadi kau a na va kufuda kene aci e le a ubuta u ciḱa, ama vi a kufuda kene le n tsupulai ba. Aburakpatsu a i ta de a buwai a ubuta wa ali anana.

¹⁰ Ili i yoku yi punu akpati a uzuwukpani a ba, nshemberu ma atali n re n da koci n na Musa u zuwai a ayin ana wi a kusan ku Horebu, a ubuta u na Vuzavaguḱu u ya'in uzuwakpani n aza a Isaraila, a na utai a idika i Masar.

¹¹ Da anan ganu a utai punu o mololo ma ciḱa ma. Anan ganu a na o bolongi va raḱa erengu ta de kaḱi ke le, da utai babu ukuna u kaṣura.

¹² Da aza a ishipa e Levi, daḱa Asafa n Heman n Jedutun n muku n le n aza e le a ukai ntogu n tsuzogu n singai. A shamgbai a kasana n katalikalyuka a kuwa'a umolu n agundari n nkaḱa. Kpamu anan ganu amangatawun n kamanga a ku lika ishari (120).

¹³ Aza a ku lika ishari n aza a ishipa a dangusai alakatsu makyan me te a cikpa Vuzavaguḱu. A cananai ishipa a makyan ma na aza o yoku i a ku lika avana, a kuwa'a ugogi, n a wa'i ucanuku u tsuwa'i. A cikpai Vuzavaguḱu n vishipa a kudana, <<Ayi vuza kasingai da,

ucigi u gbayin u ni wi ta o kuyongo ko wannai,>>

Da keleshu ka palai A'isa a gbayin,

¹⁴ ali anan ganu a fuda a ya'an ulinga u le a ba, adama a na tsugbayin tsu Vuzavaguḱu ci shana ta kpa'a ku Kaṣhile ka.

6

Sulemanu u zuwakai uma unaṣingai (1 Ng 8:12-21)

¹ Da Sulemanu u danai, <<Vuzavaguḱu u dana ta, wi ta o kuyongo a kayimbi ka kpaḱam.

² Ama m ma'aka wu ta A'isa a gbayin, ubuta u na va kudaṣangu ko wannai.>>

³ A makyan ma na kobolo ka uma a Isaraila i kashani, da mogono Sulemanu u vadalukpai u zuwakai uma unaṣingai.

⁴ U danai, <<Cikpai Vuzavaguḱu Kaṣhile ki Isaraila, vuza na n ekiye ku ni ku da u shatangi uzuwakpani u na u ya'ankai Dawuda esheku a va, u danai,

⁵ <Ali a kanna ka na mu utukai n uma a va a idika i Masar, n zagba likuci a kaṣuma ka kumaci ka aza a Isaraila ubuta u na n kuma'a A'isa a gbayin adama a na a cikpa kula ku va ba, kpamu n zagba vuza vu na u kutono n uma a va aza a Isaraila ba,

⁶ ama gogo na n zagba ta Urushelima adama a na kula ku va ku yongo de. Kpamu n zagba ta Dawuda wo okpo mogono ma uma a va aza a Isaraila.>

⁷ Esheku a va Dawuda u sheshe ta a kaḍu ka ni, a na wa ma'a A'isa a gbayin adama a kula ku Vuzavaguḍu, Kaḥile ki Isaraila.

⁸ Ama ḍa Vuzavaguḍu u danai Dawuda esheku a va, <U ga'an ta a na vu sheshei a kaḍu ka nu vu ku ma'a A'isa a gbayin adama a kula ku va.

⁹ ama ko n nannai, avu ḍa va kuma'a A'isa a ba, ama maku ma na a ku matsaka wu ayi ḍa u kuma'a A'isa a gbayin adama a kula ku va.>

¹⁰ Gogo na Vuzavaguḍu u shatangu ta uzuwakpani u na u ya'in. Anana mi isaka ta esheku a va Dawuda, ḍa n ḍaṣangi a kakuba ko tsugono ka aza Isaraila, tsu na Vuzavaguḍu u ya'in uzuwakpani, ḍa kpamu n ma'in A'isa a gbayin adama a kula ku Vuzavaguḍu, Kaḥile ki Isaraila.

¹¹ Punu A'isa a gbayin a ḍaḍa n zuwai akpati a uzuwakpani, u na Vuzavaguḍu u ya'in n aza Isaraila.>>

Avasa a Sulemanu (1 Ng 8:22-53)

¹² Da Sulemanu u shamgbai e kelime ka katalikalyuka ka Vuzavaguḍu, e kelime ka aza a Isaraila raḱa, ḍa u ḍangusaḱ ekiye a ni gaḍi.

¹³ Sulemanu ta na u lapula ta ḍe kadasukpatsu ka iyim ishili. Wanshi u ni udashi u cindere n kagimi, ugaḍi u ni udashi u cindere n kagimi, uḍangi u ni kpamu udashi u cindere n kagimi. Da u shikpai ka'a a ulanga u kpa'a wa, ḍa u kumbai kadasukpatsu ka u kuḍangi e kelime ko kobolo ka uma, ḍa u ḍangusaḱ ekiye a ni a kubana gaḍi.

¹⁴ U ya'in avasa u danai, <<Vuzavaguḍu Kaḥile ki Isaraila, Kaḥile ki ḍe gaḍi ko punu na aduniyan tsu nu ba, avu na vu a kushatangu uzuwakpani u nu, vi ta kpamu kuyotsongu ucigi u ko wannai u nu wa aza a na i a nwalu a uye u nu n aḍu e le raḱa.

¹⁵ Avu ḍa vu shatangi uzuwakpani u na vu ya'ankai kagbashi ka nu esheku a va Dawuda. Uzuwakpani u na vu ya'ain ḍa tana vu shatangi u ḍa anana.

¹⁶ Gogo na Vuzavaguḍu Kaḥile ki Isaraila, shatangu uzuwakpani u na vu ya'ankai kagbashi ka nu Dawuda esheku a va, an vu danai, ḍa baci muku n nu n tonoi wila u va tsu na vu tonoi mu. <A kukpaḍa ku namba vuza na u kuḍaṣangu a kakuba ko tsugono ka aza a Isaraila ba.>

¹⁷ Gogo na Vuzavaguḍu Kaḥile ki Isaraila, ya'an vu shatangu kadanshi ka nu ka na vu danai kagbashi ka nu Dawuda.

¹⁸ <<Ama mayun ḍa Kaḥile ka kuḍaṣangu n uma aduniyan? Gaḍi aḍangashile a yawa wu ba, teḍei A'isa e kenu a na n ma'in na.

¹⁹ N nannai dem pana avasa a kagbashi ka nu n ufolu u ni, Vuzavaguḍu Kaḥile ka va, zuwa atsuvu vu pana maṣhi n kavasa ka na kagbashi ka nu ki a kuya'an e kelime ka nu,

²⁰ ya'an vu indana A'isa a gbayin a mpa kanna n kayin, ubuta u na vu danai vi ta a kuzuwa a cikpa kula ku nu. Pana avasa a va a makyan ma na baci n zuwai aṣhi a va a ubon u nanlo avasa.

²¹ Kaṭa vu pana ufolu u va n uma a nu aza a Isaraila, a makyan ma na baci a ya'in avasa a kinda a ubon u na mpa wa, ya'an vu panaka tsu ḍe gaḍi a ubuta u na vi, vu panaka tsu vu cinukpaka tsu unushi u tsu.

²² <<Da baci vuza u nusakai toku ni, ali ḍa a zuwai ni u kucinai, ḍa u taṭwai a katalikalyuka A'isa a gbayin a nampa,

²³ Vuzavaguḍu, kaṭa vu pana ḍe gaḍi. Vu ya'anka agbashi a nu afada, vu takacika vuza vu unushi va, vu bonoko unushi wa a kaci ka ni, kaṭa vuza kamayun tankpamu vu yotsongi a na wi n unushi ba.

²⁴ <<Da baci irala i lya'i uma a nu aza a Isaraila, a nusaka wu ta ḍa. Ama ḍa baci uma a nu o bonoi wa nu a cikpai nu ḍa kpamu o folonoi nu punu A'isa a nampa,

²⁵ kaṭa_vu panaka le de gaḍi, vu cinukpaka le unushi u le, kaṭa_kpamu vu bonoko le a iḍika i na vu nekei le n ikaya i le.

²⁶ <<Da baci a_bayangi gaḍi ali u kpaḍai ku yo'o mini, uma a_nu a nusaka wu ta, ama da baci a tawai a ya'in avasa a kindā A'isa_a gbayin a nampa da a_kasukpai ka gbani-gbani ke le, adama a na vu takacikai le,

²⁷ pana ka le de gaḍi, kaṭa_vu cinukpa n unushi wa agbashi a_nu, uma a_nu aza a Isaraila, yotsongu le uye usingai u na o kutono, kaṭa_vu yo'o mini a iḍika i na vu nekei uma a_nu yo okpo yi ukaṇi u le.

²⁸ <<Da baci kambulu ka_tawai a iḍika ya ko maḍukpa, ko wunlai u gbani-gbani u na u tsu langasa ashina, ko apaḷu ko udekpu ko ntaḍamaci ko akyun, ko kpamu da baci irala i uwai a_likuci i uma a_nu da a kambuki i da, ko icu'u i maḍukpa_n mbala kakau n na mi punu a_likuci ya,

²⁹ da baci vuza ko uma raḱa_a vasai, ko o folonoi nu, adama a na e yevei ta_unushi u le ali da a deṅusai ekiye e le a ku inda A'isa_a gbayin a nampa,

³⁰ vu pana de gaḍi a_ubuta_wu idashi i nu, vu cinukpaka le unushi u le, kaṭa_vu tsupa yaba dem wuntsukpi adama a na avu da koci vu yevei kaḍu ka vuma.

³¹ Ta uma a_nu a kupana wovon u nu nannai, kaṭa_o tono uye u nu a ayin e le raḱa_a na o kuyongo a iḍika i na vu nekei ikaya i tsu.

³² <<Ta feu nannai, da baci komoci vuza na wi a_katsuma uma a_nu aza a Isaraila ba, wu utai a iḍika i da'in da u tawai adama a na u pana ta_kula kugbayin n kukiye ku tsura ku nu, n ulinga wi ili mereve i nu, da baci u tawai da u vasai a kindā A'isa_a nampa,

³³ vu pana de gaḍi a_ubuta_wu idashi i nu, vu ya'an ili dem i na komoci ka ko folonoi nu, adama a na uma aduniyan raḱa_e yeve kula ku nu, kaṭa_e neke wu tsugbayin, tsu na uma a_nu aza a Isaraila a kupana wovon u nu, i ta_kpamu e kuyeve a na A'isa_a gbayin a na n ma'i va n ma'a ta_a da n kula ku nu.

³⁴ <<Da baci uma a_nu utai kuya'an kuvon n irala i le, ubuta_u na baci dem vu danai le a bana, da baci a vasai a ku inda likuci i nampa i na vu zagbai n A'isa_a gbayin a na n ma'i adama a kula ku nu,

³⁵ pana avasa le n ufolu u le de gaḍi, vu ya'anka le i na a cigai.

³⁶ <<Da baci a nusakai nu, adama a na babu vuma lima_nu u kukpaḍa_kunusa, ali da vu ya'in wupa n e le vu nekei le ekiye irala i le, kpamu ali vu purai le a kubana a iḍika i yoku da'in ko devu,

³⁷ da baci a sabai aḍu e le, de a iḍika i na vu bankai le tsugbashi tsa, da o bonoi a shikai unushi u le da o folonoi nu de a iḍika i na i a tsugbashi tsa, a danai, <Tsu nusa ta, ci ya'an ta_ka gbani-gbani,>

³⁸ da baci kpamu a_shikai unushi u le n aḍu e le raḱa_a iḍika i na a bankai le tsugbashi tsa, da a vasai a kindā iḍika i le i na vu neke ikaya i le, n likuci i na vu zagbai n A'isa_a gbayin a na n ma'i adama a kula ku nu,

³⁹ pana avasa e le n ufolu u le de gaḍi a_ubuta_wu idashi i nu, vu ya'anka le tsu na u yotsoi.

⁴⁰ Gogo na Kashile ka_va, ya'an ashi a_nu o yongo a_ubuta_u nampa, kaṭa_vu zuwa atsvu vu pana avasa a na a kuya'an a_ubuta_u nampa.

⁴¹ <<Vuzavaguḍu Kashile, daṅga_vu bana a_ubuta_u kuvuka u nu, avu n akpati a uzuwakpani a utsura a_nu.

Vuzavaguḍu Kashile ya'an anan ganu a_nu a_ciya_wishi u nu, ya'an ncigi a_nu a ya'an mazanga_n kasingai ka_nu.

⁴² Vuzavaguḍu Kashile, kaṭa_vu iwan mazagbi n nu ba.

Ciba n ucigi u kukpaḍa_ku kotso u na vu ya'ankai kagbashi ka_nu Dawuda.>>

7

*Erengi A'isa a gbayin**(1 Ng 8:62-66)*

¹ Ana Sulemanu u kotsoi kuya'an avasa da akina utai gadi o songi alyuka ku kusongu n alyuka o yoku, da tsugbayin tsu Vuzavagudu tsu shanai punu A'isa a gbayin a.

² Anan ganu a fuda a uwa punu a kpa'a ku Vuzavagudu ka ba, adama a na tsugbayin tsu Vuzavagudu tsu shana ta kpa'a ka.

³ Ana aza a Isaraila raka enei akina a cipai n tsugbayin tsu Vuzavagudu A'isa a gbayin a, da a zalikai n aci e le a idika, a lya'i kayala da a cikpai Vuzavagudu, a danai, <<Vuzavagudu vuza kasingai da, ucigi u ni u tsu saba'a ba ko wannai.>>

⁴ Da mogono kobolo n uma raka a ya'in alyuka u Vuzavagudu.

⁵ Mogono Sulemanu u ya'in alyuka n obomburon akpan kamanga n ere (22,000) nu nkyon nu nradika akpan amangatawun n kamanga (120,000). Da mogono n uma raka erengi A'isa a gbayin a Kashile.

⁶ Anan ganu a shamgbai a ubuta u na a zuwai le, aza e Levi feu a shamgbai n ucanuku u tsuwa'i n ili yi ilikushi i na mogono Dawuda u ya'in adama a ishpa i kucikpa Vuzavagudu, n a danai, ucigi u Vuzavagudu u na u tsu saba'a ba ko wannai. A ya'in ishpa i kucikpa Vuzavagudu n ucanuku wu iwashi tsu na Dawuda u danai le, aza a na i a kinda aza e Levi a shamgbai a likai ishari, a makyan ma na aza a Isaraila i kashani.

⁷ Da Sulemanu wu eregi mere mu ulanga mu ma A'isa a gbayin a Vuzavagudu, ta de u ya'in kune'e ku kusongu n ushuma u kune'e ku matana, u ya'an ta nannai adama a na katalikalyuka ka iyum ishili ya ka gusa ta, ka'a ka dika kune'e ku kusongu n kune'e ki ishina n ku ushuma wu nnama ba.

⁸ Da Sulemanu u zuwai a ya'in kadiva ka ayin e cindere, aza a Isaraila o bolongi raka, adama a na kadiva ka gbangam ka'a, uma utai da'in ili i na i dikai ku'uwatai ku Hamatu n ubon u kasana a kubana a kara'a e kure'e ka aza a Masar n ubon u dakai.

⁹ A kanna ka kunlai a ya'an kobolo kagbayin, adama a na a ya'an ta de ayin e cindere a kadiva ke kerengu ku katalikalyuka. Da kparamu o doku a ya'in kadiva ka ayin e cindere.

¹⁰ A kanna ka kamanga n ka tatsu ko wotoi u cindere, da Sulemanu u kasukpai uma o bono a i'uwa i le, n matana m mazanga adama a kasingai ka na Vuzavagudu u nekei Dawuda n Sulemanu kobolo n uma a ni aza a Isaraila.

*Vuzavagudu u doku u yotsongi kaci ka ni u Sulemanu**(1 Ng 9:1-9)*

¹¹ Ta Sulemanu u kotsoi kuma'a A'isa a gbayin a Vuzavagudu n kefeke ko tsugono ka nannai, u ciyai ulya'i a ili i na u sheshei kuya'an a kadu ka ni A'isa a gbayin a Vuzavagudu n kefeke ko tsugono ka ni.

¹² Da Vuzavagudu u doku u yotsongi kaci ka ni u Sulemanu n kayin u danai ni. <<M Pana ta avasa a nu kparamu n zagba ta ubuta u nampa wa adama a kaci ka va, wo okpo A'isa a kuya'an alyuka.

¹³ Da baci n kpanduki gadi ali da a kpadai kuyo'o mini, ko da baci n suki akyun a takuma ica'ashi yi idika, ko n suku baci m madukpa a ubuta u uma a va,

¹⁴ da baci uma a na e ci deke n kula ku va, o goyoi kaci ke le, a vasai, a lansai aashi a va, a kasakpai ukuna u gbani-gbani u le, mi ta a kupanaka le de gadi, kata n cinukpaka le unushi u le, m potsokpo idika i le.

¹⁵ Gogo na aashi a va i ta a kuyongo upadukpi, kata n zuwa atsuvu m pana avasa a na a kuya'an a ubuta u nampa.

¹⁶ Adama a na n zagba ta de A'isa a nampa da kparamu merengi ada, adama a na a cikpa kula ku va a ubuta u nampa ko wannai. Ashi a va n kaɗu ka va i ta o yongo de ko wannai.

¹⁷ Ama avu, da baci vu tonoi mu tsu na esheku a nu Dawuda u ya'in, da kparamu vu ya'in ili i na n danai nu vu ya'an, vu tonoi wila u va n ili i kutono,

¹⁸ mi ta a kuzuwa ntsukaya n nu n lya'a kelime n kulya'a tsugono ko wannai tsu na n ya'ankai n esheku a nu Dawuda uzuwakpani n danai, <I a kunamba vuza vu na u kulya'a tsugono a Isaraila ba a kpa'a ku nu.>

¹⁹ <<Ama da baci ntsukaya n nu n kpatalai a iwain kutono wila u va n ili i kutono i va i na n tonokoi da, da i bonoi i tonoi a mali o yoku ali i cikpai le,

²⁰ mi ta a kutakpa da uma a va aza a Isaraila a idika i na n nekei da. A'isa a gbayin a na merengi adama a na a cikpa kula ku va mi ta a kutakpa a da, n bonoko a da okpo ili i makañ n ili i kadanshi a ubuta u uma raka.

²¹ Ko a na wo okpoi A'isa a gbayin a ciya ta tsugbayin gogo na, makyan ke nu vuza na baci u walai da wu enei wi ta a kunamba ili i kudansa kata u tada kacuru u dana, <Yidai i zuwai da Vuzavaguɗu u ya'ankai A'isa a gbayin a nampa n idika i nampa nannai?>

²² Uma i ta a ku ushuku a dana, <Adama a na a iwan ta Vuzavaguɗu, Kaɗhile ke le ka na ka utukai le a idika i Masar, da o bonoi o tonoi amali o yoku a kucikpa le. Daɗa i zuwai da Vuzavaguɗu u tukai le n atakaci a nampa raka.> >>

8

Kagimi ka ulinga u Sulemanu

¹ A ukocishi u kaya ka kamanga, a na Sulemanu u ya'in ayi a kuma'a A'isa a gbayin a Vuzavaguɗu n kefeke ka ni,

² da Sulemanu u doku u ma'asakai likuci-likuci i na Hiram u neke ni, da u zuwai aza a Isaraila a daɗangu punu a likuci ya.

³ Da Sulemanu kparamu u banai u lya'i likuci i Hamatu-zoba n kuvon da wu isai i da.

⁴ Da u ma'i likuci i Tadamoru u na wi a meremune, kobolo n likuci i kuzuwa a ubon u Hamatu raka.

⁵ Da kparamu u ma'i likuci i Betu-horon vu a ka gaɗi, n Betu-horon vu na vi a kaɗakai, u bonokoi le likuci ni yi ukanji, n asaka a gbagbain n aburakpatsu,

⁶ da kparamu u ma'i likuci i Balata n likuci yi mpon n ubuta wi ili i kuzuwa i ni raka, n likuci yi ekeke odoku a ni n odoku a ni dem, da u ma'in ili raka i na u cikalai a Urushelima n Lebano n uteku wu ubon u tsugono u ni raka.

⁷ Kumaci ku na ku buwai a idika ya, aza a na i aza a Isaraila a da ba, daɗa aza a Hitiya n aza a Amoriya n aza a Periziya n aza a Hiviya n aza a Jebusiya,

⁸ ele da kumaci kuna ku buwai a idika ya, aza a na aza a Isaraila unai ba, da Sulemanu u zuwai le ulinga u tsugbashi u na i a kuya'an yi ali anana.

⁹ Ama u zuwa vuza vi Isaraila tsugbashi ba, da u bonokoi le okpo osoji a ni n aza e kelime osoji n aza e kelime e keke odoku n akumbi odoku a ni.

¹⁰ Da kparamu okpoi aza a gbara-gbara o mogono ma Sulemanu, kaɓundai ka aza a na i o kutono aza a ulinga ele da uma amangatawenre n a tawun (250).

¹¹ Da Sulemanu u tukai n vuka vi ni mekere ma Firi'auna de a likuci i Dawuda da u bonoko ni a kpa'a ku na u ma'akai ni, adama a na u dana ta, <<Vuka vu va vi a kudaɗangu e kefeke ka Dawuda mogon mi Isaraila ba, adama a na ubuta u na baci akpati vu uzuwakpani vu Vuzavaguɗu va a uwai dem ubuta u cida u da.>>

¹² Da Sulemanu u ya'in kune'e ku kusongu u Vuzavaguɗu a katalikalyuka ka na u ma'akai Vuzavaguɗu e kelime ka utsutsu ka A'isa a gbayin a,

¹³ U ya'in kune'e ku kusongu ku kanna dem tsu na wila u Musa u dansai, i ta e kuneke alyuka a kanna ka Ashibi n kune'e ku wotoi usavu n kaḍiva ka tatsu a kaya, daḍa kaḍiva ko boroji vu babu yisiti, n ke kuden n ka apam.

¹⁴ Tsu na Dawuda esheku a ni o tonoi, da u zagbai anan ganu kaṣura-kaṣura tsu na a kuya'an ulinga u le, da u zuwai aza e Levi adama a kucikpa a banka anan ganu n ulinga u kanna dem. Da kpamu u zuwai aza a kindi ku kefeku a utsutsu dem, adama a na ta Dawuda vuma Kaṣhile u dansai nannai.

¹⁵ Anan ganu n aza e Levi a ya'in nannai, a kpatalai a kaṣukpai ili i na mogono ma danai a ya'an ba, ko a ubuta wu ulinga wu mpon ba.

¹⁶ Ta Sulemanu u kotsoi ulinga u kuma'a ka A'isa ka nannai, ili i na i dikai a kanna ka na a varai kuma'a ka ali a kubana a ukocishi wa A'isa a gbayin a Vuzavaguḍu. Ta o kotsoi kuma'a ka A'isa a gbayin a Vuzavaguḍu nannai.

¹⁷ Da Sulemanu u banai Eziyon-gebe n Ilatu, likuci i na yi a kaḱina ka mala, a idika i Edom.

¹⁸ Da Hiram u su'uki Sulemanu n antsu a mini n antiki e le, aza a na a fudai mini mayin. Aza a ulinga a Hiram n aza a Sulemanu a banai a Ofiri a tukai n mogono Sulemanu n azanariya a na amiki e le a yawai kilo akpan kupa n a tawun (15,000).

9

Egbere vu Sheba u banai u Sulemanu

¹ Ana egbere vu Sheba u panai arabali tsu na Sulemanu wu utai kula, da u tawai a Urushelima adama a na u kondo yi n keci ku gbagbain, u yawai a Urushelima n aza a na o soki ni, n arakuma ucaniki n ili i wali, n azanariya abundai n atali a singai-singai. Ana u yawai u Sulemanu, da u tonokoi ni ili i na yi a kaḍu ka ni raka.

² Da Sulemanu wu ushuki ni keci ku ni raka, babu keci ku na u kpaḍai ku ushuku. Ko ili u sokongi ba.

³ Ana egbere vu Sheba wu enei kuyeve ku Sulemanu, n kefeku ka na kpamu u ma'i,

⁴ n ilikulya i na yi a kirukpa ku ni n tsu na nkoshi m gbara-gbara n ni a tsu daṣangu, n tsu na i a kuya'anka yi ulinga, n aza a na e ci neke yi ili i kuso'o, n icu'u yi ntogu ma aza a ulinga a ni, n kune'e ku kusongu ku na u ci neke A'isa a gbayin a Vuzavaguḍu. Da u kanai una.

⁵ Da u danai mogono, <<Mayun da arabali a na m panai a idika i va ukuna wu ulinga u nu n kuyeve ku nu,

⁶ mu ushuku n arabali e le ba, ama n tawa ta me ene n aṣhi a va. Ko kagimi ka kuyeve ku nu ma a dana mu ba, mayun i na menei i la'a ta i na a danai mu.

⁷ Aza a mazanga a da uma a nu n agbashi a nu aza a na i a kuya'anka wu ulinga kowanai, adama a na makyan dem i ta a kupana kadanshi ke kuyeve ku nu.

⁸ Cikpa Vuzavaguḍu Kaṣhile ka nu, ayi na u panai u yo'o u nu da u zuwai nu a kakuba ko tsugono ci Isaraila adama a na vu lya'a tsugono a kula ku ni. Adama a na Kaṣhile ka nu ka ciga ta aza a Isaraila kpamu u ciga ta a tsurukpa kowanai, daḍa i zuwai da u zuwai nu mogono, ciya vu ya'an afada a usubi n a mayun.>>

⁹ Da Egbere u nekei mogono Sulemanu azanariya kilo akpan a nashi (4,000), n ili i wali yi abundai n atali a singai. A sa'wa kuciya ili i wali ci ili i na Egbere vu Sheba u nekei mogono Sulemanu ba.

¹⁰ Antiki a antsu a Hiram kobolo n aza a ulinga a Sulemanu a tukai n azanariya a Ofiri, da kpamu a tukai n ogboli a ndanga m mandai n atali a singai.

¹¹ Da mogono ma ya'in adasukpatsu A'isa a gbayin a Vuzavaguḍu n kpa'a ku mogono nu ndanga ma, da kpamu u ya'in umolu n ugogi adama aza a ishupa. A sa'wa kene icu'u yi ili i singai i nanlo a idika i Yahuda ba.

¹² Da mogono Sulemanu feu u nekei Egberere vu Sheba i na u cikalai n ili i na wu ecei raka, da u nekei ni ucanuku u na u la'i i na u tukai ni. Da u lazai o kubono a idika i ni n aza a na o soki ni.

Uciyi u mogono Sulemanu
(1 Ng 10:14-25)

¹³ A kaya dem mogono Sulemanu u tsu isa ta azanariya kilo akpan kamanga n a tatsu (23,000),

¹⁴ babu bi'i utafu u na aza a tsulaga a tsu tuka, n kodokpotsu ka aza a tsulaga, kpamu ngono ma aza a Arabiya n anan i gomuna a tsu tuka ta mogono azurufa n azanariya.

¹⁵ Da mogono Sulemanu u yimai nraga m gbagbain amangatawenre (200), u ya'an ta maraga dem n azanariya a na yawai kilo vu cindere.

¹⁶ Da kpamu u yimai nraga n kenke'en amangatawantatsu (300), u ya'an ta maraga dem azanariya a na a yawai kilo vu re. Da mogono ma zuwai le a kefeku ko tsugono ka na u ma'in nu ndanga n Lebano.

¹⁷ Da kpamu mogono ma ya'in kakuba ko tsugono ka gbayin n anga kagiwa, da a padarai ka'a n azanariya koci.

¹⁸ Kakuba ko tsugono ka ki ta n idasakpatsu i tali, n ubuta u ku zuwa ene wa azanariya, da a gba'ai a da n kakuba ka, a kakambu dem ka kakuba ka ki ta n ubuta u kuzuwa kukiye ku na a ya'in kululu ku ikawu i re kashani,

¹⁹ Da kpamu Sulemanu u ya'in nlulu ma i kawu kupa n re, kete dem kashani a u koci u kadasukpatsu ka kapashi dem. Babu tsugono tsu uduniya tsu nampa tsu na a ku gisangu n tsugono tsu nampa.

²⁰ Nkoko'o raka n mogono Sulemanu a ya'an ta n da n azanariya, n ucanuku wu ulinga u kefeku ka na e ci deke kutsun ku Lebano, a ya'an le ta n azanariya koci. A ya'an le n azurufa ba adama a na a ayin o tsugono tsu Sulemanu o bonoko azurufa ili ba.

²¹ Mogono mi ta n antsu a mini a na a tsu tonon mini uma a Hiram a kulansaka ikebe. Aya tatsu dem o tsu bonoko ta azanariya n azurufa n anga agiwa, nu nkalu n omo.

²² Mogono Sulemanu u la'a ta ngono ma aduniyan raka uciyi n kuyeve.

²³ Ngono ma aduniyan raka a kanai kubana sa u Sulemanu adama a na a pana kuyeve ku na Vuzavagudu u nekei ni.

²⁴ Yaba dem vu le u tsu tawa ta n kune'e ka azurufa n azanariya nu ntogu n ucanuku u kuvon, n ili i wali n odoku nu mkparagi a kaya dem.

²⁵ Mogono Sulemanu wi ta n afalaka o odoku akpan anashi (4,000) n ekeke odoku o kuvon a ni, wi ta kpamu n odoku akpan kupa n ere (12,000) a na u zuwai a likuci ye ekeke o kuvon, o yoku tankpamu n mogono a Urushelima.

²⁶ Da u lya'i tsugono tsu ngono m ubon u na u dikai a Yufiretu a kubana a idika i Filisitiya, ali a uteku wi idika ya aza a Masar.

²⁷ Da mogono ma zuwai azurufa okpoi ili i gbani tsa atali a Urushelima, da kpamu u shikpai ndanga n sida n kabundai okpoi tsu ndanga m mabiri a ubon wa aginda aza a Yahuda.

²⁸ Sulemanu u tsula ta odoku a idika i Masar n idika kakau kpamu.

Ukpa u Sulemanu
(1 Ng 11:41-43)

²⁹ Ulinga u Sulemanu u na u buwai ili i na i dikai a ugiti ali a kubana a ukocishi, yi ta udani a katagarda ka arabali e keneki Natan, n kene ku Ahija vuza vu Shilo n Ido koboci n kene ku na u ya'in adama a Jerobuwam maku ma Nebatu.

³⁰ Sulemanu u lya'i tsugono tsa aza a Isaraila raka a Urushelima aya amangere.

³¹ Da u bankai ukpisa da a cidangi ni a likuci i Dawuda esheku a ni. Da Rehobuwam kolobo ka ni ko okpoi mogono a una u ni.

10

Aza a Isaraila a ya'ankai Rehobuwam Ugbamiwasuvu (1 Ng 12:1-20)

¹ Rehobuwam u banai e Shekem, adama a na aza a Isaraila o bolongu ta de raka adama a na a zuwai wo okpo mogono.

² Ana Jerobuwam kolobo ka Nebatu u panai arabali i ta a kuzuwa Rehobuwam wo okpo mogono, da wu utai a Masar a na wi ishi u sumai a ashi e Sulemanu da u bonoi.

³ Da uma a suki e deke Jerobuwam, da ayi n uma a Isaraila raka a banai u Rehobuwam da a danai.

⁴ <<Esheku a nu a zuwaka tsu ta kogboro ka amiki n abundai, ama gogo na jebe ke tsu atakaci a ulinga n kogboro ka amiki ka, kata atsu ci ya'anka wu tsugbashi.>>

⁵ Da Rehobuwam u danai le, <<Walai kata i bono a kanna ka tatsu.>> Da uma a, a lazai.

⁶ Da mogono Rehobuwam we ecei nkoshi m gbara-gbara n na n ya'ankai esheku a ni Sulemanu ulinga a ayin a na wi n wuma. U danai, <<Odoki e ne a dai ya kuneke, adama a na mu ushuku uma a nampa?>>

⁷ Da ushuki ni, <<Da baci vu panai asuvayali a uma a nampa, da vu ya'ankai le i na a cigai, kpamu vu bonoko le n kadanshi ka singai, i ta o ko okpo agbashi a nu makyan dem.>>

⁸ Ama Rehobuwam u iwain odoki a na nkoshi m gbara-gbara ma n nekei ni da u banai u cinakai adangani ele na i ushan u te, ele na gogo na okpoi ni aza a odoki.

⁹ Da we ecei le, <<Odoki e ne a dai ya kuneke mu? Ciya tsu ushuku uma a nampa a, a na a danai, <Sada ka tsu amiki o kogboro a na esheku a nu a zuwakai tsu.>>

¹⁰ Da adangani a na a dangai ayin e te n ayi va a danai, <<Dana uma a na a danai nu va, <Esheku a nu a zuwaka tsu ta kogboro ka amiki, ama avu sadakpa tsu ka'a,> Ama dana le, <Kajivu ke kenu ka va ka la'a ta kukyun ke esheku a va m gbara.

¹¹ Esheku a va a zuwaka da ta kogboro ka amiki kau, mi ta o kudoku ada la'a tsu na ishi. Esheku a va a faba da ta m mashawuri, ama mpa mi ta a kutakacika da n adyabu.>>

¹² Ana ayin a tatsu a lazai da Jerobuwam n uma a raka o bonoi u Rehobuwam, tsu na mogono ma danai, <<Ayin a tatsu a ya'an baci i bono wa va.>>

¹³ Da Rehobuwam mogono mu ushuki uma a n a suvu usufukpi, adama a na wu ushuku n odoki a na nkoshi m gbara-gbara ma n nekei ni ba

¹⁴ u tonoi odoki a na adangani a e nekei ni da u danai, <<Esheku a va a zuwaka da ta kogboro ka amiki kau, mi ta o kudoku a da a la'a tsu na ishi. Esheku a va a takacikai da m mashawuri, ama mpa mi ta a kutakacika da n adyabu.>>

¹⁵ Ama mogono ma panaka uma a ba, adama a na kusheshe ku Vuzavagudu ku da nannai, ciya u shatangu kadanshi ka na u danai Jerobuwam maku ma Nebatu a una u keneki Ahija vuza va aza a Shilo

¹⁶ Ana aza a Isaraila raka e enei mogono ma panaka le ba, da a ushuki mogono ma a danai, <<Te ugboku u tsu wi a ubuta u Dawuda, yidai ci n i da a ubuta u maku me Jesi? Bonoi a apam a da, ada aza a Isaraila, lanai i'uwa i da, ada uma a Dawuda feu i lana i'uwa i da.>> Da aza a Isaraila a lazai o bonoi a i'uwa i le.

¹⁷ Ama aza a Isaraila a na i o kuyongo a likuci i Yahuda, Rehobuwam da wi a kulya'aka le tsugono

¹⁸ Da Rehobuwam mogono u suki Adoram, vuza na wi vuza kelime vu ulinga u tsugbashi, ama da aza a Isaraila raka a varai ni ali unai. Ana Rehobuwam mogono

wu enei nannai, da u ya'in gogo'o u kumbai keke vo odoku a ni da u sumai a kubana a Urushelima.

¹⁹ Ili i na i dikai a ayin a nanlo ali a kutawa anana aza a Isaraila i a kuya'ansaka kpa'a ku Dawuda ugbamiwasuvu.

11

Kene ku Shemaya

(1 Ng 12:21-24)

¹ Ana Rehobuwam u yawai a Urushelima, u bolongi eyevi a vishili uma akpan amangatawun n amanganashi (180,000), a kumaci ku Yahuda n kumaci ku Bayami, adama a na a ya'an kuvon n aza a Isaraila ciya o bonoko tsugono tsa u Rehobuwam maku ma Sulemanu.

² Ama da Kashile ka ya'in kadanshi n Shemiya vuma vu Kashile, u danai,

³ <<Dana Rehobuwam maku ma Sulemanu mogono ma Yahuda n aza a Yahuda raka n aza a Bayami ali n aza a Isaraila a na a buwai dem,

⁴ <Ili i na Vuzavaguđu u danai i da da na, kata i bana i shilika n aza n aza a da ba. Yaba dem u bono a kpa'a ku ni, na va ukuna u va u da.> >> Da o tonoi kadanshi ka Vuzavaguđu yaba dem u bonoi a kpa'a, tsu na Vuzavaguđu u danai.

⁵ Da Rehobuwam u dasangi asuvu a Urushelima da u ma'in likuci yi ukanji adama aza a Yahuda,

⁶ m Batalami n Etam n Tekowa,

⁷ m Betu-zuru n Soko n Adulam

⁸ n Gatu n Maresha, n Zifa,

⁹ n Adorayim n Lakishi n Azeka

¹⁰ n Zora n Ayijalon kobolo n Heburon. Ele na va e le da likuci yi nshilya ma aza a Yahuda m Bayami.

¹¹ U zuwai a ma'in mashilya ma utsura adama a na a kpada likuci ya, da u zuwakai le ovonshi osoji, a likuci dem a tsu zuwa ta ilikulya'a n mani'in ma zaitu m makyar.

¹² Da u zuwai nraga n abata a likuci ya raka, da u ya'in le n utsura kau. Da Yahuda m Bayami okpoi ubuta u ni.

¹³ Da anan ganu n aza e Levi n ubon wa aza a Isaraila raka o bonoi wa a ni.

¹⁴ Ali aza e Levi a kasukpai a kamba a kalina n ucanuku u le, da o bonoi a ubon u Yahuda a Urushelima adama a na Jerobuwam n olobo a ni a sankale ta ku okpo anan ganu a Vuzavaguđu.

¹⁵ Da u zagbai anan ganu a ni adama a na ya'an ulinga a nvali, n amali a ululu a ngaji nu ndendem a na u ya'in.

¹⁶ Ama aza a na a zuwai kađu u Vuzavaguđu Kashile ki Isaraila, a kumaci dem o tsu tono ta aza e Levi a kubana a Urushelima kuya'an ka alyuka u Vuzavaguđu, Kashile ka ikaya i le.

¹⁷ Da a zuwai tsugono tsu Yahuda tsu ya'in utsura da kpamu a ya'in aya a tatsu a kubanka Rehobuwam kolobo ka Sulemanu matsukaya ma Dawuda, a katsuma ka aya a tatsu a o tonoi uye u Sulemanu n Dawuda.

Aza a kpa'a ku Rehobuwam

¹⁸ Rehobuwam u zuwa ta Mahalatu mekere ma Jerimotu n Abihayi vuka vi ni, mekere ma Eliyabu matsukaya ma Jesi, Jerimotu.

¹⁹ Da u matsakai ni olobo, Jewushi n Shemariya n Zaham.

²⁰ Da kpamu Rehobuwam u zuwai Ma'aka mekere ma Absalom, vuza na u matsakai ni, Abiya n Atayi n Ziza n Shelomitu.

²¹ Rehobuwam u la'a ta n kuciga ma'aka mekere ma Absalom n amaci a ni n amaci a pulai. Amaci a na u zuwai ele da kupa n kunlai, amaci a pulai amangatatsu, wi ta n muku mo olobo kamanga n kunlai, nu nkere amangatatsu.

²² Da Rehobuwam u zagbai Abiya kolobo ka Ma'aka wo okpoi vuza vu kelime a katsuma ko otoku a ni, adama na u zuwa yi mogono.

²³ Rehobuwam u ya'in ugboji, da u pecekushi muku mo olobo n yoku n ni ubuta kakau a katsuma ka likuci i ubon u Yahuda m Bayami punu a likuci yi nshilya i na u ma'i raka. U nekei le uciyi n abundai da kpamu dikai le amaci n abundai.

12

Mogono ma Masar ma bankai Urushelima kuvon (1 Ng 14:25-28)

¹ Ana tsugono tsu Rehobuwam ci shamgbai mayin, da kpamu we enei u ciya ta utsura, da ayi n aza a Isaraila raka a vakangi wila u Vuzavaguđu.

² Adama a unambi wu usubi u le u Vuzavaguđu, da a kaya ka tawun ko tsugono tsu Rehobuwam Shishaka mogono ma Masar ma bankai Urushelima n kuvon.

³ U banai n ekeke odoku kakpan n amangatawenre (1,200), n akumbi odoku akpan amangatatsu (60,000), n kabundai ko osoji a na i kukece ba. A katsuma ke le osoji a Libiya i ta punu, n osoji a Sukim, n osoji a Itopiya.

⁴ Da u lya'i likuci yi nshilya n Yahuda ali a kubana a Urushelima.

⁵ Da keneki Shemaya u tawai u Rehobuwam kobolo n aza e kelime a Yahuda aza a na o bolongi a Urushelima adama a na i ta a kupana wovon u Shishaka, da u danai le, <<Ili i na Vuzavaguđu u dansai i daɗa na, <Ada i vakangu mu ta, adama a nannai mpa feu n vakangu da ta n nekei da ekiye a Shishaka.> >>

⁶ Da aza e kelime ka Isaraila m mogono Rehobuwam a shikai unushi u le, a danai, <<Vuzavaguđu u ya'an ta derere.>>

⁷ Ana Vuzavaguđu we enei a shika ta unushi u le, da Vuzavaguđu u doku u ya'in kadanshi n Shemaya, u danai, <<A na wo okpoi a shika ta unushi u le mi ku una le ba, ama mi ta a ku isa le. Mi e kuneke le ekiye a Shishaka u takacika le ba.

⁸ Ama i ta a kuya'anka Shishaka tsugbashi, adama a na e yeve tsu na o kutono mu n tsu na o kutono aza o tsugono tsa aduniyan kau.>>

⁹ Ana Shishaka mogono ma Masar ma bankai Urushelima n kuvon, da u purai ucanuku u singai wa A'isa a gbayin a Vuzavaguđu n u kefeku ko mogono. U purai ili raka, ali nu nraga ma azanariya n na Sulemanu u ya'in.

¹⁰ Da mogono Rehobuwam u doku u ya'in nraga n yoku mi iyum i ishili a una wa aza azanariya a, da u nekei n da wa aza e kelime ko osoji a na i a kinda utsutsu u kefeku ko mogono.

¹¹ Ayin a na baci de dem mogono mi a kubana A'isa a Vuzavaguđu, aza a kindi a i ta a kudika nraga ma, kata megeshe o bonoko n da a kunu ku uwoku.

¹² Adama a na ayi Rehobuwam u shika ta unushi u ni, da wupa u Vuzavaguđu u vaki, da u kpaɗai ku takacika yi kau. Nanai va da a ciyai ili i singai i yoku a Yahuda.

Kagbati ku ukuna u tsugono u Rehobuwam

¹³ Da mogono Rehobuwam u zuwai tsugono ci ni tsu tsurukpai mayin a Urushelima. Wi ta n aya amangere n kete a ayin a na wo okpoi mogono, da ulya'i tsugono a likuci i Urushelima ali aya kupa n e cindere a likuci i na Vuzavaguđu u zagbai a katsuma ka aza a Isaraila adama a na a cikpa kula ku ni de. Kula ka anaku a ni ku daɗa Na'ama, vuza va aza a Amona.

¹⁴ U ya'an ta ka gbani-gbani adama a na u zuwa kaɗu ka ni a ubuta u kutono ku Vuzavaguđu ba.

¹⁵ Ulinga u na Rehobuwam u ya'in, ili i na i dikai a ugiti ali a kubana a ukocishi, yi ta udani a katagarda ka arabali e keneki Shemaya n ka keneki Ido. A ayin a nanlo a Rehobuwam n Jerobuwam o yongo ta o kuvon.

¹⁶ Da Rehobuwam u bankai ukpisa da a cidangi ni a likuci i Dawuda, da da Urushelima. Da Abija maku ma ni wo okpoi mogono a una u ni.

13

Abija mogono ma Yahuda

(1 Ng 15:1-8)

¹ A kaya ka kupa n kunlai ko tsugono tsu Jerobuwam maku ma Nebatu, da Abija u gitai tsugono a Yahuda,

² da ulyai tsugono tsu Urushelima aya a tatsu. Kula ka anaku a ni ku da Ma'aka, mekere ma Uriyelu vuza va aza a Gibiya. Da vishili vu dangai u Abija n Jerobuwam.

³ Da ayi Abija u banai kuvon ka n ovonshi akpan amangatawanashi (400,000) a na a fudai kuvon, ama da ayi Jerobuwam tamkpamu u darai ovonshi akpan amangatawunkunlai (800,000).

⁴ Ayi Abija u shamgbai a kusan ku gbayin ku Zemarayim ku na ki aginda a likuci i Ifirayimu, da u dangusai kalakatsu u danai, <<Jerobuwam kobolo n aza a Isaraila raka panai.

⁵ Ada i yeve a na Vuzavaguđu, Kashile ki Isaraila ke nekei tsugono ci Isaraila u Dawuda nu ntsukaya n ni a ubuta wu uzuwakpani wu mkpadi n na mi ali n tsukaya ba?

⁶ Ko n nannai da kpamu Jerobuwam kolobo ka Nebatu, kovonshi ka Sulemanu kolobo ka Dawuda, u ya'anka ta vuzagbayin vu ni ugbamukaci.

⁷ Da u bolonki kaci ka ni aza a kavama n aza a gbani-gbani adama a na a shilika n Rehobuwam kolobo ko Sulemanu a ayin a na wi bi'i kadangani, babu utsura n ugboji u na wa kufuda ku shilika n e le.

⁸ <<Ama gogo na i fobuso ta a na ya ku iwan tsugono tsu Vuzavaguđu, tsu na ci ekiye a kumaci ku Dawuda. Mayun da a na yi n kabundai ko ovonshi kobolo n ululu mo obomburon a azanariya a na Jerobuwam u ya'ankai da, okpo amali a da.

⁹ Ama vu loko ta anan ganu a Vuzavaguđu olobo a Haruna aza e Levi. Da vu zuwai anan ganu a kaci ka nu, tsu uma a likuci o yoku ba. Yaba dem vu na baci de wu erengi kaci ka ni u tawai n kobomburon nu agiri n cindere wi ta a ku okpo ganu vu amali ka nu ka na ki Kashile ba.

¹⁰ Ama atsu, Vuzavaguđu da Kashile ka tsu, kpamu ci iwan yi ba. Anan ganu a na i a kuya'anka Vuzavaguđu ulinga olobo a Haruna a da, kpamu aza e Levi koci a tsu banka le.

¹¹ Usana n kulivi lakam e ci neke ta alyuka o kusongu n ili magulani u Vuzavaguđu. Kata a dara boroji vu kadiva a kirukpa ku cida, kata a dyaba nkuni a kashamkpatsu ka azanariya kulivi lakam. Adama a na atsu ci ta a kutono wila u Vuzavaguđu Kashile ka tsu. Ama ada i kasukpa yi ta.

¹² Kashile ki ta kobolo n atsu, ayi da mogono ma tsu. Anan ganu a ni kobolo n ishari i le, i ta a kulika i da, i na yi a kuzuwa tsu kuvon n ada. Ada aza a Isaraila kata i ya'an vishili n Vuzavaguđu Kashile ki kaya i da ba, adama a na yi a kuciya ulya'i ba.>>

¹³ E le a katsuma ka ukuna u nampa, ci na de Jerobuwam u fobuso ovonshi a kacapa ke le, adama a na ayin a na baci ayi wi kelime ka aza a Yahuda kata aza a ni o bopo kacapa ke le.

¹⁴ Ana aza a Yahuda a lanai da enei osoji a Jerobuwam a kambuku ku le ta. Da o folonoi Vuzavaguđu, da anan ganu a likai ishari,

¹⁵ da ovonshi aza a Yahuda a dengusai alakatsu a ya'in isali i kuvon. Ana a ya'in nannai, da Kashile ka nekei le ulya'i u Jerobuwam n ovonshi a ni, da u zuwai le a sumai e kelime ka Abija n osoji a ni.

¹⁶ Da aza a Isaraila a sumai e kelime ka aza a Yahuda, da tana Kashile ke nekei le ekiye osoji a Yahuda.

¹⁷ Da Abija n ovonshi a ni unai ovonshi a utsura aza a Isaraila akpan amangatawantawun (500,000).

¹⁸ Ta a lya'i aza a Isaraila n kuvon a ayin a nanlo nannai. Da ovonshi a Yahuda a ciyai ulya'i adama a na e neke ta adu e le u Vuzavaguđu Kashile ka ikaya i le.

¹⁹ Da Abija u lokoi Jerobuwam da wu isai likuci i gbayin i Betelu kobolo n i wawa'a, Jeshana n Efuron n likuci i wawa'a i na yi ukara'i n ayi.

²⁰ Jerobuwam u doku u ciya utsura a ayin a tsugono tsu Abija kpamu ba. Da Vuzavaguđu u lapai Jerobuwam da u kuwai.

²¹ Ama da Abija u gbonguroi n utsura. Da u zuwai amaci kupa n anashi da a matsakai ni olobo kamanga n ere n nkere kupa nu n tali.

²² Ulinga u na u buwai u Abija n ukuna u ni kadanshi ka ni yi ta udani a katagarda ka arabali e keneki Ido.

14

Asa mogono ma Yahuda

(1 Ng 15:9-12)

¹ Da Abija u bankai ukpisa, da a cidangi ni a likuci i Dawuda dada Urushelima. Da Asa maku ma ni wo okpoi mogono a una u ni, da idika i ciyai matana aya kupa.

² Asa u ya'in ili i na yi mejege u Vuzavaguđu Kashile ka ni.

³ Da u mudai katalikalyuka ko omoci n ubuta wa avasa a na a ga'in ba, da u bosoi atali a cida da kpamu u kapai ashamkpatsu a kamali ka Ashera.

⁴ Da u danai uma a Yahuda a lansa Vuzavaguđu Kashile ka ikaya i le, kata o tono wila u ni n ku yotsongusu ku ni.

⁵ Da u mudai nvali ma ubuta u kucikpa n katalikalyuka a ko kusongu ili i magulani a likuci yi nshilya raka i na yi ubon u Yahuda. Da a ciyai matana a ayin o tsugono tsu Asa.

⁶ Da u ma'asakai likuci yi nshilya n Yahuda, adama a na idika ya yi ta idashi i matana. Babu kuvon a makyan ma, adama a na Vuzavaguđu u neke ni wuvuki a ubuta wi irala i ni.

⁷ Da Asa u danai aza a Yahuda, <<Ya'an tsu ma'a likuci i i nanlo ya, tsu kara'a le nu nshilya, n unu a ugadi, n utsutsu u na a ku gbagura n iyum. idika i nampa ya i tsu i da ali n gogo na, adama a na tsu lansa ta Vuzavaguđu Kashile katsu. Tsu tono yi ta kpamu u nekei tsu wuvuki a ubuta dem.>>A kanai kuma'a ali a yimkpai.

⁸ Asa wi ta n ovonshi akpan amangatawantatsu (300,000), eyevei a vishili a da a kumaci ku Yahuda, yaba dem vi le ubani m maraga ma gbayin m masara. Kpamu wi ta n osoji akpan amangatawenre n amanganashi (280,000), eyevei o kuvon a kumaci ku Bayami, yaba dem ubani m maraga me kenu n utan.

⁹ Da Zera vuza va aza a Itopiya u tawai kuvon n osoji mbana, n ekeke odoku amangatawantatsu (300), wu utai a idika i Maresha adama a na u shilika n e le.

¹⁰ Da Asa wu utai adama a na u gasa n ayi, da a shamgbai a kara'a ka Zefata devu n Maresha a ubuta u na a darai kuya'an kuvon.

¹¹ Da Asa u folonoi Vuzavaguđu Kashile ka ni u danai, <<Vuzavaguđu, kabankei ki lo tsu nu ba ka na ka tsu banka aza a unambi ba. Banka tsu, Vuzavaguđu Kashile ka tsu, adama a na wu a nu u da tsu zuwai kadu Vuzavaguđu, n kula ku nu ku da tsu

tawai kushilika n kabundai ko osoji a nampa. Vuzavaguđu, avu da Kashile ka tsu, kata vu kasukpa vuma vi yoku u lya'a utsura u nu ba.>>

¹² Da Vuzavaguđu wu unai osoji aza a Itopiya a aashi Asa n aza a Yahuda. Da osoji aza a Itopiya a sumai,

¹³ da Asa n osoji a ni a guvai le ali a kubana a Gera. A kanai ku una osoji a Itopiya ali a fuda a gasa a ubuta u te kpamu a na a kuya'an kuvon ba, adama a na Vuzavaguđu da n osoji a ni wu unai le. Da osoji a Yahuda a purai ucanuku u gbani wa abundai ekiye osoji a Itopiya.

¹⁴ Da banai a likuci wawa'a i na yi ukara'i n Gera raka, unai i da, adama a na Vuzavaguđu u zuwa ta wovon u kana uma a. Da a purai ili i na a cigai dem n ucanuku u gbani adama a na likuci ya yi ta n uciyi n abundai.

¹⁵ Da kpamu a banai a talukpai apam a ngubi, a purai nkyon nu nradika n le n arakuma abundai kau. Da o bonoi a Urushelima.

15

Asa u lapulasakai uzuwakpani u ni

(1 Ng 15:13-15)

¹ Da ayinviki a Kashile a cipai u Azariya kolobo ka Odedu.

² Da u banai adama a na u gasa n Asa da u danai ni, <<Panaka mu, Asa mogono avu n uma a Yahuda m Bayami raka. Vuzavaguđu wi ta kobolo n ada, makyan ma na baci yi kobolo n ayi. I lansa yi baci, yi ta a kuciya yi, ama da baci i kasakpai ni, ayi feu wi ta a ku kasakpa da.

³ Adama a na aza a Isaraila a ya'an ta megeshe babu Kashile ka mayun, a yongoi babu ganu vu na u ku yotsongu le, babu feu wila.

⁴ Ama makyan ma na i a katsuma ka atakaci da o bonoi u Vuzavaguđu Kashile ki Isaraila, a lansa ni da tana a ciyai ni.

⁵ A ayin a nanlo babu matana wa aza a na i a ku uwa n ku utai, adama a na uduniya raka wi ta a katsuma ka atakaci.

⁶ Uma okpoi upecekushi. Idika i nampa a vishili n idika i nande, likuci feu a vishili n likuci, adama a na Kashile ka su'uku le ta madukpa kakau.

⁷ Ama ada ghamai asuvu, kata kpamu i neke adu, adama a na yi ta a kuciya katsupu ka ulinga u da.>>

⁸ Ana Asa u panai ili i na Vuzavaguđu u dansai a una u keneki Azariya kolobo ka Odedu, da u ghamai asuvu. Da u takpai amali a unata raka a likuci i Yahuda n ya aza a Bayami, n likuci i na wu isai raka a ubon wa aza a Ifirayimu. Da u lapulasakai katalikalyuka ka Vuzavaguđu ka na ki e kelime ke kefeku ka kpa'a ku Vuzavaguđu.

⁹ Da u bolongi uma a Yahuda n aza Bayami raka, kobolo n aza a Ifirayimu n aza a Manasa n aza a Simiyon a na i punu a idashi kobolo n ele, aza a Isaraila n abundai o bonoi n idashi a ubon u Yahuda, a na enei Vuzavaguđu Kashile ka Asa ki ta kobolo n ayi.

¹⁰ O bolongi a Urushelima o wotoi u tatsu a kaya ka kupa n ka tawun ko tsugono tsu Asa.

¹¹ A kanna ka nanlo da e nekei Vuzavaguđu alyuka obomburon amangatawencindere (700), n nlala akpan e cindere (7,000), a katsuma ku ucanuku u gbani u na a purai.

¹² Da a ya'in uzuwakpani a na a kulansa Vuzavaguđu, Kashile ki ikaya i le n adu e le n wuma u le raka.

¹³ Yaba dem vu na baci u iwain kulansa Vuzavaguđu Kashile ki Isaraila, i ta a ku una yi ko maku ko vuzagbayin, vali ko vuka.

¹⁴ A ya'in akucina u Vuzavagudu n kalakatsu ku utsura, n kaca'a n a likai ishari n avana.

¹⁵ Aza a Yahuda raka a ya'in mazanga n akucina a, adama a na a ya'an ta a da n kadu kete. A lansa ta Vuzavagudu n wuma u le raka, da tana a ciyai ni. Adama nannai da Vuzavagudu u nekei le wuvuki a ubuta dem.

¹⁶ Da Asa u cipakai koko ni Ma'aka o tsugono tsa egbere, adama a na u ya'an ta kululu ki ili yi unata ku kamali ka Ashera. Asa u bosoi kululu ku nanlo da u songi ku da a Kara'a ka Kidiron.

¹⁷ Ama u fada ubuta u kucikpa wa amali aza a Isaraila raka ba, n nannai dem kadu ka Asa ki ta u Vuzavagudu a ayin a wuma a ni raka.

¹⁸ U tukai n azanariya n azurufa n ucanuku u yoku u na ayi n esheku a ni e erengi de, punu a A'isa a gbayin a Vuzavagudu.

¹⁹ O doku a ya'an kuvon kpamu ba, ali aya kamangankupa n a tawun o tsugono tsu Asa.

16

aya a ukocishi a Asa

(1 Ng 15:17-22)

¹ A kaya ka kamangankupa n atali ko tsugono tsu Asa mogono ma Yahuda, da Basha mogono ma aza a Isaraila u banai u shilikai n Yahuda, da u ma'i mashilya ma utsura u karakai Rama adama a na u sanka uma ku'uwa n ku uta punu a uteku u tsugono tsu Asa mogono ma Yahuda

² Da Asa u dikai azurufa n azanariya a na i punu o mpon n kuzuwa ma A'isa a gbayin a Vuzavagudu n e kefeku ko mogono, da u bankai u Ben-hadadu mogono ma Siriya vu na wi o tsugono tsu Dimaska. U danai

³ <<Ya'an tsu gbaba kaci mpa n avu, ci ya'an tsu na esheku a va n a nu a ya'in.>> n su'uku ta n azurufa n azanariya. Bana vu kodo uzuwakpani u na vi ya'in m Basha mogono mi Isaraila adama a na u ronono u kasakpa idika i va.

⁴ Ben-hadadu wu ushuki n ili i na mogono Asa u danai, da u suki n kovonshi vo osoji a ni a shilika n likuci ya aza a Isaraila. U Iya'i Dan n Ijonu n Ebelu-betu-maka n likuci yi mpon i na yi a ubon u Nafutali dem

⁵ Ana Basha u panai ka na ki lo, da u kasukpai kuma'a nshilya n likuci n Rama da u kasukpai ulinga u na wi a kuya'an.

⁶ Da mogono Asa u banuki aza a Yahuda raka, babu vuza na u buwai, da a purai atali n ogboli a likuci i Rama a na Basha wi ishi a kuya'anka ulinga. A dada mogono Asa u ma'akai likuci i Geba n Mizipa.

⁷ A ayin a nanlo da Hanani keneki ka tawai u mogono Asa u danai ni. <<A na wo okpoi vu zuwa ta kadu ka nu u mogono ma a Siriya, ba u Vuzavagudu Kashile ka nu ba, n tsu nampa ovonshi aza a Siriya i ta a kula'aka ekiye a nu.

⁸ Ovonshi aza a Itopiya n aza Libiya i ta nu utsura n kabundai ka e keke odoku n akumbi, Ama n kabundai ke le dem, a na wo okpoi vu zuwa ta kadu ka nu u Vuzavagudu, da u nekei le ekiye a nu.

⁹ Adama a na ashi a Vuzavagudu i ta a kinda ubuta raka aduniyan, adama a na u neke kadanshi wa aza a na e nekei adu e le wa ni. Avu vu ya'an ta tsulau, adama a nannai gogo na, vi ta a ku kana kuya'an kuvon ayin tutu.>>

¹⁰ Da Asa u ya'in wupa n keneki ka, u zuwai ni a kunu ku ugbashi adama a kadanshi ka na u danai ni va ka langasa yi ta kadu. Da u kanai ku takacika uma.

¹¹ Ulinga u tsugono tsu Asa, ili i na i dikai a ugiti ali a ukocishi, yi ta udani a katagarda ko ngono ma Yahuda n mi Isaraila.

¹² A kaya kamangankupa n kuci ko tsugono ci ni, Da Asa u kanai mbala n ene. Ama n nannai dem Asa u lansa ubanki u Vuzavaguđu ba, da kucikpa u lansa ubanki wa aza e kuneke aguma.

¹³ Da a kaya ka amangere n kete ko tsugono ci ni, da Asa u bankai ukpisa.

¹⁴ Da a cidangi ni a kasaun ka na u gawai n kaci ka ni a likuci i Dawuda, dada Urushelima. A va'ankai ni a iva'amkpatsu i na a shatangi n ili magulani, da a dyabai akina n abundai adama a na e neke yi tsugbayin.

17

Johoshafatu wo okpoi mogono

¹ Da Johoshafatu kolobo ka Asa wo okpoi mogono a una we esheku a ni. Da u zuwai ubon u Yahuda u tsurukpai kau ali a bankai ubon wi Isaraila n kuvon.

² U zuwai atsuru o osoji a likuci yi ukanji yi ubon u Yahuda raka, da kpamu u zuwai kobolo ko osoji aza a kindi a ubon u Yahuda n likuci-likuci yi ubon u Ifirayimu likuci i na esheku a ni Asa u lya'i n kuvon.

³ Vuzavaguđu u yongo ta n Johoshafatu adama a na n ugiti u tono ta uye we esheku a ni Dawuda. U tono kamali ka Ba'alu ba,

⁴ ama da u lansa Kashiile ke esheku a ni da u tonoi kadanshi ka ni, u tono kuyongo ka aza a Isaraila ba.

⁵ Adama a nannai da Vuzavaguđu u nekei ni utsura u tsugono tsa aza a Yahuda. Da aza a Yahuda raka a tukai n utafu u le u Johoshafatu, da u ciyai uciyi n tsugbayin n abundai.

⁶ Johoshafatu u neke ta kaci ka ni kutono uye u Vuzavaguđu, adama a nannai da u mudai nvali n ashamkpatsu a kamali ka Ashera a idika i Yahuda.

⁷ A kaya ka tatsu ko tsugono ci ni, da u suki nkoshi m gbara-gbara, Ben-hayila n Obodiya n Zakariya n Netanelu kobolo n Mikaya adama a na a bana o yotsongusu uma a likuci i Yahuda.

⁸ Aza e Levi o yoku Kobolo n anan ganu e re a banai kobolo n e le, ele da Shemaya n Netaniya n Zebadiya n Asahelu n Shemiramotu n Jehonatan n Adonija n Tobiya n Toba-adonija. Anan ganu a ele da Elishama n Jehoram.

⁹ Da a dikai katagarda ka wila ka Vuzavaguđu da a kara'i likuci i Yahuda a kanai kuyotsongusu uma, a kara'i likuci i Yahuda raka a kuyotsongu uma.

Uciyi u Johoshafatu

¹⁰ Da wovon u Vuzavaguđu u kanai uduniya u na wi ukara'i n idika i Yahuda, adama a nannai a banka Johoshafatu n kuvon ba.

¹¹ Da aza a Filisitiya o yoku a tukai mogono Johoshafatu n utafu u kune'e ku ucanuku n ka azurufa. Da aza a Araba tamkpamu a tuka yi ni nu nkyon akpan e cindere n amangatawencindere, (7,700), nu nradika feu nannai, akpan e cindere n amangatawencindere, (7,700).

¹² Da Johoshafatu ulya'i kelime n kuciya utsura, da u ma'i likuci yi nshilya kobolo nu mpon a idika i Yahuda,

¹³ da u ya'in kuzuwa ka abundai a likuci i Yahuda. Da u zuwai osoji eyevi a vishili a Urushelima.

¹⁴ Na da kabundai ka i'uwa yi ikaya i le. Kpa'a ku Yahuda, aza e kelime osoji akpan-akpan ele da, Adana vuza kelime wi ta n osoji akpan amangatawantatsu (300,000).

¹⁵ Vuza na u tonoi a yi da, Jehohanan vuza kelime, wi ta n osoji akpan amangatawenre n amanganashi (280,000),

¹⁶ vuza na u tonoi ni ayi da, Amasiya kolobo ka Zikiri, vuza na u nekei kaci ka ni adama a ulinga u Vuzavaguđu, wi ta n osoji akpan amangatawenre (200,000).

¹⁷ A kpa'a ku Bayami, Eliyada da vuza kelime keyevi ko kuvon ka'a mayin, wi ta n osoji akpan amangatawenre, (200,000). Yaba dem ubani n utan n maraga

¹⁸ Vuza na u tonoi ni ayi da, Jehozabadu vuza kelime, wi ta n osoji akpan amangatawun n amanganashi (180,000) eyeve a vishili.

¹⁹ Nava ele da osoji a na a ya'ankai mogono ulinga a Urushelima babu bi'i aza a na Jehoshafatu u zuwai a likuci yi nshilya ya aza a Yahuda raka.

18

Johoshafatu u gbabai kaci n Ahabu (1 Ng 22:1-28)

¹ Mogono Johoshafatu wi ta n uciyi n abundai n tsugbayin, da u lya'i cija'a n Ahabu mogono mi Isaraila da u dikakai kolobo ka ni mekere ma Ahabu.

² Ana a ya'in aya kenu, da Johoshafatu u banai a likuci i Samariya a Isaraila, adama a na we ene mogono Ahabu. Da Ahabu u ya'in kadiva u zuwai a kidikai ni nlala n obomburon n abundai. Da Ahabu u kparasai Johoshafatu u gaba kaci n ayi adama a na a banka Ramotu-giliyadu kuvon.

³ Da mogono Ahabu we ecei Johoshafatu, u danai, <<Ko va kutono mu ta tsu bana ci ya'an kuvon n Ramotu-giliyadu?>> Da mogono Johoshafatu wu ushuki mogono mi Isaraila u danai, <<Mpa, m fobuso ta tsu na vi ufobushi, osoji a va osoji a nu a da, ci ta a kubana kuvon n avu.>>

⁴ Da Johoshafatu u doku u danai mogono mi Isaraila, <<Ama lansa bi'i kusheshe ku Vuzavaguđu.>>

⁵ Da Ahabu mogono mi Isaraila mo bolongi eneki amangatawanashi, (400) da wu ecei le, <<Tsu bana tsu shilika n aza a Ramotu-giliyadu, ko tsu kasukpa?>> Da raka vu le ushuki a danai wuma u nu u geshe, <<Bana, adama a na Kashile ki ta a kuneke wu i da ekiye a nu.>>

⁶ Ama da Johoshafatu u doku we ecei, <<Keneki ka Vuzavaguđu ko yoku ki lo ka na tsa ku doku ku ece yi ba?>>

⁷ Da Ahabu mogono mi Isaraila ma ushuki mogono Johoshafatu, u danai, <<Keneki ke te ki ta lo ka buwai ka na tsa kufuda ku ece yi kusheshe ku Vuzavaguđu, ayi da Mikaya kolobo ka Imila. Ama mpa n ciga yi ba, adama a na u ci ya'an kene ku singai adama a va ba,>> Da mogono Johoshafatu u danai, <<Mogono kata vu dansa nannai ba.>>

⁸ Da Ahabu mogono mi Isaraila ma dekei vuza te a katsuma ka nkoshi m gbara-gbara, u danai, <<Tukai mu n Mikaya maku ma Imila na gogo'o.>>

⁹ Mogono mi Isaraila n mogono Johoshafatu vu Yahuda a ele u ukai n aminya o tsugono e le da a idashi akuba o tsugono devu n ulanga u kulapu ka utsutsu u likuci i Samariya, da eneki raka a kanai kuya'an kene e kelime ke le.

¹⁰ Vuza te a katsuma ke le Zedekiya kolobo ka Kenana, u ya'in avana a iyum, da u danai, <<Ili i na Vuzavaguđu u dansai i danna. <N avana a nampa a da va ku sapa ka aza a Siriya ali a kuwa.>>

¹¹ Da eneki a raka a kanai kuya'an kene ku te, n a danai, <<Gadukpa a kubana a Ramotu-giliyadu vi ya'an kuvon n e le vi ta a kuciya ulya'i, adama a na Vuzavaguđu wi ta e kuneke wu e le ekiye a nu.>>

¹² Da vuza vu suki na a suki u bana u deke Mikaya va u danai ni, <<Lana eneki a na a buwai raka, a ya'anka ta mogono kene ku na u cigai, avu feu bana vu ya'an nanai.>>

¹³ Ama da Mikaya u danai, <<N kucina ta n kula ku Vuzavaguđu, ili i na Kashile ka danai mu i dafa n kudansa koci.>>

¹⁴ Ana u yawai, da mogono ma ecei ni, <<Mikaya, tsu bana ci ya'an kuvon n aza a Ramotu-giliyadu, ko tsu kasukpa?>> Da wu ushuki u danai, <<Bana vu ya'in kuvon n e le, vi ta a kuciya ulyai, adama a na i ta a ku neke le ekiye a nu.>>

¹⁵ Da mogono ma a danai, <<Ali kuyain ku dai ma kuzuwa wu vu kucina adama a na vu dana mu kamayun adama a Vuzavaguđu?>>

¹⁶ Da Mikaya wu ushuki, <<Me ene ta aza a Isaraila raka a wacuwai a nsansa tsu nlala n na mi n magubi ba, da Vuzavaguđu u danai, <Uma a nampa a i n magubi ba. Ya'an yaba dem u bono a kpa'a ku ni n matana.> >>

¹⁷ Da mogono mi Isaraila ma danai Johoshafatu, <<N dana wu ba, u ci ya'an kene ku singai wa a va ba.>>

¹⁸ Da Mikaya u danai, <<Panai kadanshi ka Vuzavaguđu. Me ene ta Vuzavaguđu idashi a kakuba ko tsugono ka ni n ili i wuma i gadi raka kashani e kukiye ku singai n ku gula ku ni.

¹⁹ Da Vuzavaguđu u danai, <Yayi u ku le'eshe Ahabu mogono mi Isaraila adama a na u bana u ya'an kuvon n aza a Ramotu-giliyadu, a ubuta u na a una yi?> Da yaba dem u tukai n kusheshe ku ni.

²⁰ Da a ukocishi, ayinviki o yoku a tawai e kelime ka Vuzavaguđu, da a danai, <Mpa n ku le'eshe yi ta.> Da Vuzavaguđu u danai, <Nini dai va kuya'an?>

²¹ Da u danai, <Mpa n kubana ta kata mo okpo ayinviki a'uwa, una u eneki a ni. Da Vuzavaguđu u danai,> Vi ta a kulya'a, <Bana vu ya'an nannai.>

²² Gogo na Vuzavaguđu u zuwa ta ayinviki a'uwa a una u eneki a nu a nampa. Vuzavaguđu u sala ta de kawuya adama a nu.>>

²³ Da Zedekiya kolobo ka Kenana ka dangai da ka basai Mikaya a maguji. Da u danai, <<Uye we enei u dai ayinviki a Vuzavaguđu a o tonoi a na a kasukpai mu da a ya'an kadanshi n avu?>>

²⁴ Da Mikaya wu ushuki, <<Vi ta e kuyeve a kannu ka na va kusuma kushedeku a kunu ka asuvu.>>

²⁵ Da mogono Ahabu u zuwai a reme Mikaya a banka u Amon vuzagbayin vu likuci n ubuta u Jowashi kolobo ko mogono,

²⁶ Da u danai, <<Ili i na mogono ma danai i da da na. Zuwa vuma vu nampa va a kunu ku ugbashi nekei boroji m mini koci ali sai ayin a na m bonoi m matana.>>

²⁷ Da Mikaya u danai, <<Ali da baci vu bonoi n matana, Vuzavaguđu da u ya'in kadanshi nu mpa ba.>> Da u doku da u danai uma a, <<Zuwakai n kadanshi kaya.>>

Ukpa u Ahabu (1 Ng 22:29-35)

²⁸ Da Ahabu mogono mi Isaraila n Johoshafatu mogono ma Yahuda a lazai a kubana a Ramotu-giliyadu.

²⁹ Da mogono mi Isaraila ma danai Johoshafatu, <<Mi ta a kusaba'a iyoci i va kata n uwa kuvon, ama avu uka ntogu n tsugono n nu.>> Da mogono mi Isaraila ma saba'i iyoci i ni da u uwai kuvon.

³⁰ Mogono ma aza a Siriya ma neke ta aza e kelime akumbi e keke odoku kadanshi u danai, <<Kata i shilika n vuza yoku ba, maku ko vuzagbayin sai mogono mi Isaraila koci.>>

³¹ Ana aza e kelime ekeke odoku enei Johoshafatu, da a danai, <<Ayi na de va ayi da mogono mi Isaraila.>> Da a kpatalai adama a na a shilika n ayi, ama da Johoshafatu u lapai una, da Vuzavaguđu Kashile ka bankai ni. Da Kashile ka zuwai a kasakpa yi ni,

³² adama a na aza e kelime ekeke odoku a zuwaka ta ayi da mogono mi Isaraila ba, da a kasakpai ni.

³³ Ama da kosoji ka aza a Siriya ko yoku u talai kaya da u tawai ubuta u gbani u gisanku vuza ba, da tana kaya ka ka kanai mogono e mere ma a ubuta u na motogu

ma viyum ma ni ma gasai. Da u danai ka antiki ka ekeke vu odoku vu ni, <<Kpatala vu uta nu mpa a ubuta u kuvon wa. Adama a na a uka mu ta muna gbani-gbani.>>

³⁴ A kanno ka nanlo ka da kuvon ku sudukpai, ama da mogono mi Isaraila ma tsubaki ekeke vu odoku a ni, a kinda aza a Siriya, ana kanno ko kotsoi da ku kuwai.

19

¹ Ana Johoshafatu mogono m a Yahuda mo bonoi a kpa'a ku ni a Urushelima n matana,

² da Jehu keneki, kolobo ka Hanani ka utai ka gasai n ayi da u danai mogono ma, <<U ga'an ta vu banka uma a gbani-gbani kata vu ciga aza a na a iwain Vuzavagudu? Adama a ili i nampa, wupa u Vuzavagudu wi ta a kutawa wa nu.

³ Ko n nannai, a ciya ta ili i singai wa nu, adama a na vu muda ta kashamkpatsu ka kamali ka Ashera a idika ka, da kpamu vu zuwai kadu ka nu a ubuta u kulansa Kashile.>>

Johoshafatu u zagbai aya'infada

⁴ Johoshafatu u dasangu ta a Urushelima, ama u kana ta kubansa a ubuta u uma a ni a Beyersheba n ubon wa akamba aza a Ifirayimu, adama a na u bonoko le u Vuzavagudu Kashile ki Isheku i le.

⁵ Da u zagbai aya'infada a idika yi ukanji ya aza a Yahuda raka,

⁶ Da udanai le, <<Kata i yeve i na yi a kuya'an, adama a na afada a na yi a kuya'an a vuma da ba, ama a Vuzavagudu a da. U tsu yongo ta n ada a ayin a na yi a kuya'an afada.

⁷ Gogo na ya'an wovon u Vuzavagudu u yongo kobolo n ada. Ya'in afada a singai, adama a na u Vuzavagudu Kashile ka tsu babu ukuna wa uwa n kazagba ko modoruko.>>

⁸ A likuci i Urushelima feu, da Johoshafatu u zagbai aza e Levi o yoku n anan ganu n aza e kelime a i'uwa ya aza a Isaraila, adama a na a pi'isaka uma wila u Vuzavagudu, kata kpamu a lapula kadanshi. Kpamu a Urushelima da a ku dasangu.

⁹ Da u nekei le kadanshi ka nampa: <<Kata i ya'an ulinga u da n usubi n kadu kete, kpamu n wovon u Kashile.

¹⁰ Ayin a na baci aza a da aza a na i a idashi a likuci a tukai da n kadanshi. Yoku ukuna u munuka ko kpamu ukuna u wila u Musa ko wila ko ili i kutono ko kadanshi. A makyan ma na baci de dem a tukai n kadanshi ka i barangu le kata o ronoko kaci ke le unushi u Vuzavagudu ba, ta baci nannai ba wupa u Vuzavagudu wi ta a kutawa wa a da n otoku a da, i ya'an baci nannai yi o ku ronoko kaci ka da unushi ba.

¹¹ Lanai, Amariya ganu vu gbayin ayi da u kubanka da ukuna u Vuzavagudu dem, kata ayi Zebadiya kolobo ka Isuma'ilu vuza kelime a kumaci ku Yahuda u banka da n ukuna u mogono raka. Kata aza e Levi tamkpamu okpo aza a gbara-gbara a kubanka da. Gbama asuvu a katsuma ka ulinga u da. Ya'an Vuzavagudu u yongo kobolo n aza a na o tonoi mejege.>>

20

Johoshafatu u lya'i Mowabu n Amona

¹ Ana ka nampa ko kotsoi, da aza a Mowabu n aza a Amona n aza a Meyuniya o yoku a tukai Johoshafatu n kuvon.

² Da uma o yoku a tawai da a danai Johoshafatu, <<Osoji aza a Edom n abundai a da de upashi u mala ma mkpadi a kutawa kuvon n avu. Gogo na a yawa ta de a Hazaron-tamaru, dada Enu-gedi.>>

³ Da Johoshafatu u panai wovon, da u lansai kusheshe ku Vuzavagudu, da u zuwai a dana yaba dem u ya'an kakuli a likuci i Yahuda raka.

⁴ Da aza a Yahuda raḳa o bolongi a ubuta ute a likuci i Urushelima adama a na a lansa ubaṅki u Vuzavaguḍu.

⁵ Da Johoshafatu u ḍangai e keteshe e mere mo kobolo ma aza a Yahuda n aza a Urushelima e kelime ka ulanga wa asuvu A'isa a gbayin a Vuzavaguḍu,

⁶ da u danai, <<Vuzavaguḍu Kashile ka ikaya i tsu, avu da Kashile ka na ki gadi va ba? Avu da vi a kulya'a tsugono tsa aduniyan raḳa. Utsura n tsugbayin ci ta ekiye a nu, kpamu yayi u kufuḍa kushilika n avu.

⁷ Vuzavaguḍu Kashile avu da vu loḳoi uma a idika i nampa a aṣhi aza a Isaraila ba? Da vu nekei idika ya a kumaci ka aza a Ibrahi kaja'a ka nu adama a na yi okpo ili yi ukani i ko wannai?

⁸ Da a ḍaṣangi a idika ya ali da a ma'i A'isa a gbayin adama a na a cikpa kula ku nu.

⁹ A danai, <Da baci u kawuya ka taḡa ko kuvon ko afada ko maḍupka ko kambulu. Ili i nanlo i taḡa tsu baci, ci ta a kutawa wa a nu A'isa a gbayin a nampa a na e ḍekei n kula ku nu ka ta tsu folono wu adama atakaci a tsu, vi ta a kupana kaṭa vu isa tsu.>

¹⁰ Ama gogo na, na da ili i na osoji aza a Amona n Mowabu n Edom i a kuya'an. Ele da aza a na vu saṅkai aza a Isaraila ku una a ayin a na utai a Masar. Da a kpatalai o tonoi n kakambu da a kpaḍai ku una le.

¹¹ Lana, tsu na a cigai kuya'an ka tsu, ele da a cigai kuloko tsu a idika i na vu nekei tsu yi okpo yi ukani i tsu.

¹² Kashile ka tsu, va ku ya'an ka le afada ba? Adama a na ci n utsura u na tsa kufuḍa ku shilika n osoji a bundai a na i a kutawa tsu na ba. Ci yeve i na tsa kuya'an ba, ama aṣhi a da zuwai wa a nu vu baṅka tsu.>>

¹³ Aza a Yahuda raḳa a shamgbai kashani e kelime ka Vuzavaguḍu n muku n wawa'a n le n aṃaci e le n muku n le.

¹⁴ A kaṭsuma ka aza a na i kashani ka, da a ayinviki a Vuzavaguḍu a cipai u Jahaziyelu kolobo ka Zakariya, ma tsukaya ma Beniya, kolobo ka Jeyiyelu, maku ma Mataniya vuza va aza e Levi a kumaci ku Asafa.

¹⁵ Da Jahaziyelu u danai, <<Pana avu mogono Johoshafatu n yaba dem vu na wi a idaṣhi a Yahuda n Urushelima. Ili i na Vuzavaguḍu u danai i daḍa na, <Kaṭa i pana wovon ba ko aḍu a da a muḍa adama kaḅundai ko osoji a na yi e kene na. Kuvon ka ku da ku da ba, ama ku Kashile ku da.>

¹⁶ Makpa'a i bana i ya'an kuvon n ele. I ta a kutawa n ku'uwatai ku Ziza. Kaṭa i cina le a kaga'in ka kara'a ka na ka banai akamba a Jeruyelu.

¹⁷ Ama yi a kuya'an kuvon ka ba. Aḍa de i fobuso kuya'an kuvon koci, i zama ubuta i shamgba kaṭa yi ene tsu na Vuzavaguḍu u kuciya ulya'i adama a da. Aḍa aza a Yahuda n aza a Urushelima kaṭa i pana wovon ko aḍu a da a muḍa ba, adama a na Vuzavaguḍu wi ta kobolo n aḍa. Mkpa'a yi uta i ya'an kuvon n ele.>>

¹⁸ Da mogono Johoshafatu u kuḍangi u lya'i kayala, da a za Yahuda n aza a Urushelima feu raḳa a kuḍangi a cikpai Vuzavaguḍu.

¹⁹ Da aza e Levi a na utai a kaṭsuma ka aza a Kohatu n aza Kora, a ḍangai a cikpai Vuzavaguḍu Kashile ki Isaraila, n kaḷakaṭsu kagbayin.

²⁰ Da osoji aza a Yahuda a ḍangai n usana a lazai a kubana a kakamba ka aza a Tekowa. Ele a ukuna u na a ku uta, da Johoshafatu u ḍangai u danai, <<Panakai mu aḍa aza a Yahuda n aza a Urushelima. Nekei aḍu a da u Vuzavaguḍu kashile ka da, yi ta tana a kuciya ulya'i, ushuki n eneki a ni, yi ta a kuciya ulya'i.>>

²¹ Ana u kotsoi kadanshi n uma a, da Johoshafatu u zagbai uma a na a ku ya'an ka Vuzavaguḍu ishpa, kpamu kaṭa a cikpa Vuzavaguḍu adama a ugain u tsugbayin u kula ku ciḍa ku ni, a na a lya'i kelime ko osoji a da a kani kudana, <<Cikpai Vuzavaguḍu, adama a na ucigi u ni wi n uteku ba.>>

²² Ana a gitai ishpa n a cikpai Vuzavagudu, da Vuzavagudu u zuwai ovonshi aza a Amona m Mowabu n aza a kusan ku Siyaru, aza a na o bopoi adama a aza a Yahuda a, o bonoi a shilika n aza a le.

²³ Osoji aza a Amona n aza a Mowabu a kucikpa o bonoi kushilika n aza a kusan ku Siyaru adama a na una le kata a purangu le raka. Ana o kotsoi ku una aza a Siyaru da ovonshi aza a Amona n aza a Mowabu a kanai kpamu vishili uteku le.

²⁴ Ana aza a Yahuda a yawai a kusan ka, a ubuta u na irala i le ya yi va, da a cinai even a ikyamba osoji n abundai a idika, ko vu za te u la'a ba.

²⁵ Da Johoshafatu n uma a ni a banai a dama a na a pura ucanuku wu irala i le ya, da a cinai ucanuku u kuvon wa n abundai, ili i kuzuwa n ucanuku usingai. Ucanuku wa u yimkpai ali a ya'in ayin a tatsu e le a kupura u da ali a kpaɗai.

²⁶ A kanna ka nashi da osoji aza a Yahuda a gasai a kara'a ka Beraka, da a cikpai Vuzavagudu. Da i zuwai da e ci deke ubuta wa KARA'A KA BERAKA da da kara'a ka unasingai ali n anana.

²⁷ Da aza a Yahuda n aza a Urushelima raka o bonoi a kpa'a. Mogono Johoshafatu da u walai kelime o kubono a Urushelima n mazanga adama a na Vuzavagudu u neke le ta ulya'i a ubuta wi irala i le.

²⁸ A uwai a Urushelima da a banai A'isa a gbayin a Vuzavagudu a kuwa'a umolu n ugogi n a lika ishari.

²⁹ Ana uduniyan u na u buwai raka a panai arabali ili i na Vuzavagudu u ya'ankai irala ya aza Isaraila, da wovon u kanai le.

³⁰ Adama a nannai da tsugono tsu Johoshafatu ci yongoi m matana babu kuvon, adama a na Kashile ke neke yi ta wuvuki n idika i na yi ukara'i n ayi dem.

Ukocishi u tsugono tsu Johoshafatu (1 Ng 22:41-50)

³¹ Johoshafatu u lya'i tsugono tsu Yahuda. Ayi n aya kamangankupa n a tawun a na u gitai tsugono. Da u lya'i tsugono a Urushelima aya kamanga n a tawun. Kula ka anaku a ni ku da Azuba mekere ma Shilihi.

³² Da u tonoi kuyotsongusu ke esheku a ni Asa, ayi u kpatala ba, u ya'in ili i na i ga'in u Vuzavagudu.

³³ N nanai dem u fada ubuta wa amali wa ba, tana aza a Yahuda o doku a zuwa adu e le u Kashile ki ikaya i le ba.

³⁴ Ulinga u na u buwai u Johoshafatu, ili i na i dikai a ugiti ali a ukocishi, yi ta udani a katagarda ka arabali a Jehu kolobo ka Hanani, yi ta kpamu udani a katagarda ka tsumani tsu ngono mi Isaraila.

³⁵ N kacapa, da Johoshafatu mogono ma Yahuda ma lya'i cija'a n Ahaziya mogono mi Isaraila. Vuma vu gbani-gbani.

³⁶ A gbabai ekiye, da a ya'in antsu a tsulaga a na a tsu bana Tarishi. A ubuta u kuzuwa ku antsu ka aza a Eziyon-gebe u da a ya'in antsu a.

³⁷ Da Eliyaza kolobo ka Dodavahu vuza va aza a Maresha u barangi Johoshafatu u danai, <<A na vu gbabai kaci n Ahaziya, Vuzavagudu wi ta a ku langasa antsu a na i ya'in va.>> Adama a nannai da antsu a obosoi a fuda a wala kpamu a kubana a Tarishi ba.

21

¹ Da Johoshafatu u bankai ukpisa, da a cidangi ni a likuci i Dawuda. Da kolobo ka ni Jehoram u wokpoi mogono a una u ni.

Tsugono tsu Jehoram a Yahuda (2 Ng 8:17-24)

² Otoku a Jehoram olobo ele da, Azariya n Jehiyelu n Zakariya n Azariya n Makelu n Shefatiya. Na va dem muku n Johoshafatu mogono mi Isaraila n da.

³ Esheku le e neke le ta kune'e ka azurufa n azanariya n abundai kobolo n ucanuku wu ikebe, n likuci yi ukanji a katsuma ka Yahuda, ama u neke ta tsugono u Jehoram adama a na ayi da maku ma ugiti ma ni.

⁴ Ana Jehoram u dasangi a kakuba ko tsugono ke esheku a ni, u tsurukpai mayin da wu unai amgbu a ni raka nu nkoshi m gbara-gbara n yoku a Isaraila.

⁵ Jehoram wi ta n aya kamangankupa n e re ana wo okpoi mogono, da u lya'i tsugono a Urushelima aya kunlai.

⁶ Da u tonoi uye wu ngono mi Isaraila u ya'in ka gbani-gbani a ashi a Vuzavaguđu tsu na Ahabu u ya'in, adama a na u zuwa ta mekere ma Ahabu.

⁷ N nannai dem Vuzavaguđu u ciga ku una ntsukaya n Dawuda ba, adama a na u ya'an ta uzuwakpani n Dawuda u danai, ntsukaya n ni mi ta a kulya'a kelime n kulya'a tsugono ko wannai.

⁸ A ayin a na Jehoram wi a kulya'a tsugono a idika i Yahuda, da aza a Edom a ya'ankai ni ugbamiwasuvu da a zuwai mogono me le.

⁹ Da Jehoram u banai a Edom n osoji a ni n ekeke o doku a ni. Da aza a Edom a kambuki ni n akumbi e keke odoku a ni, ama n kayin u sumai da u lakai.

¹⁰ Ili i na i dikai a ayin a nanlo ali a kutawa anana aza a Edom i ta a kuya'ansaka tsugono tsa aza a Yahuda ugbamiwasuvu. A makyan ma da da feu aza a Libina a ya'ankai aza a Yahuda ugbamiwasuvu, adama a na Jehoram u zuwaka ta Vuzavaguđu Kashile ka ikaya i ni kucina.

¹¹ U ma'a ta feu nvali ma amali a ginda aza a Yahuda, a na a zuwai aza a Urushelima tsugbani tsu na tsu vakangi le.

¹² Da keneki Iliya u danakai ni katagarda ka akaka u danai. <<Ili i na Vuzavaguđu Kashile ke esheku a nu Dawuda ka dansai i da da na, <Vu walaka tsu na esheku a nu Johoshafatu a walakai ba, ko tsu na akaya a nu Asa mogono ma Yahuda u ya'in ba.

¹³ Da kucikpa vu tonoi uye wu ngono mi Isaraila, da vu zuwai aza a Yahuda n aza a Urushelima tsugbani, tsu na kpa'a ku Ahabu ku ya'in. Da kpamu vu unai amgbu a nu, aza a nu aza a kpa'a ke esheku a nu, aza a na a lya'i nu mariki.

¹⁴ Gogo na lana, mpa Vuzavaguđu wi ta a kusu'uku wu n madukpa adama na u lapa uma a nu n muku n nu n amaci a nu n ili i na vi n i da raka.

¹⁵ Avu feu vi ta a kukana mbala n katsuma m gbani-gbani, mi ta a kukana ku lya'a wu kannu dem ali ci'in tsu nu tsu uta pulai.> >>

¹⁶ Da Vuzavaguđu u zuwai aza a Filisitiya n aza a Araba a na i a idashi devu n Itopiya vishili n Jehoram.

¹⁷ Da a lya'i Yahuda n kuvon, da a purai uciyi u na a cinai punu e kefeku ko mogono a lazakai, da kpamu a purai muku n ni n amaci a ni. Ko vuza a buwaka ba, maku a ukocishi ma ni ma'a koci a kasukpai ayi da Ahaziya.

¹⁸ Ana ka nampa ko kotsoi, da Vuzavaguđu u tsunki Jehoram m madukpa ma mbala n katsuma n na u kupotso ba.

¹⁹ Ana aya ere a lazai, da ci'in ci ni tsu utai pulai adama atakaci a mbala ma. Da u kuwai a katsuma ka atakaci a mbala ma, aza a ni a dyaba akina adama a na a cikpa yi tsu na a ya'ankai esheku a ni ba.

²⁰ Jehoram wi ta n aya kamangankupa n ere n umaci a na u gitai tsugono, da u lya'i tsugono a Urushelima aya kunlai. Da u kuwai, ko vuza u ya'an kpalu adama a ukpa u ni ba, da a cidangi ni a likuci i Dawuda, ama ba ubuta u na a tsu cidangu ngono ba.

Ahaziya wo okpoi mogono ma Yahuda (2 Ng 8:25-29; 9:21-28)

¹ Da aza a Urushelima a zuwai Ahaziya, maku mu ukocishi mo mogono Jehoram wo okpoi mogono ma Yahuda a una u ni, adama a na kobolo ka aza a Araba a na a tawai kuvon a katsura ka aza a Isaraila ka una ta otoku a Ahaziya a na a buwai raka. Da Ahaziya kolobo ka Jehoram mogono ma Yahuda ma gitai tsugono.

² Ahaziya wi ta n aya kamanga n e re a na wo okpoi mogono, da u lya'i tsugono a Urushelima kaya ke te. Kula ka anaku a ni ku da Ataliya matsukaya ma Omiri.

³ Ayi feu da u tonoi tsu mogono Ahabu, adama na anaku a ni a kana ta ku nekei odoki tsu na u kuya'an ka gbani-gbani.

⁴ Da u ya'in ka gbani-gbani u Vuzavaguđu, tsu kpa'a ku Ahabu, ama a na esheku ni a kuwai, da aza a kpa'a ku a kana ta ku neke yi odoki a na a zuwai ni kuya'an nannai.

⁵ Da u tonoi odoki e le, u gba'ai kaci n Joram kolobo ka Ahabu mogono mi Isaraila da a bankai Haziyele mogono ma aza a Siriya a Ramotu-gileyadu kuvon. Da aza a Siriya a ukai Joram muna,

⁶ da u sumai u bonoi a Jezireyele adama a na a lana muna ma na a ukai ni va a Ramotu-gileyadu a na wi o kuvon n Haziyele mogono ma Siriya. Da Ahaziya kolobo ka Jehoram mogono ma Yahuda u banai a Jezireyele adama a na we ene Joram kolobo ka Ahabu adama a muna ma na a ukai ni.

⁷ Ama Kashile ka zuwai nwalu n Ahaziya adama a na we ene Joram wo okpoi ni uyikpi. A makyan ma na Ahaziya wi kobolo n Joram da utai adama a na a gasa n Jehu kolobo ka Nimishi. Ayi da vuza na Vuzavaguđu u we eregi adama a na wu una kpa'a ku Ahabu.

⁸ Ana Jehu wi a kuya'anka kpa'a ku Ahabu afada, da u cina muku mu ngono n Yahuda kobolo n muku n kumaci ku Ahaziya aza a na i a kuya'anka yi ulinga, da wu unai le raka.

⁹ Da a kanai kulansa Ahaziya, da a cina ni ushedeki a likuci i Samariya. Da a tukai ni u Jehu da wu unai ni. Da a cidangi ni, adama na a dana ta, <<Ayi va matsukaya ma Johoshafatu ma a, mogono ma na ma tonoi Vuzavaguđu n kađu ka ni dem.>> Ko vuza te a buka a katsuma ka kpa'a ku Ahaziya vuza na u kulya'a tsugono ba.

Egbere Ataliya wu isai tsugono

¹⁰ Ana Ataliya anaku a Ahaziya we enei maku ma ni ma kuwa ta, da u wu unai aza a kpa'a ku mogono ma a Yahuda raka.

¹¹ Ama Jehosheba mekere mo mogono Jehoram vutaku Ahaziya, u dika ta Jowashi kolobo ka Ahaziya a katsuma ka muku n mogono n na a cigai ku una, u sokongi ni a kunu ku ni, da u zuwakai ni vuza vu kindi. Ta Jehosheba mekere mo mogono Jehoram vuka vu ganu Jehoyida wu isai Jowashi nannai ekiye a Ataliya, ali u kpa'ai kuciya ku unai.

¹² Da Jowashi u ya'in aya a tali usongi punu A'isa a gbayin a Kashile, ayin a na Egbere Ataliya wi o tsugono ci idika ya.

23

Jowashi wo okpoi mogono (2 Ng 11:4-16)

¹ Ama a kaya ke cindere ko tsugono tsu Ataliya, da Jehoyida ganu u ghamai asuvu. Da u ya'in uzuwakpani n kovonshi va amangatawun-amangatawun. Azariya kolobo ka Jeroham, n Ishima'ilu kolobo ka Jehohanan, n Azariya kolobo ka Obedu, n Ma'aseya kolobo ka Adayiya, n Elishafatu kolobo ka Zikiri.

² Da a kara'i likuci i Yahuda raka o bolongi aza e Levi a na i a likuci i Yahuda, n aza e kelime ka i'uwa yi ikaya yi Isaraila a tawai a Urushelima.

³ ɗa raƙa vi le o bolongi A'isa a gbayin a Kašhile a ya'in uzuwakpani n mogono. Da Jehoyida ganu u danai, <<Maku mo mogono ma'a na, ya'an wu okpo mogono, tsu na Vuzavaguɗu u ya'in uzuwukpani u danai, ntsukaya n Dawuda n ɗa koci a kulya'a tsugono.

⁴ Ili i na ya kuya'an i ɗanna, ayin a na baci anan ganu n aza e Levi a taɓaɓi kuya'an ulinga a kanna ka kuvuka, kaɗsura ke te a kaɗsuma ka tatsu inda utsutsu wa A'isa a gbayin a Kašhile.

⁵ Kaɗsura ke te a kaɗsuma ka tatsu a kaɗsuma ka ɗa, a bana e kefeƙu ko mogono, kaɗa kaɗsura ke te ka na ka buwai a kaɗsuma ka tatsu a shamgba a utsutsu u na e ci deke ugiti. Uma na a buwai tamkpamu o bolongu a ulanga wa A'isa a gbayin a Vuzavaguɗu.

⁶ Kaɗa i kaɗukpa vuza u uwa A'isa a gbayin a Vuzavaguɗu ba, anan ganu a ɗa n aza e Levi a na i a kuya'an ulinga koci a ku'uwa, adama a na erengu le ta, ama aza n a buwai raƙa o tono wila u na Vuzavaguɗu u zuwakai le.

⁷ Aza e Levi i ta a ku kara'a mogono ma, yaba dem wi ta a kubana kotokobi e kukiye ku ni, i ta o kuyongo devu n mogono wi baci a ku'uwa n ku uta. Vuza na baci u taɓaɓi ku'uwa a kpa'a ka, kaɗa una yi.>>

⁸ Da aza e Levi kobolo n aza Yahuda raƙa a ya'in tsu na Jehoyida ganu u danai. Da aza e kelime aza a kindi a, a shamgbatangi aza a na a ɗangaɓi ulinga n aza a na a taɓaɓi kubana ulinga a kanna ka Ashibi. Adama a na Jehoyida ganu u kaɗukpa vuza u bana a kpa'a ba.

⁹ Jehoyida u neƙei ovonshi nsara nu nraɓa n na mogono Dawuda ma ya'in ulinga nu n ɗa, n na a zuwai a kpa'a ku Kašhile.

¹⁰ Da u zuwai uma raƙa inda mogono, yaba dem n ucanuku u kuvon e kukiye ku ni, ili i na i ɗikai a kakambu ka ubon u ɗakai a kubana a kakambu ka ubon u gaɗi ka A'isa a gbayin a, devu n katalikalyuka.

¹¹ Da Jehoyida ganu wu tukaɓi n Jowashi kolobo ko mogono, u ukai ni oroliko. Da u neƙe ni katagarda ka uzuwakpani ka, ɗa a salai ayi ɗa mogono. Da Jehoyida n muku n ni olobo erengi ni, ɗa a danai,<<Wuma u nu u geshe mogono.>>

¹² Ana Ataliya u panai kaca'a ka uma a kubana n o bonoi n a cibalai mogono, ɗa u banai A'isa a gbayin a Vuzavaguɗu a ubuta u uma wa.

¹³ U laɓaɓi ɗa tana we enei mogono ma savu kashani a ubuta u na mogono ma ci shamgba devu n mashilya mu utsutsu u kpa'a ka. Ovonshi n aza a kulika ishari ukara'i n ayi, uma a ubuta kakau a mazanga n a likai ishari, aza a ishpa n ucanuku u tsuwa'i u o kutono n kaɗiva ka. Ana Egbere Ataliya we enei nanai, ɗa u karai aminya a ni ɗa u bosoi kaɗauri n u danai, <<Ugbamukaci! ugbamukaci!>>

¹⁴ Da Jehoyida u zuwai kovonshi ka kaɗsura ka amangatawun, <<Kabana ka tuka n Egbere Ataliya kaɗa o tono n ayi a mere m ovonshi, kaɗa una yaba dem vu na u tonoi ni.>> Adama a na ganu u dana ta, <<Kaɗa yi una Egbere Ataliya a ubuta wa A'isa a gbayin a Kašhile ba.>>

¹⁵ Da e reme ni a utsutsu wo odoku a ulanga u kefeƙu, ta ɗe unai ni.

Jehoyida u lapulasakai ukuna u kutoni (2 Ng 11:17-20)

¹⁶ Da ganu Jehoyida u ya'in uzuwukpani u danai, ayi n uma raƙa n mogono i ta o ko okpo uma a Vuzavaguɗu.

¹⁷ Da uma a raƙa a banai a kpa'a ku Balu ɗa o bosoi ku ɗa. Da a faɗaɗi katalikalyuka n amaɓi a ni, ɗa a u nai Matan ganu vu kaɓaɓi ka e kelime ka katalikalyuka ka.

¹⁸ Da Jehoyida u neƙei aza e Levi a na i anan ganu a laɓa A'isa a gbayin a Vuzavaguɗu. Ele ɗa mogono Dawuda u zuwai ya'an kune'e ka alyuka o kusongu u

Vuzavagudu, tsu na wi udani a katagarda ka wila u Musa, i ta kpamu a kuya'an ishipa n mazanga tsu na Dawuda u danai.

¹⁹ Da kpamu u zuwai aza a kindi a utsutsu wa A'isa a gbayin a Vuzavagudu, adama a na kata vuza na wi nu nshinda u uwa ba.

²⁰ Da ganu Jehoyida u zuwai ovonshi osoji amangatawun, n aza gbagbain n aza e kelime a likuci n uma a idika ya raka, utukai mogono A'isa a gbayin a Vuzavagudu o tonoi n utsutsu u na wi a ubuta u na u la'i n ugadi da a uwai a kpa'a ku mogono, da a zuwai mogono ma dasangi a kakuba ko tsugono.

²¹ Da uma a idika raka a ya'in mazanga. Likuci i Urushelima kpamu i ciyai idashi i matana, adama a na una ta Ataliya n kotokobi.

24

Jowashi u lapulai A'isa a gbayin (2 Ng 12:1-21)

¹ Jowashi wi ta n aya e cindere a na u lya'i tsugono, da u lya'i tsugono tsu Urushelima aya amangere. Kula ka anaku a ni ku da Zibiya, vuza vu Biyasheba.

² Da Jowashi u ya'in i na i ga'in a ashi a Vuzavagudu a ayin a na ganu Jehoyida u yongoi n wuma raka.

³ Da Jehoyida u zamakai Jowashi amaci e re, da a matsakai ni nkere n olobo.

⁴ Kanna ko yoku da Jowashi u sheshei a na wa ku lapulusuka A'isa a gbayin a Vuzavagudu.

⁵ Da u dekei anan ganu n aza e Levi raka u danai le, <<Banai a likuci ya Yahuda, kata yi isa ikebe yi utafu i kaya dem wa aza a Isaraila, adama a na i lapula A'isa a gbayin a Kashile ka da. I ya'an ka'a gogo na.>> Ama da aza e Levi a iwain kuya'an ka'a gogo lo.

⁶ Da mogono Jowashi u dekei Jehoyida ganu vu gbayin u dana ni, <<Yidai i zuwai da vu kpadai kuzuwa aza e Levi a bana a likuci i Urushelima n ya aza a Yahuda isa utafu ba? U na Musa kagbashi ka Vuzavagudu ka danai, kpamu aza a Isaraila ushuku ta o bolongu ikebe adama a na lapula mayaali mu uzuwakpani.>>

⁷ Aya a na a lazai muku n vuka vu gbani-gbani vu nampa Ataliya o boso ta A'isa a gbayin a Kashile da a purai ucanuku u na erengi adama a kpa'a ku Kashile, a ya'ankai ulinga a ubuta u kucikpa kamali ka Balu.

⁸ Da mogono Jowashi u zuwai a ya'in akpati o yoku adama a na o bolongu ikebe, da a ya'in akpati va a zuwai a utsutsu wa A'isa a gbayin a Vuzavagudu.

⁹ Da a salai ukuna wa a Yahuda n Urushelima, a danai le a tuka Vuzavagudu n utafu u na Musa kagbashi ka Kashile ka danai aza a Isaraila a tuka a makyan ma na i e meremune.

¹⁰ Da nkoshi m gbara-gbara n uma raka a kanai kutuka n utafu u le n a zuwai punu akpati va n mazanga ali a shanai.

¹¹ A makyan ma na baci akpati a shanai, aza e Levi a ci dika ta a da a banka a ubuta u vuza vu kelime vu na mogono ma zuwai u lana a da, a cina baci akpati a a shanai, kata kadani ko mogono kobolo n ganu vu gbayin a tsuwan i da kata a dika ka'a o bonoko n ka'a de a ubuta wa. Da a kanai kuya'an nannai ayin dem, ali o bolongi ikebe n abundai.

¹² Da mogono Jowashi n Jehoyida e nekei aza a kulana ulinga wa A'isa a gbayin a Vuzavagudu ikebe ya. Da a dikai eshe'wi atali n eshe'wi a ndanga adama a na a lapulusuka A'isa a gbayin a Vuzavagudu, da kpamu a dikai awakana a iyum i lima n aza a iyum i shili adama a na a lapula A'isa a gbayin a Vuzavagudu.

¹³ Da aza a na a kulana ulinga wa a ya'in u da n kaɗu ke te, ɗa tana ulinga wa u lya'i kelime mayin. Da a ma'asakai A'isa a gbayin a Kashile a tsu na a ɗa ishi ɗa o doki a ɗa utsura.

¹⁴ Ana o kotsoi kulapulu ka, ɗa o bonokoi n kagimi ki ikebe ka u mogono n Jehoyida ganu, n ikebe i ɗaɗa a ya'ankai ucanuku wa A'isa a gbayin a Vuzavaguɗu, ucanuku wu ulinga adama e kuneke alyuka, ata'an n apara a na a ya'in n azanariya n azurufa. A kanai kuya'an alyuka o kusongu a kpa'a ku Vuzavaguɗu makyan dem a ayin a Jehoyida ganu.

¹⁵ Da Jehoyida ganu u kutsai kau, ɗa u kuwai ayi n aya amangatawun n kamangankupa, (130).

¹⁶ Da a ciɗangi ni a likuci i Dawuda a ubuta u na a tsu ciɗangu ngono, adama a na u ya'an ta kasingai adama a Isaraila m kpa'a ku Kashile.

¹⁷ Ana Jehoyida u kuwai, ɗa nkoshi m gbara-gbara ma aza a Yahuda a tawai ku kyasa mogono Jowashi, ɗa a kuɗangi a lya'akai ni kayala adama a na u ya'anka le ili i na a cigai ɗa tana mogono ma panakai le.

¹⁸ Da a kasukpai A'isa a gbayin a Vuzavaguɗu Kashile ka ikaya i le. ɗa o bonoi kutono ama'i a Ashera n ama'i a na a buwai. Da Kashile ka ya'in wupa n aza a Yahuda n Urushelima adama a unushi u le.

¹⁹ Ko n nannai Vuzavaguɗu u su'uku le ta n eneki adama a na a barangu le, ama ɗa a iwain kupana.

²⁰ Da ayinviki a Kashile a cipai u Zakariya kolobo ka Jehoyida ganu. Da u shamgbai e mere ma uma ɗa u danai, <<Na ɗa ili i na Kashile ka danai, <Yidai i zuwai ɗa i kpaɗai kutono kadanshi ka Vuzavaguɗu? Adama nanai yi a kulya'a kelime ba. Adama a na i kasukpa ta kutono Vuzavaguɗu, ɗa ayi feu u kasukpai ɗa.> >>

²¹ Ama ɗa mogono Jowashi u gbaɗai kaci nu nkoshi m gbara-gbara una Zakariya. Mogono ma zuwai a varai ni punu a ulanga wa A'isa a gbayin a Vuzavaguɗu.

²² Mogono Jowashi u ciba n kasingai ka na Jehoyida ganu esheku a Zakariya a ya'anka yi ni ba, ama ɗa wu unai kolobo ka ni, Zakariya a ku kasa ukpa ɗa u danai,<<Ya'an Vuzavaguɗu wu indana ili i na yi a kuya'an kata u tsupa ka mu.>>

Ukocishi u tsugono tsu Jowashi

²³ Ana ilo a ukocishi u kaya wa, ɗa osoji aza a Siriya a tukai Jowashi n kuvon. A tawai a Yahuda n Urushelima ɗa unai nkoshi m gbara-gbara raka. Da a purai ucanuku u uma n abundai ɗa a su'uku yi mogono me le a Dimaska.

²⁴ Ko a na wo okpoi osoji a Siriya a tawa n abundai ba, ama Vuzavaguɗu u neke le ta ulya'i wo osoji aza a Yahuda n abundai. Adama a na aza a Yahuda a kasukpa ta Vuzavaguɗu Kashile ka ikaya i le, ta Jowashi u takacikai nannai.

²⁵ Ana aza a Siriya a lazai, a kasukpa ta Jowashi n muna gbani-gbani. Da aza e kelime ovonshi a gbaɗai kaci unai ni a kajiba ka ni adama a na wu una ta kolobo ka Jehoyida ganu. Ana u kuwai ɗa a ciɗangi ni a likuci i Dawuda, ama a ciɗangi a ubuta wu ngono ba.

²⁶ Aza a na a gbaɗai unai ni ele ɗa, Zabadu kolobo ka vuka vi yoku vuza va aza a Amona vuza kula Shimeyatu, kobolo n Jehozabadu kolobo ka vuka vu na e ci deke Shimiritu mekere vuza va aza a Mowabu.

²⁷ Arabali a muku mo olobo n Jowashi, n kene ku na a ya'in adama a ni, n arabali a ulinga u kulapula ka A'isa a gbayin a Vuzavaguɗu a na u ya'in, i ta uɗani a katagarda ka arabali a ngono. Da Amaziya kolobo ka ni ko okpoi mogono a una u ni.

25

Amaziya mogono ma aza a Yahuda
(2 Ng 14:2-6)

¹ Amaziya wi ta n aya kamanga n a tawun a na wo okpoi mogono, da u lya'i tsugono a Urushelima aya kamanga n kuci. Kula ka anaku a ni ku da Jehowadin vuza va aza a Urushelima da.

² U ya'an ta ili i na i ga'in a ashi a Vuzavagudu, ama n kaɗu ka ni raka ba.

³ Ana we enei tsugono ci ni tsu shamgba ta mayin, da wu unai aza a na unai esheku a ni mogono Jowashi.

⁴ Ama wu una muku n le ba, u tonoi i na a danai a wila, u na wi a katagarda ka Musa, u danai, <<Kesheku ki a ku kuwa adama a unushi u maku ma ni ba, maku kpamu feu mi a kukuwa adama a unushi u kesheku ba, yaba dem wi ta a ku kuwa adama a unushi u ni.>>

⁵ Da Amaziya u bolongi aza a Yahuda, u nekei le ulinga tsu na i a kumaci ku le, u nekei ovonshi akpan-akpan n ovonshi amangatawun-amangatawun wa aza a Yahuda n aza a Bayami raka. Da kpamu u bolongi aza a aya kamanga n umaci ko a la'i nannai, da u ciyai uma akpan amangatawantatsu, (300,000) aza a na i ufobushi adama a ulinga u tsusoji da a yawai kpamu kubana nsara nu nraga.

⁶ Da u doku u tsupai osoji aza a Isaraila o yoku ikebe uma akpan amangatawun, (100,000) a una u kilo va azurufa akpan a tatsu n amangatawanashi, (3,400).

⁷ Ama da vuma u Kashile u tawai wa ni u danai, <<Mogono, kata vu kasukpa osoji a Isaraila a bana kobolo n avu ba. Adama a na Vuzavagudu wi kobolo n aza a Isaraila ba, Wi a kubanka aza a Ifirayimu ba.

⁸ Kucikpa vu bana vu ya'an kuvon ka ende'en nu, ko vu gbama baci asuvu a ubuta u kuvon wa, Kashile ki ta a kuvaruku a ashi a irala i nu, adama a na Vuzavagudu wi ta u utsura u banka wu ko u varuku.>>

⁹ Da Amaziya we ecei vuma Kashile va, <<Nini dai tamkpamu n kuya'ansa n ukuna wi ikebe i na n nekei osoji a Isaraila azurufa kilo akpan a tatsu n amangatawanashi a.>> (3,400). Da vuma vu Kashile va wu ushuki, <<Vuzavagudu wi ta a kufuda kuneke wu ili i na i la'i i nampa.>>

¹⁰ Da Amaziya u danai osoji aza a Ifirayimu a na u nekei le ikebe ya o bono a kpa'a. Da a ya'in wupa n aza a Yahuda da a lazai o kubono a kpa'a n wupa kau.

¹¹ Da Amaziya u gbamai asuvu u lazai n osoji a ni a kubana a kara'a ka mkpadi, ta de osoji a ni unai aza a Siyaru akpan kupa, (10,000).

¹² Da osoji a Yahuda a e remei uma akpan kupa n wuma, (10,000), da a dikai le a kubana a kusan ka ugadi ku Sela. Da a taduki le a yikpai o bosoi aci e le.

¹³ Ama osoji aza a Ifirayimu a na Amaziya u sankai le kubana kuvon ka, a bankai likuci ya aza a Yahuda n kuvon, ili i na i dikai a Samariya ali a kubana a Betu-horon. Unai uma akpan a tatsu, (3,000), da a purai ucanuku wa abundai we e le.

¹⁴ Ana Amaziya wu utai a ubuta u na wu unai aza a Edom, da u bonoi n amali e le a na u dikai, u zuwai le okpoi amali a ni, u cikpai le da u ya'ankai le alyuka.

¹⁵ Adama a nannai da Kashile ka ya'in wupa n Amaziya, da u su'uki ni n keneki ko yoku u dana ni, <<Yidai i zuwai da vu dikai amali a uma a na i a kufuda ku isa uma e le ekiye a nu ba?>>

¹⁶ Ayi a kadanshi, da mogono Amaziya wu ushuki we ecei ni, <<Wana dai tsu zagbai nu vuza na u kuneke mogono odoki? Vu pada bini ko una wu.>> Da keneki ka ka padai bini, ama da u danai, <<N yeve ta Kashile ke sheshe ta ku una wu, adama a ili i gbani-gbani i na vu ya'in, kpamu vu iwain kupana odoki a va.>>

Kuvon ka aza a Yahuda n aza a Isaraila

¹⁷ Ana Amaziya mogono ma a Yahuda ma dansai n aza a na e ci neke yi odoki, da u su'uki Jowashi kolobo ka Jehowahazu matsukaya ma Jehu mogono mi Isaraila n akaka, u danai ni, <<Tawa tsu gasa muku n ashi.>>

¹⁸ Ama da Jowashi mogono mi Isaraila wu ushuki Amaziya mogono ma Yahuda, u danai. <<Madanga ma awana me ne ma'in a Lebano ma su'uki madanga ma gbayin ma sida a Lebano n akaka, u danai, <Neke mu mekere ma nu mo olo kolobo ka va.> Ama a na manama ma kakamba mo yoku mi a kupasamgbantai, da u dasai awana a n ene.

¹⁹ Avu da na aradi a kudana, <N lya'a ta Edom,> da kpamu vi a tsugbangam. Ama odoki a na n kuneke wu da da dasangu a kpa'a. Yidai zuwai da vi a kuciga ku zamaka kaci ka nu kadama ka na ka kulya'a wu n aza a Yahuda?>>

²⁰ Ama da Amaziya u iwain kupana, adama a na Kashiile ka'a ka zuwai kakuna ka ko okpo nannai, adama a na wu una le, adama a na o bono ta kutono amali a Edom.

²¹ Da Jowashi mogono mi Isaraila ma bankai Amaziya mogono ma a Yahuda n kuvon da tana a gasai e Betu-shemeshi a ubon u Yahuda.

²² Da aza a Isaraila a lya'i aza a Yahuda, ali yaba dem u sumai a kubana a kpa'a ku ni.

²³ Da Jowashi mogono mi Isaraila me remei Amaziya mogono ma a Yahuda, kolobo ka Jowashi matsukaya ma Ahaziya e Betu-shemeshi. Da Jowashi u tukai ni a Urushelima da u fadai mashilya ma Urushelima ili i na i dikai a utsutsu u Ifirayimu ali a kubana a utsutsu u mogon, ma na ma yawai udashi amangatawantali, (600).

²⁴ Da u purai azanariya n azurufa raka kobolo n ucanuku u na a cinai punu A'isa a gbayin a Kashiile, u na ishi e nekei muku n Obedu-edom kuzuwa, da kpamu wu isai ucanuku u singai u kefeku ko mogono n agbashi. Da yeve u bonoi a Samariya.

²⁵ Da Amaziya kolobo ka Jowashi mogono ma Yahuda mo yongoi n wuma ali aya kupa n a tawun, a na Jehowashi kolobo ka Jehowahazu mogono mi Isaraila u kuwai.

²⁶ Ulinga u na u buwai u Amaziya n ili i na u ya'in a ayin o tsugono ci ni, ili i na i dikai a ugiti a kubana ukocishi, yi ta udani a katagarda ko ngono n Yahuda n mi Isaraila.

²⁷ A ayin a na Amaziya u kasukpai kutono Vuzavaguđu, da aza a Urushelima a gba'ai kaci adama a na una yi. Da u sumai a kubana a Lakishi, ama da a suki uma a banai una ni de.

²⁸ Da a dikai keven ki ikyamba ka ni odoku, da a cidangi ni a ubuta u na a cidangi esheku a ni a likuci i Yahuda.

26

Uziya mogono ma Yahuda

(2 Ng 14:21-22; 15:1-7)

¹ Da aza a Yahuda raka a dikai Uziya vuza va aya kupa n atali, da a zuwai ni wo okpoi mogono a una we esheku a ni Amaziya.

² U ma'asakai likuci i Ilatu da u bonokoi i da a idika i Yahuda, a na Amaziya u kuwai.

³ Uziya wi ta n aya kupa n atali ayin a na wo okpoi mogono, da u lya'i tsugono a Urushelima aya amangerenkupa n ere. Kula ka anaku a ni ku da Jekoliya, ayi vuza va aza a Urushelima da.

⁴ Da u ya'in i na i ga'in u Vuzavaguđu, tsu na esheku a ni Amaziya u ya'in.

⁵ U bonoko ta kadu ka ni a ubuta u kulansa Kashiile, a ayin e keneki Zakariya vuza na u yotsongi ni kutono wila u Kashiile. A makyen ma na baci u tonoi Vuzavaguđu mayin, Kashiile ki ta e kuneke yi ulya'i.

⁶ Da u banai u ya'in kuvon n aza a Filisitiya, u bosoi nshilya n Gatu n Jabune n Ashidodu. Da u ma'i likuci a ubon u Ashidodu n ubuta u yoku kpamu a katsuma ka Filisitiya.

⁷ Da Kashiile ka bankai Uziya u lya'i aza a Filisitiya, n aza a Araba aza a na i idashi a likuci i Guru-ba'alu n aza a Meyuniya.

⁸ Da aza a Amona a tsupai utafu le u Uziya. Da kula ku Uziya ku kara'i a kubana a idika i Masar raka, adama a na u tsurukpa ta kau.

⁹ Na lo da koci ba, Uziya u ma'i nshilya mu ugadi a Urushelima, a utsutsu u mogon n utsutsu u kara'a derere o mogon ma mashilya ma, da u kanzai le.

¹⁰ Da kpamu u ma'in asaka gbagba'in a kakamba kobolo n ayinva a mini n abundai, adama a na wi ta n ilikuzuwa ya abundai aginda n ara'a. Wi ta kpamu n aza a zamalinga a na i a kuya'anika yi ulinga ashina a itacishi a ni a na i aginda n a na i a kara'a, adama a na ayi kacimbi ka'a mayin.

¹¹ Uziya wi ta n katsura ko ovonshi eyeve o kuvon, a na i lo katsura-katsura tsu na Jeyiyelu kadani n kovonshi vo osoji Ma'aseya e kecei le. A ya'an ta nannai n utsura u tsugono tsu Hananiya kovonshi kagbayin ko mogono.

¹² Kabundai ko ovonshi a na a fudai kuvon tsu na i a i'uwa yi ikaya i le i ta uma akpan e re n amangatawantali, (2,600).

¹³ A kucina ko ovonshi a nampa, osoji akpan amangatawantatsu n e cindere n amangatawantawun (307,500), i ta lo eyeve o kuvon a na i n utsura u na a banka mogono a ubuta wi irala i ni.

¹⁴ Da Uziya u lansa nraga nu nsara, nu nkun mi iyum nu ntogu mi iyum n utan n atali a kavimgbatsu n abundai.

¹⁵ Punu a Urushelima da u ya'in i ucanuku u na aza uyeve a ya'in, i na a kuzuwa de gadi va asaka n ubuta wa akambu wa asaka adama na a taduku aya n atali a bundai. Adama ili nampa, da kula ku ni ku kara'i uduniya dem, adama a na u ciya ta ubanki wa abundai, da tana wo okpoi vuza vu tsura.

A takacikai Uziya adama aradi a ni

¹⁶ Ama a na Uziya we enei u tsurakpa ta mayin, da u gitai aradi, da tana a zamaka ni kadama. Adama a na u ya'an ta unambi wu usubi a ashi a Vuzavagudu Kashile ka ni, ali u uwai A'isa a gbayin a Vuzavagudu adama a na u songu ili i magulani a katalikalyuka n kaci ka ni.

¹⁷ Da Azariya ganu kobolo n anan ganu a Vuzavagudu uma amangatawanashi o tonoi ni punu A'isa a gbayin a.

¹⁸ Da a dana ni, <<U ga'an avu Uziya n kaci ka nu vu songu ili i magulani u Vuzavagudu ba. Na lo va ulinga u anan ganu u da kumaci ku Haruna, ele na erengi adama a na a ya'an ulinga u nanlo koci. Uta punu o mololo ma cida ma, adama a na vu ya'an ili i singai ba. Nanai va vi a kuciya tsugbayin u Vuzavagudu Kashile ba.>>

¹⁹ Da Uziya u ya'in wupa, ayi kashani devu n katalikalyuka adama a na u songu ili i magulani punu A'isa a Vuzavagudu, ayi ubani m mevene mo kusongu ili i magulani ekiye a ni n wupa, da mbala mu ukutu n kana ni a kucan a ashi a anan ganu punu A'isa a gbayin a Vuzavagudu e kelime ka katalikalyuka ko kusongu ili i magulani.

²⁰ Ana Azariya ganu vu gbayin n anan ganu a na a buwai indanai ni, da enei mbala mu ukutu n kana yi ta a kucan, da utuka ni pulai n moloko, ayi feu o moloko wu uta adama a na Vuzavagudu u lapa yi ta.

²¹ Da Uziya u yongoi nu mbala mu ukutu ali a kanna ka na u kuwai. U yongoi ende'en ni, u doku u uwa punu A'isa a gbayin a Vuzavagudu, adama a na wi ta n ukutu. Da Jotam kolobo ka ni ka lanai kpa'a ku mogono ka, kpamu a kulya'a tsugono tsu uma a likuci a.

²² Ulinga u Uziya u na u buwai ili i na i dikai a ugiti ali a kubana a ukocishi, keneki Ishaya kolobo ka Amozu da u danai i da.

²³ Da Uziya u bankai ukpisa da a cidangi ni devu n ubuta u na a tsu cidangu ngono, ama a cidangi punu ba, adama a na uma a dana ta <<Ayi vuza vu ukutu da.>> Da Jotam kolobo ka ni ko okpoi mogono a una u ni.

27

Jotam wo okpoi mogono ma Yahuda.

(2 Ng 15:35-38)

¹ Jotam wi ta n aya kamanga n a tawun a na wo okpoi mogono, da u lyai tsugono a Urushelima aya kupa n atali. Kula ka anaku a ni Jerusha mekere ma Zadoku.

² Da Jotam u ya'in ili i na i ga'in u Vuzavaguđu, tsu na esheku a ni Uziya u ya'in, ama ayi u uwa A'isa a gbayin a Vuzavaguđu adama a na u songu ili i magulani tsu a ni ba. Ama da uma a lya'i kelime n ka gbani-gbani ke le.

³ Ayi da u ma'asakai utsutsu u gadi wa A'isa a gbayin a vuzavaguđu u na wi a ubuta u na u la'i n ugadi da kpamu u ya'in kuma'a ka abundai a mashilya ma na mo tonoi n tsu kaginda ka Ofelu.

⁴ Da u ma'ansai likuci yi ubon wa aginda a Yahuda, da kpamu u ma'in nshilya mu gadi a ubuta u na wi kutsun.

⁵ Jotam kpamu u ya'an ta kuvon n aza a Amona da u ciyai ulya'i. A kaya ka nanlo ka, da u zuwai aza a Amona a tsupai utafu wa azurufa kilo akpan a tatsu n amangatawanashi, (3,400) n aburuma a alkama kakpan, n aburuma a Bale feu kakpan (1,000). Ta aza Amona a kanai kutsupa nanai a kaya ka i re n kaya ka tatsu.

⁶ Da Jotam u kanai kutsurukpa adama na u ya'an ta ili i na i ga'in a ashi a Vuzavaguđu Kashile ka ni.

⁷ Ulinga u na u buwai u Jotam n kuvon ku na u ya'in n tsu na u ya'in tsugono ci ni, yi ta udani a katagarda ka arabali ko ngono mi Isaraila n Yahuda.

⁸ Jotam wi ta n aya kamanga n a tawun a na wo okpoi mogono, da u lya'i tsugono a Urushelima aya kupa n atali.

⁹ Jotam u bankai ukpisa da a cidangi ni a likuci i Dawuda. Da Ahazu kolobo ka ni ko okpoi mogono a una u ni.

28

Ahazu wo okpoi mogono ma Yahuda

(2 Ng 16:1-4)

¹ Ahazu wi ta n aya kamanga a na wo okpoi mogono, da u lya'i tsugono a Urushelima aya kupa n atali. Ama u ya'an ili i singai u Vuzavaguđu tsu na akaya a ni Dawuda u ya'in ba.

² Ama da u tonoi uye wu ngono mi Isaraila. ali da u yimai ululu amali a Balu a dama a na u ya'anka le tsugbashi.

³ da kpamu u songi kune'e ka alyuka a kara'a ka Beni vu Hinomu, da u songi muku n ni tsu kune'e ka alyuka akina, o kutono uye wu ili yi unata wu uduniyan u na Vuzavaguđu u lokoi adama aza a Isaraila.

⁴ Da u ya'in alyuka n kune'e ku kusongu ki ili i magulani a ubuta wa nvali aginda n na n ga'in ba, n ulu ami'in a ndanga dem.

⁵ Adama a nannai da Vuzavaguđu Kashile ka ni ka neke ni ekiye o mogono Haram. Da aza a Haram a lya'i ni n kuvon da a purai aza a ni n abundai a bankai tsugbashi da a bankai le a idika i Dimaska. Da kpamu Kashile ko doku ke neke ni ekiye a Peka mogono mi Isaraila, da unai osoji aza a Yahuda n abundai.

⁶ A kanna kete Peka kolobo ka Ramaliya ka unai osoji akpan amangatawun n kamanga, (120,000) aza a Yahuda. Adama a na aza a Yahuda a kasukpa ta Vuzavaguđu Kashile ki isheku i le.

⁷ Zikiri kovonshi ka gbayin ka aza a Ifrayimu ka unai Ma'aseya kolobo ko mogono Ahazu, n Azirikam vuza kulana kpa'a ku mogono n Elikana kabanki ko mogono.

⁸ Da aza a Isaraila a purai agbashi a na e remei, uma akpan amangatawenre, (200,000) amaci n olobo nu nkere ma aza a Yahuda. Da kpamu a purai ucanuku u gbani a kubanka a Samariya.

Kene ku Odedu

⁹ Ama keneki ka Vuzavagudu ko yoku ki ta lo vuza kula Odedu. Da wu utai u gasai n osoji a Isaraila a na o bonoi a Samariya. Da u danai le, <<Vuzavagudu, Kashile ki ikaya i da ke neke ta aza a Yahuda ekiye a da adama a na wi ta a wupa n e le, da u nekei le e kiye a da. Ama da yi unai le n wupa u na u yawai gadi Kashile.

¹⁰ Kpamu gogo na yi ta ukuna u na i bonoko a na ya aza a Yahuda n aza Urushelima ali n amaci okpo agbashi a da. Ama i cinukpa ta a na i nusakai Vuzavagudu Kashile ka da?

¹¹ Gogo na panakai mu. Bonokoi n aza a na i purai va, ele feu aza a da a da, Adama a na Vuzavagudu wi ta a wupa n a da.>>

¹² Da aza e kelime o yoku a kumaci ku Ifiraimu, Azariya kolobo ka Jehohanan m Berekiya maku ma Meshilemotu, n Jehezekiya maku ma Shalum n Amasa kolobo ka Hadalay, a ushuki n kadanshi ko Odedu. Da a dansukai aza a na o bonoi n ubuta u kuvon wa.

¹³ A danai, <<Kata i uka n aza a na i remei a ubuta u kuvon wa punu na ba, adama a na yi ta a kuzamaka tsu kadama u Vuzavagudu. Ko i ciga ta i doku unushi n ka gbani-gbani u Vuzavagudu? Ko gogo na u ya'an ta de wupa kau n aza a Isaraila.>>

¹⁴ Da osoji a a kasukpai agbashi a na a purai va n ucanuku wa e kelime ka uma n aza a gbagbain.

¹⁵ Da aza a gbagbain a na e dekei ula e le a dangai e peciki ucanuku u na osoji a a purai da o bonokoi agbashi a na i oshombodi. E nekei le akashi n ataka n ilikulya'a n i kuso'o, da a zai untsu e le n mani'in ma zaitu. Da a dikai aza a na i n utsura ba a gadi vu njaki, o soki le o kubonoko e Jeriko, likuci yi nshuwa n dabino a ubuta u na aza e le i. Da yeve o bonoi a Samariya.

¹⁶ A makyan ma nanlo mogono Ahazu u lansa ta ubanki u mogono ma aza Asiriya.

¹⁷ Adama a na osoji aza a Edom o doku ta a banka aza a Yahuda n kuvon, da a purai agbashi a lazakai.

¹⁸ Da aza a Filisitiya tankpamu a bankai likuci i wa wa'a i na yi a ubon wu nsasan n na mi a ubon dakai wa aza a Yahuda, da isai likuci i Betu-shemeshi n Ayijalon n Gederotu, Soko n likuci i wawa'a i ni, Timina n likuci i wawa'a i ni, Gimuzo feu n likuci i wawa'a i ni. Da aza a Filisitiya a dasangi punu a likuci ya.

¹⁹ Da Vuzavagudu u zuwai aza a Yahuda a ciyai ugoyi adama Ahazu mogono ma Yahuda, adama a na u zuwa ta aza a Yahuda a ya'an u nushi, da kpamu u ya'in ili yi unambi wu usubi u Vuzavagudu.

²⁰ Kucikpa da Tigilatu-pelisa mogono ma Asiriya ma tukai ni kuvon, da u takacikai ni a na wa kubanka yi.

²¹ Da Ahazu u purai ucanuku u cida n abundai u wa A'isa a gbayin a Vuzavagudu n kpa'a ku mogono n i'uwa ya aza a gbagba'in a likuci, da u nekei mogono ma Asiriya, ama n nanai dem na lo u banka yi ba.

²² Ama n atakaci a na mogono Ahazu wi e ku ene a makyan ma nanlo, da u doku u lya'i kelime n unambi wu usubi u Vuzavagudu.

²³ Da u ya'in alyuka wa amali aza a Dimaska aza a na lya'i ni n kuvon, da u danai, <<Adama a na amali a a banka ta ngono ma aza Asiriya ali a lya'i mu n kuvon, mpa feu n ku neke le ta alyuka adama a na a banka mu.>> Ama a na a bankai da kucikpa a zamaka ni kadama, ayi n aza a Isaraila raka.

²⁴ Da Ahazu kpamu u doku u bolongi ucanuku u wa A'isa a gbayin a Kashile raka a ubuta u te da u u bosoi u da. da u gbagurai utsutsu wa A'isa a gbayin a Vuzavaguđu a, da u makai kaci ka ni atalialyuka a ubuta dem a Urushelima.

²⁵ Likuci dem a Yahuda, Ahazu u ma'in nvali ma amali adama a kuya'anka le alyuka o kusongu. Da u zuwai Vuzavaguđu Kashile ki ikaya i ni kuya'an wupa kau.

²⁶ Ulinga u na u buwa u Ahazu, n tsu na u lya'i tsugono ci ni ili i na i dikai a ugiti ali a kubana a ukocishi, yi ta udani a katagarda ko ngono n Yahuda n mi Isaraila.

²⁷ Da mogono Ahazu u bankai ukpisa da a cidangi ni a likuci i Urushelima. Ama a cidangi a ubuta u na a cidangi ngono mi Isaraila ba. Da Hezekiya kolobo ka ni ko okpoi mogono a una u ni.

29

Tsugono tsu Hezekiya mogono ma Yahuda (2 Ng 18:1-3)

¹ Hezekiya u gitai tsugono ayi n aya kamanga n a tawun, da u lya'i tsugono a Urushelima aya kamanga n kuci. Kula ka anaku a ni ku da Abija, mekere ma Zakariya.

² Da u ya'in ili i na i ga'in u Vuzavaguđu, tsu na Dawuda esheku a ni a ya'in.

Hezekiya u doku u bayuwai A'isa a gbayin

³ A kaya ku ugiti ko tsugono tsu Hezekiya, o wotoi u iyain da Hezikaya u bayuwai utsutsu wa A'isa a gbayin a Vuzavaguđu u lapulasakai a da raka.

⁴ Da u dekei anan ganu n aza e Levi a bana a gasa n ayi a ulanga u na wi ubon u kasana.

⁵ da udani le. <<Panakai mu ada aza e Levi, gogo na erengi kaci ka da cida, kata kpamu yi erengu kpa'a ku Vuzavaguđu Kashile ki ikaya i da, yi utuka ili yi unata i na yi punu raka a ubuta u cida wa.

⁶ Adama a na ikaya i tsu i ya'an ta unambi wu usubi, a ya'an ta ka gbani-gbani u Vuzavaguđu Kashile ka tsu. A kasukpa yi ta da a vadalukpakai A'isa a gbayin a Vuzavaguđu kucina,

⁷ A gbagurai utsutsu wa A'isa wa da a kimasai nkuni, da a kasukpai ku songu ili i magulani n kuya'an kune'e ku kusongu a ubuta u cida u Kashile ki Isaraila.

⁸ Adama nannai da Vuzavaguđu u ya'in wupa n aza a Yahuda n aza a Urushelima. Da u zuwai le okpoi n wovon ili i mereve n makan tsu na yi e kene n ashi a da.

⁹ Adama a ili nampa una ta ikaya i tsu n kotokobi, muku n tsu n amaci a tsu a bankai le ugbashi.

¹⁰ Anana n sheshe ta n ya'an uzuwakpani n Vuzavaguđu Kashile ki Isaraila, adama a na wupa wa abundai u na wi a kuya'an n atsu u vaku.

¹¹ Muku mo olobo n va, kata i ya'an ugulani n kakuna ka nampa ba. Adama a na Vuzavaguđu u zagba ta i shamgba e kelime ka ni, i ya'anka yi ulinga, i ya'anka yi kune'e ku kusongu ki ili i magulani.>>

¹² Da aza e Levi a nampa a gitai ulinga gogolo, a kumaci ku Kohatu: ele da Mahatu maku ma Amasayi n Juwelu maku ma Azariya. A kumaci ku Merari, Kishu maku ma Abudi, n Azariya maku ma Jehalele. A kumaci ku Geshon, Jowa maku ma Zima, n Adini maku ma Jowa.

¹³ A kumaci ku Elizafan da a dikai Shimiri n Jeyiyelu. A kumaci ku Asafa a dikai Zakariya n Mataniya.

¹⁴ A kumaci ku Heman a dikai Jehiyelu n Shimeyi. A kumaci ku Jedutun a dikai Shemaya n Uziyelu.

¹⁵ Uma a nampa o bolongi aza e le aza e Levi da a takpakai kaçi ke le nshinda, tsu na mogono ma danai, o kutono kadanshi ka Vuzavaguđu, adama a na a takpa nshinda A'isa a gbayin a Vuzavaguđu

¹⁶ Da anan ganu a uwai A'isa a gbayin a Vuzavaguđu adama erengu a da kata utuka ili yi unata i na a cinai punu dem. Ana utukai i da, da a zuwai u da a ulanga wa A'isa a gbayin a Vuzavaguđu, da aza e Levi a purai u da a vamai a kara'a ka Kidiron.

¹⁷ A kanna ka iyain ko wotoi u iyain, da a gitai ukuna u kerengu. Da a kanna ka kunlai a yawai e keteshe ka ulanga wu u pulai u kpa'a wa. Da o doki ayin kunlai e ku erengu A'isa a gbayin a Vuzavaguđu a, da o kotsoi a kanna ka kupa n katai ko wotoi u iyain.

¹⁸ Da aza e Levi a banai u mogono Hezekiya da a danai, <<Tsu erengu ta A'isa a gbayin a Vuzavaguđu a raka, n katalikalyuka o kusongu n ucanuku u ni dem, n kirukpa ku boroji vu cida n ucanuku u ni raka.

¹⁹ Ucanuku u na mogono Ahazu u langasai a ayin o tsugono a ni, a ayin a na wi a unambi wu usubi, tsu lapula ta u da, da kpamu tsu erengi le. Gogo na ucanuku wa wi ta de e kelime ka katalikalyuka ka Vuzavaguđu.>>

²⁰ Da mogono Hezekiya u dangai m kpasani u bolongi nkoshi m gbara-gbara n likuci ma, da a lazai a kubana A'isa a gbayin a Vuzavaguđu.

²¹ Da a tukai n obomburon e cindere, n agiri e cindere, nu ngiri n cindere nu ngaji n cindere. Nnama n nampa raka e neke ta n da adama e kune'e ku unushi u tsugono n ku uma a idika i Yahuda n ku ubuta u cida. Da mogono Hezekiya u zuwai anan ganu kumaci ku Haruna, a ya'an alyuka a katalikalyuka ka Vuzavaguđu.

²² Da a kidai obomburon a, da anan ganu isai mpasa ma, a vishangi n da a katalikalyuka ka. Da kpamu a kidai agiri a vishangi mpasa ma a katalikalyuka ka. Da kpamu a kidai ngiri a vishangi mpasa n le a katalikalyuka ka.

²³ Da a tukai nu ngaji adama e kune'e ku unushi u mogono Hezekiya n ka uma, da a kiyangi ki le ekiye.

²⁴ Da anan ganu a kidai ngaji ma, da a ya'in alyuka e kune'e ku unushi, da a vishangi mpasa ma a katalikalyuka ka, adama a kutakpa unushi wa aza a Isaraila, mogono Hezekiya da u nekei kadanshi u danai, a ya'an alyuka o kusongu n kune'e ku unushi a adama aza a Isaraila raka.

²⁵ Da mogono ma zuwai aza e Levi A'isa a gbayin a Vuzavaguđu, a wa'i ugogi n aza a umolu n aza agundari. U ya'in tsu na Vuzavaguđu u dansai a una u Dawuda n Gadu vuza kene ku mogono n Natan keneki.

²⁶ Da aza e Levi a shamgbai n ucanuku u tsuwa'i n wi ilikushi u Dawuda, anan ganu tamkpamu n igbala.

²⁷ Da Hezekiya u zuwai a ya'an alyuka o kusongu a katalikalyuka ka. Ana a gitai kuya'an alyuka o kusongu a, da a cananai ishipa i kucikpa Vuzavaguđu, a likai igbala n ucanuku wi ilikushi i na i buwai ucanuku wi wa'ashi i Dawuda mogono mi Isaraila.

²⁸ Da kobolo ka uma ka raka a cikpai Vuzavaguđu, aza a ishipa a kuya'an ishipa, aza a ilikushi a kulika igbala. A kanai kuya'an nanai ali ayin a na o kotsoi kuya'an alyuka o kusongu a.

²⁹ Ana o kotsoi kuya'an alyuka a, da mogono n aza a na i kobolo n ayi a kudangi a cikpai Kashile.

³⁰ Da mogono Hezekiya nu nkoshi m gbara-gbara a zuwai aza e Levi a kana kuya'an ishipa i kucikpa Vuzavaguđu n kadanshi ka Dawuda n ka Asafu keneki. Da a ya'in ishipa i kucikpa n mazanga da a kudangi a cikpai Vuzavaguđu.

³¹ Da Hezekiya u danai, <<Gogo na a da aza a Yahuda a na yi erengi kaçi ka da u Vuzavaguđu, tawai devu i neke alyuka n kune'e ku kucikpa A'isa a gbayin a

Vuzavagudu.>> Da kobolo ka uma ka a tukai n alyuka n kune'e ku kucikpa. N yaba dem vu na kađu ka ni ka cikalai a tukai n kune'e ku kusongu.

³² Kabundai ka alyuka a na uma a tukai ka dađa, obomburon amangatatsunkupa, (70) n agiri amangatawun (100), nu nkyon amangatawenre (200). Nnama n nampa raka adama e kune'e ku kusongu u Vuzavagudu.

³³ Nnama n na erengi adama alyuka a, dađa obomburon amangatawantali, (600), n nkyon nu nradika akpan a tatsu, (3,000).

³⁴ Ama anan ganu i n abundai ba, a gusai adama a na fuda a minya nnama ma alyuka o kusongu a raka ba, da otoku e le aza e Levi a banka le ali o kotsoi ulinga wa, anan ganu a na a buwai erengi kaci ka le. Aza e Levi a fuda ta a banka anan ganu ulinga wa, adama a na a la'a ta anan ganu ku erengu kaci ke le n kađu ke te.

³⁵ Babu bi'i kune'e ku kusongu ka abundai ka, kune'e ki ili i kuso'o ki ta lo n kune'e ku ushuma adama idashi i matana. Ta o bonokoi aganda A'isa a gbayin a Vuzavagudu nannai.

³⁶ Da Hezekiya n kobolo ka uma raka a ya'in mazanga adama ili i na Kashile ka ya'ankai uma a ni. Adama a na a ya'an ta ili raka n ku te.

30

O fobuso adama a kađiva kupasamgbantai

¹ Hezekiya u su'uki aza a Isaraila n akaka n aza a Yahuda raka, da kpmu u danakai kumaci ku Ifiraimu n ku Manasa katagarda ka akaka. U banuki yaba dem vu le a tawa a kpa'a ku Vuzavagudu a Urushelima adama a na a ya'in kađiva ka kupasamgbantai u Vuzavagudu Kashile ki Isaraila.

² Adama a na mogono nu nkoshi m gbara-gbara n kobolo ka uma a zuwa ta kadanshi a na a kuya'an kađiva ka kupasamgbantai ka o wotoi u ire.

³ Adama a na a fuda a ya'an kađiva ka a makyan ma na a kiwanai ba, adama a na anan ganu a na erengu kaci ke le ka a yawa ba, kpmu uma o bolongu a Urushelima ba.

⁴ E kene ku mogono Hezekiya n kobolo ka uma ka enei kakuna ka ya'an ta mayin.

⁵ Da a zuwai a sala wila a Isaraila raka, a Biyasheba a kubana a Dan, e kudeke uma a tawa a Urushelima a ya'an kađiva ku pasamgbantai u Vuzavagudu, Kashile ki Isaraila. Adama a na kata a sa'wa kuya'an kađiva n uma n abundai tsu nanlo ba tsu na wi a udani.

⁶ Tsu na mogono ma danai, da muku mu usuki n kara'i idika yi Isaraila n Yahuda n atagarda akaka a na i a kudansa. <<Ada uma a Isaraila, bonoi u Vuzavagudu Kashile ki Ibirahi n ki Ishaku n ki Isaraila dađa Yakubu. Bonoi adama a na Kashile ko bono ta wa da, ada na i buwai i lakai ekiye aza Asiriya.

⁷ Kata yi okpo ci ikaya i da n aza a da ba, ele na a ya'ankai Vuzavagudu unambi wu usubi Kashile ki ikaya i le, da u bonokoi le agali tsu na yi e kene n kaci ka da.

⁸ Kata i ya'an ugbamukaci tsu na ikaya i da i ya'in ba, ama nekei kaci ka da u Vuzavagudu. Tawai A'isa a agbayin a Vuzavagudu a ubuta u na wu erengi ko wannai. I cikpa Vuzavagudu adama a wupa wa abundai u na wi nu da adama a da u vaku.

⁹ Adama a na i kpatalai baci i bonoi u Vuzavagudu, aza a da n muku n da i ta a kuciya mapasa ma singai wa aza a na e remei le, kata a kasukpa le o bono a idika ya, adama a na Vuzavagudu Kashile ka da vuza kasingai da vuza va asuvayali. Da baci i bonoi wa ni, wi a kutakpaka da ashi ba.>>

¹⁰ Da tana muku mu usuki ma a bankai n akaka a, a ubuta dem, a kara'i likuci-likuci a ubon wa aza a Ifiraimu n Manasa, ali a kubana de a Zabaluna, ama da uma a o zo'oshi le n kugoyi le.

¹¹ Ama dem n nanai, uma o yoku a Asheru n aza a Manasa n aza a Zabalun o goyoi kaci ka le da a banai Urushelima.

¹² A makyan ma nanlo kukiye ku Kashile ki ta wa aza a Yahuda, da u nekei le ka fu kete adama a na o tono kadanshi ko mogono nu nkoshi m gbara-gbara a danai, da kpamu o kutonoi kadanshi ka Vuzavagu du.

Ka fu da ka kupasamgbantai

¹³ O wotoi u i re, da kobolo ka uma n a bundai o bolongi a Urushelima adama a na a ya'an ka fu da ko boroji vu babu yisiti.

¹⁴ Da uma a dangai a mudai atalialyuka a na i punu a Urushelima n atalialyuka o kusongu ili i magulani da a banai a vama i da a kara'a ka Kidiron.

¹⁵ Da a kidai magiri ma ka fu da ka kupasamgbantai a kanna ka kupa n ka nashi ko wotoi u ire. Da anan ganu n aza Levi a na erengi kaci ka le ba a panai wono da erengi kaci ka le da a tukai n kune'e ku kusongu A'isa a gbayin a Vuzavagu du.

¹⁶ Da e remei ulinga u le A'isa a gbayin a Vuzavagu du, tsu na wila u Musa u dansai vuma vu Kashile. Da anan ganu a vishangi mpasa n na aza e Levi e nekei le.

¹⁷ Ana uma n a bundai o kobolo ka erengu kaci ke le ba, nannai va wo okpo ta mayun a aza e Levi a kidaka yaba dem ngiri n ka fu da ka kupasamgbantai adama aza a na i cida ba. adama a na erengu n da u Vuzavagu du.

¹⁸ Ko a na wo okpoi uma a na utai kumaci ku Ifiraimu n ku Manasa n ku Isaka n ku Zabalun erengu kaci ka le ba, n nanai dem a lya'a ta ili i ka fu da ka kupasamgbantai, ko a na wo okpoi derere da ba tsu na wila u Musa u dansai. Ama mogono Hezekiya u ya'anka le ta, avasa u danai, <<Ya'an Vuzavagu du vuza kasingai u cinukpaka yaba dem unushi u ni,

¹⁹ vuza na baci u nekei ka da ka ni, kulansa Vuzavagu du Kashile ki ikaya i tsu, ko a na wu erengu kaci ka ni cida tsu na wila wa A'isa a gbayin a Vuzavagu du o tonoi ba.>>

²⁰ Da tana Vuzavagu du u panai avasa a Hezekiya da u potsotongi uma a.

²¹ Da aza a Isaraila a banai a Urushelima a ya'in ka fu da ka boroji vu babu yisiti ali ayin e cindere m mazanga magbayin, aza e Levi n anan ganu a cikpai Vuzavagu du kanna lakam, n a ya'in ishpa n ucanuku u tsuwa'i u Vuzavagu du.

²² Da Hezekiya u nekei aza e Levi raka kadanshi, adama tsu na e nekei kaci ke le a ubuta u kucikpa Vuzavagu du. A katsuma ka ayin e cindere a nampa a lya'i ilikulya'a i ka fu da i na erengi adama e le n nekei alyuka a matana n a cikpai Vuzavagu du Kashile ki ikaya i le.

²³ Da kobolo ka uma ka raka a ushuki kudoku kuya'an ka fu da ka ayin e cindere kpamu. Da a lya'i kelime n kuya'an ka fu da ka n mazanga ali ayin e cindere.

²⁴ Da Hezekiya mogono ma Yahuda u nekei kobolo ka uma ka obomburon kakpan, (1,000) nkyon nu nradika akpan e cindere, (7,000) adama alyuka. Da nkoshi m gbara-gbara feu e nekei o bomburon kakpan, (1,000) nkyon nu nradika akpan kupa, (10,000). Da anan ganu n a bundai erengi kaci ke le.

²⁵ Da kobolo ka aza a Yahuda raka, anan ganu n aza e Levi n kobolo ka uma raka aza a na utai a Isaraila, n omoci a na u utai a idika yi Isaraila, aza a uduma n omoci a na i idashi a Yahuda, a ya'in mazanga.

²⁶ A ya'in mazanga ma a bundai a Urushelima, adama a na ili i na i dikai a ayin a Sulemanu kolobo ka Dawuda mogono mi Isaraila, a sa'wa kuya'an ka fu da tsu nanlo a Urushelima ba.

²⁷ Da anan ganu n aza e Levi a dangai a zuwakai uma unasingai, da tana Vuzavagu du u panaka avasa e le de gadi a ubuta wi idashi u cida u ni.

31

Ofobuso a Hezekiya adama anan ganu

¹ Ana o kotsoi kaḍiva ka, da aza a Isaraila a na a banai a Urushelima raḳa a kara'i likuci-likuci i Yahuda n i Bayami n i Ifirayimu n i Manasa. Da o bosoi aṃali a Ashera, da a faḍai nvali n atalialyuka. Da aza a Isaraila o bonoi a likuci i le n i'uwa i le.

² Da mogono Hezekiya u peciki anan ganu kobolo n aza e Levi katsura-katsura, tsu na a kuya'an ulinga. Aza e kune'e ku kusongu n aza e kune'e ku maṭana, a ya'an aganda a cikpa Vuzavaguḍu a utsutsu wa A'isa a gbayin.

³ Da mogono feu ma baṅkai le nu nnama ma alyuka o kusongu, a na a ci ya'an n usana n kulivi n a kanna ka Ashibi n ko wotoi u savu, n ayin a kaḍiva a na a zuwai, tsu na wila u Vuzavaguḍu u dansai.

⁴ Da mogono ma danai aza a na i a idaṣhi a Urushelima e neke anan ganu n aza e Levi ugboku u le, ciya e neke kaḳi ke le a ubuta u kutono wila u Vuzavaguḍu.

⁵ Ana uma a panai kadanshi ka ka kara'i a ubuta dem, da aza a Isaraila a tukai n ili i na i gitai kuge'we ya ashina e le, maḳya n mani'in n ishigi n ili ya ashina raḳa. A tukai ili i te a kaṣuma ka kupa yi ili dem.

⁶ Aza Isaraila n aza a Yahuda a na i a idaṣhi a likuci-likuci i Yahuda feu a tukai n ili i te a kaṣuma ka kupa ke le ka anaka nu nkyon n ili i te a kaṣuma ka kupa ki ili i na erengi adama a ulinga u Vuzavaguḍu Kaṣhile ke le, da a zuwai i da obolo-obolo.

⁷ A gitai kubolongusu ucanuku wa o wotoi u tatsu da o kotsoi o wotoi u cindere.

⁸ Ana Hezekiya nu nkoshi m gbara-gbara a tawa enei kobolo ku ucanuku wa, da a cikpai Vuzavaguḍu n uma a ni aza a Isaraila.

⁹ Da Hezekiya we ecei anan ganu n aza e Levi u danai, te dai kobolo ku ucanuku ka nampa ka utai?

¹⁰ Da Azariya ganu vu gbayin vuza vu kpa'a ku Zadoku wu ushuki Hezekiya u danai, <<Ili i na i dikai a ayin a na uma a gitai kutuka n kune'e ku le A'isa a gbayin a Vuzavaguḍu, tsu ci ciya ta ilikulya'a bari ali i buwa, adama a na Vuzavaguḍu u zuwaka ta uma a ni unaṣingai, daḍa i zuwai da tsu buwai n ili n aḅundai.>>

¹¹ Da Hezekaya u zuwai a lapula mpon A'isa a gbayin a Vuzavaguḍu, da tana a ya'in nannai.

¹² Da a tukai n kune'e ku le, n ili i te a kaṣuma ka kupa n ili i na erengi n kaḍu ke te. Da zuwai vuza na u kulana ucanuku wa vuza kula Konaniya vuza va aza e Levi da, toku ni Shimeyi tamkpamu wo okpoi kaḅaṅki ka ni,

¹³ aza a na a baṅkai le ulinga wa kpamu ele da, Jehiyelu n Azaziya n Nahatu n Asahelu n Jerimotu n Jozabadu n Eliyelu n Isamakiya m Mahatu m Benaya. Mogono Hezekiya n Azariya ganu vu gbayin va A'isa a gbayin a Vuzavaguḍu a da a zagbai uma nampa a.

¹⁴ Kore kolobo ka Imuna vuza va aza e Levi vuza kindi ku utsutsu u kasana, ayi da a zuwai u lana kune'e ku ucigi u kaḍu, ku na a tukai Kaṣhile, ayi da kpamu u kupecuku kune'e ku na erengi u Vuzavaguḍu n alyuka a na a la'i n cida.

¹⁵ Aza a na a kuḅaṅka Kore ele da, Eden m Miniyamin, Jesuwa n Shemaya n Amariya n Shekaniya. N kaḍu ke te ka'a a kaṅai kupeceke aza e le anan ganu ucanuku katsura-katsura ke le derere vuza gbayin n maku.

¹⁶ Da kpamu o doku e pecekei muku n ali ma aya a tatsu a kubana gaḍi, aza a na a danai ula e le a katagarda ka kumaci ka aza e Levi, ele na a ku'uwa A'isa a gbayin a Vuzavaguḍu adama a na a ya'an ulinga u kanna dem u na e pecekei katsura ke le.

¹⁷ Da e pecekei anan ganu kune'e, tsu na i a tsumani ci i'uwa yi ikaya i le. Aza e Levi a na a yawai aya kamanga n kapashi, e ci neke le ta feu tsu na ulinga u katsura ke le ki.

¹⁸ Da e peciki ilikulya o kobolo ka uma ka na a cinai ula e le uḡani a katagarda ka tsumani tsu anan ganu n aza e Levi, n aṃaci e le n muku n le n wawa'a n aza a gbara-gbara. Adama a na erengu kaḡi ke le n kaḡu ke te.

¹⁹ Anan ganu tamkpamu, kumaci ku Haruna ku na ki idaḡhi ukara'i n likuci-likuci, a zagba ta ali tsu kula ku likuci dem, a kana kupecuku le ucanuku wa. ali raḡa a na ula e le i punu a uḡani a katagarda ka aza e Levi, ḡa e nekei le upeci wu ucanuku u le.

²⁰ Ta Hezekiya u ya'in nannai a idika i Yahuda. U ya'in ili i na yi derere n usubi u Vuzavagudu Kaḡhile ka ni.

²¹ A kaṡsuma ku ulinga u na Hezekiya u ya'in punu A'isa a gbayin a Vuzavagudu, n tsu na wila u Musa n kuyotsongusu ku Vuzavagudu, u laṡsa ta Kaḡhile ka ni n kaḡu ka ni raḡa. Adama a nannai ḡa u ciyaḡi ulya'i u kelime.

32

Senekeribu u takacikai aza a Yahuda

(2 Ng 18:13-37; 19:14-19, 35-37; Ish 36:1-22; 37:8-38)

¹ Ana mogono Hezekiya u kotsoi kakuna ku usubi ka na u ya'in, ḡa mogono Senekeribu vuza va aza a Asiriya u bankai aza a Yahuda n kuvon. Ayi n osoji a ni a kambuki likuci yi nshilya adama o kuvon, e kusheshe ku ni wi ta a kulya'a le n kuvon, kaṡa wi isa le okpo aza a ni.

² Ana Hezekiya we enei Senekeribu u tuka ta Urushelima kuvon n,

³ ḡa u ya'in kadanshi nu nkoshi m gbara-gbara n likuci n aza e kelime osoji a ni. Da a zuwai kadanshi i ta a cidangu aḡhi a mini a na i ukara'i u likuci. Da tana a bankai mogono ma.

⁴ Uma n aḡundai o bolongi a cidangi aḡhi a mini a nu nyeneke n na mi e kuyene a kubana apulaka. Da a danai, <<Adama a yidaḡi ḡa tsu kukaḡukpa mogono ma aza Asiriya u tawa u cina mini ma aḡundai punu na?>>

⁵ Da mogono ma ya'in kaḡu ma lapulai nshilya ma a ubuta u na n yikpai. Da u mai nshilya mu ugadi ma. Da kpamu u uma'i mashilya mo yoku u kara'i n ma ugiti ma. Da kpamu u lapulasakai a ubuta u kindi u na a shatangi n kayala n ubon u kasana n Urushelima. Da kpamu u ya'in ucanuku u kuvon nu nraḡa ma aḡundai.

⁶ Da u zagbai ovonshi osoji u tono n uma, u bolongi le wa ni a kaḡanga ka na ki a utsutsu u likuci, ḡa u nekei le kadanshi u danai,

⁷ <<Tsurukpai i gbamai asuvu. Kaṡa i pana wovon ko i rikpa adama mogono ma Asiriya n kaḡundai ko ovonshi ka ni ba, adama a na utsura u na ci n u ḡa u la'a ta u ni.

⁸ Wi ta n osoji aḡundai, ama utsura u ni u uma u ḡa, ama aṡsu ci ta n Vuzavagudu Kaḡhile ka tsu ka na ka kubanka tsu, ayi ḡa vuza na wa kushilika adama a tsu.>> Da uma a panai u yo'o u kadanshi ka na Hezekiya mogono ma Yahuda u ya'in.

⁹ M megeshe kenu ḡa Senekaribu mogono ma Asiriya vuza na u kambuki Lakishi n osoji a ni raḡa adama o kuvon, u suki aza a usuki a ni a kubana a Urushelima u Hezekiya mogono ma Yahuda n aza a Yahuda raḡa. U danai.

¹⁰ <<Ili i na Senekeribu mogono m Asiriya m a dansai i ḡanna, <U yayi tamkpamu i nekei katsura ka ḡa, ali ḡa yi a kusheshe yi ta a ku la'aka n wuma punu a likuci i ḡa Urushelima vu na n kambuki n kuvon?

¹¹ Ili i na Hezekiya ḡa wi a kuripulaḡa ḡa, adama a na u zuwa ḡa i kuwa n kambulu n kakuli, ḡaḡa i zuwai u danai, <<Vuzavagudu Kaḡhile ka ḡa ki ta a ki isa ḡa a ubuta u mogono ma Asiriya.>>

¹² Hezekiya ḡa u faḡai ubuta u kucikpa u Vuzavagudu n atalialyuka a ba, ḡa u danai aza a Yahuda n aza a Urushelima, <<A ya'an alyuka a katalikalyuka ke te>>?

¹³ Aḡa i yeve ili i na mpa n ikaya i va ci ya'ankai uma a idika kakawu ba? Likuci yi ene i ḡa i na Kaḡhile ke le ka fudaḡi ka bankai le ekiye aya?

¹⁴ Ya yi a katsuma ka amali raka ki idika i nampa i na ikaya i va i langasai u fudai wi isai uma a ni e kiye a va?

¹⁵ Gogo na kata i kasukpa Hezekiya u doro da ko u varuku da ba, Ka ta yi ushuku n ayi ba. adama a na babu Kashile ka likuci ko tsugono tsu na tsu fudai ci isai uma a ni ekiye a va. Nini dai Kashile ka da ka kufuda ku isa da ekiye va.> >>

¹⁶ Da aza a ulinga a Senekeribu o doku a ya'in kavama u Vuzavaguđu Kashile n kagbashi ka ni Hezekiya.

¹⁷ Da kpamu mogono ma danai katagarda u shikai Vuzavaguđu Kashile ki Isaraila, u danai punu a katagarda ka. <<Tsu na amali a idika o yoku a fuda a isa uma e le ekiye a va ba, ta feu Kashile ka Hezekiya ka kukpada kufuda ku isa uma a ni e kiye a va nannai.>>

¹⁸ Da azusuki a ya'in kadanshi n kalakatsu ka gbayin n kelentsu ka aza a Ibrahi adama a na rikpasa aza a Urushelima a na i a ku lanuku n mashilya ma likuci ma, a ya'an ta nannai adama a na isa likuci ya.

¹⁹ Da a kana kadanshi ka Kashile ka Urushelima adanshi ki ta derere n amali a uma aduniyan, a na uma a ya'in n ekiye.

Kashile ka isai aza a Urushelima

(2 Ng 19:35-37; Ish 37:36-38)

²⁰ Da mogono Hezekiya ele n keneki Ishaya kolobo ka Amozu a ya'in avasa u Vuzavaguđu adama a kadanshi ka.

²¹ Da Kashile ka suki kalingata ka unai ovonshi eyevi o kuvon n ovonshi osoji n aza e kelime a katsura ko mogono ma Asiriya. Adama nanai da Senekeribu u bonoi a likuci i ni n wono. Kanna ko yoku ana u uwai a mavali ma kamali ka ni, da muku mo olobo n ni n yoku a uwa unai ni punu n kotokobi.

²² Ta Vuzavaguđu wi isai Hezekiya kobolo n uma a Urushelima ekiye e Senekeribu mogono ma Asiriya n irala i le i na i buwai. Da u nekei le idashi i matana a idika raka i na yi ukarai n e le.

²³ Da uma n abundai a tukai Vuzavaguđu n kune'e a Urushelima da kpamu a tukai n ucanuku u singai u Hezekiya mogono ma Yahuda. Ili i na i dikai a ayin a nanlo da Hezekiya u ciyai tsugbayin n abundai a ubuta uma aduniyan raka.

Mbala n Hezekiya n aradi a ni

(2 Ng 20:1-3, 12-19; Ish 38:1-3; 39:1-8)

²⁴ A ayin nanlo a da Hezekiya u ya'in n mbala adanshi wi ta a kukuwa. Da u ya'in avasa u Vuzavaguđu, da u panai avasa a ni, da u nekei ni urotu a na u kupotso.

²⁵ Ama adama aradi a ni, Hezekiya u bono u cikpa Vuzavaguđu adama a kasingai ka na a ya'ankai ni ba, adama a nannai da Vuzavaguđu u ya'in wupa n ayi n aza a Yahuda n aza Urushelima.

²⁶ Da Hezekiya u shikai unushi adama aradi a ni, da aza a Urushelima feu a ya'in nannai, adama a nannai Vuzavaguđu u takacika le a ayin a na Hezekiya wi n wuma ba.

²⁷ Hezekiya tana wi ta n uciyi wa abundai n tsugbayin, da u ma'akai kaci ka ni mpon adama o kufobo azurufa n azanariya n ubuta wa atali a singai n ili i wali nu nraga n ili i singai raka.

²⁸ Da kpamu u ma'in mpon n kufobo ishina m makyan masavu n mani'in ma zaitu. Da kpamu u ya'in afalaka adama a icu'u yi anaka kakau n ushiga wu nlala.

²⁹ Da kpamu u ma'akai kaci ka ni likuci i kenke'en n abundai, kpamu wi ta n ushiga wu nkyon n wa anaka, adama a na Kashile ka neke yi ta uciyi n abundai.

³⁰ Hezekiya da vuza na u votsuki mini ma na mi e kuyene a kubana a Gihon, da u zuwai mini ma bonoi e kuyene a kubana a ubon u kalivi a likuci i Dawuda. Da Hezekiya u ciyai ulya'i u kelime a katsuma ka ili i na u ya'in dem.

³¹ Ama ana aza a usuki utai a Babila a tawa ece yi ukuna wu urotu wi ili mereve i na yi a idika ya, Da Kashile ka kasukpai ni adama a na u kondo yi kata u yeve ili i na yi a kadu ka ni.

Ukpa u Hezekiya (2 Ng 20:20-21)

³² Ulinga u na u buwai u Hezekiya n ili i singai i na u ya'in. Yi ta udani a katagarda ka kene ki Ishaya maku ma Amozu n a katagarda ko ngono n Yahuda n mi Isaraila.

³³ Da Hezekiya u bankai ukpisa da a cidangi ni a kaginda ka asaun a muku mo olobo n Dawuda. Aza a Yahuda raka n aza a Urushelima e nekei ni tsugbayin a Makyan ma na u kuwai. Da Manasa kolobo ka ni ko okpoi mogono a una u ni.

33

Manasa wo okpoi mogono ma Yahuda (2 Ng 21:1-9)

¹ Manasa wi ta n aya kupa n e re a na wo okpoi mogono, da u lya'i tsugono a Urushelima aya amangerenkupa n a tawun.

² Da u ya'ankai ka gbani-gbani u Vuzavaguđu, u tonoi uye wu unata wu uduniya u na Vuzavaguđu u lokoi adama a aza a Isaraila.

³ Adama a na u ma'asaka ta nvali n na esheku a ni Hezekiya u bosoi, da u ma'akai kamali ka Ba'alu atalikalyuka, da kpamu u ma'i nlulu n kamali ka Ashera tsu na Ahabu mogono mi Isaraila ma ya'in. Da kpamu u kudanki wotoi n azangata u cikpai le.

⁴ Da u ma'i atalialyuka A'isa a gbayin a Vuzavaguđu, a ubuta u na Vuzavaguđu u danai, <<Kula ku va ki ta o kuyongo a Urushelima ayin tutu.>>

⁵ A ulanga u re wa A'isa a gbayin a Vuzavaguđu u ma'i atalialyuka adama a na u cikpa kanna n wotoi n azangata.

⁶ Da Manasa u nekei muku n ni alyuka akina a kara ka Hinomu. Da kpamu u kanai kuya'an kulana n adabu n tsuboci nu nkunu u tonoi aza a na a tsu gbaba kaci n akpisa. Da u ya'in ka gbani-gbani u Vuzavaguđu, ka na ka zuwai Vuzavaguđu wupa kau

⁷ Da u dikai kululu ku na u she'wei da u zuwai A'isa a gbayin a Kashile, ubuta u na Kashile ka danai Dawuda n kolobo ka ni Sulemanu u danai, <<Punu A'isa a gbayin nampa a, n a Urushelima ubuta u na n zagbai a katsuma ka kumaci ka aza a Isaraila raka, ta punu a kucikpa kula ku va ayin tutu.

⁸ Da baci aza a Isaraila o co'okoi da a ya'in ili raka i na n danai le, wila n kadanshi n ili i kutono i na e nekei da ekiye a Musa. Mi a kukasukpa u doku a dika le a kubanka tsugbashi a idika i yoku ba.>>

⁹ Ama da Manasa u zuwai aza a Yahuda n aza a na i a idashi a Urushelima a ya'in ka gbani-gbani, ali a la'i uduniya u na Vuzavaguđu u lokoi adama aza a Isaraila.

¹⁰ Da Vuzavaguđu u ya'in kadanshi m Manasa n uma a ni, ama da a kpadai kupana.

¹¹ Adama a nanai da Vuzavaguđu u zuwai ovonshi osoji aza Asiriya e remei Manasa a bankai tsugbashi, da a ukai ni makawani a vununu, da a shiyai ni n ikani yi iyum ishili da a bankai ni a Babila.

¹² Ama ana wi a katsuma ka atakaci da Manasa u lansa ubanki u Vuzavaguđu Kashile ka ni, da u shikai unushi u ni u Kashile ki ikaya i ni.

¹³ Da Vuzavaguđu u panai avasa a ni, da u bonokoi ni a Urushelima a kakuba ko tsugono ci ni. Ta lo Manasa u yevei a na mayun Vuzavaguđu ayi da Kashile.

¹⁴ Ana ka nampa ko kotsoi, da u ma'asakai mashilya ma pulai ma likuci i Dawuda, ma na mi a ubon u kalivi ka kuyene ku Gihon punu a kara'a ka, da u lapai a kubana a

utsutsu wa Adan, da u lazai u karai kaginda ka Ofelu, ka na u ma'i n kashani kau. Da u zuwai ovonshi osoji a likuci yi ukanji raka a Yahuda.

¹⁵ Da Manasa u takpai omoci amali. Wu utakai kululu ku na u zuwai A'isa a gbayin a Vuzavaguđu, da u fadai atalialyuka a na u ma'i aginda a A'isa a gbayin a Urushelima, u taduki le a ukara'i u likuci.

¹⁶ Da u bonokoi katalikalyuka ka Vuzavaguđu da u ya'in alyuka a kune'e ku matana n kune'e ku kucikpa de, da u danai uma Yahuda o tono Vuzavaguđu Kashile ki Isaraila.

¹⁷ N nannai dem da uma a lya'i kelime n kuya'an alyuka a nvali ma, ama u Vuzavaguđu Kashile ke le koci.

¹⁸ Ulinga u na u buwai u Manasa n avasa a ni u Kashile n kadanshi ka na eneki a ya'ansakai ni n kula ku Vuzavaguđu Kashile ki Isaraila, yi ta udani a katagarda ko ngono mi Isaraila.

¹⁹ Avasa o mogono n tsu na Vuzavaguđu wu ushuki ufolu u ni, yi ta udani a katagarda ke eneki. A dana ta kpamu unushi u ni n unambi wu usufi u ni n ubuta u na u ma'ansai nvali n kamali ka Ashera ka na u shikpai n amali a na u tonoi babu u shika unushi u ni.

²⁰ Da Manasa u bankai ukpisa da a cidangi ni a kpa'a ku mogono. Da kolobo ka ni Amon wo okpoi mogono a una u ni.

Amon wo okpoi mogono ma Yahuda

(2 Ng 21:19-26)

²¹ Amon wi ta n aya kamanga n e re a na wo okpoi mogono, da u lya'i tsugono a Urushelima aya e re.

²² Da u ya'ankai ka gbani-gbani u Vuzavaguđu, tsu esheku a ni Manasa. Amon u kanai kuya'anka amali a na esheku a ni Manasa a ma'i raka alyuka.

²³ Ama ayi u neke kaci ka ni u Vuzavaguđu tsu esheku a ni Manasa ba, da kucikpa Amon u lya'i kelime n kuya'an unushi.

²⁴ Da nkoshi m gbara-gbara gbabai kaci ke le da uni ni asuvu a kpa'a ku ni.

²⁵ Ama da uma a idika i Yahuda raka uni aza a na a gbabai kaci unai mogono Amon, da a zagbai Josaya kolobo ka ni wu okpo mogono a una u ni.

34

Josaya wo okpoi mogono ma Yahuda

(2 Ng 23:4-20)

¹ Josaya wi ta n aya kunlai a na wo okpoi mogono, da ulya'i tsugono a Urushelima aya kamangankupa n kete.

² Da u ya'in ili i na i ga'in u Vuzavaguđu, u tonoi uye wa akaya a ni Dawuda, u kpatala usingai ko ugula ba.

³ A katsama ka kaya ka kunlai ka tsugono ci ni, ayi bi'i maku, da u gitai kulansa Kashile ka akaya ni Dawuda. A kaya ka kupa n ke i re da u gitai kuboso ubuta nvali ma aza a Yahuda n Urushelima n amali a Ashera nu nlulu n na e she'wei nu n na a aluwi.

⁴ Da u zuwai o bosoi atalialyuka a Ba'alu, da u kapai atalialyuka o kusongu ili i magulani i na yi gadi vu le miri-miri, da u bosoi kamali ka Ashera nu nlulu n na e she'wei, n aza a na a luwai. Da u wu iruwai le tsu kubuta da u bulangi le gadi va asaun aza a na a ya'anka le alyuka.

⁵ Da u songi etele anan ganu vu amali e le gadi va atalialyuka. Nannai da we erengi likuci i Yahuda n Urushelima.

⁶ U ya'in nanai a likuci i Manasa dem n i Ifirayimu n i Simeyon ali a kubana a kumaci ku Nafutali.

⁷ U bosoi ataliayuka e le, da wu iruwai kamali ka Ashera nu nlulu ma amali ma okpoi kubuta. Da kpamu u bosoi ataliayuka o kusongu ili i magulani ya aza a Isaraila raka. Da yeve u bonoi a Urushelima.

A ciyai katagarda ka wila u Musa
(2 Ng 22:3-20)

⁸ A kaya ka kupa n kunlai ko tsugono tsu Josaya, a na u kotsoi kerengu idika n A'isa a gbayin a, da u zuwai Shafa kolobo ka Azaliya n Ma'aseya gomuna vu Urushelima n Jowa kadani kolobo ka Jowahazu, adama a na a lapula A'isa a gbayin a Vuzavaguđu Kashile ka ni.

⁹ Uma tatsu a nampa a, a banai u Hilikiya ganu vu gbayin, da e nekei ni ikebe i na aza e Levi a na i kinda utsutsu wa A'isa a gbayin a Vuzavaguđu o bolongi ekiye a kumaci ku Manasa n ku Ifirayimu n wa aza a Isaraila a na a buwai n uma Yahuda m Bayami n aza a na i a idashi a Urushelima raka.

¹⁰ Da e nekei ikebe ya u uma a na a zagbai a lana ulinga u kulapula A'isa a gbayin a Vuzavaguđu a. Da a tsupai aza a ulinga u kulapu A'isa a gbayin a, adama a na o bonoko A'isa a gbayin a tsu na a da ishi.

¹¹ Da kpamu e nekei e she'wei n ama'in ikebe adama na a tsula atali a ushe'wi, n ogboli adama ashampatsu n aburakpatsu a lapula asaka a na ngono n Yahuda a kasukpai a namgbai.

¹² Da aza a ulinga wa a ya'in u da mayin, da a zuwai aza e Levi a na a kulana ulinga wa, ele da: Jahatu n Obodiya vuza va aza a Merari n Zakariya n Meshulamu a kumaci ku Kohatu. Aza e Levi nampa raka eyevi a ishipa a da n awashi.

¹³ Ele da kpamu i a kulana aza a kudika ucanuku. Ele da kpamu aza a na a kudana yaba dem ulinga u na u kuya'an. Aza Levi o yoku kpamu adani a da, aza yoku kpamu aza e kelime a da, aza o yoku kpamu aza a kindi ku utsutsu a da.

¹⁴ Ayin ana i a utuka n ikebe ya punu o mophon ma A'isa a gbayin a kashile a, da Hilikiya ganu u ciyai katagarda ka wila ka Vuzavaguđu ka na Musa u danai.

¹⁵ Da Hilikiya u danai Shafan kadani ko mogono, <<N cina ta katagarda ka wila u Musa A'isa a gbayin a Vuzavaguđu.>> Da u nekei Shafan katagarda ka.

¹⁶ Da Shafan u dikai katagarda ka ukatali ka u bankai mogono, u danai ni. <<Atsu nkoshi m gbara-gbara n nu ci ya'an ta tsu na vu danai tsu.

¹⁷ Tsu utuka ta n ikebe i na tsu ciyai A'isa a gbayin a Vuzavaguđu da tsu nekei aza a kulana aza a ulinga wa.>>

¹⁸ Da Shafan kadani u danai mogono, <<Hilikiya ganu u neke mu ta katagarda.>> Da shafan u kecei ka'a e kelime ko mogono.

¹⁹ Ana mogono ma panai kadanshi ka na ki a wila wa, da u karai motogu ma ni adama a unamgbi u katsuma.

²⁰ Da u dekei Hilikiya, n Ahikam kolobo ka Shafan, n Abadon kolobo ka Mika, n Shafan kadani ko mogono, n Asaya vuza vu odoki o mogono. Da u danai le,

²¹ <<Banai i lansa kusheshe ku Vuzavaguđu, adama a va n adama aza a Isaraila n Yahuda adama a ukuna wu ili i na a danai punu a katagarda ka. Wupa u Vuzavaguđu wi ta a kutawa wa atsu, adama a na ikaya i tsu i tono kadanshi ka Vuzavaguđu ba, ci a kuya'an ili i na yi punu udani a katagarda ka nampa ba.>>

²² Da Hilikiya n aza a na mogono ma suki a bana ya'an kadanshi n keneki Huluda. Ayi da vuka vu Shalum kolobo ka Tokahatu matsukaya ma Hasara. Ayi da vuka vu na wi a kulana ntogu mu ulinga ma A'isa a gbayin a Vuzavaguđu. Huluda va wi ta idashi a Urushelima a ubon u i re. Da a danai ni ili i na i gitai.

²³ Da u danai le, <<Ili i na Vuzavaguđu Kashile ki Isaraila ka danai i danna, banai i dana vuma na u suki da wu a va wa.

²⁴ Mpa Vuzavagudu n dana ta. Mi ta a kutuka n kawuya a likuci i nampa n uma a na i punu idashi. Una u wuya u na a danai punu a katagarda ka na e kecei e kelime ko mogono ma Yahuda ma, ki ta a kushana.

²⁵ Adama a na aza a Yahuda a kasukpa mu ta, da o bonoi a kana kusongu ku amali o yoku ili i magulani. Da a zuwai mu kuya'an wupa adama a ili i na a ya'in n ekiye e le raka, mi ta a kuya'an wupa n e le, kpamu babu vuza na u kuva'anka n u da.

²⁶ Banai i dana mogono ma Yahuda ayi na u suki da i bana i lansa kusheshe ku Vuzavagudu i dana yi, <Ili i na Vuzavagudu Kashile ki Isaraila ka dansai adama a ukuna wa akaka a na i panai gogo na.

²⁷ Ana wo okpoi vi ta n ka du ka kushika unushi, kpamu vu goyoi kaci ka nu u Kashile, a na vu panai kadanshi ka ni adama a likuci ya n uma a ni. Da kpamu vu goyoi kaci ka nu wa a va, vu karai ntogu n nu vu shikai wa a va mpa feu m panaka wu ta.

²⁸ Adama nannai, mi ta a kuzuwa wu vu kuwa, vu tono ikaya i nu m matana. Ashi a nu i e kene kawuya ka na n kutuka likuci ya n uma a na i punu idashi ya ba.> >> Da tana o bonokoi mogono n kadanshi ka.

²⁹ Da mogono ma dekei nkoshi m gbara-gbara n Yahuda n Urushelima raka.

³⁰ Da u banai A'isa a gbayin a Vuzavagudu n aza a Yahuda n aza a Urushelima, n anan ganu n aza e Levi kobolo n uma raka, maku n vuzagbayin. Da u e kecei katagarda ka uzuwakpani ka na a ciyai A'isa a gbayin a Vuzavagudu a.

³¹ Da mogono ma dangai ma shamgbai kashani a ubuta u ni, da u ya'ansakai uzuwakpani e kelime ka Vuzavagudu. U danai, wu ushuku ta kutono Vuzavagudu n wila u ni n kadanshi ka ni, n ka du ke te n wuma u ni raka. Wi ta kpamu o kutono kadanshi ka wila ka na ki punu udani a katagarda ka.

³² Da u zuwai yaba dem a Urushelima n aza a Bayami a ya'in feu a ya'ansakai uzuwakpani u Kashile, Kashile ki ikaya i le.

³³ Da Josaya wu utukai ili yu unata raka punu a idika yi Isaraila. Da u zuwai kpamu uma a na i punu n e le raka o tono Kashile ke le. A ayin a wuma a ni raka uma a kasukpa ku tono Vuzavagudu Kashile ka ikaya i le ba.

35

Josaya u ya'in ka diva ka kupasamgbani (2 Ng 23:21-23)

¹ Mogono Josaya u ya'in ka diva ka kupasamgbani u Vuzavagudu a Urushelima. A kannu ka kupa n ka nashi ko wotoi u iyain, a kidai magiri ma ka diva ka kupasamgbani.

² Da mogono Josaya u zuwai anan ganu a ya'an ulinga u le, da kpamu u nekei le kadanshi a ya'an ulinga wa A'isa a gbayin a Vuzavagudu mayin.

³ Da u nekei aza e Levi a na a tsu pilisaka aza a Isaraila raka, n aza a na kpamu erengi adama a ulinga u Vuzavagudu, u danai <<Zuwai akpati vu uzuwakpani vu cida a kpa'a ku Vuzavagudu ku na Sulemanu kolobo ka Dawuda mogono mi Isaraila u ma'in. Kata i lya'a kelime n kudiva vu da avangatsu a da a kukara'aka ubuta dem ba. Kata i neke kaci ka da a ubuta u kutono Vuzavagudu Kashile ka da n uma a ni aza a Isaraila.

⁴ I Pecuku kaci ka da tsu i'uwa yi ikaya i da katsura-katsura, tsu na a danai n tsu na mogono Dawuda n kolobo ka ni Sulemanu a dansai.

⁵ I shamgba a ubuta u cida tsu na yi katsura-katsura a kumaci ki ikaya ka aza a da. Ciya i banka a kumaci ku na e nekei da a makyan ma na i a ku tuka n kune'e ku le A'isa a gbayin.

⁶ Yi ta kpamu a kukida magiri ma kaḍiva ka kupasamgbantai, kata yi erengu kaḍi ka da cida, tsu na Vuzavaguḍu u danai Musa.>>

⁷ Da Josaya u nekei ngiri akpan kamangankupa, (30,000). A kida n da adama a kaḍiva ka kupasamgbantai. Da kpamu u nekei obomburon akpan a tatsu (3,000). Nnama n nampa dem a ushiga u mogono u da a dikai le.

⁸ Nkoshi m gbara-gbara feu a tukai n kune'e ku ucigi u kaḍu ku le u anan ganu n aza e Levi. Da Hilikiya n Zakariya n Jehiyelu, aza a kindi ka A'isa a gbayin a Vuzavaguḍu e nekei anan ganu ngiri akpan e re n amangatawantali (2,600), adama a kaḍiva ka kupasamgbantai n obomburom amangatawantatsu (300).

⁹ Da aza e kelime aza e Levi, Konaniya n Shemaya n Netanelu n Hashabiya n Jeyiyelu n Jozabadu e nekei ngiri nu ngaji akpan a tawun (5,000) n obomburon amangatawantawun (500).

¹⁰ Ana o fobusoi ili raka i kaḍiva ka kupasamgbantai, da anan ganu a shamgbai a ubuta u le, a shamgbai tsu na i kumaci-kumaci tsu na mogono ma danai.

¹¹ Da aza e Levi a kidai ngiri n kaḍiva ka kupasamgbantai, da e nekei anan ganu mpasa ma a vishangi a katalikalyuka. Aza e Levi tamkpamu a kuminya nnama ma.

¹² Da a takpai kune'e ku kusongu ka adama a na e peceke uma tsu na i katsura-katsura tsu na i kumaci-kumaci ki ikaya i le, adama a na a ya'anka Vuzavaguḍu kune'e, tsu na a danai a katagarda ka Musa. Nannai da feu a ya'in n obomburon a.

¹³ Da aza e Levi a zungi nnama n kaḍiva ka kupasamgbantai ka tsu na a danai. Da a su'wain kune'e ku cida a mgbodo, ebelyu nu nvene. Gogo lo da utukai a bankai uma raka a takuma.

¹⁴ Ana o kotsoi raka, da yeve aza e Levi a ya'ankai kaḍi ke le n anan ganu ilikulya'a, adama a na anan ganu muku n Haruna i ta ulinga ili yi usana ali a kubana kayin, a kuya'an alyuka o kusongu n ushuma wu nnama ma.

¹⁵ Aza a ishupa, ntsukaya n Asafa tamkpamu lo a ubuta u na a zuwai le, tsu na Dawuda u dansai. Asafa n Heman n Jedutun keneki ko mogono, n aza kindi a utsutsu dem, a kasukpa ubuta wu ulinga u le ba, adama aza e le aza e Levi a ya'anka le ta de ilikulya'a i kaḍiva ka kupasamgbantai ka.

¹⁶ Ta o fobusoi ukuna u kaḍiva ka Vuzavaguḍu a kanna ka nanlo ka, adama a na a ya'an kaḍiva ka kupasamgbantai, kpamu a ya'an lyuka a katalikalyuka ka Vuzavaguḍu, tsu na mogono Josaya u danai.

¹⁷ Aza a Isaraila a na i a Urushelima a ya'an ta kaḍiva ka kupasamgbantai ka n ele, n kaḍiva ko boroji vu babu Yisiti ali ayin e cindere.

¹⁸ Ili i na i dikai a ayin a Samaila a sa'wa kuya'an kaḍiva ka kupasamgbantai tsu nampa ba. A sa'wa kuciya mogono mi Isaraila ma na ya'in kaḍiva ka kupasamgbantai tsu na Josaya n anan ganu n aza e Levi n aza na i punu idashi a Urushelima n uma a Yahuda n Isaraila raka a ya'in ba.

¹⁹ A kaya ka kupa n kunlai ko tsugono tsu Josaya da a ya'in kaḍiva ka kupasamgbantai ka.

Ukpa u Josaya (2 Ng 23:8-30)

²⁰ Ana ka nampa ko kotsoi dem, ana Josaya u kotsoi kulapula A'isa a gbayin a Vuzavaguḍu, da Neko mogono ma Masar u dangai n osoji a ni adama a na u banka Karikemishi vu ubon u kuyene ku Yufiretu kuvon. Da Josaya wu utai adama a na u shilika n ayi.

²¹ Ama da mogono Neko u suki azusuki n akaka a kubana u mogono Josaya, u danai,

<<Yidai i burai nu, nu mpa avu mogono ma Yahuda? Mpa n tawa kuya'an vishili n avu a makyan ma nampa ba. Ama mi ta a kubana kuya'an vishili n idika i na yi a tsurala nu mpa da. Kpamu Kashile ka dana mu ta n ya'an moloko. Adama a nannai kata vu ya'an tsurala n Kashile ka na ki kobolo nu mpa ba, adama a na kata u una wu ba.>>

²² Ama n nannai dem Josaya u iwain kupana kadanshi ka na Kashile kadansai a una u mogono Neko. Da kucikpa u banai n osoji a ni kuvon a ubon wa apulaka a likuci i Magido. Da u fodoi motogu mo tsugono ma ni u zuwai adama a na e yeve yi ba, da u uwai kuvon.

²³ Ele a katsuma ko kuvon, da kaya'a ko kosoji ka aza a Masar ka tawai mogono Josaya. da u danai ovonshi a ni, <<Utakai mu punu na, adama a na a uka mu ta muna wuya-wuya.>>

²⁴ Da ovonshi a ni utukai ni ekeke vo kodoku ka ni, da a zuwa ni ekeke vu kodoku ko yoku. Da o bono n ayi a Urushelima da u kuwai. Da a cidangi ni a ubuta u na a ci cidangu ngono. Da aza a Yahuda raka n aza a Urushelima a ya'in kpalu adama a Josaya.

²⁵ Da keniki Irimiya u zubai vishipa vu kpalu adama a Josaya, vu na ali anana ali n amaci a ci ya'ansa adama a ukpa u ni. Vishipa vu na mpa va, vo okpo le ta ili i kuya'an a Isaraila, vu da vi ta udani a katagarda ka kpalu.

²⁶ Ulinga u na u buwai u Josaya n ulinga wu usubi u na u ya'in tsu na wi udani a wila u Kashile,

²⁷ Ulinga u ni ili i na i dikai a ugiti ali a kubana a ukocishi, yi ta udani a katagarda ko ngono mi Isaraila n ma Yahuda.

36

Jehowahazu wo okpoi mogono ma Yahuda

(2 Ng 23:31-35)

¹ Aza a Yahuda a dikai Jehowahazu kolobo ko mogono da a zuwai ni tsugono a una we esheku a ni a Urushelima.

² Jehowahazu wi ta n aya kamanga n a tatsu a na wo okpoi mogono, Da u lyai tsugono a Urushelima wotoi u tatsu.

³ Da Neko mogono ma Masar ma cipakai ni, da u zuwai uma idika i Yahuda a tsupa utafu wa azurufa kilo akpan a tatsu n amangatawanashi, (3,400) n azanariya kpamu kilo kamangankupa n anashi.

⁴ Da mogono ma Masar u zuwai Eliyakimu vangu vu Jehowahazu, wo okpoi mogono ma Urushelima n Yahuda da u saba'a ni kula, Jehoyakim. Da u dikai Jehowahazu u bankai a Masar.

Jehoyakim wo okpoi mogono ma Yahuda

(2 Ng 23:36; 24:7)

⁵ Jehoyakim wi ta n aya kamanga n a tawun a na wo okpoi mogono. Da u lya'i tsugono a Urushelima aya kupa n kete. Ama u ya'an ta ka gbani-gbani u Vuzavaguđu Kashile ka ni.

⁶ Da kpamu Nebukanezaru mogono ma Babila mo doku ma bankai Jehoyakim n kuvon, da ushiyi ni n ikani yi iyum ishili u bankai ni a Babila.

⁷ Da Nebukaneza kpamu u purai ucanuku wa A'isa a gbayin a Vuzavaguđu u bankai a Babila, u zuwai u da a kpa'a ku mogono ma Babila.

⁸ Ulinga u na u buwai u Jehoyakim n ili yi unata ukuna u kavama u na u ya'ansai, n unushi u na a remei ni n ufa, yi ta udani a katagarda ko ngono mi Isaraila n ma Yahuda. Yeve da kolobo ka ni Jehoyakini wo okpoi mogono a una u ni.

Jehoyakini wo okpoi mogono ma Yahuda
(2 Ng 24:8-17)

⁹ Jehoyakini wi ta n aya kunlai a na wo okpoi mogono. Da u lya'i tsugono a Urushelima wotoi u tatsu n ayin kunlai. Ayi feu da u ya'in ka gbani-gbani n abundai a ashi a Vuzavaguđu.

¹⁰ Ana kaya ko bonoi da mogono Nebukanezaru u suki a bana a tukai ni a Babila n ucanuku u singai wa A'isa a gbayin a Vuzavaguđu. Da u zuwai Zedekiya esheku e ke'en a Jehoyakini wo okpoi mogono ma Yahuda n Urushelima.

Zedekiya wo okpoi mogono ma Yahuda
(2 Ng 24:18-20; Ir 52:1-3)

¹¹ Zedekiya wi ta n aya kamanga n ke te a na wo okpoi mogono. Da ulya'i tsugono a Urushelima aya kupa n kete.

¹² Da u ya'in ka gbani-gbani a ashi a Vuzavaguđu Kashile ka ni, u kpađai kugoyo kaci ka ni e kelime ka keneki Irimiya a makyan ma na wi a kudana yi kadanshi ka na Vuzavaguđu u dansai.

¹³ Da kpamu u ya'ankai mogono Nebukanezaru ugbamukaci, ali da u gutsai ni u kucina n kula ku Vuzavaguđu a na wa kuya'anka yi kasingai. Ama da Zedekiya u ya'in ugbamukaci, u iwain kushika unushi u ni u bono u Vuzavaguđu Kashile ki Isaraila.

¹⁴ Ta feu nannai aza e kelime a anan ganu n uma okpoi aza a unambi wu usubi, o kutono ili yi unata wu uduniya. Da a natukpai A'isa a gbayin a Vuzavaguđu a na we erengi a Urushelima.

¹⁵ Da Vuzavaguđu Kashile ki ikaya i le ka kanai ku su'uku le n eneki, adama a na wi ta a kupana asuvayali a uma a ni n ubuta wi idashi i ni.

¹⁶ Ama da a kanai ku zo'oso alingata a Vuzavaguđu, o goyoi kadanshi ka Vuzavaguđu, da a kanai ku zo'oso eneki a ni, da Vuzavaguđu u ya'in wupa n uma a ni, u na babu vuza na u kanaşa yi.

A bankai Yahuza tsugbashi
(2 Ng 25:8-21; Ir 39:8-10; 52:12-30)

¹⁷ Adama nannai da Kashile ka zuwai mogono ma Babila ma bankai le n kuvon, da wu unai olobo u tsura e le n otokobi punu A'isa, u pana asuvayali o kolobo ko mekere ko mokoshi, ko aza babu utsura. Kashile ke nekei le raka ekiye a Nebukaneza mogono ma Babila.

¹⁸ Da u purai ucanuku u na wi punu A'isa a gbayin a Kashile u gbagbain n kenke'en n uciyi u na wi punu A'isa a gbayin a Vuzavaguđu n u mogono nu nkoshi m gbara-gbara raka u bankai a Babila.

¹⁹ Da osongi A'isa a gbayin a Vuzavaguđu, da a fađai mashilya ma Urushelima, da o songi i'uwa i mogono raka, n ucanuku u singai u ni raka.

²⁰ Aza a na a la'akai, mogono ma purai le a kubanka ugbashi a Babila. Da okpoi agbashi a ni n agbashi a muku n ni, ali a ayin a na idika i Pashiya i ciyai tsugono,

²¹ Ili i nampa i gita ta adama a na a shatangu kadanshi ka Vuzavaguđu ka na u ya'in a una u keneki Irimiya. Da idika ya i ciyai wuvuki wu ayin Ashibi a ni, idashi ya atakaci, ali a kubana aya amangatatsunkupa a na o kotsoi,

²² A kaya ka iyain ko tsugono tsu Sayirus mogono ma Pashiya, Da Vuzavaguđu u zuwai kađu ko mogono Sayiru u zuwa yi ni u usala ka a a ufon u tsugono u ni raka, adama a na a shatangu kadanshi ka Vuzavaguđu ka na u ya'in a una u Irimiya. kata kpamu a danai ka'a.

²³ <<Ili i na Sayiru mogono ma Pashiya ma salai i danna, u danai, <Vuzavaguđu Kashile ka zuva, ke neke mu ta tsugono tsu aduniyan raka, da u zagbai n ma'aka yi a

A'isa a gbayin a Urushelima a idika i Yahuda. Kasukpa yaba dem na wi vuma vu
Kashile a katsuma ka da, ya'an Vuzavagudu u yongo kobolo n ayi.> >>

Katagarda ke Ezira Kubayuwa

A ciya kuyeve ku vuza na u danai katagarda ka nampa ba. I ta e kusheshe a dana ta katagarda ke Ezira ka a aya amangatawanashi n amangere (440) kafu a matsa Yesu. Arabali a katagarda ka nampa ka lya'a ta kelime a ubuta u na katagarda ka Arabali ka shamgbai.

Kukiye ku Kashile ki ta punu a katsuma ki ili i na i gitai a katagarda ka. Kashile ka ya'an ta ili i nanlo adama a na u shatangu kadanshi ka na u ya'ain a una u keneki Irimiya.

Na da ili ya i gitai punu:

1 Katsura ka ugiti ka aza a Yahuda a na i a idika i tsugbashi da utai a Babila tsu na Sayiru mogono ma Pashiya ma dansai.

2 O doku a ma'asakai A'isa a gbayin da erengi a da, da kpmu a cikpai Kashile punu a Urushelima.

3 Ana aya o yoku a lazai, katsura ka aza a Yahuda o yoku o bonoi a Urushelima o tsugono tsu Ezira.

Ezira kadani ka'a keyevi ka wila u Musa. Ayi da u bankai uma a lapulasaka kuyongo ku le ku anana n makpa, adama a na o tono wila u le, da da uzuwakpani n Kashile n kuyongo ku ni n uma a ni aza a Isaraila.

Ili i na yi punu

Uboni wu ugiti a ugbashi 1:1--2:70

O doku a ma'asakai A'isa a gbayin da erengi a da u Kashile 3:1--6:22

Ezira u bonoi kobolo n aza o yoku a idika yi ugbashi 7:1--10:44

Mogono Sayiru u danai aza a ugbashi o bono (2 Ar 36:22-23)

¹ A kaya ka ugiti ko tsugono tsu Sayiru mogono ma idika i Pashiya, da Vuzavaguđu u shatangi kadanshi ka na u danai a una u keneki Irimiya a ubuta u kusa'wa kađu ko mogono Sayiru u nekei kadanshi aza a Yahuda o bono. Da mogono ma zuwai a salai ukuna wa kata kpmu a dana u da a ubon u tsugono ci ni.

² <<Ukuna u na mogono Sayiru ma Pashiya u salai u da na, Vuzavaguđu Kashile ka gadi, ke neke mu ta tsugono tsa aduniyan raka, da kpmu u nekei mu ulinga u kuma'aka yi kpa'a a Urishelima a idika i Yahuda.

³ Yayi a katsuma ka da wu utai a uma a Kashile ki Isaraila? Ya'an u bono a Urishelima vu na wi a idika i Yahuda, u doku u ma'asaka Kpa'a ku Vuzavaguđu Kashile ki Isaraila, Kashile ka na ki a Urishelima. Ya'an Kashile ka ni ko yongo kobolo n ayi.

⁴ A ubuta u na baci de dem vuza Yahuda u buwai, aza a na i lo idashi devu n ayi, a banka yi n azurufa n azanariya, n ucanuku n ili i kuzuwa, n kune'e ku ucigi u kađu adama a kpa'a ku Kashile ku na ki a Urishelima.>>

⁵ Da anan ganu n aza e Levi n aza e kelime ka i'uwa i Yahuda m Bayami, aza a na Kashile ka sawai ađu e le da kpmu ushuki ku bono a Urishelima a ma'asaka Kpa'a ku Vuzavaguđu ku na ki a Urishelima.

⁶ Aza a na i a idashi devu n aza a Yahuda, a bankai le n ucanuku u na a ya'in n azurufa n azanariya, n ucanuku u yoku n ili kuzuwa, kobolo n ki ili i singai n kune'e ku uneki u kađu.

⁷ Mogono Sayiru u tukai n ucanuku u na wi u Kpa'a ku Vuzavaguđu, u na mogono Nebukadnezar u wishu u purai a Urishelima da u zuwai a kpa'a ka amali a ni.

⁸ Da Sayiru mogono ma Pashiya u nekei ucanuku wa ekiye a Mitiredatu kazuwi ku kpa'a ku mogono, da u kecei u da. U nekei Sheshibazaru vuza vu kelime va aza a Yahuda.

⁹ Na da ucanuku u na Mogono Sayirus u nekei.

Asasu a gbagbain a azanariya kamangankupa n

Asasu a gbagbain a na a ya'in n azurufa, kakpan (1,000) nu

Nsasu ma azurufa kamanga n kuci.

¹⁰ Aparaz anariya kamangankupa

N apara o yoku a azurufa, amangatawanashi n kupa (410) n

Ucanuku u yoku kakpan (1,000).

¹¹ Ucanuku wa azanariya n wa azurufa a yawa ta akpan a tawun n amangatawanashi (5,400). Sheshibazaru u tawai n ucanuku wa raka u na a purai aza a na a bankai ugbashi a Babila da o bonokoi u da a Urishelima.

2

Kabundaj ka aza a na o bonoi n ugbashi

(Neh 7:4-73)

¹ Nava da da kabundaj ka uma a na a kasukpai ubon wu idika i Babila da o bonoi a Urishelima n Yahuda. Yaba dem vu le u bono ta a likuci i ni. Ele da aza a na mogono Nebukadnezar wishu u dikai ikaya le a kubana ugbashi. Da muku n le n yongoi a Babila.

² Aza e kelime a na o bonoi n e le, ele da, Zerubabelu n Jesuwa n Nehemiya n Seraya n Relaya n Modikaya m Bilishan, n Misafere tu m Bigawai n Rehum m Ba'anahu, nava da da ula aza a na ishi a banai tsugbashi n kabundaj ke le.

³ Ntsukaya m Paroshi ele da uma akpan e re n amangatawun n amangatsunkupa n e re (2,172),

⁴ n Shefatiya ele da, uma amangatawantatsu n amangatsunkupa n e re (372),

⁵ ntsukaya n Ara, ele da uma amangatawencindere n amangatsunkupa n a tawun (775),

⁶ ntsukaya n Pahatu-mowabu a kumaci ku Jesuwa n Jowabu ele da uma akpan e re n amangatawunkunlai n kupa n e re (2,812).

⁷ Ntsukaya n Elam, ele da uma kakpan n amangatawenre n amangerenkupa n anashi (1,254).

⁸ Ntsukaya n Zatu ele da uma amangatawunkuci n amangere n a tawun (945).

⁹ Ntsukaya n Zakai, ele da uma amangatawencindere n amangatsatsu (760).

¹⁰ Ntsukaya m Bani ele da uma amangatawantai n amangere n e re (642).

¹¹ Ntsukaya m Bebai, ele da uma amangatawantai n kamanga n a tatsu (623).

¹² Ntsukaya n Azagada ele da, uma kakpan n amangatawenre n kamanga n e re (1,222).

¹³ Ntsukaya n Adonikam, ele da uma amangatawantai n amangatsatsu n atali (666).

¹⁴ Ntsukaya m Bigawai, ele da uma akpan e re n amangerenkupa n atali (2,056).

¹⁵ Ntsukaya n Adini, ele da uma amangatawanashi n amangerenkupa n anashi (454).

¹⁶ Ntsukaya n Ataru n vuza na e ci deke Hezekiya, ele da uma amanganashinkupa n kulai

¹⁷ Ntsukaya m Bezai ele da, uma amangatawantatsu n kamanga n a tatsu (323).

¹⁸ Ntsukaya n Jora ele da, uma amangatawun n kupa n e re (112).

¹⁹ Ntsukaya n Hashum ele da uma amangatawun n kamanga n a tatsu (123).

²⁰ Ntsukaya n Gibiyon, ele da uma amanganashinkupa n a tawun.

²¹ Na da uma a na ikaya i le i daṣangi likuci-likuci i nampa ele feu o bonoi. Aza a Batalami, ele da uma amangatawun n kamanga n a tatsu (123).

²² Aza a Netofa, ele da uma amangerenkupa n aṭali.

²³ Aza a Anatotu ele da uma amangatawun n kamanga n kunlai (128).

²⁴ Aza a Betu-azamavetu ele da, uma amangere n e re.

²⁵ Aza a Kiriyatu-jerim n Kepira m Beyarotu ele da, uma amangatawencindere n amangere n a tatsu (743).

²⁶ Aza a Rama n Geba ele da, uma amangatawantali n kamanga n ke te (621).

²⁷ Aza a Mikamashi ele da, uma amangatawun n kamanga n e re (122).

²⁸ Aza a Betelu n Ai, ele da uma amangatawenre n kamanga n a tatsu (223).

²⁹ Aza a Nebo, ele da uma amangerenkupa n e re.

³⁰ Muku n Magabishi ele da, uma amangatawun n amangerenkupa n aṭali, (156).

³¹ Aza a Elam vu yoku, ele da uma kaḳpaṇ n amangatawenre n amangerenkupa n aṇashi (1,254).

³² Aza a Harim, ele da uma amangatawantatsu n kamanga (320).

³³ Aza a Lodu n Hadida n Ono ele da uma amangatawencindere n kamanga n a tawun (725).

³⁴ Aza a Jeriko ele da uma amangatawantatsu n amangere n a tawun (345).

³⁵ Aza a Sena'aha ele da uma aḳpaṇ a tatsu n amangatawantali n kamangankupa (3,630).

³⁶ Na da ula a anan Ganu a na o bonoi n ugbashi. Muku n Jedaya vu kpa'a ku Jesuwa ele da uma amangatawunkuci n amangatatsunkupa n a tatsu (973).

³⁷ Ntsukaya n Imeru ele da uma kaḳpaṇ n amangerenkupa n e re (1,052).

³⁸ Ntsukaya n Pashuru ele da uma kaḳpaṇ n amangatawenre n amangere n e cindere (1,247).

³⁹ Ntsukaya n Harim ele da uma kaḳpaṇ n kupa n e cindere (1,017).

⁴⁰ Na da ula aza e Levi a na o bonoi n ugbashi. Ntsukaya n Jesuwa n Kadimiyelu, vu kpa'a ku Hodeva, ele da uma amangatatsunkupa n aṇashi.

⁴¹ Aza a ishipa ntsukaya n Asafa ele da uma amangatawun n kamanga n kunlai (128).

⁴² Aza a kulana utsutsu wa A'isa a gbayin a katsuma ka ntsukaya n Shalum nu ntsukaya n Ateru nu ntsukaya n Talumon nu ntsukaya n Akubu nu ntsukaya n Hatita kobolo nu ntsukaya n Shobayi, ele da uma amangatawun n kamangankupa n kuci (139).

⁴³ Na da ula aza a na i a kuya'an ulinga A'isa a gbayin aza a na o bonoi n ugbashi. Ntsukaya n Ziha nu n Hasufa nu n Tabuwatu,

⁴⁴ nu n Kerosu, nu n Siyaha nu n Padon,

⁴⁵ nu n Lebana nu n Hagaba nu n Akubu,

⁴⁶ nu n Hagabu nu n Shalumayi nu n Hanana,

⁴⁷ nu n Gidelu nu n Gaharu nu n Reyaya,

⁴⁸ nu n Rezin nu n Nekoda nu n Gazamu,

⁴⁹ nu n Uza nu n Pasiya nu n Besayi,

⁵⁰ nu n Asana nu n Me'unim nu n Nefusim,

⁵¹ nu n Babuku nu n Hakufa nu n Harihuru,

⁵² nu n Bazilatu nu n Mehida nu n Harisha,

⁵³ nu n Barakosu nu n Sisera nu n Tema,

⁵⁴ nu n Neziya, nu n Hatifa.

⁵⁵ Na da ula aza a na i a kuya'anka Sulemanu ulinga aza a na o bonoi. Ntsukaya n Sotayi nu n Hasoferetu nu n Peruda,

⁵⁶ nu n Ja'ala nu n Darukon nu n Gidelu,

⁵⁷ nu n Shefatiya nu n Hatilu nu n Pokeretu-hazebayim nu n Ami.

⁵⁸ Ntsukaya ma aza a ulinga wa A'isa a gbayin raka n aza a na i a kuya'anka Sulemanu ulinga a na o bonoi n ugbashi. Ele da uma amangatawantatsu n amanganashinkupa n e re (392).

⁵⁹ Na da ula aza a na utai a likuci i Telu-mela n Telu-haresha n Kerebu n likuci i Adon n Imeru. Ama a fuda e yeve i'uwa i le ko ikaya i le aza a Isaraila da ba.

⁶⁰ Ntsukaya n Delaya nu n Tobiya nu n Nekoda, ele da uma amangatawantali n amangerenkupa n e re (652).

⁶¹ A katsuma ka kumaci ku anan Ganu, ntsukaya n Hobaya nu n Hakozu nu m Barizilayi vuza vu na u zuwai mekere ma Barizilayi vuza vu Giliyadu, da u dikai kula ka akaya a ni

⁶² Uma a nampa a da a lansa ula ele a katagarda ka tsumani ka ikaya i le, ama a ciya ula ele ba. Adama a nannai da bonokoi le aza a unata, da utukai le ulinga u tsuganu.

⁶³ Da gomuna vi idika ya u danai le i a kulya'a ilikulya'a i cida i na e nekei Kashile alyuka ba, sai Ganu u ya'an ulinga n Yurim n Tumi u lansa kuyeve ku Vuzavaguđu adama a ka nanlo ka.

⁶⁴ Kabundai ka uma ka na ko bonoi a idika i Yahuda, ele uma akpan amangere n e re n amangatawantatsu n amangatatsu (42,360).

⁶⁵ Kpamu o yongo ta n aza a ulinga ali n amaci akpan e cindere n amangatawantatsu n kamangankupa n e cindere (7,337), n aza a ishipa ali n amaci uma amangatawenre (200).

⁶⁶ Da a banai n odoku e le amangatawencindere n kamangankupa n atali (736), nu mkparagi amangatawenre n amangere n a tawun (245).

⁶⁷ Arakuma e le kpamu amangatawanashi n kamangankupa n a tawun (435), kabundai ka njaki n le da da akpan atali n amangatawencindere n kamanga (6,720).

⁶⁸ Ana a yawai a kpa'a ku Vuzavaguđu a likuci i Urushelima, da aza e kelime a i'uwa o yoku a ya'in kune'en ku ucigi u kadu adama a na a ma'asaka Kpa'a ku Kashile a ubata u na kishi.

⁶⁹ Yaba dem vu le u nekei uteku wu utsura u ni adama u linga wa. Da o bolongi azanariya a na a yawai amiki kilo amangatawantawun (500), n azurufa kilo akpan e re n amangatawunkunlai (2,800) nu ntogu n anan ganu amangatawun (100).

⁷⁰ Anan Ganu n aza e Levi n uma a na a buwai n aza a ishipa n aza a a kindi ku utsutsu n aza ulinga a Kpa'a ku Vuzavaguđu da a dasangi a likuci i le. Da aza Isaraila a na a buwai o bonoi a likuci i na ikaya i le i dasangi.

3

Kuma'asaka katalikalyuka

¹ Ana wotoi u cindere u shamgbai, ci na de aza Isaraila a dasangu su a likuci i le, da o bolongi raka a ubuta u te a Urushelima.

² Da Jesuwa maku ma Jozadaku n aza a ni anan ganu, n Zerubabelu maku ma Shiyatiyelu kobolo n otoku ni, a gitai kuma'asaka katalikalyuka ka Kashile ki Isaraila. A ma'i katalikalyuka ka adama e kune'en ka alyuka o kusongu, tsu na ka ki udani a wila u Musa vuma vu Kashile.

³ Da a ma'asakai katalikalyuka ka a ubuta u na ka kishi, adama a na i ta a kupana wovon wa aza a idika ya. Da a ya'in kune'en ku kusongu u Vuzavaguđu usana n kulivi,

⁴ da kpamu a ya'in Kadiva ka Apam tsu na ka ki udani. Nu e nekei kune'en ku kusongu ku kanna dem tsu kabundai ka alyuka ka, tsu na a zuwai.

⁵ Ana ka nanlo ko kotsoi da a lya'i kelime n kune'en alyuka o kusongu a kanna dem, n kune'en ku kaḍiva ko wotoi u savu, n ku kaḍiva ka Vuzavaguḍu ka na a zuwai kanna, n ku kune'en kakau ku ucigi u kaḍu u Vuzavaguḍu ku na uma e ci neke.

⁶ Ili i na i dikai a kanna ka ugiti ko wotoi u cindere da a gitai kuneke kune'e ku kusongu u Vuzavaguḍu. Ama babu na a vara ku kuma'a ka A'isa a gbayin a Vuzavaguḍu.

A gitai kuma'asaka A'isa a gbayin

⁷ Da uma e nekei ikebe adama a na a tsupa ama'i n eshe'wi. Da kpamu e nekei aza a Sidon n aza a Taya ilikulya'a, n ili i kuso'o n mani'in ma zaitu, adama a na a tuka n ndanga n sida a Lebano a mala a kubana a ubuta u na antsu a tsu shamgba a Jopa. A ya'an ta ili i nanlo raka tsu na Sayiru mogono ma pashiya me nekei le una.

⁸ A a katsuma ko wotoi u ire a kaya ka i re ana a yawai a kpa'a ku Kashile a Urushelima, Zerubabelu maku ma Shiyatiyelu n Jesuwa maku ma Jozadaku kobolo n aza ni anan ganu n aza Levi n aza na o bonoi a Urushelima a ubuta u tsugbashi. Da a gitai ulinga u kuma'a ka a zuwai aza e Levi aza na a yawai aya kamanga a kubana gadi, adama a na a lana ulinga u kuma'asaka Kpa'a ku Vuzavaguḍu.

⁹ Jesuwa kobolo n muku n ni olobo n aza a ni, Kadimiyelu n muku mo olobo n ni, n muku n Hodaviya n muku n Henadadu aza e Levi a da a lana ulinga u kuma'a ku Kpa'a ku Kashile ka.

¹⁰ Ana a ma'in a a varai kuma'a ka A'isa a Vuzavaguḍu, da anan ganu utai a shamgbai lo nu ntogu n le u uki, yaba dem vu le ubani n ishari. Da aza e Levi a na utai a kumaci ku Asafa ele feu utai a shamgbai, yaba dem vu le ubani n ugogi. Uta ta adama a na a cikpa Vuzavaguḍu, tsu na a zuwai ali a makyan Dawuda mogono.

¹¹ Da aza o yoku a cananai ishipe i kucikpa Vuzavaguḍu, aza o yoku a ku ushuku n a danai,

<<Vuzavaguḍu vuza kasingai da,
ucigi u ni u na u tsu saba'a ba ko wannai
wa aza a Isaraila.>>

Da uma raka a dangusai alakatsu n utsura a cikpai Vuzavaguḍu Adama a na a vara ta kuma'a ku Kpa'a ku Vuzavaguḍu.

¹² Ama a katsuma ka nkoshi m gbara-gbara, n anan ganu n aza e Levi n aza e kelime ka i'uwa a na enei Kpa'a ku Kashile ku ugiti, da o bosoi kadawuri ana enei kumi'i ku kpa'a ka. Aza o yoku tankpamu a dangusai alakatsu adama a mazanga.

¹³ Ali vuza u kufuda kuyeve alakatsu a mazanga n a mashi ba, adama a na uma a dangusa ta alakatsu n utsura kau ali uma a na i da'in a panai.

4

Tsurala adama a ulinga u kuma'a ka

¹ Ana irala ya aza a Yahuda n ya aza a Bayami a panai uma a na bonoi n ugbashi wa i ta a kuma'asaka A'isa a Vuzavaguḍu Kashile ki Israila,

² da a banai u Zerubabelu n aza e kelime a i'uwa a danai, <<Ya'an tsu tsu ghabai kaci ci ya'an kuma'a ka kobolo, adama a na a tsu feu ci ta o kutono Kashile ka da tsu na yi a kuya'an. Tsu geshe ta de a kuya'an ka yi alyuka, ali a ayin o mogono Esarahadon vuza vu Asiriya, ayi na u tukai tsu punu na n idashi.>>

³ Ama da Zerubabelu n Jesuwa, kobolo n aza e kelime a i'uwa ya aza Israila a danai le, <<Ili i bura da n kuma'a ka A'isa a Vuzavaguḍu Kashile ka tsu ba. Atsu da koci tsa kuya'an ka Vuzavaguḍu Kashile ki Isaraila kuma'a, tsu na Sayiru mogono ma Pashiya u danai,>>

⁴ Da uma a idika ya a ya'in tsu na a kuya'an a sanka aza a Yahuda a, da kpamu e nekei le wovon adama a na kata a ya'an kuma'a ka ba,

⁵ da e nekei aza odoki o mogono ma Pashiya kalya'a adama a na a langasa kusheshe aza a yahuda, a ayin o tsugono tsu Sayiru mogono ma Pashiya, ali a kubana a ayin o tsugono tsu Dariyu mogono.

Katakarda a kubana u Mogono Atazesu

⁶ A ugiti u tsugono tsu Ahasuru, irala i danai katagarda a bankai azafada adama aza a na i a idashi a Yahuda n Urushelima.

⁷ Da kpamu a makyan mo tsugono tsu Atazesu, da Bishalam n Mitiredatu n Tabiyelu kobolo n aza a na a buwai a danakai Atazesu mogono ma Pashiya Katagarda n kelentsu ka aza Aramiya, da e kecekei mogono ka'a.

⁸ Da Rehum kovonshi vo osoji n Shimashayi kadani, a danai katagarda ka kulanga su adama a Urushelima a kubana u mogono Atazesu.

⁹ Da kpamu Rehum kovonshi vo osoji n Shimashayi kadani n aza e le, azafada nu nkoshi n agbara-gbara n i gomuna yi ubon u yoku, uma a Pashiya n aza a Ereku n aza a Babila n aza a Susa vu na vi a idika i Elam,

¹⁰ n kagimi ku uduniya u na vuzagbayin Osanaparu u purai da u zuwai le a dasangu a likuci i Samariya, n kagimi ka ubon wu upashi u kuyene ku Yufiretu.

¹¹ Na da ili i na a danai punu a katakarda ka akaka a, <<Ikyashi a kubana u mogono Atazesu. Atsu agbashi a na i a idashi a ubon wu upashi u kuyene ku Yufiretu.

¹² Ci ciga ta vuzagbayin mogono vu yeve, a na aza a Yahuda a na utai wa nu a kutawa wa atsu, a laza ta a kubana a Urushelima. A ma'asaka ta de a likuci i gbani-gbani n yi ugbamiwasuvu i nanlo, i ta de o ku kotso kuma'a mashilya ma, n a lapulai kumi'i ku mashilya ma likuci ma.

¹³ Gogo na, ya'an mogono me yeve, da baci uma a nampa o kotsoi kuma'asaka mashilya ma, i o doku ku kutsupa utafu ko ikebe i ku'uwaka n ku utaka n ucanuku, ko ikebe yi uye ba, nannai va wi ta e kujebe ikebe i na a tsu tuka a kpa'a ku tsugono.

¹⁴ A na wo okpoi ci ta a kulya'asa ili i kefeke ko tsugono, u ga'an o goyo mogono a tsu a kinda ba. Dada i zuwai da tsu danakai mogono,

¹⁵ adama a na vu lana a katagarda ka tsumani ki ikaya i nu, vi ta a kucina punu a katagarda ka tsumani tsa, na lo va likuci yi ugbamiwasuvu i da. Ali n ayin a cau likuci i nampa ya yi ta a ya'ansaka ngono n ubon le ugbamukaci. makyan dem uma a a tsu kana ta mavura, ili i nampa i da i zuwai da a langasai likuci ya.

¹⁶ Adama a nannai mogono ci ta a kudana wu, da baci vu kasakpai a ma'asakai likuci ya, ali o kotsoi mashilya ma vi a kuciya upecu u nu u na wi a ubon wu upashi u kuyene ku Yufiretu ba.>>

¹⁷ Da mogono ma ushuki le, u danai, <<Ikyashi a kubana u Rehum kovonshi vo osoji, n Shimashayi kadani ka ubon u nanlo wa, kobolo n aza e le a na a buwai i a idashi a Samariya, n aza a na a ubuwai i a ubon wu upashi u kuyene ku Yufiretu.

¹⁸ Katagarda ka akaka a na i su'uki tsu va e keceke tsu ta ka'a kpamu a dana ta ili i na yi punu raka mpa a kupana.

¹⁹ Da n nekei kadanshi a lana, da a cinai likuci i nampa ya i ya'anaka ta ngono ugbamukaci, kpamu o yongo so ta a mavura n vishili a likuci ya.

²⁰ A ya'an ta ngono n gbagba'in n na a lya'i tsugono a Urushelima, n ubon u na wi a upashi u kuyene ku Yufiretu, isasai utafu n ikebe i ku uwaka n i ku utaka n ucanuku, n ikebe yi uye.

²¹ Adama a nanai nekei kadanshi ka na a kusanaka uma a nampa kulya'a kelime kuma'asaka likuci ya, ali a makyan ma na n nekei kadanshi.

²² Zukai kata i langasa makyan ba, adama a na kata o doku a ya'an kulanga su ku na ka kuzuwa mogono ku namba ili ba.>>

²³ Gogo lo a na e kecei katagarda ka akaka o mogono Atazesu e kelime ka Rehum n Shimashayi kadani n aza e le a na a buwai, da a ya'in moloko a kubana wa aza a Yahuda a Urushelima, da a sanakai le kuya'an ulinga u kuma'a ka n utsura.

²⁴ Ta a shamgbatangi ulinga u kuma'a ku Kpa'a ku Kashile a Urushelima nannai, ali a kubana a kaya ke i re ko tsugono tsu Dariyu mogono ma Pashiya.

5

Katagarda ka Tatenayi a kubana u Dariyu

¹ A makyan ma nanlo, keneki Hagai n keneki Zakariya maku ma Ido, a ya'in kene n kula ku Kashile a kubana wa aza a Yahuda a na i a idashi a idika i Yahuda n Urushelima. Kashile ki Isaraila vuza na wi o tsugono ci le.

² Da Zerubabelu maku ma Shiyatiyelu n Jesuwa maku ma Jozadaku a dangai a gitai kuma'asaka Kpa'a ku Kashile ku na ki a Urushelima. Eneki a Kashile a tana o yongoi kobolo n e le, n a bankai le.

³ A makyan ma nanlo kpamu da Tatenayi Gomuna vu ubon wu upashi u kuyene ku Yufiretu, n Shetaru-bozenayi, n aza e le a tawai a Urushelima da ecei a danai, <<Yayi u nekei da kadanshi i ma'a Kpa'a ku nampa, ali i bolongu ucanuku u nampa?>>

⁴ Da kpamu ecei le a danai <<Tefai ula a uma a na i a kuciga kudangusa kuma'a ka?>>

⁵ Ama utsura u Kashile ka aza a Yahuda wi ta a nkoshi m gbara-gbara n le. Adama a nannai gomuna n aza a ni a fuda a sanaka ulinga u kuma'a ka ba, ali arabali a yawai u mogono Dariyu, kpamu ushuku le ta punu a katagarda ka akaka a.

⁶ Na da ili i na yi punu akaka a na Tatenayi Gomuna vu ubon u kapashi ke kuyene ku Yufiretu, n Shetaru-bozenayi n aza a ni nu nkoshi m gbara-gbara n na mi ubon u kapashi ke kuyene ku Yufiretu a su'uki mogono Dariyu.

⁷ A su'uki ni udani a danai, <<Matana a kubana wa nu mogono Dariyu.

⁸ Tsu ciga ta mogono me yeve, a na tsu banai ubon wa aza Yahuda n ubuta u Kpa'a ku Kashile ka gbayin. I ta a kuma'a ka n atali a gbagba'in a na a lapulai, da kpamu a zuwai ndanga a kasaka ka. Ulinga wa wi ta a kulya'a kelime kpamu i a kuya'an da n kadu kete.

⁹ Da tsu ecei nkoshi m gbara-gbara n le tsu danai, <Yayi u nekei da kadanshi i lya'a kelime n ulinga wa ali da i bolongi ucanuku u nampa?>

¹⁰ Da kpamu tsu ecei le ula e le, adama a na tsu dana kata tsu dana wu aza a na i aza e kelime e le.

¹¹ Ushuki tsu a danai, <A tsu aza a ulinga a Kashile ka na ka ya'in gadi n idika da, kpamu ci ta a kuma'asaka Kpa'a ku na a ma'i de n aya abundai a na a lazai, kpa'a ku na mogono ma gbayin mo yoku mi Isaraila ma ma'i ali u kotsoi.

¹² Ama adama a na ikaya i tsu i zuwa ta Kashile wupa, da u nekei le ekiye a Nebukanezaru mogono ma Babila, vuza vu Kalidiya. Ayi da vuza na u langasai kpa'a ka, da u purai uma a kubana ugbashi a idika i Babila.

¹³ Ama a kaya ka ugiti ko tsugono tsu mogono Sayiru mogono ma Babila, u nekei kadanshi a ma'asaka Kpa'a ku Kashile ka.

¹⁴ Na lo koci ba, Mogono Sayiru da u bonokoi n ucanuku wa azanariya n wa azurufa u na mogono Nebukadnezar u purai a Kpa'a ku Kashile a Urushelima u banai u zuwai u da a mayali ma amali a Babila. Da mogono Sayiru u zuwai ucanuku wa ekiye a Sheshibazaru, vuza na a zuwai gomuna vu Yahuda.

¹⁵ Da Sayiru mogono ma dana ni, <<Pura ucanuku u nampa, vu bonoko u da a Kpa'a ku Kashile a Urushelima, kata a ma'asaka Kpa'a ku Kashile ka a ubuta u na ki ishi.>>

¹⁶ Da Sheshibazaru u banai u varai kuma'a ku Kpa'a ku Kashile a Urushelima. Ili i na i dikai a makyan ma nanlo ali n gogo na i ta lo ulinga u kuma'a wa, tana o kotso ba.>

¹⁷ Adama a nanai, a ubuta u na baci u ga'in mogono, ya'an a lana punu a kunu ka atagarda a tsumani a Babila, ko i ta e kene ubuta u na mogono Sayiru u danai u nekei kadanshi a ma'asaka Kpa'a ku Kashile a Urushelima ko ta nanai ba. Ya'an mogono ma su'uku tsu n kusheshe ku ni, a ukuna u kadanshi ka nampa.>>

6

Mogono Dariyu u nekei kadanshi a gita kuma'a ka

¹ Da mogono Dariyu u nekei kadanshi, a bana a lana a kunu ka atagarda a tsumani a na i a Babila a ubuta u na a zuwai atagarda a tsumani o tsugono.

² Ama a Ekabatana likuci i gbayin i na yi ubon u Midiya ta de a ciyai katagarda ka ukatali ko yoku n idani i nampa ya, <<Ili i kucibasa.

³ A kaya ka ugiti ko tsugono tsu Sayiru, u nekei kadanshi adama a Kpa'a ku Kashile ku na ki a Urushelima. U nekei kadanshi o doku a ma'asaka Kpa'a ka, ubuta u na a kuya'ansa alyuka. Ya'an a vara kumi'i ku kuma'a ka, udangi u kuma'a wa u yawa udashi amanganashinkupa washu u ni kpamu u yawa amanganashinkupa.

⁴ Na da tsu na a kuma'a kasaka ka. I ta e kukiyanu atali gbagbain a na a she'wei uwalaki ku tatsu, kata a kiyangu ndanga uwalaki ku te. A ubuta u kazuwi ka kpa'a ku mogono ma'a a kutakpa ikebe i kutsupa ulinga wa.

⁵ Kpamu ucanuku wa azanariya n azurufa u na Nebukadnezar u purai A'isa a gbayin a na i a Urushelima da u tukai a Babila. I ta o kubonoko n ufa a ubuta u na wi ishi A'isa a gbayin a Urushelima. I ta a ku zuwa ufa a Kpa'a ku Kashile.>>

⁶ <<Da mogono Dariyu ushuki u danai, akaka a kubana u Tatenayi gomuna vu ubon wu upashi u kuyene ku Yufiretu n Shetaru-bozenayi n ada na yi aja'a e le, nkoshi n gbara-gbara mu ubon kapashi ka kuyene ku Yufiretu, a danga lo.

⁷ Takpai ekiye ada a ubuta wu ulinga u Kpa'a ku Kashile ka adama a na ulinga wa u lya'a kelime. Kasukpai gomuna vu Yahuda nu nkoshi m gbara-gbara n le a ma'asaka Kpa'a ku Kashile ka a ubuta u na ku da ki ishi.

⁸ Nannai da koci ba, n neke ta kadanshi i ya'an tsu na i kuya'an dem i banka nkoshi m gbara-gbara ma aza a Yahuda adama a na a ma'asaka Kpa'a ku Kashile ka. A tsupa uma a nanlo ikebe yi ulinga i le utaka punu ikebe ya a ubuta u kuzuwa ku kpa'a ku mogono, ikebe yi utafu i na isai ubon kapashi ke kuyene ku Yufiretu. A tsupa le mayin kata a dika makyan ba.

⁹ I neke anan ganu a na i a Urushelima ili i na a cigai a kanna dem kata i tafa ba. I neke le mbomburon ko agiri ko nkyon adama a alyuka o kusongu a Kashile ka gadi. I neke le alkama ko mkpadi ko makyan ko mani'in ma zaitu.

¹⁰ Adama a na a ya'an alyuka asingai u Kashile ka gadi, kata kpamu a ya'an avasa adama o mogono n muku n ni.

¹¹ Kpamu n dana ta vuza na baci u kpadi kutono wila u nampa, i ta a kutakpa madanga a kpa'a ku ni, kata e she'we ma'a, kata o sovo yi n ma'a ali ma utai n tsu nan de a i kyamba i ni. Kpamu i ta a ku na kpa'a ku ni raka-raka.

¹² Ya'an Kashile ka na ka zuwai kula ku ni a Urushelima, u takpa mogono dem ko uma a na i a kuciga ku saba'a wila u nampa ko a langasa Kpa'a ku Kashile a Urushelima. Mpa mogono Dariyu n zuwa ta wila u nampa, ya'an yaba dem u tono u da mayin.>>

Erengi A'isa a gbayin

¹³ Da Tatenayi gomuna vu ubon kapashi ke kuyene ku Yufiretu, n Shetaru-bozenayi n aja_{la} e le o tonoi wila_u na mogono Dariyu u zuwakai le mayin.

¹⁴ Ta nkoshi m gbara-gbara_n n Yahuda a lya'i kelime n kuma'a n ciyaji utsura u ka_{du} adama e kene ku na Hagai n Zakariya maku Ido a ya'in. O kotsoi kuma'a ka tsu na Kashile ki Isaraila ka danai Sayiru n Dariyu n Atazesu kpamu, ngono m Pashiya.

¹⁵ O kotsoi kuma'a ka A_{li}sa_a gbayin ka a kanna ka tatsu ko wotoi u tatsu, a kaya_a ka tali ko tsugono tsu Dariyu mogono.

¹⁶ Da aza a Isaraila, n anan ganu n aza e Levi n kagimi ka uma a na o bonoi n ugbashi a ya'in ka_{diva} ke kerengu ku Kpa'a ku Kashile n mazanga.

¹⁷ A ka_{diva} ke kerengu ku Kpa'a ku Kashile ka, uma a ya'in alyuka n obomburon amangatawun (100), n agiri amangatawenre (200), n muku mu nkyon amangatawunanashi (400). Da kpamu e nekei ngaji kupa n re adama e kune'e ku kutakpa unushi a ka_{du} ka yaba dem a Isaraila.

¹⁸ Da e peciki anan ganu n aza e Levi katsura-katsura_a adama a ulinga u Kashile a Urushelima, tsu na wi a udani a katagarda ka Musa.

Ka_{diva} ka Kupasamgbantai

¹⁹ A kanna ka kupa n ka nashi ko wotoi u iyain, da uma o bonoi n ugbashi a ya'in Ka_{diva} ka Kupasamgbantai.

²⁰ Adama a na anan ganu n aza e Levi raka_a a takpaka ta_{de} ka_{ci} ke le nshinda, raka_{vi} le okpoi cida. Da aza e Levi a kidai magiri ma Ka_{diva} ka Kupasamgbantai adama a aza a na o bonoi n ugbashi, n adama aza e le anan ganu n adama a ka_{ci} ke le kpamu.

²¹ Uma a Isaraila a na o bonoi n ugbashi, kobolo n aza a na e pecei ka_{ci} ke le n ukuna wu unata wu uduniyan u na wi idashi a idika ya, adama a na o tono Vuzavagu_{du} Kashile ki Isaraila a takumai magiri ma Ka_{diva} ka Kupasamgbantai ka.

²² Da kpamu a ya'in ka_{diva} ko Boroji vu na vi n yisiti ba ali ayin e cindere ele a mazanga, adama a na Vuzavagu_{du} u zuwa le ta_a ya'an mazanga a na u vadalukpai ka_{du} ko mogono ma Asiriya we e le, adama a na u banka_a le ta_a ulinga u kuma'a Kpa'a ku Kashile, Kashile ki Isaraila.

7

Ezira u yawai a Urushelima

¹ Ana ka nanlo ko kotsoi, a katsuma_a ka ayin tsugono tsu Atazesu mogono ma Pashiya, da Ezira u yevei kumaci ku ni, a na ayi maku ma Seraya ma'a a kpa'a ku Azariya maku ma Hilikiya,

² Hilikiya maku ma Shalum, Shalum maku ma Zadoku, Zadoku maku ma Ahitubu,

³ Ahitubu maku ma Amariya, Amariya maku ma Azariya, Azariya maku ma Marayotu,

⁴ Marayotu maku ma Zerahiya, Zerahiya maku ma Uzi, Uzi maku ma Buki,

⁵ Buki maku ma Abishuwa, Abishuwa maku ma Finihasu, Finihasu maku ma Eliyaza, n Haruna ganu vu gbayin.

⁶ Ezira vu nampa va ayi da wu utaji a Babila. Ayi kadani ka'a, u yeve ta_a wila_u u Musa u na Vuzavagu_{du} Kashile ki Isaraila ke nekei keniki Musa. Da mogono tana me nekei ni i na u folonoi raka_a, adama a na Vuzavagu_{du} wi ta_a kobolo n ayi.

⁷ A kaya_a ke cindere ko tsugono tsu mogono Atazesu, da Ezira wu utaji a idika i Babila a kubana a Urushelima kobolo katsura_a ka aza a Isaraila, n anan ganu o yoku n aza e Levi n aza a ishipe n aza a kindi n aza a ulinga a Kpa'a ku Kashile.

⁸ Ezira u yawai a Urushelima o wotoi u tawun a kaya_a ke cindere ko tsugono tsu mogono Atazesu.

⁹ A kanna ka iyain ko wotoi u iyain u kasukpai Babila, da u yawai a Urushelima a kanna ka iyain ko u tawun, adama a na kukiye ku singai ku Kashile ki ta n ayi.

¹⁰ Adama a na Ezira u neke ta kaci ka ni u yeve wila u Vuzavaguđu n kutono u da, kpamu n u pi'isakai aza a Isaraila ili i kutono n kadanshi.

Mogono Atazesu u nekei Ezira katagarda ka akaka

¹¹ Na da katagarda ka wila ka na mogono Atazesu u nekei Ezira ganu kadani kpamu. Wi ta n kuyeve mayin a ukuna u wila n kadanshi ka Vuzavaguđu wa aza a Isaraila. U danai,

¹² <<Atazesu mogono mo ngono, ikyashi a kubana u Ezira ganu kadani ka wila u Kashile ka gadi,

¹³ Gogo na n neke ta kadanshi a na vuma vi Isaraila dem ko anan ganu n aza e Levi a na i punu a katsuma ko tsugono tsu va, vuza baci u cigai kubana a Urushelima. U bana a kobolo n avu.

¹⁴ Adama a na mogono ma a n uma e cindere aza a odoki a ni a da a suki nu, vu bana vu lana tsu na uma a Yahuda n aza a Urushelima i a idashi tsu na kuyotsongusu ku wila u Kashile ka nu, ku na wi ekiye a nu.

¹⁵ Kata kpamu vu dika azurufa n azanariya a na mogono n aza a odoki a ni e nekei Kashile ki Isaraila n ucigi wa adu e le, vuza na ubuta wi idashi i ni yi a Urushelima,

¹⁶ n azurufa n azanariya raka a na va kubolungu a ubon u Babila, kobolo n kune'e ku ucigi wa adu a na uma a Isaraila n anan ganu e nekei adama a Kpa'a ku Kashile ke le a Urushelima.

¹⁷ N ikebe i nampa i da va kutsula obomburon n agiri nu ngiri, kobolo n kune'e ki ishina ku le n ki ili i kuso'o, kata vu lyuka le a gadi vu katalikalyuka ka Kpa'a ku Kashile ka nu a Urushelima.

¹⁸ Kata, kagimi ka azurufa n azanariya a na a buwai, avu n aza a nu i ya'an i na yi enei i gal'in da, tsu na Kashile ka da ka cigai.

¹⁹ Ucanuku u na e nekei nu adama a ulinga u Kpa'a ku Kashile, vu banka u da a ubuta Kashile a Urushelima.

²⁰ Ili i na baci i a kuciga dem adama a ulinga Kpa'a ku Kashile ka nu, n ili i na avu feu i yotsoi vi neke. Vu takpa ikebe ya a ubuta u kuzuwa ku mogono.

²¹ <<Mpa mogono Atazesu, n neke ta kadanshi a ubuta wa azuwi a ikebe yi ubon kapashi ke kuyene ku Yufiretu, n danai e neke Ezira ganu, kadani ka wila u Kashile ka gadi, ili raka i na u cigai wa da, i neke yi i da n kadu ke te.

²² Kata i neke yi azurufa a na a yawai kilo akpan a tatsu n amangatawanashi (3,400) n aburuma a alkama amangatawun (100), n edele a makyen akpan e re (2,000), n edele a mani'in ma zaitu akpan e re (2,000), n kabundai ka mkpadi n na a kuciga dem.

²³ Ili raka i na Kashile ka gadi ka danai adama a Kpa'a ku ni, kata a ya'an i da n kadu ke te, adama a na kata Kashile ka ya'an wupa n tsugono tsu mogono kobolo n muku n ni ba.

²⁴ Ci ta kpamu a kudana da, kata yi isa ikebe yi utafu, ko ikebe i ku'uwa n i kutaka n ucanuku n ikebe yi uye, ekiye a anan ganu n aza e Levi n aza a ishida n aza a kindi kobolo n aza a ulinga a kpa'a ku Kashile ku nampa ba.

²⁵ <<Avu Ezra tamkpamu, vu ya'an ulinga n kuyeve ku na Kashile ke nekei nu, vu zagba azafada n aya'infada adama a na o tonon aza a na i a upashi u kuyene ku Yufiretu, aza a na e yevei wila u Kashile ka nu. Kata kpamu vu pi'isaka aza a na e yevei u da ba.

²⁶ Vuza na baci u iwain kutono wila u Kashile ka nu n u mogono, mayun da a kidaka yi afada, a ukpa ko kuloko n a na a ki isa uciyi u ni ko kpamu a gbagura yi a kunu ku ugbashi.>>

Ezira u cikpai Kashile

²⁷ Da Ezira u danai, ucikpi u Vuzavaguđu Kashile ki ikaya i tsu, ayi vuza na u zuwai kusheshe ku nampa a kađu ko mogono adama a na u neke Kpa'a ku Vuzavaguđu ku na ki a Urushelima tsugbayin a ubuta u kuma'asaka ku da.

²⁸ N kasingai ka ni ka'a n ciyai mapasa ma singai u mogono n aza a odoki a ni nu nkoshi m gbara-gbara. Da n ciyai utsura u kađu adama a na kukiye ku Vuzavaguđu Kashile ka va ki ta kobolo n mpa, ali da n fudai n bolongi aza e kelime ka Isaraila o bono kobolo n mpa.

8

Uma a na o bonoi n ugbashi kobolo n Ezira

¹ Na da ula aza e kelime ka i'uwa yi ikaya i le, n kabundai ka aza a na o bonoi n ugbashi a idika i Babila kobolo n Ezira a kubana a Urushelima, a ayin o tsugono tsu mogono Atazesu.

² A ntsukaya n Finihasu, Geshon da vuza vu kelime. A ntsukaya n Itama, Daniyelu da vuza vu kelime.

³ A ntsukaya n Dawuda, Hatushi maku ma Shekaniya da vuza vu kelime. A ntsukaya n Paroshi, Zakariya da vuza vu kelime. Da u bonoi n ali amangatawun n amangerenkupa (150) a ntsukaya n ni. A ciya ta ula e le a katsuma ka tsumani ci ikaya i le.

⁴ A ntsukaya n Pahatu-mowabu, Eliyahona maku ma Zerahiya da vuza vu kelime. U bonoi n ali amangatawenre (200).

⁵ A ntsukaya n Zatu, Shekaniya maku ma Jahaziyelu da vuza vu kelime. U bonoi n ali amangatawantatsu (300).

⁶ A ntsukaya n Adini, Ebedu maku ma Janata da vuza vu kelime. Da u bonoi n ali amangerenkupa.

⁷ A ntsukaya n Elam, Jeshaya maku ma Ataliya da vuza vu kelime. Da u bonoi n ali amangatatsunkupa.

⁸ A ntsukaya n Shefatiya, Zebadiya maku ma Mikayelu da vuza vu kelime. Da u bonoi n ali amanganashi.

⁹ A ntsukaya n Jowabu, Obodiya maku ma Jehiyelu da vuza vu kelime. Da u bonoi n ali amangatawenre n kupa n kulai (218).

¹⁰ A ntsukaya m Bani, Shelomitu maku ma Josifiya da vuza vu kelime. Da u bonoi n ali amangatawun n amangatatsu (160).

¹¹ A ntsukaya m Bebayi, Zakariya maku ma Bebayi da vuza vu kelime. U bonoi n ali kamanga n kulai.

¹² A ntsukaya n Azagada, Johanan maku ma Hakatan da vuza vu kelime. Da u bonoi n ali amangatawun n kupa (110).

¹³ A ntsukaya n Adonikam, aza a na a tawai n kacapa, Elifeletu n Jeyiyelu n Shemaya ele da aza e kelime. Da o bonoi n ali amangatatsu.

¹⁴ A ntsukaya n Bigawai, Utayi n Zabuda ele da aza e kelime. Da o bonoi n ali amangatatsunkupa.

Nwalu n Ezira a kubana a Urushelima

¹⁵ Da n bolongi uma a nampa a kakina ke kuyene ku tsu yene a kubana a likuci i Ahava, ta lo tsu dasangi ayin a tatsu. Da n lanai uma n anan ganu, ama n ciya aza Levi punu ba.

¹⁶ Da n zuwai e dekei mu Eliyaza n Ariyelu n Shemaya n Elinatan n Jaribu n Elinatan n Natan n Zakariya n Meshulam, e le na i aza e kelime. Da kpamu n zuwai e dekekei mu Joyaribu n Elinatan adama a na ele va eyevi a da.

¹⁷ Da n suki le a bana u Ido vuza vu kelime vu Kasifiya, n danai le ili i na a kudana Ido n aza a ni a na i a kuya'an ulinga a Kpa'a ku Kashile. Aza a na i a idashi a Kasifiya, adama a na a su'uku tsu n aza a ulinga a Kpa'a ku Kashile ka tsu a Urushelima.

¹⁸ A na wokpoi kukiye ku singai ku Kashile ki ta kobolo n atsu. Da a su'uki tsu n Sherebiya keyevi, a kumaci ku Mali maku ma Levi maku mi Isaraila. Da u tawaj n muku mo olobo n ni n aza a ni. Ele da uma kupa n kulaj.

¹⁹ Da kpamu a su'uki tsu n Hashabiya kobolo n Jeshaya a kumaci ku Merari, n aza a ni n muku n le. Ele da uma kamanga.

²⁰ Na lo da koci ba, a su'uki tsu kpamu n uma amangatawenre n kamanga (220), aza a ulinga a Kpa'a ku Kashile a na Dawuda mogono nu nkoshi m gbara-gbara a zagbai adama a na a banka aza e Levi. Da e kecei kabundaj ka le raka n ula e le.

²¹ Lo e kuyene ku Ahava ka, da n salai a ya'an kakuli, adama a na tsu goyo kaci ka tsu a ubuta u Kashile ka tsu, kpamu tsu folono yi u tono n atsu a uye wu nwalu n tsu, n muku n tsu n ucanuku u tsu.

²² Adama a na m pana ta wono a na mo folono mogono me neke tsu osoji a idika n akumbi odoku, adama a na isa tsu a ubuta wi irala i tsu a uye. Adama a na n dana ta de mogono, kukiye ku singai ku Kashile ki ta kobolo n yaba dem vu na u nekei kadu wa a ni, Ama wupa u ni wi ta u vuza na u vadalukpa ka ni kucina.

²³ Adama a nanai da ci ya'in kakuli, tsu folonoi Kashile ka tsu ko tono n atsu, da tana ushuki avasa a tsu.

E pecekushi ucanuku u Kpa'a ku Kashile

²⁴ Da n takpai uma kupa n e re a aza e kelime a katsuma ka anan ganu, ele da Sherebiya n Hashabiya n aza a e le uma kupa.

²⁵ Da n gisanki le azurufa n azanariya n ucanuku, kune'en adama a Kpa'a ku Kashile ka tsu, ku na mogono n aza odoki a ni nu nkoshi m gbara-gbara n ni n aza Isaraila raka a na i lo a ubuta wa e nekei.

²⁶ Na da ili i na n gisangi da n nekei anan ganu ekiye. Kagisamkpatsu ka azurufa ka na amiki a ni a yawai kamanga n e re. Ucanuku u na a ya'in n azurufa amangatawun (100), u na amiki e le a yawai kilo amangatatsunkupa. N Azanariya a na amiki e le a yawai akpan a tatsu n amangatawanashi (3,400).

²⁷ N ebelyu azanariya kamanga (20), a na amiki e le a yawai kilo kakpan (1,000).^{*} N ebelyu e re a iyim i shili a na a lapulai, tsuloboi ci le derere da n azanariya.

²⁸ Da n danai le, <<Ada n ucanuku u nampa me erengu da ta cida u Vuzavagudu. Azurufa n azanariya tankpamu n kune'en ku ucigi wa adu u Vuzavagudu Kashile ki ikaya i le.

²⁹ Yi inda u da, kata kpamu i lana u da ali a ayin a na i gisangu u da anunu a Kpa'a ku Kashile e kelime ka anan ganu n aza e Levi n aza e kelime ka aza a Isaraila a Urushelima.>>

³⁰ Da anan ganu n aza e Levi isai azurufa n azanariya n ucanuku u na a gisangi amiki e le, adama a na a banka n u da a Kpa'a ku Kashile ka tsu a Urushelima.

³¹ Da tsu dangai a kakina ke kuyene ku Ahava a kanna ka kupa n ke ire ko wotoi u iyain, adama a na tsu bana a Urushelima. Kukiye ku Kashile ka tsu ki ta kobolo n atsu, da kpamu wi isai tsu ekiye a irala i tsu n aza a magalaka a uye.

³² Ta ci yawai a Urushelima nannai, da tsu uvukai lo ayin a tatsu.

³³ A kanna ka nashi, da tsu banai a Kpa'a ku Kashile ka tsu, tade tsu gisangi azurufa n azanariya n ucanuku, da tsu nekei ganu Meremotu kolobo ka Uriya. Kobolo n Eliyaza kolobo ka Finihasu n aza e Levi o yoku, ele da Jozabadu kolobo ka Jesuwa n Nowadiya kolobo ka Binuyi.

^{*} 8:27 8:27 Amiki a ikebe ya yi ta a kuka na viyum vi te a katsuma ki i nashi 1/4 ko iyim kunlaj n kagimi (8.5).

³⁴ Da e kecei ili raka da kpamu a gisangi i da, da a danai kabundai ka amiki a na a gisangi va.

³⁵ Da aza a na o bonoi n ugbashi, e nekei alyuka o kusongu u Kashile ki Isaraila. A lyukai obomburom kupa n e re adama aza a Isaraila dem, n agiri amanganashinkupa n atali, nu ngiri amangatatsunkupa n cindere. Da kpamu a ya'ain alyuka a kutakpa unushi nu ngaji kupa n re. Da e nekei alyuka kusongu a nampa raka u Vuzavagudu.

³⁶ Da e nekei katagarda ka wila u mogono Atazesu wa aza o tsugono n i gomuna yi ubon upashi kuyene ku Yufiretu. Da ele feu a bankai uma n Kpa'a ku Kashile.

9

Kavasa ka Ezira adama o yolo n kumaci ku yoku

¹ Ana ka nampa ko kotsoi, da nkoshi m gbara-gbara ma aza a Isaraila a tawai a danai mu, <<Uma a Isaraila n anan ganu n aza e Levi a takpa kaci ke le kau n ukuna wu unata u uma a idika ya ba, aza Kana'ana n aza a Hitiya n aza a Periziya n aza Jebusiya n aza Amona n aza a Mowabu n aza a Masar n aza a Amoriya ba.

² Adama a na ali a Isaraila a dikaka ta kaci ke le amaci a uma a idika ya, ali a dikaka feu muku le amaci a katsuma ke le. Ta a satarai kumaci ku cida n uma a idika ya. Kpamu aza e kelime n nkoshi m gbara-gbara i ta n kukiye punu a ukuna wi ili i wono i nampa.>>

³ Ana m panai ukuna u nanlo da n karai ntogu n va n mudai kanji ka kaci ka va n ntsaka n va, da n dasangi n nambai ili i na ma kudansa.

⁴ Da yaba dem vu na u je'ekei ikymba adama a kadanshi ka Kashile ki Isaraila, n adama a ukuna wu unambi wu usubi wa aza a na o bonoi n ugbashi, o bolongi a ukara'i nu mpa a makyan ma na n yongoi unangbi u katsuma, ali a makyan ma alyuka a kulivi ma yawai.

⁵ Ana makyan ma alyuka ma kulivi ma yawai, da n dangai a unangbi u katsuma u va u uki n akari a ntogu n va. Da n kudangi a idika, da n dangusai ekiye a va u Vuzavagudu Kashile ka va,

⁶ da n vasai.

<<Kashile kava, wono u kimba mu ta ali n fuda n dangusa kaci ka va wa anu ba. Adama a na unushi u tsu u la'a ta utsura u tsu, ali u yawai gadi.

⁷ Ili i na i dikai a ayin a ikaya i tsu ali a kutawa anana, ci ya'an ta unushi u gbayin. Adama unushi u tsu, atsu nu ngono n tsu n anan ganu a tsu, da tsu yikpai ekiye ngono ma aza a kayimbi. Da a unai tsu, da a purai tsu a kubana ugbashi n ucanuku u tsu, da a zuwai tsu a katsuma ko wono tsu na ci anana.

⁸ Ama makyan kenu, Vuzavagudu Kashile katsu u yotsongu tsu ta kasingai ana u kasukpai kagimi ka uma atsu n wuma, ana kpamu u nekei tsu ubuta wi idashi u cida, adama a na u jebeke tsu atakaci a tsugbashi, kata kpamu u zuwa ashi a tsu akana.

⁹ Ko ana wo okpoi atsu agbashi a da. Kashile katsu ka cinukpa n atsu a ubuta u tsugbashi u tsu ba. Ama da u zuwai ngono ma aza Pashiya a ya'ankai tsu ukuna u mariki ali da e nekei ili na tsu cigai adama a na tsu ma'asaka Kpa'a ku Kashile, kata kpamu tsu lapula ubuta u na wi ishi u yikpai adama a na tsu ci ya mashilya mana ma ku kede tsu aza a Yahuda n Urushelima.

¹⁰ Ama gogo na, Kashile kava, yidai tsa ku dansa a ukuna u nampa? Adama a na tsu iwan ta kutono wila u nu.

¹¹ U na vu nekei tsu a ubuta u eneki aza a na i a kuya'anka wu ulinga, a na vu danai tsu, <Idika i na ci a ku'uwa ci lya'a ukani wi i da, idika ya yi ta nu nshinda. Uma a idika ya i ta tukpa n kagbanigbani.

¹² Adama a nannai kata tsu kasukpa nkere n tsu mo olo le ba, ko kpamu olobo a tsu a zuwa nkere n le ba, kata kpamu tsu banka le, ko tsu lansa idashi i matana n i le ba.

Ta tsa ku tsurakpa nannai kaṭa kpamu tsu pana uyo'o wi idika ya, kaṭa atsu tsu kaṣukpaṭa muku idika ya yo okpo ili yi ukaṇi i le ko wannai.>

¹³ Ana ili i nampa i ciyai tsu raṭa adama ulinga u gbani-gbani u tsu nu unushi wa bundai tsu, ci yeve ta n nannai dem avu Kaṣhile kaṭsu vu neke tsu atakaci abundai adama u nushi u tsu ba, ali vu kaṣukpaṭai tsu kagimi ka uma tsu nampa ba.

¹⁴ Nini dai tsu ku doku ku kodo wila u nu a ubuta u ku nekpenei yolo n uma a na i a kuya'an ili yi unata i nampa? Ci ya'an baci nannai, vi ta a kuya'an wupa n atsu ali vu una tsu raṭa-raṭa, babu aza a na a kubuwa kpamu babu aza a na a kula'a.

¹⁵ Vuzavaguḍu Kaṣhile ki Isaraila, avu vuza vu usubi da, atsu tsu la'aka tsu kagimi ka uma a na a buwai, tsu na ci anana. Atsu da na e kelime ka nu a kaṭsuma ka unushi u tsu, ko ana wokpoi adama a ili i nampa babu vuza vu na wa kufuda kushamgba e kelime ka nu.>>

10

Uma a shikai unushi u le

¹ Ana Ezira wi a kuya'an avasa, a kushika unushi nu shikai, a u kuḍangi e kelime ka Aṭisa a gbayin a Kaṣhile, da kabundai ka uma ali n amaṭi n muku a Isaraila o bolongi wa a ni. Da uma a shikai gbani-gbani.

² Da Shekaniya maku ma Jehiyelu matsukaya ma Elam u danai Ezira, <<Ci ya'an ka ta Kaṣhile kaṭsu unambi wu usubi a ubuta u kuzuwa omoci amaṭi a uma a idika ya. Ama n nannai dem apa'a a buwa ta wa aza a Isaraila.

³ Adama a nannai ya'an ci ya'an uzuwakpani n Kaṣhile ka tsu, tsu loko amaṭi a nanlo a n muku n le tsu na avu n aza e kelime a na yi o kutono kadanshi ka Kaṣhile i nekei tsu odoki. Ci ta o kutono ili i na kadanshi ka Kaṣhile ka danai.

⁴ Daṅga adama a na kakuna ka nampa ki ta ekiye a nu. Atsu ci ta a kucina ku nu. Adama a nannai ya'an utsura u kaḍu, kaṭa vu ya'an ili i na i yotsoi vi ya'an.>>

⁵ Da Ezira u daṅgai u zuwai aza e kelime a anan ganu n aza e Levi n uma a Isaraila raṭa a kucinai a danai, ci ta a kuya'an ili i na Shekaniya u danai. A dikai akucina.

⁶ Da Ezira u daṅgai a ubuta u na wi devu n Kpa'a ku Kaṣhile, u lazai a kubana a kunu ku Jehohanan maku ma Eliyashibu. Punu a kunu ka u lya'a ba u so'o ba, adama a na wi ta a unamgbi u kaṭsuma adama a unambi wu usubi wa aza a na o bonoi n ugbashi.

⁷ Da a salai a ubuta dem a Urushelima n ubon u Yahuda a dana aza na obonoi n ugbashi raṭa o bolongu a Urushelima,

⁸ vuza na baci u kpaḍai kubana ali ayin a tatsu, tsu na aza e kelime nu nkoshi m gbara-gbara e nekei kadanshi, wi ta a kunamba ucanuku u ni, kpamu i ta a ku utaka yi a kaṭsuma ko kobolo ka uma a na obonoi n ugbashi.

⁹ Kafu ayin a tatsu a da ali a na i a idaṣhi a ubon u Yahuda nu n Bayami raṭa o bolongi a Urushelima. A kanna ka kamanga o wotoi u kuci da uma raṭa a disangushi e kelime ka ulanga u na wi e kelime ka Kpa'a ku Kaṣhile. Da yaba dem u je'ekei ikyamba adama ukuna u nanlo, kpamu n mini ma abundai ma na Kaṣhile ko yo'i.

¹⁰ Da Ezira ganu u daṅgai kashani u ya'ankai le kadanshi u danai, <<I ya'an ta ukuna wu unambi wu usubi a ubuta u kuzuwa omoci amaṭi aza a na i aza a Yahuda ba. Tsu nanlo tsu da i doki unushi wa aza Isaraila.

¹¹ Gogo i dana Vuzavaguḍu Kaṣhile ki ikaya i da unushi u da. Kaṭa kpamu i ya'in ili na u cigai. I pece kaṭi ka da a kumaci ki idika ya n omoci amaṭi a na i zuwai aza a na i aza a Yahuda ba.>>

¹² Da kabundai ka uma raṭa ushuki n kaṭaṭsu ka gbayin a danai, <<Ta nanai. Mayun da ci ya'an tsu na vu danai.

¹³ Ama uma a tana i ta n aḅundai, kpamu ayin a mini a ḁa n aḅundai. Adama a nannai ci a kufuḁa ku shamgba e keteshe ba. Ulinga wa tana ulinga u kana kete u ḁa ko u ayin e re ba, adama a na aza o yoku n aḅundai a kaṡsuma ka tsu ci ya'an ta unushi wu uyeve i a kakuna ka nampa.

¹⁴ Ya'an aza e kelime a tsu a bana a Urushelima a laṇa kakuna ka adama o kobolo ka uma dem. Kaṡa uma a likuci-likuci aza na a zuwai omoci aṡaci, a taṡa a makyar ma na a zuwakai le derere, kobolo nu nkoshi m gbara-gbara n aya'infada a likuci dem. Ci ta a kuya'an nannai adama a na Kaṡhile ka tsu ka kaṡukpa wupa adama a kakuna ka nampa.>>

¹⁵ Babu vuza na u ya'in tsurala n ukuna u nampa wa, Janata ḁa koci maku ma Asahelu n Jahazeya maku ma Tikuwa n Meshulam n Shabetayi vuma vu kumaci ku Levi a bankaḁi le.

¹⁶ Da aza a na o bonoi n ugbashi a ya'in ili i na a danai. Da Ezra ganu u zagbai ali, aza a na ele ḁa aza e kelime ka kumaci ku le, tsu na i n ula e le. A gasai a kanna ka ugiti o wotoi u kupa adama a na a laṇa ukuna wa.

¹⁷ A kaṡsuma ko wotoi u tatsu, kafu a kanna ka iyain ko wotoi u iyain, ḁa o kotsoi kulana ukuna u ali a na a zuwai omoci aṡaci a.

Ali a na a zuwai omoci aṡaci

¹⁸ Na ḁa ula a anan ganu a na i a kaṡsuma ka aza a na a zuwai omoci aṡaci. A ntsukaya n Jesuwa maku ma Jozadaku n aza a ni, Ma'aseya wi ta punu n Eliyaza n Jaribu n Gedaliya.

¹⁹ A ya'in akucina i ta o kuloko aṡaci e le, yaba dem vu le u nekei kagiri adama e kune'e ku kutakpa unushi u le.

²⁰ A ntsukaya n Imeru n Hanani n Zebadiya.

²¹ A ntsukaya n Harim Ma'aseya n Iliya, kobolo n Shemaya n Jehiyelu n Uziya.

²² A ntsukaya n Pashuru, Eliyoni wi ta punu n Ma'aseya n Isuma'ilu n Netanelu n Jozabadu n Eliyasa.

²³ A kaṡsuma ka aza e Levi, ele ḁa, Jozabadu n Shimeyi n Kelaya vu na kpamu e ci deke yi Kelita n Petahiya n Yahuda n Eliyaza.

²⁴ A kaṡsuma ka aza a ishpa, Eliyashibu wi ta punu. Aza a kindi ku utsutsu wa A'isa a gbayin Shalum wi ta punu, n Telem n Uri.

²⁵ Ula aza a Isaraila a na a ya'in unushi wa ele ḁa, Paroshi, n Ramiya n Iziya n Malikiya n Mijamin n Eliyaza n Malikiya, n Benaya.

²⁶ A ntsukaya n Elam, ele ḁa Mataniya n Zakariya n Jehiyelu, n Abudi n Jeremotu n Iliya.

²⁷ A ntsukaya n Zatu, ele ḁa Eliyoni n Eliyashibu n Mataniya n Jeremotu n Zabadu n Aziza.

²⁸ A ntsukaya m Bebai, ele ḁa Jehohanan n Hananiya n Zabayi n Atala.

²⁹ A ntsukaya m Bani, ele ḁa Meshulam n Maluka n Adaya n Jashubu n Sheyala n Jeremotu.

³⁰ A ntsukaya n Pahatu-mowabu, ele ḁa, Adana n Kela n Benaya n Ma'aseya n Mataniya m Bezale m Binuyi n Manasa.

³¹ A ntsukaya n Harim, ele ḁa, Eliyaza n Ishiya n Malikiya, n Shemaya n Simiyon,

³² n Bayami n Maluka n Shemariya.

³³ A ntsukaya n Hashum, ele ḁa, Matenayi n Matata n Zabadu n Elifeletu n Jeremayi n Manasa n Shimeyi.

³⁴ A ntsukaya m Bani, ele ḁa, Ma'adai n Amuram n Uwelu,

³⁵ m Benaya m Bediya n Kela,

³⁶ m Beniya n Meremotu n Eliyashibu,

³⁷ n Mataniya n Matata n Ja'asu.

³⁸ A ntsukaya m Binuyi, ele ɗa, Bani n Shimeyi,

³⁹ n Shelemiya n Natan n Adaya,

⁴⁰ n Mekanadeba n Shashayi n Sharayi,

⁴¹ n Azarelu n Shelemiya n Shemariya,

⁴² n Shalum n Amariya n Isufu.

⁴³ A ntsukaya n Nebo, ele ɗa, Jeyiyelu n Matitiya n Zabadu n Zebina n Jadayi n Juwelu n Benaya.

⁴⁴ Uma a nampa a raḳa a zuwa ta omoci aṁaci. Da kpamu o lokoi aṁaci a, ali n muku n le raḳa.

NEHEMIYA Kubayyawa

A cija kuyeve vuza na u danai katagarda ke Nehemiya ba. Katagarda ke Ezira n ka Nehemiya i ta an nwalu kobolo. Ali ma a katagarda ka cida ka na a danai n tsa aza a Ibrahi, katagarda ka Ezira n ke Nehemiya katagarda kete ka'a.

Ili i na katagarda ka nampa ki a kadanshi da'a e neke arabali tsu na Vuzavaguɗu u yotsongi usubi u ni a ubuta u kubono n uma a Isaraila a na utai a idika i tsugbashi a kubana a Urushelima, n tsu na kpamu u ma'asakai mashilya ma likuci ma.

Katagarda ka kpamu ko yotsongu ta tsu na e nekei aza a Isaraila kadanshi o yongo n usubi o kuyotsongusu ku Musa.

Na da ili i gitai punu a katagarda ke Nehemiya ka.

1 Uboni u Nehemiya a Urushelima tsu na mogono ma Pashiya me nekei kadanshi adama a na wo okpo vuza vu tsugono a ubon u Yahuda.

2 A ma'asakai mashilya ma Urushelima.

3 Uga'in u kukece kuyotsongusu ku Musa n tsu na uma a Isaraila a shikai unushi u le.

4 Ulinga u Nehemiya u na u buwai o tsugono ci a ubon u Yahuda.

Ili i na yi punu

Nehemiya u bonoi a Urushelima 1:1--2:20

A ma'asakai mashilya ma Urushelima 3:1--7:73

E kecei kuyotsongusu ku Musa da kpamu a sabasakai uzuwakpani 8:1--10:39

Kagimi ka ulinga u Nehemiya 11:1--13:31

Avasa e Nehemiya

1 Na da arabali e Nehemiya maku ma Hakaliya. A katsuma ko wotoi u Kishilebu da'a wotoi u kuci a kaya ka kamanga ka na Atazesu wi a kulya'a tsugono tsu Pashiya, mpa Nehemiya a ubuta u mashilya a Susa, a likuci i gbayin yi idika ya.

2 Da Hanani vuza te a katsuma ka aza a va kobolo n uma o yoku a na utai a likuci i Yahuda, a tawai adama a na ene mu. Da me ecei le arabali a Urushelima n arabali aza a Yahuda a na utai a ubuta u tsugbashi na de a Babila.

3 Da a danai mu, <<Kagimi ka uma a na utai a ubuta u tsugbashi o bonoi, a na i a ubon u Yahuda, i ta a katsuma ka atakaci kau. Da kpamu a danai mu a fada ta mashilya ma Urushelima da kpamu o songi agbaguratsu a utsutsu a ni.>>

4 Ana m panai ukuna u nampa, da n dasangu n shikai. Ayin n abundai mpa a unangbi u katsuma, da n ya'in kakuli n avasa u Kashile ka gadi.

5 Da n danai, <<Vuzavaguɗu Kashile ka gadi, vuzagbayin Kashile ili i wovon. Avu na vu tsu shatangu uzuwakpani, vuza vu ucigi u na u tsu kpaɗa kusaba'a wa aza a na i a kuciga wu, da kpamu i e kere wila u nu,

6 mi ta ufolu u nu zuwaka mu atsuvu, kata kpamu vu lana mu, vu pana avasa a kagbashi ka nu, a na mi a kuya'an kannan kayin adama agbashi a nu aza a Isaraila. Mi ta a kushika unushi u na atsu aza a Isaraila ci ya'ankai nu. Mayun mpa ni ikaya i va ci ya'anka wu ta unushi.

7 Tsu nusaka wu ta gbani-gbani a na tsu kpaɗai kuya'an ili i na vu cigai. Da kpamu tsu kpaɗai kutono kadanshi ka nu n ili i kutono i nu n wila u na vu neke kagbashi ka nu Musa.

8 Ciba n kadanshi ka na vu danai kagbashi ka nu Musa. <Da baci i kpaɗai kutono wila u va, mi ta a kuwacuwa da a katsuma ka uduniya.

⁹ ama i bono baci wa_aya_ da i tonoi wila_uva_ u na n nekei da, mi ta_ o kubolongu da ko yi ishi baci i yawa uteku wa aduniyan, mi ta_ o kubonoko da_ a ubuta_ u na n zagbai adama a na i cikpa kula ku va_>

¹⁰ Ele agbashi a_ nu ada, n uma a_ nu kpamu. Aza a na vu shibai n utsura u gbayin u nu.

¹¹ Vuzavagudu, pana avasa a_ va_ kagbashi ka_ nu n avasa agbashi a_ nu a na buwai aza a na i a kupana uyo'o u tsugbayin tsu kula ku nu. N folono wu ta_ neke kagbashi ka_ nu ulya'i anana, kata_ vu zuwa u ciya mapasa ma singai a_ ubuta_ u mogono.>>

A makyan ma nanlo ma mpa da vuza na u tsu neke mogono ili i kuso'o.

2

A_suki Nehemiya a kubana a Urushelima

¹ Ana wotoi u Nisan u lazai da da wotoi u nashi a_ kaya ka kamanga ko tsugono tsu Atazesu mogono. Ana a_ tukai ni m makyan, da n dikai ma'a m bankai mogono. Mogono tana ma sa'wa kene unangbi u katsuma_ u va_ ba sai makyan ma nampa.

² Da mogono me ecei mu,<<Yidai i zuwai da vi unangbi u katsuma_ tsu nampa? Tana vi nu mbala_ ba. Babu ili i na ya kuzuwa wu vu yongo tsu nampa sai vi a_ unangbi u katsuma_>>

Da m panai wovon kau.

³ Da mu ushuki mogono n danai, <<Wuma u nu u geshe mogono. Yidai i kusan_ka mu unangbi u katsuma_? Likuci i na a_ cidangi ikaya i va_ i da yokpo ta_ agali, da kpamu o songi abayantsu a_ utsutsu u likuci wa n akina.>>

⁴ Da mogono ma danai mu, <<Yidai vu cigai n ya'an_ka wu?>>

Da n ya'in kavasa a kubana a_ Kashile ka gadi.

⁵ Da n danai mogono,<<U ga'an baci mogono, da kpamu mpa kagbashi ka_ nu n ciyai mapasa ma singai wa_ nu, mi ta_ a kuciga vu suku mu a kubana a_ likuci i Yahuda, a_ likuci i na a_ cidangi ikaya i va_, adama a na m ma'asaka likuci ya.>>

⁶ A makyan ma tana Egberere wi ta_ lo idashi devu n mogono, da mogono me ecei mu, <<Ayin a ya'in a dai ma kuya'an? Wana dai kpamu mo kubono?>> Ana n danai ni. Da wu ushuki ufolu uva, da n danai ni makyan ma nwalu ma va.

⁷ Da n danai mogono,<<U ga'an baci mogono, ya'an u danaka mu katagarda ka na n kuneke i Gomuna yi ubon u dakai e kuyene ku Yufiretu adama a na a_ kasukpa_ mu n wala ali n yawa a_ likuci i Yahuda babu kadama.

⁸ Kata_ kpamu vu neke mu katagarda ka na n kuneke Asafa vuza na wi a_ kulana_ kutsun ku mogono, u dana yi u neke mu ndanga n na ma kuya'an_ka aburakpatsu a utsutsu una u kuka_ a_ isa_ a, kobolo n nshilya n likuci ma, kpamu n kpa'a ku na mpa n kudasangu.>> Da mogono me nekei mu ili raka_ i na me ecei ni, adama a na kukiye ku Kashile ki ta_ kobolo nu mpa.

⁹ Da mogono ma suki ovonshi osoji kobolo n kabundai ko odoku a bana kobolo nu mpa, da n ya'in nwalu ma a kubana a kapashi ke kuyene ku Yufiretu da n nekei i gomuna i le atagarda akaka o mogono a.

¹⁰ Ama ana Sanbala vuza vu Horon n Tobiya vuza kelime vu idika ya aza a Amona a panai vuma vu yoku u tawa_ ta_ adama a na u lapula idashi i matana_ ya aza a Isaraila, da a_ nangbi katsuma_ kau.

Nehemiya u la_nai aza a kuma'a mashilya

¹¹ Ana n yawai a Urushelima, da n yongoi bi'i lo ali ayin a tatsu.

¹² Da n dangai n kayin, mpa n uma o yoku kenu. N dana ko vuza te ili na Kashile ka zuwai a_ kadu kaya_ n ya'an adama a Urushelima ba. Babu manama ma na n dikai sai majaki ma na n kumbai koci.

¹³ Mu utai n utsutsu u kara'a a kubana a ashi a mini e kuyene ku Kadi n tsutsu u kakiza, da me enei mashilya ma Urushelima ma na ma yikpai n abayantsu a utsutsu a na akina o songi va.

¹⁴ Da m banai a utsutsu u kashi ka mini n kudolu ku mogono, ama majaki ma na n kumbai va ma ciya ubuta u kutono ba.

¹⁵ Nannai da n tonoi punu a kara'a ka nu n lanai mashilya ma n kayin ka. Da n kpatalai m bonoi n uye u na mu utukai, m bonoi a likuci n utsutsu u kara'a wa.

¹⁶ Babu vuza te a katsuma ka nkoshi m gbara-gbara u yevei ubuta u na mu utai ko u yeve ili i na mi a kuciga kuya'an. Kata kpamu n dana uma aya aza a Yahuda ukuna ba, ko tana anan ganu, ko aza e kelime, ko nkoshi m gbara-gbara ko aza a na i a kuya'an ulinga wa.

¹⁷ Da n danai le, <<Yene ta atakaci a na tsu uwai, ninidai Urushelima wo kokpo agali n tsu na akina o songi abayantsu a ni. Tawai, tsu ma'asakai mashilya ma Urushelima ma, adama a na kata ci lya'a kelime n kupana wono ba.>>

¹⁸ Da tana n danai le tsu na kukiye ku Kashile ka va ki kobolo nu mpa n ili na mogono ma danai mu.

Da ushuki, <<Dangai tsu gita kuma'asaka mashilya ma.>> Da tana a ciyai kadu ka kuya'an ulinga u singai.

¹⁹ Ama ana Sanbala vuza vu Horon, n Tobiya vuza kelime vu idika i Amona n Gesheru vuza vu Araba a panai ili na ci sheshei kuya'an, da a givai tsu n o zosoi. A danai, <<Yidai yi a kuya'an? Yi ta a kuciga kuya'anka mogono ugbamukaci?>>

²⁰ Da mu ushuki le n danai, <<Kashile ka gadi ki ta e kuneke tsu ulya'i u na tsa kuya'an u da. Atsu aza a na ci a kuya'anka yi tsugbashi ci ta a kugita kuma'a ka. Ama ada yi n upecu, ko ili na a kucibasa n ada a Urushelima ba.>>

3

A ma'asakai mashilya ma Urushelima

¹ Da ganu vu gbayin vuza kula Eliyashibu kobolo n aza a ni anan ganu a na a buwai, da a dangai a ma'asakai utsutsu wu ushiga wu nkyon. Da a shikpai ukungulu, da ereengi n da. da kpamu a ma'i mashilya ma da ereengi ma'a ili i na i dikai a kuma'a ku na ugadi u ni u yawai amangatawun (100) a kubana a kuma'a ku ugadi ku Hananelu.

² Da aza e Jeriko feu a gitai kuya'an kuma'a ka a ubuta u na kuma'a ku Eliyashibu ku shamgbai. Da kpamu Zakuru maku ma Imiri feu u gitai kuma'a ka a ubuta u na aza e Jeriko a shamgbai.

³ Ntsukaya n Hasena a ma'in Utsutsu wa Adan. Da a zuwakai u da aburakpatsu, da a ya'in iga'in yi utsutsu u ku'uwaka n agbaguratsu a iyim a kusabamgu utsutsu wa.

⁴ Meremotu maku ma Uriya vashi vu Hakoza, u gitai ku lapula ubuta u na kumaci ku Hasena ku shamgbai n kuma'a ku le. Meshulamu maku ma Berekiya, vashi vu Meshezabelu u gitai a ubuta u na Meremotu u shamgbai, vuza na u tonoi ayi da Zadoku maku ma Ba'ana.

⁵ Aza Tekowa ele da aza a na a gitai kulapula mashilya ma a ubuta u na Zadoku u shamgbai. Ama da aza a gbara-gbara e le a iwain kuya'an ulinga n aza e kelime a kuma'a ka.

⁶ Joyida maku ma Pashiya n Meshulamu maku ma Besodiya ele da a lapulai Kakuci ka Utsutsu* ka. Da a ukai kaburakpatsu a utsutsu, da a zuwai agbaguratsu a iyum a utsutsu u ni.

⁷ Melatiya vuza vu Gibiyon n Jadon vuza vu Meronotu kobolo n uma a Gibiyon n aza a Mizipa, aza a na i a katsuma ko tsugono tsu gomuna vu ubon kalivi ka upashi u

* 3:6 3:6 Kakuci ka Utsutsu Dada feu e ci deke utsutsu u Joyida.

kuyene ku Yufiretu, da a gitai kulapula mashilya ma a ubuta u na Joyida n Meshulamu a shamgbai n ulinga.

⁸ Da Uziyelu maku ma Harahiya kayimi ka azanariya, u ya'in kulapulu ku ni. Hananiya vuza te a katsuma ka aza a na a ci ya'an ili magulani ayi feu u gitai kuma'a mashilya ma a ubuta u na Uziyelu u shamgbai. Da uma a ma'asakai mashilya ma Urushelima ma ali a kubana a Mashilya ma n Washi.

⁹ Refaya maku ma Huru, vuza tsugono vu kagimi ka likuci i Urushelima, da u gitai kulapula mashilya ma a ubuta u na Hananiya u shamgbai.

¹⁰ Jedayiya maku ma Haruma, ayi feu u lapulai mashilya ma devu n kpa'a ku ni, a ubuta u na Refaya u shamgbai. Hatushi maku ma Hashabeniya ayi feu da u lapulai mashilya ma a uteku u na Jedayiya u shamgbai.

¹¹ Malakija maku ma Harim n Hashubu maku ma Pahatu-mowabu ele da a lapulai kapashi ko yoku ka mashilya n kuma'a ku ugadi ubuta u na a ci ya'an boroji.

¹² Shalum maku ma Haloshi, vuza kelime vu kagimi ka kapashi ko yoku ka Urushelima, da u gitai kulapula mashilya ma a ubuta u na Malakija n Hashubu a shamgbai. muku mu n kere n ni feu a banka yi ta a ubuta wu ulinga wa.

¹³ Hanun n aza a na a idashi a Zanowa ele da a lapulai Utsutsu u Kara'a. Da a ma'asakai u da, kpamu a shikpai ukungulu u ni, da a zuwai agbaguratsu n aburakpatsu a iyum kobolo ni ili i na ya kuka utsutsu wa. Da kpamu a lapulai mashilya ma ugadi kau ma na ma yawai udashi kakpan n amangatawantawun (1,500) ili na i gitai a Utsutsu u Kara'a ali a kubana utsutsu u kakiza.

¹⁴ Malakija maku ma Rekabu, vuza na wi o tsugono tsu Betu-hakeremu, da u lapulai Utsutsu u Kakiza. Da u ma'asakai u da. U zuwai ukungulu n ni n aburakpatsu n agbaguratsu a Utsutsu wa.

¹⁵ Shalum maku ma Kolo-hoze, vuza kelime vu kapashi ka Mizipa, da u lapulai Utsutsu u kashi ka mini. Da u ma'asakai u da, ali da u palai u da. Da u ukai ni Utsutsu u ni, na akanatsu a ni aza a na a ku kana Utsutsu wa. Da kpamu u ma'asakai mashilya ma kadafa ka Shela, a tsu dekushe ta ka'a Siluwamu, vu kashina ko mogono, kobolo n ka na ka walai a kubana a likuci i Dawuda.

¹⁶ Nehemiya maku ma Azabuku, vuza kelime vu kapashi ka Betu-zuru, da ayi feu u kanai kulapula mashilya ma a ubuta u na Shalum u shamgbai. Da u ya'in kulapulu ali a kasaun ka Dawuda, a ubon u na a gawai kadafa, kobolo n ubon u na a ma'in i'uwa ya aza gbagbain osoji.

Aza e Levi a na a lapulai mashilya ma

¹⁷ Na da aza e Levi a na a gitai kulapula mashilya ma a ubuta u na Nehemiya u shamgbai. Rehum maku ma Bani da u gitai kulapula mashilya ma. Da Hashabiya vuza kelime vu kapashi ka Kayila u gitai kulapula mashilya ma a ubuta u na Rehum u shamgbai.

¹⁸ Na da aza e le a na a bankai le kulapula mashilya ma, ele da Bawai maku ma Henadadu, vuza kelime vu kapashi ka Kayila, u gitai kulapula mashilya ma a ubuta u na Hashabiya u shamgbai.

¹⁹ Ezaru maku ma Jesuwa, vuza kelime vu kapashi ka Mizipa, u gitai kulapula ubon u yoku u mashilya ma a ubuta u na Bawai u shamgbai. Ubon u nanlo u da da u pasamgbana e kelime ka ubuta u na a zuwai ucanuku u kuvon a ubon u na mashilya ma mo kondorukpoi.

²⁰ Baruku maku ma Zabayi, u gitai kulapula kapashi ko yoku n utsura u kadu a ubuta u na Ezaru u shamgbai. Da u lapulai ali a kubana a utsutsu u kpa'a ku Eliyashibu Ganu vu gbayin.

²¹ Meremotu maku ma Uriya, vashi vu Hakozi, u gitai kulapula kapashi ko yoku ka mashilya ma a ubuta u na Baruku u shamgbai, ali a kubana uteku u kpa'a ku Eliyashibu.

²² Da a nan Ganu a na utai a ubon u na wi ukara'i n Urushelima a gitai kulapula mashilya ma a ubuta u na Meremotu u shamgbai.

²³ Bayami kobolo n Hashubu da a ma'in mashilya ma na mi a kinda kpa'a ku le, da Azariya maku ma Masaya matsukaya ma Ananiya u lapulai ubon u kpa'a ku ni.

²⁴ Binuyi maku ma Henadadu u gitai kulapula ubon u na Azariya u shamgbai devu n kpa'a ku ni a ubuta u na mashilya ma mo kondorokpoi.

²⁵ Palalu maku ma Uzayi u gitai kulapula mashilya ma a ubon u na mashilya ma mo kondorokpoi n ubon u na mashilya ma ugadi ma kpa'a ku mogono a ulanga wa aza a kindi. Da Pedaya maku ma Paroshi u gitai kulapula mashilya ma a ubuta u na Palalu u shamgbai.

²⁶ Pedaya u ya'an ta ulinga kobolo n aza a na a ci ya'an ulinga wa A'isa a gbayin aza a na i a idashi a nsasan n Ofelu. Da a lapulai mashilya ma ali a kubana a utsutsu gbayin u mini ma na mi a ubon u kasana, kpamu n kuma'a ku ugadi ku na ki devu n mashilya ma.

²⁷ Da aza a Tekowa a gitai kulapula kapashi ko yoku ka mashilya ma a ubuta u na Pedaya u shamgbai a ubon kuma'a kugbayin ugadi ali a kubana a mashilya ma Kaginda ka Ofelu.

²⁸ Da anan ganu o yoku a lapulai mashilya ma na ma lazai a kubana a utsutsu wo odoku, da yaba dem u lapulai mashilya ma na mi e kelime ku kpa'a ku ni.

²⁹ Da Zadoku maku ma Imeru u gitai kulapula mashilya ma a ubuta u na anan ganu a shamgbai. Da u lapulai ubon mashilya ma kpa'a ku ni. Shemaya maku ma Shikaniya, vuza kindi ku Utsutsu u Kasana, u gitai kulapula mashilya ma a ubuta u na Zadoku u shamgbai.

³⁰ Da Hananiya maku ma Shelemiya n Hanun, maku ma tali ma Zalafu, a gitai kulapula mashilya ma a ubon u na Shemaya u shamgbai. Meshulamu maku ma Berekiya u gitai kulapula mashilya ma a ubon u na Hananiya n Hanun a shamgbai n ulinga. Da u lapulai mashilya ma na mi e kelime ku kpa'a ku ni.

³¹ Malikiya, vuza te a katsuma ka aza a na a tsu yima azanariya, u gitai kulapula mashilya ma a ubuta u na Meshulam u shamgbai. Da u lapulai mashilya ma ali a kubana a kpa'a ka aza a ulinga wa A'isa a gbayin n aza a tsulaga, ma na mi a kinda utsutsu u kunu ku gadi ku na o tsu bolongu, devu n kunu ku na ki a ubon u na mashilya ma mo kondorokpoi.

³² Awakana a azanariya n aza a tsulaga tsa, a gitai kulapula mashilya ma a ubon u na Malikiya u shamgbai. Da a lapulai mogon mu ukocishi ali a kubana ubon wu tsutsu wu nkyon.

4

Tsurala adama a ulinga u kuma'a ka

¹ Ana Sanbalatu u panai atsu aza a Yahuda ci gita ta kuma'asaka mashilya ma, da u ya'in wupa kau u zo'oshi tsu.

² Da kpamu u dansai e kelime ka aza a ni n osoji a aza Samariya, u danai, <<Yidai uma a Yahuda aza a unambi wu utsura a nampa i a kuya'an? Ene ta i ta a kufuda kuma'asaka mashilya ma n kaci ke le? Ko i ta a kuya'an alyuka da? I ca ni a kuciga kukotso ulinga wa kanna kete? Ko ene i ta a kufuda o bonoko kaginga ka atali a na a kulai va n wuma tsu na ishi?>>

³ Da Tobiya vuza vu Amona vuna wi kashani devu n ayi u danai, <<Mashilya ma na i a kuma'a va meshe'e ma kakamba ma kumba baci ma'a mi ta a kuyikpa.>>

⁴ Da mpa Nehemiya n ya'in avasa n danai, pana tsu na o goyoi tsu Kashile ka tsu, ya'an ishikushi i na i a kuya'anka tsu i bono a kaci ke le. Kaṭa a pura le a banka tsugbashi a idika i yoku ci ili i gbani i na a purai a ubuta u ku.

⁵ Kaṭa vu cinukpaka le unushi u na a ya'in ba, kaṭa kpamu vu takpaka le unushi u na a ya'ankai nu ba, adama a na a shika tsu ta atsu a ma'in.

⁶ Da tsu lya'i kelime n kuma'a mashilya ma ali ma yawai kagimi ka ugaḍi ka ni, tsu gasakai likuci ya raka, adama a na uma a ya'an ta ulinga wa n adu raka.

⁷ Ama a na Sanbalatu n Tobiya n aza Arabiya n Amona n Ashidodu a panai ulinga u kulapulu ku mashilya ma Urushelima ma wi ta a kulya'a kelime, kpamu ubon una a langasai va u da u ya'an ta u lapuli, da a ya'in wupa kau.

⁸ Da raka vu le a gbbai kaci adama a na a bana a ya'an kuvon n aza Urushelima, kaṭa a tuka nu nripula.

⁹ Ama da ci ya'in kavasa u Kashile ka tsu, da tsu zuwai aza a kindi inda le kanna n kayin.

¹⁰ Da aza a Yahuda a danai,
<<Utsura wa aza a ulinga wa wi ta a kugusa,
kaginga ka atali n kayala ka buwa ta n abundai.
Nini dai tsa kufuda kuma'a mashilya ma?>>

¹¹ Da Irala i tsu i danai, <<Kafu e yeve i na i lo ko ene tsu, ci ta a ku'uwa wu e le tsu una le, kaṭa tsu shamgbatangu ulinga u kuma'a wa.>>

¹² Ama makyan n abundai aza a Yahuda a na i a idashi devu n irala i tsu, a tsu tawa ta n a danai kusheshe ku na irala i tsu i a ya'anka tsu.

¹³ Ta n zuwai uma a o fobuso nannai, n peciki le tsu na i a kumaci ku le a ubuta u na kaṭa o kotso kuma'a mashilya ma ba. Ubaṇi n ucanuku u kuvon u le otokobi n aya'a nu njiki.

¹⁴ Ana menei tsu na kakuna ka ki, da n dangai n bolongi aza gbagbain n nkoshi n gbara-gbara n aza a na a buwai n danai, <<Kaṭa i pana wovon wi irala i tsu ba. Cibai Vuzavagudu wi ta n tsugbayin kpamu ili i wovon, ya'in kuvon adama a muku n da olobo nu nkere n da n amaci a da, n i'uwa i da.>>

¹⁵ Ana irala i tsu a ciyai kuyeve tsu yeve ta kusheshe ku le, da kpamu Kashile ka sankai le kushatangu kusheshe ku le. Da raka vu tsu tsu bonoi a ubuta u ma'asaka mashilya ma.

¹⁶ Ili i na i dikai a kanna ka nanlo, aza o yoku a kuya'an ulinga u kuma'a mashilya ma aza o yoku tankpamu ubani n ucanuku u kuvon, nsara n nraga nu njiki nu ntogu mi iyim. Da aza kelime e peciki kaci ke le a shamgbai a kacapa ka aza a Yahuda.

¹⁷ Aza a na i a kuma'a mashilya ma n aza a na i a kudika ucanuku a kanai kudika u da n kukiye ku te, kukiye ku te tankpamu ubani n ucanuku u kuvon.

¹⁸ Kama'i dem ki ta u woki n kotokobi ka ni a makyan ma na wi a kuma'a. Ama vuza na wa kulika kavana wi ta devu nu mpa.

¹⁹ Da n danai nkoshi n gbara-gbara n aza a gbagbain n uma a na a buwai, n danai, <<Ulinga wa u gbayin u da, kpamu u da wi ta u pecekushi, atsu feu cita upecekushi dada'in n vu toku a ubuta u kuma'a mashilya ma.

²⁰ Da baci i panai ciliki tsu kavana, kaṭa i bolongu de a ubuta wa, Kashile ka tsu ki ta a kuya'an vishili adama a tsu.>>

²¹ Ta ci lya'i kelime n kuya'an ulinga u kuma'a wa nannai a kanna lakam n usana ali ubuta u yimbana, kagimi ka tsu a ulinga u mashilya, kagimi ka tsu ko yoku tankpamu ubani nu nsara.

²² A makyan ma nanlo n dana ta uma a, <<Ya'an vuma dem kobolo n kabanki ka ulinga ka ni a dasangu a Urushelima, adama a na a lana likuci ya n kayin, kaṭa kpamu a ya'an ulinga n kana.>>

²³ Adama nannai mpa ko aza a va, ko agbashi a va, n aza a kinda a na i kobolo nu mpa, babu vuza na u fodoi motogu ma ni. Yaba dem ubani n ucanuku u kuvon u ni.

5

Nehemiya u bankai aza a unambi

¹ A na i lo da uma o yoku amaci n ali, a kanai kuya'anka aza e le aza a Yahuda mololo.

² Adama a na aza o yoku a dana ta, <<Atsu n muku n tsu olobo nu nkere ci ta n abundai, ci ta a kuciga ilikulya'a i na tsa kulya'a adama a na tsu ciya wuma.>>

³ Da kpamu aza o yoku a danai, <<Tsu neke ta ashina a tsu, n ashina a itacishi, n i'uwa i tsa aguta, adama a na tsu ciya ili kulya'a ta lo tsa ku kuwa n kambulu.>>

⁴ Aza o yoku kpamu a dana ta, <<Tsu kopuku ta ikebe adama a na tsu tsupa mogono utafu wa ashina a tsu n ashina a itacishi a tsu.

⁵ A tsu ta na vuza da n vutoku mpasa n te. Muku n tsu nu n le ili i te i da. N nannai dem da a zuwai tsu tsu zuwa muku n tsu olobo nu nkere n tsu okpo agbashi. Muku mu n kere n tsu n yoku e denge le ta de da okpoi agbashi, ama ci n utsura u na ci ya'an ili i yoku ba, adama a na isa ta ashina n ashina a itacishi a tsu.>>

⁶ Ana mpa Nehemiya n panai mololo ma n kadanshi ka, da n namgbai katsuma kau.

⁷ Ana n sheshei a kadu kava, da n nekei aza a gbagba'in nu nkoshi n gbara-gbara unushi. Da n danai le, <<Yi ta o kudoro aza a da a ubuta wa okopu ana yi e kunekeshe le, ali da yi a ku isa i pasatangu i na i nekei le,>> Da n bolongi kabundai ka uma adama a kakuna ka.

⁸ Da n danai le, <<Ci ya'an ta tsu na tsa kufuda adama a na ci shiba aza a tsu aza a Yahuda a na e dengei wa aza a na i aza a Yahuda ba. Ama ali n gogo na yi ta e kudenge aza a da, ali kuyain kudai tsa ku tsulasaka le?>> Da a padai bini, adama a na a ciya ili i kudansa ba.

⁹ Da n danai le, <<Ili i na yi a kuya'an i da i ga'an ba. U ga'an ta i yongo n wovon u Kashile, adama a na kata irala i tsu ele na i aza a Yahuda ba, a ciya i na a kuya'anka tsu makan ba.

¹⁰ Mpa n aza a va n agbashi a va feu ci ta e kunekeshe uma okopu ikebe n ilikulya'a. Ama gogo na ya'an tsu kasukpa kuneke kutan n ci isai tsu pasatangu i na tsu nekei.

¹¹ Anana i bonoko le ashina e le n ashina itacishi e le n ashina a ndanga n Zaitu n le n i'uwa i le n ili i na yi isai i pasatangi va dem, ugboku u te a katsuma ka amangatawun a ikebe n ilikulya'a n makyan, n ma'in ma zaitu.>>

¹² Da aza e kelime a ushuki a danai, <<Ci ta a kuya'an tsu na vu dansai. Ci ta o kubonoko le n ucanuku le, ci kpamu o kudoku ku isa ili i yoku we le ba.>> Da n dekushei anan Ganu da n zuwai nkoshi n gbara-gbara a kucuna e kelime ke le ka anan ganu a dana i ta a kushatangu i na a dansai.

¹³ Da n zakatsai motogu ma va da n danai, <<Tsu nampa tsu da Kashile ka zakatsa vuza na baci u kpadai kushatangu uzuwakpani u ni. Ya'an kpamu Kashile ka purangu ili kpa'a ku ni raka, kata kpamu u kasukpa babu i li.>> Da kabundai ka uma kana ko bolongi va kucukpai ka danai, <<Wokpo nannai>> Da a cikpai Vuzavaguđu. Da aza gbagbain a shatangi uzuwakpani u na a ya'in.

¹⁴ Ko n tsu nannai, makyan ma na a zuwai mu Gomuna a likuci i Yahuda, aya kupa n e re a na a lazai, a kaya kamanga ko tsugono tsu mogono Atazesu, ali a kubana a kaya ka kamangankupa n e re, mpa ko tana aza a va babu vuza na wi isai ilikulya'a tsu mogono.

¹⁵ Anan Gomuna a na a lya'i tsugono kafu mpa a takacika ta uma kau a ubuta u ku isa ilikulya'a n makyan we le, babu bi'i ikebe ya azurufa amangere. Ali olobo aza a

na i a kuya'anka le ulinga a kuya'anka uma aradi. Ama mpa n ya'an tsu le ba, adama a na mpa mi ta a kupana wovon u Kashile.

¹⁶ Adama a nannai da n nekei utsura u va a ubuta u kuma'asaka mashilya ma. Da olobo a na i a kuya'anka mu ulinga a gbabai kaci adama a ulinga u kuma'a ka, raka vu tsu tsu tsula ashina ba.

¹⁷ Ko n nannai aza a Yahuda nu nkoshi n gbara-gbara ele uma amangatawun n amangerenkupa (150) da a lya'i kobolo nu mpa, babu bi'i uma a na a tawai wa atsu aza a na a idashi u kara'i n atsu.

¹⁸ Tsu nampa tsu da a ci ya'anka mu ilikulya'a a kana lakam. A tsu kida ta kanaka kete n nlala n tali n na mi n tsuloboi, nu ntoku n abundai, a kanna dem a tsu tuka ta edele a mayan ma savu. Ama ko n tsu nannai mi isa ilikulya'a tsu gomuna ba, adama a na uma i ta a katsuma katakaci n abundai.

¹⁹ Kashile ka va, ciba vu ya'anka mu kasingai adama ili i na n ya'ankai uma a nampa a.

6

A lya'i kelime n tsurala adama a ulinga u kuma'a ka

¹ Ana i lo da Sanbalatu n Tobiya kobolo n Geshem vuza vu Araba n irala i tsu i na i buwai a panai tsu kotso ta kuma'asaka mashilya ma da kpamu tsu ma'i ubuta u na ishi a langasai. Ko an wo okpoi kata tsu shikpa abayantsu ba,

² da Sanbalatu n Geshem a su'uki mu n akaka, a danai, <<Tawa tsu gasa a likuci i kenu i yoku e Keteshe ko Ono.>> Ama i ta e kusheshe adama a na a ciya a takacika mu.

³ Da n suki aza a usuki a bana dana le. <<Mi ta pa ulinga ma kuciya ku bana de ba. Adama a yidai ma ku kasukpa ulinga u gbayin va n gidala a kutawa wa ada?>>

⁴ Da a kanai kusu'uku mu n akaka e te e te ali kunashi mpa kpamu nu n danai le kadanshi kete kete.

⁵ Akaka a tawun a da Sanbalatu u suki kagbashi ka ni n katagarda ka akaka ka ubayuwi n kadanshi kete kete.

⁶ Ili i na a danai punu a katagarda ka i dada. <<Tsu ciya ta arabali a ubuta wa aza a na i a idashi ukara'i n atsu a danai avu n aza a Yahuda yi ta e kusheshe kugbanigbani. I dada i zuwai da yi a kuma'a mashilya ma, kpamu Geshem feu u dana tsu ta mayu da. Na lo da koci ba tsu pana ta kpamu vu danai vi ciga ta vu okpo mogono me le.

⁷ Ali vu zuwai eneki a sala adama a nu a Urushelima, kata a dana mogono mi ta lo a Yahuda. Mayu mogono Atazesu wi ta a kupana arabali a nampa a, dada i zuwai n danai u ku ga'an ta mpa n avu tsu gasa tsu dansa ukuna u nampa wa.>>

⁸ Da m bonokoi Sanbalatu n akaka a n danai, <<Ukuna u nanlo mayu da ba, avu da vu sheshei ka nanlo raka a kadu ka nu.>>

⁹ Raka vu le a ciga ta e neke tsu wovon da, i ta e kene a danshi ikyamba i tsu yi ta a kukuwa kata tsu kasukpa ulinga u kuma'a wa. Da n ya'in kavasa n danai, <<Kashile, neke mu utsura u kadu.>>

¹⁰ Da kanna kete m banai adama a na me ene Shemaya maku ma Delaya vashi vu Mehetabelu vuza na wi ubayangi a kpa'a ku ni ba. Da u danai mu, <<Ya'an tsu bana tsu shedeku A'isa a gbayin a Kashile, a ubuta u cida wa A'isa a gbayin a, kata tsu bayangu utsutsu, adama a na i ta lo a kutawa ku una wu, i ta a kufuda kutawa ku una wu n kayin.>>

¹¹ Da mu ushuki n danai, <<Mpa vuma tsu va da n kusuma? Vuma tsu va da u ku'uwa a A'isa a gbayin adama a na u la'aka? Ko ubuta mi a kubana ba.>>

¹² Ana n sheshei, da n yevei Kashile ka ya'an kadanshi n Shemaya ba, ama Tobiya n Sanbalatu e neke yi ta ikebe adama a na u ya'anka mu kene ku nampa.

¹³ A tsupa yi ta adama a na u neke mu wovon n ya'an u nushi a ubuta u kuya'an ili i na a dansai, tsu nanlo tsu da a kulangaṣa mu kula adama a na a ciya ili yi ishikushi.

¹⁴ Da n ya'in kavasa n danai, <<Kashile ka va, ciba n kagbanigbani ka na Tobiya n Sanbalatu a ya'ankai tsu. kaṭa kpmu vu ciba n keneki ka vuka Nowadiya n eneki a na a buwai raṭa a cigai kuneke mu wovon.>>

Ukocishi u kuma'a ku mashilya ma

¹⁵ A kaṭsuma ka ayin amangerenkupa n e re a da o kotsoi ulinga u kuma'a mashilya ma a kanna ka kamanga n a tawun o wotoi u Elu*.

¹⁶ Ana irala i tsu n uma a na i a idaṣhi u kara'i n atsu a panai, da wovon u kanai le ikyamba i le i kuwai. Adama a na e yeve ta ulinga wa n utsura u Kashile ka tsu ka'a ci ya'in u da.

¹⁷ A kaṭsuma ka ayin a nanlo a aza a gbagbain a Yahuda a kanai kudana Tobiya atagarda akaka, ayi feu n u danakai le.

¹⁸ Adama a na uma n abundai a kaṭsuma ka aza a Yahuda a kucuna ta i ta a kubanka Tobiya, adama a na ayi kototo ka Shekaniya kolobo ka Ara ka'a vuza vu Yahuda. Ko n nannai ba, Jehohanan maku ma Tobiya u zuwa ta mekere ma Meshulam kolobo ka Berekiya.

¹⁹ Da uma a a kanai kudana mu ukuna wu usubi u Tobiya, kpmu o tsu bonoko yi ta ili raṭa i na mpa n dansai. Da tana u kanai ku su'uku mu n akaka adama a na mpa n pana wovon.

7

¹ Ana o kotsoi kuma'a mashilya ma, da a shikpai ukungulu a utsutsu wa raṭa, da a zuwai aza a kinda ku utsutsu wa n aza a ishpa n aza e Levi.

² Da n zuwai aza a va a lana likuci i Urushelima, Hanani n Hananiya vuza vu kelime vu kulana mashilya, adama a na Hananiya u la'a ta aza a na a buwai usubi n wovon u Kashile.

³ Da n danai le kaṭa a bayuwa utsutsu u Urushelima wa n usana ba ali kana ka uta. Kaṭa kpmu a gbagura u da kafu aza a na i a kinda utsutsu wa a laza n kulivi. A lansa aza a kindi a Urushelima kaṭa a zuwa le a ubuta u na u yotsoi, aza o yoku tankpamu a kinda mashilya ma a ubon wu i'uwa i le.

Kabundai ka agbashi a na o bonoi r (Ezira 2:1-70)

⁴ Likuci i Urushelima yi ta n wanshi nu mgbayin kau, ama aza a na i a idaṣhi punu i n abundai ba, kpmu kaṭa a ma'a i'uwa kau ba.

⁵ Da Kashile kaya ka danai mu n bolongu uma nu nkoshi n gbara-gbara n uma a na a buwai adama a na a dana ula e le tsu na i a kumaci ku le. Da n ciyai katagarda ka tsumani ka na a danai ula aza na a gitai kubono a ubuta u tsugbashi. I na n cinai punu i da na.

⁶ Nava daḍa uma a na o bonoi n ubuta wu ugbashi aza a na Nebukanezaru mogono ma Babila u purai a kubana ugbashi. Da o bonoi a idika i Urushelima n idika i Yahuda, yaba dem u bonoi a likuci i ni.

⁷ Aza e kelime a ele da Zerubabelu n Jesuwa n Nehemiya n Seraya n Ra'amiya n Nahamani n Modikaya n Bilishan n Misaferetu n Bigawai n Nehum, kobolo m Ba'anahu.

Nava daḍa ula aza a Isaraila a na o bonoi n ugbashi n kabundai ke le.

⁸ Ntsukaya m Paroshi, ele da uma akpan ere n amangatatsukupa n ere (2,172.)

* **6:15 6:15** Elu Wotoi u Elu wa aza a Babila daḍa wotoi u tali wa aza a Yahuda. Na da a ukocishi u wotoi u kunlaj n wotoi u kuci

- ⁹ Ntsukaya n Shefatiya, ele da uma amangatawantatsu n amangatatsukupa n e re, (372).
- ¹⁰ Ntsukaya n Ara, ele uma amangatawantaḷi n amangerenkupa n e re (652).
- ¹¹ Ntsukaya n Pahatu-mowabu, a kumaci ku Jesuwa n Jowabu, ele da uma akpaṇ e re n amangatawunkunlai n kupa n kunlai (2,818).
- ¹² Ntsukaya n Elam ele da uma kakpaṇ n amangatawenre n amangerenkupa n anashi (1,254).
- ¹³ Ntsukaya n Zatu, ele da uma amangatawunkunlai n amangere n a tawun, (845).
- ¹⁴ Ntsukaya n Zakai, ele da uma amangatawencindere n amangatatsu (760).
- ¹⁵ Ntsukaya m Binuyi ele da uma amangatawantaḷi n amangere n kunlai (648).
- ¹⁶ Ntsukaya m Bebayi, ele da uma amangatawantaḷi n kamanga n kunlai (628).
- ¹⁷ Ntsukaya n Azagada, ele da uma akpaṇ e re n amangatawantatsu n kamanga n e re (2,322),
- ¹⁸ Ntsukaya n Adonikam, ele da uma amangatawantaḷi n amangatatsu n e cindere (667).
- ¹⁹ Ntsukaya m Bigawai, ele da uma akpaṇ e re n amangatatsu n e cindere (2,067).
- ²⁰ Ntsukaya n Adini, ele da uma amangatawantaḷi n amangerenkupa n a tawun (655).
- ²¹ Ntsukaya n Ataru nu ntsukaya n Hezekaya ele da uma amanganashinkupa n kunlai.
- ²² Ntsukaya n Hashum, ele da uma amangatawantatsu n kamanga n kunlai (328).
- ²³ Ntsukaya m Bezayi, ele da uma amangatawantatsu n kamanga n anashi (324).
- ²⁴ Ntsukaya n Harifa, ele da uma amangatawun n kupa n e re (112).
- ²⁵ Ntsukaya n Gibiyon, ele da uma amanganashinkupa n a tawun.
- ²⁶ Na da uma a na ikaya i le i daṣangi a likuci-likuci i nampa ele feu o bonoi ta. Batalami n Netofa, ele da uma amangatawun n amanganashi n kunlai (188).
- ²⁷ Aza a Anatotu, ele da uma amangatawun n kamanga n kunlai (128).
- ²⁸ Aza a Betu-azamavetu, ele da uma amangere n e re.
- ²⁹ Aza a Kiriyatu-jerim n Kepira m Beyerotu, ele da uma amangatawencindere n amangere n a tatsu (743).
- ³⁰ Aza a Rama n Geba, ele da uma amangatawantaḷi n kamanga n ke te (621).
- ³¹ Aza a Mikamashi, ele da uma amangatawun n kamanga n e re (122).
- ³² Aza a Betelu n Ai, ele da uma amangatawun n kamanga n a tatsu (123).
- ³³ Aza a Nebo, ele da uma amangerenkupa n e re.
- ³⁴ Aza a Elam o yoku, ele da uma kakpaṇ n amangatawenre n amangerenkupa n anashi (1,254).
- ³⁵ Aza a Harim, ele da uma amangatawantatsu n kamanga, (320).
- ³⁶ Aza a Jeriko, ele da uma amangatawantatsu n amangere n a tawun (345).
- ³⁷ Aza a Lodu n Hadida n Ono, ele da uma amangatawencindere n kamanga n kete, (721).
- ³⁸ Aza a Sena'aha, ele da uma akpaṇ a tatsu n amangatawunkuci n kamangankupa (3,930).
- ³⁹ Na da ula a kumaci ku anan Ganu a na o bonoi n ugbashi.
- Ntsukaya n Jedaya vu kpa'a ku Jesuwa, ele da uma amangatawunkuci n amangatatsunkupa n a tatsu (973).
- ⁴⁰ Ntsukaya n Imeru, ele da uma kakpaṇ n amangerenkupa n e re (1,052).

⁴¹ Ntsukaya n Pashuru, ele ɗa uma kaƙpaƚ n amangatawenre n amangere n e cindere (1,247).

⁴² Ntsukaya n Harim, ele ɗa uma kaƙpaƚ n kupa n e cindere (1,017).

⁴³ Na ɗa ula a kumaci ka aza e Levi a na o bonoi n ugbashi.

Ntsukaya n Jesuwa, n Kadimiyelu vu kpa'a ku Hodeva, ele ɗa uma amangatatsunkupa n aƚashi.

⁴⁴ Aza a ishipa A'isa a gbayin.

ele ɗa ntsukaya n Asafa, i ta uma amangatawun n amangere n kunlai, (148).

⁴⁵ Aza a kulana utsutsu tankpamu,

ntsukaya n Shalum nu ntsukaya n Ateru nu n Talumon nu n Akubu nu ntsukaya n Hatita nu n Shobayi, ele ɗa uma amangatawun n kamangankupa n kunlai, (138).

⁴⁶ Na ɗa ula aza a na i a kuya'an ulinga A'isa a gbayin aza a na o bonoi n ugbashi.

Ntsukaya n Ziha nu n Hasufa nu n Tabuwatu,

⁴⁷ nu n Kerosu nu n Siya nu n Padon,

⁴⁸ nu n Lebana nu n Hagaba nu n Shalumayi,

⁴⁹ nu n Hanan nu n Gidelu nu n Gaharu,

⁵⁰ nu n Reyiya nu n Rezin nu n Nekoda,

⁵¹ nu n Gazamu nu n Uza nu n Pasiya,

⁵² nu n Besayi nu n Me'unimu nu n Nefushesim,

⁵³ nu n Babuku nu n Hakufa nu n Harihuru,

⁵⁴ nu n Bazilatu nu n Mehida nu n Harisha,

⁵⁵ nu n Barakosu nu n Sisera nu n Tema,

⁵⁶ nu n Neziya nu n Hatifa.

⁵⁷ Na ɗa ula aza a na i a kuya'anka Sulemanu ulinga aza a na o bonoi n ugbashi,

ele ɗa ntsukaya n Sotayi nu n Soferetu nu n Perida,

⁵⁸ nu n Ja'ala nu n Darukon nu n Gidelu,

⁵⁹ nu n Shefatiya nu n Hatilu nu n Pokeretu-hazebayim nu n Amon.

⁶⁰ Ntsukaya ma aza a ulinga wa A'isa a gbayin nu n ma aza a na i a kuya'anka Sulemanu ulinga raƙa aza a na o bonoi n ugbashi. Ele ɗa uma amangatawantatsu n amanganashinkupa n e re (392).

⁶¹ Na ɗa ula aza a na utai a likuci i Telu-mela n Telu-haresha nu n Kerebu n likuci i Adon n Imeru, ama a fuda e yeve kumaci ku le ko i'uwa yi ikaya i le ko ele aza a Isaraila ɗa ba.

⁶² Ntsukaya n Delaya nu n Tobiya nu n Nekoda, ele ɗa uma amangatawantali n amangere n e re (642).

⁶³ Na ɗa ula anan Ganu a na o bonoi a Urushelima,

ntsukaya n Hobaya nu n Hakoza nu n Barizilayi. Ayi Barizilayi vu nampa ayi da u zuwai mekere ma Barizilayi vuza vu Giliyadu, da u dikai kula ka akaya a ni.

⁶⁴ Uma a nampa a a laṣai ula ele a katagarda ka tsumani ka ikaya i le, ama a ciya ula ele ba. Adama a nannai da bonokoi le aza a unata, da utukai le a kaṣuma ka anan Ganu.

⁶⁵ Da gomuna vi idika ya u danai le i a kulya'a ilikulya'a i cida i na e nekei Kashile alyuka ba, sai Ganu u ya'an ulinga n Yurim n Tumi u laṣa kuyeve ku Vuzavaguḍu adama a kakuna ka nanlo.

⁶⁶ Kabundai ka uma ka na ko bonoi a idika i Yahuda, babu bi'i agbashi e le, i ta uma akpan amangere n e re n amangatawantatsu n amangatatsu (42,360),

⁶⁷ Agbashi e le ali n amaci, ele da uma akpan e cindire n amangatawantatsu n kamangankupa n e cindere (7,337).

Aza a ishipa ali n amaci, ele da uma amangatawenre n amangere n a tawun (245).

⁶⁸ Odoku e le amangatawencindere n kamangankupa n atali, (736)

mkparagi tamkpamu amangatawenre n amangere n a tawun (245),

⁶⁹ Arakuma ele amangatawanashi n kamangankupa n tawun (435) nu njaki akpan atali n amangatawencindere n kamanga (6,720).

⁷⁰ Aza e kelime a i'uwa yi ikaya i le o yoku e nekei kune'en adama a ulinga wa. Gomuna u nekei azanariya kilo kunlai, n akpanu amangerenkupa, nu ntogu n tsuganu amangatawantawun n kamangankupa, (530).

⁷¹ Aza e kelime ka ikaya i le e nekei azanariya amangatawun n amangatatsu n kunlai (168), azurufa kakpan n amangatawanashi n amangerenkupa n kulai (1,458).

⁷² Uma a na a buwai e nekei kune'e ka azanariya amangatawun n amangatatsu n kunlai (168), azurufa kpamu kilo kakpan amangatawantatsu n kamanga n a tawun (1,325), kobolo kpamu nu ntogu n tsuganu amangatatsu n cindere.

⁷³ Anan Ganu n aza e levi n aza a na i a kinda utsutsu wa A'isa a gbayin a Vuzavaguḍu n aza a ishipa n aza a na i a kuya'an ulinga a kpa'a ku Vuzavaguḍu, n uma o yoku, n aza a Isaraila raka o bonoi a likuci i na ikaya i le i dasangi. Kafu wotoi u cindere u yawa cina de aza a Isaraila a a dasangu a likuci i le.

8

Ezira u kecekei uma wila u Musa

¹ A kanna ka iyain ko wotoi u cindere da uma a Isaraila o bolongi a Urushelima a kabanga ka na ki e kelime ka Utsutsu u mini. Da a danai Ezira u tuka le n katagarda ko kuyotsongusu ku Musa, ka na Vuzavaguḍu u nekei uma a Isaraila.

² A kanna ka nanlo ka'a Ezira ganu u tukai katagarda ka ukatali ka wila ka a ubuta u kobolo ka uma. Ali n amaci n aza a na a kufuda kupana e yeve ili i na ki a kadanshi.

³ Da u shamgbai a kabanga ka na ki e kelime ka Utsutsu u mini. Ili i na i dikai a makyan mu usana ali a kubana kanna a kaci, u kanai ku keceke le wila wa e kelime ka ali n amaci n aza a na a kufuda kupana e yeve ili i na ki a kadanshi. Da uma raka a zuwai atsuvu a kupana kuyotsongusu ku Musa ka.

⁴ Ezira kadani u shamgbai gadi vu kirukpa ku na a ya'in adama a ka nanlo ka. Uma a na a shamgbai a ubon kukiye ku singai ku ni ele da, Matitiya n Shema n Anaya n Uriya n Hilikiya, kobolo n Ma'aseya. Ele na tamkpamu a shamgbai e kukiye ku gula ku ni ele da, Pedaya n Mishayel n Malikiya n Hashumu n Hashabadana n Zakariya kobolo n Meshulamu.

⁵ Da Ezira u bayuwai katagarda ka ukatali ka e kelime ka uma raka, adama a na wi ta gadi vu kirukpa ana u bayuwai katagarda ka, da uma raka a dangai kashani.

⁶ Da Ezira u cikpai Vuzavagudu Kashile vuzagbayin, <<Da uma raka ushuki a danai Tanannai! Tanannai.>> A dangusai ekiye ele gadi da a zalikai aci ele ali a idika, da a cikpai Vuzavagudu.

⁷ Da aza e Levi a danai uma a ili i na kuyotsongusu ku Musa ka ki a kadanshi a makyan ma na i kashani, aza e Levi a ele da, Jesuwa m Bani n Sherebeya n Jamin n Akubu n Shabetai n Hodiya n Ma'aseya n Kelita n Azariya n Jozabadu n Hanan n Pelaya.

⁸ Da e kecei katagarda ka kuyotsongusu ku Kashile ka, na dansai ili i na yi punu tsu na yaba dem u kufuda kuyeve.

⁹ Ana uma a panai ili na wila wa wi a kudansa, da raka vu le a kanai mashi. Da Nehemiya vuza na wi Gomuna n Ezira Ganu kadani n aza e Levi a na i o kutonuko uma ili i na wila wa wi a kudansa, a danai, <<Kanna ka nampa kanna ka cida ka Vuzavagudu Kashile ka da ka'a, u ga'an i namgba katsuma ko i shika ba.>>

¹⁰ Da Nehemiya u danai le, <<Bono i a i'uwa, i lya'a ilikulya'a i singai kata i so'o ili na yi nu uyo'o. Kata i su'uku aza na i n ili ba, adama a na kanna ka nampa ka kanna ka cida ka Vuzavagudu ka'a. Adama a nanai kata i namgba katsuma ba, adama a na mazanga ma na yi n ma'a u Vuzavagudu dada utsura u da.>>

¹¹ Da aza e Levi a kanai kutono uma a n a kparasai le n danai, <<Va'anki n adu a da, adama a na anana kanna ka cida ka'a ka na a zagbai, kata i namgba katsuma ba.>>

¹² Da uma raka o bonosoi a i'uwa i le a lya'i o so'i, da kpamu a kanai ku pecukusu uma ilikulya wa aza a na i ni li ba, adama a na gogo na e yeve ta i na e kecekei le.

¹³ A kanna ke ire ko wotoi ka, da aza e kelime a i'uwa dem n anan Ganu n aza e Levi, da o bolongi a ubuta u Ezira kadani adama a na u yotsongusu le wila u Musa.

¹⁴ Da a cinai a danai punu a wila u Vuzavagudu u na u nekei Musa, u danai aza a Isaraila i ta o kuyongo apam a makyan ma kadiva ko wotoi u cindere.

¹⁵ A kana kusala ukuna u wila wa raka punu a Urushelima n likuci i le raka, <<Banai gadi vu nsasan i tuka n acaka a ndanga n Zaitu n a ndanga n Zaitu n kakamba n a ndanga n Muritilu n a ndanga ma nshuwa n a ndanga n na mi n ayuku adama a na i ya'anka kadiva ka na a danai o kuyotsongusu ku Musa.>>

¹⁶ Da uma a banai a lansa acaka a ndanga da a ya'ankai kaci ke le apam, yaba dem a gadi vu kukpa'a ku kpa'a ku ni, n ulanga wu i'uwa i le n ulanga u kpa'a ku Kashile n ulanga u na wi e kelime n Utsutsu u mini n ulanga u na wi ubon wu utsutsu u Ifirayimu.

¹⁷ Aza a na o bonoi n ubuta u tsugbashi feu a ya'ankai kaci ke le apam a na a kudangu punu. Ili i na i dikai a makyan ma Jesuwa maku ma Nun ali a kubana a kanna ka nanlo aza a Isaraila a sawa kuya'an kadiva n mazanga tsu nanlo ba, da uma a ya'in mazanga kau.

¹⁸ Kanna lakam Ezra utsu kece ta a katagarda ka wila u Kashile wa, a kanna ka ugiti ka kadiva ka ali a kubana a kanna ka ukocishi. A ya'in ta kadiva ka ali ayin e cindere a kanna ka kulai da a ya'in kadiva ka kubayangu, tsu na wila wa u dansai.

9

Uma a shikai unushi u le

¹ A kanna ka kamanga n kanashi ko wotoi u cindere wa, aza a Isaraila o bolongi a ya'in kakuli da a ukai akashi o ntogu, a tsungi kokomo aci e le.

² Da aza a Isaraila e pecei kaci ka le kau n omoci a, da a shikai unushi u le n unushi wi ikaya i le.

³ Ele lo kashani a ubuta u na i, da a ya'in iyim i tatsu e kukece ke le katagarda ka wila ka Vuzavagudu Kashile ke le. Da kpamu a ya'in iyim i tatsu ele a kushika unushi u le, n ya'ankai Vuzavagudu Kashile ke le aganda.

⁴ Da aza e Levi a shamgbai a gadi vu kirukpa ku na a ya'ankai le. A katsuma ke le, ele da Jesuwa m Bani n Kadimiyelu n Shebaniya m Bani n Sherebeya m Bani n Kenani. Da a ya'in kavasa n kalakatsu ka utsura u Vuzavagudu Kashile ke le.

⁵ Da aza e Levi a nanpa a, anan Jesuwa n Kadimiyelu m Bani n Hashabiya n Petahiya, a shamgbai kashani e dekei uma a danai,

<<Dangai kashani i cikpa Vuzavagudu Kashile ka da,
Kashile ka da ka na ki n ugiti ba kpamu ki n uteku ba.

Ucikpi a kubana u kula ku gbayin ku nu,
kula ku na ku la'i n unasingai n ucikpi.

⁶ <<Vuzavagudu avu da ende'in, avu da vuza na vu ya'in gadi, n adanga a Kashile n azangata a gadi. Avu da kpamu vu ya'in idika n ili i na yi punu a i da. Avu da vuza na vu ya'in mala n ili i na yi punu. Avu da vuza na vu ya'in wuma raka. Da kpamu ili i wuma i gadi yi a kuya'anka wu aganda.

⁷ Vuzavagudu Kashile, avu da vu zagbai Aburam. Vu utaka ni a idika i Ur vu Kalidiya, da vu saba'i ni kula Ibirahi.

⁸ Vu ene yi ta wi ta n kadu ka singai wa a nu, da vu ya'in uzuwakpani n ayi vi ta e kuneke ntsukaya n ni idika ya aza a Kana'ana n aza a Hitiya n aza a Amoriya n aza a Periziya n aza a Jebusiya n aza a Girigeshiya. Vu shatangu ta kadanshi ka nu, adama a na avu vuza vu usubi da.

⁹ <<Vu ene ta atakaci a ikaya i tsu a idika i Masar, da kpamu vu panai mashi me le a kakina ka mala mashili.

¹⁰ Vu ya'an ta i li mereve n abundai a ubuta u mogono Firi'auna kobolo n nkoshi n gbara-gbara ma ulinga u ni, n uma a idika i ni, adama a na vu yeve ta tsu na o doroi ikaya i tsu. Ta vu ya'in kula nannai, kula ku na vi n kuda ali ananna.

¹¹ Vu pecei mala kure a ashi ikaya i tsu, da a walai punu a mere ma mala ma a idika i dekpu. Da vu ni'watangi aza a na i o kutono le a mala ma, tsu na katali ka tsu ni'wan a mala.

¹² N kanna vu wala ta kelime ke le n kabashi ke keleshu adama a na u yotsongu le uye, n kayin tamkpamu vu wala ta e kelime ke le n kabashi ke keleshu ka kutashi ka akina adama a na wa akana ka le ubuta u na i a kubana.

¹³ Da vu cipai a kusan ku Sinai, da vu ya'in kadanshi n ikaya i tsu de. Vu nekei le wila n ili i kutono n kuyotsongusu ku singai ku nu.

¹⁴ Da vu yotsongi le e yeve kanna ka cida ka ashibi, kata o tonon ka'a mayin, da vu nekei le wila u nu n kadanshi ka nu n ili i kutono u kagbashi ka nu Musa.

¹⁵ Ana kambulu ka kanai le, da vu nekei le mana, kpamu ana a panai kakuli da vu nekei le mini ma na mutai a ka kpanlai, da vu danai le a bana a Iya'a ukani wu idika ya, kata yo okpo yi ukani i le i na vu kucinakai le.

¹⁶ <<Ama ikaya i tsu a ya'in aradi n ugbamukaci, da a kpadai kutono wila u nu.

¹⁷ N ili mereve i na i na vu ya'an ki le, da a cinukpai n i da. Da a ya'in ugbamukaci, da kpamu a kpaadi kupana ukuna, a ugbamiwasuvu u le, da a lansa vuza kelime vu na u kubonoko le a idika i tsugbashi a Masar. Ama avu Kashile ka kucinukpa unushi ka'a, vuza va asuvayali n kasa'a, kpamu vu tsu ya'an wupa gogo ba, vuza vu ucigi u na wi a kusaba'a ba. Avu Kashile vu varuku le ba.

¹⁸ Ko ana a ya'ankai kaci ke le kamali ka viyum ki iyoci i medendem, da a danai, <Na da Kashile ka na ka utukai tsu a idika i Masar,> Na lo kugoyi ku da a ya'ankai nu Vuzavagudu.

¹⁹ Ama vu varuku le a meremune ba, adama a asuvayali a bundai a nu. Kabashi ke keleshu ka kasukpa kutono le n kanna ba, kpamu kabashi ka akina ka kasukpa ku akana ka le uye n kayin ba.

²⁰ Vu nekei le Ayinviki a singai a na o kuyotsongu le, vu kpada ku neke le ilikulya'a i mana ba, ko tana vu sangale mini da baci a panai kakuli ba.

²¹ Aya amangere avu a kulana le e meremune, a namba ili ba, ntogu n le n kporo ba, ene ele kpamu a shitasa ba.

²² <<Da vu nekei le tsugbayin n uduniya kakau, da vu pecekei le idika. Da a lya'i idika i Heshibon i mogono Sihon n kuvon, n idika i Bashan i mogono Ogu.

²³ Da vu zuwai muku n le n yimkpa tsu azangata a gadi. Da vu tukai le a idika i na vi ya'in uzuwakpani vi ta e kuneke ikaya i le.

²⁴ Da ntsukaya n le n uwai a lya'i ukanj wi idika i Kana'ana, da vu lyai le melentsu vu bana vu lya'i irala i le n kuvon. Da vu nekei aza a Kana'ana ekiye e le, nu ngono n uma a idika ya dem adama a na a ya'anka le tsu na a cikalai.

²⁵ Uma a nu isa ta likuci yi ukanji, n idika i na yi n tsuta kau. Da isai i'uwa n ili i singai-singai i na yi punu n ayinva a na a gawai de n ashina a itacishi nu ndanga n zaitu nu ndanga ma umaci n abundai. Da a lya'i, a cuwai, ali da a ya'in i kyamba, da a panai uyo'o wi ili singai i na avu vu ya'ankai le gbani.

²⁶ <<Ama da a kpadai kupana a ya'in ugbamukaci, da a vadalukpakai wila u nu kucina. Da unai eneki a nu, aza a na odokushi le o bono wa a nu. Nannai da a ya'ankai nu unushi wa abundai.

²⁷ Adama a nannai da vu nekei le ekiye a irala i le aza a na a takacikai le. A katsuma ka atakaci e le, da a tukai nu n mashe me le, da tana vu panakai le de gadi, vu panai asuvayali e le da vu suki aza a na a isai le ekiye a irala i le.

²⁸ Ama a makyan ma na a ciyai wuvuki, da o doku a ya'in kagbanigbani a ashi a nu. Da vu nekei le ekiye a irala i le, a lya'akai le tsugono. N nannai dem, a na a tawai n mashe me le wa a nu, da vu panakai le de gadi, a makyan dem vu tsu isa le ta adama a ucigi wa abundai u nu.

²⁹ Vu barangu le ta adama a na o bono o tono wila u nu, ama da a ya'in ugbamukaci a iwain kutono wila u nu, a ya'in unushi da o goyoi kadanshi ka nu. Ko a na wo okpoi sai vuma u tono wila da da u kuciya wuma. Da a ya'in ugbamukaci n ugbamiwasuvu, a iwain kutono kadanshi ka nu.

³⁰ Adama a ucigi u nu, vu yongo ta n e le aya n abundai, vu suki n Ayinviki a nu a ya'ankai le kadanshi a una u eneki a nu. Ama n nannai dem da a iwain kupanaka wu. Da vu doku vu nekei le ekiye uduniya u yoku u lya'akai le tsugono.

³¹ Ama adama a ucigi u gbayin u nu, vu una le raka-raka ba. Adama a na avu Kashile vuza va asuvayali da.

³² <<Gogo na Kashile katsu vuzagbayin, vuza vu tsura vuza vu ili i wovon vuza na u tsu shatangu uzuwakpani, n vuza vu ucigi u na u tsu saba'a ba, kata vu goyo atakaci a tsu ba. Atakaci a na a tawai wa atsu nu ngono n tsu n aza e kelime atsu n anan ganu atsu n eneki a tsu n ikaya i tsu n uma a nu raka, ili i na i dikai a makyan ma ngono ma aza a Asuriya ali a kutawa ayin a nampa.

³³ Ama da vu ya'ankai tsu kasingai ni ili i na i ciyai tsu raka, vu ya'ankai tsu kamayun ko a na wo okpoi tsu nusaka wu ta.

³⁴ Ngono n tsu n aza kelime a tsu n anan ganu atsu n ikaya i tsu o tono kuyotsongusu ku nu ba. A zuwa atsuvu e le a wila u nu ba. Ko feu a panaka kadanshi ka na vu danai le ba.

³⁵ Ko a na wo okpoi a gandra wu ba a kasukpa kagbanigbani ke le ba. Ko a na wo okpoi i ta n tsugono ci le, kpamu a pana ta uyo'o u kasingai ka nu. Vu nekei le idika i tsuta n abundai.

³⁶ Lana atsu agbashi a da ci, a idika i na vu nekei ikaya i tsu, a lya'a umaci wu ndanga n ili i na yi punu, atsu da na tana agbashi a da.

³⁷ Adama a unushi u tsu, uciyi wa abundai wo okpoi ekiye o ngono n na vu zuwakai tsu, a ikyamba i tsu n ili ku zuwa i tsu, ngono ma a kuya'an tsu na uga'in le. Atsu tsu okpoi a katsuma ka atakaci.

Uma ushuki kutono wila wa

³⁸ <<Adama ili i na i ciyaji tsu raka, da atsu uma a Isaraila ci a kuya'an uzuwakpani u nampa, kpamu ci a kudana u da. Aza e kelime a tsu n aza e Levi n anan ganu a tsu da a zuwai atambari e le.

10

¹ <<Na da ula a uma a na a zuwai ekiye a katagarda ka uzuwakpani ka na a lapai n katambari ka, ayi Nehemiya gomuna maku ma Hakaliya n Zedekiya,

² Ula anan ganu a na tankpamu a zuwa ekiye a katakarda ka, ele da Seraya n Azariya n Irimiya,

³ n Pashuru n Amariya n Malikiya,

⁴ n Hatushi n Shebaniya n Maluki,

⁵ n Harim n Meremotu n Obodiya,

⁶ n Daniyan n Gineton n Baruku,

⁷ n Meshulam n Abija n Mijamin,

⁸ n Ma'aziya n Biligai n Shemaya.

⁹ Ula aza e Levi tankpamu ele da, Jesuwa maku ma Azaniya m Binuyi vu kpa'a ku Henadadu, n Kadimiyelu,

¹⁰ n aza e le, Shebaniya n Hodiya n Kelita n Pelaya n Hanan,

¹¹ n Mika n Rehobu n Hashabiya,

¹² n Zakuru n Sherebiya n Shebaniya,

¹³ n Hodiya m Bani m Beninu.

¹⁴ Na da ula aza e kelime a na a zuwai ekiye e le, ele da, Paroshi n Pahatu-mowabu n Elam n Zatu m Bani,

¹⁵ m Buni n Azagada n Bebayi.

¹⁶ n Adonija n Bigawai n Adini,

¹⁷ n Ateru n Hizekiya n Azuru,

¹⁸ n Hodiya n Hashum n Bezayi,

¹⁹ n Harifa n Anatotu n Nebayi,

²⁰ n Magapisha n Meshulam n Heziru,

²¹ n Meshezabelu n Zadoku n Jaduwa,

²² n Pelatiya n Hanan n Anaya,

²³ n Hosiya n Hananiya n Hashubu,

²⁴ n Haloshi n Piliha n Shobeku,

²⁵ n Rehum n Hashabana n Maseya,

²⁶ n Ahija n Hanan n Anan,

²⁷ n Maluka n Harim m Ba'anahu.

²⁸ Uma a na a buwai ele da, anan ganu n aza e Levi n aza a kindi ku utsutsu wa A'isa a gbayin n aza a ishpa n aza a ulinga wa A'isa a Gbayin n aza a na e pecei kaci ke le n uma a idika adama a na o tono wila u Kashile. Ele na raka n amaci e le n muku n le olobo nu nkere, aza a na e kuyeve ili i na i a kudanasu,

²⁹ da a gba'ai kaci n aza e le n aza e kelime, da a ya'in akucina a danai, ya'an una u wuya u tono tsu da baci tsu kpa'ai kutono wila u Kashila, u na e nekei Musa kagbashi ka Kashile. A kucinai a danai, i ta o kutono wila n kadanshi ka ni n ili i kutono i vuzavagu'u Kashile ka tsu.

³⁰ Ci ya'an ta uzuwakpani tsu danai ci e kuneke nkere n tsu olo uma a idika ya ko olobo a tsu a zuwa nkere n uma a idika ya ba.

³¹ Da baci uma a idika ya a tukai nu ucanuku u kudenge u le a kanna ka Ashibi ko a kanna ka cida ko yoku, ci a kutsula u da ekiye e le ba, a kaya ke cindere dem ci a kucimba ashina a tsu ba, kpamu ci ta a kucinukpaka yaba dem kutan ku ni.

³² <<Tsu ushuku ta yaba dem vu tsu wi ta e kuneke ngura n tawun ma azurufa a kaya dem adama a ulinga u kpa'a ku Kashile ka tsu,

³³ azurufa a nampa adama o boroji vu na a zagbai n kune'en ku kiya ku kanna dem, nu nnama adama a alyuka o kusongu a kanna dem, a lyuka a kanna ka Ashibi n kaɖiva ko wotoi u savu, n kaɖiva ka na a zuwai, n kune'en kakau ku cida n kune'e ka ku takpaka unushi wa aza Isaraila n ku ulinga u kpa'a ku Kashile ka tsu.

³⁴ Atsu anan Ganu n aza e Levi n uma a na a buwai ci ta a kuya'an kazagba adama a na tsu ciya makyan a kaya a na kpa'a dem ka kutuka nu ndanga n na o kusonku alyuka o kusongu a katalikalyuka ka Vuzavagudu Kashile ka tsu, tsu na wila wa wi udani.

³⁵ Ci ya'an ta kpamu uzuwakpani ci ta e kuneke ili ya ashina a tsu i na i gitai kuge'we n umaci wu ndanga n na n gitai kuge'we a kaya dem a kpa'a ku Vuzavagudu.

³⁶ Ci ta kpamu a kutuka n muku mu ugiti n tsu nu mi ili i kuzuwa i tsu n ushiga wa anaka nu wu nlala a ubuta u anan ganu aza a na i a kuya'an ulinga a kpa'a ku Kashile ka tsu tsu na wi udani.

³⁷ Ci ta a kuzuwa ili i ya ashina a tsu i na i gitai ke ge'we a mpon n kpa'a ku Kashile ka tsu. Ci ta a kutuka n anan ganu n kune'e ku kiya ki ishina i na i gitai kuge'we n kune'e ku tsu dem n ku umaci wu ndanga n ku makyan n ku mani'in ma zaitu. Ci ta e kuneke ili i te a katsuma ka kupa wa aza e Levi aza a na i a ku isasa ili i te a katsuma kupa a likuci dem.

³⁸ Ganu vu te a katsuma ka kumaci ku Haruna wi ta a kushamgba n aza e Levi, a makyan ma na i a ki isa kune'en ki ili kashina ya. Ele aza e Levi a i ta a ku utaka feu ili i te a katsuma ka kupa ka na isai va a banka a mpon n kpa'a ku Kashile ka tsu.

³⁹ Aza a Isaraila n aza e Levi i ta a kutuka n kune'en ku le ki i kashina n makyan n ma'in ma zaitu a mpon. A ubuta u na ucanuku wu ulinga wu ubuta u cida wi. Devu n Ubuta u na anan ganu n aza a kuya'an u linga, n aza a kindi n aza a ishipe a idashi. Ci a ku kasukpa Aisa a gbayin a Kashile ka tsu ba.>>

11

Aza a na a dasangi a Urishelima (1 Ar 9:1-34)

¹ Aza e kelime a uma a Isaraila a dasangi a Urishelima. Da aza a na a buwai a ya'in kazagba adama a na a tuka n kumaci ku te a katsuma ka kumaci kupa, aza a na a kudasingu a Urishelima likuci i cida, da a kasukpai kumaci kuci ku dasangi a likuci i le.

² Da uma a zuwakai aza a na e nekei kaci ke le a dasangu a Urushelima unasingai.

³ Na da aza e kelime a ubon u Yahuda aza a na a dasangi a Urushelima, ko a na wo okpoi uma a Isaraila n anan ganu n aza e Levi n aza a na a kuya'an ulinga a kpa'a ku Kashile n kumaci ka aza a na a kuya'anka Sulemanu ulinga a dasangi yaba dem a ubuta u ni a ubon u Yahuda.

⁴ Na da ula aza e kelime a na utai a Yahuda m Bayami a dasangi a Urushelima. A kumaci ku Yahuda, ele da, Atahiya maku ma Uziya matsukaya ma Zakariya a kpa'a ku Amariya maku ma Shefatiya, matsukaya ma Mahalale a kumaci ku Perezu.

⁵ Maseya maku ma Baruku, matsukaya ma Koli-hoze a kpa'a ku Hazaya maku ma Adaya maku ma Joyaribu maku ma Zakariya a kumaci ku Shela.

⁶ Kumaci ku Perezu ku na ki a idashi a Urushelima i ta uma amangatawanashi n amangatatsu n kunlaji (468). Raka vu le ali utsura a da.

⁷ A kumaci ku bayami ele da, Salu maku ma Meshulam matsukaya ma Joweda a kpa'a ku Pedaya, maku ma Koliya, maku ma Maseya, maku ma Itahiyelu, maku ma Jeshaya,

⁸ aza a ni tankpamu ele da, Gabayi n Salayi i ta uma amangatawunkuci n kamanga n kulai (928).

⁹ Juwelu maku ma Ziciri ayi da vuzagbayin vi le, n Yahuda maku ma Hasenuwa da kaɓaŋki ka vuzagbayin vu likuci ya.

¹⁰ Anan ganu ele da, Jedaya maku ma Joyaribu n Jakin,

¹¹ n Seraya maku ma Hilikiya, matsukaya ma Meshulam, a kpa'a ku Zadoku, maku ma Merayotu, maku ma Ahitubu, vuza vu kelime vu Kpa'a ku Kašhile,

¹² n aɓaŋki a ni, aza a na i a ulinga kobolo punu a kpa'a ku Kašhile ka i ta uma amangatawunkunlai n kamanga n e re (822). Adaya maku ma Jeroham, matsukaya ma pelaliya, maku ma Amazi, maku ma Zakariya, maku ma Pashuru, maku ma Malikiya,

¹³ n aɓaŋki a ni, aza e kelime ka i'uwa ele da, uma amangatawenre n amangere n ere (242), Amashisayi maku ma Azarelu, matsukaya ma Ahazayi, a kpa'a ku Meshilemotu, maku ma Imeru,

¹⁴ n aɓaŋki a ni ele da, uma amangatawun n kamanga n kunlai (128). Vuza kelime vu le ayi da Zabadiyelu maku ma Hagedolim.

¹⁵ Aza e Levi tankpamu ele da, Shemaya maku ma Hashubu, matsukaya ma Azirikam, a kpa'a ku Hashabiya, maku ma Bani,

¹⁶ Shabetayi n Jozabadu ele da, aza e kelime ka aza e Levi, aza a na o kukondo ulinga u pulai u Kpa'a ku Kašhile.

¹⁷ Mataniya maku ma Mika, matsukaya ma Zabadi, a kpa'a ku Asafa, ayi da vuza na u tsu canana ishipa i kucikpa i baci avasa, Bakubukiya vuza te a katsuma ka aza a ni, ayi da kaɓaŋki ka Mataniya n Abuda maku ma Shamuwa, maku ma Galalu, maku ma Jedutun.

¹⁸ Aza e Levi a na i a daŋangi a likuci i cida ele da, uma amangatawenre n amanganashi n anaŋshi (284).

¹⁹ Aza a kinda ku utsutsu ele da, Akubu n Talumon n aɓaŋki e le, aza a na a tsu inda utsutsu wa A'isa a gbayin ele da, uma amangatawun n amangatatsunkupa n e re (172).

²⁰ Kagimi ka uma a Isaraila, n anan ganu n aza e Levi, yaba dem u daŋangi a ubuta u ni a likuci i Yahuda.

²¹ Ama aza a ulinga wa A'isa a gbanyin i ta idaŋshi a kusan ku Ofelu. Ziha n Gishipa ele da aza a ulinga A'isa a gbayin.

²² Vuzagbayin va aza e Levi a na i a Urushelima ayi da Uzi maku ma Bani matsukaya ma Hashabiya, a kpa'a ku Mataniya maku ma Mika a kumaci ku Asafa da. Kumaci ku nampa ku da aza e kelime ka aza a ishipa a Kpa'a ku Kašhile.

²³ Aza a ishipa a ya'an ta ulinga tsu na mogono ma danai le a ya'an a kannan dem.

²⁴ Petahiya maku ma Meshezabelu, a kumaci ku Zera maku ma Yahuda, ayi da kaŋshi ko mogono ma Pashiya a ukuna wi ili raƙa i uma a Isaraila.

²⁵ Ukuna u likuci i kenke'en n apulaka e le, uma a Yahuda o yoku i ta idaŋshi a Kiriyatu-araba n likuci i kenke'en i ni, a Dibon n likuci i kenke'en i ni, Jekabizelu n likuci i kenke'en i ni.

²⁶ Da kpamu a daŋangi a likuci i Jesuwa n Molada, a Betu-peletu,

²⁷ N Hazaru-shuwalu, m Biyasheba n likuci i kenke'en i ni.

²⁸ N Zikilagu n Mekona n likuci i kenke'en i ni.

²⁹ N likuci i Eni-romon n Zora n Jarumutu.

³⁰ N Zanowa n Adulam ni i likuci i kenke'en i le, a daŋangi a Lakishi n apulaka a na i devu n ayi, n Azeka n likuci i kenke'en i ni. Ta a daŋangi de nannai ili i na i dƙai a Biyasheba ali a kubana kaɗaƙai ka Hinomu.

³¹ Ntsukaya m Bayami tankpamu a daṣangi a Geba n Mikamashi n Ayiya m Betelu n likuci i kenke'en i ni.
³² Da a daṣangi a likuci i Anatotu n Nobu n Hananiya,
³³ N Hazoru n Rama n Gitiiyim,
³⁴ N Hadida n Zeboyim n Nebalatu,
³⁵ Lodu n Ono n kaḍaḳai ka aza a ulinga wa ekiye.
³⁶ Da e pecei aza e Levi o yoku aza a na i a Yahuda, a zuwai le a daṣangi a ubon wu idika i Bayami.

12

Anan ganu n aza e Levi

¹ Na da anan ganu n aza e Levi a na o bonoi n ugbashi ele da, Zarubabelu maku ma Shiyatiyelu n Jesuwa.

Anan ganu

Ele da Seraiya n Irimiya n Ezira,

² Amariya n Maluka n Hatushi,

³ N Shekaniya n Rehum n Meremotu,

⁴ n Ido n Ginetoyi n Abija,

⁵ Mijamin n Ma'adiya n Biliga,

⁶ Shemaya n Joyaribu n Jedaya,

⁷ Salu n Amoku n Hilikiya n Jedaya. Ele da aza e kelime anan ganu kobolo na aza e le a ayin Jesuwa.

⁸ Aza Levi ele da,

Jesuwa m Binuyi n Kadimiyelu n Sherebiya n Yahuda n Mataniya vuza na ayi n aza a na a ci canana ishipa i kucikpa.

⁹ Bakubukiya n Uni n aza a ni a na a tsu ushuku ishipa.

Kumaci ku Jesuwa ganu vu gbayin

¹⁰ Jesuwa u matsai Joyakim, Joyakim u matsai Eliyashibu, Eliyashibu u matsai Joyada,

¹¹ Joyada u matsai Janata, Janata tankpamu u maci Jaduwa.

¹² Na da ula aza e kelime ka i'uwa yi ikaya i anan ganu a ayin a na Joyakim wi ganu vu gbanyin, ele da,

Meraya vuza vu kelime vu kpa'a ku Seraya.

Hananiya da vuza vu kelime vu kpa'a ku Irimiya,

¹³ Meshulam da vuza vu kelime vu kpa'a ku Ezira;

Jehohanan da vuza vu kelime ku kpa'a ku Amariya.

¹⁴ Janata da vuza vu kelime ku kpa'a ku Maluka Isufu da vuza vu kelime vu kpa'a ku Shebaniya.

¹⁵ Adana da vuza vu kelime vu kpa'a ku Harim, Helekayi da vuza vu kelime vu kpa'a ku Merayotu.

¹⁶ Zakariya da vuza vu kelime vu kpa'a ku Ido,

Meshulam da vuza vu kelime vu kpa'a ku Gineton.

¹⁷ Zikiri da vuza vu kelime vu kpa'a ku Abiya,

i ta kpamu n vuza vu kelime vu kpa'a ku Miniyamin. Pilitayi da vuza vu kelime vu kpa'a ku Mo'adiya.

¹⁸ Shamuwa da vuza vu kelime vu kpa'a ku Biliga,

Jahonata da vuza vu kelime vu kpa'a ku Shemaya.

¹⁹ Matenayi da vuza vu kelime vu kpa'a ku Joyaribu,

Uzi da vuza vu kelime vu kpa'a ku Jedaya.

²⁰ Kalayi da vuza vu kelime vu kpa'a ku Salu

Eberu da vuza vu kelime vu kpa'a ku Amoku.

²¹ Hashabiya da vuza vu kelime vu kpa ku Hilikiya,

Netanelu da vuza vu kelime vu kpa'a ku Jedaya.

²² A makyan ma na Dariyu wi o tsugono tsu Pashiya da a danai ula aza e kelime a i'uwa yi ikaya ya aza e Levi n anan ganu a ayin Eliyashibu, ele da Joyada n Johanan n Jaduwa.

²³ Da kpamu a danai ula aza e kelime a i'uwa yi ikaya ya aza e Levi a katagarda ka tsumani a ayin a Johanan maku ma Eliyashibu.

²⁴ Na da ula aza e kelime a i'uwa ya aza e Levi. Hashabiya n Sherebiya n Jesuwa maku ma Kadimiyelu n aza e le a na a tsu shamgba e kelime ka aza a na a tsu canana ishipa i kucikpa, kapashi kete a ku canana kete a kushuku, tsu na Dawuda vuma vu Kashile u danai.

²⁵ Aza a kindi ku utsutsu wa A'isa a gbayin a na i ubon u kunu ku kuzuwa ele da, Mataniya n Bakubukiya n Obodiya n Meshulam, n Talumon n Akubu.

²⁶ Ra'ka uma a nampa da a ya'in ulinga a ayin a Joyakim maku ma Jesuwa, maku ma Jozadaku, a ayin a na Nehemiya wi o tsugono. A makyan ma nanlo Ezira kadani da ganu.

Erengi mashilya ma Urushelima

²⁷ A makyan ma na i e kerengu Urushelima va, da e dekei aza e Levi a ubuta u na i dem, a tawai n e le a Urushelima adama a na a ya'an kadiva ke kerengu n ishipa i kucikpa n tsuwa'i tsu ugogi n umolu nu ndele.

²⁸ A tukai n aza a ishipa kakau a na i a likuci i kenke'en i na yi ukara'i n Urushelima n likuci i kenke'en i Netofa,

²⁹ ili i na i dikai a Betu-giliga, n ubon u Geba n Azamavetu, adama a na aza a ishipa a ma'asaka ta kaci ke le i'uwa ukara'i n Urushelima.

³⁰ Ana anan ganu n aza e Levi a takpai nshinda n le, da a takpai nshinda n uma n utsutsu n mashilya ma likuci ka.

³¹ Da n zuwai aza e kelime a Yahuda a kumba gadi vu mashilya ma. Da kpamu n zuwai aza e kelime a ishipa u gboku u re o tonon mashilya ma. U gboku u te u tonon ubon u dakai ali a kubana a Utsutsu u Kakiza.

³² Da Hoshaya n kagimi ka aza e kelime a Yahuda o tonon le,

³³ n Azariya n Ezira n Meshulam,

³⁴ n Yahuda n Bayami n Shemaya n Irimiya feu o tonon le.

³⁵ Kobolo ka anan ganu ko yoku ko tonon le n a likai igbala n Zakariya maku ma Janata matsukaya ma Shemaya a kpa'a ku Mataniya, n maku ma Mikaya n maku ma Zakuru n maku ma Asafa,

³⁶ A katsuma ka aza a ni, anan Shemaya n Azarelu n Milalai n Gilalai n Ma'ayi n Netanelu n Yahuda, kobolo n Hanani. ra'ka vu le i ta n ucanuku wi wa'ashi tsu na Dawuda vuma vu Kashile u danai, Ezira da malum ma na mi o kutono n e le.

³⁷ A lya'i kelime nu nwalu ili i na i dikai a Utsutsu u a'ashi a mini a kumbai adasukpatsu a kubana a ubuta u na u la'i n ugadi a mashilya ma likuci i Dawuda ya. O tonon n tsugadi tsu kpa'a ku Dawuda ali a kubana a Utsutsu u Mini n tsugadi tsu likuci i Urushelima.

³⁸ Kobolo ka aza a ishipa ke i re tankpamu o tonon ugula n ubon u gadi u mashilya ma. Da n tonon le ali a gadi vu mashilya ma n kagimi ka uma, tsu tonon n ubon u kuma'a ku ugadi ku na a ci ya'an boroji ali a kubana a Mashilya ma Wanshi.

³⁹ Da tsu tonoi n Utsutsu u Ifrayimu, n Utsutsu u Jeshana, n Utsutsu wa Adan, n kuma'a ku ugadi ku Hananelu n Kuma'a ku ugadi Amangatawun, a kubana Utsutsu wu Nlala. Ana tsu yawai a Utsutsu wa aza Kindi da tsu shamgbai.

⁴⁰ Ta aza ishipa a ugboku u re wa a shamgbai a ubuta u le a kpa'a ku Kashile. Ta mpa feu n kagimi ka nkoshi m gbara-gbara ci ya'in nannai,

⁴¹ A katsuma ka anan ganu aza a kulika igbala ele da, Eliyakim n Ma'aseya n Miniyamin n Mikaya n Eliyoni n Zakariya n Hananiya feu.

⁴² N anan Ma'aseya n Shemaya n Eliyaza n Uzi, n Jehohanan n Malikiya n Elam n Eza feu. Jezarahiya u tonoi n aza a ishipa ya, da a ci canana ishipa n utsura kau.

⁴³ A kanna ka nanlo ka'a a ya'in kune'e n abundai, da uma a ya'in mazanga kau adama a na Kashile ka ya'anka le ta ili mazanga. Ama ci n muku feu a zangana ta. Ali aza a da'in a panai yoroli i mazanga a Urushelima.

Ofobuso adama a ulinga wa A'isa a gbayin

⁴⁴ Makyan ma nanlo ma'a a zuwai aza a na a kinda mpon n na a tsu zuwa ili i kashina i na uma o bolongi, n ili i kashina i na i gitai kuge'we n ili i te a katsuma ka kupa i na a tsu tuka. Uma i ta a kuka ku bolongu ili ya ashina a na i ukara'i n likuci ya, kata a tuka punu o mpon ma adama anan ganu n aza e Levi, tsu na kuyotsongusu ku dansai, da tana aza a Yahuda a panai uyo'o tsu na anan ganu n aza e Levi i a kuya'an.

⁴⁵ Da anan ganu n aza e Levi o tonoi wila u kucikpa Kashile ke le, n wila u kutakpa nshinda, tsu na Dawuda n maku ma ni Sulemanu a danai. Ta feu aza a ishipa n aza a kindi ku utsutsu wa A'isa a gbayin a ya'in nannai.

⁴⁶ N ayin a cau de, a makyan ma Dawuda mogono n Asafa, aza e kelime ki ishipa i ta lo, ishipa i kucikpa Kashile feu yi ta lo.

⁴⁷ A ayin a Zerubabelu n ayin e Nehemiya, aza a Isaraila raka e neke ta aza a ishipa n aza a kinda ku utsutsu ili i na a zuwai le e neke. da kpamu a takpakai aza e Levi kune'e ku le, da aza e Levi a feu a takpakai kumaci ku Haruna anan ganu kune'e ku le.

13

Kulapulu ku ukocishi ku Nehemiya

¹ A kanna ka nanlo ka'a e kecei katagarda ka wila u Musa atsuvu a uma dem a kupana da a cinai punu udani a danai, kata vuza vu Amon n vuza vu Mowabu a uwa a ubuta u uma a Kashile ba.

² Adama a na aza a Amon n aza a Mowabu e ne'e aza a Isaraila ilikulya'a n mini mo kuso'o ba, ana utai a idika i Masar. Da a kucikpa e nekei Balam ikebe u ya'anka uma a Kashile unawuya, ama da Kashile ka tsu ko bonokoi unawuya wo okpoi unasingai.

³ Ana aza a Isaraila a panai wila u Musa wa, da o rononoi kaci ka le a katsuma ko omoci.

⁴ Kafu makyan ma nampa ci na de a zuwa Eliyashibu ganu u lana unu a kuzuwa ku Kpa'a ku Kashile ka tsu. Adama a na wi ta n kumaci n Tobiya,

⁵ da u nekei Tobiya kunu ku kuzuwa ku gbanyin ku na ishi a tsu zuwa ili i kashina n ki ili i magulani n ku ucanuku u na a ci ya'anka ulinga A'isa a gbayin, n ili ite a katsuma ka kupa n makyan ma savu n mani'in ma zaitu tsu na e kecei adama aza e Levi n aza a ishipa n aza a kindi ku utsutsu wa A'isa a gbayin, n kune'e adama anan ganu.

⁶ Ana ili i nanlo i gitai, mpa punu a Urushelima ba, adama a na a kaya kamangankupa n ke i re ko tsugono tsu Atazesu vuza vu Babila, da m banai u mogono. Makyan kenu da n folonoi mogono adama a na m bono a Urushelima.

⁷ Ana m bonoi a Urushelima, da n cinai ili i gbani-gbani i na Eliyashibu u ya'in, u fobusokoi Tobiya kunu punu anunu a ulanga u Kpa'a ku Kashile.

⁸ Da n ya'in wupa u kau, mu utukai n ucanuku u Tobiya raka n taduki u da pulai.

⁹ N zuwai a takpa nshinda n unu ka tsu na wila u danai, da n bonokoi punu ucanuku u Kpa'a ku Kashile, kobolo n kune'e ki ili kashina n ki ili i magulani.

¹⁰ Da n yevei uma e neke utafu u na a danai le e neke ba, adama a nannai da aza e Levi n aza a ishipa n aza a na o tsu tono n ukuna wa A'isa a sumai o bonoi a shina e le.

¹¹ Da n dansukai aza a gbara-gbara a me ecei le, <<Yidai i zuwai da i kasukpai kpa'a ku Kashile tsu nampa?>> Da n dekei aza e Levi n aza a ishipa n zuwai le o bono a ubuta wu ulinga u le.

¹² Da aza a Yahuda raka a tukai n ili ite a katsuma ka kupa ki ili i kashina n makyan ma savu n mani'in ma zaitu punu a unu a kuzuwa.

¹³ Da n zuwai Shelemiya ganu n Zadoku kadani n Pedaya vuza vu Levi, a lana n unu a kuzuwa. Da kpamu n zuwai Hanan maku ma Zakuru, matsukaya ma Mataniya, wo okpo kabanke ke le, adama a na e yeve le ta uma a mariki a da, a zuwai le okpo aza e kupece ku aza e le ili i na uma a tukai.

¹⁴ Kashile ka va, ciba nu mpa a kakuna ka nampa, kata vu purangu ulinga wu usubi una n ya'in adama a Kpa'a ku Kashile ka va ba, n adama a ulinga u na i a kuya'an a kpa'a ka.

¹⁵ A ayin a nanlo me ene ta uma a Yahuda a kuya'an makyan, n a zuwakai njaki le aburuma a ishina n makyan n umaci u mambulu n ucanuku kakau a ku tawasaka a Urushelima a kanna ka Ashibi. Da n dansukai le kata e denge ucanuku wi ilikulya'a kanna ka nanlo ba.

¹⁶ Uma a Taya aza a na i a idashi a Urushelima a tuka ta n adan n ucanuku kakau wi idengushi i le wa aza a Yahuda a kanna ka Ashibi, punu Urushelima.

¹⁷ Da n dansukai aza a gbara-gbara a Yahuda n danai le, <<Ili i gbani-gbani i yidai yi a kuya'an na? Yi a kulangasa kanna ka Ashibi.

¹⁸ Ta ikaya i da i ya'in nannai ba? Ali da Kashile ka tukai tsu n madukpa a likuci i nampa ba? Gogo na i ciga ta i zuwa Kashile ya'an wupa n aza a Isaraila, adama a kanna ka Ashibi ka na yi a kulangasa na.>>

¹⁹ Da n zuwai a bayangu su utsutsu u Urushelima a ugiti u kanna ka Ashibi n kulivi, kata kpamu utsutsu wa u yongo ubayangi ali kanna ka Ashibi ka laza. Da n zuwai aza a ulinga a va inda utsutsu, adama a na kata a uwaka n ucanuku punu a kanna ka Ashibi ba.

²⁰ Kute ku da ko ku re ba aza a idengushi asai lo pulai vu mashilya ma likuci i Urushelima ya ba.

²¹ Ama da m barangi le, n danai, <<Yidai i zuwai da yi a ku asusa paki n mashilya? Da baci i doku i ya'in ili i nampa mi ta a kuka da.>> Ili i dikai a kanna ka nanlo odoku a tawa e kuden a kanna ka Ashibi ba.

²² Da n zuwai aza e Levi a takpai nshinda n le kata a bana inda utsutsu, adama a na o tono wila u kanna ka Ashibi ka ko yongo cida.

Kashile ka va, ciba nu mpa adama a ukuna u nampa, kata vu pana asuvayali a va n ucigi u nu u ko wannai.

²³ A makyan ma nanlo, da me enei aza a Yahuda n abundai a na a zuwai amaci aza a Ashidodu n aza a Amona n aza a Mowabu.

²⁴ Muku n le n yoku a kuya'an kadanshi n kelentsu ka aza a Ashidodu n kelentsu ka uma o yoku kau, ali a kpadai kufuda kudansa n kelentsu ke le ka Yahuda.

²⁵ Da n dansukai le kau, da kpamu n ya'ankai le una, n lapai aza a yoku e le ali n muda anji e le, n zuwai le a kucinai n Kashile a danai, <<I o kudoku ku neke nkere n le uma a na i aza a Yahuda ba a zuwa, ko a dika muku n amaci n le ba.

²⁶ Da n danai le, icu'u i kuzuwa ka amaci a nampa a da i zuwai Sulemanu mogono ma Isaraila kuya'an unushi ba? A katsuma ku uduniya dem babu mogono ma na ma ya'in ci ni. Kashile ka ni ka cigai ta, ali da Kashile ka zuwai ni wo okpoi mogono mi Isaraila raka, ama omoci amaci a da a zuwai ni u nusai.

²⁷ Ci a ku ushuku n ili i na yi a kuya'an ba, ali ci ya'an kagbanigbani kanampa ka unambi wu usubi u Kashile ka tsu, ali tsu kuzuwa omoci amaci.>>

²⁸ Maku me te a katsuma ka muku mo olobo n Joyida, maku ma Eliyashibu ganu vu gbayin, u zuwai mekere ma Sanbalatu vuma vu Betu-horon. Da n lokoi ni u dangulo.

²⁹ Kashile ka va ciba n e le, adama a na a natukpa ta ulinga u anan ganu n uzuwakpani wu ulinga u anan ganu n aza e Levi.

³⁰ Ta n takpakai anan ganu n aza e Levi nshinda mi ili i na yi ya aza a Yahuda ba, n zuwai le ulinga, yaba dem n ulinga u ni.

³¹ Da kpamu n fobusoi tsu na a ku tawasaka nu ndanga n kuya'anka alyuka o kusongu a makyan ma na wu untsai, n tsu na kpamu a kutuka ili i kashina i na i gitai kuge'we.

Kashile ka va, ciba nu mpa.

Katagarda ka Esta Kubayuwa

Ukuna u na wi punu a katagarda ke Esta, u da u ya'an ta a kpa'a ku mogono ma Pashiya. Ukuna wa u ya'an ta we egbere vu na e ci deke Esta, adama a utsura u kaḍu u na wi n u da, n tsu na u u nekei kaci ka ni da wi isai aza a ni a na irala i le yi ishi a kuna. Katagarda ka ka ya'an ta kadanshi tsu na ugiti u kaḍiva ka Purim ki, n tsu na a tsu ya'an ka'a.

Ili i na yi punu udari a katagarda ka nampa:

Esta wo okpoi egbere, 1:1--2:23

Kusheshe ku gbani-gbani ku Hama, 3:1--5:14

A unai Hama, 6:1--7:10

Aza a Yahuda a lya'i irala i le n kuvon 8:1--10:3

Kaḍiva ko Mogono Ahasuru

¹ Ili i na i ya'in a ayin o tsugono tsu Ahasuru i da na. Mogono ma nampa ma lya'a ta tsugono tsu ubon wi idika amangatawun n kamanga n i cindere (127), u gitai a ubon wi idika i Kushi a kubana a Itopiya.*

² A ayin a nanlo mogono Ahasuru ayi a kulya'a tsugono a likuci i gbayin Susa.

³ A kaya ka tatsu ko tsugono ci ni, da u fobusoi kaḍiva adama aza e kelime nu nkoshi m gbara-gbara a ni dem. Ovonshi o osoji a Pashiya m Midiya nu ngono, n aza gbara-gbara a na i ubon u nanlo wa da a o bolongi lo dem.

⁴ Ali ayin amangatawun n amanganashi (180) ayi o kuyotsongu uciyi u ni n tsugbayin ci ni n tsugono ci ni dem.

⁵ Ana ayin a nampa a lazai da mogono mo doku mo fobusoi kaḍiva ko yoku ka ayin e cindere, punu e kefeke ka gbayin ka ni, adama a uma a gbagba'in n aza a na a buwai da i idashi punu a Susa dem.

⁶ Ubuta wa wi ta n arikinla a ari m mini mu usuni u sakushi. A kala ta ubuta wa n eleje ari a singai n aza a na o yotsoi mini ma maḍiya. Da a kalai ubuta wa nu nkawani ma azurufa, a sabangi le a kumi'i ka atali a na i n uga'in u kinda. Akuba o yoku i ta lo kpamu a na a ya'in n azurufa n azanariya. Da a zuwai le lo pulai vu kpa'a ku mogono vu na kpamu a ya'in n atali a singai a na eshe'wei a katali, n usumbi u mini kakau.

⁷ Da e nekei uma maḳyan n icu'u yi nkoko'o ma azanariya kakau, babu mokoko ma na mi icu'u ite n vu toku, maḳyan mo mogono kpamu a sanḳa vuza ba, e nekei yaba dem tsu na uciyi u mogono wi.

⁸ Tsu na mogono ma danai u kaṣukpa ta komoci dem u so'o ili kuso'o tsu na u cigai, adama a na kpamu u dana ta agbashī a ni e neke yaba dem icu'u i maḳyan i na u cigai.

⁹ egbere Vashita u ya'ankai feu aṁaci kaḍiva adama a aṁaci a na i e kefeke ko Mogono Ahasuru.

A takpai Vashita o tsugono tsu egbere

¹⁰ A kannu ke cindere ka kaḍiva ka, ana mogono Ahasuru wi a kaṣuma ko kuso'o da u danai ndari n ali n cindere aza a na e ci neke yi ilikulya, ele da anan Mahuma, m Bizata, n Harubone, m Bigata, Abata n Zita kobolo n Kakasu,

* 1:1 1:1 Ahasuru n Atazesu kula kute ku da

¹¹ a_tuka_yi n egbere Vashita u uki n oroli, adama a na u yotsongu tsuloboi ci ni u uma a_ni, n aza a gbagba'in adama a na wi ta_n tsuloboi tsu kinda kau.

¹² Ana aza a na i a kinda mogono a danai ni usuki u mogono, da egbere Vashita u iwain kubana usuki u mogono wa. Da mogono ma ya'in wupa da ka_du ka_ni ka_kulaj kau.

¹³ Da mogono ma_lansaj odoki a_ubuta_wu eyevei a kakuna n aza na i n uyevei u wila n afada, tsu na u kiwanai kuya'ansa.

¹⁴ Aza a na i devu m mogono ele da Kashena, n Shitaru, n Adimita, n Tarishisa, m Merasu, m Marsena, m Memukan, uma a_gbara_gbara_e cindere aza a Pashiya m Midiya, aza a na i n utsura e ene mogono kata_a_dasangu kelime ka_ni.

¹⁵ Dada mogono me ecei, <<Tsu na wila_wi, yidaj i ga'in a ya'anka sangina Vashita? U tono kadanshi ko mogono Ahasuru ba, ka na ndari n ali a danai ni.>>

¹⁶ Da Memukan u dansai lo e kelime ko mogono n aza a_gbara_gbara_a_ni, <<Egbere Vashita mogono ma'a u nusakai koci ba, ali a kubana wa aza a_gbara_gbara_o mogono feu n aza a na i punu a ubon u mogono Ahasuru feu.

¹⁷ Adama a ili i na sangina u ya'in, amaci a na a buwai i ta_a kupana, kata_o goyo ali e le a dana, <Mogono Ahasuru u ya'anka ta_sangina Vashita kadanshi a_tuka_yi na wa_ni, ama da u iwain.>

¹⁸ A kannu ka nampa da baci amaci aza a Pashiya n amaci a_gbara_gbara_a Midiya a panai i na sangina u ya'ankai mogono, n tsu nanlo i ta_feu a kuya'anka ali e le nannai. Amaci a o kudoku a cikpa ali e le ba, kata_ali e le o yongo a kuya'an wupa n amaci e le.

¹⁹ Adama a nannai mogono me ene baci u ga'an yi ta, u neke kadanshi ku utsura kata_a_dana ka'a punu a_wila_u Pashiya m Midiya, U na a kusaba'a ba, u na u kuzuwa sangina Vashita wo kudoku kubana u mogono Ahasuru ba. Ya'an mogono ma dika tsugbayin tsu vuka tsa u neke vuza yoku vu na u la'i ni usubi.

²⁰ Ayin a na baci wila_u mogono u nanlo u ya'in usali, a ubon u tsugono tsu nu dem, ta kpamu amaci raka_o kutono kadanshi ka ali e le nannai, aza a unambi n aza a_uciyei dem.>>

²¹ Da mogono n aza a gbagba'in a_ni a panai uyo'o u odoki a Memukan. Da mogono ma ya'in ulinga n i na Memuka u danai ni.

²² Da u suki n akaka a ufani a kubana a ubon dem u na wi o tsugono tsa. Da kpamu u suki ubuta_dem n kelentsu ka na a kufuda kukece, n umaci dem n tsu na e kuyeve. Vali dem wo okpo vuzagbayin vu kpa'a vi ni, wo okpo vuza na u kudansa kata_o tono.

2

Esta wo okpoi sangina

¹ Megeshe kenu ana mogono Ahasuru u_tanaj a wupa u ni, u lanaj kadanshi ka adama a Vashita, i na u ya'in n icu'u i wila_u na e nekei adama a_ni.

² Aza a na i a kuya'anka mogono ulinga a danai ni, <<Ya'an a_lansaka mogono nkere n singai n sigai n na kata_n yevei ali ba a_tuka mogono.

³ Ya'an mogono ma zuwa aza e kelime a na i a_ubuta_u tsugono u ni a_tuka_yi ni nkere n singai n singai n na kata_e yevei ali ba, a zuwa le a kpa'a ku na a tsu zuwa nkere m mogono a Susa, a_kasukpa_le e ekiye a Hagai madari mo mogono ayi vu na e nekei utsura u kinda muku ma_amaci. Kata_u lana_le mayin n u nekei le mani'in ma_kusukuya.

⁴ Kasukpa mogono ma zagba mekere ma na ma ga'in ni kata_u zuwa yi wo okpo yi sangina a_una_u Vashita.>> Mogono me ene ta_kadanshi ka ka ga'an yi ta, da u tonoi ka'a.

⁵ A ayin a nanlo a vuma vi idika vu Yahuda vi ta punu vuza kula Modikaya punu a kpa'a ku mogono ku Susa, kolobo ke Jeru maku ma Shimayi, maku ma Kishi vuza vu kumaci ka aza a Bayami.

⁶ Modikaya wi ta punu a katsuma ka aza a na a utakai a idika i Urushelima kobolo m mogono Jekoniya vi idika i Yahuda, aza na ayi mogono Nebukadnezar u vi idika i Babila u purai le a kubana a idika i tsugbashi.

⁷ Modikaya wi ta n taku maku me esheku e ke'en n tsuloboi, vu na vi n kula Hadasa da kparamu feu e ci deke yi Esta, ayi makpam ma'a, wi n esheku ba, wi n anaku ba. Ana mmaci n ni n kuwai da Modikaya u dikai ni wo okpoi tsu maku ma ni.

⁸ Ana a salai wila u mogono, dada o bolongi nkere n abundai a Susa a kpa'a ku mogono e ekiye a Hagai. A banka ta feu Esta a kpa'a ku mogono e ekiye a Hagai vuza na u ci inda amaci.

⁹ Esta u uwa ta a kadu ka Hagai dada u ciyai mapasa ma singai wa ni. Gogo'o va lo da u lansa kai ni ili kulapulaka ashi n ilikulya i singai. Da u nekei ni abanki e nkere e cindere a na a kubanka yi, a na a zagbai punu o kuyongo e kefeke ko mogono. Dada u dikai ni n abanki a ni a bankai a ubuta u na u la'i n kuga'an punu a kpa'a ka.

¹⁰ Kata bi'i Esta u dana tsu na wi n ukuna wu umaci u ni n ubuta una wu utai ba, adama a na Modikaya u kasukpa yi u ya'an nannai kata ba.

¹¹ A kanna dem Modikaya u kana kubana n u bonoi devu n kpa'a ka amaci ka, adama a na u yeve ko nini dai Esta wi n tsu na kparamu wi de.

¹² Kafu ayin a na mekere ma kubana u mogono Ahasuru a yawa, wi ta a kushatangu wotoi kupa n u re ayi a kulapula tsuloboi ci ni tsu na a danai amaci a ya'an. Wotoi u tali a kusukuya mani'in ma muru, u tali kparamu feu a kusukuya mani'in n ili i magulani.

¹³ Tsu na u kubana u mogono u dada na, ili i na u cigai dem i ta e kuneke yi i da a kpa'a ka amaci, kata u laza n i da a kubana e kefeke ko mogono.

¹⁴ Wi ta a kubana a kpa'a ku mogono n kulivi, n usana kata u bono a ubuta u yoku a kpa'a ka amaci ka, a ubuta u na Shamuza wi, kagbashi ko mogono madari vuza na u cinda amaci a gbani o mogono. Wo kudoku wo bono u mogono ba sai kadu ka ni ka dasangu n ayi da kparamu u dekei kula ku ni.

¹⁵ Ana ayin a na Esta u kubana u mogono a yawai, maku mekere ma na Modikaya u banai maku me esheku e ke'en Abihayi, we ece ili i yoku ba sai i na Hagai kagbashi ko mogono madari u danai. Da Esta u uwai adu a uma a na de dem e enei ni.

¹⁶ A dikai ni a kubana u mogono Ahasuru de a kpa'a ku tsugono o wotoi u kupa, u na e ci deke wotoi u Tebatu a kaya ke cindere ko tsugono ka ni.

¹⁷ Da Esta u uwai a ashi o mogono u la'i amaci a na a buwai dem, u ciyai mapasa ma singai n wishu u mogono u lai nkere n na m buwai. Da u la'i nkere n na n lazai dem. Da u zuwai oroli o tsugono wa ni, da u zuwai ni wo okpoi sangina a una u Vashita.

¹⁸ Da mogono ma ya'in kadiva ka gbayin adama a na u cikpa Esta, dada u banuki uma a gbagba'in a ni dem. Da u salai kanna ka kuvuka a kanna ka, lo a ubon wa dem. Da u peciki kune'en n ili i tsugono feu dem.

Modikaya u palakpai kusheshe ku Bigitana n Tarisa

¹⁹ Ana o doku a zuwai nkere n na n yevei ali ba n dara ire, Modikaya lo a idashi a utsutsu u mogono.

²⁰ Ama ayi Esta u sokongu ta ukuna wu umaci u ni n ubuta una wu utai, tsu na Modikaya u danai ni u ya'an. Da u lazai n kutono i na Modikaya u danai ni, tsu na u ya'in a ayin a na wi a kpa'a ku ni.

²¹ A ayin a na Modikaya wi idāshi a utsutsu u mogono, Bigitana n Tarisa, uma e re a na i a kinda utsu tsu u kpa'a ku mogono, a ya'in wupa kau da e sheshei tsu na a kuna mogono Ahasuru.

²² Da Modikaya u yevei i na o fobusoi kuya'an da u danai sangina Esta, Da Esta u danai mogono i na Modikaya u panai.

²³ Ana a lanai kadanshi da e enei ka'a mayun da, a unai uma e re a nanlo a a madanga ma kusaku uma. Da kakuna ka, a danai ka'a punu a katagarda ko tsugono tsu mogono.

3

Kusheshe ku Hama adama a na u ciya wu una aza a Yahuda

¹ Ana ili i nampa i lazai, da mogono Ahasuru u nekei Hama kolobo ka Hamadata tsugbayin, Agagu u dangusai ni da u nekei ni idāshi i tsugbayin, u la'i aza a gbara-gbara a na a buwai dem.

² Aza a gbagba'in dem a na i e kefeku ko mogono, a kudangi da e nekei Hama tsugbayin, adama a na mogono ma ya'an ta de kadanshi tsu nampa adama a ni, ama Modikaya u iwain kukudanku yi ko u neke yi tsugbayin.

³ Da aza a gbagba'in o mogono a na i a utsutsu wa e ecei Modikaya, <<Yidai i zuwai da vu pasai kadanshi ko mogono?>>

⁴ Ayin n abundai a kanai kuya'anka yi kadanshi ama da u kpaɗai kutono kadanshi ke le. Da a banai da a danai Hama ko u kukaşukpa ta Modikaya u lya'a kelime n i na wi a kuya'an, adama a na u dana le ta ayi vuza va aza a Yahuda da.

⁵ Ana Hama we enei Modikaya wi a ku kudangu su ka yi ba, ko u neke yi ta na tsugbayin ba, da u ya'in wupa kau.

⁶ Ana Hama u tawai u yevei Modikaya vuza va aza Yahuda da, da we enei a una Modikaya ende'en u yawa ba, da u laŋsai uye u na u kuna yi n aza a ni aza a Yahuda dem, ele na i punu o tsugono tsa aza Ahasuru raka.

⁷ O wotoi u iyain u Nisan u kaya ka kupa n ke re ko tsugono Ahasuru, da a ya'in kazagba lo a aşi a Hama, adama a na a ciya kanna n wotoi u na u ya'in derere n i na u sheshei kuya'an va. Da kazagba ka ka yikpai derere o wotoi u Adaru, da da wotoi u kupa n u re.

⁸ Da Hama u danai mogono Ahasuru, <<Uma o yoku i ta lo aza na i a idāshi punu a ubuta u tsugono u nu, ama i ta a kuya'ansa ili i yoku kau n i na tsugono tsu nu tsu danai. I kpamu o kutono kadanshi ka nu ba, adama a nannai u ga'an mogono ma kaşukpa le n wuma ba.

⁹ Nannai da baci u kuzuwa mogono mazanga zuwa a una le raka, mpa mi ta e kuneke vuza dem vu na u zuwai mogono mazanga agisamkpatsu azurufa akpan kupa (10,000) u zuwa ubuta u kuzuwa ku mogono.>>

¹⁰ Adama a nannai mogono ma fodoi makawani ma ni, ma na mi n urotu u ni punu da u nekei Hama ulobo u Hamadata, vuza va aza a Agagu vurala va aza a Yahuda.

¹¹ Da mogono ma danai Hama, <<E neke wu ta ikebe ya, n uma kpamu, vi ya'an n ele uteku tsu na u ga'in nu.>>

¹² Da u dekei adani o mogono a kanna ka kupa n ka tatsu o wotoi u iyan. A zuwai le a danai akaka a ubuta dem n kelentsu ka yaba dem tsu na Hama u danai le, ngono n anan gomuna vu ubuta dem n aza a gbara-gbara dem. A dana ta i da n kula ku mogono Ahasuru n uzuwi u kukiye u ni dem.

¹³ Da a suki akaka a ubuta dem a kubana idika kakau n kadanshi ka munuka, a una aza a Yahuda dem, adangani nu nkoshi nu mmaçi m muku n wawa'a a una le a kanna ke te, a kanna ka kupa n ka tatsu ko wotoi u kupa n ure, wotoi u Adaru kata a isa le ucanuku u le.

¹⁴ Da mogono Ahasuru u zuwai katagarda ka ko okpo wila a idika dem, uma raka o fobusoi adama a kanna ka nanlo.

¹⁵ Adama a kadanshi ko mogono da alingata a a dangai m moloko adama a na e pecuku atagarda a. Da a ya'in kadanshi ka dem a ubuta u likuci-likuci i Susa dem. Da Mogono n Hama a dasangi adama a na o so'o, likuci i Susa kpamu i kanai kuripulasa adama a kadanshi ka kawuya.

4

Modikaya u folonoi Esta u banka

¹ Ana Modikaya u panai i na dem i ya'in, da u karai aminya a ni, da u ukai akashi a kpalu da u tsunki ka ni kokomo, da wu utai u uwai asuvu a likuci, da u bosoi kadauri yaba dem a kupana lo a likuci ya.

² Da u banai u shamgbai a utsutsu u kefeku ko mogono, adama a na a kukasukpa vuza na u ukai akashi a kpalu u uwa punu ba.

³ A ubuta dem u na a panai kadanshi ko mogono, da aza a Yahuda dem a namgbai katsuma kau ali da a kanai una m mashe n kaca'a kau n abundai da a ukai aminya a kpalu, ali da a vaki o kokomo.

⁴ Ana amaci a na a tsu kuya'anaka sangina Esta ulinga a danai ni, ili i na Modikaya wi a kuya'an, da u namgbai katsuma kau. Da u su'uki Modikaya ntogu n singai, u ukata u fodo m kpalu ma, ama da u iwain kisa.

⁵ Da Esta u dekei Hataca, vuza te a katsuma ka ndari n ali m mogono aza ulinga a ni, vuza na a zuwai a banka yi, u bana we ecei Modikaya yidai i ya'in ni, yidai kpamu yi a nwalu.

⁶ Da Hataca u banai u Modikaya a kabanga ka likuci e kelime ke kefeku ko mogono,

⁷ Da Modikaya u danai ni ili i na i ya'in ni dem, n ikebe i na Hama u ya'in uzuwakpani i na u kutsupa a ubuta u kuzuwa u mogono, adama a na a una aza a Yahuda dem.

⁸ Da Modikaya u nekei Hataka katagarda ka wila ka na a danai a Susa adama na a una aza a Yahuda, u yotsongu Esta kata kpamu u dana yi ili na yi punu raka, da kpamu u danai ni u ya'an moloko a kubana a kpa'a ku mogono, u folono a pana asuvayali a ni, kata kpamu u folono yi adama a uma a ni.

⁹ Da Hataca u banai u danai Esta ili i na Modikaya u danai ni.

¹⁰ Da Esta u ya'in kadanshi n Hataca, da u suki ni n akaka u bana u Modikaya u dana yi,

¹¹ <<Anan taji raka n uma o mogono dem e yeve ta vuka ko vali vu na u banai u mogono ko e kefeku ka ni babu na mogono me deke yi, vuma vu nanlo i ta a kuna yi. Ili i te i da koci mogono ma sapangu baci kalangu ka azanariya ka ni wa ni, da da a kasukpa yi n wuma. Ama gogo na ayin kamangankupa a laza ta mogono ta na me deke mu n tawa wa ni ba.>>

¹² Da a danai Modikaya ili i na Esta u danai,

¹³ da Modikaya u su'uki ni n wu ushuki u danai, <<Kata vi indana adanshi avu na vi e kefeku ko tsugono vi ta a kula'aka ende'en nu a katsuma ka aza Yahuda ba.

¹⁴ Vu pada baci bini adama a kakuna ka nampa, ubanki n wishi a kubana wa aza a Yahuda wi ta a kuta a ubuta u yoku, ama avu m kpa'a ke eshevu yi ta a kukuwa. Yayi u yevei ko adama a vicu'u vu kanna ka nampa da da i zuwai vo okpoi sangina?>>

¹⁵ Da Esta u suki n kadanshi ka nampa a kubana u Modikaya,

¹⁶ <<Bana vu bolongu aza a Yahuda dem aza a na i a Susa a ya'an kakuli adama a va, Kata i lya'a ko i so'o ili ba ali ayin a tatsu kanna n kayin. Mpa nu nkere n va feu ci ta a kuya'an kakuli tsu na yi. Tsu kotso baci kakuli ka a ayin a nanlo a da ma kubana u mogono, ko a na wila u wu ushuki nannai ba. Mi baci a kukuwa n kuwa de.>>

¹⁷ Da Modikaya u lazai da u banai u ya'in ili i na Esta u danai ni u ya'an dem.

5

Ufolu u Esta a kubana u mogono

¹ A kannu ka tatsu da Esta u ukai ucanuku u tsugono u ni, da u shamgbai o mololo ma asuvu me kefeke, e kelime ko mogono ayi tamkpamu mogono a idashi a kakuba ko tsugono ci ni e kefeke ka ni, a kinda utsutsu u na a tsu uwaka.

² Ana we enei sangina Esta a kashani lo o mololo ma mashilya ma, da u panai uyo'o n ayi da u sapanki ni kalangu ka azanariya ka na ki e ekiye a ni. Da Esta u rononoi da u sa'wai kocombo ka kalangu ko tsugono ka azanariya ka.

³ Da mogono me ecei ni, <<Yidai nannai, sangina Esta? Yidai ufolu u nu? Ko kagimi ke te ka'a baci ku ukuna u tsugono, i ta e kuneke wu.>>

⁴ Da Esta wu ushuki u danai, <<Vu ushuku baci, ya'an avu mogono n Hama i tawa anana a ubuta u kadiva ka na n fobusoi adama a nu.>>

⁵ Dada mogono ma danai, <<Tukai n Hama gogo'o, adama a na ci ya'an i na Esta u cigai.>> Da mogono ma n Hama a banai kadiva ka na Esta u fobusoi va.

⁶ Ana i lo o kuso'o makyau, da mogono me ecei Esta kpamu, <<Gogo na yidai vi a kuciga? Vi ta a kuciya i da. Yidai ufolu u nu? Ko kagimi ku ukuna u tsugono u da baci, i ta e kuneke wu.>>

⁷ Dada Esta wu ushuki, <<I na mi a kuciga n ufolu u va i dada na:

⁸ Mogono ma dika mu baci vuma, da baci kpamu wu ushuki u ya'anka mu i na mi a kuciga, kata u shatangu i na n folonoi, kasukpa mogono n Hama a tawa kadiva makpa'a, ka na n fobusoi adama e le. Yeve mu ushuku mogono keci ku ni.>>

Kusheshe ku Hama u ciya wu una Modikaya

⁹ Hama wu utai m mazanga a kadu ka ni a kannu ka nanlo. Ama ana we enei Modikaya a utsutsu u kefeke ko mogono, da u zukai n ayi u danga n kuje'e ke ki ikyamba ba ko ta na kadu uma'fi ko wovon ba, da kadu ka ni ko doku ka tasuki adama a Modikaya.

¹⁰ N nannai dem, da Hama u gbamai asuvu u lazai o kubono a kpa'a.

U dekei aja'a a ni kpamu n vuka vi ni Zera,

¹¹ Hama u kagai e kelime ke le adama a uciyi wa abundai u na wi n u da, n tsu na wi m muku n abundai, n tsu na kpamu mogono me nekei ni tsugbayin ali da u doki ni utsura u la'i aza a gbara-gbara o mogono a na a buwai.

¹² Da Hama u doku u danai, <<Nannai da bi'i koci ba, mpa da koci egbere Esta u banuki n soku mogono a kubana a kadiva ka na u fobusoi. Da u doku u banuki mu m mogono ma tsu bana kadiva kpamu mkpa'a.

¹³ Ama ili i nampa dem i yawa mu ba, da baci mi enei Modikaya vuza vu Yahuda nanlo idashi a utsutsu u kefeke ko mogono.>>

¹⁴ Dada vuka vi ni Zera n aja'a a ni dem a danai ni, <<Zuwa a lansa madanga ma kusaku uma kata a sabangi yi de, ma na kashani ka ni ka yawai udashi amangatatsunkupa n u tawun. Makpa'a n usana vu dana mogono ma zuwa a sabangu Modikaya de. Kata vu laza i bana i lya'a ilikulya i kadiva ya ada m mogono babu unamgbukatsuma.>> Da Hama u panai uyo'o wo odoki a nanlo. Da ta na u zuwai a lansa madanga ma kusaku uma ma gbayin adama a kusabamgu uma.

6

Mogono me nekei Modikaya tsugbayin

¹ N kayin ka nanlo mogono ma ma fuda ma lata ba, dada u danai a taka yi n katagarda ka Arabali, e keceke yi ili na yi punu i na u ya'in ayi o tsugono.

² A cina ta i da uɗani nannai ana Modikaya u toɗukpoi kadanshi ka Bigitana n Tarisa, ndari n re n na mi a kinda utsutsu u kpa'a ku mogono Ahasuru ka,

³ Mogono ma ya'in keci, <<Tsugbayin ce ne tsu ɗai n katsupu kene ka i tamkpamu Modikaya u ciyaɪ adama a ukuna u nampa?>> Aɓaṅki a ni a ushuki ni, <<Babu ili i na a ya'ankai ni.>>

⁴ Mogono ma danai, yayi wi punu ulanga wa? Gogo na Hama u uwai ulanga u pulai u kefeku adama a na u ya'anka mogono kadanshi ka na u saku modikaya a maɗanga ma na ayi u lapulai.

⁵ Aɓaṅki a ni a ushiki a danai, <<Hama ɗa lo kashani punu a ulanga.>> Da mogono ma danai, <<Ukai ni asuvu.>>

⁶ Ana Hama u uwai, mogono me ecei, <<Yiɗai n kuya'anka vuma vu na mogono me nekei tsugbayin?>> Gogo lo u kaṇai kusheshe n kaɓi ka ni, <<Yayi mogono ma kuciga kuneke tsugbayin, m ba m pa ba?>>

⁷ Da Hama u danai mogono ma, <<Ili i na a kuya'anka vuza vu na mogono mi a kuciga wa neke tsugbayin,

⁸ zuwa le a tuka n aminya o tsugono a na mogono ma ukai ɗe, n kodoku ko tsugono ka na mogono ma kumbai ɗe, kaɗa kpamu a zuwaka ka'a oroli o tsugono.

⁹ Kaɗa i neke kashiyatsu ka n kodoku ka o yongo e ekiye a kabara ka gbayin ka na ko tsu yongo o kutono mogono a kubana nwalu. Kaɗa a kala vuza na mogono ma la'i n kuciga va u ciya tsugbayin, yeve a kumbaka yi o kodoku ka o tonon ayi a nsanji n likuci, n a salakai ni, <Ili i na a ya'ankai vuza na mogono ma cigai e neke tsugbayin i ɗaɗa na!>>

¹⁰ Mogono ma danai Hama, <<Wala gogo na, laṅsa kashiyatsu n kodoku ka vi ya'an tsu na vi sheshei kuya'an m Modikaya vuza va aza a Yahuda, ayi na u ci yongo a iɗashi a utsutsu u kefeku ko mogono. Kaɗa vu kpaɗa kuya'an ili i te a kaɗsuma ki na vi sheshei ba.>>

¹¹ Daɗa Hama u laṅsai kashiyatsu n kodoku ka. U kalai Modikaya, ɗa u kumbakai ni o kodoku ɗa kpamu u tonoi n ayi a nsanji n likuci n u salai ukuna u ni, <<Ili i na a ya'ankai vuza na mogono ma cigai e neke tsugbayin i ɗaɗa na!>>

¹² Ana o kotsoi nannai, ɗa Modikaya u bonoi a utsutsu u kefeku ko mogono ka. Ama ɗa Hama u fangalukpai a kubana a kpa'a, n kaci ka ni upali adama o wono,

¹³ ɗa u danai vuka vi ni Zera n aja'a a ni feu raɓa ili i na i ciyaɪ ni. Aza odoki a ni n vuka vi ni Zera a danai ni, <<Ana wo okpoi u Modikaya u ɗa uyikpi u nu u gitai, ayi feu vuza va aza a Yahuda ɗa, vu buwa o kudoku kuya'an ili i makara ba, gogo na vu bana ta uteku raɓa-raɓa!>>

¹⁴ Ayin a na ele bi'i a kadanshi n ayi, ɗa ndari m mogono n yawai n ɗikai Hama va a kubanka a ubuta u kaɗiva ka na Esta u fobusoi.

7

A sabangi Hama

¹ Mogono n Hama a banai kulya'a n o so'i kobolo n Esta,

² Ana i lo o kuso'o maɓyaṇ a kanna ke ire ka nanlo, ɗa mogono me ecei kpamu, <<Egbere Esta, yiɗai vi a kuciga? I ta e kuneke wu i ɗa. Yiɗai ufolu u nu? Ko kagimi ku ukuna u tsugono ka'a baci vi ta a kuciya.>>

³ Egbere Esta wu ushuki, <<Mi baci a kuciya mapasa ma singai wa nu, avu mogono, ɗa baci feu u yokpoi nu, kaɗukpa mu n wuma kaɗa vu kaɗukpa uma a va feu o yongo n wuma. Daɗa ufolu u va.

⁴ Adama a na mpa n uma a va, ci ta udengi adama a kugbasha, n kukiɗa n kuna, ishi baci adama a ukuna wu tsugbashi u ɗa e dengei tsu koci, mi ishi ta a kupada bini,

ko kutakacika mi ishi a kutakacika gbani ba. Adama a na babu ili i na a kugisangu n i na mogono ma kunamba.>>

⁵ Mogono ma Ahasuru me ecei egbere Esta, <<Yayi tamkpamu? Te dai a kuciya vuma vu na u kuya'an ili tsu nanlo?>>

⁶ Da Esta u danai, vuza va odoki n vurala vu tsu ayi da Hama vuma vu gbani-gbani vu tsu. Da Hama u panai wovon e mere mo mogono n egbere Esta.

⁷ Da mogono ma dangai n wupa, u kasukpai makyan ma ni da wu utai pulai e kefeku ka ni. Ama Hama u yeve ta ili i na mogono me sheshekei kaci ka ni, shamgba lo devu adama a na vu folono egbere Esta adama a wuma u ni.

⁸ Ana mogono mo bonoi e kefeku ka ni, a kunu ku kuyongo ku ni. Da Hama u yikpai e kelime ke Esta a ubon u na Esta wi idashi. Mogono ma danai, u kushika ta egbere e kelime ka va a kpa'a ku va, mpa e kene? Ana mogono ma dansai nannai, da e remei Hama.

⁹ Da Harubona, a katsuma ka ndari n na mi a kuya'anka mogono aganda u danai, <<Hama u ya'an ta kaburakpatsu ka kusabatangu uma ka na kashani ka ni ka yawai udashi amangatatsunkupa n u tawun punu a kpa'a ku ni. U ya'an ta kaburakpatsu ka adama a na u saku Modikaya vuza na wi isai wuma u mogono.>> Da mogono ma danai, <<Sabangi ni de.>>

¹⁰ Dada a sabangi Hama a madanga ma de ma na u fobusoi adama a Modikaya a. Da ta na wupa u mogono u cipai.

8

Esta wi isai aza a Yahuda.

¹ N kanna ka nanlo da Mogono Ahasuru me nekei Esta kpa'a ku Hama, vurala va aza a Yahuda, n uciyi u Hama raka, Modikaya tamkpamu u banai u Mogono, adama a na Esta u dana ta de ili i na i gasai le n ayi.

² Da mogono ma dikai makawani ma ni ma katambari, ma na wi isai a ubuta u Hama, u nekei Modikaya. Esta kpamu u zuwai Modikaya u lana kpa'a ku Hama.

³ Da Esta kpamu u yikpai a ubon u ene u mogono, u folonoi ni n kujilya u takpa kusheshe ku gbani-gbani ku Hama vu Agagu ku na u ya'in adama a aza a Yahuda.

⁴ Da mogono me nekei Esta kalangu ko tsugono ka azanariya ka singai. Esta ta na u shamgbai kashani e kelime ko mogono,

⁵ da u danai mogono, <<Vu ushuku baci, n ciya baci kpamu utsura wa nu, mogono ma u ga'in baci, u pana baci uyo'o nu mpa, ya'an a dana, a takpa akaka a na Hama vu Agagu maku ma Hamadata u danai adama a na a takacika aza a Yahuda a na i punu a kpa'a ku mogono raka.

⁶ Nini dai n kuzuwa ashi a va e kene ili i gbani-gbani i nampa? Nini dai kpamu n kuzuwa ashi a va e kene kulangasu ku uma a va n kumaci ku va?>>

⁷ Da mogono Ahasuru ma danai sangina Esta m Modikaya vuza Yahuda, <<N neke ta de Esta kpa'a ku Hama, a sabatangu yi ta de kpamu gadi vu madanga ma kusaku uma adama a na u ciga ta wa sa'wa aza a Yahuda.

⁸ Gogo na danai wila u yoku uteku tsu na ya kuciga n kula ku mogono n una wa aza a Yahuda wa, kata i pala m makawani ma katambari ko mogono. Ama i yeve wila u na a danai n kula ku mogono da a lapai n katambari ko mogono, i da i buwa feu kucipaka ba.>>

⁹ Gogo va lo da e dekei adani o mogono a kanna ka kamanga n a tatsu ko wotoi u tatsu, dada wotoi u Sivan. Adani a a danai ili dem i na Modikaya u danai adama a uma a Yahuda. Dada kpamu a su'uki ngono n wawa'a mu ubon dem, kobolo n anan gomuna nu nkoshi m gbara-gbara n na o tsugono tsu ubon wi idika amangatawun n kamanga n i cindere (127), u gitai a ubon wi idika i Kushi a kubana a Itopiya. A

vadalukpai n kelentsu kakau dem n tsu na a ci ya'an idani i le a ubon u na i. A danakai feu aza a Yahuda n kelentsu ki idika ke le.

¹⁰ Modikaya u ya'in idani n kula ku mogono Ahasuru, u palai kpamu da u zuwakai ni makawani ma na mi katambari ko mogono. Da a bankai n akaka e ekiye a uma a usuki o gogo'o, wa aza a na a tsu kumba odoku a iladi kau, a na i a kuguba adama a ulinga u mogono.

¹¹ Punu akaka a, mogono mu ushuku ta uma a Yahuda a likuci kakau raka o bolongu ubuta u te a isa wuma u le. Kata kpamu a una aza a yunatsu m muku n le n amaci e le a na a utai a ubon u yoku da a tawai kugala le. A kida le gbende ko vicu'u a buwaka ba, kata a pura uciyi u le feu,

¹² kanna ka na a zuwakai aza a Yahuda a ya'an kakuna ka nampa raka a ubon u mogono Ahasuru dada, kanna ka kupa n ka tatsu ko wotoi u kupa n u re, dada feu e ci deke wotoi u Adaru.

¹³ Idani i na a purai va yi ta o kokpo wila a kubana a ubon dem, kata a zuwa uma raka e yeve n idika kakau dem, adama a na aza a Yahuda o yongo ufobushi a kanna ka nanlo kata a isa kaci ke le a ubuta wi irala i le.

¹⁴ Uma a usuki o gogo'o a kumbai odoku o mogono, a dangai n kafura adama a na e pecuku akaka a na mogono me nekei. A bankai kpamu kadanshi ka wila ka a ubon u Susa.

¹⁵ Modikaya u kasukpai ubuta u mogono u uki m motogu mo tsugono ma mini mu usuni n wari, n oroli a abundai a azanariya, n aminya o tsugono a mini ma madiya, n tsuzogu tsu singai. Da likuci i Susa i shanai m mazanga ma abundai.

¹⁶ Wa aza a Yahuda a ciyai mazanga n kadu bari, n tsugbayin.

¹⁷ A ubon dem n likuci kakau feu u na idani i wila u mogono ya i yawai, aza a Yahuda a ya'in mazanga kau da a ya'in kadiva. Uma n abundai punu a idika kakau o okpoi aza a Yahuda, adama o wovon wa aza a Yahuda.

9

Aza a Yahuda a unai irala i le.

¹ A kanna ka kupa n ka tatsu o wotoi u kupa n u re, o wotoi u Adaru. A kanna ka nampa ka'a kadanshi ka wila ka na mogono ma ya'in kadanshi ki a kugita ulinga. A kanna ka na irala ya aza a Yahuda e lemecei matsan ma na a kuyawaka le uteku. Ama gogo na kuje'e ku ya'ansaka ta, aza a Yahuda ele da o bonoi a ciyai utsura a ubuta wa aza a na ishi a iwain le.

² Da aza a Yahuda o bolongi raka a likuci i le n ubuta u tsugono tsu Ahasuru dem, adama a na a shilika n aza a na a kuciga kuya'anka le koli. Babu vuza na u kushilika n ele, adama a na wovon u le u da uma a i a kupana.

³ Ngono raka mu ubuta kakau, n aza a gbara-gbara dem, n anan gomuna kobolo nu nkoshi m gbara-gbara dem, a bankai aza a Yahuda adama a na wovon u Modikaya u da i a kupana.

⁴ Modikaya wo okpo ta vuma vu gbayin a kpa'a ku mogono, da kula ku singai ku ni ku kara'i a ubon dem, da ta na u doku u ciyasa'ai utsura kpamu.

⁵ Aza a Yahuda a unai irala i le raka n otokobi, da a saruwai le uteku u na a kuciga n aza a na a iwain le va.

⁶ A likuci i Susa aza a Yahuda a unai uma amangatawantawun (500).

⁷ Da kpamu a unai Farshandata, n Dalifon, n Asufata,

⁸ n Forata, n Adaliya, n Aridata,

⁹ n Farmashita, n Arisa, n Arida, n Wazata.

¹⁰ Ele da muku kupa n Hama, maku ma Hamadata, irala ya aza a Yahuda, ama a isa uciyi u le ba.

¹¹ A kanna ka nanlo ka'a a danai mogono kabundaj ka uma ka na a unai a likuci i Susa.

¹² Da mogono ma danai sangina Esta. <<Aza a Yahuda a una ta uma amangatawantawun (500) a likuci i Susa, kobolo m muku kupa n Hama. Yidaj a ya'in a ubon u mogono u na u buwai va? Yidaj kpamu vi a kuciga? Mi ta e kuneke wu i da. Yidaj ufolu u nu? I ta kpamu e kuneke wu i da.>>

¹³ Esta u danai, <<Mogono ma mu ushuku baci, ya'an tsu kasukpa aza Yahuda a na i punu a idika i Susa a ya'an nannai makpa, uteku u na a ya'in anana, ya'an a sabangu muku kupa n Hama n na n kuwai va gadi vu madanga ma kusakuma.>>

¹⁴ Mogono ma danai a ya'an nannai va. Da a ya'in wila a likuci i Susa, da a sabangi even a muku kupa n Hama n na n kuwai va.

¹⁵ Da uma a Yahuda a na i a likuci i Susa o bolongi ubuta u te, a kanna ka kupa n ka nashi ko wotoi u Adaru. Da a unai uma amangatawantatsu (300) ama a sa'wa uciyi u le ba.

¹⁶ Gogo na aza a Yahuda a na a buwai da i punu idashi a ubon wi idika u mogono, da kpamu o bolongi kaci ke le a ubuta u te a ciya a isa kaci ke le a ubuta wi irala i le. A una ta irala i le ya uma akpan amangatatsunkupa n a tawun (75,000). Ama a sa'wa ucanuku u le ba.

¹⁷ Ili i nanlo i gita ta a kanna ka kupa n ka tatsu o wotoi u Adaru, da kpamu kanna ka kupa n ka nashi, da a uvukai. Da o bonokoi kanna ka kanna ka mazanga n kanna ka kadiva.

¹⁸ Aza a Yahuda a na i punu a likuci i Susa o bolongi kaci ke le a kanna ka kupa n ka tatsu n ka kupa n ka nashi. A kanna ka kupa n ka tawun a uvukai vishili n irala i le, a ya'in kadiva m mazanga.

¹⁹ I dada i zuwai aza a Yahuda a na i a likuci i wawa'a n i gbagba'in, o bonokoi kanna ka kupa n ka nashi ko wotoi u Adaru ko okpoi kanna ka kadiva m mazanga, n kanna ke kunekenei kune'e.

Kadiva ka Purim

²⁰ Modikaya u danai ili i na i ya'ansai raka, dada u suki akaka a kubana wa aza a Yahuda a na i a ubon u mogono ma Ahasuru, aza a na i devu n da'angi feu.

²¹ U danai le a ciba n kanna ka kupa n ka nashi n ka kupa n ka tawun ko wotoi u Adaru, a kaya dem.

²² A ayin a na aza a Yahuda a ciyai wishi e ekiye a irala i le. O wotoi u nanlo u da kpamu unambukatsuma u le wo okpoi mazanga me le, kpalu ku le kpamu kokpoi kanna ka kadiva. Dada u danakai le o tono tsu kanna ka kadiva, m mazanga, n kunekenei ki ilikulya'a kobolo n kune'e wa aza a unambi.

²³ Da aza Yahuda a ushuki a ya'an kadiva uteku tsu na a gitaj, n uteku u na Modikaya u danakai le.

²⁴ Hama maku ma Hamadata, vuma vu Agagu, vurala va aza a Yahuda raka, u ya'ankai le ugboji u gbani-gbani adama a na wu una le, kata u ya'anka le kazagba adama a na u ciya kanna ka na u kuna le.

²⁵ Ama ana Esta u tawaj a ubuta u mogono, da mogono me nekei kadanshi udani, u danai ili i gbani-gbani i na Hama u sheshekei aza a Yahuda, yi ta o kubono a kaci ka ni, ayi m muku n ni a sabangi le gadi vu madanga ma kusakuma.

²⁶ Adama a nannai, i ta e kudeke ayin a nanlo ayin a Purim*, adama a ili raka i na yi udani a katagarda ka akaka, n adama a ili i na e enei n ili i na i ciyai le.

²⁷ Da aza a Yahuda a dikai kaci ke le wo okpoi le wila ele n kumaci ku le, n aza a na i kobolo n ele. A ushuki kuya'an kadiva ka ayin e re a kaya dem, tsu na Modikaya u danai le a katagarda ka na u danai.

* 9:26 9:26 *Purim* Dada ayin a kadiva ka na a ci ya'an a kaya dem adama a kuciba n wishi wa aza a Yahuda

²⁸ I ta a kuciḃa n ayin a nanlo kaṭa a laṇa a ḃa kowanai nu ntsukaya n na n kutawa dem, n ubon kakau, n likuci i wawa'a n i gbagba'in feu. Ayin a Purim a nanlo a, aza a Yahuda a kusa'wa ku kaṣukpa n kuya'an kaḃiva ka ni ba, umaci u le kpamu u kuḃaṣukpa kuciḃa n ka'a ba.

²⁹ Da egbere Esta, mekere ma Abihayi, m Modikaya vuza va aza a Yahuda u ḃanakai le katagarda ku utsura adama a na o doku a laṇa akaka e ire a Purim a.

³⁰ Da Modikaya u bankai n akaka wa aza a Yahuda raḃa, a ubon kakau amangatawun n kamanga n aza e cindere (127) punu o tsugono tsu mogono ma Ahasuru n kadanshi ka mazanga n ka mayun,

³¹ a danai a zuka n kanna ka Purim a kaṣuma ka ayin e le, uteku tsu na Modikaya vuza va aza a Yahuda, n sangina Esta a danai aza a Yahuda, n uteku tsu na kpamu a ya'ankai kaḃi ke le n kumaci ku le, ayin a kuciḃa n kakuli ke le n unamgbi wa atsuma u le.

³² N utsura u Esta u ḃa a ciyaḃi wila u Purim, n u ḃa kpamu a danai u ḃa a katagarda.

10

Tsugbayin tsu Modikaya

¹ Mogono Ahasuru u zuwai a tupa utafu a idika dem ali a kubana wa aza a na i a kaga'in ka mala.

² A dana ukuna wu utsura wu ulinga u ni dem, n tsugbayin tsu Modikaya, n uteku u na mogono mo dokushi ni, i udani a katagarda ka wila u Midiya m Pashiya ba?

³ Modikaya vuza va aza a Yahuda ayi ḃa wi n tsugbayin tsu na tsu tonoi Ahasuru mogono. E neke yi ta tsugbayin ḃa kpamu aza a Yahuda a ni a cigai ni mayin. Wi ta a kuya'anka aza a ni ulinga derere, ḃa kpamu wi a kinda le ali a kubana wu ntsukaya n le n na n kutawa.

KATAGARDA ISHIPA KU'BAYUWA

Katagarda ki Ishipa, ɗaɗa katagarda ki i ishipa n ka avasa a katagarda ka ciɗa. Uma kakau ɗa a ɗanai a kaɗsuma ka makyan n aɓundai. Ishipa i nampa n avasa a, aza a Isaraila o bolongu ta i ɗa a kanai kuya'an ulinga n i ɗa a ubuta u kucikpa u le. A ukocishi, o bolongi i ɗa n atagarda o kutoni.

Ishipa yi uɗani i nampa n ya avasa i ta u pecekushi. Ishipa i kucikpa Kaɗhile yi ta lo, n yi unaɗingai u Kaɗhile. Avasa a kulansa ubanki i ta lo, n a kulansa ukedi n wishi. Avasa a kulansa kucinukpa ku unushi, n a kulansa takacika irala. Avasa a kulansa ugboji wi idaɗhi i ta lo. Avasa a nwalu a kubana a ubuta u kucikpa i ta lo n a kuzuwa ku mogono.

Avasa a nampa raɗa adama a vuma te n uma raɗa ɗa. Aza o yoku a kudana tsu na vuma wi a kupana a kaɗu ka ni, aza o yoku tankpamu a kudana ili i na uma a Kaɗhile i a kuciga n tsu na uma i a kupana.

Yesu u ya'an ta ulinga n ishipa. Aza a na a ɗanai uzuwakpani u savu a ya'an ta ulinga n i ɗa, kpamu a ya'an ta ulinga n i ɗa a idanishi i le. Ili i na i dikai a makyan ma na a ciya aza o kutoni, ɗa katagarda ka ishipa ko okpoi katagarda ka tsugbayin n ka kucikpa.

Ili i na yi punu

Ishipa amangatawun n amangerenkupa i ɗa, ɗa kpamu e peciki katagarda ka ugboku u tawun, tsu na i ugeri ɗanna.

Ishipa 1-41

Ishipa 42-72

Ishipa 73-89

Ishipa 90-106

Ishipa (107-150)

Katagarda ka iyain

1

(Ishp 1--41)

Mazaṅga ma mayun

¹ Vuza vu mazaṅga ɗa,

vuza na u tsu tonon odoki a uma a gbani-gbani ba,
ko u tonon uye wa aza a unushi ba,
ko u gbaba kaci n aza ulami ba.

² Ama wi ta a kupana uyo'o u tonon wila u Vuzavaguɗu,
wi ta e kusheshe ku wila wa a kaɗu ka ni kanna n kayin.

³ Wi ta tsu maɗanga,
ma na a shikpai a iga'in i mini,
ma na ma tsu matsa a makyan ma ni,
kpamu ayuku a ni e ci ɗekpe ba,
u tsu ciya ta ulya'i a ili i na u ya'in dem.

⁴ Ama uma a gbani-gbani i nannai ba,
I ta tsu kopo ka na wunlai u tsu purangu.

⁵ Kaɗhile ta na ki ta a kutakacika uma a gbani-gbani,
aza a unushi tamkpamu u pece le n uma a singai.

⁶ Adama a na Vuzavaguḍu wi ta a kulana ukuna u uma a usubi,
Ama ulinga u uma a gbani-gbani wi ta a kubanka le a ukpisa.

2

Mogono ma na Kaṣhile ka zagbai

- ¹ Yidai i zuwai uduniyan wi e kusheshe ka gbani-gbani?
Yidai i zuwai da uma i o kufobuso ka a gbani-gbani ka na a kuciya ili ba?
- ² Yidai i zuwai da ngono ma aduniyan o fobuso kuvon?
Yidai i zuwai da aza o tsugono o bolongi kaci ke le,
a kuya'anka Vuzavaguḍu ugbami u kaci m mogono ma na wu erengi.
- ³ A danai, <<Ya'an tsu utaka kaci ka tsu o tsugono ci le,
n tsugono tsu Vuzavaguḍu kobolo n mogono ma na u zagbai,
tsu fatatsa ekiye e le.>>
- ⁴ Ama da Vuzavaguḍu u zo'oso le de gadi a kakuba ko tsugono ci ni,
u bonokoi le ili yi izoshi.
- ⁵ Da u barangi le n wupa,
wupa u ni u zuwai le a rikpai.
- ⁶ U danai, <<A Sihiyona kusan ku cida ku va,
da n zuwai mogono ma va.>>
- ⁷ Da mogono ma, ma danai, mi ta a kusala ili i na Vuzavaguḍu u danai.
U danai mu, <<Avu maku ma va ma'a,
anana mo okpo ta esheku a nu.
- ⁸ Folono mu, mi ta e kuneke wu idika raka yi okpo ili yi ukani i nu,
Kata aduniyan okpo upecu u nu.
- ⁹ Vi ta a kulya'aka le tsugono n kalangu ka viyum,
vu boso le miri-miri tsu mogbodo ma ci'in.>>
- ¹⁰ Adama a nannai, ya'in cico'o, ada ngono,
i va'anku adu a da, ada aza o tsugono.
I bonoko adu a da ubuta u te,
ada aza o tsugono tsa aduniyan.
- ¹¹ Ya'ankai Vuzavaguḍu tsugbashi n wovon,
i ya'an mazanga n i je'ekei ikyamba,
- ¹² Kudangi i lya'aka maku ma* kayala,
adama a na kata u ya'an wupa i kuwa ba,
adama a na wupa u ni wi ta a kufuda kudanga n kute,
Aza a mazanga a da aza a na a banai wa a ni kulansa ubuta u kushedeku.

3

Avasa a usana a kulansa ubanki

Vishipa vu Dawuda a makyan ma na u sumai a ashi a Abusalom kolobo ka ni.

- ¹ Vuzavaguḍu, irala i va yi ta n abundai,
aza a na i a tsurala nu mpa a yimkpa ta.
- ² n abundai i ta a kadanshi ka va, a kudana,
<<Kaṣhile ka ku isa yi ba.>>

Kuvuka

- ³ Ama avu Vuzavaguḍu, avu da vi a kulana mu a ubuta dem,
avu da vi ci neke mu ulya'i,
vi kpamu e kuneke mu utsura u kadu.

* **2:12 2:12** maku ma N kelentsu ka Yahuda kakuna ka ka uta e keteshe ba

⁴ N ci ya'an ta meḍevile u Vuzavaguḍu adama a ubaṅki,
u tsu ushuki mu ta ta na a kusan ku ciḍa ku ni.

Kuvuka

⁵ N tsu vaku ta n lata,
kaṭa n ḍaṅga gbaga,
adama a na Vuzavaguḍu ḍa wi a kulana mu.

⁶ Mi a kupana wovon u uma akpaṅ-akpaṅ ba,
aza a na i a tsurala nu mpa ukambu dem.

⁷ Ḍaṅga, Vuzavaguḍu!
Vu isa mu Kaṣhile ka va!

Vu lya'a irala i va,
vu una uma a gbani-gbani raḱa.

⁸ Wishi u tsu taṛa ta u Vuzavaguḍu,
ya'an u zuwaka uma a ni unasingai.

Kuvuka

4

Avasa a kulivi adama a ubaṅki

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: A ya'an vu ḍa n a'in a umolu. Vishipa vu Dawuda

¹ Ushuku mu a ayin a na baci n ya'in meḍevile,
Kaṣhile ka va!

Makyaṅ ma na mi a kaṭsuma ka atakaci,
vu okpo kaḅaṅki ka va.
Ya'anka mu kasingai, vu pana avasa a va.

² Aḍa uma a nampa, wannai ḍai i ku kaṣukpa kulangaṣa kula ku va?
Ali n wannai ḍai i ku kaṣukpa ku ciga ili gbani,
n kutono ki ili ya a'uwa?

Kuvuka

³ I yeve a na Vuzavaguḍu ḍa,
u zagbakai kaḱi ka ni aza a usubi,
Vuzavaguḍu wi ta a kupana ka mu ayin a na baci n ḍeḱei ni.

⁴ I ya'an baci wupa, kaṭa i kaṣukpa u zuwa ḍa i ya'an unushi ba.
i sheshe mayin aḍu a ḍa,
a makyaṅ ma na baci i vaki a iva'amkpatsu i ḍa.

Kuvuka

⁵ Neḱei Vuzavaguḍu alyuka a na o yotsoi,
kaṭa i zuwa aḍu a ḍa wa a ni.

⁶ Uma n aḅundai i ta lo a kudansa,
<<Ishi baci a ku zuwaka tsu unasingai?>>
Vuzavaguḍu, indana tsu n asuvayali a nu.

⁷ Mazanga ma na vu neḱei mu mi ta n aḅundai,
ali ma la'i aza a na i n ilikulya n makyaṅ n aḅundai.

⁸ Mi ta a kuvaku, n lata m matana,
adama a na avu ḍa koci Vuzavaguḍu vi e ku ere mu.

5

Avasa a kulansa ubaṅki

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu Dawuda: a kubana u mazubi ma kulika igbala.

¹ Vuzavaguḍu, zuwa atsuvu vu pana kadanshi ka va,

- Ka_{ta} vu la_{na} kusheshe ku ka_{du} ka_{va}.
² Mogono ma_{va} n Ka_{shile} ka_{va},
 pana ma_{shi} ma_{va} ma_{kulansa} uba_{nki},
 adama a na wa_a nu u da mi a kuya'an avasa.
³ Mi ta_a kuya'an avasa wa_a nu Vuzavagudu,
 m kpasani vi ta_a kupana avasa a_{va},
 n kannu vi ta_a kupana ufolu u_{va},
 ka_{ta} n vana wu ushuki.
⁴ Adama a na avu Ka_{shile},
 vu tsu pana uyo'o u ka gbani-gbani ba,
 vu tsu ka_{shika} uma a gbani-gbani a ta_{wa} wa_a nu ba.
⁵ Aza a_{ra}di a kushamgba e kelime ka_{nu} ba,
 vu tsu iwan ta_a aza a kuya'an kagbanigbani.
⁶ Vu tsu una ta_a aza a'uwa dem,
 vu tsu ene ta_{unata} wa aza a munuka,
 n aza o modoruko.
⁷ Ama mpa, adama a ucigi u nu u na u tsu saba'a ba,
 mi ta_a a ku'uwa a kpa'a ku nu.
 n uwa A_{isa} a gbayin a ci_{da} a_{nu} n cikpa wu,
 n ku_{da}ngu e kelime ka_{nu}.
⁸ Vuzavagudu, tonu nu mpa a uye wu usubi u nu,
 adama a na irala i va i yimkpa ta,
 yotsongu mu uye u nu e keteshe ciya_n tonu.
⁹ I n kamayun a una_u le ba,
 a_{du} e le i ta_{tukpa} n ukuna u munuka,
 ogboroli e le asaun a da,
 elentsu e le kpamu kadanshi ka a'uwa ka'a koci.
¹⁰ Ka_{shile}, kece le aza a unushi,
 ya'an kagbanigbani ke le ko bono a kaci ke le.
 Loko le kelime ka_{nu}, adama a unushi wa_{abunda} u le,
 adama a na a ya'an_{ka} wu ta_{ugbamukaci}.
¹¹ Ya'an aza a na e shedeke wa_a nu, a ya'an ma_{za}nga,
 ya'an a ka_{na} kuya'an ishipa adama a ma_{za}nga.
 Vu inda le n kaci ka_{nu},
 adama aza a na a cigai kula ku nu dem
 a ya'an ma_{za}nga adama a_{nu}.
¹² Mayun, Vuzavagudu vu zuwaka ta_a aza a usubi una_{asingai},
 kasingai ka_{nu} ka'a ka kanzai le tsu ma_{raga}.

6

Avasa a kulansa uba_{nki} a makyan ma atakaci

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: A ya'an vu da n a'in a umolu. A ya'an vu da n ka_{la}ka_{tsu} ka Shimenitu. Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Vuzavagudu ka_{ta} vu ba_{ran}gu mu a ka_{tsuma} ka wupa u nu ba,
 ka_{ta} vu gbara mu a ka_{tsuma} ka wupa wu usu_{du}kpi u nu ba.
² Pana asuvayali a va adama a na mo o'wo ta_{kau},
 neke mu utsura adama a na mo okpo ta_{luba}.
³ Vuzavagudu, ka_{du} ka_{va} ko vodotso ta_{kau},
 ali wannai dai n ku_{ka}na kuvana wu?
⁴ Ta_{wa}, Vuzavagudu vu isa mu,
 isa mu adama ucigi u nu u na u tsu saba'a ba.

- ⁵ A katsuma ka akpisa yayi u kuciba n avu?
Ko vuza u kucikpa wu a kasaun ba.
- ⁶ Mo o'wo ta kau adama unangbi u katsuma,
Kayin dem iva'amkpatsu i va i tsu tana ta adama a mashi,
ubuta u ku gbasatangu kaci ka va u tanai adama a kujilya.
- ⁷ Ashi a va a shitasa ta adama a mashi ma abundai,
ali ashi a va o doku ene uye ba, adama a irala i va.
- ⁸ Kasukpai mu, ada aza a ka gbani-gbani,
adama a na Vuzavagudu u pana ta mashi ma va.
- ⁹ Vuzavagudu u pana ta ufolu u va,
wu isa ta avasa a va.
- ¹⁰ Irala i va raka i ta a kupana wono ali e je'eke ikyamba.
I ta a kukpatala n kafura, adama o wono wa abundai.

7

Avasa a kulansa afada a usubi.

A ya'an vu da n kalakatsu ka Shigiyonotu. Vishipa vu Dawuda vu na u ya'ankai
Vuzavagudu adama a Kushi vuza vu aza a Bayami.

- ¹ Vuzavagudu Kashile ka va, wa a nu u da mi a kulansa ubuta u kushedeke,
Wawa mu kata vu isa mu ekiye aza a na i a kulansa wuma u va,
- ² Ta baci nannai ba,
i ta a kubanka mu a ubuta u na babu vuza na u ku isa mu.
Ta de a ku sazasa mu tsu na kawu u tsu saza vuma.
- ³ Vuzavagudu Kashile ka va, da baci n ya'in ili i ite a katsuma ki ili i nampa,
ali a ciya mu n unushi,
- ⁴ ko n ya'ankai kaja'a ka va ka gbani-gbani,
ko da baci n lya'i utsura u vurala vu va babu unushi.
- ⁵ Ya'an Irala i va i guva mu ali a kana mu,
kata a dasa mu a idika,
a kasukpa mu punu a idika ya ukpa.
- ⁶ Vuzavagudu, danga n wupa u nu,
vu ya'an tsurala n wupa wu irala i va.
Danga vu isa mu, vu ya'an afada a usubi.
- ⁷ Ya'an o bolongu uduniyan raka wa a nu,
vu lya'a tsugono tsu le de gadi.
- ⁸ Vuzavagudu avu da vu ci ya'anka uma afada,
Vuzavagudu ya'anka mu afada tsu usubi u va
adama a na mi n unushi ba,
mi ta kpamu n mariki.
- ⁹ Avu Kashile ka cida,
avu na vu tsu lana kusheshe ku vuma n kadu ka ni.
Vu shamgbatangu ka gbani-gbani ka uma,
kata vu zuwa uma a usubi a tsurukpa.
- ¹⁰ Kashile ka'a maraga ma va,
u tsu isa ta aza a na o tsu tono yi.
- ¹¹ Kashile kaya'inkafada ka usubi ka'a,
u tsu takacika ta uma a gbani-gbani makyan dem.
- ¹² Da baci uma a kpadai kushika unushi u le,
Kashile ki ta e ku temgbe kotokobi ka ni.
u lapula ta de utan u ni.

Kuvuka

- 13 U fobuso ta de ucanuku u kuvon u ni u tsukono,
Da u gisanki aya'a akina a ni.
- 14 Lana tsu na uma a gbani-gbani e kusheshe adu e le,
O kufobuso ukuna wa atakaci kpamu a kuya'an a'uwa.
- 15 A gava ta kpenle ku ugavi,
da a kucikpa a yikpai punu.
- 16 O fobusokoi aza o yoku kawuya,
ama da ko bonoi a kaci ke le.
o fobuso vishili, danna vu bonoi a kaci ke le.
- 17 N cikpa ta Vuzavaguđu adama afada e mejege a ni,
mi ta a kuya'an ishipa i kucikpa u Vuzavaguđu Mala'imili.

8

Tsugbayin tsu Kashile n vuma

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu Dawuda: a kubana u mazubi a ya'an vu da tsu na <<Giti.>>

- 1 Vuzavaguđu, Vuzavaguđu tsu,
e yeve ta tsugbayin tsu nu a ubuta dem aduniyan,
avu na ucikpi u nu u yawai de gadi,
- 2 Muku nu nrebu a kucikpa wu.
ucikpi u nu wo okpo ta mashilya a irala i nu,
adama a na a shamgbatangu irala i nu,
n aza a na i a kuciga kutsupa.
- 3 Ana mi indai gadi,
ulinga we ekiye a nu,
wotoi n azangata,
a na vu zuwai a ubuta wi idashi i le.
- 4 Da n danai, yayi vuma ali vi a kusa'a yi?
Yayi vuma vu lima ali vi a kulana yi?
- 5 N nannai dem, avu da baci ba,
babu ili i na i la'i vuma,
ali vu nekei ni tsugbayin n ucikpi.
- 6 Vu zuwai ni u lya'a tsugono ci ili i na vu ya'in dem,
Vu zuwai ili raka yi okpoi ekiye a vuma,
- 7 nu nlala n anaka,
nu nnama n kakamba feu,
- 8 nu nnu n adan,
ni ili i wuma i mini raka.
- 9 Vuzavaguđu, Vuzavaguđu tsu,
e yeve ta tsugbayin tsu nu a ubuta dem aduniyan.

9

Ucikpi u Kashile adama afada a mayun.

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu Dawuda: a kubana u mazubi, a ya'an vu da tsu kalakatsu ka <<Ukpa u maku ma va.>>

- 1 Vuzavaguđu, mi ta a kucikpa wu n kadu ka va raka,
mi ta a kudansa ili i mereve i na vu yain.
- 2 Mala'imili dem, mi ta a kuya'an mazanga adama a nu.
Mi ta a kuya'an ishipa n cikpa kula ku nu.

- ³ Irala i va i bono ta n ka_capa ana ene nu,
a yikpai da a kuwai.
- ⁴ Avu na vi kaya'inkafada ka usubi,
vu da_sangi a kakuba ko tsugono ka nu.
vu ya'in afada a na a ya'in mu derere.
- ⁵ Vu barangi uduniyan.
da vu unai uma a gbani-gbani,
vu urai ula e le ko wannai.
- ⁶ Unai irala i tsu ko wannai,
vu mutsukpai likuci-likuci i le,
a cinukpai n ula e le gbende-gbende.
- ⁷ Ama Vuzavagu_du mogono ma'a ko wannai,
u zuwa ta kakuba ko tsugono ci ni adama afada.
- ⁸ Wi ta a kuya'anka aduniyan afada a usubi,
a kukidaka uduniyan afada derere.
- ⁹ Vuzavagu_du da ubuta u kushede_ku wa aza a na a takacikai,
ubuta u kushede_ku u da a makyan ma atakaci.
- ¹⁰ Vuzavagu_du, aza a na e yevei nu,
i ta a kuzuwa a_du e le wa a nu,
vu tsu varuku vuza na u ta_wai wa a nu ba.
- ¹¹ Cikpai Vuzavagu_du,
vuza na wi o tsugono tsu Sihiyona,
danai uduniyan ili i na u yain.
- ¹² Kashile ki ta a kuci_ba n aza a na i atakaci,
u tsu cinukpa m mas_i me le ba,
ama u tsu takacika ta aza a na i o kudoro le.
- ¹³ Vuzavagu_du, pana asuvayali a va,
la_na tsu na irala i va yi a kuya'anka mu.
Isa mu a ubuta wu ukpa, Vuzavagu_du,
- ¹⁴ adama a na n cikpa wu,
e kelime ka uma a Sihiyona,
ka_ta n ya'an ma_zanga adama a wishi u nu.
- ¹⁵ Uma a_gava ta kpenle, da a yikpai punu,
a dasai ayakuru e le,
da ene e le a cilai punu.
- ¹⁶ Vuzavagu_du u zuwa ta e yeve ni,
a ubuta u kuya'an ka afada a usubi,
uma a gbani-gbani a ka_nai ka_ci ke le n ka na a ya'in.
- ¹⁷ Uma a gbani-gbani i ta a_gida_la a kubana asaun e le,
ta feu nannai uduniyan u na u iwain Kashile.
- ¹⁸ Makyan dem da a kucinukpa n aza na i a kuciga uba_nki ba,
e kupece vuza vu u unambi n kuke_de apa_a ba, ko wannai.
- ¹⁹ Vuzavagu_du, danga!
adama a na ka_ta uma a ci_ya ulya'i wa a nu ba,
ya'an a ya'anka uma a gbani-gbani afada e kelime ka nu,
- ²⁰ Vuzavagu_du, zuwa le e je'eke ikyamba adama o wovon.
vu zuwa le e yeve a na e le uma a da koci.

Kuvuka

Kuvuka

10

Maṣhi adama uma a gbani-gbani

- ¹ Vuzavaguḍu yidaj i zuwai vu shamgbai da'in?
Yidaj i zuwai ḍa vu sokongi kaḍi ka nu a makyan ma na ci atakaci?
- ² Uma a gbani-gbani i ta araḍi
a kutakacika aza a unambi,
zuwa ka gbani-gbani ka na o fobusoi ko bono a kaci ke le.
- ³ Uma a gbani-gbani araḍi n kawuya ka na e sheshei aḍu e le,
aza a ulyopi a tsu shika ta Vuzavaguḍu,
kpamu o tsu goyo yi ta.
- ⁴ Uma a gbani-gbani i ta ugbamukaci,
a tsu ciba n Kashile ba.
E kusheshe ku le dem, a tsu dana ta,
<<Kashile kilo ba.>>
- ⁵ Uma a gbani-gbani a ci lya'a ta kelime a ili i na i a kuya'an dem.
E kuyeve afada a Kashile ba,
o tsu goyo ta irala i le.
- ⁶ E kusheshe ku le a tsu dana ta,
<<Kawuya ka kuciya tsu ba,
ci tana a kutakacika ba.>>
- ⁷ Una u le wi ta tukpa n ishikushi, n a'uwa n mavura,
elentsu e le i ta n ufaḱa u kadanshi ka gbani-gbani n kavama.
- ⁸ O tsu bopo ta a n likuci n wawa'a,
una aza a babu unushi.
Ashi e le i ta a ubuta wa aza a babu utsura.
- ⁹ A tsu vana ta a ubuta u na o bopoi tsu kawu,
a kuvana aza a babu utsura,
n ayakuru e le a ḍa a tsu kaṇa aza a babu utsura,
kaṭa a laza n e le.
- ¹⁰ A tsu ḍasa ta aza a babu utsura e kpete le,
o yotsongu le utsura ali a lya'a le.
- ¹¹ E ci sheshe ta a dana, <<Kabura Kashile ba,
u pala ta aṣhi a ni wi e kene tsu ba.>>
- ¹² Vuzavaguḍu, ta wa vu wawa mu,
Kashile, kaṭa vu cinukpa n aza a na i a kutakacika ba.
- ¹³ Yidaj i zuwai ḍa uma a gbani-gbani o ogoyoi Kashile?
Ali i e kusheshe n a danai, <<Wi a kutakacika tsu ba.>>
- ¹⁴ Ama Vuzavaguḍu vi ta e kene,
vi ta kpamu a kulana aza atakaci n aza a unamgbi u kaṭsuma,
a makyan dem vi ta ufoḱushi vu baṅka.
Wa a nu u ḍa aza a babu utsura a tsu zuwa aḍu,
avu ḍa vu tsu baṅka mkpa'an.
- ¹⁵ Jebe utsura u uma a gbani-gbani,
takacika le adama a unushi u na a ya'in,
ali utaḱa ka gbani-gbani ke le e keteshe.
- ¹⁶ Vuzavaguḍu, mogono ma'a ko wannai.
uduniyan u na u tonoi amali,
i ta a ku una le a idika ya.
- ¹⁷ Vuzavaguḍu, pana maṣhi ma aza a babu utsura,
pana avasa e le, vu neke le utsura u kaḍu.
- ¹⁸ Vu pana ta maṣhi ma mkpa'an n aza na i n utsura ba,

vu ya'anka le afada a usubi,
adama a na kaṭa uma o doku e neke le wovon ba.

11

Ku zuwa ku kaḍu u Vuzavaguḍu

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu Dawuda: a kubana u mazubi.

- ¹ Vuzavaguḍu ḍa ubuta u kushedeku u va,
adama a n yidai va ku dana mu:
<<Imkpa tsu manunu a kubana a nsasan,
- ² Uma a gbani-gbani a lapula ta utan u le,
kpamu a gisangi aya'a e le,
adama a na a tawa uma a mariki punu a kayimbi.
- ³ Aza a usubi i a kufuḍa kuya'an ili ba,
Da baci ili dem i namgbai.>>
- ⁴ Vuzavaguḍu wi ta A'isa a gbayin a cida a ni,
kakuba ko tsugono ci ni ki ta de gadi.
ashi a ni a kindana uma a ubuta dem,
a kulana ili i na uma i a kuya'an dem.
- ⁵ Vuzavaguḍu u tsu kondo ta vuza vu usubi,
n vuza gbani-gbani,
u tsu iwan ta aza a na a cigai kawuya,
- ⁶ Wi ta a kusuku akina n Farinwuta,
u uma a gbani-gbani,
wunlai wu usuḍukpi u ḍa u ko okpo upecu u le.
- ⁷ Adama a na Vuzavaguḍu vuza vu usubi ḍa,
u ciga ta ulinga wu usubi,
uma a usubi i ta e kene ashi a ni.

12

Avasa a kulansa ubaṅki

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu Dawuda: a kubana u mazubi, a ya'an vu ḍa tsu kaḷakatsu ka<<Shiminitu>>

- ¹ Wawa tsu Vuzavaguḍu,
babu aza a mariki a na a buwai tsu Kashile,
aza a usubi o kotso ta a katsuma ka aduniyan.
- ² Yaba dem a kuya'anka toku a'uwa,
o modoronoi n una wa singai.
- ³ Vuzavaguḍu, zuwa elentsu aza o modoruko a paḍa bini,
vu zuwa una wa aza araḍi u paḍa bini.
- ⁴ Aza a na a tsu dana, <<Ci ta a kuciya ulya'i n elentsu a tsu,
ci ta a kudansa ili i na tsu cigai,
yayi u kusanka tsu?>>
- ⁵ Vuzavaguḍu u danai,
<<Mi ta a kutawa gogo na,
adama a na i ta o kudoro aza a unambi.
aza a na a takacikai kpamu a yura adama atakaci.
Mi ta e kuneke le idashi i maṭana i na i a kulansa.>>
- ⁶ Kadanshi ka Vuzavaguḍu ki ta cida,
kadanshi ka ni ki ta tsa azurufa koci,

- azurufa a na a luwai n akina ali kucindere.
⁷ Vuzavaguđu ere tsu,
 ere tsu ekiye a uma a gbani-gbani,
 vu ere tsu ko wannai
⁸ Adama a na uma a gbani-gbani i ta lo a kukara'a a ubuta dem,
 a kucikpa ili i na yi i gbani-gbani.

13

Avasa a kulansa ubanki

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu Dawuda: a kubana u mazubi.

- ¹ Vuzavaguđu, ali n wannai dai va kucinukpa nu mpa?
 Ali n wannai dai va ku sokongu ku mu ashi a nu?
 Ali ko wannai da?
² Ali n wannai dai n kugbama asuvu n atakaci a nampa?
 Kanna dem o kuyongo n unangbi u katsuma.
 Ali wannai dai irala i va i kukaṇa kuciya ulya'i?
³ Indana mu Vuzavaguđu Kaṣhile ka va,
 zuwa mu n yongo n wuma,
 kaṭa vu kaṣukpa mu n kuwa ba.
⁴ Kaṭa vu kaṣukpa irala i va a dana,
 <<Ci lya'a ta kelime ka ni.>>
 Kaṭa vu kaṣukpa a ya'an mazanga,
 adama a uyikpi u va ba.
⁵ Ama mpa n neke ta kaḍu ka va,
 a ucigi u nu u na u tsu saba'a ba.
 kaḍu ka va ki ta m mazanga
 adama a na vu isa mu ta.
⁶ Mi ta a kuya'an ishipa, u Vuzavaguđu,
 adama a kasingai ka na wi a kuya'an ka mu.

14

Kagbanigbani ka uma n tsulau tsu le

(Ishp 53:1-6)

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu Dawuda: a kubana u mazubi.

- ¹ Alau a tsu dansa ta aḍu e le,
 <<Babu Kaṣhile.>>
 A namgba ta raḳa vu le, ulinga u le ili yi unata i da,
 babu vuza na u ci ya'an ili i na yi derere.
² Vuzavaguđu wu indanai uma de gadi,
 we ene ko aza e kuyeve i ta punu,
 vuza a na wi a kulansa u yeve Kaṣhile.
³ Raḳa vi le a kaṣukpa ta uye,
 dem vi le a puwanka ta,
 babu vuza na wi a kuya'an ka mariki,
 ko vuza te.
⁴ Ko i n kuyeve ba?
 Aza a na i kuya'an ka gbani-gbani ka,
 i n kuyeve ba?

A tsu takuma ta uma tsu boroji,
 kpamu a ci ya'an avasa u Vuzavagudu ba.
⁵ Ama a rikpa ta adama o wovon,
 adama a na Kashile ki ta kobolo n uma a usubi.
⁶ Ada uma a gbani-gbani,
 i tsu langasa ta ulinga wa aza a unambi,
 ama Vuzavagudu da ubuta u kushedeke u le.
⁷ Ishi baci a dana wishi wi Isaraila,
 wu uta ta a Sihiyona.
 ayin ana Vuzavagudu u bonokoi uma a ni unasingai u le,
 ntsukaya n Yakubu mi ta a kuya'an mazanga,
 aza a Israila a pana u yo'o.

15

Aza a na i a idashi a kusan ku cida ku Kashile
 Vishipa vu Dawuda.

¹ Vuzavagudu,
 yayi u ku uwa a Mayali mo obolo ma nu?
 Yayi u kudasangu a Sihiyona,
 kusan ku cida?
² Sai vuza na wi a kuya'an kamayu,
 vuza na wi a kuya'an ili yi usubi,
 vuza na kpamu wi a kudansa kamayu
 a kadu kani,
³ Vuza na u tsu langasa kula ku vuza yoku ba,
 Vuza na u ci ya'an ka aja'a a ni ka gbani-gbani ba,
 ko u ya'an kadanshi ka gbani-gbani
 adama vuza na i a idashi dedevu ba.
⁴ Vuza na u tsu goyo aza a na Kashile ka inwai,
 ama u tsu neke ta tsugbayin wa aza na o kutono Vuzavagudu.
 U tsu shatangu ta uzuwakpani u ni,
 ko ninidai baci ka ya'in,
⁵ Vuza na u tsu neke okopu babu kodokpotsu,
 u ci isa kalya'a adama a na wo okpo magan ma a'uwa,
 u vuza babu unushi ba.
 Vuza na baci u ya'in nannai wi ta a kushamgba mayin ko wannai.

16

Kuzuwa kadu u Vuzavagudu

Vishipa vu Dawuda.

¹ Ere mu Kashile,
 adama a na avu da ubuta u kushedeke u va.
² Da n danai Vuzavagudu,
 <<Avu da Vuzavagudu vu va,
 ili i singai i na mi n i da raka, wa a nu u da yi utai.>>
³ Adama aza a cida a idika ya,
 ele da i n tsugbayin,
 ele da a zuwai mu mazanga.
⁴ Aza a na a zagbai o tono amali o yoku,
 o tsu ronoko ta kaci ka le atakaci kau.
 Mi o kubolongu n e le,

- a ubuta u kuya'an ka alyuka ba.
 Mi a kucikpa amali e le ba.
⁵ Vuzavaguđu avu da ili i na mi n i da koci,
 avu da vu nekei mu ili i na n cigai dem,
 wuma u va wi ta ekiye a nu.
⁶ Kune'e ku na vu ya'ankai mu,
 ki ta n ugain kau,
 mayun ku singai ku da.
⁷ N cikpa ta Vuzavaguđu, a na wi o kutono nu mpa,
 n kayin kpamu kađu ka va ke ci neke mu ta kadanshi.
⁸ N yeve ta makyan dem Vuzavaguđu wi ta nu mpa.
 Adama a na wi ta e kukiye ku singai ku va,
 mi a kurikpa ba.
⁹ Adama a nannai kađu ka va ki ta m mazanga,
 wuma u va kpamu wi ta a mazanga,
 ikyamba i va feu yi ta a kuyongo babu koyoku.
¹⁰ Adama a na va ku kasukpa mu,
 n yongo a kasaun ba,
 ko vu kasukpa vuza vu usubi u shama ba.
¹¹ Vi ta a ku yotsongu mu uye,
 uye u na u kubana a ubuta u wuma,
 kuyongo ku nu kobolo nu mpa ili i mazanga i da,
 idashi e kukiye ku usingai ku nu,
 uyo'o u da ko wannai.

17

Mashi ma vuza vu babu unushi

Avasa a Dawuda.

- ¹ Vuzavaguđu pana ufolu u va a kulansa kamayun,
 pana mashi ma va, ma kulansa ubanki.
 Zuwa atsuvu vu pana avasa a va,
 adama a na mpa vuza va a'uwa da ba.
² Ya'an afada a na va kuya'an o yotsongu mi ta n usubi,
 adama a na vi yeve ta ili i na yi derere.
³ Vu lana baci kađu ka va,
 da vu tawai wa a va n kayin,
 vu kondo mu ba ci,
 vi a kuciya ili i gbani-gbani wa a va ba,
 n sheshe ta a kađu ka va una uva wi a ku nusaka wu ba.
⁴ Tsu na uma o yoku a ci ya'an,
 mpa n tono ta kadanshi ka nu,
 n tono uye u uma a kavama ba.
⁵ Ene a va i ta o kutono uye u nu makyan dem,
 n sa'wa kukatsukpa ba.
⁶ N ya'an ta avasa wa a nu Kashile,
 adama a na avu vu tsu ushuku mu ta,
 zuwa atsuvu vu pana avasa a va.
⁷ Yotsongu ucigi u mereve u nu,
 ucigi u nu u na u tsu saba'a ba,

- avu da vu tsu isa aza a na i a kulansa ubuta u kushedeku,
 aza a na i a kulansa ubuta u kushedeku e kukiye ku usingai ku nu,
 a ubuta wi irala i le.
- ⁸ Ere mu tsu maku ma kashi,
 sokongu mu a daka ve evelyu a nu,
- ⁹ wa aza a gbani-gbani a na a cigai ku una mu,
 n irala i va aza a na i ukara'i nu mpa.
- ¹⁰ I na asuvayali adu e le ba,
 una u le sai kadanshi ka aradi.
- ¹¹ Gogo na i ta ukara'i nu mpa a ubuta u na n vadalukpai dem,
 a kulansa kabanga adama a na o polo mu a idika.
- ¹² Ana ikawu a kulansa mu adama a na a sazasa,
 a na ikawu yi utsura,
 a kuvana a ubuta u na i ubopi.
- ¹³ Tawa, Vuzavagudu vu ya'an kuvon n irala i va, vu lya'a le,
 vu isa mu n kotokobi ka nu wa aza a gbani-gbani.
- ¹⁴ Vuzavagudu, isa mu n kukiye ku nu a icu'u i uma a nanlo,
 isa mu a ubuta u uma aduniyan a nampa,
 a na i n ili i na a cigai dem,
 takacika le n ili i na vu zuwakai le,
 ya muku n le feu n takacika,
 ali a kubana a n tsukaya n le.
- ¹⁵ Mi ta e kene wu, adama a na mpa vuza vu usubi da,
 da baci n jimgbai dem n ci ya'an ta mazanga adama a na vi ta kobolo nu mpa.

18

Vishipa vu ulya'i vu Dawuda

(2 Sam 22:1-51)

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu Dawuda.

- ¹ N ciga wu ta Vuzavagudu,
 avu da utsura u va.
- ² Vuzavagudu, avu da katali ke kushedeku ka va, mashilya ma va n kishi ka va,
 Kashile ka'a katali ke kushedeku ka va, wa a ni u da n tsu shedeku.
 maraga ma va n kishi ka va,
 ubuta u kushedeku u va kpamu.
- ³ N tsu deke ta Vuzavagudu,
 ayi na u yotsoi kucikpa,
 kpamu u tsu wawa mu ta ekiye a irala i va.
- ⁴ Ukpa u shiya mu ta kpankpa'an n awin a ni,
 ka gbani-gbani ka aya ta ali ka la'i utsura u va.
- ⁵ Kasaun ka shiya mu ta n awin a ni,
 ukpa u zuwaka mu ta maza.
- ⁶ A katsuma ka atakaci a va, n deke ta Vuzavagudu,
 N deke ta Kashile ka va adama a kulansa ubanki,
 A'isa a gbayin a ni u panai kalakatsu ka va,
 mashi ma va ma uwa ta atsuvu a ni.
- ⁷ Aduniyan eje'i ali a gbadai,
 da ami'in a nsasan eje'i da a gbadai,
 adama a wupa u Kashile.
- ⁸ Kanga ka kana'i ku uta a vunu vi ni,
 melentsu ma akina n agaruwashi a ku uta una u ni,

- 9 U bayuwai gadi, da u cipai a idika,
 eleshu a lima kau a daka vu ene a ni.
 10 U kumbai gadi ve evelyu i Corobi u imkpai,
 a kucipa n iladi.
 11 U zuwai kayimbi ko okpoi kapalatsu ka ni,
 u shedeki eleshu a lima.
 12 Da uladi wu utai eleshu a ni,
 da mini ma atali n melentsu ma akina,
 utai e kelime ka ni.
 13 Vuzavaguđu u lapai de kakpanga gadi,
 da a panai kalakatsu ka Mala'imili.
 14 U tawai aya'a a ni, u wacuwai irala ni,
 n uladi u ni u da u lokoi le.
 15 A palukpai kumi'i ku mala e keteshe,
 kumi'i ka aduniyan ku utai e keteshe,
 ana vu barangi irala i va, Vuzavaguđu,
 ana kpamu vu barangi le n wupa.
 16 Vuzavaguđu u barukpai kukiye ku ni de gadi u dikai mu,
 wu utukai mu a mini mu ugavi.
 17 Wu isa mu ekiye a irala i va yi utsura,
 n wa aza a na o kovo mu,
 adama a na a la'a ta utsura u va.
 18 A kanna ka atakaci a va, da a tawai a shilikai nu mpa,
 ama da vuzavaguđu u wawai mu.
 19 Wu utukai mu a katsuma ka atakaci,
 da wi isai mu adama a na wi ta a kupana uyo'o u va.
 20 Vuzavaguđu u tsu tsupa mu ta, adama a na mpa vuza vu usubi da,
 da u zuwakai mu unasingai adama a usubi u va.
 21 N tono ta uye u Vuzavaguđu, n kasukpa Vuzaguđu Kashile ka va, adama a kuya'an
 ka gbani-gbani ba.
 22 N tono ta wila u ni raka,
 n kpađa kutono ili i na u dansai ba.
 23 Da mo okpoi vuza vu babu unushi a ubuta ni.
 Da kpamu me erei kaci ka va a ubuta u kuya'an unushi.
 24 Adama a nannai da Vuzavaguđu u nekei mu katsupu adama a usubi u va,
 adama a na u yeve ta mi na unushi a ni ba.
 25 Vuzavaguđu avu vuza vu uneki u kađu da, wa aza a na e nekei u ađu,
 vuza vu mariki da kpamu wa aza a mariki.
 26 Wa aza ađu a cida, vu tsu yotsongu le ta vi ta cida,
 ama vi ta a tsurala n aza a ka gbani-gbani.
 27 Vu tsu isa ta aza a na o goyoi kaci ka le,
 ama vu tsu goyo ta aza aradi.
 28 Vuzavaguđu, avu da vu tsu neke mu kutashi,
 avu da vu lokoi kayimbi ka va.
 29 N utsura u nu, mi ta a ku una katsura ko osoji,
 n utsura u Kashile ka va mi ta a kupasa mashilya dem.
 30 Uye u Kashile wi ta derere,
 uzuwakpani u Vuzavaguđu mayun da.
 ayi maraga ma'a wa aza a na e shedeki wa a ni.
 31 Vuzavaguđu koci, ayi da Kashile,
 Kashile ka'a koci ubuta u kushedeku u tsu.

- 32 Ayi ḡa Kaṣhile ka na ke ci neke mu utsura u kaḡḡu,
u tsu ere mu ta a uye wu nwalu n va.
- 33 U tsu zuwa mu ta n wala n ilaḡi ko maṡaḡa,
tsu mesheun e kere mu a gaḡi vu nsasan.
- 34 U tsu gbara mu adama o kuvon,
ciya n fuḡa kuya'an ulinga n utan u viyum vi shili.
- 35 Vuzavaguḡu vu ere mu ta, ḡa vu isai mu,
mo okpoi vuzagbayin, adama a na vu laṡa mu ta,
utsura u nu kpamu we erei mu,
- 36 Vu zuwa mu ta a ubuta u na wi n maṡaḡa ba,
n sa'wa kuyikpa ba.
- 37 N guvai irala i va ali n remei le,
mi a kushamgba ba sai mu una le raḡa.
- 38 Da n lapai le ali a iḡika, a fuḡa a ḡaṡa ba,
a yikpai a ḡaka vu ene a va.
- 39 Avu ḡa vu nekei mu utsura u kuya'an kuvon,
vu zuwai irala i va a ḡaka vu va.
- 40 Vu zuwai irala i va a kpatalai a sumai,
ḡa mu unai aza a na i a tsurala nu mpa.
- 41 A shikai, ama babu vuza na wa ku isa le,
e ḡekei Vuzavaguḡu, ama ḡa u kpaḡai ku ushuku le.
- 42 Da n lapai le luḡa luḡa ali okpoi tsu kubuta,
n dasai le tsu kolyo'o ku uye.
- 43 Vu isai mu a ubuta wa aza a ugbamiwasuvu,
vu zuwai mu mo okpo vuza vu kelime vu uduniyan,
uma a na n sa'wai kuyeve ba,
okpoi aza a ulinga a va.
- 44 Da baci a panai ukuna u va,
o tsu toṡo mu ta.
Omoci a kutawa n e nekei mu tsugbayin,
- 45 a nambai utsura u kaḡḡu,
n kuje'e ki ikyamba ḡa a utaṡ a ubuta u na e shedekei.
- 46 Vuzavaguḡu wi ta n wuma, unaṡingai u katali ke kushedekeu ka va,
ucikpi a kubana a Kaṣhile kishi ka va.
- 47 Ayi ḡa Kaṣhile ka na ka kutsupaka mu,
ayi ḡa u zuwai uduniya wo okpoi ḡaka vu va,
48 u tsu isa mu ta e kiye a irala i va.
- u tsu neke mu ta tsugbayin a ubuta wi irala i va,
u tsu isa mu ta ekiye a uma a kavama.
- 49 Adama a nannai, Vuzavaguḡu,
mi ta a kucikpa wu a kaṡsuma ku uduniyan,
mi ta a kuya'an ishipa n cikpa kula ku nu.
- 50 Makyan dem Kaṣhile ke ci neke ta mogono ma na u zagbai ulya'i,
u tsu yotsongu ta ucigi u na u tsu saba'a ba u mazagbi ma ni,
u Dawuda nu ntsukaya n ni ko wannai.

19

Ulinga u Kaṣhile n afada a ni

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu Dawuda.

¹ Laṡa bi'i tsu na gaḡi aḡaṡaṡhile i a kusala tsugbayin tsu Kaṣhile,

- lana bi'i kpamu tsu na eleshu i o kuyotsongu ulinga u na u ya'in e keteshe.
- ² Kanna dem ka tsu dana ta kanna ke ire tsugbayin ci ni,
kayin dem ko tsu tonuko ta kayin ke ire kuyeve ku ni.
- ³ Babu kalakatsu ko kadanshi ka na a dansai,
babu kalakatsu ka na a panai.
- ⁴ Ama akaka e le a kara'a ta aduniyan dem,
kadanshi ke le ka kara'a ta a ubuta dem aduniyan.
Kashile ka ya'anka ta kanna kpa'a de gadi,
⁵ Kuta ku kanna ki ta tsu vali vu savu a ku uta a kunu ku ni,
n mazanga tsu vuza vu na u ciyai ulya'i a ugulani u malamanai.
- ⁶ U tsu uta ta a uteku wa adangashile,
kata u kara'a a kubana a kapashi ka nan de,
ko ili i kushedeke adama a usufukpi u ni ba.
- ⁷ Wila u Vuzavagu du wi ta derere,
u tsu bonoko ta wuma u savu.
Kadanshi ka Vuzavagu du ili i kutono i da,
ke tsu neke ta kuyeve u vuza na wi n kuyeve ba.
- ⁸ Wila u Vuzavagu du wi ta mejege,
u tsu tuka ta m mazanga a ka du.
Kadanshi ka Vuzavagu du,
ki n kadama ke kuyeve ba,
ka tsu zuwa ta ka du kuyeve.
- ⁹ Wovon u Vuzavagu du u tsu zuwa ta ka du ko yongo cida ko wannai.
Wila u Vuzavagu du mayun da,
makyan dem wi ta mejege.
- ¹⁰ U la'a ta azanariya uga'in,
ali a la'i azanariya a na a luwai koci,
a la'a ta ishigi uyo'o,
ali a la'i ishigi i na a pishai.
- ¹¹ We e le u da kagbashi ka nu ka tsu ciya odoki,
kutono ku wila ki ta n katsupu ka abundai.
- ¹² Yayi u kuyeve unushi u ni?
Cinukpaka mu unushi u na n yevei n e le ba.
- ¹³ Ere mu kata n ya'an unushi wu ucigi u ka du ba,
kata vu kasukpa lya'aka mu tsugono ba.
Ta m ko okpo vuza vu babu unushi nannai,
kata n la'aka n kuya'an ka gbani-gbani.
- ¹⁴ Ya'an kadanshi ka va n kusheshe ku va,
ko okpo ili i ku isa wa a nu,
Vuzavagu du, ubuta u kushedeke u va n kashibi ka va.

20

Avasa a kulansa ulya'i

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Ya'an Vuzavagu du wu ushuku wu a ayin atakaci,
ya'an kula ku Kashile ka Yakubu ke ere wu,
- ² Ya'an u su'uku n ubanki de a ubuta u cida u ni,
kata u zuwaka wu kukiye a Sihiyona.
- ³ Ya'an u ciba n alyuka a nu raka,

kaṭaṭ kpamu u pana uyo'o u kune'e ku kusongu ku nu.

Kuvuka

- ⁴ Ya'an u neke wu ili i na kaḍu ka nu ka cigai dem,
kaṭaṭ u zuwa vu lya'a kelime n ili i na vu sheshei kuya'an dem.
- ⁵ Aṭsu ci ta a kuya'an yoroli i maṣaṅga adama a ulya'i u kelime u nu,
ci ya'an kaḍiva adama a ulya'i u kelime u nu,
n kucikpa ku Vuzavaguḍu Kaṣhile ka tsu.
Kaṣhile ka isa ta ufolu u nu.
- ⁶ Gogo na n yeve ta Vuzavaguḍu u tsu ere ta mogono ma na u zagbai,
u tsu ushuki yi ta de gaḍi a ubuta u ciḍa u ni,
n utsura u gbayin u ni u ḍa u tsu zuwa yi u lya'a kelime.
- ⁷ Aza o yoku a tsu zuwa ta aḍu e le wu ekeke odoku e le.
aza o yoku wu odoku e le
Ama aṭsu tsu zuwa ta aḍu a tsu u Vuzavaguḍu Kaṣhile ka tsu.
- ⁸ Icu'u i uma a nanlo i ta a kutaḍaṭsa a yikpa,
ama a tsu ci ta a kuḍaṅga ci shamgba n utsura.
- ⁹ Vuzavaguḍu baṅka mogono adama a na u ciya ulya'i,
ya'an vu panaka tsu a makyan ma na ci dekei.

21

Ucikpi adama a ulya'i

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Vuzavaguḍu, adama a utsura u nu,
mogono ma ya'an ta a maṣaṅga,
wi ta a maṣaṅga n aḅundai adama a na vu neke yi ta ulya'i.
- ² Vu neke yi ta ili i na kaḍu ka ni ka cigai,
vu kpaḍa ku ushuku yi ufolu u ni ba.
- ³ Vu tukai ni n ili i singai n aḅundai,
ḍa vu zuwakai ni orolico azanariya a kaci ka ni.
- ⁴ U folono wu ta wuma,
ḍa vu nekei ni wuma, n wuma wu ugadi.
- ⁵ Adama a ubaṅki u nu, u ciya ta ucikpi u gbayin
ucikpi n tsugbayin tsu na vu nekei ni.
- ⁶ Vu zuwai ni wo okpoi vuza unaṣingai ko wannai,
kuyongo ku nu n ayi u tsu zuwa yi ta maṣaṅga.
- ⁷ Adama a na mogono ma, ma zuwa ta kaḍu wa a ni,
Vuzavaguḍu Mala'imili.
Adama a ucigi u nu u na u tsu saba'a ba,
wi ta o ko okpo mogono ko wannai.
- ⁸ Kukiye ku nu ki ta e kureme irala i nu raḱa,
kukiye ku usingai ku nu ki ta e kureme aza a na a iwain nu.
- ⁹ Vi ta a kulya'a le tsu melentsu ma akina,
ayin a na baci vu yotsongi kaci ka nu, Vuzavaguḍu.
vi ta a ku una le a kaṭsuma ka wupa u nu,
akina i ta o kusongu le raḱa.
- ¹⁰ Mogono mi ta a ku una ntsukaya n le aduniyan raḱa,
n muku n le a kaṭsuma ku uduniyan.
- ¹¹ Ko ishi baci e sheshe kuya'anka wu ka gbani-gbani,
ko o fobusoi kuya'anka wu kawuya,

Kuvuka

i a kuciya_ulya'i ba.

¹² Adama a na vi ta_ a kuzuwa le a kpatala a suma,
a makyan ma na baci vu taduki aya'a a nu.

¹³ Ya'an a cikpa wu adama a utsura u nu, Vuzavagudu.
Ci ta_ a kuya'an ishipa tsu cikpa utsura u nu.

22

Maashi ma_unamgbukatsuma_n ishipa i kucikpa

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu Dawuda.

¹ Kashile ka_ va, Kashile ka_ va, yida'i i zuwai da vu kasukpai mu?
N shika_ ta_ kau adama a kulansa ubanki, ama ali n gogo na vu tawa_ ba.

² Kashile ka_ va n deke wu ta_ n kanna,
vu ushuku mu ba,
n deke wu ta_ n kayin, n nannai dem asuvu a_ va_ i a_ idashi ba.

³ Ama n nannai dem avu vuza cida da,
vuza na aza a Isaraila i a kucikpa.

⁴ Ikaya i tsu a zuwa ta_ adu ele wa_ a_ nu,
a zuwa ta_ adu e le wa_ a_ nu, da tana vu wawai le.

⁵ A banka ta_ n maashi me le wa_ a_ nu, da vu wawai le,
wa_ a_ nu u da a zuwai adu e le, tana vu neke le wono ba.

⁶ Ama mpa vuma da ba, mpa kazun ka'a koci,
mu okpoi ili yi izoshi n ili i maka_n u yaba dem.

⁷ Vuza na baci wu enei mu dem,
kata_ u bonoko mu ili yi izoshi.
o tsu goyo mu ta_ n a_ gbadai aci e le,

⁸ a dana,<<Vu zuwa ta_ kadu ka_ nu u Vuzavagudu baya?
Ya'an wi isa wu,
ya'an Vuzavagudu u wawa wu,
wi baci a kupana uyo'o u nu.>>

⁹ N nannai dem avu da vu utukai mu a katsuma ka anaku a_ va,
avu da vu zuwai n yongoi n matana ali mpa a ku apa mani.

¹⁰ Ili i na i dikai a kanna ka na a matsai mu,
da mi a kuzuwa kadu ka_ va_ wa_ a_ nu,
avu da Kashile ka_ va,
ali a kanna ka na anaku a_ va a matsai mu.

¹¹ Kata_ vu ya'an da'angi nu mpa ba,
adama a na atakaci i ta_ devu,
kpamu ko kaban_ ki lo ba.

¹² Irala i va_ i kara'a_ mu ta_ tsu obomburon,
a na obomburon a utsura a idika i Bashan.

¹³ Apukai una_ u le a na i kawu,
ci i kawu i na yi a_ yura_ a kulansa mu,
adama a na a karasa mu.

¹⁴ Utsura u va_ u kotsoi,
mo okpoi tsu mini ma na ma_ vama_ i idika,
etele a_ va_ dem a shirikpa ta_
kadu ka_ va_ ke derikpei a na abashi ishigi

¹⁵ Gboroli vu va_ vu dekpe ta_ tsu kubuta,
kelentsu ka_ va_ ka padai punu a kalakpani ka_ va.
Vu kasukpai mu ukpa_ a idika.

- 16 Katsura ki irala i va ka kara'i mu,
tsu kobolo ke nshe'e,
da e wejelei ekiye a va n ene a va.
- 17 Ali etele dem okpoi e keteshe.
Irala i va i goyo mu ta, da a zuwakai mu a shi.
- 18 Da a ya'in kazagba n akashi a va,
da e pecekei kaci ke le akashi a va.
- 19 Vuzavaguđu, ka ta vu shamgba da'in nu mpa ba
ta wa gogo'o vi isa mu, avu kawawi ka va.
- 20 Wawa a ubuta u kotokobi,
isa a ubuta wu nshe'e n nampa.
- 21 Isa mu ekiye a irala i va,
isa mu adama a na i ta a kusuwan mu n avana e le tsu njuma.
- 22 Mi ta a kudana uma a va ili i na vu ya'in,
mi ta a kucikpa wu a katsuma ko kobolo ka uma.
- 23 Cikpai ni, ada na yi a kupana wovon u Vuzavaguđu,
nekei ni tsugbayin ada kumaci ku Yakubu,
cikpai ni, ada aza a Isaraila ra ka.
- 24 Adama a na u goyo aza a unambi wu utsura ba,
ko u kpa da kulana le ba.
U zuwaka le kucina ba,
ama u tsu ushuku le ta da baci e dekei ni.
- 25 Mi ta a ku cikpa wu e kelime ko kobolo ka uma
adama ili i na vu ya'in.
E kelime ka aza na i o kutono wu ra ka,
Ka ta n shatangu uzuwakpani u na n ya'in.
- 26 Aza a unambi i ta a kulya'a ali a cuwa.
Aza a na i a kulansa Vuzavaguđu i ta a kucikpa yi,
adu e le i ta a okpo m mazanga,
ko wannai.
- 27 Aduniyan i ta a kuciba,
i ta o kubono a ubuta u Vuzavaguđu,
kumaci ku uma ra ka i ta a kucikpa yi.
- 28 adama a na tsugono tsu Vuzavaguđu tsu da,
Wi ta o tsugono tsu uma ra ka.
- 29 Aza a uciyi ra ka i ta a ku kudanki,
n aza a na i o kubono kubuta ki idika,
n aza a na a kufuda kubana wuma u le ba,
i ta a ku kudangu kelime kani.
- 30 kumaci ku na ka kutawa ki ta a kucikpa yi.
Ntsukaya n na mi a kutawa i ta a kupana arabali a Vuzavaguđu.
- 31 ele feu ta a kusala ukuna u Vuzavaguđu,
wa aza a na ka ta a matsai ba
i ta a kudana le,
Vuzavaguđu da u wawai uma a ni.

23

Vuzavaguđu da magubi ma va,

Vishipa vu Dawuda.

- 1 Vuzavaguđu magubi ma va ma'a,
mi a ku namba ili ba.

- ² U tsu zuwa mu ta n yongo a ubuta u na wi n ijanu i taku,
u tsu tono ta nu mpa a ubon wu nyeneke n na mi e ku yene sawu.
- ³ U tsu doku mu ta utsura.
U tsu tono ta nu mpa a uye wu usubi,
adama a na a cikpa kula ku ni.
- ⁴ Ko da baci n tonoi n kpenle ku kayimbi ku ukpa,
mi a kupana wovon ba,
adama a na vi ta kobolo nu mpa,
kalangu ka nwalu ka nu,
n kalangu ka kaguba ka nu,
i ta a kulana mu,
i ta e ku ere wuma u va.
- ⁵ Vu fobuso ko mu ta kadiva,
e kelime ki irala i va,
vu erengu mu ta n mani'in me kerengu,
meyelyu ma va ma shanai ali ma barakpai.
- ⁶ Mayun, kasingai ka nu n ucigi u nu,
wi ta o kuyongo nu mpa a ayin a wuma u va dem,
kata n dasangu a kpa'a ku Vuzavaguđu ko wannai.

24

Mogono ma gbayin

Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Idika i Vuzavaguđu i da,
n ili na yi punu dem,
aduniyan a ni a da,
n aza a na i punu idashi dem.
- ² Adama a na u ma'a ta a da a gadi vu mala,
u varai kumi'i ku ni a gadi vu mini.
- ³ Yayi u yawai u kumba kusan ku Vuzavaguđu?
Yayi u yawai u uwa a Mavali mo obolo ma ni?
- ⁴ Sai vuza na ulinga we ekiye a ni u cida u da,
kpamu kadu ka ni ki ta cida,
n vuza na u tsu tono oboci ba,
ko u ya'an akucina a uwa ba.
- ⁵ Vuzavaguđu wi ta a kuzuwaka yi unasingai.
Kashile kawawi ka ni ki ta a ku isa yi.
- ⁶ Icu'u i uma a nanlo a da,
a tsu lansa e yeve Kashile,
aza a na a tsu bana e kelime ka Kashile ka Yakubu.
- ⁷ Bayuwai utsutsu wa n wanshi,
bayuwai utsutsu u cau,
Adama a na mogono ma gbayin mi ta a ku'uwa punu.
- ⁸ Yayi mogono ma gbayin ma nampa?
Ayi da Vuzavaguđu, vuza vu utsura m Mala'imili,
Vuzavaguđu da kalya'i ko kuvon.
- ⁹ Bayuwai utsutsu wa n wanshi,
bayuwai utsutsu u cau,

Kuvuka

Adama a na mogono ma gbayin mi ta a ku'uwa,
¹⁰Yayi mogono ma gbayin ma nampa?
 Ayi da Vuzavaguḍu, vuza vu utsura Mala'imili,
 ayi da mogono ma gbayin ma.

Kuvuka

25

*Avasa a kulansa ucunukpi wu unushi
 n we eri*

Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Vuzavaguḍu, n neke ta wuma u va wa nu.
- ² Kaṣhile ka va, wa a nu u da n zuwai kaḍu ka va,
 kaṭa vu kaṣukpa mu m pana wono ba,
 kaṭa vu kaṣukpa irala i va i ya'anka mu kindi ku kugoyi ba.
- ³ Aza a na a zuwai aḍu e le wa a nu,
 i kupana wono ba,
 ama ya'an aza a unambi wu usubi a pana wono.
- ⁴ Vuzavaguḍu vu yotsongu mu uye u nu,
 vu pi'isaka mu ukuna u nu.
- ⁵ Tono nu mpa tsu na n kuya'an kamayun,
 kaṭa vu pi'isaka mu,
 adama a na avu da Kaṣhile kishi ka va,
 makyan dem n tsu zuwa ta kaḍu wa a nu.
- ⁶ Vuzavaguḍu, ciba n kasingai ka nu,
 n ucigi u nu u na u tsu saba'a ba,
 u na vu yotsongi ali n ayin a cau de.
- ⁷ Cinukpa n unushi wu ucigi u kaḍu u va,
 n unushi u na n ya'in a ayin a na mi ishi kolobo,
 adama a ucigi u nu una u tsu saba'a ba n kasingai ka nu,
 vu ciba nu mpa Vuzavaguḍu.
- ⁸ Vuzavaguḍu vuza vu usubi da, n kasingai kpamu,
 u tsu yotsongu ta aza a unushi uye u na o kutono.
- ⁹ U tsu tono ta n aza na o ogoyoi ka ci ke le, a ukuna u mejege,
 wi ta a kupi'isaka le tsu na o kutono yi,
- ¹⁰ Uye u Vuzavaguḍu ra ka,
 ucigi u da u na u tsu saba'a ba n usubi,
 wa aza a na i o kutono uzuwakpani u ni n wila u ni.
- ¹¹ Vuzavaguḍu, shatangu uzuwakpani u nu,
 vu cinukpaka mu unushi u va,
 adama a na wi ta n abundai.
- ¹² Aza a na i a kupana wovon u Vuzavaguḍu,
 wi ta o kuyotsongu le uye u na o kutono.
- ¹³ I ta a kulya'a kelime makyan dem,
 ntsukaya n e le mi ta a kulya'a ukani wi idika ya.
- ¹⁴ Vuzavaguḍu wu ushuku ta n aza na i a kupana wovon u ni,
 u tsu zuwa le ta e yeve uzuwakpani u ni.
- ¹⁵ Makyan dem aṣhi a va i ta a ubuta u Vuzavaguḍu a kulansa ubanki,
 adama a na ayi da koci u ku ere mu a ubuta u gbani-gbani.
- ¹⁶ Vadalukpa ubon u va Vuzavaguḍu,
 vu ya'anka mu kasingai,

adama a na mi n vuza ba,
kpamu ko utsura.

¹⁷ Unamgbukaṣuma u kaḍu ka va o doku ta abundai,
wawa mu a kaṣuma ka atakaci a va.

¹⁸ Zuwaka n unamgbukaṣuma u va,
vu ene atakaci a va,
kaṭa vu cinukpaka mu unushi u va.

¹⁹ Lana kabundai ka irala i va,
lana tsu na o kovoi mu.

²⁰ Ere mu kaṭa vu wawa mu,
kaṭa vu kaṣukpa m pana wono ba,
adama a na wa a nu u da n tawai kushedeku.

²¹ Ya'an kasingai n kamayun ke ere mu,
adama a na n zuwa ta kaḍu ka va wa a nu.

²² Kaṣhile, shiba aza a Isaraila,
a kaṣuma ka atakaci e le.

26

Vishipa vu Dawuda.

¹ Vuzavaguḍu, yotsongu a na mpa mi n unushi ba,
adama a na n ya'an ta ili na yi derere,
n neke ta Vuzavaguḍu kaḍu ka va,
ko munlai.

² Vuzavaguḍu, kondo mu,
vu kondo kusheshe ku kaḍu ka va,

³ Adama a na n yeve ta ucigi u nu u na u tsu saba'a ba,
wi ta o kutono nu mpa,
kamayun ka nu ka'a mi o kutono ayin tutu.

⁴ N ci yongo n uma a kavama ba,
kabura mu n aza a kapalakaṣhi ba,

⁵ N kovo ta kobolo ka uma a gbani-gbani,
n tsu yongo n uma a gbani-gbani ba,

⁶ Vuzavaguḍu, n sa'a ta ekiye a va,
adama a na n yotsongu mi n unushi ba,
n kucikpa ku da n tsu dasa n kara'a katalikalyuka ka nu.

⁷ Mi ta a kucanana ishipa i kucikpa n kalakaṣu kau,
nu n dansai ili mereve i na vu ya'in raka.

⁸ Vuzavaguḍu, n ciga ta kpa'a ku na vi a idaṣhi,
ubuta u na tsugbayin tsu nu ci a idaṣhi.

⁹ Kaṭa vu una mu kobolo n aza a unushi ba,
ko vu una mu kobolo n aza a munuka ba,

¹⁰ Aza a na i a kuya'an ka gbani-gbani a makyan dem,
i ta ufobushi adama a na isa kalya'a.

¹¹ Ama mpa, mi ta a kuya'an ili i na yi mejege,
pana asuvayali a va vu shiba mu.

¹² N la'aka ta a ubuta ka gbani-gbani dem,
a kaṣuma ko kobolo ka uma,
mi ta a kucikpa Vuzavaguḍu.

27

Vuzavagudu da kutashi ku va n kishi ka va
Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Vuzavagudu da kutashi ku va n kishi ka va,
wovon u yayi n kupana?
Vuzavagudu da ubuta u kushedeku va,
wovon u yayi n kupana?
- ² Da baci uma a gbani-gbani a tawai wa a va,
adama a na una mu,
i ta a kutaɗatsa a yikpa.
- ³ Ko da baci katsura ko osoji ka kara'i mu,
mi a kupana wovon ba,
ko da baci irala i va a tukai mu n kuvon,
n nannai dem mi ta o kuyongo n kaɗu idashi.
- ⁴ Ili i te i da n folonoi u Vuzavagudu,
ili i na n cigai i danna,
dada n dasangu a kpa'a ku Vuzavagudu,
a ayin a wuma u va raka,
kata m pana uyo'o u Vuzavagudu
kata kpamu n folono yi de A'isa a gbayin a ni.
- ⁵ A makyan ma atakaci,
wi ta o kufobo mu a ubuta wi idashi i ni,
wi ta a kuzuwa mu gadi vu kusan ku ugadi.
- ⁶ Ta n kulya'a kelime ka irala i va i na i kara'i nu mpa nannai,
n mazanga ma'a n kuneke alyuka A'isa a gbayin,
mi ta a kuya'an vishipa, n cikpa Vuzavagudu.
- ⁷ Panaka mu Vuzavagudu, makyan ma na baci n dekei nu,
pana asuvayali a va, vu ushuku mu.
- ⁸ Vu danai, <<Tawa wa a va.>>
<<Mi ta na a kutawa wa a nu, Vuzavagudu.>>
- ⁹ Vuzavagudu,
kata vu sokongu ku mu ashi a nu ba,
kata vu loko kagbashi ka nu,
a katsuma ka wupa u nu ba,
avu da vi a kubanka mu,
ali a makyan ma de,
Kata vu kasukpa mu ba,
kata vu varuku mu ba,
Kashile ka va kishi ka va.
- ¹⁰ Ko da baci esheku a va n anaku a va a variki mu,
Vuzavagudu wi ta a kulana mu.
- ¹¹ Pi'isaka mu ili i na n kuya'an,
Vuzavagudu,
vu tono nu mpa a uye u mejege,
adama a na mi ta n irala na abundai.
- ¹² Kata vu kasukpa mu n yikpa ekiye a irala i va ba,
aza a na i a kuya'ansaka mu kadanshi ka a'uwa,
n kadanshi ka kavama.
- ¹³ N neke ta kaɗu, mi ta o kuyongo n wuma,
adama a na me ene kasingai ka Vuzavagudu,
ka na u kuya'anaka uma a ni.

- ¹⁴ Zuwa kaḍu u Vuzavaguḍu,
vu gbama asuvu, vu ya'an utsura u kaḍu
zuwa kaḍu u Vuzavaguḍu.

28

Avasa a ufolu n ucikpi

Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Vuzavaguḍu avu ḍa mi a kuḍeke, katali ke kushedeke ku va,
pana maṣhi ma va,
vu ushuku mu baci ba,
mi ta o kokpo a katsuma ka aza a na a gidaḷai a kubana ukpisa.
- ² Panaka mu,
a makyan ma na mi a maṣhi
a kulansa ubanki,
ḍa baci n ḍangusai ekiye a va,
a kindana A'isa a gbayin a nu.
- ³ Kata vu una mu n uma a gbani-gbani ba,
kobolo n aza a na a ci ya'an ka gbani-gbani ba,
aza a na kadanshi ke le adanshi ka matana ka'a,
ama aḍu e le i ta tukpa n tsurala.
- ⁴ Tsupa le derere ci ili i na a ya'in,
takacika le tsu ka gbani-gbani ke le,
neke le i na yi untsai le derere.
- ⁵ A zuwaka n ulinga u na Vuzavaguḍu u ya'in ba,
n ili i na ekiye a ni a ya'in ba,
adama a nannai wi ta a kutakacika le,
wu una le raka.
- ⁶ Cikpai Vuzavaguḍu,
adama a na u pana ta maṣhi ma kulansa ubanki ma va.
- ⁷ Vuzavaguḍu ḍa utsura u va,
n maraga ma va,
n zuwa ta kaḍu ka va wa a ni,
u banka mu ta, n ya'an ta mazanga,
n vishipa vu va ḍa n kucikpa yi.
- ⁸ Vuzavaguḍu ḍa katsura ka uma a ni,
mashilya ma wishi ma'a u mogono ma na u zagbai.
- ⁹ Isa uma a nu Vuzavaguḍu,
vu zuwaka uma a ukani a nu unasingai.
vu okpo magubi me le,
vu lana le ko wannai.

29

Kalakatsu ka Vuzavaguḍu a uguyi

Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Cikpai Vuzavaguḍu, aḍa ili i wuma i gadi,
cikpai tsugbayin ci ni n utsura u ni.
- ² Cikpai kula ku gbayin ku Vuzavaguḍu,
i kudangu e kelime ka vuza cida ḍa baci ubatsai.
- ³ A pana ta kalakatsu ka Vuzavaguḍu a mala,
Kashile ka tsugbayin ka giruwa ta,

- kalakatsu ka tsugiruwi ka ni ka dumgba ta a mala.
- ⁴ Kalakatsu ka Vuzavaguđu,
ki ta n utsura,
kalakatsu ka Vuzavaguđu,
ki ta n tsugbayin.
- ⁵ Kalakatsu ka Vuzavaguđu ko tsu kodo ta ndanga n Sida,
ali nu ndanga n sida n Lebano.
- ⁶ U tsu zuwa ta nsansa n Lebano n dikpangu tsu ndendem,
kata kpamu u zuwa kusan ku Hamon ku dikpangu tsu medendem.
- ⁷ Kalakatsu ka Vuzavaguđu,
ka zuwa ta tsuladi tsu akana.
- ⁸ Kalakatsu ka Vuzavaguđu,
ka tsu gbađa ta kakamba,
kalakatsu ka Vuzavaguđu,
ka tsu gbađa ta kakamba ka Kadeshi.
- ⁹ Kalakatsu ka Vuzavaguđu,
ka zuwa ta ndanga n gbagba'in n gbađai,
u zuwai ndanga n kutsu n saruwai,
a na a ya'in isali i mazanga punu A'isa a gbayin a ni,
a danai,<<Tsugbayin u Kashile.>>
- ¹⁰ Vuzavaguđu wi ta o tsugono tsu mala ma gbayin,
wi ta a kulya'a tsugono tsu mogono ko wannai.
- ¹¹ Ya'an Vuzavaguđu u neke uma a ni utsura,
Ya'an Vuzavaguđu u zuwaka le unasingai n matana.

30

Ishipa i kucikpa adama a kupotsokpo

Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Vuzavaguđu, mi ta a kucikpa wu,
adama a na vu wawa mu ta,
da vu sankai irala i va i lya'a mu.
- ² N folono ta ubanki wa nu,
Vuzavaguđu Kashile ka va,
da tana vu potsokpoi mu.
- ³ Vuzavaguđu, vu isa mu ta a ubuta wu ukpisa,
adama a na n kana ta de uye a kugidała e kpenle,
ama da vu isai mu.
- ⁴ Cananai ishipa i kucikpa Vuzavaguđu,
ada uma a mariki.
Cibai, n ili i na vuza cida u ya'in,
i cikpa yi.
- ⁵ Wupa u ni u tsu geshe ba,
ama kasingai ka ni ki ta lo ko wannai,
a kushika ta n kayin,
ama kata mazanga ma tawa n usana.
- ⁶ Mpa n kadu a idashi, da n danai,
<<Ko vuza u kulya'a kelime ka va ba.>>
- ⁷ Vuzavaguđu, adama a kasingai ka nu,
u da vu shikpai mu tsu katali ka gbayin ku utsura.
Ama ayin a na baci vu sokongu ki mu ashi a nu,

- kata wovon u kana mu kau.
⁸ N deke wu ta, Vuzavaguđu,
 n folono ta ubanki u nu.
⁹ <<Yidai a kuciya n kuwa baci?
 Kodokpotsu ke ne ka i a kuciya,
 da baci n gidajai a kubana a kasaun?
 Akpisa i ta a kufuda kucikpa wu?
 I ta a kusala usubi u nu?
¹⁰ Vuzavaguđu, panaka mu,
 pana asuvayali a va,
 Banka mu, Vuzavaguđu.>>
¹¹ Vu bonokoi unamgbukatsuma u va,
 wo okpoi kuje'e ku mazanga,
 vu fodoi mu akashi a kpalu,
 vu ukai mu a mazanga.
¹² Adama a nannai, mi a kupada bini ba,
 mi ta a kucikpa wu n ishipa.
 Vuzavaguđu, avu da Kashile kava,
 mi ta a kucikpa wu ko wannai.

31

Avasa a uneki u kađu u Kashile

Kadanshi a kubana u vuzā vu kelime vi ishipa: Vishipa vu Dawuda.

- ¹ N tawa ta wa a nu Vuzavaguđu,
 adama a na vu ere mu,
 kata vu kasukpa a ciya ulya'i a va ba,
 avu Kashile ka usubi ka'a,
 wawa mu mi ta ufolu u nu.
² Pana ka mu, vu wawa mu gogo na,
 vu okpo ubuta u kushedeku u va,
 mashilya ma utsura,
 ma na ma ku isa mu.
³ Avu da ubuta u kushedeku u va, n mashilya ma va,
 tonon mpa tsu na vu ya'in uzuwakpani.
⁴ Ere mu a maza ma na a zuwakai mu,
 adama a na avu da ubuta u kushedeku u va.
⁵ Ekiye a nu a da n zuwai wuma u va,
 avu da vu shibai mu,
 Vuzavaguđu, Kashile ku usubi.
⁶ N iwan ta aza a na i o kutono amali,
 ama n mpa n zuwa ta kađu u Vuzavaguđu.
⁷ Mi ta a kuya'an mazanga,
 adama a ucigi u nu u na u tsu saba'a ba,
 vu ene ta atakaci a va,
 Vu yeve ta mbala n va.
⁸ Vu neke mu ekiye irala i va ba.
 ama vu zuwa mu ta a ubuta u singai.
⁹ Vuzavaguđu pana asuvayali a va,
 adama a na mi ta a katsuma ka atakaci.
 ashi a va a shitasa ta adama a mashi,
 wuma u va n ikyamba yi o'woi yo okpoi luba.

- 10 Unamgbukatsuma u jebe ta ayin a va,
 masshi kpamu me jebe ta aya a va,
 utsura u va u kotso ta,
 adama a kabundai atakaci a va,
 ali etele a va a kuwai.
- 11 Da mo okpoi ili makañ,
 e kelime ki irala i va,
 ili i kugoyi a ubuta wa aza a na ci idashi dedevu,
 ili i wovon wa aza na e yevei mu,
 ene mu baci a uye, kata a suma.
- 12 A cinukpai nu mpa tsu vuza na u kuwai,
 mo okpoi ci ili i na a variki.
- 13 M pana ta irala i va a kuyun,
 da wovon u kara'i mu,
 e kusheshe adama a na a una mu.
- 14 Ama mpa n zuwa ta kadu ka va wa nu, Vuzavagudu,
 <<Avu da Kashile ka va.>>
- 15 Makyan dem vi ta a kulana mu,
 vu isa mu ta a ubuta wi irala i va,
 ekiye aza a na i a kutakacika mu.
- 16 Mpa kagbashi ka nu ka'a,
 indana mu n ashi a singai,
 isa mu adama a ucigi u nu u na u tsu saba'a ba.
- 17 Kata vu kasukpa m pana wono ba,
 Vuzavagudu, adama a na n deke wu ta,
 zuwa uma a gbani-gbani a pana wono,
 a gidala n kabini a kubana a ubuta wa akpisa.
- 18 Kuyangu una wa aza a'uwa,
 aza o kugoyi raka n aza aradi,
 a na i a kuya'anka aza a usubi kadanshi ko kugoyi.
- 19 Kabundai ka yidai a kugisanku n kasingai ka nu,
 kasingai ka na vu ya'ankai aza a na i a kupana wovon u nu,
 kasingai ka na vu ya'in a ashi a uma,
 wa aza a na i a kulansa ubuta u kushedekeu wa a nu.
- 20 Vu tsu sokongu le ta a ubuta u nu,
 a nsata n uma.
 Vu tsu zuwa le ta m matana a ubuta wi idashi i nu.
 kata a pana ishikushi i uma ba.
- 21 Cikpai Vuzavagudu,
 adama a na u yotsongu mu ta ucigi u ni,
 ucigi u ni u na u tsu saba'a ba
 a makyan ma na a kanji mu n kuvon,
- 22 M panai wovon,
 mpa n sheshe ta vu loko mu ta wa a nu,
 Ama da vu panai masshi ma va,
 a makyan ma na n dekei nu kulansa ubanki,
- 23 Cigai Vuzavagudu, ada uma a usubi a ni,
 Vuzavagudu wi ta e kere aza a usubi,
 ama u tsu takacika ta aza aradi.
- 24 tsurukpai kata i gbama asuvu,
 raka vu da na i kedei apa'a u Vuzavagudu.

32

Kushika ku unushi n kucinukpa ku unushi.

Vicu'u vu tsuwa'i tsu Dawuda.

- ¹ Vuza vu mazanga da,
vuza na a cinukpai unushi u ni,
vuza na a takpai unushi u ni.
- ² Vuza vu mazanga da,
vuza na Vuzavaguđu wi a ku ula yi n unushi ba,
kpamu a ciya ka gbani-gbani wa a ni ba.
- ³ Ana n shikai unushi u va ba,
Mo o'usoi kaci ka va kanna dem a mashi.
- ⁴ Vuzavaguđu, vu takacika mu ta kanna n kayin,
utsura u va u kotsoi raka,
tsu na mita me ci dekpe,
adama a usudukpi u kanna ka ayin a kpandari.

Kuvuka

- ⁵ Da n shikai unushi u va wa a nu,
n sokongu unushi u va ba.
N danai, <<Mi ta a kushika unushi u va u Vuzavaguđu.>>
Da tana vu cinukpakai mu unushi u va.

Kuvuka

- ⁶ Adama a nannai yaba dem na wi o kutono wu,
wi ta a kuvasa wa a nu, a makyan ma atakaci,
a makyan ma na kawuya ka tawai le tsu mini ma na ma ayai,
mi a kuyawa wu e le ba.
- ⁷ Avu da ubuta u kushedeku u va,
vi ta a ku wawa mu atakaci,
mi ta a kucanana ishipa,
adama a wishu u nu.

Kuvuka

- ⁸ Vuzavaguđu u danai,
mi ta o kuyotsongu wu uye u na vu kutono,
mi ta e kuneke wu kadanshi n neke wu odoki kpamu.
- ⁹ Ka ta vo okpo n tsulau tsu kodoku ko makparagi ba,
ele na sai n iryangama,
kata yeve o tono wu.
- ¹⁰ Mayun da aza a gbani-gbani a takacika,
ama aza a na e nekei kadu u Vuzavaguđu,
ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta e kere le.
- ¹¹ Ya'in mazanga, ada aza a usubi raka,
ya'in mazanga adama a ili i na Vuzavaguđu u ya'in,
raka vu da na yi o kutono yi,
ya'in isali i mazanga.

33

Vishipa vu ucikpi

Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Ya'in mazanga, ada aza a usubi raka,
adama a ili i na Vuzavaguđu u ya'in,
cikpai ni ada na yi o kutono yi.

- ² Cikpai Vuzavaguḍu n umolu,
ya'ankai ni ishipa n umolu u na wi n an'in kupa.
- ³ Ya'ankai ni vishipa vu savu,
wa'akai ni umolu mayin,
i ya'an ishipa i mazanga n kaca'a!
- ⁴ Adama a na kadanshi ka Vuzavaguḍu mayun ḍa,
kpamu ulinga u ni raḱa wu usubi u ḍa.
- ⁵ Vuzavaguḍu u tsu ciga ta kamayun n usubi,
aduniyan a shana ta n ucigi u Vuzavaguḍu u na u tsu saba'a ba.
- ⁶ N uneki u kadanshi ka'a Vuzavaguḍu u ya'in gaḍi,
n kadanshi ka ni ka'a, u ya'in kannu, wotoi n azangata.
- ⁷ U bolongi mini ma mala a ubuta ute,
u zuwai mala ma ugavi ma,
tsu vuza na u foboi ishina o mophon,
- ⁸ Ya'an aduniyan raḱa a pana wovon u Vuzavaguḍu,
panai wovon u ni uma aduniyan.
- ⁹ N kadanshi ka'a u ya'in aduniyan,
kadanshi ka'a u nekei ḍa ili raḱa i shamgbai.
- ¹⁰ Vuzavaguḍu u tsu langasa ta ofobuso a uma aduniyan,
u tsu saba'asaka ta kusheshe ku uma.
- ¹¹ Ama kusheshe ku Vuzavaguḍu ki ta lo ko wannai,
kusheshe ku kaḍu ku ni kpamu a makyan dem.
- ¹² Uduniyan u mazanga u ḍa u na Vuzavaguḍu ḍa Kaṣhile ka ni,
uma a na u zagbai okpo uma ukani a ni.
- ¹³ De gaḍi ḍa Vuzavaguḍu u tsu indana,
kata wene uma dem.
- ¹⁴ De a ubuta wi idashi i ni u ḍa u tsu indana,
u tsu ene ta uma a na i a idashi aduniyan raḱa,
¹⁵ ayi ḍa u ya'in aḍu e le dem,
kpamu u tsu yeve ta i na a ci ya'ansa dem.
- ¹⁶ Mogono ma tsu ciya wishi adama ovonshi abundai a ni ba,
keyevi ko kuvon ka tsu la'aka adama a utsura u gbayin u ni ba.
- ¹⁷ Kuneke ku kaḍu o kodoku ko kuvon, ili gbani i ḍa,
n utsura u ni raḱa, wi a ku isa vuma ba.
- ¹⁸ Ama aṣhi a Vuzavaguḍu i ta a ku inda aza a na i a kupana wovon u ni,
aza a na e keḍei apa'a e le
a ucigi u ni u na u tsu saba'a ba.
- ¹⁹ U tsu isa le ta a ubuta wu ukpa,
kata u zuwa le o yongo n wuma a ayin a kambulu.
- ²⁰ U Vuzavaguḍu u ḍa tsu keḍei apa'a,
ayi ḍa maraga ma tsu n kaḅanki ka tsu.
- ²¹ Adama a ni a ḍa ci a mazanga,
adama a na tsu neke ta aḍu a tsu a kula ku cida ku ni.
- ²² Vuzavaguḍu ya'an ucigi u ni u na u tsu saba'a ba u yongo n a tsu,
a na tsu keḍei apa'a a tsu wa a nu.

34

Ucikpi adama a wishi

Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Mi ta a kucikpa Vuzavaguḍu makyan dem,

- ucikpi u ni wi ta o kuyongo a una u va makyan dem.
- ² Mi ta a kucikpa Vuzavagudu,
ya'an aza ayali a pana kata a ya'an mazanga.
- ³ Salai tsugbayin tsu Vuzavagudu nu mpa,
tsu cikpa kula ku ni kobolo.
- ⁴ N folonoi Vuzavagudu, da tana wu ushuki mu,
da wu utukai mu a katsuma ko wovon u va dem.
- ⁵ Aza a na i o kudoro,
a zuwai ashi e le wa a ni, a ya'in mazanga,
i o kudoku ku namgba katsuma ba.
- ⁶ Aza a unambi a ya'in medevile,
da ta na Vuzavagudu u panakai le,
da wi isai le a katsuma ka atakaci e le.
- ⁷ Kalingata ka ni ki ta e kere,
aza a na i a kupana wovon u Vuzavagudu,
wu isai le a katsuma ka atakaci e le.
- ⁸ Kondoi yene n kaci ka da Vuzavagudu vuza kasingai da.
vuza vu unasingai da ayi na u ciyai ubuta u kushedeku wa a ni.
- ⁹ Yevei n kaci ka da tsu na
Vuzavagudu wi n kasingai,
vuza vu mazanga vuza na u ciyai
idashi i matana wa ni.
- ¹⁰ Ali ikawu feu, i tsu namba ta ilikulya a pana kambulu,
ama aza a na i o kutono Vuzavagudu,
i a kunamba ili i singai ba.
- ¹¹ Tawai, ada muku n va, i panaka mu,
mi ta o kuyotsongu da,
tsu na i kupana wovon u Vuzavagudu.
- ¹² Yayi wi a kuciga u pana u yo'o u wuma u ni?
Yayi u cigai wu ene ayin a singai?
- ¹³ Sai, u kana kelentsu ka ni a ubuta u ka gbani-gbani
kata kpmu u kana una u ni a ubuta u kuya'an ka a'uwa.
- ¹⁴ U kasukpa ka gbani-gbani ka ni, u ya'an kasingai,
u lansa matana n kadu ka ni raka.
- ¹⁵ Ashi a Vuzavagudu i ta a kinda aza a usubi,
atsuvu a ni kpmu i ta a kupana masshi me le.
- ¹⁶ Ashi a Vuzavagudu,
i ta a tsurala n aza a na a ci ya'an ka gbani-gbani,
adama a na,
i ta a kucinukpa n ukuna u le punu aduniyan raka.
- ¹⁷ Aza a usubi a tsu shika ta,
Vuzavagudu tana u tsu panaka le ta,
kata wi isa le
a katsuma ka atakaci e le dem.
- ¹⁸ Vuzavagudu u tsu yongo ta devu n aza a ugushi u kadu,
u tsu isa ta aza a na utukai adu.
- ¹⁹ Vuma vu usubi vu tsu takacika ta kau,
ama Vuzavagudu u tsu isai ta a katsuma ke le dem.
- ²⁰ Adama a na Vuzavagudu u tsu ere le raka,
ko ketele ke le ke te ka na o kukodo.
- ²¹ Ka gbani-gbani ki ta a ku una vuma gbani-gbani,

- i ta a kutakacika aza a na i a ku'iwana aza a usubi.
 22 Vuzavagudu wi ta a kushiba wuma wa agbashi a ni.
 aza a na a banai wa a ni kulansa ubuta u kushedeku, i ta a ku kasukpa le n wuma.

35

Avasa a kulansa ubanki

Vishipa vu Dawuda.

- 1 Vuzavagudu, ya'an vu shilika n aza a na i a vishili nu mpa,
 ya'an kuvon n aza a na i o kuvon nu mpa.
 2 Vu dika maraga n ucanuku u kuvon u nu,
 vu tawa vu banka mu.
 3 Dangusa masara ma nu n kabata,
 vu shilika n aza a na i a ku guva mu!
 ya'an m panaka wu a kudana,
 <<Mpa da kishi ka nu.>>
 4 Ya'an aza a na i a kulansa wuma u va, a pana wono,
 zuwa aza a na i a kuya'anka mu nsata a lukanasa le okpo n wono a ripula.
 5 Zuwa le okpo kopo ka na wunlai u tsu pura,
 tsu aza a na kalingata ka Vuzavagudu ki o kuloko.
 6 Ya'an uye u le wo okpo kayimbi,
 wo okpo n kederi,
 a makyan ma na kalingata ka Vuzavagudu ki a ku guva le.
 7 Adama a na babu unushi da a zuwakai mu maza,
 a gavakai mu kpenle ku ugavi,
 adama a na n yikpa punu.
 8 Ya'an atakaci a cinika le babu uyevi.
 Kasukpa maza ma na azuki ma aza le.
 kata kpamu a yikpa punu e kpenle ka ali a ukpisa.
 9 Kata n ya'an mazanga adama a Vuzavagudu,
 mi ta a kuya'an mazanga adama a na wi isa mu ta.
 10 N ka du kete mi ta a kudana Vuzavagudu,
 <<Vuza wi lo tsu nu ba,
 vu tsu wawa ta aza a unambi wa aza a utsura,
 aza a unambi n ofoloni ekiye aza a na i o kudoro le.>>
 11 Uma a gbani-gbani a kuya'an a'uwa adama a va,
 a bankai n kadanshi ka unushi u na n yevei ba.
 12 A kutsupa kasingai ka va n ka gbani-gbani,
 ali da n nambai i na n kuya'an n wuma.
 13 Ama a makyan ma na i a mbala,
 mpa n tsu uka ta akashi a kpalu,
 n iwain kulya'a ilikulya'a,
 n vasai n kaci ka va uzaliki,
 14 tsu na n kuya'anka kaja'a ko vuza va avasa,
 mu utai ashi u langashi adama a unangbi u katsuma,
 tsu vuza na wi a mashi ma anaku a ni.
 15 Ama da baci n tadatsai,
 o bolongu a mazanga,
 irala i va o bolongi kaci ke le adama a va n yeve ba,
 a kanai ku zo'oso mu babu kukasukpa.
 16 Tsu aza a na i kupana wovon u Kashile ba,

- a ya'ankai mu ma_kan_a ka_u,
 n a lunganai mu,
 adama tsurala tsu na i a tsu _{da} nu mpa.
- 17 Vuzavagu_{du},
 ali wannai _{da} va_a ka_na_a kinda le koci?
 Isa mu ekiye e le,
 wawa wuma u va_a ubuta_a wi ikawu i nampa.
- 18 Ka_ta_a n cikpa wu o kobolo ka uma ka_a abunda_i,
 e kelime ka uma abunda_i mi ta_a a kucikpa wu.
- 19 Ka_ta_a vu kasukpa irala i va, aza a'uwa a nan lo, ene uyikpi uva_a ba.
 ka_ta_a vu kasukpa irala i va i babu unushi,
 n cigipi tsu a_shi a ya'an mazanga,
 a pana uyo'o adama atakaci a_a va_a ba.
- 20 A ci ya'an kadanshi kasingai ba,
 ama ka_ta_a a kucikpa a ya'an kadanshi ka a'uwa
 wa aza a na i a ida_shi i ma_tana.
- 21 Da a shikai mu a danai, <<Ehen! Ehen
 tsu ene wu ta_a n a_shi a_a tsu.>>
- 22 Ama avu Vuzavagu_{du} vu ene ta_a ili nampa,
 adama a nannai, ka_ta_a vu kasukpa le ba.
 Vuzavagu_{du} ka_ta_a vu bana da'angi nu mpa ba.
- 23 Vuzavagu_{du} da_nga, vu ere mu,
 Ka_shile ka_a va, isa ka mu ili i na yi i va.
- 24 Avu vuza vu usubi da,
 Vuzavagu_{du} yotsongu le unambi wu unushi u va,
 ka_ta_a vu kasukpa irala i va,
 a ya'an mazanga adama a_a va_a ba.
- 25 Ka_ta_a vu kasukpa le a danaka ka_ci ke le, <<Ehen! ili i na tsu cigai i da_nna.>>
 Ka_ta_a vu kasukpa le a dana,
 <<Tsu fuda yi ta_a.>>
- 26 Ka_sukpa yaba dem na u ya'in mazanga adama atakaci a_a va,
 a fuda le ali a_a ripula,
 ya'an aza a na i a ku_dika a la'a mu ta,
 okpo n wono n kugoyi.
- 27 Ya'an aza a na i a mazanga adama a wishi u va,
 a sala m mazanga, n a danai,
 <<Vuzavagu_{du} vuza gbayin da!
 wi ta_a a mazanga adama ulya'i u kagbashi ka_a ni.>>
- 28 Ka_ta_a n sala ukuna wu usubi u nu,
 kanna lakam mi ta_a a kucikpa wu.

36

Ka gbani-gbani ka vuma

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu Dawuda.

- 1 Unushi wu ucigi u ka_du u tsu ya'an ta_a kadanshi n uma a gbani-gbani a_du e le,
 i n wovon u Ka_shile a_a a_shi e le ba,
- 2 Adama a na i ta_a a ku_dika ka_ci ke le,
 ele ili i yoku i da,
 e kene ku le,
 unushi u le wi a_a ku_a uta e keteshe ba.
 ali e neke le unushi.

- ³ Kadanshi ke le ki ta tukpa n ka gbani-gbani n a'uwa,
a buwa n ugboji u na a kuya'an kasingai ba.
- ⁴ E ci sheshe ta ka gbani-gbani a makyan ma na i a iva'in ajiba ele,
kuyongo kuga'an le ba,
a ci iwan ka gbani-gbani ba.
- ⁵ Vuzavaguđu ucigi u nu u na u tsu saba'a ba,
u yawa ta ali gadi adangashile,
usubi u nu u yawa ta a gadi vu eleshu.
- ⁶ Usubi u nu wi ta tsu nsasan n Kashile,
afada a nu i ta tsu ugayi u mala magbayin,
Vuzavaguđu a vu da vi a kulana uma nu nnama dem.
- ⁷ Kashile,
nu n yidai a ku gisanku ugain wu ucigi u nu u na u tsu saba'a ba?
Uma a tsu ciya ta ubuta u kushedeke a daka vu evelyu a nu.
- ⁸ A ci ya'an ta kadiva n kabundai ki ilikulya'a i na yi A'isa a gbayin a nu,
vu tsu neke le ta mini moku so'o o kudolu ku kasingai ku nu.
- ⁹ Avu da ashi a mini a na e ci neke wuma,
n kutashi ku nu ku da tsu ce ene kutashi.
- ¹⁰ Lya'a kelime n ucigi u nu u na u tsu saba'a ba,
wa aza a na e yevei nu,
lya'a kelime n kasingai ka nu wa aza a na i n kamayun adu.
- ¹¹ Kata vu kasukpa ene aza a ugbamukaci a dasa mu ba,
ko kpamu vu kasukpa ekiye aza a gbani-gbani o loko mu ba.
- ¹² Lana ubuta u na aza a gbani-gbani a yikpai,
ta de a vaki a fuda a danga ba.

37

Ukocishi wa aza a gbani-gbani n aza a usubi

Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Kata vu namgba katsuma adama a uma a gbani-gbani ba,
ko kpamu vu ya'an cishe'e tsa aza a na i a kuya'an ka gbani-gbani ba.
- ² Adama a na, megeshe kenu i ta a kupuwanka tsu mita ma na me dekpei
i ta a ku lumba tsu mita ma savu,
- ³ Neke kadu u Vuzavaguđu,
kata vu ya'an kasingai,
kata vu dasangu a idika ya, vu ciya matana.
- ⁴ Lansa mazanga u Vuzavaguđu,
ayi tana wi ta e kuneke wu i na kadu ka nu ka cigai.
- ⁵ Neke kaci ka nu u Vuzavaguđu,
vu neke kadu ka nu wa a ni,
wi ta tana a kubanka wu.
- ⁶ Wi ta a kuzuwa kasingai ka nu ka tasa tsu kutashi,
usubi u nu kpamu wa akana tsu kannu a kaci.
- ⁷ Shamgba shiriri u Vuzavaguđu,
kana kadu ka nu vu vana yi,
kata vu namgba katsuma,
adama a ulya'i u kelime u vuza ba,
ko u vuza vu ulya'i,
a katsuma ka a ubuta wo ofobuso a ka gbani-gbani ka ni ba.
- ⁸ Kata vu ya'an wupa, ko vu namgba kadu ba.

- ḵaṯa vu ṉam̱gḇa ḵaṯsuma ba,
 adama a na, nannai va u tsu tuka ṉ koyoku ba,
 sai ka gbani-gbani.
- 9 Aza a na a zuwai a̱du u Vuzavagudu,
 i ta a kuya'an idashi i le m̱ maṯana a idika ya,
 ama i ta o kuloko aza a gbani-gbani,
- 10 M megeshe kenu, uma a gbani-gbani i ta a kupuwanka,
 vi ta a kulansa le, ama vi a ku ciya le ba.
- 11 Ama aza a na a dikai kaci ke le ili ba, i ta a kulya'a ukani wi idika ya,
 a pana uyo'o u maṯana mayin.
- 12 Vuma vu gbani-gbani u tsu fobusoko ta vuma vu usubi kawuya,
 ḵaṯa u kana ku lungana yi adama a tsurala,
- 13 ama Vuzavagudu u tsu zo'oso ta vuza vu gbani-gbani,
 adama a na u yeve ta makyan ma na a ku una yi, mi ta lo a kutawa.
- 14 Aza a gbani-gbani a tsu tala ta otokobi ele,
 o rono ta utan u le,
 adama a na a una aza a unambi,
 una aza a usubi.
- 15 ama otokobi ele i ta a ku una le,
 i ta kpamu o kodoso utan u le.
- 16 Ili i kenu i na vuza vu usubi wi ṉ i da,
 i la'a ta uciyi u vuma vu gbani-gbani.
- 17 Adama a na Vuzavagudu wi ta o kukodo utsura u vuza vu gbani-gbani,
 ama u tsu ere ta vuza vu usubi.
- 18 Vuzavagudu u tsu lana ta aza a na i o kutono yi,
 idika ya yi ta okpo ili yi ukani i le ko wannai,
- 19 I a kupana wono a makyan ma atakaci ba.
 i ta a kuciya ilikulya'a bari a ayin a kambulu.
- 20 Ama uma gbani-gbani i ta a ku kuwa,
 aza na a iwain Vuzavagudu i ta a kupuwanka tsu apalu,
 i ta kupuwanka an kanga laza.
- 21 Vuza vu gbani-gbani u ci lya'a ta kutan ḵaṯa u iwan ku tsupa,
 ama vuza vu usubi vuza kasingai da,
 vuza na u ci neke ṉ ka̱du bari.
- 22 Aza a na Vuzavagudu u zuwakai una̱singai,
 i ta a kuciya idashi i maṯana a idika ya,
 ama aza a na u ya'ankai una̱wuya i ta o kuloko le.
- 23 Vuzavagudu u tsu tonon ta ṉ vuma,
 a uye u na u ga'in u tonon,
 u tsu pana ta uyo'o u kuyongo ku ni,
- 24 ko u ta̱da̱tsa baci, wi a kuyikpa a idika ba,
 adama a na Vuzavagudu u tsu kana yi ta ṉ kukiye ku ni,
- 25 Ali ayin a na mi ishi maku, ama gogo na ṉ kutsa ta,
 ṉ sa'awa kene Vuzavagudu u vakangi vuza vu usubi ba,
 ko ene muku ṉ ni ufolu wi ilikulya ba.
- 26 Makyan dem u tsu neke ta ili bari,
 u tsu neke ta okopu wa aza o yoku,
 muku ṉ ni una̱singai u da,
- 27 Ka̱supai ka gbani-gbani i ya'an kasingai.
 yi ta o kuyongo a idika ya ko wannai.
- 28 Adama a na Vuzavagudu u ciga ta ili i na yi derere,

- u tsu kaşukpa uma a usubi a ni ba.
 e kere le makyan dem,
 ama kumaci ku uma a gbani-gbani i ta o kuloko le.
- 29 Aza a usubi i ta a kulya'a ukani wi idika ya,
 ka ta a daşangu punu i da ko wannai.
- 30 Una u vuza vu usubi u tsu dansa ta kakuna ke kuyeve,
 kelentsu ka ni ka tsu dansa ta ili i na yi derere.
- 31 Wila u Kaşhile ka ni wi ta a kađu ka ni,
 u tsu kaşukpa u da ba ko wannai.
- 32 Aza a gbani-gbani a tsu puta ta aza a usubi,
 a tsu laņa le ta adama a na a una le.
- 33 Ama Vuzavaguđu wi a ku kaşukpa le ekiye i irala i le ba,
 ko kpamu u kaşukpa a ya'anka le afada a gbani-gbani ba.
- 34 Neke kađu u Vuzavaguđu,
 ka ta kpamu vu yongo a uye u ni,
 ayi tana wi ta a kuzuwa wu vu ciya ukani wi idika ya,
 vi ta e kene o kuloko uma a gbani-gbani.
- 35 Me ene ta vuma gbani-gbani ko asuvayali,
 u la'a ta yaba dem ugadi,
 a na ndanga n Lebano.
- 36 Ama makyan kenu,
 a na m bonoi, me ene yi ba.
 n laņa ni, ama me ene yi ba.
- 37 Indana uma a mariki, vu laņa uma a usubi,
 vuza vu maņa u tsu ciya ta ntsukaya.
- 38 Ama i ta a ku una aza a unushi gbende,
 ka ta a purangu ntsukaya n le.
- 39 Vuzavaguđu u tsu isa ta aza a usubi,
 ayi da ubuta u kushedeku u le a ayin atakaci.
- 40 Vuzavaguđu u tsu banka le ta ka ta kpamu wu isa le,
 u tsu isa le ta ekiye aza a gbani-gbani,
 adama a na a laņa ta ubuta u ku shedeku wa a ni.

38

Avasa a vuza va atakaci

Vishipa vu Dawuda. Adama a ku cibasa.

- 1 Vuzavaguđu, ka ta vu barangu mu a kaşuma ka wupa u nu ba,
 ka ta vu takacika mu n asuvu a usudukpi a nu ba,
- 2 Vu ya'anka mu ta usan n aya'a a nu,
 da feu vu lapai mu ali a idika.
- 3 Adama a wupa u nu,
 ikyamba i va yi ta a mbaļa,
 ikyamba i va raka i ka na ta mbaļa,
 adama a unushi u va,
- 4 Unushi u va u la'a ta utsura u va,
 an nu ucanuku wa amiki, u na u la'i utsura u va.
- 5 Adama a tsulau tsu va n ya'in unushi,
 untsu a va a shamai ali a ku uta ushami,
- 6 Mbaļa n va n ya'an ta abundai,
 ali m poloi mu, kanna kabula mpa a mashi.

- 7 Maṽuna ma kana mu ta wuya-wuya,
mi ta ka mbala kau.
- 8 Mo o'woi kau,
ali mo okpoi luba,
kaḍu ka va ka namgbai kau,
da n kanai yura adama a usuḍukpi.
- 9 Vuzavaguḍu, vu yeve ta ili i na mi a kuciga.
vi ta kpamu a kupana yura i va raka.
- 10 Kaḍu ka va ki ta a ku muḍasa,
utsura u va u kotsai,
da aṣhi a va a kanai kene yimbi-yimbi.
- 11 Aja'a a va n aza a na ci a idaṣhi deḍevu,
o doku a yawa ḍevu nu mpa ba,
adama a untsu a va,
ali muku n va dem n sumai mu.
- 12 Aza a na a cigai ku una mu,
azuki mu maza.
aza a na kpamu a cigai o doro mu,
e kusheshe a ya'an ka mu koli,
kanna kaḅula o kufobuso ka gbani-gbani adama a va.
- 13 Mi ta tsu kagulani n tsu pana ba,
mi ta tsu kebebe n tsu fuda n dansa ba.
- 14 Mo okpoi tsu kagulani n tsu pana ba,
adama a na n tsu ushuku n kadanshi ba.
- 15 Vuzavaguḍu, n zuwa ta kaḍu wa a nu,
Vuzavaguḍu Kaṣhile ka va, avu da va ku ushuku mu.
- 16 <<Kaṭa vu kaṣukpa irala i va,
a ya'an mazaṅga adama atakaci a va ba,
kaṭa vu kaṣukpa le a lapa maḅaṅga,
adama a uyikpi u va ba.>>
- 17 Mi ta ḍevu n kuyikpa,
mi ta a kaṭsuma ka atakaci ayin dem.
- 18 N shika ta u nushi u va,
unushi u va u zuwa mu ta atakaci.
- 19 Aza a tsurala nu mpa ko unushi i ta n utsura,
aza a na a iwain mu ko unushi i ta lo n aḅundai.
- 20 Aza a na a tsu tsupa kasingai n ka gbani-gbani,
i ta a tsurala nu mpa,
adama a na n ciga ta kuya'an kasingai.
- 21 Vuzavaguḍu, kaṭa vu kaṣukpa mu ba,
Kaṣhile ka va, kaṭa vu ya'an da'in nu mpa ba.
- 22 Ya'an gogo'o vu baṅka mu,
Vuzavaguḍu kishi ka va.

39

Maṣhi ma asuvayali

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: A ya'an vu da n kaḅaḅaṭsu ka Jedutun.
Vishipa vu Dawuda.

- 1 Da n danai, <<Mi ta a ku zuwaka n ili i na mi a kuya'an,
adama a na kaṭa kelentsu ka va,
ka ya'an unushi ba.

mi e kukebece ukuna ba,
 a makyan ma na uma a gbani-gbani i devu nu mpa.>>
² M paɗai bini, n dansa ukuna ba.
 ko a ili i na yi i singai,
 ama n nannai dem atakaci a va o kudokusu.
³ Kaɗu ka va ka shanai n atakaci.
 tsu kaɓundai ka aciɓa a va, ta atakaci a va okpoi nannai,
 mayun ɗa n ya'an kadanshi.
⁴ <<Vuzavaguɗu, ayin a yain a ɗai n kuyongo aduniyan?
 Wanai ɗai n kukuwa?
 Yotsongu mu n yeve tsu na ayin a va i a kulaza gogo'o lo.
⁵ Lana, vu jebe ta kaɓundai ka ayin a va,
 kaɓundai ayin a va wa a nu,
 adanshi ili i yoku i ɗa ba,
 mayun wuma u vuza dem u la'a ayinviki ba.

Kuvuka

⁶ Wuma u vuma dem wi ta a ku vadalukpasa tsu kulu,
 kubana n kubono ku ni dem gbani ɗa.
 u tsu bolongu ta uciyi,
 ama u tsu yeve ko yayi u kulya'a uyo'o wu uɗa ba.
⁷ Vuzavaguɗu, gogo na a yiɗai n kuzuwa kaɗu ka va?
 Wa a nu u ɗa n zuwai kaɗu ka va.
⁸ Wawa mu a katsuma ka unushi u va,
 Kata vu kasukpa alau o zo'oso mu ba.
⁹ Mi ta a kupada bini. mi a kudansa ukuna ba,
 adama a na vu zuwa mu ta n takacikai tsu nampa.
¹⁰ Kata vu doku vu takacika mu ba.
 n ya'an ta devu n ku kuwa,
 adama a ulapi u na vi a kuya'anka mu.
¹¹ Vu tsu barangu ta,
 ka ta kpamu vu takacika vuma adama a unushi u ni,
 tsu kayan,
 vu tsu langasa ta ili i na vuma u la'i n kuciga,
 mayun, vuza vu wuma dem wi ta tsu wunlai u na u tsu laza.

Kuvuka

¹² Vuzavaguɗu, pana avasa a va,
 vu pana mashi ma va kpamu,
 ura mashi ma va,
 adama a na mi ta kobolo n avu,
 tsu komoci ka na ka kulaza,
 mpa komoci ka'a,
 tsu na ikaya i va yi ishi cau.
¹³ Kasukpa mu ko kaɗu ka va ki ta a kuvaku,
 kafu n laza, n kasukpa ubuta u nampa.>>

40

Vishipa vu kucikpa

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu Dawuda.

¹ N vana ta ubanki u Vuzavaguɗu,
 u zuwakai mu atsuvu a ni,
 ɗa u panai mashi ma va.

- ² Wu utukai mu e kpenle ku kederi,
 a ci'in n kolyo'o,
 u kiyangi ene a va a gadi vu katali,
 u takpakai mu wovon.
- ³ U zuwai n cananai vishipa vu savu a una u va,
 vishipa vu kucikpa u Kashile ka tsu.
 Uma n abundai ene baci nannai, i ta kupana wovon,
 kata e neke adu e le u Vuzavagudu.
- ⁴ Vuza vu unasingai da,
 vuza na u zuwai kadu u Vuzavagudu,
 vuza na u tsu tonon amali ba,
 ko u gbaba kaci n aza a na a tsu tonon amali ba.
- ⁵ Vu ya'an ka tsu ta ili n abundai,
 Vuzavagudu Kashile ka va,
 vuza wi lo tsu nu ba,
 n dana baci n dansa ili i mereve i nu raka,
 i la'a ta utsura u kudansa.
- ⁶ Vu ciga kune'e n alyuka ba,
 vu ciga tana e neke wu alyuka o kusongu,
 a nnama a gadi vu katalikalyuka ba,
 ko kune'e adama a kutakpa unushi ba
 kucikpa da vu nekei mu atsuvu a na n ku panaka wu.
- ⁷ Da n danai, <<Mpa da na, kadanshi ka nu adama a va,
 ki ta a katagarda ka wila.
- ⁸ Kashile n ciga ta kutono ku sheshe ku nu kau,
 n zuwa ta wila u nu a kadu ka va.>>
- ⁹ Vuzavagudu, o kobolo ka uma a usubi a nu raka,
 n dansa ta ukuna wu usubi u nu.
 Vu yeve ta,
 mi a kukpada kudansa ukuna u nu ba.
- ¹⁰ M bana arabali a wishi a nu,
 adama a kaci ka va koci ba.
 makyan dem n tsu dansa ta,
 kamayun ka nu n wishi u nu,
 o kobolo ka uma usubi a nu dem,
 n tsu pada bini ba
 ama n tsu dansa ta kamayun ka nu,
 n ucigi u nu u na u tsu saba'a ba.
- ¹¹ Vuzavagudu,
 kata vu kasukpa kupana asuvayali a va ba.
 ucigi u nu u na u tsu saba'a ba n kamayun ka nu,
 i ta e ku ere mu makyan dem.
- ¹² Adama a na atakaci a kara'a mu ta,
 a la'a ta ku kece.
 unushi u va u la'a ta utsura u va,
 ali n doku n fuda me ene ubuta ba.
 u la'a ta kanji ka kaci ka va abundai,
 ali n takpai kadu.
- ¹³ Vuzavagudu, wawa mu,
 ya'an gogo'o vu banka mu.
- ¹⁴ Ya'an aza a na a cigai ku una mu,

a ya'an wono a ripula,
 ya'an kpamu aza a na i a mazanga adama atakaci a va,
 okpo n wono.
 15 Ya'an aza a na i a kuya'anka mu makan,
 <<A namba ili i kudansa adama o wono.>>
 16 Ya'an aza a na a tawai wa a nu raka,
 a ya'an mazanga, babu unambukatsuma,
 ya'an aza a na a cigai wishi u nu,
 makyan dem a dana, <<Vuzavaguđu vuzagbayin da.>>
 17 Neke mu utsura, mi n kaŋanki ba,
 Vuzavaguđu tawa wa a va gogo'o,
 avu da kishi ka va n kaŋanki ka va,
 Vuzavaguđu vu va, kata vu geshe ba.

41

Avasa a kulansa upotsokpi

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu Dawuda.

- 1 Vuza vu mazanga da,
 vuza na u tsu lana aza a unambi,
 Vuzavaguđu wi ta a ku wawa yi,
 a makyan ma atakaci.
- 2 Vuzavaguđu wi ta e ku ere yi, u fobo wuma u ni.
 Vuzavaguđu wi ta a kuzuwa yi u pana uyo'o a idika ya.
 wi a ku kasukpa yi ekiye a irala i ni ba.
- 3 Vuzavaguđu wi ta a kubanka yi a ayin a na wi a mbala.
 wi ta o ku bonoko yi n matana mi ikyamba ma ni mayin.
- 4 N danai, <<Vuzavaguđu, n ya'anka wu ta unushi.
 pana asuvayali a va ka ta vu potsokpo mu.>>
- 5 Irala i va yi ta a kuya'ansa
 kadanshi ka gbani-gbani adama a va,
 A kudana, <<Wannai dai u ku kuwa,
 a cinukpa n ayi?>>
- 6 Aza a na a tsu tawa n a kyaŋai mu,
 n kađu kete ka'a a tsu tawa ba,
 o tsu bolongu su ta arabali a'uwa adama a va,
 kata a bana a kana kudansa ka'a a ubuta dem.
- 7 Irala i va raka i ta a kuyun n otoku ele adama a va,
 e kusheshe ku le n la'a ta yaba dem ka gbani-gbani.
- 8 A kudansa, <<Mbala n kana yi ta gbani-gbani,
 wi a kufuda ku danga a ubuta mbala n ni ba.>>
- 9 Ali kaja'a ke devu ka va, vuza na n la'i kuneke kađu ka va,
 vuza na tsu ci lya'a kobolo, u bonoi a tsurala nu mpa.
- 10 Vuzavaguđu, pana asuvayali a va,
 vu bonoko mu m matana mi ikyamba ma va,
 adama a na n tsupa ili i na irala i va i ya'ankai mu.
- 11 Mi ta e kuyeve vi ta a kupana uyo'o u va,
 adama a na i a kufuda kulya'a kelime ka va ba.
- 12 Vi ta a kubanka mu adama a na mi ta a kuya'an ili i na yi derere,
 Vi ta a ku zuwa mu n yongo e kelime ka nu ko wannai.
- 13 Ya'an tsu cikpa Vuzavaguđu, Kashile ka aza Israila,
 cikpa ni gogo na a kubana ko wannai Tanannai, Tanannai.

Katagarda ke ire

42

(Ishp 42--72)

Mashi ma aza a na i a ugbashi

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vicu'u vu tsuwa'i tsu muku n Kora,

¹ Tsu na mere'e mi a mali ma mini mo kudolu,
ta feu wuma u va wi a mali ma nu nannai, Kashile.

² Mi ta a kakuli ka nu,
Kashile, Kashile ka wuma.

Wannai dai n kubana e kelime ka nu n cikpa wu?

³ Kanna n kayin dem mi ta a mashi,
kujilya ku da koci ili kulya'a i va,
makyan dem irala i va e ku ece mu,
<<Te dai Kashile ka nu ka?>>

⁴ Ka du ka va ka tsu namgba ta,
n ciba baci n ili i na i laza'i de,
a makyan ma na n tsu bana kobolo n uma A'isa a gbayin,
mi o kutono n e le ugeri.

kobolo ka uma aza a mazanga, a ku canana i ishipa,
a kudangusa alakatsu a kukipka Kashile.

⁵ Yidai i zuwai mi unamgbi katsuma tsu nampa?
Yidai i zuwai mi a atakaci nannai?

Mi ta a kuzuwa ka du ka va u Kashile,
mi ta o kudoku kukipka yi,
kishi ka va n Kashile ka va.

⁶ N namgba ta katsuma kau,
adama nannai mi ta a kuciba n kasingai ka nu,
a ubon u Urdu, n kusan kugbayi Hamon,
n kusan ku Miza.

⁷ Atakaci a va i ta tsu mini ma ugavi,
mini ma o kubolngu adama a na ma pura mu,
abau raka,
a kulya'a utsura u va.

⁸ Vuzavagudu u yotsongu ta ucigi u ni u na u tsu saba'a ba kanna lakam,
mpa feu n canana ishipa i kukipka yi kayin dem,
n ya'an avasa u Kashile, vuza na u nekei mu wuma.

⁹ N danai Kashile, ubuta u kushedeku u va,
<<Yidai i zuwai vu cinukpai nu mpa?

Yidai i zuwai n kulya'a kelime n unamgbukatsuma?
Adama ka gbani-gbani ka irala i va?>>

¹⁰ Kadanshi ki irala i va, ka sapa mu tsu kotokobi a etele a va,
a makyan ma na i a kudana mu,
<<Tedei Kashile ka nu ka?>>

¹¹ Yidai i zuwai mi unamgbi katsuma tsu nampa?
Yidai i zuwai mi a atakaci nannai?

Mi ta a kuzuwa ka du ka va u Kashile,
mi ta o kudoku kukipka yi,
kishi ka va n Kashile ka va.

43

Avasa a vuza a bankai ugbashi

Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Kashile, yotsongu unambi wu unushi u va,
vu isaka mu ili i na yi i va,
wa aza a na a kpaɗaj kupana wovon u nu,
isa mu a ekiye aza o modoruko,
n aza a gbani-gbani
- ² Kashile avu ɗa vi a ku inda mu.
yidaj i zuwai ɗa vu variki mu?
Yidaj i zuwai mi o kuso'o atakaci,
adama a ka gbani-gbani ka irala i va?
- ³ Suku kutashi ku nu n kamayun ka nu,
o tonon nu mpa.
vu zuwa o bono nu mpa a ka kaginda ka ciɗa ka nu,
o bono nu mpa a ubuta wi idaɗi i nu.
- ⁴ Kata m bana a katalikalyuka ka nu Kashile,
Kashile, wa a nu ɗa, ugiti u mazanga u va.
mi ta a cikpa wu n umolu,
Kashile, Kashile ka va.
- ⁵ Yidaj i zuwai mi unangbi katsuma tsu nampa?
Yidaj i zuwai mi a atakaci nannai?
Mi ta a kuzuwa kaɗu ka va u Kashile,
mi ta o kudoku kucikpa yi,
kishi ka va n Kashile ka va.

44

Avasa a kulansa wishi

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vicu'u vu tsuwa'i tsu muku n Kora.

- ¹ Kashile, tsu pana ta na atsuvu a tsu,
ikaya i tsu i dana tsu ta,
ili i gbagba'in i na vu ya'in a makyan me le,
a ayin a cau.
- ² Tsu na avu n kaɗi ka nu vu lokoi aza o kutono amali,
ɗa vu zuwai uma a nu a idika i le.
tsu na vu lokoi uduniyan u na u buwai,
ama ɗa vu zuwai uma a nu o yongo bari.
- ³ N otokobi e le a ɗa a lya'i idika ya ba,
n utsura u le u ɗa a lya'i idika ya ba,
ama n utsura u nu u ɗa,
tsu na vu yotsongi le vi ta kobolo n ele,
vi o kuyotsongu le vu ciga le ta.
- ⁴ Avu ɗa mogono ma va n Kashile ka va,
vu zuwai uma a Yakubu a ciyaj ulya'i.
- ⁵ N utsura u nu u ɗa tsu unai irala i tsu.
N kula ku nu ku ɗa tsu dasasai irala i tsu.
- ⁶ N zuwa kaɗu ka va a utan u va ba,
kotokobi ka va ki a ku isa mu ba.
- ⁷ Ama vu isa tsu ta ekiye a irala i tsu,
vu lokoi aza a na a iwain tsu.
- ⁸ Kashile, ci ta a ku cikpa wu makyan dem,

kaṭa kṗamu tsu cikpa kula ku nu ko wannai.

Kuvuka

- ⁹ Ama gogo na Kaṣhile vu vakangu tsu ta,
vu kaṣukṗai o lokoi tsu,
vu doku vu uta vu ya'an nwalu n osoji a tsu ba.
- ¹⁰ Vu zuwai tsu sumai e kelime ka irala i tsu,
da isai ili i na ci ni i da yo okpoi i le.
- ¹¹ Vu kaṣukṗai a kidai tsu tsu nlala,
da vu wacuwai tsu a kaṭsuma ka idika i yoku.
- ¹² Vu dengei uma a nu,
n ikebe kenu,
vu ciya kodokpotsu ka tsulaga tsa ba.
- ¹³ Aza a na ci idaṣhi deḍevu o ku zo'oso tsu adama a nu,
a kuya'anka tsu ulami, o bonokoi tsu ili yi ugulani,
- ¹⁴ Vu zuwai tsu tsu okpoi ili ya agisana a kaṭsuma ku uduniyan,
uduniyan a kugbaḍaṣa ka tsu aci,
n o goyoi tsu,
- ¹⁵ Makyan dem mi ta a kaṭsuma ko wono,
wono u kimba mu ta raḱa.
- ¹⁶ Adama aza a kadanshi ka gbani-gbani n ishikushi,
n adama a irala i va aza a na a tsu ciga ku tsupa kutan.
- ¹⁷ Ili i nampa ya raḱa i gita ta n aṭsu,
ko a na wo okpoi tsu cinukpa n avu ba,
tsu kodo kṗamu uzuwakpani u na vu ya'in n aṭsu ba.
- ¹⁸ Tsu ya'anka wu unambi wu usubi ba,
tsu kaṣukṗa tana kutono kadanshi ka nu ba.
- ¹⁹ N nannai dem vu kṗaḍai kuḅanka tsu,
a nnama n kakamba n nanlo ma,
vu kaṣukṗai tsu a kayimbi ka kṗaḅam.
- ²⁰ Ishi baci tsu kaṣukṗa ta kutono Kaṣhile ka tsu,
ci ya'in avasa wa aṃali,
- ²¹ mayun vi ta e kuyeve,
adama a na vu yeve ta kusheshe ku uma.
- ²² Kaṣhile, adama a nu a da i a ku una tsu makyan dem.
o bonokoi tsu a na nkyon n na a kukida.
- ²³ Danga! Vuzavagudu, yidaḱi da vi alavu?
Danga! Kaṭa vu iwan tsu ko wannai ba.
- ²⁴ Yidaḱi i zuwai da vi o ku sokongu aṣhi a nu?
Yidaḱi i zuwai da vi a kucinukpa n atakaci a tsu?
Adama a yidaḱi vu zuwaka n tsu na i a kutakacika tsu ba.
- ²⁵ Ci yikṗa ta, da a tsugbai tsu a idika
a kaṣukṗai tsu iva'in a kubuta.
- ²⁶ Danga, vu baṅka tsu,
vu shiba tsu,
adama a ucigi u nu una u tsu saba'a ba.

45

Vishipa vu kushiya ku yolo i mogono

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: A ya'an vu da n kaḱaṱsu ka <<Lili>>
Vishipa vu muku n Kora. Vicu'u vu tsuwa'i tsu vishipa vu yolo.

- ¹ Kaḍu ka va ka shana ta n kadanshi ka singai.
Makyan ma na mi a ku zuba vishipa vu mogono.
Kelentsu ka va tsu kayakidani ka'a u kadani.
- ² A katsuma ka uma raka avu da vu la'i n uga'in,
avu vuza vu ufudi u kadanshi kasingai ka'a.
Kashile ka zuwaka wu ta unasingai makyan dem.
- ³ Shiya kotokobi ka nu,
mogono ma tsugbayin,
avu vuza vu utsura da.
- ⁴ A katsuma ka tsugbayin tsu nu ya'an nwalu n kulya'a kelime,
vu shamkpa kamayun n ku usubi.
adama a utsura u nu, vi ta a kulya'a kelime.
- ⁵ Aya'a a nu i ta lyalya'an,
a tsu sapa ta adu a irala i nu,
uma a ku yikpasa a daka vu e ene a nu.
- ⁶ Kashile, kakuba ko tsugono ka nu,
ki ta o kuyongo ko wannai.
Vi ta a kulya'a tsugono tsu uma a nu n usubi.
- ⁷ Vu tsu ciga ta ili i na yi mejege,
vu ci iwan ta ili i gbani-gbani.
Adama a nannai Kashile, Kashile ka nu ka zagba wu ta,
da u tsunki nu n mani'in me kerengu m mazanga ma abundai ali vu la'a yaba dem.
- ⁸ Akashi a nu a ku uta magulani mi ili magulani i Mariti n aloyes n kashiya
kpamu,
tsuwa'i a i'uwa yi ngono,
a i'uwa i na a kalai n anga a kagiwa dem,
a kuzuwa wu mazanga.
- ⁹ Muku mu nkere mo ngono,
i ta punu a katsuma ka amaci a na a ciyai tsugbayin,
e kukiye ku usingai ku kakuba ko tsugono tsu nu,
egbere wi ta kisani,
a uki na u canuku u singai,
wa azanariya u na u la'i nu uga'in raka.
- ¹⁰ Pana ili i na n kudansa, avu vuka vu savu vu mogono,
vu cinukpa n uma a nu n kumaci ku nu.
- ¹¹ Adama a na avu vi ta n uga'in,
mogono mi ta a kuciga wu,
ayi da vali vu nu, kata vu tono yi.
- ¹² Uma a Taya i ta a kutuka wu n kune'e,
aza a uciyi i ta a kutawa a lansa mapasa ma singai wa a nu.
- ¹³ Vuka vu savu vu mogono,
wi ta a ku uwa a kpa'a ku mogono,
yidai a kugisanku n uga'in u ni,
n tsugbere tsa azanariya tsu da a cali motogu ma ni,
- ¹⁴ A bankai ni a ubuta u mogono u uki na aminya a singai,
ajala ni nkere o kutono, a tukai le a ubuta u mogono.
- ¹⁵ N mazanga ma'a a tawai,
a uwai e kefeku ko mogono.
- ¹⁶ Vi ta a kumatsa muku n ali n abundai,
aza a na a ku kana tsugbayin ci ikaya i nu,

vi ta a kuzuwa le a lya'a tsugono tsa aduniyan dem.
¹⁷ Vishipa vu va vi ta a kuzuwa,
 a kana kucibasa n kula ku nu ko wannai,
 kata uma raka a cikpa wu,
 ali a tsukaya tsu na tsa kutawa.

46

Kashile ka'a ubuta u kushedeku n katsura ka tsu

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu muku n Kora.

- ¹ Kashile ka'a ubuta u kushedeku u tsu n katsura ka tsu,
 a makyan dem ufobushi u da wi u banka tsu a ayin atakaci.
² Adama nannai ci a kupana wovon ba,
 ko da baci aduniyan i a kugbada,
 atali kpamu a yikpai a mala mu ugayi,
³ Ko a dana baci mala mi ta a kuya'an yura ma putsuwai,
 ko da baci n sansan m gbada adama ugba u mala.

Kuvuka

- ⁴ Kudolu ki ta lo ku na ku tsu tuka,
 n mazanga a likuci i Kashila,
 n ubuta wa A'isa a cida a Mala'imili.
⁵ Kashile ki ta a idashi punu a likuci ya,
 mayun, i tana a ku una likuci ya ba,
 n kpasani Kashile ki ta a kutuka le n ubanki.
⁶ Uduniyan u panai wovon,
 tsugono tsu gbada,
 a na Kashile ka lapai kakpanga,
 aduniyan e derikpei
⁷ Vuzavagu du Mala'imili wi ta kobolo n a tsu.
 Kashile ka Yakubu ka'a ubuta u ku shedeku u tsu.

Kuvuka

- ⁸ Tawai yi ene ili i na Vuzavagu du u ya'in,
 indana bi'i ili mereve i na u ya'in aduniyan.
⁹ U sankai kuvon ubuta dem aduniyan.
 u kodosoi utan dem, da u langasai nsara.
 o kusongu ekeke o odoku n akina.
¹⁰ <<U danai, padai bini, i yeve mpa Kashile ka'a.
 Mala'imili ma'a a katsuma ka aduniyan a na a buwai,
 Mala'imili kpamu aduniyan.>>
¹¹ Vuzavagu du Mala'imili wi ta kobolo n atsu,
 Kashile ka Yakubu, ayi da ubuta u kushedeku u tsu.

Kuvuka

47

Kashile mogono ma aduniyan raka

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu muku n Kora.

- ¹ Basai ekiye, adama a mazanga,
 ada uma raka!
 Ya'in ishipa n utsura,
 cikpai Kashile.
² Vuzavagu du Mala'imili,
 ili i wovon i da,

- ayi mogono ma gbayin ma'a,
vuza vu tsugono tsa aduniyan ra̱ka.
- ³ U nekei tsu ulya'i a ubuta u uma ra̱ka,
u zuwai uduniyan a daka vu ene a tsu.
- ⁴ U zagbakai tsu idika yi ukani i tsu,
i dafa ili ya ara̱di i uma a ni,
kumaci ku yakubu ku na wi a kuciga.
- ⁵ Kashile ka kumba ta a gadi vu kakuba ko tsugono ci ni,
a kanai yoroli i mazanga n a likai ishari,
a makyan ma na Kashile ki a ku kumba.
- ⁶ Cananai ishipa i kucikpa Kashile.
cananai ishipa i kucikpa mogono ma tsu.
- ⁷ Kashile mogono ma,
aduniyan ma'a ra̱ka,
canana ka yi ni ishipa i kucikpa.
- ⁸ Kashile ki ta idashi a kakuba ko tsugono ka cida ka ni,
Kashile ki ta a kulya'a tsugono tsa aduniyan.
- ⁹ Aza e kelime a kumaci ka aduniyan o bolongi,
a gasai kobolo n a tsu,
a tsu uma a Kashile ki Ibirahi,
adama a na ngono ma aduniyan ra̱ka,
n Kashile n da,
Kashile ka na i a kucikpa mayin.

Kuvuka

48

Sihiyona likuci i Kashile

Vishipa vu muku n Kora.

- ¹ Vuzavaguđu vuza gbayin da,
u yawa ta a cikpa yi,
a likuci i gbayin Kashile ka tsu,
a kusan ku cida.
- ² Kusan ku Sihiyona ki ta n ugadi,
ili i mazanga ma aduniyan ra̱ka,
likuci i mogono ma gbayin,
tsu kusan ku ubon u gadi,
ku na ku la'i nu mgbayin.
- ³ Kashile ki ta punu a likuci yi nshilya ma,
adama a na ayi n kaci ka ni,
ubuta u kushedeku u da.
- ⁴ Da ngono n gabaai aci e le,
adama a na a tuka n kuvon a kusan ku Sihiyona.
- ⁵ Ama a na enei ni,
a rikpai da a ya'in mereve,
a panai wovon, da a sumai.
- ⁶ E je'ekei ikyamba,
da a takacikai,
tsu vuka vu na vi aganda a limata.
- ⁷ Tsu wunlai u kasana,
u na u tsu bososo antsu a mini a Tarishi.
- ⁸ Tsu na tsu panai arabali ili i nanlo,

gogo na tana tsu ene ta i da,
 a likuci i Kashile ka tsu Mala'imili,
 wi ta a ku ere likuci ya m maṭana ko wannai,

Kuvuka

- ⁹ Kashile, punu A'isa a gbayin a nu,
 ci ta a kusheshe ucigi u nu u na u tsu saba'a ba,
¹⁰ Kashile, tsu na kula ku nu ki,
 ucikpi u nu u kara'a ta aduniyan raka.
 Kukiye ku usingai ku nu,
 ki ta a kuya'an afada a usubi.
¹¹ Ya'an uma a Sihiyona a ya'an mazanga,
 likuci i wawa'a i Yahuda i ya'an mazanga,
 adama afada a usubi.
¹² Banai i kara'a likuci i Sihiyona,
 kata i kece nshilya mu ugadi n ni,
¹³ I lana asaka a,
 kata kpamu i co'oko n nshilya ma,
 adama a na i ciya i na i ku dana,
 ntsukaya n da n na n kutawa.
¹⁴ Ta Kashile ka tsu ki nannai,
 Kashile ka ko wannai,
 vuza na u tsu tonon a tsu ko wannai.

49

Kuzuwa ku kaḍu a uciyi tsulau tsu da

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu muku n Kora.

- ¹ Panai ili i nampa, yaba dem,
 zuwai atsuvu uma a ubuta dem,
² Aza a gbara-gbara n muku,
 aza a uciyi n aza a unambi raka.
³ Mi ta a kuya'an kadanshi n kuyeve,
 mi ta a kuya'an kusheshe ku singai.
⁴ Mi ta o kubonoko kaḍu ka va,
 a ubuta u asan,
 kata n dana ili i na asan a i a kadanshi,
 a makyan ma na mi a kuwa'a umolu.
⁵ Adama a yidai da n kupana wovon,
 a makyan ma atakaci?
 A makyan ma na,
 uma a gbani-gbani a kara'i mu,
⁶ uma a na a zuwai aḍu a uciyi u le,
 aza a na i aradi,
 adama a kabundai ka uciyi u le?
⁷ Mayun, vuza wi lo a katsuma ke le,
 vuza na wi a kufuda kushiba vuza ni ba,
 ko u fuda u tsupa Kashile ikebe,
 adama a kaci ka ni ba.
⁸ Adama a na ikebe i kushiba wuma u vuma,
 i la'a ta agisana,
 a ili i na vuma u kufuda ku tsupa,
 ko i da yi a kuyawa ba,

- ⁹ Yi tana kuzuwa yi u yongo n wuma ba,
ko i saṅka yi ukpa u ko wannai ba.
- ¹⁰ U tsu zuwa ta aza e kuyeve a kuwa,
ta feu nannai alau n uma a kavama a ku kuwa,
a kaṣukpa uciyi u le wu ntsukaya n le.
- ¹¹ Asaun e le i ta o kokpo le i'uwa ko wannai,
ta punu o kuyongo ayin dem,
ko a na wo okpoi n tsu cau,
ishi ta n idika i kaci ke le.
- ¹² Tsugbayin tsu vuma ci a ku saṅka yi ku kuwa ba,
wi ta a ku kuwa tsu manama.
- ¹³ Lana ili i na i kuciya aza a na,
zuwakai kaci ke le aḍu,
n aza a na a cuwai n uciyi u le.
- ¹⁴ Tsu nlala,
i ta o kurono le a kubanka a ubuta wi idaṣhi wa aḱpisa,
ukpa uḍa magubi me le,
n usana aza a usubi a ḍa a kulya'aka le tsugono,
Ikyamba i le kpamu yi ta a kushama a kasaun,
a ubuta wi idaṣhi wa aḱpisa u ḍa wi o ko okpo kpa'a ku le.
- ¹⁵ Ama Kaṣhile ki ta a kushiba mu,
wi ta a ku isa mu a utsura wu ukpa.
- ¹⁶ Kata vu namgba katsuma ba,
ḍa baci vuza wo okpoi vuza vu uciyi,
ko kpamu uciyi u ni u yimkpa baci.
- ¹⁷ Adama a na wi a kudika u ḍa ba,
a makyan ma na u kuwai,
uciyi u ni wi a ku uwa a kasaun n ayi ba.
- ¹⁸ Ko ishi baci vuma ciya ili bari a wuma u nampa,
ana i a kcikpa yi adama a ulya'i u ni.
- ¹⁹ N nannai dem wi ta a ku cina ikaya i ni i na i kuwai de,
a ubuta u na kayimbi ki ko wannai.
- ²⁰ Tsugbayin tsu vuma ci a ku saṅka yi ku kuwa ba.
wi ta a ku kuwa tsu manama.

Kuvuka

Kuvuka

50

Kaṣhile ka'a vuza va afada

Vishipa vu Asafa.

- ¹ Kaṣhile Mala'imili, Vuzavaguḍu u ya'in kadanshi,
e kudeke aduniyan raḱa,
a kasana a kubana a kalivi.
- ² Kaṣhile ki ta a ku akana a Sihiyona,
a likuci i singai i Sihiyona.
- ³ Kaṣhile ka tsu ka tawa ta, u sokongi u ḍa wi ba.
akina a munuka a kutawa e kelime ka ni,
uguyi u gbayin kpamu u kara'i n ayi.
- ⁴ U dekei gaḍi n aduniyan okpo ngan,
ene tsu na wi a kuya'anka uma a ni afada.

- ⁵ U danai, <<Bolongu ku mu uma a usubi a va,
 aza a na a shatangi uzuwakpani u na mi nu u da n ele,
 a ubuta u kune'e ka alyuka.>>
- ⁶ Gadi adangashile a kusala usubi u Kashile,
 adama a na ayi da wi a kuya'an afada.

Kuvuka

- ⁷ <<Panai, ada uma a va,
 mi ta a kuya'an kadanshi,
 mi ta a kuya'an kadanshi n dana,
 Isaraila yi ta n unushi.
 Mpa da Kashile, Kashile ka da.
- ⁸ M barangu da adama alyuka a da ba.
 ko adama e kune'e ku kusongu ku na yi e kuneke mu makyan dem ba.
- ⁹ Mi a kuciga kobomburon ushiga u da ba,
 ko nlala a ushiga u da ba.
- ¹⁰ Adama a na nnama n kakamba dem n va n da,
 akpan anaka a na i aginda raka a va a da.
- ¹¹ Nnu n na mi a cidinkpi gadi dem n va n da,
 n ili i wuma i na yi a idika raka.
- ¹² <<Ko ishi baci mi ta a kupana kambulu,
 mi a kudana da ba,
 adama a na aduniyan n ili i na yi punu dem i va i da.
- ¹³ n tsu takuma ta inyama yi obomburon da?
 Ko n tsu so'o ta mpasa mu nradika?
- ¹⁴ Ya'an i neke Kashile kune'e ku kucikpa ku da,
 kata i neke mala'imili kune'e raka ku na i ya'in uzuwakpani.
- ¹⁵ Ya'in medevile wa a va,
 a makyan ma atakaci,
 mi ta a ku isa da,
 ada kpamu yi ta a kucikpa mu.>>
- ¹⁶ Ama Kashile ka dana ta uma a gbani-gbani,
 <<Yidai i zuwai yi e kukece wila uva?
 Yidai da yi a kuya'an kadanshi ka uzuwakpani u va?
- ¹⁷ I iwain m barangu da,
 da kpamu i variki kadanshi ka va.
- ¹⁸ Yi ene baci koboki, i ci ya'an ta cija'a n ayi,
 i tsu gbaba ta kaci n aza a tsugbani.
- ¹⁹ <<Makyan dem yi ta fobushi,
 i dansa ka gbani-gbani,
 i tsu pana munlai ma kudansa a'uwa ba.
- ²⁰ A ufobushi u da yi,
 i dansa ka gbani-gbani wa aza a da,
 i neke le unushi.
- ²¹ I ya'an ta ili i nanlo dem,
 ama mpa n kebecei ukuna ba.
 adama a nannai i zuwa ta tsu da tsu da mi,
 ama gogo na mi ta a ku barangu da,

mu utuka n unushi u da e keteshe.

- 22 <<Panai na, ada na i cinukpai nu mpa,
ta baci nannai ba, mi ta a ku karasa da,
ko vuza wi a ku isa da ba.
23 Vuza na u tsu cikpa mu,
a makyan ma na wi e kuneke alyuka a ni,
wi ta e kuneke mu tsugbayin,
n vuza na kpamu wi o kutono kadanshi ka va,
mi ta o kuyotsongu yi wi ishi u va.>>

51

Avasa adama a kucinukpa unushi

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu Dawuda ana keneki Natan u banai wa ni a makyan ma na Dawuda u vaki n Besheba vuka vu Uriya.

- 1 Kashile pana asuvayali a va,
adama a ucigi u nu u na u tsu saba'a ba.
adama a kasingai ka abundai ka nu
vu cinukpa n unushi u va.
2 Vu Sa'a ka gbani-gbani ka va raka,
vu bonoko mu cida
3 Adama a na n yeve ta unushi u va,
makyan dem unushi u va wi ta e kelime ka va.
4 Avu da koci n nusakai,
n ya'an ta ka gbani-gbani a ashi a nu,
derere da afada a na vu kidakai mu.
derere da vu takacika mu.
5 Mayun mpa vuza vu unushi da,
ali a makyan ma na anaku a va a dikai katsuma ka va.
Mayun mpa vuma vu gbani-gbani da,
ili i na i dikai a makyan ma na a matsai mu.
6 Mayun ka du kamayun ka va ka'a vu cigai,
shatangu ka du ka va n kuyeve ku nu.
7 Vu za'a ta unushi u va n hisop*, mi ta o kokpo cida,
vu za'a mu, mi ta a ku la'a tsukongoi wa ri.
8 Kata m pana uyo'o n mazanga,
ya'an etele a na vu yokumoi a ya'an mazanga.
9 Takpa unushi u va,
kata vu purangu ka gbani-gbani ka va raka.
10 Kashile, zuwaka mu ka du ka cida,
vu saba'aka mu ayinviki a savu o kutoni.
11 Kata vu loko mu kelime ka nu ba,
kata vu takpa ayinviki a cida a nu wa va ba.
12 Zuwa mu mazanga tsu na vu ya'in ana vu wawai mu,
ka ta vu neke mu kadanshi n ka du ka na n kutono wu.
13 N pi'isaka aza a unushi wila u nu,
kata aza a unushi o bono wa a nu.
14 Wawa wuma u va,
a ubuta unushi u ku tsuwan ku mpasa,

* 51:7 51:7 hisop Ayuku a da a na aza a Yahuda a tsu zuwa a mini adama a na ma kira.

- Kashile kishi ka va,
mi ta tana a kusala kamayun ka nu n mazanga.
- ¹⁵ Vuzavagudu, banka mu adama a na n ya'an kadanshi,
kata n cikpa wu.
- ¹⁶ Alyuka a na n kuneke wu i a kuyawa wu ba,
vi tana a kupana uyo'o u, kune'e ku kusongu ba.
- ¹⁷ Kashile, alyuka a va dada kadu ku usubi,
kadu ko kutoni,
Kashile vi a ku iwan a da ba.
- ¹⁸ Kashile ya'anka Sihiyona kasingai, vu banka yi,
vu ma'asaka nshilya n Urushelima.
- ¹⁹ Kata vu pana uyo'o wa alyuka a usubi,
n alyuka o kusongu raka
i ta ku kuneke obomburon kune'e ka alyuka a katalikalyuka ka nu.

52

Afada a Kashile n kasingai ka ni

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vicu'u vu tsuwa'i tsu Dawuda. A makyan ma na Dowegi vuza va aza a Edom u banai u mogono Shawulu a na Ahimeleki ganu sokongi Dawuda a kpa'a ku ni.

- ¹ Yidai i zuwai da vi aradi n kawuya ka na vi a kuya'an,
avu vuzagbayin?
Yidai i zuwai vi aradi makyan dem,
ada na i ya'in ili i wono a ashi a Kashile?
- ² Kelentsu ka nu e kusheshe ka gbani-gbani,
adama a na vu langasa aza o yoku,
ki ta an kutanu ka alyu,
makyan dem a kuya'an a'uwa.
- ³ Vu la'a ta n ku ciga kawuya n kasingai,
vu la'a ta n ku ciga ka a'uwa n kamayun.
- ⁴ Vu tsu ciga ta kudoro uma n kadanshi ka nu,
avu kaya'in ka a'uwa.
- ⁵ Adama a nannai Kashile ki ta a kulangasa wu ko wannai,
wi ta e kureme wu kata wu utuka wu a kpa'a ku nu,
wi ta kpmu a kutakpa wu a idika i wuma.
- ⁶ Aza a usubi ene baci ili i wovon i nanlo,
i ta o ku zo'oso wu, a dana,
- ⁷ <<Inda bi'i vuza na u kpadai kulansa ubuta u kushedeuku u Kashile,
adama a na u ciya idashi i matana ba,
kucikpa u zuwai kadu a ubuta wu uciyi u ni,
a kulansa idashi i matana a ka gbani-gbani ka ni>>
- ⁸ Ama mpa mi ta tsu madanga ma zaitu,
ma na mo topoi mayin a kpa'a ku Kashile.
N neke ta kadu a uciyi u ni u na u tsu saba'a ba ko wannai.
- ⁹ Mi ta a kucikpa wu Vuzavagudu,
adama ili na vu ya'in.
mi ta e kuneke kadu ka va wa a nu,
mi ta a ku sala kula ku nu,
e kelime ka uma a usubi a nu,

Kuvuka

Kuvuka

adama a na avu vuza vu kasingai da.

53

Kawuya ka vuma

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: A ya'an vu da n kalakatsu ka <<Mahalatu.>> Vicu'u vu tsuwa'i tsu Dawuda.

(Ishp 14:1-7)

¹ Alau a tsu dansa ta adu e le,
<<Kashile ki lo ba.>>

A namgba ta raka vu le, ulinga u le ili yi unata i da,
babu vuza na u ci ya'an ili i na yi derere.

² Vuzavaguđu wu indanai uma de gadi,
we ene ko aza e kuyeve i ta punu,
vuza a na wi a kulansa u yeve Kashile.

³ Raka vi le a kasukpa ta uye,
dem vi le a puwanka ta,
babu vuza na wi a kuya'an ka mariki,
ko vuza te.

⁴ Aza a na i a kuya'an ka gbani-gbani ka,
i n kuyeve ba?
A tsu takuma ta uma tsu boroji,
kpamu a ci ya'an avasa u Vuzavaguđu ba.

⁵ Ama i ta a kurikpa kau,
tsu na a sa'wai kuya'an ba,
Kashile ki ta a ku wacuwa etele i irala i uma a ni.
aza a Isaraila i ta o kuloko le, adama a na u iwan le ta.

⁶ Ishi baci a dana wishi wi Isaraila,
wu uta ta a Sihiyona.
ana Kashile ko bonokoi uma a ni unasingai u le,
Yakubu wi ta a kuya'an mazanga,
kata Isaraila a zangana.

54

Avasa a kulansa ubanki ekiye a irala i va

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: A ya'an vu da n a'in a umolu. Vicu'u vu tsuwa'i tsu Dawuda. Ana vuza va aza a Zefata u banai u danai Shawulu <<Dawuda da wi ushedeki wa tsu ba?>>

¹ Kashile, wawa mu n utsura u kula ku nu,
vu bonuko mu vuza vu babu unushi
n utsura u nu.

² Kashile, Pana avasa a va,
vu pana kadanshi ka una ka va.

³ Omoci a tuka mu ta n kuvon.
uma a gbani-gbani i ta a kulansa mu una.
ele da aza a na e yevei a na Kashile ki lo ba.

Kuvuka

⁴ N yeve ta Kashile ka'a kabanke ka va.
Vuzavaguđu da wi a kulana mu.

⁵ Kashile ki ta a kutakacika irala i va tsu ka gbani-gbani ke le,
Wi ta a ku una le adama a na ayi vuza vu usubi da.

⁶ N ucigi u kadu mi ta e kuneke wu alyuka,

mi ta a kucikpa wu, Vuzavagudu,
adama a na ta uga'in nannai.

⁷ Adama a na wu ere mu ta a ubuta wa atakaci a va raka,
da me enei o loko i irala i va.

55

Avasa a kulansa ubanki

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: A ya'an vu da n a'in a umolu. Vicu'u
vu tsuwa'i tsu Dawuda.

¹ Kashi, pana avasa a va,
ka ta vu iwan kupana ufolu u va ba.

² Panaka mu, vu ushuku mu,
adama a na unambukatsuma u va wo'uso mu ta kau,
³ Kadu ka va ka danga ta, adama kaca'a ka irala i va,
adama o modoruko ma uma a gbani-gbani,
o tsu ronoko mu ta atakaci,
a kupana wupa u va i a ku iwan mu.

⁴ kadu ka va ki ta tukpa n unambukatsuma,
wovon wu ukpa u kanai mu.

⁵ Wovon u kanai mu kau, n kuje'eke ki ikyamba,
n rikpai kau.

⁶ Da n danai, <<Ishi baci mi ta n evelyu tsu modoi,
mi shi ta a ku imkpa m bana n lansa ubuta u kuvuka.

⁷ m bana da'angi,
n ya'an de kpa'a ku va e meremune.

Kuvuka

⁸ Mi ta a kuya'an moloko n lansa ubuta u kushedeke,
a gadi da'angi n wunlai wu utsura n uguyi.>>

⁹ Vuzavagudu, langasa kusheshe ku le,
ka ta kpamu vu ripula kadanshi ke le.
adama a na me ene ta ugbamukaci a kudanga a likuci ya.

¹⁰ Kanna n kayin a kukara'asa a nshilya n likuci ma,
likuci ya tana yi ta tukpa n unushi n ka gbani-gbani.

¹¹ Ukuna u kulangasu u shana ta a ubuta dem a likuci ya.
modoruko n kawuya ka shana ta a ubuta dem.

¹² Ishi baci vurala vu va da vi o ku zo'oso mu,
mi shi ta a ku gbama asuvu,

ishi baci a dana ayi da vuza kelime vu va,
mi shi ta a kukpa'wan adama a ni.

¹³ Ama avu da kaja'a ka va,
vuma va, kaja'a ka gbagu ka va kpamu.

¹⁴ Cau ci ishi ta tsu ci yongo,
tsu tsu bana ta A'isa a gbayin kobolo.

¹⁵ Kashi ka zuwa ukpa u tawa wi irala i va babu uyevi,
ya'an a bana idika yi ukpisa n wuma u le,
ka gbani-gbani ki ta a'uwa i le n unata u le.

¹⁶ Ama n deke ta Kashi ka banka mu,
Vuzavagudu tana wi ta a ku wawa mu.

¹⁷ Kanna n kayin,
n shikai n mavura,
da tana u panai kalakatsu ka va.

- 18 Wi ta a kushiba mu,
a ubuta u kuvon ku na n ci ya'an,
n irala i va ya abundai.
19 Kashile, vuza na wi o tsugono ali n tsu cau,
wi ta a kupanaka mu, kata u loko le,

Kuvuka

- uma a na a tsu saba'a kuyongo ku le ba.
adama a na a tsu pana wovon u Kashile ba.
20 Kaja'a kaya, ka banka ta aja'a ni vishili,
u kodoi uzuwakpani u ni.
21 Kadanshi ka ni ka la'a ta mani'in me epeshe n pete,
ama ma'iwana mi ta punu a ka du ka ni,
Kadanshi ka ni ka la'a ta mani'in n leku,
ama ki ta n alyu tsu una u kotokobi.
22 Banka Vuzavagudu atakaci a nu,
wi ta a kubanka wu.
wi a ku kasukpa, a lya'a kelime ka vuza vu usubi ba.
23 Ama avu, Kashile vi ta a ku taduku aza a gbani-gbani,
punu a idika a ubuta wu ugayi,
aza a'uwa n aza a kutsuwan ku mpasa,
babu e pece ayin e le a duniya,
ama mpa mi ta e kuneke ka du ka va wa a nu.

56

Avasa a vuza na u zuwai ka du u Kashile

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: A ya'an vu da n kalakatsu ko <<Modoi a gadi vu madanga ma Oku.>> Vishipa vu Dawuda. Ana aza a Filisitiya e remei ni a Gatu.

- 1 Kashile, pana asuvayali a va,
adama a na uma a tuka mu ta n kuvon,
irala i va yi ta a kutakacika mu kanna dem.
2 Kanna dem irala i va yi ta a ku guva mu,
n kabundai ke le i ta a vishili nu mpa.
3 Makyan ma na baci m panai wovon,
mi ta a kuzuwa ka du ka va wa a nu.
4 N zuwa ta ka du ka va u Kashile,
mi ta a kucikpa uzuwakpani u ni.
wa a ni u da n zuwai ka du, mi a ku pana wovon ba.
Yidai vuma vu lima u kuya'anka mu?
5 Irala i va i tsu o'uso mu ta kanna dem,
makyan dem i ta e kusheshe,
tsu na o kudoro mu.
6 O tsu bolongu ta u sokongi,
a ku inda nwalu n va,
a kuvana tsu na a ku una mu.
7 Kashile, kata vu kasukpa le a la'aka a ka gbani-gbani ke le ba,
a wupa u nu una uduniyan u nampa.
8 Dana unambukatsuma u va,
kece kabundai ka kujilya ka va,
i a katagarda ka nu ba?
9 A kanna ka na baci n dekei nu,

- irala i va yi ta o kubono n kačapa,
adama a na n yeve ta Kashile ki ta kobolo nu mpa.
- ¹⁰ Kashile, mi ta a kucikpa kadanshi ka nu,
Vuzavaguđu, mi ta a kucikpa kadanshi ka nu.
- ¹¹ Kashile, wa nu u da n zuwai kađu,
mi tana a kupana wovon ba.
Yidaj vuma vu lima u kuya'an ka mu?
- ¹² Kashile, mi ta e kuneke wu ili i na n ya'in uzuwakpani.
mi ta e kuneke wu kune'e ku kucikpa.
- ¹³ Adama a na vu wawa mu ta a ubuta wu ukpa,
vu erei ene a va a ubuta u matađa,
adama a na n wala e kelime ka Kashile,
a kutashi ku na ku tsu neke wuma.

57

Avasa a kulansa ubanki atakaci

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: A ya'an vu da n kalakatsu ka<<Kaťa a ya'an munuka ba.>> Vishipa vu Dawuda. Ana u sumai u Shawulu u uwai a kabatsu.
(Ishp 108:1-5)

- ¹ Pana asuvayali a va Kashile, pana asuvayali a va,
adama a na wa a nu u da n lansa ubuta u kushedeku.
Mi ta e kushedeku a daka vu evelyu a nu.
ali mita raka ma laza.
- ² Mi ta e kudeke Kashile, Mala'imili,
ayi Kashile ka na ka ci shatangu ku mu ili dem.
- ³ De gadi Kashile ki ta a ku su'uku mu n wishi.
o kuloko aza a na i a vishili nu mpa.

Kuvuka

- Kashile ki ta o ku yotsongu mu ucigi,
u ni u na tsu saba'a ba n usubi u ni.
- ⁴ Wuma u va wi ta e mere ma ikawu,
n vaki e mere ma nnama n na n tsu takuma uma.
anga e le i ta a na osovu n aya'a,
elentsu e le i ta n alyu tsu otokobi.
- ⁵ Kashile, ya'an a cikpa wu a gadi vu eleshu,
ya'an tsugbayin tsu nu kpamu tsu yongo aduniyan dem.
- ⁶ Irala i va i zuwaka mu ta maza adama a na aza mu.
atakaci a la'a ta utsura u va.
A gavaakai mu kpenle a uye u va,
ama da a kucikpa o bono a yikpai punu n kaci kale.

Kuvuka

- ⁷ Kashile, kađu ka va ka mufa ba,
kađu ka va ki ta idashi,
mi ta a kuya'an ishipa n cikpa wu.
- ⁸ Jimgba, wuma u va
jimgba umolu u va,
mi ta a ku jimgba n usana n ishipa i va.
- ⁹ Vuzavaguđu, mi ta a kucikpa wu a katsuma ka uduniyan,
mi ta a kucanana ishipa i kucikpa wu a katsuma ka uma.
- ¹⁰ Ucigi u gbayin u nu u yawa ta gadi,
usubi u nu u yawa ta eleshu.
- ¹¹ Kashile, ya'an a cikpa wu a gadi vu eleshu,

ya'an tsugbayin tsu nu kpamu tsu yongo aduniyan dem.

58

Avasa adama a na a takacika uma a gbani-gbani

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: A ya'an vu da n kalakatsu <<Kata a ya'an munuka ba.>> Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Ada aza o tsugono yi ta e kuneke kadanshi ka mayun?
Yi ta a kuya'anka uma afada a singai?
- ² A'a, adu a da kusheshe ku gbani-gbani ku da koci yi a kuya'an.
yi a kuya'an unushi u kudangusa vishili a idika.
- ³ Ili i na i dikai ele punu a katsuma, uma a gbani-gbani a kasukpai uye,
babu a matsai le da aza a'uwa a kasukpai uye.
- ⁴ I ta tukpa n tsukono a na tsu koko,
o tsu votsuku ta atsuvu e le tsu kagulani ka kagbaturu,
- ⁵ ka na ka tsu pana kalakatsu ka vuza vu adabu ba.
Ko u panaka mazubi ma adabu ba.
- ⁶ Kashile, kodoso anga e le ana i a malumuka n ada.
kodoso anga i muku mi ikawu ma, Vuzavagudu,
- ⁷ Ya'an a puwanka tsu na mini me ci yene a kulaza.
ya'an o kodoso aya'a e le, ayin a na baci a katsuki a utan u le.
- ⁸ Ya'an e derikpe tsu na kokoto ke tsu wala u kasukpa kederi,
ya'an okpo tsu merebu ma na a matsai ukpa,
ma na u sa'wai kene kannu ba.
- ⁹ Babu uyevi u le Kashile ki ta a kupurangu le tsu mita,
a katsuma ka wupa wu usudukpi u ni,
Kashile ki ta a kupurangu le ele bi'i n wuma.
- ¹⁰ Aza a usubi i ta a kuya'an mazanga,
ayin a na baci enei a takacikai uma a gbani-gbani.
i ta a kuya'an mazanga
ayin a na baci a unai irala i le raka.
- ¹¹ Ka ta uma a dana,
<<Mayun katsupu ki ta lo a vuza vu usubi,
mayun Kashile ki ta lo ka na ki a kuya'anka aduniyan afada.>>

59

Avasa a kulansa wisha a ubuta wi irala

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: A ya'an vu da n kalakatsu <<Kata a ya'an munuka ba.>> Vishipa vu Dawuda. Ana Shawulu u suki uma a bana inda kpa'a ku Dawuda adama a na una yi.

- ¹ Kashile ka va, wawa mu a ubuta wi irala i va,
ere mu wa aza na i a ku tuka mu n vishili makyan dem.
- ² Wawa mu a ubuta uma a na a ci ya'an ka gbani-gbani,
wawa mu a katsuma ka aza a ku tsuwan ku mpasa.
- ³ Lana, o bopoi a kuvana adama a na una mu,
uma a gbani-gbani o tsu bolongu ta adama a na a ya'an tsurala nu mpa.
a matafa ko unushi wi ili i yoku ba, Vuzavagudu.
- ⁴ N ya'an unushi ba, n nannai dem i ta ufobushi a shilika nu mpa.
danga vu banka mu, vu lana atakaci a va.
- ⁵ Avu Vuzavagudu Kashile Mala'imili Kashile ki Isaraila,
danga vu takacika uduniyan,

ka ta vu pana asuvayali a uma a gbani-gbani
aza o modoruko a nanlo ba.

Kuvuka

- ⁶ O tsu bono ta n kulivi,
a kana wali a na nshe'e
n na mi a ka karasa a likuci.
- ⁷ Pana kadanshi ki ishikushi ka na ki a ku uta una u le,
kadanshi ke le ki ta a na otokobi,
ali, a kudana, <<Yayi, u kupanaka tsu?>>
- ⁸ Ama avu Vuzavugudu, zo'oso le,
Vu tsu ya'an ka ta uduniyan dem ulami.
- ⁹ Avu vuza vu utsura u va, Kashile, n zuwa ta katsura kaya wa nu,
avu da ubuta u kushedeku u va.
- ¹⁰ Kashile vuza vu ucigi u na u tsu saba'a ba.
Kashile ki ta a ku wawa mu,
ka ta u zuwa mu n zo'oso irala i va.
- ¹¹ Kata vu una le ba, Vuzavugudu ke kedetsu ka va
adama a na kata uma a va a cinukpa ba.
n utsura u nu zuwa le a kana ka karasa,
kata vu langasa le,
- ¹² Unushi wu una u le,
n kadanshi ku una u le,
ya'an e reme le adama aradi e le.
Adama a ishikushi n a'uwa a na a ci ya'an,
- ¹³ Langasa le a katsuma ka wupa u nu.
langasa le ali o kotso raka,
nannai da e kuyeve a na Kashile ka'a ki o tsugono ci Isaraila
ali a uteku wa aduniyan.

Kuvuka

- ¹⁴ O tsu bono ta n kulivi,
a kana wali a na nshe'e
n na mi a ka karasa a likuci,
- ¹⁵ a kakarasa a ubuta dem a kulansa ilikulya'a
a kana masi da baci a cuwai ba.
- ¹⁶ Ama mpa mi ta a kucanana ishipa a ukuna wu utsura u nu,
usana mi ta a kucanana ishipa adama a ucigi u nu u na u tsu saba'a ba.
Adama a na avu da ubuta wu ukanji va,
ubuta u kushedeku u va a makyan ma atakaci.
- ¹⁷ Mi ta a ku cikpa wu, avu katsura kaya,
avu Kashile, ubuta wu ukanji uva, Kashile ka na ka cigai mu.

60

Avasa adama a kulansa ubanki

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: A ya'an vu da n kalakatsu <<Lili vu uzuwakpani.>> Vishipa vu Dawuda. Ana u shilikai n Aram Naharami n Aram vu Zoba n ayain a na Jowabu u banai wu unai aza a Edom akpan kupa n ere a kara'a ka mkpadi.

- ¹ Kashile vu iwan tsu ta, ali da kasukpai a lya'i utsura u tsu,
vu ya'an ta wupa n a tsu,
ama gogo na bonoko tsu.
- ² Vu zuwai idika i gbadai da i batsai,
gogo na cidangu enle a, adama a na i tsurukpa kpamu.

- ³ Vu zuwa ta uma a nu a takacikai kau,
vu nekei tsu maḡyan ma na ma lamkpai
ali ma zuwai tsu ku tangala.
- ⁴ Ama vu dangusa ta urotu u kakashi wa aza a na i ku pana wovon u nu,
adama a na a la'aka a utan.
- ⁵ Wawa tsu vu banka tsu n utsura u nu,
adama a uma a na vu cigai a ciya wishi u nu,
- ⁶ Kashile ka ya'an ta kadanshi a ubuta u cida u ni.
<<N ulya'i mi ta e kupece Shekem,
kata m pecukusu kara'a ka Sukotu.
- ⁷ Giliyadu vu va vu da, Manasa feu vu va vu da.
Ifirayimu da maḡu'un ma viyum ma va,
Yahuda kalangu ko tsugono ka va.
- ⁸ Mi ta o kubonoko Mowabu tsu kasasu ka kuza'a ka va,
Edom wi ta o ko okpo a daka vu ene a va,
Ka ta n ya'an yoroli yi ulya'i wa aza a Filisitiya.>>
- ⁹ Yayi u kubanka mu a likuci yi u ukanji?
Yayi u kutono nu mpa a kubana a idika i Edom?
- ¹⁰ Kashile avu da vu variki tsu,
Vu kpaḡai kudoku kuwala n osoji a tsu ba?
- ¹¹ Banka tsu, tsu shilika ni irala i tsu,
adama a na ubanki u vuma gbani da.
- ¹² Kashile ki baci n atsu ci ta a kuciya ulya'i,
wi ta a kulya'a irala i tsu.

Kuvuka

61

Uzuwi u kaḡu a wu eri u Kashile

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: A ya'an vu da n an'in a umolu.
Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Kashile, pana mashi ma va,
zuwa atsuvu wa avasa a va.
- ² A uteku wa aduniyan, n dekei nu,
n deke wu ta ana n takpai kaḡu,
vu banka mu a ubuta u kushedeḡu u na u la'i.
- ³ Adama a na avu da ubuta u kushedeḡu ali de,
avu da ubuta wu ukanji e kelime ka irala i va.
- ⁴ Ya'an n daḡangu a maḡali ma nu ko wannai.
ya'an n ciya ubuta wu idaḡhi a daka vu evelyu a nu.
- ⁵ Kashile, vu pana ta akucina a va,
da vu nekei mu ili yi ukani ya aza a na i a kucikpa wu.
- ⁶ Zuwa wuma u mogono u geshe;
vu zuwa yi u yongo n wuma ali a kubana a tsukaya.
- ⁷ Ya'an u lya'a tsugono e kelime ka nu, Kashile, ko wannai,
zuwa ucigi u nu u na u tsu saba'a ba n usubi u nu wu ere yi.
- ⁸ Adama a nannai mi ta a kucanana ishipa n cikpa kula ku nu,
n shatangu uzuwakpani u va u kanna dem.

Kuvuka

62

Kashile ka'a koci ubuta u kushedeke

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: A ya'an vu da n kalakatsu ka Jedutun. Vishipa vu Dawuda

- ¹ A Kashile ka'a koci wuma u va u ciyai kuvuka,
wishi u va wu uta ta wa ni.
- ² Kashile ka'a koci katali ka va n kishi ka va,
ayi da ubuta wu ukanji u va, mi a kupana wovon ba.
- ³ Ali n wannai dai raka vu da i ku shilika n vuma vu te?
Adama a na yi una yi,
mashilya ma u tsubaki ma nampa,
ko an mashilya ma na mi a ukuna u kuyikpa?
- ⁴ Kusheshe ku da ku da i cipuka yi
a ubuta u tsugbayin ci ni,
I tsu pana ta uyo'o u kuya'an a'uwa.
i tsu zuwaka ta vuma unasingai n una u da,
ama adu a da una u wuya u da.

Kuvuka

- ⁵ A Kashile ka'a koci wuma u va u ciyai kuvuka,
wa a ni u da n kedei apa'a.
- ⁶ Ayi da koci katali ka va n kishi ka va,
ayi da ubuta wu ukanji u va,
mi a kupana wovon ba.
- ⁷ Wishi u va n tsugbayin tsu va tsu uta ta u Kashile,
ayi da katali ka gbayin ka va,
ubuta u kushedeke u va.
- ⁸ Uma, zuwai adu a da wa ni makyan dem,
i dana yi ili i na yi adu a da raka.
adama a na Kashile ka'a ubuta u kushedeke u tsu.

Kuvuka

- ⁹ Aza a unambi i ta tsu ayinviki,
aza a uciyi ukuna wa a'uwa u da.
a gisanku le baci ele ili i da ba,
raka vu le ayinviki a da koci.
- ¹⁰ Kata i zuwa adu a da a ukuna u modoruko ba,
ko i kana aradi n ucanuku wu uboki ba.
ko a na uciyi u yimkpai,
kata i zuwa adu a da a u da ba.
- ¹¹ Ili i te i da Kashile kadanai,
ama ili i re i da m panai,
utsura u Kashile u da,
¹² n ucigi u na u tsu saba'a ba, Vuzavagudu
Mayun vi ta a kutsupa yaba dem
derere vu ulinga u ni.

63

Uzuwi u kadu a ubuta u Kashile

Vishipa vu Dawuda. A makyan ma na wi a kakamba ka Yahuda.

- ¹ Kashile, avu da Kashile ka va,
mayun, n lansa wu ta.
Kadu ka va ki ta a kakuli ka nu,

- ikyamba i va i geshe ta a kuvana wu,
 a idika i wo'i nu udekpu,
 ubuta u na wi n mini ba.
- ² Ya'an me ene wu a ubuta u cida u nu,
 kata mi inda utsura u nu n tsugbayin tsu nu.
- ³ Adama a ucigi u nu u na u tsu saba'a ba u la'a ta wuma,
 adama a nannai mi ta a ku cikpa wu n una u va.
- ⁴ Mi ta a kucikpa wu, a ayin a wuma va raka
 mi ta a kudangusa ekiye mi baci a kuya'an avasa.
- ⁵ Mi ta a kucuwa tsu vuza na u lya'i ilikulya'a i kadiva,
 kata n canana ishipa i mazanga n cikpa wu.
- ⁶ Mpa a iva'in a kajiba ka va n cibai n avu,
 kayin n kabula n kanai aciba a nu,
- ⁷ adama a na avu da kabanke ka va,
 n mazanga mi ta a kuya'an ishipa a daka vu evelyu a nu.
- ⁸ Kadu ka va ki ta gbagu n avu,
 kukiye ku singai ku nu ki ta ubani nu mpa.
- ⁹ Aza a na i a kulansa wuma u va i ta a kuya'an wuni,
 i ta a ku gidala a kubana a ubuta wi idashi ya akpisa,
- ¹⁰ i ta a kubana ukpa u kotokobi,
 ikyamba i le yi ta o kokpo ilikulya yi nshe'e n kakamba.
- ¹¹ Mogono mi ta a kuya'an mazanga n Kashile,
 aza a na a ya'in uzuwakpani,
 n kula ku Kashile i ta a kucikpa yi,
 Kashile ki ta a kubayangu una wa aza a'uwa.

64

Avasa adama a ubanke

- Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu Dawuda.
- ¹ Kashile, panaka mu, n tuka baci n mavura ma va gogo na
 ere wuma u va a karikpani ka irala i va i na yi a kutakacika mu.
- ² Ere mu a nsata n uma a gbani-gbani,
 n kobolo ka aza a kawuya.
- ³ O tsu gboro ta elentsu e le a na otokobi,
 kata a gisanku aya'a e le a na i kadanshi ka unamgbi u katsuma,
- ⁴ kata o bopo a tawa aza babu unushi n aya'a,
 a tsu tawa vuza gogo'o lo ko wovon.
- ⁵ E ci nekpenei ta kadanshi
 a ubuta u kuya'an ka gbani-gbani ke le.
 O ci yongo ta a kadanshi
 tsu na a ku azuku ayakuru e le,
 e kusheshe, <<Ko vuza u kene le ba.>>
- ⁶ A tsu kana ta kusheshe tsu na a kuya'an kawuya, a dana,
 <<Tsu kotso ta kusheshe mayin.>>
 Kadu ka vuma ki ta n awuya e kuyeve.
- ⁷ Ama Kashile ki ta a ku tawa le n kaya'a ka ni,
 wi ta a kulapa le gogo'o lo.
- ⁸ Kadanshi ke kelentsu ke le, ki ta o kubono a kaci ke le ka una le,
 Vuzana baci we enei le dem wi ta a ku gba da kaci ka ni.
- ⁹ Kata uma raka a pana wovon,

i ta a kudansa ulinga u Kashile,
kaṭa a kaṇa aciḃa adama ili i na u ya'in.

¹⁰ Vuza vu usubi wi ta a kuya'an mazanga u Vuzavaguḁu,
wi ta a kuciya ubuta u kushedeḁu wa a ni,
aza a mariki raḁa i ta a kuciya ucikpi.

65

Ucikpi n mazanga

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu Dawuda. Vishipa.

- ¹ Kaṣhile mayun ḁa uma a cikpa wu a Sihiyona,
kaṭa e neke ili i na a kucinaḁi kuneke.
- ² Uma raḁa i ta a kutawa wa a nu,
avu na vu tsu paṇa aḁaṣa.
- ³ Da baci unushi u tsu u la'i utsura u tsu,
vu takpaka tsu u ḁa.
- ⁴ Aza a unaṣingai a ḁa aza a na vu zagbai,
ḁa vu tukai le ḁevu o yongo a ulanga u nu.
Ci ta a kucuwa n kasingai ka a ubuta wi idashi i nu,
n unaṣingai wa A'isa a gbayin a ciḁa a nu.
- ⁵ Kaṣhile kishi ka tsu,
vu ushuku tsu ta a ubuta u kuya'an ili i mereve,
n kuya'an ili yi usubi.
Avu apa'a uma a ubuta dem aduniyan,
ali a upashi u mala.
- ⁶ Avu na vu zuwai nsasan n shamgbai n utsura u nu,
ana vu fobusoi kaḁi ka nu n utsura.
- ⁷ Avu na vu tsu va'anka kaca'a ka mala,
n kaca'a ka abau a mala,
vu tsu va'anka ta ujari wu uduniyan.
- ⁸ Uma a na i a idashi a uteku wa aduniyan dem,
a pana ta wovon
adama ili i mereve i na vu ya'in.
Vu zuwa ta mazanga,
u uma a na i a idashi a kasana n aza na i a idashi a kalivi.
- ⁹ Vu tsu lana ta idika kaṭa vu yo'o ko i ḁa mini,
vu tsu zuwa ta i ḁa yo okpo n tsuta kau.
Nḁolu n Kaṣhile n shanai tukpa m mini.
Vu zuwa ta idika i nekei uma ili i kashina,
ta vu fobusoi nannai.
- ¹⁰ Vu zuwai abakanla a tanai n mini,
ḁa vu bosoi yolo ya,
ḁa vu zuwa i ḁa i tanai n ija'ashi,
vu zuwakai ica'ashi unaṣingai.
- ¹¹ Vu zuwa ta kaya ka ko okpoi ka vukya'a n abundai,
mpon n nu n shanai n ili kashina ali n m pasai.
- ¹² Vu zuwai mita ma utai gbani a kakamba adama a kalina,
ḁa aginda dem a shanai m mazanga.
- ¹³ Ushiga wu nlala u palai ubuta dem apulaka,
ara'a a shanai n alkama.
O yoroli n cananai ishipa i mazanga tsu uma.

66

Vishipa vu kucikpa adama a kasingai ka Kashile

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa. Ishipa.

- ¹ Aḍa aduniyan raḁa,
ya'in yoroli i mazanga u Kashile.
² Cananai ukuna u tsugbayin tsu kula ku ni,
ya'an ucikpi u ni u ciya tsugbayin.
³ Danai Kashile,
<<Yidai a ku gisanku n ili mereve i na vi a kuya'ansa.
Adama a utsura ugbayin u nu,
irala i nu yi ta a ku kudangu ku wu adama o wovon.
⁴ Uma aduniyan dem a kudanku wu ta,
a ku canana ka wu ishipa,
a ku canana ishipa i kucikpa kula ku nu.>>

Kuvuka

- ⁵ Tawai ye ene ili i na Kashile ka ya'in,
ili i mereve i na u ya'in adama a uma.
⁶ U bonokoi mala mokpoi idika i dekpu,
uma a pasai kuyene ka n e ene,
ta de tsu kuya'an mazanga u Kashile.
⁷ Wi ta a kulya'a tsugono n utsura u ni ko wannai,
ashi a ni i ta a ku inda uduniyan.
kata aza a ugbamiwasuvu ene i ta n tsugbayin ba.

Kuvuka

- ⁸ Cikapai Kashile ka tsu, ada uduniyan dem,
cikpai ni n alakatsu kau.
⁹ Ayi da u tsu fobo wuma u tsu,
u kasukpa ene a tsu e derece ba.
¹⁰ Adama a na avu Kashile, vu kondo tsu ta,
vu luwa tsu ta tsa azurufa a na a luwai akina.
¹¹ Vu tuka tsu ta a maza.
Vu zuwaka tsu ta ucanuku wa amiki a avangatsu a tsu.
¹² Vu zuwai uma a dasai tsu,
tsu tonoi e mere ma akina m mini,
ama gogo na vu utuka tsu ta,
vu tukai tsu a ubuta wu idashi i bari.
¹³ Mi ta a kutawa a kpa'a ku nu,
n kune'e ku kusongu,
kata n neke ili i na n kucinai,
¹⁴ n danai mi ta e kuneke wu,
a makyan ma na mi o kuso'o atakaci.
¹⁵ Mi ta e ku neke wu kune'e ku kusongu ku nnama mi ikyamba,
n ili i magula i kune'e ku kagiri,
mi ta a kulyuka obomburon n ngaji.

Kuvuka

- ¹⁶ Tawai i pana, ada na yi a kupana wovon u Kashile raḁa,
ya'an n dana da ili i na u ya'ankai mu.
¹⁷ N banka ta m mashi ma va wa nu,
n kelentsu ka va n neke wu ta tsugbayin.
¹⁸ Ishi baci n zuwa ta unushi a kadu ka va,
Vuzavagudu wishi a kupana ka mu ba,

- ¹⁹ ama mayun da Kaṣhile ka panakai mu,
da kpamu u panai avasa a va,
²⁰ Unasingai u Kaṣhile,
vuza na u iwain avasa a va ba,
ko u kpaḍai kuyotsongu mu ucigi u ni u na tsu saba'a ba.

67

Vishipa vu kucikpa

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: N an'in a umolu. Ishipa Vishipa

- ¹ Ya'an tsu ciya mapasa ma singai u Kaṣhile,
u zuwaka tsu unasingai,
kaṭa u inda tsu n aṣhi a singai a ni. Kuvuka
- ² Adama a na aduniyan dem e yeve uye u nu,
kaṭa kpamu uduniyan u yeve wishi u nu.
- ³ Kaṣhile, ya'an uduniyan u cikpa wu,
ya'an uduniyan raḳa u cikpa wu.
- ⁴ Ya'an uduniyan u ya'an mazanga,
a canana ishipa i mazanga.
Adama a na vi ta a kuya'anka uduniyan afada a mayun,
kaṭa vu tonon uduniyan raḳa. Kuvuka
- ⁵ Kaṣhile, ya'an uduniyan u cikpa wu,
ya'an uduniyan raḳa u cikpa wu.
- ⁶ Idika i neke ta ili i kashina.
Ya'an Kaṣhile, Kaṣhile ka tsu, u zuwaka tsu unasingai.
- ⁷ Ya'an Kaṣhile ka zuwaka tsu unasingai,
kaṭa uma a uteku wa aduniyan raḳa, a pana wovon u ni.

68

Vishipa vu lya'i va aza a Isaraila

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: A ya'an vu da n kaḷaḳaṭsu ka <<Lili>>
Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Ya'an Kaṣhile ka danga,
ya'an irala i ni i wacuwa,
kaṭa aza a na a iwain ni, a suma e kelime ka ni.
- ² Tsu na kanga ka tsu puwanka,
ya'an vu zuwa le a puwanka nannai.
Tsu na kabashi ki ishigi ke tsu derikpe akina,
ya'an una uma a gbani-gbani nannai e kelime ka Kaṣhile.
- ³ Ama aza a usubi i ta a kuya'an mazanga,
kaṭa a zangana e kelime ka Kaṣhile.
Ya'an a pana uyo'o kau.
- ⁴ Cananai ishipa u Kaṣhile,
ya'in ishipa i kucikpa kula ku ni,
lapulai uye adama a ni, vuzana wi e ku wala eleshu.
Kula ku ni ku da Vuzavaguḍu,
i zangana e kelime ka ni.
- ⁵ Kaṣhile vuza na wi a idashi a ubuta u cida u ni,
esheku a mkpa'an a da,

n ke eri ka agapa amaci.

⁶ Kashile ke ci neke ta aza a na i a idashi ende'in i'uwa,
u tsu utuka ta aza a ugbashi a kubana a ubuta wu idashi i bari.

Ama aza a ugbamiwasuvu,
i ta a kudasangu a idika i na yi lekefi.

⁷ Kashile, ana vu utai e kelime ka uma a nu,
ana vu walai a kapulaka,

Kuvuka

⁸ aduniya a gbadai
da gadi u tukai n mini,
ali n kusan ku Sinai ku gbadai,
e kelime ka Kashile ki Isaraila.

⁹ Kashile vu yo'i mini ma abundai,
a idika yi ukani i nu,
vu bonokoi kapulaka ubuta u tsuta.

¹⁰ Ta de uma a nu a dasangi,
Kashile, vu ya'ankai aza a unambi kasingai.

¹¹ Vuzavaguđu u nekei kadanshi,
kakuma ka amaci ka na ka salai ukuna wa ki ta n abundai.

¹² <<Ngono mo osoji n sumai kpakaru.>>

Amaci a na i a i'uwa e peciki ucanuku u na a purai gbani.

¹³ Ada na i tsu asa a ushiga wu nlala,
yi ta a kufuda kupala kaci ka da,
tsu na evelyu o modoi a tsu pala yi,
n ucanuku wa azurufa n azanariya a kutasa.

¹⁴ Makyan ma na Mala'imili dem,
u zuwai ngono a idika,
ya'an egele saruwa a kusan ku Zalimonu.

¹⁵ Avu kusan ku gbayin, kusan ku Bashan,
kusan ku ugadi, kusan ku Bashan!

¹⁶ Yidai i zuwai avu kusan ku ugadi,
vi o kugoyo kusan ku Kashile?

Kusan ku na Kashile ki a mali,
adama a ubuta wu idashi i ni,
ta de Vuzavaguđu u kudasangu ko wannai.

¹⁷ Ekeke odoku o kuvon a Kashile
a la'a ta ku kece,
akpan-akpan.

Vuzavaguđu u tawai n e le,
a kusan ku Sinai ubuta u cida u ni.

¹⁸ Vu gadukpai gadi,
vu tonoi n kabundai ka agbashi a na vu kanai,
a ku isa kunele kakau a ubuta uma,
ali aza a ugbamiwasuvu,
adama a na avu Vuzavaguđu Kashile vu kudasangu de.

¹⁹ Unasingai u Vuzavaguđu,
ayi na u ci dika amiki a tsu a kanna dem,
ayi da Kashile vuza na u wawai tsu.

Kuvuka

²⁰ Kashile ka tsu, Kashile ka wishi ka'a,
ayi da Vuzavaguđu, Vuzavaguđu vu tsu,

- vuza na u tsu zuwa tsu la'aka a ubuta wu ukpa.
- 21 Mayun Kāshile ki ta o kuboso aci a irala i ni,
n okolokolo aza a na a gbagbalai kutono uye wu unushi u le.
- 22 Vuzavaguḍu u danai, <<Mi ta a kutawa n irala a Bashan,
mi ta a ku kutawa n ele a mala ma ugavi.
- 23 Adama a na i wala a gadi va even a ikyamba irala i ḍa,
nshe'e n ḍa feu m peḍe mpasa tsu na a cigai.>>
- 24 Kāshile uma ene ta nwalu n nu mu ulya'i,
nwalu n Kāshile ka va, mogono ma va, a kubana ubuta u ciḍa.
- 25 Aza a ishipa e kelime,
aza a tsuwa'i tamkpamu kaḗapa,
e mere me le nkere a ku wa'a nkaḗa.
- 26 <<Cikpai Kāshile a kaṣsuma ko kobolo ka uma,
cikpai Vuzavaguḍu a ḍa aza a Isaraila.>>
- 27 Kumaci ku Bayami, ku na ku la'i n kenu ele ḍa kelime,
aza e kelime a Yahuda tankpamu n kaṣsura ke le,
ḍa aza e kelime a Zabalun n aza a Nafutali o kutono le.
- 28 Kāshile, ḍaṅgusa utsura u nu,
Kāshile yotsongu utsura u nu adama a tsu,
- 29 A'isa a gbayin a nu a Urushelima.
Ngono mi ta a kutuka wu n kune'e.
- 30 Barangu nnama n na mi a kaga'in ka mini,
barangu uduniyan u na u buwai,
kobolo ko obomburon nu ndendem n le.
Ali a kuḍaṅgu kaṭa e neke wu azurufa e le,
vu wacuwa uduniyan,
u na u tsu ciga kuvon!
- 31 Anan taji utai a Masar,
aza a Itopiya i ta a ku ḍaṅgusa ekiye e le gadi u Kāshile.
- 32 Cananai ishipa u Kāshile, aḍa tsugono tsa aduniyan,
ya'in ishipa i kucikpa Vuzavaguḍu,
- 33 ayi vu na u kumbai gadi vu aḍaṅgashile a ayain a cau,
zuwakai n kaḗakaṣsu ka utsura ka ni.
- 34 Salai utsura u Kāshile,
vuza na tsugbayin ci ni ci a Isaraila,
vuza na utsura u ni wi a gadi vu eleshu.
- 35 Kāshile ili i wovon i ḍa a ubuta u ciḍa u ni,
Kāshile ki Isaraila,
ki ta e kuneke utsura a uma a ni.
Unasingai u Kāshile.

Kuvuka

69

Wawa mu Kāshile

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Tsu kaḗakaṣsu ka <<Apalu.>>Vishipa vu Dawuda.

- 1 Kāshile wawa mu,
adama a na mini ma yawa mu ta e kudeku.
- 2 Mi ta a kuliba a ubuta o kolyo'o kau,
babu ubuta u kudasa,
n yikpa ta a mini mu ugavi,

- abau kpamu i ta a ku kimba mu.
- ³ Mo o'wo ta m medevile, a kulansa ubanki,
ali kalakatsu ka va ka padai.
- Ashi a va raka a galai,
adama a na n zuwa ta ashi a kulansa Kashile ka va.
- ⁴ Aza a na a iwain mu ko ili,
a la'a ta kanji ka kaci ka va abundai.
- Aza a na a cigai ku una mu ko ili i ta n utsura,
a gutsakai mu n tsupa ili i na m bokoi ba.
- ⁵ Kashile, vu yeve ta tsulau tsu va,
unushi u va wi usokongi wa a nu ba.
- ⁶ Kata vu kasukpa mu n neke
aza a na a zuwai kadu wa nu a pana wono ba,
Vuzagudu, Kashile Mala'imili,
kata vu kasukpa mu n tuka n ili wono
wa aza a na i a kulansa Kashile ki Isaraila ba.
- ⁷ Adama a nu a da mo okpoi ili yi ishikushi,
ali wono u kimbai mu.
- ⁸ Tsu komoci ka'a mi wa aza a va,
ali n aza a kpa'a a va dem mo okpoi o limoci we le.
- ⁹ Mali ma A'isa a gbayin a nu,
ma zuwa mu ta a ku kula tsa akina
ishikushi i na i a kuya'anka wu yi okpo ta a kaci ka va.
- ¹⁰ Ana shikai n ya'in kakuli,
da wo okpoi mu ili yi ishikushi.
- ¹¹ N ukai akashi a kpalu,
da mo okpoi ili ya agivi.
- ¹² Mo okpoi ili i kadanshi a uye dem,
oso'i kpamu a kuya'anka mu ishipa.
- ¹³ Ama mpa mi ta a kuvasa wa a nu, Vuzavagudu,
ushuku mu Kashile, a makyan ma na wu untsai nu,
adama ucigi u gbayin u nu u na u tsu saba'a ba,
adama a na vi ta a kushatangu ukuna u wishu wu usubi u nu.
- ¹⁴ Wawa mu o kolyo'o adama a na kata n liba ba,
wawa mu ekiye aza a na a iwain mu,
a mini mu ugavi ma nampa kpamu.
- ¹⁵ Kata vu kasukpa abau a kimba mu ba,
kata vu kasukpa mini mu ugavi ma lya'a mu ba,
kata vu kasukpa kpenle ku ukpa ku tsugba mu ba.
- ¹⁶ Vuzavagudu, adama a ucigi u singai u nu u na u tsu saba'a ba,
ushuku mu,
adama asuvayali abundai a nu, panaka mu.
- ¹⁷ Kata vu sokongu kaci ka nu u kagbashi ka nu ba,
mi ta o kuso'o atakaci,
ya'an gogo'o vu ushuku mu.
- ¹⁸ Tawa devu vu shiba mu,
adama a irala i va.
- ¹⁹ Vu yeve ta tsu na i a kushika mu,
n tsu na i a ku lukanasa mu, n tsu na o goyoi mu,
vu yeve ta aza a na i a kutakaci mu raka.
- ²⁰ Kadu ka va ka gusa ta adama a ishikushi i na i a kuya'anka mu,

- ali n takpai asuvu.
 N zuwa ta kaḍu i ta a kusa'a mu,
 ama ko vuza.
 N zuwai kaḍu ko mi ta a kuciya vuza na u kuneke mu kadanshi,
 ama n ciya ba.
- 21 Makyan ma na m panai kambulu,
 ḍa e nekei mu yaza,
 ana kakuli ka kanai mu,
 ḍa e nekei mu mini ma kalam.
- 22 Kaḥile, ya'an kaḍiva ke le ko okpo le yakuru,
 ya'an idaḥi i maṭana i le yo okpo le maza.*
- 23 Zuwa aḥi ele a ya'an rumbu-rumbu
 ali a kukpaḍa ku ene,
 kaṭa vu zuwa aḥina e le o kogo ko wannai.
- 24 Tsuwaṅka le wupa u nu,
 ya'an asuvu a usuḍukpi a nu a lya'a utsura u le.
- 25 Kaḥile, ya'an kaṭsura ke le ko okpo lekeḍi,
 kaṭa vuza u ḍaṣangu punu apaṃ e le ba.
- 26 Adama a na a takacika ta aza a na vu ya'ankai uṣaṅ,
 i a kadanshi ka mbaḷa ma aza a na vu lapai.
- 27 Doku le unushi a kaṭsuma ka unushi u le,
 kaṭa vu kaṣukpa le a ciya upecu wu ili yi uṣubi i nu ba,
- 28 Zuwa a takpa kula ku le a katagarda ka wuma,
 kaṭa vu kece le a kaṭsuma ka uma a uṣubi ba.
- 29 Ama mi ta a kaṭsuma ka atakaci nu mbaḷa,
 Kaḥile, ya'an wiḥi u nu wu ere mu.
- 30 Mi ta a kucikpa kula ku Kaḥile n ishipa,
 mi ta a kusala tsugbayin ci ni a ubuta u kucikpa yi.
- 31 Nannai va wi ta a kuzuwa Vuzavaguḍu u pana uyo'o,
 u la'a alyuka e medendem,
 u la'a kune'e ku kobomburon.
- 32 Ayin a na baci aza a na o goyoi kaḥi ke le enei nannai,
 i ta a kuya'an mazaṅa.
- Aza a na i a kulansa Kaḥile,
 i ta a kuciya utsura u kaḍu.
- 33 Vuzavaguḍu u panaka ta aza a unambi,
 u tsu goyo uma a ni a na i a ugbashi ba.
- 34 Cikpai Kaḥile, gaḍi n idika, cikpai ni,
 mala n ili i wuma i na yi punu dem.
- 35 Adama a na Kaḥile ki ta a ku wawa Sihiyona,
 u ma'asaka likuci ya aza a Yahuda,
 uma a ni i ta a kuḍaṣangu ḍe a lya'a ukaṇi wi idika ya.
- 36 Ntsukaya ma agbashi a ni i ta a kulya'a ukaṇi wi i ḍa,
 aza a na i a kuciga yi i ta a kuyongo ḍe.

* 69:22 69:22 Ubuta wa wi ta a kadanshi ugboku u re, aza a yoku e yevei ta, ya'an kaḍiva ke le ko okpo maza wa aja'a e le, aza a yoku tankpamu e yevei ta, ya'an idaḥi i maṭana i le yo okpo le maza.

70

Avasa a kulansa ubaṅki

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu Dawuda. Adama a ku cibasa.

(Ishp 40:13-17)

- ¹ Kashile, ya'an moloko vu wawa mu,
Vuzavaguḍu, ya'an moloko vu baṅka mu.
- ² Ya'an aza a na i a kulansa wuma u va,
okpo n wono ali a ripula.
Ya'an aza a na a cigai ene mu atakaci,
okpo nu nlukana.
- ³ Ya'an aza a na i a kudana, <<U ya'an ta, u ya'an ta,>>
a kpatala n wono.
- ⁴ Ama ya'an aza a na i a kulansa wu raka,
a pana uyo'o a ya'an kpamu mazanga wu nu.
Ya'an aza a na i a kuciga wishi u nu ko wannai,
a dana, <<Kashile vuzagbayin da.>>
- ⁵ Ama mpa vuza vu unambi da, n vuza vu yali,
Kashile, ya'an moloko,
adama a na avu da kaḅaṅki ka va n kishi ka va,
Vuzavaguḍu kata vu geshe ba.

71

Avasa a vuza vu gbara

- ¹ Vuzavaguḍu, ya'an n shedekeu wa nu,
kata vu kasukpa mu m pana wono ba.
- ² Utaḅa mu, vu baṅka mu n la'aka,
adama a usubi u nu,
zuwaka mu atsuvu, vu wawa mu.
- ³ Vu okpo ubuta u kushedekeu u va,
ubuta u na n kubansa makyan dem.
Neke kadanshi a wawa mu,
adama a na avu da ubuta u kushedekeu u va,
m mashilya me ku ere mu.
- ⁴ Kashile ka va, utaḅa mu e ekiye aza a kawuya,
a utsura wa aza asuvawuya n ka gbani-gbani.
- ⁵ Adama a na wa nu da n kedei apa'a, Vuzavaguḍu,
Vuzavaguḍu, wa nu da n zuwai kaḍu ali mpa maku me kenu.
- ⁶ N gbasatangu ta wa nu kafu a matsa mu,
avu da vu utukaḅi mu a katsuma ka anaku a va,
mi ta a kucikpa wu makyan dem.
- ⁷ Mo okpoi ili yi urotu a ubuta uma n abundai,
adama a na avu da
ubuta u kushedekeu wu utsura u va.
- ⁸ Una u va wi ta a kucikpa wu, kanna kaḅula,
a kusala tsugbayin tsu nu.
- ⁹ Gogo na ana n kutsai na,
kata vu varuku mu ba,
ana utsura u va u kotsoi na,
kata vu kasukpa mu ba.
- ¹⁰ Irala i va yi ta a kadanshi ka va,

- aza a na cigai ku una mu o bolongu ta a nsata adama a va.
- 11 A danai, <<Kashile ka kasukpa yi ta,
ya'an tsu guva yi tsu reme yi,
adama a na vuza u kubanka yi u la'aka ba.>>
- 12 Kashile, kata vu bana da'angi nu mpa ba,
Kashile ka va, tawa gogo'o vu banka mu.
- 13 Ya'an aza a na i e ku ne'eshe mu unushi,
okpo n wono kata a kuwa.
Ya'an aza a na a cigai ene mu atakaci,
a ciya kugoyi nu nlukana.
- 14 Ama mpa mi ta a kuzuwa kadu ka va wa nu makyan dem,
mi ta a kulya'a kelime n kucikpa wu.
- 15 Una u va wi ta a kudansa ukuna wu usubi u nu,
kanna kabula mpa a kudansa ukuna u wishi u nu,
ko a na wo okpoi mi a kufuda kuyeve le dem ba.
- 16 Vuzavagudu Kashile, mi ta a kutawa,
adama a na n sala ulinga u gbayin u nu,
kata n cibaka uma ukuna wu usubi u nu, avu ende'in.
- 17 Kashile, avu da vu pi'isakai mu ali mpa maku me kenu,
ali n anana mi ta a kudansa ukuna u mereve u nu.
- 18 Ko gogo'o na ana n kutsai n ya'in kanji kari,
Kashile, kata vu kasukpa mu ba,
ali n dansa ukuna wu utsura u nu n tsugbayin tsu nu
a kubana a ntsukaya n na n kutawa.
- 19 Kashile, usubi u nu,
u yawa ta gadi vu eleshu.
Vu ya'an ta ili i gbagba'in.
Kashile, vuza wi lo tsu nu ba.
- 20 Ko ana wo okpoi vu kasukpa mu ta me enei atakaci m madukpa kau,
vi ta o kubonoko mu n wuma u va ayin tutu.
Punu a kasaun,
vi ta a kudangusa mu kpamu ayin tutu.
- 21 Vi ta o kudoku mu tsugbayin,
kata vu kparasa mu kpamu.
- 22 Kashile ka va, mi ta kpamu a kucikpa wu n umolu,
adama a kamayun ka nu.
N umolu u va mi ta a kuya'anka wu ishipa,
vuza cida vi Isaraila.
- 23 Mi ta a ku dangusa kalakatsu n isali i mazanga,
ayin ana mi a kucikpa wu n ishipa,
adama a na vu shiba mu ta.
- 24 Kata kelentsu ka va ka dansa ukuna wu usubi u nu kanna kabula.
Aza a na a cigai ene mu atakaci
okpo n wono n kugoyi.

72

Mogono ma na Kashile ka zagbai

Vishipa vu Sulemanu.

- 1 Kashile, yotsongu mogono tsu na u kuya'an afada a mayun,
vu zuwa maku mo mogono ma ya'an ukuna wu usubi.
- 2 Ya'an u ya'anka uduniyan u nu afada a usubi,

- u ya'anka uma u nu aza a unambi ukuna u mayun.
- ³ Ya'an nsasan n tuka n matana a ubuta u uma,
kata aginda a tuka n ukuna wu usubi.
- ⁴ Ya'an mogono ma ya'anka aza a unambi afada a mayun,
u banka muku mo ofoloni,
kata u takacika aza o modoruko.
- ⁵ Ya'an a pana wovon u nu kanna ki baci lo ko wannai,
wotoi kpamu wi baci lo tsukaya a kubana a tsukaya.
- ⁶ Ya'an mogono mo okpo tsu mini ma na o yo'i a mita ma na a ki'wain,
wo okpo ci ija'ashi a idika.
- ⁷ Ya'an aza a usubi o gbonguro tsu ndanga a ayin e le,
ya'an a ciya matana bari ko wannai wotoi wi baci e kuneke kutashi.
- ⁸ Ya'an tsugono ci ni ci yawa
a mala ma nampa a kubana a ma nande,
ili i na i dikai e kuyene ku Yufiretu, ali a kubana uteku wa aduniyan.
- ⁹ Ya'an kumaci ku na ki a kakamba ku kudangu e kelime ka ni,
ya'an irala i ni i ku kuba n kubuta ki idika.
- ¹⁰ Ya'an ngono n Tarishi n na mi o kotogu,
a tuka yi n kune'e,
ya'an ngono n Sheba nu n Seba
n neke yi n kune'e.
- ¹¹ Ya'an ngono raka n ku kudanku yi,
ya'an uduniyan raka a ya'anka yi aganda.
- ¹² Adama a na wi ta a ku wawa aza a unambi,
ayin a na baci e dekei ni,
aza atakaci, n aza a na i n kaŋanki ba.
- ¹³ Wi ta a kusa'a aza a babu utsura n aza a unambi,
kata u wawa wuma wa aza a na i a kulansa ubanki.
- ¹⁴ Wi ta a kushiba le ekiye aza o modoruko n ashiliki,
wuma u le wi ta n tsuloboi a aŋhi a ni.
- ¹⁵ Ya'an wuma u mogono u geshe,
ya'an e neke yi azanariya a Sheba,
ya'an uma a ya'anka yi avasa,
a zuwaka yi unasingai makyan dem.
- ¹⁶ Ya'an a ciya ishina yi abundai a idika ya,
ya'an ishina i gbugba aginda dem.
Ya'an umaci u le u yimkpa tsu ndanga n Lebano,
ya'an likuci i shana n uma,
tsu mita ma na mi a kakamba.
- ¹⁷ Ya'an a cibasa n kula ku mogono ko wannai,
u lya'a kelime n kuya'an kula, kanna ki baci lo ko wannai,
ya'an uduniyan raka u ciya unasingai wa ni,
kata e deke yi vuza vu unasingai.
- ¹⁸ Unasingai a kubana u Vuzavagudu Kashile, Kashile ki Isaraila,
vuza na ayi da koci u ci ya'an ili i mereve.
- ¹⁹ Unasingai a kubana u kula ku tsugbayin ku ni ko wannai,
ya'an tsugbayin ci ni ci shana aduniyan raka.
Ta nannai! Ta nannai!

- ²⁰ Na da ukocishi wa avasa a Dawuda maku Jesi.

Katagarda ka tatsu

73

(Ishp 73--89)

Kasingai ka Kashile

Vishipa vu Asafa.

- ¹ Mayun Kashile ki ta a kuya'anka Isaraila kasingai,
wa aza a na aḍu e le i cida.
- ² Ama mpa n ya'an ta devu n kutakpa asuvu,
ali kaḍu ka va ka ya'in devu n ku uta.
- ³ Adama a na mi ta e cishe'e n aza a ugbamukaci,
da baci me enei uma a gbani-gbani a lya'i kelime n kuciya matana.
- ⁴ A tsu takacika ba,
ikyamba i le yi ta gbaga n utsura.
- ⁵ A tsu takacika tsu uma a na a buwai ba,
kawuya ka tsu ciya le tsu aza a na buwai ba.
- ⁶ Adama a nannai da a dikai araḍi okpoi le itali i kuduku,
da a zuwai vishili vu okpoi le tsu motogu.
- ⁷ Ka gbani-gbani ka tsu ta aḍu e le,
kusheshe ku le dem nsata n da.
- ⁸ O tsu zo'oso ta aza o yoku,
ka ta a dansa ka gbani-gbani,
e kusheshe n araḍi tsu na o kudoro aza o yoku.
- ⁹ A tsu dansa ta kadanshi ka ishikushi u Kashile ka gadi,
Elentsu e le i ta a kadanshi ka araḍi a ili i na a ya'in aduniyan.
- ¹⁰ Adama a na uma a Kashile o bono we le,
ushuku n ili i na a dansai.
- ¹¹ A tsu dana ta, <<Nini dai Kashile ke kuyeve?
Mala'imili mi ta e kuyeve?>>
- ¹² Ta uma a gbani-gbani i nannai,
makyan dem i n kadama ba,
uciyi u le o kudoku.
- ¹³ Mayun, gbani da m bonokoi kaḍu ka va cida,
gbani da mu utakai ekiye a va.
- ¹⁴ Kanna dem mpa e kene kadama,
usana lakam mpa atakaci.
- ¹⁵ Ishi baci n dana ta, <<Mi ta a kudansa nannai.>> Mi ishi ta a ku vakangu muku n
nu.
- ¹⁶ Ana n ya'in tsu na n kuya'an
adama a na n yeve,
yidai i zuwai da uma a gbani-gbani i a kulya'a kelime,
da wo okpoi mu n atakaci kau.
- ¹⁷ Ama ana n uwai ubuta u cida u Kashile,
da n yevei ili i na i kuciya uma gbani-gbani.
- ¹⁸ Mayun da vi ta a kuzuwa le a ubuta u kederi,
vu zuwai le a yikpai da a kuwai raka.
- ¹⁹ Gogo'o lo da unai le,
wovon u purangi le n ku te.
- ²⁰ Vuzavaguḍu, i ta o ko okpo tsa alatani,
a na a tsu cinukpa n usana,
tsu na vuza u tsu cinukpa a da u jingba baci.
- ²¹ Makyan ma na baci kaḍu ka va ka namgbai,
da kaḍu ka va ka dangai,

- 22 Kàtá yeve a na mpa kalau ka'a ko ugboji,
da mo okpoi tsu manama e kelime ka nu.
- 23 N nannai dem mi ta kobolo n avu makyan dem,
vi ta ubani n kukiye ku u singai ku va.
- 24 Vi o kutono nu mpa n odoki a nu,
a ukocishi kpamu vi ta a ku isa mu n tsugbayin.
- 25 Avu da mi n ayi koci gadi,
a na mi n avu, yidaí kpamu mi a kulansa aduniyan?
- 26 Ikyamba n kađu ka va,
i ta a kufuda ku kuwa,
ama Kashile avu da utsura u kađu u va,
n ili i na mi n i da ko wannai.
- 27 Mayun aza a na i da'angi n avu i ta a ku kuwa,
vi ta a ku una aza a cishakanlai o kutono amali.
- 28 Ama n tsu va,
u la'aka mu ta n kuga'an n yongo devu n Kashile,
m bonoko ta Vuzavaguđu Kashile ubuta u kushedeku u vu,
adama a na n sala ili i na u ya'in raka.

74

Avasa a kulansa wishi

Vicu'u vu tsuwa'i tsu Asafa

- 1 Kashile, yidaí i zuwai da vu variki tsu ko wannai?
Atsu ushiga wu nkyon wu ubuta u kalina u nu u da,
yidaí i zuwai da vi asuvu a usudukpi n atsu?
- 2 Ciba n kobolo ka uma a nu a na vu tsulai ali n ayin a cau de,
a na vu shibai okpo kumaci ku ukani ku nu,
ciba n Kusan ku Sihiyona ubuta u na vu dasangi.
- 3 Tawa vu kara'a ubuta u na a langasai na raka raka.
Irala i langasa ta ili i na yi punu raka a ubuta u cida.
- 4 Aza a na a iwain nu i ta o yoroli yi ulya'i,
a ubuta u na vu tsu gasa n atsu,
a zuwai urotu u le de.
- 5 I ta tsu aza a na i a kukapa ndanga a kutsun
n ogovu e le.
- 6 N ogovu e le nu ntalaka n le
a langasai ili i na e she'wei.
- 7 Da o songi A'isa a gbayin a nu raka,
a natukpai ubuta wu idashi i kula ku nu.
- 8 A danai kaci ke le <<Ci ta a kuka na i da gbende,>>
da o songi ubuta u na a tsu gasa n Kashile dem, a idika ya.
- 9 Tsu doku tsu ene urotu ba,
eneki kpamu a buwa ba,
kpamu ko vuza a katsuma ka tsu u yeve,
ko wannai dai ili i nampa i kukotso.
- 10 Kashile, ali n wannai dai irala i ku kana ku zo'oso tsu?
I ta a kuka na kugoyo kula ku nu ko wannai da?
- 11 Yidaí i zuwai da vu obongi ekiye a nu?
Dangusa kukiye ku usingai ku nu vu una le.
- 12 Ama Kashile, avu da mogono ma va ali n cau de,
vu tsu tuka ta n wishi aduniyan.

- 13 Avu da vu pecei mala n utsura u tsugbayin u nu,
vu bosoi aci oro'o a mini.
- 14 Avu da vu minjarai kaci ka kadi ka mala,
da vu nekei ni wo okpoi ilikulya'a yi nnama n kakamba.
- 15 Avu da vu tasai ashi a mini n ayinva,
vu zuwai kuyene ku dekpei.
- 16 Kanna n kayin kanu ka'a,
avu da vu zuwai wotoi n kanna a ubuta u le.
- 17 Avu da vu zuwakai aduniyan kure'e,
avu da vu ya'in lyushi n irana.
- 18 Vuzavaguđu, ciba n tsu na irala i nu yi o ku zo'oso wu,
n tsu na kpamu alau i o kugoyo kula ku nu.
- 19 Kata vu neke wuma wu nkyon n nu
wa akunzu ba,
kata vu cinukpa n uma a nu a na a takacikai ba, ko wannai.
- 20 Ciba n uzuwakpani u na vu ya'ankai tsu,
obogozu a na i n kayimbi a idika dem,
i ta tukpa n aza a ujari.
- 21 Kata vu kasukpa aza a na a takacikai
okpo n wono ba,
ya'an aza a unambi n aza a kulansa ubanki
a cikpa kula ku nu.
- 22 Kashile, danga vu utuka kaci ka nu,
ciba tsu na alau i o ku zo'oso wu kanna dem.
- 23 Kata vu cinukpa n kadanshi ka kaca'a ka aza a na a iwai nu ba,
kata vu cinukpa m mololo ma aza a na i a kuya'anka wu ugbamiwasuvu ba.

75

Kashile ki ta a kuya'an afada derere

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu Asafa, a ya'an vu da n Kalakatsu, <<Kata a ya'an munuka ba.>>

- 1 Kashile, tsu cikpa wu ta,
tsu cikpa ta kula ku nu adama a na vi ta lo,
tsu dansai ili i mereve i na vu ya'in.
- 2 Vuzavaguđu Kashile u danai, <<N zuwa ta makyan ma afada,
mi ta tana a kuya'an afada a na i derere.
- 3 Ko da baci aduniyan e jengedei, ali uma a ni e je'ekei ikyamba,
mpa da n zuwai kumi'i u ni u shamgbai n utsura.

Kuvuka

- 4 N dana ta aza aradi, <Kata i ya'an aradi ba.>
uma a gbani-gbani kpamu,
n danai, <Kata i ya'an ugbamiwasuvu ba.
- 5 Kata i ya'anka Kashile ugbamiwasuvu ba,
kata i lapa nkanga n da ba.> >>
- 6 Ko vuza wi a ku uta a kasana ko a kalivi,
ko a kakamba u tawa u neke aza o yoku tsugbayin ba.
- 7 Ama Kashile ka'a kaya'inkafada,
u tsu goyo ta aza o yoku,
kata u neke aza o yoku tsugbayin.
- 8 Vuzavaguđu wi ta ubani n moko'o e kukiye ku ni,

tukpa n mak̄yaṅ ma kalam ma na mi n kusuṣu,
u belei ma'a, ḡa uma a gbani-gbani aduniyan,
o so'i ma'a gbende.

⁹ Ama mpa mi tā a kusala ukuna u nampa ko wannai,
mi tā a kucanana ishipa n cikpa Kaṣhile ka Yakubu.

¹⁰ Ayi ḡa u ku goyo aza a ugbamiwasuvu,
ama wi tā e kuneke aza a usubi tsugbayin.

76

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: N tsuwa'i tsu an'in a umolu. Vishipa vu Asafa.

Yayi u kushamgba e kelime ka nu?

¹ Kaṣhile vuza vu uyeve ḡa a yahuda,
kula ku ni ku gbayin ku ḡa a Isaraila.

² Ubutā wu idaṣhi i ni yi tā a Urushelima,
Sihiyona ḡa ubutā wu idaṣhi i ni.

³ Tade u koḡosoi aya'a a irala,
nu nraḡa n le, n otokobi e le, ali n ucanuku u kuvon u le.

Kuvuka

⁴ Kaṣhile, avu vuzagbayin ḡa
vi tā tsu mogono ḡa baci vu bonoi,
a nsansa a ubutā u na vu lya'i irala i nu.

⁵ Una tā osoji a utsura
ḡa a purai ucanuku u na i n uḡa,
ko kovonshi ka buwa ba,
ka na ka kufuḡa ku ḡangusā kukiye ku ni.

⁶ Kaṣhile ka Yakubu, tsu na vu barangi le,
ekeke odoku n akumbi e le raḡa a yikpai a kuwai.

⁷ Avu ḡa koci a kupana wovon u nu,
yayi u kushamgba e kelime ka nu,
a makyan ma na baci vu ya'in wupa?

⁸ De gaḡi ḡa vu kiḡai afada,
aduniyan a panai wovon ḡa a paḡai bini,

⁹ Kaṣhile, vu ḡanga baci kuya'an afada,
adama a na vu wawa aza a na i atakaci aduniyan.

Kuvuka

¹⁰ Mayun wupa u nu u vuma wi tā a ku tukā wu n ucikpi,
aza a na a lakai a wupa u nu,
i tā a kuya'anka wu aganda.

¹¹ Ya'in akucina u Vuzavaguḡu Kaṣhile ka ḡa,
kaḡa i neke i na i kucina i kuneke,
ya'an iḡika i na yi deḡevu, a tukā n kune'e ku le,
u Vuza na a kupana wovon.

¹² U zuwa tā aza o tsugono tsā araḡi okpo n wono,
kaḡa u zuwa ngono ma aduniyan a pana wovon.

77

N laṅsa tā Vuzavaguḡu a ayin atakaci

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: A ya'an vu ḡa n kaḡakaṡsu ka Jedutun. Vishipa vu Asafa.

- ¹ N shikai n kalakatsu kau u Kashile,
n dengusai kalakatsu kau n shikai,
adama a na u panaka mu.
- ² A makyan ma atakaci n tsu vasa ta u Vuzavagudu,
kayin dem n tsu dengusa ta,
ekiye a va gadi n ya'an a avasa,
ama kadu ka va ka ciya matana ba.
- ³ Makyan ma na n cibai n Kashile da n ya'in yura,
a makyan ma na baci mi aciba,
n ci ya'an ta adanshi n takpa asuvu.
- ⁴ U tsu kasukpa mu n lata ba,
n namgbai katsuma ali n kpadai kufuda kudansa.
- ⁵ N cibasai n ayin a na a lazai de,
n tsu ciba ta kpamu n aya a na a lazai de m makyan.
- ⁶ N cibai n vishipa vu va kayin kapula,
n sheshei a kadu ka va.
- ⁷ Da n danai, << Ayin tutu da Vuzavagudu u ku iwan mu?
Wi kpamu o kudoku kupana asuvayali a va ba?
- ⁸ Ucigi u nu u na u tsu saba'a ba
u kotso ta ko wannai?
Wi ta a kukpada kushatangu
uzuwakpani u ni makyan dem?
- ⁹ Kashile ka cinukpa ta kupana asuvayali da?
Ko wupa u ni u zuwa yi ta u kpadai kusa'a tsu? >>
- ¹⁰ << Ili i na i la'i n kubala mu a kadu i dada,
kukiye ku Mala'imili ku kasukpa ta kubanka tsu. >>
- ¹¹ Mi ta a kuciba n ulinga u na vu ya'ansai Vuzavagudu,
mi ta a kuciba n ili mereve i na vu ya'in cau de.
- ¹² Mi ta a kuka kusheshe ili i na vu ya'in raka,
mi ta a kana kusheshe a ukuna wu ulinga u nu.
- ¹³ Kashile, uye u nu u cida u da.
Kamali ki lo n tsugbayin tsu Kashile ka tsu ba.
- ¹⁴ Avu da Kashile ka na ka ci ya'an ili mereve,
vu yotsongu ta utsura u nu a katsuma ka uma.
- ¹⁵ N utsura u nu da vu shibai uma a nu,
ntsukaya n Yakubu nu n Isufu.
- ¹⁶ Kashile, ana mini me enei nu,
ana mini me enei nu da ma panai wovon,
mala mu ugavi ma vuzakpai adama o wovon.
- ¹⁷ Eleshu o yo'i mini,
da a lapai kakpanga de gadi,
da uladi wu akanai ubuta dem.
- ¹⁸ Izumgbi i kakpanga i nu i kara'i a ubuta dem,
kutashi ku uladi ku akanai aduniyan raka,
aduniyan a panai wovon da a gbadai.
- ¹⁹ Vu walai a mala,
vu pasamgbantai mala mu ugavi kau,
ama e ne ura'a u ene a nu ba.

Kuvuka

Kuvuka

Kuvuka

²⁰ Vu tonoi n uma a nu tsu magubi,
e kiye a Musa n Haruna.

78

Usubi u Kashile a uma a ni

Vicu'u vu tsuwa'i tsu Asafa

- ¹ Uma a va, zuwai atsuvu,
i pana kuyotsongusu ku va,
zuwakai n ili i na mi a kudansa.
- ² Mi ta a kuya'an kadanshi n asan,
n tonuko da ili i na yi usokongi ayin a cau,
- ³ Ili i na tsu panai da kpamu tsu yevei,
ili i na ikaya i tsu i danai tsu.
- ⁴ Ci o kusokongu ku muku n le i da ba,
ama ci ta a kudana tsukaya tsu na tsu kutawa,
Tsugbayin tsu Vuzavaguđu n ulinga u gbagba'in u ni,
n ili i mereve i na u ya'ansai.
- ⁵ U nekei Yakubu ili i kutono
da u zuwai wila a Isaraila,
u na u danai ikaya i tsu,
a pi'isaka muku n le u da.
- ⁶ Adama a na ntsukaya n na n kutawa e yeve u da,
ali n muku n na a kumatsa,
e le tamkpamu feu a dana muku n le.
- ⁷ Adama a na a zuwa adu e le u Kashile,
kata a cinukpa n ulinga u na u ya'in ba,
ama a kana kutono kadanshi ka ni,
- ⁸ Kata okpo ci ikaya i le ba,
ntsukaya mu ugbamukaci n aza a ugbamiwasuvu,
aza a na e neke Vuzavaguđu adu e le ba,
aza a na a adu e le i m mariki u Kashile ba.
- ⁹ Aza a Ifirayimu, aza a na a utai vishili n aya'a,
a kpatalai a sumai a kanna ko kuvon.
- ¹⁰ A shatangu uzuwakpani u le n Kashile ba,
a kpadai kutono wila u ni.
- ¹¹ A cinukpai n ulinga u na u ya'in,
n ili i mereve i na u yotsongi le dem.
- ¹² U ya'in ili i mereve a ashi a ikaya i le,
a ubon u Zowan a idika i Masar.
- ¹³ U pecei mala da u tonoi n ele punu,
u zuwai mini ma shamgbai tsu mashilya.
- ¹⁴ N kanna da u tonoi n ele n keleshu,
n kayin kapula u tonoi n ele n kutashi ka akina.
- ¹⁵ U batsai atali e meremune,
da u nekei le mini n abundai tsu mala mu ugavi.
- ¹⁶ U zuwai nyeneke mu utai a katali,
u zuwai mini ma kanai kuyene tsu kuyene.
- ¹⁷ Ama da a lya'i kelime
n kuya'anka yi unushi,
a ya'ankai Mala'imili
ugbamiwasuvu de e kakamba.

- 18 N ucigi u kaḡḡ u le u ḡa o kondoi Kaḡhile,
a na a danai u neke le ilikulya'a i na a cigai.
- 19 A ya'ankai Kaḡhile kadanshi ka gbani-gbani, a danai,
<<Ko Kaḡhile ki ta o kufobuso kaḡḡiḡ e meremune?
- 20 Ko ana u lapai kataḡḡ ḡa mini ma utai gbani,
ḡa mini ma utai n aḡundai,
ama wi ta kḡpamu e kuneke tsu ilikulya'a?
Wi ta kḡpamu a kuciyaka uma a ni inyama?>>
- 21 Adama a nannai ana Vuzavagḡḡ
u panakai le ḡa u ya'in wupa kau,
u su'uki uma a Yakubu n akina a usuḡḡkpi kau,
u vaḡai n wupa wa aza a Isaraila,
- 22 Adama a na ushuku n Kaḡhile ba,
kḡpamu e neke kaḡḡ n wishi u ni ba.
- 23 N nannai dem u nekei eleshu kadanshi gaḡi,
ḡa u zuwai le a baḡuwaḡ utsutsu u gaḡi.
- 24 U tsuwaḡankai le Mana tsu mini a lya'a,
ḡa u nekei le ili i kashina i gaḡi.
- 25 Ḋa a lya'i ilikulya'a ya alingata a Kaḡhile,
Kaḡhile ke nekei le ilikulya'a
n aḡundai a lya'i ali a cuwaḡ.
- 26 U zuwai wunlai u vugulaḡ ḡe a kasana,
n utsura u ni ḡa u zuwai wunlai
wu ubondakai u ḡaḡai,
- 27 u tsuwaḡankai le inyama tsu kubuta,
nnunu n ci'imkpi,
tsu kayala ka iga'in i mala,
- 28 U zuwai le a yikpaḡai e mere ma kaḡsuḡ ke le,
ukaḡai n aḡam e le.
- 29 Ḋa uma a takumai ali a cuwaḡ kau,
adama a na u neke le ta ili i na i mali.
- 30 Ama babu a cuwa n ili i na i a mali
i ḡa bi'i punu a una u le,
- 31 ana Kaḡhile ka panai,
ḡa wupa u ni u vaḡai wa aza a Isaraila,
wu unai uma a utsura a kaḡsuma ke le,
ḡa u lapai aḡaḡani aza a Israila.
- 32 N ili i nampa raḡka,
a lya'i kelime n kuya'an unushi,
n li i mereve i na u ya'in dem,
ushuku n ayi ba.
- 33 Ta u zuwai ayin e le o kotsoi nannai gbani,
aya e le okpoi tukpa n atakaci.
- 34 Ana Kaḡhile ka unai aza o yoku,
a shikai unushi u le,
a laḡai Kaḡhile o bonoi wa ni kḡpamu.
- 35 A cibai a na Kaḡhile ka'a ubuta u kushedeḡku u le,
a cibai a na Kaḡhile Mala'imili ma'a kaḡhibi ke le.
- 36 Ama ḡa a yaḡai ni kadanshi ka una u le,
a kuya'anka yi a'uwa n elentsu e le.
- 37 Aḡḡ ele o tono kadanshi ka ni ba,

- o tonon uzuwakpani u ni ba.
- 38 N nannai dem Kashile ka panai
asuvayali a uma a ni,
u cinukpakai le unushi u le,
da u kpadai ku una le,
makyan dem u tsu reme ta kadu ka ni,
kata u va'anka wupa u ni.
- 39 U tsu ciba ta ele uma a gbani da i koci,
tsu wunlai u na u tsu laza kpamu u tsu bono ba.
- 40 A ya'ansaka yi ta ugbamiwasuvu e meremune,
a zuwai ni unambukatsuma a kakamba!
- 41 Makyan dem a kanai kukondo Kashile,
da a zuwai vuza cida vi Israila kuya'an wupa.
- 42 A ciba n utsura u ni
a ayin a na u shibai le
ekiye a irala i le ba,
- 43 ana u ya'in urotu wi ili i mereve a idika i Masar,
ili i mereve i na vi ya'in a ubon u Zowan.
- 44 U bonokoi ndolu n le mo okpoi mpasa,
a fuda o so'o mini ma nyeneke n le ba.
- 45 U su'uki le n kakuma ka ayun ka takacikai le,
opodo tamkpamu a langasai idika i le.
- 46 U zuwai akyun takumai ucanuku wa ashina e le,
ntadamaci tamkpamu n langasai ashina e le.
- 47 U langasai ashina a itacishi e le m mini ma atali,
ndanga mu mbiri n egele.
- 48 Wu unai anaka e le n mini ma atali,
da kpamu wu unai ushiga wu nkyon le,
nu nradika n le n akpanga.
- 49 U tsuwankai le n wupa u ni,
asuvu a usudukpi,
n unambukatsuma
u zuwai le atakaci,
u su'uki le n alingata a munuka.
- 50 U tsuwankai le n wupa u gbani-gbani u ni,
wu ere le a ubuta wu ukpa ba,
ama da wu unai le m madukpa.
- 51 Wu unai muku mu ugiti n ali a masar,
muku mu ugiti,
mu utsura u le a Ham.
- 52 Da wu utai n uma a ni tsu ushiga,
u tonoi n ele tsu nkyon e meremune.
- 53 U tonoi n ele m matana,
adama a na kata a pana wovon ba,
ama mala ma lya'a ta irala i le.
- 54 U tukai le e kure'e ki idika i cida,
u tukai le a kusan ku na kukiye
ku utsura ku ni ku lya'i n kuvon.
- 55 U lokoi uduniyan u na wi e kelime ke le,
da u pecekei aza a Isaraila idika ya,
yo okpoi ili yi ukani i le,

- u zuwai uma a Isaraila
a daṣangi punu a i'uwa i uma ya.
- 56 Ama ḡa o kondoi Kaṣhile,
a ya'ankai Mala'imili ugbamiwasuvu,
a zuwaka n kadanshi ka ni ba,
- 57 a ya'an ili i na i ga'in ba,
ci ikaya i le,
i n kamayun ba,
tsu kokondori ka kaya'a ka na a taḡfuki,
- 58 A zuwai ni u ya'in wupa,
adama a nvaḡi ma aṡali e le,
ḡa a zuwai ni ciṣhe'e
adama aṡali e le.
- 59 Ana Kaṣhile ka panakai le,
ḡa u ya'in wupa n ele kaṡu,
u iwain aza a Isaraila raḡa-raḡa.
- 60 U kaṣukpaḡ Maṡali mo obolo a Shilo,
a ubuta u na wi a idaṣhi e mere ma uma.
- 61 U kaṣukpaḡ akpati vu uzuwakpani vu utsura u ni va,
a kubana ugbashi,
u kaṣukpaḡ tsugbayin ci ni
a kubana wa aza a na a iwain ni.
- 62 U ya'an ta wupa n ili yi ukaṡi a ni
ḡa u nekei le e ekiye a irala i le
yi unai le n kotokobi.
- 63 Akina o songi muku mo olobo n le,
nkere tankpamu n nambai ali o ku olo,
- 64 Anan ganu e le a banai ukpa u kotokobi,
agapa aṡaci e le tana a shika ba.
- 65 Da Vuzavaguḡu u ḡangai,
a danshi wishi ta alavu,
tsu vuza na u jingbai
n kagimi ku so'i u maṡa.
- 66 U lapai irala i ni,
ḡa okpoi n wono ko wannai.
- 67 Vuzavaguḡu u iwain keḡeku ka Isufu,
u zagba keḡeku ka Ifirayimu ba.
- 68 Ama ḡa kucikpa u zagbai keḡeku ka Yahuda,
kusan ku Sihiyona ku na u cigai kaṡu.
- 69 Ta ḡe u ma'i A'isa a gbayin a ni,
tsu gaḡi ko wannai,
u ma'i ku ḡa n utsura
tsu na u shikpaḡ aduniyan ko wannai.
- 70 U zagbai kagbashi ka ni Dawuda,
u ḡikai ni a ubuta u kaguḡa ko nkyon,
- 71 u taṡwai n ayi a ubuta u kaguḡa ko nkyon,
ḡa u zuwai ni magubi ma uma a ni a Yakubu,
ḡaḡa Isaraila ili yi ukaṡi i ni
- 72 Dawuda tana u guḡbai le
n kaḡu ke te,
n kuyeve kpamu.

79

Avasa m maashi adama a Urushelima

Vishipa vu Asafa.

- ¹ Kashile, uduniyan u tuka ta,
uma a nu n kuvon,
a natukpai A'isa a gbayin a cida a nu,
o bonokoi Urushelima agali.
- ² A kasukpai even a ikyamba ya agbashi a nu,
o okpo ilikulya'a yi nnu,
inyama i uma a cida a nu,
okpoi ilikulya'a yi nnama n kakamba.
- ³ A tsuwain mpasa n uma a nu tsu mini,
a ubuta raka a Urushelima,
ko vuza u buwa a na wa cidangu
even a ikyamba a ba.
- ⁴ Tsu okpoi ili i makan,
wa aza a na i idashi dedevu n atsu,
tsu okpoi ili yi izoshi n ulami,
wa aza a na i ukara'i n atsu.
- ⁵ Vuzavagudu ali n wannai dai,
vu kulya'a ta kelime n wupa ko wannai da?
Ali n wannai dai,
wupa u nu u kukana ku kula tsa akina?
- ⁶ Vu tsuwan wupa u nu,
a uduniyan u na u kpadai ku cikpa wu,
N tsugono dem,
tsu na tsu kpadai kudeke kula ku nu.
- ⁷ Adama a na a lya'a ta Yakubu,
a langasai idika i ni.
- ⁸ Kata vu takacika tsu,
adama unushi wi ikaya i tsu ba,
ama vu pana asuvayali a tsu,
adama a na tsu takpa ta asuvu a tsu.
- ⁹ Vu banka tsu, Kashile kishi ka tsu,
adama a tsugbayin tsu kula ku nu,
isa tsu kata vu cinukpaka tsu unushi u tsu,
adama a kula ku nu.
- ¹⁰ Adama a yidai da uduniyan u ku dana,
<<Te dai Kashile ke le?>>
Ya'an tsu ene tsu na va kutakacika uduniyan,
adama a na vu tsupa
mpasa ma agbashi a nu n na a tsuwain.
- ¹¹ Zuwa atsuvu vu pana,
yura ya aza a na i ushiyi,
n kukiye ku utsura ku nu,
vu wawa aza a na a kidakai afada a ukpa.
- ¹² Vuzavagudu tsupa,
uduniyan u nanlo ali kucindere,

adama a kadanshi ka ishikushi
 ka na a ya'ankai nu.
¹³ Atsu na ci uma a nu,
 nkyon mu ushiga u nu,
 ci ta a kucikpa wu ko wannai.
 Tsukaya a kubana a tsukaya,
 ci ta a kucikpa wu.

80

Avasa adama kusaba'asaka Isaraila

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: A ya'an vu da n kalakatsu ka Uzuwakpani u apulufa. Vishipa vu Asafa.

- ¹ Zuwaka tsu atsuvu,
 avu magubi mi Isaraila,
 avu vu na vu tonoi n kumaci
 ku Isufu tsu ushiga.
 Avu na vi a idashi a kakuba
 ko tsugono ka nu,
 a gadi vu Corobi vu akana,
- ² e kelime ka Ifirayimu,
 m Bayami m Manasa,
 yotsongu utsura u nu
 ka ta vu tawa vu wawa tsu.
- ³ Kashile, bonoko tsu,
 vu pana asuvayali a tsu,
 kata vu wawa tsu.
- ⁴ Vuzavagudu Kashile Mala'imili,
 Ali n wannai dai va ku kana wupa
 n avasa a uma a nu?
- ⁵ N kujilya ku da vu lya'atangi tsu,
 n kujilya ku da vu nekei tsu moko ma mini tsu so'i.
- ⁶ Vu bonokoi tsu ili i vishili
 wa aza a na ci idashi dedevu,
 irala i tsu kpamu o ku zo'oso tsu.
- ⁷ Kashile Mala'imili, bonoko tsu,
 vu pana asuvayali a tsu,
 kata vu wawa tsu.
- ⁸ Vu utukai uma a nu tsu madanga mi itacishi a Masar,
 vu lokoi uduniyan
 u na wi idashi a Kana'ana,
 da vu shikpai le.
- ⁹ Da vu lapulakai le ubuta adama a na o gbonguro
 aralu a ni a uwai a idika kau,
 a tatsai a palai ubuta dem a idika ya.
- ¹⁰ A palai aginda n ululu e le,
 a palai ndanga m gbagbain n Sida n acaka e le.
- ¹¹ Acaka a ni a lazai,
 a kubana a mala me mere,
 ali a kubana a Mala ma Yufiretu.
- ¹² Yidai i zuwai da vu bosoi
 nshilya n na mi ukara'i
 n madanga mi itacishi ma?

- Adama a na irala i ni i na yi a kulaza lo dem
a uwa o boko umaci u ni.
- 13 Njuma mi ta a kudasa le,
nnama n kakamba n takuma le.
- 14 Kashile Mala'imili, bono wa tsu,
lanaku de gadi vu ene,
tawu vu wawa kashina ki itacishi ka nu.
- 15 Tawu vu wawa madanga mi itacishi ma,
ma na avu n kaci ka nu vu shikpai,
ma na vu dangusai
adama a kaci ka nu.
- 16 Irala i tsu i kapai le i songi le n akina,
vu ya'in wupa n ele
vu unai le raka.
- 17 Ya'an kukiye ku singai ku nu
ku yongo n uma a nu a na vu zagbai,
maku ma vuma ma na vu kumgbasai
adama a kaci ka nu.
- 18 Ci a kukpatala tsu kasukpa wu ba,
neke tsu wuma u savu,
adama a na tsu deke a kula ku nu.
- 19 Kashile Mala'imili, bonoko tsu,
vu pana asuvayali a tsu,
kata vu wawa tsu.

81

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: A ya'an vu da n kalakatsu ka,
<<Gititi.>> Vishipa vu Asafa.

Ishipa i kadiva ka apam

- 1 Cananai ishipa i mazanga u Kashile katsura ka tsu,
orukpoi kau u Kashile ka Yakubu.
- 2 Gitai ishipa n i kucuwai medelemishipa,
wa'i umolu, wa'i umolu u gbayin,*
n kalakatsu ka uyo'o.
- 3 I lika kavana ka kagiri o wotoi u savu,
i lika kavana ka a makyan ma na wotoi u pecei,
i ya'an kadiva ka.
- 4 Na lo ili i kutono i da wa aza a Isaraila,
wila u da u na wu utai a Kashile ka Yakubu.
- 5 U neke ta wila u nanlo a ubuta uma a Isaraila,
a makyan ma na wu utai u shilikai n uma a Masar.
M panai kalakatsu ka na n sa'wai kupana ba, a kudansa,
- 6 <<N cipaka da ta ucanuku wa amiki u na wi avangatsu a da,
mbana ma atakaci n na mi ekiye a da n ya'an ta wishi.
- 7 A makyan ma na yi o kuso'o atakaci,
i deke mu ta, da tana n wawai da,
da mu ushuki mpa punu eleshu,
n kondoi da a mini ma Mariba.

- 8 Panai, ada uma a va aza a Isaraila,

Kuvuka

* 81:2 81:2 umolu u gbayin Umolu u a'in kupa.

- n ciga ta i panaka mu.
⁹ Kata i cikpa amali ba,
 kata kpamu i kudangu a omoci amali ba.
¹⁰ Mpa da Vuzavagudu Kashile ka da,
 vuza na wu utukai da a idika i Masar,
 apukai una u da, mi ta a ku lyatangu da.
¹¹ <<Ama uma a va a panaka mu ba,
 Isaraila u iwain kutono mu.
¹² Adama a nannai,
 n kasukpa le ta a lya'a kelime n ugbamukaci u le,
 a ya'an ili i na i a kufuda kuya'an.
¹³ Uma a va i baci a kupanaka mu,
 ishi baci aza a Isaraila o kutono uye u va,
¹⁴ mi ishi ta o kuloko irala i le gogo'o lo
 n lya'a aza a na a iwai le raka.
¹⁵ Aza a na a iwai Vuzavagudu,
 i ta a ku kudangu e kelime ka ni adama o wovon,
 atakaci e le ko wannai da.
¹⁶ Ama mi ta a ku lya'atangu da n alkama i singai,
 kata n zuwa da i cuwa n ishigi i na a ja'wain a katali.>>

82

Vishipa vu Asafa.

Isa aza a unambi n aza a babu utsura

- ¹ Kashile ka dika ta tsugbayin ci ni
 o kobolo ka gbayin ka gadi.
 Kashile ka tsu kida ta afada
 a katsuma ka amali.
² <<Ali n wannai dai i ku kana kuya'an afada a na i mejege ba,
 i kana kubanka aza a gbani-gbani?
³ I banka aza a unambi nu mkpa'an,
 i ya'anka aza a unambi
 n aza a na o doroi kasingai.
⁴ Wawai aza a na i n utsura ba n aza a unambi,
 wawai le e ekiye aza a gbani-gbani.>>
⁵ I n cico'o ba, ko e yeve ili,
 i ta a nwalu a kayimbi,
 amili a ngon ma aduniyan m gbadai.
⁶ N danai, <<Ada amali a da,
 raka vu da muku m Mala'imili n da,
⁷ Ama yi ta a ku kuwa tsu vuma,
 i yikpa tsu ngono raka.>>
⁸ Kashile, tawa vu ya'anka aduniyan afada,
 adama a na uduniyan raka ili yi ukani i nu i da.

Kuvuka

83

Vishipa vu Asafa.

Avasa adama a na una irala i Isaraila

- ¹ Kashile, kata vu pada bini, vu shamgba gbaa ba,

Kashile kaṭa vu kpaḍa kukebece ukuna ba.

- ² Inda, tsu na irala i nu yi aṛaḍi,
lana, tsu na i a ugbamukaci.
- ³ A nsata adama a uma a nu,
a gbabai aci e le a ya'an tsurala n uma a na vi a kinda.
- ⁴ Aza a ugbamukaci a kudansa,
<<Taṛwai tsu una aza a Isaraila,
adama a na a cinukpa n ele ko wannai.>>
- ⁵ N kaḍu kete ka'a e sheshei,
a gbabai kaci a kuya'an tsurala n avu.
- ⁶ Ele ḍa aza a Edom n aza a Ishima'ilu,
n aza a Mowabu, n aza a Haga,
- ⁷ n aza a Gebalu n aza a Amona
n aza a Ameleki n aza a Filisitiya n aza a Taya,
- ⁸ Asiriya feu o bolongi kaci n ele,
o doki kumaci ku Lotu utsura.
- ⁹ Ya'anka le tsu na vu ya'ankai aza a Midiya,
ya'anka le tsu na vu ya'ankai Sisera,
n Jabinu e kuyene ku Kishon,
- ¹⁰ a kuwai a Eni-doru,
even a ikyamba e le a shamai a idika.
- ¹¹ Ya'anka aza e kelime e le
tsu na vu ya'ankai Orebu n Zeyibu,
vu lokoi aza o tsugono e le
tsu na vu lokoi Zeba n Zalumuna,
- ¹² a danai, <<Ci ta a ku isa idika i na yi i Kashile
yi okpo i tsu.>>
- ¹³ Kashile ka va, loko le tsu wunlai u kabatalikpau,
vu loko le tsu na wunlai u tsu purangu kopo.
- ¹⁴ Tsu na akina a ci lya'a kutsun,
tsu na kpamu melentsu ma akina me ci lebece nsasan,
- ¹⁵ Vu loko le n wunlai wu utsura u nu,
vu rikpaṣa le n kabatalikpau ka utsura.
- ¹⁶ Vuzavaguḍu zuwa le okpo n wono,
adama a na a laṣa kula ku ni.
- ¹⁷ Ya'an okpo n wono ko wannai,
ya'an a bana ukpa u wono,
- ¹⁸ Adama a na e yeve a na avu ḍa koci, Vuzavaguḍu,
avu ḍa koci Mala'imili aduniyan raḱa.

Kuvuka

84

Uzuwi u kaḍu u Kashile

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: A ya'an vu ḍa n kaḱaḱatsu ka
<<Gititi.>>Vishipa vu muku n Kora.

- ¹ Yidai a kugisangu ku uga'in wa A'isa a gbayin a nu,
Kashile Mala'imili?
 - ² Wuma u va wi ta a mali
ma ulanga wa A'isa a gbayin a Vuzavaguḍu.
- Kaḍu ka va n wuma u va raḱa a kucanana ishipa
u Kashile ka wuma.

³ Ali ojironjiron feu a ciya ta de kpa'a,
 mbedukule n ya'an ta de cikinda,
 devu n katalikalyuka a tsu guba muku n le,
 Vuzavaguđu Mala'imili, mogono ma va Kashile ka va.

⁴ Aza a unasingai a da aza a na i a idashi a kpa'a ku nu,
 makyan dem i ta a kucanana ishipa i kucikpa wu.

Kuvuka

⁵ Aza a mazanga a da aza a na a ciyai utsura wa nu,
 aza a na i a mali a bana a kusan ku Sihiyona.

⁶ Aza a mazanga a da a na o tonoi n kara'a ke dekpu,
 da ko bonoi tsu ashi a mini,
 tsu na mini ma ugiti ma Kashile ma tsu shatangu ayivan dem.

⁷ A tsu kana ta kutsurukpa a katsuma ka nwalu n le,
 i ta tana e kene Kashile ka amali a Sihiyona.

⁸ Pana avasa a va, Vuzavaguđu Kashile Mala'imili,
 panaka mu, Kashile ka Yakubu.

Kuvuka

⁹ Lana Kashile, avu da ubuta u kushedeku u tsu,
 sa'a mazagbi ma nu.

¹⁰ Kanna kete ka na a kuya'an Alisa a gbayin a nu
 u la'a ta ayin kakpan a na a kuya'an a ubuta u yoku kau.
 n la'a ta n kuciga m shamgba utsutsu u kpa'a ku Kashile ka va,
 a na ma kudashangu a i'uwa i uma a gbani-gbani.

¹¹ Vuzavaguđu Kashile,
 ayi da kutashi ku tsu m maraga ma tsu,
 u tsu zuwaka tsu ta unasingai
 n kasingai n tsugbayin,
 u sanku aza a na i a kuya'an ili i mejege
 ili singai ba.

¹² Aza a unasingai a da aza a na e nekei adu ele wa nu,
 Kashile Mala'imili.

85

Maashi ma kulansa kasingai adama a Isaraila

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu muku n Kora.

¹ Vuzavaguđu, vu ya'anka ta idika i nu kasingai,
 vu bonoko ta Yakubu n unasingai u ni.

² Vu cinukpaka ta uma a nu unushi u le,
 vu cinukpakai le unushi u le.

Kuvuka

³ Vu kasukpai kuya'an wupa n ele,
 da vu takpai wupa wu usudukpi u nu we le.

⁴ Bonoko tsu kpamu, Kashile kishi ka tsu,
 vu kasukpa kupana wupa u tsu.

⁵ Vi ta a kuya'an wupa n atsu ko wannai da?
 Vi a ku sa'awa kutana ba?

⁶ Vi o kudoku tsu utsura,
 vu dangusa tsu kpamu ba?
 Adama a na ci cikpa wu ba?

⁷ Vuzavaguđu vu yotsongu tsu
 ucigi u na u tsu saba'a ba,

- vu baṅka tsu n wishi u nu.
- ⁸ Mi ta a kuzuwa atsuvu wu ili i na,
Vuzavaguḍu Kaṣhile ki a kudansa,
aṣu na ci uma a ni,
u ya'an ka tsu ta uzuwakpani u maṭana,
tsu bono baci a ukuna u tsulau u tsu ba.
- ⁹ Mayun wi ta ufobushi adama a na wu isa aza a na i e kuneke yi tsugbayin,
adama a na tsugbayin ci ni tsu yongo punu a idika ya.
- ¹⁰ Ucigi u na u tsu saba'a ba n usubi i ta o kugasa a ubuta u te,
mariki m maṭana i ta kpamu o ku obongbonoi
- ¹¹ Mariki ma vuma mi ta a ku uta aduniyan a kubana gadi,
usubi u Kaṣhile wi ta a ku indana de gadi.
- ¹² Vuzavaguḍu wi ta a ku zuwaka tsu unaṣingai,
idika i tsu yi ta a kumatsa ili i kashina n aḅundai.
- ¹³ Usubi wi ta a kulya'a kelime ka ni,
u fobusoko yi uye.

86

Avasa a kulansa ubaṅki

Avasa a Dawuda

- ¹ Vuzavaguḍu zuwaka mu atsuvu, vu ushuku mu,
adama a na mpa vuza vu unambi da n vuza yali.
- ² Ere wuma u va a ubuta ukpa,
adama a na mpa vuza vu usubi da,
wawa kagbashi ka nu,
adama a na avu da Kaṣhile ka va.
- ³ Pana asuvayali a va, Vuzavaguḍu,
mi ta avasa wa nu kanna dem.
- ⁴ Vuzavaguḍu, zuwa kagbashi ka nu
ka ya'an maṣaṅga,
adama a na n neke ta wuma u va wa nu.
- ⁵ Vuzavaguḍu, avu vuza vu kasingai da
n kacinukpi ka unushi,
vi ta n kaḅundai ka ucigi u na u tsu saba'a ba
wa aza na i e medevile wa nu raḳa.
- ⁶ Zuwa atsuvu wa avasa a va, Vuzavaguḍu,
pana maṣhi ma va ma kulansa ubaṅki.
- ⁷ Mi ta e deke wu a kanna ka atakaci,
adama a na vi ta a ku ushuku avasa a va.
- ⁸ Vuzavaguḍu, a kaṣuma ka amaḷi
ko vuza te wi lo tsu nu ba,
ko vuza te, wi a kufuda kuya'an ili i na vi a kuya'an ba.
- ⁹ Uduniyan u na vu ya'in raḳa,
i ta a kutawa a kudangu e kelime ka nu, Vuzavaguḍu,
i ta e kuneke kula ku nu tsugbayin.
- ¹⁰ Adama a na avu vuza gbayin da,
vu na vu ci ya'an ili i mereve,
avu ende'in avu da Kaṣhile,
- ¹¹ Vuzavaguḍu, pi'isaka mu ili i na vu cigai n ya'an,
mpa tana mi ta o kutono wu mayun,
zuwa mu n gaṇḁaka wu n kaḍu kete.

- 12 Vuzavaguḍu Kaṣhile ka va,
mi ta a kucikpa wu n kaḍu kete,
mi ta a kusala tsugbayin tsu nu ko wannai.
- 13 Ucigi u gbayin u nu u na tsu saba'a,
a kubana wa va wi kugisangu ba,
adama a na vu isa mu a kasaun ugavi.
- 14 Aza a ugbamukaci a tuka mu ta n vishili, Kaṣhile,
kobolo ka uma a gbani-gbani a kulansa wuma u va,
uma a na e ci neke wu tsugbayin ba.
- 15 Ama avu Vuzavaguḍu, avu Kaṣhile ka asuvayali ka'a n kasingai,
vuza na u ci ya'an wupa gogo ba,
vuza wu ucigi wa abundai m mariki,
- 16 Lana mu, vu pana asuvayali a va,
vu neke kagbashi ka nu utsura
vu wawa maku ma kagbashi ka vuka ka nu.
- 17 Vuzavaguḍu, yotsongu mu urotu u kasingai ka nu,
aza a na iwain mu i ta e kene, kata a pana wono,
da baci enei vu nekei mu kadanshi
vu bankai mu kpamu.

87

Vishipa vu muku n Kora.

- 1 Vuzavaguḍu u vara ta kumi'i ku kuma'a ku ni,
a gadi vu aginda a cida,
2 Vuzavaguḍu u la'a ta n kuciga utsutsu u Sihiyona
n ubuta wi idashi i Yakubu raka.
- 3 I ta a kadanshi ka tsugbayin adama a nu,
avu likuci i Kaṣhile.
- 4 Mi ta a kuzuwa Masar m Babila,
a katsuma ka aza a na e yevei mu,
Filisitiya n Taya n Habasha
<<Ele feu ta de a matsai le,>>
- 5 A Sihiyona tankpamu i ta a kudana,
<<Ele na n ele nan de a matsa le ta punu.>>
Mala'imili wi ta a kuzuwa i da.
- 6 Vuzavaguḍu wi ta a kudana a katagarda ka ula a uma a ni dem,
<<Ayi na a matsai ta a Sihiyona.>>
- 7 A makyan ma na i a kuya'an tsuwa'i i ta a kucanana ishipa, kata a dana,
<<Unaṣingai u va dem wi ta Sihiyona.>>

Kuvuka

Kuvuka

88

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu muku n Kora. A ya'an vu da n kalakatsu ka Leyonotu. Vicu'u vu tsuwa'i tsu Heman vuza vu aza a Ezirahitu

- 1 Vuzavaguḍu Kaṣhile, vuza na u wawai mu,
kanna n kayin mpa a mashi wa nu,
- 2 Ya'an avasa a va a tawa wa nu,
zuwa atsuvu vu pana mashi ma va.
- 3 Wuma u va wi ta tukpa n atakaci,
ali mi devu n ukpa.

- ⁴ E kece mu ta a katsuma ka aza a na a gidala
e kpenle ku ukpa
mo okpoi tsu vuza na wi n utsura ba,
⁵ A variki mu a ubuta wa akpisa,
tsa aza a na unai,
punu a iva'in asaun e le,
aza a na vu cinukpai n e le,
aza a na a buwai n u ubanki u nu ba.
⁶ Vu taduku mu ta a kasaun ku ugavi,
m kpenle ku ugavi ku kayimbi.
⁷ Vi ta a wupa nu mpa kau,
vu vitalasai mu n abau a mala.

Kuvuka

- ⁸ Vu zuwai aja'a a va a variki mu,
vu zuwai e pecei mu kau,
mo okpoi a ukanji babu tsu na n kula'aka.
⁹ Ashi a va a galai adama a unambukatsuma.
Vuzavaguđu kanna dem mi ta e kudekushe wu,
n tsu dangusa ta ekiye a va wa nu avasa.
¹⁰ Vu tsu ya'anka ta akpisa ili i mereve?
Akpisa a tsu danga ta a cikpa wu?

Kuvuka

- ¹¹ A ci ya'an ta kadanshi ka
ucigi u nu u na u tsu saba'a ba a kasaun?
Ko mariki ma nu a ubuta wa aza a na a unai.
¹² I ta e ke ne ili i mereve i nu a kayimbi?
Ko ukuna wu usubi u nu a ubuta wa akpisa.
¹³ Ama Vuzavaguđu mi ta e medevile a kulansa ubanki,
n usana n ci ya'an ta avasa a kubana wa nu.
¹⁴ Vuzavaguđu, yidai i zuwai da vu variki mu?
Yidai i zuwai da vu sokongu ki mu ashi a nu?
¹⁵ Ili i na i dikai mpa kenu da mi atakaci,
ali a kubana devu n ukpa,
da n togbolyoi adama atakaci a nu.
¹⁶ Wupa u nu u lya'a mu ta tsu na mini ma tsu aya,
ubarangi u nu wu una mu ta.
¹⁷ Kanna kabula a kara'i mu tsu mini,
a kanza mu ta a ubuta dem.
¹⁸ Vu zuwai aja'a va n aza a na a cigai mu a iwain mu,
kayimbi ka'a koci ko okpoi kaja'a ka va.

89

Uzuwakpani u Kashile n Dawuda

Vicu'u vu tsuwa'i tsu Itan vuza va aza a Ezirahitu

- ¹ Mi ta a kucanana ishipa
adama a ucigi u Vuzavaguđu
u na u tsu saba'a ba ko wannai.
Mi ta a kusala ukuna u mariki ma nu,
tsukaya a kubana a tsukaya
² Mi ta a kudana,
<<Ucigi u nu u na u tsu saba'a ba wi ta o kuyongo ko wannai,

mariki ma nu mi ta o kuyongo tsu gadi adangashile.>>

- ³ Vu danai, <<N ya'an ta uzuwakpani m mazagbi ma va,
n ya'anka ta kagbashi ka va Dawuda uzuwakpani n danai,
⁴ <A ntsukaya u nu n da a kuciya mogono ko wannai,
i ta a kudasangu a kakuba ko tsugono ka nu tsukaya n tsukaya.> >>

Kuvuka

- ⁵ Vuzavagudu, ili wuma i gadi
yi ta a kucikpa ili i mereve i na vu ya'in,
kobolo ka uma a cida feu,
a kucikpa mariki ma nu.
⁶ Adama a na de e eleshu yayi a kugisanku n Vuzavagudu,
yayi wi tsu Vuzavagudu a katsuma ki ili wuma i gadi?
⁷ I ta e kuneke wu tsugbayin a katsuma ki ili i wuma i cida,
aza a na i ukarali n avu i ta o wovon u nu kau.
⁸ Vuzavagudu Kashile, Mala'imili,
babu vuza vu utsura tsu nu,
avu vuza vu mariki da a ili dem.
⁹ Avu da vu tsu lya'a tsugono tsu mala ma ujari,
vu tsu va'anku ta abau.
¹⁰ Vu yokumoi kamali ka ugbamukaci ka nanlo vu unai ni,
n utsura u kukiye ku nu da vu wacuwai irala i nu.
¹¹ Gadi adangashile a nu a da, aduniyan feu a nu a da,
avu da vu ya'in aduniyan n ili i na yi punu dem.
¹² Avu da vu ya'in ubongadi n ubondakai,
kusan ku Taboru n Hamonu i ta a kuya'anka wu ishipa adama a mazanga.
¹³ Kukiye ku nu ki ta n tsugbayin,
kukiye ku usingai ku nu kpamu ki ta n utsura.
¹⁴ Usubi n kamayun ka'a kumi'i ku kakuba ko tsugono ka nu,
ucigi u nu u na u tsu saba'a ba m mariki i ta e kelime ka nu.
¹⁵ Vuzavagudu, aza a unasingai a da aza a na i a kucikpa wu n ishipa i mazanga,
aza a na i a nwalu a kutashi ku nu.
¹⁶ I ta a mazanga a kanna dem adama a nu,
i a kuciya ucikpi adama a usubi u nu.
¹⁷ Adama a na avu da tsugbayin ci le n utsura u le,
n kasingai ka nu ka'a ci ciyai ucikpi.
¹⁸ Adama a na mayun Vuzavagudu da maraga ma tsu,
mogono ma tsu ayi da vuza cida vi Isaraila,
¹⁹ Vu sa'wa ta kuya'an kadanshi tsa alatani
u uma a nu a usubi m makyan de,
vu danai, <<N neke ta kovonshi utsura
vuza na n dangusai a katsuma ka uma.
²⁰ N ciya ta Dawuda kagbashi ka va,
me erengi ta m mani'in ma cida,
²¹ Utsura u va wi ta o kuyongo n ayi,
kukiye ku va ki ta a ku zuwa yi u tsurukpa.
²² Vurala vu ni vi a kusa'wa kulya'a yi ba,
uma a gbani-gbani i o kuloko yi ba.
²³ A ashi a ni mi ta o ku yokumo irala i ni,
mu una aza a na a iwain ni.
²⁴ Ukuna u mariki u va
n ucigi u va u na u tsu saba'a ba wi ta o kuyongo n ayi,

- mi ta a ku zuwa yi u ciya ulya'i.
- 25 Mi ta a kuzuwa tsugono ci ni ci lya'a kelime,
ili i na i dikai a mala,
ali a kubana e kuyene ku Ifiritis.
- 26 Dawuda wi ta a kudana mu, <Avu esheku a va a da n Kashile ka va
avu da vi e ku ere mu avu da ubuta u kushedeke u va n kishi ka va.>
- 27 Mi ta o kubonoko yi maku mu ugiti ma va,
vuza na u la'i ngono ma aduniyan m gbayin.
- 28 Ucigi u va u na u tsu saba'a ba wi o kuyongo n ayi ko wannai,
uzuwakpani u na n ya'in n ayi wi ta a kushamgba ko wannai.
- 29 A ntsukaya n ni da a kuciya mogono makyan dem,
tsugono ci ni ci ta a kushamgba tsa eleshu a gadi.
- 30 Ama da baci muku n ni n kpaɗaj kutono wila u va,
kpamu o tono ili i na n dansai ba,
- 31 Da baci a kasukpai wila u kadanshi,
a kpaɗaj kutono uneki u kadanshi ka va,
- 32 mi ta a kutakacika le adama a unushi u le,
n faba le adama a kawuya ke le.
- 33 Ama mi a kukpaɗa ku ciga Dawuda ba,
mi tana a kukpaɗa kushatangu uzuwakpani u na n ya'anka ni ba.
- 34 Mi o ku kodo uzuwakpani u na n ya'anka ni ba,
mi tana a ku saba'a ko ili i te a kadanshi ku una ka va ba.
- 35 N kula ku cida ku va da n ya'in a kucina kute koci,
mi a kuya'anka Dawuda a'uwa ba.
- 36 Ntsukaya n ni mi ta o kuyongo ko wannai,
mi ta a kulana tsugono ci ni kanna ki baci de n kutashi.
- 37 Ki ta a kushamgba n utsura tsu wotoi,
tsu magan mu usubi ma na mi gadi.>>

Kuvuka

- 38 Ama gogo na vu ya'an ta wupa m mazagbi ma nu,
vu iwain ni da vu variki ni.
- 39 Vu kodoi uzuwakpani u na vu ya'in n kagbashi ka nu,
vu variki orolika a ni a kakiza.
- 40 Vu bosoi asaka a likuci i ni,
vu bonokoi ubuta u kushedeke u ni agali.
- 41 Aza a na i a nwalu a uye i ta o kuboko ucanuku u ni,
aza a na i a idashi dedevu n ayi o ku zo'oso yi.
- 42 Vu zuwai irala i ni i lya'i kelime,
vu zuwai raka vu le a ya'in mazanga.
- 43 Vu zuwai ucanuku u kuvon u ni
wo okpoi ili i gbani,
vu kasukpai a lya'i ni n kuvon.
- 44 Vu isai ni kalangu ko tsugono ci ni,
vu lapai kakuba ko tsugono ci ni a idika.
- 45 Vu zuwai ni u kutsai babu ayin a ni a yawa,
vu zuwai wono u kimbai ni.

Kuvuka

- 46 Vuzavaguɗu, ali n wannai dai va ku sokongu kaci ka nu?
Ko wannai da?
Ali n wannai dai kaɗu ka nu ka kukana ku kula tsa akina?
- 47 Vuzavaguɗu, ciba a na ayin a vuma kenu da a da i,

ciba tsu na vu ya'in vuma dem vuza vu ukpa da,
 48 Yayi u kuyongo n wuma ko wannai, u ku kuwa ba?
 Nini dai vuma u kusanaka kaci ka ni ku uwa a kasaun?

Kuvuka

49 Vuzavaguđu te dai ucigi u nu u tsu saba'a ba u cau?
 Te dai uzuwakpani u nu u na vu ya'ankai Dawuda?
 50 Vuzavaguđu, kata vu cinukpa tsu na a shikusai mu ba, mpa kagbashi ka nu,
 n tsu na n kanai kadu n kawuya ka na uma i a kuya'anka mu,
 51 Vuzavaguđu, kata vu cinukpa tsu na irala i nu yi o ku zo'oso mogono ma na vu
 erengi ba,
 a kanai ku shika yi a ubuta u na u banai dem.
 52 Tsu cikpai Vuzavaguđu ko wannai,
 Tananai! Tananai.

Katagarda ka nashi

90

(Ishp 90--106)

Avasa a Musa, vuma vu Kashile.

1 Vuzavaguđu, makyan dem avu da ubuta wi idashi i tsu.
 Ali tsukaya n tsukaya.

Kashile vi ta lo ko wannai

2 Kafu vu ya'an nsasan,
 kafu a idika
 kafu kpamu vu ya'an aduniyan,
 avu Kashile ka'a ko wannai.

Vi n ugiti ba tana vi n ukocishi ba.

3 Vu tsu bonoko ta uma tsu na ishi kubuta,
 vu dana, <<O bono kubuta a ubuta u na utai.>>

4 Aya kakpan wa nu i ta tsu kanna ke te,
 i ta tsu kanna ke te ka na ka lazai,
 tsu makyan ma kayin ma na ma lazai.

5 Vu tsu purangu ta uma tsu alavu a ukpa
 i ta tsu mita ma na ma tsu uta n usana,

6 o gbonguro ali a ya'an apalu,
 kata n kulivi a lumba e dekpe.

7 Tsu kuwa ta adama a wupa u nu,
 tsu dagaza ta adama asuvu a usufukpi a nu.

8 Vu gere ta unushi u tsu e kelime ka nu,
 unushi u tsu wu usokongi kpamu,
 vu zuwai u da a ubuta u na ve kene le.

9 Wupa u nu u jebe ta ayin a wuma a tsu,
 wuma u tsu u kotsoi tsa ayinviki.

10 Aya a wuma a tsu raka a dada amangatatsunkupa
 ci baci m matana aya amanganashi,
 n nannai dem ili i na aya a nanlo
 a tsu tuka tsu dada
 atakaci n unambukatsuma,
 gogo'o lo a laza,
 atsu tamkpamu tsu puwanka.

- 11 Yayi u yevei utsura u wupa u nu?
Yayi u yevei wovon u na wupa u nu u kutuka?
- 12 Pi'isaka tsu ci yeve a na wuma u tsu u makyan me kenu ma'a,
adama a na tsu okpo aza a ugboji.
- 13 Vuzavaguḍu, bono,
ali n wannai ɗai tsạ kukanạ kuvana wu?
Pana asuvayali agbashi ạ nu.
- 14 Usana dem yotsongu tsu,
ucigi u nu u na u tsu saba'a ba,
adama a na tsu canana ishipa i mazangạ
a ayin a wuma ạ u tsu rakạ.
- 15 Zuwa tsu ci ya'an mazangạ,
tsu kabundaị ka ayin a na ci atakaci,
tsu kabundaị kạ ayạ a na tsu takacikai.
- 16 Ya'an ạtsu agbashi ạ nu,
ci ene ulinga u gbayin u nu,
ya'an ntsukaya n tsu me ene,
utsura u tsugbayin tsu nu.
- 17 Vuzavaguḍu Kạshile kạ tsu,
ya'an unạsingai u nu u yongo n ạtsu,
vu zuwa tsu ci lya'a kelime a ili i na ci a kuya'an dem,
vu neke tsu ulya'i a ili i na ci a kuya'an dem.

91

Idạshi ạ kulu ku vuza vu utsura dem,

- 1 Vuza na baci wi ạ idạshi ạ
ạ ubutạ u Mala'imili dem,
wi tạ a kuvuka ạ kulu ku vuza vu utsura dem,
- 2 wi tạ a kufuḍa kudana Vuzavaguḍu,
<<Avu ɗa ubutạ u kushedeku u va,
m mashilya mạ utsura mạ va,
avu ɗa vuza na vi a ku inda mu,
avu ɗa Kạshile kạ va,
wạ nu u ɗa n zuwai kạḍu kạ va.>>
- 3 Mayun wi tạ ạ ku utukạ wu a maza ma uma a gbani-gbani,
kpamu wu utukạ wu atakaci a na ạ kutukạ n ukpạ.
- 4 Wi tạ a kupala wu tsu na motoku,
ma tsu pala muku n ni n evelyu,
vi tạ ạ kudạṣangu m mạṭanạ a ɗaka vi le.
Mạriki mạ ni mi tạ ke ere wu,
kạṭạ u shamkpa wu.
- 5 Vi a kupana wovon wi ili i wovon i na i kutawạ n kayin ba,
ko vishili vu na a kuya'an n avu n kannu,
- 6 ko mạḍukpạ ma na mạ kutawạ n kayin,
ko uma a gbani-gbani a na a ci ya'an munuka n kannu a kaci.
- 7 Uma kạkpạn i tạ ạ kuyikpạ ɗevu n avu,
akpạn kupa i tạ ạ kuyikpạ e kukiye ku usingai ku nu,
ama avu ko ili yi ạ kuciyạ wu ba.

- ⁸ Vi ta a ku inda le n ashi a nu,
vu ene tsu na a kutakacika aza asuvawuya.
- ⁹ A na wo okpoi avu vu danai,
Vuzavaguđu da ubuta u kushedeke u va,
Mala'imili kpamu ubuta wi idashi i va.
- ¹⁰ Babu madu kpa ma na ma kuciya wu,
ko kpamu ili i gbani-gbani i na i kuya'an devu n kpa'a ku nu.
- ¹¹ Vuzavaguđu wi ta a kuzuwa alingata a ni inda wu,
kpamu i ta e kere wu a ubuta u na vu banai dem,
- ¹² i ta e kukebe wu e ekiye e le,
adama a na ka ta vu tadatsa a katali ba.
- ¹³ Vi ta a kudasa ikawu m megu,
vi ta a kudasa ikawu yi utsura n oko o tsukono.
- ¹⁴ adama a na u dana ta,
<<Mi ta a ki isa aza a na a cigai mu,
mi ta a ku inda aza a na e yeve mu.
- ¹⁵ Makyan ma na baci u dekei mu,
mi ta a ku ushuku ku yi,
mi ta o kuyongo n ayi makyan ma na wi o kuso'o atakaci,
mi ta a ku isa yi, kata n neke yi tsugbayin.
- ¹⁶ Mi ta a kuzuwa wuma u ni u geshe,
mayun tana mi ta a ku wawa yi.>>

92

Ishipa i kucikpa

Vishipa. Adama a kanna ka Ashibi

- ¹ Ili singai i da a cikpa Vuzavaguđu,
a canana ishipa a kula ku Kashile Mala'imili.
- ² Ili i singai i da a sala ucigi u nu u na u tsu saba'a ba n usana,
mariki ma nu n kayin
- ³ n ili yi iwashi yi umolu,
n kalakatsu ku umolu ku uga'in.
- ⁴ Vuzavaguđu,
ulinga u gbayin u nu
u tsu zuwa mu ta mazanga kau,
adama ili i na vu ya'in,
mi ta ishipa i mazanga.
- ⁵ Vuzavaguđu, n yida'i a kugisanku ulinga u gbayin u nu,
kusheshe ku nu ki ta n atakaci e kuyeve.
- ⁶ Ili i yoku i da na i na kalau ki e kuyeve ba,
kpamu katam ki a kufuda ku zuwaka ba,
- ⁷ a na wo okpoi aza asuvawuya i ta o kugbonguro tsu mita,
aza a na i a kuya'an ka gbani-gbani a kuciya uciyi,
n nannai dem i ta a ku una le raka-raka.

⁸ Adama a na avu, Vuzavaguđu da
Mala'imili ko wannai.

⁹ Mayun, Vuzavaguḍu,
 irala i nu yi ta a ku kuwa,
 i ta a ku kuwacuwa aza a kuya'an ka gbani-gbani.

¹⁰ Vu zuwai mu n tsurukpai tsu kanama,
 vu zuwakai mu unasingai m mazanga.

¹¹ Ashi a va ene ta tsu na irala i va i yikpai,
 m pana ta mashi ma uma a gbani-gbani.

¹² Aza a usubi i ta o kutopo tsu nshuwa,
 o kugbonguro tsu ndanga n sida a Lebano,

¹³ n na a shikpai a kpa'a ku Vuzavaguḍu,
 i ta a kulya'a kelime a kpa'a ku Kashile ka tsu.

¹⁴ Aza a na i a kumatsa n tsukutsa ci le,
 makyan dem i ta o kuyongo n kutanu n tsuloboi.

¹⁵ A kusala Vuzavaguḍu wi ta n usubi,
 ayi na wi e kere mu
 wi n unushi ba.

93

Kashile mogono ma'a

¹ Vuzavaguḍu wi ta o tsugono,
 wi ta n tsugbayin
 Vuzavaguḍu wi ta n tsugbayin kparamu wi ta n utsura
 Vu zuwa ta aduniya a ubuta u na i,
 i tana a kugbaḍa ba.

² Vuzavaguḍu, kakuba ko tsugono ka nu
 ka ya'an ta ushikpi mayin ali n ugiti de,
 vi ta lo ali n ugiti.

³ Vuzavaguḍu, abau a danga ta,
 abau a dangusa ta alakatsu e le
 i ta a kuvuzukpa sa n yura.

⁴ Vuzavaguḍu wi ta o tsugono gadi,
 tsugono ci ni ci ta n tsugbayin,
 tsu la'a ta yura ya abau a mala,
 tsu la'i utsura wo oro'o a mini.

⁵ Vuzavaguḍu, wila u kadanshi u nu u shamgba ta n utsura,
 kpa'a ku nu ki ta cida,
 ko wannai.

94

Kashile ki a kuvaruku uma a ni ba

¹ Vuzavaguḍu, avu Kashile ka kutsupa ili i na a ya'in,
 Kashile avu na vu tsu tsupa ili i na a ya'in,
 utuka wupa u nu,

² kaya'inkafada ka aduniyan,
 danga vu tsupa aza aradi,
 ili i na yu untsai le.

- ³ Ali n wannai dai aza a gbani-gbani
 a kulya'a kelime n kuya'an mazanga?
 Ali n wannai dai, Vuzavaguḍu?
- ⁴ Ali n wannai dai a kukaṇa ku dansa kavama,
 ali n wannai dai aza asuvawuya a kulya'a kelime n araḍi?
- ⁵ Vuzavaguḍu, i ta o ku yokumo uma a nu,
 o kudoro uma a nu ili yi ukani i nu.
- ⁶ A ku una agapa amaci, n omoci,
 nu mkpa'an kpamu,
- ⁷ a kudana, <<Vuzavaguḍu wi e kene tsu ba
 Kashile ka Yakubu ka zuwaka n ili i na yi lo a kugita ba.>>
- ⁸ Ninidai yi okpoi atam,
 alau wannai dai i ku gbojo?
- ⁹ Kashile ka na ka ya'in atsuvu, ayi wi a kupana ba?
 Kashile ka na ka ya'in ashi ayi wi e kene ba?
- ¹⁰ Ayi da wi o kutono n uduniyan u na u buwai,
 wi a kutakacika le ba?
 Ayi na wi a kupi'saka uma,
 wi n kuyeve ba?
- ¹¹ Vuzavaguḍu u yeve ta kusheshe ku vuma,
 u yeve ta kusheshe ku ni gbani da.
- ¹² Vuzavaguḍu, vuza vu mazanga da vuza na vu gbarai,
 vuza na vi a kupi'saka wila u nu,
- ¹³ Adama a na u yongo asuvu a idashi a ayin atakaci,
 ali a gavaḱai aza asuvawuya asaun.
- ¹⁴ Adama a na Vuzavaguḍu wi a ku iwan uma a ni ba,
 wi tana a ku kasukpa uma a ni,
 ili yi ukani i ni ba,
- ¹⁵ Kuya'an ka afada ki ta o kubono a ubuta wa aza a usubi,
 aza e mejege i ta a kushuku n a da.
- ¹⁶ Yayi u kushamkpa ka mu u ya'an tsurala n aza a gbani-gbani?
 Yayi u kubanka mu adama a na n takacika aza a gbani-gbani?
- ¹⁷ Ishi baci Vuzavaguḍu u banka mu ba,
 a na gogo na n yawa ta de a ubuta wa akpisa.
- ¹⁸ N danai, <<Mi ta ukuna u kuyikpa,>> ama Vuzavaguḍu, ucigi u nu u na u tsu saba'a
 ba u kede mu ta.
- ¹⁹ Ana atakaci a ya'in mu abundai,
 da vu kparasai mu, vu zuwai mu n ya'in mazanga.
- ²⁰ Wi ta a kuya'an vu bolongu tsugono n aza a gbani-gbani?
 Ko n aza a na a tsu zuwa wila u kavama?
- ²¹ O tsu fobusoko ta uma a usubi ka gbani-gbani,
 a tsu kidaka ta vuza vu babu unushi afada a ukpa.
- ²² Ama Vuzavaguḍu u tsu ere mu ta,
 Kashile ka va ayi da ubuta u kushedeku u va.
- ²³ Ayi da u kutakacika le adama a kawuya ke le,
 wu una le adama a unushi u le,
 Vuzavaguḍu Kashile ka tsu ki ta a ku una le.

95

Ishipa i kucikpa

- ¹ Tawai ci ya'an ishipa i mazanga u Vuzavagudu,
ci cananai ishipa i mazanga u katali ka wishi ka tsu.
- ² Ya'an tsu tawa e kelime ka ni n kucikpa,
ci cananai ishipa i mazanga n kucikpa.
- ³ Adama a na Vuzavagudu Kashile ka gbayin ka'a,
mogono ma gbayin ma'a wa amali raka.
- ⁴ Wi ta o tsugono tsa aduniyan raka,
a daka va abatsu atali a kubana,
a nsasan mu ugadi.
- ⁵ Mala ma ni ma'a, adama a na ayi da u ya'in ma'a,
n ekiye a ni a da u ya'in idika i dekpu.
- ⁶ Tawai tsu kudangi ci ya'ankai ni aganda,
ya'an tsu kudangu e kelime,
ka Vuzavagudu, vuza na u ya'in tsu.
- ⁷ Adama a na ayi da Kashile ka tsu,
atsu da uma a na wi a kuguba,
atsu da ushiga wu nkyon u na wi a kulana.
I pana baci kalakatsu ka ni anana,
- ⁸ kata i ya'an ugbami u kaci tsu na ikaya i da i ya'in a Mariba ba,
tsu na a ya'in e meremune,
ma Masaha a kanna ka nanlo ba,
- ⁹ tade o tonoi mu kune-kune
da o kondoi mu,
ko a na wo okpoi ene ta ili i na n ya'in adama e le.
- ¹⁰ Ali aya amangere mpa a wupa n tsukaya tsu nanlo,
n danai <<Adu a uma a nanlo i wa a va ba,
kpamu e yeve uye u va ba.>>
- ¹¹ Adama a nannai n kucina ta a katsuma ka wupa u va,
n danai, <<I a ku uwa a ubuta u kuvuka u va ba.>>

96

*Ya'in ishipa i savu u Vuzavagudu**(1 Ar 16:23-33)*

- ¹ Cananai ishipa i savu u Vuzavagudu,
cananai ishipa u Vuzavagudu aduniyan raka.
- ² Cananai ishipa u Vuzavagudu, cikpai kula ku ni,
i sala ukuna u wishi u ni kanna lakam.
- ³ Salai tsugbayin ci ni a katsuma ku uduniyan,
n ulinga wi ili i mereve i na u ya'in a ubuta u uma raka.
- ⁴ Adama a na Vuzavagudu vuza tsugbayin da,
mayun da a cikpa yi,
mayun da kpamu a la'a n kupana
wovon u ni n amali raka.
- ⁵ Adama a na amali aduniyan raka ili i gbani da,
ama Vuzavagudu ayi da u ya'in gadi.
- ⁶ Ucipi n tsugbayin ci ta ukara'i n ayi,

utsura n uga'in u shana ta ubuta wu idashi i cida i ni.

⁷ Nekei Vuzavagudu tsugbayin, ada uma aduniyan raka,
cikpai Vuzavagudu adama a tsugbayin n utsura u ni.

⁸ Nekei kula ku Vuzavagudu tsugbayin,
tukai n kune'e,
i uwa punu a ulanga u kpa'a ku ni,

⁹ i kudangu e kelime ka Vuzavagudu n uga'in u cida u ni,
i je'eke ikyamba e kelime ka ni ada aduniyan raka.

¹⁰ Dansai a katsuma ku uduniyan, <<Vuzavagudu wi ta o tsugono,
aduniyan a shamgba ta mayin,
i a ku gba da ba,
wi ta a kuya'anka uma afada derere.>>

¹¹ Ya'an gadi u ya'an mazanga,
kata idika i ya'an mazanga feu,
ya'an mala ma ya'an yura
n ili i na yi punu raka.

¹² Ya'an apulaka a ya'an mazanga n ili i na yi punu raka,
ya'an ndanga n kutsun raka n ya'an ishipa i mazanga,

¹³ e kelime ka Vuzavagudu,
adama a na wi ta a kutawa,
wi ta a kutawa u ya'anka aduniyan afada,
wi ta a kuya'anka aduniyan afada a usubi,
n kuya'an ka afada e mejege u uma raka.

97

Kashile ka'a vuza tsugono raka

¹ Vuzavagudu mogono ma'a,
ya'an idika i ya'an mazanga,
ya'an uma a na i a iga'in i mala a ya'an mazanga,
² Eleshu n kayimbi a kara'i ni,
n usubi n kamayun ka'a kumi'i ku kakuba ko tsugono ci ni.

³ Akina a kuwala e kelime ka ni,
o kusongu irala i ni i na yi ukara'i n ayi.

⁴ Ula di u ni wa akana ta aduniyan,
aduniyan tana enei da e je'ekei ikyamba.

⁵ Nsasan n derikpei e kelime ka Vuzavagudu
tsa abashi ishigi,
e kelime ka Vuzavagudu ka aduniyan raka.

⁶ Gadi wi ta a kusala usubi u ni,
uma raka i ta e kene tsugbayin ci ni.

⁷ Aza a na i o kutono amali raka
i ta a kuya'an wono,
aza a na i aradi n amali e le feu.
Gandakai Vuzavagudu ada amali raka!

⁸ Uma a Sihiyona a panai,
da a ya'in mazanga,

a za a likuci i wawa'a i Yahuda a ya'in mazanga,
adama afada a nu Vuzavagudu.

⁹ Vuzavagudu Mala'imili,
avu da vi a kulya'a tsugono tsa aduniyan raka,
vu la'a ta amali raka tsugbayin.

¹⁰ Ya'an aza a na a cigai Vuzavagudu a iwain ka gbani-gbani,
adama a na u tsu ere ta wuma u uma a ni,
kpamu u tsu utaka le ta ekiye a uma a gbani-gbani.

¹¹ Uladi wa akana ta aza a usubi,
m mazanga wa aza e mejege.

¹² Raka vu da aza a usubi i ya'an mazanga u Vuzavagudu,
i cikpa kula ku cida ku ni kpamu.

98

Ucikpi adama usubi u Vuzavagudu

¹ Cananai ishipa i savu u Vuzavagudu,
adama ili i mereve i na u ya'in.

Utsura u kukiye ku singai ku ni,
n utsura u kukiye ku cida ku ni,
ku ciyakai ni ulya'i.

² Vuzavagudu u yotsongu ta utsura u wishi u ni,
da u yotsongi usubi u ni a uduniyan.

³ U cida ta n ucigi u ni u na u tsu saba'a ba n usubi u ni,
a kpa'a ki Isaraila.

Aduniyan raka ene ta
ulya'i u Kashile ka tsu.

⁴ Ya'in ishipa i mazanga u Vuzavagudu, aduniyan raka,
cananai ishipa i mazanga i dangusa alakatsu

⁵ Cikapai Vuzavagudu n umolu,
n umolu n alakatsu a uga'in.

⁶ I lika ishari n avana,
i sala adama a mazanga u Vuzavagudu mogono.

⁷ Ya'an mala ma ya'an yura,
n ili i na yi punu dem,
aduniyan n aza a na i punu idashi.

⁸ Ya'an mala ma basa ekiye adama a mazanga,
aginda kpamu raka a dangusa alakatsu a mazanga,

⁹ e kelime ka Vuzavagudu,
adama a na wi ta a kutawa,
u ya'anka aduniyan afada.

Wi ta a kuya'anka aduniyan afada a usubi,
n kuya'an ka afada e mejege u uma raka.

99

Vuzavagudu Kashile ka tsu wi ta cida

¹ Vuzavagudu mogono ma'a,
ya'an uma e je'eke ikyamba,
u dasangu ta a kakuba ko tsugono ci ni a Icorobi,
ya'an aduniyan a gba da.

- ² Vuzavaguđu vuzagbayin ɗa a Sihiyona,
ayi ɗa wi o tsugono tsu uma raƙa.
- ³ Ya'an a cikpa kula ku gbayin ku nu,
n ku utsura ku ni, ayi ɗa ciɗa.
- ⁴ Mogono a utsura u nu vi ta a kuciga afada a na i derere,
vu zuwai ukuna u mejege,
n usubi n kamayun,
a kumaci ku Yakubu.
- ⁵ Cikpai Vuzavaguđu Kašhile ka tsu,
kuɗaŋgi e kelime ka ni i cikpa yi,
ayi ɗa ciɗa.
- ⁶ Musa n Haruna i ta a kaɗsuma ka anan ganu a ni,
Samaila kpamu feu wi ta a kaɗsuma ka aza a na e ci ɗe ke kula ku ni.
a ya'in meɗevile u Vuzavaguđu,
ɗa tana wu ushuki le.
- ⁷ U ya'in kadanshi n ele e keleshu,
ɗa o tonoi kadanshi ka ni n kadanshi ka na u shamkpai.
- ⁸ Vuzavaguđu Kašhile ka tsu,
vu ushuku le ta,
vu yotsongi le avu Kašhile ka kucinukpa unushi ka'a,
ko a na wo okpoi vu takacika le ta.
- ⁹ Cikpai Vuzavaguđu Kašhile ka tsu,
i gaɗaƙa yi a aginda a ciɗa a ni,
adama a na Vuzavaguđu Kašhile ka tsu vuza ciɗa ɗa.

100

Vishipa vu kucikpa.

- ¹ Ya'in ishipa i maɗaŋga u Vuzavaguđu,
aɗa aduniyan raƙa
- ² Ya'ankai Vuzavaguđu agaɗa m maɗaŋga.
Taɗwai e kelime ka ni n ishipa i maɗaŋga.
- ³ I yeve a na Vuzavaguđu ayi ɗa Kašhile,
ayi ɗa u ya'in tsu, aɗsu aza a ni a ɗa,
aɗsu uma a ni a ɗa n ushiga u ni.
- ⁴ Uwai utsutsu wa A'isa a gbayin a ni n kucikpa.
ulanga u kpa'a ku ni n kucikpa
I cikpa yi kaɗa i neke kula ku ni tsugbayin.
- ⁵ Adama a na Vuzavaguđu vuza kasingai ɗa.
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba
wi ta lo ko wannai,
maɗiki ma ni kpamu tsukaya n tsukaya.

101

Vishipa vu Dawuda.

Uzuwakpani u Mogono

- ¹ Vuzavaguđu, mi ta a kucanana vishipa
adama a ucigi u na u na u tsu saba'a ba
n kamayun ka nu,
n canana ka wu vishipa vu kucikpa.
- ² Mi ta a kuzuwaka mayin,

n yongo ko unushi.
wannai dai va kutawa wa a va?

Mi ta o kuyongo a kpa'a ku va,
n kaɗu ka ciɗa.

³ Mi a kuzuwa aɗhi a va
a ukuna wi ili i wasasa ba.

N iwan ta ulinga u uma a kavama,
i a kugbaga mu ba.

⁴ Mi ta a kuya'an da'angi n aza aɗu a gbani-gbani,
babu i na i kugbaba mu n ka gbani-gbani.

⁵ Mi ta a ku una,
vuza na u tsu langasa
kula ku vuza na i a idaɗhi dedevu n kabini.

Vuza vu ugbamukaci n kugoyi,
mi a kugbama asuvu n ayi ba.

⁶ Aɗhi a va i ta a kinda aza a mariki a idika ya,
adama a na a daɗangu kobolo nu mpa.

Vuza na u tsu yongo n kamayun a kaɗu ka ni,
ayi da u kuya'anka mu aganda.

⁷ Vuza vu mayansaka,
wi a kudaɗangu a kpa'a ku va ba.

Vuza vu na u tsu dansa a'uwa,
wi a kushamgba e kelime ka va ba.

⁸ Usana lakam,
mi ta a ku una uma a gbani-gbani a likuci ya,
adama a na n loko aza a gbani-gbani raɗa,
punu a likuci i Vuzavaguɗu.

102

Maɗhi ma kushika unushi ma vuza na wi atakaci.

Kavasa ka vuza va a atakaci a makyan ma na u nambai utsura a maɗhi e kelime ka Vuzavaguɗu.

¹ Vuzavaguɗu pana avasa a va,
ya'an maɗhi ma kulansa ubanki ma va,
ma tawa wa a nu.

² Kata vu sokongu ku mu aɗhi a nu
a makyan ma na mi atakaci ba.

Zuwaka mu atsuvu,
a makyan ma na baci n ya'in medevile,
ushuku mu gogo'o.

³ Adama a na ayin a va i ta a kupuwanka
tsu kanga,
etele a va a kutakuma n usuɗukpi
tsa a akina.

⁴ Kaɗu ka va ka kana ta mbala,
da ko okpoi an mita mu udekpu,
ko mali mi ilikulya n tsu pana ba.

⁵ Adama a inka ya aɓundaj i va,
n yambai ali etele a va utaj e keteshe.

⁶ Da mo okpoi an makpatuwan ma kakamba,

- an makpatuwan a kagali.
- ⁷ M asai ashi wuma,
mo okpoi an kojuronjuron ende'in a gadi vu kukpa'a.
- ⁸ Irala i va i kanai kushika mu ali kanna kabula,
a kuya'anka mu makan,
o bonokoi kula ku va ili yi uya'anki wu una.
- ⁹ Adama a na n lya'a ta kokomo an tsuwa,
kata n satara ili i kuso'o i va n kujilya
- ¹⁰ da vu dangusai mu gadi vu basangi mu a idika,
adama a wupa nu n asuvu a usudukpi u kadu u nu.
- ¹¹ Ayin a va i ta an kulu ku kulivi,
n dekpei an mita.
- ¹² Ama avu, Vuzavaguđu,
vi ta a kakuba ko tsugono ko wannai,
i ta a kuciba n kula ku nu
a tsukaya a kubana tsukaya.
- ¹³ Vi ta a kudanga
kata vu sa'a a Sihiyona,
adama a na makyan ma'a, ma na va kubanka yi,
makyan ma na o foboi ma yawa ta.
- ¹⁴ Agbashi a nu i ta a kuciga yi,
ko a na wo okpoi una yi ta.
I ta a kusa'a yi
ko a na wo okpoi agali.
- ¹⁵ Uduniyan wi ta a kupana wovon u kula ku Vuzavaguđu,
ngono ma aduniyan raka,
mi ta a kupana wovon u tsugbayin tsu nu.
- ¹⁶ Adama a na Vuzavaguđu,
wi ta a kuma'asaka Sihiyona,
kata wu uta a katsuma ka tsugbayin ci ni.
- ¹⁷ Wi ta a kupana avasa aza a na i n utsura ba,
kpamu u tsu goyo avasa e le ba.
- ¹⁸ Kasukpa a dana ili i nampa adama a tsukaya tsu na tsa kutawa,
adama uduniyan u na kata a matsai ba u cikpa Vuzavaguđu,
- ¹⁹ a dana, Vuzavaguđu u tsu inda ta aduniyan de gadi a ubuta u cida u ni,
de gadi da Vuzavaguđu u tsu inda aduniyan,
- ²⁰ adama a na u pana yura ya aza a na i a tsugbashi,
kata kpamu u shikpa aza a na a kidikai afada a ukpa.
- ²¹ I ta a kudansa ukuna u kula ku Vuzavaguđu a Sihiyona
kata a cikpa yi a Urushelima,
- ²² ana uma nu ngono o bolongi a ubuta u te,
adama a cikpa Vuzavaguđu.
- ²³ U jebe mu ta utsura kafu tsukutsa tsu va,
da u gbatyai kabundai ka ayin a wuma u va.
- ²⁴ Da n danai, <<Kashile ka va,
kata vu dika mu e mere ma ayin a wuma a va ba,
avu na aya nu
tsukaya n tsukaya da.
- ²⁵ A ayin de, an vu ya'in aduniyan,

- da gadi kpamu wo okpoi ulinga wa ekiye a nu.
²⁶ I ta a kukuwa, ama vi ta a kulya'a kelime,
 raka vu le i ta o ku o'oi an motogu,
 kata a saba'asa le tsa a kashi,
 kata a puwanka.
²⁷ Ama avu vi ta lo tsu na vi,
 kpamu aya nu i nu uteku ba.
²⁸ Muku ma agbashi a nu mi ta o kuyongo m matana,
 kumaci ku le ki ta a kutsurukpa.>>

103

Vishipa vu ucikpi adama kasingai ka Kashile

Vishipa vu Dawuda

- ¹ Cikpa Vuzavaguđu, kađu ka va,
 ili raka i na yi a katsuma ka va,
 cikpai kula ku cida ku ni.
² Cikpa Vuzavaguđu, kađu ka va,
 kata vu cinukpa n kasingai ka ni ba.
³ Ayi da vuza na u kucinukpa nu unushi u nu dem,
 ayi da vuza na u kupotsotongu m mbala n nu dem.
⁴ Ayi da vuza na wa kushiba wuma u nu e kpenle ku ukpa,
 kata u kala wu nu ucigi
 u na u tsu saba'a n asuvayali a ni.
⁵ Ayi da vuza na wa ku cuwatangu wu
 n ili i singai,
 adama a na a saba'a tsuloboi tsu nu
 tsu kajimba.
⁶ Vuzavaguđu u ci ya'an ta kasingai,
 kata u banka aza a na o doroi.
⁷ U yotsongu ta Musa uye u ni dem,
 ulinga u ni kpamu wa aza a Isaraila.
⁸ Vuzavaguđu vuza va asuvayali a da
 vuza kasingai da,
 u tsu ya'an wupa gogo'o ba,
 wi ta tukpa n ucigi u na u tsu saba'a ba.
⁹ U tsu barangu ayin tutu ba,
 kpamu u tsu zuwa wupa u ni u yongo ali ayin ko wannai ba.
¹⁰ U tsu takacika tsu
 tsu unushi u tsu ba,
 kpamu u ci ya'an katsupu derere vu unushi tsu ba.
¹¹ Tsu na gadi wi da'angi n idika,
 ta kabundai ku ucigi u ni u na u tsu saba'a wi nannai
 wa aza a na i a kupana wovon u ni.
¹² Uteku tsu na kasana
 ki da'angi n kalivi,
 ta u takpai unushi u tsu nannai wa a tsu.
¹³ Uteku u na kesheku
 ka tsu pana asuvayali a muku ni,
 ta feu Vuzavaguđu u tsu pana asuvayali
 a uma a na a tsu pana wovon u ni nannai.
¹⁴ Adama a na ayi u yeve ta tsu na a ya'in tsu,

- da kpamu wi a kucibaka tsu an a_tsu kubuta_ku da.
- 15 Vuma dem,
wuma u ni wi ta_tsu mita,
u tsu gbonguro ta_u yentukpe an apa_lu a kakamba,
- 16 kata_a saruwa da baci wunlai u fabai le,
kata_a cinukpa n ubuta_u na ishi.
- 17 Ama ucigi u Vuzavagudu u na u tsu saba'a ba
wi n ugiti ba wi n ukocishi ba
wa aza a na i a kupana wovon u ni,
usubi u ni wi ta_o kuyongo
a tsukaya n tsukaya,
- 18 kobolo n aza a na i o kutono kadanshi ka_ni,
n aza a na a tsu ciba kutono wila_u ni.
- 19 Vuzavagudu u shikpa_ta
kakuba ko tsugono ci ni gadi,
tsugono ci ni kpamu
a gadi vi ili dem.
- 20 Cikpai Vuzavagudu, ada_alingata a_ni,
ada_aza a utsura, a na yu ushuki n kadanshi ka_ni.
- 21 Cikpai Vuzavagudu
ada_ili i wuma i gadi raka,
ada_na yi a kugandaka_yi,
da yi o kutono kadanshi ka_ni.
- 22 Cikpai Vuzavagudu
ada_ili i wuma
a_ubuta_u tsugono ci ni dem.
Cikpa Vuzavagudu, avu ka_du ka_va.

104

Vishipa vu ucikpi u Kashile Mala'imili

- 1 Cikpa Vuzavagudu ka_du ka_va,
Avu Vuzavagudu Kashile ka_va,
avu vuzagbayin da kau,
vu kala ta_kaci ka_nu n
uga'in n tsugbayin.
- 2 Vu pala ta_kaci ka_nu n kutashi tsu motogu,
da vu kpa'i gadi tsu mava_i.
- 3 Vu ma'in ubuta_wi idashi i nu
a gadi vu mini ma gadi,
da vu bonokoi eleshu ekeke odoku a_nu,
da vu walai a gadi ve evelyu a_wunlai.
- 4 Vu bonokoi wunlai maku mu usuki ma_nu,
melentsu ma akina kpamu vuza va_aganda_a_nu.
- 5 Vu shikpai aduniyan a_kumi'i ku ni,
kpamu i kumuda_ba ko wannai.
- 6 Da vu zuwai mala ma palai aduniyan tsa aminya,
mini kpamu ma palai nsasan.
- 7 Ama a na vu barangi mini da ma sumai,
a na ma panai ulapi u karpanga ka_nu da ma sumai,
- 8 da me yenei a gadi vu nsasan,

- ma gidalaị a kubana a ara'a,
a ubuta u na vu zuwakai le.
- ⁹ Vu zuwakai le kure'e ku na a kupasa ba,
adama a na kata o doku a pala idika kpamu ba.
- ¹⁰ Vu zuwai mini me yenei a nkariki,
da me yenei e mere ma nsansa,
- ¹¹ e kuneke nnama n kakamba raka mini,
a ubuta u na mkparagi n tsu so'o mini ma takpaka le kakuli.
- ¹² A kakina ka mini ka, ta de nnu n kakamba n tsu dasangu.
e mere ma a nsabu a ndanga a tade a ci ya'an ishipa i le.
- ¹³ De gadi a ubuta wi idashi u nu,
da vu tsu neke nsasan mini,
kata idika i shana n kasingai ku ulinga u nu.
- ¹⁴ Vu zuwai mita mo gbonguro adama a ilikuzuwa,
ica'ashi kpamu adama a na vuma,
u ciya ilikulya a idika,
- ¹⁵ makyan kpamu adama a na
u zuwa kadu ka vuma mazanga,
m mani'in adama a na ashi a ni a ga'an,
n ilikulya adama a na vuma u ciya utsura wi ikyamba.
- ¹⁶ Ndanga n na Vuzavagudu
u cali n ciya ta mini mayin,
tsu ndanga n sida n Lebano,
- ¹⁷ a gadi vu le, tade nnunu n ci ya'an cikinda ci le,
ta de feu mapapadan u ci ya'an ta kpa'a ku ni.
- ¹⁸ Nsasan m gbagba'in mi igeve n da,
abatsu kpamu ubuta u kushedeku n rema n da.
- ¹⁹ Vu ya'in wotoi adama a na vu yotsongu ayin,
kanna kpamu ke yeve ta makyan ma na ki a kuyikpa.
- ²⁰ Vu ya'in kayin n kayimbi,
a makyan ma nanlo ma'a
nnama n kakamba raka n tsu uta.
- ²¹ Ikawu i tsu ura ta a makyan ma na i a kutambu,
a kulansa i na a kulya'a u Kashile,
- ²² kanna ku uta baci,
kata o bono a vaku a enle e le,
- ²³ vuma tankpamu wu uta ulinga,
ali a kubana kulivi.
- ²⁴ Vuzavagudu lana
kabundai ku ulinga u nu,
a katsuma ka kuyeve
da vu ya'in ili i nampa raka,
aduniyan a shana ta tukpa ni i na vu ya'in.
- ²⁵ Mala mi ta n wanshi nu mgbayin,
tukpa n imacishi i na i la'i ku kece,
ili i wuma, i gbagba'in ni i kenke'en dem.
- ²⁶ Antsu a mini i ta lo,
a kubana n o bonoi,
oro'o a na vi ya'in,
adama a na o yongo a mini.
- ²⁷ Raka vu le avu da i a kinda

- adama a na vu neke le ilikulya
a makyan ma na a cikalai.
- ²⁸ Vi neke le baci i na a cikalai
kaṭa o bolongu i da,
vu neke le baci ili i na yi e kukiye ku nu,
kaṭa a lya'a a cuwa mayin.
- ²⁹ Da baci vu sokongi aṣhi a nu,
kaṭa a pana wovon,
vu dika baci ayinviki e le kaṭa a kuwa.
o bono a kubuta ubuta u na utai.
- ³⁰ Da baci vu su'uki n ayinviki a nu,
kaṭa a matsa le,
kpamu vu tsu saba'a ta aṣhi aduniyan.
- ³¹ Ya'an tsugbayin tsu Vuzavaguḍu,
ci yongo ko wannai.
ya'an Vuzavaguḍu u ya'an maṣaṅga n ulinga u ni.
- ³² Ayi na wi inda baci aduniyan,
kaṭa a gbaḍa,
da baci u sa'wai nsasan m gbagba'in,
kaṭa n da mu utuka n kanga.
- ³³ Mi ta a kuya'an vishipa u Vuzavaguḍu
a wuma u va dem,
mi ta a kuya'an vishipa vu kucikpa u Kaṣhile ka va
a ayin a wuma u va dem.
- ³⁴ Ya'an kusheshe ku va ku zuwa yi maṣaṅga,
kaṭa mpa tamkpamu
n ya'an maṣaṅga u Vuzavaguḍu.
- ³⁵ Ama ya'an aza a unushi a puwana punu a aduniyan
kaṭa odoku ene aza a gbani-gbani ba.
Cikpa Vuzavaguḍu, avu kaḍu ka va,
Cikpa Vuzavaguḍu.

105

Kaṣhile n uma a ni (1 Ar 16:8-22)

- ¹ Cikpai Vuzavaguḍu,
dekei kula ku ni,
salai ukuna wu ulinga u ni,
a kumaci ku uduniyan dem.
- ² Ya'ankai ni ishipa,
ya'ankai ni ishipa yu ucikpi.
dansai ukuna wu ulinga
u mereve u na u ya'in raka.
- ³ Ya'in maṣaṅga adama a
kula ku cida ku ni,
ya'an aḍu a aza a na a laṅsai,
Vuzavaguḍu a ya'an maṣaṅga.
- ⁴ Zuwai aḍu a da u Vuzavaguḍu,
n utsura u ni,
laṅsai aṣhi a ni a makyan dem.
- ⁵ Cibai n ulinga u mereve u ni,

- nu urotu u mereve u ni,
 n afada a na u kidai,
 6 ɖa u dansai n una u ni,
 6 aɖa ntsukaya n kagbashi ka ni Ibirahi,
 aɖa muku n Yakubu nzagbi n ni.
 7 Ayi ɖa Vuzavagudɖu Kashile ka tsu,
 afada a ni i ta a ubuta dem aduniyan.
 8 U tsu ciba ta n uzuwakpani
 u ni u ko wannai,
 kadanshi ka na vu nekei,
 a kubana tsukaya akpan,
 9 uzuwakpani u na u ya'in n Ibirahi,
 akucina a ni a na u ya'an n Ishaku,
 10 u na u dansai u Yakubu mayun ɖa,
 uzuwakpani wa aza a Isaraila ko wannai,
 11 u danai, <<Wa a nu ɖa n ku neke
 idika ya aza a Kana'ana,
 yo okpo ubuta wu ukani u ɖa.>>
 12 A ayin a na bi'i i kenu,
 kenu gbani, kpamu omoci a ɖa
 a idika ya,
 13 a kakarasa a idika-idika,
 o tsugono tsu nampa a kubana tsu nande,
 14 u kasukpa aza o yoku o doro le ba,
 kpamu ɖa u barangi ngono adama e le,
 15 a kudana <<Ka ta i sa'wa nzagbi n va ba,
 ka ta kpamu i uka eneki ava muna ba.>>
 16 U tukai n kambulu a idika ya,
 ɖa u langasai ubuta u kuciya ilikulya'a dem,
 17 ɖa u suki vuza e kelime ke le,
 Isufu vu na e dengei tsu kagbashi.
 18 Ayi na a shiyai ene a ni n ikani,
 kuɖeku ku ni kpamu m kogboro ka viyum,
 19 ali makyan ma na kene ku na
 a ya'in a kaci ka ni ku shanai,
 ali kadanshi ka Vuzavagudɖu
 ko yotsongi ili i na u dansai va mayun ɖa.
 20 Mogono ma suki a kasukpa yi,
 vuza vu tsugono tsu aduniyan wu utaka ni.
 21 Da u zuwai ni wo okpo
 Vuzagbayin vu kpa'a ku ni,
 u bonokoi ni vuza kulana
 ucanuku u kpa'a ku ni dem,
 22 adama a na u barangu
 aza o tsugono a likuci,
 tsu na u cikalai,
 ka ta kpamu u pi'isaka
 nkoshi m gbara-gbara kuyeve.
 23 Da Isaraila u uwai a Masar,
 Yakubu tamkpamu

- u daṣangi limoci a idika i Ham.
- 24 Vuzavaguḍu u zuwai,
uma a ni a matsasakai n kaḅundaj,
u zuwai a la'a irala i le utsura.
- 25 Da Vuzavaguḍu u saba'i aḍu a irala i le,
a iwan uma a ni,
e sheshei ka gbani-gbani adama e le.
- 26 U suki kagbashi ka ni Musa,
n Haruna aza na u zagbai.
- 27 A ya'ansai ukuna u gbagba'in e kelime ke le,
a ya'in ili i mereve a idika i Ham.
- 28 U suki n kayimbi,
ḍa tana a ya'in kayimbi a idika ya,
adama a na aza a Masar,
a ya'an ta ugbamiwasuvu
n kadanshi ka ni.
- 29 U bonokoi mini me le mpasa,
u zuwai adan e le a kuwai.
- 30 Idika i le i shanai n opoḍo,
ali a uwai anunu a ku asa o ngono n le.
- 31 U ya'in kadanshi
ḍa kaḱuma ka ayun ka tawai,
ḍa nkula'in n shanai a idika ya.
- 32 U yo'okoi le mini ma atali,
a na wo yo'okoi le m mini ma gaḍi,
n uladi u na wu akanai idika i le raḱa,
- 33 ḍa ma lapai ashina a itacishi,
nu ndanga n zaitu n le,
ḍa o kodosoi ndanga mi idika n le,
- 34 U ya'in kadanshi ḍa kaḱuma ka akyun ku utai,
ntaḍamaḱi a na a la'i kukece.
- 35 A takumai iḱa'ashi yi idika i le raḱa,
a takumai ili ya ashina e le dem.
- 36 Da u lapai muku mu ugiti mi idika n le raḱa,
muku mu ugiti mu utsura u le,
- 37 Wu utakai n aza a Isaraila
tukpa n azanariya n azurufa,
ko vuza te a kumaci ku le u taḍatsa ba.
- 38 Aza a Masar a ya'in,
mazanga n wu utai u le,
adama a na i ta a kupana wovon
wa aza a Isaraila kau.
- 39 U zuwai keleshu n kanna,
adama a na u neke le kulu,
akina kpamu n kayin
adama a na u neke le kutashi.
- 40 O folonoi ḍa u nekei le nroni,
ḍa kpamu u nekei le ilikulya'a i gaḍi,
a lya'i a cuwai.
- 41 U kagalukpai katali
ḍa mini mu utai,

da me yenei a kakamba tsu kuyene.

- ⁴² Adama a na u ciba ta,
n uzuwakpani u cida u ni,
u na u ya'ankai kagbashi ka ni Ibirahi,
⁴³ Wu utukai uma a ni m mazanga,
nzagbi n ni kpamu n ishipa i mazanga.
⁴⁴ Da u nekei le idika ya aza a Kana'ana,
da u kasukpai le a lya'a ili yu ukani i le,
⁴⁵ adama a na o tononwila u ni,
kata kpamu o tonon,
kuyotsongusu ku ni.
Cikpai Vuzavagudu.

106

- ¹ Cikpai Vuzavagudu.
Cikpai Vuzavagudu adama a na ayi vuza kasingai da,
ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.
² Yayi u kusala ili i gbagbain
i na Vuzavagudu u ya'in,
ko u dansa ucikpi u ni?
³ Aza a mazanga a da,
ele na a kanai ukuna wu usubi,
ele na a ci ya'an i na yi derere makyan dem.
⁴ Ciba nu mpa, Vuzavagudu,
ayin a na baci vu ya'ankai uma a nu kasingai,
banka mu Vuzavagudu,
a ayin a na baci vu wawai le,
⁵ ciya m pana uyo'o wu ulya'i u kelime
wa aza a na vu zagbai,
ciya n ya'an feu mazanga n uma a nu,
kata n uwa a katsuma ka
ili yi ukani i nu n kucikpa.
⁶ Tsu nusa ta,
tsu na ikaya i tsu i ya'in,
ci ya'an derere ba,
ci ya'in ka gbani-gbani.
⁷ Ayin a na ikaya i tsu yi ishi a Masar,
a zuwaka n ukuna wu ili i mereve i nu ba,
a ciba n ucigi u nu u na u tsu saba'a ba.
da a ya'in ugbamiwasuvu
a Mala ma Shili.
⁸ N nannai dem,
da u wawai le adama a kula ku ni.
Ciya u yotsongu utsura u ni,
u gbayin u da.
⁹ U barangi Mala ma Shili,
da me dekpei.
U tonoi n ele punu
adanshi idika i dekpu i da.
¹⁰ U wawai le
e ekiye a irala.

- U shibai le,
e ekiye aza a na a iwain le.
- 11 Da mini ma lya'i irala i le.
ko vuza te a katsuma ke le u la'a ba.
- 12 Da e nekei adu n uzuwakpani u ni,
da a cikpai ni.
- 13 Ama gogo'o lo da a cinukpai
n ili i na u ya'ankai le,
a vana odoki a ni ba.
- 14 Ashi a wuya a kanai le e meremune,
da o kondoi Kashiile a kakamba ka de.
- 15 Da u nekei le ili i na o folonoi,
ama da u su'uki le nu mbala m gbani-gbani.
- 16 A ya'in tsurala m Musa a katsura ka de
kobolo n Haruna, ayi na Vuzavagudu we erengi.
- 17 Idika i bayuwai da i sodongi Datan.
da i cidangi uma a Abiram.
- 18 Akina a lya'i aza a na i o kutono le.
da melentsu ma akina me lebecei aza a gbani-gbani.
- 19 A yimai medendem
ma azanariya a Horebu,
da a cikpai kamali ka na a luwai va.
- 20 O bonoi a dikai tsugbayin tsu Kashiile
e nekei kamali ko iyoci i kobomburon,
ka na ka tsu takuma ijanu.
- 21 A cinukpai n Kashiile ka na ka wawai le,
ayi vu na u ya'in ili i gbagba'in a Masar,
- 22 ili i mereve i na u ya'in a idika i Ham
n ili i gbagba'in kpamu i na u ya'in
a Mala ma Shili.
- 23 Adama a nannai da u danai
wi ta a ku una le,
ama Musa mazagbi ma ni,
u uwai e mere me le n Kashiile,
adama a na u sanku wupa u ni ku una le.
- 24 Da uma o goyoi idika i singai ya.
e neke adu n uzuwakpani u ni ba.
- 25 O yongoi o mololo,
punu a apam e le.
Da a kpadai kutono,
kadanshi ka Vuzavagudu.
- 26 Da u kucinakai le,
u dengusai ekiye gadi u danai.
Wi ta a kuzuwa le a kuwa e meremune,
- 27 kata u zuwa ntsukaya n le
n wacuwa a uduniyan kakau,
a kuwa a idika yi uduma.

- 28 A gbaḅai kaci n kaṁali ka Ba'alu vu Piyo,
 ḁa a lya'i alyuka a na a ya'ankai
 kaṁali ka na ki n wuma ba,
- 29 a zuwai Vuzavaguḁu wupa
 adama a ili i gbani-gbani i na a ya'in,
 ḁa ta na maḁukpa ma uwai le.
- 30 Ama Finihasu u ḁangai,
 ḁa u kiḁai kadanshi,
 ḁa maḁukpa ma zuwakai uteku.
- 31 Adama a ili yi usuḁi i na u ya'in,
 ḁa yo okpoi ili i kuciḁasa,
 ali a kubana a tsukaya n tsukaya.
- 32 Devu n kuḁolu ku Meriba
 a zuwai Vuzavaguḁu wupa,
 ḁa kadama ka cinai Musa adama e le,
- 33 adama a na a ya'anka ta
 Ayinviki a Kashile ugbamiwasuvu,
 ali a zuwai Musa wupa
 ḁa u dansai wau.
- 34 Una uma a ba,
 tsu na Vuzavaguḁu u danai le ba,
- 35 ama o bonoi a gbaḅai n uduniyan wa,
 o tonoi kuyongo ku le.
- 36 A cikpai aṁali uduniyan a,
 a na okpoi le maza.
- 37 A lyukai olobo n ni nkere n le
 a ubuta u wunlai u gbani-gbani.
- 38 A tsuwain mpasa
 ma aza a na i n unushi ba,
 mpasa m muku le olobo ni nkere,
 aza a na a lyukai wa aṁali a Kana'ana,
 ḁa iḁika i naṁgbai
 adama a mpasa n le.
- 39 A natukpai kaḁi ke le
 adama a ili i na a ya'in,
 o tonoi aṁali o yoku.
- 40 Adama a nannai,
 ḁa Vuzavaguḁu u ya'in wupa n uma a ni,
 ali u kanaḁi ku ene unata wi ili yi ukani i ni.
- 41 U nekei le e ekiye uduniyan u yoku,
 ḁa irala i le i lya'akai le tsugono.
- 42 Irala i le i takacikai le,
 a gutsakai le, a ya'anka le ulinga.
- 43 U tsu wawa le ta ayin dem,
 ama ḁa a kanaḁi kuya'anka yi
 ugbamiwasuvu,
 ali unushi u le u tukai le n kugoyi.

- 44 Ama da u zuwakai n atakaci e le,
ana u panai mashi me le,
45 da u cibai n uzuwakpani u ni n ele,
da u panai asuvayali e le,
adama ucigi u ni u na u tsu saba'a ba.
46 U zuwai aza a na a dikai le,
tsa agbashi a sa'i le.
- 47 Vuzavaguđu Kashile ka tsu, Wawa tsu,
kata vu bolongu tsu a ubuta wu uduniyan,
adama a na tsu cikpa kula ku cida ku nu
ci neke wu tsugbayin a ubuta u kucikpa wu.
- 48 Unasingai a kubana u Vuzavaguđu,
Kashile ki Isaraila,
a tsukaya a kubana tsukaya,
Ya'an uma a aduniyan dem a ushuku a dana, <<Ta nannai>>
Cikpai Vuzavaguđu.

107

KATAGARDA KA TAWUN
(Ishp 107--150)

Ishipa i kucikpa u Kashila

Ishipa i kucikpa adama a kasingai

- 1 Cikpai Vuzavaguđu,
adama a na ayi vuza kasingai da,
ucigi u ni u na u tsu saba'a ba
ko wannai da.
2 Ya'an aza a na Vuzavaguđu u shibai
a dansa ukuna u nampa,
aza a na u shibai e ekiye a irala,
3 n aza a na u bolongi a idika kakau,
a kasana n kalivi,
a ubon u gadi n ubon u dakai.
- 4 Aza a Israila a karaşa ta e meremune,
a ciya uye a kubana a likuci i na a kudasangu ba.
5 Kambulu ka kanai le n kakuli,
da a takpai asuvu.
6 Da a bankai m mashi me le u Vuzavaguđu,
a katsuma ka atakaci e le,
da tana u wawai le, a kadama ke le.
7 U tonoi n ele n uye u na wu untukai,
a kubana a likuci i na a kudasangu.
8 Ya'an a cikpa Vuzavaguđu
a dama a ucigi u ni u na u tsu saba'a ba,
n adama a ulinga wi ili i mereve i ni
a ubuta u uma,
9 adama a na u tsu neke ta
aza a kakuli mini,
u tsu cuwatangu ta

aza a kambulu n ilikulya i singai.

- 10 Aza a Israila a daṣangi a kayimbi,
n kayimbi ka kpaḅam,
aza a ugbashi atakaci n ikani,
- 11 adama a na a ya'an̄ka ta
kadanshi ka Kaṣhile ugbamiwasuvu
o ogoyoi odoki a Mala'imili.
- 12 Da u zuwai le ulinga wa atakaci kau,
a kanai kutadatsasa,
kpamu ko kaḅanki.
- 13 Da a bankai m maṣhi me le u Vuzavaguḍu,
a kaṣuma ka atakaci e le,
ḍa tana u wawai le, a kadama ke le.
- 14 Wu utakai le a kaṣuma ka kayimbi,
n kayimbi ka kpaḅam,
ḍa u tabai ikani i le.
- 15 Ya'an a cikpa Vuzavaguḍu
adama a ucigi u ni u na u tsu saba'a ba,
n adama a ulinga wi ili i mereve i ni,
a ubuta u uma.
- 16 Adama a na u faḍa ta,
ukungulu wi iyum i shili
ḍa u kiḍai agbaguratsu a iyum.
- 17 Aza a Isaraila okpoi alau
a uye u gbani-gbani u le,
a takacikai adama unushi u le.
- 18 Ili i kulya'a dem
i luwa le ba,
ali ḍa a yawai ḍevu n kukuwa.
- 19 Da a bankai m maṣhi me le u Vuzavaguḍu,
a kaṣuma ka atakaci e le,
ḍa tana u wawai le, a kadama ke le.
- 20 U nekei kadanshi, ḍa ko potsokpoi le,
u wawai le a ubuta wa a asaun.
- 21 Ya'an a cikpa Vuzavaguḍu
adama a ucigi u ni u na u tsu saba'a ba,
n adama a ulinga wi ili i mereve i ni
a ubuta u uma.
- 22 Ya'an a tuka n kune'e ku ucikpi,
kata kpamu a sala ulinga u ni
a kaṣuma ki ishipa i mazanga.
- 23 Aza o yoku a wala ta a mala n antsu,
ele aza a tsulaga a ḍa a mini ma gbagba'in.
- 24 Ene ta ulinga u Vuzavaguḍu,
n ulinga u mereve u ni a mala ma ugavi.
- 25 Ana u nekei kadanshi
ḍa wunlai wu utsura u ḍangai

- ali u zuwai abau a mini,
²⁶ a dangai a kubana gadi,
 da o bonoi punu a mini ma ugavi,
 a katsuma ka atakaci e le
 da antiki a antsu a,
 a panai wovon.
- ²⁷ A kanai katangalasa n a tadatsai,
 adanshi mara ma maka le ta.
 kuyeve ku le raka,
 ko okpoi ukuna u gbani.
- ²⁸ Da a bankai m mashi me le u Vuzavaguđu,
 a katsuma ka atakaci e le,
 da tana wu utakai le, a kadama ke le.
- ²⁹ U va'ankai n wunlai wu utsura wa,
 da abau a mini a kpamu a shamgbai bini.
- ³⁰ Da a ya'in mazanga a na ubuta u shirai,
 da u tonoi n ele a kubana
 a ubuta u na antsu a ci shamgba.
- ³¹ Ya'an a cikpa Vuzavaguđu
 adama a ucigi u ni u na u tsu saba'a ba,
 n adama a ulinga wi ili i mereve i ni
 a ubuta u uma.
- ³² Ya'an e neke yi tsugbayin o kobolo ka uma,
 kata kpamu a cikpa yi
 a katsuma ko kobolo
 ko nkoshi m gbara-gbara.
- ³³ U bonokoi nyeneke kakamba,
 ashi a mini tankpamu kayala ke dekpu,
- ³⁴ idika i singai yo okpoi yi mkpadi
 adama a ka gbani-gbani ka uma a idika ya.
- ³⁵ U bonokoi kakamba ko okpoi nyeneke m mini,
 idika i dekpu kpamu ashi a mini.
- ³⁶ Ta de u bankai aza a kambulu o yongo,
 da a ma'in likuci i na a ku dasangu de.
- ³⁷ A ya'in vica'a ashina, da a shikpai ndanga mi itacishi,
 da a ciyai ili n abundai.
- ³⁸ U zuwakai le unasingai,
 da kabundai ke le ko doki.
 u kasukpa ushiga wi ili kuzuwa i le i jebe ba.
- ³⁹ Ana kabundai ke le ke jebei,
 da okpoi ili i kugoyi.
 A ubuta u modoruko,
 madukpa n unambukatsuma,
- ⁴⁰ ayi na u tsu goyo aza a gbagbain,
 u zuwai le a kanai ka karasa
 a kakamba ka na ki n uye ba.
- ⁴¹ Ama wu utaka ta n aza a yali
 a katsuma ka a atakaci e le,
 kpamu u zuwai muku n le n yimkpai

tsu ushiga wi ilikuzuwa.

- ⁴² Aza a kaḍu ka mayun,
enei ḍa a ya'in mazanga,
ama aza a gbani-gbani raka
i ta a ku pada bini.
- ⁴³ Vuza na baci wi n ugboji dem,
u pana ukuna u nampa,
kata kpamu u co'oko
n ucigi u gbayin u Vuzavagudu.

108

Maṣhi ma kulansa ulya'i adama i irala

Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Kashile n fobuso ta kaḍu ka va mayin,
n canana ishipa,
kata n cikpa wu n utsura u va dem.
- ² Jingbai umolu u va n ugogi
tsu jingbasa kannu.
- ³ Vuzavagudu mi ta kucikpa wu
a katsuma ka uma,
mi ta a ku canana ishipa
a katsuma ku uduniyan.
- ⁴ Ucigi u nu u na u tsu saba'a ba u yawa ta gadi adangashile,
mariki ma nu kpamu u yawa ta a gadi ve eleshu.
- ⁵ Kashile, ya'an ene ucikpi u nu a gadi ve eleshu,
ya'an tsugbayin tsu nu
ci yongo aduniyan dem.
- ⁶ Wawa tsu vu banka tsu,
n kukiye ku usingai ku nu,
adama a na ncigi n nu n ciya ubanki.
- ⁷ Kashile ka ya'an ta kadanshi
a ubuta u cida u ni, u danai.
<<N ulya'i mi ta e kupece Shekem,
kata n gisanku kara'a ka Sukotu.
- ⁸ Giliyadu vu va vu ḍa,
Manasa feu vu va vu ḍa.
Ifirayimu ḍa ma'ku'un ma viyum ma va.
Yahuda kalangu ko tsugono ka va.
- ⁹ Mi ta o kubonoko Mowabu
tsu kasasu ka kuza'a ka va,
Edom wi ta o ko okpo a ḍaka vu ene a va,
Kata n ya'an yoroli yi ulya'i wa aza a Filisitiya.>>
- ¹⁰ Yayi u kubanka mu a likuci yi u ukanji?
Yayi u kutono nu mpa a kubana a idika i Edom?
- ¹¹ Kashile, avu ḍa vu variki tsu,
Vu kpaḍai kudoku kuwala n osoji a tsu ba?
- ¹² Banka tsu, tsu shilika ni irala i tsu,
adama a na ubanki u vuma gbani ḍa.

- ¹³ N uḡaṅki u Kaṣhile ci ta a kuciya ulya'i,
wi ta a kulya'a irala i tsu.

109

Ufolu u vuza na wi a katsuma ka atakaci

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Kaṣhile ka va ka na mi a kucikpa.
Kaṭa vu pada bini ba,
- ² adama a na uma a gbani-gbani
n aza mayansaka,
a bayuwa ta una u le adama a va,
a kudansa ka a'uwa adama a va.
- ³ A kanza mu ta n kadanshi ka tsurala,
a kuzama mu vishili ko unushi.
- ⁴ Kucikpa i o kubonoko mu n ka gbani-gbani,
ama mpa vuza va avasa da.
- ⁵ A tsupai mu n ka gbani-gbani,
a na a kutsupa mu n kasingai,
n cigai le, ama da a iwain mu.
- ⁶ Da a danai, <<Zuwa vuma vu gbani-gbani
wo okpo yi vuza vu kanananai,
ya'an vuza na u shamkpa ni
u neke yi unushi.
- ⁷ Makyan ma na i a kuya'anka yi afada,
ya'an a kana yi n unushi,
ya'an avasa a ni okpo unushi.
- ⁸ Ya'an ayin a ni okpo kenu,
ya'an vuza yoku u dika tsugbayin ci ni.
- ⁹ Ya'an muku n ni mo okpo mkpa'an,
vuka vi ni kpamu vo okpo kagapa.
- ¹⁰ Ya'an muku n ni
n kana kukara'asa a ufolu,
kaṭa kpamu o loko le a gali a ana i a idashi.
- ¹¹ Ya'an vuza na wi o kutono yi kutan
wi isa i li i na wi n da raka,
omoci kpamu a pura ili i na u takacikai u ciyai.
- ¹² Kaṭa vuza u ya'anka yi kasingai ba,
ko u sa'a a mkpa'an n ni ba.
- ¹³ Ya'an ntsukaya n ni raka n kuwa,
ura ula e le a tsukaya tsu na tsa kutawa.
- ¹⁴ Ya'an Vuzavaguḡu u ciba n unushi wi ikaya i ni,
kaṭa a cinukpa n unushi wa anaku a ni ba.
- ¹⁵ Ya'an Vuzavaguḡu u ciba n unushi u le ayin tutu,
adama a na a cinukpa n ula ele raka aduniyan,
- ¹⁶ Adama a na u sa'awa kusheshe kuya'an ka singai ba,
ama u tsu takacika ta aza a unambi n aza a yali
n aza a na a takpai adu e le ali a kuwai.
- ¹⁷ U tsu ciga ta kuya'anka vuza una,
ya'an u da u bono wa ni,

- u tsu ciga kuzuwaka vuza unasingai ba,
ya'an vuza u zuwaka yi unasingai ba.
- 18 U bonokoi unawuya tsu motogu ma ku uka,
ya'an unawuya u tono yi tsu mini mo kuso'o,
u uwa etele a ni tsu mani'in ma kusukuya.
- 19 Ya'an wo okpo tsu kalaba
ka na a lapangi a kavangatsu ka ni.
tsu kadambura ka na a shiyaka ni ko wannai.>>
- 20 Ya'an Vuzavagudu,
u tsupa aza a na i a kushika mu,
aza na i a kadanshi ka gbani-gbani
adama a wuma u va.
- 21 Ama a vu Vuzavagudu,
vuzagbayin banka mu,
adama a na e neke kula ku nu tsugbayin.
Adama a kasingai ku ucigi u nu u na u tsu saba'a ba,
wawa mu.
- 22 Adama a na mpa vuza vu unambi da,
vuza yali kpamu,
m pana ta mba la ka a ka du ka va.
- 23 M puwankai tsu kulu ku kulivi,
i a ku kapatsa mu tsu akyun a na utani u kanai.
- 24 Akangatsu a va a kuwa ta
adama a kakuli n kambulu,
n yamba ta raka.
- 25 Mo okpoi ili yi izoshi wa aza ishikushi,
a tsu fila ta aci e le e enei mu baci.
- 26 Banka mu, Vuzavagudu Kashile ka va.
wawa mu,
adama a ucigi u nu u na u tsu saba'a ba.
- 27 Vuzavagudu! Ya'an irala i va e yeve
a na kukiye ku nu ku da, ku ya'in nannai.
- 28 I ta a kuya'anika mu unawuya,
ama a vu vi ta a kuzuwaka mu unasingai,
i ta a kutawa n vishili, kata okpo n wono
kata mpa kagbashi ka nu, n ya'an mazanga.
- 29 Ya'an wono u pala irala i va,
a pala le n akashi o wono.
- 30 N una u va u da mi a kucikpa Vuzavagudu,
mi ta a kucikpa yi o kobolo ka uma abundai,
- 31 Adama a na u tsu shamkpa ta
vuza yali u wawa yi
e ekiye aza na i a kukidaka yi afada a ukpa.

110

Vuzavagudu m mazagbi ma ni

Vishipa vu Dawuda.

- 1 Vuzavagudu u danai Vuzagbayin vu va,
<<Dasangu e kukiye ku usingai ku va
ali a makyan ma na n zuwai irala i nu

yo okpoi a daka vu ene a nu.>>

² Ili i na i dikai a Sihiyona

Vuzavaguđu wi ta o kudoku wanshi tsugono tsu nu,
vi lya'a tsugono wa irala i nu.

³ Kabundai ko osoji ki ta a kuciga kuya'an kuvon,
a kannna ko kuvon ka nu.

A uki nu ntogu n cida n tsugbayin,
tsu na ciza tsu usana tsu uta
nannai da adangani a kutawa wu.

⁴ Vuzavaguđu u kucinai
wi a kusaba'a kusheshe ku ni kpamu ba,
<<A vu ganu da vu ayin ko wannai,
tsu Melikizedeku.>>

⁵ Vuzavaguđu wi ta e kukiye ku usingai ku nu,
wi ta a ku una ngono
a kannna ka wupa u ni.

⁶ Wi ta a kukidaka uduniyan afada,
u shatangu le n even a ikyamba,
wi ta o ku bososo aza o tsugono aduniyan.

⁷ Wi ta o ku so'o mini mo kudolu
ma na mi devu n uye,
adama a nannai wi ta a kudengusa
kaci ka ni a katsuma ku ulya'i.

111

Ulinga u Kashile ili gbayin i da

¹ Cikpai Vuzavaguđu
mi ta a kucikpa Vuzavaguđu
n kađu ka va dem,
a katsuma ko kobolo ka uma a usubi.

² Ulinga u Vuzavaguđu ili gbayin i da,
aza a na a ci ya'an mazaṅga n u da,
i ta a kucibasa n u da.

³ Ulinga u ni wi ta n tsugbayin n utsura,
kpamu usubi u ni wi ta o kuyongo ko wannai.

⁴ U zuwai a ciba n ulinga u mereve u ni,
Vuzavaguđu wi ta n kasingai n asuvayali.

⁵ U tsu neke ta aza a na i a kupana wovon u ni ilikulya'a,
u tsu ciba ta n uzuwakpani u ni ko wannai.

⁶ U yotsongu ta uma a ni utsura wu ulinga u ni,
u nekei le idika yu uduniyan u yoku,
yo okpo ili yi ukani i le.

⁷ Ulinga wa ekiye a ni,
wu usubi u da n kamayun,
ili i kutono i ni kpamu i ku ushuku i da raka,

⁸ u shikpa ka'a ko wannai,
a ya'an ka'a, a katsuma ku usubi n kamayun.

⁹ U tukai n ushibi u uma a ni,
u zuwai uzuwakpani u ni ko wannai,

- kula ku ni ku Cida ku da n ili i wovon.
¹⁰ Wovon u Vuzavaguḍu u da ugiti wu ugboji,
 aza a na o tsu tonon wila u ni dem,
 a tsu ciya ta kuyeve ku singai.
 Ya'an a cikpa yi ko wannai.

112

Mazanga ma vuza vu Usubi

- ¹ Cikpai Vuzavaguḍu, vuza vu mazanga da,
 ayi na u tsu pana wovon u Vuzavaguḍu,
 ayi na u tsu pana uyo'o
 u kutono kadanshi ka ni.
² Muku n vuza vu usubi
 mi ta a kuciya tsugbayin a i idika ya
 ntsukaya
 mi ta a kuciya unasingai.
³ Uciyi n udukuyan u kuyongo ta a kpa'a ku ni,
 kata ukuna wu usubi u ni u yongo ko wannai.
⁴ Ayi kutashi ku da a ku akana,
 u vuza na wi o kutono mejege,
 u vuza kasingai n asuvayali
 n vuza vu usubi.
⁵ Kasingai ki ta o kuyongo n vuza na
 u ci ya'an kune'e n kuneke okopu n kaḍu bari,
 ayi na u ci ya'an ukuna u mayun.
⁶ Mayun wi ku gadaḣa ba,
 a ku ciba ta n vuza vu usubi ko wannai.
⁷ U tsu pana wovon wa arabali a gbani-gbani ba,
 kaḍu ka ni ka shamgba ta mayin
 a ubuta u kutono Vuzavaguḍu.
⁸ Kaḍu ka ni ki ta a idashi cika, ko wovon
 a ukocishi wi ta a kulya'a irala i ni.
⁹ U tsu neke ta aza a yali kune'e bari,
 usubi u ni wi ta o kuyongo ko wannai,
 utsura u ni wi ta kuciya ucikpi n tsugbayin.
¹⁰ Vuza gbani-gbani wi ta e kene
 kata u kana wupa
 n u lumai una ali u namgba.
 kata kusheshe ku vuza gbani-gbani
 ko okpo ukuna u gbani.

113

Ishipa i kucikpa kasingai ka Vuzavaguḍu

- ¹ Cikpai Vuzavaguḍu.
 Cikpai ni, ada agbashi a ni,
 Cikpai kula ku Vuzavaguḍu.
² Ya'an kula ku Vuzavaguḍu ku ciya ucikpi,
 gogo na n kowanai.
³ I na i dikai a wuti u kanna

- a kubana ubuta u na ka ci yikpa,
u yotso ta a cikpa kula ku Vuzavaguđu.
- ⁴ Tsugbayin tsu Vuzavaguđu
tsu la'a ta uduniyan raka,
tsugbayin ci ni kpamu ci ta a gadi va adangashile.
- ⁵ Yayi wi lo tsu Vuzavaguđu Kashile ka tsu,
ayi na wi a idashi a kakuba ko tsugono ci ni gadi?
- ⁶ Yayi wi lo ci nu,
ayi na u tsu zalika kata u lana
gadi n aduniyan?
- ⁷ U tsu dangusa ta aza a unambi
a katsuma ka unambi u le,
kata u zuwa aza a na i a idika a danga.
- ⁸ U zuwa le a lya'a kobolo m muku mu ngono,
m muku mu ngono n uma e le
- ⁹ U tsu zuwa ta madari ma dasangu a kpa'a ku ni,
m mazanga tsu vuka vu na vi m muku.
Cikpai Vuzavaguđu.

114

Vishipa vu kadiva ka kupasamgbani

- ¹ Ana aza a Isaraila a kasukpai idika i Masar,
kpa'a ku Yakubu ku kasukpai idika yo omoci,
- ² Yahuda wo okpo ta
ubuta wi idashi i cida u Kashile,
Isaraila kpamu ubuta u tsugono ci ni.
- ³ Mala mashili me enei da ma sumai,
da kuyene ku Urudu ku bonoi n kacapa.
- ⁴ Nsansa a kanai ci dikpangi tsa agiri,
aginda tankpamu tsu nkyon.
- ⁵ Yidai i zuwai da vu sumai
avu mala mashili?
Avu kuyene ku Urudu,
a na vu bonoi n kacapa?
- ⁶ Ada nsansa ada na i dikpangi tsa agiri,
aginda tankpamu tsu nkyon?
- ⁷ Je'ekei ikyamba ada aduniyan,
e kelime ka Vuzavaguđu,
e kelime ka Kashile ka Yakubu,
- ⁸ ayi na u bonokoi kakpanlai kadaa ka mini,
kpamu katali ashi a mini.

115

Ishipa u Kashile ka mayun

- ¹ Vuzavaguđu, wa a tsu u da ba,
wa a tsu u da ba,
ama a kula ku nu ku da e ku neke tsugbayin,
adama a ucigi u nu u na u tsu saba'a ba n usubi u nu.
- ² Yidai i zuwai da uduniyan wi a kudansa,

<<Te dai Kashile ka da ki?>>

- ³ Kashile ka tsu ki ta de gadi,
A kuya'an ili i na u cikalai.
- ⁴ A ya'an ta amali e le n azurufa n azanariya,
ulinga we ekiye u uma u da.
- ⁵ I ta nu una, ama a tsu dansa ba,
i ta n ashi, ama e ci ene ba.
- ⁶ I ta n atsuvu, ama tsu pana ba,
i ta n yunu, ama a tsu tsumgba ili ba.
- ⁷ I ta n ekiye, ama a tsu kana ili ba,
i ta n ene, ama a tsu wala ba.
ogboroli e le a tsu utaka alakatsu ba.
- ⁸ Aza a na a ya'in le va i ta o ko okpo ci le,
ta feu wi o ko okpo nannai
wa aza na i o kutono le.
- ⁹ Ada kpa'a ki Isaraila, zuwai adu u Vuzavagudu.
ayi da kabanke ka da m maraga ma da.
- ¹⁰ Ada kpa'a ku Haruna, zuwai adu u Vuzavagudu.
ayi da kabanke ka da m maraga ma da.
- ¹¹ zuwai adu u Vuzavagudu,
ada vu na yi o kutono yi raka,
ayi da kabanke ka da m maraga ma da.
- ¹² Vuzavagudu u tsu ciba ta n atsu,
wi ta a kuzuwaka tsu unasingai.
Wi ta a kuzuwaka kpa'a ki Isaraila unasingai
wi ta a kuzuwaka kpa'a ku Haruna, unasingai
- ¹³ wi ta a ku zuwaka yaba dem
vu na u tonoi Vuzavagudu unasingai
aza a wawa'a n aza gbagba'in dem.
- ¹⁴ Ya'an Vuzavagudu u doku da kabundai,
ada n muku n da.
- ¹⁵ Ya'an Vuzavagudu vu na u ya'in gadi n idika
u zuwa ka da unasingai,
- ¹⁶ Gadi vu adangashile,
vu Vuzavagudu da,
ama da u nekei vuma aduniya.
- ¹⁷ Akpisa a ci cikpa Vuzavagudu ba,
aza a na a gidalai a kubana a kasaun.
- ¹⁸ Ama atsu da tsa kucikpa Vuzavagudu,
gogo na a kubana ko wannai.
Cikpai Vuzavagudu.

116

Avasa a ucikpi

- ¹ N ciga ta Vuzavagudu,
adama a na u pana ta kalakatsu ka va,
u pana ta mashe ma asuvayali ma va.
- ² Mi ta e kudeke yi
a ayin a wuma u va dem,
adama a na u tsu zuwaka mu ta atsuvu,

- ³ Maza ma ukpa ma kana mu ta,
wovon u kasaun u kimba mu ta,
kadama n unambukatsuma u ciya mu ta.
- ⁴ Da n dekei kula ku Vuzavaguđu, n danai,
<<Vuzavaguđu, n folono wu ta, wawa mu.>>
- ⁵ Vuzavaguđu vuza kasingai da,
n vuza vu usubi
Kashile ka tsu vuza va asuvayali da.
- ⁶ Vuzavaguđu u tsu ere ta
aza a na o goyoi kaçi ke le.
A makyan ma na mi a kulansa ubanki,
u wawai mu.
- ⁷ Kađu ka va va'anku,
Vuzavaguđu vuza kasingai da wa nu.
- ⁸ Adama a na Vuzavaguđu, vu wawa ta,
wuma u va a ukpa,
ashi a va a ubuta u ku utaka kujilya
ene a va adama a kutađatsa.
- ⁹ Adama a na n fuda n wala
e kelime ka Vuzavaguđu,
a idika ya aza a wuma.
- ¹⁰ Ko a na n danai, <<A takacika mu ta kau.>>
n neke ta kađu,
- ¹¹ A katsuma ka uripuli u va, n danai,
<<Uma raka a ya'in a uwa da.>>
- ¹² Yađai n kuneke u Vuzavaguđu,
adama a kasingai ka ni wa va raka?
- ¹³ Mi ta a kudangusa kune'e ku makyan
tsu ucikpi adama a wishi
kata n deke kula ku Vuzavaguđu.
- ¹⁴ Mi ta e kuneke Vuzavaguđu,
ili i na n kucinai kuneke,
e kelime ka uma a ni dem.
- ¹⁵ Vuzavaguđu u dika ta wuma wa aza a usubi
n uga'in kau.
- ¹⁶ Vuzavaguđu, mayun mpa kagbashi ka nu ka'a,
mpa kagbashi ka nu ka'a,
maku ma kagbashi ka nu vuka
vu shikpa mu ta a ikani.
- ¹⁷ Mi ta e kuneke alyuka a ucikpi,
kata n deke kula ku Vuzavaguđu.
- ¹⁸ Mi ta e kuneke Vuzavaguđu,
ili i na n kucinai kuneke,
e kelime ka uma a ni dem,
- ¹⁹ a ulanga u kpa'a ku Vuzavaguđu,
a katsuma ka Urushelima.
Cikpai Vuzavaguđu.

117

Vishipa vu ucikpi u Vuzavaguđu

- ¹ Cikpai Vuzavaguđu, uduniyan raka,

nekei ni tsugbayin, aḏa uma dem.

- ² Adama a ucigi u ni u na u tsu saba'a ba
a kubana wa tsu wi ta n tsugbayin,
kamayun ka Vuzavagudu ko wannai da.
Cikpai Vuzavagudu.

118

Avasa a ucikpi adama a ulya'i

- ¹ Cikpai Vuzavagudu
adama a na ayi vuza singai da,
ucigi u ni u na u tsu saba'a ba ko wannai da.
- ² Ya'an aza a Isaraila a dana,
<<Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba ko wannai da.>>
- ³ Ya'an aza a kpa'a ku Haruna a dana,
<<Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba ko wannai da.>>
- ⁴ Ya'an aza a na i a kupana wovon u Vuzavagudu a dana,
<<Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba ko wannai da.>>
- ⁵ A katsuma ka kadama ka va,
n dekei vuzavagudu,
da wu ushuki, u kasukpai mu bari.
- ⁶ Vuzavagudu wi ta kobolo nu mpa,
mi a kupana wovon ba.
yida'i vuma u kufuda kuya'an ka mu?
- ⁷ Vuzavagudu wi ta kobolo nu mpa,
ayi da kaḅanki ka va,
mi ta e kene tsu na a kulya'a irala i va.
- ⁸ U la'a ta n kuga'an vu shedeke u Vuzavagudu,
a na va ku lemece ke vuma matsan.
- ⁹ U la'a ta n kuga'an vu shedeke u Vuzavagudu,
a na va ku lemece ke muku mu ngono matsan.
- ¹⁰ Uduniyan raka u kanza mu ta,
ama a katsuma ka kula ku Vuzavagudu
da mu unai le.
- ¹¹ A kanzai mu a ubuta dem,
ama a katsuma ka kula ku Vuzavagudu
da mu unai le.
- ¹² A kpantai mu ci ishigi,
ama da a kuwai gogo'o lo tsu na awana a tsu kula akina,
ama a katsuma ka kula ku Vuzavagudu
da mu unai le raka.
- ¹³ A ya'in tsu na a ku una mu,
ama da Vuzavagudu u bankai mu.
- ¹⁴ Vuzavagudu da katsura ka va n vishipa vu va,
wo okpo ta kishi ka va.
- ¹⁵ Ishipa i mazanga n ulya'i,
yi utai atsura aza a usubi.
<<Kukiye ku usingai ku Vuzavagudu,
kuya'an ta ili i gbagba'in.
- ¹⁶ Kukiye ku usingai ku Vuzavagudu ku da
ku nekei tsu ulya'i,

- kukiye ku usingai ku Vuzavaguḍu
ku ya'in ili i gbagba'in.>>
- 17 Mpa mi a kukuwa ba,
ama mi ta o kuyongo n wuma,
kata n neke arabali a ulinga u na Vuzavaguḍu u ya'in.
- 18 Vuzavaguḍu u gbara mu ta kau,
ama wu una mu ba.
- 19 Bayuwa ka mu utsutsu wa aza a usubi,
mi ta a ku uwa punu n cikpa Vuzavaguḍu.
- 20 Na lo da utsutsu u Vuzavaguḍu,
u na uma a usubi a ku uwa.
- 21 N cikpa wu ta adama a na vu ushuku mu ta,
vu okpoi kishi ka va.
- 22 Katali ka na a ma'i a iwain
ko okpo ta kenene ke mere.
- 23 Na lo ulinga u Vuzavaguḍu da,
ili i mereve i da kpamu a ashi a tsu.
- 24 Na da kanna ka na Vuzavaguḍu u ya'in,
ya'an tsu pana uyo'o ci ya'in mazanga n ka a.
- 25 Vuzavaguḍu wawa tsu,
Vuzavaguḍu neke tsu u lya'i.
- 26 Vuza vu unasingai da,
ayi na wi a kutawa a katsuma ka kula ku Vuzavaguḍu.
de a kpa'a ku Vuzavaguḍu
tsu zuwaka wu unasingai.
- 27 Vuzavaguḍu ayi da Kashile,
da u zuwai kutashi ku akana tsu.
- Gitai kadiva, i dara n avuku a nshuwa ekiye a da,
a kubana a katalikalyuka.
- 28 Avu da Kashile ka va,
mi ta a kucikpa wu,
avu da Kashile ka va,
mi ta e kuneke wu tsugbayin.
- 29 Cikapai Vuzavaguḍu
adama a na ayi vuza singai da,
ucigi u ni u na u tsu saba'a ba ko wannai da.

119

Unasingai wa aza o kutono wila

- 1 Aza a mazanga a da
aza a na i n unushi ba,
aza a na i o kutono wila u Vuzavaguḍu.
- 2 Aza a mazanga a da
aza a na a cinukpai
n kadanshi ka ni ba,
aza a na i a kulansa yi
n adu ele raka,
- 3 ele na i a kuya'an
ka gbani-gbani ba,
ama i ta an nwalu a uye u ni.

- ⁴ Vu zuwa ta ili i kutono i nu
 adama a na o tonon i da mayin.
⁵ Ishi baci kaɗu ka va ki a saba'a ba,
 a ubuta u kutono ili i na u dansai,
⁶ mi shi o ko okpo n wono ba
 da baci m bonokoi kaɗu
 a ubuta u kutono ili i na u dansai.
⁷ Mi ta a kucikpa wu n kaɗu ka mayun,
 A makyan ma na n pi'isai
 afada a usubi u nu.
⁸ Mi ta o kutono ili i na u dansai,
 kata vu varuku mu raka-raka ba.

Kutono wila u Vuzavagudu

- ⁹ Nini dai kaɗangan ko kuyongo cida?
 A ubuta u kutono kadanshi ka nu.
¹⁰ N kaɗu ka va raka, n lansa nu,
 kata vu kasukpa mu
 n katsukpa kadanshi ka nu ba.
¹¹ N sokongu ta kadanshi ka nu a kaɗu ka va,
 adama a na kata
 n ya'anka wu unushi ba.
¹² Vuza vu unasingai da vi, avu Vuzavagudu,
 pi'isaka mu ili i na vu dansai.
¹³ N una u va u da n kecei
 afada a na vu nekei tsu raka.
¹⁴ Mi ta a mazanga mo
 kutono kadanshi ka nu,
 tsu na vuma u ci ya'an mazanga
 ma kuciya udukuyan wa abundai.
¹⁵ Mi ta a kukana kusheshe,
 a ukuna wi ili i kutono i nu,
 kata n zuwaka n uye u nu.
¹⁶ Mi ta a mazanga
 n ili i na vu dansai,
 mi a kucinukpa n kadanshi ka nu ba.

Mazanga a wila u Vuzavagudu

- ¹⁷ Ya'anka kagbashi ka nu kasingai,
 adama a na u ciya wuma,
 u kutono kadanshi ka nu.
¹⁸ Bayuwa aushi a va,
 adama a na me ene,
 ili i mereve i gbagba'in
 a katsuma ka wila u nu.
¹⁹ Mpa komoci ka'a aduniyan,
 kata vu sokongu ku mu
 kadanshi ka nu ba.
²⁰ Ili i na n la'i n kuciga kau a makyan dem
 dada n tonon afada a nu.
²¹ Vu tsu barangu ta aza a ugbamukaci,

- ele na a katsukpai kadanshi nu.
 22 Uta_{ka} mu o kugoyi ku le n a_{ra}di ele,
 adama a na n tono ta_{li} i na vu dansai.
 23 Ko a na wo okpoi
 aza o tsugono a gbaba ta_{kaci},
 a kulanga_{sa} mu kula,
 kagbashi ka_{nu} ki ta_e
 e kusheshe ili i na vu dansai.
 24 Mayun, n tsu pana ta_u
 uyo'o u kadanshi ka_{nu},
 ke ci neke mu ta_{odoki}.

Uzuwi u ka_{du} o kutono wila_u Vuzavagudu

- 25 Mi ta iva'in ma_{kpa}ba a_{kubuta},
 wawa wuma u va_{tsu}
 kadanshi ka_{nu}.
 26 Ana n tonokoi nu ukuna u va_{da}
 vu ushuki mu,
 pi_{'isaka} mu ili i na vu dansai.
 27 Ba_{nka} mu n yeve ili i kutono i nu,
 ka_{ta} n yongo a kucibasa
 n ulinga wi ili mereve i nu.
 28 Ka_{du} ka_{va} ka_{kula} ta_{adama}
 a unamgbuka_{tsuma},
 zuwa mu n tsurukpa
 tsu kadanshi ka_{nu}.
 29 Ere mu a uye wa a'uwa,
 ya'an n ciya_{kasingai} a_{wila} u nu.
 30 N zagba ta_{uye} u ma_{riki},
 n zuwa ta_{ka_{du}} ka_{va}
 a ubuta wa afada a_{nu}.
 31 Vuzavagudu, n kana_{ta}
 kadanshi nu gbagu,
 ka_{ta} vu ka_{sukpa} mu
 n ya'an wono ba.
 32 N iladi i da, mi o kutono
 kadanshi ka_{nu},
 adama a na vu zuwa ta_{ka_{du}}
 ka_{va} ko yongo ba_{ri}.

Avasa adama e kuyeve ku wila_u Vuzavagudu

- 33 Vuzavagudu, pi_{'isaka} mu
 ili i na vu dansai,
 ka_{ta} n tono i da ko wannai.
 34 Neke mu kuyeve,
 adama a na n tono wila_u nu,
 ka_{ta} ta na n tono u da
 n ka_{du} ka_{va} dem.
 35 Tono nu mpa n tsu uye u kadanshi ka_{nu},
 adama a na ta de
 mi a_{kuciya} ma_{zanga}.

- 36 Zuwa kaḍu ka va,
a ubuta u kutono kadanshi ka nu,
ba a ubuta u kulansa
ku udukuyan ba.
- 37 Takpa aṣhi a va
a ubuta wu ili i kavama,
ere wuma u va tsu kadanshi ka nu.
- 38 Shatangu kadanshi ka nu,
u kagbashi ka nu,
u na vu ya'ankai
aza a na e nekei nu tsugbayin.
- 39 Takpa ka mu wono u na
mi a kupana wovon,
adama a na afada a nu ili i singai i ḍa.
- 40 Mpa ḍa na a mali mi ili i kutono i nu,
ere mu a katsuma ku usubi u nu.

Kuneke katsura a wila u Vuzavagudu

- 41 Vuzavagudu, ya'an
ucigi u nu u na u tsu saba'a ba
u tawa wa va,
wishi u nu kpamu u tawa tsu uzuwakpani u nu,
- 42 kata n ciya ili i na n ku ushuku
vuza na wi a kushika mu,
adama a na n zuwaka ta
kadanshi ka nu katsura.
- 43 Kata vu takpa kadanshi
ka mariki a una u va ba,
adama a na a afada a nu u ḍa n keḍei apa'a.
- 44 Mi ta o kutono wila u nu
a makyan dem, ko wannai,
- 45 kata n ya'an nwalu n va bari,
adama a na mi ta
a kulansa ili i kutono i nu.
- 46 Mi ta a kudansa ukuna
u kadanshi u nu e kelime ko ngono,
mi ta na a kupana wono ba.
- 47 Adama a na n tsu pana ta
uyo'o u kadanshi ka nu,
adama a na n ciga ta u ḍa.
- 48 Mi ta e kuneke kadanshi ka nu tsugbayin,
adama a na n ciga ta ka'a,
kpamu kata n ka na kusheshe a ili i na vu dansai.

Kuzuwa kaḍu a wila u Vuzavagudu

- 49 Ciba n kadanshi ka na
vu ya'ankai kagbashi ka nu,
adama a na vu zuwa mu ta n keḍei apa'a.
- 50 Mazanga ma va a katsuma ka atakaci
ḍaḍa uzuwakpani u nu
u tsu ere ta wuma u va.

- 51 Aza a ugbamukaci a ya'an̄ka mu tā ulami,
ama n̄ vadalukpuka wilā u nu kucinā ba.
- 52 N̄ cibai n̄ afada a Vuzavaguđu,
da n̄ ciyaī uneki u kadanshi.
- 53 Wupa u tsu kanā mu tā kau
adama a uma a gbani-gbani,
aza a na ā kasukpaī wilā u nu.
- 54 Ili i kutono i nu
yo okpo mu tā ishipa,
a kpa'a ku na mi o limoci.
- 55 Vuzavaguđu, n̄ ciba tā n̄ kula ku nu n̄ kayin,
mi tā ta na o kutono wilā u nu.
- 56 Nava dāda n̄ kiwanai kuya'ansa,
adama a na n̄ zuwaka tā n̄ ili i kutono i nu.

Uneki u kaci ā wilā u Vuzavaguđu

- 57 Vuzavaguđu dā upecu u va,
n̄ ya'an̄ tā uzuwakpani
n̄ tonon̄ kadanshi kā nu
- 58 N̄ lansā wu tā n̄ kađu kā vā dem,
ya'an̄ n̄ ciyā mapasa mā singai
tsu na vu ya'in̄ kadanshi.
- 59 N̄ co'oko tā n̄ uye u va,
dā n̄ kpatalai n̄ tonon̄ kadanshi kā nu.
- 60 Dā n̄ dakakai n̄ langasā makyan̄ ba,
n̄ tonon̄ kadanshi kā nu.
- 61 Uma a gbani-gbani
a shiya mu tā n̄ awin,
ama n̄ cinukpa n̄ wilā u nu ba.
- 62 Kayin ke pece baci n̄ tsu dāngā tā n̄ cikpa wu,
adama afada ā usubi ā nu.
- 63 Mpa kaja'ā ka'a u yaba dem
na wi a kupana wovon u nu,
n̄ aza na ā zuwakai n̄ ili i kutono i nu.
- 64 Vuzavaguđu, ucigi u nu
u na u tsu saba'a ba
u shana tā aduniyan̄ rāka,
pi'isaka mu ili i na vu dansai.

Uga'in u wilā u Vuzavaguđu

- 65 Vuzavaguđu, vu ya'an̄ka tā kagbashi kā nu kasingai,
tsu na vu ya'in̄ kadanshi.
- 66 Pi'isaka mu n̄ yeve afada asingai,
adama a na n̄ neke tā katsura
a kadanshi kā nu.
- 67 Kafu vu takacika mu, n̄ nusa tā de,
ama gogo na n̄ tonon̄ kadanshi kā nu.
- 68 Avu vuza singai dā,
kpamu vi ya'an̄ tā kasingai,
pi'isaka mu ili i na vu dansai.

- 69 Aza a ugbamukaci i ta
 a kudansa a'uwa adama a va,
 n zuwaka ta n ili i kutono
 i nu n kaḍu ka va raḱa.
 70 Aḍu ele a kpanduku ta,
 ama mpa mi ta
 a mazanga n wila u nu.
 71 Uga'an ta a na n takacikai,
 adama a na m pi'isa ili i na vu dansai.
 72 Wila wu una u nu u la'aka mu ta,
 n akpan a azanariya n azurufa.

Mariki ma wila u Vuzavagudu

- 73 Ekiye a nu a ḍa a ya'in mu
 o fobusoi mu,
 neke mu kuyeve, adama a na
 m pi'isa kadanshi ka nu.
 74 Aza a na i a kupana wovon u nu
 ya'an ene mu kaṭa a ya'an mazanga,
 adama a na n kede ta
 apa'a a kadanshi ka nu.
 75 Vuzavagudu, n yeve ta
 wila u nu derere ḍa,
 kpamu a katsuma ka mariki ka nu
 ḍa vu ya'ankai mu afada a usubi.
 76 Ya'an ucigi u nu
 u na u tsu saba'a ba,
 u neke mu utsura u kaḍu,
 tsu na vu danai kagbashi ka nu,
 77 Ya'an vu sa'a mu, adama a na n yongo n wuma,
 adama a na mi ta a mazanga n wila u nu.
 78 Ya'an aza a ugbamukaci a ya'an wono,
 adama a ka gbani-gbani ka na
 a ya'ankai mu ko unushi,
 ama mi ta e kusheshe a ukuna
 wi ili i na vu dansai.
 79 Ya'an aza a na i
 a kupana wovon u nu,
 o bono wa va,
 ele na e yevei kadanshi ka nu.
 80 Ya'an kaḍu ka va ko yongo ko unushi
 a ukuna wi ili i na vu dansai,
 adama a na kaṭa mo okpo n wono ba.

Avasa a kulansa wishi

- 81 Vuzavagudu, wuma u va wi ta a mali kau
 a kulansa wishi u nu,
 n kede ta apa'a a kadanshi ka nu.
 82 Ashi a va a gala ta
 a kuvana uzuwakpani u nu,
 ḍa n danai,

- <<Wannai dai va kuneke mu kadanshi?>>
 83 Adama a na mo okpo ta
 tsu kedele ku ukpan ka na a saki a kanga,
 dem n nannai n cinukpa
 n ili i na vu dansai ba.
 84 Ali n wannai dai kagbashi ka nu
 ka kulya'a kelime n kugbama asuvu?
 Wannai dai va kuya'anaka aza a na
 i a kutakacika mu afada?
 85 Aza a ugbamukaci a gava ka mu ta kpenle
 adama a na n yikpa punu,
 o tonu wila u nu ba.
 86 Kadanshi ka nu raka
 ili i kuzuwaka katsura ka'a,
 banka mu, irala i va i takacika mu ta ko unushi,
 87 Kenu da ubuwai o kotso nu mpa aduniyan,
 ama mpa n kasukpa ili i kutono i nu ba.
 88 Adama a ucigi u nu u
 na u tsu saba'a ba,
 wawa wuma u va,
 kata n tonu kadanshi ka una u nu.

Uneki u kadu a wila u Vuzavagudu

- 89 Vuzavagudu, kadanshi ka nu
 ki ta lo ko wannai,
 ka shamgba ta n utsura gadi.
 90 Mariki ma nu a tsukaya a kubana tsukaya raka,
 vu shikpai aduniyan
 da tana a da ashambai mayin.
 91 Ili raka yi ta lo ali n gogo na
 adama afada a nu,
 adama a na ili raka
 agbashi a nu a da.
 92 Ishi ba ci n ciya mazanga
 a wila u nu ba,
 mi ishi ta a ku kuwa
 a katsuma ka atakaci a va.
 93 Mi a ku cinukpa n ili i kutono i nu ba,
 adama a i da, da vu erei wuma u va.
 94 Wawa mu, adama a na mpa wa nu u da mi,
 n lansa ta ili i kutono i nu.
 95 Uma a gbani-gbani
 i ta a kuvana una mu,
 ama n ciba ta n kadanshi ka nu.
 96 N zuwaka ta a na ko ili,
 yi lo o kuyongo ko wannai ba,
 ama kadanshi ka nu ki n uteku ba.

Ucigi u wila u Vuzavagudu

- 97 Tsu na n cigai wila u nu,
 n tsu kana ta kusheshe

- ku u ɗa kanna dem.
 98 Kadanshi ka nu ka zuwa mu ta
 n ciyai ugboji n la'i irala i va,
 adama a na makyan dem
 ka'a ki ta nu mpa.
 99 N ciya ta kuyeve n la'i nlum n va raka,
 adama a na mi ta e kusheshe
 a ukuna u kadanshi ka nu.
 100 N la'a ta nkoshi m gbara-gbara kuyeve,
 adama a na n zuwaka ta
 n ili i kutono i nu.
 101 N tsu suma ta kuyongo ku gbani-gbani,
 adama a na n tono kadanshi ka nu.
 102 N vadalukpa ka afada a nu kucina ba,
 adama a na avu da vu pi'isakai mu.
 103 Uyo'o u kadanshi ka nu a una u va,
 u la'a ta ishigi uyo'o.
 104 A ubuta wi ili i kutono i nu da n ciyai kuyeve,
 adama a nannai n iwan ta
 uye wa a'uwa raka.

Wila u Vuzavagudu kutashi ku da

- 105 Kadanshi ka nu ki ta
 tsu makuni e ene a va,
 kutashi kpamu a uye u va.
 106 N kucina ta kpamu ka shamgba ta
 a na ma kuzuwaka
 n afada a usubi u nu.
 107 Vuzavagudu n takacika ta kau,
 bonoko wuma u va tsu kadanshi ka nu.
 108 Vuzavagudu isa ili i na n kucinakai nu
 pi'isaka mu afada a nu.
 109 A makyan dem wuma u va
 wi ta a katsuma ka madaka,
 ama n cinukpa wila u nu ba.
 110 Uma a gbani-gbani
 a zuwaka mu ta maza,
 ama n katsukpa a ili i kutono i nu ba.
 111 Ili i na vu dansai
 ili yu ukani i va i da ko wannai,
 ka da da mazanga ma ka du ka va.
 112 N co'oko ta
 n ili i na vu dansai ko wannai.

Wila u Vuzavagudu Matana ma'a

- 113 N iwan ta uma a una ure,
 ama n ciga ta wila u nu.
 114 Avu da ubuta u kushedeku u va
 m maraga ma va,
 n kede ta apa'a a kadanshi ka nu.
 115 Ya'in da'angi nu mpa

- aḁa uma a gbani-gbani,
 adama a na n tono
 kadanshi ka Kashile ka va.
 116 Neke mu wuma tsu na
 vu ya'in kadanshi,
 adama a na n ciya wuma,
 kaṭa vu kaṣukpa mu n ya'an wono
 a apa'a a na n kedei ba.
 117 Kaṇa mu, adama a na n ciya wishi.
 N tono ili i na vu dansai ko wannai.
 118 Vu iwan ta aza a na a katsukpai
 ili i na vu dansai,
 adama a na mayansaka me le gbani da.
 119 Vu tsu vakangu ta
 uma a gbani-gbani
 aduniyan raka tsa ashinda,
 daḁa i zuwai da n cigai
 kadanshi ka nu.
 120 Ikyamba i va i je'e ta
 adama o wovon u nu,
 kpamu mi ta a kupana
 wovon wa afada a nu.

Kutono ku wila u Vuzavagudu

- 121 N ya'an ta ili yu usubi m mejege,
 kaṭa vu kaṣukpa mu
 ekiye a irala i va ba.
 122 Kaṣukpa kagbashi ka nu
 ko yongo m matana,
 kaṭa vu kaṣukpa aza
 a ugbamukaci o doro mu ba.
 123 Ashi a va a gaḁa ta
 a kuvana wishi u nu,
 n kadanshi ku usubi ka nu.
 124 ya'an ka kagbashi ka nu
 tsu ucigi u nu u na u tsu saba'a ba,
 vu pi'saka mu ili i na vu dansai.
 125 Mpa kagbashi ka nu ka'a,
 neke mu cico'o,
 adama a na n yeve kadanshi ka nu.
 126 Vuzavagudu makyan ma ya'an ta
 a na va kuya'an ili,
 adama a na uma o kodo ta wila u nu.
 127 Adama a na n cigai ta
 kadanshi ka nu ali u la'i azanariya,
 u la'i azanariya koci.
 128 Adama a na kpamu mi ta
 a kuzuwaka n ili i kutono i nu mayin,
 n iwan ta ukuna wa a'uwa raka.

Mali mo kutono wila u Vuzavagudu

- 129 Kadanshi ka nu ili i mereve i da,
 da da i zuwai da n zuwai
 kadanshi ka nu a ka du ka va.
- 130 Ku utuka kadanshi ka nu
 e keteshe ku tsu neke ta kutashi,
 ku tsu neke ta kuyeve u vuza na wi n kuyeve ba.
- 131 M apukai una u va kau,
 n kanai ayinviki gadi-gadi,
 adama a ucigi u kadanshi ka nu.
- 132 Kpatala wa va
 vu ya'anka mu kasingai,
 tsu na wu untsukai vu ya'anka
 aza a na a cigai kula ku nu.
- 133 Tono nu nwalu n va tsu na vi ya'in kadanshi,
 ka ta vu kasukpa ka gbani-gbani ka ciya mu ba.
- 134 Shiba mu ekiye aza o modoruko,
 ka ta n zuwaka n ili i kutono i nu.
- 135 Ya'an kutashi ku nu ku akana
 ashi a kagbashi ka nu,
 ka ta vu pi'isaka mu ili i na vu dansai.
- 136 Kujilya a kutsuwan
 a ashi a va tsu mini,
 adama a na uma o tono wila u nu ba.

Mariki ma wila u Vuzavagudu

- 137 Vuzavagudu, avu vuza vu usubi da,
 afada a nu kpamu i ta mejege.
- 138 Kadanshi ka na vu nekei raka, ku usubi ka'a,
 kpamu ili i kuzuwaka katsura ka'a.
- 139 Mali ma va wa nu
 ma takacika mu ta,
 adama a na irala i va
 i iwan ta kadanshi ka nu.
- 140 O kondo ta kadanshi ka nu mayin,
 kpamu mpa kagbashi ka nu n ciga ta ka'a.
- 141 Mpa ili i yoku i da ba, ili i kugoyi,
 ama n cinukpa n ili i kutono i nu ba.
- 142 Usubi u nu, usubi u da ko wannai,
 wila u nu mayun da ayin dem.
- 143 Mi ta n atakaci
 n unambuka tsuma,
 ama kadanshi ka nu ke
 ci neke mu ta mazanga a ka du.
- 144 Kadanshi ka nu ki ta mejege ko wannai,
 ke ci neke mu ta kuyeve
 adama a na n ciya wuma.

Avasa a kulansa wishi

- 145 Vuzavagudu, ushuku mu
 n ka du ka va ka'a raka mi a mashi,
 mi ta o kutono ili i na vu dansai.

- 146 Mi ta e medevile wa nu, wawa mu!
Kata n tono kadanshi ka nu.
- 147 Kafu kayin ka asa n shika ta a kulansa ubanki
n kede ta apa'a a kadanshi ka nu.
- 148 Kayin raka n lata ba,
e kusheshe a ukuna wu
uzuwakpani u Vuzavagudu.
- 149 Pana kalakatsu ka va
adama a ucigi u nu
u na u tsu saba'a ba,
ere wuma u va tsu afada a nu.
- 150 Aza a gbani-gbani a na
a takacikai mu,
a yawa ta devu,
uma a na i da'angi n wila u nu.
- 151 Ama avu Vuzavagudu, vi ta devu,
kadanshi ka nu kpamu mayun da.
- 152 Ali n cau da n yevei a kadanshi ka nu,
vu zuwa ta ka'a ko wannai.

Ufolu adama a ubanki

- 153 Indana atakaci a va kata vu isa mu,
adama a na n cinukpa n wila u nu ba.
- 154 Shamkpa mu kata vu shiba mu,
ere mu tsu na vu dansai.
- 155 Wishi wi ta da'in n aza agbani-gbani,
adama a na a lansa e yeve ili i na vu dansai ba.
- 156 Vuzavagudu, asuvayali a nu a gbayin a da,
ere wuma u va tsu afada a nu.
- 157 Irala i na yi a kutakacika mu, i ta n abundai,
ama n katsukpa kadanshi ka nu ba.
- 158 Mi indai aza a kavama
da m panai unata u le,
adama a na o tono
kadanshi ka nu ba.
- 159 Vuzavagudu lana tsu na
n cigai ili i kutono i nu,
ere wuma u va tsu
ucigi u nu u na u tsu saba'a ba.
- 160 Kadanshi ka nu raka mayun da,
afada a usubi a nu ko wannai da.

Kubonoko ku kaadu a wila u Vuzavagudu

- 161 Aza o tsugono a kutakacika mu ko unushi,
ama kaadu ka va ki ta
o wovon u kadanshi ka nu.
- 162 Mi ta a mazanga n abundai
n kadanshi ka nu,
tsu vuza na u ciyai ucanuku
u gbani n abundai.
- 163 N kovo ta aza a'uwa,

- kpamu n tsu pana ta unata u le,
ama n ciga ta wila u nu.
- 164 A kanna lakam n ci cikpa wu ta kucindere,
adama afada a usubi u nu.
- 165 Aza a na a cigai wila u nu
a ciya ta idashi i matana kau,
kpamu ko ili yi lo a kuzuwa le a tadatsa ba.
- 166 vuzavagudu, mi ta a kuvana wishi u nu,
mi ta o kutono kadanshi ka nu.
- 167 N tono ta kadanshi ka nu,
n ciga ta ka'a n ka du ke te.
- 168 N zuwaka ta
n ili i kutono i nu
n kadanshi ka nu,
adama a na vu yeve ta
ili i na mi a kuya'an raka.

Avasa a kulansa ubanki

- 169 Vuzavagudu, ya'an mashi ma va
ma yawa wa nu
neke mu kuyeve tsu na vu dansai
- 170 Ya'an ufolu u va u tawa wa nu,
isa mu tsu na vu ya'in kadanshi.
- 171 Ya'an nlaba ma una u va u cikpa wu,
adama a na vu pi'isaka mu ili i na vu dansai.
- 172 Ya'an kelentsu ka va ka canana kadanshi ka nu,
adama a na kadanshi ka nu raka ku usubi ka'a.
- 173 Ya'an kukiye ku nu kuyongo
ufobushi kubanka mu,
adama a na n zagba ta ili i kutono i nu.
- 174 Vuzavagudu, mi ta a mali ma wishi u nu,
n ci ciya ta mazanga n wila u nu.
- 175 Kasukpa mu n wuma,
adama a na n cikpa wu,
kpamu ya'an afada a nu a banka mu.
- 176 M puwanka ta tsu mokyon
ma na ma puwankai.
- Lansa kagbashi ka nu
adama a na n cinukpa n kadanshi ka nu ba.

120

Mashi ma kulansa ubanki

- Vishipa vu kugadukpa a kubana a ubuta wa aganda.
- 1 N dekushe ta Vuzavagudu,
ana mi a katsuma ka atakaci,
da tana wu ushuki mu.
- 2 Vuzavagudu, wawa wuma u va,
we elentsu aza a uwa
n wa aza o modoruko.
- 3 Yidai u kuya'anaka da,
afada e ne a dai u kuya'anaka da

- ada aza o modoruko?
⁴ Wi ta a kutakacika da
 n aya'a a lyalya'an o osoji
 kobolo n agaruwashi akina.
⁵ Ili ya atakaci i da wa a va,
 a na mi a idashi a likuci i Mesheku
 punu apam e Kedaru.
⁶ N geshe ta idashi,
 a katsuma ka aza a na a cigai idashi i matana ba.
⁷ Mpa vuza vu kuciga idashi i matana i da,
 ama n dansa baci,
 kata a ya'an ukuna u kudangusa vishili.

121

Vuzavaguđu da kabanki ka va

Vishipa vu kugadukpa a kubana a ubuta wa aganda.

- ¹ N dengusai ashi a va a ubon wa aginda me ene,
 tedai ubanki u va wi a ku uta?
² Ubanki u va wi ta a ku uta
 a ubuta u Vuzavaguđu,
 ayi na u ya'in gadi n idika.
³ Wi a ku kasukpa wu vu yikpa ba,
 magubi ma nu mi a ku gbadika ba.
⁴ Magubi ma aza a Israila
 ma tsu gbadika ko u lata ba.
⁵ Vuzavaguđu da ke eri ka nu,
 Vuzavaguđu kulu ku da wa nu.
⁶ Vi o kuso'o kanna ba,
 ko kutashi ku wotoi n kayin ba.
⁷ Vuzavaguđu wi ta e ku ere wu
 a ka gbani-gbani dem,
 wi ta a ku lana wuma u nu.
⁸ Vuzavaguđu wi ta e ku ere
 ku uwa ku nu n ku uta ku nu,
 gogo na a kubana ko wannai.

122

Vishipa adama a Urushelima

Ishipa i kugadukpa a kubana a ubuta wa aganda. Vishipa vu Dawuda.

- ¹ N ya'an ta mazanga ana a danai mu,
 <<Ya'an tsu bana A'isa a gbayin a Vuzavaguđu.>>
² A tsu da na ci yawai,
 ci ta kashani a utsutsu u Urishelima.
³ A ma'a ta Urishelima tsu likuci i na
 yi ugbabi a ubuta u te,
⁴ ubuta u na kumaci kakau ku tsu bana,
 kumaci ki Israila,
 adama a na a cikpa Vuzavaguđu,
 tsu na e nekei aza a Israila kadanshi.
⁵ Adama a na ta de akuba afada i,

akuba o tsugono tsu kpa'a ku Dawuda.

- ⁶ Ya'ankai Urushelima avasa a maṭana,
 <<Ya'an aza na a cigai nu
 a ciya ulya'i u kelime.
⁷ Ya'an maṭana mo yongo a Urushelima,
 idashi i maṭana kpamu
 e efeku o tsugono a nu.>>
⁸ Adama aja'a a va n aza a va,
 n danai Urishelima, <<Maṭana mo yongo n avu.>>
⁹ Adama a kpa'a ku Vuzavaguḍu Kaṣhile ka tsu,
 mi ta avasa vu lya'a kelime.

123

Maṣhi ma asuvayali

Vishipa vu kugaḍukpa a kubana a ubuta wa aganda.

- ¹ Vuzavaguḍu, wa nu ḍa n zuwai aṣhi,
 gaḍi a ubuta u na vi o tsugono.
² Tsu na aṣhi a agbashi i
 a ku inda vuza kpa'a vu le
 tsu na aṣhi kagbashi ka vuka ki
 a ku inda vuzagbayin vu ni,
 ta aṣhi a tsu i nannai u Vuzavaguḍu Kaṣhile ka tsu,
 ali a makyan ma na u panai asuvayali a tsu.
³ Pana asuvayali a tsu Vuzavaguḍu,
 pana asuvayali,
 adama a na kugoyi ka, ku yawa tsu ta.
⁴ Aza a uciyi e geshe ta o kugoyo tsu,
 aza a gbani-gbani n ugbamukaci
 o goyo tsu ta.

124

Kaṣhile ka'a kawawi ka uma a ni

Vishipa vu kugaḍukpa a kubana a ubuta wa aganda. Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Ishi baci Vuzavaguḍu wi koḅolo n aṣu ba,
 yiḍai yi ishi a kuciya tsu?
 Ya'an Isaraila a dana.
² Ishi baci Vuzavaguḍu wi koḅolo n aṣu ba,
 ana uma a tukai tsu n vishili,
³ ishi o kusodongu tsu n wuma
 a makyan ma nanlo,
 adama asuvusudukpi a na i a kuya'an n aṣu.
⁴ Ishi a kupurangu tsu n wupa tsu mini ma na ma ayai,
 mini ma, mi ishi a kulya'a tsu,
⁵ mini mi ilaḍi mi ishi a kulya'a tsu raḱa.
⁶ Uciḱpi u Vuzavaguḍu,
 ana u kaṣukpai irala i tsu i lya'i tsu ba.
⁷ Tsu la'akai tsu manunu a maza ma vuza kutambu,
 maza ma, ma kasai ḍa tsu la'akai.
⁸ Ubḱnki u tsu wi ta a ku uta u Vuzavaguḍu,

ayi na u ya'in gadi n idika.

125

Kashile ki ta e ku ere uma a ni

Vishipa vu kugadukpa a kubana a ubuta wa aganda.

¹ Aza a na a zuwai katsura ke le u Vuzavaguđu,
i ta tsu kusan ku gbayin ku Sihiyona,
ku na ku tsu kugbada ba,
ki ta lo ko wannai.

² Tsu na nsansa m gbagba'in
mi ukara'i n Urushelima,
ta feu Vuzavaguđu
u kanzai uma a ni nannai,
gogo na a kubana ko wannai.

³ Aza a gbani-gbani i a kulya'a tsugono
a idika i uma a Kashile ba,
da baci a lya'i tsugono,
yoku ba uma a Kashile a feu i ta a ku nusa.

⁴ Vuzavaguđu, ya'anka aza a usubi kasingai,
ele na i o kutono wila u nu.

⁵ Ama aza a na a vadalukpai
o tonoi uye u gbani-gbani,
ya'an Vuzavaguđu wu utuka le
kobolo n aza a gbani-gbani.

Ya'an matana mo yongo n aza a Isaraila.

126

Vishipa va aza a na a utai a ubuta u tsugbashi

Vishipa vu kugadukpa a kubana a ubuta wa aganda.

¹ Ana Vuzavaguđu u bonokoi tsu
n unasingai u tsu,
atsu na ci o kubono a Sihiyona,
da wo okpoi tsu tsa alatani.

² Da tsu bosoi izoshi,
ci ya'in ishipa i mazanga.

Da uduniyan u yoku u danai,
<<Vuzavaguđu u ya'anka le ta ili i gbayin.>>

³ E mayun da, Vuzavaguđu u ya'anka tsu ta ili i gbagba'in,
da tana ci shanai m mazanga.

⁴ Avu Vuzavaguđu,
bonoko tsu n tsugbayin tsu tsu
tsu na o ci yo'o mini ma utsura
a idika i na yi ishi i dekpei.

⁵ Aza a na i a vica'a m mashi,
i ta a kuya'an vikya'a m mazanga.

⁶ Ayi na wu utai m mashi
ucaniki n icu'u i vica'a,
wi ta o kubono n vishipa vu mazanga.
ucaniki nu ntaka mi ili i kashina.

127

Ucikpi u kasingai ka Kaṣhile

Vishipa vu kugaḍukpa a kubana a ubuta wa aganda. Vishipa vu Sulemanu.

¹ Vuzavaguḍu ḍa baci u ma'in kpa'a ba,
ulinga wa aza a kuma'a gbani ḍa.

Vuzavaguḍu ḍa baci we erei likuci ba,
gbani ḍa a zuwa aza a kindi.

² Gbani ḍa i ci ḍanga n usana kali-kali
yi kpamu o kubono a kpa'a gaḅa ba,
yi atakaci adama a ilikulya'a.

Adama a na u tsu zuwa ta
aza na u cigai a uvuka mayin.

³ Mayun, muku mo olobo kune'e ku ḍa,
a ubuta u Vuzavaguḍu,
muku katsupu ka'a wa ni.

⁴ Tsa aya'a ekiye o kosoji,
nannai ḍa muku mo olobo n na
a matsakai vuza a ayin a utsura u ni.

⁵ Vuza vu maṙanga ḍa,
ayi na majiki ma ni
ma shanai tukpa n ele.

Wi a kuya'an wono ba,
a makyan ma na wi a vishili n irala i ni,
n ubuta u kobolo, a utsutsu u likuci.

128

Unasingai wa aza a ukuna u mayun

Vishipa vu kugaḍukpa a kubana a ubuta wa aganda.

¹ Aza a maṙanga a ḍa raḱa
aza a na i a kupana wovon u Vuzavaguḍu,
aza a na i a nwalu a uye u ni.

² Vi ta a kulya'a mele ma ulinga ma nu,
m maṙanga n kasingai
i ta o ko okpo wa nu.

³ Vuka vu nu vi ta o ko okpo
tsu maḍanga mi itacishi ma limata a kpa'a ku nu,
muku n nu kpamu tsu n ndanga n zaitu
ukaṙa'i n kirukpa ku nu.

⁴ Nannai ḍa a kuzuwaka vuma unasingai,
vuza na u tsu pana wovon u Vuzavaguḍu.

⁵ Ya'an Vuzavaguḍu u zuwaka wu
unasingai a Sihiyona,
a ayin a wuma u nu dem
ya'an vu ene ulya'i u kelime u Urushelima.

⁶ Ya'an vi yongo n wuma,
vu ene ntsukaya n nu.
Maṭana mo yongo kobolo n aza a Isaraila.

129

Avasa a kuya'an tsurala ya aza a Isaraila

Vishipa vu kugadukpa a kubana a ubuta wa aganda.

- ¹ Ada aza a Isaraila,
ya'in n i dansai ukuna u nampa.
<<Ali bi'i mpa kenu,
da i a kutakacika mu kau.>>
- ² <<Ali bi'i mpa kenu, da i a kutakacika mu kau,
ama a ciya ulya'i wa a va ba.
- ³ Da a ya'ankai mu muna
a batsai mu a kucina kau
o bonokoi ku da
tsu kashina ka na a nimai.>>
- ⁴ Ama Vuzavagudu vuza kasingai da,
u wawai mu a ubuta u tsugbashi.
- ⁵ Ya'an aza a na a iwain Sihiyona raka,
ya'an o bono n wono.
- ⁶ Ya'an okpo an mita
ma na mu utai a gadi vu kukpa'a,
ma ci dekpe ta kafu mo gbonguro,
- ⁷ ma na ma ci shana ureci
u kukiye ku vuza vu vikya ba,
ko ekiye aza o kubolongu ntaka ba.
- ⁸ Kata aza a nwalu a dana ba.
<<Ya'an unasingai u Vuzavagudu
u yongo a kaci ka da.
ci ta a ku zuwaka da unasingai
a katsuma ka kula ku Vuzavagudu.>>

130

Mashi ma vuza na u shikai unushi u ni

Vishipa vu kugadukpa a kubana a ubuta wa aganda.

- ¹ Avu Vuzavagudu, n deke wu ta
a katsuma ka atakaci abundai a va,
- ² Avu Vuzavagudu, pana mashi ma va,
zuwa atsuvu, vu pana kalakatsu ka va,
ka kulansa ubanki.
- ³ Avu Vuzavagudu,
vi baci e kukece unushi u tsu,
yayi wa ku shamgba?
- ⁴ Ama vu tsu cinukpaka ta uma unushi,
adama a na a pana wovon u nu.
- ⁵ N zuwa ta kadu ka va u Vuzavagudu,
wuma uva wa ni da u da wi,
kpamu a kadanshi ka ni ka n zuwai kadu ka va.
- ⁶ Wuma u va wi ta a mali ma Vuzavagudu
ali u la'a tsu na aza a kindi
a ci ya'an mali ma na ene usana.
mayun, u la'a ta tsu na aza a kindi
a ci ya'an mali ma na ene usana.
- ⁷ Avu Isaraila, zuwa katsura u Vuzavagudu,

adama a na a ubuta u Vuzavaguđu
 ucigi wi ta lo,
 a ubuta u ni kpamu wishi wi ta lo.
⁸ A yi tana wi ta a ku wawa aza a Isaraila
 a katsuma ku unushi u le dem.

131

Vishipa vu ku zuwa katsura u Kashile

Vishipa vu kugadukpa a kubana a ubuta wa aganda. Vishipa vu Dawuda.

¹ Vuzavaguđu,
 mpa vuza vu aradi da ba,
 mi tana feu n ugbamukaci ba,
 ili i bura mu n ukuna u gbagba'in ba,
 ko kpamu i na i la'i utsura u va ba.
² Ama mpa, n kana ta kadu ka va,
 n va'anka ta n ka'a,
 an maku me kenu ma na a kasai mani,
 an maku me kenu ekiye anaku a ni,
 ta kadu ka va ki idashi nannai.
³ Avu Isaraila, zuwa kadu ka nu u Vuzavaguđu,
 gogo na a kubana ko wannai.

132

Vishipa adama a likuci i Dawuda

Vishipa vu kugadukpa a kubana a ubuta wa aganda.

¹ Vuzavaguđu,
 ciba n Dawuda,
 n tsu na u lulukpai a katsuma ka atakaci a ni.
² Ciba n tsu na u kucinakai Vuzavaguđu,
 n akucina a ni u Mala'imili ma Yakubu, u danai,
³ <<Mpa mi a kubana a kpa'a ba,
 ko n vaku a kajiba ka va ba,
⁴ mi a ku kasukpa a shi a va a yimbatsaka ba,
 mi e kuneke agala a shi a va wuvuki ba,
⁵ ali n lansaƙa Vuzavaguđu ubuta,
 ubuta wi idashi adama a Mala'imili ma Yakubu.>>
⁶ Danna tsu panai arabali, a danai,
 akpati vu uzuwakpani vi ta a Efarata,
 da ci cinai vu da apulaka a Kiriyaƙu-jerimu.
⁷ Da tsu danai,
 <<Ya'an tsu bana a ubuta wi idashi i Vuzavaguđu,
 ya'an tsu kudangu e kelime ka ni.>>
⁸ Vuzavaguđu,
 danga vu bana ubuta u kuvuka u nu,
 avu n akpati vu uzuwakpani a utsura a nu.
⁹ Ya'an anan ganu a nu
 a ya'an ukuna wu usubi,
 Ya'an ncigi n nu
 n dangusa alakatsu
 a canana ishipa i mazanga.

- 10 Adama a kagbashi ka nu Dawuda,
ka ta vu kpatala a shi a nu
u vuza na vu erengi ba.
- 11 Vuzavaguđu u ya'anka ta Dawuda
uzuwakpani u mariki,
uzuwakpani u na u kukotso ba, u danai,
<<Vuza te a katsuma ka muku mo olobo n nu,
da n kuzuwa a kakuba ko tsugono tsu nu.
- 12 Da baci muku mo olobo n nu
n tonoi uzuwakpani u va,
n kadanshi ka va ka na m pi'isakai le,
muku mo olobo ma feu
i ta a kudasangu
a kakuba ko tsugono tsu nu ko wannai.>>
- 13 Adama a na Vuzavaguđu
u zagba ta Sihiyona,
u ya'in mali ma na wo okpo yi
ubuta wi idashi i ni.
- 14 U danai,
<<Na va kpa'a ku kuvuka ku va ku da ko wannai,
ta punu ma ku dasangu
adama a na mi ta a mali ma ku da.
- 15 Mi ta a kuzuwaka Sihiyona unasingai n ili bari
aza a unambi i ta a kucuwa n ilikulya'a.
- 16 Mi ta a kuzuwa anan Ganu a ni a dana,
mi ta a ku wawa uma
uma a va kpamu i ta a kucanana ishipa,
a dangusa alakatsu e le adama a mazanga.
- 17 Ta punu n kuzuwa vuza te
a katsuma ka ntsukaya n Dawuda
wo okpo mogono ma gbayin,
ta punu kpamu n kuzuwa tsugono tsu mazagbi
ci lya'a kelime ko wannai.
- 18 Mi ta a kuzuwa irala i ni yi okpo n wono,
ama tsugono ci ni ci ta
a kulya'a kelime ci shamgba mayin.>>

133

Ishipa i kugadukpa a kubana a ubuta wa aganda. Vishipa vu Dawuda.

- 1 Mayun, ili i singai i da m mazanga kpamu
uma a dasangu kobolo an vuza te.
- 2 Wi ta an mani'in me kerengu ma singai,
ma na mi e kuyene a kucipa
a gadi vu kaci ka Haruna
a kutawa a ntsaka n ni,
ali a kubana e kudeku ku motogu ma ni.
- 3 Wi ta an ciza tsu Hamon
tsu na ci e kuyene a kucipa
a gadi vu kusan ku Sihiyona,
adama a na ta de Vuzavaguđu u ya'in
uzuwakpani wu unasingai u ni,

wuma u ko wannai.

134

Ishipa i kugadukpa a kubana a ubuta wa aganda.

- ¹ Cikpai Vuzavagudu,
ada agbashi Vuzavagudu raka,
ada na yi a kuya'anka yi aganda
a kpa'a ku Vuzavagudu n kayin.
- ² Dangusai ekiye a da
a kubana a ubuta u cida,
i cikpa Vuzavagudu.
- ³ Ya'an Vuzavagudu
ayi na u ya'in gadi n idika
u zuwaka da unasingai a Sihiyona.

135

- ¹ Cikpai Vuzavagudu,
cikpai kula ku Vuzavagudu,
cikpai ni, ada agbashi a Vuzavagudu,
- ² ada na yi aganda a kpa'a ku Vuzavagudu,
a ulanga u kpa'a ku Kashile ka tsu.
- ³ Cikpai Vuzavagudu,
adama a na Vuzavagudu
vuza kasingai da.
Cananai vishipa adama a kula ku ni,
adama a na nannai va u ga'an ta.
- ⁴ Vuzavagudu u zagba ka ta kaci ka ni Yakubu,
Isaraila tana wo okpo ta upecu u singai u ni.
- ⁵ Adama a na n yeve ta
Vuzavagudu vuza gbayin da,
Vuzavagudu vu tsu u la'a ta amali dem.
- ⁶ Ili i na Vuzavagudu u cikalai dem
i dada u ci ya'an,
ko de gadi ko a idika,
punu a mala ko a daka vu ugavi u mini dem.
- ⁷ Ayi da u tsu dangusa eleshu a uteku wa aduniyan,
u tsu suku ta kutashi m mini,
kata wu utuka n wunlai a anu a kuzuwa a ni.
- ⁸ Ayi da wu unai muku mu ugiti mi idika i Masar,
muku mu ugiti n uma m mu nnama
- ⁹ U suki iyoci n ili i mereve
a katsuma ka da a Masar
u Firi'auna n agbashi a ni raka.
- ¹⁰ Wu unai uduniyan wa abundai,
da wu unai ngono m gbagba'in.
- ¹¹ Sihon mogono ma aza a Amoriya,
n Ogu, mogono ma Bashan
n tsugono tsu Kana'ana raka,
- ¹² da u nekei idika i le tsu ili yu ukani,
ili yu ukani wa aza a Isaraila.

- 13 Vuzavagudu, kula ku nu ko wannai da,
kula ku nu ili kuciɓa i da
tsukaya a kubana a tsukaya.
- 14 Adama a na Vuzavagudu,
wi ta o kuyotsongu uma a ni
a na i n unushi ba,
kata u sa'a agbashi a ni.
- 15 Amaɓi a uduniyan wa,
azurufa a da n azanariya,
a na uma a ya'in n ekiye e le.
- 16 I ta n una, ama a tsu dansa ba,
i ta n aɓhi, ama e ci ene ba.
- 17 I ta n atsuvu, ama a tsu pana ba,
a ci yinvuka ba.
- 18 Aza a na a ya'in le i ta o ko okpo ci le
aza a na e nekei katsura ke le we le,
i ta o ko okpo ci le,
- 19 Cikpai Vuzavagudu kpa'a ki Isaraila,
cikpai Vuzavagudu kpa'a ku Haruna.
- 20 Cikpai Vuzavagudu kpa'a ku Levi,
ada na yi a kupana wovon u Vuzavagudu,
cikpai Vuzavagudu.
- 21 Unasingai u da u Vuzavagudu a Sihiyona
ayi na wi idashi a Urishelima.
Cikpa Vuzavagudu.

136

Ishipa i kucikpa Kaɓhile Mala'imili

- 1 Cikpai Vuzavagudu.
adama a na ayi vuza kasingai da,
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.
- 2 Cikpai Kaɓhile
ayi na u la'i amaɓi dem.
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.
- 3 Cikpai Vuzavagudu,
ayi na u la'i amaɓi dem,
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.
- 4 ayi da koci u ci ya'an
ili i mereve i gbagba'in,
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.
- 5 ayi na n kuyeve ku ni da u ya'in gadi,
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.
- 6 ayi na u zuwai aduniyan
a gadi vu mini mu ugavi,
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.
- 7 ayi na u ya'in kutashi ku gbagba'in,
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.
- 8 kanna adama a na ka lya'a
tsugono tsu kanna,

⁹ wotoi n azangata adama a na
a lya'a tsugono tsu kayin,

Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.

¹⁰ ayi da wu unai muku mu ugiti ma aza a Masar,

Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.

¹¹ wu utukai aza a Isaraila a katsuma ke le

Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.

¹² n kukiye ku utsura n ili i mereve,

Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.

¹³ ayi na u pecei mala ma shili ugboku ure,

Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.

¹⁴ u tonoi n aza a Isaraila a walai e mere ma ni,

Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.

¹⁵ ama da u ni'watangi Firi'auna
n osoji a ni a mala ma shili,

Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.

¹⁶ ayi na u tonoi n uma a ni e meremune,

Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.

¹⁷ ayi na u lapai ngono m gbagba'in,

Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.

¹⁸ da wu unai ngono m gbagba'in,

Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.

¹⁹ Sihon, mogono ma aza a Amoriya,

Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.

²⁰ n Ogu, mogono ma Bashan,

Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.

²¹ U nekei idika i le ci iliyukani,

Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.

²² iliyukani u kagbashi ka ni Isaraila,

Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.

²³ ayi na u cinukpai n atsu ba
a makyan ma na a lya'i tsu.

Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.

²⁴ Wi isai tsu e ekiye a Irala i tsu,

Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.

²⁵ ayi na u ci neke ili i wuma raka ilikulya'a,

Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.

²⁶ Cikpai Kashile ka gadi,

Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.

137

Mashi ma aza a Isaraila a idika i tsugbashi

¹ A_kina e nyeneke m Babila,
ta de tsu dasangi ci shikai,
a na ci cibai n Sihiyona.

² A gadi vu a nsabu a ndanga,
ta de tsu sabangi omolu u tsu,

³ adama a na ta de aza a na a_kanai tsu,
a zuwai tsu ishipa,

- a danai ci ya'an ka le ishipa.
 Aza a na a tsu takacika tsu a danai,
 ci ya'an ka le ishipa i mazanga,
 a danai, <<Ya'ankai tsu vishipa
 vi te a katsama ki ishipa i Sihiyona.>>
⁴ Nini dai tsa kucanana vishipa vu Vuzavaguđu
 a idika yo omoci?
⁵ N cinukpa baci n avu Urushelima,
 ya'an kukiye ku usingai ku va
 ku cinukpa n kufuđa ku ni.
⁶ Ya'an kelentsu ka va ka pada
 a kalakpani ku una u va,
 da baci n cibai n avu ba,
 n ciga baci Urushelima
 u la'i ili i na ya kuzuwa mu mazanga ba.
⁷ Vuzavaguđu, ciba n unushi
 wa aza a Edom
 a kanna ka na Urishelima u yikpai.
 Orukpoi a danai,
 <<A fadai, a fadai,
 ali a kubana a kumi'i ku ni.>>
⁸ Avu Babila,
 idika i munuka.
 Vuza vu unasingai da
 vuza na u kuya'an ka wu,
 tsu na vu ya'ankai tsu.
⁹ Vuza vu unasingai da
 ayi na wu isai nrebu n nu
 u basangi le atali.

138

Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Vuzavaguđu, mi ta a kucikpa wu,
 n kađu ka va dem,
 mi ta a kucanana vishipa
 n cikpa wu e kelime ka amali.
² Mi ta a kudangu a ku inda A'isa a gbayin a nu,
 n cikpa kula ku nu
 adama ucigi u nu
 u na u tsu saba'a ba m mariki ma nu,
 adama a na vu neke ta
 kula ku nu n kadanshi ka nu
 tsugbayin a la'i ili dem.
³ Kanna ka na n dekei nu,
 vu ushuku mu ta,
 vu nekei mu utsura u kađu n utsura.
⁴ Vuzavaguđu, ya'an ngono ma aduniyan raka n cikpa wu,
 a makyan ma na a panai kadanshi ka nu.
⁵ Ya'an a canana ishipa
 adama a uye u Vuzavaguđu,
 adama a na tsugbayin tsu Vuzavaguđu
 tsu gbangam tsu da.

- ⁶ Ko a na wo okpoi Vuzavaguḍu wi ta de gaḍi,
u tsu zuwaka ta aza a na o goyoi kaḍi ke le,
ama u tsu yeve ta
aza a ugbamukaci e le da'in.
- ⁷ Ko da baci mi a kaṣuma ka atakaci,
vi ta e ku ere wuma u va,
vi shilika n irala i va i na yi a wupa nu mpa
vi tana a ku wawa mu n utsura u nu.
- ⁸ Vuzavaguḍu wi ta a kushatangu kusheshe ku ni wa a va.
Vuzavaguḍu,
ucigi u nu u na u tsu saba'a ba
wi ta lo ko wannai.
Kaṭa vu kaṣukpa ulinga we ekiye a nu ba.

139

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Vuzavaguḍu vu laṇa mu ta,
kpamu vu yeve ta ko mpa da ya.
- ² Vu yeve ta makyan ma na n daṣangi
m makyan ma na n daṅgai
vu tsu yeve ta kusheshe ku va avu da'in.
- ³ Vu tsu zuwaka ta n nwalu n va n iva'in i va,
vu yeve ta ili i na n ci ya'ansa.
- ⁴ Vuzavaguḍu, kafu kadanshi ka uta una u va,
vu yeve ta de ka'a dem.
- ⁵ Vu kaṛaḷa mu ta a ubuta dem,
vu zuwai kukiye ku unasingai ku nu a kaci ka va.
- ⁶ Icu'u i kuyeve ku nanlo adama a va
ku la'a ta utsura u kadanshi,
ku la'a ta utsura u kuyeve ku va.
- ⁷ Tedai n kubana n katsukpa ayinviki a nu?
Tedai n kusuma a kubana e kelime ka nu?
- ⁸ N kumba baci gaḍi ta de vi,
n vaku baci a ubuta wa ukpisa vi ta de.
- ⁹ N imkpa baci gaḍi tsu manunu
n laza i a ubon u kasana,
ko m banai n telei a ubon u kaḷivi,
- ¹⁰ ko de va kukiye ku nu ki ta o kutono nu mpa,
kukiye ku usingai ku nu ki ta e kureme mu mayin.
- ¹¹ Ishi baci mi a kufuḍa kudana kayimbi ka pala mu,
kaṭa kutashi ukara'i nu mpa ko okpo kayin,
- ¹² ko kayimbi feu ki o ko okpo kayimbi wa nu ba,
kayin ki ta an kutashi ku kannu,
adama a na kayimbi n kutashi ili i te i da wa nu.
- ¹³ Avu da vu ya'in ili i kaṣuma i va,
avu da vu ya'in mu a kaṣuma ka anaku a va.
- ¹⁴ N cikpa wu ta,
adama a tsu na vu ya'in mu,
ili wovon i da n ili mereve.
Ulinga u nu ili i mereve i da,
n yeve ta n ka nanlo mayin.

- 15 Etele a ikyamba a va,
i usokongi wa a nu ba,
ana a ya'in mu usokongi,
ana a ya'in mu a kayimbi.
- 16 Vu ene mu ta kafu a matsa mu
ayin a na a zuwakai mu n kuya'an,
i ta ufani a katagarda ka nu,
kafu a gita kuya'an vuza te a katsuma ke le.
- 17 Kashile yida a kugisanku
n kusheshe ku singai ku nu wa va,
n yida a kugisanku kabundai ke le.
- 18 Mi baci e kukece le,
i ta a ku la'a kayala abundai.
ko da baci n jimgbai,
mi ta kobolo n avu.
- 19 Kashile, ishi baci va a ku ushuku vu una
aza a gbani-gbani raka,
kasukpai mu,
ada aza a munuka,
- 20 aza a na i a kadanshi ka gbani-gbani adama a nu,
irala i nu i na yi a kadanshi ka gbani-gbani.
- 21 Vuzavaguđu, n iwan aza a na a iwain nu ba,
mi kparamu e ke ne unata wa aza a na i a kuya'anka wu ugbamukaci ba.
- 22 N iwan le ta n kadu ka va raka-raka,
irala i va i da n idika le.
- 23 Vuzavaguđu, lana mu vi ta e kuyeve kadu ka va,
kondo mu vi ta e kuyeve kusheshe ku va.
- 24 Lana ko mi ta n unushi a wuma u va
ubuta wi ta lo una n nusakai nu,
kata vu tonon nu mpa a uye u ko wannai.

140

Avasa a kulansa wishi wa aza a gbani-gbani

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu Dawuda.

- 1 Vuzavaguđu,
utaka mu e ekiye a aza a gbani-gbani,
ere mu e ekiye a aza a na
a ci dangusa vishili,
- 2 aza a na adu ele i tukpa n kusheshe ku gbani-gbani,
makyan dem a kudangusa vishili.
- 3 Elentsu ele an oko o tsukono,
kadanshi ka na ka tsu uta una u le
ki ta an tsukono tsu kagbaji.
- 4 Vuzavaguđu utaka mu e ekiye aza a gbani-gbani,
ere mu e ekiye a aza a na a ci dangusa vishili,
aza a na o fobusoi a varuku mu.
- 5 Aza aradi azuki mu ayakuru
a zuwakai mu maza a uye u le,
adama a na a kana mu.

Kuvuka

Kuvuka

- ⁶ Da n danai, Vuzavagudu,
 <<Avu da Kashile ka va,>>
 Pana mashi ma va, ma kulansa ubanki,
 Vuzavagudu.
- ⁷ Vuzavagudu Kashile
 kishi ka va ku utsura,
 ayi na wu erei mu m maraga a kanna ko kuvon.
- ⁸ Vuzavagudu,
 kata vu neke aza a gbani-gbani
 ili i na a cigai ba,
 kata vu kasukpa a ciya ulya'i e kusheshe ku le ba,
 ta lo a kuya'an aradi.
- ⁹ Kata vu kasukpa irala i va i ciya ulya'i ba,
 ya'an ka gbani-gbani ka na
 i a kuya'anka mu ko bono a kaci ke le.
- ¹⁰ Ya'an agaruwashi akina
 a tsuwanka le aci,
 ya'an a taduku le akina
 punu e kpenle ku ugavi,
 kata o doku ku uta ba.
- ¹¹ Kata aza a kulangasu a ciya
 katsura a idika ya ba,
 ya'an wunlai u gbani-gbani
 u tamba aza a na a ci dangusa vishili.
- ¹² N yeve ta Vuzavagudu
 wi ta a kubanka aza a unambi,
 kata kpamu u ya'anka aza a yali kasingai.
- ¹³ Mayun aza a mariki
 i ta a kucikpa kula ku nu,
 kata aza a ukuna u mayun adu e le,
 a dasangu e kelime ka nu.

Kuvuka

141

Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Vuzavagudu, n deke wu ta,
 tawa gogo'o vu banka mu,
 pana kalakatsu ka va
 a makyan ma na baci n ya'in medevile.
- ² Ya'an avasa a va okpo
 ci ili i magulani wa nu,
 udangushi we ekiye u va tsa alyuka a kulivi.
- ³ Vuzavagudu, zuwa mu n kana una u va,
 vu lana nlaba mu una n va.
- ⁴ Kata vu kasukpa kadu ka va ka ya'an mali,
 ma ka gbani-gbani ba,
 ko n gbaba kaci a ka gbani-gbani ke le ba
 vu zuwa mu n yongo n ele a kadiva ke le ba.
- ⁵ Ya'an vuza vu usubi u barangu mu,
 u dansuka mu n kasingai,
 wi ta o ku okpo mu a danshi a putala ta mani'in a kaci ka va,

- adama a na makyan dem mi ta avasa
 adama a ka gbani-gbani.
- ⁶ A ayin a na baci a basangi
 azafada e le a katali,
 uma a gbani-gbani i ta e kuyeve
 a na kadanshi ka va mayun da.
- ⁷ Tsu katali ka na vuma u bosoi,
 da u wacuwai ka'a a idika,
 ta a kutsuwan etele e le,
 nannai a una u kasaun.
- ⁸ Ama n zuwa ta ashi a va wa nu,
 Vuzavaguđu Mala'imili,
 wa nu da n lansa ubuta u kushedeku,
 kata vu kasukpa mu n takacika ba.
- ⁹ Ere mu a maza ma na a zuwakai mu,
 a maza ma na aza a gbani-gbani azuki.
- ¹⁰ Zuwa uma a gbani-gbani a yikpa a maza me le,
 ama ya'an mpa n wala m matana.

142

Vicu'u vu tsuwa'i tsu Dawuda. Avasa a Dawuda a makyan ma na wi a kabatsu.

- ¹ Vuzavaguđu, wa nu da n shikai kau,
 n dangasai kalakatsu ka va
 u Vuzavaguđu u pana asuvayali a va.
- ² M banka ta m mavura ma va wa ni raka,
 n danai ni atakaci a va.
- ³ Ana utsura u va u kotsoi,
 avu da vu yevei uye u va.
- A uye u na mi a nwalu,
 irala i va i zuwakai mu maza usokongi.
- ⁴ Lanku usingai u va kata vu ene,
 ko vuza u zuwaka nu mpa ba.
 mi n ubuta u kushedeku ba,
 ko vuza u lana mu ba.
- ⁵ Vuzavaguđu, n shika ta wa nu,
 n danai, <<Avu da ubuta u kushedeku u va,
 upecu u va a idika ya aza a wuma.>>
- ⁶ Pana masshi ma va,
 adama a na mi ta a kutakpa asuvu.
- Isa mu ekiye aza a na i a kutakacika mu,
 adama a na a la'a mu ta utsura.
- ⁷ Utaka mu a kunu ku ugbashi,
 adama a na n cikpa kula ku nu.
- Aza a usubi i ta a kukara'a mu
 adama a na vi ta a kuya'anka mu kasingai kau.

143

Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Vuzavaguđu, pana avasa a va,
 pana masshi ma asuvayali a va,
 avu vuza vu usubi da n vuza vu mariki,
 adama a nannai ushuku mu.

- ² Kata vu ya'anka kagbashi ka nu afada ba,
adama a na ko vuza
wi lo babu u nushi wa nu ba.
- ³ Vurala vu va
vu guva mu ta,
u basangi mu a idika,
u zuwai mu idashi a kayimbi,
tsa aza a na a kuwai de m megeshe.
- ⁴ Adama a nannai mi ta
a ukuna u kutakpa ka du,
mi ta a unambukatsuma kau.
- ⁵ N ciba ta n ayin a cau,
n kanai kusheshe a ili i na vu ya'in raka,
n ciba ta n ulinga we ekiye u nu raka.
- ⁶ N dangusa ta ekiye a va
wa nu a kavasa,
mi ta a kakuli ka nu ci idika i na i cigai mini.
- ⁷ Vuzavagu du, ushuku mu gogo'o,
mi ta devu n kutakpa asuvu,
kata vu sokongu mu ashi a nu ba,
ka ta mo okpo a na aza na a kuwai de ba.
- ⁸ Zuwa mu n ciba n
ucigi u nu u na u tsu saba'a ba
adama a na n zuwa ta katsura wa nu.
Yotsongu mu uye u na n kutono
n neke ta wuma u va wa nu.
- ⁹ Vuzavagu du, isa mu ekiye a irala i va,
n tawa ta wa nu kulansa ubuta shede ku.
- ¹⁰ Pi'isaka mu n tono kusheshe ku nu,
ya'an ayinviki a singai a nu
o tono nu mpa,
a uye u na wi n agavushi ba.
- ¹¹ Vuzavagu du, adama a kula ku nu
ere wuma u va,
a ukuna wu usubi nu
utuka wuma u va atakaci.
- ¹² Adama a ucigi u nu
u na u tsu saba'a ba
una irala i va raka,
adama a na mpa kagbashi ka nu ka a.

Kuvuka

144

Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Ucikpi u Vuzavagu du ayi na wi
katali ke kushede ku ka va
u pi'isaka mu ta vishili
da u fobusoi mu adama o kuvon,
- ² ayi da Kashile macigi ma va n ke ere ka va
mashilya ma va n kawawi ka va,
maraga ma va ma na
mi a kulansa ubuta u kushede ku wa ni,
ayi da u zuwai uduniyan o tsugono tsu va.

- ³ Vuzavagudu, yayi vuma
ali da vi a kulana yi?
Maku ma vuma, ali da vi e kusheshe adama a ni?
- ⁴ Vuma wi ta tsu ayinviki
ayin a ni a kulaza tsu kulu.
- ⁵ Vuzavagudu bayuwa gadi kata vu cipa,
sa'awa nsansa i ta a kuya'an kanga.
- ⁶ Zuwa kutashi ku uladi u nu
ku wacuwa irala i nu,
taku aya'a a nu vu zuwa le a wacuwa n iladi.
- ⁷ Barukpa kukiye ku nu de gadi,
vu utaka mu a mini u ugavi,
vu isa mu e ekiye omoci.
- ⁸ Aza a na una u le
u tsu dansa ukuna u mayun ba,
a ci ya'an ta akucina a'uwa.
- ⁹ Kashile ka va mi ta
a kucanana vishipa vu savu wa nu,
n umolu u a'in kupa,
mi ta a kucanana ka wu ishipa i kucikpa,
- ¹⁰ avu na vu ci neke ngono ulya'i,
vuza na u wawai kagbashi ka ni Dawuda.
o kotokobi ka munuka.
- ¹¹ Utaka mu, vi isa mu
e ekiye o omoci,
ele na a ci ya'an kucina a'uwa.
- ¹² Zuwa muku mo olobo n tsu
okpo tsu ndanga n na
mi o kugbonguro gogo'o lo,
muku mu nkere n tsu mo okpo
tsa ashampatsu a na a ya'in
adama e kefeku ko mogono,
- ¹³ Zuwa mpon n tsu n shana,
n ili ya ashina raka.
Zuwa nkyon n tsu n yimkpa,
ushiga a akpan-akpan a shana,
a ubuta u kaguba u tsu.
- ¹⁴ Zuwa anaka a tsu a matsa n abundai,
kata atsuma a tsuwan le ko a puwanka ba,
kata a pana mashi ma
unambukatsuma wa tsu ba.
- ¹⁵ Aza a unasingai a da
ele na a ciyai ka nampa ka
aza a unasingai a da uma a na Kashile ke le ka'a Vuzavagudu.

145

Vishipa vu kucikpa vu Dawuda.

- ¹ Kashile ka va mogono mi ta a kucikpa tsugbayin tsu nu,
mi ta a kucikpa kula ku nu ko wannai.
- ² Kanna lakam mi ta a kucikpa wu,
kata n cikpa kula ku nu ko wannai.

- ³ Vuzavaguḍu vuzagbayin ḍa,
mayun ḍa u yotsoi a cikpa yi,
tsugbayin ci ni tsu la'a tā utsura u kuyeve.
- ⁴ Tsukaya a kubana a tsukaya
i tā a kucikpa ili i na vi ya'in,
kaṭa a dansa ili i gbagba'in i na vi ya'in.
- ⁵ Uma i tā a kudansa ukuna
wu ucikpi u tsugbayin tsu nu,
mpa kpamu mi tā e kusheshe a ukuna
wi ili i mereve i na vi ya'in.
- ⁶ I tā a kudansa ukuna wu ulinga u gbagba'in u nu,
mi tā kpamu e kuneke arabali a tsugbayin tsu nu.
- ⁷ I tā a kudansa ukuna u tsugbayin
n kasingai ka nu raḱa,
kaṭa a canana ishipa a ukuna wu usubi u nu.
- ⁸ Vuzavaguḍu vuza kasingai ḍa,
vuza va asuvayali,
u ci ya'an wupa gogo'o ba,
n ucigi u na u tsu saba'a ba.
- ⁹ Vuzavaguḍu vuza kasingai ḍa a uma raḱa,
u tsu sa'a tā ili i na u ya'in raḱa.
- ¹⁰ Vuzavaguḍu, ili i na vu ya'in raḱa
yi tā a kucikpa wu,
uma a nu kpamu raḱa i tā a kucikpa wu.
- ¹¹ I tā a kusala tsugbayin tsu tsugono tsu nu.
kaṭa a dansa ukuna wu utsura u nu,
- ¹² adama a na muku n vuma raḱa
e yeve ulinga ugbayin u nu,
n ucikpi u tsugbayin u tsugono tsu nu.
- ¹³ Tsugono tsu nu tsu ko wannai tsu ḍa,
avu mogono ma'a tsukaya a kubana a tsukaya.
- ¹⁴ Vuzavaguḍu, u tsu keḍe tā aza a na i a kuyikpa,
u tsu ḍangusa tā aza a na a yikpai.
- ¹⁵ Aṣhi a uma raḱa i tā wa nu,
vu ci neke le tā ilikulya'a
a makyan ma na ma untsai.
- ¹⁶ Vu tsu neke le tā ili n aḅundai,
ili i na a cigai ḍem.
- ¹⁷ Vuzavaguḍu vuza vu usubi ḍa
a uye u ni raḱa,
vuza vu mariki kpamu a kaṭsuma ka ulinga u ni raḱa.
- ¹⁸ Vuzavaguḍu wi tā ḍevu n aza a na e ḍekei ni,
aza a na e ḍekei ni n kaḍu n ke te.
- ¹⁹ U tsu neke tā aza a na
i a kupana wovon u ni ili i na a cigai raḱa,
u tsu pana tā mashi me le, kaṭa u wawa le.
- ²⁰ Vuzavaguḍu u tsu ere tā aza a na a cigai ni raḱa,
ama u tsu una tā aza a gbani-gbani raḱa.
- ²¹ Vuzavaguḍu, ayin tutu mi tā a kucikpa wu
ya'an uma raḱa a cikpa kula ku ciḍa ku ni ko wannai.

146

- ¹ Cikpa Vuzavagudu,
cikpa Vuzavagudu, wuma u va.
- ² Mi ta a ku cikpa Vuzavagudu ayin a wuma u va raka,
Mi ta a kucanana vishipa
vu kucikpa Kashile ka va ali mi baci n wuma.
- ³ Kata vu zuwa katsura,
wa aza o tsugono ba,
ko u vuma vuza,
wi a kufuda ku wawa wu ba.
- ⁴ Ayin ana baci a kuwai
kata o bono a idika,
kusheshe ku le ko okpo ta
ili i gbani a kanna ka nanlo.
- ⁵ Vuza vu unasingai da vuza na
Kashile ka Yakubu ka'a kabanki ka ni,
vuza na u kedei apa'a
u Vuzavagudu Kashile ka ni.
- ⁶ Vuza na u ya'in gadi n aduniyan,
n kuyene n ili i na yi punu dem,
ayi na u tsu kana mariki ma ni ko wannai.
- ⁷ U tsu kida ta afada e mejege wa aza a na o doroi,
u ci neke ta ilikulya'a wa aza a kambulu,
Vuzavagudu u tsu utaka ta aza a ugbashi.
- ⁸ Vuzavagudu u tsu zuwa ta ayimba ene,
Vuzavagudu u tsu dangusa ta aza a na o doroi,
Vuzavagudu wi ta a kuciga aza a usubi.
- ⁹ Vuzavagudu u tsu ere ta omoci
u tsu lana ta mkpa'an n agapa amaci,
ama u tsu langasa ta
ukuna wa aza a gbani-gbani.
- ¹⁰ Vuzavagudu wi ta a kulya'a tsugono ko wannai,
Avu Sihiyona, Kashile ka nu ki ta a kulya'a tsugono
tsukaya a kubana a tsukaya.
Cikpai Vuzavagudu.

147

- ¹ Cikpai Vuzavagudu,
adama a na u ga'an ta a canana,
vishipa vu ucikpi u Kashile ka tsu,
ili i uyo'o i da kpamu derere da a cikpa yi.
- ² Vuzavagudu da u ma'i Urushelima,
da u bolongi aza a Isaraila a na
ishi a tsugbashi a idika i yoku,
- ³ U tsu neke ta kadanshi wa aza a na a takpai adu,
tsa aza na i n untsu kata a shiya le.
- ⁴ U tsu kece ta kabundai ka azangata,
u tsu deke le ta n ula raka.
- ⁵ Vuzavagudu vu tsu vuza gbayin da,
vuza vu utsura da,
kuyeve ku ni ki kugisanku ba.

- ⁶ U tsu dāngusa tā aza a na o doroi,
 ama u tsu cipaka tā aza a gbani-gbani a idika.
⁷ Cananai vishipa vu kuneke ucikpi u Vuzavaguđu,
 cikpai Kāshile ka tsu n umolu.
⁸ U pala tā gadi n eleshu,
 u yo'okoi idika mini,
 da kpamu u zuwai mita,
 mo gbonguroi a kaginda.
⁹ U tsu neke tā nnama ijanu i le,
 m muku ma agawun a makyan ma na a shikai.
¹⁰ U tsu zuwa katsura wo odoku a utsura ba,
 ko u ya'an māzāngā n utsura u vuma.
¹¹ Vuzavaguđu u tsu pana tā u yo'o
 wa aza na i a kupana wovon u ni,
 aza a na e kedei apa'a e le,
 a ucigi u ni u na u tsu saba'a ba.
¹² Cikpa Vuzavaguđu, avu Urishelima,
 cikpa Kāshile ka nu, avu Sihiyona.
¹³ Ayi da wi a ku inda utsutsu u nu mayin,
 u tsu zuwaka tā uma a na i punu unaṣingai.
¹⁴ U tsu zuwa tā kure'e ki idika i nu,
 kuyongo m maṭana,
 u tsu lya'atangu wu tā n alkama vu singai.
¹⁵ U tsu suku tā n kadanshi ka ni aduniyan,
 gogo'o lo da kadanshi ka ni ka tsu
 bana a ubuta u na a suki ka'a.
¹⁶ U tsu suku tā egele a pala idika tsu tsugbere tsu ari,
 u tsu vishangu tā a da an kokomo.
¹⁷ U tsu suku tā m mini ma atali,
 tsu atali a wawa'a,
 yayi u kufuda kugbama asuvu n utani u ni.
¹⁸ Utsu neke tā kpamu kadanshi,
 kata atali a, a ni'wan
 utsu suku tā n wunlaj, kata mini me yene.
¹⁹ U tsu suku tā n kadanshi ka ni u Yakubu,
 u tsu yotsongu tā ili i kutono i ni
 n afada a ni wa aza a Isaraila.
²⁰ U ya'an ka uduniyan u yoku ili i nanlo ba,
 adama a na e yeve wila u ni ba.
 Cikpai Vuzavaguđu.

148

Ya'an ili i na Kāshile ka ya'in i cikpa yi

- ¹ Cikpai Vuzavaguđu!
 Cikpai Vuzavaguđu na de gadi,
 cikpai ni ada na yi de adangashile.
² Cikpai ni ada alingata a ni,
 cikpai ni ili i wuma i gadi.
³ Cikpai ni, kanna n wotoi,
 cikpai ni ada azangata a kutashi raka.

- 4 Cikpai ni, aḡa gaḡi aḡaḡaḡshile,
Cikpai ni, aḡa mini ma gaḡi aḡaḡaḡshile.
- 5 Ya'an a cikpa kula ku Vuzavaguḡu,
tsu na u dansai, ta ka ya'in nannai.
- 6 N kadanshi ka ni ḡa a zuwai le,
a ubuta u le ko wannai,
u nekei le kadanshi ka na,
ka kupuwanka ba.
- 7 Cikpai Vuzavaguḡu a aduniyan,
aḡa oro'o a mala n ili i na yi,
a mala mu ugayi,
- 8 uladi, m mini ma atali,
egele n eleshu, n wunlai wu utsura,
u na wi o kutono kadanshi ka ni,
- 9 nsasan n aginda,
ndanga mu umaci nu ndanga n sida raka,
- 10 nnama n kakamba nu m kpa'a,
ili i wuma i na yi o kurono atsuma nu nnunu,
- 11 ngono ma aduniyan n uduniyan raka,
aḡa nkoshi m gbara-gbara,
n aza afada aduniyan raka,
- 12 muku mo olobo nu nkere n amaci,
nkoshi m muku.
- 13 Ya'an raka vule a cikpa kula ku Vuzavaguḡu,
adama a na kula ku ni ku ḡa koci ku ciyai ucikpi.
tsugbayin ci ni tsu la'a ta tsa aduniyan n tsu gaḡi.
- 14 U zuwai mogono ma utsura adama a uma a ni,
adama a na uma a na i a kuciga yi raka a cikpa yi,
uma Isaraila, aza a na i devu n ayi.
- Cikpai Vuzavaguḡu.

149

- 1 Cikpai Vuzavaguḡu, cananai vishipa vu savu u Vuzavaguḡu,
cikpai ni o kobolo ka uma a mariki.
- 2 Ya'an aza Isaraila a ya'an mazanga,
n vuza na u ya'in le,
ya'an aza a Sihiyona a ya'an
mazanga m mogono me le.
- 3 Ya'an a cikpa kula ku ni n kuje'e,
a wa'a umolu m medelemishipa,
- 4 Vuzavaguḡu wi ta a kupana uyo'o u uma a ni,
u ci neke ta aza a na o goyoi kaci ke le,
tsugbayin n ulya'i.
- 5 Ya'an uma a mariki,
a ya'an mazanga adama a tsugbayin
tsu na u nekei le,
a canana vishipa vu mazanga a i'uwa i le.
- 6 Ya'an ucikpi u Kashile u yongo a una u le,
n kotokobi ka una ure ekiye e le,
- 7 adama a na a tsupa ili i na,
uduniyan u ya'ankai le,

kata k_{pa}mu a takacika uma,
⁸ kata a shiya ngono n ikani,
 aza a gbagba'in e le n ikani yi iyum,
⁹ adama a na a ya'an afada tsu na wi udani.
 Na da tsugbayin tsu uma a mariki a ni.
 Cikpai Vuzavagudu.

150

¹ Cikpai Vuzavagudu!
 Cikpai Kashile a ubuta u cida u ni,
 cikpai utsura u ni de gadi, a ubuta wi idashi i ni.
² Cikpai ni adama
 a ili i gbagba'in i na u ya'in,
 cikpai ni adama a tsugbayin tsa abundai ci ni.
³ Cikpai ni n ciliki ci ishari,
 cikpai ni n ugogi n umolu.
⁴ Cikpai ni n agundari n kuje'e,
 cikpai ni n a'in a umolu n igbala.
⁵ Cikpai ni n kalakatsu ka makanla,
 cikpai ni nu nkanla m mashi kau.
⁶ Ya'an ili ya ayinviki raka i cikpa Vuzavagudu.
 Cikpai Vuzavagudu.

Katagarda ka Ansa Kubayuwa

Katagarda ka Ansa, katagarda ka'a ka na o bolongi kuyotsongusu ku kuyongo ku mariki n ku kutoni. Kuyotsongusu ka ki ta uḍiki n ansa n cico'o tsu mogono Sulemanu. Kuyotsongusu ka ku pece ta cico'o n tsulau, a idaṣhi i mariki n i gbani-gbani, a na a ya'in kadanshi ke le n uye kakau. Kadanshi ka aḅundai ki ta a kadanshi ki ili i na yi a kugitaṣa anana m makpa'a. Katagarda ka ka gita ta n kucibaka uma, Wovon u Kaṣhile daḍa ugiti u kuyeve. 1:7 Ili i na i dikai lo katagarda ka, ka lya'a ta kelime n kuya'an kadanshi ka na ki idaṣhi i kutoni i da koci ba, ama ili i na a kiwanai kene n kuyongo ku mariki. Icu'u i kadanshi ka wawa'a ka nampa ko yotsongu icu'u i kuyeve ku n lum mi Isaraila n cau, tsu na vuza vu cico'o u kuya'an a makyan ma na ili i yoku i dangai. Ukuna u nampa wa wi ta a kadanshi ki idaṣhi i kpa'a, n i tsulaga. U yoku kpamu wi ta a kadanshi ki idaṣhi a kaṣsuma ka uma, ko kpamu idaṣhi yu usubi. Ukuna wa aḅundai wi ta a kadanshi, vu goyo kaṣi ka nu, ukani u kaḍu, n kuḍika aza a unambi n aṣhi a singai n idaṣhi i mariki a kaṣsama ka aja'a.

Ili i na yi punu u udari a katagarda ka nampa

Kucikpa ku ansa 1:1-9; 18

Ansa Sulemanu 10:1-22; 16

Kadanshi ka ansa kamangankupa, 22:16-24; 34

Ansa kadanshi o yoku a Sulemanu 25:1-29; 27

Kadanshi ka Agur 30:1-31

Kadanshi ko yoku ka ku yotsongusu 31:1-31

Ugiti u kuyeve

¹ Ansa a Sulemanu kolobo ka Dawuda mogono mi Isaraila.

² Na da ansa a na a kubanka wu,
vu yeve cico'o n odoki a singai,
kata e yeve kudansa i na yi usokongi

³ adama a na a ciya,
kuyotsongusu ku cico'o,
n usubi, n afada a mayun,
n ili i na yi mayin,

⁴ a zuwa vuza vu unambi u kuyeve,
wo okpo n kuyeve,
o yotsongusu adangani tsu na
a kuya'an kusheshe ku singai.

⁵ Ya'an vuza vu cico'o u pana kata u doku ciya kuyeve,
vuza vu uyeve kpamu
u ciya ubanki

⁶ adama a na e yeve i na ansa i a kadanshi,
kadanshi ka aza o cico'o n itele i le.

⁷ Wovon u Vuzavaguḍu u daḍa ugiti u kuyeve,
ama kalau ka goyo ta cico'o n odoki.

Odoki u kaḍangani

⁸ Pana, Maku maya, pana kadanshi ke esheku a nu,
kpamu kata vu kaṣukpa odoki anaku a nu ba,

- ⁹ adama a na kuyotsongu ku le
 ki ta o ku doku wu tsugbayin,
 kata okpo ili kudeku i singai a kudeku ku nu.
¹⁰ Maku maya, da baci aza a unushi a kparasai nu,
 kata vu ushuku ba.
¹¹ Da baci a danai, <<Tawa tsu gbaba kaci,
 tsu una vuma yoku,
 tsu bana tsu bopo tsu una aza a babu unushi,
¹² Ya'an tsu sodongu le raka-raka tsu kasaun,
 tsa aza a na a gidajai a kubana e kpenle.
¹³ kata ci ciya uciyi n abundai,
 ci shatangu i'uwa i tsu n ucanuku u gbani,
¹⁴ tawa vu gbaba kaci n atsu,
 kata tsu pece ili i na tsu bokoi.>>
¹⁵ Maku maya, kata vu gbaba kaci ka nu n icu'u i uma a nanlo ba,
 ya'an da'angi n ele,
¹⁶ adama a na i ta m moloko a ubuta u kuya'an ka gbani-gbani,
 i ta ufobi ayin tutu adama a munuka.
¹⁷ Gbani da azuku maza
 a ashi a manunu ma na a cigai kukana.
¹⁸ ama icu'u i uma a nanlo,
 kaci ke le ka'a a tsu zuwaka maza.
 e ci reme ili ba, wuma u le da koci.
¹⁹ Ta ukocishi wu uye
 wa aza a kutsan ki ikebe i nannai,
 kutsan ka ki ta o ku okpo magiti mu ukpa me le.
 Ci co'o ci ta e medevile.

Kadanshi a ukuna u ku iwan cico'o

- ²⁰ Panai, cico'o ci ta e medevile a uye n kuden,
²¹ ci ta e medevile n utsura a utsutsu i likuci, n ubuta u na uma dem a tsu ya'an obolo.
²² <<Ali wannai da, ada aza a na yi n ugboji ba,
 yi ta o kuyongo nannai ko ugboji?
 Ali wanai dai, ada aza o kugoyi,
 yi ta a kupana uyo'o wu ulami u na yi a kuya'an,
 ada a lau i iwain kuyeve?
²³ Ishi baci i zuwa atsuvu i pana ubarangi u va.
 Mi ishi a ku tsuwanka da n ayinviki a va,
 kata n zuwa da i yeve kadanshi ka va.
²⁴ Adama a na n deke ta, da i iwain kupana,
 n dengusai ekiye a va wa a da ama ko vuza u zuwaka ba,
²⁵ I iwain kutono odoki a va raka,
 kpamu i ciga ubarangi da u va ba.
²⁶ Mi ta o ku zo'oso da,
 a makyan ma atakaci,
 mi ta a kuya'anka da ulami,
 a makyan ma na madukpa ma tawai da,
²⁷ Ayin a na baci atakaci a tawai da
 tsu kabatalikpau,
 a ayin a na yi o kuso'o atakaci n awuya.
²⁸ Kata i deke mu,
 ama mi a ku ushuku da ba.

yi ta a ku laṅsa mu a ubuta dem,
ama yi a kuciya mu ba.

²⁹ Adama a na i iwan ta kuyeve uga'in u kuyeve ba,
kpamu i zagba i pana wovon u Vuzavaguḍu ba.

³⁰ Yi ushuku n odoki a va ba,
i iwain ubarangi u va.

³¹ Adama a nannai yi ta a kuciya katsupu ku ulinga u ḍa,
yi ta a kucuwa n unamgbukaṣuma u ḍa.

³² Aza a unambi u kuyeve a tsu kuwa ta, adama a na a ushuku n cico'o ba,
Alau tamkpamu a tsu kuwa ta adama a na a zuwaka ba.

³³ Ama yaba dem vu na baci u panakai mu,
wi ta a kudasangu m maṭana.

Ko ili tana yi a kuciya yi ba,
babu kpamu ili i na i kuneke yi wovon.>>

2

Ugain u cico'o

¹ Maku ma va,
ushuku n kaḍanshi ka va.
ka ta vu sokongu kaḍanshi ka va,
² Zuwa atsuvu a ukuna u cico'o,
vu ya'an moloko ma na vu yeve i ḍa.
³ Mayun,
folono uyeve kaṭa vu laṅsa kuyeve,
⁴ laṅsa ku ḍa tsa azurufa,
vu laṅsa tsu na a tsu laṅsa uciyi u na wi usokongi.

⁵ Kaṭa vu yeve wovon u Vuzavaguḍu,
kaṭa vu ciya kuyeve ku Kaṣhile.

⁶ Adama a na Vuzavaguḍu ḍa u tsu neke cico'o,
kuyeve n cico'o kpamu,
a una u ni u ḍa ku tsu uta.

⁷ U tsu neke ta aza a na
i o kutono mejege cico'o,
ayi ḍa maraga wa aza
a na i o kutono derere.

⁸ Adama a na utsu laṅa ta
ukuna wa afada a mayun,
u tsu ere ta uye wa aza a na i a kuciga yi.

⁹ Yi ta e kuyeve ukuna wu usubi n afada n ukuna u mejege,
n uye u na u ga'in dem.

¹⁰ Adama a na vi ta a kuciya cico'o a kaḍu ka nu,
kuyeve kpamu ki ta e kuneke wu mazanga.

¹¹ Kulana ku nu ki ta e ku ere wu
kuyeve ku nu ki ta o kutono n avu.

¹² Cico'o ci ta a ku utaka wu a ka gbani-gbani.
a uma a kaḍanshi ka kavama.

¹³ Aza a na a kaṣukpai uye u mayun,
adama a na o yongo a uye u kayimbi,

¹⁴ aza a na a tsu pana uyo'o u kuya'an ka gbani-gbani,
a mazanga n ka gbani-gbani.

¹⁵ aza a na uye u le wi magaba ba,

a za a na u ye u le u modoruko u da.

¹⁶ Cico'o ci ta e kere wu we ekiye a kashakanlai, vuza wi ukuna u na u kparasa wu n una wu uyo'o u ni.

¹⁷ vuza na u kasukpai vali vu ni a ayin a utsura a ni,
vuza na u tsu kodo uzuwakpani u na u ya'in e kelime ka Kashile.

¹⁸ Adama a na kpa'a ku ni uye wu ukpa u da,
uye u ni a kubana a ubuta wa ukpisa u da.

¹⁹ Vuza na baci de dem u banai ubuta u ni, u tsu bono ba.
Wi o ku doku kubono a uye u wuma ba.

²⁰ Adama a nannai, mayun da vu tonon uye,
u na uma a singai o tonoi,
vu tonon uye wa aza a usubi.

²¹ Uma a na i a kuya'an ukuna u mejege,
e le da aza a na a kudasingu a idika ya.

²² Ama i ta a ku una aza a gbani-gbani punu a i dika ya,
aza a na i m mariki ba, i ta a ku takpa le punu.

3

Odoki adama Adangani

¹ Maku maya, kata vu cinukpa n kuyotsongusu kuva ba,
ama kasukpa ka du ka nu ke reme wila u va.

² Ku yotsongusu ku va ki ta a ku neke wu matana n wuma wu ugadi.

³ Kata vu ushuku vu kasukpa kamayun n kasingai ba, shiya le a kuduku ku nu,
dana le kpamu a ka du ka nu.

⁴ Da baci vu ya'in nanai,
Kashile ki ta a kuya'an mazanga n avu.
Vi ta a kuciya ulya'i a katsuma kuyongo kuna vi a kuya'an n uma.

⁵ Ushuku n Vuzavagu du n ka du ka nu dem.
Kata vu pi'isa a kuyeve ku nu ba.

⁶ Ciba n Vuzavagu du a ili i na vi a kuya'an dem,
ayi tana wi ta a ku yotsongu wu uye u singai.

⁷ Kata vu dika kacikanu vuza vu cico'o da ba,
pana wovon u Vuzavagu du
vu kasukpa ka gbani-gbani.

⁸ Da baci vu ya'an nanai, wi ta o kokpo an aguma a singai,
a na o ku potsotongu untsu a nu kata a banka mbala n nu.

⁹ Neke Kashile tsugbayin ni na vi n i da,
n umaci wi ili yu ugiti i kashina i nu raka.

¹⁰ Da baci vu ya'an nanai, mpon nu mi ta a kushana n ili i kulya'a.
Vi ta mini mi inabi ma abundai, ali vu kpa da kuciya ubuta una va kutsuwan
ma'an raka.

¹¹ Maku maya, kata vu goyo udansuki u Vuzavagu du ba,
kata kpamu vu iwan u barangi u ba.

¹² Adama a na Vuzavagu du u tsu barangu ta aza ana u cigai,
u teku tsuna kesheku ka tsu barangu maku ma na u cigai.

¹³ Vuza mazanga da vuza na u ciyai cico'o,
n vuza na kpamu u ciyai kuyeve.

¹⁴ Adama ana kodokpotsu ko cico'o ka ni ka la'a ta ka azurufa,
uga'in u ni u la'a ta kazanariya.

¹⁵ U la'a ta katali ku uga'in ikebe, babu ili i na a ku gisangu n ayi.

- 16 Ugboji u tsu doku ta wuma wu ugadi,
tsu udukuyan n tsugbayin.
- 17 Uye uni uye wu uyo'o uda, raka vu le tana u matana uda.
- 18 Aza ana i n ugboji,
ita m mazanga,
cico'o ci ta a kuneke le wuma.
- 19 Vuzavaguđu u ya'in aduniya n cico'o ci ni,
n kuyeve ku ni kpamu u ya'in gadi.
- 20 N kuyeve kuni da nyeneke mu ugavi n bayuwai,
eleshu kpamu o yo'o mini i dika.
- 21 Maku maya, reme ugboji u nu n kuyeve ku nu.
kata vu kasukpa le a kasukpa wu ba.
- 22 I ta a ku okpo wu wuma,
n uga'in tsu ucanuku wu ili i singai wa nu.
- 23 Ta va kuya'an nwalu a uye u nu nannai m matana
vi tana a kutadatsa ba.
- 24 Da baci vu vaki, vi a kupana wovon ba,
da baci vu vaki alavu a nu i ta o ku yokpo.
- 25 Kata vu pana wovon wa atakaci a na a kutawa wu makyan me te ba.
ko kpamu atakaci a na a kuciya aza gbani-gbani tsu wunla ba.
- 26 Vuzavaguđu wi ta a ku ere wu,
wi a ku kasukpa wu vu a za a maza ba.
- 27 Ya'anaka aza ana a cigai u banki kasingai,
a makyan mana baci vi a kufuda raku.
- 28 Kata vu dana vutoku nu,
<<Wala bi'i sai makpa'a vu bono,
kata n neke wu,>> wana da tana vi ni i da lo.
- 29 Kata vu sheshe ke vutoku vu nu kagbanigbani ba,
vuza nu na yi idashi i singai n kobolo.
- 30 Kata vu ya'an kanana n vuza babu u kuna ba,
babu tana u nusaka wu.
- 31 Kata vu ya'an cishe'e n aza kuya'an ka gbani-gbani ba,
ko vu zagba uye u yoku u le ba.
- 32 Adama ana Vuzavaguđu u iwan ta aza ana a kuya'an ka gbani-gbani,
ama u ci ciga ta aza a kamayun a kađu.
- 33 Unawuya u Kashile wita a kpa'a ku vuza gbani-gbani,
ama u tsu zuwaka ta kpa'a a ka za a usubi unasingai.
- 34 U tsu goyo ta aza izoshi i kugoyi,
ama u ci neke ta kasingai wa aza uremi u kaci.
- 35 Vuza vu cico'o u tsu ciya ta tsugbayin,
ama kalau ki ta o kuso'o wono.

4

Odoki o cico'o wa adangani

- 1 Muku n va, panai odoki ana Dada da u pi'isakai da.
zuwa ugboji, vi ta kpamu a kuciya ku yeve.
- 2 Adama ana n mi ta e kuneke da odoki a singai, kata i kasukpa ku pi'isa ku va ba.
- 3 A ayin ana mi ishi maku a kpa'a ku Dada va,
mpa maku mo mogono ma'an, maku mu ucigi ma'a wa anaku aya,
- 4 u pi'isakai mu da udanai mu,

<<Reme kadanshi kava n kaḍu ka nu,
tono wila u va vi ta a kuciya wuma.

- ⁵ Lansa cico'o, lansa kuyeve,
kata vu cinukpa ko vu iwan ka'a,
- ⁶ Kata vu kasukpa cico'o ba, ci ta tana e ku ere wu,
ciga tsu da, tsu da ci ta tana feu a kulana wu.
- ⁷ Ugiti u cico'o u danna, ciya cico'o, n ili i na vu ciyai dem,
ciya ku yeve.
- ⁸ Ciga tsu da, ci ta a kuneke wu tsugbayin.
obongu tsu da, ci ta tana kpamu a kuneke wu tsugbayin.
- ⁹ Wi ta a ku okpo wu maku'un ma tsugbayin a kaci ka nu,
maku'un ma singai ma ku cikpa kpamu.>>
- ¹⁰ Pana, maku maya, ushuku n ili i na n danai,
aya a wuma a nu kpamu i ta o ko okpo a kabundai.
- ¹¹ N pi'isa ka wu ta de, uye u cico'o,
n tonoi n avu a uye u na wi mejege.
- ¹² Vu ya'an baci nwalu n cico'o, babu ili i na ya ku kpada wu uye,
a makyan mana vi a iladi, vi a kutadatsa ba.
- ¹³ Reme odoki a nanlo a n utsura, kata vu kasukpa a da ba,
reme a da mayin, adama ana wuma ufa wa nu.
- ¹⁴ Kata vu uwa a uye wa aza gbani-gbani ba,
kata kpamu vu ya'an nwalu a uye wa aza a na a kuya'an gbani-gbani ba.
- ¹⁵ Katsukpa, kata vu wala a ufa ba,
kpatala vu kasukpa u da, kata vu ya'an nwalu n nu kau.
- ¹⁶ Adama ana aza a gbani-gbani a nanlo a tsu lata ba,
sai a ya'an kagbanigbani, alavu a tsu kana ashi e le ba,
sai a zuwa vuza yoku u tadatsa.
- ¹⁷ Kagbanigbani ka dada ilikulya i le,
vishili kpamu vu dada ili i kuso'o i le.
- ¹⁸ Uye wa aza a usubi wita uteku tsu ku uta ku kutashi ku kanna ku da,
kutashi kuna ku tsu kana kudokusu ali wa akana kanna a kaci mayin.
- ¹⁹ Uye wa aza gbani-gbani wita u teku tsu kayimbi ka kpabam,
a tsu yeve i na i tsu zuwa le ku tadatsa ba.
- ²⁰ Maku maya, pana i na mi a kudansa,
zuwa atsuvu mayin vu pana kadanshi ka va.
- ²¹ Pi'isa ka'a kata vu kasukpa ka ka uta a kusheshe ku nu ba,
zuwa ka'a a kaḍu ka nu,
- ²² adama ana wuma u da, wa aza ana i a kulansa le.
n upoci wi ikyamba i vuma raka.
- ²³ Ere kaḍu ka nu n utsura u nu raka,
adama ana a katsama ka ni ka wuma u tsu uta tsu mini.
- ²⁴ Vu kasukpa kadanshi ka a uwa,
kata kpamu vu ya'an da'in n kadanshi ku una ure, ure.
- ²⁵ Kasukpa ashi a nu a inda magaba mayin,
a ukuna u kadanshi ka nu mayun da.
- ²⁶ Vu yeve ana vu yeve ta ili i na vi a kuya'an,
ili i na vi a kuya'an raka kpamu yi ta o ku okpo mayin.
- ²⁷ Kata vu katsukpa usingai ko u gula ba,
takpa kune ku nu a uye u ka gbani-gbani.

5

Udansuki adama tsugbani

- ¹ Maku maku maya, zuwa atsuvu vu pana ugboji u va,
bayuwa atsuvu vu pana kuyeve ku va,
- ² adama ana vu ya'an ili dem n kaɗu idaɗi,
kata una u nu kpamu u yotsongu ana vi ta n uyevi.
- ³ Adama ana nlebu mu una n kashakanlai ugan ba n ya'an uyo'o ci ishigi,
kpamu kadanshi kani ka la'a ta mani n leku,
- ⁴ ama a ukocishi kuyongo ni i da, okono ada,
wi ta a kusapa wu tsu kotokobi ku una ure ka alyu.
- ⁵ Ene a ni a ukpisa u da i a kubana,
uye uni wita a kubanka wu ubuta wi idaɗi wa akpisa.
- ⁶ Ili i bura yi n uye u wuma ba,
uye u ni magaba ma wi ba,
ayi tana u yeve ana ta uɗa wi nannai ba.
- ⁷ Gogo na maku maya, pana ka mu,
kata vu kasukpa kadanshi ka una u va ba.
- ⁸ Ya'an da'in n uye u ni,
kata vu bana devu n utsutsu u kpa'a ku ni ba,
- ⁹ kata utsura u nu u kotso wa aza yoku ba,
vu kuwa a kaɗangani ekiye aza babu asuvayali.
- ¹⁰ Omoci tana a kupura utsura wi ikyamba i nu,
mele ma nu ma bana ta a kpa'a ku vuza yoku gbani.
- ¹¹ Kata a ukoci u wuma u nu vu kana ci inka a katsuma ku usudukpi,
a makyan mana mbaɗa n takumai i kyamba i nu,
- ¹² Vi ta a kudana, <<Yidaɗi i zuwai da n kpaɗaɗi ku dika udansuki?
Yidaɗi i zuwai da kaɗu kava ko goyoi ubarangi?
- ¹³ N zuwa atsuvu u malum maya ba.
m bonoko kaɗu kava kpamu we ele ba.
- ¹⁴ Danna n yawa ta devu n ku kuwa,
gogo na mi ta devu n kuya'an wono a katsama ka uma.>>
- ¹⁵ Ya'an kamayun u vuka vunu,
vu cigai ayi koci.
- ¹⁶ Derere da aɗi mini mi ikyamba ma nu, ma kana ku uwa mini ubuta dem?
Ko kpamu wo okpo ma yaba dem?
- ¹⁷ Kasukpa okpo ma nu koci,
vi e kupece n komoci ba.
- ¹⁸ Kasukpa mini ma nu mo okpo n unasingai,
ya'an mazanga n vuka vu nu kaɗangani.
- ¹⁹ Uga'in u ku ene an mere'e,
kasukpa mani ma ni ma yawai makyan dem,
kasukpa ucigi u ni kpamu u reme wu.
- ²⁰ Maku maya yidaɗi i kuzuwa vuka vuza cishakanlai ulya kaci ka nu?
Yidaɗi i kuzuwa vu obongu vuka vuza yoku?
- ²¹ Adama ana uye u wuma u vuma, e keteshe ka i a aɗi a Vuzavaguɗu,
Vuzavaguɗu tana u tsu kondo ta uye u ni dem.
- ²² Unushi u vuza gbani-gbani maza ma'a wa ni,
awin a unushi u ni a tsu remei ta mayin.
- ²³ Utsu kuwa ta adama ukpaɗi u ku reme kacikani
tsulau tsa abundaɗi tsu ni tsu da tsa a ku unai.

6

Udansuki adama a tsulau

¹ Maku maya vu sa'awa ta ku okpo magan adama a kaja ka nu ubuta u ku isa kutan?
Vu sa'awa ta ku shuku vu tsupaka komoci kutan kuna u lya'i?

² Da baci kadanshi kanu ka sa'wai ku kana wu,
ko kadanshi ku una u nu ko okpoi nu maza,

³ Gogo na maku maya, ili i na va kuya'an i dana,
adama ana vu isa kacikanu.

vu uwa ta tana de ekiye a vuza yoku,
bana vu goyo kacikanu a kelime kani.
vu o'usoi n ufolu kau.

⁴ vu sanka kaci ka nu alavu,
ko agbadiki a ashi a nu.

⁵ Utuka kacikanu uteku tsuna manunu ma tsu fatatsa a ubuta u maza,
uteku tsuna mesheun ma tsu fatatsa ekiye a vuza vu kutambu.

⁶ Kasukpa vuza vu ukpadi u pi'isa
ubuta wa ariganla.

⁷ I m mogono ba,
ko vuzagbayin,
ko vuza tsugono.

⁸ N nanai dem a tsu bolongu ta ili i kulya'a adama a kacikale,
a tsu fobuso ta a ayin vikya'a adama a lyushi.

⁹ Ali wana dai vi a kulya'a kelime n iva'in, avu vuza wonvoli?
Wanai da vi a kudanga alavu?

¹⁰ Megeshe kenu alavu, megeshe kenu agbadiki,
megeshe kenu mo obongu me ekiye adama ana vu uvuka.

¹¹ Nanai da unambi u kufabana wu an vuza magalaka,
kata unambi kpamu u tawa wu tsu koboki.

¹² Kakarashi ko vuma gbani-gbani,
u tsu karasa ta n kadanshi ka kavama a una u ni,

¹³ Utsu ya'an ta iyoci n ashi a ni,
u kana kadanshi n izumgbi i ene ani
a kuya'an ulinga n kajivu ka ni u sokongi.

¹⁴ A kadu kani tana we a kusheshe ka gbani-gbani,
a ayin dem u kana ku kudangusa vishili.

¹⁵ Adama a nannai atakaci i ta a ku kana yi gogo lo.
m megeshe kenu da i a ku una yi.

¹⁶ Ili i tali yi ta lo ali i cindere, i na Vuzavagudu u iwain,
i na wi a ku kyala ba
kindi ku kugoyi na yo okpoi ili yi unata wa ni.

¹⁷ Ele da, kindi ku kugoyi,
n Kelentsu ka a uwa,
N ekiye aza munuka ma aza babu unushi.

¹⁸ N kadu kana ka tsu sheshe ka gbani-gbani,
N kune ku kuya'an kagbanigbani gogo'o,

¹⁹ M magan ma a uwa vuzana utsu dansa u kuna wa uwa,
N vuza na u tsu dangusa vishili wi itoku i ni.

Udansuki adama tsugbani

²⁰ Maku maya, bana odoki a Dada nu

- kaṭa kpamu vu kaṣukpa ku yotsongusu ka aṇavu ba.
- 21 Shiya le a kaḍu kaṇu ayin dem,
shiya le e kuḍeku kunu.
- 22 Ayin ana baci vu walai, i ta a kutono n avu,
ayin ana baci vu vaki, i ta a ku inda wu,
ayin ana baci vu ḍaṅgai, i ta a kuya'an kadanshi n avu.
- 23 Adama ana odoki a nampa maḱuni ma'a,
kuyotsongusu ku nampa kpamu kutashi ku ḍa,
udansuki n ugbari kpamu
uye u wuma u ḍa,
- 24 wita a ku kanza wu ubuta u vuka vu gbani-gbani,
n ubuta wu una wu uyo'o u vuka vu vuza.
- 25 Kaṭa vu cikala uga'in u vuka vu vuza yoku a kaḍu ka nu ba,
ko kpamu vu kaṣukpa aṣhi a ni a ḍika asuvu a nu ba,
- 26 A tsu ciya ta kashakanlai n ikebe yi ilikulya'a koci,
ama vuka vu vuza yoku tsu laṇsa ta wuma u vuma.
- 27 Vuma wita a kufuda ku kimba a kina a maḱaṅga ma ni,
babu na motogu maṇi ma kula?
- 28 Vuma wita a kufuda ku wala a gaḍi va aḡaruwaṣhi akina
kaṭa u kpaḍa ku kula adasukpatsu a ene aṇi?
- 29 Ta wi nanai u vuza na u vaki n vuka vu vutoku ni,
vuza na u ya'in nanai dem, wi a kulaka ba.
- 30 Uma a tsu neke koboki wono ba,
ḍa baci a cinai ni u ya'in uboki adama kambulu.
- 31 N nanai dem ḍa baci e reme ni, mayun ḍa u tsupa kucindere,
ko ḍa baci, u ku zuwa u namba uciyi u kpa'a uni raḱa.
- 32 Ama vuma na u vaki n vuka vu vuza yoku wi mayin ba,
ayi na baci de dem u ya'in nanai wu una ta kaḱikaṇi.
- 33 I ta a ku lapai, kaṭa e nekei wono,
wono u na wa kukotso ba.
- 34 Adama ana cishe'e tsu tsu ḍengusa ta wupa u vali,
u tsu kaṣukpa ba makyan ma na wi a kutsupa.
- 35 Wi a ku isa katsupu ba,
babu kaḡundai ka kune'e kana ka ku va'an ku wupa u ni ba.

7

Udansuki adama tsugbani

- 1 Maku maya, reme kadanshi kava
kaṭa kpamu vu zuwa wila u va a kaḍu ka nu.
- 2 Tono wila u va, vi ta a ciya wuma,
ere ku yotsongusu ku va an maku ma kaṣhi ma nu.
- 3 Shiya le ekiye a nu,
ḍana le a magbaganla ma kaḍu ma nu.
- 4 Dana ugboji a vu ḍa taku va,
kaṭa vu dana kpamu kuyeve kumaci ku nu,
- 5 i ta a ku ere wu ubuta u tsugbani,
n ubuta u vuka vu vuza yoku vu na vi n una wu uyo'o.
- 6 Kanna ko yoku mi a ku indana,
n tsu katusu ka kpa'a ka va.
- 7 Da me enei a kaṭsuma ka za a babu kusheshe,

- da n zukai vuza yoku a katsuma ko kolobo,
kaḡangan̄i koyoku ka na ki babu maṛiki.
- 8 Ayi nwalu a uye ugbayin ḡevu n ubuta u na wi idaṣhi.
a nwalu a uye a kubana a kpa'a ku ni,
- 9 n kulivi, makyan mana kanna ki a kuyikpa,
a makyan ma na kayimbi ka kayin ka gitai.
- 10 Da u cinai ni,
u lapulai kaḡikani tsu kashakanlai o kufobuso tsuna u kuyansa yi.
- 11 Ayi tana vuza motonu ḡa, kpamu n ugbamiwasuvu,
makyan dem ene a ni i a idaṣhi a kpa'a ba.
- 12 Makyan mo yoku a uye, makyan mo yoku kpamu a suvu a likuci,
ubuta dem una uye u kpatalai, ta ḡe vi a kucinai.
- 13 Da wobongi ni,
n kindi ku ugoyi ḡa u danai ni.
- 14 <<Mi ta n kaḡiva ka idaṣhi maṭana a kpa'a,
anna mi ta a kushatangu uzuwakpani uva.
- 15 I ḡaḡa i zuwai ḡa mu utaṛi adama ana n gasa n avu,
n ciga ta me ene wu, ḡa tana me enei nu na.
- 16 N pala ta agaḡa aṛa
n arikinla a tsuzogu tsa aza Masar.
- 17 N bufangu ḡe ili magulani agaḡa va,
n muru vu magulani, n alosu kobolo n sinamon.
- 18 Taṛa, tsu pana uyo'o wu ucigi, tsu panakpanai ali usana,
taṛa tsu obongbonoi a katsuma ka maciganai.
- 19 Vali va wi punu a kpa'a ba,
u ya'an ta nwalu n da'angi.
- 20 U ḡika ta ikebe ya aḡundai,
wi a kubono a kpa'a ba, sai kanna ka na wotoi u pecei.>>
- 21 Da u kondoi le n aguma ani,
n una wu uyo'o u ni ḡa u doroi ni.
- 22 Gogolo ḡa u tonoi ni
tsu kanaka kana a ku banka ubuta u ku kiḡa,
tsu mesheun ma na mi a ka ḡikpangusu a kubana a maza.
- 23 Ubuta u na kaya ka sovoi ni ali a kaḡu kani,
wita lo tsu manunu mana mo moloko a ku uwa a maza,
ayi u yeve ana n wuma u ni u ḡa u ku tsupaka ba.
- 24 Gogo na, muku n va, panakai mu,
zuwai atsuvu i pana kadanshi ka una u va.
- 25 Kaṭa yu ushuku n icu'u i vuka vu nanlo,
u zuwa kaḡu ka ḡa ka cikala kuyongo kuni ba,
ka ta i tono uye u ni ba.
- 26 Adama ana ayi ḡa wu una uma n aḡundai,
u zuwai uma n aḡundai ukpa
ali i kukece ba.
- 27 Kpa'a ku ni uye u kubana a kpa'a ku ukpisa uḡa,
u na u ḡidaḡa a kubana a kasaun.

8

Unasingai wu ugboji

- 1 panai, ugboji wita a medevile,

- kuyeve a ku dengusa kalakatsu ka ni.
- ² A nsasan, n uye,
a ubon u na nsanji n gasai, talo u shamgbai.
- ³ a kakina ku utsutsu u na u uwai a likuci,
a utsutsu u likuci a medevile n kalakatsu kagbayin.
- ⁴ <<Ada ali, a da da mi a medevile,
medevile ma va a u yabadem da.
- ⁵ Ada aza unambi u kusheshe, pi'isai kuya'an ugboji,
a da alau, lansai kuyeve.
- ⁶ Zuwai atsuvu i pana, adama ana mita a kudana da ili singai,
ili i na baci de dem n dansai i singai i da.
- ⁷ Kadanshi kana n dansai mayun da,
kagbanigbani, ili yu unata i da a una u ava.
- ⁸ Kadanshi ku una u va raka kasingai ka'a,
koyoku ki punu ka na ki usokongi ba, ko a uwa.
- ⁹ Raka vu le i ta gadi u vuza kuyeve,
derere da kpamu a ubuta wa aza ana i n kuyeve.
- ¹⁰ Zagba odoki a va, una wa azurufa,
kuyeve kpamu una u kazanariya kasingai,
- ¹¹ adama ana ugboji u lata idolu i singai tsuloboi,
ili i na vu la'i n kuciga raka, wi ku gisanku n ayi ba.
- ¹² <<Mpa, ugboji, mi ta n ugboji,
mi ta n kuyeve kobolo n mariki.
- ¹³ Wovon u Kashile, u dada vu iwan kagbanigbani,
ugbamukaci, n aradi, n uye u kagbanigbani.
n kadanshi ka kuyansa, n iwan ta ka'a.
- ¹⁴ Mita n odoki n ugboji,
mi ta n kuyeve, n utsura.
- ¹⁵ N banka ta ngono ubuta u tsugono u le,
a ya'in a fada kpamu a zuwa odoki a singai.
- ¹⁶ N ubanki u va uda ngono raka mi a kulya'a tsugono,
ta feu aza kelime n a ya'in afada i nanai.
- ¹⁷ N ciga ta aza ana a cigai mu,
aza ana a lansai mu ita a kuciya mu.
- ¹⁸ Uciyi n tsugbayin wi ta wa ava,
uciyi u babu uteku n wu usubi.mayun da.
- ¹⁹ Ili i na vu ciyai wa a va u la'a ta kazanariya ka singai,
i la'a ta azurufa a singai.
- ²⁰ N wala ta a uye wu usubi,
a uye u kamayun,
- ²¹ n neke uciyi wa aza ana a cigai mu,
n shatangu mpon le kpamu n uciyi.
- ²² <<Mpa da vuza vu ugiti vuna Vuzavagu du u gitai kuya'an,
kafu u ya'an ili dem.
- ²³ A ya'an mu ta ali n ayin ugiti,
kafu u gita wa aduniya.
- ²⁴ A matsa mu ta mala mu ugayi,
makyan mana babu ashi a mini.

- 25 Kafu a ya'an nsansa,
da a ya'an mu a ginda,
26 kafu uya'an aduniya n akamba
ko kafu na utuka kayala ku ugiti.
27 Mpa mi ta lo ayin ana u ya'in gadi,
a na u pecei uteku u mini,
28 a na u ya'in eleshu gadi,
da kpamu u zuwai ugavi wa ndolu,
29 a na u zuwakai mala'a u teku,
adama ana kata mini ma laza ubuta u na a zuwa ni ba,
kpamu, a na u zuwai u teku wu uduniya.
30 Mpa ugboji mi ta kobolo n ayi, tsu kafudi ku ulinga.
mpa da makyan dem u tsu pana u yo'o,
a yin tutu n tsu ya'an ta mazanga n ayi.
31 Mi ta mazanga n aduniya ani raka,
mi ta kpamu a kupana u yo'o vuma lima.
- 32 <<Gogo na, adangani a va panai kadanshi ka va,
ya'in tsu na n danai, vi ta tana a kuya'an mazanga.
33 Panai, odoki a va adama ana i gbojo,
kata i iwan a da ba.
34 Vuza vu unasingai da vuza na u panakai mu,
wi kashani utsutsu kanna dem,
a ku vana utsutsu u ku wala u va.
35 Adama ana vuza na baci dem u ciyai mu, u ciya ta wuma.
iyoci i kuciya mapasa ma singai ubuta u Vuzavagudu da.
36 Ama vuza na baci dem u kpaadi kuciya mu, u foro ta kacikani,
vuza na baci de dem u iwain mu, u ciga ta ukpa'a.>>

9

Ugboji n tsulau

- 1 Ugboji u ma'a ta kpa'a ku ni
u she'wei nshilya n cindere n ni.
2 U zuwai a kidai i nyama adama a kadiva, u fobusoi makyan a ni,
da kpamu u fobusoi kadiva ka ni.
3 U suku ta agbashi a ni a maci,
adama ana u dekushe a kusan ku u gadi a likuci.
4 <<Kasukpa a da na yi aza ugboji ba.>>
kpatalai na,
wa aza unambi wu u kani wa asuvu.
5 <<Tawai i lya'a ilikulya i va,
so'i makyan ma na n fobusoi.
6 Kasukpa unambi u kusheshe, adama ana i ciya wuma,
ya'in nwalu a uye wu u yeve.>>
- 7 <<Yabadem na baci u dansukai vuza vu kugoyi, wi ta a kuronoko kacikani kugoyi.
vuzana kpamu u dansuka vuza gbani-gbani, ayi da u kuciya mbala.
8 Ko kenu ka ta vu dansuka vuza vu kugoyi ba, adama ana wita a ku iwan wu.
Ama vu dansuka baci vuza vu ugboji, a yi tana wi ta a kuciga wu.
9 Neke vuza vu ugboji odoki, kata ayi tana udoku ugboji,

- Pi'isaka vuza vu usubi, kaṭa ayi tana udoku n kuyeve.
- 10 Wovon u Kaṣhile u ḡa u giti ugboji,
kpamu kuyeve ku Vuza ciḡa nanlo ḡaḡa kuyeve.
- 11 Adama a va, ayin a nu i ta o ku doku kuyimkpa,
kaṭa o doku wu kpamu aya a wuma a nu.
- 12 Vi baci nu ugboji, vi ta nu ugboji adama a kaṡikaṇu,
ama, vi baci n kugoyi, a vu ḡa koci vi a ku takacika.>>
- 13 Kalau ka vuka, za kadanshi n aḡundai,
vuza vu unambi u kusheshe ḡa, u yeve ili ba.
- 14 U tsu ḡasangu ta u tsutsu u kpa'a ku ni,
a kakuba ki idaṣhi ka ni ku ugaḡi ka likuci,
- 15 a kuḡeke aza ana i a nwalu,
aza ana kusheshe ku le ki a ubuta wu ulinga u le.
- 16 Utsu dana ta, <<Aḡa aza unambi u kusheshe taḡai na.>>
wa aza unambi wu ukaṇi u kaḡu kpamu utsu dana ta.
- 17 <<Mini mu uboki ma tsu yokpo ta,
ilikulya'a i na a tsu lya'a usokongi wita n uyo'o.>>
- 18 Ama aza ana a uwai ekiye a ni, e yeve a na aḡpisa a ḡa i a ubuta wa ba.
kpamu omoci a ni, i ta a ku giḡala kubana ubuta wi idaṣhi ya aḡpisa.

10

Ansa a Sulemanu

- 1 Ansa a Sulemanu a ḡa na,
maku mu ugboji ma tsu zuwa ta Dada ni mazanga,
ama kalau ka maku, ili yu unamgbi u kaṡsuma i ḡa wa anaḡu a ni.
- 2 Uciyi una o bolongi a uye u gbanigbani, u tsu neke i li ba,
ama idaṣhi yu usubi u tsu utuka ta vuma ukpa.
- 3 Vuzavaguḡu wi a kukaṣukpa vuza vu usubi a kaṡsuma ka kambulu ba
ama u tsu sanḡa ta kusheshe ka aza a gbani-gbani ku shana.
- 4 Tsurogo tsu tsu zuwa ta vuma unambi,
ama kuya'an ku ulinga ku tsu tuka ta n uciyi.
- 5 Ayi na u bolongi ili i kashina n lyushi ayi ḡa vuza vu ugboji.
ama ayi na u latai a ayin a vikya'a ayi ḡa vuza na u tsu tuka n wono.
- 6 Unasingai wita a kaci ka vuza vu usubi,
ama u vuza gbani-gbani u tsu sokongu ta u kuna u vishili u ni.
- 7 Kucibasa ku vuza vu usubi unasingai u ḡa,
ama kula ku vuza gbani-gbani ki i ta a ku namgba.
- 8 Vuza vu ugboji, ayi ḡa u tsu ushuku n odoki,
ama vuza kadanshi ka tsulau wi ta a ku namgba.
- 9 Vuza na dem wi an nwalu a kaṡsuma ku usubi, utsu ya'an ta nwalu n ni m maṡana.
ama vuza vu unambi usubi a tsu yeve yi ta.
- 10 Vuza na u tsu reme ka mayun, u tsu tuka ta n atakaci,
ama vuza na udanshi kamayun utsu tuka ta m maṡana.
- 11 Kadanshi ka vuza vu usubi kaṣhi ka mini ma wuma ma'a,
ama kadanshi ka vuza gbani-gbani ka tsu sokongu ta u kuna u vishili u ni.
- 12 Tsurala tsu zuwa ta vishili,
ama ucigi u tsu cinukpa ta nu unushi raḡa.
- 13 Uma ugboji a tsu dansa ta ka mariki,
ama uma a gbanigbani u ga'an ta atakaci ka le.
- 14 Vuza vu ugboji u tsu bolongi ta ku yeve,

- ama una u kalau u tsu tuka ta nu u kpa.
¹⁵ Udukuyan, mashilya ma'a ma vuza vu uciyi,
 ama unambi munuka ma'a ma vu za vu unambi.
¹⁶ Katsupu ka kuya'an kasingai kada wuma,
 ama katsupu ka vuza vu unushi ka da atakaci.
¹⁷ Ayi vuzana u tsu ushuku n ugbari n odoki, wi ta a ku ciya wuma,
 ama a yi vuzana u tsu inwan ugbari wi ta a kupuwanka.
¹⁸ Vuza na dem u tsu sokongu tsurala, kaya'in ka uwa ka'a,
 vuzana kpamu dem u tsu langasa ula uma kalau ka'a.
¹⁹ Kadanshi ka yimkpa baci a bundai da vuma u tsu ciya unushi,
 ama vuza vu ugboji da baci vi, sai vu pada bini.
²⁰ Kadanshi ka vuza vu usubi, ki ta an azurufa ana a zagbai,
 ama kadu ka vuza gbani-gbani ki nu uga'in ba ko kenu.
²¹ Kadanshi vuza vu usubi ku tsu lya'atangu uma n abundai,
 ama kalau ka tsu kuwa ta adama unambi wu usubi.
²² Unasingai u Vuzavaguđu u tsu tuka ta n uciyi,
 ama kabundai ku ulinga ko tsu doku uciyi ba.
²³ U kalau, kuya'an ku ka gbani-gbani, ili yu ugulani u dai,
 ama u vuza kuyeve, ugboji u tsu yokpo ta.
²⁴ I na vu za gbani-gbani wi o wovon, i da i kuciyai
 ama i na vuza vu usubi u cigai i dada a ku ciya.
²⁵ Ayin a na baci kabatalikpau ka gbanigbani ka lazai, i o kudoku ku ene aza a
 gbanigbani ba,
 ama vuza usubi u tsu shamgba ta n utsura ali a kubana u teku.
²⁶ Kata vu zuwa korogo ka ya'an ka wu ili ba,
 ta lo wa ko okpo wu tsu mini ma kalam a anga ko kpamu tsu kanga a ashi a nu.
²⁷ Wovon u Kashile u tsu doku ta wuma wu ugadi,
 ama wuma u vuza gbani-gbani wi ta gbati.
²⁸ Apa a vuza vu usubi mazanga ma'a,
 ama apa aza vuza gbani-gbani a tsu tuka n ili ba.
²⁹ Uye u Vuzavaguđu mashilya ma ku ere ma'a u vuza vu usubi,
 ama ili munuka i da ubuta wa aza kuya'an ka gbani-gbani.
³⁰ Aza usubi i ta a kuciya ukanji ayin tutu,
 ama a ku kasukpa aza gbani-gbani idika ya ba.
³¹ Aza usubi a tsu dansa ta ugboji,
 ama kelentsu kana ka tsu dansa a uwa ki ta a kuya'an ugbatu.
³² Kelentsu ka vuza vu usubi ka yeve ta i na i ga'in,
 ama una u vuza gbani-gbani, wi ni yoku ba sai kadanshi ka gbani-gbani koci.

11

- ¹ Vuzavaguđu u tsu iwan ta vuza kagisamkpatsu ka a uwa,
 ama u tsu pana ta uyo'o wa za agisamkpatsu a mayun.
² Aradi a tsu tuka ta n wono,
 ama vuza babu aradi vuza vu ugboji da.
³ Uga'in wa aza kamayun a kadu, u tsu tono ta n ele,
 ama aza unambi u kamayun a tsu una ta kacikale adama a ka gbani-gbani ke le.
⁴ Udukuyan u tsu yongo n uga'in a kanna ka ku kida ka afada ba,
 ama idashi yu usubi i tsu utuka ta vuma ubuta wu ukpa.
⁵ U kuna wu usubi wa aza babu unushi u tsu tono a n ele a uye u magaba,
 ama aza a gbani-gbani a tsu yikpa ta adama ka a gbani-gbani ke le.

- ⁶ Usubi wa aza ka mayun aḍa u tsu utuka le ta,
 ama aza iya'anshi m modoruko o tsu okpo le ta maza.
⁷ Vuza gbani-gbani u tsu kuwa ta n kusheshe ku ni dem,
 kata apa a utsura a ni raka a namgba.
⁸ A tsu utuka ta vuza vu usubi atakaci,
 kata a da o bono u vuza gbani-gbani.
⁹ Aza gbani-gbani n una u le u da a tsu una a za le,
 ama aza usubi a ubuta u kuyeve ku le u da a tsu la'aka.
¹⁰ Vuza vu usubi u la'aka ba ci, likuci i tsu i ya'an ta mazanga,
 da baci vuza gbani-gbani u kuwai, uma a tsu ya'an ta feu mazanga.
¹¹ Likuci i ci ciya ta tsugbayin adama unasingai a uma usubi,
 ama a tsu fada ta likuci adama una u uma a gbani-gbani.
¹² Ukuna u tsulau u da vu goyo toku nu,
 vuza ugboji u tsu pada ta bini.
¹³ Vuza kadanshi ka abundai n kulangasu u tsu sokongu kakuna ba.
 Ama vuma vu usubi u su sokongu ta ka kuna.
¹⁴ A ubuta una wi babu vuza kelime, uduniya u tsu yikpa ta,
 ama kabundai ka aza kuneke odoki ka tsu tuka ta uduniya idashi i matana.
¹⁵ Da baci vu ushuki ko okpo magan adama komoci vi ta o ko kpo n wono,
 ama vuzana u iwain wi ta a kulaka.
¹⁶ Vuka vu usubi u su ciya ta tsugbayin,
 ama aza asuvu a yali udukuyan u da koci a ku ciya.
¹⁷ Vuma vu usubi u tsu ciya ka ta kacikani u ga'in,
 ama vuza gbani-gbani u tsu ronoko ta kacikani atakaci.
¹⁸ Aza gbani-gbani a tsu ciya ili i makara ba,
 ama uma u usubi a tsu ciya ta uciyi u mayun.
¹⁹ Usubi usingai u tsu lansaka ta vuza wuma,
 ama vuza na u dakaki kulansa ka gbani-gbani wi ta a ku kuwa.
²⁰ Vuzavagudu u tsu iwan ta aza kusheshe ku gbani-gbani,
²¹ ama u tsu kasukpa ta a aza usubi a la'aka.
²² Uga'in u vuka dem wi baci n kadu kasingai ba,
 wi ta tsu makawani ma azanari a vunu vu magurusunu.
²³ Kusheshe ku uma usubi, kuda kasingai,
 ama kusheshe ka adu ka aza a gbani-gbani ku da wupa ayin tutu.
²⁴ Aza o yoku a tsu neke ta kune'e bari, kata tana uciyi u le u yimkpa,
 ama aza o yoku a tsu neke vuza ko kenu ba, ama kata okpo nu unambi.
²⁵ Vuza na u tsu neke bari, u ku okpo ta vuza vu uciyi,
 banka otoku a nu, a vu feu i ta a ku banka wu.
²⁶ Uma a tsu ya'anka ta vuzana u sokongi ishina una,
 ama unasingai u da u vuza na u dengei.
²⁷ Vuza na u lansai uga'in u tsu ciya ta kasingai,
 ama vuza na u lansai unamgbi, wi ta a kuciya u da.
²⁸ Vuza na dem u neke kadu wu udukuyan u ni wi ta a ku yikpa,
 ama vuza vu usubi wi ta o kutopo uteku tsa avuku a taku a kakina ka mini.
²⁹ Aza na a tsu tuka n atakaci a i kpa'a le, a u kotsushi utsu ciya ili yi ukani ba.
 kpamu kalau ki ta o ku okpo kagbashi ka vuza vu ugboji.
³⁰ Usubi u neke ta vuma wuma,
 vuza na wi n ugboji, kpamu utsu isa ta wuma.
³¹ Da baci aza usubi a ciyai u peci u le aduniya,
 ni da tamkpamu wo ku okpo wa aza unushi u gbani-gbani.

12

- ¹ Vuza na baci dem u cigai ugbari u ciga ta kuyeve,
ama vuza na u iwain ugbari kalau ka.
- ² Vuma vu usubi u tsu lansa ta ubanki u Kashile,
ama Kashile ka tsu una ta vuza vu kusheshe ku gbani-gbani.
- ³ Vuma u tsu ciya katsura a ubuta u ka gbani-gbani ba,
ama magiti ma aza usubi ma ci shamgba ta n utsura mayin.
- ⁴ Vuka vu usubi ili i mazanga i da u vali ni,
ama vuka vu na vu tsu neke vali ni wono, u tsu okpo ta an ketele ku ushami i
kyamba i ni.
- ⁵ Kusheshe ka aza usubi kusheshe ku mayun ku da,
ama odoki aza a gbani-gbani modoruko ma koci.
- ⁶ Odoki a vuza gbani-gbani o tsu okpo ta an maza,
ama kadanshi ka vuza vu usubi ka tsu tuka le ta.
- ⁷ A tsu una ta vuza gbani-gbani rakuraka,
ama kpa'a ku vuza vu usubi ki ta a ku shamgba n utsura mayin.
- ⁸ A tsu cikpa ta vuma vu usubi adama ugboji u ni,
ama a tsu goyo ta vuza kadu ka a gbani-gbani.
- ⁹ U ku la'a ta n kuga'an n unambi u nu, vi a kulansa ili i kulya,
An va ku bonoko kacikanu avu ili i yoku i da.
tana ili i na va kulya'a i la'a ta utsura u nu.
- ¹⁰ Vuma vu usubi u tsu lana ta matana mi ilikuzuwa i ni,
ama vuza gbani-gbani ili i tsu bankai ba
- ¹¹ Kacimbi kana kaci ya'an ulinga kau,
utsu ya'an ta n ilikulya ya abundai,
tsulau tsu a langasa makyan adama ulinga u gbani.
- ¹² Vuma gbani-gbani kusheshe ku ni ku da u ya'an ka gbani-gbani,
ama vuza usubi u tsu sheshe ta ka singai.
- ¹³ Kadanshi ka vuza gbani-gbani ka tsu okpoi ta maza,
ama vuza vu usubi u tsu utuka ta kacikani a katsuma ka atakaci.
- ¹⁴ Katsupu ka vuma dem ki ta a ubuta u kadanshi kani n ulinga u ni,
wi ta a kuciya ili i na i ga'in ni.
- ¹⁵ Kalau ke ce ene ta uye u wuma u ni derere da,
ama vuza vu ugboji u tsu pana ta odoki.
- ¹⁶ Kalau ka tsu yotsongu ta wupa u ni gogolo,
ama vuza vu ugboji u tsu kebece koyoku ba.
- ¹⁷ Vuza na u tsu dansa kamayun wi ta a kusala usubi,
ama kaya'in ka uwa ka tsu dansa ta a uwa.
- ¹⁸ Kadanshi kana a ya'in babu kusheshe,
ka tsu tuka ta n usan tsu usapi u kotokobi,
ama kelentsu ka vuza vu ugboji ka tsu tuka ta n matana.
- ¹⁹ Kamayun ki ta a kugeshe a li a kubana u teku,
ama u kuna wa uwa gogolo u tsu kotso ta.
- ²⁰ Ukuna wa uwa u da u tsu shatangu kadu ka aza gbani-gbani,
ama ukuna u mazanga u da wa aza ana a tsu neke odoki a singai.
- ²¹ Ko ka gbani-gbani ka kuciya vuza vu usubi ba,
ama atakaci abundai a da a kuciya vuza gbani-gbani.
- ²² Vuzavagudu u tsu iwan ta vuza kadanshi ka a uwa,
ama u tsu pana ta uyo'o wa aza a na a ci ya'an kamayun.
- ²³ Vuza vu usubi u tsu sokongu ta kuyeve ku ni,

- ama kalau ka tsu utuka ta n tsulau tsu ni e keteshe.
²⁴ Ulinga wa a wuya utsu neke ta utsura,
 ama tsurogo ci ta a kuzuwa wu vu okpo ka gbashi.
²⁵ Unamgbi u kaḍu, u tsu san̄ka ta vuma mazanga,
 ama kadanshi ko odoki ka tsu zuwa ta wuma mazanga.
²⁶ Vuza vu usubi u tsu neke ta kaja'a ka ni odoki a singai,
 ama ulinga u vuza gbani-gbani u tsu zuwa ta u puwanka.
²⁷ Vi baci korogo, vi a kuciya ili i na vi a kulansa ba,
 ama vu ya'an baci ulinga kau, vi ta a kuciya udukuyan.
²⁸ Ukuna wu usubi, uye u wuma u ḍa,
 nwalu a katsuma ku u ḍa u tsu banka vuza ukpisa ba.

13

- ¹ Maku mu ugboji ma tsu isa ta ugbari u Dada ni,
 ama maku ma kugoyi ma tsu pana kadanshi ba.
² Vuma vu usubi u ci lya'a ta ili a u tsura wu una u ni,
 ama vuma vu unambi wu usubi u tsu bonoko ta apa a ni a ubuta u vishili.
³ Ya'an ci co'o n ili i na vi a kudansa, adama ana vu isa wuma u nu.
 Vuma vu na u kpaḍai kuya'an cico'o n kadanshi ka ni ba,
 u tsu uka ta kacikani muna.
⁴ Vuza vu ukpaḍi u tsu ciga ta udukuyan,
 ama u ci ciya ili i yoku ba.
 ama kaya'in ku ulinga
 ki ta a kuciya ili i na wi a kuciga bari.
⁵ Vuza vu usubi u tsu iwan ta ukuna wa a uwa,
 ama vuza gbani-gbani u tsu ya'an ta ili i wono n i kugoyi.
⁶ Usubi u tsu ere ta vuza vu babu unushi,
 ama ka gbani-gbani ka tsu vakangu ta vuza vu u nushi.
⁷ Vuza yoku utsu ḍika ta kacikani vuza vu uciyi ḍa, kpamu tana wi n ili ba,
 vuza yoku u ḍika ta kacikani ayi vuza vu unambi ḍa,
 kpamu tana ayi vuza vu uciyi ḍa kau.
⁸ Uciyi u vuma wita a kufuda ku isa wuma u ni,
 ama vuza vu unambi babu vuza na u tsu gbandarasa yi.
⁹ Kutashi ka aza usubi ku tsu akana ta kau,
 ama kutashi ka aza gbani-gbani u kimushi u ḍa u ci ya'an.
¹⁰ Ugbamukaci vishili vuda utsu tuka koci,
 ama a tsu ciya ta ugboji ubuta wa aza ana a tsu pana odoki.
¹¹ Udukuyan u na a ciyai n uye usingai ba, u tsu puwanka ta gogo'o,
 ama vuza na de dem u bolongi ikebe kenu kenu i tsu kana ta kudokusu.
¹² Ku zuwa ku kaḍu kuna a takpai a kubana kelime ku tsu zuwa ta kaḍu ka kana
 mbala,
 ama mali mana a ciwatangi mita tsu madanga ma wuma.
¹³ Vuza na baci de dem u goyoi odoki wita a ku sa'awa odoki ani,
 ama vuzana baci de dem u tonoi odoki a wita a kuciya katsupu.
¹⁴ Kuyotsongu ku vuza vu ugboji, kudolu ku mini ma wuma ma a,
 vuza na utsu bonoko vuma a ubuta u maza mu ukpa.
¹⁵ Kuyeve ku singai kutsu tuka ka ta mapasa ma singai,
 ama uye wa a za gbani-gbani wi ta n utsura.
¹⁶ Vuza vu ugboji u ci yeve ta ili i na wi a kuya'an,
 ama kalau ka tsu yotsongu ta tsulau cini e keteshe.
¹⁷ Kalingata ka gbani-gbani ka tsu uwa ta atakaci,

- ama kalingata ka mayun ka tsu tuka ta n matana.
- ¹⁸ Vuza na baci de dem u iwain kushuku n odoki, u tsu okpo ta n wono n unambi, ama vuzana baci dem wu ushuki n odoki utsu ciya ta tsugbayin.
- ¹⁹ Ili i singai i da vuma u ciya ili i na u kubanka kacikani, alau a tsu iwan ta ku kasukpa ka gbani-gbani.
- ²⁰ A yi na wi nwalu kobolo n aza ugboji utsu doku ta n ugboji, ama kaja'a ka a lau wita a kulya'a kelime n ku namgba.
- ²¹ Ka gbani-gbani ko tsu tonon ta aza unushi, ama unasingai u da katsupu ka vuza vu usubi.
- ²² Vuma vu usubi wita a kuciya udukuyan, ali u kasukpaka ntsukaya n ni, ama udukuyan wa aza unushi wita o ku okpo wa aza usubi.
- ²³ Kashina ka vuza vu unambi i ta a kufuda kuneke ilikulya n abundai, ama unambi u kamayun ka tsu purangu ta uda raka.
- ²⁴ A yi na utsu gbara maku ma ni ba, u ciga ma ba, ama ayi na u cigai maku ma ni u tsu gbara ta maku ma ni mayin.
- ²⁵ Vuma vu usubi u tsu lya'a ta ilikulya ali u cuwa, ama vuma gbani-gbani, n kambulu ka'a utsu yongo ayin tutu.

14

- ¹ Vuka vu ugboji vu tsu ma'a ta kpa'a ku ni, ama kalau ka tsu fada ta kpa'a ku ni n ekiye a ni.
- ² Vuza na u tsu ya'an kamayun a yi da u tsu pana wovon u Kashile, ama a yi vuza vu modoruko kugoyo ku da u tsu goyoi.
- ³ Kadanshi ka kalau mashashau ma a kucina ku ni, ama kadanshi ka vuza vu ugboji ka tsu ere yi ta.
- ⁴ Ubuta u na wi babu anaka a vicimba, tedai a kuciya ilikulya'a? Ama ubuta u na wi n obomburon a vicimba, i ta a kuciya ilikulya ya abundai.
- ⁵ Ngan n vuza vu usubi, mayun da. ama vuza vu ngan ma a uwa, u tsu karaka ta n a uwa.
- ⁶ Vuza kugoyi u tsu lansa ta ugboji ama u su ciya ba, ama kuyeve ki na atakaci u keyevi ba.
- ⁷ Ya'an da'angi n kalau, adama ana wi n ili i na wa ku yotsongu ba.
- ⁸ Ugboji u keyevi u dada u yeve uye wa nwalu n ni, ama tsulau tsu kalau tsu tsu vakangi ta.
- ⁹ Kalau ka tsu ya'an ta ugulani n unushi, ama vuza vu usubi n kadu ka u tsu folono a cinukpa kai unushi.
- ¹⁰ Kadu dem ke yeve ta unamgbi u katsuma u ni, kpamu babu vuzana u kufuda ku yeve mazanga ma ni.
- ¹¹ Kpa'a ku vuza gbani-gbani ki ta a ku fada, ama kpa'a ku vuza vu usubi ki ta o kutopo.
- ¹² Ili i na vuma u sheshei ku dana i da uye u singai, wi ta a kubanka yi ukpa.
- ¹³ Ko a katsuma ki izoshi, ga'an ba unamgbi u katsuma wi ta punu. mazanga ma laza baci, unamgbi u katsuma wi ta punu.
- ¹⁴ Vuma gbani-gbani a tsu tsupai ki ta n ka gbani-gbani ka ni, vuza singai kpamu a tsu tsupai ki ta n kasingai ka ni.
- ¹⁵ Kalau ka tsu ushuku ta n ili dem, ama vuza vu ugboji u tsu indana ta mayin kafu u ya'an ili i yoku.

- 16 Vuma vu ugboji, utsu pana ta wovon u Kashile,
ama kalau ka tsu ya'an ta ili gogo'o babu cico'o.
- 17 Vuza vu wupa u tsu ya'an ta kakuna n tsulau,
kata a iwan vuza kusheshe ku gbani-gbani.
- 18 Vuza vu unambi u kusheshe u tsu ciya ta ili u teku u tsulau u ni,
ama vuza vu usubi katsupu kani kuyeve ku da.
- 19 Mayun vuza gbani-gbani wi ta a ku kudangu e kelime ka vuza vu usubi,
vuza ka gbani-gbani kpamu a utsutsu u vuza vu usubi.
- 20 Babu vuza na wi a kuciga vuza vu unambi,
ama vuza vu uciyi wi ta n aja'a n abundai.
- 21 Ayi vuzana u goyoi vutoku ni, u ya'an ta unushi,
ama vuza vu unasingai u da vuzana u bankai vuza vu unambi.
- 22 Vuza na u tsu fobuso ka gbani-gbani, uye u da wi a ku kasukpa ba?
Ama ucigi n usubi wi ta o ku okpo u vuzana wi o kufobuso ili i singai.
- 23 Ya'an ulinga vi ta ili i wuma,
ama vu dasangu baci a kadanshi vi ta o ku okpo vuza vu unambi.
- 24 Katsupu ka vuza vu ugboji udukuyan u da,
ama katsupu ka kalau tsulau tsu da.
- 25 Vuza kamayun u ci'isa ta wuma,
ama ka ya'an ka uwa za modoruko da.
- 26 Ayi vuzana wi n wovon u u Vuzavagudu wi ta a kuciya idashi i matana,
kpamu Vuzavagudu wi ta o ku okpo ubuta u kushedeku u muku n ni.
- 27 Wovon u Vuzavagudu u dada ubuta u wuma,
u da u ku zuwa vuma u pasa maza mu u kpa.
- 28 Tsugbayin tsu mogono tsu dada kabundai ka uma a na wi na a da,
ama uma i lo baci ba, tsugono gbani da.
- 29 Vuma na u tsu namgba katsuma ba, wi ta n kuyeve,
ama vuza vu unambi u katsuma u tsu tuka ta tsulau tsu ni e keteshe.
- 30 Kadu ki idashi ka tsu neke ta wuma i kyamba,
ama cishe'e tsu tsu shamatangu ta etele.
- 31 Ayi vuza na u doroi vuza vu unambi, u goyo ta Vuzavagudu,
ama vuza na baci de dem u bankai vuza vu unambi, u cikpa ta Kashile.
- 32 A za gbani-gbani, e le da a tsu vakangu kacikele n ka gbani-gbani ke le,
ama aza usubi a tsu ere ta kacikele n ka singai ke le.
- 33 Ugboji wi ta idashi u vuza kuyeve dem,
a li a katsuma ka wuma u alau feu u tsu yotsongu ta kacikani.
- 34 Usubi u tsu neke ta uduniya tsugbayin,
ama u nushi u tsu neke ta uduniya wono.
- 35 Mogono ma tsu pana ta u yo'o u kagbashi ku ugboji,
ama wupa u ni wi ta ubuta u vuza na u tsu ya'an ili wono.

15

- 1 Wushuki u singai u tsu tanatangu ta kadu,
ama kadanshi ku usufukpi ka tsu dangusa ta kadu.
- 2 Kelentsu ka vuza vu ugboji ke tsu neke ta kuyeve,
ama una u kalau u tsu tsuwan tsulau.
- 3 Ashi a Vuzavagudu i ta a ubuta dem,
a kinda aza a singai n aza a gbani-gbani.
- 4 Kelentsu kana ka tsu dansa kasingai, ki ta u teku tsu madanga ma wuma,
ama kelentsu ka a uwa ka tsu una ta ayinviki asingai.

- 5 Kalau ka tsu goyo ta ugbari u Dada ni,
ama vuzana dem u tsu zuwa atsuvu u pana odoki, vuza vu ugboji da.
- 6 Kpa'a ka aza usubi ki ta u uciyi wa bundai,
ama uciyi u vuza gbani-gbani u tsu tuka le ta n atakaci.
- 7 Una u vuza vu ugboji u tsu dansa ta u kuna u kuyeve,
ama kaɗu ka kalau ka tsu ya'an nanai ba.
- 8 Vuzavaguɗu u tsu iwan ta alyuka a vuza gbani-gbani.
Ama kavasa ka vuza singai ka tsu zuwai ta mazanga.
- 9 Vuzavaguɗu u tsu iwan ta uye u uma a gbani-gbani,
ama u ci ciga ta aza na a tsuya'an kasingai.
- 10 Da baci vu nusai, mayun da a takacika wu,
ayi na u iwain kulapulu wita a ku kuwa.
- 11 Ukpa n munuka mi ta a ubuta u Kashile,
tedai tamkpamu aɗu a uma a lima.
- 12 Vuza vu kugoyi u tsu ciga a dansukai ba,
u tsu bana u vuza vu ugboji ba.
- 13 Kaɗu ka mazanga ka tsu tuka ta n i meshe,
ama unangbi u kaɗu katsu una ta ayinviki.
- 14 Uma ugboji a tsu lansa ta kuyeve,
ama ilikulya'a i kalau i da da tsulau.
- 15 Wuma wa aza unambi raka wi ta tukpa n atakaci,
ama aɗu aza mazanga a makyan dem ita a katsuma ka kupana uyo'o.
- 16 U lata vu okpo n unambi n wovon u Vuzavaguɗu,
ana va kuciya udukuyan wa abundai kobolo n atakaci.
- 17 U lata vu lya'a tsuwa'a tsu babu mkpaɗi ucigi de wi baci lo,
ana va ku takuma i nyama i singai tsurala ci baci lo.
- 18 Vuza vu usuɗukpi u kaɗu u tsu dangusa ta vishili,
19 Uye u vuza vu wonvoli tukpa da u da wi n awana,
ama uye u vuza vu usubi a kaɗu ubarukpi uɗa wi.
- 20 Maku mu ugboji u tsu zuwa ta esheku a ni u pana uyo'o
ama kalau ka tsu goyo ta anaku ni.
- 21 Tsulau ili i mazanga i kajarishi i da,
ama vuza na wi n kuyeve u tsu ya'an ta ili ni derere.
- 22 Da baci odoki i lo ba, ka kuna ka tsu nangba ta
ama n odoki abundai, a tsu ciya ta u lya'i.
- 23 Yaba dem u tsu pana ta uyo'o u wu ushuki u kadanshi kasingai,
ili singai i da a ya'an kadanshi ka singai a ayin ana aga'in.
- 24 Uma ugboji a tsu tono ta uye u na u kubanka le ubuta u wuma,
adama ana wu utuka le a ubuta wu ukpa.
- 25 Vuzavaguɗu u tsu fada ta kpa'a ku vuza vu ugbamukaci,
ama u tsu kanza ta kure'e ku kagapa.
- 26 Vuzavaguɗu u tsu iwan ta kusheshe ku vuza gbani-gbani,
ama u tsu ya'an ta mazanga n kadanshi ka a singai.
- 27 Vuza kalya'a, u tsu ronoko to kpa'a ku ni atakaci,
ama ayi vuza na u iwain kalya'a wi ta a kuyongo n wuma.
- 28 Kaɗu ka vuza vu usubi ka tsu sheshe ta kafu kushuku kadanshi,
ama kelentsu ka vuza gbani-gbani ka tsu dansa ta ka gbani-gbani.
- 29 Vuzavaguɗu u tsu yongo ta da'angi n vuma gbani-gbani,
ama u tsu pana ta kavasa ka vuma vu usubi.
- 30 Imeshi i tsu zuwa ta vuma u ya'an mazanga,

- kpamu arabali a singai a tsu tuka ta n maṭana i kyamba.
- ³¹ Vuza na dem u pana odoki a wuma,
wi ta o kuyongo a kaṭsuma ka aza ugboji.
- ³² Vuza na dem u iwain ugbari, kaṭikani ka'a u goyoi,
ama vuza na baci de dem wu ushuki n kulapu, wi ta a ku ciya kuyeve.
- ³³ Wovon u Kaṣhile kuyotsongu su ku ugboji ku ḍa,
kpamu sai vu goyo kaṭikanu, yeve kaṭa vu ciya tsugbayin.

16

- ¹ Kusheshe ku kaḍu ku vuma ku ḍa,
ama ku ushuku,
ku Vuzavaguḍu ku ḍa.
- ² E kene ku vuma, ili i na u ya'in dem derere ḍa,
ama Vuzavaguḍu ḍa kashatangi.
- ³ Zuwa ka Vuzavaguḍu ulinga u nu,
ofobuso a nu tana i ta a kuciya ulya'i.
- ⁴ Ili i na Vuzavaguḍu u ya'in dem derere ḍa,
ko vuza gbani-gbani adama a kanna ka atakaci.
- ⁵ Vuzavaguḍu u tsu iwan ta vuza na de dem wi n ugbamukaci
we a ku kaṣukpa le a la'aka ubuta wa atakaci ba.
- ⁶ A ubuta wu ucigi n kuya'an kasingai, a tsu cinukpaka ta vuma u nushi,
kpamu ubuta wovon u Vuzavaguḍu,
vuma u tsu katsukpa ta ka gbani-gbani.
- ⁷ Makyan ma na vu ya'in ili i na Vuzavaguḍu wi a kuciga,
vi ta a kufuda kubonoko irala i nu yo okpo aja'a.
- ⁸ U la'a ta n kugan vu ciya kenu a uye u singai,
ana va ku bolongu n aḅundai n uye u kalya'a.
- ⁹ Vuma u tsu sheshe ta a kaḍu ka ni,
ama Kaṣhile ka ka tsu shatangu.
- ¹⁰ Kadanshi a una u mogono ki ta tsu a kaka a Kaṣhile,
ayin dem u tsu kiḍa ta a fada derere.
- ¹¹ Vuzavaguḍu u ciga ta kagisamkpatsu ka singai,
kaṭa kpamu ka wina dem ko okpo derere.
- ¹² Ngono n tsu iwan ta ka gbani-gbani,
adama ana ka singai kaḍa ka tsu zuwa tsugono tsu tsurukpa.
- ¹³ Mogono ma tsu pana ta uyo'o u kadanshi ka singai,
u tsu ciga ta aza kudansa kamayun kau.
- ¹⁴ Wupa u mogono u kutuka n ukpa u ḍa,
ama vuza na wi n ugboji u tsu ya'an ta moloko mana u taṇaṭangu mogono kaḍu.
- ¹⁵ Kasingai ka mogono tsu keleshu ka'a kana ka tsu tuka m mini ma gaḍi n lyushi,
wuma wi ta punu.
- ¹⁶ U la'a ta kuga'an vu ciya ugboji, ana va kuciya kazanariya,
u la'a ta n kuga'an vu zagba kuyeve ana vaku zagba azurufa.
- ¹⁷ Uye u vuza vu usubi u tsu katsukpa ta ka gbani-gbani,
vuzana u lapulai uye u ni, wuma u ni uḍa wi e ku ere.
- ¹⁸ Ugbamukaci u tsu tuka ta n ukpa,
kugoyi kpamu ku tsu vakangu ta vuza.
- ¹⁹ U la'a ta vo okpo vuza vu unambi vuza vu usubi,
ana va ku okpo a kaṭsuma ka aza ugbamukaci, ali na vu ciya ili a kaṭsuma ke le.
- ²⁰ Ayi na dem wu ushuki n odoki, wi ta a ku la'a ka,

vuza vu unasingai u ɗa a yi na wu ushuki n Vuzavagudɗu.

- 21 Vuza vu ugboji a tsu dekei ta vuza kuyeve,
adama ana kadanshi ku uyo'o ka ɗaɗa uma a tsu la'a n ku ciga.
- 22 Ugboji kashi ka vuma ka a ubuta wa aza ana i nu ɗa,
ama tsulau tsu tsu tuka ta alau n atakaci.
- 23 Vuma vu ugboji u tsu sheshe ta kafu u dansa,
kata tana ka danshi ka ni ka ciya wu ushuki.
- 24 Kadanshi ku uyo'o ka tsu ya'an ta an kabashi ki ishigi,
n uyo'o a kaɗu, a ku tuka n mata na i kyamba.
- 25 A kene ku vuma, wi ta n uye u na u la'i n mayin,
ama a ukocishi, ukpa u ɗa.
- 26 Kambulu ka tsu zuwa ta vuza zamalinga u dakaka u linga,
adama ana u ciga ta u cuwatangu kacikani.
- 27 Vuma gbani-gbani u tsu sheshe ta kuya'an kagbani-gbani,
kadanshi ka ni kpamu ka tsu kana ta ku tasa a na akina.
- 28 Vuza vu babu kamayun u tsu dangusa ta vishili,
vuza kuyun u tsu pece ta aja'a ni ana i dedevu.
- 29 Aza kavama, a tsu doro ta a za ni,
a li u vakangi ubuta u wa atakaci.
- 30 A yi na u tsu ya'an iyoci n ashi, modoruko ma'a wi a kuciga kuya'an,
vuza na u tsu ya'an iyoci n una uni, ka gbani-gbani ka'a wi a kuciga ku ya'an.
- 31 Kanji kari, okokolo a tsugbayin a ɗa,
katsupu ka'a a wuma u vuza vu usubi.
- 32 U lata n kuga'an vu okpo vuza vu u kani u kaɗu, ana va ku okpo vuza vu utsura,
u la'a ta kpamu n kuga'an vu fuda kacikani, u la'a u likuci.
- 33 Uma a tsuya'an ta kazagba adama ana e yeve i na i ga'in,
ama Vuzavagudɗu a yi ɗa ka zagbi.

17

- 1 U la'a ta n kuga'an vu lya'a tsuwa babu kusan n kaɗu ida shi
an va kulya'a tsuwa tsu kaɗiva a kpa'a ku vishili.
- 2 Kagbashi ku ugboji, ki ta a kulya'a tsugono
a kpa'a ku maku ma na ma tsu tuka n wono,
ali u ciya upecu wi ili yi ukani derere tsu vuza te punu a kpa'a ka.
- 3 Azanariya n azurufa n akina a tsu kondo le,
ta Vuzavagudɗu u tsu kondo kaɗu nannai.
- 4 Vuza gbani-gbani, u tsu zuwaka ta atsuvu wi ili i gbani-gbani,
kaya'in ka uwa ka tsu bonoko ta n asuvu a ni u vuza na u tsu dansa u kuna u
kavama.
- 5 Vuza na baci de dem ugoyi vuza vu unambi, u shika ta Kashile ka na ka ya'in ni,
vuza na u ya'in mazanga adama unangbi u vutoku wi a kulaka ubuta wa atakaci
ba.
- 6 U ga'in wu nkoshi ntsukaya n ɗa,
uga'in u muku kpamu i sheku i le i ɗa.
- 7 Kadanshi kasingai ka tsu untsa n kalau ba,
ko tana a uwa untsa n vuza kelime.
- 8 Kalya'a ki ta an katali ki ili mereve a ashi a vuza na u nekei a ɗa,
ubuta u na u kpatalai dem derere ɗa.
- 9 Vuza na u cinukpai u nushi, ucigi u ɗa wi a kulansa,
ama vuza na u tsu reme u nushi a kaɗu, u tsu pece ta aja'a e dedevu.
- 10 Ubarangi u kute u yawa ta vuza na wi n kuyeve u yeve

- n ulapi u kalau amangatawun.
- 11 Vuma gbani-gbani u tsu zuwa ta kaci o kugoyi koci,
i ta a ku su'uku yi n vuza unambi wa asuvu a yali kata a lapai.
- 12 U kula'a ta n uga'in vuza u gasa m makunzukurunzu vuza wupa,
vuza na e pecei ni n muku n ni,
an vuza wa ku gasa n kalau a katsuma ka tsulau tsu ni.
- 13 Vuza na u tsupai kasingai n ka gbani-gbani,
ka gbanigbani ki a ku kasukpa kpa'a ku ni ba.
- 14 Ugiti u vishili, wi ta an kuyene ku mini ku na ku peciki,
sai a shamkpa ma'an ali babu ma lya'a kelime.
- 15 Vuza na wu utukai vuza vu unushi,
n vuza na u takacikai vuza vu usubi
dem vu le ili yu unata i da u Vuzavagudu.
- 16 Gbani da a una ikebe adama ana a lansa ka kalau kuyeve,
adama a na wo okpoi a yi vuza vu usubi da ba.
- 17 Kaja'a ka tsu ya'an ta ucigi ayin tutu,
vutoku kpamu adama a ma bankanai ma'a a matsai ni.
- 18 Vuza vu babu kusheshe da koci,
u kudika amiki a kutan ku vutoku vu ni.
- 19 A yi na wi a kuciga unushi, vishili vu da wi a kuciga,
A yi na kpamu u ma'in mashilya mu uga'di u karai n ayi wi ta a kulansa ka
kacikani munuka.
- 20 Vuma vu kadu ka gbani-gbani u ci ciya kulya ku kelime ba,
vuza na de dem u tsu dansa a uwa u tsu uwa ta atakaci.
- 21 Ili ya atakaci da vuma u matsa maku kalau,
dada vu kalau u tsu yongo n mazanga ba.
- 22 Kadu ka mazanga, aguma asingai da,
ama kadu ku unambukatsuma u tsu dekpengu ta vuma.
- 23 Vuma gbani-gbani u ci'isa ta kalya u sokongi
adama ana u sabasa afada a mayun.
- 24 Vuza vu kuyeve, u tsu sheshe ta ka kuna ku ugboji,
ama kalau ki ta a kindi ku kavama.
- 25 Kalau ka maku ili ya atakaci da u dada ni,
ili yu unambukatsuma i da kpamu u vuza na u matsai ni.
- 26 Wi n uga'in a ya'anka vuza vu babu unushi afada ba,
ko a faba vuzagbayin adama a kamayun ka ni.
- 27 Vuza na u tsu dansa ke nu, keyevi ka'a,
kpamu ayi na wi n kadu ka yuwu keyevi ka'a.
- 28 Ko kalau feu u pada baci bini, a tsu dikai ta vuza vu ugboji da,
da baci u padai bini udansai ka kuna ba,
uma i ta a kudika yi keyevi.

18

- 1 Vuza na u tsuya'an cija'a ba,
utsu lansa ta u ciya kulya'a ku kelime ku ni koci,
u tsu iwan ta n odoki ana i a singai.
- 2 Kalau ka tsu pana uyo'o u ciya kuyeve ba,
ama u tsu pana ta uyo'o u dansa kusheshe ku ni koci.
- 3 Makyan mana ka gbani-gbani ka tawai, kugoyi feu ki ta tawa,
kobolo n unambi u kasingai, i ta a kuciya kugoyi.
- 4 Kadanshi ku una u vuma, ki ta n ugayi tsu mini,

ka_{sh}i ku ugboji tankpamu ki ta_u uteku tsu kudolu ku mini mana mi e kuyene.

- 5 U ga'an vu ya'an_a vuma gbani-gbani kasingai,
ko vu sa_nka_u vuza vu babu unushi usu_{bi} ba.
- 6 Kadanshi ka kalau ka tsu tuka_u ta_n kunani,
una_u u ni u tsu ronokoi ta_u ula_{pi}.
- 7 Kadanshi ka kalau ka tsu unai ta,
una_u u ni u tsu okpoi ta_u maza.
- 8 Kadanshi ka vuza kuyun, ki ta_u tsu ilikulya yu uyo'o,
a kugida_{la} a ku uwa a i kyamba.
- 9 Ka iwain ku ulinga,
kaja'a_u ka vuza kulanga_{su} ka'a.
- 10 Kula ku Vuzavagudu tsu mashilya mu utsura ma a,
vuma vu usu_{bi} u tsu suma ta_u u uwa u da_sangu n ma_{ta}na.
- 11 U vuza vu uciyi, udukuyan u ni tsu likuci yi nshilya n da.
a kusheshe ku ni, udukuyan uni u kara'i tsu mashilya mu ugadi.
- 12 Ugbamukaci u tsu vakangu ta_u vuza,
ama uka_{ni} u kaci u tsu tuka_u ta_n ucikpi.
- 13 Vuza na baci wu ushuki kadanshi babu u pana,
tsulau tsu da n ili i wono i ni.
- 14 Ayinviki ki a vuma i ta_u a ku fuda kugbama a suvu nu mba_{la},
ama vuma na ayinviki a ni a takpai apa, ka ni ko kotso ta.
- 15 Ka_{du} ka vuza ugboji ayin tutu ki ta_u a kulansa uye u kudoku kuyeve,
atsuvu a vuza vu ugboji a tsu lansa ta_u kuyeve ayin tutu.
- 16 Kune'e ku tsu bayuwa ka_u ta_u utsutsu,
ali ku banka wu ubuta_u u ku ene uma gbagba'in.
- 17 Vuzana u tukai kadanshi ka_u ni n ugiti, u tsu okpo ta_u adanshi a yi da vuza kamayun,
sai ayin ana vuza yoku wu utai u ya'ankai ni kece bi'i.
- 18 Kazagba ka'a ka_u tsu tuka_u kananai uteku,
ayi da u tsu pece a ka_{tsu}ma_u ka aza utsura.
- 19 Banka aza nu ele tana i ta_u a ku ere wu tsu mashilya mu utsura,
ama vu shilika_u baci n ele, i ta_u a ku bayangu ku utsutsu.
- 20 Adama a katsupu ka kadanshi ka_{nu},
tsu nanai tsu da vi a kuciya wuma.
- 21 Ukpa n wuma wi ta_u a utsura u kelentsu ka_u nu,
aza ana a cigai ka'a i ta_u a kula'a uciyi u le.
- 22 Vuza na u ciya_u vuka, u ciya_u ta_u ili singai,
urotu wu uciyi mapasa ma singai ma'an u Vuzavagudu.
- 23 Vuza vu unambi u tsu ya'an ta_u kadanshi n kala_{ka}tsu ka kulansa asuvayali,
ama vuza vu uciyi u tsu neke ta_u wu ushiki babu asuvayali.
- 24 Cija'a_u tsu yoku tsu tsu geshe ba,
ama cija'a_u tsu yoku ci ta_u n kamayun ali ka la'i ka aza nu.

19

- 1 U la'a ta_u n kuga'an vuza vu unambi a ka_{tsu}ma_u ku unambi u ni n kamayun,
ana a kudana wo okpo ta_u kalau vuza vu kadanshi ka a uwa.
- 2 U ga'an vuma u yongo babu kuyeve ba,
ko kpamu vu okpo vuza na u tsu ci ya'an ili gogo'o vu langasa uye.
- 3 Ayin a na baci tsulau tsu vuma tsu vakangi vuma,
kata ka_{du} ka ni ka kana wupa n Vuzavagudu.
- 4 Uciyi u tsu bolongu ta_u aja'a_u n abundai,

- ama kaja'a ka na vuza vu unambi wi n ka'a u tsu iwain ta.
- ⁵ Vuza maga'an ma a uwa wi a ku sa'wa ku la'aka a ubuta wa atakaci ba, ta feu kaya'in ka uwa nanai, a yi feu wi a ku kasukpa ba.
- ⁶ Yaba dem u tsu lansa ta mapasa ma singai a ubuta u vuza na u tsu neke bari, yaba dem u ciga ta wo okpo kaja'a ka vuza na u ci neke kune'e kau.
- ⁷ Da baci a zani a iwain ni adama unambi u ni, ni dai tamkpamu vuma va u ku kotso'o so n aja'a ni? Ko ni dai baci u folonoi le, babu vuza na u kupana ka yi.
- ⁸ A yi vuzana u ciyai ugboji, wuma u ni u da u cigai, a yi vuzana u we erei kuyeve kpamu wi ta a ku baruwa.
- ⁹ Maga'an ma a uwa mi a ku la'aka a ubuta wa atakaci ba, ta feu nannai kaya'in ka a uwa ki ta a ku kuwa.
- ¹⁰ U ga'an kalau ka ya'an idashi mazanga ba, nannai kpamu u la'a ta n gbani-gbani kagbashi ka lya'a tsugono wu ngono.
- ¹¹ Ugboji u vuma u tsu neke yi ta ukani u kadu, ucikpi u ni ufa u cinukpa n unushi.
- ¹² Wupa u mogono wita tsu yura i kawu, ama kasingai ka ni ka tsu tuka ta n unasingai tsu ciza.
- ¹³ Kalau ka maku ka tsu ronoko ta dada vu ni atakaci, vuka vu vishili vi ta tsu ufa kpi u mini.
- ¹⁴ Kpa'a n uciyi ili yi ukani i da a ubuta wi isheku, ama vuka vu mariki a ubuta u Vuzavagu du da,
- ¹⁵ Wonvoli u tsu zuwa ta vuma alavu abundai, vuza na u tsu iwan ulinga tamkpamu wita a kutakacika.
- ¹⁶ Vuza na u tsu ere kadanshi, wuma u ni u da wi e ku ere, ama vuza na u tsu kpa da ku zuka n uye u ni, wita a ku kuwa.
- ¹⁷ Vuza na baci de dem u tsu ya'an kasingai u vuza vu unambi, Vuzavagu du da wi e kuneke kutan, wi ta kpamu a kuciya katsupu a ili i na u ya'in.
- ¹⁸ Gbara maku ma nu, adama ana n tsu nannai uzuwi u kadu wita punu, ka ta vu banka unangbi u ni ba.
- ¹⁹ Vuza vu usufukpi u kadu wi ta a ku so'o atakaci, da baci vu utukai ni kute, sai vu doku kpamu vu utukai.
- ²⁰ Zuwa atsuvu vu pana odoki, kata vu isa kuyotsongusu, adama ana kannu ko yoku vi ta o ku okpo vuza vu ugboji.
- ²¹ Kusheshe ku kadu ku vuma ki ta n abundai, ama kusheshe ku Vuzavagu du ku da koci ki a kushana.
- ²² I na a cigai u vuma i da da ucigi, u la'a ta n ku ga'an n vuza vu unambi an vuza na u tsu dansa a uwa.
- ²³ Wovon u Vuzavagu du u tsu neke ta wuma, ka ta tana vuza u ciya ku uvuka, babu ili i na i kuciya.
- ²⁴ Kowonvoni ka tsu uka ta kukiye a mevene ma kusan, ama wi a kufuda wa banka una u ni ba.
- ²⁵ Gbara vuza kugoyi, vuza vu unambi u kusheshe wi ta a kuya'an ugboji, dansuka keyevi, wita o kudoku n kuyeve.
- ²⁶ Vuza na baci de dem u takacikai Dada ni da kpamu u lokei anaku ni a kpa'a, maku ma'an mana ma tsu tuka n wono n kugoyi.
- ²⁷ Maku maya da baci vu kasukpai kupana kuyotsongusu, vita a kucinukpa n ili i na vu yevei de.

- 28 Maga'an ma a uwa u tsu ya'an ka ta afada a mayun kavama,
vuma gbani-gbani u shatangu ta una u ni n kawuya ci ilikulya.
- 29 A fobuso ta atakaci adama aza a kavama,
macaka kpamu adama a kalau.

20

- 1 Makyān ili modoruko i da, ili ku so'o yu utsura i tuka n vishili i da,
Yaba dem vu na ma vakangi wi nu ugboji ba.
- 2 Usudukpi u wupa u mogono u tsu zuwa ta kuje'e ke ki ikyamba, uteku tsu yura i
kawu,
yaba dem vu na u zuwai ni wupa wi ta a ku kuwa.
- 3 Ili i tsugbayin i da vuma wu utuka kacikani ubuta u vishili.
- 4 Vuza wonvoli u tsu cimba kashina n lyushi ba,
kata ayin a vukya'a a yawa baci wo okpo lekefi.
- 5 Kusheshe ku kadu ku vuma ki ta an mini mu ugavi,
vuza na wi n kuyeve da koci wi a kurono ma'a.
- 6 Uma n abundai a tsu sala ta ukuna wu ucigi u le,
ama yayi wa kufuda kuciya vuma vu usubi?
- 7 Vuza usubi u ci ya'an ta nwalu n singai,
aza unasingai a da muku n na mi a kutawa n kacapa kani.
- 8 Mogono ma na mi idashi a kakuba ka afada,
n ashi a ni da wi a ku utuka aza gbani-gbani raka.
- 9 Ya yi wa kufuda wa dana, <<Mpa n cidatangu ta kadu kaya,
m buwa nu unushi u yoku ba>>?
- 10 Kagisamkpatsu ka uwa n ka modoruko,
raka vu le ili yu unata i da u Vuzavagudu.
- 11 A tsu yeve ta muku n kenken a ubuta wu ukuna wi ili i na u tsu ya'ansa,
i ta a kufuda kuyeve ko kuyongo ku le ku singai ku da, ko ku mejege.
- 12 Atsuvu adama a kupana, ashi kpamu adama e ku ene,
Vuzavagudu da u ya'in le raka.
- 13 Kata vo okpo vuza va alavu ayin tutu ba, adama ana talo unambi wi a ku kana wu.
bayuwa ashi a nu, vi ta a kuciya ilikulya ya abundai.
- 14 <<Katsuli ka tsu dana ta ili ya i ga'an ba, ko kenu,>>
ama makyān ma na baci u lazai, ka ta u ya'an aradi u dana u ciya ta ili i singai.
- 15 Azanariya n atali a singai i ta lo gbani,
ama una u na u tsu dansa ka kuyeve, u la'a le ta n ku ga'an raka.
- 16 Isai motogu ma vuza na u shamgbai tsu magan mo komoci ka na kalya'i kutan,
remei ucanuku u ni wo okpo magan adama o komoci ka.
- 17 Ilikulya i na a ciyai a uye wa a uwa yi ta n uyo'o u kulya kau,
ama a ukocishi wita o ku okpo an kayala a una.
- 18 N odoki a da kakuna ka tsu ga'an,
lansa odoki a ugboji kafu vu bana kuvon.
- 19 Vuza na u tsu kara'a n udansai a uwa, u tsu palukpa ta ili i na yi u sokongi,
adama nanai, ya'an dangi n vuza vu motonu ma abundai.
- 20 Da baci vuza u shikai dada ni ko anakpa ni,
makuni ma ni mi ta a ku kuwa e mere ma kayimbi.
- 21 Ili yu ukani i na a ciyai gogo'o a ugiti,
wi o ku okpo wu unasingai a ukocishi ba.
- 22 Kata vu dana, <<Mi ta a kutsupa ka gbani-gbani,>>
Ama kasukpa Vuzavagudu, a yi da u ku wawa wu.

- 23 Kagisamkpatsu ka a uwa ili yu unata i da u Vuzavagudu,
kagisamkpatsu ka uwa ka ga'an ba.
- 24 Nwalu n vuma dem, Vuzavagudu da u fobuso,
ni dai vuma u kufuda kuyeve uye una wi o kutono?
- 25 Maza ma'a u vuma u reme ili i yoku babu kusheshe
kata n kacapa kpamu u ciba n uzuwakpani u ni.
- 26 Mogono mu ugboji ma tsu utuka ta uma a gbani-gbani,
kata kpamu u takacika le babu asuvayali.
- 27 Ayinviki a vuma kutashi ku da ku Vuzavagudu,
u tsu lana ta ali a kadu ka ni n kusheshe ku ni.
- 28 Ucigi kobolo n kamayun ka tsu kanza ta mogono,
kakuba ko tsugono ka ni ka shamgba a ubuta wu ucigi.
- 29 Uga'in wa adangan wi ta a utsura u le,
ama uga'in wu nkoshi tankpamu wu da da kanji kari.
- 30 Ulapi wu usudukpi u tsu utuka ta ka gbani-gbani,
u tsu cidatangu ta kadu n kusheshe raka.

21

- 1 Kadu ko mogono ki ta tsu mini mo kudolu
a kukiye ku Vuzavagudu,
Vuzavagudu tsu vadalukpai ta ubuta una wi a kuciga dem.
- 2 Vuma wi ta a kusheshe uye u ni mayin da wi,
ama Vuzavagudu utsu gisanke ta kadu.
- 3 Kuya'an kamayun n usubi,
u la'a ta alyuka wishi ubuta u Vuzavagudu.
- 4 Ugbamukaci n aradi,
dada makuni ma aza gbanigbani.
na lo va tana unushi ufa.
- 5 Kusheshe ku mariki kpamu ku tsu neke ta uciyi wa abundai,
ama vuza na u sheshe gogo'o u tsu okpo ta n unambi.
- 6 Uciyi u na uma a ciyai ubuta wa elentsu a uwa,
u tsu kotso ta an kanga,
kpamu u tsu banka ta vuma ubuta wu ukpa.
- 7 Unambi wu usubi wa a za gbanigbani wi ta a ku purangu le u lazaka,
a dama na a iwain ta kuya'an ili i na yi i mariki.
- 8 Uye u vuza vu u nushi u tsu yongo ta n o kondo,
ama kadu ka vuza vu babu unushi ka ci ya'an ta kamayun.
- 9 U kula'a ta n kuga'an vu dasangu a kunu ku kenu pulai,
ana va kudasang asuvu a kpa'a ku gbayin n vuka vu vishili.
- 10 Kadu ka vuza gbanigbani ka ci sheshe ta kuya'an kagbanigbani,
u tsu pana asuvayali a vuza na i a idashi dedevu ba.
- 11 Makyan mana baci a takacikai aza a kugoyi,
vuza vu unambi u kusheshe feu u ci ciya ta ugboji.
makyan ma na a ya'ankai vuza vu ugboji kadanshi,
utsu doku ta n kuyeve.
- 12 Kashile, vuza vu usubi, u tsu zuwa ta ashi a kpa'a ku vuza ka gbani-gbani,
utsu goyo ta aza gbanigbani ali a namgba.
- 13 Vuma u kpanduku baci atsuvu a ni adama a mashe ma vuza vu unambi,
ayi feu wita a kuya'an mashe ma kulansa ubanki,
ama wi tana feu a kuciya wushiki ba.

- 14 Kune'e ku usokongi ku tsu loko ta wupa,
kalya kpamu ka va'anku ta wupa u gbayin.
- 15 Ukuna u mazanga ufa u vuza vu usubi,
a ya'an afada a mayun,
ama u vuza gbani-gbani, ili yi unangbi u katsuma i da.
- 16 Vuma na u puwankai a ubuta u cico'o,
wi ta a kuvuka o kobolo ka akpisa.
- 17 Vuza na de dem u cigai kupana ku uyo'o, wi ta o ku okpo vuza vu unambi,
vuza na de dem u cigai manyan n mani'in,
wi a ku sa'awa ku okpo vuza vu udukuyan ba.
- 18 A tsu takacika ta vuza gbanigbani adama na isa vuza vu usubi,
vuza vu babu kamayun kpamu
adama ana isa vuza kamayun a kadu.
- 19 U lata n kuga'an vu dasangu a ka kamba,
ana va kudasingu n vuka vu wupa n vishili.
- 20 A kpa'a ku vuza vu cico'o ubuta u kufobo ilikulya m mani ma singai u da.
ama kalau ka tsu lya'a ta ili i ni i na wi n i da raka.
- 21 Ya ba dem vu na u lansa usubi kobolo n ucigi,
u ci ciya ta wuma, n uciyi n tsugbayin.
- 22 Vuza vu cico'o vi te u tsu lya'a ta likuci i gbangam,
vuna a fudi o kuvon i a kpa'a ku ni,
ali u boso mashilya mana i a kukefedeke apa.
- 23 Vuza na de dem u kanai una u ni n kelentsu ka ni,
u tsu ere ta kacikani a ubuta wa atakaci.
- 24 Vuza vu ugbamukaci n vuza va aradi,
vuza ku kugoyi da kula kuni,
u tsuya'an ta ili n kugoyi n aradi.
- 25 Mali ma vuza wono mi ta o ku okpo ukpa uni,
adama ana ekiye a ni a iwan ta ku ya'an u linga.
- 26 Kanna lakam uma a gbanigbani a tsu dakaka ta adama a na a ya'an modoruko,
ama vuza vu usubi u tsu dakaka ta adama na u neke bari.
- 27 Alyuka a vuza gbanigbani ili yu unata i da,
be le kune'e ku na a tukai n kusheshe ku gbanigbani.
- 28 Maga'an ma uwa mita a ku takacika,
ama i ta a ku desukpa vuza na u tsu dansa kasingai.
- 29 Uma a gbanigbani a tsu dika ta kacikale e yeve ta ili raka,
ama a za usubi a tsu sheshe ta u kuna wi na a kuya'an.
- 30 Babu ugboji, ko kuyeve, ko odoki
a na a kula'a Kashile.
- 31 A tsu fobo so ta ko odoku adama a kanna ka kuvon,
ama ulyai u Kashile u da.

22

- 1 Kula ku usingai ku la'a ta udukuyan wa abundai,
mapasa ma singai ma la'a ta uciyi wa azurufa n wa azanariya.
- 2 Vuza vu uciyi n vuza vu unambi ili i te i da,
adama a na Kashile ka'a ka ya'in le dem.
- 3 Vuza vu usubi u ce ene ta kawuya kata u shedeku,
ama kalau ka tsu uka ta kaci ka ni kata ta na u takacika.
- 4 U kani u kaci n wovon u Kashile,
udukuyan u da n tsugbayin n wuma.

- ⁵ Awana n maza i ta uye wa aza a gbani-gbani,
 vuza na dem u fobusoi kadu ka ni wi ta a ku ya'an da'angi n a le.
- ⁶ Yotsongu maku uye u na wa ku tono,
 ko u kutsa ba ci wi a kucinukpa nu da ba.
- ⁷ Vuza vu uciyi u tsu lya'aka ta vuza vu unambi tsugono,
 vuza kutan kpamu kagbashi ka'a e kiye a ka nekei.
- ⁸ Ya ba dem vu na uca'i ka agbanigbani, wi ta ku kya'a kagbanigbani,
 kpamu kalangu ka modoruko ka ni ki ta o ku kodo.
- ⁹ Ya ba dem na u tsu neke bari wita a ku ciya unasingai,
 adama ana ilikulya i ni i da u tsu pece ke aza unambi.
- ¹⁰ Utuka vuza kugoyi, yeve kata vishili vu kotso,
 kata vishili n ishikushi i kotso.
- ¹¹ Ayi na u tsuya'an kasingai kata u dansa mayin,
 wita o ku okpo kaja'a ko mogono.
- ¹² Ashi a Kashile i ta a kinda kuyeve,
 ama u tsu taduku ta kadanshi ka gbanigbani.
- ¹³ Korogo ka tsu dana ta, <<Kawu wita lo pulai.
 mu'uta baci wita a ku una mu uye.>>
- ¹⁴ Una u kashakanlai kpenle ku ugavi ku da,
 vuza na Kashile ki a wupa n ayi wita a ku yikpa a ku da.
- ¹⁵ Tsulau cita ugbaburangi n kadu ka maku,
 ama mashashau mu ugbari mi ta o ku lokoi u da.
- ¹⁶ Vuza na de dem u takacikai vuza vu unambi adama ana u doku udukuyan u ni,
 ko kpamu u nekei vuza vu udukuyan ili, wi ta a ku okpo n unambi.
- ¹⁷ Zuwa atsuvu vu pana kadanshi ka vuza vu ugboji,
 kata vu ya'an cico'o a kadu ka nu,
- ¹⁸ adama ana, wita a kuga'an, da baci vu zuwai le a nu,
 da dem vu le a ciyai idashi una u nu.
- ¹⁹ Adama ana kamayun ka nu ko yongo u Vuzavagudu,
 n yotsongu wu ta e le anana.
- ²⁰ Kadanshi ka kamangankupa ka'a na kana n dana kai nu,
 kadanshi ko odoki n kuyeve ba,
- ²¹ adama ana n yotsongu wu ili i na yi kamayun,
 adama ana vu neke wushuki u mayun.
- ²² Kata vu yansa vuza vu unambi, adama ana wi nu unambi ba,
 ko kpamu vu doro aza unambi ubuta wa afada,
- ²³ adama ana Vuzavagudu u tsu shamgba ta adama e le,
 kata wu una wuma u vuza na u yansai le.
- ²⁴ Kata vu ya'an cija'a n vuza wupa ba,
 kata vu gbaba kacikanu n ka ya'in ka vishili ba,
- ²⁵ Talo va tono uye u ni
 kata vu uka kacikanu a maza.
- ²⁶ Kata vu ushuku ku tsupa ka vuza kutan ba,
 ko kpamu vu okpo magan adama vuza kutan ba,
- ²⁷ adama ana da baci vi n ili i na vu kutsupaka ba,
 i ta a ku dika kajiba ki iva'in ka nu a laza ka.
- ²⁸ Kata vu takpa katali ka kure'e ka aza a cau,
 kana ikaya i nu i shikpai ba.
- ²⁹ Vu tsu e ene ta kafudi ku ulinga ubuta wu ulinga u ni?
 U tsu shamgba ta e kelime ko ngono,

ama wa ku shamgba u ya'an ka aza ana e yevei ni ulinga ba.

23

- ¹ Da baci vu daṣangi kulya'a ilikulya n mogono,
laṇa kaṭa vindana mayin i na yi e kelime ka nu.
- ² Avu vuza kalya ḡa baci,
to, reme kaṣikanu,
- ³ Kaṭa vu ya'an mali mi ilikulya i ni ba,
adama ana i ḡaḡa cico tsu nu ba.
- ⁴ Kaṭa vu takacika kaṣikanu adama a kulansa udukuyan ba,
gbojo ko kaṣikanu adama ana vu suma ka'a,
⁵ adama ana, ayin ana baci de dem vu laṇai u ḡa wi ta o ku kotso,
adama ana sawu ḡa o tsu topo evelyu,
a tsu imkpi tsu shafu gaḡi a Kaṣhile.
- ⁶ Kaṭa vulya ilikulya i vuza vu ulyopi ba,
kaṭa vu ya'an mali mi ilikulya yu uyo'o i ni ba,
- ⁷ adama na ayi vuza cico ci na wa kuna ḡa.
Kaṭa u dana<<Lya'i n i so'i.>>Ama kaḡu ka ni ki lo kobolo n aḡa ba.
- ⁸ Vi ta a kushama i kenu i na vu lya'i va,
kaṭa vu laṇaṣa kadanshi ka singai ka nu.
- ⁹ Kaṭa vu ya'an kadanshi atsuvu a kalau ba,
adama na wita a kugoyo ugboji u kadanshi ka nu.
- ¹⁰ Kaṭa vu muḡa urotu u kure'e wi idika u tsumani ba
ko kpamu vu pasa visa ashina a mkpan ba,
- ¹¹ adama ana kishi ke le, vuza vu utsura ḡa,
wita a ku shamgba adama e le kaṭa u shilika n na vu.
- ¹² Zuwa asuvu, kaṭa vu pana kuyotsongu,
vu zuwa atsuvu a nu kpamu ubuta u kadanshi ku ugboji.
- ¹³ Kaṭa vu kaṣukpa ku gbara maku ba,
adama na ko ninidai baci vu lapai ni wi a ku kuwa ba.
- ¹⁴ Adama na ḡa baci vu lapai ni n kafabatsu,
vu baṇka ta wuma u ni ubuta wa atakaci a munuka.
- ¹⁵ Maku mava, ḡa baci vu gbojoi,
kaḡu kaṇa feu ki ta o ku yokpo.
- ¹⁶ Wuma u va u kuya'an ta maṇaṇa,
ḡa baci unau nu udanshi kasingai.
- ¹⁷ Kaṭa vu ya'an tsurala tsu vuza vu unushi ba,
ama ayin tutu vu yongo n tsurala tsu wovon u Kaṣhile.
- ¹⁸ Da baci vu ya'an nanai, vi ta a ku ya'an maṇaṇa a ayin a kelime,
kpamu Kaṣhile ki ta a ku ya'an kawu i na vu cigai u ya'an ka wu.
- ¹⁹ Maku mava, zuwa atsuvu mayin vu pana adama na vu ciya ugboji,
kaṭa vu zuwa kaḡu ka nu uye u singai.
- ²⁰ Kaṭa vu gbaḡa kaṣikanu n oso'i ba,
ko kpamu aza kalya ba,
- ²¹ adama na oso'i kobolo n aza kalya a i ta o kokpo aza unambi,
kaṭa agbaḡiki a pala le n akashi.
- ²² Pana kadanshi ka eshevu a yi na u neke nu wuma,
kpamu kaṭa vu goyo anaḡu a nu a ayin a na u kuci ba.
- ²³ Tsula kamayun ka ta vu denge ba,
kaṭa kpamu vu ciya ugboji n ugbari n kuyeve.

- 24 Muku mu usubi n tsu zuwa ta i sheku e le mazanga.
 25 Ya'an i na dada nu n anakpa nu a kuya'an mazanga,
 kata kpamu vu kasukpa anakpa nu a na a maci nu feu a ya'an mazanga.
 26 Maku ma va, neke mu kadu ka nu,
 kata vu kasukpa ashi a nu o tonu uye u va.
 27 Adama ana kashakanlai kpenle ku da ku ugavi,
 vuka vu vuza kpamu uye wa atakaci u da.
 28 U tsu vaku ta a ku vana an vuza magalka,
 kata u kana ku doku kabundai ka aza tsugbani.
 29 Ya yi da wi a malapa mu? Ya yi da wi u namgbi u katsuma?
 Ya yi da u tsu zama vishili babu unushi? Ya yi da u tsu kana mololo an de'en ni?
 Ya yi da vuza na wi n muna babu munlai?
 Ya yi da tsu yongo n ashi a shili?
 30 Ayi da vuza na u ci geshe ubuta u kuso'o ku mara,
 Aza na u tsu kana kuso'o mara icu'u kakau.
 31 Kata vu kasukpa mara ma langasa wu ba,
 ko ana mo okpoi ushili n uga'in u kene,
 nu uyo'o u kuso'o.
 32 Kata u koci u kana kuluma yi an koko,
 a matafaka an kudyabu.
 33 Kata ashi a nu a kana kene ili kakawu,
 kata vu kana kusheshe u kuna n kadanshi ka kavama.
 34 Kata vokpo an vuma na u vaki a mala,
 ko an vuma na wi a katalala gadi vu madanga ma kpantsu a mini.
 35 Kata vu dana, ai vuza yoku u lapa mu ta, <<Ama u foro mu ba,
 a lapa mu ta ama n pana n bala ba.
 Wanai da ma ku jimgba n so'o ma yoku.>>

24

- 1 Kata vu ya'anka uma a kavama tsurala ba,
 ko vu ya'an mali ma kuyongo n a le ba,
 2 adama na kadu ke le, ka ci sheshe i yoku ba, sai vishili,
 unau u le kpamu sai kavama.
 3 N ugboji u da a ma'in kpa'a,
 n ubuta u kuyeve u da kpamu da kushamgba yi,
 4 n ubuta u kuyeve u da a shatangi unu
 n ucanuku u singai raka n uciyi.
 5 Vuza vu ugboji u tsu ya'an ta n utsura,
 keyevi kpamu ka tsu lya'a ta kelime n kudoku n utsura,
 6 adama na ubuta wu ugboji u uma u da a tsuya'an kuvon,
 kpamu ubuta wa odoki u uma u da a ci ciya u lya'i.
 7 Ugboji wi ta n atakaci a kuyeve ubuta u kalau,
 a u ubuta u kadanshi uma a tsu fuda a dansa u kuna u mariki ba.
 8 Ya ba dem na u tsu sheshe kuya'an ka gbani-gbani,
 a ku dekei ta, mogono ma vishili.
 9 Kusheshe kuya'an ka gbani-gbani, u nushi u da,
 vuza kugoyi kpamu ili yu unata i da ubuta u uma.
 10 Da baci vu o'oi a kanna ka atakaci,
 mayun da an vi nu utsura ba.
 11 Isa aza na i a kurono a ku banka ubuta u munuka,
 Geshe aza na i a katambalusa a ku bana u kpi'isa.

- 12 Da baci vu danai, <<Mpa n yeve ili nampa ya ba,
adama nanai mpa, ili i bura mu ba.>> Cibai an Kashile ka yevei i na ci ya'an,
kpamu u yeve ta i na ci a kusheshe,
ashe wa ku tsupa ka tsu derere vi na tsuya'an va ba?
- 13 Maku maya, lya'a ishigi, adama i da yi ta n ugain.
kpamu kudakpa ku kabashi ki ishigi ko tsu yokpo ta una.
- 14 Yeve an ta ugboji wi a kadu ka nu nanai,
da ba ci vu ciyai u da, vi ta a kuyongo n apa kelime,
kpamu apa a nu i a ku puwanka ba.
- 15 Kata vu va'anku a kava'awan tsu vuma gbanigbani, a kpa'a ku vuza vu usubi,
kata vu langasa kpa'a ku vuza vu usubi ba,
- 16 adama na vuza vu usubi u su yikpa ta ku cindere kata u danga kpamu,
ama u namgbi u te u tsuna ta aza gbanigbani.
- 17 Kata vu ya'an mazanga, adama ili gbanigbani i na i ciyai vu rala nu ba,
kpamu kata vu ya'an mazanga a ayin ana u fatatsai u yikpai ba,
- 18 talo, Vuzavagudu wa kene, kata u namgba katsuma,
kata kucikpa u vadalukpa wupa u ni.
- 19 Kata vu takacika kacikanu adama vuza gbanigbani ba,
kpamu kata vu ya'an tsura tsa aza gbanigbani ba,
- 20 adama na vuma gbanigbani wi n apam kelime ba,
kutashi ku vuza gbanigbani ki ta a ku kima.
- 21 Maku ma va pana wovon u Kashile n mogono,
kpamu kata vu gbaa kacikanu n akarashi ba,
- 22 adama ana kawuya ki ta a ku danga n moloko we le,
ya yi u yevei uteku u munuka ma na dem vu le a ku tuka?

Kadanshi ka abundant ka aza ugboji

- 23 Nava feu kadanshi ka aza ugboji ka.
- 24 Ya ba dem vu na baci de dem u danai vuza gbanigbani, <<Avu vu nusa ba,>>
uma i ta a kuya'an kai una, kata uduniya kpamu e ne unata u ni,
- 25 Ama aza na de dem u tsu dansuka vuma gbanigbani wita a kuciya unau usingai,
unau usingai wa abundant wi ta a ku cipa wa le.
- 26 Vuza dem u danshi kamayun
u yotsongu ta cija'a ci singai.
- 27 Lapula bi'i ulinga u nu raka pulai,
kotso ku lapula ili ya ashina i nu raka,
kata yeve a ukocishi vu ma'a kpa'a ku nu.
- 28 Kata vu neke nga'an adama vu toku nu babu ili ba,
kata vu dansa a uwa ba.
- 29 Kata vu dana <<Mpa sai n tsupa u teku tsu na u ya'an kai mu ba,
n ku tsupa ta i na u ya'ankai mu.>>
- 30 N wala ta n kashina ka korogo,
n kashina ka vuza vu babu ugboji,
- 31 da menei ka ka shana ta na a wana,
i dika ya kpamu i shanai n mita,
kpamu nshilya n ni n bosoi a li idika.
- 32 A na menei, da n sheshei u kuna wa,
da n ciyai odoki a nampa.
- 33 Da baci alavu n agbadiki a la'i nu gan,
ayin kenu, vo obongu ekiye nu adama na vu vuka,
- 34 nanai da unambi wa kufabana wu i li, an vuza magalaka,

kaṭaṭ kpamu u ḡa u kaṇaṇ wu an koboki.

25

Ansa o yoku a Sulemanu

- ¹ Nava feu ansa a Sulemanu a ḡa a na uma Hizekiya mogono ma Yahuda ma purai.
- ² U Kaṣhile tsugbayin tsu ni tsu ḡa a pala ka kuna,
ama u mogono tsugbayin tsu ni tsu ḡa u palakpusa ka kuna.
- ³ U teku tsu na gaḡi wi ḡa'angi n idika,
ta aḡu an ngono i na atakaci a ku palakpusa nanai.
- ⁴ Utukaṇ unata u azurufa wa,
kaṭaṭ kawakana tamkpamu ka ciyaṇ azurufa ana wa ku ya'an ka u linga,
- ⁵ u tukaṇ n vuza gbanigbani e kelime ka mogono,
kaṭaṭ kakuba ka tsugono kaṇ ni ka ciyaṇ ushikpi wu usubi.
- ⁶ Kaṭaṭ vu utukaṇ kacikaṇu e keteshe e kelime ko mogono
ko a ubutaṇ wa za a gbagba'in ba,
- ⁷ adama ana u ku lataṇ n uga'in e deke wu, <<Avu taṇwaṇ gaḡi na,>>
an a ku neke wu wono ubutaṇ wa aza a gbara-gbara.
I na aṣhi aṇ nu enei,
- ⁸ kaṭaṭ vu ya'an moloko ma ku banka ubutaṇ wa afada ba,
adama a na kaṭaṭ a ukocishi vu namba ili i na va ku ya'an ba,
ḡa baci vutoku nu u nekei nu wono.
- ⁹ Daṣangi i panakpanai n tovu,
kpamu kaṭaṭ vu utukaṇ vutoku nu e keteshe ba,
- ¹⁰ adama ana kaṭaṭ aza ana i a kupana kaḡaṇ a zuwa ḡa yo okpo n wono ba,
ta lo tsugbayin tsu nu tsa yikpa.
- ¹¹ Kadanshi kana kaṇ utai ḡe, derere ḡa ka ki,
tsu uga'in u kazanariya a gaḡi va azurufa.
- ¹² Kupana ko odoki a vuza vu ugboji,
u la'a taṇ ucanuku u tsuloboi u na a kalai n azanari koci.
- ¹³ Kalingata ku usubi,
ka tsu zuwa taṇ kaḡu ka aza u suki aṇ ni maṇaṇaṇa,
u teku tsu katali ku utani a ayin usuḡuppi.
- ¹⁴ Vuma na u ya'in uzuwukpani u na wa ku neke kune'e, kpamu u ciyaṇ u neke ba,
wi taṇ tsu wunlai n eleshu a babu mini.
- ¹⁵ N ukaṇi u kaḡu u ḡa a tsu fuda a lya'a vuza vu utsura,
kelentsu kasingai kpamu ka tsu boso taṇ etele.
- ¹⁶ vu ciyaṇ baci ishigi, lya'a i ḡa u teku wu u tsura u nu,
ta lo i ḡa ya la'a wu aḡundaṇ kaṭaṭ vu shama i ḡa.
- ¹⁷ Kaṭaṭ vu dakaka kubana a kpa'a ku tovu ba,
ta lo wa ko'o n avu kaṭaṭ u iwan wu.
- ¹⁸ Vuma na dem wu ushuki ku okpo magan ma a uwa u vutoku ni
wi taṇ o ku okpo an kalangu ka kuvon ko kotokobi, ko kaya ka alyu.
- ¹⁹ Ku ushuku kutono vuza babu usubi a ayin atakaci
wi taṇ a ku okpo an kanga ka na ka shamai, ko kpamu nwalu n kune kuna ku
kodoi.
- ²⁰ Vuza na baci de dem u ya'ankai vuza vu unamgbi u kaṭsamaṇ vishipa
wi taṇ an vuza na o fodoi motogu a ayin utani,
ko kpamu tsu mini ma kalam ko kakpaḡi aṇ kuntsu.
- ²¹ Da baci vu enei vurala nu a kambulu, neke yi ilikulya u lya'a n mini kpamu u so'o,
- ²² nanai ḡa va ku dyaba agaṇuwashi akina a kaci kaṇ ni,

kaṭa Vuzavagudu tana u zuwa ka wu unaṣingai.

- ²³ Tsu na wunla u kasana u tsu tuka n mini,
ta feu una u vuza gbani-gbani u tsu karaḳa n wupa nanai.
- ²⁴ U ku la'a ta n uga'in vu daṣangu a kunu ku kenu pulai vu kpa'a,
ana va daṣangu a kpa'a n vuka vu vishili.
- ²⁵ Tsu mini ma taku a kaḍu ka vu za kakuli,
ta kadanshi kasingai ki idika i da'angi ki nanai.
- ²⁶ Vuza vu usubi na u kaṣukpai ka gbani-gbani ka lyai ni,
wi ta an kaṣhi ka mini ma na ma naṃgbai, ko kayinva ka mini ma tsukono.
- ²⁷ U ga'an vu lya'a ishigi n aḅundai ba,
ta feu kulansa ku tsugbayin ki nanai.
- ²⁸ Vuma na baci u fuda u remei kaḱikani ba,
wi ta an likuci i na o bosoi mashilya ma ni.

26

- ¹ Uteku tsu mini mu utani a ayin a kpandari,
ta tsugbayin tsu kpaḍi kuga'an n kalau nanai.
- ² Unawuya wi a kulya vuza babu unushi ba.
wi ta tsu nnu n na n tsu imkpa gaḍi,
an nwalu babu kucipa idika.
- ³ A ya'an ta mashashau a dama majaki, iryangama kpamu adama odoku,
ama kalangu adama alau.
- ⁴ Kaṭa vu ushuku kalau n kadanshi ka tsulau tsu ni ba,
ta lo va taṭa vo okpo tsu ni.
- ⁵ Ushuku kalau, derere n tsulau tsu ni,
ta lo wa taṭa we ene kaḱikani vuza vu ugboji.
- ⁶ Ya ba dem vu na u tsu neke kalau a kaka
u gbatya ta njuvu n ene a ni, kpamu da u laṣaḱai kaci ka ni atakaci.
- ⁷ Uteku tsu na ene a maḱuta i upindari
ta ansa i una u kalau nannai,
- ⁸ Uteku tsu na a tsu kpaḍa kushiya katali a kayimgbaṭsu,
nanai da feu a tsu kpaḍa ku neke kalau tsugbayin nannai.
- ⁹ Ansa a una u kalau,
i ta tsu kawana a kukiye, ka na ko so'i ki a ku ya'anka ugulani.
- ¹⁰ Uteku tsu katain ka na ka tsu ya'an matawuka babu ku zuwaka, ali kaṭa u ya'anka
uma n aḅundai muna,
nannai da vuza na u dikai kalau ulinga wi, ta feu vuza na u dikai kaḱaraṣhi wi
nannai.
- ¹¹ Uteku tsu na meshe ma tsu shama kaṭa u bono u pede,
ta kalau ka tsu doku su tsulau tsu ni nannai.
- ¹² Vu ene baci vuza na we enei kaḱikani vuza vu ugboji da,
kalau ki ta n apa a na a la'i ni.
- ¹³ Korogo ka tsu dana ta, <<Mi a ku uta ba, Kawu wi ta lo uye.
Kaḍi ki ta lo a uye u gbayin.>>
- ¹⁴ Uteku tsu na kaḱpaga ka tsu kana kukpatala n ko obonoi utsutsu,
ta korogo ka tsu kana ku ba'inkpusa a kajiba ka ni nannai.
- ¹⁵ Korogo ka tsu uka ta kukiye a mevene ma kusan,
ama kaṭa u kpaḍa kufuda ku banka una.
- ¹⁶ Korogo ka ce ene ta kaḱikani,
vuza vu ugboji da ali u la'a uma e cindere usubi.
- ¹⁷ Ayi na u cinai vishili vu na vu burai ni ba da u ukai una,

- wita tsu vuma na u tsu reme meshe'e a kutsuvu.
- 18 Tsu kajarishi ka na ka tsuya'an ugulani n akina n aya kobolo n ukpa,
 19 ta ayi vuma na u doroi vutoku ni,
 da udanai, <<Ai, mpa ugulani u da koci mi a kuya'an.>>
- 20 Ndanga mi lo baci ba, da akina a tsu kima,
 kpamu vuza kuyun wi lo baci ba, vishili vu feu vu tsu kotso ta.
- 21 Tsu na cikina tsu yongo n agaruwashi usudukpi wa akina, n tsu na ndanga kpamu
 n tsu yongo akina,
 ta vuza kulansa ku vishili u tsu yongo nanai.
- 22 Kadanshi ka vuza kuyun ci ilikulya yi uyo'o da ki,
 ka tsu laza ta, kata ka uwa a katsuma ki ikyamba.
- 23 Una wu uyo'o kobolo n ka du ka gbani-gbani,
 ki ta tsu mogbodo ma ci'in mana a padarai n azurufa.
- 24 Vuza cishe'e u tsu sokongu ta cishe'e tsu ni n una wu uyo,
 ama ka du ka ni ki ta ushani tukpa n ka gbani-gbani.
- 25 A makyan ma na baci udansai kadanshi ka singai,
 ka ta vu ushuku n ayi ba,
 adama ana ka du ka ni tukpa da ka ki n kusheshe ki ili yi unata.
- 26 Ko ana wo okpoi wi ta a kusokongu tsurala ci ni n ugboji,
 ama ka gbani-gbani ka ni ki ta a ku uta e keteshe a katsuma ko obolo a u uma.
- 27 Ya ba dem vu na u gava kpenle adama a ka gbani-gbani, wi ta a ku yikpa punu a
 ku da,
 ayi vuza na kpamu u gindalukpai katali, ayi da ka ka ku tsugba.
- 28 Kaya'in ka uwa ka ci iwan ta vuza na u ya'ankai a uwa,
 kata vuza vu una uyo'o tamkpamu u ya'an ta koli.

27

- 1 Kata vu kede apam n makpa'a ba,
 adama ana vu yeve u teku tsu na makpa'a va uku uta ba.
- 2 Kata vu cikpa kacikanu ba,
 kasukpa uma a cikpa wu, ama ba avu nu una u nu ba.
- 3 Katali ki ta n amiki, kayala feu ta nanai,
 ama atakaci a na kalau ka tsu rono a la'a le ta amiki dem.
- 4 Wupa ili gbanigbani i da, u tsuna ta,
 ama dem n nanai u yawa tsurala ba.
- 5 U la'a ta vu dansuka vuza e keteshe,
 an va ku yotsongi cigai u sokongi.
- 6 Kaja'a ko ana u langashi nu ka du,
 vurala vu da ko ana wo obongi nu n abundai.
- 7 Vuza vu ucuwi u tsu cikala n ku so'o ishigi ba,
 ama u vuza kambulu ko ili yo okono i da, uyo'o u da wi a kupana.
- 8 Tsuna manunu ma tsu kasukpa cikinda ci ni,
 ta feu vuza na u kasukpai kpa'a ku ni feu wi nanai.
- 9 Ili magulani n mani ma magulani ma tsu neke ta mazanga a ka du,
 ama mazanga ma cija'a mi ta ubuta wa odoki a singai.
- 10 Kata vu iwan kaja'a ka nu ba, ko kaja'a ka Dada vu nu ba,
 kpamu kata vu bana a kpa'a ku tovu, a kanna kana vi nu unangbi u katsuma ba.
 u la'a ta n kuga'an n vuza na yi idashi dedevu
 n toku nu vu na wi da'angi.
- 11 Gbojo, maku maya adama ana ka du kaya ka ya'an mazanga,

- adama ana n neke wu ushuki u vuza na u goyoi mu.
- 12 Vuza vu ugboji u tsu ene ta ka gbani-gbani ka ta u suma,
ama vuza vu unambi wu ugboji u tsu bana ta kata tana u takacika.
- 13 Isa motogu ma vuza na wu ushuki ku okpo magan mo komoci,
n ma vuza na wu ushuki ku okpo magan ma kashakanlai.
- 14 Vuza na baci de dem u jingbasai vutoku n kaca'a n usana,
derere da n ishikushi i ni.
- 15 Vuka vu vishili,
vita an kaca'a ki ija'ashi i mini,
- 16 da baci vu danai vi ta a ku sankai, kata wo okpo an usanki u wunla
ko tsu ku reme ku mani ma agujiyan n kataka ka kukiye.
- 17 Tsu na vuyum vu tsu gboro vuyum
ta feu vuma n vuma o tsu bankanai nanai.
- 18 Vuza na u tsu lana madanga ma mabiri u tsu lya'a ta umaci u ni,
ama vuza na u tsu lana vuzagbayin vu ni, wi ta a kuciya tsugbayin.
- 19 Tsu na vuma u tsu inda kacikani a mini,
ta feu kadu ka vuma ka tsu yotso vuma nanai.
- 20 Asaun n ukpisa a tsu cuwa ba
ta feu ashi a uma a tsu kpada kucuwa nanai.
- 21 Azanariya n azurufa n akina ada a tsu kondo a da,
ta feu vuma nanai a tsu kondoi ta ubuta u kucikpa u ni.
- 22 Jara kalau n mashin a masuku
tsu kiya ku ilya,
dem n nanai tsulau tsu ni ci a ku kotso ba.
- 23 Lana ushiga wi ili kuzuwa i nu,
kata kpamu vu yeve matana ma anaka a nu,
- 24 adama ana uciyi u tsu geshe ali a kubana u teku ba,
ta feu tsugono ci nanai, tsu ci geshe ali n tsukaya ba.
- 25 A tsu kana ta mita kata masavu mo topo
a tsu bolongu ta kpamu avuku adama anaka,
- 26 a tsu tsuya'an ta aminya n cileme tsa nlala,
a tsu cimba ta kpamu kashina n ikebe ya nradika.
- 27 I ta a kuciya mani ma nradika ma kulya'a bari,
mana ma ku lya'atangu kpa'a ku nu
kobolo n a kabashi n nkere n nu.

28

- 1 Vuma gbanigbani u tsu kana ta iladi gbani, babu vuza na wi a kusaba yi,
ama aza usubi a tsu shamgba ta bari an kawu.
- 2 Idika yi baci a kuya'an kagbanigbani, da i tsu kana kusaba'a ngono,
ama ubuta u na baci mogono mi n ugboji n kuyeve,
idika i tsu shamgba ta kata i geshe.
- 3 Vuza tsugono na utsu doro uma a ni,
wita an mini ma atali ma na ma tsu langasa ili kashina.
- 4 Ayi na u tsu iwan kutono wila, wita kobolo n aza a gbanigbani,
ama da baci vi a kutono wila a vu vurala va aza gbanigbani da.
- 5 Uma gbanigbani e yeve kasingai ba,
ama aza kutoni ku Yesu e yeve ta ka mayin.
- 6 Ulata vokpo vuza vu unambi vu kasingai,
an va kokpo vuza vu uciyi vu gbanigbani.
- 7 Ayi na u tsu tono wila, maku mu ugboji ma'a,

- ama kaje ka ka_{karashi} u tsu ronoko ta_{da} ni wono.
- ⁸ Da baci vu ciya_i udukuyan ubuta_u gbanighbani,
udukuyan wa wita_a ku bono ubuta_{wa} aza na i a kuya'an ka a za unambi
kasingai.
- ⁹ Da baci vuma u iwain kutono wila_u Kashile,
ko kavasa ka_{ni} feu, ili yu unata i da.
- ¹⁰ Aza na a tsu zuwa uma usubi a ya'an unushi
i ta_a ku yikpa_e kpenle kuna agapai,
ama aza babu u nushi i ta_a kuciya_u ili singai.
- ¹¹ Aza uciyi a ci dika ta_{ka}ci_{ka} le aza ugboji,
ama vuzavunambi vu ugboji u yeve ta_i na igain.
- ¹² Da baci vuza vu usubi u ciya_i ulyai, ya ba dem u tsu ya'an ta_{mazanga}.
Ama da baci vuza gbanighbani u ciya_i ulyai, uma a tsu lansa_{ta} ubuta_a shedeku.
- ¹³ Aza na a tsu sokongu unushi u le, wa kuciya_u ulyai ba,
ama ya ba dem vuna u dansai da u kasukpai u da, i ta_a ku pana asuvu ayali a_{ni}.
- ¹⁴ Aza a na a tsu pana wovon u Kashile ayin tutu, a tsu yongo ta_n ma_{ana},
ama da baci u ya'an ugbamukaci wita_a kunamgba.
- ¹⁵ Tsugono tsu gbanighbani cita_{an} maza ma gbanighbani ubuta_{wa} aza unambi,
an kawu ko kakunzu ka munuka.
- ¹⁶ Mogono ma na mi n kuyeve ba, wita_a ku doro uma a_{ni},
ama vuza na u iwain kalya wita_a kuciya_u wuma wu ugadi.
- ¹⁷ Vuza magalaka_{na} wi n mpasa n uma ekiye ni, a ku takacikayi, wita_a ku kana_u iladi
a li ukpisa_u ni.
Kata_i ban_{kai} ba.
- ¹⁸ Da baci vu ya'an ku usubi, vi ta_a kudasangu n ma_{ana},
ama vuza gbanighbani i ta_a kunai babu usan.
- ¹⁹ Kacimbi kana ka tsu ya'an ulinga wa a_{bundai}, ka ci ciya_{ta} ilikulya ya a_{bundai},
ama vuza na u tsu ciga gbani, wita_a kuroko kacikani unambi.
- ²⁰ Vuza vu usubi wita_a kuciya_u uciyi wa a_{bundai}
ama vuza na u tsu lansa_u uciyi gogo, wita_a ku uwa atakaci.
- ²¹ Kuya'an ku kazagba kugan ba,
ama dem n nanai adama ilikulya, vuma wita_a ku fuda wa ya'an unushi.
- ²² Aza ulyopi a ci ciga ta_a ciya_u uciyi gogo,
kata_u kpa_{da} kuyeve a na a okpo aza unambi babu usan ba.
- ²³ Ya ba dem vu na u dansukai toku wita_a kuciya_u ucikpi a ayin ukoci,
kata_u ula vuza na u ya'ankai ni una_{wu} uyo'o.
- ²⁴ Vuza na de dem ubokoi ucanuku u dada ni n akpa_{ni}
da u danai, <<Ai na lo i yoku i da ba.>>
ayi n vuza magalka_u derere da i.
- ²⁵ Kutsan ku tsu tukata_n vishili,
ama vuza na u tsu kedike Kashile ma_{kanga}, wita_a kuciya_u uciyi wa a_{bundai}.
- ²⁶ Aza na e ci kedike kacika_u le apa_{alawu} a da,
ama ya ba dem vuna u walai n ugboji wita_a kulaka.
- ²⁷ Ya ba dem vuna u cineke aza unambi bari, wi a kunamba ba ili ba,
ama ayi na u tsu yimbaku ashi a_{ni} we e le, i ta_a kilakpai.
- ²⁸ Da baci aza gbanighbani i a kulya tsugono, uma a tsu shedeku ta,
ama ayin na baci tsugono tsuta_u ekiye e le uma usubi o tsu doku ta.

29

- ¹ Vuza na baci de dem wi n ugbamukaci, da u kpa_{dai} ku pana udansuki,

- i ta a kubosoyi, ali ula uteku tsu na a ku fudfa a lapula.
- ² Aza usubi i baci a tsugono, uma a tsu pana ta uyo'o.
Ama da baci aza a gbanigbani i o tsugono, uma a tsu kana ta mololo.
- ³ Vuma na u ci ciga ugboji, u tsu zuwa ta dada ni mazanga,
ama koto ni ka ashakanlai, ka tsu langasa ta udukuyan u ni.
- ⁴ Mogono mu usubi ma tsu zuwa ta idika i ni i gan,
ama vuza na u tsu lansa kalya, u tsu langasa ta i dika i ni.
- ⁵ Vuza na u tsu ya'anka toku ni una wu uyo'o,
maza ma u tsu shikpaka a ene e le.
- ⁶ Unushi u vuza gbanigbani u tsokpo ta maza wani,
ama vuza vu usubi u tsu la'aka ta, kata worokpo n mazanga.
- ⁷ Vuza vu usubi u tsu dama ta adama aza unambi,
ama, vuza gbanigbani u tsu yeve n ka nanlo ba.
- ⁸ Aza a gbanigbani a tsu zuwa ta likuci raka i dagaza,
ama aza usubi a tsu va'anka ta uma adu.
- ⁹ Da baci vuza vu ugboji u bankai kalau ubuta wa afada,
kata kalau ka kana izoshi n wupa, kata kadanshi ka kpada ku kotso.
- ¹⁰ Aza a magalka a ci ciga aza a babu unushi ba,
ama aza usubi a tsu lansa ta uteku tsuna a banka le.
- ¹¹ Alau a tsutukata tsulau ci le e keteshe,
ama aza ugboji a tsu sokongu ta ci le.
- ¹² Da baci monogo mushuku yi n kadanshi ka aza uwa,
ana ntaji a ni raka ita a kokpo aza a gbanigbani.
- ¹³ Aza unambi n aza kalya dem vu le kete ka i,
Vuzavagudu da u nekei le ashi adama e kene.
- ¹⁴ Da baci mogono ma ya'ankai vuza vu unambi afada a singai,
tsugono tsu ni ci ta a kugeshe ali ntsukaya.
- ¹⁵ Ugbari u maku u tsu tukata n ugboji,
ama maku magbanigbani ma tsu neke ta anakpa ni wono.
- ¹⁶ Da baci aza a gbanigbani i o tsugono, kagbanigbani ka tsu yimkpa ta,
ama aza usubi i ta a kuzuwa le a yikpa.
- ¹⁷ Gbara muku n nu, i ta a ku neke wu matana ma kadu
kata a zuwa wu mazanga.
- ¹⁸ Da baci ubuta wi babu kadanshi ka Kashile, uma a tsu ya'anta idashi kavama.
Ama vuza matana da ayi na u tonoi wila u Kashile.
- ¹⁹ Kadanshi ku una koci ka kugbara kagbashi ba,
adama na wita a kupana kata uyeve ama wa ku ya'an ili ba.
- ²⁰ Kashile ka tsu kubanka ta kalau gogo,
u la'a vuza kadanshi gogo babu cico.
- ²¹ Vuza na baci ule'eshei kagbashi tun ayi kenu,
a ukoci wita a kudika kakikani maku makpa'a.
- ²² A za na a tsu ya'an wupa gogo, a tsu dengusata vishili,
kata kpamu a ya'an unushi wa abundai.
- ²³ Aradi a vuma a tsu tukai ta n kugoyi,
ama mariki mita a kutuka n tsugbayin.
- ²⁴ Vuma na de dem u ya'an cija'a n koboki, u ciga wuma u ni ba.
da baci a deke ni tsugan ubuta wa afada, u kupada ta bini.
- ²⁵ Kupana ku wovon u vuma, maza ma'a
ama vuza na uzuwakai Kashile apam u kuciya ta matana.
- ²⁶ Uma n abundai a tsu lansa ta ucigi ubuta wa ngono,

ama afada usubi, a Kashile ka a ɗa i.

- ²⁷ I na vuza vu usubi u cigai ba, i ɗa kayan ka uwa,
i na tankpamu vuza gbanigbani u cigai ba, i ɗa vuza vu usubi.

30

Akaka a Agu

- ¹ Akaka a Agu kolobo ka Yake.
Vuma va u danai, Vuzavaguɗu Kashile mo'uta
Mpa mo'uta, Vuzavaguɗu, utsura u va u kotso ta.
² Mayun mpa n lata ya ba dem tsulau.
mi n kuyeve tsu uma.
³ Mpa n lansa kuyeve ku ugboji ba,
mpa kpamu n yeve vuza ciɗa vu nanlo ba.
⁴ Ya yi u sawai ku kumba gaɗi ɗa u cipai?
Ya yi u sawai kureme wunla a kataka ka kukiye ka ni?
Ya yi u sawai ku katala mini a kuminya ku ni?
Ya yi kpamu u shikpai uteku wu uduniya?
Ya yi a ci ɗeke kula ku ni, kpamu ya yi a ci ɗeke kula ku maku ma ni?
Dana mu, vu yeve ba ci.
⁵ Kadanshi ka Kashile raka mayun ɗa,
maraga ma a, wa aza na a lansa kushedeke wa a ni.
⁶ Kata vu doku kadanshi ka ni ba,
ta lo wa ku dansuka wu kata vokpo kayan ka uwa.
⁷ Vuzavaguɗu i li ire i ɗa n lansa wa nu,
ya'an ka mu i ɗa kafu n kuwa.
⁸ Takpa ukuna wa uwa u bana dangi n mpa,
kata vu neke mu uciyi ko unambi ba,
ama neke mu ilikulya derere n ucigi u va,
⁹ ta lo ma cuwa kata n cinukpa n awu,
kata n dana <<Ya yi Vuzavaguɗu>>
ko kpamu n namba kata n boko,
kata n langasa kula ku ka Kashile ka va.

¹⁰ Kata vu langasa kagbashi kula ubuta u vuzagbayin vu ni ba,
ta lo va ya'an unushi u na a kilakpa wu.
¹¹ N kukece ta ili gbani'gbani i nashi i na uma a ci ya'an,
aza yoku a ci shika ta ishekpu i le
kata a kpaɗa ku cikpa inakpu i le.
¹² Aza yoku a ce ene ta kacikale i ta ciɗa,
ashe tana i ta nu unata.
¹³ Aza yoku i ta na araɗi,
a ci ɗika ta kacikale e le va ili yoku i ɗa.
¹⁴ Aza yoku anga e le otokobi a ɗa,
atakpamkpatsu e le kpamu mawun ɗa,
adama na okotsotongu aza unambi uduniya raka,
n ofoloni raka a katsuma ka uma.
¹⁵ Kutsan ki ta n nkere nre. A ci ɗeke le ta.
Nemu kobolo n Nemu.
Ili tatsu yi ta lo i na i ci cuwa ba,
Ali i nashi i na i ci dana <<U yawa mu ta ba.>>

- 16 E le da, asaun, n katsama ka madari ma na ma maci ba,
 n idika i na kata i cuwai n mini ba,
 n akina a na a sawai ku dana, <<U yawa mu ta ba,>>
- 17 Ashi a na o goyoi dada
 da a iwain kucikpa mma
 agawun a kuyene i ta a kuta sa a da
 kata asakali a takuma le.
- 18 I li itatsu da yi a ku neke mu mereve,
 a li i nashi i na n yeve ba
- 19 u teku tsu na kajimba ka tsu wala gadi,
 u teku tsu na koko ka tsu wala a katali,
 u teku tsu na kpantsu ku tsu wala a mini,
 n uteku tsu na mavali ma tsu ya'an n mekere.
- 20 Na da u teku tsu na kashakanlai ki
 u lya'a ba ci kata u gboro una
 kata u dana, <<Mpa n ya'an u nushi ba.>>
- 21 I li yi ta lo i nashi
 i na vuza u duniya u ku fuda ku ya'an ahankuri i da ba,
- 22 kagbashi da baci kokpoi mogono,
 n kalau a ya'an na baci kacuwai n ilikulya,
- 23 da baci vuka vu unambi u mapasa u ciyai vali,
 n kagbashi ka na ka gadai anaku a ni.
- 24 I li i kenu i nashi feu yi ta lo u duniya,
 ama i ta n ugboji kau,
- 25 Ojuno i nu utsura ba,
 ama a tsu lansa ta ilikulya i le n lyushi
- 26 Rema nnama n da n na mi babu utsura,
 ama dem n nanai a ci ma'a ta i uwa i le a tali,
- 27 Akyun i n mogono ba,
 ama dem n nanai a tsu wala ta magaba,
- 28 Karagba, vi ta a kufuda vu kanai n ekiye,
 dem n nanai a tsu uwa ta a kefeku ka mogono.
- 29 Ili i tatsu yi ta lo,
 ali i nashi i na i tsu wala n atankama.
- 30 E le da kawu, a yi na ulai ya ba dem mgbayin a katsuma ka nnama,
 a yi na u tsu kpatala adama a vu toku ba,
- 31 n kepen ki isali n magaji,
 kobolo n mogono ma na mi kobolo n osoji a ni.
- 32 Da baci vi de a tsulau, a ku ya'anka kacika nu aradi
 ko kpamu a fama an fobo adama kagbani-gbani,
 to pala una u nu n kukiye.
- 33 tsu na kukuciwa ku mani ku tsu tuka n mani'in,
 u pindari u vunu kpamu u zuwa mpasa mu uta a vunu,
 ta feu wupa u tsu tuka n vishili nanai.

31

Kadanshi ka mogono Lemuwelu

- ¹ Na da kadanshi ka mogono Lemuwelu. Kana anaku a ni o yotsongi ni.
- ² Yidai vi a kuya'an maku ma va? Yidai vi a kuya'an maku ma va, maku ma va ma na
 n matsai?
 Yidai vi a kuya'an, maku ma a kucina ma va?

- ³ Kàtā vu neke katsura kà nu ubutā wa amāci ba,
ko kpamu vu bonoko ugboji u nu wā aza na a tsu takacika ngono.
- ⁴ Ugain u dā a vu Lemuwelu,
Ugan mogono ma so'o mārā ba,
ko ngono n so'o mārā mu utsura ba,
- ⁵ ta lo a tawā a cinukpa n wilā u na o tonoi,
kātā a iwan kamayun ka uma a na o doroi.
- ⁶ Neke vuza na wi a ku kuwā mārā mu utsura,
mākyān tamkpamu wa aza na i nu unāmgbi u kātsuma,
- ⁷ kāsukpāi le o so'o kātā a cinukpa n unambi u le
a kpaḍa ku cība n atakaci e le kpamu.
- ⁸ Ya'an kadanshi adama ebebe a na a tsu dansa ba,
na aza na i na aḅānki ba.
- ⁹ Bāyuwā unā adama na vu dansa afada asingai,
bānkā aza unambi n ofoloni.

Vuka vu na vu tsu pana wovon u Kashile

- ¹⁰ Yayi wa kufuḍa ku ciyā vuka vu usubī?
U latā kazanariya ugain.
- ¹¹ Vali ni u tsu ushuku tā n ayi,
kātā tana u ciyā ili rākā i na u cigai.
- ¹² U tsu ya'ankai tā kasingai, ba ka gbani-gbani ba,
a ayin a wuma a ni dem.
- ¹³ U tsu lānsā tā tsugbere tsu tsuzogu kātā u ya'an kuca n ekiye a ni n matāna.
- ¹⁴ Wi tā an kpantsu ka aza tsulaga,
u tsu tūkā tā n ilikulya i ni dangi.
- ¹⁵ U tsu ḍāngā tā n kpasani
kātā u ya'an ka aza a kpa'a ilikulya
kātā u buka kpamu abara a ni.
- ¹⁶ U tsu lānā tā kashina mayin kafu u tsula,
n atakaci ulinga a ni a dā u tsu shikpā kashina ka ndanga.
- ¹⁷ U tsu zuwa tā kaḍu
kātā u ya'an ulinga n utsura.
- ¹⁸ U tsu yeve tā, dā baci kodokpotsu ka uwa ni.
mākuni mā ni ma tsu yongo tā a kutasa ali kayin washi.
- ¹⁹ Na ekiye a ni a dā u tsu kānā tsugbere
na ekiye a ni a dā kpamu u tsu ya'an kuca'a.
- ²⁰ U tsu neke tā aza unambi bāri,
kobolo n ofoloni feu nanai.
- ²¹ U tsu pana wovon u a ya'an utāni ba,
adama na muku n ni rākā mitā ntogu mu utāni.
- ²² U tsu ca'a ka tā kākikāni mayaga ma agāda,
aminyā a ni tsugbere tsu dā tsu singai tsu mini ma garula.
- ²³ Vali ni vuza vu uyevi dā o kobolo ka uma
dā baci u ḍasāngi kobolo n tsugbayin tsu likuci.
- ²⁴ U tsu ca'a tā aminyā a tsugbere kātā u denge.
U tsu denke tā a za tsulaga adambura.
- ²⁵ Uciyi kobolo n usubi u dā aminyā a ni,
wi tā o ku zo'oso a a ya'an e kelime.
- ²⁶ U tsu ya'an tā kadanshi n ugboji,
kuyotsongu ku ni ku singai ku dā.

- ²⁷ U tsu lānā tā muku ni mayin,
a yi ili bura yi n wonvoli ba.
- ²⁸ Muku ni n tsu dāngu tā kātā a cikpai
vali ni feu u tsu cikpai tā.
- ²⁹ U tsu dana tā, <<Amāci n ābundāi a tsu ya'an tā i na a cikpa le,
ama avu vu la'a le tā dem.>>
- ³⁰ Kuya'an ku gaye u kuna u gbani u dā,
ama vuka vu na vu tsu pana wovon u Kāshile, a yi dā ili ku cikpa.
- ³¹ Neke ni katsupu ka atakaci ulinga a ni,
kātā ugain wu ulinga u ni kpamu wu utukaj e keteshe.

Tsubari Kubayuwā

Ukuna u Katagarda ka nampa.

Katagarda ka Tsubari ka nampa ki tā a kadanshi ka ukuna u kusheshe. Kadani ka ko yotsongu tā ukuna tsu na makyan ma wuma u vuma wi, n tsu na u da wi n kuripulasa, m ma'iwansanai ma na e yevei ba, n ili ya atakaci raka i na i kotsoi kadanshi a kudansa, <<Ili dem gbani da.>> U fuda u yeve uye u Kashile ba, ayi na wi n ili raka ekiye a ni ba. N nannai dem, u nekei uma odoki uma a dakaka kutoni, a pana kpamu uyo'o u kune'e ku Kashile makyan ba ci lo.

Uga'an ba kusheshe ku nanlo ki tā a kutuka n unambukatsuma ko vuza u takpa asuvu. Ama a na wo okpoi a uwakai n katagarda ka nampa punu a katagarda ka cida, u yotsongu tā uneki u kaḍu n kuyotsongusu ku katagarda ka cida ki tā n abundantai kau, ali wi tā a kadanshi ka munlai n ukpaḍi u kuyeve. Uma n abundantai a tsu ciya tā kadanshi ka na ka tsu va'anku le aḍu i baci a kulana kadanshi ko (Tsubari) Adama a na wo okpo le tsu mindatsu. Da kpamu e yevei katagarda ka cida ka nampa ka na ka tsu yotsongu kusheshe ku nampa, da kpamu u tukai n kuzuwa ku kaḍu u Kashile vuza na u tsu neke wuma u na u lai n kuga'an.

Ili i na yi punu udari a katagarda ka nampa

Wuma wi tā n kakuna? 1:1--2:26

Kadanshi adama wuma 3:1--11:8

Ukocishi u kadanshi 11:9--12:8

Kagbati 12:9-14

Wuma ili i gbani da

- ¹ Kadanshi ka malum, kolobo ka Dawuda, mogono a Urushelima.
- ² Gbani da, ili dem gbani da. malum ma danai.
Ili raka gbani da. Ili dem gbani da.
- ³ Yidai vuma u ciyai a katsuma ka kataci ka ni
ka na wi a kuya'an a aduniyan?
- ⁴ Tsukaya tsu laza, kata tsukaya tsu yoku tsu tawa,
ama aduniyan i ta lo ko wannai.
- ⁵ Kanna ka tsu uta ta kata kpamu kanna ka yikpa,
kata ka dakaka o kubono a ubuta u na ka utai kpamu.
- ⁶ Wunlai u tsu lapa ta a kubana a ubondakai
kata kpamu u kpatala u kubono a ubongaḍi,
ka kana kukara'a, n u bonoi a ubuta u na wu utai.
- ⁷ Nyeneke raka n ci yene ta a kubana mala,
n nannai dem mala ma shana ba.
A ubuta u na nyeneke tsu uta,
ta de o tsu bono kpamu.
- ⁸ Ili dem i tsu tuka ta n wo'i,
tsu na vuma u kufuda kugisanku ba.
Ashi o tsu o'wo n kindi ba,
atsuvu feu o tsu o'wo n kupana ba.
- ⁹ Ili i na i gitai de n cau, i daḍa kpamu i doku i bonoi,
ili i na a ya'in de n cau, i da kpamu o kudoku a ya'an
ko ili i savu aduniyan nampa ba.
- ¹⁰ Ili yoku yi ta lo i na vuza u kudana,

<<Lana bi'i, na va ili i savu i da>>?
I da yi ta lo m megeshe
kafu ayin a tsu.

¹¹ Babu vuza na u kuciba n ili i na i lazai,
ali n ili i na kpamu i kutawa,
aza a na a kutawa n kacapa
i a kuciba n ili i na i gitai ba.

Ugboji gbani da

¹² Mpa malum, n lya'a ta tsugono tsa aza a Isaraila punu a Urushelima.
¹³ Da n zuwai kaci ka va adama a na n lansa ugboji n kuyeve ki ili raka i na yi aduniyan a nampa. Da me enei ili i na Kashile ka zuwakai vuma yi ta n kataci.
¹⁴ Da me enei ili raka i na i a kuya'an aduniyan, raka gbani da, yi o kutono wunlai.
¹⁵ Ili i na baci i kanzai, yi kubonoko mejege ba,
e ci kece i na yi lo ba.
¹⁶ Da n danai kaci ka va, <<Lana n ciya ta ugboji u na n la'i yaba dem vu na u lya'i tsugono a Urushelima kafu mpa, mayun n ciya ta ugboji n kuyeve ka abundai.>>
¹⁷ Da n zuwai kaci kava adama a na n yeve ugboji n ujari kobolo n tsulau, ama nannai dem da me enei kutono ku wunlai ku da.
¹⁸ Adama a na ugboji wa abundai u tsu tuka ta n unambukatsuma,
kuyeve ka abundai ku zuwa ta kadu ka vuma kunamgba.

2

Kupana ku uyo'o gbani da

¹ Da n danai kadu ka va, <<Ya'an zuwai kaci va kulya'a ku uyo'o, adama a na n yeve tsu na u da wi.>> Ama da n yevei na lo feu ukuna u gbani u da.
² Da n danai, <<Izoshi tsulau tsu da, kpamu yidai kupana kuyo'o ki a kutuka?>>
³ N sheshe ta a kadu ka va, tsu na n kulya'a uyo'o n kuso'o ku makyan, mo obongi tsulau a makyan ma na mi a kulansa ugboji. N cigai n ciya uyo'o u na uma a ci ciya aduniyan a katsuma ka ayin a wuma e le.
⁴ Da n ya'in ili i gbagba'in, m ma'akai kaci ka va i'uwa, da n ca'i ashina a itacishi.
⁵ N cimbai a ashina n ubuta u kuvuka, da n ca'i icu'u yi ndanga n tsu matsa kakau punu.
⁶ Da n gawai ayivan, adama a na n tsunku ndanga ma mini.
⁷ Da n tsulakai kaci ka va agbashi ali n amaci, mi ta kpamu m muku ma agbashi n na a matsakai mu a kpa'a ku va. Mi ta n ushiga wa anaka n abundai, nu nkyon nu nradika n na n la'i aza a na n cinai punu a idashi a Urushelima.
⁸ M bolonki kaci kava azurufa n azanariya, mi ta n kazuwi ku ucanuku u singai wu ngono n ubon u tsugono tsu va. Da n lansa aza a ishpa ali n amaci adama a na a ya'ansaka mu ishpa, n ili i na i tsu zuwa kupana ku uyo'o, n amaci a pulai n abundai a na n zuwai.
⁹ Da mo okpoi vuzagbayin n la'i yaba dem vu na n cinai punu a idashi a Urushelima. Dem n nannai mpa n ugboji u va.
¹⁰ N sanki ashi a va ili i na a cikalai dem ba,
n sanki kadu ka va kupana uyo'o ba.
kadu ka va ka pana ta uyo'o wi ili raka i na n ya'in,
na va dada katsupu ka kataci ka ulinga u va
¹¹ Ama a na n lanai ulinga u na n ya'in n ekiye a va,
n ili i na n ya'in kataci adama a na n ciya,
da me enei ili ya raka gbani da, yi ta o kutono wunlai,
babu kodokpotsu ka na vi a kuciya aduniyan a nampa.

Ugboji n tsulau gbani da

- ¹² Da n sheshei adama a na m gbaḡa ugboji,
n ujari n tsulau.
Yidaj i buwai i na mogono ma na ma kutawā ma kuya'an,
i na mpa n ya'in ba?
- ¹³ Da me yevei ugboji u la'a ta tsulau,
tsu na kutashi kula'i kayimbi.
- ¹⁴ Vuza vu ugboji u tsu ene ta ubuta u na wi a kubana,
ama kalau ki ta a nwalu a kayimbi tukpaḡ,
ama da me enei ili i te i da raḡa i ci ciya le.
- ¹⁵ Da n sheshei a kaḡu ka va,
n danai, <Ili i na i ciyaḡ kalau, yi ta feu a kuciya mu.
Nannai va yidaj n ciyaḡ a na mo okpoi vuza vu ugboji?>>
Da n danai kaḡi ka va,
<Ili i nampa ya feu gbani da.>>
- ¹⁶ Adama a na vuza vu ugboji va n kalau ka, a kubana e megeshe a kuciḡa n e le ba,
a ayin a kutawā raḡa vu le i ta a ku cinukpa n a le.
Tsu na vuza vu ugboji u ku kuwa ta feu kalau nannai.

Kataci gbani da

- ¹⁷ Da n iwain wuma, adama a ili i na i a kuya'an aduniyan yi ta a kulangasa mu
kaḡu. Ili raḡa gbani da, kutono ku wunlaj ku da koci.
- ¹⁸ Da n iwain ulinga u na n ya'in raḡa aduniyan a nampa, adama a na mi ta a ku
kasukpa i da u vuza na wi a ku tawa kacapa ka va.
- ¹⁹ Ya yi u yevei ko vuza na u ku tawa kacapa ka va wi ta ko okpo vuza vu ugboji ko
kalau? Dem n nannai wi ta a kulya'a ukan i wu ulinga u na n ya'in kataci ka kulansa a
aduniyan. Nava feu gbani da.
- ²⁰ Da m takpai kaḡu ka va a ulinga u na n ya'in a aduniyan a nampa raḡa.
- ²¹ Adama a na vuza wi ta a kuya'an ulinga n ugboji n kuyeve, n kufuda ku ni, n
nannai dem kata u kasukpa vuza yoku vuza na u takacikai kulansa ba. Nava feu
gbani da n ili i gbani-gbani.
- ²² Yidaj vuma lima u kuciya a katsuma ku ulinga u na u ya'in, n kataci ka na u ya'in
aduniyan?
- ²³ Adama a na ayin a ni raḡa kataci ka'a n unambukatsuma, ko n kayin kaḡu ka ni
ki a iva'in ba. Nava feu gbani da.
- ²⁴ Vuma wi lo n ili i na i la'i u lya'a u so'o u pana uyo'o wu ulinga u ni ba. Na lo feu
kune'e ku Kashile ku da,
- ²⁵ adama a na n ayi da baci ba, yayi u kulya'a u so'o u pana uyo'o?
- ²⁶ Vuza na u zuwai Kashile mazanga, ayi da Kashile ka tsu neke ugboji, n kuyeve
kobolo m mazanga, ama u vuza vu unushi Kashile ke ci neke yi ta kataci ko
kubolongu uciyi adama a na u neke vuza na u luwai Kashile. Nava feu gbani da,
kutono ku wunlaj ku da koci.

3*Ili dem yi ta m makyan ma ni*

- ¹ Ili dem yi ta m makyan ma ni,
m makyan adama a ulinga aduniyan raḡa.
- ² makyan ma limata mi ta lo, makyan ma ukpa'a mi ta lo,
makyan ma vica'a mi ta lo, makyan ma vikya'a mi ta lo,
- ³ makyan ma munuka mi ta lo, makyan mo kupotsotongu mi ta lo,

makyan ma kufada mi ta lo, makyan ma kuma'a mi ta lo,

⁴ makyan ma mashi mi ta lo, makyan mi izoshi mi ta lo,

makyan ma kpalu mi ta lo, makyan ma mazanga mi ta lo,

⁵ makyan ma kuwacuwa atali mi ta lo, makyan mo kubolngu le mi ta lo,

makyan mo mobongbonoi mi ta lo, makyan mu ukpađi u mobongbonoi mi ta lo,

⁶ makyan ma kulansa mi ta lo, makyan ma kukasukpa ki ta lo,

makyan ma kuzuwa mi ta lo, makyan ma kuvakangu mi ta lo,

⁷ makyan ma kukara mi ta lo, makyan ma kujila mi ta lo,

makyan ma kupada bini mi ta lo, makyan ma kadanshi mi ta lo,

⁸ makyan mu ucigi mi ta lo, makyan ma ma'iwansanai mi ta lo,

makyan mo kuvon mi ta lo, makyan ma matana mi ta lo.

⁹ Yidaí vuma u kuciya a katsuma ka kataci ka ulinga u ni?

¹⁰ Me ene ta amiki a na Kashile ka zuwakai uma.

¹¹ U ya'an ta ili dem n uga'in a ayin a ni. Da kpamu u zuwakai vuma kađu ko ci co'o ke kuyeve ki ili i na i lazaí n ili i na yi e kelime, n nanai dem a kufuda a zuwaka n ili i na Kashile ka ya'in de n ugiti ali a kutawa a ayin a ukocishi ba.

¹² N yeve ta i yoku yi lo i na i la'i vuma u ciya mazanga kata uya'in i li singai a ayin a na wi n wuma ba.

¹³ N adama a na yaba dem u ciya u lya'a u so'o, u pana uyo'o wu kataci ka ulinga u ni dem, na lo kune'e ku Kashile ku da.

¹⁴ N yeve ta ili dem i na Kashile ka ya'in yi ta e kugeshe ko wannai, ko ili yi punu kudoku ko kujebe ba. Kashile ka ya'in ta nannai adama a na uma e neke yi tsugbayin.

¹⁵ Ili i na yi lo gogo na, a ya'in ta de i da

ili i na kpamu i kugita, i gita ta de,

Kashile ki ta a kuzuwa ili i na i gitai de, i doku i ya'ansaka.

¹⁶ Da kpamu me enei ili i yoku aduniyan a nampa,

a ubuta u na a kukida afada a e mejege, kucikpa a ci na ka gbani-gbani de,

a ubuta wu usubi, a kucikpa a cina de ka gbani-gbani.

¹⁷ Da n sheshei a kađu ka va,

<<Kashile ki ta a kukidaka

vuza vu usubi n vuza va asuvawuya afada,

adama a na makyan mi ta lo adama a ulinga dem,

makyan adama a ili dem.>>

¹⁸ Da kpamu n sheshei a kađu ka va, <<Uma tamkpamu, Kashile ko tsu kondo le ta adama na e yeve a na ele va a la'a nnama ba.

¹⁹ Wuma u vuma n wuma wu nnama, u te u da dem. Tsu na ayi na u ku kuwa, ta feu ayi na de u ku kuwa nannai. Dem vu le ayinviki e te a da le, Vuma u la'a manama n ili yoku ba. Ili raka gbani da.

²⁰ Raka vu le ubuta u te u da i a kubana, raka vu le kubuta ka'a utai, kpamu a kubuta ka'a o kubono.

²¹ Yayi u yevei a na ayinviki a vuma a tsu danga ta gadi, ayinviki a manama tankpamu a cipa a idika?>>

²² Da me enei, ili i yoku yi lo i na i la'i kuga'an vuma u pana uyo'o u kataci ku ulinga u ni ba, adama a na dađa katsupu ka ni. Adama na yayi u kuyeve ili i na i kugita da baci u kuwai?

4

Modoruko n kataci

¹ Ana n lanuki kpamu da me enei modoruko ma na uma i a kuya'an aduniyan. Da me enei kujilya ka aza a na o doroi,

kpamu i n kaḅanki ba,
utsura raḱa wi ta ekiye aza o modoruko
kpamu a ciya kaḅanki ba.

² Da n danai, akpisa
a na a kuwai de,
a la'a ta aza a wuma mazanga,
ele na buwai n wuma.

³ Ama ayi na u la'i dem
ayi da vuza na kata a matsai ba,
ayi na kata wenei ka gbani-gbani
ka na i a kuya'an aduniyan ba.

⁴ Da n yevei kataci ka vuma n kuciya ku ni raḱa, adama a na u ciya u la'a toku da.
Nava feu gbani da, kutono ku wunlai ku da koci.

⁵ Kalau ko tsu obongu ta ekiye a ni
ali kambulu ka una yi.

⁶ U la'a ta n kuga'an uciyi u kenu n idashi matana
n uciyi wa abundai n kataci
o kutono wunlai.

⁷ Da kpamu me enei, kuyongo ku gbani aduniyan.

⁸ Vuma yoku u yongo ta ende'in,
wi n vuza ba wi feu m muku ba,
dem n nannai a kataci ka ulinga,
tana uciyi wa u yawa yi ba.

Da we ecei kaḱi ka ni u danai, <<Yayi mi a kuya'anka kataci ka,>>
<<Kpamu yidai i zuwai mi a kusanḱa kaḱi ka va kupana kuyo'o?>>
Nava feu gbani da
ili yi unambukaṱsuma.

⁹ Uma e re a la'a ta vuma te,
adama a na i ta a kuya'an ulinga mayin.

¹⁰ Vuza te u yikpa baci,
toku ni wi ta kuḅanka yi.

Ama ili ya asuvayali i da vuza na u yikpai
kpamu u ciya vuza na u kudengusa yi ba.

¹¹ Kpamu uma e re a vaku baci kobolo, a kupana ta shenshen.
Ama ninidai vuza te u kupana shenshen ende'in?

¹² I ta a kufuda kulya'a vuma te utsura,
ama uma e re i ta a ku isa kaḱi ke le.

Tsu kawin kete ka na a ca'i n awin a tatsu, ka tsu kasa gogo'o ba.

Kuciya utsura u tsugono gbani da

¹³ Kaḱanganḱi vuza vu unambi, n ugboji, u la'a ta mogono ma na ma kutsai n tsulau,
vuza na u tsu ushuku n odoki ba.

¹⁴ Kaḱanganḱi ki ta a ku uta a kunu kugbashi kata ko okpo mogono, ko wo okpo a
matsa yi ta a kpa'a ku unambi a kaṱsuma ko tsugono ci ni.

¹⁵ Me ene ta uma raḱa aza a na i n wuma da a walai aduniyan, o tono ta kaḱanganḱi,
vuzana u ku kanaka mogono tsugono.

¹⁶ Kakuna ki lo n uteku u uma na a tawai e kelime ke le ba. Ama aza a na a tawai
kaḱapa ka a ya'an mazanga n ayi ba. Nava feu gbani da, kutono ku wunlai ku da koci.

5

Pana wovon u Kaṱhile

¹ Fobongu ka_{ci} ka_{nu} ayin a na baci vu banai a kpa'a ku Kashile. U la'a ta_{vu} bana vu pana, an va kubanka n kune'e tsu kalau, aza a na e yevei a na a_{nusai} ba.

² Sheshe bi'i kafu vu dansa, Ka_{ta} vu ya'an moloko kadanshi ba, Kashile ba.

Kashile ki ta_{ga}di

avu tamkpamu na idika,

adama a nannai ka_{ta} vu dansa wuntsukpi.

³ Ka_{bundai} ka kataci ka_{tsu} tuka ta_n alatani,

ta feu nannai ka_{bundai} ka kadanshi ka_{tsu} tuka ta_n tsulau.

⁴ Da baci vu ya'in uzuwakpani da kucina_i kuneke Kashile ili, ka_{ta} vu geshe ba vu tsupa ili i na vu kucina_i kuneke. Adama na ayi u tsu pana uyo wa a alau ba. tsupa i li i na vu kucina_i kuneke.

⁵ U la'a ta_n kuga'an vu kpa_{da} ku kucina, an va kukpa_{da} ku tsupa ili i na vu kucina_i.

⁶ Ka_{ta} vu ka_{sukpa} u_{na} u nu u zuwa wu kunusa ba. Ka_{ta} kpamu vu dana kalingata ka A'isa a gbayin vu dana, <<Uzuwakpani u na vu ya'in va unushi u da.>> Yida_i i zuwai Kashile ki a wupa n kadanshi ka_{nu} ali u langasa ulinga we ekiye a_{nu}?

⁷ Ka_{bundai} ka alatani n kadanshi ka_{abundai} ili i gbani i da. Adama nannai pana wovon u Kashile.

Uciyi ili i gbani i da

⁸ Da baci ve enei i a kutakacika vuza vu unambi a ubon u yoku, i a kuya'an usubi mejege ba, kpamu i ta_o modoruko ka_{ta} vu ya'an mereve ba, adama a na vuza kelime dem u tsu yongo ta_n vuzagbayin e kelime ka_{ni}. Kpamu e kelime ke le ra_{ka} i ta_{de} n vuzana u la'i le kpamu.

⁹ Yaba dem u tsu ci ciya ta_{ili} i na idika ya i ci neke, ali m mogono feu, u tsu ciya ta_i na ashina a matsai.

¹⁰ Vuza na wi n uciyi ikebe dem, i ci yawa yi ba.

Vuza na u cigai uciyi n a_{bundai} u tsu ciya tsu na u cigai ba.

Nava feu gbani da.

¹¹ Tsu na uciyi u yimkpai,

ta feu aza a kulya'a i nannai.

Yida_i uciyi wa u kudoku vuza vu da,

da_{da} u zuwaka u da a_{shi} ba?

¹² Alavu a zamalinga o ci yokpo ta,

ko u lya'a kenu ko n a_{bundai},

ama ka_{bundai} ki ili i vuza vu uciyi

ka_{tsu} sa_{nka} yi ta_{alavu}.

¹³ Me ene ta_{ili} i gbani-gbani yoku aduniyan.

Uciyi u na vuza vu u da u foboi u zuwa yi ta_{unamgbukatsuma},

¹⁴ ko ma_{da}ka ma_{ka} na yi uciyi wa u na_mgba,

ali wo okpo ayin na baci u ciyai maku

ka_{ta} u namba ili i na u ku ka_{sukpa}ka yi.

¹⁵ Koshombodi ka vuma wu utai a ka_{tsuma} ka a_{naku} a_{ni},

ta feu wi o kubono nannai tsu na u ta_{wai}.

Ko ili wi a ku_{dika} ekiye a_{ni}

a ka_{tsuma} ka kataci ka_{ni},

a na u ku_{ba}na ekiye a_{ni}.

¹⁶ Nava feu ili i gbani-gbani i da.

Tsu na vuma u ta_{wai}, ta u kubana'a nannai,

yida_i u ciyai punu,

kataci ka'a o kutono wunlai.

¹⁷ Wuma u ni ra_{ka} a kayimbi ka'a wi a kulya'a ilikulya,

n ka_{bundai} ka atakaci n unamgbukatsuma n wupa.

¹⁸ Da n yevei, a na ugan ta kpamu u yotso ta vuma u lya'a u so'o, u pana uyo'o u kataci ku ulinga u ni, a katsuma ka ayin a na Kashile ke nekei ni aduniyan. Adama a na dafa upecu u ni.

¹⁹ Vuza na baci Kashile ke nekei udukuyan n uciyi, da kpamu u nekei ni kofon u pana uyo'o wu u da. Wu ushuki n upecu u ni, u ya'an mazanga a kataci ka ni, kune'e ku Kashile ku da.

²⁰ Vicu'u vu vuma vu nanlo va u tsu ciba n ayin a wuma a ni ba, adama a na Kashile ka zuwa yi ta u yongo m mazanga a ka du ka ni.

6

Yaba dem da u tsu pana uyo'o u wuma ba

¹ Da me enei kawuya ko yoku punu aduniyan, da tana ka yimkpai a uma.

² Kashile ke ci neke ta vuma uciyi, n ili yi ekiye n tsugbayin, adama a na kata u namba i na ka du ka ni ka cikalai ba. Ama kata Kashile ka san ka yi u pana uyo'o wi da. Kata komoci ka kucikpa ka pana uyo'o wi da. Nava gbani da, ili i gbani-gbani i da.

³ Vuma wi ta a kufuda kumatsa muku amangatawun, kata u ya'an aya n abundai, ko a na u geshei n wuma, da baci u panai uyo'o wu uciyi u ni ba, kpamu u ciya ucidangi u singai ba, maku ma na a matsai ukpa ma la'a yi ta.

⁴ Gbani da kumatsa maku ukpa, adama a na a kayimbi ka'a u tawai, a kayimbi ka kpamu u bonoi a ubuta u na a cinukpai n ayi.

⁵ Ko a na wo okpoi u ciya we ene kutashi ba, u yeve kpamu ili i yoku ba, n nannai dem wu uvuka ta, u la'a ta vuma vu na u panai uyo'o wu uciyi u ni ba,

⁶ ko da baci u ya'in aya akpan e re, ama u pana uyo'o wu uciyi u ni ba. A ubuta ute u da i a kubana ba?

⁷ Kataci ka vuma dem adama a una u ni u da,
N nannai dem ili i na wi a mali i ci yawa yi ba.

⁸ Yidai vuza vu ugboji u la'akai kalau?
Yidai vuza vu unambi u ci ciyai
a na u yevei kuyongo n uma?

⁹ U la'a ta n kuga'an vu pana uyo'o n ili i na vi n i da
n ashi awuya a na vu ciya n abundai.
na lo gbani da

kutono ku wunlai ku da koci.

¹⁰ Dem ili i na yu utai de, yi ta n kula,
kpamu tsu na vuma wi, e yeve yi ta de,
babu vuza na u kufuda kudoku
ili i na i la'i ni utsura.

¹¹ Kadanshi n abundai,
ka tsu tuka ta n kakpawawa,
yidai vuza u kuciya a kadanshi ka abundai?

¹² Yayi u yevei ili na i ga'in vuma a katsuma ka ayin e kenu a gbani a na a tsu laza tsu kululu? Yayi wa kudana yi ili na i kugita aduniyan ayin a na u kuwai?

7

Cico'o

¹ Kula ku singai ku la'a ta mani'in ma magulani,
kpamu kanna ku ukpa ka la'a ta kanna ka limata.

² U la'a ta n kuga'an a bana a kpa'a ku kpalu
an a kubana a kpa'a ku ka diva,
adama a na ukpa u da ukocishi u yaba dem,

- kaşukpa vuza wuma raķa u zuwa i nampa ya a kađu ka ni.
- ³ Unamgbukaťsuma u la'a ta izoshi,
adama a na unamgbukaťsuma u tsu tuka ta kulapulu a kađu.
- ⁴ Kađu ka vuza vu ugboji ko ci yongo ta a ubuta u kpalu,
ama kađu ka kalau ki ta adama a kupana ku uyo'o.
- ⁵ U la'a ta n kuga'an vuma u pana ubarangi vuza vu ugboji,
an wa kupana ishipa ya alau.
- ⁶ Uteku tsu na mađanga ma awana mi a ku kula e kenle,
ta i zoshi ya alau yi nannai.
Nava feu gbani da.
- ⁷ Ukuna u modoruko u tsu bonoko ta vuza vu ugboji kalau,
kalya'a kpamu ka tsu langaťa ta vuma.
- ⁸ Ukocishi u kakuna u tsu la'a ta ugiti,
ukańi u kađu u la'a ta arađi
- ⁹ Kaťa vu ya'an moloko ma kunamgba kaťsuma ba,
adama a na kalau ka ko ci yongo a wupa.
- ¹⁰ Kaťa vu ya'an keci vu dana, <<Yidaĩ i zuwai ayin a cau, a la'i o gogo na?>>
Adama a na u ga'an uma a ya'an keci ku nanlo ba.
- ¹¹ Ugboji wi ta n uga'in, ci ili yi ukańi,
yi ta n uga'in wa aza a na enei kanna.
- ¹² Ugboji, u tsu ere ta vuma,
tsu na ikebe i ci ere vuma,
ama uga'in u kuyeve u dađa,
ugboji u tsu banka ta wuma u vuza na wi n u da.
- ¹³ Lanai bi'i ili i na Kaşhile ka ya'in.
Yayi wa kubarukpa
ili i na u kanzai?
- ¹⁴ Ayin a ga'an baci, ya'an maźanga,
ama ayin a namgba baci ciba,
a na Kaşhile ka'a ka ya'in ayin nampa,
ayi da feu u ya'in ayi na de.
Adama nannai, vuma wi a kufuđa kuyeve
ili i na i kugita e kelime ba.
- ¹⁵ A ayin a wuma u gbani a va a nampa a, me ene ta ili i nampa ya raķa.
Vuza vu usubi a ku kuwa a kaťsuma ku usubi u ni,
vuza gbani-gbani u geshe o kuyongo n kawuya ka ni.
- ¹⁶ Kaťa vu dika kaći ka nu vuza vu usubi da vi kau ba,
ko kpamu vuza vu ugboji kau ba
ta baci nannai ba vi ta a ku una kaći ka nu.
- ¹⁷ Kaťa vo okpo vuza kawuya kau ba,
kaťa tan feu vo okpo kalau ba
adama a yidaĩ da vi a ku kuwa babu ayin a nu a yawa?
- ¹⁸ Ugan ta vu ushuku n ke te
a na va ku kaşukpa ka nan de.
vuza na wi a kupana wovon u Kaşhile
ayi da u kufuđa kutono ili i nampa ya raķa.
- ¹⁹ Ugboji u tsu zuwa ta vuza vu ugboji u tsurakpa
u la'a aza o tsugono kupa a likuci.
- ²⁰ Babu vuza vu usubi aduniyan
vuza na u ci ya'an ku usubi babu unushi.

- 21 Kàtā vu zuwa atsuvu a ili i na uma i a kadanshi ba,
ta baci nannai ba vi tã a kupana agbashi a nu a kushika wu,
- 22 adama a na avu feu vu yeve tã a kađu ka nu,
n abundaj vu shika tã uma.
- 23 N kondoi ili i nampa ya raka n ugboji u vu da n danai,
<<N ciga tã mo okpo vuza vu ugboji>>
ama ka nampa ka, ka la'a tã u tsura u va.
- 24 Kakuna ko cico'o,
ki tã n atakaci, ki kuyeve taci-taci ba,
yayi u kuyeve ili i na yi punu raka?
- 25 Da zuwai kaci ka va adama a na n yeve,
adama a na n lana kãtã n lansa ugboji n tsu na a ci ya'an ili
kãtã kpamu n yeve tsulau tsu ka gbani-gbani,
n ujari u tsulau.
- 26 Da n cinai ili i na i la'i ukpa okono,
vuka vu na kađu ka ni ki maza ma'a
vuza na kađu ka ni uganda u da
ekiye a ni kpamu ci ikani.
- Vuma na u ci ya'an ili i na Kashile ka tsu pana uyo'o, wi tã a kula'aka e ekiye a ni,
ama vuza vu unushi u ku la'aka e ekiye a ni ba.
- 27 Malum ma danai, lana, ili i na me enei i da da na.
M bolongu tã ili i te n vutoku, adama a na n yeve tsu na o fobusoi ili raka.
- 28 mpa bi'i a katsuma ka kulansa,
ama n ciya ili i na mi a kulansa va ba,
da n ciyai vuma te mariki a katsuma ka kakpan.
ama a katsuma ka amaci ko vuza te.
- 29 Na da koci ili i na n yevei,
Kashile ka ya'an tã vuma n kađu ke mejege,
ama da uma a ripulai kaci ka le okpoi aza a gbani-gbani.

8

- 1 Yayi wi tsu vuza vu ugboji?
Yayi u yevei tsu na u ku karakpusa kadanshi?
Ugboji wi tã a kuzuwa ashi a vuma a kana kutasa,
kãtã u zuwa vuma imeshi.

Tono wila u mogono

- 2 Tono wila u mogono, adama a na vu ya'an tã akucina u Kashile.
- 3 Kãtã vu ya'an moloko ma kulaza kukasukpa ubuta u mogono ba. Kãtã vu
shamkpa ka gbani-gbani ba, adama a na ayi wi tã a kuya'an uteku tsu na u cikalai.
- 4 An wo okpoi kadanshi ko mogono ki tã n utsura, yayi wi e ku ece yi, u dana,
<<Yidaj vi a kuya'an?>>
- 5 Vuza na baci dem u tsu tono kadanshi ko mogono, wi a kuciya usan ba,
kađu ka vuza vu ugboji ke ci yeve tã makyan ma singai n uye u na u ga'in.
- 6 Adama a na makyan mi tã lo n tsu na a kuya'an ili dem,
ko a na wo okpoi atakaci a vuma a yimkpa yi tã.
- 7 Adama a na ko vuza u yeve ili in na yi a kutawa ba,
Yayi u kudana vuza yoku ili i na yi a kutawa?
- 8 Babu vuza na wi n utsura a wunlai ali u reme u da,
adama a nannai ko vuza wi n utsura u kanna ku ukpa ka ni ba.
Tsu na a tsu dana vuza u laza a makyan mo kuvon ba,

ta feu ka gbani-gbani ki a kisa aza a na i a kuya'an ka'a ba.

⁹ Nava raka me ene ta i da, a na n zuwai kaɗu ka va adama a ili i na i a kuya'an aduniyan nampa. Da me enei vuza yoku o tsugono tsa aza a ni.
aza o yoku tankpamu a kutakacika adama a ni.

¹⁰ Da me enei a cidangi aza a ka gbani-gbani, aza a na i a ku uwa n ku uta a ubuta u cida, i a kuciya ucikpi a likuci i na i a kuya'an ili i nanlo. Na lo feu gbani da.

¹¹ Ana wo okpoi a tsu kidaka vuza vu nushi afada gogo ba, daɗa i zuwai da uma a yimkpai n kuya'an kawuya.

¹² Ko a na wo okpoi vuma vu gbani-gbani u ya'in unushi u na u yawai amangatawun, dem n nannai kata u geshe n wuma, dem n nannai, n yeve ta da ba ci vuza wi a kupana wovon u Kashile da kpamu u nekei Kashile tsugbayin, wi ta a kuciya matana.

¹³ Ama aza a ka gbani-gbani i a kuciya matana ba, tsu kululu ku da wuma u le wi. I ta a ku kuwa n utsura u le adama a na a pana wovon u Kashile ba.

¹⁴ Ili gbani yoku yi ta lo i na i ci gita aduniyan, aza usubi o tsu so'o ta atakaci a na o yotsoi aza asuvawuya o so'o, kata aza asuvawuya a ciya katsupu ka na aza a usubi o yotsoi a ciya. N danai na lo feu ukuna u gbani u da.

¹⁵ Adama a nannai i na n danai, daɗa vuma u pana uyo'o, adama a na uteku u kupana kuyo'o ku ni a wuma u nampa, daɗa u lya'a u so'o u pana u yo'o. Wi ta a kufuɗa kuya'an nannai u ya'an baci ulinga a ayin a na Kashile ke nekei ni aduniyan.

¹⁶ Da n zuwai kaci ka va adama a na n ciya ugboji kata kpamu n zuwaka n atakaci a vuma aduniyan, ko a na wo okpoi u neke aɗhi a ni alavu kannan kayin ba.

¹⁷ Da me enei ulinga u na Kashile ka ya'in dem, ko vuza wi a kufuɗa kuyeve ili i na Kashile ki a kuya'an aduniyan ba. Ko ninidai vi baci vu ya'in vi e kuyeve ba. Aza a ugboji i ta a kudana e yeve ta, ama e yeve ba.

9

Ukpa u da ukocishi u yaba dem

¹ Da m pedelyukpei kakuna ka nampa ka a kaɗu ka va, da n yevei aza a usubi n aza ugboji n ili i na i a kuya'an raka yi ta ekiye a Kashile, ali n ucigi u le n u'iwin u le ko vuza u yeve ili i na yi a kugita kelime ba.

² Dem vu le ukpisa u te u da i a kubana, aza a usubi n aza a kawuya, aza a mariki n aza a na i m mariki ba, vuza vu unata n vuza vu cida aza a na e ci neke alyuka n aza a na e ci neke ba.

Uteku tsu na ka ki u vuma vu singai,

ta feu ka ki nannai u vuza vu unushi,

uteku tsu na ka ki u vuza va akucina,

ta feu ka ki nannai u vuza na u tsu pana wovon wa akucina ba.

³ Na da ka gbani-gbani ka na i a kuya'an aduniyan. Ili i te i da raka i purangu yaba dem. Ama aɗu a uma i ta tukpa n ka gbani-gbani, n ujari a aɗu e le, a ayin a wuma u le, ka nanlo ka laza baci sai ukpisa.

⁴ Yaba dem vu na wi a katsuma aza a wuma wi ta n apa, meshe'e ma wuma ma la'a ta kakpisa ka kawu.

⁵ Adama a na aza a wuma e yeve ta a na i ku kuwa,

ama akpisa e yeve ili ba,

i n katsupu ba,

a buwa feu a kuciba n ele ba.

⁶ Ili i na a cigai n i na a iwain,

n cishe'e ci le a puwanka ta m megeshe,

i o kuyongo a katsuma ki ili i na yi a kugita aduniyan ba.

⁷ Wala, vu lya'a ilikulya'a i nu m mazanga, kata vu so'o makyan ma nu n kađu ka mazanga, adama a ili i na vu ya'in raka derere da u Kashile.

⁸ Ya'an akashi a nu o yongo wari makyan dem, kata ayin tutu vu putala kaci ka nu n mani'in.

⁹ Pana uyo'o n vuka vu ucigi vu nu, a ayin gbani a na Kashile ke nekei nu raka aduniyan, adama a na da da katsupu ka nu n kataci ka nu aduniyan.

¹⁰ Ili i na baci vi a kuya'an n ekiye a nu, ya'an i da n utsura u nu, adama a na a kasaun a ubuta u na vi a kubana, babu ulinga, kufobuso ki ili, ko kuyeve ko tana ugboji.

¹¹ Da n doku me enei ili i yoku aduniyan.

Vuza na u fudai iladi da u ci ciya ulya'i makyan dem ba,
 makyan dem da vuza vu utsura u tsu ciya ulya'i o kuvon ba,
 makyan dem da vuza vu ugboji u tsu ciya ilikulya'a ba,
 makyan dem da feu da vuza vu cico'o u tsu ciya udukuyan ba,
 makyan dem da keyevi ka tsu ciya mpasa ma singai ba.

Ama makyan n kofon ka cina yaba dem vu le.

¹² Adama a na babu vuza na u yevei kanna ka ni.

Tsu na e ci reme adan a bilili,
 tsu na e ci reme nnunu a maza,
 ta ayin a atakaci a tsu tawa u uma nannai.

Ugboji u la'a ta tsulau

¹³ Da kpamu me enei agisana a ukuna wu ugboji aduniyan a na uga'in mu.

¹⁴ A ya'an ta likuci i kenu i yoku n uma kenu punu. Da mogono mu utsura mo yoku ma tukai i da n vishili, u kambuki i da, da u ma'i adasukpatsu a kupasa nshilya.

¹⁵ Vuza vu unambi vu yoku tana wi ta punu a likuci ya ama wi ta n ugboji, da u wawai likuci ya n ugboji u ni. Ama vuza u ciba n ayi ba.

¹⁶ Da n danai, <<Ugboji u la'a ta utsura.>> Ama da o goyoi ugboji u vuza vu unambi va, a tsu pana odoki a ni ba.

¹⁷ U la'a ta n kuga'an a pana kadanshi ka sawu ka vuza vu ugboji a na a kupana kaca'a ka vuza vu tsugono tsa alau.

¹⁸ Ugboji u la'a ta ucanuku u kuvon,
 ama vuza vu unushi vu te u tsu langasa ta ili i singai n abundai.

10

¹ Uteku tsu na ayun a na a kuwai a tsu zuwa ili i magulani i shama,
 ta feu tsulau kenu tsu tsu langasa ugboji n tsugbayin nannai.

² Kađu ka vuza vu ugboji ka tsu zuwa yi ta kuya'an ili derere,
 ama kađu ka kalau ki ta tsugula

³ Ko wi baci a nwalu a uye,
 kalau ko ci yotsongu ta a na wi m mariki ba,
 u yotsongu yaba dem tsulau ci ni.

⁴ Da baci vuza tsugono u ya'in wupa n avu,
 kata vu ya'an moloko vu laza ba,
 adama a na uva'anki u kađu tsu zuwa ta a cinukpa n unushi u gbayin.

⁵ Me ene ta ka gbani-gbani ko yoku aduniyan,
 unushi u gbayin u na ngono n ci ya'an sa,

⁶ da da e ci neke ta alau tsugbayin,
 aza a uciyi tamkpamu a zuwa le daka.

⁷ N sa'awa ta ku ene agbashi gadi vo odoku,
 muku mu ngono tamkpamu a ku dasa a ene a na agbashi.

- ⁸ Vuza na u gawai kpenle ayi da wi a kuyikpa punu a ku da,
vuza na baci dem u fadai mashilya ayi da koko ki a kuluma.
- ⁹ Vuza na wi o kuboso atali ayi da u tsu uka usan,
vuza na wi a kubatsa ndanga, ayi da mo tsu foro.
- ¹⁰ Kogovu ki baci n alyu ba,
da kpamu e temgbei ka'a ba,
kuya'an ulinga n ka'a, mayun sai n utsura kau.
ama ugboji u tsu zuwa ta a ciya ulya'i.
- ¹¹ Da baci koko ka lumai vuma babu bi'i u so'o makpabu.
ulinga u makpabu wo okpo ta gbani.
- ¹² Kadanshi a una u vuza vu ugboji kasingai ka'a,
ama kadanshi ka kalau ka tsu una yi ta.
- ¹³ Ugiti u kadanshi ka ni tsumici tsu da,
ukocishi wa kpamu u tsu okpo ta ujari u gbani-gbani.
- ¹⁴ Kalau ko ci yongo ta kadanshi kpawawa.
- Ko vuza u yeve ili i na yi a kutawa ba,
yayi wa kufuda kudana yi ili i na i kugita da baci u kuwai.
- ¹⁵ Ulinga u kalau u tsu o'uso yi ta,
ali u namba uye u kubana a likuci.
- ¹⁶ Ili ya atakaci a idika i na mogono ma nu mi n yakpa,
da aza o tsugono a nu a kanai kuya'an kadiva n usana.
- ¹⁷ Unasingai a kubana a idika
i na mogono ma nu a matsa yi ta
a kpa'a ku tsugono,
idika i na aza o tsugono a tsu ciya ilikulya'a a makyan ma na ma untsai,
adama a na a ciya utsura, ba adama o kuso'o ba.
- ¹⁸ Ukpa di u tsu zuwa ta ndanga n kushankpu m gbadasa,
ekiye a vuza vu ukparuma a tsu zuwa ta kunu ku uwa mini.
- ¹⁹ O tsu fobo ta kadiva adama a kupana ku uyo'o,
makyan tankpamu adama a na ma zuwa kadu mazanga,
ama ikebe i da i tsu ushuki n ili raka.
- ²⁰ Kata vu shika mogono ko a kadu ka nu ba,
ko vu shika vuza vu uciyi ba ko a kunu ku nu,
adama a na ko manunu mi ta a kubanka n kadanshi ka nu,
ko ili yi evelyu i yoku yi ta a kufuda kusala ili i na vu dansai.

11

Ilikulya'a a gadi vu mini

- ¹ Taduku kune'e ku nu a kacapa,
adama a na vi ta o kuciya i da ayin a kutawa.
- ² Pecuku i na vi ni da ugboku cindere, ali kunlai,
adama a na vu yeve madukpa ma na i a kutawa a idika ya ba.
- ³ Eleshu a shana baci m mini,
o ci yo'o ta mini a idika.
ko madanga ma yikpa a ubondakai ko ubongadi,
madanga ma mi ta a kuvaku a ubuta u na u yikpai.
- ⁴ Vuza na baci dem wi a kuzuwaka n wunlai wi a kuya'an vica'a ba,
vuza na dem wi a kinda eleshu wi a kuya'an makapa ba.
- ⁵ Tsu na vu yeve uye u wunlai u ba,
ko tsu na ya'in maku a vuka vu katsuma ba,

ta feu nannai yi a kufuda kuyeve kuya'an ku Kashile ba,
kaya'in ki ili raka.

⁶ Ca'a icu'u i nu n usana,
kata tana vu kasukpa ulinga ba n kulivi kata vu uvuka ba,
adama a na vu yeve vuza na a kuya'an ba,
ko ayi nampa ko ayi nande,
ko kpamu dem vu le uta mayin.

⁷ Kutashi ki ta n uga'in,
kpamu ili i singai i da ashi inda kutashi ku kannna.

⁸ Ko aya a ya'in a da baci vuma u kuyongo,
ya'an u pana uyo'o u le dem.

ama ya'an u ciba n ayin a kayimbi,
adama a na ada feu i ta a kuyimkpa.
Ili raka i na yi a kutawa gbani da.

⁹ Ya'an mazanga avu kadangani, avu bi'i kenu,
ya'an kadu ka nu ka pana uyo'o a ayin o tsuloboi a nu.

Tono kusheshe ku kadu ku nu
n ili i na ashi a nu enei,
ama kata vu yeve a katsama ki ili nampa raka
Kashile ki ta a kuya'anka wu afada.

¹⁰ Adama a na kata vu o'uso kadu ka nu ba.
vu varuku ili i na yi o ku o'uso wuma u nu raka,
adama a na tsu lobo-lobo n utsura gbani da.

12

Ciba n vuza na u ya'in nu o tsu lobo-lobo a nu

¹ Ciba n vuza na u ya'in nu,
a ayin o tsuloboi tsu nu,

kafu ayin atakaci a tawa,
aya kpamu a kuyawa a na va kudana,
<<Mi a kupana uyo'o u le ba.>>

² Kafu kutashi n kannna
wotoi n azangata a kpada kuneke kutashi,
eleshu kpamu a puwanka o kotso baci mini,

³ Ana aza a na i a ku inda kpa'a ka e kuje'eke ikyamba,
aza a utsura kpamu a namba utsura,
ayin a na anga a kuyikpa okpo kenu,
ashi a kindi i ta kpamu o ko okpo rumbu-rumbu,

⁴ ayin a na a ku gbagura uye wu nwalu
kata vu kpada kudoku kupana izumgbi i kiya,
ayin a na mashi ma nnunu koci ma ku jimgbasa uma,
kata ishipa i le raka i kotso,

⁵ Ana uma a kupana wovon n ili i na yi n kashani,
nwalu uye wi ta a kutuka wu n wovon,
ayin a na ndanga n almon n topoi pu,
kakyun o kurono ikyamba i ni,
ashi a wuya kpamu a buwa ba.

Talo vuma u kubana a kpa'a ku ko wannai
u kasukpa le unamgbukatsuma.

⁶ Ciba n ayi kafu kawin ka azurufa ka ka kasa,

ko kafu kebelyu ka azanariya ka ko boso,
 ko kpamu kafu madiki mo boso mirimiri a kakina ka mini,
 ko kpamu kafu kawin ko ku ronoko mini o kayinva ka kasa,
⁷ kata kubuta kubono a idika a ubuta u na wu utai,
 wuma kpamu u bono u Kashile ka na ke nekei u da.
⁸ <<Gbani da, ili dem gbani da.>> Malum ma danai, ili raka gbani da.

Ukocishi wu ukuna

⁹ Ba malum ma'a koci mo yongo vuza vu ugboji ba, ama u pi'isaka uma e yeve. U lana kata u sheshe tsu na u fobusoi asan abundai.

¹⁰ Malum ma lana ta adama a na u ciya kadanshi ka na ki mejege, kpamu i na u danai derere da n kasingai.

¹¹ Kadanshi ku ugboji ki ta tsu kalangu ka kaguba, i ta a kugeshe ci ikusa i na a lapai a kalangu ka na e nekei magubi me te.

¹² Maku ma va kata vu zuwa ugboji, n ili i na o kudoku a kanampa ka.

Kudana ka atagarda ki n uteku ba, kpamu mekecu ma abundai mo tsu o'uso ta ikyamba.

¹³ Gogo na a pana ta ili nampa raka,

ukoci u kadanshi u da na.
 pana wovon u Kashile kata vu tononwila u ni,
 adama a na dada koci ulinga u vuma.

¹⁴ Adama a na Kashile ki ta a kuya'an afada a ulinga dem,
 n u na a ya'in usokongi,
 u singai ko u gbani-gbani.

Vishipa vu Sulemanu Kubayuwa

Ilina u kula ku katagarda ka nampa *Vishipa vu Sulemanu, ki a kadanshi* Da da vishipa vu na vu la'i nu uyo'o a katsuma ki ishipa. Katagarda ka nampa kita udiki n ishipa i na mekere n kolobo a tsu ya'ankpanai kadanshi ku ucigi u le. Makyan ma yoku a ya'an kadanshi adama a kaci ke le. Makyan ma yoku kpamu a ya'anka kaci ke le ko aja'a e le.

Ishipa i nampa ya, utuka ta i da e keteshe n uye kakau. A ubuta u yoku i ta a kufuda kudana kolobo ka ayi da mogono Sulemanu n kaci ka ni. I ta kpamu a kufuda kukece katagarda ka tsu kuyongo, tsu na a dikai mekere ma a bankai a kpa'a ku mogono Sulemanu, ama mekere ma mi ta a kuciga vuza yoku na de a likuci i le, a ukocishi de mavuka ma ma doku ta ma gasa n kolobo ku ucigi ka likuci i le. I ta kpamu a kufuda ku utuka n arabali a nampa e keteshe tsu urotu u kuyongo u Kashile n uma a ni, ko Vuzavagudu n aza o kutoni a ni.

Kpamu i ta a kufuda e kece katagarda ka nampa ci ishipa i na yi a kadanshi ku ukuna wu ucigi ugbayin u na ugain a ciya a ubuta u vuka n vali. Nannai bi ba, i ta a kadanshi i ta a kufuda kuya'an ishipa i nampa a ubuta u yolo a idika yi Isaraila i cau.

Nnama n apala a na ulai a katagarda ka nampa iyoci i da yu ucanuku wi ikebe nu tsuloboi kpamu, u na u zuwai uma a ciba nu ngono n ugain wa amali n ucigi.

Ili i na yi punu udari a katagarda ka nampa.

Vishipa vu ugiti 1:1; 2:7

Vishipa vu i re 2:8; 3:5

Vishipa vu tatsu 3:6; 5:1

Vishipa vu nashi 5:2; 6:3

Vishipa vu tawun 6:4; 8:14

¹ Ishipa i Sulemanu i na i la'i n uyo'o.

Vishipa vu ugiti

Mekere ma'a ma cananai

² Ya'an u como mu n una u ni

adama a na ucigi u nu u la'a ta makyan uyo'o.

³ Magulani ma mani'in ma nu, mi ta n uga'in u kutsumgba,

kula ku nu tana ki ta ci ili i magulani i na a vishangi.

da da i zuwai da amaci i a kuciga wu.

⁴ Ya'an gogo'o vu dika mu tsu suma,

ya'an mogono ma banka mu a kunu ku ni,

Ci ya'an mazanga kobolo,

mi ta a kucikpa ucigi u nu u la'a makyan,

da da i zuwai nkere mi a kuciga wu.

⁵ Mpa vuza lima da, ama mi ta n tsuloboi.

ada nkere n Urushelima,

mpa vuza lima da tsu a apam e Kedaru,

tsu kakashi ku utsutsu ka kapam ka Sulemanu.

⁶ Kata yi inda mu bi-bi-bi ba

adama a na mpa vuza lima da,

adama a na kanna ka'a ko songu mu ta da n limanai.

Ataku a va a ya'an ta wupa nu mpa

a zuwai mu n ya'an ulinga a kashina ki itacishi,

n ciya makyan ma na n kulana ikyamba i va ba.

⁷ Dana mu, avu macigi ma va, tedai vi a kaguba ka ushiga u nu?

Kpamu tedai vu tsu banka n ushiga u nu wu uvuka kannu ka sudukpa baci?

Yidai i zuwai mo kokpo tsu vuka vu na a palai

a kakarasa a ushiga wa aja'a a nu?

⁸ Avu na vu la'i n tsuloboi a katsuma ka amaci, vu yeve baci ubuta ba,

tono ura'a wu nlala n na o tsu tono

vu guba nradika n nu

devu n apam a ngubi.

⁹ Avu macigi ma va,

tsuloboi tsu nu u pura ta ugboji u va,

tsu kodoku ka na ki o kurono ucanuku

we ekeke odoku o kuvon a Firi'auna.

¹⁰ Ili ya atsuvu i doku ta nguji n nu uga'in,

kudeku ku nu ki ta ucindali n idolu i singai.

¹¹ Ci ta a kuya'anka wu ili ya atsuvu ya azanariya,

n ukali wa azurufa.

¹² A makyan ma na mogono mi a ubuta u kirukpa ku ni,

ili magula ni i va i kana ta ubuta dem m magulani.

¹³ Macigi ma va mi ta tsu kazuwatsu ma Muru wa va,

a iva'in a makanga ma va.

¹⁴ Macigi ma va mi ta tsu kakutsu ka apalu a kakamba wa va

ashina itacishi i Enu-gedi.

¹⁵ Avu vi ta n tsuloboi macigi ma va.

Mayun, avu vi ta n tsuloboi.

Ashi a nu i ta kure-kure tsu modoi.

¹⁶ Avu vi ta n tsuloboi, Macigi ma va.

Avu vi ta a kudika ugboji u va.

iva'amkpatsu i tsu yi ta leku an mita ma taku.

¹⁷ Aburakpatsu a kpa'a a tsu ndanga n sida n da,

ndanga n Firi n da ashamkpatsu a kpa'a a tsu.

2

Mekere ma'a ma la'i kelime n kadanshi

¹ Mpa apalu a da akamba a Sharon,

apulufa a da a kara'a.

² Tsu apulufa a katsuma ka awana

ta macigi ma va mi nannai a katsuma ka n kere.

³ Tsu madanga ma ruman a katsuma ka ndanga n kutsun

ta macigi ma va mi nannai a katsuma ko olobo.

Mi ta a mazanga n dasangu a kulu ku ni,

umaci u ni wi ta n uyo'o u kulya'a tsu na n cigai.

⁴ U bankai mu e kefeke ka na i a kadiva,

Ucigi u ni urotu u da wa va.

⁵ Lya'atangu mu n akala a umaci u mahiri e udekpu,

Neke mu makyan n so'o kata wuma u va bono,

adama a na mi ta a kukuwa adama a ucigi.

⁶ Kukiye ku ugula ku ni ki ta daka vu kaci ka va,

kukiye ku usingai ku ni kpamu ku obongi mu.

⁷ Nkere n Urushelima,

ya'ankai mu uzuwakpani

- n ula a nre'e nu nsheun* n keteshe
 a na ya ku gbandarasa tsu ba
 makyan ma na ci a kupana uyo'o.
- ⁸ Pana, macigi ma va
 lana, ayi da na u yawai,
 a kadikpangusu a gadi va atali,
 e kuje'e a gadi vu aginda.
- ⁹ Macigi ma va mi ta tsu mesheun ko maku me mere'e.
 Lana, ayi da na de kashani ukara'i u mashilya ma tsu,
 a kulanuku su n katusu ka kunu,
 a ku inda mu a kakashi ku utsutsu.
- ¹⁰ Macigi ma va ma ya'an ta kadanshi nu mpa, u danai,
 <<Danga, macigi ma va tsu wala,
 vuza vu uga'in vu va, tonu mu.
- ¹¹ Lana, lyushi i laza ta,
 mini ma Kashile ma laza de,
 kpamu ma laza de.
- ¹² Apalu uta ta aduniya,
 makyan mi ishipa ma yawa ta,
 a kupana mashi mo modoi
 a ubuta raka a idika i tsu.
- ¹³ Ndanga m mabiri m matsa ta,
 apalu a ndanga mi itacishi n neke ta magulani me le.
 danga, tsu wala, macigi ma va,
 vuza vu ugain vu va.>>
- ¹⁴ Avu modoi ma va a kungu ku kabatsu,
 a ubuta u kushedeku a kakambu ka katali,
 yotsongu mu ashi a nu,
 ya'an m pana kalakatsu ka nu,
 adama a na kalakatsu ka nu ki ta uyo'o u kupana,
 ashi a nu kpamu i ta n uga'in u ku inda.
- ¹⁵ Kanakaj tsu nshe'e n kakamba,
 m muku mu nshe'e n kakamba.
 Aza a na i a kulangaasa ashina a itacishi,
 ashina a itacishi a tsu a na i apalu.
- ¹⁶ Macigi ma va vuza vu va da, mpa feu vuza ni da,
 u tsu guba ta ushiga u ni a katsuma ka apulufa.
- ¹⁷ Ali kayin a ka asa,
 makyan ma na ubuta wu akanai,
 macigi ma va, kpatala,
 vu okpo tsu mesheun,
 ko tsu maku me mere'e
 a gadi va aginda.

3

Alatani a vuka vu savu

- ¹ N kayin mpa alavu a kajiba ka va,
 n lansai vuza na n cigai,
 n lansai ni ama me ene yi ba.

* 2:7 2:7 n ula a nre'e nu nsheun Akucina a da a na a ci ya'an a na a ci ciga e deke kula ku Kashile e keteshe ba.

- ² Mi ta a kudanga n kara'a likuci,
n tono uye-uye u likuci n asuvu a likuci a,
mi ta a kulansa vuza na kaḍu ka va ka cigai,
n lansa yi ta ama me ene yi ba.
- ³ Aza a ku inda likuci a gasai nu mpa
ele na i a kukara'a likuci ya.
<<Me ecei le, yi eneke mu ta vuza na kaḍu ka va ka cigai?>>
- ⁴ U geshe ba ana n lazai le,
da me enei vuza na kaḍu ka va ka cigai.
n kanai ni n kasukpa yi u laza ba
ali n tukai ni a kpa'a ka anaku a va,
a kunu ku na anaku a va a matsai mu.
- ⁵ Ada nkere n Urushelima,
ya'ankai mu uzuwakpani
n kula ku nre'e nu nsheun,
aza a uga'in u kinda a aginda.
Tsu na a tsu kucina n Kashile Mala'imili,
i kucina a na ya ku gbandarasa tsu ba
makyan ma na ci a kupana uyo'o.
- ⁶ Yayi na lo a ku uta a kakamba ka
an kogbodolu ka kanga,
n ili i magulani ma Muru,
ili i magulani i na aza a tsulaga a ya'in?
- ⁷ Lana, kakuba ka kudika Sulemanu mogono ka'a,
ukara'i n ayi osoji amangatatsu a da o kusoku yi,
osoji a Isaraila a da aza a na a fudai kuvon.
- ⁸ Raka vu le i ta n otokobi,
eyeve a vishili a da kau,
yaba dem n kotokobi ka ni a makuta,
i ta ufobushi adama a uma
a gbani-gbani a na a tsu danga n kayin.
- ⁹ Mogono Sulemanu u ya'ankai kaci ka ni,
kakuba ka kudika mogono,
ka na u ya'in nu ndanga n Lebano.
- ¹⁰ U ya'in aburakpatsu a kudika kakuba ka n azurufa,
a palai kucina ku ni n
kakashi ka azanariya,
nkere n Urushelima n kalai ni n ucigi.
- ¹¹ Utaɪ ada nkere n Sihiyona,
yi ene mogono Sulemanu u ukai okolokolo,
a na anaku a ni a ukai ni
a kanna ko yolo ka ni,
kanna ka na kaḍu ka ni ka ya'ain mazanga.

4

Kolobo ka dansai

- ¹ Macigi ma va vi ta n tsuloboi,
ashi a nu i ta tsu ashi o modoi punu upali.
kanji ka nu ki ta tsu ushiga wu nradika
u na wi a kugidala a kusan ku Giliyadu.
- ² Anga a nu i ta wari buga-buga

- tsu ushiga wu nkyon n na a sumbai,
 a takpai sararai raka vu le i ta ugeri,
 yaba dem m gbabi vi ni,
 ko vuza wi ende'in ba.
- ³ Nlaba mu una u nu ushili pazaza
 adanshi vu sura ta ili i shili,
 una u nu ili i maluwa i da,
 o yotsongi nlaba mu una u nu,
 nguji n nu a kutasa
 tsu kucina ku umaci u ruman.
- ⁴ Kuduku ku nu ki ta an kuma'a
 ku ugadi ku Dawuda,
 ku na a ma'i n tsuloboi,
 idolu yi ta ugeri ukara'i
 e kuduku ku nu,
 tsu n nraga kakpan,
 raka vi le nraga mo ovonshi a da.
- ⁵ Mani ma nu mi ta a na nre'e n re
 a na mpeshe mu nre'e,
 a kalina punu apulufa.
- ⁶ Ali kayin ka asa
 ubuta dem wu akana,
 mi ta a kubana a kusan ka Muru
 n kaginda ki ili i magulani.
- ⁷ Vu ga'an ta macigi ma va,
 ili i gusa wu a ikyamba i nu ba.
- ⁸ Tawa nu mpa a Lebano, vuka vu savu vu va,
 tsu waluka kobolo a Lebano.
 Gidala a kutawa de a kaginda ka Amana,
 de a gadi vu Seru, n gadi vu Hamonu,
 de e kpenle ki ikawu
 n kaginda ka na akunzu o ci yongo.
- ⁹ Vu uwa ta a kadu ka va,
 vutaku vu va, vuka vu savu vu va,
 n kindi ku ashi a nu
 vu uwa ta a kadu ka va,
 n vudolu vu te vu kuduku ku nu.
- ¹⁰ N yidai n kugisanku n ucigi u nu,
 macigi ma va vuka vu savu vu va,
 n yidai a kugisanku uyo'o wu ucigi u nu
 u na u la'i makyan uyo'o,
 n yidai a kugisanku ili magulani i nu
 i na i la'i ili i magulani raka magulani.
- ¹¹ Nlaba mu una u nu n uyo'o ci ishigi,
 vuka vu savu vu va,
 mani n ishigi yi ta e kelentsu ka nu.
 magulani mo ntogu n nu
 a na ili magulani i Lebano.
- ¹² Avu kashina ka'a ka na a kanzai adama a va,
 macigi ma va vuka vu savu vu va,
 ashi a mini a na a kanzai,

a_{shi} a_{mini} a_{na} a_{sankai} yaba dem.

- ¹³ Mere ma_{nkuta} n nu kashina ki ta_{punu},
tsu kashina ka Adini
n umaci wu ndanga u singai,
ka umaci u ruman mu uyo'o
n ili i magulani mu uyo'o tsa majigi n nardi,

¹⁴ Nardi n safaron,
kalamusu n sinamon,
n icu'u yi ndanga i na i ci neke magulani dem,
m Muru n alosu,
n ili i magulani i na i la'i m magulani.

- ¹⁵ Avu a_{shi} a_{mini} a_{da} a_{na} i e kuneke mini a kashina ka,
kudolu ku na ku ci neke mini ma wuma,
mana mi e kuyene a Lebano.

Mekere ma ya'in kadanshi

- ¹⁶ Danga, wunlai wu ubongadi,
taw_a wunlai wu ubondakai
vu uvula kashina ka va,
tsu na magulani ma kimbai a ubuta dem.
ya'an macigi ma va ma taw_a a kashina ka ni,
u lya'a umaci wu ndanga u na u la'i n uyo'o.

5

Kolobo ka dansai

- ¹ N taw_a ta a kashina ka va,
macigi ma va vuka vu savu vu va,
n bolongu ta Muru vu va n ili i wali i va.
N lya'a ta kabashi ki ishigi n ishigi i va,
da n so'i makyan kobolo n mani.

Aja'a e mekere a dansai

- ada na yi a maciganai
lya'i i so'o ali ma maka da n ucigi u da.

Vishipa vu nashi

Mekere ma dansai

- ² N lata ta ama kadu ka va ki ta wuma.
Zuwa atsuvu, macigi ma va mi ta a kukala utsutsu.

Kolobo ka dansai

- << Bayuwa ka mu kamana ka va,
macigi ma va, modoi ma va,
vuza babu unushi u va.
Kaci ka va ka tana ta n ciza,
kanji ka va ka tana m mele.>>

Mekere ma dansai

- ³ N fodo ta de akashi a va,
kata n doku n uka a da?
N sa'a ta ene a va,
kata n doku n langasa a da?
⁴ Macigi ma va ma uwaka ta
n ekiye a ni a katusu ku utsutsu,
da kadu ka va ka kanai mali ma ni.
⁵ Da n dangai adama a na m bayuwaka macigi ma va,
ekiye a va cepepe m mani'in ma Muru,

ajivu a va a kudakpa m mani'in ma,
a na n kanai akanatsu a utsutsu a.

⁶ M bayuwakai macigi ma va utsutsu,
ama macigi ma va ma laza de.

Da kadu ka va ka namgbai
adama a na u laza ta.
n lansa ni ama me ene yi ba.
n kanai kudekushe yi ama wu ushuku ba.

⁷ Aza a kindi a gasai nu mpa,
a makyan mana i a kubana n obonoi a likuci,
da a lapai mu, a ya'ankai mu usan,
da a isai mu kalaba,
aza a na i a kinda a mashilya ma nanlo.

⁸ Ada n kere n Urushelima, kucinakai mu,
da baci yenei macigi ma va,
yidai ya ku dana yi?
Danai ni n lima ta adama ucigi u ni.

Aja'a e mekere a dansai

⁹ Avu na vu la'i n tsuloboi a katsuma ka amaci,
Yidai i zuwai da macigi ma nu ma la'i yaba dem?
Adama a n yidai vu danai tsu,
tsu dana yi uteku tsu na vi a kupana?

Mekere ma dansai

¹⁰ Macigi ma va mi ta n tsuloboi
m matana n katsura kpamu,
n atakaci a da a kuciya vicu'u vu ni vu te
a katsuma ka uma akpan kupa (10,000).

¹¹ Kanji ka kaci ka ni a kutasa tsu azanariya,
kanji ka ni ulima a kutasa tsu kagawun.

¹² Ashi a ni wari pu tsu mani
tsu modoi ma ari,
a kakina ko kudolu.

¹³ Aguji a ni a na kashina ki ili wali,
a ku utuka n magulani.

Nlaba mu una n ni, mi ta tsu apalu
a kudakpa mani'in ma Muru.

¹⁴ Ekiye a ni i ta tsa alangu azanariya
a na a ukai atali a singai.

ikyamba i ni yi ta ugbori an kanga ka kagiwa,
ka na a kalai n atali a Safaya.

¹⁵ Ene a ni ita a na ashamkpatsu,
atali a alabasata,
a na a shikpai e enle azanari.

Iyoci i ni yi ta an Lebano,
vu na vu la'i n tsuloboi,
tsu madanga ma Sida.

¹⁶ Una uni wi ta n uyo'o,
ili i ni dem yi ta n uga'in.
ta macigi ma va, kaja'a ka va ki nannai
ada nkere n Urishelima.

6

Aja'a e mekere a dansai

¹ Te dai Macigi ma nu ma banai,
 avu mekere ma na ma la'i n
 tsuloboi a katsuma ka amaci?
 Uye wene u dai macigi ma nu mo tonoi,
 ciya tsu banka wu kulansa yi.

Mekere ma dansai

² Macigi ma va ma gidala ta a kubana a kashina ka ni,
 a ubuta u na ili i wali yi,
 a kaguba punu a kashina ka
 kpamu o kubolngu apalu.
³ Mpa macigi ma'a u macigi ma va,
 macigi ma va kpamu ma va ma'a,
 wi ta a kaguba ka ushiga u ni punu apulufa.

*Vishipa vu tawun**Kolobo ka dansai*

⁴ Avu vu ga'an ta tsu likuci i Tiriza, macigi ma va,
 vu ga'an ta tsu Urushelima,
 n tsuloboi tsu katsura ko osoji
 a na i ubani n urotu u kakashi.
⁵ Takpa ashi a nu wa va,
 i ta a ku ripulasa mu.
 Kanji ka nu ki ta an ushiga wu nradika
 n na mi a kugidala aginda a Giliyadu.
⁶ Anga a nu i ta tsu ushiga wu nlala
 n na mu utai a ubuta u na
 a sumbai le a kugadukpa.
 Yaba dem n gba bi vi ni,
 babu vu vuza te vu le na wi ende'in.
⁷ Nguji n nu mi ta a kutasa
 tsu kucina ku umaci u Ruman.
⁸ Ko da baci Egbere amangatatsu i de,
 n amaci a pulai amanganashi,
 nu nkere n na n yeve ali ba,
 aza a na a la'i kukece,
⁹ ayi da koci mi a kuciga
 wi ta n uga'in tsu modoi,
 ayi ende'in a ubuta wa anaku a ni,
 maku mu uleshi ma'a wa anaku a ni.
 Nkere mene yi baci kata a dana, ayi vuza vu unasingai da,
 anan Sangina n amaci a pulai a tsu cikpa yi ta.

Aja'a e mekere a dansai

¹⁰ Yai a kubatsa na de an kanna,
 uga'in an wotoi, a kutasa an kanna,
 n tsuloboi tsa azangata a na i ugeri?

Mekere ma dansai

¹¹ N gidala ta a kubana a kashina ka ndanga n alumo
 adama a na me ene ndanga n na
 m batsai a kadakaj ka,
 adama a na me ene

ko ndanga mi itacishi n matsa ta,
ko ruman u ya'an ta apalu.

- ¹² Kafu n zuwaka,
ashi a wuya a zuwai mu,
me enei kaci ka va a idashi,
kobolo m mogono ekeke vu odoku vi ni.

Aja'a e mekere ma dansai

- ¹³ Bono, bono, avu mekere ma aza a Shulamiya,
bono, bono adama a na ci inda wu.

Mekere ma dansai

Adama a n yidai yi a kinda vuza vu Shulamiya,
a na wi e kuje'e tsu Mahanayim?

7

Kolobo ka dansai

- ¹ Yidai a ku gisanku n uga'in
u ene a nu punu a ataka,
avu mekere mo mogono,
tsu na a ya'in nkuta n nu
tsa atali a singai
ulinga we ekiye u vuza na u fudai da.
- ² Koyodi ka nu tsu mokoko'o,
ma na ma tsu namba makyan
mu usatari n icita ba.
kukyun ku nu ki ta tsu mataka ma alkama
ma na apulufa a kara'i.
- ³ Mani ma nu mi ta tsu muku mu nre'e n re,
mpeshe mu nre'e.
- ⁴ Kudeku ku nu ki ta tsu kuma'a
ku na a ya'in n kanga ka kagiwa.
Ashi a nu tsu ndolu a Heshibon,
devu n utsutsu u Batu-rabimu.
Vunu vu nu tsu kuma'a ku ugadi ku Lebano,
ku na ki a ku inda Dimaska.
- ⁵ Kaci ka nu ka ya'anka wu ta
okolokolo tsu katali ka Kamelu.
Kaji ka nu ki ta a kutasa ulima,
ka tsu dika ta asuvu a va mogono.
- ⁶ Macigi ma va vi ta n tsuloboi,
kpamu vu tsu zuwa mu ta n pana uyo'o.
- ⁷ Kashani ka nu ki ta tsu mashuwa,
kpamu mani ma nu ma ya'an ta
tsu umaci wu ndanga.
- ⁸ N danai, <<Ya'an n kumba madanga,
kata n kana umaci u ni.>>
kasukpa mani ma nu mo okpo tsu umaci wi itacishi ,
magulani ma ayinviki a nu tsu umaci u ruman,
- ⁹ kpamu una u nu wi ta tsu makyan
ma na ma la'i nu ugain.
- Mekere ma dansai*
ya'an makyan ma laza bari,
a kubana ubuta u macigi ma va,

ma laza sawu a katsuma ka nlabā n anga.

¹⁰ Mpa vuza macigi va da,

kpamu mali mā ni adama a va a da.

¹¹ Tawa, macigi mā va, ya'an tsu bana a kakamba,
ya'an tsu asa a likuci i wa'a.

¹² Ya'an tsu bana a kashina ki itacishi nu usana,
adama a na ce ene ko
ndanga mi itacishi m matsa ta de,

ko apalu ele o boso ta de,

ko ndanga n ruman m palukpa ta de,

ta de n kuyotsongu wu ucigi u va.

¹³ Vi ta a ku tsumgba magulani mi ica'ashi
m magulani ma umaci wu ndanga wu uyo'o.
cau n ku gogo na macigi mā va.

8

mekere ma dansai

¹ Ishi baci avu taku vu va da,

vuza na wu apai mani mā anaku ava

da baci n cinai nu pulai,

da mo obongi nu,

ko vuza wi a kugoyo mu ba.

² Mi ishi a kufika wu,

n tuka a kpa'a ka anaku a va

a yi na ugbari mu.

Mi shi e kuneke wu makyan

usatari n ili wali vu so'o,

makyan mu umaci u ruman u va.

³ Kukiye ku ugula ku ni ki ta

daka vu kaci ka va,

kukiye ku usingai ku ni

tamkpamu, wo obongi nu mpa.

⁴ Ada n kere n Urushelima

ya'ankai mu uzuwakpani.

yi a kugbandarasa tsu a makyan

ma na ci a kupana uyo'o ba.

Aja'a a e mekere a dansai

⁵ Yayi na de, a ku uta a kakamba,

u tsubaki a kavangatsu ka Macigi mā ni?

Mekere ma dansai

A daka vu madanga ma ruman

da n jingbasai nu,

a ubuta u na a matsai nu,

a ubuta u na anaku a nu a matsai nu.

⁶ Zuwa mu mo okpo katambari a kadu ka nu,

mokpo tsu makawani

ma katambari e kukiye ku nu,

adama a na utsura u va,

wi ta tsu ucigi wu ukpa,

utsura u cishe'e tsu ucigi

kowanai da tsu kasaun.

Kaya'a ku ucigi ki ta tsu kaya'a ka akina,

t̄sa akina a na i a kukul̄a n usufukpi.
⁷ Mini ma na ma ayai,
 mi a kufud̄a ku una akina a ucigi a ba,
 nd̄olu tukpa m mini
 n kufud̄a kupurangu ucigi wa ba.
 Da baci vuza u nekei udukuyan u ni r̄aka,
 adama a na u tsula ucigi wa,
 i t̄a o ku zo'oso yi o goyo yi.

Aja'a a e mekere a dansai

⁸ Ci t̄a n vangu vu tsu,
 ayi na kat̄a u mud̄ai mani ba.
 Yid̄ai tsu kuya'an adama a vangu vu tsu,
 d̄a baci a t̄aw̄ai kuya'an
 ukuna u mazama ma ni?
⁹ Ishi baci a dana ayi mashilya ma'a,
 ci ishi a kuma'aka yi mashilya mu ugadi ma azurufa.
 Ishi baci a dana ayi utsutsu u d̄a,
 ci ishi a kukanza yi nu nd̄anga n Sida.

Mekere ma dansai

¹⁰ Mpa mashilya ma'a,
 mani ma va ma'a ima'ashi yu ugadi ya.
 A ubut̄a u Macigi ma va,
 mo okpo yi t̄a ili i kutuka m mat̄ana.

Kolobo kadansai

¹¹ Sulemanu wi t̄a n kashina ki itacishi,
 a id̄ika i Balu-hamonu.
 U nekei ka'a ekiye aza a na a kucimba ka'a,
 yaba dem wi t̄a a kutuka n azurufa kak̄pan (1,000),
 a kat̄suma ki ikebe yu uciyi i kashina i ni.
¹² Ama mpa mi t̄a n kashina ki itacishi ka va,
 avu Sulemanu mi t̄a e kuneke wu ikebe azurufa kak̄pan (1,000).
 mi t̄a a kuneke,
 aza a ulinga azurufa amangatawenre e re (200).

Kolobo kadansai

¹³ Avu Macigi ma va,
 avu na vi a id̄ashi punu a kashina ka,
 avu na aja'a a va i a kul̄ana wu,
 ya'an m pana kal̄akatsu ka nu.

Mekere ma dansai

¹⁴ Macigi ma va,
 t̄awa wa va gogo'o tsu mesheun,
 tsu maku me mere'e
 a kubana ubut̄a wa aginda a ili magul̄ani.

Katagarda ka ISHAYA Kubayuwa

Kula ku katagarda ki Ishaya kula ku da ku keneki ka gbayin ko yoku ka na ko yongoi a Urushelima aya n abundai a na a lazai de. Ka ya'an ta kadanshi ka atakaci a na idika i Yahuda i so'i e ekiye aza a Asiriya, n tsu na keneki ka ke dekei uma a kobolo n aza e kelime e le adama a na o yongo n wuma u cida ayin tutu, n tsu na ukpaɗi u kupanaka Kashile u tsu tuka n atakaci. Katagarda ka ya'in kpamu kadanshi ke kusheshe ku Kashile a kubana u uma a ni n tsu na a kuya'an n idika i na i buwai, n tsu na kpamu o kutono wila u kanna ka Ashibi, n alyuka n kuya'an ka avasa. Ushani u kadanshi ku uyeve punu a katagarda ka u daɗa a masala ma 61:1-2, udani u na Yesu u ya'ankai ulinga a ayin a na u gitai ulinga u ni.

Ili i na yi punu udari a katagarda ka nampa:

Ubarangi n uzuwakpani 1:1; 12:6

Atakaci a idika kakau 13:1; 23:18

Afada a Kashile a kutawa aduniyan 24:1; 27:13

Ubarangi u kelime n uzuwakpani 28:1; 35:10

Mogono Hezikaya vu Yahuda n aza a Asiriya 36:1; 39:8

Akaka a uzuwakpani kobolo n apa 40:1--55:13

Ubarangi kakau n uzuwakpani kakau feu 56:1; 66:24

¹ Kene ku na Ishaya maku ma Amazo we enei adama a Urishelima n Yahuda a ayin o tsugono a Uzaya, n Jotan, n Ahazu, n Hezikaya ngono n Yahuda.

Idika yu ugbamukaci

² Gadi pana, kata avu idika vu zuwa atsuvu,

adama a na Vuzavaguɗu u dansa ta,

<<Muku n na n kumgbasai da n lanai,

a ya'anka mu ta ugbamukaci.

³ Anaka e yeve ta magubi me le,

njaki feu n yeve ta ubuta u na kesheku ke le ke ci ne'e le ilikulya,

ama aza a Isaraila e yeve ba,

uma a va e yeve ba.>>

⁴ Ada idika yu unushi,

uma a na i tukpa n kawuya,

kaɗsura ka aza a nkunu,

muku n na n nekei kaci ke le adama a kuya'an ku kalya'a.

A kasukpai uye u Vuzavaguɗu,

da o goyoi vuza Cida vi Isaraila,

ali da o bonoi a zuwakai ni kucina.

⁵ Yidai i zuwai da vu buwai o morono ma adama ali da a buwai a kulya'a kelime n kulapa wu?

Yidai i zuwai da vi a kulya'a kelime n ugbamukaci?

Kaci ka nu ki gbaga ba,

kaɗu ka nu kpamu ka ciya ta muna.

⁶ Ili i na i gitai punu a ataka e ene a nu, ali a kubana a kaci,

babu ubuta u na wi gbaga,

Sai ukpan wo ojuno,

n untsu, n ajakata,

I feu uza'i ba,
ko wali n akashi ko usuri m mani'in.

⁷ Idika i da yo okpo ta agali,
da kpamu likuci i da i kulai n akina.
Omoci a isai ashina a da,
ada e kene,
da a langasai ili dem i na e enei punu.

⁸ A kasukpa ta likuci i Urishelima,
tsu kapam ka kindi ka kashina ki itacishi,
ko tsu kapam ka na ki a ubuta u kashina ka ndimbi ma Ayahuda,
uteku ci likuci i na a lya'i n kuvon.

⁹ Ishi baci Vuzavagudu Mala'imili
u buwaka aza o yoku n wuma ba,
ci ishi ta o kokpo tsu Sodom,
kata kpamu tso okpo tsu Gomora.

¹⁰ Panai kadanshi ka Vuzavagudu,
ada na yi tsa aza o tsugono o Sodom,
panai wila u Kashile ka tsu,
ada na yi tsu uma o Gomora.

¹¹ Vuzavagudu u danai, <<Kabundai ka alyuka ka da,
yidai ki a kuya'anka mu.
N ciya ta alyuka o kusongu
a agiri kobolo n anaka a ikyamba ali u la'i tsu na n cikalai.
Mi m mali ma mpasa
mo obomburom ni nkyon kobolo nu nradika ba.

¹² <<Ana vu tawai wa va,
yayi we ecei nu ili i nampa,
a kukarasa punu a ulanga wa a'isa?

¹³ Kasukpa kutuka n alyuka a na i ili i makara wa va ba,
ili i magulani i nu yo okpo ta ili yu unata a kutawa wa va.
I ci indana ta kadiva ko wotoi u savu, n kanna ka Ashibi, n obolo a gbayin,
ama mpa ma kushuku n obolo a kavama a unushi a da a nanlo ba.

¹⁴ N ciga kadiva ko wotoi u savu u da,
kobolo n kadiva kakau a na yi n ada ba.
O okpo mu ta ucanuku a kaci ka va,
mo wo'o ta n kucanuku u da.

¹⁵ Ayin a na baci i dengusai ekiye adama a na i ya'an kavasa a kubana wa va,
mi ta o kusokongu ashi a va
ko i vasa baci n ugbami,
mi a kupanaka da ba.
Ekiye a da a namgba ta nu mpasa ma aza a na i n unushi ba.

¹⁶ Sa'i i takpa nshinda n da.
Takai ukuna u wuya u da
kelime ka va.
kasukpai kuya'an ku kawuya,
¹⁷ pi'isai kuya'an ku kasingai,
lansai nwalu n singai,
bankai aza a na i o kuso'o atakaci.

Baṅkaṅ mkpan,
kobolo n agapa.

- 18 <<Taṅwai gogo na ci sheshei kobolo
Vuzavaguḍu u danai,
Ko a na unushi u ḍa u ya'in ḍe tsu na ili i ci ya'an ushili kaṅ,
wi ta o kubono waṛi kaṅ tsa akaḍa,
ko u ḍa wi ushili an kejikenle,
wi ta o kubono waṛi an tsugbere.
- 19 Yu ushuku baci ḍa i tonoi,
yi ta a kulya'a ili i na i la'i n kuga'an a idika ya,
- 20 ama i iwan baci ḍa i ya'in ugbamukaci,
kotokobi ki ta e kupede mpasa n ḍa.>>
Daḍa ili i na yu utai a una u Vuzavaguḍu.

Likuci yi unambi wu usubi

- 21 Indanai bi'i tsu na likuci yu uneki u kaḍu
yo okpoi an kashakanlai.
Yi ishi ta n kasingai kaṅ
kobolo n usubi kpamu u tsu yongo ta punu,
ama gogo na o okpo ta aza a magalaka.
- 22 Azurufa a ḍa okpo ta babu amiki.
Maṛa ma nu ma na vu la'i n kuciga mo okpoi usatari m mini.
- 23 Aza e kelime a ḍa i ta n ugbamukaci,
okpoi aja'a o oboki,
okpoi kpamu n ucigi u kalya'a
kobolo n ucigi u kisa kune'e.
A baṅka aza a na i mkpan ba,
o doku kpamu e kebece n ukuna wa aza a na i agapa ba.
- 24 Adama a nannai, Vuzavaguḍu, Mala'imili mo Osoji a gaḍi,
Vuzagbayin va aza a Isaraila u dana ta,
<<To mi ta o kuyotsongu wupa u va wa aza a na a iwain mu,
kata kpamu n tsupa wa irala a va.
- 25 Mi ta o kubono ma shilika n aḍa,
mi ta a kulapula ukpaḍi u kusuba u ḍa
kata n takpa ukpaḍi u kuyongo cida u ḍa.
- 26 Mi ta o kubonoko n aya'inafada aḍa tsu na ishi ḍe n tsumani,
kobolo n aza e kuneke odoki tsu na cau ishi.
Nannai ḍa e kudeke ḍa
Likuci ya aza a Usubi,
Likuci yu uneki u kaḍu.>>
- 27 Sihiyona wi ta a kuciya ushibi n kasingai,
aza a na a shikai unushi i ta a kisa le n usubi.
- 28 Ama aza a ugbamukaci n aza a unushi i ta a kuya'an wuni,
aza a na a iwain Vuzavaguḍu i ta a kuya'an uni'watangi.
- 29 Vi ta a kupana wono adama a madanga mo oku
ma na vu zuwakai kaḍu,
vi ta o kokpo n wono adama a kashina ki ishi'wan
ka na vu zagbai.

³⁰ Vi ta o kokpo an madanga mo oku ma na ayuku a ni a lumbai,
tsu kashina ki ishi'wan ka na ka nambai mini.
³¹ Vuza vu utsura wi ta o kokpo an ci'iwa
kata ulinga u ni u lebece a akina.
Ele n ulinga u kawuya u le i ta a kukula kobolo,
babu vuza na u kufuda wa kimaşa akina a nanlo.

2

Kusan ku Vuzavagudu

¹ Na da kene ku na Ishaya maku ma Amazo me enei adama a Yahuda n Urishelima.
² A kanna ku uteku,
kusan ku kpa'a ku Vuzavagudu ki ta a kuya'an ugiti,
ki ta o kokpo ku gbayin wa aza a na a buwai,
kata a dengusa ku da ku la'a nsasan n na m buwai dem,
kata kpamu idika kakau i na i buwai n abundai i shida de.
³ Uma n abundai i ta a kutawa kata a dana,
<<Tawai tsu banai a ubuta u kusan ku Vuzavagudu,
a kpa'a ku Kashile ka Yakubu.
Adama a na u yotsongu tsu uye u ni,
kata a tsu tsu tonu ura u ni.>>
Wila u Vuzavagudu wi ta a kuta a Sihiyona,
kata kadanshi ka ni kuta a Urishelima feu.
⁴ Wi ta a kuya'anka idika kakau afada,
kata kpamu u tatsukpa vishili u uma n abundai.
I ta a kulapa otokobi e le a kataala a da,
kata kpamu a jara nsara n le mo okpo tsu nkaun n kugeceke ili.
Idika yo kudoku ya shilika n idika i yoku ba,
ko o doku o yotsongbonoi tsu na a kuya'an kuvon kpamu.

⁵ Ada ntsukaya n Yakubu,
tawai tsu walai a ubuta u kutashi ku Vuzavagudu.

Kanna ka Vuzavagudu

⁶ Mayun Vuzavagudu vu kasukpa ta uma a nu
aza a kpa'a ku Yakubu
adama a na a shana ta n ukuna u tsuboci wa aza a kasana,
o yongoi a kuya'ansa ulinga u kulana tsa aza Afilisiya
da o bolongi una n aza o kutono amali.
⁷ Idika i le i shana ta n Azurufa kobolo n azanariya,
uciyi u le wi n uteku ba.
Idika i le i shana ta n odoku,
ekeke o odoku e le i n uteku n kula ba.
⁸ Idika i le i shana ta n amali kakau,
a ci cikpa ta ili i na a ya'in n kaci ke le,
i na ekiye e le a ya'in.
⁹ Adama a nannai i ta o kubonoko vuma ukuna u gbani,
umaci u vuma dem u ciya ugoyi,
adama a nannai kata vu cinukpaka le ba.
¹⁰ Banai i uwa a akpanlai
kata i shedeku punu a kayala,

adama o wovon u Vuzavagudu

kobolo n uga'in u tsugbayin u ni.

¹¹ Ashi a vuza va aradi i ta a kuciya kugoyi,

kata aradi a uma a ya'an ucipiki,

kata yeve Vuzavagudu ende'en u ciya ucikpi a kanna ka nanlo.

¹² Vuzavagudu Mala'imili u zagba ta de kanna

ka na aza a na i n aradi n ugbamukaci,

ele na a tsu kungbasa kaci ke le

raka ci le i ta a kuya'an ugoyi.

¹³ Uma a ugadi tsu ndanga n sida* n Lebano i ta a kuya'an wuni,

nannai da feu a kuya'an n uma a gbagba'in raka a na i tsu ndanga n Oku ma aza

a Bashan,

¹⁴ nu nsasan mu ugadi dem

ali n aginda a ugadi feu,

¹⁵ mashilya mu ugadi de dem

kobolo m mashilya ma gbayin,

¹⁶ n antsu a gbagba'in a mini dem a na i a Tarishi

n antsu e kenke'en a singai feu.

¹⁷ Ugbamukaci u vuma wi ta a kuciya kugoyi,

kata aradi a uma a ya'an ucipiki,

kata yeve Vuzavagudu ende'en u ciya ucikpi a kanna ka nanlo,

¹⁸ kata amali a puwanka gbende-gbende.

¹⁹ Uma i ta a kusuma a ku'uwa a abatsu punu a akpanlai

kobolo n enle punu a idika,

adama a wovon u Vuzavagudu

kobolo n uga'in u tsugbayin u ni

a ayin a na baci u dangai da u gbagba'in idika.

²⁰ A kanna ka nanlo uma i ta a kuvakanku

mpopi n azuwa

amali a na a ya'in n Azurufa n a na a ya'in n azanariya dem,

a na a ya'ankai kaci ke le adama a na a cikpa.

²¹ I ta a kusuma kubana a abatsu a gbagba'in

a na i a akpanlai n amgbu

adama o wovon u Vuzavagudu

kobolo n uga'in u ni,

a ayin a na baci u dangai kugbagba'in idika.

²² kasukpa kuneke katsura ka nu u vuma,

ayi na wi n ikyamba nu mpasa.

Ayi yidai tamkpamu wi?

3

Afada adama a Urishelima n Yahuda

¹ Indana, Vuzavagudu,

Kashile ko osoji a gadi,

wi ta a kuciga kutakpa Urushelima n Yahuda ili raka i na a zuwakai katsura.

Wi ta a kutakpa ubuta u na a ci ciya ilikulya

* **2:13 2:13** Sida madanga mo yoku ma'a ma na mo yotsoi madanga ma kakawu

n ubuta u na a ci ciya mini dem a Urishelima kobolo n Yahuda,
² kovonshi kobolo n kosoji,
 kaya'inkafada n keneki,
 aza a kindana kobolo nu nkoshi m gbara-gbara,
³ vuza kelime vu kinda osoji amangerenkupa n vuza vu tsugbayin,
 aza o odoki, eyevi kobolo n aza a kindana.
⁴ Mi ta a kuzuwa adangani okpo aza gbagba'in e le,
 muku tamkpamu n lya'aka le tsugono.
⁵ Uma i ta a kutakacikanai,
 yaba dem n vuza ni, yaba dem kpamu n vuza na i idashi dedevu.
 Adangani i ta o kugoyo nkoshi,
 kata aza a na i ili i yoku ba o goyo aza a na i n tsugbayin.

⁶ Vuza wi ta a kuka vuza ni
 a kpa'a ke esheku a ni kata u dana,
 <<Vi ta n kuminya, okpo vuza kelime vu tsu,
 lana kakiza ka agali ka nampa ka.>>
⁷ Ama a kanna ka nanlo wi ta a kushika n kalakatsu kau a kudana,
 <<Mi n aguma ba.
 Mi n tsuwa'a ko akashi a kpa'a ku va ba,
 kata vu zuwa mu mo okpo vuza kelime vu uma ba.>>

⁸ Adama a na Urushelima wi ta a kutadatsa,
 Yahuda wi ta a kuyikpa,
 kadanshi ke le n ulinga u le ka uta u Vuzavaguđu ba,
 a kushika tsugbayin ci ni ayi e kene.
⁹ Kindi ku ashi ku le kuyotsongu ta tsu na i,
 a utai e keteshe a ubuta u kuya'an ku unushi u le tsu Sodom
 babu usokongi.
 Ili ya atakaci i da a kubana we le,
 o ronoko ta kaci ke le kadama.

¹⁰ Danai aza a usubi e le i n kadama ko yoku ba,
 a kupana ta uyo'o wu ulinga wu usubi u na a ya'in.
¹¹ Ili ya atakaci i da a kubana wa aza a kawuya, kagbanighbani ki ta a kaci ke le,
 i ta a kutsupa le adama a ili i na ekiye e le a ya'in.

¹² Adangani takacikai uma a va,
 amaci lya'i tsugono we le.
 Ada uma a va, aza e kelime a da a uka da ta a kakamba,
 a batsai n ada i kasukpai uye.

¹³ Vuzavaguđu u dasangu ta a kakuba ka afada ka ni,
 u danga ta adama a na u ya'anka uma a ni afada.
¹⁴ Vuzavaguđu wi ta a kuya'an afada,
 aza e kelime n aza gbagba'in a uma a ni, u danai,
 <<Ada da i langasai kashina ki itacishi ka va,
 i bolongi a i'uwa i da ili i na i purai a ubuta wa aza a unambi.
¹⁵ Vuzavaguđu vo osoji a gadi u danai, yidai vi cigai n kuminjarangu uma a va
 da kpamu vi iyai ashi a aza a unambi?>>

- 16 Vuzavaguḍu u danai,
 aṃaḱi a Sihiyona i ta n kadanshi ka aṃaḱi,
 a kuwala n lelei eḍeku ci ishakau,
 a kuya'an kuyun n aṣhi e le,
 ḍa kpamu i a kudasa n adyangi ḍeḍevu,
 n nshingi m gbara-gbara u uki a asangulu e le.
- 17 Adama a nannai, Vuzavaguḍu wi ta a kuzuwa usaṇ a aci a aṃaḱi a Sihiyona,
 u zuwa aci e le o okpo n kukpani.
- 18 A kanna ka nanlo Vuzavaguḍu wi ta a kisa ili dem i na i ci neke yi uga'in,
 ilikudeku, nshingi ma asangulu, n vutali vu kaci,
 19 ili ya atsuvu, m mawaru ma kuyun, kobolo n kaḱalabi,
 20 ogoni a kaci, ni nshingi ma asangulu i n kazuwatsu, n kuluba vu mani'in ma
 magulaṇi kobolo n ala'win,
 21 nkawani mu urotu u kaṭambari nu nkawani n vunu,
 22 n aminya a singai, nu ntogu, n abu kobolo n azuwatsu,
 23 m mindatsu, kobolo n kuminya ku urumbuki n vutali vu kaci kobolo m kalaba.
- 24 A na wa ya'an magulaṇi vi ta o kubono ushami,
 a na wa ya'an kaḍambura wi ta o kubono kawin,
 a na wa ya'an kaṇji ka na a lapulai sawu wi ta o kubono kukpani,
 a na wa ya'an kuminya ku singai wi ta o kubono kakashi,
 a na wa ya'an n tsuloboi wi ta o kubono ili i wono.
- 25 Ali a ḍa i ta a kubana ukpa u kotokobi,
 osoji a ḍa i ta a kukuwa a ubuta u kuvon.
- 26 Utsutsu u Sihiyona wi ta a kushika kaṭa kpamu u yongo n unamgbukaṭsuma,
 wi ta a kudasangu a idika koshombodi.

4

1 A kanna ka nanlo aṃaḱi e cindere i ta a kukaṇa vali vi te kaṭa a dana, <<Ci ta a
 kuḱana kaḱi ka tsu kaṭa kpamu tsu tsulaka kaḱi ka tsu akashi, kaṣukpa e ḍeke tsu n
 kula ku nu. Takpaka tsu wono u nampa.>>

Masabu ma Vuzavaguḍu

2 A kanna ka nanlo Masabu ma Vuzavaguḍu mi ta a kuga'an kaṭa kpamu ma ciya
 tsugbayin, kaṭa umaci wi idika ya wo okpo ili ya aṃaḱi kobolo n tsugbayin tsa aza a na
 a la'akai a Isaraila.

3 Aza a na o okpoi a Sihiyona, n ele vu na a buwai a Urishelima i ta e kudeke le uma
 a ciḍa, ayi na baci dem kula ku ni ki uḍani a kaṭsuma ka aza a na a kubuwa n wuma
 a Urishelima.

4 Vuzavaguḍu wi ta a kuza'a unata wa aṃaḱi wa aza a Sihiyona, wi ta a kutakpa
 mpasa n na n taḍakpakai aza a Urishelima n utsura wa ayinviki a afada kobolo n
 ayinviki a akina.

5 Vuzavaguḍu wi ta a kupala Kusan ku Sihiyona n aza a na o bolongi ḍe n keleshu
 ka amiki kobolo n kaṅga a kanna dem, n kutashi ka akina n kayin dem. Tsugbayin
 tsu Vuzavaguḍu ci ta a kuya'an an kapam ka gbayin ka na ka tsu pala ubuta dem.

6 Wi ta o kokpo ubuta u kuvuka n kulu adama a usuḍukpi u kanna, kobolo kpamu
 n ubuta u kushedeke n u kuyongo adama a mini ma na u kuyo'o n akpanga.

5

Vishipa vu kashina ki itacishi

1 Mi ta a kuya'anka macigi ma va
 vishipa vu kashina ki itacishi i ni,

macigi ma va mi ta n kashina ki itacishi
a ubuta u tsuta wu ubon wu nsasan.

² Da u zaɗukpai idika ya, da u bolongi atali a na i punu,
da u shikpai ndanga mi itacishi i na u la'i n kuciga.

U ma'i punu mashilya ma vuza kindi
da u doku u lapulai lo ubuta u kupisha umaci u mambulu wa.

U lansaɗu icu'u yu umaci wu ndanga i singai,
ama i da i matsai umaci u gbani-gbani.

³ <<Gogo na aɗa aza a idashi a Urishelima n uma a Yahuda,
ya'ankai tsu afada a nampa mpa n kashina ki itacishi ka va.

⁴ Yidaɗi yi ishi i ga'in n ya'an n kashina ki itacishi ka va
u la'i i na n ya'in de?

Ana n sheshei mi ta a kuciya umaci u singai,
yidaɗi i zuwai da i kpaɗaɗi kumatsa umaci u mambulu u singai?

⁵ Gogo na mi ta a kudana wu
ili i na n kuya'an n kashina ki itacishi ka va.

Mi ta a kutakpa ubaru u na mi ishi n zuwai va,
kata ta na ka ya'an ulangashi,

kata m boso mashilya ma,
kata ta na a dasasa ka'a.

⁶ Mi ta o kubonoko ka'a kapulaka,
babu ukana'i ko ucimbi
kata mataci n awana o gbonguro punu.

Mi ta a kudana Kashile
ko yo'o mini punu ba.>>

⁷ Adama a na kashina ki itacishi ka Vuzavaguɗu Mala'imili
kpa'a ki Isaraila ku da,

aza a Yahuda
ele da ica'ashi i singai i na u cigai.

U lansaɗu kasingai ama da kucikpa we enei kutsuwan ku mpasa,
wi indanai ko u kuciya ta usubi da kucikpa u panai mas̄hi ma vishili.

Atakaci kobolo n afada

⁸ Ili ya atakaci i da a kubana wa aza a na a tsu tsula i'uwa kakau n aɓundaɗi
kobolo n ubanga u kuma'a kakau n aɓundaɗi

ali ubuta dem u kotso,
kata vi yongo ende'en a ubuta wa.

⁹ Vuzavaguɗu Mala'imili u ya'an ta kadanshi atsuvu a va a kupana,
<<Mayun i'uwa n aɓundaɗi yi ta o kokpo agali,
kata i'uwa i gbagba'in yo okpo lekeɗi babu vuza punu.

¹⁰ Nsala kupa n kashina ki itacishi ki ta a kuta m makyar ma aza a Yahuda kenu
gbani, nca'atsu kupa mi icu'u mi ta a kumatsa maca'atsu me te koci.>>

¹¹ Ili ya atakaci i da a kubana wa aza a na a tsu danga n usana
a kulansa mara,

kata o yongo de ali kayin ka gbayin
o kuso'o ali ma maka le.

¹² I ta n umolu kobolo n ugogi a ubuta u kaɗiva ki ilikulya ke le,
m medele mi ishipe n vushari kobolo m mara,
ama babu kukebece n ukuna wi ili i Vuzavaguɗu,
ko e kebece kpamu n ili i na u ya'in.

- 13 Adama a nannai uma a va i ta a kubana tsugbashi a idika i yoku
adama a unambi u kuyeve,
aza a na i n tsugbayin i ta a kukuwa n kambulu,
kata aza a na a buwai kpamu a kuwa n kakuli.
- 14 Adama a nannai kasaun ko yongoi a kulapula kelentsu ka ni
da ka bayuwai una u ni n wanshi kau,
ciya uga'in u Urishelima n kabundai ka uma a ni ka zurangu punu a asuvu.
Aza a gbagba'in n aza a kaca'a a na i lo dem, i ta a kuzurangu punu.
- 15 Umaci u vuma dem raka wi ta a kuciya ugoyi
kata o bonoko vuma ukuna u gbani,
ashi a vuza va aradi i ta a kuya'an ugoyi.
- 16 Ama Vuzavagudu Mala'imili wi ta a kuciya ucikpi, adama a kasingai ka ni,
kata Kashile ka cida ko yotsongu kaci ka ni cida n utsura wu usubi u ni.
- 17 Nkyon mi ta a kulina bari tsu ubuta u kalina u le,
kata muku mu nlala n lina a agali a aza a uciyi.
- 18 Ili ya atakaci i da a kubana wa aza na i o kurono unushi o kutono le kacapa n
kawin ko modoruko,
o kurono kawuya m mabana ma awin,
- 19 ele na i a kudana, <<Ya'an Kashile ka ya'an gogo'o,
ya'an u dakaka ulinga u ni
ciya ce ene u da.
Ya'an kusheshe ku Vuza cida va aza a Isaraila ku yawa devu,
kata ku lya'a kelime, ciya ci yeve ku da.>>
- 20 Ili ya atakaci i da wa aza a na e ci deke kawuya ili i singai,
kasingai tamkpamu e deke yi kawuya,
aza a na o tsu bonoko kayimbi kokpo kutashi,
kutashi tamkpmu kubono kayimbi.
Aza a na o tsu bonoko okono o okpo uyo'o,
uyo'o tamkpamu u bono ili yo okono.
- 21 Ili ya atakaci i da a kubana wa aza na i n ugboji a ashi e le,
n kuyeve ku kaci ke le feu.
- 22 Ili ya atakaci i da a kubana wa aza a gbagba'in o oso'i a mara,
kobolo n aza a na e yevei kumbuku mara mayin,
- 23 ele na a tsu isaka aza a unushi kadanshi n utsura u katsupu u na e kuneke le,
kata a nanna ka singai ka vuza na wi n ka mayun.
- 24 Adama a nannai, tsu na melentsu ma akina ma tsu labana ci'iwa,
n tsu na kpamu mita me ci lebece a akina.
Nannai da aralu e le a kushama
kata apalu e le o dodo ali wunlai u dika tsu kubuta,
adama a na a iwan ta wila u Vuzavagudu Mala'imili
da kpamu o goyoi kadanshi ka Vuza cida va aza a Isaraila.
- 25 Adama a nannai wupa u Vuzavagudu wi ta a kukula adama a uma a ni,
kukiye ku ni ku barukpa ta da ku lapai le.
Nsasan m gbadai,
da even a ikyamba o okpoi an kayiri a uye u wawa'a u likuci.

Ama ko n nannai dem, wupa u ni u kotso ba,

kukiye ku ni ku buwa ta ubarukpi.

²⁶ U dengusai kakashi ku urotu adama a idika i na yi dada'in,
u ya'ankai aza a na i a uteku wa aduniyan izumgbi n yula.
Ele ta na a tawai n iladi m moloko.

²⁷ Ko vuza te vi le wo'o ko u tadatsa ba,
babu vuza na u gbadikai ko u latai,
babu kadambura ka kuyun ka na ka dambai
ko vunuu kataka vu na vu kasai.

²⁸ Aya'a e le i ta lyalya'an,
utan u le gbende wi ta ukatsuki,
daka va adasukpatsu vo odoku e le wi ta ugbami an katali ka atanzari,
anci a ekeke o odoku e le a kuwala an kabatalikpau.

²⁹ Izumgbi i le ci izumgbi i kawu,
a yura tsu muku mi ikawu,
yura tsu na a tsu kiyangu nnama n na a tsu takuma
kata a lazaka babu vuza na u kisa le.

³⁰ A kanna ka nanlo i ta a kuya'an yura
tsu na mala ma tsu vutsukpa n yura.
Vuza wi inda baci a idika i dekpu,
wi ta e kene kayimbi n atakaci,
ko kutashi ki ta o kubono kayimbi adama e eleshu.

6

Kashile ke dekei Ishaya

¹ A kaya ka na mogono Uzaya u kuwai, da me enei Vuzavagudu idashi zuva a kakuba ko tsugono n tsugbayin, da wanshi u kuminya u ni u shanai A'isa a gbayin.

² Anan Corobin* a shamgbai de a gadi vi ni, yaba dem vi le n evelyu a tali, ere a da a palakai ashi, e re kpamu a palakai ene, ere a na a buwai a dada a na i a kuya'anka cidinkpi.

³ E medekenshenei,
<<Vuza cida, vuza cida, vuza cida ayi da Vuzavagudu Mala'imili,
idika dem i shana ta n tsugbayin ci ni.>>

⁴ Adama a kaca'a ka kalakatsu ka vuza na u ya'in medevile da iga'in a utsutsu a gbadai ali n uvari wa dem, da a'isa a gbayin a shanai n kanga.

⁵ N danai, <<Ili ya atakaci i da a kubana wa va, n yawa ta uteku, mpa una u va u tsu ga'an ba, da kpamu mi o kuyongo n uma a na i n kadanshi ka singai a una u le ba. Me ene ta Mogono ma, Vuzavagudu Mala'imili n ashi a va.>>

⁶ Corobin vi te vi imkpai da vu tawai wa va n kagaruwashi e kukiye ku ni, ka na u kabai n ikabatsu ya akina de a katalikalyuka.

⁷ Da u sa'wai una u va n kagaruwashi ka da u danai, <<Indana, ili i nampa i sa'wa ta una u nu, a takpa ta kawuya ka nu, da kpamu a cinukpakai nu unushi u nu.>>

⁸ Dada m panai kalakatsu ka Vuzavagudu a kudana, <<Yayi n kusuku? Yayi u kubana ka tsu?>>

Da mu ushuki, <<Mpa da na. Suku mu.>>

⁹ Dada u danai, <<Bana vu dana uma a nampa,
<< <Yi ta a kupana mayin, ama ye kuyeve ba.

Yi ta a kinda mayin, ama ya kкана punu ili ba.>

¹⁰ Zuwa adu a uma a nampa a kpanduku,

* 6:2 6:2 Corobin ili i wuma i da n evelyu

vu votsuku atsuvu e le
 kaṭa kpamu vu pala aṣhi e le.
 Nannai ḑa baci ba, i ta a kene n aṣhi e le,
 kaṭa a pana n atsuvu e le,
 e yeve n aḑu e le
 kaṭa a saba'a o potso.>>

¹¹ Daḑa me ecei, <<Ali makyan me ne ma'i, Vuzavaguḑu?>>

Da wu ushuki mu,
 <<Ali sai ayin a na iḑika kakau yo okpoi agali
 babu vuza vi iḑashi ḑe,
 sai ayin a na i'uwa yo okpoi lekeḑi,
 ashina feu o bonoi apulaḑa,

¹² sai ayin a na Vuzavaguḑu u suki yaba dem ḑa'in,
 ḑa iḑika ya yo okpoi lekeḑi.

¹³ Ko kapam ka uma ka'a baci ko okpoi koci,
 ko ta na a una le baci feu.
 Ama tsu na agunli o tsu okpo
 a ayin a na baci a kapai nḑanga,
 ta feu uma o yoku a na n zagbai o kokpo nannai.>>

7

A suki Ishaya a kubana u mogono Ahazu

¹ Ayin a na Ahazu, kolobo ko Jotan matsukaya ma Uzaya u lya'i tsugono ci Yahuda, n Rezin mogono ma Siriya, m Paka kolobo ka Ramaliya mogono ma aza a Isaraila o fobusoi kubanka aza a Urushelima n kuvon. N nannai dem a fuḑa a ya'an ili i yoku ba.

² Gogo na a dana ta kpa'a ku Dawuda, <<Siriya u ya'an ta una u te n Ifirayimu.>>
 Daḑa kaḑu ka Ahazu n ka uma a ni a gbaḑai, tsu na nḑanga n kakamba n tsu gbaḑa adama a wunlai.

³ Daḑa Vuzavaguḑu u danai Ishaya, <<Uta avu n kolobo ka nu Shiya-jashubu, adama a na i cina ḑe Ahazu a uteku u maḑariki ma na me ci yene mini ḑe a kaginda ka kadaḑa ka na ki ḑevu n uye a ubuta u na a tsu za'a akashi.

⁴ Dana yi, <Ya'an mayin, shamgba bini kaṭa kpamu vu pana wovon ba. Kaṭa kaḑu ka nu ka muḑa adama a ngunli ma akina n re n nampa n na mi a kulula na ba, ko adama a wupa u gbani-gbani u Rezin n Asiriya kobolo n wu muku u Ramaliya ba.

⁵ Aram n Ifirayimu kobolo m muku n Ramaliya o fobuso ta kawuya a kubana wa nu, a danai

⁶ <<Kaṣukpa tsu kambuku Yahuda, ya'an tsu kara yi apashi-apashi tsu pecuku kaḑi ka tsu, kaṭa tsu zuwa maku ma Tubalu mo okpo mogono me le.>>

⁷ Ama ili i na Kaṣhile Vuzavaguḑu u danai i ḑa na,

<< Ili yi lo ba,

ko ili ya kuya'an ba,

⁸ iḑika i gbayin i Siriya i ḑaḑa Dimaska,
 mogono ma Dimaska tamkpamu ma ḑaḑa Rezin.

A kaṭsuma ka aya amangatatsu n tawun

i ta a kulangaṣa uma a Ifiraimu gbani-gbani, ko vuza wa kubuwa ba.

⁹ Iḑika i gbayin i Ifirayimu i ḑaḑa Samariya,
 mogono ma Samariya tamkpamu ayi ḑa maku ma Ramaliya.

Vu shamgba baci n katsura n uneki u kaḑu u nu ba,
 va kufuḑa kushamgba ba, ko kenu.> >>

Urotu wi Imanuwelu

¹⁰ Dada kpamu Vuzavaguđu u ya'in kadanshi n Ahazu.

¹¹ <<Ece Vuzavaguđu Kashile ka nu u yotsongu wu urotu, ko ta baci u da wi uzurangi daka ko uzurangi gadi kau.>>

¹² Ama da Ahazu u danai, <<Me kece ba, Mi o kukondo Vuzavaguđu ba.>>

¹³ Dada Ishaya u danai, <<Panai gogo na ada kpa'a ku Dawuda. Kupiya uremi u kadu u uma u yawa ba? Sai kpamu i piya uremi u kadu u Kashile ka va?

¹⁴ Adama a nannai Vuzavaguđu n kaci ka ni wi ta e kuneke da urotu, mekere ma na kata me yevei vali ba mi ta a kuya'an katsuma u matsa maku, kata e deke ma'a Imanuwelu*.

¹⁵ Wi ta a kutakuma ukuja u mani kata u lya'a ishigi, ayin a na baci u yevei ku'iwan ka gbani-gbani kata u zagba kasingai.

¹⁶ Ama kafu maku ma ma fuda ku'iwan ka gbani-gbani kata u zagba kasingai, idika yi ngono n re n na yi a kupana wovon wa yi ta a kuya'an u kasukpi.

¹⁷ Vuzavaguđu wi ta a kutuka wu n atakaci, avu n uma a nu kobolo m kpa'a ke esheku a nu, ayin a nanlo a sa'wa kuya'an we le ba ali n ayin a na aza e Ifirayimu e pecemgbenei n Yahuda. Wi ta a kutuka m mogono ma Asiriya ma takacika wu.>>

¹⁸ A kanna ka nanlo Vuzavaguđu wi ta a kuya'an aza a Masar izumgbi i yula, kata a tawa tsa ayun a na i da'in e nyeneke n Nilu kata feu aza a Asiriya a uta a idika i le a tawa ci ishigi.

¹⁹ I ta a kutawa kata a vaku raka vi le a idika i na yi n tsuta, kobolo n ara'a, n abatsu a atali ali n ubuta wu ndanga ma awana dem.

²⁰ A kanna ka nanlo Vuzavaguđu wi ta o kukopuku mogono ma Asiriya ma upashi u kuyene ku Efarata kata u ya'an ulinga n ayi tsu kutanu, ciya a puna aci a ada, n cileme ci ikyamba tsu da, ali nu ntsaka dem.

²¹ A kanna ka nanlo ka, vuma wi ta a kubuwa m medendem me te kobolo nu nradika n re n wuma.

²² Adama a kabundai ka mani ka na a ci ciya we le, wi ta a kuciya ukuja u mani u na u kutakuma. Aza a na a buwai punu a idika ya raka i ta a kutakuma ukuja u mani kata o doku kpamu a lya'a ishigi.

²³ A kanna ka nanlo, a ubuta dem u na wi ishi n ashina a itacishi a na a kuciya punu ili i na i kuyawa azanariya akpan-akpan, i ta o kubono imacishi i kavama n awana.

²⁴ Ali i ta a kubana de n utan n aya, adama a na idika ya yi ta a kuya'an upali n imacishi i kavama kobolo n awana.

²⁵ Aginda a na a sa'wai kuciya ucimbi de n kushe, yi ta a kupana wovon u kubana de adama a imacishi i kavama kobolo n awana. Ubuta wa wi ta o kubono tsu ubuta u na anaka o ci yongo ushikpi kata kpamu nlala n yongo iladi a uteku u le.

8*Asiriya, ili yu ulinga i kuvon i Vuzavaguđu*

¹ Vuzavaguđu u danai mu, <<Dika meshemberu ma katali mu wanshi, kata vu dana punu mayin Maha-shala-hasha-baza* n kayakidani ka na a kiwanakai.

² Mi ta e kudeke ganu Uriya n Zakariya kolobo ka Jeberekiya o okpo mu ngan n singai.>>

³ Da n vaki n vuka vu va keneki, da u ya'in katsuma da u matsai maku mo kolobo. Da Vuzavaguđu u danai mu, <<Ne'e yi kula Maha-shala-hasha-baza.

⁴ Kafu maku ma fuda kudeke <Dada> ko <Mma,> mogono ma Asiriya mi ta a kupura uciyi u Dimaska kobolo n wa aza Samariya.>>

* **7:14 7:14** Kaci ka kula Imanuwelu da da Kashile ki ta kobolo n a tsu gogo'o,

* **8:1 8:1** Kupura ku gogo'o n kulazaka

⁵ Vuzavaguḍu u ya'in kadanshi nu mpa kpamu,

⁶ <<Adama a na uma a nampa a iwan tạ kuyene ku mini ma sawu ma Shilo, ḍa a ya'in mazangạ adama e Rezin kobolo m maku ma Ramaliya,

⁷ Adama a nannai Vuzavaguḍu wi tạ a kutukạ le m mini ma gbayin me kuyene ma na ma kaya, ḍaḍa mogono ma Asiriya n utsura u ni dem. Mi tạ e kuyene ma lya'a nyeneke n ni dem kobolo ni nkariki feu,

⁸ kaṭạ ma purangu ali ma lya'a a kubana a Yahuda, tsu na mini ma ci lya'a ali a kubana e kudeku. Wi tạ a kubarukpạ evelyu a ni kaṭạ u lanạ idika i ḍa, avu Imanuwelu.>>

⁹ Bolongi Raḱạ vu ḍa adama o wovon aḍạ idika kakau, panai aḍạ idika i da'in,

lya'i kelime n ofobuso adama o kuvon, ama i tạ a kugbasha ḍa, mayun ḍa fobusoi adama o kuvon i tạ a kugbasha ḍa.

¹⁰ Sheshei ili i na i kuya'an, ama yạ kuciyạ uye ba, doki ugboji u ḍa utsura, ama u ḍa wi a kubana ḍa nanlo ba, adama a na Kaṣhile ki tạ kobolo n ạ tsu.

Panai wovon u Kaṣhile, tonoi Vuzavaguḍu

¹¹ Vuzavaguḍu u ya'in kadanshi nu mpa n utsura u danai kaṭạ n tono uye u uma a nampa a ba,

¹² <<Kaṭạ i ḍeke kusheshe ku gbani-gbani ili i na uma e ci ḍeke kusheshe ku gbani-gbani ba, kaṭạ kpamu i pana wovon wi ili i na ele a tsu pana wovon ba.

¹³ Vuzavaguḍu Mala'imili ayi ḍa koci vuza na va kindana tsu vuza ciḍa, ayi ḍa va kupana wovon, ya'an ayi wo okpo wu ili i wovon koci,

¹⁴ wi tạ o kokpo a'isa, ama wi i'uwa ya aza a Isaraila dem wi tạ o kokpo katali ka na ka tsu zuwa uma a taḍaṭsạ n kakpanlai ka na ka tsu zuwa uma a yikpạ. Ama wa aza a Urushelima wi tạ o kokpo maza kobolo m maza mạ nnu a kubana we le.

¹⁵ Aza e le o yoku n aḅundạ i tạ a kutadaṭsạ, kaṭạ a yikpạ ali o kodo, i tạ a kaza le ali e reme le a lazaka.>>

¹⁶ Banai kuyotsongusu ku Kaṣhile, kaṭạ i dana kadanshi kạ ni wa aza a na i o kutono mu.

¹⁷ Mi tạ a kuvana Vuzavaguḍu, ayi na u shirikpaḱaị kpa'a ku Yakubu kucinạ. Mi tạ e kuneke katsura kạ vạ wạ ni.

¹⁸ Mpa ḍa na, kobolo m muku n na Vuzavaguḍu u nekei mu. Ạ tsu urotu u ḍa u Vuzavaguḍu Mala'imili wa aza a Isaraila, u na wi idaṣhi a Kusan ku Sihiyona.

¹⁹ Uma o yoku a dana wu baci vu bana vu takpa uteku wa aza ạ agumạ n oboci, n aza a na a tsu kumba ibori, u ga'an uma a bana o folono Kaṣhile ke le ba? Yidạ i zuwai ḍa vuza u kubana wạ akpisạ a unạ wa aza a wuma?

²⁰ A ukuna u kadanshi kạ wilạ n kuyotsongusu, a dansa baci ili i na kadanshi ka nampa ki a kudansa ba, i ḍaḍa adama a na i n kutashi ba.

²¹ I tạ a kupasamgbanại punu a idika ya, n atakaci a gbayin kobolo n kambulu. Ayin a na baci a panai kambulu, i tạ a kuya'an wupa kaṭạ a dansa kadanshi ka gbani-gbani a kubana u mogono me le n Kaṣhile ke le, kaṭạ a kpatala aṣhi e le a ubon u yoku.

²² Kaṭạ a indana a idika e ene atakaci kobolo n kayimbi n ka gbani-gbani ka na ki lo, kaṭạ a vakangu le a ubutạ u kayimbi wa.

9

A matsaka tsu tạ maku

¹ N nannai dem, babu kayimbi kpamu adama a aza a na i a katsumạ ka atakaci. A ayin a na a lazai ḍe o goyo tạ idika i Zabalun kobolo n idika i Nafutali, ama na kelime

wi ta a kucikpa Galili va aza a kayimbi, n uye u mala u na u walai n upashi u kuyene ku Urudu.

² Uma a na i a nwalu a kayimbi,

e ene ta kutashi ku gbayin,

aza a na i o kuyongo a kulu ki idika ya akpisa,

we le kutashi ki ta a ku akana.

³ Yi ta a kuzuwa idika ya aza a Isaraila i gbonguro,

kata uma a ni a ya'an mazanga kau.

I ta a kuya'an mazanga a kubana wa nu,

tsu na uma a ci ya'an mazanga a ayin a vikya'a,

n tsu na kpamu osoji a ci ya'an mazanga i baci e kupece ili i na a purai gbani a ubuta u kuvon.

⁴ Tso na vi ya'in da vu unai osoji a Midiya, tsu nanlo tsu da va kuya'an kata vu kodo

madanga ma kaburakpatsu ka tsugbashi ke le,

kata vu takpa ucanuku wa amiki u na wi a avangatsu e le.

Vi ta o kukodo kalangu ka vuza na u ci neke atakaci.

⁵ I songu ataka dem o kovonshi a na a ya'ankai ulinga a ubuta u kuvon kobolo m

motogu ma na ma sa'wai mpasa,

wo okpo an mani'in ma akina.

⁶ A matsaka tsu ta maku, wa tsu u da e nekei maku, tsugono ci ta a kushamgba a kaci ka ni.

I ta e kudeke yi vuza va

odoki vi ili i Mereve, Kashile Mala'imili,

Dada vu uteku n uteku, Mogono ma matana.

⁷ Tsugono ci ni m matana ma ni

mi o kukotso ba.

Wi ta a kulya'a tsugono ci ni tsu na tsu utai a ubuta wa akaya a ni Dawuda,

u kana tsu da kata u lana tsu da,

n uga'in m matana kpamu

ali sai uteku n uteku. Ucikali u Vuzavaguđu Mala'imili wi ta a kushatangu ili i nanlo.

Wupa u Vuzavaguđu adama a aza a Isaraila

⁸ Vuzavaguđu u suku ta kadanshi ka na ka kpadai kuyokpo u Yakubu,

ka da ki ta ta na a kutawa wa aza a Isaraila.

⁹ Uma raka i ta e kuyeve ka'a,

Ifirayimu n aza a na i idashi a Samariya,

ele na i a kadanshi n aradi kobolo n adu a gbani-gbani,

¹⁰ <<Iputa ya i yikpa ta a idika,

ama ci ta a kuma'asaka i da n atali a na e she'wei mayin,

madanga ma zaitu ma ya'an ta uvakangi,

ama ci ta o kubono tsu shikpa punu ndanga ma akawu a una u nanlo wa.>>

¹¹ Ama da Vuzavaguđu u dengusai irala i le aza e Rezin a shilikai n ele,

da u kushangi irala i le ya.

¹² Aza a Siriya a utai a kasana, Afilisiya a utai a kalivi

da a kambuki aza a Isaraila n anga e le ubayuwu.

Ama n nannai dem wupa u Vuzavaguđu u kotso ba.

Kaku'un ka ni ka buwa ta uku'un ki an wa lapa.

¹³ Ama uma a o bono u vuza na wu unai le ba,

ko a lansa Vuzavaguđu Mala'imili vu na u takacikai le.

¹⁴ A kanna ke te Vuzavaguđu wi ta a kugbatya kaci n winja wa aza a Isaraila dem,

- kobolo n kacaka ke kekeme ka mashuwa ka singai ka m mita dem,
¹⁵ nkoshi m gbara-gbara n aza a gbagba'in ele da kaci ka,
 eneki a na a ya'in kuyotsongu ka a'uwa ele da winja.
¹⁶ Aza a na o tonoi n uma a nampa a vakangu le ta,
 da aza a na a vakangi va a puwankai.
¹⁷ Adama a nannai Vuzavaguđu wi a kupana uyo'o n ađanganı ba,
 wi kpamu a kupana asuvayali a mkpa'an n agapa ba,
 adama a na yaba dem wi n asuvu a singai ko n ukuna u singai a kubana a ubuta u
 Kashile ba,
 una u yaba dem wi ta a kudansa ili i gbani-gbani.
 N nannai dem, wupa u ni u kotso ba,
 kukiye ku ni ku buwa ta udengushi an wa lapa.
¹⁸ Mayun kawuya ka tsu kula ta tsa akina,
 ko tsu songu ta awana n kapandalala,
 kata kpamu ke lebece kakamba ka gbayin n akina
 ali kanga kuta agusu-agusu.
¹⁹ N wupa u Vuzavaguđu Mala'imili
 idika yi ta a kuciya uvali,
 kata uma e lebece a akina,
 babu vuza na u kisa vuza ni.
²⁰ A usingai i ta a kuminjarangu, ama kambulu ko kukotso le ba,
 a ugula i ta a a kulya'a, ama i a kucuwa ba.
 Yaba dem wi ta a kutakuma inyama yi muku n na u matsai.
²¹ Manasa wi ta a kulya'a Ifirayimu, kata feu Ifirayimu u lya'a Manasa.
 Dem vi le o bono a tsurala n Yahuda.
 N nannai dem, wupa u ni wi o kukotso ba,
 kukiye ku ni kpamu ku buwa ta udengushi an wa lapa.

10

- ¹ Ili ya atakaci i da a kubana wa aza a na a tsu kpađa kuzuwa wila mejege,
 kobolo n aza a na e ci neke wila wa atakaci,
² a sanƙa aza a unambi ili i na yi i le,
 kata a isa kasingai a ubuta u uma a va a na i a katsuma ka atakaci,
 o bonoko agapa a amaci ilikulya'a i le
 kata kpamu a fabana ili yi mkpan.
³ Yidai va kuya'an a kanna ka atakaci,
 kawuya kuta baci da'in da ka tawai?
 U yayi va kusuma va bana va lansa ubanki?
 Te dai va kukaşukpa uciyi u nu?
⁴ Va kubuwa n ili i na va kuya'an ba, sai vu kudangu kobolo n agbashi
 ko vu yikpa a ubuta wa aza a na a unai de.
 N nannai va dem, wupa u ni u kotso ba,
 kukiye ku ni ku buwa ta udengushi an wa lapa.

Afada a Kashile a kubana wa aza a Asiriya

- ⁵ Ili ya atakaci i da a kubana wa aza a Asiriya
 kalangu ka wupa ka va, aza a na kukiye ku le ku da magbala magbala ma wupa
 ma va.
⁶ N suku ta aza a Asiriya a banka idika i na i yevei Kashile ba n kuvon,
 u uma a na a tsu zuwa mu wupa.
 N suku le ta a bana a pura ucanuku u le,
 a dasasa le an kopoti ka na ka ci ya'an a uye.

⁷ Ama ili i nampa i ɗa u sheshei ba,
i ɗaɗa ili i na wi n i ɗa a kaɗu ba,
ama kusheshe ku ni ku ɗaɗa wu una,
u yawaka idika n aɓundai uteku.

⁸ U danai,
<<Ovonshi a va raɗa ngono n ɗa ba?

⁹ Tsu langasa ta Kaluno uteku tsu na ci ya'in n Kakemishi.
Da Hamatu u nekei utan uteku tsu Apada,
ɗa tsu langasai Samariya uteku tsu na ci ya'in n Dimaska.

¹⁰ Tsu na kukiye ku va kisai tsugono tsu na aɗali i a kulya'a,
tsugono tsu na ululu a la'i aɗali a Urishelima kobolo n aɗali a Samariya,

¹¹ mi a kulangasa Urishelima n aɗali a ni
tsu na n langasai Samariya n aɗali a ni ba?>>

¹² Ayin a na baci Vuzavaguɗu u kotsoi ulinga u ni a Kusan u Sihiyona n Urishelima,
wi ta a kudana, mi ta e kuneke mogono ma aza a Siriya atakaci adama a aɗaɗi a
gbani-gbani kobolo n ugbamukaci u gbasu u na wi a ashi a ni.

¹³ Adama a na u dana ta,

<<N utsura we ekiye u va u ɗa n ya'in ili i nampa,
n ugboji u va adama a na mi ta n kuyeve.
N takpai uteku u kaɓuza wi idika kakau,
m purai uciyi u le,
an kovonshi vu utsura n yawakai ngono n le uteku.

¹⁴ Kukiye ku va ku ga'akai n uciyi
wi idika n aɓundai tsu na vuza u tsu uka kukiye ku ni a cikinda
kata u pura okowo a na a kasukpai,
ta m bolongi idika kakau nannai,
babu vuza na u dengusakai mu kuvelyu
ko u bayuwa una u kebece mu.>>

¹⁵ Kogovu ki ta a kuya'an aɗaɗi u la'a vuza na wi a kubana yi,
ko ugangafu u ya'an aɗaɗi u la'a ayi na wi a kubana yi?
Ko kalangu ka ci ya'an ta malapuka babu kukiye?
Ba kukiye kuɗa ki uremi n kalangu ka ba?

¹⁶ Adama a nannai Vuzavaguɗu, Vuzavaguɗu Mala'imili,
ayi wi ta a kusuku maɗukpa ma gbani-gbani a kubana wa osoji a aɗaɗi a aza a
Siriya,
kata a katsuma ku utsura u ni a tasuku akina a usufukpi
o yongo a kukula n usufukpi kau.

¹⁷ Kutashi ka aza a Isaraila ki ta o kokpo akina,
Vuza Cida wi ta o kubono kayusa ka akina.
Wi ta e kulebece
awana m mita ma gbani-gbani n akina a kanna ke te.

¹⁸ Uga'in u muratai u ni kobolo n idika i tsuta i ni
wi ta a kulangasa kaɗu n ikyamba dem,
tsu na vuza vu mbala u tsu namgba.

¹⁹ Ndanga m muratai n nanlo ma kubuwa n aɓundai ba, kenu ɗa o kokpo
ali tsu na maku ma kufuɗa me kece le.

Aza a Isaraila a na a buwai

²⁰ A kanna ka nanlo uma a na a kubuwa a Isaraila, n aza a na a la'akai a kpa'a ku Yakubu o kudoku a zuwaka vuza na u kuna le katsura ba, ama i ta a kuzuwaka Vuzavaguđu, Vuza Cida vi Isaraila katsura.

²¹ Aza a na a buwai va i ta o kubono, aza a na a la'akai a kpa'a ku Yakubu i ta o kubono u Kashile Mala'imili.

²² Ko uma a da aza a Isaraila a yimkpa an kayala ka mala, aza a na a buwai da koci o kubono. O fobuso ta de munuka a kubana u uma a ni, munuka ma na ma ya'in derere n ele.

²³ Vuzavaguđu, Kashile Mala'imili, ayi da u kulangasa idika dem tsu na u fobusoi de kuya'an.

²⁴ Adama a nannai, na da ili i na Vuzavaguđu, Vuzavaguđu Mala'imili u danai, <<Ada uma a va aza a na i a idashi a Sihiyona, kata i pana wovon wa aza a Asiriya ba, aza a na a tsu lapa da n alangu kobolo n kuya'an ko obolo adama a da tsu na aza a Masar a ya'in.

²⁵ M megeshe ba, wupa u va a kubana wa da wi ta o kukotso, kata u da u bono ili i na i kulangasa le.

²⁶ Vuzavaguđu Mala'imili wi ta a kufaba le m mashawuri, tsu na u lapai aza a Midiya a kakpanlai ko Orebu, kata u dengusa kalangu ka ni a gadi vu mala tsu na u ya'in a Masar.

²⁷ A kanna ka nanlo amiki e le i ta a kuya'an utakpi a avangatsu a da, kogboro ke le ki ta a kuya'an utakpi e kudeku ku nu. Madanga ma anaka ma a vicimba va vi ta a kuya'an ukodi adama a na vi ya'an ta ikyamba kau.>>

²⁸ U yawai a Aita,

u walai m Miguro,

da u foboi ucanuku u ni a Mikamasha.

²⁹ A pasai upashi dada a danai,

Ci ta a kasa a Geba.

Dada aza a Rama a panai wovon,

aza a Gibiya likuci i Shawulu a sumai.

³⁰ Lapai una kau ada uma a Galima,

panai ada aza a Laishaha,

n ada aza a Anato.

³¹ Aza a Madamena a suma ta,

aza a na i idashi a Gebi a lansai ubuta u kushedeke.

³² A katsuma ka ayin a nanlo i ta a kutsurangu o Nobu,

wi ta e kuvedece kaku'un ka ni

a Kusan ku Sihiyona,

a kaginda ka Urushelima.

³³ Ama indana Vuzavaguđu, Vuzavaguđu Mala'imili

wi ta a kugbatya madanga ma gbayin ma aza a Asiriya n utsura u gbayin.

Ndanga n danga-danga mi ta a kuyikpa,

kata mu ugadi-ugadi n ya'an ugati.

³⁴ Wi ta a kukapa ubuta u na wi tukpa m muratai n kogovu,

Lebano wi ta a kuyikpa e kelime ka Mala'imili.

11

Kacaka ka na kutai a kumaci ku Jesi

¹ Kumi ku Jesi ki ta o kutopo,

kata kacaka punu a utopi wa ka matsa umaci.

² Ayinviki a Vuzavaguḏu i ta o kuyongo n ayi.

Ayinviki e kuyeve n cico'o,
ayinviki e kuneke kadanshi n utsura,
ayinviki e kuneke kuyeve n kupana wovon u Vuzavaguḏu.

³ Uyo'o wi idaṣhi u ni wi ta o kuyongo n wovon u Vuzavaguḏu.

Ayi wa kuya'an afada a ili i na wi e kene n aṣhi a ni,
ko u ya'an ulinga n i na u panai uma a kudansa n atsuvu a ni ba.

⁴ Ama n usubi u ḏa u kuya'anka aza a yali afada.

N kasingai kpamu kaṭa u baṅka aza a unambi a aduniyan a nampa,
n kadanshi ku una ka ni ḏa u vodotsoi aḏu a uma,
n ayinviki a una u ni a ḏaḏa u kunaḱa aza a na a ci ya'an kawuya.

⁵ Usubi u ḏa u kokpo maganda ma kuyun ma ni,
kaṭa ukuna u mayun wo okpo maganda me melengedi ma ni.

⁶ A kanna ka nanlo meshe ma kakamba mi ta o kuyongo m maku mo mokyon,
kanama kpamu ko yongo m maku ma maraḏika.

Medendem kpamu ma ya'an kalina n kawu,
maku me kenu ma'a ma kuguḁa le.

⁷ Kanaka ki ta a kulina m manama ma na e ci ḏeke maḱunzukunzu,
muku n le kpamu n vaku a ubuta u te,
kaṭa kawu kpamu u takuma ijanu an kanaka.

⁸ Mereḁu mi ta a kuya'an ugulani e kpenle ku keyenku babu i na i kusa'wa yi.
Maku ma na a kasai mani mi ta a kuzuwa kukiye ku ni a kangu ka kagbaturu
ama u kuluma yi ba.

⁹ Babu ili i na i kuforo ko yuna vuza
a nsasan n ciḏa n va raḱa,
adama a na aduniyan i ta a kushana n uyevi u Vuzavaguḏu,
tsu na mini ma tsu pala mala.

¹⁰ A kanna ka nanlo vuza yoku a kaṭsuma ka ntsukaya n Jesi wi ta o kokpo an
urotu u kakashi a aduniyan dem. Aduniyan dem i ta a kuzuwa katsura wa ni, kaṭa
idika i na wi idaṣhi yo okpo n tsugbayin.

¹¹ A kanna ka nanlo Vuzavaguḏu wi ta o kudoku kpamu wa baṛukpa kukiye ku ni
ire adama a na wi isa uma a ni a na a buwai a Asiriya, n Ḍaka vu Masar, m Masar vu
gaḏi, m Patoro, n Kush*, n aza a na i Elim n Shinar kpamu a Babila, n Hamata, n
kotogu ka na ki a mala.

¹² Wi ta a kuḏangusa urotu u kakashi adama a aduniyan,
kaṭa u bolongu aza a Isaraila a na o lokoi,
kaṭa u bolongu aza a Yahuda
a na a wacuwai a ubon u naṣhi wa aduniyan.

¹³ A ayin a nanlo cishe'e tsa aza a Ifirayimu ci ta o kukotso,
kaṭa aza a na i a tsurala n Yahuda a zuwa uteku.
Ifirayimu u kuya'an cishe'e n Yahuda ba,
Yahuda feu u kuya'an tsurala n Ifirayimu kpamu ba.

¹⁴ Kobolo ka'a a kugasa kaṭa a shilika n aza a Afilisiya a na i a kaḱivi,
kaṭa a puru ucanuku gbani wa aza a na i idaṣhi a ubon u kasana.
I ta a kulya'a aza e Edom m Mowabu,
kaṭa aza a Amona a panaka le.

* 11:11 11:11 Kushi, kula ku yoku ku ḏa ku Itopiya

- ¹⁵ Vuzavaguḍu wi ta e kuḍekpetengu
 ubuta wu ugayi u mala ma shili,
 wi ta a kuzuwa kukiye ku ni kulapa kata kuḍekpetengu mala ma Yufiretus.
 Wi ta a kusuku wunlai wu utsura
 kata u zuwa kuyene ka ku pecuku ali ugboku u cindere
 tsu na uma a kufuda a pasa ku da n ene.
- ¹⁶ Wi ta a kuzuwa uye u gbayin
 adama a uma a ni a na a buwai a Asiriya,
 tsu na ya'ankai aza Isaraila
 a ayin a na a utai a Masar.

12

Ishipa i kucikpa

- ¹ A kanna ka nanlo avu vi ta a kucanana,
 <<Mi ta a kucikpa wu Vuzavaguḍu,
 ko a na vi a wupa nu mpa.
 Wupa u nu u laza ta
 da avu vu nekei mu kadanshi ku uremi u kaḍu.
- ² <<Mayun Kaṣhile ka'a kishi ka va.
 Mi ta a kuzuwa kaḍu ka va ma kupana wovon ba.
 Adama a na Kaṣhile Vuzavaguḍu ayi da katsura ka va n vishipa vu va.
 Ayi da wo okpoi kishi ka va.>>
- ³ M mazanga daḍa ve kukenuku mini a ayinva a wishi.
- ⁴ A kanna ka nanlo vi ta a kudana,
 <<Cikpai Vuzavaguḍu,
 deke kula ku ni,
 kaṣukpa uma aduniyan e yeve i na Vuzavaguḍu u ya'in a kubana u uma a ni,
 i dana kpamu a cikpa kula ku ni.
- ⁵ <<Cananai vishipa a kubana u Vuzavaguḍu adama a na ayi u ya'an ta ili i mereve.
 kaṣukpa aduniyan raḳa e yeve i singai i na u ya'in.
- ⁶ Orukpoi kata i canana vishipa adama a mazanga, uma o Sihiyona.
 Adama a na ayi vuzagbayin da ayi Vuza CIDA vuza vi Isaraila ayi na wi o
 kuyongo e mere ma nu.>>

13

Kene ku wuya adama a Babila

- ¹ Na va daḍa akaka adama a Babila a na Ishaya maku ma Amazo wi isai a ubuta u
 Kaṣhile.
- ² Dengusa urotu u kakashi a nsasan n na mi n ili ba,
 orukpokoi le kaḍu,
 dekei le n kukiye adama a na a uwa
 utsutsu u likuci ya aza a gbagba'in.
- ³ N neke ta de kadanshi a kubana wa aza cida a va.
 N deke ta de osoji a va a bana o yotsongu a na mpa mi a wupa.
 I ta a kuya'an mazanga a ayin a na baci n lya'i.

- ⁴ Panai, kaca'a a gađi vu kusan
an kobolo ka gbayin ka uma, adanshi ka_{bu}ndai ko osoji ka'a ki nwalu a kubana a
ubuta u kuvon.
Panai uteku u na tsugono kakau ci o yoroli,
adanshi uma a aduniyan a ɗa i a nwalu kobolo.
Vuzavaguđu ɗa wi o kufobuso
osoji adama o kuvon.
- ⁵ A uta ta a idika i ɗa'in kau,
ɗe a uteku wa aduniyan,
Vuzavaguđu wi ta a kutawa n yunatsu i wupa u ni
adama a na wu una aduniyan dem.
- ⁶ Lapai una, adama a na kanna ka Vuzavaguđu ka yawa ta devu.
Ki ta a kutawa tsu na munuka ma tsu uta u Mala'imili.
- ⁷ Adama a nannai ekiye dem i ta a kukuwa adama o wovon,
Kađu de dem ki ta e kuderekpe.
- ⁸ Kata uma a rikpa adama o wovon.
Mbała n unamgi u katsuma mi ta kuna le,
i ta a kupana mbała tsu vuka va aganda a limata.
I ta a kindanai n wovon
kata o oro aashi e le adama o wono.
- ⁹ Lana, kanna ka Vuzavaguđu ka ki ta lo a kutawa,
kanna ka atakaci n kanna ka mbała, kobolo n wupa u gbayin
an wo bonoko likuci ya agali.
Kata wu una aza a unushi a na i punu dem.
- ¹⁰ Azangata a gađi n ili i na yi punu a katsuma ke le dem
o kudoku e neke kutashi ba.
Kanna ki ta o kokpo n kayimbi,
wotoi kpamu wo kudoku we neke kutashi ba.
- ¹¹ Mi ta a kutakacika aduniyan adama a kawuya ka ni,
aza a gbani-gbani kpamu adama a unushi u le.
Mi ta a kuzuwaka aza a ugbamukaci uteku
kata m bonoko aradi a aza a ugbamukaci ukuna u gbani.
- ¹² Mi ta a kuzuwa uma a ya'an ugushi u la'a azanariya ende'en,
kata n zuwa vuma wo okpo atakaci a kuciya uteku tsa azanariya a singai a Ofiri.
- ¹³ Adama a nannai a kanna ka na kađu ka va ka kulai, mi ta a kugbaɗaša gađi,
kata aduniyan a gbaɗa a ubuta u na i
adama a wupa u Vuzavaguđu Mala'imili,
a kanna ka wupa u gbayin u ni.
- ¹⁴ Uma dem i ta a kusuma an mesheun ma na o lokoi a ubuta u kutambu,
ko tsu nlala n na mi babu magubi.
Vuma dem wi ta o kubono a ubuta u uma a ni,
yaba dem wi ta a kusuma o kubono a idika i ni.
- ¹⁵ Vuza na baci de a ciyai i ta a kusapa yi m masara sai ukpa,
vuza na kpamu a kanai i ta a kuna yi n kotokobi.
- ¹⁶ I ta a kukida nrebu n le gbati-gbati
a aashi e le.
I ta a kulangaša i i'uwa i le a pura ucanuku u le,
kata a kanasa amaci e le a ya'an tsugbani n ele.

- 17 VUZAVAGUDU u danai, Lana, mi ta a kukushangu aza a Madaya a shilika n ele,
uma a na e kebecei n azanariya
ko a cigai azurufa ba.
- 18 Ni njiki n le n da a kunaka olobo a utsura,
a kupana asuvayali a nrebu
ko o yotsongu kaɗu ka asuvayali a kubana u muku ba.
- 19 Babila, tsugbayin tsu tsugono,
araɗi a tsugbayin tsa aza a Kaldiya,
i ta o kokpo tsu na u ya'in n Sodom n Gomora,
ayin a na baci Kashile ka vakangi le.
- 20 Babu vuza na u kudasangu de
ko u yongo de ali nu ntsukaya n na n kutawa.
Babu kpamu vuza va Alaraba vu na u kukanza de kapam ka ni,
babu magubi ma na ma kulina de n ushiga u ni.
- 21 Nnama n kakamba mi ta a kuvaku lo.
Nshe'e n kakamba mi ta a kushana a kpa'a ku ni.
Mkpatsuwan mi ta a kuya'an lo cikinda,
nren mi ta o kuyongo lo a kadikpangusu.
- 22 Akunzu i ta o kuyongo a nshilya mu utsura n ni,
kata nshe'e n kakamba n ya'an enle e kefeku ka singai ka ni.
Ayin a idika i Babila o okpo ta ukeci,
a da a buwa m megeshe ba.

14

- 1 Vuzavagudu wi ta a kupana asuvayali a Yakubu, wi ta kpamu a kuzagba Isaraila
kata u zuwa le a dasangu a idika i le kpamu. Omoci i ta a kubana de feu kata o
bolongu kaci ke le m kpa'a ku Yakubu.
- 2 Aduniyan i ta a kudika le kata o bonoko le a idika i le. Kpa'a ka aza Isaraila ki ta a
kuzuwa aza a idika n abundai ali n amaci a ya'anka le tsugbashi a idika i
Vuzavagudu. I ta o kubonoko aza a na ishi a zuwai le okpo agbashi-agbashi, kata a
lya'a tsugono a gadi va aza na ishi a kutakacika le.
- 3 A kanna ka na Vuzavagudu u nekei nu wuvuki a ubuta wa atakaci n unamgbi u
katsuma n tsugbashi tsu wuya-wuya,
- 4 vi ta a kudika ili yi izoshi i nampa a kubana u mogono ma Babila,
- <<Uteku tsu na katakaciki ka yawai uteku,
tsu na wupa u ni u zuwai uteku.
- 5 Vuzavagudu u kodo ta kalangu ka vuza va asuvawuya,
kalangu ko ngono,
- 6 ka na ka lapai uma n wupa
wu babu uteku,
da ka lya'i tsugono a idika
n wupa u na wi babu kukotso.
- 7 Ama a ukocishi da idika dem i ciyai wuvuki m matana
ali da a cananai ishipa adama a mazanga.
- 8 Ko ndanga ma awana a ari, kobolo nu ndanga n cida n Lebano n ya'an ta mazanga
adama a nu
da a danai,
- <Gogo na a na a variki nu de,
babu kakapi ka madanga ka na ko kudoku ka gbatya tsu ka vakangu.>
- 9 Kasaun ki ta a mazanga kau

- adama a na ka gasa n avu.
 U dengusa ta akpisa adama a na a rabasa wu,
 aza na ishi n tsugbayin dem aduniyan,
 u tsu zuwa le ta a danga a akuba o tsugono e le,
 kobolo n aza a na ishi ngono a aduniyan dem.
- 10 Raka vi le i ta a kushuku,
 kata a dana,
 <Avu feu vu okpo ta babu utsura, uteku tsu na ci,
 tso okpo ta derere.>
- 11 Arafi a nu dem a ya'an ta uvakangi a idika ya akpisa,
 kobolo n kaca'a ki ishari ka nu dem.
 Azun a da okpoi kajiba ki iva'in ka nu
 da kpamu okpodou o okpoi ipalatsu i nu.
- 12 <<Inda tsu na vu uranai gadi da vi yikpai,
 avu na vi kazangata ku usana, maku mu usana.
 A vakangu wu ta a aduniyan,
 avu na vu unai uma n abundai a aduniyan.
- 13 Vu danai kaci ka nu,
 <Mi ta a kukumba gadi,
 kata n kiyangu kakuba ka va a gadi va azangata a Kashile,
 n zuwa kakuba ka va gadi
 n dasangi de a kusan ka amali
 da'angi a kubana ubon u gadi.
- 14 Mi ta a kukumba gadi ve eleshu,
 kata m bonoko kaci ka va tsu Mala'imili.>
- 15 Ama a cidangu wu ta a kasaun,
 punu a idika ya akpisa.
- 16 Aza a na e enei nu i ta o kumodoko wu ashi
 kata a ya'an mereve kata e ece,
 <Vuma nampa da gaji vuza na u zuwai idika i gbadai,
 da kpamu tsugono n abundai tsu panai wovon wa?
- 17 Vuma vu na u zuwai aduniyan o okpoi an kakamba,
 ayi na u langasai likuci n abundai i ni
 da kpamu u sankai agbashi a ni kubono a kpa'a?>
- 18 Ngono ma aduniyan raka a cidangu le ta n tsugbayin,
 yaba dem vi le n kasaun ka ni.
- 19 Ama avu a tafuku wu ta pulai
 tsu kacaka babu ucidangi u singai.
 Vi ta upali n aza na a unai, ele na na a gbatyasai n kotokobi,
 aza a na a yikpai daka vu kpenle ka atali,
 an keven ka na i e kukpeteshe.
- 20 Avu va kuciya ucidangi u singai ba,
 adama na avu vu langasa ta idika i nu
 da kpamu vu unai uma a nu.
- <<O kudoku a kula limata
 i vuza gbani-gbani kpamu ba.
- 21 Lapula ubuta adama a na vi kida muku n ni
 adama a unushi wi ikaya i le.
 Adama a na ta lo a danga a kana idika ya,

ko a shatangu idika ya n likuci n abundai.>>

²² Mpa Vuzavaguđu Mala'imili n danai, <<Mi ta a kudanga kata n shilika n ele, kata n langasa Babila, n kula ku ni, n aza a na a buwai n wuma, kobolo m muku n ni n ntsukaya n ni.>>

²³ <<Mi ta o kubonoko Babila tsa agali, ubuta u kuyongo wu mkponguron n adaba. Mi ta a kupurangu Babila m menju ma munuka,>> Mpa da Vuzavaguđu Mala'imili n danai.

Kene adama a Siriya.

²⁴ Ayi Vuzavaguđu u kucina ta de.

<<Mayun da tsu na n sheshei de
ta u kokpo nannai,
tsu na kpamu n zuwai
ta ka kushamgba nannai.

²⁵ Mi ta a kuna aza a Asiriya a idika i va,
mi ta a kudasa yi n ene a nsasan n va.
Atakaci a ni i ta a kuya'an utakpi a ubuta u uma u va,
kata a takpa amiki a ni a avangatsu e le.>>

²⁶ Na va da da ili i na u fobusoi
kuya'anka aduniyan dem.
Kukiye ku va ki ta ubarukpi
adama a na kutakacika uma a aduniyan dem.

²⁷ Adama a na Vuzavaguđu Mala'imili u sheshe ta de,
yayi wa kufuda wa saba'a ka'a?
U barakpa ta de kukiye ku ni
babu vuza na u kusanke yi?

Akaka a kubana wa aza a Afilisiya

²⁸ Kadanshi ka nampa ka tawa ta a kaya ka na mogono Ahazu u kuwai.

²⁹ Ada aza Afilisiya kata i ya'an mazanga ba,
kata i dana kalangu ka na ko foroi da va ka kukodo ta ba.
Punu a umaci u koko ka nanlo i ta a kumatsa maku ma kagbaturu.
Ili i na u matsai kpamu yi ta a kuya'an n tsukono tsu koko.

³⁰ Muku mu ugiti ma aza a unambi i ta a kucuwa,
kata a lansai a vaku m matana,
ama mi ta a kuna kumi'i ku nu n kambulu,
kata a una aza a na a buwai n wuma.

³¹ Shikai kata i lapa una a utsutsu u likuci u da,
kuwai n wovon ada Afilisiya raka.
Keleshu ka kanga kutai a ubon u gadi,
babu kowonvoni a katsuma ke le.

³² Wushuki we ne u dai vuza u kuneke azusuki a idika a?
<<Vuzavaguđu da u zuwai Sihiyona,
a ubuta u ni u da aza a na i n atakaci a kuciya wishi.>>

15

Kene ku wuya adama a Muwabu

¹ Na va da da kadanshi ka na a ya'in a kubana wa aza a Muwabu,

o bonoko ta likuci i Aru agali i na yi a idika i Muwabu,
 a langasa ta i da a katsuma ka kayin ke te.
 Kiru vu Muwabu vo okpo ta agali,
 wo okpoi agali a katsuma ka kayin ke te.
² Uma a Dibon i ta a kubana a alisa e le
 a na i a gadi va aginda adama a na a ya'an kpalu.
 I ta a kubana a nvali n le kata, a kana mashi adama a Nebo m Medeba
 n o gbonduwoi aci e le n a punai ntsaka dem.
³ A uka akashi a unamgbukatsuma kata a uta a baya,
 a kana mashi a gadi vu kukpa'a vi le n ubuta u kuyongo u uma n abundai
 ali n a vaki a idika adama a mashi a.
⁴ Uma a Heshibon n Eliyali i ta a kushika
 ali aza da'in a na i a Jahaza a pana mashi me le.
 Ali osoji a Muwabu o orukpo m mashi
 adama a na adu e le a shama ta n wovon.
⁵ N shika ta n kadu adama a aza a Muwabu.
 Uma a ni i ta a kusuma a kubana a likuci i Zora kobolo n Igila-shelishiya.
 M mashi kata o tono n uye u Luhita,
 ali kata mashi ma adama a munuka me le ma yawa a Haroniya.
⁶ Kuyene ku Nimirim
 ku dekpe ta
 ali m mita dem me dekpei,
 Icash dem ko ili i taku i buwa ba.
⁷ Adama a nannai, da a purai uciyi wa abundai
 u na ishi o foboi,
 da kpamu a lazai a pasai
 kuyene ku ndanga ku na e ci deke Wilo.
⁸ Mashi ma atakaci me le ma yawa ta
 a idika i Muwabu,
 ili i na i dikai a uteku u nampa ali a kubana a uteku u nan de,
 u gitai a Igilamu ali a kubana a Beri-elamu.
⁹ Adama a na mini mo kudolu ma Dibon ma shana ta nu mpasa,
 ama kata n kotso n ele ba.
 Kawu wi ta a kutamba aza a Muwabu a na a cigai kula'a n wuma u le,
 kata u kotso wu una aza a na i punu a idika ya.

16

¹ Suku maku ma malala tsu kune'e a kubana u vuza vu tsugono vi idika,
 n da mu uta a Sila o tono nu n da n uye u kakamba,
 a kubana a kusan ku singai ku Sihiyona.
² Ama aza o Mowabu o okpo ta uteku tsu nnu
 n na o lokoi a cikinda
 da a wacuwai de a kapasa ko kuyene ku Anu.
³ <<Nekei kadanshi,
 kata i ya'an kasingai,
 pala tsu uteku tsu madanga ma na me ci neke kulu
 a kanna ku usudukpi,
 kata vu kasukpa tsu tsu uvuka a kulu ku nu.
 A tsu olokushi a da, sokongu tsu a ubuta u na vuza we kene tsu ba.
⁴ kasukpai aza a Muwabu a na

o lokoi o yongo n aḡa,
 okpoi aza a na a kisa le,
 a ubuta wa aza a na a kuna le.
 Keneki ka atakaci ki ta a kuyawa a uteku,
 kaṡa munuka mo kotso,
 aza a vishili feu i ta a kukaṡukpa idika ya.
⁵ N ucigi Vuzavaguḡu wi ta a kuzuwa kakuba ko tsugono,
 n kasingai kaṡa
 vuza yoku e kefeku ka Dawuda
 ayi na u ci ya'an afada n kasingai,
 kaṡa u ya'an moloko u tuka n kasingai.>>

⁶ Tsu pana ta ḡe araḡi a aza a Muwabu,
 uteku tsu na wi n araḡi,
 n ugḡamukaci, n araḡi kpamu kobolo n ishikushi i ni.
 Ama araḡi a ni ḡbani ḡa.
⁷ Adama a nannai ya'an aza a Muwabu a shika adama a kaṡi ke le.
 Shikai
 kaṡa i ya'an unamḡbukatsuma
 adama a uma a Kiri-harese.

⁸ Ashina o Heshibon a lumba ta,
 kobolo n itacishi i Sibuma feu.
 Ngono ma aduniyan
 n langaṡa ta itacishi i na i la'i n uga'in,
 i na i tatsai ali i yawai Jaza
 ali a kubana a kakamba.
 Aralu e le a walai
 ali a yawai a mala
⁹ Daḡa n shikai tsu na Jaza u shikai,
 adama a itacishi i Sibuma.
 n tanaṡangu wu ta n kujilya.
 Avu Heshibon n Eliyali,
 Kaca'a ka maṡanga adama a umaci u na u ge'wei kobolo n ayin a vikya'a a nu
 ka yawa ta uteku.

¹⁰ Maṡanga n kupana ku yo'o ma buwa lo a ashina a ba.
 A ashina a itacishi babu vuza na u kuya'an kaca'a ko vishipa.
 Babu vuza na u kudoku wa pisha maṡyan
 a ubuta u kupisha u le,
 adama a na n zuwa ta uteku u maṡanga wa.

¹¹ Adama a nannai kaḡu ka va ka namḡba ta uteku tsu kaca'a ku umolu adama a
 Muwabu,
 punu a katsuma ka va kpamu adama a Kiru-harese.

¹² A ayin a na baci Muwabu wu utaṡai kaṡi ka ni e keteshe ka a'isa, kaṡi ka ni ka'a u
 ko'uso koci. Ayin a na baci u banai a mayaḡi ma ni adama a na u ya'an kavasa, wi a
 kuciya wu ushuki ba.

¹³ Na va daḡa kadanshi ka na Vuzavaguḡu u dansai m megeshe ḡe adama a
 Muwabu.

¹⁴ Ama gogo na Vuzavaguḡu u ya'an ta kadanshi u danai, <<A katsuma ka aya a
 tatsu uteku tsu na kagbashi ka na a dikai ulinga u tsu kece. Kupana ku uyo'o ku

Muwabu n kaḅundai ka uma a ni, i ta o kokpo n wono, aza a na a kula'a kpamu i ta o kokpo kenu babu utsura.>>

17

Kene ku wuya adama a idika i Dimaska

¹ A kaka adama a Dimaska,

Lana, Dimaska wo kokpo likuci kpamu ba,
ama wi ta o kubono agali.

² Likuci n aḅundai ya aza a Aro yi ta o kokpo ukuna u gbani,
kata wo okpo ubuta u kalina ku ushiga wu nlala,
kata a vaku lo babu vuza na u kuneke le wovon.

³ Vuzavagudu Mala'imili u danai, Likuci yu ukanji i Ifirayimu yi ta o kukotso,
kata tsugbayin tsu tsugono tsu Dimaska,
n aza a na a buwai a Siriya tsu puwanka
an tsugbayin tsu muku mi Isaraila.

⁴ A kanna ka nanlo tsugbayin tsu Yakubu ci ta a kuyikpa,
kata ugbonguri wi ikyamba u ni u yamba.

⁵ Wi ta o kokpo tsu na kacimbi ka tsu kapa ilikulya,
kata kpamu u kya'a n ekiye a ni,
n uteku tsu na kpamu vuza u ci ya'an kudayu
a kara'a ka Rafi.

⁶ Vuzavagudu Kashile ki Isaraila u danai, ko n nannai ili i kudayu yi ta a kubuwa,
uteku tsu na a tsu lapa madanga ma zaitu
kata a nusa umaci u re ko u tatsu
ko u nashi ko u tawun
de a acaka a na a la'i
n da'in n kumatsa kau.

⁷ A ayin a nanlo uma i ta a kinda kaya'in ke le, kata o bonoko aashi e le a ubuta u vuza cida va aza a Isaraila.

⁸ I o kudoku a kinda atali alyuka a na a ya'in n ekiye e le ba, i kpamu o kudoku a cikpa ili i na a ya'in n ekiye e le ba, ko Asherimi ko atali alyuka a ili i magulani.

⁹ A kanna ka nanlo likuci i gbagba'in i le, i na a kasukpai adama a aza a Isaraila yi ta o kokpo tsu ubuta u na a kasukpai da wo okpoi muratai n avuku. Raka wi ta o kokpo agali.

¹⁰ Adama a na avu vi cinukpa ta n Kashile ka na ki isai nu,
vi ciba n kakpanlai ka na ko sokongi nu va ba.

Adama a nannai, vi cai'icu'u i na vi cigai,
da vi cai'icu'u yi itacishi i yoku i na yu utai a ubuta u yoku.

¹¹ Vi ta a kufuda va zuwa le o gbonguro a kanna ka na vi cai'le,
kata kpamu vu zuwa le a ya'an apalu n usana u na vi cai'le.
Ko n nannai vikya'a vu nu vi ta o kokpo ukuna u gbani
a kanna ka mbala nu mbala n na n kukpada kutana.

¹² Panai osoji a aduniyan n aḅundai
a yura tsu yura i mala,
panai akpanga a gbagba'in o osoji
a kushida m moloko uteku tsa abau a utsura.

¹³ Aduniyan n abundai a yura uteku tsu yura i mini ma abundai,
 ama Kashile ki ta a kudansika le, kata ele a imkpa a bana da'angi
 o kutono wunlai an kopo a gadi vu nsasan
 tsu na wunlai u kabatalikpau u tsu shida n kubuta.
¹⁴ M makyan ma kulivi, kata wovon u gbayin u tawa,
 ama kafu usana kata u da u kotso.
 Na da u kokpo ugboku wa aza a na i o kudoro tsu,
 kobolo n katsupu ka aza a na i a kupura ucanuku u tsu.

18

Kene ku wuya adama a idika i Itopiya

¹ Ili ya atakaci i da a kubana wi idika yi izumgbi i malapa me evelyu,
 i na yi upashi u kuyene ki Itopiya,
² i na i suki aza a akaka a na o tonoi m mini
 n antsu a na a ya'in m mita ma na e ci deke papiru*.
 Walai ada aza a na a tsu banka n akaka gogo'o,
 a kubana u uma a na i n ugadi n ikyamba ugbori,
 aza a na uma i a kupana wovon u le, aza a da'angi n aza dedevu
 n idika i na yi n utsura kobolo n ulya'i,
 i na yi upeciki ni nyeneke.

³ Ada umaci wa aduniyan raka,
 ada aza a na i idashi aduniyan dem,
 ayin a na baci a dengusai urotu a gadi vu kusan, yi ta e kene.
 Ayin a na baci kpamu a likai vugbala, yi ta a kupana.
⁴ Ili i nampa ya i da Vuzavaguđu u danai mu,
 <<Mi ta a kudasangu a ubuta wi idashi i va kata m pada bini mi indana,
 uteku tsu usufukpi u kpandari n kannu,
 ko keleshu ka ciza a ayin a vikya'a.>>
⁵ Kafu vikya'a vi yawa, ayin a na baci apalu a saruwai,
 da apalu a o bonoi umaci u na u ge'wei,
 wi ta a kuta'a umaci wa n koko'i,
 kata u kodo acaka a u vakangu.
⁶ I ta a kukasukpaka
 asakali a nsasan kobolo
 nu nnama n kakamba even a ikyamba i le adama a na a takuma.
 Nnu mi ta a kulya'a le a ayin a kpandari dem,
 nnama n kakamba tamkpamu n takuma le a ayin a utani dem.

⁷ A ayin a nanlo uma a na i n ugadi n ikyamba ugbori,
 aza a na uma i a kupana wovon u le,
 aza a da'angi n aza dedevu n idika i na yi n utsura
 kobolo n ulya'i, i na yi upeciki ni nyeneke i ta a kutuka n kune'e a ubuta u kusan
 ku Sihiyona a ubuta u kula ku Vuzavaguđu Mala'imili.

19

Kene ku wuya adama a idika i Masar

¹ Na va da da kadanshi adama a Masar,

* **18:2 18:2** Papiru kula ku mita mo yoku ma'a ma na a ci ya'anka antsu a mini

- Lanai Vuzavagudu da lo a kutawa e keleshu
 ka na ki a kusuma kau a kutawa a Masar.
 Amali aza a Masar i ta e kuje'eke ikyamba kelime ka ni
 da ikyamba ya aza a Masar i kuwai.
- ² <<Mi ta a kukushangu aza a Masar a shilika uteku u le,
 kata a shilika vuza n vuza ni,
 yaba dem n vuza na i idashi kobolo,
 likuci kpamu i shilika n likuci i yoku, tsugono kpamu a shilika n tsugono ci yoku.
- ³ Aza a Masar i ta a kutaka n adu e le,
 kata mpa n zuwa kusheshe ku le kokpo ukuna u gbani,
 i ta a kucinaka amali e le n akpisa
 kobolo n eneki n oboci.
- ⁴ Vuzavagudu Mala'imili u danai kpamu,
 mi ta e kuneke aza a Masar
 u vuzagbayin va asuvu awuya,
 kata mogono ma asuvu a usufukpi ma lya'a tsugono we le.>>
- ⁵ Mini ma mala mi ta e kudekpe,
 kata kuyene ku kotso ali ku kudekpe.
- ⁶ Nkariki dem mi ta a ku'inka,
 nyeneke n wawa'a dem m Masar mi ta e kudekpe.
 Kata ajanu n apulufa raka a lumba,
- ⁷ kobolo kpamu n ica'ashi i na yi a ubon u mala ma Nilu,
 n i na yi a kakina ka mala feu.
- Kashina ka na ki ucali a ubon u mala dem ki ta e kudekpe,
 kata wunlai u pura le babu ili i na i kubuwa.
- ⁸ Osoruku i ta a kushika n unambukatsuma,
 n aza a na a ci ya'an karada dem e kuyene ku Nilu,
 n aza a na a tsu taduku ubirigi
 i ta o kuyongo a yura.
- ⁹ Aza a na a ci ya'an kuca'a n tsugbere tsa akada i ta a kukasukpa,
 aza a na kpamu a tsu ca'a aminya kpamu i ta a kutaka n adu e le.
- ¹⁰ Aza a na i a kuya'an ulinga u kuca'a ka akashi adu a kunamgba le ta.
 Aza a na a ci ya'an zamalinga adu a kunamgba le ta.
- ¹¹ Aza gbagba'in a Zowa alau gbani-gbani a da,
 aza a ugboji a na e ci neke Firi'auna kadanshi e neke yi ta odoki a gbani-gbani.
 Nini dai va kudana Firi'auna.
 <<Mpa mi ta a katsuma ka aza a ugboji,
 maku mo ngono ma aza a cau>>?
- ¹² Te dai aza ugboji a da i?
 Ya'an a dana da
 kata a kasukpa da i yeve ili i na Vuzavagudu Mala'imili u sheshei kuya'anka aza a
 Masar.
- ¹³ Aza a gbara-gbara a Zowa o okpo ta alau,
 o doro ta aza e kelime a Manpis,
 aza a tsugbayin a likuci i le
 ele da a vakangi aza a Masar.
- ¹⁴ Vuzavagudu u su'uku ta aza a Masar n wunlai u gbani-gbani,
 u da wi ta a kuzuwa aza a Masar a tambalukpa n i na a kuya'an dem,
 tsu na koso'i ka mara u tsu pudala a ubuta wa ashama a ni.

¹⁵ Ili i yoku yi lo i na aza a Masar a kuya'an ba,

a buwa n kaḅaṅki ba, kaci ko winja, kacaka ke kekeme ko kapulufa.

¹⁶ A kanna ka nanlo aza a Masar i ta o kokpo an aṁaci. I ta o kokpo n wovon kau adama Vuzavaguḍu Mala'imili u dengusa ta kukiye ku ni an wa takacika le.

¹⁷ Idika i Yahuda yi to o kokpo ili i wovon a kubana wa aza a Masar, yaba dem vu na baci u panai e ḁekei kula ku Yahuda wi ta a kupana wovon adama a ili na Vuzavaguḍu Mala'imili u sheshei ḁe kuya'anka le.

¹⁸ A kanna ka nanlo likuci i tawun i kuya'an ta lo ya aza a Masar, i na i tsu dansa n kelentsu ka aza Kana'ana kaṭa kpamu a ya'an akucina o kutono Vuzavaguḍu Mala'imili. A kaṭsuma ke le i ta e kudeke likuci i te likuci i munuka.

¹⁹ A kanna ka nanlo i ta a kuciya katalikalyuka ka Vuzavaguḍu punu e mere mi idika i Masar, kaṭa a cina ḁe maṣhikpu ma Vuzavaguḍu e kure'e ku ni.

²⁰ Wi ta o kokpo ili yi urotu nu nga'an u Vuzavaguḍu Mala'imili a idika i Masar. Ayin a na baci a shikai a kubana u Vuzavaguḍu adama aza na i a kutakacika le, wi ta a kusu'uku le vuza na u kisa le n vuza na u kuḅaṅka le kaṭa wi isa le.

²¹ A ayin a nanlo Vuzavaguḍu wi ta o kuyotsongu kaṭi ka ni a kubana wa aza Masar, a kanna ka nanlo i ta e kuyeve Vuzavaguḍu. I ta a kucikpa yi n alyuka n kune'e, kaṭa a ya'anka Vuzavaguḍu akucina kaṭa o tonon a ḁa.

²² Vuzavaguḍu wi ta a kulapa aza Masar m maḁukpa, wi ta a kulapa le kaṭa u taṇaṇangu le. I ta o kubono u Vuzavaguḍu kaṭa u panaka le ufolu u le kaṭa u potsotongu le.

²³ A ayin a nanlo i ta a kuya'an uye u gbayin ḁe a Masar a kubana a Asiriya. Aza a Asiriya i ta a kubana a Masar, aza a Masar kpamu i ta a kubana wa aza a Asiriya. Kaṭa aza a Asiriya n aza a Masar a cikpa Vuzavaguḍu koḅolo.

²⁴ A kanna ka nanlo aza a Isaraila i ta o kokpo vuza tatsu koḅolo n aza a Masar n aza a Asiriya, o okpo unasingai a aduniyan.

²⁵ Adama a na Vuzavaguḍu Mala'imili wi ta a kuzuwaka le unasingai, kaṭa u dana, <<Unasingai u ḁa ḁa aza a Masar uma a va, n aza a Asiriya a na n ya'in n ekiye a va, n aza a Isaraila aza agadu a va.>>

20

Kene ku wuya adama a Masar n Itopiya

¹ A kaya ka na Sagon mogono ma Asiriya u suki kovonshi vu gbayin, u banai a Ashidodu ḁa u shilikai n likuci ya ḁa wi isai i ḁa.

² A ayin a nanlo ḁa Vuzavaguḍu u ya'in kadanshi n Ishaya maku ma Amozu. U danai ni, <<Bana vu foḁo akashi a unamgbukaṭsuma a ikyamba i nu, n ataka a e ene a nu.>> Da ta na u ya'in nannai, ḁa u kanaṇi nwalu koshombodi babu kpamu ataka e ene a ni.

³ Da Vuzavaguḍu u danai, <<Tsu na kagbashi ka va Ishaya u walai koshombodi babu kpamu ataka e ene a ni ali aya a tatsu, na va ḁaḁa urotu u na n kutuka n kawuya wa aza a Masar n aza a Itopiya.

⁴ Nannai ḁa mogono ma Asiriya u kutono n agbashi a aza a Masar koḅolo n aza a Kush oshombodi babu ataka kpamu e ene e le, nkoshi n aḁangani, n atagulu e le e keteshe, ḁa wo okpoi ili i wono a kubana a idika i Masar.

⁵ Aza a na a zuwai aḁu e le a ubuta wa aza a Kush ḁa a ya'in araḁi a kubana wa aza a Masar, i ta a kupana wovon kaṭa o okpo n wono.

⁶ A kanna ka nanlo uma a na i idaṣhi a kaṭina ka mala i ta a kudana, <Indanai ili i na i cinakai aza a na ci nekei katsura, aza a na a tsu tsu suma tsu bana we le kaṭa a isa tsu e ekiye o mogono ma Asiriya. Nini ḁai tsa kuya'an kaṭa tsu uruka?> >>

21

Kene ku wuya adama a Babila

¹ Akaka a i ta a kadanshi ke meremune ma na mi a ubon u mala.
 Uteku tsu kabatalikpau ka na kutai e Negebu kata ka purangu kakamba ku ubon u
 daka n utsura,
 nannai da kawuya ka uta de,
 kata ka purangu idika i gbani-gbani.

² A dana mu ta tsa alatani o wovon,
 kodori u lya'a kelime m modoruko, vuza munuka u lya'a kelime m munuka ma
 ni.
 Dengai ada aza a Elim n aza a Midiya i kambuku kata a shilika n aza a Babila.
 Adama a na mpa Vuzavagudu n kucina ta an ma zuwa uteku wa atakaci a na a
 tukai.

³ U bala mu ta kau, uteku tsu vuka va aganda a limata.
 Ikyamba i va i kuwa ta da u balai mu kau,
 ali da m kpa dai kufuda kupana ko me ene.

⁴ Kadu ka va ka shulyuku ta kau,
 da wovon u zuwai mu kuje'eke ikyamba,
 kayin ka na mi a kuvana ka tawa,
 da ko okpoi mu ko wovon.

⁵ O fobusoi kadiva ki ilikulya,
 o poloi ajiba adama a na uma a dasangu,
 yaba dem a kulya'a n u so'i,
 gogo'o dangai, ada aza a gbara-gbara,
 putalai nraga n da mani'in.

⁶ Ili i na Vuzavagudu u danai mu i da na,
 <<Bana vu zuwa kindi,
 kata u dana uma ili i na we enei.

⁷ Da baci we enei akumbi,
 e ekeke o odoku a aza e re e re,
 a gadi vo odoku n akumbi a njaki,
 kobolo n akumbi a arakuma,
 ya'an u zuwa atsuvu u pana mayin,
 u yongo ufobushi.>>

⁸ Da kindi ka ka dansai n kalakatsu kau u danai,
 <<A kanna dem, vuzagbayin vu va, n tsu shamgba ta gadi vu mashilya ma kindana,
 a kayin lakam n tsu shamgba ta a ubuta u na a zuwai mu.

⁹ Lana, vuma da lo a kutawa e keke vo odoku,
 kobolo n katsura ko odoku.

Da wu ushuki le u danai,
 <Babila u yikpa ta, mayun u yikpa ta.
 Urotu wa amali a ni dem
 u yikpai furali a idika.> >>

¹⁰ Uma a va, aza a na a lapai da e yelyukpei a kagbata,
 n dana da ta ili i na m panai
 a ubuta u Vuzavagudu Mala'imili,
 Kashile ka aza Isaraila.

Kene ku uwuya adama a Edom

¹¹ Akaka adama a aza a Duma*.
 Vuza yoku u ðe ke mu ta ðe a Siyaru u danai,
 <<Kindi, wana ðai kayin ko kukotso?
 Wana ðai ko kukotso?>>
¹² Da kindi ka ku ushuki,
 <<Kayin ki ta a kasa, kanna kpamu ki ta o kukotso.
 Vi baci n keci, ece,
 ka ta vu doku vu bono kpamu.>>

Kene ku wuya adama a aza a Alaraba

¹³ Akaka adama aza a Alaraba,
 a ða aza a tsulaga a nwalu a Dedanu,
 aza a na a vaki a kakamba ka durum ka Alaraba,
¹⁴ tukai m mini adama aza a kakuli,
 a ða vu na yi idashi a idika i Tima.
 Tukai n ilikulya adama a aza a na a sumai adama o kuvon.
¹⁵ Adama a na a suma ta adama o kotokobi,
 a ubuta wu ukpa u kotokobi,
 a ubuta wu utan u na a katsuki,
 kobolo n ubuta u na kuvon ku sudukpai.
¹⁶ Ili i na Vuzavaguðu u danai mu i ða ða na, <<A katsuma ka kaya ke te, tsu na a ci
 ðika vuza vu zamalinga ka ta u kana kukece, ta tsugbayin tsu Kedaru tsa kuyawa
 uteku nannai.
¹⁷ Vuzavaguðu, Ka shile ka aza a Isaraila ka danai, aza o kuvon e Kedaru, i ta o
 kokpo kenu.>>

22*Kene ku wuya adama a Urishelima*

¹ Na ða akaka adama a kara'a ka tsalatani.
 Yidai yi o ko'uso wu gogo na,
 ali ða dem vu ða i kumbai gaði vu kukpa va asaka,
² a ða likuci i na yi tukpa n kaca'a,
 likuci i na i shanai n yoroli i mazanga n aradi?
 Aza a ða a na a kuwai ðe va, a kuwa n ukpa u kotokobi ba,
 ko ukpa wu ubuta u kuvon ba.
³ Aza e kelime a ða dem a suma ta raka,
 e reme le ta babu utawi.
 Raka vu ða vu na a kanai a banka ða ta ugbashi,
 ko a na wo okpoi a sumai ðe ða'in.
⁴ Adama a nannai ða n danai, <<Denkai mu lo,
 kasukpai mu n shika.
 Ka ta i le'eshe mu
 adama a ulangashi u na i ya'ankai uma a va ba.>>
⁵ Vuzavaguðu, Vuzavaguðu Mala'imili wi ta n kanna
 ka wuya, n kanna ka atakaci, kanna ko wovon,
 a Kara'a ka Tsalatani,
 kanna ka masi n kaca'a
 a kulansa ubanki a kusan.
⁶ Aza e Elim o woki njiki kobolo
 n ekeke o odoku n akumbi e le,

* **21:11 21:11** Ili i na Duma wi a kudana i ða ða kabini

da aza a Kiru e remei nraga.

⁷ Ara'a a nu a na vu la'i n kuciga dem, a shana ta n ekeke o odoku,
da a zuwai akumbi o odoku a shamgbai a utsutsu u likuci,

⁸ Kashile ka takpai kabankatsu ka Yahuda.

A kannna ka nanlo ka'a i kulansa
ucanuku u kuvon u na wi usokongi a kakamba,

⁹ ye ene ta nshilya n likuci i Dawuda
m batsasa ta n abundai,

da i kenuki mini
a adaba a daka.

¹⁰ I kecei imashi ya asaka a na i a Urushelima,
da i bosoi asaka o yoku adama a na i ma'asaka mashilya ma ciya mo doku utsura.

¹¹ Da kpamu i gayai ubuta u na i kukpada mini e mere ma nshilya n re
n likuci ma adama a kadaba ka kuku,
ama i bonoko mariki ma da a kubana a ubuta u vuza na u ya'in mini ma,
ko kpamu i bonoko Vuza na u sheshei kuya'an ili i nampa ya n tsumani ili ba.

¹² A kannna ka nanlo, da Vuzavaguđu Mala'imili dem,
u dekei da adama a na
i shika n unambukatsuma,
i gbonduwo aci a da kata i uka akashi a unambi u katsuma.

¹³ Ama lanai, mazanga mi ta lo n kupana ku uyo'o,
kukida ka anaka nu nlala,
kutakuma ki inyama n kuso'o ku makyān,

<<Ya'an ci lya'a kata tsu so'o,
adama a na mkpa'a ci ta a kukuwa.>>

¹⁴ Vuzavaguđu Mala'imili u dansa ta kadanshi ka nampa a atsuvu a va, <<Mayun
unushi u nampa a kucinukpa n u da ba, ali sai kannna ka na vu kuwai.>> Mpa
Vuzavaguđu Mala'imili n dansa ta.

¹⁵ Ili i na Vuzavaguđu Mala'imili u danai mu i dada na,
<<Bana gogo'o vu dana kagbashi ka nampa ka
Shebuna vuza na wi a kulana kefeku ko tsugono ka.

¹⁶ Yidai vi a kuya'an na, yayi kpamu vuza na u nekei nu katsura ka na
vu she'weke kaci ka nu kasaun punu na,

avu na vu gayai kasaun ka nu zuva,
da vu she'wei ubuta u kuvuka u nu a kakpanlai?

¹⁷ Yeve, Vuzavaguđu u sheshe ta an wa reme wu gbam-gbam,
kata u vakangu wu da'in, avu vuma vu utsura.

¹⁸ Wi ta a kukatala wu kata u shiya wu gbam-gbam
kata u taduku tsu kolo a kubana a idika i gbayin,

ta de va kukuwa
kata kpamu ekeke o odoku a nu a shama de.
Vo okpo ta ili i wono a kpa'a ku vuzagbayin vu nu.

¹⁹ Mi ta a kutaka wu a ubuta wu ulinga u nu,
kata m bonoko tsugbayin tsu nu a idika.

²⁰ A kannna ka nanlo mi ta a kusuku e dekeke mu kagbashi ka va Eliyakimu
kolobo ka Hilikiya.

²¹ Mi ta a ku'uka yi motogu mu ulinga ma nu kata n shiya yi n kadambura ka nu
a kuyun ku ni, kata i neke yi tsugbayin tsu nu wa ni. Wi ta o kokpo esheku a aza a na
i idashi a Urishelima, n aza a kpa'a ku Yahuda.

²² Mi ta e kuneke yi katsura ka kpa'a ku Dawuda, Ili i na baci u bayuwai babu vuza na u kubayangu, i na kpamu u bayangi babu kabayuwu.

²³ Mi ta a kukutangu yi tsu kaguta a ubuta wu utsura, kata wo okpo kakuba ko tsugono ku ucikpi ka kpa'a ke esheku a ni.

²⁴ I ta kpamu e kuneke yi tsugbayin tsu kpa'a tsu le raka, kata kumaci ku kpa'a ku le raka ku bono ku zuwaka yi amiki, tsu na a tsu saku ili yu ulinga, nvene, n edele a gadi vu kirukpa.

²⁵ A kanna ka nanlo, Vuzavagudu Mala'imili u danai, kaguta ka na a shikpai a ubuta wu utsura wa, ki ta o kukodo kata ka yikpa, ucanuku u na wi usabangi gadi vi ni u yikpa. Adama a na Vuzavagudu da u danai.>>

23

Kene ku wuya adama a likuci i Taya

¹ Kene adama a likuci i Taya,
namgbai atsuma, ada antiki a antsu a Taya a na utai a Tarishi,
adama a na a langasa ta Taya
da wo okpoi babu kpa'a
n ubuta u kuzuwa antsu dem.
Dada kadanshi kutai a idika i Sairusu da ka tawai we le.

² Shika n kabini ada na yi idashi o kotogu,
ada aza a tsulaga a Sidon, aza a tsulaga a da a pasa ta mala,
adama a na a zuwa likuci i da yo okpo yi uciyi.

³ Ili i kashina i Shiho,
yu uta ta a mala me Meditereniya,
i na a cimbai o kuyene ku Nilu, i dada a tukai a Taya,
da Taya wo okpoi kuden ku gbayin ka aduniyan dem.

⁴ Pana wono, avu Sidon, avu katsura ka mala
adama a na mala ma dansa ta,
adama a na mala ma iwan wu ta ma danai, <<Mpa n sa'wa kuya'an aganda a limata
ba, ko m matsa,
n sa'wa kuya'an kabanu ka muku mo olobo ba, ko ke nkere.>>

⁵ A ayin a na baci a tukai n kadanshi ka na ka utai a Masar,
i ta o kokpo n unambukatsuma n kadanshi ka Taya ka.

⁶ Pasai a kubana a Tarishi,
namgbai atsuma ada na yi idashi o otogu.

⁷ Na va dada likuci i mazanga i da
i na yi lo ali n ayin a tsumani,
i na i zuwai uma a ni
a dasangi a likuci kakau da'in?

⁸ Yayi u ya'ankai aza a Taya kusheshe ku wuya ku nampa,
ayi na u tsu neke tsugono,
i na aza a tsulaga a ni i tsu muku mu ngono,
da kpamu e yevei aza a tsulaga a ni a katsuma ki idika dem?

⁹ Vuzavagudu Mala'imili da u fobusoi ka'a nannai,
u fobusoi i da adama a na u yawaka aza a aradi uteku,
u neke uma e le a na i n tsugbayin wono a aduniyan.

¹⁰ Betuwei a idika i da tsu na mala ma Nilu me ci yene,

ada uma Tarishi,
 adama a na i buwa n ubuta u na i tsu zuwa antsu ba.
 11 Vuzavaguđu u dengusai kukiye ku ni da u sapangi mala ma,
 da u zuwai tsugono ci ni tsu gbađai.
 Vuzavaguđu u neke ta kadanshi adama a na
 a langasa ubuta wu utsura u Kana'ana.
 12 U danai, <<Vo kudoku va ya'an mazanga ba,
 ada uma a Sidon.

<<Denga kata vu pasa a kubana a idika i Sairusu,
 ko de va va kuciya wuvuki ba.>>

13 Lana idika i Babila,
 uma a na gogo na vuza u buwai a kadanshi ke le ba.
 Aza a Siriya o bonoko ta ubuta wa
 kakamba ka nnama,
 da a ma'i mashilya me le ma na a kukambuku le n kuvon,
 o bosoi efeku o ngono
 da o bonokoi likuci ya agali.

14 Lapai una kata yo orukpo ada antiki antsu a Tarishi,
 adama a na ubuta u kuzuwa antsu u da u namgba ta.

15 A ayin a nanlo i ta a kucinukpa n Taya ali aya amangatatsunkupa tsa aya o
 mogono mo yoku. A ukocishi wa aya amangatatsunkupa ka ki ta feu a kuya'an
 nannai n Taya uteku tsu vishipa vu kashakanlai,

16 <<Dika umolu u nu kata vu tono e mere ma likuci,
 avu kashakanlai ka na a cinukpai,
 wa'a umolu wa mayin kata vi canana ishipa n abundai
 ciya a ciba n avu kpamu.>>

17 A kubana ukocishi wa aya amangatatsunkupa Vuzavaguđu wi ta a kulanasaka
 Taya. Kata Taya u lya'a kelime n kuya'an tsulaga ci ni a aduniyan dem.

18 Ili i na u ciyai a ubuta u tsulaga u ni wi ta a kuzuwaka Vuzavaguđu, o kufobo i na
 a ciyai ba, ama ili i na i uwai ni va i ta e kuneke aza a na e nekei adu e le u
 Vuzavaguđu, adama a na a ciya ilikulya'a bari n akashi a singai.

24

Vuzavaguđu wi ta a kutakacika aduniyan

1 Inda Kashile ki ta a kulangasa aduniyan
 kata u bonoko a da tsa agali,
 wi ta a kulangasa a da
 kata u wacuwa uma a ni a na i punu.

2 Ili i te i na i kuciya
 anan ganu ta kpamu i kuciya uma nannai
 ali a gbagba'in n agbashi feu nannai,
 amaçi a gbagba'in ni nkere feu nannai.
 Atsuli n edengi,
 okopuki n aza e kuneke okopu,
 aza o kutono atan n aza e kuneke atan.

3 Aduniyan i ta o kokpo ukuna u gbani
 kata a da a namgba wuya-wuya, aduniyan i ta o kubono agali ta Vuzavaguđu u
 ya'in kadanshi nannai.

4 Aduniyan a lumba ta raka-raka,

- aduniyan kpamu e dekpei da a namgbai.
 Aza a gbagba'in a yambai da a namgbai.
- ⁵ Aduniyan a ya'an ta ulangashi,
 adama a na a iwan ta kutono wila u Kashile,
 a langasai i singai
 da kpamu a iwain kutono uzuwakpani u ko wanai.
- ⁶ Adama a nannai una u gbani-gbani u kana ta idika,
 uma a ni a na i punu a dika ta unushi u le.
 Adama a nannai uma aduniyan i ta a kuya'an usongi gbende,
 kenu da a kukasukpa.
- ⁷ Makyan ma savu ma me dekpe ta, itacishi i ni kpamu i lumba ta,
 aza a mazanga dem a namgba ta katsuma.
- ⁸ Kucada ku medele ka ku kotso ta,
 kaca'a ka aza a mazanga ka ka shamgba ta,
 izumgbi i mazanga yu umolu ya i pada ta bini.
- ⁹ O doku o so'o makyan n ishipa kpamu ba,
 makyan ma mo okpo ta n okono a ubuta wo so'i wa.
- ¹⁰ Likuci i na i namgbai va yo okpo ta agali,
 i'uwa dem i ya'an ta ubayangi babu ili i na i ku'uwa.
- ¹¹ Ayin a mazanga o kotso ta a aduniyan, o doku a ya'an ishipa i makyan ba,
 mazanga dem mo okpo ta ili i wovon,
 a sanku ta mazanga a aduniyan dem.
- ¹² Likuci i ya'an ta ulangashi,
 utsutsu u ni kpamu u ya'an ta uboshi.
- ¹³ Nannai da ka kuya'an punu a idika
 n aduniyan dem,
 tsu ayin a na a tsu lapa umaci u madanga ma zaitu,
 n tsu ayin a kudayu wana dai a taba mambulu.
- ¹⁴ A dengusai alakatsu e le, a cananai ishipa i mazanga,
 na de a kalivi o orukpoi adama a tsugbayin tsu Vuzavagudu.
- ¹⁵ Adama a nannai ada na yi a kasana nekei tsugbayin a kubana u Vuzavagudu,
 aza a na i o kotogu
 nekei kula ku Vuzavagudu vi Isaraila tsugbayin.
- ¹⁶ Ali de a uteku wa aduniyan da tsu panai ishipa i kucikpa,
 <<Tsugbayin a kubana u Vuza vu usubi.>>

Ama da n danai, <<Mo okpo ta ukuna u gbani, mo okpo ta ukuna u gbani.

Ili ya atakaci i da a kutawa wa va,
 aza a kuvakangu uma i ta a kulya'a kelime n kuvakangu mu.
 A lya'i kelime kpamu n a kulya ku uma.>>

¹⁷ Wovon, maza m Kpenle a kuvana da,
 ada uma a aduniyan a nampa.

¹⁸ Vuza na wi a kuciga wa suma adama a kaca'a ko wovon
 wi ta a kuyikpa e kpenle.

Vuza na baci u livanki a kuta pulai vu kpenle va,
 maza mi ta a kukana yi.

Adama a na atusu a gadi i ta ubayuwu,
 da uvari wi idika u gada'i.

- 19 Aduniyan a ya'an ta umijarangi raka,
aduniyan raka i ta upeci,
aduniyan dem a gbaɗa ta n katsura.
- 20 Aduniyan a kanai kuletishe an koso'i,
a kuvitalasa a wunlai tsu na kapam ka tsu gbaɗa,
amiki a unushi u ni i ta o kuroko yi a kutawa a idika,
kata u yikpa babu kpamu kufuda kudanga.
- 21 A kanna ka nanlo Vuzavaguɗu wi ta a kutakacika
utsura u na wi adangashile gadi,
kata kpamu u takacika ngono ma aduniyan punu a aduniyan a nampa.
- 22 I ta o kubolongu le a ubuta u te
tsa agbashi e kpenle ku te,
i ta a kubayangu le a ubuta wu ugbashi,
kata a ya'an baci ayin n abundai yeve a takacika le.
- 23 Kutashi ku wotoi ki ta o kubono kpaɗa, kata usudukpi u kanna feu u rama,
Adama a na Vuzavaguɗu Mala'imili wi ta a kulya'a tsugono
a Kusan ku Sihiyona punu a Urushelima,
kata tsugbayin ci ni ci shamgba a ubuta wu nkoshi m gbara-gbara n ni.

25

Ucikpi a kubana u Vuzavaguɗu

- 1 Vuzavaguɗu avu da Kashile ka va,
mi ta e kuneke wu tsugbayin kata n cikpa kula ku nu,
adama a na vi ya'an ta ili i singai.
Adama a na vi ya'an ta ili i mereve derere,
ili i na e sheshei ali m megeshe de.
- 2 Vu bonoko ta likuci ya kotomo ka atali,
likuci i mashilya ma gbayin kpamu yo okpoi agali,
likuci yi utsura yo omoci i buwa ba,
i da yi kpamu kudoku kuma'asaka ba.
- 3 Adama a nannai likuci yu utsura i ta e kuneke wu tsugbayin,
idika i na yi n asuvawuya yi ta a kupana wovon u nu.
- 4 Avu vo okpo ta ubuta u kushedeke u vuza vu unambi,
kobolo n vuza na wi a kulansa ubanki, a katsuma ka atakaci ka ni,
vo okpo ta kpamu ubuta u kushedeke a ayin a mini ma wunlai,
kobolo n kulu a ayin a usudukpi u kanna,
adama a na ayinviki a aza a gbani-gbani
i ta tsu mini ma wunlai ma na ma tsu pura mashilya,
- 5 tsu na usudukpi u ci ya'an a idika i magbanda.
Ama avu Vuzavaguɗu sanka kaca'a ko omoci,
uteku u na usudukpi u tsu jebe a ayin a na baci keleshu ka ya'in katam,
nannai da vishipa va aza a na i n asuvawuya, vo kukotso.
- 6 Punu a kusan ku nampa ku da Vuzavaguɗu Mala'imili u kufobuso
kadiva ka gbayin ki ilikulya'a i na i la'i n kuga'an adama a uma raka,
n kadiva ki ili i kuso'o i singai kpamu n tsuwa'a tsu singai,
kobolo n inyama i na i la'i n kuga'an feu.
- 7 Punu a kusan ku nampa wi ta a kutakpa
ili i na yi ishi e kuneke aduniyan dem unambukatsuma,
kapalatsu ka na ka palai aduniyan.

- ⁸ Vuzavaguḍu n kaḱi ka ni u danai, wi ta a kutakpa ili i na i tsu tuka n ukpa
 Wi ta kpamu a kura maṣhi
 a aṣhi a uma dem,
 kaṭa kpamu u takpa ili i wono u uma a ni
 a idika dem.
- ⁹ A ayin a nanlo i ta a kudana,
 <<Mayun na va ayi ḁa Kaṣhile ka tsu,
 ci keḁe ta apa wa ni ḁa ta na wi isai tsu.
 Ayi na ḁa Vuzavaguḍu, vu na ci keḁei apa a kubana wa ni,
 ya'an ci ya'in maṣaṅa n kupana ku uyo'o adama a wishi u ni.>>
- ¹⁰ Kukiye ku Vuzavaguḍu ki ta a kuvuka a kusan ku nampa.
 Ama uma a Mowabu ita a kutakacika kau,
 tsu na a tsu dasa mita e kpenle an ci'iwa.
- ¹¹ Aza a Muwabu i ta e kupetikpe ekiye e le a gaḁi,
 tsu na vuza vu kaḁasa u tsu petikpe ekiye adama a na u ḁasa.
 Vuzavaguḍu wi ta a kucipaka araḁi e le,
 ko a na i n ugboji a aṣhi e le.
- ¹² Wi ta a kufaḁa nshilya mu ugadi n ḁa dem kaṭa u vakangu,
 wi ta a kufaḁa le ali idika,
 wi ta o kuboso le miri-miri
 kaṭa u bonoko le kubuta.

26

Vishipa vu kucikpa Vuzavaguḍu

- ¹ A kanna ka nanlo a kucanana ta vishipa vu nampa a idika i Yahuda,
 ci ta n likuci yu utsura,
 Kaṣhile ka tuka ta n wishi
 ci ta ukanji m maṣhilya ushikpi mayin.
- ² Bayuwai utsutsu u likuci
 adama a na uma a usubi a uwa punu,
 uma a na i n uneki u kaḁu.
- ³ Avu zuwa yi u yongo m maṭana
 ayi na kaḁu ka ni ki idaṣhi wa nu,
 adama a na u zuwa ta katsura wa nu.
- ⁴ A ayin dem neke Vuzavaguḍu kaḁu ka nu,
 adama a na Vuzavaguḍu Kaṣhile ka tsu ayi ḁa katali ke kushedeḁu ka na ka ci
 shamgba n utsura ko wannai.
- ⁵ U bonoko ta aza a na i n araḁi ukuna u gbani,
 ḁa u laṅaṣai likuci yu ugbanukaci i le,
 u faḁa ta i ḁa gbani-gbani,
 ali ḁa u bosoi i ḁa yo okpoi kubuta.
- ⁶ Aza a unambi n aza a na i o kuso'o atakaci
 a dasa ta i ḁa n ene e le.
- ⁷ Ama aza a na i n usubi, uye u le wi ta derere m mejege,
 avu ḁa Kaṣhile ka na ka ci ya'an ili i singai, avu ḁa vu gboroi uye wa.
- ⁸ Vuzavaguḍu ta nannai ci ta a kuwala a uye u wila u na vu zuwai,
 tsu vana ta adama a na ci yevesheke wu mayin,
 kula ku nu ku ḁaḁa tsu ili i na ci a kuciga
 ayin dem punu a aḁu a tsu.
- ⁹ Kaḁu ka va ko ci yongo ta a kulansa wu n kayin dem,

- n usana kaḏu kava ko ci yongo ta a kuciga kene wu.
 Ayin a na baci afada a nu a tawai a aduniyan a nampa,
 uma a idika i ta a kupi'isa ili i na i kutuka n usubi.
- 10 O yotsongu baci vuza vu gbani-gbani kasingai,
 ḏa u kpaḏai kupi'isa ukuna wu usubi,
 ali a idika ya aza a usubi dem wi ta a kulya'a kelime n kavama,
 wi kpamu o kutono tsugbayin tsu Vuzavaguḏu ba.
- 11 Avu Vuzavaguḏu, kukiye ku nu ku ya'an ta uḏengushi,
 n ufobushi adama a na ku takacika le, ama ele e yeve ba.
 Ya'an e ene ulinga u nu a ubuta u uma a nu kaṭa a pana wono,
 kaṣukpa akina a nu a na i uzuwi adama irala i nu o songu le raka.
- 12 Vuzavaguḏu neke tsu maṭana
 adama a ili i na ci ya'in dem, ci ya'an ta n utsura u nu.
- 13 Vuzavaguḏu Kaṣhile ka tsu, amali o yoku a lya'a ta tsugono wa tsu,
 n nannai dem ama kula ku nu ku ḏa koci ci e kuneke tsugbayin.
- 14 Gogo na irala i tsu dem a kuwa ta ḏe o kudoku a ḏanga kpamu ba, vu takacika le ta
ḏe,
 wuma u le u na u lazai ḏe u buwa kpamu a kuḏanga n wuma ba.
 Vu takacikai le ḏa vu unai le kpamu,
 o kudoku a ciba n ele kpamu ba.
- 15 Avu Vuzavaguḏu vu zuwa ta idika i gbonguroi,
 vu zuwa ta idika i gbonguroi.
 Vi ciya ta tsugbayin
 ḏa kpamu uteku wi idika dem u doki wanshi adama a nu.
- 16 Vuzavaguḏu, n atakaci a ḏa tsu tawai kulansa wu
 ayin a na baci vu takacikai le
 wi ta a kuya'an le n atakaci kafu a vasa*.
- 17 Tsu na vuka vu kaṭsuma u tsu takacika a ubuta wa aganda a limata,
 a yura m mashi adama a mbala,
 ta ci ishi nannai a ubuta u nu, Vuzavaguḏu.
- 18 Ci ishi ta tsu vuka vu kaṭsuma a ubuta wa aganda a limata,
 ama ce ene maku ba sai wunlai koci.
 Tsu tuka n wishi a idika ba.
 Tsu tuka n wuma a idika i nampa ba.
- 19 Vuzavaguḏu u danai, aza a ḏa a na a kuwai ḏe i ta a kuḏanga n wuma,
 keven ki ikyamba ke le ki ta a kuḏanga,
 Aḏa na yi idashi a kubuta,
 ḏangai kaṭa yo orukpo adama a mazanga,
 tsu na ciza tsu usana tsu tsu tanaṭangu idika,
 adama a na idika yi ta a kutaka n aza a na a kuwai.
- 20 Lazai uma a va, uwai a unu a ḏa
 kaṭa i bayangu utsutsu,
 i sokongu kaci ka ḏa ali a kubana megeshe kenu
 sai ayin a na wupa u ni u lazai.
- 21 Lanai, Vuzavaguḏu wi ta a kutawa na ḏe gaḏi a ubuta u na wi o kuyongo
 adama a na u takacika uma aduniyan adama a unushi u le.

* 26:16 26:16 N kelentsu ka aza a Ibirahi, kakariki ka nampa ka ki ta n atakaci e kuyeve

Aduniyan i ta a kutaka n aza a na a tsuwain mpasa punu wa ni,
wi ta a kutaka le e keteshe adama a na yaba dem we ene.

27

Wishi wa aza a Isaraila

¹ A kanna ka nanlo,
Vuzavaguđu n kaçi ka ni wi ta a kutakaci Liviyata n kotokobi ka ni,
kotokobi ka ni ku utsura kobolo n alyu,
Liviyata koko ka'a ku ugadi,
Liviyata koko ka'a ku ukatali,
wi ta a kuna kadi ka na ko ci yongo a mala kpamu.

² A kanna ka nanlo,
Vuzavaguđu wi ta a kudana, <<Cananai vishipa adama a kashina ka ndanga ki
itacishi.

³ Mpa Vuzavaguđu mi ta a kinda ka'a
kata kpamu n tsungusu ka'a mini ayin dem.
Mi inda kpamu ka'a kanna n kayin
adama a na ta lo vuza u kulangaşa ka'a.

⁴ Mi a wupa n kashina ki itacishi ba.
Awana a da baci n katsupa i de koci.
Mi ta a kudasa le n vishili,
kata n songu le raka n akina.

⁵ Ta baci nannai ba, ya'an a tawa wa va ciya mi isa le,
ya'an o tonon mu m matana,
e, o tonon mu m matana.>>

⁶ A kubana na kelime Yakubu wi ta a kuciya kumi,
aza Isaraila kpamu o kutopo ta kata a ya'an apalu
kata a matsa a shatangu aduniyan.

⁷ Vuzavaguđu u lapa yi ta
tsu na u lapai aza a na i a tsurala n ayi?
A una yi ta
tsu na a unai aza na a unai ni?

⁸ Vuzavaguđu u takacika ta uma a ni a ubuta u na a suki le a kubana ubuta wu
ugbashi,
u purangi le tsu na wunlai u ci ya'an,
u dikai le n wupa tsu na wunlai u kasana u tsu pura ili.

⁹ Ama Vuzavaguđu u ya'an ta nannai adama a na u cinukpaka aza a Isaraila unushi,
kata nannai u zuwa u cinukpaka le n unushi u le raka:

Ana u ya'in atalyalyuka a tali
o yotsoi katali ka kabisaka ka na ko kuboso miri-miri,
babu kamali ka aza a Ashatara ko mavali ma aza a kayimbi
ma na ma kubuwa babu uboshi.

¹⁰ Likuci i na yi ukanji i bonoi tsa agali,
babu vuza na kpamu wi idashi punu, wo okpoi an kakamba,
ta de ndendem a ci ya'an kalina,
ta de kpamu a tsu vaku,
n o gborotsoi ili i na yi punu dem babu i na i kubuwa.

¹¹ A ayin a na baci acaka a ni e dekpei, da o kodosoi,
amaci i ta a kutawa ciya a zama ndanga n kusunuko.

Adama a na uma a i n kuyeve ba,

Vuza na u ya'in le wa kupana asuvayali e le ba,

Vuza na u tukaj le a aduniyan wa kusa'a le ba.

¹² A kanna ka nanlo Vuzavagudu wi ta e kupece ilya n kopo. Wi ta o kubolongu le vuza te-te o kuyene ku Yufiretu a kasana ali a kubana a kashan ka Masar.

¹³ A kanna ka nanlo i ta a kulika kavana n utsura. Aza a na i de a kunamgba a Asiriya n aza a na a banai ugbashi a Masar i ta o kubono kata a ya'anka Vuzavagudu tsugbashi a Urushelima a kusan ku cida.

28

Ili ya atakaci a kubana wa aza a Ifirayimu

¹ Ili ya atakaci i da i na yi lo a kuvana likuci ya aradi i Samariya, ubuta u na wo okpoi oroliko o oso'i a aza israila,

i da yi ta idashi gadi vi dika i kara'a ka tsuta, ama tsuloboi ci ni ci ta o kudodo tsa apalu.

Likuci i dafa aradi a uma a na a yikpai adama a mara.

² Lana, Vuzavagudu wi ta n kagbashi ka na ki n ikyamba kobolo n utsura.

Wi ta tsu mini ma atali n tsu wunlai u koli a kutsuwan a idika kata ma aya, wi ta a kutsuwan ma'a n utsura a idika.

³ Oroliko a aradi o oso'i a Ifirayimu, i ta a kuya'an ukpeti n ene.

⁴ Apalu a na o tsu dodo va, a na i tsuloboi tsu tsugbayin ci ni, uzuwi a idashi a kara'a ka tsuta,

i ta o kokpo tsu umaci u gaba u na u ge'wei u madanga ma zaitu kafu ayin a vikya'a a yawa.

Da baci vuza we enei ali da u tabai n kukiye ku ni, wi ta o kusodongu.

⁵ A kanna ka nanlo Vuzavagudu Mala'imili wi ta o kokpo tso oroli a tsugbayin,

kata kpamu wo okpo ili i mazanga n aradi a kubana u uma a na a buwai n wuma.

⁶ Wi ta o kokpo ayinviki a usubi a kubana u vuza na u ci ya'an afada,

kata kpamu wo okpo kabaniki wo ovonshi a na a tsu shamgba a utsutsu.

⁷ Ele nampa kpamu a galai m mara

da a jarai n washi,

anan ganu n eneki feu o so'i

da aci e le a ripulai adama a mara,

a jarai m mara,

e ce ene mayin ba, a ayin a na i a kuya'an kene ku tsa alatani,

kata a shiliku ili a ayin a na i e kuneke odoki.

⁸ Irikpa e le dem a sumba ta n ashama,

babu ubuta u gbani.

⁹ <<Yayi tamkpamu u kuya'anka kuyotsongu?

Yayi kpamu u kudana akaka a?

U muku n na a kasai de mani,

ko aza a na a kasai mani gogo'o.

¹⁰ Ili i na ci a kupana,
 utonu u gbani u da koci,
 i da yi ta kakariki-kakariki,
 na kenu na de kenu.>>

¹¹ Yi baci a kupanaka mu ba,
 Vuzavaguđu wi ta a kuya'an kadanshi n ada n kelentsu ka na atsuvu a da a
 kiwanai kupana ba, n kelentsu ka na kpamu ki ka da ba.

¹² U danai le tsu nampa,
 <<Nava da da ubuta u kuvuka, ya'an aza a na i n wo'wi a uvuka na.>>

Nava da da kpamu, ubuta u kuvuka u kabini.
 Ama ali n gogo na a pana ba.

¹³ Adama a nannai kadanshi ka Vuzavaguđu,
 ki ta o kokpo le tsu utonu,
 kakariki-kakariki,
 na kenu na de kenu.

Nannai da i kubana kelime kata i bono i yikpa n kucina,
 yi ta a ku'uka muna, kata a kana da a banka ugbashi.

¹⁴ Adama a nannai panai kadanshi ka Vuzavaguđu, ada aza a ulami
 a na a lya'akai uma a nampa tsugono tsu Urushelima.

¹⁵ I lapa ta makaṅga i danai, <<Ci ya'an ta de uzuwakpani n ukpa,
 ci ya'an ta uzuwakpani n ubuta wu ukpisa.

Muna ma gbani-gbani ma na mi lo a kutawa ma yawa baci,
 ma kusa'wa tsu ba,

adama a na tsu bonoko ta a'uwa ubuta u kushedeku,
 modoruko kpamu mo okpoi ubuta u kuvuka u tsu.>>

¹⁶ Nava da da ili i na Vuzavaguđu Ubangari u danai,
 <<Indana, n shikpa ta de katali a Sihiyona,
 ka na ka ciyai de ukondi,
 katali ka singai ke kenene ko mogon adama a kuvaraka kuma'a babu munlai,
 <Vuza na baci u zuwakai de katsura wa kuyikpa ba.>

¹⁷ Mi ta o kubonoko afada a singai okpo kagisamkpatsu ka kuma'a,
 usubi tamkpamu wo okpo tsu kagisamkpatsu ka,
 minimatali mi ta o kuboso ubuta u kushedeku wa a'uwa u da,
 kata mini ma aya ma lya'a ubuta u kuvuka u da.

¹⁸ Uzuwakpani u na vi ya'in adama a na vu doro ukpa wi ta a kuya'an utakpi,
 uzuwakpani u na vi ya'in kpamu adama a na vu were ubuta wu ukpisa wi ta feu
 a kuya'an utakpi.

Makyan ma na baci vurala vu gbani-gbani vu walai,
 vi ta a kubasangu a idika.

¹⁹ Ayin tutu mini ma na ma tsu aya nanlo mi ta a kulaza n avu,
 usana lakam kannan kayin,
 sai ayin a na ma purai nu.>>

Kuyeve ku ukuna wa akaka a nampa
 i ta e kuneke uma a nu wovon.

²⁰ Iva'antsu i nu i la'a ta kenu an vuza wa barukpa de,
 ipalatsu i nu feu i la'a ta kenu an ya pala ikyamba raka.

²¹ Adama a na Vuzavaguđu wi ta a kudanga tsu na u ya'in a Kusan ku Perazimu,
 kata u dengusa kpamu kaci ka ni tsu na u ya'in a kara'a ka Gibiyon

adama a na u ya'an ulinga u savu,
 u ya'an ulinga u na u kiwanai kuya'an ba,
²² Gogo na kasukpa tsugoyi tsu nu,
 ta baci nannai ba atakaci a da i ta a kulasuka kuyimkpa,
 adama a na m pana ta wila adama a kulanga su u na Kashile Vuzavagu du vo osoji a
 gadi
 u kuya'an ka uma a aduniyan dem.

²³ Zuwai atsuvu kata i pana kalakatsu ka va,
 shamgbai shiriri kata i pana ili i na n kudana.

²⁴ Kacimbi ka tsu nima ta kashina ka ni kata u kpa da kukasukpa bi'i adama a na u
 ca'a?

Ko ta u tsu kana kunima idika nannai koci?

²⁵ Da baci u kotsoi kunima kashina ka ni raka,
 u tsu lansa icu'u, kata u ca'a ilya ba?

Kata u ca'a punu yanji m masala ma ni ba?

Itabi feu m masala ma ni
 kata u kara ugboku u ni ba?

²⁶ Kacimbi ka ke yeve ta ili i na u kuya'an,
 adama a na Vuzavagu du u tsu neke yi ta kuyeve.

²⁷ A tsu lapa igebetsu n kalangu ka kulapu ba,
 ama a tsu lapa ta i da n kalangu ke kenu,
 keke vo odoku vu kulapu va kulapa igebetsu ba,
 ama i ta a kufaba i da m macaka kenke'en.

²⁸ Mayun da a iya ili i na yi n icu'u adama o boroji,
 ama a kulya'a kelime n kulapa i da n kalangu ali a kubana ba.

Wi ta a kufuda kutuka n keke vo odoku vi ni lo,
 ama odoku a ni a kugasa n keke va punu ba.

²⁹ Ukuna u nampa raka wu uta ta a ubuta u Vuzavagu du Mala'imili,
 vuza na wi n odoki a singai, kobolo n kuyeve ku utsura.

29

Ili ya atakaci a kubana a likuci i Dawuda

¹ Ili ya atakaci i da a kubana wa nu, Ariyelu, Ariyelu,
 likuci i na Dawuda u dasangi.

kaya dem

da va kulya'a kelime n kuya'an ka diva ka nu.

² N nannai dem mi ta a kutuka Ariyelu
 n atakaci, wi ta a kuya'an kpalu kata u shika,
 wi ta o kokpo an katalikalyuka wa va upali nu mpasa.

³ Mi ta a kubanka likuci ya n kuvon,
 n kambuku i da kata n shilika n i da,
 mi ta a kuma'a idasakpatsu i mashilya
 adama a na m banka n kuvon.

⁴ I ta o kubonoko wu kacapa punu a idika kata vi ya'an kadanshi,
 kadanshi ka nu ki ta a kuzuda punu a kubuta,
 Kalakatsu ka nu ki ta o kokpo tsu kalakatsu ka kafataluwa punu a idika,
 kalakatsu ka nu ki ta o kuyongo e yemeni punu a kubuta.

⁵ Ama irala i nu n abundai yi ta o kubono an kubuta ku lenwu,
 aza a na i a kutamba wu i ta a kulaza an kopo ka na ko tsu tononwunlai.

Ki ta a kuya'an nannai gogo'o, babu uzuki

⁶ Vuzavaguḍu Mala'imili wi ta a kutawa
n akpanga n kugbaḍa ki idika n kaca'a ka gbangam,
n wunlai wu utsura m melentsu ma akina ma na mi a kukula.

⁷ Kata kabundai ka aduniyan raka ka na ka shilikai n Ariyelu,
kobolo n aza a na a shilikai n ayi ali n ubuta wu utsura u ni dem da a kambuki ni,
wi ta o kokpo adanshi alatani a da,
tsu kene ku na ku tsu tawa vuma n kayin.

⁸ Tsu na vuza vu kambulu u ci ya'an alatani a na wi a kulya'a ilikulya'a,
kata u danga baci u cina kambulu ka ka buwa yi ta,
tsu vuza na wi a kupana kakuli u ci ya'an alatani a na wi o kuso'o mini,
ama kata u jingba u cina kakuli ka ni a kulya'a kelime n kutakacika yi.
Nannai da ka kuya'an n idika kakau n abundai
i na u shilikai n Kusan ku Sihiyona.

⁹ Ya'an tsulau kata kpamu vi ya'an mereve,
lya'a kelime n kubonoko kaci ka nu kayimba.
Maka kaci ka nu n ili i yoku babu vu so'o mara,
okpo galu babu vu so'o i na i kumaka wu.

¹⁰ Vuzavaguḍu u tuka da ta n alavu a na a kuwai.
U padarai ashi a da, ada eneki,
u palai aci a da, ada oboci.

¹¹ Wa nu kene ku nampa dem ili i da ba, ama tsu kadanshi ka na ki u bayangi a
katagarda. Vu neke baci katagarda ka u vuza na u kufuda we kece, da a danai
ni, <<Adama a Kashile kece,>> wi ta a kushuku kata u dana, <<Ma kufuda ba,
ki ta ubayangi.>>

¹² Ko vu neke baci katagarda ka u vuza na u yevei mekecu ba, da vu danai, <<Adama
a Kashile kece,>> wi ta a kushuku kata u dana, <<N yeve mekecu ba.>>

¹³ Da Vuzavaguḍu u danai,
<<Uma a nampa a tsu dana ta ele uma a va a da i ama n una,
kata kpamu e neke mu tsugbayin n una koci,
ama punu a adu e le, i ta da'in nu mpa.
Kucikpa ku na a ci ya'an a kubana wa va,
kuta ta a ubuta u kuyotsongusu ku uma.

¹⁴ Adama a nannai kpamu, mi ta a kuya'an ili i mereve n uma a nampa,
ili i mereve kakau,
kata kuyeve ka aza a ugboji e le ku namgba,
ugboji wa aza a ugboji e le u kotso.>>

¹⁵ Ili ya atakaci i da a kubana wa aza a na o tsu sokongu
kuyeve ku le da'in adama a Vuzavaguḍu,
ele na a ci ya'an ulinga u le a kayimbi kata e sheshe a dana,
<<Yayi we enei tsu? Yayi u kuyeve i na ci ya'in?>>

¹⁶ I saba'i ili da i bonokoi i da mavadai,
adanshi e sheshe ta kama'i ko mogbodo ko bono ci'in tsu kuma'a,
ili i na a ya'in va yi ta a kudana yayi u ya'in mu,
<<Ayi da u ya'in mu ba>>?
Mogbodo mi ta a kudana kama'i ka,
<<U yeve ili ba>>?

¹⁷ M megeshe kenu, Lebano wi ta o kubono idika i tsuta,
kata ubuta u tsuta u yotso an kakamba ba?

- 18 A kanna ka nanlo kagulani ki ta a kupana vuza yoku e kukece katagarda,
ka_{ta} kayim_{ba} kene
wo kudoku wo yongo a ubu_{ta} u kayimbi ba.
- 19 Aza a na o goyoi ka_{ci} ke le i ta a kuya'an ma_{za}nga a ubu_{ta} u Vuzavagu_{du},
aza a unambi a ya'an ma_{za}nga adama a vuza Ci_{da} vi Isaraila.
- 20 Aza a ugbamukaci i ta o kukotso,
aza a na a ci ya'an ulami i ta o kukotso,
ka_{ta} aza a na a kiwanai n kuya'an ku ukuna u wuya a ya'an wuni,
- 21 aza a na n kadanshi ku un_a koci a tsu zuwa vuma u ya'an unushi
i ta a kaza vuza na wi n kadanshi ka mayun a ubu_{ta} wa afada,
kobolo n aza a na a ci ya'an a'uwa adama a na a la_{ng}a_{sa} aza a usubi.
- 22 Adama a nannai ili i na Vuzavagu_{du} vu na u shiba_i Ibirahi u danai kpa'a ku
Yakubu i da_{da} na,
<<Yakubu wo kudoku wa ya'an wono kpamu ba,
a_{shi} a ni o kudoku a runza ba.
- 23 Makyan ma na baci we enei muku n ni,
adama a ulinga we ekiye u va,
i ta a kuzuwa kula ku va ku yongo ci_{da},
ka_{ta} o bonoko vuza Ci_{da} vu kpa'a ku Yakubu wo okpo ci_{da} kpamu.
I ta a kushamgba n uneki u tsugbayin a kubana u Ka_{sh}ile ka Yakubu.
- 24 Ka_{ta} uma a na a puwa_nka_i punu a a_{du} e le o bono a ci_{ya} kuyeve,
aza a ka_{sa}la kpamu i ta a kisa odoki.>>

30

Ili ya atakaci a kubana u likuci yu ugbamukaci.

- 1 Vuzavagu_{du} u danai,
<<Ili ya atakaci i da a_{da} muku mu ugbamukaci,
a_{da} na i tsu tonu kusheshe ku da, ku na ki ku va ba,
a_{da} na i bolongi un_a babu kusheshe ku va,
nannai va da yi o kudoku unushi katsura,
- 2 da kpamu i lazai a kubana a Masar,
babu na ye ecei mu,
adama a na i la_nsa uba_nki a ubu_{ta} u Firi'auna,
ka_{ta} i la_nsa ubu_{ta} u kushede_{ku} a mululu m Masar.
- 3 Ama uba_nki u Firi'auna wi ta o kokpo da ili i wono,
kulu ku Masar ki ta a ku_tu_{ka} da n wono.
- 4 Utsura u mogono wa u yawa ta likuci i Zowa,
da'angi n tsu_{da}ka tsu Hane.
- 5 Yaba dem wi ta o kokpo n wono,
adama a uma a singai a na i n ukuna u singai ba,
aza a na a tsu ba_nka ba, ko a ya'an kasingai ko yoku
ama sai wono koci n ukuna u pete.>>
- 6 Akaka adama a nnama n kakamba n Negebu.
A ubu_{ta} wi i_{di}ka i gbani-gbani n atakaci,
a ubu_{ta} u na i_{ka}wu i tsu ta_{wa},
n ubu_{ta} wa agbaturu kobolo n oko a gbani-gbani,
kololu ka uma ka ka di_{ka}i uciyi u le a njaki,
kobolo n ga_{di} va arakuma,
a kubana u uma a nanlo a a na i kuya'an_{ka} u da ulinga ba.
- 7 Uba_nki wi di_{ka} u Masar u gbani u da, babu ili.

Adama a nannai da n dekei ni
<<Rahapu kadi ka na ka tsu sa'wa vuza ba.>>

⁸ Gogo na, bana vu dana ka'a a magbaganla ele e kene,
kata vu doku vu danaka le ka'a a katakarda,
vu dana a kannna ka na ka kutawa
ki ta o kokpo ngan n ayin dem.

⁹ Adama a na ele uma a ugbamukaci a da n aza a uwa,
muku n na n cigai kupana kadanshi ka Vuzavaguđu ba.

¹⁰ Da a danai oboci a,
<<Kata i doku i ya'an kene ba,>>
u danai kpamu eneki,
<<Kata i doku i ya'anka tsu kene ku mayu ba.

Danai tsu ukuna u singai,
ko wa a'uwa u da baci,

¹¹ kasukpai uye u nampa wa,
kata i doku i tono u da ba,
kasukpai kudana tsu

ukuna u Vuza cida vi Isaraila.>>

¹² A dama a nannai, ili na Vuza cida vi Isaraila u danai i da da na.
<<Uteku tsu na i iwain akaka a nampa,
adama na i goyo ta akaka a nampa,
da i bonoi i zuwai katsura a ubuta wi ili i gbani-gbani,
kobolo n ukuna u modoruko,

¹³ adama a nannai unushi u nampa wi ta o kokpo
tsu ubaci u mashilya mu ugadi, ma na ma kagalukpai raka,
an ma yikpa babu megeshe.

¹⁴ Wi ta o kuboso miri-miri tsu mogbodo,
ma na mo bosoi kambu-kambu,
ma na a katsuma ka ambu a ni vi a kuciya punu kambu
ka na va kukenuku akina ba,
ko ka na va kukenuku mini o kogbodo ba.>>

¹⁵ Na da ili na Vuzavaguđu Kashile, Vuza cida vi Isaraila u danai.
<<N kushika ku unushi n kuvuka wa va da da i kuciya wishi,
kuyongo n kabini n uneki wa adu u da, da da katsura ka da,
ama da i iwain.

¹⁶ Da vu danai, <Aa, ci ta a kusuma gadi vo odoku.>
Adama a nannai yi ta a kusuma.

Da ada i danai, <A tsu ci ta a kusuma gadi vo odoku a iladi,>
Adama a nannai uma a da a na i a kukiyangu tsu i ta a kula'a n iladi.

¹⁷ Uma a da kakpan i ta a kusuma
adama a vuma vi te,
ye ene baci uma a tawun
yi ta a kusuma raka vu da,
ali i tawa yo okpo
tsu urotu u kakashi a gadi vu kusan,
uteku tsu urotu a kusan.>>

¹⁸ Adama a nannai Vuzavaguđu u vana ta, adama a na u yotsongu ucigi u ni wa da,
da kpamu u dangai adama na u yotsongu da asuvayali a ni.
Adama a na Vuzavaguđu ayi Kashile ka mayun ka'a,
unasingai u da dem wa aza a na a vanai ni.

¹⁹ Aḍa uma a na i idashi a Sihiyona, n Urushelima, yi a ku doku kushika kpamu ba. Mayun ḍa ayi wi ta a kuciga ḍa, a ayin a na baci i lapai una adama a na a baṅka ḍa. Makyan ma na baci u panai dem wi ta a kushuku ḍa.

²⁰ Ko an wo okpoi Vuzavaguḍu u neke ḍa ta ilikulya'a ya atakaci m mini ma atakaci, ko n nannai ayi malum ma ḍa wo kudoku wo sokongu aṣhi a ni kpamu ba, ama n aṣhi a ḍa yi ta e kene le.

²¹ Atsuvu a nu i ta a kupana kadanshi a kucina ku nu, a kudana <<Na va ḍaḍa uye, tono u ḍa,>> ko vu kpatala baci a usingai ko a ugula.

²² Kaṭa aḍa i langasa amali a ḍa a na i yimai ḍa i paḍarai n azurufa kobolo n ululu a azanariya a na i shikpai. Kaṭa i varuku le uteku ci ili yu unata. Kaṭa i dana le, <<Walai, kaṣukpai tsu.>>

²³ Wi ta o kuyo'oko ḍa mini adama a icu'u i na i ca'i a idika, kaṭa ilikulya'a i na i kumatsa punu a idika ya i ga'an kaṭa kpamu i ya'an bari. A kanna ka nanlo kuzuwa ku ḍa ki ta a kulina a ubuta wi ijanu wa abundai.

²⁴ Obomburon ni njaki n na mi a kuya'an kunima i ta a kutakuma ijanu i singai, i na a lapulai mayin.

²⁵ A kanna ka nanlo, ka na a kidai irala i ḍa, ḍa kpamu nshilya n kindi n yikpai. Nyeneke m mini mi ta e kuyene a gaḍi va aginda nu nsasan dem.

²⁶ Kutashi ku wotoi kpamu ki ta a kakana tsu kanna, kaṭa wakani u kanna u la'a tsu na wi ishi ali kucindere, uteku tsu kutashi ku ayin e cindere derere, a ayin a na Vuzavaguḍu wu urasai ukpanwojuno u uma a ni ḍa kpamu u taṇaṇangi untsu a na u ya'ankai le.

²⁷ Lana, kula ku Vuzavaguḍu a kutawa na de da'angi, n kaḍu ukuli kobolo n kanga ka lima kau, kadanshi ka ni tukpa n wupa, kelentsu ka ni kpamu m munuka tsa akina.

²⁸ Ayinviki a ni i ta tsu kuyene ku na ku lya'i ali ku yawai e kudeku.

A kusaṣa aduniyan e meshere ma munuka, kaṭa u uka mgbagulu n uma iryangama i na i kuzuwa le a puwanka.

²⁹ Yi ta a kuya'an vishipa tsu kayin ka na a ci ya'an kaḍiva ka kanna ka cida, ta aḍu a ḍa a kuya'an mazanga nannai, a ayin a na baci uma a likai igbala a ubuta u kusan ku Vuzavaguḍu, a kakpanlai ka aza a Isaraila.

³⁰ Vuzavaguḍu wi ta a kuzuwa uma a pana kalakatsu ka tsugbayin ka ni, kaṭa u kaṣukpa le e ene kukiye ku utsura ku ni a kucipa, n wupa nu nlentsu ma akina, n eleshu a mini, n akpanga kobolo m mini ma atali.

³¹ Kalakatsu ka Vuzavaguḍu ki ta a kukiruma aza a Asiriya, wi ta a kulapa le n kalangu ka ni.

³² Ulapi u na baci de Vuzavaguḍu u ya'ankai le dem m mashawuri ma mafabuka ma ni, wi ta o kokpo an tsuwa'i ci ndele n umolu, n kukiye ku utsura ku ni ku ḍa u kushilaka n ele a ubuta u kuvon.

³³ M megeshe ma de o fobuso ta ubuta, wa akina a abundai a na o kusongu mogono ma Asiriya. Kpenle ka akina ku ni a ya'an ta ku ḍa n ugayi kobolo n wanshi,

n akina punu tukpa nu ndanga,
 Vuzavaguḍu wi ta
 a kuvula akina a kanga ko tsukono ku utsura,
 adama a na u songu.

31

Ili ya atakaci i da wa aza na a zuwakai aza a Masar katsura

¹ Ili ya atakaci i da a kubana wa aza na a banai Masar kulansa ubanki,
 da kpamu a zuwakai odoku utsura,

da a ushuki n kabundai ke ekeke e le
 kobolo n utsura wa akumbi o odoku e le,
 ama da a iwain kulansa ubanki u Vuza Cida va aza a Isaraila
 ko kpamu a lansa ubanki a ubuta u Vuzavaguḍu.

² Ko n nannai ayi wi ta n ugboji, wi kpamu a kufuda kutuka n kawuya,
 ayi u tsu ya'ansaka kadanshi ka ni ba.

Ama u tsu danga ta adama na u shilika n i'uwa ya aza asuvawuya,
 kobolo n aza na a tsu banka aza na a tsu ya'an ka gbani-gbani.

³ Aza a Masar uma a da Kashile ka'a i ba.

Odoku e le kpamu ikyamba i da nu mpasa, alijani a da ba.

Ayin a na baci Vuzavaguḍu u barukpai kukiye ku ni adama a na u takacika le,
 kabanki ka ki ta a kutaḍatsa kata u yikpa,

ayi kpamu vuza na a bankai va wi ta a kuyikpa,
 kata dem vu le a ni'wan kobolo.

⁴ Ili i na Vuzavaguḍu u danai mu i da na,

<<Uteku tsu na kawu u ci ya'an yura

wana dai u kana malala,

ko kabundai ka ngubi

ko o bolongu baci adama a ni,

wa kupana wovon adama a kaca'a ke le ba,

ko kaḍu ka ni ka muda adama a kaca'a ke le,

nannai da Vuzavaguḍu Mala'imili u kucipa

kata u shilika a kusan ku Sihiyona n kaginda ka ni.

⁵ Tsu na nnu n tsu imkpa gadi,

nannai da Vuzavaguḍu Mala'imili u kisa Urishelima,

wi ta a kulana i da kata wi isa i da,

wi ta a kukpada kawuya ka na ka kutawa punu.>>

⁶ Aza a Isaraila, bonoi, adama a na i kasukpa ta uye u Vuzavaguḍu raka-raka.

⁷ Adama a na a kanna ka nanlo ka yaba dem, wi ta a kuvaruku amali a azurufa n
 azanariya, a na ekiye a unushi a da ya'in.

⁸ <<Kata aza Asiriya a kuwa n ukpa u kotokobi,

ka na ekiye a vuma a ya'in ba, ka da ka kuna le.

Kata a suma adama ukpa u kotokobi,

kata a zuwa adangani e le a ya'an ulinga u tsugbashi.

⁹ Ubuta wu utsura u le wi ta a kuyikpa adama a aza a gbani-gbani,

aza e kelime o kuvon a ni i ta a kusuma a ayin a na baci e enei urotu u kakashi u
 kuvon u da,>>

Vuzavaguḍu u danai nannai,

ayi na akina a ni ta de i a Sihiyona,

da kenle ka ni ki a Urushelima.

32

Tsugono tsu usubi

- ¹ Lana, mogono mi ta a kulya'a tsugono tsu usubi,
kata ngono n lya'a tsugono n kasingai.
- ² Yaba dem wi ta o kokpo tsu ubuta u kushedeke adama a wunlai wu utsura,
n ubuta u kushedeke adama a mini ma atali ma munuka,
uteku ci nyeneke m mini n na n dekepei a kakamba,
an kulu ku kakpanlai ka gbayin a idika i dekepu.
- ³ Kata ashi a aza a na i e kene a kpada kuyumbaatsasaka,
kata kpamu atsuva a za na i a kupana, a pana.
- ⁴ Vuza na wi n uremi u kadu ba, wi ta a kuciya kuyeve kata u fuda,
kata kelentsu ka vuza vu cikeku ka fuda ka dansa mayin.
- ⁵ A buwa e kudeke kalau vuza vu mariki ba,
ko e deke vuza vu kalya'a vuma vu gbayin.
- ⁶ Adama a na kalau ka ci ya'an ta kadanshi ka tsulau,
kadu ka ni kpamu ki ta ushani tukpa n kawuya,
u ci yongo ta a kuya'ansa ili i na yi i Kashile ba,
kata u kana kuripulasa uma adama a Vuzavagudu,
aza a kambulu u kasukpa le lekefi,
kata aza a kakuli u kasukpa le n kakuli ke le.
- ⁷ Ama vuza vu kalya'a, uteku u na u ci ya'an ili i ni wi ta tukpa n kawuya,
u ci ya'an ta kusheshe ku wuya
adama a na u doro aza a unambi n kadanshi ka a'uwa,
ko ufolu u le u singai u da baci.
- ⁸ Ama vuma vu mariki, u ci ya'an ta kusheshe ku singai,
n kusheshe ku singai ku da kpamu u tsu shamgba.

Amaci a Urushelima

- ⁹ Dengai, ada amaci a na yi idashi i kaci ka da,
panai kalakatsu ka va,
ada nkere n na yi idashi i bari,
kata i zuwaka mu atsuva i pana kadanshi ka va.
- ¹⁰ An kaya ka lazai,
ada amaci a na yi idashi i bari yi ta e kuje'eke ikyamba,
kutaaba umaci wi itacishi u kusuba ba,
kata kpamu i namba ndanga n kutaba.
- ¹¹ Je'ekei ikyamba, ada amaci a na yi idashi i kaci ka da,
je'ekei avangatsu, ada amaci a na yi idashi i bari.
Fodosoi aminya a da,
i shiya akashi a akyu'un a da.
- ¹² Namgbai atsuma adama a na a langasa ta ashina a da kobolo ashina a itacishi a da,
- ¹³ adama a na idika i uma a va i matsa ta awana n kerepu,
namgbai atsuma adama a na a langasa ta i'uwa i mazanga i da.
- ¹⁴ Adama a na i ta a kukasukpa kefeke ko mogono ka,
likuci i na yi tukpa n uma yo okpo ta agali,
kaginda kobolo n ubuta u kindi wi ta o kokpo ubuta u karikpani ko wannai,
kata wo okpo ubuta u mazanga wu njaki n kakamba n ilikuzuwa adama a kalina
ka na a kuya'an punu,
- ¹⁵ ali sai ayin a na a su'uki tsu ayinviki na de gadi,
kata kakamba kokpo idika i tsuta,
kata idika i tsuta ya i matsa umaci n abundai.

- 16 A ayin a nanlo a da a kuya'an ka mayun de a kakamba ka,
 kata a ya'an feu ku usubi a idika i tsuta.
 17 Uga'in u kuya'an ki ili yu usubi wi ta o kokpo mataana,
 kata kpamu usubi u tuka n idashi i mataana i babu uteku n windi mayin.
 18 Uma a va i ta o kuyongo a ubuta wi idashi i mataana,
 asuvu a i'uwa i na yi babu kadama,
 n ubuta u na wi n kabini n windanai mayin.
 19 Ko mini ma atali ma varukusu baci ndanga n kakamba,
 da likuci i bosoi raka-raka,
 20 unasingai u da a kubana wa da,
 ada na yi a kuya'an vica'a vi icu'u i da devu n kuyene,
 da kpamu i kasukpai anaka ni njaki n da a kulina bari.

33

Kavasa ku ubanki

- 1 Ili ya atakaci i da a kubana wa nu, avu na vu tsu una uma,
 avu na kata a unai ba.
 Ili ya atakaci a kubana wa nu, avu vuza modoruko,
 avu na kata a sa'wai kudoro ba.
 Ayin a na baci vu kasukpai kulangasa uma,
 i ta a kulangasa wu,
 vu kasukpa baci kpamu kudoro uma,
 kata feu o doro wu.
 2 Vuzavaguđu, pana asuvayali a tsu,
 ci neke ta adu a tsu wa nu.
 Okpo katsura ka tsu ayin dem,
 kata visa tsu ayin a na baci atakaci a tawai.
 3 N usari u kalakatsu ka gbayin ka nu, da uma a sumai,
 ayin na baci kpamu vu dangai kashani, kata aduniyan u wacuwa,
 4 Uma o bolongi ucanuku u kuvon, uteku tsu na ntaɗamaɗi n tsu bolongu kata kpamu
 akyu'un a pala kashina, ta uma a a kukpanta ili ya nannai.
 5 Vuzavaguđu vuzagbayin da, wi ta idashi de gadi,
 wi ta a kushatangu Sihiyona n kasingai kobolo n ka mayun,
 6 ayi da u kokpo kumi'i ku nu a ayin a nanlo,
 n wishi wa abundai, n kuyeye n ugboji.
 Kupana ku wovon ku Vuzavaguđu ku dada uciyi u nu.
 7 Lana, osoji a utsura a mashi a uye,
 aza a usuki a mataana a mashi wuya-wuya.
 8 Uye u gbagba'in u namgba ta,
 aza a nwalu o doku o tono u da ba.
 Da uzuwakpani u ya'in ukodi,
 da likuci kakau i ya'in ugoyi,
 vuma u doku u ciya ucikpi kpamu ba.
 9 Da idika i namgbai katsuma da i lumbai,
 da ndanga n Lebano n yambai da n lumbai,
 Kara'a ka Sharon ke dekpe ta, da wo okpoi tsu kakamba,
 da Bashan kobolo n Kamelu a saruwai ayuku e le.
 10 Vuzavaguđu u danai, <<Gogo na mi ta a kudanga,>>

- kata kparamu a cikpa mu,
 <<Gogo na mi ta e kuneke ka ci ka va tsugbayin.
- 11 I na yi a kuya'ansa yi ta tsu kopo
 i bonoi i matsai ci'iwa,
 ayinviki a da i ta tsa akina a na e kulebece da.
- 12 Uma a nu i ta a kukula gbende-gbende,
 tsu awana a kakamba a na a kapai da o songi n akina.>>
- 13 Ada na yi da'angi, panai i na n ya'in,
 ada na yi devu, yevei utsura u va.
- 14 Aza a unushi a Sihiyona a pana ta wovon,
 aza a na e yevei Kashile ba, e je'eke ta ikyamba, da a danai,
 <<Yayi a katsuma ka tsu u kufuda kudasangu n akina o mosonku?
 Yayi kparamu a katsuma ka tsu u kufuda kuyongo n akina a na i a kukula babu
 uteku?>>
- 15 Vuza na wi a kuya'an nwalu mu usubi
 da kparamu wi a kuya'an kadanshi ki ili i na i ga'in,
 da u iwain kudika i na i uwai ni n uye u kalya'a,
 ayi na u iwain kupanaka aza a na e ci sheshe ukuna u munuka,
 ayi na u tsu yimbatsaka ashi a ni adama a na u kpada kinda ukuna u wuya,
- 16 wi ta o kuyongo gadi,
 ubuta u kushedeku u ni wi ta kokpo ubuta wu nsasan m gbagba'in.
 Kata e neke yi ilikulya,
 wi a kunamba kparamu mini mo kuso'o ba.
- 17 Vi ta e kene mogono n uga'in u ni,
 kata ve ene kparamu i dika i na yi n kanga n abundai ali a kubana da'angi.
- 18 N ka du ka nu vi ta a kuciba n i na i sa'wai kuzuwa wu wovon, kata vu dana
 <<Te dai bi'i, vuza vu mekecu va,
 Te dai kishi ku utafu ka?
 Te dai kparamu kekeci ki imashi ka?>>
- 19 Yi o kudoku kene uma a ugbamukaci kparamu ba,
 aza na kadanshi ke le ki n atakaci a kuyeve,
 i a kadanshi n cikeku tsu na ya kufuda kuyeve ba.
- 20 Lana Sihiyona, likuci i na a tsu ci ya'ansa kadiva ka tsu.
 Ashi a nu i ta e kene Urishelima,
 likuci yi idashi i matana, wi ta o kokpo tsu kapam ka na ki kushewerengu ba,
 aguta a ni kparamu i kumuda ba,
 babu kawin kete ka ni ka na ki a kukasa.
- 21 Ta de Vuzavagu du n utsura u ni wi adama a tsu,
 Tsu ubuta u na wi n kuyene n adaba i,
 gadi vi le antsu o kuvon a kubana de ba,
 babu kparamu antsu a gbagba'in.
- 22 Adama a na Vuzavagu du da kaya'in ka afada ka tsu,
 Vuzavagu du da keneki ka wila ka tsu,
 ayi da kparamu mogono ma tsu,
 wi ta a kisa tsu.
- 23 Ashiyatsu a usaki a a bada ta,
 o doku reme kalangu ka

kakashi ka tsu na kpantsu ka kuwala mayin ba.
 Kaṭa a ayin a nanlo a i peceshe ucanuku wa abundai u na a purai va,
 ali nkutu feu n raliwa tsu na a cigai.

²⁴ Babu vuza na wi idashi a Sihiyona u kudana, <<Mpa mi gbaga ba>>
 I ta a kucinukpaka aza a na i idashi de unushi u le.

34

Afada adama a uma aduniyan

¹ Tawai devu, ada idika i limoci ya aduniyan kata i pana,
 bonokoi asuvu a da ubuta u te ada uma.

Ya'an idika n i na yi punu dem i pana,
 kasukpa aduniyan n i na i tsu uta punu dem i yeve.

² Adama a na Vuzavaguḍu wi ta a wupa n aduniyan raka,
 wupa wu usudukpi kaḍu u ni, wi ta a ubuta wi irala i le raka.

Wi ta a kuna le raka,
 wi ta kpamu a kukasukpa a kida le.

³ Even a ikyamba e le a kuciya uciḍangi ba,
 kata ushami we even a ikyamba i le a kara'a idika,
 kata nsansa n yene nu mpasa n le.

⁴ Kata kpamu ili i kutashi i gaḍi raka a ni'wan,
 Gaḍi wi ta a kataḷa tsu kajiba,

kata azangata o doḍo a idika
 tsa avuku a itacishi a na a lumbai,
 ko uteku tsu na umaci u mabiri u na u dekpei.

⁵ Ayin a na baci kotokobi ka va ko kotsoi ulinga u ni na de gaḍi,
 lana, ka ki ta a kucipa adama a afada a aza e Edom,
 a ubuta u uma a na n sheshei kuna.

⁶ Kotokobi ka Vuzavaguḍu ka sumba ta nu mpasa,
 ki ta upali nu ushuma

kobolo nu mpasa mu nlala nu ngaji,
 ushuma u muku n katsuma ma agiri.
 Adama a na Vuzavaguḍu wi ta n alyuka a Boza,
 kobolo m makidaka ma abundai wa aza a Edom.

⁷ Uma i ta a kukuwa tsu njuma,
 kobolo n aḍangani n aza a utsura feu.

Idika yi ta o kuso'o mpasa,
 kata kayala ka cuwa n ushuma.

⁸ Adama a na Vuzavaguḍu wi ta n kannu ka kutsupa,
 kaya ka kutsupa i na a ya'ankai Sihiyona.

⁹ Kata nyeneke n Edom m bono mani'in ma na a tsu sura a uye,
 kayala ka ni ko bono tsa akina a kanga ko tsukono,
 kata idika i ni kpamu i kula tsa akina a na i a kulala kau.

¹⁰ Kanna n kayin dem a kukima a da ba,
 kanga ka ni ki ta a kuḍanga babu kuzuwa uteku.

Ali n tsukaya n tsukaya, u da wi ta o kokpo ukuna u gbani,
 babu vuza na u kudoku wo tono u da.

¹¹ Makpatuwan n kagawun i ta o kuyongo punu a ubuta wa,
 kata a ya'an de cikinda.

Adama a na Kashile ki ta a kugisangu idika i nanlo ya n cico'o,

- wi ta a kugisangu i da adama a na u tuka n kawuya
kobolo m munuka.
- ¹² Babu tsugbayin tsu na tsa kubuwa tsu na tsa kuzagba tsugono,
muku mu ngono raka mi ta a kuni'wan.
- ¹³ Awana i ta o kugbonguro kata a lya'a i'uwa yi utsura i le,
awanagbede i ta a kuta a isa kefeku ko ngono kobolo n likuci i na yi ni nshilya.
I da yi ta o kokpo ubuta u kuyongo wi nshe'e n kakamba,
n i'uwa yi mkpatuwan.
- ¹⁴ Kata nnama n kamba n gasa n akunzu,
kata nre'e n shikaka itoku i le,
mayu, ta de ili i kayin i kuyongo,
kata a lansa ka ke le ubuta u kuvuka.
- ¹⁵ Ta de makpatuwa ma kuya'an cikinda kata a zuwa okowo,
kata u gya'wan, kata u bolongu muku ni a asuvu e evelyu a ni,
mayun ta de kpamu asakali o kuyongo,
vuza n vuka vi ni.
- ¹⁶ Lana kata vi kece a katagarda ka Vuzavagudu.
Babu ili i te punu a katagarda ka i na i kupuwanka,
babu vuza na u kunamba vuza ni.
Adama a na n una u ni u da Vuzavagudu u ya'in kadanshi ka,
ayinviki a ni i ta o kubolongu le a ubuta u te.
- ¹⁷ U zagbaka le ta ubuta u na yaba dem u kuyongo,
n ekiye a ni da u pecekei le n kagisamkpatsu,
i ta a kukana i da ali sai uteku n uteku
ta de o kuyongoso ali n tsukaya n tsukaya.

35

Mazanga ma vuza na a Shibai

- ¹ Meremune n agbata i ta a kuya'an mazanga,
kakamba ki ta a kuya'an mazanga kata ka ya'an apalu
tsa apulufa,
- ² wi ta a kubazalukpa apalu n abundai
kata u ya'an mazanga m matana n ishipa.
I ta e kuneke yi tsugbayin tsu Lebano,
uteku tsugbayin tsu kusan ku Kamelu n kara'a ka Sharon.
I ta e kene tsugbayin tsu Vuzavagudu Kashile ka tsu,
tsugono tsu Kashile ka tsu.
- ³ Bankai aza a na o'oi,
kata i banka aza a na a buwai n utsura ba.
- ⁴ Danai aza na i n adu o wovon,
<<Gbamai asuvu, kata i pana wovon ba,
Kashile ka da ki ta a kutawa,
wi ta a kutawa n katsupu,
kata wi isa da.>>
- ⁵ Kata ashi a ayimba a bayuwa,
kata atsuvu a kagulani kpamu a pana,
- ⁶ kata nkutsuma n tadukpa tsu nre'e,
kata kelentsu ke kebebe ko orukpo adama a mazanga.
Kata mini mu uta e meremune,
n nyeneke n yene a kakamba.

⁷ Idika yu usufukpi yi ta o kokpo kadaɓa ka mini,
 kaɓa idika i dekpɔ i yene mini.
 Kaɓa ubuta u na nshe'e n kakamba mi ishi n ci yongo, u shana m mita,
 n ikiku kobolo n abatamini i ta o kugbonguro.

⁸ Uye u gbayin u kuya'an ta de,
 i ta e kudeke u da uye u ciɗa,
 aza a unata a kuwala punu ba.
 U da wi ta o kokpo uye wa aza a na i o kutono uye u Kaɗhile,
 ko alau o kutono u da ba.

⁹ Babu kawu vu na u kuyongo de,
 babu kpamu nnama m gbani-gbani n na n kutono de,
 e kene le de ba,
 ama aza a na Vuzavaguɗu wi isai koci ele da o kutono uye wa,
¹⁰ kaɓa aza na Vuzavaguɗu u Shibai o bono,
 kaɓa a uwa Sihiyona n ishɩpa,
 kaɓa maɓa ma babu uteku mo yongo n ele,
 kaɓa a ciya maɓa m maɓa,
 kaɓa unambukaɓma n atakaci o kotso.

36

Sanakaribu, u rikpaɗa aza a Yahuda

¹ A kaɓma ka kaya ka kupa n anaɗi ka na Mogono Hezikaya wi a kulya'a tsugono, da Sanakaribu mogono ma Asiriya u shilikai n likuci yu ukanji ya aza a Yahuda raka ali da wi isai i da.

² Dada Mogono ma Asiriya u suki kovonshi vi ni, wu utai e Lakishi a kubana a ubuta u Mogono Hezikaya de Urishelima. Da kaɓundai ko osoji ka banai n ayi, da kasuki ka ka shamgbai a kapasa ka kadaɓa ka gadi, a uye wu ubuta u na a ci ya'an kuza'a,

³ da Eliyakimu maku ma Hilikiya vuza vu ulinga vu kefeke ko mogono, n Shebuna kadani, kobolo n Jowa maku ma Asafu kofobi ka atagarda o mogono, da a banai a gasai n ayi.

⁴ Da vuza kelime vu Asiriya u danai aza e kelime a Yahuda, <<Dana Hezikaya, <Ili i na vuzagbayin mogono, mogono ma Asiriya u dansai i da na. U Yayi vi nekei kaɗu ka nu ali da vi aradi?>>

⁵ Vi sheshe ta vi ta n ugboji n utsura wo osoji? Ama da vi ya'in kadanshi ka gbani. U yayi vu zuwakai katsura, ali da vi kuya'anka mu ugbamukaci?

⁶ Lana, vu zuwa ta katsura ka nu wa aza a Masar, ayi kokodi ka kakungu ka nanlo, ka na ka kufuda kukida kukiye ku vuma, kaɓa ka kida vuza na u tsubaki wa ni. Ta kpamu mogono Firi'auna vu Masar wi nannai wa aza na e nekei adu e le wa ni.

⁷ Vu dana mu baci, <<Ci ta e kuneke adu a tsu u Vuzavaguɗu Kaɗhile ka tsu,>> Ayi da vuza na ubuta u kucikpa wa a'isa n atalyalyuka a ni a na Hezikaya u mudai va ba? Da u danai aza a Yahuda n aza a Urishelima, <<Mayun da i cikpa katalikalyuka ka nampa ka ba?>>

⁸ Tawa gogo na, vu bana vi ya'an kadanshi ka tsulaga n vuza gbayin vu va, mogono ma Asiriya. Mi ta e kuneke wu odoku ali akpan ere, vi baci a kufuda va zuwa akumbi gadi vi le.

⁹ Nini dai va ku fuda kula'a utsura u kosoji ke kenu ka vuzagbayin vu va, avu na sai bili vu zuwaka aza Masar katsura e neke wu ekeke odoku n akumbi?

¹⁰ N tsu nampa i sheshe ta n tawa ta mu una da babu ubanki u Vuzavaguɗu? Vuzavaguɗu u dana mu ta, bana vi shilika n idika ya kaɓa vu una i da.> >>

¹¹ Daɗa Eliyakimu n Shebuna kobolo n Jowa a danai vuza kelime vo osoji, <<Vuzagbayin, ci ta ufolu u nu, ya'anka agbashi a nu kadanshi n kelentsu ka aza a Ibrahi, adama a na ci ta a kupana ka'a. Ka ta vi ya'anka tsu kadanshi n kelentsu ka aza a Ibrahi ba, adama a na uma a na i a gaɗi vu mashilya i ta a kupana.>>

¹² Ama da vuza kelime va wu ushuki u danai, <<Ye ene ta u vuzagbayin vu da da koci n aɗa vuzagbayin vu va u suki mu n dana da kadanshi ka nampa, kobolo feu n aza a na i a gaɗi vu mashilya ba, ele na i uteku tsu da a kulya'a a wiya e le da kpamu i o kuso'o akyana e le ba?>>

¹³ Daɗa vuza kelime va u dangai kashani da u dansai n kelentsu ka aza a Ibrahi, u danai, <<Panai kadanshi ko mogono ma gbayin, mogono ma aza a Asiriya.

¹⁴ I na mogono ma dansai i da na, <Ka ta i kasukpa Hezikaya u yansa da ba, adama a na wa kufuɗa kisa da ba.

¹⁵ Ka ta yu ushuku n Hezikaya u le'eshe da i zuwa aɗu a da u Vuzavaguɗu ba, da baci u danai, <<Vuzavaguɗu wi ta a kisa tsu, likuci i nampa ya ku'uwa e ekiye o mogono ma Asiriya ba.>>

¹⁶ Ka ta i panaka Hezikaya ba. Ili i na mogono ma Asiriya ma danai i da na, ya'in idashi i mata na nu mpa ka ta i tawa wa va. Ka ta yaba dem vu da u lya'a punu a umaci u kashina ki itacishi i ni, m maɗanga ma maɓiri ma ni, ka ta kpamu u so'o mini ma kayinva ka ni,

¹⁷ sai ayin a na n tawai n dikai da da m bankai a idika i na i yotsoi idika i da, idika i na yi n ili i kashina m maɗaɗa ma savu, n ilikulya'a n itacishi i inabi.

¹⁸ Ka ta i kasukpa Hezikaya u yansa da ba, da baci u danai, <<Vuzavaguɗu wi ta a kisa tsu,>> Ka ma li ki idika i yoku ka sa'wa ta de kisa idika i ni, e kukiye ku mogono ma aza a Asiriya?

¹⁹ Te dai amali a Hamata n amali a Arpadu i? Te dai kpamu amali a Sefarwayim i? A fuda ta a isa aza a Samariya e kukiye a va?

²⁰ A katsuma ka amali a idika i nanlo raka, ka ma li ke ne ka'i ka sa'wai kisa i dika i ni e kukiye ku va? Nini dai Vuzavaguɗu u kufuɗa kisa aza a Urishelima e kukiye ku va? >>

²¹ Ama tsugbayin tsa aza Yahuda a paɗai bini, da a kpaɗai kukebece kakuna, adama a na mogono ma dana ta, <<Ka ta vuza u kebece yi ba.>>

²² Da Eliyakimu maku ma Hilikiya, vuza gbayin vu kefeke ko mogono, n Shebuna kaɗani, n Jowa maku ma Asafu kofobi ka atagarda o mogono, da raka vi le a banai a ubuta u Hezikaya nu ntogu n le ukari, da a danai ni ili i na vuza kelime vo osoji va Asiriya va u danai.

37

Hezikaya u lansa ubanki u Vuzavaguɗu.

¹ Ana Mogono Hezikaya u panai kadanshi ka aza gbagba'in a ni, da ta na u karai ntogu n ni adama a unangbi u katsuma, da u ukai akashi a unangbi u katsuma, da u lazai a kubana a maya li ma Vuzavaguɗu.

² Da u suki Eliyakimu vuza gbayin vu kefeke ko mogono, kobolo n Shebuna kaɗani, n ganu vu gbagba'in, raka vi le ta na i ta u uki nu ntogu mu unangbi u katsuma, da a lazai a kubana u keneki Ishaya maku ma Amozu.

³ Da a danai ni, <<Ili i na mogono Hezikaya u dansai i da na. Anana kanna ku unangbukatsuma ka'a, kobolo n kanna ka mashikaka n kugoyi. Wi ta kpamu tsu na katsuma ka na ka yawai kumatsa, ama i n utsura u na a kumatsa muku ma ba.

⁴ U ga'an ba Vuzavaguɗu Kashile ka da ki ta a kupana kadanshi ka vuza vu kelime vo osoji a Asiriya va, vuza na vuzagbayin mogono ma Asiriya u suki u goyo Kashile

ka wuma, kaṭa u barangu yi adama a kadanshi ka na Vuzavaguḍu Kaṣhile ka ḍa ka panai. Adama a nannai vasa adama a uma a na a buwai n wuma.>>

⁵ Ana agbashi o mogono Hezikaya a tawai wi Ishaya, ḍa a danai ni ili na Mogono ma danai,

⁶ ḍa Ishaya u danai le, <<Danai vuzagbayin vu ḍa, <Ili i na Vuzavaguḍu u dansai i ḍa na. Kaṭa i pana wovon u kadanshi ka araḍi ka na agbashi o mogono ma Asiriya a ya'ankai mu ba.

⁷ Panai, mi ta a kuzuwa ili i yoku a kaḍu ka ni, adama a na u pana baci ili i na akaka a a danai, wi ta o kubono a idika i ni, ta ḍe n kuzuwa a una yi n kotokobi.> >>

⁸ Ana vuza kelime vo osoji a Asiriya u panai a na mogono ma ni ma kasukpai likuci i Lakishi, ḍa u banai kushilika n aza a Libina. Da feu u lazai a kubana ḍe.

⁹ Gogo na Senekeribu u pana ta akaka a na Tirihaka mogono mi Itopiya wu uta ta adama a na u shilika n ayi. Da u suki alingata a kubana u Hezikaya, a danai,

¹⁰ <<Danai Hezikaya mogono ma Yahuda, kaṭa vu ushuku n Kaṣhile ka nu ka na ka ko doroi nu ḍa ka danai, we e kuneke Urushelima e ekiye o mogono ma Asiriya ba.>

¹¹ Mayun vu pana ta tsu na mogono ma Asiriya ma ya'in n idika kakau, wu unai le gbende-gbende. Avu vi ta a kula'aka?

¹² Ikaya i va i langasai ta Likuci i Gozan n Haran, n Rezefa, kobolo n aza a Adini a na i Telasaru amali a idika i nanlo ya a fuda yi isai le ba

¹³ Te dai mogono ma Hamata m mogono ma Arpada i anana? Te dai kpamu mogono ma likuci i Sefarwayim, m mogono ma Hena, m mogono ma Iwa i gogo na?>>

Hezikaya u ya'in kavasa

¹⁴ Da Hezikaya wi isai akaka a katagarda a e ekiye alingata a, ḍa u kecei. Da u banai a mavalu ma Vuzavaguḍu, ḍa ta na u bayuwai akaka a katagarda e kelime ka Vuzavaguḍu.

¹⁵ Da Hezikaya u ya'in kavasa a kubana u Vuzavaguḍu.

¹⁶ <<Vuzavaguḍu Mala'imili, Kaṣhile ki Isaraila, avu na vi idashi e mere ma Corobin, avu ḍa Kaṣhile ende'en o tsugono raka tsa aduniyan. Vi ya'an ta gadi n idika.

¹⁷ Vuzavaguḍu, zuwaka mu atsuvu a nu, kaṭa vu panaka mu avasa a va, bayuwa ashi a nu Vuzavaguḍu kaṭa ve ene, inda kadanshi ki ishikushi ka na mogono Sanakaribu u suki a ya'anka Kaṣhile ka wuma.

¹⁸ <<Mayun ḍa, Vuzavaguḍu, ngono ma aza Asiriya a una ta uma a raka n idika i le dem.

¹⁹ Da a variki amali e le a asuvu a kina ḍa o songi a ḍa, adama a na ele amali a mayun a ḍa ba, ndanga n ḍa n atali koci, a na vuma u ya'in n ekiye a ni.

²⁰ Gogo na, Vuzavaguḍu Kaṣhile ka tsu, isa tsu e ekiye a ni, adama a na tsugono raka tsa aduniyan ci yeve a na avu ḍa Vuzavaguḍu ende'en.>>

Sanakaribu u yikpai (2 Ng 19:20-34)

²¹ Dada Ishaya maku ma Amozu u suki n akaka a kubana u Hezikaya, u danai, <<Na ḍa i na Vuzavaguḍu Kaṣhile ki Isaraila, ka danai. Adama a na vi ya'an ta kavasa a kutawa wa va, adama a Sanakaribu mogono ma Asiriya,

²² na ḍa kadanshi ka na Vuzavaguḍu u ya'in adama a ni, <<Sihiyona wi tsu mekere ma na kaṭa me yevei vali ba, u goyo wu ta ḍa u ya'ankai nu makaṇ.

Mekere ma Urishelima u ya'anka wu ta iberetei a kucina ku nu.

²³ Yayi vi shikai ḍa kpamu vi ya'ankai kadanshi ki ishikushi?

Yayi vu dengusakai kalakatsu ali ḍa vu utakai ashi a araḍi?

Nu mpa da vi a tsura vuza Cida vi Isaraila.

²⁴ N alingata a nu a da
vu goyoi Vuzavagudu.

Da vu danai,

<N ekeke o odoku a abundai a va a da
mi isai nsasan n na n la'i n ugaɗi, da n uwai punu e mere-mere
u bata u na u lai nu gaɗi a kakamba ka Lebano.

Adama a na n kapa ta ndanga n Sida n na n la'i n ugaɗi,
nu ndanga n sipirus n na n la'i n kuga'an.

Da vu danai, n yawa ta a uteku u na u la'i n zuva,
da n uwai n galai kuntsu ku ni.

²⁵ N gava ta ayinva,
da n so'i mini me le.

N ataka e ene a va
da n dasai n dekpentengi nyeneke ma aza a Masar raka.>

²⁶ <<Vu sa'wa kupana ba?

A na mpa n sheshe de ili i nampa ali m megeshe de?
N fobuso ta i da n ayin acau a de,
da gogo mi a kuzuwa i da i ya'an,
uteku u na vo kuboso likuci yu ukanji
kata vu bonoko i da kotomo ka agali.

²⁷ I daɗa i zuwai da uma e le i babu utsura u makara, o okpoi n wovon
da a ripulaj.

O okpoi babu utsura tsu mita,
babu atakaci e kukpete an mita ma savu ma na mi a kuta.
I ta tsu mita ma na mo tsu topo a gaɗi vu tsusaki, kata ma lumba ma kpaɗa
kugbonguro.

²⁸ <<Ama n yeve ta ubuta u na vi idaɗshi, n ayin a na vu tsu tawa, n ayin a na vu tsu
laza, n tsu na vi n wupa n abundai adama a va.

²⁹ Adama a na vi ya'an ta wupa n abundai nu mpa,
da kpamu kadanshi ku ugbamukaci u nu ka yawai a atsuvu a va,
mi ta a ku'uka kuɗopi a vunu vu nu,
kata kpamu n zuwa iryangama a una u nu.

Kata n zuwa wu vu bono vu tonon
nu uye u na vu tukaj.

³⁰ <<Na va wi ta o kokpo urotu wa nu, avu Hezikaya,
<<Lala vi ta a kulya'a i na i matsai n kaci ka ni,
kata kaya vi lya'a umaci u na o doku a matsasakai de.
A kaya ka tatsu vi ta a kuca'a n kaci ka nu kata vi kya'a,
vi ca'a kashina ki itacishi kata vi lya'a umaci u ni.

³¹ Kata aza a na a buwai n wuma a Yahuda,
a lapula idaɗshi mayin uteku tsu madanga ma na ma tsu zuwa aralu a idika kata u
matsa mayin gaɗi.

³² Adama a na kagimi ka uma a va ki ta a kuta punu a Urushelima,
kata kobolo ka aza a na a la'akai n wuma kuta a Kusan ku Sihiyona.

Vuzavagudu kovonshi vo osoji a gaɗi
wi ta a kuya'an ili i nampa.

³³ <<Adama a nannai ili i na vuzavagudu u dansai adama o mogono ma Asiriya i
da na.

<<Wa ku'uwa a likuci i nampa ya ba,
ko ta na u taduku punu kaya.

U ku'uwa punu i da m maraga

ko kpamu u ma'a idasakpatsu i na u ku'uka punu ba.

³⁴ Vuzavaguđu u danai, Wa ku'uwa a likuci i nampa ba, n uye u na wu utukai u
dada u kubonoko.>>

³⁵ <<Mi ta a kukanza likuci i nampa ya kata mi isa i da,
adama a kaci ka va n kagbashi ka va Dawuda.>>

³⁶ Da kalingata ka Vuzavaguđu ka banai kunai aza a Asiriya ali uma akpan
amangatawun n amanganashi n a tawun. Ana kayin kasai da e enei even a ikyamba
a uma a ubuta dem.

³⁷ Da Sanakaribu mogono ma Asiriya u lazai u bonoi a likuci i ni, e Niniva.

³⁸ Kanna ke te, ana wi a kuya'an kavasa a kunu ku kamali ka ni Nisaroku, da muku
n ni Adurameleki n Shareza a unai ni n kotokobi. Da a sumai a kubana idika i Arara.
Da Isarhadon kolobo ka ni ko okpoi mogono a una u ni.

38

Mbala n Hizekiya n kupotso ku ni

¹ A ayin a na Hizekiya wi ishi mogono, u kanai mbala kenu ana wa kuwa. Da Ishaya
keneki kolobo ka Amozu ka banai wa ni, da u danai ni, <<Na da ili i na Vuzavaguđu u
danai. Fobuso kpa'a ku nu, adama a na vi ta a kukuwa, vi o kupotso ba.>>

² Da ta na Hezekaya u zalikai ashi a ni a tsusaki da u ya'in kavasa a kubana u
Vuzavaguđu,

³ da u danai, <<Ciba, Vuzavaguđu, tsu na n tonoi nu n uneki u kadu kobolo n kadu
ke te, da kpamu n ya'in ili i singai a ashi a nu.>> Da Hezekaya u shikai kau.

⁴ Da kadanshi ka Vuzavaguđu ka tawai wi Ishaya.

⁵ <<Bana vu dana Hezekaya va, <Na da ili i na Vuzavaguđu, Kashile ke esheku a da
Dawuda, u danai. M pana ta avasa a nu m mashi ma nu. Adama a nannai mi ta o
kudoku wu aya gendu a wuma u nu.

⁶ Mi ta a kisa wu n likuci i Urushelima e kukiye ku mogono ma Asiriya, kata kpamu
mi inda likuci i nampa ya.

⁷ << <Nava dada urotu u Vuzavaguđu a kutawa nu, Vuzavaguđu wi ta a kuya'an ili i
nampa i na u ya'in uzuwakpani.

⁸ Mi ta a kuzuwa kululu ku kanna kubono n kacapa ali adanga kupa, tsu na
kagisamkpatsu ka kanna ko mogono Ahazu ki.> >> Da kutashi ku kanna ku bonoi n
kacapa ali adanga kupa ta na.

⁹ Ana Mogono Hezekaya u tanai, da u danai vishipa vu ucikpi vu nampa.

¹⁰ N danai, <<A katsuma ka ayin a utsura u va
u yotso ta m bana ubuta wa akpisa n utsura u va,
ali n namba aya a na a ga'in n yongo n wuma?>>

¹¹ Da n doku n danai, <<Mo kudoku me kene Vuzavaguđu ba,
Vuzavaguđu vu na wi a idika ya aza a wuma,
mpa mi o kudoku me kene uma

ko n yongo n ele vu na i punu a aduniyan a nampa ba.

¹² A takpa ta wuma u va uteku tsu na a tsu muda kapam ka magubi.

Da n katalai wuma u va uteku tsu kaca'i,
uteku tsu kaca'i ka'a vu katalai wuma u va,
da u gbatyai mu de a ulebengi,
da kanna n kayin vi yawakai mu uteku.

- 13 M gbamai asuvu ali a kubana a usana,
ama uteku tsu kawu da o kodosoi etele a va raka,
da kanna n kayin vi yawakai mu uteku.
- 14 N lapai una tsu manunu,
da kpamu n namgbai katsuma tsu modoi.
Ashi a va o okpoi galu a ayin a na mi a kinda gadi.
Vuzavaguđu, mi ta a katsuma ka atakaci, tawa vu banka mu.>>
- 15 Ama yidai n kudansa?
Adama a na ayi u ya'an ta de kadanshi nu mpa, ayi a kaci ka ni feu u sa'wa ta de
kuya'an ili i nampa.
Mi ta a kuwala sawu a ayin a wuma u va dem,
adama a unangbi u kadu u va u nampa.
- 16 Vuzavaguđu, uneki wa atakaci u nu wi ta n uga'in,
adama a na u banka mu ta a wuma u singai m matana kpamu.
Vu bonokoi mu m matana
da vu kasukpai mu n yongo n wuma.
- 17 Mayun,
adama a uga'in u va u da n so'i atakaci tsu nampa.
N ucigi u nu da vu foboi mu
adama a na m kpada ku'uwa e kpenle ku munuka,
da vu zuwakai unushi u va dem
a kucina ku nu.
- 18 Adama a na kakpisa ka kucikpa wu ba,
kakpisa ka kuya'anka wu vishipa vu kucikpa ba,
aza a na a uwai de a ubuta wu ukpisa
a buwa e kukeđe apa adama a uneki u kadu u nu ba.
- 19 Vuza wuma da koci wa kufuda wa cikpa wu,
tsu na mi a kuya'an anana,
anan dada a tsu dana ta muku n le
ukuna wu uneki u kadu u nu.
- 20 Vuzavaguđu wi ta a kisa mu,
kata a tsu ci canana ishipa kobolo n umolu
a ayin a wuma u tsu dem
punu a a'isa a Vuzavaguđu.
- 21 Ishaya u dana ta, <<Fobusoi mani'in ma madanga ma mabiri kata i tsungu a
kamici ka, wi ta a kutana.>>
- 22 Da Hezikaya we ecei, <<Yidai i kokpo urotu u na mpa n kubana a a'isa a
Vuzavaguđu?>>

39

Alingata a na a utai a Babila

¹ A makyan ma nanlo Merodaka-balada maku ma Balada mogono ma Babila, u
su'uki Hezikaya n akaka kobolo n kune'en, adama a na u pana ta ukuna wu mbala u
ni n tsu na u potsoi.

² Da Hezikaya u rabasai le m mazanga, ali da u yotsongi le ili i na yi punu o mpon n
ni dem, azurufa a ni, n azanariya a ni, n ucanuku u wali u ni, m mani'in ma singai
ma ni, n ucanuku u kuvon u ni dem, kobolo n ucanuku u na u buwai punu dem.

Babu ili i na i buwai a kpa'a ku ni, n i na yi punu a ubuta u tsugono u ni raka, i na Hezikaya u kpađai kuyotsongu le.

³ Da Ishaya keneki u banai u mogono Hezikaya, da we ecei, <<Yidai uma a nanlo a danai, ko te dai a utai?>> Da Hezikaya wu ushuki, <<A uta ta a likuci yi mbari, ta de a utai a Babila da a tawai wa va.>>

⁴ Da u danai, <<Yidai e enei a kpa'a ku nu?>> Da Hezikaya wu ushuki, <<E ene ta ili i na yi kpa'a ku va raka. Babu ili i na i buwai punu o mpon n va i na m kpađai kuyotsongu le.>>

⁵ Da Ishaya u danai Hezikaya, <<Pana kadanshi ka Vuzavaguđu Mala'imili.

⁶ Vuzavaguđu u dana ta, mayun ayin i ta lo a kutawa a na ili i na yi punu dem a kpa'a ku nu, n i na isheku i nu i foboi ali a kutawa anana, I ta a kupura i da raka a banka i dika i Babila. Babu i na a kukasukpa.

⁷ Kata a dika muku n nu n yoku n na a matsakai nu a lazaka, i ta o kubonoko le ndari e kefeku ko mogono ma Babila.>>

⁸ Da Hezikaya u danai Ishaya, <<Akaka a Vuzavaguđu a na vu dansai na a ga'an ta.>> Adama a na ayi u sheshe ta, <<Matana n idashi i matana yi ta a kuya'an a ayin a wuma u va.>>

40

Odoki a kubana u uma a Kashile

¹ Kashile ka da ka danai,
Ya'an odoki, ya'ankai uma a da odoki

² Ya'ankai Urushelima kadanshi n kađu idashi,
kata vu dana yi
atakaci a ni o kotso ta,
a cinukpaka yi ta unushi u ni,
mayun Vuzavaguđu u takacika yi ta
ali kure adama a unushi u ni raka.

³ Kalakatsu e medevile e meremune, <<Fobusoi uye adama a Vuzavaguđu, lapulai uye u gbayin a kakamba adama a Kashile ka tsu.

⁴ Ara raka a ya'an ucidangi,
kata kusan kobolo m masasan a ya'an usadi,
ubuta u na wi n yolu u bono derere,
kata ubuta u gbani-gbani u bono mayin.

⁵ Kata tsugbayin tsu Vuzavaguđu tsu uta e keteshe,
kata uma raka e ene u da,
adama na Vuzavaguđu da u dansai.>>

⁶ Kalakatsu ka danai, <<Sala>>
Da me ecei, <<Yidai n kusala?>>

<<Sala vu dana uma raka i ta tsu mita,
tsuloboi ci le kpamu ci ta uteku tsu apalu a kakamba.

⁷ Mita me ci dekpe ta, apalu kpamu o tsu dodo ta
a ayin a na baci ayinviki a Vuzavaguđu a uvulai le,
mayu uma mita ma a.

⁸ Mita me ci dekpe ta,
apalu kpamu o tsu dodo ta,
ama kadanshi ka Kashile ka tsu ki ta lo ko wanai.>>

⁹ Avu vu na vu tsu tuka n arabali a singai a Sihiyona,

Dangā vu kumba kusan ku ugadi,
 Avu Sihiyona, avu na vu tsu tuka n kadanshi ka singai.

Dengusa kalakatsu ka nu n utsura avu Urishelima,
 kata vu pana wovon ba,
 dana likuci kakau ya aza a Yahuda,
 <<Kashile ka da ka na.>>

¹⁰ Lanai, Vuzavagudu Mala'imili wi ta lo a kutawa n utsura,
 kata u lya'a tsugono n kukiye ku utsura ku ni, lanai,
 wi ta kobolo n katsupu ka ni
 a ayin a na baci u yawai.

¹¹ Wi ta a kulana ushiga u ni tsu magubi,
 kata u bolongu nlala a ubuta u ni,
 u doku u dika le wo obongu,
 kata u guba aza a na i m muku sawu.

¹² Yayi u kufuda kugisangu mala n kataka ke kukiye ku ni,
 ko ta na u gisangu adangashile n wanshi u kukiye u ni?
 Yayi u sa'wai kubana kubuta ka aduniyan a mabana,
 ko u gisangu amiki a nsansa
 n aginda n kagisamkpatsu?

¹³ Yayi u kufuda kuyeve kusheshe ku Vuzavagudu,
 ko ta na u neke yi kadanshi tsu vuza va odoki a ni?

¹⁴ Yayi Vuzavagudu u cinakai adama a na u doku yi kuyeve?
 Yayi vuza na u yotsongi ni uye u singai?
 Yayi vuza na kpamu u yotsongi ni kuyeve,
 da kpamu u yotsongi ni uye u kufuda?

¹⁵ Mayu aduniyan i ta tsu udakpi u mini o kogbodo ka mini,
 i ta tsu uteku tsu kubuta a kagisamkpatsu. U bonoko ta otogu raka adanshi
 kubuta ku da.

¹⁶ Ndanga n Lebano n kuyawa kusongu a katalikalyuka ba,
 ko ta na nnama n ni feu n yawa kuya'anka kune'e ku kusongu.

¹⁷ Uma a aduniyan dem wa ni ili i da i ba,
 u kece le ba,
 u bonoko le ili kpamu ba.

¹⁸ N yayi va kugisanku n Kashile?
 N iyoci ye ne i dai va kugisanku yi?

¹⁹ Kamali vuma da u ya'in ni,
 da kawakana ka kumai ni n azanariya,
 da u doku u ukai ni ikani ya azurufa.

²⁰ Vuma vu unambi vu na wi n i na u kuya'anka kune'e ba,
 u tsu zagba ta madanga ma na ma tsu shama ba.

U tsu lansa ta vuza na u yevei kushe'we,
 kata u she'weke yi kamali ka na ka tsu wala ba.

²¹ Kata vu yeve ba?
 Kata vu pana ba?

Kata a sa'wa kudana wu n ayin a ugiti ba?
 Kata vu ciya kuyeve ukuna u nampa ali kafu a ya'an aduniyan ba?

²² Ayi da vuza na wi idashi gadi vi dika,
uma a ni i ta uteku tsa akyun,
da u barakpai gadi tsu kafalaka,
da u barakpai le uteku tsu mayali ma na o ci yongo.

²³ Ayi da vuza na u bonokoi ngono ukuna u gbani,
da u bonokoi tsugono tsa aduniyan ili i yoku ba.

²⁴ I ta uteku tsu mita mu wuti usavu,
a makyen ma na baci a cali le
ma na mu utai babu aralu a mariki.
Ayin a na baci Vuzavaguđu u lapai wunla,
e ci deke ta kata o tono wunlai an kopo.

²⁵ Vuza cida u danai,
<<N yayi a kugisanku mu, an mo kokpo uteku ci ni?>>

²⁶ Dengusai ashi a da gadi kata i lana.
Yayi u ya'in ili nampa ya?
U tsu utaka le vuza te vu te,
kata u deke yaba dem n kula ku ni,
adama a tsugbayin tsu utsura ci ni tsu na ci kugisanku ba,
babu vuza te vu na u nusai.

²⁷ Avu Yakubu,
<<Adama a yidai va kudana Vuzavaguđu we ene ta atakaci a nu ba?
Uye u va wi ta usokongi a ashi a Vuzavaguđu, Avu Isaraila yi dai i zuwai da va
kudana Kashile ka iwan ta kasingai ka nu?>>

²⁸ Ada i yeve ba?
Kata yi ishi i pana ba?
Vuzavaguđu Kashile ka kowanai ka'a.
Vuza na u ya'in aduniyan dem.
Ayi utsura u ni u tsu jebe ba ko wo'o,
kusheshe ku ni kpamu ki kuyeve ba.

²⁹ U tsu neke ta aza a wo'i katsura,
kata u doku aza a unambi wu utsura katsura.

³⁰ Ko adangani a ci ya'an ta ulinga kata o o'wo,
olobo feu i ta a kutadatsa kata a yikpa.

³¹ Ama aza na e nekei adu e le u Vuzavaguđu
i ta a kuciya utsura u savu.
Kata a imkpa gadi n evelyu tsu kajimba,
I ta a kusuma ama o ko'o ba.
I ta a kuya'an nwalu ama a kulima ba.

41

Kabanki ka aza a Isaraila

¹ Vuzavaguđu u danai, <<Padai bini kata i panuka mu, ada idika i na yi devu m mala.
Ya'an uma o dokusu n utsura,
ya'an a tawa devu nu mpa kata a dansa,
Ya'an tsu bolongu raka vu tsu adama a na ci sheshei kakuna.

² <<Yayi u kushangi mogono ma kasana ma nampa ma,
ali da u zuwai u ciyai ulya'i a ubuta u na u banai dem?
Yayi u nekei ni ulya'i a ubuta wu ngono n idika i na i buwai,

kotokobi ka ni ko bonokoi le tsu kubuta.
Aya'a a ni a wacuwai le tsa awana o kutono wunlai.

³ U kiyangi le da u walai babu atakaci,
a nwalu m moloko adanshi ene a ni a kusa'wa idika ba.

⁴ Yayi u zuwai ili i nampa i ya'an?

Yayi u dekei tsumani ali n ayin a ugiti?

Mpa Vuzavagudu n yongo ta lo ali n ayin a ugiti, Mpa Vuzavagudu mi ta kpamu a kuya'an lo
ali a kubana uteku.>>

⁵ Aza a na i o kotogu e ene ta da kpamu a panai wovon,
likuci ya aduniyan raka i je'ekei ikyamba.

Da kpamu o bolongi da yawai devu.

⁶ Yaba dem u bankai vuza na wi devu n ayi
n a danansanai, <<Gbama ka du>>

⁷ Keshe'wi ka amali u tsu dana ta kayimi ka azanariya, kyasa wu n ulinga,
kata vuza na u tsu lapula azanariya a ya'an mayin, u tsu dokusu ta kpamu vuza
na u tsu bolongu a da dem,
kata u dana, <<Ulinga wa u ga'an ta>>
kata u vara ka'a n ikusa ta lo ka yikpa.

⁸ <<Ama avu Isaraila, avu da kagbashi ka va, Yakubu vuza na n zagbai, kumaci ki
Ibirahi kaja'a ka va,

⁹ Avu na n dikai na de a uteku wa aduniyan,
na de a ubuta u na u la'i n da'angi,
da n danai, <Avu da kagbashi ka va.>

N zagba wu ta, mi ta na feu a kuvaruku wu ba.

¹⁰ Kata vu pana wovon ba,
mi ta kobolo n avu, kata kpamu ka du ka nu ka muda ba, adama a na mpa da
Kashile ka nu.

Mi ta a kuzuwa wu vu tsurakpa kata m banka wu.

Mi ta a kudangusa wu n kukiye ku usubi ku usingai ku va,

¹¹ <<Aza a na i a wupa n avu raka mayun i ta a kuya'an wono,
kata a ciya kugoyi. Aza na kpamu i a tsurala n avu,
i ta o kokpo ukuna u gbani kata a kuwa.

¹² Vi ta a kulansa irala i nu,
ama ve kene le ba.

Aza a na kpamu i o kuvon n avu
i ta o kokpo ukuna u gbani.

¹³ Adama a na mpa da Vuzavagudu Kashile ka nu,
vuza na u tsu banka kukiye ku usingai ku nu,
da n danai nu, kata vu pana wovon ba,
mi ta a kubanka wu.

¹⁴ Kata vu pana wovon ba, avu Yakubu,
Isaraila vu kenu,

adama a na mpa mi ta a kubanka wu, Vuzavagudu u dansai
Kishi ka da vuza cida vi Isaraila.

¹⁵ <<Lanai, mi ta o kubonoko da tsa alangu a kulapu,
a na i usavu n utsura.
Yi ta a kulapa nsasan kata i boso n da,

kaṭa kpamu i sara aginda o okpo kubuta.
 16 Yi ta e kuyelyukpe le kaṭa wunlai u purangu le,
 kaṭa kabatalikpau ka purangu le.
 Ama ada yi ta a kuya'an mazanga u Vuzavaguḍu,
 n tsugbayin tsu Vuza cida vi Isaraila.

17 <<A ayin a na baci aza a unambi n a lansa i a kulansa mini,
 da a nambai,
 ali da ogboroli e dekpei adama a kakuli,
 Mpa, Vuzavaguḍu mi ta a kushuku le.

Mpa, Kashile ki Isaraila, mi a kukasukpa le ba.

18 Mi ta a kuzuwa ndolu mu uta de a aginda,
 kaṭa nyeneke tamkpamu mu uta a ara'a.
 Mi ta o kubonoko kakamba kokpo kuyene,
 kaṭa kpamu idika i dekpu yo okpo kashi ka mini.

19 Mi ta a kuzuwa de a kakamba
 ndanga n sida nu ndanga ma akashiya, nu ndanga m murti, kobolo nu ndanga n
 zaitu
 mu uta de a agbata,
 n ndanga n safire kobolo n Firi n dobino, ciya o okpo kutsun,
 20 i nampa yi ta a kuya'an adama a na uma e ene kaṭa e yeve,
 o co'oko kaṭa e yevesheke
 a na kukiye ku Vuzavaguḍu ku da ku ya'in ili nampa ya,
 Vuza cida va aza a Isaraila da u ya'in i da.

21 Mpa Vuzavaguḍu, mogono mi Isaraila n danai,
 <<Tukai m mawansa ma da wa va. Mogono ma Yakubu madanai.

22 <<Tukai n amali a da kaṭa a
 dana tsu i na yi lo a kutawa.
 Danai tsu tsu na ili i cau i yongoi,
 ciya ci dika i da n amiki
 kaṭa kpamu ci yeve ulinga u na i da i ya'in,
 ko i dana tsu i na i kutawa.

23 Danai tsu ili i na i kutawa na kelime,
 adama a na ci yeve a na ada amali a da yi.
 Ya'in ili i yoku, ko i singai ko i gbani-gbani,
 adama a na ci ya'an mereve ali tsu pana wovon.

24 Ama ada i yawa bi'i ili i yoku ba,
 ulinga u da kpamu da wi wasasa,
 vuza na u zagbai da va wo okpo ta ili yu unata.

25 <<N zagba ta de vuza yoku a ubon wa aza gadi, mi ta a kutawa n ayi,
 adama a na u tawa n vishili a ubon u gadi.
 U kudasa ta ngono kaṭa mo okpo adanshi ci'in tsu da,
 uteku u na kama'i ka tsu dasa ci'in.

26 Yayi u dansai ili nampa de ayin a ugiti, adama na tsu yeve,
 ko n ka mayun, adama na tsu dana, <Wi ta n kamayun>?
 Babu vuza na u dansai ili i nampa,
 babu vuza na u dansai ka,
 babu kpamu vuza na u panai kadanshi wa nu.

27 Mpa da ugiti u na n danai Sihiyona <lanuku, ele da na a kutawa>

N neke ta Urushelima kalingata ka arabali a singai.

²⁸ Da n lanuki punu a katsuma ke le, ama ko vuza te n ciya ba,
babu vuza te a katsuma ke le vu na u kufuda kuneke odoki,
babu vuza na kpamu u kuneke wu ushuki ayin a na baci me ecei le.

²⁹ Lana, raka vu le a uwa a da,
ulinga u le, gbani da.
Amali a da raka ofoli a da tsu wunla.

42

Kagbashi ka Vuzavagudu

¹ <<Nava dada kagbashi ka va, vuza na n kumgbasai,
ayi da vuza na mpa n zagbai, n vuza na kadu ka va ka cigai.
N zuwa ta ayinviki a va wa ni.
Wi ta a kutuka n kasingai a aduniyan.
² Wi o ku orukpo kau ba,
ko tana u dengusa kalakatsu, ko kuta e keteshe tsu na uma a pana ba.
³ Ko kososhi wi o kukodo ba,
wi tana feu a kukima makuni ma na mi a kukima ba.
N kamayun ka'a u kutuka n kasingai,
⁴ ayi wi o ko'o ba, ba le tana u namgba kadu,
ali sai ayin a na u zuwai kasingai ka kara'i aduniyan dem.
A wila u ni u da aza o kotogu a kuzuwa apa e le.>>

⁵ Na da ili i na Kashile Vuzavagudu u danai,
vuza na u ya'in gadi da u barakpai i da.
Vuza na u ya'in idika n i na yi punu a i da,
ayi na u nekei uma ayinviki,
n wuma kpamu wa aza a na i punu a nwalu i da.

⁶ <<Mpa da Vuzavagudu, n deke wu ta adama a kasingai,
Mi ta a kudika wu e ekiye a va,
Mi ta a kukana wu kata m bonoko wu
vo okpo uzuwukpani adama a uma
kutashi kpamu adama aza kayimbi,
⁷ adama na vu bayuwa ashi a na i n uyimba,
kata vu utaka n aza na i a kunu ku ugbashi
kata kpamu mu utaka aza na i idashi a kayimbi.

⁸ <<Mpa da Vuzavagudu, dada kula ku va,
Mpa n kuneke tsugbayin tsu va u vuza ba,
ko n kasukpa ucikpi u va a kubana a ubuta wa amali.
⁹ Lanai, ili i cau i tawa ta da i lazai de,
gogo na ili i savu i da mi a kudansa,
kafu i da i ya'an
da mi a kudana da i da.>>

Vishipa vu cikpi u Vuzavagudu

¹⁰ Ya'ankai Vuzavagudu vishipa vu savu,
ya'in vishipa va ada a aduniyan,
n ada vu na i tsu wala a mala, kobolo n i na yi punu raka,
ada otogu n aza a na i de idashi.

11 kaşukpa aza a na i a likuci dem m meremune ma ni a dengusa alakatsu e le a cikpa yi,

kaşukpa uma a likuci i wawa'a i Kedaru a ya'an ishipa adama a ni.

kaşukpa uma a Sila a canana ishipa i mazanga a kubana wa ni,

kaşukpa le o orukpo de a gadi vu nsansa a kubana wa ni.

12 kaşukpa le e neke Vuzavaguđu tsugbayin,

kaťa a sala ucikpi u ni o otogu.

13 Vuzavaguđu u tsu bana ta a ubuta u kuvon tsu kovonshi,

tsu kosoji tsu da u tsu shilika n utsura,

u ci ya'an ta yoroli i kuvon,

kaťa wu una irala i ni babu wovon.

14 <<M megeshe m pada ta bini,

m pada ta bini da m kpadai kukebece.

Ama gogo na uteku tsu vuka va aganda,

mo orukpoi, n inkai n ya'in yura.

15 Mi ta a kukasukpa nsansa n aginda a takacika,

kaťa n dekpetengu ica'ashi i le raka,

kaťa m bonoko ndolu mo okpo idika i gbani,

kaťa n dekpetengu adaba.

16 Mi ta o kutono n ayimba a uye u na e yevei ba,

n uye u na e yevei ba u da mpa n kutono n ele,

kaťa m bonoko kayimbi kutashi a aşi e le,

kaťa kpamu n lapula ubuta u gbani-gbani u ga'an.

Na da ili i na n kuya'anka le,

Mpa mi a kukasukpa le ba.

17 Ama aza a na e nekei adu e le wa amali,

aza a na a tsu dana ululu, <Ada da amali a tsu>

i ta o kokpo n wono.

Ayimba n Agulani a aza Isaraila

18 Vuzavaguđu u danai, <<Panai, ada agulani,

lanai, ada ayimba, kaťa ye ene.

19 Yayi wi kayimba tsu kagbashi ka va,

ko wi kagulani uteku tsu kalingata ka na n suki?

Yayi kpamu wi kayimba tsu vuza na u nekei kaci ka ni wa va,

ko wi kayimba tsu kagbashi ka Vuzavaguđu?

20 Ye ene ta ili n abundai, ama i co'oko ba,

atsuvu a da i ta ubayuwi, ama i pana ba.>>

21 Vuzavaguđu we enei u ga'an yi ta

adama a usubi ka ni,

u zuwa wila u ni u tsurakpa kobolo n tsugbayin.

22 Ama ele da uma a na a purai gbani da a ya'ankai uboki,

raka vi le da a kanai e kpenle

ko yi usokongi a ubuta wu ugbashi,

okpo ta ucanuku u kuvon,

n babu vuza na wa kisa le,

okpoi eremishi,

m babu vuza na wa kudana, <<Bonokoi le.>>

23 Yayi a katsuma ka da u kuzuwa atsuvu adama a ili i nampa,

ko u co'oko mayin adama a ayin a na a kutawa?
²⁴ Yayi u nekei kpa'a ku Yakubu da a ya'ankai ku da uboki,
 ko e nekei Isaraila e ekiye a aza a na a purai ili le gbani?
 Ashe Vuzavaguđu da ba,
 ayi da vuza na tsu nusakai?
 Ayi da vuza na tsu kpađai kutono uye u ni,
 ayi da vuza na tsu kpađai kushuku n wila u ni?
²⁵ Adama a nannai da u tsunki le wupa u gbayin u ni,
 n wupa u kuvon ku usuđukpi.
 U kambuki le akina, ama n nannai dem a fuda e yeve ba,
 u songi le, ama o co'oko ba.

43

Kishi ka aza Isaraila koci.

¹ Ama gogo na, ili i na Vuzavaguđu u dansai i da da na,
 ayi na u ya'in nu, avu Yakubu,
 ayi na u tawai n avu, avu Isaraila.
 <<Ka ta vu pana wovon ba, adama a na mpa da n shibai da, da n dekei da yaba dem n
 kula kuni, ada uma a va a da yi.
² Ayin a na baci vu pasai kuyene,
 mpa n kuyongo ta kobolo n avu,
 ayin na baci kpamu vu pasai kudolu,
 ma mi a kupura wu ba.
 I wala baci a katsuma ka akina,
 yi a kukula ba,
 nlentsu ma akina ma mo kusongu da ba.
³ Adama a na mpa da Vuzavaguđu, Kashile ka nu,
 vuza Cida vi Isaraila, Kishi ka nu.
 N neke ta Masar adama a wishi u nu,
 Da n saba'i Itopiya n Sheba o okpoi una u nu.
⁴ A na wo okpoi avu vi ta n uga'in n tsugbayin wa va,
 da kpamu mpa n cigai nu,
 mi ta a kuneke uma kasaba'a a una u nu,
 kobolo n uma a aduniyan adama kasaba'a n wuma u nu.
⁵ Ka ta vu pana wovon ba, adama a na mpa mi ta kobolo n avu,
 mi ta a kutuka m muku n nu a ubon u kasana,
 ka ta m bolongu da de n ubon u kalivi.
⁶ Ka ta n dana aza a ubon u gadi, <Kasukpai le>
 aza daka tamkpamu, <Ka ta i bonoko le ba.>
 Bonokoi Olobo a va a na i da'angi,
 ni nkere n va n na mi a uteku wa aduniyan.
⁷ Yaba dem vu na e dekei n kula ku va,
 vuza na n ya'in adama a tsugbayin tsu va,
 vuza na n fobusoi da n tukai.>>
⁸ Uta kai n uma a na i n ashi ama ayimba a da,
 n aza a na kpamu i n atsuvu ama agulani a da.
⁹ Aduniyan raka a gasai a ubuta u te,
 da uma o bolongi.
 Yayi a katsuma ke le wa kufuda kudansa ukuna u nampa,
 ka ta u yotsongu tsu ili i cau?
 Ya'an a tuka nu nga n le ka ta a dansa ka'a mayun adama e le,

adama a na uma o yoku a pana ka'a kaṭa feu a dana, mayun ḡa.

¹⁰ Da Vuzavaguḡu u danai, <<Aḡḡa nga n va,>>

<<Aḡḡa kpamu agbashi a va a na n zagbai,

adama a na i yeve kaṭa i neke aḡu wa va,

kaṭa kpamu i co'oko a na mpa ḡa.

A sa'wa kuciya Kaṡhile ko yoku kafu mpa ba, i ta na feu a kuciya ko yoku na kelime ba.

¹¹ Mpa, mpa ḡa Vuzavaguḡu,

kishi ko yoku ki lo ba.

¹² Mpa Vuzavaguḡu n danai,

n ya'in uzuwakpani n kisa ḡa, ḡa ta na n kaṇai uzuwakpani wa,

aḡḡa ḡa nga n va n na n yevei an babu Kaṡhile ko yoku, ka na ka ya'in ili i nampa.

¹³ Mayun ḡa, ali n ayin a ugiti sai a kubana ko wanai mpa ḡa Kaṡhile.

Babu vuza na u kufabaṇa vuma e ekiye a va.

N ya'an baci ili yayi u kuya'ansuka i ḡa?>>

Ucigi u Kaṡhile a kubana wa aza Isaraila wi n uteku ba

¹⁴ Ili i na Vuzavaguḡu u dansai i ḡa na,

kaṡhibi ka ḡa, Vuza Cida vi Isaraila,

<<Adama a ḡa mi ta a kusu'uku Babila uma,

adama a na a una aza a Babila raḡa,

ciya m bonoko yoroli i maṇaṇa i le yo okpo maṡhi.

¹⁵ Mpa ḡa Vuzavaguḡu, Vuza Cida vu ḡa,

ayi na u ya'in aza a Isaraila, mogono ma ḡa.>>

¹⁶ Ili i na Vuzavaguḡu u danai i ḡaḡa na

ayi ḡa u ya'in uye a mala,

ḡa kpamu u batsai uye e kuyene ku gbayin,

¹⁷ ayi vu na wu utukai n ekeke o odoku kobolo n odoku,

osoji kobolo n ovonshi,

ḡa a vaki a idika ya a fuda ta na a ḡaṇa ba,

a kuwai tsa akina a maḡuni a na a kimsai.

¹⁸ <<Ama cinukpa n ili i cau,

kaṭa vu ciba n ili i kuku ba.

¹⁹ Lana, mpa mi ta a kuciga kuya'an ili i savu,

Gogo na i ḡa yuta ta, kaṭa ye ene i ḡa ba?

Mpa mi ta a kuya'an uye e meremune

n kuyene a idika yu dekpu

²⁰ Nnama n kakamba raḡa mi ta a kucikpa mu,

nshe'e n kakamba kobolo n aḡala dem,

adama a na n neke le ta mini e meremune, kaṭa kpamu n taṡa

nyeneke a idika i dekpu,

n neke uma a na n zagbai mini mo kuso'o,

²¹ uma a na n ya'in adama a kaḡi ka va

adama a na a sala ucikpi u va e keteshe.

²² <<Ama Yakubu, mpa ḡa vuza na vu cikpai ba,

avu o'uso kaḡi ka nu adama a va ba, avu Isaraila.

²³ I tuka mu m mokyon adama e kune'e ku kusongu ba,

ko kpamu i cikpa mu n alyuka a ḡa ba.

Mpa n takacika ḡa n adama e kune'e ki ili i kashina ba,

- n damusa ɗa kpamu adama a ili i magulaɗi ba.
- 24 Aɗa i tuka n ili i magulaɗi yi uyo wa va ba,
ko i neke mu ushuma wa alyuka u ɗa ba.
Ama ɗa yi a kutakacika mu nu unushi u ɗa,
ɗa kpamu yi o ko o'uso mu n kawuya ka ɗa.
- 25 <<Mpa, mpa ɗa, vuza na u takpai
ugbamukaci u ɗa, adama a kaɗi ka va,
ɗa n cinukpai n unushi u ɗa raɗa-raɗa.
- 26 Cibakai mu n ili i gbani-gbani i na n ya'ankai ɗa,
ya'an ci ya'in kanananai ka kadanshi ka kobolo,
dansai e keteshe ukuna wu unushi u ɗa wa.
- 27 Ikaya i ɗa yu ugiti i nusa ta,
ɗa kpamu aza kelime a ɗa a ya'ankai mu ugbamukaci.
- 28 Adama a nannai mpa n kuneke ta tsugbayin tsa a'isa wono,
ɗa n nekei Yakubu adama munuka
aza Isaraila kpamu adama ishikushi.

44

Isaraila aza a na Vuzavaguɗu u zagbai

- 1 <<Ama gogo na pana, avu Yakubu kagbashi ka va,
Isaraila, avu na n zagbai.
- 2 Na ɗa i na Vuzavaguɗu u dansai,
ayi vuza na u ya'in nu, ayi na u zuwai nu a katsuma,
ayi ɗa kpamu vuza na u ku baɗka wu.
Kaɗa vu pana wovon ba, avu Yakubu kagbashi ka va,
Jeshuru, avu na n zagbai.
- 3 Adama na mi ta o kuyo'o mini a idika i dekpɗu,
kaɗa kpamu n zuwa nyeneke a idika yu dekpɗu.
Kaɗa mpa n zuwa ayinviki a va u muku n nu, unasingai u va kpamu u tsukaya tsu nu.
- 4 I ta a kuta uteku tsu mita a maɗanga a kaɗina ka mini,
uteku tsu maɗanga o kudolu ku na ki e kuyene.
- 5 Vuza yoku wi ta a kudana n utsura, ayi vuma vu Vuzavaguɗu ɗa,
vuza yoku kpamu kaɗa u deke kaɗi ka ni n kula ku Yakubu,
kaɗa kpamu vuza yoku u ɗana e kukiye ku ni, <Mpa vuza vu Vuzavaguɗu vu ɗa.>
Kaɗa kpamu u ɗika kula ki Isaraila adanshi ku ni ku ɗa.>>

Vuzavaguɗu kaɗali ka ba

- 6 <<Ili i na Vuzavaguɗu u danai i ɗaɗa na,
mogono ma aza a Isaraila n vuza na u kushiba uma, Vuzavaguɗu vo osoji a gaɗi. Mpa
ɗa ugiti n ukocishi,
Kaɗhile ko yoku ki lo ba, sai mpa.
- 7 Yayi wi lo tsu va?
Ya'an wu uta u dansa,
ya'an u dansa kaɗa wu utaka mu i ɗa e keteshe. U dana mu tsu na a ya'in ɗa n ya'in
uma a cau
kobolo n i na i kutawa,
mayu ya'an u dana mu ili i na i kutawa.
- 8 Kaɗa i je'eke ikyamba ba,
kaɗa kpamu i pana wovon ba. N sa'wa kudansa ukuna u nampa ali ɗa n ya'in
kene m megeshe ma de adama a u ɗa ba?

Aḏa ḏa ngan n va, Kaṣhile ko yoku ki ta lo, m ba mpa ba?
Babu kakpanlai ko yoku, mpa n yeve ko yoku ba.>>

⁹ Aza a na a ya'in aṃali dem ukuna u gbani u ḏa,
ili i na kpamu a zuwakai katsura ya kuya'an le ili ba.

Ele vu na a ga'in a ya'anka le kadanshi ayimba a ḏa,
i ta kpamu n tsulau ḏa okpoi n wono.

¹⁰ Yayi u she'wei kaṃali ko u luwai kululu
ku na ki e kuneke yi ili ba?

¹¹ N dana ḏa,
ayi n aza a ni raḓa i ta a kuya'an wono, ayimi a ili uma ḏa.

Ya'an raḓa vi le a gasa kaṭa a zagba i na i kuṭaḓa le.

I ta a kupana wovon, kaṭa raḓa vi le a ya'an wono.

¹² Kawakana ka tsu ḏika ta ucanuku wu ulinga,
kaṭa u zuwa a kina u yuma ili.

U tsu yima ta ili ya m matalaka u kaṇa kugbasha
i ḏa n utsura.

Kambulu ka kaṇa yi baci u tsu okpo ta babu utsura,
kakuli ka kaṇa yi baci feu u tsu lima ta.

¹³ Keshe'wi ka tsu gisanku ta maḏanga
kaṭa u zuwaka ma'a urotu n ili yu ulinga i ni,

kaṭa u she'we ka'a
ali kokpo an vuma vu singai.

U ya'an yi tsu na a kuzuwa yi a kpa'a.

¹⁴ U tsu kapa ta ndanga n sida,
ko kpamu u zagba ndanga n sipuru ko maḏanga ma oku
kaṭa u kaṣukpa ma'a mo gbonguro kobolo nu ndanga n kuntsu,
ko u ca'a ndanga n sida kaṭa mini ma Kaṣhile ma zuwa n ḏa m gbonguro.

¹⁵ N tso okpo ta ili i kutasuku akina i vuma,
u tsu kenuku ta n yoku u tasuku akina a na u kunyashika,
U tsu tasuku ta akina a kaṭa u kangala boroji.

Kaṭa kpamu u she'we kaṃali ka na u kucikpa,
u bonoko ka'a kaṃali kaṭa u kuḏanku ka'a.

¹⁶ Kaṭa u songu kagimi ka maḏanga ka a akina,
adama a na u zungu inyama

Kaṭa u doku u nyashika. Kaṭa u dana,
<<Kai, akina a nampa yokpo ta.>>

¹⁷ Kaṭa kagimi ka maḏanga ka na ka buwai u bonoko ka'a kaṃali, kaṃali ka kaḓi ka
ni,

u tsu kuḏanku ta ka'a kaṭa u cikpa ka'a.

U tsu bana ta u vasa ḏe kaṭa u dana,
<<Isa mu, avu ḏa kaṃali ka va.>>

¹⁸ E yeve ili ba, a fuḏa kpamu ukuna ba,
adama a na aṣhi e le i ta upali ḏa a kpaḏai kufuḏa kene
aḏu e le dem a kufuḏa kuyeve ba.

¹⁹ Babu vuza na u co'okoi adama a na u sheshe,
babu kpamu vuza na wi n kuyeve ko kufuḏa ku na u kudana,
<<N ya'an ta ulinga n kagimi ḏa n songi a akina
ali ḏa n kangalai boroji vu va n tsikina ci ni
ḏa kpamu n zungi inyama n takumai.

Nini ɗai n kubonoko kagimi ka ili yu unata?

Kucikpa n kuɗaṅgu n cikpa kogboli?>>

²⁰ Kokomo ka'a u tsu lya'a, kaɗu ka gbani-gbani ka ni ka vakangi ni,
adama a nannai wi a kufuɗa kisa kaɗi ka ni ba, ko u fuɗa u dana,
<<Ili i na n kaṇai e kukiye ku singai ku va ka a'uwa ɗa ba?>>

²¹ Ciba n ukuna u nampa, avu Yakubu kobolo n Isaraila,

adama na avu ɗa kagbashi ka va.

Mpa ɗa n ya'in nu, avu ɗa kagbashi ka va.

Avu Isaraila, mpa mi a kucinukpa n avu ba.

²² Mpa n takpa ta unamgbi u nu ce eleshu,
ɗa kpamu n takpai unushi u nu ce egele a usana.

Bono wa va,

adama a na mpa n shiba wu ta ɗe.>>

²³ Gaɗi, cananai ishipa i mazanga,

dama a na Vuzavaguɗu ɗa u

ya'in ili i nampa ya, orukpoi kau,

aɗa ɗaka vi iɗika.

Bosongi ishipa, aɗa nsasan,

kobolo nu ndanga n kutsun dem n na mi punu,

adama a na Vuzavaguɗu u shiba ta Yakubu,

kaɗa aza a Isaraila a cikpa yi.

Urushelima ɗa ubuta wi iɗashi u va

²⁴ Ili i na Vuzavaguɗu u danai i ɗaɗa na,

kaṣhibi ka nu, ayi na u ya'in nu avu a kaɗsuma.

<<Mpa ɗa Vuzavaguɗu,

vuza na u ya'in ili raɗa,

vuza na kpamu ende'en u barukpai gaɗi,

ɗa kpamu u poloi iɗika n kaɗi ka ni babu kaɓaṅki,

²⁵ <<Mpa ɗa m bonokoi nlum ma a'uwa ukuna u gbani,

eneke kpamu okpoi alau.

Vuza na u tsu bonoko eyevi kaɗapa

kaɗa u zuwa kuyeve ku le kokpo tsulau,

²⁶ ayi na u tsu shatangu kadanshi ka kagbashi ka ni,

kaɗa kpamu u shatangu ukuna u na alingata a dansai,

<<ele na a danai aza a Urishelima, <Uma i ta o kubono n iɗashi punu na kpamu>

Iɗika i Yahuda tamkpamu, <I ta a kudoku kuma'asaka wu,

kaɗa n ɗengusa agali a nu dem>

²⁷ vuza na u danai mala mu ugavi, <Dekpe,

kaɗa kpamu n deketengu nyeneke n ɗa>

²⁸ Vuza na u danai Sairusu, <Ayi ɗa magubi ma va,

wi kpamu a kushatangu kusheshe ku va raɗa,

wi ta a kudana Urishelima, <<Ya'an o doku a ma'asaka yi,>>

ukuna wa a'isa tamkpamu, <<Ya'an a vara kuma'a ku ni.>>>

45

Sairusu ili yu ulinga i Kaṣhile.

¹ I na Vuzavaguɗu u danai Mazagbi ma ni i ɗaɗa na,

ayi Sairusu, vuza na n kanai kukiye ku usingai ku ni adama a na
u lya'a aduniyan n kuvon,
kata u takpa utsura wu ngono,
kata a bayuwaka yi utsutsu u na babu vuza na u
kubayangu u da.

2 <<Mpa n kulaza ta kelime ka nu
kata n sara nsasan,
n fada kpamu utsutsu u na a ya'in n iyum i shili,
kata m gbatya aburakpatsu a iyum miri-miri.

3 Mpa n kuneke wu ta kawalatsu,
n uciyi u na wi a ubuta wu usokongi,
adama na vi yeve a na mpa da Vuzavaguđu,
Kashile ki Isaraila, vuza na u dekei nu n kula ku nu.

4 <<Adama a kagbashi ka va Yakubu,
n Isaraila vuza na n zagbai,
n deke wu ta n kula ku nu,
da n ne'i nu kula ku tsugbayin,
ko a na vi yevei mu ba.

5 Mpa da Vuzavaguđu, vuza yoku wi lo kpamu ba,
Kashile ki lo ba sai mpa koci,
n neke wu ta katsura,
ko a na vi yeve mu ba,

6 adama a na uma e yeve,
a ili i na i dikai a kasana ali a kubana a kalivi,
vuza yoku wi lo ba sai mpa.

Mpa da Vuzavaguđu, vuza yoku wi lo kpamu ba.

7 Mpa da n ya'in kutashi da kpamu n ya'in kayimbi,
mpa da n ya'in kasingai n kawuya,
Mpa da Vuzavaguđu, vuza na u ya'in ili i nampa raka.

8 <<Avu gadi, ya'an ukuna u kasingai,
ya'an eleshu a tuka n ka'a a idika.
Ya'an idika i bayuwa n wanshi,
adama a na wishu u yimkpa,
ya'an usubi u gbonguro n ka'a,
mpa Vuzavaguđu da n ya'in i da.

9 <<Ili ya atakaci i da u vuza na u shamgbai a kanananai n vuza na u ya'in ni,
Ili ya atakaci i da mogbodo ma na ma ya'an kanananai n kama'i ka ni,
ko ci'in ci ta kece kama'i,
<Yidai vi a kuya'an?>
Ko kpamu avu vi yeve,
ulinga u nu ba?>

10 Ili ya atakaci i da u vuza na u kudana esheku a ni,
<Yidai i zuwai da vu matsai mu?>
Ko u dana anaku a ni,
yidai vu matsai?>

11 <<Ili i na Vuzavaguđu u danai i dada na,
Vuza Cida vi Isaraila, n vuza na kpamu u ya'in ni,
kata ve ece mu ukuna wi ili i na yi lo a kutawa, adama a ukuna wu muku n va ba,

- ko kpamu vu dana mu ili i na i ga'in n ya'an?
- ¹² Mpa da n ya'in aduniyan,
da n ya'in kpamu vuma punu.
N ekiye a va a da n ya'in gadi,
da kpamu n zuwai ili i na yi de va dem.
- ¹³ Vuzavaguđu Mala'imili u danai, Mpa n kudangusa ta Sairusu adama a na u
shatangu ulinga u kasingai u va,
mi ta a kuzuwa nwalu n ni raka n ya'an derere.
Wi ta a kuma'asaka likuci i va
kata u shikpa agbashi a va,
u kuya'an nannai va adama ikebe ko n katsupu ko yoku ba,
i da da i na Vuzavaguđu malyaimili u danai>>
- ¹⁴ Ili i na Vuzavaguđu u danai i da na,
<<Uciyi wa aza a Masar n aza a tsulaga a Kush,
kobolo n wa aza a ubon u gadi,
kobolo n uma a ugadi a Sabina
i ta a kutawa wa da raka
kata okpo aza a da.
I ta a kutawa kobolo n aza a tsulaga e le raka,
kata o tono da kucina,
ushiya n ikani i tsugbashi.
I ta a kukudanku da
kata o folono da a kana kudana,
<Mayun Kashile ki ta kobolo n ada, babu kpamu vuza yoku,
Kashile ko yoku ki lo ba.> >>
- ¹⁵ Mayun, avu Kashile ka'a ka na ko tsu sokongu kaci ka ni,
avu Kashile ki Isaraila n Kishi.
- ¹⁶ A ya'in a amali raka i ta a kuya'an wono, kata o okpo n kugoyi,
i ta a kuyikpa o wono raka.
- ¹⁷ Ama aza a Isaraila i ta a kuciya wishi a ubuta u Vuzavaguđu
n wishi babu kukotso,
ada ya kuya'an wono ba,
ko ta na i ciya kugoyi ku na ka kukpada kukotso.
- ¹⁸ Ili i na Vuzavaguđu u danai i da na,
ayi na u ya'in gadi,
ayi da Kashile.
Ayi da u fobusoi tsu na u kuya'an aduniyan,
ayi da u ya'in a da,
u ya'an a da tsu na a da o kokpo leke di ba,
ama u ya'in a da adama a na uma o yongo punu.
Da u danai,
<<Mpa da Vuzavaguđu
vuza yoku wi lo kpamu ba.
- ¹⁹ N ya'an kadanshi ka va usokongi
a ubuta u kayimbi ba.
Mpa mi ishi a kudana ntsukaya n Yakubu,
<Kata i lansa mu gbani ba, ishi baci a kuciya mu ba,
Mpa Vuzavaguđu n tsu dansa ta ili i na yi i mayun,
kata kpamu n sala ukuna u na wi derere.

- 20 <<Bolongi ka_{ci} ka_{da} ka_{ta} i ta_{wa},
yawai de_{vu}, a_{da} vu na i la'akai n wuma a aduniyan.
Umici u da wi o kuforo aza a na a ci di_{ka} a_{ma}li a na a ya'in nu ndanga a ku_{ka}ra_{ka},
ele vu na a tsu vasa u ka_{ma}li ka na ka ci isa vuza ba.
- 21 Dansai ili i na yi lo, tu_{ka}i n ukuna wa,
ya'an o go_{du}mo u da ko_{bo}lo.
Yayi u ya'in kene adama a ukuna u nampa n ayin a cau a de,
yayi u dansai ka'a m megeshe ma de?
Mpa da ba, mpa Vuzavagu_{du}?
Babu Ka_{sh}ile ko yoku ka na ki lo,
Ka_{sh}ile ku usub_i n Kishi,
vuza yoku wi lo ba sai mpa koci.
- 22 <<Bonoi wa va ka_{ta} i ciya wishi,
a_{da} vu na yi da_{da}'in dem a aduniyan.
Adama a na mpa da Ka_{sh}ile, vuza yoku wi lo kpamu ba.
- 23 N kucuna ta n kula ku va,
n dansa ta ukuna u mayun,
mi o kubono ma sa_{da}kpa kadanshi ka nanlo ba.
A_{ka}nga_{tsu} dem i ta a ku_{ku}da_{nku} mu,
kelentsu ka yaba dem ki ta a kudansa ukuna u singai.
- 24 I ta a kudana adama a va,
<Usubi n utsura u Vuzavagu_{du} u da wi koci.> >>
Aza a na a ya'in wupa n ayi
i ta a kubana wa ni ra_{ka} ka_{ta} okpo n wono.
- 25 Ama u Vuzavagu_{du} u da ntsukaya mi Isaraila ra_{ka}
n kuciya kasingai ko_{bo}lo n tsugbayin.

46

Amali aza a Babila

- 1 Amali a aza a Babila a na e ci de_{ke} Belu n Nebo a ciya ta ugoyi ka_u,
a canuku ta ululu e le a ka_{na}i ku_{ka}ra_{ka} a da.
Gogo na i ta a ga_{di} vu nnama n na n tsu canuku ucanuku
nnama n nampa mo o'wo ta adama a ucanuku u ululu u na a di_{ka}i va.
- 2 Amali a a ciya_i kugoyi da a ku_{da}ngi ko_{bo}lo n aza a na a di_{ka}i le,
a fu_{da} ta na a ba_{nka} a_{mi}ki a ba,
da a di_{ka}i dem vi le a kubana a ubuta_{wu} ugbashi.
- 3 <<Panakai mu, a_{da} aza a Yakubu,
a_{da} vu na i buwai dem a ka_{tsu}ma ka kpa'a ki Isaraila.
A_{da} vu na n la_{na}i kafu a matsa da, da n dengusa_i da
ali n ayin a na a matsai da.
- 4 Ali n ayin a tsukutsa a da
Mpa da ayi, ali a kubana a ayin a na i kuta ka_nji ka_{ri}, mi ta a ku_{di}ka utsura u da.
Mpa da n ya'in da mi ta a ku_{la}na da,
mi ta a kind a da ka_{ta} mi isa da.
- 5 <<N yayi ya kugisangu mu, ka_{ta} i di_{ka} ci ta derere?
N yayi kpamu ci yotsonoi, ali da i kugisanku tsu?
- 6 Aza o yoku a bayuwai nsolo n le da i ugulani n azanariya,
a tsu gisanku ta azurufa e le a ka_{ku}nzu_{ku}patsu,
ele da a tsu di_{ka} kayimi ka azanariya ka_{ta} u bonoko a da ka_{ma}li,
ka_{ta} a ku_{da}nku ka'a ali sai di_{ka} a cikpa yi.

- ⁷ A ci dika ta ka'a a avangatsu e le a kukaraka,
a zuwa baci ka'a ta lo ka ci shamgba
ka tsu wala ba.
Ka tsu zumgba ba, ko a vasa baci wa ni u tsu ushuku ba.
Ka tsu utaka vuza a kadama ba.
- ⁸ <<Kata i cinukpa n kakuna ka nampa ba,
kata i zuwa ka'a a kadu. Cibai n ukuna u nampa, ada aza a unushi.
- ⁹ Cibasai n ili i cau, i na i lazai n ayin a de.
Adama a na mpa da Kashi, babu kpamu vuza yoku,
mpa da Kashi, babu vuza na wi tsu va.
- ¹⁰ N ugi n tsu dana ta uma ukuna wu ukocishi,
n ili i cacau, kobolo n i na yi lo a kutawa.
N danai, kadanshi ka va ki ta a kushamgba,
mi ta kpamu a kuya'an i na n cikalai kuya'an dem.
- ¹¹ N dekei vuza yoku a kasana tsu manu ma na ma tsu shada ili,
a idika i da'in kpamu vuma na u kushatangu kusheshe ku va.
N dansa ta ili i na n kuya'an,
mi ta ta na a kuya'an i da.
- ¹² Panakai mu, ada uma a ugbamukaci,
ada na yi da'angi n kuya'an ku kasingai.
- ¹³ Mpa mi ta ufo bushi adama a na n zuwa ili i wala derere,
makyan mi punu kau ba,
ama gogo na wishu u va wi a kuya'an megeshe ba.
Mi ta a kuzuwa wishu u va a Urushelima,
tsugbayin tsu va tamkpamu a Isaraila.

47

Uyikpi u Babila

- ¹ <<Cipa kata vu dasangu a idika
avu Babila,
dasangu a kayala babu kakuba,
avu Babila.
O kudoku e deke wu
meleshushe ko vuza babu utsura ba.
- ² Dika kutalikukiya kata vi ya'an kiya,
fodo kakalabi ka nu.
Vagalukpa fatari vu nu, vu kasukpa ene pulai,
kata vu wala vu pasamgbani o ndolu.
- ³ Ciyampu tsu nu ci ta a kuta pulai,
kata wono u nu wo okpo e keteshe.
Mpa n kutsupa ta,
mi kpamu a kubuwaka vuza n wuma ba.>>
- ⁴ Kashi bi ka tsu, Vuzavagudu Mala'imili da kula ku ni,
ayi da vuza cida vi Isaraila.
- ⁵ <<Desangu de n kabini a kayimbi,
avu Babila,
a buwa e kudeke wu
mogono ma vuka mo tsugono ba.
- ⁶ N ya'an ta wupa n uma a va aza a Isaraila,

m bonokoi le ukuna u gbani,
n nekei le e ekiye a nu,
da vu kpaḍai kupana asuvayali e le.

Ko a tsukutsa ci le,

da vu kaṇai kuneke le atakaci.

⁷ Da vu danai, <Mpa mi ta a kulya'a kelime
n kulya'a tsugono tsa amaci ali a kubana uteku n uteku.
Ama vu kpaḍai kindana ili i nampa ya,
ko vi ciba n ili i na i da i kutuka.

⁸ <<Gogo na, pana kakuna ka nampa,
avu na vi ci ciga kupana ku uyo'o, avu na vu tsu yongo ukanji mayin,
avu na vu tsu dana n kaci ka nu,
<Mpa da bi'i, babu kpamu vuza yoku sai mpa.

Mpa mo kokpo kagapa ba

ko n namba maku a katsuma ka muku n va ba.>

⁹ Ukuna u re u nampa dem wi ta a kucina wu babu megeshe,
a kanna ke te,
unambi u muku n tsugapa
ci ta a kutawa wa nu m makara,
ko n ukuna u kabundai
ko oboci a nu kobolo n tsuboci le dem.

¹⁰ Vi neke ta katsura n kawuya ka nu
ali da vu danai, <Babu vuza na we enei mu.>
Ugboji u nu n kuyeve ku nu ku nu ku vakangi nu
ana vu danai kaci ka nu,
<Mpa da, babu kpamu vuza yoku tsu va.>

¹¹ Mayu atakaci a kutawa ta wa nu,
va kufuda kutere a da n ala'win ta na ba.
Kawuya ki ta a kutawa wa nu,
vi ta na a kufuda kisa kaci ka nu ba,
ili i wuya i na vi uyevi n i da ba,
yi ta a kucinaka wu.

¹² <<Gogo na ya'an ulinga n ala'win o tsuboci a nu,
ya'an ulinga n uye u na vu tonoi ali n ayin a de.
U ga'an ba u da wi ta a kuya'anka wu kasingai,
ko u da u zuwa vuza yoku kupana wovon u nu.

¹³ Kadanshi ko odoki ka na vi isai dem ko o'uso wu ta
Te dai aza a tsusaki ku ukuna a nu i raka,
eyevi a azangata a ele na a tsu dana i na yi lo a kutawa o wotoi dem,
ya'an a isa wu a ubuta wi ili i na yi lo a kutawa wu.

¹⁴ Mayu i ta tsu mita ma ci'iwa, ma na mi a kukula akina.
A kina i ta o kusongu le raka. A kufuda ki isa kaci ke le, a ubuta wu utsura wa
akina ba.

Cikina ci lo tsu na vuza u kunyashika ba,
babu kpamu akina a na vuza u kutasuku.

¹⁵ I nampa i da koci a kufuda kuya'anka da
ele vu na vu so'i atakaci adama e le, ele vu na i yongoi kobolo ali n ayin a na yi
muku.
Yaba dem u tsu tono ta uye u ni,
babu vuza te vu na wa kisa wu.

48

Ugbamukaci wa aza a Isaraila

- ¹ <<Panai ili i nampa, aḏa aza a kpa'a ku Yakubu,
aḏa na e ci deke n kula ka aza a Isaraila,
ḏa yu utai a tsukaya ci Yahuda,
ḏa kpamu i kucinai n kula ku Vuzavagudu
ali ḏa i dekei Kaṣhile ki Isaraila,
ama ba mayun ḏa i ya'in nannai ko n usubi ba,
- ² aḏa na i ci deke kaḱi ka ḏa aza a idashi a idika i cida,
ḏa kpamu i nekei katsura u Kaṣhile ka aza a Isaraila,
Vuzavagudu Mala'imili ḏa kula ku ni.
- ³ N dana ta de ukuna wi ili i cau m megeshe ma de,
una u va u ḏa u dansai ka'a, ḏa kpamu n zuwai uma e yevei ka'a,
ḏa n ya'in gogo'o n ya'in ka'a ḏa ta na yu utai nannai.
- ⁴ Adama a na n yeve ta tsu na yi n ugbamukaci,
edeku a ḏa ugbami ci iyum,
aḱan a ḏa feu utsura ci iyum i shili.
- ⁵ Adama a nannai n dana ḏa ta ili i nampa ali n ayin a de,
kafu i ḏa i tawa n dana ḏa ta i ḏa
adama a na kata i kpaḏa kudana,
<Amaḱi a va a ḏa a ya'in le,
amaḱi a ushe'wi a va kobolo n amaḱi a iyum a va a ḏa a zuwai le.>
- ⁶ I pana ta ili i nampa, indanai i ḏa.
Ya kushuku n i ḏa ba?
- <<Ili i na i dikai anana mi ta a kudana ḏa ukuna u savu,
ili yu usokongi i na kata i sa'wai kuyeve ba.
- ⁷ Gogo na ḏa a ya'in i ḏa, kata i ḏa i ya'an megeshe ba.
I sa'wa kupana i ḏa ba sai anana.
Babu tsu na i kudana,
<E, n yeve ta tsu na i.>
- ⁸ I sa'wa kupana ba, i sa'wa feu kuyeve ba,
ali n ayin a cau atsuvu a ḏa a sa'wa kubayuwā ba.
Adama a na n yeve ta tsu na yi n kawuya,
e ci deke ḏa ta kpamu aza a ugbamukaci ali kafu a matsa ḏa.
- ⁹ Adama a kula ku va ḏa n kanai wupa u va,
adama a na n ciya ucikpi ḏa m kpaḏatangi i na mi ishi a kuya'anka ḏa,
ta lo ma takpa ḏa a ubuta u va.
- ¹⁰ Lanai, n luwa ḏa ta, ama ba tsa azanariya ba,
n kondo ḏa ta e kenle ka atakaci.
- ¹¹ Adama a kaḱi ka va, e, adama a kaḱi ka va, ḏa n ya'in ili i nampa.
Nini dai n kukaṣukpa kula ku va ku namgba?
Mpa me kupece tsugbayin tsu va n vuza ba.
- ¹² <<Panaka mu, avu Yakubu,
n Isaraila, avu na n dekei.
Mpa ḏa,
mpa ḏa ugiti, mpa ḏa kpamu ukocishi.
- ¹³ Ekiye a va a ḏa a varai kumi ka aduniyan,
ḏa kukiye ku usingai ku va ku poloi gadi,
n deke le baci
a tsu uta ta kata a shamgba kobolo.

14 <<Tawai kobolo dem vu da, kata i pana.
Kamali ke ne ka i ka sa'wai kudansa ili i nampa?

Mpa Vuzavaguđu n ciga yi ta,
wi ta a kushatangu ulinga u ni a Babila,
kukiye ku ni ki ta o kokpo tsurala n aza a Babila.

15 Mpa, Vuzavaguđu n dansa ta,
mayu, mpa da n dekei ni.

Mi ta a kutawa n ayi,
kata ta na u shatangu ili na u cigai kuya'an.

16 Tawai devu nu mpa kata i pana ukuna u nampa.
<<Ali n kadanshi ka na n gitai kuya'an n ya'an ka'a usokongi ba,
a ayin a na ili i nanlo i ya'in mpa mi ta de.>>

Gogo na ta na Vuzavaguđu Kashile u suku mu ta,
kobolo n ayinviki a singai a ni.

17 Ili i na Vuzavaguđu u danai i da na,
Kashibi ka da, Vuza cida vi Isaraila.
<<Mpa da Vuzavaguđu Kashile ka da
vuza na u tsu yotsongu da i na i ga'in da,
ayi na u tsu tonon ada a uye u na i kuwala.

18 Ishi baci i yeve da i zukai mayin n wila u va,
matana ma da mi ishi ta o kokpo an kuyene,
kata usubi u da feu wo okpo tsa abau a mala.

19 Muku n nu mi ishi ta o kokpo tsu kayala,
kata ntsukaya n nu tamkpamu mo okpo tsu ushen wi ili i kashina i ni,
ula e le a kusa'wa kuya'an utakpi ba,
ko a ya'an ulangashi wa va.>>

20 Utai punu a Babila,
sumai i kasukpa aza a Kaldiya.
Salai kakuna ka nampa m mazanga ma kaca'a,
kata i dansa ka'a.
Suki ka'a da'in a uteku wa aduniyan,
i dana, <<Vuzavaguđu u shiba ta kagbashi ka ni Yakubu.>>

21 Ele a pana kakuli ko yoku a ayin a na Vuzavaguđu u tonoi n ele e meremune ba,
u zuwai mini mu utai le a kakpanlai,
u bosoi kakpanlai ka
da mini mu utai punu.

22 Da Vuzavaguđu u danai, <<Vuza va asuvawuya wa kuciya matana ba.>>

49

Kagbashi ka Vuzavaguđu

1 Panakai mu, ada aza a kakina ka mala,
panai kakuna ka nampa, ada na yi a mpulu.
Vuzavaguđu u ne'e mu ta kula mpa punu bi'i a katsuma,
u deke ta kula ku va ayin a na mpa bi'i merebu.

2 Da u bonokoi una u va tsu kotokobi ka alyu,

u sokongi mu a kululu ku kukiye ku ni,
u gboroi mu tsu kaya

da u foboi mu a majiki ma ni.

³ Da u danai mu, <<Avu da kagbashi ka va,
Isaraila, wa nu u da n kuciya tsugbayin.>>

⁴ Ama da n danai, <<N ya'an ta ulinga u gbani,
n langasai utsura u va gbani babu ili i yoku.

Ama n ya'an ta i da adama a Vuzavaguđu,
katsupu ka va kpamu e ekiye a Kashile.

⁵ Da gogo na Vuzavaguđu u danai,
ayi na u ya'in mu ali mpa bi'i katsuma adama a na mo okpo kagbashi ka ni,
ciya m bonoko n Yakubu wa ni,
kata aza a Isaraila o bolongu wa ni.

Adama a na n ciya ta tsugbayin a ashi a Vuzavaguđu,
Kashile ka va ka'a katsura ka va,

⁶ da u danai,
<<Avu kagbashi ka va ka'a vi koci ba, ka na ka kudangusa kumaci ku Yakubu,
kata vu bonoko n uma a Isaraila a na a buwai.

Ama mi ta kpamu a kuzuwa wu vo okpo kutashi ka aza kayimbi,
adama a na wishu u va u bana ali a uteku wa aduniyan.>>

⁷ Na da ili i na Vuzavaguđu u danai,
kashibi ka aza a Isaraila n aza a cida a ni,
vuza na uma a iwain da aduniyan kpamu o goyoi,
u vuza na wi kagbashi ko ngono,

<<Ngono mi ta e kene wu kata a danga kashani, e neke wu tsugbayin,
muku mu ngono mi ta e kene wu kata a kudanku wu a idika
adama a Vuzavaguđu, vuza na wi n kasingai,
vuza cida vi Isaraila ayi da u zagbai nu.>>

Uboni wu muku mi Isaraila

⁸ Na da ili i na Vuzavaguđu u danai,

<<A ayin a kasingai mi ta e kuneke da wu ushuki,

kata a ayin a wishu m banka da,
mi ta a kuka da

kata n zuwa da yo okpo ci ili yu uzuwakpani a kubana a ubuta u uma,
kata m bonoko idika ya kpamu derere

ali m bono m peceke aza a idika ya idika i le kpamu i na yi ishi agali,

⁹ n dana agbashi, <Utai pulai>

aza a na i a kayimbi,

<Tawai e keteshe>

I ta a kulya'a ali a cuwa a uye u na a kuwala dem,

kata kpamu o doku a ciya i na a kulya'a a ubuta wu nsasan feu.

¹⁰ Kambulu n kakuli ki a kuka le ba,
usufukpi u kanna n u wunlai u kuka le ba.

Vuza na wi a kupana asuvayali e le wi ta a kulana le,
kata u tono n ele a ubuta u mini dem.

¹¹ <<Mi ta a kuya'an uye a ubuta wu nsasan n va raka,
kata kpamu m bonoko uye u gbayin u danga gadi.

¹² Lana, ili i nampa yi ta a kuta a mpulu,
a idika yu ubon u gadi n kalivi,

ali n na ɗe da'in a idika i Sini.>>

13 Ya'in ishipa, aɗa gaɗi,

ya'in mazanga, aɗa aduniyan,

bosongi ishipa aɗa nsasan.

Adama a na Vuzavaguɗu u neke ta uma a ni kadanshi ku uremi u kaɗu,
wi ta kpamu a kupana asuvayali a uma a ni a na i a atakaci.

14 Ama ɗa uma a Sihiyona a danai,

<<Vuzavaguɗu u vakangu mu ta, u cinukpa ta nu mpa.>>

15 <<Kamaci ki ta a kucinukpa m maku ma na wi e kune'e mani

ali u kpaɗa kupana asuvayali a maku ma na u matsai va?

Ko vuka va wi baci a kucinukpa,

mpa mi a kucinukpa n aɗa ba.

16 Lana, n dana wu ta a kataka ke kukiye ka va,

nshilya n nu mi ta wa va ali sai uteku n uteku.

17 Aza a na a ma'asakai nu i ta a kuya'an ulinga wa gogo'o,

a la'a aza a na a langasai nu, kata aza a na a langasai nu a laza.

18 Bayuwa ashi a nu kata vu lana akambu dem,

uma a nu raka o bolongu kata a tawa wa nu.

Vuzavaguɗu u danai, <<Tsu na de mi n wuma na, vi ta a kukaɓangu le e

kudeku a na ucanuku wo ogoni,

vi ta a ku'uka le tsu vuka vu savu.

19 Ko a na wo okpoi a langasa ta idika i nu,

ɗa i ɗa yo okpoi agali,

i ɗa yi ta a kutawa ya shana n uma a nu,

kata aza a na a yawakai nu uteku a shamgba da'in n avu.

20 Muku n nu n na a matsai a ubuta wu ugbashi i ta o kubono

kata a dana wu a atsuvu,

<<Ubuta u nampa u gusa tsu ta,

doku tsu ubuta u na tsa kudasangu.>

21 Kata vu dana n kaɗu ka nu,

<Yayi u nekei mu ntsukaya n nampa dem?

Adama a na muku n va n abundai n ya'an ta wuni,

ɗa a ɗikai aza a na a buwai a bankai ugbashi. A kasukpai mu na gbaɗa.

Te ɗai tamkpamu uma a nampa a utai?

Yayi u matsai muku n nampa?

Yayi u kumgbasakai mu ele?> >>

22 Ili i na Vuzavaguɗu Mala'imili u danai i ɗaɗa na.

<<Lana, mi ta e kudeke aduniyan n kukiye,

kata n dengusa urotu u kakashi u va a ubuta u uma,

i ta a kutuka ɗa m muku mo olobo n ɗa wobongi e ekiye,

kata a canuku muku mi nkere n ɗa a avangatsu e le.

23 Ngono mi ta o kokpo ɗa ishekpu i na i kulana ɗa,

kata ngono ma amaci n le mo okpo inakpu i ɗa i na i kuwo'o ɗa.

I ta a kukudanku ɗa ali a idika

kata e pede kubuta ku na ki e ene a ɗa.

Nannai ɗa i kuyeve a na mpa ɗa Vuzavaguɗu,

aza a na e keɗei apa'a e le a kutawa wa va, a kuya'an wono ba.>>

- 24 Yayi wa kufuɗa kisa ucanuku u na a purai gbani a ubuta u kuvon e ekiye o kovonshi,
 ko wi isa uma na e remei a ubuta u kuvon e ekiye o mogono ma asuvawuya?
- 25 Ama ili i na Vuzavaguɗu u danai i ɗaɗa na,
 <<Mayu, aza a na e remei a ubuta wu ugbashi mi ta a kisa le e ekiye o kovonshi,
 kata ucanuku u na a purai gbani a ubuta u kuvon m bonoko le n u ɗa.
 Mi ta a kushilika n aza a na a shilikai n aɗa,
 kata mi isa muku n ɗa.
- 26 Mi ta a kuzuwa irala i ɗa i takumasanai,
 i ta o kuso'o mpasa n le, tsu na a ci ya'an m mara.
 Kata aduniyan raka e yeve a na
 mpa ɗa vuzavaguɗu kishi ka ɗa,
 n Kashibi ka ɗa, Ubangari vi Isaraila.>>

50

Unushi wa aza a Isaraila n kagbashi ka mariki

- 1 Ili i na Vuzavaguɗu u danai i ɗa na,
 <<Te dai katakarda ku upeci u yolo ka anayu,
 ka na n danai n kasukpai ta?
 Ko u vuza vu kutan vu va ve ne dai
 n dengei wu ta?
 Adama a unushi u ɗa n dengei ɗa,
 adama a kawuya ka ɗa ɗa n lokoi anakpa a ɗa.
- 2 <<Ana n tawai yidai i zuwai ɗa m kpaɗai kucina vuza ɗe?
 Ana n dekei yidai ɗa vuza u kpaɗai kuya'an lo a na wa kushuku?
 Kukiye ku va kugusa ta ali ɗa ka kukpaɗa kushiba uma a?
 Ko ta na ku namba utsura u na ka kisa vuza? Lana,
 n ubarangi u va koci ɗa n dekpetsengi mala,
 m bonokoi ndolu ubuta u deku,
 adan e le a shamai adama a unambi u mini,
 ɗa a kuwai n kakuli ali ɗa a shamai.
- 3 M palai gadi n kayimbi,
 ɗa n ya'ankai ni ili i kupalaka kaci ka ni m motogu mu unambukatsuma.>>
- 4 Vuzavaguɗu Mala'imili u neke mu ta kadanshi ku ugboji,
 adama a na n yeve kadanshi ko kudokusu uma kaɗu ka na ko kubanka aza a na i
 babu utsura.
 Usana lakam u tsu jimgbasa mu ta
 atsuvu a va ciya m pana tsa aza a na a ciyai uyotsongi.
- 5 Vuzavaguɗu Kashile u bayuwa ta atsuvu a va,
 n ya'an ugbamukaci kpamu ba,
 m kpatala feu kucina ba.
- 6 N neke ta kucina ku va a ubuta wa aza a na i a kulapa mu,
 n nekei nguji n va kpamu a ubuta wa aza a na i o kurono ntsaka n va.
 Mpa ta na m kpatala ashi a va a ubuta
 wa aza a na i a kushikasa mu n a jirakai mu ntsan ba.
- 7 Adama na Vuzavaguɗu Mala'imili u tsu banka mu ta,
 mpa mi a kuciya kugoyi ba.
 Adama a nannai n shikpa ta ashi a va tsu katali,
 n yeve ta ta na mi a kuya'an wono ba.
- 8 Ayi na u nekei mu ubaruwi wi ta lo devu.

Yayi u kugbaga mu n kavama?
 Ya'an n tsu kondonoi ce ene.
 Anan yayi aza a nsata a va?
 kasukpa wu uta na devu nu mpa.
⁹ Lana, Vuzavaguđu Mala'imili wi ta kobolo nu mpa.
 Yayi u kudana mi ta n unushi?
 I ta a kushama raka tsa akashi,
 kata azun a takuma le raka.
¹⁰ Yayi a katsuma ka da wi a kupana wovon u Vuzavaguđu
 da kpamu wi a kupana kalakatsu ka kagbashi ka ni?
 Ya'an ayi na wi a nwalu a kayimbi
 babu kutashi,
 u zuwaka kula ku Vuzavaguđu katsura,
 kata kpamu u bonoko amiki a ni u Kashile ka ni.
¹¹ Ama lanai, ada raka vu na i tsu tasuku akina,
 kata i zamaka kaci ka da nkuni n na mi a kulala n kutashi,
 walai a ubuta u kutashi ka akina ku da
 kobolo n kutashi ku nkuni ku na i zamai,
 ili i na i kuciya wa va i da na.
 Yi ta a kuyikpa a katsuma ka atakaci a gbani-gbani.

51

Wishi u Sihiyona u na u kukpada kukotso

¹ <<Panakai mu, ada vu na yi a kuguva kasingai,
 da kpamu yi a kulansa Vuzavaguđu,
 lanai a kakpanlai ka na e she'wei da
 kobolo n ubuta u katamba u na a gayai da.
² Indanai Ibirahi eshekpu a da,
 kobolo n Saratu ayi na u matsai da.
 A ayin a na n dekei ni wi m maku ba,
 ama da n zuwakai ni unasingai da n doku n zuwai kumaci ku ni ku yimkpai n
 kabundai.
³ Adama a na Vuzavaguđu wi ta e kuneke Sihiyona kadanshi ku uremi u kadu
 kata kpamu wi indana agali a ni raka n asuvayali,
 u bonoko kakamba ka ni tsu Adini,
 akamba a ni o bono tsu kashina ka Vuzavaguđu.
 A kuciya ta mazanga n izoshi wa ni,
 kobolo n kucikpa ali n ishipa.
⁴ <<Panakai mu uma a va,
 kata i zuwaka mu atsuvu, ada aduniyan a va,
 adama a na mi ta e kuneke wila,
 kata n zuwa kasingai ka va ko okpo kutashi a ubuta u uma.
⁵ Usubi u va wi ta lo a kuyawa devu m moloko,
 wishu u va wi ta lo a uye a kutawa,
 obolu a utsura a va i ta a kutuka aduniyan n kasingai.
 Aza a na i idashi a kakina ka mini i ta e kukede apa'a wa va,
 kata kpamu a vana obolu a utsura a va.
⁶ Dengusai ashi a da gadi zuva,
 kata yi inda daka vi idika,

adama a na gaḏi wi ta a kupuwanka tsu kanga,
 kaṭa idika i shama tsu kakashi,
 kaṭa aza a na i o kuyongo punu a kuwa tsa ayun.
 Ama wi ishi u va wi o kukotso ba,
 usubi u va feu wo kokpo uye ba.

7 <<Panakai mu, aḏa vu na i yevei kasingai,
 aḏa aza na yi n wila u va a aḏu a ḏa,
 Kaṭa i pana wovon wu ujari u uma ba
 ko wovon wi ishikushi i le ba.
 8 Adama a na kayan ki ta a kutakuma le tsu kuminya,
 kaṭa okpoḏou o sovo le o okpo an tsugbere,
 ama usubi u va wi o kukotso ba,
 wishu u va feu wi ta o kuyongo ko wannai.>>

9 Jimgba, jimgba, Vuzavagudu, dengusa obolu a nu n utsura,
 ḏanga tsu ayin cau,
 tsu na ili yi ishi n tsumani.
 Avu ḏa vu gbatyai Rahapu miri-miri ba,
 yayi u gbatyasai kaḏi ka nanlo ka?
 10 Avu ḏa vu dekpētengi mala ma ba,
 mini ma na mi n ugavi kau,
 yayi u ya'in uye punu a mala mu ugavi
 adama a na aza a na a ciyai ushibi a pasa punu?
 11 Kaṭa aza a na a ciyai wishu u Vuzavagudu o bono.
 I ta a ku'uwa a Sihiyona n ishipa,
 mazanga ma babu kukotso mi ta o kokpo le tso oroliko.
 Uyo m maṭana mi ta a kutawa we le,
 kaṭa unamgbukatsuma n unambi u mazanga u kotso.

12 <<Mpa ḏa vuza na n tsu dokusu wu kaḏu utsura,
 avu ḏa ya vu pana wovon u vuza na wi a kukuwa,
 umaci u vuma u na wi uya'in tsu mita?

13 Ali ḏa vu cinukpai n Vuzavagudu, Vuza na u ya'in nu,
 ayi na u barukpai gaḏi
 ḏa kpamu u varai kumi ka aduniyan,
 ḏa vi a kulya'a kelime n kupana wovon ali a kanna kaḃala
 adama a wupa u vuza gbani-gbani,
 vuza na u zuwai ḏe kaḏi ka ni a uye u na u kukuwa?
 Ama te ḏai bi'i wupa u vuza gbani-gbani wa wi?

14 Aza a na i a kutakacika i ta a kuya'an ubaruwi gogo'o,
 i ta a kuya'an ayin a abundai n wuma
 kaṭa kpamu a lya'a ilikulya i na a cikalai.

15 Adama a na mpa ḏa Vuzavagudu Kaḥile ka nu,
 vuza na u tsu vura mala kaṭa abau a ni a shida,
 Vuzavagudu Mala'imili ḏa kula ku va.

16 Mpa n zuwa ta kadanshi ka va punu a una u nu,
 ḏa m palai nu n kululu ku kukiye ku va.

Mpa na n ya'in gaḏi
 ḏa kpamu n varai kumi ka aduniyan,
 ayi na u danai Sihiyona, <Aḏa ḏa uma a va.> >>

- 17 Jimgbai, jimgbai,
 Dengā kashani, avu Urushelima,
 avu na vu sol'i de e kukiye ku Vuzavagudu,
 moko ma wupa mā ni,
 avu na vu sol'i ali vi tenel'i
 kebeletsu ka na ka tsu zuwa uma ma maka le.
- 18 A kātsuma ka limata i nu
 babu vuza te vu na u buwai a na wa kinda wu,
 muku n na vu wol'i dem
 babu kpamu vuza te vu na u kuḃana yi kukiye a kātsuma ke le
- 19 Ili i re i nampa ya i tawā ta wā nu,
 yayi u kudokusu wu utsura u kaḃu?
 Kulāḡaṣu m munuka, n kambulu n kuvon,
 yayi u kudokusu wu utsura u kaḃu?
- 20 Muku n nu n lima ta,
 a vaku ta a nsanji mu uye dem,
 tsu mere'en ma na mazai a bilili,
 i ta tukpa n wupa u Vuzavagudu,
 n Ūbarangi u Kaṣhile ka ḃa.
- 21 Adama a nannai pana ukuna u nampa, aḃa na i ci ya'an kagbanigbani,
 yo okpoi oso'i ama ba kuso'o ku mara ba.
- 22 Na ḃa ili i na Vuzavagudu Mala'imili u danai,
 Kaṣhile ka ḃa ka na ko tsu folono adama a uma a ni u danai,
 <<Lana, n takpa ta ka'a ekiye a nu
 matan ma na ma tsu zuwa vo okpo adanshi mara ma maka wu ta va,
 kebeletsu ka wupa u va ka na vi ishi
 o kuso'o va ka buwa ba.
- 23 Mi ta a kukucukpa ma zuwa matan ma e ekiye a aza a na i a kutakacika wu,
 aza na a danai nu,
 <Kudangu adama a na tsu wala gaḃi vu nu.>
 Da ta na vu zuwai kokondo ka nu ci idika,
 tsu uye adama a na uma a wala.>>

52

Vuzavagudu wi ta a kisa Urushelima

- 1 Jimgba, jimgba, avu Sihiyona,
 zuwa utsura,
 uka ntogu n singai n nu,
 avu Urushelima likuci i ciḃa.
 Adama a na babu vuza na u kudoku wa tawā wā nu
 babu ukidfi u kavaja ko n unata.
- 2 Kaḃaṣa kubuta ki ikyamba ku ḃa
 kaṣa vu ḃanga vu ḃaṣangu, avu Urushelima,
 Shikpa kawin ka na ki e kudeku ku nu,
 avu Sihiyona kagbashi.
- 3 Adama a na i na Vuzavagudu u danai i ḃa na,
 <<Gbani ḃa e dengei nu,
 gbani ḃa kpamu a kushiba wu babu ikebe.>>
- 4 Na ḃa ili i na Vuzavagudu Kaṣhile ka danai,
 <<N ugiti uma a va a bana ta a Masar adama a na a ḃaṣangu de,
 ḃa aza a Asiriya a tawai a takacikai le gbani.
- 5 Da Vuzavagudu we ecei <<Gogo na yidaḡ mi n i ḃa punu na>>?

- Me enei a dīkai uma a va gbani,
 ɗa kpamu aza a na i a kulya'a tsugono we le
 a kanai kuya'anka le maƙan,>> u doku u danai,
 <<Da kpamu a kanai kugoyo kula ku va a kanna dem.
⁶ Adama a nannai uma a va i ta e kuyeve kula ku va.
 Adama a nannai a kanna ka nanlo i ta e kuyeve
 a na mpa ɗa mi a kadanshi,
 mayun, mpa ɗa na.>>
⁷ Indana bi'i tsu na wi n uga'in a gaɗi vu nsasan,
 ene a aza a na i a kutawa n arabali a singai,
 aza a na a kusala arabali a matana.
 U salai ukuna wu ulya'i
 ɗa kpamu u salai ukuna u wishi,
 ayi na u danai Sihiyona,
 <<Kashile ka ɗa mogono ma'a.>>
⁸ Panai, aza kindi a nu a dengusa ta alakatsu e le
 kobolo ɗa a ya'in ishipa i mazanga.
 Ayin a na baci Vuzavaguɗu u bonoi a Sihiyona,
 i ta e kene yi n ashi e le.
⁹ Bosongi ishipa i mazanga kobolo,
 aɗa agali a na i a Urushelima,
 adama a na Vuzavaguɗu u neke ta ɗe uma a ni kadanshi ku udokushi wa aɗu,
 ayi u shiba ta ɗe Urushelima.
¹⁰ Vuzavaguɗu wi ta a kubarukpa ekiye a cida a ni
 e kelime ka ashi a aduniyan dem,
 kaɗa uteku wa aduniyan raka we ene
 wishi u Kashile ka tsu.
¹¹ Lazai, lazai, utai punu ɗe,
 kaɗa i sa'wa ili yu unata ba,
 utai punu wa ni kaɗa yo okpo cida,
 aɗa vu na i dīkai ucanuku u Vuzavaguɗu.
¹² Adama a na aɗa yi a kuta m moloko ba,
 ko kpamu n iladi ba,
 adama na Vuzavaguɗu wi ta a kuwala kelime ka ɗa,
 kaɗa Kashile ki Isaraila ke gebemgu ɗa kucina.
¹³ Lanai, kagbashi ka va ki ta a kuya'an ulinga n ugboji,
 wi ta a kuciya ucikpi n tsugbayin tsu gbangam.
¹⁴ Ama tsu na uma n aɓundei i a kuya'an mereve adama a ni.
 Wuti u ni tsu vuma u saba'a ta, u doku u yotso vuza kpamu ba,
 vi o kudoku ve yeve yi a na vuma ɗa wi kpamu ba,
¹⁵ ta u kuzuwa uma a aduniyan n aɓundai a rikpa nannai,
 kaɗa ngono m paɗa una u le bini adama a ni.
 Adama a na ili i na kaɗa a sa'wai kudana le ba, i ta e kene i ɗa,
 i na kpamu a sa'wai kupana ba, e yeve i ɗa.

53

- ¹ Yayi wu ushuki n ili i na tsu panai?
 U yayi kpamu Vuzavaguɗu u yotsongi kukiye ku utsura ku ni?
² Adama a na u gbonguro ta a ubuta u Vuzavaguɗu ci ili i na i topoi usavu,
 tsu karalu ka na kuta i idika i ɗekpu.

Wi n tsuloboi ko n tsugbayin a na tso bonoko asuvu a tsu wa ni ba,
babu uga'in u na wi n u da u na u kuzuwa ci cikala yi.

³ Da uma o goyoi ni da kpamu a iwain ni,
vuma vu unambukatsuma kobolo n ukiwani wa atakaci.

Tsu zuwakai ni kucina da tsu tonoi a uye u yoku,
o goyoi ni ama a tsu ci kebece n ayi ba.

⁴ Mayun da, u dika ta mmala n tsu
n unambgi u katsuma u tsu,
ama da a tsu ci sheshei tsu danai atakaci a ni ta a utai u Kashile,
atakaci adama a unushi u ni.

⁵ Ama da u ciyai usovi adama a kawuya ka tsu,
u ciyai ufori adama a unushi u tsu.
Atakaci a na a tukai tsu m matana ta a utai wa ni,
n adama a usan u ni u da da tsu potsoi.

⁶ Raka vu tsu ci ta tsu nkyon n na n tambalukpai,
da yaba dem u kanai uye u ni,
da Vuzavaguđu u nekei ni
amiki a unushi u tsu dem.

⁷ E nekei ni a takacikai, da a gbarai ni,
ama n nannai dem u bayuwa una u ni ba,
a lazai n ayi tsu magiri ma na i a kubanka a ubuta u kukida,
n tsu malala ma na o poloi bini a ubuta wa apuwanci,
u bayuwa una u ni ba.

⁸ N atakaci kobolo n afada da a lazai n ayi,
yayi u kuya'an kadanshi ka ntsukaya n ni?
Adama na a takpa yi ta punu a katsuma ki idika i wuma,
ama da a galai ni adama a unushi u uma a va.

⁹ U sa'wa kuya'anka vuza ili i gbani-gbani ba,
Ko kadanshi ka gbani-gbani ka sa'wa kuta una u ni ba,
a zuwai ni a kasaun ka vuza vu uciyi,
da a cidangi ni tsu vuza vu magalaka.

¹⁰ N nannai dem, ucikali u Vuzavaguđu a da ciya u takacika yi, kata u zuwa yi
unambukatsuma.

Ko an Vuzavaguđu u bonokoi wuma u ni kune'e ku unushi,
wi ta e kene ntsukaya n ni kata u doku ayin a wuma u ni,
kata ofobuso a singai a Vuzavaguđu o yongo e ekiye a ni.

¹¹ Ayin a na baci atakaci a kađu a ni a lazai,
wi ta e kene kutashi ku wuma kata u pana uyo,
n kuyeve ku ni kagbashi ku usubi ka va ki ta a kisa uma n abundai,
kata kpamu u canuku amiki a unushi e le raka.

¹² Adama a nannai mi ta e kuneke yi ugboku a katsuma ku u gbayin,
kata u pece i na a purai gbani kobolo n aza a utsura a,
adama a na u neke ta wuma u ni adama a na u kuwa,
da kpamu e kecei ni a katsuma ka aza a ugbamukaci.
Adama a na u dika ta unushi u uma n abundai,
da kpamu u ya'in kavasa adama a aza a ugbamukaci wa.

54

Tsugbayin tsu Urushelima tsu na ci kelime

¹ Vuzavaguḏu u danai, <<Ya'an ishipa avu madari ma vuka,
avu na kaṭa vu sa'wai kumatsa maku ba,

bosongu vishipa kaṭa vu orukpo adama a mazanga,
avu na vu sa'wai aganda a limata ba,

adama a na kabundai ka muku n vuka vu na vi madari
ki ta a kula'a ka vuka vu na vi n vali.>>

² <<Doku kabanga ka mavali ka nu,
barukpa akashi a utsutsu o doku a ya'an wanshi.

Kaṭa vu shikpa aguta a a ya'an utsura mayin,
vu dokusu awin a ya'an ugadi,
vu dokusu le utsura.

³ Adama a na vi ta a kukara'a a ubuta dem usingai n ugula feu,
kaṭa ntsukaya n nu n kana idika kakau
ali a dasangu punu a likuci i na yo okpoi de agali.

⁴ <<Kaṭa vu pana wovon ba, vi a kuya'an feu wono ba.

Kaṭa vu pana wovon ba, babu ili i wono i na i kutawa wu kpamu.

Vo kudoku va ciba n ili i wono i na vi ya'ansai a ayin a na vi kadangani ba,

kobolo n unambbukatsuma u na kpamu vi ishi n u da a ayin a na vi ishi babu vali.

⁵ Adama a na Vuza na u ya'in nu ayi da vali nu,
kula ku ni ku da Vuzavaguḏu Mala'imili.

Vuza Cida vi Isaraila ayi da u shibai nu,
ayi da e ci deke Kashile ka aduniyan raka.

⁶ Vuzavaguḏu wi ta e kudeke wu u bonoko,
tsu vuka vu na o lokoi da a kasukpai ni n unambbukatsuma
tsu vuka vu na vali vi ni vu lokoi,
a ayin o yolo i savu i ni,>>

⁷ <<M megeshe kenu n loko wu ta,
ama n asuvayali a gbayin mi ta o kubonoko wu.

⁸ Vuzavaguḏu Kashibi ka da u danai,
a katsuma ka wupa wa abundai da m padai bini ali megeshe kenu,
ama n ucigi u babu kukotso

mi ta a kupana asuvayali a nu.>> Vuzavaguḏu da u dansai vuza na u shibai da.

⁹ <<N tsu va na wi ta derere n tsu ayin a Nufu,
ana n kucinai n danai, mini ma ayin a Nufu mi o kudoku kupala aduniyan ba.

Adama a nannai gogo na n cucina ta mi o kudoku kuya'an wupa n avu ba,
mi kpamu o kudoku kudansaka wu ba.

¹⁰ Ko nsansa m puwanka
kaṭa kpamu aginda a muda,
ama ucigi u gbangam u va wi o kukotso wa nu ba,
uzuwakpani u matana u va vuza wa kutakpa u da ba,>>
Vuzavaguḏu vu na wi a kupana asuvayali a nu u danai.

¹¹ Vuzavaguḏu u danai, <<Avu Urushelima, likuci i na yi o kuso'o atakaci n wunlai u
mini ma atali, babu vuza na u kuya'an wu kadanshi ku uremi u kaḏu,
mi ta a kuvarasaka kuma'a ku nu n atali a singai.

¹² Mi ta a kuma'a nshilya n nu n atali a langu-langu,

utsutsu u nu kpamu n atali a na i tsa atamba,
nshilya m kpa'a kpamu n atali a na o yotsoi yaza.

¹³ Vuzavaguḏu wi ta a kuya'an ka muku n nu ra ka kuyotsongusu,
maṭaṇa ma gbayin mi ta a kutawa u muku n nu.

¹⁴ N kasingai kobolo n ka mayun da vo ku yonko,
kata kpamu kawuya ka ya'an da'angi n avu,
vi a kupana wovon wi ili ba,
i ta a kutakpa ka kagbanigbani a banka da'angi,
ki a kuyawa devu n avu ba.

¹⁵ Vuza na baci u kumbai nu n vishili, na lo kusheshe ku va ku da ba,
vuza na baci u kumbai nu wi ta o kubono wo kokpo n wono.

¹⁶ <<Lana, Mpa da vuza na n ya'in kawakana

ka na ka tsu fala akina ali a tasa,
kata u yuma ucanuku u munuka adama a ulinga u le.

Mpa da kpamu vuza na u ya'in kalangashi adama a na u langasa,

¹⁷ Vuzavaguḏu u danai, babu ucanuku u munuka u na a kuya'an adama a da kata
u da u lya'a da,

kata kpamu i bayangu kelentsu dem ka na ka kubanka da nu nsata.

Na va dada agadu a kagbashi ka Vuzavaguḏu,
dada kpamu wishi u na wu utai wa va.>>

55

Ubaniki u Vuzavaguḏu adama a wishi

¹ <<Tawai, yaba dem vu na wi a kupana kakuli,
tawai a ubuta u mini,
vuza na baci de dem wi n ikebe ba,
u tawa, u tsula ili kata u lya'a.

Tawai, i gasa makyan m mani
babu ikebe ko babu katsupu.

² Yidai i zuwai da i langasai ikebe i da a ubuta wi ili i na yi ilikulya ba,
adama a yidai yi a kulangasa ikebe i katsupu i da a ubuta wi ili i na yi a kuciya
punu ili ba?

Panakai mu mayin, lya'i ili i singai,
kata i banka wuma u da n ilikulya'a i singai.

³ Zuwakai mu atsuvu kata i tawa wa va,
panakai mu, adama a na wuma u da u yongo lo.

Mi ta a kuya'an uzuwakpani n ada u na u kupaḏa kukotso,
mi ta e kuneke da ucigi u mayun u na u tsu kpaḏa kukotso tsu na n ya'ankai
Dawuda.

⁴ Lanai, n zuwa yi ta wo okpo maga'an a ubuta u uma,
vuzagbayin n kovonshi ka uma.

⁵ Mayun yi ta e kudeke uma a likuci kakau i na i yevei ba,
kata likuci i na i yevei da ba i suma a kutawa wa da,
adama a Vuzavaguḏu Kashile ka da,
n Vuza Cida va aza a Isaraila,
adama a na ayi da u nekei da tsugbayin.>>

⁶ Lansai Vuzavaguḏu a ayin a na wi kuciya,
dekei ni a makyan ma na wi devu.

⁷ Ya'an vuza gbani-gbani u kasukpa uye u gbani-gbani u ni,
kata vuza na u kpaḏai kusuba u kasukpa feu kusheshe ku ni,

ya'an u bono u tono Vuzavaguđu adama a na u pana asuvayali a ni,
n Kashile ka tsu, ayi na u kucinukpaka le unushi u le bari.

⁸ Vuzavaguđu u danai,

<<Adama a na kusheshe ku va ku dada kusheshe ku da ba, nwalu n da n dada
nwalu n va ba.>>

⁹ <<Uteku tsu na gadi wi da'angi n idika,
ta feu nwalu n va mi da'angi nu nwalu n da nannai,
kusheshe ku va kpamu ku la'a ta kusheshe ku da.

¹⁰ Tsu na mini ma zuva n kutanu ku minimatali
a tsu uta gadi,

ka ta kpamu a kpa da kubono de
sai a tanatangu idika ali i da i tana ka ta i shama,
nannai aza a vica a kuciya kuca a,
ka ta aza a na a kulya'a ilikulya a ciya a lya'a,

¹¹ Ta feu kadanshi ka na ka tsu uta una u va ki nannai,
ka ki o kubono wa va ekiye a aga da ba,
ama ki ta a kushatangu i na n sheshei kuya'an,
ka ta kpamu ka fuda ka ya'an i na n su'uki ni.

¹² Yi ta a kuta m mazanga
ka ta kpamu o tono n ada m matana,

nsasan kobolo n aginda
i ta o kubosongu ishipa a kubana wa nu,
ka ta ndanga n kakamba raka
m basa ekiye e le.

¹³ Ubuta u na wi ishi a kumatsasa awana wi ta o kubono wa matsa mambulu,
ka ta kpamu ubuta u na wi ishi u tsu matsa mataci u bono matsa igebetsu. U da
wi ta a kuya'an kula adama a Vuzavaguđu,
n urotu u na u kuyongo ko wannai,
u na wi kulanga sa ba.>>

56

Unasingai a kubana u uma dem

¹ Na da ili i na Vuzavaguđu u danai,

<<Ya'in kasingai
ka ta kpamu i ya'an ili i na yi derere,
adama a na wishi u va u yawa ta devu,
ka ta ukuna u wishi u va kpamu wu uta e keteshe.

² Unasingai u da a kubana u vuza na u ci ya'an ili i nampa,
ayi na u tsu reme i da n ugbami,
vuza na u ci ya'an ugulani n kanna ka Ashibi ba,
ka ta kpamu u takpa ekiye a ni a ubuta u kuya'an ki ili i gbani-gbani.>>

³ Ka ta komoci ka na ki o kutono Vuzavaguđu ka dansa tsu nampa ba,
<<Mayu Vuzavaguđu wi ta e kupece mu n uma a ni.>>

Ka ta kpamu madari ma vali ma kpa da kudana,
<<Mpa madanga me deku koci.>>

⁴ Na da ili i na Vuzavaguđu u danai.

<<A kubana u madari ma vali, ayi na wi a kulana kanna ka Ashibi ka va mayin,
ayi na u tsu zagba i na i ci ya'anka mu uyo

kàtā kpamu u bānā uzuwakpani u vā derere,
⁵ Mi tā e kuneke le kula punu a kpa'a ku vā
 kàtā ku dā kokpo ili i kucibasa ā ubutā u uma ā vā
 ku na ku la'i ku muku n ali m muku mā āmāci,
 mi tā e kuneke le kula ku kowannai
 ku nā ki o kukotso ba.
⁶ Omoci a na o bonokoi ādū e le ā ubutā u Vuzavaguđu,
 adama a na a ya'anka yi ulinga,
 a ciga kpamu kula ku Vuzavaguđu,
 dā kpamu a cikpai ni,
 vuza na de dem wi ā kubānā kanna ka Ashibi mayin, dā kpamu o kugoyo a dā ba,
 dā kpamu wi e kureme uzuwakpani u vā n utsura,
⁷ ele dā n kubanka a kusan ku cīdā ku vā,
 kàtā kpamu n zuwa le a ya'an māzāngā a kpa'a ka avasa ku vā.
 Kune'e ku kusongu ku le kobolo n alyuka e le
 i tā ā kuciya wishi a katalikalyuka kā vā,
 adama a na kpa'a ku vā uma rākā i tā e kudeke ku dā
 kpa'a ka avasa ku uma rākā.>>
⁸ Vuzavaguđu Mala'imili,
 vuza na u bolongi aza a ugbashi a Isaraila u danai,
 <<Mi tā o kudoku mo bolonku le uma o yoku
 kau n aza a na m bolongi dē.>>

Nsata n Kashile a kubana wa aza a kawuya

⁹ Tāwaj rākā ādā nnama n kakamba,
 tāwaj rākā ādā nnama n kutsun. Tāwaj i kpatara uma ā vā.
¹⁰ Aza a kindi a Isaraila ayimba ā dā,
 rākā vi le i n kuyeve ba,
 nshe'e n kabini n dā i,
 a ci ya'an wali ba,
 o ci yongo tā ucigi wa alavu kau,
 sai alatani a dā o ci yongo a kuya'an.
¹¹ Ele nshe'e n dā n na mi n kutsan kau,
 ili i ci yawa le ba.
 Ele ngubi n dā n na mi n unambi u kuyeve,
 yaba dem vu le u batsai a uye u ni,
 yaba dem vu le ā kulansa i na i ku'uwa yi.
¹² Yaba dem u danai, <<Tāwaj, ya'an ci ciya mārā,
 ya'an kpamu tsu so'o kàtā ma maka tsu.
 Kàtā kpamu mkpa tsu doku ci ya'an nannai ali
 u la'a tsu nanlo.>>

57

¹ Vuma vu usubi u tsu geshe ba,
 ama babu vuza na u kebecei,
 ā purā tā aza a usubi rākā,
 ama babu vuza na u yevei.
 Mayun a ya'an tā nannai
 adama a na e pece le ā ubutā u kuya'an ka gbani-gbani.
² Aza a na a walai derere i tā o
 kuyongo m matana,
 i tā kpamu ā kuciya wuvuki a ayin a na baci ā kuwaj.

- 3 <<Ama aḏa tawai na,
aḏa muku mo olobo mo oboci, aḏa ntsukaya ma aza a tsugbani kobolo n
ashakanlai.
- 4 Yayi yo o kuzo'osoko?
Yayi i bayuwakai una ḏa kpamu
yi a kumedeke una?
Ashe aḏa muku mu ugbamukaci n ḏa yi ba?
Kumaci ka aza a a'uwa?
- 5 Yi a kucikpa amali a ḏa m mali ma gbani-gbani
asuvu a ndanga n oku kobolo n ubuta wu ndanga n na n kimbai dem,
ḏa i kidai muku n ḏa
punu a ara'a n angu a akpanlai.
- 6 Vi dikai atali a ugbori a kara'a ḏa vu bonokoi a ḏa amali o kutono a nu,
ele ḏa i na vi ciyai.
Mayu, we le u ḏa i nekei kune'e ki ili kuso'o
kobolo n kune'e ki ili i kashina.
ḏa i kudana m pana uyo'o ba?
- 7 Gadi de zuva a kusan ku leku ḏa vu poloi de kajiba ka nu,
ḏa vu banai de a ubuta wa adama a na vi ya'an alyuka a nu.
- 8 A kucina ku utsutsu u nu kobolo n iga'in a utsutsu a nu a
ḏa vu zuwai de urotu wa amali a nu dem.
Vu kasukpai mu ḏa vu vaki a kajiba kobolo n amali a unata a nanlo,
ḏa vu nekei kaḏu ka nu we le,
ḏa vi yongoi a kucikalasa
vi inda ciyampa ci le.
- 9 Vu banai u kamali Moleki m mani'in ma zaitu
ḏa kpamu vu doki ili i magulani i nu.
Vu suki alingata a nu da'in,
ḏa avu a kaci ka nu vu cipai a ubuta wa asaun.
- 10 Vo o'usoi kaci ka nu n ukuna u kutoni u nu dem,
ama vu dana, <Mo o'wo ta ba>
Vu ciyakai kaci ka nu utsura u savu,
ḏaḏa ta na vu kpadai kukasukpa.
- 11 <<U yayi vi e kuje'eke ikyamba n wovon,
ali ḏa vi ya'ankai mu a'uwa,
ḏa kpamu vi cinukpai nu mpa
ḏa vu kpadai kuciba nu mpa.
Adama a na n ya'an ta megeshe mpa bini?
i ḏaḏa i zuwai ḏa i kpadai kupana wovon u va?
- 12 Mi ta a ku utaka usubi u nu n i na vi ya'ansai e keteshe,
ama i ḏa yi o kudoku wu ili ba.
- 13 Ayin a na baci vu lapai una adama a ubanki,
ya'an amali a na vu bolongi va a isa wu.
Wunlai wi ta a dika le raka,
kata ayinviki feu a purangu le.
Ama ayi na u lansa ubuta u kushedeku wa va,
wi ta a kuka idika ya yo okpo i ni
kata kpamu wo okpo vuza na u kuka kusan ku cida ku va.>>

Kashile ka cinukpakai aza unushi

¹⁴ Kashile ka danai,

<<Lapulai, lapulai, lapulai uye mayin.

Takpai aguli a na i lo a uye u uma a va dem.>>

¹⁵ Na da ili i na vuza na wi adangashile n ucikpi,
ayi na wi n wuma ko wannai, vuza na kula ku ni ki cida u danai.

<<Mi ta idashi na gadi n ubuta u cida,
kobolo kpamu n uma a na i n ka du yuwu babu aradi,
adama a na n zuwa aza a na i n unangbi wa atsuma e reme adu
kata kpamu n dokusu aza o yoku utsura wa adu.

¹⁶ Mpa mi a kulya'a kelime n kushilaka n ada ba,
ko n yongo a wupa ayin tutu,
nannai wi ta a kuzuwa ka du ka vuma kuyongo ulimi a kutawa wa va,
ayinviki a vuma a na mpa n ya'in n ekiye a va.

¹⁷ N ya'in wupa adama a unushi u ni,
n takacikai ni da kpamu n zuwakai ni kucina adama a wupa,
ama n nannai dem u lya'i kelime n kuya'an ili i kavama i ni.

¹⁸ Mpa mene ta nwalu n ni,
ama mi ta o kupotsotongu yi, mpa n kutono ta n ayi kata m bonoko yi n idashi i
matana,

¹⁹ a kutuka n kadanshi ka kucikpa Kashile a una u le.

Ya'an a ciya matana ma abundai, ali na de a mpulu n devu dem,>>
Vuzavagudu u danai, <<Mpa n kupotsotongu le ta.

²⁰ <<Ama aza a na a ci ya'an ili i wuya i ta tsu mala ma na mo ci yongo a kuvuzukpa,
babu kupada bini,
abau a ni a tsu utuka ta n kolyon kobolo n cilili.

²¹ Kashile ka va ka danai, <<Matana mi lo adama a vuza vu kawuya ba.>>

58

Kukana ku una ku mayun

¹ Vuzavagudu u danai, <<Shikai n kaca'a, kata i kpada ba,
dengusai alakatsu a da adanshi ishari da.

Dansukai uma a va adama a ugbamukaci u le,
kata kpamu i sala ukuna wu unushi u kpa'a ku Yakubu.

² O ci yongo ta a kucikpa mu ayin tutu
kata kpamu o yongo a mazanga ma na e yeve nwalu n va,
adanshi uma o yoku a da a na i ishi i ci ya'an ukuna u singai
da kpamu a kpadai kukasukpa wila u Kashile.

E ci ece mu ta ciya m banka le n afada a mayun
da kpamu u ya'in adanshi i ta a mazanga ma na a tawa a cikpa Kashile.

³ A danai, <Yidai i zuwai da tsu kanai una,
da Vuzavagudu u kpadai ku cikpa i na ci ya'in?
Ci nekei ikyamba i tsu atakaci,
ama vu kpadai kuco'oko?>

Vuzavagudu wu ushuki, <<Lanai, a kanna ka na i kukana una, i ci ya'an ta tsu na u
yokpoi da

kata i takacika aza a ulinga da raka.

⁴ Lanai, i kana ta una koci
kata i ya'an kanananai n vishili kata i lapanai n akun a gbani-gbani.
Yi a kukana una tsu na i ya'in anana,
kata i ciga a pana alakatsu a da na de gadi ba.

⁵ Icu'u i kukaṇa ku una ku nampa ku ḏa n zagbai,
 kanna ke te koci adama a na vuma u bono u goyo kaḗi ka ni?
 A kanna ka ḏaḏa u kujalika kaci ka ni tsu nkoru,
 kaṭa kpamu u vaku n akashi o kokomo?
 Na ḏa ili na vu ḏekushei kukaṇa ku una,
 kanna ka na Vuzavaguḏu wu ushuki n ka'a?

⁶ <<Na ḏa kukaṇa ku una ku na n zagbai,
 adama na i shikpa aza a na i atakaci,
 kaṭa kpamu i cipuka amiki a na i e eḏeku a uma,
 i zuwa aza a na i a kaṭsuma ka atakaci a baṛuwa,
 ali i koḏo kaburakpatsu ka atakaci u uma

⁷ Pece ilikulya'a i nu n aza a kambulu,
 kaṭa kpamu i tuka n aza a na i n i'uwa ba, a i'uwa i ḏa,
 ve ene baci vuza koshombodi, pala yi,
 kaṭa vu sokongu aṣhi a nu a ubuta u vuza nu ba.

⁸ I ya'an baci nannai, kutashi ku ḏa ki ta a kakana tsu wakani wu usana,
 kaṭa kpamu usaṇ u ḏa u taṇa gogo'o,
 kasingai ka ḏa ki ta a kuwala n aḏa,
 kaṭa wishi u Vuzavaguḏu wo okpo ili i na i kinda ḏa mayin.

⁹ Kaṭa gogo na i ḏeke, Vuzavaguḏu wi ta a kushuku ḏa,
 I shika adama a na u baṅka ḏa, wi ta ta na a kudana, <Mpa ḏa na.>

<<I kaṣukpa baci amiki a ukuna u gbani a na i caniki,
 n ukuna u masapangbanai ma ajivu kobolo n kuya'an ku kadanshi ka kavama,

¹⁰ ḏa baci i bonokoi kaḗi ka ḏa tsa aza a kambulu
 ḏa kpamu i baṅkaḗi aza a na i o kuso'o atakaci,
 kutashi ku ḏa ki ta a kakana a ubuta u kayimbi,
 kaṭa kayimbi ka na ki ḏevu n aḏa kokpo an kutashi ku kanna.

¹¹ Vuzavaguḏu wi ta a kinda ḏa ayin dem,
 wi ta e kuneke ḏa ili na i cigai a ubuta u na u canai ba,
 kaṭa kpamu u dokusu ikyamba i ḏa utsura.

Nannai wi ta a kuzuwa yo okpo an kashina ki ishi'wan ka na ka ciyaḗi kutaṇu mayin,
 n uteku tsu kuyene ku na mini ma ni ma tsu kpaḏa kuḏekpe.

¹² Yi ta a kuma'asaka likuci i cau i ḏa i na yi ishi yo okpoi agali,
 yi ta a kuḏangusa kumi ka aza a na ishi lo ali n tsumani,
 kaṭa kpamu e ḏeke ḏa Alapuli a Nshilya n na m bosoi,
 kobolo n Alapuli a Uye a ubuta u na uma a tsu ḏasangu.

¹³ <<I kana kanna ka Ashibi adama a na kokpo ciḏa,
 i kaṣukpa kutono mali ma ḏa a kanna ka nanlo,
 ama i kucukpa i pana uyo u kanna ka Ashibi ka, kaṭa i dansa ukuna u ka'a n aḏu a ḏa
 a mazanga tsu
 kanna ka ciḏa ka Vuzavaguḏu.

I cikpa kanna ka Ashibi ka n ili i na i kuya'an a kanna ka nanlo dem,
 kaṭa i tono mali ma ḏa ko i dansa ukuna u kavama ba,

¹⁴ nannai ḏa i kuciya mazanga ma ḏa a ubuta u Vuzavaguḏu,
 kaṭa kpamu n zuwa ḏa i yongo ubuta u bati wi idika i gaḏi kobolo n kaḏiva ḏe
 ubuta wa agadu wa esheku a ḏa Yakubu.>> Vuzavaguḏu ḏa u dansai nannai n
 una u ni.

59

Unushi, kushika ku unushi n ushibi

¹ Panai, kukiye ku Vuzavagudu ku gusa ali ku da kukpada kisa da ba,
ko kutsuvu ku ni ku gulana ali u kpada kufuda kupana ba.

² Ama unushi u da
u pece da ta n Kashile ka da,
ukuna u wuya u da u da u zuwai u shedeke n ashi a ni
adama a na u kpada kupanaka da.

³ Adama a na ekiye a da a namgba ta nu mpasa m munuka,
ajivu a da kpamu a shana ta tukpa n unushi.

Una u da u dansa ta a'uwa,
elentsu a da kpamu a dansa ta kadanshi ka wuya.

⁴ Babu vuza na u cigai afada a mayun,
babu kpamu vuza na u folonoi a ya'anke yi afada a singai.
A zuwai katsura ke le a ubuta u kadanshi ka a'uwa,
e sheshei ukuna u gbani-gbani u da da u bonoi u vazai kawuya.

⁵ A tsu gya'wan ta oko a gbani-gbani
kata kpamu a ca'a tsugbere tsu kanata.
Vuza na baci de dem u takumai okowo a ni wi ta a kukuwa,
kokowo ka na baci de dem ko bosoi, koko ka'a ki a kuta.

⁶ Tsu na tsunata ci le ci a kufuda kuca'a kuminya ba,
ta feu nannai i a kufuda kupala kaci ke le ni ili i na a ya'in ba.

Ulinga u le raka wi ta tukpa n kawuya,
ibori i vishili i da da le ili i kuya'an.

⁷ A ci ya'an ta moloko a ubuta u kuya'an ku unushi,
kobolo m moloko mu ubuta u kuna aza a na i babu unushi.
Ukuna wu unushi u da o ci yongo e kusheshe koci,
asuvu awuya n vishili da da ili i na o ci yonko.

⁸ E yeve uye u matana ba,
ko tsu na o kuyongo n uga'in ba.
O bonokoi uye u le uye wa atakaci,
babu kpamu vuza na wi a kuwala a uye u le da u yevei ili i na e ci deke matana.

⁹ Ci m matana a ubuta u tsu ba,
usubi feu wi punu a adu a tsu ba.
Tsu lansa kutashi, ama kucikpa ce enei kayimbi.
Tsu lansa wakani na de gadi, ama da tsu kucukpai tsu walai a katam.

¹⁰ Ci yongoi a kupapa tsusaki tsu kayimba,
a kulansa uye tsu uma a na i n ashi ba.
N kanna e keteshe ci yongoi a kuta datsasa adanshi kayimbi ka'a ki lo,
a katsuma ka aza a utsura da tso okpoi a na akpisa.

¹¹ Ci yongoi a yura dem vu tsu tsa anama,
tsu kanai mashi tsu modoi.
Tsu lansa ta afada a singai, ama ci ciya ba,
tsu lansa kpamu wisha ama ci ciya u da ba.

¹² Adama a na unushi u tsu u ya'an ta abundai wa nu,
unushi wa kpamu wu utaka tsu ta e keteshe.
Unushi u tsu wi ta punu kobolo n a tsu,
a tsu ta na feu ci uyeve n u da,

¹³ Ci yeve ta a na ci ya'in ugbamukaci da tsu nanai Vuzavagudu.

Tsu zuwakai Kashile ka tsu kucina,
ci yeve ta tsu na tsu kpaɗaj kuya'an i na yi derere,
a kudansa a'uwa a na i tukpa a aɗu a tsu.

¹⁴ Kasingai ka kpaɗaj kudoku kuya'an ulinga,
ɗa tsu zuwai usubi u shamgbai da'angi n a tsu,
ukuna u mayun u buwa kuciya a ubuta u uma ba,
ama a tsu ci iwain kuya'an ka mayun.

¹⁵ Ukuna u mayun u buwa kuciya ba,
vuza na baci u iwain kawuya i ta a kugbaɗalangu yi.

Vuzavaguɗu u lanai ɗa u kpaɗaj kupana uyo
an kasingai ko kotsoi.

¹⁶ Da we enei babu vuza na u buwai lo
a na wa uwa e mere ko u ɓanƙa aza a na i o kuso'o atakaci.
Da ayi a kaci ka ni u uwai adama a na wi isa le n kukiye ku utsura ku ni,
ɗa ta na ukuna u singai u ni u tonoi n ayi.

¹⁷ U ukai usubi wo okpoi ni an maraga mi ikyamba,
m makun ma wishi a kaci ka ni,
u ukai kaci ka ni motogu ma na u kutsupaka,
ɗa kpamu u lapangi mali ma kuya'an ili i singai tsu kalaba.

¹⁸ Derere uteku wi ili,
nannai ɗa u kutsupa irala i ni
n wupa u gbayin kobolo n kawuya dem,
wi ta kpamu a kutsupa aza a na i a idika yo otogu i na a ya'in.

¹⁹ Ili i na i dɪkai a kalivi, uma i ta a kupana wovon u kula ku Vuzavaguɗu,
kata ili i na i dɪkai a kasana a gita kupana wovon u tsugbayin.
Adama na ayi wi ta a kutawa tsu kudolu ku na ki e kuyene n utsura,
ku na wunlai u Vuzavaguɗu wi a kuvula kau.

²⁰ Vuzavaguɗu u danai, <<Kashibi ka ki ta a kucipa a Sihiyona,
wa aza a Yakubu ele na a shikai unushi u le.>>

²¹ Vuzavaguɗu u danai <<Na ɗa uzuwakpani u va n ele, n neke ɗa ta ayinviki a va,
n kadanshi ka va, kata kadanshi ka nanlo ka kasukpa una u ɗa, m muku n ɗa, ko una
wu ntsukaya n ɗa ba. Na uzuwakpani u ɗa u gogo na ali a kubana uteku.>>

60

Tsugbayin tsu Urushelima tsu na ci kelime.

¹ <<Denga, kata vu akana adama a na kutashi ku nu ku yawa ta,
tsugbayin tsu Vuzavaguɗu ci cipa ta wa nu.

² Lanuku, kayimbi ka pala ta aduniyan raka,
ɗa kayimbi ka gbangam ka palai uma,
ama wa nu u ɗa kutashi ku Vuzavaguɗu ki a kakana,
tsugbayin ci ni tsu tawa wa nu.

³ Aduniyan dem i ta a kutawa a ubuta u kutashi ku nu,
ngono tamkpamu i ta a kutawa a ubuta u kutashi ku usana ku nu.

⁴ <<Dengusa ashi a nu vu karaka a ubuta dem,
kata ye ene tsu na o bolongi a ubuta u te, ɗa a tawai wa nu,
muku n ɗa mi ta a kuta da'angi,
ɗa a kanai nkere n nu e ekiye.

- ⁵ Ashi a nu i ta e kene kata a tasa,
kaḍu ka nu ki ta a kushana kata ka shita adama a mazanga,
uciya u na wi a mala i ta a kutuka u da wa nu,
wa nu u da uciya wa aduniyan raka u kubono.
- ⁶ Kabundaji ka arakuma ki ta a kupala wu,
arakuma a wawa'a a Midiya kobolo n Ifa,
aza na i a Sheba raka i ta a kutawa,
ucaniki n azanariya kobolo n ili i magulani,
n a salai ukuna u kucikpa Vuzavagudu.
- ⁷ Ushiga wi ilikuzuwa ya aza a Kida i ta o kubolongu u da wa nu,
agiri a aza a Nebatu i ta a kuya'anka wu ulinga,
i ta a kisa a da ci ili i kune'e a katalikalyuka ka va,
kata kpamu n lapulaka kpa'a ku singai ku va.
- ⁸ <<Anan yayi a imkpai gadi tsa eleshu tsa,
tsu modoi a kubana a ubuta u cikinda u le?
- ⁹ Mayun aza o kotogu i ta a kuzuwa apa'a e le wa va,
antsu a aza a Tarishi a da o kokpo aza a ugiti,
a kutuka muku n da na de da'angi,
kobolo n azurufa n azanariya e le,
adama a kucikpa kula ku Vuzavagudu Kashile ka da,
n Vuza Cida va aza a Isaraila,
adama a na ayi da u zuwai nu vo okpo n tsuloboi.
- ¹⁰ <<Omoci i ta a kuma'asaka da nshilya n da,
kata ngono n le mo okpo aza a na a kuya'anka da tsugbashi,
ko a na wi n wupa u da n lapai da,
ama n ucigi u da n kuyotsongu da asuvayali a va.
- ¹¹ Utsutsu u da wi ta o kuyongo ubayuwu ayin tutu,
a kubayangu u da ba kanna n kayin dem,
adama a na uma a tuka wu n uciya wa aduniyan dem,
n ngono n le a kuwalaka le kelime udari a kutawa wa nu.
- ¹² Adama a na idika ko tsugono tsu na tsu tonoi nu ba, ci ta a kukuwa,
i ta o kubonoko i da agali raka-raka.
- ¹³ <<Tsugbayin tsa aza a Lebano ci ta a kutawa wa nu,
kobolo nu ndanga n singai sipirus n firi, n pini dem,
adama a na n lapulaka ubuta u mayali ma va,
kata kpamu n neke ubuta u kuzuwa adasukpatsu a va tsugbayin.
- ¹⁴ Muku ma aza a na a takacikai da mi ta a kutawa kata a kudanku da,
aza a na o goyoi da dem i ta a kutawa kata a kudangu a idasakpatsu i da,
kata e deke da likuci i Vuzavagudu,
Sihiyona vu cida va aza a Isaraila.
- ¹⁵ <<Ko an wi ishi a iwain nu da a kasukpa nu,
ali babu vuza te vu na u kuwala punu a ubuta u nu,
mi ta o kubonoko wu ili ya aradi i na i kukotso ba,
kobolo m mazanga ma babu uteku.
- ¹⁶ Yi ta a kupana uyo wi uciya wa aduniyan,
kata a lyatangu da n ilikulya yi ngono.
Nannai da i kuyeve a na Mpa da Vuzavagudu, Kishi ka da

- n Kashiḅi ka ḁa, Vuzagbayin va aza a Isaraila.
¹⁷ A na me neke ḁa viyum vi shili ya'an n kucukpa n neke ḁa azurufa,
 n azanariya o okpo una u vuyum.
 Kaṭa n neke ḁa viyum vi shili a una wu ndanga,
 vuyum tamkpamu vo okpo una wa atali.
 Kaṭa n zuwa maṭana mo okpo vuzagbayin vu ḁa,
 usubi tamkpamu wo okpo mogono ma ḁa.
¹⁸ Ibori i vishili yo kudoku ya ya'an a idika i nu ba,
 babu kulangaṣu ko mobosu mu ubuta a uteku wi idika i ḁa,
 ama yi ta e kudeke nshilya n ḁa nshilya mu wishi,
 i deke utsutsu u ḁa kpamu ucikpi.
¹⁹ Kanna ki o kudoku kuneke ḁa kutashi n kannu ba,
 ko kutashi ku wotoi ku akana ḁa,
 adama a na Vuzavaguḁu wi ta kokpo kutashi ku ḁa ku na ko kukotso ba,
 kaṭa Kaṣhile ka ḁa kpamu kokpo tsugbayin tsu ḁa.
²⁰ Kanna ka ḁa ko kudoku kuta ba,
 kaṭa wotoi feu u kpaḁa kuta,
 Vuzavaguḁu wi ta o kokpo kutashi ku ḁa ku ko wannai,
 kaṭa ayin a unambukaṭsuma a ḁa a zuwa uteku.
²¹ Kaṭa uma a nu dem o bono a suba,
 kaṭa a kana idika ya ali a kubana uteku n uteku.
 Ele ḁa utopi u na n ca'i,
 n ulinga we ekiye a va,
 adama a na n ciya ucikpi.
²² Kpa'a ku na ku la'i n kenu a kaṭsuma ka ḁa ku ḁa ko kokpo ku gbayin,
 idika i kenu moco yo okpo aduniyan a abundai,
 Mpa ḁa Vuzavaguḁu,
 makyan ma yawa baci mi ta a kuzuwa i ḁa i ya'an.>>

61

Kaya ka wishi ka Vuzavaguḁu

- ¹ Ayinviki a Vuzavaguḁu Kaṣhile i ta kobolo nu mpa,
 adama a na Vuzavaguḁu u zagba mu ta
 n tuka n kadanshi ka singai wa aza a yali.
 U suku mu ta kpamu adama a na m bana n neke aza a na i n aḁu unambgi kadanshi
 ka singai,
 kaṭa kpamu n neke aza a na i ugbashi ubaruwi,
 kaṭa kpamu n bayuwa aza na a bayangi a kunu kugbashi,
² kaṭa n sala ukuna u kaya ka wishi ka Vuzavaguḁu,
 n kannu ka na Kaṣhile ka tsu ka kutsupa le n wupa u ni,
 u neke kpamu aza a na i aḁu unambgi kadanshi ku uremi wa aḁu,
³ ali n aza a na i idashi a Sihiyona,
 kaṭa u zuwaka le oroliki o tsuloboi
 a na wa tsuwanka le kokomo,
 m mani'in ma mazanga,
 a na a ya'an n unambukaṭsuma,
 kucukpa u uka le motogu ma tsugbayin
 a na wo kokpo unambukaṭsuma.
 Adama a ulinga wu usubi u le, uma i ta e kudeke le madanga ma oku,
 ma na Vuzavaguḁu u shikpai

adama a na u yotsongu uga'in u ni.

⁴ I ta a kuma'asuka likuci i cau i na yo okpoi de agali
ka ta ma'asaka ubuta u na a langasai m megeshe ma de
i ta a kuma'asuka likuci i na yo okpoi de gali
i na i bosoi de ali n tsukaya n abundai tsu na tsu lazai.

⁵ Omoci i ta a kuguba kuzuwa ku da,
omoci i ta kpamu o kokpo aza a na a kuya'anka da kunima n aza a na a kulanaka
da kashina ki itacishi ka da.

⁶ I ta e kudeke da anan ganu a Vuzavaguđu,
ka ta kpamu a ya'an kadanshi n ada tsu anan ganu vu Kashile.

Yi ta a kulya'a ilikulya punu a uciyi wa aduniyan wa,
n uciyi u le u da i kuya'anka aradi.

⁷ Ana ya ya'an wono
yi ta a kukucikpa ya kisa unasingai wa abundai,
adama o tsugoyi
i ta a kuya'an mazanga n ili i na yi i kaci ke le,
nannai da ta na a kisa udariki u re wi ili i na yi i le punu a idika i le,
i ta a kuciya mazanga ma babu uteku.

⁸ <<Adama a na mpa Vuzavaguđu n ciga ta kasingai,
n iwan ta uboki n unushi.
N uneki u kađu u va mi ta a kutsupa le
ka ta kpamu n ya'an uzuwakpani n le u na u kukotso ba.
⁹ I ta kpamu e kuyeve ntsukaya n le a aduniyan raka,
muku n le kpamu e mere ma uma dem.
Aza a na e enei le raka i ta e kuyeve
a na ele da uma a na Vuzavaguđu u zuwakai unasingai.>>

¹⁰ Mi ta a kuya'an mazanga ma gbayin u Vuzavaguđu,
wuma u va wi ta a kucikpa Kashile,
Adama a na u uka mu ta aminya a wishi,
da kpamu u palai mu n kuminya ku usubi,
tsu na vuza vu yolo i savu u tsu kala kaci ka ni n orolico a kaci tsu mogono,
n tsu na kpamu vuka vu savu u tsu kala kaci ka ni n tsuzogu.

¹¹ Tsu na idika i tsu zuwa ili i buka,
ko kashina ki ishi'wan ka tsu zuwa icu'u i buka ka ta i gbonguro,
ta kpamu nanannai Vuzavaguđu Kashile u kuzuwa kasingai n ucikpi
u tawa a aduniyan raka.

62

Kula ku savu ku Sihiyona

¹ Adama a Sihiyona mpa ma kupada bini ba,
adama a Urushelima kpamu mpa mo kokpo bini feu ba,
sai ayin a na kasingai ka ni ka akanai tsu kutashi,
wishi u ni kpamu tsu makuni ma na mi utasiki.

² Aduniyan i ta e kene kasingai ka nu,
ka ta ngono dem me ene tsugbayin tsu nu,
i ta kpamu e kudeke wu n kula ku savu
kula ku na Vuzavaguđu n kaci ka ni u kune'e wu.

³ Vi ta o kokpo oroliko o tsuloboi a ubuta we ekiye a Vuzavaguđu,
kobolo m makun mo tsugono e ekiye a Kashile ka nu.

⁴ O kudoku e deke wu Kagali ba ko idika i na i namgbai ba,
Ama kula ku savu ku nu ku dada idika i mazanga i Kashile
n vuka vu savu vu Kashile
adama a na Vuzavaguđu wi ta a kupana uyo n avu,
kata u bonoko wu,
vuka vu savu vu Kashile.

⁵ Tsu na maku ma vali ma tsu zuwa kađu ka ni a ubuta u vuka vu savu vi ni,
tsu nanlo tsu da muku n nu n kutono wu,
tsu na vuza vu vuka vu savu u ci ya'an mazanga adama a vuka vu savu vu ni,
nannai da Kashile ka da ka kuya'an mazanga n avu.

⁶ N zuwa ta aza a kindi a nshilya n da, avu Urushelima,
a kupada bini n kanna ko n kayi ba.

Ada vu na i zuwai Vuzavaguđu wi a kucibasa n ada,
kata yu uvuka ba,

⁷ kata i neke Vuzavaguđu wuvuki ba, sai ayin a na u zuwai Urushelima u shamgbai,
ali u zuwa wo okpo ubuta u kucikpa punu a aduniyan dem.

⁸ Vuzavaguđu u kucina ta n kukiye ku usingai ku ni
kobolo n kubolu ku gbayin ku ni,

<<Mi o kudoku me neke ili i kashina
wa aza na i a tsurala n ada ba,
omoci o kudoku kuso'o mara
ma na ada i ya'in ba,

⁹ ama aza a na a kya'i va i ta a a kulya'a i da
kata a cikpa Vuzavaguđu,
aza na kpamu o bolongi umaci wu ndanga u na u ge'wei va i ta a kulya'a u da,
punu a ulanga u mayali ma va.>>

¹⁰ Walai punu, walai punu n utsutsu wa,
lapulakai uma uye.

Zamai, zamai uye u gbayin,
takpai atali a.

Zuwai akashi a urotu adama a na aduniyan raka e ene.

¹¹ Vuzavaguđu u dansa ta de
a ubuta wa aduniyan raka.

<<Dana uma a Sihiyona,
<Indanai, Kishi ka da ki ta lo a kutawa,
wi ta kobolo n katsupu ka ni a kutawa.> >>

¹² I ta e kudeke le uma a cida,
aza a na Vuzavaguđu u shibai,
i ta e kudeke Urushelima, ubuta u mali
likuci i na a iwain ba.

63

Kanna ka kutsupa ka Kashile n kushiba

¹ Yayi ayi na wu utai a Edom,
wu utai a Bozura n kuminya ku ni utadanki m mini ma shili?
Yayi tamkpamu nannai n aminya o tsugono,

a kudasa n utsura kau?
 <<Mpa da Vuzavaguḡu a kusala ukuna wu wishi u ḡa.
 Mpa da Vuzavaguḡu vu na mi n utsura u na mi isa vuma.>>

² Yidai i zuwai ḡa aminya a nu i ushili,
 tsu uma a na e ci kpete umaci wu ndanga n kuya'anka maḡyan?

³ <<M kpete ta umaci wu ndanga wa mpa ende'en,
 a idika kakau babu vuza na wi kobolo nu mpa.

N dasasai le n wupa u va
 ḡa kpamu m kpetei le n wupa wa,
 mpasa n le n taḡanki
 aminya a va ḡa a langasai mu ntogu.

⁴ Adama a na kanna ka kutsupa ki ishi ta a kaḡu ka va,
 ḡa kpamu kaya ka na n kisa uma ka yawai ḡe.

⁵ Mi indanai, ama babu vuza na n kuḡanka,
 o goyoi mu ama babu vuza na u ḡankai mu,
 ḡa kubolu ku va ku laḡsakai mu wishi,
 wupa u va u ḡanai mu.

⁶ N dasasai idika kakau
 n wupa u va n zuwai le o so'i ali ma makai le adama a wupa u va,
 ḡa n tsuwaiḡn mpasa n le a idika.>>

Ucikpi n Avasa

⁷ Mi ta a kudansa ukuna wu uga'in u Vuzavaguḡu,
 ili i na u ya'in i na u yawai a cikpa yi,
 a kaḡsuma ki ili i na u ya'ankai tsu dem,
 mayu, ili i singai-singai n aḡundai i na u ya'ankai
 kpa'a ka aza a Isaraila,
 adama a maḡana ma ni n kasingai ka ni.

⁸ U danai, <<Mayun ele uma a va a ḡa,
 muku n na n kudoro mu ba,>>
 Nannai ḡa wo okpoi Kishi ke le.

⁹ N atakaci a na o so'i dem ayi feu u so'o ta a ḡa,
 ḡa kalingata ka na ki a kinda yi kisai le.

N ucigi u ni n kasingai ka ni ḡa u tsulai le,
 u ḡengusai le gaḡi ḡa u dikai le
 ali n aya a na a lazai ḡe.

¹⁰ Ama n nannai dem
 a ya'in ugbamukaci ḡa a nusakai Ayinviki a Cida.
 Daḡa kucukpa Kaḡhile ka zuwakai le kucina,
 ḡa u bonoi wo okpoi vurala vi le ḡa u shilikai n ele.

¹¹ Uma a ni a cibai n ayin a cau,
 a ayin a Musa n uma a ni,
 te ḡai vuza na wu utai n ele n kalangu ka kaḡuḡa ka ni ali ḡa a walai m mala,
 m magubi mu ushiga wa?

Te ḡai vuza na u zuwai vuza
 na u nekei le Ayinviki a Cida a,

¹² ayi na u suki utsura u ḡbayin u kubolu u ni
 u yongo e kukiye ku usingai ku Musa,
 vuza na u pecei mini ele lo e kene

- adama a na u ciyaka kaci ka ni kula ku singai ku na ko kukotso ba,
¹³ vuza na u walai n ele a mini mu ugavi?
 An kodoku ka na ka tsu suma a likuci i na yi babu keteri,
 ko kenu a tadatsa ba,
¹⁴ tsu kanaka ka na ka tsu bana a kara'a ka na ki n ijanu adama a na wu uvuka de,
 Ayinviki a Vuzavaguđu e nekei le kuvuka.
 Tsu nampa tsu da vu tonoi n uma a nu
 ciya vi ciyaka kaci ka nu kula ku tsugbayin.
- ¹⁵ Indana a idika avu na de zuva kata ve ene,
 a ubuta u cida u nu n ubuta u singai wi idashi i nu.
 Te dai kataci ka nu n utsura u nu wi?
 Ili i na i tsu dengusa wu asuvu kobolo n kuneke wu asuvayali vu takpa ta i da wa
 tsu.
- ¹⁶ Ama avu da Esheku a tsu,
 n nannai ta na Ibirahi u yeve tsu ba
 ko Isaraila u zuka n a tsu ba, avu Vuzavaguđu,
 avu da Esheku a tsu, kula ku nu ku da
 Kishi ka tsu ali n ayin a cau a de.
- ¹⁷ Vuzavaguđu yida i zuwai da vu kasukpai tsu a kakarasa tsu kasukpai uye u nu
 da vu zuwai adu a tsu a gbamai ali da tsu kpada kupanaka wu?
 Bono adama a agbashi a nu,
 kumaci ku nu ele da aza na a kulya'a agadu a nu.
- ¹⁸ A katsuma ka ayin kenu uma a nu e remei ubuta u cida u nu,
 ama gogo na irala i tsu i kpete ta ubuta u cida u nu.
- ¹⁹ A tsu uma a nu a da ali n ayin a de,
 ama vu lya'aka le tsugono ba,
 a sa'wa kudeke le n kula ku nu ba.

64

- ¹ Vuzavaguđu, boso gadi kata vi cipa a idika,
 adama a na vu zuwa nsasan m gada kelime ka nu.
- ² Tsu na akina a tsu tasa ali a
 zuwa mini ma punu,
 cipa adama a na vu zuwa irala i nu e yeve n kula ku nu
 kata kpamu vu zuwa aduniyan raka o vodotso e kelime ka nu.
- ³ Ana vi ya'in ili i mereve i na ci sheshei va kufuda kuya'an ba,
 da vu cipai a idika, da nsasan n je'i avu e kene.
- ⁴ Ali n ayin a cau babu vuza na u sa'wai kene,
 babu kpamu kutsuvu ku na ku sa'wai kupana,
 babu kashi ka na ka sa'wai kene Kashile ka na ka la'i nu,
 vuza na u ci ya'anka aza na i a kuvana yi ulinga.
- ⁵ Vi isai vuza na u ci ya'an kasingai m mazanga,
 vuza na kpamu u tsu ciba n ada a uye u ni.
 Da kpamu tsu geshei punu a katsuma ku unushi,
 da kpamu i ya'in wupa,
 Nini dai tsa kuciya wishi?
- ⁶ Raka vu tsu tso okpoi an aza a na i nu nshinda,
 ulinga wu usubi u tsu raka wi ta tsa akashi a na a karasai,
 da tsu lumbai raka tsa avuku,
 da unushi u tsu wo okpoi tsu wunlai, da u dikai tsu raka.
- ⁷ Babu vuza na u tsu deke kula ku nu,

- ko u dakaka u ciya u kana wu,
 adama a na vu sokongu ta ashi a nu a tsu,
 da vu kasukpai tsu derekpei adama a unushi u tsu.
- ⁸ Ama gogo na, Vuzavagudu, avu da Esheku a tsu.
 A tsu da ci'in, avu da kama'i,
 a tsu raka dem ulinga we ekiye u nu u da.
- ⁹ Kata vi ya'an wupa u na u la'i kugisanku ba, Vuzavagudu,
 kata vu cibasa n unushi u tsu ko wannai ba.
 Lanuku, n folono wu ta indana,
 a tsu raka uma a nu a da ci.
- ¹⁰ Likuci i cida i nu yo okpo ta kakamba,
 Sihiyona feu wo okpo ta kakamba, Urushelima tamkpamu wo okpoi agali.
- ¹¹ A'isa a singai n a cida a tsu, ubuta u na isheku i tsu i cikpai nu,
 u da u kula ta n akina,
 da ubuta u singai u tsu raka wo okpoi agali.
- ¹² Ili i nampa raka i kotso baci, Vuzavagudu, vi ta o kubono n kacapa?
 Vi ta a kupada bini kata vu takacika tsu gbani-gbani nannai?

65

Afada n Wishi

- ¹ <<Mu utakai kaci ka va wa aza a na e ecei mu ba,
 Mpa mu utai e keteshe wa aza a na a lansa mu ba.
 M banai a likuci i na i dekei kula ku va ba,
 n danai, <Mpa da na, mpa da na.>
- ² Mo obongi ekiye a va a kanna gbaga
 adama a aza a ugbamukaci,
 aza a na i a kuya'an ukuna u na u ga'in ba,
 a kulansa kaci ke le i na i kuyokpo le,
- ³ Uma a na a tsu shika mu
 ashi n ashi ayin dem,
 a kuya'ansa alyuka a ashina
 kobolo n kusongu ili i magulani a atalyalyuka a na a ma'i n iputa,
- ⁴ ele na a tsu dasangu a ubuta wa asaun
 kata kpamu a una kayin gbaga a ubuta u na a kucikpa amali o yoku,
 ele na a tsu takuma inyama yi ngurusunu,
 ele na mgbodo n le n ci yongo n inyama i na yi ni nshinda.
- ⁵ Ele na a tsu dana, <Denga lo, kata vi yawa devu nu mpa ba,
 adama a na uga'in u kadu u va u la'a ta utsura u nu.
 Uma a nanlo i ta an kanga a vunu vu va,
 a zuwai wupa u va a kukula tsa akina a na a tsu kula a kanna gbaga.
- ⁶ <<Indanai, da na udani kelime ka va,
 mi a kupada bini ba, ama mi ta a kutsupa derere,
 mi ta a kutsupa i da tsu na u ga'in a ya'anka le,
- ⁷ unushi u nu kobolo n unushi wi isheku i nu,>>
 Vuzavagudu u danai, <<Adama a na o songu ta alyuka a nsasan
 da kpamu a ukai mu nshinda a aginda,
 mi ta a kugisanku a nkuta n le
 katsupu ka derere adama a ili i na a ya'in cau va de.>>
- ⁸ Ili i na Vuzavagudu u danai i dada na,

<<Ci ili i kuso'o i na kaṭa a pishai a umaci u ni ba,
 ḑa uma a danai, <Kaṭa i laṅaṣa u ḑa ba,
 kaṭa u kotso kuge'we ba,>

ta n kuya'an n agbashi a va nannai,
 n kuna le raḑa ba.

⁹ Mi ta a kutuka nu ntsukaya mu ugboku u nashi u Yakubu,
 n aza o yoku kpamu a Yahuda ele na a kukaṇa ubon wu nsasan wo okpo u le,
 uma a va a na n zagbai a kukaṇa ta u ḑa wo okpo u le,
 ta ḑe agbashi a va o kuyongo.

¹⁰ Kara ka Sharon ki ta o kokpo ubuta u kalina wi nkyon,
 kaṭa Kara ka Ako kokpo tamkpamu ubuta u kuvuka wa anaka
 a uma a va a na a laṅsai mu.

¹¹ <<Ama aḑa na i kaṣukpai Vuzavagudu
 ḑa kpamu i cinukpai nu nsasan n ciḑa n ni,
 aza a na e nekei alyuka a ilikulya u kaṃali ka Gadu, ayi na u tsu tuka m maṭana
 ḑa kpamu a shatangi nko m maṛa kakau ma na a satarai ḑa e nekei kaṃali ka na
 e ci ḑe Uzuwi.

¹² N ya'anaka wu ta ḑe uzuwi u na va kubana ukpa u kotokobi,
 raḑa vu ḑa yi ta a kuya'an ukidi,
 adama a na n ḑeke ta ama yu ushuku ba,
 n ya'in kadanshi ama i pana ba.

I ya'in ili i gbani-gbani a aṣhi a va,
 ḑa kpamu i zagbai i na i kukpaḑa kuneke mu mazanga.>>

¹³ Adama a nannai ili i na Vuzavagudu Ubangari u danai i ḑaḑa na,
 <<Agbashi a va i ta a kulya'a ilikulya,
 ama aḑa yi ta o kuyongo n kambulu,
 agbashi a va i ta o kuso'o,
 ama aḑa yi ta o kuyongo n kakuli,
 agbashi a va i ta o kuyongo m mazanga,
 ama aḑa yi ta o kokpo n wono.

¹⁴ Agbashi a va i ta a kucanana ishipa
 adama a mazanga,
 ama aḑa yi ta a kushika
 adama a unambukaṣuma
 ma na ma kulangaṣa ḑa aḑu.

¹⁵ Mpa Vuzavagudu n danai,
 uma a na n zagbai i ta a kuya'an ulinga n ula a ḑa wo okpo le tsu una u wuya,
 Vuzavagudu Ubangari wi ta a kuna ḑa,
 ama wi ta e kuneke uma a ni ula a savu.

¹⁶ Vuza na baci de dem a idika ya u cibalai unaṣingai
 wi ta a kuya'an nannai n kula ku Kashile ka mayun,
 vuza na baci u ya'in akucina punu a idika ya
 wi ta kpamu a kukucina n kula ku Kashile ka mayun.
 Adama a na mi ta a kuzuwa wupa u va paki kaṭa n cinukpa n u ḑa
 kaṭa kpamu n shedeku n aṣhi a va wa ni.

Gadi vu savu n idika i savu

¹⁷ <<Indanai, mi ta a kuya'an
 gadi vu savu n idika i savu.

Ili i cau i kuya'an kpamu ucibi ba,
vuza wo kudoku we sheshe le a kaḡu ba.

¹⁸ Ama ya'in mazanga ko wannai
mi ili i na n kuya'an,
adama a na mi ta a kuya'an Urishelima wo okpo ubuta u mazanga
n uma a ni feu m mazanga.

¹⁹ Mi ta a kuya'an mazanga adama a Urushelima
kobolo kpamu n uma a va,
vuza wo kudoku wa pana kaca'a ka mas̄hi
n izumgbi i kusaḡangusu ba.

²⁰ <<Babu kpamu punu
merebu ma na mo kuyongo n wuma punu ayin kenu koci,
ko mokoshi ma na ma kukuwa babu ayin a ni a yawa.
Vuza na baci u kuwai babu u laza aya amangatawun (100)
i ta a kudika yi bi'i kaḡangani,
vuza na baci u yawai aya amangatawun (1,000) ba,
i ta a kudika yi tsu vuza vu unushi.

²¹ I ta a kuma'a i'uwa kata o yongo punu,
kata kpamu a cimba kashina ki itacishi ali a lya'a umaci u le.

²² O kudoku a ma'a i'uwa kata kpamu aza o yoku kau a uwa o yongo punu ba,
ko a ca'a kata aza o yoku a lya'a ba.

Tsu na madanga matsu yongo n ayin,
ta feu uma a va e kugeshe nannai,
aza na mpa n zagbai o kuyongo n ayin n abundai a kupana uyo'o wi ili i na
a ya'in ne ekiye e le.

²³ A kuya'an ulinga u gbani ba,
ko muku n le mokpo agulani kata wo okpo le utaḡaci ba,
adama a na i ta o kokpo uma a na Vuzavagudu u zuwakai unaḡingai,
ele kobolo nu ntsukaya n le n na n kutaḡa.

²⁴ Kafu e deke mi ta a kushuku,
ele bi'i a katsuma ka kadanshi mi ta e kuyeve i na a ciyai.

²⁵ Vuzavagudu u danai, makunzukurunzu m malala i ta a kulya'a ilikulya a ubuta u te,
kawu wi ta a kutakuma kalu an kanaka,
ama kubuta ku daḡa ilikulya i koko,
a kuluma ko a una kusan ku ciḡa ku va ba.>>

66

Afada kobolo n ukeḡi wa apa

¹ Ili i na Vuzavagudu u danai i da na,
<<Gaḡi da kakuba ko tsugono ka va,
aduniyan ta de n tsu zuwa ene a va.
To, gogo na icu'u i kpa'a ku ne ku daḡi i kuma'aka mu?
Te daḡi kpamu ubuta u kuvuka u va wi?

² Vuzavagudu u danai, <<Ili i nampa ya raḡa ba ekiye a va a da a ya'in i da,
ali da yo okpoi nannai ba?>>

<<Ama vicu'u vu vuma vu nampa da mi a kulansa,
vuza na u kanai kaḡi ka ni da kpamu ayinviki i kobolo n ayi
da kpamu wi a kuya'an nwalu n kadanshi ka va.

³ Uma a ci ya'an ta tsu na a cigai, we le derere da,
 ko a lyuka n kobonburom ko a lyuka n vuma,
 ko a lyuka m malala,
 ko a lyuka m meshe'e,
 ko a tuka n kune'e ki ili kashina,
 ko a ya'an kune'e ku mpasa m magurusunu,
 ko a ya'an kune'e ku kpalu ki ili i magulani,
 ko a cikpa a mali.

Aza na a zagbai uye u le,

da wuma u le u panai mazanga,

⁴ mpa feu n sheshe ta n kuneke le atakaci
 kata n tuka le n ili i na i a kupana wovon dem,
 adama a na ana n dekushei, babu vuza na wu ushuki mu,
 ana kpamu n ya'in kadanshi babu vuza na u paniki mu,
 da a ya'in ili i gbani-gbani a ashi a va
 da kpamu a ya'in ili i na n cigai ba.>>

⁵ Panai kadanshi ka Vuzavagudu,

ada aza na yi ugulani n kadanshi ka ni,

<<Aza a da a na a iwain da
 da kpamu o lokoi da adama a kula ku va,
 m maka n a danai, <Ya'an Vuzavagudu u tawa n tsugbayin ci ni,
 adama a na ce ene mazanga ma da.>

Ama ele da aza na a kupana wono.

⁶ Panai izumgbi de a likuci ya,

panai kaca'a a mavalu ma Vuzavagudu ma,

Izumgbi i Vuzavagudu i da

a kuya'an katsupu wi irala i ni derere tsu na wuntsai le.

⁷ <<Kafu u gita aganda a limata,

da tana u matsai,

kafu u gita kupana mbala n limata,

da tana u matsai maku mo kolobo.

⁸ Yayi u sa'wai kupana ili tsu nampa?

Yayi kpamu u sawai kene i nampa ya?

I ta a kumatsa aduniyan a kanna ke te?

Ko ta na feu aduniyan a ci yimkpa ta a kanna ke te?

Makyan ma na Sihiyona u gitai aganda a limata a ni

da ta na u matsai muku mo olobo.

⁹ Mpa Vuzavagudu n danai, <<N kuyawaka n uma a va a ayin a kumatsa

kata m kpa da kuzuwa a matsa le ba.

Mpa vu na n tsu tuka n limata, n kushiya kamatsatsu ba,

wannai dai n gita aganda a limata.>>

¹⁰ Ya'in mazanga n Urushelima kata kpamu i ya'an mazanga adama a ni,

ada vu na i cigai ni,

ya'in mazanga ma gbayin n ayi,

n ada na kpamu yi n unambukatsuma n ayi.

¹¹ Ciya vu apa kata vi cuwa

m mani ma singai ma ni,

vi ta kpamu o kuso'o kau

kata vi ya'an mazanga n tsu na mani mi n abundai.>>

¹² Adama a na na ɗa ili i na Vuzavaguɗu u danai,
 <<Mi ta a kutuka m maɗana a kubana wa ni tsu mala,
 kaɗa uciyi wa aduniyan u ya'an tsu na mini me ci yene,
 u teku tsu kuyene, yi ta kpamu a kapa, kaɗa kpamu e kebe ɗa gaɗi n ekiye a ni,
 kaɗa vu yongo e kuje'e ɗe a nkuta n ni.

¹³ Tsu na kamaci ka tsu kparusa maku ma ni,
 ta feu mi a kukparusa ɗa nannai,
 yi ta a kuciya uremi wa aɗu n Urishelima.>>

¹⁴ Ayin a na baci ve enei ili i nampa, kaɗa kaɗu ka nu ka shana m mazanga
 kaɗa kpamu vo okpo lenwu an mita,
 Kaɗa kpamu uma e yeve utsura u Vuzavaguɗu,
 ama wi ta o kuyotsongu wupa u ni a ubuta wi irala i ni.

¹⁵ Lanuki, Vuzavaguɗu wi ta lo a kutawa n akina,
 ekeke o odoku a ni i ta tsu kabatalikpau,
 wi ta a katika wupa kau,
 wi ta a kuya'an kuɓarangu ku ni m melentsu ma akina.

¹⁶ Adama a na n akina a ɗa kobolo n kotokobi ka ni
 Vuzavaguɗu wi a kuya'anka uma raka afada,
 aza na Vuzavaguɗu u kuna i ta n abundai.

¹⁷ Vuzavaguɗu u danai <<Aza a na a takpai nshinda n le adama a na a bana a
 asuvu a ubaru, ɗa wi o kutono aza na a tsu wala n kayin, ɗa kpamu i a kutakuma
 inyama i magurusunu n ayu, raka vi le i ta a kuzuwaka uteku.>>

¹⁸ <<Adama a na mpa n yeve ta ulinga u le n kusheshe ku le, ayin i ta lo a kutawa a
 na wo bolongu aduniyan n kelentsu raka, i ta a kutawa kene tsugbayin tsu va.

¹⁹ <<Mi ta a kuzuwa urotu e mere me le, a katsuma ke le mi ta a kusuku aza a na a
 buwai n wuma a kubana a idika kakau, n aza a Tarishi, n aza a Libiya, n aza a Lidiya,
 n aza a Tubalu, kobolo n aza e Helene, n kotogu ka na ki da'in kau ka na kaɗa ka
 sa'wai kupana ukuna u mereve u va ba, i ta a kusala tsugbayin tsu va a aduniyan
 raka.

²⁰ Vuzavaguɗu u danai, i ta a kutuka n aza a ɗa raka a aduniyan tsu kune'e u
 Vuzavaguɗu, n odoku n ekeke o odoku ni njaki, a kubana a kusan ku ciɗa ku va
 Urushelima, Vuzavaguɗu u danai, ɗa derere n tsu na aza a Isaraila a tukai n kune'e ki
 ili i kashina a kasasu a kpa'a ku Vuzavaguɗu.

²¹ Vuzavaguɗu u danai, mi ta kpamu a kuzagba aza yoku okpo anan ganu aza yoku
 kpamu okpo anan Levi.>>

²² <<Tsu gaɗi vu savu n idika i savu i na mi a kuciga kuya'an, yi ta o kokpo i ɗa,
 Vuzavaguɗu u danai, tsu nanlo tsu ɗa kula ku ɗa ki o kuyongo kobolo nu ntsukaya n
 ɗa.

²³ Vuzavaguɗu u danai, a kaɗiva ko wotoi u savu a kubana wotoi savu u yoku,
 Ashibi a nampa a kubana Ashibi o yoku, uma raka i ta a kutawa a kuɗanku mu.>>

²⁴ <<I ta a kuta a bana pulai a inda even a ikyamba a aza a na a ya'ankai mu
 ugbamukaci. Azun a na i o kusovo le a kukuwa ba, akina a na i o kusongu le feu i a
 kukimaɗa ba, i ta o kokpo ili yu unata u uma a aduniyan dem.>>

IRIMIYA

Kubayuwa

Ukuna u Katagarda ka nampa

Katagarda ki Irimiya ki ta a Kubayuwa Keniki Irimiya u yongo ta a kubana ukocishi wa aya amangatatsunkupa a ugbashi a ugiti wa aya kupa a ugboku u tali Kafu a matsa Yesu (KY). A ayin a na u yongoi u dana ta uma a Kashile atakaci a na i lo a kutawa adama o kutoni ka amali n unushi u na i a kuya'ansa. U yongo ta ali da we enei ili i nampa ya dem i shana ta n uyikpi u Urushelima a ekiye o mogono ma Babila, Nebukaneza ayi da vuza na wu unai likuci i Urushelima n aisa a gbayin n ukuna wu agbashi a ngono n Yahuda n uma n abundai. Da kpamu u doku u ya'in kadanshi tsu na o kubono a ubuta wugbashi n tsu na o bonokoi idika i Urushelima. Katagarda ki Irimiya ki ta a kufuda e pece ka'a tsu nampa. (1) Udeki u Irimiya. (2) Akaka a Kashile a kubana uma a Yahuda nu ngono n ni a ayin o tsugono a ni a ayin a Josiya, Johoyakim, Johoyaki n Zedekiya. (3) Ili i na Irimiya u ya'ankai ulinga i da Baruku feu ya'ankai ulinga ayi kadani ka Irimiya u ya'an ta kadanshi ke kene n abundai n ili i gbagba'in i yoku i na i kuya'an punu a u Irimiya; (4) Akaka kaukau a na a utai u Vuzavaguđu adama a uma a idika kaukau i na yi da'in. (5) U dansai mayin tsu na likuci i Urushelima i kuyikpa n kubana ugbashi a Babila. Irimiya vuma da vi cico'o wi ta kpamu n ucigi u uma a ni, u iwan ta kpamu tsu na u kudana ili ya atakaci a kubana u uma a ni. Ubuta n abundai u ya'an ta kadanshi n asuvayali a kadu ka ni n ili i na u so'i atakaci adama a Kashile ka'a ke dekei ni wo okpo keniki. Kadanshi ka Kashile ki ta tsa akina a kadu ka ni wi a kufuda wo fobo ka'a ba. Kadanshi ka gbagba'in ko yoku ka laza ta ayin a Irimiya ali a kubana anana, a ayin a na a kuya'an uzuwakpani u savu, u na uma a Kashile e kureme babu malum ma na ma kucibaka le, adama a na i ta a kudana u da adu e le 31:31; 34.

¹ Kadanshi ki Irimiya maku ma Hilikiya, Ganu vi yoku a likuci i Anatotu e kure'e ki idika i Bayami.

² Ayi na Vuzavaguđu u ya'in kadanshi n ayi. A ayin o tsugono tsu Josiya kolobo ka Amuno, mogono ma Yahuda, a kaya ka kupa n ka tatsu ko tsugono tsu ni.

³ Da kpamu u doku u ya'in kadanshi n ayi a ayin o tsugono tsu Johoyakim kolobo ka Josiya, mogono ma aza a Yahuda, a kubana a ukoci u kaya ka kupa n kete ko tsugono tsu Zedekiya, kolobo ka Josiya, mogono ma Yahuda ali a kubana a ayin a tsugbashi tsa a aza a Urushelima o wotoi u tawun.

Udeki u Irimiya

⁴ Da Vuzavaguđu u ya'in kadanshi nu mpa, u danai,

⁵ <<N yeve wu ta babu a ya'an katsuma ka nu, kafu kpamu a matsa wu da merengi nu, da n zagbai nu vo okpo keniki ka uma aduniyan.>>

⁶ Da n danai, <<A'a, Vuzavaguđu Kashile. Lana, mpa n fuda kadanshi ba, adama a na mpa maku ma kenu ma'a.>>

⁷ Ama da Vuzavaguđu u danai mu,

<<Kata vu dana, <Mpa maku ma kenu ma ba,> adama a na u yaba dem vu na baci n suki nu, mayun da vu bana,

Kpamu i na baci de dem n danai nu, i da da va kudansa.

⁸ Kata vu pana wovon u le ba,

adama a na mpa mi ta kobolo n avu, mi ta kpamu a kisa wu.>> Mpa Vuzavaguđu,
mpa da n dansai.

⁹ Da Vuzavaguđu u dengusai kukiye ku ni da u sa'wai una u va. Da u danai mu,
<<Lana, gogo na, n zuwa ta kadanshi ka va a una u nu.

¹⁰ Lana, anana n zuwa wu ta gadi va aduniyan n tsugono,
adama a na vu muda kata kpamu vu fada,
adama a na vu una, kata kpamu vu vakangu,
adama a na vu ma'a kata kpamu vu fada.>>

¹¹ Da Vuzavaguđu kpamu u doku u ya'in kadanshi nu mpa, u danai,<<Irimiya, yidai
vi enei?>> Da n danai, <<Me ene ta kacaka ka madanga ka alumo.>>

¹² Da Vuzavaguđu u danai, mayun da,<<Ve ene ta mayin, adama a na mpa mi ta a
kinda i na ya kutawa ya gita.>>

¹³ Da Vuzavaguđu u doku u ya'in kadanshi nu mpa kpamu ire, u danai,<<Yidai ve
enei?>> Da n danai ni,<<Me ene ta mogbodo a kupuna a kinda ubon u gadi.>>

¹⁴ Da Vuzavaguđu u danai mu, <<A ubon u gadi, atakaci a da a kuta, kata a takacika
aza a na i punu a idashi a idika ya raka.

¹⁵ Lana, mpa da na e medevile ma kumaci n tsugono tsa aza ubon u gadi raka,
adama a na a tawa a shikpa akuba o tsugono e le a utsutsu u Urushelima, a kanza
nshilya n ni kobolo n likuci i Yahuda i na i buwai raka.

¹⁶ Kata n dansa atakaci a na n kuya'anka le, adama asuvawuya a na a ya'ankai mu,
a na a kasukpai mu, da o songuki amali ili magulani, da kpamu a ya'ankai amali a na
a ya'in n ekiye e le tsugbashi.

¹⁷ Ama avu danga vu ya'an ofobuso adama a ulinga, kata vu dana le ili raka i na n
danai nu. Kata vu pana wovon u le ba, ta lo mpa n ku zuwa wu vu pana wovon a
ashi e le.

¹⁸ Mpa tana anana m bonoko wu ta likuci yi ukanji m mashilya mi iyum, n asaka a
iyum i shili adama a idika raka, nu ngono ma Yahuda, n aza a gbara-gbara a ni, n
anan ganu kobolo n uma a likuci a ni raka.

¹⁹ Pana, i ta a kuya'an tsurala n avu, ama a kuciya ulya'i ba, adama na mi ta kobolo
n avu, mpa da Vuzavaguđu mpa da n dansai.>>

2

Aza a Isaraila a kasukpai Kashile

¹ Da Vuzavaguđu u ya'in kadanshi nu mpa, u danai,

² <<Bana vu dansa ukuna wi ili i nampa a atsuvu a aza Urushelima, vu dana le,
Vuzavaguđu u dana ta,

<<N ciba ta nu usubi u nu a ayin a udengani u nu,
tsu vu cigai mu tsu vuka vu savu,
da vu tonoi mu e meremune
a idika i na a ca'i ba.

³ A ayin a nanlo aza a Isaraila o yongo ta cida u Vuzavaguđu,
o yongo ta wa ni ci ili i kashina i na i gitai kuge'we.

Vuza na baci dem u lya'i ili a katsuma ki ili i kashina yu ugiti i nanlo u ronoko ta kaci
ka ni unushi,
wi ta tana a kutakacika,

mpa Vuzavaguđu, mpa da n dansai.>>

⁴ Panai kadanshi ka Vuzavaguđu ada kpa'a ku Yakubu, ada kumaci ki Isaraila raka.

⁵ Vuzavaguđu u dana ta,

<<Unushi we ene u dai ikaya i da i ciyai mu n ufa
ali da a banai da'angi nu mpa,
da a kanai kutono amali?

Da kpamu okpoi ili kavama?

⁶ Ele e ece ba, <Tedai Vuzavaguđu,
ayi na wu utakai tsu a idika i Masar,
da u tonoi n atsu e meremune,
a idika ya agbata n enle,
a idika yu dekpu n kayimbi,
a idika i na vuza u tsu wala ba,
ubuta u na uma a ci yongo ba?>

⁷ Da n tukai da a idika i mani'in,
adama a na i pana uyo'o wu umaci wu ndanga n ili i singai i ni.
Ama a na i tawai da i langasai idika i va
da i bonokoi ili yi ukani i va yi okpoi ili yu unata.

⁸ Anan ganu e ece ba, <Tedai Vuzavaguđu wi.>
Eyevafada e yeve mu ba,
ngubi n uma a va a iwain mu,
Eneki a ya'in kene n utsura u Ba'alu,
da a kanai kutono amali a na a kubanka le ba.

⁹ <<Adama a nannai mpa Vuzavaguđu n kubanka da ta a ubuta wa afada,
Vuzavaguđu da u dansai,

ada m muku n da nu ntsukaya n da.

¹⁰ Pasai a kubana a upashi u Kitimu n kalivi yi ene,
ko kpamu i suku a kubana Kedaru, kata i lana mayin,
kata yi ene ko a ayin a cau a sa'wa ta kuya'an ili tsu nampa.

¹¹ Uma a sa'wa ta kusaba'a amali?
Ko an wo okpoi ele ili da ba?
Ama uma a va a saba'a ta tsugbayin ci le.
adama a ili i na i ga'in ba.

¹² Da Vuzavaguđu u danai, ada gadi padai bini adama a ili i nampa,
kasukpai ikyamba i da i kuwa, kata yo okpo ukuna u gbani.
Vuzavaguđu u danai

¹³ Adama na uma a va a ya'an ta unushi ure,
a kasukpa mu ta,
mpa na mi kashi ka mini ma wuma,
da a ma'akai kaci ke le ogbodo,
ogbodo a na a batsai a na a kukana mini ba.

¹⁴ <<Isaraila kagbashi ka'a? Ko a matsai ta a tsugbashi?
To yidai i zuwai da vo okpoi ucanuku u gbani?

¹⁵ Kawu u ya'an ta yura adama a ni,
a ya'an ta yura kau.

Adama na a langasa ta idika i ni.
Likuci i ni yo okpo ta agali, babu ili punu.

¹⁶ E ta nannai, aza a Memfisu kobolo n aza a Tafanesu,
a puna ta kaci ka nu.

¹⁷ Ada da i ronokoi kaci ka da ili i nampa ba?
Ana i kasukpai Vuzavaguđu Kashile ka da,
a ayin a na u tonoi n ada a uye wu nwalu?

- 18 Gogo na yidai i ciyai an i banai a Masar
adama na i so'o mini mo kudolu ma Nilu?
Ko yidai kpamu i ciyai a na i banai a Asiriya,
adama a na i so'o mini mo kudolu ku Yufiretu?
- 19 Mpa Vuzavagudu Mala'imili Kashile n dansai. Asuvawuya a da a da i a kutakacika
da,
kata unambi wu usubi u da u foro da,
kata i yeve a na kagbanigbani ka kpamu n okono,
ada i kasukpai kutono Vuzavagudu Kashile ka da,
yi n wovon u va a adu a da ba, mpa Vuzavagudu Mala'imili Kashile mpa da n
dansai.
- 20 <<Adama a na ali de m megeshe da n kodoi kaburakpatsu ka madanga ka da,
da mu utukai da ubuta wa atakaci,
ama da i danai, <Atsu tsa kutono wu ba!>
Mayun, yi o kutono amali
a ubon wa aginda dem,
n ubuta u ulu a ndanga feu.
- 21 N nannai dem, da n shikpai nu ci itacishi i singai,
i na i tsu okpo ili yu usubi.
Nini dai da i bonoi i zuwakai mu kucina,
da yo okpoi itacishi i gbanigbani?
- 22 Ko a na i zali kaci ka da m mazumau ma singai
ko a na i sumbai m mazumau ma abundai,
kalana ku unushi ka da ka buwa ta wa va, mpa Vuzavagudu mpa da n dansai.
- 23 Ninidai i kudana, <Mi n unata ba,
mpa n tono kamali ka Ba'alu ba>?
Lana bi'i urotu u na vu walai a kara'a,
Yevei i na i ya'in de,
yi ta tsu maku ma karakuma ma na mi a kubana m mo bonoi,
24 tsu majaki ma kakamba mana ma kiwanai n kakamba,
ma na ma cikalai mazama,
Yayi vuza na u kusanka yi?
U yotso vuza vu na wi a kulansa yi u takacika ba,
adama a na o wotoi u mazama u ni u da a kuciya yi.
- 25 Ada Isaraila kata i kasukpa ene a da babu ataka ba,
kata i kasukpa igboroli i da i dekpei ba.
Ama da i danai, <Nannai va u ga'an ba,
adama a na n ciga ta omoci a amali,
ele da kpamu n kutono.>
- 26 <<Tsu na koboki ka tsu pana wono ayin a na baci e remei ni,
nannai da kpa'a ki Isaraila ka kupana wono,
ele nu ngono n le, kobolo n aza gbagba'in e le,
anan ganu kobolo n eneki e le dem,
- 27 ele na a tsu dana madanga, <Avu da eshekpu a tsu.>
katali tamkpamu, <Avu da vu matsai tsu,>
Adama na a shirikpaka mu ta kucina,
e neke mu ashi e le ba.
Ama ayin a na baci atakaci a ciyai le kata a dana,
<Danga vu wawa tsu!>
- 28 Ama tedai amali a da a,

a na i ya'ankai kaçi ka ða ka?
 Kaşukpai le a ðanga, i baci a kufuða a kisa ða,
 a ayin atakaci a ða,
 adama na tsu na kaḅundai ka likuci i ða yi,
 ta aṃali a ða i nannai, aḍa aza Yahuda.

29 <<Yidai i zuwai ða yi a kuya'anka mu ughamukaci?

Yevei a na raķa vu ða ða i nusakai mu.

Mpa Vuzavaguðu n dansai,

30 Gbani ða n takacikai uma a ða,

ele a saba'a ba,

otokobi a ða a ða a unai eneki a ða,

otokobi a ða a lya'a ta eneki a ða dem

tsu kawu na vi n kambulu.

31 Aḍa uma o gogo na a nampa, panai kadanshi ka na mpa Vuzavaguðu mi a kudansa.

Mpa mo okpo ta tsu kakamba wa aza a Isaraila ða?

Ko ci idika i kaḅundai ka gbayin?

Adama a nannai, yidai i zuwai ða uma a va i a kudana,

<Atsu ci ta bari,

ci o kudoku kutawa wa nu kpamu ba>?

32 Mekere mi ta a kucinukpa n vudolu vi singai vi ni,

ko kpamu vuka vu savu vu cinukpa m motogu mo tsuzogu ma ni?

Dem n nannai uma a va a cinukpa ta nu mpa,

ayin n aḅundai.

33 <<Ama ða i yevei tsu na,

i kuzagba ncigi n ða!

ali n aṃaci a gbani-gbani,

ða i pi'isakai le uye u ða.

34 Da kpamu a cinai a nyaga n ða

mpasa ma aza unambi n aza a babu unushi,

i cina le feu tana a uboki a kpa'a kuða ba,

ko n nannai dem,

35 ða i danai, <Mpa mi n unushi ba,

mayun wupa u ni u buwa a kaci ka va ba.>

Ama mpa n kuya'anka ða ta afada,

adama a na i dana ta, <Mpa n ya'an unushi ba.>

36 Yidai i zuwai ða vu kpaḍai kushamgba mejege,

a kusaba'asuka nwalu u nu?

Vi ta o kokpo n wono adama aza a Masar,

uteku tsu na vu ya'in wono a ekiye aza a Siriya.

37 Vi ta feu a kuķasukpa ubuta u nanlo,

n ekiye a nu a kaci,

adama a na Vuzavaguðu u iwan ta aza a na i nekei katsura,

yi kpamu a kuciya ubanki we le ba.

3

1 <<Da baci vuza u lokoi vuka vi ni,

ða vuka va vu kaşukpai ni

ða vu banai vo oloi vali vi yoku,

wi ta kpamu a kufuḁa kudoku kubonoko yi?

Nannai va wa kuzuwa idika yo okpo n unata ba?

Vi ya'an ta cishakanlai n ncigi n aḁundai,

ninidai kpamu gogo na vi a kuciga kubono wa va?

Mpa Vuzavaguḁu mpa ḁa n dansai,

² Dengusa aḁi a nu gaḁi avu Isaraila, vu laṇa aginda a na i babu mita vu ene.

Te ḁai vu kpaḁai kuvaku kuya'in cishakanlai?

A uye wu nwalu, ta ḁe vi ci shamgba a kuvana ncigi nu,

an vuza va aza a Araba a kakamba.

Vu langasa ta idika ya

n tsugbani tsu nu.

³ Adama a nannai i ḁaḁa i zuwai ḁa a kpaḁai kuyo'o mini ma Kashile, kpamu o doku o yo'o mini ma lyushi ba.

Ama n nannai dem ḁa vu lya'i kelime n cishakanlai, vu kpaḁai kupana wono.

⁴ Gogo na ḁa vi a kudana,

<Avu ḁa esheku a va, vu ciga mu ta ali mpa bi'i maku,

⁵ mayun, va kulya'a kelime n kuya'an wupa a makyan dem ba?>

Mayun wupa u nu wi ta a kuzuwaka uteku

Ta vi ya'in kadanshi nannai,

Ama vi ya'an ta ḁe kagbanigbani ka na va kuya'an dem.>>

A ḁeke ta aza Isaraila n aza Yahuda o bono

⁶ A ayin a na mogono Josiya wi o tsugono ḁa Vuzavaguḁu u danai mu, <<Vu ene ta ili i wasasa i na Isaraila u ya'in? Tsu na u kumbai gaḁi vu nsansa n nlulu a ndanga raka a kuya'an tsugbani?

⁷ Mpa nsheshe ta, <Ayin a na baci ḁe dem u kotsoi iya'anishi i nampa raka wi ta o kubono,> ama ḁa u kpaḁai kubono, kpamu toku ni Yahuda n unambi wu usubi u ni we ene ta.

⁸ Yahuda ta na we ene ta tsugbani tsu na Isaraila u ya'in, ḁa n lokoi ni, n nekei ni katagarda ku uloki. Ama dem n nannai, ayi toku ni nanlo Yahuda u pana wovon ba, ḁa u lya'i kelime n kuya'an tsugbani ci ni.

⁹ Adama a na we ene ta tsugbani a ubuta u ni ili i gbani i ḁa, ḁa u langasai idika ya. U kanaḁi kuya'an tsugbani n atali nu ndanga.

¹⁰ Ko n nanai dem toku ni Yahuda u bono wa va n kaḁu kete ba, ama n kagbanigbani, mpa Vuzavaguḁu mpa ḁa n dansai.>>

¹¹ Da Vuzavaguḁu u danai mu, <<Ko a na wo okpoi Isaraila u kasukpa ta kutono mu, dem n nannai u ḁika ta unushi u ni, u yawa u Yahuda ba.

¹² Bana vu dansa akaka a nampa a ubon wa aza a gaḁi, vu dana le,

<< <Bono avu Isaraila vu babu usubi, mpa Vuzavaguḁu n dansa ta,

Mpa n doku n ya'an wupa n ayu kpamu ba,

adama a na mpa vuza va asuvayali ḁa, mpa Vuzavaguḁu n dansa ta,

Mpa n kulya'a kelime n kuya'an wupa n ayu ali babu uteku ba.

¹³ Ili ite koci i ḁaḁa, aḁa ḁe ushuki n unushi u ḁa,

I yeve a na i nusakai Vuzavaguḁu Kashile ka ḁa,

i vakangi tsugbayin tsu ḁa a ubuta wo omoci n ululu a ndanga dem,

ḁa i iwain kutono kadanshi ka va, mpa Vuzavaguḁu mpa ḁa n dansai,

¹⁴ Bonoi, aḁa uma a babu usubi,

adama a na mpa ḁa Kashile ka ḁa,

N kuḁika ta vuma vu te a katsuma ka likuci, n uma e re a katsuma ka kpa'a dem,

Kaṭa n tuka na a Sihiyona.

15 << <Kaṭa n neke ḡa ngubi, n na n kuneke ḡa kuyeve n ugboji.

16 Kaṭa ayin a na baci i yimkpai n kabundai a idika ya, kaṭa i kpaḡa kudoku kuya'an kadanshi ka <<Akpati vu uzuwakpani vu Vuzavaguḡu.>> Yi o kudoku kuciḡa n vu ḡa ba, ko tana i cikala kudoku kuya'an vi yoku ba.

17 A ayin a nanlo a ḡa e kudeke Urushelima kakuba ko tsugono ka Vuzavaguḡu, Kaṭa uduniyan raḡa u bolongu e kelime ka Vuzavaguḡu a Urushelima adama a kula ku va, kaṭa a kpaḡa kudoku kutono ucigi u gbani-gbani wa aḡu e le.

18 A ayin a nanlo kaṭa kpa'a ku Yahuda ku bolongu kaḡi ke le m kpa'a ki Isaraila, kaṭa a uta a idika yi ubon ugadi kobolo, kaṭa a bana a idika yi ukaṇi i na n nekei ikaya i le.

19 << <ḡa n danai,

Nini ḡai mpa n kuḡika ḡa yo okpo a kaṭsuma ka muku n va, adama a na n neke ḡa idika i singai,

ili yi ukaṇi i singai i na i la'i a aduniyan raḡa.

N sheshe ta ya kudeke mu ta, Dada vu va,

kpamu yi a kukpatala i kaṡukpa kutono mu kpamu ba.

20 Mayun, uteku tsu na vuka vu gbani-gbani vu tsu kaṡukpa vali ni,

ta feu vu kaṡukpai mu nannai avu Isaraila, mpa Vuzavaguḡu mpa ḡa n dansai.>

>>

21 A pana ta alaḡatsu a maṡhi a nsansa,

a maṡhi n o folonoi aza a Isaraila,

adama a na a kaṡukpa ta uye u le,

a cinukpa ta n Vuzavaguḡu n Kaṡhile ke le.

22 <<Bonoi aḡa muku m gbani-gbani,

mpa n kupotsotongu ta unambi wu usubi u ḡa,>>

<<Lana, ci ta a kutawa wa nu,

adama a na avu ḡa Vuzavaguḡu Kaṡhile ka tsu.

23 Mayun, kutono ka amaḡi a gaḡi vu nsasan ili i gbani i ḡa,

kucikpa ku na ci a kuya'an a aginda modoruko ma'a.

Mayun, u Vuzavaguḡu Kaṡhile ka tsu ka'a koci,

aza Isaraila a kuciya wishi.

24 <<Adama a na kutono ka amaḡi Ba'alu kukotso tsu ta ili i na ikaya i tsu i takacikai adama a tsu, ali a tsu muku, kukotso tsu ta ushiga wu nlala n wu nraḡika n wa anaka m muku n tsu nkere n olobo.

25 Kaṡukpa tsu vaku n wono u tsu, kaṭa unambi wu usubi u tsu u pala tsu. Adama na tsu nusaka ta Vuzavaguḡu Kaṡhile ka tsu, aṡu n ikaya i tsu, ali aṡu muku a kutawa anana, tsu tono kadanshi ka Vuzavaguḡu Kaṡhile ka tsu ba.>>

4

1 Vuzavaguḡu u dana ta,<<Aḡa aza Isaraila,

yi baci a kukpatala kaṭa i bono wa va.

yi baci a kutakpa ili yi unata i ḡa kelime ka va,

kaṭa kpamu i doku i ciba n i ḡa ba,

2 kpamu ḡa baci i kucinai, <N Vuzavaguḡu vu wuma,>

n kamayun, n kasingai kobolo n usubi,

nannai, idika yi uduniya raka i ku zuwakpanai ta unasingai adama a ni,
kata a ciya tsugbayin wa ni.>>

³ Adama na Vuzavaguđu u dana ta aza Yahuda n aza Urushelima:

<<Kparai apulaka a da,
kata i ya'in vica'a a ubuta wa awana ba.

⁴ Cidatangi kaci ka da u Vuzavaguđu,
takpai unata wa adu a da,
ada aza Yahuda n Urushelima.

talo wupa u va wa danga wada tsa akina,
kata u kula tsu na vuza u kufuda kukima ba,
adama a kagbanigbani ka da.>>

Atakaci a ubon u gadi

⁵ Dansai a Yahuda kata i salaka aza a Urushelima, i dana.

<<I lika ishiyaun a katsuma ki idika dem
Lapai una kau, kata i dana,
<Bolongi ubuta ute, kata tsu suma a kubana
asuvu a likuci yi ukanji.>

⁶ Dengusa urotu a kubana Sihiyona,
Sumai, adama a wuma u da, kata i shamgba ba,
adama a na mi ta a kutuka n atakaci a ubon gadi,
m munuka ma abundai.

⁷ Kawu wu uta ta a kura ku ni,
vuza munuka vu idika kakau u fobuso ta kuta,
wu uta ta u kasukpa ta ubuta u ni
adama a na u langasa idika i da
likuci i da yi ta o kokpo agali
babu vuza.

⁸ Adama nannai ukai akashi a kpalu,
ya'in kpalu n i shikai,
adama na wupa u gbangam u Vuzavaguđu
wi a kukpatala ku kasukpa tsu ba.>>

⁹ Vuzavaguđu u dana ta <<A kannna ka nanlo. Ngono n aza a gbagba'in i ta a kunamba
utsura wa adu. Kata anan ganu a dagaza, kata eneki tamkpamu a ya'an mereve.>>

¹⁰ Da n danai, <<Vuzavaguđu Kashile mayun vu doro ta uma a nampa n Urushelima,
ana vu danai, <Wi ta a kuga'an da,> wannai dai tana otokobi ka gbatya de edeku e
le.>>

¹¹ A ayin a nanlo, i ta a kudana uma a nampa n aza a Urushelima, <<Wunlaj u
gbani-gbani wi ta a kuta a idika kata u lapa uma a va, ba adama a na u yelekpe le ko
u bonoko le cida ba,

¹² wunlaj u gbangam tsu nampa wi ta a kuta wa va. Gogo na mpa da vuza na u
kukidaka le afada.>>

¹³ Lana bi'i, wi ta a kutawa an keleshu.
Ekeke odoku a ni an kabatalikpau,
odoku e le a la'a ta mashangi iladi,

ili ya atakaci i da wa atsu, adama a na o kotso ta n atsu.

¹⁴ Avu Urushelima takpa kagbanigbani ka na ki a kadu ka nu,
adama a na vi ciya wishi.

Ali wannai dai va kulya'a kelime n kusheshe kagbanigbani ko yongo
a kadu ka nu?

15 Adama a na kalakatsu kuta ta u Dan,
da ka dansai ukuna u wuya u na wi a kuta a kusan ku Ifiraimu.

16 Dana uduniyan an wi lo a kutawa,
Dana aza a Urushelima,
<<Aza a na i a kutuka yi n kuvon ka, i ta a kuta a idika i da'in,
kata a kana ku ya'an ka aza a Yahuda kaca'a.

17 Kata a kanza Yahuza a kukara'a an kapulaka,
adama a na u ya'an ka mu ta ugbamukaci,
Vuzavaguđu da u dansai.

18 Ukuna u da u da n kawuya
u ronokoi da atakaci a nampa.
Na da ukoci u da, kpamu wi ta o kokpo n okono,
a da uwa ta ali a kađu.>>

Irimiya u namgbai katsuma adama a uma a ni

19 Atakaci a va, atakaci a va, mpa n shede ku ta a katsuma ka atakaci.
Kai! kađu ka va ki ta a kumuda,
Kađu ka va ki ta a kulapa n abundai,
mpa n kufuda kupada bini ba,
adama a na m pana ta ciliki ci vishiyaun,
m pana ta izumgbi i kuvon

20 Atakaci o kutono atakaci,
likuci ya raka yo okpo ta unamgbi.
nvali n va dem n ya'an ta unamgbi
akashi a utsutsu a va feu nannai.

21 ali wannai dai ma kushamgba a kinda eleje o kuvon?
N ciliki ci ishiyaun?

22 <<Adama a na uma a va alau a da,
kpamu e yeve mu ba.
muku n kavama n da,
Ele i n kuyeve ba.
<E yeve ta kuya'an kawuya.>
Ama e yeve tsu na a kuya'an kasingai ba.>>

23 Ana n lanai aduniyan, da me enei a da babu ili, a da lekedfi,
gadi kpamu, da me enei babu kutashi.

24 Ana n lanai nsansa, da me enei n da a kugbada,sa,
aginda kpamu a kubana n o bonoi.

25 Ana n lanai, da me enei ko vuma te u buwa lo ba,
nnu kpamu feu n suma de.

26 Ana n lanai idika i singai, da me enei i da raka yo okpoi de akamba,
da likuci raka yo okpoi agali
e kelime ka Vuzavaguđu adama a wupa u ni.

27 Ili na Vuzavaguđu u danai i dada na.
<<Idika raka yi ta o kokpo agali, ama mi a ku una i da raka-raka ba.

28 <<Adama a ili i nampa uduniya wi ta a kuya'an kpalu,
kata gadi u limana,
adama a na n ya'an ta kadanshi, ta tana ka ki nannai,

N sheshe ta_ɗe i na ma kuya'an, mi tana o kubono n kucina_ba.>>

²⁹ Nu upani u kaca'a ko odoku n ka atain

kaṭa_likuci raḳa_i suma,

Aza o yoku i ta_a ku'uwa a ara'a, kaṭa_aza o yoku kpamu a kumba a nsansa,

kaṭa_likuci raḳa_i boso,

babu vuza na wi o kuyongo punu.

³⁰ Ama avu, agali,

yi ɗai i zuwai ɗa vu ukai ucanuku u singai mayin nannai,

ali ɗa vu kalai kaṭi ka_nu n ucanuku wa azanariya,

ali ɗa vu dakakai kushinuku atan_zari a aṣhi a_nu?

Gbani ɗa vu lapulai kaṭi ka_nu,

ncigi n nu n goyo wu ta,

ita_a kulansa_wuma u nu.

³¹ M pana ta_malapa mu una_tsu vuka va_aganda_a limata,

a ci'inki tsu vuka va_aganda_a maku ma iyain,

maṣhi ma nkere n Sihiyona a ku'inka n utsura,

U barukpai ekiye a_ni a maṣhi n u danai,

<<Bobou, mi ta_a ku'uwa e kelime ka aza a magalaka.>>

5

Aza Urushelima a iwain ku kaṣukpa unushi u le

¹ Da Kaṣhile ka danai, kara'i uye wu Urushelima raḳa,

yi indana kaṭa_i lana,

i lana_ubuta_raḳa, ye ene

ko ya_kuciya_vuma,

vu usubi,

vuza na u tsu ya'an kasingai,

adama na n cinukpaka yi unushi u ni.

² Ko a na a tsu dana, <<N kucina ta_n Kaṣhile>>

mayun ɗa ba, a kucina a uwa ɗa le.

³ Vuzavaguɗu aṣhi a_nu kamayun ka'a i a kulansa_ba?

Avu vu lapa le ta,

ama a pana usuɗukpi ba,

vu gbara le ta,

ama ɗa a iwain kusaba'a. Ele a iwain kulapula idaṣhi i le.

ɗa a kpanduki aɗu e le an katali,

ɗa a iwain kushika_unushi u le.

⁴ Da n danai, <<Uma a nampa aza a unambi a ɗa,

ele alau a ɗa,

adama a na ele e yeve uye u Vuzavaguɗu ba

e yeve tana feu kasingai ka Kaṣhila_ba.

⁵ Adama a nannai mpa n kubana ta_wa aza a_gbara-gbara

kaṭa_n ya'an_ka le kadanshi,

adama na ele e yeve ta_uye u Vuzavaguɗu,

e yeve ta_kasingai ka Kaṣhile.>>

Ama raḳa le ɗa o bolongi una_ɗa o kodoi kogboro ka,

ɗa a baɗai ikani ya.

⁶ Adama a nannai kawu wi ta_a kuta_a kutsun kaṭa_u takuma le,

kanama ki ta_a_kuta_e meremune kaṭa_wu una le.

ma_kunzukur_u mo bopo ta a kinda likuci i le,
 Yaba dem na wu utai a katsuma ke le, i ta a kukara yi kata e wejeleshe yi,
 adama a na unushi u le u yimkpa ta n abundai.
 ushirikpi u le u tsurakpa ta.

7 <<Nini dai n kucinukpaka da unushi u da?

Muku n nu n kasukpa mu ta
 kpamu da a kucina i n amali a na i n wuma ba.
 cina tana n nekei le ilikulya a lya'a a cuwa,
 n nannai dem da o tonoi amali o yoku
 da a uwai a i'uwa ya a shakanlai.

8 Da ucuwi u la'i le abundai da okpoi a mazamanai ma amaci.
 Yaba dem u bonoi a kuzama vuka vu toku.

9 Ashe u ga'an n neke le atakaci adama a ili i nampa ba?

Vuzavagu_{du} u dansai,
 Ashe mpa ma kutsupaka kaci ka va
 adama a icu'u yi uduniyan i nampa ba?

10 <<Kumbai, kata i gadukpa gadi va acaka a ni kata i kapa a da,
 ama kata i kotso a da raka-raka ba,
 kapa i acaka a ni,
 adama na ele aza a Vuzavagu_{du} a da ba.

11 Adama na kpa'a ki Isaraila n kpa'a ku Yahuda
 a ya'anka mu ta unambi wu usubi n abundai, mpa Vuzavagu_{du} mpa da n dansai.

12 Adama na a ya'anka ta Vuzavagu_{du} a'uwa,
 a danai <Wi a kuya'an ili ba,
 babu atakaci a na a kuciya tsu,
 ko tana tsu ene kotokobi ko madukpa.

13 Eneki a raka i ta o kopko wunlai,
 kadanshi ka Kashile ki punu we le ba.
 Nannai feu a kuya'an ke le.> >>

Vuzavagu_{du} u salai afada

14 Adama a nannai, da Vuzavagu_{du} Kashile Mala'imili u danai,
 adama a na uma a ya'an ta kadanshi ka nampa,
 lana n kuzuwa ta kadanshi ka va a una u nu kata kokpo akina,
 kata uma a nampa a okpo ndanga, ndanga n na akina o kusongu.

15 Lana ada aza a Isaraila, mi ta a kutuka da
 n uduniyan na de da'angi u na u kushilika n ada, dada i na Vuzavagu_{du} dansai,
 uduniyan u da u na wi n ugbami wa asuvu
 uduniyan u da u na wi ali ayin a tsukaya,
 uduniyan u da u na i yevei kelentsu ka ni,
 babu kpamu vuza na wi e kuyeve i na i a kudansa.

16 Majiki me le mi ta u baiwi an kasaun,
 dem vule afudi o kuvon a da.

17 I ta a kulya'a ashina a da n ilikulya'a i da,
 kata a una muku mo olobo n da n nkere n da,
 kata o kotso ushiga wu nlala n da n wa anaka a da,
 kata a lya'a itacishi ya ashina a ndanga a da,
 kata likuci yi nshilya n da n na i nekei adu
 a una i da n otokobi.

18 <<Ama ko a ayin a nanlo, mi a kuna ɗa ɗa ɗa ɗa. Vuzavaguɗu u dansai,

19 Ama ɗa baci uma a ɗa ecei ɗa, <Yidai i zuwai ɗa Vuzavaguɗu Kaɗhile ka ɗa ki a kuya'anka tsu ili i nampa ɗa?> Kaɗa i ɗana le, <Tsu na i kaɗukpai mu ɗa i kaɗai kutono omoci a amaɗi a idika i ɗa, nannai ɗa i kugandaɗa omoci a na i a idika i na yi i ɗa ba.> >>

20 Dansai ukuna u nampa a kpa'a ku Yakubu,
Salai ka a likuci i Yahuda.

21 <<Zuwai atsuvu i pana ukuna u nampa,
aɗa alau n ajarishi a uma,
aza a na i n aɗhi e kene ama e ci ene ba,
aza a na i n atsuvu a kupana ama a tsu pana ba.

22 Da Vuzavaguɗu u danai, ashe u ga'an i pana wovon u va ba?
Ashe u ga'an i je'eke ikyamba e kelime ka va ba?

Mpa ɗa n zuwai kayala kokpoi kure ku mala,
kure ku na kokpoi mayun a kufuɗa kupasa ku ɗa ba,
ko abau a ɗanga baci, a kufuɗa a pasa ba,
ko an wo okpoi a tsu kaɗa ta yura, ama i kufuɗa a pasa ba.

23 Ama uma a nampa i ta n ugbamiwasuvu n ugbamukaci kpamu akaɗashi aɗa,
ele a kaɗukpa mu ta, ɗa a ya'in nwalu n le.

24 Aɗu e le a tsu dana
<Ya'an tsu pana wovon u Vuzavaguɗu Kaɗhile ka tsu ba,
ayi na u tsu neke tsu mini ayin
a lyushi n irana,
kaɗa u neke tsu kpamu ayin a vukya'a.>

25 Unushi u ɗa u pece ɗa ta n ili i nampa.
Unushi u ɗa kpamu u saɗka ɗa ta kasingai.

26 Adama a na uma a kavama i ta punu a kaɗsuma ka uma a va,
o tsu bopo ta an aza na a zuwakai maza adama a na e reme nnu.

A zuwai maza,
ɗa e remei uma.

27 An mabana tukpa nu nnu,
ta feu i'uwa i le yi tukpa m modoruko nannai,

i ɗaɗa i zuwai ɗa okpoi aza a uciyi wa abundai,

28 ɗa a ya'in ikyamba ɗa a tasai.

kagbanigbani ke le ki n uteku ba,
a ci kiɗa afada a usufi ba,
kaɗa a langasa mkpan adama a na a lapula kaci ke le,
kpamu a tsu baɗka aza a unambi a ubuta wa afada ba.

29 Da Vuzavaguɗu u danai, ashe u ga'an n takacika le adama a ili i nampa ba?
Kpamu ashe u ga'an n tsupaka kaci ka va ukuna
adama uduniyan tsu nampa ba?>>

30 A ya'an ta ili i gbani-gbani n ili wovon
a idika

31 Eneki a ya'an ta kene ka a'uwa,
anan ganu kpamu a kulya'a tsugono n utsura u kaci ke le,
uma a va kpamu ta a cigai nannai,
ama yidai ya kuya'an ɗa baci ukoci u tawai?

6

A kanzai Urushelima

¹ Aḏa aza a Bayami, sumai adama a na i la'aka n wuma u ḏa,
sumai i kasukpa Urushelima.

Kaṭa i lika ishiyaun a Tekowa,
kaṭa i dengusa urotu a Betu-hakeremu,
adama a na maḏaka ma uta ta ubon ugadi u kana ta uye a kutawa,
kobolo n atakaci abundai.

² Avu kaḏu kava Urushelima,
avu ḏa ubuta u singai u kaguba,
ama mi ta a ku una wu.

³ Ngubi mi ta a ku uta kobolo n ushiga wu nlala u le adama a ni,
kaṭa a shikpa apam e le wa ni,
kaṭa a lina, yaba dem n ubuta u ni.

⁴ <<Fobuso kuvon adama a ni,
ḏangai, adama a na ci shilika n ele kanna a kaci.
ili ya atakaci i ḏa wa tsu, adama a na kanna ka ka yikpa ta,
ubuta kpamu a yimba.

⁵ Ḑangai, adama a na tsu bankai kuvon n kayin
kaṭa tsu langasa nshilya n ni.>>

⁶ Adama a na Vuzavaguḏu Mala'imili u dana ta.
<<Kapai ndanga n ni i taḏuku a idika,
ḏangusa nshilya n kayala adama a Urushelima.

mayun ḏa a takacika likuci i nampa,
adama a na ko koyoku i punu n ka'a ba, sai modoruko.

⁷ Uteku tsu na kayinva ka tsuwa mini ma ni,
ta feu u tsuwa ka gbani-gbani ka ni nannai,
uma a pana ta arabali a vishili, n munuka ma ni
kanna lakam mi ta e kene untsu a ni e kelime ka va.

⁸ Pana odoki a va, avu Urushelima,
ta lo ma kutawa ma shirikpaka ḏa adama a unata u ḏa,
ta lo ma kutawa mo bonoko ḏa agali,
idika i na yi ko vuza.>>

⁹ Vuzavaguḏu Mala'imili u dana ta,
<<I ta a kudaya kagimi ka aza a Isaraila a na a buwai
tsu na a tsu ḏaya kashina ki itacishi,
u barakpa kukiye ku ni
a acaka.>>

¹⁰ U yayi ma kuya'an kadanshi kaṭa m barangu,
adama a na a pana?

Adama a na atsuvu e le a kpanduku ta,
a tsu pana ba,
kadanshi ka Vuzavaguḏu ko okpo ta ili yi ishikushi we le,
ka buwa le ili i mali kpamu ba.

¹¹ Adama a nannai, mi ta tukpa n wupa u Vuzavaguḏu,
mo'uta n kukana uḏa.

<<Tsuwan ta u ḏa a muku n na mi a uye,
n ubuta u kobolo ka ḏanganai feu.

I ta e kureme ali n amaci,
aza gbaragbara nu nkoshi raka.

¹² I ta e kuneke aza a yoku i uwa i le,

n ashina le kobolo n amaci e le,
 adama nampa mi ta a kubarukpa ekiye aya,
 n ya'in tsurala n aza a idashi i likuci,>>

mpa Vuzavagudu mpa da n dansai.

13 <<Ili i na i gitai a vuza kenu, ali a kubana a vuzagbayin,
 yaba dem wi ta a mali ma kalya,
 i na i gitai a eneki ali kubana u anan ganu,
 yaba dem kaya'in ka uwa ka'a.

14 O potsotongu ta untsu a uma aya gadi-gadi,
 kata a kana kudana, <Matana, matana,>
 kpamu babu matana.

15 A ya'an ta ili i wono, da kpamu a ya'in ili yi unata.
 A a, a pana wono ba, ko kenu.
 ele e yeve uteku tsu na a ku zalika aci ba.

Adama nannai i ta a kuyikpa a katsuma ka aza a na a yikpai,
 a makyan mana baci n takacikai le i ta kuya'an uvakangi,>>

mpa Vuzavagudu mpa da n dansai.

16 Vuzavagudu u dana ta,
 <<Shamgbai a nsanji ma uye i lana,
 kata ye ece uye u kuku,
 ubuta u na uye usingai wi, kata i tono ufa,
 adama a na i ciya wuvuki adu ada.

Ama da a danai <Atsu ci o kutono u da ba.>

17 Da n zuwakai da aza kindi, da n danai le,
 <zuwai atsuvu, i pana ciliki tsu vi vishiyaun.>

Ama da a danai, <A tsu ci a kuzuwa atsuvu tsu pana ba.>

18 Adama a nannai panai, ada uduniya,
 kata ada uma i yeve i na ya kutawa ya kuciya ada.

19 Panai, ada aduniyan, lanai, mpa mi ta a kutuka n uma a nampa n atakaci,
 adama a katsupu ka ili gbani-gbani i na a ya'in,
 adama a na a iwan ta kupana kadanshi kaya,
 kpamu da a iwain ku tono wila uva.

20 Tedai uga'in wi ili magulani i na yi utai a likuci i Sheba,
 ko kpamu nkungu ma uyo'o a likuci i da'in?

Kune'e ku kusongu ku da mi a kisa ba,
 alyuka ada kpamu n ciga ba.

21 Adama nannai, Vuzavagudu u dana ta
 <Lana, mpa n kuzuwa ka ta uma a nampa,
 ili matafa i na ya kuzuwa le a yikpa,
 kesheku n maku ma ni,
 toku n kaja'a ka ni i ta a ku kuwa kobolo.> >>

22 Vuzavagudu u dana ta, <<Lana, uduniyan u yoku u da lo a kutawa a idika yi ubon u
 gadi,
 uduniyan u gbayin u yoku u da u dangai a uteku wa aduniyan adama a kuvon.

23 A dika ta utan kobolo nsara,
 uma agbanigbani ada i n asuvayali ba,
 yura i le yi ta adanshi yura i mala i da,
 i ta gadi vo odoku,
 ufobushi an aza a na o fobushi kuvon,
 adama a nu avu Sihiyona.>>

- 24 Tsu pana ta arabali e le,
da ikyamba i tsu i kuwai,
atakaci a kana tsu ta,
n mbala tsu vuka va aganda.
- 25 Kata tsu uta a kubana ashina ba,
kata tsu wala uye wa nwalu ba,
adama a na vurala va vita n kotokobi,
wovon kpamu u kana ta ubuta dem.
- 26 Ada uma aya, ukai aminya a kpalu,
kata i pudala kaci kada n kokomo,
shikai wuya wuya tsu na a tsu shika adama a maku mete,
namghi katsuma kau,
adama a na babu uyeve da vuza munuka,
u kutawa da.
- 27 <<Avu Irimiya n bonoko wu ta vuza vu na u kukondo uma aya,
adama a na vu yeve usubi u uma aya.
- 28 Ele raka aza ugbamukaci ada,
a kukaasa n a dansai kavama,
i ta n utsura an vuyum vishili n vu lima,
dem vu le uma a kavama ada.
- 29 A falai akina kau,
adama na utuka dalma,
na lo dem atakaci a gbani ada,
adama a na utuka aza agbanigbani a katsuma ka uma a va ba.
- 30 E ci deke le ta azurufa agbanigbani,
adama a na mpa Vuzavagudu iwan le ta.>>

7

Ka gbani-gbani a idika

- 1 Vuzavagudu u ya'in kadanshi n Irimiya, u danai,
2 <<Bana vu shamgba a utsutsu u kpa'a ku Vuzavagudu, kata vu salaka le kadanshi ka nampa, vu dana. Panai kadanshi ka Vuzavagudu ada aza a Yahuda raka a na a tsu uwa n utsutsu u nampa adama a na a cikpa Vuzavagudu.
- 3 Na da ili i na Vuzavagudu Mala'imili Kashile ki Isaraila ka danai. Lapulai uye u da n kuyongo ku da, mi ta a ku kasukpa da ta i dasangu punu a ubuta u nampa.
- 4 Kata i zuwa katsura n kadanshi ka mayansaka ka nampa, i a kudansa. <Na da A'isa a gbayin a Vuzavagudu, A'isa a gbayin a Vuzavagudu, A'isa a gbayin a Vuzavagudu.>
- 5 <<Mayun da baci i lapulai uye u da n kuyongo ku da, i ya'ankai itoku i da afada e mejege,
- 6 da baci i doroi omoci, nu mkpan n agapa ba. Da baci i tsuwain mpasa ma aza a babu unushi a ubuta u nampa ba, da baci kpamu i tonon amali a na a ku uka da usan ba,
- 7 mi ta a ku kasukpa da i dasangu a ubuta u nampa, idika i na n nekei ikaya i da ko wannai.
- 8 <<Ama, danna i zuwai katsura n kadanshi ka mayansaka ka na ki ukuna u gbani.
- 9 Yi ta a kuya'an uboki, n munuka, i ya'an tsugbani n a'uwa, yi ta o kusongu ku kamali ka Balu ili i magulani, i kanai kutono amali a na i yevei ba,
- 10 kata i tawa i shamgba e kelime ka va a kpa'a ku nampa, ku na e ci deke n kula ku va, i dana, <Ci ciya ta wishi.> Adama a na ci lya'a kelime n kuya'an ili yu unata koci?

¹¹ E kene ku da kpa'a ku nampa ka, ku na e ci deke n kula ku va ku bono ta ubuta u kushedeke wo oboki? Lana, mpa n ka ci ka va me ene ta, Vuzavaguđu u dansai.

¹² Banai gogo na a kpa'a ku va Shilo, ubuta u na n zuwai kula ku va kuyongo n ugiti, kata ye ene i na n ya'ankai ku da adama a ka gbani-gbani ka uma a Isaraila.

¹³ Vuzavaguđu u danai, ana yi a kuya'an ili i nampa raka, n kana ta kuya'anka da kadanshi, ama i panaka mu ba, n deke da ta ama yu ushuku mu ba,

¹⁴ adama a nannai, ili i na n ya'anka Shilo da da n kuya'anka kpa'a ku na e ci deke n kula ku va, ku na i zuwakai katsura, ubuta u na n nekei da n ikaya i da.

¹⁵ Mi ta o kuloko da e kelime ka va, tsu na n lokoi i toku i da raka, kumaci ku Ifiraimu.

¹⁶ <<Avu tankpamu Irimiya, kata vu ya'anka uma a nampa avasa ko vu ya'an ufolu adama e le ba, adama a na mi a kupanaka wu ba.

¹⁷ Vi e kene i na i a kuya'an a likuci kakau i Yahuda n uye ugbain wu Urushelima ba?

¹⁸ Muku o kubolongu ndanga, isheku a kuzuwa akina, amaci a kusatara kiya adama a na a ya'anka kamali ka na e ci deke Egberere vu gadi, emeshe. kudarukpaka amali o yoku mayan, adama a na a zuwa mu wupa.

¹⁹ Vuzavaguđu u danai, ama mpa da yi a kuzama vishili ba? Kaci ke le ka i a kuya'anka ba, adama a na i ta o ko okpo n wono.

²⁰ Adama a nannai, Vuzavaguđu Kashila u dana ta, n kutsuwan ta wupa u va n asuvusufukpi a va a ubuta u nampa, u vuma m manama, a ndanga n kakamba n ili i kashina. Yi ta a kukan akina kpamu ko vuza na u kukima a da.>>

²¹ Vuzavaguđu Mala'imili, Kashile ki Isaraila ka danai. <<Doki kune'e ku kusongu ku da, i takuma inyama.

²² Adama a na a kanna ka na mu utakai ikaya i da a idika i Masar, n ya'an ka danshi n e le ko n neke le kadanshi a ukuna u kune'e ku kusongu ko alyuka ba.

²³ Ama n dana le ta ukuna u nampa, <Tono kadanshi ka va, kata mpa mo okpo Kashile ka da, ada tankpamu yi okpo uma a va. Kata i wala a uye u na n danai da dem, adama a na uga'an da mayin.>

²⁴ Ama da a iwain kupana, a kpaɗai kuzuwaka mu atsuvu, da a kanai kutono kusheshe ku le n uye wu ugbamukaci u le, da a kucikpa o bonoi kacapa a na a kubana kelime.

²⁵ Ali kanna ka na ikaya i da i kasukpai idika i Masar a kutawa anana, n su'uku le ta eneki aya raka a kanna lakam.

²⁶ N nannai dem a panaka mu ba, ko a zuwaka mu atsuvu, ama da a kpanduki adu e le a ya'in ka gbani-gbani ka na ka la'i isheku i le.

²⁷ <<Adama a na, vi ta a kudana le ukuna u nampa raka, ama a kupana ba. vi ta a kudeke le, ama i a kushuku ba.

²⁸ Kata vu dana le, <Nava e le da uduniyan u na u kpaɗi kushuku n kadanshi ka Vuzavaguđu Kashile ke le, kpamu ushuku n ugbari ba, da a iwain kamayun, kamayun ki unau le ba.

²⁹ << <Punai anji aci ada i taduku,
kata i ya'an kpalu a aginda a na i ni ili ba,
adama a na Vuzavaguđu u iwan ta
muku n ayin a nampa, adama a wupa u ni.>

Kara'a ka makidaka

³⁰ <<Adama a na aza a Yahuda a ya'an ta ka gbani-gbani a ashi a va. Vuzavaguđu u dansai. A shikpai ili yu unata i le a kpa'a ku va ku na a ci deke n kula ku va, adama a na a langasa ku da.

³¹ Da a ma'in katalikalyuka ka na e ci deke Tofetu punu a kara'a ko kolobo ka Hinomu adama a na o songu muku n le, nkere n olobo akina, mpa n zuwa le a ya'an ili i nanlo ba. Ko yi a kaɗu ka va ba.

³² Adama a nannai lana, kanna ki ta lo a kutawa, ka na o kudoku e deke ubuta u nanlo Tofetu ba, ko tana odoku e dekei kara'a ko kolobo ka Hinomu ba, ama i ta e ku dekei kara'a ka makidaka, adama a na ta punu a kucidangu uma n abundai a Tofetu, ali a namba ubuta.

³³ Kata even a ikyamba i uma a nampa okpo ilikulya'a yi nnu n nyama i kakamba, kpamu babu vuza na u kuloko le.

³⁴ Kata n sankamaza mi ishipe, m mazanga ma vuza vuka vu savu m mavuka vu savu a idika i Yahuda n uye u Urushelima, adama a na idika ya yi ta o kokpo agali.

8

¹ <<A ayin a nanlo, Vuzavaguɗu u dana ta, kanna ki ta lo a ku tawa, ka na a kutuka n etele o ngono ma Yahuda, n etele aza a gbara-gbara a ni, n etele a anan ganu a ni, n etele e eneki a ni kobolo n etele aza a na i punu idashi a Urushelima asaun e le.

² @@@@Kata ecikpe a da a kanna, n wotoi, n e keteshe ki ili gadi raka, i na i a kuciga da kpamu a ya'in kai a ganda, i na o tonoi, ni i na kpamu a lansa da kpamu o tonoi. I a ku bolongu a da ba bele a cidangu a da. Ama i ta a ku kasukpa le okpo tsa a wuyan.

³ Aza na a buwai n wuma a katsuma ka aza gbani-gbani a nam pa i ta a kudana u lata tsu kuwa a ubuta dem u na n lokoi le, mpa Vuzavaguɗu Mala'imili mpa da n dansai.

Unushi n afada

⁴ <<Kata vu dana le, Vuzavaguɗu u dana ta
Da baci vuma u yikpai, u tsu danga kpamu ba?

Da baci vuza u daskpai uye, u tsu bono kpamu ba?

⁵ Yidai i zuwai da uma a na mpa a daskpai uye
o bonoi n kacapa rakuraka?

Ushuki n ka uwa,
da a kpadai ku bono.

⁶ N mpa da ta bini da n zuwai atsuvu n pana,
ama babu vuza na u dansai kamayun,
babu vuza na wushuki n unushi u ni,
u dana, <Yidai n ya'in?>

Yaba dem wi ta a malaki ma kaci ka ni,
an kodoku kana ka sapai kaci a ku uwa ubuta u kuvon.

⁷ Ko kborou a ci imkpi gadi ke yeve ta
ayin a ni,
n modoi, n mashangi kobolo n matapambara,
ma tsu yeve ta ayin o kubono e le,
Ama uma a va e yeve ba.

e yeve wila u Vuzavaguɗu ba.

⁸ <<Nini da i kudana, <Ya kudana tsu danga,
kpamu wila u Vuzavaguɗu u dana kobolo n a tsu?>

Wa de tana macaka mi idani ma aza uwa
mo bonoko ka ukuna wa a uwa.

⁹ A za ugboji wono i ta okokpo n wono,
I ta a kudagaza, kata a laza n a le,
Adama na a iwan ta kadanshi ka Vuzavaguɗu,
nannai va ugboji we ene u da i nu da?

10 Adama nannai, n ku dika ta amaci e le n neke aza yoku,
 ka ashina e le kpamu n neke a da i rala i le,
 adama na i na i dikai a vuza kenu ali a kubana a vuzagbayin vu le,
 yaba dem vuza kalya a da,
 i na i dikai a eneki ali a kubana i ganu i le,
 yaba dem ka ya'in ka uwa ka'a.

11 O potsotongu ta untsu a uma a va gadi,
 kata a kana kudana <Matana, matana,>
 Ashe tana matana mi lo ba.

12 A pana ta wono an a ya'in ka gbani-gbani ka?
 A a, ko kenu a pana wono ba,
 e yeve ma uteku tsuna a tsu zalika aci adama o wono ba.
 Adama nannai i ta a kuyikpa kobolo n aza na a yikpai,
 ayin a na baci n tecengu i le, kata a vakangu le,

Vuzavaguđu da u danai.

13 Da Vuzavaguđu u danai, kata ayin a na baci ma kubolongu le,
 kata m kpađa kuciya u maci u mambulu a ndanga mi itacishi ba,
 kata m kpađa kuciya umaci u mabiri a madanga ma mabiri ba,
 ayuku feu e dekpe de,
 i na n neke i le i puwanka de ekiye e le.>>

14 Yidai i zuwai da ci idashi na?
 Bolongi ubuta ute, kata tsu bana a likuci yu ukanji,
 adama na tsu kuwa de,
 adama na Vuzaguđu u daskpa tsu ta adama a na tsu kuwa
 da u nekei tsu mini ma yaza tsu so'o,
 adama na tsu ya'in kai ta Vuzavaguđu u nushi.

15 Tsu lansa ta an ci ciya matana, ama ci ciya ba,
 tsu lansa ta upoci, ama da ce enei vishili.

16 <<A pana ta ilama ya odoku i rala a Dan,
 n upani u kaca'a ka nwalu ka ene ko odoku e le
 da idika raka i dagazai.

A tawai da una idika n i na yi punu raka,
 likuci ya kobolo n aza na i punu idashi i da.

17 Lana, n kusu'uku da ta n oko,
 agbaji a na i n aguma ba,
 kata a luma da,>>

mpa Vuzavaguđu n dansa ta.

Irimiya u Shikai adama Uma a ni

18 Mazanga ma a va mo kotso ta, unangbi u katsuma u da wa kuna mu,
 kadu kaya ka kuwa ta.

19 Pana mashi ma uma a va
 de a likuci ya n da'in.

<<Vuzavaguđu wi de a Sihiyona ba?
 Mogono ma ni ma ba de ba?>>

<<Yidai zuwai da a zuwai mu wupa n nlulu n le,
 kobolo n amali a kavama e le?>>

20 <<Makapa mo kotso de, lyushi i kotso ta,
 dem n nannai tsu la'aka ba.>>

21 Adama na uma a va a ya'an kai muna, mpa da n ya'ankai muna,
 Mi ta a kpalu, da wovon kpamu u ka ni mu.

22 aguma a ba de a Giliyadu ba?

Vuza va aguma feu wi de ba?
Yidai i zuwai da a kpadai ku potsotongu
uma a va?

9

- ¹ Ishi baci a dana kaci ka va mini ma'a,
ashi a va kpamu ashi a mini a da,
Mishi a kushika kannan kayin, adama uma a va a na irala i le yu unai.
- ² Ishi baci a dana mi a kufuda n laza n kasukpa uma a va kata n cinukpa n ele,
kata m bana n shedeku a kakamba,
adama na a iwain ku tono wila u Vuzavaguđu,
da okpoi ashakanlai a na o tsu doro uma.
- ³ A ci ya'an ta ulinga n elentsu e le a dansa ka uwa,
an uma a na a tsu taduku aya'a a utan.
adama a ukuna wa a uwa u le u da u zuwai da okpoi aza u tsura a i dika i nampa,
e le tana e yeve mu ba.
- ⁴ Kata vu ushuku n toku nu na yi de devu ba ko toku nu ba.
adama a na raka aza a modoruko a da u teku tsu na Yakubu wi,
o tsu doronoi ta kata kpamu a ya'in kpanai a uwa.
- ⁵ o tsu doro ta aja'a le,
kata a iwan kudansa kamayun,
ayin tutu a uwa a da le u linga, a dama nanai, i da da i zuwa da okpoi a fudai a uwa,
kata a kana ma ya'in mu unushi babu ku kotso, a li uteku tsu na a ku fuda a
dashka ba.
- ⁶ Kata gangai a kana ma ya'in kpanai m a uwa n o odoronsonoi,
a li uteku tsu na a ku namba vuza na wa a ku dana mpa da Vuzavaguđu.
- ⁷ Adama nannai, Vuzavaguđu Mala'imili u dana ta.
<<Lana, mpa n ku luwa le ta kata n kondo le,
adama na mpa mene i na i buwai ma kuya'in adama a uma a va ba?
- ⁸ Elentsu e le aya'a a tsukono a da,
a ma dansa mu ukuna wa a uwa,
yaba dem utsu dansa ta ukuna u kasingai n toku ni,
ama a kadu ka ni kata u sheshe kei ka gbani-gbani ufobi.
- ⁹ Ashe ugan n takacika le adama i li na mpa ba? Vuzavaguđu u danai,
ashe ugan n ya'anka ka ci ka va katsupu
adama icu'u yu uduniya i na mpa ba?
- ¹⁰ <<Mpa n kushika ta kata n ya'in kpalu adama nsansa,
kata kpamu n ya'an kpalu adama ubuta u kalina,
adama a na u dekpu ta da wokpoi ukuna u gbani, u teku tsu na babu vuza na u ku
tono de,
babu tana odoku a pana mashe ma anaka de,
n nnu dem kobolo n ili kakamba
raka i suma de.
- ¹¹ N kubonoko ta Urushelima kotomo ka agali,
ubuta u kalina wa nshe'e n kakamba,
kata kpamu m bonoko Yahuda lekefi,
babu vuza.>>

¹² Ya yi vuza na wi n ugboji u na wi a kuyeve ili i na mpa? Vuza na Kashile ka ya'in kai kadanshi adama na u dana uma ka'a? Yidai i zuwai da o bonokoi idika ya agali an kagbata, tsu na babu vuza na u ku tono punu?

¹³ Da Vuzavaguđu u danai. <<Adama na a kasukpa ta wila u va u na n zuwakai le, kpamu da a iwain ku tono kadanshi ka va ko kpamu a iwain ku ya'in u linga n ka'a,

¹⁴ ama da a ya'in ugbamukaci da o tonoi ucigi wa adu e le a kani kutono kamali ka Balu, uteku tsu na eshekpu e le i yotsongi le.

¹⁵ Adama nannai, da Vuzavaguđu Mala'imili Kashile ki Isaraila ka dana. Lana, mpa n ku lya'atangu ta uma a na mpa n ilikulya'a ya okono m mini mo tsukono o so'o.

¹⁶ N kuwacuwa le ta a idika yu uduniya e le ko ikaya e le i yevei ba, kata n zuwa una le n otokobi.>>

¹⁷ Vuzavaguđu mala'imili u dana ta.

<<Ya'in cico, kata i deke amaci a na e yevei masshi ma kpalu a tawa, su uki e deke amaci a na a fudai a tawa,

¹⁸ Daskpai a dakaka a dangusa alakatsu a masshi e le tsu pana, adama na ashi a tsu o doro n kujilya, kata igapalyawu i tsu i doro mini.

¹⁹ Adama na uma a pana ta edeku a uma a masshi a Sihiyona, a kudana, <Lana, uteku tsu na tsu namgbai, Tsokpoi ta i li wono,

adama na o loko tsu ta tsu kasukpai idika ya, adama na a langasa ta ubuta wi idashi i tsu.> >>

²⁰ Da Irimiya u danai, ada amaci panai kadanshi ka Vuzavaguđu kata i kasukpa atsuva ada ushuku n kadanshi ku unau u ni, yotsongi nkere n da masshi ma kpalu, kata yaba dem feu u yotsongu toku ni vishipa vu kpalu.

²¹ Adama na ukpa u uwa ta atusu i iwa i tsu, uwa ta a efeku a tsu, a ku una muku uye ugbain, a dengani kpamu an nsanji n likuci.

²² Vuzavaguđu u dana ta, <<Dansa, <Even ikyamba a uma i ta a ku kana ku yikpasa, tsa awiyan e keteshe, ci ishina i na aza makapa a kapai, kata a namba vuza na u ku bolongu le.> >>

²³ Vuzavaguđu u dana ta, <<Kata vuza vu ugboji u lapa apa adama ugboji u ni ba, kata kpamu vuza vu tsura u lapa apa adama u tsura u ni ba, kata kpamu vuza vu ciyi u lapa apa adama u ciyi u ni ba,

²⁴ ama kasukpa yaba dem na u ku lapa apa u lapa adama ili i na mpa, an u ciyai kuyeve da u yevei mu an mpa da Vuzavaguđu na u tsu ya'in kasingai, n kamayun n ku usubi u duniya. Adama na i da da i ci neke mu yo'o, mpa, Vuzavaguđu mpa da n dansai.>>

²⁵ Vuzaguđu dana ta, <<Lana, kannu ki ta lo a kutawa, kana n ku takacika aza na i nu ukidi wa avaja i kyamba koci.

²⁶ Wa ta, aza Masar, n aza Yahuda, n aza Edom olobo a Amuno, n aza Moba kobolo n aza na i idashi agbata, aza na a tsu puna anji e le an ca'an, adama na uduniya u na mpa raka aza ofoto a da, kobolo n aza Isaraila raka aza unambi wa avaja u da, a adu.>>

10

Amali n Kashile ka wuma

- ¹ A_{da} aza Isaraila panai kadanshi kana Vuzavagudu wi a ku u dana _{da}.
² Vuzavagudu u dana ta,
 <<Ka_{ta} i tonon i na aza aduniyan i a kuya'in sa ba,
 ka_{ta} kpamu i pana wovon wu urotu u na wi gadi ba,
 adama na uduniyan wi ta a kupana wovon u le,
³ adama na kutoni ka _{amali} kuma ili i gbani i _{da}.
 A ka kamba ka a ci kapa madanga,
 ka_{ta} keshe'wi ashewi ma n kushe ka alyu.
⁴ ka_{ta} u padara ka na azurufa kobolo n azanariya,
 ka_{ta} u vara ka n ikusa m matalaka
 adama na ka ka yikpa ba.
⁵ _{Amali} e le, i ta ci ili wovon a kashina kagbani,
 a tsu dansa ba,
 kpamu sai uma a dika le,
 adama na a tsu wala ba.
 Ka_{ta} i pana wovon u le ba,
 adama na a tsu takacika vuza ba,
 be le tana a ya'in kasingai.>>
⁶ Babu vuza na wi tsu nu, Vuzavagudu,
 A vu vuzagbayin _{da}, kula ku nu kpamu ku gbayin ku _{da} kobolo n utsura.
⁷ Ya yi wa ku kpa_{da} kupana wovon u nu, a vu mogono mu aduniyan?
 Adama na vu yawa ta a pana wovon u nu,
 adama a na a ka_{tsu}ma ka aza ugboji aduniyan ra_{ka},
 n tsugono tsu le ra_{ka}
 babu vuza na wi tsu nu.
⁸ Ra_{ka} vu le, alau a gbani-gbani _{da},
 ku yotsongu ka _{amali} e le, i yoku i _{da} ba, ndanga n _{da} koci.
⁹ Kuluwa ka azurufa ku uta ta a Tarishi,
 ka azanariya kpamu a Ufazu.
 Ulinga u keshe'wi u _{da} kobolo n kukiye ku kawakana ka azanariya,
 ucanuku u le, usumbi u ma_{di}ya u _{da} n usuni,
 ra_{ka} vu le ta na u linga u keyevi u _{da}.
¹⁰ Ama Vuzagudu ayi _{da} Kashile ka mayun,
 ayi _{da} Kashile ka wuma m mogono mana me geshei.
 U ya'in baci wupa u ni ka_{ta} idika i jengede,
 aduniyan tana u kufuda a gbama asuvu n wupa u ni ba.
¹¹ Nanai _{da} yi a kudana le, <<Amali a na a ya'in gadi n idika ba, i ta a ku takacika
 uduniya n _{da}ka vu Kashile.>>
¹² Ayi _{da} vuza na u ya'in idika n utsura u ni,
 _{da} kpamu ya'in uduniya n ugboji u ni,
 n kuyeve ku ni kpamu _{da} u barukpai gadi.
¹³ Da baci wu utakai kalakatsu ka ni, ka_{ta} a pana yura i mini gadi,
 u tsu zuwa ta eleshu a denga a u koci wu aduniyan.
 ka_{ta} u zuwa uladi adama a mini,
 ka_{ta} u tuka n wunla a ka_{tsu}ma ki uwa i le.
¹⁴ Uma ra_{ka} alau a _{da} kpamu e yeve ili ba,
 Kaluwai ka kazanariya dem ka tsu okpo ta n wono adama a kamali kana u yimai,
 adama na kamali ka na u ya'in va, ka uwa ka'a,
 kpamu ka ki n wuma ba.

- 15 E le ili yoku i da ba, ukuna u modoruko u da koci,
ayin atakaci a yawa baci i ta a ku kuwa.
- 16 Ama ayi Kashile kana a tsu aza Isaraila ci o ku tono ki tsa amali a nanlo ba,
adama na ayi da vuza na u ya'in i li raka,
kpamu aza Isaraila e le da kumaci ka a gadu ku ni,
kula ku ni ku da mogono mo ovonshi.
- 17 Bolongi ucanuku u da,
ada na yi idashi a ubuta wu ugbashi.
- 18 Adama na Vuzavaguđu u dana ta,
<<Lana, da na mita a ku vakangu kumaci ku uduniya
a ayin na mpa,
kata n tuka le n atakaci,
kata tana a takacika.>>
- 19 Mpa, kava ka kotso ta,
adama muna ma va ma yimkpa ta.
Ama da n danai, <<Mayun na va ugbari u da,
mayun da n gbama asuvu.>>
- 20 A langasa ta kapam kava,
da a kasai awin a ni,
muku n va raka, n iwan mu ta,
kpamu a buwa o kubono ba.
Babu vuza na u buwai an wa shikpa ka mu kapam kpamu,
be le tana u saku mu a kakashi utsutsu a.
- 21 Adama na ngubi ma alau a da,
e le a lansa Vuzavaguđu ba,
i da da i zuwai da a nambai unasingai,
da a wacuwai ushiga wu nlala u le raka.
- 22 Panai, kaluwi, lanai, ka da tana ka yawai,
atakaci a gbayin a na utai ubon u gadi,
adama na o bonoko likuci i Yahuda a gali,
n ubuta ku yongo wa nshe'e n kakamba.
- 23 N yeve ta, Vuzavaguđu, wuma u vuma u ni u da ba,
Ba ayi da vuza na wi a kinda kudasa ku ni ba.
- 24 Lapula mu, Vuzavaguđu, ama a katsuma ku usubi,
ba a katsuma ka wupa u nu ba, ta lo mo kokpo i li gbani.
- 25 Vama wupa u nu ubuta wu uduniya u na u kpađai ku yeve wu,
n ubuta uma a na a tsu kpađa ku deke kula ku nu,
adama na a takuma ta kumaci ka aza Yakubu,
a takumai ta da o sodongi ni,
da o bonokoi ubuta wi idashi u ni agali.

11

O kodoi uzuwukpani

- 1 Vuzavaguđu ya'in kadanshi n Irimiya u danai.
- 2 <<Pana kadanshi ku uzuwukpani ka na mpa, kata vu dana aza Yahuda n aza na i idashi a Urushelima.
- 3 Kata vu dana le Vuzavaguđu Kashile ki Isaraila u dana ta, unau wuya wi ta a ku kana yaba dem na u kpađi kupana kadanshi ku uzuwukpani ka na mpa,

⁴ u na n danai ikaya i ɗa a ayin a na mutukai le a ɗika i Masar, a ubuta wa ebelu iyum, n danai le, panai kadanshi ka va, kata i tono ili raka i na n danai ɗa i ya'in. Nanai ɗa ya kokpo uma a va, kata mpa kpamu mokpo Kashile kaɗa.

⁵ Adama na n shatangu a kucina a na n kucinakai ikaya i ɗa, an maku neke e le idika i na yi a kuwa mani n ishigi, uteku tsu na ka ki anana.>> Da mushuki, <<Daskpa ka kokpo nannai, Vuzavaguɗu.>>

⁶ Da Vuzavaguɗu kpamu danai mu, <<Dansa ukuna u na mpa raka a likuci ya a Yahuda n uye wu Urushelima. Panai kadanshi ku uzuwukpani ka na mpa kata i tono ka.

⁷ Adama na n dansa ka ta ikaya i ɗa mayin ayin a na mu utukai le idika i Masar, n kana ta ku dansa ka le ka a li a kutawa anana, mpa a ku dana le, tonoi kadanshi ka va.

⁸ Dem n nannai o tono kadanshi ka va ba, be le tana a zuwa atsuwu a pana ka a, ɗa yaba dem u tonoi kusheshe ku kaɗu ku gbanigbani ku ni. A dama nannai ɗa n tukai le n ukuna u kadanshi ku uzuwukpani ka na mpa raka, kana n danai le o tono, ama ɗa a iwain.>>

⁹ Da kpamu Vuzavaguɗu u doku u danai mu, <<A ciya ta o fobo so a kavama a katsuma ka aza a Yahuda n aza Urushelima.

¹⁰ O bono ta a katsuma ku unushi wi ikaya i le, i na a iwain kupana kadanshi ka va. Da a kanai mo tono ma amali e le. Aza Isaraila n aza Yahuda o kodo ta uzuwukpani u va, u na n ya'in n ikaya i le.

¹¹ Adama nannai, Vuzavaguɗu u dana ta, Lana, n ku tuka le ta m maɗukpa ma na a kupasa ba. Ko ɗa baci o folonoi mu, mpa n kupana ba.

¹² Yeve kata likuci ya aza Yahuda kobolo n aza na i punu idaŋshi a Urushelima a suma a bana a shika amali a na i a ku bansuka n kune'e ku le, ama i a kisa le a ayin atakaci a nanlo ba.

¹³ Adama na kabundai kamali e le ka yawa ta kabundai ka likuci i le, kabundai ka atalialyuka a na a shikpai kpamu ka yawa ta kabundai ku uye wu Urushelima, i li i wono, atalialyuka a adama na o sonku kamali ka Balu kune'e.

¹⁴ <<Adama nannai kata vu ya'in ka uma a na mpa kavasa ba, ko kpamu vu shika ko vu ya'in kavasa adama e le, adama a na ko o folono baci a ayin atakaci e le mpa n kupanaka le ba.

¹⁵ Tedai ugain u macigi ma va a kpa'a ku va, an u ya'in ka gbani-gbani ka abundai? E kene ku ɗa alyuka an nyama mita a ku takpa ka wuya? A li ɗa vi a mazanga?

¹⁶ Mi shi a ku deke wu <Madanga ma zaitu n umaci usingai.> Ama n wunla u gbangam u ɗa a ku dyaba akina, kata tana acaka a ni a lebece akina.

¹⁷ Vuzavaguɗu Kashile ko ovonshi, ayi na u shikpai ɗa u dansa ta ukuna wa atakaci adama aɗa, adama unushi u na aza Isaraila n aza Yahuda a ya'in, a zuwai mu n ya'in wupa, adama a kune'e ku na a ya'in sakai kamali ka balu.>>

¹⁸ Vuzavaguɗu ɗa u yotsongi mu, ɗa n ciyai ku yeve, ɗa u yotsongi mu ukuna u gbanigbani una a ya'an sai.

¹⁹ Ama ɗa n yongoi an mokyon ma singai ma na agubai a ku banka ubuta u ku kida.

Mpa tana n yeve a na mpa ɗa i o kufobusoko ba, a na a danai,

<<Kasukpa tsuna madanga ma kobolo n umaci u ni raka, kasukpa tsu gbatya ma tsu utuka a katsuma ki idika i wuma, adama na a cinukpa n ayi.>>

²⁰ Ama, a vu Kashile ko ovonshi, a vu na vu ci ya'in afada usubi, a vu na vu tsu kondo kaɗu n cico, kasukpa mene atakaci a na va ku ya'in ka le,

adama na a vu ɗa n tukai n kadanshi ka va.

²¹ Adama nannai, Vuzavaguɗu ya'in ta kadanshi adama uma Anatotu, aza na i a ku lansa wuma u nu, a ku dana, <<Kaɗa vu ya'in kene n kula ku Vuzavaguɗu ba, ta ba nannai ba ci ta a kuna wu.>>

²² adama nannai, i na mpa Vuzavaguɗu vo ovonshi n dansai i ɗana, <<Lana, mita a ku takacika le. Olobo e le i ta a ku bana u kpa'a u kotokobi, kaɗa amaci e le n muku n le, kambulu kuna le,

²³ babu ko za te vu le na wa kubuwa. Adama na n ku tuka ta aza Anatotu n atakaci a kaya ka atakaci e le.>>

12

Irimiya u Dansai

¹ Vuzavaguɗu, a vu vuza singai ɗa,

ayin a na baci de dem n tukai nu n kadanshi.

Dem n nanai kasukpa mu n doku mece wu i li te.

Yi ɗai i zuwai ɗa vuma gbani-gbani u tsu yongo n uciyi?

Yi ɗai i zuwai ɗa uma a gbani-gbani a tsu la'a yaba dem ku yongo n matana?

Kaɗa kpamu a kana ku lya'a kelime n ku ciya u ciyi?

² A vu ɗa vu shikpai le, ɗa a zuwai aralu,

ɗa o gbonguroi ɗa tana a matsai umaci,

o tsu yongo ta n kula kunu unau le,

ama aɗu e le i ta dangi n avu.

³ Ama a vu, Vuzavaguɗu, vu yeve mu ta,

vene mu ta, ɗa kpamu vu kondoi kaɗu ka va,

vu yeve ta an ka ki ɗevu n avu.

Adama nannai, rono mu an mokyon ma na o fobusoi adama a ku kiɗa,

kaɗa vu zuwa ma kau adama a kanna ka ku kiɗa.

⁴ Ali wannai ɗa uduniya u ku kasukpa kuya'an kpalu?

Kaɗa mita ma ashina ma kasukpa ku ɗekpe?

Adama a kagbanigbani ka aza na i punu idaɗi i ɗa

n nnu n inyama n kakamba n kotsoi,

adama a na a dana ta, <<Wi a kuna tsu raku raka ba.>>

Vuzavaguɗu wu ushuki Irimiya

⁵ <<Da baci a vu n uma i ya'in malamanai mi ilaɗi i e ene ɗa o otongi nu,

nini ɗa va ku fuda malamanai n odoku?

Kpamu ɗa baci vu yikpai a idika i singai,

nini ɗa va ku ya'in idika ya a wana i Urdu?

⁶ Adama na, ko aza nu, n aza kpa'a ku dada nu,

e le feu a ya'in ka wu ta ka gbani-gbani,

o ku tono wu n a lapakai nu una,

kaɗa vu ushuku n a le ba.

ko nini ɗa baci de vu panai a dansai kasingai a dama nu.>>

⁷ <<N kasukpa ta kpa'a ku va,

n varuku ta ili yu ukani i va,

N neke ta macigi ma va

e kiye a vurala vu ni.

⁸ I li yi ukani i va,

yokpo ta an kawu a kakamba,

u dengusa ta kalakatsu ka tsurala n m mpa,

adama nanai ɗa n iwain ni.

- ⁹ Ili yu ukani i va, yokpo mu ta an kura ku akunzu?
 Daskpa asakali a na tsu takuma i nyama uta a karai.
 Bana, vu deke n nyama n kakamba raka,
 tuka n a le a takuma.
- ¹⁰ Ngubi n abundai a langasa ta kashina ki itacishi ka va,
 a dasa ta ugboku va,
 da o bonokoi kashina ka singai ka va
 kapulaka ka gbani-gbani
- ¹¹ O bonoko ta ka kagali,
 kagali, wita a kuya'in ka mu kpalu.
 Da idika raka yokpoi agali,
 kpamu babu vuza na u kebecei.
- ¹² A gadi vu nsansa n na mpa raka,
 aza munuka uta ta,
 adama na kotokobi ka Vuzavaguđu ka kana ta munuka
 daga uteku wu idika u na mpa a kubana u na n de,
 a katsama ki ili ya mpasa raka babu vuza na wi m matana.
- ¹³ A ca'a ta alkama, ama da a kya'i awana,
 a takacika ta kaci kale gbani.
 I ta a kupana wono wi i na a cimbai,
 adama wupa ugbain u Kashile.>>
- ¹⁴ I na Vuzavaguđu u dansai adama itoku i gbani-gbani raka i na i sawai ili yu
 ukani i na u nekei uma a ni aza Isaraila i da na.<<Lana, mpa n ku utuka le ta a
 katsama ki idika i le, kata kpamu mu utaka aza Yahuda a katsama ke le.
- ¹⁵ Kpamu ayin a na baci mu utukai le, kata n kucikpa m pana asuvu ayali e le, kata
 n bonoko le, yaba dem a ubuta wu ukani u ni, n idika i ni.
- ¹⁶ Kata wokpo, a li da baci o bonoi da o tonoi kuyotsongu ku uma a va, tsu na a
 kuya'in a kucina n kula ku va, <N kucina ta n Kashile ka wuma,> e le feu i ta a ku ciya
 upeci u le a katsuma ka uma a va.
- ¹⁷ Ama da baci likuci a katsuma ka aduniyan a iwain kupana, kata mu utuka a i da
 muna raku raka.>>

13

Kadambura ka Irimiya

- ¹ Da Vuzavaguđu u danai mu, <<Denga vu bana vu tsula kadambura ka kukyun,
 kata vu shiya a kukyun, ama kata vu pitiku ka a mini ba.>>
- ² Da n tsulai kadambura, da n shiya a kukyun ku va uteku tsu na Vuzavaguđu u
 danai mu n ya'in.
- ³ Da Vuzavaguđu doku da u ya'in kadanshi m mpa i re, u danai,
- ⁴ <<Dika kadambura ka na vu tsulai va, kata vu bana o kudolu ku Yufiriti vu
 sokongu ka a kungu ku katali.>>
- ⁵ Da m banai o kudolu ku Yufiriti da n sokongi ka, uteku tsu na Vuzavaguđu u
 danai mu n ya'in.
- ⁶ A na a ya'in ayin e re, da Vuzavaguđu u danai, <<Denga, vu bana o kudolu ku
 Yufiriti vu dika kadambura ka na n dana nu vu sokongu va.>>
- ⁷ Da n dangai da m banai o kudolu ku Yufiriti da n gawai, da n dikai kadambura ka
 punu ubuta u na n sokongi va. Ama kadambura ka ka namgba de, ka ka buwa u teku
 tsu na a ku ya'in ka ili ba.
- ⁸ Da Vuzavaguđu doku da u ya'in kadanshi m mpa kpamu, u danai,

⁹ <<Nanai da n kulangasa, wi ta o ku yotsongu an ma ku langasa i li i na aza Urushelima n aza a Yahuda i a ku ya'in ka aradi.

¹⁰ Ta uma a gbani-gbani a na mpa, a na a iwain kupana kadanshi ka va, aza ugbamukaci a na o tsu tono ucigi wa adu e le, n o tonoi amali o yoku, o kokpo tsu kadambura ka na mpa, kana kokpoi i li gbani.

¹¹ Adama na uteku tsu na kadambura ka na mpa ka ci shiya kuckyun ku vuma, ta m bonokoi aza Isaraila n aza a Yahuda raka wa va nannai, adama na okpo uma a va, uma a na a kucikpa mu kata a neke mu tsugbayin. Ama da a kpaadi kupana.

Madiki u Shatangi m Makyan

¹² <<Kata vu dana le kadanshi ka na mpa. <Vuzavaguđu Kashile ki Isaraila u dana ta, <<Madiki dem i shatangu ma m makyan.>> > I ta a ku dana wu, <A tsu ci yeve an a kushatangu madiki dem m makyan ba?>

¹³ Kata vu dana le, <Vuzavaguđu u dana ta, lana, mita a kuzuwa uma a ubuta u na mpa raka o so'o mara mala'a le, ngono n na n dasangi a kakuba ko tsugono ka Dawuda, a na n ganu, n eneki kobolo n uma raka a na i punu a idashi a i dika i Urushelima.

¹⁴ Kata n zuwa le a kana magamansanai, kolobo n dada ni, ko asuvu ayali ada n kupana ba, be le tana n sala le uteku tsu na n ku kpađa kuna le raka.> >>

O ronoi atsuva aza a Yahuda ta lo a ku bana Ugbashi

¹⁵ Panai, kata i zuwa atsuva i pana, adama na Vuzavaguđu dansa ta.

¹⁶ Nekei Vuzavaguđu Kashile kada tsugbayin, kafutuka n kayimbi, kafu na ene'e ada a tadatsa atali adama kayimbi, kata a ayin a na baci yi a ku lansa kutashi kata u bonoko ku da kayimbi, kayimbi kagbayin.

¹⁷ Ama i dana baci i kupana ba, mpa n ku shika ta u sokongi adama aradi ada. Mita a kushika wuya wuya, kata o doro kujilya, adama na a dika ta ushiga u Vuzavaguđu a kubanka ugbashi.

¹⁸ Dana mogono n anaku a suruniya, <<A cipa a kakuba ko tsugono, adama na a cipuka ta oroli a singai o tsugono a kaci ke le.>>

¹⁹ A gbagura ta likuci ya aza Negebu, kpamu babu vuza na u ku baiwai le, a dika ta aza Yahuda a ku banka a ubuta u tsugbashi, a idika le ta raka a ku banka tsugbashi.

²⁰ <<Dangusai ashi ada gadi,

kata i lana yene aza na a utai ubon u gadi.

Te dai ushiga u uma u na e nekei da,

ushiga usingai u da wa?

²¹ Yedei i ku dana da baci a zuwakai da aza e kelime, aza na ada n kaci kada i ci yotsongu adama a na okpo aja'a ada? Yi a kutakacika u teku tsu u na vuka va a ganda vu tsu takacika ba?

²² Ama da baci i danai adu ada, <Yi dai i zuwai da i li i na mpa i ciyai tsu?> Adama a unushi wa abundai u da, u zuwai da kagbanigbani kada ka utai e keteshe, da katakaciki da.

²³ Vuza va aza Habasha wi ta a kufuda kusaba'a i kyamba i ni? Ko kpamu kawu wi ta a kufuda kusaba'a usumbi wi i kyamba u ni? Ta ba nannai, ada feu yi ta a kufuda ku ya'in kasingai, ada na i kiwanai n kuya'in ka gbanigbani.

²⁴ Mita a kuwacuwa da ta a na akpan a na wunla u tsu pura a ku banka a kakamba.

²⁵ Na va da da upeci u da, upeci u na n gisanki nu, adama na vu cinukpa ta m mpa, da vushuki na uwa. Mpa Vuzavaguđu mpa da n dansai.

²⁶ Mpa n kaci ka va n ku dengusa ta kalaba ka nu ali ka pala ashi a nu, kata ene cishombodi tsu nu e keteshe. Kata wono u kana wu.

²⁷ Mene ta i li yi unata i nu, n ukuna u tsugbani tsu nu, n ukuna u cishakanlai tsu nu an kodoku a keteshe. I li ya atakaci i da a vu Urushelima. Wannai dai va kushuku o bonoko wu vuza cida?

14

Kambulu, m Munuka kobolo n atakaci

¹ Kadanshi kana Vuzavaguđu ya'in kai Irimiya adama unambi u mini.

² <<I dika i Yahuda yita a mashi ma kpalu, efeku a likuci gbagbain i ni i ta a ku namgba, uma a ni a vaku ta idika adama a kpalu, Mashi mu Urushelima kpamu ma yimkpa ta.

³ Aza gbara gbara a likuci a suku ta agbashi e le a kenu ku le mini, a na yawai o kogbodo a ciya mini ba, da o bonoi n diki n le lekefi, da wono u kana le, da a palai aci e le.

⁴ Adama a u dekpu u na idika ya i dekpei, adama a unambi u mini a idika, acimbi okpo ta n wono, da a palai aci e le.

⁵ Ali mere'e a kakamba, ma kasukpai maku mani adama a unambi u mita.

⁶ N jaki n kakamba feu n shamgba de aginda, ayinviki an nshe'e n kakamba, ashi e le uyimba adama unambi wi ijanu.

⁷ <<Da Irimiya u danai, <<Vuzavaguđu, ko an wokpoi unushi u tsu yimkpai n kabundai, banka tsu adama a kula ku nu, adama a na u boni u kacapa u tsu u yimkpa ta, mayun tsu nusaka wu ta.

⁸ A vu, kapam ka aza Isaraila, ki ishi ka va a ayin atakaci, nini da da vokpoi an komoci a idika, an komoci kana ka shamgbai uye adama a na wu asa kata, mkpa u kana uye.

⁹ Nini da vokpoi an vuma na u ripulai, an kovonshi kana ka ku fuda kisa vuza ba? N nannai dem, a vu Vuzavaguđu a vu da na e mere ma tsu ma. Kpamu e yeve de an a tsu va uma a nu a da, Vuzavaguđu tsu folono wu ta, kata vu kasukpa tsu ba.>>

¹⁰ I na Vuzavaguđu u dansai adama a uma na mpa i da na, <<Uma a lata n kuciga a karasa gbani, a ci dasangu a ubuta u te ba. Adama nannai mpa Vuzavaguđu mushuku n e le ba, n ku ciba ta n unushi u le kata n takacika le.>>

¹¹ Da Vuzavaguđu u danai mu. <<Kata vu ya'an kavasa adama matana ma uma a nampa ba.

¹² Adama a na da baci a ya'in kakuli, mpa mi a kupana mashi me le ba, ko da baci e nekei kune'e ku kusongu n kune'e ki ishina, mpa mi a kisa ku da ba. Ama mita a ku una le n kotokobi, m madukpa kobolo n atakaci.>>

Eneki a'uwa

¹³ Da n dana, <<Vuzavaguđu Kashile, da na eneki a dana le ta, <A da yi a kene kotokobi ko kambulu, ama mpa mita a ku neke da ta idashi i matana a ubuta u nampa.> >>

¹⁴ Da Vuzavaguđu danai, <<Eneki a ukuna wa a'uwa u da i a kudansa n kula ku va. Mpa n su'uku le ba, n dana le feu a dana le feu kakuna ba. Kene ka uwa ku da i a kuya'in ka da, kindana ka a uwa, n kusheshe ka adu e le.

¹⁵ Adama nannai, i na Vuzavaguđu dansai adama eneki a na a ya'in kene n kula ku va ka, ko an wokpoi mpa n su'uku le ba, n aza na a danai <Kotokobi n kambulu ki a ku tawa a i idika i na mpa ba. N kotokobi n kambulu ka a ku kuwa.

¹⁶ Kata uma a na kpamu a ya'in kai kene ka, a aduku le u pula, uye wu Urushelima, ka a u koci una le n kambulu n otokobi, kata a namba vuza na u ku cidangu le, e le kobolo n amaci e le n muku n e le. Adama na mpa mita e kuneke le unushi u le.

17 <<Vu dana le kadanshi ka nampa.

<Ya'an a_{shi} a_{va} a_{kana} kudoro kujilya kannu n kayin, ka_{ta} k_{pamu} ku jikpa ba. Adama na a lapa ta mekere ma ka_{du} ma va, da a ya'in kai ni muna n ulapi wuya wuya.

18 Da baci m banai a kashina, ka_{ta} n cina aza na a kapai n otokobi. K_{pamu} da baci n uwai asuvu a likuci, ka_{ta} n cina aza na i atakaci n kambulu. Adama a na eneki n anan ganu, ukuna u ka_{ci} ka_{le} u da e yevei idika ya koci, e yeve koyoku ba.> >>

19 Vu iwan ta aza a Yahuda nannai? Ka_{du} ka_{nu} feu ka_{kana} ta kene unata u Sihiyona? Adama a yida_i a da vu lapai tsu ali idika, uteku tsu na tsu kokpo babu kupotso? Tsu la_{nsai} ma_{tana}, ama tsu ciya ba. Tsu zuwai a_{du} a_{tsu} an tsa ku potso, ama da vishili vu da_{ngai}.

20 Vuzavagu_{du}, gogo na ci yeve ka gbani-gbani ka_{tsu}, n unushi wi isheku i tsu, adama a na tsu nusuku ta.

21 Ka_{ta} vu takacika tsu ba, Vuzavagu_{du} adama a kula ku nu, ka_{ta} vu natukpa tsugbayin tsu kakuba ka tsugono tsu nu ba, ciba n uzuwakpani u na vu ya'in n a_{tsu}, ka_{ta} vu da_{ngusa} u da ba.

22 A ka_{tsuma} ka a_{ma}li aduniyan, ka_{ma}li ki ta lo kana ka ja'asai? Ka_{ta} k_{pamu} u u yo'o? Ashe a vu da ba, Vuzavagu_{du} Ka_{shile} ka_{tsu}? Adama nannai, a vu da tsu zuwakai apa, adama na avu da vu ci ya'in ili na mpa ra_{ka}.

15

Vuzavagu_{du} u dansai i na ya ku ciya aza a Yahuda

1 Da Vuzavagu_{du} u danai, ko da baci Musa n Samaila a da_{ngai} da a shamgbai e kelime ka_{va} ufolu adama uma Isaraila, ka_{du} ka_{va} ki a ku_{tana} ba. Loko le a wu e ni u a_{shi} a_{va}, ka_{ta} vu ka_{sukpa} le a laza.

2 Da baci k_{pamu} e ecei nu, <Tedei tsa kubana?> Ka_{ta} vu dana le, <Vuzavagu_{du} u dana ta,

<< <Aza na i adama ma_{dukpa}, a bana ubu_{ta} u ma_{dukpa}, aza na k_{pamu} i adama kotokobi, a bana ubu_{ta} u kotokobi, aza na k_{pamu} i adama kambulu, a bana ubu_{ta} u kambulu, ka_{ta} aza na tank_{pamu} i adama ugbashi, a bana ubu_{ta} wugbashi u le.>

3 Mi_{ta} a_{ku} ushuku n unushi u na ya kuna le. I inya, i da kotokobi, i ire itatsu i da_{da} nshe'e kobolo n nnu n na n ku saza vuma, i na_{shi} i da_{da} n nama n kakamba adama a na a una ka_{ta} a takuma.

4 Ka_{ta} n zuwa le okpo ili yi unata o tsugono tsu aduniyan ra_{ka} adama ili i na Manasa kolobo ka Hizekiya mogono ma a Yahuda ma ya'in a Urushelima.

5 <<Ya yi wi a kupana a suvu ayali a nu Urushelima, ko k_{pamu} u shika adama a nu? Ya yi u kukpatala, ka_{ta} wece ma_{tana} ma nu?

6 A_{da} da i iwain mu, i lya'i kelime n kubono ka_{capa}, adama nannai n zuwa ta tsurala n a_{da}, ita ku una da. Mo n kugbama asuvu n a_{da}.

7 N yelekpe le ta m moko ma kuyelyukpu efeku a likuci a idika. A_{da} uma a_{va} i iwan ta ku ka_{sukpa} ukuna wu unushi u da. Adama nannai, mi_{ta} a_{ku} una da, ka_{ta} k_{pamu} n zuwa a una muku n a_{da}.

8 N doku ta ka_{bundai} ka agapa e le, kokpoi an kayala ka mala'a, da n tukai ina_{ku} ya olobo vuza munuka kannu a kaci. Da n zuwai atakaci n wovon u ka_{nai} gogolo.

9 Ka_{ta}, ayi vuka vu na vu maci muku n cindere ikyamba i ni i kuwai, ka_{ta} u lima, ka_{ta} kannu ka yikpa babu kannu ka kotso, e nekei ta wono, da a takacikai ni. Ka_{ta} aza na a buwai tank_{pamu} irala i le yuna le n otokobi, mpa da Vuzavagu_{du} mpa da n dansai.>>

Irimiya u dansai

¹⁰ Ili ya atakaci i da mpa, a vu anakpa an vu maci mu, ayin tutu a morono ma adama, a mawasan n yaba dem idika. Mpa n neke kutan ba, mpa feu n kopuku vuza ba, ama dem n nannai da uma raka i a ma shika ma va.

¹¹ Ama da Vuzavaguđu wushuki, u danai, <<Irimiya mpa n ku kanza wu ta, kata n zuwa irala i nu i folono wu vu banka le a ayin a na i atakaci.

¹² Vuma wi ta a kufuda wa kodo vuyum ko vuyum vishili ubon u gadi?

¹³ N ku neke ta uciyi kobolo n udukuyan u da wokpo ili yu puri gbani, babu ikebe, adama unushi u da a idika ya raka.

¹⁴ Kata n zuwa da i ya'an ka irala i da tsugbashi a idika i na i kpađai kuyeve, adama na wupa u va u kana ta tsa akina a na a ku kana ku kula ko wannai.>>

¹⁵ Da Irimiya u danai, <<Vuzavaguđu, vu yeve ta ili dem,

kasukpa vu ciba m mpa, kata vu tawa wa va.

Kata vu ya'in ka mu katsupu wa aza na i a ku takacika mu.

Kata vu cinukpa n uremi u kadu u nu ba,

kata kpamu vu yeve adama a nu a da mi a kuso'o atakaci.

¹⁶ A vu Vuzavaguđu Kashile ka va, a vu da vuzagbayin vo ovonshi a lingata, a na vu ya'in kadanshi m mpa, da m pana yi u yo'o u kadanshi ka nu, da ka'a ka zuwai mu mazanga,

adama na a ci deke mu ta n kula ku nu,

avu Vuzavaguđu Kashile ku Ubangari.

¹⁷ N dasangu o kobolo ka aza u ciyi ba, be le n ya'in mazanga, n dasangi an da'in va adama na vi ta kobolo m mpa, adama na vu zuwa mu ta n shana n wupa.

¹⁸ Yi dai zuwai da atakaci a va a kpađi ku kotso, untsu a va feu o potso ba, da a da a kpađai kutana? Vi ta a kushamatangu mu an kudolu ku kpađai kudekpe, ko ci kayinva ka mini ma na ma ci dekpe?

¹⁹ Adama nannai, i na Vuzavaguđu u dansai i da na, <<Da baci vu kpatalai da vu bonoi wa va, mita a kubono ku wu, kata n kasukpa wu vu shamgba e kelime ka va. Ali da baci vu dansai ili i singai, n ili ya uwa ba, vi ta o ku okpo una u kadanshi u va. I ta a kubono wa nu, ama a vu kata vu bono wa le ba.

²⁰ Kata m bonoko wu vokpo an mashilya ma vuyum vishili we e le. I ta a ku shilika n ayu, ama a kufuda wu ba, adama na mpa mita kobolo n na vu, adama na n banka wu kata kpamu misa wu, mpa Vuzavaguđu mpa da n dansai.

²¹ Mayun, n kisa wu ta e kiye a uma a kavama a nanlo, kata n shiba wu ekiye a uma unambi wa asuvu ayali a na mpa.>>

16*Kambulu, Kotokobi n Ukpa*

¹ Da Vuzavaguđu kpamu u doku ya'in kadanshi m mpa, u danai,

² <<Kata vu ya'in yolo, vu matsa muku mo olobo ko nkere ubuta u na mpa ba.

³ Adama a na i na Vuzavaguđu u dansai adama a muku mo olobo n nkere n a matsai ubuta u na mpa, n isheku i na i maci le i idika i na mpa i da na.

⁴ I ta a ku kuwa n mbala n kavama. Babu vuza na u kuya'in ka le kpalu, be le tana a cidangu le. I ta o kokpo keyelekpetei. Kotokobi n kambulu ki ta a kuna le, kata even i kyamba i le okpo ilikulya ya nnu n nama n kakamba.

⁵ Adama na Vuzavaguđu u dana ta Kata vu uwa a kpa'a ku na i a kuya'in kpalu ko ubuta u na i unangbi katsuma ba. Kata vu nangba katsuma adama e le ba, adama na mpa mutuka ta ucigi u va ubuta uma a na mpa, ucigi u va n asuvu ayali a va ubuta uma a na mpa.

⁶ Uma n aḅundai i ta a ku kuwa a idika i na mpa. Aza gbagbain n aza kenken. Kata a namba vuza na u ku cidangu le, kpamu ko vuza u ku shika adama e le ba, be le tana u dana ka ci ke, ko o gbonduwo aci adama e le.

⁷ Babu vuza na u ku yana tsuwa u banka vuza kpalu va, adama a na u sa'a yi adama a ilina i ciyai ni, babu kpamu vuza na u ku neke yi ili kuso'o adama a na u sa'a eshekpu ko anaku a ni a na amaci ni.

⁸ Kata vu bana a kpa'a ku kakuli ali vu dasangu kobolo n na le ba a kulya'a n oso'i ba.

⁹ Adama a na mpa Vuzavagudu vuzagbayin va ovonshi Kashile ki Isaraila, mita a ku zuwa kalakatsu ka mazanga, n ka matana, n ka vuka n vali.

¹⁰ <<Da baci vu danai uma kadanshi ka na mpa raka, i ta a ku dana, <Yidai i zuwai da Vuzavagudu u danai ukuna u gbani-gbani u na mpa raka u ciya tsu? Yi dai ci ya'in kai ni? Unushi wene u da ci ya'in kai Vuzavagudu Kashile ka tsu?

¹¹ Kata vu dana le, <Adama na eshekpu ikaya i da i kasukpa mu ta da a kanai kutono amali na ya'in kai le tsugbashi da a kasukpai mu kpamu a tono wila u va ba,

¹² kpamu da i kucikpa da i la'i ikaya i da kuya'in unushi, yaba dem vu da o kutono kusheshe ku gbani-gbani ku ka du ku ni, da i iwain kupana ka va.

¹³ Adama a nannai, mita a ku utuka da a idika i nampa kata m bono ko da a idika i yoku i na ko ikaya i da i yevei ba, ta de yi o kuyongo o kutono amali o yoku kannan kayin, adama na ko asuvu ayali ada mi a kupana ba.>

Vuzavagudu wi ta a kusaba'a Isaraila.

¹⁴ <<Ayin i ta lo a kutawa, Kashile ka dansai, kana uma o kudoku a dana, <N kucina ta n kula ku Kashile ka wuma ka na ku utukai a za Isaraila i dika i Masar ba.>

¹⁵ Ama i ta a kudana, <N kucina ta n Kashile ka wuma kana ku utukai n uma Isaraila a na i ubon ugadi n idika dem i na u wacuwai le.> Adama na mita o kubono ko le i dika i le i na n nekei ikaya i le.

¹⁶ <<N nannai dem, Vuzavagudu u dana ta, da na mita ofobuso a na n kusuku osoruku adama na e reme le. Kata m megeshe n su uku le na n aza a kutambu a na a kutamba le an nsansa, n akamba, n a suvu a kpanlai atali dem.

¹⁷ Adama na mita e kene i na i a kuya'an sa raka. Ko i te i le yi mu sokongi ba, kagbanigbani ke le raka ki ta a ashi a va.

¹⁸ Ama a ugiti mita bi'i o kudoku le kabundai ka atakaci adama a ka gbanigbani nu unushi u le, adama na a langasa mu ta idika n amali unata a babu wuma e le, da a shatangi ubuta wu ukani u va n ili yu unata i le.>>

¹⁹ Vuzavagudu, utsura u va m mashilya mu utsura ma va, n ubuta u kushedeku u va a ayin atakaci, a nu da aduniyan a kutawa kata a dana, <<Ikaya i tsu i ciya ili yi ukani ba, banda amali a uwa, n ili gbanigbani i ya'in ki le mariki ba.

²⁰ Vuma lima, wi ta a kufuda wa ya'an ka ka ci ka ni amali? Ama e le Ashile a mayun a da ba.>>

²¹ <<Adama nannai, lana, mpa n kuzuwa le ta e yeve, kute ku na mpa, n kuzuwa le ta e yeve ili mereve i va n utsura u va, ta lo a kuyeve an kula ku va ku da Vuzavagudu.>>

17

Unushi wa aza Yahuda

¹ <<Unushi wa aza Yahuda a dana ta u n da m macaka mi idani ma vuyum, n unau utsura, a kara ka le ta a da a magbaganla ada e le, n gadi va avana a katalikalyuka,

² muku n le feu n tsuya'an ta mazanga ma a na a bana ubuta wa atali a lyuka amali e le, n ubuta u kululu ku Asheru ku na ikaya e le i ci tono, a kakambu ka ndanga n aginda ugadi,

³ n ubon wa a nsansa a keteshe ka likuci. Kata n neke udukuyan u da n kuzuwa ku da raka, gbani adama a ubuta unushi u kara'i idika i da raka.

⁴ Kata i namba ucanuku wu uka ni u n nekei ekiye ada, kata n zuwa da i ganda ka irala i da idika i na i nambai ku yeve, adama na a katsuma ka wupa u va, da akina a tsuta kata a kana ku kula ali uteku n uteku.>>

⁵ Vuzavaguđu u dana ta,

<<Una u wuya u da, u vuma na u nekei kađu ka ni u vuma.

Ayi na n ayi derere da i, ayi na u kpatalakai Kashile kucina.

⁶ Adama na wi ta an muratai a kakamba, wi a kene kasingai ka na ka ku tawai ba. Wi ta a kudasangu agbata a kakamba, a dika ya mkpadi i na yi babu vuza.

⁷ <<Vuza vu unasingai da vuza na u nekei kađu ka ni u Vuzavaguđu.

⁸ U tsu yongo ta an madanga ma na a shikpai a ubuta u mini, a yi u tsu zuwa ta aralu a ni a kubana o kudolu, kata u kpada kupana wovon u kpandari, adama na ayuku a ni o tsu yongo ta taku, u tsu pana wovon a ayin unambi u mini ba, u tsu kasukpa kumatsa umaci ba.

⁹ Kađu ka la'a ta ili raka asuvawuya, ama tukpa n kagbanigbani, ya yi u kufuda ku yeve ka'a?

¹⁰ <<Mpa Vuzavaguđu n lana ta kađu, da n kondoi ka'a, adama na n neke yaba dem uteku ci ili na u ya'in, n uteku tsu kutoni ku ni.>>

¹¹ Uteku tsu na maroni ma tsu vaku okowo a na u zuwai ba, ta vuza vu uciyi vu na u ciyai udukuyan n uye u singai ba wi nannai, a katsuma ka utsura u wuma u ni, u da wi ta o kukotso, kata a ukocishi wokpo kalau.

¹² Kakuba ka singai kana a shikpai de n ugiti, kada ubuta u cida u na ci shi ya'in kutoni.

¹³ O a vu Vuzavaguđu, katsura ki Isaraila, yaba dem na u kasukpai nu wi ta o kokpo n wono, aza na a kpatalai da a kasukpai nu aduniyan, i ta a ku kece le idika, adama na a kasukpa Vuzavaguđu, kayinva ka mini ma wuma.

¹⁴ Vuzavaguđu, potsotongu mu, isa mu, mpa tana mita a ku ciya wishi, adama na a vu da i li kucikpi i va.

¹⁵ Lana, a tsu dana mu ta, <<Te dai kadanshi ka Vuzavaguđu ka ki? Daskpa ka ka tawa.>>

¹⁶ Mpa n suma ubuta u kokpo magubi ma nu ba, ko n cikala ke ne kanna ka atakaci. Kpamu vu yeve ta i na de raka yi utai una u va, e keteshe ka i da yi.

¹⁷ Kata vokpo mu ili wovon ba, adama a na a vu da ubuta u ku shedeke u va a kanna a atakaci.

¹⁸ Kasukpa aza na i a kutakacika mu okpo n wono, ama kata vu kasukpa mu mokpo n wono ba, kasukpa wovon u kana le, ama kata vu kasukpa m mpa na wovon ba. Su'uku le kanna ka atakaci kata vuna le ali kure'e.

Lana kanna ka Ashibi, cida

¹⁹ Da Vuzavaguđu u danai mu, <<Bana vu shamgba a utsutsu a utsutsu uma a tsu uwa, u na ngono ma aza Yahuda a tsuwa n utai, kobolo n tsutsu u Urushelima n na ubuwai raka,

²⁰ kata vu dana, <A da ngono ma a Yahuda, n uma aza Yahuda, kobolo n aza na i punu idashi a Urushelima, a na o tsu tono u tsutsu na mpa, panai kadanshi ka Vuzavaguđu.

²¹ Vuzavaguđu u dana ta, i lana mayin, adama a wuma u da, kata i dika ucanuku a kanna ka Ashibi ko i uka n ili n tsutsu Urushelima ba.

²² Kaṭa i dika ucanuku u ḏa yi utaḱa pulai vi uwa i ḏa a kanna ka Ashibi ba, ko kpamu i ya'an ulinga u yoku a kanna ka ba, ama laṇai kanna ka Ashibi ka, ciḏa, uteku tsu na n tonokoi ikaya i ḏa.

²³ N nannai dem ḏa a iwain kupana, ko a zuwa asuvu le a pana. Ama ḏa a votsuki atsuvu e le adama a na a kpaḏa kupana a.

²⁴ << <Da Vuzavaguḏu u danai, ama ḏa baci i zuwai atsuvu ḏa i panai kana n dansai, ḏa i kpaḏai ku uwaka n ucanuku a utsutsu u likuci i na mpa a kanna ka Ashibi, ama ḏa i dikai kanna ka Ashibi ka okpoi kanna ka ciḏa kpamu ḏa i kpaḏai ku ya'an u linga a kanna ka,

²⁵ a ayin a nanlo ḏa ngono n na n kudasangu a kakuba ka tsugono ka Dawuda, a kuwa n tsu tsutsu likuci u na mpa wa, kaṭa a kumba i keke ya odoḱu e le n ngono n le, kobolo n uma Yahuza n aza na i punu idaṣhi a Urushelima. Kaṭa a ḏasangu a likuci i na mpa a li a kubana uteku.

²⁶ Kaṭa uma uta a likuci i Yahuda n ubuta u na wi u karai n Urushelima, a likuci ya aza Bayami, n Shefela vu likuci va nsansa, kobolo n Negebu, kaṭa a kana ku utuka n alyuka a kune'e ku kusongu ku le, n alyuka o kuso'o, n atsakana, kaṭa kpamu a tuka n alyuka a kucikpa a Isa a Vuzavaguḏu.

²⁷ Ama ḏa baci i iwain kupana, ḏa i kpaḏai ku dika kanna ka Ashibi ciḏa, ḏa i dikai u canuku ḏa i ukai utsutsu wu Urushelima a kanna ka Ashibi, n ku dyaba ka ta utsutsu wu Urushelima akina, kaṭa a ḏa o songu efeku a Urushelima, kpamu a ḏa i a ku kima ba.> >>

18

Ka ma'in ko mgbodo n ci'in

¹ Vuzavaguḏu ya'in kadanshi n Irimiya u danai,

² <<Ḑanga vu bana a kpa'a ku kama'i ko mgbodo. Ta ḏe n kuya'in kadanshi n ayu.>>

³ Ḑa m banai a kpa'a ku kama'i ko mgbodo, ḏa n cinai ni ubuta wu ulinga u ni.

⁴ Ḑa maḏiki ma na wi a kuma'a va mo bosoi e ekiye a ni, ḏa u bonoi ḏa u ma'asakai ili yoku kau n ci'in tsa, tsu na ugain i ni.

⁵ Ḑa Vuzavaguḏu u danai mu,

⁶ <<O'o aḏa aza Isaraila ashe n kuya'in n aḏa uteku tsu na kama'i ko mogbodo ka na mpa ka ya'in ba? Laṇa, uteku tsu na ci'in ci ekiye a kama'i ko mogbodo ka, ta aḏa aza Isaraila yi nannai ekiye a va.

⁷ A ayin a na baci de dem n ya'in kadanshi ka aduniyan u yoku ko tsugono, n danai n ku utuka le ta, kaṭa m bosoi le muna le,

⁸ ḏa baci aduniyan u na n ya'in kadanshi adama le a, a kpatalai ḏa a kaṣukpai unushi u le, nannai va, u kuzuwa mu ta n saba'a kaḏu ubuta wu ukuna u wuya mi ishi n fobusoi ku ya'in ka le.

⁹ Kpamu a a ya'in a na baci de dem n ya'in kadanshi ka aduniyan u yoku ko tsugono, n danai n kuma'a ta i ḏa kaṭa kpamu n shikpa i ḏa,

¹⁰ ḏa baci a ya'in unushi a aṣhi a va, ḏa a iwain kupana kadanshi kaya, nannai va wi ta a kuzuwa mu n saba'a kaḏu a ubuta u kasingai ka na mishi n fobusoi ku ya'an ka le.

¹¹ Adama nannai, gogo na dana aza Yahuza kobolo n aza na i punu idaṣhi a Urushelima, ili na Vuzavaguḏu u danai i ḏa na, <N fobusoi ka gbani-gbani adama aḏa, n fobusoi kawuya kana ka kuciya aḏa. Yabadem u kaṣukpa kuya'an gbani-gbani ka ni, kaṭa u bono u lapula kaḱikani.>

¹² Ama ḏa a danai <Na lo va u kuna u gbani u ḏa, a tsu kusheshe ku tsu ku ḏa tsa kutono, yaba dem vu tsu ku ya'in ili u teku tsu na kaḏu ugbamukaci ka ni ko tonoi.>

¹³ <<Adama nannai, da Vuzavaguđu u danai, ecei bi'li aduniyan u na u buwai. Ya yi u sa'wai kupana vu cu'u vu kuna tsu na mpa? Mekere ma aza Isaraila ma ya'in ta ili gbani-gbani kau.

¹⁴ Mini ma atali ma sawa ta ku kotso a nsansa n Lebano? Ko kpamu mini mu utani n kuyene n na mi a katali ma kotso?

¹⁵ Ama uma a va a cinukpa ta m mpa, da e nekei nlulu ma amali le atsakana, da a zuwai le a tadatsai u ye u le, u ye u tsukaya, da o bonoi o kutono u ye u kavama, ba u ye usingai kpamu ba,

¹⁶ da o bonokoi idika i le ili i wovon, ili i ku mede ku una ali uteku. Yaba dem na u wali lo sai u rikpa kata u jenge de kaci ka ni.

¹⁷ Tsu na wunla u kasana u tsu uta u Betuwe, ta mi a kuwacuwa le e kelime ka irala i le nannai. Kata a kannna ka atakaci ke le n kpatala ka le kucina, n sankale kene ashi a va.>>

¹⁸ Da a danai <<Tawai tsu foboi adama a Irimiya, adama na ana n ganu a ku kasukpa kutono wila u Musa ba, ta feu aza ugboji nannai i a ku kasukpa ku ya'in odoki ba, ta feu keniki nannai wi a ku kasukpa ku kadanshi ba. Tawai tsu kidikai ni afada, kpamu kata tsu zuwakai atsu i na wa ku dansa ba.>>

¹⁹ Da Irimiya u vasai u Vuzavaguđu, da u danai, <<Vuzavaguđu pana i na irala i va yi a kudansa adama a va.

²⁰ Mayun da a tsupa kasingai n ka gbani-gbani? Demu n nannai a gaya ta kpenle adama a va. Ciba n tsuna n shamgbai a kelime ka nu n ya'in kadanshi kasingai adama e le, adama na vu cipuka wupa u nu wa e le.

²¹ Adama nannai, tuka muku n le n kambulu, kasukpa le adama na una le n otokobi, kasukpa amaci e le okpo babu muku kata okpo agapa. Kasukpa madukpa muna ali e le, kata una olobo e le ubuta u kuvon.

²² Kasukpa a pana mashi i uwa i le, adama irala i na vu bankai le gogolo. Adama na a gaya ta kpenle adama na n yikpa punu, da a ya'in maza a ene a va.

²³ Ama a vu Vuzavaguđu vu yeve ta o fobuso e le raka adama na una mu. Kata vu cinukpa ka le unushi u le ba, kata kpamu vu ura unushi u le wa nu ba. Kasukpa a taduku le a kelime ka nu, takacika le a ayin a wupa a nu.

19

Madiki ma na mo bosoi

¹ Da Vuzavaguđu u danai mu, <<Danga vu bana vu tsula madiki ubuta u kama'i ka n mgbodo, kata vu dika nkoshi mgbara-gbara n uma n nkoshi mgbara-gbara n na ganu,

² kata i bana a kara'a ka likuci i kolobo ka Hinomu a utsutsu wu uboshi, kata vu dansa ili i n danai nu.

³ Kata vu dana, <Pana kadanshi ka Vuzavaguđu, ada ngono ma a Yahuda, n ada na yi punu idashi a Urushelima, Vuzavaguđu va ovonshi Kashile ki Isaraila ka dana ta, n ku utuka ta n vicu'u vu madukpa ubuta u na mpa, mana yaba dem na u panai ka a, atsuvu a ni ita a ku je'e.

⁴ Adama na uma a kasukpa mu ta da a natukpai ubuta u na mpa, ubuta u ku neke kune'e ki ili magula ni amali o yoku a na e le, ko i eshekpe i le, be le ngono ma a Yahuda n yevei ba, da a shatangi ubuta u na mpa n mpasa n uma a babu nushi,

⁵ da a ma'akai kamali ka Balu a A'isa adama na a ya'in sakai yi kune'e ku songu n muku mo olobo n le, i na mpa n dansai, be le tana n nekei kofon, mpa ma n sawa ku ya'in cico ci ili i nannai ba

⁶ adama nannai, kannna ki ta lo a kutawa, kana o kudoku ku e deke ubuta u na mpa Tofetu, ko kara'a ku lobo ka Hinomu ba ama kara'a ka makidaka.

⁷ A ubuta u nanlo wa, ta de n kubonoko aza Yahuda n aza Urushelima u kuna u gbani, kata n zuwa una aduniyan u le n otokobi e kelime ki irala i le, ekiye aza na i a kulansa wuma u le. Kata n neke even i kyamba i le okpo ilikulya ya nnunu n nama n kakamba.

⁸ Kata n bonoko likuci i nanlo yokpo ili yi unata, n ili i kugoyi, kata yaba dem vu na wi a ku wala i da u ya'an mereve, kata u mefe una adama a ka gbani-gbani kana ka ciyai likuci ya raka.

⁹ Kata n zuwa le a takuma i nyama i muku i le, kata yaba dem u takuma inyama i vutoku vu ni a katsuma ka atakaci a ayin a na a kandarangi le n kuvon, kata u so'o atakaci ekiye i rala i ni n aza na i a kulansa wuma u ni.>

¹⁰ <<Yeve, kata vu boso madiki ma e kelime ka aza na a banai kobolo n a vu va,

¹¹ kata vu dana le, <Vuzavaguđu va ovonshi u dana ta, nannai da wa ku boso uma, n likuci i na mpa nannai, uteku tsu na o bosoi madiki ma kama'i, kpamu kata a namba uteku u na a ku lapula ma'a. Ta i a kucidangu ma'a Tofetu nannai, adama na i ta a ku namba asaun a na i a kucidangu le.

¹² Ta wa kuya'in n ubuta wa n uma a na i punu idashi ubuta nannai, kata u bonoko ubuta wa tsu Tofetu.

¹³ Kata i uwa ya aza Urushelima ni uwa ya ngono ma aza Yahuda, ni uwa i na a gadi vu kukpa ku le ku da i tsu songu ili magulani azangata a gadi, kata i tsunku amali ada kune'e ki ili kuso'o, i ta a ku natukpa an Tofetu.> >>

¹⁴ Da yeve, Irimiya u bonoi Tofetu, a ubuta u na Kashile ka su'uki ni u ya'in kene, da u shamgbai a e keteshe ka A'isa a Kashile, da u danai uma raka,

¹⁵ <<I na Vuzavaguđu va ovonshi Kashile Isaraila kadansai i da na, n ku tuka ta idika i na mpa, n likuci i na mpa raka u wuya u na n dansai, adama na a kpanduku ta adu e le, da a kpadai kupana kadanshi ka va.>>

20

Irimiya kobolo n Pashuru Ganu

¹ An Pashuru ganu kolobo ka Imeru vuzagbayin va Isa a Vuzavaguđu, u panai Irimiya a kuya'in kene adama ili na mpa.

² Da Pashuru u lapai Irimiya keneki, da u shiyai ni o kogboli ka utsutsu u kaginda ka kpa'a ku Bayami, a Isa a Vuzavaguđu.

³ An kayin ka'asa yi, an Pashuru shikpai Irimiya o kogboli ka, da Irimiya u danai ni, <<Vuzavaguđu deke wu kula Pashuru ba, ama u neke wu ta kula Magoro-misabibu dada ili i wovon a ubuta dem.

⁴ Adama na Vuzavaguđu u dana ta Lana, mita o ku bono ko wu vokpo ili wovon a kaci ka nu, n wa aja'a nu dem. Irala i le yi ta a kuna le n otokobi a vu a kinda. Kata n neke a za Yahuda raka e kiye o mogono ma aza Babila. Kata u dika le u banka tsugbashi idika i Babila, kata kpamu wu una aza a yoku n kotokobi.

⁵ Kata kpamu, n neke aza Yahuda udukuyan u likuci u le, n uciyi u le, n tsulaga ci le, kobolo n kuzuwa ku le raka, kata isa le i da gbani, kata a dika i da a kubanka Babila.

⁶ Kata a vu Pashuru kobolo n yaba dem na wi punu a kpa'a ku nu, a dika da a banka ugbashi. Idika i Babila i da a kubanka da, kpamu ta de a kuna da, ta de kpamu a kucidangu da, a vu kobolo n aja'a nu raka, aza na vu ya'in kai kene ka uwa.>>

⁷ Vuzavaguđu, vu doro mu ta, n ya'an ta kpamu n modoko, vu la'a mu ta utsura, kpamu da vu lya'i mu. Da mokpoi ili yi zo'oshi i uma a kanna lakam, yaba dem o kugoyo mu.

⁸ Ayin na baci de dem n dangai kadanshi, n ci dangusa ta kalakatsu kata n ya'in kadanshi n utsura, n dana, adama <<Vishili n munuka>> Da da i zuwai kadanshi ka Vuzavaguđu ko bonokoi mu ili yi izoshi n ili kugoyi a kanna lakam.

⁹ Da baci n danai, <<Mpa n ku kebece adama u kuna u ni ba, ko kpamu n deke kula ku ni Vuzavaguđu ba,>> kaṭa kadanshi ka ni kokpo adanshi a akina a ḡa i a kutasa a kaḡu ka va, adanshi akina aḡa i a kutasa etele a va. Kaṭa mo'o ku reme ka a kaḡu ka va, kpamu kaṭa n kpaḡa kufuḡa kugbama asuvu.

¹⁰ Adama na m pana uma n aḡundai a kadanshi a dama a va, a kudana, <<Ili wovon i kara'a ta akambu dem, a kudana, <<Tsu bankai ni ubuta u kukiḡa ka afada,>> aja'a va raḡa a kuvana ene uyikpi u va, a kudana, <<I ta a kufuḡa o doroi, adama na tsu fuḡai kaṭa, kaṭa tsu tsupa.>>

¹¹ Ama a vu Kaṡhile, vi ta kobolo m mpa, an kovonshi ko o wovon, adama a nannai aza na i a ku a ko'uso mu i ta a ku yikpa, i a kufuḡa mu ba. I ta a ku ya'in wono kau, adama na i a ku ciya u lyai ba. Kpamu i a kucikpa n e le ba.

¹² A vu Vuzavaguđu Kaṡhile ko ovonshi, a vu na vu tsu kondo aza usubi, vu yaṭa ili na yi aḡu e le, ni na a sheshei. ḡaskpa mu mene katsupu ka na va kuya'in ka le, adama na a nu ḡa mpa mi a ku tuka na afada a va.>>

¹³ Ya'ankai Kaṡhile ishipe. Cikpai Kaṡhile. Adama na wi'isa ta wuma wa aza unambi n ofoloni e kiye aza a gbani-gbani.

¹⁴ Ama, n cikala ta, a ya'an ka kanna ka na amaci mu una. Kaṭa vuza u ciba n ka ba.

¹⁵ Kpamu, n zuwa ka ta vuma na u bankai Dada vu va n kadanshi una u wuya, u danai, <<Vuka vu nu vu matsa ka wu ta maku ma kolobo,>> Adama na u ya'in mazanga.

¹⁶ ḡaskpa vuma nanlo u namgba kaṭa wokpo an likuci i na Vuzavaguđu langasai babu asuvu ayali a ayin a cau. ḡaskpai u pana maṡhi n usana kaṭa n kanna tamkpamu pana kaca'a ka kuvon.

¹⁷ Mishi ta a ku la'a n kuciga a ya'an ka yi nannai, adama na u fuḡa wu una mu a ayin a na mi mereḡu. Wishi u la'a n kugan n kuwa a kaṡsuma ka anaḡu a va, adama na kaṡsuma ka anaḡpa a vu kokpo mu kasaun ali uteku.

¹⁸ Adama n ya'in a ḡa anaḡpa a va amaci mu, adama na mene atakaci n u namgbi u kaṡsuma, a li n kotso wuma u va a kaṡsuma ko wono?

21

Adanshi ka kuna adama a Uyikpi wu Urushelima

¹ Na ḡa kadanshi ka na Vuzavaguđu u danai Irimiya a ayin a na mogono Zadakiya u suki Pashuru kolobo ka Malikiya kobolo n Zafaniya ganu, kolobo ka Ma'aseya a bana u Irimiya, u danai.

² <<Ece ka tsu Vuzavaguđu, adama na Nebukanezaru mogono ma Babila ma tuka tsu n kuvon. Ko Vuzavaguđu ku ya'in ka tsu ili mereve i ni, tsu na u kiwanai ku ya'in sa, adama a na u zuwa mogono ma Babila ma kaṡukpa kaṭa u laza u raḡa n a tsu?>>

³ Da Irimiya u danai le, <<Banai i dana Zadakiya,

⁴ <Vuzavaguđu, Kaṡhile ki Isaraila ka dana ta, <<N kuzuwa ta ucanuku u kuvon u ḡa u na yi a kuya'in ka mogono ma Babila vishili kobolo n osoji a ni a na n tsupulai tsu mashilya ma Urushelima. Miṭa a kuzuwa le a uwa e mere ma likuci ma na mpa.

⁵ Kaṭa mpa n kaḡi ka va, n shilika n avu kobolo n utsura u va raḡa, n wupa adama na n ya'in ta wupa kau.

⁶ Kaṭa muna aza a likuci a na mpa m maḡukpa ma wuya vuma n manama dem.

⁷ Da baci n kotsoi kaṭa n ḡika Zadakiya mogono ma a Yahuda n abara a ni kobolo n aza likuci a na a lakai ubuta u maḡukpa n ukpa u kotokobi, n kambulu, kaṭa n neke le ekiye a Nebukanezaru mogono ma aza Babila, n ekiye irala i le, n ekiye aza na i a kulansa wuma u le. Kaṭa wu una le n otokobi, ko asuvu ayali e le wi a kupana ba be le u jebe ke le.>

⁸ <<Da Vuzavaguḏu danai mu, n dana uma a, <Ili i na Vuzavaguḏu u dana i ḏa na, n zuwa ta uye ure e kelime kaḏa, ḏaḏa uye u wuma n wu ukpa. Yaba dem u zagba u na wi a kutono.

⁹ Yaba dem na a ku kaṣukpa a Urushelima, wi ta a kubana ukpa u kotokobi, n kambulu, n ubuta wa atakaci. Ama yaba dem na baci utai ḏa u nekei kaḏi ka ni wa aza Kaldiya a na i u karai n aḏa adama kuvon na, wi ta a ku kisa kaḏi ka ni kaṭa u la'aka n wuma u ni.

¹⁰ Adama a na mpa Vuzavaguḏu, n fobuso ta kuya'in tsu rala n likuci i nanlo adama na n tuka n atakaci ba ugain ba. Kaṭa n neke yi e kiye o mogono ma Babila, kaṭa ayi tamkpamu songu yi n akina. Mpa Vuzavaguḏu mpa ḏa n dansai.> >>

Akaka adama a kpa'a ku Dawuda

¹¹ <<Adama a kpa'a ku tsugono tsu Yahuza tankpamu ḏa u danai, <Pana kadanshi ka Vuzavaguḏu,

¹² A ḏa aza kpa'a ku Dawuda, Vuzavaguḏu u dana ta

<<I ya'in kasingai usana lakam,

kaṭa isa aḏa ekiye aza modoruko

n ekiye aza vuza na o doroi,

ta lo wupa u va u kuḏenga a na akina,

kaṭa a ḏa a kula babu tana vuza na u ku kima a ḏa,

adama a ka gbani-gbani ka aḏa.> >>

¹³ <<Lana, mpa mita a tsurala n aḏa, aḏa na yi idashi a kara,

o'wo aḏa na yi idashi a kaḅanga ka atali,

aḏa na i ci dana, <Ya yi u kufuḏa ku shilika n aṭsu,

ko kpamu uwa ubuta wi idashi u tsu?>

¹⁴ Mpa, n kutakacika ḏa ta, derere n ka gbani-gbani ka na i ya'in,

n ku dyaba ta akina a kakamba kaḏa,

kaṭa aḏa a e lebece ili raka i na yi u karai n ḏa.>>

22

Akaka a Irimiya adama a kpa'a ku tsugono ka a Yahuda

¹ Da Vuzavaguḏu u danai, <<Ḑanga vu bana a kpa'a ku mogono ma a Yahuda vu dansa kadanshi ka na mpa,

² kaṭa vu dana, <Pana kadanshi ka Vuzavaguḏu, a vu mogono ma a Yahuda, a vu na vu ḏaṣangi a kakuba ka tsugono tsu Dawuda, a vu n ana n taji a nu kobolo n uma a nu a na a tsu tonon n utsutsu na mpa.

³ Vuzavaguḏu u dana ta ya'in ka usubi n kasingai, adama na i ciya wishi ekiye a vuza na o doroi. Kaṭa i nusaka komoci kana ka ta'wai limoci a wu a ḏa ko i takacika yi ba, m mkpan kobolo n agapa, kaṭa yuna vuza gbani ubuta u na mpa ba.

⁴ Adama na, ḏa baci i tonoi kadanshi ka na mpa, ngono n na n ḏaṣangi a kakuba ka Dawuda, i ta a kuwa n utsutsu na mpa gaḏi va a keke odoku, n gaḏi va odoku, e le n a na taji e le kobolo uma e le.

⁵ Ama ḏa baci i iwain ku tonon kadanshi ka na mpa, n kucina ta n kaḏi ka va, kpa'a ku na mpa ki ta o kubono agali. Mpa Vuzavaguḏu mpa ḏa n dansai.

⁶ Adama na Vuzavaguḏu dansa ta ukuna adama a kpa'a ku mogono ma a Yahuda, u danai.

<<<A ḏa yi ta an Giliyadu wa a va,

n tsu na kaginda kagbayin ka Lebano ki,

dem n nannai mayun ḏa m bono ko aḏa kakamba,

likuci babu vuza.

⁷ n ku fobuso ta vuza munuka adama a ni,

yaba dem n ucanuku munuka u ni,
 kaṭa a kapa ndanga n singai n sida
 kaṭa a varuku le akina.

⁸ <<<Kaṭa uduniya wa aḅundai u na wi a kutono n likuci i nanlo u danannai, <<Yi dai i zuwai Vuzavaguḁu takacikai i ḁika i gbangam i na mpa?>>

⁹ Kaṭa ushuku a dana, <<Adama a kaṣukpa ta Vuzavaguḁu Kaṣhile ke le ḁa o bonoi o kutono aṃali n a ya'in kai le tsu gbashi.>>>>

¹⁰ Kaṭa i shika i yi na u kuwai ḁe ba,
 kaṭa i ya'in kai kpalu ba,
 ama shikai wuya wuya adama ni a yi na u lazai,
 adama na u buwa a kubono
 we ene idika yi ukani i ni ba.

Akaka adama muku mo olobo n Josaya

¹¹ Adama na Vuzavaguḁu dansa ta kakuna adama Shallum kolobo ka Josaya, mogono ma a Yahuda ma na ma lya'i tsugono unaḁu dada ni Josaya, a yi ḁa vuza na a ḁikai a lazakai a kubanka i ḁika i Babila, <<Kpamu wi a kudoku ku bono ubuta u na mpa kpamu ba.

¹² Ama ḁe ubuta u na a ḁikai ni a bankai tsugbashi, ta ḁe u ku kuwa, wi a kudoku kene idika i na mpa kpamu ba.>>

¹³ <<I li ya atakaci i ḁa u vuza na u ma'in kpa'a n uye u modoruko, aṇu a gaḁi a ni kpamu n uye wa uwa,

ayi na u tsu zuwa toku linga kaṭa u kpaḁa ku tsupa yi,
 kaṭa u kpaḁa kutsupa yi atakaci ulinga a ni,

¹⁴ a yi na u tsu dana kaṣukpa n maka kaḁi ka va kpa'a ku gbayin n unu a gbagbain a gaḁi,>

kaṭa u ya'in ka le atusu,
 kaṭa u paḁara a ḁa n ndanga n sida ni,
 yeve kaṭa u sura ku ḁa mini mashili.

¹⁵ A vu, vu sheshe ta kudana mogono ma vi,
 an vu kalai kpa'a ku nu n ndanga n sida?

Esheku a nu a lya'a ta n u so'i,
 adama a kasingai n usubi
 ḁa tana u ciyai idaṣhi maṭana.

¹⁶ U baṅkai mkpan n aza unambi,
 ḁa tana ugain i ni.

Ashe na va ḁaḁa kuyeve ku va ba?
 Mpa Vuzavaguḁu mpa ḁa n dansai.

¹⁷ Ama a vu zuwa ta aṣhi n kaḁu ka nu ubuta u kalya'a,

n ubuta u munuka ma uma a gbani
 n ubuta u modoruko n vishili.>>

¹⁸ Adama a nannai Vuzavaguḁu dansa ta u kuna adama Johoyakim kolobo ka Josaya mogono ma a Yahuda.

u danai, <<Kaṭa a shikai kpalu,
 a dana,<Ai mokoshi ma tsu ma,> ko <Taku tsu ḁa ba.>

Kaṭa a shika yi, a dana.
 Vuzavaguḁu.> ko <Vuzagbayin ba.>

¹⁹ Tsu na a ci ciḁangu majaki ta a ku ciḁangi nannai,
 i ta o ku ronoi a vakangu a kucina ku utsutsu Urushelima.>>

²⁰ <<Bana kumba gaḁi vu Lebano kaṭa vi shika ḁe,

kaṭa a vu utuka kaṭaṭsu a nu a likuci i Basha,
i shika a likuci i Abarim,
adama na ncigi n nu raṭa n kuwa ta.

²¹ N dansa ka ḍa ta a ayin uciyi u ḍa,
ama ḍa <I iwain kupana,>

Tsu na mpa tsu ḍa i kiwanai, tun ḍe a ayin u ḍanga ni u ḍa,
i tsu tonon kadanshi ka va ba.

²² Wunla wi ta a kupurangu tsugbayin tsu ḍa raṭa,
kaṭa a ḍika ncigi n ḍa a banka tsugbashi,

kaṭa vokpo n wono,
adama ka gbani-gbani kaḍa raṭa.

²³ Aḍa aza Lebano,
aḍa na yi iḍashi punu a kaṭsuma ka ndanga n sida,
i cu'u yi inka ye ne i ḍa ya kuya'in ḍa baci atakaci a tawai ḍa
an baḷa an vuka va aganda.>>

²⁴ <<Mpa Vuzavaguḍu n kucina ta n wuma u va, ko an wokpoi Jokoniyan kolobo ka
Johoyakim mogono ma aza Yahuda, makawani ma kaṭambari ma a kajivu ka kukiye
ku usingai ka va, dem n nannai mita a ku utuka wu

²⁵ kaṭa n neke wu ekiye aza a na i a kulansa wuma u nu, ekiye aza na vi a kupana
wovon u le, wa ta Nebukanezaru mogono ma aza Babila kpamu n ekiye aza Kaldiya.

²⁶ Kaṭa n taḍuku kobolo n anaṭu a na amaci nu a iḍika i yoku kau i na vu nambai
kuyeve, ta ḍe va ku kuwa.

²⁷ Vi a ku doku ku bono a iḍika i na mpa i na vu cikalai ba.>>

²⁸ Da vuza yoku u danai, <<Na va, Jokoniyan ka boshi ka mogbodo ka,
maḍiki ma na vuza u buwai a ku cikala ba? Yiḍai zuwai ḍa a taḍuki ni kobolo n
muku n ni
a iḍika i na eyevi ba?

²⁹ O'o iḍika, iḍika, iḍika,
pana kadanshi ka Vuzavaguḍu.

³⁰ Vuzavaguḍu u dana ta,
<<Dana vuma na mpa maḍari,
vuma na wa kusuba a wuma u ni ba,
adama na babu matsukaya ma ni ma na ma ku ciya u lyai
u na wa ku ḍasangu a kakuba ka tsugono tsu Dawuda
be le tana u lya'aka Yahuda tsugono.>>

23

Kasabu ku usubi

¹ Vuzavaguḍu u dana ta, <<I li ya atakaci i ḍa a kubana nguḍi n na n wacuwai nlala
n kaguba n kajanu ku va.>>

² Adama nannai, Vuzavaguḍu Kaṣhile ki Isaraila ka dansa ta u kuna adama nguḍi n
na m bankaṭi uma a va. <<I wacuwai ushiga wa nlala u va ḍa i lokoi le, ḍa i iwain
kubanka le. Lana mita a kutakaci ḍa adama a ka gbani-gbani kaḍa. Mpa Vuzavaguḍu,
dana ta.

³ Kaṭa n bolongu ushiga wa nlala u va u na wi a ubuta raṭa, kaṭa m bonoko le a
ubuta u kalina u le, kaṭa a matsasaka a yimkpa.

⁴ Kaṭa n zuwa ka le nguḍi n na kulana le, i a kudoku kupana wovon ba, be le tana a
rikpa, i tan feu a kupuwanka kpamu ba. Mpa Vuzavaguḍu mpa ḍa n dansai.

⁵ <<Lana, Vuzavaguḍu u dana ta, kanna ki ta lo a kutawa, kana n ku dengusa ka
Dawuda kacaka kaṭa u lya'a tsugono, kaṭa tana u lya'a tsu ḍa mayin, n usubi kpamu n
kasingai a iḍika.

⁶ A ayin o tsugono a ni a da Yahuda u kuciya wishi, kata Isaraila tankpamu yongo m matana. Kula ku na a ku dekei ku dana: Vuzavaguđu da, usubi u tsu.>

⁷ <<Adama nannai, Vuzavaguđu u dana ta, lana, kanna kita lo a kutawa, kana uma a kudoku a dana, a kucina ta n Kashile kana ku utukai na aza Isaraila a i dika i Masar ba,>

⁸ ama i ta a kudana, akucina ta n Vuzavaguđu vu na wu utukai n aza Isaraila a idika yi ubon u gadi, a idika raka i na uwaciwi le.> Kata yeve a doku a dasangu idika i le.

Eneki a uwa

⁹ Adama eneki tankpamu,

ekyamba i va i kuwa ta,

da etele i kyamba a va raka a gbadai,

da mokpoi an ko oso'i ka mara,

an ko oso'i ka mara kana mara ma la'a ni u so'i,

adama a Vuzavaguđu,

adama kadanshi ka cida ka ni.

¹⁰ Adama a na idika ya i shana ta tukpa n cishakanlai,

adama una, idika ya yi ta a kuya'in kpalu,

kpamu a ubuta u kalina a kakamba u dekpe de.

Kusheshe ku le ka gbani-gbani ka a,

a kuya'in u linga n kusheshe le ubuta wa a uwa.

¹¹ <<A na n ganu kobolo n eneki dem vu le i n wovon u Kashile ba,

ko punu a kpa'a ku va n cina ta ka gbani-gbani ke le. Mpa Vuzavaguđu mpa da n dansai.

¹² Adama nannai, uye u le wi ta okokpo

n kederi a ubuta u kayimbi

ubuta u na o kutono kata a yikpa,

adama na n ku tuka le ta m madukpa,

a kaya ka a takacika ke le, Vuzavaguđu da u dansai.

¹³ A katsama ka eneki aza Samariya

mene ta i li gbani-gbani

n kula ku kamali ka Balu ku da i a ku ya'in kindana

a ku zuwa uma a va aza Isaraila kupuwanka.

¹⁴ Ama u eneki a za Urushelima

da mene ili yi unata i na kpamu i lya'i i na mpa

a ma ya'in ma tsugbani n adanshi ka uwa,

a kudoku aza a gbani-gbani u tsura,

adama na kata vuza u kpatala u kasukpa ka gbani-gbani ka ni ba,

raka vu le da okpoi mu tsu Sodom,

aza na i punu idashi kpamu tsu Gomora.>>

¹⁵ Adama a nannai, Vuzavaguđu va ovonshi u dansa ta u kuna adama eneki a nanlo.

<<Lana, ilikulya'a ya okono i da n ku zuwa le a lya'a,

kata n neke le mini mo okono o so'o,

adama a na ubuta u eneki wa aza Urushelima u da

kutoni kamali ku karai idika raka.>>

¹⁶ I na Vuzavaguđu vo ovonshi u dansai i da na, <<Kata i pana kadanshi ka eneki a uwa a na mpa ba, adama na ku kparasa ku da koci i a kukparasa ada. Kusheshe ka adu kuci ke le ku da koci i a kudana ada, ba u kuna u Kashile u da ba.

¹⁷ A tsu dakaka ta kudana uma a na o goyoi mu,

<Vuzavaguđu u dana ta yi ta o kuyongo m matana.>

wa aza ugbamukaci na tamkpamu o tonoi le,

kata a dana, babu atakaci a na a kuciya ada.>

- 18 A dama na, babu vuza na u sawai kudasangu o kobolo ka odoki gadi,
adama na wene ko u pana kadanshi ka ni.
Ya yi u dasangi da u panai kadanshi ka ni da u tonoi ka'a?
- 19 Lana, keleshu ka wupa ka Vuzavaguđu,
ko o boso ta da kutai n wupa
uteku tsu na kabatalikpau ka tsu danga
a kaci ka aza gbani-gbani.
- 20 Wupa u Vuzavaguđu wi a kutana ba
sai u da u kotso raka
ukuna u ka adu ka ni
a ayin a na a kutawa
ta lo ya ku yeve ili ya mayin.
- 21 Mpa n su'uku eneki a na mpa ba,
dem n nannai da a karai n akaka e le,
mpa n ya'in kadanshi n a le ba,
dem n nannai da i a kuya'in kene.
- 22 Ama ishi baci a dasangu a katsuma ko obolo a uma a va,
ashi ta a kudana uma a va kadanshi ka va,
kata a zuwa le a kpatala a kasukpa u nushi u le
n ka gbani-gbani ke le.
- 23 Vuzavaguđu u danai <<Mpa da Kashile kana ki ubuta dem,>>
<<ba kubuta ute ba.
- 24 Vuzavaguđu u danai, vuza wi ta a kushedekeu a ubuta
kata n kpa da kenei?>>
Ashe mpa da n shatangi gadi n idika ba?>>
- 25 <<Ai, mpa na ta i na eneki a uwa a na mpa i a kudansa adama a kula ku va. A tsu
dana ta, <N ya'in ta alatani. N ya'in ta alatani.>
- 26 Ali wanai da eneki a uwa a na mpa a ku kasukpa u kuna wa a uwa, e le na a tsu
kana kudoro uma n ukuna wa uwa u na wi adu we ele?
- 27 E sheshe ta, kudana uma a va i ta a kucinukpa m mpa, ubuta wa alatani u le u na
i a madanansanai, uteku tsu na ikaya i le i cinukpai m mpa a ayin a na a gitai kutono
ku balu.
- 28 Da Vuzavaguđu u danai, kasukpai keneki ka na de dem ki na alatani ka dansa
alatani a ni, ama a kasukpai aza na i n kadanshi ka va, a dansa ka mayin. Yida i
gbabai mita n ishina?>>
- 29 Da Vuzavaguđu u danai <<Ashe, kadanshi ka va ki uteku tsa akina ba?>>an,
kalapatsu ka na ka ka bosoi katali ba?
- 30 <<Adama nannai,>> Vuzavaguđu u dana ta, <<Mpa mita a tsurala n eneki a na i a
mobokoko ma kadanshi ka va a katsuma ke le.
- 31 Mayun,>> Vuzavaguđu u dana ta <<Mpa mita a tsurala n eneki a na a tsu bayuwa
una le, kata a dana, <Vuzavaguđu da u dana ta.>
- 32 Mayun, mpa mita a tsurala n eneki a na a tsu dansa alatani a uwa,>>
Vuzavaguđu da u dansai, <<Kata a kana kudana le ukuna wa uwa, kata a zuwa uma a
va a puwanka, mpa n suku le, be le tana n zagba le. I tana a ku ciya u lyai uma nanlo
ba ko kenu,>> Vuzavaguđu da u dansai.

Kene ka a uwa n eneki a uwa

- 33 <<Da baci vuza a katsuma ka uma a na mpa, ko keneki, ko ganu wecei nu, <Yedei
yi a kutakacika Vuzavaguđu?> Kata vu dana le, <Ada da atakaci a ni, kpamu mita a
ku kasukpa da, mpa Vuzavaguđu n dansa ta.>

³⁴ Ama da baci keneki, ko ganu, ko vuza yoku a katsuma ka uma, u dansai ukuna wa a uwa da u danai, <N ciya ta kene u Vuzavaguđu,> Mpa n kutakacika ta vuma nanlo kobolo n kpa'a ku ni.

³⁵ Ama i na yi a kulya'a kelime m madananai i dana, Yedei wushuki u Vuzavaguđu?> Ko kpamu <Yidai Vuzavaguđu dansai?>

³⁶ Ama, Daskpai kudansa ukuna wa atakaci a Vuzavaguđu,> adama na akaka a yaba dem i ta o kokpo atakaci a kacikani. Lana, ada da na yi a ku langasa kadanshi ka Vuzavaguđu Kashile ka wuma, Kashile Mala'imili, Kashile ka tsu.

³⁷ Uteku tsu na ya kudana eneki u da na <Yedei wushuki u Vuzavaguđu?> Ko kpamu <Yidai Vuzavaguđu dansai?>

³⁸ Da baci wushuki, <I na mpa n danai da, kene ku da ku Vuzavaguđu,> kata i dakaka kudana, <<N ciya ta kene u Vuzavaguđu>>ko a na n danai da kata i dansa u kuna an i ciyai kene u Vuzavaguđu ba.>

³⁹ Adama nannai, mpa Vuzavaguđu n ku vakangu da ta eneki a uwa. Kata n loko da a e kelime ka va, ada n likuci i na n nekei da, ada ni ikaya i da.

⁴⁰ Kata n zuwa da yokpo ili yi unata n ili wono ali uteku. Kpamu i a kucinukpa n ka ba.>>>

24

M bana n ere ma epeshe

¹ An Nebukaneza mogono ma aza Babila u remei Jokoniyan kolobo ka Johoyakim va a Yahuda, n nkoshi gbara gbara, n aza ulinga wa ekiye kobolo n awakana a Urushelima, da u bankai le tsugbashi idika i Babila. Da Vuzavaguđu yotsongi mu kene ka m bana n ere ma epeshe n na a zuwai a A'isa a kelime ka Vuzavaguđu.

² Mabana mete mita n epeshe a singai, n tsuloboi an epeshe ugiti u ku ge'ewe. Ama a mabana ma ere, mita n epeshe a gbani-gbani, a namgba ta n abundai tsu na vuza wa kufuda wa lya'a ba.

³ Da Vuzavaguđu wecei mu, u danai, <<Yidai venei, Irimiya?>> da n danai, <<Epeshe, a na aga'in mayin, n a na a kpađai kugan tsu na babu vuza na wa kufuda wa lya'a a da.>>

⁴ Da Vuzavaguđu u danai mu.

⁵ <<I na Vuzavaguđu Kashile ki Isaraila kadansai i da na. Tsu na epeshe asingai a na mpa i ta n kukanza aza Yahuda a na o lokoi a ku banka tsugbashi a idika ya Kaldiya nannai.

⁶ N kulana le ta mayin, kata m bonoko n ale idika i na mpa. Kata n zuwa le o gbonguro, n kpađa ku langasa le. Kata n shikpa le, kata n kpađa kudoku kumuda le.

⁷ Kata n neke le kađu, adama e yeve a na mpa da Vuzavaguđu, kata e le kpamu okpo uma a va, kata mpa kpamu mokpo Kashile ke le, adama na i ta o kubono wa va n ađu e le dem.

⁸ <<Ama Vuzavaguđu u dana ta Tsu na mabana m epeshe ma gbani-gbani ma na mi kulya'a ba va, ta n kutakacika Zedekiya mogono ma a Yahuda nannai kobolo n nkoshi n gbara gbara, n kagimi ka aza Urushelima kana ka buwai punu idika ya, kobolo n aza na a laza da banai da a dasangi idika i Masaru.

⁹ Kata n zuwa le okpo ili wovon n ili yi unata i tsugono tsu uduniya raka, ci ta okokpo ili yi ishikushi, n ili ansa, n ili kugoyi, n ili kuya'in ka unau a ubuta dem u na n ku vishuwa le.

¹⁰ Kata n suku le n kotokobi, n kambulu, n madukpa ali sai ma muna le raka punu a idika i na n nekei le, ele kobolo n ikaya i le.

25

Aya'a amangatatsu n kupa a tsugbashi

¹ Ana Jehokimu kolobo ka Josiya u lya'i tsugono tsa aza Yahuda aya'a nashi, da Vuzavaguđu nekei mu akaka a na mpa adama aza Yahuda raka. A kaya ka ugiti kana Nebukanezaru lya'i tsugono tsa aza Babila.

² Dana aza Urushelima akaka na mpa raka n ubuta u na u buwai punu idika ya a Yahuda.

³ Aya'a kamanganatatsu a da na an Vuzavaguđu kani kudana mu akaka a na mpa. U gitai kudana mu akaka a na mpa a ayin a na Josiya, kolobo ka Amuno, ki a kulya'a tsugono tsa a Yahuda aya'a kupa n a tatsu. Kpamu n dana da ta a da gbende, ama da i kpađai kupana.

⁴ A da i pana ba, i kpađai kutono a da, ko n nannai da Vuzavaguđu dakaka ku su'uku da n agbashi a ni eneki,

⁵ a kanai kudana, <Kpatalai, yaba dem kata i kasukpa kavama kađa n ka gbani-gbani kađa, kata i dasangu i dika i na Vuzavaguđu nekei da kobolo n isheku i da tun de a ayin a tsumani n ayin a babu uteku.

⁶ Kata i kana kutono amali ni ya'in kai le tsugbashi ba, ko kpamu i zuwa mu n ya'in wupa o kutoni ki ili yi ulinga wa ekiye ađa ba. Nanai va wa kuzuwa mu n takacika da ba.>

⁷ Demu n nannai da i kpađai kupana, da i zuwai mu n ya'in wupa, adama na i kana ta kucikpa ki ili yi ulinga ya ekiye ađa. Nanai va tana da u ronokoi da atakaci. Mpa Vuzavaguđu mpa da n dansai.

⁸ <<Adama nannai, Vuzavaguđu Mala'imili u dana ta. Tun na i iwain kutono kadanshi ka va,

⁹ Lana, n ku su'uku ta irala i da yi uduniya raka, aza na a kuta ubon u gadi. N zagba ta mogono Nebukanezaru va aza Babila wokpo kajagaba ke le. N zagbai ta u ya'in u linga u va. N ku utuka ta n irala a na mpa adama na a shilika n idika i na mpa n likuci i na yi dedevu. Kata muna le raka, n zuwa le okpo agali n ili wovon ubuta uma, n ili memede mu una n wono ali uteku.

¹⁰ Kata kpamu n sanka le mazanga n matana, kobolo n mazanga ma kadanshi ma vuka vu savu n vali vu ni. Kata n sanka uma kudoku kupana kiya ku kutali n kutashi ku makuni.

¹¹ Kata idika i na mpa raka yokpo agali kata i da i namgba, kata uduniya u na mpa u gandaka mogono ma aza Babila aya'a amanga a tatsu n kupa.

¹² Kata ayin a na baci aya'a amangatatsu n kupa o kotsoi, kata n takacika mogono ma aza Babila kobolo n idika ya raka, wa ta idika ya Kaldiya, adama u nushi u le. Kata m bonoko idika ya agali ali uteku. Mpa Vuzavaguđu mpa da n dansai.

¹³ Kata n zuwa le atakaci ka atakaci raka a na Irimiya u dansai a kuciya uduniya u na mpa raka.

¹⁴ A dama na uduniya n abundai wi ta a kuzuwa aza Babila a ya'in ka le aganda. Mita a kushika le ta derere vu unushi u na a ya'in, n ulinga wa ekiye e le.>>

Atakaci a na Kashile ka ku ya'in ka uduniya

¹⁵ Vuzavaguđu Kashile ki Isaraila ka dana mu ta, <<Isa moko'o ma mini mi inabi ma wupa u va ma na mi ekiye a va na, kata vu zuwa uduniya u na raka n su'uku wu we ele o so'o.

¹⁶ O so'o baci i ta a ku tangala kata a jara adama o kotokobi kana mi a ku su'uku a katsuma ke le.>>

¹⁷ Da n dikai moko'o ma ekiye a Vuzavaguđu, da n zuwai uduniya raka u na Vuzavaguđu su'uki mu o so'o.

¹⁸ Da n bankai aza Urushelima kobolo n likuci ya Yahuda, da ngono n le kobolo nkoshi n gbara_gbara, da o so'o, a kanna ka nanlo ka da utukai le o tsugono, da okpoi ili wono, n ili i kugoyi n ili i kuya'in ka una, uteku tsu na i a na na.

¹⁹ Da kpamu n bankai Firi'auna va aza Masaru n agbashi a ni, n a na taji a ni kobolo n uma a ni raka,

²⁰ kobolo n elentsu kakau a na i punu kobolo n a le, n ngono mi idika n Uzu raka, n ngono ma aza Filistina (Ashkelon, n Gaza, n Ekoron kobolo n kabuwi ka aza Ashidodu).

²¹ N Edom, n Moba, kobolo n olobo a Amuno.

²² n ngono n likuci i Taya raka n Sidon raka kobolo n ngono n na mi a kakina ka mala'a,

²³ n aza Dedan, n Tema, n Buzu kobolo n aza na a tsu puna anji aca e le,

²⁴ kobolo n ngono ma aza Arabiya raka n ngono ma elentsu kakau n na mi punu idashi agbata,

²⁵ n ngono ma aza Zimiri n ma aza Elam kobolo n ngono ma aza Mediya raka,

²⁶ n ngono ma aza a gadi raka, aza na i dedevu n aza na i dangi, vu za te te kobolo n tsugono raka tsu na tsu kara uduniya. Kata a ukoci vu neke mogono ma aza Babila ma so'o.

²⁷ <<Kata vu dana le, <Vuzavaguđu Mala'imili Kashile ki Isaraila ka dana ta. So'i, a li ma maka da kata i shama, kata i yikpa ama yi a kudanga ba, adama na mita a kuzuwa a una ada ubuta u kuvon.>

²⁸ Da baci vuza a katsuma ke le u iwain kuso'o mini mi inabi ma, dana le, <Vuzavaguđu vo ovonshi u dana ta, mayu da yaba dem u so'o ma'a.

²⁹ Mpa n gita ta ku tuka n unangbi a likuci i va. I dana ta ugan atakaci ka da ba? Mayun da atakaci ka da, adama na mita a ku su'uku kuvon a idika yi uduniya raka. Mayun da ukuna u na mpa u ya'in adama na mpa Vuzavaguđu va ovonshi va alingata, n dansa ta.

³⁰ <<Gogo na, avu Irimiya ya'in kene u tsurala n a le adama ukuna u nampa raka, kata vu dana le.

<<<Vuzavaguđu wi ta a ku inka de gadi,

kata a pana i inka i ni de n utsura ubuta wi idashi u cida u ni, u ku inka ta n utsura adama ushiga wa nlala u ni,

kata usala kau an aza a na i a kuta'a umaci u mambulu,

wi ta a ku inka kau adama uduniya wi idika raka.

³¹ Ulapi wu una u ni wi ta a kuyawa uteku wu uduniya, adama na Vuzavaguđu wi ta n afada n uma uduniya,

wi ta a kuya'in ka uma uduniya raka afada,

kata wu una aza a gbani-gbani n kotokobi. Mpa Vuzavaguđu, mpa da n dansai.>

³² <<Vuzavaguđu va ovonshi u dana ta,

Lana, u nangbi u da a ku kara'a,

a kutono idika, idika,

keleshu kagbayin kpamu ka danga ta

de ubon u dangi a kubana uteku wu idika.

³³ <<A kanna ka nanlo, aza na Vuzavaguđu kuna, i ta a kuyawa uteku na mpa a kubana uteku wu uduniya. Babu vuza na wa kuya'in kpalu ku le, be le tana u bolongu le ko u cidangu le. I ta a ku kasukpa le okpo a na awiyan i dika.

³⁴ <<Shikai, m malapa mu una ada ngubi,

kata i vaku o kokomo ada aza e kelime ushiga,

adama na kana ka kukida kada ka yawa ta,

yikpai kata i boso an madiki.

³⁵ Babu ubuta u kushedeku adama an ngubi,

babu ubuta_u u kula'aka adama aza e kelime an ushiga.

³⁶ Uma i ta_a kupana ma_{shi} ma aza a kaguba,
m ma_{shi} ma aza kelime ushiga.

adama na Vuzavagudu wi ta_a ku langasa ubuta_u u kalina u le,

³⁷ kata_u ushiga u na wi idashi i mata_{na} i ya'in ulangashi
adama a wupa u gbayin u Vuzavagudu.

³⁸ Uteku tsu na kawu tsu kasukpa kura ku ni,
adama na idika i le i ya'in u namgbi,

adama o kotokobi ka Vuzavagudu

kobolo n wupa u gbani-gbani u ni.>>

26

Ofobuso adama a na una Irimiya

¹ An Jehokimu kolobo ka Yosiya kokpoi mogono ma a Yahuda, da Vuzavagudu nekei mu a kaka a na mpa. Udanai,

² <<Vuzavagudu u dana ta, denga_u vu shamgba e mere ma kpa'a ku Vuzavagudu, kata_u vu ya'in kadanshi n uma raka_a a na a tawai kavasa a kpa'a ku Vuzavagudu. Dana le ukuna raka_u u na n danai nu, kata_u vu sokongu vu buwaka ili ba.

³ U ga'a ba i ta_a kupana, kata_a a kpatala a kasukpa_u uye kavama u na i a kutono, adama na mpa n kasukpa_u ukuna wa atakaci a na mi ishi n sheshei ku ya'in ka le, adama a ka gbani-gbani ke le.

⁴ Kata_u vu dana le, <Vuzavagudu u dana ta, da baci i kpa_{da}i kupana kadanshi ka va, da kpamu i kpa_{da}i ku tono wila_u u na n tonokoi da,

⁵ da kpamu n su'uki i da_u n agbashi a va_u ayin tutu, dem n nannai da i kpa_{da}i kupana,

⁶ adama nannai, n kubonoko ta_a kpa'a ku na mpa kokpo an Shilo, kata_u n bonoko likuci i na mpa yokpo ili yi zo'oshi i uma uduniya dem.>>>

⁷ Da a na n ganu n eneki raka_a a panai Irimiya a kudansa u kuna u na mpa a kpa'a ku Vuzavagudu.

⁸ An Irimiya u kotsoi kudansa ukuna u na Vuzavagudu u danai ni u dana uma raka_a, da a na n ganu kobolo n eneki a raka_a a remei ni, da a danai <<Mayun da vu kuwa.

⁹ Yida_i i zuwai da vu ya'in kene n kula ku Vuzavagudu vu danai, <Kpa'a ku na mpa ki ta_a o kokpo an Shilo, kata_u likuci i na mpa kpamu yokpo a agali, babu ili punu?>> Da uma raka_a o bolongi da a kara_i Irimiya a kpa'a ku Vuzavagudu.

¹⁰ A na ngono ma aza Yahuda m panai u kuna u na mpa, da utai a kpa'a ku mogono da a banai a kpa'a ku Vuzavagudu, da a dasangi yaba dem ubuta_u wi idashi u ni, da a ya'in kobolo a kefeku ka kpa'a ku savu ku mogono.

¹¹ Da a na n ganu n eneki a u danai ngono kobolo n uma, a dana, <<Vuma na mpa, ugan ta_u unai, adama u ya'in ta_u kene ku wuya adama a likuci i na mpa, tsu na i panai n atsuvu ada.>>

¹² Da Irimiya u danai aza e kelime n uma a raka_a, u danai, <<Vuzavagudu da u danai mu n dansa kene adama kpa'a ku na mpa n likuci i na mpa u teku tsu na i panai.

¹³ Adama nannai gogo na, lapulai uye u da, n ka gbani-gbani kana yi a ku ya'in sa, kata_u i tono kadanshi ka Vuzavagudu Kashi_{le} ka_{da}, adama a na Kashi_{le} ka kasukpa_u ukuna wa atakaci a na wu ishi u fobusoi ku takacika da.

¹⁴ Ama mpa de, mpa da na e kiye ada. Ya'in n mpa uteku tsu na ugain i da.

¹⁵ Ama, kata_u i yeve, da baci yi unai mu, yi ta_a ku dika mapasa ma vuza babu nushi a kaci ka_{da} n likuci i na mpa kobolo ni na yi punu dem, adama na mayun, Vuzavagudu da u su'uki mu n dana da_u u kuna u kadanshi u na i panai n dansai atsuvu ada raka_u na.>>

¹⁶ Da aza gbara_gbara_kobolo n uma raka a u danai a na ganu kobolo n eneki a uwa a, <<Vuma na mpa wi kuna ba, adama na u dana tsu ta ukuna a kaka a na Vuzavaguđu Kashile ka tsu ke neke ni.>>

¹⁷ Da aza a yoku a katsuma ka a za a gbara_gbara_a_danga ki'ishani da a danai uma,

¹⁸ <<Mika va aza Moreshetu feu ya'in ta kene a ayin a tsugono tsu Hezekiya, mogono ma a Yahuda, u danai aza Yahuda. <Vuzavaguđu va ovonshi u dana ta, <<I ta a kucimba Sihiyona an kashina, kata Urushelima wokpo kobolo kakiza, kata kuntsu ku ndanga ma abundai mu'uta de a kaginda kana a Isa a Vuzavaguđu i.>

¹⁹ Hezekiya mogono ma a Yahuda ma unai ta? U pana wovon u Kashile da u folonoi Vuzavaguđu saba'a kusheshe ka atakaci a na u sheshei kusu'uku le ba? Ama atsu ci ciga ta ku rono ko kakikatsu atakaci a gbangam.>>

²⁰ Vuza yoku wi ta lo vuza na feu ya'in kene n kula ku Vuzavaguđu, kula ku ni ku da a ci deke Uriya kolobo ka Shemaya a likuci Kiriyatu-jerimu. U ya'in a ta kene a dama a likuci i na mpa n idika i na mpa u teku tsu Irimiya u dansai.

²¹ A na mogono Jehokimu kobolo n ovonshi a ni, n aza gbara_gbara_ni a panai ka'a, da u sheshei tsu na wunai. Ama a na Uriya u panai n ofobuso e le, da u panai wovon da u sumai u banai a kubana Masar adama u shedeke.

²² Da da mogono Jehokimu u su'uki Elinata kolobo ka Akubo kobolo n uma yoku a bana a Masar,

²³ da a banai da e remei Uriya da o bonokoi ni Urushelima a ubuta u mogono Jehokimu. Da mogono ma zuwai Osoji una Uriya n kotokobi da a cidangi keven ki ikyamba ka ni da a cidangi i ni ubuta u na a ci cidangu a za unambi.

²⁴ Ama da Ahikamu kolobo ka Shafan ka bankai Irimiya, adama nannai a kasukpa uma una Irimiya ba.

27

Kogboro ka Nebukanezaru

¹ A kaya ku ugiti u tsugono ci Zedekiya kolobo ka Josiya, mogono ma a Yahuda da Vuzavaguđu nekei mu a kaka a na mpa.

² Vuzavaguđu u danai mu. Ya'anaka kaci ka nu kogboro n kawin ka ukpan, kata vu shiya a kudeku ku nu.

³ Kata vu su'uku na kaka a kubana u mogono ma Edom, n mogono ma aza Moba, n mogono ma muku n Amuno, n mogono ma aza Taya, n mogono ma aza Sidon vu neke aza na a tawai Urushelima kene Zedekiya mogono ma a Yahuda.

⁴ Dana le a bana a dana a za gba gbayin e le a kaka a na mpa, <Vuzavaguđu va ovonshi, Kashile ki Isaraila ka dana ta.

⁵ Mpa da n utsura u va, n utsura wi ikyamba u va n ya'in uduniya, kobolo n uma n nyama n na mi uduniya, kpamu n ci neke ta yabadem n cigai.

⁶ Gogo na n neke ta idika i na mpa raka u kagbashi kaya Nebukanezaru mogono ma Babila, kpamu n nekei ta nyama n kamba raka n ganda ka yi.

⁷ Uduniya raka wi ta a ku ganda ka yi, kata n megeshe a ganda ka muku n ni, n tsukaya n ni, ali sapu na ayin a na idika i ni feu i yikpai. Kata uduniya raka kobolo n ngono n gba gbayin m bonokoi le a gbashi e le.

⁸ << <<Ama da ba ci uduniya ko tsugono tsu yoku tsu iwain ku ganda ka Nebukanezaru mogono ma a Babila, a li da u kpa dai ku neke kaci ka ni u mogono tsu na kanaka ka vicimba ka ci neke lidoku i ni a zuwa ka yi kogboro, mpa n ku takacika uduniya u nanlo n kotokobi, n kambulu, n atakaci, ali sapu na irala ya aza Babila kotso n uduniya u nanlo.

⁹ Adama nannai, kaṭa i zuwa atsuvu aḍa i pana i na eneki, n aza kpalu, n aza aḍabu, n aza alatani, n aza aguma, aza na a tsu dana ḍa, <Kaṭa i gaṇḍaḱa mogono ma aza Babila ba.>

¹⁰ Uma a nanlo raḱa a ya'in a uwa a ḍa. Da baci yi ushuki n a le, nannai va wi ta a kuzuwa ḍa i kaṣukpa i ḍika i ḍa kaṭa m banka ḍa dangi. Kaṭa tana i kuwa de.

¹¹ Ama uma a likuci a na baci de dem o tonoi ḍa i ya'in i na mogono ma Babila ma cigai a ya'in a i ta o kokpo a likuci i le, a li a ya'in ica'ashi ya ashina i le tsu na a kiwanai. Mayun ḍa ili i na mpa i ya'in, a dama na mpa Vuzavaguḍu n dansa ta.>>>>

¹² Ndana ta feu mogono Zedekiya va a Yahuda nannai. N dana ni, <<Neke kaḱi ka nu mogono ma Babila. Gaṇḍaḱai kobolo n uma a ni. Adama na vu ciya wuma.

¹³ Adama ya'in a ḍa a vu n uma a nu ya ku kuwa ubuta u kuvon, ko n kambulu, ko n mbaḷa, tsu na Vuzavaguḍu dansai ukuna wi i na i kuciya likuci dem i na i iwain ku neke kaḱi ka le e kiye a mogono ma Babila.

¹⁴ Kaṭa i pana kadanshi ka eneki a na i a kudana ḍa i kpaḍa ku gaṇḍaḱa mogono ma a Babila ba. Adama na i ta a kudana ḍa ka uwa.

¹⁵ Adama na mpa Vuzavaguḍu n dana ta, mpa n su'uku le ba. Kene ka a uwa ku ḍa i a ku ya'in ka ḍa. Da baci yi ushuki n a le, mita o ku loko ḍa kobolo n eneki a uwa a a kuta a kaṭsuma ki idika ya, kaṭa raḱa vu ḍa i kuwa ubuta wugbashi.>>

¹⁶ Kpamu n dana ta a na n ganu kobolo n uma raḱa, n danai, <<Vuzavaguḍu u dana ta, <Kaṭa i pana kadanshi kana eneki aḍa i a kudansa ba. Tsu na i kudana ḍa, wi a kugeshe ba, an a kubonoko na a A'isa a Vuzavaguḍu a Babila.> Mayun ḍa ba na lo va a uwa a ḍa i a kuya'in ka ḍa.

¹⁷ Kaṭa i pana i na i a kudansa ba. Gaṇḍaḱai mogono ma a Babila. Adama na i ciya wuma. Adama n ya'in a ḍa likuci i na mpa ya kokpo a gali?>>>

¹⁸ Kpamu n dana le ta, <<Mayun ḍa baci i eneki ḍa kpamu Vuzavaguḍu ya'in kadanshi n a le, kaṣukpa avasa n kamayun u Vuzavaguḍu vuza na wi a kulya'a tsugono ubuta dem. Ḍaṣkpa o folonoi a dama a na u saṅka kuḍika ucanuku u singai u na ubuwai a A'isa a Vuzavaguḍu, n ana i e kefeku ko mogono, n Urushelima a kubanka Babila.

¹⁹ Adama na Vuzavaguḍu vu ubuta dem u dansa de ukuna a dama nshilya n kasasu kagbayin ki iyum ishili kana a ci deke <Mala'a,> kobolo n ucanuku wi yumu ishili u na a ci ḍika. U ya'in a de kadanshi a dama u kuna wu ucanuku na ubuwai a likuci ya.

²⁰ U ya'in de kadanshi ka ukuna wi ili na Nebukanezaru mogono aza Babila u kaṣukpai a ayin a na u ḍikai Jehoyakim kolobo ka mogono Jekoniya va a Yahuda kobolo n aza gbara gbara aza Yahuda n Urushelima a kubanka tsugbashi.

²¹ Mayun Vuzavaguḍu Kaṣhile ki Isaraila ayi na wi a kulya tsugono kpaḱuru dansa de, ukuna wu ucanuku na ubuwai de a A'isa a Vuzavaguḍu, n ana i a kefeku ko mogono ma a Yahuda n una wi a Urushelima.

²² U dana ta, <I ta a kuḍika u ḍa a banka Babila. Kaṭa a kaṣukpa de u ḍa sapu ayin a na n cikalai kulanaṣaḱa le kpamu. Yeve kaṭa n ḍika le n bonoko ubuta u na mpa.> Mpa, Vuzavaguḍu mpa ḍa n dansai.>>

28

Hananiyan Keniki ka a Uwa

¹ A kaya ka nanlo ka, a u giti u tsugono u Zedekiya mogono ma a Yahuda, a wotoi u naṣhi, u ḍa Hananiyan kolobo ka Azuru keniki ka aza a Gibiyon u ya'in kadanshi m mpa a kpa'a ku Vuzavaguḍu e kelime ka ganu n uma raḱa, u danai,

² <<Vuzavaguḍu vo ovonshi Kaṣhile ki Isaraila ka dana ta. Mpa n koḍo ta kogboro ka mogono ma aza Babila.

³ A kaṭsuma ke aya'a ere n kubono ko ta n ucanuku kpa'a ku Vuzavagudu na Nebukanezaru mogono ma aza Babila ma dikai da ma bankai Babila raḱa.

⁴ Kaṭa kpmu m bonoko n Jekoniya kolobo ka Jehokimu mogono ma a Yahuda, kobolo n aza na a bankai Babila ugbashi raḱa.>>

⁵ Da Irimiya keniki ka ya'in kai keniki Hananiyan kadanshi e kelime ka n ganu kobolo n uma raḱa a na i kashani a kpa'a ku Vuzavagudu,

⁶ da Irimiya keneki wushuki, <<Tanannai. Ḍaṣkpa Vuzavagudu ya'in nannai, kaṣukpa Vuzavagudu zuwa kadanshi ka kene ku na vu ya'ain kokpo mayun, kaṭa o bonoko n ucanuku kpa'a ku Vuzavagudu kobolo na a gbashi a na a bankai Babila raḱa.

⁷ Ama pana bi'i kadanshi kana n kudana wu a keteshe ka uma a na mpa raḱa.

⁸ Eneki a na a taṭwai e kelime ka tsu, a ayin a tsumani, a dansa ta ukuna u kene ku kuvon, n kambulu kobolo m maḍukpa a likuci ya aḅundai n tsugono tsugba gbayin.

⁹ Ama a ayin a na baci kadanshi ka keneki kana kadansai ukuna u kene ku maṭana ku na mpa ku shanai, ta lo ya ku yeve kamayun a na Vuzavagudu da u su'uki ni.>>

¹⁰ Da Hananiyan keneki ka takpai kogboro kana ki a kudeku ku Irimiya da u kodoi ka.

¹¹ Da Hananiyan u ya'in kadanshi a keteshe ka uma, u danai, <<Vuzavagudu u dana ta, nannai da n ku kodo kogboro ka kudeku kana Nebukanezaru mogono ma aza Babila ma zuwakai uduniya raḱa a kaṭsuma ka aya'a ere.>>Ama da Irimiya keneki u ya'ain nwalu n ni.

¹² M megeshe a na Hananiyan keneki u kodoi kogboro kana ki a kudeku Irimiya keneki, da Vuzavagudu ya'ain kadanshi n ayi, u danai.

¹³ <<Bana vu dana Hananiyan, <Vuzavagudu u dana ta Vu kodo ta kogboro ka maḍanga, ama vu kucukpa ta vu ya'in ka le ta kogboro ki iyum.

¹⁴ Vuzavagudu vo ovonshi, Kaṣhile ki Isaraila, ka dana ta. N zuwa ta kogboro ki iyum e deke uduniya raḱa a dama na a gaṇḁaḱa Nebukaneza mogono a aza Babila, kaṭa a gaṇḁaḱa yi a dama na n neke ta ali n nyama n kakamba feu.>>>

¹⁵ Da Irimiya keneki u danai keneki Hananiyan, <<Pana, Hananiyan, Vuzavagudu su'uku ba, ama da na vu zuwai uma a na mpa ushuku n ka uwa.

¹⁶ Adama nannai, Vuzavagudu u dana ta <Lana, mita a ku utuka wu a kaṭsuma ku uduniya. Lala vi ta a ku kuwa, a dama na vu dansa ta ukuna wu ugbamukaci u Vuzavagudu.>>>

¹⁷ A kaṭsuma ko owotoi u kaya ka nanlo ka, da keneki Hananiyan u kuwai.

29

Akaka a Irimiya a kubana wa aza na i de ugbashi

¹ A na a dikai anaḱu a mogono Jehokimu kobolo n aza gbara gbara e kefeke a ni, n aza gbara gbara o yoku a Yahuda kobolo na a fudai ulinga kakau a na a purai a kubanka tsugbashi a Babila, da n danai katakarda a kubana a tsugbayin, n i ganu, n eneki, kobolo n uma raḱa a na osoji a Nebukanezaru a dikai a Urushelima da a bankai tsugbashi a i dika i Babila.

² U dana ta katagarda ka wa de mogono Jekoniya kobolo n suruniya anaḱpa a ni, n ndari, n ngono ma a Yahuda m mu Urushelima, n a fudai ulinga wa a ekiye kobolo n awakana raḱa a kaṣukpa de Urushelima.

³ Akaka a u neke ta da Elesa kolobo ka Shafan kobolo n Gemariya kolobo ka Hilikiya, e le da aza na Zedekiya mogono ma a Yahuda ma su'uki Babila u Nebukanezaru mogono ma aza Babila. U u danai,

⁴ <<Vuzavagudu vo ovonshi Kaṣhile ki Isaraila, u dana ta a gbashi raḱa aza na u zuwai a dikai a Urushelima da u bankai tsugbashi Babila.

⁵ <Ma'akai kaçi kaḁa i uwa, kaṭa i ḁasangu punu i ḁa, ca'a yi ica'aṣhi kaṭa i lya'a umaci u le.

⁶ Ya'in yolo a dama na i ciya muku, ya'in kai muku n ḁa yolo kaṭa kpamu i neke nkere n ḁa yolo a dama na a matsa muku mo olobo n nkere, kaṭa i yimkpa n kaḁundai ḁe, kaṭa i jebe ba.

⁷ Ama laṣai ugain u likuci u na m bankai ḁa tsugbashi, kaṭa i vasa i folono Vuzavaguḁu a dama maṭana mi iḁika ya, a dama na maṭana mi iḁika ya ma ḁaḁa maṭana maḁa.

⁸ A dama na Vuzavaguḁu vo ovonshi Kaṣhile ki Isaraila ka dana ta. Kaṭa i kaṣukpa eneki aḁa n oboci a yaṣa ḁa ba, kpamu kaṭa i tono kusheshe ka alatani e le ba,

⁹ a dama na a ukuna wa a uwa u ḁa kene ku le ki a kudansa n kula ku va, mpa n su'uku le ba. I na Vuzavaguḁu u danai.

¹⁰ <<A dama na Vuzavaguḁu u dana ta ḁa baci Babila u shatangi aya'a amangatatsu n kupa, n ku kondo ḁa ta, kaṭa tana n shatangu uzuwukpani u va, kaṭa m bonoko ḁa ubuta u na mpa.

¹¹ A dama na mpa n yeve ta kusheshe ki ili i na n fobusokoi ḁa, i na Vuzavaguḁu u dansai. N fobuso ta kasingai, ba ka wuya ba, a dama a na n neke ḁa kofon n apa.

¹² Yeve kaṭa i taḁa i vasa wa aḁa, kaṭa mpa tana n pana.

¹³ I laṣa mu baci yi ta a kuciya mu, ḁa baci i laṣai mu n kaḁu ke te.

¹⁴ Kaṭa m banka ḁa, n sanḁa ḁa ku doku kokpo a gbashi a Babila kpamu. Kaṭa m bonoko n apa aḁa, kaṭa n bolongu ḁa uduniya raḁa, n ubuta raḁa u na n lokoi i ḁa i bana. I na Vuzavaguḁu dansai, kaṭa m bono n aḁa a ubuta u na n zuwai a ḁikai aḁa a ku banka tsugbashi.

¹⁵ <<A dama i dana ta, <Vuzavaguḁu ḁangusa ka tsu ta eneki a iḁika i Babila,>

¹⁶ ama i na Vuzavaguḁu dansai a dama a mogono ma na mi iḁaṣhi a kakuba ka tsugono ka Dawuda, kobolo n uma raḁa a na i punu iḁaṣhi a likuci ya, wa ta kumaci ku ḁa, aza na a bankai ubuta u tsugbashi ba.

¹⁷ <Vuzavaguḁu vo ovonshi u dana ta, laṣa, mita a ku su'uku le kotokobi, n kambulu, n atakaci, kaṭa m bonoko le okpo an epeshe a na a shamai, a na a kufuḁa ku takuma ba.

¹⁸ Kaṭa n loko le n kotokobi, n kambulu kobolo n atakaci, kaṭa m bonoko le okpo i li yi unata i uma raḁa uduniya. Kaṭa okpo ili yi izoshi, n ili wovon, n ili kugoyi, n ili i kushika i uma raḁa, a ubuta u na n lokoi le,

¹⁹ a dama na a kpaḁa ta kupana kadanshi ka va, kana mpa Vuzavaguḁu n kanai kusu'uku ḁa a ubuta wa a gbashi a va eneki ayin tutu, ama ḁa i kpaḁai kupana.>

²⁰ A dama nannai, aḁa aza na a kpa'a kugbashi panai kadanshi ka va, aḁa na n lokoi a iḁika i Urushelima a kubana a Babila.

²¹ Nanai ḁa Vuzavaguḁu vo ovonshi Kaṣhile ki Isaraila kadansai ukuna a dama a Ahabu kolobo ka Kelaya kobolo n Zedekiya kolobo ka Ma'aseya, aza na a tsu ya'an saka ḁa kene ka a uwa n kula ku va. Laṣa mita a kune ke le ekiye a Nebukanezaru mogono ma aza Babila, kaṭa wu una le a aṣhi aḁa.

²² A dama e le a ḁa agbashi a Yahuda a na a bankai Babila a kuciya unaḁu gbani-gbani u na mpa, u na a ku kana kudansa, <<Kaṣukpa Vuzavaguḁu bonoko wu tsu Zedekiya n Ahabu, aza na mogono ma aza Babila ma zungi a kina.>>

²³ A dama na a ya'in ta ukuna u gbani-gbani a Isaraila, a dama na a vaku ta n amaci a i toku ile, kpamu ḁa a kanai kudansa u kuna wa a uwa n kula ku va, i na mpa n dana ni le ba. Mpa ḁa koci zana u yevei kpamu n mpa ḁa magan ma kaçi ka va, Vuzavaguḁu ḁa u dansai.>>>

Kene ka a uwa ku Shemaya

²⁴ I na va ku dana Shemaya va aza Nehelamu i ḁa na,

²⁵ <<Vuzavaguḏu vo ovonshi Kaṣhile ki Isaraila ka dana ta. Vu ḏana ta kaka a katagarda n kula ku nu ḏa vu bankai uma a na i a Urushelima raḓa, n Zefaniya kolobo ka Ma'aseya ganu, n ana n ganu raḓa, vu danai,

²⁶ Vuzavaguḏu zuwa wu ta vokpo ganu, u nau Jehoyada ganu, vu ya'in ulinga a A'isa a Vuzavaguḏu, vuka kajarishi dem kana ka ya'in kene o kogboli kugbashi n ikani yi iyum.

²⁷ Ama yi ḏa i zuwai ḏa vu kpaḏai ku dansuka Irimiya va aza Anatotu a yi na wi a kuya'in ka wu kene?

²⁸ A dama na u su'uku ta ḏe a Babila u danai, <<Yi ta a kugeshe a kaṣuma ki idaṣhi i tsugbashi, a dama nannai, ma'in i uwa kaṭa i ḏaṣangu punu i ḏa, ca'a yi ica'aṣhi kaṭa i lya'a umaci u le.>>>>>

²⁹ Da Zafaniya ganu kecei a kaka a na mpa e kelime ka keneki Irimiya ganu.

³⁰ Da Vuzavaguḏu ya'in kadanshi n Irimiya u danai.

³¹ <<Su'uku a banka aza na i ugbashi raḓa, vu dana le, <Vuzavaguḏu dansa ta ukuna a dama Shemaya va aza Nehelamu. A dama na Shemaya u ya'in ka ḏa ta kene babu tana n su'uki ḏa u zuwai ḏa yi ushuki na uwa,

³² a dama nannai, Vuzavaguḏu u dana ta, laṇa, mpa n kutakacika ta Shemaya va aza Nehelamu kobolo n otoni a ni. Mi a ku kaṣukpa kai wuma ko ute a kaṣuma ka uma a ni ba, kpamu ma ku kaṣukpai wene kasingai kana n kuya'in ka uma a va ba, a dama a na u ya'an ka ta Vuzavaguḏu ugbamukaci, mpa ḏa Vuzavaguḏu mpa ḏa n dansai.>>>

30

I ta a kulapululusuka Isaraila n Yahuda

¹ Da Vuzavaguḏu ya'in kadanshi n Irimiya u danai,

² <<Vuzavaguḏu Kaṣhile ki Isaraila u dana ta. Dana a katakarda kadanshi raḓa kana n tonokoi nu.

³ A dama na Vuzavaguḏu u dana ta, kanna ki ta lo a kutawa, kana n ku bono ko n uma a va aza Isaraila kobolo n aza Yahuda a idika i na n neke ikaya i le, kaṭa tana a lya'a a gadu i ḏa.>>

⁴ Nava ḏaḏa kadanshi kana Kaṣhile kadansai a dama Isaraila n Yahuza.

⁵ <<Da Vuzavaguḏu u danai, m pana ta kaca'a ka maṣhi, a dama na uma a pana ta wovon, a dama na babu maṭana a idika.

⁶ Ama kaṣukpai bi'i n ya'in ka ḏa keci, mavali ma tsu matsa ta maku? Yida'i i zuwai ḏa menei yaba dem n ekiye e ni wobongi a kaṣuma adanshi vuka vu na vu ḏaṣangi aganda a limata? Yida'i i zuwai ḏa aṣhi a yaba dem a shilyamgbai?

⁷ I li ya atakaci i ta a kuyimkpa a kanna ka nanlo, kanna ka nanlo kita o kokpo kau, kanna ka atakaci ka Yakubu ka, dem n nannai i ta a kisai a kaṣuma ka ka'a.

⁸ Kaṣhile, mogono m alingata mo ovonshi ma dana ta, <<A kanna ka nanlo ka a ku kodo kogboro ka na ki a kudeku ku le, kaṭa n kasa awin aḏa, a dama i kaṣukpa ku doku kokpo a gbashi a omoci.

⁹ Ama i ta a ku gandraḓa Vuzavaguḏu Kaṣhile n Dawuda mogono me le mana n ku dangusa ke le.

¹⁰ A dama nannai, Yakubu kaṭa vu pana wovon ba, kaṭa tan feu vu je'e i kyamba ba, a vu Isaraila, a dama na n kisa wu ta a likuci ya n da'in, n muku n nu a idika yi ugbashi. Yakubu wi ta o kubono wa ya'in idaṣhi i ni m maṭana, babu kpamu vuza na u ku rikpaṣai.

¹¹ A dama na mpa Vuzavaguḏu mita kobolo n na vu, kpamu mita a ku banka wu, mita a kuna uma uduniya raḓa a ubuta u na n wacuwa le, ama aḏa n ku una ḏa ba. N ku gbara ḏa ta n ugboji, babu tsu na n ku kaṣukpa ḏa babu atakaci.

¹² <<A dama na Vuzavaguḍu u dana ta, i takacika ta n aḅundai, ḍa yokpoi an kuntsu ku gbangam ku na ku kpaḍai ku potso.

¹³ Babu vuza na u damai n kadanshi kaḍa, aguma i lo a dama a untsu aḍa ba, untsu aḍa i na aguma ba.

¹⁴ Ncigi n ḍa raḱa n cinukpa ta n aḍa, odoku a baṅka ḍa ba, a dama na n lapa ḍa ta wuya-wuya an vuma wuya, a dama na u nushi u ḍa u gbangam u ḍa, u nushi u ḍa u yimkpa ta.

¹⁵ A dama a yidai ḍa yi a malapa mu una a dama a mbaḷa n ḍa? Mbaḷa n ḍa mi kupotso ba, a dama na unushi u ḍa u gbangam u ḍa, unushi u ḍa u yimkpa ta.

¹⁶ A dama nannai, yaba dem na baci de dem u cikalai kuna ḍa i ta a kunai, kaṭa irala i ḍa yaba dem vu le u bana ugbashi, vuza na baci u purai u canuku ḍa gbani i ḍa feu a kupura u ni. Kaṭa yaba dem na baci de dem u sabai ḍa vishili, a yi feu i ta a kusaba yi.

¹⁷ A dama na mita o ku bono ko ḍa n maṭana mi ikyamba ma ḍa, kaṭa untsu aḍa o potso, a dama na irala i ḍa i ci ḍeke ḍa ta olokushi, a dama na Sihiyona u dana ta babu vuza na u damai n a le.>

¹⁸ <<Vuzavaguḍu u dana ta, lana, mita o ku bono ko n kumaci ku Yakubu n ili yi ukani i le, kaṭa m pana asuvu a yali ubuta wi idashi ili le. I ta o ku bono a ma'asaka likuci ya a ubuta u na i ḍa ishi, kaṭa kpamu a ma'a kpa'a ku mogono a ubuta u na ku ḍa kushi.

¹⁹ Kaṭa uma odoku a ya'an ka mu ishipa i kucikpa, kaṭa mpa n zuwa uma a yimkpa a Urushelima, kaṭa n zuwa a cikpa le, babu kugoyi.

²⁰ Muku n le mita o kokpo an ci cau, kaṭa uduniya u le kpamu shamgba e kelime ka va, kaṭa n takacika yaba dem na u foroi le.

²¹ Vuza te a katsuma ke le wi ta o kokpo mogono me le, kaṭa mpa n banuku yi u tawa devu m mpa, a dama na u cikpa mu, a dama na babu vuza na u ku tawa de vu m mpa, ḍa baci n ḍekei ni ba.

²² Kaṭa aḍa yokpo uma a va, kaṭa mpa tamkpamu mokpo Kaṣhile kaḍa.>>

²³ Lana, keleshu ka wupa u Vuzavaguḍu ka kangu ta, an wunla u kabatalikpau ka munuka a dama na ka yikpa a kaci ka uma a gbani-gbani.

²⁴ Usudukpi u wupa u Vuzavaguḍu wi o ku bono n kaḱa'apa ba, sapu na ayin a na u kotso kuya'in i na u cikalai ku ya'in a kaḍu ka ni. A ku ba m megeshe yi ta a ku yeve ukuna wa.

31

Vuzavaguḍu wi ta a kubono ko Unamgbi u katsuma mazanga

¹ Da Vuzavaguḍu u danai, <<Ayin i ta lo a ku tawa a na n kokpo Kaṣhile ka aza Isaraila raḱa.>>

² Vuzavaguḍu u dana ta, <<Aza na a la'akai ukpa'a u kotokobi, a ciya ta ugain a kakamba, a na aza Isaraila a lansa kuvuka,

³ ḍa mpa Vuzavaguḍu mutai we le de dangi. Da n danai, n ciga ḍa ta n ucigi u babu ku kotso, a dama ucigi u mayun u va, ḍa n tukai ḍa de vu m mpa.

⁴ N ku doku ta ma ma'asaka wu a vu kaḍu ka va Isaraila. A li sapu na va doku va dika kagundari vu lapa n vu je'i a kubana a dama mazanga ba.

⁵ Yi ta o kudoku ya ca'a itacishi a kusan ku Samariya. Kaṭa aza na a ca'a i ḍa a lya'a umaci u le.

⁶ A dama a na kanna kita lo a ku tawa, kana aza kindi a ku dangusa alakatsu e le a kamba aza Ifiraimu kaṭa a dana. <Dangai, tsu bana Sihiyona, u Vuzavaguḍu Kaṣhile ka tsu.>>>

⁷ A dama na Vuzavaguḍu u dana ta, <<Dengusai alakatsu kaṭa i ca'a na vishipa m mazanga u Yakubu, kaṭa i dengusa alakatsu a dama mogono mu uduniya, ya'in ka

danshi, kạtạ i cikpa mu i dana, <Vuzavagudụ isa uma a nu, wa ta aza kagimi ka aza Isaraila,>

⁸ Lạnạ, mịtạ a ku utukạ n ạ le a likuci i gạđi, kạtạ n bolongu le dangi vi idịka vu uduniya, kobolo n ayimbạ n nkutu, amaci atsuma kobolo n aza gạndạ a limata. Uduniya wa ảbundạ u ả đạ u kubono.

⁹ M mashi ma a kubono, kạtạ a kạnạ ku ya'in ka mu kavasa. Kạtạ n zuwa le a wala a ubuta u na wi n nyeneke n mini, a uye u singai u na a kutađatsạ ba, a dama na mpa đạ kesheku aza Isaraila, kpamu Efiraimu đạ maku mu ugiti mạ va.

¹⁰ <<Panaị kadanshi ka Vuzavagudụ ả đạ uduniya, kạtạ i dana uma a na i a kạkịnạ ka mala dangi, u danai le. <A yi vuza na u wacuwai Isaraila, ạ yi đạ u kubolongu i đạ, kạtạ u zuwa yi tsu na magubi ma tsu zuwa ushiga u ni.>

¹¹ Adama a na Vuzavagudụ u shibạ tạ Yakubu u shibạ ni e ekiye aza a na a la'i utsura u ni.

¹² Kạtạ a tawạ a ca ana vishipa n utsura a kusan kugbayin ku Sihiyona, kạtạ ảshi e le a tasa a dama a mazạngạ, a dama ugain wa ảbundạ u Kạshile, a dama ugain u kune'e wi ishina, n mini mi inabi, n ma mani ma zaitu, n ma nlala, n kanaka. Wuma u le wi tạ okokpo an kashịnạ kana ki a kuciya mini mayin, i a kudoku ku lumba ba.

¹³ A ayin a nanlo a đạ nkere n kuya'in kuje'e m mazạngạ, kạtạ olobo n nkoshi tamkpamu a ya'an mazạngạ. N kubonoko tạ unạmgbi u kạtsuma u le wokpo mazạngạ, kạtạ kpamu n bạnka le, kạtạ n kucikpa n neke le mazạngạ unạ wu unạmgbi u kạtsuma.

¹⁴ Kạtạ n cuwạ tạngu a na n ganu ni ilikulya'a bari, kạtạ uma a va a cuwạ n ugain u va. Mpa, Vuzavagudụ mpa đạ n dansai.>>

¹⁵ Vuzagudụ dana tạ, <<A pana tạ kalakatsu a Rama. Kalakatsu ku unạmgbi u kạtsuma m mashi mu utsura kạu, Rahịlạ a mashi a dama na muku n ni n kuwạ tạ.>>

¹⁶ Vuzagudụ u dana tạ, <<Kạsukpa mashi, kạtạ vu ura kujilya a ảshi a nu, a dama na i na vu ya'in dem vitạ a kuciya kạsupu ki i đạ. Muku n nu mịtạ a ku kạsukpa idịka yi irala i le kạtạ o bono.

¹⁷ Vita na ảpạ kelime, Vuzavagudụ u danai, muku n nu mịtạ o kubono a idịka i le.

¹⁸ M pana tạ Efiraimu, u nạmgbi u kạtsạmạ, a ku dana, <Vu gbara mu tạ, kpamu n ya'an tạ ugbari an kanaka ka na kạ ciyạ ugbari ba, bonoi m mpa, a dama a na m bono uteku tsu na mu ishi, a dama na a vu đạ Vuzavagudụ Kạshile kạ va.

¹⁹ A dama na cishi tạ tsu vadalukpai ka wu kucina, ama gogo na ci shikạ tạ unushi u tsu. An o tonokoi tsu ci ciyạ kuyeve, đạ tsu zalikạ aci a tsu, đạ tsu panaị wono a dama na ci tạ n tsulau tsu đạngạni u tsu.>

²⁰ Ashe Efiraimu ba maku mu ucigi mạ va ma a ba? Ashe ayi đạ mi a kupana uyo'o u ni ba? A ayin na baci de dem n dansai ukuna a dama a ka gbani-gbani kạ ni, n ci cịbạ tạ n ayi a dama ucigi. A dama nannai kạđụ kạ va ka ci cikalai tạ ayin tutu, mayun đạ m pana asuvu ayali a ni, mpa Vuzavagudụ mpa đạ n dansai.

²¹ <<Zuwaka kạci kạ nu urotu uye, zuwaka kạci kạ nu urotu na wa ku yotsongu uwuye. Kạtạ vu zuwaka nu uye ugбайn, uye u na vu tonoi a ku bana. Mekere mạvạ Isaraila, bono, bono a likuci nu.

²² Ali wanai đạ va ku lya'a kelime m munlạ, a vu mekere mu unambi wu nekei u kạđụ? A dama na Vuzavagudụ u ya'an tạ ili i savu a duniya. Vuka đạ vu ku kanza vali.>>

²³ Vuzavagudụ vo ovonshi Kạshile ki Isaraila ka dana tạ, <<Ayin i tạ lo a kutawạ a na a kudoku ku dansa ukuna u na mpa a idịka ya a Yahuda n a kạtsuma ka likuci, ayin a na baci m bonokoi le n uciyi u le, <<Vuzavagudụ u zuwaka wu unạsingai a ubuta wi idashi uma usubi, a vu kakamba ka cịđạ.>

²⁴ Kaṭa Yahuda kobolo n likuci i ni raḱa a daṣangu de kobolo, n acimbi n nguḱi kobolo n ushiga u le.

²⁵ A dama na n ku cuwa tangu ta aḱu a wuma a na o'oi, kaṭa kpamu n lapulusuka aḱu aza na a lumbai.>>

²⁶ A ukuna u na mpa, da mpa Irimiya n daṅgai, an mindanai, da n danai alavu a va o yokpo ta.

²⁷ Da Vuzavaguḱu u danai mu, <<Lana ayin i ta lo a kutawa, a na n kudoku kaḱundai ka uma n ki ilikuzuwa a idika yi Isaraila n Yahuda.

²⁸ Wi ta okokpo uteku tsu na mindai a dama na a muḱa, n oboshi le, a vakangu, n langasa le, n tsu na a tukai le n kawuya, nannai da kpamu n kulana le, a dama a na a shikpasuka ka le, mpa Vuzaguḱu mpa da n dansai.

²⁹ A ayin a nanlo, o kudoku a dansa ukuna u na mpa u na a tsu dana, <<Anan Dada a da a takumai mambulu ma kalam da anga a muku a kuwai ba.>

³⁰ Ama yaba dem wi ta a ku kuwa a dama u nushi u ni. Vuma na dem u takumai mambulu ma kalam ayi da anga a ni a ku kuwa.

Uzuwakpani u Savu

³¹ <<Lana, Vuzavaguḱu u dana ta, ayin i ta lo a kutawa, a na n kuya'an uzuwakpani u savu n aza a Isaraila m kpa'a ku Yahuza,

³² Ba tsu Uzuwakpani u na n ya'in n ikaya i le a kanna kana n kanai le n ekiye a va da mu utukai le a idika i Masar ba, Uzuwakpani u va u na o kodoi, ko an wokpoi mpa Vuzavaguḱu vu le da, mpa, Vuzavaguḱu, mpa da n dansai.

³³ A dama a na uzuwakpani u na n kuya'an n aza Isaraila, da baci ayin a na mpa o kotsoi, Vuzavaguḱu u dana ta, mita a kuzuwa wila u va a katsuma ke le, kaṭa n dana u da aḱu e le. Kaṭa mpa mokpo Kashile ke le kaṭa e le tamkpamu okpo uma a va.

³⁴ Vuza wa o kudoku kuyotsongu toku, ko toku ni u dana, <Yeve Vuzavaguḱu,> a dama a na uma raḱa i ta e kuyeve mu, a gita a vuza kenu a kubana a vuza gbayin, Vuzavaguḱu da u dansai. A dama na n kucinukpaka le u nushi u le, kaṭa n kpaḱa kudoku ku ciba n unushi le kpamu.>>

³⁵ Nanai da Vuzavaguḱu dansai, a yi na u nekei kanna a dama a kanna, da kpamu zuwa wotoi n azangata a dama kayin, ayi na u tsu shida mala kaṭa u zuwa ma yura, Vuzavaguḱu vo ovonshi da kula ku ni.

³⁶ <<Da baci, wila u na mpa u kasukpai ulinga e kelime ka va, mpa Vuzavaguḱu n dana ta, ashe aza Isaraila i ta a ku kasukpa kokpo uma a va kowanai ke nan.>>

³⁷ Vuzavaguḱu u dana ta, <<I baci a kufuḱa a gisangu Kashile gaḱi, kaṭa a e vecekpe ugiti wa uduniya, ashe n kuvakangu ta kumaci ka aza Isaraila dem, a dama i na a ya'in, i na Vuzavaguḱu u dansai.>>

³⁸ <<Lana, Vuzavaguḱu u dana ta, kanna kita lo a ku tawa kana a ku ma'asaka Vuzavaguḱu likuci, a kaginda ka Hanani a kubana a utsutsu u kuden.

³⁹ Kaṭa kawin ka kagisamkpatsu ka ku uta ka gaḱukpa a kubana a kaginda ka Garebu, kaṭa ka kpatala o kubono Gowa.

⁴⁰ Kaṭa ubuta u kara a ka akpisa n ki'iza, n akamba ubuta wa raḱa, i na i dikai de a kuḱolu ku Kidiron ali a kubana utsutsu u kuden ko odoku a ubon u kasana, wita o kokpo cida u Vuzavaguḱu. I a kudoku ku muḱa le ba be le tana a faḱa le, ali n tsukaya.>>

32

Irimiya u tsulai kakamba a ayin a tsugbashi

¹ An Zedekiya wi aya'a kupa a kulya'a tsugono tsa a yahuda, a ayin a nanlo tana Nebukaneza n aya'a kupa n kulai.

² A ayin a nanlo a, osoji o mogono ma aza Babila a kambuku ta Urushelima n kuvon, a yi keneki Irimiya tamkpamu ugbaguri a kunu ka a za kindi kuna ki a kpa'a kuna ki a e kefeku ka mogono ma a Yahuda.

³ A dama na Zedekiya mogono ma aza Yahuda ma gbagurai ta, a dama na u dana ta, <<A dama n ya'an a da vi a kuya'an kene, n vu danai, <Vuzavaguđu u dana ta, Lana, mita a kuneke i dika i na mpa e kiye o mogono ma Babila, wi ta tana a kulya'a i da n kuvon,

⁴ Zedekiya mogono ma a Yahuda wi a ku la'aka e kiye a aza Kaldiya ba, a dama na i ta a ku nekei e kiye a mogono ma aza Babila, kata a ya'an kadanshi n a yi ashi n ashi, kata e ene yi kpamu ashi n ashi.

⁵ Kata u dika Zedekiya u banka Babila, kata u yongo de a li sapu na n banai kenei. Ko da baci u shikai n aza Kaldiya wi a kuciya ulyai ba.>>>

⁶ Da Irimiya u danai, <<Vuzaguđu ya'in ta kadanshi m mpa, u danai.

⁷ Lana, Hanamel kolobo ka Shallum Dada ken vu nu wi ta a ku tawa kata u dana wu, <Tsula kashina ka va kana ki a Anatotu, a dama na a vu da ugain vu shiba ka, a dama nannai tsula ka.>

⁸ Da Hanamel toku va u tawai wa va a kpa'a kugbashi, tsu na Vuzavaguđu u danai mu, <<Tsula kashina ka va kana ki a Anatotu a idika i Biliyaminu, a dama na a vu da ugain vu shiba ka, a vu da ugain visa ka, a dama nannai tsula ka a.> Nanai va da n yevei an ukuna u na mpa wa kadanshi ka Kashile ka.

⁹ <<Da n tsulai kashina ka de a Anatotu e kiye a Hanamel toku Dada vu. Da n tsupa ni azurufa kupa na nashi.

¹⁰ Da n zuwai kukiye a katakarda ka ngan, da m padarai ka n katambari, da n ciyai ngan, da n gisangi ikebe ya a kagisamkpatsu da n neke ni.

¹¹ Da n dikai a katagarda a tsulaga a na a kecei kakuna ka tsulaga ka, a na a padai n katambari n a na a kpadai ku padara va.

¹² Da n nekei Baruk kolobo ka Neriya, vashi Ma'aseya, a kelime ka Hanamel Dada ken vu va, a kelime ka ngan n na n zuwai e kiye a katakarda ka tsulaga ka, kpamu e kelime ka aza Yahuda a na i lo idashi ubuta wa aza kindi a.

¹³ Da n ya'in kadanshi n Baruk lo e kelime ka le, n danai,

¹⁴ <Vuzavaguđu va ovonshi Kashile ki Isaraila ka dana ta. Dika atagarda an ngan a tsulaga a na mpa a, a na a padarai n a na a kpadai ku padara n katambari ka, vu zuwa a madiki ma ci'in a dama na a da e geshe.

¹⁵ A dama na Vuzavaguđu vo ovonshi Kashile ki Isaraila ka dana ta. <I ta a kudoku ku tsulusuka i uwa, n ashina, n ashina i inabi a i dika i na mpa.>

Irimiya u Ya'in kavasa a dama a na u ciya ku yeve

¹⁶ A na n kotsoi ku neke Baruk kolobo ka Neriya katakarda ka magan ka tsulaga ka kashina ka, da n ya'in kavasa u Vuzavaguđu, n danai,

¹⁷ <Vuzavaguđu Kashile, a vu da vu ya'in gadi n idika n utsura wa ekiye a nu. Babu i na i lya'i utsura u nu.

¹⁸ Vu tsu yotsongu ta ucigi u babu uteku uma abundai, ama vu tsu kasukpa ta unushi wi isheku ciya muku n le. O'o Vuzavaguđu Kashile kagbayin, kula ku nu ku da Kashile ko ovonshi,

¹⁹ kusheshe ku nu raka, ku gbangam ku da, ulinga u nu kpamu gbangam u da. Ashi a nu i ta e kene i na yaba dem wi a kuya'in a u duniya. Vu tsu tsupaka ta yaba dem, derere vi na u ya'in.

²⁰ Vu ya'in ta ili mereve a idika i masar, kpamu a li a na na vu buwa ta a kuya'in sa nannai a a Isaraila n ubuta uma u duniya, da vu zuwakai kaci ka nu kula, tsu na ku da ki anana.

²¹ Vu utukai aza Isaraila a idika i Masar n urotu, n ili mereve, n utsura u gbangam, n wovon u gbangam.

²² Da vi nekei le idika i na mpa, i na vu kucinakai ikaya i le, idika i na yi a kuwa mani n ishigi.

²³ Da a uwai da isai i da. Ama da a iwain kushuku n kadanshi ka nu, be le o tono wila u nu. Ko ili ite a ya'in a katsuma ki na vu tonokoi le a ya'in ba. A dama nannai da vu su'uki le m madukpa ma na mpa ma kana le.

²⁴ Lana, kayala ka ya'in de u dangushi a dama na a kumba mashilya ma likuci ma a ya'in kuvon. A dama o kotokobi, n kambulu, n atakaci da a nekei likuci i na mpa e kiye aza Kalidiya aza na ci a vishili ni da. I na vu dansai va yokpo ta kamayun, kpamu vene ta.

²⁵ Demu n nannai, a vu Vuzavaguđu Kashile, da vu danai, <<Tsula kashina ka ni ikebe kata vu ciya ngan>>Ko an wokpoi likuci ya e neke de i da ekiye aza Kalidiya.>>>

²⁶ Da Vuzavaguđu u danai Irimiya.

²⁷ <<Lana, mpa da Kashile ka uma raka. Yidai i la'i utsura u va?

²⁸ A dama nannai, mpa Vuzavaguđu, n dana ta, lana, mpa n ku neke ta likuci i na mpa a ekiye aza Kalidiya n ekiye a Nebukaneza mogono ma aza Babila, kpamu i ta a kulya i da.

²⁹ Aza Kalidiya a na i a vishili n likuci i na mpa, i ta a kutawa kata a dyaba likuci i na mpa a kina kata o songu i da raka, ni uwa i na a gadi vu kukpa ku le ku da a tsu ya'in kune'e u Balu n kune'e ki ili kuso'o, a dama na a zuwa mu wupa.

³⁰ Mayun aza Isaraila n aza Yahuda a ya'in ili i mariki wava ba, m ba ka gbani-gbani ba. I n koyoku ba, ita a kuzuwa mu wupa ubuta wu ulinga wa ekiye e le. Mpa Vuzavaguđu mpa da n dansai.

³¹ Likuci i na mpa i zuwa mu ta wupa tun a ayin a na a ma'in i da a li a ku tawa anana, a dama nannai kasukpa n takpa i da a wenei u ashi a va,

³² a dama unushi wa aza Isaraila n aza Yahuda raka a na a ya'in a dama na a zuwa mu wupa, ngono n le kobolo n aza gbara gbara e le, n i ganu i le, n eneki e le, aza Yahuda kobolo n aza na i n idashi raka a Urushelima.

³³ A vadalkpuka mu ta kucina, da a iwain ku neke mu makanga. Kpamu n yotsongu le ta ayin tutu, ama a pana ba, be le tana o tono ku yeve.

³⁴ Da a shikpai amali unata e le a kpa'a ku na tsu deke n kula ku va, a dama na a langasa ku da.

³⁵ Da a ma'in a Alisa amali a Balu a kara ku lobo u Hinomu, a dama a na e neke muku n le kune u kamali ka Moleka, kpamu m mpa n zuwa le ba, kpamu i da yi a kadu ka va an ma kudana le a ya'in i li gbani-gbani i na mpa a dama na a zuwa Yahuda u nusa ba.

I ta o kokpo Uma a va, kata Mpa mokpo Kashile ke le

³⁶ <<Ama gogo na Vuzavaguđu Kashile ki Isaraila u dansa ta ukuna, a dama a likuci i na mpa i na vu danai, <E neke ta i da ekiye a mogono ma Babila, a dama kotokobi, n kambulu, n madukpa.>

³⁷ Lana, n kubolongu le ta a likuci raka i na n lokoi le a bana a dama a wupa u va n kadu ku usuđukpi ka va. Kata m bonoko n a le ubuta u na mpa, kata n zuwa le o yongo n matana.

³⁸ Kata okpo uma a va, kata mpa tamkpamu mokpo Kashile ke le.

³⁹ Kata n neke le kadu kete, n uye ute, a dama na a pana wovon u va ali n tsukaya, a dama ugain u le n ugain u muku n le n na n kutawa.

⁴⁰ Kata n ya'in uzuwukpani u na wa ku kotso ba n a le, an ma ku kasukpa kuya'in ka le kasingai ba. Kata n zuwa wovon u va adu e le, a dama na a kasukpa mu ba.

⁴¹ N kupana ta_ uyo'o u kuya'in ka le kasingai, ka_ n shikpa_ le a idika i na mpa n usufi, n ka_ u va_ ra_ n wuma u va_ dem.

⁴² <<A dama na Vuzavagu_ u dana ta_ Uteku tsu na n tukai_ n kawuya ubuta_ uma a na mpa ra_ , nannai da n ku utuka_ le n kasingai ka na n ya'in ki le uzuwakpani.

⁴³ I ta_ a kutsula a shina a likuci i na mpa, i na vi a ku dana, <Yokpo ta_ a gali, babu vuza ko mana, kpamu e neke ta_ i da ekiye aza Kalidiya.>

⁴⁴ I ta_ a kutsulasuka ashina n ikebe a i dika i na mpa, ka_ a zuwa ekiye atagarda a tsulaga, ka_ a padara a da n ka_ ambari e kelime ka ngan, a idika i Biliyaminu n ubuta_ u na wi u karai_ n Urushelima, n a_ katsuma_ ka likuci i Yahuda, n likuci i na yi ubon wa a ginda, n i na yi ubon wa ara'a, n likuci a Negebu, a dama na mita_ o kubonoko uma n uciyi u le a likuci i le. Mpa Vuzavagu_ , mpa da n dansai.>>

33

Vuzavagu_ ya'in uzuwakpani u Mazanga

¹ Da Vuzavagu_ ya'in kadanshi n Irimiya ere, a ayin na wi ugbaguri a kpa'a kugbashi.

² <<Vuzavagu_ a yi na u ya'in uduniya, a_ yi na u shikpai_ u da, u dana mu ta, <Kula ku va_ ku da Kashile.

³ Dekei mu mpa tana mita_ a kushuku da, kpamu n kudana da_ ta_ ukuna u gbangam u na vu yevei ba.

⁴ A dama na i na Vuzavagu_ Kashile ki Isaraila kadansai ukuna, a dama i uwa i likuci n i uwa i mogono ma a Yahuda i na i fa_ dai a dama na i ciya_ kayala ka na i ku kanzaka likuci a dama aza kuvon.

⁵ I sheshe ta_ an ya shilika_ n osoji aza Babila, ama ya'in n dana da_ i uwa i likuci i na mpa yita_ a kushana n even ikyamba ya aza na a kuna a likuci i na mpa, aza na n ku kasukpa_ una a dama usudukpi n wupa u va, a dama na n shirikpa_ ta_ a_ shi a_ va_ a likuci i na mpa a dama ka gbani-gbani ke le.

⁶ Lana, dem n nannai n ku tuka_ ta_ likuci i na mpa n ma_ tana_ nu potsokpo, ka_ n neke le uciyi n ukanji.

⁷ Ka_ kpamu m bonoko aza Yahuda n aza Isaraila n uciyi u le, m bonoko le tsu na ishi de n ugiti.

⁸ Ka_ n cinukpaka le unushi u na dem a ya'in kai mu, ka_ n cinukpa ka le u nushi u na a ya'in kai mu ra_ .

⁹ Ayin a na baci ka na mpa ka ya'in, uduniya ra_ wi ta_ a kuya'in mazanga, ka_ a cikpa mu, ka_ a neke mu tsugbayin. Ka_ uduniya ra_ u pana kasingai kana n ya'ankai likuci i na mpa, ka_ a dama i li na mpa a neke mu tsugbayin, ka_ a pana wovon, e je'e i kyamba a dama kasingai n uciyi u na n la_ sa_ ki le.

¹⁰ <<I na Vuzavagu_ dansai, a dama ubuta_ u na mpa u na i u danai, <Wokpo ta_ a gali babu vuza be le manama,> a katsuma_ ka a Yahuda n uye u gbayin u Urushelima wokpo ta_ a gali, babu vuza, babu ili be le nama. Ama n dana da_ ta, i ta_ o kudoku a pana

¹¹ ka_ akatsu ka mazanga, n ma_ tana, ka_ akatsu ka vali vu savu an vuka vu savu, n ala_ katsu ishika a ayin a na a tukai_ n kune kucikpi a kpa'a ku Vuzavagu_ . <<<Cikpai Vuzavagu_ vo ovonshi, a dama na Vuzavagu_ n gan ta, a dama na ucigi u babu kukotso u ni u kuyongo ta_ kowanai.> A dama na n ku bonoko ta_ n uciyi wi idika ya tsu ayin a cau, mpa Vuzavagu_ , mpa da n dansai.

¹² <<Vuzavagu_ vo ovonshi u dana ta. Puna a ubuta_ wa a gali u na mpa, u na wi babu vuza kpamu babu mana, n a katsuma_ ka likuci ka dem, wi ta_ o kudoku kokpo ubuta_ u kalina una ngu_ bi n kuzuwa ushiga u le vuka.

¹³ A likuci ya a kamba i dika a, n likuci ya nguɓi, n ubuta u likuci i Negebu, a idika i Bayami, n likuci i na yi u karai n Urushelima n ya a Yahuda, ushiga wi ta o kudoku ku yikpa ekiye aza na a ci kece le,>> Vuzavaguɗu ɗa u dansai.

Uzuwukpani u babu kukotso u Vuzavaguɗu n Dawuda

¹⁴ Pana, Vuzavaguɗu u dana ta, << <Kanna kita lo a kutawa, <Kana n kushatangu uzuwakpani u va u na n ya'in n aza Isaraila n Yahuda.

¹⁵ << <A ayin a nanlo a ɗa,
n kuzuwa katangi kuta a kpa'a ku Dawuda
kata u ya'in i na i ga'in n kasingai a idika.

¹⁶ A ayin a nanlo a ɗa Yahuda u kuciya wishi
kata Urushelima u ɗasangu m matana.

Kula ku na a ku ɗekei, kuɗa nna.

Vuzavaguɗu a yi ɗa usubi u tsu.>

¹⁷ A dama na i na Vuzavaguɗu dansai i ɗa na, <Dawuda u ku kpaɗa kuciya vuza na u kuɗasangu a kakuba ko tsugono ka kpa'a aza Isaraila ba,

¹⁸ nannai ɗa feu i ganu, e le na i aza Levi, a ku kpaɗa kuciya vuza na u kulya'a kelime n kushamgba e kelime ka va u neke kune ku kusongu, n kune ki ishina n alyuka wa va ayin tutu ba.> >>

¹⁹ Da Vuzavaguɗu kpamu u doku ya'in kadanshi n Irimiya. U u danai,

²⁰ I na Vuzavaguɗu dansai i ɗa na. <Da baci vu fudai ɗa vu koɗoi wila u va n kannan kayin, a li ɗa kannan kayin ka kpaɗai kudoku kuta a ayin a na a tsuta,

²¹ ɗa ɗa uzuwukpani u va n kagbashi ka va Dawuda, n aza Levi a na i a na n ganu, a na i a kuya'in ka mu tsugbashi na u kuya'in ukodi, ta lo Dawuda u ku namba kumaci ku na ku kulya'a tsugono a ka kakuba ko tsugono ka ni.

²² Tsu na wokpoi a tsu fuda e kece azangata a gadi ko kpamu a gisangu kayala ka mala ba, nannai ɗa n kudoku kabundai ka kumaci ku kagbashi ka va Dawuda n ka aza Levi n anan ganu i na yi a ku gandra mu nannai, a li uteku tsu na babu vuza na u kufuda wa kece le.> >>

²³ Da Vuzavaguɗu doku u danai Irimiya,

²⁴ <<Ashe vu zuwa ka ni na uma i a kudansa ba, an i a kudana, <Vuzavaguɗu iwain ta tsugono ci re ci idika i na uzagbai va. I ɗaɗa i zuwai ɗa o goyoi uma a va, odoku a dika le idika kpamu ba.

²⁵ I na Vuzavaguɗu u danai i ɗa na, <Ishi baci n ya'in uzuwukpani n kannan kayin ba, ɗa kpamu n zuwai wila a dama gadi n idika ba,

²⁶ mishi a ku inwan kumaci ku Yakubu n Dawuda, kpamu mishi a ku zagba vuza te a katsuma ka muku n ni wokpo mogono ma kumaci ma aza Ibrahi, n Ishaku, n Yakubu ba. A dama na n kubonoko le ta n uciyi u le, kata m mpa na asuvu a yali e le.> >>

34

A dansukai Zedekiya

¹ A ayin a na Nebukanezaru mogono ma aza Babila kobolo n osoji o tsugono raka, n uma a i punu a idika i na wi a tsugono i a kuvon n Urushelima n likuci i na i karai ni raka, ɗa Vuzavaguɗu ya'in kadanshi n Irimiya.

² <<I na Vuzavaguɗu Kashile ki Isaraila kadansai i ɗa na. Bana i Zedekiya mogono ma aza Yahuda kata vu danai, <Mpa Vuzavaguɗu n fobuso ta an ma neke likuci i na mpa ekiye o mogono ma aza Babila, kata u songu i ɗa n a kina.

³ Vi a ku la'aka ba, mayun ɗa a reme wu, kata e neke wu ekiye a ni. Vi ta e kene mogono ma aza Babila n aashi a nu, kata kpamu a ya'an kadanshi n ayi aashi n aashi kata vu bana a idika i Babila.

⁴ << <Demu n nannai, a vu Zedekiya mogono ma aza Babila pana, Vuzavaguđu u dana ta A vu vi a kubana ukpa u kotokobi ba,

⁵ Vi ta a ku kuwa m matana. Uteku tsu na uma a ya'in kađiva ka a kina a dama a na a cikpa ikaya i nu ngono n cau, nannai da feu mi a ku ya'an ka wu kađiva ka a kina a dama na a cikpa wu nannai, a kudansa, <O'o mogono ma kuwa de.> Mpa Vuzavaguđu mpa da n dansai.>>

⁶ Da Irimiya u danai Zedekiya mogono ma a Yahuda ukuna u na mpa raka a Urushelima,

⁷ a ayin a na osoji o mogono ma aza Babila mi a kuvon n Urushelima kobolo n likuci ya a Yahuda i na i buwai, wa ta Lakishi n Azeka. Nava e le da likuci yi ukanji i na i buwai a Yahuda koci.

Ubaruwi wa Agbashi

⁸ Da Vuzavaguđu ya'in kadanshi n Irimiya an mogono Zedekiya u koci kuya'in uzuwukpani n uma aza Urushelima raka a dama na a sala ubaruwi a dama agbashi.

⁹ Yaba dem u kasukpa kagbashi ka kpa'a ka ni, ko ma vuka ko mavalu, kata vuza u reme kagbashi ka Yahuda a kpa'a ku ni ba, dem vu le i li te i da i.

¹⁰ Da ngono kobolo n uma raka ushuki n uzuwukpani wa, da a u danai, yaba dem wi ta a ku kasukpa kagbashi ka ni, ma vuka ko mavalu, kpamu o kudoku a e reme le ba. Da ushuki da a kasukpai le.

¹¹ Ama, m megeshe da kucikpa da a sabai kusheshe ku le, da obonoi da e remei agbashi a n utsura da o bonokoi le a tsugbashi.

¹² Da Vuzavaguđu ya'in kadanshi n Irimiya kpamu. da u danai,

¹³ <<Mpa Vuzavaguđu Kashile ki Isaraila, n ya'in ta uzuwukpani n ikaya i da a ayin na mutukai le a idika i Masar, ubuta u tsugbashi. N u danai,

¹⁴ <A kaya ka cindere lakam, yaba dem u kasukpa toku ni va a Yahuda na u dengei kaci ka ni wada. Da baci u ya'in aya'a atali a tsugbashi. Ama da ikaya i da i iwain.

¹⁵ U geshe ba an i shikai u nushi u da, da i ya'in i na i ga'in wa va. Da yaba dem vu da u dansai ukuna a dama ubaruwi uma a likuci a ni. A li da i ya'ain uzuwakpani e kelime ka va a kpa'a ku na a ci deke n kula ku va.

¹⁶ Ama da kucikpa da i saba'i kusheshe ku da, da i bono i langasai kula ku va n yaba dem vu da u bonokoi n ka gbashi ka ni kana u kasukpai, da i zuwai le okpo a gbashi ada kpamu.

¹⁷ <<Adama nannai, i na Vuzavaguđu dansai i dana. Mayun i tono kadanshi kubaruwa kana n danai, yaba dem u kasukpa toku ni u laza ba. Adama a nannai mpa n ku lansa ka da ta <ubaruwi>wu ukpa'a u kotokobi, m madukpa kobolo n kambulu. Kata n zuwa da yokpo i li kugoyi i tsugono u duniya raka.

¹⁸ Uma a na o kodoi uzuwukpani u va, da a kpađai ku kushatangu uzuwukpani u na a ya'in e kelime ka va, a ayin a na e pecei medendem ma kure'e, da o tonoi e mere ma ka'a.

¹⁹ Dada aza e kelime a Yahuda n aza a Urushelima, azafada, anan ganu n uma a idika ya aza a na o tonoi medendem ma na a kidai va.

²⁰ N ku neke le ta ekiye irala i le, aza na i a kulansa wuma u le. Even i kyamba e le i ta o kokpo ilikulya ya n nnu n nama n kakamba.

²¹ <<N ku neke ta Zedekiya mogono ma aza Yahuda kobolo n aza gbara gbara a ni ekiye irala i ni i na yi a kulansa wuma u ni, wa ta osoji a za Babila aza na a dangai a kaspi da.

²² Mpa Vuzavaguđu, mpa da n ku neke kofon, kata n zuwa le o bono a likuci i na mpa. Kata shilika ni da, kata o songu i da raka. Kata m bonoko idika ya aza Yahuda a gali tsu na Babu vuza na u kudasa ngu de.>>

35

Irimiya kobolo n aza Rekabu

¹ Ayin a na mogono Jehokimu kolobo ka Josiya ki a kulya'a tsugono tsu Yahuda, da Vuzavaguđu ya'in kadanshi n Irimiya, u danai.

² <<Bana ubuta wa aza Rekabu, kata vu ya'an kadanshi n a le, kata vu dika le vu tuka a A'isa a Vuzavaguđu, vu zuwa le a kunu ku te a katsuma ka a unu a na i na, kata vu neke le mini m inabi oso.>>

³ Da n dikai Jazaniya kolobo ka Habaziniya, n a za ni, m muku molobo n ni raka kobolo n kumaci ka aza Rekabu raka.

⁴ Da n tukai le a A'isa a Vuzavaguđu, a kunu ko olobo a Hana n Igadaliya vuma Kashile, kuna ki devu n kunu ka aza gbara gbara, kpamu ku da kita gadi n kunu ku Manasa kolobo ka Shallum, kindi ku utsutsu wa A'isa a Kashile.

⁵ Da n shikpa ki le n diki tukpa n mini mi inabi, n koko da n danai le, <<Oso mini mi inabi ma.>>

⁶ Ama da a u danai, <<Atsu tso kuso'o mini mi inabi ba, a dama a na Jonadabu kolobo ka Rekabu, Dada tsu dana tsu ta, <Kata i so'o makyan mi inabi ba, ko ada ko ntsukaya n ada ali a kubana uteku.

⁷ kpamu kata i ma'a i uwa ba, kata tan feu i ca'a ica'ashi ba, kata i ca'a i cu'u ko i zama a shina ba, ama i yongo apam ali a ayin a da raka, a dama na i geshe n ayin a bundai a idika i na yi o tso omoci.>

⁸ A tsu tana ci ta o kutono kadanshi ka Jonadabu kolobo ka Rekabu, Dada tsu, a yi na u danai tsu, kata tsu so'o makyan mi inabi ba, a tsu n kaci ka tsu, amaci a tsu, n olobo a tsu, n nkere n tsu,

⁹ kata kpamu tsu ma'a ka kaci ka tsu i uwa i kudasangu ba. Kata tan feu tsu lansa ashina itacishi n ashina ko icu'u i ku ca'a ba,

¹⁰ a dama nannai a da, tsu dasangi apam, da tsu tonoi da tsu ya'in i na Jonadabu Dada tsu u danai tsu.

¹¹ Ama a na Nebukanezaru mogono ma aza Babila ma tukai n kuvon i dika ya, da tsu danai, <Daskpa tsu bana Urushelima a dama na ci ta a kuwa wovon wa osoji aza Kalidiya n osoji a aza Siriya. I da da i zuwai da ci n idashi punu a Urushelima.>>

¹² Da Vuzavaguđu ya'in kadanshi n Irimiya, u danai.

¹³ <<Vuzavaguđu Kashile ko ovonshi ki Isaraila ka dana ta. Bana vu dana aza Yahuda n aza na i punu a idashi Urushelima, ashe yi a kupana kadanshi n ku yotsongu kuva ba ko?

¹⁴ Kumaci ku Jonadabu kolobo ka Rekabu ku tono ta kadanshi ka na Jonadabu Dada le u danai le, ka na u danai, kata i so'o makyan mi inabi ba, kpamu o so'o makyan mi inabi ba ali n anana, a dama na e le i ta o ku tono kadanshi ka Dada le. Ama mpa da na, a kuya'in kada kadanshi ayin tutu, ama i pana ka mu ba.

¹⁵ Da n kanai ku su'uku da na agbashi a va eneki raka, a dana da, <Yaba dem u kasukpa ka gbani-gbani ka ni, kata u lapula u kaci ka ni, kata u tono amali o yoku ba, nannai da ya ku dasangu a i dika i na n nekei da n ikaya i da. Ama da i kpa dai kupana be le tana i tono kadanshi ka va.

¹⁶ Olobo a Jonadabu, kolobo ka Rekabu o tono ta kadanshi ka na Dada le u danai le, ama e le uma a na mpa a iwain ta ku tono kadanshi ka va.

¹⁷ A dama nannai, mpa Vuzavaguđu vo ovonshi Kashile ki Isaraila n dana ta. Lana, n ku tuka ta Yahuda kobolo n aza Urushelima raka kawuya ka na n dansai, a dama na n dana le ta kakuna ama da a iwain kupana, n deke le ta ama da a iwain kushuku.>>

¹⁸ Ama da Irimiya u danai aza kpa'a ku Rekabu, <<Vuzavaguđu vo ovonshi Kashile ki Isaraila ka dana ta. Tun ana i tonoi wila n kadanshi ka Dada ada Jonadabu, da i ya'in i na u danai da raka,

¹⁹ Vuzavaguđu vo ovonshi Kashile ki Isaraila ka dana ta. Jonadabu kolobo ka Rekabu ka ku sawa ku namba vuza na wa ku ya'in kai a_gaṇḁa_ba.>>

36

Johoyakim u Songi Katagarda ka Irimiya

¹ A kaya ka nashi ko tsugono ka Jehokimu kolobo ka Josiya, mogono ma aza a Yahuda, da Vuzavaguđu ya'in kadanshi n Irimiya, u danai,

² <<Dika ka katagarda kaṭa_vu dana kadanshi dem kana n ya'in a dama aza Isaraila n Yahuda kobolo n uma uduniya dem, tun a kanna kana n gitai ku ya'in kadanshi n ayu, a ayin o tsugono tsu Josiya a li a kutawa anana.

³ U ga'a ba uma a Yahuda a panai ukuna wa atakaci u na n fobusoi an ma su'uku le, yaba dem wi ta a ku kasukpa ka gbani-gbani ka_ni a dama na n cinukpa ka le u nushi u le.>>

⁴ Da Irimiya u dekei Baruk kolobo ka Neriya, da Baruk u danai a katagarda ku ukpan kadanshi raḁa_kana Vuzavaguđu u danai Irimiya uteku tsu na Irimiya u danai ni.

⁵ Da Irimiya u danai Baruk, <<A saṅka_mu ta_ku bana a Isa.

⁶ a dama nannai, a vu da za na wa kubana. Vi ta a kubana a kanna ka kakuli kaṭa_vu kece ke uma kadanshi ka Vuzavaguđu kana ki a katagarda ku ukpan kana vu danai na, uteku tsu na n tonokoi nu. Kaṭa_kpamu vu kece ke aza Yahuda a na utai a likuci i le a pana.

⁷ Uteku tsu na mpa, u ga'a ba aza yoku o folono Vuzavaguđu, kaṭa_Yaba dem u kpatala u kasukpa ka gbani-gbani ka_ni, a dama na wupa u Vuzavaguđu gbangam u da, kpamu i na u dansai wa ku ya'in ka uma a na mpa, a katsuma ka wupa u ni, u gbangam i da.>>

⁸ Da Baruk kolobo ka Neriya ka banai da ka ya'in i na Irimiya keneki u tonokoi ni. Da u kecei kadanshi kana ki punu a katagarda ku ukpan ka u Vuzavaguđu, a Isa_a Vuzavaguđu.

⁹ A kaya ka tawun ka tsugono tsu Jehokimu kolobo ka Josiya, mogono ma Yahuda, o wotoi u kuci, da uma a Urushelima raḁa_kobolo n uma raḁa_a na utai a Yahuda da a tawai Urushelima a ya'in kakuli u Vuzavaguđu.

¹⁰ Ka daḁa Baruk u kecei katagarda ku ukpan ka kadanshi ka Irimiya a kelime ka uma raḁa, a Isa_a Vuzavaguđu a kefeke ka Gemariya kolobo ka Shafan kaḁani, kana ki o mololo ma gadi, a utsutsu savu wa a Isa_a Vuzavaguđu.

¹¹ A na Mikaya kolobo ka Gemariya matsukaya ma Shafan ma panai kadanshi ka Vuzavaguđu kana e kecei a katagarda ku ukpan ka raḁa,

¹² da u banai a kpa'a ku mogono, da uwai a kunu ku kaḁani, ubuta u na tsugbayin raḁa_ci idashi, wa ta a_yi Elishama kaḁani, n Delaya kolobo ka Shemaya, n Elinatan kolobo ka Acibor, n Gemariya kolobo ka Shafan, n Zedekiya kolobo ka Hananiya kobolo n aza a_gbara_gbara_raḁa.

¹³ Da Mikaya u danai le ukuna u kadanshi u na u panai raḁa, an Baruk u kecei katagarda ku ukpan ka e kelime ka uma.

¹⁴ Da ngono raḁa_n su'uki Juhudi kolobo ka Netaniya, matsukaya ma Shelemiya kolobo ka Kushi, u bana u Baruk kaṭa_u danai, <<Dika katagarda ku ukpan kana vu kecei ki uma a ekiye a_nu, kaṭa_vu tawa.>>Da Baruk kolobo ka Neriya ka dikai katagarda ku ukpan ka ekiye a_ni da u banai we le.

¹⁵ Da a u danai ni, <<Daṣangu vu kece ka_tsu ka tsu pana.>>Da Baruk u kecei ki le ka a.

¹⁶ A na a panai kadanshi ka raḁa, da a kpatalai a indanannai n wovon. Da a u danai Baruk, <<Mayun da tsu tono ko mogono ukuna u na mpa raḁa.>>

¹⁷ Da ecei Baruk a u danai, <<A dama a Kašhile dana tsu, ninidai vu ya'in sai da vu danai kadanshi ka na mpa? Irimiya da u danai nu vu dana?>>

¹⁸ Da Baruk wushuki, da u danai, <<A yi da u dansai ukuna u kadanshi u na mpa raka, da u zuwai mu n dana ka a katagarda ku ukpan ka na mpa.>>

¹⁹ Da ngono n danai Baruk, <<A vu n Irimiya banai i shedeku, kata i kasukpa vuza u yeve ubuta u na yi ba.>>

²⁰ Da a zuwai katagarda ka a kunu ku Elishama kadani. Da a bana e kefeku ka mogono, da a u danai mogono ukuna u kadanshi wa raka.

²¹ Da mogono ma suki Juhudi u bana u dika katagarda ku ukpan ka, da u banai da u dikai ka a kunu ku Elishama kadani. Da Juhudi u kecei ka u mogono kobolo ngono n ni n na mi kashani a kucina ku ni raka.

²² A ayin wotoi u kuci u da tana, a ayin utani, kpamu mogono mita idashi a kpa'a ku ni a ku nyashika akina a kambu.

²³ An Juhudi u kecei a kariki a tatsu n ka anashi ka katagarda ku ukpan ka, da mogono ma u danai Yehudi u dika mawun kata u gbatyasai ka agbati-agbati nu songi a akina a na i a kutasa a kambu na. Da u kanai kuya'in nannai sapu na u kotsoi kusongu ka raka akina a kambu a.

²⁴ Demu n nannai, mogono n taji a ni a na a panai kadanshi ka, babu vuza na u panai wovon, ba le tana u kara motogu mani a dama u namgbi u katsuma.

²⁵ Ko an Elinatan, n Delaya, n Gemariya a u danai mogono kata u songu katagarda ku ukpan ka ba, da u kpaɗi kupana.

²⁶ Da mogono ma zuwai Jerameyelu kolobo ka mogono n Seraya kolobo ka Aziriyelu, n Shelemiya kolobo ka Abiyelu a bana e reme Baruk kadani kobolo n Irimiya keneki, ama da Vuzavaguɗu sokongi le.

²⁷ An mogono ma zuwai o songi katagarda ku ukpan ka Irimiya kana Baruk u danai unau Irimiya wa, da Vuzavaguɗu u danai Irimiya.

²⁸ <<Dika katagarda ku ukpan ko yoku kata vu danasaka kadanshi kana ki ishi a katakarda ku ukpan kana Jehokimu mogono ma a Yahuda mosongi va.

²⁹ Ama ukuna a dama a Jehokimu mogono ma a Yahuda tankpamu, vu danai, <Vuzavaguɗu u dana ta, a vu da vu songi katagarda ku ukpan ka n vu danai, <Adama ya'in a da vu danai punu a katagarda ka, vu danai, mayun da mogono ma aza Babila ma tawa ma langasa idika i na mpa, kata wu una uma n nama?>>

³⁰ A dama nannai, Vuzavaguɗu dansa ta ukuna a dama Jehokimu mogono ma a Yahuda, u danai. Wi a kuciya vuza a kumaci ku ni na wa kulya a tsugono tsu Dawuda a unau ni ba, kpamu i ta a ku taduku keven ki ikyamba ka ni a usudukpi u kanna kata n kayin kpamu ko oso utani.

³¹ N kutakaci ki ta kobolo n limata i ni, n agbashi a ni a dama ka gbani-gbani ke le. Kata n tuka da n atakaci a na n dansai, aɗa aza Urushelima n aza a Yahuda, tun na a kpaɗi kupana.>>>

³² Da Irimiya u dikai katakarda ku ukpan ko yoku da u nekei Baruk kadani kolobo ka Neriya, da Baruk u danasaka kadanshi ka raka uteku tsu na ka kishi u danai a katagarda ku ukpan ka na Jehokimu mogono ma a Yahuda mo songi akina a. Da kpamu odoki ukuna u kadanshi n abundai u na u yotsoi u cau.

37

Irimiya u Dansukai Zedekiya

¹ Zedekiya kolobo ka Josiya, vuza na Nebukanezaru mogono ma aza Babila u shiyai tsugono a idika i Yahuda, da u lyai tsugono a unau Yekoniya kolobo ka Jehokimu.

² Ama mogono Zedekiya n ngono n ni kobolo n uma a likuci a, babu vuza na u zuwai kutsuvu pana akaka a kadanshi ka Vuzavaguđu kana u ya'in kadanshi a unau Irimiya keneki.

³ Demu n nannai ɗa mogono Zedekiya u su'uki Jehukalu kolobo ka Shelemiya, n Zafaniya ganu, kolobo ka Ma'aseya a bana ubuta u keneki Irimiya, kata a dana, <<A dama a Kašhile tsu folono wu ta, ya'in kavasa a u Vuzavaguđu Kašhile a unau tsu.>>

⁴ A ayin a nanlo ta na e yi Irimiya bi a kubana nu bonoi a katsuma ka uma, babu a bi a gbagurai a kunu kugbashi.

⁵ A ayin a nanlo a tana, osoji a mogono Firi auna vu Masar uta ɗe a tawa ubon kalivi u kure ka a Yahuda. A na osoji a za Kalidiya a na a karai Urushelima a panai ukuna u le, ɗa a kasukpai Urushelima.

⁶ Da Vuzavaguđu ya'in kadanshi n Irimiya keneki, u danai.

⁷ <<Vuzavaguđu Kašhile ki Isaraila ka dana ta. N dana ɗa i bana i dana mogono ma a Yahuda a yi na u su'uki ɗa i tawa ye ece mu kuna u na mpa. Udanai mogono ko an wokpoi osoji o mogono ma Masar a tawai a dama a banka wu, e le ɗa ɗe a kpatalai a ku bono Masar, a idika i le.

⁸ Yeve kata aza Kalidiya o bono a shilika n idika i na mpa. Kata isa i ɗa, kata o songu i ɗa na akina.

⁹ Vuzavaguđu u dana ta, Kata i doro kaci kafa, i dana, <<Osoji a za Kalidiya i ta a kulaza a kasukpa tsu ba,>> a dama na i a ku laza ba.

¹⁰ A dama na ko ɗa baci i fudai ɗa i lya'i aza Kalidiya a na mpa raka, ɗa wokpoi aza muna a ɗa a buwai koci, yaba dem a kapam ka ni, wi ta a kudanga kata o songu likuci i na mpa raka n akina.>>>

A gbagurai Irimiya a kpa'a kugbashi

¹¹ A na osoji aza Kalidiya a kasukpai Urushelima a dama Osoji o mogono Firi auna,

¹² ɗa Irimiya u fobusoi an wa kasukpa Urushelima a dama na u bono idika i Bayami a dama na wi'isa ɗe ugboku wi ili yi ukani i ni a katsuma ka uma e le.

¹³ A na u yawai e kefeku ka Bayami, ɗa ko osoji kagbayin ko yoku vuza kindi, vuza na a tsu ɗeke Irija kolobo ka Shelemiya matsukaya ma Hananiya. Da u reme Irimiya keneki, u danai, <<Ai kusuma ku ɗa wu a dama na vu neke kaci ka nu wa osoji aza Kalidiya.>>

¹⁴ Da Irimiya u danai, <<A uwa a ɗa vi a kuya'in, mpa mi a kusuma a kubana osoji aza Kalidiya ba.>> Ama ɗa Irija wushuku ba, ɗa u remei Irimiya ɗa u banka ni ubuta wa aza gbara gbara.

¹⁵ Da aza gbara gbara a a ya'in wupa n Irimiya, ɗa a lapa ni, ɗa a gbagurai ni a kpa'a ku Jonata kadani, a dama na o bono ko ta ku ɗa kpa'a kugbashi.

¹⁶ Da a gbagurai ni a kpa'a kugbashi, ɗa u yongoi ɗe ali ayin a bundai,

¹⁷ Da mogono Zedekiya u su'uki a tukai n Irimiya, a na a yawakai n ayi, ɗa mogono ma zuwai a uka n a yi a suvu a kpa'a, ɗa we ece ni, <<Vu ciya ta kadanshi ko yoku Vuzavaguđu?>> Da Irimiya wushuki, ɗa u dana, Kadanshi kita lo.>> Da u danai, <<I ta a kuneke wu e kiye o mogono ma aza Babila.>>

¹⁸ Da Irimiya wecei mogono Zedekiya, <<Unushi wene u ɗa n ya'ankai nu ko agbashi a nu ko uma a na mpa, an vu gbagurai mu a kunu kugbashi?

¹⁹ Tedei eneki a nu a na a u danai, <Mogono ma aza Babila mi a ku tawa kuvon n ayu a idika i na mpa ya ba va?

²⁰ Gogo na pana, a dama a Kašhile, a vu mogono ma va, vuzavaguđu vu va. N folono wu ta, kata vu doku vu bono ko mu a kpa'a ku Jonata kadani kugbashi kpamu ba, ta lo ma kuwa ɗe.>>

²¹ Da mogono Zedekiya u zuwai a zuwa keneki Irimiya a kunu kugbashi ku na ki ubuta wa aza kindi. Da a kanai ku nekei ka kutsu ko boroji vu na i a kuya'in sa uye

kanna lakam, sapu boroji vu likuci raḵa vu kotsoi. Da a kaṣukpaḵ Irimiya nannai a kunu kugbashi.

38

Utukai Irimiya a Kayinva

¹ Da Shefatiya kolobo ka Mata, n Gedaliya kolobo ka Pashihuru, n Jukal kolobo ka Shelemiya kobolo n Pashihuru kolobo ka Malikiya a panai i na Irimiya wi a kudanasa uma, u danai,

² <<Vuzavaguḍu u dana ta, yaba dem na u ḍaṣangi a likuci i na mpa wi ta a kubana u kpa'a u kotokobi, u kambulu, nu maḍukpa, ama vuza na baci wu utai ḍa u nekei kaṣikaṇi wa aza Kalidiya wi ta a ku la'aka n wuma. Wi ta a kisa wuma u ni an u canuku kuvon.

³ A dama na Vuzavaguḍu u dana ta, mayun ḍa e neke likuci i na mpa ekiye osoji mogono ma aza Babila kaṭa tana a lya'a i ḍa.>>

⁴ Da ngono n danai mogono, <<Vuma na mpa ugan ta unai, a dama na wi ta a kuna ikyamba ya osoji a tsu a na a buwai a likuci na, n ikyamba i uma raḵa a dama a kadanshi kana wi a kuya'in sa na. A dama na vuma na mpa wi a kulaṇsa idaṣhi maṭaṇa i uma na mpa ba, ama unamgbi.>>

⁵ Da mogono ma u danai, <<Lanai, i ḍa nanlo ekiye ḍa, a dama na mogono mi ni na wa kuya'in kawu ni na i cikalai ba.>>

⁶ Da a ḍikai Irimiya a ukai ni a kayinva ka kpa'a ka Malikiya, kolobo ka mogono, kana ki ubuta wa aza kindi a, a ukai ni a kayinva ka n awin. Kpamu kayinva ki n mini ba, kopoti ka'a koci, ḍa Irimiya u libai punu o kopoti ka.

Ebedimeleki u Bankai Irimiya

⁷ An Ebedimeleki vuza va aza Habasha, madari ma na mi a kpa'a ku mogono, u panai a u danai a uka ta Irimiya a kayinva. A ayin nanlo tana mogono idaṣhi a tsutsu kefeku ka Bayami.

⁸ Da Ebedimeleki wu utai, ḍa u banai u mogono ḍa u danai ni,

⁹ Wuma u nu geshe, vuzagbayin, uma na mpa a ya'in ta ka gbani-gbani a kaṭsuma i li na a ya'in kai keneki Irimiya raḵa, an a uka ni a kayinva, wi ta a ku kuwa ḍe n kambulu, a dama na ilikulya i buwa lo a likuci ba.>>

¹⁰ Da mogono madanai Ebedimeleki vuza va aza Habasha va, <<Dika uma kamangankupa na, kaṭa i bana yutuka Irimiya keneki a kayinva ka, babu na u kuwai punu.>>

¹¹ Da Ebedimeleki u ḍikai uma a, ḍa a banai a kpa'a ku mogono, ḍa uwai a kunu ku kuzuwa, ḍa u ḍikai akashi n awin a kuku, ḍa a banai ḍa a ukai a ḍa u Irimiya a kayinva ka.

¹² Da Ebedimeleki u danai Irimiya, <<Uka akashi a n awin a avangatsu a nu, a dama na a ya'in ka wu muna ba.>> Da Irimiya u ya'in nannai.

¹³ Da o ronoi Irimiya n awin, utukai ni punu a kayinva ka. Da u yongoi lo u pulai a kpa'a kugbashi ubuta u na aza a kindi i.

Irimiya Udoku U dansukai Mogono Zedekiya

¹⁴ Da mogono Zedekiya u doku ḍa u su'uki a ḍekei Irimiya keneki, ḍa u gasai n ayi a utsutsu tatsu wa A'isa a Vuzavaguḍu. Da mogono ma u danai Irimiya, <<N kece wu ta kadanshi, ama nciga vu sokongu mu kakuna ba.>>

¹⁵ Da Irimiya u danai mogono Zedekiya, <<N dana nu baci kamayun, vi a kuna mu ba? Kpamu n neke wu baci odoki, vi a kushuku ba.>>

¹⁶ Da mogono Zedekiya u kucinakai Irimiya u sokongi, u danai, <<N kucina ta n Kashile ka wuma, ayi na u ya'in tsu, mpa n kuna wu ba, kpamu n ku neke wu ekiye a uma na mpa a na i a ku lansa wuma u nu na ba.>>

¹⁷ Da Irimiya u danai mogono Zedekiya, <<Vuzavaguđu Kashile ki Isaraila ka dana ta. Da baci vushuki da vu nekei kaci ka nu wo ngono n Babila, vita a kulaka n wuma u nu, kpamu i a kusongu likuci i na mpa n akina ba, kata a vu kobolo n kpa'a ku nu i la'aka n wuma.

¹⁸ Ama da baci vu iwain ku neke kaci ka nu wo ngono ma aza Babila, i ta a ku neke likuci i na mpa ekiye aza Kalidiya, kata o songu i da n akina, kpamu a vu vi a kula'aka ekiye e le ba.>>

¹⁹ Da mogono Zedekiya u danai Irimiya, <<Mpa mita a wovon wa aza Yahuda a na a sumai a kubana aza Kalidiya, ta lo e neke mu ekiye le. Kata atakaci ka mu wuya-wuya.>>

²⁰ Da Irimiya u danai, <<I a ku neke wu ekiye e le ba. Ushuku n kadanshi ka Kashile kana mi a kudana wu, a dama na vu ciya matana, kata kpamu vu la'aka.

²¹ Ama da baci vu iwain kushuku, kene ku na Vuzavaguđu yotsongi mu ku da na. U u danai,

²² Lana, amaci a na a buwai a kpa'a ku mogono ma a Yahuda raka, utuka le ta da a ugubi le a kubanka ngono m Babila, a kudana,

<<Aja'a nu o doro wu ta

da alai n utsura,

ayin a na enei ene'e a nu a kuliba o kopoti,

da kpatalai a kasukpai nu.>

²³ <<Amaci a nu raka n muku n nu i ta a kupura le a banka aza Kalidiya, a vu feu n kaci ka nu vi a ku la'aka ekiye ba, a dama na mogono ma aza Babila mita a ku reme wu, kata a o songu likuci i na mpa raka n akina.>>

²⁴ Da Zedekiya u danai Irimiya, <<Kata vudana vuza u kuna u na mpa ba, ta lo ngono n kuna wu.

²⁵ Da baci ngono n panai ukuna u na mpa da a tawai ubuta u nu da a u danai, <Dana tsu i na vu danai mogono, ni na mogono madanai nu, kata vu sokongu tsu kakuna, a tsu tsa kuna wu ba,>

²⁶ dana le, <N folono ta mogono ma kasukpa mu, kata u doku bonoko mu a kpa'a kugbashi ku Jonata ba, ta lo ma kuwa de.>>>

²⁷ Da ngono raka n tawai u Irimiya da ecei ni, da ushuki le tsu na mogono ma tonokoi ni u dansa. Da a kasukpai ku doku ku ya'in kadanshi n ayi. A dama na babu vuza na u panai kadanshi kana a ya'in m mogono.

²⁸ Da Irimiya tana u yongoi lo a kpa'a kugbashi ubuta wa aza kindi, sapu, kanna kana a lya'i Urushelima n kuvon.

39

Uyikpi wu Urushelima

¹ A kaya ka kuci ka tsugono tsu Zedekiya mogono ma a Yahuda, a wotoi u kupa u da Nebukanezaru mogono ma Babila kobolo n osoji a ni raka a banai da a kanji Urushelima n kuvon.

² A kaya ka kupa n kete ka tsugono tsu Zedekiya, a wotoi u nushi, a kanna ka kuci ko wotoi ka da da obosoi mashilya ma likuci ma.

³ Da ngono m mogono ma Babila raka a uwai, da a dasangi utsutsu mere ma likuci ma. Ula ngono ma e le da na. Negalu-sareza vu Samgaru, n Nebu-saru-sekimu Rabi-sarisu, n Negalu-sareza ka Rabu-maga kobolo n tsugbayin tsu mogono ma Babila a na buwai raka.

⁴ A na Zedekiya mogono ma Yahuda kobolo n osoji a ni eni le, da a sumai, a kuta a likuci ya n kayin, o tonoi n uye u kashina ko mogono a ubuta wa nshilya nre'e. Da a gadukpai a kubana ubon u Araba.

⁵ Ama da ovonshi a Babila a sabai mogono ma da e reme ni a kamba Jeriko. A na a kani ni da a bankai ni u mogono ma Babila a likuci Ribula, ubuta u na a kidikai ni a fada.

⁶ Da mogono ma Babila ma unai muku n Zedekiya a Ribula a ashi a ni, da mogono ma Babila kpamu ma unai aza gbayin a likuci Yahuda raka.

⁷ Da o todo ni ashi da a shiya ni n ikani da lazai n nayi a ku bana Babila.

⁸ Da aza Kalidiya a dyabai kpa'a ku mogono akina n uwa i uma, da a fadai nshilya mu Urushelima.

⁹ Da mogono Nebukanezaru kajagaba ko ovonshi ka, ka purai aza na buwai n wuma u bankai le Babila, wa ta aza na a sumai o tono ni kobolo na aza na a buwai punu a Urushelima.

¹⁰ Ama Nebuzaradan, kajagaba ka aza a kindi, u kasukpa ta aza unambi o yoku a idika i Yahuda ya, aza unambi aza na i ni ili ba, da u nekei le a shina n a kamba a vicimba a kanna ka nanlo ka.

Kashile kisai Irimiya

¹¹ Da Nebukanezaru mogono ma aza Babila u nekei kadanshi a dama Irimiya u Nebuzaradan, kajagaba ka aza a kindi, u danai,

¹² <<Dika Irimiya, vu lanai mayin, kata vu takacikai ba, ama vu ya'in kai i na dem u cikalai.>>

¹³ Da Nebuzaradan kajagaba ka a za kindi, n Nebushazaban ka Rabi-sarisu, n Negalu-sareza ka Rabu-maga kobolo n aza gbagba'in o mogono ma Babila raka

¹⁴ a su'uki a bana utuka n Irimiya a kpa'a kugbashi. Da e nekei Gedaliya kolobo ka Ahikamu, matsukaya ma Shafan, a dama a na u soku Irimiya a kpa'a. A dama a na u dasangu a ubuta uma.

¹⁵ Vuzavagudu ya'in ta kadanshi n Irimiya a ayin a na a gbaguri ni a kpa'a ku gbashi, u danai,

¹⁶ <<Bana vu dana Ebedimeleki vuza va aza Habasha, u danai, <<Vuzavagudu va ovonshi Kashile ki Isaraila ka dana ta, <N kuzuwa ta ka gbani-gbani ba kasingai ba ka yikpa a likuci i na mpa, vi ta tana a kene ka n ashi a nu.

¹⁷ Ama mpa n kisa wu ta a kanna ka nanlo, kpamu i a ku neke wu ekiye a uma a na vi a kupana wovon u le ba.

¹⁸ A dama na mita a kisa wu, kpamu i a kuna wu n kotokobi ba, ama vi ta a ku ciya wuma u nu tsu ucanuku kuvon, a dama na vu neke ta kadu ka nu wawa. I na Vuzavagudu dansai.>>>

40

Irimiya u yongoi a Yahuda

¹ Da Vuzavagudu ya'in kadanshi n Irimiya an Nebuzaradan kajagaba ka aza kindi ka kasukpai ni a Rama, a dama na u dikai ta ushiyi n ikani kobolo n agbashi a na u remei a Urushelima n Yahuda raka, a dama na u banka le tsugbashi a Babila.

² Da kajagaba ka agbashi ka ka dekei Irimiya da ka u danai ni, <<Vuzavagudu Kashile ka nu ka dansa ta u kuna wa atakaci a dama ubuta u na mpa.

³ Vuzavagudu ya'in ta derere tsu na u dansai. A dama na i ya'in ka ta Kashile u nushi, i tono kadanshi ka ni ba, i da da i zuwai da i li na mpa i ciyai da.

⁴ Gogo na, lana, anana n shikpa ta ikani ekiye a nu. Da baci venei ugan wu ta, vu tono mu a kubana Babila, tawa, mpa n kulana wu ta mayin, ama ugan wu baci vu

tono mu a kubana Babila ba, shamgba. I dika i ɗa na raƙa ekiye a nu, vita a kufuɗa kubana ubuta dem u na u ga'in nu.>>

⁵ Ama, ɗa baci vu cikalai kutono mu ba, wala vu bana u Gedaliya kolobo ka Ahikam matsukaya ma Shafan, a yi na mogono ma Babila ma zagbai gomuna vu likuci Yahuda, kaɗa vu ɗasangu n a katsuma ka uma a ni. Ko kpamu vu bana ubuta dem u na vu cikalai.>> Da kajagaba ka aza kindi a ka neke ni ikebe yi ilikulya n ucanuku, ɗa u kaɗukpai ni u laza.

⁶ Da Irimiya u banai u Gedaliya kolobo ka Ahikam a Mizapa, ɗa u ɗasangi de a katsuma ka uma a na a kaɗukpai de i dika ya.

⁷ Ana a Jagaba osoji a na i a likuci wawa raƙa a panai a dan mogono ma Babila ma zagba ta Gedaliya kolobo ka Ahikam wokpo gomuna vi idika a dama a uma ali, n amaci kobolo n muku za unambi a na a kpaɗi ku dika ku banka ubuta u tsugbashi a Babila,

⁸ ɗa a banai u Gedaliya a Mizifa. A zana a banai va e le ɗa, Ismailu kolobo ka Netaniya, n Johanan n Janata muku n Kareya, n Seraya kolobo ka Tanhumetu vuza va aza a Netofa, n Jazaniya kolobo ka aza a Makatu, e le n uma a ni.

⁹ Da Gedaliya kolobo ka Ahikam matsukaya ma Shafan ma u kucinakai le, u danai, <<Kaɗa i pana wovon u tsugbayin wa aza a Babila ba,>> Laɗsaɗi ubuta i ɗasangu i ganda ka mogono ma aza Babila, yi ta a kuciya maɗana mi idashi.>>

¹⁰ Ama mpa n kudasangu ta a Mizifa, kaɗa mokpo vuza kelime vu ɗa ubuta wa a za Kaldiya a na a ku taɗa ubuta u tsu. Ama aɗa, dakakai, kaɗa i bolongu maɗyan n umaci wa ndanga m mani, ni foboi an diki a i uwa i ɗa, kaɗa i ɗasangu a likuci i na i zagbai.

¹¹ Nanai ɗa feu aza Yahuda a na i de idashi a Moba, n Amoriya, n Edom kobolo n uma a likuci kaka wu raƙa a pana a u danai mogono ma Babila ma kaɗukpa ta Yahuda kpamu zagba ta Gedaliya kolobo ka Ahikamu matsukaya ma Shafan, mo okpo mogono me le,

¹² ɗa aza Yahuda raƙa a kaɗukpai ubuta na ishi ɗa o bonoi a i dika i Yahuda, a ubuta u Gedaliya a likuci Mizifa. Da o bolongi maɗyan n umaci wa ndanga wa aɓundai.

¹³ Kanna kete ɗa Johanan kolobo ka Kareya kobolo n a Jagaba osoji a na i a likuci wawa raƙa a taɗai u Gedaliya a Mizifa

¹⁴ ɗa a u danai ni, <<Ko vu ciya ta ku yeve an Bali mogono ma aza Amoriya ma su'uki Ismailu kolobo ka Netaniya u laɗsa wuma u nu?>> Ama Gedaliya kolobo ka Ahikamu kushuku n a le ba.

¹⁵ Da Johanan kolobo ka Kareya u ya'in kadanshi n Gedaliya u sokongi a Mizipa, u danai, <<A dama a Kaɗhile kaɗukpa mu m bana n kapa Ismailu kolobo ka Netaniya, babu vuza na u ku yeve. A dama n ya'in ɗa u kuna wu, a dama na u wacuwa aza a Yahuda a na i kobolo n ayu na?>>

¹⁶ Ama ɗa Gedaliya kolobo ka Ahikam kadanai Johanan kolobo ka Kareya, <<Kaɗa vu ya'in mure vu ya'in ili na mpa ba, a dama na u kuna wa a uwa u ɗa i a ku ya'in ka Ismailu.>>

41

Unai Gedaliya

¹ A wotoi u cindere, ɗa Isma'ila kolobo ka Netaniya ma tsukaya ma Elishama, vuza te a katsuma ka kumaci ku mogono, u banai n uma kupa u Gedaliya kolobo ka Ahikam a Mizipa. E le a kulya'a ilikulya kobolo de a Mizifa,

² ɗa Isma'ila kolobo ka Netaniya kobolo n uma kupa a, a ɗangai ɗa a kapai Gedaliya kolobo ka Ahikam matsukaya ma Shafan, ayi na mogono ma Babila ma zagbai wo okpo gomuna a idika ya n kotokobi ɗa unai ni.

³ Da kpamu Isma'ila wunai uma a Yahuda a na i kobolo n Gedaliya a Mizifa n osoji aza Kalidiya a na i lo ubuta wa.

⁴ An kayin kasai, an unai Gedaliya, kafu na uma e yeve ka a,

⁵ da uma kunlai utai e Shekem n Shilo n Samariya n ntsaka n le upuni n akashi e le kpamu ukari, a tukai n kune'e ki ishina n ili magulani a dama a na e neke i da Alisa a gbayin a Vuzavaguđu.

⁶ Da Ishimailu kolobo ka Netaniya ka utai a Mizifa m masshi adama na u gasa n ele, a na wenei le, da u danai le, <<Tawai tsu bana u Gedaliya kolobo ka Ahikam.>>

⁷ Ana a yawai e mere ma likuci, da Ishimailu kolobo ka Netaniya kobolo n uma a na i kobolo n ayi unai le da a vakangi le asuvu a kayinva.

⁸ Ama a katsuma ka e le, uma kupa a dana ta Ishimailu, <<Kata vuna tsu ba, a dama na ci ta m mpon alkama, n itabi i bali, n mani kobolo n ishigi u sokongi a ka kamba.>>Da u kasukpai le, da u kpadai kuna le kobolo n otoku.

⁹ Kayinva kana Ishimailu taduki even a uma a na wunai kobolo n Gedaliya va, ka da kayinva ka gbangam kana mogono Asa u gawai a dama kindi ka aza Basha mogono ma aza Isaraila, Da Ishimailu kolobo ka Netaniya ka shatangi ka n even a uma.

¹⁰ Da Ishimailu purai uma a na a buwai a Mizifa raka, a na suruniya kobolo uma raka a na a buwai a Mizifa, aza na Nebuzaradan kajagaba ka aza kindi u kasukpai ekiye a Gedaliya kolobo ka Ahikam. Da Ishimailu kolobo ka Netaniya purai le tsucanuku kuvon da u kanai uye n a le a ku bana Amoriya.

¹¹ Ama a na Johanan kolobo ka Kareya kobolo n ajagaba osoji a ni raka, a panai ka gbani-gbani kana Ishimailu kolobo ka Netaniya u ya'in,

¹² da u pura uma a ni raka u banai a dama na a shilika n Ishimailu kolobo ka Netaniya. Da a cinai ni o kudolu kugbain ku na ki a Gibiyon.

¹³ A na uma a na i kobolo n Ishimailu enei Johanan kolobo ka Kareya kobolo n ajagaba osoji raka kobolo n ayi, da a ya'in mazanga.

¹⁴ Da uma raka aza na Ishimailu purai a kubanka tsugbashi a Mizifa a kpatalai o bonoi, da o tonoi Johanan kolobo ka Kareya.

¹⁵ Ama da Ishimailu U sumai kobolo n uma kunlai da a banai a likuci Amoriya.

¹⁶ Da Johanan kolobo ka Kareya kobolo n ajagaba osoji a na i kobolo n ayi a Mizifa, a purai uma raka a na a buwai, aza a na Ishimailu kolobo ka Netaniya ka remei a Mizifa a ayin a na wunai Gedaliya kolobo ka Ahikam, wa ta, osoji, n amaci, n muku kobolo n ndari, a na Johanan wi isai a Gibiyon.

¹⁷ Da a banai a dasangi a Kimham devu n Batalami, e sheshe ta a bana Masar,

¹⁸ a dama a za Kalidiya. A dama na i ta o wovon u le, a dama na Ishimailu kolobo ka Netaniya kuna ta Gedaliya kolobo ka Ahikam, vuza na mogono ma Babila ma zuwai wokpo gomuna vi idika va.

42

Irimiya u dansukai le kata a bana Masar ba

¹ Da ajagaba osoji raka, n Johanan kolobo ka Kareya, n Jazaniya kolobo ka Hoshaya kobolo n uma raka, vuzagbayin n vuza kenu, o bolongi,

² da a u danai, Irimiya keneki, <<Tsu folono wu ta, folonoko tsu Vuzavaguđu Kashile vu nu, a dama a tsu na tsu buwai kenu na, uteku tsu na, venei n ashi a nu.

³ Vasaka tsu, a dama na Vuzavaguđu Kashile yotsongu tsu uye u ku tono ni na tsa ku ya'in a.>>

⁴ Da Irimiya u danai, <<Mpa na ta ufolu da. Kpamu n ku vasa ta n folono Kashile kada tsu na i folonoi, kpamu i na baci de dem Vuzavaguđu dansai, n kudana da ta, ko o ili ite ma ku sokongu da ba.>>

⁵ Da a u danai Irimiya, <<Ɗaskpa Vuzavaguɗu vu kasingai n kamayun wokpo magan wa a tsu, ɗa baci tsu kpaɗai ku ya'in ukuna derere tsuna Vuzavaguɗu Kašhile ka nu kana ka suki nu wa tsu u danai tsu tsu ya'in ba.

⁶ Ko kasingai ko ka gbani-gbani, cita o kutono kadanshi ka Vuzavaguɗu Kašhile ka tsu kana tsu suki nu wa ni, a dama cita a ku ciya maɗana mi idašhi ɗa baci tsu tonoi kadanshi ka Vuzavaguɗu Kašhile ka tsu.>>

⁷ A u koci u kanna ka kupa ɗa Vuzavaguɗu ya'in kadanshi n Irimiya.

⁸ Da u ɗekei Johanan kolobo ka Kareya n ajagaba osoji a na i kobolo n ayi, kobolo n uma raƙa maku n vuzagbayin, ɗa u danai.

⁹ Vuzavaguɗu Kašhile ki Isaraila, Kašhile kana i suki mu n folono ko ɗa ayi, u dana ta.

¹⁰ Da baci yi ushuki ɗa i ɗaɗangi punu a ɗiƙa i na mpa, n ku banka ɗa ta i gbonguro ba m bono ko ɗa kaɗa ba. N ku banka ɗa ta, ama n ku takpa ɗa ba, a dama na n ku kaɗuƙa ta ukuna u kawuya kana mishi a ku su'uku ɗa.

¹¹ Kaɗa i pana wovon u mogono ma Babila ba. Kaɗa i pana wovon u ni ba, a dama na mita kobolo n aɗa, mita a kisa aɗa ekiye a ni. Mpa Vuzavaguɗu, mpa ɗa n dansai.

¹² N kupana ta asuvu ayali aɗa, kaɗa n zuwa yi u pana asuvu ayali aɗa, a dama a na u kaɗuƙa ɗa i ɗaɗangu i ɗiƙa i ɗa.

¹³ Ama ɗa baci i u danai, <I ku ɗaɗangu a i ɗiƙa i na mpa ba,> I ya'in ka ta Vuzavaguɗu Kašhile ugbamukaci.

¹⁴ Ama ɗa baci i u danai, A a, a tsu tsa kubana ta a ɗiƙa i Masar tsu ɗaɗangu a ubuta u na tsa kudoku ce ene kuvon ko tsu pana ciliki i vishiyaun ko kambulu ki ilikulya ba,

¹⁵ a dama nannai panai kadanshi ka Vuzavaguɗu aɗa aza a Yahuda a na a buwai. Vuzavaguɗu Kašhile ko ovonshi, Kašhile ki Isaraila ka dana ta. Da baci de i u danai a Masar ɗa ya ku bana ya ɗaɗangu,

¹⁶ to kotokobi kana i sumai va, kita a kuna ɗa ɗe a ɗiƙa i Masar, kaɗa kambulu kana yi a kupana wovon wa ko tono ɗa a li ɗe a Masar, ta ɗe ya ku kuwa.

¹⁷ Uma raƙa a na a cikalai kubana Masar a ɗaɗangu ɗe i ta a kubana ukpa u kotokobi, n kambulu, n atakaci. Babu vuza te a kaɗsuma ke le na wa ku la'aka a kaɗsuma ka atakaci a na n ku utuka le.

¹⁸ A dama na Vuzavaguɗu vo ovonshi Kašhile ki Isaraila ka dana ta, tsu na n vama wupa u va ubuta wa aza Urushelima, nannai ɗa n ku vama kaɗa wupa u va nannai ɗa baci i banai Masar. Kaɗa yokpo ili kavama, n ili yi unata, n ili wovon, n ili kadanshi i uma. Kaɗa i namba kudoku kene ubuta u na mpa wa.

¹⁹ Vuzavaguɗu u dana ta, aɗa kabuwi ka aza Yahuda, kaɗa i bana Masar ba. Yevei anana an n dansaki ɗa,

²⁰ A dana i yansa ta kaɗi kaɗa a ayin a na i su'uki mu n bana n folono ko ɗa Kašhile, ɗa i u danai, <Vasaka tsu Vuzavaguɗu Kašhile, i na baci de dem u danai dem cita a ku ya'in.

²¹ Da na anana n danai ɗa, ama ɗa i kpaɗai kushuku n kadanshi kana Vuzavaguɗu Kašhile kaɗa ka suki mu n dana ɗa.

²² A dama nannai, gogo na i yeve an ya ku bana ukpa u kotokobi, n kambulu, n atakaci ɗe a ubuta u na i cikalai ku bana ku ɗaɗangu va.>>

43

A ɗiƙai Irimiya a bankai Masar

¹ An Irimiya u kotsoi kudana uma kadanshi kana Vuzavaguɗu u danai ni u dana le,

² ɗa Azariya kolobo ka Hosiya, n Johanan kolobo ka Kareya kobolo n uma ugbamukaci raƙa, a u danai Irimiya, <<A uwa a ɗa vi a kudansa. Vuzavaguɗu Kašhile ka tsu ka dana wu, <Kaɗa tsu bana Masar tsu ɗaɗangu ɗe ba.>

³ Ama Baruk kolobo ka Neriya ɗa u kushangi nu wa a tsu a dama na u neke tsu ekiye aza Kalidiya a dama a na wu una tsu ko kpamu u banka tsu tsugbashi a Babila.>>

⁴ Da Johanen kolobo ka Kareya kobolo n ajagaba osoji n uma raka a iwain ku'ushuku n kadanshi ka Kashile, ɗa a dasangi a Yahuda.

⁵ Ama ɗa Johanen kolobo ka Kareya kobolo n ajagaba osoji a purai uma a Yahuda a na a buwai raka aza na o bonoi ɗa a dasangi a idika i Yahuda, a ubuta kakau dem u na ishi a wacuwai le,

⁶ amaci, n ali, n muku, nkere m mogono kobolo n yaba dem vu na Nebuzaradan kajagaba ka aza kindi ka kasukpaka Gedaliya kolobo ka Ahikamu matsukaya ma Shafan kobolo feu n Irimiya keneki m Baruk kolobo ka Neriya.

⁷ Da a banai a idika i Masar, a dama na e le a iwain ta kutono kadanshi ka Vuzavaguɗu. Da a yawai Tafanesu.

⁸ Da Vuzavaguɗu ya'in kadanshi n Irimiya a Tafanesu. U u danai,

⁹ <<Dika atali a gbagba'in n ekiye a nu kata vu sokongu a ɗa a ubuta wu ukiri wu tsutsu u kuwa u kefeku ka Firi auna a Tafanesu a kelime ka aza Yahuda,

¹⁰ kata vu dana le, <<Vuzavaguɗu vo ovonshi Kashile ki Isaraila ka dana ta, <<N fobo ta, an ma su'uku kagbashi kaya Nebukadnezar u tawa u shikpa tsugono a gadi wa atali a na n sokongi na. Kata u bapa tsugbayin tsu tsugono tsu ni a gadi vu le.

¹¹ Kata u tawa u lapa Masar, kata aza na a kutakaci ka ukpa'a u madukpa, a takacika. Aza na kubana tsugbashi, a bana. Kata kpamu aza na a kubana ukpa u kotokobi, a bana.

¹² Kata u dyaba nvali ma amali ma aza Masar akina, kata u songu le, kata u dika ozoyoku laza ka. Kata u cidatangu idika i Masar u teku tsuna magubi ma tsu takpa ikurukpatai o motogu ma ni, kata u laza m matana.

¹³ Kata kpamu boso nshilya ma a A'isa amali a ubirini u rana wi idika i Masar. Kata u songu a A'isa amali aza Masar n akina.>>>

44

Kawuya adama a tsugbani

¹ Da Vuzaguɗu ya'in kadanshi n Irimiya a dama aza Yahuda a na i idashi a Masar, a likuci i Magidolu, n Tafanesu, m Memfisu kobolo n idika i Fatusu raka, u danai,

² <<I na Vuzavaguɗu Kashile ki Isaraila u dansai i ɗana, yene ta atakaci a gbayin a na n tukai Urushelima kobolo n likuci ya a Yahuda raka. Anana ele ɗa na idashi a gali, babu vuza punu

³ a dama a ka gbani-gbani kana a ya'in. A zuwai mu wupa adama na o sonku ta amali ili magulani ɗa a tonoi le, a na ɗa ko ikaya i ɗa e yevei ba.

⁴ Kpamu n kana ta ku su'uku le n agbashi a va n a u danai le <Kata i ya'in ili yi unata i na mpa i na n iwain ba.>

⁵ Ama ɗa a iwain kupana, be le tana a o bonoko a suvu e le, a kasukpa ka gbani-gbani ke le ba, be le tana a kasukpa kusunku amali ili magulani.

⁶ A dama nannai, ɗa n tsuwain wupa u va we ele, ɗa u ɗa u kana likuci ya aza Yahuda n uye ugbain wu Urushelima, ɗa m bonoko i le agali tsu na i anana.

⁷ <<Gogo na, i na Vuzavaguɗu Mala'imili, Kashile ki Isaraila ka dansai, i ɗa na. Yidai zuwai ɗa i ronokoi kacikada atakaci a na mpa, i cigai yuna amaci, n ali, n nrebu a katsuma ka Yahuda a li uteku tsu na a ku namba n tsukaya?

⁸ Yidai zuwai ɗa yi a kuzuwa mu wupa ni na ekiye ada a ya'in, yi o kusunku amali ili magulani a Masar, a ubuta u na i banai a dama i dasangu? Yi ta a kuna kacikada, kata yokpo ili yi izoshi n ili kushika ubuta uma a katsuma ku duniya raka.

⁹ A_đā i cinukpa tā n ka gbani-gbani kana ikaya i đā, n ngono n đā, n kana ađā i ya'in kobolo n amaci ađā a idika i Yahuda n uye ugbain u Urushelima?

¹⁰ Da na ali n anana i kaşukpa ugbamukaci ko i neke mu tsugbayin ba, ba le tana i tonon wila u va, n mila ma na n nekei ikaya i đā.

¹¹ <<A dama nannai, i na Vuzavaguđu Mala'imili Kaşhile ki Isaraila kadansai i đā na. N sheshe tā an ma ku tuka đā m mađukpa, kađā muna aza Yahuda rađa.

¹² Kađā n đika aza Yahuda a na a buwai, aza na a cikalai kubana Masar a daşangu de, kađā n zuwa a kuwa de. Otokobi n kambulu i tā a kuna le de rađa, m maku n vuza gbayin. Kađā okpo ili yi izoshi, n ili kushika, n ili wono a uduniya.

¹³ N ku takacika tā vuza na dem u daşangi a Masar n kotokobi, n kambulu kobolo m mađukpa, uteku tsu na n takacikai Urushelima.

¹⁴ Babu vuza a kaşama ka aza Yahuda a na a buwai đā a banai đā a daşangi a Masar u ku la'aka. Ko vuza u kubono a Yahuda ubuta u na a cikalai o bono a daşangu ba, sai de agbashi koci.>>

¹⁵ Da ali rađa, aza na e yevei amaci e le i a kuya'an sa ka amali atsakana, kobolo n amaci a na i lo ubuta u kobolo wa rađa, n aza Yahuda aza a na i n idashi a Faturosu punu a Masar, đā kobolo ka uma kadanai Irimiya,

¹⁶ <<A tsu ci a kushuku n akaka a kadanshi kana vu danai tsu n kula ku Vuzavaguđu na ba.

¹⁷ Ama a tsu cita a ku lya'a kelime ni na tsu kucinai kuya'in. Cita a kulya'a kelime n kuya'in ka suruniya Kaşhile atsukana, kađā tsu darukpakai mara uteku tsu na a tsu n ikaya i tsu, n ngono n tsu, n aza gbara-gbara a tsu a kiwanai a Yahuda n uye ugbain u Urushelima. A ayin a nanlo tana tsu yongo tā n ilikulya n uciyi bari, babu kpamu atakaci.

¹⁸ Ama tun a ayin a na tsu kaşukpai ku ya'in ka suruniya Kaşhile atsukana n kudarukpaka yi mara, tsu doku ci ciya ili ba, sai atakaci m munuka ma kotokobi n kambulu.>>

¹⁹ Da amaci a u danai kpamu, <<Ayin a na baci tsu ya'in kai suruniya Kaşhile atsukana đā tsu darukpakai ni mara, ashe ali a tsu e yeve an ci ci ya'in emeshe n iyoci i kulu ku i ni ba?>>

²⁰ Da Irimiya u danai uma rađa, amaci n ali a na a ya'in kai ni kadanshi ka nanlo,

²¹ <<A dama ukuna wa atsukana a na ađā n ikaya, n ngono n ađā, n aza gbara-gbara ađā kobolo n uma idika a ya'in sai a likuci ya Yahuda n uye u Urushelima, i sheshe tā Vuzavaguđu yeve n ađā ba ko i dana tā u cinukpa tā?

²² Vuzavaguđu wo'o uta n ka gbani-gbani kađā, n ili yi unata i na i ya'in sai. I đā đā i zuwai đā idika i đā yokpoi agali, babu i li, n ili i kugoyi, babu vuza, uteku tsu yi e kene i đā anana.

²³ A dama na i ya'in sa tā atsukana, đā i nusakai Vuzavaguđu, i iwain kushuku n ayi ba le i tonon wila u ni ko kpamu mila ma ni, đā đā i zuwai đā atakaci a na yi e kene na a ciyai đā.>>

²⁴ Da Irimiya u danai uma kobolo n amaci rađa, Panai kadanshi ka Vuzavaguđu ađā aza Yahuda rađa a na i a Masar.

²⁵ I na Vuzavaguđu Mala'imili Kaşhile ki Isaraila kadanai i đāna. A_đā n amaci ađā i dansa tā đā kpamu i ya'in i na ađā n unau đā i ya'ain uzuwukpani an ya kuya'in, i u danai, <A tsu cita a ku shatangu a kucina a na ci ya'in, an tsa ku ya'in ka suruniya Kaşhile atsukana na a darukpa a mara.>

<<Da u danai le lya'i kelime, shatangi uzuwukpani u na i ya'in, tonoi wila.

²⁶ Ama panai i na Vuzavaguđu dansai, rađa vu đā a Yahuda a na i idashi a Masar. Mpa Vuzavaguđu n kucina tā n kula ku gbayin ku va,> n danai, babu vuza va a Yahuda na u kuya'in ni idashi punu a Masar wa kudoku wa ya'in akucina n kula ku va. <<A li đā baci de mi n wuma.>>

²⁷ A dama na n zuwa ka le ta_ashi a dama ka gbani-gbani ba kasingai ba, a za Yahuda na i punu a Masar i ta_ a kutakacika a dama otokobi n kambulu, a li sapu n a o kotso a ku kuwa_ raka.

²⁸ Aza na a kula'a ka ka_ o bono a idika i Yahuda kenu da. Ta lo aza Yahuda a na a buwai da a tawai ku dasangu a Isaraila a ku yeve vuza na kadanshi ka ni ki mayun, ke le ko kaya.

²⁹ << <Nava da da wa kokpo da urotu na ya kene ka_ i yeve an ma kutakacika da a ubuta u na mpa,> A dama na i yeve an kadanshi kaya_ a dama ku utuka_ da n atakaci mayun da.>

³⁰ Kata_ n neke Firi'auna Hofura mogono ma Masar e kiye irala i ni i na yi a kulansa_ wuma u ni, derere uteku tsu na n nekei Zedekiya mogono ma a Yahuda ekiye a Nebukanezaru mogono ma aza Babila, vurala ni na wi a kulansa_ wuma u ni.> >>

45

Akaka a Irimiya u Baruk

¹ A ayin a na Jehokimu kolobo ka Josiya ka lya'i tsugono tsa a Yahuda aya'a_ a nashi, da Baruku danai akaka a na keneki Irimiya u danai ni raka. Da Irimiya u danai ni akaka a na mpa. U u danai,

² <<Kadanshi kana Vuzavaguđu Kashile ki Isaraila ka dansai a dama a_ nu ka dan na.

³ Vu dana ta, <Ili ya atakaci i da wa_ va, A dama na Vuzavaguđu doku ta_ atakaci an mba_ n va, mo'uta_ n inka, kpamu n ciya_ kuvuka ba.>

⁴ Ama Baruk i na Vuzavaguđu u dana ta_ Lana, i na m ma'in, mita_ o kubono kuboso i da, ka_ kpamu n taba i na n ca'a_ yi, wa ta uduniya wa raka.

⁵ Vi ta_ a kulansa_ ka_ ka_ nu ili gba gbayin? Ka_ vu lansa_ i da ba, a dama na mita_ a ku utuka_ n unangbi u vuma dem, ama mita_ a kisa wuma u nu an ucanuku kuvon, ka_ vu la'aka a ubuta_ dem u na vu banai.> >>

46

Akaka a dama a Yahuda

¹ Vuzavaguđu ya'in Irimiya a dama idika i na i buwai.

² N ugiti a dama a idika i Masar.

Na da akaka a dama osoji a Firi'auna Neko mogono ma Masar, aza Nebukanezaru mogono ma Babila malya'i n kuvon a Karikemishi o kudolu ku Yufiritu a kaya_ ka nashi ka tsugono tsu Jehokimu kolobo ka Josiya mogono ma Yahuda.

³ Da ajagaba ovonshi a Masar a lapai una, a u danai,<<Fobusoi nraga_ n da, vuzagbayin n maku, ka_ yuta_ a dama kuvon.

⁴ Shiyakai odoku ada_ igolu, ka_ ishiya ka le ekeke odoku.

Ka_ Yaba dem u shamgba ubuta_ u ni n nkun ma akpanu a aci ada.

Gboroi nsara n da, ka_ i uka ntogu n kuvon.

⁵ Yedei mi e kene?

I ta_ o wovon,

i ta_ o ku ronono o kubono n kacapa, a lya'a ta_ osoji e le,

da i a kusuma n iladi babu kindana kacapa,

a dama a na wovon u kana_ le ta_ a kambu dem,>>

- 6 <<Aza iladi gogo a ku la'aka ba
vuza vu utsura feu ta nannai.
N tsu gadi a kudolu ku Yufiriti
ta de a tadatsai da a yikpai.
- 7 <<Ya yi tamkpamu na lo a kudenga an kudolu ku Nilu,
An ndolu n na mini e le mi a kuvuzukpa?
- 8 Masar da wi a kudenga an Nilu,
a ndolu n na mini me le mi a kuvuzukpa.
U danai, <Mi ta a kudanga kata n lya'a u duniya.
Kata n langasa likuci n uma e le.>
- 9 Dangai, ada odoku
sumai n ujari, ada akumbi ekeke odoku.
Ya'an osoji uta,
aza Habasha n aza Futu aza na a ci dika n nraga,
n aza Lidiya, aza na a fudai utan.
- 10 Ama kanna ka nanlo ka Vuzavaguđu ka'a, Vuzavaguđu Mala'imili,
Kanna ka katsupu, a dama na u tsupa ka irala i ni.
Kotokobi ki ta a kupede m mpasa ali ka cuwa,
ali sai kakuli ka ni ko kotso m mpasa.
a dama na Vuzavaguđu, Kashile Malyaimili wi ta a kuya'in alyuka,
a likuci yi ubon ugadi a kakina ka kudolu ku Yufiriti.
- 11 <<Gadukpai a kubana a likuci i Giladi kuvece aguma,
a vu mekere ma aza Masar.
Ama gbani da vu kuya'an aguma a nanlo,
a dama na vi a kupotso ba.
- 12 U duniya raka wi ta a kupana ukuna wu ili wono i nu,
mashi ma nu mita a kushana u duniya.
A dama na kosoji ki ta a kugama toku kosoji,
kata raka le a yikpa kobolo.>>
- 13 Da Vuzavaguđu u danai Irimiya keneki a kaka a dama ukuna u ku tawa ku
Nebukanezaru mogono ma aza Babila ku shilika m Masar.
- 14 <<Sala ukuna u na mpa a Masar, kata vu dansa u da a Magidolu,
kata kpamu vu dana aza Memfisu, n Tafanesu, dana le,
<Yaba dem u fobo, kata u shamgba ubuta u ni,
a dama na kotokobi kita a ku lebece aza na i u karai n ada.>
- 15 A dama a iyan a da ovonshi a nu a padai bini?
A fuda a shamgba ba, a dama na Vuzavaguđu wi ta a ku tecengu le idika.
- 16 Kata a kana kufatatsa n a yikpai,
kata a kana kuyikpa i toku i le.
Kata a dana, dangai, tsu kpatalai tsu bono
a ubuta u uma a tsu, a i dika yi umaci i tsu,
tsu sumai a dama otokobi i rala i tsu.>
- 17 Yeve kata a dan.
<Firi'auna mogono ma aza Masar ukuna wu utonu da koci u fudai,
u namba ta aga'in a ni.>
- 18 <<N kucina ta n wuma u va, tsu na Vuzaguđu u dansai,
ayi na kula kuni ku da Vuzavaguđu Malyaimili,
vuza yoku wi ta a kuta an Tabuwa a katsuma ka nsansa,
an Kamelu a kakina ka kudolu.
- 19 Fobusoi u canuku u da a dama a kubana u gbashi,

- aḏa na yi idaṣhi a Masar,
a dama a na Memfisu wi ta a ku namgba
kaṭa wokpo agali babu vuza.
- 20 <<Masar, idika i singai ḏa,
ama mgbototo n taṭa le ta
a ubon ugadi.
- 21 Osoji a tsulaga a ni
i ta an ndendem m mani'in.
E le feu i ta a kukpatala kaṭa a suma kobolo n a le,
a kufuda a shamgba a ya'in kuvon ba,
a dama na kanna ka atakaci ke le ka taṭa le ta,
kanna ka atakaci.
- 22 Osoji aza Masar i ta a kusuma uteku tsu na koko ka tsu suma
ayin a na baci irala i dakaki kusaba le,
i ta a kusaba yi n ogovu an aza kukapa ka ndanga.
- 23 Kaṭa a kapa kuntsu ka ndanga ku ni.>>
<<tsu na i n kayimbi.
A la'a ta akyun kabundaj
kabundaj ke le ki kukece ba.
- 24 Mekere ma aza Masar mita o kuso'o wono,
i ta e ku nekei uma ubon ugadi.>>
- 25 Vuzavaguḏu Kaṣhile Mala'imili Kaṣhile ki Isaraila ka dana ta.<<N fobuso ta an
ma ku takacika Amuno kamali ka Tebesu, n Firi'auna kobolo n aza Masar n amali e
le, n ngono n le kobolo n aza na e nekei katsura ke le u Firi'auna.
- 26 N ku neke le ta ekiye aza na i a kulansa wuma u le, u Nebukanezaru mogono ma
aza a Babila kobolo n aza gbara-gbara a ni. Ama kaṭa m megeshe, kucikpa obono a
daṣangu a Masar va tsu ayin a cau,>>
- 27 <<Kaṭa vu pana wovon ba, a vu Yakubu kagbashi ka va,
kaṭa i je'e ikyamba ba, aḏa aza Isaraila.
mita a kisa ḏa a idika ya n da'in,
kumaci ku nu a kaṭsuma kugbashi.
Kaṭa Yakubu u doku u ciya ukanji m matana.
Kpamu babu vuza na u kudoku wa zuwai wovon.
- 28 Kaṭa i pana wovon ba, Yakubu kagbashi ka va,
a dama na mita kobolo n aḏa,>>
ko an ma kuna uduniya raḓa
u na n wacuwai ḏa we e le,
mi a kuna ḏa ba.
n kugbara ḏa ta, ama n kamayun,
mi a ku kaṣukpa ḏa babu ugbari ba.>>

47

Akaka a dama aza Filistina

¹ Na ḏa a kadanshi kana Vuzavaguḏu u danai Irimiya keneki a dama Filistina kafu
na Firi'auna u banka Gaza kuvon.

² I na Vuzavaguḏu dansai i ḏa na.
Laṇaj, uteku tsu na mini mi a kudenga a ubon gadi,
wi ta o kokpo kudolu ku na kulya.
kaṭa kulya'a idika n i na yi punu dem.
likuci n aza na i punu idaṣhi i ḏa.
Kaṭa uma a likuci a shika kulansa ubanki,

kaṭa uma a na i idaṣhi idika a shika
³ kaṭa a pana ilama yo okotsu odoku an nwalu,
 ilama ya ekeke odoku i rala
 n kaca'a ki iladi ya nshingi me ekeke e le.
 Isheku yi a kukpatala isa muku n le ba,
 a dama na ekiye e le a kuwa ta.
⁴ A dama na kannna ka ka yawa ta,
 kana a kuna aza Filistina raka
 kana a ku loko kaban̄ki dem
 kana ka kubaṅka Taya n Sidon.
 Vuzavaguḍu u ciga ta wu una aza Filistina,
 kabuwi ka aza na i a kakina ka mala'a ma Kafito.
⁵ Aza Gaza i ta a kupuna an̄ji e le a dama a kpalu,
 kaṭa Ashkelon u nam̄gba.
 o'wo ada kabuwi ka aza na i a keteshe,
 ali wanai da i ku kasukpa ma dana ma ka ci kaḍa?
⁶ << O'o otokobi ka Vuzavaguḍu,
 <wanai da va kuvuka?
 Kaṭa vu bono a iven i nu,
 kasukpa kaṭa vu sham̄gba.>
⁷ Ama nini da ka ka vuka
 ana wu okpoi Vuzavaguḍu da u zuwai ka'a,
 a yi da u zuwai ka
 ka shilika aza Ashkelon n aza kakina ka mala'a ba?>>

48

Afada adama aza Mowabu

¹ Adama aza Mowabu.
 Ili i na Vuzavaguḍu mala'imili, Kaṣhile ka aza Isaraila kadanai i da na.
 atakaci adama Nebu, adama ana u nam̄gba ta.
 e neke ta Kiriyatayim wono, adama na a lya'i a le ta n kuvon,
 e neke ta katsura ke le wono, o bosoi ka a,
² Tsugbayin tsa aza Mowabu tsu ba.
 De a Heshibon ta de o fobusoko ni kagbanigbani.
 <Tawai tsu bana tsu langasa ni adama na wokpo uduniya ba.
 Kaṭa a vu Madumana vu pada bini,
 kotokobi ki ta a ku saba wu.
³ << Kalakatsu a ma lapa mu una a Haroniya, a kudana,
 <Atakaci, n atakaci a gbangam.>
⁴ A langasa ta Mowabu,
 muku n wawa'a n kana ta mashi.
⁵ Adama a na a kumba ku Luhita
 i ta a ku kumba m mashi,
 adama a na a kagidalau ka Horoniya
 i ta a kupana atakaci a mashi a kulangasu.
⁶ Sumai, adama a wuma u da,
 sumai an majaki ma kakamba.
⁷ << Adama a na i kede ta apa ada ubuta wu utsura u da n udukuyan u da,
 ada feu i ta a ku pura da,

Kaṭa Kemoshi u bana ugbashi,

kobolo ni ganu i ni n aza a gbagba'in a ni.

⁸ Vuza munuka va, wita a ku uwa idika kakawu,
babu idika i na i ku la'aka.

aginda i ta a ku namgba,
kaṭa ara'a a ya'an ufaḍi,
tsu na Vuzavaguḍu u dansai.

⁹ <<Neke aza Mowabu evelyu,
adama ana wita a ku imkpa u suma,
kaṭa likuci i ni yokpo agali,
tsuna babu ili wuma punu.

¹⁰ <<Unawiya u ḍa u vuza na wi a kuya'an ulinga u Vuzavaguḍu n ucigi wi ikyamba,
kpamu unawiya u ḍa ayi na u sankai kotokobi kani mpasa m munuka.

¹¹ <<Ali ḍe a wuti wu ugiti, Mowabu wi ta idashi i mataṇa,
n kaḍu kani idashi,

a ḍaṣkpa edele a ni lekeḍi ba,
a sa'awa ku bankai tsugbashi ba,
adama a nannai ugain u ni u buwa ta kobolo n nayi,
kpamu magulaṇi maṇi ma asa ba.

¹² <<Adama nannai, laṇa, kanna kita lo a kutawa Vuzavaguḍu u danai, ana n ku
su'uki n aza a ku vama a na a ku vama, kaṭa a ḍaṣkpa edele a ni lekeḍi kaṭa o boso
edele a ni mirimiri.

¹³ Kaṭa aza Mowabu u pana wono wa aza Kemoshi, u teku tsu na Betelu kpa'a ka
aza Isaraila ku panai, ele na a zuwai apa ele we ele.

¹⁴ <<Yidai i zuwai ḍa vu danai, a tsu ali a ḍa,
kpamu aza u utsura u kuvon?>

¹⁵ Vuza munuka vu Mowabu n likuci i ni u yawa ta,
kpamu aḍengaṇi uzagbi, a bana ta adama a makidaka,
Vuzavaguḍu mogono, ayi na a ci ḍeke kula ku ni Vuzavaguḍu mala'imili ayi ḍa u
dansai.

¹⁶ Kawuya ka aza Mowabu ka yawa ta ḍevu,
ukpa u ni kpamu u dakaka ta iladi.

¹⁷ Ya'in kpalu adama a ni, aḍa na yi ḍevu n ayi,
n aḍa raka na i yevei kula ku ni,
danai ni, <Uteku tsu na kalangu ku utsura ko kodoi,
Kalangu ka tsugbayin?>

¹⁸ Cipa a gaḍi vu idashi i tsugbayin tsu nu,
kaṭa vu ḍaṣangu o kubuta ki idika,
aḍa kumaci ka aza Dibon,
Adama a na vuza munuka vu Mowabu u tawa ta adama e le,
u langasa ḍe katsura ka ḍa.

¹⁹ Shamgbai uye kaṭa yinda,
aḍa kumaci ka aza Arowa.
ecei, aza a na a lakai ḍa a sumai,
ecei le, <I na i gitai?>

²⁰ E neke ta Mowabu wono, adama a na u kodo ta,
ḍengusai alaḱatsu kaṭa i shika adama a ni.
Danai aza a Aruno,

an unai Mowabu.

²¹ <<Afada a k̄ana ta likuci i na yi a i dika e keteshe, wa ta Holon n Jahaza kobolo m Mefatu,

²² n Dibon n Nebo kobolo n Beth-dibalathaim,

²³ n Kiriyaṭu n Betu-gamulu m Betu-meyo,

²⁴ n Keriyotu m Bozura kobolo n likuci yi idika i Mowabu raka, i na yi da'in ni i devu.

²⁵ Kavana ka Mowabu ko kodo ta, kpamu kawangatsu ka ni ko kodo ta, i na Vuzavaguḍu u dansai.

²⁶ <<Zuwai ni u so'o mara ma maka yi, adama a na u shamgba ta tsura n Vuzavaguḍu, adama na Mowabu u daṣa a shama a ni, kata uma o zo'oso yi.

²⁷ Ashe aza Isaraila okpo wu ili yi zo'oshi ba? An aza a kanai kobolo n oboki, da wa kokpo wu a ayin a na baci de dem vu ya'in kadanshi ke le kata vu gbaḍa kaci ka nu adama araḍi?

²⁸ <<Daskpai likuci, kata i bono i daṣangu atali,

ada kumaci ka a zana a Mowabu.

okpoi uteku tsu modoi n na mi okowo a tsukinda,

a kaka ka kungu.

²⁹ Tsu pana ta ukuna wa araḍi wa aza Mowabu,

wi ta n araḍi kau

n pana ta kpamu ukuna wu ugbamukaci u ni, n araḍi a ni, n ukuna u kugoyi u ni,

n ukuna wu usuḍukpi u kaḍu ka ni.

³⁰ Mpa Vuzavaguḍu n yeve ta ugbamukaci wa aza Mowabu,

araḍi a ni ukuna u gbani u da, ulinga u ni kpamu feu ukuna u gbani u da.

³¹ Adama a nannai mi ta a ku lapa una adama a Mowabu,

mita a kushika adama a Mowabu raka,

adama aza Kiri-haresetu a da n namgbi katsuma.

³² Mi ta a kushi'ika da u la'a mashi ma aza Jaza,

avu vi ta tsu madanga mi itacishi ma Sibima.

Acaka a nu a kungba ta ali a pasa ta mala'a,

u yawa ta mala'a ma Jaza,

ama da vuza munuka u kumbai,

umaci wu ndanga u lyushi u da.

³³ Uyo'o n mazanga u kotso ta

a idika ya aza a usubi i Mowabu,

n sankata kupisha makyan an ndanga n kupisha makyan,

babu vuza na u doku u dengei le m mazanga,

kaca'a ka kaca'a ka mazanga ka ba.

³⁴ <<I na i dikai ya aza Heshibon a li a kubana a aza Elila, sapu na u banai dangi n Jahazu uma a kupana alakatsu a mashi e le, n i na i dikai Zowa a kubana Horoniya n Egalatu-shelishiya. Adama a na kudolu ku Nimiri feu ku dekpe ta.

³⁵ Kata n zuwaka aza Mowabu uteku u na o kudoku e neke amali e le alyuka o kusongu a isa e le ba, mpa Vuzavaguḍu mpa da n dansai.

³⁶ <<Adama nannai kaḍu kava kita a mashi adama a Mowabu an vushari, kaḍu kava kpamu kita a mashi adama aza Kiri-haresetu. Adama na uciyi u le u na a ciyai u kotso ta.

³⁷ <<Adama a na kaci dem o gbonduwo de, ntsaka feu a puna de. A dana sa ta ekiye e le raka, da kpamu a ukai ntogu n kpalu.

³⁸ A i uwa ya aza Mowabu ra_{ka} n ubuta_u wi ida_{shi} babu i na va ke ene sai ma_{shi}, adama a na n boso ta_u Mowabu an ma_{di}ki ma a na uma odoku a cikalai ba, mpa Vuzavagu_{du} mpa da n dansai.

³⁹ Tsu na u bosoi. N tsu na a lapai una_u. N tsu na Mowabu u kpatalai kucina_u ku ni adama o wono. Da Mowabu wokpoi ili yi izoshi n ili i wovon wa aza a na i u kara_i n ayi ra_{ka}.>>

⁴⁰ Adama a na Vuzavagu_{du} u dana ta_u,
<<Lana_u, vuza yoku wi ta_u a ku imkpa n iladi ka_u an mashangi,
ka_{ta} u u bapa evelyu a_u ni adam aza Mowabu,

⁴¹ I ta_u a kulya'a likuci ya
ka_{ta} isa ubuta_u u katsura ke le.
adu ovonshi aza Mowabu a kanna ka nanlo
i ta_u o kokpo an ka_{du} ka vuka va aganda_u a limata.

⁴² I ta_u a ku una Mowabu, ka_{ta} wokpo babu vuza,
adama a na u goyo ta_u Vuzavagu_{du}.

⁴³ Wovon n kpenle n maza
mita_u a kelime ka_u nu, o'wo ada_u aza Mowabu.

mpa vuzavagu_{du} mpa da n danai.

⁴⁴ Ayi na u sumai adama wovon
wi ta_u a kuyikpa_u e kpenle,
ka_{ta} ayi na u kumbai a_u ku uta_u e kpenle ka,
waza a maza.
adama a na mi ta_u a ku utuka_u ni ili i na mpa wa aza Mowabu,
a_u kaya_u ka atakaci ke ele,

Vuzavagu_{du} da u dansai.

⁴⁵ <<A suvu a_u kulu ku Heshibon
aza a na a lakai, i ta_u a kushamgba babu u tsura,
adama a na akina a_u kana_u ta_u Heshibon,
nlentsu ma akina mu uta_u ta_u a kpa'a ku Sihon,
da ku songi kucan_u ku Mowabu,
oroliko a_u muku n tumulutu.

⁴⁶ Ili ya atakaci i da wa_u ada_u aza Mowabu.
aza Kemoshi a_u namgba_u ta_u,
adama a na a pura_u ta_u muku n da a banka tsu gbashi
n nkere da feu a kubanka tsugbashi.

⁴⁷ Dem n nannai mi ta_u o kubonosoko n uciyi u Mowabu
a ayin e kelime, Vuzavagu_{du} da u dansai,>>
na va da_{da} afada a Mowabu.

49

Afada adama aza Amuno

¹ Adama aza Amuno.
Vuzavagu_{du} u dana ta_u.

<<Ashe Isaraila wi m muku ba?
Ashe wi n aza a na a kulya'a ukani u ni ba?
Yidai_u i zuwai da aza a na i o kutono Milika, isai ubuta_u u na Gadu wi ni ida_{shi},
da a da_{angi} puna_u a likuci i ni?

² Adama a nannai, lana,
 Vuzavaguḏu u dana ta, ayin i ta lo a kutawa,
 a na n ku zuwa uma a pana maṣhi
 adama aza a likuci i Raba va aza Amuno.
 kaṭa wo okokpo agali a gbani,
 kaṭa o songu n likuci n ni na akina,
 yeve kaṭa Isaraila u lya'a aza a na a lya'i ni,
 Vuzavaguḏu ḏa u dansai.

³ <<Lapai una, aḏa aza Heshibon, adama a na a langasa ta Ai,
 Lapai una aḏa nkere ma aza Raba,
 ukai akashi a kpalu,
 shikai, kaṭa i suma a kubana ni bonoi a kaṭsuma ka nshilya.
 Adama a na Milika wita a kubana ugbashi,
 kobolo ni ganu i ni n aza gbara-gbara a ni.

⁴ Yidai i zuwai ḏa yi araḏi n katsura ka ḏa,
 aḏa vu babu kasingai,
 aḏa na yi a malapa ma apa adama uciyi u ḏa, a kudana,
 <Ya yi u kufuḏa kushilika n a tsu?>

⁵ Lana, Vuzavaguḏu u dana ta, mi ta a kutuka aḏa n atakaci a wovon,
 wa aza na i u kara'i n a ḏa dem,
 kaṭa a loko ḏa, yaba dem u kana uye u ni, a we eni u aṣhi a va,
 kaṭa a namba vuza na u kubolongu aza na a buwai.
 mpa Vuzavaguḏu Mala'i mi ili dem n danai.

⁶ <<Ama a kaṅapa mi ta o kubonosoko aza Amona n uciyi u le, mpa ḏa Vuzavaguḏu
 mpa ḏa n dansai,>>

Afada adama aza Edom

⁷ Adama aza Edom.
 Vuzavaguḏu Mala'imili u dana ta.

<<Ashe ugboji u cico'o u buwa ḏe a Teman ba?
 Odoki a tsu namgba ta ubuta wa aza kuyeve?
 Ugboji u le wa u kotso ta?

⁸ A aza a Dedan,
 kpatalai, kaṭa i suma i shedeke u gavi,
 adama a na mita a ku tukai n atakaci a Isuwa,
 ayin a na baci n takacikai ni.

⁹ Da baci aza a kutaba u maci wi inabi a tawai wa a nu,
 ashe a tsu buwaka kagimi ba?
 Da baci oboki a tawai nu n kayin,
 ashe i na a cigai i ḏaḏa a tsu ḏika ba?

¹⁰ Ama m palukpa ta Isuwa,
 m palukpa ta ubuta u kushedeke u ni,
 Ali uteku tsu na wa kufuḏa ku sokongu kaṅikani ba.
 una ta muku n ni kobolo n aza a ni n itoku i ni,
 babu vuzana u buwai.

¹¹ Kaṣukpai mkpan n muku n ḏa, mpa n kulana le ta kaṭa kpo n wuma,
 kaṭa i kaṣukpa kpamu agapa aḏa ushuku nu mpa.>>

¹² Adama a na Vuzavaguḍu u dana ta, <<Da baci wokpoi aza a na ugain a takacika atakaci a na mpa ba i o so'o a ḍa, avu va i ta a ku ḍaṣkpā wu gbani? I a ku ḍaṣkpā wu gbani ba, avu feu vi ta a ku so'o a ḍa.

¹³ Adama a na mpa Vuzavaguḍu n kucina ta n kaṣikaya, n danai, Bozara wita okokpo ili wovon, ili yi izoshi, n ili kushika, kaṭa likuci i ni raḱa yokpo agali kowanai.>>

¹⁴ Mpa na ta akaka u Vuzavaguḍu,
a su'uku ta kalingata uduniya.
<<Bolongi kaṣikaḍa kaṭa yu uta tsurala n ayi,
kaṭa i ḍangusa vishili n ayi.

¹⁵ Adama a na ḍa na, n ku bonoko wu za kenu a kaṭsuma ku uduniya,
ili i kugoyi a kaṭsuma ka uma.

¹⁶ Ugbamukaci u ḍa u yaṅsa ḍa ta,
kobolo n aṛaḍi aḍu a ḍa,
aḍa vuna yi idaṣhi a ungu a tali,
aḍa vuna i kaṇai gaḍi vu kusan.

ko an i ma'in kpa'a ku ḍa gaḍi vu kusan an mashangi,
mpa n ku cipaka wu ta i ḍika,

mpa ḍa Vuzavaguḍu, mpa ḍa n dansai.

¹⁷ <<Edom wita a o kokpo ili wovon. Kaṭa yaba dem vu na u walai lo, u pana wovon ali u meḍe una adama kagbanigbani kana wenei.

¹⁸ Derere uteku tsu na a vakangi Sodom n Gomora n likuci i le i na i buwai, tsu na Vuzavaguḍu u danai, babu vuza na u ku ḍaṣangu ḍe, babu kpamu vuza na u ku ya'an tso omoci ḍe.

¹⁹ Lana, uteku tsu na Kawu u tsu uta a kutsun ku Urdu adama a na u uwa ushiga wa nlala, nannai ḍa n kuzuwa le a suma yi. Kaṭa yeve n zuwa yaba dem na n zagbai. Adama a na yayi ḍa wi lo tsu va? Yayi ḍa u ku ḍeke mu? Magubi me e ne ma maku shamgba e kelime ka va?

²⁰ Adama a nannai panai ofobuso a na Vuzavaguḍu u ya'in adama Edom kobolo ni na n sheshei kuya'an n kumaci ka aza Teman. mayun ali n muku n wawa'a mita a ku laza na le. Kaṭa ubuta u kalina u le wokpo ubuta u wovon.

²¹ Kaṭa a ilama yi uyikpi u le idika i gbaḍa, kaṭa a pana alaḱatsu a maṣhi me le a mala mashili.

²² Lana, vuza yoku wita a ku imkpa n kafura, kaṭa u gaḍukpa gaḍi an mashangi kaṭa u baṛakpa evelyu a ni adama a Bozara. Ama aḍu osoji a Edom a kannu ka nanlo i ta okokpo an aḍu a vuka va a ganda a limata.>>

Afada adama aza Dimaska

²³ Adama Dimaska tan kpamu.

<<Hamatu kobolo n Apadu a rikpa ta,
adama ana a pana ta ukuna u gbanigbani,
ḍa e derikpei adama o wovon,
A takacikai an kuḍolu kuna ku tsu paḍa bini ba.

²⁴ Da Dimaska wokpoi babu utsura, ḍa u kpatalai adama a na u suma,
ḍa wovon u kaṇai ni,
atakaci a unamgbi u kaṭsuma a kaṇai ta,
an vuka va a ganda a limata.

²⁵ Nini ḍai a ḍaṣkpaṣi likuci yu uyeve,

likuci i mazanga i va?

²⁶ Adama a nannai adangani a ni i ta a kuyikpa e keteshe ka likuci,
kata kpamu una osoji a ni raka a kannna ka nanlo,
mpa Vuzavaguđu vu Ubangari.

²⁷ Mitā a kudyaba akina an nshilya Dimaska,
kata a da o songu ubuta u katsura ka aza Ben-hadadu.>>

Afada adama Kedar u n Hazo

²⁸ Adama aza Kedar u likuci igbain i Hazo i na Nebbukadnezzaru mogono ma Babila mu unai.

Vuzavaguđu u dana ta
<<Dangai a ku bana Kedar u,
una uma a kalivi.

²⁹ Kata i pura nvali n le, n ushiga u le,
n akashi utsutsu e le kobolo n ucanuku le raka.
kata kpamu a lazaka n arakuma e le,
kata uma a kana malapa mu una a kudana atakaci ubuta dem,

³⁰ <<Ada aza Hazo, i i shedeku ugavi,
ada aza Hazo Vuzavaguđu u danai
adama ana Nebbukadnezzaru, mogono ma Babila,
mo fobuso ta kagbanigbani, u sheshei kagbanigbani adama ada.

³¹ Da Vuzavaguđu u danai dangai, adama a na i shilika nu uduniya u na wi idashi
matana,
uduniya u na wi idashi matana,
aza na likuci i le na atsutsu ko aburakpatsu ba,
aza a na i idashi an de'en le.

³² Vuzavaguđu u dana ta,
<<I ta a ku pura arakuma e le,
kata a pura ushiga wa wi ilikuzuwa i da.
kata n wacuwa le a ubuta dem,
e le na a tsu puna iga'in i anji i le,
kata n tuka le n atakaci
a ubuta u na wi u karai na e le dem.

³³ Kata Hazo wo okpo agali a kowanai, ubuta u kuyongo wa nyama,
kakiza ka babu uteku
babu vuza na wa ku dasangu de,
babu kpamu komoci kana ka ku ya'an limoci de.>>

Afada adama aza Elim

³⁴ Kadanshi ka Vuzavaguđu kana ka tawai u Irimiya keniki, adama a Elim, a ugiti u tsugono Zedekiya mogono ma aza Yahuda.

³⁵ Vuzavaguđu ma la'i mi ili u danai ta. <<Lana, mita ku kodo utan u Elim, u na wi katsura ka ni.

³⁶ Kata n tuka Elim wunla u nashi wu ubon u nushi u Kashile. Kata n wacuwa le o tonu u da a ubuta dem. Kata wokpo babu likuci i na a ku namba vuza Elim punu.

³⁷ Kata n zuwa Elim u pana wovon a ashi i irala i le n ubuta wa aza na i a ku lansa wuma u le. Kata n tuka le nu usudukpi u wupa u va. Vuzavaguđu da u dansai. Kata n zuwa a una le n otokobi sapu ayin a na n kotso le raka,

³⁸ kaṭa n shikpa tsugono tsu va a Elim, kaṭa mu una mogono me le ni taji i ni.
Vuzavaguḍu ḍa u dansai.

³⁹ <<Ama a u koci kaṭa n bonoko Elim n uciyi u ni. Vuzavaguḍu ḍa u dansai.>>

50

Afada Adama aza Babila

¹ Kadanshi ka na Vuzavaguḍu u dansai adama aza a Babila,
adama i dika ya aza Kalidiya, a una u Irimiya keniki.

² <<Nekei arabali wa aza ana a buwai, dansai kakuna.
ḍangusaṯ urotu ka kashi kaṭa i dansa,
kaṭa i sokongu ka ba, ama i dana.

<A dika ta Babila,
e neke ta Belu wono,
Merodach u shama ta.
amaḷi a ni a ya'an ta wono
amaḷi a ni a shama ta.>

³ <<Adama a na a kaṭsama ka ubon ugadi uduniya u yoku u ḍanga ta tsurala n ayi, i
na ya ku bonoko idika i ni agali, tsu na wa kokpo babu vuza na wa ku ḍasangu punu
i ḍa, adama a na manama n vuma dem i ta a kusuma.

⁴ <<Vuzavaguḍu u dana ta, kaṭa ayin a nanlo, aza Isaraila n aza Yahuda obolongu
ubuta ute a maṣhi a kulansa Vuzavaguḍu Kaṣhile ke le.

⁵ Kaṭa ece uye u kubana Sihiyona, kaṭa o tono uḍa, kaṭa a dana, <Taṭwai tsu bolongi
kaṣi ka tsu u Vuzavaguḍu, kaṭa tsu ya'an uzuwakpani n Vuzavaguḍu, u na a
kucinukpa ba.>

⁶ <<Uma a va okpo ta a na nkyon n na m puwankai. Aza a na nguḃi n le m
puwankai, aza na nguḃi m puwankai an nsansa. Aza na i a kubana n kubono a
kusan. Aza a na a cinukpai nu ushiga u le.

⁷ Kaṭa vuza na baci de dem u cinai le wu una le, ḍa irala i le i danai, <A tsu, ci nu u
nushi ba, adama a na a nusaka ta Vuzavaguḍu vu le, vuza singai, Vuzavaguḍu vu na
ikaya i le i keḍei apa.

⁸ <<Sumai yuta i kaṣukpa Babila, kaṭa kpamu yuta i ḍaṣkpa idika ya aza Kalidiya,
kaṭa yokpo an ngaji n na mi o ku rono ushiga kelime.

⁹ Adama a na mita a ku ḍangusa likuci i gbagba'in ya aza kasana adama a na a
bana a shilika n Babila. Kaṭa a lya'i. Uma a na aya'a e le i tsa aya'a a a fudai o kuvon,
aza na aya'a e le o tsu bono gbani ba.

¹⁰ I ta a kupura Kalidiya, kaṭa raka le na a purai le va a cuwa, mpa Vuzavaguḍu, mpa
ḍa n dansai.

¹¹ <<Ko an wokpoi, i pana ta u yo'o ḍa yi a mazanga,
aḍa na i purai uma u kani u va,
ḍa kpamu yi a mazanga an mashan a kajanu,
a vishili an odoku,

¹² Adama a nannai anakpa aḍa i ta a kuya'an wono kau,
kaṭa e neke ayi na u matsai ḍa wono.
adama ana wita o kokpo kaṣapa a kaṭsuma ku uduniya dem.
kagbata, idika yu uḍekpu n kakamba.

13 Adama a wupa u Vuzavaguḍu, babu vuza na u kudaṣangu a kaṣuma ki i ḍa,
yi ta o kokpo agali,

kaṭa yaba dem na u walai lo u namba i na wa kudansa,
kaṭa kpamu u meḍe una adama a untsu a ni.

14 <<Raḱa vu ḍa aza a njiki, ḍikai njiki n ḍa i kara'a Babila,
aḍa raḱa, aza ana o tsu rono utan,
tawa ni, kaṭa i buwaka aya'a ba,
adama ana u ya'in ka ta Vuzavaguḍu unushi.

15 Kara'i ni n kaca'a ka kuvon,
ṣapu na u neke utan,
nshilya n ni yikpa ta,
a vakangu ta asaka a ni.
adama ana na va katsupu ka Vuzavaguḍu ka.
tsupai i na u ya'in,
ya'ankai ni derere uteku tsu na u ya'ankai ḍa.

16 Saṅkaḱ Babila aza vu ca'a,
n aza a tsu kaṇa nkaun a ayin a vukya'a.
adama o kotokobi ka vuza gbanigbani,
yaba dem wita o ku bono ubuta u uma a ni,
yaba dem kpamu wita a kusuma a ku bono a iḍika i ni.

17 <<Aza Isaraila i ta an nkyon n na wacuwai, aza na kawu u loḱoi. Nu ugiti
mogono ma Asuriya ma'a ma takumai le. Ama a u koci, Nebukadnezaruru mogono ma
Babila ma mo bosoi etele ele.

18 Adama a nanai Vuzavaguḍu ma la'i mi ili, Kaṣhile ki Isaraila u dana ta. Mita a
kutuka n atakaci u mogono ma Babila n iḍika i ni, uteku tsu na n takacikai mogono
ma Asuriya.

19 Mita o ku bonoko n aza Isaraila a kajanu ku le, kaṭa a ya'an kalina a Kamelu m
Bashan, kaṭa a cuwa a kamba aza Ifiraimu n Giliyadu.

20 Kaṭa a ayin a nanlo, a makyan ma nanlo ma, a laṇsa u nushi a kaṣuma ki
Isaraila n Yahuza ama kaṭa a lamba, adama ana mita a kucinukpa ka aza ana a
buwai u unushi u le.

21 Vuzavaguḍu u danai, <<Shilikai n uma a Merathaim, n aza Peko.unai kaṭa i foro le.
ya'in ili i na n danai nu dem. mpa Vuzavaguḍu n danai.

22 Kaca'a ko kuvon ki ta i ḍika ya,
n kuna ku gbayin.

23 Uteku tsuna a iwain uma a duniyan raḱa,
uteku tsuna Babila u kunu u gbani, nu unata n uma ana a buwai.

24 N zuwaka wu ta atakaci, a kaṇau ta tana, a vu Babila,
a vu tana vu yeve ba. a ciya ta a kaṇu wu adama ana vu ya'in ta vishili nu mpa.

25 Vuzavaguḍu u bayuwa ta ubuta wi ili i kuvon i ni,
u tuka ta n yunatsu i wupa i ni, adama Vuzavaguḍu Kaṣhile malya'i mi ili dem,
wi ta nu ulinga una wi a kuya'in i ḍika ya.

26 Ta'wai, i shilika n ayi a kaṣuma ki ili dem.
bayuwai mpon n ni, i pica'a sa i ḍa tsu ili i kashina,
i una i ḍa raḱa,
kaṭa ili i yoku i ni i buwa ba.

27 U nai obomburon e le raḱa, a banka le ubuta u ku kida,
ka ya vu le adama ana ayin ele o kotso ta, ayin a fada ele o kotso ta.

28 Panai, a suma ta a la'a ka a kaṣuma ka Babila,

adama ana a₁yikpa a Sihiyona, katsupu ka Vuzavagudu Ka₁shile ka₁tsu adama kasingai ka₁ni.

29 <<Dekei aza njiki, aza ana o tsu rono njiki, a₁yikpa u Babila. ma'in likuci u ka₁ra'i u le, ka₁ta i ka₁sukpa vuza u la'a ka ba.

i ya'in ka le ulinga u le adama ana u goyo ta₁ Vuzavagudu, vuza ci da vi Isaraila.

30 Adama nanai olobo e le i ta₁ a kuyikpa a uye. i ta₁ a kuna osoji a₁ni ra₁ka a kanna ka nanlo mpa Vuzavagudu n danai.

31 <<Dan na, mita₁ a tsurala n avu, avu Babila, vuza vu ugbami u kaci. adama ana kanna kana mi a takacika wu, ka₁yawa ta, mpa Vuzavagudu mala'i mi ili dem n danai.

32 Vuza vu ugbami u kaci wita₁ a ku ta₁da₁tsa u yikpa, babu vuza na kpamu u ku da₁ngusa₁,

mita₁ o kusongu likuci i ni n a kina, mita₁ kpamu a kuna ili i na yi u ka₁ra i uni ra₁ka.

33 <<Mpa Vuzavagudu mala'i mi ili dem n danai, a tsugba ta₁uma Isaraila na a Yahuda, a zana a ka₁na₁ dem ele agbashi a₁ka₁na₁ le n utsura. a iwain ku ka₁sukpa le.

34 Vuza kisa vi le vuza vu utsura da, Vuzavagudu mala'i mi ili dem da kula kuni. mayun wita₁ a ku shamgba ka le adama ana u tuka₁ aduniyan n ma₁ta₁na, ama mita₁ a ku tuka₁ aza ida₁shi i Babila vishili.

35 Mpa Vuzavagudu n danai, kotokobi ki ta₁lo a Kilidiyawa, n aza ida₁shi i Babila, n aza ulinga a₁ni n aza cico'o a₁ni.

36 Kotokobi ki ta₁lo wa aza aguma adama ana okpo alau. otokobi i ta₁lo wa aza utsura a₁ni, adama ana una le.

37 Otokobi i ta₁lo wa aza ana a tsu kumba odoku, n ukuna wo osoji ayin kuyongo n ele, adama ana okpo an a ma₁ci, otokobi i ta₁lo ubuta₁ wu udukuyan u va₁ra₁ka adama ana o loko u da.

38 Udekpu wita₁ a kuzuwa mini ma shamgba, adama ana ida₁ka yita₁ tukpa n a ma₁li ana uma i a mali ma a da.

39 <<Adama a nannai nnama n kakamba nu n nu, ita₁ a kudasangu a Babila, ta kpamu uma nannai o kudoku kuciya₁ a za ida₁shi a ka₁suma₁ ke le ba a tsumani dem.

40 Ili i na i ya'in n aza Saduma n Gomora n likuci i gbagba'in u ka₁ra'i ule, i da kpamu ya ya'in n Babila, babu vuma vun vi a kudasangu punu.

41 <<Uma a dana a kubana a kasana, ida₁ka i gbagba'in nu ngono, a ku ta₁wa ubuta₁ u dada'in punu aduniyan.

42 Ita uremi nu iven nu nsara, aza gbagba'in aza babu asuvu ayali. ofobuso ele ita₁an ni izumgbi i kudolu, i ta₁ u fobuso adama ku ya'in kuvon n avu, avu Babila.

43 Mogono ma Babila u panai arabali e le, Ekiye a₁ni, a₁yikpa₁ gbani. a wuya n atakaci a₁ka₁na₁ ta, an vuka vu limata.

44 <<Mpa Vuzavagudu mita₁lo a ku ta₁wa an kawu vuna vi a kuta₁ a kangu ka ma₁da₁nga ma Urdu a ku bana a magubi.

gogolo, mita₁ a ku zuwa a suma wa ni. ayin a nanlo ka₁ta n zagba kayi vuzana n zagbai, yayi wi uteku tsuva? Yayi u ku banka mu a kara? Vuzagbayin ne dai u kuya'in vishili nu mpa?

45 Adama a nannai panai ili i na Ka₁shile ke sheshei ku ya'in n aza Babila, nu usheshi u na u ya'in vishili n ida₁ka i Kilidiyawa. mayun mita₁ a ku wala n aza wawa'a e le ushiga wita₁ o kokpo a gali.

46 Aduniyan i ta₁ a kugba₁da makyan mana u panai a lya'i Babila n kuvon.

i ta a kupana mashi mani a katsuma ki idika i na i buwai.

51

- ¹ I na Vuzavaguđu u danai i dana.
<<Lana, n ku dangusa ta ka adu ka vuza munuka
a dama aza Babila kobolo n aza Kaldiya,
- ² kata n su'uku Babila aza na a ku yelekpe yi,
kata e yelekpe yi,
kata o bonoko idika i ni lekefi,
ayin a na baci a kanji ni a kambu dem
a kanna ka atakaci.
- ³ Kata i kasukpa katain ko rono utan u ni ba,
kata kpamu i kasukpai uka a minya o kuvon a ni ba.
kata i kasukpa olobo e le n wuma ba,
unai osoji e le raku raka.
- ⁴ I ta a kuyikpa ukpa a idika i Kaldiya,
kata a ya'an ka muna uye wuya wuya.
- ⁵ A dama na Vuzavaguđu Kashile ko ovonshi
u kasukpa Isaraila n Yahuda ba,
ama idika ya aza Kaldiya i shana ta n nushi
adama aza a cida a Isaraila.
- ⁶ <<Sumai, i kasukpa Babila,
kasukpa yaba dem wi'isa wuma u ni.
Kata una da adama unushi u ni ba,
adama na gogo na ayin a na Vuzavaguđu kuya'in katsupu,
u kutsupai ta derere vi na u ya'in.
- ⁷ Babila wokpo ta mokoko ma kazanariya ekiye a Vuzavaguđu,
da u zuwai uduniya raka oso'i.
da uduniya oso'i mara ma ni
da a jarai.
- ⁸ Gogolo da Babila u yikpai da u bosoi,
Shikai a dama a ni.
Lansakai ni aguma a dama an mbala ni,
ugan ba wa, wo potso.
- ⁹ Ci neke ta Babila aguma,
ama u potso ba.
Tsu kasukpai ni, tsu kana uye,
yaba dem u bono idika i ni,
a dama na afada a ni a yawa ta gadi Kashile,
u gadukpa ta ali u laza eleshu.
- ¹⁰ << <Gogo na Vuzavaguđu sumba tsu ta,
tawai tsu dana Sihiyona
i na Vuzavaguđu Kashile ka tsu ka ya'in.
- ¹¹ <<Gboroi aya'a ada,
dika yi nraga n da.
Vuzavaguđu dangusa ta adu an ngono ma aza a Midiya, a dama kusheshe ku ni kuna
wu'una Babila, adama na nanlo da katsupu ka Vuzavaguđu, katsupu adama a Isa a ni.
- ¹² <<Dangusai kakashi a dama na i fada mashilya ma Babila.
Dansukai aza a kindi,
zuwai le a shamgba ubuta u le,
fobusoi aza a kava'awan,

Adama na Vuzavaguḍu wi ta a ku ya'in ulinga u ni,
u na u dansai a dama aza Babila.

¹³ O'o a vu a na vi idashi a ubuta u mini ma aḅundai,
a vu na vi n udukuyan wa aḅundai,

uteku nu yawa ta,
ayin a yawa ta a na a ku kotso n avu.

¹⁴ Vuzavaguḍu Malyaimili u kucina ta n kaḱikani.
mayun da n shatangu Babila n uma, an kaḱuma ka akyun,
kaṭa a cana vishipa vu lyai a dama aḍa.

¹⁵ <<Ayi da vuza na u ya'in idika n utsura u ni,
da u ya'in aduniyan n ugboji u ni,
da u barukpai gadi n kuyeve ku ni.

¹⁶ Da baci u lapai kakpanga, kaṭa mini mana mi gadi ma giruwa,
u tsu zuwa ta eleshu a u koci wu uduniya,

u tsu su'uku ta uladi kobolo m mini
kaṭa wutuka n wunla a kaṣama ki uwa i ni.

¹⁷ <<Uma raka alau a da, kpamu e yeve ili ba,
kayimi ka kamali kpamu ko tsokpo ta n wono adama a kamali ka na u yuma yi.
adama na kamali kana u ya'in va, ukuna wa a uwa u da,
a da i n wuma ba.

¹⁸ I li gbani-gbani i da, ili modoruko i da koci,
ayin a kukida ka afada a yawa baci i ta a ku kuwa.

¹⁹ Ama ayi Kashile kana a tsu aza Isaraila ci o ku tono ki tsu na mpa ba,
adama na ayi da vuza na u ya'in i li raka,

kobolo n kumaci ka a gadu ku ni,
Vuzavaguḍu Malyaimili da kula ku ni.

²⁰ <<A vu da ucanuku kuvon u va,
ucanuku vishili u va

n avu da n ku una uduniya,
n navu da n kuna tsugono,

²¹ n avu da mu unai odoku n a kumbi e le,
n navu da n langasai ekeke odoku na a kumbi e le,

²² n navu da mu unai vuka n vali ni,
n navu da mu unai kolobo m mokoshi,
n navu da mu unai kolobo n mekere,

²³ n navu da mu unai magubi n nlala n ni,
n navu da mu unai kacimbi n kanaka ka ni,
n navu da mu unai ogomuna n aza gbaragbara e le.

²⁴ Vuzavaguḍu u dana ta, <<A ashi a da a da n ku tsupa ka Babila kobolo n aza na i
punu idashi a Babila raka a dama a ka gbani-gbani kana a ya'in a Sihiyona.>>

²⁵ <<Mpa mita a tsurala n avu, a vu katali ka munuka.
a vu na vu unai uduniya raka,>>

n ku dangusa ta kukiye ku va kaṭa n lapa wu,
kaṭa n tecengu wu vu gidaḷa i dika,
kaṭa m bonoko wu vu za vu ukuli a kusan.

²⁶ Babu vuza na u kudika katali ka nu ya'in ka ku ma'a,
babu katali ka nu kete kana a ku gita ka ku ma'a,
adama na vi ta o kokpo a gali a kubana uteku,>>

²⁷ <<Dangushi kakashi ka urotu a idika ya.
u likai ishiyaun a katsuma ku uduniya.

Fobusoi uduniya adama kuvon n ayi,

- dekei tsugono tsu na mpa adama a ni.
 tsugono tsu Arara, n tsu Mini kobolo n tsu Ashkenaz,
 Zagbai kajagaba adama a ni,
 tukai n odoku n abundai tsa kakpan ka akyun.
- 28 Fobusoi uduniya adama kuvon n ayi,
 ngono maza Medes,
 kobolo n ana Gomuna n aza gbaragbara a ni raka,
 n likuci i na i a kulya'a tsugono raka.
- 29 Uduniya u giruwai da i je'e ikyamba,
 adama na Vuzavaguđu shatangu ta kusheshe ku ni adama Babila
 adama a na u langasa Babila
 tsu na babu vuza na u ku dasangu de.
- 30 Ovonshi a Babila a kasukpa ta kuvon,
 a shamgba ta apam e le.
 Utsura u le u kotso ta,
 da okpoi uteku tsa amaci,
 o songu ta ubuta wi idashi u le n akina,
 o kodo ta aburakpatsu a utsutsu a ni.
- 31 Kusuma o kutono aza a iladi,
 kasuki o kutono kasuki,
 a dama na a bana a dana mogono ma Babila
 an e remei likuci i ni,
- 32 a kpada ta kapasa ka mala'a,
 da a dyabai a daba akina,
 da osoji e je'i ikyamba.>>
- 33 Adama na Vuzavaguđu vo ovonshi Kashile ki Isaraila ka dana ta.
 Aza Babila i ta an ulanga u kulapa ki lya'a
 u na o fobusoi de a dama na a ya'in kulapu,
 m megeshe kenu
 da ayin a makapa a ni a ku yawa.>>
- 34 <<Nebukanezaru mogono ma Babila muna mu ta,
 u jara mu ta,
 da u bono ki mu lekefi,
 u sodongi mu an koko,
 da u shatangi katsuma ka ni m malaki ma va,
 da u zuwai mu utukai.
- 35 Daskpa ka gbani-gbani kana a ya'in kai mu kobolo n uma a va, ko bono u Babila,>>
 Daskpa aza na i idashi a Sihiyona a dana.
 <<Daskpa mpasa n tsu m bono a kaci ka aza na i idashi a Kaldiya.>>
 Daskpa aza Urushelima a dana.
- 36 A dama nannai, Vuzavaguđu u dana ta
 Lana, <<Mpa n ku banka da ta
 kata n tsupaka da,
 n ku zuwa ta kudolu ku le kudekpe
 kata n zuwa ashi a mini a ni e dekpe,
- 37 Kata Babila wokpo kobolo ka keveri,
 ubuta u kalina wa nshe n ka kamba,
 ili i wovon n ili kadanshi,
 ubuta u na uma a kudasangu ba.
- 38 <<Kata a kana yura kobolo an kawu,
 kata a shika an muku n kau.

- 39 Ama a ayin a na a dāngai, kạtạ n fobuko le kađiva
 kạtạ n zuwa o so'o maṛa ma maka le, a dama na a pana uyo'o,
 kạtạ a vaku alavu a na a ku kpađa ku aṅga,>>
- 40 Kạtạ n rono le an nkyon n na a kubanka ubuta u kukida,
 an nkyon ko ngaji.
 tsa ngiri n ngaji.
- 41 <<Lana bi, tsuna a lyai Babila n kuvon,
 ili ya aṛađi uduniya raḁa.
 Babila wokpo ta ili wovon
 wu uduniya raḁa.
- 42 Mala mita a kulya Babila,
 yura ya abau a ni i ta a ku pala yi.
- 43 Likuci i ni yita o kokpo a gali,
 idika yi udekpu n agbata,
 idika i na uma a tsu daṣangu ba,
 i na uma a tsu wala ba.
- 44 N ku takacika ta Belu kaṁali ka aza Babila
 kạtạ n zuwai u shama i na u sođongi.
 Uduniya wi a kudoku ku shida a kubana ubuta u ni ba.
 Kạtạ mashilya ma Babila ma yikpa.
- 45 <<Sumai yuta punu, ađa uma a va.
 Sumai a dama na yisa wuma u da.
 sumai a dama a wupa ugbain u Vuzavagudu.
- 46 Kạtạ yutuka ađu ko i pana wovon ba
 da baci i pana a uwa a kadanshi idika ya,
 ukuna u kadanshi u kaya ka na mpa kau, u kaya ka nan de kpamu kau,
 ukuna u vishili idika
 n ukuna u mogono a vishili n mogono.
- 47 A dama na, mayun kanna ki ta lo a kutawa
 kana n kutakacika aṁali aza Babila,
 kạtạ idika i ni raḁa yokpo n wono
 kạtạ akpisa a ni raḁa okpo furali a idika i ni.
- 48 Kạtạ uduniya raḁa n alingata a gađi a ya'in mazanga,
 adama aza ubon u gađi a na a kutawa una Babila.
- 49 Babila wi ta a ku yikpa adama aza Isaraila a na unai,
 derere tsu na Babila u yikpai adama uma uduniya a na wunai raḁa.
- 50 <<A da i la'akai,
 sumai, kạtạ i shamgba ba.
 ama, i ciba n Vuzavagudu ko a yi dangi,
 kpamu kạtạ i ciba n Urushelima a ađau ađa.
- 51 A tsu tsokpo ta aza wono, adama na uma i ta a kushika tsu,
 wono u pala ta ashi a tsu,
 adama na omoci
 a uwa ta a ubuta u cida u kpa'a ku Vuzavagudu.
- 52 <<Adama nannai, Vuzavagudu u dana ta, kanna kita lo a kutawa,
 kana n ku ki dika aṁali a ni a fada,
 n ubuta raḁa a katsuma ki idika
 kạtạ aza a muna a inka.
- 53 Ko da Babila u gađukpa gađi a Kaṣhile,
 da uma'in mashilya mu utsura de,
 dem n nannai, n kusu'uku le ta n vuza munuka,

- mpa Vuzavaguḍu mpa ḍa n dansai.
- 54 <<M panai, maṣhi a kuṭa a idika i Babila.
kaca'a ka munuka ma aḅundai a idika ya aza Kaldiya.
- 55 Adama na Vuzavaguḍu ciga ta wa bonoko Babila wokpo a gali
kaṭa kpamu zuwa kelentsu kagbayin ka ni ka shira.
- 56 adama na vuza munuka u taṭwa le ta,
u taṭwa ta u Babila,
a pura ta ovonshi a ni,
o kodo ta a utan u le miri-miri,
adama na Vuzavaguḍu Kaṣhile ka katsupu ka a.
mayun ḍa u tsupa.
- 57 Kaṭa n zuwa aza agbara-gbara n e yevei a ni o so'o mara mala'a le u so'i,
a na ogomuna a ni, n ajagaba a ni kobolo n ovonshi a ni,
kaṭa a vaku alavu a na a kukpaḍa kudanga,
tsu na mogono, a yi na kula ku ni ku ḍa Vuzavaguḍu va ovonshi udansai.
- 58 <<Vuzavaguḍu va ovonshi u dana ta.
Mashilya magbayin ma Babila
i ta a kufaḍa ma a li idika,
kaṭa aṭsutsu a ni u gaḍi a
o songu a ḍa n akina.
kaṭa atakaci a uma okpo ukuna u gbani,
kaṭa uduniya wo'otongu kaḱikale le gbani, adama na akina a ḍa a kulebece ili na
a ya'in raka.
- 59 Kadanshi kana keneki Irimiya u nekei Serayiya, kolobo ka Neriya matsukaya ma
Ma'aseya, a ayin a na u tonoi Zedekiya mogono ma a Yahuda a kubana Babila, a kaya
ka naṣhi ka tsugono tsu ni. Serayiya va ayi ḍa kajagaba ka aza kindi ki uwa i omoci.
- 60 Da Irimiya u ḍanai a katagarda atakaci raka a na a kuciya Babila, wa ta kadanshi
ka na mpa raka kana a ḍanai adama a Babila.
- 61 Da Irimiya udanai Serayiya. <<Ayin a na baci vu yawai Babila, vu kece
katagarda ka na mpa ka raka,
- 62 kaṭa vu dana, <O'o Vuzavaguḍu vu ya'in ta kadanshi adama ubuta u na mpa, an
va kulangaṣa u ḍa rakuraka, tsu na ko ili wuma ya ku ḍaṣangu punu ba, vuma ko
manama, kaṭa u ḍa wokpo agali ali a kubana uteku.>
- 63 Ayin a na baci vu koci ku kece katakarda ka na mpa, vu shiya ka n katali, kaṭa vu
taḍuka e mere ma kudolu ku Yufiretus,
- 64 kaṭa vu dana, <Tsu na mpa tsu ḍa Babila u ku liba, wi kpamu o kudoku ku ḍenga
ba, adama atakaci a na Vuzavaguḍu wi a ku tukai le.> >>
Da ḍa kadanshi ka Irimiya.

52

Uyikpi u Urusalima

- 1 Zedekiya wi ta n aya kamanga n kete ana wokpoi mogono, u lya'a ta tsu ḍa a ya
kupa n kete kpamu a Urishelima.
kula ka anaku a ni ku ḍa ḍa Hamata mekere ma Irimiya vu Lina
- 2 U ya'in ta kpamu i gbanigbani a kelime ka Vuzavaguḍu,
uteku tsuna Johoyakim u ya'in dem.
- 3 Adama a wupa u Vuzavaguḍu u yawa ta tsuna a Urishelima n Juda ḍa wu utakai le
pulai e kelime kani.
ḍa Zedekiya ugoyi mogono ma Babila

- ⁴ A kanna ka kupa n wotoi u kupa, a kaya ka kuci u bolongi tsugono tsu Zedekiya mogono ma Yahuda da, Nebbukadnezzaru mogono ma Babila, u tawai kuvon u Urishelima kobolo n osoji a ni. a kambuki i da n kuvon, a ma'in likuci ya u kara'i u le.
- ⁵ A kambuku ta likuci ya n kuvon ali a ya kupa n kete o tsugono tsu Zedekiya.
- ⁶ A kanna ka kuci n ko wotoi u nashi u kaya ka nanlo, kambulu ka yimkpa ta kau a likuci ya. uma a nambai ili i na a kulya'a.
- ⁷ Da a tashai likuci ya, osoji a tana da a sumai, a utai a suvu a likuci ya n kayin a uye u na wi ufon wa a kambu e re devu n kashina ko mogono, a ayin ana Kilidiyawa a kambuki likuci ya. osoji a banai ubuta Araba
- ⁸ Ama osoji a Kilidiyawa a shilika ta n mogono ma Zedekiya, a cinai ni a u Jeriko. osoji raka a vakangi ni.
- ⁹ Da a kanai mogono ma da a bankai ubuta u mogono ma Babila na de a Ribula i dika i Hamata, ta de mogono ma Babila ma kidikai ni afada.
- ¹⁰ Mogono ma Babila ma kidai muku n Zedekiya a ashi a ni, da kpamu u kidai aza a gbagba'in a Juda a i dika i Ribula.
- ¹¹ Da u todoi ashi a Zedekiya, da kpamu a shiyai ni n ikani, da mogono ma Babila u dikai ni u bankai likuci i Babila, da a zuwai ni a kunu ku ugbashi ali a kubana kanna ku ukpa kani. A'isa a kulai
- ¹² A kanna ka kupa n wotoi u tawun a kaya ka kupa n kuci ko tsugono tsu Nebukanezaru, mogono ma Babila, da Nebuzaradan vuzagbayin vu kindi n aza o kutoni o mogono u tawai Urishelima.
- ¹³ Da u songi kpa'a ku Kashile n kpa'a ku mogono, n i kpa'a i gbagba'in i na yi punu a Urishelima.
- ¹⁴ Osoji a Kalidiya ana i kobolo vuzagbayin vu kindi, a unai likuci i Urushelima raka.
- ¹⁵ Da tana Nebuzaradan vuzagbayin vu kindi u purai aza unambi o yoku, n uma o yoku ana a kasukpai a likuci ya, n aza ana a sumai a kubana ubuta u mogono ma Babila, n aza yoku aza idengushi, u bankai le ubuta u tsugbashi tsu gbani
- ¹⁶ Ama u kasukpa ta aza unambi o yoku a mayun a likuci ya, adama ana a ya'in u linga a kashina ki inabi n ashina ana a buwai.
- ¹⁷ Kagitatsu ka viyum kana ki a kpa'a ku Vuzavaguđu, n kashamkpatsu ka viyum kana ki a kpa'a ku Vuzavaguđu, raka ko bosoi mirimiri, da a dikai iyim ya raka a kubanka u Babila.
- ¹⁸ Da a purai mgbodo n viyum, n kula, n hantsuka, n daruna, n a kpanu o ku songu ku ili i magulani, n viyum vishili vu singai vuna a ci ya'in ka ulinga adama kadiva ka a isa.
- ¹⁹ Da kpamu a purai a kpanu a wawa'a o ku so'o, n ka kpanu ka akina, n ka kpanu, nu mgbodo, ma alyuka n ebelyu o kusongu ili i magulani, n a kpanu e kuneke alyuka o kuso'o. ili i na yi i kazanariya na azurufa dem, vuzagbayin vu kindi da u purai.
- ²⁰ Viyum vuna mogono ma Sulemanu ma ya'in kai ili i nanlo n vu da, agitatsu e re, n mgbodo ku ugadi, n obomburon kupa n e re ana a ku bankai wi ta n amiki kau.
- ²¹ Ugadi wa agitatsu dem ubapi kupa n kunlai da, u kara i u ni kpamu kupa n ure ugami u ni udashi ku nashi. dem vi le i ta n kpenle punu asuvu.

- ²² A gadi vu kashamkpatsu dem, a ya'ankai ta kobisho ka viyum vu shili, udangi u ni udashi u tawun. A gadi vu kobisho dem kakashi ki ta de n ululu wu umaci u ruman wi iyum i shili ukara'i n kobisho ka. Kashamkpatsu ke ire ka feu wi nannai n ululu a umaci u ruman.
- ²³ Iyoci i ruman amanga a nashi n kupa ni i tali, i na e kene a kaga'in ka, iyoci i ruman dem i na yi u kara'i amanga a tawun.
- ²⁴ Vuzagbayin vu kindi va kpamu u dika ta Seraiya ganu vu gbayin, n Zafaniya vuna wi o kutono ganu vu gbayin, n uma a tatsu aza a kinda utsutsu wa a isa, u walai n ele.
- ²⁵ A katsuma ka likuci ka kpamu u dikai vuzagbayin vo osoji, n uma e cindere aza odoki o mogono, n kadani ka katagarda ka vuzagbayin vo osoji vuzana u tsu bolongu osoji a likuci, aza na a cinai le a likuci ya, u walai n ele.
- ²⁶ Nebuzaradan vuzagbayin vu kindi u bankai n uma a nanlo ubuta u mogono ma Babila a Ribula.
- ²⁷ Da mogono ma Babila ma fabai le ali wunai le a likuci i Ribula a idika i Hamata. da a dikai aza Yahuza a bankai ugbashi pulai vu likuci i ni,
- ²⁸ Na lo da ka bundai ka uma kana Nebukadnezar u bankai u gbash. a kaya ke cindere ko tsugono tsu ni, u bankai n aza a yahuda akpa a tatsu n kamanga n a tatsu.
- ²⁹ A kaya ka kupa n kunlai ko tsugono tsu ni, u banai n aza a Yahuza u Urishelima amanga a tawun kunlai n kaman kupa n ejere.
- ³⁰ A kaya ka kamanga n ka tatsu ko tsugono tsuni kpamu, Nebuzaradan vuzagbayin vu kindi u lazai n aza a Yahuda uma amanga a tawun e cindere n amanga e re n a tawun. ubolongi u le raka u da da uma akpa a nashi n amanga a tawun a tali an e nekei mogono ma Yekoniya tsugbayin a Babila.
- ³¹ A kaya kana Ewil-merodak wo okpoi mogono ma Babila, da u ya'in kai Yekoniya mogono Yahuda kasingai. wu utakai ni ubuta wu ugbashi. ili ya i ya'in ta a kanna ka kamanga n ka tawun n wotoi kupa nu ure a kaya ka kaman kupa n cindere ana a bankai Yekoniya ugbashi.
- ³² Da u ya'in kadanshi n a yi mayin da u nekei ni ili yi idashi gadi vi idashi wu ngono n na mi kobolo n ayi a Babila.
- ³³ Yekoniya u fodoi ntogu mu ugbashi, u ubani ku lya'a ili i kulya'a tutu a teburu vu mogono, ali kagimi ka ayin a wuma u ni raka.
- ³⁴ A kanna dem a nekei ta a kune'e uteku tsuna mogono ma danai ta a ya'in kai ni nannai ali ukpa u ni.

Katagarda ka Daniyan

Tsumani tsu Daniyan n aja'a a ni

¹ A kaya ka tatsu ko tsugono tsu Johoyakim mogono ma Yahuda, da Nebukaneza mogono ma Babila u tawai n aza o kuvon a ni a Urishelima da u kambuki likuci.

² Da Vuzavaguđu nekei Johoyakim mogono ma Yahuda u Nebukanezaru da u Iya'i ni utsura, ali da u dikai ucanuku u na a ci ya'anka ulinga wa A'isa a Kashile. Ana mogono ma mo bonoi a Babila* n ucanuku wa, da u zuwai u da a a'isa a ni, a ubuta u na u tsu zuwa ucanuku u singai u kamali ka ni.

³ Da mogono Nebukanezaru u zuwai Afishenazu kabara ka gbayin ka ni ka tuka yi n olobo o yoku a Isaraila, aza a na a utai a kpa'a ku tsugono n i'uwa ya aza a gbagba'in,

⁴ olobo a na ikyamba i le yi babu muna, aza a na a gusai ikyamba ba. A ya'an kparamu n tsuloboi, n kuyeve kau, n ugboji, kata a fuda kuya'an ulinga e kefeku ko mogono. Afishenazu ayi da u kuyotsongu le kelentsu n idani ya aza a Babila.

⁵ I ta kparamu a kulya'a ilikulya n ili i kuso'o a katsuma ki ili i na mogono ma zuwakai le a kanna dem i kpa'a ku mogono. U danai o kuyotsongusu ta olobo a ali aya a tatsu, kata e yeve a kana kuya'anka mogono ulinga.

⁶ A katsuma ka aza a nashi a na a zagbai va, ele da Daniyan, n Hananiyan, m Mashiyelyu, n Azariya. Gbende vi le aza a umaci a Yahuda a da.

⁷ Kagbashi ka gbayin ko mogono ka Nebukanezaru ka saba'a le ta ula, u ne'i le ula a aza a Babila a nampa:

Daniyan u dekei ni Belshaza.

Hananiyan u dekei ni Shedaraku. Mashiyelyu u dekei ni Mesheku. Azariya u dekei ni Abenego.

⁸ Ama Daniyan u sheshei n kađu ka ni u ku'uka kaci ka ni nshinda a ubuta u kulya'a ilikulya n ili i kuso'o i mogono ya ba. Da u folonoi kagbashi ko mogono ka u kasukpa yi, adama a na kata u uka kaci ka ni nshinda ma ba.

⁹ Gogo na Kashile ka zuwa ta kagbashi ko mogono ka nanlo u yotsongu ucigi n wishi a kubana u Daniyan,

¹⁰ ama da kagbashi ka ka danai Daniyan, <<Mi ta a kupana wovon u vuzagbayin vu va mogono, vuza na u zuwakai nu ilikulya n i kuso'o adama a nu. Nini dai u kene ikyamba i nu i namgba i la'a aza a nu a na a matsai a ayin e te? Mogono mi ta a kufuda kuna mu adama a nu.>>

¹¹ Da Daniyan u danai kindi ka na kagbashi ko mogono ka zuwai ulinga u kindi yi, n Hananiyan, m Mashiyelyu, n Azariya,

¹² <<Mi ta o kufolono wu kondo tsu ali ayin kupa, kata i neke tsu ili i yoku ba, sai ayuku a kulya'a m mini mo kuso'o koci.

¹³ A ukocishi u ayin kupa a nanlo vi gisanku tsu na ci n olobo a na a buwai va a na i a kulya'a ilikulya i mogono ya. Kata vi sheshe n kaci ka nu ili i na ve enei n tsu na va kuya'an n a tsu.>>

¹⁴ Wu ushuki da u kondoi le ali ayin kupa.

¹⁵ Ana ayin kupa a a yawai, da Daniyan n aja'a a ni a la'i ele vu na i a kulya'asa ilikulya i mogono ya m matana n ucuwi wi ikyamba.

¹⁶ Dada kindi ke le ka ka takpai ilikulya n i kuso'o i na mogono mi ishi ma zagbakai le va da u nekei le ayuku a kutakuma koci.

* **1:2 1:2** Babila vu dada kparamu e ci deke shina n kelentsu ka aza a Ibirahi

¹⁷ Olobo a nashi a nampa a Kashile ke neke le ta ugboji n kuyeve ku mekecu dem. Da Daniyan ta na u ciyai kuyeve ku kindana n alatani kakau.

¹⁸ A kubana uteku wa aya a tatsu a na mogono ma zuwai, da kagbashi ka gbayin ka ka bankai le raka a ubuta u Nebukanezaru.

¹⁹ Da mogono ma ya'ankai le kadanshi raka vi le. U panai uyo'o u Daniyan n Hananiyan m Mashiyelyu n Azariya, a la'i aza a na a buwai. Da a zagbai le o okpo aza a na a kuya'an ulinga e kefeke ko mogono.

²⁰ A katsuma ka kakuna ku ugboji n kuyeve ka na mogono me ecei le dem, da u cinai le n kuyeve ku na ku la'i ko oboci, n aza a imodi a ubon u na wi a kulya'a tsugono dem.

²¹ Dada Daniyan u lya'i kelime n idashi de e kefeke ko mogono ali sai a kaya ka iyain ko mogono Sairusu.

2

Alatani e Nebukaneza

¹ A kaya ke ire ka na Nebukaneza wi o tsugono, da u ya'in alatani. Alatani a nanlo a takacikai ni kau ali da u kpaɗai alavu.

² Da mogono me dekei oboci, n aza a imodi, n aza a aguma, n aza a kindana adama a na a dana yi ili i na u latanai. Ana a yawai da a shamgbai devu m mogono ma,

³ da u danai le, <<Alatani a na n ya'in va i ta a kutakacika mu. N ciga ta n yeve kaci ka alatani ka.>>

⁴ Da aza a kindana a a ushuki mogono ma n kelentsu ka aza a Arami, <<Mogono, wuma u nu u geshe, dana agbashi a nu alatani a, ci ta a kudana wu kaci ka alatani ka.>>

⁵ Dada mogono ma danai aza a kindana a, <<N sheshe ta de n kaɗu ka va mayun da i dana mu ukuna wa alatani a nampa n kaci ka alatani ka. I fuda baci ba, mi ta a kuzuwa a kara da vi nyama vi nyama kata o bonoko kpamu i'uwa i da agali.

⁶ Ama i fuda baci i dana mu alatani a n kaci ka a da, yi ta a kisa kune'e n katsupu kobolo n tsugbayin wa va. Adama a nannai, danai mu alatani a n kaci ka da.>>

⁷ Da kpamu a ushuki, <<Ya'an mogono ma dana agbashi a ni alatani a, ci ta a kudana yi kaci ka da.>>

⁸ Dada mogono ma mu ushuki, <<N yeve ta yi ta a kataci ka na i langasa ayin, adama a na i yeve ta de ili i na n sheshe n utsura.

⁹ I dana mu baci alatani a ba, yi ta n atakaci e te a na e kuneke da. I bolongi una adama a na i ya'anka mu a'uwa m modoruko, kudana ku da kaɗu ka va ki ta a kusaba'a. Ama danai mu alatani a, nannai da n kuyeve a na yi a kufuda ya dana mu kaci ka alatani ka.>>

¹⁰ Da aza a kindana a a ushuki mogono ma, <<Babu vuza a idika i nampa vu na u kuya'an i na mogono mo folonoi. Babu mogono, vuza vu utsura n tsugbayin vu na u sa'wai kufolono ili a ubuta u koboci, vuza va aguma, ko vuza vu kindana.

¹¹ Ili i na mogono me ecei yi ta n amiki. Babu vuza na u kudana mogono i na yi punu sai amali koci, i ta na feu o kuyongo a ubuta u uma ba.>>

¹² Ili i nampa i zuwai mogono ma ya'in wupa n unambukatsuma, da u zuwai a una aza a aguma a Babila raka.

¹³ A zuwa ta wila adama a na a una aza a aguma a, a suki uma adama a na a lansa Daniyan n aja'a a ni kata a una.

¹⁴ Ana Ariyo kovonshi ka vuza vu kinda mogono u lazai a kubana kuna aza a aguma a Babila, Da Daniyan u ya'ankai ni kadanshi ku ugboji.

¹⁵ We ecei kagbashi ko mogono ka, <<Yida i zuwai da mogono ma zuwai wila u gogo'o u nampa?>> Dada Ariyo u danai Daniyan ukuna wa.

¹⁶ N tsu nampa, da Daniyan u uwai u folonoi mogono adama a na u doku ayin a, ciya u fuda u dana yi kaci ka alatani ka.

¹⁷ Dada Daniyan u bonoi a kpa'a ku ni da u danai aja'a a ni Hananiyan, Mesheku, n Azariya ukuna wa.

¹⁸ U gutsai le o folono Kashile ka zuva u ya'anka le kasingai adama a ukuna wi ili yi usokongi i nanlo, ciya a una yi n aja'a a ni kobolo n aza a aguma a Babila a ba.

¹⁹ N kayin da ukuna wu usokongi wa wu utai e keteshe u Daniyan. Da Daniyan u cikpai Kashile ka zuva,

²⁰ u danai,

<<Ucikpi a kubana u kula ku Kashile ko wannai,

kuyeve n ugboji dem ku ni ku da.

²¹ U tsu saba'a ta ayin m makyan, ayi da u tsu zuwa ngono kata kpamu wu utaka le o tsugono tsa. U tsu neke ta aza a ugboji kuyeve kata kpamu u neke kuyeve u vuza na wi n cico'o.

²² U tsu utaka ta ili i na yi uci'dangi kau kobolo n i na yi usokongi, u yeve ta i na yi punu a kayimbi ama kutashi ku da ili i na yi o kuyongo n ayi.

²³ Kashile ki ikaya ka va wa nu da mi e kuneke ogodiya kobolo n ucikpi, vi neke mu ta ugboji kobolo n utsura. Vu danai mu ili i na ce ecei nu da kpamu vu danai tsu kaci ki ili i na mogono ma cigai.>>

Daniyan u danai kaci ka alatani ka

²⁴ Da Daniyan u banai u Ariyo vuza na mogono ma suki wu una aza a aguma a Babila da u danai ni, <<Kata vu una aza a imodi a Babila ba. Banka mu u mogono wa, mi ta a kudana yi kaci ka alatani ka.>>

²⁵ Ariyo u ya'in gogo'o u bankai Daniyan u mogono wa da u danai, <<N ciya ta vuma vi yoku a katsuma ka agbashi o kuvon a na a dikai a Yahuda, vuza na u kufuda kudana mogono kaci ka alatani a ni.>>

²⁶ Mogono me ecei Daniyan (vuza na kpamu e ci deke Belshaza), <<Vi ta a kufuda kudana mu alatani a va n kaci ka da?>>

²⁷ Da Daniyan wu ushuki, <<Babu keyevi, ko vuza vu ugboji, ko koboci ko vuza vu kindana vu na u kufuda kudana mogono ili i na ili yi usokongi ya i danai,

²⁸ ama Kashile ki ta de zuva ka na ka tsu palakpa ili i na yi usokongi dem. U yotsongu ta mogono Nebukaneza ili i na i kutawa na kelime. Alatani a nu n kene ku na ve enei a ayin a na vi alavu a da na,

²⁹ <<Wuma u nu u geshe, mogono, ayin a na vi alavu da vi ya'in alatani a ili i na i kutawa, dada vuza na u tsu dana kaci ki ili yi usokongi u yotsongi nu ili i na i kutawa na kelime.

³⁰ Tsu va na, a bayuwaka mu ta de ili yu usokongi ya, ba adama a na n la'i aza o yoku a na i n wuma na n ugboji ba, ama adama a na avu vuza gbayin mogono vi yeve kaci ki ili ka, kata kpamu vi yeve ili i na i tawai a kadu ka nu.

³¹ <<Wuma u nu u geshe, mogono, kululu ku vuma ku gbangam kashani e kelime ka nu a kutasa akina uteku ci ili i wovon.

³² Kaci ka kululu ka a ya'an ta ka'a n azanariya e de'en, ubon u makanga n obolu tamkpamu n azurufa, katsuma ka ni nu nkuta a ya'an le ta n iyum i shili,

³³ ene a ni n iyum, adasukupatsu a ni kpamu a ya'in kakambu ke te n iyum kakambu ke te kpamu n ci'in.

³⁴ Avu lo a kinda, da kakpanlai ka balai a kusan, ama vuza da u balai ka'a ba. Da kakpanlai ka lapai kululu ka punu a adasukupatsu a ni a na a ya'in n iyum kobolo n ci'in tsa da o bosoi ku da.

³⁵ Dada iyum ya, n ci'in, n iyum i shili, n azanariya kobolo n azurufa, o bosoi miri-miri da kpamu o bonoi an kopo ka na ka ci ya'an o kosoyotoi m kpandari.

Wunlai u tsu dika le ta babu kubuka kagimi. Ama kakpanlai ka na ka varai kululu ka ko bonoi kusan ku gbayin ku na ku shanai aduniyan dem.

³⁶ <<Na daɗa alatani a, gogo na ci ta a kudana mogono kaci ka alatani ka.

³⁷ Wuma u nu u geshe, avu da mogono mo ngono. Kašhile ka zuva ke neke wu ta tsugono n utsura n kufuɗa kobolo kpamu n tsugbayin,

³⁸ e ekiye a nu a da u zuwai vuma nu nnama n kakamba kobolo nu nnu. Ko te da baci i o kuyongo, u zuwa wu ta de vo okpo mogono me le raɗa. Avu da kaci ka na a ya'in n azurufa a.

³⁹ <<A kaɗa ko tsugono tsu nu, tsugono ci yoku ci ta a kutawa, tsu na ci yawai tsu nu utsura ba. Kaɗa kpamu tsutatsu tsu tawa tsu daɗa iyum i shili, tsu na tsa kulya'a tsugono a aduniyan dem.

⁴⁰ A ukocishi, tsugono tsu naŋshi ci ta a kutawa n utsura an viyum, tsu boso ili dem tsu na viyum vu tsu boso ili miri-miri kaɗa wi iya, ta u kuboso ili i na i buwai dem nannai.

⁴¹ Tsu na ve enei adasukpatsu nu njuvu kakambu ke te a ya'in le n ci'in tsu na o songi, kakambu ke te kpamu an viyum, na lo va daɗa upeci u tsugono, n nannai va dem wi ta a kuya'an n utsura tsu viyum, ko an ve enei a satarai viyum n ci'in.

⁴² Tsu na njuvu mi kakambu ke te iyum ke te kpamu ci'in, tsugono tsu nampa ci ta a kuya'an n utsura kakambu ke te, kaɗa ke te kpamu ka ya'an babu utsura.

⁴³ Tsu na ve enei a satarai iyum n ci'in, ta uma o kuyongo usatari nannai babu ubolongi n kaci, tsu na viyum n ci'in a kufuɗa kubolngu ba.

⁴⁴ <<A ayin o ngono a nanlo, Kašhile ka zuva ki ta a kuzuwa tsugono tsu na tsa kukuwa ba, i kpamu e kuneke tsu da u uma o yoku ba. Wi ta a kuna tsugono tsu nanlo raɗa kaɗa u yawaka le uteku. Ama n nannai dem ci ta a kushamgba ali sai uteku n uteku.

⁴⁵ Na daɗa kaci ka alatani ka kakpanlai ka na a balai a kusan, ama vuma da ba, kakpanlai ka na ko bosoi viyum, iyum i shili, n ci'in kobolo n azanariya n azurufa miri-miri.

<<Kašhile ka gbayin ko yotsongu ta mogono ili i na i kutawa na kelime. Alatani a mayun da, kaci ka kadanshi ka ni feu ili i mayun i da.>>

⁴⁶ Da mogono Nebukaneza u kuɗangi devu n Daniyan da u nekei ni tsugbayin, ali kpamu u zuwai a ya'anka yi kune'e kobolo n avu a magulani.

⁴⁷ Mogono ma danai Daniyan, <<Mayun Kašhile ka nu ayi da Kašhile ka amali kobolo n Vuzavagudu vu ngono n vuza na u tsu palakpa ili yu usokongi, an vu fuɗai vu palakpai ili yu usokongi i nampa.>>

⁴⁸ Da mogono mo bonokoi Daniyan wo okpoi vuza gbayin, da u nekei ni kune'e n abundai. U zuwai ni wo okpoi mogono a idika i Babila raɗa, da kpamu u doku u zuwai ni wo okpo vuza kelime va aza a ugboji a ni.

⁴⁹ Daɗa kpamu ufolu u Daniyan u zuwai mogono ma zuwai Shedaraku, Mesheku n Abenego aza a gbagba'in a ulinga a idika i Babila raɗa, ayi tamkpamu wo okpoi punu e kefeke ko mogono ka.

3

Kamali ka azanariya ka Nebukaneza

¹ Mogono Nebukaneza u zuwai a luwakai ni kamali n azanariya, ugadi u ni u yawa ta udashi amanganashinkupa, wanshi u ni kpamu udashi kuci. Da u shikpai ka'a e keteshe ka Dura punu a idika Babila.

² Da mogono me dekei aza a gbagba'in, anan gomuna, n aza a na e ci neke gomuna odoki, n ofobikebe n a ya'in a fada n azafada, n aza a gbara-gbara o yoku a na i idashi

a idika i ni dem, a tawa wa ni. U ciga ta a tawa a ubuta wa ava'inka a kamali ka savu ka na u shikpai va.

³ Da mogono me dekei aza a gbagba'in, anan gomuna, n aza a na e ci neke gomuna odoki, n ofobikebe n a ya'in a fada n azafada, n aza a gbara-gbara o yoku a na i idashi a idika i ni dem, a tawa Nebukaneza, da a shamgbai kelime ka kamali ka.

⁴ Da gbara u salai, <<Uma dem, n idika dem, n elentsu a na i na dem, ili i na a danai da i ya'an i da na,

⁵ I pana baci ciliki tsa avana, n igbala, n ishari, nu nkilau, n umolu, n ugogi, n ili i na a tsuwa'a a ubuta u kuje'e dem. I pana baci ilikushi n iwashi kata i yikpa a idika i cikpa kamali ka azanariya ka na mogono Nebukanezaru u ya'in.

⁶ Vuza na baci de dem u iwain kukudangu kucikpa ili ya, gogo va lo i ta a kutaduku yi a kunu ka akina ku na ki n usudukpi kau.>>

⁷ Megeshe ma na a panai ciliki tsa avana tsa, n ishari, n igbala, nu nkulau, n tsu ugogi, n umolu, n ili i na a tsuwa'a a ubuta u kuje'e dem, uma dem n idika kakau n kelentsu kpamu kakau a kudangi a idika da a cikpai kamali ka azanariya ka na mogono Nebukanezaru u ya'in va.

⁸ A ayin a nanlo da aza a kindana o yoku a ya'ankai aza a Yahuda nsata.

⁹ A danai mogono Nebukaneza, <<Mogono, wuma u nu u geshe!

¹⁰ Vu zuwa ta wila, avu mogono, vu danai yaba dem vu na baci u panai ciliki tsu kavana, n vushari, n vugbala, m makilau, n ugogi n iwashi i na i buwai sai u kudangu a idika u cikpa kamali ka azanariya ka,

¹¹ vuza na baci ta na u kudangi da u cikpai ni ba, i ta a kutaduku yi a kunu ka akina.

¹² Mogono, uma a Yahuda o yoku i ta lo aza a na vu zuwai o okpo aza a gbagba'in a ubon u Babila, i o kutono kadanshi ka nu ba. Ele da Shedaraku, m Mesheku, n Abenego. Ele da a iwain kutono amali a nu, da kpamu a iwain kukudanku ili ya azanariya i na vi ya'in o tonon.>>

¹³ Da kadu ke Nebukaneza ka dangai kau, da u dekei uma a tawaka yi n Shedaraku, m Mesheku, n Abenego. Da a tukai n uma a nampa a wa ni.

¹⁴ Da we ecei le, <<Shedaraku, m Mesheku, n Abenego, mayun da i iwain kutono amali a va, ko i kudanku kamali ka azanariya ka na n ya'in ali da n shikpai?

¹⁵ Gogo na i pana baci ciliki tsu kavana, vushari, vugbala, makilau ugogi n iwashi i na i buwai, i fobuso baci adama a na i kudanku kululu ku na n ya'in u ga'an ta. Ama i cikpa baci ku da ba, i ta a kuvakangu da gogo'o lo a kunu ka akina. Kamali ke ne ka i ka kufuda ka kisa da e ekiye a va?>>

¹⁶ Da Shedaraku, m Mesheku, n Abenego a ushuki, <<Avu Nebukaneza, u ga'an ci ya'an kadanshi ka kubanka kaci ka tsu a ubuta u nampa ba.

¹⁷ Mogono, a taduku tsu baci a ubuta u kunu ka akina kau, Kashile ka na ci a kuya'anka tsugbashi wi ta a kufuda wa kisa tsu a ubuta wa akina a, kata kpamu wi isa tsu e ekiye a nu.

¹⁸ Ama avu mogono, wuma u nu u geshe, ko Kashile ka tsu ki isa tsu baci ba, ci ciga ta vi yeve, a tsu ci a kuya'anka amali a nu tsugbashi, kata kpamu tsu kudanku kamali ka azanariya ka na vu shikpai va ba.>>

¹⁹ Da kadu ka Nebukanezaru ka dangai kau adama a Shedaraku, m Mesheku, n Abenego, ali da kusheshe ku ni a kubana we le ku saba'i. Da u zuwai o doku a falasaka akina a ali kucindere a la'a tsu na ishi.

²⁰ Da u zuwai osoji o yoku a na a la'i n utsura a katsuma ko osoji a ni, a shiya Shedaraku, m Mesheku, n Abenego, kata a taduku le punu a kunu ka akina ka.

²¹ Da a shiyai le, da a taduki le punu akina a, nu ntogu n le n acaka e le, n oroliko e le dem, kobolo n ucanuku u ku'uka wi ikyamba u le u na u buwai.

²² Adama a wupa u na mogono ma ya'in gogo'o, da u zuwai a lapulasaka akina a kau, da melentsu ma akina ma mu unai osoji a a na a banai kutaduku Shedaraku, m Mesheku, n Abenego va.

²³ Uma a tatsu a nampa a, Shedaraku, m Mesheku, n Abenego ele a ushiyi da a yikpai punu e mere ma akina ma na mi n usufukpi kau.

²⁴ Da mogono Nebukaneza u dangai farakaci m mereve, da we ecei aza o odoki a ni, <<Ashe uma a tatsu a da tsu taduki akina a ba?>>

Da a ushuki a danai, <<E ta nannai, wuma u nu u geshe, uma a tatsu a da.>>

²⁵ Da mogono ma danai, <<Indanai bi'i! Me ene ta uma a nashi a nwalu a kukara'asa punu e mere ma akina ma. Ele kpamu i de ushiyi ba, a kula feu ba. Vuza nashi kpamu u yotso ta maku ma kamali.>>

²⁶ Da Nebukaneza u banai de devu n utsutsu u kunu ka akina ka, da u dekei Shedaraku, m Mesheku, n Abenego <<Ada agbashi a Kashile Mala'imili, utai na gogo'o, tawai na.>>

Da Shedaraku, m Mesheku, n Abenego a utai punu a akina a,

²⁷ ana a utai da aza a gbagba'in n anan gomuna, n apanki o gomuna, n aza o odoki o mogono a kanzai le kputu-kputu. Da e enei ta na akina a sa'wa ikyamba i le ba, ko kanji ke le kpamu ka kula ba. Ntogu n le kpamu n kula ba, ko kanga a tsumgba a ikyamba i le ba.

²⁸ Da Nebukaneza u danai, <<Cikpai Kashile ke Shedaraku, m Mesheku, n Abenego, ayi na u suki kalingata ka ni, da ki isai agbashi a ni, aza a na e nekei adu n ayi da a iwain kutono wila u va. E sheshe ta a kuwa a na a ya'anka kamali ko yoku tsugbashi sai Kashile ke le ende'en.

²⁹ Gogo na n neke da ta wila u nampa, kata vuma ko idika ko kelentsu ko yoku kau ka dansa ili i gbani-gbani a ubuta u Kashile ke Shedaraku, m Mesheku, n Abenego ba. Aza a na baci a dansai ili i gbani-gbani a kubana u Kashile ke le, i ta a kukida le miri-miri, kata o bonoko i'ua i le agali. Adama a na kamali ko yoku ki lo ka na ki isai uma tsu Kashile ke Shedaraku, m Mesheku, n Abenego ba.>>

³⁰ Da mogono mo doki Shedaraku, m Mesheku, n Abenego tsugbayin a katsuma ki idika i Babila.

4

Nebukaneza u ya'in alatani a ukuna u Madanga

¹ Mpa mogono Nebukaneza n suki akaka a nampa a kubana a ubuta u uma dem n idika dem, n kelentsu dem feu, ka na ki punu a aduniyan a nampa. Matana n uciyi mo yongo wa da.

² Ili i mazanga i da n tonuko da ukuna wi ili i mereve i na Kashile Mala'imili u ya'in a kubana wa va.

³ Nini dai tsugbayin tsu urotu u ni ci, nini dai tsugbayin ci ili i mereve i ni yi, tsugono ci ni ci n uteku ba. Utsura u ni wi ta o kuyongo ko wannai.

⁴ Mpa, Nebukaneza mi ishi ta idashi e kefeku ka va m matana kobolo kpamu a kulya'a n u so'i.

⁵ N ya'in alatani a na e nekei mu wovon. Ana mi iva'in a kajiba, kululu n kene ku na me enei a kadu ka va, i neke mu ta wovon.

⁶ Da n danai a tuka mu n aza a ugboji a Babila raka, adama a na a dana mu kaci ka alatani ka.

⁷ Ana oboci, n aza a imodi, n aza a aguma, n aza a kindana a tawai, da n danai le alatani a, ama a fuda a dana mu kaci ka alatani ka ba.

⁸ A ukocishi, Daniyan u tawai wa va da n danai ni alatani a (ayi na e ci deke Belshaza, kula ku kamali ka va, ayinviki a kamali ka cida i ta kobolo n ayi.)

⁹ N danai, <<Belshaza, vuzagbayin vo oboci, n yeve ta ayinviki a kamali ka cida i ta kobolo n avu, babu kpamu ili i na yi usokongi i na vu kpaɗai kuyeve. Gogo na alatani a va a da na, dana mu kaci ka da.

¹⁰ Na da kene ku na n ya'in ana mi iva'in a kajiba ka va. N lanaki da me enei madanga e mere ma aduniyan. Madanga ma mi ta n ugadi kau.

¹¹ Madanga ma mo gbonguroi kau n ugbami ali ma cinai eleshu, aduniyan dem i ta a kufuda kene ma'a.

¹² Ayuku a ni i ta n tsuloboi kau, umaci u ni kpamu n abundai, ilikulya'a i da i yaba dem. A kulu ku ni ku da nnama n kakamba n ci ciya ubuta u kuvuka, de a acaka a ni kpamu ta de nnu n tsu zuwa cikinda. Wa ni u da aduniyan raka a ci ciya ilikulya.

¹³ <<E kene ka kpamu, a ayin a na mi iva'in a kajiba, da n lanai da me enei kalingata ka cida kutai gadi a kucipa a idika.

¹⁴ U dekei n kalakatsu ku utsura, <Kapa madanga ma kata vu gbatyasa acaka a ni, vu saruwa ayuku a ni n umaci wa dem a idika. kasukpa nnama n na mi punu ushedeki, nu nnu n na mi a acaka a ni dem a suma.

¹⁵ Ama kasukpa kumi ka n aralu a ni punu a idika, ushiyi n iyum kobolo n iyum i shili a asuvu a mita ma kakamba.

<<Ya'an ciza ci yongo a kutanangu yi, kata a kasukpa yi u yongo kobolo n nnama n kakamba a katsuma ki icashi yi idika ya aduniyan.

¹⁶ Ya'an a saba'aka yi kadu ka ni kata o bono e neke yi kadu ka manama, ali aya e cindere a laza.

¹⁷ <<Kakuna ka nampa ka alingata a da a salai ka'a, aza a cida a da a dansai ukuna wa, adama a na aza a wuma e yeve an Mala'imili mi a kulya'a tsugono a aduniyan. U tsu neke ta tsu da kpamu u yaba dem vu na baci u cikalai, ali a kubana u vuza na u la'i n kenu a katsuma ka uma.> p

¹⁸ <<Na da alatani a na Mpa, Mogono Nebukaneza n ya'in. Gogo na avu Belshaza dana mu kaci ka da, adama a na babu vuza vu ugboji punu na a ubuta u tsugono u va ka na ka kufuda kudana mu kaci ka a da. Ama avu vi ta a kufuda, adama a na ayinviki a amali a cida i ta kobolo n avu.>>

Daniyan u danai kaci ka alatani ka

¹⁹ Dada Daniyan vuza na e ci deke kpamu (Belshaza) u takacikai ali megeshe kenu da kusheshe ku ni ku nekei ni wovon. Da mogono ma danai, <<Belshaza kata vu kasukpa alatani a, ko ili i na alatani a i a kudana i takacika wu ba.>> Da Belshaza wu ushuki, <<Vuzagbayin, wi ishi de u ya'an alatani a nampa a ta i a kushana a ubuta wi irala i nu, ama a kushana wa nu ba.

²⁰ Madanga ma na ve enei mo gbonguroi ugadi n ugbami wa, ali a kusa'wa gadi va, ma na uma a uduniya raka a kufuda kene va,

²¹ n ayuku o tsuloboi kobolo kpamu n umaci n abundai feu e kuneke uma ilikulya dem, nnama kpamu n ciyai ubuta u kushedeku, nnu feu a ciyai ubuta u kuzuwa cikinda a acaka a ni,

²² avu mogono, avu da madanga ma nanlo, vo okpo ta vuzagbayin n vuza vu utsura, tsugbayin tsu nu tsu gbonguro ta ali a kucina zuwa gadi, da tsugono tsu nu tsu kara'i ali sai a mbari mu uteku wi idika dem.

²³ <<Avu mogono, ve enei kalingata ka cida ku utai gadi a kutawa a idika da ka danai, <Kapa madanga ma kata vu gbatya ma'a, ama vu kasukpa kumi ku ni ushiyi n viyum kobolo n viyum vi shili, punu a mita ma taku, aralu a ni tamkpamu punu a idika. kasukpa ciza tsu tanangu yi, u yongo n wuma an manama ma kakamba, sai ayin a na aya e cindere a laza ni.>

²⁴ <<Na da kaci ka alatani ka, Vuzagbayin mogono, na da wila u na Mala'imili ma suki a kubana u vuzagbayin vu va mogono.

²⁵ I ta o kuloko wu a katsuma ka uma kata vu bana vu yongo nu nnama n kakamba, vi ta a kutakuma mita an kanaka kata kpamu ciza tsu so'o wu. Aya kakau ali e cindere i ta a kulaza wu sai ayin a na vi yevei an Mala'imili mi o tsugono a ubuta u uma, kata kpamu u neke tsu da u yaba dem vu na baci u cikalai kuneke.

²⁶ Kadanshi ka na a kasukpa kumi ku madanga n aralu a ni, dada tsugono tsu nu ci ta o kubono wa nu a ayin a na baci vi yevei an Mala'imili ayi da vuza na wi o tsugono.

²⁷ Adama a nannai, Vuzagbayin mogono, isa odoki a va, kasukpa unushi u nu vu bono a kuya'an ili i singai, vu kasukpa kuyongo ku wuya vu bono vu ya'an kasingai wa aza a na i o kuso'o atakaci. Nannai wi ta a kufuda kuzuwa mata na ma nu mo bono ma lya'a kelime.>>

Alatani a a shanai

²⁸ Ili i nampa raka i ciya ta mogono Nebukaneza.

²⁹ Ana wotoi kupa n u re u lazai, ayin a na mogono mi a kuwala punu a gadi vu kefeku ko tsugono ka ni a Babila,

³⁰ da u danai, <<Na da Babila vu gbayin vu na m ma'i wo okpoi ubuta u tsugono, n utsura u gbayin u va kobolo n adama a tsugbayin o tsugono tsu va ba?>>

³¹ A ayin a na kalakatsu kutai gadi ayi bi'i a katsuma ka kadanshi, <<Wila u na n zuwakai nu u da na, mogono Nebukaneza. Akaka a nampa a nu a da, vu buwa mogono mu ubuta u nampa ba.

³² I ta o kuloko wu a katsuma ka uma kata vu bana vu yongo nu nnama n kakamba, vi ta a kutakuma mita an kanaka. Aya kakau ali e cindere i ta a kulaza wu sai ayin a na vi yevei an Mala'imili mi o tsugono a ubuta u uma, kata kpamu u neke tsu da u yaba dem vu na baci u cikalai kuneke.>>

³³ Gogo va lo ili i na a dansai ukuna u Nebukaneza i shanai. O lokoi ni a ubuta u uma da u kana kutakuma mita an kanaka. Ikyamba i ni i tana n ciza ali cileme ci ni tsu gbonguroi an ashin a kajimba, akutsulu tamkpamu an akutsulu a manu.

³⁴ A ukocishi u ayin a nanlo a, Mpa Nebukaneza n ganukpai ashi a va a kubana gadi, da mariki ma va mo bonoi. Da n cikpai Mala'imili, n nekei ni tsugbayin da n cikpai ni ayi na wi ko wanai. Utsura u ni u ko wanai u da. Tsugono ci ni ci ta a kulya'a kelime ali n tsukaya tsu na tsa kutawa.

³⁵ Uma a aduniyan dem ukuna u gbani u da i, vi inda baci tsu na wi. U ci ya'an ta tsu na u cigai n alingata a gadi kobolo n uma a aduniyan a nampa. Babu vuza na u kushamkpa yi ko u dana yi, <<Yidai i zuwai da vi a kuya'an ili i nampa?>>

³⁶ A ayin a nanlo a derere da mariki ma va mo bonoi, tsugbayin tsu va n tsugono dem tsu bonoi. Aza a na e ci neke mu odoki n otoni a va a lansai mu, da m bonoi o tsugono kpamu n tsugbayin tsu na tsu la'i ci cau.

³⁷ Gogo na Mpa Nebukaneza, n cikpa ta da kpamu n nekei mogono ma zuva tsugbayin, adama a na ili i na u ya'in dem i ga'an ta, uye u ni kpamu wi ta mejege. Aza a na i a kuya'an nwalu n aradi u gosoi le.

5

Idani a tsusaki

¹ Ana aya n abundai a lazai, da mogono Belshaza u banuki aza a gbagba'in a ni ali uma kakpan ke te (1, 000) a tawa a ubuta u kadiva ka gbayin, da u so'i mara kobolo n le.

² Ana Belshaza wi o kuso'o mara ma ni da u zuwai a tuka yi n atan a azanariya n azurufa n na esheku a ni Nebukaneza u dikai a Alisa a Gbayin a Urishelima. Da mogono ma n aza gbagba'in a ni n amaci a ni kobolo n a amaci a gbani a ni da o so'okoi n atan a feu.

³ A tukaj n atan a azanariya a nampa a na a dikai a Mavali ma cida ma, a kpa'a ku Kashile a Urishelima, da mogono n aza a gbara-gbara a ni, n amaci a ni kobolo n amaci a gbani a ni da o so'i n atan a.

⁴ Ayin a na baci i o kuso'o mara ma kata a kana kucikpa amali e le a na a ya'in n azanariya, n azurufa, n iyum i shili, n iyum, nu ndanga, n atali kpamu.

⁵ Gogo va lo, da ajivu e kukiye ku vuma a utai da a gitai idani lo a ubuta u na wi ugbori a tsusaki ka, devu n kashamkpatsu ka makuni ka na ki e kefeku ko mogono ka. Da mogono ma kanai kinda kukiye ka ku da a kuya'an idani.

⁶ Da ashi a ni a arumai ali da u panai wovon kau, da akangatsu a ni a kanai kuje'e n a kalambanai, da u kpadai kufuda kushamgba.

⁷ Da mogono ma dengusai kalakatsu ka ni, da u dekei a tuka yi n oboci, n aza e kuyeve, n aza a kulana a Babila. Ana a yawai da u danai le,

<<Vuma vu na baci u kecei idani i nampa, da u danai mu ili i na yi punu, mi ta a ku'uka yi aminya a na a rumbuki m mini ma ma'fiya, kobolo n idolu ya azanariya u uka e kudeku ku ni. M bonoko kpamu vuma vu nanlo vuza vu tatsu vu utsura a katsuma ko tsugono ka Babila.>>

⁸ Ama ana aza a ugboji o mogono a nampa dem a yawai, babu vuza na u fudai u kecei idani i nanlo, ko u dana ili i na idani ya yi a kudansa.

⁹ Dada mogono Belshaza u panai wovon kau ali da ashi a ni a shilyamgbai. Aza a gbagba'in a ni o vodotsoi kau.

¹⁰ Ama ana anaku e egbere u panai ili i na yi lo, u sumai u banai a kunu ko obolo ka. Da u danai Belshaza, <<Mogono wuma u nu u geshe, kata vu langasa asuvu ko vi ya'an wupa ba.

¹¹ Vuza yoku wi ta punu o tsugono tsu nu n ayinviki a amali a cida. A ayin e esheku a nu e yeve yi ta n ugboji, n kuyeve tsu na amali i. Eshevu mogono Nebukaneza, u zuwa yi ta wo okpoi mogono mo oboci, aza a kulana, aza a imodi kobolo n aza aguma raka a Babila.

¹² Vuma vu nampa Daniyan vuza na mogono me ne'i kula Belshaza, wi ta n kuyeve ku na ku la'i utsura u ni, da kpamu wi ushani n ugboji kobolo n kufuda. U tsu dana ta uma kaci ka alatani, u dana ite i na uma a ya'in, kobolo kpamu u shikpa kadanshi ka na ka la'i utsura u uma. Deke Daniyan wi ta a kudana wu kaci ki idani ka nanlo.>>

¹³ Da a tukaj n Daniyan a ubuta u mogono. Da mogono me ecei ni, <<Avu da Daniyan va, kakinishi ko yoku ka na esheku a va mogono u kanai u tukaj Yahuda?

¹⁴ M pana ta a dana ayinviki a cida a amali i ta kobolo n avu da kpamu vi n kindana, n kuyeve, n ugboji feu.

¹⁵ A tukaj n aza a ugboji n aza a imodi wa va adama a na e kece kata e yeve kaci ki idani ka nampa ka ciya a dana mu, ama a fuda a dana ili ba.

¹⁶ Gogo na m pana ta a dana vu tsu palakpa ta kadanshi kata kpamu vi shikpa kadanshi ka na ka la'i utsura u uma. Vi baci a kufuda kukece idani i nampa kata vu dana mu ili i na i da i danai, i ta a ku uka wu aminya a na a rumbuki m mini ma ma'fiya n ikani ya azanariya e kudeku ku nu, kata m bonoko vuza vu nanlo vuza tatsu vu utsura a katsuma ko tsugono tsu va.>>

¹⁷ Da Daniyan wu ushuki mogono ma, <<Zuwa kune'e ku nu, kata kpamu vi neke katsupu ka nu u vuza yoku. Mpa mi ta e kukece idani ya, kata n dana wu ili i na yi punu raka.

¹⁸ <<Avu mogono, Kashile Mala'imili u neke ta esheku a nu Nebukaneza tsugono, n tsugbayin, n utsura. m mariki.

¹⁹ Adama a tsugbayin tsu gbara tsu na u nekei ni, da uma raka n idika kakau dem kobolo n elentsu kakau, o vodotsoi da a panai wovon u ni. Aza a na mogono ma cigai

kuna wu una le ta, aza a na u cigai kukaşukpa n wuma u kaşukpa le ta, aza a na u cigai kudoku tsugbayin u doku le ta, da kpamu u goyoi aza a na u cigai kugoyo.

²⁰ Ama ana kađu ka ni ka dikai aradi n kuya'an ugbamiwasuvu, da o lokoi ni a kakuba ko tsugono ka ni, da a takpai ni tsugbayin ci ni.

²¹ O lokoi ni a ubuta u uma da e nekei ni kađu ka manama, da u kanai kuyongo ni njaki n kakamba, a kutakuma mita tsu kanaka, da ikyamba i ni i tanai n ciza, ali sai makyan ma na u yevei an Kaşhile Mala'imili wi a kulya'a tsugono a ubuta u uma, kata kpamu u neke tsu da u yaba dem vu na u cikalai kuneke.

²² <<Ama avu na vi maku ma ni Belshaza ko a na vi yevei ili i nanlo dem ama ali n gogo na vu goyo kaçi ka nu ba.

²³ Vi nekei kaçi ka nu tsugbayin ali da vi a tsurala n Vuzavaguđu vu na vi gadi. Vu zuwai a tukai nu n atan a na i a Mavali ma gbayin avu n aza a gbara-gbara a nu, n amaci a nu kobolo n amaci a gbani a nu da i so'okoi a da ili i kuso'o. I cikpai amali a azanariya kobolo n azurufa, n a na a ya'in n iyum ishili, ko iyum i de'en, ko ndanga n atali i na i ce ene ko i pana ko i yeve ba. Ama i cikpa Kaşhile vuza na wi a kubana wuma u nu e ekiye a ni, kobolo n ili i na i buwai ba.

²⁴ I da da i zuwai da Kaşhile ka suki kukiye ku ya'an idani i nanlo.

²⁵ <<Ili i na yi punu udani i da da na, MENE, MENE, TEKEL, PASIN

²⁶ <<Ili i na i a kudana i da na, <<Mene da da kukece: Kaşhile ke kece ta ayin o tsugono a nu, tsu da ci ta a kuzuwa uteku.

²⁷ <<Tekel da da a kunzuku ta amiki a nu, vu buwa n amiki ba, vo okpo ta faka.

²⁸ <<Pasin da da kupece: Tsugono tsu nu gogo na tsu da ci ta upeci n aza a Madaya n aza a Farisa.>>

²⁹ O tonoi ili i na Belshaza u danai, a ukai Daniyan aminya a na a rumbuki m mini ma mađiya, da o doki kpamu a ukai ni vukani va azanariya e kudeku ku ni, da e nekei ni tsugono wo okpo vuza tatsu a katsuma ko tsugono tsu nanlo.

³⁰ A katsuma ka kayin ka nanlo, a unai Belshaza mogono ma Babila,

³¹ da Dariyu vu Mediya wi isai tsugono tsa a ayin a an wi n aya amangatatsunere.

6

A vakangi Daniyan e kpenle ki ikawu

¹ Dariyu vu Mediya we enei u ga'an ta, da u zagbai aza a gbagba'in amangatawun n kamanga (120), a lya'a tsugono a idika dem.

² Da mogono ma zagbai Daniyan n uma o yoku kpamu aza e re aza a na o kutono n aza a gbagba'in a nanlo a kata ele tamkpamu o bono o tonuko le i na a ciyai, ta lo mogono ma namba ili i yoku.

³ Da Daniyan u la'i aza a kinda ulinga kobolo n aza a gbagba'in a dem, adama a uyeve wu ulinga u ni. Adama uteku u na mogono me enei wi ulinga, da u sheshei kuzuwa Daniyan wo okpo vuzagbayin vi idika dem vu na vu kutono n ele.

⁴ Da aza a kulana a idika a na a buwai, n aza a gbagba'in a lansai uye u na a kulangaşa Daniyan a ubuta u mogono n ulinga u ni. Ama a ciya ili i na a kulangaşaka yi ko ta na a ya'an nsata n ni ba, adama a na wi ta n kađu ka singai mayin babu kuya'an kalya'a, wi ta kpamu a kuya'an ulinga u ni mayin babu ukpađi.

⁵ A kubana uteku da uma a nanlo a danai, <<Ci a kuciya unushi u Daniyan ba, sai tsu tonu uye u wila u kutoni u Kaşhile u ni.>>

⁶ Da aza a kulana idika, n aza a gbagba'in a nanlo a banai kobolo adama a na e ene mogono ma da a danai, <<Mogono Dariyu, tsugono tsu nu ci geshe!

⁷ Aza a kulana idika raka, n anan gomuna, n aza gbagba'in kakau, n aza e kuneke kadanshi a nu dem, a ushuku ta vu zuwa wila kata vu gutsaka yaba dem u ya'an kavasa u kamali ko yoku ko u vuma vi yoku ba ali ayin kamangankupa, sai avu

ende'en. Vuza na baci u iwain kutono kadanshi ka nampa dem, a vakangu yi e kpenle ku na ki n ikawu.

⁸ Gogo na, mogono, zuwa wilā wa kaṭa vu zuwa kukiye ku nu, adama a na ta lo vuza u kusaba'a u ḡa. Tsu na wilā wa aza a Mediya n aza a Farisa, u na u tsu saba'a ba.>>

⁹ Daḡa mogono Dariyu u zuwai wilā wa, ḡa kpamu u zuwai kukiye.

¹⁰ Ama a na Daniyan u yevei a zuwa ta wilā, ali ḡa mogono ma zuwai kukiye, ḡa u banai a kpa'a ḡa u kudangi ḡe a kunu ku gaḡi ku ni tsu na u kiwanai, n atusu a ni ubayuwu a kinda Urishelima. U ci ya'an ta kavasa kutatsu a kanna dem tsu na u ci ya'ansa a kucikpa Kaṣhile n u ya'in ogodiya.

¹¹ Da aza gbagba'in a nanlo a banai kobolo a kpa'a ku Daniyan, ḡa a yawai a cinai ni a kuya'an kavasa o kufolono Kaṣhile ka ḡanka yi.

¹² A banai u mogono ḡa a ya'in kadanshi n ayi ku ukuna wu wilā u tsugono u ni, <<Mogono wuma u nu u geshe, avu zuwa wilā vu danai a kaṭsuma ka ayin kamangankupa a nampa vuza na baci u ya'in kavasa a kubana u kaṡali ko yoku ko u vuza yoku sai avu koci, kaṭa a vakangu yi e kpenle ki ikawu ba?>> Da mogono mu ushuki,

<<Wilā wa u taḡa ta derere n wilā u Mediya m Farisa, u na vuza u kusaba'a u ḡa kpamu ba.>>

¹³ Da a danai mogono ma, <<Vuma vu nanlo va Daniyan vuza na wu utaḡ Yahuda u taḡai tsugbashi tsa, ayi ḡa ḡe wi o kutono kadanshi ka nu, ko wilā u na vu zuwai va ba. Wi ta a kuya'ansa kavasa ali kutatsu a kanna dem u Kaṣhile ka ni.>>

¹⁴ Ana mogono ma panai nannai, ḡa u naḡbaḡ kaṭsuma kau, u ya'in uteku u na wi a kufuda adama a na wi isa Daniyan. U kaḡai kuya'an nannai ali kanna ka yikpai.

¹⁵ Ana kanna ka yikpai, ḡa aza e kelime a o bonoi u mogono wa ḡa a danai, <<Vuzagbayin, vi yeve ta babu wilā u na mogono ma zuwai kukiye tsa aza a Mediya n aza a Farisa ḡa wi kusaba'a.>>

¹⁶ Da mogono mo nekei kadanshi a kaḡa Daniyan kaṭa a zuwa yi e kpenle ki ikawu. Da u danai Daniyan, <<kaṡukpa Kaṣhile ka na vi o kutono mayin, ka kisa wu!>>

¹⁷ Da a tukai n katali ka gbayin ḡa o votsuki kpenle ki ikawu ka. Da mogono ma zuwai urotu wi idani a katali ka n kaṡambari ka makawani* ka ni, kobolo n aṡambari a nkawani ma aza e kelime a na i o kutono yi. Na lo va wi ta o kuyotsongu babu vuza na u kubayuwā katali ka nanlo kaṭa wu utaḡa n Daniyan.

¹⁸ Da mogono Dariyu u lazai o kubono e kefeku ko tsugono ka ni. U lya'a ili n kayin ka nanlo ba, u banuku feu ili i na i kuneke yi maḡaḡa ba, u fuda feu u lata ba.

¹⁹ Ana kayin ka asai n usana kaḡi-kaḡi, ḡa mogono ma ma ḡaḡai ḡa u banai m moloko e kpenle ki ikawu ka.

²⁰ Ana u yawai ḡevu m kpenle ki ikawu ka, ḡa u ḡekei Daniyan n kaḡaṡtsu ku utsura n unamḡbi u kaṭsuma, <<Daniyan kagbashi ka Kaṣhile ka wuma! Kaṣhile ka nu ka na vi ci cikpa ayin tutu va wi isa wu ta e kpenle ki ikawu ka?>>

²¹ Da Daniyan wu ushuki, <<Vuzagbayin mogono, wuma u nu u geshe!

²² Kaṣhile ka va ka suku ta kalingata ka ni ka pala una wi ikawu ya. A uka mu usan ba, adama a na Kaṣhile ka va ke yeve ta mi n unushi ba. N ya'an kawuya a kubana wa nu ba, mogono.>>

²³ Da mogono ma ya'in maḡaḡa kau, ḡa u zuwai a utaḡa n Daniyan punu e kpenle ki ikawu ka. Daḡa a utaḡai ni punu, e ene ta na muna a ikyamba i ni ba, adama a na Daniyan u neke ta kaḡu ka ni u Kaṣhile ka ni.

²⁴ Da mogono me nekei kadanshi a kaḡa raḡa uma a na a tukai m menderu u mogono adama a Daniyan, ḡa u zuwai a vakangu le punu e kpenle ku na ku shanai n

* 6:17 6:17 Ngono n cau n ci ya'an ta n idani a nkawani n le tsu urotu u na vuma gbani u kuya'an n u ḡa ba

ikawu ya, kobolo n amaci e le m muku n le dem a tafuki le punu e kpenle ka. Ama kafu a yawa daka vi kpenle va, da ikawu ya i wejelei le akari-akari.

²⁵ Dada mogono Dariyu ma danai katagarda ka akaka a kubana u uma raka a idika ya aduniyan dem, wa aza a na a tsu dansa kelentsu kakau a aduniyan: <<Matana n uciyi mo yongo n ada kau.

²⁶ <<N zuwa ta wila a kubana u uma dem, a na i a katsuma ko tsugono tsu va, raka vu da i pana wovon kata o tono Kashile ka Daniyan.

<<Kashile ka ni, ka wuma ka'a.

Wi ta lo n wuma u babu uteku.

Uma a kufuda a langasa tsugono ci ni ba.

Utsura u ni feu wo kukotso ba.

²⁷ Kashile ka tsu banka ta kata ki isa uma, kata u ya'an ili yu urotu u mereve i gbayin n gadi n idika. Wi isai Daniyan a ubuta wu utsura wi ikawu.>>

²⁸ Da Daniyan u ciyai kulya'a ku kelime a ayin a na Dariyu n Sairusu va aza a Farisa i o tsugono.

7

Daniyan u ya'in alatani a adi a nashi

¹ A kaya ka iyain ka Belshaza mogono ma Babila, da Daniyan u ya'in alatani da kpamu we enei kene a ayin a na wi iva'in a kajiba ka ni. Da ta na u danai a da, na va dada i na u danai.

² Dada Daniyan u danai, <<A katsuma ke kene ka va n kayin ka nanlo da me enei wunlai wu utai a ngon n nashi ma aduniyan a kukara'a gadi vu mala ma gbayin ma.

³ Da adi a nashi a gbagba'in icu'u kakau a utai punu a mala ma.

⁴ <<Kadi ka iyain ko yotsoi kawu, ama wi ta n evelyu an kajimba, mpa lo a kinda da o todoi ni evelyu a. Da a dengusai kadi ka ka shamgbai mayin mejege tsu vuma. Da e nekei ni kadi tsu vuma.

⁵ <<Da kpamu me enei kadi ke i re, ko yotso ta Biya* da a dengusai ni kakambu ke te. U kana ta inyama i caraka i tatsu e mere ma anga a ni, da a danai ni, <Denga vu takuma inyama vi shatangu katsuma ka nu!>

⁶ <<Mpa lo a kinda da kadi ka tatsu ka utai an kanama, ama a kucina ku ni ayi da de n evelyu a nashi an manu. Kadi ka ki ta n aci a nashi da e nekei ni utsura adama a na u lya'a tsugono.

⁷ <<An nannai u lazai kpamu a ubuta u kene u va n kayin ka nanlo da n lanai kelime ka va da me enei kadi ka nashi ka na ka rikpasai mu n wovon, ki ta kpamu n utsura kau. Wi ta n anga a iyum a gbagba'in, kata wuna ali u takuma aza a na wu unai ali u kpete ili i na i buwai dem. Kadi ka nampa ka kau da ka'a ki n adi a na a buwai va, wi ta kpamu n avana kupa feu.

⁸ <<Mpa lo a kinda adama a na n yeve ko yidai, da mavana mo yoku mu utai punu e mere ma avana a. Avana a tatsu a ugboku u iyain wa a mudai a ubuta u na ishi, adama a na e neke mavana ma kabanga. Mavana ma mi ta n ashi tsu vuma, n una a kuya'anka kadanshi ka aradi.

⁹ <<Mpa lo a kinda da me enei a darai akuba o tsugono. Da vuza na wi de ali n tsumani da u banai da u dasangi a kakuba ko tsugono ka. Kuminya ku ni kpamu wari buga-buga an akada. Kanji ka ni kpamu wari an tsugbere, kakuba ko tsugono ka ni a kutasa an melentsu ma akina, anci a kakuba a ni kpamu an keke, i ta a kutasa tsu nlentsu ma akina.

* 7:5 7:5 Biya kula ku manama ku yoku ku da n kelentsu ka aza a Ibrahi

¹⁰ Akina e kuyene an kudolu e kelime ka ni. Uma akpan-akpan n abundai a kuya'an ka yi tsugbashi. Akpan kupa o doku n akpan kupa kpamu a shamgbai kashani kelime ka ni. A bayuwai atagarda n abundai da a gitangi afada.

¹¹ <<N lya'i kelime n kinda adama a kadanshi ka aradi ka mavana ka, da n kanai kpamu kinda ali a kubana makyan ma na a unai kadi ka, da a langasai keven ka da a vakangi ka'a a akina a na i a kulya'a.

¹² Adi a tatsu a na a buwai a dikai utsura u na i n u da, ama da a kasukpai le n wuma bi'i ali ayin kenu.

¹³ <<A katsuma ke kene ka va n kayin ka nanlo, mpa lo a kinda, da me enei vuma vi yoku tsu maku ma vuma a kucipa punu e eleshu. Da u yawai u vuza na wi de ali n tsumani tsa da o yotsongi ni wa ni.

¹⁴ Da e nekei ni utsura n tsugbayin n utsura u tsugono, adama a na aduniyan dem, n elentsu kakau dem a ya'an ka yi tsugbashi. Utsura u ni wi n uteku n kula ba, wi kpamu o kukotso ba, tsugono ci ni kpamu a kulangasa tsu da ba.

Ili i na alatani a i a kudana

¹⁵ <<Mpa Daniyan kaɗu ka va ka takacika ta kau, kene ku na me enei va ku neke mu ta wovon n abundai.

¹⁶ Da n yawai devu n vuza te vu na wi lo kashani devu n kakuba ko tsugono ka, da me ecei ni yidai nannai.

U tonokoi mu da kpamu u danai mu kaci ka alatani ka.

¹⁷ Adi a nashi a gbagba'in a nampa a, i ta a kadanshi ko ngono n nashi tsu na tsa kutawa a aduniyan.

¹⁸ Ama a kubana uteku uma a cida a Mala'imili i ta a kisa tsugono tsa, kata tsu da tso okpo ci le ali uteku n uteku.

¹⁹ <<N ciga ta n yeve ukuna u kadi ka nashi ka ka na ki kau n aza a na a buwai e kuneke wovon kau, wi ta anga a iyum kobolo n akutsulu a iyum i shili, manama ma na ma kanai otoku a ni da u takumai, da u kpetei kpamu i na i buwai n ene a ni.

²⁰ N ciga ta kpamu n yeve ko yidai avana kupa a na i a kaci ka ni i a kudana. N cigai kpamu n yeve kavana ka na ka dikai ubanga wa avana a tatsu a na o todoi va, kavana ka na ki n ashi n una u kudansa aradi. Wi ta kpamu nu mgbayin u la'i aza na buwai.

²¹ Mpa lo a kinda da kavana ka ka shilikai n uma a cida, da u kanai kulya'a kuvon ka.

²² Da vuza na wi de ali n tsumani u tawai da u ya'in afada a singai a kubana u uma a cida a Mala'imili, da kpamu ayin a yawai a na uma a cida a kisa tsugono.

²³ <<Da u danai mu, kadi ka nashi ka ayi da tsugono tsu nashi, tsu na tsa kutawa a idika. Ci ta kpamu a kuya'an kau n tsa aza na a buwai dem. Wi ta a kulya'a aduniyan raka kata u kpete a da langasa a da gbende-gbende.

²⁴ Avana kupa a nanlo ngono kupa n da n na n kutawa punu o tsugono tsu nampa. Ci le tsu laza baci mogono mo yoku mi ta a kutawa kau n aza a cau a, kata a lya'a utsura wu ngono n tatsu n nanlo ma.

²⁵ Wi ta a kuya'an kadanshi ka tsurala a kubana u Mala'imili, kata u takacika uma a cida, kata kpamu u ya'an kataci ka na u saba'a ayin n wila. I ta e kuneke yi uma a cida a ayin kenu, aya a tatsu n kagimi.

²⁶ << <Aza a afada i ta a kuya'an idashi, kata a isa utsura u ni raka-raka, kata a langasa u da gbende-gbende.

²⁷ Tsugono n utsura n tsugbayin tsu tsugono kakau tsu na ci daka vu gadi i ta e kuneke uma a cida a Mala'imili. Tsugono ci le ci o kukotso ba, ngono raka i ta a kucikpa yi kata kpamu o tono kadanshi ka ni.

²⁸ <<Na va daɗa uteku u kadanshi wa. Mpa Daniyan ili i nampa i neke mu ta wovon, ali da ashi a va a saba'i. Ama da remei kadanshi ka a kaɗu ka va.>>

8

Kene ku Daniyan ku ukuna u kagiri m magaji

¹ A kaja ka tatsu ko tsugono Belshaza mogono ma Babila, mpa Daniyan me enei kene ku yoku, kau n ku na me enei cau va.

² A katsuma ke kene ku na n ya'in da me enei kaci ka va a ubon u Susa, a likuci i gbayin i Elim. A katsuma ke kene ka, mpa mi ta a kakina ko kudolu ku Ulai.

³ Ana n dengusai ashi a va da me enei kagiri lo kashani a kakina ko kudolu n avana e re i ta ugadi-ugadi. Ke te ka na ka lya'i n ugadi ka da da ko kotsosoi kutopo.

⁴ Mpa lo a kinda da me enei kagiri ka kazai a kubana a ubon u kalivi n gadi n daka, babu manama ma na ma yawai ma shilika n ayi, babu vuza na kpamu u kufuda wa kisa vuza e ekiye a ni. U ya'in tsu na wi a kuciga da u kanai kulya'a kelime n kuciya utsura.

⁵ Mpa lo e kusheshe ukuna wa da me enei magaji ma gbangam mu utai a kalivi da u pasamgbani aduniyan dem, babu ene a ni kusa'wa idika. E mere ma ashi a ni wi ta n kavana ka gbayin.

⁶ Da u banai a ubuta u kagiri ka na me enei ka avana e re a a kakina ko kudolu ka, da magaji ma ma kiyangi ni n utsura n kadu ku usudukpi kau.

⁷ Me enei u shilikai n kagiri ka wuya-wuya, da u kodoi ni avana e re a. Da kagiri ka ko okpoi babu utsura u fuda u shilika m magaji ma ba. Da magaji mo poloi kagiri ka a idika da u doku u dasai n kune, babu vuza na u fudai wi isai ni e kiye a magaji a.

⁸ Da magaji mo okpoi vuza vu utsura n abundai, ama a derere vu utsura u ni, da kavana ku utsura ka ni ko kodoi a ubuta wa da avana a nashi o yoku ugadi-ugadi kau o topoi a kinda ubon u nashi wi idika.

⁹ Punu a katsuma ke le da kavana ko yoku kenu kutai, ka na ka gitai kenu ama da ko gbonguroi n utsura. A kubana daka n kasana ali feu a kubana a idika i singai.

¹⁰ U gbonguroi ali da u banai kushilika n osoji a gadi, ali da u vakangi azangata o yoku a idika da u dasai le n ene.

¹¹ U bonokoi kaci ka ni vuzagbayin derere n vuza kelime vo osoji a gadi, da u takpai alyuka a na a ci ya'ansa a kanna dem, da kpamu u bonokoi ubuta u cida u ni ukuna u gbani.

¹² Adama o kuyongo ku wuya, da e nekei uma a cida, kobolo n alyuka a ayin dem a u mavana wa. Da wo okpoi n uciyi a ubuta wi ili dem i na u ya'in, da u variki kutoni ku mayun ka a idika.

¹³ Da m panai vuza cida a kadanshi da vuza cida yoku kpamu u danai, <<Makyan me ne ma'a kene ku nampa ka ka kushana? Makyan me ne ma'i kene ku ukuna wa alyuka a kanna dem, kobolo n kawuya ka na ka tsu tuka n atakaci ka kushana? Makyan me ne ma'i kuneke ka A'isa n uma a cida adama a na a dasasa va ka kushana?>>

¹⁴ Da u danai mu <<Wi ta a kuyawa usana n kulivi dem ali akpan e re n amangatawantatsu (2, 300) kata o bonoko A'isa a Gbayin a derere tsu na ishi.>>

Kudana ukuna u kaci ke kene

¹⁵ Ayin a na mpa Daniyan mi lo a kindana kene ka adama a na ciya n yeve ku da, e kelime ka va da me enei ili i yoku kashani tsu vuma.

¹⁶ Da m panai kalakatsu ka vuma e medevile o kudolu ku Ulai, <<Jibara'ilu dana vuma vu nampa va kaci ke kene ka ni.>>

¹⁷ Ana u tawai devu n ubuta u na mi a kashani, da wovon u kanai mu ali da n yikpai makpaba, da u dekei mu, <<Maku ma vuma>>da u doku u danai, <<Yeve kene ka ki ta a kadanshi ka ayin ukocishi.>>

¹⁸ Ayi lo a kuya'anka mu kadanshi, da n yikpai makpaba a idika ali da n latayi alavu a na a kuwai mu, u sa'wai mu da u dengusai mu kashani.

¹⁹ Da u danai mu, <<Mi ta a kudana wu i na yi lo a kutawa a ayin a na Kashi ka kutuka n wupa, adama a na kene ka ki ta a kadanshi ka ayin a na a zuwai a ayin a ukocishi.

²⁰ Kagiri ka avana e re ka na ve enei va, ki ta a kadanshi ko mogono ma Mediya m Pasha.

²¹ Magaji ma mogono me Helene ma a, kavana ka gbayin ka na ki e mere ma a shi a ni kpamu, mogono ma iyain ma a.

²² Avana a nashi a na a utai n kacapa a una u ke te ka na ko kodoi va, i ta a kadanshi ko tsugono tsu nashi tsu na tsa kuta punu a aduniyan a ni, ama tsa kuyawa yi utsura ba.

²³ <<A kubana uteku u tsugono u le a ayin a na unushi u le u tsurukpai, mogono ma a shi a gbani-gbani, vuza na wi m modoruko n ka du ka lima kpamu wi ta a kuta.

²⁴ Wi ta o kokpo n utsura kau, ama n utsura u kaci ka ni ba. Wi ta a kutawa ka n kulanga su ku gbayin. Kata ta na u ciya kulya'a ku kelime a ili i na u ya'in dem. Wi ta a kuna uma a utsura n aza cida kpamu.

²⁵ Wi ta a kuzuwa modoruko ma lya'a kelime, kata u bonoko kaci ka ni adanshi u la'a ta uma. Ayin a na baci e enei i ta a katsuma ki idashi i matana, wi ta a kuna uma n abundai, kata kpamu u bonoko kaci ka ni Mogono mo ngono. N nannai dem i ta a kuna yi ama ba n utsura u vuma ba.

²⁶ <<Kene ku na ve enei n kulivi ku nan de ka a kubana usana u nan de wa feu mayun da, ama sokongu kene ka, adama a na ki ta a kadanshi ku ukuna u kelime.>>

²⁷ Ana ili i nanlo dem i lazai mpa Daniyan da ikyamba i va i kuwai, ali da n vaki mbala ayin n abundai. Ana n tawai n dangai da n lya'i kelime n ulinga u tsugono kpamu, ama kene ka ki ta a kulya'a mu ka du n abundai n fuda kpamu n yeve ku da ba.

9

Kavasa ka Daniyan

¹ A kaya ka iyain ko mogono Dariyu vu Mediya maku ma Asaru vuza na e nekei tsugono tsu Babila,

² A kaya ka iyain ko tsugono ci ni, mpa Daniyan n kecei da n yevei punu a katagarda ka cida uteku tsu na kadanshi ka Kashi ka danai Irimiya keneki, Urushelima wi ta o kokpo agali ali aya amangatatsunkupa.

³ Da m bonoi a ubuta u Vuzavagu du Kashi da n folonoi ni n kavasa kobolo n kukana ku una. Da n ukai akashi da kpamu n doku n surai kokomo adama a na n yotsongu unambi u katsuma.

⁴ Da n vasai a kubana u Vuzavagu du Kashi ka va da n shikai unushi u tsu feu da n danai,

<<Vuzavagu du vuza gbayin da vi
n Kashi ko wovon kpamu,
vuza na u tsu bana uzuwakpani a kubana
wa aza a na a cigai ni, da i kpamu o kutono wila u ni.

⁵ Tsu nusaka wu ta, da kpamu ci ya'in ka gbani-gbani, ci ta n asuvu awuya da kpamu ci iwain nu. Da tsu kasukpai wila u nu n kadanshi ka nu.

⁶ Ci iwain kupanaka agbashi a nu eneki, aza a na a ya'in kadanshi n kula ku nu a kubana a ubuta wu ngono n tsu, m muku mu ngono n tsu, n isheku i tsu kobolo n uma a idika dem.

⁷ <<Avu Vuzavagu du avu vuza vu usubi da, Aza a Yahuda n aza a Urushelima n aza a Isaraila raka, a tsu anana wono u kimba tsu ta. Aza a na i uwaciwi devu n da'in n idika kakau dem, a ubuta u na vu bankai tsu adama a unambi u mariki u tsu a kubana wa nu.

⁸ Avu Vuzavaguḍu, a tsu nu ngono n tsu, n aza a gbagba'in a tsu, n isheku i tsu, wono u kimba tsu ta, adama a na tsu nusaka wu ta.

⁹ Avu Vuzavaguḍu Kašhile ka tsu avu vuza va asuvayali ḍa, n vuza na u tsu cinukpaka unushi, ko a na ci iwain nu.

¹⁰ A tsu tsu panaka Vuzavaguḍu Kašhile ka tsu ba, tsu tono kpamu wilā u na u nekei tsu a ubuta wa agbashi a ni eneki ba.

¹¹ Aza Isaraila raka a pasa ta kadanshi ka wilā u nu, ḍa a shirikpakai nu kucina, ḍa a iwain kupanaka wu.

<<Adama a nannai una u wuya u na wi udani a wilā u Musa kagbashi ka Kašhile, a tsuwanka tsu ta u ḍa adama a na ci ya'anka wu ta unushi.

¹² Vi shatangu ta kadanshi ka na vu dansai adama a tsu n adama o ngono n tsu, tsu na vu tukai tsu n kawuya ka gbayin. A katsuma ki idika dem, ili tsu nampa i sa'wa kuya'an tsu na a ya'ankai Urushelima ba.

¹³ Tsu na wi udani a wilā u Musa, kawuya ka nampa ka tawa ta wa tsu, n tsu nannai dem ḍa ci iwain kulansa kasingai a ubuta u Vuzavaguḍu Kašhile ka tsu, a ubuta u kukaşukpa unushi u tsu kata tsu bono ci ya'an ukuna u mayun.

¹⁴ Adama a nannai Vuzavaguḍu u tuka tsu ta m madukpa ma na u fobusoi. Vuzavaguḍu Kašhile ka tsu u ya'an ta derere a na u ya'ankai tsu ili i nama pa, adama a na a tsu tsu tono kadanshi ka ni ba.

¹⁵ <<Gogo na Kašhile Vuzavaguḍu, avu na wu utakai n uma a nu punu a Masar n kukiye ku utsura ku nu, ḍa kpamu vi nekei kaci ka nu kula ku na ki lo ali anana. Tsu nusa ta ḍa kpamu ci ya'in ka gbani-gbani.

¹⁶ Vuzavaguḍu adama a ukuna wu ulinga wu usubi u nu dem, ya'an vu takpa wupa u gbayin u nu u uma a Urushelima, idika i nu, kusan ku cida ku nu. Adama a unushi u tsu, n kagbanigbani ki isheku i tsu, Urushelima n uma a nu tsu okpoi ili yi izoshi u uma a na i dedevu n a tsu.

¹⁷ <<Gogo na Kašhile ka tsu pana avasa m maşhi ma kagbashi ka nu. Adama a nu avu Vuzavaguḍu inda n asuvayali tsu na a'isa a nu a namgbai.

¹⁸ Kašhile ka va bayuwa aşi ve ene, n atsuva a nu a nu vu pana, tsu na likuci i nu i na e ce deke n kula ku nu yo okpoi agali. Ci ta o kufolono wu adama a na a tsu ci n usubi ba, ama adama a na vi ta n asuvayali kau.

¹⁹ Vuzavaguḍu panaka tsu, Vuzavaguḍu cinukpaka tsu unushi u tsu, Vuzavaguḍu pana kata vi ya'an ulinga, adama a nu Kašhile ka va kata vu langasa ayin ba, adama a na likuci i nu n uma a nu e ci deke le ta n kula ku nu.>>

Kalingata Jibara'ilu wu utakai e keteshe i na kene ka ku danai.

²⁰ Mpa lo a kavasa a kudana Kašhile unushi u va n uma u va aza a Isaraila n u folono VUZAVAGUḌU Kašhile ka va, adama a kusan ku cida ku ni.

²¹ A ayin a na mpa lo bi'i a kavasa ḍa kalingata Jibara'ilu vuza na me enei e kene ku cau ka u tawai a va n cidinkpi a ayin a alyuka a kulivi.

²² Ḍa u nekei mu kadanshi ḍa u danai mu, <<Daniyan gogo na n tawa ta adama a na n dana wu ko yi dai kene ka ki a kudansa adama a na vi yeve.

²³ A ayin a na vi gitai kuya'an kavasa e neke wu ta wu ushuki, i ḍaḍa i zuwai ḍa n tawai kudana wu. Adama a na avu vu la'a ta ili dem uga'in a ubuta u Kašhile. Adama a nannai, zuka n akaka a kata kpamu vi yeve kene ka.

²⁴ <<A dana ta de, kuden amangatatsukupa ali aya e cindere va uma a nu n likuci i cida i ta i ta a kukaşukpa kawuya ke le n unushi u le. Kata a tsupa unushi u le. A ayin a nanlo, kata a tuka punu kasingai ko wannai, ayin a nanlo kene n udani u eneki wi ta o kokpo mayun, kata a va'inka ubuta u na u la'i n cida.

²⁵ <<Yeve na kata vi yevesheke ili i nampa, a ayin na e nekei kadanshi a ma'asaka Urushelima, ali sai ayin a na Mazagbi ma Kašhile ma tawai. Aya e cindere ali

kucindere ki ta a kulaza. I ta a kuma'asaka Urushelima n uye kau kau ni nshilya mu utsura, Kata u shamgba aya e cindere ali amangatatsu n e re. Ama ayin a nampa i o kokpo ayin a atakaci kau.

²⁶ A uteku u kuden amangatatsu n kure ku nanlo, Mazagbi ma mi ta a kuya'an wu uni kata wo okpo babu ili. Uma o mogono mu utsura ma nanlo i ta a kufada A'isa n likuci ya. Ama uteku u ni wi ta a kutawa tsu na mala ma ci lya'a ubuta. I ta a kuya'an kuvon ali a kubana uteku, kata a kulangasa ubuta n abundai.

²⁷ Wi ta a kuzuwa uzuwakpani n uma n abundai u kuden ku te, ama a kubana e mere me kuden ku te ka wi ta a kuyawaka n alyuka n kune'en ka uteku. Ili yu unata i na i tsu tuka m muna i ta a kuzuwa i da punu a a'isa a, i da yi ta o kokpo de ali sai ayin a na Kashile ke sheshei kuna vuza vu munuka va.>>

10

Kalingata ka tawaj u Daniyan

¹ A kaya ka tatsu ka na Sairus wi o tsugono tsu Pashiya, da akaka a tawaj u Daniyan ci kene (vuza na e ci deke Belshaza) akaka a ni a mayun da. I ta feu a kadanshi ku ukuna u kuvon ku gbayin, kuyeve ku ukuna wa akaka wa ku tawa ta wa ni ci kene.

² A ayin a nanlo a, mpa Daniyan mi ta unangbi u katsuma ali kuden ku tatsu.

³ A ayin a nanlo dem mi lo n lya'i ilikulya i na vuza u cikalai ba, n takuma inyama ko makyan ma sa'wa una u va ba, n sukuya mani'in a katsuma ka ayin e kuden ku tatsu ku nanlo ba.

⁴ A kanna ka kamanga n a nashi ko wotoi u iyain, mpa lo kashani a kakina ko kudolu ku gbayin ku Tiguru,

⁵ n lanuki da me enei vuma u ukai aminya a ari n kadambura ka na a ya'in n azanariya e de'en ushiyi a kuyun ku ni.

⁶ Ikyamba i ni yi ta molu-molu an katali ka na e ci deke kirsalat, kucan ku ni kpamu langu-langu tsu uladi, ashi a ni san tsu melentsu ma akina, obolu n ene a ni an viyum vi shili vu na o gboroi, kalakatsu ka ni kpamu an kaca'a ko kobolo ka uma.

⁷ Mpa Daniyan mpa da koci me enei kene ka, ama uma a na i kobolo nu mpa e ene ba, ali da a wacuwai adama o wovon da e shedekei.

⁸ Dada a kasukpai mu de mpa ende'in a kinda kene ku gbayin ku nampa, utsura u va u kotsoi, da ashi a va a saba'i gbani-gbani, da ikyamba i va yo okpoi babu utsura.

⁹ Da m panakai vuma va a kadanshi, ana m panai kalakatsu ka ni da mpa n yikpai makpaba ali da n latai alavu a na a kuwai mu n ashi a va a kinda a idika.

¹⁰ Dada kukiye ku sa'wai mu da ku dengusai mu m bonoi ikudi n ekiye a va a idika e kuje'e.

¹¹ Da vuma va u danai mu, <<Daniyan avu na Kashile kenei vu la'a ta ili dem uga'in panaka mu mayin ili i na n kudana wu, danga, adama a na a suku mu ta wa nu.>> Ana u danai mu ili i nampa, da n dangai e kuje'eke ikyamba.

¹² Dada kpamu u danai mu, <<Daniyan kata vu pana wono ba, Kashile ka pana ta avasa a nu a kanna ka na vi gitai kuya'an kavasa ka kulansa kuyeve kobolo n kukpada kubonoko kaci ka nu ili i yoku u Kashile. A pana ta ufolu u nu, da n tawaj adama a na mi isa kavasa ka nu.

¹³ Ama ali ayin kamanga n kete kalinga ka kindi ko tsugono tsu Pashiya ka kpadai mu. Ama da Makelu kalingata ku utsura dem u tawaj adama a na u banka mu, a ayin a na ngono m Pashiya mi ishi n remei mu.

¹⁴ Gogo na n tawa ta adama a na n doku n dana wu ili i na i kuciya uma a nu na kelime, adama a na kene ku na ve enei va ki ta a kadanshi ki ili i na i kutawa m megeshe ba.>>

¹⁵ Ayin a na wi a kudana mu kakuna ka nampa, ɗa n jaɓɓi kaci ka ɓa a idika, n fuda n dansa feu ba.

¹⁶ Da vuza na wi tsu vuma u sa'wai una u ɓa, m bayuwai una u ɓa ɗa n kanai kadanshi a kudana vuza na wi lo kashani devu nu mpa, <<Vuzagbayin, kene ku nampa ka kutawaka mu ta nu mbala a kaɗu n abundai ali u dikai utsura u ɓa dem.

¹⁷ Mpa kagbashi ka nu ka'a mi koci, nini dai n kuya'an kadanshi n avu vuzagbayin vu ɓa? Mpa na ikyamba i ɓa i kuwai ayinviki a dikeyi da mi a kuciya a da.>>

¹⁸ Da vuza na wi tsu vuma tsa kpamu u sa'wai mu, ɗa n ciyai utsura.

¹⁹ <<Kata vu pana wovon ba adama a na avu vu la'a ta ili dem a ubuta u Kashile, mata na mo yongo n avu, gbama asuvu kata vu tsurukpa.>>

Ana u ya'in kadanshi nu mpa, ɗa n tsurukpai ɗa n danai, <<Dansa vuzagbayin, adama a na vi neke mu ta de utsura.>>

²⁰ Da u danai, <<Vi yeve ta ili i na i zuwai ɗa n tawai wa nu? Gogo na u ga'an ta m bono adama a na n shilika n kalingata ka kindi ka Pashiya, ayin a na baci n lazai kalingata ka kindi ke Helene ki ta a kutawa.

²¹ Mi ta a kudana wu bi'i ili i na yi udani a Katagarda ka Mayun. Babu vuza na u bankai mu n lya'a le utsura, sai Makelu koci kalingata ka nu.

11

¹ A kaya ka iyain ka Dariyu vu Mede, n shamgbai n utsura adama a na m banka yi kata kpamu n doku yi katsura.

Ngono n daka kobolo nu ngono n gadi

² <<Gogo na ya'an n dana wu ili i mayun. Ngono n tatsu n yoku mi ta kutawa n lya'a tsugono tsu Pashiya, kata a ciya kpamu mogono ma nashi ma na ma kula'a ngono n na m buwai dem uciyi. U ciya baci utsura n uciyi u na wi n u da, kata u kushangu yaba dem u shilika n tsugono tsu Helene.

³ A ayin a nanlo mogono mu utsura mi ta a kutawa, vuza na u kulya'a tsugono ci ni n utsura kau tsu na u cigai dem.

⁴ Ayin a na baci u tawai, tsugono ci ni ci ta o kukodo kata tsu wacuwa a ngon n nashi dem ma aduniyan, ntsukaya i ni n kuciya tsu da ba, i feu a kuciya utsura tsu na ayi u lya'i ba, adama a na tsugono ci ni i ta a kumuda tsu da kata e neke aza o yoku.

⁵ <<Mogono mu ubon u daka mi ta a kutsurukpa kau. Kovonshi vi ni vi yoku wi ta a kula'a yi n utsura kata u lya'a tsugono ci ni tsa n utsura u gbayin.

⁶ A kubana megeshe tsugono tsa aza a daka n gadi i ta o kubolungu una. Mekere mo mogono ma daka mi ta o ku olo mogono ma gadi, ama kata mekere ma namba utsura u ni, ayi kolobo feu nannai. Ama i ta a kuna mekere ma n vali vi ni m maku me le, n kagbashi ka na ka tawai m mekere ma.

⁷ <<A katsuma ku umaci u mavuka wa vuza yoku wi ta o kokpo vuza na u kulya'a tsugono tsu ubon u daka. Wi ta a ku uwa punu a ubuta wu utsura u le, kata u shilika n osoji a ubon u gadi kata u lya'a le utsura.

⁸ Wi ta a kudika amali e le kobolo n ishi'wishi yi iyum a kubana a Masar kobolo n ili i singai i le ya azanariya n azurufa, wi ta a kudika ayin kau kafu u doku u shilika n tsugono tsa aza gadi kpamu.

⁹ A kubana megeshe mogono ma gadi mi ta a ku'uwa dika i daka kata u shilika n i da, ama wi ta o kubono a idika i ni.

¹⁰ Muku m mogono ma gadi ma i ta o kufobuso kuvon, kata a zama osoji n abundai a na a kupurangu yaba dem tsu na mini ma tsu pura uma. Kata a banka n kuvon ka ali sai ubuta wu utsura wu ubon u tsugono tsu ubon u daka.

¹¹ <<Kata mogono ma daka ma danga n wupa u shilika m mogono ma gadi, ayi mogono ma gadi ma zama osoji n abundai ama i ta ta na a kulya'a utsura u ni.

¹² Ayin a na u kotsoi kuna osoji a abundai a na pa, kaṭa mogono mu ubon u daka ma kukaga, kaṭa wu una uma n abundai. Ama ulya'i u ni wi e kugeshe ba.

¹³ Mogon mu ubon u gadi mi ta a kuzama osoji o yoku n abundai a na la'i a na wi ishi n da. Aya o yoku na kelime wi ta a kuciya osoji n abundai, ufobushi kpamu mayin.

¹⁴ <<A ayin a nanlo uma n abundai i ta a kudanga kushilika m mogono mu ubon u daka. Aza a ucigi u vishili a kaṭsuma ka uma a nu i ta o kubolngu una adama a na a shatangu kene ka, ama a kufuda ba.

¹⁵ Kaṭa mogono mu ubon u gadi ma danga u bolongu kayala, adama a na u kumba mashilya ma gbayin ma likuci ma ciya u lya'a likuci ya n kuvon. Osoji a ubon u daka i ta o kokpo babu utsura u na a kushilika, ko kaṭsura ko osoji ka ni ka na ka la'i n utsura a kufuda a shamgba a shilika ba.

¹⁶ Vuza na wi a tsurala n ayi u kuya'an ta tsu na u cigai, babu vuza na u kufuda kushamgba kaṭa n shilika n ayi. Wi ta a kudasangu a idika i singai yo okpo i ni, kaṭa kpamu u ciya utsura u na u kufuda kulangasa i da.

¹⁷ Wi ta e kusheshe adama a na u tawa n utsura u tsugono u ni raka, kaṭa u bolongu una m mogono mu ubon u daka. Ali u neke mogono ma daka ma mekere ma ni u zuwa, adama a na wi isa ubuta u tsugono, ama ugboji u ni wi a kisa yi ba.

¹⁸ Ayin a na baci u kotsoi wi ta o kubonoko kusheshe ku ni a ubon wi idika i na yi dedevu n kaṭina ka mala, kaṭa u lya'a utsura u ele vi le n abundai. Ama kovonshi vi idika i yoku wi ta a kubanka ulinga u wono u ni a uteku, kaṭa kpamu u doku u zuwa yi u tsupa ulinga u wono u ni wa.

¹⁹ Nannai u kotso baci wi ta o kubono a idika i ni i mashilya ma gbayin, ama wi ta a kutaḍatsa kaṭa u yikpa babu kpamu vuza na u kene yi.

²⁰ <<Mogono ma na mi isai tsugono e ekiye a ni wi ta a kusuku kishi ku utafu, adama a kulya'a ku kelime ku ubuta u tsugono u ni. Ama a kaṭsuma ka ayin kenu i ta a kuna yi, n wupa u da ko kuvon ba.

²¹ <<Kaṭa vuma vu na u yotsoi ili i mariki ba wi isa tsugono tsa e ekiye a ni, vuza na wu utai a kpa'a ku tsugono ba. Wi ta a ku'uwa punu babu vuza na u yevei kaṭa wi isa utsura u tsugono wa n ugboji.

²² A ashi a ni i ta a kuna osoji n abundai, ayi n vuza kelime vu uzuwakpani* dem i ta a kuni'wantangu le.

²³ Ayin a na baci a ushuki n ayi, kaṭa u ya'an modoruko, wi ta a kutsurukpa kau n uma kenu a na i o kutono yi.

²⁴ A ayin a na ubon wu uciyi wi n idashi i matana, wi ta a ku uwa a ubuta u nanlo kaṭa u lya'a utsura u da ali u ya'an ili i na isheku ko ikaya i ni i fudai i ya'in ba. Wi ta e kupeceke aza a na i o kutono yi ucanuku n uciyi u na u purai a ubuta u kuvon. Kaṭa kpamu u fobuso adama a na u banka idika i na yi n i nshilya m gbagba'in kuvon, ama a kaṭsuma ka ayin kenu.

²⁵ <<Wi ta o kufobuso osoji a utsura n kaḍu idashi kaṭa u gaza, adama a na u banka mogono ma daka n vishili. Ama mogono ma daka mi ta a kudangusa feu kuvon n osoji a utsura n abundai, ama wi a kufuda kulya'a ba adama a ugboji u na a ya'ankai ni.

²⁶ Aza a na i a kulya'a e mevene me te m mogono ele da i a kuciga kuna yi, osoji a ni ta na i ta a kuya'an uni'watangi, kaṭa aza a abundai a kuwa a ubuta u kuvon.

²⁷ Ngono n re n nanlo n na adu e le a namgbai a ubuta u kuya'an ka gbani-gbani, i ta a kudasangu a kajiba ke te a kuya'ankpanai a'uwa ama ka kulya'a ba, adama a na uteku wi ili dem wi ta lo a kutawa a ayin a na a zuwai.

* 11:22 11:22 ubuta u nampa wi ta a kadanshi ka Ganu gbayin vu Kashile

²⁸ Ayi mogono ma ɗaka wi ta o kubono a idika i ni n uciyi n aɓundai, ama kaɗu ka ni ka kuya'an ta tsurala n uma a uzuwakpani u cida. Wi ta a kuya'an tsu na u cigai kata u bono a idika i ni.

²⁹ <<A kubana ayin a uzuwi wi ta a kubanka ubon u ɗaka n kuvon kpamu, ama gogo na ukuna wa wi ta a kusaba'a n tsu na wi ishi n acau.

³⁰ Aza a antsu a Kitim i ta a kutawa kata a shilika n ayi, ɗa wo okpoi ukuna u gbani. Kata u bono n wupa kau a kushilika n uma a uzuwakpani u cida. Wi ta o kubono u cikpa aza na ishi a iwain uzuwakpani u cida wa.

³¹ <<Osoji a ni i ta o kubonoko mashilya ma gbayin ma A'isa ma ubuta wu unata, a langasa mawali ma, a sanku alyuka a ayin tutu, kata a zuwa ili yi unata i na i kulangasa ubuta wa.

³² N uyeve u kadanshi u ni wi ta o kubono wa ciya aza na ishi a iwain uzuwakpani wa. Ama aza a na i o kutono Kashi ke le i ta a kushamgba n utsura kata a shilika.

³³ <<Aza a na i n kuyeve a katsuma ka uma ka i ta a kupi'saka aza o yoku n aɓundai. Ama megeshe kenu i ta a kubana ukpa u kotokobi, ko ukpa wa akina, ko a kana le tsa agbashi kata a pura ucanuku u le.

³⁴ A ayin a na munuka mi lo a kulya'a kelime, i ta a kuciya ubanki kenu ama uma n aɓundai a na i n ukuna u mayun ba, i ta o kubolngu n ele.

³⁵ Aza e kuyeve o yoku i ta a kuyikpa punu, nannai ɗa a kuciya ulapuli, a takpa le nshinda kata o bono cida ali a kubana a ayin a uteku, a ɗa i ta lo a kutawa tsu na a ɗa i uzuwi.

Mogono ma na ma ci cikpa kaci ka ni

³⁶ <<Mogono mi ta a kuya'an tsu na u cigai. Wi ta a kucikpa kaci ka ni kata u dana ayi wi ta n tsugbayin, u la'a amali kata kpamu u ya'an kadanshi ki ishikushi a kubana u Kashi ke le amali. Wi ta a kulya'a ali sai ayin a na wupa u Kashi u shanai, adama a na ili i na baci yi de usheshi mayun ɗa i shana.

³⁷ Wa kucikpa amali a ikaya i ni ba, ko amali a na amaci a cigai, ko kamali ke te wa kucikpa ba, ama wi ta a kucikpa kaci ka ni u la'a le raka.

³⁸ A na wa cikpa le, ya'an u kucikpa u cikpa kamali ka na ki a kulana mashilya ma gbayin, kamali ka na ikaya i ni i yevei ba, u langasakai ka'a azanariya, na azurufa, n atali a singai kobolo n kune'e ki ikebe.

³⁹ Wi ta a kulangasa mashilya ma na ma la'i n utsura dem n kuvon n ubanki u kamali ka pulai. Kata u cikpa aza a na o yotsongi kaci ke le n ayi. Wi ta a kuzuwa le a lya'a tsugono a ubuta u uma n aɓundai kata u peceke le idika yo okpo i le tsu katsupu.

⁴⁰ <<A ayin a uteku mogono ma ɗaka mi ta a kubanka mogono ma gadi ma n kuvon, mogono mu ubon u gadi mi ta a kushida yi n ekeke o odoku, n akumbi o odoku a, n antsu a mini n aɓundai. Wi ta a kushilika n likuci n aɓundai kata u purangu le tsu na mini ma tsu pura uma.

⁴¹ Wi ta a kutawa a idika i singai n kuvon. Idika n aɓundai yi ta a kutadatsa, ama idika i Mowabu, n Edom, n aza e kelime a Amuno i ta a kula'aka.

⁴² N utsura u ni u kulya'a ta idika kakau n aɓundai, idika i Masar ya kula'aka ba.

⁴³ Wi ta a kukaŋa uciyi wa azanariya, n azurufa i ili i singai i na yi ufobi i Masar dem, kata aza a Libiya, n aza a Itopiya a uwa e ekiye.

⁴⁴ Ama kadanshi ka na ka kuta a ubon u kasana n ubon u gadi ki ta e kuneke yi wovon, wi ta a kuta n wupa u gbayin adama a na wu una uma n aɓundai kata u purangu le.

⁴⁵ Wi ta a kuzuwa apam o tsugono a ni e mere uteku n kusan ku singai ku cida m mala. N nannai dem, wi ta a kuyawa a uteku babu vuza na u kubanka yi.

12

Ayin a ukocishi

¹ <<A ayin a nanlo Makelu, kalingata ka gbayin vuza na u ci inda uma a nu, wi ta a kudanga. Ayin a atakaci i ta lo kpamu a kutawa a na kata a sa'wai kuya'an tsu nanlo ba, ali n ugiti wa aduniyan. Ama a ayin a nanlo vuza lakam a katsuma ka uma a nu, vuza na a cinai kula ku ni ufani a katagarda ka Kashile ka, wi ta a kuciya wishi.>>

² Uma n abundai a na a kuwai da a cidangi le a idika i ta a kudanga, aza o yoku a kubana u wuma u babu uteku, aza o yoku a kubana ubuta u wono n tsugoyi tsu babu uteku.

³ Aza a na i n ugboji i ta a kakana tsu na gadi u tsu akana hawun, aza a na kpamu a zuwai uma n abundai o yongoi n usubi, i ta a kakana tsa azangata a gadi ali a kubana ko wannai.

⁴ Ama avu Daniyan zuwa kadanshi ka a kadu ka nu kata vu zuwa urotu a katagarda ka, sai ayin a ukocishi a yawa. Uma n abundai i ta a kukara'a a kulansa kuyeve.>>

⁵ Da mpa Daniyan n lanuki, da me enei uma e re kashani kelime ka va, vuza te u shamgbai a kakina ko kudolu ka nampa, vuza te tamkpamu a kakina ka nan de.

⁶ Da vuza te we ecei vuza na wi u uki n kuminya ku ari, kashani a gadi vu mini va, <<Ali wanai dai ili i kuneke mereve i nampa ya i kushana?>>

⁷ Vuma vu na motogu ma ni mi wa ari, a kashani gadi vu mini va, u dengusai kukiye ku usungai ku ni n ku ugula ku ni dem gadi, da m panakai ni a kuya'an akucina u vuza na wi n wuma ko wanai, u danai, <<I ta a kuya'an aya a tatsu n kagimi, ayin a na utsura u uma a cida u kuyawa uteku, ili i nampa dem yi ta a kushana.>>

⁸ M pana ta ili i na u danai, ama n yeve i na wi a ku dansa ba, da me ecei ni, <<Ali wannai dai i nampa yi a kuzuwa uteku, vuzagbayin vu va?>>

⁹ Da u danai mu, <<Laza gogo na, Daniyan, adama a na kadanshi ka na n dansai va ki ta usokongi da kpamu ki uzuwi urotu ali sai ayin a ukocishi.

¹⁰ I ta o kubonoko uma n abundai cida, kata a lapula le o okpo babu kabi'in. Ama uma a gbani-gbani i ta a kulya'a kelime n kawuya ke le. Babu vuza na wi a kuya'an kawuya u kuyeve. Ama aza a na i n ugboji i ta e kuyeve.

¹¹ <<A kanna ka na a sankai alyuka a na a ci ya'ansa ayin dem va, da a zuwai kpamu i na i kutawaka n unata m muna, ali ayin kakpankete n amangatawenre n amanganashi n kupa (1, 290).

¹² Una u singai u da u vuza na u vanai, da shamgbai ali a kubana a uteku u ayin kakpankete n amangatawantatsu n kamangankupa n tawun (1, 335).

¹³ <<Ama avu laza sai ayin ukocishi. Vi ta a kukuwa, a kubana a ayin a uteku kpamu vi ta a kudanga adama a na vi isa agadu a nu.>>

Hosiya

Kubayuwa

Keniki Hosiya u ya'an ta ulinga u ni a ubon u gadi wi idika ya aza a Isaraila, ana Keneki Emosu u kotsoi ulinga u ni a ayin a atakaci kafu Samariya u yikpa a kaya ka 721 BC. Ili i na u zuwakai katsura kudansa i da da ukuna u kutono ka amali ku uma a nanlo kobolo n ukpa di u kuneke adu u le u Kashile. Hosiya u gisanki ukpa di u kuneke wa adu u nampa derere n yolo i ni i na u ya'in n vuka vu ukpa di u kushiya kaci. Derere tsu na vuka vi ni Goma u kpa dai kusuba yi, nannai da uma a Kashile a kasukpai Vuzavagu du. Adama a ukuna u nampa, afada i ta a kutawa wa aza a Isaraila. N nannai dem a kubana a uteku, ucigi u gbayin u Kashile wi ta a kuya'an ulinga, kata u bonoko idika ya kpamu wa ni ali ucigi wa u lya'a kelime feu. Ucigi u nampa u yotsongu ta u da a ubuta u kuya'an kadanshi, <<Nini dai n kuka sukpa da, ada aza a Isaraila? Kadu ka va ka kuka sukpa mu n ya'an nannai ba. Ucigi u va a kubana wa da wi ta n utsura kau.>> 11:8.

Ukuna u Katagarda ka nampa

Yolo i Hosiya n limata i ni 1:1-3, 5 Akaka a wuya a kubana wa aza a Isaraila 4:1-1; 3:16 Akaka a kucinukpaka ku unushi n uzuwakpani 14:1-9.

¹ Vuzavagu du u ya'in kadanshi n Hosiya maku ma Beri, a makyan ma na mogono Uziya wi o tsugono, da kpamu u lya'i kelime a ayin o Jotam, Ahazu n Hezekiya ngono n Yahuda, n ayin a na Jerobuwam maku ma Jowashi wi mogono mi Isaraila.

Vuka vu Hosiya m muku n ni

² Akaka a ugiti a na Vuzavagu du u danai Hosiya, a da da, <<Bana, vu dika kashakanlai wo okpo vuka vu nu, kata i matsa muku n tsugbani, tsu na uma a va i a tsugbani kau, a kasukpai uye u Vuzavagu du.>>

³ Da u banai u zuwai Gomaru, mekere ma Dibilayim, da u ya'in katsuma ali da u matsakai ni maku mo kolobo.

⁴ Da Vuzavagu du u danai Hosiya, <<Vu ne'e maku ma kula Jezirelu, adama a na makyan kenu mi ta a kutakacika kpa'a ku Jehu adama a mpasa n Jezirelu. Kata kpamu n zuwa tsugono tsu kpa'a tsa aza a Isaraila tsu kotso.

⁵ A kanna ka nanlo ka'a ma kuzuwa utsura wa aza a Isaraila u kotso de a kara ka Jezirelu.>>

⁶ Da Gomaru u doku u dikai katsuma u matsai mekere. Da Vuzavagu du u danai Hosiya, <<Ne'e maku ma kula Lo-rahama, da da mi a kupana asuvayali a kpa'a ku Isaraila, ali n cinukpaka le unushi u le ba.

⁷ Ama mi ta a kupana asuvayali a kpa'a ku Yahuda, Mpa Vuzavagu du Kashile ke le mi ta a ku isa le. Ama ba n ucanuku u kuvon ko kaya'a ko kotokobi ko odoku ko akumbi e le ba,>>

⁸ Ana Gomaru u kasai Lo-rahama mani, da u doku u dikai katsuma ko yoku u matsai maku mo kolobo.

⁹ Da Vuzavagu du u danai, <<Ne'e maku ma kula Lo-ami. adama a na Vuzavagu du u dana ta aza a Isaraila uma a va a da ba, mpa kpamu Kashile ke le ka'a mi ba.>>

¹⁰ Ko n nannai dem, kabundai ka aza a Isaraila ki ta o ko okpo tsu kayala ka mala, ka na ki kugisanku ko kukece ba. A ubuta u na wi ishi u danai le, <<Ada uma a va a da yi ba,>> Kata a dana le,<<Muku n Kashile ka wuma.>>

¹¹ Kāṭa o bolongu uma Yahuda n uma a Isaraila okpo vu te, i tā a zagbaka kaṣi ke le vuza kelime vi te, n vuza kelime vu nanlo ḡa a ku utā isa idika le. Adama a na kanna ka nanlo ki tā o ko okpo kanna ka gbayin ka Jezirelu.

2

Unambi wu usubi wi Isaraila

¹ Kāṭa vu deke aza a nu a Isaraila, <<Uma a va>>, n ataku a nu, <<M pana tā asuvayali e le.>>

² <<Dana Isaraila aṇaku a nu, dana yi, adama a na ayi vuka vu va ḡa kpamu ba, mpa kpamu vali vu ni ḡa ba.

Danai yi u kaṣukpa tsugbani n tsu cishakanlai, u saṅka uma a na a kusa'wa yi mani.

³ Ta baci nannai ba, mi tā kaṣukpai yi koshombodi, n kaṣukpa yi tsu na a matsai ni, kaṭa m bonoko yi tsu idika i na yi n ili ba ali mu una yi n kakuli.

⁴ Mi a kupana asuvayali e le ba, adama a na ele muku n na a matsai a ubuta u cishakanlai n ḡa.

⁵ Adama a na aṇaku e le kashakanlai ka'a, ayi na u matsai le va u ya'an tā ili i wono.

U danai, <Mi tā o kutono ncigi n va, ele na e ci neke mu ilikulya m mini mo kuso'o, n tsugbere, n arikinla, m mani'in ali n maḡyan.>

⁶ Adama a nannai mi tā a kukanza uye u ni n awana, Mi tā a kuma'aka yi mashilya adama a na kaṭa u ciya uye u ku utā ba.

⁷ Wi tā kutono ncigi n ni, ama wi a kucina le ba, Wi tā a kulansa le ama we kene le ba.

Kāṭa u dana, <Mi tā o kubono u vali vu va vu ugiti, adama a na idashi i vali vu va, i la'a tā i gogo na.>

⁸ Ama u yeve a na mpa ḡa n ci n neke yi ilikulya, maḡyan ma savu m mani'in ba, n azurufa n azanariya n aḡundai, a na u ya'ankai ulinga a ubuta u kaṃali ka Balu.

⁹ Adama a nannai a maḡyan ma vukya'a mi tā a ku isa ilikulya'a i va, n maḡyan ma va,

n tsugbere tsu va, a na n neke ni u palakai kaṣi ka ni.

¹⁰ Gogo na mi tā a kukaṣukpa yi koshombodi, a aṣhi a ncigi n ni, babu vuza na wa ku isa yi ekiye a va.

¹¹ Mi tā a kuzuwa yi u kpaḡa ku ya'an mazanga, n kaḡiva ka ni ka na u ci ya'an a kaya dem, n ko wotoi u savu, n ka kanna ka Ashibi ka ni, n ka kanna kakau ka ni.

¹² Mi tā a kulangaṣa ashina a itacishi a ni, nu ndanga mu mbiri n ni, n na u danai, <Na va ḡaḡa katsupu ka va,

ka na ncigi n va n nekei mu> mi tā a kuzuwa le okpo kakamba ka na ki n ili ba,

kaṭa nnama n kakamba n takuma le.

¹³ Mi tā a kutakacika yi, adama a ayin a na u cinukpai nu mpa, ana u songi ili i magulaṇi yi alyuka u Balu,

u ukai iliyatsuvu nu nkawani ma azanariya,
u tonoi ncigi n ni,
mpa Vuzavaguđu n danai.

Ucigi u Vuzavaguđu a ubuta u uma a ni

- ¹⁴ <<Adama a nannai mi ta a kukparasa yi
m banka yi e meremune,
kata n ya'anika yi kadanshi ka na ka kuva'anika yi kađu.
¹⁵ Ta de n kubonoko yi n kashina ki itacishi ka ni,
kata m bonoko unangbi u katsuma u ni, ubuta u kukeđe apa'a,
Ta de wa ku ushuku mu,
tsu ayin e cikere ci ni,
n tsu makyan ma na wu utai a idika i Masar.
¹⁶ Vuzavaguđu u danai, <<A kanna ka nanlo,
vi ta e kudeke mu, <Vali vu va,>
Vi o kudoku kudeke mu <Balu ba.>
¹⁷ Mi ta a kutakpa kula ku Balu a una u ni,
wi o kudoku kudeke kula ku ni ba.
¹⁸ A kanna ka nanlo mi ta a kuya'an uzuwakpani,
nu nnama n kakamba nu nnu,
n ili i na yi a nkudaru a idika,
adama a na uma o yongo m matana.
Mi ta o kukodoso ucanuku u kuvon a idika ya,
kotokobi n utan,
kata a ya'an idashi i le m matana.
¹⁹ Mi ta a kudika wu vo okpo vuka vu va vu ko wannai,
mi ta a kubana wu n usubi n kamayun,
n yotsongu ucigi u na u tsu saba'a ba,
n asuvayali.
²⁰ Mi ta a kubana wu n usubi,
vi ta e kuyeve a na mpa da Vuzavaguđu.
²¹ Vuzavaguđu u danai, <<A kanna ka nanlo mi ta a ku ushuku avasa a ni,
kata n yo'o mini a idika.
²² Kata idika i matsa ishina,
m makyan m mani'in ma zaitu,
i ta a ku ushuku n kalakatsu ke te a dana,
Jezirelu vi ca'a vu Kashile,
²³ Mi ta a kuzuwa uma a va a lya'a kelime a idika,
kata m pana asuvayali a uma a na n danai mi a kupana asuvayali e le ba,
kata n dana aza a na n danai uma a va da ba, <Ada da uma a va,>
Kata ele feu a dana, <Avu da Kashile ka tsu.> >>

3

Hosiya u shibai vuka vi ni

¹ Vuzavaguđu u doku u danai mu, <<Bana, vu bonoko n vuka vu nu, vu na wi o kutono ali o yoku a tsugbani n e le. Vu ciga yi tsu na mpa Vuzavaguđu mi a kuciga aza a Isaraila, ko a na wo okpoi o bono ta kutono amali a kucikalasa kuneke akala alyuka u kamali.>>

² Da n tsupai ikebe i tsumana i ni azurufa gendu n itabi i na i yawai kagisamkpatsu amangatawun n amangerenkupa, (150)

³ Da n danai ni, <Vi ta a kudasangu nu mpa ayin e re. Vi a kubana a ubuta u tsushakanlai ko vu vaku n vali vu yoku ba. Ta feu mpa nannai mi a kuvaku n avu ba.>>

⁴ Nannai va wi ta a kadanshi aza a Isaraila i ta a kuya'an ayin kau babu mogono ko vuza kelime, kpamu babu alyuka ko katalikalyuka, ko efodu ko amali a na o kutono.

⁵ Ka nanlo ko kotso baci aza a Isaraila i ta o kubono kulansa Vuzavaguđu Kashile ke le n mogono me le Dawuda, n wovon u da o kubono u Vuzavaguđu adama a na a ciya kasingai ka ni a ayin a ukocishi.

4

Kashile ke kecei unushi wa aza a Isaraila

¹ Ada aza a Isaraila, panai kadanshi ka Vuzavaguđu, adama a na Vuzavaguđu wi ta n kadanshi n ada, ada na yi a idashi a idika ya, adama a na ko kamayun n ucigi, ko kuyeve ku Vuzavaguđu a idika ya.

² I ta a kuya'an akucina a tsu shatangu ba, n a'uwa n munuka, n tsugbani, nu nsata, n uboki n kutsuwan ku mpasa ma aza babu unushi a makyan dem,

³ Adama nannai idika ya yi ta e kudekpe, ili i na yi punu raka yi ta e kudekpe, nnama n kakamba nu nnu n adan i ta a kukuwa.

⁴ Da Vuzavaguđu u danai, Kata vuza u neke toku unushi ba ko u barangu yi, adama a na n ada da mi a kadanshi ada anan ganu.

⁵ Adama a nannai, avu ganu vi ta a kutaɗatsa n kanna n kayin. keneki feu ki ta a kutaɗatsa n avu n kayin. mi ta a ku una Isaraila anakwa nu.

⁶ Uma a va i ta a kukuwa adama a unashi. A na wo okpoi ada anan ganu i iwain kulansa kuyeve, mpa feu mi ta a ku iwan da a ulinga u tsuganu, adama a na i cinukpa ta n wila u Kashile, mpa feu mi ta a kucinukpa n muku n da a ulinga u tsuganu.

⁷ Tsu na anan ganu i o kudoku n kabundai, ta feu unushi o kudoku n kabundai nannai, mi ta o kubonoko tsugbayin ci le tsu okpo ili yi unata.

⁸ I kanai ku kubolonku kaci ka da uciyi n kune'e ku unushi ku uma a va, da a kasukpi uma a lya'i kelime n kuya'an unushi wa.

⁹ Tsu na uma i, ta feu anan ganu nannai okpoi una u te. Mi ta a kutakacika le adama a kawuya ke le, mi ta a kutsupa le derere vu ulinga u le.

¹⁰ Yi ta a kulya'a ama yi a kucuwa ba, yi ta kpamu a kuya'an cishakanlai adama a na i ciya muku ama yi a kuciya limata ba, adama a na i iwan ta Vuzavaguđu i tonoi amali,

¹¹ da Vuzavaguđu u danai, kuya'an cishakanlai, n makyan ma savu, n makyan ma na ma lamkpai, ma tsu zuwa ta uma a va kupuwanka.

¹² uma a va i ta a kulansa kuyeve. a ubuta wa amali a ndanga a na e she'wei,

a dana le ili i na a kuya'an,
 e kusheshe ku le ka_mali ka ki ta kudana le,
 ili i na yi a_kutawa,
 a_du a cishakanlai a_yansai le, da a_kpadai kutono Kashile ke le.
¹³ a ya'ansai alyuka gadi vu nsasan,
 da kpamu o songi kune'en gadi va aginda,
 n ami'in a ndanga n Oku,
 adama a na i ta n kulu ku sungai.
 da i zuwai n kere n da n kanai cishakanlai,
 ejene a da tamkpamu a kanai tsugbani.
¹⁴ Mi a kutakacika muku mu nkere n da,
 a makyan ma na i a cishakanlai ba,
 ko n takacika ejene a da, adama a tsugbani ba,
 adama a na ali feu yi ta a kuya'an nannai,
 i tsu vaku ta n ashakanlai a nvali ma amali,
 da kpamu yi o kutono amaci o yoku pulai,
 uma a na a iwai kupana, i a kukpada ku ene ba.
¹⁵ Ko a na wo okpoi aza a Isaraila i ta a tsugbani,
 kata aza a Yahuda a ya'an unushi tsu nanlo ba.
 kata i bana i ya'an kucikpa a Giliga ba,
 ko tana i gadukpa a kubana Betu-avin ba,
 kata i ya'an a kucina n kula ku Vuzavagudu a ubuta wa ba.
¹⁶ Aza a Isaraila i ta n ugbamukaci,
 tsu makparagi,
 Nini dai Vuzavagudu u kuguba le,
 tsu mokyon ma na i a kuguba a ubuta wi ijanu?
¹⁷ Kasukpai aza a Isaraila ende'en n le,
 adama a na i o kutono ta amali.
¹⁸ Makyan ma na baci o kotsoi iso'oshi i le,
 ka ta a lya'a kelime n cishakanlai ci le,
 a tsu la'a ta n kuciga ili i wono,
 a na a kuciya tsugbayin.
¹⁹ Kabatalikpau ki ta a kupurangu le gbende,
 ka ta kune'en ku le ko okpo le ili i wono.

5

Atakaci adama aza a Isaraila n Yahuda

¹ Panai ka nampa, ada anan ganu,
 kirangai, ada uma a Isaraila,
 zuwai atsuvu, aza a kpa'a ku tsugono,
 i ta a kuya'an ka da afada,
 adama a na yi okpo ta maza a Mizipa,
 a ubuta u kucikpa amali de a Taboru.
² Da i gayakai le kpenle ku ugavi adama a na ya aza le,
 mi ta a kutakacika yaba dem vu da.
³ Mpa n yeve ta kadu ka Ifirayimu,
 Aza a Isaraila i usokongi a va ba.
 ada kumaci ku Ifirayimu, i ya'an ta cishakanlai,
 Aza a Isaraila tankpamu a natukpa ta.
⁴ Ka gbani-gbani ke le ka kasukpa le o bono u Kashile ke le ba,

- adama a na i ta n adu a cishakanlai,
 adama a nannai e yeve Vuzavagudu kpamu ba.
- ⁵ Ugbamukaci wa aza a Isaraila wu uta ta e keteshe,
 Aza a Ifirayimu i ta a kutaɗatsa adama a unushi u le,
 aza a Yahuda feu a kutaɗatsa n ele.
- ⁶ N ushiga wu nlala n wa anaka,
 i ta a kubana kulansa Vuzavagudu,
 ama i a kuciya yi ba,
 adama a na u kasukpa le ta.
- ⁷ A ya'anaka ta Vuzavagudu unambi wu usubi,
 a matsai muku n na mi n ni ba.
 a kaɗiva ko wotoi u savu,
 i ta a ku una le n ili i kashina i le.
- ⁸ Likai kavana a Gibiya,
 i lika vushari a Rama.
 ya'in yoroli i kuvon a Betu-avin,
 ya'in kuje'e ku kuvon kumaci ku Bayami.
- ⁹ Idika i Ifirayimu yi ta o kokpo agali, a kanna ka atakaci,
 a katsuma ka kumaci ki Isaraila,
 n dansa ta ili i na yi a kugita mayun.
- ¹⁰ Aza e kelime a Yahuda,
 okpoi tsu aza a na a tsu takpa atali e kure'e ku kashina,
 mi ta a kutsuwan ka le wupa u va,
 tsu na mini ma tsu aya.
- ¹¹ Aza a Ifirayimu i ta a katsuma ka atakaci,
 afada a lya'a le ta,
 adama a na e sheshe ta kutono amali.
- ¹² Adama a nannai mi ta o kokpo tsu kazun a Ifirayimu,
 ka ta n zuwa aza a Yahuda okpo agali.
- ¹³ Ana aza a Ifirayimu enei mbala n le,
 aza a Yahuda feu enei usan u le,
 da aza a Ifirayimu o bonoi a Asiriya,
 a ubuta u mogono ma gbayin.
 Ama mogono ma kubanka le, ko wu isa le ba.
- ¹⁴ Mi ta o kokpo tsu kawu wa aza a Ifirayimu,
 tsu maku ma kawu kpamu wa aza a Yahuda.
 mi ta a ku sazasa le kata n laza,
 babu vuza na u ku isa le ekiye a va.
- ¹⁵ Ka ta m bono a ubuta wu idashi i va,
 ali makyan ma na a lansa mu a shikai unushi u le.
 a katsuma ka atakaci ele da a kulansa mu.

6

Uma a ya'in kapalakashi ku unushi u le

- ¹ <<Tawai, tsu bonoi u Vuzavagudu.
 U sazasa tsu ta, ama wi ta o kupotsokpo tsu gogo na,
 u uka tsu ta muna,
 ama wi ta a ku pala untsu a tsu.
- ² Ci ya'an baci ayin ere wi ta a kusaba'a tsu,
 a kanna ka tatsu wi ta a kudangusa tsu,
 ka ta tsu dasangu e kelime ka ni.

- ³ Tsu kirangai, adama a na tsu yevei Vuzavagudu,
 kutawa ku ni mayun da tsu na ubuta u tsu akana.
 wi ta a kutawa tsu, tsu mini ma Kashile,
 tsu mini ma ka'wun, ma na ma tsu zuwa idika i tana.>>
- ⁴ Vuzavagudu u danai, yidai n kuya'anka n a da, aza a Ifirayimu?
 Yidai n kuya'anka n a da, aza a Yahuda?
 Ucigi u da wi ta tsu egele makyan kenu tsu puwanka,
 tsu ciza tsu na tsu tsu saruwa n usana.
- ⁵ Adama a nannai da n suki eneki a va a kapusai nu,
 mu unai le n kadanshi ka una u va,
 afada a va i ta tsu kutashi ku kanna.
- ⁶ n ciga alyuka a da ba,
 ama in ciga ta kamayun n usubi wa a da,
 kuyeve ku Kashile kula'a ta alyuka o kusongu.
- ⁷ Ama a sula ta uzuwakpani u va tsu Adamu,
 a ya'ankai mu unambi wu usubi.
- ⁸ Giliyadu likuci i da ya aza a ka gbani-gbani,
 wi ta a kukarasa n urotu wu mpasa.
- ⁹ Tsu na aza a magalaka a tsu puta vuma,
 ta anan ganu a gabaai kaci nannai,
 adama a na a ya'an munuka a uye u Shekem,
 a kuya'an ka gbani-gbani.
- ¹⁰ Me ene ta ili yi unata a kpa'a ki Isaraila,
 aza a Ifirayimu a kuya'an cishakanlai,
 da aza a Isaraila okpoi o kutono amali.
 aza a Isaraila a natukpa ta kaci ke le.
- ¹¹ Ada aza a Yahuda,
 a zuwaka da ta kanna ka vu kya'a.
 a makyan ma na ma kubono n uma a va a na a purai a kubana a ugbashi,
 m bonoko le n uciyi u le.

7

Unushi wa aza a Isaraila n ugbamukaci u le

- ¹ A makyan ma na baci n cigai kupotsotongu aza a Isaraila,
 kata unushi wa aza a Ifirayimu wu uta e keteshe
 n ka gbani-gbani ka aza a Samariya ka uta e keteshe,
 adama a na a ya'an ta unambi wu usubi.
 ele oboki a da n aza a magalaka,
- ² Ama a zuwaka,
 a na mi a kuciba n ka gbani-gbani ke le ba,
 gogo na ka gbani-gbani ka kara'a le ta,
 ki ta a ashi a va.
- ³ A kuzuwa mogono mazanga n ka gbani-gbani ke le,
 aza e kelime feu a mazanga n unambi wu usubi u le.
- ⁴ Raka vu le i ta a mali ma tsugbani,
 tsu akina a kazatsu,
 tsu akina a na o kudoku ndanga ba,
 a makyan ma na ayi bi'i a kulapa kiya.
 ali a kubana a makyan ma na kiya ka ku shitai,
- ⁵ A kanna ka kadiva ka kuzuwa mogono ma savu,

a tsu zuwa ta mogono n aza e kelime o so'o mara ali ma maka le,
kata u gbaba kaci n aza a kavama.

⁶ A suvu a usuɗukpi a na akina a kazatsu,
wupa u le u tsu yongo ta a kutasa ali kayin washi.
n usana wu uta tsu melentsu ma akina.

⁷ Raƙa vu le asuvu a usuɗukpi tsu akina a kazatsu,
a ku una aza o tsugono e le.
ngono n le raƙa a yikpa ta,
ko vuza u salaka mu ba.

Aza a Isaraila n uduniyan u na u buwai

⁸ Aza a Ifirayimu a ghabai kaci n uduniya,
okpoi tsu kemeshe ka na a vadalukpai ba.

⁹ Omoci a kanai kulya'a utsura u le, ama a zuka ba,
kanji kari ka utai le, ama e yeve ba,

¹⁰ Araɗi aza a Isaraila wu utai e keteshe,
n nannai dem o bono wa va ba,
mpa na mi Vuzavagudu Kašhile ke le.
kpamu a lansa mu ba.

¹¹ Aza a Ifirayimu i ta tsu modoi,
gogo lo a yansa le adama a na i n ugboji ba,
anana a lansa ubanki wa aza a Masar,
makpa'a a panaka le a ku lansa ubanki wa aza Asiriya.

¹² Makyan ma na baci a kulaza, mi ta a ku tafuku maza maya,
mi ta a kucipaka le idika tsu na a ci ya'anka nnunu n na mi a ci'imkpi gadi.

¹³ Ili ya atakaci a kubana we le,
adama a na a suma mu ta,
i ta a kukuwa,
adama a na a ya'anka mu ta ugbamukaci.

ko a na wo okpoi n ciga ta kushiba le,
ama da a kanai kuya'anka mu a'uwa.

¹⁴ A shika mashi me le a kubana wa a va n kadu ke te ba,
a na i a mashi a i'uwa i le,
a kidasai ikyamba i le tsu aza o kutono amali
adama a ufolu ilikulya n makyan
a ya'ankai mu ugbamukaci.

¹⁵ Ko a na wo okpoi mpa da m gbarai le,
n zuwai le a tsurukpai,
ama n nannai dem da i a kuya'anka mu kawuya.

¹⁶ A vadalukpakai mu kucina, o kutono amali a gbani.
i ta tsu utan u na u kodoi.

I ta a ku una aza a gbara-gbara e le n kotokobi,
adama a kadanshi ka araɗi ke le.
i ta o ko okpo ili i maka a idika i Masar.

8

Aza a Isaraila a kasukpai uye u Kašhila

¹ Zuwa kavana a una u nu, tsu kajimba,
irala i da yi a kucipa a gadi vu uma a Vuzavagudu,
adama a na uma a sula ta uzuwakpani u va,
da a ya'ankai wila uva ugbamiwasuvu.

- ² Ashikai wa a va,
a kudana, <<Kashila, atsu aza a Isaraila tsu yeve wu ta.>>
- ³ Ama aza a Isaraila a iwan ta ili i na yi i singai,
adama a nannai irala yi ta a kuguva le.
- ⁴ A zuwai ngono, ama n wu ushuki uva ba.
a zuwai aza e kelime ama ba n wu ushuki uva da ba.
a ya'ankai kaci ke le amali n azurufa n azanariya e le,
na lo wo okpo le ta ili i munuka.
- ⁵ Avu Samariya n iwan ta kamali ke medendem ka nanlo, ka na vu ma'in.
Wupa uva wi ta a kaci ka nu.
Ali wannai dai vi a kukaşukpa kuya'an ili yu unata?
- ⁶ Kamali ka ka aza Isaraila ka'a,
keshe'wi ka'a ka ya'in ka'a.
kamali ka'a Kashile ka ba.
kamali ka nanlo ki iyoci i medendem ma Samariya.
i ta kuboso ka'a.
- ⁷ Da uma a Samariya a ca'i ili i gbani,
adama nannai i a kukya'a ili ba.
adama a na ilya i na yi kashani yi n aci ba,
yi a kumatsa muku ba.
ko i matsa baci, omoci a da i a ku lya'i da.
- ⁸ O sodongi aza a Isaraila raka,
ama gogo na i ta a katsuma ka uma,
tsu ili i gbani.
- ⁹ Adama a na a laza ta a kubana wa aza Asuriya
tsu makparagi ma na mi a kakarasa ende'in.
tsugono tsa aza a Isaraila a ubon u gadi a tsupa ta ikebe.
i kulansa we eri wa aza o yoku
- ¹⁰ Ko a na wo okpoi a tsupa ta ikebe a uduniya,
Mi ta o kudoku kubolongu le.
I ta kpamu a ku namgba katsuma,
adama atakaci o mogono ma gbayin.
- ¹¹ <<A makyan ma na aza a Isaraila a ubon u gadi i o kudoku kuma'a atali alyuka
adama alyuka a kutakpa ku unushi,
ta kpamu atali alyuka a nanlo okpoi ubuta u kudoku kuya'an unushi.
- ¹² Ko kuya'in ku da baci n danakai le wila uva,
ama ayin tutu a dika ta u da ili i savu.
- ¹³ A tsu pana ta uyo'o u kuneke alyuka adama a ku takuma inyama,
ama mpa Vuzavagudu n tsu pana uyo'o u le ba.
Vuzavagudu wi ta a kuciba n ka gbani-gbani ke le.
mi ta a kutakacika le adama unushi u le.
Mi ta a kuzuwa le o kubono a Masar.
- ¹⁴ Aza a Isaraila a cinukpai n vuza na u ya'in le,
a ma'in i'uwa i gbagba'in,
Aza a Yahuda feu a ma'a ta nshilya n likuci n a bundai.
Ama mi ta a ku suku n akina a likuci ya,
kata akina a o songu i'uwa yi ngono n le ma.>>

9

Atakaci aza a Isaraila

- ¹ Kata i ya'an mazanga ba, ada aza a Isaraila,

- kata i ya'an mazanga tsu uma a na a buwai ba.
 Adama a na i ya'an ta unambi wu usubi, da i kasukpai Kashile ka da,
 i tonoi amali, tsu kashakanlai ka na ki o kutono ali.
 a ubuta wu ulanga u kulapu dem,
 i dengei kaci ka da a kamali ka Balu,
 tsu ashakanlai,
 yi ta a kupana uyo'o u katsupu ka na yi e, kusheshe ayi da u nekei da.
- ² Ubuta wu ulanga u kulapu n ubuta u kupisha makyan wi a ku lya'atangu ba.
 makyan ma savu mi a ku yawa le ba.
- ³ Uma a Isaraila a ubon u gadi a kudashangu idika i Vuzavaguđu ba,
 i ta o kubonoko n aza o yoku a masar.
 aza o yoku kpamu i ta a kubana Asiriya.
 raka vi le i ta a kulya'a ilikulya yi unata.
- ⁴ I a kufuda kuneke Vuzavaguđu alyuka a makyan ba.
 wi a kuya'an mazanga n kune'e ku le ba.
 ili i kulya'a i le n alyuka e le i natukpa le ta,
 tsu ili kulya'a ya aza a kpalu.
 vuza na baci de dem u lya'i i da wi ta o ko okpo n mashinda,
 adama a na ili i kulya'a ya yi ta a kuya'anka le aguma a kambulu koci,
 i a kubanka i da a kpa'a ku Vuzavaguđu ba.
- ⁵ Yidai tana yi a kuya'ansa,
 a kanna ka na o fobusoi adama a kadiva?
 Kanna ka kadiva ka Vuzavaguđu?
- ⁶ Ko i la'aka baci n wuma u da a kanna ka nanlo,
 Aza a Masar i ta o kubolongu da,
 i ta a kucidangu da a Memfisu a idika i le.
 Awana i ta a ku isa ili i singai i da,
 awana a i ta a kupala apam e le.
- ⁷ Ayin atakaci a tawa ta,
 kanna ka katsupu ka yawa ta,
 ayin a na yi a kuciya katsupu ka ili i na i ya'in,
 Isaraila wi ta e kuyeve.
- A danai, keneki kalau ka'a,
 i dana ta kpamu vuza na wi n ayinviki kadanshi n ayi kajarishi ka'a.
 adama kabundai ka unushi ka da, i iwain mu.
- ⁸ Keneki, ayi da vuza kindi adama a uma Isaraila e kelime ka Kashile ka ni,
 ama n nanai dem yi a kuzuwaka le maza. a uye u le raka tsu nnunu.
 A kpa'a ku Vuzavaguđu feu i ta a tsurala n keneki.
- ⁹ A bana ta da'angi a katsuma ku unambi u kamayun,
 tsu ayin a aza a Gibiya.
 Vuzavaguđu wi ta a kuciba n kawuya ka da,
 wi ta a ku takacika da adama unushi u da.
- ¹⁰ <<Vuzavaguđu u danai, n cina ta aza a Isaraila a kakamba a na umaci u mabiri.
 me ene ta ikaya i da tsu umaci wu ugiti u mabiri,
 ama a na a tawai a Balu-piyo,
 da erengi kaci ke le u kamali ka Balu
 da okpoi ili yu unata ci ili i na a cigai.
- ¹¹ Tsugbayin tsu Ifirayimu ci ta a ku imkpa tsu manunu
 babu kumatsa, babu kpamu kuya'an ku katsuma, babu kudika ku katsuma
- ¹² Ko o woku muku,
 mi ta a ku una n da babu o gbonguro.

ali a kubana a vuza vu ukocishi,
 ke le ko kotso ta a makyan ma na baci n kasukpai le.
¹³ Mayun, me ene ta kumaci ku Ifirayimu, tsu ndanga n dabino a idika i singai.
 ama danna anana,
 Isaraila a utuka ta n muku n le a kukida.>>
¹⁴ Neke le, Vuzavagudu
 yidai vi e kuneke le?
 Neke le kamatsatsu ka na ka kutuka n katsuma ba,
 kobolo n mani me dekpui.
¹⁵ <<Adama a ka gbani-gbani ke le a Giliga,
 Ta de n iwain le.
 Adama a unushi u na a ya'in,
 Mi ta o kuloko le a kpa'a ku va,
 Mpa m buwa a kuciga le kpamu ba,
 aza a gbagba'in e le raka aza o kugoyi a da
¹⁶ A una ta uma a Ifirayimu,
 aralu e le e dekpe ta,
 a kumatsa muku ba.
 Ko ta na a matsa baci,
 Mi ta a ku una muku n le n na a cigai.>>
¹⁷ Kashila ka va ki ta a ku iwan le,
 adama a na o tono kadanshi ka ni ba,
 i ta o ko okpo aza a kakarasa a katsuma a uma aduniyan.

10

Afada a Vuzavagudu a kubana wa aza a Isaraila

¹ Aza a Isaraila i ta tsu madanga mi itacishi,
 ma na ma tsu neke umaci n abundai.
 a makyan ma na muku n le mi o kudoku,
 Ta feu atali alyuka amali e le o kudokusu nannai.
 a makyan ma na uciyi wi idika i le wi o kudoku n kabundai,
 ta feu tsuloboi tsu katalikalyuka ka ki a kuyimkpa nannai.
² Adu e le e pecei kure,
 ama gogo na mayun da a isa atakaci a unushi u le.
 Vuzavagudu wi ta o kubososo atali alyuka ele raka
 ka ta kpamu u langasa atali a na a tsu ya'an ka alyuka.
³ Gogo na i ta a kudana, <<Tsu buwa n mogono ba,
 adama a na tsu pana wovon u Vuzavagudu ba.
 Ko cishi baci n mogono,
 ama yidai mogono mi a kufuda kuya'an ka tsu?>>
⁴ Motonu ma'an koci i a kuya'an,
 a kuya'an a uzuwakpani wa a'uwa,
 adama a nannai afada a'uwa a kanai kudanga,
 tsu mita ma gbani-gbani mo tsukono a kashina.
⁵ Aza a na i a idashi a Samariya e je'ekei ikyamba adama o wovon,
 adama a kamali ke medendem ma Betu-avin,
 uma i ta a kuya'an kpalu adama a ni.
 anan ganu vu kamali va, i ta a ku namgba, katsuma adama a ni,
 adama a na tsugbayin tsu kamali ka tsu kasukpa yi ta.
⁶ I ta a kubanka m medendem ma Asiriya
 adama a na a tsupaka mogono ma gbayin utafu.

- I ta e kuneke Ifiraimu wono,
 Aza a Isaraila tana i ta a kupana wono, adama odoki a na o tonoi.
- ⁷ Mogono ma aza a Samariya mi ta a ku puwanka,
 tsu kapufu a gadi vu mini.
- ⁸ Ubuta wa avasa a gadi vu aginda a Avin,
 a ubon u na aza a Isaraila a tsu ya'an unushi,
 raka i ta o kuboso le,
 Awana i ta o ku gbonguro a gadi vu atali alyuka ele,
 Uma i ta a kudana nsasan m gbagba'in ma, <<palai tsu,>>
 wa nsasan n kenke'en kpamu, <<Yikpai a gadi vu tsu>>
 Vuzavaguđu u kidaka ta aza a Isaraila afada.
- ⁹ Vuzavaguđu u danai, ali a ugiti wu unushi u da a Gibiya,
 i kasukpa ba
 kuvon tana ki ta a kulya'a le a Gibiya?
- ¹⁰ Mi ta a kutakacika uma a nanlo aza a unushi,
 ka ta o bolongu uduniyan a ya'an tsurala n e le,
 i ta a kutakacika da adama a unushi wa abundai u da.
- ¹¹ Kumaci ka aza a Ifiraimu ki ta tsu kanaka ka na a pi'isakai kunima,
 ka na kpamu ka tsu pana uyo'o u kuya'an kuyelyukpu.
 gogo na n zuwaka ta Isaraila kogboro ka amiki e kudeku ku singai ku ni.
 n zuwai kumaci ku Yahuda ku rono mabari ma kulima.
 kumaci ku Yakubu tankpamu ki ta a kucimba ka kaci ka ni.
- ¹² Ya'ankai kaci ka da vica'a vu singai,
 ka ta i kya'a ili i na i cigai,
 adama a na makyan ma kulansa Vuzavaguđu ma yawa ta,
 adama a na u tawa u tsuwanka tsu unasingai.
- ¹³ Ama da i kucukpai i cali kawuya,
 da kpamu i kya'i kawuya,
 i lya'i katsupu ka a'uwa.
 Adama a na i neke ta adu a uye u kaci ka da,
 kobolo kpamu n kabundai ko ovonshi a da.
- ¹⁴ Adama a nannai yoroli i kuvon yi ta a kudanga a katsuma ka uma a nu,
 a likuci yi ukanji i da raka, i ta o kuboso le.
 uteku tsu na Shalmanazer wu unai Betarbel a kanna ka kuvon,
 da kpamu u basangi aci amaci kobolo n a muku a idika.
- ¹⁵ Ta feu a kuya'anka da nannai, Ada aza e Betelu,
 adama a ka gbani-gbani ka abundai ka da,
 n ugiti u kuvon i ta a ku una mogono mi Israila.

11

Ucigi u Kashile wa aza a Isaraila

- ¹ A makyan ma na Isaraila wi maku me kenu, n ciga yi ta,
 de a Masar n dekushei ni maku maya.
- ² A makyan ma na mi a kudoku kudekushe le,
 ta feu kpamu i a kulya'a kelime n kuya'an kugoyi nannai.
 da i a kuneke Balu alyuka,
 i a kusongu ku yi ili i magulani.
- ³ Ko a na wo okpoi mpa da n pi'isakai Ifirayimu nwalu.
 N dikai le ekiye a va,
 ama e yeve a na mpa da n lanai le ba.

- ⁴ N ronoi le n tukai wa a va n awin a usubi,
n shiyai le n ucigi,
ba n awin atakaci tsu irala i da ba.
mo okpoi le tsu vuza vu kudika kogboro edeku e le.
da n kudangi n lya'atangi le.
- ⁵ Tsu na wo okpoi uma a va a iwain kubono a ubuta u va,
i ta o kubono a idika i masar,
mogono ma Asiriya tana wi ta a kulya'aka le tsugono.
- ⁶ Kotokobi ko kuvon ki ta a langasa likuci i le,
kuvon ki ta a ku una anan ganu va amali e le,
adama odoki a gbani-gbani e le.
- ⁷ Uma e sheshe ta da a kasukpai mu,
ko tsu na wo okpoi e dekushe mu Vuzavaguđu,
babu vuza na u cikpai ni.
- ⁸ Nini dai n kusaba'a da, ada aza a Ifiraimu?
Nini dai n ku kasukpa da, ada aza a Isaraila?
Nini dai n kubonoko da tsu Aduma? Nini dai n kuya'an n avu tsu Zeboyim?
Kađu ka va ki ta izumgbi a katsuma ka va,
asuvayali a va wa nu i ta o kudokusu.
- ⁹ Mi a kutakacika wu a wupa wu usuđukpi ba,
mi kpamu a kudoku ku una aza a Isaraila a ubon u gadi ba
adama a na mpa Kashile ka'a, mpa vuma da ba,
mpa da vuza cida na mi a katsuma ka da,
mi a kutawa da n kađu ka usuđukpi ba.
- ¹⁰ Uma a va i ta o kutono Vuzavaguđu,
Mpa Vuzavaguđu vuza na u kuya'an yura tsu kawu.
muku n va raka mi ta a kutawa n kuje'eke ki ikyamba,
i ta a kutawa a idika i kalivi.
- ¹¹ I ta a kutawa n kuje'e ki ikyamba a Masar,
tsu modoi kpamu a idika i Asiriya,
mi ta kpamu o kubono ko le a i'uwa i le.
Mpa vuza Vuzavaguđu n dansai.

Unushi wa aza a Isaraila

- ¹² Aza a Ifiraimu a kanza mu ta n a'uwa,
da kpamu kpa'a ka aza a Isaraila ku kanzai mu kulangašu.
Ama aza a Yahuda a vadalukpakai mu kucina,
mpa na mi Kashile ka cida.

12

- ¹ Ili i na aza a Isaraila a ubon u gadi i a kuya'an, yo okpo ta gbani a na aza a na i a kuguba wunlai i o kutono wunlai u kasana kulivi dem. I o kudoku kuya'an a'uwa n vishili, da a zuwai uzuwakpani n idika i Asiriya, i kpamu a kubansuka n mani'in ma zaitu a idika i Masar.
- ² Vuzavaguđu wi ta n kadanshi adama uma a Yahuda, wi ta a kutakacika aza a Isaraila adama a uye u le, wi ta a kutsupa le derere tsu ulinga u na a ya'in.
- ³ Babu na tana a matsa akaya e le Yakubu, u kanai kaciva ka vuza ni, makyan ma na u gbonguroi da u ya'in mpolo n Kashile.
- ⁴ Yakubu u ya'an ta mpolo n kalingata da u ciyai ulya'i. U ya'in mashi ma kulansa unasingai, u kalingata. Vuzavaguđu u cinai ni e Betelu, tade u ya'in kadanshi n ayi.
- ⁵ Vuzavaguđu Kashile Mala'imili, Vuzavaguđu da kula kuni.

⁶ Adama a nannai, i bono u Kashile ka da. I ciga yi, i ya'an a fada a mayun, i zuwa aƙu a da u Kashile ka da ayin dem.

⁷ Vuzavaguƙu u danai, <<Aza a tsulaga a tsu ya'an ta u linga n kagisamkpatsu ka a'uwa, da kpamu i ucigi u kuya'an kalya'a.

⁸ Aza a Isaraila a ubon u gadi a danai, gogo na ci ta n uciyi. Tsu ciyaka ta kaci katsu uciyi. A katsuma ku uciyi u tsu raka, a kuciya tsu n ka gbani-gbani ba, ana a kudana tsu ya'an ta unushi ba.

⁹ Mpa Vuzavaguƙu mpa da Kashile ka da, ali de a idika i Masar, mi ta o kudoku ku zuwa da i dasangu a uye, uteku tsu na i ya'in, a ayin a kaƙiwa ka na a zuwakai da.

¹⁰ N ya'ankai da kadanshi n una u eneki, Mpa da n nekei eneki a ya'in kene n aƙundai, da n nekei da kadanshi n asan.>>

¹¹ Ko n tsu nannai dem a Giliyadu kamali ki ta de, ama kutoni ku da ku gbani ku da. De a Giliga i ci ya'an ta alyuka obomburom, ama atali alyuka aƙa, i ta a kutaduku su le a kapulaka.

¹² Akaya a tsu Yakubu u sumai a kubana a idika i Siriya, ta de ayi u ya'in tsugbashi tsu kulansa vuka u zuwa, adama a na u ciya vuka, u ya'in kaguba ka nlala.

¹³ Nu utsura u kukiye ku keneki, Vuzavaguƙu wu utukai aza a Isaraila a Masar, n kukiye ku keneki kpamu da we erei le.

¹⁴ Da aza a Isaraila a zuwai Kashila ka ya'in wupa kau, Vuzavaguƙu wi ta n katsupu adama a unushi u le, n wono u na a tsunki ni.

13

Wupa u Vuzavaguƙu wa aza a Isaraila

¹ Ana Ifirayimu u ya'in kadanshi, da uma a kanai kuje'eke ikyamba, a cikpa yi ta a katsuma ki Isaraila.

Ama u ya'an ta unushi a ubuta u kutono kamali ka Balu, da u kuwai.

² Ali n anana i ta a kulya'a kelime n kuya'an unushi, da u ya'ankai kaci ka ni kamali,

ayimi a na a fudai da a ci ya'an kamali ka azurufa.

amali a raka ulinga we ekiye u da.

u tsu dana ta uma e neke le alyuka,

<<Obongu iyoci i kobomburon ka.>>

³ Adama a nannai i ta o ko okpo tsu egele a usana,

tsu ciza tsu na tsu laza gogo lo,

tsu kopo ka na wunlai u tsu pura a ubuta wu ulanga u kulapu ki ishina.

tsu kanga e kenle.

⁴ Ama mpa da Vuzavaguƙu Kashila ka da,

ili i na i dikai a idika i masar.

I yeve Kashile koyoku ba sai mpa,

mpa da kishi koci babu koyoku.

⁵ Mpa da n lanai da e meremune,

a idika i na yi n mini ba.

⁶ Ama a na i ciyai uciyi wi ili i kuzuwa,

i lya'i da i cuwai, wuma u da u panai uyo'o,

da i ya'in aradi,

i cinukpai nu mpa.

⁷ Mi ta a kutawa da tsu kawu,

m puta da tsu meshe'e ma kakamba.

⁸ Mi ta a kutawa le tsu Kakunzu,

ka na a purai muku n ni.

- mi ta a ku saza nkanga n le, n takuma le tsu kawu,
tsu manama ma kakamba mi ta a ku sazasa le.
- ⁹ A_{da} uma a Isaraila, mi ta a ku una da,
Yayi wi a kufuda kubanka da?
- ¹⁰ Gogo na tetai mogono ma da?
Dekei ni adama a na u banka da,
Te dai aza e kelime a likuci i da?
Aza a na i folonoi mu n neke da,
<<Ya'an ele a banka da.>>
- ¹¹ N wupa u da n nekei da mogono,
da mu n takpai ni n asuvusudukpi.
- ¹² O bolongu ta unushi wa aza a Ifirayimu,
a zuwai unushi u le o mophon.
- ¹³ atakaci a tawa yi ta tsu vuka vu limata,
ama wi ta tsu maku ma na mi n ugboji ba,
vuza na u iwain a matsai yi a makyan ma na ma ga'in.
- ¹⁴ M shiba le a ubuta wu utsura wu ukpa
N wawa le a ubuta wu ukpa
Avu ukpa tetai madukpa ma nu?
Kasaun tetai munuka ma nu mi?
Mpa mi o kudoku kupana asuvayali e le kpamu ba.
- ¹⁵ Ko a na wo okpoi aza a Isaraila i ta a kuyimkpa tsu mita,
wunlai u kasana wi ta a kuzuwa le e dekpe.
Wunlai u Vuzavagudu u da u kulapa de a kakamba.
ashi a mini i ta e kudekpe,
ayinva e le i ta e kudekpe.
wunlai wa wi ta a kupura ucanuku u kuzuwa u singai u le raka,
u langasa ili i na i ga'in dem.
- ¹⁶ Aza a Samariya i ta a ku isa katsupu ku unushi u le,
adama a na ya'anka ta Kashila ke le ugbami u kaci.
I ta a kubana ukpa u kotokobi,
i ta a kubasangu su aci e nrebu n le a idika,
ka ta kpamu a batsa amaci e le a na i n atsuma.

14

Ufolu u kubono u Vuzavagudu

- ¹ A_{da} uma a Isaraila, bonoi a ubuta u Vuzavagudu Kashile ka da,
adama a na unushi u da u zuwa da ta mata da.
- ² Bonoi u Vuzavagudu n kadanshi,
i folono yi, <<Cinukpaka tsu unushi u tsu,
isa tsu adama a kasingai ka nu,
atsu ci ta a kucikpa wu nu una u tsu.
- ³ Aza Asiriya a kufuda ku isa tsu ba,
ci kpamu a kuzuwa adu odoku o kuvon ba.
ko tsu dana amali,
ada da Kashile ka tsu,
adama a na wa a nu u da makpa'an ma tsu ciya kasingai.
- ⁴ Vuzavagudu u danai,
mi ta a kucinukpa ka le unushi u le,
Mi ta a kuciga le n kadu kaya bari,
adama a na wupa u va we ele u vaku ta.

⁵ Mi ta o kokpo tsu ciza wa aza a Isaraila,
 i ta a kulya'a kelime tsu apulufa,
 i ta a kuya'an aralu tsu ndanga n gbagba'in n Sida a Lebano.

⁶ Acaka e le i ta a kutatsa,
 uga'in u le wi ta o ko okpo tsu ndanga n Zaitu,
 i ta a kuya'an magulani,
 tsu ndanga n Sida a Lebano.

⁷ I ta o kubono a dasangu a kulu ku le,
 i ta a kucimba ishina n abundai,
 i ta a kuya'an apalu tsu kashina ki itacishi.
 Magulani me ele mi ta a ku uta kula tsu makyan a Lebano.

⁸ Aza a Ifirayimu i ta a kudana,
 yida'i i burai tsu n amali?
 Adama a na mpa Kashile ke le ka'a,
 mpa da n kupana ka le, n zuwaka le unasingai.
 tsu ndanga ma avuku m abundai a makyan dem,
 ta feu mpa Vuzavagudu n kuzuwa le a yimkpa nannai,
 mpa da kumi'i ku unasingai u le.>>

⁹ Yayi wi n ugboji?
 Ya'an u yeve ili nampa ya,
 Yayi wi n kuyeve?
 Ya'an u yeve i da.

Adama a na uye u Vuzavagudu derere da u da wi,
 aza a kamayun a kaɗu, a ci ya'an ta nwalu a uye wa n matana,
 ama aza a unushi wu ucigi u kaɗu, a tsu taɗatsa ta we ele.

KATAGARDA KA JUWELU Kubayuwa

Ukuna u Katagarda ka nampa

A ciya ili yi abundai a ukuna u keneki Juwelu ba. kpamu a ciya e yeve a makyan ma na u yongoi n wuma ba. Ama i ta o cico'o a dana ta katagarda ka ni ka a makyan ma aya amangatawantawun (500) a kubana aya amangatawanashi, (400) kafu a matsa Yesu (bc) a ayin a na idika i Fashiya yi o tsugono tsa aduniyan.

Juwelu u ya'an ta kene ka ukuna u madukpa m akyun n kanbulu a ubon u Falisadinu. A katsuma ki ili nampa we ene ta urotu u kanna ka kutawa ka Vuzavagudu, ayin a na Vuzavagudu u kutakacika aza a na a iwain kusheshe ka aza a usubi. Keneki ka ka dana ta kusheshe ku Kashile n kudana uma a shika unushi u le, n uzuwakpani u kulapulu n unasingai adama uma a ni. Ili i kindana i dafa uzuwukpani u na Kashile ka ya'in u danai, wi ta a ku suku n ayinviki a cida a ubuta u uma a ni dem, ali n amaci olobo nu nkoshi dem derere. Ukuna u na wi punu u keci Madukpa m akyun 1:1; 2:17 Uzuwukpani u kulapulusuka 2:18-27 Kanna ka Vuzavagudu 2:28; 3:21.

¹ Vuzavagudu u ya'in kadanshi n Juwelu kolobo ka Petuwelyu.

Madukpa ma akyun a idika

² Panai kakuna ka nampa, ada nkoshi m gbara-gbara, zuwai atsuvu a da, ada na yi punu idashi a idika ya. a sa'wa ta kuya'an ili i tsu nampa a ayin a da?

Ko a ayin a ikaya i da?

³ Tonukoi muku n da ka'a, kata muku n da feu o tonuko muku n le, kata muku ntsukaya n da o tonuko ntsukaya n na n kutawa.

⁴ Ili i na kakuma ka nta^{da}maci ka takumai da i buwai, akyun a gbagba'in o kotso a takumai, Ili i na akyun a gbagba'in a takumai da i buwai, kakuma ka nta^{da}maci n kenke'en ko kotso ka takumai.

⁵ Jimgbai, ada na mara ma makai, i shika, lapai una, ada na yi oso'i a mara, lapai una adama a unambi u makyan ma savu, adama a na e pece da ta n ma'an.

⁶ Adama a na uma a kpatara ta idika i va, uma a utsura a da, kabundai ke le ki kukece ba, anga e le i ta n alyu tsu anga a kawu,

⁷ A langasa ta ashina a itacishi a va, da a takumai ndanga mu mbiri. E she'wei ayu e le raka, a kasukpai acaka e le wari.

⁸ Shikai tsu mekere, ma na mi a mashi adama a ukpa u kamana ka ni.

⁹ Anan ganu a namgbai atsuma, adama a na babu kune'e ki ishina n ki ili i kuso'o, a kpa'a ku Vuzavagudu.

¹⁰ Ashina raka okpo ta apulaka,

idika feu i dekpe de,
 Ishina i namgba de,
 makyan feu me dekpe de,
 babu kpamu ma'in ma zaitu.

- 11 Namgbai atsuma ada acimbi,
 lapai una, ada acimbi ashina a itacishi,
 namgbai atsuma adama a itabi m bali,
 adama a na a langasa ta ili i kashina.
 12 Ashina a itacishi a da e dekpe ta raka,
 ndanga mu mbiri n da n dekpe ta,
 ndanga n Ruman, nu nshuwa nu ndanga n na m buwai
 raka n dekpe ta.
 Mayun mazanga ma vuma vu lima mo kotso ta.

Kushika ku unushi n avasa

- 13 Ada anan ganu a na yi a kuya'an alyuka,
 a katalikalyuka ka Vuzavagudu, ukai akashi a kpalu, i shika,
 i uwa A'isa a gbayin yi asa n akashi a kpalu a da,
 adama a na babu ishina ko makyan,
 ma na a kuya'anka alyuka A'isa a gbayin a Kashile ka da.
 14 Salai kuya'an kakuli,
 ya'in kobolo ka gbangam.
 bolongi nkoshi m gbara-gbara n uma a idika ya raka,
 A'isa a gbayin a Vuzavagudu Kashile ka da,
 i banka n mashe ma da u Vuzavagudu.
 15 Ili ya atakaci da a kanna ka nanlo.
 Adama a na kanna ka Vuzavagudu ka yawa ta devu,
 atakaci a da a Mala'imili a kutawa.
 16 A ashi a tsu da a langasai tsu ilikulya'a,
 babu mazanga n kupana ku uyo'o,
 a kpa'a ku Kashile ka tsu.
 17 Icu'u i kuwai adama a udekpu wi idika,
 mpon n namgbai, da n fadai.
 adama a na babu ishina,
 18 Lana tsu na anaka i a yura.
 Ushiga wa anaka u yangalai,
 adama a na a ciya ijanu ba,
 ushiga wu nlala feu atakaci.
 19 Vuzavagudu, wa a nu u da mi a mashe,
 adama a na akina a lya'a ta ubuta u kalina.
 melentsu ma akina mo songu ta ndanga n kakamba raka.
 20 Nnama n kakamba feu mi ta a mashe wa a nu,
 adama a na nyeneke n dekpe ta raka.

2

Madukpa ma akyun tsu urotu u kanna ka Vuzavagudu

- 1 Likai vugbala a Sihiyona,
 i sala a kusan ku gbayin ku cida ku va.
 Ya'an aza a na i a idashi a idika ya raka e je'eke ikyamba,
 adama a na kanna ka Vuzavagudu ki ta lo a ku tawa, ka yawa ta devu.
 2 Kanna ka atakaci ka'a n kayimbi,

kanna ke eleshu n kayimbi ka kpaɓam.
tsu kayimbi ke eleshu ka na ka palai nsansa,
ta kabundai ka akyun ka ki a kutawa nannai,
ka na kata a sawai ku ene ba,
kpamu o kudoku ku ene tsu nanlo ba,
ali ntsukaya n na n kutawa.

³ A kutakuma vica'a tsa akina,
E kelime ke le idika ya tsu kashina ka Adini,
a kacapa ke le idika ya tsu kapulaka,
babu ili i na i kula'aka ekiye e le.

⁴ I ta n iyoci yi odoku,
a iladi tsu odoku o kuvon.

⁵ Ci izumgbi yi ekeke odoku,
a ci dikpangi a gadi va a nsansa,
ci izumgbi i kakamba ka na ki a kukula,
a na osoji a utsura ugeri adama o kuvon.

⁶ Uma ene le baci, e ci je'eke ta ikyamba,
ashi e le koli-koli.

⁷ A tsu tawa ta tsu ovonshi,
a kumba mashilya tsu osoji.
A tsu dasa ta derere adaru-adaru,
a tsu kpatala ba.

⁸ Babu vuza na u tsu uwa uye u vutoku,
yaba dem o kutono kadaru ka ni,
a tsu pasamgbani ta e mere ma irala,
kpamu i ku shamgbatangu ba.

⁹ A tsu bana ta n o bonoi a likuci,
a tsu suma ta a gadi vu nshilya.

A tsu kumba ta a uwa a i'uwa
a uwa atusu a i'uwa a na oboki.

¹⁰ E kelime ke le idika i tsu gbaɗa ta,
ka ta gadiadangashile e jengede,
kanna n wotoi okpoi kayimbi,
azangata kpamu feu o doku e neke kutashi ba.

¹¹ N kalakatsu ka utsura da Vuzavaguɗu,
udanai osoji a ni,
yidai a ku gisangu n kabundai ko osoji a ni,
osoji a na o tsu tonokadanshi ka ni.
a la'a ta kukece,

Kanna ka Vuzavaguɗu kagbayin ka'a,
kanna ko wovon kau,
Yayi wa kufuda ku shamgba?

Udeki u kushika unushi

¹² Vuzavaguɗu u danai, <<Ko n nannai.>>
<<Bonoi wa a va n adu a da raka,
n kakuli n masshi n unamgbi u katsuma.

¹³ adu a da o yotsongu ushiki wu unushi u da,
ba kukara ku ntogu n da koci ba.
I bono a ubuta u Vuzavaguɗu Kashile ka da,
adama a na ayi vuza kasingai da n asuvayali,
vuza na u ci ya'an wupa gogo ba,

- kpamu vuza vu ucigi u na u tsu saba'a ba,
ama u tsu ronono ta a ubuta u kutuka n maḍukpa.
- 14 yayi u yevei ko Vuzavagudu Kaṣhile ka tsu,
wi ta a kusaba'a kusheshe ku ni,
u zuwaka tsu unaṣingai,
ali ci ya'an kune'e ki ishina n ili i kuso'o?
- 15 Likai vugbala a Sihiyona,
i sala kuya'an kakuli.
yi erengu ka ci ka da,
kata i ya'an kobolo ka cida.
- 16 I bolongu uma,
kata yi erengu kobolo ka u Vuzavagudu,
i bolongu nkoshi,
n muku nu nrebu,
ali vali vu savu n vuka vu savu feu uta a kunu ku le, a tawa.
- 17 Ya'an anan ganu a na i a kuya'an ka, Vuzavagudu u linga e mere ma katalikalyuka
n kafalaka ka A'isa a gbayin, a shika.
A dana, <<Vuzavagudu pana asuvayali a uma nu.
Kata vu kasukpa uma a ukani a nu a ya'an wono ba,
kata vu kasukpa uduniyan u yoku u lya'aka le tsugono ba,
ali a dana,
<Tedai Kaṣhile ka da ki?> >>

Wushuki u Vuzavagudu

- 18 Da Vuzavagudu u sa'ai idika i ni,
u panai asuvayali a uma ni.
- 19 Vuzavagudu wushuki uma a ni, u danai.
<<Lanai, mi ta a kusu'uku da ishina m makyen n mani'in,
ali i yawa da, yi o kudoku ko okpo ili i manan
a ubuta u uma ba.
- 20 <<Mi ta o kuloko akyun da'angi n ada,
a na utai ubon u gadi a na a tukai da n kuvon,
mi ta o kuloko le a kubana a kakamba ka na ki n vuza ba,
aza e kelime le a yikpa a Mala,
aza a na i o kutono le tamkpamu a yikpa a Mala me Mere.
ushami we even a ikyamba e le wi ta a kudanga,
ushami u gbani-gbani u le wi ta a kukara'a a ubuta dem.
adama a na mpa Vuzavagudu n ya'an ta ili i mereve.
- 21 Kata vu pana wovon ba, avu idika,
ya'an mazanga vu pana uyo'o,
adama a na Vuzavagudu da u ya'in ili i gbayin i nanlo.
- 22 Ada nnama n kakamba, kata i pana wovon ba,
adama a na ijanu i topo ta.
Ndanga kpamu feu n matsa ta,
ndanga ma mbiri n mi itacishi a matsa ta mayin.
- 23 Ya'in mazanga, ada aza a Sihiyona,
i pana uyo'o nu mpa Vuzavagudu Kaṣhile ka da,
adama a na n yo'oko da ta mini ma ugiti,
da kpamu n yo'oko yi da a makyen ma na ma untsai.
- 24 <<Ulanga u kulapu wi ta a kushana tukpa n ishina,
Okotsu a gbagba'in i ta a kushana ali a barakpa.

- i ta a kushana n ma_{kyan} m mani'in ma zaitu.
- 25 Mi ta o kubonoko da n ili i na akyun a takumai a ka_{tsuma} ka aya a nanlo,
 akyun a gbagba'in n e kenke'en,
 nu nta_{damaci}, ko ka_{kuma} ka akyun a na i yevei,
 da_{da} osoji a utsura a na n su'uki da.
- 26 <<Gogo na yi ta a kulya'a ilikulya'a ali i cuwa,
 ali i cikpa kula ku Vuzavagu_{du} Ka_{shile} ka da,
 ayi na u ya'ankai da ili i mereve,
 kpamu i o kudoku kuneke uma a va wono ba.
- 27 A_{da} uma a Isaraila talo ye kuyeve a na mpa mi ta a ka_{tsuma} ka da,
 mpa da Vuzavagu_{du} Ka_{shile} ka da,
 babu vuza vu yoku, kpamu i o kudoku kuneke uma a va wono ba.

Kanna ka Vuzavagu_{du}

- 28 <<Ayin a na baci ili nampa i kotsoi,
 ka_{ta} n su'uku uma a va ra_{ka} n ayinviki a va,
 muku n da olobo nu nkere i ta a kuya'an kene,
 nkoshi mi ta a kuya'an alatani,
 muku mo olobo n da a ya'an kene tsa alatani.
- 29 Ali n agbashi a da ali n a_{maci},
 mi ta a kutsunku le ayinviki a va a kanna ka nanlo.
- 30 Ka_{ta} n yotsongu urotu wi ili i mereve, ga_{di} n idika,
 i ta a kutsuwa_n mpasa n akina n ugbodoli u ka_{nga}.
- 31 Kanna ki ta o ko okpo kayimbi,
 wotoi tamkpamu wo okpo ushili tsu mpasa.
 Kafu kanna ka Vuzavagu_{du} ka nanlo ka ta_{wa}.
- 32 Wi ta o ko okpo vuza na baci dem u dekei,
 kula ku Vuzavagu_{du} wi ta a kuciya wishi,
 adama a na a kusan ku Sihiyona n Urushelima,
 i ta a kuciya aza a na a kula'aka,
 tsu na mpa Vuzavagu_{du} n danai,
 a ka_{tsuma} ka aza na a la'akai
 i ta a kuciya aza a na mpa Vuzavagu_{du} n dekei.

3

Vuzavagu_{du} wi ta a kuya'anka uduniya afada

- 1 Vuzavagu_{du} u danai, <<A ayin a nanlo,
 mi ta o kubonoko Yahuda n Urushelima n una_{singai} u le,
- 2 Mi ta o kubolngu uduniyan ra_{ka},
 n tu_{ka} le a ka_{ra}'a ka Jehoshafatu.
 Ta de mi a kutakacika le adama a uma a va,
 adama a na a wacuwa ta aza a Isaraila, ili yi uka_{ni} i va,
 da kpamu e pecekushi idika i va.
- 3 A ya'ain kazagba adama uma a va,
 e dengei muku mo olobo nu nkere okpoi agbashi,
 adama a na a tsupaka ashakanlai n ma_{kyan}.
- 4 <<A_{da} aza a Taya n aza a Sidon n ubon Filisitiya, yi_{da}i i cigai kuya'anka mu? Yi ta
 e kusheshe i tsupa ili i na n ya'ankai da? Ta baci nannai, gogo na mi ta a ku kucikpa
 kubonoko ka'a a kaci ka da.
- 5 Adama a na i pu_{ra} ta azurufa n azanariya a na i ucanuku u singai u va i bankai a
 nva_{li} ma a_{ma}li a da.

⁶ Da kpamu i purai uma a va aza a Yahuda n aza a Urushelima, i denke yi aza e Helene, adama a na i banka le da'angi n idika i le.

⁷ Lanai, gogo na mpa mi ta a kuzuwa le o bono a ubuta u na yi ishi i dengei le va, kata n ya'anika da ili i na i ya'ankai le.

⁸ I ta e kudenke aza a Yahuda muku n da olobo nu nkere, kata e le tamkpamu e denke aza a Sabina, a ubuta wu mbari a idika ya aza Arabiya, mpa Vuzavagudu n dansai.>>

⁹ Salai ukuna u nampa wa a katsuma ku uduniyan, i dana, fobusoi kuya'an kuvon.

i dengusa eyevi o kuvon,

i zuwa osoji a yawa devu, a laza a kubana kuvon.

¹⁰ Lapai mbari n vicimba n da mo okpo otokobi, i bonoko muwun n vikya'a n da nsara, ya'an vuza babu utsura u dana,

<<Mpa vuza vu utsura da.>>

¹¹ Dakakai i tawa, ada uduniyan u na yi ukara'i n uma a va, i bolongu de a kara'a. Vuzavagudu, zuwa osoji a nu a gasa a ubuta wa.

¹² <<Ya'an uduniya u danga, a kana uye a kubana a kara'a ka afada ka Jehoshafatu, adama a na ta de n ku dasangu, n ya'anika uduniyan u na wi ukara'i n uma a va afada.

¹³ Ka gbani-gbani ke le ka yimkpa ta, remei nkawun n da i kana le, tsu ishina i na i ge'wei. Tawai i dasa le, tsu na a tsu pisha makyar, adama a na okotsu a kupisha makyar a shana, ogbodo a gbagba'in a shana a pasa.>>

¹⁴ Kabundai ka uma, ki ta punu a kara'a ka afada a Kashile, adama a na kanna ka Vuzavagudu ka yawa ta devu, a kara'a ka kukida afada.

¹⁵ Kanna n wotoi i ta o ko okpo kayimbi, azangata feu kpamu e kuneke kutashi ba.

¹⁶ Vuzavagudu wi ta a kuyar, a Sihiyona, wi ta a kudangusa kalakatsu ka ni a Urushelima, gadi adangashile n idika yi ta a kugbada.

Ama Vuzavagudu da ubuta u kushedeku u uma a ni, mashilya kpamu a uma a Isaraila.

Unasingai adama a uma a Kashile.

¹⁷ <<Talo ye kuyeve a na mpa da Vuzavagudu Kashile ka da, yi ta e kuyeve a na mi a idashi a Sihiyona, kusan ku cida ku va, Urushelima wi ta o okpo cida,

babu kpamu irala i na i kudoku kuciya ulya'i wa a ni.

¹⁸ <<A kanna ka nanlo, nsansa mi ta kushana n makyar, kata aginda tamkpamu a shana n mani ma anaka, nyeneke ma aza a Yahuda raka n shana n mini. kashi ka mini ki ta a ku uta de a kpa'a ku Vuzavagudu, kata me neke kara'a ka ndanga n Akashiya kutanu*.

* **3:18 3:18** kara'a ka ndanga n Akashiya Kara'a ka nampa ka dada feu e ci deke Shitim.

- 19 <<Ama Masar wi ta o ko okpo agali,
Edom tamkpamu wo okpo kakamba,
adama a ka gbani-gbani ka na a ya'ankai aza a Yahuda,
a unai aza a babu unushi a idika i Yahuda.
- 20 Ama Yahuda wi ta o ko okpo ubuta wi idashi i uma ayin dem
Urushelima tamkpamu a kubana a tsukaya dem
- 21 Mi ta a kutsupa unushi u munuka ma aza a babu unushi,
mi a kucinukpa ka le u da ba,
mpa Vuzavagudu mi ta o kuyongo a Sihiyona.>>

Katagarda ko Obodiya Kubayuwa

Katagarda ke kenu ka nampa a dana ta ka' a ayin atakaci, ana Urushelima u yikpai a kaya ka (586) kafu a matsa Yesu Kirisiti. Aza a Edom a na i a ubon u dakai n tsugadi n Urushelima, ele irala ya aza a Yahuda i da. A makyan ma na Urushelima u yikpai, a ya'in mazanga n atakaci aza e le, a na a kupana asuvayali e le. Nannai koci ba da a uwai a purai ucanuku u likuci wa, a bankai aza a na a tukai likuci ya n kuvon. Obodiya u ya'in kene u danai, i ta a kutakacika Edom, i ta a kulya'a yi n kuvon tsu na a kuya'anka kagimi ka irala yi Isaraila.

Ili i na yi punu udari a katagarda ka nampa

1 Atakaci aza a Edom 1:1-14

1 Kanna ka Vuzavaguđu 1:15-21

Kene ku uyikpi u Edom

¹ Na da akaka a Vuzavaguđu Mala'imili a na Obodiya wu enei tsa alatani a ukuna wu idika i Edom.

A suki vuza vu usuki uduniyan,

da kpamu tsu panai akaka u Vuzavaguđu a danai,

<<Dengai tsu bana ci ya'an kuvon n idika i Edom.>>

² Vuzavaguđu u danai,

Lana, n kubonoko wu ta vu okpo kenu a katsuma ku uduniyan u na u buwai,
i ta o goyo wu ko kenu ba.

³ Arafai a nu o doro wu ta avu Edom,

avu na vi a idashi a kabatsu,

avu na vi a idashi a gadi vu nsasan m gbagba'in,

a ku dana a kadu ka nu,

<<Yayi u kufuda kucipaka mu a idika?>>

⁴ Ko vi ishi baci vi dimkpai gadi tsu mashangi,

ko vi ishi vu ya'an kpa'a a katsuma ka azangata,

mi ta o kuroko wu de n cipaka a idika.

⁵ Da baci oboki a uwai a kpa'a ku nu,

da baci kpamu aza a magalaka a tawai nu n kayin,

i ta a kudika ili i na a cigai da.

da baci kpamu oboki a umaci wu ndanga a uwai a kashina ka nu,

kudayu ku da a kukasukpaka wu koci,

⁶ Ama ada uma e Edom, kumaci ku Isuwa,

a una wu ta,

uciyi u da raka a pura ta u da.

⁷ Uduniyan u na vu gabaai kaci n e le,

i ta o kuloko wu a idika i nu.

i ta a kuyansa wu kata a lya'a wu n kuvon.

ajala a na vi a kulya'a ilikulya kobolo n e le,

i ta a ku azuku wu maza,

kata a dana vi n ugboji ba.

⁸ Mpa Vuzavaguđu n dana ta,

a kanna ka na n kutakacika Edom,

mi ta a ku una aza a ugboji a Edom,
mi ta a ku takpa aza e kuyeve a nsansa n Isuwa.

⁹ Teman, ovonshi a utsura a nu i ta a kupana wovon,
i ta a ku una yaba dem a kusan ku Isuwa.

Unushi u Edom

¹⁰ Adama o kuyongo ku wuya ku na vu ya'ankai vuza nu Yakubu,
vi ta o ku okpo n wono,
i ta a ku una wu raka-raka.

¹¹ A kanna ka nanlo vu shamgbai a kakambu a kinda,
a makyan ma na irala a purai u uciyi u ni,
omoci kpamu o bosoi a utsutsu u ni,
da a taduki kazagba adama a Urushelima,
avu feu vu okpoi tsu vuza te a katsuma ke le.

¹² U ga'an vu ya'an mazanga adama atakaci a na vuza nu u uwai ba.
U ga'an vu ya'an mazanga adama atakaci aza a Yahuda a kanna ka na i a ku una
le ba.

U ga'an vu zo'oso le a kanna ka a atakaci e le ba.

¹³ U ga'an vu uwa a likuci i uma a va,
a kanna ka na i atakaci ba,
u ga'an vu ya'an mazanga adama a madukpa ma na ma ciyai vuza nu ba.

¹⁴ U ga'an vu shamgba a nsanji mu uye vu una aza a na a cigai a la'aka ba.
u ga'an vu neke aza a na a sumai a la'akai ekiye a irala i le,
a kanna ka na atakaci ke le ba.

Kanna ka Vuzavagudu ki ta devu

¹⁵ Kanna ka na mpa Vuzavagudu n kuya'anka, uduniya raka afada ka yawa ta devu.
Avu Edom ili i na vu ya'in, i ta feu a kuya'anka wu i da.
Ili i na vu ya'in, yi ta o kubono a kaci ka nu.

¹⁶ Tsu na i so'i atakaci,
a kusan ku cida ku va,
ta feu uduniya u na u buwai a kutakacika nannai,
i ta o ku so'o atakaci,
ali okpo adanshi kata a ya'an le ba.

Ulya'i wa aza Isaraila a ukocishi

¹⁷ Ama i ta a kuciya aza a na a la'akai a kusan ku Sihiyona,
wi ta o ko okpo ubuta wu idashi i cida.
Kata kumaci ku Yakubu ku doku ku ciya ili yi ukani i le.

¹⁸ Kumaci ku Yakubu ki ta kokpo tsa akina,
kpa'a ku Isufu tsu melentsu ma akina,
kpa'a ku Isuwa ko okpo ci'iwa,
i ta o kusongu le una le.

Ko vuza u kula'aka ba,
mpa Vuzavagudu n dansai.

¹⁹ Aza a Isaraila a na i a Negebu,
i ta a kukana kusan ku Isuwa,
aza a na i a idashi aginda aza a Yahuda,
i ta a ku isa idika ya aza a Filisitiya,
aza a Isaraila i ta a kulya'a ukani,
wu ubon wi idika ya aza a Ifirayimu n Samariya.
kumaci ku Bayami kpamu ku lya'a Giliyadu.

²⁰ Kabundai ko osoji ka Isaraila a na a bankai ugbashi,

i ta o kubono a kana idika ya aza Kana'ana, ali a kubana a zarefatu.
Agbashi a na i a Urushelima a ubon u Sefaradu
i ta a ku isa likuci i Negebu.

²¹ Aza na a la'akai n wuma i ta a ku gadukpa,
a kubana a kusan ku Sihiyona a Urushelima,
a kana kusan ku Isuwa,
Vuzavagudu n ka ci ka ni da u kulya'a tsugono de.

YUN YUNANA

Kubayuwā

Ukuna u Katagarda ka nampa

Katagarda ka Yunana ki tsa atagarda e eneki a na a buwai punu a Katagarda ka Cida ba, kadanshi ka ni kuyongo ku da, a kudansa ukuna u wuya u na u ciyaji keneki ka na ka cigai ku'iwān kutono wilā u Kašhile. Kašhile ka danai ni u bana a Niniva, likuci i gbayin i tsugono tsa aza a Asiriya, irala i gbani-gbani ya aza a Isaraila. Ama Yunana u ciga kubanka de akaka a Kašhile ba, adama a na u yeve ta a kaḍu ka ni Kašhile ka kuciga ku langasa likuci ya ba. Ana o yongoi lo o mpolo n kakuna ma, da u tawai u banai, da a kubana uteku da wo okpoi ukuna u gbani ana akaka a gbani-gbani a ni a kpaḍai kuya'an mayun. Katagarda ka dika ta tsu na Kašhile ki n utsura mayun a kubana a ubuta wi ili i na u ya'in. Ama n nannai dem, ka da ka dika ta Kašhile tsu Kašhile ku ucigi kobolo n asuvayali, ayi na u kufuḍa kucinukpaka vuza unushi kaṭa kpamu wi isa irala i uma a ni, a na wa takacika le kaṭa kpamu wu una le.

Ili i na yi punu a katagarda ka nampa (Udari)

Udeki u Yunana n ukpaḍi u kushuku u ni 1.1-17 Ushiki wu unushi u Yunana n tsu na u ciyaji wishi 2.1-10 Akaka a Yunana a gbani-gbani adama a Niniva 3.1-10 Asuvayali a Kašhile adama a aza a Niniva 4.1-11

Yunana u kpaḍai kutono kadanshi ka Kašhile

¹ Kanna ke te da Vuzavaguḍu u ya'in kadanshi n Yunana maku ma Amita,

² <<Bana a likuci i gbayin i Niniva kaṭa vu dansuka i da ukuna u kadanshi ka Kašhile, adama a na ukuna u wuya u ni u yawa ta wa va.>>

³ Ama Yunana u sumai a kubana a Tarishi, u iwain kadanshi ka Vuzavaguḍu. U tonoi n Japa da u ciyaji de kpantsu ku na ka kubana a Tarishi. U tsupai ikebe da u uwai u lazai n ele a kubana Tarishi, u sumai Vuzavaguḍu.

⁴ Da Vuzavaguḍu u suki wunlaji wu utsura punu a mala ma, da wunlaji u gbani-gbani u nanlo u ya'in adanshi wi ta o kuboso kpantsu ka.

⁵ Antiki a raka a panai wovon da yaba dem vi le u lapai una a kubana u kamali ka ni. Da a tsuwain ucanuku u na wi punu a kpantsu ka adama a na ku da ku jebe amiki. Ama ayi Yunana u bono ta daka vu kpantsu va ali da u vaki da u latai.

⁶ Da vuza kelime vu kpantsu u tawai u danai ni, <<Yidaji vi alavu? Dengā vi deke kamali ka nu, u ga'an ba wi ta a kindana tsu, kaṭa wi isa tsu.>>

⁷ Da antiki a a dananai, <<Tawai, ya'an ci ya'in kulana ciya ci yeve vuza na u ronokoi tsu adama a nampa.>>A ya'in kulana ku nanlo da kuyikpai u Yunana.

⁸ Da e ecei ni, <<Dana tsu, ili i na i zuwai da ukuna u wuya u nampa u tawai wa tsu. Yidaji ulinga u nu? Te dai vu utaji? Te dai idika i nu yi? Ko yidaji kelentsu ka nu?>>

⁹ Da wu ushuki, <<Mpa vuza va aza a Ibrahi da, mi ta kpami o kutono Vuzavaguḍu Kašhile ka gadi, ayi na u ya'in mala n idika.>>

¹⁰ Dada uma a a panai wovon kau da a danai ni, <<Yidaji i zuwai da vi ya'in nannai?>> Adama a na uma a e yeve ta Yunana wi ta a kusuma a ubuta u Vuzavaguḍu, adama a na u dana le ta de.

¹¹ Mala ma ta na o kudoku kuvuzukpa gbani-gbani. Da e ecei ni, <<Yidaji tsa kuya'anka wu adama a na mala ma ma shira bini?>>

¹² Da u danai le, <<Dikai mu kaṭa i vakangu mu punu a mala ma, mala ma mi ta a kuvaku, mpa n yeve ta a na adama a va a da ukuna u gbani-gbani u nampa u tawai wa da.>>

¹³ N nannai dem, uma a a dakakai adama a na o bonoko kpantsu ka a kakina. Ama a fuda ba adama a na wunlai u zuwa ta mala ma o doki abau n abundai u la'i tsu na wi ishi.

¹⁴ Dada e dekei Vuzavaguđu, <<Vuzavaguđu kata vu kasukpa tsu tsu kuwa adama a na tsu unai vuma vu nampa ba. Kata ve ece mpasa n vuma vu babu unushi vu nanlo a kaci ka tsu ba, adama a na avu Vuzavaguđu vi ya'an ta ili i na i yokpoi nu.>>

¹⁵ Da a dikai Yunana da a vakangi ni punu a mala, da abau a mala a o bonoi a vaki gogo'o va lo.

¹⁶ Adama a ili i nanlo, da wovon u Vuzavaguđu u kanai le kau, ali da a ya'ankai Vuzavaguđu va alyuka kobolo n akucina.

¹⁷ Ama da Vuzavaguđu u suki kadan ka gbayin ka tawa ko sodongu Yunana va, da Yunana u yongoi punu a katsuma ka kadan ka ali ayin a tatsu kannu n kayin dem.

2

Avasa a Yunana

¹ Da Yunana u ya'in kavasa a kubana u Vuzavaguđu Kashile ka ni ayi punu a katsuma ka kadan.

² U danai, <<N deke ta Vuzavaguđu a katsuma ka atakaci ka va da ta na wu ushuki mu. Punu ubuta u na akpisa a tsu dasangu punu asaun. da n lansa ubanki, da ta na vu panakai mu.

³ Vu vakangi mu a mala mu ugavi, de daka vu mala, da kurara ku mini ku purai mu, da kpamu abau a kanzai mu a la'i utsura u va.

⁴ Da n danai, <Vuzavaguđu vu loko mu ta a ashi a nu, ko n nannai dem m buwa ta o kudoku me ke ene A'isa a gbayin a cida a nu.

⁵ Mini ma dikai mu adanshi mi ta a kudika wuma u va, mala ma palai mu raka, kajanu kpamu ka palai mu gbende ali n kaci dem.

⁶ N libai a mala raka-raka ali da n cinai akpanlai, a bayangi mu a ubuta u kuyongo wa akpisa. Ama avu Vuzavaguđu Kashile ka va, vu utakai mu punu a kpenle ku nanlo n wuma.

⁷ Ana me enei adanshi wuma u va wi ta a kukasa, da n cibai n Vuzavaguđu, avasa a va kpamu a banai wa nu de a A'isa a cida.

⁸ Aza a na o tsu tonon amali a gbani a shirikpaka ucigi u Vuzavaguđu u na wi babu uteku kucina.

⁹ Ama mpa n vishipa vu kucikpa wu vu da n kuya'anka wu kata n neke wu kune'e ka akucina ku na n ya'ankai nu. Wishi a ubuta u Vuzavaguđu da wi a kuta.>>

¹⁰ Da Vuzavaguđu u danai kadan ka shama Yunana a kakina ka mala.

3

Yunana u banai Niniva

¹ Da Kadanshi ka Vuzavaguđu ka banai u Yunana a utawi u ire, ka danai,

² <<Denga vu laza a kubana a likuci i gbayin i nanlo ya Niniva, vu bana vu barangu le tsu na n danai nu.>>

³ Da Yunana u dangai da u lazai a kubana Niniva. Likuci ya ta na i da yi ta n ugbonguri n abundai, vuza wi ta a kufuda wa ya'an ayin a tatsu kafu u fuda u pasamgbantai i da.

⁴ Da Yunana u uwai punu a likuci ya da u ya'in nwalu punu ali kuliva ku te. Da u kanai kuya'anka le kadanshi punu n kalakatsu ka gbayin n u danai, <<Ayin amangere a da a buwai a na a kuna aza a likuci i Niniva i nampa.>>

⁵ Da ta na aza a Niniva a ushuki n kadanshi ka Kashile ka, Da a zuwai uma dem a kana una, da maku n vuza gbayin a kanai una da a ukai aminya a kpalu da kpamu a shikai unushi u le.

⁶ Ana kadanshi ka ka yawai atsuwu o mogono ma Niniva, da u dangai a kakuba ka ni, da u fodoi aminya o tsugono a ni da u zuwai, da u dikai aminya a unambukatsuma n kushika unushi da u ukai, da u dangi o kokomo.

⁷ Da mogono ma zuwai a salaka aza Niniva, a dana le,
<<Mogono n aza gbagba'in a likuci a sala ta a dana,

<<Kata vuza ko manama ko ushiga wa anaka ko nlala a lya'a ili ba. Kata a lya'a ko o so'o mini ba.

⁸ kasukpa a uka vuma, ko nnama aminya a na o kuyotsongu yaba dem wi ta n unambukatsuma n ushiki wu unushi. Ya'an kpamu e deke Vuzavaguđu u utsura u le dem, kata yaba dem u kasukpa uye u kuya'an ka gbani-gbani dem, n kađu ka ni ka na ka tsu zuwa vishili.

⁹ Yayi u yevei u ga'an ba Vuzavaguđu u saba'a kađu ka ni kata u kasukpa wupa u ni u bono u ya'anka tsu kasingai u kpađa kuna tsu?>>

¹⁰ Ana Vuzavaguđu we enei tsu na a ya'in da kpamu a kasukpai kawuya ke le, da u panai asuvayali e le, wu una le ba tsu na wi ishi u sheshei kuya'an

4

Wupa u Yunana n asuvayali a Vuzavaguđu

¹ Ili i nampa ya i langasa ta Yunana kađu kau ali da u ya'in wupa.

² Da u ya'in kavasa a kubana u Vuzavaguđu u danai, <<Vuzavaguđu, ashe ili i nampa i da n danai ali mpa bi'i a kpa'a ba? Ali da mi ishi n sumai a kubana Tarishi. N yeve ta avu vuma da vuza va asuvayali kau n kađu ka yuwu, vu tsu sudukpa kađu gaba ba, vi ta kpamu n ucigi u uma kau. Vuzavaguđu yayi u sankai nu vu kpađa kutakacika le?

³ Adama a nannai Vuzavaguđu dika wuma u va, u la'a ta n kuga'an n kuwa a na mo yongo n wuma.>>

⁴ Da Vuzavaguđu u wu ushuki ni, <<U ga'an wu ta avu a kaci ka nu vi ya'an wupa?>>

⁵ Da Yunana wu utai punu a likuci ya da u banai u dangi a ubon u kasana ka likuci ka, lo a ubuta wa da u ya'in lo kafalaka adama a na u ciya kulu, da u shangbai adama a na we ene i na i kuciya likuciya.

⁶ Da Vuzavaguđu u zuwai ili i yoku tsu uyan yu utai lo adama a na u neke Yunana kulu adama a na u pala yi a ubuta u kanna. Ayi Yunana da u ya'in mazanga kau adama a ili i na yu utai va.

⁷ Ama kayin a kasa da Kashile ka zuwai azun a takuma uyan wa, adama a na u da u lumba.

⁸ Ana kanna ka sudukpai da Kashile ka zuwai wunlai u gbangam wu utai a kasana da kanna ka lapai Yunana a kaci kau ali adanshi wi ta a kulima. Ali da u cigai u kuwa da u danai, <<Ili i nampa ya u la'a ta n kuga'an n kuwa.>>

⁹ Ama da Kashile ka danai Yunana, <<Vi ta n utsura u na vi ya'in wupa n uya'an wa?>> da Wu ushuki,

<<Mayun derete da, ali n ya'an wupa u na u yawai n kuwa.>>

¹⁰ Da Vuzavaguđu u danai ni, <<Derere da avu vu panai asuvayali a ili i na avu da vi cai ba? Avu da kpamu vu zuwai i da i gbonguroi ba? Ili i na yu utai kayin ke te da kpamu i kuwai kafu kayi ke ire?>>

¹¹ Ashe mpa ma kufuda ma pana asuvayali a Niniva likuci i gbayin i nanlo ba? Likuci i na yi n uma ali akpan amangatawun n kamanga (120, 000) uma a na e yevei ugula ko usingai u le ba? Ali nu nnama n na mi punu a likuci ya?>>

Keneki Nahum Kubayuwa

Katagarda ka Nahum ka ishipa i mazanga i da adama a uyikpi u Niniva, likuci i gbayin i Asiriya i na yi a tsurala n Isaraila. Ugan ba a dana ta katagarda ka a kaya ka (612) kafu a matsa Yesu. I ta e kene uyikpi u Niniva atakaci a Kashila a da adama a ugbamukaci u ni n ka gbani-gbani ka ni. Atakaci a nampa a tawa ta a ukocishi u tsumani ci cindere kafu a matsa Yesu.

Ili i na yi punu udari

Afada adama a Niniva 1:1-15

Uyikpi u Niniva 2:1; 3:19

¹ Akaka adama a Niniva. Na lo va da da katagarda ka kene ka na keneki Nahum vuza va aza a Elikoshi we enei.

Wupa u Vuzavaguđu adama a Niniva

² Vuzavaguđu Kashile vuza cishe'e da,

vuza na u ci ya'an katsupu,

Vuzavaguđu vuza katsupu da,

vuza va asuvu a usuđukpi kpamu.

Vuzavaguđu u tsu tsupa ta irala i ni,

u tsu bonoko ta wupa u ni a ubuta wi irala i ni.

³ Vuzavaguđu vuza wupa da gogo'o ba,

ama vuza tsu tsugbayin n utsura da,

Vuzavaguđu wi a kukpada kutakacika vuza vu unushi ba.

Uye u na Vuzavaguđu u tsu wala, kabatalikpau ka gbayin ka tsu vugula ta,

eleshu kpamu da da kubuta ku ene a ni.

⁴ U tsu barangu ta mala ali me dekpe,

u tsu zuwa ta nyeneke raka n dekpe.

ali n ubuta u kalina a Bashan nu nsasan n Kamelu dem,

a na i n mita ma taku nu ndanga n tsu dekpe ta,

apalu a Lebano dem a tsu lumba ta.

⁵ Nsasan m gbagba'in n tsu gba da ta e kelime ka ni,

aginda kpamu a tsu derikpe ta.

Kata idika i jengede e kelime ka ni,

e, ali aduniyan kobolo n ili i na yi punu dem.

⁶ Yayi wa kufuda kushamgba e kelime ka ni, u ya'an baci wupa?

Yayi wa kufuda kugbama asuvu e kelime ka ni, da baci u ya'in wupa?

Wupa u ni u tsu vama ta tsa akina,

akpanlai a gbagba'in o tsu boso ta e kelime ka ni.

⁷ Vuzavaguđu vuza singai da,

ubuta u kushedeku u da wi a kanna ka atakaci.

U tsu ere ta aza a na a tsu shedeku wa a ni.

⁸ Ama tsu mini ma na ma ayai wi ta a kuni'wantangu irala i ni raka,

wi ta a kuyawaka Niniva uteku,

kata u loko aza a na a iwain ni a kubana a kayimbi.

⁹ Yidai i zuwai da yi a kushiya tsurala n Vuzavaguđu?

Ili raka ko yidai baci wi ta a kubonoko i da gbani,

babu vuza na u kuya'an tsurala n ayi kure.

- 10 Irala i ni,
i ta ugbabi tsa awana,
i ta an oso'i a na a oso'i mara ma makai le,
a n nwalu n a tangalang'i a maza me le,
i ta o kusongu le raka,
an mita me dekpu.
- 11 Punu a katsuma ka Niniva, da vuza yoku wu utaj,
vuza na u fobusoi ka gbani-gbani a kubana u Vuzavaguđu,
u nekei odoki a gbani-gbani.
- 12 Ili i na Vuzavaguđu u danai i dada na,
<<Ada aza Asuriya, ko a na wo okpoi yi ta n kabundaj,
tukpa n utsura kpamu,
i ta kugbatya da, kata a takpa da.
Ada aza a Yahuda, ko a na wo okpoi n neke da ta atakaci,
mi o kudoku ma takacika da kpamu ba.
- 13 Gogo na mi ta o kukodo kogboro ke edeku a da,
ka na aza Niniva a zuwakai da,
kata kpamu n kasa ikani,
i na a shiyakai da.>>
- 14 Vuzavaguđu u neke ta kadanshi,
adama a Niniva u danai,
<<I o kudoku kupana kula ku nu ba.
Amali u she'wei n uluwi a nu,
mi ta a kukapa a da a katsuma ka a'isa amali a nu,
kata n fobuso ko wu kasaun,
adama a na avu ili i mariki i da ba.>>
- 15 Lana, a gadi vu nsasan m gbagba'in,
ene a vuza na u tsu tuka n arabali a singai a da na,
ayi na u tsu sala ukuna u matana.
Avu Yahuda, zuwa kadiva a nu,
Shatangu uzuwakpani u nu.
Adama a na ili i gbani-gbani i nanlo Niniva,
a takpai ta raka,
i ta a ku una le raka-raka.

2

Uyikpi u Niniva

- 1 Vuza munuka u fobuso ta, avu Niniva,
u zuwa ta osoji a mashilya ma likuci ma.
a ya'an kindi ku ubuta u kushedeku wu n nshilya,
fobuso mayin,
bolongu osoji a nu raka.
- 2 Adama a na Vuzavaguđu wi ta o kubonoko,
n uga'in u Yahuda n wa aza a Isaraila raka,
ko da baci aza a kupura uciyi,
a puraj uciyi u likuci u le raka,
ko da baci a langasai a shina a ndimbi e le.
- 3 Nraga mo osoji ma aza a Niniva n na n fudai kuvon,
n shilyamgba ta ushili,
osoji i ta u uki,
n akashi a shili.

Ekeke o doku e le a kutasa,
tsu melentsu ma akina,
a kudangusa nsara e kuneke le wovon.

⁴ Odoku, n ekeke odoku o kuvon,
a kanai iladi i kavama a uye,

a kubana n obonoi,
punu asuvu a kabanga ka likuci.

ku uta ku le tsu kutashi ku makuni ku da,
a nwalu a na uladi.

⁵ Mogono ma Niniva me dekei osoji a gbagba'in a ni,
da a kanai ku tadatsa n yikpai a uye a kutawa.

A dakakai a kubana a mashilya ma likuci ma,
da a shikpai i na i kere le.

⁶ A bayuwai adaba a mini,
da kpa'a ku mogono ku ripulai.

⁷ O fodoi Egbere aminya da a lazai n ayi,
agbashi a nkere n ni a mashi,
mashi ma kpalu me le tsu mashi ma modoi ma a,
a zuwai ekiye e le aci.

⁸ Tsu mini ma na mo bosoi a kashan,
aza a Niniva a kusuma a ku uta punu,
uma a kudana le <<Shamgbai! Shamgbai!>>
Ama babu vuza na u kpatalai wu indanai kucina.

⁹ Purangi azurufa.
Purangi azanariya.

Likuci ya yi ta tukpa nu uciyi kakau,
uciyi u ni wi n uteku ba.

¹⁰ Niniva u namgba ta,
wo okpo ta agali,
adu a uma a ni e derikpe ta,
akangatsu e le e kuje'e,
akyun e le kpamu a mbala,
ashi e le raka a ulangashi.

¹¹ Yidai i ciyai likuci i Niniva,
i na yi tsu kpenle ki ikawu?
Kpenle ku na a tsu bana muku mi ikawu,
ubuta u na kawu n amaci e le a tsu kara'a,
kobolo n muku mi ikawu babu wovon.

¹² Kawu u tsu saza ta i na,
i yawai ni kobolo m muku n ni,
kata kpamu wu una ka vuka vu ni manama,
u shatangu kpenle ku ni n uciyi ugbani,
ungu a ni kpamu nu nnama n kakamba.

¹³ Vuzavaguđu u danai,
<<Mi ta a tsurala n avu Niniva,
mi ta o kusongu ekeke o odoku o kuvon a nu,
kata kotokobi ku una osoji a nu aza a na i tsu ikawu,
mi ta a kusanka wu vu una uduniyan.
Kata n sankaa aza u suki a nu kubanka n akaka a na e kuneke wovon.>>

3

Niniva wi ta o ko okpo agali

- ¹ Ili ya atakaci i da avu likuci i munuka,
ayi na u shanai tukpa n a'uwa abundant,
n ucanuku u na a isai.
- ² Panai, izumgbi yi nshashau n yi ekeke,
n izumgbi ya iladi yo odoku,
n kugbada ke ekeke o odoku.
- ³ Inda bi'i akumbi odoku o kuvon,
otokobi nu nsara a kutasa tsa akina,
na da kobolo ka uma ka na unai,
na da kaginga ke even a uma,
even a uma babu uteku,
uma a kutadatsa a gadi vu even a ikyamba.
- ⁴ Ili i nanlo raka i ya'an ta adama a tsugbani ci Niniva,
kashakanlai kasingai ka nanlo ka una wu uyo'o,
mama ci mo tsuboci ma a,
ayi na u yansa uduniyan ubuta u tsugbani u ni,
uma kpamu a ubuta wa ala'win a ni.
- ⁵ Vuzavagudu mala'imili u danai, mi ta a tsurala n avu,
mi ta a ku Vagalukpa ciyanpa tsu nu, kata m palaka ashi a ni.
Kata n zuwa idika kakau yi ene ciyampa tsu nu,
kata tsugono kpamu ce ene wono u nu.
- ⁶ Mi ta a ku vishangu wu ili yu unata,
kata n goyo wu,
n bonoko wu ili i kugoyi.
- ⁷ Aza a na e enei nu raka i ta a kusuma kata a dana,
<<Niniva wo okpo ta agali, ya yi u kuya'an kpalu ku ni?>>
Te dai n kuciya aza na e kuneke yi kadanshi ka uremi u kadu?
- ⁸ Niniva, avu vu la'a ta likuci i Tebesu,
i na yi a kakina ka kuyene ku Nilu,
m mini ukara'i u ni dem?
Mala ma'a ubuta u kushedeku u ni,
mini ma'a mashilya ma ni.
- ⁹ Itopiya m Masar da utsura u ni,
Futu n Libiya ele da a tsu banka yi,
- ¹⁰ N nannai dem a dikai ni,
a bankai ugbashi,
a minjarai aci a muku n ni,
a nsanji mu uye dem.
A ya'in kazagba adama nkoshi m gbara-gbara n ni
da a shiyai uma a gbagba'in a ni dem ni ikani.
- ¹¹ Avu a kaci ka nu Niniva vi ta o kuso'o mara ma makau,
kata vu takacika n abundant,
ali vu lansa ubuta u kushedeku a ubuta wi irala i nu.
- ¹² Nshilya mu utsura u nu raka mi ta o ko okpo babu utsura,
i ta a kulya'a le tsu umaci u mabiri,
u na u ge'wei,
a makyar ma na baci a gbadai madanga ma,
kata umaci wa u yikpa a una u vuza na u kulya'a le.
- ¹³ Lana bi'i osoji a nu,

i ta tsa amaci e mere ma nu.
 Utsutsu wi idika i nu yi ta ubayuwu,
 adama a irala i nu,
 akina e lebece ta agbaguratsu e le.
 14 Kenuku mini adama a na i ta a ku kambuku wu,
 tarai mini ma abundai kafu kuvon ku yawa.
 Doku katsura ka nshilya n nu,
 bana a kadaba vu nana ci'in,
 dika ili kuya'anika iputa.
 15 Dem n ofobuso a nampa,
 akina a da a kulya'a wu,
 kotokobi kpamu ki ta a kugbatya kudeku ku nu.
 Kata a lya'a wu tsa kakyu'un.
 Vu doku kabundai ka nu tsa akyu'un,
 da vu yimkpai n kabundai ci ishigi.
 16 Vu doki kabundai ka aza a tsulaga a nu,
 ali a la'i kabundai ka azangata a gadi,
 e le i ta tsu ntaamaci n na n tsu barakpa evelyu e le,
 kata a imkpa a laza.
 17 Ngono n nu i ta tsu ntaamaci,
 nkoshi m gbara-gbara n nu mi ta an kakuma ka ntaamaci
 a ku tele a wuyan
 a ayin a utani
 kata makyan ma na baci kannu ku utai a imkpa a laza,
 babu vuza na u yevei ubuta u na a kubana.
 18 Avu mogono ma Asiriya,
 ngubi n nu n lata ta,
 e yevei a nu a gbadika ta.
 Uma a nu a wacuwai a nsasan,
 babu vuza na u ku bolongu le.
 19 Babu i na i kupotsotongu untsu a nu,
 untsu a nu a munuka a da.
 Vuza na baci de dem u panai arabali a nu,
 kata u basa ekiye u dana,
 adama a na yayi u kpadai ku takacika,
 ekiye a nu?

Katagarda ka Zafaniya Kubayuwa

Keneki Zafaniya u dana ta uma kadanshi ka Kashile a ayin a ukocishi a tsumani ci cindere kafu a matsa Yesu (KY). U yotso ta u ya'an ta kene ku nampa aya kupa kafu mogono Josaya u lapula ukuna u kutoni a kaya ka amangatawantaali n kamanga n kete (621) kafu a matsa Yesu (KY).

Katagarda ka ki ta udi n kadanshi ka ukuna u kene ku na uma a kiwanai n ufa. Kanna ka afada n kanna ka wuya ki ta lo a kutawa ka na Vuzavaguđu u kutakacika Yahuda adama a na wi ta a kucikpa amali. Vuzavaguđu wi ta feu a kutakacika idika i uma i na i buwai.

Ko a na wo okpoi a takacika ta de Urushelima, a kubana kelime i ta o kubonoko likuci ya tsu na yi ishi cau. Uma i ta a kudangu punu, i ta o ko okpo aza a usubi n mariki. Vuzavaguđu n kaci ka ni wi ta a kupana uyo'o u ya'an mazanga adama a uma a ni a na a buwai, a na u ya'ansakai nwalu n le.

Ili i na yi punu udari

Kanna ka na Vuzavaguđu u kutakacika aza a Yahuda ki ta lo a kutawa 1:1-18

Udeki adama a kushika ku unushi 2:1-3

Atakaci adama a idika i uma a na e yevei Kashile ba 2:4-15

Atakaci a Urushelima n wishu u ni 3:1-13

Vishipa vu mazanga 3:14-20

Kanna ka afada a Vuzavaguđu wa aza a Yahuda

¹ Vuzavaguđu u ya'in kadanshi n Zafaniya kolobo ka Kushi, matsukaya ma Gedaliya, vuza na esheku a ni Amariya, maku ma Hezekaya, a ayin a na Josaya kolobo ka Amon wi o tsugono tsu Yahuda.

² Vuzavaguđu u danai,
<<Mi ta a ku una ili raka,
a aduniyan.>>

³ <<Mi ta a ku una uma nu nnama dem,
Mi ta a ku una nnu n gadi,
n adan a mala,
mi ta kpamu a ku una aza a gbani-gbani n amali e le,
kata m purangu vuma vu lima aduniyan.>>

⁴ <<Mi ta a kubarukpa kukiye ku va n ya'an tsurala n Yahuda,
n aza a na i a idashi a Urushelima dem.
A ubuta u nanlo da mi a ku una aza a na a buwai a kucikpa kamali ka Balu,
n ula a anan ganu va amali a nanlo.

⁵ Mi ta a ku una aza a na a tsu kumba gadi vu kukpa,
a cikpa kanna n wotoi n azangata.
Mi ta a ku una aza a na a tsu kudangu a kucina n Vuzavaguđu,
i kpamu a kucina n kamali ka Moleka.

⁶ Mi ta a ku una aza a na o bonoi n kacapa,
a kasukpai kutono Vuzavaguđu,
n aza a na a kpadai kulansa ili u Vuzavaguđu,
kpamu a lansa kusheshe ku ni ba.>>

⁷ Pada bini e kelime ka Vuzavaguđu Kashile,
adama a na kanna ka Vuzavaguđu ka yawa ta devu,

- Vuzavaguḍu wi tạ kufobuso kanna ka afada,
 kpamu u zagba tạ aza a na a kuya'an a ḍa,
⁸ A kanna ka nanlo, mpa Vuzavaguḍu,
 <<Mi tạ a kutakacika aza e kelime n aza o tsugono,
 n aza a na i o kutono kuyongo ki idika yi uduma.
⁹ A kanna ka nanlo mi tạ a kutakacika,
 aza a na a banai ạ ubutạ u kaḍivạ kạ amali,*
 n ele na a shatangi i'uwa yi nvali mạ amali n le,
 n ukuna u modoruko n kalya'a.
¹⁰ Vuzavaguḍu u danai, <<A kanna ka nanlo,
 i tạ a kupana mashi na ḍe a Utsutsu u Kadan,
 a pana yoroli ḍe a kakambu ke ire,
 n izumgbi yi ili o kubososo a gaḍi vu nsasan.
¹¹ Shikai, aḍa na yi idaḣhi a ubon u kuden ku Morota,
 adama a na i tạ a ku una aza a tsulaga rạka,
 n edengi azanariya n azurufa rạka i tạ a ku una le.
¹² A ayin a nanlo mi tạ a kulansạ Urushelima nu nkuni,
 mi tạ a kutakacika aza a na a tsu zuwaka nu ukuna ba,
 aza a na a tsu dana aḍu e le,
 <Vuzavaguḍu wi a kuya'an̄ka tsu kasingai ba,
 ko u ya'an̄ka tsu i gbani-gbani ba.>
¹³ I tạ a kupurạ uciyi u le,
 kaṭạ o boso i'uwa i le,
 ko a na wo okpoi a ma'a tạ i'uwa,
 ama ạ kuḍaṣangu punu ba,
 i tạ a kucimba ashina a itacishi,
 ama o kuso'o mạkyan̄ ma ba.>>

Kanna ka gbayin ka Vuzavaguḍu

- ¹⁴ Kanna ka gbayin ka Vuzavaguḍu ka yawa tạ devu,
 ka yawa tạ devu ḍa kpamu ki ạ kutawạ gogo'o.
 Izumgbi i kanna ka Vuzavaguḍu yi tạ n okono,
 a kanna ka nanlo keyevi ko kuvon ki tạ a kushikạ kau.
¹⁵ Kanna ka nanlo ki tạ o ko okpo kanna ka wupa,
 kanna ku unamgbukaṭsumạ n atakaci,
 kanna kạ munuka n kulangạsu,
 kanna kạ kayimbi ka kpaḅam,
 kanna ke eleshu n kayimbi ka gbayin,
¹⁶ kanna kạ ku uvulạ avana n isali i kuvon,
 adama ạ likuci yi ukan̄ji n nshilya mu ugadi.
¹⁷ Mi tạ ạ ku tukạ n atakaci ạ ubutạ u uma,
 ali ạ wala tsạ ayimbạ,
 adama a na a nusaka tạ Vuzavaguḍu,
 i tạ ạ kutsuwan̄ mpasa tsu mini,
 inyama yi ikyamba i le an tsutạ.
¹⁸ A kanna ka wupa ka Vuzavaguḍu,
 azanariya ko azurufa e le,
 a kufuḍa ku isa le ba.
 Ạ kaṭsumạ kạ usuḍukpi u cishe'e u ni,
 aduniyan dem i tạ a kuya'an̄ wu uni,

* 1:9 1:9 Na va kuyongo ku ḍa ka aza o kutoni kạ amali a Filisitiya. Laṇạ 1 Sam 5:5

wi ta a kutuka n uteku wa aduniyan gogo'o lo.

2

Afada adama irala i Yahuda

¹ Bolongi, bolongi a ubuta ute,
ada uduniyan u na wi n wono ba,
² kafu makyan ma na a zuwai ma yawa,
kafu o loko da tsu kopo,
kafu wupa u Vuzavaguđu u tawa da,
kafu kanna ka wupa ka Vuzavaguđu ka tawa da.
³ Lansai Vuzavaguđu,
ada aza a na i goyoi kaci ka da aduniyan.
ada na yi o kutono wila u ni,
lansai kasingai n kugoyo kaci ka da,
u ga'an ba o sokongu da a kanna ka wupa Vuzavaguđu.
⁴ Likuci i Gaza yi ta o kokpo ko vuza,
Ashikelon wo okpo agali.
I ta o kuloko aza a Ashidodu n kanna a kaci,
kata a mutsukpa idika i Ekoron.
⁵ Ili ya atakaci i da wa aza a na i o kuyongo a kakina ka mala,
ada uma e Keritiya.
Kadanshi ka Vuzavaguđu ki ta a tsurala n avu,
avu Kana'ana, idika ya aza a Filisitiya.
I ta a ku una wu,
ko vuza u kubuwa n wuma ba.
⁶ Kakina ka mala, ki ta o kokpo ubuta u kaguba,
wi ta o ku okpo ubuta wu ngubi n ushiga wu nkyon.
⁷ Kakina ka mala ka ki ta o kokpo ubuta wu ukani,
wa aza a kagimi ka kpa'a ku Yahuda,
ubuta u na a kuya'an kaguba.
N kulivi a vaku lo,
a i'uwa ya aza a Ashikelon.
Vuzavaguđu Kashile ke le wi ta a kulana le,
wi ta kpamu o kubonoko le n uciyi u le.

Afada adama a Mowabu n Amona

⁸ <<M pana ta ulami u na aza a Mowabu a ya'in, n ishikushi i na aza a Amona a ya'in,
tsu na a ya'ankai uma a va ulami,
da a ya'in aradi a danai i ta a kulya'a idika i uma a va
⁹ <<Adama a nannai,
mpa Vuzavaguđu Mala'imili, Kashile ki Isaraila,
n danai, n kucina ta n wuma u va,
mayun Mowabu wi ta o kokpo tsu Sodom,
Amona tamkpamu tsu Gomora,
idika ya yi ta o kokpo ubuta wa awana,
n enle a mkpadi a na a buwa n uga'in ba ko wannai.
Uma a va a na a buwai i ta a ku pura ucanuku u le,
a lya'a ukani u le.>>
¹⁰ Na da katsupu ka na a kuciya adama a aradi e le,
adama a ishikushi n ulami u na a ya'ankai uma a Vuzavaguđu Mala'imili,

¹¹ Vuzavaguḍu wi ta o ku okpo ili i wovon we ele,
 wi ta a ku una aṁali aduniyan raḳa,
 yaba dem aduniyan wi ta a ku kuḍangu wa a ni,
 a ubuta u na wi n iḍika yi uduniya u na u buwai.

Afada adama a iḍika i Kushi

¹² Aḍa aza a Kushi
 i ta a ku una ḍa n kotokobi.

Afada adama a Asiriya

¹³ Vuzavaguḍu wi ta a kubarukpa kukiye ku ni u shilika n ubon u gaḍi,
 wi ta a ku una Asiriya,
 wi ta o kubonoko Niniva agali,
 udekpu tsu kakamba.

¹⁴ Ushiga wi ili i kuzuwa wi ta a kuvaku e mere,
 nu nnama n kakamba dem.

Asakali n maḳpatuwan,
 i ta o kuyongo a kumi'i ku ni.
 Maṣhi maḳpatuwan a kuta n katusu,
 ma agawun tamkpamu a utsutsu,
 i ta a kupalukpa kukpa'a,
 a kaṣukpa ogboli a ndanga n sida e keteshe.

¹⁵ Na ḍa likuci yi shi n tsugbayin,
 i na yi shi n maṭana.

I na i tsu danaka kaḱi ka ni,
 <<Vuza vu yoku wi lo ba mpa ḍa koci.>>

lana tsu na wo okpoi agali,
 ubuta wi iva'in yi nnama n kakamba.

Vuza na baci u walai lo dem,
 wi ta a kuya'an kaḱuru, kaṭa u gbaḍa kaci.

3

Unushi u Urushelima n ushibi u ni

¹ Ili ya atakaci a kubana a likuci yi ugbamiwasuvu,
 likuci yi nshinda n modoruko!

² U tsu panaka vuza ba,
 u tsu ushuku a lapulaka yi ba.

U zuwa kaḍu u Vuzavaguḍu ba,
 u gbaga Kaṣhile ka ni ba.

³ Aza e kelime a ni ikawu i yura i ḍa,
 aya'infada a ni nkunzukurunzu n ḍa n na n tsu uta n kulivi,
 ele na a tsu buka ili yi asa ba.

⁴ Eneki a ni uma a kavama a ḍa,
 aza a kalya'a a ḍa.

Anan ganu a ni a natukpai,
 ili i na yi ciḍa.

Da kpamu a kpaḍai kutono wila u Kaṣhile.

⁵ Vuzavaguḍu na wi punu a likuci ya,
 wi ta n usubi,
 u tsu nusa ba.

Usana lakam u tsu ya'an ta kasingai,

- babu usana u na u tsu kpaḍa kuya'an kasingai,
ama uma a gbani-gbani i n wono ba.
- ⁶ Vuzavaguḍu u danai, <<N takpa ta kumaci ka aduniyan,
ubuta wu utsura u le u namgba ta.
Da kpamu n langasai uye u le,
ko vuza u tsu tono punu ba.
O bonokoi likuci i le agali,
ali ko vuza a buwaka punu ba,
ko vuza u buwa punu ba.
- ⁷ N danai, <Mayun uma a va a pana wovon u va,
ushuku n kulapulu.>
I o kudoku kutakpa asuvu e le,
a kakuna ka na m barangi le ba.
Ama da o doku ya'in mali,
a natukpa kaci ke le.
- ⁸ Vuzavaguḍu u danai,
<< Vanai, kanna ka na n kuḍanga n ya'an kadanshi adama aḍa,
adama a na n sheshe ta n bolongu uma aduniyan,
n tsugono kakau,
adama a na n tsuwanka le wupa u va,
n asuvu a usuḍukpi a va dem.
adama asuvu a usuḍukpi e cishe'e tsu va,
i ta o kusongu aduniyan raka.
- ⁹ <<Kaṭa m bonoko elentsu a uma a va ciḍa,
adama a na raka vi le e deke kula ku Vuzavaguḍu,
kaṭa a cikpa yi n kaḍu ke te.
- ¹⁰ Ili i na i dikai a ndolu n Kushi,
aza a na a ci cikpa mu,
uma a va a na i uwaciwi,
i ta a kutuka mu n kune'e.
- ¹¹ <<A kanna ka nanlo i e kuneke wu wono ba,
adama a ugbamiwasuvu u na vu ya'ankai mu ba,
adama a na mi ta a ku utuka aza ugbamiwasuvu,
n aza aradi e mere ma da.
Yi o kudoku ya ya'an ugbamukaci,
a kusan ku ciḍa ku va ba.
- ¹² Ama mi ta a kukasukpa aza a mariki,
n aza a na o goyoi kaci ke le,
aza a na e nekei aḍu e le u Vuzavaguḍu.
- ¹³ Aza a Isaraila a na a buwai,
i o kudoku a ya'an unushi ba,
i kpamu a kudansa a'uwa ba,
adama a na kelentsu ka a'uwa ki o kuyongo a una u le ba.
I ta a kuya'an kalina a vaku,
ko vuza u kurikpasa le ba.>>
- ¹⁴ Ya'an ishipa, avu Sihiyona,
ḍangusa kalakatsu kau avu Isaraila.
Ya'an mazanga n izoshi,
avu Urushelima.
- ¹⁵ Vuzavaguḍu u takpaka wu ta atakaci a nu,
da kpamu u lokoi irala i nu.

Vuzavagudū, mogono mi Isaraila, mi ta e mere ma nu,
vi a kupana wovon ba.

¹⁶ A kanna ka nanlo i ta a kudana Urushelima,
<<Ka ta vu pana wovon ba, avu Sihiyona,
ka ta vu kasukpa ekiye a nu a kuwa ba.

¹⁷ Vuzavagudū Kashile ka nu ki ta e mere ma nu,
kovonshi ka'a ka na ka tsu ciya ulya'i.

Wi ta a kuya'an mazanga n avu,
wi ta a ku saba'asaka wu n ucigi u ni,
wi ta a kuya'an mazanga n avu a ubuta u kuya'an ki ishipa.

¹⁸ Tsu na a ci ya'an a kanna ka ka diva,
mi ta a kutakpaka da ka gbani-gbani,
i o kudoku e neke da wono ba.

¹⁹ A ayin a nanlo, mi ta a kutakacika,
aza a na i a kutakacika wu raka,
mi ta a ku wawa makutsuma,
mi ta kpamu o kubolngu aza a na ishi a wacuwai.

Mi ta o kubonoko wono ucikpi,
i ta a kulya'a kula aduniyan.

²⁰ A ayin a nanlo mi ta o kubonoko da a kpa'a,
n bolngu da a ubuta ute,
ka ta n zuwa da i ya'an kula.

i ciya ucikpi a ubuta u uma aduniyan dem,
a ayin a na baci m bonokoi da n unasingai u da.>>
Mpa Vuzavagudū n dansai.

Katagarda ka Hagai Kubayuwa

Katagarda ka Hagai ki ta uɗiki n akaka a gbati-gbati a na keneki Hagai u ciyai a ubuta u Vuzavaguɗu a kaya ka amangatawantawun n kamanga (520) kafu a matsa Yesu (KY). Cina de uma a kasukpa ubuta u tsugbashi o bonoi o yongoi a Urushelima aya kenu, ama A'isa a gbayin a, a buwa ta ufaɗi. Akaka a, a zuwa ta aza e kelime a uma a ma'asaka A'isa a gbayin. Da Vuzavaguɗu u ya'in uzuwakpani u kulya'a ku kelime n kuciya ku mataɗa a kubana, u uma a na a saba'i nwalu n le, da o bonoi cida.

Ili i na yi punu udari

E nekei kadanshi a ma'asaka A'isa a gbayin 1:1-15

Akaka a ukaɗi u kaɗu n kukeɗe apa'a 2:1-23

Uneki u kadanshi a ma'asaka A'isa a gbayin

¹ A kanna ka iyain ko wotoi u tali, a kaya ke ire ko tsugono tsu Dariyu, Vuzavaguɗu u ya'in kadanshi n keneki Hagai, udanai, ya'an kadanshi n Zerubabelu kolobo ka Shiyatiyelu, gomuna vu Yahuda, n Jesuwa kolobo ka Jehozadaku ganu vu gbayin.

² Ili i na Vuzavaguɗu Mala'imili u danai i danna, <<Uma a nampa a danai, <Kaɗa ayin a yawa a na a kuma'asaka A'isa a gbayin a Vuzavaguɗu ba.> >>

³ Da Vuzavaguɗu u ya'in kadanshi n keneki Hagai, u danai.

⁴ <<Yi ene ta u ga'an ta a makyan ma nampa i yongo a i'uwa i singai-singai, kaɗa i kasukpa A'isa a gbayin okpo agali?>>

⁵ Gogo na i na Vuzavaguɗu Mala'imili u danai i danna, <<Lanai ukuna u da!

⁶ I ci ca'a ta n abundai, ama kaɗa i kucikpa i kya'a kenu. I ci lya'a ta ilikulya'a, ama i ci cuwa ba. I tsu so'o ta mini, ama ma ci yawa da ba. I tsu uka ta ntogu, ama n da n tsu pala da utani ba. Aza a na a ci isa katsupu, adanshi i ta a ku zuwa sa ikebe ya o nsolo n na n tashai.>>

⁷ Ili i na Vuzavaguɗu Mala'imili u danai i danna, <<Lanai ukuna u da!

⁸ Kumbai a gaɗi vu nsasan kaɗa i tuka nu ndanga adama a na a ma'asaka kpa'a ka, ciya m pana uyo'o u ku da, kaɗa kpamu n ciya tsugbayin de.

⁹ I tsu zuwa ta aɗu yi ta a kuciya n abundai, ama da kucikpa i ciyai kenu. Kenu vu na i tukai a kpa'a, n tsu uvula ta i da i laza, yidai i zuwai nannai? Vuzavaguɗu Mala'imili u danai, adama a kpa'a ku va ku na i kasukpai agali da, ama yaba dem vu da wi ta a kataci ka kuma'a kpa'a ku ni.

¹⁰ Daɗa i zuwai gaɗi u sankai n ciza, idika kpamu i kpaɗai kumatsa ili.

¹¹ N tukai n udekpu a idika ya, n ubuta wa aginda, n ashina a ilya, n ashina a itacishi, nu ndanga n zaitu, n ili i na i tsu uta a idika, ali n uma nu nnama dem, kobolo n ulinga we ekiye u da feu.>>

Uma o tonoi wila u Vuzavaguɗu

¹² Da Zerubabelu kolobo ka Shiyatiyelu, n Jesuwa kolobo ka Jehozadaku ganu vu gbayin, kobolo n uma a na a buwai dem, o tonoi kadanshi ka Vuzavaguɗu Kashile ke le, da kpamu ushuki n kadanshi ka ni ka na Vuzavaguɗu Kashile ke le u suki u keneki Hagai. Da uma a a panai wovon u Vuzavaguɗu.

¹³ Da Hagai, vuza vu usuki vu Vuzavaguɗu, u danai uma akaka a, u danai, <<Mpa Vuzavaguɗu, mi ta kobolo n aɗa.>>

¹⁴ Ta Vuzavaguḏu u sa'wai kaḏu ka Zerubabe kolobo ka Shiyatiyelu, gomuna vu Yahuda, n Jesuwa kolobo ka Jehozadaku, ganu vu gbayin nannai, n uma a na a buwai dem. A taḡai ḡa a giṡai ulinga u kpa'a ku Vuzavaguḏu Mala'imili, Kaṡhile ke le.

¹⁵ A giṡai ulinga a kanna ka kamanga n ka naṡhi ko wotoi u taḡi, a kaṡsuma ka kaya ke ire ko tsugono tsu Dariyu.

2

Tsugbayin tsa A'isa a gbayin a savu

¹ A kanna ka kamanga n kete ko wotoi u cindere, ḡa Vuzavaguḏu u ya'in kadanshi n keneki Hagai, u danai,

² <<Ya'an kadanshi n Zerubabe kolobo ka Shiyatiyelu, gomuna vu Yahuda n Jesuwa kolobo ka Jehozadaku, ganu vu gbayin, kobolo n uma a na a buwai dem, vu ece le,

³ <Yayi a kaṡsuma ka ḡa u buwai n wuma ali ḡa u ciyai we enei kpa'a ku Vuzavaguḏu n tsugbayin ci ni ci cau? Nini ḡai yi e kene ku ḡa gogo na? E kene ku ḡa ili i yoku i ḡa ba?

⁴ Ama gogo na tsurukpa, avu Zerubabe, tsurakpa, avu Jesuwa kolobo ka Jehozadaku, ganu vu gbayin. Tsurukpai aḡa uma a idika ya, Vuzavaguḏu u danai. Ya'in ulinga, adama a na mpa Vuzavaguḏu Mala'imili mi ta kobolo n aḡa.

⁵ A ayin a na yi utaḡi a idika i Masar n ya'an ka ḡa ta uzuwakpani n danai, ayinviki a va i ta o kuyongo n aḡa, ta ka'a ki nannai ali n anana, adama a nannai kaṡa i pana wovon ba.>

⁶ Na ḡa ili i na Vuzavaguḏu Mala'imili u dansai, mi e kugeshe ba, mi ta a kugbaḡa gaḡi n aduniyan m mala n idika i dekpui.

⁷ Mi ta kpamu a kugbaḡa uma aduniyan raḡa, kaṡa a tuka n uciyi u le raḡa a kpa'a ku va. Mi ta a kushatangu kpa'a ku nampa n tsugbayin. Vuzavaguḏu Mala'imili u dansai.

⁸ Vuzavaguḏu Mala'imili u danai, azanariya n azurufa a va a ḡa.

⁹ Tsugbayin tsu kpa'a ku savu ku nampa kula'a ku cau, Vuzavaguḏu Mala'imili u danai. A ubuta u nampa mi ta a ku tuka n unaṡingai m maṡana, Vuzavaguḏu Mala'imili u dansai.>>

Unaṡingai adama aza a usubi

¹⁰ A kanna ka kamanga n ka naṡhi a kaṡsuma ko wotoi u kuci, a kaya ke ire ko tsugono tsu Dariyu, ḡa Vuzavaguḏu u ya'in kadanshi n keneki Hagai.

¹¹ <<Ili i na Vuzavaguḏu Mala'imili u danai i ḡanna, <Ecei anan ganu ili i na wila u danai.

¹² Vuza yoku u kaṡala baci inyama i na yi ciḡa o motogu ma ni, ḡa motogu ma ma sa'wai boroji, ko ili i kulya'a ko maḡyaṡ ko mani'in ko icu'u yi ilikulya'a dem, na lo wi ta a kuzuwa ili ya yi okpo ciḡa?> >>

Da anan ganu a ushuki a danai, <<A'a.>>

¹³ Da Hagai u danai, <<Vuza u natukpa baci kaḡi ka ni a ubuta u kusa'wa keven ki ikyamba, ali ḡa kpamu u sa'wai ili i te a kaṡsuma ki nampa ka, nanlo va wi ta a kuzuwa ili i nanlo ya yi okpo n unata?>>

Da anan ganu a danai, <<Ili ya yi ta o ko okpo n unata.>>

¹⁴ Da Hagai wu ushuki le u danai, <<Vuzavaguḏu u dana ta, <Ta ka'a ki nannai u uma a nampa n uduniyan u na wi kelime ka va, n ulinga we ekiye u le dem, n ili i na i e kuneke yi ta n unata.

¹⁵ Gogo na laṡai kuyongo ku ḡa ili i na i dikai na a kubana kelime. Kafu i kiyangu katali a gaḡi vu vutoku a kuma'a A'isa a Vuzavaguḏu, ninidai kuyongo ku ḡa ki.

¹⁶ I tsu bana ta a ubuta u kotoro ki ili i kashina n i danai yi ta a ku kunzuku kagisamkpatsu kamanga, ama kucukpa i cina kagisamkpatsu kupa koci. I tsu bana ta a ubuta u kupisha makyan n kusheshe ku na i kuciya punu edele amangatawun a madiki, ama kucukpa i cina punu edele amangere koci.

¹⁷ Vuzavagudu u danai, n tukai da n wunlai wu usudukpi da u zuwai ica'ashi ya ashina i da i lumbai n kerepu, m mini ma akpanga ma na ma langasai ashina a da, n nannai dem i bono wa va ba.>

¹⁸ Lanai, kuyongo ku da gogo na a kubana kelime, ili i na i dikai a kanna ka kamanga n ka nashi ko wotoi kuci, kanna ka na a varai kuma'a ka Aisa a gbayin a Vuzavagudu. N ciga ta i sheshe mayin a ukuna u keci ku nampa.

¹⁹ I buwa n icu'u i kuca'a o mpon n da ba, ili i na i dikai ayin a na i ca'i. Gogo na ashina a itacishi, nu ndanga mu mbiri, nu ndanga n zaitu n da, i o kudoku kumatsa umaci u gbani-gbani kpamu ba. Ama ili i na i dikai a kanna ka nanlo ali a kubana n kelime, mayun mi ta a kuzuwaka da unasingai.>>

Vuzavagudu u ya'ankai Zarubabelu uzuwakpani

²⁰ Vuzavagudu u ya'in kadanshi n keneki Hagai kakawa kure, a kanna ka kamanga n ka nashi ko wotoi u kuci, u danai,

²¹ <<Dana Zerubabelu gomuna vu Yahuda, mi ta a kugbada gadi n idika.

²² Mi ta a kutakpa tsugono ci idika kakau, mi ta kpamu a kulangasa ekeke o odoku mu una akumbi e le, odoku i ta a kuyikpa akumbi e le kpamu i ta a ku unanai n otokobi.

²³ Vuzavagudu Mala'imili u danai, a kanna ka nanlo, mpa mi ta a kudika wu, Zerubabe kolobo ka Shiyatiyelu kagbashi ka va, mi ta o kubonoko wu tsu katambari ka va, tsu na mogono ma ci ya'an ulinga n katambari ko tsugono ci ni, adama a na n zagba wu ta, Vuzavagudu Mala'imili u dansai.>>

KENEKI MALACI Kubayuwā

Ili i na kula ku nampa Malaci ki a kadanshi dāda, vuza va akaka a va. A dāna ta katagarda ayin aya amangatawun (500) Kafu a matsa Yesu (KY), ci na o kotso kuma'a A'isa a gbayin a Urushelima. Akaka a gbayin e keneki a dāda, kudeke ku anan ganu n uma a Isaraila raka a saba'asaka mariki me le a uzuwakpani u le n Kāshile. A makyan ma dāda anan ganu n uma a Isaraila raka a kpaḍai kutono mejege tsu kuyotsongusu ku Musa. A kanai kuya'anka Kāshile unushi a ubuta u kuya'anka yi kune'e ku na ku kpaḍai kuyotso.

Kadanshi ka na ka la'i a katagarda ka nampa dāda, <<Kanna ka Vuzavaguḍu.>> A kanna ka nanlo, Vuzavaguḍu wi ta a kutawa u ya'an afada, kata kpmu u cidatangu uma a ni cida. Ama kafu ili i nanlo i gita wi ta a ku suku n vuza va akaka vu ni u lapula uye, u sala kpmu ukuna wu uzuwakpani u Kāshile.

Ili i na yi punu udari a katagarda ka nampa

Unushi wa aza a Isaraila 1:1; 2:16

Afada a Vuzavaguḍu n asuvayali a ni 2:17; 4:6

¹ Na da akaka a Vuzavaguḍu a kubana wa aza a Isaraila a ubuta u keneki Malaci.

Ucigi u Vuzavaguḍu u Yakubu

² Vuzavaguḍu u danai, <<N ciga da ta raka.>> Ama da yu ushiki, i danai, <<Nini dai vu cigai tsu?>> Vuzavaguḍu wu ushiki, u danai, <<Isuwa n Yakubu ele da vuza n vangu ba?>> N nannai dem <<Da n cigai Yakubu,

³ ama n iwain ta Isuwa, m bonokoi ubon wa nsansa n ni wo okpoi agali, n nekei ubuta wu ukani wo okpoi ubuta wu idashi yi nshe'e n kakamba.>>

⁴ Ko a na wo okpoi aza a Edom, kumaci ku Isuwa, ku danai, <<A fada ta likuci i tsu cika-cika, ama ci ta o kubono tsu gisaka ku ma'asaka a gali a tsu.>> Ama Vuzavaguḍu Mala'imili u danai. <<Mayun i ta a ku ma'asaka i da, mpa kpmu mi ta kudoku ku fada, ali sai a dana le <Idika i gbani-gbani,> <Uma a na wupa u Vuzavaguḍu wi e ku geshe a aci e le.> >>

⁵ Yi ta e kene ili nampa ya n ashi a da, kata i dana, <<Vuzavaguḍu vuza gbayin da, tsugbayin ci ni kpmu tsu laza ta kure'e ki idika yi Isaraila.>>

Alyuka a gbani-gbani

⁶ <<Vuzavaguḍu Mala'imili u danai, maku ma tsu cikpa ta esheku a ni, ka ta kagbashi kpmu ka cikpa vuza kpa'a vu ni. To, mpa esheku da ba ci, tedai tsugbayin tsu va? Mpa kpmu vuza kpa'a da baci tedai uga'in va? Ada anan ganu, ada na i tsu goyo kula ku va. I danai, <Ninidai tsu goyoi kula ku nu?>

⁷ Yi e kuneke ilikulya yu unata gadi vu atialalyuka a va. Da kpmu i danai, <Ninidai tsu langasai katalikalyuka ka nu?> To, mi ta a kudana da, uteku tsu na i goyoi katalikalyuka ka va.

⁸ Ayin a na baci i tukai n kayimba ka manama adama ana i ya'anka alyuka, yi ta e kene nannai va u ga'in u da? Ko kpmu ayin a na baci i tukai manama ma na ma zumgbai ko kpmu ma na mi gbaga ba, nannai va u ga'an ta? Nekei vuza tsugono da i da ye ene. Wi ta a kuya'an mazanga? Ko yi ta a kuciya kasingai ubuta u ni? Mpa Vuzavaguḍu Mala'imili n dansai.

⁹ Gogo na, sai i kondo kulansa Kāshile, u yotsongu tsu kasingai. N icu'u ya alyuka a na yi ekiye a da da u kupanaka da? Vuzavaguḍu Mala'imili u dansai.

¹⁰ I shi baci a kuciya vuza vu yoku a katsuma kaḁa vuza na wa ku gbagura utsutsu wa Aḁisa a nampa, adama a na kaṭa i dyaba akina a gaḁi vu katalikalyuka ka va gbani ba, mi a kupana uyo'o u ḁa ba, kpamu mi a ku isa alyuka ekiye a ḁa ba.

¹¹ Ali a wuti u kanna a kubana uyikpi u kanna kula ku va ki ta n tsugbayin a katsuma ku uduniyan. A ubuta raḁa, o tsu songu ta ili i magulani n kune'e ku singai n kula ku va, adama a na kula ku va ki ta n tsugbayin a katsuma ku uduniyan, Vuzavaguḁu Mala'imili u dansai.

¹² Ama ḁa i bonokoi kula ku va ukuna u gbani, ayin a na i danai katalikalyuka ka Vuzavaguḁu ili i ḁa ba, kpamu ilikulya i na a zuwai ḁe ili i kugoyi i ḁa.

¹³ Da kpamu i danai, <Tsu owo ta n ili ya atakaci i nanlo ya,> Vuzavaguḁu Mala'imili. I tukai n ili i na a isai n utsura ko i na yi makutsuma, ko i na yi gbaga ba, kpamu i ḁaḁa i tukai tsu kune'e ku ḁa. Yi ta e kene mpa mi ta a ku isa i ḁa ekiye a ḁa? Mpa Vuzavaguḁu n dansai.

¹⁴ Ili ya atakaci i ḁa, u vuza vu modoruko. Danna wi ta n kagiri ka na ki n u'iwin u Kaḁhile ba a ushiga u ni, kana u ya'in uzuwukpani an wa kuneke Vuzavaguḁu, ama ḁa kucikpa u nekei za vu usan. Ko a na wo okpoi i yeve ta mpa mogono magbayin ma'a, ali uduniyan raḁa a kupana wovon u kula ku va, mpa Vuzavaguḁu Mala'imili n dansai.

2

Vuzavaguḁu u barang i anan ganu

¹ <<Gogo na aḁa anan ganu kadanshi ka nanlo adama a ḁa a ḁa.

² Yi baci a kuzuwa atsuvu i pana ba, kpamu yi baci a ku zuwa aḁu a ḁa i cikpa kula ku va ba, mi ta a ku su'uku n ḁa atakaci, mi ta a ku ya'anka unaṣingai u ḁa una. Mayun, n ya'anka le ta ḁe una, adama a na i zuwa kadanshi ka va aḁu a ḁa ba.

³ Danna mi ta a kuḁarangu muku n ḁa, kaṭa kpamu n sura aḁiyan a nnama n kune'e ku ḁa a aḁi a ḁa, kaṭa ta na mutuka ḁa kobolo n aḁiyan a nnama ma.

⁴ Talo ya kuyeve a na mpa ḁa n suki kadanshi ka nanlo wa ḁa, adama a uzuwukpani u va n kumaci ku Levi u shana, Vuzavaguḁu Mala'imili u dansai.

⁵ Uzuwakpani u va n ayi uzuwakpani u wuma u ḁa m maṭana, u na n nekei ni. na lo va ta na adama a na u pana wovon u ḁa. Kaṭa u pana wovon u va, kaṭa kpamu u cikpa kula ku va.

⁶ Ku yotsongusu ku mayun ki ta a una u ni, a ciya ka a'uwa a una u ni ba. U ya'an ta nwalu nu mpa mayin a katsuma ka maṭana n kamayun, ḁa kpamu u zuwai uma n aḁundai a kaṣukpai ka gbani-gbani ke le.

⁷ Adama a na u ga'an ta una u ganu u yongo n kuyeve, kaṭa uma kpamu a laṣa u ḁa a una u le, adama a na ayi kalingata ka'a ka Vuzavaguḁu Mala'imili.

⁸ Ama aḁa anan ganu i kaṣukpa ta uye, i zuwai uma n aḁundai a taḁatsai a ubuta u kuyotsongusu ku ḁa, ḁa i koḁoi uzuwukpani u va u na n ya'in n Levi, Vuzavaguḁu Mala'imili u dansai.

⁹ Adama nannai, mpa mi ta a kuzuwa aza a Isaraila o bonoko ḁa ili i kugoyi, kaṭa kpamu n zuwa o goyo ḁa e kelime ka uma raḁa, adama a na i tono uye u va ba, danna a katsuma ka kuyotsongusu ku ḁa, yi a kazagba.>>

Unambi u mariki u Yahuda

¹⁰ Raḁa vu tsu esheku e te a ḁa tsu ba? Kaḁhile ke te ka'a ka ya'in tsu ba? Yidaḁi ḁa ci n ku usubi wi itoku i tsu ba, ali ḁa tsu koḁoi uzuwakpani wi ikaya i tsu?

¹¹ Uma a Yahuda a ya'in unambi wu usubi, a ya'in ili yu unata a katsuma ki Isaraila n katsuma ka Urishelima. Adama a na Yahuda u natukpa ta ubuta u ciḁa u Vuzavaguḁu, vu na u cigai, a zuwai amaḁi a na i a kucikpa Kaḁhile ka uma a pulai.

¹² Vuza na u ya'in nannai, ko ayi da ya, ya'an Vuzavaguḍu u takpa yi n kpa'a ku ni a kaṭsuma ka aza a Isaraila, ko da baci u tukai n kune'e u Vuzavaguḍu Mala'imili.

¹³ Ili i na kpamu yi a kuya'ansa i danna. I yeki katalikalyuka ka va n kujilya ku da, m maṣhi, n kusaḳaḳangusu adama a na wi o doku kisa kune'e ku na i tsu tuka yi ba.

¹⁴ Ama da yi ecei, i danai, <<Yidai i saṅkai ni ku isa alyuka a tsu?>> Adama a na Vuzavaguḍu magan ma'a a kaṭsama ka nu n vuka vu nu vu na vu zuwai ali a ayin a na avu kaḳaṅani, vu na vu doroi. Ko a na wo okpoi ayi da kaja'a ki a idaṣhi i nu ka'a, vuka vu uzuwakpani vu nu.

¹⁵ Kaṣhile ka'a ko bonokoi da ikyamba i te n ayinviki e te ba? Yidai Kaṣhile ki a kadanshi n nannai va? U ciga ta muku n tsu mo okpo aza o kuyongo ku singai ku ni. Adama nannai, kaṭa i lana n kaṭi ka da, kaṭa vuza yoku a kaṭsuma ka da u doro vuka vu na u zuwai ayi kaḳaṅani ba.

¹⁶ Adama a na mpa n iwan ta ku una ku yolo Vuzavaguḍu Kaṣhile ki Isaraila u danai.<<N iwan ta ukuna u nanlo uteku tsu na n iwain ukuna u vishili. Adama nannai, i zuwaka n kaṭi ka da, kaṭa yo okpo aza o modoruko ba.>>

¹⁷ Yi o'uso ta Vuzavaguḍu n kadanshi ka da. Dem n nanai da i danai, <<Ninidai tsu o'usoi ni?>> Ubuta u kadanshi u na tsu danai, <<Vuza na baci dem u ya'in ka gbani-gbani, ayi da vuza singai a ubuta u Vuzavaguḍu, kpamu Vuzavaguḍu wi ta a kupana uyo'o u le.>> Da kpamu yi ecei i danai, <<Te dai Kaṣhile ka ki, ka na ki a kuya'an afada a singai?>>

3

Kanna ka afada ki ta a kutawa

¹ Vuzavaguḍu Mala'imili wu ushuki u danai,<<Lana, mi ta devu n ku suku vuza vusuki adama a na u fobusoko mu uye, ba n megeshe ba kpamu Vuzavaguḍu vu na yi a kulansa wi ta a kutawa A'isa a gbayin a ni. Vuzavusuki vu uzuwukpani vu na yi a mali ma kutawa ma ni, mayun wi ta lo a kutawa.

² Ama yayi u kufuda kushamgba a kannu ka kutawa ka ni? Yayi kpamu u kufuda wa a shamgba a makyan ma na u tawai? Adama a na ayi wi ta uteku tsa akina e kuderekpe viyum, kpamu tsu mazuma'un ma lima.

³ Wi ta a kudasangu u ya'an afada uteku tsu kaluwi ka azurufa u cidatangu a da. ayi da u kucidatangu kumaci ka aza e Levi kaṭa kpamu u pisha le tsa azanariya n azurufa, ali e neke alyuka a usubi u Vuzavaguḍu,

⁴ kaṭa alyuka aza a Yahuda n aza a Urushelima okpo ili kisa u Vuzavaguḍu, tsu ayin a cau, kpamu tsu na cau u tsu isa.

⁵ <<Kaṭa yeve n yawa devu n ada adama a na n ya'an afada, mi ta o ko okpo nga'an wo oboci. N aza a tsugbani, n aza akucina a'uwa n aza modoruko n aza a zamalinga e le, n aza a na o tsu doro amaci a na ali ele a kuwai, nu mkpa'an n aza a na o tsu loko omoci, aza a na a tsu pana wovon u va ba. Mpa Vuzavaguḍu Mala'imili n dansai.>>

Kuneki ili ite a kaṭsuma ka kupa

⁶ <<Adama a na mpa Vuzavaguḍu n tsu saba'a ba, adama a nannai ada muku n Yakubu a ku una da raka ba.

⁷ Ali n ayin a ikaya i da da i kpatalai i kasukpai wila u va, kpamu i tono u da ba. Bonoi wa va, kaṭa mpa feu m bono wa da, Vuzavaguḍu mala'imili ayi da u dansai. Ama da i danai, <Nini dai tsa ku kpatala tsu bono wa nu?>

⁸ Vuma wi ta a kufuda kudoro Kaṣhile? Ama ada yi o kudoro mu, da yi a kudana kpamu, <Nini dai tsu doroi nu?> A ubuta wi ili i te a kaṭsuma ka kupa kobolo n kune'e da yi o kudoro mu.

⁹ Aza a unauwuya u da ada a ulinga u da raka, adama a na yi ta o kudoro mu.

¹⁰ Tukai n ili i te a katsuma ka kupa raka a kunu ku kuzuwa ku va, adama a na ilikulya'a i yimkpa a kpa'a ku va. Kondo mu, yi ta tana e kene, mi ta a kubayuwā atusu a gadi, n tsuwan ka da unasingai wa abundai u mayun.

¹¹ Mi a kukasukpa azu'un a langasa ili i kashina ba. Kpamu ndanga mi itacishi mi ta a shana n umaci, Vuzavagudu Mala'imili u dansai.

¹² Kata uduniyan raka u dana, ada aza a mazanga a da, adama a na idika i da yi ta o ko okpo ubuta wi idashi u singai. Mpa Vuzavagudu Mala'imili n dansai.

¹³ <<I dansai kadanshi ka gbani-gbani a kaci ka va, Vuzavagudu u danai. Dem n nanai, da i danai, <Nini dai ci ya'in Kadanshi ka tsurala n avu?>

¹⁴ I danai, <Ili i gbani i da ci cikpa Kashile. Yidai ci a kuciya a ubuta u kutono ku wila ku ni, ko ishi baci a dana tsu bana u Vuzavagudu Mala'imili a kpalu?

¹⁵ Gogo na ci ta e kene, aza a ugbamukaci ele da aza a unasingai, ali n aza a kuya'an ka gbani-gbani, kulya'a ku kelime ku da i kuya'an koci ba, ama o tsu kondo ta Kashile kata asa m matana.> >>

¹⁶ Da ele tamkpamu aza a na a kupana wovon u Vuzavagudu a ya'in kadanshi uteku u le, da Vuzavagudu ta na u zuwai atsuvu da u panai ili i na i a kudansa. E kelime ka ni ka'a a danai katagarda ka arabali aza a na i a kupana wovon u Vuzavagudu, i kpamu e kuneke yi tsugbayin.

¹⁷ <<Mpa Vuzavagudu Mala'imili, n dana ta, I ta o ko okpo uma a va a mayun, a kanna ka na n zuwai. Mi ta a kupana asuvayali e le uteku tsu na kamaci ka tsu pana asuvayali a maku ma ni ma na ma tsu tono kadanshi ka ni.

¹⁸ Talo ye kuyeve aza a usubi n aza gbani-gbani ili i te ba, kpamu a katsuma ka aza a kutono Kashile n aza a na i o kutono yi ba.

4

Kanna ka Vuzavagudu

¹ <<Lana, kanna ki ta lo a kutawa, ka na aza a ugbamukaci n aza a gbani-gbani raka a kula an ci'iwa, a kanna ka nanlo i ta a kukula gbende ko ili ya kubuwa ba, mpa Vuzavagudu Mala'imili n dansai.

² Ama ada na yi o kutono mu, utsura u wishu u va wi ta a kutawa da tsu kanna. Wi ta o kupotsotongu da tsu kutashi ku kanna. Yi ta a ku uta i kana mazanga tsu ndendem n na a shikpai ushiga.

³ A kanna ka na n kuya'an ili i nanlo, yi ta a ku dasa aza a gbani-gbani, adama a na i ta o ko okpo tsu kokomo punu ataka e ene a da, mpa Vuzavagudu Mala'imili n dansai.

⁴ <<Cibai n kuyotsongusu ku kagbashi ka va Musa, n kadanshi n wila u na n nekei ni a katali ko Horebu, adama aza a Isaraila raka o tono.

⁵ <<Lana n ku su'uku da ta n keneki Iliya, kafu kanna ka gbayin ko wovon ka nanlo ka Vuzavagudu ka tawa.

⁶ Wi ta o kudoku kutuka isheku m muku a ubuta ute, ishi baci ta nannai ba, mi shi a kutawa ku una likuci ya raka.>>